8,56. H. 10

R. BIBLIOTECA NAZIONALE CENTRALE V. E. II
ROMA
8
56
10

ROMA

DECISIONES REVERENDO-rum Patrum Dominorum Rotæ, ſuis ſub titulis ſecundum ordinem Decretalium in vnum redactæ.

8,56,H,10

LOCVPLETISSIMO INDICE, AVREIS QVÆ annotationibus ad ipſas ſtudio Camilli Melle. Iu. Vt. Doct. & Prothonotarii Apoſtolici exornatæ. Opus per quam utile, & ab iis qui in foro uerſantur iamdiu deſideratisſimum.

ADEST ETIAM TABELLA NVMERALIS PER quam facilis ad inueniendum deciſiones a doctoribus allegatis ſecundum antiquam impreſsionem.

Cum Priuilegio ſummi Pontificis, Cæſareæ, atque Catholicæ Maieſtatis Caroli V. Imperat. Regis Franciæ, Illuſtrisſimiq́; Senatus Veneti.

IOANNIS BAPTISTAE CICAda, Cameræ apoſtolicæ auditori, Michael Tramezinus S.

POſtea quam per literas á Franciſco Tramezino fratre meo tui deditisſimo accepi, te ſummopere deſiderare ut cõcluſiones R. Patrum Rotæ ſecundum ſeriem decretalium ſuis ſub titulis collocatæ imprimerentur omne ſtudium omnemq; diligentiam ſtatim adhibui. ut huic tuo deſiderio ſatisfacerem, tum quia nihil eſt tam arduum, quod imperio tuo leue, & per quam facile mihi non ſit, tum quia hoc ipſum quod expetebas honeſtisſimum utileq; omnibus qui in foro uerſantur eſſe ſciebam, mitto igitur tibi opus hoc: indice locupletisſimo, nonnullis etiam haud uulgaribus annotationibus Exornatum, quod ſi tibi gratum eſſe, oſtenderis: ſpem mihi haud leuem adhibebis, in futurum maiora me tibi poſſe præſtare, pulcrũ enim nobis fratribus erit á te ſummæ doctrinæ, & acris ingenii uiro labores noſtros laudari, & ueluti tuos partus illos ab inuidis tueri. Bene uale & nos ut ſoles ama.

LECTORI.

Quæ iam diu exoptatæ fuerunt deciſiones Rotæ iuxta compilationem olim ab egregio Iuriſconſulto Felino Sandeo eiuſdem Rotæ Auditore ſuis ſub titulis ſecundũ ordinem decretalium hoc uolumine continentur. Quæ locupletisſimo indice ad ipſas ac annotationibus nonnullis decorantur, quibus accedit tabella per quam utilis, in qua præſignatis tibi numeris ſecundum antiquam compilationem remisſionem ad ipſas hoc in uolumine facile inuenire poteris.

IN LAVDEM EXIMII IV. VT. DOC.

Camilli Melle, Blaſius Sidinèus Iadertinus ut. paginæ profeſſor.

Reſtituit patriæ deperdita ſigna Camillus,
Reddidit hic nobis dogmata clara Rotæ.
Squaluerant etenim tantorum decreta uirorum
Quæ modo condiuit Melle Camillus ouans.
Sed maiora quidem ſperamus, namq; iuuentæ
Obſtupuere omnes inclita geſta ſuæ.

MOTV PROPRIO &c. Cum ſicut accepimus dilectus filius noſter Michael Tramezzinus Bibliopola Venetus ad communem omnium, & præcipue Iuris ſtudioſorum ac Romanæ Curiæ pragmaticorum utilitatem ſua propria impenſa deciſiones Rotæ ac Sacri Palatii noſtri communes per titulos & rubricas diſtinctas numeris & additionibus dilecti filii Camilli Melle ac nouo repertorio, necnon alias deciſiones eiuſdem Palatii per quondam Egidium Bellemeram dicti Palatii olim Auditorem recollectas ſimiliter per titulos diſtinctas ac etiam Practicam Romanæ Curiæ per dilectum filium Octauianum Veſtrium iuris utriuſque doctorem ac in eadem Romana Curia cauſarum Sacri Palatii procuratorem æditam & nuper per eundem Authorem reuiſam correctam & ampliatam, formularium quoque procuratorum & Aduocatorum Romanæ Curiæ pluribus additionibus refertum, & aliud formularium inſtrumentorum pluribus inſtrumentorum formulis nouiter adauctum necnon formularium terminorum Rotæ Sacri Palatii & regulas Cancellariæ cum commentariis quondam Ludouici Gomez dum uiueret eiuſdem Palatii Apoſtolici Auditoris ſiue Locumtenen. & Epi. Sarnen. ſimiliter pluribus nouis additionibus & alias ampliatis & alia diuerſa opera in utroque iure hactenus non impreſſa imprimi facere intendat, dubitetq; ne huiuſmodi opera poſtmodum ab aliis abſq; eius licentia imprimantur, quod in maximum ſuum præiudicium tenderet. Nos propterea eius indemnitati conſulere uolentes Motu ſimili & ex certa ſcientia eidem Michaeli opera prædicta neque earum aliqua per ipſum uel præmittitur imprimenda per decem annos poſt impreſſionem dictorum operum, ac quocunque ſine ipſius licentia imprimi aut uendi ſeu uenalia teneri poſſint concedimus & indulgemus. Inhibentes omnibus & ſingulis utriuſque ſexus Chriſti fidelibus ubique tam in Italia quam extra Italiam exiſtentibus præſertim Bibliopolis & librorum impreſſoribus ſub excommunicationis latæ ſententiæ in terris uero ſanctæ Romanæ eccleſiæ mediate uel immediate ſubiectis etiam Quingentorum Ducatorum auri, & inſuper amiſſionis librorum pœna toties quoties contrauentum fuerit ipſo facto & abſque aliqua declaratione incurrenda pro una eidem Michaeli loco damnorum pro alia Hoſpitali ſancti Iacobi incurabilium de urbe, pro alia uero tertiis partibus Cameræ Apoſtolicæ, applicandis pœnis prout nos ex nunc prout ex tunc applicamus ne intra decennium ab impreſſione dictorum operum reſpectiue computandum dicta opera tam iuris Ciuilis quam Canonici hactenus non impreſſa & per ipſum Michaelem imprimenda, ſine eiuſdem Michaelis expreſſa licentia dicto decennio durante imprimere uendere ſeu uenalia habere uel proponere audeant. Mandantes uniuerſis uenerabilibus fratribus noſtris Archiepiſcopis Epiſcopis eorumq; Vicariis in ſpiritualibus generalibus & in ſtatu temporali Sanctæ Romanæ Eccleſiæ etiam Legatis & Vicelegatis ſedis Apoſtolicæ ac ipſius ſtatus gubernatoribus ut quoties pro ipſius Michaelis parte fuerint requiſiti uel eorum aliquis fuerit requiſitus eidem Michaeli efficacis defenſionis præſidio aſſiſtentes præmiſſa ad omnem dicti Michaelis requiſitionem contra inobedientes & rebelles per cenſuras eccleſiaſticas etiam ſæpius aggrauan. & per alia iuris remedia auctoritate Apoſtolica exequantur inuocato etiam ad hoc ſi opus fuerit auxilio brachii ſecularis. Non obſtantibus conſtitutionibus & ordinationibus Apoſtolicis cæteriſq; contrariis quibuſcunque. Et inſuper quia difficile admodum eſſet præſentem Motum proprium ad quæ loca deferri uolumus & Apoſtolica auctoritate decernimus ipſius tranſumptis uel exemplis etiam in ipſis operibus impreſſis plenam & eandem prorſus fidem ubique tam in iudicio quam extra haberi quæ præſenti originali haberetur & quod præſentis Motus proprii ſola ſignatura ſufficiat & ubique fidem faciat in iudicio & extra regula noſtra in contrarium ædita non obſtante & ne de præmiſſis, aliquis ignorantiam prætendere poſſit quod præſens Motus proprius in acie Campi Floris & in ualuis Cancellariæ Apoſtolicæ huius Almæ urbis affigatur & ibidem per affixionem publicetur & quod ſic affixus & in ipſis operibus pro tempore impreſſis perinde arctet omnes quos tanget ac ſi eiſdem perſonaliter intimatum foret expreſſe uolumus & mandamus irritum & inane quicquid ſecus attentare contigerit præmiſſis omnibus conſtitutionibus & ordinationibus Apoſtolicis cæteriſq; in contrarium facientibus non obſtantibus quibuſcunque.

PLACET. I.

Anno à natiuitate domini Milleſimo quingenteſimo quinquageſimo primo Indictione nona Die uero Quarta Menſis Februarii Pontificatus ſanctiſſimi domini noſtri domini Iulij diuina prouidentia Papæ tertii anno eius primo. Retroſcriptæ literæ publicatæ & affixe ac notificatæ fuerunt in Acie Campi Floris & ualuis Cancellariæ per me Maturinum Menaudi Curſorem.

Io. Freille magiſter Curſorum.

CAROLVS QVINTVS Diuina fauente clementia, Romanorum Imperator Auguſtus:ac Germaniæ, Hiſpaniarum, utriuſque Siciliæ. Hieruſalem, Hungariæ, Dalmatiæ, Croatiæ, &c. Rex, Archi lux Auſtriæ: Dux Burgundiæ &c. Comes Habſpurgi, Flandriæ, Tyrolis &c. Notum facimus tenore præſentium uniuerſis. Quòd cum noſter, & Imperii Sacri fidelis dilectus Michael Tramezinus Bibliopola Venetus nobis humiliter expoſuerit, ſe magnis uigiliis, grauibus impenſis, & accurata diligentia, nouas atque ueteres deciſiones Rotæ per titulos ordinatas, una cum additionibus per Camillum Melle Venetum, & pariter regulas Cancellariæ cum commentariis, ac additionibus per uenerabilem quõdam Ludouicum Gomez Epiſcopum Sarnen. necnon practicam Romanæ Curiæ per Octauianum de Veſtris de Imola æditas, in publicum ſtudioſorum uſum typis excuſas, in lucem edere decreuiſſe. Et nos ſuppliciter rogauerit ut eius indemnitati cautum eſſe uelimus, ne quis alius illi fructũ ſui laboris impune intercipere conetur. Nos liberali eius inſtituto impenſe fauẽtes, tenore præſentium, ex certa noſtra ſcientia, et imperiali autoritate, mandamus uniuerſis, & ſingulis Typographis, Bibliopolis, & aliis quibuſcunque rei librariæ præfectis, officiariis, & miniſtris, ac in uniuerſum cuiuſcunque ſtatus, ordinis, aut conditionis hominibus, noſtris, & Imperii ſubditis, & fidelibus, ne huiuſmodi deciſiones Rotæ, ac Regulas Cancellariæ, necnon practicam Romanæ Curiæ prenarratas, citra ipſius Michaelis Tramezini expreſſam uolutatem, intra ſex annos à data præſentium proximè uenturos, imprimat, aut alibi impreſſas, intra fines Imperii importet, uendat, diſtrahat, publicè, uel occulte, ſub pœna grauis indignationis noſtræ, & amisſionis huiuſmodi librorum ſic ad æmulationem impreſſorum, quos ipſi Michaeli Tramezino, aut eius Procuratori, ubicunque illos nacti fuerint, in ſuam poteſtatem recipiendi, & ſibi uendicandi ius eſto, & præterea mulctæ quatuor marcarum auri puri fiſco noſtro Cæſareo, & ipſi Michaeli Tramezino per eos qui ſecus fecerint, quotieſcunque contrafactum fuerit, ex æquo pendendæ: Harum teſtimonio literarum, manu noſtra ſubſcriptarum, & Sigilli noſtri Cæſarei appenſione munitarum. Datum in Ciuitate noſtra Imperiali Auguſta Vindelicorum. Calendis Octobris, Anno Domini Milleſimo Quingenteſimo Quinquageſimo, Imperii noſtri Trigeſimo, & Regnorum noſtrorum Trigeſimoquinto.

CAROLVS.

Ad mandatum Cæſareæ & Catholicæ Maieſtatis proprium.

Obernburger.

HENRY par la grace de Dieu Roy de France. Au Prouoſt de Paris Seneſchal
de Lyon & a tous noz aultres Seneſchaus Baillifz Prouoſtz Iuſticiers & officiers ou
leurs Lieutenans quil appartiendra ſalut & dilection. Scauoir uous faiſons que
nous inclinant liberallement a la ſupplication & requeſte qui faicte nous a eſte de la
part de noz chers & bien aimez Francois & Michel Tramezzin freres libraires de
mourans a Venize & a ce quilz ayent moyen de eulx rembourcer & recompenſer
des fraz quil leur a conuenu faire a imprimer deux liures intitullectz Deciſiones
Rotæ Romanæ Curiæ, cum titulis, Rubricis & Repertorio Camilli Melis & deciſio-
nes recollectæ & diſtinctæ per titulos per Egidium Bellemeram. pour ces cauſes &
aultres a ce nous mouuans auons inhibe & deffendu inhibons & deffendons a tous
libraires & Imprimeurs de ceſtuy noſtre Royaulme pais terres & ſeigueuries de no-
ſtre dict obeiſſance quelz quilz ſoient que iuſques au temps & terme de dix ans com
mençans au Iour & dacte de ces preſentes il naient a imprimer ne faire imprimer
les dictz deux liures ne iceulx mectre ne expoſer en uente durant le dict temps ſi non
ceulx qui ſeront imprimez par iceulx Francois & Michel Tramozzin freres. Et ce ſur
paine de confiſcation desdictz liures & damende arbitrelz. Si uous mandons com-
mectons & enioignons a ung chaſcun de uous endroict ſoy & ſi comme a luy ap-
partiendra que ſelon & enſuiuāt nos dict permiſſion octroy & uoulloir uous faictes
& faictez faire expreſſes inhibitions & deffences de par nous ſur les paines cy deſ
ſus indictes & aultres que uerres eſtre a impoſer a tous imprimeurs & libraires de
mourans en uoz deſtroictz & iuriſdictions que par cy apres ilz ne aucnt deulx aient
a imprimer ou faire imprimer mettre ne expoſer en uente durant les dictz dix ans
les dictz deux liures Et ſi apres les dictz cōmandemēs faictz uous trouuez aulcuns
contreuenans a iceulx proceddez a lencontre diceulx par condannation desdictz pai
nes & autrement ainſi que uerrez eſtre a faire ſelon lexigence des cas. Non obſtāt op
poſitions ou appellations quelzconques & ſans preiudice dicelles par les quelles ne
uoullons eſtre differe de ce faire. uous auons donne & donnons plain pouuoir aucto
rite commiſſion & mandement ſpecial. Mandons & commandons a tous noz iuſti-
ciers officiers & ſubiectz que a uous en ce faiſant ſoict obey. Donne a Blois le
X V I. Iour de Ianuier lan de grace mil cinq cens cinquante & de noſtre Regne
le IIII.

Par le Roy.

Duthier.

1550. die.3. Septembris in Rogatis.

Che per auttorità di queſto Conſeglio ſia conceſſo al fidel noſtro Michiel Tramezzino, che alcuno ſenza permisſione ſua per anni XV. prosſimi non poſſa ſtāpar, far ſtampar, ne uender in queſta noſtra Città ne in alcun luogo del dominio noſtro, ne ancora che foſſero ſtampate altroue le Deciſione di Rota noue & uecchie ridotte per titoli con addition fatte per Meſſer Camillo Mele Veneto, ſotto pena al contrafacente di perdere l'opere & di duc. 200. da eſſere diuiſa per terzo fra l'accuſator e'l Magiſtrato, che fara l'eſecutione, & il ſupplicante. Eſſendo però obligato il ſopradito Michiele di oſſeruare quello che per le noſtre leggi è diſpoſto in materia di ſtampe.

Hieronymus Falcono Duc. Not.

TABVLA NVMERALIS DECISIONVM QVAS NOVAS APPELLANT.

Primus numerus huius tabellæ deſignat numerum deciſionum iuxta antiquã compilationem numeralem: Quod autem numerum ſequitur, deſignat in quo loco ea deciſio hoc uolumine ſit collocata quóue folio quáue columna eam inuenies. Aduertendum tamen eſt quoniam a numero 474. uſque ad finem fuit ab antiquis impreſſoribus in numero erratum, quod is qui ſupra eum numerum deciſiones quærit tres ante & poſt ſibi allegatam deciſionem legat & optatam inueniet. Eſt etiam aduertendum quod ab aliquibus allegatur deciſio 205. ex præmiſſis, quæ ne erres eſt. §. deciſionis 204. ſub quo numero eam inuenies.

1 De appellationibus.i.fol.58.col.iii.
2 De reſti.in integ.i.fol.25.col.i.
3 De præbendis.i.fol.73.col.ii.
4 De reſti.ſpol.i.fol.35.col.iii.
5 De teſtibus.i.fol.49.col.ii.
6 De teſtibus.ii.fol.49.col.iii.
7 De appella.ii.fol.55.col.iiii.
8 De litis conteſt.i.fol.29.col.i.
9 De reſti.in integ.iii.fol.25.col.ii.
10 De fide inſtru.i.fol.51.col.i.
11 De appell.iii.fol.59.col.ii.
12 De litis conteſt.i.fol.29.col.iii.
13 Vt lite pend.i.fol.33.col.i.
14 De reſti.ſpol.ii.fol.36.col.i.
15 De re iudicata.i.fol.54.col.iii.
16 De reſti.ſpol.iii.fol.36.col.ii.
17 De conceſſ.præb.i.fol.79.col.iiii.
18 De conſuetu.i.fol.7.col.i.
19 De procu.i.fol.19.col.ii.
20 De appellat.iiii.fol.60.col.i.
21 De procura.ii.fol.19.col.iii.
22 De probatio.i.fol.46.col.ii.
23 De rerum permut.i.fol.85.col.iiii.
24 De reſti.ſpolia.iiii.fol.37.col.i.
25 De reſti.ſpol.v.fol.37.col.i.
26 De cleri.coniug.i.fol.73.col.ii.
27 De ſeque.poſſ.& fruc.i.fol.43.col.iiii.
28 De reſcriptis.i.fol.1.
29 De appel.v.fol.60.col.i.
30 De ſeque.poſſ.& fruct.ii.fol.44.col.ii.
31 De ſeque.poſſ.& fruc.iii.fol.44.col.iiii.
32 De præbendis.ii.fol.73.col.iiii.
33 De reſcrip.ii.fol.1.
34 De probatio.ii.fol.46.col.iii.
35 De ſent.excom.x.fol.94.col.ii.
36 De accuſat.i.fol.91.col.iii.
37 De iuramento calumniæ.i.fol.30.col.iii.
38 De electione.i.fol.9.col.iiii.
39 De libelli oblatione.i.fol.18.col.iiii.
40 De iuram.calum.ii.fol.30.col.iii.
41 De appell.vi.fol.60.col.iii.
42 De reſcrip.iii.fol.1.
43 De reſcript.iiii.fol.1.
44 De reſti.in integ.iiii.fol.25.col.iiii.
45 De iudiciis.i.fol.27.col.i.
46 De iudiciis.ii.fol.27.col.i.
47 De offi.uicar.i.fol.14.col.ii.
48 De dolo & contu.i.fol.39.col.iiii.
59 De dolo & contu.ii.fol.40.col.i.
50 De iudiciis.iii.fol.27.col.i.
41 De ſent.excom.i.fol.93.col.i.
52 De confir.utili.i.fol.53.col.i.
53 De exceptionibus.i.fol.51.col.ii.
54 De litis conteſt.iii.fol.29.col.iii.
55 Vt lite.penden.ii.fol.33.col.iii.
56 Vt lite pend.iii.fol.33.col.iiii.
57 Vt lite pend.iiii.fol.33.col.iiii.
58 De off.leg.ii.fol.15.col.iiii.
59 De exceſ.præla.i.fol.91.col.iiii.
60 De confeſſis.ii.fol.45.col.iiii.
61 De præbendis.iii.fol.74.col.i.
62 De rerum permutat.ii.fol.86.col.iii.
63 De rerum permut.iii.fol.86.col.iii.
64 Vt lite pend.v.fol.34.col.i.
65 De appel.vii.fol.60.col.iii.
66 De off.uicar.ii.fol.14.col.iii.
67 De reſcriptis.vi.fol.2.
68 De reſcrip.vii.fol.2.
69 De dolo & contu.iii.fol.40.col.ii.
70 De appel.viii.fol.60.col.iiii.
71 De reſcri.viii.fol.2.
72 De ſent.exco.ii.fol 93.col.ii.
73 De teſtibus.iii.fol.49.col.iii.
74 De appell.ix.fol.60.col.iiii.
75 Vt lite pend.vi.fol.34.col.ii.
76 De teſtibus.iiii.fol.49.col.iii.
77 De reſcriptis.ix.fol.2.
78 De dolo & contu.iiii.fol.4.col.iii.
79 De reſcri.v.fol.2.
80 De reſti.ſpol.vi.fol.37.col.iii.
81 Vt lite pend.vii.fol.34.col.i.
82 De appel.x.fol.60.col.iiii.
83 De reſcrip.xv.fol.3.
84 De reſcrip.x.fol.2.
85 De appell.xi.fol.61.col.i.
86 De appel.xii.fol.61.col.i.
87 De reſti.in integ.v.fol.25.col.iiii.
88 De litis conteſt.iiii.fol.29.col.iiii.
89 De teſtibus.v.fol 49.col.iiii.
90 De teſtibus.vi.fol.49.col.iiii.
91 De teſtibus.vii fol.49.col.iiii.
92 De reſcrip.xi.fol.2.
93 De teſtibus.viii.fol 49.col.iiii.
94 De appell.xiii.fol.61.col.ii.
95 De conceſſ.præb.ii.fol.80.col.i.
96 De uerb.ſign.i.fol.95.col.i.
97 De præbendis.iiii.fol.74.col.ii.
98 De appell.xiiii.fol.61.col.iii.
99 De dolo & contu.v.fol.40.col.iii.
100 De præbendis.v.fol.74.col.ii.
101 De teſtibus.ix.fol.50.col.i.
102 De appel.xv.fol 61.col.iii.
103 De reſcriptis.xii.fol.3.
104 De appel.xvi.fol.61.col.iiii.
105 De teſtibus.x.fol.50.col.i.
106 De reſcrip.xiii.fol.3.
107 De procurato.iii.fol.10.col.i.
108 De iudiciis.iiii.fol.27.col.i.
109 De rerum permut.iiii.fol.86.col.iii.
110 De off.deleg.i.fol.15.col.iiii.
111 De præbendis.vi.fol.74.col.iii.
112 De præbendis.vi.fol.74.col.iii. eſt.§.præceden.deci.
113 De re iudicata.ii.fol.54.col.iii.
114 De appel.xvii.fol.61.col.iiii.
115 De reſcr.xv.fol.3.
116 De reſti.ſpol.vii.fol.37.col.iii.
117 De reſti.ſpol.viii.fol.37.col.iii.
118 De off.leg.i.fol.18.col.iiii.
119 De off.leg.iii.fol.19.col.i.
120 De re iudicata.iii.fol.54.col.iiii.
121 De procurato.iiii.fol.20.col.i.
122 De procurato.v.fol.10.col.i.
123 De probatio.iii.fol.46.col.iiii.
124 De probatio.iiii.fol.46.col.iiii.
125 De conceſſ.præb.iii.fol.80.col.ii.
126 De teſtibus.xi.fol.50.col.i.
127 De appel.xviii.fol.61.col.
128 De appel.xix.fol.62.col.i.

TABVLA NVM.

129 de iudiciis.v.fol.27.col.i.
130 de appella.xx.fol.62.col iii.
131 de cauſæ poſſ.& propr.e.i.fol.xxxi.
132 de appell.xxi.fol.62.col.iiii.
133 de reſcrip.xvi.fol.3.b.
134 de præbendis.vii.fol.74.col.iii.
135 de dilationibus.i.fol.31.col.i.
136 de filiis præsbiterorum.ii.fol.13.col.iii.
137 de appel.xxii.fol.62.col.iiii.
138 de off.deleg.i.fol.15.col.iiii.
139 de appel.xxiii.fol.63.col.i.
140 de cau.poſſ.& propric.ii.fol.31.col.iiii.
141 de iur.patro.i.fol.89.col.i.
142 de procurato.vi.fol.20.col.ii.
143 de reſcrip.xvii.fol.3.b.
144 ut lite pend.viii.fol.34.col.i.
145 de procurato.vii.fol.20.col.ii.
146 de procurato.viii.fol.20.col.iii.
147 de procurato.ix.fol.20.col.iii.
148 de reſcrip.xviii.fol.3.b.
149 de cauſa poſſ.& propric.iii.fol.31.col.iiii.
150 de reſti.ſpo.ix.fol.37.col.iiii.
151 de procurato.x.fol.20.col.iii.
152 de iniuriis & dam.dat.i.fol.92.col.ii.
153 de appella.xxiiii.fol.63.col.i.
154 de teſtibus.xx.fol.50.col.ii.
155 de appel.xxv.fol.63.col.i.
156 de reſti.ſpol.x.fol.37.col.iiii.
157 de his quæ ui metus'ue cauſa fiunt i.fol.xxiiii.col.iiii.
158 de renonciatione.i.fol.11.col.iii.
159 de electione.ii.fol.10.col.iii.
160 de re iudicata.iiii.fol.54.col.iiii.
161 de procurato.xi.fol.20.col.iiii.
162 de procurato.xii.fol.20.col.iiii.
163 de teſtibus.xiii.fol.50.col.ii.
164 de off.delega.iii.fol.15.col.iiii.
165 de reſti.in integ.ii.fol.25.col.i.
166 de off.delega.iiii.fol.15.col.iiii.
167 de conceſſ.præb.iiii.fol.80.col.iii.
168 de appell.xxvi.fol.63.col.iii.
169 de dolo & contu.vi.fol.40.col.iiii.
170 de teſtibus.xiiii.fol.50.col.ii.
171 de procurato.xiii.fol.20.col.iiii.
172 de teſtibus.xv.fol.50.col.iii.
173 de præbendis.viii.fol.74.col.iiii.
174 de iure patro.ii.fol.89.col.i.
175 de iudiciis.vi.fol.27.col.ii.
176 de reſcrip.xix.fol.3.b.
177 de alie.iudi.mut.cauſa fac.i.fol.26.col.i.
178 de iudiciis.vii.fol.27.col.iii.
179 de alie.iudi.mut.cauſa fac.ii.fol.26.col.iii.
180 de confeſſis.i.45.col.iii.
181 de præbendis.9.fol.74.col.iiii.
182 de dolo & contu.vii.fol.40.col.i.
183 de re iudi.v.fol.55.col.i.
184 de procurato.xiiii.fol.21.col.i.
185 de appell.xxvii.fol.63.col.iii.
186 de re iudi.vi.fol.55.col.i.
187 de appel.xxviii.fol.63.col.iiii.
188 de appel.xxix.fol.63.col.iiii.
189 de cau.poſſ.& propric.iiii.fol.31.col.iiii.
190 de appel.xxx.fol.63.col.iiii.
191 de reſti.in integ.vii.fol.26.col.i.
192 de off.deleg.v.fol.16.col.i.
193 de appel.xxxi.fol.64.col.i.
194 de re iudi.vii.fol.55.col.i.
195 de conceſſ.præb.v.fol.80.col.iii.
196 de præbendis.x.fol.75.col.ii.
197 de conceſſ.præb.vi.fol.80.col.iiii.
198 de re iudi.viii.fol.55.col.i.
199 de feudis.i fol.88.col.i.
200 qui filii ſint legitimi.i.fol.92.col.iii.
201 de procurato.xv.fol.21 col.i.
202 de ſent.excom.ii.fol.93.col.i.
203 de procurato.xvi.fol.21.col.ii.
204 de appel.xxxii.fol.64.col.i.
205 de cau.poſſ.& propric.v.fol.31.col.iiii.
206 de re iudi.ix.fol.55.col.ii.
207 de præbendis.xi.fol.75.col.ii.
208 de ſent.excom.iii.fol.93.col.ii.
209 de appel.xxxiii.fol.65.col.i.
210 de exceptionibus.ii.fol.52.col.ii.
211 de iure patro.iii.fol.89.col.i.
212 de iure patro.iiii.fol.89.col.ii.
213 de probatio.v.fol.46.col.iiii.
214 de reſcrip.xx.fol.3.b.
215 de teſtibus.xvi.fol.50.col.iii.
216 de præbendis.xii.fol.75.col.iii.
217 de præbendis.xiii.fol.75.col.iiii.
218 de probatio.vi.fol.47.col.i.
219 de conceſſ.præb.vii.fol.80.col.iiii.
220 de reſcrip.xxi.fol.4.a.
221 de iudiciis.viii.fol.27.col.iiii.
222 de iudiciis.ix.fol.28.col.i.
223 de dolo & contu.viii.fol.40.col.iiii.
224 de appel.xxxiiii.fol.65.col.i.
225 de ſent.excom.v.fol.93.col.iii.
226 de conſuetu.ii.fol.7.col.iiii.
227 de conſuetu.iii.fol.col.i.
228 de reſcrip.xxii.fol.4.col.i.
229 de rebus eccle.non alie.i.fol.85.col.i.
230 de confir.utili.ii.fol.73.col.i.
231 de condict.appoſ.i.fol.91.col.ii.
232 de loca.& cond.i.fol.85.col.ii.
233 de loca.& cond.ii.fol.85.col.iii.
234 de appell.xxxv.fol.65.col.ii.
235 de præbendis.xiiii.fol.76.col.i.
236 de præbendis.xv.fol.76.col.i.
237 de reſcrip.xxiii.fol.4.col.i.
238 de reſcrip.xxiiii.fol.4.col.ii.
239 de præſcriptio.i.fol.53.col.iiii.
240 de iniur.& dam.da.ii.fol.92.col.ii.
241 de dolo & contu.ix.fol.41.col.i.
242 de off.deleg.vi.fol.16.col.iii.
243 de off.deleg.vii.fol.16.col.iiii.
244 de præbendis.xvi.fol.76.col.i.
245 de re iudicata.x.fol.55.col.ii.
246 de conſtitu.i.fol.1.
247 de conceſſ.præb.viii.fol.82.col.i.
248 de teſtibus.xvii.fol.50.col.iii.
249 de feudis.ii.fol 88.col.i.
250 de cauſa poſſ.& propric.vi.fol.32.col.i.
251 de dolo & contu.x.fol.41.col.i.
252 de exceptionibus.viii.fol.53.col.iii.
253 de exceptionibus.ix.fol.53.col.iii.
254 de procura.xvii.fol.21.col.ii.
255 de teſtibus.xviii.fol.50.col.iii.
256 de procuratoribus.xviii.fol.x.col.ii.
257 de probatio.vii.fol.47.col.i.
258 de off.deleg.viii.fol.26.col.iiii.
259 de reſti.ſpol.xi.fol.37.col.iiii.
260 de procurato.xix.fol.21.col.iii.
261 de re iudicata.xi.fol.55.col.iii.
262 de iure patro.v.fol.89.col.iii.
263 de iure patro.vi.fol.89.col.iiii.
264 de fide inſtrumentorum.ii.fol.51.col.iiii.
265 de off.deleg.ix.fol.17.col.i.
266 de off.deleg.x.fol.17.col.ii.
267 de appell.xxxvi.fol.65.col.ii.
268 de iure patro.vii.fol.90.col.i.
269 de iure patro.viii.fol.90.col.ii.
270 de probatio.viii.fol.47.col.ii.
271 de dolo & contu.xi.fol.41.col.ii.
272 de libel.obla.ii.fol.18.col.iiii.
273 de exceſſ.præla.ii.fol.92.col.i.
274 de præbendis.xvii.fol.76.col.ii.
275 de reſti.ſpol.xii.fol.38.col.i.
276 de reſti.ſpol.xiii.fol.38.col.i.
277 de reſti.ſpol.xiiii fol.38.col.i.
278 de officio uicarii.vi.fol.15.col.i.
279 ut lite penden.ix.fol.34.col.ii.
280 de exceptionibus.iii.fol.52.col.iii.
281 de procurato.xx.fol.21.col.iii.
282 de fide inſtrumentorum.iii.fol.51.col.iiii.
283 de cau.poſſ.& propric.vii.fol.32.col.i.
284 de exceptionibus.iiii.fol.52.col.iii.

285 de

285 de præbendis.xviii.fol.76.col.iii.
286 de off.lega.iiii.fol.19.col.i.
287 de renunciatione.ii.fol.11.col.iii.
288 de electione.iii.fol.10.col.ii.
289 de Fide inſtrumen.iiii.fol.51.col.iiii.
290 de procurato.xxi.fol.21.col.iiii.
291 de fide inſtrumen.v.fol.51.col.i.
292 de præbend.xxix.fol.76.col.iii.
293 de teſtibus.xix.fol.50.col.iiii.
294 de iureiurando.i.fol.52.col.i.
295 de appella.xxxvii.fol.65.col.iii.
296 de conſuet.iiii.fol.8.col.i.
297 de conceſſ.præben.ix.fol.81.col.i.
298 de procurato.xxii.fol.21.col.iiii.
299 de his quæ ui metus'ue cauſa fiunt.ii.fo.24.col.iiii.
300 de conſuetu.v.fol.8.col.i.
301 de probatio.ix.fol.47.col iii.
302 de teſtibus.xx.fol.50.col.iiii.
303 de procuratoribus.xxiii.fol.22.col.i.
304 de loca.& cond.iii.fol.85.col.iiii.
305 de iudiciis.x.fol.28.col.i.
306 de renunciatione.iii.fol.11.col.iiii.
307 de rerum permut.v.fol.86.col.iiii.
308 de ſent.excom vi.fol.93.col.iii.
309 de appell.xxxviii.fol.65.col.iiii.
310 de reſcrip.xxv.fol.4.col.ii.
311 de rerum permut.vi.fol.87.col.i.
312 de rerum permut.vii.fol.87.col.ii.
313 de ſupplen.negli.prælx.i.fol.13.col.ii.
314 de procurato xxiiii.fol.22.col.i.
315 de dolo & contu xii.fol.41.col.ii.
316 de appell.xxxix.fol.65.col.iiii.
317 de conceſſ.præb.x.fol.81.col.ii.
318 de procurato.xxv.fol.22.col.i.
319 de reſti.ſpol.xv.fol.38.col.ii.
320 de dolo & contu.xiii.fol.41.col.iii.
321 de appell.xliii.fol.66.col.iii.
322 de re iudicata.xiii.fol.56.col.i.
323 de teſtibus.xxi.fol.50.col.iiii.
324 de reſcrip.xxvi.fol.4.col.iiii.
325 de libel.oblatio.iii.fol.29.col.i.
326 de exceptionibus.v.fol.52.col.iii.
327 de exceptionibus.vi.fol.52.col.iiii.
328 de conceſſ.præb.xi.fol.81.col.iii.
329 de re iudicata.xii.fol.55.col.iiii.
330 de re iudicata.xv.fol.56.col.ii.
331 de præbendis.xx.fol.76.col.iii.
332 de reſcrip.xxvii.fol.4.col.iiii.
333 de teſtamentis.i fol.88.col.iii.
334 de iudiciis.xi.fol.28.col.i.
335 de iudiciis.xii.fol.28.col.i.
336 de appel.xlii.fol.66.col.iii.
337 de re iudicata.xiiii.fol.56.col.i.
338 de præbendis.xxi.fol.77.col.iiii.
339 de filiis præsbr.i.fol.13.col.iii.
340 de litis conteſt.v.fol.29.col.iiii.
341 de re iudicata.xvi.fol.56.col.iii.
342 de re iudicata.xvii.fol.56.col.iiii.
343 de off.deleg.xi fol.17.col.ii.
344 de appella.xliiii.fol.66.col.iiii.
345 de dolo & contu.xiiii.fol.41.col.iii.
346 de appella.xlv.fol.67.col.i.
347 de his quæ fiunt a prælato.i.fol.85.col.i.
348 de probatio.x.fol.47.col.iii.
349 de offi.delega.xii.fol.17.col.iii.
350 de officio uicarii.iii.fol.14.col.iii.
351 de appella.xlvi.fol.67.col.i.
352 de renunciatione.iiii.fol.12.col.ii.
353 de appella.xlvii.fol.67.col.ii.
354 de litis conteſt.vi.fol.30.col.ii.
355 de dolo & contu.xv.fol.41.col.iiii.
356 de appel.xl.fol.66.col.i.
357 de appel.xli.fol.66.col.ii.
358 de reſcriptis.xxviii.fol.5.col.iii.
359 de iniur.& dam.dat.iii.fol.92.col.iiii.
360 de dilationibus.ii.fol.31.col.i.
361 de appell.xlviii.fol.67.col.iii.
362 de offi.deleg.xiii.fol.17.col.iiii.
363 de appella.xlix.fol.67.col.iiii.
364 de dolo & contu.xvi.fol.42.col.i.
365 de re iud.xxiii.fol.57.col.iiii.
366 de appella.50.fol.68.col.i.
367 de feriis.i.fol.31.col.ii.
368 de offi.deleg.xiiii.fol.17.col.iiii.
369 de reſcrip.xxix.fol.5.col.iii.
370 de reſcrip.xxx.fol.5.col.iiii.
371 de off.uica.vii.fol.15.col.ii.
372 de teſtibus.xxii.fol.51.col.i.
373 de procurato.xxvi.fol.22.col.ii.
374 de renunciatione.v.fol.12.col.iii.
375 de procurato.27.fol.22.col.ii.
376 de procurato.xxviii.fol.22.col.iii.
377 de procurato.xxix.fol.22.col.iii.
378 de officio uicarii.iiii.fol.14.col.iii.
379 de appellat.li.fol.68.col.ii.
380 de off.delega.xv.fol.18.col.i.
381 de appell.lii.fol.68.col.iiii.
382 de cauſa poſſeſſ.& proprie.viii.fol.32.col.iii.
383 de conceſſ.præb.xii.fol.81.col.iiii.
384 de appella.liii.fol.68.col.iiii.
385 de appella.liiii.fol.69.col.i.
386 de procurato.xxx.fol.22.col.iiii.
387 de off.deleg.xvi.fol.18.col.ii.
388 de iudiciis.xiii.fol.28.col.ii.
389 de appell.lv.fol.69.col.ii.
390 de ſequeſ.poſſ.& fruct.iiii.fol.45.col.i.
391 de probatio.xi.fol.47.col.iiii.
392 de probatio.xii.fol.47.col.iiii.
393 de reſti.ſpol.xvi.fol.38.col.iii.
394 de ſeque.poſ.& fruc.v.fol.45.col.ii.
395 de procurato.31.fol.22.col.iiii.
396 de cauſ.poſſeſſ.& proprie.ix.
397 de off.uicar.v.fol.14 col.iiii.
398 de renunciatione.vi.fol.12.col.iii.
399 de ſent.excom.vii.fol.93.col.iii.
400 de ſent.excom.viii.fol.93.col.iiii.
401 de reſti.ſpol.xviii.fol.39.col.i.
402 de dolo & contu.xvii.fol.42.col.ii.
403 de reſcr.xxxi.fol.6.col.i.
404 de iure patro.ix.fol.90.col.ii.
405 de re iudicata.xviii.fol.57.col.i.
406 de appel.57.fol.69.col.iii.
407 de præbend.xxii.fol.77.col.iiii.
408 de reſti.ſpol.xvii.fol.38.col.iiii.
409 de re iudicata.xix.fol.57.col.ii.
410 de re iudicata.xx.fol.57.col.ii.
411 ut lite pend.x.fol.34.col.ii.
412 de appel.lviii.fol.70 col.i.
413 de procurato.xxxii.fol.23.col.i.
414 de procurato.xxxiii.fol.23.col.ii.
415 de procura xxxiiii.fol.23.col.ii.
416 de præſcriptio.ii.fol.53 col.iiii.
417 de cauſa poſſ.& proprie.x.fol.32.col.iiii.
418 de appell.lvi.fol.69.col ii.
419 de dolo & contu.xviii.fol.42.col.iii.
420 de procurato.xxxv.fol.23.col.iii.
421 de reſti.ſpol.xix.fol.39.col.ii.
422 de iurepatro.x.fol.90.col.iii.
423 de iure patro.xi.fol.90.col.iii.
424 de appell.lix.fol.70.col.iii.
425 de re iudicata.xxii.fol.57.col.iii.
426 de procurato.xxxvi.fol.24.col.i.
427 de re iudicata.xxi.fol.57.col.iii.
428 de conceſſ.præb.xiii.fol.81.col.ii.
429 de appel.lx.fol.70.col.iii.
430 de appel.lxi.fol.70.col.iiii.
431 de conceſſ.præb.xiiii.fol.81.col.iii.
432 de conceſſ.præb.xv.fol.81.col.iiii.
433 de iudiciis.xiiii.fol.28.col.ii.
434 de off.deleg.xvii.fol.18.col.iii.
435 de reſti.in integ.vi.fol.25.col.iiii.
436 de ſent.excom.ix.fol.94.col.i.
437 de teſtib.xxiii.fol.51.col.i.
438 de reſti.ſpol.xx.fol.39.col.iii.
439 de reſti.ſpol xxi.fol.39.col.iii.
440 ut lite pend.xi.fol.34.col.iiii.

441 de conceſſ. præb. xvi. fol. 83. col. ii.
442 de conceſſ. præb. xvii. fol. 83. col. iii.
443 de conceſſ. præb. xviii. fol. 83. col. iii.
444 de dolo & contu. xix. fol. 43. col. i.
445 de præbendis. xxv. fol. 78. col. iii.
446 De appella. lxii. fol. 71. col. i.
447 De Bigamis. i. fol. 13. col. iiii.
448 De præbendis. xxvi. fol. 79. col. ii.
449 De reſcrip. xxxiii. fol. 6. col. iiii.
450 De deſpenſ. impub. i. fol. 91. col. ii.
451 De electione. iii. fol. 10. col. iii.
452 de electione. v. fol. 11. col. i.
453 de exceptionibus. vii. fol. 53. col. ii.
454 de procurato. xxxviii. fol. 24 col. ii.
455 de procurato. xxxix. fol. 24. col. iii.
456 de procurato. xl. fol. 24. col. iii.
457 de conceſſ. præb. xix. fol. 84. col. iii.
458 de conceſſ. præb. xx. fol. 84. col. iii.
459 de conceſſ. præb. xxi fol. 84. col. iiii.
460 de conſuetud. vi. fol. 8. col. iii.
461 de appell. lxv. fol. 72. col. iiii.
462 de ſponſalibus. i. fol. 91. col. i.
463 de renunciatione. vii. fol. 12. col. iiii.
464 de iudiciis xv. fol. 28. col. iii.
465 de probatio. xiii. fol. 48. col. i.
466 de confeſſis. iii. fol. 45. col. iiii.
467 de lit. conteſt. vii. fol. 30. col. iii.
468 de reſcrip. xxxiii. fol. 6. col. i.
469 ut lite pend. xii. fol. 35. col. i.
470 de præbendis. xxiii. fol. 78. col. i.
471 de confeſſis. iiii. fol. 46. col. i.
472 de præbendis. xxiiii. fol. 78. col. ii.
473 de præſcrip. iii. fol. 54. col. ii.
474 de renunciatione. viii. fol. 12. col. iiii.
475 de iure patro. xii. fol. 90. col. iiii.
476 { de appella. lxiii. fol. 71. col. iii.
de iudiciis. xvi. fol. 28. col. iii. }
477 { de iudiciis. xvii. fol. 28. col. iiii.
de teſtibus. xiii. fol. 48. col. iiii. }
478 de probatio. xv. fol 48. col. iiii.
479 de re iudicata. xxv. fol. 58. col. ii.
480 de præbendis. xxvii. fol. 79. col. iii.
481 de donatio. i. fol. 88. col. i.
482
483 de iniur. & dam. dat. iiii. fol. 92. col. iiii.
484 de appellatio lxiiii. fol. 72. col. iii.
485 de procurato. xxxvii. fol. 24. col. i.
486 de appel. lxvi. fol. 73. col. i.
487 de præbendis xxviii. fol. 79. col. iii.
488 Vt lite pendente. xiiii. fol 35. col. i.
489 de ſent. excom. xi. fol. 94 col. iiii.
490
491
492 de electione. vi. fol. 11. col. ii.
493 de reſcrip. xxxiiii. fol. 7. col. i.

FINIS.

TABVLA NVMERALIS DECISIONVM QVAS ANTIQVAS APPELLANT.

Primus numerus ut dixi, deſignat numerum deciſionum ſecundum antiquam compilationem numeralem: Quod uero numerum ſequitur deſignat in quo loco ea deciſio hoc uolumine ſit locata, quo ue folio qua ue columna eam poſſis inuenire. Hic etiam aduertendum eſt quod ſupra numerum.91.fuit per aliquos impreſſores in numero erratum igitur unan ante uel poſt allegatum tibi numerum quandoque legiſſe non pigeat ut habeas optatam.

1 De reſti.ſpoliatorum.i.fol.26.col.iiii.
2 De ſent.& re iudi.ii.fol.41.col.i.
3 Vt lite pend.nihil.inno.i.fol.31.col.i.
4 De appellatio.i.fol.45.col.ii.
5 De appellatio.ii.fol.45.col.ii.
6 De ſent.& re iud.xxiii.fol.43.col.ii.
7 De reſti.ſpol.ii.fol.26.col.iiii.
8 De dolo & contu.iiii.fol.29.col.iii.
9 De probatio.i.fol.32.col.ii.
10 De præſcriptionibus.i.fol.40.col.iiii.
11 De reſti.ſpol.iii.fol.27.col.i.
12 De appellatio.iii.fol.45.col.ii.
13 De procuratoribus.i.fol.18.col.i.
14 De arbitris.i.fol.20.col.iiii.
15 De dolo & contu.v.fol.29.col.iii.
16 De ſent.& re iud.i.fol.40.col.iiii.
17 De iudicus.i.fol.21.col.ii.
18 De procurato.ii.fol.18.col.ii.
19 De rebus eccle.non aliε.iii.fol.65.col.i.
20 De off.ordinarii.ii.fol.16.col.iiii.
21 De ſent.& re iud.iii.fol.41.col.i.
22 De præbendis.i.fol.51.col.iiii.
23 De cauſ.poſſ.& proprie.ii.fol.25.col.iiii.
24 De iudicus.ii.fol.21.col.iii.
25 De decimis.i.fol.74.col.i.
26 De appellatio.iiii.fol.45.col.iii.
27 De conceſſ.præben.i.fol.57.col.ii.
28 De appellatio.v.fol.45.col.iii.
29 De præbendis.ii.fol.52.col.i.
30 De præbendis.iii.fol.52.col.i.
31 De ſent.excom.xiiii.fol.81.col.ii.
32 De procurato.iii.fol.18.col.ii.
33 De præbendis.iiii.fol.52.col.i.
34 De conceſſ.præb.xxxiiii.fol.60.col.iiii.
35 De conceſſ.præben.xxxi.fol.60.col.iii.
36 De cauſæ poſſ.& proprie.iii.fol.25.col.iiii.
37 De præbendis.v.fol.52.col.ii.
38 De iure patro.i.fol.74.col.iii.
39 De conceſſ.præb.xii.fol.58.col.iii.
40 De probationibus.iii.fol.32.col.iii.
41 De teſtibus.xii.fol.36.col.i.
42 De teſtibus.i.fol.35.col.iii.
43 De renunciatione.i.fol.12.col.i.
44 De appellatio.vi.fol.45.col.iii.
45 De filiis præsb.i.fol.14.col.ii.
46 De ordine cognitionum.i.fol.25.col.iii.
47 De probationibus.xiii.fol.35.col.ii.
48 De teſtibus.xxxiiii.fo.37.col.iii.
49 De reſcriptis.lix.fol.6.col.iii.
50 De appellatio.vii.fol.45.col.iii.
51 De iudiciis.iii.fol.21.col.iii.
52 De conceſſ.præb.xxii.fol.59.col.iii.
53 De iudiciis.xi.fol.21.col.i.
54 De reſti.ſpol.iiii.fol.27.col.i.
55 De præbendis.vi.fol.52.col.ii.
56 De cau.poſſ.& proprie.xi.fol.26.col.ii.
57 De fide inſtru.xii.fol.38.col.iiii.
58 Vt lite pend.nihil.inno.ii.fol.31.col.ii.
59 De teſtibus.ii.fol.35.col.iii.
60 De ſent.excom.vi.fol.80.col.iiii.
61 De mutuis petitionibus.i.fol.24.col.ii.
62 De procurato.iiii.fol.18.col.ii.
63 De procurato.v.fol.18.col.ii.
64 De teſtibus.xiiii.fol.36.col.ii.
65 De reſti.ſpol.v.fol.27.col.i.
66 De conceſ.præb.xliiii.fol.61.col.iii.
67 De renunciatione.ii.fol.12.col.ii.
68 De renunciatione.iii.fol.12.col.ii.
69 De cauſa poſſ.& proprie.iiii.fol.25.col.iiii.
70 De ſent.& re iud.vi.fol.41.col.ii.
71 De reſti.ſpol.vi.fol.77.col.ii.
72 De foro competenti.i.fol.23.col.iii.
73 De ſent.& re iudi.xxiiii.fol.43.col.i.
74 De reſcriptis.lx.fol.6.col.iiii.
75 De teſtibus.xvi.fol.36.col.ii.
76 De teſtibus.xviii.fol.36.col.iii.
77 De ſent.excom.xix.fol.81.col.iiii.
78 De cenſibus.i.fol.77.col.i.
79 De reſcriptis.lxi.fol.6.col.iiii.
80 De procurato.vi.fol.18.col.iii.
81 { De appellatio.ix.fol.45.col.iiii.
De appellatio.viii.fol.45.col.iiii.
82 De procurato.vii.fol.19.col.iii.
83 De reſti.ſpol.xxii.fol.29.col.i.
84 De probationibus.iiii.fol.32.col.iii.
85 De iudiciis.iiii.fol.21.col.iii.
86 De præbendis.lxxxv.fol.56.col.iii.
87 De fide inſtrumentorum.i.fol.38.col.ii.
88 De ſent.& re iud.iiii.fol.41.col.i.
89 De appellatio.x.fol.45.col.iiii.
90 De ſent.& re iud.xxv.fol.43.col.i.
91 De ſent.& re iud.v.fol.41.col.ii.
92 De fide inſtru.ii.fol.38.col.ii.
93 De conceſ.præb.xiii.fol.58.col.iii.
94 De feriis.i.fol.25.col.ii.
95 De probationibus.v.fol.32.col.iii.
96 De conceſ.præb.ii.fol.57.col.ii.
97 De reſti.in integ.i.fol.20.col.iii.
98 De off.delegati.i.fol.15.col.iiii.
99 De offi.Archipræsbiteri.i.fol.14.col.iiii.
100 De reſti.ſpol.vii.fol.27.col.ii.
101 De ſent.& re iud.viii.fol.41.col.ii.
102 De ſponſalibus.i.fol.77.col.iii.
103 De procurato.viii.fol.18.col.iii.
104 De præbendis.xix.fol.53.col.ii.
105 De appellatio.xi.fol.46.col.i.
106 De reſti.ſpol.viii.fol.27.col.ii.
107 De rerum permut.i.fol.66.col.iiii.
108 De appellatio.xii.fol.46.col.i.
109 De teſtibus.iii.fol.35.col.iii.
110 De conceſſ.præben.iii.fol.57.col.ii.
111 De conceſſ.præben.xxxv.fol.61.col.i.
112 De conceſſ.præb.xxxvi.fol.61.col.i.
113 De reſti.ſpol.ix.fol.27.col.iii.
114 De litis conteſtatione.ii.fol.24.col.ii.
115 De ſent.excom.vii.fol.80.col.iiii.
116 De conceſſ.præb.xxxvii.fol.61.col.i.
117 De ſent.& re iudi.xx.fol.41.col.ii.
118 De conceſſ.præb.iiii.fol.57.col.iii.
119 De procurato.xviii.fol.19.col.ii.
120 De dolo & contu.i.fol.29.col.ii.
121 De reſcriptis.xxviii.fol.3.col.iii.
122 De pactis.i.fol.17.col.ii.
123 De electione.i.fol.11.col.ii.
124 De appellatio.lxxxvii.fol.51.col.iiii.
125 De ſent.excom.viii.fol.80.col.iiii.
126 De uerb.ſign.iiii.fol.82.col.iiii.
127 De ſent.excom.xx.fol.81.col.i.
128 De rerum permuta.ii.fol.67.col.i.
129 De reſti.ſpol.x.fol.27.col.iii.

230 De probatio.vi.fol.32.col.iiii.
231 De procurato.ix.fol.18.col.iiii.
232 De reſcriptis.lxii.fol.7.col.i.
233 De præbendis.vii.fol.52.col.ii.
234 De conſuetudinibus.i.fol.8.col.iiii.
235 De appellatio.xiii.fol.46.col.i.
236 de translatione epiſcopi.i.fol.11.col.i.
237 de iureiurando.i.fol.39.col.i.
238 de ſent.excom.x.fol.81.col.i.
239 de teſtibus.iiii.fol.35.col.iiii.
240 de iureiurando.ii.fol.39.col.i.
241 de conceſſ.præben.v.fol.57.col.iii.
242 de accuſationibus.i.fol.77.col.iiii.
243 de litis conteſtatione.iii.fol 24.col.ii.
244 de libelli oblatione.i.fol.24.col.i.
245 de ſent.excom.xi.fol.81.col.i.
246 de probationibus.ii.fol.32.col.iii.
247 de teſtibus.v.fol.35.col.iiii.
248 de procurato.x.fol.18.col.iiii.
249 de conſuetudinibus.xiiii.fol.11.col.i.
250 de reſti.in integ.ii.fol.20.col.iii.
251 de iudiciis.xii.fol.22.col.i.
252 de cauſa poſſ & proprie.v.fol.15.col.iiii.
253 de litis conteſtatione.i.fol.24.col.ii.
254 de litis conteſtatione.iiii.fol.24.col.iii.
255 de appellatio xiiii.fol.46.col.i.
256 de off.delegati.ii.fol 16.col.i.
257 { de iure patro.xv.fol.76.col.iii. / de rebus eccle.non alie.vii.fol.65.col.ii.
258 de iudiciis.xiii.fol.22.col.i.
259 de rerum permut.iii.fol.67.col.i.
260 de iure patro.ii.fol.74.col.iiii.
261 de off.legati.i.fol.16 col.ii.
262 de appellatio.xv.fol.46.col.ii.
263 de reſcriptis.xxxv fol iiii.col.ii.
264 de ſent.& re iud.ix.fol 41.col.iii.
265 de rebus eccle.non alienan.i.fol.64.col.ii.
266 de regulari.& tranſ.ad relig.i.fol.74.col.ii.
267 de rebus eccle.non alie.ii.fol 64.col.iii.
268 de rebus.eccle.non alie.viii fol.65.col.ii.
269 de dilationibus.i.fol.25.col.i.
270 de procurato.xi.fol.18 col.iiii.
271 de præbendis.xxxvi.fol.56.col.iii.
272 de procurato.xii.fol.19.col.i.
273 de procurato.xiii.fol.19.col.i.
274 de procurato.xiiii.fol.19.col.i.
275 de off.legati.ii.fol.16.col.iii.
276 de renunciatione.iiii.fol.12.col.ii.
277 de exceptionibus.i.fol.39.col.iii.
278 de reſcriptis lxii.fol.7.col.ii.
279 de reſcripti.lxiii.fol.7.col.i.
280 de teſtibus.xliii.fol.38.col.i.
281 de appellatio.xvi.fol.46.col.ii.
282 de præbendis.xx.fol.53.col.ii.
283 de præbendis.xxxvii.fol.56.col.iiii.
284 de cauſa.poſſ & proprie.vi.fol.26.col.i.
285 de foro competenti.ii.fol.23.col.iiii.
286 de præbendis.xxxviii.fol.56.col.iiii.
287 de procurato.xv.fol.19.col.
288 de conceſſ.præb.xlv.fol.61.col.iii.
289 de præbendis.xxi.fol.53.col.iii.
290 de præbendis xxix.fol.54.col.i.
291 de conceſſ.præben.xiiii.fol.58.col.iiii.
292 de cauſa.poſſ.& proprie.7.fol.26.col.i.
293 de reſcriptis.xxxvi.fol.4.col.ii.
294 de teſtibus.vi.fol.35.col.iiii.
295 de procurato.xvi.fol.19.col.ii.
296 de præbendis.xxii.fol.53.col.iii.
297 de appellatio.xvii.fol.46.col.ii.
298 de reſti.in integ.iii.fol.20.col.iiii.
299 de appellatio.xviii.fol.46.col.ii.
100 de accuſatio.ii.fol.77.col.iiii.
201 de reſcriptis xxxvii.fol.4.col.ii.
202 de his quæ vi metus'ue cauſa fiunt.ii.fol.20.col.iii.
203 de ætate & qualitate.i.fol.14.col.i.
204 de rebus.eccle.non alie.ix.fol.65.col.2.
205 de reſcriptis.xxxviii.fol.4.col.iii.
206 de iudiciis.xiiii.fol.22.col.i.
207 de litis conteſtatione.v.fol.24.col.iii.
208 de reſcriptis.viii.fol.2.col.ii.
209 de reſcriptis.xxxix.fol.4.col.iii.
210 de arbitris.ii.fol.20.col.iiii.
211 de filiis præsb.ii.fol.14.col.ii.
212 de conceſſ.præb.vi.fol.57.col.iii.
213 de appellatio.xix.fol.46.col.ii.
214 de ſentent.& re iud.x.fol.41.col.iii.
215 de renunciatione.vi.fol.12.col.iii.
216 de fide inſtru.iii.fol.38.col.ii.
217 de renunciatione.v.fol.12.col.iii.
218 de conſuetudinibus.ii.fol.8.col.iiii.
219 de probationibus.vii.fol.32.col.iiii.
220 de ſenten.& re iud.xxvi.fol.43.col.ii.
221 de appellatio.xx.fol.46.col.iii.
222 de conſuetudinibus.iii.fol.8.col.iiii.
223 de conceſſ.præb.vii.fol.57.col.iii.
224 de conceſſ.præb.viii.fol.57.col.iiii.
225 de iudiciis.xix.fol.21.col.ii.
226 de his quæ vi metus'ue cauſa fiunt.i.fol.20.col.iii.
227 de off.uicarii.ii.fol.15.col.i.
228 de confeſſis.i.fol.32.col i.
229 de probationibus.ix.fol.32.col.iiii.
230 de probationibus.x.fol.32.col.iiii.
231 de iure patro.iii.fol.74.col.iiii.
232 de reſcriptis.lxiiii.fol.7.col.i.
233 de conceſſ.præb.xv.fol.58.col.iiii.
234 de priuilegiis.i.fol.79.col.i.
235 de renunciatione.vii.fol.12.col.iii.
236 de pœnis.i.fol.80.col.i.
237 de probationibus.xi.fol.33.col.i.
238 de iure patro.iiii.fol.74.col.iiii.
239 de præbendis.xxiii fol.53.col.iii.
240 de reſcriptis.xl.fol.4.col.iii.
241 de procurato.xvii.fol.19.col.ii.
242 de appellatio.xxi.fol.46.col.iii.
243 de electione.vii fol.11.col.iiii.
244 de teſtib.xliiii.fol.38.col.i.
245 de foro competenti.iii.fol 23.
246 de exceptionibus.xv.fol.40.col.iii.
247 de procurato.xix.fol.19.col.ii.
248 de donationibus.i fol.69.col.i.
249 de reſcriptis.lxv.fol.7.col.i.
250 de electione.ii.fol.11.col.ii.
251 de regular.& tranſ.ad relig.ii.fol.74.col.ii.
252 de rebus eccle.non alie.v.fol.65.col.i.
253 de exceptionibus.ii.fol.39.col.iii.
254 de iure patro.v.fol.74.col.iiii.
255 de conceſſ præb.xxviii.fol.61.col.i.
256 de reſcriptis.xli.fol 4.col.iii.
257 de præbendis.xxx.fol.54.col.ii.
258 de conceſſ.præb.xvi.fol.58.col.iiii.
259 de off.ordinarii.i.fol.16.col.iiii.
260 de appellatio.xxii.fol 46.col.iii.
261 de teſtibus.xv.fol.36.col.ii.
262 de probationibus.viii.fol.32.col.iiii.
263 de cauſ.poſſ & proprie.viii.fol.26.col.ii.
264 de regular.& tranſ.ad relig.iii.fol.74.col.ii.
265 de conceſſ.præb.xlvi.fol.61.col.iiii.
266 de appellatio.xxiii fol.46.col.iii.
267 de regular.& tranſ.ad relig.iiii.fol.74.col.ii.
268 de priuilegiis.ii.fol.79.col.i.
269 de appellatio.xxiiii.fol.46.col.iiii.
270 de reſcriptis.lxvi.fol.7.col.ii.
271 de fide inſtru.ix.fol.38.col.iii.
272 de reſcriptis.xliii.fol.4.col.iiii.
273 de electione viii.fol.11.col.iiii.
274 de reſti.ſpol.xi.fol.27.col.iii.
275 de ætate & qualitate.ii.fol.14.col.i.
276 de reſcriptis xlii.fol.4.col.iiii.
277 de ſuppl.negli.præla.i.fol.13.col.iiii.
278 de ſent.& re iud.xlii.fol.45.col.i.
279 de filiis præsbit.iii.fol.14.col.iii.
280 de reſcriptis.xliiii.fol.5.col.i.
281 de exceptionibus.iii.fol.39.col.iiii.
282 de præbendis.xxiiii.fol.53.col.iiii.
283 de off.uicarii.iii.fol.15.col.i.
284 de off.Archidiaconi.i.fol.14.col.iiii.

285 de regul.& tranſ.ad relig.v.fol.74.col.iii.
286 de procurato.xx.fol.19.col.ii.
287 de off.uicarii.i.fol.15.col.i.
288 de procurato.xxi.fol.19.col.iii.
289 de renunciatione.viii.fol.12.col.iii.
290 de præbendis.xxv.fol.53.col.iiii.
291 de præbendis.xxvi.fol.53.col.iiii.
292 de rerum permut.iiii.fol.67.col.i.
293 de priuilegiis.iii.fol.79.col.ii.
294 de appellatio.xxv.fol.46.col.iiii.
295 de reſcriptis.xlv.fol.5.col.i.
296 de reſcriptis.ix.fol.2.col.i.
297 de probationibus.xii.fol.33.col.i.
298 de reſti.ſpol.xii.fol.27.col.iiii.
299 de electione.iii.fol.11.col.iii.
300 de conceſſ.præb.xxxii.fol.60.col.iiii.
301 de cauſa poſſ.& proprie.i.fol.25.col.iii
302 de iureiurando.iii.fol.39.col.i.
303 de teſtibus.vii.fol.35.col.iiii.
304 de dilationibus.ii fol.25.col.ii.
305 de accuſatio.iii.fol.77.col.iiii.
306 de appel.xxvi.fol.47.col.i.
307 de electione.iiii.fol.11.col.iii.
308 de præbendis.8.fol.52.col.ii.
309 de præſcriptionibus.ii.fol.40.col.iii.
310 de teſtibus.xliii.fol.37.col.iiii.
311 de probationibus.xiii.fol.33.col.i.
312 de appell.xxvii.fol.47.col.i.
313 de appel.xxviii.fol.47.col.i.
314 de ſent.excom.i fol.80.col.ii.
315 de conceſſ.præb.xxxiii.fol.60.col.iiii
316 de appel.xxix.fol.47.col.ii.
317 de off.deleg.v.fol.16.col.i.
318 de reſcriptis.xlvi.fol.5.col.i.
319 de reſcriptis.lxvii.fol.7.col.ii.
320 de iure patro.vi.fol.75.col.i.
321 de exceptionibus.xvi.fol.40.col.iii.
322 de reſcriptis.lxviii.fol.7.col.ii.
323 de electione.v.fol.11.col.iii.
324 de conſuetudinibus.iiii.fol.9.col.i.
325 de exceptionibus.iii.fol.39.col.iii.
326 de off.uicarii.iii.fol.15.col.ii.
327 de iure patro.vii.fol.75.col.i.
328 de ſent excom.xii.fol.81.col.i.
329 de exceptionibus.v.fol.39.col.iiii.
330 de ſolutionibus i.fol.68.col.iii
331 de iure patro.viii.fol.75.col.i.
332 de teſtibus.ix.fol.35.col.iiii.
333 de cenſibus.ii.fol.77.col.ii.
334 de exceptionibus.vi.fol.39.col.iiii.
335 de reſcriptis.xlvii.fol.5.col.i.
336 de his quæ fiunt a prælato.i.fol.64.col.ii.
337 de ſent.excom.xv.fol.81.col.ii.
338 de renunciatione.ix.fol.12.col.iiii.
339 de rerum permut.v.fol.67.col.ii.
340 de procurato.xxii.fol.19.col.iii.
341 de off.uica.v.fol.15.col.ii.
342 de præſumptionibus.i.fol.38.col.iiii.
343 de præſcriptionibus.iii.fol.40.col.iiii.
344 de dilationibus.iii.fol.25.col.ii.
345 de procurato.xxiii.fol.19.col.iii.
346 de ſent.& re iud.xxvii.fol.43.col.ii.
347 de reſti.ſpol.xiii.fol.27.col.iiii.
348 de probationibus.xiiii.fol.33.col.i.
349 de reſcriptis.lxx.fol.7.col.iii.
350 de procurato.xxiiii.fol.19.col iii.
351 de ſent.excom.xvi.fol.81.col.ii.
352 de uerb.ſign.i.fol.82.col.iii.
353 de off.delegati.vi.fol.16.col.ii.
354 de rerum permut.vi.fol.67.col.ii.
355 de reſcriptis.xxix.fol.3.col.iiii.
355 de appell.lxxv.fol.51.col.i.
357 de conſuetudinibus.v.fol.9.col.i.
358 de reſti.ſpol.xxiii.fol.29.col.ii.
359 de reſcriptis.xxx.fol.3.col.iiii.
360 de præſumptionibus.ii.fol.38.col.iiii.
361 de appell.xxx.fol.47.col.ii.
362 de ſent.excom.v.fol.80.col.iii.
363 de appellatio.xxxi.fol.47.col.iii.
364 de iure patro.ix.fol.75.col.ii.
365 de probationibus.xv.fol 33.col.ii.
366 de teſtibus.xxxvii.fol.37.col.iii.
367 de cauſa poſſ.& proprie.xiiii.fol.26.col.iii.
368 de iureiurando.iiii.fol.39.col.ii.
369 de rebus eccle.non alie.ii.fol.65.col.iii.
370 de reſti.ſpol.xv.fol.18.col.i.
371 de teſtibus.xxxiij.fol.37.col.iii.
372 de teſtibus.xix.fol.36.col.iii.
373 de confeſſis.ii.fol.32.col.i.
374 de rebus eccle.non alie.x.fol.65.col.iii.
375 de appellatio.xxxii.fol 47.col.iii.
376 de appellatio.xxxiii.fol.47.col.iii.
377 de reſcriptis.i.fol.1.col.iii.
378 de reſcriptis.x.fol,2.col.ii.
379 de reſcriptis.lxxix.fol.8.col.i.
380 de appellatio.xxxiiii.fol.47.col.iiii.
381 de dolo & contu.vi fol.29.col.iiii.
382 de reſcriptis.xi.fol.2.col.iii.
383 de appell.xxxv.fol.47.col.iiii.
384 de reſcriptis.lxxxi.fol.8.col.i.
385 de appellatio.xxxvi.fol.47.col.iiii.
386 de reſcriptis.xlviii.fol.5.col.ii.
387 de teſtibus.xx.fol.36.col.iiii.
388 de dolo & contu.vii.fol.29.col.iiii.
389 de fide inſtru.iiii.fol.38.col.ii.
390 de foro competenti.iiii.fol.23.col.iiii.
391 de reſcriptis.xxxi.fol.3.col.iiii.
392 de reſcriptis.xxxii.fol.4.col.i.
393 de ſent.& re iud.xi.fol.41.col.iiii.
394 de conceſſ.præb.xvii.fol.59.col.i.
395 de dolo & contum.viii.fol 29.col.iiii.
396 de probationibus.xvi.fol.33.col.ii.
397 de renunciatione.x.fol.12.col.iiii.
398 de rerum permut.vii.fol.67.col.ii.
399 ut lite pend.nihil.innouet.iii.fol.31.col.ii.
400 de rerum permut.viii.fol.67.col.iii.
401 de rerum permut.ix.fol.67.col.iii.
402 de reſcriptis.viii.fol.6.col.iii.
403 de rerum permut.x.fol.67.col.iii.
404 de pœnis.ii.fol.80.col.i.
405 de appel.xxxvii.fol.48.col.i.
406 de ſent.& re iud.xxxiii.fol.44.col.iii.
407
408 de reſti.ſpol.xvi.fol.28.col.i.
409 de præbendis.xiiii.fol.59.col.i.
410 de conceſſ.præb.xviii.fol.55.col.i.
411 de præbendis.xi.fol.52.col.iiii.
412 de conceſſ.præb.xix.fol.59.col.i.
413 de conceſſ.præb.xxxix.fol.61.col.i.
414 de cauſa poſſ.& proprie.xiii.fol.26.col.iii.
415 de conceſſ.præb.xx.fol.59.col.ii.
416 de ſent.excom.xvii.fol.81.col.iii.
417 de rerum permut.xi.fol.67.col.iii.
418 de exceptionibus.vii.fol.39.col.iiii.
419 de exceptionibus.viii.fol.40.col.i.
420 de exceptionibus.ix.fol.40.col.i.
421 de conceſſ.præb.xxi.fol.59.col.ii.
422 de reſti.ſpol.xiiii.fol.27.col.iiii.
423 de ſent.& re iud.xiiii.fol.42.col.i.
424 de appell.xxxviii.fol.48.col.i.
425 ut lite pend.nihil.innouet.iiii.fol.31.col.ii.
426 &.420.de exceptio.ix.fol.40.col.i.
427 de renunciatione.xi.fol.12.col.iiii.
428 de reſti.ſpol.xvii.fol 28.col.i.
429 de probationibus.xviii.fol.33.col.ii.
430 de probationibus.xx.fol.33.col.iiii.
431 de off.uica.6.fol.15.col.ii.
432 ut lite pend.nihil.innouet.v.fol.31.col.iii.
433 de ſent.& re iud.xxix.fol.43.col.ii.
434 de ſent.excom.xviii.fol.81.col.iii.
435 de ſent.& re iud.xv.fol.42 col.i.
436 de off.uicarii.vii.fol.15.col.iii.
437 de iudiciis.xv.fol.22.col.i.
438 de dolo & contum.ix.fol.29.col.iiii.
439 de conſuetudinibus.vi.fol.9.col.ii.
440 de ſent.& re iud.xiii.fol.42.col.i.

441 de rebus eccle.non alie.xiii.fol.65.col.iii.
442 de ſent.& re iudi.xvi.fol.41.col.i.
443 de reſcriptis.xii.fol.2.col.iii.
444 de reſcriptis.lxxi.fol.7.col.iii.
445 de exceptionibus.x.fol.40.col.i.
446 de appellatio.xxxix.fol.48.col.i.
447 de appellatio.lxxix.fol.51.col.ii.
448 de teſtibus.xxi.fol.36.col.iiii.
449 de conceſſ.præb.xlvii.fol.61.col.iiii.
450 de reſcriptis.xxv.fol.3.col.iii.
451 de appellatio.xl.fol.48.col.ii.
452 de appellatio.xli.fol.48.col.ii.
453 de ſent.& re iudi.xxxvii.fol.44.col.iiii.
454 de appellatio.xlii.fol.48.col.iii.
355
456 de dolo & contumx.xi.fol.30.col.i.
457 de teſtibus.x.fol.36.col.i.
458 de off.legati.iii.fol.16.col.iii.
459 de off.legati.iiii.fol.16.col.iii.
460 de uerb.ſigni.vi.fol.81.col.iiii.
461 de conceſſ.præb.ix.fol.57.col.iiii.
461 de conceſſ.præb.xl.fol.61.col.ii.
463 de appellatio.lxxvi.fol.51.col.i.
464 de reſti in integ.v.fol.20.col.iiii.
465 de conceſſ.præb.xli.fol.61.col.ii.
466 de cauſ.poſſ.& proprie.ix.fol.26.col.ii.
467 de renunciatione.xii.fol.13.col.i.
468 de teſtibus.viii.fol.35.col.iiii.
469 de appell.xliiii.fol.48.col.iiii.
470 de appellatio.xlv.fol.48.col.ii.
471 de reſti.in integ.iii.fol.20.col.iii.
472 de litis conteſtatione.xii.fol.24.col.iiii.
473 de off.iudicis.i.fol.17.col.i.
474 de cau.poſſ.& proprie.x.fol.26.col.ii.
475 de conſuetudinibus.vii.fol.9.col.ii.
476 de reſcriptis.xiii.fol.2.col.iii.
477 { de iudiciis.xxvi.fol.23.col.ii.
de reſcriptis.i.fol.1.col.iii.
478 de procurato.xxv.fol.19.col.iiii.
479
480 de probationibus.xxi.fol.33.col.iiii.
481 de ſent.& re iudi.xxxix.fol.44.col.iii.
482 de reſcriptis.xiiii.fol.2.col.iiii.
483 de appel.80.fol.51.col.ii.
484 de teſtibus.xxii.fol.36.col.iiii.
485 de teſtibus.xvii.fol.36.col.iii.
486 de probationibus.xxii.fol.33.col.iiii.
487 de reſcriptis.xv.fol.xxii col.iiii.
488 de fide inſtru.vii.fol.38.col.iii.
489 de ſent.excom.xxxii fol.82.col.iii.
490 de iniuriis & dam.dato.i.fol.79.col.iiii.
491 de iura.calum.i.fol.24.col.iiii.
492 de appellatio.lxxxi.fol.51.col.iii.
493 de probationibus.xxiii.fol.34 col.i.
494 de conceſſ.præb.xi.fol.58.col.i.
495 de litis conteſtatione.vi.fol.24.col.iii.
496 de iureiurando.v.fol.39.col.ii.
497 de decimis.ii.fol.74.col.i.
498 de off.ordinarii.iiii.fol.17.col.i.
499 de appellatio.xlvi.fol.48.col.iii.
500 de exceptionibus.xi.fol.40.col.ii.
501 de conceſſ.præben.xxiii.fol.59.col.iiii.
502 de exceptionibus.xii.fol.40.col.ii.
503 de ſent.exc.xx.fol.81.col.iiii.
504 ut lite penden.nihil innouet.vii.fol.31.col.iiii.
505 de teſtibus.xxxii.fol.37.col.ii.
506 de appellatio.xlvii.fol.48.col.iiii.
507
508 de iudiciis.xxv.fol.23.col.iii.
509 de ſeque.poſſ.& fruc.i.fol.31.col.iiii.
510 de rebus eccle.non alie.xii.fol.65.col.iii.
511 de reſcriptis.ii.fol.1.col.iii.
512 de reſcriptis.vii.fol.2.col.i.
513 de reſcriptis.lxxx.fol.8.col.i.
514 de reſcriptis.iii.fol.1.col.iii.
515 de teſtibus.xi fol.36.col.i.
516 de ſent & re iud.xxviii.fol 43.col.ii.
517 ut lite pend.nihil innouet.vi.fol.31.col.iii.
518 de ſent.excom.xxi.fol.81.col.iiii.
519 de pœnis.iii.fol.80.col.i.
520 de pœnis.v.fol.80.col.ii.
521 de reſcriptis.xxxiii.fol.4.col.i.
522 de appellatio.lxxxiii.fol.51.col.iii.
523 de ſent.excom.xxii.fol.82.col.i.
524 de probationibus.xxiiii.fol.34.col.i.
525 de appellatio.xliii.fol.48.col.iii.
526 de inſtitutionibus.i.fol.57.col.i.
527 de iure patro.x.fol.75.col.ii.
528 de procurato.xxvi.fol.19.col.iiii.
529 de probationibus.xix.fol.33.col.iii.
530 de renuntiatione.xiii.fol.13.col.i.
531 de conceſſ.præb.xxiiii.fol.59.col.iiii.
532 de ſent.& re iud.xli.fol.45.col.i.
533 de ſent.& re iud.xxxviii.fol.44.col.iiii.
534 de procurato.xxvii.fol.19.col.iiii.
535 de conceſſ.præb.xxv.fol.59.col.iiii.
536 de appellatio.xlix.fol.49.col.i.
537 de appellatio.xlviii.fol.49.col.i.
538 de appellatio.l.fol.49.col.ii.
539 de appellatio.li.fol.49.col.ii.
540 de litis conteſtatione.vii.fol.24 col.iii.
541 de reſti.ſpol.xviii.fol.28.col.iii.
542 de reſcriptis.xvi.fol.2.col.iiii.
543 de conceſſ.præb.xxvi.fol.60.col.i.
544 de iure patro.xi.fol.75.col.iiii.
545 de procurato.xxviii fol.20.col.i.
546 de reſcriptis.lxxii.fol.7.col iii.
547 de appellatio lii.fol.49.col.iii.
548 de præbendis.ix.fol.85.col.iii.
549 de ſent.& re iud.xvii.fol.42.col.ii.
550 de teſtamentis.i fol.69.col.i.
551 de foro competenti.v.fol.24.col.i.
552 de præbendis.xxxi.fol.54.col.ii.
553 de ſent.& re iud.xxx.fol.43.col.iii.
554 de procurato.xxix.fol.20.col.i.
555 de iure patro.xii.fol.76.col.ii.
556 de reſcriptis.xlix.fol.5.col.ii.
557 de conceſſ.præb.xlviii.fol.62.col.i.
558 de ſent.excom.xxiii.fol.82.col.i.
559 de teſtamentis.iii.fol.69.col.ii.
560 de reſcriptis.l.fol.5.col.iii.
561 de reſcriptis.lxxiii fol.7.col.iii.
562 de procurato.xxx.fol.20.col.i.
563 de appellatio.liii.fol.49.col.iii.
564 de conceſſ.præb.lv.fol.63.col.i.
565 de iure patro.xiii.fol.76.col.ii.
566 de ſent.& re iud.xxxi.fol.43.col.iii.
567 de ſent.& re iud.xviii.fol.42.col.iii.
568 de appellatio.lv.fol.49.col.iiii.
569 de appellatio.lxxvii.fol.51.col.ii.
570 de ſponſalibus.ii.fol.77.col.iiii.
571 de reſcriptis.li.fol.5.col.iiii.
572 de renunciatione.xiiii.fol.13.col.i.
573 de off.delegati.vii fol.16.col.ii.
574 de iure patro.xiiii.fol.76.col.iii.
575 de tempo.ordinan.i.fol.14.col.i.
576 de præbendis.x.fol.52.col.iiii.
577 de reſti.ſpol.xix.fol.28.col.iiii.
578 de rerum permut.xii.fol.67.col.iii.
579 de reſcriptis.lxxxvi.fol.8.col.ii.
580 de rerum permut.xiii.fol.67.col.iiii.
581 de reſcriptis.iiii.fol.1.col.iiii.
582 de conceſſ.præb.xlix.fol.62.col.i.
583 de conceſſ.præb.l.fol.62.col.iii.
584 de probationibus.xxv.fol.34.col.i.
585 de appellatio.lvi.fol.49.col.iiii.
586 de probationibus.xxvi.fol.34.col.ii.
587 de conceſſ.præb.xxviii.fol.60.col.iii.
588 de probationibus.xxvii.fol.34.col.ii.
589
590 de teſtibus.xli.fol.37.col.iii.
591 de dolo & contum.iii.fol.29.col.iii.
592 { de præbendis.xii.fol.53.col.i.
de reſcriptis.v.fol.1.col.i.
593 de ſent.excom.x fol.80.col.ii.
594 de exceptionibus.xiii.fol.40.col.ii.

595 de reſcriptis.xvii.fol.2.col.iiii.
596 de reſti.ſpol.xxv.fol.29.col.ii.
597 de mutuis petitionibus.ii.fol.24.col.ii.
598 de appell.lvii.fol.50.col.i.
599 de reſcriptis.lxxiiii.fol.7.col.iiii.
600 de appel.lix.fol.50.col.i.
601 de ſent.excom.xxiiii.fol.82.col.i.
602 de appell.lx.fol.50.col.i.
603 de ſent.& re iud.xii.fol.41.col.iiii.
604 de appell.lxi.fol.50.col.i.
605 de appel.lxii.fol.50.col.ii.
606 de exceptionibus.xvii.fol.40.col.iii.
607 de conceſſ.præb.li.fol.62.col.iiii.
608 de ſent.& re iud.xxxv.fol.44.col.iii.
609 de reſcriptis.lxxv.fol.7.col.iiii.
610 de rebus eccle.non alie.xiiii.fol.65.col.iiii.
611 de appell.lxiii.fol.50.col.ii.
612 de conceſſ.præb.lii.fol.62.col.iiii.
613 de ſent.& re iud.xxxix.fol.44.col.iiii.
614 de dolo & contu.xxiiii.fol.30.col.iiii.
615 de appell.lxiiii.fol.50.col.ii.
616 de præbendis.xiii.fol.53.col.i.
617 de dolo & contu.xxvii.fol.30.col.iiii.
618 de accuſatio.iiii.fol.lxxvii.col.iiii.
619 de probationibus.xliii.fol.35.col.ii.
610 de probationibus.xxviii.fol.34.col.iii.
622 de conceſſ.præb.xxvii.fol.60.col.ii.
622{ de teſtibus.xxxv.fol.37.col.iii.
de iudiciis.xxvii.fol.23.col.ii.
623 de teſtibus.xxxviii.fol.37.col.iii.
624 de reſti.ſpol.xxiii.fol.29.col.ii.
625 de cau.poſſ.& proprie.vii.fol.26.col.iii.
626 de litis conteſtatione.viii.fol.24.col.iii.
627 de reſcriptis.lxxxi..fol.7.col.iiii.
628 de conceſſ.præb.xxix.fol.60.col.iii.
629 de teſtibus.xxiii.fol.37.col.i.
630 de conceſſ.præb.liii.fol.63.col.i.
631 de conſtitutio.vi.fol.1.col.iii.
632 de reſcriptis.xviii.fol.2.col.iiii.
633 de iniuriis & dam.da.ii.fol.79.col.iiii.
634 de reſcriptis.xxvi.fol.3.col.iii.
635 de ſent.& re iud.xliii.fol.45.col.i.
636 de fide inſtru.xi.fol.38.col.iiii.
637 de iudiciis.xvi.fol.22.col.ii.
638 de dolo & contu.vii.fol.30.col.i.
639 de conceſſ.præb.liiii.fol.63.col.i.
640 de teſtibus.xxiiii.fol.37.col.i.
641 de procurato.xxxi.fol.20.col.i.
642 de reſcriptis xxxiiii.fol.4.col.ii.
643 de procurato.xxxii.fol.20.col.ii.
644 de teſtibus.xxv.fol.37.col.i.
645 de probationibus.xxix.fol.34.col.iii.
646 de teſtibus.xxvi.fol.37.col.i.
647 de teſtibus.xxvii.fol.37.col.i.
648 de teſtibus.xxviii.fol.37.col.ii.
649 de feriis.iii.fol.25.col.ii.
650 de appell.lxv.fol.50.col.ii.
651 de teſtamentis.ii.fol.69.col.ii.
652 de iureiurando.vi.fol.39.col.ii.
653 de reſcriptis.vi.fol.2.col.i.
654 de reſcriptis.xix.fol.3.col.i.
655 de ſent.excom.xxv.fol.82.col.i.
656 de teſtibus.xii.fol.36.col.i.
657 de rebus eccle.non alie.vi.fol.65.col.ii.
658 de dolo & contu.xxv.fol.30.col.iiii.
659 de iura.calum.ii.fol.25.col.i.
660 de ſent.& re iud.xl.fol.44.col.iiii.
661 de teſtamentis.iiii.fol.69.col.ii.
662 de teſtibus.xlv.fol.38.col.i.
663 de iuramento.calum.iii.fol.25.col.i.
664 de conceſſ.præb.lvi.fol.63.col.iii.
665 de conſuetudinibus.xv.fol.11.col.ii.
666 de uerb.ſign.iii.fol.82.col.iiii.
667 de procurato.xxxiii.fol.20.col.ii.
668 de litis conteſtatione.ix.fol.24.col.iiii.
669 de reſcriptis.lxxxiii.fol.8.col.ii.
670 de probationibus.xxx.fol.34.col.iii.
671 de ſent.excom.26.fol.82.col.ii.
672 de reſcriptis.xx.fol.3.col.i.
673 de appell.lxvi.fol.50.col.ii.
674 de appel.lxxxii.fol.51.col.iii.
675 de cenſibus.iii.fol.77.col.ii.
676 de procurato.xxxiiii.fol.20.col.ii.
677 de ſent.& re iud.xxxii.fol.44.col.ii.
678 de reſti.ſpo.xx.fol.29.col.i.
679 de dolo & contu.xxviii.fol.31.col.i.
680 de fide inſtru.x.fol.38.col.iii.
681 de confeſſis.iii.fol.32.col.i.
682 de dolo & contu.xiii.fol.30.col.i.
683 de reſcriptis.xxi.fol.3.col.i.
684 de dolo & contu.xiiii.fol.30.col.ii.
685 de dolo & contu.xvi.fol.20.col.ii.
686 de ſent.& re iud.xix.fol.42.col.iiii.
687 de rerum permut.xiiii.fol.68.col.i.
688 de probationibus.xxxvi.fol.34.col.iiii.
689 de appell.lxxxiiii.fol.51.col.iii.
690 de appel.lxxxv.fol.51.col.iiii.
691 de appellatio.lxxxvi.fol.51.col.iiii.
692 de reſcriptis.xxii.fol.3.col.ii.
693 de ſent.& re iud.xxxvi.fol.44.col.iiii.
694 de conceſſ.præb.lvii.fol.63.col.iiii.
695 de conceſſ.præb.lxvi.fol.64.col.i.
696 de probationibus.xxxi.fol.34.col.iii.
697 de reſcriptis.lii.fol.6.col.i.
698 de teſtibus.xlvi.fol.38.col.i.
699 de præbendis.xv.fol.53.col.i.
700 de probationibus.xvii.fol.33.col.ii.
701 de conceſſ.præb.lx.fol.63.col.iiii.
702 de conceſſ.præb.lxi.fol.63.col.iiii.
703 de dolo & contu.xvii.fol.30.col.ii.
704
705 de litis conteſtatione.xi.fol.24.col.i.
706 de iudiciis.v.fol.21.col.iiii.
707 de renunciatione.xv.fol.13.col.ii.
708 de probationibus.xxxii.fol.34.col.iii.
709 de conſuetudinibus.xvi.fol.21.col.ii.
710 de dolo & contu.xxix.fol.31.col.i.
711 de dolo & contu.xxxi.fol.31.col.i.
712 de teſtibus.xlvii.fol.38.col.i.
713 de probationibus.xxxiii.fol.34.col.iiii.
714 de reſcriptis.xxvii.fol.3.col.iii.
715 de appell.lxvii.fol.50.col.iii.
716 de reſti.ſpol.xxi.fol.29.col.i.
717 de ſent.excom.xxvii.fol.82.col.ii.
718 de off.delegati.viii.fol.16.col.ii.
719 de ſent.excom.xxviii.fol.82.col.ii.
720 de præbendis.xvi.fol.53.col.ii.
721 de rerum permut.xv.fol.68.col.i.
722 de probationibus.xxxiiii.fol.34.col.iiii.
723 de ſent.excom.xxix.fol.82.col.ii.
724 de ſent.& re iud.xx.fol.42.col.iiii.
725 de præbendis.xvii.fol.53.col.ii.
726 de reſcriptis.lxxvii.fol.7.col.iiii.
727 de off.ordinarii.v.fol.17.col.i.
728 de dolo & contu.x.fol.30.col.i.
729 de teſtibus.xxix.fol.37.col.ii.
730 de dolo & contu.xviii.fol.30.col.ii.
731 de reſcriptis.lvii.fol.6.col.iii.
732 de reſcriptis.xxiii.fol.3.col.ii.
733 de appell.liiii.fol.49.col.iiii.
734 de ſent.& re iud.xliiii.fol.45.col.i.
735 de teſtibus.xxx.fol.37.col.ii.
736 de ſent.& re iud.xxi.fol.42.col.iiii.
737{ de teſtibus.xxxvi.fol.37.col.iii.
de iudiciis.xxviii.fol.23.col.ii.
738 de fide inſtru.v.fol.38.col.iii.
739 de præbendis.xviii.fol.53.col.ii.
740 de fide inſtru.viii.fol.38.col.iii.
741 de iudiciis.xxx.fol.23.col.iii.
742 de reſcriptis.liii.fol.6.col.i.
743 de iudiciis.vi.fol.21.col.iiii.
744 de electione.ix.fol.12.col.i.
745 de dolo & contu.xix.fol.30.col.ii.
746 de dolo & contu.xxx.fol.32.col.i.
747 de conceſſ.præb.lxii.fol.64.col.i.
748 de appell.lxx.fol.50.col.iiii.

***

TABVLA NVM.

749 de dolo & contu.xx.fol.30.col.iii.
750 de ſent.& re iud.xxii.fol.42.col.iiii.
751 de conceſſ.præb.lxiii.fol.64.col.i.
752 de dolo & contu.xxii.fol.30.col.iii.
753 de iudiciis.xxiii.fol.23.col.i.
754 de ferns.ii.fol.25.col.ii.
755
756 de iudiciis.vii.fol.21.col.iiii.
757 de iudiciis.viii.fol.22.col.iiii.
758 de empt.& uend.i.fol.66.col.iii.
759 de conceſſ.præb.xxx.fol.60.col.iii.
760 de off.delegati.iii.fol.16.col.i.
761 de appel.lxviii.fol.50.col.iii.
762 de iudiciis.ix.fol.21.col.iiii.
763 de appel.lxix.fol.50.col.iiii.
764 de appel.lxxviii.fol.51.col.ii.
765 de præbendis.xxxix.fol.56.col.iiii.
766 de iureiurando.viii.fol.39.col.ii.
767 de appel.lviii.fol.50.col.i.
768 de fide instru.vi.fol.28.col.iii.
769 de conſuetudinibus.xvii.fol.11.col.ii.
770 de dolo & contu.xxi.fol.30.col.iii.
771 de probationibus xxxvii.fol.34.col.iii.
772 de dolo & contu.xv.fol.30.col.ii.
773 de reſcriptis.lv.fol.6.col.ii.
774 de probationibus.xxxv.fol.34.col.iiii.
775 de teſtibus.xxxix.fol.37.col.iiii.
776 de iniuriis & dam.da.3.fol.79.col.iiii.
777 de reſcriptis.lxxxiiii.fol.8.col.ii.
778 de teſtibus.xl.fol.37.col.iiii.
779 de probationibus.xxxviii.fol.35.col.i.
780 de teſtibus.xxxi.fol.37.col.ii.
781 de dolo & contu.xxiii.fol.30.col.iii.
782 de reſcriptis.lxxviii.fol.8.col.i.
783 de præbendis.xxviii.fol.54.col.i.
784 de ſent.excom.xxx.fol.82.col.iii.
785 de iudiciis.xxii.fol.23.col.i.
786 de iuramento calum.iii.fol.25.col.i.
787 de reſcriptis.lxxxii.fol.8.col.ii.
788 de procurato.xxxv.fol.20.col.ii.
789 de dolo & contu.ii.fol.29.col.iii.
790 de procurato.xxxvi.fol.20.col.ii.
791 de ſent.& re iud.xlv.fol.45.col.i.
792 de uerb.ſign.v.fol.82.col.iiii.
793 de off.delegati.iiii.fol.16.col.i.
794 de conceſſ.præb.lviii.fol.63.col.iiii.
795 de probationibus.xxxix.fol.35.col.i.
796 de probationibus.xl.fol.35.col.i.
797 de appell.lxxi.fol.50.col.iiii.
798 de regul.& tranſ.ad relig.vi.fol.74.col.iii.
799 de conceſſ.præb.lxiiii.fol.64.col.i.
800 de procur.xxxvii.fol.20.col.ii.
801 de iudiciis.x.fol.21.col.iiii.
802 de conſtitutionibus.i.fol.1.col.i.
803 de conſtitutio.ii.fol.1.col.i.
804 de conſtitutio.iii.fol.1.col.i.
805 de iudiciis.xxxi.fol.23.col.iii.
806 de accuſatio.v.fol.78.col.i.
807 de accuſatio.vi.fol.78.col.i.
808 de uerb.ſign.ii.fol.82.col.iiii.
809 de ſent.excom.iii.fol.80.col.iii.
810 de ſent.excom.iiii.fol.80.col.iii.
811 de exceptionibus.xiiii.fol.40.col.ii.
812 de iudiciis.xvii.fol.22.col.ii.
813 de conceſſ.præb.lxv fol.64.col.i.
814 de iudiciis.xxxii.fol.23.col.iii.
815 de reſcriptis.xxiiii.fol.3.col.ii.
816 de iudiciis.xviii.fol.22.col.ii.
817 de appel.lxxii.fol.50.col.iiii.
818 de iureiurando.vii.fol.39.col.ii.
819 de reſcriptis.lvi.fol.6.col.iii.
820 de iudiciis.xxiiii.fol.23.col.i.
821 de appell.lxxiii.fol.51.col.i.
822 de ſent.excom.xxxi.fol.82.col.iii.
823 de appell.lxxiiii.fol.51.col.i.
824 de reſcriptis.lxxxv.fol.8.col.ii.
825 de dolo & contu.xxvi.fol.30.col.iiii.
826 de litis conteſtatione.x.fol.xxiiii.col.iiii.
827 de exceptionibus.xviii.fol.40.col.iiii.
828 de foro competenti.vi.fol.24.col.i.
829 de iudiciis.xxix.fol.23.col.iii.
830 de ſent.& re iud.xlvi.fol.45.col.ii.
831 de conceſſ.præb.xlii.fol.61.col.iii.
832 de conceſſ.præb.xliii.fol.61.col.iii.
833 de præbendis.xxvii.fol.54.col.i.
834 de conſuetudinibus.viii.fol.9.col.ii.
835 de conſtitutio.iiii.fol.1.col.ii.
836 de conſtitutio.v.fol.1.col.ii.
837 de conſuetudinibus.ix.fol.9.col.iiii.
888 de reſcriptis.liiii.fol.6.col.i.
889 de conſuetudinibus.x.fol.10.col.i.
840 de conſuetudinibus.xi.fol.10.col.iii.
841 de conſuetudinibus.xii.fol.10.col.iiii.
842 de conſuetudinibus.xiii.fol.11.col.i.
843 de electione.vi.fol.11.col.iii.
844 de renunciatione.xvi.fol.13.col.ii.
845 de filiis presbiterorum.iiii.fol.14.col.iii.
846 de off.uicarii.viii.fol.15.col.iii.
847 de pactis.ii.fol.17.col.ii.
848 de pactis.iii.fol.17.col.iiii.
849 de pactis.iiii.fol.18.col.i.
850 de arbitris.iii.fol.21.col.i.
851 de iudiciis.xx.fol.22.col.iii.
852 de iudiciis.xxi.fol.22.col.iii.
853 ut lite pend.nihil.innouet.viii.fol.xxxi.col.iiii.
854 de confeſſis.iiii.fol.32.col.ii.
855 de probationibus.xlii.fol.35.col.i.
856 de conceſſ.præb.x.fol.58.col.i.
857 de præbendis.xxxii.fol.54.col.iii.
858 de rebus eccle.non alie.iii.fol.64.col.iiii.
859 de depoſito.i.fol.66.col.ii.
860 de empt.& uend.ii.fol.66.col.iii.
861 de loca.& conduct.i.fol.65.col.iiii.
862 de rerum permut.xvi.fol.68.col.i.
863 de teſtamentis.vi.fol.69.col.iii.
864 de teſtamentis.vii.fol.70.col.i.
865 de teſtamentis.viii.fol.70.col.ii.
866 de teſtamentis.ix.fol.71.col.i.
867 de teſtamentis.x.fol.71.col.iii.
868 de teſtamentis.xi.fol.72.col.ii.
869 de teſtamentis.xii.fol.73.col.i.
870 de ſepulturis.i.fol.73.col.iii.
871 de iure patro.xvi.fol.76.col.iii.
872 de iure patro.xvii.fol.76.col.iiii.
873 de eccle.ædifican.i.fol.77.col.ii.
874 de hereticis.i.fol.78.col.ii.
875 de priuilegiis.iii.fol.79.col.ii.
876 de conceſſ præb.lix.fol.63.col.iiii.
877 de conceſſ.præb.lxvii.fol.64.col.ii.
878 de locato & conduct.ii.fol.66.col.ii.
879 de reſcriptis.lxxxvi fol.8.col.ii.
880 de priuilegiis.v.fol.79.col.iii.
881 de reſcriptis.lxxxvii fol.8.col.iii.
882 de empt.& uend.iii.fol.66 col.iiii.
883 de cau poſſ & proprie.xv.fol.26.col.iii.
884 de probationibus.xliiii.fol.35.col.ii.
885 de uerb.ſignu.vii.fol.83.col.i.
886 de teſtamentis.v.fol.67.col.ii.

FINIS.

TABVLA TITVLORVM PRIMAE PARTIS DECISIONVM QVAS NOVAS APPELLANT

PER ORDINEM ALPHAB TICVM.

Alienationibus	fol.	91	columna.	3
Accuſatione iudicii mutan. cauſa facta	fol.	26	col.	1
Appellationibus	fol.	58	col.	3
Bigamis	fol.	113	col.	4
Cauſa poſſ. & proprietatis	fol.	31	col.	3
Clericis coniugatis	fol.	73	col.	2
Conceſsione prebende	fol.	79	col.	4
Conditionibus appoſitis	fol.	91	col.	2
Confeſsis	fol.	45	col.	3
Confirmatione utili	fol.	73	col.	1
Conſtitutionibus	fol.	1	col.	1
Conſuetudine	fol.	7	col.	1
De ſponſatione in puberum.	fol.	91	col.	2
Dilationibus	fol.	31	col.	1
Dolo & contumacia	fol.	39	col.	4
Donationibus	fol.	81	col.	1
Electione	fol.	9	col.	4
Exceptionibus	fol.	52	col.	2
Exceſsibus prælatorum	fol.	91	col.	4
Feriis	fol.	31	col.	1
Feudis	fol.	88	col.	1
Fide inſtrumentorum	fol.	51	col.	2
Filiis præsbiterorum	fol.	13	col.	3
Hisq; ui metus'ue cauſa fiunt	fol.	24	col.	4
Hisq; fiunt a præla. ſine conſenſu.	fol.	85	col.	1
In integrum reſtitutione	fol.	25	col.	1
Iniuriis & damno dato	fol.	92	col.	2
Iudiciis	fol.	27	col.	1
Iuramento calumnie	fol.	130	col.	3
Iureiurando	fol.	52	col.	1

Iure patronatus	fol.	88	col.	4
Libelli oblatione	fol.	28	col.	1
Litis conteſtatione	fol.	29	col.	4
Locato & conducto	fol.	85	col.	2
Officio uicarii	fol.	14	col.	2
Officio delegati	fol.	15	col.	4
Officio legati	fol.	18	col.	4
Præbendis.	fol.	73	col.	2
Præſcriptionibus	fol.	53	col.	4
Probationibus	fol.	46	col.	2
Procuratoribus	fol.	19	col.	2
Qui filii ſint legitimi	fol.	91	col.	3
Rebus eccleſie non alienandis	fol.	85	col.	1
Rerum permutatione	fol.	85	col.	4
Re iudicata	fol.	54	col.	1
Reſtitutione ſpoliatorum	fol.	35	col.	3
Reſtitutione in integrum	fol.	25	col.	1
Renunciatione	fol.	11	col.	3
Reſcriptis	fol.	1	col.	2
Sententia & re iudi.	fol.	54	col.	3
Sententia excommunicationis	fol.	92	col.	1
Sequeſt. poſſeſſ. & fruct.	fol.	43	col.	4
Sponſalibus	fol.	91	col.	1
Supplem. negligentia præla.	fol.	13	col.	2
Teſtamentis	fol.	88	col.	3
Teſtibus	fol.	49	col.	2
Vt lite pendente	fol.	33	col.	1
Verborum ſignificatione	fol.	95	col.	1

FINIS.

TABVLA TITVLORVM SECVNDAE PARTIS DECISIONVM QVAS ANTIQVAS APPEL- LANT PER ORDINEM ALPHABETICVM.

Accuſationibus	*folio.*	77	*columna.*	4
Arbitris	*fol.*	20	*col.*	4
Appellationibus	*fol.*	45	*col.*	2
Cauſa poſſeſſ.& proprietatis.	*fol.*	25	*col.*	3
Cenſibus	*fol.*	77	*col.*	1
Conceßione præbendæ	*fol.*	57	*col.*	2
Confeßis	*fol.*	32	*col.*	1
Conſtitutionibus	*fol.*	1	*col.*	1
Conſuetudine	*fol.*	8	*col.*	4
Decimis	*fol.*	74	*col.*	1
Depoſito	*fol.*	66	*col.*	2
Dilationibus	*fol.*	25	*col.*	1
Dolo & contumacia	*fol.*	29	*col.*	2
Donationibus	*fol.*	69	*col.*	1
Eccleſiis edificandis	*fol.*	77	*col.*	2
Electione	*fol.*	11	*col.*	2
Emptione & uenditione	*fol.*	66	*col.*	3
Etate & qualitate	*fol.*	14	*col.*	1
Exceptionibus	*fol.*	53	*col.*	3
Feriis	*fol.*	25	*col.*	2
Fide inſtrumentorum	*fol.*	38	*col.*	2
Filiis præsbiterorum	*fol.*	14	*col.*	2
Foro competenti	*fol.*	23	*col.*	3
Hisq; ui metus'ue cauſa	*fol.*	20	*col.*	3
Hisq; fiunt à prælato.	*fol.*	64	*col.*	2
Hereticis	*fol.*	78	*col.*	1
Iniuriis & damno dato	*fol.*	79	*col.*	4
Inſtitutionibus	*fol.*	53	*col.*	1
Iudiciis	*fol.*	21	*col.*	2
Iuramento calumniæ	*fol.*	24	*col.*	4
Iureiurando	*fol.*	39	*col.*	1
Iure patronatus	*fol.*	14	*col.*	3
Libelli oblatione	*fol.*	24	*col.*	1
Litis conteſtatione	*fol.*	24	*col.*	1
Locato & conducto.	*fol.*	65	*col.*	4
Officio Archidiaconi	*fol.*	14	*col.*	4
Officio Archipræsbiteri	*fol.*	14	*col.*	4
Officio delegati	*fol.*	15	*col.*	4
Officio iudicis	*fol.*	17	*col.*	1
Officio legati	*fol.*	16	*col.*	2
Officio ordinarii	*fol.*	16	*col.*	4
Officio uicarii	*fol.*	15	*col.*	1
Ordine cognitionum	*fol.*	25	*col.*	3
Mutuis petitionibus	*fol.*	24	*col.*	2
Pactis	*fol.*	17	*col.*	2
Penis	*fol.*	80	*col.*	1
Præſumptionibus	*fol.*	38	*col.*	4
Præſcriptionibus	*fol.*	40	*col.*	4
Præbendis	*fol.*	51	*col.*	4
Priuilegiis	*fol.*	79	*col.*	1
Probationibus	*fol.*	32	*col.*	2
Procuratoribus	*fol.*	18	*col.*	1
Rebus eccleſiæ non alienandis	*fol.*	64	*col.*	2
Regula.& transla.ad religio.	*fol.*	74	*col.*	1
Rerum permutatione	*fol.*	66	*col.*	4
Reſtitutione ſpoliatorum	*fol.*	26	*col.*	4
Reſtitutione in integrum	*fol.*	20	*col.*	3
Renunciatione	*fol.*	12	*col.*	1
Reſcriptis	*fol.*	1	*col.*	3
Sententia & re iudicata	*fol.*	40	*col.*	4
Sententia excommunicationis	*fol.*	80	*col.*	2
Sepulturis	*fol.*	73	*col.*	3
Sequeſt.poſſeſſ.& fructuum	*fol.*	31	*col.*	4
Solutionibus	*fol.*	68	*col.*	4
Sponſalibus	*fol.*	77	*col.*	3
Supplen.negli.præla.	*fol.*	13	*col.*	4
Tempo.ordina.	*fol.*	14	*col.*	1
Teſtamentis	*fol.*	69	*col.*	1
Teſtibus	*fol.*	35	*col.*	3
Translatione epiſcopi	*fol.*	12	*col.*	1
Verborum ſignifi.	*fol.*	82	*col.*	3
Vt lite pendente	*fol.*	31	*col.*	1

FINIS.

REPERTORIVM TITVLORVM DECISIONVM D. B. DE BISIGNETO SECVNDVM ORDI. DECRETALIVM.

Accuſationibus	folio. 108	columna. 4	*Officio delegati*	fol. 88 col. 1
Appellationibus	fol. 97	col. 2	*Pactis*	fol. 88 col. 2
Arbitris	fol. 90	col. 1	*Præſumptionibus*	fol. 95 col. 2
Cauſa poſſeß. & proprietatis	fol. 91	col. 3	*Priuilegiis*	fol. 108 col. 4
Clericis non reſidentibus	fol. 100	col. 2	*Probationibus*	fol. 94 col. 3
Confeßis	fol. 94	col. 3	*Procuratoribus*	fol. 88 col. 2
Conſtitutionibus	fol. 84	col. 1	*Qui filii ſint legitimi*	fol. 108 col. 2
Conſuetudinibus	fol. 85	col. 4	*Rebus eccle. non alienan.*	fol. 106 col. 3
Conceßione preben.	fol. 103	col. 1	*Rerum permutatione*	fol. 107 col. 2
Decimis	fol. 108	col. 1	*Renunciationibus*	fol. 86 col. 2
Dilationibus	fol. 91	col. 3	*Reſcriptis*	fol. 84 col. 1
Dolo & contumacia	fol. 93	col. 3	*Reſtitutione in integrum.*	fol. 90 col. 1
Donatio. inter uirum & uxo.	fol. 108	col. 2	*Reſtitutione ſpoliatorum*	fol. 91 col. 4
Electione	fol. 86	col. 2	*Sententia & re iudicata*	fol. 96 col. 3
Exceptionibus	fol. 95	col. 4	*Sententia excommunicationis*	fol. 109 col. 1
Fide inſtrumentorum	fol. 95	col. 2	*Sequeſtratione poſſ. & fructuum*	fol. 94 col. 2
Foro competenti	fol. 91	col. 1	*Solutionibus*	fol. 107 col. 4
Hereticis	fol. 108	col. 4	*Sponſalibus*	fol. 108 col. 2
Iudiciis	fol. 90	col. 1	*Supplen. negli. prælatorum.*	fol. 87 col. 2
Iure iurando	fol. 95	col. 3	*Teſtamentis*	fol. 108 col. 1
Iure patronatus	fol. 108	col. 1	*Teſtibus*	fol. 94 col. 4
Litis conteſtatione	fol. 91	col. 1	*Vt lite pendente nihil.*	fol. 94 col. 1
Locato, & conducto	fol. 107	col. 2		
Officio Archidiaconi	fol. 87	col. 3		

FINIS.

ERRORES IMPRESSORVM CIRCA NV- MEROS DECISIONVM SECVNDVN AN- TIQVAM COMPILATIONEM.

IN NOVIS.

fol.	7	col.	1	490	reſti.	493
fol.	11	col.	2	482	reſti.	492
fol.	21	col.	2	154	reſti.	254
fol.	24	col.	1	482	reſti.	485
fol.	25	col.	4	77	reſti.	87
fol.	31	col.	3	231	reſti.	131
fol.	36	col.	1	656	reſti.	657
fol.	38	col.	1	264	reſti.	276
fol.	46	col.	4	40	reſti.	60
fol.	51	col.	1	264	reſti.	437
fol.	55	col.	2	155	reſti.	245
fol.	56	col.	4	352	reſti.	342
fol.	57	col.	2	490	reſti.	409
fol.	65	col.	3	395	reſti.	295
fol.	74	col.	4	155	reſti.	173
ibidem.				281	reſti.	181
fol.	81	col.	1	287	reſti.	297
fol.	85	col.	2	332	reſti.	232
fol.	90	col.	2	259	reſti.	269
ibidem.				444	reſti.	404
fol.	91	col.	3	20	reſti.	200
fol.	92	col.	2	251	reſti.	152

IN ANTIQVIS.

fol.	4	col.	4	820	reſti.	272
fol.	5	col.	1	381	reſti.	280
fol.	6	col.	3	422	reſti.	402
fol.	7	col.	4	37	reſti.	599
fol.	8	col.	1	773	reſti.	783
ibidem.		col.	2	620	reſti.	669
ibidem.		col.	4	118	reſti.	218
fol.	11	col.	2	705	reſti.	709
fol.	15	col.	1	288	reſti.	467
fol.	17	col.	1	408	reſti.	498
ibidem		col.	2	837	reſti.	847
fol.	26	col.	1	188	reſti.	184
ibidem.				196	reſti.	192
ibidem.		col.	2	478	reſti.	474
ibidem.		col.	3	410	reſti.	414
fol.	27	col.	2	109	reſti.	106
fol.	29	col.	3	786	reſti.	789
fol.	31	col.	4	508	reſti.	504
fol.	33	col.	1	248	reſti.	348
fol.	34	col.	1	520	reſti.	524
fol.	35	col.	1	789	reſti.	779
ibidem.		col.	2	784	reſti.	884
fol.	36	col.	1	525	reſti.	511
fol.	37	col.	3	871	reſti.	371
fol.	38	col.	4	340	reſti.	360
fol.	39	col.	2	41	reſti.	652
fol.	40	col.	1	426	reſti.	445
ibidem.		col.	3	241	reſti.	246
fol.	45	col.	1	236	reſti.	635
fol.	51	col.	1	625	reſti.	674
fol.	53	col.	1	300	reſti.	699
fol.	61	col.	1	127	reſti.	116
fol.	66	col.	3	761	reſti.	860
fol.	68	col.	1	622.	reſti.	721
fol.	69	col.	1	351	reſti.	550
fol.	71	col.	1	462	reſti.	866
fol.	77	col.	2	324	reſti.	333
fol.	79	col.	1	249	reſti.	268
ibidem.		col.	2	363	reſti.	873
fol.	81	col.	2	319	reſti.	329
fol.	82	col.	1	704	reſti.	523
ibidem.		col.	1	818	reſti.	

FINIS.

INDEX LOCVPLETISSIMVS IN NOVAS DECISIONES REVERENDORVM PATRVM DOMINORVM ROTAE.

ABBAS, & conuentus ſi in aliqua cauſa ſimul ſunt litem conteſtati tunc ſimul & diuiſim poſſunt in cauſa procedere & ſufficit cõtra alterum ferre ſententiam, ſic, & ſi eſſent ambo procuratores in ſolidum cõſtituti. deci. 9. in fine fol. 55. de re iudica. in no.
Abbas maior etiam in conſilio uel capitulo generali ſi erigat, ſeu ordinet unam ſacriſtiam, ſeu cuſtodiam in aliquo prioratu perpetuo, & conuentuali a ſuo monaſterio dependente priore non uocato ſtatuendo huic cuſtodi de bonis dicti prioratus fore prouidendum, an huiuſmodi erectio, ſiue ordinatio ualeat: & teneat. deci. 1. n. 1. fol. 85. de hi. quæ fi. a Prelatis. ſin. conſen. capi. in no.
ABSENTEM a quocunque defendi publicæ, utilitatis eſt. & quemlibet uerba pro reo facientem audiri. deci. 24. in fi. fol. 22. de procura. in no. & deci. 35. nu. 2. fol. 23. eodem titu. in no.
Abſenti reo ius nouum ſuperueniens actori debet intimari deci. 13. n. 1. fol. 41. de dol. & contu. in no.
Abſentiam replet Diuina Dei præſentia. ibidem circa finem.
Abſentes licet ſit honeſtum, & de more citare per audientiam ad ſingulos actus de nouo. non tamen neceſſarium deci. 10. nu. 2. fol. 55. de re iudica. in no.
ABSOLVTIO ab excommunicatione an, & quo caſu peti poſsit per non habentem ſpeciale mandatum. deci. 36. nu. 2. fo. 24. de procura. in no.
Abſolutio ad cautelam eſt ualde extraordinaria, & multum præiudicialis cum in ea impendenda non recipiatur, iuramentum nec cautio nec ſatiſdatio eadem. deci. in fine.
Abſolutio ab inſtantia iudicii impartitur tribus citationibus præmiſsis. deci. 3. n. 1. fol. 40. de dol. & contu. in no.
Abſolutionem petenti ſimpliciter uel ad cautelam ſufficit opponere exceptionem manifeſtæ iniuriæ, ſiue offenſæ in genere. deci. 1. nu. 4. fol. 93. de ſenten. excomm. in no.
Abſolutio ſimpliciter uel ad cautelam ſi petatur ab eo qui dicit excommunicationem iniuſte latam ſi non probetur manifeſta offenſa data fideiuſsione impartiri debet. deci. 2. nu. 1. eiſdem fo. eo. ti.
Abſolutio uel relaxatio ad cautelam quare fiat: deci. 9. n. 2. fo. 94. eodem titu.
ABSOLVTVS ab excommunicatione non parendo mandatis ſuperioris re incidit ipſo iure in excommunicationem, et hoc in ſententia canonis. deci. 7. nu. 3. fol. 93. de ſenten. excommu. in no.
ACCEPTANDI beneficia modi in iure poſiti. dec. 15. circa finem. fol. 83. de conceſ. præben. in no.
ACCEPTANTI beneficium ſufficit probare beneficiũ ante acceptationem uacaſſe, licet teſtes uerum tempus uacationis non dicant, deci. 4. nu. 1. fol. 80. de præben. in no.
Acceptanti infra menſem ſi executor non prouideat acceptatio propter hoc non euaneſcit. deci. 4. circa fin. fo. 64. de iur. patr. in no.
Acceptans nulliter poteſt uariare illud'q; beneficium ſibi non debitum dimittere, & aliud ſibi debitum acceptare. deci. 13. n. 2. fo. 82. de conceſ. præben. in no.
ACCEPTATIO an ualeat facta per apoſtolicum exequeſtantem ſi tẽpore quo acceperat non reperiatur legitime æta tis. deci. 2. n. 3. fol. 73. de præben. in no.
Acceptatio & optio facta per excommunicatum ualent. deci. 5. nu. 1. fol. 80. eodem titu. in no.
Acceptatio tribuit ius ad rem. ibidem.
Acceptatio eſt quædam declaratio uoluntatis. deci. 7. in fine. 81. eodem tit.
Acceptatio beneficii facta per coniunctam perſonam an teneat re nuiſsiue: deci. 9. in fine. eiſdem fol. & tit.
Acceptatio debet eſſe pura, & non conditionalis. deci. 10. nu. 2. eiſdem fol. & tit.
Acceptatio poteſt fieri per inhabilem, & excõicatum ibidem.
Acceptatio an ualeat ubi non eſt appoſitus menſis. deci. 14. num. 1. fo. 82. de conceſ. præben. in no.
Acceptatio beneficii uel alicuius poſſeſsionis tacita eſſe poteſt quæ eſt quædã mentis, & uoluntatis declaratio. deci. 15. nu. 4. fo. 83. eodem tit. in no.
ACCESSORIVM non ſequitur naturam principalis ubi principale, & acceſſorium non ſunt eiuſdem, ſed diuerſæ naturæ. deci. 18. nu. 5. fol. 84. de conceſ. præben. in no.
ACCVSATVS de crimine, detẽtus in carceribus poteſt ſe defendere per procuratorem. deci. 25. nu. 2. fol. 21. de procura. in no.
Accuſatus de crimine ſi moriatur lis finitur. deci. 24. circa fin. fo. 35. ut lite penden. in no.
ACTA omnia ſunt publica. deci. 5. nu. 2. fol. 30. de lit. conteſta. in no. & deci. 2. in principio. fo. 59. de appella. in no.
ACTIO perſonalis non transfertur de perſona in perſonam. deci. 13. nu. 5. fol. 21. de procura. in no.
Actiones reales cedi poſſunt per non poſsidentem. deci. 2. nu. 1. fo. 26. de aliena. iu. mu. cap. fa. in no.
Actio in rem tranſit tranſlato dominio & non econtra ibidẽ. n. 2.
Actiones directæ tranſeunt in ceſsionibus, & ideo ceſsionarius poteſt illas intentare nomine ſuo. eadem deci. nu. 3.
Actionem habens ad rem, quaſi rem habere dicitur. eadem deci. circa finem.
Actio petitoria, & poſſeſſoria an uirtute ſimplicis cõmiſsionis obtentæ ſuper occupatione, & ſpoliatione rei ad impetrãtem pertinentis poſsit intentari. deci. 19. n. 1. fol. 32. de ca. poſſeſ. & proprie. in no.
Actio iniuriarum dicitur infamatoria. deci. 1. n. 2. fo. 91. de accuſatio. in no.
Actio iniuriarum etiam ciuilis tollitur annali præſcriptione. deci. 2. nu. 1. fo. 92. de iniu. in no.
Actiones deſcendentes ex delictis quæ dantur ad uindictam per præſcriptionem tolluntur ipſo iure eadem deci. circa med.
ACTOR debet ſequi forum rei in contentioſis ſecus in uoluntariis, & extraiudicialibus actibus. dec. 7. n. 1. fo. 17. de iud. in no.
Actore defuncto lis non eſt reſpectu eorum quorum intereſt extincta. deci. 11. nu. 2. fol. 34. ut lite penden. in no.
Actoris contumacia maior habetur, quam rei ideo reus poterit abſolui ab impetitione actoris ſeruatis terminis in contumaciam actoris recedentis de curia poſt impetratam cõmiſsionẽ in cauſa beneficiali & citationem decretam. deci. 17. nu. 1. fol. 42. de dol. & contuma. in no.
Actor ante litem conteſtatam poteſt penitere, & deſiſtere a lite. eadem deci. nu. 2.
Actor poteſt dupliciter mentionem facere in libello de inſtrumẽto, uidelicet enunciatiue, aut per modum limitationis. deci. 2. nu. 2. fo. 46. de proba. in no.
Actore, & reo nihil, uel æqualiter probantibus qualis ſententia ferri debeat. deci. 1. nu. 1. fo. 54. de re iudica. in no.
Actore non probãte reus etiam ſi nihil petat debet abſolui. dec. 3. eiſdem fo. & tit. in no.
Actor & poſſeſſor in cauſa beneficiali nihil probãs debet nedum ab impedimẽtis, ſed etiam ab impetratione rei abſolui ubi reus qui petit ſuam prouiſionem canonizari nihil probauit, & quid de expenſis. deci. 11. nu. 1. fo. 55. eodem tit. in no.
Actori licere non debet quod reo non licet & e contra. deci. 47. n. 4. fol. 67. de appella. in no. & deci. 53. nu. 1. fo. 69. eo. titu.

Actor & reus in beneficialibus quilibet eſſe poteſt. deci. 64. nu. 6. fo. 71. eodem titu.

ACTVS ut ſubſiſtat de iure requirit, poteſtatem iuris, & facti. deci. 5. nu. 9. fol. 16. de offi. delega. in no.

Actus omnis a potentia egreditur. ibidem.

Actus quilibet uenit ſecundum cauſam uel antecedentem uel propoſitam cõſiderandus, & interpretandus. deci. 19. nu. 3. fol. 62. de appella. in no.

Actus non operatur ultra intentionẽ agentis. deci. 14. nu. 3. fo. 82. de conceſ. preben. in no.

ADVOCATVS teſtis eſſe non poteſt in cauſa in qua aduocauit. deci. 51. nu. 1. fo. 68. de appella. in no.

ÆQVITAS quando rigori iuris præferri debet. & econtra remiſſiue. deci. 1. nu. 5. fo. 86. de re. permu. in no.

Aequitas ſcripta præfertur rigori ſcripto. ibidem.

AETATIS defectum patiens an poſſit acceptare beneficiũ eccleſiaſticum uel præbendam ſacerdotalem. deci. 1. nu. 3. fol. 73. de præben. in no.

ALIENATIO rei eccleſiaſticæ uenit auctorizanda per ordinarium loci in quo res ipſa ſita reperitur, & non per iudicem patroni ipſius rei. deci. 7. nu. 1. fo. 27. de iudi. in no.

Alienatio perſonæ maior eſt quã rei. deci. 6. nu. 2. fol. 87. de rer. permuta. in no.

ANIMA eſt pretioſior quibuſcunque rebus. deci. 2. nu. 6. fo. 13. de fil. presbi. in no.

Animus melius quam uerbis declarari non poteſt. deci. 5. nu. 2. fo. 16. de offi. dele. in no.

ANNVS quãdo habetur pro incohato, & quando pro completo remiſſiue. deci. 16. nu. 2. fo. 4. de reſcrip. in no.

Annorum domini a natiuitate non a circumciſione fit computatio. deci. 3. nu. 1. fo. 27. de iudi. in no.

Annus ab incarnatione Domini poſt menſem Martii incipit ſecundum curſum Franciæ, & Angliæ. deci. 4. eiſdem nu. fo. & tit. & in no.

Appellandi tempus per compromiſſum partium non ſuſpenditur. deci. 2. n. 4. fo. 31. de dila. in no.

APPELLANS, & appellatus an poſſit ſuſpẽdere petitorium alterius partis in cauſa profana. deci. 5. num. 1. fol. 32. de ca. poſſeſ. & proprie. in no.

Appellans a declaratione incurſæ excommunicationis an appellatione pẽdente debeat in iudicialibus, & extraiudicialibus euitari. deci. 1. in fine. fol. 40. de dol. & contum. in no.

Appellãs tertius an poſſit impedire ſequeſtrationem beneficii, & fructuum ſi ſententia diffinitiua contra poſſeſſorem lata fuerit? deci. 4. nu. 1. fo. 45. de ſequeſtra. poſſeſ. & fruct. in no.

Appellans ab interlocutoria ſi obtinuerit pronuntiari pro ſe in articulo grauaminis omnia poſt appellationem acta tanquã nulla retractabuntur. deci. 13. n. 3 fo. 56. de re iudi. in no.

Appellãs ab uno uel duobus grauaminibus & generaliter ab omnibus quæ colligi poſſunt ex actis non poteſt proſequi grauamina niſi in appellatione expreſſa nominatim. deci. 2. nu. 1. fo. 58. eodem tit.

Appellanti an currat tempus proſequendæ appellationis quãdo per iudicem ſtat quo minus cauſa expediatur. deci. 7. in addi. fol. 60. de appella. in no.

Appellanti non ſufficit infra annum dare ſolam petitionem. eadem deci. in fine.

Appellans non tenetur alibi quærere citãdum, quam in eccleſia ſua parochiali. In qua perſonaliter reſidere tenetur. deci. 10. n. 1. fol. 61. eodem titu.

Appellantem Iudex a quo reponere poteſt ad docendum de ſua diligentia. deci. 12. nu. 1. eiſdem fol. & tit.

Appellanti ſufficit iter arripere in primo termino aſſignato ſibi ac proſequendum liceat non redeat ad fidem faciendum de proſequutione coram iudice a quo iuxta comminationem ſibi factam. deci. 13. nu. 1. eiſdem fol. & tit.

Appellans licet poſſit appellationem ſuam & negotiũ principale & cauſam attentatorum ſimul proſequi attamen ad hoc nõ arctatur niſi uelit. deci. 15. nu. 1. eiſdem fol. & tit.

Appellans ſi poſt terminum proſequi uelit appellationem ſuam an requiratur noua citatio. deci. 17. nu. 4. eiſdem fol. & tit.

Appellans uel appellatus ſe ſpolietur corã iudice, a quo de hoc conqueri non prohibetur. deci. 19. nu. 2. fol. 61. eodem tit.

Appellans in cauſa beneficiali poſt tempora. C. ſtatu. de elect. li. 6. quãdocunque infra annum ueniens procedere poteſt etiam in contumaciam appellati. deci. 21. n. 1. eiſdem fol. & tit.

Appellanti cui terminus certus præfixus fuit extra curiã ad proſequendum appellationem ſufficit infra illud tempus iter arripere, ſecus ſi aſſignaretur terminus nedum ad proſequendũ ſed ad præſentandum ſe apoſtolico cõſpectui: & quid ſi in curia aſſignaretur? deci. 25. n. 1. fo. 63. eo. tit.

Appellans qui non contradixit aſſignationi termini factæ per iudicem a quo ad fidem faciendum de proſecutione tenetur fidẽ facere alioquin poſſet iudex nõ obſtante ſua proſecutione exequi ſententiam, quæ tamen retractabitur ſi contingerit pronuntiati ad fauorem ſuum in cauſa principali. eadem deci. nu. 3.

Appellans an poſſit impedimentum probare per proprium iuramentum. eadem deci. in fine.

Appellans ſi infra terminum ſtatutum ad proſequendum conſtituit procuratorem eum mittendo ad proſequendum & procurator deceperit ipſum in non proſequendo an talis procuratoris malitia debeat ipſi imputari. ibidem.

Appellans licet conteſtatus fuerit litem ſuper principali negotio poſt tamen petere reuocationem attentatorum. deci. 27. eiſdem fo. & tit.

Appellans non poteſt per confeſſionem appellati probare appellationis interpretationem niſi de illa legitimæ conſtet quoad effectum obtinendi reuocationem attentatorum poſt appellationem interpoſitam a diffinitiua. deci. 30. n. 1. eiſdem fol. & titu.

Appellanti ubi præfixus eſt terminus ad proſequẽdum & appellatus nil petit poterit procedi nedũ in cauſa appellationis ſed etiam in principali ſine ulla citatione. deci. 32. nu. 6. fo. 64. eo. tit. in no.

Appellans non obtinebit reuocari attentata poſt ſuam appellationem niſi doceat de exemptione per ſe allegata cum ſibi reſiſtat ius commune. deci. 35. n. 1. fo. 65. eodem tit.

Appellans in cauſa beneficiali extra iudicium nullos obiectus deducẽdo an poſtea repellatur ab obiectibus dandis? deci. 36. nu. 7. eiſdem fol. & tit.

Appellans extraiudicialiter ſi dixerit in ſua appellatione ſibi a decem diebus proxime præteritis citra ad ſuam notitiam deueniſſe utrum præſumi debeat appellationem poſt, uel infra decem dies interpoſitam fuiſſe. deci. 39. n. 1. eiſdem fol. & tit.

Appellans a ſententia nulla poteſt proſequi nullitatem ſententiæ a qua appellauit niſi appellatio eſſet deſerta. deci. 48. n. 3. fo. 67. eo. tit.

Appellans, & appellatus utrum ad iudicem in partibus a quo iudicialiter a quibuſdam grauaminibus ad ſedem apoſtolicam fuerat appellatum. & appellationi delatũ ac terminus ad proſequendum præfixus poſſint re integra redire. deci. 49. num. 1. eiſdem fo. & tit.

Appellans poteſt redire ad iudicem priorem ſaluo iure expenſarum reficiendarum parti appellatæ eadem deci. nu. 2.

Appellans non petens apoſtolos dicitur non appellaſſe. deci. 50. nu. 2. fol. 68. eodem titu.

Appellans non tenetur quærere iudicem pro appellatione interponenda alio loco quam ubi iudicauit. ibidem.

Appellans ſi non petierit apoſtolos cum inſtantia cenſebitur renũtiaſſe ſuæ appellationi. eadem deci. in fine.

Appellans extra iudicialiter in cauſa beneficiali in cuius contumaciam proceſſum eſt, & ſententia lata contra eum ab ea appellare non poterit. deci. 53. n. 1. fo. 69. eodem tit.

Appellantium eſt inſtare proſequi & finire ſuas appellationes infra tempora a iure uel ab homine ſtatuta quod ſi non fecerint puniuntur. eadem deci. nu. 2.

Appellantes in cauſa beneficiali ſolent deducere obiectus in ſuis appellationibus quos ſi non probauerint grauiter puniuntur ibidem.

Appellans an debeat citari in partibus ad opponendum contra commiſſionem impetratam per appellatum ſuper deſertione appellationis a diffinitiua in partibus in cauſa beneficiali cui delatum extitit per utrunque. deci. 56. n. 1. eiſdem fol. & tit.

Appellans ſi in termino ſtatuto uel prorogato, uel anticipato nõ compareat, non tamen ſuæ appellationi renuntiat dummodo, in primo termino debito modo apoſtolos petierit. deci. 57. nu. 1. eiſdem fo. & ti.

Appellans non tenetur ultra binam uicem redire pro apoſtolis licet tucius ſit ſi tamen illos redeundo non petierit non cenſebitur ſuæ appellationi renuntiaſſe. ibidem.

Appellans tenetur apoſtolos ſecundum Paulum in clem. quamuis rigor de appella. recipere poſt terminum. eadem deci. n. 3.

Appellans in dubio non præſumitur ſuæ appellationi renũciaſſe. deci. 63. in fine. fo. 71. eodem tit.

Appellans, & appellatus tenentur ſeruare tempora, C. i. de elec. in. 6. deci. 64. n. 1. eiſdem fo. & tit.

Appellans dicitur proſequi ſi per ſe uel aliumiter arripit pro impetranda

petranda commiſsionem.deci.66.nume.1.fol.73.eodem titu. in no.

Appellanti non ſufficit probare ſe appellaſſe niſi probet etiam ſe infra decemdium appellaſſe.deci.3.in fine.fol.80.de præben. in no.

APPELLANTES appellationi renunciare & inferiorem adire poſſunt.deci.4.in fine.fol.43.de teſti.in no.

Appellanti licet re integra etiam inuito appellato renunciare appellationi & quid de expenſis factis per ipſum appellatum in pronunciari faciendo ſuper deſertione ipſius appellationis.deci.21.circa finem.fol.57.de re iudi.in no.

APPELLARI a delegato officialis generalis epiſcopi ad certam cauſam ad ipſum officialem uel ad ipſum Epiſcopum poteſt.deci.3.n.1.fo.14.de offi.uica.in no.

Appellari an poſsit a collatione facta per uicariũ ad ipſum epiſcopum.eadem deci.nu.2.

Appellari poteſt ad Papam a duobus delegatis, cum clauſula quod ſi non omnes &c. ubi unus commiſit uices ſuas non in totum ſed donec &c.deci.16.n.1.fo.18.de offi.dele.in no.

Appellari poteſt a denegata defenſione.deci.15.nu.3.fo.21.de procu.in no.

Appellari an poſsit a condemnatione expenſarum facta poſt ſententiam quæ in rem iudicatam tranſiuit.dec.1.in principio.fo.33.ut lite penden.in no.

Appellari ſicut a ſententia elapſis decem diebus non poteſt ita, nec a condemnatione expenſarum,quæ eſt executio ipſius.eadem deci.in fine.

Appellari debet infra decem dies a die ſcientiæ in actibus extra iudicialibus.deci.2.nu.1.fo.40.de dol.& contu.in no.

Appellari poteſt a futuris grauaminibus in cauſa beneficiali.deci.39.in fine.fol.66.de appella.in no.

Appellari a diffinitiua ſententia poteſt in domo,uel in camera iudicis.deci.40.nu.2.eiſdem fol.& tit.

Appellari regulariter ab executore non permittitur.dec.45.nu.2.fo.67.eodem tit.

Appellari an poſsit per actorem ab omniſsione condemnationis expenſarum non petitarum.deci.47.nu.1.eiſdem fo.& tit.

Appellari non poteſt ab his quæ iudicis arbitrio relinquũtur.deci.47.nu.3.eiſdem fol.& tit.

Appellari poteſt a ſententia nulla,& de eius effectibus.deci.48.nu.1.fo.67.eod.tit.

Appellari an & quando poſsit in abſentia iudicis.deci.50.nu.1.fo.68.eod.ti.

Appellare facto plus eſt quam uerbo,uel in ſcriptis.deci.54.nu.2.fo.69.eo.ti.in no.

Appellari non poteſt ab his quæ conſcientiæ alicuius relinquuntur.dec.18.nume.3.fo.84.de conceſ.præben.in no.

Appellationis intimatio habet uim citationis quo ad appellatũ.deci.2.n.1.fo.9.de ele.in no.

Appellationi interpoſitæ quibus actibus renunciari dicatur.deci.2.nu.2.fo.11.de renun.in no.

Appellationis cauſa & cauſa principalis licet eadem ſit cauſa,tamen ſunt diuerſæ inſtantiæ.deci.2.nume.1.fol.19.de procura.in no.

Appellationis cauſa eſt eadem cum principali licet ſint diuerſæ inſtantiæ.deci.1.nu.1.fo.29.de lit.conte.in no.

Appellatio a diffinitiua interpoſita a falſo procuratore, in præſentia domini utrum teneat?deci.39.nu.1.fo.23.eo.ti.in no.

Appellatio ſuſpendit effectum omnem ſententiæ.deci.1.nu.1.fo.25.de reſtitu.in integ.in no.

Appellatio ſola etiam cognitionem nullitatis deuoluit.deci.5.n.3.fo.30.de lit.conteſta.in no.

Appellatio a diffinitiua iuſtificatur ex nouiter productis ſecus in appellatione ab interlocutoria.deci.1.nu.2.fo.33.ut lite pen den.in no.

Appellatio ab interlocutoria licet aliquãdo toleretur tamen ſemper eſt odioſa, quia derogat ordinariæ iuriſdictioni, & dicitur oculos retrohabere,ſecus in diffinitiua,quæ eſt fauorabilis.ibi

Appellatio a mãdato iudicis an ualeat? ſine expreſsione cauſæ eadem deci.nu.3.

Appellatio licet deuoluat cauſam appellationis non tamen deuoluit poteſtatem conferẽdi. deci.3.n.3.eiſdẽ fol.& tit.in no.

Appellatio ſuſpendit effectum ſententiæ,& omnium productorũ in prima inſtantia,quæ non obſtante in ſecunda niſi reproducitur.deci.16.nu.2.fo.38.de reſtitu.ſpolia.in no.

Appellationis remedium etiam diabolo ſi eſſet in iuditio non eſt denegandum.deci.16.nu.3.fo 41.de dol.& contu.in no.

Appellatio a grauamine ante tertiam ſententiam conformem interpoſita executionem ipſarum non impedit.deci.13.nu.1.fo.56.de re iudica.in no.

Appellatio an poſsit probari per unum teſtem.deci.19.circa fin.fo.57.eodem titu.in no.

Appellatione deſerta fingitur non appellatum.deci.1.n.7.fo.58 de appel.in no.

Appellatio certo modo formãda eſt cum informiter appellãs non dicatur appellaſſe.deci.2.nu.3.eiſdem fol.& ti.

Appellatio ab interlocutoria interpoſita ſine expreſsione grauaminum an teneat?deci.2.nu.3.fo.59.eodem tit.

Appellatio non dicitur deſerta licet cauſa appellationis intra annum non terminetur.deci.7.n.2.fo.60.eodem tit.

Appellationis intimatio facta in eccleſia parrochiali de qua agitur ſi ſit tale beneficium quod requirat reſidentiam ſicut & in eccleſia cathedrali ualet.deci.10.eiſdem fo.& tit.

Appellatio extraiudicialis licet per procuratorem interponi debeat tamen eius intimatio poteſt fieri per non procuratorem.deci.10.in fine.fo.61.eodem tit.

Appellatio poteſt iuſtificari ac ẽt impugnari ex noua exceptione uel allegatiõe ex facto aduerſarii oriẽte.dec.12.n.3.eiſ.f.& ti.

Appellatio nõ cenſebit deſerta ſi appellãs infra terminũ iudicẽ a quo de proſecutione nõ certificauerit.deci.13.n.2.eiſ.fo.& ti.

Appellatione extraiudiciali legitimæ intimata deſerta nihilominus negotiũ principale remanet in curia Romana,& noua citatione opus eſt ad eius proſecutionẽ.deci.17.n.1.eiſdẽ fo.& tit.

Appellatio an dicatur deſerta ſi tam appellans quã appellatus in termino a iudice præfixo,cui non extitit contradictum nihil fecerunt.deci.17.nu.2.eiſdem fo.& tit.

Appellationis intimatio in cauſa beneficiali facta per quemcunque ualet.deci.18.fo.62.eodem tit.

Appellatio iudicialis in cauſa beneficiali pp cãm ſuſpitionis uel aliã probabilem exceptionẽ nõ admiſſam legitime intimata cãm beneficialem ad curiam deuoluit.deci.23.nu.1.fo.63.eo.tit.

Appellatio an cenſeatur deſerta fide non facta de proſequutione ipſius?deci.25.n.3.eiſdem fo.& ti.

Appellatio ſub ſimplici copia non ſub manu publica appellato data nõ dicitur eſſe legitimæ intimata quo ad deuolutionem cauſæ ad Romanam curiam.deci.26.eiſdem fo.& ti.

Appellatio alternatiua uel diſiunctiua ut puta ad Papam uel archiepiſcopum interpoſita in partibus ualet,& tenet ſecundum curiam.deci.33.nu.1.fo.65.eodem ti.

Appellatio extraiudicialis ueneficari debet antequã inhibeatur iudici a quo eſt appellatum.deci.45.nu.2.fo.67.eo.tit.

Appellatio a diffinitiua cum delata eſt,& terminus præfixus quã ius apoſtoli petiti fuerunt nõ tamen inſtantiã tenet.deci.46.n.1.eiſdem fo.& tit.

Appellatione facta a ſententia ipſo iure nulla an deſerta debeat ſuper huiuſmodi appellationis deſertione pronũciari.deci.48.nu.1.fo.67.eodem tit.

Appellationi adhærentes non poſſunt in eadem cauſa teſtificari.deci.52.nu.1.fo.68.eo.tit.

Appellatio ab electione prouiſione &c. alicuius facta uel fienda una uoce ad Papam in præſentia partis an deuoluat cauſam ad curiam?deci.54.n.1.fo.69.eo.tit.in no.

Appellatio manifeſte friuola proceſſum non interrumpit nec obſtat iudicis inhibitio.deci.58.nu.1.fo.70.eo.tit.

Appellatio manifeſte friuola ante ſententiam interpoſita priuat appellantem iure appellandi poſt ſententiã.ea.deci.nu.3.

Appellatione renunciare non uidetur qui iura ſua coram auditore producit ad finẽ ut in executionẽ ſententiæ ſuperſedeat ſecus ſi ab eo citationem peteret uel aliquid, quod nõ poſsit niſi per iudicem expediri.deci.63.nu.1.fo 71.eod.tit.in no.

Appellatio generalis a futuro grauamine,quo caſu ſit ualida.deci.23.nu.2.fol.78.de præben.in no.

Appellatio interpoſita infra menſem a tempore uacationis beneficii ab intruſione,& impedimentis aduerſarii occupãtis an habeat uim acceptationis dec.14.n.2.fo.82.de cõceſ.præbẽ.i no.

Appellationi adhæſio debet fieri infra tempus infra quod potuit appellari,& huiuſmodi appellatio ab excõmunicatione protegit adhærẽtes.eadẽ deci.5.n.1.fo.93.de ſenten.excõmu.in no.

APPELLATVS poteſt proſequi appellationem aduerſarii uigore cõmiſsionis per ſe ante impetratæ in qua obtinuit cauſam & cauſas, quam uel quas mouere intendebat contra ipſum appellantem cõmitti.deci.34.n.1.fo.7.de reſcrip.in no.

Appellatus ueniens ad curiam quãdocunque proſequi poteſt appellationem ſibi non intimatã.deci.1.nu.1.fo.9.de elec.in no.

Appellatus faciens cõmitti cauſam,& cauſas quam, & quas mouet,ſeu mouere intendit contra appellantem cum poteſtate ci-

cindi in curia, & extra an poſsit procedere, per audientiā contra appellantem? in uim appellationis fuæ. deci. 11. n. 1. fo. 17. de offic. deleg. in no.

Appellatus an excuſetur indiſtincte a condemnatione expenſarum. deci. 50. nu. 2. fo. 41. de dol. & contu. in no.

Appellatus ueniens quandocunque ad curiam proſequi poteſt appellationē per aduerſarium interpoſitā ſi de ea conſtat etiā ſi ſibi intimatā non fuit. deci. 6. nu. 1. fo. 60. de appella. in no.

Appellatus ſi infra terminum ab homine aſsignatum appellanti commiſsionem impetret diligentia illa prodeſt appellanti. deci. 7. nu. 1. eiſdem fo. & tit. in no.

Appellati impedimentum ob petitionem remiſsionis excuſat appellantem. eadem deci. nu. 3.

Appellatus inuito appellante poteſt proſequi appellationem circa finem anni. eadem deci. in prin.

Appellatus poteſt in curia ſtatim datis apoſtolis impetrare commiſsionem. deci. 16. nu. 1. fo. 61. eodem tit.

Appellatus in cuius præſentia fuit appellatum in cauſa beneficiali, & proceſſum per audientiam contractarum ſi poſt modū feratur ſententia contra eum infra decem dies a tempore ſententiæ de æquitate auditur appellans. deci. 22. nu. 1. fo. 62. e. ti.

Appellatus an poſsit terminum ad proſequendum abbreuiare. deci. 15. nu. 2. fo. 63. eodem titu.

Appellatus non poteſt appellanti terminum præfigere ad appellationem proſequendum licet bene appellationem approbare. deci. 32. nu. 1. & 5. fo. 64 eodem tit.

Appellatus non tenetur ad proſequutionem negotii principalis, ſed ſolum appellationis articulorum. eadem deci. nu. 4.

Appellato an ſicut appellanti liceat terminum iuris abbreuiare, eadem deci. circa princi.

Appellatus non poteſt impetrare iudicem preueniendo appellantem niſi circa finem anni. eadem deci. nu. 2.

Appellatus eſſet fatuus ſi ſe arctaret ad proſequutionem ad quā non tenetur. eadem deci. in fine.

Appellatus ubi petierit quod appellans ueniat ad curiam cum omnibus actis, & munimentis ſi appellans non comparuerit an poſsit circa finem anni procedere in negotio principali appellante amplius nō citato & hoc ubi terminus a litera iudice præfixus non fuerit & quid in propheanis. eadem deci. in addi. 3.

Appellatus poteſt appellationē approbare licet iudex illam admittere noluerit per quam cauſa appellationis tantum non autem negotii principalis deuoluta cenſebitur. ead. deci. circa fin.

Appellati diligentia prodeſt appellanti & ideo ualidus eſt proceſſus formatus uigore cōmiſsionis ipſius. dec. 37. n. 1. f. 65. e. t.

Appellatus in cauſa beneficiali qui appellationi nō conſenſit imo cōtra eam plura attentauit, an uigore ipſius appellationis, & commiſsionis in uim ipſius obtentæ contra aduerſarium abſentem procedere poſsit. deci. 43. nu. 1. fol. 66. eodem tit.

Appellatus an poſsit ꝓcedere ſuper deſertione appellationis per audientiam contra appellantem abſentem ubi cauſa ſuper deſertione appellationis tantum commiſſa fuerit licet extiterit appellatum ad ſedem apoſtolicam a diffinitiua lata in partibus, uel in curia? deci. 59. nu. 1. fo. 70. eodem titu.

Appellatus poteſt in uim cōmiſsionis impetratæ per falſum procuratorem obtinere in cauſa procedi ubi cauſa ad curiam fuiſſet legitime deuoluta & de mandato Papæ commiſſa. deci. 60. nu. 1. eiſdem fo. & tit.

Appellatus an in uim cōmiſsionis per falſum procuratorem nomine appellati impetratæ procedere poſsit? deci. 61. n. 1. eiſdē fo. & tit.

Appellatus ſi appellationem contra ſe interpoſitam & ſibi non intimatam poſt menſem a die interpoſitionis ſi inſtrumentum appellationis deuenerit ad manus ſuas poſt nomen menſes ab interpoſitione computandos inchoauerit & proſequutus fuerit cauſam per audientiam an ualeat proceſſus. deci. 64 nu. 1. fo. 71. eo. titu. in no.

APOSTOLORVM recipiendorum tempus currit a die appellationis non ſententiæ ſecundum ueram opinionem hoſti. quæ ſeruatur in rota. deci. 5. num. 1. fo. 60. de appellatio. in no.

Apoſtoli quales intelliguntur dati quando iudex illos dedit ſimpliciter non exprimendo reuerentiales uel refutatorios. deci. 8. nu. 1. eiſdem fo. & tit. in no.

Apoſtoli ſunt pars appellationis qui ſi petiti debite nō fuerint reputabitur non appellans. deci. 41. nu. 2. fol. 66. eodem tit. in no.

Apoſtolorum petitio cum tanti iuſtitius ideo fieri debet ut iudici debitus honor deferratur, & ipſe moneatur ad reuocādum grauamen. deci. 45. nu. 1. fo. 67. eod. titu.

Apoſtoli ſunt pars appellationis, & de eius ſubſtantia. deci. 50. n. 3. fo. 68. eodem tit.

Apoſtolos a diffinitiua petere non eſt multum neceſſarium. ibidem.

ARCHIDIACONVS cui commiſſa eſt ab epiſcopo inductio in poſſeſsionem beneficii per ſe collati an poſsit alteri ſubdelegare uices ſuas? deci. 14. nu. 1. fo. 17. de offi. deleg. in no.

Archidiaconus nullam habet iuriſdictionem in mundo ratione conſuetudinis, tamen ratione nominis ſonat in dignitatem. deci. 9. nu. 1. fo. 74. de præben.

Archidiaconus de iure communi eſt immediatus prælatus poſt epiſcopum in eccleſia cathedrali qui eſt oculus epiſcopi, & gerit in multis uices ipſius. ibidem.

ARCHIEPISCOPVS Eboracen. Nō habet alium ſuperiorem quam Papam. deci. 1. n. 2. fo. 13. de ſupple. negli. prælа. in no.

ARGVMENTVM ab identitate rationis ualidum eſt. deci. 20. nu. 3. fo. 77. de præben. in no.

Argumentum a ſignificatione nominis ualet. deci. 16. num. 4. fol. 79. eodem titu.

ARRESTARI non poteſt receſſurus a curia ad effectū reſpondendi interrogationibus non diſpoſitiue datis tangentibus negotium principale. deci. 3. nu. 2. fo. 44. de ſeque. poſſeſ. & fruct. in no.

ARTICVLI mere obiectiui ſunt ſpecificandi alias non debent admitti. deci. 1. num. 2. fo. 43. de ſequeſt. poſſeſ. & fruc. in no.

Articuli mere obiectiui licet poſt terminum dari non poſsint ſi tamen deſcenderent a gratia dantis erunt admittendi. eadem deci. in addi.

Articuli in cauſa criminali etiam ciuiliter intentata poſt terminū dari non ueniunt admittendi. deci. 2. num. 1. fo. 44. eodem titu. in no.

Articulis impetrantibus reſpondendum nō eſt. deci. 5. n. 2. fo. 45. de ſequeſt. poſſ. & fruct. in no.

Articulorum admiſsio non eſt de ſubſtantia ordinis iudiciarii, & receptio teſtium a qua extitit appellatum ſi poſt appellationē, & deinde partis appellantis repoſitionem articuli admiſsi fuerunt, nec a tali admiſsione extitit appellatum ualet. dec. 12. nu. 1. fo. 47. de proba. in no.

Articuli ſi poſt concluſionem in cauſa beneficiali factam ad inſtātiam actoris admittuntur tacite concluſio reuocata cēſetur. deci. 1. in principio, fol. 49. de teſti. in no.

Articuli in cauſa prophana mere ciuili ſi ſunt de iure dātis, & alias pertinētes poſſunt poſt terminū & ante concluſionē, & debent de æquitate admitti, & quid ſi in cauſa iniuriarū ciuiliter intentata poſt terminum dantur. deci. 9. n. 1. fol. 50. eo. tit. in no.

Articuli in cauſa beneficiali tacite cenſetur admiſsi ubi teſtes recipiuntur. deci. 15. nu. 1. eiſdem fo. & tit. in no.

Articuli euentuales nunquam admittuntur niſi de eo dotum fuerit in cuius euentum articuli ſunt formati. deci. 24. eiſdem nu. fo. & titu. in no.

Articuli qualiter ſunt in actione iniuriarum ciuiliter intētata proponendi. deci. 1. n. 3. fo. 91. de accuſa. in no.

Articulus ad hoc ut dicatur de iure partis, quid requiratur. ibidē.

ATTENTATVS lite pendente propter dolum & malā fidem in fructibus eſt cōdēnandus etiā in his qui percipi potuerunt. deci. 5. n. 1. fo. 37. de reſti. ſpolia. in no.

ATTENTARE, ſeu innouare non dicitur qui ius ſuum proſequitur ipſum continuando & conſeruando, & totum dicitur facere ad tuitionem, & conſeruationē iuris ſui antea quæſiti. deci. 44. nu. 2. fo. 66. de appella. in no.

ATTENTATA lite pendente ad inſtantiam illius de cuius non iure clare conſtat non ueniunt reuocāda. deci. 2. nu. 2. fo. 33. ut lite. penden. in no.

Attentata lite pendente uſque ad concluſionem in cauſa excluſiue poſſunt peti reuocari. deci. 4. eiſdem nu. fo. & titu.

Attentata per actorem poſt citationem decretam ad inſtantiam ipſius licet nondum executam ueniunt reuocanda. deci. 6. nu. 1. fol. 34. eodem titu. in no.

Attentata per procuratorem de cuius mandato non conſtat non nocent Domino. deci. 7. eiſdem nume. fo. & ti.

Attentata reuocari petenti ſufficit probare ſe in poſſeſsione fuiſſe tempore motæ litis, & ſpoliatum fuiſſe. deci. 2. nu. 1. fo. 56. de reſti. ſpolia. in no.

Attentata lite pendente reuocantur nullo iuris ordine ſeruato immo ex puro & mero officio iudicis. ibidem.

Attentatorum interdictum eſt priuilegiatum pluſquam interdictum unde ui.ibidem.

Attentatorum priuilegium eſt ut omnia reſtitui debeant in priſtinum ſtatum.eadem nu.5.

Attentata petens reuocari ſi clare,& notorie de non iure ſuo conſtaret non audietur licet uidea propter contemptum ſui ex puro & mero officio ſuo poſſet illa reuocare.eadem deci. nume. 1.

Attentata petenti reuocari non obſtabit excommunicationis exceptio.deci.2.nu.3.eiſdem fo.& tit.

Attentata pendente appellatione non ſunt poſt eius deſertionem per modum attentati reuocanda.deci.1.num.1.fol. 58.de appella.in no.

Attentata appellatione pendente an ante ipſius deſertionem ſint reuocanda.eadem deci.nu.3.

Attentata an ſint reuocanda non obſtante appellationis deſertione allegata?eadem deci.nu.4.

Attentata poſt appellationem ab interlocutoria ante tamen diffinitiuam non ueniunt per modum attentati reuocāda niſi prius iuſtificata appellatione.eadem dec.nu.6.

Attentata poſt appellationem extra iudicialem per iudicem, uel partem non ſunt reuocanda per modum attentati antequam intimetur.eiſdem deci.38.nume.1.fo.65.eodem tit.

Attentata poſt appellationem ante diffinitiuam non reuocantur niſi in euentum cauſæ appellationis.deci.44.nu.1.fo 66.eo.titu.in no.

Attentata pendente cauſa reſtitutionis ad appellandum ueniunt reuocanda.deci.51.nume.1.fol.68.de appellatio.in no.

ATTESTATIONES a uero iudice acceptas alias nulliter partes tacite ſicut expreſſe ratificare an poſsint?deci.8. in fine.fol.17.de offi.delega.in no.

AVDITOR habens duntaxat articulum grauaminis non poteſt niſi prius articulū grauaminis expedito procedere ad aliquem actum uigore commiſsionum etiam de ſpeciali mandato habentium clauſulas, quod ſi per informationem, &c. ſibi præſentatarum.deci.23.nu.1.fo 4.de reſcrip.in no.

Auditor extra curiam ſi committat examinationem teſtium cum clauſula, quod ſi non omnes &c.an ſi unus ex illis partibus etiam conſentientibus alteri committat, ualeat teſtium receptio per ipſum.deci.8.numer.1.fo.26.de offi.deleg.in no.

Auditores inter ſe cauſas ſibi ipſis remittūt ubi eſt dubium de iuriſdictione & tenet proceſſus per illum cui remiſsio facta fuit. deci.15.nu.1.fo.17.eo.ti.in no.

Auditores ſacri palatii habent iuriſdictionem habitu, & cenſentur quaſi ordinarii & commiſsiones quæ eis fiunt non ſunt niſi diſtributiones.eadem deci.nu.2.

Auditor cui eſt commiſſum quod decernat citationem perſonalem ſi reperit diffamatum de contentis in commiſsione an recipiet probationes de bona fama ad inſtātiam procuratoris generalis.deci.16.nu.1.fo.28.de iudi.in no.

Auditor eſt egregia perſona ideo mittendum eſt ad ipſum pro teſtimonio ferendo.deci 7.nume.1.fo.49.de teſti.in no.

Auditor qui pronunciat beneficium alicui fore debitum poteſt etiam poſſeſſorem in fructibus poſt litem motam perceptis, & non petitis condemnare.decis.6.nume.1.fo. 55.de re iudica.in no.

Auditor cui committitur taxatio fructuum alicuius beneficii in quibus quis eſt per tres ſententias diffinitiuas condemnatus an poſsit facere taxationem fructuum etiam perceptorum poſt ſententiam uſque ad tempus quo ipſe taxationem faciat. deci. 19.nu.1.fo.56.eodem.tit.in no.

Auditores ſacri palatii ſunt ordinarii in cognoſcendo,in pronunciando,& diffiniendo delegati.deci.16.in fine.eodem fol.&tit. in no.

Auditor datus in curia cum negotio principali in cauſa appellationis interpoſitæ in partibus ſiue ante ſententiam,ſiue poſt appellatum fuerit an ſtatim poſsit inhibere iudici a quo.deci.2.n. 1.fo.59.de appella.in no.

Auditor cui committitur cauſa appellationis cum negotio principali licet pronunciet male appellatum attamen negotiū principale non remittitur.eadem deci.circa medium.

Auditor cui nulla appellatione interiecta cōmittitur cauſa principalis in curia de mandato ſpeciali cum poteſtate citandi ad partes an ſtatim ante executionem citationis per ſe decretæ inhibere poſsit eadem deci.ultra medium.

Auditor nunquam remittit cauſas etiam ſi pronunciet bene appellatum ſaluis Dominis cardinalibus, & coauditoribus ſacri Palatii.deci.3.in fin.fo.60.eodem tit.in no.

Auditor inhibet ſtatim.citata parte.ibidem.

Auditor qui pronunciat appellationem deſertam poteſt reponere appellantem ſi de ſua diligentia doceatur. deci.9. nu.1.eiſdem fo.& titu.in no.

Auditor licet detulerit appellationi a diffinitiua, & terminū præfixerit ad proſequēdum ſi poſtea ſibi committatur deſertio appellationis poterit de illa cognoſcere. dec.29.nu.1.fo.63.eo.ti.

Auditores habent iuriſdictionem habitu licet non actu, & ideo commiſsiones quæ illis fiunt non ſunt niſi diſtributiones per quas datur eis ſolum exercitium iuriſdictionis in quo attenditur plus factum papæ quam partis.deci.60.nu.3.fo.70.eo.tit.

Auditores habent ordinariam in audiendo,& cognoſcendo.dec. 61.nu.3.eiſdem fo.& tit.

Auditor contra conſcientiam ſententiam proferre non debet ſed ad cancellariam remittere cauſam debet.deci.15.in fi.fol.83. de conceſ.præben.in no.

Auditor uirtute commiſsionis ſibi factæ quod ſola facti ueritate inſpecta procedat poterit terminos palatii abbreuiare. deci.1. nu.1.fo.95.de uerb.ſignif.in no.

BENEFICIA multifariam uacare poſſunt. deci.1. nu.1.fo.1.de reſcrip.in no.

Beneficium eccleſiaſticum in quo per ſuperiorem canonice quis fuit intitulatus propria auctoritate dimittere nō poteſt. deci.6.nu.2.fol.8.de conſuetu.in no.

Beneficium ſecundum recipere non poteſt aliquis ſi per aſſecutionem ipſius introducitur primi uacatio ſine licentia ſuperioris quo erat intitulatus.eadem deci.nu.3.

Beneficium non uacat per obitum electi ante confirmationem. deci.6.nu.2.fo.21.de elect.in no.

Beneficii uerbum quando includat præbendam remiſſiue.deci. 2.nu.4.fo.13.de fil.presbi.in no.

Beneficia reſeruata non comprehenduntur ſub nomine beneficiorū qualitercūq; uacantiū.deci.3.n.1.fo.19.de offi.leg.in no.

Beneficiū intrans auctoritate propria dicitur per feneſtrā intrare factus ſi auctoritate iudicis quia per ianuam intrare dicetur. deci.20.nu.3.fo.33.de cau.poſſeſ.& proprie.in no.

Beneficia uiuta nō uacant.dec.13.n.3.f.35. ut lit. penden.in no.

Beneficium cēſetur uacare per mortem accuſati, uel inquiſiti de homicidio.deci.14.nu.3.eiſdem fo.& ti.in no.

Beneficium eccleſiaſticū ſine canonica inſtitutione poſsideri non poteſt.deci.2.nu.1.fo.36.de teſti.ſpolia.in no.

Beneficiorum diutina uacatio periculoſa eſt.deci. 4. nu.2.fo.40. de dol.& contuma.in no.

Beneficium qui in uita poſſedit præſumitur id etiam tempore ſui obitus poſſediſſe.deci.4.nu.1.fo.46.de proba.in no.

Beneficiū nō uacat per ſpōſalia: ſed per contractū matrimonii ſi inter copula nō fit ſecuta.deci.1.n.1.fo.73.de cleri.cōiug.in no.

Beneficia eccleſiaſtica omnia ſunt ſecularia de iure communi.deci.2.nu.1.eiſdem fo.& ti.in no.

Beneficium pacifice aſſequi quādo quis dicatur ad hoc ut uacent priora beneficia.deci.3.in addi.fo.74.eod.titu.in no.

Beneficia reſeruata cōferendi poteſtas nō ſe extēdit ad beneficia apud ſedem apoſtolicā uacatura.deci.4.n.1.eiſdem fo.& titu.

Beneficia collectorum & ſubcollectorum ſemel reſeruata ſemper remanent reſeruata quis deſierint eſſe tales quæ affectio nunquā tollitur niſi per collationem Papæ poſtea ſubſecutā. deci.10. nu.1.fo.74.de conceſ.præben.in no.

Beneficium ſpecialiter dicitur reſeruatum ubi Papa mandat prouideri de aliquo beneficio certo modo uacāte uel uacaturo ſi ex aliqua cauſa prouiſio non ſortiatur effectum.deci.2.n.2.fo. 75.eo.ti.

Beneficium dicitur affectum per ſolum manus appoſitionē Papæ.eodem deci.in fine.

Beneficia ſubcollectorum etiam antequam officium acceptauerint ſunt ſedi apoſtolicæ reſeruata. deci.12.eiſdem fo.& titu.

Beneficii uacationem ad effectum adiudicationis ſibi faciendæ non ſufficit probare per publicam uocem, & famam.deci.16. nu.1.fo.76.eo.ti.

Beneficia curata conſueuerunt & debeat eſſe magis pinguia quā alia.deci.20.nu.2.eiſdem fo.& tit.

Beneficia ad laycorum præſentationem ſpectantia non ſunt eis ſpretis conferenda.deci.21.nu.3.eiſdem fo.& tit.

Beneficii acceptatio nullo uacationis modo in gratia expreſſo an ualeat?deci.23.nu.1.fo.77.eo.ti.

Beneficium conferendi poteſtatem habens perſonæ idoneæ an poſsit conferre expectanti deci.16.nu.3.fo.76.eodem tit.

Beneficium curatum habẽs poteſt impetrare ſpectatiuã ad aliud ſimile nec uacabit primum donec fuerit poſſeſsionem ſecundi uigore expectatiue pacifice aſſecutus.eadem deci.nu.2.

Beneficium conferendi poteſtatem habens idoneæ perſonæ poterit conferre perſonæ habenti beneficium non ſufficiens. ibid.

Beneficiorum omnium diſpoſitio exiſtentium in diœceſi regulariter ſpectat ad epiſcopum.deci.27.nu.3.fo.79.eodem titu.

Beneficii corpus & locus ubi eſt ſituatum cõſideratur potius quã ſeruitium ſiue miniſterium quod alibi fit ratione ipſius. deci.6. in fine.fo.80.eodem titu.

Beneficii acceptatio uigore gratiæ in forma dignum arbitramur facta intra menſem ualet etiã ante gratiæ purificationẽ dũmodo poſtea gratia ſua purificet ẽt poſt mẽſẽ.de.10.n.1.f.81.e.t.

Beneficium non acceptatur ante uacationem.deci. 14.n.1.fo.82. eodem titu.

Beneficium non debetur impetranti n ſi ſub conditione acceptationis.eadem deci.nu.2.

Beneficia generaliter reſeruata non poſſunt niſi per Papam conferri.deci.1.nu.4.fo.85.de rer.permu.in no.

Beneficium eccleſiaſticum uacans ſine canonica inſtitutione cõferri per eum,qui in eo ius habet non poteſt.eadem deci.nu.4.

Beneficii per Papã reſeruata non poſſunt permutari.ea.deci.n.5.

Beneficium non dicitur uacare ſimpliciter propter renunciationem factam animo permutãdi ſecundum abba.in.c.inter cætera de præben.eadem deci.n.7.

Beneficium putatiuum an per mortem occupantis uacare dicatur.eadem deci.n.8.

Beneficia duo de iure haberi poſſunt licet epiſcopus poterit ipſa detinentem altero priuare niſi ſecum diſpẽſauerit. deci.5.n.2. eiſdem fol.& tit.

Beneficia reſeruata & ex cauſa permutationis reſignata in manibus ordinarii iure uocant ſed per ipſum ordinarium conferri non poſſunt.deci.1.per totam.fo.85.eodem tit.

BIGAMIAE nõ eſt adiuncta irregularitas de iure naturali ſed duntaxat de iure poſitiuo.deci.1.n.1.fo.13. de biga.in no.

BIGAMVS ordinatus characterem recipit, ſed executione caret cum quo Papa de abſoluta poteſtate diſpenſare poteſt. deci.1.n.1.fo.13.de biga.in no.

Bigamus dicitur qui cum uidua uel corrupta,matrimonium contrahit,uel qui diuerſis temporibus habuit ſucceſsiue duas uxores licet antea non corruptas.eadem deci.nu.1.

Bigamus ordinandus qua diſpenſatione egeat.ibidem.

CAMERARIVS uel eius auditor non poteſt ſe intromittere de cauſis extra Romanam curiam ad Papam per appellationem deuolutis deci.42.nu.1.fo.66. de appella.in no.

CANONIA dicitur beneficium nomine titulo, prærogatiua,& reali commodo.deci.16.nu 4.fol.78. de præben. in no.

Canonia plus habet ſpiritualitatis quam præbẽda quæ plus temporalitatis cenſetur habere.eadem deci.ultra med.

CANONICATVS trahit ad ſe præbendam, ſed non econtra.deci.33.nu.1.fo.6.de reſcrip.in no.

Canonicatus nõ poteſt, nec debet eſſe ſine præbenda ſaltem dũ. eadem deci.nu.2.

Canonicatum habens ſub expectatione præbendæ poteſt præbẽdam uacantem re integra poſt menſem acceptare.deci.21.nu. 1.fol.81.de conceſ.præb.in no.

Canonicatus collationis effectus eſt afficere præbendam. deci. 12.nu.2.fo.82.eodem tit.

CANONICVS præbendatus in ſecunda gratia tenetur facere mentionem de canonicatu, & præbenda ſi ſint diſtinctæ.deci.33.nu.2.fo.6.de reſcript.in no.

Canonici eiuſdem eccleſiæ an inter ſe poſsint mutare præbendas ſuas.deci.6.nu.1.fo.8.de conſuetu.in no.

Canonicum eſſe in eccleſia cathedrali eſt honor.deci.2.nu.1.fol. 13.de fil. præsbi.in no.

Canonicus poteſt pro canonico ſuo petere beneficium abſolutionis ab excommunicationis ſententia etiam ſine mandato, & hoc in ſimplici ſecus ad cautelam ſi peteretur.deci.36.circa fi. fo.24.de procu.in no.

Canonicus ſi utatur aliquo iure canonicali intẽdẽs acquirere poſſeſsionem aliorum iurium ſcientibus,& conſentientibus his ad quod ſpectat ſufficit,quoad reſtitutionem omniũ iurium canonicalium.deci.14.nu.4.fo.38.de reſti.ſpolia.in no.

Canonicus ſub expectatione præbendæ uacaturæ receptus ubi eſt certus numerus præbendarum non dicitur beneficiatus. deci.16.nu.1.fo.78.de præben.in no.

Canonicus ſub expectatione præbendæ non habet ius in re ſed ad rem.eadem deci.nu.2.

Canonicus ſub expectatione præbendæ poteſt eſſe delegatus eadem deci.ultra med.

Canonicus ratione ſolius canonicatus percipit diſtributiões quotidianas ac participat de communibus redditibus,& ſuper excreſcentibus fructibus .eadem deci.n.5.

Canonicus receptus ultra numerum non dicitur beneficiatus ſecus ſi non eſſet certus numerus canonicorum nec præbendarũ quia ſtatim talis conſequitur præbendam, quæ dicitur conſecutiuam.ibidem.

Canonici in herbis qui dicantur.eadem deci.in fine.

Canonicum eſſe eccleſiæ cathedralis honor eſt.deci.26.nu.5.fo. 79.co.ti.

Canonicus an ſolo cõſenſu canonicorum efficiatur,nulla præſtatione uel alia electione interueniente? deci. 16.nu.3. fo.83. de conceſ.præben. in no.

Canonicus regularis an poſsit abſque diſpenſatione de conſenſu abbatis per epiſcopum eccleſiæ ſeculari præfici.deci.5.n.2. fo. 89.de iure.patro.in no.

CASVS ommiſſus intelligitur denegatus. deci.14. nu. 1.fo. 35.ut lit.penden.in no.

CAVSA quamuis committatur quod terminis non ſeruatis, ſed ſola facti ueritate inſpecta procedatur attamen ſunt ſeruãdi termini clem.ſæpe de uerb.ſign.dec.2.n.1.f.1.de reſcri.in no.

Cauſa ſi committatur quod ſummarie ſimpliciter, & de plano, ac ſola facti ueritate inſpecta,& terminis non ſeruatis procedatur qui modus in procedendo ſeruari debeat in prophanis, & quid ſi committatur ſimpliciter,& de plano, &c. & quod ſola facti ueritate inſpecta procedatur. eadẽ deci.nu.5. eiſdem fol. & tit.in no.

Cauſa cõmiſſa uni auditori ſi petatur quod alteri committatur ſine expreſſa auocatione cenſetur a primo auocata ſi ſignetur. deci.6.n.1.fo.2.eodem titu.in no.

Cauſa auocata a primo auditore quando cenſeatur. ibidem.

Cauſa cõmiſſa cũ poteſtate citãdi reũ in partibus requit in modo citãdi formã clem.cauſam de elect.deci.22.n.1 f.4.eo.ti.in no.

Cauſa quando dicatur eſſe in curia ex natura ſui.deci.1.nu.2.fo. 9.de elect.in no.

Cauſa exiſtente in curia ex natura ſui quando procedi poſsit ad diffinitiuam.eadem deci.nu.3.

Cauſa multis modis ſummitur.deci.3.n.3.fo.12.de renun.in no.

Cauſæ beneficiales reputantur magnæ & periculoſæ, & ideo in illis multa ſpecialia ſtatuuntur.deci.27. nume.2.fo. 22.de procura.in no.

Cauſæ quæ conſiſtunt in iure ſcripto non ſunt de neceſsitate exprimendæ in libello.deci.1.nu.2. fo.33. ut lite penden.in no.

Cauſarum uſus, & iura peremptorum terminum inueniuntur ad lites finiẽdas.deci.2.n.2 fo 44. de ſequeſtr. poſſ.& fruct.in no.

Cauſæ matrimoniales, & beneficiales lite non conteſtata deciduntur.ibidem.

Cauſæ grauaminis in appellationibus expreſsio duplici de cauſa cenſetur inducta.deci.2.nu.2.fol.58.de appella.in no.

Cauſa commiſſa in rota ibi in omnem euentum eſt remanſura. deci.2.circa medium.fo.59.co.ti.in no.

Cauſæ beneficiales de ſui natura ſunt in curia tractandæ.deci. 36.nu.2.fo.65.eodem tit.in no.

Cauſæ beneficiales ad curiam deuoluuntur quia ibi melius quã alibi expediuntur.deci.39.nu.2.eiſdem.fo.& titu.in no.

Cauſa ſemel ad curiam deuoluta ibi ſemper remanet tractanda. deci.43.nu.1.fo.66 eo.ti.in no.

CAVTELA abundans non nocet, deci.11.n.2.fol.17. de offic.delega.in no.

CAVTIO de qua in capitulo ſuſcitata de reſti.in integ.non habet locum quando petens executionem eſt ſuſpectus de dilapidatione uel paupertate.deci.6.n.2.fo.26.de reſtit.in integ. in no.

Cautio de qua in dicto capitulo ſuſcitata an peti.& recipi.& præſtari coram executore ſententiarum poſsit.eadem deci. in fin.

CERTVS certiorari nõ debet.dec.6.n.1.f.34.ut lite pẽd.i no.

CESSIO facta per tertium lite pendente alicui litiganti ualet.deci.19.nu.1.fo.3.de reſcrip.in no.

Ceſsio facta per patrem filio in poteſtate conſtituto non ualet.deci.1.nu.1.fo.26.de aliena.iu.mu.ca.fa.in no.

Ceſsio facta per patrem in filium clericum emancipatum contra laycum ualet,& tenet.ibidem.

Ceſsio præſumitur ex tribus ſimulata.eadem deci.nu.2.

Ceſsio facta a layco in clericũ tũc dicit̃ facta in potẽtiorẽ ſi cle-

ticus

ricus haberet poteſtatem ſiue ſuperioritatem iuriſditionalem ſuper laycum contra quem ſit ſibi ceſſio eadē deci. circa principium. in no.
Ceſſio actionum facta ex cauſa donationis adiecta cauſa promeritis & ſeruitijs impenſis an ualeat meritis, & ſeruitijs non probatis? eadem deci nu.3.
Ceſſio de qua non conſtat niſi per confeſſionem debitoris an ſit ualida? ibidem.
C E S S I O N A R I V S an poſſit intentare rei uendicationem ex iure ſibi ceſſo a non poſſeſſorem? deci.2. nu.2.fo.26.de aliena.iu mu.ca.fa.in no.
Ceſſionarius an utili uel directa actione agere ualeat. eadem deci.nume.3.
Ceſſionarius poteſt intentare actiones directas,& ſi emeris cōpetunt ſibi utiles.eadem deci.eiſdem nu.fo.& tit.in no.
C A P I T V L V M ſede uacante negligentiam ſui ſuperioris ſupplere poteſt.deci.1.nu 3. fo.13. de ſupple. negli. prælat. in no.
Capitulum ex priuilegio cōſuetudine.uel fundatione maius epiſcopo eſſe poteſt deci.27.n.5.fol.79.de præben.
Capitulum licet aliquando ſine epiſcopo eligat tamē auctoritas inſtituendi ſemper remanet penes epiſcopum. deci.4.in fin.fo. 80.de conceſ.præben.in no.
Capitulum cathedralis eccleſiæ licet nō poſſit facere ſtatuta ſine conſenſu epiſcopi tamen capitula aliarum eccleſiarum de cōſenſu ſuorum prælatorum poſſunt irrequiſito epiſcopo hoc facere.ibidem.
Capitulum an ſede uacante poſſit dare licentiam tranſeundi de una eccleſia ad aliam? deci.6.n.3.fo.87.de re.permu.in no.
Capitulum ſede uacante an poſſit recipere reſignationem ſimpliciter in manibus eorum factam alicuius beneficii ſpectantis ad inſtitutionem epiſcopi defuncti? eadem deci.in prin.
Capitulum an poſſit præſcribere ſede uacante receptionem reſignationum beneficiorum ad epiſcopum ſpectantium? deci.7. nu.1.eiſdem fo.& ti.
Capitulum ſede uacante poteſt priuare quem beneficio ſuo propter crimen uel aliam cauſam iuſtam. deci.6. circa med.fol. 87.& eodem tit in no.
C.quam ſit de elec.in.6.locum habet dūtaxat in electionibus ad eccleſias cathedrales, & regulares.deciſ.3. nume.1. fol.10.de elect.in no.
C.quia propter de elect.& C.quam ſit.eo. tit. habet locum in cathedralibus & non in inferioribus eccleſiis.deci.5.nu.1. fo.11. eodem tit.in no.
C.ſi ſuper gratiam de offi. deleg.in 6.loquitur in executore mero qui ſine cauſæ cognitione poteſt procedere & prouidere. deci.12.nu.1.fo.17.de offic.deleg.in no.
C.ſi cui.§.ſecus de præben.in 6.loquitur quando mandatur prouidere de incerto beneficio uacaturo.ibidem.
C.ipſo iure de reſcriptis non habet locum in auditore in curia impetrato,& dato.deci. 13.nu.1.eiſdem fo.& tit.in no.
C.2.de præben.lib.6.habet locum in omnibus reſeruatis. deci.34. nu.3.fo.19.eodem tit.in no.
C.ſi.de procura. in clem. procedit in procuratore abbatis translati ad aliud monaſterium. deci.28.num.1. fo.21. de procura. in no.
C.dilectus de procurato.an locum habeat in procuratore generaliter ad iudicia conſtituto.deci.31.eiſdem.nu.fo.& tit.in no.
C.diſpēdia.§.seus de reſcrip.in 6.loquitur in perſonalibus,& nō realibus actionibus in reo,& non in actore.deci. 40.n.3. fo.24. eodem tit.in no.
C.ſi annum de iudiciis.li.6. procedit etiam in cauſa decimarum competentium layco ex priuilegio.ibidem.
C.ad decimas de reſti. ſpolia.lib.6: loquitur in actore, & non in reo.deci.11.circa finem.fo.38.de reſti.ſpolia.in no.
C.in literis de reſti.ſpolia.loquitur in beneficialibus.
C.conſtitutus de fil.presbi.
C.ſignificaſti de diuortiis.
C.accepta de reſti.ſpolia.
C.cum ueniſſent de inſtitu.
C.ſuper hoc de renunciation. de eorum intellectu. deci. 16.nu.3. eiſdem fo.& tit.in no.
C.cauſam de dol.& contu.loquitur in actore legitime citato per reum contumaciter ſe abſentante in cauſa matrimoniali.deci. 17.nu.1.fo.42.de dol.& contum.in no.
C.paſtoralis de exceptionibus. habet locum in peremptoriis ſicut in dilatoriis.deci.1.nu.3.fol.44.eodem tit.in no.
C.cum tu.de teſti. habet locum in teſtibus & inſtrumentis ex iuris diſpoſitione.deci.4.in fi.fo.46.de confeſsis in no.
C.oblatæ non habet locum in curia.deci.16.nu.1. fo. 61. de appella.in no.
C.non ſolum de appellationibus in 6.ſecundum aliquos non habet locum in ſententia excommunicationis infra decendium ad appellandum promulgata.deci.28.nu.2.fol.63. eodem tit. in no.
C.ut circa an recipiat inter præfationem extenſiuam? deci. 36.n. 1.fo.65.eodem tit.in no.
C.ſtatuimus de elect.lib.6. duo tempora commemorat ponderanda.deci.64.nu.5.fo.71.eodem titu.in no.
C.cum noſtris de conceſ. præben. loquitur cum literæ ſunt impetratæ, ſuper beneficio uacante.deci.11.nu.1.fo.75.eodem tit.
C. ſuſceptum de reſcript.non procedit in expectatiuis ſed in prouiſiuis.deci.23.nu.1.fo.78.de præben.in no.
C.ſuſceptum de reſcript.non habet locum in acceptatione. deci. 7.in fine.fo.81.de conceſ.præben.
C.ſi clericus de præben.in.6. intelligi poteſt per ſubauditum uidelicet ſi iam præbenda alteri collata erat. deci.11. nume.2.eiſdem.fo.& tit.
C. his cui. 1.reſpo. de offic.dele.in.6.intelligitur in gratiis in forma pauperum habere locum.deci.18.ultra medium.fol.84.eodem titu.
C.contemptus non reddit actum ipſo iure nullum ſed annullandum.deci.5.in prin.fo.86.de rer.permu.in no.
C I T A T I O per edictum decreta exequi debet ad minus in duobus locis.deci.5.nu.1.fo.2.de reſcript.in no.
Citationes perſonales ex multis & diuerſis cauſis cōceduntur. deci.2.nu.1.fo.19.de libelli.obla.in no.
Citatio an decerni poſſit die feriata pro die non feriata.deci.1.n. 1.fol.31.de fer.in no.
Citationis decretum eſt actus extraiudicialis.ibidem.
Citationes per edictum ſunt exorbitantes a iure cōmuni, & ideo ſtrictæ tenendæ in ſuis terminis,& formis.eadem deci.nu.2.
Citandi forma per edictum qualis ſit? ibidem.
Citationes per edictum in audientia contradictarum exequuntur,quia præſumitur quilibet habere procuratorem quem poterit ad notitiam eius peruenire huiuſmodi citatio. ibidem.
Citatio per nuntium in Romana curia inducit litis pēdentiam. deci.9.nu.1.fo.34.ut lite.pen.in no.
Citatio facta ad domum ad audiendam ſententiam an teneat? ſi alias perſonaliter fuerit apprehenſus uel in iudicio ſemel comparuerit.deci.1.nu.1.fo.39.de dol.& contu.in no.
Citatio ad domum ad teſtes recipiendum an ualeat? ibidem.
Citatio ad domum quando ſufficiat? ibidem.
Citatio originalis affigi debet.& non copiam & quomodo exequi debeat per edictū tam in curiam q̄ in partibus.deci.8.nu.1.fo. 40.eodem tit.in no.
Citatio generalis omnium quorum intereſt,non eſt arctatoria,ſed monitoria.deci.28.nu.1.fo.42.eod.tit.in no.
Citatio exequuta contra certam perſonam in uim clauſulæ generalis,& omnes alios quorum intereſt, &c. an teneatur? ibidem.
Citatio eſt de proceſſu.ibidem.nu.2.
Citatio quæ fit in curia per audientiam potius fit de quadam urbanitate quam neceſsitate.deci.8.in fin.fo.50.de teſti.in no.
Citatio partis neceſſaria eſt pro articulis admittendis ſecus in decreto,remiſsionis.deci.1.num.2.fol.51.de fid.inſtru.in no.
Citatio ad audiendam ſententiam in curia in cauſa beneficiali non expedit quod contineat illud uerbum peremptoriæ ſecus in cauſa prophana.deci.10.nu.1.fo.55.de re iudi. in no.
Citatio incerta.& nimis generalis non ualet.deci.17.circa finem. fo.57.eodem tit.in no.
Citatio & inhibitio ex commiſsione deſcendunt. deci.3.circa fi. fo.60.de appel.in no.
Citatio eſt fundamentum iuriſdictionis.deci.34.in fine.fo.66.eodem titu.in no.
Citationis edicto circumducto nō proceditur niſi parte de nouo citata.deci.64 nu.4.fo.71.eodem tit.in no.
Citatio unica pluribus perſonis citandis dirigi non poteſt ſed plures requiruntur.eadem deci.nu.6.
Citatio iuris non minus operatur quam citatio hominis. eadem deci.nu.7.
Citatio ſæpe uim monitionis habet. deci.17. circa fin.fol.93. de ſenten.excommu.
C I T A R I debent abſentes in cauſa appellationis in quorū contumaciam.lite non conteſtata poterit procedi ad diffinitiuam etiā ſi aliquid petatur dari uel fieri a parte in negotio principali.deci.3.nu.4.fol.25.de reſtitu.in integr.in no.

Citari non debet pars ad uidendum decerni remiſſionem, ſed bene ad uidendum admitti articulos ad probandum in curia, & extra quæ licet fuerit uocata in curia nihilominus in partibus coram iudice remiſſoriæ erit citanda. deci. 1. n. 2. fo. 52. de fid. instru. in no.

Citari non debet ulterius ille qui perſonaliter apprehēſus reſpondit ſe non uenturum ad cauſam uel nihil reſpondit. deciſ. 10. circa finem. fo. 55. de re iudi. in no.

CITATVS per unum ex tribus delegatis datis in ſolidum non tenetur comparere coram collega qui non citauit ipſum. deci. 2. nu. 1. fo. 15. delega. in no.

Citatus ſi fuerit dominus, & non procurator neutro ipſorum comparente an ſententia ualida cenſebitur. deci. 2. num. 4. fo. 10. de procura. in no.

Citatus per iudicem ad reſpondendum libello, & litem conteſtandum ſuper eo ſi per contumaciam ſe abſentat poterit procedi contra ipſum in cauſa lite non conteſtata ſi ſemel in cauſa fuerit conteſtata. deci. 2. nu. 1. fo. 29. de lit. conteſta. in no.

Citatus ad domum nō ueniens dicitur eſſe in culpa. deci. 2. in fi. fo. 40. de dol. & contu. in no.

Citatus qui propter iuſtum impedimentum non comparuit quandoque reſtituitur ad appellandum tantum, & quandoque ad totam cauſam. ibidem.

Citatus ad domum infra decendium a die notitiæ ſententiæ appellare poterit. deci. 2. nu. 1. eiſdem fol. & tit.

Citatus in diuerſis terminis ſucceſsiue ſiue comminatione poterit in ultimo facere quod incumbit. deci. 9. n. 2. fo. 42. eodem titu. in no.

Citatus ſi fuerit reus ad totam cauſam poterit actor quandocunque reproducere citationem, & illius contumaciam accuſare. deci. 24. nu. 1. eiſdem fol. & titu.

Citatus per edictum an poſſit intra decendiū a die notitiæ a ſententia diffinitiua appellare? deci. 16. nu. 1. fo. 42. eo. titu. in no.

CITATVS, ut certa die compareat in curia cum comminatione quod ſiue ueniat, ſiue non ad ulteriora uſque ad diffinitiuam ſententiam in eius cōtumaciam procedetur licet in dicto termino non compareat, & diutius illum qui obtinuit citationem expectauerit attamen quandocunque procedi poterit contra ipſum. deci. 21. nu. 2. fol. 62. de appella. in no.

Citatus ſi fuerit ſemel quis perſonaliter poterit contra ipſum in eius contumaciam per audientiam etiam ad excommunicationem procedi. deci. 7. in fin. fo. 93. de ſenten. excommu. in no.

CLAVSVLA, ſeu alio quouis modo reſpicit perſonā duntaxat expreſſam. deci. 1. nu. 3. fo. 1. de reſcrip. in no.

Clauſula ſeu alio quouis modo omnes modos uacationis, ſed nō qualitates modorum concernit. ibidem.

Clauſula non ſe aſtringēs in articulis poſita quid operetur? deci. 7. nu. 3. fol. 2. eodem tit. in no.

Clauſula motu proprio, & ex certa animi ſcientia quid operetur? deci. 27. nu. 4. fo. 4. eodem tit. in no.

Clauſula uocatis uocandis facit executorē alias merum mixtū, & delegatum cum cauſæ cognitione. deci. 22. num. 2. fo. 27. de offi. dele. in no.

Clauſulæ generales ſunt ciuiliter intelligendæ. deci. 18. nu. 2. fo. 21. de procu. in no.

Clauſula generalis non comprehendit maiora licet ſimilia. deci. 27. nu. 3. fo. 22. eodem tit. in no.

Clauſula generalis, & omnes quorum intereſt, &c. in citatione poſita quid operetur? & quos includat. deci. 18. n. 2. fo. 41. de dol. & contu. in no.

Clauſula quouis alio modo in literis apoſtolicis poſita quid operetur. deci. 1. n. 3. fo. 43. de ſeque. poſſe. & fru. in no.

Clauſula dummodo ex ordine in confirmatione poni conſueta non intelligitur de ordine datæ, ſed de acceptatione. deci. 1. nu. 2. fo. 73. de confir. uti. uel inuti. in no.

Clauſula non obſtantiarum gratiis poni conſueta an deroget ſtatutis generalibus, & quid in ſtatuto alicui ſingulari ſuper certo beneficio edito? deci. 1. nu. 2. fo. 73. de præben. in no.

Clauſula generalis non obſtantiarum quamuis tollat impedimentum gratiæ, defectum perſonæ tamen non tollit niſi de eo ſpecialis mentio fiat. deci. 2. in fine eiſdem fo. & tit.

Clauſula non obſtan. non tollit conſuetudines, & ſtatuta niſi ad unum finem tantum uidelicet ut gratia nō pereat, & ſic firmat gratiam contra nullitatem ſed dilationes non tollit. deci. 14. in prima addi. fo. 75. eodem tit.

Clauſula motu proprio in literis beneficialibus inſerta nō eſt ampliatiua, ſed fortificatiua nec includit uerſimilia. deci. 29. n. 3. fo. 79. de præben.

Clauſula retroactiua in literis gratioſis appoſita quid operetur, & ad quod tempus referatur. deci. 22. nu. 1. fo. 81. de conceſ. præben. in no.

Clauſula generalis in fine reſcripti poſita poteſt ad omnia præcedentia referri. deci. 18. nu. 1. fo. 84. eodem tit.

Clauſula impotentiæ includit uoluntatem. deci. 21. nu. 4. in fine repertorii. eodem titu.

CLEM. appellanti de appellationibus non procedit quando noua exceptio uel allegatio ex facto aduerſarii oritur. deci. 12. nu. 3. fol. 61. de appella. in no.

Clem. appellanti non habet locum quando interlocutoria eſt talis cuius grauamen aliter reparari non poſſit. eadem in fine.

Clem. j. de ſupple. negli. præ. non habet locum in beneficiis menſalibus. deci. 2. nu. 3. fol. 92. de iniur. in no.

CLERICVS ſimplex in uim clem. cæterum poteſt pauperi clerico de beneficio per eū acceptato prouidere. deci. 29. n. 1. fo. 5. de reſcrip. in no.

Clerici, ſeu beneficiati qui ſuccedunt in onere, & honore, & uniuerſo iure, prælato defuncto poſſunt proſequi litem a ſuo prædeceſſore inchoatam. deci. 13. nu. 4. fo. 21. de procura. in no.

Clericorum bona gaudent eodem priuilegio cum bonis eccleſiaſticis. deci. 7. in fin. fo. 27. de iud. in no.

Clerici non coguntur ſuſcipere tutellas. ibidem.

Clericus poteſt, & debet etiam aliis clericis contradicentibus bona eccleſiæ male alienata repoſcere. deci. 11. nu. 2. fo. 28. eodē. titu. in no.

Clericus citari poteſt in ualuis eccleſiæ ſuæ in qua reſidere tenetur, & hoc quando agitur de illa eccleſia. deci. 1. in addi. 2. fo. 39. de dol. & contum. in no.

Clericus ſecularis impetrans beneficium tanquam ſeculare probare debet ſtatum ultimum fuiſſe ſecularem. deci. 2. n. 2. fo. 73. de præben. in no.

Clericus coniugatus, qui contraxit cum unica, & uirgine incedēs in habitu & tonſura gaudet priuilegio clericali. deci. 3. nu. 1. fol. 93. de ſenten. excommu. in no.

CODICILLI trahuntur ad tempus teſtamenti. deci. 15. nu. 4. fol. 48. de proba. in no.

COHABITATIO ſuperueniens poſt infantiam & pubertatem ratificat matrimonium per infantes contractū. deciſ. e. nu. 2. fo. 91. de ſponſa. in no.

COLLATIO, præſentatio, inſtitutio, & electio differunt. deci. 6. nu. 4. fo. 12. de renunti. in no.

Collatio lite pendēte facta a capitulo a quo petebatur præbēda; an teneatur? deci. 3. n. 2. fo. 33. ut lit. penden. in no.

Collationis pertinentiam ſufficit probare per reputationem, & famam. deci. 3. nu. 1. fo. 46. de proba. in no.

Collationis alicuius literis ordinarii, uel delegati abſque notarii, & teſtium ſubſcriptione in præiudicium impetrantium non creditur. deci. 10. nu. 1. fo. 47. eo. tit. in no.

Collatio pro præſentatione quandoque ſumitur. deci. 27. n. 5. fo. 79. de præben. in no.

Collatio, & in poſſeſſionem inductio an ſit diuerſa. deci. 26. n. 6. fo. 83. de conce. præben. in no.

Collatio facta per epiſcopum de beneficio ſpectante ad præſentationem layci ipſo contempto eſt irrita. deci. 5. ultra med. fo. 86. de ter. permu. in no.

Collatio ſeu præſentatio facta per poſſeſſorem etiam uiolentum de cuius uiolentia clare non conſtat ualet, & tenet quæ conſtitito de uiolentia, & mala fide uenit caſſanda. deci. 7. nu. 2. fo. 90. de iure patro. in no.

Collatio facta monacho de beneficio conſueto clericis ſecularibus aſſignari eſt ipſo iure nulla niſi habeat diſpenſationem. deci. 29. nu. 1. fo. 79. de præben. in no.

COLLATOR non priuat quem cui contulit beneficium ſine cauſa. deci. 23. nu. 3. fo. 78. de præben. in no.

COLLECTOR cameræ apoſtolicæ habens poteſtatem limitatam deputandi in eadem ciuitate, & diœceſi unum ſub collectorem duntaxat an uigore dictæ poteſtatis poſſit plures ſucceſſiue deputare? deci. 9. nu. 1. fo. 17. de offi. delega. in no.

Collectorum poteſtas debet per literas probari ſecus in ſub collectoribus. deci. 10. nu. 2. eiſdem fo. & tit. in no.

Collectores ſunt nuntii ſedis apoſtolicæ, & gaudent certis priuilegiis, & honoribus ſicut capellani Papæ. deci. 12. circa med. fo. 75. de præben. in no.

COMMISSA de ſpeciali mādato, ex certa ſcientia, & proprio motu facta cenſetur. deci. 60. in fine. fol. 70. de appella. in no.

COMMISSIO in qua plura narrantur quorum aliqua

funt

ſunt uera, & aliqua falſa ſi ex ueris poteſt ſequi effectus & concluſio, ualet? deci. 7. n. 1. fo 2. de reſcrip. in no.
Commiſsio plura copulatiue continens qualiter ſit admittenda. eadem deci. nu 2.
Cōmiſsio ſi ſignetur audiat &c. & procedat ſummariæ &c. omnia in ea petita quoad modum procedendi dummodo cancellata non fuerint cenſentur conceſſa. deci. 9. nu. 1. eiſdem fo. & tit. in no.
Commiſsio quod articuli obiectiui admittantur poſt terminum non ſe extendit ad ſecundam, & tertiam inſtantiam ſi in illis melius ſpecificari poſſunt. deci. 11. n. 2. eiſdem fol. & tit.
Commiſsio impetrata per. A. contra. B. & C. ſi A. ſuccumbat non erit ualida quoad. B. & C. uolentes inter ſe agere. deci. 21. nu. 2. fo. 3. eod. tit. in no.
Commiſsio acceſſorie impetrata contra abſentem non eſt ei in partibus intimanda, ſed in uim illius poteſt deinceps per audientiam procedi. deci. 25. nu. 1. eiſdem fol. & tit. in no.
Commiſsio ſuper cauſis motis & mouēdis obtenta extenditur ad cauſas duntaxat tunc exortas. deci. 18. n. 1. eiſdem fol. & titu. in no.
Commiſsio impetrata ſuper bonis nō tunc ſed poſtea ante litem conteſtatam impetranti ceſsis, & donatis ualet. deci. 19. nu. 1. eiſdem fo. & tit.
Commiſsio cauſæ in eo ſtatu in quo erat coram primo auditore ualet non expreſſo aliter ſtatu cauſæ. deci. 20. nu. 1. eiſdem fo. & ti. in no.
Commiſsio expreſſe neceſſaria eſt ad ſummariæ procedendū. deci. 28. nume. 2. fo. 5. eodem titu. in no.
Commiſsio epiſcopi facta ſuo uicario generali, quod reſignationem certi beneficii recipiat, & conferat an ualeat? & an probari poſsit per teſtes? deci. 5. nu. 1. fo. 14. de offi. uica. in no.
Commiſsio epiſcopi uiua uoce facta de beneficio conferendo an ualeat? eadem deci. per tot.
Commiſsiones cōmunes ſunt omnibus uolentibus uenire ad cauſam. deci. 40. nu. 2. fol. 24. de procu. in no.
Commiſsio impetrata in curia per filium familias in patria poteſtate conſtitutum ſine conſenſu patris in cauſa prophana an ualeat? deci. 6. nu. 1. fol. 27. de iudic. in no.
Commiſsio impetratio in curia non eſt niſi quædam diſtributio unde ualet ſi fuerit impetrata per excommunicatum per non habentem mandatum, & quemcunque etiam inhabilem. ibidem.
Commiſsio cauſæ ſuper ſpoliatione, occupatione, & detētatione alicuius caſtri quod impetrans dicit in commiſsione ad ſe pertinuiſſe & pertinere, an comprehendat etiam petitorium. deci. 19. nu. 2. fol. 32. de cau. poſſe. & proprie in no.
Commiſsiones ſunt communes actori, & reo. dec. 17. nu. 3. fo. 42. de dol. & contum. in no.
Commiſsiones auditorum Rotæ ſunt ſtrictiſsimæ interpretādæ. deci. 18. nu. 2. eiſdem fo. & titu.
Commiſsio, & ſub delegatio probatur per literas ſolo ſigillo delegati ſigillatas. deci. 10. nu. 4. fol. 47. de proba. in no.
Cōmiſsio ſi immediate poſt appellationem a diffinitiua præſentata fuerit præſumitur fuiſſe impetrata ante appellationem. deci. 2. nu. 2. fol. 52. de excep. in no.
Commiſsionibus impetratis ſuper appellationibus in curia interpoſitis data non apponitur, & ideo præſentatio non autē impetratio attenditur. ibidem.
Commiſsio impetrata eadem hora quæ appellatum extitit in dubio præſumitur poſt appellationem emanaſſe. ibidem.
COMMITTI non poteſt quod nondum habetur. deci. 6. nu. 1. fol. 16. de offic. deleg. in no.
COMPVLSOR aſſumptus uigore compulſus an debeat eſſe qualificatus iuxta c. ſtatutum de reſcrip. in 6.? deci. 30. in addi. fo. 5. de reſcrip. in no.
Compulſores habent duntaxat requirere habentes inſtrumenta ad cauſam neceſſaria ad tradendum parti petenti ſub pœnis & cenſuris per auditores latis & non per eos fulminādis. deciſ. 2. in fine. fol. 51. de fide inſtrumen. in no.
CONCESSIO generalis non includit quæ concedenti ſunt ſpecialiter reſeruata. dec. 29. nu. 2. fo. 79. de præben. in no.
CONCLVSIO in cauſa ſecundum æquitatem rotæ etiā in cauſa prophana non excludit probationem per inſtrumenta, & literas. deci. 2. in fine. fo. 25. de reſtitu. in inte. in no.
Concluſio in cauſa præcludit uiam reuocationis attentatorum ſicut ſuſpenſiū petitoris. deci. 4. nume. 2. fol. 33. ut lit. penden. in no.
Concluſio in cauſa beneficiali nō eſt neceſſaria ſecus in prophana. deci. 1. n. 1. & 4. fo. 49. de reſti. in no.
Concluſio in cauſa non impedit quo minus teſtes recipi poſsint ſuper habilitatibus impetrātis, & ſuper recognitione ſigillorū, & ſignorum notariorum pro informatione iudicis. deci. 2. nu. 1. eiſdem fo. & titu. in no.
CONDITIO expirat expirante, re circa quam uerſatur. deci. 14. nu. 2. fo 35. ut lite penden. in no.
Conditio ex lege competit quando non eſt prouiſum per ius, de iure & modo agendi. deci. 1. nu. 3. eo. fol. de reſti. ſpolia. in no.
Conditio in poteſtate grauati poſita poteſt per ipſum grauatum declarari. deci. 12. nu. 2. fo. 55. de re iudi. in no.
Conditione non niſi adueniente ius aliquod habere dicitur ille cui ſub conditione caſuali aliquid debetur. deci. 16. nu. 2. fo. 78. de præben.
Conditio quæ ſuſpendit effectum gratiæ ſuſpendit etiam effectum decreti tanquam acceſſorii ad dictam gratiam cuius naturam ſequitur. deci. 3. nu. 2. fo 80. de conce. præben.
Conditio ſi idonei fuerint in gratiis beneficialibus appoſita quid importet? deci. 22. nu. 4. fo. 82. eo. titu.
CONFESSIO non recipit uerborum extenſionem. deci. 3. nu. 2. fo. 29. de libe. obla. in no.
Confeſsio rei non probat titulum actoris in beneficialibus quamuis colloret poſſeſſorium ad effectum ut ſpoliatus reſtituatur. deci. 17. nu. 1. fo. 39. de reſti. ſpolia. in no.
Confeſsionē recipiens pro ſe debet etiam illā recipere contra ſe. eadem deci. in fine.
Confeſsio rei non probat titulum. deci. 19. nu. 1. eiſdem fo. & tit.
Confeſsio extraiudicialis regulariter probat, & quid in delictis. deci. 1. n. 1. fo. 45. de confeſ. in no.
Confeſsio procuratoris cum confeſsione domini eſt concordanda. deci. 4. nu. 2. fo. 46. eo. tit. in no.
CONFIRMANS trahitur ad tempus cōfirmati & nō econtra. deci. 23. nu. 4. fo. 48. de proba. in no.
CONFIRMATIO ſola ſuperioris tuetur poſſeſſorem, & omnia facta per eum licet electio caſſetur. deci. 4. nu. 3. fol. 31. de can. poſſ. & propric. in no.
Confirmatio Papalis ex certa ſcientia ſupplet defectum ſolemnitatis ſubſtantiale autem non niſi cognitionem cauſæ, & uocationem partis adhibuiſſet. deci. 2. nu. 1. fol. 73. de confirma. uti. uel inut. in no.
Confirmatio Papæ ex certa ſcientia facta facit tranſactionē perſonalem realem. dec. 2. eiſdem fol. & tit. in no.
CONIECTVRA qualiter ſit probanda. deci. 27. nu. 1 fo. 4. de reſcrip. in no.
CONIVNCTA perſona in cauſa beneficiali ad agendum nō admittitur ſine mandato. licet in temporalibus admittatur cum cautione de rato. deci. 6. nu. 1. fo. 19. de procu. in no.
Coniuncta perſona in cauſis prophanis, admittitur ſine mandato regulariter fallit ut notatur in addi. ad deci. 6. fo 20. eo. titu.
Coniuncta perſona poteſt agere pro coniuncta uigore generalis mandati ſibi a lege conceſsi. ibidem.
Coniuncta perſona non eſt procurator. ibidem.
Coniuncta perſona debet admitti ad defenſionem abſentis citati per edictum ut ſi per inquiſitionem &c. beneficio priuetur, & an poſt litem conteſtatam ſubſtituere poſsit? deci. 35. per totā. fo 23. eodem tit. in no.
Coniuncta perſona in ſpiritualibus cauſis quæ eſtimationem ſine intereſſe non recipiunt non admittitur ſine mandato. eadē deci. n. 1. eiſdem fo. & ti. in no.
CONSCIENTIA qualiter diffiniatur? deci. 18. nu. 3 fo. 84. de conce. præben.
Cōſcientia ubi oneratur an inducatur electio induſtriæ perſonæ. eadem deci. in princi.
Conſcientiæ mentio in commiſsionibus ubi reperitur ſecundum aliquos importat potius monitionem quam conditionem. ibidem.
CONSENSVS expreſſus partium requiritur ut proceſſus factus per delegatum extra locum ſibi decretum ualeat. decl. 25. nu. 1. fol. 18. de offic. deleg. in no.
Conſenſus tacitus nil operatur ubi ex iuris diſpoſitione requiritur expreſſus. eadem deci. nu. 2.
Conſentire facto plus eſt quam uerbo. ibidem.
Conſenſus ubi requiritur ſufficit quod interueniat ex poſt facto, & tamen ſi actus eſt poſt factus eſſet nullus hoc nō ſufficeret. deci. 3. nu. 3. fo. 46. de confe. in no.
CONSENTIRE facto plus eſt quam uerbo. deciſ. 13. nu. 3. fo. 81. de conce. præben. in no.
CONSEQVITVR quis ex perſona alterius quod ex

perſona ſua non poteſt.deci.13.num.6.fo.57.de re iudi.in no.

CONSILIVM mutari non debet in alterius præiuditiū. deci.2.nu.3.fol.44.de ſequeſt.poſſe.& fru.in no.

CONSTITVTIO ſiue ſtatutum canonicorum, & capituli poteſt probari per teſtes quia ſcriptura nō eſt de eſſe ſiue ſubſtantia legis uel conſtitutionis.deci.1.nu.1.fo.1.de conſtitu.in no.

Conſtitutio & ſtatutum poſſunt probari per teſtes.deci.1.n.2.eiſdem fo.& tit.

CONSVETVDO ualet quod uxor ſuccedat uiro in mobilibus iuribus,& actionibus liberis eſtantibus.deci.1.nu.1.fo.7.de conſuetu.in no.

Conſuetudine an tertia legitima, & iure naturæ debita diminui poſſit?ibidem.

Conſuetudo quod receptus ultra numerum præbendarum ualeat optare minorem præbendam ualet.deciſ.2.num.1.eiſdem fo.& tit.in no.

Conſuetudo quod habens minorem præbendam poſſit optare maiorem ualet licet non,econtra. deci.3.nume.1.fo.8.eodem ti.in no.

Conſuetudo optandi in qua ſunt maiores & minores præbende tollitur per clauſulas derogatorias in literis apoſtolicis poſitas.deci.5.nu.1.eiſdem fo.&ti.

Conſuetudo optionis præbendarum canonicalium quanti temporis ſpatio introducatur.deci.6.nu.1.eiſdem fo.& ti.

Conſuetudo an minoris ſpatio inducatur quam præſcriptio. eadem deci.nume.4.eiſdem fo.& ti.

Conſuetudo eſt in maioritate prælationis inſpicienda.deci.4.nu.3.fo.10.de elect.in no.

Conſuetudo ſecundum ius &c.præſcribitur ſpatio decem annorum.deci.2.n.1,fo.73.de præben.in no.

Conſuetudo contraria mandato in ipſo mandato non expreſſa an ipſum uiciet?deci.14.nu.2.fo.75.de præben.in no.

CONTRACTVS ſimulatus dicitur quando ſimulatur certus contractus fieri & non fit ita ſicut ſimulatur. deci.1.n.3.fo.88.de dona.in no.

Contractus fictitius differt a contractu fraudulento.ibidem.

Cōtractus tribus modis dici poteſt fictitius,imaginarius, & ſimulatus,& de eorum affectibus.eadem deci.nu.4.

CONTRARIORVM natura eſt quod uno poſito eodem actu cenſetur reliquum reuocatum.deci.1. in princi.fo.49.de teſti.in no.

CONTVMACIA actoris eſt maior quam contumacia rei.deci.53.n.2.fo.69.de appella.in no.

Contumatie pares compenſantur.deci.64.num. 8.fo.79.eodem tit.in no.

CONTVMAX ficte,& non uere poteſt a tempore ſcientiæ infra decendium appellare.deci.2.nu.1.fol.40.de dol.& contu.in no.

Contumax uerus apparenter, & exiſtenter, quis dicatur? eadem deci.nu.2.

Contumax apparenter,& non exiſtenter quis dicatur?ibidem.

Contumax fictus apparenter & exiſtenter quis dicatur? ibidem.

Contumax fictus apparenter & non exiſtenter eſt ille qui nō fuit inuentus,ſed tamen citatio ad eius notitiam peruenit. ibidem.

Contumax uerus non appareat.ibidem.

Contumax apparenter ſed non exiſtenter non auditur appellans coram iudice a quo ſed coram iudice ad quem. ibidem.

Contumax fictus apparenter,& non exiſtenter auditur appellans coram iudice,ad quem poterit excipi ad eius notitiam citationem perueniſſe.ibidem.

Contumax regulariter non auditur appellans.deci.16.nu.1.fol.42.eodem tit.in no.

Contumax præſumptus ſiue fictus a die ſcientiæ intra decendiū appellans auditur.ibidem num.2.

Contumax uere ſecūdum obſeruantiam Rotæ auditur appellās a diffinitiua infra decemdium computandum a tempore prolationis ſententiæ, ſed non ſcientiæ.eadem deci.in fine.

Contumax uerus non appellat.deci.22.num.2.fo.62.de appella.in no.

Contumax fictæ auditur appellans. deciſ.22.in fine.fol.63.eodem tit.

Contumax fictæ licet infra decem dies a tempore ſcientiæ ualeat appellare,facta tamen per iudicem a quo poſt decemdium a tempore ſententiæ non ueniunt per uiam attentatorum reuocāda ſed per modum iniuſtitiæ.deci.28.nume.1.eiſdem fo.& tit.in no.

Contumax uerus nullo modo auditur appellans.deci.53.in fine.fo.69.eodem titu.in no.

CVRATOR datus ad litem pupilli non tenetur facere inuentarium.deci.1.n.1.fo.27.de iudi.in no.

CVRSOR Papæ dicitur perſona publica, & fide digna. deci.15.nu.3.fo.42. de dol.& contu.in no.

Curſoribus Papæ maior fides adhibetur quam aliis nuntiis. ibidem in fine.

DAMNA petita, & ſpecificata in libello & articulis utrum poſſint probari per iuramentum?deci.3.nu.1.fol.92.de iniur.in no.

DATA non apponitur in commiſſionibus in Romana curia impetratis ſuper appellationibus ibidē interpoſitis, & ideo tempus præſentationis ipſarum attenditur. deci.2.nu.1.fol.52.de excep.in no.

DECANATVS eccleſiæ collegiatæ eſt dignitas cum ſit caput collegii,& in nomen dignitatis ſonet.dec.17.n.2.fo.83.de conce.præben.in no.

DECIMÆ ſunt ſpirituales,& fructus ipſarum ſunt dependentia qui cadere poſſunt in laycum, & etiam præſcribi. deci.2.nu.1.fo.27.de iud.in no.

Decimandi ius non poteſt in laycum cadere, & ideo in præſcriptibile per ipſum.eadem deci.in fi.

Decimæ ſiue petantur de iure ſiue de conſuetudine per perſonas eccleſiaſticas a perſonis eccleſiaſticis ſemper habet.locū clem.diſpendioſam de iudi.ſecus ſi agatur inter laycos deci.14.nu.1.fo.28.eodem titu.in no.

Decimæ debentur de iure communi, & diuino clericis. eadem deci.nu.2.

Decimæ quibus clericis debentur iura diuerſimode ſtatuerūt.eadem deciſ.nu.3.

Decimandi ius præſcribere una eccleſia contra aliam poterit. eadem deci.nu.4.

DECLARARE non eſt addere.deci.1.in fine. fo.91.de accuſa.in no.

DECRETVM Papæ non ligat ante purificationem conditionis etiam ſubintellectæ.deci.12.nume.3.fo.81.de conceſ.præben.in no.

DEFENSOR ſine mandato tenetur cauere de iudicato ſoluendo.deci.35.n.1.fo.24.de procu.in no.

Defenſor admittitur ubi agitur de ſtatu perſonæ.ibidem nu.2.

Defenſor poſt litem conteſtatam an alium ſubſtituere poſſit. eadem deci.nu.3.

DELEGATIO Papæ uel Imperatoris non poteſt probari niſi per literas in addi.ad deci.5.fo.15.de offi.uica.in no.

Delegatio utrum probari poſſit per teſtes?deci.21.n.9. fol.82.de conce.præben.in no.

DELEGATVS ab ordinario ad unam cauſam tantum poteſt committere uices ſuas ſi hoc in ſua commiſſione ſpecialiter contineatur deci.4.n.1.fo.14.de offi.deleg.in no.

Delegatus ordinarii extra territorium ipſius iudicare non poteſt etiam de conſenſu partium.deci.7.nume.3.fol.15.de offic.uica.in no.

Delegatus ordinarii ad certam cauſam deputatus non poteſt aliquem articulum cauſæ cognitionem requirentem ſed nudum miniſterium alteri committere.deci.3.nu.2.eodem fol.de offi.delega.in no.

Delegati ad hoc ut de impotentia ſua conſtare dicatur ſola aſſertio ſua ſufficit.deci.5.nu.2.fo.16.eodem tit.

Delegatus qui habet iuriſdictionem ſpe, & in euentum quo alter autem non poſſit illo principali ſubdelegante nil poteſt.deciſ.5.in fin.eiſdem fo.& tit.in no.

Delegatus exercitium iuriſdictionis non recipit niſi a tēpore præſentatæ,& receptæ commiſſionis.deci.6.nume.1.eiſdem fo.& ti.in no.

Delegatus licet ſciat ſe delegatum ante præſentationem reſcripti procedendo nullum proceſſum facere dicitur.ibidem.

Delegatus ab auditore in curia Romana ad recipiendum teſtes in partibus non poteſt alteri committere uices ſuas.deci.8.n.1.eiſdem fo.& ti.

Delegatus ordinarii ad certam cauſam non poteſt ſubdelegare.ea.deci.nu.2.eiſdem fo.& tit.in no.

Delegatus ab alio quam a Principe non poteſt alium ſubdelegare,nec uices ſuas committere.deci.14.nu.2.fo.18.eo.titu.in no.

Delegatus ab ordinario ad unam cauſam tantum licet alteri ſubdelegare illam non poſſit tamen articulum cauſæ cognitionē non requirentem ſubdelegare poterit.ibidem.

Delegatus an conſenſu tacito partium poſſit procedere extra lo

cum

cum ſibi delegatum.deci.15.nu.1.eiſdem fo.& ti.in no.
Delegatus cõnuictus u ces ſuas donec &c. ſi moriatur reintegra ante quam ſubdelegatus uti cæperit iuriſdictione huiuſmodi commiſſio expirat.deci.33.nu.1.fo.23.de procu.in no.
Delegatus Papæ poteſt dare curatorem in cauſa quæ coram eo uertitur.deci.7.nu.4.fo.28.de iudi.in no.
Delegati iuriſdictio non expirat per ſententiam abſolutoriam ab inſtantia iudicii per ſe factam.deci.3.num.4.fol.40.de dol.& contu.in no.
Delegatus quilibet compelli poteſt ad acceptandum reſcriptũ ſibi directum.deci.12.in pr nci.fo.75.de præben.in no.
Delegatus habet iuriſdictionem ſuper perſonas etiam nõ expreſſas antiquorum expreſsionem & etiam ante literarum præſentationem, & receptionem licet non habeat exercitium iuriſdictionis niſi per expreſsionem perſonarum, & literarum præſentationem.eadem deci.circa finem.
Delegati ante præſentationem literarum nullam habent poteſtatem, & per conſequens alteri ſubdelegare commiſſum negotiũ ſibi non poſſunt.deci.19.nu.3.fo.84.de conceſ.præben.in no.
DELICTA & honores cum capite ambulant. deci.14.nu.3.fo.35.ut lite pendente.in no.
Delicta pœna mutua compenſatione tolluntur.deci.16.circa fin.fo.38.de reſti.ſpolia.in no.
DEPORTATVS retinet quæ ſunt iuris naturalis gentium.deci.5.nu.1.fo.80.de conce.præben.in no.
DICTIO ex tunc denotat extremitatem temporis.deci.19.in princi.fo.62.de appella.in no.
DIGNITAS inducitur conſuetudine.deci.4.nu.1.fo.10.de elect.in no.
Dignitas in eccleſia dicitur illa quæ habet adminiſtrationem ad maxtam cum iuriſdictiones.deci.9.nume.1.fo.74.de præben.in no.
DILATIONVM materia eſt amputanda.deci.2.nu.1.fo.44.de ſequeſtra.poſſ.& fruct.in no.
Dilatione pendente data ab homine uel a iure conquieſcit officium iudicis.deci.19.nu.1.fo.61.de appella.in no.
Dilatio pendens impedit id fiendum quod interim prorogat, & pro quo expediendo præfigitur.eadem deci.circa medium.
DILIGENS quilibet præſumitur niſi probetur negligens.deci.4.nu.2.fo.80.de conce.præben.in no.
DISPENSATIO obtinendi beneficium extenditur ad primum, & unicum tantum & in permutando ipſo requiritur quod ſibi ſpecialiter concedatur.deci.1.nu.1.fo.13.de fil.præsby.in no.
Diſpenſatio ſuper defectu natalium ad unum beneficium ſimpliciter facta an comprehendat curatum? deci.2.n.3.eiſdem fol.& ti.in no.
Diſpenſatio motu proprio obtenta a promoto ad cathedralem quod poſſet prioratum in collegiata eccleſia dignitatem curatam exiſtentem & ad præſentationem patroni layci ſpectantem retinere uſque ad beneplacitum ſedis Apoſtolicæ decernendo ipſum prioratum per munus conſecrationis uel per aſſecutionem poſſeſsionis minime uacare nulla facta mentione de iure præſentandi dicti layci: an ualeat? deci.21.n.1.fo.76.de præben.in no.
Diſpenſatio ſuper pluralitate dignitatum incõpatibilium requirit expreſsionem qualitatis curæ.dec.2.nu.5.fo.77.eo.titu.
Diſpenſatio non idonei non requirit conſenſum electorum.eadẽ deci.col.3.circa med.eiſdem fo.& tit.
Diſpenſatio quæ fit cum monacho ad eccleſiam ſecularem debet fieri cauſa utilitatis, uel neceſsitatis.deci.28.nu.3.fo.79.eodem tit.in no.
DISPENSATVS per epiſcopum ſuper illegitimate non poteſt recipere præbendam eccleſiæ cathedralis.deci.2.n.2.fo.13.de fil.præsby.in no.
DISTRIBVTIONES quotidianæ in impetratione beneficii certi ualoris ſecundum communem extimationem non computãtur idẽ de mortuariis & anniuerſariis.dec.8.n.1.fo.74.de præben.in no.
Diſtributiones quotidianæ debẽtur ratione interſſentiæ Diuinis.deci.16.nu.1.fo.78.eodem tit.
DOLVM allegans illum probare tenetur.deci.1.n.2.fo.88.de dona.in no.
Dolus dans cauſam contractui ſtricti iuris non reddit cõtractum ipſo iure nullum.deci.1.nu.2.fo.91.de exce.præla.in no.
DOMINIVM an tranſeat in ceſsionarium per ſolã ceſſionem factam a non poſſidente.deci.1.nu.1.fo.26.de alie.iu.mu.ca.fa.in no.
Dominium non tranſit ſine traditione. ibidem.
Dominium eſt cauſa uenditionis ipſius rei.eadem.deci.nu.2.
Dominii appellatione in libello expreſſe continetur & uenit utile dominium.eadem deci.nu.3.
Dominium non probatur per famam aut reputationem, uel poſſeſsionem, ſed per ueras cauſas.deci.15.n.1.fol.56.de re iudi.in no.
DOMINVS poteſt agere pro oppreſsionibus turbationibus, & iniuriis ſubditorum tendentibus in pernitiem ſuæ iuriſdictionis non tamen pro commodis eorum priuatis.deci.13.n.2.fo.28.de iudi.in no.
Dominus non eſt legitimus procurator ſubditi.eadem deci.nu.2.
Dominus non poteſt renunciare ius ſubditi.eadem deci.nu.3.
DONATIONEM non faciunt deſinere uerba iſta pro meritis & ſeruitiis.deci.1.in fi.fo.26.de alie.iu.mu.ca.fa.in no.
Donationes ſimplices quæ fiunt non coniunctis perſonis fiunt uelut amicitia capetur uel propter merita præterita. ibidem.
Donatio non præſumitur ficta, & ſimulata ex eo ſolo quod donatarius paſſus eſt donatorem poſſidere res donatas per eum uſque ad mortem.deci.1.nu.1.fo.88.de dona.in no.
Donatio ad hoc ut facta in fraudem præſumatur oportet quod aliquid ſemper interueniat quod det cauſæ huiuſmodi præſumptioni.eadem deci.nu.3.
Donatio ideo fictitia non eſt cẽſenda uel in fraudem quia de omnibus bonis uel maiori parte eſt facta niſi ſubſit aliqua cauſa fraudis præſumendæ.eadem deci.in fine.
DVMMODO potius ſonat in admonitionem uel comminationem quam in conditionem.deci.1.in fine fo.91.de condi.appoſi.in no.

ECCLESIARVM proiicio diuerſimode conſideratur nec eſt eadem ratio in inferioribus beneficiis, quæ in ſuperioribus. deci.3.nu.1.fo.10.de elec.in no.
Eccleſia dicitur uidua defuncto prælato curam animarum habẽte in ipſa.deci.5.nu.1.fo.11.eodem tit.
Eccleſia eſt anima uiuentis quæ nunquam moritur. deci.1.nu.5.fo.35.de reſti.ſpolia.in no.
Eccleſia eſt diſsimilis hæreditati iacenti.eadem deci.10.nu.5.
Eccleſia cathedralis ſuccedit loco domicilii. deci.10.n.2.fo.61.de appella.in no.
Eccleſiæ melius per proprium prælatum quam per uicarium ſeruitur.deci.21.nu.2.fo.76.de præben.in no.
Eccleſia non dicitur uacare quamuis Rector ipſius adeo ſit in fine anni quod promoueri non poſsit.deci.21.nu.6.fo.77.eo.ti.
Eccleſia in contractibus ſuis nullam fraudem adhibere debet.deci.1.ultra med.fo.85.de loca.& condu.in no.
Eccleſia unita monaſterio cui per clericum ſecularem deſeruitur an uacare dicatur.deci.12.nu.1.fol.90.de iur.pa.in no.
Eccleſia unita cenſetur pleno iure ſpectare ad epiſcopum, uel abbatem cuius menſæ eſt unita.deci.2.nu.2.fo.92.de exce.præla.in no.
ELECTIO prælati uel beneficiandi poteſt, & debet fieri in eccleſia, uel in aliquo alio loco idoneo, & honeſto. deciſ.3.nu.2.fo.10.de elec.in no.
Electio per impreſsionem facta non ualet.deci.5.nu.6.fo.12.de renun.in no.
Electio præſumitur facta legitimæ probata confirmatione ipſius.deci.4.nu.2.fo 80.de conce.præben.in no.
ELECTORES & præſentatores poſſunt una cũ electis & præſentatis & etiã ſine eis eſſe in iudicio pro eorum intereſſe petere eorum electiones & præſentationes per eos factas canonizari ſeu canonicas pronunciari.deci. 2. circa med.fo.89.de iu.patro.in no.
Electores excuſantur a negligentia non autem a culpa ubi homicidam illegitimum uel irregularem ad aliquã dignitatem elegerint.deci.5.nu.2.eiſdem fol.& tit. in no.
ELECTVS ante confirmationem an poſsit renuntiare? deci.6.nu.2.fo.11.de elec.in no.
Electo ante confirmationem non competit ius in re: ſed ad rem reuocabile, uel confirmabile. ibidem.
Electo quale ius acquiratur. deci.17.in fine.fol.76.de præben.in no.
Electus poteſt ante cõfirmationem renunciare iuri ſua ſibi, ex electioni quæſito in manibus eligentium etiam ſi electioni de ſe factæ conſenſerit.deci.8.nu.3.fo.90.de iur.patro.in no.
ELIGERE ſæpe ponitur pro præſentare. deci.27.nu.4.fo.74.de conce.præben.in no.
EMANCIPATIO facta de clerico per patrem coram

iudice layco eſt ualida.deci.7.nu.1.fo.26.de iudi. in no.

Emancipatio eſt actus patris,& non filii.ibidem.

Emancipatio uocatur premium ſiue donum. eadem deci.nu.2.

EMPHITHEOTICA res utrum poſsit dari in dotē remiſsiue.deci.1.in fin.fo.86.de feeu.in no.

EPISCOPVS poteſt ſecundum aliquos diſpenſare ad minores ordines cum uero bigamo.dec.1.nu.3.fo.13.de biga. in no.

Epiſcopus poteſt in duobus caſibus dare uel committere iuriſdictionem ordinariam.deci.4.nu.3.fo.14.de offic.uica.in no.

Epiſcopus poteſt committere in genere collationē beneficiorum ad ipſum ſpectantium ſuo uicario generali.deci.5.n.2. eiſdem fol.& tit.

Epiſcopus tenetur pro delicto uicarii & officialis ſui niſi quam cito ſciuerit eius delictum purgauerit.deci.6.num.2.fol.25. eodem titu.

Epiſcopus an poſsit committere uicario generali collationem certi beneficii.deci.7.nu.2.eiſdem fo.& tit.in no.

Epiſcopus non poteſt aliquam iuriſdictionem exercere in aliena diœceſi abſque licentia petita,& obtenta.ibidem.

Epiſcopus executor deputatus poteſt alteri ſubdelegare uices ſuas licet deputati fuerint alii duo in executores in caſu quo ipſe nolet aut non poſſet huiuſmodi actum exercere. deci.5.n.1.fo.16.de offic.deleg.in no.

Epiſcopus quando in ſynodo aliquid mandat, uel prohibet dicitur id habere loco trinæ monitionis. dec.19. circa med fo.43. de dol & contu.in no.

Epiſcopus ſi cōcedat aliquid quod appareat in conceſsione enunciatiue conſenſum capituli ad habitum fuiſſe licet non appareat de conſenſu ſi tamen ſequitur tempus ſufficiens ad præſcribendum ualet talis conceſsio.deci.3.nume.1.fo.54.de præſcrip.in no.

Epiſcopus poteſt depoſitum a beneficio per ſententiam a qua extitit appellatum ad beneficium reſtituere inuito patrono. deciſ.21.nu.6.fo.77.de præben.in no.

Epiſcopus reputatur iure peritus licet ſepiſsime contrarium reperiatur.deci.18.nu.4.fo.84.de conce.præben.in no.

Epiſcopus propter magnam cauſam utilitatis uel neceſsitatis diſpenſare poteſt contra concilia generalia.deci.5.circa med.fo.89.de iure patro.in no.

Epiſcopo ſemeſtre ad conferendum beneficium per negligentiā patroni layci ad ipſum deuolutum incipit currere ultima die quadrimeſtris layco ad præſentandum dati ſi beneficium tempore deuolutionis de iure, & de facto uacauerit & epiſcopus ipſe in diœceſi fuerit.deci.6 nu. 2.eiſdem fo.& ti.in no.

Epiſcopus allegans ignorantiam uacationis beneficii in ſua diœceſi uacantis non auditur.eadem deci.nu.3.

Epiſcopus tenetur quolibet anno ſemel per ſe,uel alium ſuā diœceſim uiſitare.eadem deci.nu.2.

Epiſcopus non diſpenſat cum Rectore ſuper ætate. deci.2.nu.1. fo.92.de ætate.præla. in no.

Epiſcopus poteſt unire rectoriam & uicariam.ibidem.

Epiſcopus qui communiter deputatur executor in gratiis in forma pauperum an committere poſsit in genere officiali ſuo poteſtatem purificandi omnes gratias in quibus eſt uel erit executor deputatus.deci.19.nu.1.fol.84.de conce. præben.in no.

EXAMINATIO abſentis circa ſcientiam uel literaturam quæ exigit præſentiam hominis an poſsit fieri per teſtes. deci.18.nu.4.fo.84.de conce.præben.in no.

EXAMINATORES promouendorum ad eccleſiaſtica beneficia cuius conditionis,& conuerſationis,& literaturæ eſſe debeant? deci.18.nu.4.fo.84.de conce.præben.in no.

ERROR nominis uel cognominis non uiciat commiſsionē dummodo poſsit de perſona per aliquas alias circunſtantias conſtare.deci.16.nu.1.fol.3.de reſcrip.in no.

Error iuſtus habetur pro titulo.deci.3.num.1.fo.54.de præſcrip. in no.

EXCEPTIO actionem præſuponit cum ſit eius excluſio. deci.26.nu.2.fo.28.de iud.in no.

Exceptio declinatoria poſt terminum ad dicendum contra commiſsionem oppoſita ad probandum non eſt admittenda niſi excipiens iuraret ſecūdum formam.C.paſtoralis de excep. deci.1.nu.1.fo.51.de excep. in no.

Exceptio nullitatis ſi incontinenti probetur coram iudice qui ſententiam tulit impedit executionem.deci.3. nu.1.eiſdem fo.& tit.in no.

Exceptio peremptoria non inficit reſcripta, nec conteſtationem litis impedit.deci.4.eiſdem fo.& tit.

Exceptio contra petētem abſolutionem ad cautelam qualiter ſit concipienda & quam requirat expreſsionem.deci.5.n.1. eiſdē fo. & titu.

Exceptio rei iudicatæ uel manifeſtæ offenſæ ex ſola non paritione rei iudicatæ an obſtet petenti abſolutionē.ad cautelam? deci.6 .eiſdem fo.& tit.

Exceptiones dilatoriæ leuius,& citius admittuntur,probantur,& expediuntur quam peremptoriæ.deci.8.in fine. fol.53. de excep.in no.

EXCOMMVNICANDI poteſtatem incarcerandi & inſtallandi canonicos,uicarios , beneficiatos eccleſiæ an decanus & capitulum præſcribere poſsint.deci.2.nu.1. fo.53. de præſcrip.in no.

Excommunicādi ius poteſt præſcribere quilibet clericus . eadem deci.nu.2.

Excommunicandi poſſeſsionem acquirit excommunicās.excommunicato obediente,ſciente,& patiente ſuperiori.ibidem.

EXCOMMVNICARI nemo debet niſi perſonaliter monitus,& citatus.deci.1.nu.3.fo.31.de fer.in no.

Excommunicari non poteſt niſi perſonaliter monitus uel apprehenſus fuerit uel niſi ſe in fraudem abſentaret, uel impediret quominus ad eum citatio perueniret.deci.11.n.2.fo.41.de do. & contu.in no.

EXCOMMVNICATIONIS ſententia ſecum trahit executionem nec ſuſpenditur per appellationem.deci. 96.nu.3.fo.24.de procu.in no.

Excommunicationis exceptio an in audientia contradictarum contra impetrantem admittatur.deci.6.nume.3.fo.27.de iud. in no.

Excommunicationis generalis ſentētia ligat ſubditos monitos in genere & contumaces in non ſoluendo quamuis ſubditus non probetur excommunicatus per tertium niſi oſtendat illum infra annum non ſoluiſſe.deci.19.num.1.fol.43.de dol. & contu.in no.

Excommunicationis generalis ſententiam epiſcopus ferre poteſt. eadem deci.circa principium.

Excommunicatio an probetur per denuntiationem quādo in uim dilatoriæ,opponitur .& quid quando in uim peremptoriæ? deci.8.nu.1.fo.53.de excep.in no.

Excommunicationis ſententia poſt appellationem legitima lata eſt nulla.deci.20.in fine.fol.62.de appella.in no.

Excommunicationis ſententia pendēte cauſa reſtitutionis ad appellandum lata per modum attentati an abſq; abſolutione ueniat reuocanda.deci.51.nu.2 fo.68.eo.tit.

Excommunicatio aut ſtatim tenet,aut ſtatim non tenet . ibidem.

Excommunicatio lata poſt ſententiam diffinitiuam infra decem dies ligat nec per appellationem ſequētem annullatur. eadem deci.nu.3.

Excommunicationis ſentētia executionem ſecum trahit. ibidem.

Excommunicationis ſententia trahit ſecum ſuam executionem, & ideo non retractabitur per modum attentati ſi iudex a quo poſt legitimam appellationem & citationem executam declarauerit .quem excommunicatum.deci.59.in fi.fol. 70.eo. tit.

Excommunicationis ſententia lata ex falſa cauſa , & ſine ordine iuris tenet,& ualet ſicut,& abſolutio quæ pari paſſu ambulat. deci.7.nu.2.fo.93.de ſenten.excommu.in no.

Excommunicationem an inſtrumentum denunciationis probet. deci.8.nu.2.fo.94.eodem tit.in no.

Excōmunicationis exceptio in curia rariſsime admittitur quia nū quam debite proponitur.& ſpecificatur.ibidem .

Excōmunicationis ſententia quæ eſt nulla tolli poteſt ad cautelam.deci 9.in fine.eiſdem fo.& tit.

Excommunicationis metus an ſit iuſtus metus? deci.10. nu.1. eiſdem fo.& tit.

Excommunicatio iuſte prolata dicitur medicinalis quam excommunicatus cum omni humilitate, & obediētia ſuſtinere debet. eadem deci.nu.2.

Excommunicatio ſiue iuſta , ſiue iniuſta ſemper timenda eſt.ibi.

Excommunicatione eccleſia maiorem pœnam non habet. deci. 11.nu.2.eiuſdem fo.& titu.

EXCOMMVNICATVS nō probatur quis niſi dictum fuerit illum non ſoluiſſe quando ſub conditione niſi ſolueret excommunicatus fuerit .deci.19.in fine.fol.43.de dol.& contu.in no.

Excommunicatus poteſt petere reſtitutionem ad appellandum a ſententia quæ tranſiuit in rem iudicatam in cauſa matrimoniali,uel beneficiali.deci.7.nu.1.fo.53.de excep.in no.

Excommunicatus licet poſsit impetrare reſcriptum ſuper appellatione

latione ſua interpoſita proſequenda tamen non ſuper interponenda.ibidem.

Excommunicato denegatur reconuentio.ibidem.

Excommunicatus quare repellatur ab agendo. eadem deci.n.2.

Excommunicatus abſens per procuratorem defendi poteſt.deci.7.nu.1.fo.55.de re iudica.in no.

Excommunicatus allegans ſe exemptum a iuriſdictione epiſcopi,& petens ſe abſolui ad cautelam a ſententia excommunicationis per epiſcopum in eum prolata non auditur niſi aliqualiter doceat de exemptione. deci.35.nume.1.fo.65.de appella.in no.

Excommunicatus optare & acceptare poteſt beneficiũ ſed de illo ſibi prouideri non poteſt.deci.5.nu.1.fo.80.de conceſ. præben.in no.

Excommunicatus contrahere matrimonium & teſtamẽtum condere,ac contrahere poteſt.ibidem.

Excommunicatus deportato æquiparatur.ibidem.

Excommunicatus prohibitus eſt eligere,& eligi.ibidem.

Excommunicatus non poteſt impetrare beneficium, & ideo non habet poteſtatem eligendi alterum ex beneficiis per ſe prius obtentis eo caſu quo de iure communi datur optio. eadem deci.in fine.

Excommunicatus ſe petat abſolutionem ſimpliciter ab excommunicationis ſentẽtia quæ dicitur iniuſta abſoluitur cum cautione iuratoria niſi de manifeſta offenſa opponatur. deci.2.in princi.fol.93.de ſenten.excommuni.in no.

Excõmunicatus per contumaciam non eſt abſoluẽdus niſi prius ſatisfaciat de expenſis.eadem deci.circa finem.

Excommunicatus petens ſe abſolui ad cautelam a ſententia excommunicationis lata contra eum poſt appellationem per ordinarium a quo dicit ſe exemptum non auditur niſi prius probet aliqualiter de exemptione licet non plenæ. deci.6.n.1.eiſdem fo.& titu.

Excommunicatus male abſolutus non reintruditur in eandem excommunicationis ſentẽtiam latam per hominem niſi de nouo citetur,& cõtumacia extitat, & ſufficit illum ſemel fuiſſe perſonaliter per citationem apprehenſum ſecus in ſententia lata a canone in quam reducitur ipſo iure.deci.7.nu.1.eiſdem fo.& titu.

Excommunicatus petens ſe abſolui ad cautelam aſſerens ſe poſt appellationem fuiſſe excommunicatum an ſufficiẽter dicatur probaſſe excommunicationem per productionem inſtrumẽti denunciationis.deci.8.nu.1.fo.94.eodem titu.

Excommunicatus ad effectum ut abſoluatur ad cautelam iuxta formam.C.ſolet quæ probare teneatur.eadem deci.circa finẽ.eiſdem fo.& titu.

Excommunicatus abſolutus cum promiſſione de ſtando iuri ſi non adimpleat ipſo iure incidit in excommunicationem ſi fuerat excommunicatus a canone, uel a iure ſecus ſi ab homine quia in illam reducendus eſt per iudicem.deci.11.n.1.eiſdem fol.& ti.

EXECVTIO mandati apoſtolici epiſcopo ſub nomine dignitatis directi an eo mortuo tráſeat in ſucceſſorem. deci.17.nume.1.fo.18.de offi.deleg.in no.

Executio ſententiæ nõ impeditur per exceptionem nullitatis niſi incontinenti probari poſſit.deci.5.n.3.fol.30.de lit.cõt.in no.

Executio citationis tam in perſonam quam ad domum poteſt fieri die feriata.deci.1.nu.2.fol.31.de fer.in no.

Executio ſententiæ contra illum contra quem eſt lata fit abſque cauſæ cognitione ſed non contra tertium cum quo nouum iudicium incohabitur niſi conſenſiſſet proceſſui de quo ſi negatum fuerit neceſſe erit probare.deci.25.nu.1.fo.58.de re iudi.in no.

Executio ſententiæ quæ tranſiuit in rem iudicatam facta pendente cauſa reſtitutionis ad appellãdum uenit per modum attentati reuocanda.deci.51.nu.1.fo.68.de appella.in no.

Executio ſententiæ diffinitiuæ facta poſt cauſam reſtitutionis ad appellandum commiſſam an per uiam attentatorum ſit reuocanda.deci.61.nu.3.fo.71.eodem titu.

EXECVTORES gratiarum apoſtolicarum an teneantur ſeruare.C.ſtatutum de reſcriptis.in 6.deci.29.num.1.fo.5.de reſcrip.in no.

Executores dati cum clauſula uocatis, uocandis an ſeruare debeant. C.ſtatutum de reſcrip.in 6.dec.30.n.1.eiſdem fo.& ti.

Executor ad taxationem fructuum in uim diffinitiuæ ſententiæ an deputari poſſit in dignitate non conſtitutus. deci.31.nu.1.fo.6.eodem ti.

Executor non committit executionem ſibi committendam.deci.6.nu.1.fo.16.de offi.delega.in no.

Executor iuriſdictionis exercitium non recipit niſi a tempore præſentationis commiſſionis.ibidem.

Executor tam gratiarum quam ſententiarum eſt delegatus, & in proceſſibus faciendis utitur delegata, & non ordinaria iuriſdictione.eadem deci.n.2.

Executores tres ubi dati fuerint cum clauſula quod ſi nõ omnes &c.ſi duo procedant in negotio narrando tertium collegam abſentem notorie an dicatur ualidus proceſſus ipſorum? deci.7.nume.1.eiſdem fo & ti.

Executoris poteſtas dati ad prouidendum certæ perſonæ de certo beneficio ſi ita inuenerit eſſe,&c.non expirat morte Papæ re integra.deci.12.nu.1.fol.17.eodem tit.in no.

Executor gratiarum apoſtolicarũ etiam in forma pauperum dicitur iudex.deci.17.nu.2.fo.18.eo.ti.

Executor impetrantis licet poſſit prouidere de beneficio ad Papam deuoluto non tamen de reſeruato.deci.3.nu.1.fo.19.eo.titu.in no.

Executoris proceſſus formatus contra intruſum de cuius intruſione non cognouit an ualeat? deci.17.num.1.fo.28.de iud.in no.

Executor ubi habet recipere præces cognitionis in aliquo caſu non uenit ea natura executionis ſed potius a natura exceptionis oppoſitæ per partem.eadem deci.nu.2.

Executor ſententiæ non tenetur citare partem ad executionem faciendam niſi uelit.deci.15.nu.1.fol.41.de dol.& contu.in no.

Executor rei iudicatæ debet de æquitate citare partem uictã ad taxam fructuum,& expenſarum.ibidem.

Executoris proceſſus gratiarum apoſtolicarum probatur per literas ipſius ſuo ſigillo ſigillatas.deci.10.nu.5.fo.47.de proba.in no.

Executor tandiu exequi poteſt donec mãdatum ſuum adimpleuerit.deci.16.nu.5.fo.56.de re iudi.in no.

Executor datus ad prouidendum eſt collator.dec.5.nu.1.fo.74.de præben.in no.

Executor excommunicatus an poſſit de beneficio prouidere. deci.5 nu.2.fo 80.de conce.præben.in no.

Executor ante purificationem prouidere non poteſt. deciſ.10.nu.1.fo.81.eodem titu.in no.

Executor habens auctoritatem conferendi,& in poſſeſſionem inducẽdi an inductio in poſſeſſionem per ſe facta dicatur habere uim collationis.deci.16.circa med.fol.83.eodem titu.

Executor beneficialis cum gratia ſub forma dignum arbitramur &c.ſuper qua conſcientiam oneramus, &c. an poſſit alteri talem executionem ſubdelegare? deci.18.nu.1.eiſdem fo.& tit.

Executori cui commiſſa eſt certæ perſonæ prouiſio uidentur etiã conceſſa præambula per quæ peruenitur ad illam. eadem deci.nu.5.

Executor electus a parte poſtquam ſupplicatio eſt ſignata an poſſit literis non confectis,immo in cancellaria nondum nominatus,uel datus libere procedere,ad gratiæ executionem.dec.20.nu.1.fo.84.eodem titu.

Executoris datio dicitur pars gratiæ quæ poteſt fieri ſine literis,& ſemper literas præuenit.eadem deci.nu.1.

Executoris poteſtas licet comprehendat deuoluta non tamen includit ſpecialiter,aut generaliter reſeruata.deci.29.n.2.fo.79.de præben.in no.

Executores gratiarum apoſtolicarum ſunt delegati, & in faciendis proceſſibus delegata non autem ordinaria iuriſdictione utũtur.deci.19.nu.2.fo.74.de conce.præben.in no.

Executor ad exequendum gratias deputatus an ante receptionem literarum habeat poteſtatẽ plenariam exequendi ac ipſius poteſtatis exercitium? deciſ.11.numero.1.fol.75.eodem titu.

Executores multos,& ignorantes princeps dare poteſt ibi.nu.2.

EXEMPTVM a iuriſdictione ordinaria allegãs ſe a tanto tempore de cuius contrario memoria non exiſtit niſi probet quod alius prælatus in eo iuriſdictionem præſcripſerit non auditur.deci.1.nu.1.fo.53.de præſcrip.in no.

Exempti per Papam gaudent priuilegio honoris,& aliis antequã perueniat priuilegium ad eos in tantum quod non poſſunt excommunicari uel ſuſpendi per ordinarium.dec.12.circa med.fol.75.de præben.in no.

EXPECTANS an acceptare poſſit beneficium per alterum impetratum.deci.14 in fin.fol.25.ut lit.penden.in no.

Expectans ſi tempore ſuæ acceptationis non reperiatur legitimæ ætatis an ualeat eius acceptatio.deci.1.n.3.f.73.de præb.in no.

Expectans ſub eadem data præfertur qui primo executori literas præſentauerit.deci.5.nu.1.fol.74.eodem titu.

Expectantes apoſtolici præ feruntur in præbenda poſtea uacan-te receptis in canonicos auctoritate ordinaria etiã nulla facta mentione, de dicta receptione. deci. 17. nu. 3. fo. 76. eodem titu.

Expectans an permutare poſsit? deci. 16. nu. 1. fo. 78. eodem tit.

Expectans auctoritate apoſtolica ſi acceperit aliquem parochialē eccleſiam uacantem ſibi, & nulli alteri de iure debitam nulliũ modum uacationis exprimēdo an ualeat? huiuſmodi acceptatio? deci. 23. nu. 1. fo. eo. & ti.

EXPENSAS proceſſus & ſententiæ nulla præſtita cautione uictor obtinet deci. 6. nu. 1. fo. 15. de reſti. in integ. in no.

Expenſarum cõdemnationem an iudex ex interuallo facere poſſit. deci. 1. nu. 1. fo. 33. ut lit. penden. in no.

Expenſarum condemnatio an dicatur executio primæ ſententiæ in qua de expenſis mentio nulla facta fuit, & quid de taxatione. eadem deci. in fine.

Expenſæ attentatorum taxari poſſunt ante ſententiam in principali ferendam & tantum taxabitur quantum pro diffinitiua. deci. 5. nu. 1. fo. 40. de dol. & contu. in no.

Expenſarum a condemnatione probabilis cauſa litigandi licet excuſet tamen non excuſat a condemnatione fructuum. deci. 7. nu. 1. eiſdem fo. & titu. in no.

Expenſæ poſt litis conteſtationem factæ non ueniunt iure actionis exigendæ, ſed officio iudicis. deci. 47. nume. 1. fo. 67. de appella. in no.

EXPRESSIO non eſt neceſſaria in notoriis. deci. 32. nu. 4. fo. 6. de reſcrip. in no.

Expreſsio ubi requiritur non ſufficit præſumptio. deci. 1. nu. 2. fo. 26. de alie. iu. mu. ca. fa. in no.

FACTA antiqua melius probantur per ſcripturam quã per teſtes. deci. 1. nu. 3. fo. 1. de conſtitu. in no.

Facta ad conſeruationem non inducunt noui iuris acquiſitionem ſiue diſpoſitionem. deci. 15. nu. 3. fo. 83. de conce. præben. in no.

Factum præſumitur ſolemniter actum niſi probetur contrarium. deci. 11. nu. 2. fo. 90. de iu. patro. in no.

FAMA & communis opinio non habent originem a ſcientia certa ſed plerũque a ſuſpitione ſola, & incerto auctore. deci. 6. nu. 3. fo. 53. de excep. in no.

Fama non facit plenam nec ſemiplenam ſine aliis adminiculis probationem. deci. 16. in fine. fol. 76. de præben. in no.

Famam ſuam negligens crudelis dicitur. deci. 1. n. 4. fo. 91. de accuſa. in no.

FATALIVM curſus per compromiſſum uel alias de cõſenſu partium expreſſo impeditur. deciſ. 2. num. 3. fo. 31. de dilat. in no.

Fatalia non currũt appellanti ſuper attentatis procedenti ſi obtineat. deci. 15. nu. 1. fo. 61. de appellat. in no.

FICTIONES & ſimulationes non præſumuntur niſi appareat cauſæ cognitio propter quam factæ ſunt & per quam præſumi debeant. deci. 1. nu. 1. fo. 88. de dona. in no.

Fictionis ſpeciem exprimere non ſufficit dicenti inſtrumentum uel contractum fictitium niſi declaretur cauſa ex qua colligi poſsit ipſa fictio eadem deci. circa finem.

Fictionis ſpeciem non deſignans non eſt audiendus. eadem deci. nume. 5.

Fictio non habet locum niſi in caſibus a iure expreſsis. deci. in fine. fo. 91. de ſponſa. in no.

FILIORVM ſucceſsio & legitimæ portio quo iure procedat. deci. 1. nu. 6. fo. 7. de conſuetu. in no.

Filius poteſt propter delictum excludi a legitima. eadem deciſ. nume. 20.

FILIVS familias non eſt inhabilis de per ſe ratione patriæ poteſtatis ad impetrandum immo pro alio, & per ſe in caſibus in quibus ſibi competit ius agendi agere poteſt, & in iudicio cũ patre immo, & in omnibus caſibus conueniri. deci. 6. nu. 1. fo. 27. de iudi. in no.

Filius familias licet prohibeatur agere ſiue in iudicio comparere ſine conſenſu patris attamen ſuperueniente eius cõſenſu ualebit iudicium cum eo agitatum. eadem deci. nu. 2.

Filius familias ante emancipationem ad agendum in certa cauſa in qua nondum ius agendi habebat ſi conſtituit procuratorem & poſt emancipatus fuerit, & ius agendi, & conſenſum patris obtinuerit an proceſſus habitus cum tali procuratore ſit ualidus? ibidem.

Filius familias in patria poteſtate cõſtitutus in re certa inſtitutus pro uniuerſali hærede habetur. deci. 1. nume. 7. fo. 88. de teſta. in no.

FOEVDI donatio in dote finitur ipſo iure per obitum concedentis. deci. 1. in fine. fo. 85. de loca. & condu. in no.

Feudũ ſi patri & filius & præſertim alicui naturali filio abſenti concedatur aſtio filio naturali de æquitate canonica acquiritur ſi donationi huiuſmodi & conceſsioni conſenſerit. deci. 2. nu. 1. fo. 88. de feu. in no.

FRVCTVS in quibus uictus fuit condemnatus in cauſa beneficiali an in uim ſententiæ diffinitiuæ poſsint taxari, per non conſtitutum in dignitate. deci. 31. num. 1. fol. 6. de reſcrip. in no.

Fructus ſunt acceſſorii ad beneficium. deci. 6. n. 1. fo. 55. de re iudica. in no.

GRATIA in forma pauperum ſi concurrat cum ſpeciali habente etiam clauſulam non obſtante ſi pro alio &c. dum modo reputentur pares ad eandem collationem erit potior conditio qui literas primo præſentauerit. deci. 13. nu. 1. fo. 3. de reſcript. in no.

Gratiam obtinens ad beneficium uacaturum cum illud uacare cõtigerit poſt aſſecutionē pacificam alterius beneficii nominatim expreſsi cũ clauſula ſeu quouis alio modo an habebit primum beneficium uacãs per aſſecutionem alterius beneficii nõ expreſſati in literis? deci. 17. nu. 1. eiſdem fo. & tit.

Gratia tertio loco conceſſa faciens mentionem de ſecunda, & nõ de prima nondum extincta licet in ſecunda impetrans obtulerit ſe dimiſſurum primam gratiam an ualeat? deci. 21. nu. 1. fo. 4. eodem tit. in no.

Gratia ſi neutri debet facere mentionem de qualitate beneficii, & modo uacandi in reſeruatione alias eſt ſubreptitia. deci. 24. nu. 1. eiſdem fo. & ti.

Gratia impetrata per appellãtem poſt inſinuationem appellationis factam aduerſario cuius gratia erat inualida de qua mētionem non fecit ualet, nec poteſt propter taciturnitatem eius ſubreptitia cenſeri. deci. 25. nu. 2. eiſdem fo. & titu. in no.

Gratia quando propter taciturnitatem dicatur ſubreptitia. eadē deci. nu. 2.

Gratia apoſtolica non probatur niſi per literas ſed eius circũſtantiæ bene poſſunt per teſtes probari. deci. 27. nu. 1. eiſdem fol. & tit. in no.

Gratia apoſtolica an poſsit probari per teſtes. eadem deci. num. 2.

Gratia nouæ prouiſionis an taciturnitate uicietur? dec. 32. nu. 1. fo. 6. eodem titu. in no.

Gratia ſi neutri facit omnem obiectum eſſe de iure dantis. deci. 1. in addi. in principio fol. 44. de ſequeſtra. poſſe. & fruct. in no.

Gratiam habens in certa eccleſia de beneficio ſi quod uacat uel cum uacauerit poteſt acceptare beneficium ad cuiuſcunque collationem præſentationem inſtitutionem uel electionem prout ſpectat in ipſa eccleſia non obſtante quod non habet ad collationem epiſcopi decani, &c. deci. 11. nu. 1. fo. 75. de præben. in no.

Gratia ſi non contineat certum modum uacationis uenit omnis modus uacandi. ibidem.

Gratiæ ſepiſsime propter fatuam impetrationem uel negligentiã effectu fruſtrantur. deci. 13. nu. 2. eiſdem fol. & tit.

Gratiam habens ad maiores & minores præbendas poteſt etiam medias acceptare. deci. 14. nu. 1. eiſdem fo. & tit.

Gratiæ primæ reformatio non requirit neceſſario beneficia in prima gratia expreſſa iterum exprimi. deci. 18. circa finem. fo. 76. eodem titu.

Gratia re non integra exiſtente non expirat per mortem concedētis. deci. 19. nu. 1. eiſdem fo. & tit.

Gratiæ alicui præiudicium non ſolum infertur cum tollitur ſibi ius quod habet in præſenti immo cum tollitur ſibi ſpes firma & propinqua habendi illud ius. deci. 21. eiſdem fo. & tit.

Gratiam ſubreptitiam non omnia tacita reddunt. deciſ. 21. nu. 7. fo. 77. de conce. præben. in no.

Gratia de beneficio layci patronatus non facta mentione de huiuſmodi iure non ualet ex ratione. C. cum delectus de iure patro. non autem ex ſcripto in iure ibidem.

Gratia de beneficio uacaturo per contractum matrimonii non expreſſo alio modo ſi illud ante impetrationem in manibus uicecancellarii uel alterius poteſtatem habentis fuerit reſignatum non ualet. deci. 22. nu. 1. eiſdem. fo. & ti.

Gratia de prouidendo aliquibus de beneficio non extenditur ad beneficia generaliter reſeruata. deci. 29. nu. 1. fo. 79. eodem tit.

Gratia in forma laudabili ligat manus ordinarii intra mēſem propter decretum, & quid de decreto adiecto in gratia in forma pauperum ante purificationem. deci. 3. num. 1. fo. 80. eo. tit.

Gratia

Gratia in forma dignum arbitramur, habet clauſulam retroacti‑uam ad tempus datæ gratiæ quæ annullet quicquid contra decretum extitit attentatum. eadem deci. in fine.

Gratia in forma pauperum includit omnia beneficia præterquã in eccleſiis cathedralibus. deci. 8. in fi. fo. 81. eodem ti.

Gratiam habens in forma dignum arbitramur cũ clauſula retro‑actiua ſi concurrat cũ habente gratiam puram ſecuta purifica‑tione ſuæ gratiæ conditionalis ante uacationem beneficii an debeat præferri in aſſecutione eiuſdem beneficii. deci. 12. nu. 1. eiſdem fo. & titu.

Gratia ante confectionem literarum eſt quædam res informis & in perfecta quæ perficitur literarum confectione debito modo ordinata. deci. 20. nu. 5. fo. 84. eodem titu.

Gratia de beneficio uacaturo per contractum matrimonii non ex preſſo alio modo ſi illud ante impetrationem in manibus uice cancellarii uel alterius poteſtatem habentis fuerit reſignatum ualet. deci. 22. nu. 1. fo. 77. de præben. in no.

HÆREDITATE addita licet tranſeat dominium in hæredem attamen non tranſit poſſeſſio niſi naturali ter appræhenſa fuerit. deci. 1. nu. 4. fo. 35. de reſti. ſpo‑lia. in no.

Hæreditas non eſt in anima uiuentis. eadem deci. n. 5. eiſdem fo. & titu.

Hæreditas licet ſola uoluntate adeatur attamen hæres immiſcẽ do ſe rei hæreditariæ niſi habuerit animum adeundi non uide tur adire. deci. 14. in fine. fo. 82. de conce. præben. in no.

HÆRES nouus uel uniuerſalis ſucceſſor poteſt litem a ſuo prædeceſſore inchoatam proſequi. deci. 13. nu. 3. fo. 21. de pro‑cu. in no.

Hæres conſtitutus faciens actum qui non poteſt fieri citra ius & nomen hæredis cenſetur illã hæreditatem adire, & in actu in‑differenti debet inſpici quo animo fiat, ſed ubi dubitatur ſtan‑dum eſt iuramento. deci. 15. nume. 3. fo. 83. de conce. præben. in no.

HOMICIDIVM prædeceſſoris poſt mortem ipſius pro batum an nocere debeat ſucceſſori? deci. 14. nu. 3. fol. 35. ut lit. penden. in no.

IGNORANTI iniuriam ſibi factam an currat præ‑ſcriptio annalis a die iniuriæ irrogatæ uel a die ſcientiæ. de ci. 2. circa principium. fo. 91. de iniur. in no.

IGNORANTIA an excuſet a bigamia? deci. 1. nu. 5. fo. 13. de biga. in no.

Ignorantia in facto alieno tollerabilis eſt & ſemper præſumitur maxime quando agitur de damno uitando. deci. 34. nu. 2. fo. 23. de procu. in no.

Ignorantia iuris neminem excuſat. deci. 10. in fine. fo. 41. de dol. & contu. in no.

Ignorantia qualiter probetur? deci. 19. nu. 2. fo. 43. eodem titu.

Ignorantia quando per iuramentum probetur. eadem deci. nu. 9.

IMPEDIMENTVM quando non concernit poteſta tem ſubdelegandi tunc ſine dubio delegatus poteſt libere alte‑ri committere uices ſuas. deci. 5. in fi. fo. 16. de offi. deleg. in no.

Impedimẽtum collegæ probari debet per literas uel nuntium ad effectum ut alii poſsint procedere in uim clauſulæ quod ſi nõ omnes &c. deci. 7. nu. 1. eiſdem fo. & titu. in no.

Impedimẽtum legitimum excuſat a curſu temporis iuris uel ho minis. deci. 2. in fine. fo. 31. de dilat. in no.

IMPERII meri & mixti quæ ſunt ſecundum leges in præ ſcriptibilia ſunt nec delegari poſſunt ſecus ſecundum cano‑nes. deci. 2. in princi. fo. 53. de præſcrip. in no.

Imperii meri quæ ſunt, ponitur remiſſiue. ibidem.

IMPETRANS exprimere debet certum modum uaca‑tionis ex certa perſona & tunc clauſula ſeu alio quouis modo comprehendit omne modum ex dicta perſona prouenientem niſi apponatur uel ex alterius cuiuſcunque perſona. dec. 1. nu. 2. fo. 1. de reſcrip. in no.

Impetrans licet narret in gratia ſe tenere aliquod beneficium per ipſum creatum & dotatum non propterea aſtringitur ad pro‑bandum huiuſmodi dotationem, & creationem. deci. 11. nu. 1. fol. 2. eodem titu. in no.

Impetrans parrochialem eccleſiam licet narrat illã pluribus mo‑dis uacare attamen ad uictoriam obtinendam ſufficit quod unum modum uacationis probet. deci. 14. nu. 1. fo. 3. eod. ti.

Impetrans ſi unum modum tantum uacationis pure & diſpoſiti ue afferat? an alii modi cenſeantur negati? eadem deci. nu. 2.

Impetrans beneficium an teneatur exprimere ea quæ collatorem mouerent ad dandum uel negandum? deci 25. num. 2. fo. 4. eo dem titu.

Impetrans diſpenſationem, non facta mentione de cura non obti nebit licet fortius curam quam perſonatum conceſſemus eſſet ſuperior. deci. 2. nu. 5. fo. 13. de fil. præsby. in no.

Impetrans ſecundo ſi obiiciet cõtra primũ de conſumptione ſuæ gratiæ per acceptationem alterius beneficii per ſe uel alium factam ſpecificare debet illum alium. deci. 9. n. 2. fo. 53. de ex‑cep. in no.

Impetrans a Papa quod poſsit præbẽdam quam poſsidebat per mutare & nihilominus præbendam aliam proſequi quam an‑tea impetrauerat offerendo ſe in aſſecutione ipſius primam dimiſſuram ſi non faciat mentionem de gratia alterius qui ante huiuſmodi ultimam impetrationem impetrauerat primã præ‑bendam dum uacare contigeret eius gratia cenſebitur ſubrepti tia. deci. 12. nu. 1. fo. 55. de re iudi. in no.

Impetrans beneficium per contractum matrimonii non obtine‑bit probando ſola ſponſalia. deci. 1. nu. 1. fo. 73. de cler. coniu‑ga. in no.

Impetrans in ordine ſacerdotali non conſtitutus an poſsit acce‑ptare beneficium ſibiq; de eo facere prouideri ſtante ſtatuto de non conferendo dictum beneficium niſi actualiter conſtitu to in ſacerdotio. deci. 1. nu. 1. fo. 73. de præben.

Impetranti non poteſt prouideri de beneficio actu ſacerdotium re quirente ex ſtatuto niſi ſit in tali ordine conſtitutus. deciſ. ea‑dem. nume. 2.

Impetrans beneficium ſolitum regi per ſeculares ſecundum for‑mam. C. cum de beneficio de præben. lib. 6. ſufficit quod pro‑bet illud rectum per decem annos ut tale ſicuti impetrauit niſi ex aduerſo probaretur quod per quadraginta annos ut regula re fuerit gubernatum. deci. 2. nu. 1. eiſdem fo. & tit.

Impetranti beneficium uacaturum per aſſecutionem &c. ſufficit probare aſſecutionem de facto deci. 3. nu. 1. fol. 74. eodem titu.

Impetrans beneficium quod expreſsit uacare an obtineat? ſi de fa cto non uacabat licet bene de iure. deci. 11. n. 3. fol. 75. eo. tit.

Impetranti beneficium ad collationem præſentationem ſeu quã‑uis aliam diſpoſitionem epiſcopi decani, & capituli ſingulo‑rumq; canonicorum, & perſonarum certæ eccleſiæ, ſi quod ua cat uel cum uacauerit communiter uel diuiſim an poſsit pro‑uideri de beneficio unico ſpectante ad collationẽ alicuius præ dictorum. deci. 13. nu. 1. fol. 75. eo. ti. in no.

Impetrans in aliqua eccleſia maiorem præbendam exprimendo ibi eſſe maiores, & minores an obtinere poſsit ſi non faciat men tionem de mediis ſtante conſuetudine eccleſiæ quod nullus poſsit obtinere maiorem niſi per minores ad maiorea fiat aſcen ſus. deci. 14. nu. 1. eiſdem fol & ti. in no.

Impetrans ad collationem decani & capituli communiter uel di uiſim ſi acceptat beneficium unicum ſpectans ad collationem decani diuiſim utrum ualeat acceptatio. deci. 17. nu. 5. fo. 76. eodem titu.

Impetrans qui primo beneficium impetrauit litigioſum a Papa tanquã uacans per obitum nulla facta mentione de litis penden tia ſed bene de oĩbus beneficiis ſuis ſi poſtea cũ narratione pri mæ gratiæ obtinebat ſe ſurrogari in lite, & in ius defuncti nul‑la facta mẽtione in ſurrogatione de beneficiis obtentis an eius gratia ſubreptitia cenſeatur? deci. 18. num. 2. eiſdem fo. & titu.

Impetrans certum corpus beneficii tenetur probare ualorem eiuſ dem in gratia ſua expreſſum etiam ſi non negetur, & quid in beneficiis iam obtentis. deci. 20. n. 1. eiſdem fo. & tit.

Impetrans nonam expectatiuam tenetur mentionẽ facere de pri ma. deci. 16. nu. 3. fo. 78. eodem tit.

Impetranti quando de certo corpore & certo modo uacaturo mã datur prouideri non poterit ſi alio modo uacet prouideri. dec. 23. in fine. eiſdem fo. & ti.

Impetrans beneficium ad collationem & prouiſionem alicuius epiſcopi an poſsit acceptare canonicatum & præbendam ali‑cuius eccleſiæ collegiatæ ſuæ diœceſis ad ipſius præſentationẽ & capituli admiſsionem ſpectan.? deciſ. 27. nume. 2. fol. 79. eo‑dem titu.

Impetrans in forma dignum arbitramur ſi infra mẽſem accepta uerit licet executor non purificauerit dummodo poſt menſem ſequatur purificatio ualet licet collatio ante purificationẽ non ualeat? deci. 2. in fine. fo. 80. eod. titu.

Impetrans in certa eccleſia de beneficio ibi uacaturo poteſt acce ptare beneficium uacans in cimiterio uel ambitu, uel capellis ipſi eccleſiæ contiguis ſituatum. deciſ. 6. nume. 1. eiſdem fo. & titu. in no.

Impetrans licet acceperit beneficium uacãs per obitum. A. quod

tamen uacauit per obitum, B. ualebit acceptatio licet non ualeat ſecūdum aliquās prouiſio. dec.7.n. 1. fol.81. eo.ti.in no.

Impetrans ad collationem decani, & capituli alicuius eccleſiæ collegiatæ de beneficio eccleſiaſtico cum cura uel ſine cura poteſt acceptare præbendā poſtea uacantē in ipſa eccleſia ad collationem dictorum ſpectantem. deci.8. nume. 1. eiſdem fol. & titu. in no.

Impetrās ubi in aliqua eccleſia ſunt minora beneficia quam ſint præbendæ an præbendam acceptare poſsit? ibidem.

Impetrans ad collationem epiſcopi in forma ſpeciali poteſt acceptare præbendam in eccleſia cathedrali ſpectantem ad collationem epiſcopi. eadem deci. in fi.

Impetrans ſi negligat primam præbendam uacantem acceptare an totaliter gratia ſua remaneat extincta? deci. 11. num. 2. eiſdem fo. & titu.

Impetrans ſi inductus fuit in poſſeſsionem alicuius præbēdæ ab habente auctoritatem conferrēdi, an dicatur dicta inductio in poſſeſsionem habere uim collationis? deciſ. 16. nume. 1. fol. 83. eodem titu.

Impetrans beneficium cum cura uel ſine cura ſpectans ad collationem epiſcopi an poſsit acceptare decanatum alicuius eccleſiæ collegiatæ, & facere ſibi per ſuum executorem prouideri. deci. 17. nu. 1. eiſdem fo. & ti.

Impetrans gratiam ſpecialem de canonicatu ſub expectatione præbendæ expirare facit primam eius gratiam in communi in forma pauperum obtentam. deci. 26. n. 5. fo. 79. eodem ti.

Impetrans in forma pauperum ſi intra menſem acceptauerint ante purificationē gratiæ ſuæ beneficium an ualeat acceptatio ſi per executorem ſtetit quominus gratia ſua purificaretur. deciſ. 1. nu. 1. fol. 79. de conce. præben. in no.

Impetrans ubi in aliqua eccleſia ſunt minora beneficia quā ſint præbendæ an poſsit præbendam acceptare? deci. 8. n. 2. fo. 81. eodem tit. in no.

Impetrans primum reſcriptum quod nondum eſt præſentatum non poterit de ipſo excipere contra ſecundum præſentatum. deci. 21 nu. 7. fo. 85. eo. ti. in no.

Impetrantiū ubi gratiæ ſunt in omnibus pares ille præfertur qui primus literas ſuas præſentat executori. deci. 21. nu. 8. eiſdem fo. & ti. in no.

Impetrans poſtquam per Papam ſupplicatio eſt ſignata an ſtatim poſsit ſibi executorem eligere? deciſ. 20. nu. 1. fo. 84. eodem titu. in no.

Impetrans beneficium uacans per obitum non tenetur plene docere de titulo ſui prædeceſſoris decedentis. deci 4. nu. 1. fo. 86. de re. permu. in no.

Impetrans ad collationem epiſcopi an poſsit permutare beneficium quod obtulit in ſua gratia ſe dimiſſurum cum foret aliquod beneficium aſſecutus ubi Papa reſeruauit beneficia uacantia per aſſecutionem alterius beneficii auctoritate apoſtolica obtinendi. deci. 8. nu. 1. fo. 87. eodem titu.

Impetrans a ſucceſſore cum clauſula ante ferri an præferri debeat primum habenti gratiam a prædeceſſore de canonicatu ſub expectatione præbendæ quo ad præbendam uacantē quā ipſe primus acceptauerat ſed ſibi prouideri non fecerat. deciſ. 9. nu. 1. eiſdem fo. & tit.

IMPETRANTIS iuramento ſuper per horreſcentia ſtatur quoad reſcriptum obtinendum. deci. 3. nu. 1. fo. 2. de reſcrip. in no.

IMPETRATIO de parrochiali eccleſia tāquam uacante per mortem capellani inſtituti in ea ab epiſcopo cum cura animarum ad præſentationem monaſterii ad quod ex canonico titulo pleniſsime ſpectat dicta parochialis ualet. deci. 8. n. 1. fo. 12. de renun. in no.

Impetratio beneficii non facta mentione de decreto citationis, & eius executione an ſit ualida? deci. 13. num. 1. fo. 35. ut lit. penden. in no.

Impetratio beneficii non uacantis inualida eſt. eadem deci. n. 2.

Impetratio in forma pauperum non tollit ſtatuta, & conſuetudines. deci. 1. circa med. fo. 73. de præben. in no.

INCERTITVDO reprobatur a iure. deci. 1. circa medium. fo. 59. de appella. in no.

INDEFINITA locutio æquipolet uniuerſali. deci. 31. nume. 3. fo. 23. de procu. in no. & deci. 19. nu. 3. fol. 32. de cau. poſſe. & proprie. in no.

INDVSTRIA perſonæ ubi eſt electa non poteſt alteri commiſſum ſubdelegari. deci. 18. nu. 4. fo. 84. de conce. præben. in no.

INFERIOR non ſupplet defectum ſuperioris. deci. 1. n. 2. fo. 13. de ſuple. negli. præla. in no.

Inferior non poteſt legem ſuo ſuperiori imponere. deciſ. 20. nu. 4. fo. 84. de conce. præben. in no.

INGRESSVS religionis per metum factus non tenet. deci. 5. nu. 5. fo. 12. de renun. in no.

Ingreſſus religionis tollit defectum illegitimitatis. deci. 2. n. 7. fo. 14. de biga. in no.

INHIBITIO non legitime facta non operatur. deci. 3. n. 2. fo. 52. de excep. in no.

Inhibitio canonica quæ dicatur remiſsiue. deci. 2. nu. 3. fo. 59. de appella. in no.

Inhibitionis effectum operatur ſimplex intimatio commiſsionis. deci. 3. circa finem. eiuſdem fo. & tit.

Inhibitio non canonice facta non impedit quin iudex a quo procedere poſsit. deci. 58. nu. 1. fol. 70. eodem titu.

Inhibitio canonica quæ dicatur. eadem deci. nu. 2.

INIMICITIÆ capitales non guerræ generales patriæ a perſonali comparitione excuſant dum tamē tutus ſaluus cōductus haberi poſsit. deci. 12. nume. 1. fol. 41. de dol. & contu. in no.

INIVRIÆ extimatio ſi per probationes legitimas haberi non poteſt quomodo iudex habere ſe debeat. dec. 2. n. 1. fo. 92. de iniur. & deci. 4. nu. 1. eiſdem fo. & tit.

Iniuriarum actio, & omnis obligatio iniuriarum per pactum nudum tollitur ipſo iure. deci. 2. circa med. fo. 92. eodem titu.

Iniuria licet tempore aboleatur ſecundum Benedic. de plom. in l. cum quis. C. de iniur. quo ad actionem, & obligationem ciuilem ſecus tamen quo ad naturalem. eadem deci. in fine.

INQVIRI poſt mortem de crimine poteſt quando dubium erat an mortuus habuit ius uel non. deciſ. 14. in fine. fol. 35. ut lit. penden. in no.

INSEPARABILIVM ex uitio unius alterum redditur uitioſum. deci. 13. nu. 3. fo. 48. de proba. in no.

INSTITVTIO ad quē pertinet ad illum etiam debet pertinere de iure communi deſtitutio. deci. 6. nu. 1. fo. 12. de renun. in no.

Inſtitutio præſentatorum ad beneficia eſt neceſſariæ iuriſdictionis deci. 5. nu. 3. fol. 15. de offi. uica. in no.

INSTRVMENTA propria, & quæ communia dicantur? deci. 5. in fin. fo. 47. de proba. in no.

Inſtrumenta appellatione teſtium ueniunt. deci. 17. nu. 3. fo. 50. de teſti. in no.

Inſtrumenta exemplata in ſcriptis extracta in partibus parte ad hoc ibidem non uocata in uim compulſoriæ an fidem faciant? deci. 1. n. 1. fo. 51. de fide inſtru. in no.

Inſtrumenta & teſtes pari paſſu ambulant. ibidem.

Inſtrumentum productum in iudicio parte non uocata ad dicendum contra non prodeſt. ibidem.

Inſtrumenta extracta in uim compulſoriæ per aliū notarium parte non uocata fidem non faciunt, & quid ſi pars uocata ad dicendum contra nihil dicat, ſed alia producat in quantum faciunt pro ſe. deci. 2. eiſdem fo. & ti.

Inſtrumentum aduerſarii producēs hoc expreſſo in quantum in eo contenta pro ſe faciant non uidetur cōfiteri ſi qua in eo ſunt quæ faciunt contra ſe, ſecus ſi eſſet proprium. deci. 3. nu. 1. eiſ. fol. & titu.

Inſtrumentum diligentiæ proſecutionis appellationis in cancellaria præſentatum ſi contineat commiſsionem alicuius tenoris quam fuerit illa quæ fuit in iudicio præſentata non nocet. deci. 4. nu. 1. fol. 52. eodem tit. in no.

INTENTIO agentis magis debet conſiderari quam uerba. deci. 2. in fine. fo. 26. de alie. iu. mu. ca. fa. in no.

Intentio agentis ſecundum naturam materiæ de qua agitur conſideranda eſt. deci. 5. nu. 2. fol. 52. de excep. in no.

INTERDICTVM unde ui in quo differat a remedio prodito in materia attentatorum. deci. 2. num. 3. fo. 36. de reſti. ſpolia. in no.

Interdictum unde ui. inſimul cum condictione ex lege intentari non poteſt. deci. 7. nu. 2. fo. 37. eodem tit.

Interdictum ſingulare in aliqua eccleſia appoſitum an poſsit ad cautelam relaxari ſi nullum dicatur? deci. 9. nu. 1. fo. 94. de ſenten. excom. in no.

Interdicto generali nō obſtante poteſt celebrari ianuis clauſis baptiſmus & pœnitentia conferri ac prædicare uerbum Dei. eadem deci. n. 2.

INTERESSATVS ueniens ad cauſam an admittatur? in eo ſtatu in quo cauſa reperiebatur, uel opus ſit noua cōmiſsione, & terminorum ſubſtantialium reiteratione & an procedi

cedi poſsit cũ procuratore rei poſſeſſoris?.deci.40.nu.1.fo.24.de procu.in no.

Intereſſatus ueniens ad cauſam pro intereſſe poteſt agere petitorio non obſtante ſuſpenſione ſi non eſt ſpoliatus, mandans &c deci.3.nu.1.fol.31.de cau.poſſe.& proprie in no.

INTERLOCVTORIA an poſsit ferri parte non citata?deci.8.nu.3.fol.50.de teſt.in no.

Interlocutoria eſt de proceſſu.deci.1.nume.5.fo.59. de appella.in no.

INTERPRETATIO in dubio fienda eſt in fauorẽ eccleſiæ.deci.24.circa finem.fo.78.de præben.in no.

INVALIDVM uel nullum alio firmatum non conſideratur ſecundum ſe,ſed ſecũdum id quod ipſum ualidat. deci.13.nu.5.fo.48.de proba.in no.

IVDEX cauſæ appellationis interpoſitæ a caſſatiõe electionis uel denegatione confirmationis poteſt electionem cõfirmare.deci.2.nume.1.fo.10.de elect.in no.

Iudex non debet condemnare de his quæ in petitione actoris non continentur.deci.8.nu.3.fol.12.de renun.in no.

Iudex a quo pronunciato pro appellato in cauſa grauaminis poterit ſtatim procedere in principali donec ſibi inhibeatur. deci.3.fo.15.de offi.delega.in no.

Iudex non habet exercitium iuriſdictionis ante præſentationem reſcripti.deci.6.nu.2.fol.20.de procur.in no.

Iudex laycus debet addi in caſu quo laycus donat,uel alienat, uel ſe clerico obligat.deci.7.nu.3.fo.27.de iudi.in no.

Iudex eccleſiaſticus cognoſcit an captus per iudicem laycum ſit clericus uel non,eadem deci.circa medium.

Iudex eccleſiaſticus cognoſcit de legitimatione filiorum, & non ſecularis.ibidem.

Iudex illius qui confert præmium,& non qui eum ſuſcipit uidetur adeundus ſuper auctoritate præſtanda.ibidem.

Iudex ſecularis an clerico minori tanquam actori litiganti coram ſe curatorem dare poſsit, uel an per epiſcopum ſit dandus? ibidem.

Iudex an poſsit citare ſubditum extra territorium exiſtentem.deci.5.nu.1.fo.28.eodem titu.

Iudex appellationis qui ſuccedit primo iudici debet facere ea quæ habuit primus.deci.6.in fine.fol.30.de lit.conte.in no.

Iudicis conſenſus an requiratur in prorogatione temporis ad probandum partibus communiter dati.deci.2.nu.2.fo.32.de dilat.in no.

Iudex ſecundæ inſtantiæ ſuccedit primo.deci. 5.nu.1.fol.32.de cau.poſſeſ.& proprie in no.

Iudex datus ſuper proprietate an poſsit cognoſcere de poſſeſsione.deci.19.nu.2.eiſdem fo.& titu.

Iudex ſi allegantem non curauit audire non probatum ad huc poterit probare.deci.1.nu.2.fo.33.ut lit.penden.in no.

Iudex ſuſpenſo petitorio non poteſt concernentia illud,& eius acceſſoria recipere.deci.16.nu.2.fo.38.de reſti.ſpolia.in no.

Iudex quando abſoluit ab inſtantia iudicii contra ius licet per hoc actio,& ius,non perimatur tamen facit litem ſuam.dec.3.in fine.fo.40.de dol.& contu.in no.

Iudex uigore clauſulæ omnes quorum intereſt citandi licet habeat iuriſdictionem in habitu ſuper omnes comprehenſos ſub clauſula nõ tamen in actu niſi exprimãtur & ideo ante expreſſionem non ualeret citatio.deci.18.nu.2.fo. 42.eodem titu.

Iudicis poteſtati permiſſa non ſemper ſunt uoluntati ſubiecta.deci.3.nu 3.fo.44.de ſeque.poſſe.& fru.

Iudex ex ſuo officio poteſt partem compellere ad exhibendum ſibi inſtrumenta petita per alteram partem.deci.9.nu.1.fo.46.de proba.in no.

Iudices in partibus nunquam ſuper admiſsione uel repulſione articulorum interloquuntur.deci.11.in fin.fo.48.eodem titu.

Iudex poſt terminum poteſt gratificare parti in præiudicium alterius partis.deci.13.nu.7.eiſdem fo.& ti.

Iudex certus de cauſa poteſt reiecta iuris ſolemnitate ſententiam ferre.deci.1.nu.3.fo.49.de teſti.in no.

Iudex ex officio in cauſa beneficiali,poteſt inuitis partibus nouas probationes recipere.eadem deci.nu.3.

Iudex poteſt eſſe teſtis ſuper facto habito coram eo licet non ſit non confecta ſcriptura.deci.5.nu.1.eiſdem fol.& titu.

Iudex ad quem atteſtat literas,& teſtes recipit affuturos. deci.6.nu.1.eiſdem fol.& titu.

Iudex admittens articulos parte non uocata nõ dicitur illam grauare ſi prius citata dedit contra tales articulos exceptiones. deci.8.nu.1.eiſdem fol.& titu.

Iudex ſicut generaliter poteſt cõdemnare in fructibus ita exequutor generaliter poteſt monere condemnatum ut de illis uictori ſatisfaciat abſque aliqua taxatione.deciſ.5.nume.1. fol.55.de re iudi.in no.

Iudex cui commiſſa extitit per Dominum feudi cauſa inter uaſſallos ſuos ſaluo iure ſuo non poteſt partem bonorum adiudicare uni parti,& aliam partem Domino feudi. deciſ.8. nu.1. eiſdem fo.& titu.

Iudex ſi comminatus fuerit in citatione de procedendo ad ſententiam ſi non comparcat talis comminatio habebit uim peremptorii,deci.10.eiſdem fo.& titu.

Iudex contra conſcientiam ſuam ſententiam proferre non debet. deci.13.nume.1.fo.56.eodem titu.

Iudex ordinarius poteſt a capite incipere & ſententiã ſuam emendare & aliam ferre ſi eam inuenerit eſſe nullam ratione proceſſus.deci.16.in principio.eiſdem fo.& titu.

Iudex ſiue delegatus,ſiue ordinarius poteſt ſententiam nullam reuocare & aliam ferre.eadem deci.circa finem.

Iudex appellationis poteſt addere,& minuere ſententiæ continenti plures articulos in fauorem appellati tunc melius probantis. deci.23.nu.1.fo. 7.eodem titu.in no.

Iudex appellatus poteſt ſuper articulo ommiſſo cum ſuccedat loco primi iudicis pronuntiare eadem deci.circa medium.

Iudex appellatus duntaxat poteſt,& debet pronunciare ſententiam iuſtam uel iniuſtam.ibidem.

Iudex non debet ſupplere de facto, ſed de iure niſi factum ei notum eſſet ut Iudici.ibidem.

Iudex qui fuit interlocutus poteſt ex nouis actis ſuam interlocutoriam reuocare.deci.1.nu.5.fo.59.de appella.in no.

Iudex appellatus debet præmittere triplicem cognitionem cauſæ antequam principale negotium aggrediatur. deci.2.in ſecũda addi.eiſdem fo.& titu.

Iudex appellationis pronuntiato male appellatum remittit cauſam niſi partes eſſent contentæ, quod ommiſſo appellationis articulo cognoſcere ipſe quod intelligas in Papa,& in alio iudice qui poſſet per querelam addi.eadem deci.in 3.addi.

Iudex a quo an poſsit cognoſcere non facta ſibi uerbali remiſsione per iudicem ad quem?ibidem.

Iudex quanto tempore habeat deliberare de appellationis acceptatione,uel refutatione.deci.5.nu.3.fo.60.eodem ti.in no.

Iudex quando dat acta pro apoſtolis reuerentialibus appellationi deferri uidetur.deci.8.nu.1.eiſdem fo.& ti.

Iudex an poſsit ſuam pronuntiam reuocare. deci.12.nu.1.fo.61.eodem titu.

Iudex pronunciando ſe non eſſe iudicem qui re uera eſt non deſinit eſſe iudex.ibidem.

Iudex milleſies pronunciando cauſam eſſe deuolutam ſi reuera non fuerit deuoluta,non erit propterea iudex.ibidem.

Iudex non certificatus de proſecutione appellationis poteſt procedere ad executionem ſuæ ſententiæ quæ retractabitur ſi contigerit eius ſententiam infirmari.deci.13.eiſdem fo.& titu.

Iudex appellationis poteſt pronunciare appellationem deſertam ſeu ſententiam confirmare ſi in eius manibus deſeratur,& negotium principale ſibi commiſſum fuerit. deci.14.nu. 1.eiſdem fo.& titu.

Iudex appellationis poſt lapſa tempora an poſsit pronunciare male appellatum,& condemnatum uel abſoluere? eadem deciſiones.

Iudex in curia datur ex officio.deci.16.in fine eiſdem fo.& ti.

Iudex quem terminum poſsit in cauſa appellationis aſsignare. deci.17.num.2.eiſdem fo.& titu.

Iudex an ſi procedat pendente termino ad dandum,& recipiendum apoſtolos ualeat proceſſus? deci.19.nu.2.fo.62.eo.tit.

Iudex cauſæ appellationis ſine noua cõmiſsione poteſt de deſertione cognoſcere.deci.24.nu.1.fo.63.eo.ti.in no.

Iudex qui detulit appellationi,& terminũ præfixit ad proſequendum an poſsit poſtea ex interuallo dictum terminum prorogare.deci.25.nu.1.eiſdem fo.& ti.

Iudex a quo appellatione pẽdente a diffinitiua nil facere poteſt. eadem deci.nu.3.

Iudex a quo appellante nõ proſequente ſuam appellationem infra terminum ſibi aſsignatum an poſsit exequi ſuam ſententiã appellante alter non citato.ibid.

Iudex poſt decendium ſi appellatum non extitit exequi ſuam ſententiam poteſt.deci.28.eiſ.fo.& ti.

Iudex a quo in alia diſtincta & diuerſa cauſa ab ea a qua extitit appellatum procedere poteſt.deci.31.nu.1.fo.64.eo.ti.

Iudex a cuius diffinitiua appellatur licet appellationi detulerit poteſt poſt triduum terminum ad proſequendum præfigere.de

ci.40.nu.1.fo.66.eo.tit.
Iudex in cauſa appellationis a diffinitiua an pendente termino ad dandum apoſtolos impetrari poſsit.deci.41.num.1.eiſdem fo.& ti.
Iudex habet poteſtatem a lege abreuiandi terminum iuris ex cauſa datum ad proſequendum.eadem deci.nu.3.
Iudex impetratus ab appellante in caſu triuum ſententiarum conformium uel unius quæ tranſiuit in rem iudicatam an ſtatim inhibere poſsit executionẽ?deci.45.nu.1.fo.67.eo.tit.
Iudex non dicitur grauare ſi omittit condemnationem expenſarum non petitarum.deci.47.nu.1.eiſdem fo.& tit.
Iudex a quo an poſsit reintegra delationem appellationis reuocare.deci.49.nu.3.eiſdem fo.& ti.
Iudex differens transfundit ſuam iuriſdictionem in ſuperiorem, nec poteſt abſque noua commiſsione de cauſa cognoſcere etiã de cõſenſu partium niſi per ſuperiorem ſibi remittatur. eadem deci.nu.4.
Iudex non differens appellationibus a diffinitiua punitur. deciſ. 50.nu.2 fo.68.eodem tit.in no.
Iudex non ſeruando ordinem traditum in excommunicando ſi excommunicet tamen ſententia tenet,& ualet.deci.51.num.3. eiſdem fo & ti.
Iudex differendo appellationi a ſe iuriſdictionem abdicat. deciſ. 54.circa medium.fo.69.eo.tit.
Iudex appellationis a grauamine de attentatis lite pendente coram primo iudice an cognoſcere poſsit? deciſ.55.eiſdem fol. & tit.
Iudex non dando apoſtolos in termino pro ſe prorogato in iuriſdictionem ammittat etiam appellante non comparẽte?deci.57 nu.3.eiſdem fo & titu.
Iudex cauſæ appellationis poteſt etiam ſine noua commiſsione de deſertione cognoſcere.deci.59.nu.1.fo.70.eodem titu.
Iudex ſemper debet attendere & laborare ut liti imponatur finis & partium laboribus,& expenſis parcatur.deci.62. in fine. fol. 71.eodem tit.in no.
Iudici ubi præfigitur tempus infra quod cauſam debeat finire tẽpus incipit currere a receptione literarum.deci.21.nu.6.fo.85. de conce.præben.in no.
Iudices debent in dignitate eſſe conſtituti.deci.17.in fine.fo.83. eo.tit.in no.
Iudex cui committitur abſolutio certæ perſonæ & pœnitentiæ iniunctio dicitur induſtria eius & non alterius eſſe electa. deciſ. 18.nu.1.fo.84.eodem titu.
Iudex non debet condemnare in his quæ in petitione actoris non continentur.deci.12.nu.3.fo.91.de iu.patro.in no.
Iudex eccleſiaſticus cognoſcit de priuilegio clericali allegato per detentum a iudice layco.deci.3.nu.1.fo.93.de ſenten.excommu.in no.
IVDICARE eſt honoris.deci.17.in fine.fo.82.de conce. præben.in no.
Iudicandi afficium eſt munus neceſsitatis loquendo ſemper de neceſsitate quoad munus ſubeundum non autem quod mero iure inuito uel ignoranti quæratur.deci.21.nu.5.fo.85.de conce.præben.in no.
IVDICIVM incipit per litis conteſtationem.deciſ.5.nu. 2.fo.27.de iudi.in no.
Iudicium agitatum cum procuratore conſtituto a minore eſt ualidum ipſo iure.eadem deci.circa medium.
Iudicium agitatum cum liberto præiudicat patrono ſcienti.deci. 15.nu.2.fo.49. de proba.in no.
Iudicia non reſpiciunt futura negotia,ſed præterita. deci.14. nu. 2.fo.50.de teſti.in no.
IVRA non adaptantur ad ea quæ raro & contingenter accidunt.deci.25.nu.4.fo.4.de reſcrip.in no.
Ius naturale minui,ſed non in totum tolli poteſt,deciſ.1.nu.2.fo. 7.de conſuetu.in no.
Ius agnationis pacto tolli non poteſt.eadem deci.nu.3.
Iuri quærendo facilius renunciatur quam iuri quæſito.deci.2.nu. 1.fo.11.de renun.in no.
Iura ubicunque diſponunt de expreſſa mentione facienda ibi nõ ſufficit tacita.deci.15.nu.6.fo.18.de offi.delega.in no.
Iura prædeceſſoris tranſeunt in ſucceſſorem.deci.10.nu.4.fo.34. ut lit.penden.in no.
Iura denegantur contemptoribus ſui iuris. deci.13 .nu.3. fol.48 de proba.in no.
Iuri ſuo renuntiare cuilibet licitum eſt.deci.49.nu.3.fo.67.de appella.in no.
Ius ad rem facilius perditur & tollitur quam ius in re.deci.27.n. 2.fo.76.de præben.in no.
Ius in re non poteſt renunciari niſi in manibus eius qui inuitum deſtituere poteſt ſecus eſt in iure ad rem cui etiam in manibus ſimplicis notarii renuntiari poteſt.dec.8.n.2.fo.90.de iu.patro. in no.
IVRAMENTVM dicitur probatio certior cunctis de his quæ conſiſtunt in animo.deci.3.n.2.fo.2. de reſcrip. in no.
Iuramentum ſuper rebus ablatis ſecundum formam.C. ſuper eo quod me.cau.deferri poteſt parte non citata. deci.2.n.1. fo.25. de his que.ui.metu.ue.ca.fi.in no.
Iuramentum in litem uel deciſorium non defertur niſi citata parte.ibidem in fine.
Iuramentum quare tactis ſcripturis datur?deci.1.nu.4. fo.30. de iura.calu.in no.
Iuramentum dolo extortum non eſt obligatorium.deci.18.nu.2. fo.39.de reſtitu.ſpolia.in no.
Iuramentum non ui nec dolo extortum quod ſalua ſalute ſeruari poteſt eſt obligatorium.eadem deci.nu.3.
Iuramentum non defertur ei contra quem ex facti qualitate, uel notorietate uehemens eſt præſumptio.deci.19.nu.3.fo.43.de dol.& contu.in no.
Iuramentum ſuper aliqua cõſuetudine uel ſtatuto præſtitum nõ extenditur ad ea quæ de nouo eueniunt ſed ſemper intelligitur rebus ſic ſtantibus.deci.1.nu.2.fo.52.de iur.iuran. in no.
Iuramentum quodlibet ſemper intelligitur habere exceptuatam auctoritatem Papæ.ibidem.
Iuramenta generaliter præſtita ſecundum intentionem iurantis ſunt interpretanda.ea.deci.in fine.
Iuramentum an taxationem expenſarum precedere uel ſequi debeat.deci.14.circa med fo.93.de iniur.in no.
IVRANS conſuetudines, & ſtatuta alicuius eccleſiæ obſeruare an poſsit contrarium a Papa impetrare. deci.2.n.1.fo. 52.de iure iuran.in no.
IVS accreſcendi non poteſt uniuerſali hæredi per teſtatoris diſpoſitionem auferri.deci.1.nu.2.fol.88.de teſta.in no.
Ius accreſcendi habet hæres uniuerſalis.ea.deci.nu.3.
IVS patronatus an poſsit per laycum religioſis ſine uniuerſitate dari?deci.9.nu.1.fol.90.de iu.patro.in no.
Ius patronatus per ſe uendi non poteſt.eadem dec.nu.2.
Ius patronatus tranſit cum uniuerſitate.deci.10.nu.2.eiſ.fo.& ti.
IVS ſpeciale ceſſare facit ius commune. deci.64. nu.3.fo.71. de appella.in no.
Ius naturale dat unicuique facultatẽ faciendi quod ſibi libet niſi ui,uel iure prohibeatur.deci.64.nu.8.fo.72.eo.titu.in no.
IVRISDICTIONALIA omnia ſunt præſcriptibilia. deci.7.nu.1.fo.87.de re.permu.in no.
IVRISDICTIONEM nullus dare poteſt niſi Princeps,lex,uniuerſitas,uel conſuetudo.deci.4.n.2.fo. 15. de offi. uica.in no.
Iuriſdictio alterius ordinarii an poſsit tacite prorogari per litigantes?deci.7.nu.2.fo.15.eodem titu.in no.
Iuriſdictio iudicis alias peritura per citationem perpetuatur. dec. 13.nu.6.fol.48. de proba.in no.
Iuriſdictionis negatio an reddat ipſam iuriſdictionẽ dubiam.deci.6.nu.2.fo.53.de excep.in no.
Iuriſdictionis fructus non ſunt iudicare, & excõmunicare ſed potius labor & onus.deci.2.nu.1.eo.fo.de præſcrip.in no.
Iuriſdictionis poſſeſsio an unico actu quæratur. ea deci.nu.2.
Iuriſdictio ſemel amiſſa an & quomodo reuiuiſcat? dec.57.nu.4. fo.69.de appella.in no.
Iuriſdictio ſeu poteſtas delegata non acquiritur niſi ſcienti,& conſentienti.deci.21.nu.3.fo.85.de conce.præben.in no.

LAYCVS an poſsit eſſe procurator in cauſa beneficiali in iudicio?deci.27.nume.3.fo.22.de procu.in no.
Laycus quilibet reputatur potentior clerico.cum ſit terribilior deci.1.nu.2.fo.26.de alie.iu.mu.ca.fa.in no.
Laycus ſuper re eccleſiaſtica nullam habet diſpoſitionẽ. deci.7. circa medium.fo.27.de iud.in no.
Laycus an poſsit eſſe tutor teſtamentarius legitimus uel datiuus clerici.eadem deci.in fine.
Laycus non poteſt præſentare religioſum profeſſum ad eccleſiã parochialem.deci.5.nu.1.fo.89.de iure patro.in no.
LEGATVS natus an habere debet duo ſemeſtria ad conferendum.deci.1.nu.1.fo.13.de ſupple.negli.præla.in no.
Legatus de latere concurrit cum ordinario in conferenda beneficia uacantia,& ad collationem epiſcopi iure proprio ſpectantia.ea.deci.nu.3.

Legatus natus licet ſit ſuperior reſpectu aliorum infra legationem ſuam exiſtentium ut ad eum appellari poſsit non tamen eſt ſuperior ſui ipſius ut archiepiſcopi neque a ſententia ſua poteſt ad ipſum tanquam ad legatum appellari.ea.deciſ.nu.4.
Legatus uel ordinarius non poteſt alicui commiſſionem committere receptionem beneficii unius ſingularis perſonæ. deci.5.n.2. fo.14.de offi.deleca.in no.
Legatus de latere poteſt unire beneficium alicui dignitati epiſcopali.deci.3.nu.2.fo.13.de offi.lega. in no.
Legatus habet iuriſdictionem ordinariam in prouincia ſibi decreta,& ſtatuta perpetua facere poteſt.ibidem.
Legatus de latere poteſt parrochialem eccleſiam unire menſæ epiſcopali uel alteri dignitati ex cauſa rationabili.ea. dec. nu. 2.
Legatus eſt maior ordinario in prouincia ſibi decreta eadem deci.in princi.
Legatus an uigore legationis ſuæ poſsit unam eccleſiam alteri eccleſiæ ſubiectre.ea.deci.nu.2.
Legatus dicitur habere iuriſdictionē ſuper loca,& perſonas exēptas.ea. deci.nu.3.
Legatus poteſt unire etiam beneficia exempta exceptis epiſcopalibus & ſuperioribus dignitatibus.ea.deci.nu.4.
Legatus de latere poteſt unum beneficium alicui dignitati etiam epiſcopali in ſua prouincia unire.deci.2.nu.2. eiſdem fo. & tit.
Legatus uel nuntius apoſtolicus habēs poteſtatem beneficia qualitercunque uacantia & indebite occupata conferendi poteſt deuoluta,ſed nō reſeruata cōferre.dec.3.n.1.fo.19.eo.ti.in no.
Legatus de latere ſuper pluralitate beneficiorum incompatibilium diſpenſare non poteſt.deci.4.n.1. eiſdem fol. & tit.in no.
Legatus a latere poteſtas generaliter data ſuper beneficia non includit beneficia ſpecialiter Papæ reſeruata,deci.19. nu.2.fol. 79.de præben.in no.
Legatus licet habeat poteſtatem recipiendi renūciationes ex cauſa permutationis ut beneficia reſeruata ex huiuſmodi cauſa reſeruata tamen conferre non poterit. deciſ.19. nume. 3. eiſdem fo.& tit.
L E G I S uerba debent interpretari taliter ut nullam iniquitatem includant.deci.64.nume.5.fo.71.de appella.in no.
Lex ſpecialis quando prohibet illud quod iure communi prohibitum non erat,ſed permiſſum , & pœnam adiicit contrafacienti actus contra prohibitionem factus pœna præſtita ualidus eſt ipſo iure.eadem deci.in prin.col.4.eo.tit.in no.
L E G I T I M A dicitur loco alimentorum ſuccedere.dec.1. nu.9.fo.7.de conſuetu.in no.
Legitima an tolli poſsit per ſtatutum municipale.ea.deci. nu. 11.
L E G I T I M A R E inferior a Principe quo ad ſucceſsionem non poteſt.deci.1.nu.1.fol.91.qui fi.ſin.le.in no.
L I B E L L A N S in directa ſi probet in utili an obtineat? deci.2.circa finem fol.26.de alie.iu.mu.ca.fac.in no.
Libellanti licet ſufficiat proponere aliquam rem ad ſe ſpectare iure Dominii uel quaſi oportebit tamen poſtea aliquam cauſam ex qua cauſatur Dominium in proceſſu ſiue in articulis deducere,& probare alias non poſſet ſequi congrua ſententia. deci.7.in fine.fo.47.de proba.in no.
L I B E L L V S debet eſſe clarus quia ſi ſit obſcurus & durus imputatur actori.deci.8.nu.4.fo.12.de renun.in no.
Libelli uerba non debent eſſe ſuperflua ſi poſſint aliquid operare.deci.2.circa medium.fo.26.de alienā.iud.mut.ca.fa. in no.
Libellus & articuli in actione iniuriarum etiam ciuiliter intentata debent taliter ſpecificari quod pars certificari , & teſtes de ſuper deponere poſsint.deci.1.nu.1.fo.38.de libe.obla.in no.
Libello oblato in cauſa criminali etiam ciuiliter intentata concludenti perſonaliter citatus ſi comparet reſpondere tenetur.deci.2.nu.1.eiſdem fo.& tit.
Libellus in quo aliquis dicit rem ſuam fuiſſe licet non dicat nūc ſuam eſſe procedit.deci.3.nu.1.fo.29.eo.tit.
Libellus ſufficit quòd ex præſumptionibus procedat.eadem deci.nu.2.
Libellus capit extenſionem ex latam interpretationem in fauorē libellantis.ead.deci.nu.3.
Libellus ubi non datur litis conteſtatio neceſſaria non eſt.deci.1. nu.1.eodem fo.de lit.conteſta.in no.
Libellus ſi faciat mentionem de aliqua ſcriptura ſuper qua fundatur intentio libellantis an dicta ſcriptura reo petenti ante litem conteſtatam ædenda ſit.deci.2.nume.1.fol.46. de proba. in no.
Libellus ſolam narrationem continens,& nihil concludens nullus eſt.deci.5.nu.3.fo.52.de excep.in no.
Libellus debet eſſe clarus alias ſi obſcurus uel dubius exiſtat imputatur actori qui poterat illum declarare.deci.12.nu.4.fo.91. de iu.patro.in no.
Libellus in actione iniuriarum ciuiliter intentata an debeat eſſe ſpecificus ſicut ſi criminaliter ageretur?deci.1.nume.1. fol.91. de accu.in no.
Libello inepto euidenter non eſt reſpondendum nec ſuper eo lis conteſtanda.deci.10.nu.3.fo.94.de ſenten. excom.in no.
Libelli ineptitudo ex duobus cognoſcitur ex materia & forma materia autem conſtat ex cauſa,& re cauſa facti, & iuris.eadē deci.nu.4.
Libelli ineptitudinis exceptio poteſt opponi quandocunque etiā poſt ſententiam.ibidem.
Libellus accuſatoris ſi non continet locum , & tempus etiam ſi reus nihil opponat ipſo iure nullus eſt.ibidem.
Libellus in dubio præſumitur aptus & nō ineptus. ea. deci.in fi.
L I S nunquam finitur niſi per ſententiam.deci.10.nu.3.fo.34. ut lit.penden.in no.
Lite non conteſtata ſuper actione uerbali infra annum agens ulterius non admittitur.deci.2.num.1.fo.91.de iniur.in no.
L I T I S conteſtatio an in petitione reſtitutionis in integrum propter lapſum fatalium ſit neceſſaria?deciſ. 3. nu.1.fo.15. de reſti.in integ.in no.
Litis conteſtatio an in cauſa reductionis ad arbitrium boni uiri ſit neceſſaria?eadem deci.nu.3.
Litis conteſtatio an requiratur quando in petēda reſtitu.in integ. officium iudicis imploratur?eadem deci.circa medium.
Litis conteſtatio non requiritur ubi contra abſentem conſuli non poteſt per miſsionem in poſſeſsionem.eadem deci.in addi.circa medium.
Litis conteſtatio in reſtitu.in integ.circa præambula nō eſt neceſſaria.deci.4.nu.1.eiſdem fo.& titu.
Litis conteſtatio in cauſa reſtitu. in integ. principaliter intentata præcludit uiam cognitionis præambulæ de leſione ſeu iniuſtitia ſententiarum aduerſus quas petitur reſtitutio.deciſ.7.nu.1. fo.16.eodem tit.
Litis conteſtatio in cauſa appellationis interpoſitæ a diffinitiua an & quando ſit neceſſaria?deci.1.n.1.& 4.fo.29.de lit. conte. in no.
Litis conteſtatio an ſemper ſit in cauſis neceſſaria? ea. deciſ.nu.2.
Litis conteſtatio inducitur ex reſponſione narratis in libello licet non petitioni nec ualet proteſtatio in contrarium. deciſ.2.nu.1. eiſdem fo.& titu.
Litis conteſtatio quibus uerbis ſit.ibidem.
Litis conteſtatio non inducitur ex reſponſione facta libello non habenti concluſionem niſi eſſemus coram Papa cuius præſentia ſupplet omnem defectum.ibi.in addi.
Litis conteſtatio dicitur ab animo rei dependere. ead.deci.nu.4.
Litis conteſtatio non requiritur ubi ſummarie proceditur.dec.3. nu.2.eiſ.fo.& titu.
Litis conteſtatio non eſt neceſſaria cum agitur ad declarandum quem incidiſſe in canonem latæ ſententiæ per iniectionem manuum in clericum.eadem deci.per tot.
Litis conteſtationi, & aliis ſubſtantialibus iudicii neceſſario ſeruandis renunciare non potuerunt partes.deci.4.n.1.eiſdem fo. & titu.
Litis conteſtatio non eſt neceſſaria ubi de nullitate proceſſus , uel ſententiæ agitur ex actis colligibili.dec.5.n.1.eiſdem.fo. & tit. in no.
Litis conteſtatio inducitur per reſponſionem factam ad libellum partem ipſius confitendo,& partem negando.deci. 6.nu. 1.fol. 30.eadem titu.in no.
Litis conteſtatio nihil aliud eſt quam ſimul teſtatio ſiue mentis declaratio uolentium litigare,eadem deci.nu.2.
Litis conteſtatio an in ſecunda inſtantia ſit neceſſaria?deci.7.nu. 1.eiſdem fo.& titu.
Litis conteſtatio an coram iudice grauaminis ſit neceſſaria ſi coram iudice a quo facta non fuerit?eadem deci.nu.2.
Litis conteſtatio requiritur ubi agitur. poſſeſſorio.deciſ.3. in fine. fo.36.de reſtitu.ſpoliato.in no.
Litis conteſtatio facta meta communicationis de quo fuit proteſtatum an ualeat?deci.10.num.1.fo. 94.de ſenten. excommu. in no.
L I T E R I S epiſcopi ſuo ſigillo ſine notarii,& teſtiū ſubſcriptione creditur in his quæ ſpectant ad ſuum officium. deci. 1. nu.1.fol.46.de proba.in no.
Literis epiſcopi non creditur contra impetrantem apoſtolicum. eadem deci.nu.2.
Literis epiſcopi in cauſa ꝓpria fides nullatenus eſt adhibēda.ibi.

Literæ in beneficialibus habentur loco tituli. deci. 20. nu. 5. fo. 84 de conce. præben. in no.

Literis epiſcopi in quibus narrat ſe ad alterius præſentationē Titium inſtituiſſe creditur etiam quo ad præſentationem. deciſ. 11. nu. 1. fo. 90. de iu. patro. in no.

Literis prælatorum narrātibus ſuper facto alieno nō creditur. ibi.

Literis epiſcoporum creditur in his quæ ſpectant ad eorum officium. eadem deci. nu. 2.

LOCATIO facta per prælatum ad certum tempus de bonis ſiue fructibus ſuæ prælaturæ tenet ad uitam ſuam licet auctoritas ſuperioris, & conſenſus capituli ſui non interuenerit. deci. 1. nu. 1. fo. 85. de loca. & condu. in no.

Locationi factæ per prælatū nomine eccleſiæ utiliter ſeruata debita ſolemnitate iuris ſucceſſor tenetur ſtare. eadem deci. nu. 2.

Locatio facta per prælatum nomine ſuo, & non eccleſiæ an ipſo iure per obitum ipſius extinguatur. eadem deciſ. ultra med.

MANDATI forma eſt diligenter ſeruanda. deciſ. 5. nu. 2. fo. 2. de reſcrip. in no.

MANDATVM re integra mortuo mandatore expirat. deci. 12. nu. 2. fo. 17. de offic. deleg. in no.

Mandatum apoſtolicum epiſcopo ſub nomine dignitatis directū eo mortuo etiam re integra ſucceſſor electus, & confirmatus exequitur. deci. 17. nu. 1. fo. 18. eo. ti. in no.

Mandata procuratoris non extenduntur niſi ad perſonas uel cauſas in ipſis expreſſas cum ſint ſtricti iuris. deci. 13. nu. 2. fo. 22. de procura. in no.

Mandatum ſpeciale an requiratur ad capiendam poſſeſſionem beneficij? deci. 21. nu. 1. eiſdem fo. & tit.

Mandatum ſpeciale ad agendum in cauſa beneficiali an ſit neceſſarium? deci. 27. nu. 1. fo. 12. eo. tit.

Mandatum ne dum ad contrahendum matrimonium, ſed etiam ad agendum & defendēdum ſpeciale requiritur & quid in matrimonio ſpirituali contrahendo. ibidem.

Mandatum ſpeciale qui caſus requirant. ibidem circa medium.

Mandata procuratoria, & reſcripta ſunt multum ſimilia. dec. 32. nu. 1. fo. 23. eo. tit. in no.

Mandatum alicui iudici ubi datum fuerit ad citandum omnes qui ſe opponunt alicui ſuper electione ſua intelligendum eſt de his qui ſe oppoſuerint ante datam literarum, & nō poſt. eadem deci. in fine.

Mandatum iudicis habet uim diffinitiuæ & tenet etiam ſine expreſſione cauſæ. deci. 1. nu. 3. fo. 33. ut lit. penden. in no.

Mandatum de conferendo ſicut de prouidendo non ligat manus cuiuſcumque poteſtatem conferendi habentis quo minus prouiſio facta per eum ualeat. deci. 51. in addi. 2. fo. 75. de præben. in no.

Mandatum de prouidendo alicui de aliquo beneficio in certa eccleſia non extenditur ad uicum beneficium in dicta eccleſia exiſtens. deci. 13. nume. 1. eiſdem fo. & titu.

Mandatum de prouidendo habentis ius non tollitur per clauſulas generales. deci. 17. in fine. fo. 76. eodem tit.

MARITVS ratione dotis in qua comprehenditur ius patronatus poteſt præſentare cum cenſeatur rerum dotalium dominus ſi tamen maritus & uxor in præſentando diuerſos concurrant præſentatus ab uxore præfertur. deci. 10. n. 1. fo. 90. de iu. patro. in no.

Maritus eſt dominus rerum dotalium uiuente in uxore. eadem deci. nume. 2.

MATRIMONIVM carnale & ſpirituale metu contractum non tenet ipſo iure. deciſ. 5. nume. 4. fol. 12. de renun. in no.

METROPOLITANVS non poteſt cognoſcere de negotio principali ommiſſo articulo appellationis etiam de conſenſu partium. deciſ. 2. in tertia addi. fol. 59. de appellat. in no.

MILITI (qui propter delictum & per ſententiam ius teſtandi ammiſit) ſi conceditur ex priuilegio ius teſtandi intelligitur eſſe conceſſum iure militari, etiam in iniuriam filiorum, & de ipſis mentione non facta. deci. 21. nume. 3. in princip. fo. 77. de præben. in no.

MOETV quæ fiunt ualent, & tenēt regulariter donec reſcindantur. deci. 5. nu. 1. fo. 12. de renun. in no.

Metus conſanguineorum eſt iuſtus metus. deci. 7. nu. 3. eiſdem fo. & tit.

Metu quæ facimus nobis imputari non debent. deci. 35. nu. 2. fo. 22. de procura. in no.

Metus iuſtæ excommunicationis licet non excuſet attamen iniuſta excommunicatio dicitur iuſtus metus & excuſat quemcūque. deci. 10. nu. 5. fo. 94. de ſenten. excommu. in no.

MONACHVS contra ſuum abbatem poteſt agere pro alimentis in futurum ſibi præſtandis, ſed non pro ſubtractis. deci. 10. nu. 1. fo. 26. de iud. in no.

Monachus poteſt agere ſine mandato pro ſuo abbate per epiſcopum priuato, & in carceribus detento. deci. 11. nume. 1. eiſdem fo. & titu.

Monachus poteſt agere pro electione abbatis confirmanda. ibidem.

Monachus agens pro defenſa monaſterii uel abbatis ſeu pro confirmatione electionis ipſius habebit expenſas. deci. 12. nu. 1. eiſdem fo. & tit.

Monacho habenti prioratum perpetuum competit interdictum etiam directum contra ſuum prælatum. deciſ. 6. fo. 37. de reſti. ſpolia. in no.

Monachus mortuus eſt mundo licet Deo uiuat. deci. 28. nu. 1. fo. 79. de præbep. in no.

Monachus de iure communi aſſumitur in epiſcopum. eadem deci. nu. 4. eiſ. fo. & titu. in no.

Monachus antiqua iura generaliter adminiſtrationes eccleſiaſticas prohibebant. deci. 5. nu. 7. fo. 89. de iu. patro. in no.

Monachus an de conſenſu abbatis ſine diſpenſatione per epiſcopum eccleſiæ parrochiali etiam ſeculari præfici poſſit. eadem deci. nume. 2.

MONIALES habentes aliqua officia, ſeu adminiſtrationes in monaſterio, ſiue extra diſtincta poſſunt agere, & defendere ac procuratorem conſtituere pro ſuis officiis, iuribus, & rebus earundem. deci. 8. nu. 1. fo. 27. de iud. in no.

Moniales poſſunt agere per procuratorem in cauſa electionis nomine ſuo, & eodem modo ſi criminaliter ageretur. ibidem.

MOS in iudiciis eſt ſeruandus dum modo ſubſtantialia iudicii ſeruentur. deci. 4. in fine. fo. 60. de appella. in no.

MORS ciuilis nunquam æquiparatur morti naturali niſi in caſibus a iure expreſſis. deci. 28. nu. 2. fo. 22. de procura. in no.

Morte accuſati finitur lis. deci. 14. circa finem. fo. 35. ut lit. penden. in no.

MORA in iudiciis purgatur. deci. 23. nu. 7. fo. 48. de proba. in no.

MORTVVS an poſſit pronuntiari homicidium commiſiſſe. deci. 14. nu. 3. fo. 35. ut lit. penden. in no.

MOTVS proprius per teſtes probari non poteſt. deci. 27. nu. 3. fo. 5. de reſcrip. in no.

Motus proprius licet tollat qualitates extrinſecas, nō tamē intrinſecas, ſeu principalitatem beneficii nec lędit ius. tertii nec gratiam ampliat nec diſpenſationem irregularitatis, uel alterius inhabilitatis inducit. deci. 6. nu. 1. fo. 74. de præben. in no.

Motus proprius licet tollat defectum irritationis literarum ut puta taciturnitatis attamen non tollit defectum natalium. ætatis, uitium corporis, bigamiæ, qui defectus quamuis nō poſſint opponi per uiam ſurreptionis attamen per uiam iuris communis opponi bene poſſunt cum motus proprius diſpenſationem talium non inducat. ibidem.

Motus proprius non includit beneficia reſeruata. deci. 29. circa fi. fo. 79. eo. titu. in no.

NEGATIVA ubi eſt directa, & eſt cauſa intentionis agentis nō probatur. dec. 14. in fi. fo. 48. de prob. in no.

NEGOTIORVM geſtori habet poteſtatem a lege plures etiam ſimul ſubſtituendi ante & poſt litem conteſtatam. deci. 8. nu. 2. fo. 17. de offi. dele. in no.

NOMEN aliquando ſine effectu aut ſubſtantia ſuſtinet uicem ſignificati. deci. 26. ultra med. fo. 79. de præben. in no.

NOTARIVS creatus per alium quam per Papam uel Imperatorem non poteſt conficere inſtrumenta extra territoriū creantis. deci. 5. nu. 1. fo. 52. de fide inſtru. in no.

NOTORIVM quomodo probetur. deci. 6. nu. 2. fol. 53. de excep. in no.

Notorium a communi opinione in quo differt. ibidem.

Notorium an ſemper releuet ab onere probandi? deci. 2. nu. 4. fo. 58. de appella. in no.

Notorium non excuſat ab expreſſione niſi ex actis colligeretur. deci. 1. nu. 4. fo. 59. eo. titu.

NVLLITATIS cauſa arguit iniquitatem iudicantis abſque eo quod tangatur iuſtitia partis. deci. 5. nu. 3. fo. 30. de lit. conteſta. in no.

Nullitatis cauſa, & reſtitutionis in integrum poſſunt in ſimul intentari ſecus de interdicto unde ui, & de condictione ex lege. deci.

deci.7.nu.1.fo.37.de reſti.ſpoliz.in no.
Nullitatem opponenti an incumbat probatio, uel executionem petenti ſi acta non producantur.deci.9.nu.1.fo.47.de proba. in no.
NVLLVM,& inutile æquiparantur in iure.deci.41.nu.4. fo.66.de appella.in no.
NVNCIVS cui commiſſum fuit quod citaret Titiũ perſonaliter ſi eum reperiret alias quod citaret eum ad domũ ſuæ habitationis ſi retulerit citatione & omnia bene feciſſe quæ habuit in mandatis utrum citatus non comparens, dici debeat uerus contumax,uel fictus.deci.2.in 2.addi.fo.40.de dol.& contumo.in no.

OBLIGATIO generalis an includat futura?decis.32.nu.1.fo.23.de procu.in no.
Obligatus ad duo non liberatur unum adimplendo.deci.13.nu.2.fo.48.de proba.in no.
Obligatio irrita per prælatum in dubio præſumitur potius perſonalis,quam realis.deci.1.circa med.fol.85.de loca.& condu. in no.
Obligatio ciuilis,& naturalis an præſcriptione tollatur.deci.2.n. 2.fo.92.de immu.in no.
OBIECTVS ſunt odioſi.deci.1.nu.1.fo.28.de libel.obla. in no.
Obiectus debent loca,menſem,& annum non autem horam,& diem expreſſe habere niſi eſſent de ſubſtantia materiæ in articulis deducte.deci.18.nu.1.fo.50.de teſti.in no.
OFFICIALIVM generalium habentium ordinariã ad hoc uti acta ualeant ſufficit probare habitionem nominationem,& communem reputationem ipſorum. decis.1.nu.3.fol. 14.de offi.uica.in no.
Officialis epiſcopi licet ex ſua generali poteſtate non poſsit puniare crimina,& delicta ſeu pœnam ordinariam imponere pro eiſdem tamen poteſt inquirere,& cognoſcere de ipſis.decis.2.nu. 1.eiſdem fo.& tit.in no.
Officialis iuriſdictionem ordinariam ſaltem habitu habet. decis. 7.num.2.fo.15.eodem titu.in no.
OFFICIVM iudicis tunc dicitur incidenter implorari quando petitur aliquid non propter ſe,ſed propter aliud.decis. 9.nu.3.fo.25.de teſti.in marg.in no.
Officium iudicis reſcindens etiam ubi principaliter petitur an requiratur litis conteſtatio & quod ſi ne dũ reſcindens ſed reſciſſoriũ imploratur.deci.5.in fine.fo.30.de lit.conteſt.in no.
Officium iudicis non impeditur niſi parte petente.decis.13.in fi. fo.48.de proba.in no.
Officium ſubcollectorum eſt oneroſum & uideatur tendit ad taxationandum & exactionandum.deci.12.in fine.fol.75.de præben.in no.
OPINIO Io.an.poſita.in c.duobus de reſcrip.in 6.hodie ſeruatur in rota.deci.4.nu.1.fo.1.de reſcrip.in no.
OPPONENTI obiectum non ſufficit dicere quod quis per ſe uel per alium acceptauit niſi ſpecificetur ille alius. deci. 9.nu.1.fol.53.de excep.in no.
OPTIO non habet locum in beneficiis reſeruatis.deci.1.nu. 6.fo.86.de re.permu.in no.
Optio an locũ habeat in beneficiis deuolutis ad Papam per negligentiam inferiorum?eadem decis.nu.7.
Optio debet fieri infra aliquot dies & tempus ipſius optionis dicitur currere a die ſcientiæ.ibidem.
ORDINARIORVM officialium acta in partibus probant licet de eorum poteſtate per literas patentes non conſtet,dummodo a partibus in dubium deputatio ipſorum nõ reuocetur.deci.1.nu.1.fo.14.de offic.uica.in no.
Ordinarius poteſt ſecundum canones ea quæ ſunt meri imperii delegare.deci.2.nu.1.fo.53.de reſcrip.in no.
Ordinarius an ſi infra mẽſem datam expectatiuæ ante acceptationem ipſius de facto conferat beneficium quod cadebat in gratia dicti expectantis & ad ſupplicationẽ eius cui ordinarius cõtulit deinde Papa uidit dictã collationem ordinarii auctoritate apoſtolica confirmari ſi a die datæ præfentium non eſſet alteri ius quæſitum an confirmatio teneat?deci.10.in addi.2. fo. 75.de præben.in no.
Ordinariorum poteſtas non recipit reſtrictionem ſed tamen non Oincludit beneficia reſeruata.deci.29.nu.3.fo.79.eo.titu.
Ordinarius cõmittere poteſt futura negotia expedienda in re propria ſecus in aliena.deci.19.n.4.fo.85.de conce.præben.
Ordinarius præſumitur eſſe iuris peritus.deci.48.in princi.3.col. fo.84.de conce.præben.in no.

ORDINATIO facta per aliquem legatum ſub modo licet modus ipſe non ſeruetur tenet.deci.1.nu.2.fo.91.de condi. appo.in no.
ORDINEM iudiciarium in notoriis obſeruare uanum,& ſuperfluum eſt.deci.5.nu.2.fo.29.de lit.conteſt.in no.

PACTVM priuatorum non dat iuriſdictionem.decis. 49.n.5.fo.67.de appella.in no.
PALATIVM ſuccedit in locum albi prætoris.deci.8.nu.2.fol.41.de dol.& contu.in no.
PAPÆ ſcientia certa probari poteſt per teſtes.deci.27.n.1.fo. 4.de reſcrip.in no.
Papa habet liberam ſpiritualium adminiſtrationem ſicut miles habet liberam teſtamenti factionem.eadem deci.n.3.
Papa nouam faciens conſtitutionem generali conſuetudini contrariam cenſetur ipſam cõſuetudinẽ uelle tollere. deci.31.nu. 3.fo.6.eodem tit.
Papa licet legibus ſit ſolutus tamen decet ipſum ſecundum leges uiuere.deci.1.nu.4.fo.13.de biga.in no.
Papa ſolus cum bigamo ad ſacros promoto ſuper executione illorum ordinum diſpenſat.eadem deci.nu.3.
Papa ius poſitiuum tollere & immutare ad libitum ſuum poteſt. eadem deci.nu.4.
Papæ poteſtas a Deo non autem ab homine eſt.ea.deci.nu.4.
Papa eſt maior apoſtolo.ea.deci.nu.5.
Papa quãdo uult q nũtii uel legati ſui poſsint et de beneficiis reſeruatis prouidere id in cõceſsiõe ſolet exprimere ergo niſi illud exprimat denegari uidetur.dec.3.n.3.fo.19.de offi.leg.in no.
Papa cõmittendo cauſam ex certa ſcientia auditori cenſetur uelle eam in ſua curia agitari.deci.1.nu.1.fo.19.de procu.in no.
Papa quando manum apponit ad beneficiũ uacãs tunc ſi illa diſpoſitio ex aliqua cauſa non ualeat,uel effectum ſortiri nõ poſſit ab illo die Papa intendit beneficium ipſum reſeruare.decis. 14.nu.1.fo.35.ut lit.penden.in no.
Papa ubi manum appoſuit inferior ſe intromittere non poteſt. deci.4.nume.2.fo.49 de teſti.in no.
Papa quando cauſam quam ſcit eſſe coram uno auditore ex certa ſcientia ad manum ſuam recipit eam cõmittendo in audientia ſua,ut ibi ſit in omnem euentum aduocare cenſetur totam cauſam ab illo iudice illique,& partibus inhibere uidetur. deci.2.circa medium.fo.59.de appella.in no.
Papa poteſt leuius ſtatutis ſeu ordinationibus clerici, quam layci præiudicare.deci.1.circa medium.fo.73.de præben.in no.
Papa quoad ius commune per clauſulas generales in dubio non intendit diſpenſare.ibidem.
Papa in conferendo omnes ordinarios præuenire poteſt.ibidem.
Papa quando mandat prouideri de aliquo beneficio certo modo uacante uel uacaturo ſi ex aliqua cauſa huiuſmodi prouiſio non poterit ſortiri effectum nihilominus beneficiũ remanet reſeruatum.deci.9.in princi.fol.75.de præben.in no.
Papa ubi deputat certum prouiſorem de reſeruando beneficium pro aliquo in certa eccleſia ſi prouiſor moriatur antequam prouideret poteſtas cõferendi remanet penes Papam non autem reuertitur ad ordinarium.deci.10.in addi.eiſdem fo.& ti.
Papa poteſt gratiis,& priuilegiis ſuis adducere formã quam uult. deci.4.nu.1.eiſ.fo.& ti.
Papa poteſt præuenire quemlibet collatorem etiam ordinarium in conferendo.deci.17.nu.2.fo.76.eo.ti.
Papa ſi inhibet prouidendo uel reſeruando confirmatio electionis poſtea factæ ad epiſcopatũ per capitulum,ſiue collatio nõ tenet. ibidem.
Papa ſignando ſupplicationẽ partis ſimul facit gratiam,& executores licet non nominatos,& certos dicitur dare.deci.20.n. 1.fo.84.de conce.præben in no.
Papa an poſsit illegitimũ legitimare quoad ſucceſsionem hæreditariam etiam in terris Imperatoris? decis.1.nu.1.fol.91.qui. fi.ſin.le.in no.
PASTOR qui dicitur?deci.5.nu.2.fo.11.de elec.in no.
PATER poteſt dare feudum in dotem filiæ ſine aſenſu domini.deci.1.nu.1.fo.88.de feu.in no.
Pater plures filios in ſua poteſtate habens ſi ſingulos inſtituat in certis rebus,& bonis & eos illis ſingulariter iubendo eſſe contẽtos multa poſtea legata relinquens cenſetur deceſsiſſe teſtatus. deci.1.nu.1.fo.eodem.de teſta.in no.
Pater ſi minus relinquit filio inſtituto quamuis iubeat illum eſſe contentum nihilominus lex ſupplet uſque ad legitimam & etiam ſine onere.dec.1.nu.3.fo.88.eo.ti.
PATRONVS donans eccleſiã cẽſetur donare ius quod

in ea habet.deci.8.nu.2.fo.13.de renun.in no.

Patroni conſenſus non requiritur quando epiſcopus reſtituit appellatione pendente, depoſitum a beneficio poſt ſententiam. deci.21.nu.6.fo.77.de præben.in no.

Patronus non poteſt per ordinarium nec per legatum impediri in præſentando.eadem deci.circa finem.eiſdem fo.& tit.

Patronus mortuo præſentato actore poteſt proſequi cauſam pro ſuo intereſſe,& petere declarari ius præſentandi ad eum pertinere,ac præſentatum remoueri debere.deci.2.num.1.fo.89.de iur.patro.in no.

Patronus non ſufficit eligere uel nominare ſeu literas mittere de præſentando niſi præſentent electum ſuperiori infra tempus. deci.3.nu.1.eiſdem fo.& ti.

Patrono ſufficit præſentare idoneum realiter infra tempus licet eum ſuperior non admittat.deci.4.nu.1.eiſ.fo.& tit.

Patronus laycus habet ſemeſtre.deci.6.nu.1.eiſdem fo.& tit.

Patronus poteſt iterato alium præſentare ſi præſentatus ſuperiori in manibus ipſius patroni renunciauerit. deci.8.nu.1.fo.90. eodem titu.

Patronus donans eccleſiam omne ius quod in ea habet donare cenſetur.deci.12.nu.1.eiſdem fo.& titu.

PERMVTANTES indigent noua collatione non eſt ſortita effectum.deci.1.nu.3.fo.13.de fil.præsbi.in no.

Permutantes ſua beneficia an poſsint ad illa propria authoritate redire.deci.1.nu.1.fo.85.de re.permu.in no.

Permutantibus & non alus epiſcopus arctatur ad conferendum beneficia permutata.eadem deci.nu.3.

Permutantes beneficia reſeruata non ſecuto effectu permutationis an poſsint recurſum habere ad ſua beneficia auctoritate propria?eadem deci.nu.4.

Permutantes ſi adminiſtrauerint in beneficiis permutatis credentes permutationem tenere,quæ fuit nulla, & poſtea moriantur an dicantur talia beneficia uacare per mortem, uel per renunciationem?eadem deci.nu.8.

Permutati datur regreſſus ad ſuum beneficium quod cum duobus permutauit uno illorum functo & altero dimiſſo. deci.3.n. 1.eiſdem fo.& titu.in no.

Permutanti beneficium ex cauſa permutationis ſufficit probare compermutantem pro tali habitum cuius titulus ſi impugnatur,onus probandi incumbit impugnanti.deci.4.nu.1.eiſdem fo.& titu.

PERMVTATIO beneficii expedienda eſt per epiſcopum in cuius dioceſi ſitum eſt beneficium nõ per illum ad quẽ collatio pertinet ex conſuetudine legitimæ præſcripta. deci.6. nu.1.fo.12.de renun.in no.

Permutatio facta lite pendente reuocatur per modum attentati etiam contra ſuperſtitem eo tamen uocato.deci.3.nu.1.fo.33. ut lit.penden.in no.

PERMVTATIO facta per ordinarium de beneficio patroni layci eo contempto non eſt nulla ipſo iure ſed annullanda.deci 5.nu.1.fo.86.de re: permu.in no.

PETITORIO ſi pronunciatum extiterit ſuper poſſeſſorio poterunt partes tam coram iudice a quo quam coram iudice ad quem redire ad petitorium,& procedere in eodem. deci. 1.nu.1.fo.31.de cau.poſſ.& proprie.in no.

Petitorium ſuſpendi an tempore feriarum poſsit ut in ſolo poſſeſſorio procedatur?deci.2.nu.1.eiſdem fo.& tit.

Petitorium ſuſpendens cum proteſtatione quod ab illo non intendit recedere niſi exprimat dando poſtea libellum ſuper utroque uidetur a dicta ſuſpenſione receſsiſſe.deci.6.nu.1.fo.32.eo.tit.

Petitorium ſuſpendens ſemel illudque reaſſumens an poſsit iterato illud ſuſpendere?eadem deci.nu.2.

Petitorium an poſsit plunes in eadem inſtantia ſuſpendi. deci.8. nu.1.fo.32.de cau.poſ.& proprie.

Petitorium quaſi ſemper ad ſe trahit poſſeſſorium & illi præualet.deci.19.nu.2.fo.32.de cau.poſſ.& proprie.in no.

Petitorio ſuſpenſo omnia illud concernentia,& eius acceſſoria ſuſpenſa eſſe uidentur.deci.16.nu 4.fo.38.de reſti.ſpolia.in no.

Petitorio etiam ſuſpenſo arreſtari poteſt actor ut reſpondeat poſitionibus ipſum petitorium concernentibus.deci.5.n.1.fo.45. de ſeque.poſſe.& fruct.in no.

Petitorio,& poſſeſſorio agenti ad effectum impediendi ſuſpenſionem petitorii ſui factam per partem ſibi aduerſam ſufficit producere ſolam factam gratiam illi de alio beneficio per cuius aſſecutionem Papa uoluit, & decreuit beneficium de quo agitur uacare licet non probet plenæ huiuſmodi uacationem nec aſſecutionem.deci.15.nu.1.fo.76.de præben.in no.

POENÆ tenere debent ſuos auctores.deci.1.nu.1.fo.30.de iura.calu.& deci.3.nu.2.fo.31.de cau.poſſe.& proprie.in no.

POSSESSIO iuris canonicalis uel præbendæ per ſpecialem procuratorem acquiritur nõ per negotiorum geſtorem niſi Dominus ratum habuerit infra tẽpus quo potuiſſet poſſeſsionem nanciſci.deci.21.nu.1.fo.21.de procu.in no.

Poſſeſsio corporalis poteſt per quemcunque recipi etiam excommunicatum.eadem deci.nu.2.

Poſſeſsio multa habet commoda.deci.10. circa med.fol.33.de cau.poſſeſ.& proprie.in no.

Poſſeſsionis datio eſt de proceſſu qui inhibetur lite pendente.deci.3.in fine.fo.33.ut lit.penden.in no.

Poſſeſsio quærenda eſt facti tamen ipſa apprehenſa & quæſita eſt iuris.deci.5.nu.1.fo.34.eo.titu.

Poſſeſsionem beneficii apprehendens propria auctoritate perdit ius quod in beneficio habuit.deci.10.nu.2.eiſdem fo.& ti.

Poſſeſsio nõ eſt danda ſine titulo agenti interdicto adipiſcendæ. deci.10.in fine.eiſdem fo.& tit.

Poſſeſsionis effectus conſiſtit in perceptione fructuum. deci.1.n. 2.fo.35.de reſti.ſpolia.in no.

Poſſeſsio prælaturæ ſed non poſſeſsio bonorum eccleſiæ mortuo prælato uacat unde æconomus eccleſiæ uel ſucceſſor poteſt agere nomine eccleſiæ contra occupantem poſſeſsionem interdicto unde ui.non autem crimine expilatæ hæreditatis uel adipiſcendæ interdicto.eadem deci.nu.4.eiſdem fo.& ti.

Poſſeſsio beneficii eccleſiaſtici an ſola confirmatione quæratur. ibidem.

Poſſeſsio eſt quid facti iure ciuili infirmari non poteſt.deci.3.circa finem.fo.37.eodem tit.

Poſſeſsionem ingrediẽs lite penden.offendit iudicem & partem. deci.5.nu.2.eiſdem fo.& titu.

Poſſeſsionis exceptio non habet locum in continuatione poſſeſsionis uel in præſcriptione tanti temporis cuius cõtrarii memoria non exiſtit.deci.11.nu.2.eiſdem fo.& tit.

Poſſeſsio iuris canonicalis quomodo acquiratur.deci.12.in fine. fo.38.eodem tit.in no.

Poſſeſsio iuris canonicalis uel præbendalis an ad alia non apprehenſa & poſſeſſa extendatur?deci.14.nu.3.eiſdem fo.& titu.

Poſſeſsionem alicuius rei apprehendens an totum poſsidere uideatur?eadem deci.nu.4.

Poſſeſsio generalis iuriſdictionis acquiritur per unicum actum dummodo utens intendat uti iure ſuo quoad iuriſdictionẽ uniuerſalem.deci.2.nu.3.fo.54.de præſcrip.in no.

Poſſeſsio uitioſa facit uacare priora beneficia.deci.3.nu.2.fo.74. de præben.in no.

Poſſeſsionem pacificam ſi quis probauerit inſufficienter ex hoc infertur ad fructuum perceptionem.deci.15.nu.1.fo.78.eodem titu.in no.

POSSESSOR rei litigioſæ an obtinere poſsit per ius nouũ lite pẽdente ſibi ſupueniẽs.dec.25.n.3.f.4.de reſcrip.in no.

Poſſeſſore reo mortuo an a p inſtantiam actoris poſsit procedi per audientiam contra omnes quorum intereſt ad ulteriora ad effectum adiudicationis ſiendæ actori.deci.8.nu.2.fo.34.ut lit.penden.in no.

Poſſeſſor beneficii an & quomodo agere poſsit ad penſionem diu prædeceſſori ſuo ſolutam quam tamen ipſe nũquam percepit. deci.1.nu.1.fol.35.de reſti.ſpolia.in no.

Poſſeſſor beneficii litigioſi debet ammoueri a detentione ſeu poſſeſsione ipſius de facto, & perinde tractari ac ſi eſſet beneficiũ reſeruatum.deci.3.in ſecunda addi.fo.36.eo.tit.in no.

Poſſeſſor bonæ fidei non condemnatur in fructibus niſi a tempore motæ litis.deci.4.nu.1.fo.37.eodem tit.

Poſſeſſor malæ fidei tenetur ad reſtitutionẽ fructuũ a tempore occupationis iniuſtæ licet tempus occupationis, nec quantitas ſeu ualor fructuum coram iudice probata non fuerint cum coram executore probari poterunt.eadem.deci.nu.2.

Poſſeſſor uiolentus duntaxat condemnatur in fructibus qui percipi potuerunt.deci.5.nu.1.eiſdem fo.& ti.

Poſſeſſor fatuus reputatur qui contra non poſſeſſorem petitorium intentat.deci.1.circa finem.fo.54.de re iudi.in no.

Poſſeſſor beneficii de cuius non iure conſtat poteſt dare contra reſeruationẽ obiectus tam in perſona quam gratiam ad effectũ abſolutionis tantum.deci.4.in prin.eiſ.fo.& ti.in no.

Poſſeſſor non eſt ammouendus niſi per illum cuius intereſt & habentem ius.eadem deci.nu.2.

Poſſeſſor bonæ fidei alicuius caſtri,ſiue uille ratione cuius competit ius præſentandi ad eccleſiam licet nunquam antea præſentauerit poteſt ad ipſam eccleſiam præſentare. deci.7.nu.1. fo.89.de iu.patro.in no.

POSSES-

POSSESSORIO agenti ad petitorium colorandum ſufficit docere ſe inſtitutum licet de præſentatione non conſtet deci.4.nu.1.fo.31.de cau.poſſ.& proprie in no.
Poſſeſſorio agens an poſsit illud ſuſpendere, & tranſire ad petitorium.deci.5.nu.2.fo.32.co.titu.in no.
POSSIDENS beneficium eccleſiaſticum an habeat probare titulum poſſeſſorium? deci.1.num.2.fo.35.de reſti.ſpolia. in no.
Poſsidens recentes non præſumitur bonæ fidei poſſeſſor unde habet titulum oſtendere, eadem deci.nu.3.
Poſsidens nomine meo ſi expellatur de poſſeſsione non competit mihi interdictum unde ui.contra ſpoliantem niſi doceam quod de mãdato meo poſſeſsionem recipiet.dec.9.n.1.fo.37. co.titu.in no.
Poſsidens partem in poſſeſsione totius eſſe cenſetur. deci.14.nu. 2.fo.38.co.ti.in no.
Poſsidere an præſumatur qui olim poſſedit. deci.4.nu.3.fol.46. de proba.in no.
Poſsidentis cõdictio melior eſt in pari cauſa turpitudinis.deci.4. circa principium.fo.54.de re iudi.in no.
POSITIONE in prima inſtantia datæ per iuramentum procuratoris poſſunt per dominum in ſecunda inſtantia mutari,& in melius reformari ſine expreſſa reuocatione erroris.deci.2.nu.1.fo.45.de confe.in no.
POTVISSE dicitur qui licet per ſe non potuit tamen potuit per alium.deci.5.nu.2.fo.16.de offic.dele.in no.
PRÆBENDÆ eccleſiæ cathedralis non niſi exiſtentibus in quartodecimo anno conferuntur. deci.26.nu.1.fo.4. de reſcrip.in no.
Præbenda naſcitur ex canonia tanquam filia a matre.deciſ.33. nu.3.fo.6.eodem titu. in no.
Præbenda debetur ratione canonicatus.deci.19.in fine.fo.76.de præben.in no.
Præbenda unde dicta eſt? deci.16.nu.1.fo.78.co.ti.
Præbendarum collatio in collegiata eccleſia an de iure pertineat ad epiſcopum duntaxat, uel ad capitulum illius eccleſiæ.deci.4.nu.1.fo.80.de conce.præben.in no.
Præbenda nomine beneficii continetur.deci.8.nu.2.fo.81.co.tit.
PRÆBENDARIVS non poteſt ultra tempus uitæ ſuæ locare præbendam ſuam. deciſ.1.circa med.fo.85.de loca.& condu.in no.
PRÆIVDITIVM peremptoriũ dicitur grauius quã dilatorium.deci.12.nume.1.fo.55.de re iudi.in no.
PRÆLATVS poteſt agere, & defendere & procuratorẽ conſtituere pro membris,& ſubditis ſuis.deci.36.nu.2.fo.24. de procu.in no.
Prælatus ea ſola confirmatione nomine eccleſiæ agere poteſt pro iuribus ſubtractis.deci.1.nu.1.fo.35.de reſti.ſpolia.in no.
Prælatus ex ſola confirmatione habet ius,& adminiſtrãdi, & agẽdi tam petitorio,quam poſſeſſorio.eadem deci.nu.4.
Prælatus eſt legitimus adminiſtrator ſuæ eccleſiæ, & pro ea ſtare debet in iudicio.deci.3.nu.1.fo.45.de confeſ.in no.
Prælatus ſine conſenſu ſui capituli agere poteſt. eadem deciſ. nume.3.
Prælati modernis temporibus plus ſequuntur carnalitatis affectum quam iudicium rationis, & ſæpe ex inordinata affectione promouent ſuos.deci.2.nu.3.fo.46.de proba.in no.
Prælati inferiores poſſunt excommunicare & iudicare.deci.2.circa medium.fo.54.de præſcrip.in no.
Prælatus licet ſit uſufructuarius in uita tamẽ eſt uſuarius in morte.deci.1.circa fin.fo.85.de loca.& condu.in no.
Prælatus non ſuccedit, ut hæres nec tenetur ſeruare omnes contractus initos maxime inutiliter per prædeceſſorem ſuum.ibi.
Prælatus plus iuris habet in inſtituendo quam patronus in præſentando.deci.11.nu.2.fo.90.de iu.patro.in no.
Prælati qualem poteſtatem habent in beneficiis menſalibus deci.2.circa finem.fo.92.de exce.præla.in no.
PRAEPARATORIORVM natura eſt quod impedimenta tollantur quæ obſtare poſſent. deci.27.nu.5.fol.4. de reſcrip.in no.
PRAEPOSITVRA concurrentibus tribus eſt dignitas principalior in eccleſia collegiata.dec.4.n.1.fo.10.de elec. in no.
Præpoſitura non eſt dignitas de iure.deci.17.nu.1.fo.83.de conceſ.præben.In no.
PRÆSCRIBI iura epiſcopalia ad utramque legem ſiue iuriſdictionis,ſiue diœceſanam pertinentia per inferiores epiſcopis poſſunt. deci.2.circa med.fo.54.de præſcrip.in no.
Præſcribere poteſt decanus, & capitulum ius corrigendi, & puniendi canonicos.ibidem.
PRAESCRIPTVM tantum quãtum poſſeſſum cenſetur.deci.6.nu.3.fo.12.de renun.in no.
Præſcriptionem probare uolenti an ſufficiat dicere ſe legitime præſcripſiſſe.deci.7.nu.4.fo.47.de proba.in no.
Præſcriptio legitima regulariter eſt quadragennaria. deciſ.2. in prin.fo.73.de præben.in no.
Præſcriptio quadraginta annorum prima tollitur per ſecundam quadragennariam contrariam.deciſ.2.nu.3.fo.74.co.tit.in no.
Præſcriptio uacante eccleſia non currit.deci.7.nu.2.fo.87. de re. permu.in no.
PRAESENTATIO modicum iuris confert.deci.4.n. 2.fo.31.de cau.poſſ.& proprie.in no.
Præſentatio debet fieri per inferiorem ſuperiori.deci.27.nu.6.fo. 79.de præben.in no.
Præſentatio eſt fructus poſſeſsionis.deci.7.nu.1.fo.90.de iu.patro.in no.
Præſentatio an probetur ex narratiua inſtitutionis facta per epiſcopum.deci.11.nu.1.eiſ.fo.& ti.in no.
PRAESVMPTIO uiolenta eſt legitima probatio etiã in iudicio.deci.2.in prin.fo.52.de excep.in no.
Præſumptio non habet locum pro ueritate,cauſarum in appellatione extra iudiciali expreſſarũ & ideo cauſæ ipſe probari debent.deci.44.nu.3.fo.66.de appella.in no.
PRINCEPS non committit legationem ſine ſcripto licet priuilegium det,& cauſam deleget ſine ſcripto in addi.ad deci.10.fo.17.de offi.delega.in no.
Princeps de ſententia nulla poteſt facere aliquam.deci.18.in fin. fo.43.de dol.& contu.in no.
Princeps non præſumitur in ſuis reſcriptis uelle præiudicare iuri tertii nec forte poſtea id facere ſine cauſa.deci.20.nu.5.fo.76. de præben.in no.
Princeps ea quæ ſunt iuris naturalis immutare non poteſt.dec.2. circa fi.fo.42. de iniur.in no.
PRINCIPALI ſublato cenſentur & ſublata acceſſoria ad illud.deci.1.nu.2.fo.58.de appella.in no.
PRINCIPIVM potiſsima pars eſt.deci.13.nu.4..fol. 48.de proba.in no.
PRIVATIO præſupponit habitum. deci.14.nu.3.fol.3. de reſcrip.in no.& deci.14.nu.3.fo.35.ut lit.penden.in no.
PRIVILEGIVM principis in ſui præiudicium eſt latiſsime interpretandum.deci.3.nu.2.fo.19.de offic.lega.in no.
Priuilegium an unico actu contrario perdatur? deci.8.nu.2.fol. 32.de cau.poſſe & proprie.in no.
Priuilegium Principis late eſt interpretandum.deci.4.nu.1.fol. 74.de præben.in no.
Priuilegium Principis cum alterius præiudicio tacito non ualere iura quæ dicunt loquuntur de præiudicio quod imminet de præſenti.deci.21.nu.5.fo.77.de conce.præben.in no.
PROBATIONES in iure legitime receptæ inducunt notorietatem.deci.3.nu.2.fo.36.de reſti.ſpolia.in no.
Probationis facultas non eſt anguſtanda.deci.2.num.1.fo.44.de ſeque.poſſ.& fruct.in no.
Probatio reputationis, & communis opinionis releuat ab onere probandi negatiuam.deci.15.nu.1.fol.48.de proba.in no.
Probationes & iura in una inſtantia factæ perpetuo faciunt fidẽ inter eaſdem perſonas non tamen diuerſas niſi tertius pro ſuo intereſſe,ante finem litis ueniat aut a ſentẽtia appellet uel cauſam ſuam ſciuiſſet agitari.deci.20.nu.1.fo.57.de re iudi.in no.
PROCESSVS duorum executorum ex tribus datis cum clauſula quod ſi non omnes &c. non ualet niſi conſtet de impedimento tertii.deci.7.nu.1 fo.16.de offi.dele.in no.
Proceſſus formatus per procuratorem Domini in cauſa criminali perſonaliter citari ualet.deci.30.nu.1.fol.20.de procu.in no.
Proceſſus procuratoris abbatis tranſlati ualidatur per ratificationem noui abbatis.deci.29.nu.1.fo.22.eo.tit.in no.
Proceſſus formatus per audientiam contradictarum in abſentia procuratoris tranſeuntis ad locum non exiſtẽtem de ſuburbus curiæ Romanæ ualet.deci.5.nu.1.fo.27.de iudi.in no.
Proceſſus formatus per iudicem a quo ſuper petitorio ſuſpenſo tenet licet ipſe detulerit appellationi ab interlocutoria per quã declarauit ſuſpenſionem non tenuiſſe.deci.7.num.1.fo.31. de cau.poſſe.& proprie.in no.
Proceſſus formatus in curia omiſsis tribus citationibus per audientiam conſuetis fieri in terminis capituli ſtatu. de elec. lib. 6.ualet & tenet.deci.4.nu 1.fo.40.de dol.& contu.in no.
Proceſſus habitus per audientiam contradictarum contra debite

citatum in partibus tenet etiam ſi poſt concluſionem produceretur procuratorium ad cauſas deuolutas duntaxat ſub data incontinenti poſt citationem.deci.1.num.1.eiſdem fol. & titu. in no.

Proceſſus formatus in cauſa cum procuratore cōſtituto poſt executionem citationis quamuis indebite factam ualet.deci.11.n.1.fo.41.eodem ti.

Proceſſus executionis ſententiæ factus in contumaciam ualet.deci.15.nu.1.eiſ.fo.& tit.

Proceſſus quibus modis impugnari poſsit reſpectu interlocutoriæ.deci.2.nu.5.fo.58.de appella.in no.

Proceſſus factus pendente termino ad recipiendum apoſtolos an ualidus cenſeatur.deci.19.nu.1.fo.62.eo.tit.

Proceſſus per iudicem a quo poſt appellationem interpoſitam a grauamine formatus non reuocatur ex ſola pendentia per modum attentati.eadem deci.nu.2.

Proceſſus poſt appellationem legitimam factus eſt nullus & multo fortius poſt inhibitionem etiam ſi contingat appellationi renuntiari.deci.20.eiſdem fo.& ti.

Proceſſus poſt inhibitionem factus eſt nullus. deci.31.nu.1.fol.64.eodem tit.in no.

PROCVRATORIS conſtitutio ad renuntiandum beneficio debet ſponte,& libere fieri.deci.5.nu.7.fol.12.de renun.in no.

Procurator conſtitutus a Domino ſine ſpeciali mandato non poteſt ante litem conteſtatam alium procuratorem conſtituere. deci.4.n.1.fo.14.de offi.uica.in no.

Procurator conſtitutus per reum ad cauſas duntaxat ad romanam curiam legitime deuolutas poſt commiſsionē factam de ſpeciali mandato Papæ erit legitimus,& cum eo procedi poterit.deci.1.nu.1.fo.19.de procu.in no.

Procurator conſtitutus ante appellationem intimatam uel commiſsionem de ſpeciali mandato factam in omnibus & ſingulis cauſis motis,& mouendis ad Ro.cu.legitime deuolutis an poſsit in cauſa poſtea legitime deuoluta procedere?eadem deci.nume.2.

Procurator conſtitutus ad lites alicuius an cenſeatur conſtitutus ad futuras?ea.deci.n.4.

Procurator ad futuras cauſas conſtitui poteſt. ea. deci. nu.1.circa medium.

Procurator cenſetur reuocatus ſi Dominus in ſecunda inſtantia ſine proteſtatione alium procuratorem conſtituat.deci.2.nu.1.eiſdem fo.& tit.

Procurator non tenetur appellationem proſequi licet bene appellare.ea.deci.nu.2.

Procurator datus etiam ad proſequendum appellationem ſi procuratorium recipiat ſine proteſtatione tenebitur proſequi.ibi.

Procurator licet litem fuerit conteſtatus attamen reuocari poterit eo tamen non contradicente.ibidem.

Procuratoris reuocatio an intimari debeat aduerſario,& hoc tam in iudicialibus,quam extraiudicialibus,ibidem nu.3.

Procurator reuocatus tenebitur de ſuo ſi cum aliquo ignorante eius reuocationem contraxerit.ibidem.

Procurator licet ſine cauſa reuocari non poſsit poteſt tamen dominus adeſſe cauſæ ſuæ.ibidem.

Procuratores ſi in cauſa beneficiali tres uel quatuor conſtituantur ſimul & non inſolidum,& cum uno ex illis alijs ſe non oppon.procedatur in cauſa ualebit proceſſus?deci.3.nu.1.fo.20.eo.titu.

Procurator ſubſtitutus per ſubſtitutionem alterius reuocatus eſſe cenſetur.deci.4.nu.1.eiſdem fo.& titu.

Procurator ſubſtitutus per litis conteſtationem efficitur Dominus litis & ideo alium ſubſtituere poteſt.deci.5.n.1.eiſdem fo.& titu.

Procurator qui non eſt litem conteſtatus ſed poſtea interceſsit,& ad aliquem actum proceſsit an alium ſubſtituere poſsit?in addi.ad deci.5.eo.tit.in no.

Procurator an poſsit ante acceptationem mandati ſubſtituere. deci.7.nu.1.eiſ.fo.& tit.

Procurator recipit poteſtatem executiuam ſui officii a tempore præſentationis,& receptionis mandati.ibidem.

Procuratoris geſta an ualeant ante præſentationem procuratorii. eadem deci.nu.3.

Procurator ſubſtitutus ab eo qui habuit mandatum a domino cēſetur ab eodem Domino conſtitutus,& poterit lite per eum cōteſtata alium ſubſtituere.deci.8.nu.1.eiſdem fo.& tit. in no.

Procurator qui ſimpliciter mandatum acceptauit ad agendum, defendendum,appellandum, & appellationem proſequēdum compellitur proſequi.deci.9.nu.1.eiſdem fo.& tit.

Procurator ſi in cauſa criminali admittatur tenet quod ſit cū eo deci.10.nu.4.eiſdem fo.& titu.

Procurator in prima inſtantia ſubſtitutus non poteſt per alterum collegam procuratorem inſolidum datum cum facultate ſubſtituendi,& reuocandi &c.reuocari.deci.11.nu.1.eiſdem fo.& tit.in no.

Procurator aliquis ſi conſtitutus fuerit contra.B.mortuo. B.non erit amplius procurator quoad tertium uenientem poſt mortē ipſius.B.ad cauſam pro ſuo intereſſe.deci.13.nu.1.fo.21.eod.titu.in no.

Procurator poteſt opponere crimina non expreſſa in ſuo mandato.deci.17.nu.1.eiſ.fo.& ti.

Procurator cum poteſtate ſubſtituendi , & reuocandi &c.ſubſtituens & transferens totaliter ſuam poteſtatem in alium proteſtando quod de cætero nollit in cauſa ſe intromittere nihilominus quando uoluerit onus procurationis poterit in ſe reaſſumere & ulterius in cauſa procedere.deci.14.nu.1.eiſ.fo. & ti.

Procurator per reaſſumptionem uidetur ſuum ſubſtitutum reuocare ſicut Dominus.ibidem.

Procurator ſubſtitutus qui per reaſſumptionem tacite reuocatus fuit ſi proceſſerit eius acta procurator ſubſtituēs ratificare poterit.eadem deci.in fine.

Procurator poteſt conſtitui ab accuſato de crimine detēto in carceribus.deci.25.nu.2.eiſdem fo.& tit.in no.

Procuratores plures certos & inſolidum ad iuditia, & negotia cōſtituens ſi poſt modo conſtituens alios ad iudicia tantum reuocando omnes alios conſtitutos ſolum ad iudicia intelligitur reuocare.deci.18.nu.1.eiſdem fo.& titu.

Procurator articulos per eum datos etiam per iuramentum de ſtilo palatii reuocare poteſt etiam non docto de errore in ſpiritualibus ſecus in prophanis.deci.19.nu.5.eiſ.fo.& ti.

Procurator reuocatur ubi Dominus appellat a diffinitiua licet habuerit mandatum ad appellandum,& proſequendum, deci.20.nu.1.eiſ.fo.& titu.

Procurator poſtquam eſt Dominus litis effectus nec tacite, nec expreſſe ſine cauſa poteſt reuocari.ibi.

Procurator primus per conſtitutionem ſecūdi etiam ſi ſecundus noluerit onus acceptare cenſetur reuocatus.eadem deci.

Procurator licet per litis conteſtationem efficiatur dominus litis non tamen factus eſt Dominus cauſæ unde finita inſtantia per ſententiam ammodo ceſſat poteſtas eius acquiſita per litis conteſtationem.eadem deci.in fine.

Procurator conſtitutus ad certam cauſam ſpecialiter non reuocatur per generalem conſtitutionem alterius ad omnes & ſingulas cauſas motas,& mouendas.deci.22.nu.1.eiſ.fo.& tit.

Procurator qui ad ſubſtituendum duntaxat onus recepit ſi ſubſtituit cum clauſula donec &c.mortuo uel recedente ſubſtituto tenetur notario cauſæ ſatisfacere ſi principalis non ſit præſens in curia.deci.23.nu.1.fo.12.eo.ti.in no.

Procurator conſtitutus in cauſa criminali pro citato perſonaliter ad agendum & defendēdum poteſt cauſas rationabiles abſentiæ,& impedimentorū allegare licet non fuerit expreſſe & ſpecialiter ad hoc conſtitutus.deci.24.nu.1.eiſdem fo.& tit.

Procurator tenetur exceptiones omnes domino competentes proponere alias imputabitur ei.ea.deci.nu.1.

Procurator ſubſtitutus qui litem conteſtatus eſt non cenſetur reuocatus ſi ſubſtituens compulſus a iudice aliquid faciat dummodo poſtea ſolus ſubſtitutus in cauſa procedat.dec.25.nu.1.eiſdem fo.& tit.

Procurator ſi poſt litem conteſtatam alium ſubſtituat cum clauſula donec &c.& ſubſtitutus moriatur uel recedat an poſsit compelli inuitus ad proſequendum cauſam ulterius uſque in finem.deci.26.nu.1 eiſdem fo.& titu.

Procuratoris officium eſt utile,& onerofum,& ideo nemo cōpellitur inuitus ad ſuſcipiendum huiuſmodi officium. eadem deci.nume.2.

Procurator qui litem eſt conteſtatus licet teneatur appellare a diffinitiua attamen non teneatur eam proſequi niſi conſtitutus fuerit etiam ad proſequendum.ea.deci.nu.3.

Procurator conſtitutus in omnibus & ſingulis cauſis motis,& mouendis an in cauſa beneficiali ,& matrimoniali ad agendum, & defendendum comparere poſsit.deci.27. nu. 1.eiſ.fo.& tit.

Procurator laycus eſſe poteſt in cauſa beneficiali ad agendum licet non ad eligendum.deci.27.nu.3.eiſ.fo.& tit.

Procurator abbatis ſi contingat ipſum abbatem ad alium monaſterium transferri an procedere poſsit in cauſa.deci.28.n.1.eiſdem fo.& ti.in no.

Procurator

Procurator ſubſtituens cum clauſula, donec uices ſuas ad ſe di xerit reuocandas ſi poſt ſubſtitutionem procedat cenſebitur re uocaſſe ſubſtitutum.deci.30.nu.1.eiſdem fo.& tit.

Procurator generalis,& non ſpecialis cõſequitur inducias ad do minum conſulendum.deci.31.nu.1.eiſdem fo.& titu.

Procurator generaliter conſtitutus in omnibus,& ſingulis cauſis contra quaſcunque perſonas,& corá quibuſcunque iudicibus an admitti debeat,ad cauſas tunc nondum ſed poſtea exortas? deci.32 nu.1.fo.23.eodem titu.

Procurator ſubſtitutus ad habente facultatem a domino cenſe tur conſtitutus a domino & id eo poteſtas eius non finitur re in tegra per mortem ſubſtituentis, ſecus ſi fuiſſet ſubſtitutus ex fa cultate a lege conceſſa procuratori poſt litis cõteſtationem. de ci.33.nu.1.eiſdem fo.& ti.in no.

Procurator qui ſententiam obtinuit an agere poſsit in ſecunda in ſtantia contra illum pro quo ſententiam obtinuit,& dare obie ctus eoſdem per ordinarium datos in prima inſtãtia quos ipſe impugnauerat.deciſ.34.nu.1.eiſdem fol & tit.

Procurator ſiue defenſor an interuenire poſsit pro reo contra quẽ inquiritur ad effectum priuationis. deciſ.35. numer.1. eiſdem fol.& titu.

Procurator poteſt interuenire in cauſa inquiſitionis de crimine non impediente ordinis executionem.eadem deci.nu.2.

Procurator Decani, & capituli pro omnibus beneficiatis eiuſdẽ eccleſiæ conſtitutus an poſsit pro ſingulis procurare.deciſ.36. nu.1.fo.24 eodem titu.

Procurator admittitur in omni caſu quo ſententia contra abſen tem ferri poteſt.deci.37.nu.2.eiſdem fo.& ti.

Procurator quare non poſsit in criminalibus interuenire? eadem deci.nu.3.

Procurator ſi ex parte accuſati interuenerit non ualet proceſſus, ſecus ſi ex parte accuſatoris ſecundũ .Io.de lign. eadem deci. poſt medium.

Procurator effectus dominus litis ſicut dominus tacite uel expreſ ſe factum procuratoris ratificare poterit, & quid in habente fa cultatem ſubſtituendi.deci.38.nu.1.eiſdem fo.& titu.

Procurator cum facultate ſubſtituendi ſciens alium non expreſ ſe ſubſtitutum proſequi an ſi poſtea eundẽ expreſſe ſubſtituat uideatur ratificare acta antea per eum habita. eadem deci.n.2.

Procurator ſubſtitutus ab habente mandatum ſubſtituendi cen ſetur a domino conſtitutus.eadem deci.in fine.

Procuratoris falſi actis ſi dominus utatur an ratificare illa cenſea tur? deci.39.nu.1.eiſdem fo.& tit.

Procurator conſtitutus a minore an proceſſum cum eo agitatum reddat nullum.deci.6.nu.2.fo.27.de iudi.in no.

Procurator an iurare teneatur de calumnia in animam ſuam etiã ſi principalis iurauerit.deci.2.nu.1.fol.30.de iura.calu. in no.

Procurator conſtitutus ad iurandum de ueritate in animam con ſtituentis an dicatur ſufficiens mandatum habere? ibidem nu mer.2.

Procurator habet capere initium illorum quæ agit in perſonam propriam.eadem deci.nu.2.

Procurator de conſuetudine Romanæ curiæ approbata a iure iu rat etiam in animam ſuam.ibidem.

Procurator in Romana curia nõ ſolum in animam Domini,ſed etiam in animam ſuam de calumnia iurare tenetur etiam ſi do minus iurauerit.deci.2.nu.1.eiſdem fo.& ti.

Procuratori non uidetur dominus niſi licita mandaſſe. deci.7.n. 2.fo.34.ut lit.penden.in no.

Procurator rei ſuperſtitis actore defuncto an poſsit uel debeat cũ procuratore ſurrogari in locum defuncti litem continuare. de ci.11.nu.3.eiſdem fo.& tit.in no.

Procuratores non poſſunt uariare poſitionem iuratam.dec.2 nu. 2.fo.45.de confeſ.in no.

Procurator etiam reuocatus teſtis eſſe non poteſt.deciſ. 11. nu. 1. fo.50.de teſti.in no.

Procurator depoſitus an poſsit eſſe teſtis in cauſam quam procu rauit? deci.52.nu.2.fo.68.de appella.in no.

Procurator non datus inuictus.deci. 12. circa medium.fol.75.de præben.in no.

Procurator excommunicatus quare non admittatur. deci.5.n.3. fo.80.de conce.præben.in no.

Procurator habens mandatum ſpeciale ad beneficium certi ualo ris acceptandum ſi acceptet minoris ualoris an præiudicet do mino? dec.13.nu. 2.fol.82.eodem tit.

Procuratoris factum an cenſeatur Dominus approbare ſi ſciat procuratorem fines mandati excedere,& non contradicat, ea dem deci.nu.3.

Procurator fines mandati excedendo nihil agit ea.deci.nu.2.

Procuratoris factũ regulariter præiudicat domino niſi ſciens ſta tim contradixerit.eadem deci.nu.3.

PROCVRATORIVM ad cauſas motas, & mo uendas extenditur ad futuras cauſas.deci.18.nu.1.fo.3. de re ſcrip.in no.

Procuratorium & reſcriptum delegationis ſunt multum ſimilia. deci.7 .nu.2.fo.20.de procu.in no.

Procuratorium autentico ſigillo munitum etiam abſque notarii, & teſtium ſubſcriptione ualet ad cauſas dũmodo ſigillum ſit recognitum uel probatum.deci.12.nu. 2.fo.20.eo.tit.

Procuratorium ad appellandum ab alicuius electione prouiſio ne,uel poſtulatione &c.licet expreſſa crimina & defectus in ip ſo continere debeat attamen ſecus eſt ſi contineat mandatum ad agendum,& defendendum.deci. 17.nu.2.fo.21.eo.ti.

Procuratorium concernens certas perſonas ad alias non extendi tur.deci.40.num.2.fo.34.eo. tit.

Procuratoria mandata ſunt ſtricti iuris,& non extenſibilia de per ſona ad perſonam.deci.11.nu.1.fo.34.ut lit.penden.in no.

PROFESSIO tacita,& expreſſa differunt. deciſ.15.nu. 3.fo.18.de offi.dele.in no.

PROROGARI multa poſſunt quæ de nouo incohari prohibentur.deci.21.in fine.fo.77.de præben.in no.

PROROGATA res non cenſetur innouata per proro gationem,ſed potius eadem reputatur ſicut ante. deci.21.n.8. fo.77.de præben.in no.

PROROGATIO fieri non poteſt de loco ad locum niſi in caſibus in iure expreſſis.deci.7.nu.3.fo.15. de offic.ui ca.in no.

Prorogatio quæ fit in alienum iudicem etiam ordinarium ex cer ta ſcientia & non per errorem fieri debet.ibidem.

PROTESTANS generaliter, uel ſpecialiter tacite uel expreſſe ſi actum directe contrarium faciat a proteſtatione re cedit.deci.15.nu.7.fo.18.de offic.deleg.in no.

Proteſtans per actum cõtrarium a proteſtatione ſua recedere cen ſetur.deci.6.nu.2.fo.32.de ca.poſſ.& proprie.in no.

PROVISIO,& mandatum de prouidendo de certo bene ficio uacante æquiparantur.deciſ. 1.nume.3. fol. 2. de reſcrip. in no.

Prouiſio,& præſentatio inter ſe differunt. deci.27. nu.1.fo.79.de præben.in no.

Prouiſio dat ius in re.deciſ.7. in fine. fol. 82. de conce. præben. in no.

PROXIMITAS in cauſis ſpiritualibus nihil operatur. deci.6.nu.3.fo.20.de procu.in no.

PVBES contrahens cum impubere etiam per uerba de præ ſenti ante tempora pubertatis poteſt cum alio pubere matrimo nium legitimum contrahere non obſtante promiſsione iuramẽ to firmata,& ſuperioris prohibitione.deci.2.nu.1.fo.91. de de ſpon.impu.in no.

PVNIRI non debet quis in alio nec in plus quam delique rit.deci.64.nu.6.fo.72.de appella.in no.

PVRIFICATIO gratiæ pauperis per duos ex executo ribus facta non conſtito de impedimento tertii executoris dũ modo de eo poſtea conſtet ualet.deci.4.nu. 2.fol.15.de offi.de lega.in no.

Purificatio gratiæ facta per executorem in forma pauperum ad inſtantiam conſanguinei impetrantis non habentis mãdatum ualet & poteſt fieri etiam ex officio, & in abſentia impetrantis licet ſit tutum ſuper hoc pronunciare. deci. 9.num. 2.fo.81.de conce.præben.in no.

RATVM habere non poſſum quod nomine meo non eſt geſtum.deci.29.nu.2.fo.22.de procu.in no.

Ratum habere poſſum quod nomine meo geſtum tacite uel expreſſe dummodo ratihabitio fiat infra tẽpus, quod actus eſſet gerendus per me.deci.23.circa medium. fo.82.de conce. præben.in no.

RECEPTIO per capitulum ad canonicatum per Papã collatum eſt quid facti.deci.14.num.3.fol.18. de offic.deleg. in no.

RECEPTVS in canonicum auctoritate apoſtolica præ fertur cæteris qualitercunque uenientibus in petitione præben dæ uacantis.deci.12.nu.2.fo.81.de conce.præben.in no.

RECTOR in cuius parrochia ædificatur aliqua capel la habet ius præſentandi ad dictam capellam,& præſentatum epiſcopus inſtituet.deciſ.4. circa finem.fol.80.de conce.præ ben.in no.

Rector in dimẽbratione alicuius eccleſiæ ſeu bonorum eiuſdem per aliquem legatum de latere faciẽda uocari debet & cauſæ ueritas expreſſe uera eſſe debet, tractatus, & aliæ ſolemnitates iuris ſunt ſeruandæ.deci.1.nume.1.fol.85.de re eccle.non ali. in no.

REGVLA a minori uel pari non habet locum in beneficia libus.deci.2.nu.7.fo.13.de fil.presby.in no.

Regula doli petis non uendicat ſibi locum in petitorio.deci.16. in fine.fo.38.de reſti.ſpolia.in no.

REMEDIVM ordinarium quandiu ſupereſt non eſt recurrendum ad extraordinarium.deci.34.nu.2.fo.65.de appella.in no.

Remedium extraordinarium quam diu ſupereſt ordinarium nõ eſt concedendum ſi pari paſſu utrũque ambulat.deci.62.nu.2. fo 71.eodem tit.in no.

REMISSIO pro inſtrumentis producendis non datur ſed bene pro ſignis, & ſigillis recognoſcendis.dec.6.num.fo.47.de proba.in no.

Remiſsio licet pro dilatoriis exceptionibus, & aliis præambulis uel incidentibus uel emergentibus in cauſa regulariter non detur extra curiam tamen pro exceptionibus peremptoriis ut puta contra teſtes uel alias bene conceditur ad partes.ibidem.

Remiſsionis litera poſtquam eſt bullata auditor ſine noua commiſsione procedere non poteſt.deciſ.4.nume.1.fol.49.de teſti. in no.

Remiſsio in ſecunda inſtantia licet noui articuli dentur non eſt iterato concedenda.deci.16.n.1.fo.50.eo.ti.in no.

Remiſsio ubi articuli aliqui per teſtes aliqui per ſcripturam ſunt probandi conceditur ſecus ubi articuli uenirent probandi, per ſcripturam.deci.17.eiſdem fol.& titu.

Remiſsione decreta in prima inſtantia pro articulis admiſsis an ſi pars negligens fuerit in prima inſtãtia poſsit in ſecunda uti. & illam proſequi.deci.20.eiſdem fo.& tit.

REMISSORIA non datur ad partes ſuper attentatis, ſed datur terminus ad probandum in curia.deci.4.n.3.fo.33. ut lit.penden.in no.

RENVNCIANS liti & cauſæ & beneficio tenetur ad fructus perceptos ſi poſſeſsionem facto non dimiſerit.deci.1.n. 2.fo.11.de renun.in no.

Renuncians liti & cauſæ non cenſetur iuri ſibi competenti renũciare.deci.3.nu.1.eiſdem fo.& titu.

Renuntiantibus iuribus ſuis non datur ad illa regreſſus. deciſ.4. nu.2.fo.11.eodem titu.

RENVNTIARI futuræ ſucceſsioni per pactum iuramento uallatum an poſsit?deci.1.nu.8.fo.8.de conſue.in no.

Renuntiare liti, & renuntiare iuri, differunt.deci.3.num.1. fo.11. de renun.in no.

Renuntiare quilibet poteſt iuri, ſiue priuilegio ſibi conceſſo.deci. 20.nu.2.fo.20.de procu.in no.

Renuntiari iuri in fauorem ſui introducto cuicunque licet. deciſ. 32.nu.3.fo.64.de appella.in no.

RENVNCIATIO litis fieri debet coram proprio auditore cauſæ alias non ualet.deci.3.n.1.fo.11.de renun. in no.

Renunciatio iuris non ualet niſi fiat in manibus ordinarii collatoris aut Vicecancellarii, uel alterius de ſpeciali mandato Papæ.ibidem.

Renunciatio facta abſente parte an teneat?ibidem.

Renunciatio beneficii reſeruati facta in manibus ordinarii obſtat agenti petitorio, uel poſſeſſorio quamuis Papa eandem renunciationem non admittendo poſſet renunciantem in petitorio annullare.deci.4.nu.1.fo.12.eodem ti.

Renunciatio ſpontanea licet non admiſſa obſtat repetenti uel agenti petitorio, ſeu poſſeſſorio ibidem.

Renunciatio metu facta uenit reſcindenda.deci.5.nu.1.eiſdem fo.& tit.

Renunciatio beneficii debet eſſe uoluntaria alias non ualet.eadem deci.nu.2.

Renunciatio expreſſa, & tacita differunt.deci.15.nu.4.fol.18.de offi.delega.in no.

Renunciationem ille recipit qui poteſt ipſum renunciantem inuitum reſtituere.deci.7.nu.1.fo.27.de iud.in no.

Renunciatio primi debet præcedere collationem ſecundi beneficii.deci.12.nu.3.fo.55.de re iudi.in no.

RESCRIPTVM primum ad hoc ut reuocetur per ſecundum eſt neceſſe quod fiat mentio expreſſa de primo, & de contentis in ipſo.deci.6.nu 2.fo.2.de reſcrip.in no.

Reſcriptum impetratum per clericum cõtra laycos abſque clauſula, & quoſdam alios non comprehendit religioſos non nominatos in ipſo.deci.8.nu.1.eiſdem fo.& tit.

Reſcriptum an comprehẽdat uigore clauſulæ, & quidam alii in ipſo appoſitæ perſonas maiores expreſsius. eadem deci. nu.2. eiſdem fo.& tit.

Reſcriptum cum clauſulis generalibus an extendatur ad controuerſiam ortam poſt impetrationem. deci.18. nume.2.fol.3.eodem titu.

Reſcriptum contra legem quo caſu ſit ualidum?deciſ.32.nume. 2. fol.6.eodem ti.

Reſcriptum citius uiciatur ex falſa expreſsione quam taciturnitate eadem deci.nu.5.

Reſcriptum licet ſit ſubrepticium tamen per illud datur iuriſdictio cum ope exceptionis ſit annullandum.deci.13.n.2.fo.17. de offi.deleg.in no.

Reſcripta non extenduntur ad futuras cauſas.deci.32.nu.1.fo. 23.de procu.in no.

Reſcripti uerba ſæpe impropriantur in libello ſiue modo poſtea agendi.deci.2.nu.4 fol.26.de aliena.iu.mu.ca.fac. in no.

Reſcripti impetratio non eſt actus iudicialis, ſed eſt extraiudicialis.deci.6.nu.2.fo.27.de iud.in no.

Reſcripta ſunt ſtricti iuris nec extenduntur ad caſus in eis nõ expreſſos.deci.19.nu.3.fol.32.de poſſeſ.& propric.in no.

Reſcriptum potius in dubio interpretari debemus ut ualeat quã pereat.eadem dec.in fine.

Reſcriptum perſonale non tranſit ad alias perſonas quam in eo expreſſas.deci. 10.nu.1.fol.34.ut lit.pen.in no.

Reſcriptum an cenſeatur extinctum altero colitigante mortuo. ibidem.

Reſcripta ſunt perpetua.deciſ.3.nume.5.fo.40.de dol.& contu. in no.

Reſcriptum ſuper futuris appellationibus, ſeu cauſis impetratũ non ualet.deci.2 nume.1.fo.52.de except.in no.

Reſcriptum gratioſum per quod alteri præiudicium infertur nõ ualet niſi de primo mentionem faciat. deci. 12.nu.2.fol.55.de re iudi.in no.

Reſcriptum commune eſſe cenſetur.deciſ.7.in princi.fol.60.de appella.in no.

Reſcripto obtento per actorem poterit cum ſuis qualitatibus reus uti.deci.32.n.1. fo.64.eodem tit.in no.

Reſcriptum ſubreptitium dat iuriſdictionem.deci.60.n.2.fo.70. eodem titu.

Reſcriptum ſine mandato ſpeciali impetratum eſt nullum.deci. 61.nu.1.eiſ.fo.& ti.

Reſcriptio poteſt reus uti contra ipſum impetrato etiam inuito impetrante, & etiam ſecundum aliquos ante præſentationem. ibidem.

RESERVATIO papalis inficit titulum, & poſſeſsionem.deci.3.nu.1.fo.36.de reſti.ſpolia.in no.

Reſeruatiuus apprehẽdens poſſeſſorium beneficii per alium etiã iniuſto occupati cadit in pœnam.C.cum qui de preben.in 6. eadem deci.nu.2.

Reſeruatiuus non poteſt propria auctoritate poſſeſsionem beneficii per alium detenti apprehendere, & detentorem eiicere, quãtumcunque notorie ius non habentem. ibidem.

Reſeruatio beneficii licet impediat collationem ipſius tamen non impedit reſignationem.deciſ.1.numer.3.fol.85. de re. permu. in no.

Reſeruatio Papæ afficit beneficium ſuper, & de quo, & inficit totum quicquid diſponitur in contrarium.ibidem.

RESIGNATIO beneficii facta pro liberando fratre e carceribus an teneat?deci.7.nu.1.fo.12.de renun.in no.

Reſignationem recipere eſt iuriſdictionis uoluntariæ. deci.6.nu. 1.fo.87.de re.permu.in no.

Reſignatio facienda eſt in manibus illius qui poteſt inuitum deſtituere.deci.6.prope med.fo.87.eodem ti.in no.

RESTITVTIO aduerſus treis ſententias cõformes nõ eſt danda niſi prius conſtet de iniuſtitia alicuius earũdem.deci.1.nu.1.fo.25.de reſti.in inte.in no.

Reſtitutio in integrum aduerſus treis ſententias diffinitiuas quadriennio præſcribitur computando a die ſententiæ ultimæ, & quid ſi petatur aduerſus probationes ommiſſas in prima inſtantia.deci.2.nu.1.eiſdem fol.& titu.

Reſtitutio in integrum propter lapſum fatalium an requirat litis conteſtationem, & quid ſi ſuper reſtitutione officium iudicis principaliter intentetur?deci.3.nu.1.eiſdem fo.& tit.in no.

Reſtitutio aduerſus fatalia incidenter & non principaliter petitur.ibidem.

Reſtitutio ubi per uiam principalis petitionis petitur requiritur conteſtatio

cõteſtatio litis ſecus ſi incidẽter ſuper occurſis in iudicio quia non proceditur tunc ordine.ibidem.

Reſtitutio ad appellandum non requirit litis cõteſtationem. deci.4.num.1.eiſdem fo.& titu.

Reſtitutionẽ ad appellandum petens a ſententia diffinitiua quæ alias tranſiuit in rem iudicatam debet probare ultra impedimẽta aliquid de iure ſuo,& leſione.deciſ.5.nu.1.eiſdem fo.& tit.

Reſtitutionem petenti aduerſus treis ſententias latas pro poſſeſſore non præſtatur cautio pro expenſis a uictore.deciſ.6.nu.2.eiſdem fo.& ti.

Reſtitutio liberi hominis niſi titulus probetur denegatur.deci.2.nu.2.fo.36.de reſti.ſpolia.in no.

Reſtitutio in cauſa matrimoniali non datur niſi docto de titulo.ibidem.

Reſtitutio eſt deneganda quando conſtat de non iure agentis.deci.16.n.1.fo.38.eodem titu.

Reſtitutio ad appellandũ coram iudice ad quem & non a quo petenda eſt.deci.2.circa finem fo.4.de dol.& contu.in no.

Reſtitutio in criminalibus denegatur.deci.2.n.2.fo.44.de ſequeſtra.poſſe.& fruc.in no.

Reſtitutio ad appellandum a diffinitiua quæ tranſiuit in rem iudicatam non petitur per excõmunicatum niſi in cauſa matrimoniali,& beneficiali.deci.7.nu.1.fo.53.de excep.in no.

Reſtitutio aduerſus ſententiam non conceditur quandiu quis appellare poteſt.deci.34.nu.1.fo.55.de appella.in no.

Reſtitutio ad appellandum leuius conceditur quam aduerſus ſententiam.deci.51.circa medium.fo.68.eo.tit.in no.

Reſtitutio ad appellandum non conceditur illi qui appellationem extraiudicialiter interpoſitam non eſt proſequutus,& ob id in eius contumaciam lata fuit ſententia niſi doceret de ſuo intereſſe.deci.53.in fi.fo.69.eo.ti.in no.

RESTITVTVS ad appellandum a die reſtitutionis infra decendium debet appellare.deci.62.num.1.fo.71.de appella.in no.

RETRACTARI non debet quod eſt factum legitime.deci.58.nu.4.fo.70.de appella.in no.

REVS actore non ueniente poteſt,& debet abſolui ab inſtantia iudicii præmiſsis tribus citationibus.deci.3.nu.1.fo.40.de dol.& contu.in no.

REO in cauſa prophana dantur quadraginta dies actori triginta ad ponendum & articulandum.deci.2.nu.4.fo.44.de ſequeſt.poſſeſ.& fru.in no.

Reorum eſt fugere,actorum inſtare.deciſ.2.circa finem.eiſdem fo.& titu.

Reorum partes ſunt fauorabiliores quam actoris.ibidem.

Reus,& poſſeſſor de cuius non iure conſtat contra reſeruationẽ tam in perſonam quam in gratiam poteſt dare obiectus ad effectum abſolutionis reportandæ non autem adiudicationis.deci.4.nu.1.fo.54.de re iudi.in no.

Reus non eſt a poſſeſsione ſua expellendus ſed potius ab impetitione actoris abſoluendus ubi de non iure actoris conſtat licet reus nullum ius habeat.eadem deci.nu.2.

RIGOR iuris ex rationabili cauſa ſæpe ommittitur.deci.2.nu.4.fo.14.de biga.in no.

Rigor iuris ſcriptus æquitati præfertur.deciſ.1.in fine.2.col.fol.86.de re.permu.in no.

SCIENTIA certa Principis an proprio motu in literis non expreſſo uitium ſurreptionis excludat.deciſ.6.nu.1.fo.74.de præben.in no.

Scientia certa idem operatur quoad clauſula non obſtante.ibidẽ.

SCRIPTVRAM eſſe de eſſentia legis dicere non eſt peccatum.deci.1.n.2.fo.1.de conſtitu.in no.

Scriptura autentica in aliquo libello mentionata ante litis conteſtationem eſt ædenda.deci.2.nu.1.fo.46.de proba.in no.

SENEX uidelicet octogenarii ualetudinarii a perſonali cõparitione excuſantur.deci.9.nu.1.fo.28.de iudi.in no.

SENTENTIA lata cũ primo procuratore reuocato per conſtitutionem alterius,ſi reuocatio ad notitiam ipſius,uel iudicis peruenerit eſt nulla.deci.2.nu.1.fo.19.de procu.in no.

Sententiæ uerba in cuius perſona ſint cõcipienda.ibidem in fine.

Sententia abſolutoria pro abſente ferri poteſt.deci.10.n.3.fol.20.eodem titu.

Sententia quomodo ſit cõcipienda contra defenſorem admiſſum pro inquiſito citato per ædictum ut ſit per inquiſitionẽ &c.beneficio priuetur.deci.35.nu.2.fo.23.eodem tit.

Sententia ultima finem imponit liti,& ſuccedit loco primæ.deci.2.nu.3.fo.25.de reſti.in integ.in no.

Sententia ſuper nullitate proceſſus lata uim diffinitiuæ habet.deci.5.nu.2.fo.30.de lit.conteſt.in no.

Sententia a non ſuo iudice notoriæ lata uel quæ continet intollerabilẽ errorem ſine difficultate,& ordine eſt relaxanda etiam ſi error uel iniquitas colligi poſsit ex actis.ibidem.

Sententiæ tres conformes in poſſeſſorio ante ingreſſum petitorii ſunt plenæ executioni mandandæ.deci.20.circa med.fol.32.de cau.poſſe.& proprie.in no.

Sententia reuocatoria attentatorum uim diffinitiuæ habet.deci.1.nu.1.fo.33.ut lit.penden.in no.

Sententia interlocutoria uim diffinitiuæ habens non regulatur ſecundum terminos clem.appellanti ſecus quoad effectum.C.cordi.eadem deci.nu.2.

Sententia ſuper attentatis quando dicatur uim diffinitiuæ habere.eadem deci.nu.3.

Sententia iuris non minus efficaciæ eſt quam ſentẽtia hominis & agenti etiam poſſeſſorio obſtat utraque.deci.3.nu.5.fol.36.de reſti.ſpolia.in no.

Sententia iuris in quo differt a ſententia hominis,eadem deciſ.nume.5.

Sententia ſuper proprietate an tollat etiam poſſeſsionem.ibidem.

Sententia eſt actus iuris ciuilis.eadem deciſ.nu.6.

Sententia in mutuum fertur.eadem deci.in fine.

Sententia debet eſſe certa,& clara.deci.4.nu.2.fo.37.eodem tit.

Sententia in acceſſoriis generalis ferri poteſt quæ coram executore poſtea uenit declaranda.ibidem.

Sententia pro ſpoliato lata ſuper poſſeſſorio antequam procedatur in petitorio eſt plenæ executioni,mandanda,ſecus ſi ſit lata pro ſpoliante..deci.2 .nu.1.fo.38.eodem tit.

Sententia ab inſtantia iudicii dicitur interlocutoria.deciſ.3.nu.3.fol.40.de dol.& contum.in no.

Sententia habens uim diffinitiuæ regulatur ſecundum taxationem uti diffinitiua.deci.5.nu.1.eiſdem fo.& titu.

Sententia ſuper attentatis eſt executioni.demandanda antequam de principali cognoſcatur.ea.deci.in fine.

Sententia quæ ex noua actis reuocatur an excuſet a cõdemnatione expenſarum factarum in ſecunda inſtantia,& quid ſi ex eiſdem.deci.10.n.1.fol.41.eodem titu.

Sententia diffinitiua non poteſt contra non citatum non confeſſum aut non conuictum promulgari.deci.17.num.2.fo.42.eodem titu.

Sententia reſtitutionis non fertur niſi probato uel exhibito titulo colorato.deci.7.nu.3.fo.47.de proba.in no.

Sententia inter alios lata regulariter poſſeſſori non præiudicat.deci.14.nu.1.fo.48.eodem titu.

Sententia lata inter aliquos non debet tertio præiudicare quo ad actionem uel exceptionem pariendi,& quid quoad poſſeſsionem.deci.15.nu.3.fo.48.eodem ti.

Sententia interlocutoria parte abſente lata etiam non contumace ualida eſt.deci.8.nu.2.eo fo.de teſti.in no.

Sententia in cauſa matrimoniali non tranſit in rem iudicatam,& in ipſa exuberat officium iudicis.deci.7.in fi.fol.53.de excep.in no.

Sententiæ treis latæ ſuper attentatis ſunt ante omnia executioni mandandæ antequam ueniatur ad negocium principale.dec.2.nu.1.fo.54 de re iudi.in no.

Sententia abſolutoria ſed non adiudicatoria ferri poteſt pro reo excommunicato abſente,& per procuratorem ſe defendente.deci.7.nu.1.fo.55.eod.titu.

Sententia in cauſa beneficiali non tranſit in rem iudicatam quin docto de errore reuocari non poſsit ſicut in cauſa matrimoniali.deci.16.circa finem.fo.56.eo.titu.

Sententia diffinitiua uel habens uim diffinitiuæ lata contra citatum ad audiendum uoluntatem domini auditoris non ualet deci.27.nu.1.eiſdem fol.& titu.

Sententia diffinitiua proferri debet in ſcriptis quæ probari poteſt per teſtes.deci.19.nu.1.fo.57.eodem titu.

Sententia ſuper deſertione appellationis a diffinitiua uel peremptoria exceptione habet uim diffinitiuæ ſecus ab interlocutoria.deci.21..eiſdem fo.& tit.

Sententia interlocutoria ſuper peremptoriis exceptionibus lata habet certas ſuas executiones,& effectus magnos.eadem deci.circa finem.

Sententia lata contra non legitime citatum eſt ipſo iure nulla.deci.22.nu.1.eiſdem fo.& titu.

Sententia interlocutoria lata parte non uo cata licet ſit iniuſta ab ea non extiterit appellatum ualebit,& tenebit.eadem deci,nume.2.

Sententia an & quando lata inter duos litigantes præiudicet tertio poſsidenti.deci.24.nu.1.fo.58.eodem titu.

Sententia ſuper attentatis habet uim diffinitiuæ & ideo clem.appellanti non uendicat ſibi locum in ea. deci.21.nu.1.fo.61.de appella.in no.

Sententia lata per iudicem primum a quo poſt appellationem interpoſitam coram iudice ad quem non reuocatur per uiam attentati ſub prætextu inhibitionis primi iudicis ad quem per ipſum reuocatæ,ſed a futuro euentu pendebit.deci.65.nu.1.fol.72.eo.tit.

SEPARATORVM ſeparata ratio eſſe debet.dec.16.nu.2.fo.78.de præben.in no.

SEQVESTRVM fructuũ obtentum in terminis clem.unice.de ſequeſtra.poſſe.& fru.an ceſſet ſi ſententia in poſſeſſorio lata infirmaretur per unam ſententiam.deciſ.20.n.1.fo.32.de cau.poſſe.& proprie.in no.

Sequeſtrum non datur contra poſſeſſorem ſi ſententia pro petitore non eſt lata.deci.4. nu.2..fol.45..de ſequeſtra poſſe.& fruc.in no.

Seruus hæres inſtitutus non dicitur maiores extimationis quam prius nec propterea Dominus locupletior. deciſ. 16. col.2, in prin.fol.78.de præben.in no.

SIGILLVM ad cauſas non facit fidem in aliis. deci. 12.nu.2.fo.20.de procu.in no.

Sigillum autenticum quod dicatur?eadem deci.in fine.

Sigillum epiſcopi ex generali conſuetudine reputatur autenticum.deci.1.nu.1.fo.46.de proba.in no.

SIMVLATIONIS cauſæ ſunt treis ſpecies.deci. 7.n.5.fo.88.de dona.in no.

SOCIVS ſocii mei non eſt meus ſocius.dec.12.nu.2.fo.50.de teſti.in no.

SOLLICITATOR in cauſa per Dominum miſſus nõ poteſt eſſe teſtis ſecus ſi procuratorem.deci.12.n.1.fol. 50.de teſti.in no.

SOLVTIO facta prælato putatiuo non liberat debitorem niſi cum eo contraxiſſet.deci.1.in 3.addi.fo.35.de reſti.ſpolia.in no.

Solutio ubi fieri certo termino & loco debet an poſsit procedi in eo loco contra non ſoluentem tanquam contra latitantem. deci.1.nu.2.fo.39.de dol.& contu.in no.

Solutio continuata per triennium facit præſumi retro debitum ſolutum.deci.3.nu.1.fo.85.de loca.& condu. in no.

SPECIES extracta de ſuo genere amplius non includitur ſub ipſo.deci.14.nu.1.fo.35.ut lit.penden.in no.

SPES firma ubi adeſt ex cauſa præcedẽti de certo effectu certam conſequentiam neceſſariam habente proximæ producendo,habetur idem effectus ac ſi tẽpore cauſæ fuiſſet productus.deciſ.21.nu.4.fo.77.de præben.in no.

Spes radicata in aliquo iure de præſenti competenti eſt attendenda in gratia principis ad effectum ut dicatur præiudicium tertii uiri afferri.deci.21.nu.5.eiſdem fo.& titu.

SPIRITVALIA extimationem ſiue intereſſe non capiunt.deciſ.6.n.1.fo 20.de procu.& deci.2.circa fin.fo.80. de conce.præben.in no.

SPOLIATOR niſi probatum fuerit uiolentiam intuliſſe non uenit condemnandus in fructibus a tempore ſpoliationis.deci.10.nume.1. fo.37.de reſti.ſpolia.in no.

Spoliator non dicitur qui poſſeſsionem ſua continuat. deci.11.in fine.fo.38.eodem tit.in no.

SPOLIATVS beneficio an poſsit ſuo titulo renunciare? uel pactum facere de non agendo interdicto unde ui.dec.3. n.4.fo.12.de renun.in no.

Spoliato non expedit quod ablata ſibi ſtatim in libello ſpecificet quia probata uiolentia ſtabitur eius iuramento de rebus ablatis,& ualore earum.deci.1.nu.1.fol.14.de his que.ui.metu. ue.ca.fi.in no.

Spoliatus pluribus uicibus in eodem iudicio poteſt ante concluſionem in cauſa ſuſpendere petitorium.deciſ.8. nu.1.fo.32.de cau.poſſe.& proprie.in no.

Spoliatus habens primam ſententiam an poſsit in ſecunda inſtantia parte contradicente ad petitorium per ſe ſuſpenſum redire.deci.2n.nu.1.eiſ.fo.& ti.

Spoliatus ſi poſt obtentam ſententiam in poſſeſſorio quæ tranſiuit in rem iudicatam intrauit poſſeſsionem beneficii ſine executore fructus percipiendo.an cadat a iure ſuo in petitorio. eadem deci.nu.2.

Spoliatus agens interdicto unde ui. tenetur docere de titulo ne detur uiuoſus ingreſſus.deci.2.n.1.f.36. de reſti. ſpolia.in no.

Spoliato agenti reſtitutorio an obſtet Papalis reſeruatio.deciſ.3.num.1.& 3.eiſdem fo. & titu.& quid de aliis reſeruationibus ibidem.

Spoliato agenti reſtitutorio nõ poteſt obiici quæſtio proprietatis.ibidem.

Spoliatus beneficio quod cum altero incompatibili retinebat nõ eſt reſtituendus.ea.deci.nu.4.

Spoliato an obſtet exceptio ſententiæ contra ſe latæ.deci.3.nu.5.fo.37.eodem titu.

Spoliatus petens reſtitui ad præbendam quid probare habeat?deci.12.nu.1.fo.38.eodem titu.

Spoliatus agens poſſeſſorio ad præbendam non tenetur probare fundum ex cuius poſſeſsione dicit ſe apprehendiſſe poſſeſsionem ad præbendam ſpectaſſe.deci.13.n.1. eiſdem fol. & tit.

Spoliatus una re præbendalis apprehenſa & ſpoliata debet reſtitui ad omnes alias res,& iura.deci.14.nu.1.eiſdem fo.& ti.

Spoliatus ante ingreſſum petitorii debet integraliter reſtitui.deciſ.15.nu.1.eiſ.fo.& ti.

Spoliato agenti interdicto obſtat ſpontaneæ renunciationis exceptio.deci.16.nu.1.eiſdem fo.& titu.

Spoliato agenti interdicto obſtat pactum de non petendo,uel non agendo.eadem deci.nu.4.

Spoliatus tenetur de ſtilo potius quam de iure coloratum titulũ producere.ibidem.

Spoliato ſufficit ad colorandum titulum probare ſuperioris auctoritate poſſeſsionem beneficii apprehendiſſe.ibidem.

Spoliato obſtat exceptio uiolentiæ notoriæ eadem deciſ.in fine.

Spoliato an obſtet iuramentum de non petendo reſtitutionem,& quid de pacto de non agendo?deci.18.nu.1.fo. 39. eodem ti.

Spoliationis exceptio non repellit aliquem ab agendo niſi ſpoliãtem mandantem uel ratum habentem.deci.20.num.1. eiſdem fo.& titu.

Spoliationis exceptio facta a tertio obſtat agenti petitorio .ibidẽ.

Spoliato exceptio ſpoliationis rerum priuatarum an obſtet? eadẽ deci.nu.2.

Spoliationis exceptio factæ a tertio,an poſsit opponi executioni? eadem deci.in fine.

Spoliato agenti poſſeſſorio an obſtet exceptio quod eo tempore quo beneficii poſſeſsionem intrauit alius per cuius obitum dixit ſe idem beneficium occupaſſe & poſſeſsionem habuiſſe tũc adhuc uixit illudq́ beneficium tenuit,& poſſedit?deci.21.n.1.eiſdem fo. & tit.

Spoliato agenti interdicto non obſtat intruſionis uel non canonicæ inſtitutionis exceptio,eadem deci.nu.2.

Spoliato agenti interdicto unde ui, ſufficit probare quod iam poſſedit quamuis non probet ſe tempore ſpoliationis poſſediſſe.deci.4.nu.2.fo.46.de proba.in no.

Spoliatus agens interdicto unde ui,an ſi dicat in articulis ſe beneficium aliquod canonice,& legitimæ poſſediſſe, & ſpoliatum eſſe petens reſtitui licet non producat ſuam inſtitutionem, nec dicat per quem fuerat inſtitutus ſit audiendus.deci.7.nu.1.fo.47.eodem titu.in no.

Spoliatum petentem reſtitutionem beneficii oportet probare poſſeſsionem habuiſſe ab illo qui habuit auctoritatem inſtituẽdi. eadem deci.nu.2.

Spoliatus petitorium,& poſſeſſorium intentans,& demum ſuſpẽſo petitorio obtinens in poſſeſſorio recuperatis fructibus & expenſis ſi ſuccumbat in petitorio condemnatur in fructibus a tẽpore motæ litis in petitorio citra perceptis.deciſ.18.n.1. fo.57.de re iudi.in no.

SPOLIVM ultimum ſemper purgandum eſt.deciſ.27.in fine.fo.63.de appella.in no.

STATVTVM ſe prohibeat de maleficio cognoſci poſt annum an pro delicto occulto cognoſci poſt dictum tempus poſsit?deci.2.nu.3.fo.92.de iniur.in no.

STILVS curiæ propter dubietatem doctorum ſecundum omnes pro iure ſeruandus eſt.deciſ.1.n.2.fo.13. de fil.presby.in no.

Stilus ſacri palatii pro iure habetur.deci.2.nu.3.fo.59. de appel.in no.

SVBDELEGATVS delegati a Principe non poteſt articulum cauſæ cognitionem requirentem,ſubdelegare. deci.8.nu.3.fo. 16. de offi.delega.in no.

SVBCOLLECTORES non dicuntur iudices ſed negotiorum geſtores.deci.10.nume.2.fo.17. de offi.delega.in no.

SVCCEDENS in ius alterius iuſtam ignorantiæ cauſam habere dicitur.deci.1.nu.2.fo.49.de teſti.in no.

SVCCESSIO aſcendentis debetur proximiori deſcendē-ti ratione cognationis.deci.1.nu.5.fo.7.de conſuetu.in no.
Succeſsio in eccleſiaſticis hæreditatibus locum non habet.deciſ.13.nu.6.fo.11.de procu. in no.
Succeſsio in beneficialibus licet detur non tamen hæreditaria. deci.1.circa finem.fo.85.de loca.& condu.in no.
SVCCESSOR uniuerſalis ſuccedit in iure litis,& cauſa. deci.19.nu.3.fo.11.de procu.in no.
Succeſſor eodem iure, quo & prædeceſſor uti poteſt.deciſ.10.n.4 fo.34.ut lit.penden.in no.
Succeſſor contractui inito per prædeceſſorē ſuum an ſtare teneatur?deci.1.nu.2.fo.85.de loca.& condu.in no.
Succeſſor debet fauorabiliter proſequi quos nouit ſuo prædeceſſori fideliter paruiſſe.eadem deci.ultra medium.
Succeſſor locantis an teneatur ſicut ipſe locans?deci.2.in princi. eiſdem fo.& tit.
Succeſſor recipiendo annuam penſionem pro re locata a prædeceſſore ad certum tempus an uideatur ratificaſſe dictam conductionem?eadem deciſ.circa med.
Succeſſor quando tenetur ratificare geſta per ſuum prædeceſſorem?eadem deci.in fine.
SVFFICIENTIA probari an poſsit per teſtes.deci.8. nume.1.fo.47.de proba.in no.
SVORVM appellatione nedum continentur parentes, & conſanguinei ſed etiam domeſticæ perſonæ.deci.7.num.4.fo.12.de renun.in no.
SVRROGATIO in lite, & iuribus defuncti uim collationis habet,& ideo debet in ipſa fieri mentio de beneficiis obtētis.deci.18.nu.1.fo.76.de præben.in no.
SVRROGATVS in litem, & in ius quomodolibet cū petebat defuncto an cenſeatur etiam ſurrogatus ad poſſeſsionem licet expreſſe in gratia id non exprimatur?deci.5.nu.1.fo.34.ut lit.penden.in no.
Surrogatus in locum rei, & poſſeſſoris lite pendente defuncti an audiatur? petendo per uiam attentatorum reuocari poſſeſsionem apprehenſam per actorem, & quid in caſu quo tertius ſe intruſiſſet in beneficio?deci.10.nu.1.& 5.eiſdem fo.& titu.
Surrogatus poteſt eodem iure uti quo poterat ille in cuius locum uit ſurrogatus.eadem deci.nu.4.
Surrogatus in locum actoris defuncti an poſsit continuare litem cum procuratore ſuperſtitis?deci.11.nu.1.eiſdem fol.& ti.

TAXA eſt pars gratiæ.deci.10.num.3.fo.47. de proba. in no.
TAXATIO fructuum reſtituendorum eſt acceſſorium quodam ad executionem ſententiæ quod ſicut principale expediri poteſt.deci.31.nu.1.fo.6.de reſcrip.in no.
TAXATIO fienda ſuper rebus ablatis requirit citationem partis.deci.2.nu.3.fo.15.de his.que ui.metu.ue.ca.fi.in no.
TEMPVS datum in remiſsione pro teſtibus producendis, & recipiendis,an compromiſſo pendente curat?deci.2.num.1. fo.31.de dilat.in no.
Tempus appoſitum deciſioni,& non iuriſdictioni non eſt prorogabile.ead.deci.nu.1.
Tempus ad recipiendum apoſtolos quando currere incipiat.dec. 5.nume.1.fo.60.de appella.in no.
Tempus executionis poſt ſententias ſuper attentatis latas eſt de fatalibus ſubducendum.deci.15.nu.1.fo.61.eodem tit.
Tempora.C.ſtatuimus ſunt communia appellato, & appellanti.deci.17.circa medium.eiſdem fo.& tit.
Temporis adiectio in materia acceptationis præbendæ uidetur poteſtatem acceptandi reſtringere.deci.11.nu.3.fo.81.de conce.præben.in no.
Tempora in reſcriptis diuerſimode ſunt conſideranda.deciſ.21. nu.10.fo.85.eodem titu.in no.
TERMINI ſubſtantiales quo caſu abbreuiari poſsint,& an totaliter ommitti poſsint.deci.1.nu.1.fo.1.de reſcrip.in no.
Terminorum obſeruationis,& modi procedendi Vrbanus Papa V.auctor fuit.eadem deci.nu.1.
Termini aſsignatio habet conditionem tacitam licet non expreſſam ſi non uenerit in termino allegaturus rationes,& cauſas quare,&c.deci.17.nu.3.fo.28.de iudi.in no.
Terminorum ſeruandorum, ſeu reiterandorum tempus utile eſt, & non continuum.deci.1.nu.1.fo.31.de dilat.in no.
Termini ſacri palatii omnes cenſentur poſt litem conteſtatā peremptorii licet id non exprimatur.deci.1.nu.3.fol.44.de ſequeſtr. poſſe.& fruc.in no.
Termini omnes in palatio apoſtolico ſunt peremptorii licet id nō exprimatur.deci.10.nu.3.fo.55.de re iudi.in no.
Termini in prima inſtantia conſueti ſeruari debent in cauſa appellationis in curia commiſſa.deci.3.nu.1.fo.60.de appella. in no.
TERMINVS peremptorius inuentus eſt ut eſſet litium finis deci.2.nu.2.fo.44.de ſequeſtra.poſſe.& fruct.in no.
Terminus peremptorius excludit a productione exceptionū peremptoriarum uel probationum neceſſariorum ideo opus est reſtitutione in integrum.ibidem.
Termino pendente ad recipiendum apoſtolos an iudex procedere poſsit.deci.19.nu.1.fo.62.de appellat.in no.
Terminus ad proſequendum appellationem an poſsit per appellatum abbreuiari.deci.25.nu.2.fo.63.eo.titu.
Terminus hominis ſuccedit loco termini iuris.deci.25.in fine.eiſdem fo.& ti.
Terminus primus ad cauſam finiendam non poteſt abbreuiari etiam per iudicem.deci.32.nu.2.fo.64.eo.ti.
Termino ad proſequendum appellationem præfixo per appellātem tranſgreſſo an requiratur noua citatio?eadem deci.nu.6.
Termini præfixio non operatur delationem, nec deuolutionem negotii principalis ad curiam.ibidem.
Terminus perēptorius eſt excluſiuus nec poſt ipſum quis admittitur abſque reſtitutione.deci.64.nu.4.fo.71.eodem titu.in no.
Terminus certus ubi aſsignatur ad aliquem actum extra iudicialem explendum ſi in illo termino non expleatur poteſt reintegra poſt terminum expleri.deci.11.nu.2.fo.81.de conce.præben.in no.
Terminus octo dierum datus ad probandum exceptionem excōmunicationis an per iudicē prorogari poſsit?dec.4.nu.1.fo.93. de ſenten.excommu.in no.
TESTAMENTVM ſecundum rumpit primum licet in ſecundo aliquis hæres non ſit uel eſſe noluerit.dec.20.nu.2 fo.21.de procu.in no.
Teſtamenti cauſa trahit ad ſe cauſam inteſtati.deci.1.n.2.fo.88. de teſta.in no.
Teſtamenta omnia iura conantur ſuſtinere.ibidem.
TESTATORVM diſpoſitio quo iure rumpi poſſe dicatur.deci.1.nu.7.fo.7.de conſue.in no.
Teſtator ſi inſtituit quem ex dimidia diſponendo quod uenientes ab inteſtato habeant alias partes talis inſtitutus habebit nihilo minus alias partes.deci.1.nu.2.fo.88.de teſta.in no.
Teſtator non poteſt facere quin leges habeant locum in ſuo teſtamento.ea.dec.nu.2.
TESTATVS quando quis decedere dicatur.dec.1.nu.1. fo.88.de teſta.in no.
Teſtatus ut pro parte quis decedat,& pro parte inteſtatus lex prohibet.ea.deci nu.2.
TESTES,& inſtrumenta in quibus caſibus parē effectum habeant in iudiciis.deci.5.nu.4.fol.15.de offi.uica.in no.
Teſtium receptores dicūtur iudices delegati, & tam poſsint delegare,& committere uices ſuas alteri?deci.8.nu.1.fo.16.de offi.delega.in no.
Teſtes pœna ordinaria non puniuntur licet eorum crimina probentur.deci.1.circa finem.fo.28.de libel.obla.in no.
Teſtium receptio an ualeat lite non conteſtata ſuper libello appellatorio illos producentis licet reſpectu alterius partis libellus fuerit conteſtata?deci.1.nu.3.fo.19.de lit.conteſt.in no.
Teſtes affuturi ſuper articulis etiam impertinentibus in forma recipi poſſunt dummodo non peccent in materia.deci.5.n.3.fo. 45.de ſequeſt.poſſe.& fruct.in no.
Teſtes iidem uel alii ſuper eiſdē articulis iterato produci poſſunt non obſtante publicatione ipſorum dummodo non rite facta fuerit.deci.11.nu.1.fo.47.de proba.in no.
Teſtes qui infra terminum peremptorium datum ad probādum iurauerūt de rigore iuris poſt terminum examinari nō poſſunt ſecus de æquitate maxime ſi parti negligentia imputari non poſsit.deci.13.nu.1.fo.48.eo.ti.in no.
Teſtes ad requiſitionem partis recipiuntur quia ad officium iudicis illos examinare non pertinet ſine requiſitione partis.eadem deci.nu.3.
Teſtes infra terminum datum in remiſsione iurati poſſunt poſt illum examinari.deci.3.nu.1.fo.49.de teſti.in no.
Teſtium examen poteſt committi notario.ibidem.
Teſtes idem, & alii ſuper eiſdem articulis produci poſſunt non obſtante publicatione non rite facta.deci.11.num.1.fo.50.eodem titu.
Teſtium receptio ſuper articulis expreſſe non admiſsis in cauſa beneficiali an ualeat?deci.15.nu.1.eiſdem fol.& ti.

Teſtium productio facta in partibus abſentia non die ad quam pars citata fuit ſed ſequenti non ualet.ibidem.
Teſtis ſtatim rediens poſt dictum ſuum poteſt illud corrigere ſi errauit ſecus ſi ex interuallo.deci.19.eiſdem fo.& tit.
Teſtes etiam affuturi ſuper articulis non admittendis uel iam repulſis non debent recipi ſi ex defectus materiæ ueniunt repellendi.deci.21.nu.1.eiſdem fo.& titu.
Teſtis non citati depoſitio ſi in præſentia partis iurauerit ualet.deci.22.fo.51.eodem titu.
Teſtis ueritatem celans mortaliter peccat.eadem deci.nu.2.
Teſtes ſpontanei ſunt ſuſpecti de ſubornatione.ea.deci.in prin.
Teſtis dictum potius debet interpretari ut ualeat quam pereat.eadem deci.circa finem.
Teſtes quando debeant eſſe rogati,& quando non.ibidem.
Teſtium publicatio facta in poſſeſſorio an obſtet uolenti producere teſtes etiam ſuper articulis directæ contrariis in petitorio.deci.23.eiſ.fo.& tit.in no.
Teſtis nullus eſſe poteſt in cauſa propria.deci.52.nu.1. fo.68. de appella.in no.
Teſtis eſſe non poteſt qui conſimilem cauſam habet.ibidem.
Teſtium receptio in qua multa concurrunt,& habet fieri cũ cauſæ cognitione licet ſubdelegari poſsit attamen examinatio ipſorum non poteſt.deci.28.n.2.fo.84. de conce. præben.in no.
Teſtes ob crimina exceptiue contra ipſos probata licet repellantur non tamen pœna ordinaria puniuntur neque infames reputantur.deci.1.nu.2.fo.91.de accuſa.in no.
TESTIMONIVM de auditu ualet in poſſeſſorio a parte poſsidente rem ſpoliatam & quid in aliis caſibus.deci.8. nu. 1. fo.37.de reſti.ſpolia.in no.
Teſtimonium ſuper notorio licet ſit ſuper ſcientia certa tamen teſtimonium ſuper communi opinione, eſt ſolum de credulitate.deci.6.nu.3.fo.53.de excep.in no.
THESAVRARIA an ſit dignitas uel ſimplex officiũ de iure communi?deci.9.nu.1.fo.74.de præben.in no.
TITVLVS ubi oſtendi debet non requiritur ita arcta probatio.deci.1.nu.3.fol.35.de reſti.ſpoliato.in no.
Titulum ſuum quando quis cogatur dicere.deci.1.in fine.fo.76.eodem titu.
Titulus in beneficialibus requiritur coloratus etiam in poſſeſſorio.deci.21.nu.1.fo.39.eodem tit.in no.
Titulus errore facti ſuffultus dat cauſam præſcribendi.deci.4.n.1.fo.54.de præſcrip.in no.
TRANSVMPTVM ad hoc ut pbet citari debet pars quam tangit negotium,& quid ſi perſona ſit incerta.deci.1.circa finem.fol.51.de fid.inſtru.in no.
TVTOR datus a ſuo iudice adminiſtrat bona ubicunque ſita.deci.7.nu.4.fo.17.de iudi.in no.

VERBA in commiſsionibus expreſſa poſſunt ſtilum,& rigorem iuris ſubmouere. dec. 2.n.3.fo.1.de reſcri.in no.
Verba iſta audiat,& procedat ſummarie,& de plano quid operentur?deci.28.nu.1.fo.5.eo.titu.
Verba inſtituta ſunt ad hoc ut per ipſa mentis intrinſeca manifeſtentur.deci.5.nu.5.fo.16.de offi.delega.in no.
Verba deſeruiunt intentioni.ibidem.
Verba ſunt notæ earu m quæ ſunt in animo paſsionum.dec.2.in fine.fo.29.de lit.conteſt.in no.
Verba quæ ad proprium ſenſum trahi nõ poſſunt referenda ſunt ad improprium.deci.24.nu.2.fo.78.de præben.in no.
VERBVM deuolutum in commiſsionibus cauſarum incertum quod tempus reſpiciat.dec.1.n.3.fo.19.de proc.in no.
Verbum quaſi notat improprietatem ueritati contrariam ſimilitudinariam.deci.3.nu.5.fo.16.de alie.iu.mu.ca.fa.in no.
Verbum pertinere in commiſsione poſitum quid importet. deci.29.nu.2.fo.32.de cau.poſſe.& propric.in no.
Verbum canonicæ eſt uerbum iuris quod non cadit in mentem teſtis.deci.7.nu.4.fo.47.de proba.in no.
VICARIA perpetua beneficium eccleſiaſticum eſſe cenſetur.deci.1.nu.2.fo.92.de exce.præla.in no.
Vicaria alicuius parrochialis eccleſiæ an poſsit uniri alicui monaſterio ſeu menſæ abbatiali?ibidem.
VICARIVS epiſcopi in ſpiritualibus & temporalibus an poſsit ex commiſsione epiſcopi alium in ſpiritualibus uicarium generalem facere.deci 4.nu.1.fo.14.de offi.uica.in no.
Vicarius uicarii excommunicati non eſt excommunicatus ſed eius executio ſuſpenſa cenſetur.ea.deci.nu.2.
Vicarius epiſcopi habet ordinariam.eadem deci.nu.3.
Vicarius idem conciſtorium habet cum epiſcopo. deci.7. nu.3. fo.15.eodem titu. in no.
Vicarius inſtitutus ad præſentationem Monachorum in parrochiali unita monaſterio quoad ſpiritualia,& temporalia dicitur perpetuus,& non temporalis, & in dicta uicaria cadit ius deuolutionis.deci.24.nu.1.fo.78.de præben.in no.
Vicarius minus ius,& minorem utilitatem habet in eccleſia quã rector.deci.8.in prin.fo.92.de exce.præla.in no.
VICTOR etiam ſine quacunque appellatione expenſas & omnia alia petita in prima inſtantia petere, & proſequi poterit.deci.47.in fine.fo.67.de appella.in no.
VICTVS Victori in expenſis debet condemnari. deci.22.nu.3.fo.57.de re iudi.in no.
Victus uictori de iure communi debet condemnari in expenſis.deci.47.nu.3.fo.67.de appella.in no.
VINO legato intelligitur de uino quod ex uinea naturaliter naſcitur,& non de eo quod fit accidentaliter.deci.3. nu.5.fol.37.de reſti.ſpolia.in no.
VISITATOR datus ab aliquo quam a Romano Pontifice eccleſiæ uacanti an poſsit dare licentiam tranſeundi ad aliam eccleſiam?deci.6.nu.2.fo.87.de re permu.in no.
VNIO epiſcopatuũ, & ſuperiorum dignitatuum ſoli Papæ competit.deci.1.nu.3.fo.18.de offi.lega.in no.
Vnire eſt iuriſdictionis,& præſcriptibile per inferiorem epiſcopo.ibidem.
Vnio ad hoc ut teneat an uocandus ſit rector eccleſiæ quæ unitur.deci.2.nume.1.eiſdem fo.& tit.
Vnio fienda alicuius eccleſiæ alicui prælato ſubiectæ alteri eccleſiæ uel perſonæ extra diœceſim rei alienandæ conſtituta ueniit auctorizanda per eum ſub cuius poteſtate res ipſa conſiſtit.deci.7.circa principium.fo.27. de iud.in no.
Vnio unius eccleſiæ licet fieri poſsit rectore non uocato tamen diſmembratio,ſiue alienatio partis ipſius ipſo non uocato fieri nõ poteſt.deci.1.nu.2.fo.85.de re.eccle.non ali.in no.
Vnio beneficiorum ex falſa cauſa facta ſeruata iuris forma licet ueniat reuocanda,ualet.deci.1.nume.1.fo.81. de exce.præla.in no.
Vnio eſt contractus ſtricti iuris.eadem deci.nu.2.
VOLVNTAS coacta uoluntas eſt.deci.5.nu.9.fo.12.de renun.in no.
Voluntas qualiter probatur & in quibus caſibus unica requiſitio requiratur cum trina regulariter ſit neceſſaria.deci 5.nu.7.fo.16.de offi.deleg.in no.
VTILE per inutile non uiciatur. deciſ. 44. nume.2.fol.66.de appella.in no.
VXOR clerici coniugati poteſt conſtituere procuratorem ad agendum & defendendum pro ſuo marito in carceribus detento.deci.16.nu.1.fo.21.de procu.in no.

FINIS.

DECISIONES DOMINORVM DE ROTA, QVAS NOVAS APPELLANT.

IN nomine domini Amen Anno a natiuitate eiuſdē Milleſimo triceteſimo ſeptuageſimoſexto die mercurii. x x x. menſis Ianuarii Pontificatus domini Gregorii Pape. xi. Anno ſexto. De mandato & uoluntate & unanimi cōſenſu omnium dominorum meorum coauditorum ſacri palacii Apoſtolici pro tunc in Rota ſedentium. uidelicet Roberti de Straſtoñ. legum. Arnoldi Terreni decretorum. Galhardi de Noua eccleſia decretorum. Ioannis de Vayrolijs legum. Nicolai de cremona decretorum. Petri Cambonis decretorum. Egidij Bellemere utriuſque iuris. Bernardi de Alamo legum. & Ioannis de Amelia legum profeſſorum. ſedentium etiam tunc in Rota cum dictis dominis Auditoribus Et conſentiente Reuerendo in Chriſto patre domino Bertrando Epiſcopo Pamphiloneñ legū doctore olim prædicti palacij cauſarum. tunc uero Contradictarum audientie domini noſtri Pape Auditore. Ego Gulihelmus Horbort Alamanus decretorum doctor minimus & inter dominos meos Auditores minor. concluſiones ſeu determinationes aut deciſiones infraſcriptas quorundam dubiorum in quibus finaliter omnes uel maior pars dominorum meorum prædictorum & aliorum poſtea ſuperuenientium remanſerunt ad perpetuam rei memoriam cepi colligere & ſcribere. continuando uſque ad Annum domini. MCCCLXXXI. ad menſem Maij Et hoc ſub correctione & emendatione omnium dominorum meorum prædictorum & aliorum ſuperuenientium & melius ſentientium.

DE CONSTITVTIONIBVS.

Summarium.

Conſtitutio ſiue ſtatutum canonicorum & capituli poteſt probari per teſtes quia ſcriptura non eſt de eſſe ſiue ſubſtantia legis uel conſtitutionis.

Epithome.

1 Conſtitutio & ſtatutum poſſunt probari per teſtes.
2 Scripturam eſſe de eſſentia legis dicere non eſt peccatū.
3 Antiqua facta melius probantur per ſcripturam quam per teſtes.

Deciſio. I. alias. 246.

1 COnſtitutio † * ſiue ſtatutum canonicorum ſiue capituli poteſt probari per teſtes. quia ſcriptura non eſt de eſſe ſiue ſubſtantia legis uel conſtitutionis * ot. xxv. q. ij. c. inſtitutiōis. & de iure iurā. c. i in fi. i. reſpō. li. vi. & de renū. c. i. eo. li. Licet Io. an. in mercu. in regula. nemo poteſt ad impoſſibile. pertractando queſt. prædictam. Et multas ſolutiones ponendo.
2 Et inter alias Pe. de bell. pert. dicentis. non eſſe peccatū † dicere q ſcriptura ſit de eſſe legis. per l. humanū C. de leg dicit, dictū Pe. habere multū equitatis. Et dicit q ſi princeps eſſet neceſſitatem ſcripture imponeret conſtitutionibus inferiorum ita q aliter facte non ualerent. niſi de ſcripto promulgarentur. Et reſpondet ad iura primo introducta. tamen aliqui domini dixerunt q ſi ſtatutum eſſet antiquum & de longinquiſſimo tempore quod niſi eſſet redactum in ſcripturam difficulter probaretur nam
3 † huiuſmodi antiqua facta melius probantur per ſcripturam quam per teſtes propter labilem hominum memoriam. prout le. & not. de proba. tertio loco. & c. cum cauſam. de fi inſtru. cum Io. c. cum P. ad iſtam materiam uide Archid. i. diſtinct. c. lex ſcripta.

* Conſtitutio add. Dec. s. infra de prob. in an.
* Conſtitutionis adde quia ad eſſe eius nō eſt neceſſaria ſcriptura de quo late per Abb. Fely. & Phylip. De. in rub. de conſti. caſus in quib. ſcriptura requiritur enumerantur per glo. in uerb. in ſcriptis in. c. i. de conſ. li. vj.

DE RESCRIPTIS.

Summarium.

Impetrans exprimere debet certum modum uacationis ex certa perſona & tunc clauſula ſeu alio quouis modo comprehendit omnem modum ex dicta perſona prouenientem niſi apponatur uel ex alterius cuiuſcunque perſona.

Epithome.

1 Beneficia multifariam uacare poſſunt.
2 Clauſula ſeu alio quouis modo reſpiciat perſonam duntaxat expreſſam.
3 Prouiſio & mandatum de prouidendo de certo beneficio uacante æquiparantur.
4 Clauſula ſeu alio quouiſmodo omnes modos uacationis ſed non qualitates modorum concernit.

Deciſio. I. alias. 28.

1 SI mādetur † alicui prouideri de certo beneficio certo modo uacāte. puta per conſtitutionem. execrabilis. adiecta clauſula * ſeu quouis alio modo uacauerit ſi non uacet prædicto ſed alio modo. puta per cōſtitutionē. c. de multa. uel per non promotionē ad ordinē ꝑbratus. ut in c. licet canō de elec. li. vi. uel per contractum matrimonii. ut in c. i. de ele. coniuga. uel per ingreſſum religionis. de regula. e beneficium. li. vi. fuit dubitatum utrum de dicto beneficio ſic alio modo quam expreſſo in gratia uacante poſſit prouideri impetranti. Super quo domini erant uarii propter. c. ſuſceptum. de reſcript. lib. vi. per quod. c. aliqui domini declinabant in partem negatiuam. quia uno modo expreſſo non uenit alius ut ibi. ar. c. nonne. de preſump hoc uerum niſi aliud appareret de intentione mandantis. ut in d. c. ſuſceptum. i. reſpon. puta quia papa mandat alicui prouideri de beneficio uacante per reſignationem. uel alio quocunque modo
2 uacauerit. † tunc enim ſecundum Io. an. ibidem uenit omnis aliuſmodus uacandi. & hoc propter. clauſulam antedictam. pro quo allegat ipſe. c. cum aliquibus. in fi. & c. duobus in fi eo. ti. & c. ſi motu proprio de preben. eo. li Cinus opinio indubitanter eſt uera & ſeruatur in omni uacatione contingenti per eandem perſonam nam prædicta clauſula ſeu quouis alio modo reſpicit omnem modum uacandi per eandem perſonam. Secus ſi per diuerſas * ſecundū Lap. ibidem licet do. Io. cal. in quadā

Clauſula adde Egi. deci. 610. & in an. eo. ti. deci. 14. & de conceſſ. prebē. ſed & intra eo. ti. dec. 17. doc. in c. ſuſcep. tū de reſcrip. lib. vj. Gemi. con. 79.

* Per diuerſas

addė ꝙ ad tollendam iſtam difficultatē hodie in ſupplicatione & literis apponitur clauſula uiuē ex alterius al iuſcunque cu ſona ut inp. n additiōe exprimitur. frar

ſua quæſtione. quæ incipit Papa contulit. tenuerit diſputando omnem modum uacandi uenire. etiam per alium perſonam ſub clauſula antedicta Ratio ſua primo fuit hæc. quia prædicta clauſula omnem modum uacandi includit ſecundum clarum intellectum. & competentiorem eum facit: quia clauſula non aducitur ad ſubiectum reſtrictum ſed generaliter, & plus imprimit relatio generalis: maxime cum hæc disiunctiua coniunctio terminum præcedentem non repetat ſaltem, reſtrictiue & uniuerſaliter in uno ſolo ſuppoſito uerificatur. Et quia mens uerbis non repugnat quæ omnia copioſe fundat per iura multa. Et ad rationes omnes in contrarium allegatas reſpondet. cuius opinionē do. Egidius intellexit & uerā putauit in beneficio iam uacante. de quo prouideatur uel prouideri mandatur per papam. nam non potuit uidere qua ratione hoc caſu recedendum foret a propria ſignificatione uerborum. Conſentit tamē bene ꝙ opinio. Lapi. quam ſeruat palatium. locum ſibi uendicat in beneficio nondum uacāte. de cuius uacatione certa ſperatur in certam perſonam puta mandatur prouideri alicui de certo beneficio cum illud uacare contigerit per aſſecutionem pacificam alterius beneficii uel per contractum matrimonij uel quouis alio modo. Nam tunc ſecundum eum quia ad illam perſonam ſolum papa habuit reſpectum ſolum intelligitur de illa. ar. c. p. & g. & c. cū olim. de offi. dele. & plus facit ſecundum eum quædam ratio ab extrinſeco ſumpta quam ius aliquod poſitiuū. puta clauſula uel alio quouis modo fuerit introducta ad tollendum fraudes quas propter. c. ſuſceptum antedictum committebant obtinentes beneficia quæ ſperabant uacare contra impetrantem. quæ fraus ceſſat ſi uacet per aliam perſonam. l. ſi. §. cui dulcia. ff. de vi. tri. & ole. le. q̄ allegatio pro dicta opinione non potuit uerbū alio ſecūdum ipſam Reuera ſalua reuerentia tanti patris & domini mei ego non uideo differentiam inter caſum & caſum nam ſiue de uacanti. ſiue de uacaturo prouideatur ſiue prouideri mandetur: loquor de certo beneficio: ſemper exprimitur certus modus uacandi per certam perſonam & utroque caſum exprimit papa, in c. ſuſceptum. ſi recte inſpiciatur nam in primo Reſp. mandatur prouideri de certo beneficio certo modo uacante in certam perſonam. in ſecundo caſu loquitur de uacaturo. in quo caſu raro uidi poni clauſulam ſeu alio quouis modo. Sed ſi poneretur credo idem quod in primo caſu. quia non uideo rationem diuerſitatis. Sed credo rationem utrobique uniformē. ergo idem ius; de transla. c. inter corporalia. cū ſi. Eſt tamen quædam regula ſiue ordinatio in cancell. domini urbani papæ. v. declarata per dominum Gre. xj. q̄ facit pro & cōtra in. quæſt. noſtra. Ordinatio uero urbani ſtat ſic. Si petatur alicui de certo beneficio prouideri & in ſupplicatione ſuper hoc ſignata non fiat mentio de reſeruatione. ꝙ licet impetrans huiuſmodi habuerit & producat reſeruationem de beneficio antedicto. literæ ſuper hoc conficiendæ nō expediantur cum narratione reſeruationis eiuſdem. ſed cum clauſula. ſi non fuerit alteri ius quæſitum mandabitur ſibi prouideri. Dominus noſter Gre. non uult ꝙ ſtilus præfatus ſeruetur tempore ſuo quia quando prouidet uel prouideri mandat. intentio ſua eſt prouidere: quocunque modo ad ipſum pertineat niſi eſſet generaliter reſeruatum. quia tunc non intēdit prouidere uel mandare prouideri. niſi in ſupplicationibus de generali reſeruatione fuerit facta mentio. & illa generalis reſeruatio fuerit ſpecificata. Ex qua regula concluditur nullam fore differentiam inter prouiſionem factam uel 3 mādatum *† de prouidendo certi beneficij uacantis apparet etiam omnem modum uacandi includi uno excepto uidelicet generali reſeruato. quæ reuera nō reſpicit modum uacationis ſed potius modum affectionis beneficij ſiue pertinentiam. collationis. & ideo meo iudicio modicum faciunt prædictæ regulæ ad propoſitum Fuit igitur concluſum per omnes opi. Io. an. & La. fore tutiorem & ſic eligendam & ſeruandam & haſtenus ſic fuiſſe obſeruatum in rota. ar. c. iuuenis. de ſpon. cum ſi. uide aliam ſimilem infra Sub numero. 141.

Additio uide hic quid operetur clauſula quouis alio modo in literis apoſtolicis appoſita. & dic ꝙ concernit omnes modos uacationis ſed non perſonas. Et ideo ſi impetratur beneficium ut uacans per mortem ticij uel quouis alio modo non haberet illud ſi uacat per mortē alterius. Et idem ſi dixit per mortem ticij qui deceſſit in tali loco & tali die. Nam ſi alio loco & alio die obijt beneficium ſimiliter non habebit propter ſpecificationem quam fecit. nam ut dicit Lap. mors ticij non eſt mors alterius. nec mors uno loco & tpe eſt mors alio loco & tpe ſed mors eſt modus uacationis. dicta ergo clauſula quouis alio mō, modos oēs uacationis concernit ſed non concernit qualitates modorum. & ideo uolens caute impetrare debet dicere per mortem ticij uel quouis alio modo uel cuiuſuis alterius uel quouis alio tempore & loco. Sed tu dices. c. ſuſceptum. ſolum exprimit de modo uacationis. quo caſu falſa expreſſio uiciat. niſi adiungatur clauſula quouis alio modo. ſed locus & tempus ſunt qualitates adiectæ: quarum expreſſio non requiritur nec reperitur hoc iure cautum ꝙ illarum falſa expreſſio uiciet uel ꝙ ſit neceſſaria. Dic ergo ꝙ clauſula quouis alio modo non concernit omnem modum uacationis & qualitatem adiectam quæ eſt modus modi. cum modus ſit quædam qualitas. ff. de tranſac. l. cum hij. §. modus. C. de hijs quæ ſub modo per totum. & in. c. uerum. de condi. appo.

ADDITIO.

Alio adde ꝙ uerbum alius eſt relatiuum præcedentium cum eadem qualitate & ex ſuo proprio ſignificato implicat ſimilia Fely. in c. ſedes de reſcrip. in uerſi. dictio alius nu. 6. & quando huic dictioni præponitur nomen uniuerſale importat maiora expreſſis u a glo. not ſecundū Io. de. Im. in Cle. prima in uerb. quamuis de re iud. Sed habes contrariam glo in l. ſi fugitiui C. de ſer. fug. quæ dicit alia ſcilicet ſimilis uel extraordinaria tu dic ꝙ glo. in d. Cle. i. procedit regulariter niſi materia ſubiecta aliud importat & hoc modo intelligas glo. in d. l. ſi fugitiui de iſta autem dictione alius alia aliud uide. Abb. in c. officij de pœni. & remiſſ. & in c. mulieres de ſent. exco. add. tex. cū glo. in l. bonæfidei C. de reb. cred. glo. & doct. in Cle. i. in uerb. alij de Reſcrip. quandoque etiam reſtringit terminum generis ad expreſſa iuxta ea quæ dicit Oldra. conſi. viij & cclxxxij. & Roma. conſi. xiiij & xlij. circa finem & xcij. & Bald. conſi. ij in ut. de add. cum concordan. ut per Iaſ. in l. quæcunque in, i. not. C. qui admit.

Deciſio. II. alias. 33.

Summarium.

Cauſa ſi committitur ꝙ terminis non ſeruatis ſed ſola facti ueritate inſpecta procedatur ſeruandi ſunt termini Cle. ſæpe de uerb. Signi.

Epithome.

1 Termini ſubſtantiales quo caſu abbreuiari & an totaliter omitti poſſunt.
2 Vrbanus papa. v. auctor fuit obſeruationis terminorū & modi procedendi.
3 Verba in commiſſionibus expreſſa poſſunt ſtilum & rigorem iuris ſubmouere.
4 Ordinatio rotæ de modo procedendi uigore commiſſionis ante diem.
5 Modus procedendi in cauſis prophanis.

1 QVando committitur cauſa in palatio ut terminis non ſeruatis ſola * facti ueritate inſpecta procedatur poſſunt termini ſubſtātiales. uidelicet ad ponendum & articulādū & dicendum contra articulos & ad producendum omnia & dicendum contra producta ſecundum ſtilum & morem palacij ſeruari conſueti ad arbitrium iudicis abbreuiari. ſed totaliter nō omitti. Alij uero non ſubſtantiales poſſunt omitti ita ꝙ termino ad libellandum omiſſo poteſt terminus. viij uel x. dierum ad ponendum & articulandum ſiue ad dandum articulos & ad concludēdum aſſignari. nam ſecundum Io. mo. in. c. ſi. de heret. li. vj. ſuper uerbo figura uigore illius ſolius uerbi poteſt iudex incipere ab articulis. quibus probatis ſtatim procedere ad ſententiam. Multo fortius uigore prædictorum uerborum

* Mandatum addė ꝙ ſi duobus in una eccleſia & uni papa ꝓuideat alteri uero mandet prouideri præfertur prouiſo a papa c. ſi duob. de reſcrip. lib. vj.

* Sola facti, Aduerte, ꝙ licet in commiſſione cauſæ ꝓphanæ in curia ſint appoſita dicta uerba poſita in cl. diſpēdioſā ſed & declarata in d. Cle. ſepe non non cācellata & ſigitur au

rū quæ ultra alia in cle. diſpendioſam. de iudi. & in cle.
ſepe. de uer. ſig. debent aliqd operari. xix. di in memoriā.
de priui in his. & c. ſi papa eo. ti. li. vj ad dicēdū uero cō
tra articulos poteſt terminus aſsignari ad prima dieio ad
producendū omnia etiam ad primam uel ſecundā diem
Ad dicendum uero contra producta ſecundum multi-
tudinem productorum ſi uero debent produci teſtes ex-
tra curiam fiat ut moris eſt. prædictum autem modum
2 procedendi inuenit primo dominus Vrbanus † papa v.
ad ponendum celerem finem litibus quod unqȝ erit faci
endum ne lites fiant immortales & partes fatigentur la-
boribus & expenſis, de do. & contu. c. finē de offi. or. c. ut
3 litigātes. li vj c. de re. ſpō. c. frequēs. e. li. vj. Dominus fue
ro Egi. credebat ꝙ ſi termini ad ponendum & producen
dum omnia omitterentur dummodo aſsignaretur unus
communis terminus peremptorius partibus ad propo-
nendum ponendum & probandum omnia quæ uellent
in cauſa ꝙ proceſſus non eſſet nullus. quia totus ſtilus &
rigor iuris ſecundum eum ſublatus eſt per dicta uerba
in commiſsione expreſſa. Sed quia iſtæ commiſsiones ho
die nimis faciliter obtinentur & multa dubia oriebantur
ex eiſdem. Idcirco auditores de quorum numero ego
Guilermus tunc eram. poſtea fecerunt quandam ordina
4 tionē † de modo procedendi uigore commiſsionis ante-
dictæ talis tenoris Q uia nōnulli dubitantes de modo p-
cedendi uigore commiſsionis factæ ut ſola facti ueritate
inſpecta & terminis non ſeruatis uel abbreuiatis: proceda
tur. Ad tollendum omne dubium ſic erit procedendum
uidelicet in beneficialibus & aliis cauſis in quibus alias
de iure cōmuni ſummarie ſimpliciter & de plano. & c.
proceditur ut prædicta uerba ſi ea omnia in commiſsio-
ne exprimantur aliquid operentur ſi partes ſint in curia
& ſint preſentes omiſſo termino ad libellandum & rece-
pto ſtatim iuramento de calumnia a partibus quod ta-
men ſi tunc omittatur poteſt recipi in quacunque partē
litis ad dandas poſitiones & articulos concludentes ter-
minus. x. dierum ad dicendum contra articulos ad pri-
mam ad producendum omnia etiam ad primam diem,
ad dicendum uero contra producta ſecundum multitu-
dinem productorum arbitrarie in prima inſtantia aſsigna
tur. In ſecunda uero & tertia inſtantiis ad ponendum
& articulandum ad ſecundum diem & alii termini ut
ſupra in prima inſtantia obſeruentur. Si uero una partiū
fuerit abſens ita ꝙ in eius abſentia per audientiam. ſit pro
ceſſum uel procedendum ſi in prædicta commiſsione de
ipſius abſentia fiat mentio & concedatur ꝙ ſola facti ue-
ritate inſpecta ut ſupra procedatur ſeruetur modus pro-
cedendi antedictus. alioquin omnes termini pallati ſer
uētur ut eſt moris. Si uero unum de duobus prædictis in
commiſsione concedatur. puta ꝙ ſola facti ueritate inſpe
cta uel terminis non ſeruatis procedatur ſeruentur omnes
termini pallati. ſed abbreuientur ad arbitrium iudicis.
5 ¶ In cauſis † uero prophanis ſi cōmittatur cauſa ꝙ ſum
marie ſimpliciter & de plano. ac ſola facti ueritate inſpe
cta & terminis non ſeruatis procedatur ſeruetur modus
procedendi ut in cauſis beneficialibus ſupradictis. ſerua
ta ſemper diſtinctione de preſentia uel abſentia partium
ſuperius annotata. Si uero committeretur cauſa propha-
na ſimpliciter & de plano. & c. Sed ꝙ ſola facti ueritate
inſpecta procedatur tunc poteſt procedi ſummarie ſim
pliciter & de plano & c. omnes tamen terminos pallatij
in ſummario proceſſu ſeruari conſuetos obſeruando &
in nullo abbreuiando. ſi uero conceditur ꝙ terminis non
ſeruatis uel abbreuiatis procedatur tunc omnes termini
in cauſa prophana ſeruari conſueti obſeruentur. ſed ab-
breuientur ad arbitrium iudicis. Si uero utrunque conce
ditur: uidelicet ꝙ ſola facti ueritate. & c. & terminis non
ſeruatis & c tunc omnes termini ut in proceſſu ſummario
ſeruentur & etiam abbreuientur ad arbitrium iudicis. q̄
ordinatio facta fuit Rom. anno domini. M. ccc. lxx.
die. vij Ianuarii pontificatus ſanctiſsimi in Chriſto pa-
tris & domini noſtri domini Vrbani diuina prouidentia
papæ. vj anno ſecundo. ¶ Additio nulla præcedente pe
titione quia articuli duplici funguntur officio: tenent. n.
locum petitionis & locum facti probandi ſecundum
Oldra quæſt. ccxxuj.

Deciſio. III. alias. 42.

Summarium.

Statur ſoli iuramento cum quis allegat ſe non poſſe
conſequi iuſtitiæ complementum in partibus quo ad re-
ſcriptum obtinendum in curia.

Epithome.

1 Probatio per ſolum iuramentum quo caſu ſit ſufficiens.
2 Certior probatio haberi non poteſt quam per iuramen-
tum illius de cuius animo dubitatur.

SI impetretur commiſsio de ſpeciali manda-
to in qua narrat impetrans ſe non ſperare poſ
ſe conſequi in partibus iuſtitiæ complemen-
2 tum ſufficit hoc probare † per ſolum iura-
mentum impetrantis. quia ea quæ cōſiſtunt
in mente uel in animo alicuius aliter probari non poſſunt
de ſen. ex. c. ſi uero. de Reſcrip. c. ſtatutū. & ibi per Io. an.
ſuper. uerſi. ſaltem per proprium iuramentum. li. vj. fa-
cit. c. ut circa. eo. ti. & li.

ADDITIO.

Nec poteſt haberi certior probatio quam per iuramen
tum eius de cuius animo & propoſito dubitatur ſeu quæ
ritur. ut inſti. de acti. §. aliæ. ff. de accu. l. ſi cui. §. hiſdem
& per Bar. in. l. inter omnes. §. recte. ff. de fur. & in. l. ij.
§. ſi a pupillo. ff. pro empt.

ADDITIO.

Probare. add. Rot. in an. eo. ti. deci. lxj. & Bart in. l. in-
ter omnes. § recte. ff. de furt. uide Fely. in c. accidens ut
lit. non conteſt. nu. 13. & ratio aſsignatur etiam per Phili.
Deci in conſi. 256. nu. 9. quia in dependentibus ab ani-
mo ſtatur iuramento eius de cuius animo dubitatur ut
per glo. in alia inſti. de acti. c. paſtoralis de excep. c. ſigni-
ficaſti el primo. de homi exceptio de non perhoreſcen-
tia contra reſcriptum in dicta perhoreſcentia fundatum
an ſit bona. uide Egi. deci. 45. uel eo. ti. deci. 5.

Deciſio. IIII. alias. 43.

Summarium.

Opinio Io. an poſita in c. duobus de reſcrip. lib. vj. ho-
die ſeruatur in rot.

VOluerunt domini ꝙ opi.* Io. an. poſita in c.
duobus de Reſcrip. lib. vj. ſuper gl. ſi in no-
uel. tanquā æqua & fauorabilis pauperibus
immo ſecundum aliquos tanquam uera &
iuridica propter clauſulas non obſtantiarum
hodie in gratiis pauperum poſitas de cætero ſeruetur.

* Opi. Io. an. add. Rot. in an. de conceſſ. præben. Deci. 11. & pro intel ligentia tex. in d. c. duobus uſ de plene per Oldra. conſi. 193.

Deciſio. V. alias. 79.

Summarium.

Non ſufficit per edictum citare in uno loco.

Epithome.

1 Citatio per edictū decreta exequi debet ad minus in duo
bus locis.
2 Mandati forma eſt diligenter ſeruanda.

SI committatur cauſa cum poteſtate citandi
1 † per edictum in curia & in locis uicinis in
partibus affigendum non ſufficit ꝙ fiat exe-
cutio in uno loco uicino. quantuncunqȝ pu-
blico ſed requiritur ꝙ in pluribus locis exe-
quatur & ad minus in duobus. quia pluralis locutio. & c.
de reg iu. pluralis locutio. li. vj. facit gl. Io. an. in cle. cau-
ſam ſuper uerſi. loco. de elec. & quia forma mādati hoc
habet quæ eſt diligēter ſeruanda. de Reſcrip c. cum dile
cta. de præben. c. cui de non. li. vj. l. diligēter. ff. man.

Deciſio. VI. alias. 67.

Summarium.

SI cauſa uni auditori commiſſa hoc expreſſo alteri committatur eo ipſo cauſa a primo auocata cenſetur.

Epithome.

1 Auocata cauſa a primo auditore quando cenſeatur.
2 Quæ ſiot neceſſaria ad reuocationem primi reſcripti.

1 SI petatur ꝙ cauſa commiſſa uni auditori committatur alteri & ſignetur audiat talis * auocata † cauſa a primo auditore cenſetur ſine expreſſa reuocatione. quia ſatis conſtat de mente committentis alteri ꝙ uoluerit cauſam a primo reuocare. Item ex quo fit mentio de primo Reſcripto in ſecundo primum reuocatur. de Reſcri. cæterum de re. ſpo audita.

* Auocata add. Rot. infra in. au. eo. ti. deci. 7. & dec. 8.

ADDITIO.

2 Oportet ergo ad hoc ut reuocetur primum † Reſcriptum * per ſecundum ꝙ fiat expreſſa mentio de primo Item ꝙ res contentæ in primo nominatim exprimantur in ſecundo. Item exprimi debent perſonæ iodicum. &c. quæ ſunt ſubſtaotialia Reſcripti & hæc oera cum ad diuerſos iodices uel auditores impetratur Reſcriptum. ubi autem impetratur ad eundem ſeu eoſdem tunc ſufficit ꝙ in ſecundo dicatur non obſtaote primo nec alia expreſſio eſt neceſſaria. ut oot. Hoſti. & do. Io. an. in d. c. audita. & in. c. ii. de do. & contu.

*Reſcriptum. uide per Fely. poſt Inno. in c. ex literis. de offi. deleg. nu. 1. & in antiq. 382

Deciſio. VII. alias. 68.

Summarium.

Ex pluribus narratis in commiſſione ſufficit unum eſſe uerum ex quo poſſi. ſequi effectus & concluſio licet alia ſint falſa.

Epithome.

1 Commiſſio [illegible] narrans aliqua uera aliqua falſa quando ualida ſit cenſenda.
2 Commiſſio plura copulatiue continens qualiter ſit admittenda.
3 Glauſula nō ſe aſtringens in articulis actualis poſita quid operetur.

1 LIcet plura † capitula in commiſſione * obtenta narrentur quorum aliqua ſunt falſa aliqua uera. Si ex ueris poteſt ſequi effectus & concluſio ualet commiſſio iuxta not. c. ex parte conuentren. c. ioter cæteras. & c. olim de Reſcrip. faciunt not. in ſimili de proba. c. licet. & de iudi. exhibita in ultima glo.

*In commiſſiōe. add. decl. 3. eo. ti. in aut. facit ēt deciſi. 24 infra. eo i. dē de cōmiſſ. impetrata contra ſentētiā ut p Rot. eo. ti. in an. & Egi. dec. 180.

*Probare add. Butri. in. c. a de reſcrip. & c. exhibita de iud.

ADDITIO.

1 Quod ſi plura copulatiue † ponuntur lo commiſſione quorum alterum per ſe ſufficit & tūc illud ſolum ſufficit probare * ita tenet glo. in ca ex parte. el. 1. de reſcrip. hoc eſt uerum niſi unum de copulatiue in oratione poſitis ueniat qualificatiue ad aliud. quo caſu utrumq; probandum eſt ut in. cap licet cauſam. de proba. ubi ponens teſtes falſos & corruptos depoſuiſſe habet probare totā orationem ſcilicet corruptos & falſum dixiſſe. nec ſufficit probare ſolum dixiſſe falſum niſi probet etiam corruptos quia iſta qualitas ſeu uerbum corruptos qoalificat totam orationem facit quod oot. Bar. in. l. diuus. ff. de re. iudi per quod dicit Archi in. cap ij. de teſti. lib. ſexto ꝙ ſi in eodem articulo plura accumulantur indiſtincte non ſufficit alterum probare unde inſtruit ponentem non eſſe uerboſum hæc uera niſi ponens aſtringat ſe ad utrūq; probandum quia tunc mos ei gerendus eſt. ff. de proba.
3 l. circa ſaluo niſi io fioe articulorū ponatur claoſula † uidelicet non * aſtringens ſe ad utrūq; probandum. & cætera ut not. in. dicta. c. licet cauſam. & uide per Hoſti. in ſum. de Reſcrip §. & de ipſius. uerſi. cum duo. &. Simo. de broſano in commento regulæ in toto. de reg. iu. lib. vi. ultra duas cartas.

* Aſtringens ſe. add. Io. an. quē oēs ſequūtur in c. licet. de probat. ubi dicit bonū eē ꝙ in fi. articulorū ps ſemp preſtetur & utatur iſta clauſula & de iſta claoſula uide Bar. in. l. circa ff. de ꝓbat. & in. l. Falcinius §. cū. hic ff. ex quibus. cau. in poſſ. ea. & Hoſti. in d. c. licet. & ibi Abb nu. 13. uer. 9. & p eūdē in. c. dilecti. nu. 16. de iudi.

Deciſio. VIII. alias. 71.

Summarium.

Per reſcriptum impetratum per clericum contra laicos abſque clauſula & quoſdam alios, religioſi nominati in reſcrip. conuenir non poſſunt.

Epithome.

1 Reſcriptum impetratum per clericum contra Laicum an comprehendat alios quam nominatos.
2 Maiores perſonæ quam expreſſæ an includantur in reſcripto uigore clauſulæ & quidam alij.

1 SI clericus impetrat reſcriptū † contra laicos nominatim expreſſos ſine clauſula * & quoſdam alios. &c. licet prædicti laici nominent aliquos religioſos tanquam dominos a quibus habent cauſam corā iudice tamen contra illos iudex procedere non poteſt. maxime ſi nominati de hoc excipiunt. tum quia nō ſunt
2 de expreſſis nec incluſis tum quia ſunt maiores † ꝙ perſonæ expreſſæ ar. eorum quæ le. & not. in cap. paſtoralis. & cap. ſedeſ. de reſcrip. facit cle. non poteſt de procu.

*Clauſola add. ꝙ clauſula quoſdam alios non cōprehēdit uniuerſitatē ut p Archi. in c. ii. de reſcr. li. 6. & ſequtur Io. an. & Domi. ibidem & plura ad hoc accumulat. Fely. in c. cauſa te in xi. col uerſi. ſecunda declaratio de reſcrip.

* Cōmiti cauſa adde. infra eod. ti. de a8. & io an. de ci.i.

Deciſio. IX. alias. 77.

Summarium.

Si commiſſio ſignetur per uerbū Audiat &c. & procedat ſummarie omnia in ea contenta ſi cancellata non ſunt cenſentur conceſſa.

SI petatur committi * caoſa cum poteſtate procedendi ſummarie ſimpliciter & de plano. ſola facti ueritate inſpecta ac terminis non ſeruatis uel abbreuiatis ſi ſignetur audiat. & c. & procedat ſummarie. &c. nihil in commiſſione cancellaodo omnia petita cenſentur conceſſa. de reſcrip. olim de dona. cum dilecti.

* Mentionem add. ꝙ impetrans ſpecialē mētione facere tenetur de bñficio qd obtinet nec ſufficit gñalis qd qualiter intelligatur ēt in legato & ordinario uide tex. ēt ibi not. p doct. in cle. ſi. de offi. ordi. & Oldra. cōſi. 140.

Deciſio. X. alias. 84.

Summarium.

Gratia non redditur ſurrepticia ſi impetrans non probant creationem uel dotationem beneficij obtenti io ea narratam quia ad prædicta probandum aſtringit nō pōt.

SI quis narrat in gratia ſe tenere aliquod beneficium per ipſum creatum & dotatum non aſtringitur ad probandum huiuſmodi dotationem & creationem. nam ſufficit fieri mentionem * de corpore beneficij quod quis obtinet licet non exprimat qualitates ipſius beneficij. & ſi exprimat hoc fit ex ſuperabundanti cautela quæ ſibi obeſſe non debet. ar. not. in cle. ſi dignitatem. de præben.

*Cōmiſſio add. ꝙ cōmiſſio impetrata i prima aliqñ deſeruit ne dū in prima uerū ēt in alijs in ſtantijs ut p Egi. deci. 41. &. 42a. & p Caſſ. dec. 8. eo. ti. de reſcrip.

Deciſio. XI. alias. 98.

Summarium.

Commiſſio ꝙ artichli obiectiui admittantur poſt terminum ſe non extendit ad ſecundam & tertiam inſtantiam ſi in illa melius ſpecificari poſſunt.

COmmiſſio * impetrata in prima inſtantia ꝙ articuli obiectiui * poſt terminū illius inſtantiæ dati non obſtan. lapſu eiuſdem termini & mala ſpecificatione admittātur. dummodo alias ſint probabiles per teſtes non extenditur ad ſecundam uel tertiam inſtātiam in quibus pars de iure communi poterit melius ſpecificare & alios de nouo in termino dare. per. l. per hanc. C. de tem ap. de ſi. inſtru. cum Ioan. ex quo enim habet ordinarium remediū non eſt recurrendum ad extraordinarium. ff. de mino. l. in cauſæ hæc uera ſi materia ſit talis. quæ poſſet in ſecunda uel tertia inſtantia ſpecificari. Secus uero ſi alio modo non

*Obiectiui add. ꝙ articuli obiectiui ſunt facto infra terminū dādi deci. 606. in anti. & reqrūt exactā & magnā ſpecificationē termini. ſ. nois loci & tpis de qbus in l. libellorū. ff. de accu. dici uero & horæ ſpecificatio de neceſſitate nō reqrit ut in deci. 18. infra de teſti.

do non poſſet ſpecificari.puta quia uegatiua uel alias impoſsibilis ad ſpecificandum tunc enim ſi repetita fuit in termino poteſt & debet admitti in ſecunda inſtantia ad probandum uigore primæ commiſsionis.

Deciſio. X I I. alias.103.

Summarium.

Noua commiſſio eſt neceſſaria inter duos reos ſimul conuentos uolentes inter ſe opponere : ſi ille qui prīno commiſſionem obtinuit ſuccubuit.

*Procedere add.dec.2.co.ti.in an.& an idē ſit quo ad ſurrogatū in iure niſi ſurrogetur ēt in lite.ui de deci.24.co.ti.in an.

SI.A.impetrat commiſſionem.contra.b.&.c.& a.ſuccumbat auditor inter.b &.c.uigore huiuſmodi commiſſionis non poteſt procedere.*quia nullus iſtorum obtinuit cōmiſſionem hanc & quia mutatæ ſunt pſonæ uidelicet q primo fuit reus nunc eſt actor.Voluerunt domini ꝙ opus eſſet noua commiſſione.nam res inter alios acta &c.de re.iudi.quamuis cum ſi.de off.c.deleg p.& g.cū ſi de Tertio uero ſuperueniente pro ſuo intereſſe ad cauſam uide Inno.de ſpō.c.ueniens.de re.iudi.c.cum ſuper de teſti.c.ueniens.

Deciſio. X I I I. alias.106.

Summarium.

Gratia in forma pauperum concurrens cum ſpeciali continente etiam clauſulā non obſtan.ſi pro alio &c.& maiorem ſummam prior in diligentia illi præfertur.

* Gratiæ add.deci.41.infra de conceſſ.ꝑbend.in an.& Egi.77.

* Potior add.deci.5 ifra de ꝑben & dic idē in gratia facta in forma dignum arbitramur concurrēte ēt gratia in forma ſpeciali pure facta decl.12 de conceſſ.præb.

GRatiæ*in cōmuni forma pauperum & ſpeciali in qua licet exprimatur maior ſumma & clauſula non obſtāte ſeu ſi hodie pro alio & cætera dummodo ad eandem collationē, reputantur pariles & ideo ſi ſint in data concurrentes qui alium præuenit literas ſuas præſentando erit potior* poſtea in beneficio uacāte iuxta.ij.reſpō c.duobus:de reſcrip lib.vj.non ob.c.ſi pro re.co.ti.& lib.ad ꝙ rñdet Dom prout reſpondent Ioa.an Pau & Stepha.in cle.cum ei quem.de cō.præben & hoc uidetur tenuiſſe Oldra ut in conſ.ccxxxiij dicens ſe uidiſſe multas ſententias latas pro paupere in pallatio appoſtolico. In hanc etiam opi.declinauit dominus uiuarien.dominus Egi.bellam.contra propter nota.Ioan in.c.ſi motu proprio de præben.lib.vj & quia ſpecialis gratia ſtatim afficit præbendam.ut in.c.cum cui.de præben.lib.vj.generalis uero non aore purificationem de conceſſ.præben.cum ei quem in cle.

Deciſio. X I I I I. alias.83.

Summarium.

Impetrans parochialem eccleſiam licet narret illam pluribus modis uacare attamen ad uictoriam obtinendam ſufficit ꝙ unum modum uacationis probet.

Epithome.

1 Probare ſufficit unum modū uacationis narrādi plures.
2 Vno modo uacationis pure & diſpoſitiue aſſerto an alij uideantur eſſe negati.
3 Priuatio præſuponit habitum.

* Modis add.Egi.deci.735.& facit ad iſtā materiā ſupra eo.ti.deci 7.

SI impetrans aliquam eccleſiam parochialem narrat in gratia ſua ipſam pluribus modis*uacare puta per conſtitutionem execrabilis ca.de multa.& ꝙ non fuerit ad ſacros ordines promotus infra annum ſufficit impetranti unum modum uacandi qui ſufficeret proba
1 re.† de præbē.c.cum iā dudū.de ap c ſignificauit de exceſſ.præ.c.grauē.de ꝑb.c.licet.de reſcri.c.ij.Superfluū enim eſſet probare ultimum modum uacandi ſi promoueri non tenebatur.puta per conſtitutionem execrabilis.uel de multa.eſſet priuatus ceſſante.n.cā.&c.pro quo dicto faciunt no.Ioan.an.in nouel.de teſti.præſentium.lu per glo.articulus.in fin.lib.vj.Aduerte & intellige concluſionem quando impetrans probat primum uacandi modum puta per conſtitutionem.execrabilis Si uero ꝓbat tertium modum ſcilicet per c.licet canō.In hoc caſu domini erant uarij.Maior tamen pars dixit idem eſſe in hoc ſecundo caſu quod in primo Dominus Egi cō
a tra & aliqui alij.nam uno † modo pure diſpoſitiue aſſerto omnes alij modi cenſentur eſſe negati.Nam impetrās hic pure & diſpoſitiue aſſeruit modum uacandi per conſtitutionem execrabilis.ergo negauit modum uacandi.per.c.licet canō.c.de præſum.c.nonne.Præterea nō ſequitur tenuit per annum pacifice & non fuit promotus * ergo uacauit per decre.licet canon.niſi addatur &
3 canonice tenuit.nam priuatio † præſupponit habitum. ut.l.una.§.i.ff.de iniuſti.rup & irrit.teſta.& per hoc dicit omnia argumenta in contrarium facta ſublata & ſoluta.

* Promotus.add.ꝙ ꝓſumitur ꝓ eo ꝙ multo tpre deſeruiuit i bñficio ꝙ fuerit ꝓmotus ut infra in an.deci.4.de probar.

Deciſio. X V. alias.115.

Summarium.

Commiſſio acceſſorie impetrata contra abſentem non eſt ei in partibus intimanda.Sed ēt in uim illius poteſt demceps per audientiam procedi.

*Commiſſionis add.Egi.dec.525.

IN uim cōmiſſionis*impetratæ parte abſente ut procedi poſſit ſola facti ueritate inſpecta terminis non ſeruatis uel abbreuiatis poterit procedi per audientiam in abſentia partis nec eſt neceſſaria intimatio ipſi abſenti facienda.Nam ſi cauſa ſit in curia per appellationem uel commiſſionem de ſpeciali mandato deuoluta citata parte legitime pars debebat uenire uel mittere procuratorē inſtructum ſufficienter ad omnia quæ poſſent occurrere uel impetrari in cauſa contra eum ꝙ ſi non fecerit tenet totum quicquid fit in eius abſentia propter contumaciam ipſius ar c.ſtatuimus de elec.lib vj.& c cupientes eo.ti.& li.de app.ſæpe & c.cordi.li.vj.ut li non conteſta.quoniam frequenter.de en qui mit.in poſ.c.ſi.

ADDDITIO.

Et ſi procedit ur proceſſus non tenet tanquam factus contra non contumacem.de ma.& obe.c.inter quatuor.ſecundum Ioan.mo in.d.c.cupientes.& Archi.iij.q.ix.ca.omnia &.c.abſente.&.c.te uera.& c.charix.Et ſubdit Ioan.an.in præall.c.cupientes ꝙ quam uis ab homine non ſit terminus aſsignatus nec ſit appellationi delatū ꝙ literæ per appellaotem.infra terminum.d.c.ſtatuimus.impetratæ nullo modo ualent.& ſic talibus literis non obſtantibus & appellantis abſentia non obſtante ꝓcedit curia hoc caſu & admittetur proſequens tunc appellationem etiam poſt terminum dummodo res ſit integra.ar.in.c.in cauſis.de elec.&.ff.de cen.ſi.l.iij.ſecundū eum & etiam Inno & Hoſti.ibidem.Illud ultimum ſcilicet proſequentem appellationem admittendum non uidetur procedere nec in actore nec in reo.In actore enim non quia pœna non ſeruantis tempora d.c.ſtatuimus eſt ut negocium non deuoluatur.ut in cle cauſam.de elect.Item in reo hoc non uidetur etiam poſſe procedere ſi.ꝓbarentur omnia tempora elapſa a die noticiæ quomodo libet habitæ quia ſi noticia talis præiudicat appellato etiam ſi notificatio facta non ſit ut ſ cauſa dicatur deuoluta.ut d.cle.cauſam.& procedi poſſet in eius abſentia ita ergo curret ſibi tempus ad deducendum illam ad curiam ubi appellans illam non deduxit ſi enim uerum eſt quod præmiſi ꝙ appellans non ſeruaſſet tempora etiam re integra non poſſit in curia proſequi.idem eſſet in appellato nō ſeruante ſi ſibi notificatum fuiſſet ut utriuſque æqua eſſet conditio ſed ex quo cle.cauſam.æquiparat notificationem & ſcientiam appellati.Idē dico in appellante qui per ſe ſciuit ſi a tempore ſcientiæ non ſeruauit tempora.uidetur ergo ꝙ poſſet reus.ſ.appellatus proſequi non obſtante lapſu temporis ubi nec fuit intimatum nec ſciuit & uide quod not.Pau.in d cle.cauſam.ſuper.uer.demum ubi colligitur ꝙ hoc poſſet habēre locum in appellato proſequente etiam poſt tempora re in-

tegra.maxime quia quo ad appellantem negocium ui-
detur deuolutũ.nec ei prouidet cle.cauſam: ſed proui-
det ſolũ appellato pro quo dicto.ſ.ꝙ in nullo poſſit ha-
bere locum facit quod not. Compoſt.& Archi.in dicto.
cap.ſtatuimus.ſuper verſ.de iure ſcilicet ꝙ iudex primo
habet uidere an tempora ſint ſeruata.

Deciſio. XVI. alias.133.

Summarium.

Error nominis uel cognominis non uiciat commiſſio-
nem ſi per circunſtantias poteſt de perſona cõſtare.

1 * Error add. Inno. & Fely. & alios in.c.ſignificante de reſcrip.& Bal. in d.l.ſi quis ĩ nomine de teſta.& l.ſi.C.de hæred inſti. & uidetur tex.in l.ſi qs in fuodi uocabulo .ff. de leg.1. & Hoſti. pleniſſime ĩ Sum. de reſcri.præſentatio.§.ratione autem.

ERror * nominis ſiue cognominis illius cõtra
quem impetratur commiſſio dummodo per
aliquas alias circũſtancias poſſit conſtare de
perſona ꝙ ſit illa quæ in commiſſione eſt ex
preſſa non uiciat proceſſum habituin contra
perſonam eandem maxime ſi fiat executio citationis ui
gore dictæ commiſſiõis decretæ ſub uero nomine & co-
gnomine & citatus expreſſo uero nomine & cognomine
procuratorem ad cauſam conſtituat inſti delega.§.ſi qs
in nomine.C.de teſta ſi quis.facit.c.licet ex quadam.de
teſti.de conſang.& affi.c.tua.alleg.etiã pro hoc dictum
Jnno.in.cap.ſignificante.de reſcrip pro hac concluſio-
ne etiam faciunt not.per Ber. Ho. Archi.& Joan.mo.in.
c.cum in multis.de reſcrip.ſuper.uer.nominis.lib.vj.

Deciſio. XVII. alias.143.

Summarium.

Gratiam obtinetis ad beneficium uacaturum per aſſe
cutionem pacificam alicuius cum clauſula uel alio quo
uis modo etiam ſi non illo ſed alio quocunq; modo ua-
cet beneficium obtinebit.

HAbens gratiam de certo beneficio cũ illud
uacare contingerit per aſſecutionem pacifi-
cam alteriusbeneficij & nominatim expreſ
ſi cum clauſula ſeu quouis alio modo ut ha-
beant locũ iura hic alleg oportet hic forma-
re doas.q primã ſi procurator generaliter uel coniuncta
perſona aſſequatur poſſeſſionem cũ beneficij an uacabit
primum & reſpondetur ꝙ non.ſecunda qõ.eſt talis nũ-
quid impetrans habebit primum beneficium uacans p
aſſecutionem alterius beneficii non expreſſati in literis et
reſpondetur ꝙ ſic de prob.ſi tibi abſenti in.iij.glo.li.vj.
pro eadem conclu.faciunt not per Ber.in.cap.ij.de poſt.
gl in gl.fin & ſpe ti.de cõiunct.pſo § j.uer. Itẽ quod eſt
cũ ſpiritualis qui alleg. not.in.cap.quia nos.de teſta.li-
cet illud non uacet per aſſecutionem illius beneficii ex-
preſſi in gratia.ſed per aſſecutionem alterius beneficij in
cõpatibilis illud debebitur impetranti uigore iſtius clau-
ſulæ quouis alio modo antedictæ.nõ alteri qui forte po-
ſtea per aſſecutionem beneficij per cuius aſſecutionem
reuera uacat impetrauit.ar.no.per Lap.de reſcri.c.ſuſce
ptum.lib.vj.& ſic determinatur per collect.de præben.
c.de multa.& dominũ Jo.de ligna. ibidem uide plenius
ſupra eo.dec.j.

Deciſio. XVIII. alias.148.

Summarium.

Commiſſio ſuper cauſis motis & mouendis obtenta
extenditur ad cauſas tunc duntaxat exortas.mandatum
extenditur ad futuras lites dummodo mandati uerba nõ
repugnent.

Epithome.

1 Mandatum procuratorium extenditur ad futuras lites.
2 Reſcriptum cum clauſulis generalibus an extẽdatur ſu-
per controuerſia orta poſt impetrationem.

COmmiſſio impetrata ſuper cauſis motis &
mouendis per impetrantem extenditur dun
taxat ad tunc & non poſtea exortas etiam ſi
ſtatim inciperet poſtea competere actio.pu-
ta quia poſt impetrationem incipiat poſſide-
re.& ſpoliatus uult agere poſſeſſorio non põt uigore præ
dictæ cõmiſſionis quæ non * extenditur ad futura ar.eo
rum quæ le.& not.in.cap.fin.de reſcrip. ſuper uerbo ad
1 futuras .Secus in procuratorio † in quo quis conſtituitur
procur.ad cauſas motas & mouendas.quod quidẽ man
datum bene extenditur ad cauſas futuras.de proc.c.non
iniuſte.ff.e.l.iij &.iiij.

ADDITIO.

Adde hic quod not. Joan. Andr.in addi. Specul. tit.
de reſcrip.præſentatur §.ratione quoq;.uerſi.item excipi
tur ꝙ eſt ad futuras.ubi dicit ꝙ cautius loquitur Hoſt.
uerſi.xvij dicendo cum tex.decre. excipitur ꝙ ad futu-
ras controuerſias trahitur.hoc enim intendit decre. illa
2 ꝙ habens reſcriptum † cum clauſulis generalibus in per-
ſonis & rebus trahebat aliquem non nominatum in re-
ſcripto ſuper controuerſia orta poſt impetrationem pro-
cedit etiam cum ſolum in rebus erat clauſula & ipſum
nominatum trahebat ſuper tali controuerſia.ſi enim ob
tentum fuiſſet ſuper futuris ſuſpectum eſſet.quia hoc nõ
habet ſtilus.extra de ſen.ex.c. ad hæc: Si tñ apparet de
ueritate reſcripti & certa ſcientia papæ parendum eſſet.
facit de reſt.ſpo.c.audita.in prin & ꝙ ibi ſcripſit poſt In
noc.& adde hic ꝙ infra deciſione quæ incipit itẽ ſi unus
ex tribus executoribus.de offi dele.vj.

ADDITIO.

* Extenditur add. Abb.poſt Joan in.ca.cũ olim el.j.
de reſcrip.ubi tenent ꝙ quando aliqua exprimõtur in re
ſcripto ꝙ ad illa extenditur iuriſdictio & ad acceſſoria
expreſſa dummodo maiora non ſint.c.ſedes eo.tit.& la
te per Fely.in.d.c.cum olim & licet dicatur etiã reſcri-
ptum regulariter non extendatur ad alias perſonas prin
cipaliter quam contra quas impetratum eſt tamen extẽ-
ditur ad ſucceſſorẽ rei & uici eius cõtra quẽ impetra-
tum eſt.ut late per An.de But in.c.quia de iudi.

Deciſio. XIX. alias.176.

Summarium.

Commiſſio impetrata ſuper bonis poſt impetrationẽ
uel litem conteſtatam ceſſis ſeu donatis ualet & tenet.

Epithome.

1 Ceſſio ſeu donatio facta per tertium lite pendente alicui
litiganti ualet.

COmmiſſio impetrata ſuper bonis non tunc
ſed poſtea ante lit. conteſta.impetranti ceſ-
ſis & donatis ualet.& tenet immo ſecundũ
1 aliquos ſi ceſſio † uel donatio fieret poſt lit.
conteſta.ualeret & teneret per.c. abbate ſa-
ne.de re iudi.lib.vj ratio quia ius ipſius impetrantis cõ-
miſſionem impetratam non inficit ipſo iure. quia ſic ta-
les exceptiones contingentes negocium principale poſ-
ſent obijci contra literas litis conteſtationem impedirẽt
contra caſum.ca.j de lit. conte.lib.vj.& contra no.per
Jnno.in.c.ex parte.b.de fo.compe.& eſt caſus in.d.c.ab
bate.contrarium autem dicere eſſet inducere aut impe-
trationem commiſſionis nõ ualere aut impetrantem om
nino non ius habere quod eſſet abſurdum.ergo ex quo
inferebatur alia concluſio ꝙ ceſſio facta alicui litiganti
per tertium lite pendente ualet & tenet ut le.& not.in.c.
ij.ut lite pen.in cle.ij.per Jnno.in addi.& eſt text.in.d.
c.abbate ſane.

Deciſio. XX. alias.214.

Summarium.

Commiſſio cauſæ in eo ſtatu in quo erat coram pri-
mo auditore ualet de ſtatu cauſæ aliter non expreſſo de
eo enim ex actis conſtabit.

Si cau-

* Statu add. xi. deci. infra eo.ti.in an. Anto.de Bu.cõſi. 95. incip. uiſis his q̃ legitur & Gẽ.cõn. 120. in.ii col.

SI cauſa committatur in eodem ſtatu* in quo erat coram primo auditore ualet commiſſio licet ſtatus cauſæ non exprimatur ſpecialiter. & eſt ratio.quia per acta primi auditoris poterit leuiter & ſtatim conſtare in quo ſtatu eſt cauſa argu l nominatim ff de condi & demon & ſic non obli. cap.inter monaſterium de re iudi.& de do & cõtu.c.ea literis cum ibi nota. hoc uerum ſecundum aliquos niſi per huiuſmodi commiſſionem auocaretur cauſa in totũ a primo auditore quia tunc de toto proceſſu ſecundum eos oporteret fieri mentionem.arg.not.in loco præalle.& in.cap.audita. de reſti.ſpo.& in.capitu.cæterum.de reſcrip & ibi per Inno. Reſpondebatur quo ad hoc ſufficere:ſi in commiſſione petebatur certam cauſam commiſſam certo auditori alteri committi ſubdendo clauſulam conſuetã cuius cauſæ ſtatum dignemini habere pro expreſſo.tunc enim papa committendo alteri uidetur ex certa ſcientia committere & ſtatum cauſæ pro expreſſo habere.ar.not.in loc. præalle.& in hoc finaliter omnes remanſerunt.

Deciſio. XXI. alias.210.

Summarium.

Gratia tertia faciens mentionem de ſecunda & non de prima nondum extincta licet in ſecunda prima ſit oblata dimitti non ualet.

SI a.habens gratiam in forma pauperum impetret aliquod uacans beneficium aſſerens ſe dimiſſurum prædictam gratiam in forma pauperum poſtquam pacificam poſſeſſionem dicti beneficij uacãtis fuerit aſſecutus & antequam poſſeſſionem pacificam huiuſmodi beneficij habeat impetrat aliam gratiam iterum de alio beneficio uacante faciendo mentionem de ſecunda gratia & non de prima ſcilicet quam habuit in forma pauperum: fuit concluſum per omnes hanc ultimam gratiam fuiſſe & eſſe ſurrepticiam pro eo q̃ non fecit mentionem de prima gratia quæ adhuc manſit in ſuo robore nec erat extincta ante aſſecutionem huiuſmodi ſecundi beneficij per ipſum impetrati & poſſibile foret ipſum nunquã aſſequi & ſic ſemper primam gratiam retinebit & uigore illius aliquod beneficium cadens in gratiam ſuam poterit acceptare.& quia de illa non fecit mentionem.ergo.de reſcrip.c. in noſtra.ſi proponente.& .c.ad audientiam.cl.ij.de præben.ſi motu proprio lib.vj.*

*Add.ad cõfirmationẽ q̃ ponit Fely .in.c. nonnulli de reſcrip.xiii.col.

Deciſio. XXII. alias.228.

Summarium.

SI cauſa committitur cum poteſtate citandi*reum in partibus ſeruanda eſt forma cle.cauſam.de elec.

*Add de cita. in c.ſi.de eo q̃ mu.in poſſ.qñ cõtra uagabũ. ſũp Inn. & ibi p Abb. & infra de app.x.dec. ubi põt limitari iſta qñ agitur de parochiali.

VOluerunt & ordinauerunt domini q̃ quando committitur cauſa de ſpeciali mandato cum poteſtate citandi in partibus q̃ in modo citãdi per omnia ſeruetur forma cle.cauſam electionis de elec.ita q̃ ſi non fiat diligẽtia de perquirendo perſonã citãdã in loco domicilij ſi tute id poſſit fieri licet fiat citatio in bñficio de quo agitur etiam in eccleſia cathedrali non ſufficit etiam ſi aliquis de eccleſia aſſerens ſe procuratorem citandi dicat citandum fore abſentem & petat & recipiat copiam huiuſmodi citationis niſi cõſtet de procuratorio legitimo ad hãc cauſam id aſſerẽtis ar.eorum quæ le.& not.in.d.cle.cauſam.&.c.conſtitutionem.eo.titu. in cle.&.c.procur. de elec.lib.vj.per Ioan.an.in nouel.

Additio intelligas de beneficio non curato alias bene ſufficeret ibi facta citatio & in cathedrali. ut.i. deciſio. quæ incipit.Item q̃ in cã beneficiali.infra de apel.x.

Deciſio. XXIII. alias.238.

Summarium.

Auditor habens duntaxat articulum grauaminis uigore ſpecialis commiſſi. continẽtis alia quam grauamen actum procedere non poteſt niſi prius articulo grauaminis expedito.

VOluerunt & ordinauerũt domini concorditer q̃ licet plures cõmiſſiones etiam de ſpeciali mandato habentes etiam clauſulas q̃ ſi per informationem &c. dirigantur & præſententur alicui de dominis auditoribus habenti duntaxat articulum grauaminis:tamen ipſe uigore iſtarum commiſſionum non debet nec poteſt procedere ad aliquem actum:niſi primo expedito articulo grauaminis quo expedito ſi pronũciet bene proceſſum & male appellatum remittet totam cauſam cũ omnibus prædictis commiſſionibus auditori primo a quo appellatũ extitit ut ipſe uigore illarum procedat & faciat quod mãdatur fieri per dictum auditorem cui prædictæ commiſſiones dirigebantur quia ipſe ei in hoc ſuccedit. ſi uero ipſe pronunciet male proceſſum & bene appellatum retinebit totum negocium principale & de illo cognoſcet & tunc primo uigore prædictarum commiſſionum procedet in cauſa uigore quarum nullam habet poteſtatem procedendi niſi in euentum quo primus auditor grauauerit.& quia euentus ille euenit procedet & faciet iuſtitiam in dei nomine argu.eorum quæ le.& not.in.cap.ut debitus.&.c.cũ in eccleſijs.&.c. cũ ſit Romana.de ap.

Deciſio. XXIIII. alias.238.

Summarium.

Gratia ſi neutri debet facere mentionem de qualitate beneficij modo uacandi & reſeruatione.aliter eſt ſurrepticia.

IMpetrans gratiam*ſi neutri litigantium ius competat in beneficio de quo litigatur & ſibi de illo prouideatur:tenetur facere mentionem de qualitate beneficij & de uacatione & modo uacandi & reſeruatione.alias dicebãt domini gratiam fore ſurrepticiam.quia noua* gratia eſt & noua eſt prouiſio & nouus titulus ex illa acquiritur. Iccirco omnia quæ poſſunt papam mouere ad concedendum uel denegandum ſunt exprimenda. alias cenſetur circũuentus & gratia eſt ſurrepticia per iura communia de reſcr.c.cũ dilecta.c.cũ adeo.c.cõſtitutus c.ad aures.c.ſi proponẽte.c.ad audientiã & ibi not.de p̃ben.c.ſi motu proprio.c.cũ in illis.c.nõ poteſt.li.vj.& cle.j.eo.ti. cum multis ſimilibus.

Gratiã add. ſe ly. in.c.in nr̃a de reſcrip. xv. col.& ſupra in an.deci.37.eo. ti.

* Noua uide de ſurrog.dec. 17.infra de p̃ben.

Deciſio. XXV. alias.310.

Summarium.

Gratia impetrata per appellantem poſt inſinuationẽ appellationis factam aduerſario cuius gratia erat inualida: de qua mentionem nõ fecit:ualet nec poteſt propter taciturnitatem eius de ſurreptione impugnari.

Epithome.

1 Gratia quando pp taciturnitatem dicatur ſurrepticia.
2 Impetrans beneficium an teneatur exprimere ea quæ collatorẽ mouerent ad dandum uel negandum.
3 Poſſeſſ.rei litigioſæ an ius nouũ lite pẽdẽte poſſit regrere.
4 Iura.n.non adaptantur ad ea quæ cõtingenter accidũt.

SI reus & poſſeſſor beneficij nullũ ius habens in beneficio per eum detento.puta quia erat generaliter uel ſpecialiter reſeruatum extra iudicium appellet a gratia ſui aduerſarij quæ ex aliquibus cauſis fuit re ipſa nulla & ſurrepticia & etiam aduerſario intimet eam & poſtea idem poſſeſſor & appellans ante impetrationem commiſſionis in curia impetrat nouam gratiam a papa ſuper dicto beneficio generaliter reſeruato: nullã de gratia aduerſarij nec de ſua appellatione & intimatione faciens mentionem.fuit dubitatum utrum huiuſmodi gra-
5 tia † noua propter taciturnitatem antedictã fuerit & ſit ſurrepticia Et quia domini in hoc dubio erant uarij:tamen maior pars tenuit q̃ gratia propter hoc nõ eſſe ſurrepticia propter primum non per regulam non præſtat impedimẽtum de regu iu.li.vj de elec.auditis & in hoc omnes concordauerunt. propter ſecundum non quia

ſi hoc papæ expreſſiſſet quomodo aduerſario ſuo nul-
lum iuſ io dicto beneficio competiiſſet & propterea ap-
pellaſſet nihilominus & multo fortius literas ſiue gratiá
papa ſibi dediſſet ſeu feciſſet. de reſcri. c. ſup literis. & ſic
2 ceſſat ratio ꝙ † omnia quæ papa ad denegandum uel cō
cedendū mouere poſſunt ſunt exprimenda. de reſcri. cū
adeo. ad aures. &. c. ſi proponente cum ſi. Præterea hu-
iuſmodi appellatio * nō eſt niſi quædam prouocatio ad
cauſam de ap. cum ſit. & ſic non eſt introducta per eam
uera liti ſpen. Eapropter dicebant prædicti domini non
habere locum cle. ij. ut li. pen Sed poſito ꝙ per appella-
tionem antedictam ſic intimatā dicatur lis pendere pro-
ut aliqui domini uoluerunt dicere quia tum citationis
habet. ut in cap. ſtatuimus. de elec. lib. vj iuncta cle. cau
ſam. eo. ti. tamen non ob. tum quia illud edictum * ut li-
te uel ap. pen. nil innouetur: intelligitur quando aliquid
innouatur uel aliquid in præiudicium partis petitur. at
hic nullum præiudicium ſiebat parti. tum quia non poſ-
ſidet. tum quia gratia ſua nulla. & ſic non ob. ura ut lit.
pen. c. j. & ſi. & de teſti. cauſam ubi uidetur hoc tenere.
Ber. in gl. ij. cum quo concor. Tan. Goſ & Ioa. an. in no-
uel. qui loquitur quando priuilegiū impetratur lite pen-
dente in præiudicium partis poſſidentis at hic non poſ-
ſidet nec ſua interfuit. ergo. Et per hoc ultimum tollitur
contrarium d. c. ex. parte ſupra de reſcrip. quod uidetur
multum obſtare cui etiam &. c. bonæ. de confir. uti. uel in
uti & not in. c. oblatæ. per Ber in ſi tenentē cōtrariū mul
tum inſiſtebant iuribus in quibus cauetur ꝙ ſi appellans
impetrat literas ſuper aliquo negocio in quo appellauit
non facta mentione de ſua appellatione literæ ſunt nul-
læ & hoc ſiue appelletur ad papam ſiue ad alium inſe-
riorem ſecundū Archi. in. c. concertationi. de ap. lib. vj.
quod eſt uerum ſi partis appellatæ interſit. at hic in ca-
ſu noſtro partis appellatæ non interfuit. quia nullum ius
habuit ergo. & ſic intelligit Inn. cap. ex parte. ſ. perſonæ
ibidem. ſuper. ver. appellatione. qui etiam dicit in. c. j. ut
3 li. pen. ꝙ poſſeſſor † rei litigioſæ aliqua noua poteſt facerē
& ante & poſt litis. conteſtationē dummodo non uergat
in præiudicium aduerſarij ſui all. c. ſignificante. de ap.
& not ibidem. Idem tenet Io. mo ſuper rub. ut li. pen li.
vj quē etiam uide pro materia ſuper rub. de reſcrip. in ſi.
ſuper. ver. aut res eſt integra: uerum eſt ꝙ quædam nota
additionalis quā recitat Io an. in nouel in dicta. c. j. ut.
li. pe. fuit alle. pro contrario uidelicet ꝙ licet literæ impe
tratæ per poſſeſſorem lite penden ualeant: tamen uigore
illarum impetrans pro tunc poteſt ſe iuuare: ſed bene in
futurum contra alios. nec procedetur nec ſententiabitur
iuxta illas. ſed ſecundum priora iura quæ partes tempo
re introductæ litis habebāt cōtra quod allegabatur tex.
rotundus in. c. abbate ſane. de re iudi. lib. vj & col. ſupra
eo. 19. ubi ſententia fuit lata uigore priuilegij impetra
ti poſt litis cont. ſuper eadem re in iudicio deducta & in
ter eaſdem partes ad quod reſpondebatur illud. c. non
obſtare. quia illud priuilegium non fuit obtentum a com
muni domino ſed a priuato. at opinio Inno. loquitur q̄n
priuilegium impetratur a communi domino lite pendē.
quia tunc ſecundum illud non iudicatur. & ſic etiam in
telligi & ſoluit Io. de lig in illo c. j. ut lite. pen. Et ſi dica
tur ꝙ ſaltem actori in futurum per dictam impetrationē
nouam præiudicatur puta ſi ad ipſum actorē beneficiū
ſine uicio deueniret. quia tunc non cogeretur reſtituere
niſi reus doceret de iure ſuo. præcluſa eſt etiam ſibi uia
ad futuram & nouam impetrationem. Ad quod reſpō
debatur per dominum Egi. ꝙ talia futura quæ ſe habent
ad eſſe & ad non eſſe mere contingentis non ſunt ponde
randa quia non habent ſpem in aliquo uero de præſenti
iure fundato ut. ff. qui ſatiſda cog. l. ſciendum. §. penult.
&. ff. de in li. iuran. l. j. &. ff. qui & ex quibus cau. maio,
4 integ. Iul. de iniur. c. in noſtra. Iura † enim ad ea quæ
ſæpe & frequenter: non ad ea quæ raro & contingenter
accident adaptantur. ff. de legi. l. nam ad ea. de ap. c. ſæ-
pe. ¶ Concludebat ergo dominus Egi. ſubdiſtinguēdo;
quia aut prædicta impetratio uiciatur ratione innouan-
tis aut rōne impetrātis. rōne innouantis non. quia innoua
tio dicitur reſpectu iuris uel poſſeſſionis partis cōtra quā
non reſpectu iuris partis impetrantis. probatur in dicto.
c. abbate ſane & no. in nouel. in. ca. fin. ut li. pen in addi,
non poteſt etiam dici aliquid innouatum reſpectu prin-
cipis a quo ius nouū impetratur. quia princeps proprie
non attentat cum ſit ſupra ius ut in. c. propoſuit. de con
ceſſ. præben nec reſpectu illius contra quem impetratio
facta eſt quia ſua non intereſt. ut ſupra deductum eſt er
go Nec ſecundum dici poteſt. Primo quia eſſet contra
opinionem glo. Tan. Goſ. & Io. an. in. c. cauſam. de teſti.
alle. & Inno in. c. j. ut li. pen. & in. c. ſignificante. de ap.
pro eo quia non intereſt actoris. ut ſupra deductum eſt. Se
cūdo quia eſſet hoc caſu ſine lege loqui in materia odio
ſa & reſtringibili immo & contra rationem per prædicta.
Tertio quia non eſt ueriſimile papam moueri ad dene-
gandum ex tali lite ſine aliqua cauſa rationabili mota &
cuius effectus nō impeditur reſpectu alterius partis per
iſtam impetrationem nec etiam ex non iure ſeu non in-
tereſſe alterius ergo &c. Ego uero qui huiuſmodi cām
habui & in relationibus poſui propter diuerſa motiua
dominorum: conſului tres dominos Car. extra rotam ſu
per dubio antedicto qui declinauerunt in partem primā
& concluſionem primam uidelicet prædictam gratiam
nouatio propter taciturnitates antedictas non fore ſurre-
pticiam: ſed ualidam per motiua antedicta. tuli tamen
ſententiam primam pro actore uigore cuiuſdam gratiæ
per ipſum impetratæ in forma ꝙ ſi per euentum litis con
ſtiterit neutri ius habere &c. quia per acta habita coram
me conſtitit clare neutrum ius in beneficio de quo ageba-
tur habere: pronunciaui pro dicto actore de conſilio do-
minorum meorum omnium.

Deciſio. XXVI. alias 324.

Summarium.

Præbendæ eccleſiæ cathedralis non niſi exiſtentibus in quartodecimo anno conferuntur. Et quartuſdecimus annus inceptus non habetur pro completo.

Vppoſita ordinatione domini noſtri Gre. xj.
quæ habet ꝙ pbēdæ cathedrales nō niſi ha
bentibus annos. xiiij. conferantur. an. xiiij. in
ceptus nō habet ꝓ cōpleto ut in. l ſicut legē
tur. ff. de l. j ff. de mino. l. ij. §. minorem autē.
nēc ob. ff. de mu. & ho. l. ad rem. quia ibi in reſtrictione:
hic uero in augmento temporis attenditur publicæ fa-
uor. Archi. in. c. ſi anum. de iudi. lib. vj ſuper uerſ. peregi
ſti, ubi recitat omnes caſus in quibus requiritur ꝙ annus
ſit completus tandem dicit ꝙ regulare eſt ꝙ annus ſit cō
pletus alle. dictam. l. ij. §. minorem. &. ff de condi & de
mon. l. non putabam. reſpondet ad. l. ad rem publicam.
ſuperius pro contrario inductam ꝙ illud eſt ſpeciale ꝙ
uitigiſſet ſufficiat in publicis honoribus & per hoc de-
monſtratur ꝙ in contrarium eſt ius commune. ff de legi.
l. ius ſingulare. de priuil. c. ſane. De iſta materia quando
annus habetur pro inchoato & quando habetur pro cō-
pletor uide modernos hodie in cle generalem de æta. &
qua. & ibi per Ioan. an Pau & Guil. & uide Ioan. in cle.
ne in agro ſuper uer. peregerit: qui remittit ad no. in. c cū
uiceſimum. de offici. dele. & uide archid. lxxvij. diſtin.
cap. placuit.

Deciſio. XXVII. ulias. 332.

Summarium.

Gratia appoſtolica non probatur niſi per literas: ſed eius circunſtantiæ bene poſſunt per teſtes probari. & iō certa ſcientia papæ probari poteſt per teſtes quāuis proprius motus non poſſit.

Epithome.

1 Gratia appoſtolica an poſſit probari per teſtes.
2 Coniectura qualiter ſit probanda.
3 Papa habet liberam ſpiritualium adminiſtrationē & mi-
les liberam teſtamenti. factionem.
4 Clauſula motu proprio & ex certa animi ſcientia quid
includat uel operetur.
5 De præparatorijs alicuius negotij eſt ut impedimenta ob
ſtabulia tollantur.

Licet

*Appellatio not. ꝙ appell. ex iudicialis non inducit litis penden.

*edictum udd. ut lit. pē. decr. x. & de cauſa poſſ. & pp. decr. i.

Iſta deci. poni
tur ad litterā ꝑ
Egy.746.
* Probari add.
fely. in rub. de
conſt in.3.col.

* Certa ſcien
tia principis po
teſt probari ꝑ
teſtes ad tex. in
l.idem Vlpia
nus.§.fi. ff. de
excu tu.glo. in
cle.12.ſi princi
palis in uerbo
obſeruari.de re
ſcrip. contra
rium ſentit
Iaſ. in.l. 3. ff.
quod quiſque
iur.col.1.

1 LIcet Romana curia obſeruet ꝙ gratia † papalis nō
poſſit probari * niſi per lr̄as: cuius materia habetur
per ar.& Io.an.in ꝓœmio li.vj.& aliquid tangitur
in cle.dudū de ſepul.Et ꝙ collatio facta ꝑ papā de bene
ficio ſpectante ad preſentationem patroni laici alicui fa
cta per literas apoſtolicas non ualet: niſi ex certa ſcien
tia papa laico prono ꝑiudicare intendat: nō probata col
latione papali de tali beneficio ſpectā.ad collationē lai
ci patroni alicui facta per lr̄as apoſtolicas de huiuſmodi
iure patronatus nulla mentione facta: per teſtes probari
poteſt dicta certa ſcientia * papæ & ea probata per te
ſtes gratia ex eo capite non eſt inualida nec ſurrepticia re
putanda ſecundum maiorem partem dominorum audi
torum licet aliqui magni domini declinauerunt in partē
oppoſitam allegantes principaliter ꝙ eadem ſolennitas
requiritur in probatione declarationis ſine qua diſpoſitio
remanet nulla & inualida ſimpliciter ipſo iure ſicut in
probatione ipſius diſpoſitionis principalis licet ſecus ubi
diſpoſitio alias non pertinens fuiſſet ipſo iure nulla ſi age
retur uel de qualitate uel quantitate declaranda modo
niſi conſtaret de huiuſmodi certa ſcientia gratia eſſet ip
ſo iure nulla ut ſupponitur & patet per not.de offi.leg.
dilectus.de iu.pa.cum dilectus de præben.c ii.lib. vj.&
per Io.mo.ar & Io an.& ibi plene igitur non poteſt pro
bari niſi per literas pro primo allegatur lex ſi quis in fun
di uocabulo.ff de le.1.& l.hæred. palā.§.q uero &.§.ſed
ſi notam.&.ff.de teſt prædicta diſtinctio uidetur probari
ad literam in.l.quotiens.1 & ii.Reſpon.ff. de hære. inſti.
iſtam eandem diſtinctionem ponit Cy. C.de cōdi.l.i.di
cens ꝙ ſi agatur de uoluntate ab initio inualida confir
manda requiritur eundem ſolennitas. ſi uero de ualida
declaranda ſufficiunt duo teſtes ut in.d §.ſed ſi notam
2 Secūdo † inducebatur ad iſtam partem.l. cum propone
batur cum ſua glo.de coniectura probanda quæ debet
probari eo modo ſicut diſpoſitio principalis & non ali
ter ſecundum Ray.& Azonem licet alii uidelicet Io. &
Hug.dicant ꝙ nedum modis præmiſſis ſed etiam multis
aliis modis probari poteſt huiuſmodi coniectura. Item
pro hoc inducebatur ꝙ motus proprius papæ non proba
tur niſi per literas de præben.ſi motu proprio li.vj. Item
quia non extendit ſe gratia ad beneficium facta ad ho
ſpitalia niſi papa ex certa ſcientia hoc duxerit ordinan
dum.ut de præben.per literas in cle & tamen huiuſmo
di certa ſcientia non probatur niſi per literas ut ibi not ꝑ
G.Pau.&.Guil.Item per regulam qua idem iuris eſt de
toto & parte ut.l.quæ de tota.ff de re uindi.& cum gra
tia cuius uidetur eſſe pars iſta certa ſcientia non poteſt
probari niſi per literas ut ſupponitur. ergo nec iſta certa
ſcientia.Item alleg.pro caſu.l.ſi C.de fideicommiſ li
ber cum ibi not.per glo.& per Cy.allegabatur etiam tex.
in ratione ſui in dicta.l.quotiens i. Reſpon.ff.de hæred.
inſti.quia uoluntas uetum & proprium fratrem inſtituen
di non probatur per teſtes ſi alium inſtituit quem credi
dit eſſe fratrem. ¶ Pro concluſione allegabatur regula
cui ſtandum eſt niſi ab ea reperiatur receſſum: & ſi repe
ritur fore receſſum per ſpecialem conſtitutionem illa tan
quam exorbitans & ſpecialis extenſionem non reciperet
etiam ex identitate rationis.ut.ff.de legi.l. ꝙ uero.&.ff.
ad municip l.conſtitutionibus & de regu.c. non ſolum
&.c.conſtitutionem li.vi de regu iu. quæ a iure.& regu
la odia & regula in pœnis in mercu ibi per Io.an.in di
ſputationibus ſuis.Sed conſtat regulam eſſe quod ita pro
bant teſtes ſicut ſcriptura.ut.l.in exercendis.C.de fi. in
ſtru.& in.c.cum Ioannes.de fi.inſtru.ergo licet ſtatuatur
in caſibus non ſufficere probationem teſtium: ſed requi
ri probationem per ſcripturam de quibus per Io.and.&
Io.mo c.i.de cenſi.lib.vj.non eſt trahendum ad conſe
quentiam in aliis & per hoc tolluntur quaſi omnia alle
gata pro alia parte. Dicebatur etiam per legiſtas ꝙ domi
nus Bar.in d.l.cum proponebatur.dicit ꝙ quando uult
quis probare per diſpoſitionem directe uel per coniectu
ras requiritur ꝙ probetur cum eadem ſolennitate teſtiū
&c.& ita loquuntur lecta & not.pro alia parte.Sed quan
do quis uult probare qualitatem diſpoſitionis ſufficit mi
nor numerus. ut.§.ſed ſi notam. & d.l.quotiens.§.1. ſed
hic agitur non de diſpoſitione probanda: ſed de proban
da qualitate ergo &c.maxime quia per iſtam declaratio
nem & declarationis probationem nil de nouo datur
ſed prius datū ſignificatur ergo.&c.Pro hoc etiā allega
bantur & inducebantur duæ leges bene facien.ad propo
ſitum pone imperator in literis ſuis dat licentiam electo
in una prouincia ad regendam tutelam unius pupilli
transferendi domicilium ſuum ad aliam prouinciam
ſuam, nunquid uidetur per hoc ipſum abſoluere a tu
tela? dicit tex. legis ꝙ ſic dummodo ſciat ꝙ ſit ele
ctus.ſed nunquid de iſta ſcientia oportebit conſtare per
literas certe dicit tex. ꝙ non: ſed ſufficit ꝙ aliter conſtet
dummodo habeant de trāſlatione per expreſſum & ita
tollit impedimentum tutelæ & bene facit quia licet pu
pillo per hoc præiudicetur & iure auctoritate publico:
licet utilitate priuato tamen obſtantia. illius præiudicii
tollitur ſi ſciat licet non exprimat.ff de excu.tu. l.idem
Vlpianus.in fi.& ibi not per gloſ & Bar.qui pro hoc al
leg.l.bonorum.C.qui admit.ad bo.poſ facit per eandem
etiam inſti.qui & ex quibus cauſis ma.non poſ in princ.
& de exhære.liber.§.ſed ſi inexpeditione. & ff.de re.iu.
di l.quidam &.ff.de acqui.hæred.l.illud.facit etiam c.
1.de conſti.lib. vi.Item pro hoc inducebatur alia lex
etiam faciens ad propoſitum quæ dicit quod ſi miles
ſciens filium ſe habere alium inſtituat: filium tacite ex
hæredat ut inſtitutionis impedimentum tollat. licet de
illo in teſtamento non faciat mentionem & bene facit.
quia ſicut per illam collationem hoc caſu patrono præ
iudicatur: ita in caſu huius legis per talem extranei inſti
tutionem filio præiudicatur & tamen ad tollendum ob
ſtantiam talis præiudicii ſufficit ſcientia. licet in teſtamē
to nō ſit expreſſa.licet alias nō preſumeretur.ut.l.cū acu
tiſſimi. C.de fideicommiſ & eſt bona æquiparatio per
doc.C.ſi contra ius uel utilitatem publicam. l. ſio.ma
3 xime quia papa † tanquā rei publicæ pater habet libe
rā bonorū diſpoſitionē & poteſtatē patronū laicū exhæ
redandi & ſibi ꝑiudicandi ſicut miles habet liberā teſta
menti fa ctionē & filii exhæredationē faciendi ut C. de
mili.teſt.l.ſicut de cōce.præ. ꝑpoſuit.ix.q̄ſt.iii.c cuncta
ꝑ mūdō &.c ꝑ principalē ut in. pr̄.c.1.in fi.in cle. Poteſt
etiam hoc perſuaderi hoc modo.quia ſi in certis ſpecia
libus caſibus ſit expreſſum quod de obſtaculo uel impe
dimento tollendo in ipſa diſpoſitione fiat mentio ut in
exhæredatione.& motu proprio & in caſu cle.i.& ca.per
literas.de præben. & eodem titu.c.cum illis lib. ſexto. In
contrarium quo ad caſus alios ſub regula.comprehenſos
per tales caſus exceptos firmatur regula.ut.ff.de penu.
l.nā quod liquide ot fin.de priuile.c.ſi papa.libr.ſexto.
4 Poteſt etiam aliter reſponderi ad.cap.ſi moto proprio
ut faciat pro concluſione quia illud quod ibi dicitur quā
tum ad hoc eſt ius nouum & rigoroſum.ut ibi no. in fin.
ultima glo.& ideo non recipit extenſionem per rationem
primam huius partis immo probat in contrarium ius eſſe
per rationem ſupra proximam. Item alia ratio eſt quia
motus proprius includit de neceſſitate unam negatiuā
non coarctatam uidelicet ꝙ nullus ſuper hoc papæ porre
xit ſupplicationē.ut no.in dicta.c.ſi motu.ꝓprio & tamē
talis negatiua uel impoſſibilis eſt ad probandum ut in.l.
actor.C.de proba & cap. quoniam contra.eodem titu.
uel nimis difficilis ut no glo.ubi.dicta.cap.ſi motu pro
prio.Sed certa ſciētia & uoluntas de qua loquimur nul
lam negatiuam: ſed ſimplicem affirmatiuam includit
quæ tamen probabilis eſt ut dicta.l.actor igitur &c.immo
ſecundum dominum & patrem meum dom. Ioan.de lig.
motus proprius & uoluntas papæ poſſet probari per ip
ſius aſſertionem & per alias circumſtantias pregnantes
& uerisimiles licet hoc nō exprimeretur in litera ueputa
papa contulit mihi abſenti ignoranti & in remotis degen
ti per multos annos nouum beneficium uacans in curia
ſua pro quo nec ego unquam uel aliquis pro me ſuppli
cauit nec uerisimile eſt immo quaſi impoſſibile eſt ꝙ ſup
plicauerim. tales enim uehementiſſimæ præſumptiones
probant ſufficienter.de præſumptio.cap.afferte mihi gla
dium.& cap.literas .et.cap.quia non eſt uerisimile cum
ſi. Item poteſt dici ꝙ in caſu cle. per literas. non eſt ea
dem ratio ſicut in caſu noſtro. quia ibi agitur de maiori
præiudicio ſcilicet pauperum. Item quia per hoc gratia
quæ nō eſt niſi ad beneficiū ad hoſpitale quod nō eſt be
neficiū nō extenderet. hic uero ſolū agit de gratia in ſua
ualiditate conſeruanda. Itē quia ibi agitur de generalita
te nō extendenda: hic uero agit de ſpecialitate non per

tinenda quorum ſecundum fauorabilius,quam primum. patet per not Io.mo in regula.in generali cum concor & per conſequens non eſt mirabile ſi ceſſante ratione ceſſat extenſio iuris exorbitantis.nō obſtat ſi dicatur ꝙ part gratiæ eſt ſublatiua obſtantis huiuſmodi præiudicii. qa licet fateor ꝙ gratia abſq; illa non poterat in eſſe produci.tamen dico ꝙ propter hoc non ſequitur ꝙ ſit pars gratiæ immo totam ipſam gratiam cenſetur tanquam præambulatorium quoddam procedere ſaltem intellectu eo
5 modo quo,reſeruatio præcedit collationem.de † præparatonie enim alicuius negocii eſt ꝙ impedimenta tollantur quæ obſtare poſſent.ut l.iij.§ qui habet hauſtum .ff. de ſer.ruſti prædi.nec ob.l.quotiens i Reſpō.de hæred. inſti.quia ibi loquitur de errore in corpore rei legatæ uel perſonæ legatarii & ſic ſtat concluſio uera & fuerunt teſtes admiſſi:uidelicet duo Car ſuper certa ſcientia & uoluntate papæ de antedictis uide etiam quomodo poterit & debet conſtare de intentione alicuius per Inno.de poſtu.præ.bonæ.ii.ſuper uerſi.requiſitus. poſt prin.

Deciſio. XXVIII. alias 358.

Summarium.

Si in cauſa prophana petatur ꝓcedi ſummarie &c.& prædicta uerba non ſunt cauſa celata ſignetur q; commiſſio Audiat talis auditor & iuſtitiam faciat uirtute talis commiſſionis non poterit procedi ſummarie ut eſt petitum.

Epithome.

1 Verba iſta Audiat & procedat ſummarie & de plano quid operentur.
2 Cōmiſſio expreſſa neceſſaria eſt ad ſummarie ꝓcedēdū.

1 SI cōmiſſione † * impetrata petatur ꝙ procedatur in cauſa prophana ſummarie de plano & ſine ſtrepitu & figura iudicii & licet prædicta uerba nō ſint cancellata nec aliquid eorundem ſi ſignatura tātum habeat Audiat talis & iuſtitiam faciat. auditor uigore huiuſmodi commiſſionis non poteſt procedere ſummarie &c.prout petebatur.quia hoc non uidetur commiſſum immo neglectum.quia ſi papa uoluiſſet id expreſſiſſet de
2 deci.c.ad audientiam Præterea † requiritur ad ſummarium proceſſum per quem tolluntur aliqua ſubſtantialia iuris ꝙ id expreſſe committatur caſibus in iure expreſſis duntaxat exceptis in quibus lex dat poteſtatem ,& ordinem ſic procedendi.ut in.cle. diſpendioſam. de iudi ꝙ enim requiritur expreſſio & ſpecialis commiſſio ac mandatum papale ad procedendum ſummarie eſt tex. clarus in cle.ſæpe.de uer.ſig.in prin ibi committimus & procedi mandamus &c ueruntamen ſi ſignatura haberet Audiat talis & procedat ſummarie &c.bene.auditor. uigore huiuſmodi ſignaturæ poſſet procedere ſecundum formam cle.antedictæ.quia tunc ſub illo uerbo &c.bene uenirent omnia alia in commiſſione non cancellata uidelicet de plano ſine ſtrepitu, & figura iudicii quæ tamen ſunt diuerſa & unum ſine alio ſæpe ponitur & committitur prout not.Io.an.in.d.cle. ſuper uerbo figura.

* Cōmiſſione add.ſupra eo. conſi.& in an. 1.& x.eo.ti. & iud Iaſ.in.l.2 col 2.C.de de ci.reſcrip. Fely.in.c.cū noſtris de reſcri. col.7 & p Egi. deci.276.

Deciſio. XXIX. alias.369.

Summarium.

Simplex clericus in uim cle.exterum poteſt pauperi clerico de beneficio per eum acceptato prouidere. quia executores gratiarum apoſtolicarū poſſunt nudum ſuū miniſterium committere clericis & notariis prout ſtilus curiæ ſeruat & non tenentur ſeruare.c. ſtatutum. de reſcrip.li.vj niſi aſſumerēt partes iudicis.quia tūc tenētur.

SI in communi* forma pauperū tres executores cū clauſula.ꝙ ſi non oēs &c.iuxta formā.c. prudentiam de of del ſi duo ex eis tertio legitimo impedimento ſe excuſante gratiam huiuſmodi purificauerint,& quo ad alia exequenda & facienda commiſerint ut eſt moris uices ſuas in genere Abbatibus. præpoſitis. archidiaconis & notariis publicis & cuilibet eorum.Si unus ſimplex clericus ex prædictis ſubdelegatis procedens ad ulteriora prouideat impetranti de beneficio per eum debite acceptato ac inſtituat & in corporalem poſſeſſionem inducat:dubitatur utrum ualuerit huiuſmodi prouiſio inſtitutio & inductio.Cauſa dubitandi fuit duplex Prima quia uidebatur ꝙ huiuſmodi ſubdelegatio non ualeret quia ſimplici clerico & non in dignitate conſtituto facta fuerat contra.c. ſtatutum de Reſcrip li.vj. Secundo quia facta fuit per unum & non ꝑ duos & ſic cōtra formam mandati quæ diligenter eſt obſeruāda alias non ualet ꝙ agitur de Reſcrip c.cum dilecta ff. manda. diligenter de præbē.c cui de non li.vj His non obſtan.fuit concluſum & determinatum per omnes dominos contrarium & reſponſum ad c.ſtatutum: illud non habere locum in executor.meris gratiarum & ſententiarum put ibi not Io.mo & Archi & licet de ſtilo cancellariæ. ſit ꝙ non dentur executores etiam in gratiis uel ſententiis ut ſi ſint in dignitate conſtituti tamen ille ſtilus non ſeruandus eſt nec receptus in ſubdelegatis * quibus non committitur niſi nudum miniſterium puta prouiſio & inductio in corporalem poſſeſſionem quæ ſine quacunq; cauſæ cognitione fieri poſſunt. & ideo ſimplicibus clericis committuntur:quemadmodum dicitur de examinatione teſtium in c cum Bertoldus.de re iudi & per Pau in cle.iudices.de of dele.Hanc concluſionem uidetur tenere Guil de mō.laudu.in extrauagan.ſedes apoſtolica Io. xxii. facit etiam non per Io.an.in. c.ſuper quæſtionum. in prin ſuper glo ſi ergo de of.deleg.in nouell.& in ſpecie. ti.§.i.uerſi.ſed nunquid Secunda etiam ratio in contrarium non obſtat quia licet forma mandati hoc habeat ꝙ unus ſine altero procedere non poſſit.ut in c. prudentiā. & in c.cauſam matrimonii:de offi.dele tamen quia datur eis poteſtas ſubdelegandi a lege ut in.c paſtoralis. & in.c .ſane eo.ti.etiam quādo ſcribitur in forma pauperū ut in.d.cle.iudices ſi duo uel tres committunt uices ſuas uni ille fungitur uice duorum ſiue omnium de quo ſunt tex.clari in.c.quamuis de of dele.& c.penul de elec.li vi.& ideo quicquid ille unus facit omnes facere cenſentur.

* Cōi add. infra eo ti.in an. deci.31.& Egi. bela. deci. 271.

* Subdelega. add.ꝙ sub. delegati executorum habēt nudum miniſterium nunquid facta ſub delegatio in genere ualeat Lap. aleg.117. Egi. 110 Ceni.conſi.75.

Deciſi. XXX. alias 370.

Summarium.

Executores dati cum clauſula uocatis uocandis ſeruare debent.c. ſtatutum ſupra allegatam quo ad perſonas quam quo ad loca.quia ipſi non ſunt meri executores ſed ueri iudices.

EX hoc & propter primum dictum inſurrexit aliud dubium utrum prædicta conſtitutio ſtatutum de Reſcrip.li vj. habeat locum in executoribus gratiarum datis * cum clauſula uocatis uocādis & ſine argumentis fuit dictum ꝙ ſit tam quo ad perſonas quam quo ad loca ciuitatis & diœceſis intantum ꝙ ſi prædicti executores procedant extra locum eis deputatum uel partem trahant ultra unam dietam nil ualet ꝙ agitur niſi de expreſſu conſenſu partium id faciant ut ibidem in.§. in nullo quoq; dicitur & hoc propter decretum ibidem in fine appoſitum & ratio eſt.quia prædicti executores non ſunt meri ſed ueri iudices & cum cauſæ cognitione ac uocata parte & ordine iudiciario ſeruato debent procedere ut in.c. exhibita de iudi & ideo quia debent trahere & citare id non poſſunt extra locum eis deputatum facere niſi ſecūdum formā dicti.§ in nullo & hoc tenet expreſſe. Guil. de mō.laud.in cle.i.de Reſcrip.

* Datis add. infra in an.eo. ti.32.Deci.

ADDITIO.

Ex hoc fuit dubitatum in Rot. utrum compulſor aſſumptus uigore compulſus debeat eſſe qualificatus iuxta c.ſtatutus nō ipſe citat teſtes deffert iuramēta ſuper re cognitione cōpellit excōmunicat & facit actus iuridicos iuxta glo.in cle prima de offi.deleg fuit tamen obtentum ꝙ non ex quo. forma compulſus habet contrarium cum dirigatur ſimplicibus clericis ꝑ contrario facit deci.4.de.fi.inſtru man.& facit in ſimili ꝙ habetur in c. pro illorum de præb.

Deciſio

Deciſio X X X I. alias 403.

Summarium.

Executor ad taxationem fructuum in uim diffinitiuæ ſententiæ deputari non poteſt ille qui non eſt in dignitate conſtitutus.

Epithome.

1 Fructus in quibus uictus fuit condemnatus in cauſa beneficiali an in uim ſententiæ diffinitiuæ poſſint taxari per non conſtitutum in dignitate.

2 Taxatio fructuum reſtituendorum dicitur quoddam neceſſarium ad ſententiæ executionem.

1 QVit dubitatum utrum † ſubexecutor ſententiæ diffinitiuæ non in dignitate conſtitutus poſſet taxare fructus in quibus uictus fuit cõdemnatus & uidebatur aliquibus ꝙ ſic maxime ſi in hoc partes expreſſe conſentirent: cum iſte ſit unicus & certus articulus qui poteſt de expreſſo conſenſu partium per iudicem ſiue executorem etiam extra locum in quo deputatus eſt expediri ut in § in nullo quoque.in.c ſtatutum.de reſcrip.li.vj.quod e.etiam non habet locum de iure in executoribus ſententiarum & gratiarũ ſecundũ Io.mo. Archi. & Io.an ibidem hoc uerum in meris executoribus datis ad prouidendum uel exequendum.Secus uero in mixtis & aſſumentibus ſibi iuriſdictionem & cum cauſæ cognitione procedentibus, tales enim debent eſſe in dignitate conſtituti uel canonici * eccleſiarum cathedralium ſecundum doctores antedictos.Cum igitur prædicta taxatio fructuum requirat uocationem partium & cauſæ cognitionem dixerũt omnes domini paucis exceptis non poſſe expediri huiuſmodi actum requirẽtem cauſæ cognitionem niſi per executores ſiue ſubexecutores in dignitate conſtitutos: etiam ſi partes ambæ in hoc uellent conſentire. quia.§ in nullo quoque ſuperius allegatus non habet locum quo ad perſonas ſed bene quo ad loca mihi tamen ſub dubio uidebatur ꝙ licet in prædicta taxatione requiratur partis uocatio illa duntaxat fit ad inſtructionem & informationẽ ſummariam habendã de illis:& ad interloquendum.ſuper ipſis quæ etiam poſſet fieri in partis abſentia ut le.& not. per Inno.in.c.auditis de procu.faciunt etiã ea quæ
2 le.& not. in cle.iudices de offi.dele.tum etiam quia huiuſmodi taxatio † eſt quoddam neceſſorium ad executionem ſententiæ quod poteſt expediri ſicut principale ut.de reg.iu.acceſſorium.li.vj.& hoc tenet expreſſe Guil. de mon.lau.in extrauagañ ſedes apoſtolica contra hãc opi.meam fuit alle. quædam not. Inno.in.c.de cætero. de ſen.& re iudi.ꝙ licet merus executor puta ſententiæ poſſet aliquas probationes recipere ad ſui inſtructionem ſuper aliquibus oppoſitis uel propoſitis coram eo:tamen nunquam de hoc poſſet iudicare ſiue diffinire.ſed debet &. tenetur ſuperſedere & totum negocium ſufficienter inſtructum ad ſuperiorẽ remittere.quia prædictus executor ut ponebatur in facto nedum probationes ſuper ualore fructuum receperat Sed etiam illum articulum diffiniuit fructus taxando & partem ad ſoluendum per cenſuram eccleſiaſticam compellendo hoc per dominum auditorem huiuſmodi cauſæ totũ factum fuit annullatũ & de nouo per eundem auditorẽ fructus taxati in quam ſententiã ego poſtea motus ex dicto Inno.ſuperius allegato conſenſi licet Hoſtieñ.ibidem teneat contrarium. pro cuius opinione faciunt plura iura quam pro opinione Ino.uidelicet de Reſcrip.c.ſi quãdo.c.cũ adeo.c.ad aures.c.conſtitutus.c.poſtulaſti c.ad audientiam.&.c.ſi ꝓponente de of.deleg c.ex parte &.c. ſuper eo.de ap c.dilecto.& ibi Io.an in nouella.

Infra de offi. del.deci.8.

Supra eo.x9.

* Canonici add.Domi.in. c.dudũ de reſcrip.lib.vj. & Fely.in.c. paſtoralis de offi. deleg.iij.uerſi. uerum uero.

Deciſio X X X I I. alias.cccclxviij.

Epithome.

1 Gratia nouæ prouiſionis an taciturnitate uitietur taciturnitas illa impedit gratiam quam ſi papa ſciuiſſet ipſam denegaſſet.

2 Reſcriptum contra legem quo caſu ſit ualidum.

3 Papa nouam faciẽns conſtitutionem generali conſuetudini contrariam cenſetur ipſam conſuetudinem uelle tollere.

4 Expreſſio non eſt in notoriis neceſſaria.

5 Expreſſio falſa citius uiciat reſcriptum quam taciturnitas.

EXtra rotam ſuppoſito iſto facto. R.utriuſque iur.do.habẽs gratiam * de canonicatu ſub expectatione prebendæ dignitatis pſonatus ſeu officij eccleſiæ Creten. canonicatum & præbendam ac cãtoriam dictæ eccleſiæ uacantem uigore dictæ grãæ de facto acceptauit cũ de iure non poſſet quia canonicatus & preben.ac cantoria erant ſpecialiter reſeruatæ ut patet per reſeruationem de qua conſtat & etiam quia cantoria eſt dignitas maior poſt pontificalẽ & poſt illam acceptionem factam fecit exponi papæ formam gratiæ & dictæ acceptationis non facta mentione ꝙ gratiam ſpecialiter haberet uel nõ haberet de dignitate poſt pontificalem & hoc expoſito obtinuit tunc a papa de canonicatu & preben.prædictis prouideri ſibi tanquam ſpecialiter reſeruatis reſeruationem obtinendo etiam expreſſione facta in literis ꝙ dicta cantoria dignitas eſt maior poſt pontificalem opponitur contra literas antequam expediantur per cancellariam ꝙ non expediantur uel ꝙ expeditio prima executioni non demandetur. pro eo ꝙ talis prouiſio nõ ualet cũ in literis expeditis prædictis excepta fuerit dignitas maior poſt pontificalẽ & de hac exceptione in ſuppoſitione & in literis huiuſmodi prouiſionis non fit mentio ut exceptio: ſed cõtraria poſita. Quæritur an talis oppoſitio ſufficiat ad impediendum literas uel executionem antedictas ſaltem quo ad cantoriam & ſic primo uidetur ꝙ oppoſitio talis ſit bona & ſufficiens,quia quando alicui obſtant plura impedimenta licet fiat ſibi gratia de ſublatione unius non propter hoc tollitur aliud.& ideo adhuc alio remanente.totum adhuc remanet impedimentum. ff.de ſer.ur.prædi.l.ſi domus.de fil.preſ.c.ij.de auctoritate & uſu palij.c.ea quæ.ã.de priui.c.paſtoralis modo dicta exceptio non ualebat ex duplici cauſa.Primo quia gratia non ſe extendebat ad dignitatẽ huiuſmodi maiorem.Secũdo quia reſeruatæ erant & non eſt ſublatum niſi ſecundum impedimentum.ergo in uno impedimento adhuc remanet. Tertio
2 † quando aliquid in gratia exprimitur uel tacetur quo non expreſſo uel tacito papa gratiam denegare potuiſſet ergo eſt ſurrepticia & nulla.de elec.c.Dudum el.ij.&.c. ad audientiam.de Reſcrip.c.ij.de preben.c.dudũ .li.vj. modo hic uidetur expreſſum ꝙ uirtute dictæ gratiæ & acceptationis ſibi dicta cantoria deberetur niſi reſeruatio obſtaret quod eſt falſum quia ex alio capite acceptatio non ualebat puta quia dicta cantoria ſub dictis literis nõ cadebat. Item tacuit ꝙ dignitas maior poſt pontificalem in dictis literis erat excepta.quod tacitum ſi expreſſum fuiſſet mouiſſet papam ad non concedendum.ergo &c. Contrarium puto:quia aut uiciaretur dicta gratia prouiſionis per falſi expreſſionem aut per ueri taciturnitatem cum de poteſtate collatorum & habilitate prouiſi ac uacatione minime dubitatur. ſed neutrum eorum poteſt dici.ergo &c. Dico primo ꝙ non fuit defectuoſa per falſi expreſſionem uel ſuggeſtionẽ niſi diceretur in hoc ꝙ ſuggeſta eſt acceptatio cum pro eo ſolo fuiſſet uicioſa quia beneficiũ reſeruatum Sed breuiter dico ꝙ hoc nullo modo uidetur papæ ſuggeſtum:quia nõ ſequitur hoc impeditur ergo non illud cum plura poſſunt eſſe impedimenta:quorum quodlibet per ſe ſufficiens eſſet ut probant iura ſuperius all.facit.c.cum pro cauſa. de feo. ex Secundo quia non ſit ſurrepticia propter taciturnitatem quia ſi hoc diceretur hoc eſſet propterea quia tacitum eſſet in gratia prouiſionis ꝙ in gratia uigore cuius fuit facta acceptatio: fuerat facta exceptio maioris dignitatis poſt pontificalem.ſed hoc nõ obſtat quia nunquã uiciat gratiam huiuſmodi taciturnitas quando in caſu ex narratione & forma prouiſionis debet principi uериſimiliter eſſe notum.ſic eſt in propoſito.igitur.patet primum quia quando facit actum qui poteſt certo obſtaculo impediri ſi ſciat obſtaculũ illud,& eſt in eius poteſtate illud,tollere uidetur eſſe ꝙ nec de hoc aliqd dicat nec de hoc ali

* Gratiam ad hanc deci. uide Fely. in.c. in noſtra in.v. corel. & Egi. ponit hic deciſio.ad literam. 698.

quid dicatur ſibi, uidetur ipſe uelle tollere iſtud.ff.de
excuſat.tutorum.l.idem ulpianus §.fi.&.ff.de re iudi.l.
quidam conſulebant ibi eſt de neceſſitate.ff.de here.in-
ſti.l pe.ad quid enim oportet aliquid dicere alicui quod
ipſe per ſeipſum uerisimiliter ſcire debet, certe fruſtra.ut
ff.de ac.emp.l.i.&.l.ea quæ.ff.de edi edic.§.ſi intelliga-
tur.cum ſi.ibidem alleg.pro quo faciunt.not. Ia.Pe Cy.
C.ſi contra ius uel uti.pub.l.omnes circa prin. uidelicet
2 ꝙ licet † Reſcriptũ nõ ualeat contra legem:tamen ſi fa-
cta eſt talis narratio facti in Reſcripto ꝙ princeps cogno-
ſcere potuit reſcriptum eſſe contra.l.licet de hoc in Re-
ſcripto nil dicatur expreſſe ſeu ꝙ non dicat non obſtan.
tali lege ualet Reſcriptum, idem dic ſecundum not. Io.
an.de Reſcrip.in nouel.c.j.priuilegium ſiue Reſcriptũ
conceſſum per principem ualere & ius commune tollere
licet de illo non faciat mẽtionem. quia in ſcrinio pectoris
ſui cenſetur illud habere.l.omnium.C.de teſta.Item fa-
cit quod nõt.Io.an.in gl.in de conſti.c.i.li.vj.ꝙ papa fa-
3 ciẽs † nouam conſtitutionem generali conſuetudini con-
trariam uidetur uelle tollere dictam conſuetudinem pro
eo ꝙ præſumitur illam ſcire etiam ſi de ea mẽtionem nõ
faciat.facit ad hoc quod notatur de exceſ. prelata.c.j li.
vi.Item facit quod not.Fred.de Senis in tractatu ſuo de
rerum permu.concluſione vi.ubi dicit ꝙ impetratio be-
neficii ex cauſa permutationis obtenta non ualet ſi bene
ficium eſt reſeruatum & de reſeruatione non eſt mentio
facta niſi ſit generalis & pluribus nota:quia tunc præſu-
meretur ꝙ papa illam ſciuiſſet & tunc expreſſio neceſſa-
ria non fuiſſet in notis per prius.dictæ rationes ſatis uiden-
tur eſſe claræ.uidelicet ꝙ ex forma narrationis papæ de-
buit ſcire uerisimiliter ꝙ in gratia prima excipiebatur di
gnitas electiua.quia iſtud eſt notum ex papali conſtitu-
tione plus quam notoria ꝙ in omnibus huiuſmodi lite-
4 ris ponitur dicta clauſula exceptiua.In notorio † uero
admonitio uel expreſſio neceſſaria nõ eſt.hinc eſt ꝙ licet
emptor debeat emptionem uenditori denunciare tamen
ubi eſſet notoriũ nõ eſſet opus deũnciare:ut de ac.emp.
l.emptor in Rub.Itẽ alia ratione ſecundo deducta:quia
aut dicit papam fuiſſe deceptum in hoc pro eo ꝙ credi-
dit ꝙ forma ſibi expreſſa hoc importaret ꝙ ſub ea talis
dignitas comprehenderetur:aut pro eo ꝙ ipſe putauit ꝙ
in prima gratia fuerit facta mentio expreſſa ꝙ dignitas
maior huiuſmodi comprehenderetur ſub ipſa.quia non
uidetur ꝙ ex alia opinione potuiſſet. Sed neutrum dici
poteſt.non primum hoc enim eſſet ponere in principe
errorem iuris quod eſſet abſurdum.ut in.c.i.de conſti.
lib.vi.Certum enim eſt de iure moderno ſecundum con
ſtitutionem domini noſtri ꝙ ſub generali gratia non com
prehenditur dignitas maior poſt pontificalem etiam ſi
non poneretur clauſula exceptiua, ut habent ordinatio
nes Io.xxii. per omnes ſummos pontifices confirmatæ
nec ſecundum:quia non eſt uerisimile papam diuinare
ut.l. ſi putauit.ff.ad.l.acquil. Secundo uidetur ueri-
ſimiliter ꝙ papa debuit idem iudicium facere de eo
quod ſibi non appareat & de eo ꝙ non erat. ut.l.iii.
& l.rupilia polla.ff.de contrahen emp. quia uerisimile
eſt ꝙ papa debuit præſumere ꝙ non fuit poſita clauſula
in primis literis per quæ in eis huiuſmodi literis compre-
hendi ualeret.tum quia hoc non eſt conſuetum immo
prohibitum fieri nec credo factum adhuc fuiſſe de tem-
pore papæ moderni tum quia ſi ita eſſet uerisimile eſt ꝙ
dictus R.de hoc feciſſet mentionem in ſecundis literis
ut eas facilius obtinere potuiſſet quia quilibet præſumi-
tur uelle eſſe diligens in iure ſibi acquirendo ut de arbi.
c.i.cum ſi.ff.de probat.l.cum de indebito.in prin.& in
ſi.&.l.ſi poſitum e.ti.concludendo ergo ex præmiſſis
papam in conceſſione nouæ prouiſionis non fuiſſe circũ-
uentum & per conſequens dictam gratiam minime repu
tari ſeu uitiari tanquam ſurrepticiam quod principali-
5 ter probatur ſic.quia licet falſæ † oẽs expreſſiones quæ
potuerunt mouere principem, uerisimiliter ad facilius
concedendum regulariter uitiant gratias quia literæ ha
bent tacitam conditionem ſi preces ueritate nitantur tan
tum non omnia tacita quorum expreſſio mouere potuiſ
ſet ad denegandum gratiam uitiant.Sed ea * ſolum de
quibus reperitur expreſſum uel de quibus in iure eſt cau
tum ꝙ eis expreſſis eam gratiam nullatenus conceſſiſſet.
Hinc eſt ꝙ licet papa ita libenter daret beneficium ma-

*Vide Gal.cõ
ſilio.vi.de ſub.
Fely in.c.ſup
literis.2.col.&
c.poſtulaſti 3.
col.de reſcrip.

gni ualoris ſicut parui de huiuſmodi dignitate ualet gra
tia.nec ex taciturnitate huiuſmodi uiciatur licet ſecus
ſi minoris ualoris expreſſiſſet ut not. glo.in cle i præall.
quæ uult ꝙ conceſſio facta per Papam criminoſo ualeat
ipſo iure quod not. Inno.de conceſ.præben.c.propoſuit.
&.c.cum noſtris.& probat.c.inter dilectoſ.de exceſ.præ
la.&.c.accedens de accuſ.tamen ſi fuiſſet crimen ex-
preſſum hoc ualde potuiſſet mouere ad denegandũ ut de
æta.& qua.c.eã te cũ ſi.modo ita eſt ꝙ hic non poſſumus
dictas literas arguere ex falſi ſuggeſtione.quia non repe-
ritur aliquid falſi ſuggeſtum ꝙ Papa propter hoc ꝙ in
præmiſſis literis non fuiſſet adiecta clauſula exceptiua
dictam nouam prouiſionem denegaſſet.immo uerisimile
eſt magis de contrario attenta dignitate impetrantis. &
ꝙ gratia iſta noua fundatur ſuper aliquo iure ipſius &c.
Ad rationes factas in contrarium & de prima notum eſt
ꝙ non eſt impedimentum collationis & in quantum tol
leret impedimenta uidetur utrunque tollere.unum ex-
preſſe & aliud tacite per prædicta. Ad ſecundam ratio-
nem ſufficienter eſt reſponſum per primam rationem hu
ius partis.

Deciſio.XXXIII. alias.449.

Summarium.

Canonicus præbendatus in ſecunda gratia tenetur fa
cere mentionem de canonicatu ac præbenda huiuſmodi
ſi præbendæ ſint diſtinctæ.alias ſufficit ꝙ facit mentionẽ
de canonicatu.& canonicus non debet eſſe ſine præben-
da ſed ſine canonia bene poteſt eſſe præbẽdatus.

Quidam habẽs* canonicatum & præbendam
in certa eccleſia impetrat aliud beneficium
uacans faciens mentionem de canonicatu
ſed non de præbenda.dubitatur utrum gra-
tia ipſius eſſet ſurrepticia.& uidebatur aliqui
bus ꝙ non quia canonicatus trahit ad ſe præbẽdam ſed
nõ econtra.quia canonicatus non poteſt nec debet eſſe
ſine præbenda ſaltem diu.i q iij.ſi quis obiecerit de præ
ben.c.relatũ.Sed præbendarius poteſt eſſe non canoni-
cus.ut in.c.ſuper ſpecula.de magiſ ut le.& not de cõſti.
cum.M Præterea præbenda naſcitur ex canonia tan-
quam filia a matre. xij.q.i c.de quibus.in. d.c. relatum.
c.dilectus e.ti.Dicitur autẽ a præcio quod quis recipit
ꝓ labore ſuo.non a præbeo præbes iuxta illud.non a præ
bendo recte præbenda uocatur.ſed magis a præcio cuius
amore datur prout not Guil de mon.lan in cle. ſi iuxta
de p;æben. Videbatur aliis dominis & maiori parti con-
trarium.quia iura canonicalia & iura præbendalia ſunt
diſtincta & in diſtinctis bonis conſiſtunt prout le.&.no.
in d.c.cum.M.per Inno & Ho & ideo iura prohibent a
nullo præterquã Papa poſſe dari ius ad uacaturas præbẽ
das.ut in.c.ꝓpoſuit.de conceſſ.præben.ergo. &c. Præ-
terea ſi de iure quod habeo ad rem puta de expectatiua
ad præbendam debeo & teneor facere mentionem.ut in
c.in noſtra.de Reſcrip.multo fortius de iure in re puta
præbenda actualiter obtenta quantumcunq; modica.
eo.ti.c ſi proponente.de præben.ſi motu proprio.lib.vi.
Plus enim mouiſſet papam ad non concedendum præ
dicto impetranti ſi expreſſiſſet ſe canonicum præbenda
tũ quam ſolum canonicum quia præbenda habet plus
commodi & temporalitatis quam canonia.ut in iuribus.
& doc.ſuperius all.Cum igitur omnia quæ poſſunt pa-
pam mouere ad denegandum uel concedendum ſint in
gratiis exprimenda ut in.c.cum adeo.c.ad aures c. con-
ſtitutis ad audientiam.&.c. ſi proponente.& d.c.ſi motu
proprio.& uide no.ibi per Ar.& Io.an.in nouel.ergo ui-
debatur maiori parti prædictam gratiam fore ſurrepti-
ciam hoc uerum ſecundum me de canonicatibus & præ
bendis diſtinctis.ſecus in indiſtinctis.præſertim conſecu
tiuis quas quis conſequitur:eo ipſo ꝙ canonicatum adi-
piſcitur ut in c.ſi.de conce.præben.lib.vi.Idem de por-
tionibus præbendalibus etiam ubi eſſet certus numerus
canonicorum.ſed non præben.de quibus per Inno.in.c.
dilectus.&.c.dilecto.de præben.in quibus caſibus præ- 1
bendæ cenſentur annexæ canonicatibus.& ſunt de iuri-
bus & pertinentiis ipſius de quibus non tenetur quis fa-
cere

*Habẽs Add.
Caſſa.de præ.
dec.17.nu.6.

ecere mentionem.ar.c.tranſlato de conſti.de præben.ex-ſtirpandæ.&c.c.ſuper eo lib.vj Fuit ergo concluſum & cō ſultum domino auditori quod informaret ſe de diſtinctio ne uel indiſtinctiōe canonicatuū & ꝓ bēdarū dictæ eccle ſiæ in qua dictus impetrans aſſerit canonicatū obtinere.

Deciſio. XXXIIII. alias 490.

Summarium.

Si cōmittatur cā & cauſæ cū ptāte citandi pōt impetrās uigore dictæ cōmiſſiōis ꝓſeq appellationē aduerſarij.

*Commitatur add. ꝙ cōmiſſio quię quaa includit appel latione infra ð offi.dele.xj.

SI committatur *cauſa & cauſæ quā uel quas mouere intendit.n. contra.b.ſuper certo beneficio cū poteſtate citandi in curia extra & ad partes ſi pars impetrans huiuſmodi commiſſionem non recipiat citationem ad partes.ſed producat appellationem interpoſitam per partem aduerſam in partibus.& uigore illius petat procedi licet in prædicta commiſſione non dicatur cauſa appellationis.nihilominus tamen auditor uigore dictæ appellationis poteſt procedere. Ratio quia non eſt dubium quod cauſa appellationis eſt cauſa propter quā totum negocium principale ad curiam extitit deuolutū ſi debita forma ſit ſeruata.tum etiam quia per huiuſmodi appellationem apparet de cauſa quam præſens a contra.b.& ſuper quo mouet ſeu mouere intendit tum etiam quia ſi uerbum appellationis expreſſiſſet in commiſſione etiam citius obtinuiſſet ſic quod non eſt tale tacitum quod papam mouiſſet ad denegandum.igitur iſta taciturnitas non obeſt.de reſcrip.c.ſuper literis.tum etiam quia ſuperflua & abundans cautela non nocet.ergo . quia ex abundāti.quia forte dictam appellationem tempore cōmiſſionis non habuit.uel ſi habuit utrum deuoluebat dubitauit ergo commiſſionem impetrauit.quæ quidem citatio.ſ.hōis citationē iuris uidelicet appellationem non excludit operantes.n.augmentū diminutionē operari nō debent.de priuile.c.in his de ꝓbēc.c.cui de non li.vj.&c.

DE CONSVETVDINE.

Summarium.

Conſuetudo ualet quod uxor ſuccedat uiro in mobilibus iuribus & actionibus liberis extantibus.

Epithome.

1 Pars tertia legitima & iure naturæ debita an prætextu cōſuetudinis diminui poſſit.
2 Ius naturale minui poteſt ſed non in totum tolli.
3 Ius agnationis a pacto tolli non poteſt.
5 Aſcendentis ſucceſſio debetur proximiori deſcendenti ratione cognitionis.
6 Filiorum ſucceſſio & legitimæ portio quo iure procedat.
7 Teſtatorum diſpoſitio quo iure rumpi poſſe dicatur.
8 Renunciari an poſſit futuræ ſucceſſioni per pactum iuramento uallatum.
9 Legitima dicitur loco alimentorum ſuccedere.
10 Filius poteſt propter delictum excludi a legitima.
11 Legitima tolli poteſt per ſtatutum municipale.

Deciſio. I. alias.18.

*Conſuetudo add. deci. vij. co.tr.in an.

FVit dubitatum & in relationibus poſitum.utrum ualeret cōſuetudo *quia cauetur quod uxor marito hñti bona mobilia & imobilia ſuccedat in oībus bonis mobilibus etiā debitis & credit s liberis extantibus. Et uidebatur aliquibus quod nō.quia conſuetudo non præualet iuri naturali. immo ipſi contraria eſt irrationabilis & potius dicenda corruptela . & per conſequens non eſt præſcriptibilis etiam ſi omnes homines de mundo eam obſeruarent per infinita tempora.xxxij q.vij ſlagitia.de conſue.c.cum tanto.& ibi not.Sed hæreditas patris debetur ipſi filio de iure naturæ.ff.de re.iu l.iura ſanguis.& de pact.l.ius agnationis iūcta.l.filius.ff.de ſuis & le.hæred.melius.ff.unde libe.l.ſcripto.&.j.di.c.a.ius naturale.ibi dum dicit liberorum ſucceſſio.cui iuri naturali per conſuetudinem derogari non poteſt ut ſupra probatum eſt ergo &c.quod eſt uerū in toto ſed in parte non ſic.ut not Din.in propria materia.de reg iur.indultum.lib.vj Pro qua concluſione faciunt not. per Ber. & Ioan.poſt eum in nouel.c.tua &.c.a nobis de deci.& de cōſue.ſuper rubrica.& per Innoc.in.c.fi.at in caſu noſtro conſuetudo non tollit ius ſucceſſionis liberorum in toto puta in omnibus bonis.Sed dumtaxat in mobilibus.ergo & cætera.Et ſic fuit determinatum & cōcluſum poſt publicas relationes ipſam conſuetudinē ualuiſſe & ualere.
1 Pro † qua concluſione ego alleg.notā.Ab. poſitam in.c.raynutius.uer.cōſuetudinem.ubi ipſe Ab.not.prætextu conſuetudinis etiam partem tertiam legitimam & debitam de iure naturæ diminui poſſe quod dicit melius alibi nō haberi.ſicq; ſecundum eum eſſet clarus textus pro dicta concluſione.immo ſecundum do.Egi.quidam do.Pe.bertrandi qui fuit Cardinalis ſanctæ Ro.ec.fecit quādam lecturam ſolemnem ſuper li.vj.decreta.& tenuit in c.ij.de conſue.c.li.ualere ſtatutum adimens etiam in totum legitimam appellatam bonorum ſubſidium debitā filijs.Ratio ſua fuit potiſſima.quia de iure naturali uolūtas teſtatoris debet adimpleri.ut inſti.de re.diui.§.per traditionem.ff.ſi quis a patre manu.fue l.non uſq;.&.xiij.q ij ultima.c.uolūtas.quæ tamen ſæpe per ius ciuile immutatur per querelam inofficioſi teſtamenti quæ eſt iuris ciuilis. ff.de inoffi.teſta,l.ſi non mortis.§.ſi quis inſtituto filio.§ ulti.ff.eo.ti & quod ibi not. Item ius dicendi teſtamentum nullum ratione præteritionis.eſt iuris ciuilis quia non competit niſi in poteſtate conſtitutis.ut.ff.de li be.& poſtu.l ſi quis poſthumos §.ſi filium & ff.de iniuſt.rup.& irrit.fact.teſta.quæ tamē prima poteſtas de iure ciuili eſt ut inſtitu.de pa.po.§.j.& ita ante ius ciuile cuilibet ciui romano licebat de bonis ſuis diſponere pro libito uoluntatis ut in primo capite legis falcidiæ cauebatur.ut.ff ad l.fal l.j.in prin.ergo hæc omnia alio iure ciuili tolli poſſunt.ut inſti.de le.ag.tu.§.fi.&.ff.de capi.dimi.l.has cauſas In eadem opinio.eſt Dyn.per idē motiuum in effectu in dicto cap indultum.licet illud per alia motiua & multum apte deducat.pro hac opi.facit cap.raynutius.de teſta.in fin.cum ibi not per glo.ibi cum dicit quod contra uoluntatem teſtatorum lex falcidia inducta ſit.& quomodo illud intelligatur ibi uide. Breuiter
2 concludendo † puta dominus Egid. ſecundum quod eſt in princ.concluſum quod hoc ius naturale in totum tolli non poteſt ſed bene minui uel augeri poteſt. primum probat quia talis conſuetudo expreſſe militaret cōtra rationem naturalem quæ clamat ubiq; quod filius ſaltem in aliqua portione patri ſuccedat.ut in.d.l.ſcripto ſuperius alleg.& in auten.de hæred.& fal.§ j.&.§.ſi quis autem non implens.coll.i.ratio huius ponitur.ff.de libe.& po.l.in ſuis.& ex qui cau.ma.l cum miles Quid enim legalius eſt quam proprium filium ad paternam ſucceſſionem admittere.in auten.qui.mo.na.effi.ſui.§.eſt ergo ſciendum.in prin.facit optime xvij.q.iij.cap.fin. de iureiu.c.quintauallis.& quod no.C.de epiſ.& cle.ſi quis ad declinandum.ergo non ualet conſuetudo contraria.ut.C.quæ ſit lon.conſuetu.l ij.& in.d.c.fi.de conſuetu.Fallit hoc ex cauſa ea qua poteſt fieri exhæredatio ut in auten.ut.cū de ap.cog.§.aliud &.§.cauſa.& not.etiam.d.c.quintauallis .tunc enim ceſſat ratio naturalis propter rationem naturalem contrariam fortiorem quæ habet q̄ delicta non remaneant impunita.ff.ad.l.acqui l.ita uulneratus.de ſenten.ex.c. ut famæ nec obſtat. motiuū Pet.bertrandi & Din quia licet ceſſarent omnia remedia iuris ciuilis.tamen nihilominus id quod inter omnes dictat ratio naturalis eſſet debitæ executioni mandandum.ſicut ſolet dici in contractibus a iure gentium introductis argu.ff.de mino.l .quod ſi minor §.fi. ſecundum Iacob de are.ſicut enim ciuilis conſtitutio non tolleret contractus iuregentium in totum argu.inſti.de iur.na.§.ſed naturalia.igitur nec hoc caſu. Probatur ſecundum

ſilum uidelicet quod per conſuetudinem ius naturale
poteſt augeri uel minui quia quota a iure ciuili ſimpli-
ter eſt introducta. ergo alio iure ciuili uel conſuetudine
quæ uim legis habet poteſt augeri uel minui ut in iurib.
ſuperius alleg quod intelligo uerum dummodo diminu
tio non eſſet ita notabilis quod cenſeretur peremptio uel
nimus enormis quia tunc eſſet irrationabilis per prædi-
cta. & de deci c.ſuggeſtum.

ADDITIO.

Et in honore ſanguinis l.j §.largius ff & ſucce.edic.ſed
iura ſanguinis nullo iure ciuili tolli pñt ergo nec ſtatuto.
q nõ eſt aliud quã quædã ciuium contentio l.omnes po
puli ff de iuſti & iur.l.de quibus &.l.ſed ff.de legi.

ALIA ADDITIO.

3 Vbi ius† agnationis pacto tolli nõ poteſt.

ALIA ADDITIO.

4 vbi † aſcendentis ſucceſsio debetur proximiori deſcen-
denti ratione cognationis.

ALIA ADDITIO.

Quia iura naturalia immutabilia ſunt inſti.de iur.na.gẽ.
& ciui.§.ſed naturalia.nec ea iuris ciuilis ratio corrumpe
re poteſt.ut inſti u.de legi agna.tu § fina.ſed reſponde-
5 quod licet ſucceſſio † filiorum & ius legitimæ portionis
proceſſerit ex iure naturali tamen ea ex naturali ratione
quæ eſt uariabilis in quanta & in quota & in modo por-
tionis prædictæ ut infra dicam uel poteſt dicere quod le
gitima debetur filio de iure ciuili non naturali. ut not.in
auten.de hæred & fal §.j &.§.ſi quis autem ubi dicit q
lex imponit neceſsitatem parentibus ut relinquant filijs
legitimam.ſed conſtat legem eſſe ius ciuile ut.ff de inſti.
& iur.l.ius autẽ ciuile.Item a iure ciuili quota eſt aucta.
ut.d.auten. nouiſsima unde nomine origine quotitate
& entitate de iure ciuili dicenda eſt & ſecundum hoc
omnia contraria ceſſant.

ALIA ADDITIO.

6 Et † ſic ius rumpendi ortum trahit a iure ciuili quia an-
te ipſum ius ciuile non erat uia aliqua prodita ſeu apta
ad rumpendum teſtatorum diſpoſitionem. ſimiliter uia
petendi ſupplementum legitimæ data eſt a iure ciuili ut
l.omnimoda C de inoffi teſta.ſi ergo hæc iure ciuili ſunt
introducta nimirum ſi ſtatuto q eſt ius ciuile illa tollan-
tur.l.de quibus & l.non eſt nouum.ff de legi not.glo.in.
dicta.l.j.in prin.ff ad le falci & per hoc ceſſant rationes
omnes contrariæ ſupra factæ & fundatæ ſuper iure ſan-
guinis & naturæ quæ intelliguntur in ſucceſsione inteſta
ti nullo ſubſiſtente ſtatuto præterea ius ciuile priuat fili-
os ex certis cauſis deſcriptis.in.§.aliud quoque capitulũ.
hic alleg & in auten non licet.C.de libe.præte igitur &
ſtatutum poterit priuare.ut dicta.l.omnes populi.nam
ratio ſtatuti fuit fauor publicus conſeruandarum fami-
liarum cauſa inuentus. ſecundum Bal.in l maximum
uitium C de libe præte.uidemus inſuper quod licet iu-
re naturæ hæreditas patris ſit debita filio ut ſapiunt ar-
gumenta in contrarium facta.tamen quota & quantitã nõ
eſt de iure naturali ſed ciuili.ut l.iij.tabularum.C.de le
gi.hæredi.in auten de trien.& ſemiſ.§ j.in auten. de hæ-
redi.& fal.§ j &.§.ſi quis autem. & hæc ratio concludit
quo ad diminutionem plus dico quod ſiue de iure natu-
rali ſiue ciuili hæreditas & etiam eius portio in bonis pa-
tris ſit debita filio tamen circa hoc uarie reperitur in iu-
re diſpoſitum Nam antiquitus debebatur totum patri-
monium patris filio ut.l in ſuis.ff.de li.& poſtu & inſti.de
hæred.quæ ab inte §.ſui:poſtea ſuperuenit ius codicis &
totum illud reſtrinxit ad quartam ut.l.cum quæritur &
l.ſcimus.C de inoffi teſta.demum ſuperuenit ius autẽ-
ticorum alterans & limitans dictam portionem ſecundũ
numerum filiorum.ut in auten.nouisſima.C.de inoffi.te-
ſta.ſi hoc facere potuit ius ciuile cur & hoc nõ poteſt ius
municipale ſcilicet detrahere alterare & diminuere ra-
tio diuerſitatis pro nunc mihi non occurrit. Non ob.ſi di
catur quod tale ſtatutum tollens filio uel diminuens por
tionem ſuam foret iniquum.ergo non ualet cum lex de-
beat eſſe æqua & iuſta rationabilis & honeſta ut.iiij di.c.
7 erit autẽ lex nam certum eſt quod per pactum †iuramẽ-
to uallatum renunciatur futuræ ſucceſsioni.c.quãuis.de
pact.libro vj iuncto cap.nõ eſt obligatorium de reg. iur.
libro.vj ſed nemini dubium quod iuramentum non eſt
uinculum iniquitatis.cap.quanto.de iureiu poterit ergo
lex utpote non iniqua quem priuare futura ſucceſsione
ſicut poteſt pactum iuratum.l.nõ impoſsibile .ff.de pac.
& not in rub.C.de decre.decu.lib.x.Præterea nonne ui-
demus iura diuino præcepto ſtabilita alterari et reſtrin-
gi certe ſic ut eſt cathedraticum in c conquerente.de of
fi.ordi.Item decimæ in.c.tua.de deci per Inn.ergo mul
to fortius facultas ſucceſsionis priuatæ perſonæ tolli po
teſt & reſtringi.In hanc partem declinant Dy in regula.
indultum & Io.an.ibidem in mercur Item tenet Cy.in.
l.ſcimus C.de nup.Idem Ab.& Ioan.an.in.c raynutius.
de teſta.idem in addi.Specu in ti.de ſucceſ.abinteſt.ſu-
per rubr.& allegat ibi legem langobardam idem diſpo-
nentem.& hoc expreſſe tenet Bar.in.l.ticius §.fina.ff de
condi & demon in.l.j.ff.de ſuis & legi &.l.ſi ita quis in
ſi.ff.de lega.ij.idẽ Bal in.l. cunctos. populos C de ſum.
tri.in.xiiij.co & ſupponit pro indubitato ita eſſe.& in.d.l.
maximum uitium.Idẽ Oldra conſi.cvij.incip.circa.ius
municipale.& ita ſequuntur omnes moderni & ita fere p
totam Italiam ſeruatur.

ALIA ADDITIO.

Concluſio quæ communiter tenetur.ſed huic concluſio
8 ni obſtare uidentur duo Primo quod legitima † ſucce-
dit loco alimentorum.ut in auten.de trien.& ſemiſ §.pro
hibemus.uerſi.unde enim.ſed educatio liberorum eſt de
iure naturali.l.j § ius naturale.ff.de inſti.& iur. ergo tolli
non poteſt cum iura naturalia non tollantur ut ſæpius di-
ctum eſt Item quia alimenta non debent filijs denegari.
ar.l.filium.de pa po Secundu uidetur obſtare text.in.d.
auten.de trien.& ſemiſ quæ uidetur habere clauſulã de
rogatoriam ad quamcunque conſuetudinem uel legem
cuiuſcunque inferioris ex quo ratio ſic diſponendi eſt uni
formis ubicunque locorum per quam ſtatueretur contra
rium.& ſic leges municipales non debent ualere ut in au
ten.nauigia.C de fur.& in auten.omnes peregrini.C.com
munia.de ſucceſ.cogitabis.

ALIA ADDITIO.

9 Quod propter † delictum filius excluditur a legitima Et
poteſt ratio aſsignari.quia delinquendo filius uidetur cõ
ſentire in pœnam ut legitima ſibi auferatur & alia pœna
etiam corporalis imponatur.ar.l.j.§.beſtias.ff de poſtu.&
ſic non tam ex lege quam ea ſuo conſenſu ſurgit priua-
tio dictæ legitimæ:cogita ſi placuerit ibi iſta sũ nec ne.

ALIA ADDITIO.

10 Videlicet ſtatutum † municipale tollet in totum legiti-
mam.Et ideo ſtatuta quæ hodie cõmuniter ſiunt in Ita-
lia prohibentia fœminas extantibus maſculis non ſucce-
dere nec legitimam petere poſſe prouident eis ut doten-
tur arbitrio propinquorum. nam tunc dos ſuccedit loco
legitimæ licet forte diminutæ & ſi dictum ſtatutum non
prouideret in aliquo non teneret tanquam irrationabile et
contra legem tam naturæ quam Diuinam canonicam &
ciuilem.de quo per Bar.in.l.liberorum.ff.de uer. ſingni.
& per Bal.in.d.l.maximum.

Deciſio. II. alias 226.

Summarium.

Valet conſuetudo quod receptus ultra numerum præ
bendarum in minorem ualeat optare.

SI in eccleſia ubi eſt certus numerus & diſtinctio
præbendarum uidelicet maiorum & minorum.ſed
nõ eſt ibi certus numerus canonicorum ſit conſue-
tudo quod receptus in canonicum ultra numerum præ
bendarum & carens præbenda prout interdum ſit & ſie
ri poteſt de iure.de conſti.cum.M.de præben.relatũ di-
lecto &.c.dilectus filius.ubi de hoc non poſſet optare ma
iorem.ſed duntaxat minorẽ præbendã iuxta ordinẽ ſuæ
receptionis ualet & tenet huiuſmodi conſuetudo.ar.eo-
rum quæ le.& not de ma.& obe.ſtatuimus.per Inno.de
præben.quamuis &.c.cui de non per Ar.li.vj.

Deciſio. III. alias 227.

Summarium.

Conſue-

Conſuetudo ualet quod habens minorem præbendã poſſit optare maiorem. ſed non econuerſo.

VAlet & tenet conſuetudo quod habens ſiue optans minorem præbendam in prædicta eccleſia ubi ſunt maiores & minores præbendæ ut præfertur iuxta ordinem ſuæ receptionis poſſit poſtea optare maiorem præbendam cum uacabit. ar. eorum quæ le. & not. in capitu. fina. de conſue. libro ſexto habens uero maiorem non poterit ſecundum eandem conſuetudinem optare ſiue recipere minorem quia licitum eſt aſcendere de minori dignitate ad maiorem ſed non deſcendere de maiori ad minorem. argu. eorum quæ le & not. de tranſla. epiſ licet. & cap. quãto. Pro quo facit q̃dam not. Io. mo. in dicto capitulo. fina. de conſuetu. & in cap. cum aliquibus. de reſcrip. libro ſexto. & Ioan. an. in dicto capitu. fina. de conſue. uidetur tenere contrarium per. §. præterea. inſti. de actio. quia illa eſt melior quæ plus placet.

Deciſio. I I I I. alias x96.

Summarium.

Præbenda uacans in curia prætextu conſuetudinis optari non poteſt.

SIcut canonicatus & præbenda in curia romana uacã per alicuius obitum optari non poteſt uigore conſuetudinis. ſecundum capitu fina. de conſuetud. libro ſexto ita nec groſſi fructus per dictum canonicum in curia. defunctum obtẽti poſſunt optari etiam ſi illi groſſi fructus redirent ad capitulum. prout do Grego papa undecimo. declarauit per ſuam bullam in iudicio productam.

Deciſio. V. alias. 300.

Summarium.

Conſuetudo optandi in eccleſia in qua ſunt maiores & minores præbendæ tollitur per clauſulas derogatorias in literis apoſtolicis poſitas.

SI mandetur alicui prouideri de maiori præbenda cum uacauerit in certa eccleſia in qua minores & maiores præbendæ exiſtunt: non obſtantibus ſtatutis & conſuetudinibus illius eccleſiæ in contrarium facientibus quibuſcunque. & præſertim illis quibus cauetur quod nullus poſſit habere maiorem niſi primo habeat minorem & per minorem gradatim aſcendat ad eandem fuit dubitatum utrum per has clauſulas derogatorias conſuetudo optandi. de qua in capitul. fina. de conſuetudi. libro ſexto tollatur ſeu uerius differatur. Et dicebant aliqui domini & maior pars quod ſic. attento quod per expreſſum de maiori præbenda mandabatur prouideri non obſtan. conſuetudine & cætera. Tum etiã quia alias gratia impetrantis poſſet totaliter fruſtrari per optantem in effectu. qui illam minorem non optatam habere non poteſt propter cap. cui de non. de præben. libro ſexto. quod tamen potuit in omni caſu capitu. fina. antedicti ſicque ſunt diuerſi caſus non aduerſi. Aliam rationem dicebat do. Nimoſien. quia aliud eſt ubi ſunt gradus præbendarum & debet fieri aſcenſus & non deſcenſus. qui nedum per optionem ſed etiam per collationem nouam uel aſſignationem capituli fit ſæpe quæ quidem collatio ſiue aſſignatio non eſt dubium per decretum papæ impediri. de conceſſ. præben. c. propoſuit. & clemen. cum ei quem aliud ubi non ſunt gradus præbendarum ſed omnes præbendæ appellantur maiores. una tantum melior eſt altera. Si ad illam meliorem deueniretur tantum per optionem & per conſuetudinem tali conſuetudini per dictas clauſulas non derogaretur. quia gratia impetrantis in non optatis ſuum poſſet ſortiri effectum. Secus uero in caſu noſtro ſupradicto. Videtur tamen obſtare prædictæ diſtinctioni uerbum gradatim. poſitum in illo tex. quod tamen non refertur ad prædictas præbend. ſeu gradus præbend. ſed ad gradus perſonatuum prout ibidem not. gloſ. ſuper eodem uerſic. Præterea uidetur ob glo etiam ibidem ſuper uerſic. meliores quærens de habente maiorem. utrum poſſit uigore illius conſuetudinis optare minorem. & tenet quod ſic quia illa uidetur ſibi melior quæ magis ſibi placet. in ſti. de actio §. præterea. ſed intellige gloſ. non de minore in gradu ſed in ualore. Alij domini tenentes contrarium dicebant caſum ueriſimilem & poſſibilem quod nullus curaret optare minorem. & ſic gratia ſua poſſet ſortiri effectum. Ad hoc reſpondebatur quod hoc eſſet de raro contingentibus ad quæ iura non aptantur. ſed ad ea quæ frequenter accidunt. ff de legi. l. nam ad ea. de appellat. ſæpe. Sed noſtris temporibus cupimus augeri non minus aſcendere & non deſcendere. de tranſla. capitu. quanto. & capitu licet ergo & cætera. quam rationem ultimam alleg. Io. mo. in capitu. cum aliquibus. de reſcrip. in caſu quaſi ſimiliter ad materiam. uide nota per Ar. xxv. quæſtione ſecunda capitul. in ſum. in fin. & per eundem & Ioan. and. in capitu. ſi propter tua. de bita. de reſcrip. lib. vj.

Deciſio. V I. alias. 460.

Summarium.

Conſuetudo optionis præbendarum canonicalium quanti temporis ſpatio introducatur.

Epithome.

1 Canonici eiuſdem eccleſiæ an inter ſe poſſint mutare p̃bendas ſuas.
2 Beneficium eccleſiaſticum in quos per ſuperiorem eſt canonice inſtitutũ ꝑpria auctoritate dimittere an liceat.
3 Beneficium ſecundum recipere per cuius aſſecutionem inducatur primi uacatio nemini licet.
4 Conſuetudo an minori ſpacio inducatur quam præſcriptio.

QVæritur quanti temporis ſpacio introduci poſſit in eccleſia conſuetudo * optionis præbendarum canonicalium. & uidebatur aliquibus q̃ ſpacio. x. annorum quaſi conſuetudo non ſit contra ius & ſit rationabilis per not. ait. di. conſuetudo. & hanc opin. ſequitur Ioann. and. in capitu. fin. de conſuetudi. libro ſexto fundans ſe quod ſi ille textu uoluiſſet requiri conſuetudinem præſcriptam expreſſiſſet * ſicut fecit in capitu non eſt. ibi dum tamen alias ſit præſcripta eodem titulo & li & non facit hanc expreſſionẽ ſed ſimpliciter conſuetudinem eſſe proponit. & idem uidetur tenere Ioann. and. licet narratiue loquatur. de conſuetudi. c. cũ tanto tamen aliquibus uidetur quod immo requiritur præſcriptio. xl. annorum ſpacio. quia præbenda canonicalis eſt titulus beneficialis. ſed contra ius eſt quod alicui de facto ſuo quæratur titulus in beneficio ita ut beneficium ſuum dici poſſit. de inſtitu. ex frequentibus. & capitu fina. de reg. iu. beneficium. libro ſexto ergo iſta conſuetudo eſt contra rigorem iuris ſcripti. quo caſu omnes concordant quod requiritur præſcriptio. xl. annorum In hac quæſtio. uidetur probabiliter conſiderari ſtatus eccleſiæ. de qua quæritur. utrum habeat hãc conſuetudinem. nam & aliquæ ſunt eccleſiæ in quibus non eſt numerus canonicatuum nec diſtinctio præbendarũ de præben. c. dilecto. & in iſtis non poteſt introduci cõſuetudo quia non eſt reperiri q̃ in talibus eccleſijs præbendæ aliquæ uacent. ergo præbenda non uacans optari non poteſt. ut requirit illa decr. cum in tua. Aliquæ ſunt eccleſiæ in quibus bene eſt numerus canonicatuum. ſed nullus numerus nec diſtinctio præbendarum. ut patet de conceſſion. præbend. capitu. fina. §. ſi autem. libro ſexto & in iſtis eccleſijs non poteſt introduci conſuetudo. hæc pari ratione. maxime quia in tali

*Conſuetudo ad legi. deci. j. & . 63. & an cõſuetudo optãdi ſit cõtra ius cõmune cald. conſi 7.
* Expreſſiſſet quid autem ſi canonici alicuius eccleſiæ lõgo tpe ſteterĩt q̃ nõ optare p̃bẽdas an talis cõſuetudo tollat uide p do. de San. geni. j. d c. fi. l. ij col. uer. quæro pone.

allas nõ ualeret proceſſus factus in abſentia prædicti appellantis niſi de nouo citaretur. Pro quo allegabam.c.cordi.de app.lib vj.ibi ſi appellatus uoluerit & petierit &cætera.& cle j.de app.His non obſtan.fuit determinatum per omnes dominos contrarium quo ad utrumq; membrum uidelicet appellatum poſſe proſequi appellationem interpoſitam per ſuum aduerſarium in cauſa beneficiali etiam ſibi non intimatam infra mẽſem uel poſt dummodo de illa faciat fidem corã auditore in Romana curia.nec requiritur aliqua certificatio fienda appellanti maxime ſi appellans infra menſem plenam noticiam abſq; intimatione appellantis de huiuſmodi appellatione habuerit & idem ſi poſt menſem dummodo conſtaret de huiuſmodi appellatione. & ratio poterit eſſe utriuſq; dicti quia ſi non emanaſſet.cle.cauſam electionis.j.de elect.non eſt dubium ꝙ appellans ire uel mittere tenetur ad curiam per.c.ſtatuimus.ſupra alle ut ſi ap a pellatus ueniret ſe defenderet.modo.d.cle.cauſam.†qđ uult huiuſmodi intimationem fieri appellato infra menſem emanauit ſolum in fauorem ipſius appellati ne prætextu ignorantiæ ſe ualeat a contumacia excuſare.& ſicut ipſa intimatio habet uim citationis quo ad appellatum & arctat ipſum ad eundum uel mittendum procuratorem ad curiam ita citat & arctat.c.ſtatuimus. appellantem ad eundum uel mittendum: ſicq; idem appellãs debuit iſtum caſum præuidere & de illo dubitare & mittere procuratorem ad curiam.ut ſi appellatus uellet ꝓſequi appellationem ipſe haberet qui eũ defenderet. ſaltem in audientia contradictarum. alioquin ad inſtantiã appellati poſſet procedi per eandem audientiam in contumaciam appellantis ſeruatis ſemper temporibus dicti.c.ſtatuimus.quam quidem appellationem etiam non intimatam inuito etiam appellante appellatus poteſt proſequi ſecundum Inno ibidem.& in.cap.cordi.& Pau.in cle.cauſam antedictam.Ratio quia huiuſmodi intimatio ſit introducta in fauorem ipſius appellati & non appellantis.quia proprium ſuum factum ignorare non poteſt.ff.pro ſuo.l.fi.de reſcrip.c.ab excõmunicato hoc in eius leſionem retorqueri non debet.ut.l.quod ob.fauorẽ de reg.iu. Pro quo faciunt in ratione not.per Inn.in.c.interpoſita.de app.& in.c.cordi.eo.ti.lib.vj.hanc concluſionem poſuit Ioan.an.in dicta clem.cauſam ſuper.uer.deuoluta circa fi.& æqualiter ipſe & Pau. tetigerũt hoc idem in cle.conſtitutionem.eo.ti.quorum opiniones ſemper fuerunt approbatæ & ſeruatæ in hoc puncto.

ADDITIO.

Pro declaratione huius deciſionis & aliarum de deuo a lutione loquentium quæro hic de tribus. Primo quado † cauſa dicatur eſſe in curia ex natura cauſæ ut quia eſt de maioribus.de appel.c.ut debitus in fi.& de ele.c.quãuis.lib.vj.uel quia cauſa eſt beneficialis ſeruata forma.c.j de elec.lib.vj.& cle.cauſam.eo.tit.Quandoq; cauſa eſt in curia per accidens & tunc dic ꝙ ſiue ſit appellatum a diffinitiua ſiue ab interlocutoria alterum tantum duorum facit litem eſſe in curia uel ꝙ ſit delatum uel ꝑ appellatum uel iudicem.ut in.c.ſæpe.de appel. ſola ergo termini præfixio hoc non operatur quicquid dixerit glo.dicto.c.ſæpe.ubi not.& eod.ti.c.nicolao.hoc uerum quantum ad negocium appellationis tantum.ſed ſi appellatione interpoſita ab interlocutoria ſtatim uellẽt partes negocium principale eſſe in curia:ut ſic ibi terminaretur omiſſo appellationis articulo exigitur conſenſus utriuſq; partis.ut in.c.cordi.de appel.lib.vj. ¶ Secundo quæro qs ſit effectus ꝙ cauſa ſit in curia:dic ꝙ effectus eſt ꝙ negocium ſit in curia.quia ubi eſt in curia non mittitur extra curiam ſed manet in curia. & tunc parti non ſufficit mittere procuratorem ad impetrandum & contradicendum.ſed oportet mittere procuratorem ſufficiẽter inſtructum ad cauſam tractandam.ubi uero negociũ non eſt in curia tunc ſufficit mittere procuratorẽ ad impetrandum & contradicendum ex quo cauſa ibi nõ debet tractari ſed cõmitti extra curiam. ¶ Tertio quæro: 3 poſito † ꝙ ſit in curia an & quando poſſit ad diffinitiuã procedi?dic ꝙ ſi cauſa eſt talis in qua non exigitur litis conteſt.ſui natura tunc indiſtincte contra contumaciter abſentem uel citatum uel elapſo termino appellationis ubi ſtatutus eſt ab homine qui terminus habet uim citationis peremptoriæ procedi poteſt ad diffinitiuam. Si uero cauſa eſt talis cuius natura exigitur lit.conteſt.ſi appellatur ante lit.conteſt non poteſt tunc procedi ad diffinitiuam ſententiam.poſito ꝙ cauſa ſit in curia ex quo lis nondum eſt conteſtata ſed tunc pars non comparens in termino condemnatur in expenſis.de appel.c.nicolao.Si uero appellatur poſt litem conte quia tunc appellatio non reſcindit conteſtationem litis l.ita demum.C.de procu.& in.l.fi.C.temp.appel.poterit procedi ad diffinitiuam ex quo ſubeſt fundamentum litis conteſt.ſuper quo fertur ſententia in cauſa appellationis: ut eſt caſus ſecundum uerum intellectum in.c.per tuaſ.de appel.& per hoc intelligas gl.in.c.ueniens.de renunc. quæ tota laborat ad ſoluendum contrarium duorum.c.ſupra.c.ſæpe de appel inquantum dicit ꝙ ſufficit mittere procuratorem ad impetrandum &.c.nicolao.eo.ti ubi dicitur ꝙ non proceditur ad diffinitiuam ſed fit condemnatio in expenſis.Sed reſponde ad dicta contraria & dic ꝙ in.d.c.ueniens cauſa erat in curia uel natura cauſæ quia beneficialis:uel ibi erat per partem uel iudicem delatũ.& per hoc tollitur primum contrarium. Ad ſecundum contrarium dic ꝙ in.d.c.ueniens lis erat cõteſtata uel ſi non erat cõteſtata.natura cauſæ poterat procedi ad diffinitiuam quia cauſa erat beneficialis per ſuperius dicta.

ADDITIO.

Quæ ſunt cõmunia tã parti appellãti quã appellatæ.ut infra deci.xvij.de appell &.21.eo.ti.alias.132.& dicit Cũpoſt.in.d.c.ſtatuimus ꝙ pñs in curia nõ obtinebit cõtra abſentem ſic procedi niſi doceat ſe tempora.d.c.ſeruaſſe.Idem ſentit Arcid.in.d.c.ſtatuimus.ſuper.uer.expectata.ubi dicit ꝙ ante tẽpus.d.c.non eſt contumax.& ſic procedi non poteſt.ut iij.q.ix.omnia.&.c.abſente.c.ueuera.& quaſi per totũ:Idem tenet Inno.in.d.c.ſtatuimus.ſuper uerbo u die circa finem & ſuper uerbo infra menſem.uer.ſi autem non arripuerit.

Deciſio. II. alias.159.

Summarium.

Auditor cauſæ appellationis interpoſitæ a caſſatione electionis uel denegatione confirmationis confirmat electionem & confert beneficium tanquam debitum.

SI appelletur per electum a denegatione confirmationis uel caſſatione electionis ad curiam & auditor qui pronunciat bene appellatum eſſe uel reuocat caſſationem electionis uel pronunciat electionem eſſe canonicam poteſt electionem ſeu electum confirmare quia fortius procedit ratio cle. auditor in dignitatibus electiuis in quibus eſt maius periculum quam in alijs.de elec.c.nihil eſt.&.c.ne pro defectu &.c.quãſit.&.c cupientes.lib.vj.prout le.& not per Ioan.an.Pau & Guil.in eadem cle.auditor.de reſcriptis.ſuper.uerſi.debitum.

Deciſio. III. alias. 188.

Summarium.

Diſpoſitio.c.quam ſit de elect.lib.vj locũ habet dũtaxat in electionib.ad eccleſias cathedrales & regulares.

Epithome.

1 Eccleſiarum prouiſio diuerſimode conſideratur nec eſt eadem ratio in inferioribus beneficijs quæ in ſuperioribus.

2 Electio prælati uel beneficiandi poteſt & debet fieri uel in eccleſia uel in aliquo alio loco idoneo & honeſto.

MAior pars dominorum tenuit.c.quam ſit.de electio.li.vj.tantum locum habere in electis ad eccleſias cathedrales & regulares & non ad inferiores dignitates per quorum prælatorum obitũ eccleſiæ non dicuntur uiduatæ nec in eorum electione ſeruãda ſit forma.c.quia propter.de elect.per rationes & motiua Io.mo.ar.in.d.c.quam ſit licet Io.an.in nouel.teneat ibidem contrarium propter identitatem rationis & propter tria in eadem conſtitutione expreſſa. Primo propter

uerbum generale.ſ.uacationum diuturnitatibus quæ ita
periculoſa eſt in inferioribus dignitatibus ſicut in ſupe-
rioribus de conceſſ præben.cap.nulla.&.c. quia diuerſi
tatem.&.c.poſt electionem.Secundo ponderat uerba il
la dum dicitur ſtatuimus.& ſic quando electio in eccle-
ſia aliqua ſit celebranda & non dicit de eccleſia uel ec-
cleſiæ in qua eſt magna differentia prout notauit ipſe in
cle.j.de præben.ſuper.uer.in certa & ibi inſiſtendo huic
opinioni retorquet quoddam dictum ar.in.c.ne captan-
dæ.de conceſſ.præben.lib.vj & in regula iuris in gene-
rali.c.li per Io mo.cōtra eorum opinionem hic poſitam
Tertio dicit optime facere pro opinione ſua ſupradicta.
§ ſio.uer.cæterū ibi dū dicit quis electus.ergo de quocū
que electo cōfirmando debet intelligi.xix.diſtin.c.roma
norū.de maio.&obe.c.ſolitæ.cum ſimilibus.ad quæ mo
1 tiua † reſpondebatur per dictos dominos opinionem Io.
mo.& ar.ſequentes φ non eſt eadem ratio in inferioribus
dignitatibus quæ eſt in ſuperioribus.nam nō eſt tantum
periculum in diuturnitate uacationum illarum dignita
tum ſicut ſuperiorum.quia nō ſunt ſponſi eccleſiarum.
Et ideo in ſponſis & paſtoribus datur minus tempus ad
eligendum ut patet in.c ne pro defectu.de elec.quam in
alijs ut in.c.nulla de conceſſ.præben.&.c.quia diuerſi-
tatem eo.ti.de iurepatro.c.quoniam.&.c.cum propter.
&.c.eam te.& ſic nō obſtat primum uerbum per ipſum
ponderatum diuturnitatis uacationem &c. Ad ſecundū
2 motiuum reſpondebatur † quod loquitur de forma &
modo eligendi ſeu electionis quæ regulariter ſi ſine im-
preſſiōe & metu fieri potuit debet in aliqua eccleſia uel
in aliquo loco idoneo & honeſto circa ipſam eccleſiam
fieri xxvj di.In nomine domini.de elec.cum terra.&.c.
in cauſis.de appel c.qua fronte.&.c.cōſtitutus. Ad.§.fi.
uerſi.cæterum qui fortiſſime uidetur obſtare & ſingula-
rem caſum ponere &omnes electiones confirmandas cō
prehendere.reſpondebatur referri & & reſtringi dunta-
xat ad præcedentia.Nam talia debent eſſe ſubiecta qua
lia præmittūtur. eorum ꝑdicata & ea quæ in præfatio-
nibus dicuntur in ſubſequentibus repetita intelliguntur.
xxxj.q vij Appoſtolus de ap Secūdo requiris.ff.de uer.
ob.l.titia.§.idem reſpondit item quia intelligitur de ge-
neribus electorum ibidem ſuperius expreſſatorum & nō
de generibus electionum.uerba enim generalia ſæpiſſi-
me reſtringuntur.de præben.c.cum in illis li.vj &.c.j.e.
ti.in cle Et quia illa conſtitutio eſt multum pœnalis li-
cet in fauorem eccleſiæ ædita.tamen hoc nō obſtan.nō
uidetur extendenda ſed potius reſtringenda & in ſuis ter
minis tenenda.ar.c.licet canon.&.c.ſtatutum.de elect.
lib.vj.&per hoc reſpondebatur motiuo domini Curſien.
nolen.dicere conſtitutionem in fauorem eccleſiæ editā
quantumcunq; pœnalem extendibilem ad ſimiles caſus
& ad hoc induxit multas leges Sed prædicti domini re-
manſerunt in prædicta opinione & concluſione licet do
minus uinarien. quem habui ſuper hoc conſultum repu
ta bat opinionem Io an fore tutiorem.

Deciſio. IIII. alias.451.

Summarium.

Præpoſitura eſt dignitas principalior in eccleſia col-
legiata dummodo tria concurrant.primo quod ſit electi
ua.ſecundo quod habeat adminiſtrationem bonorum
temporalium dictæ eccleſiæ tertio quod habeat præro
gatiuam in choro & loco capitulari.quæ quidē tria ſunt
ſigna maioritatis niſi conſuetudo aliter diſponat.

Epithome.

1 Præpoſitura eſt principalior dignitas in eccleſia colle-
giata tribus concurrentibus.
2 Dignitas inducitur conſuetudine.
3 Conſuetudo eſt in maioritate prælationis inſpicienda.

* Præpoſitura uide Fely.i rub.de ma. & obe.& add.c. cū ab eccleſia de of.or.&.c. ſaluatoris in nomine.j.q.3.

1 FVit dubitatum † utrum præpoſitura * alicuius ec
cleſiæ collegiatæ electiue habens adminiſtratio
nem bonorum temporalium illius eccleſiæ.&præ
rogatiuam in ſtallo chori & loco ac uoce capitulari:ra-
tiōe cuius adminiſtrationis & ꝑeminentiæ cenſeatur prin
cipalior prælatura ſiue dignitas quam decanatus eiuſ-
dem eccleſiæ quæ etiā dignitas eſt electiua habens curā
animarum & iuriſdictionem in canonicos ipſum eligen-
tes & in clericos omnes illius eccleſiæ:non tamen ſuper
præpoſitum tenet ſigillum capitoli ad cauſas & claues
ad priuilegia & librum ſtatutorum beneficiorum ac con
ſuetudinum habens etiam ſtallum ſuperiorem in parte
ſiniſtra chori & regere chorum in diuinis.conuocare etiā
capitulum cuius eſt caput prout le.& not.in.ca.cum inter
uniuerſas.de elect.& de conceſſ.præbē.c poſt electionē.
Et uidebatur aliquibus dominis quod præpoſitus eſſet
maior & principalior in dignitate quia ſuper decanum
ſedet in capitulo & choro:ipſumq; præcedit in proceſ-
ſione & alijs quæ una cum adminiſtratione arguūt præ
eminentiam & maioritatem & propterea dicimus archi.
maiorem in dignitate archipbro in cuius locum regula
riter ſuccedit decanus idem officium exercens.ut not.in
cap.miniſterium.de offi.archipræſ. præpoſitus regulari
ter in locum archidi.qui eſt maior archipreſbitero ratio
ne iuriſdictionis cum adminiſtratione licet archipreſbi-
ter ſit maior ratione ordinis.ut patet in ti.de offi archid.
& archipreſ.per to & le.& not per Io.an.io nouell de of
fi leg c deliberatione lib.vj.ſuper.uer.electionis & ibi de
clinauit in hanc opi.de præpoſito in eccleſia Camera-
cen.quem conſultus dicebat eſſe maiorem poſt epiſco-
pum etiam in illa eccleſia.quod haberem pro indubitato
ſi eſſet dare talem præpoſitum habentem tales præro
gatiuas & præeminentias quas ibi ponit Io.an.in nouel.
uidelicet quia ille præpoſitus immediate ſedebat & ſe-
ſubſcribebat poſt epiſcopum uocabat capitulum & ar-
chidiaconus ad illud tenebat ſigillū:non ut miniſter ſed
ut præſidens iubens ex eo literas ſigillari : conſeruabat
iura & priuilegia capituli uelut maior in collationibus
& inſtitutionibus ad capituló ſpectātib.erat primus.que
omnia ſunt ſigna maioritatis ſecundum eum.quorū que
dam in caſu noſtro habet præpoſitus uidelicet ſeſſionē
&ſubſcriptionē temporalium ſiue præbendarum.omnia
alia uero habet decanus.quamobrem per omnes domi-
nos fuit concluſum decanum maiorem & principaliorē
in dignitate prædictæ eccleſiæ collegiatæ:præſertim ꝓ-
pter iuriſdictionem & curam quam habet in eligentes &
cæteros clericos eiuſdem eccleſiæ quæ plus arguunt ꝑ-
lationem & maioritatem quam adminiſtratio tempora-
lium uel aliquod præmiſſorum. Tum quia ſpiritualia di
gniora ſunt temporalibus.xij.q j præcipimus.C. de ſa-
croſanc.eccle.l.ſancimus.de pe.& re cum infirmitas. tū
etiam quia paſtor & prælatus ratione curæ eſt.xxj.di.ſi
cut faciunt not. per Inno.de offic.ordi.cum ab eccleſia-
rū.& de elect.c.quia propter.poſt pīm per eundem arg.
not.in.d.c.deliberatione. reputat illum maiorem in di-
gnitate qui habet conuocare capitulum.& in illo eſt ut
caput habens primam uocem in eodem.de qua maiori-
tate remittit ad not.per Inno.in.c.j.de maio & obe.&de
no.ope.nunc.c.j.in glo.ulti.per eundem.uide arc.pleni-
us de multiplici maioritate in.c. quanquam ij q.vij.&
Ioan.an.in.c.ſedes de reſcrip.de quo etiam per Hoſtien
ſumma de offi.archi.§.j.Pau.in clem.j.de ele.ſuper.uer.
monaſterijs in fine:dicit dignitatem principalem alicu-
ius eccleſiæ ſemper eſſe curatam reſpectu collegij.nihil
tamē alle.cuius dictum crederem uerum ſi collegiū ip-
ſum in eorum prælatum eligat. quia tunc indubitanter.
habet curam in eligentes eum iuxta not per Inno.in di-
cto.c.cum ab eccleſiarum.Ego uero dicebam quod ſu-
per hac principalitate ſiue maioritate recurrendū eſt ad
conſuetudinem generalem illius prouinciæ uel illius ec
cleſiæ quæ eſt quaſi notoria in Alemania præpoſitos eſ
ſe maiores decanis & tam in literis apoſtolicis eis præpo
nunt.in Francia uero econtra. quam conſuetudinē fun-
dabam per not. Inno.in.c.de multa.de præben.circa fi.
2 nam † ſicut ibi ſecundum Inno.cōſuetudo facit aliquē
in dignitate conſtitutum qui alias non eſſet de iure com
muni ſic pari.& fortiori ratione poteſt facere aliquē ma-
iorē uel minorem alio.ar.a minori.de elec.c.cum in cun
ctis.de teſti.c.licet:cū ſi. Pro quo facit.dicta not.per In
no.in.c.j.de maiore.& obe.pro quo etiam inducebā præ
dictam not. Io.an.in apparatu circa.fi.ſuper.uer electio
3 nis in dicto.c.deliberatione.ubi dicit rex.expreſſe † quod
in maioritate prælationis inſpiciēda eſt cōſuetudo.quæ

ſi non

uetur de conſuetudine, tamen illa conſuetudo eſt contra ius. & ideo in eius introductione neceſſaria eſt ipſius continuatio per ſpacium xl. annorum ut ſupra eſt deductũ. Tertio probatur ſic iſta conſuetudo eſt contra ius cõmune per quam quæritur ius ad beneficium uacaturum. talis eſt conſuetudo optionis: hoc ſuppoſito quod in eccleſia ſint præbendæ canonicales realiter diſtinctæ igitur de antecedenti etiam ſunt textus de conceſ. præbend. cap. nullam. & c. ne captandæ. lib. vj. de conſequenti eſt tex. in. c. cum in cũa. de conſuetud. libr. vj. Et ibi not. ꝙ uirtute conſuetudinis iſta præbenda eſt debita eam optãre petenti & uolẽti in glo. quæ incipit. per hoc ſatis. & ſi coniungatur decre. maioribus de præben. & decre. quæſitum. de re. permu. Credo ꝙ determinent induſ bie iſtam conſuetudinem eſſe nedum contra ius ſimpliciter immo contra concilium Turonen. Addendo enim c. quæſitũ. quod eſt gl. in. c. maioribus ad ipſum c. maioribus. nihil aliud dicit niſi ꝙ prohibet diuiſiones & commutationes fieri præbendarum & ex uerbis diuiſionis qđ procedat apparet quod intelligitur de præbendis eiuſdem eccleſiæ. & hoc ꝙ iſta conſuetudo ſit contra ius cõmune clare determinat Archi. in alle. c. cũ in tua. in glo. quæ incipit. habentes. Et ad idem ꝙ etiam in eadem eccleſia prima præbenda dimiſſa recipere ſecundã ſit contra ius commune. tenet glo & Pau. in alleg. c. ſi iuxta. de præben. in cle. Et præterea cum generaliter ſit uerum ꝙ eccleſia ubi tanguur ipſius eccleſiæ lex uel iura non admittet præſcriptiones minoris temporis quam. al. annorum. ut de præſcript. c. de quarta. Quæro ubi fundatur 4 iſta diſtinctio ꝙ in cõſuetudinibus † quæ ſunt contra ius commune ſint neceſſarij. xl. anni in alijs ſufficiant. x. nã licet inter cõſuetudinem & præſcriptionem ſint multæ differentiæ. tamen nunquam reperimus ꝙ minus tẽpus ſufficiat in conſuetudine quam in præſcriptione. immo tex innuit oppoſitum ꝙ requiritur tempus uniforme. de cau poſſ & propri. c. cũ eccleſia ſutrina. de elect. c. cumanã. de conſue. c. ſi. lib. vj. nunc ſi cum doctoribus diſtinguamus ꝙ aut conſuetudo quæ inducitur tangit priuatos uel eorum res uel iura & tunc ſi non ſit contra ius introducetur ſpacio. x annorum ſeruatis alijs quæ ſunt neceſſaria in introductione conſuetudinis cum tanto tempore eorum bona poſſunt præſcribi alijs ſeruatis quæ in præſcriptione ſimiliter requiruntur. & ſic intelligit. c. cõſuetudo. cum ibi not. xij. di. Aut tangit eccleſias ſeu earum ſtatum res uel iura & tunc ſemper in introductione conſuetudinis requiruntur. al. anni cum tanti temporis præſcriptio in earũ rebus uel iuribus requiratur. Et hanc diſtinctionem facit Inno. in c. cum dilectus de conſue. & ipſum ſequentur ibidem Hoſti. & Io. an. & Collect. e. ti. c. ex parte & ultimum membrum clarius ponit Inno. de conſue. c. ſi ubi quærit de duobus. Primo quæ cõſuetudo dicatur rationabilis. Secundo quanti temporis præſcriptio requiratur ad eam introducendã. Ad primum reſpondet ꝙ illa eſt rationabilis quæ non eſt contra ius. uel ſi eſt habet tamen iuris alterius approbationem. Ad ſecundum reſpondet ꝙ requiritur præſcriptio. xl. annorum. Siue ergo dicas ꝙ iſta conſuetudo non ſit contra ius ut aliqui opinantur. Siue dicas ꝙ eſt cõtra ius ſed habet iuris approbationem clara eſt determinatio ꝙ utroq; caſu uniformiter requiratur præſcriptio. xl. annorum ſecundum ipſum. & ibi tenet idem indiſtincte glo. ordi. ſuper uerbo legitime ſit præſcripta & etiam Compo. Rurſus ſi aliquis uellet tantum inhærere opinioni illius gl. c. ſi. adhuc neceſſe oporteret eum diſtinguere inter conſuetudinem quæ eſt ſecundum ius uel præter ius cõmune. & ꝙ in nullo per eam derogatur iuri particulari alterius eccleſiæ uel eccleſiaſticæ perſonæ. & ad introductionẽ iſtius conſuetudinis ſufficiunt. a. anni. ut not. in illo. c. cõſuetudo. uel per conſuetudinem ipſam licet præter uel ſecundum & non contra ius commune. per eam tamen derogatur uel detrahitur in toto uel in parte iuri pertinẽti ad illam eccleſiam uel perſonam eccleſiaſticam. & ſic ratione adiuncti præiudicij quod ſit alteri requiratur p̃ſcriptio. x. annorum. Et illa concluſio uidetur inconuincibiliter probari. de conſue. c. cum dilectus. cõiuncta decre. abbate. de uer. ſigni. Nam iſta conſuetudo non eſt cõtra ius ꝙ de certo monaſterio debet eligi abbas alterius monaſterij uacãtis & tamen quia iuri electorum in alio

quo derogatur cũ antea poſſent de iſto uel alijs ubi uallent libere eligere modo non poſſunt niſi de iſto & ſic eorum in eligendo libertas reſtringitur eſt neceſſaria præſcriptio xl. annorum. ut in. d. c. abbate. ſupra alle. & quaſi omnes tenent in allegato. c. cum dilectus. & idem probatur de elect. c. cumana. de cau. poſſ. & proprie. cum eccleſia ſutrina. Nam iſtud non eſt contra ius ꝙ alij quam canonici cathedralis eccleſiæ admittantur ad eligendũ una cum ipſis licet eſſet contra ius ꝙ alij quam ipſi ipſis excluſis eligant ut not. Ioan. an. in præalle cap. cum eccleſia ſutrina. & cum introductione conſuetudinis iſtius ꝙ electorum poteſtas in tantum uidetur diminui ꝙ per conſuetudinem alijs acquiri requiritur. al. anno. ſpacium ut in. d. c. clare probatur. Eodem modo facit de offic. archi. cap. dilecto. cum ſuo uero intellectu. Nam iſta conſuetudo ꝙ archidi. in monaſterio habeat iuriſdictionem non eſt contra ius ſed preter & eſt rationabilis & fauorabilis & tamen requiritur quod ſit legitime præſcripta. ſecundum Innoc. & per omnes ibidem. Et iſtud poſſet per multa conſimilia iura probari ſed per iſtam conſuetudinem etiam ſi diceremus quod non eſt contra ius tamen indubio detrahitur iuri. ſcilicet illius ad quẽ pertinet collatio præbendarum qui illam poteſtatem per conſuetudinem iſtam perdit igitur & cætera. Et ſi dicatur non perdit quia potuit conferre ultimam. Dico quod ideo notorie diminuitur poteſtas ſua. quia uni pingui præbendæ uacanti poſſit illam conferre habenti aliam minus pinguem & illam alteri & ſic deinceps unde poſſet remunerare quatuor uel quinque uel plures perſonas ex uacatione unius præbendæ modo non poteſt conferre niſi unam & omnino deteriorem. & iſta ſola ratio uidetur ſufficiens ad deſtruendum opin. gl. quæ poteſt dicere quod ipſa eſt contra omnes & manus omnium contra eum Compo. enim quem ipſe alle. illam opi. non tenet. ſed facit diſtinctionem æquiſſimã & iuri conſonam quam ſupra recitaui. Nec etiam Archi. quem etiam alleg. illud tenet immo tenet oppoſitũ. Nam primo determinat quod illa conſuetudo eſt contra ius in gloſ. ſua quæ incipit. habentes. & licet prius in alia glo. ſequenti uideatur innuere quod ad eius introductionem ſufficiant. a. anni. tamen in fin. alleg in contrarium. cap. ſi de beneficiis. de præben. libro ſexto. cui ſtat cum contrarium non ſoluat nec uidetur uere poſſe ſolui nam quod unum beneficium debeat per regulares uel ſeculares regi. iſtud non eſt contra ius & tamen ad introductionem iſtius conſuetudinis requiruntur xl anni. ubi nec uidentur ualere ſolutiones Ioann. and. Prima non. nam ſicut per illam conſuetudinem applicatur certus. ſtatus uni beneficio ita per iſtam uni eccleſiæ. Item applicatur ſtatus certus uel non per non conſuetudinem nil facit ad propoſitum. cum originalis diſtinctio habeat. Verum conſuetudo ſit contra ius uel non ſit contra ius. Eſto quod per eam certus ſtatus applicetur quod facit ad propoſitum certe nihil & iſta eſt omnino ſecundum ius uel ſaltem præter & rationabilis & tamen. xl. anni requiruntur. Vnde ille text. omnino uidetur confundere gloſ. diſtinctionem Nec ualet ſecunda ſolutio quæ habet quod ideo facit mentionem de præſcriptione. xl. annorum quia loquitur in præſcriptionibus quæ ſunt odioſæ & ambitioſæ Secus in optionibus quæ non ſunt odioſæ nec ambitioſæ iudicio meo parum ualet hæc ſolutio. Nam iſte text. non conſiderauit ambitionem odium uel fauorem ſed conſiderauit ubicunque ſit mentio de conſuetudine eccleſias uel perſonas eccleſiaſticas tangente. intelligitur de præſcriptione. xl. annorum ſpacio. nam cum præſcriptio legitima ad conſuetudinem ſe habeat ut una ea partibus eam eſſentialiter conſtituentibus nam qui dicit conſuetudinem dicit eam legitime præſcriptam eſſe. Et clare probatur in alleg cap. quanto. de conſe. de elect. c. cum eccleſia uulterana. de cau poſſ. & pro pri. c. cũ eccleſia ſutrina melius in. cap. cumana de elect facit regula in toto. de regu. iur. lib. ſexto. & quæ not. Innoc. de teſti. c. fraternitatis. & ſic etiam uidetur not. Ioan. an. in alleg cap. cum de beneficio ſuper. uerſic. legitimam. Et quia dicit quod hæc præbenda poſſet non optari fateor ſed non propter hoc minoris ſed maioris temporis præſcriptio requiritur in cõſuetudinis introductiõe. uerbo In. au. de p̃

ſi non dicit &concludit archidiaconum de iure commu
ni præeſſe & maiorem poſt epiſcopum cuius eſt oculus
de offic.ar.cap.j.&.cap. ad hoc in cuius locum ſucce-
dit præpoſitus.ergo.

Deciſio. V. alias. 452.

Summarium.

Iſte.§.h.d.forma.c.quia propter.de elect.&.c.quam
ſit eo.ti.li.vj.habet locum in cathedralibus & non in in-
ferioribus eccleſijs.

Epithome.

1 Rectore uel prælato curam animarum habente defun-
cto eccleſia dicitur udua.
2 Paſtor qui dicatur.

* adde deci. .3.co.ti.3.

EX hoc inſurrexit aliud dubium utrum in electiõe
* talis præpoſiti uel decani eccleſiæ collegiatæ 1
requiratur forma.c.quia propter.de elect.quia ut
præſupponebatur in facto fuit quidam electus in præpo
ſitum eccleſiæ collegiatæ in qua ut partes concorda-
bant.præpoſitura erat principalis dignitas illius eccle-
ſiæ & hoc per uiam ſcrutinij electio ſine ſtatuto niſi uno
ſcrutatore uidelicet decano eiuſdẽ eccleſiæ nec per uer
ba ſingularis ſed pluralis numeri. & propterea diceba-
tur electio nulla.quia non fuit ſeruata forma concilij ge
neralis uidelicet.c.quia propter.antedicti quam dicebãt
aliqui locum dumtaxat habere in cathedralibus & re-
gularibus eccleſijs & non in inferioribus dignitatibus ſi
ue prælaturis per quorum prælatorum obitum non cen
ſentur eccleſiæ uiduatæ iuxta opinionem omnium do-
ctorum & ſcriben in dicto.ca quia propter.& in.c.ſicut
tum propter formam.de elect.li.vj.per Ioan.an.ubi are.
tenet cum Hoſtien qui ſolus eſt in contraria opinione al
le.c.licet de elect.lib.vj quod loquitur expreſſe de ele-
ctione inferiorum dignitatum dicens are.illi dec.non eſ-
ſe reſponſum nec poſſe reſponderi per doctores antedi
ctos.cui tamen dec.optime reſpondet Paul.tenens cum
primis & maiori parte.in cle.conſtitutionem.ſuper uerſ.
formam.de elect.ubi etiam recitat opiniones doct.ſcri-
bentium in hoc puncto pro hac opinione primorum etiã
fuit alle.quædam uox Inno.in.c.in geneſi.ſuper.uer.nu
mero de elect.& per eundem in.c.ex.parte.de conceſſ.
præben.ſuper.uer affectatur melius in.c.ne pro defectu.
de elec.ubi dicit expreſſe illud trimeſtre tẽpus ſtatutum
ad eligendum habere locum dumtaxat in cathedrali-
bus & regularibus eccleſijs non in inferioribus dignitati-
bus ſiue beneficijs in quibus dicit habere locum.c nul-
la.de conceſſ.præben. uidelicet de tempore ſemeſtri.&
hoc apparet in prin.dum dicit tex.nulla miniſteria.i.di-
gnitates uel officia.& ſequitur in textu ſeu beneficia uel
eccleſiæ tribuantur &c.Sed caue quia totum illud.c.lo-
quitur in dignitatibus officijs ſeu beneficijs collatiuis.Se
cus uero in electiuis in quibus dicebat Hoſti. tam in di-
cto.c.ne pro defectu:quam in dicto.c.quia propter habe
re locum tempus trimeſtre.& hoc idẽ ipſe notat in ſum.
ſua ti.ne ſe.ua.§.& ſi quis de qua aliquas opiniones reci-
tat are.in.c.deliberatione. de offi.dele.ſuper.uer. electio
nis.declinans in ſententiam Inno quam conſuetudo ge-
neralis amplectitur.& ſic ſeruatur ſecundum eum ſicq;
uidetur recedere a ſua opinione prima poſita in dicto.c.
ſicut. quod tamen non facit ſi recte inſpiciatur quia licet
concedatur.quod electores habent tempus ſemeſtre eli-
gendum ad dignitates ſiue prælaturas inferiores: tamen
cum hoc ſtat quod ſecundum formam.c.quia propter
eligant ubi nihil de tempore infra quod debet fieri ele-
ctio diſponitur quia antea quo ad cathedrales & regula
res eccleſias.& in.præcedenti erat diſpoſitum. quæ licet
ſint eiuſdem conſilij:tamen propter ordinem ſcripturæ
ex quo licet arguere.ut.c.ſi quis iuſte.de procur de præ-
bẽ c.mãdato.li.vj apparet.c.ne pro defectu præceſſiſſe
cap.quia propter.quæ.c.ambo præceſſerunt.c.nulla edi
tum in concilio Lateranen.per Alex.iij qui diu præceſ-
ſit Inno iii.in celebrando concilium generale prout no.
Ioan.an.in.c.dilectus.de conceſſ.præbend.de quibus &
alijs concilijs generalibus quando & ubi& propter quos
fuerunt celebrata.uide Ioan.an.in nouel in c. uenio.de
elect.ſuper glo.ii.lib vj.Ex quibus omnibus ſic. ſparſis
fuit conclusum per omnes ſecundum Inno in dicto ca.
quia propter ꝙ in electione omnium prælatorum haben
tium curam cleri & populi illius loci habet locum.c qa
propter.quia ſecundum eum paſtores & ſponſi ſunt qui
gregem habent & præſunt eccleſijs : & per eorum obi-
1 tum † dicũtur eccleſiæ uiduatæ alle.c.ſicut xxj.di.hãc
opinionem reputo euangelicam propter uerbum uidua-
tæ poſitum in.c quia propter. quod ſimpliciter dicit &
diſponit formam prouidendi per uiam electionis eccle-
ſijs uiduatis non exprimẽdo has uel illas.ergo noſtrũ nõ
eſt exprimere.ij.q.v.conſuluiſti.xix.di.Si Romanorum.
de coniugi lepro.c.quoniam.de maio.& obe.ca.ſolitæ.
cum ſimi.
2 ¶ Sed quid ſi prælatus † inferior epiſcopo uel abbate ha
bet dumtaxat unam curam uidelicet populi uel cleri:
crederem idem ſi præſit & eſt ibi per modum capitis qa
tunc paſtor eſt.
¶ Sed pone ꝙ præpoſitus ſiue archid.habet curam ani
marum populi ſiue laicorum cum adminiſtratione tem-
poralium.decanus uero curam cleri totius eccleſiæ & ca
pituli cum præeminẽtia de quibus ſupra in proxima cõ
cluſione.& ambo debent præfici per electionem debet
ne ſeruari forma c.quia propter.in electione utriuſq; cre-
derem hic recurrendum ad conſuetudinem illius eccle-
ſiæ & etiam uicinarum uidelicet quis eorum reputatur
& habetur communiter pro præſiden capite & principa
liori prælato.in cuius electione dicerem ſeruandã.for-
mam.c.quia propter. nam ambo æque principales eſſe
non poſſunt.quia hoc eſſet monſtruoſum & contra ſan-
ctiones canonicas diſponẽtes de unico paſtore & rectore
cuiuſlibet eccleſiæ.vij q.j.in apibus.de elect.dudum.de
offi.ordi.quoniam in pleriſq; de præben c.cũ non igno-
res & ibi cũ cõcor. ¶ Hic ſuperuenit quidam nouus au
ditor Anglicus nomine Thomas de Sabaudia legũ do-
ctor ac frater domini Symonis domini archiepiſcopi Cã
tuarien. Anno domini.M.ccc.lxxx.de menſe ſeptem-
bri tempore Vrbani papæ.vj. Pontificatus ſui anno.iij.

Deciſio. VI. alias. 481.

Summarium.

Electo non competit in re ante. confirmationem ſed
ad rem ius reuocabile uel confirmabile.

Epithome.

1 Electus ante confirmationem an poſſit renunciare.
2 Beneficium non uacat per obitum electi ante confir
mationem.

CVm ad capitulum alicuius eccleſiæ pertinet eli
gere decanum in ipſa eccleſia:& ad epiſcopum
confirmatio electionis huiuſmodi ſi ad decana-
tum dictum eccleſiæ quis eligatur & electus electiõ.
huiuſmodi conſenſit:tali electo non competit ius in re in
dicto decanatu ante confirmationem:ſed ius ad rem re
uocabile uel confirmabile per ſuperiorem confirmatorẽ
hoc tenet glo.ordi.in.c.noſti.& in.c.qualiter. &.c.tranſ
miſſam.de elec Et Inno.in dicto.c.noſti.& idem Inno.
in.c.cum ueniſſent.de in inte.reſti.& hoc tenet Ioan.an.
in.c.ſi electo eo.ti.lib.vj.ubi dicit ꝙ quaſi una uacatio
&cætera.Hoc etiam tenet gl.ordi.in.c.j.ut li.pen.in cle.
ſuper uerbo collato ibi uſq; ad confirmationem quæ glo.
ſingularis eſt.& raro reperies alibi ſecundũ Ant.de but.
ibidem.& huic adde aliam gl.ſingularẽ quæ eſt in præ-
alleg c.cum ueniſſent ſuper uerbo renunciauit quæ di-
1 cit ꝙ licet ante † confirmationem poſſit electus in mani
bus non ſui ſuperioris renunciare.tamen exigitur ꝙ talis
renunciatio fiat in manibus eligentium.quæ glo.alibi nõ
habetur de quo uide infra de iurepa.deci.viij .Et Lap.
3 ibidem dicens ꝙ c dictus electus † ante confirmationem
moriatur in cu.Ro.ꝙ per eius obitum dictum beneficiũ
non uacat in curia nec extra cur. ſed per obitum prani.
Sed ſi poſt confirmationem a qua non fuit appellatum

Idem electus confirmatus moriatur in curia tunc per eiuſdem electi obitū dictus decanatus uacat in curia Nec ob.glo ordi.in.c.quanto lviij.di & opinio archi poſita in c.is cui.de elec.li.vj ubi tenet ꝙ per ſolam electionem canonicam ante confirmationem acquiritur electo ius in re in dicto beneficio.quod intelligo in re ius acquiri.ſ.ius ꝓſequendi electionem & non tale ius quale acquireretur poſt confirmationem ut.c.ut quis duas de elec.li.vj.Nec etiam obſtat.c.inter dilectos de fide inſtru.ubi dicitur ꝙ qui confirmat non donat quia loquitur de confirmatione extraiudiciali.Nec ob.c.auditor de reſcript.in cle.qa loquitur quando non ex gratia expectatiua expectans haberet ius in re. Sed auditor uigore gratiæ & executionis & tanquam executor iuris prouidet expectanti de dicto beneficio uacanti exequens ius ad rem & deducens ipſum in eſſe perfecto. Sed quando ad unum & eundem ꝑtineret eligere & confirmare.tunc quia eligendo confirmat & confirmando eligit:tunc per ſolam electionem talem habet ius in re.c.ex parte.de conceſ.præben.

DE RENVNCIATIONE.

Summarium.

Reus qui renunciat liti & cauſæ & beneficio niſi de facto poſſeſſionem dimittat tenetur ad fructus perceptos.

Deciſio. I. alias.158.

Licet reus * & poſſeſſor beneficij i principio vel in medio litis renūciet liti & cauſæ & beneficio de quo litigatur ac iuri quod habet in eo niſi conſtet quod realiter & de facto poſſeſſionem dimiſerit: condemnabitur in fructibus percepeis.quia licet per renunciationem perdat poſſeſſionem iuris iuxta not.per Inno in.c.quod in dubijs.&.cap.ſuper hoc.de renunc.tamen potuerit adhuc incumbere poſſeſſioni realiter & de facto.& ſi tali poſſeſſione ſpoliaretur: reſtitueretur.* ut not.Inno.in dicto.c.ſuper hoc. Præterea licet dictus poſſeſſor renunciet ſuæ poſſeſſioni. tamē actor ſiue auctoritate executoris eam apprehendere non poteſt.de præben.eum qui.lib.vj cum ibi not.& ſic expedit ſibi quod habeat ſententiam pro ſe cum condemnatione fructuum quos ſi prædictus renuncians non percepit:non tenetur reſtituere:ſed de hoc debet & poteſt excipere coram executore & percipientem nominare contra quē aget de nouo obtinens in cauſa antedicta iuxta not.in.c.cum ſuper.de re iudi.

* Reus add. cald.cōſ.4.co. titu.

* Reſtitueret add.ꝙ facit cōtra de e.ti.2.in au.circa.med. & caſſa dec.4 de reſti.ſpoli.

Deciſio. II. alias.287.

Summarium.

Iuri futuro ſeu appellationi interponendæ ſimpliciter renunciari non poteſt:ſed per pactum expreſſum ſic.

Epithome.

1 Iuri quærendo facilius renunciatur quam iuri quæſito.

2 Appellationi iam interpoſitæ quibus actibus renunciari dicatur.

1 Licet appellationi † interponendæ ab interlocutoria uel diffinitiua ſententia poſſit per pactum renunciari per.l.ulti.C.de tempo.appel.ſine pacto tamen ſimpliciter non ualeret huiuſmodi renunciatio. & ſic non ob. ff.de re.iure.non poteſt.ubi dicitur quod iuri futuro * nō poteſt quis renunciare.quod uerum eſt ſimpliciter.ſed ꝑ pactum ſic.ut in.l.poſtquam.C.de pact.& not glo.ordi. in.c.ex multiplici.de deci.& ibi per Goſ.quem allegare. & ſic ſoluit & rationē diuerſitatis ponit.ij.q.vj.Sunt autem.ubi idem tenet Io.hoc etiam uidetur tenere Ber.de arbi.cum dilectus.in glo ſi & eo.ti innotuit.per Inno.ſuper.uer.recepta in fi.idem tenet Io.an.in nouel.de appel. c.ſi.lib.vj in quæſtione utrum ſtatutum epiſcopi quod a ſua interlocutoria non ualet appellari.Spe.uidetur tenere contrarium ti.de app.§.in quibus.uer quid ſi conuenit. in alio uero.§ ſcilicet ſi.eo.ti.in fin.tenet cū primis.& hoc ſi fiat pactum prædictum ante litem cōteſtatā ſiue poſt. ſiue ante ſententiam ſiue poſt legitime tamen diſtinguūt inter pactum factum in iudicio & extra iudicium de non appellando ut in primo caſu ualeat factum per unā partium tantum etiam in abſentia alterius.& ſic loquitur lex ſi ante.ff a qui.app.non li.In ſecundo uero caſu non ualeat niſi ambæ paciſcantur uel in præſentia unius partis & ſic loquitur lex ulti.C.de tempo.app.quam ſic intelligit glo.in dicta.l.ſi ante quæ quidem de tacen. & non cōtradicen.ex quo in eius præſentia fit:ualeret.Quæ diſtinctio.placuit omnibus dominis prædicta procedunt in expreſſa renunciatione per pactum.

* Quid ergo importat renūciatio.q̄ qs facit d omi iure qđ hētvel hēe ſperat. uide ꝑ Bar.in.l.qđ ſeruulus.ff đ cōdi.ob.cau in.l. ꝗ rom.æ.§.duo fres in.vj.q.de ver.ob.i l.poſt emācipationē §.j ff đ libe le. in.l q̄ cū.§ tutorib.ff.đ trāſ.

2 ¶ Sed quid † iuris de renunciatione tacita puta feratur interlocutoria contra me. Ego infra decendium mihi datum ad * appellandum compareo corā prædicto iudice & produco teſtes uel aliquem alium actum facio o unqđ per hoc renuncio appellationi poſtea per me interponendæ? uidetur quod ſic quia per tales actus renunciatur appellationi iam interpoſitæ.de offi.dele c.gratum de app. c.ſolicitudinem.de teſti.c.cum ueniſſet.ergo multo fortius interponendæ.quia facilius renunciatur iuri quærendo quam quæſito.ff de acqui.hæredi.l.is qui.de iure iuran c.quemadmodum.de appe.c.conſtitutis.de accu. ſuper his de præben.ſi is cui & c.quoddam lib.vj.de cōceſſ præben.c.ſi.e.lib. Præterea hoc uidetur expreſſum in.l.ad ſolutionem.C.de re iudi.ubi dicitur quod ſi condemnatus petat tempus ad ſoluendum id in quo condēnatus eſt quod uidetur acquieuiſſe ſententiæ nec poteſt appellare.So.ſecundum Inno in c.ſollicitudinem ſuperius alleg.quia ibi quaſi expreſſe appellationi renunciauit appellans uel potius ſententiæ acquieuit ſed hic non Tum etiam quia lex ſimpliciter concedit quod infra decem dies poſſit appellare.& ſic uidetur Ino.ibidem in hanc partem decliuare ſuper uerbo renunciare.idem tenet in.c.quod ad conſultationem ſuper.uerſic.recipiens & Ioann.an.ind.c.ſi a iudice ſuper.uerſicu.tenere.de appel.lib.vj cum quo concor.Hoſti.ibi &.c.ſignificauerūt de teſti ubi proſequitur Hanc ultimam quæſtionem dominus Io.de ligna.poſt Hoſti.diſtinguit ſic aut ille actus quem facit grauatus infra.x.dies concernit interlocutoriam contra eum latam aut non.Si concernit tunc nō poteſt poſtea appellare quia uidetur a grauamine receſſiſſe & interlocutoriæ acquieuiſſe per.l.ad ſolutionem antedictam Io ſecundo uero caſu credit opinionē Inno.& Hoſti.uerisſimam per rationes ſuperius tactas. Crederem ꝙ ſi actus tenderet ad declinandum iuriſdictionem iudicis quod per hunc actum non renunciaretur appellationi interpoſitæ nec interponēdæ.de quo ponit exemplum Io. an.in.c.ſi a iudice.de app.Secus uero ſi non eſſet talis actus declinatorius iuriſdictionis ſed potius approbatorius.puta ſi producat teſtes in cauſa principali ut.c.gratum.&.c.cum ueniſſet.& ſi.ſuperius alleg.

* Infra đ appel.63.

Deciſio. III. alias.306.

Summarium.

Renunciatio litis fieri debet coram proprio auditore cauſæ alias non ualet per rationē quas ponit gl.in.c.quāuis.de elec.lib.vj.ſuper uerbo pactibus Renunciatio tamen tituli non ualet niſi fiat in manibus ordinarij collatoris aut uicecancellari uel alterius de ſpeciali mandato papæ.quamuis Inno.in.c.ueniens de renun.dicat quod renunciatio facta abſente parte teneat.

Epithome.

1 Renuncians liti & cauſæ non cenſetur iuri ſibi competēti renunciare.

2 Renunciare liti & renunciare iuri differunt.

Dictio

3 Dictio cauſæ multis modis ſumitur.
4 Spoliatus beneficio an poſsit ſuo titulo renunciare: uel
pactum facere de non agendo interdicto unde vi.

SI actor in cauſa beneficiali ante litem conteſta re-
nunciet cauſæ add deci xv.co.ti.in an.& p abb.in
c.cum pridem de pact.ſecundum maiorem partem
dominorum non uidetur renunciare iuri ſibi pro tunc in
beneficio competenti. Ratio eſt quia aliud eſt renuncia-
re iuri: aliud liti.de elec. cum inter.de renuncia.cap ſi-
ne.& c.ueniens hoc etiam no. Inno in.c.in noſtra.ſuper-
uer.recepit & de reſcrip in ſi & poteſt fieri hæc renun-
ciatio litis in abſentia partis ſecundum Innoc.in.c.cum
pridem de pac.ſuper.uer.renunciatur.qui alle.l.poſtquã
C.de pac.melius per eum in dicto.c.ueniens quæ quidẽ
lex iuncta.l.omnis de tranſ.C.multum uidetur obſtare
a prædictæ concluſioni.ſed reſpondebatur † quod loquũ
tur in prophanis & rebus ac iuribus corporalibus quibus
ſine auctoritate ſuperioris poteſt renunciare & transferre
dominium. Secus in beneficialibus ſiue iuribus ſpirituali
bus quibus ſine auctoritate ſuperioris renunciari non po
teſt.de renunc.c.quod in dubijs &.ca. admonet. Aliqui
domini ſentientes contrarium faciebant differentiam in-
ter renunciare liti & renunciare liti & cauſæ. nam renun
ciatio litis uidetur reſpicere inſtantiam. renunciatio uero
litis & cauſæ & tu um negocium principale in iudicium
deductum Renuncians ergo liti & cauſæ nedum inſtan
tiæ ſed toto negocio principali in iudicium deducto re-
nunciaſſe uidetur.hoc uerum tacite ſecundum legiſtas
& poſt litem motam.alias ſecus prout ipſi notant in d.l.
poſtquam Alia enim ſunt acta cauſæ: alia litis prout no.
Inn de teſti.c.cũ cauſam.& Io.an.in cle.ſæpe. de uerb.
ſigni quorũ dictum poſſet procedere ſi ſummatur dictio
cauſæ pro neceſſario inferente ſuum cauſatum quia tũc
conſiſtit in iure. Secus uero ſi ſummatur pro cõtrouerſia
quæ non eſt ante litem conteſt de uer.ſign.c.forus.de of.
dele ſuper quæſtionum & in.l.amplius ff.rem ra.ha.de
iurepatro.ex literis Quot uero modis ſumitur dictio cau
3 ſæ uide per Ioan.an plene in nouel de accu.cum cle.du
dum de ſepul.§ in ſtudijs.ſuper.uer ratione uel cauſæ p
pau.& differentiam inter litem & cauſam uide.C.de trã
ſac.cauſas uel lit in glo & ut audiui de ſententiæ contra
riæ olim in palacio apoſtolico p duos magnos uiros fue
runt promulgatæ in ſimili caſu. Vna fuit lata per domi-
num Guil.de Gimello poſtea Carthaginen.eccleſiæ epi
ſcopum contra primam concluſionem. Secunda per do
minum Petrum de Sarcenato poſt Viuarienſem epiſco-
pum nunc ſanctæ romanæ eccle Cardinalem.infirmato
ria primæ ſecundum quem prædicta concluſio prima ſi
ue opinio confirmatur & corroboratur ualde per ſtilum
& obſeruantiam palacij quæ habet quod auditor renun
ciationem litis & cauſæ poteſt recipere ſed non iuris niſi
id expreſſe ſibi committatur de quo tamen aliqui domi
ni dubitabant cum ipſi poteſtatem habent de omnibus
inciden dependentibus.& connex.cognoſcere & diffini
re. Sed hæc renunciatio quando fit in iudicio coram au-
ditore eſt unum inciden.ergo. Alij & maior pars tenue-
runt contrarium Tũ quia auditores habent ſtrictiſsimã
poteſtatem & ſtrictiorem quam alij delegati: qui poſſunt
*abſoluere ad cautelam quod tamen auditores ſine ſpe-
ciali mandato non poſſunt prout leg.& no.in.c.ſolet.de
ſen.ex lib.vj. Tum etiam quia facillime poteſt haberi re-
greſſus ad referendarium uel ad dominum uicecacella.
qui habent poteſtatem recipiendi huiuſmodi reſignatio-
nem in curia.ergo. Tum etiam quia procuratores non ha
bent poteſtatem renunciãodi iuri. Poſſet etiã induci cle
auditor de reſcrip.ad utranq; partem. Sed quicquid ſit
de facto ſeruatur quod nullus auditor renunciationem
iuris in beneficiali admittit: ſed bene litis & cauſæ. Nec
ſecundum dominum Viuarien.per dictam renunciationẽ
litis & cauſæ uacat beneficium & per hoc apparet quod
alia eſt renunciatio litis & cauſæ alia iuris nec ſecundũ
eundem per dictam renunciationem litis & cauſæ uacat
beneficium ſeu aliqua uacatio iuris ſeu tituli inducitur.
quod ſi procederet ſæpiſsime multa beneficia uacarent
& impetrari poſſent quod tamen unquam eſt perceptũ
uel auditum. Fatebatur quod prædicta renunciatio litis
& cauſæ bene obſtaret poſtea agere uolenti ſupe eodem

* Abſoluere add. deci de ſent.excõ.4.in an.

beneficio quemadmodum pactum de non petendo ſiue
non agẽdo obſtaret bene creditori ſiue domino: licet per
illud non perdidiſſet dominium.C de tranſac l.ſi profun
do.ar.eorum quæ le & not io.c.j.de lit conte.lib.vj Pro
quo etiam induxit unum dictum Inno.notabile in.c.ſu-
4 per hoc de renunc.uidelicet quod licet renunciatio † fa-
cta de beneficio per ſpoliatum non ualet * ut in.c.ſollici
te de reſti ſpoli.tamen pactum factum de non agendo in
terdicto unde vi bene obſtabat poſtea agere uolenti pro-
ut etiam not Bar.in.c.ex inſinuatione.de procu. Poſtea
uero audiui in alijs conſilijs allegari unde tex cõtra præ
dictam concluſionem primam pro caſu de cri.fal c.fin.
ubi obligauit ſe reus ſub periculo cauſæ quod probaret
literas falſas per quas actor impetebat eum ſuper eccle-
ſia quam ipſe tenebat. Sed quia id non probauit impone
batur ſibi perpetuum ſilentium ſuper ipſa eccleſia Sed
poteſt reſponderi quod hoc contingebat ea ui pacti ſiue
obligatione facta coram ordinario qui poteſt nedum re-
cipere renunciationem litis: ſed etiam iuris.de renunc.c.
admonet &.c.quod in dubijs Poſſent etiam contra præ-
dictam concluſionem induci & allegari omnia iura quæ
allegantur & recitantur de tacita renunciatione iuris in
beneficio in c.ex ore.de his quæ fi.a præla.& cle.gratiæ.
de reſcrip & de tranſac.ea literis & per Archi.vij.q.j.c.
periculoſum qui recitat Innoc.in.c.ueniens.de renunc.
ubi dicit expreſſe quod ſi quis renunciat iuri uel ſeruituti
quam habet in aliqua re certa: etiam abſente domino rei
res fit libera.& eodem modo ſi renunciat liti alleg.l.poſt
quam.C.de pac. Ad quod poteſt reſponderi ut ſupra q
omnia loquuntur in rebus & iuribus prophanis Secus in
rebus & iuribus eccleſiaſticis & ſpiritualibus quæ nõ poſ
ſunt acquiri nec dimitti niſi certis modis in iuribus ex-
preſsis.

* Valeat addic dec infra de r. ſti.ſpoli.28.

Deciſio. IIII. alias.353.

Summarium.

Renunciatio beneficij reſeruati facta in manibus ordi
narij obſtat agenti petitorio uel poſſeſſorio quamuis pa-
pa eandem renunciationem non admittendo poſſet re-
nunciantem in petitorio annullare.

Epithome.

1 Renunciatio ſpontanea licet non admiſſa obſtat & præ-
iudicat repetenti uel agenti petitorio uel poſſeſſorio.
2 Renunciantibus iuribus ſuis non datur ad illa regreſſus.

1 SI opponatur † ſpoliatio quod ſponte renunciaue-
rit ſuo beneficio per ipſum tanquam ſpecialiter re-
ſeruato impetrato & producatur inſtrumentum re-
nunciationis factæ per eum pure ſponte & libere in ma-
nibus ſui ordinarij licet non contineatur in eodem inſtru
mento quod fuerit huiuſmodi renunciatio admiſſa.nihil
ominus tamen domini omnes uno dũtaxat uacillante di
cebant prædictam renunciationem obſtare agenti. Ratio
quia per dictam renunciationem ſpontanee factã in ma-
nibus ſui iudicis & prælati nedum idem renuncians ami
ſit poſſeſsionem ſed etiam proprietatem quantum in eo
fuit.& ideo ſibi ſemper obſtabit & præiudicat ſua ſpon-
tanea renunciatio: licet illa in nullo præiudicet ſuo ſupe
riori quo minus poſsit ipſum retinere ſi uelit etiam inui-
tum iuxta not per Ber.Inno.& Hoſti in.c.admonet.c q
in dubijs & c ſuper hoc de renun. Admiſsio enim præla
ti non eſt niſi quædam abſolutio ſiue dimiſsio a ſua iuriſ
dictione nec per eam confertur nec aufertur ius ſiue titu
lus in beneficio: quod tamen fit per reſignationem etiam
ea cauſa pmutatiõis factam quia opus eſt noua collatio
ne etiam in caſu regreſſus prout le.& no.in.c.inter cæte-
ra.de præben.& de re.permutat.c.cum uniuerſorum.&
c j.lib.vj & notaui plenius ſupra in concluſione.j.de re.
permut. Præterea prædicta renunciatio obſtaret etiam a
genti poſſeſſorio.ut.c.accepta.de reſti.ſpo & c.ſuper hoc
de renunc.quod eſt plus priuilegiatum in iure quam pe-
titorium de ordi.cog.cap.ij.& fi.de reſti ſpo per totum
2 multo fortius agenti petitorio. Renunciantibus † enim
iura ſua non eſt ammodo dandus regreſſus ad ea.vij.q.j.
c.quam periculoſum cum ſimilibus.

Deciſio. V. alias.374.

Summarium.

Quæ mœtu fiunt ualent & tenent donec per prætorē reſcindantur præterquam matrimonium carnale & ſpirituale ac renunciatio per habentem iuriſdictionem ſecularem extorta quæ ſunt nulla ipſo facto.

Epithome.

1 Renunciatio mœtu facta uenit reſcindenda.
2 Renunciatio beneficij debet eſſe uolūtaria alias nulla eſt.

1 FVit dubitatum de illo qui renunciauit † per uim & mœtū beneficio ſuo utrum renunciatio ualeret uel eſſet nulla ipſo iure. in quo domini erant dubij & uarij. Nam aliqui uolebant dicere quod eſſet nulla & irrita ipſo iure per.c abbas &.c.ad audientiam. quod me.cau. Nam in.c.abbas dicitur expreſſe quod ea quæ fiunt per mœtum debēt in irritum reuocari. & in.c.ad audientiam dicitur. ꝙ debet carere robore firmitatis. quæ uerba innuunt & inducunt expreſſam nullitatem. & in.c.exhibita.in fi.de iudi. & de excep.c. dilecti.c. dilecte. & c.ſignificauerunt.cum infinitis ſi ad hoc uidetur clarus tex.in terminis in cle.multorum.§.ſane de pen. Præterea quemadmodum debet eſſe plena libertas & nulla coactio in matrimonio carnali contrahendo uel diſſoluendo.ut in.c.cum locum.de ſpon. & in.c.accedens.de procur.ita & in matrimonio ſpirituali ut in.c.j quod me.cau.ubi ingreſſus religionis factus per mœtum non tenet nec etiam electio facta per impreſſionem.ut in.c.in nomine domini xxiij.di. & .lxxvij di.j. & .c.ſi quis per pecuniam. & le. & not.per Inno. & Hoſti.in c.bone el.j & in.c.quod ſicut. de elec. In hanc partem uidetur declinare Inno in.c.ad aures quod me cau. & de renunc.c.ſuper hoc. & Hoſti. in ſum.ti.de renunc §.qualiter ubi expreſſe dicit quod re
2 nunciatio † beneficij debet eſſe uoluntaria & libera alias non ualet pro hac opi.facit tex.in.c.ſuper hoc.de renū. & .c.in præſentia. & cle j.eo ti.ubi procuratoris conſtitutio ad renunciandum beneficio debet fieri ſponte & libere. & ibi uide Ioan.an.Pau Genze & Stepha.ſuper dictis uerbis Maior pars tenuit contrarium uidelicet ꝙ renunciatio beneficij facta per mœtum tenet mero iure.ſed reſcinditur officio iudicis uel actione quod me.cau. Et per hoc induxerunt & allegauerunt prædicta iura. & .c.abbas &.c.ad audientiam &.d.cle multorum.§.ſane. quia illud eſt ius nouum & ſpeciale in illo caſu uidelicet qđ renunciatio facta per captionem uel detentionem ſecularum poteſtatum eſt irrita ipſo iure ergo niſi illa interueniāt ualet & tenet.ut dicit ibi Pau. & Steph.ſuper.uer. decernimus.et remittunt ad no.in.c.auctoritate.q.vj. & xxij.q.iiij.inter cætera. & .c.abbas.ubi gl. magiſtralis quæ ponit regulam uidelicet quod facta per mœtum tenēt et ualent.quia coacta uoluntas eſt uolūtas.xv.q.j.c.merito. & ponit caſus multos exceptos a regula. & Ioann.an.in nouel.addit multos alios & Hoſti.in ſum.quod me.cau. §.penulti ponit bene nouem inter quos non eſt iſte. ergo ſtandum erit regulæ niſi reperiatur cōtrarium in iure.C. de teſta.l.præcipimus.

Deciſio. VI. alias.398.

Summarium.

Epiſcopus conferens beneficium in aliena diœceſi nō poteſt illius permutationi auctorizare nec alia facere niſi competat ex priuilegio uel conſuetudine.
Vel permutatio beneficij expedienda eſt per epiſcopum in cuius diœceſi ſitum eſt beneficium non illius ad cuius collationem pertinet.

SI aliquis epiſcopus habeat collationem alicuius beneficij ſiti in diœceſi alterius epiſcopi ex conſuetudine legitime præſcripta ſi tenens illud beneficium uellet illud pro alio beneficio permutare fuit dubitatum in cuius manibus poſſet & deberet fieri reſignatio huiuſmodi beneficij. & uidebatur aliquibus quod in manibus illius habentis poteſtatem conferendi.nam ad quem pertinet inſtitutio ad illum etiam debet pertinere deſtitutio ſiue reſignationis receptio.de hæret.c.cum ex iniuncto. de capel.mo.c.j.de priuile.cum & plantare.§ in eccleſijs de renunc.admonet. & .c.quod in dubijs Vide doct.in.c. com examinati de hære.cū adi.abb.in glo.fin. Fuit concluſum & determinatum per omnes contrarium. Nam licet alicui ex conſuetudine debeatur beneficij collatio non ſequitur ad eum pertinet inſtitutio nec reſignationis receptio ſeu deſtitutio quo ad poteſtatē admi. reſignationem rot.in an.co.ii.v. & .xiij. Et eſt ratio.quia tātum præſcriptum quantum poſſeſſum & non plus.de deci.cū in tua.de offi.archi.c.ſi.de præſcrip.c.auditis. & .c.cū olim de reli.domi.c.cum dilectus. & .ca.cum uenarabilis. Pro quo facit optime.c.cum in illis.de præben.lib.vj ubi tex. ponit differentiam inter collationem & præſentationem inſtitutionem & electionem quæ omnia poſſunt diuerſis perſonis ex priuilegio uel conſuetudine competere ut in dictis iuribus ſuperius alle. Pro hoc etiam uidetur tex.in. c.unico.de capel.mo.lib.vj.ubi abbates ad quos ſpectat plena iuris diſpoſitio aliquorum beneficiorum.nihilominus tenentur & debent præſentati ſiue inſtitui per eos ꝑſentari epiſcopo committendum eis curam animarum. nec inſtitutos per epiſcopum poſſunt ſine cauſa & ipſius conſenſu ammouere & priuare eorū beneficijs. facit etiā cle.quia regulares.de ſup.negli prœla. Iura uero contraria parte allegata loquuntur in illo ad quem de iure communi ſpectat inſtitutio ſiue collatio.ſecus uero de cōſuetudine uel aliquo alio iure ſpeciali.pro quo etiam faciunt not.per Inno. & Ho.in.c.ex frequentibus de inſti.

Deciſio. VII. alias. 463.

Summarium.

Reſignatio beneficij facta pro ſui fratis liberatione & ān mœtu perdēdi patrimonium ualeat & detur.ad illud regreſſus.

DVbitatur An ualeat reſignatio beneficij in manibus ordinarij ꝓpter liberationē fratris ſui de carceribus Deciſum fuit quod non ualet & mādauit eam papa caſſari. & maxime quia iuſtus mœtus interuenit mihi reſignanti quia contumelia fratri illata mihi infertur ff.de lib.cau.l præterea. & cle.unica.de homici. Item ſi renuncio beneficio etiam per iuramentum quia ni meo perdere patrimonium datur regreſſus ꝙ mœtus cauſa.c.abbas.per Inno. Item mœtus conſanguineorum eſt iuſtus mœtus.de elect.c.ſciant.li.vj & ibi Io.mo.de ſenten.excō.c.quicunque ubi per Archi.quod appellatione ſuorum nedum continentur parentes & conſanguinei ſed etiam domeſticæ perſonæ.C.de his qui ad eccle.cōfu.l.præſenti. & glo.fi.quod me.cau.c.uno.libr.vj. & de appel.ex parte.M.xxiij.di.communis filius Sed tamen neceſſe fuit probare quod niſi prædictus clericus renunciaſſet fratres & parentes ſui mortui in carceribus fuiſſent.

Deciſio. VIII. alias.474.

Epithome.

1 Monaſterio ad quod eccleſia parochialis pertinet ſpiritualiter & temporaliter præſentante epiſcopo clericū ſecularem qui ab illo recipiat curam an illo mortuo poſſit talis eccleſia tanquam uacans impetrari.
2 Patronus donans eccleſiam ius etiam dare cenſetur.
3 Iudex non debet condemnare de his quæ in petitione actoris non continentur.
4 Libellus debet eſſe clarus quod ſi ſit obſcurus & durus imputatur actori.

1 SVppoſito quod parrochialis † eccleſia ſpectet ex canonico titulo pleniſſime ad monaſterium. uidelicet quo ad ſpiritualia omnia & temporalia ac ipſorum omnium plenum & liberum exercitium & fructuū omnium perceptio ſaluo quod debēt habere ſecum unū capellanum ſecularem qui per eos epiſcopo præſentetur &

ſerbi & ab eo recipiat curam & in decenti habitu ſacra-
mentum Euchariſtiæ portet infirmis ac etiam ibi mona
chi uſi fuerunt per ſeipſos exercitio curæ & infirmis ſa-
cramenta miniſtrando. Si moritur capellanus & impe-
tratur eccleſia tanquam uacans per mortem illius tenet
impetratio. ut ſupra in concluſione. 23. de præben & per.
ea quæ dixi in fi. & ut gratia papæ ualeat & in aliquo ſor
tiatur effectum. cum papa ſine dubio fuerit intentionis
aliquid conferendi ar. de priui. ſi papa lib. vj. de uer. ſi-
gni. abbatem &. ff. deleg. i. l. ſi quando. facit q ſi patro-
a nus † donet eccleſiam cẽſetur donare ius quod in ea ha
bet. ut de dona. c. paſtoralis. de iur. patro. c. cura. Item
quidam domini plures numero dixerunt q ſi in libello ta
lis impetrans contra monaſterium principaliter petierit
dictam prouiſionem ſuam pronunciari canonicã & de-
clarari dictam eccleſiam ad eum pertinere ſibiq; adiudi
candam fore ac dicto monaſterio nullum ius cõpetere ſu
per dicta eccleſia. Iudex facta fide de præmiſſis debet
declarare libellum & ſuper iure dicti capellani ferre ſen-
tentiam & ſup alijs impetranti ſilentium imponendo &
hinc inde expenſas compenſando p primo allegatur in
ff. deleg. ij. l. qui ſolidum in prin. ff. fami. hercis. l. hoc iu-
dicio. & not. per Cy. ff. ſi aduer. re. iudi. l. i. Pro ſecundo
de expenſis alle. not. Inno. de dol. c. fi. in glo. magna uer.
Itẽ nota q ſi ſententia licet minus facit contra not. Inno.
de plus peti. c. unico. in fi. in glo. Sed in principio dicti do
mini ſubtilius illud dictum impugnarunt ut prima facie
3 uidebatur. Etenim † certum de iure q iudex qui condẽ
nat in eo q non continetur in petitione actoris male &
fatue agit. ut. ff. de contrahen. empti. l. ut fundus C. de
fideicõ. l. i. in fi. modo conſtat q ius q primus capellanus
ſub generali petitione non comprehendatur igitur in nul
lo ius condemnatio fieri poteſt quod non comprehen-
datur probo. quia aut comprehenditur tanquam pars
rei petitæ. ut in. l. qui ſolidum. in prin. alle. & hoc non qa
eccleſia eſt indiuiſibilis & partem non habet. Nec ipſa
nec ius etiam corporale quod in ea habetur habet partẽ
ut in. c. dilecto. de præben. de conſti. cum M. cum ſi. Aut
comprehenderetur per reductionem proprietatis uerbo-
rum ad improprietatem ut proxime dixi etiam. & hoc di
ci non poteſt. quia ſi ſic ius monaſterij non excluderetur
ſi mentem talem libellans haberet quod tamen per ex-
preſſum excludit poſt q eum nullum ius prætendit in
eccleſia ius infert monaſterio. & ergo ipſe impetrans eo ip
ſo q expreſſe ius monaſterij in libello non excludit ex to
to cenſetur libellum uelle intelligere de directo principa
li inter actorem & rectorẽ ar. ff. ſi ager. uec. l. ij facit quia
4 libellus † debet eſſe clarus de natura ſua ff de re. uen. l.
ſi ideo. Et licet admittatur declaratio alias imputaretur
actori. ff. de iudi. ſi quis intentione ambig &. l. inſtipulatu
ff. de uerb. obli. propter quod dicti domini conſulebãt
q diceretur actori per auditorem q dictum libellum de-
clararet. tamen in caſu quo nõ declaret fiat interpretatiõ
contra eum ut in regula contra eum de reg. iur. li. vi. quia
ſaltem debent indubio accipi uerba in propria ſententia
ut inſti. de iur. natu. contra quæſtionem ff. deleg. iii. l. non
uliter. maxime in odium declarare nolentis ar. ff. de inter
ro. act. l. de ætate. §. qui tacuit. Coniunge cum iſto q ſi li-
bellus debet eſſe clarus adhuc ſententia debet eſſe clarior
§. quæ contra. inſti. de act. & quia non uidetur q ius il-
lius cappellani conſiſteret in ipſo corpore. in eccleſia cõ
ſtituto ad reuelationem actoris in aliquo ordinata. ſicut
uidemus in multis eccleſiis huiuſmodi capellanos uica-
rios & pbendas habentibus etiam cum animarum cura
ſeu poteſtate audiendi confeſſiones quibus tamen nõ ui
detur prouideri aliquo modo de eccleſia ſed in eccleſiã
uide hanc differentiam not. per glo. in cle. ii. de priuileg.
& digni. Licet ſecus putarem ubi monachi carerẽt exer
citio curæ. per ea quæ dixi in d. deci. 23 de præben. Hoc
ſuppoſito dicebant dicti domini q ſi recuſat ille declara
re abſoluatur monaſterium ab impetitione & actor con-
demnetur in expẽſ. quod tarde fiendum foret. & ſi fieret
bonum eſſet taliter ſententiam declarare quod apparet
modus & cauſa permutationis eiuſdem ſi declararent
quod pronunciaretur ſecundum quod aliqui domini ſu
pra dixerunt.

DE SVPPLEN. NEGLI. PRAELA.

Summarium.

SI archiepiſcopus legatus natus fuerit negligens in-
fra ſemeſtre tempus conferre beneficia uacantia non ha
bebit aliud ſemeſtre tanquam legatus cum utraq; pote-
ſtas poſſit in collatione concurrere & inferior non ſup-
plet defectum ſuperioris. licet capitulum negligentiam
ſui epiſcopi ſuppleat.

Epithome.

1 Legatus natus an habere debeat Duo ſemeſtria ad con-
ferendum.
2 Archiepiſcopus eboracen. non habet alium ſuperiorem
quam papa.

Deciſio. I. alias. 313.

FVIT dubitatum utrũ
Archiepiſcopus qui eſt
legatus † natus ſicut E-
boraceñ & Cãtuariẽſi.
de quo in. c. i. de offi.
leg. habeat duo ſeme-
ſtria ad conferendum
beneficia ad ipſum per
negligentiam inferiorũ
prælatorum uel ſui ca-
pituli deuoluta puta ca
pitulum ſuum neglexit
conferre aliquod bene-
ficium ſpectans dumtaxat ad eorum collationem uel p̃-
ſentationem infra ſex menſes Et ſic deuoluebatur colla
tio ad archiepiſcopum eorum immediatum ſuperiorem.
per c. nulla. de conceſſ. præben. qui fuit etiã negligens in
conferendo per alios ſex menſes. & ſic uidebatur per hu
iuſmodi negligẽtiã quam fecit ut archiepiſcopus, q eſſet
deuoluta collatio ad eum tanquã ad legatum p iur. uul
gar. de conceſſ. præbẽ. c. poſtulaſtis. & c. a collatione. de
appella. li. vi. & ſic debet habere aliud tempus ſemeſtre.
fuit dictum & tentum contrarium per omnes. Nam lega
tus de latere poſſet concurrere cum ordinario in confe-
rendo beneficia uacantia & ad collationem epiſcopi ſpe
ctantia iure proprio per iur. uulgar. de offi. lega. c. i. ij &
iij. lib. vj. tamen nuſquam reperitur iure cautum q con-
currat uel ſuccedat in beneficijs ad epiſcopum ſpectañ.
iure deuoluto in quibus etiam capitulum non ſupplet ne
gligentiam epiſcopi prout pulchre deducit Inno. in. c.
cum inuenctis. de elec. ſuper. uer. per capitulum. quam
glo. recitat & approbat Archi. in. c. i. ne ſe. oa. ſuper uer.
intromittere. li. vj. & Io. an. in nouel. in. c. quanquam de
elec. eo. li. Pro hoc etiam inducebam & alleg. c. licet. de
ſuplen. negli. præla. ubi papa reputabat collationem
2 archidiaconatus Richimundiæ. in eccleſia Eboraceñ.
ad ſe deuolutam propter duo ſemeſtria lapſa puta an-
a num. quia Eboraceñ. archiepiſcopus † non habet alium
ſuperiorem puta patriarcham uel primatem quam pa-
pam ut ibi dicit textus. tamen ille idem archiepiſcopus
eſt legatus natus ut pbatur in dicto. c. i. de offi. leg. Si igit
deuoluta fuiſſet illius archidiaconatus collatio ad ip-
ſum tanquam legatum papa dediſſet ſibi adhuc unum
ſemeſtre antequam de collatione archidiaconi ſe intro-
3 miſiſſet quod tamen non fecit ut ibi apparet. Præterea li
cet legatus natus ſit ſuperior per reſpectum ad alios in-
fra legationem ſuam exiſtentes ut poſſit ad eum appel-
lari uel ipſe adiri per ſimplicem querelam. ut in. c. i. de
offi. lega. tamen non crederem quod ipſe eſſet ſuperior
ſui ipſius ut archiepiſcopi. nec quod a ſententia ſua
poſſit ad ipſum tanquam ad legatum appellari. nec de
ipſo ſibi ipſi querelam deferri. ar. c. romana. de appel-
lati. de conſue. c. ii. li. vi. Ad iura in contrarium al-
leg. uidelicet ad. c. poſtulaſti. & c. a collatione. poteſt re-
ſponderi q ibi ipſe & alius ſolus non proceſſit ſed cum
alijs. & ideo a collatione & grauaminibus non ſolum ip-
ſius ſolius ſed etiam aliorum quorum erat immediatus

ſuperior appellari & de facto illorum & etiam tanquam minime partis ut epiſcopus poterat cognoſcere. at in caſu noſtro ſolus proceſsit neglexit uel deliquit. ergo. &c.

DE FILIIS PRAESBITERORVM.

Summarium.

Diſpenſatio obtinendi beneficium extenditur ad primum & unicum beneficium tantum nec poteſt illud permutare. niſi hoc ſpecialiter ſibi concedatur.

Deciſio. I. alias. 339.

SI illegitimus beneficiũ curatum quod obtinuit uigore diſpẽſationis iuxta formam. c. i. de fil. preſ. li. vj. ſibi factæ pro alio curato beneficio cũ legitimo auctoritate ordinarij permutauit. dubitatur de duobus Primo utrum dicta permutatio fuerit nulla uel aliqua ipſo iure. Secundo ſi eſſet nulla utrum quilibet poſſet habere regreſſum ad ſuum beneficium ſic permutatum De primo licet altercatio & dubietas ſit magna inter modernos doctores ſolennes uidelicet Archi. ea parte una qui in. c. i. de fi. præsbi. & in. c. nõ poteſt. §. illud autem. de præben. li. vj. tenet expreſſe ꝙ collatio ſit nulla cum prædicta diſpenſatio * ſe extendat dumtaxat ad primum & unicum. & ſic adepto primo beneficio diſpenſatio ſuum eſt ſortita effectum & ideo collatio ſiue receptio ſecundi non ualet. & ita dicitur papam Bonifa. ſententiaſſe. Io. mo tenet contrarium cum quo concordat Io. an. in nouel. dicens. Si dominus Bonifacius ſic pronunciaſſet. multo melius ſcire debuit Io. mo. qui Car. fuit quia ipſe expreſſe tenet contrarium. Idcirco Io. an. declinat in partem ipſius & tenet contra ar. hic. arguendo tamen in. c. non poteſt. pro & contra. uerum tamen quicquid ſit & licet opinio dominorum. Io. mo & Io. an. ſit benignior & æquior tamẽ alia uidelicet opinio Archi. de iure eſt uerior & recepta ac ſeruata in curia. ſecundũ ſtilum qui propter dubietatem doct. ſeruandus eſt pro iure ſecundum omnes in c. ex literis. de conſti. de cri. fal. quam graui. Ad ſecundum dicebant omnes ꝙ locus eſt regreſſui præſertim ſi legitimus prout ponebatur in facto ignorauit defectum illegitimi ſecum permutantis. uel ſi ſciuit dolo caruit & excuſatus fuit propter uarias opiniones doct. prælle gatas quæ etiam illegitimum permutantem a dolo excuſant. ar. c. cum uniuerſorum. de re. permu. Dicebam tamen ego ꝙ auctoritate ſuperioris eſt regreſſus habendus in caſu ſupradicto propter renuntiationem ueram in prædicta permutatione factam per quam quilibet amiſit ius quod in beneficio ſuo habuit. & ideo illud recuperare non poterit ſine noua collatione quæ debet fieri per ſuperiorem habentem ad hoc poteſtatem. ut not. in. c. licet. de re. permu &. c. ſi beneficia. de præben. lib. vj. per Io. an. in nouel.

*Diſpenſatio, add. Fely. in. c. innouamus de treg. & pa. nu. iii. facit ad prædicta nam diſpẽſatus ad duo incompatibilia non intelligitur diſpẽſatus in eadem eccleſia Fely. in. c. poſtulaſti de reſcrip. nu. 41.

Deciſio. II. alias. 136.

Summarium.

Diſpenſatus per epiſcopum ſuper illegitimitate non poteſt recipere præbendam eccleſiæ cathedralis quia regula cui conceditur maius uidetur conceſſum minus non procedit in diſpenſationibus.

VOluerunt domini ꝙ opinio Io. mo. poſita in. c. i. de fil. præsb li. vj de cætero ſeruaretur uidelicet ꝙ diſpenſatio * epiſcopi iuxta formam illius. c. facta illegitimo non extendatur ad præbendas cathedrales propter præeminentiam & maioritatem quam habẽt canonici eccleſiæ cathedralis ſup alios clericos ciuitatis & diœceſis. qa ipſi ſunt pars corporis eccleſiæ & epiſcopi ſunt caput de teſta c. requiſiſti. Epſ. n. eſt caput & ipſi membra. de hijs quæ fi. a præla. nou it. & . c. quanto. Et dicit Inno. ꝙ eſt magnus honor eſſe canonicũ eccleſiæ cathedralis hoc not ipſe de ſep c. fraternitatem. pro hoc ẽt facit una not Archi. in. c. i. de conſue. in ſi. li. vj. Io. mo. all. c. q̃uis. i. de præben. li. vj. & . c. exſtirpandæ. §. qui uero co. ti. qui. §. nihil facit. ſecũdũ Io. an. qui tenet cũ Archi. contra Io. mo. quorum opinionẽ tenet dominus Old in ſuis quæſtionibus per multas rationes conſil. 215. puncta breuia dixit tamen dominus Ro. do. Io. an. in Spe. ti. de fil. præsbi in diſpenſatione papali ſuper defectu natalium diſtinxiſſe. Aut illa eſt cruda & nuda. puta papa diſpenſat cũ illegitimo ꝙ poſſit tenere unũ beneficiũ ſimpliciter tunc non ueniet neq; curatũ neq; cathedrale. Si uero diſpenſat ꝙ poſſit retinere beneficia q̃cunq; tũc quia huiuſmodi diſpenſatio eſt exuberans ueniunt omnia. Contra tamẽ primũ membrũ diſtinctiõis uidetur tex. in. c. ma nobis. de uer ſigni. unde Io. an. in nouel in. c. gratia. li. vj. de reſcrip in prin. quando uerbũ beneficiũ includit uel non includit ꝑbendã qui remittit ad not. per eũ de ꝑben. c. ulti. poſt. principium.

* In an. co. ti. i.

℄ Additio Nota ſecundum aliquos & maxime ſecundũ ſtilũ cancellariæ ꝙ ubi eſt diſpenſatũ cũ illegitimo ꝙ tenere poſſit beneficia & dignitates cũ cura uel ſine cura ẽt ſi ad ea quis ꝑ electionẽ aſſumatur. &c. ut infra in antiquis deciſion. i. co. ti. q̃ incipit nota ſecundũ aliquos. Ad uerte tamen quia in diſpenſationibus non habet locum illa regula ꝙ cui conceditur maius & minus conceſſum uidetur quia in hijs diſpenſationibus conceſsio in maiori non extenditur uel ad minus: niſi illud minus ſub maiori includeretur ut ſi cõcedatur illegitimo ꝙ promoueatur in epiſcopũ tunc ẽt de reliquis ordinibus intelligitur eſſe conceſſum de excel. ꝑla. c. ex literis. ad fi. ꝑdicta aũt regula & argumentatio ut dixi in diſpenſationibus locũ non habet prout expreſſe no Hoſti in c poſtulaſti. de reſcrip. ubi ẽt Cõpoſt dicit quẽ ſequitur do. Anto. ꝙ ſi habens dignitatẽ & ꝑſonatũ cũ cura impetrat diſpẽſationẽ non facta mentione de cura non ualet impetratio quia ſi ſciuiſſet curã non diſpenſaſſet. nec habet obſtare ꝙ fortius eſſet cõceſſurus curã q̃ perſonatũ qa immo. nõ eſſet ꝑꝑ periculũ curæ animarũ quibuſcunq; rebus ꝑcioſarũ. xij. quæſt. i. præcipimus. Itẽ quia regula a minori uel pari non habet locũ in beneficialibus uel priuilegijs. ut in. c. ſane. de priuile. quia non extenduntur niſi minus excluderetur in maius ut ſupra dictum eſt.

DE BIGAMIS.

Summarium.

Bigamus ordinatus characterẽ recipit. ſed executione caret cum quo papa diſpenſare poteſt de abſoluta poteſtate & iuridicali cum papa maior ſit Apoſtolo.

Epithome.

1 Bigamus ille dicitur qui cum uidua uel corrupta matrimonium contrahit. uel qui diuerſis tẽporibus habuit ſucceſsiue duas uxores licet antea non corruptas.
Bigamia diuerſimode conſideratur.
2 Bigamus ordinandus qua & cuius egeat diſpenſatione.
3 Bigamiæ non eſt adiuncta irregularitas de iure naturali ſed dũtaxat de iure poſitiuo quod papa pũt tollere, & immutare nec eſt de eſſentialibus ordinis quem non debere eſſe bigamum.
4 Papa non debet leges tranſgredi licet ſit legibus ſolutus.
5 Ignorantia an excuſet a bigamia.
6 Bigamus ordinatus caracterẽ lȝ recipit executiõe caret.

Deciſio. I. alias. 447.

QVODDAM factum extra Rotã de mandato dñi papæ ꝓpoſitũ in rota ſub hac forma occurrit quidã clericus in minoribus conſtitutus contraxit matrimoniũ in facie eccleſiæ cũ quadã uiduã ꝑ uerba de ꝑſenti carnali copula ſubſecuta quo mrimonio poſtea diuorciato ꝑꝑ certũ impedimẽtũ ꝙ tñ ut ꝑſupponitur in facto dictus clericus

*Diſpenſatio add Fely. i. c. poſtulaſti col. 7. de reſcrip. & uide dec. 4. de offi. ord. in an.

ricus tempore contracti matrimonii ignorauit intrauit re- 1
ligionem & promotus fuit ad omnes ſacros ordines ſine tamen aliqua diſpenſatione Ex quo facto eliciebatur tria dubia. ¶ Primum utrū prædictus clericus eſſet uere uel interpretatiue bigamus cenſendus. ¶ Secundum utrum etiam ſi uerus eſſet bigamus receperit characterem quando poſtea ſe fecit promoueri ad ſacros ordines. ¶ Tertiū an indigeret diſpenſatione & per quem diſpenſari poſſet. ¶ De primo uidebatur aliquibus dominis prædictū clericum ſic ut præmittitur cum uidua contrahentem uerum
1 bigamum † reputari. Nam ille uerus bigamus dicitur qui cum uidua uel corrupta matrimoniū contrahit ut xxxiij. di maritum. & de biga c. debitū. & c. a nobis. uel qui diuerſis temporibus habuit ſucceſsiue duas uxores etiam antea non corruptas ut. xxvj. di una. & c. acutius. & tales non promouentur propter defectum ſacramenti. quia diuiſerunt carnem ſuam in plures: ut in dicto. c. debitū. Quod intellige quando matrimonium tenuit. Secus uero ſi de facto matrimonium cum uidua uel corrupta uel cum ſecunda uxore contraxit. puta quia in ſacris conſtitutus ſic contraxit. ut in dicto. c. a nobis uel ſi quis unam de iure alteram de facto poſt mortem primæ tales enim bigami reputātur interpretatiue. quantum ad legem promotionis non propter defectum ſacramenti ſed propter defectum intentionis cum opere ſubſecuto. ut in. c. nuper de biga. de quo uide gl. auream in. c. ſuper eo. & per Ber. ubi ponit tertiū caſum de bigamo interpretatiuo de quo nihil ad propoſitum ſiue ad caſum noſtrum in quo ſecūdum omnes dominos finaliter reputabant dictum clericum de facto cum uidua contrahentem interpretatiue bigamum. de quo reputo textum clarum in. c. a nobis. ſuperius alle. ubi uidetur etiam deciſio tertiæ quæſtionis uidelicet cum tali interpretatiuo bigamo tanquam cum marito uiduæ contra doctrinam Apoſtoli diſpenſare non licet non propter defectum ſacramenti ſed defectum intētionis cum opere ſubſecuto. quod intelligas uerum de inferiori a papa et quo ad ſacros ordines quo ad minores uero ordines ſecundum aliquos etiam epiſcopi poſſunt cum uero bigamo diſpenſare. ut in. c. lector. & c. ſubdiaco-
a nus xxiiii. di. & l. diſt. c. placuit. in prin. Solus † autē papa cum bigamo ad ſacros promoto ſuper executione illorū ordinum diſpenſat ſed ut ad illud promoueatur non poteſt i. non debet diſpenſare ſecundum Hug. in. c. quicunque. l. di quem ſequitur Archi. in c. unico. de biga. li. vj. in glo. j. remittens ad not. per eum in dicto c. lector. ubi recitat dictū beati Thomæ ſuper. iiij. ſententiarū. di. xxvij. q. vi. dicentis quod bigamiæ non eſt coniuncta irregulari-
3 tas † de iure naturali. Sed dūtaxat de iure poſitiuo quod papa poteſt tollere & immutare ad libitum ſuum. de conſtitu. c. j. li. vj. & de reſcrip. ſtatutum. & c. ſi. eo. li. de quo in. c. propoſuit. de conceſſ. præben. nec eſt de eſſentialibus ordinis quod aliquis non ſit bigamus quod patet ex hoc. quia recipit characterē ſi talis ordinetur. ut in dicto c. quicunq; & ſecundum eum papa poteſt in tali ordine totaliter diſpenſare. nec obſtat prohibitio Apoſtoli quæ ſecundum Pe. nō eſt facta a Deo, ſed ab homine. & ideo papa non aſtringitur cum eius poteſtas non ſit ab homine ſed a Deo. de iudi. c. nouit. de maio. & obe c. ſolitæ. cū multis ſimi. quæ ratio Pe. non placet mihi tamen quicquid Apoſtolus dixerit ſeu prohibuerit totū fuit a deo & ſpiritu ſancto & omnes ſtringit intelligo inferiores ſed nō papam qui eſt maior Apoſtolo in poteſtate. ut in c. ſacro ſancta. xxij. di. & ideo diſpenſare poteſt contra Apoſtolū ſecundum Lau. in dicto. c. lectio, & melius per Archi in dicto. c. ſubdiaconus & ſuppoſito quod Apoſtolus haberet parem poteſtatem cum papa adhuc non ſtringeret eum ſua prohibitio cum par in parem. & c. de elec. innotuit de reſcrip. c ſi. li. vj. de qua materia in c. ſuper eo de biga. Crederem hac materia ſalua correctione ſic diſtinguendum Aut loquimur de uero bigamo. Aut interpretatiuo. Si de uero tunc Aut quærimus de poteſtate abſoluta papæ diſpenſandi cum bigamo tunc crederem φ ante & poſt promotionem poſſit diſpenſare propter plenitudinem ſuæ poteſtatis. de conceſſ. præben propoſuit. de transla. præla. c. j. Aut loquimur de iuridica ſua poteſtate de qua in. c. i. de cau. poſſ & propri. & in c. literas. de reſti. ſpo. tunc crederem opi. Hug. & Archi. ueriſsimam ſuperius tactam quia nunquam papa conſueuit cum uero bigamo ad ordines ſuſcipiendos diſpenſare. nec eſſet decens nec iuridicum. Tum propter defectum ſacramenti. tum etiam propter generalem prohibitionē Apoſtoli quā licet non de neceſsitate tamen de honeſtate decet ipſum
4 obſeruare. quia licet ſit ſolutus † legibus tamen decet ipſum legibus uiuere. C. de leg l digna uox præterea non omnia quæ licet expediunt. ſecundum eundem Apoſtolum. ut in. xi. q. j. c. aliud & de uol. c. magnæ In interpretatiuo uero maxime ſi ignoranter contraxit cum ſecunda cum qua contrahere non potuit Crederem etiam ante factum ut poſſet promoueri ad ſacros ordines non eſſe peccatum diſpenſare cum tali immo reputarem id utile ex cauſa. & maxime ſi uellet intrare religionē per quā etiam tollitur defectus illegitimitatis. de ſi præſbi. c. j & conſeruantur etiam bigamo priuilegia immunitatis prout etiam not. Archi. in. d. c. j de biga Miſericordiā ēt Apoſtolus meruit. quia ignoranter peccauit. viij. di. c. conſuetudo Poſt uero ſuſceptionem ordinum etiam ſacrorum ſiue loquamur de uero ſiue interpretatiuo bigamo crederem papam indubitanter poſſe diſpenſare. maxime ex rationabili cauſa propter quam ſæpe rigor iuris omittitur. ut j. q vij c. tali. & c. exigunt de præb. c uacāte. & c. ex poſuiſti. quæ poteſt eſſe rō characteris fauor religionis uel exercitium curæ ſibi ex poſt facto commiſſæ. ff. de reli. & ſump fu. l. quæ religioſis. de regula. c φ dei timorē. de cle. ex. mi c. latores. de tranſa c. ſi. & reputo tex. de hoc in d. c. quicunq; l. di. Ex quibus fuit concluſum &
5 reſponſum per omnes dominos cōcorditer ad tertiū † caſum ſiue quæſtionem nobis propoſitam ualde fauorabilē & diſpēſabilē & hoc p papā dūtaxat Licet aliqui magni uiri extra rotā uoluerint prædictū clericum ſic matrimonium cum uidua contrahentem a bigamia excuſare & ſic nulla diſpēſatione indigere ꝑpter impedimenti ignorantiam. pro quo allegatur quoddam dictū Archi. in dicto c unico ſuper uer. bigamos. lib. vj. qui intelligit. c. nuper. eo. ti. de illo qui ſciens impedimentum contraxit in ſacris cum ſecunda Secus ſi ignoranter quia ignorantia ipſum a bigamia haberet excuſare. Sed Joan. an. ibidem in nouel. & etiam in. c. nuper tenet contrarium cuius opinio tutior eſt. Et ideo in dubio amplectanda de ſpon iuuenis per quæ etiā eſt ſufficienter reſpōſum ad ſecundū dubiū
6 † utrum prædictus clericus bigamus ad ſacros promotus recepere characterem uidetur quod ſic. ſed nō executionem ſicut dicimus in laico ſiue puero ad ſacros promoto. ut in. c. non eſt. de æta & quali. ſuper qua executione indiget diſpenſatione papali. quam papa Vrbanus ſextus impendit prædicto religioſo propter deciſionem noſtrā ante dictam. Tum etiam quia ut ponebatur in facto ipſe erat nobilis diues & ſenex & multa bona intrando religionem ſecum detulit ac monaſterio reliquit quæ cauſæ etiam aliquando diſpenſationem inducunt. ut in. c. de multa in ſi. de præben.

DE OFFI. VICA.

Summarium.

Probatio poteſtatis & iuriſdictionis officialium ordinariorū. ac etiam per eoſdem officiales actorum & geſtorum non eſt neceſſaria. niſi per partem aduerſam negetur poteſtas quia tunc probatur per cōmunem reputationem in partibus.

Deciſio. I. alias. 47.

VAlent acta * agitata in partibus corā officiali alicuius epiſcopi. licet nō ꝓbetur per literas patētes eius poteſtas dūmodo a partibus non negetur quia ordinarius eſt de conſuetu. c. ij. de ap. cap romana libro. vj. Si uero ab aliqua partium negeť eius ptās tūc ꝓbare oportebit. φ ꝓbeť qa ꝑ negationē ſit res dubia. ff. de

*acta add. Deciſ. infra in an. de offi. ordi. 5.

uer.ob.inter ſtipulantē. Sed tunc ſufficit probare habitio nem nominationem & cōem reputationem ad hoc quod acta per eum ualeant per.l.barbarius ff de offi.præ.& p no per Inno in.c.nihil.de elet.

¶ Additio quāuis talis generalis officialis habeat ordinariam poteſtatē tamen quia ſua iuriſdictio non eſt perpetua ſed ad nutum ſuperioris reuocabilis.uidetur quod ſit probanda ſaltem ꝙ tollerabatur & habebatur pro uicario ſeu officiali prout dicit Ioa.an.in legato.in c.cum in iure peritus.de offi.deleg.niſi dicas quod quia talis iuriſdictio eſt notoria probatione non indiget. iuxta no.in c. ueſtra.de coh.cleri & muli.alias nō uideo quō hæc deciſio poſſit procedere in ſui principio nō probata ſua iuriſdictione ſaltem eo modo quod dixi cogitabis.

¶ Alia addi & adde hic quod not. Inn.in c.in notuit.de eo qui fur.ordi.re ubi dicit quod præſumitur pro fundamento iuriſdictionis ordinarij ſi tulis ſententiam præſente uel abſente parte & ab ea non fuit appellatum. ꝙ not. pro cauſa padeburgen. in delegatis uero ſecus eſſet.

Deciſio. II. alias.66.

Summarium.

Officialis epiſcopi de criminibus poteſt inquirere & cognoſcere ſed non punire.

I Seruetur opi.Io.mo in c.licet.de offi.uica. uidelicet ꝙ officialis epiſcopi licet ex ſua generali ptāte non poſſit punire crimina & delicta ſeu pœnam ordinariam imponere pro eiſdem.tamen poteſt inquirere et cognoſcere de eiſdem tam ex ſuo mero quam implorato officio & ſi inuenerit talem criminoſum remittet eum ad epiſcopum puniendum de offi.archi.c.ad hæc.

Deciſio. III. alias.350.

Summarium.

A delegato officialis generalis epiſcopi ad certā cauſam ad ipſum officialem uel ad ipſum ep̄m appellatur.

Vide Fely.in. c.licet incorrigen.de of.ord.

LIcet Officialis generalis epiſcopi committat uices ſuas in totum alicui alteri quo ad certam cauſam, nihilominus a ſententia prædicti delega. ab officiali poterit ad ipſum officialem uel epiſcopum appellare ſecundū Io.an.& Archi.qui hoc not.in.c.ij.de conſue.li.vj.dicentes ꝙ in poteſtate appellātis eſt ad quem maluerit appellare alle.c.dilecti.de appel. Et poteſt eſſe ratio quia licet offi.epiſcopi cōmittat totaliter uices ſuas in una cauſa nihilominus remanet iudex ordinarius in omnibus alijs.quia ad uniuerſitatem cauſarum datus eſt & onū conſiſtoriū habet cū epiſcopo de app.c.romana. & in dicto.c.ij de cōſue.li.vj. & ideo ſicut poſſet appellari ad epiſcopū a delegato ſuo ita ad ipſius officialē.de appel.c.dilectu.&.c.ad hoc ſi in una.hāc opi firmat Arch. in.c.j de offi.uica.li.vj.ſuper uer.gerunt.circa fi.& refert Ber.tenuiſſe appellari debere ad primum delegantem in. c dilecti.de appel.ſuperius alle.remittit Archi.ad not ꝑ eū in c ſi delegatus.de offi.dele.li.vj.in fi ubi tenet prædictā cōcluſionē uerā pro qua ibi in.§ fi.uidetur tex.

Deciſio. IIII. alias.378.

Summarium.

Vicarius epiſcopi in ſpūalibus & tēporalibus non poteſt ſi in ſua cōmiſſione ſpecialiter hoc non habeat aliū in ſpiritualibus facere uicarium generalem

Epithome.

1 Vicarius generalis epiſcopi non poteſt abſq; ſpeciali mādato generalem uicarium conſtituere.
2 Vicarius uicarii excōmunicati non eſt excommunicatus ſed eius executio ſuſpenſa cenſetur.
3 Epiſcopus poteſt duobus caſibus dare uel cōmittere iuriſdictionem ordinariam.

1 FVit dubitatū * utrum uicarius † epiſcopi in temporalibus & ſpiritualibus poſſit ex cōmiſ & mandato epiſcopi alium uicariū in ſpiritualibus duntaxat deputare.& uidebatur ꝙ ſic q̄a licet ꝓcurator conſtitutus a domino ſine ſpeciali mandato non poſſit ante li.conteſt.alium ſubſtituere procuratorem ut in.c.j.& in c.is qui de procur.lib.vj.tamen; habens ſuper hoc mandatum ſpeciale id bene poterit ut in eiſdem iuribus. Præterea delegatus ab ordinario ad unā cauſam tm̄ poteſt committere uices ſuas ſi hoc in ſua commiſſione contineatur ſpecialiter ut not. Io.an de offi.dele.c.is cui in fi.li.vj.ergo idem uidetur dicendum in uicario generali habente ſuper hoc ab epiſcopo ſpeciale mandatum. Item uidetur ſuper hoc tex.clarus in capi.j.de offic.uica.lib.vj.ubi ui
2 carius † uicarii excōmunicati non cenſetur excōmunicatus.licet eius executio ſuſpendatur interim donec uicarius qui commiſit ſibi uices ſuas ab huiuſmodi ſententia abſoluatur ubi tm̄ Io.mo.ar & Io an tenent contrariū uidelicet ꝙ uicarius epiſcopi alium uicariū generalē dare non poſſit p c.clericos.de offi.vica. & ibi not.per Io.an. in nouel.ſuper prima gl.poſt Gof & Hoſti.qui tamē Hoſti.dixit in d.c.j.de offi.uic.li.vj.uicarium epiſcopi poſſe in totum & ad tempus ex cauſa de conſenſu epiſcopi cōmittere uices ſuas quas tamen a ſe non abdicat ſed penes ſe retinet.alle.d.c.clericos.inquantum dicit non permittas.quaſi prohibeat permitti quod temeritate propria nō faciat ſed ex cauſa id permittere potuit puta quia imminet neceſſaria profectio ff.de eo cui man eſt iuriſdi.l. j.de ap.c.pertenit.& de reſcrip.c.ſtatuitum.§.inſuper li. vj & ſic de conſuetudine approbata ſeruari dicit. Aliqui tamen domini dicebant huiuſmodi cōmiſſionem epiſcopi uidelicet quod uicarius ſuus poſſet dare alium uicariū mero iure nō tenere mouebantur quia uicarius ej hēt ordinariā iuriſdictionē.ut in c romana de app.& de conſue.c.ij li vj quam nullus dare poteſt niſi princeps uel lex uel uniuerſitas uel conſuetudo.ut legitur & not.per Ioan.& Ar.xi.q j.experientiæ.& per Innoc & Hoſti de offi ordi.cum ab eccleſiarum.& Io Spe.de offic.ordi.§ j. Modo dicemus prædictam poteſtatem uicarii deputati a uicario ipſam habere ab uno de quatuor modis prædictis aut non.Conſtat enim quod a neutro illorum ergo Si uero dicamus eam habere ab homine puta ex commiſſione epiſcopi id eſſet abſonum quia inferior a principe nō poteſt facere ordinarium ut no.Ber.etiam in epiſcopo expreſſe niſi conſuetudo hoc habeat in.c.ij.ne præl.vi.ſu. ergo prædicta commiſſio caret roboris firmitate tanquā facta ab illo qui nullam habet poteſtatem ſuper hoc.de offi.deleg.cum ſuper.&.c.ſuper quæſtionum. &.c.uenerabilis.&.c.fi.niſi uelimus dicere quod ſicut uicarius epiſcopi habet iuriſdictionem ordinariam a lege ita & uicarius uicarii quod poſſet ſuſtineri in caſu ſuperius poſito per Ho.in nullo alio qui tamen in dicta decre.ij.ne præ
3 la.vi.ſu.dicit quod in duobus caſibus epiſcopus † dat iuriſdictionem ordinariam. Primo creando officialem cui generaliter uices ſuas committit & ſi alio nomine appelletur ut uicedominus uel uicarius.nō enim eſt uis in nomine.de procur.c.petitio. & hoc pōt facere ſecundū eū ad annum uel plures ut placet.Secundo perpetuum uicarium confirmando uel inſtituendo uel conferendo beneficium cui ſit annexa iuriſdictio de iure de offic.ordi. cum ab eccleſiarum uel de conſue.de elec.c. dudū uer. tandem.de fo.compe c.cū contingat.ſalua pace Hoſti. in omnibus prædictis caſibus uel lex ſeu uniuerſitas uel conſuetudo & non epiſcopus dat iuriſdictionem ordinariam.teneas ergo opi ſuam prædictam poſitam in.c.j.de offi uica.li.vj.quo ad quæſtionem noſtram.

*Fuit dubitatum ad intellectum huius deciſiōis vide do. Anto. de but. in.c.g perpetuus de fid.inſtru. bal. in.c. fi.in colum.de offi.dele.d. de ſancto ge in.c. romana.de of. uic.lib.vj.

Deciſio. V. alias.397.

Summarium.

Commiſſio epiſcopi facta ſuo uicario generali quod reſignationem certi beneficij recipiat & conferat.

1 Commiſſio epiſcopi uiua uoce facta de beneficio conferendo ualet poteſtq; probari per teſtes.
2 Legatus uel ordinarius non poteſt alicui coniunctim committere

mittere

mittere receptionē beneficij unius ſingularis pſonæ.
3 Inſtitutio præſentatorum ad beneficia eſt neceſſariæ iuriſdictionis.
4 Teſtes & inſtrumēta an parē effectū habeant in iudiciis.

* Epiſcopus add. per biſig. de cōceſ. præben. ſ. abb. in. c. conſtitutus de cōceſ. præben.

1 SI epiſcopus* dat† & committit uiuæ uocis oraculo
officiali ſuo generali poteſtatem recipiendi reſigna
tionem certi beneficij ſpectantis ad collationē ſuā
& conferendi illud certæ perſonæ. Fuit dubitatū de duo
bus uidelicet. utrum ualeat huiuſmodi commiſſio. Secū
do ſi ualeat: utrum poſſet & debeat probari per teſtes uel
literas. In prima quæſtione fecit & facit dubium. §. prohi
bemus. in. c. deliberatione de offi. lega. lib. vj ubi prohibe
a tur expreſſe legato † cui de latere ne in genere uel in ſpe
cie cuiquam poſſit committere ſiue poteſtatem dare re-
cipiendi reſignationem & conferendi beneficia etiam p-
ſonis idoneis infra legationem ſuam exiſtentia & apponi
tur decretum irritans huiuſmodi reſignationes & collatio
nes contra huiuſmodi prohibitiones factas cum per hu-
iuſmodi commiſſionem daretur uia ad uacatura benefi-
cia conferenda contra concilium Lateranen. de conceſ.
præben. c. nulla quæ ratio uidetur fortius locum habere
in epiſcopo ſeu quolibet alio ordinario in prouincia ſibi
decreta de offi. le. c. ij. eo. lib. Præterea ubi eſt eadem ra-
tio ergo idē ius c. de cōſti. translato. de transla. epi. c. inter
corporalia. Sed eadem imo fortior eſt ratio in epiſcopo
quam in legato in caſu prædicto. ergo. In contrarium ui-
debatur per. c. fi. de of vj. & de præben. c. ſtatutum. in fi.
eo li. in quibus apparet expreſſe quod epiſcopus poteſt
committere collationem beneficiorum ad ipſum ſpectan
tium ſuo uicario generali. quod eſt uerum in genere ſed
in ſpecie nequaquam. prout le. & not. in. c. conſtitutus. &
c. fin. de conceſ. præ. nam genus ſub ſe plura cōprehēdit
quam ſpecies multa enim licet in genere quæ non licent
in ſpecie. eod ti. c. accedens de iur pa. c. ex literis. cū ſimi.
¶ Et pro hac parte fuit concluſum & determinatum nō
obſtare. d. c. deliberatione quo ad generalem cōmiſſionē
ſiue poteſtatē conferendi beneficia phibitiua quia illud
procedit ubi epiſcopus alteri quam ſuo officiali hāc po-
teſtatem daret ponderato prin. illius. §. ſecundum Io an.
ibidem qui ſenſit etiam ad not. per eum in. c. ſtatutum.
in ulti. gl. de præben. c. iij. li. vj. quæ bene faciunt ad qōnē
propoſitā. & licet pdicta ptās ſit generalis cōmiſſio tamē
eſt ſpālis. ſine qua ēt uicarius generalis nō poſſet cōferre
beneficia, ut in. d. c. fi. de of vi. li vj. & ſuppoſito ꝙ ualuiſ
ſet & fieri poſſet talis cōmiſſio etiā in ſpecie generali uica-
rio epiſcopi habēti generalē adminiſtrationē bonorū &
rerū ut. x. q. j. ſtatuimus tamē in officiali epiſcopi meo iu
dicio eſſet aliter ſentiendū qui nullā haberet adminiſtra-
tionē rerū uel bonorū tēporaliū de elec. c is qui. li. vj nec
ob. c. romana. de appel. & c. ij. de conſue li. vj. uidelicet
cum idē cōſiſtoriū habeat officialis cū epiſcopo ergo &c.
ꝙ fateor quo ad iuriſdictionalia & in his quæ ſunt fori cō
tencioſi. In his uero q̄ ſunt uoluntariæ iuriſdictionis ſecus
Nec ob. c. ex frequentibus. de inſti. ubi officiales epiſcopi
poſſunt de iure cōi inſtituere pñcatos ad beneficia qa hu
3 iuſmodi inſtitutio † eſt neceſſariæ iuriſdictionis & nō uolū
tariæ in qua. ſ. uoluntaria iuriſdictione non ſuccedit ca-
pitulū ſe ua. put le. & no. de maio. & obe. c. uno. et de in-
ſti. c. ij. li. vi. fateor ēt & credo ꝙ in ſpē epūs poſſet cōmit
tere ſuo uicario generali ptātem recipiēdi reſignationē et
admiſſa per epūm poſſet eidē uicario dare ptātem cōfe-
rendi illud beneficiū ſic reſignatū quia tūc ceſſaret cā p
hibitionis. ergo debet ceſſare phibitio de renū. c. poſt trāſ-
lationē. de app. c. cū ceſſante Nā huiuſmodi cōmiſſiones
ſic diſtinctas poſſet etiā facere legatus cuicūq; perſonæ.
ſecundū Io. an in. d. c deliberatione in. § prohibemus q.
§. intelligitur quando permixtim ſimul & ſemel darentur
umbæ prædictæ ptātes Pro ratione diuerſitatis poſſet in-
duci. c quæſtiones. de re. permu. ꝙ do. Io an. non alle. cu
ius tamen opinio per omnes recipitur & approbatur.
¶ De ſecundo dubio uidelicet utrum commiſſio gene-
ralis uel ſpecialis in caſibus prædictis in quibus fieri &
ualere poſſet facta offic. uel uicar. uiuæ uocis oraculo per
epiſcopū ſi negaretur poſſet probari per teſtes uidebatur
ꝙ non per. l. unicam. C. de man. prin. & per. c. cum in ta-
reperitis. de of. deleg. quæ tūra procedunt in delegatione
papæ uel Imperatoris. In aliis inferioribus ſecus in qui-
4 bus habent locum iura cōia uidelicet quod parem † uim
habent teſtes & inſtrumenta in iudicio. C. de fin. inſtru. in
exercendis. & eo. ti. cum Io. ſecundū Vber. & Tan quos
alleg. Spe ti. de proba. §. nīſi. uer. ſed nunquid delegatus
remittit etiam ad not. per eum in ti. deleg §. ſupereſt. uer.
ſed nunquid ſi propter. Pro quorum opi facit in ar ſaltē.
quod iſte caſus non eſt de illis requirentibus neceſſario
ſcripturā numeratis. per gl. in. c. j. de cenſi. li. vj ergo &c.
quam quidem concluſionem dicebant aliqui domini ue
ram in commiſſione facta uiuæ uocis oraculo ſuper uno
articulo. ut in iuribus in prin ſuperius allegatis. Secus ue
ro ſi ſuper diuerſis & pluribus præſertim diſcrepantibus
a iure communi ſicut in legato miſſo ad certam prouin-
ciam cui darentur multæ ſingulares & diuerſæ poteſta-
tes ſibi de iure cōmuni competentes de quibus in. c. qđ
trāslatione de offi. leg. in quo caſu poſſet procedere & lo-
qui. l. unica. C. de man. prin. Pro cuius intellectu uide Io.
xcvij. di. nobiliſſimus. & xxv. q. ij. inſtitutionis. Pro con-
cluſione prædicta fuerunt etiam alle dicta & not. in cle.
dudū de ſepult. & p Guil. de cuno. ff. de iudi. l. ij. qui po-
nit tres uel quatuor intellectus pdictæ. l. unicæ. C. de mā
da. princi.

Delegatio pp. uel imperatoris non poteſt probari niſi p literas ſecus in inferiori uide Egi. deci. 1 o. in fin.

Deciſio. VI. alias. 278.

Summarium.

Epiſcopus tenetur pro delicto uicarij & officialis ſui. niſi poſtquam ſciuerit purgauerit illud.

SI uicarius uel officialis alicuius epiſcopi uel alteri
us prælati delinquat in officio ſibi cōmiſſo tenetur
epiſcopus. ff. de tribu. l. ſi ſeruus. & duabus legi. ſe.
niſi quam cito ſciuerit purgauerit eius delictum. C. de e-
xer. mi. l. fi. & l. quicunq; ut li. non conteſt c j. & ea quæ
ibi not. pro quo faciunt no p Inn de fideiuſ. c. ꝑ qbuſdā.
in. j glo. ut ſi faciunt etiā quæ le & no in. c. cum quis. de
ſen. ex. li. vj. & in regula. iuris ratihabitio. eodem. li.

Deciſio. VII. alias. 371.

Summarium.

A ſpāli delega. epiſcopi uel eius uicarii generalis ad ip
ſum epm uel eius uicariū poterit & debebit appellari.

Epithome.

1 Epiſcopus an poſſit cōmittere uicario generali collatio-
nem certi beneficii.
2 Appellari an poſſit a collatione facta p uicarium ad ip-
ſum epm epūs nō pōt aliquā iuriſdictionē exercere in
aliena diœceſi abſq; licentia petita & obtenta.

1 SI epūs † dat ptātē ſuo uicario in ſpūalibus cōferēdi
būficia et collatiōe p ipſum facta appellet ad ipm
epm. et idē epūs cōmittat hmōi cām appellationis
alicui uicario in ſpūalibus alterius epi q uigore hmōi cō
miſſionis de cōſenſu ſaltē tacito partiū in hac cā appella
tionis pcedat uſq; ad diffinitiuā ſniam incluſiue a qua
ad papā appellet. Fuit dubitatū de duobus: Primo utrū
2 † potuerit a collatione facta p uicariū primū ad epm ap-
pellari. Secundo utrū ualuerit pceſſus habitus p uicariū
alterius epi in alia diœceſi de primo uidebat. prima facie
ꝙ nō quia idē cōſiſtoriū hēt uicarius cū epo. de cōſu. c. ij.
li. vj. & ap. c. romana c. li. ergo nō pōt appel. ad ipm pp rō-
uē in dictis iur poſitā. & qa gradatim ē appellādū. de ap.
dilectū. dicebat. p oēs cōtrariū. uidelicet ualere hmōi ap-
pellationē. Rō qa hāc collationē uicarius* quantūcunq;
gñalis in ſpūalibus facere nō potuit ſine ſpāli cōmiſſione
& mādato epi. ut de of. uic. c. fi li. vj cū igit hmōi collatio
nō caderet in ſuā generalē ptātē uicariatus: nō pōt quo
ad hoc cēſeri idē cōſiſtoriū. ſed cēſet unius ſpālis articu-
li ſiue cauſæ cōmiſſio quā ſi epūs uel ipſius officialis gene
ralis alicui faceret & ab illo appellari cōtingeret ad ipm
epm uel eius officialē poſſet appellari ut le. & not in c. di
lecti. de appel. ſuperius alleg p Io. an in nouel. Et faciūt
p hoc not. p Archi. in. c. ij. pdicto. de cōſue. li. vj. & not.
p Io. an Pau & Gēze & Guil. an cle ij. de reſcriptis ubi
ponūt differētiā inter uicariū epiſcopi in ſpūalibus depu
tatā cū iuriſdictiōe uel ſine iuriſdictione. Facit p pdictā
concluſione c. a collatione. de appel. lib. vj. Audiui po-
ſtea in relationibus publicis allegari ſuper hoc per dūm

* Vicarius uide Fely. in. c. licet de of or. col. j. nam dicit ibi quod uicarius quo ad coll. benef hēt deleg. cōtra p biſig. de fi. e. ti.

Anſelmum de Mediolano aduocatum Roman. curiæ & dicentem dictum. c. ij. de conſue. intelligẽdum de appellatione iudiciali & non extraiudiciali propter uerbum cõſiſtorium in textu ibidem poſitum quod non erit nec dici poteſt niſi quando iudex iudicialiter procedit & pro tribunali ſedet. de offi. ordi. c. cũ epiſcopus. de re iudi. c. ſi. cum ſi. lib vj. quod non credo com illud. c & c. romana de ap. generaliter loquantur. ergo de quacunque appellatione extraiudiciali uel iudiciali ſunt intelligenda. xix. di. c. ſi romanorũ. de maio & obe. c. ſolitæ. cũ ſi. pro hoc etiam facit. c. cordi. de ap. li. vj. quod loquitur tam in iudiciali quam extraiudiciali appellatione a iudice ordinario. uel delegato interpoſita. nec põt negari quin officialis iuriſdictionem ordinariã habeat ſaltem habitu etiam ſi nũquam pro tribun. ſederet per dictum. c. romana. ergo &c. Secundum dubium nõ fuit pro tunc determinatum ſed domini uoluerunt deliberare & totum dubium huiuſmodi quæſtionis pendet utrum litigantes potuerint tacite prorogare iuriſdictionem uicarij alterius epiſcopi & an ualuerit tacitus conſenſus ipſius uicarij. Et primo ui q

3 non quia regulare eſt quod epiſcopus † non poteſt iuriſdictionem aliquam in diœceſi aliena exercere. ut. Ix. quæſtio. ij. epiſcopum. & duobus. c. ſequentibus. xij q j placuit. hoc uerum ſine licentia petita & obtenta. illius epiſcopi in cuius diœceſi uolt procedere & cognoſcere nec ſubditos ſuos inuitos ibi trahere. de offi. ordi. cum epiſcopus. lib vj & niſi in caſu clemen j. de fo. compe. ubi de hoc per Ioan. an. & p. ergo quod per unum fieri non poteſt nec per alium. de reg iu. poteſt quis. li vj cum ibi not. ergo ex parte committentis non uidetur ualere commiſſio nec uidetur ualere conſenſus partium per §. in nullo quoque. c. ſtatutum. de reſcriptis. li. vj nec reperitur alias in iure cautum quod poſſet fieri prorogatio de loco ad locum niſi in caſibus in iure expreſſis. ergo id non erit dicẽdum oe ſe ua c. j. de ſen ex is qui lib vj. Præterea prorogatio quæ fit in alienum iudicem etiam ordinariũ ex certa ſcientia & non per errorem fieri debet ff. de iu om iu. ſi per errorẽ ff. de iudi. l j & ij & not. de offi deleg P. & G. nam ut ubi not. ſiue loquamur de prorogatione rei ad rẽ temporis ad tempus, perſonæ ad perſonã, ſemper requiritur expreſſus conſenſus partium ergo multo fortius in prorogatione loci ad locum per dictum § in nullo quoq; licet Pe de Bel. per. in. l. ſi ex conſenſu C. de epiſco. audi. uelit innuere quod unus ordinarius poſſit cognoſcere & iudicare in alieno territorio inter ſuos ſubditos niſi prohibetur quia licet tranſire per agrum alienum niſi prohibitus fuerit. ut. l. per fundum. ff de ſerui. ruſti prædi. Inno. uero & Hoſti. tenent contrarium in c. nouit. de offi legat. ubi de hoc per Ioan an in nouel. & ſpe. de compe. iudi adit § j. uer. quid ſi duo Piſani. & in ti. dele. §. nunc deſcendamus uer. ſed pone. In quibus locis uidetur innuere quod delegatus ordinarij extra territorium ipſius iudicare non poteſt etiam de conſenſu partium & facit quod ſpe. not. in. de appel. §. nunc tractemus. uer. quid ſi de facto. facit pro hac opinione. c. ut animarum. de conſtitu. li. vj. in fi. ❡ Præmiſſis uero argumentis & dictis doc. non obſtantibus fuit per omnes dominos poſtea deciſum & concluſum contrarium uidelicet quod proceſſus dicti uicarii alterius epiſcopi ualuerit. cuius ſententia fuit per unum de dominis confirmata nam in dicta prorogatione interuenerunt omnia quæ de iure interuenire debuerunt. conſenſus uidelicet ordi. iudi. committentis ſine prorogatiõe. qui ſufficit. de fo. cõpe. c. ſignificaſti. Iudicis prorogati qui ex certa ſcientia uigore commiſſionis alterius epiſcopi ſibi facere proceſſit. ergo conſenſit procedendo quia uoluntarie & non inuitus cognouit & ſententiam tulit. arg. eorum quæ le. & not. de fil. præſ. uenientis. Interuenit etiam conſenſus partium qui ex certa ſcientia & non per errorem coram huiuſmodi commiſſario etiam in alieno territorio forte & ſine forte ut ponebatur in facto eis magis commode proceſſerunt uſque ad ſententiam diffinitiuam incluſiue. ergo non inuiti ſed uoluntarie. quod ſufficit. ut in. d. c. cum epiſcopus. de off. or. lib. vj. melius in c. ot litigantes per glo ord. Ioan. quis limitatiue loquitur. ſed Archi. ibidem dicit ſufficere conſenſum partiũ ſine licentia epiſcopi quod crederem uerum niſi expreſſe epiſcopus contradiceret. quia tunc ſecus.

DE OFFI. DELEG.

Summarium.

In cauſa grauaminis poſtquam ſecundus auditor pronunciauit male appellatum & remiſit cauſam quamuis ab hac pronunciatione fuerit appellatum primus auditor ſtatim poteſt in principali procedere donec ſibi inhibeatur.

Deciſio. I. alias. 138.

SI appellatur a grauamine ab uno auditore & per alium auditorẽ cui huiuſmodi cauſa appellationis eſt commiſſa pronunciatur bene proceſſum per primum audi. & male per partem appellatum & cauſa primo auditori remittatur. primus auditor ſtatim poteſt ad ulteriora in negocio principali procedere. Non obſtan. quod a pronunciatione ſecundi auditoris iterum extiterit appellatum & cauſa huiuſmodi appellationis alteri commiſſa dummodo per tertium de nouo non fuerit inhibitum. nam ex quo remiſſa fuit cauſa per ſecundum auditorem primum ſublata erat eius inhibitio. & ſic ceſſante cauſa &c. de appella. cum ceſſan. cum ſi. uide plenius hanc cõcluſionem declaratam. infra de. lvuj de appella.

Deciſio. II. alias. 110.

Summarium.

Citatus per unum ex tribus coram collega comparere tenetur.

CItatus per unum ex tribus iudicibus delegatis. datis inſolidum ut certa die cõpareret coram eo uel ſuo collega. coram ipſo collega qui nõ citauit cõparere non tenetur. nec ualet proceſſus per collegam habitus contra eum ar. eorum quæ le & not in. c cum plures de offic. dele. lib. vj. de teſti. ſpoli. c. audita &. ff. de re iud. l. inter pares.

Deciſio. III. alias. 164.

Summarium.

Delegatus ordinarij ad certam cauſam deputatus nõ poteſt articulum cauſæ cognitionem requirentem ſed nudum miniſterium committere.

DElegatus ordinarij deputatus ad certam cauſam audiendam non poteſt committere receptionem teſtium uel quemcunque alium actum cauſæ cognitionem requirentem ſed nudum miniſterium ſiue nudam examinationem teſtium per eum receptorum bene committere poteſt prout le. & not per Innoc. & Hoſti. in. c. cum Bertoldus. de re iudi. & in. c. ſuper quæſtionũ de offi. deleg poſt prin. per Ioan. an. in nouel. ac per eundem & Pau. in cle. iudices de offi. dele Sed pleniſſime in ſpe. ti. j. §. j. uer. ſed nunquid delegatus.

Deciſio. IIII. alias. 166.

Summarium.

Purificatio gratiæ pauperis per duos ex executoribus facta non conſtito de impedimento tertii executoris. dũmodo poſtea conſtet ualet.

SI duo * ex tribus executoribus datis ad purificandum gratiam & prouidendum impetranti cũ clauſula. quod ſi non omnes &c. gratiã impetrantis pu- *Duo add. de ci. infra eo. ti. 7.

ſificent

rificent uel prouideant antequam ipſis conſtet de impedimento tertij. dum tamen de huiuſmodi impedimento ex poſt facto conſtet & conſtare poterit: purificatio ſeu prouiſio eorum tenebit & ualebit. Nam in huiuſmodi beneficialibus manifeſtata ueritate opinio cedit ueritati. viij. di. ueritate comperta. ar. ad hoc de appel. c. dilectis in fi. & notatur ibidem per Inno in gl. ulti. in prin. quam alle. Ar. & in hanc opinionem declinat in. c. cum plures. de offi. dele. ſuper uerbo malicioſe. lib. vj. ubi Ioann. an. in nouel remittit ad not. de reg. iu. eum qui certus. lib. vj. & ibi diſtinguit licet doc. quaſi omnes in. c. prudentiam de offi. dele. tenent contrarium dicentes quod etiam proceſſus duorum per tertium non poſſet ratificari per regulam quod ab initio &c. Pro prima concluſione alle. etiam not. in. l. in arbiter. C. de arbi.

Vide rom. ſin. ſuis ſang. 13.

¶ Addino. Pone quod iuxta iſtã deciſionẽ quod duo ſunt delegati cũ clauſula quod ſi ambo nõ poterunt unus exequatur modo unus nõ põt alter cui nõ cõſtabat proceſſit ſolus an ualeat proceſſus? uidetur quod nõ ut. l. multũ intereſt. ff. de cõdi. & demon. Io. an. diſputauit contrarium quia ueritas & iuriſdictionis auctoritas faciũt ualere ar. C. de manu uiu. l. ſi pater §. j. & reſpondet ad l. multum. quod ibi loquitur in aditione hæreditatis quæ animo expletur. ſed iuriſdictio non expletur animo inferioris ſed iudicio ſuperioris ſecundum Io an. quod Bal credit uerum. nã iuriſdictio iſta etiam apud duos reſidet inſolidum quo ad indiuiſibilem iuriſdictionem ſed exercitium debet eſſe commune ſic C. de condi. inſertis. l. ſi plures per iſtam ergo clauſulam accreſcit exercitium. ſed in iure accreſcendi in indiuiduis non requiritur ſcientia. quia ius accreſcendi eſt de appendicijs rei principaliter ſcitæ & ideo ualet quod fit ſicut quando accreſcit per prorogationẽ. ut. d. l. ij. §. ij. ff. de iud. ſecundum dictum Bal. in. l. falſus. C. de furt.

Deciſio. V. alias. 192.

Summarium.

Epiſcopus executor deputatus cũ duobus alijs in gratia pauperis cum clauſula. quod ſi nollet uel non poſſet & cætera committendo alteri uices ſuas mandatum adimplere uidetur.

Epithome.

1 Executor datus cum clauſula quod ſi non potueris &c. ſubdelegare poteſt: & actum per ſubdelegatum ualet nec ualet poſtea actum.

2 Potuiſſe dicitur qui licet per ſe non potuit: potuit tamen per alium.

* Gratiã add. Egi. deci. 133.

SI epiſcopus habens poteſtatẽ gratiam in forma pauperum purificandi alijs duobus etiam deputatis in caſu quo ipſe nollet aut non poſſet huiuſmodi actum exercere alteri committat uices ſuas qui huiuſmodi gratiam purificet. tenet & ualet huiuſmodi commiſſio ita quod purificatio poſt huiuſmodi commiſſionem facta per illos duos non ualet. quia committendo uidetur mandatum papæ adimplere & ſic ceſſat poteſtas aliorũ intelligi autem debet huiuſmodi uoluntas ſecundum diſpoſitionem iuris communis. uidelicet quod per ſe uel alium hoc faciat. de offi. dele. iudices in cle. & eo. ti. quamuis. & c. paſtoral.

2 ¶ Addatio. Ego habui iſtũ caſum de facto in cã X. actionibus ꝓben quod uertebatur inter quẽdã Hermanũ gruter agentẽ ex una parte & Corradũ ſe defendẽtẽ ex altera. nã Hermanus habebat gratiã in forma pauperũ in qua erant ſibi dati tres executores ad illã exequendam. uidelicet. D archiepiſcopus Colonien. cum clauſula quod ſi ipſe nollet aut non poſſet mandatum apoſtolicum exequi quod tũc duo alij in bulla nominati exequerentur dominus archiepiſcopus recepta bulla ſcripſit illis duobus executoribus datis in euentum quod libenter uolebat mandatum apoſtolicum exequi. ſed quia erat protunc certis alijs negocijs ſuæ eccleſiæ occupatus committebat illis & cuilibet eorum inſolidum uices ſuas donec eas duxerit reuocandas. Illi duo executores recepta litera Archiepiſcopi fulminarunt proceſſum ſuum ſe executores a ſede apoſtolica nominantes. non autem ſubdelegatos archiepiſcopi. qui executores commiſerunt alij uices ſuas ut in forma fuit reuocatum in dubium an prouiſio facta per dictum ſubdelegatum ualeret. Et aliquibus ex dominis auditoribus uidebatur quod ſic. quia dominus archiepiſcopus Colonien in commiſſione quam fecit alijs proteſtatus eſt ſe pro arduis negocijs occupatum ideo eis committebat uices ſuas per quæ uerba uidebatur purificata prima pars disiunctiuæ & conditionis uidelicet ſi non poſſet. dato enim quod proteſtaretur uelle ex quo tamen fatebatur ſe non poſſe ſufficit. de reg. iur. in alternatiuis. li. vj. nam ſola aſſertio ſua ſufficit quo ad hoc ut de impotentia ſua conſtet. c. ſciſcitatus de reſcriptis. & in. c. prudentiam. in prin. de offi. dele. iſta nanque æquipollere uidẽtur ſi quis dicat ſe non poſſe uel ſe fore pro arduis negocijs occupatum immo ſecundum uſitatum modum loquẽdi qui attendẽdus eſt de ſpon. c. ex literis homines uolentes ſe excuſare quod non poſſunt ſimilia uerba inueniunt dicentes ſe alijs grauioribus occupatos: ſufficit ergo quod per æquipollentia uerba proteſtatus fuerit ſe nõ poſſe. ar. c. licet ex quadam. de teſti. nec uidetur ſufficere quod illis duobus commiſerit uices ſuas ex quo fatebatur ſe non poſſe. quia nec illi tenebantur ſuam ſubdelegationem recipere immo conſulte fecerunt non recipere. ut patet de of. dele. c. ſuper quæſtionũ. §. ſi uero duo. Et iſtis forte rationibus motus auditor qui habuit cauſam in prima inſtantia credens uerificatam illam clauſulam ſi non poteris &c. & ob hoc poteſtatem in dictos executores in euentum datos tranſlatam tulit ſententiam pro dicto hermano & ſibi adiudicauit præbendam uigore prouiſionis factæ per ſubdelegatum ipſorum. Ego in ſecunda inſtãtia cauſam habens ex commiſſione mihi in cauſa appellationis: dubitaui de iuribus dictæ ſententiæ motiuis ea rationibus infraſcriptis. Nam in caſu noſtro fuit facta prouiſio a ſubdelegato prædictorum duorum executorum. ergo prouiſio nulla conſequentia eſt nota antecedens ſic probatur aut dicti executores proceſſerunt ut ſubdelegati archiepiſcopi aut tanquã delegati immediate dati a papa. Primo caſu certum eſt quod ſubdelegare non potuerunt. l. a iudice. C. de iudi. de ap. c. cum cauſam & de re iudica. c. cũ Bertoldus nec noluerunt ut ſubdelegati procedere prout ex uerbis eorum apparet ſed tantum ut executores principaliter deputati ex ui clauſolæ quod ſi nõ omnes &c. aut proceſſerunt ut delegati & ſimiliter procedere nõ potuerunt quod ſic probo nam ipſi fuerunt delegati in euentum conditionis & non aliter quæ conditio nondum extitit. igitur ob defectum conditionis nullã ut delegati poteſtatem habuerunt. conſequentiam nemo negabit. antecedens autem quod conditio non euenerit probatur. quia uelle aut nolle conſiſtit in animo qui non melius quam uerbis declarari poteſt cum ad hæc inſtituta ſint uerba ut mentis intrinſeca manifeſtent ff. de ſuppel le. l. labeo. & quod not. j. q. j. dedit. propterea dicimus quod uerba deſeruiunt intentioni. de uer. ſig. intelligentia. cũ concor. uoluntas qualiter probatur quando enim de non uoluntate alicuius quæritur non aliter conſtare poteſt niſi demum interueniente requiſitione uel proteſtatione illius ſecundum Archi de offi. dele. cum plures lib. vj ſuper uerbo impediri in fi. & uidetur quod neceſſaria ſit trina requiſitio ut no per glo. in cle. dudum. de ſepul. in uerbo requiſiuerunt. niſi in caſibus in quibus unica requiſitio ſufficit. ut not per glo. in cle. j. de deci ſuper uerbo factam. Item quod committendo alteri dicatur poſſe probatur. nam in omni actu qui poteſt per alium perfici quis dicitur poſſe ſi per alium poteſt quo ad iuris effectum alioquin repugnãtiam manifeſtam implicaret ſi diceremus: poſſum tale quid per meipſum & per alium facere & licet de facto per me non poſſim per alium tamen poſſum ergo uerum eſt dicere quod nõ poſſum. abuſiua foret iſta concluſio. quod demonſtro tali ratione. In omni enim actu eliciendo oportet ut ibi ad ſit poteſtas iuris & facti. alioquin altero deficiente talis actus de iure non ſubſiſtit. ut in dicto. c. ſciſcitatus de reſcriptis. & omnis actus a potentia egreditur ſecundum Io. mo de regu iur. actus lib. vj. Modo ſic fingamus quod delegatus papæ ſolus & in ſolidũ datus de facto impeditus alteri ſubdelegat ſi ſubdelegatus procedit nullus dubitat quin proceſſus teneat alio non obſtan. iſte enim proceſſus iuris interpretatione

attribuitur ſubdeleganti iuxta regulam qui per alium fa cit.de reg iu.libro.vj tunc arguo ſic aut factum dicetur ab eo qui non potuit.& hoc eſt falſum quia ſecundũ hoc non teneret.ut ſupra probaui.ergo factum dicitur ab eo

Quando quis dicatur poſſe.

2 qui potuit.ex quo ſequitur quod licet ille † qui non per ſe per alium tamen potuit potuiſſe dicitur. alioquin ad huc aliud abſurdum ſequeretur.uidelicet quod delega tus papæ ſuper articulo per alium explicabili ſi eſſet de facto impeditus non tamen adeo quin poſſet alteri com mittere non committendo excuſatus eſſet quod eſt falſiſ ſimum.quod hoc ſequeretur probo. nam ſecundum te is qui per alium poteſt non poſſe dicitur: ſi per ſe nõ poſ ſit.ſed ultra poſſe nemo cogitur ergo &c. concludendo ergo quod interdum iſtud non poſſe refertur ad perſonã onerati excuſandam ita quod obligatus eſt omnino per ſe facere ſi poteſt.& tunc bene poteſt fieri diuiſio uel ſe paratio talis uidelicet quod iſte non poteſt per ſe & po teſt per alium & ſic poteſt & non poteſt aliquando refer tur ad iuris effectum.& tunc talis ſeparatio non conue nit quia tunc eſt uerum dicere ſimpliciter hoc poteſt uel non poteſt.quia ſi nec per ſe uel per alium poteſt uerum eſt dicere quod non poteſt ſi autem per ſe uel alium ue rum eſt dicere ſimpliciter iſte poteſt 10 regula in alter natiuis.Cõmittendo igitur executor alteri uices ſuas mã datum apoſtolicum exequitur cum effectu ſiue facta in propria perſona poſſit.quia de hoc non eſt grauatur ut omnino ſi poſſit ipſe faciat dummodo malicioſe ſe non excuſaret.Ex quo ergo non eſt impeditus in committen do immo committere poteſt & de facto committit ueri ficatur utrunq; uidelicet quod uult & poteſt ex quo de facto poteſt id quod de iure poteſt. Illa autem clauſula per quam in euentum quo non poſſet aut nollet alij face rent: debet intelligi quando caſus eſſet quantum ad non poſſe de iure uel de facto nec per ſe nec per alium poſſet. puta quia excommunicatus uel aliter inhabilis eſſet com mittendum de iure.ſed quando impedimentum concer nit poteſtatem ſubdelegandi tunc ſine dubio poteſt libe re alteri committere uices ſuas & hoc meo uidere clare uoluit glo.in.d.c.cum plures.ſuper uerbo recuſaret.ibi& quod dixi de delegato impedito collegam hoc caſu poſ ſe procedere uerum intelligo niſi ille qui inchoauit ſub delegatum daret.& ſic per.d.glo. habetur quod collega qui habet iuriſdictionem ſpe.& in euentu quo alter no lit aut non poſſit illo principali ſubdelegante nil poteſt quoniam ſufficit quod per alium poſſit ut dixi.

Deciſio. VI. alias.242.

Summarium.

Executor non committit executionem adhuc ſibi nõ commiſſam & idem in delegato.

Epithome.

1 Executor iuriſdictionis exercitium non recipit niſi a tem pore præſentationis commiſſionis.
2 Executor tam gratiarum quam ſentẽtiarũ eſt delegatus.

SI unus ex tribus executoribus. * datur. impetranti in forma pauperum cum clauſula quod ſi non om nes &c.det poteſtatem alicui omnes gratias aucto ritate ap.ſibi commiſſ.& committendas purificandi & p uidendi & omnia & ſingula faciendi quæ ſibi incumbut licet huiuſmodi ſubdelegatus poteſtatẽ habeat quo ad gratias tempore ſubdelegationis delegato commiſſas ta men quo ad committendas poſtea nullam habet pote ſtatem quia quod nondum habuit committere non po tuit.j.q.vij.daybertũ.de intepa.c.quod autẽ de reſcrip. c.fin.de offi.ordi.cap.j.lib.vj.& ibi per Io.mo.delegatus
1 † enim exercitium iuriſdictionis non recipit niſi a tempo re præſentatæ & receptæ commiſſionis.de reſcrip.c.pa ſtoralis.in fin.de ap ſuper eo.ij.in fi.per Inno.in.c ex cõ queſtione.de reſti.ſpo.per ar.in.c.is qui de procur.in.vi. & argu.in.l.ij C.de his qui ve.ætã impe Et ideo niſi ante omnis fiat præſentatio reſcripti eſt proceſſus nullus etiã ſi ſcit ſe eſſe delegatũ ita quod iſtud non eſt ratione igno rantiæ ſed quia ſua iuriſdictio pendet ex productione re

* Executorib. add.de cõceſ. præben.infra. 18.& Egi.110 ſi Roma. con &.353.

ſcripti.quod eſt notandum ſecundum Bal.in.l.falſus C. de furt & quod ſit delegatus & non ordinarius patet qa
2 omnis executor iam gratiarum quam ſententiarum dele gatus eſt ut delegati iuriſdictione in proceſſibus facien dis utuntur & non ordinaria.de præben.c.pro illorum. & .c.dilectus.& .c.ſi.de conceſſ præben.c. propoſuit.& . c.executor.& .capitu.fin.& .c.ſi ſoli.li vj.de offi.deleg.c. cum plures &.c.is ſuper.& .c.is cui.lib.vj &.co in iudi ces in cle & pro hac parte faciunt not per Io.mo in.c.ſi confirmationem. de elect.lib.vj.Sed notata ibidem per Ioan.an.in nouel.faciunt in contrarium quæ tamen in telliguntur quando ordinarius committit cauſas ſiue ne gocia futura expedienda iure proprio.Secus ſi alieno ut in caſu propoſito ergo idem tenet Io.mo.in.c. romana. de offi or.lib.vj.& Pau.in cle j.de hæret.in glo ſi inquiſi toribus in cle.idem Guil in ſpe.ti.de deleg.§.excipi po teſt.uer.quid ſi committens.

Deciſio. VII. alias.243.

Summarium.

Proceſſus duorum executorum ex tribus datis cum clauſula quod ſi nõ omnes &c non ualet niſi conſtet de impedimento tertij.

REtento prædicto themate.Si duo ex tribus prædi ctis executoribus datis cũ clauſula antedicta nar rando tertium collegam eorum abſentem notorie procedant in negocio eis commiſſo proceſſus eorum non ualet niſi aliter conſtet de impedimento & abſentia colle gæ de quo debet cõſtare per literas uel nuncium.ut in.c. prudentiam.de offi.deleg.alias daretur occaſio figmẽtis quod non eſt tolerandum.

Vide ſupra eodem.4.

Deciſio. VIII. alias.258.

Summarium.

Auditor extra Romanam curiam non ſubdelegat niſi certum articulum puta receptionem & examinationem teſtium &c.& de conſenſu partium& talis commiſſarius nequibit alteri committere uices ſuas etiam ſi ad id par tium uoluntas acceſſerit.quia ſubdelegatus a principe & delegatus ordinarij non poſſunt alijs committere ui ces ſuas.

Epithome.

1 Delegatus ab auditore in curia romana etiam de partiũ uoluntate ad recipiendum & examinandum teſtes in partibus non poteſt alteri committere uices ſuas.
2 Delegatus ordinarij ad certã cauſam nõ poteſt delegare.
3 Subdelegatus delegati a principe non poteſt articulum cauſæ cognitionem requirentem ſubdelegare.

1 SI auditor † datus in cauſa in Romana curia de cõ ſenſu partium committat examinationem teſtium in partibus tribus perſonis ſine clauſula quod ſi nõ omnes&c. Si unus ex illis committat uni collegæ ſuo uel alteri etiam partibus conſentientibus non ualet ipſius cõ miſſio nec teſtium receptio quia pactũ priuatorum &c. de fo.cõpe.c.ſi d ligenti.Ego & aliqui mecum uacillan do diximus multum obſtare cle. iudices de offi. dele.qa nõ poteſt negari per illam clemen.quin receptores teſtiũ ſint iudices delegati qui poſſunt delegare & committere uices ſuas alteri uel collegæ.de of.del.c.c.quamuis.& .c. paſtoralis &.c ſuper quæſtionum §.porro.Sed prædicti ſunt huiuſmodi.ergo Reſpondebatur per diſtinctionem.
2 † aut auditor prædictus commiſit prædictam receptionẽ ut ordinarius.* aut ut delegatus. Si ordinarius tunc ſtat regula quod delegatus ordinarij ad certam cauſam non poteſt ſubdelegare.quia hoc eſt priuilegium conceſſum delegatis a principe.C.de iudi.l.a iudi.& de app.c.cum cauſam.& in dictis iuribus ſuperius alle.aut. auditor fa cit prædictam commiſſionẽ ut delegatus a principe tũc
3 iterum ſtat regula quod ſubdelegatus † delegati etiam a principe ſubdelegare non poteſt articulum cauſæ cogni

tionem

*Vt ordinarius. Auditor ſac. palatij quã iuriſditio hẽat an ordinariã an delegatam: uide p do.Fe l in.de reſcri.in col ij.uerſ hos aõi quinq; caſus. Adde. qd de alijs audito ribus curiæ pu ta cõtradicta rũ uel cameræ uide gl.in cle. auditor.de re ſcri.in j. gl.uẽ an auditores rotæ habeãt au ctoritatẽ leges cõdẽdæ: ita ut ſnia lata cõtra deciſiões rotæ ſit nulla : uide p do Cardi in c paſt d fid.in ſtr.et idẽ Feli. in uer et idem eſt de deciſio nibus rotæ.

tionem requirentem prout le.& not.in dicto c.cum cau-
ſam & in.c.cum Bertoldus de re iudi. per Inno.& Ho-
ſti.in dicta clem iudices per omnes ſcribentes. & in ſpe.
ti delega.§.j uerſi. Sed nunquid ſubdelegatus.ſic quo-
cunque caſu poſito non ualuit dicta commiſſio nec con-
ſenſus partium potuit ipſis hãc poteſtatem dare licet ua
luiſſet cõſenſos earum quod extra locum * eis deputatũ
cognouiſſet & citaſſet per.§ in nullo quoq;.de reſcrip in.
c ſtatutum.li.vj.Ego uero prædictam receptionem liben
ter ſaluaſſem ſi potuiſſem propter magnas expenſas fa-
ctas in remiſſione reportata per dictum Innoc.in.c.cum
cauſam.de teſti.qui dicit q̀ partes * atteſtationes inua-
lidas & nullas poſſunt tacite & expreſſe ratificare licet
de tacita ratificatione uacillet Sed fuit mihi reſponſum
quod hoc dictum poſſet procedere poſt receptionem fa
ctam a uero iudice licet alias nolliter. Sed quia hic fuit
defectus in recipiente ergo fundamentum &c.j.q j.cum
Pau.de præſ.non bap c.Veniens.

*Locum add. ſupra de reſc. 30.

* Partes add. Fely in.c.tuos de teſti.

Deciſio. VIIII. alias. 265.

Summarium.

Collector eſt negociorũ geſtor cameræ apoſtolicæ.&
poteſt de iure plures ſimul in eadem ciuitate & diœceſi
ſubſtituere ſubcollectores ſed eius poteſtas eſt reſtricta q̀
unum duntaxat ſubcollectorem conſtituat reuocando
unum & dando alium ita quod ſemper unus remaneat
& non plures

Epithome.

1 Subcollector cameræ apoſtolicæ habẽs poteſtatem limi
tatam deputandi: in eadem ciuitate & diœceſi unum
ſubcollectorem duntaxat ex uigore dictæ poteſtatis pote
rit plures ſucceſſiue deputare.

2 Geſtor negociorum habet poteſtatem a lege plures etiã
ſimul ſubſtituendi ante & poſt lit.conteſt.

SI collector habens poteſtatem a papa colligendi re
cipiendi & quitandi &c.pecunias cameræ apoſto-
licæ debitas in certis locis & regnis per ſe uel alios
cũ has limitatione uidelicet quod niſi unũ ſubcollectorẽ
dũtaxat in ſingulis ciuitat. & diœceſibus poſſit cõſtitue
re poteſt ſucceſſiue plures diuerſis temporibus ſubcolle
ctores deputare.ita quod ſemper niſi unus remaneat in
qualibet ciuitate & diœceſi Et cõſtituendo ſecundum ui
detur primum tacite reuocare licet de huiuſmodi reuo-
catione in ſecunda conſtitutione nullam fecerit mentio
2 nem Ratio † primi dicti eſt.quia negociorum geſtor a le
ge habet poteſtatem nedum unum ſed plures ſimul &
nedum poſt ſed etiam ante lit.conteſt. ſubſtituendi.ut le.
& not in c j.de procura.lib vj.uerum quia dictus colle-
ctor negociorum geſtor cameræ apoſtolicæ eſt & poſſet
de iure etiam plures una uice deputare ſubcollectores ni
ſi eſſet ut præmittitur limitata poteſtas.quæ quidem li-
mitatio reſpicit conſtitutionem fiendam & de pluribus ſi
mul & una uice ergo.Præterea non eſt uerſimile papam
uoluiſſe ita late impedire prædictam limitationem pote-
ſtatis dictorum collectorum ſuorum.Nã ſi primus & uni
cus deputatus eſſet inutilis uel moreretur & collector a-
pud quem adhuc remanſit poteſtas colligendi non poſ-
ſet alium deputare negocium cameræ nimis impediretur
uel ſaltem differretur quod non eſt præſumendum papã
uoluiſſe Et ſic dicebant domini plus ponderandam men
tem quam uerba.* de uer.ſign c.præterea.&.c.in his &.
c.intentionem Item ponderauit dominus Nicol.& bene
quod prædicta limitatio eſt facta ſine inhibitione uel de-
creto ergo ſi prædictus collector plures etiam ſimul de-
putaret: dixi ſub dubio forte huiuſmodi deputationẽ ua-
lere de præben inter cætera.&.c dilectos Pro hoc etiam
alle.unam not.Io.an.in clem. unica de ſequeſtra.ſuper
uer.nullatenus.& dominus Egi.aliam clem j.de in integ.
poſt prin.Pro ſecundo dicto allegabantur multa iura de
tacita reuocatione procuratorum.& iudicum de procur.
c.non iniuſte.&.c ſi quem.&.c.licet eo ti li.vj.de offi.de
le.quamuis.& c ſi delegatus.eo.li Præterea præſumen-
dum eſt de mente conſtituentis quod conſtituendo ſecũ

* Verba add. q̀ ſi conſtat de mẽte uerba nõ curamus.l.quã indignum & l. teſtm & ibi per Bal.C.d teſta. ſic etiã mẽs te-ſtatoris magis inſpicitur quã uerba teſta-menti.l. cum uerum.C.de ſi deicõmiſ.l.iij. de iure delibe. Bal.in l.præci bus col.1 C d impub. & ali. ſubſti & p An. Barba. in cõſ. incipi.ſpecta-bilis ac genero ſus miles q̀ eſt poſt conſi.45. Alex. i 4 uol.

dum uoluerit ipſum omni modo & forma meliori quibus
potuit deputare & iuxta poteſtatẽ ſibi traditam ſecundũ
quam non potuit habere duos ſubcollectores.ergo etſi
contrarium ſenſiſſet uel uoluiſſet ſua conſtitutio nihil ua-
luiſſet quia formam mandati non ſeruaſſet.de reſcrip.c.
cum dilecta ff man.l.diligenter.ergo ut potius res ualeat
quam pereat.ſic eſt interpretandum.de uer.ſign.abbate.

Deciſio. X. alias.266.

Epithome.

1 Collectorum poteſtas debet per literas probari: ſubcolle-
ctorum autem poteſt per teſtes.

2 Subcollectores non dicuntur iudices ſed negociorum
geſtores.

3 Princeps non committit legationem ſine ſcripto: ſed pri-
uilegium & cauſæ delegationem.

DIxerunt & concluſerunt omnes domini in eiſdẽ
conſilus prout etiam in quibuſdam aliis conclu
1 ſerunt † quod licet commiſſio ſiue poteſtas prin
cipalis collectoris deputati per papam eſſet & ſit proban
da per literas.ut C.de man prin.l.unica. & de offi dele.
cum in iur.& in extrauagan. Bonifacii iniunctæ. tamen
commiſſio ſubcollectoris.& eius poteſtas ac exercitium
poſſet probari per teſtes qui fuerunt præſentes tempore
commiſſionis ſibi factæ.contra quod etiam alleg. not in
dicto.c.cum in iur.per Inno & in.c.ſi a ſubdelegato per
Archi.quia ſicut ſubdelegationes * iudicum ſubdelega
torum ſunt probandæ per literas: ita & huiuſmodi con-
2 ſtitutiones Subcollector ad quod reſpondebatur † quod
huiuſmodi ſubcollectores non eſſent iudices ſed admini
ſtratores ſiue negociorum geſtores.de quorum poteſtate
poteſt conſtare per teſtes.Sed quicquid ſit: tam collecto-
res habent poteſtatem compeſcendi partes & contradi-
ctores & rebelles ergo non ſunt nudi adminiſtratores nec
negociorum geſtores: ſed ſunt cõpulſores cum certa po-
teſtate eis tradita de qua meo iudicio debet conſtare per
literas & non per teſtes per iura.ſuperius allegata.Præte-
rea quia hodie ſecundum ordinationem domini noſtri
Gregorii papæ moderni nomina ſubcollectorum debent
mitti per collectorem Camerario & ſcribi ad librum ca-
meræ.ergo ad illum librum meo iudicio dicebam recur-
rendum & non ad dandum remiſſionem ad probãdum
per teſtes extra curiam ſine ſpeciali mãdato papæ quod
tamen dominus Vrbanus papa ſextus facilius conceſſit
tempore ſchiſmatis.

*Subdelegatio nes ad. ſupra d offi.vica.5.

¶ Additio.Et uide per glo in.c. inſtitutionis.xxv.q j ubi
3 dicit † quod princeps ſine ſcripto dat priuilegium & de-
legat cauſam ſed non committit legationẽ ſine ſcripto.

Deciſio. XI. alias.343.

Summarium.

Appellans faciens committi cauſam & cauſas quam
& quas mouet ſeu mouere intendit contra appellantem
ſuper certo beneficio cum poteſtate citandi in curia &
extra & ad partes docto de appellatione poteſt per au-
dientiam procedere contra ipſum.

SI cõmittatẽ cã uel cauſæ q̀ uel quas mouet
& mouere intendit. A. contra.B ſuper cer
to beneficio cum poteſtate citandi in curia
& extra ad part ſi pars impetrans huiuſmo
di commiſſ.nõ recipiat citationẽ ad partes.
ſed producat appellationem interpoſitam per partem
aduerſam in partibus & uigore illius petat procedi licet
in prædicta commiſſione non dicatur cauſa appellatio-
nis: nihilominus tamen auditor.uigore prædictæ appel-
lationis procedere poterit.ratio. quia non eſt dubium q̀
cauſa appellationis cauſa eſt propter quam totum nego
ciũ principale ad curiam extitit deuolutum ſeruata.for-
ma.c.j.de elec.lib.vj.iuncta cle cauſam eo ti. Tum etiã
quia per huiuſmodi appellationẽ apparet de cauſa quã
prædictus. A.cõtra.B & ſuper quo mouere intendit. Tũ
etiã quia ſi uerbum appellationis expreſſiſſet in commiſ-

Vide ſupra d reſcrip.dec.ſi.

ſione eam eicius obtinuiſſet. ſicque non eſt tale tacitum quod papam mouiſſet ad denegandum. nec eſt ueriſimile igitur huiuſmodi taciturnitas non eſt uicium ſurreptionis. de reſcrip. c. ſuper literis. Tū etiam quia ſuperflua & abundans cautela non nocet. ergo. &c. quia forte dictam appellationem tempore impetrationis non habebat uel utrum deuolueret dubitabat ergo commiſſionem cū poteſtate citandi impetrabat quæ quidem citatio licet ſit hominis citationem iur. uidelicet per appellationem non excludebat. operantes uero augmentum diminutionem. operari non debet. de priuile. c. In his. de præben. c. cui de nō libro. vj.

Deciſio. XII. alias. 349.

Summarium.

Executoris poteſtas dati ad prouidendum ſi ita inuenerit eſſe &c. non expirat morte papæ re integra.

SI papa mandet alicui executori ut uocato poſſeſſore certi beneficii & aliis qui fuerant euocandi ſi eſt ita uel ita eſſe inuenerit prouideat Titio de dicto beneficio quod idem titius expoſuit papæ certo modo uacare papa moriatur re integra ante præſentationem & receptionem dictarum literarum: dubitatur utrum expirauit per obitum papæ poteſtas executoris antedicti. & dicebat maior pars dominorum quod non alleg. c. ſi ſuper gratiam.* de of. dele. lib. vj. quia ex quo gratia durat durabit etiam poteſtas executoris ut ibi. Aliqui dicebant contrarium & alle. pro ſe c. ſi cui §. ſecus de præbend. lib. vj. ubi dicit tex. quod ſi pro prouiſione certæ facienda perſonæ ſi data poteſtas alicui executori: illa expirat omnino ſi concedens re integra moriatur. ac ſic eſt in propoſito. ergo &c. Ego uero dicebam ſalua correctione quod in caſu noſtro non haberet locum nec. c. ſi ſuper. nec c. ſi cui. ſed iura quæ dicunt ſibi uendicant locum quod mortuo mandatore expirat mandatum re integra inſti. manda. §. recte. de offi. del. c. licet. & c. gratum Et reſpondi ad. c. ſi ſuper. quod illud loquitur in executore mero qui ſine cauſæ cognitione poteſt procedere & prouidere cuius poteſtas durat etiam mortuo mandatore ex quo gratia durat ſed in caſu non eſt merus executor ſed iudex delegatus habens neceſſario uocare partem & cum cauſæ cognitione procedere ad prouiſionem faciendā. ut. in c. exhibita de iudi. de reſcrip. c. ex parte. & c. olim. & quia hoc non fecit immo nec literas recepit ut ponitur in themate: non uideo quomodo poſtea mortuo mandatore potuit procedere ad executione. mādati requirentis. cauſæ cognitionē nec ob. quod ſi gratia durat. ergo poteſtas executoris. nā ſicut per mortem execu. ita per mortem mandatoris expirat mandatum. prout le. & no. in. d. cap. licet. Sicut igitur mortuo mādatario ſiue executore impetrans cuius gratia adhuc durat neceſſe habet recurrere ad mandatorem puta ad papam pro alio executore prout le. & no. per Inn. in. c. cū dilectus. de iurepa. de excet. prel. inter dilectos. & per Ar. de reſcrip. tibi quod li. vj. ita & in caſu propoſito mortuo mādatore licet gratia duret recurrat ad ſuum ſucceſſorē pro nouo iudice ſiue executore ſibi concedendo. d. c. ſicut. Meo iudicio modicum facit quia loquitur quando mādatur prouidere certæ perſonæ & de incerto beneficio uacaturo Sed in caſu noſtro mandatur prouideri certe perſonæ & de certo corpore beneficii certo modo uacāte & non uacaturo quod multum ponderauerunt primi domini aſſerentes hoc. c. ſi cui. ii. Reſpōdo nihil facere ad thēmum quod loquitur in gratiis facienda & non facta quæ eſt ſolutio omnium doc. illorum duorum c. quæ uidentur contraria & bene dicunt & ſtarem cum eis ſi papa prouidiſſet & ſine cauſæ cognitione prouideri mandaſſet de certo corpore beneficii uacātis. certæ perſonæ quod tunc mortuo papa adhuc duraret poteſtas executor. & procederet. c. ſi ſuper. Sed in caſu noſtro papa nō prouidit ſed cum cauſæ cognitione & iuris ordine ſeruato quod innuunt uerba ſi eſt ita & uocatis. uocand per iura ſupra per me alle. prouideri mandauit ergo re integra poteſtas non executorius. ſed iudicium delegatorū re integra mortuo papa expirauit ut. iurium ſuperius alleg. In qua opi. fuit dominus card. ſancti Angeli quando erat auditor prout dominus Robertus retulit nobis.

*Cap. ſi ſuper gratia de intellectu huius. c. uide cōſ. d. Pe. de anch. poſitum in reportu. d. Anto. de but. ſuper clemen. poſt repetitionē cle. literas. de reſcrip. per eundem et per An. de bu. in clemen auditor. in fine de reſcrip.

Deciſio. XIII. alias. 362.

Summarium.

Auditores inter ſe cauſas ſibiipſis remittunt ubi eſt dubium de iuriſdictione. & tenet proceſſus per illum cui remiſſio facta fuit.

1 Auditores poſſunt in dubio iuriſdictionis ſibiipſis cauſas remittere & proceſſus per illum cui facta eſt remiſſio tenet.

2 Cap. ipſo iure de reſcrip. non habet locum in auditorem in curia impetrato & dato.

1 SI cauſa committatur duobus auditoribus† & unus alteri deferendo cauſam remittat & ille dominus cui deferebatur remittendo ea aliquo motiuo eandem cauſam auditori ſibi deferente remittat & ille ulterius in cauſa procedat fuit dubitatum utrum proceſſus eius ualuit, & uidebatur prima facie quod nō. quia ſicut per delegationem iudex perdit iuriſdictionem. ut in. c. cū appellationibus friuolis. de appel. lib. vj. ſic & per delationem ſiue remiſſionē. de ap. c. intimaſti. de of. le. c. licet lib. vj. fuit determinatum per omnes dominos contrariū. tum quia auditores ſacri palacij habent iuriſdictionem habitu & cenſentur quaſi ordinarii ita quod commiſſiones quæ eis fiunt non ſunt niſi diſtributiones. Hinc eſt quod

2 c. ipſo iure. † de reſcrip. lib. vj. non habet locum in aud. in cur. impetratur. & dato. & ideo unus poteſt deferre alteri ut. notatorum. in cle. auditor. de reſcrip. & in ſpe. tit. de auditore. §. j. Facit pro ſecūdo uidelicet quod unus deferre poteſt alteri maxime ſi eſt cōcertatio quis eorum ſit iudex in illa cauſa. c. paſtoralis. cum ibi not. de reſcrip. tū quia licet reſcriptum ſit ſurrepticium: tamē per illud datur iuriſdictio nec eſt nullum ſed ope except. annullandum. de reſcrip. c. cæterum & c. ad audientiam cum ibi not. tum quia in illa remiſſione primo facta per primum auditorem intelligebatur ſiue intelligi debebat ſi ille cui cauſa remittebatur iuriſdictionē uigore cōmiſſionis. ſibi præſentatæ habebat. ſed quia ſibi uidebatur prout etiā uerum erat in facto primum auditorem remittentem latiorem commiſſionem habere quam ipſe habebat. ideo eandem cauſam & partes ad ipſum remittebat prout debebat. quia primus iuriſdictionem quam habebat a ſe abdicare & in alium transfundere ſine licentia ſuperioris non poterat ar. c. paſtoralis. de offi. dele. & c. ſuper quæſtionum. §. intētionis de reſti. ſpo. c. audita. Nec ob. iura in contrarium alle. uidelicet. c. cum appellationibus. & c. intimaſti. & c. licet. quæ procedunt quando cauſa transfertur per delationem & remiſſionē ad examen ſuperioris puta principis. tunc enim de tali cauſa deferens remittens ſeu referens aliter ſe de cætero intromittere non poterit niſi per principem cauſa eadē ſibi remittatur ut in. d. c. cum appellationibus. in fi. & ſi poterit per principem cāni deferenti & remittenti qui ex toto deſierat eſſe iudex remitti ut ibi: multo fortius per auditorem qui forte nullam uel ita latam poteſtatem in cauſa habebat poterat & debebat cauſa remitti primo auditori ſibi pari & non ſuperiori qui per ſuam remiſſionem non deſierat eſſe iudex immo a ſe iuriſdictionem quam habebat abdicare nō poterat remittendo ulteri iudici ſed bene remittendo ad cācellarium domini noſtri papæ. * quia hoc eſt remittere ad cur. ſiue conſiſto. ipſius principis. tunc enim etiam ſi iuriſdictionem habuiſſet illa totaliter in poteſtate ſuperioris transfuſa fuiſſet per iura ſuperius alle. & uide not. per Joan. an. in nouel. in. c. ut debitus. de appella.

*Papæ add. quod alias dicit ad cancellarii per ut hodie ſeruatur facit not. per epm ſacramē. in pro reg fol. iiij. ant.

Deciſio. XIIII. alias. 368.

Summarium.

Archidiaconus cui cōmiſſa eſt ub epiſcopo inductio in poſſeſſionē beneficii poteſt eam alteri ſubdelegare.

SI epiſcopus committat archidi. ſuæ eccleſiæ quod Titium cui contulit certum beneficium per ſe uel alium inducat in corporalem poſſeſſionem fuit dubitatum utrum ualeret inductio per alium facta, uidebatur quod

tur ꝙ non quia delegatus ab alio quam a principe non poteſt alium ſubdelegare nec uices ſuas cõmittere ut in c. cum cauſam. de ap. ubi de hoc per Ber. & de offi. dele. ſuper quæſtionum §. ſi uero C. de iudi a iudice Præterea hic uidebatur certum & nudum miniſteriũ commiſſum quod per alium exerceri nõ põt. de of. dele. c. ſi. ergo &c. dicebatur & concludebatur per omnes contrarium uidelicet quod ualuit inductio & commiſſio huiuſmodi quæ non fuit niſi executio officii prædicti archidiaconi ad cuius officium de iure communi ſpectat inducere beneficiatos per epiſcopum & alios in corporalem poſſeſſionem. de offi. archi. ad hæc. & c. ut noſtrum. & c. ſi. quod quidem officium ipſe poteſt per alium exercere de regu. iu. poteſt quis li. vj tale officium ſiue miniſterium in quo ſpecialiter eſt electa induſtria perſonæ de qua loquitur prædicta decre. ſi. de offi. deleg. ergo per aliũ exerceri poteſt. Sed ſuppoſita opi. illa pro uera poſita per Ber. in d. decre. cum cauſam. quod delegatus ab ordinario ad unã cauſam tantum non poſſet illam alteri ſubdelegare uerũ eſt totam ſed partem ſic ſiue articulum cauſæ cognitionem non requirẽtem qualis eſt huiuſmodi inductio quæ fit extraiudicialiter & ſine quacunque cauſæ cognitione immo potius eſt facti quam iuris ſicut receptio per capitulum ad canonicatum per papam collatum. de præbẽ. pro illorum in fi. ar. not. in c. cum Bertoldus. de re iudi & in clem iudices de offi dele. & ibi per Pau. uel poſſet intelligi opinio Ber. & ſuorum ſequacium uera ubi additur ſpecialiter & expreſſe in commiſſione facta per ordi. quod ille per ſe uel alium de illa, cauſa cognoſcat. tunc enim poſſet etiam totam cauſam nedum partem ſeu certum articulum alteri committere. ut not. Ioan. an. in c. is cui. in fi. de offi. dele. lib. vj quæ glo. eſt notabilis & bene tenetur in ordinario ſic cõmittente. ſed in delegato a principe committente uices ſuas alteri cum illa clauſula: nõ ut in dicto. c. is cui. & not. & de procur. c. is cui. eo. li.

Deciſio. XV. alias 380.

Summarium.

Conſenſus expreſſus partium requiritur ut proceſſus factus per delegatum extra locum ſibi decretum ualeat nec ſufficit tacitus.

Epithome.

1 Delegatus an partium tacito conſenſu poſſit procedere extra locum ſibi delegatum.
2 Tacitus conſenſus nil operatur ubi ex iuris diſpoſitione requiritur expreſſus.

Add. ad hac Deci. 8. ſupra eo. ti. & 30. de reſcrip.

SI iudex delegatus a papa in certo loco: procedat in alio & citat partes quæ comparent coram eo & litem. conteſtantur & teſtes producunt: fuit dubitatũ utrum ualuerit proceſſus ſic extra locum deputatum factus & cauſa dubitandi fuit quia licet. § in nullo quoque in c. ſtatutum de reſcriptis. lib. vj. dicat quod delegatus nõ poſſit citare nec cognoſcere extra ciuitatẽ. uel diœc. in quibus extitit deputatus: niſi ad hoc acceſſerit expreſſus conſenſus partium earundem. tamen ex quo partes uoluntarie & ſcienter coram prædicto iudice proceſſerant extra locum: uidebantur ſatis expreſſe in hoc ſuum præſtitiſſe cõſenſum Plus eſt enim facto conſentire quã uerbo. de of. dele. c. gratũ. de ap. c. dilecti. & de his quæ fi. a ma. p. ca. ex or. & ibi infinitur. iura in glo. & etiam in c. dilecti. ſuperius alle. Quæ tamen omnia iura loquuntur de tacito conſenſu at in caſu noſtro non ſufficit tacitus conſenſus ſed requiritur expreſſus ut in § in nullo quoq; ſuperius alle. ubi Ioan. an. ex Archi. ſuper. uer. expreſſus dicunt intantum inherẽdum illi literæ quod licet interueniat tacitus conſenſus partium puta quia non opponitur exceptio contra locum ſed in illo proceditur ꝙ non ualeat proceſſus ipſo iure per fin. illius. capituli ubi ponitur decretum. Nec etiam ſufficeret conſenſus expreſſus unius partis actoris uel rei. cum textus ibidem dicat partiũ earundem ſcilicet ambarum pro quo ultimo facit optime. c. de cauſis. de offi. dele. & cle. ſæpe. de uer ſign. in fi. & ibi per Ioann. and. ſuper uerbo partibus. & ſuper. uer.

1 præceden uidelicet non contradicentibus. † ibi, notat caſum in quo ſufficit tacitus conſenſus non reclamantis. & alle. p concor. eo. ij. de accu. libr. vj. facit. c. j. de iur calum. eo. lib. & c. inis. eo ti. Interdum tamen dicit quod requiritur expreſſus ut in dicto. § in nullo quoque. alias non contradicere ſapit medium de quo remittit ad not. in reg iur. is qui tacet. lib. vj Credo enim concludendo
5 non ſufficere tacitum † conſenſum ubi ex iuris diſpoſitione requiritur expreſſus ut in caſu noſtro. & in. c. admonet. de renunc. c. ꝙ in dubijs. & de regu. c. bñficiũ. lib. vj. differentia enim magna eſt inter tacitam pfeſſionem & expreſſam. de reg. c. porrectum. & ibi per Hoſti quod magnaus eſt in uerbis. pro quo in c. ſi. inter. de ſpõ. & c. tuæ. de cele. miſſ. c. cum marthæ & de bap. c. j de re iudi. c. ul. lib. vj. magna eſt enim differentia inter tacitam renunciationem & expreſſam ut in dictis iuribus. c. admonet. et c. quod in dubiis. & in. c. ex ore ſuperius alleg. & ibi iura pro & contra. Præterea ubicunque iura diſponunt de expreſſa mentione facienda ibi nõ ſufficit tacita ut in. c. cæterum. c. ſi proponente. c. ad ad aures c. ad audientiam. c. cũ adeo c. conſtitutus de reſcrip de conſti c. j. in fi lib. vj de præben c. ſi motu proprio. c. li. & cle per literas. & ſi Romanus. eo. ti. & de exceſſ. præla. c. uno. lib. vj cum in fine. ſi. Et licet hoc ſit dictum cum plus ſit aliquid facere facto quam exprimere uerbo ut in primis concordantiis & iuribus. tamen ſufficit ita ſcriptum & ſic neceſſario obſeruandum eſſe. ut. xix. di. in memoriam & in l. proſpexit. ff. qui & a quibus & pro hac parte fuit determinatum & concluſum per omnes dominos potiſſime quia ut ponebatur in facto reus tractus per dictũ iudic. delegatũ extra locum in quo erat deputatus comparuit pteſtando expreſſe de non conſentiendo in eum tanquam in iudicẽ niſi quatenus de iure teneretur quã uoluit habere p repetita in ſingulis actibus & terminis quam quidem pteſtationẽ iudex admiſit quatenus ualeret & ualere poſſet de iure. ſed de iure fuit ualida & bona ergo &cætera. Et ideo dicebat dominus Nicol ſub dubio forte quia attenta forma huiuſmodi proteſtationis & admiſſionis p iudicem quod pars poſtea coram eo pcedendo non uidebatur ab huiuſmodi pteſtatione recedere. & ſi ſic: tũc indubitanter proceſſus non ualuiſſet quia tunc nec tacite nec expreſſe conſenſiſſet immo ſemper contradixiſſet & in ſua contradictione perſtitiſſet. Quod tamen ſalua correctione non crederem. quia quantumcunque quis tacite uel expreſſe generaliter uel ſpecialiter proteſtetur actum directe contrarium faciendo a pteſtatione recedit ut in propoſito. ergo &c. ar. iurium communium de conſti c cum acceſſiſſent. & cap. cum. M. ubi de hoc. de up. ſollicitudinem. quod me. cau. c. j. de elec. cummana. de do. & contu. eam qui. lib. vj. de qua materia pleniſſime in regul. in generali per Io. mo. lib. vj.

Deciſio. XVI. alias. 387.

Summarium.

Si a duobus delegatis quibus tertius committit ſuas uices donec eas duxerit ad ſe reuocandas appelletur ad papam ualida eſt appellatio.

SI tres ſunt dati * delegati cum clauſula ꝙ ſi. non omnes. &c. quorum unus commiſit uices ſuas non in totum cum clauſula donec &c alijs duobus collegis ſuis & ſi ab iſtis duobus appellatur ad papam. Dubitabam ego qui habui cauſam utrum ualuerit huiuſmodi appellatio. & cauſa mea dubitandi fuit. c. ſi delegatus in fi de offi. deleg. li. vj. propter uer. debebit ibidem poſitum quod neceſſitatem importat. de ſen. ex ui ſame de app. c. oblatæ. & no. de ſta mo c. ij. ſuper uer. debebit in cle & propterea in. d. c. ſi del. in glo ſi in prin. uolebat Archi. innuere huiuſmodi appellationem non ualere: nec proceſſum habitum uigore eiuſdem. etiam ſi de hoc non eſſet exceptum tanquam factos ab eo qui non eſſet iudex competens. all. not. per Inno & Hoſti. in c. referente de præben. quod intelligit Archi in alijs inferioribus iudicibus ad quos non poteſt appellari omiſſo medio ſecus uero in papa. prout le. & not. in c. dilecti. ij. de up. Et ideo concludit Ar. & Io. an poſt eum ꝙ tenet &

*Delegati. an autem canonicus ſupnumerarius poſſit eſſe delegatus papæ vide pulchre per fely. in. c. cum M. ferrariẽ. de cõſti. in. x. colũ. in gl. in uerbo ſupra. numerum.

ualet appellatio interpoſita ad papam omiſſo delegante in caſu decre. ſi del. & tenebit proceſſus ſi non exciperetur pro qua alle not. per Inno. in c. cum bertoldus. de re iudi. in glo ordi & remittit Ioan. an. ad ea quæ ipſe not. ibidem ſup. uer. ad nos & in hanc partem omnes declinauerunt & pdictum. c. ſi deleg. intellexerunt de unico iudice delegato ſubdelegante alteri & non collegæ ſuo Secus uero in duobus uel tribus delegatis committentibus uices ſuas non in totum alijs eorum collegis tunc. n. propter huiuſmodi mixturam dicebant licere quod alias non liceret. de conſe. eccle uel al. c. aqua. & c. j libro. vj. Pro quo etiam faciunt no. p Inno. de proba. c. quoniam. in prin. & de elec. ſtatuimus. p Compoſte. quæ quidem ratio mihi non placuit quia non uidi rationem diuerſitatis inter primum & ſecundum caſum immo miſtura huiuſmodi iudicum delegatorum aliquando plus nocet q̃ pdeſt de offi. dele. ſuper quæſtionum. § ſi uero. & c. cum ſup. eo. ti. & ibi uidetur tex. de quæſtione huiuſmodi.

Deciſio. XVII. alias. 434.

Summarium.

Mandatum apoſtolicum epiſcopo ſub nomine dignitatis directum eo mortuo etiam re integra ſucceſſor electus & confirmatus exequitur cum potius reſpiciat iuriſdictionem q̃ ordinem.

Epithome.

1 Executio mandati apoſtolici epiſcopo ſub nomine dignitatis directi an eo mortuo tranſeat in ſucceſſorem.

2 Executor gratiarum apoſtolicarum etiam in forma pauperum dicitur iudex.

2 FVit dubitatum utrum mandatum † apoſtolicum directum epiſcopo alicuius eccleſiæ ſub nomine dignitatis ipſo mortuo re integra electus confirmatus p ſe ap. poſſet exequi Et uidebatur quod nõ quia ante conſecrationem nõ eſt epiſcopus ut de elec. in c. quod ſicut & c. ſuffraganei. nec pro epiſcopo ſcribitur aut habetur ſed p electo tantum ut in c. cum dilecti. de dol. & contu. ergo aliud eſt epiſcopus & aliud electus. Hijs tamen non ob fuit deciſum & concluſum contrarium. Ratio quia pdictum mandatum potius dirigitur epiſcopali dignitati quam ordini quæ non moritur de reſcri. c. ſi gratioſe. lib vj. ratione cuius ſucceſſor poteſt exequi mandatum directum pdeceſſori. de offi dele. c. quoniã abbas. cũ ibi not. Præterea Abbas electus confirmatus habet adminiſtrationem legitimam. ratione cuius poteſt iudicare excommunicare ſuſpendere. & c. ut in c. transmiſſa. & c. nihil eſt. de ele. & in. c. auaritiæ eo. ti. libr vj. cum ibi no. & not in. c. I. de transla. epiſ. Et quia huiuſmodi mandata apoſtolica potius reſpiciunt iuriſdictionem quam ordinem ut de offi. dele. c. ſi. & per totum & in clem. iudices.

1 eo. ti. ubi executor † gratiarum apoſtolicarum etiã in forma pauperum appellatur iudex idem habetur in. c. cum pluries. & c. ſi ſuper gratia eo. ti. li vj ergo pro concluſione faciunt ea quæ habentur & not. in. c. eã de reſcriptis.

DE OFFI. LEGATI.

Summarium.

Legatus de latere poteſt unire beneficium alicui dignitati epiſcopali.

Epithome.

1 Legatus de latere poteſt parrochialem eccleſiam unire alteri dignitati intra terminos ſuæ legationis Nam maior eſt quolibet ordinario.

2 Legatus an uigore legationis poſſit unam eccleſiam alteri eccleſiæ unire.

3 Legatus dicitur ſuper loca & pſonas exemptas iuriſdictionem habere Vnio epiſcopatuũ & ſuperiorum dignitatum ſoli papæ competit.

Deciſio. I. alias. 118.

Add. ad hanc Deci. Egi 513

1 SEcundum maiorẽ partem dominorum legatus † de latere poteſt unire eccleſiam parrochialem menſæ epiſcopali uel alteri dignitati ex cauſa rationabili quia hoc poteſt epiſcopus. ut in. capi. ſicut unire de exceſſ. præla. quo ipſe maior eſt & eſt ordinarius in puincia ſibi decreta. de offi. le c. j. & . ii. lib vj ergo ipſe hoc poteſt Præterea unire eſt iuriſdictionis & pſcriptibile per inferiorẽ epiſcopo ut notat Ioan. an. io cle. ne in agro de ſta. mo §. ad hæc. ergo & p legatum id fieri poterit qui iuriſdictionem ordinariã habet in puincia ſibi decreta ut pſertur & ſtatuta ppetua facere poteſt. de offi leg. c. nouit. & confirmare electos exẽptos. de elec. c. ſi abbatẽ lib. vj nec iſtud eſt de caſibus reſeruatis. & not. in. c. q translationem de offi. leg ergo & c. hoc tenet Ioan. an. in addi Spe. in t. t. de offi leg §. oune oſtendendum. licet ibidem Spe. in. uer. a j. uideatur ſentire contra Hoc etiam tenuiſſe dicitur Fre. de Se in conſilijs ſuis In hãc opi uidetur etiam inclinare Io de ligna. in. c. ſicut unire, non obſtante. c. ſi. de co. fir. uti. uel inuti.

2 ubi uidentur ſentire Hoſti Inno. & Abb q legatus † non poteſt uigore legationis unam eccleſiam ſubijcere alteri uel imperpetuum conferre monaſterio alicui quia loquũtur in exemptis. & de tali donatione per quam pIudicaretur iurium ordinario & totaliter iuriſdictione ſua & obedientiam eximeretur & ſubtraheretur quod non contingit in unione licet per eam forte auferetur collatio tamen non ſubiectio nec obedientia ſeu correctio quod contingebat in caſu. c. ſi ſupradicti Nec ibi Inno. dicit quod non poſſit unire. ſed dicit quod ius unius eccleſiæ non poteſt dari quia hoc eſt ſolius principis ut ipſe not. de cõſti. quæ in eccleſiarum.

3 ¶ Additio † Ex hoc etiam infertur quod cũ legatus iuriſdictionem habeat ſuper loca & perſonas exemptas de offi leg c. j & c quod translationem & de uerbo. ſign. c. j. lib. vj quod poſſit unire etiam beneficia exempta exceptis epiſcopatibus & ſuperioribus dignitatibus quorũ unio ſoli papæ competit ut. d. c. quod translationem & ne ſe. ua. c. j ideo ad eccleſias collegiatas poſſit unire. Si tamen talium eccleſiarum reſeruatio per ſedem apoſtolicam facta eſſet durante reſeruatione nõ poteſt illas unire ut in extrauaganti Benedicti papæ. x. j. quæ incipit Dudum fælicis.

Deciſio. II. alias. 58.

Summarium.

Legatus de latere poteſt unum beneficium alicui dignitati etiam epiſcopali in ſua prouincia unire cum etiã epiſcopi hoc poſſint. Et in facienda tali unione rector beneficij uniti neceſſario uocandus non eſt. nec in ea neceſſarius eſt conſenſus capituli.

LEgatus de latere de ſua poteſtate poteſt unire beneficium alicui dignitati etiã epiſcopali infra legationẽ ſuam exiſtenti quia maior eſt epiſcopo in puincia ſibi decreta. de offi. le c. j. lib vj & ſi epiſcopi hoc poſſunt ut in. c. ſicut unire. de exceſſ. plat multo fortius legatus. de latere quia nõ eſt de caſibus reſeruatis. de quibus not. in. d c. ſicut unire & c. quod translationẽ. de offi. le. Allegantur p contrario not. Inno in c ſi. de confir. uti. quæ loquuntur ad dimembrationem eccleſiæ & dare ulteri. ſed hoc ſolus papa poteſt. Idem uidetur no. Bee. in. c. antedicto quod translationem.

¶ Additio. Et not. quod in tali unione non eſt uocandus rector eccleſiæ quæ unitur. quia præſens non poſſet contradicere cum effectu ar. ff. de fideicom. liber. l. ergo. §. illud uideamus & ff de re. iur. qui poteſt inuitus. Vnde co inuito & ignorante: fieri poteſt ut eſt expreſſum in cle. ſi. una.

vna in princi.de re.ec.non alie.nec in ea eſt neceſſarius conſenſus capituli.ut not.in.d.cle.ſi vna. a

Deciſio. III. alias.119.

Summarium.

Legatus vel nuntius apoſtolicus habens poteſtatem beneficia qualitercunque vacantia & indebite occupata conferendi confert deuoluta ſed non reſeruata.

Epithome.

1 Beneficia reſeruata non comprehenduntur ſub nomine beneficiorum qualitercunque vacantium.
2 Priuilegium principis latiſſime eſt interpretandum ſi in ſui præiudicium declinet.

1 LEgatus ſiue nuntius apoſtolicus habens poteſtatem a papa beneficia † qualitercunque vacantia & indebite occupata conferendi non poteſt beneficia generaliter reſeruata conferre. puta per conſtitutionem execrabilis.uel alio modo.quia in hoc generali mandato non ueniunt generaliter reſeruata de offi.vi.ca.fin.libro.vj.facit.c.quamuis.ij.de præben.eo.li.&.c.dudum eodẽ.ti.quia in illis poteſtatibus non venirent generaliter reſeruata pro hoc etiam allega.cle.ſi de beneficio.de præben.cum ibi not.Nam licet executor impetrantis poſſit prouidere de beneficio ad papam deuoluto tamen nõ de reſeruato pro quo etiam facit not.per Archi.in.c.cũ in tua.de conſue.ſuper.ver.non exiſtit.li.vj pro hoc etiã alle.dictum Fre.de Se.in tracta.ſuo de re.permu.videlicet quod legatus habens poteſtatem recipiendi reſignationem ex cauſa permutationis & transferendi perſonas non poſſit ſe intromittere de beneficijs reſeruatis generaliter uel ſpecialiter.vt in.c.dudum.de præbend ſuperius alle. Dicebatur etiam quod decretum & prohibitio c ij. de præben.lib vj.habet locum in omnibus reſeruatis generaliter.& quod ibi dicitur de beneficijs in cur. vacan. ponitur gratia exempli & non alias. ℂ Præterea quando papa vult quod nuntij uel legati ſui poſſint etiam de beneficijs reſeruatis prouidere id in conceſſione ſolet exprimere.ergo niſi illud exprimatur denegari videtur.de decr.c.ad audientiã. ℂ Præterea in conſtitutione execrabilis.etiã ponitur prohibitio eadem cum decreto quæ in.c.ij.de præben.lib.vj.ſuperius alle.Do Rober.contra propter uerbum generale qualitercunque. & quia priuilegiũ 2 † principis in ſui præiudicium eſt latiſſime interpretandum.de ver ſigni.olim de dona c.cũ dilectus.de reg.iur.decet.cum ſi.qui tamen poſt relationes ſuas in eadem cũ opinionem in ti.de præben.mutauit & in dictam concluſionem conſenſit.

ℂ Additio.adde hic aliam quæ eſt.xcvij.quæ ſic incipit Item habens auctoritate apoſtolica.& deci.cccclxxxvj. quæ incipit.Item quod nuntius apoſtolicus.

Deciſio. IIII. alias.286.

Summarium.

Legatus de latere ſuper pluralitate beneficiorum incõpatibilium diſpenſare non poteſt.

LEgatus de latere ſuper pluralitate beficiorum incompatibilium non poteſt diſpenſare quia hoc ſolus papa poteſt.vt not.Ber & Tanc.in.c.dudum.de elec.et Bar.brix.in.ſanctorum.lxx.di.& Ber. & Innoc.in.c.de multa.de præben ubi in fi.de hoc plene per Ioann.an in nouel.qui recitat ibi omnes opi.doc.& diſtinctio Ho.in.c.literas.de conceſ.præben.& Ar.in.c.j.de cõſu.& idem dicit ac concludit quod hoc habet ſtilus curiæ.pro quo ſtilu alle.iura noua uidelicet c.ſuper eo.&.c.non poteſt ij.reſpon.&.c.cum ſingula.de præben.li.vj.& de uffi.ordi.c.ordinarij.e.li remitten ad Spe.ti.ij.§.videndum reſtat.ver.illad.& ver.ſe.ac.ver.ſed nunqd epiſcopus.de quo ẽt per Guil.de monte lau.in conſti.execrabilis.Io.xxij.

DE PROCVRATORIBVS.

Summarium.

SI poſt factam commiſſionem de ſpeciali mãdato papæ cum poteſtate citandi ad partes reus conſtituat procuratorem ad cauſas duntaxat legitime deuolutas poteſt in cauſa cum dicto procuratore procedi.

Epithome.

1 Papa committendo cauſam ex certa ſcientia auditori cenſetur velle eam in ſua curia agitari.
2 Procurator conſtitutus ante appellationem intimatã vel commiſſionem de ſpeciali mandatu factam in omnibus & ſingulis cauſis motis & mouendis ad romanã curiam legitime deuolutis an poſſit in cauſa poſtea legitime deuoluta procedere.
3 Verbum deuolutum in commiſſionibus cauſarum incertum quod tempus importat.
4 Procurator conſtitutus ad lites alicuius an cenſeatur cõſtitutus ad futuras.

Deciſio. I. alias.19.

FVit dubitatum utrũ cũ procuratore * conſtituto per reum ad cauſas duntaxat ad ro.cu.legitime deuolutas poſt cõmiſſionem factã dẽ ſpeciali mandato papæ auditor poſſet procedere in cauſa & fuit breuiter cõcluſum † & ſic ſemper obſeruatũ quod ſic.quia papa committendo cauſam ex certa ſcientia auditori uoluit eam in curia ſua agitari.de offi.dele.paſtoralis.de ap.c.vt noſtrã facient pro hac quæſtione quæ le.& not.in.c cupientes de ele.lib.vj.fortius procedit hæc cõcluſio ſi poſt citationem decretam & legitime executam iuxta formam cle.cauſam electionis.de elect.fiat huiuſmodi procuratoris conſtitutio.quia tunc eſt præſumptio quod ſciuit cauſam ſub forma prædicta quod ſolum ſufficit.vt in dicta cle in fi.Pro quo etiam faciunt not. in.c.cum per bellicam.xxxiiij.q j.& in.c.ſcribam.de præſump. Idem dicebant domini obſeruãdum ſi pars appellata cõſtitueret procuratorem cum prædicta limitatione poſt appellationem ſibi legitime intimatam iuxta formam cle.cauſam.de elec.quia tunc eſſet verificata limitatione prædicta quia tempore conſtitutionis procurator. fuit cauſa per citationem iur.legitime deuoluta.Secus ſi conſtitueretur procurator cum prædicta limitatione ante prædictam appellationem legitimatam vel commiſſionem de ſpeciali mãdato factam quia huiuſmodi cauſa tempore conſtitutionis non erat ad curiam deuoluta & contra mẽtem & uoluntatem conſtituentis procederetur cum tali procuratore cuius voluntas ſeruãda eſt de procu c.quærelam.c.conſtitutus.cum ibi not.per Inno.eo.ti.ſi quem.li.vj.&de accu.c.veniẽs.Et ſi cũ dicto procuratore.procederetur nihil valeret proceſſus.tum quia non habuit poteſtatem in cauſis non deuolutis procedendi tũ quia excederet fines mandati de reſcrip.ex parte decani.de procura.in præſentia.&.c.ex inſinuatione.Hoc verum niſi eſſet conſtitutus ad cauſas etiam deuoluendas quia tunc ſi poſtea cauſa in cu.per appellationem legitimam deuolueretur ſiue per commiſſionem de ſpeciali mandato papæ introduceretur cum tali procuratore ulterius in cauſa rite & debite bene procederetur quia iam apparet de mente conſtituentis quod tam in cauſis deuoluẽdis quã deuolutis voluit talem eſſe procuratorẽ qui etiã ad futuras cauſas bene poſſet conſtitui ff de procu.l.iij & iiij.de procu non iniuſte & ibi not.quam quidem concluſionẽ videlicet primam putauit do. Egi. veram ſi cauſa committeretur cum poteſtate citandi ad partes quia tunc apparet de certa ſcientia papæ videlicet quod ipſe vult oẽs cauſas huiuſmodi fore in curia terminandas & per conſequens quod cauſa eo ipſo ad cur ſuam deuoluat. Secus vero credebat ſi ſimpliciter licet de ſpãli mandato

* Procuratore add.ifra in an. de reſcrip.xiij.& vide egi.476 cum ſeq.de dolo.& contu.in an.& no.6.

Contrarium tenuit rot. vt refert Io.in commen.reg fol.v. a tergo.

cauſa commiſſa eſſet dicendo de mandato domini no-
ſtri papæ audiat talis & iuſticiã faciat omiſſa poteſtate ci
tãdi ad partes. ratio ſua fuit iſta quia tunc cũ papa non
dat auditori poteſtatem citandi partem inuitam ad ue-
niendum ad litigandum de partibus coram eo apparet q̃
non eſt de certa ſcientia & de mente ipſius quod cauſa
ſtatim ad curiam ſuam deuoluatur quod non præſumi-
tur niſi hoc exprimatur. arg oot per Io. mo. in. c in gene
rali de reg. iu lib. vj ad quid ergo refert ſe dicta ſignatu-
ra certe ad caſum quo cauſa alias reperiretur legitime
ad curiam deuoluta. uel ſi pars reperiretur in curia præ-
ſens ſed præſentia dicti procurator. limitati non ſuffice-
ret q̃ a tal s ꝑcurator. nũ reperit hoc caſu cãm deuolutã
nec etiã deuoluere poteſt quia hoc eſſet cõtra mentẽ ſuæ
limitationis. & ſic nil ageret per iura ſuperius alleg. Nec
obſtant prædictis quod cauſa deuoluitur per intimatio-
nem factam iuxta formam dictæ cle. cauſam electionis.
de elec. quia illud uerum eſt de deuolutis quæ uim cita
tionis important & tunc ius citat & per conſequens cau-
ſam ad curiam deuoluit ut c ſtatuimus. de ele. li. vj. Nos
enim loquimur de eo quod ſolum uerbum ſonat uideli-
cet audiat ſi eſt legitime deuoluta. & ſi dicatur per uer-
ba quæ ſequuntur datur auditori poteſtas citandi uideli
cet iuſtitiam faciat in eur ſi reperiat partem præſentem
uel per contumaciam abſentem ſed non poteſt dici con
tumax niſi uno de tribus modis notatis in. c. quoniam fre
quenter. ut lit non conteſt. & xi. q iij. certum ergo poteſt
etiam eſſe quod cã ſit in curia de iuris neceſſitate terminã
da & quod nihilominus citatio ſeu intimatio ſit ad par-
tes facienda ut in. c. ſepe & c. cordi de appel. libro. vj.
2 ℭ Sed pone quod procurator † conſtituatur ante appel-
lationem intimatam uel commiſſionem de ſpeciali man
dato ut ſupra factã in omnibus & ſingulis cauſis motis
uel mouendis ad cur. Ro. legitime deuolutam fuit per-
maxime altercatum utrum cum tali procuratore poſſit
in eã poſtea legitime deuoluta ꝓcedi Et uidebatur ali
quibus dominis quod non quia uerbum deuolutum re-
ſpicit duntaxat tempus præſens & non futurum ut ſic re
feratur ad cauſas tunc motas legitime deuolutas & non
ad cauſas mouendas niſi addatur & deuoluendas ad iu
3 ra cõmunia, de reſcript. c ſi & c. ad hæc. Alii domini † &
maior pars dixerunt & unanimiter concluſerunt q̃ uer-
bum deuolutum referatur nedum ad motas ſed ad mo-
uendas. licet poſtea deuolutas Pro quo alleg not. Inno.
in. c. dilecti. de excep. ubi ponit uerſum uidelicet. pſens
confuſum præſentis non tenet uſum. immo ſepe nedum
refertur ad præſentia ſed etiam reſpicit præterita & fu-
tura. Et hoc maxime. procedit ſi talis procurator dedit
articulos & produxit iura domini ſui qui per hoc uideli-
cet mittendo ſibi informationem & iura uidetur tacite ra
tificare acta habita cũ tali procuratore ſic limitato quæ
ratificatio ſufficit. prout le. & no. per. Inno. in. c. ex parte
decani de reſcrip. quam concluſionem crederem indubi
tanter ueram ſi in dicto procuratorio eſſent perſona &
cauſa ſuper qua nunc lis uertitur expreſſe alias re uera
dubitarem de concluſione antedicta.
4 ℭ Additio. Pone conſtitui te procuratorem † ad lites
meas ſeu cauſas. an uidearis conſtitutus ad lites futuras.
Guil. de cuno in. l. item ad litem. ff de procu. dicit quod
aut ego qui te procuratorem conſtitui habebam lites præ
ſentes aut nullas lites præſentes habebam. Primo caſu
non uideor te conſtituere ad futuras. Secũdo caſu ſic ut
conſtitutio aliquid operetur ideo procuratorem conſti-
tuens debet exprimere ad lites de præſenti agendas & de
futuro cõtingẽtes. ar. l. ſi ita. ff. de aur. & arg le. ff. de fun
inſtru. l. fundus.

Deciſio. II. alias. 21.

Summarium.

Si dominus in ſecunda inſtantia ſine proteſtatione a-
lium procuratorem conſtituat primum qui litem fuerat
conteſtatus reuocaſſe cenſetur.

Epithome.

1 Sententia lata procuratore per conſtitutionem alterius
reuocato eſt nulla.
2 Appellationem proſequi an teneatur procurator ſicut te
netur appellare.
3 Certificatio an ſit neceſſario facienda aduerſario de reuo
catione & quando.
4 Citatio domini procuratore non citato an ſit efficax ut
nullo eorum comparente ſententia ualida ferri poſſit.

SI dominus * principalis in ſecunda inſtantia aliũ
conſtituat procuratorem quã in prima ſine proteſta
tione quod citra reuocationem aliorum hoc facit. *Add. ad hãc deci. infra eo. ti. in an. 25.
primum licet ipſe in prima inſtantia fuerit litem conteſta
1 tus cenſetur reuocaſſe ita quod ſententia † lata cum pri-
mo procuratore reuocato. In ſecũda inſtantia eſt nulla.
ſi reuocatio ad ipſum uel ad iudicem peruenerit. de pro-
cura. c. ex inſinuatione. c. in noſtra. & c. mandato. de re-
ſcript. c. ex parte decani. Ratio quia licet cauſa princi-
palis & cauſa appellationis eſt eadem cauſa tamen ſunt
diuerſæ inſtantiæ prout le. & not. de teſti. c. ueniens. & de
ſi. inſtru. c. cum Io. ſicq; prima inſtãtia eſt finita quo ad
2 primum procuratorem † qui licet teneatur a ſententia cõ
tra dominum ſuum lata appellare tamen non tenetur ap
pellationem proſequi niſi uelit prout le. & not. de procu.
non iniuſte. Et ſic forte immo ſine forte. ſi nollet prædi-
ctus procurator cauſam appellationis proſequi opus eſ-
ſet nouo procuratore tunc & non eſt quærendum de re-
uocatione expreſſa uel tacita quia finita prima inſtantia
per ſententiã & appellationis interpoſitionem ab ea per
procuratorem illius inſtantiæ functus eſt officio ſuo. per
not. in dicto. c. non iniuſte & per doct. in. c. petitio. eo ti. &
Hoc uerum niſi eſſet datus ad proſequendum appella-
tionem * tunc enim ſi procuratorium ſine proteſtatione *Proſequẽdũ add. infra dec. 147. eo ti.
recepit tenetur proſequi ut eorum quæ le. & not in cle. j.
de procu. & tunc procedit dubium ſuperius tactũ & de-
ciſum ℭ Sed quid ſi in prima inſtantia lite per ipſum p-
curatorem conteſt fieret reuocatio antedicta & deueni-
ret reuocatio ſine noui procuratoris conſtitutione huiuſ-
modi ad iudicem & ad ipſius procuratorem. Certe puto
idem niſi reuocationi fuerit contradictum & hoc ſiue lo-
quamur de expreſſa reuocatione per. c ij de procu. li. vj.
propter uerbum nolente. ibi poſitum a contrario ſiue de
tacita quæ ſit alium conſtituendo procuratorem uel cau
ſæ ſuæ tractandæ adeſſendo. ut in. c. ſi quem. eodẽ. tit. &
lib. & ibi not.
3 ℭ Additio immo uidetur quod requiratur † certificatio
aduerſarij quando ipſe certificatus fuit de mandato pro
curatoris alias eius certificatio non requiritur. ut no. in. c.
mandato de procu. ſuper iſto ar. qui dubius eſt. ſic dicas
quod in iudicialibus certificato aduerſario de procura-
toris mandato nunquam reuocatio ualet ad præiudiciũ
aduerſarij niſi eodem modo certificetur de reuocatione
ipſe uel iudex. ſi uero non eſt certificatus de mãdato ſem
per ualet reuocatio ſolo procuratore certificato ita intel
ligitur quod not. in dicto. c. mandato & ita not. etiam gl.
in. c. j. de procu. lib. vj. ℭ In extraiudicialibus dic quod
ſi agitur cum certa perſona ut quia certificatur aliquis
cum quo uult contrahere ut ſe cum cõtrahat & quod cõ
ſtituat procuratorem ad contrahendum tunc non ualet
reuocatio niſi certificetur de reuocatiõe ille cum quo cõ
trahere debebat l ſi fideiuſſor § j. ff. manda. Si uero actus
geritur non cum certa ſed cum incerta perſona ut quia
mandat procuratori ut contrahat non dico cũ quo tunc
ualet reuocatio. licet non tranſeat in notitiam contrahen
tis & imputet ſibi qui cum procuratore contrahit ſi non
exquirat an mandatum ſit reuocatum aget tamen pote
rit contra procuratorem. arg l. iii. § falſus ff. de furt. & ar.
l. ſi procuratori falſo. ff de condi. ob. cauſam & l. falſus.
C. de furt. Forma autem fiendæ reuocationis eſt ut ſi eſt
generalis inſtitutio debeat generaliter & publice fieri re-
uocatio. l. ſi pupillus. § proſcribere. ff de inſtito. Secus ſi
ſit ſpecialis procurator quia tunc requiritur ſpecialis re-
uocatio. ſecundum Mat. Syl. & Ioann. and. Et ideo ſi
recte inſpicis non eſt differentia inter actus iudiciales &
extraiudiciales. ſed ſolum an actus geratur cum certa p
ſona uel non quæ ſit certificata uel nõ de mãdato ſed il-
la poteſt eſſe differentia quæ communiter fit a gl & pro-
cedit quia cõiter contingit tales actus iudiciales fieri cũ
certa

certa perſona. Extraiudiciales uero cum incerta. ſecundum dominum Anto.in.c.ex parte.hic allegat. Et uide per Io.de ligna.in clemen.j de renunc.

¶ Alia additio ſubaudi cum cauſa alias non eo contradicente. ut in.c.quamuis.de procu.lib.vj. Sed licet ſine cauſa reuocari non poſſit poteſt tamen adeſſe cauſæ ſuæ, ſicut poteſt omnis cuius intereſt.ut.l.ſi ſuſpecta.ff.de in. offi.teſtamen. Prodeſt autem iſta aſſiſtentia quia poterit teſtes & inſtrumenta producere & alia allegare ut ibi. Et per Inno.in.c.cum ſuper.de re.iudi. Et aduerte quod adeſſe cauſæ eo caſu quo reuocare non poteſt: tex.in dicto. c.quamuis.relinquit in arbitrio domini. Inuitus ergo non compellitur niſi ex cauſa.ut.l.ſi actor male.ff.de procu. 4 l.ſi C.eo. Ex quo † infert alibi Bar. quod ſi citaretur dominus & non procurator ad aliquem actum. puta ad uidendum iurare teſtes uel publicari uel ad audiendā ſententiam. ſi dominus non compareat uel procurator ſententia nulla erit quia talis citatio non arctauit dominum debuit enim citari procurator quia erit dominus inſtantiæ. & ita tenuit diſputando do. Lamb.de rāpo.ut refert Bar. in.l.furioſo.ff.de re.iudi. Bal.in.l. procuratoribus C. de procu. & per do. Per.de peruſio in.c.ij.de teſti. Iſto ergo caſu poſſet eſſe utilis ſubtilitas legiſtarum dum diſputat in cuius perſona ſint concipienda uerba ſententiæ Canoniſtæ enim tenēt nihil referre de elec.c.quærelā.nam immo multum poſſet referre ſi conciperentur in illum qui non erat dominus inſtantiæ nec in ea citatus tenebatur neceſſario comparere. de quo plene per Bar.in dicta.l. furioſo.

Deciſio. III. alias.107.

SI in cauſa beneficiali tres uel quatuor procuratores conſtituantur ſimul & nō in ſolidum & cum uno ex illis aliis ſe non oppon. procedatur in cauſa ualebit proceſſus illamq; iudex cum quo proceſſit uidetur elegiſſe iuxta formam.c.ſi duo.§.ſane.de procu.lib.vj.

Deciſio. IIII. alias.111.

Summarium.

Per ſecūdam procuratoris ſubſtitutionem primus ſubſtitutus reuocatus eſſe cenſetur.

SI procurator ſemel unum ſubſtituat & iterato alium poſtea ſimpliciter & ſine reuocatione primi ſubſtituat primum reuocare cenſetur etiam ſi in prima ſubſtitutione proteſtatus fuerit expreſſe quod propter aliquā cōparationem &c quia aliud eſt comparere & aliud eſt reuocare uel ſubſtituere.diuerſæ enim ſpeciei ſunt & ſic faciendo unum non cenſetur facere reliquum Pro quo ſimpl.alle.l.in ratione ſi quis eum.ff.de procu.&.c.non iniuſte.eo ti.& not Ioan.an & Archi.in.c.ſi duo.in princ.& c.licet.libro.ſexto.

Deciſio. V. alias.112.

Summarium.

Subſtitutus qui litem conteſtatus eſt alium ſubſtituere poteſt quia dominus litis factus eſt.

Add.ad hanc dec infra.e.tit. in an.de 18.& infra.eo.de.8.

PRocurator ſubſtitutus qui litē eſt conteſt poteſt alium ſubſtituere non uigore mandati ſed quia dominus factus eſt litis.ar.c.i.de procu.&.c.is qui.cū ibi not.lib.vj.

Summarium.

Procurator ante litis conteſtationem conſtitutus aliū ſubſtituere non poteſt.

¶ Additio Sed quid de eo qui nō eſt lit.conteſt.ſed poſtea interceſſit & ad aliquem actum proceſſit an alium ſubſtituere potuit. Pe.& Cy.tenent quod ſic.in.l.nihil.de procura. Contrarium dicit Archi.in.c.j.hic alle.ſcilicet.quod ante lit.conteſt.conſtitutus alium ſubſtituere non poteſt niſi hoc habeat in mandatis. Opinio Pet.eſt uerior quia efficitur dominus litis quod apparet. quia ſententia fertur in eum quæ non poſſet ferri ſi non eſſet dominus litis ut.l.j.C.de ſen.& interlo.o.iudi.ſecundum Bal.in dicta. l.nihil.

Deciſio. VI. alias.142.

Summarium.

1 Coniuncta perſona in cauſa beneficiali ad agendum non admittitur ſine mandato. licet in temporalibus admittatur cum cautione de rato.

IN cauſa beneficiali coniuncta perſona non admittatur ſine mandato ad agendum & cum cautione de rato.nec ad eius inſtantiam decernēda eſt citatio quia huiuſmodi ſpiritualia æſtimationem ſiue intereſſe nō capiunt.1.q.j.quā pio de ele.c.quærelam.no.Ber.& Inn.in. c.coram.in prin.de offi.dele.de cau. poſſ.& propr.cum olim.cum ſi.de pac.c.cū pridem ibi tamen uidetur text. in contrarium qui loquitur in cauſa beneficiali. Facit etiā text.cum ſua glo.in contrarium.de conſt.cum.M.in prophana tamen eſt ſecus.ut.le.& not.in.c.j.de procu & de reſcrip.c.nonnulli.&.c.ex parte.& per Innoc.in dicto c. quærelā.quæ iura loquuntur in proximitate ſiue de cōiunctione carnali.quæ proximitas nihil in cauſis ſpiritualibus operatur.de iudi.c.ſi annū.li.vj. Et uideas pro hac concluſione not. per Ar.de reſcrip.c ſtatutum. ſuper uerbo.eius capitulū lib.vj & de præbend.c.ſi tibi abſenti in glo per hoc in ſi eod.lib per eundem etiam facit not.pro dicta concluſione per Ber.in.c.ij.de poſtulan.in gloſ.ij. per Pau.de conceſſ præben.c.cum ei quem.in cle & per Spe.ti.de coniuncta perſona §.1.uer. Item quid eſt cauſa ſpiritualis qui alle. not.de regula.quia nos.

¶ Additio. Nota quod in cauſis prophanis coniuncta perſona admittitur pro coniuncta ſine mandato regulariter. Fallit in caſibus requirentibus ſpeciale mandatum text. uidetur in.c.qui generaliter.de pcu.li vj.niſi coniuncta perſona proprium prætenderet intereſſe.ut.l.patri pro filio.ff.de mino & ſic ubi requiritur ſpeciale mandatum hominis non ſufficit generale mandatum legis.nam coniuncta perſona poteſt agere pro coniuncta uigore generalis mandati ſibi a lege conceſſi & tamen non agit in caſibus in quibus requiritur ſpeciale mandatum hominis.ut ibi not.quod not in Contrarium facit.c.nonnulli. de reſcrip.dic ut ibi not. Coniuncta tamen perſona nō eſt procurator ideo licet poſſet agere pro coniuncta.ut.l. ſed & hæc.ff.de procu.tamen factum ſuum nō præiudicat domino niſi mandet uel ratum habeat.ut.l.iij.ff.iudi.ſol.et l.j C.quibus.res iudi.non nocet.

Deciſio. VII. alias.145.

Summarium.

1 Procurator non poteſt ante acceptationem mandati ſubſtituere.

Epithome.

1 Procurator recipit poteſtatem executiuā ſui officij a tempore præſentationis & receptionis mandati non prius.

2 Iudex non habet exercitium iuriſdictionis ante præſentationem reſcripti.

3 Geſta per procuratorem an ualeant antequam præſentet mandatum procuratorium.

Add ad hanc infra.in an.de. 19.eo.ti.

SI procurator ad certam cauſam cōſtitutus cum mādato ſubſtituendi generaliter in omnibus & ſingulis cauſis in quibus procurator exiſtit conſtitutus ſubſtituat talis ſubſtitutus ad huiuſmodi certam & expreſſam cauſam proſequendam non admittitur niſi doceat dictum procuratorē ſubſtituentem onus procurationis ante huiuſmodi ſubſtitutionem acceptaſſe quia ante acceptationem procurator non cenſetur.ar.a contrario cle.j. de procu.cum ibi not.C.eo.l.inuitus & no.per Archi.de proc.c.is qui.lib.vj.q.remittit ad no.per Cōpoſt de elec. ſtatuimus.in glo quæritur quis procurator per Guil.in Spe.eo.ti.§.j.uer.quid ſi procurator.

1 ¶ Additio. Concluditur ergo quod procura.† recipit poteſtatem executiuam ſui officij a tempore præſentationis & receptionis mandati & non ante. et ſi aliquid facit ante receptas literas mandati non ualet. quia non eſt procurator actu nec dominus ratū habere tenetur niſi quod ipſe fecit tanquam procurator. ſed ante literas ſuſceptas non eſt procurator ut dixi. igitur &c. Hoc tenet Bar. in quodam ſuo conſilio. quod incipit an procurator conſtitutus in abſentia & cætera qui alleg. d. c. is qui in cle. j in glo. ſuper uerſi. receptis. quod not Compoſte. in d. c. j & Spe. in loco hic alleg. Probat etiam ratione tali nam mandatum inducit contractum mandati ergo requiritur conſenſus ipſius ſed conſentire non uidetur ante receptionē mandati uelut ignorans ſuæ poteſtatis fundamentum. pro hoc facit etiā in ſimili quia procuratoriū & reſcriptū delegationis ſunt multum ſimilia. ut not. infra eo. ti. deci. xxxj. quæ ſic incipit item fuit dubitatum an procurator
2 generalis. & cætera. Sed illud quod facit iudex † ante præſentationem literarum eſt nullū eo quod iuriſdictionis exercicium non habet ante præſentatum ſibi reſcriptum ut in. c. ſuper eo. el ij. de app. & de reſcript. c. paſtoralis. igitur eodem modo quod facit procurator cuius organa ſunt ſuſpenſa uſque ad receptionem literarum & aperturam earum. pro quo facit quod habetur per Bal. in. l. falſus C. de fur. Contrarium ſeruat rota ſcilicet quod
3 actus geſti † per procuratorem antequam recipiat procuratorium ualent. & ſufficit quod illud ante ſententiam in iudicio producatur.

Deciſio. VIII. alias. 146.

Sumarium.

Subſtitutus ab eo qui habuit mandatum a domino cēſetur ab eodem domino conſtitutus. & ideo poſt li. conteſt. poteſt alium ſubſtituere.

Add. ad hanc ſupra. e. de. 5. & infra. eo. tit. in an. dec. 28.

SVbſtitutus per conſtitutum ad hoc ſpecialē mandatum habentem cenſetur a domino conſtitutus. ff. quod cuiuſque uniuerſi l. item eorum. §. ſi decuriones. ar. de ſen. ex. c. mulieres ſecundum Ar. qui hoc not. de procu. c. j. ſuper. uer. poteſtas li. vj. Hinc eſt quod ſubſtitutus huiuſmodi li per eum conteſt. poteſt ulterius ſubſtituere quia factus eſt dominus litis. ut in. d. c. j. & cap. ſi duo. j Reſpon. in fi. li. vj. C. eo. ti. procur. l. nulla pro hoc ultimo facit ut ibi per Ar. & Ioa. an in nouel. in. c. is qui. de procu. li. vj ubi tenēt quod ſubſtituens ſubſtitutum a ſe qui li. eſt conteſt. non reuocauit. niſi eo caſu quo reuocaret dominus conſtitutum a ſe.

Deciſio. VIIII. alias. 147.

Summarium.

1 Procurator qui ſimpliciter mandatum acceptauit ad agendum defendendum appellandum & appellationē proſequendum compellitur proſequi appellationem per eum interpoſitam ſi mandatum ad hoc extendatur.

SI procurator conſtitutus ad agendum & defendendum appellandum & appellationem proſequēdum onus procurationis acceptauerit & appellat tenetur & compelletur appellationem proſequi. Licet de contrario uidelicet quod non uelit eam proſequi proteſtetur. per clem. j. de procu. antedictam. non ob. c. non iniuſte. de procur quia ibi loquitur de procurator. conſtituto duntaxat ad agendum & defendendum & non appellandum nec appellationem proſequēdum. talis enim in caſu. c. non iniuſte. licet teneatur appellare non aſtringitur proſequi ſecus uero ſi contineatur in mandato per eū acceptato quia tunc ad omnia in eo contenta tenetur per dictam clemen.

Deciſio. X. alias. 151.

Summarium.

Geſta per procuratorem domini in cauſa criminali perſonaliter citati ualent.

Infra. eodem. titu. de. 15.

SI citatus perſonaliter comparet per procuratorem & cum illo procedatur in cauſa etiam criminaliter intentata uſque ad concluſionem incluſiue ualet & tenet proceſſus per not. in. c. j. de iudi. lib. ſexto. ſuper. uer. criminaliter. tum etiam quia quilibet poteſt renunciare iuri ſiue priuilegio ſibi conceſſo de conſti. c. cum acceſſiſſent. de regula. c. ad apoſtolicam. Tum etiam quia de facili redditur de extraordinario ordine ad ordinariū de uer. ſig. c. ſæpe in clemen. Et poteſt ferri ſententia abſolutoria pro abſente. per l. quamuis indubitati. C. ad. l. iul. de adulte. ubi de hoc per. Iacob. de are. per dominum Nicol. Aureli ante. epiſcopum. non ob. quod ibi not. Franc. Accur. & Cyn. poſt Ioann. and. in nouel. in dicto. cap. de iudi. uidelicet quod iſta exceptio opponi poteſt in qualibet parte litis quia illud intelligo uerum regulariter. Fallit ta caſu ubi iam eſſet in cauſa concluſum & ſententia abſolutoria pro abſente ferenda. Ar. tamen in. c. qui generaliter. de procu. lib. ſexto. dicit quod ſi in cauſa criminali admittatur procurator tenet quod fit cum eo.

Deciſio. XI. alias. 161.

Summarium.

1 Procurator in prima inſtantia ſubſtitutus non poteſt per collegam procuratorem in ſecunda inſtantia reuocari.

SI duo procuratores conſtituantur in ſolidum cum clauſula quod non ſit melior conditio occupantis & cum poteſtate ſubſtituendi & reuocandi ſubſtitutos. & cætera. Si unus eorum primo ſubſtituat & ſubſtitutus ille in prima inſtantia procedat licet ſecundus in collega primi procuratoris ſubſtituentis in ſecunda inſtantia alium ſubſtituat & ille in ſecunda inſtantia procedat tamen per huiuſmodi ſubſtitutionem ſecundi. primus ſubſtitutus in prima inſtantia non cenſetur reuocatus. ita quod ille primus ſubſtitutus poteſt procedere in tertia inſtantia quia ſicut ſecundus; ſubſtituens non potuit ſuum collegam reuocare ita nec eius ſubſtitutum. ar. eorum quæ le. & not. in. c. ſi duo de procu. li. vj.

Deciſio. XII. alias. 162.

Summarium.

1 Procuratorium autētico ſigillo munitum etiam abſque notarii & teſtium ſubſcriptione ualet ad cauſas.

VAlet procuratorium ad cauſas ſolo ſigillo epiſcopi uel alterius prælati ſigillatum ſine ſubſcriptione notarii uel teſtium dummodo ſigillum ſit recognitum uel probatum. ſecus ſi negatū fuerit. hoc no. Hoſti. in. c. j. de procu. & facit optime cle. j. de procu. eo. ti. & ibi per Ioan an. Pau. & Guil. qui alleg. duos tex. Pro uidetur caſus. ff. de procu. ſi procurator. de cenſi. c. ſopite. facit. c. cum dilectus. de reli. do. de tranſac. c. cūtingit. &. c. ſignificauit. de appel. a contrario. quia ſi ille actor habuiſſet uerum & autenticum ſigillum capituli ad cauſas fuiſſet admiſſus. ſed quia oſtendit duntaxat ſigillum ad citationes & cauſas ideo fuit repulſus ſecundum glo. ibidem ſpecular tamen dicit quod ſigillum ad cauſas non facit fidem in aliis. ti. de inſtru. edi. §. poſtremo. uer. item quod non eſt ſigillatum. eodem. ti. de cita. § nam de. uer. literis igitur. Quod uero dicatur ſigillum autēticum uide Spe. de procu. § ratione autem formæ uer. item quod non eſt ſigillo. eo ti. de proba. §. ſi. uer. x uide Archi. qui alle. dictum Hoſti. de procu. c. ij. libr. vj. & ibi per Ioann. an. in nouel.

Deciſio. XIII. alias. 171.

Summarium.

A procurator conſtitutus cōtra. B. mortuo B non eſt amplius procurator ita quod tertius ueniens poſt ipſius mortē pro ſuo nouo intereſſe cū eo procedere non poterit

Epitho.

Epithome.

1 Perſonis mutatis in cauſa beneficiali mutata cenſetur & cauſa.

2 Mandata procuratoris non extēduntur niſi ad perſonas uel cauſas in illis expreſſas.

1 SI.A.conſtituat † procuratorem contra.B.in cauſa beneficiali & in medio litis moriatur.B.& poſt ipſius mortem ueniat.C.ad cauſam pro ſuo nouo intereſſe reſumendo cauſam in ſtatum in quo.B.quondā dimiſit iuxta formam.c.ſi hi cōtra quos i ſi.ut lit.pen.li.vj.non ualebit proceſſus habitus inter pcuratores.n.et.c.quia mortuo b.extincta fuit lis quod ad eū quæ non trāſit in ſingularem ſucceſſorem prout le.& not.per Inno.de iudi.c.quia uero & de arbi.c.ex parte.& qa mutatæ ſunt perſonæ mutata eſt & cauſa.de teſti.c.ueniens.&.c.cum in tua.de re iudi.c.cum ſuper &.c.fin. Præterea

2 mandata † procurationis ſunt ſtricti iuris.& ideo non extenduntur niſi ad cauſas & perſonas in ipſis expreſſas.de procu.c.qui ad agendum.lib.vj & clemē.non poteſt.eo.ti Non ob quod aliqui uoluerunt dicere quod ſicut hæres nouus uel uniuerſalis ſucceſſor poteſt litem a ſuo prædeceſſore inchoatā pſequi C.de acquiren.poſ.l.ulti.& ff.eo ti.l pompo.§.cum quis ita & clerici ſeu beneficiati qui ſuccedunt in onere & honore & uniuerſo iure plato defuncto.de of.dele.c.quoniam abbas de reſti ſpo.c.in literis.& ibi per Inn.reſpondit Inno in.d.c.quia uero & fatetur hanc inſtantiam ueram ſi defunctus egit & litē inſtaurauit nomine eccleſiæ beneficii uel prælaturæ prout ponit ibidē exēpla.Secus ſi nomine pprio qa tūc eſt perſonalis actio quæ nō transfertur de perſona in pſonā ſecundū eum Et quia non habet locū ſucceſſio in eccleſiaſticis hæreditatibus ſed opus eſt noua collatione ut ibi not in.d.c.ſi hi cōtra quos.per Io mo.faciunt not.in.c.ſignificauit de reſcrip.

Infra eo.39.

Deciſio. XIIII. alias 184.

Summarium.

Procurator cū poteſtate ſubſtituēdi & reuocandi &c.ſubſtituēs & transferens totaliter ſuam poteſtatem in aliū proteſtanſq; quod de cætero nolit in cauſa ſe intromittere nihilominus quando uoluerit re integra poteſt onus procurationis reaſſumere.

SI procurator habens madatum ſubſtituendi & reuocandi ac etiam reaſſumendi toties quoties ſibi uidebitur expedire licet ſubſtituendo totaliter trāsferat poteſtatem ſuam in alium & proteſtetur quodammodo in cauſa huiuſmodi non uelit ſe intromittere nihilominus poſtea etiam re integra quandocunque uoluerit onus pcurationis in ſe reaſſumere & ulterius in cauſa procedere poterit propter formam mandati antedictam.pro quo alleg.ea quæ leg & not.in.c.licet.de procu.lib.vj per quam reaſſumptionem uidetur ſuum ſubſtitutum reuocare ſicut dominus ut in.c ſi quem de procu.lib.vj.poteſt tamen ſi ſubſtitutus poſt huiuſmodi tacitam reuocationem procedat acta per eum ratificare.ſecus uero ſi expreſſe eum reuocaſſet & inhibuiſſet ne procederet.pro hoc alle.not.in.c.ex parte decani.de reſcript.

Deciſio. XV. alias.201.

Summarium.

Accuſatus de crimine detentus in carceribus per procuratorem ſe defendere poteſt.

Add.ad hanc deci.x ſupra.e.titu.

LIcet in cauſa criminali nō poſſit interuenire procurator ex parte rei ut in l.penul.§.ad crimen ff.de publi.iudi.& de accu.c.ueniens.&.c.licet tamen ſi reus accuſatus uel accuſandus de crimine detineatur in carcere poteſt procuratorem conſtituere ad defendendum ſe nam prædicta regula habet locum in reo ſiue accuſato libero.ſecus in ca pro & conſtricto cui non eſt deneganda legitima defenſio quæ non negaretur etiam & diabolo ſi eſſet in iudicio.de except.c cum inter. quæ ſi per iudicem denegaretur ab huiuſmodi denegatione:licite poſſet appellari.de appell.c.ut debitus.&.c.dilecto.Pro qua concluſione uide not in.dicto.§.ad crimen immo poſſet indiſtincte ſuſtineri & dici quod talis poſſet & deberet a quolibet defendi etiā ſine mandato.per.l.ſeruū quoq;.§.publi.ff.de procura.&.xxv.q.v.alias.v.q.ij.c.reos.

Deciſio. XVI. alias.203.

Summarium.

Vxor clerici cōiugati poteſt conſtituere procuratorē ad agendum & defendendum pro ſuo marito in carceribus detento.

VXor prætenſi clerici coniugati detenti in carceribus poteſt procuratorem ad agendum & defendendum pro dicto ſuo marito detento conſtituere.tum quia coniuncta perſona eſt.tum quia etiam uidetur ſuā proſequi iniuriam.Pro prima ratione faciunt ea quæ le.& not.in.c.nonnulli.per Innoc.& Hoſti &.c.ex parte decani.de reſcript ff de procu.l.ſed & hæ pſonæ.Pro ſecunda ratione facit.c.de cætero.de teſti.de accu.c.cum.P.& ea quæ not.ij.q.vij.in ſumma per Hoſti.& per Io.

Deciſio. XVII. alias.154.

Summarium.

Procurator poteſt opponere crimina licet non exprimātur in mandato.

PRocurator habens ſufficiens mandatum ad agendum uel defendendum ac etiam crimina uel defectus in perſonam & formam opponendi.licet etiā crimina uel defectus in procuratorio non exprimantur poteſt nihilominus crimina certa & defectus quoſcunq; opponere & de illis excipere.nam licet huiuſmodi expreſſio criminum & defectuū requiratur in procuratorio ad appellandum ab alicuius electio.prouiſio.uel poſtulatione facta uel fienda ut in.c.procur.de elect.lib.vj tamen hoc non requiritur in procuratorio ad agendum & defendendum prout not.Ioan an & Pau in clem.non poteſt de procu.qui alleg dictum Compoſt in.c.j de elect.libr.vj & ibi etiam per Pe.de camp.& Ar.& Spe.in ti de procura.§ j uer.ſed nunquid ſufficit.

Deciſio. XVIII. alias.256.

Summarium.

Si conſtituens procuratores ad iudicia & negocia alios ad iudicia tantum conſtituat reuocando omnes alios conſtitutos ſolum ad iudicia intelligitur reuocare.

SI quis conſtituat plures procuratores certos & inſolidum ad negocia & iudicia in uno procuratorio & poſt modum conſtituat alios ad iudicia tantum cū reuocatione omnium procuratorum ſuorum alias ſub quacunque forma uerborum per ipſum conſtitutorū procuratores ad iudicia alias per eū conſtitutos uidetur dūtaxat reuocaſſe.& non alios ad negocia.Ratio quia duo & diuerſa uidentur eſſe mandata.& licet unum ſit reuocatum tamen ſtat reliquum & clauſulæ huiuſmodi generales ſunt ciuiliter intelligendæ.ut.l ſi.§.cui dulcia ff.de vi.tri.& ole.lega præſertim ſi apparet per aliquem actum dicti reuocantis alios procuratores ad negocia conſtitutos noluiſſe reuocaſſe prout ponebatur in facto puta quia unus de electis procuratoribus ad negocia conſtitutus poſt huiuſmodi reuocationem beneficium aliquod uacans nomine domini ſui acceptauit.quam quidem acceptationem idem dominus ratam & gratam habuit fecitque ſibi de illo beneficio prouideri & ſe in poſſeſſionem induci & per aliqua tempora illud beneficiū ſic acceptatum tenuit & poſſedit per quos actus expreſſe apparet quod ipſum reuocari noluit.ergo &c.ar.eorū quæ le.& not.in.c.licet.de procu.li.vj.

Deciſio. XVIIII. alias.240.

Summarium.

Procurator articulos per eum datos etiam per iuramẽtum de ſtilo palatij reuocare poteſt ẽt nõ docto de errore.

Add. infra.de confeſ.2.

PRocurator articulos datos per eum etiam per iuramentum tanquam datos per errorem etiam nõ docto de errore poteſt reuocare de uſu ſtilo & obſeruantia palatij licet de iure eſſet contrarium forte obſeruandum prout le.& not.de confeſ.in c.fi.& ibi per Inno.quem quidem ſtilum dicebant aliqui domini indifferenter eſſe obſeruandum in cauſis beneficialibus & matrimonialibus in quibus uertitur animæ periculum nec poteſt haberi recurſus cõtra procuratores qui non ſunt ſemper bene inſtructi.& ideo ſemper & frequenter dant & ponunt contraria propter nouas informationes eis miſſas uel datas p clientulos ſuos quæ poſtea reuocant & admittitur eorum reuocatio ſaltem cum iuramento ſuper errore ut ſciatur ueritas. ¶ In cauſis uero prophanis idem niſi articuli fuerunt dati per iuramentum.tunc enim ſecundum aliquos dominos nũquam admitteretur procur.ad reuocationem errorũ.uel ad dandom de materia contraria propter not.in.c.cum in poſitionibus.de confeſſ.li.vj.

Deciſio. XX. alias.181.

Summarium.

Dominus appellando a diffinitiua reuocat procuratorem primæ inſtantiæ quamuis habeat mandatum ad appellandum & appellationem pſequendum.

Epithome.

1 Procurator poſtquam eſt dominus litis an tacite uel expreſſe ſine cauſa poſſit reuocari.
2 Teſtamentum ſecundum rumpit primum.

Infra deci.22. co.ti.

SI contra pcuratorem conſtitutum ad certam cauſam etiam cum mandato appellandi & appellationem pſequendi & qui eſt lite.conteſt.feratur ſententia diffinitiua a qua non ipſe ſed dominus appellauit & cauſam appellationis committi obtinuit alteri auditori coram quo libellũ dedit alioſq; procuratores ſimpliciter & ſine proteſtatione ad eandem cauſam conſtituit. quidum onus procurationis recipere recuſaſſent primus procurator ulterius in hac ſecunda inſtantia pceſſit uſq; ad concluſionem incluſiue. dubitatur utrum ualuerit pceſſus in ſecunda inſtantia habitus cum huiuſmodi pcuratore. Aliqui uolentes ſuſtinere proceſſum dicebant quod
1 ſic.nam † ipſe per lite.conteſt. in prima inſtantia factus erat dominus litis & totius cauſæ & ſic nec tacite nec expreſſe ſine cauſa poterat reuocari inuitus. de procur.c.j.ij.lib.vj cum ibi not. Præterea licet dominus appellauerit p huiuſmodi appellationem ſuum procuratorem non reuocauit immo potius factum ſuum approbauit per.l.iij.§.falſus ff.rẽ. rat.hab.& ff de iudi.licet. & not.de re iudi c.j. Item multum ponderauerunt domini hoc dicentes quod ſecunda conſtitutio pcuratoris non habuit effectum propter contradictionem eorundem. ergo perinde eſt ac ſi nunquam fuiſſet facta.de elect.c.ſi electio.li.vj & de transla.c.inter corporalia. Alij & maior pars de quorum numero ego fui tenuerunt contrarium non ponderãdo appellationem ſed comparitionem & alios actus præſertim ſubſtanciales quos exercuit & fecit in ſecunda inſtantia dominus principalis in propria perſona uidelicet impetrando commiſſionem dando libellum ſine pteſtatione p quos actus non eſt dubium ſiue ante ſiue poſt litem conteſt.tacite pcuratorem reuocare.ut in.c.ſiquem de procur li vj. Præterea dando ſecundum,primum uidetur & cenſetur reuocare.de procur. non iniuſte.cum ibi not.etiam ſi ſecundus procurator noluerit acceptare mandatum ſecundum Ioann.an in c.ſi duo.in.j.glo.de pcura.lib vj qui alle §.poſteriora.inſti.quibus mo teſt.in
2 fi.ubi dicitur quod ſecundum † teſtamentũ rumpit primum licet in ſecundo teſtamẽto aliquis hæres nõ ſit uel eſſe noluerit.de quo etiam remittit Ioan.an.ubi ſupra ad Spec.ti.de pcur.§.ratione autem formæ.uer.ſed cum dato ſecundo. Item tenet Archi.in.c.licet de pcu.qui alle. ff de adi.le l.& transferam &.l.legatum § pater. Ioann.an.in nouel.in.d.c.ſi duo.ſuper pdicta glo.alle p contrario.ff quando lib.ab.ap.diſce.l.ſi id quod.ubi remittit et ad not in.§. præterea. inſtitu. qui mo tol.ob. in glo. ſed quæ & ad not per eum poſt Dy.in regu.non præſtat.de reg.iur.li.vj ¶ Ad illud quod dicebatur per alios dominos de lite.conteſt per quam factus erat dominus litis reſpondetur quod licet factus ſit quis dominus litis per lit.conteſt.hoc eſt illius inſtantiæ.tamen non eſt factus dominus cauſæ.ergo finita inſtantia per ſententiam eomodo ceſſat poteſtas acquiſita per lite.conteſtationem Ceſſat ergo poteſtas data ad appellandum & ad appellationem proſequẽdum propter appellationem interpoſitam per dominum & proſecutionem eiuſdem.ar.c.ſiquem ſuperius alleg.

Deciſio. XXI. alias.190.

Summarium.

Poſſeſſio iuris canonicalis uel pbendæ per ſpecialem procuratorẽ acquiritur nõ per negociorum geſtorem niſi dominus ratum habuerit infra tempus infra quod potuiſſet poſſeſſionem nanciſci.

Epithome.

1 Mandatum ſpeciale an requiratur ad capiendam poſſeſſionem beneficii.
2 Poſſeſſio corporalis poteſt p quẽcunque recipi etiam per excommunicatum.

1 AD recipiendum † poſſeſſionem iuris canonicalis uel præbendæ requiritur ſpeciale mandatum ff.de acqui.poſ.l.ij & facit pro hoc not in.c.accedens.de præben.ubi dicit glo.in fi.quod dominium uel poſſeſſio non acquiritur per negociorum geſtorem ff.de nego geſ.ſi ego.hoc uerum niſi dominus ratum habeat ut ibi not.in dicta.l j § per procuratorem.quæ quidem ratihabitio debet fieri infra idem tempus infra quod prædicti actus deberent expediri per dominum alias poſt lapſum illud tempus nõ ualeret ratihabitio.ff.rem rat.habẽ.l penul Pro hoc ultimo dicto uide Io.modo.in.c.quamſit de elect lib.vj in.§.cæterum.ſuper.uer. petere.in ultima quæſtione Contra tamen prædictam concluſionem uidetur facere gloſella Ioan.an.in cle.j.ut lib pen.ſuper.
2 uer collato ibi.ſed ubi amicus Ego crederem ſalua † correctione poſſeſſionem corporalem beneficii quæ eſt facti poſſe recipi per communem amicum ſiue conſanguineũ ſine ſpeciali mandato.quia poteſt dari & capi per excõmunicatum de præben c. pro illorum. in fin. Et ſic poteſt intelligi gloſa Ioan.an.in clem ſuperius alleg. Secus uero de poſſeſſione quæ multũ haberet iuris ſine per quã dominiũ beneficii uel canonicatus daretur quæ ſine ſpeciali mandato non acquiruntur.ut in primis iur. pro quo ultimo dicto faciunt quædam not per Ioan.an in nouel.de præb.c.ſi tibi abſenti.ſuper gl.in.lib vj.& per Archi.ſuper uer.collationem.

Deciſio. XXII. alias.198.

Summarium.

Per generalem conſtitutionem procuratoris ad omnes cauſas nõ reuocatur procurator prius ad certam cauſam ſpecialiter deputatus,

SI quis conſtituat procuratorem ad certam cauſam ſpecialiter proſequendum & ſubſequenter conſtituat alios generaliter ad omnes & ſingulas cauſas motas & mouendas proſequendum. primum reuocare non cenſetur per regulam generi per ſpeciem.de reg iu.li.vi. de reſcrip.c i.& de præben.c.dudum eo.lib. Et faciunt not. per Hoſti in.c.in noſtra.de procu.& per Io.an.in.c. non iniuſte.e.ti.in nouel,

Add.ad hanc ſupra eo.ti.de 10.

Deciſio.

Deciſio. XXIII. alias.303.

Summarium.

Procurator qui ad ſubſtituendum dumtaxat onus recipit & ſubſtituit eum clauſula donec &c. mortuo uel recedente ſubſtituto tenetur notario cauſæ ſatisfacere ſi principalis non ſit præſens in curia.

LIcet procurator conſtitutus ad cauſam recipiat onus dumtaxat ad ſubſtituendum & ſubſtituat ſi ſubſtitutus decedat uel recedat: nihilominus prædictus procurator ſubſtituens tenetur ſatiſfacere notarius illius cauſe de ſalario eorum ſi pars principalis nõ ſit in curia. quæ ſi fuerit præſens ad ſatisfaciendum compellatur Ratio. quia ſemel recipiendo onus procurationis ad omnia tenetur quæ incumbunt & ſine quibus lis expediri non potuit. de procur. c. accedens. & c. conſtitutus. ut lit. non conteſt c. i. de procu. c. i. in cle alias enim poſſent fieri fraudes multæ & protogationes litium quibus eſt occurrendum. de do. & contu. c finem. de offi or di. c. ut litigantes. li. vi. de reſt. ſpo c. frequens. cum ſimilibus. & etiam notarii in ſalariis eis debitis poſſent defraudari quod eſſe non debet. dignus eſt enim operarius mercede * ſua. de præſcrip cum ex offi. de præben. c. cum ſecundum apoſtolum. de magis. c. ſuper Specu. cum multis ſimilibus.

*Sua mercede Eſt aũt merces id qđ recõpenſatur p retributione alicuius opis ideo reddere mercedẽ eſt actus iuſtitiæ ſicut reddere præcium rei emptæ ſecundum beatum tho. i. ii. quæſt. xiiii. articu. i.

Deciſio. XXIIII. alias.314.

Summarium.

Ad allegandum cauſas abſentiæ uel excuſationem p perſonaliter citato admittatur etiam generalis pcurator.

PRocurator conſtitutus in cauſa criminali pro citato perſonaliter ad agendum & defendendum poteſt cauſas rationabiles abſentiæ & impedimentorum quare uenire non potuit perſonaliter allegare licet ad excuſandum ſeu excuſationes proponendum non fuerit expreſſe & ſpecialiter conſtitutus. Pro quo uidetur textus expreſſus & rotundus de accu. c. ueniens. ubi papa noluit procuratorem archiepiſcopi Pragen. in cauſa criminali per eum deſtinatum admittere. ſed tamen ei conceſſit audientiam ut ſi poſſent ipſum aliqualiter a perſonali comparitione excuſaret. facit etiã c. expoſuit. de dila. ubi procurator conſtitutus ad agendum & defendendum propoſuit & allegauit cauſas abſentiæ pro Burdegalen archiepiſcopo q quilibet procurator etiam ſimpliciter conſtitutus facere poteſt & debet ſecundum glo. ibidem. quæ rationem ponit ibidem. quia procurator tenetur exceptiones omnes domino competentes proponere. alias imputabitur ei. ff. de excep. l. omnes. & ff. de fideiuſ. l. ex perſona. Alia etiam ratio poteſt aſſignari. quia publicæ utilitatis eſt abſentem a quocumque defendi & quemlibet uerba pro reo facientem. audiri ff. de procu. l. ſeruum quoque. §. publicæ. xxiij. quæſt. v. alias. v. quæſt. iij. reos.

Deciſio. XXV. alias.318.

Summarium.

Si procurator habens ad ſubſtituendum mandatum ſufficiens ſubſtituat. & ſubſtitutus onus acceptando litem conteſtetur in cauſa? & procedat quamuis ſubſtituẽs ad compulſionem iudicis aliquid faciat dummodo in cauſa ulterius non procedat: non uidetur ſubſtitutus propterea reuocatus.

SI procurator habens mandatum ſubſtituendi ſubſtituat & ille ſubſtitutus onus procurationis ſuſcipiendo litem conteſtatur & in cauſa procedat licet ſubſtituens poſtea in proceſſu cauſæ compulſus per iudicem ut articulis aduerſarii reſpondeat uel aliquem aliũ actum faciat per hoc non cenſetur ſuum ſubſtitutum reuocaſſe dummodo poſtea non ipſe ſed ſolus ſubſtitutus in cauſa procedat. Ratio. quia forte tanquam legalior perſona & melius inſtructa ad id compellebatur. quia nõ uoluntarius ſed compulſus hoc fecit. Secus uero ſi uoluntarie & ſubſtituto conſentiente reſpondiſſet. Et ſic intelliguntur ea quæ le. & no. in. c. ſiquem. in ſi. de procura. li. vi. ea enim quæ compulſi & metu excommunicationis facimus nobis imputari non debent. ar. not. in. c. cum dilecti. quod metus cauſa.

Deciſio. XXVI. alias.373.

Summarium.

Mandatum habens ſubſtituendi ſi poſt litem conteſtatam ſubſtituat an ſubſtituto decedente uel recedente teneatur litem proſequi.

FVit dubitatum utrum habens mandatum ſubſtituendi ſi poſt lit. conteſt. per eum factam alium ſubſtituat cum clauſula donec &c. & ille ſubſtitutus in cauſa procedat & moriatur uel recedat prædictus ſubſtituens poſſit compelli inuitus ad proſequendũ cauſam ulterius uſque in finem. Et uidebatur q nõ. quia eſt officium uoluntarium uile & onerofum & ideo nemo compellitur inuitus ad ſuſcipiendum huiuſmodi officiũ C. de procura. l. inuitus & eo. ti non iniuſte. cum ibi not. quæ ſunt uera ab initio antequam onus procurationis ſuſcepit. ſed poſtquam ſuſcepit ſemel maxime lit. conteſt. tenetur dominum defendere & cauſam ulterius proſequi etiam inuitus. ut in. c. i. & is qui & c. ſi duo & c licet. de procura. li. vi. facit optime clem. i. eo. ti. facit in ſimili. nam licet procurator qui litem eſt conteſtatus teneatur appellare a diffinitiua. tamen non tenetur eam proſequi. ut in dicto. c. non iniuſte. hoc uerum niſi conſtitutus fuerit etiam ad appellationem proſequendum & mandatũ huiuſmodi ſuſcepit tunc enim ad huiuſmodi appellationem proſequendum compellitur. ut le. & not. infra de appel. Deci. 7. ſic eſt in propoſito. ergo. & pro hac parte fuit concluſum per omnes dominos.

Deciſio. XXVII. alias.375.

Summarium.

Quamuis in contrahendo matrimonium carnale uel ſpirituale exigatur ſpeciale mandatum. tamen ſufficit utrobiq; ad iudicia mandatum generale.

Epithome.

1 Mandatum ſpiciale an ad agendum in cauſa beneficiali ſit neceſſarium.

2 Mandatum ſpeciale an ſit in cauſis beneficialibus neceſſarium.

3 Laicus an poſſit eẽ procurator in cauſa beneficiali in iudicio agitanda.

FVit dubitatum utrum ad agendum & defendendũ in cauſa beneficiali requiratur ſpeciale mandatum? nam quidam procurator habens mandatum generale: puta in omnibus & ſingulis cauſis motis & mouendis domino ſuo per quaſcunq; perſonas proceſſit in quadã cauſa beneficiali & reportauit ſententiam contra ſe. dubitatur an ſententia ualeret? Videbatur aliquibus q non ualeret nec teneret ſententia lata cum dicto procuratore quia ſicut in matrimonio carnali requiritur ſpeciale mandatum nedum ad contrahendum ſed etiam ad agendũ & defendendum. ut de procur. c. accedens & c. ſi. eo. ti. li. vi. & ibi not. per Io. an. & etiam in. c qui ad agendum. eo. ti. in glo. ultima. in nouella. ergo & matrimonio ſpirituali. quia multum ſunt ſimilia & de uno arguitur ad aliud. de transla. c. inter corporalia ¶ q autem requiratur ſpeciale mandatum in matrimonio ſpirituali contrahendo uidetur textus. de electio. capitu fin. §. penulti. libro. vj. & eodem. ti. c. quia propter. & de præben c. accedens. cum ibi not. & quod etiam ad agendum
2 † requiratur ſpeciale mandatum facit tex. c. procurator. de elec. li. vj Præterea ſub generali clauſula non ueniunt maiora licet ſimilia ut. in. c. qui ad agendum. iuncta clemen. non

poteſt.eo.ti.facit decre.ſedes de reſcriptis nam cauſæ beneficiales reputantur magnæ & periculoſæ & ideo in illis multa ſpecialia ſtatuuntur.de elec.c quã ſit.c. quãuis. &.c.ut circa.li vi.de procura.ſi duo § ſi.eo.li de appel. oblatæ.in ſi.&.c.ut debitus.in ſi.ergo.&c. ❡ Prædictis argumentis non obſtantibus fuit deciſum contrarium. nam non reperitur in iure cautum ꝙ huiuſmodi cauſæ beneficiales requirant ſpeciale mandatum quo ad agendũ in iudicio.nec inter caſus ſpeciales requirentes ſpeciale mandatũ.qui numerantur per Io.an.in dicto c.qui ad agendum & in Spec.ti.de procur.§ i.uer. Item opponitur ꝙ licet habeat generalem.iſte caſus ibi non numeratur.ergo &c.Præterea cauſa beneficialis cauſa eſt & ꝗa prædictus procurator fuit conſtitutus in omnibus & ſingulis cauſis motis & mouendis.& hæc poterat comprehendi ſub illa.ergo.c.de cauſa poſ & propr. cauſa bene
3 ficiali in clem ❡ Præterea laicus † poteſt eſſe procurator in iudicio in cauſa beneficiali ad agendum.ut in.c.i. de procurat.licet non ad eligendum.ut in.c.ſi.de elec.li vi de quo omnia contraria loquuntur & ſic non obſtant. Idem fuit poſtea determinatum per omnes etiã in cauſa matrimoniali ad agendum per eadem motiua & per.c.accedens.de procura.

Deciſio. XXVIII. alias.376.

Summarium.

Add.ad hanc Dec.caſſ·dec. 16.ſuper reg.

Diſpoſitio Clementinæ ſi de pro procedit in procuratore abbatis tranſlati ad aliud monaſterium.& ſic locum habet non ſolum in morte naturali ſed etiam in ciuili. ex identitate rationis.

FVit dubitatum utrum * clem ſi.de procura.haberet locum in procuratore abbatis tranſlati ad aliud monaſterium?Et uidebatur ꝙ non.quia nunquã mors ciuilis æquiparatur morti naturali niſi in caſibus a iure expreſſis prout leg.& not.in.c.ſuſceptum.de reſcrip li.vi.& in c.ſi epiſcopus a paganis.de ſupplen. negli.prælat.c.li.Fuit determinatum & concluſum contrarium per omnes propter identitatem rationis tum etiã quia ſatis eſt ibidem in tex.expreſſum.prout ibidem tenet & dicit Genze.dicens clem etiam locum habere in ciuiliter mortuo puta in renunciante.depoſito aut tranſlato propter rationes antedictas.

* Clementina Hæc clementina dicit ꝙ procurator conſtitutus ablato uel alio quocũque rectore eccleſiæ reuocatur morte conſtituẽtis ẽt quo ad negocia iã incepta: etiam in cauſis in ꝗbus eſt lis iam conteſtata.

Deciſio. XXIX. alias.377.

Summarium.

Proceſſus procuratoris abbatis tranſlati & ſic reuocati.ut ſupra deciſi.præceden. ualidatur per ratificationẽ noui abbatis cum diſtinctione hic poſita.

EX hoc inſurrexit aliud dubium Suppoſito ꝙ procurator dicti abbatis tranſlati cuius poteſtas propter tranſlationem huiuſmodi ceſſauit & expirauit ulterius proceſſerit in cauſa ad multos actus quos quidem actus & omnia acta & agitata per illum procuratorem nouus abbas ratificauit & rata ac grata habuit. fuit dubitatum utrum per huiuſmodi ratihabitionem ualuerit ſeu ualidatus fuerit proceſſus habitus cum dicto procuratore poſt tranſlationem dicti domini ſui abbatis. Et uidebatur ꝙ non propter regulam quod nomine meo nõ eſt geſtum ratum habere non poſſum.de ſent.ex c. cum quis li.vi.& de reg.iur.c ratum quis e li at hic procurator non egit nomine iſtius ſed alterius ergo. Diſtinguebatur aut abbas primus tranſlatus agit nomine proprio aut nomine monaſterii In primo caſu ſtandum erit regulæ. In ſecundo caſu non habet locum regula.quia ſicut uniuerſalis ſucceſſor ſuccedit in iure lit.& cauſa.ut not. Inno de reſcri in.c.ſignificauit.& de iudi.c.quia o.ira & ꝓlatus qui ſuccedit in onere & honore de of.deleg.c.quoniam abbas de ſolu.c ſi de quorundam.etiam ſi proprium nomen primi abbatis in procuratorio & libello fuiſſet expreſſum puta Ioannes abbas talis monaſterii adhuc ſucceſſor poterat litem inchoatam a prædeceſſore ſuo proſequi.Pro quo alle.unam ſingularem not.Inno.in.c.gratum.de offi.deleg & ſic omnia acta habita per dictum procuratorem nomine monaſterii potuit rata & grata habere per regulam ratihabitionem.de reg iur.li.vi.& per not.in.c.ex parte decani.de reſcrip. per Inno.

Deciſio. XXX. alias.386.

Summarium.

Subſtituens cum clauſula donec uices ſuas ad ſe duxerit reuocandas habens mandatum reuocandi ſi poſt ſubſtitutionem procedat ualet proceſſus.& procedendo ipſum ſubſtitutum uidetur reuocare.

SI procurator habens mandatum ſubſtituendi ſubſtituat & committat uices ſuas alteri præſenti & in ſe onus procurationis ſuſcipienti cum clauſula tamen donec eas ad ſe duxerit reuocandas ſi poſt huiuſmodi ſubſtitutionem & onerum aſſumptionem non cum ſubſtituto ſed cum ſubſtituente in cauſa procedatur dubitatur utrum ualuerit & tenuerit huiuſmodi proceſſus Et uidebatur ꝙ non.quia ex quo alter onus procurationis ſuſcepit uidebatur negocium inchoaſſe & occupaſſe.& ſic alter ſubſtituens de illo negocio ſe intromittere non potuit neque debuit niſi in caſibus exceptis in.c. quãuis & c.ſi duo.de procu.li.vi.facit.c.cum plures.in ratione ſui de offi deleg.eo.li.quod dictum forte poſſet procedere ſi prædictus ſubſtitutus poſt ſuſceptionem oneris aliquem actum iudicialem in cauſa feciſſet.ſed quia hoc non fecit nec ſe unquam de huiuſmodi cauſa intromiſit ſed ſemper continuatum fuit cum ſubſtituente qui primo occupauerat & proceſſerat in cauſa dixerunt & decreuerunt omnes domini ualuiſſe & ualere proceſſum habitum cum dicto ſubſtituente.quia non commiſit uices ſuas in totum.tum etiam quia procedendo tacite uidetur ipſum reuocaſſe.ar.pro primo decre.quamuis.& c.ſi delegatus de offi.dele.li.vi de procura.c.is qui.e.li Pro ſecundo facit.c.ſiquem.e li.& ti.in ratione ſui.

Deciſio.XXXI.alias 395.

Summarium.

Generalis procurator & non ſpecialis conſequitur inducias ad dominum conſulendum ſuper cauſa de quo non potuit uериſimiliter informari.

Epithome.

1 Diſpoſitio.c.dilectus.de procura.an locum habeat in procuratore generaliter ad iudicia conſtituto.
2 Procurator generalis in aliqua cauſa de nouo citatus an petat inducias ad dominum conſulendum.

FVit dubitatum † utrum.c.dilectus de procuratoribus haberet locum in procuratore generaliter conſtituto ad iudicia.puta ad agendum & defendendum in omnibus & ſingulis cauſis motis & mouendis &c uidelicet an talis procurator poſſit petere in curia dare ſibi inducias ad conſulendum dominum in partibus.Et uidebatur ꝙ non quia ut uidetur.c.dilectus.loquitur in negociorum geſtore conſtituto ad negocia & non ad iudicia.inter quos de iure magna eſt differentia. ut de procur.c.i.li.vi. * Breuiter diſtinguebatur.aut prædictus procurator erat ſic generaliter conſtitutus antequam cauſa ad quam nunc citatur fuerat commiſſa contra dominum ſuum aut poſt.Si ante tunc omnes domini dicebant habere locum.c. dilectus. pari ratione. pro quo etiam alleg c.propoſuit.de dila quod modicum facit propoſitum iudicio meo.ſi uero poſt cauſam commiſſam præſertim de ſpeciali mandato & citatio decreta fuerat conſtitutus ſic generaliter & cum eodem procuratorio ad curiam miſſus eſt citatus ad dicendum contra commiſſionem contra quam nihil dixit ſed ulterius
2 ad aliquos actus proceſſit & tandem inducias † ad conſulendum dominum petiit prout hæc omnia ponebantur in facto tunc dicebant omnes domini inducias denegandas.tum quia uidebatur malicioſe & cauſa differendi nego-

* ❡ c.i.li. vi. §. procurator ubi eſt una differentia inter pc.& negociorũ geſtore Aliã differẽtiã habes in.c.ꝗ gñaliter i.e.ti.& li. & de negociorũ geſtore u de aliqua ſingularia p per. rauẽnatẽ i ſuo alphabeto aureo uer. negotiorum geſ.

di negocium facere tum quia præſumptio erat contra eum q ſufficienter per dominos ſuos qui cum poſt cauſam comm ſſam miſerant inſtruxerant. quod ſi non fecerunt imputent ſibi de iura. calũ c. in pertractandis ut lit. non conteſt. c. 1. de do. & contu. c. prout.

Deciſio. XXXII. alias. 413.

Summarium.

Mandatorũ procuratorũ & iudicis delegati licet paſificentur. tamen mandatum procuratoris de ſui natura ad cauſas nondum exortas extenditur iudicis autem nõ in iudice.

Epithome.

1 Mandata procurum & iudicum ſunt multum ſimilia.
2 Obligatio generalis uel mandatum generale an ſemper includat futura.

FVit dubitatum utrum procurator generaliter conſtitutus per aliquem in omnibus & ſingulis cauſis contra quaſcunq; perſonas & corã quibuſcũque iudicibus poſſet & deberet admitti ad cauſas aliquas tunc nondum ſed poſtea exortas. Et uidebatur aliquibus dominis q huiuſmodi mandatum non extenderetur ad futuras ſed dumtaxat ad præſentes cauſas tunc exortas. ratio & motiuum iſtorum dominorum fuit. quia mandata huiuſmodi procuratoria & mandata iudicum ſiue reſcripta ſunt multum * ſimilia. ff. de iur. om. iudi. c. & quia ſed reſcripta nõ extenduntur ad futuras cauſas ut in. c. eam te. & . c. ſignificauit. & c. ſi. de reſcrip. Pro hac opinione uidetur facere dictum Spec. ti. de procu. §. i. uer. ſed pone capitulum cuius dictum ſane intellige. quia hoc operabatur uerbum præſentis temporis. puta cõſtituitur quis ad cauſas ſeu ad cauſam quæ uertitur inter. a & b. ſed ubi nil tale exprimitur per quod poſſit apparere de intentione conſtituentis an noluerit ipſum conſtituere ad præterita præſentia & futura maxime ſi conſtituẽs eſt reus ne maneat indefenſus fuit determinatum & concluſum contrarium per maiorem partem dominorum & hoc per. l. ſi. C. quæ res pig. ob. poſſ. &. ff de pigñ.
2 l. & quæ nondum. ubi dicitur q in obligatione † generali tam præſentia quam futura bona comprehenduntur. indefinita enim locutio æquipollet uniuerſali xix. di. c. i. de priuile. c. quia circa. de elect. c. ut circa li. vi. ubi de hoc Brocardo. & ſic fuit obtentum ſecundum Specu. ti. de procura. § ii. uer. ſed quid ſi procuratorium eſt generale. Pro hac concluſione facit illa auctoritas. ſupra alleg. p Inno. in c. dilecti. de excep. quia præſens confuſum præſentis non tenet uſum. ubi tamen hoſtien. dicit mandatum datum alicui iudici ad citandum omnes qui ſe opponunt tali. ſuper electione ſua uel alio facto intelligendum eſt de his qui ſe oppoſuerunt ante datam literarum & non poſt Cuius contrarium ibi uidetur ſentire Inno. nec obſtant illa iura pro contrario alleg. uidelicet. l. & quia &c. quia licet ſint in aliquibus ſimilia tamen non in omnibus & præſertim in caſu noſtro claudicat prædicta ſimilitudo. nam licet prohibitum ſit per legem reſcriptũ non extendi ad futuras cauſas ut in dicto. c. ſi. de reſcriptis. & c. ſignificauit. tamen hoc non reperitur prohibitum in procuratore: immo permiſſum uidelicet q poſſit conſtitui ad futuras cauſas & ad generales & ſpeciales ut. ff. de procur. l. i. li iii. & iiii & le. & not. in. c. non iniuſte. de procura. & per Spec. ti. de procura. §. i. uer. conſtituitur autem procurator. Ratio diuerſitatis poteſt aſſignari. quia in impetratione reſcriptorum ſæpe circumuenitur concedens & ſurreptitie ut plurimum impetrantur. iccirco adeo ſtricte intelliguntur. de reſcrip. c. ſedes ex tenore. & c. ſuper literis. cum multis ſimilibus. ſed nõ ſic in mandato procura. quod fit a conſtituente & nemine impetrante. & ideo in fauorem ipſius conſtituentis latius eſt interpretandum quam reſcriptum licet paſificentur in multis. ut de procu. c. non poteſt. in cle. & in multis ſimilibus.

* Multum ſimilia. De hac ſimilitudine: uel cõparatione procuratoris & iudicis mandati uide p do. abba. in. c. cũ olim de offi. deleg. Ad. de Fely in. c. relatũ de of. de le. ubi uidebis ẽt differẽtias inter mãdatum iudicis & procur. ubi elegãter & ampli. loquitur.

Deciſio. XXXIII. alias. 414.

Summarium.

Morte procuratoris ſubſtitutio ex ſpeciali mandato ſubſtituentis etiam re integra non expirat. ſecus ſi ab eo ut a domino litis facta foret.

Epithome.

1 Subſtitutio ex ſpeciali mandato ſubſtituentis facta an re integra morte procuratoris expiret.
2 Subſtitutio mandatum habentis dicitur a domino miniſterio ſubſtituentis facta.

1 SI aliquis † cõſtitutus procurator in diuerſis cauſis & a diuerſis perſonis cum mandato ſubſtituendi exiſtens in extremis ſubſtituat unum in omnibus pdictis cauſis ad agendum & defendendum cum clauſula Donec &c. & moriatur re integra antequam huiuſmodi ſubſtitutus acceperet onus procurationis. fuit dubitatum & quæſitum utrum talis ſubſtitutus poſſet proſequi cauſas per dictum defunctum occupatas & inchoatas? Et cauſa dubitandi fuit eadem quæ ſupra in proxima concluſione in prin. ponitur uidelicet quia mandata iudicis delegati & procuratoris multum ſunt ſimilia. ſed ſi iudex delegatus committet uices ſuas alicui cum prædicta clauſula & moriatur re integra antequam ſubdelegatus uti cœperit iuriſdictione expirat huiuſmodi commiſſio morte deleg. ut in. c. ſi delegatus. de of. dele. li. vi. ergo uidetur idem in mandato procura. cum dicta clauſula ſubſtituti Sed hoc motiuo non obſtan. fuit determinatũ
2 contrarium. nam hæc ſubſtitutio † eſt quædam conſtitutio & cenſetur a domino facta miniſterio tamen ſubſtituentis uigore ſpecialis mandati ſibi ſuper hoc facti. & quia dominus adhuc uixit ut ponebatur in facto. ergo acceptare & uti potuit poteſtate ſibi nomine domini facta. Secus uero ſi prædictus procurator nullam habuiſſet ſubſtituendi poteſtatem a domino ſed a lege puta quia poſt litem per eum conteſt. ſubſtituiſſet. tunc enim ipſo mortuo re integra mandatum ſubſtituti extinctum fuiſſet. & in hoc habet ſimilitudinem cum iudice delegato habente poteſtatem a lege ſubdelegandi. de offi. dele. c. quamuis & c. paſtoralis.

Deciſio. XXXIIII. alias. 415.

Summarium.

Procurator qui ſententiam obtinuit non poteſt prius per eum dicta etiam in ſuum fauorem impugnare.

SI ſecundus in data ex expectatiuis in aliqua eccleſia agat ut procurator nomine primi expectantis ſiue præcedentis ipſum in data ſuper præbenda pcũ acceptata contra ordinaria auctoritate puiſum & poſſeſſorem dantem de ſurreptione gratiæ primi expectantis & obtineat ſententiam diffinitiuam pro primo impetrante. fuit dubitatum utrum prædictus procurator poſſet agere in ſecunda inſtantia contra illum pro quo ſententiam obtinuit & dare eoſdem obiectus datos per ordinarium in prima inſtantia ad annullandam gratiam ipſius primi impetrantis & acceptantis. & uidebatur prima facie quaſi omnibus dominis q non tum per regulam quod ſemel approbo amplius reprobare nõ poſſum. viij. quæſt. ii. c. dilectiſſimi. de ætâ. & qualit. c. accepimus. & ibi multæ concor tum etiam quia indecens eſt q illũ nunc impugnet quem defendit uel defendere tenetur. de na. ex. li. uen. c. uno. tum etiam quia fuit procurator ſuus in cauſa ipſum tangente. iccirco repelli debet poſtea ab agendo contra eum quia iuri ſuo renunciare uidetur. de tranſac. c. ex literis. ff. ex qui. cau. ma. l. necnon. §. ſi. & le. ſe. ff. de rei uen. l. inter officium. quæ lex inducebatur ad utranq; partem tum etiam ſi ſciuit in prima inſtantia præcedente. ſe in data nullum ius habere & per conſequens ius ſibi competere. ergo prædicta ſententia ſi etiã non fuiſſet procurator in cauſa ſibi præiudicaſſet per. l. ſæpe. ff. de re iud. & c. quamuis. eo. ti. Facit pro hac par-

ſe c. ex ore.de his quæ fi.a maio par.ca.cum iur alle de tacite renunciante Quibus iuribus & motiuis non obſtan.fuit determinatum & ſententiatum poſt publicas relationes contrarium.quia non clare conſtabat nec conſtare poterat ꝙ procurator primi expectantis & in prima inſtantia agentis ſciuerit illum cuius cauſam duxit ius non habere immo ex quo ordinarius defecit in probatione obiectiuum potius debebat præſumere ipſos obiectus calumnioſos quam ueros & ſic ipſum bonum ius habuiſſe ar.c.ſtatuimus.de elec.li.vj.de iur calum.c.1.&.11.ergo. Præterea in facto alieno tolerabilis eſt ignorátia quæ ſemper præſumitur maxime quando agitur de damno uitando niſi probetur ſcientia de re iur. præſumitur. li.vi. cum concor ibidem nullus acto caſu noſtro ocſimiliter potuit ius ſibi competere ignorare. tum propter prioritatem datæ.tum propter caſumnioſos obiectus.ergo in nullo prædicta ſententia ſibi præiudicauit.maxime quia iurauit noniter probationes dictorum obiectiuum.uidelicet nullitatem gratiæ primi ipſum in data præcedentis. ad eius noticiam peruenisse quod uidetur ipſum exſcuſare a calúnia.de excepc.c.paſtoralis de elec.c. ut circa li.vj. de iura.calum per totum.quæ omnia concederem & fateter de plano quo ad ſententiam latam inter primum ipſum in data præcedentem & ordinarie prouiſum poſſeſſorem ꝙ ſibi ignoranti ius competere non præiudicauit.ſed ego dicebam ipſum ex alio capite repellendum. uidelicet pro eo ꝙ erat procurator ſuus in prima inſtantia & iuſtificando tunc gratiam clientuli ſui & nopugnando materiam obiectiuá cótra gratiá tunc datá & ſic núc gratiam quam primo approbauit non potuit nunc reprobare & materiam obiectiuam quam primo impugnauerat non poterat modo iuſtificare tanquam contrarius & turpitudinem ſuam allegando ar.iurium prædictorum. ¶ Pro contraria parte inductorum in principio & facit.c. cum ſuper.de conceſſ præben. Pro hoc etiá facit not. in.c.inter dilectos.de fi.inſtru.ſuper.uer præiudicet. per Innocen.& Hoſtien & Io.an.in.c ſuborta & in.c. cum ſuper.de re iudi per eoſdem.& ar.vi.quæſt.1.c.quam periculoſum.ſuper prima glo.ad materiam pro & contra. uide Dy.ſuper prima regula iuris in quæſtione de illo qui recipit præben.dam ſuam a quodam prælato ſuo cuius titulum nolebat poſtea impugnare.ſed aliqui domini uolentes eum excuſare de officio procurationis antedicto & aliis ſupradictis p me alle.dicebant ipſum in aſſumptione officii procurationis & aliis minime deliquiſſe immo reputabant hoc ſibi ad magnam prudétiam . nam ſi gratia acceptatio & prouiſio prædicti eum præcedentis in data ualuiſſent ipſe procurator alias in data ſecundus factus eſſet primus.ſicq; multum intererat prædictá ſuam gratiam & omnia inde ſecuta iuſtificare & omnes obiectus impugnare ut fieret primus immediate poſt ipſum.immo ſecúdum prædictos dominos ex quo uidebat ipſum in data priorem prudentiſſime faciebat ꝙ ſe non opponebat ſed ab impugnatione deſiſtebat ſtatim iuxta conſilium doctorum & præſertim Io.an in. c. cum in multis. de reſcript.in fi.li.vi. quas excuſationes reuera reputabam iuridicas & bonas ſi dictus procurator non uidiſſet prædictos articulos obiectiuos: illoſq; minime impugnaſſet & ſtatim ab officio procurationis ceſſaſſet & diligenter indagaſſet utrum fuiſſent prædicti obiectus ueri & probabiles.quod tamen poſt primam ſententiam fecit ſe dicto clientulo ſuo opponendo illoſq; ueros & probabiles aſſerendo immo eos probauit & ſententiam pro ſe non obſtan.allegationibus meis reportauit.

Deciſio. XXXV. alias.410.

Summarium.

Coniuncta perſona debet admitti ad defenſionem abſentis citati per edictum ut ſi per inquiſitionem &c. beneficio priuetur & talis coniuncta perſona ſic ut præfertur admiſſa etiam poſt litem conteſt.ſubſtituere non potuit.

Epithome.

1 Procurator ſiue deffenſor an interuenire poſſit pro reo contra quem inquiritur ad effectum priuationis.

2 Abſentem a quocunque deffendi poſſe publicæ utilitatis exiſtit.

3 Defenſor etiam poſt litem conteſtatam an alium ſubſtituere poſſit.

1 SI committatur † auditori ꝙ inquirat contra. A. ipſo uocato per edictum in curia ſuper certo crimine propter quod ſi reperiatur illud commiſiſſe mandatur priuari beneficio fuit dubitatum utrum defenſor ſine mádato maxime coniuncta perſona poſſet interuenire & deberet admitti ad defenſionem ipſius abſentis. Et uidebatur aliquibus ꝙ non quia cum defenſor ſine mandato teneatur cauere de iudicato ſoluendo prout not.ſpe.ti.de ſenten.exeo in prin.quæ cautio in caſu noſtro cum ipſe non ſit ſoluendo locum habere non poteſt.1.quæſt.1. quá pio.de ſymo.c.quærelam.de pae.c.cum pridem cum ſi. immo nec coniuncta perſona in huiuſmodi ſpiritualibus cauſis quæ æſtimationem ſiue intereſſe non recipiunt ſine mandato non admittitur prout le.& not.per Inno.in c.coram.de of.dele.in.prin. & de cau poſſ & propri.c. cum olim.circa finem præterea cum hic defenſor ſi ſuccumberet non poſſet condemnari.i priuari nec executio contra cum fieri.ergo uidetur nullo modo audiendus. Fuit determinatum quaſi per omnes contrarium. Ratio. cum hic non agatur criminaliter ad directam pœnam p crimine infligendam ſed potius * ciuiliter.in quo caſu ſicut procurator poſſet interuenire pro actore agendo.ut de procur.c.iux.de accu.c.ſuper his &.c.ueniens. &.c. inquiſitioni.ubi uide de hoc Io.an.ſuper glo.ii.ſic & de-
2 fenſor pro reo ipſum defendendo quia † publicæ utilitatis eſt abſentem a quocunque defendi iii quæſt.v.c. reos ff de procur.l.ſeruum quoque § publicæ &.l.nó ſolum. §.ſi.Præterea cum hic agatur de quæſtione ſtatus merito defenſor admittitur de reſti.cum olim & no. Inno.in.c. cauſamq; qui fi.ſi.le.ubi ipſe in glo.ſua magna in fi.uidetur determinare hanc quæſtionem dicens in inquiſitione admittendum defenſorem quem recitat Spe & idem tenet in ti de ſen.§.1.10 ſi.nihil dicit uel alſ poſſet tamen allegari pro dicta eorum concluſione.c. ueritatis . de dol. & contu.ubi glo.ordi ſuper uer.nec omnis hoc uidetur tenere.Facit etiam pro hac opinione.c.cum 1.&.a. de re iudi.& not.per Io.an.in nouel.in.c.qualiter & quando § debet de accu.ſuper uer.illi.ubi dicit Io an.poſt Hoſt. procuratorem admittendum in cauſa inquiſitionis de crimine non impediente ordinis executionem.ſecus uero ſi impediret ordinis executionem poſt peractam pœnitentiá.ut in dicto.c.inquiſitionis.quia ſicut túc nó poſſet interuenire procurator:multo minus defenſor & licet non habeat locum cautio de iudicato ſoluendo in hoc caſu præſtabit tamen ulam uidelicet ratihabitionem obligabit etiam ſe ad impendia litis & intereſſe prout etiam deducit Inno.in dicto.c.cauſamq; qui fi.ſint le.ubi etiam ponit modum ſententiandi contra hunc defenſorem & melius in Spe.ti.de ſen.pro.la.§ ut autem uer.ſi autem agit. Ad maiorem tamen certitudinem & ualiditatem proceſſus fuit concluſum ꝙ auditor dictum defenſorem cum dictis cautionibus & obligationibus admitteret & audiret & nihilominus per audientiam ſemper contra abſentem ipſum ad ſingulos actus citando procederet.& ſic fuit obtentum & factum ¶ Sed utrum prædictus de-
3 fenſor † poſſet ſubſtituere alium loco ſui in caſu prædicto etiam fuit dubitatum in quo dubio fuerunt argumenta facta pro & contra.quæ facit & ponit Spe ti.de procu. §.1.uer.ſed nunquid defenſor qui cauit &c.ubi Spec uidetur finaliter declinare in partem affirmatiuam ꝙ ſic. etiam ante litem conteſt cum prædictus defenſor poſt ſatiſdationem ſit factus dominus lit.alleg.ff.de procu.l.ſi eius.tum etiam quia ſententia ſi contra eum feratur eſt mandanda executioni in bonis ſuis & non domini.per.l. plautius.ff.de procur &.l ſiquis cum procura.nomine. & dicit ſic ſententiatum licet multi ſapientes ſecundú ipſum dixerunt contrarium.cuius dictum poſſet procedere in mere ciuilibus & cauſis prophanis.ſecus in criminalibus mixtis & beneficialibus uel aliis ſpiritualibus Ratio.nam cum in illis non habeat locum prædicta cautio non poteſt fieri in bonis defenſoris ſententiæ executio.ergo ceſſat Spe.ratio.Et ideo fuit concluſum ꝙ non admitteretur ſubſtitutus in caſu ſupradicto.

Deciſio.

* ¶ Potius ciuiliter. Adde ꝙ procurator poteſt conſtitui in cá criminali: qñ criminalis cá incidit. cũ ciuili.ut hĩ p do de ſácto gemi.in. c. ex antiquos limi. diſt.in.li colú. 10 uerſi. nota primo. Et per do.Fely. in.c. meminimus. de accuſa . x. co.v. ou. xvii. fo. c. ſecundũ impræſſionem lugduñ.

Decisio. XXXVI. alias.416.

Summarium.

Abſolutio ab excommunicatione non poteſt peti per non habentem ſpeciale mandatum quamuis generalis procurator uel coniuncta perſona poſſit petere excommunicationis ſententiam pronunciari nullam.

Epithome.

1 Procuratore decani & capituli pro omnibus clericis eccleſiæ conſtitutus an poſſit ſingulariter uel pro ſingulis ſpecialiter procurare.

2 Abſolutio ab excommunicatione an & quo caſu procurari & peti poſſit per non habentem ſpeciale mandatum.

3 Excommunicationis ſententia ſecũ trahit ſuam executionem: nec per appellationem ſuſpenditur.

* ℭ Si decanus. Ad hanc deciſionẽ adde Bal. in add. Spe. titu. de procur. in uerſi. procuratorẽ. Cy. & Ang. in. l. ſi quis mihi bona. § ſed utrũ ff. de acq. hære. & in Spec. de pc. § i. uer. tẽ opponitur.

SI decanus * canonici & capitulum alicuius eccleſiæ collegiatæ pro ſe omnibus beneficiatis eiuſdem eccleſiæ conſtituant procuratorem contra eorum epiſcopũ ſuper in debita & exceſſiua exactione charitatiui ſubſidii ad agendum & defendendum &c. & præſertim ad petendum abſolutionem ab excommunicationis ſententia tam ſimpliciter quam ad cautelam. dubitabatur utrũ prædictus procurator poſſet agere & defendere & abſolutionem petere prædictam præſertim ad cautelam nomine prædictorum beneficiatorum ſingulariter & ſpecialiter in litera excommunicationis epiſcopi nominatorum. Et fuit breuiter concluſum per omnes ꝙ non nam licet prælatus poſſet agere & defendere & procuratorem conſtituere pro membris & ſubditis ſuis ut le. & not in. c. cũ deputati de iudi. & in. c. olim. de reſti. ſpo. per Inno. & in clem. i. de Reſcrip. facit tex. in. c. auditur. de præſcrip. ſed etiam quia de prædictis beneficiatis non conſtitit ꝙ eſſent ſubditi dictorum canonicorum & capituli. ergo &c. Præterea licet canonicus non excommunicatus poſſit pro canonico ſuo petere beneficium abſolutionis ab excommunicationis ſententia etiam ſine mandato prout deducit Inno in. c. romana. de ſen. ex. li. vi. tum quia iſti beneficiati non ſunt de collegio uel capitulo nec confratres: prædicta no. Inno. non uendicant ſibi locum quæ forte non procederet in abſolutione petenda ad cautelã quæ eſt ualde extraordinaria & multum præiudicialis. quia in ea non recipitur iuramentum nec cautio præſtatur nec ſatisfactio impenditur. & ideo cum maiori difficultate datur quam ſimplex abſolutio prout le. & not. in c. ſolet & in. c. uenerabilibus. de ſent. ex li. vi.

Decisio. XXXVII. alias.482.

Epithome.

1 Abſolutoria poteſt etiam in cauſa criminali ferri pro abſente nec ualet oppoſitio contra procuratorem.

2 Procurator admittitur in omni caſu quo poteſt ſententia contra abſentem.

3 Procurator quare non poſſit in criminalibus interuenire.

SI clericus contra laicum intentauit crimen ſacrilegii criminaliter & cum admiſſus fuerit laicus per procuratorem ad cauſam uſque ad cõcluſionem incluſiue ueniteꝗ ſententia abſolutoria ferenda pro laico. nõ poteſt ad impediendum ſententiam uel proceſſum procuratoris annullandum opponi contra procuratorem ex eo ꝙ non poſſit procurator in cauſa huiuſmodi admitti. primo ꝙ non ad impediendum ſententiam propter. l. quãuis indubitati. C. ad. l. iuli. de adult. ubi dicitur ꝙ ſententia

1 † abſolutoria poteſt ferri in crimine pro abſente & contra præſentem ergo & in perſonam procuratoris fortiori ratione. facit pro hoc. quia communis opinio habet ꝙ in cauſis in quibus poteſt ſententia ferri contra abſentem poteſt procurator admitti per. l. ſeruum quoque. § publicæ. ff. de procur. ergo idem ſi pro abſente. quia iura ſunt magis extenſiua in fauorem abſentiũ ꝙ in eorum læſionẽ ut. l. abſenti. ff de pœnis. Præterea quia ceſſat ratio qua-

2 re procurator † non poteſt in criminalibus interuenire. ut. l. penul § ad crimen. ff. de publicis iudi. uidelicet ꝙ ſententia eſſet deluſoria quia non poſſet abſens puniri. &c. quæ ratio hic ceſſat. Hanc concluſionem tenet Ia. de Are. in l. quamuis indubitati. C. ad. l. iul. de adult. & per hoc non ob. quod ibi not per Accur. & Cy poſt eum uidelicet ꝙ iſta exceptio opponi poteſt in qualibet parte litis. quod confirmat Io. an. de iudi c. i li. vi. in nouel. quia iſtud intelligit uerum regulariter fallit in caſu ubi iam eſſet in cauſa concluſum & ſententia abſolutoria ferenda eſſet pro abſente. Io. de lig. reſpondit ad rationes. Ac Frã. & Old. in. c. licet. de accuſa. Secundo dixi ꝙ dicta oppoſitio præcedentem proceſſum non annullat. & ſic in glo. l. quamuis alle & Ber. & Io. mo. Archi. & Io. an in dicto c. i. de iudi li. vi. quæ habet ꝙ exceptio iſta eſt dilatoria. & ita determinat Io. an ibidem in nouel ℭ Item dicta concluſio probatur quia non omne crimen ſacrilegii requirit pœnam maiorem. & tamen in his ſolis criminibus dictam pœnam maiorem requirendo habet locum prohibitio. § ad crimen. ſecundum communem gloſ. & doct. opinionẽ. l. ſeruũ quoꝗ § publicæ. § ad crim. &. l. i. ſecũdũ Io. an. ff. quando cauſæ appellationũ per alium exerceri poſſunt & per Bar. & Cy. C. de accu. l. reos. &. de iniure l ſi. l. cet Io. mo. de pœnis & Io. anto prædictus in dictis l Bar in dicto § ad crimen. ubi pleniſſime per eũ de iure uidetur contrarium eſſe uerius maxime per. l. ſi. C. de iniur. coniuncta l. ſi. ff eo ti. & per § ad crimen quæ loquitur indeterminate & § ſed & ea recipiendo uerbum incluſiue ne ibi fruſtra idem uerbum ponatur. dominus Io. de lign. ubi ſupra dicit melius fore dicendum & decidendum ꝙ ſi ea parte accuſati interueniat procurator ꝙ non ualet proceſſus ſed ex parte accuſatoris tunc ualet ut bene uidetur probare. l. ſi C. de iuriiur. quia dicit nedum illuſtres priuilegiatos ut in cauſis iniuriarum per procuratorem ſe defendant. ſed ultra dicit ꝙ nullus alius poteſt ſe defendere in cauſis huiuſmodi per procuratorem ſeu admitti. debet enim hoc reſtringi ad unicam cauſam. l. unica C. de famo hoc eſſet diuinare. & ſi uis ſcire qualem ſolutionem colligit Guil de cuno. ad illam l. & qualiter pulchre ſoluatur dicta. l. qui publicæ. uide Bar. in dicto § ad crimen. ad. l. abſentem. reſpondit dominus Io. & Inno. ꝙ iſta lex loquitur de procuratore quãdo eſt notum iudici uidelicet in delicto contumaciæ ut ibi patet. & in tali ceſſat intentio legis. l. abſentem & habet locum l. quamuis. ff. ad. l. iul de adult. & iſte eſt unus caſus in quo punitur abſens. l. i. ff ſi quis ius. di non ob nam ut loquitur de pœna delicti iudici ignoti quod notum fieri non poteſt niſi parte præſente. Tertius autem caſus in quibus damnatur abſens uide per Bar. in. d. § ad crimen. & præmiſſa intellige in caſu in quo pœna eſt corpori uel perſonæ infligenda. alias ſecus ſecundum prædicta. quia tunc iuris ratio ceſſaret. Io contraria opinione cultores ſunt uidelicet Ia de Are. Guil. de cu. & Ia de Bur. ideo eſt ſecurior. Per præmiſſa poteſt uideri quid ſi ſententia ferenda eſſet condemnatoria diſtinguendo ſecundum gl. & doct. ut ſupra dictum eſt.

Decisio. XXXVIII. alias.454.

Summarium.

Dominus tacite uel expreſſe poteſt factum ſui procuratoris ratificare & idem poterit procurator dominus litis effectus. procur tamen cum poteſtate ſubſtituendi cõſtitutus ſubſtituendo ſimpliciter non ratificat niſi expreſſe antea geſta per ſuum ſubſtitutum.

Epithome.

1 Procurator ad litem habens mandatum ſubſtituendi ſciens alium non expreſſe ſubſtitutum proſequi an ſi poſtea eundem expreſſe ſubſtituat uideatur ratificare acta antea per eum habita.

2 Subſtitutus per procuratorem mandatum habentem cẽſetur a domino conſtitutus.

1 FVit dubitatum utrum procurator † ad cauſam habens mandatum a domino ſubſtituendi ſciẽs Titium ab eo non expreſſe ſubſtitutum agere &

proſequi cauſam tanquam ſuum ſubſtitutum & poſtea ſubſtituendo cã ad eandem cauſam ulterius proſequendam uideatur omnia acta antea per ipſum habita & acti tata ratificaſſe. Et uidebatur aliquibus ꝙ ſic. per. l. ſæpe. ff. de re.iudic. & c. quamuis. eo. ti. cum ſimili & per no. Inno. in. c. ex parte decani. de reſcrip. & c. in præſentia. de procu. quæ omnia loquuntur in ratificatione domini principalis tacita uel expreſſa ergo idem in procuratore qui loco domini habetur. de proc. c. 1. & c. ſi li. vi. Quod dictum omnes domini dicebant procedere & ueritatem continere in procuratore iuris uidelicet qui eſt factus dominus litis. qui ſicut dominus poſſet ratificare tacite & expreſſe geſta & acta per falſum procuratorem nomine tamen ſuo. ita & hic procurator qui nedum loco domini ſed uerus dominus litis poſt li. conte. efficitur. Hinc eſt ꝙ ſine ſpeciali mandato domini ſubſtituere poteſt. Item alius conſtitutus a domino non poſſet ut in. d. c. i. li. vi. in hoc uero conſtituto & uero domino habente ſpeciale mã datum ſubſtituendi. dixerunt domini poſſe procedere & per eum fieri ratificationem expreſſam propter mandatũ ſubſtituendi & clauſulas alias generales in procuratorio poſitioni conſuetas ſed tacitam non niſi poſt li. conteſt. per cũ ar. de reg. iur. ratihabit. li. vi. omnia enim quæ per dictum procuratorem fiunt expreſſe & in mandato ſuo continentur a domino facta cenſentur non ſic in tacita quæ non habet in mandatis & ſic ſecundum omnes do-
2 minos prædicta ratificatio † expreſſa cenſetur facta a domino ac ſi ipſum ſubſtituiſſet. nam omnis per procuratorem ſubſtitutus cenſetur a domino conſtitutus iuxta not. in. c. is qui. & c. ſi duo. de procu. li. vi.

Deciſio. XXXIX. alias. 455.

Summarium.

Dominus ratificat geſta ſeu facta falſi procuratoris ſi eis utatur ſed tutius eſt ſi expreſſe ratificet.

PEr prædictam concluſionem ego poſtea formaueram aliud dubium uidelicet ſi Titius aſſerens ſe procuratorem. Gay nomine ipſius & ipſo præſente & tacente a quadam diffinitiua ſententia contra ipſum Gaiũ lata appellet & iudex deferat. utrum ualeat huiuſmodi appellatio in tantum ꝙ per eum ſuſpẽſa ſit illius ſententiæ executio. & breuiter propter not. p Inno in. d. c. ex parte decani. & c. in præſentia. de reſcri. ſupra in concluſione proxima alle. fuit concluſum per omnes dominos dictam appellationem ualuiſſe & ſuſpẽdiſſe executionem ſententiæ. maxime quia Gaius prædictam cauſam appellationis poſtea met eſt proſecutus & eam alteri auditori committi obtinuit per quæ ſatis de ratihabitione conſtitit quæ retro trahitur & mandato cõparatur. de ſen. ex. cum quis. de reg. iu. ratihabitio li. vi. Mihi tamen uidebatur tutius ꝙ ad tollendum omne dubium & ne poſtea fieret ſuper hoc diſputatio in cancellaria. & ne poſſet impediri executio poſt tertiam ſentẽtiam ꝙ dictus Gaius principalis expreſſe dictum actum geſtũ per Titium falſum procuratorem ſuum expreſſe ratificet quod & factum eſt coram me qui habui cauſam.

Deciſio. XXXX. alias 456.

Summarium.

Procuratorium concernens certas perſonas ad alias non extenditur niſi clauſulæ generales ſubſiſtãt. & ideo ueniens ad cauſam pro ſuo intereſſe habet dominũ principalem ad cauſam uocare ſeu facere uocari.

SI cauſa committatur inter. A &. B &. C. reum & 1
poſſeſſorem in curia præſen & ſeruatis ſeruandis citra tamen concluſionem C. de curia recedat & certum procuratorem ad agendum & defendendum. &c. in
Add. deci. ſupra eo. 13. dicta cauſa conſtituat & poſt hoc. D. ſuperueniens pro 2
ſuo intereſſe petat procedi ad ulteriora in cauſa ad faciendum finem de ſuo intereſſe producit ſtatim omnia iura 3
ſua & facit citari procuratorem dicti C. ad dicendum cõtra qui excipiendo propoſuit ſe non habere mandatum cõtra D ſed cõtra. A. & B. Ex hoc themate inſurgũt tria dubia. Primum utrum in uim primæ commiſſionis obtẽtæ per. A. & B. contra. C. poſſit procedi. cum D. nouiter ſuperueniente contra. C. & ſi dicatur ꝙ ſic utrum omnes termini de ſtilo palacii ſeruari conſueti ſint ſeruandi uel reiterandi inter dictum. C. &. D. uel ſit admittendus dumtaxat in ſtatu in quo cauſam inuenit. Tertium utrũ procurator dicti C. bene excipiat ita ꝙ ſit idem. C. de nouo citandus ad hanc cauſam pendentem inter ipſum. D. & C. Ad primum dicebant aliqui domini & maior pars ꝙ attento ꝙ eſſet cauſa in curia ſemel commiſſa inter dictos primos tres. & ſuper uno & eodem beneficio quæ commiſſiones cões ſunt omnibus uolentibus uenire ad cauſam. iuxta not. Inno. in c. ex conqueſtione. de reſti. ſpo. in uim primæ commiſſionis poſſit procedi etiam inter iſtum. D. & C. ſuperuenientem pro ſuo intereſſe pro quo alle. una no. Innoc. pulcherrima. in. c. ueniens. el. i. de ſpon. quam not Inno. ego. credebam uerã & poſſe intelligi in illo ſuperueniente de nouo ad cauſam non contra primum reum & poſſeſſorem ſed contra actorem uel pro actore illis aſſiſtendo non agendo contra quem intellectum ſiue opinionem meam fuerunt all. duæ decre. in contrarium uidelicet ueniens. de teſt. & c. cum ſuper. de re. iudi. facit cle. conſtitutionem. de elec. & not. in decre. diſpendia §. reus quoque. de reſcrip. li. vi. quas decret. ego inducebam pro me & not. in. c. p. et. g. & c. cum olim. de offi dele. & prædicto. §. reus. qui loquũtur in perſonalibus & non realibus actionibus & loquuntur in reo & non in actore. Et adeo fuit concluſum & conſilium per omnes tutius eſſe nouam commiſſionem cũ poteſtate citandi dictum. C. reum per dictum. D. obtinere quia domini non reputabant mandatum procuratoris C. contra. A. & B ſufficiens contra D. & ſic ceſſat tertiũ dubium. & etiam ſecundum quia tunc expedietur cauſa inter A &. B. & C. &. D. poterit pro ſuo intereſſe a ſententia diffinitiua ſi feratur pro. A. & B appellari, & cauſam appellationis proſequi contra. A & B iuxta. c. cũ ſuper. & ea quæ ibi not. per Inno. ſuperius alle ſed ſi ſic cõtingeret pulcherrimum dubium reſtaret de modo procedendi & ſententiandi contra dictos. A. & B. ſi dictum. D. ad ſe probaret beneficium de quo agitur pertinere. ſed ſuppoſito ꝙ in uim primæ commiſſionis & cum procuratore. C. uel per audientiam contra eum poſſet & deberet procedi ad inſtantiam illius quomodo & qualiter ſit procedendum uidelicet. utrum incipiendus ſit proceſſus a capite. uel ille. D. ſit admittẽdus in eo ſtatu in quo cauſam inuenit. in quo domini erant uarij. aliqui tenentes primum aliqui ſecundum. Primi uero aſſerentes de nouo inchoandum proceſſum. Mouebantur quia mutatis perſonis. & c. c. cum in tua. & c. ueniens. de teſti. nouis enim morbis. & c. de iur. ca. cæterum. tum etiam forte propter obiectus dandos per dictum C. reum & poſſeſſorem contra dictum D. ſuperuenientem de nouo a quibus totaliter excluderetur ſi terminus ad ponendum & articulandum non daretur. & propter hoc fuit determinatum & concluſum per omnes ꝙ aſſignaretur utrique parti terminus competens ad ponendum & articulandum ad dicendum contra articulos & dicendum contra producta Et quamquam opinio iſtorum dominorum ſit æqua tamen ego credo ſecundam opi. magis iuridicam per iura antiqua & noua uidelicet. d. c. ueniens de teſt. ut lit. pen. c. ſi hii contra quos. & cle. i. eo. ti. cum ibi not. & per Inno. in. c. quia uero de iudi. & in. c. dilecti. de excep.

DE HIS QVAE VI METVSVE CAVSA FIVNT.

Summarium.

1 Spoliato non expedit: ꝙ ablata ſibi ſtatim in libello ſpecificet quia probata uiolentia ſtabitur eius iuramento de rebus ablatis & ualore earum.

Deciſio. I. alias. 157.

LIbellans in interdicto unde ui & petẽs bona mobilia & imobilia ſibi p uiolentiã ablata reſti. nõ tenetur ille ſtatim ante lit. cõteſt. ſpecificare dũmodo deducat uiolentiam qua probata

probata ſufficit res ablatas probare per iuramentū. quod no. cau. c. ſi. & no de ꝑdictis in. c. cū dilectus. de or. co. & de reſti. ſpo grauis. & . c. cū ad ſedem. & ibi not. per Inno.

Deciſio. II. alias. 299.

Summarium.

In delatione iuramenti ſecundum formam. c. ſuper eo. q meius cauſa non eſt neceſſaria partis citatio.

LIcet quo ad taxationem rerum ablatarum per iudicem faciendam pars contra quam ipſa taxatio debet fieri ſit citanda. tamen quo ad deferendum iuramentum iuxta formam. c. ſuper eo. quod me. cau. & l. ſi quando. C. unde ui Domini dixerunt partis uocationē non eſſe neceſſariam. licet tutius ſit q fiat. Nam ex quo iuramentum prædictum eſt neceſſarium & de neceſſitate iuris deferendum in odium uiolenti uel doloſi. ut no. in dictis iuribus partis non intereſt ſiue uocetur. ſiue non pro hoc alleg. l. quemadmodum. ff de iureiur. p caſu. ſecus de iuramento in litem uel deciſorio actori deferendum uel reo iuxta formam. c. ſi de iureiuran. tunc enim requiritur partis uocatio quia illorum intereſt & dicere poterit quælibet pars ſibi fore deferendum. & quia etiam una pars poterit alteri referre ut ibi.

DE RESTI. IN INTEGRVM.

Summarium.

Aduerſus tres ſententias conformes non eſt reſtitutio cōcedēda niſi iudici prius cōſtiterit de iniuſtitia earūdē.

Deciſio. I. alias. 2.

ADVERSVS treis diffinitiuas ſententias conformes non eſt danda reſtitutio in integrū niſi prius conſtet auditori de iniuſtitia ſententiarum uel aliqua earūdem. quia alias non cēſetur leſio ſine qua non datur reſtitutio immo antequam audiatur uolens intentare iudiciū reſtitutorium aduerſus treis ſentētias. ſiue interlocutorias ſiue diffinitiuas. primo opus eſt q ſummarie de noua cā doceat propter quam ſit ueriſimile ipſum fore leſum ut. ff de mino. l. minor cū ſua glo faciunt not p hac cōcluſione p Inn. in. c. audit. & . c. cū ex literis. de reſt. in integ.

Deciſio. II. alias. 165.

Summarium.

Quo ad petendum reſtitutionem in integrum aduerſus treis ſententias & probationes omiſſas quadriennium a die ultimæ ſententiæ computatur.

LAtis tribus diffinitiuis ſententijs ſi petitur reſtitutio in integrum aduerſus eas & ad probationes etiā in prima inſtantia omiſſas computabitur quadriēnium datum ad reſtitutionem petendam a die ſententiæ ultimæ & non primæ nec a termino peremptorio ad probandū aſſignato in prima inſtantia quia nec p lapſum huiꝰ peremptorij termini erat cōpleta leſio in probando. nā in ſecunda & etiā in tertia inſtantia non propoſita ppona & non pbata pbabo. p. l. p hanc. C. de tēp. app de ſi. inſtru. cū In. p primā ēt ſententiā non eſt effectualiter pars leſa dūmō ab ea fuerit appellatū q̄ appellatio oēm ipſius effectū ſuſpēdit. de iureiu. c. uenientes ergo & leſionem ſi qua fuerit. ultima. n. ſententia q̄ finē liti imponit eſt q̄ ledit & ſuccedit loco primæ. ergo ab illo tpe incipit currere primo quadriennium datū ad reſtitutione petendā. non ob dictū Inn. & Hoſt. in. c. corā de reſti. in int. & ar. in. c. ij. eo. ti. Io. an. & Pau. in cle. unica qui oēs dicūt & tenēt q non a die ſententiæ latæ ſed a fine termini perēptorij cōputabitur dictū quadriennium qū petitur reſtitutio aduerſus pbationes omiſſas quia dictū Inno. & aliorū intelligitur de ſententia interlocutoria ſup aſſignatione dicti termini peremptorij prolata ut notat Pau. in. d. cle. ſed non loquitur de diffinitiua ſententia poſtea ſecuta p quā effectualiter fuiſſet inducta leſio ſi non fuiſſet appellatione ſuſpenſa. ſed quia fuit ab eo appellatū ſtatus eius illeſus & integer debeat remanere medio tpe. ut in. l. una. §. integer. ff nil in noua app pen & . ff. de pœnis. l. ij § i. ar no. in. c. paſtoralis de app. Præterea ſecūdū Inno. & alios doc. dicta opi. ceſſat qū petitur reſtitutio nedū aduerſus lapſum termini ſed ēt aduerſus ſententiā poſtea ſubſecutā ſic & in ppoſito ergo &c Et ſi utiq; quis uellet pdictā opi pdictorum doc. ſuſtinere oporteret eū facere q p lapſum perēptorij ultimæ inſtantiæ qū nil aliud pars poſſet pducere tunc primo eſſet leſio & inciperet currere quadriennium ſi nulla ſequeretur ſententia. Si uero ſequeretur ſententia illa eſt q̄ ledit ut ſupra dixi. quia uſq; ad concluſionē in cā & ēt poſt ſecundū æquitate rotæ ēt in cā ppbana poſſunt inſtrumenta & literæ pduci nō ob lapſu termini ad pducendū omnia pfixi. ergo nec p lapſum termini nec p concluſionē ſed ſententiā cōpleta eſt leſio ab illo igitur tpe cōputabitur quadriennium reſtitutionis in integrū. Conſilium tamen dictorum dñorū eſt ſanum & tutum q nedū aduerſus probationes omiſſas ſed etiam aduerſus ſententias petatur reſtitutio & tunc ceſſat omnis dubitatio.

Deciſio. III. alias. 9.

Summarium.

In petitione reſtitutionis in integrum pp lapſum fatalium non eſt neceſſaria litis conteſtatio.

Epitome.

1 Litis conteſtatio an in petitione reſtitutionis in integrum propter lapſum fatalium ſit neceſſaria.
2 Litis cōteſtatio an in iudicis officij imploratione pcedat.
3 Litis conteſtatio an in cauſa reductionis ad arbitrium boni uiri ſit neceſſaria.
4 Reſtitutione in integrum petita ſi aduerſarius non compareat proceditur ad diffinitiuam: ſi autem compareat neceſſaria eſt conteſtatio: Procedi non poteſt ad diffinitiuam abſque litis conteſtatione.

SI petatur † reſtitutio in integrū propter lapſum fatalium non eſt neceſſaria litis conteſtatio. Ratio quia non principaliter ſed incidenter petitur. de offi. iud. c. ii. hoc no. Inn. in. c. ſuſcitatis. de reſt. in integ. Sed quid ſi alias ſuper reſtitutione officiū iudicis principaliter intentetur uidetur caſus q ſit lit. conteſtatio. neceſſaria. d. c. ii. Fallit ſecundū Bar ibidē in caſu in autē. ſi oēs C. ſi minor ſe ab hæredita. abſtinet. uidelicet ſi minor petat ſe ſolum reſtitui aduerſus factum ſuum & contra perſonam incertam. de qua materia ſatis diffuſe pertractat Cy. & Butri. qui ponunt pro regula in omni officio non requiri lit. conteſtationem niſi minor petat aduerſus certam perſonam ſe reſtitui ut aliquid ſibi detur uel fiat. ideo ſi expulſus de ſocietate petit ſe reduci non requiritur li. conteſt. ſecundum Iac. de Butri. Odofre. in tract. ſuo de offi. iudi. tenet cum Ber. Spec. titu. de reſti in integ §. ii. in ſi diſtinguit cum contra certam perſonam agitur. Aut ſit abſens per contumaciam & tunc non requiritur li. conteſt. per l. in cauſæ. §. in cauſa cognita. ff. de minor per. d. auten. ſi omnes. Aut nulla partium eſt abſens per contumaciam & tunc. eſt neceſſaria li. conteſt. in. d. c. ii. de offi. iudi. ſupra allegato audiui ſemel in Bononia per dominum Richardum de ſaliceto maximum legiſtam in materia prædicta diſtingui ſic.
2 Aut imploratur † officium iudicis duntaxat reſcindens etiam principaliter. ut quia petitur ſententia contra minorem indefenſum ferri uel contra maiorem abſentem lata reſcindi. ut de procur. c. q̄relam. de re. iudi. cū Bertoldus. de maio. & ob. c. inter quattuor de conſti. eccleſia ſanctæ Mariæ. & tunc non eſt neceſſaria lit. conteſt. Aut imploratur principaliter officium iudicis nedum reſcindens ſed reſciſſorium. utputa quia nedum petitur reſcindi ſententia ſed etiā adiudicari tunc eſt neceſſaria lit. conteſta. & ſic intellexit ſecundā partē. c. ii. de offic. iud. pro qua diſtinctione faciunt no. in ſimili per Inno. in. c. ex literis. ſuper uet. præſentibus de reſt. in integ &c.

¶ Additio in cauſa romanæ reductionis ad arbitrium
boni uiri quæ corã me pendebat. Fuit inter dominos meos
3 dubitatum an lis † eſſet conteſtãda ita ꝙ ea omiſſa ſen-
tentia iudicis reducentis ſit nulla. circa quod conſilia do
minorum fuerunt uaria & diuerſa Nam quidam dixe-
runt ꝙ cum officium iudicis in dicta cauſa principaliter
imploretur ꝙ lis omnino erit conteſtanda. ut in. c. fi. de of
fi iudi. ¶ Alij dixerunt contrarium ſcilicet ꝙ non prin-
cipaliter ſed incidẽter fuit iudicis officium imploratum
ideo conteſtatio non erat neceſſaria. ut in dicto. c. fi. & in
hac opinione ego fui. Nam officium iudicis tunc di-
citur incidenter implorari quando petitur aliquid non
propter ſe ſed propter aliud. uel quando lite pendente il-
lud imperatur. uel ſi petitur propter ſe tamen ratione rei
poſtea habendæ petitur. ex qua petitione petens nihil cõ
ſequitur nec ſibi aliquid iuris acquirit in re. ita notabili-
ter dicit Inno. in dicto. c. fi. ſed in caſu executores teſta-
menti ſe ſentientes grauatos de parua quantitate æſtima
tionis rei pro executione teſtamenti: iudicis officiũ implo
rarunt ut æſtimatio dictæ rei facta per arbitrum ſeu arbi-
tratorem ad iuſtum precium reduceretur & ita reductũ
fuit ex qua reductione nihil noui iuris conſecuti ſunt exe
cutores. igitur incidenter fuit dictum officium implora-
tum & ſic conteſtatio non fuit neceſſaria & poſito ſine ꝓ
iudicio quod fuiſſet principaliter imploratam conſide-
rato ꝙ petens nil ſibi dari uel fieri petit. ſed ſolum ut re-
moueatur obſtaculum ſine cuius remotione ſibi contra
abſentem per miſſionem in poſſeſſionem ex primo & ſe-
cundo decreto conſuli. non poteſt. adhuc dico ꝙ non eſt
neceſſaria litis conteſta. ita tenet Pe. Cy. Butri. & Bar. in
autẽ. ſi omnes hic allegata. Et ideo ſi lata ſententia cõtra
eccleſiam uel minorem nondum executioni mandata
aduerſus quam tanquam leſo & leſus peteret ſe reſtitui
quia eis non poſſet contra actorem abſentem conſuli per
miſſionem in poſſeſſionẽ bonorum ipſius actoris certe in
dicta cauſa procederetur lite non conteſta. ut. l. in cauſa
§. cauſa cognita. ff. de mino & per doctores in dicta autẽ. ſi
oẽs. & in autẽ. qui ſemel. C. quõ & quando. per Spe. ti. de
reſti. in integ. § 1. uer. fi. & per Io. an in dicto. c. fi. cum er-
go dictis executoribus contra dictam dominam agentẽ
& abſentem conſuli non potuiſſet per miſſionẽ in poſſeſ-
ſionẽ cum tantũ peterent ſententiam arbitratoris reduci
ad æquitatẽ & iuſtitiam pretij. merito cõteſtatio nõ fuit
neceſſaria & ſine ea potuit ad ſententiam procedi & ita
puto de iure ſalua ſententia meliori. dominus aũt Bal. in
4 dicta autẽ. ſi omnes. in quarta quæſtione dicit † ꝙ petita
reſtitutione in integrum ſi aduerſarius non comparet pro
ceditur ad diffinitiuam ſententiam. ſed ſi comparet ſem
per eſt neceſſaria conteſtatio. Ego credo ꝙ aut aduerſa-
rius comparet & clarũ eſt ꝙ conteſtatio requiritur. aut
non comparet & tunc ſi poteſt aliter conſuli minori quã
per diffinitiuã. & tunc lite non conteſtata non proceditũ
ſed ſi aliter conſuli non poteſt ut in caſu d. auten. uel quã
do minor petit reſtitutionẽ aduerſus ſententiam nondum
executioni mandatam tunc ſemper lite non conteſtata ꝓ
ceditur quod bene no. Et adde pulchrã limitationẽ Bal.
quæ habetur in repertorio in uerbo reſtitutio. §. v. nec di-
ſtinguit ipſe an petatur aliquid dari uel fieri. pro hac opi.
Spe. facit glo. in c. per uenerabilẽ. qui fil. ſint legit. & l. fi.
§. illud. C. de tempo. appe. ubi in cauſa appellationis ſimi
lis diſtinctio fit an pars ſit præſens uel abſens ſed delato
ſuæ ſententiæ ipſe uidetur minus bene intelligere hæc
uerba an partes ſint præſentes uel non quia nemini du-
bium eſt ꝙ in cauſa appellationis citari debeãt abſentes
qui ſi non uenerint ſunt contumaces & proceditur ad
diffinitiuam contra eos lite non conteſtata. etiam ſi ali-
quid petatur dari uel fieri a parte in negocio principali
licet in appellatione petatur ſolum pronunciari ſenten-
tiam iniquam & bene appellatum & male iudicatum ut
l. eos. C. de app. & ſi compareant tunc præſentes dicun-
tur. ut in dicta autẽ. ſi omnes. & tunc litem conteſtantur
tam in cauſa appellationis quã reſtitutionis. ſed hoc eſt
plus ꝙ eis etiam non comparentibus in cauſa appellatio
nis proceditur ad diffinitiuam etiam ſi aliquid petatur
dari uel fieri a parte ſed in cauſa principali ſi petatur ali-
5 quid dari uel fieri ad diffinitiuã † non proceditur lite nõ
conteſta. ſed ad alia iuris remedia & iſto reſpectu eſt ſpe
ciale in cauſa appellationis. ſed ubi non petitur aliquid
dari uel fieri tunc ad diffinitiuam proceditur abſq; litis
conteſtatione quia per alia iuris remedia actori non pro-
uidetur. Et de hoc eſt caſus in dicta auten. ſi omnes. &
hæc ubi reſtitutio petitur per uiam principalis petitionis.
ſed ubi peteretur incidẽter ſuper occurſis in iudicio non
eſt dubiũ ꝙ litis conteſtatio non eſt neceſſaria quia ſuper
ea non proceditur ordinarie. & debet expediri ita ꝙ prin
cipalis cauſa terminetur infra ſua tempora at cum peti-
tur reſtitutio aduerſus lapſum termini ſecundum Bar. de
ſaliceto in dicta autẽ. ſi omnes. pro quo uide deci. 3. infra
de lit. conteſta.

Deciſio. IIII. alias. 44.

Summarium.

In cauſa reſtitutionis ad appellandum non eſt litis
conteſtatio neceſſaria.

SI in reſtitutione concedenda ad appellandam nõ
eſt neceſſaria litis conteſtatio quia in hijs & alijs
præambulis ſicut in probando infamiam contra il
lum contra quem concedenda eſt citatio perſonalis uel
facienda eſt inquiſitio non eſt ſeruandus iuris ordo. ar.
eorum quæ leg. & not. in. c. qualiter & quando. & c. cum
oporteat. & c. inquiſitionis de accuſa.

Deciſio. V. alias. 77.

Summarium.

Petens ſe reſtitui ad appellandam debet docere ali-
quid de ſuo iure ultra probationem impedimentorum.

NOn ſufficit petere reſtitutionem ad appellandum a
ſententia diffinitiua quæ alias tranſiuit in rem iudi
catam etiam uigore ſpecialis commiſſionis in qua
allegabat impedimenta illa duntaxat probare niſi ali-
qualiter doceat de ſuo intereſſe & leſione. quia poſſet eſ-
ſe ꝙ nullum ius in beneficio haberet ſed ut fructus perci-
peret cauſa prorogandi negocium uellet appellare fru-
ſtratorie & ſic non eſſet audiendus. ti. quæſt. vi non ſolet.
de elec. cum inter. & c. ſtatuimus. li. vi. de accu ſup hijs.
& ibi per Inno. de appel. quorum intereſt. facit etiam ad
hoc not. per Inno. in. c. coram. in fi. & c. tuam ex literis. de
reſti. in integ.

Deciſio. VI. alias. 435.

Summarium.

Petens reſtitutionem in integrum aduerſus tres ſenten
tias latas pro poſſeſſore non tenetur cauere ſecundum
formam. c. ſuſcitata. de reſti. in integ.

Epithome.

1 Victor obtinet expenſas proceſſus & ſententiæ nulla præ
ſtita cautione.
Diſpoſitio. c. ſuſcitata. de reſt. in integrum non procedit
in petitione expenſarum ad quas petens fuit condẽnatus.
2 Cautio quo caſu & quare requiratur in petitione expen-
ſarum in iudicio factarum.

FVit dubitatũ utrũ cautio de qua loquitur. c. ſuſci-
tata de reſti. in integ. habeat locũ qñ petitur ex-
1 penſæ † litis in qbus fuit cõdẽnatus petens reſtitu
tionẽ aduerſus tres ſentẽtias abſolutorias ꝓ poſſeſſore la
tas & nulla alia executio petitur. Et uidebatur ꝙ ſic. quia
petens executionẽ alicuius ſententiæ cõtra quã petit re-
ſtitutio in integrũ tenet cauere idonee hmõi reſtitutionẽ
petenti ante executionẽ ſententiæ de uniuerſis reſtituen
dis q̃ ꝑcepit occaſione hmõi ſentẽtiæ. at in caſu ꝓpoſito
ꝓdictas expenſas ꝑciperet rõne ſentẽtiarũ ꝓ ipſo latarũ
ergo. quia ꝓdictæ expẽſæ nõ ſoluũtur rõne iudicati. Sed
rõne temerariæ uexatiõis ut in. c. calũniã de pœn & in. c.
fi. de dol. & cõtu. cũ ibi not fuit determinatũ cõtrariũ ꝑ
oẽs dños rũ & q̃a ꝓdicta cautio habet locũ in ſnia adiudi
catoria lata ꝓ agẽte ſup aliqua re quã non ipſe ſed aduer
ſarius ante poſſedit & ipe executionis poſſidet. ſi igitur
debet poſſeſſionem dimittere dignũ & iuſtum eſt ut ſibi
caueatur

cauearet in caſum & euentum quo reſtituatur aduerſus ſententiam ꝙ ille nouus poſſeſſor reſtituat uniuerſa. ſecus uero ubi lata eſt ſententia abſolutoria pro poſſeſſore qui ſemper poſſedit rem de qua agitur & eius, poſſeſſione & commodo poſſeſſionis etiam lit. penden. priuari non debuit. ut in. c. i. & . ij. ut lit. pen. ergo. Præterea præſtatio
2 dictæ cautionis † non habet locum niſi quando petens executionem eſt ſuſpectus de dilapidatione uel paupertate ita ꝙ ſi poneretur in poſſeſſionem & alter obtineret reſtitutionem non haberet facultatem reſtituendi percepta & forte per ipſum conſumpta. Secus uero ubi eſſet ſoluendo & ceſſaret prædicta ſuſpitio ſecundum Inno. quæ quidem ſuſpitiones nec fuerunt allegatæ nec propoſitæ in caſu noſtro ergo. &c. Præterea dixerunt domini ſub dubio tamen ꝙ prædicta cautio deberet peti recipi & præſtari coram executore ſententiarum & non coram auditore dato in cauſa reſtitutionis qui non habet exequi ſententiam ſed duntaxat cognoſcere utrum reſtitutio ſit danda aduerſus eam. quod crederem uerum in uoluntaria cautione. ſecus in neceſſaria per quam impediretur proceſſus ſi non præſtaretur tunc enim de iſto præambulo poſſet cognoſcere. per. l. oratio. ff. de ſpon. & . c. præterea. & . c. ex literis. de offi. dele.

Deciſio. VII. alias. 191.

Summarium.

Litis cōteſtatio in cauſa reſtitutionis in integrum principaliter intentata præcludit uiam cognitionis præambulæ. de leſione.

PEt litis cōteſtationē factā in cauſa reſtitutionis in integrū principaliter intentata præcluſa eſt uia cognitionis præambulæ de leſione ſeu iniuſticia ſententiarum aduerſus quas petitur reſtitutio. de qua loquitur Inno. in. c. cum ea literis. & . c. auditis de reſti. in integ. quia illa eſt quædam dilatio quæ ceſſat poſt lit. conteſt. de re iudi. inter monaſterium.

DE ALIENATIONE IVDICII MVTANDI CAVSA FACTA.

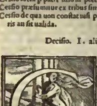
Summarium.

Ceſſio actionis motæ per patrem in filium clericum emancipatum contra laicum ualet.

Epithome.

1 Ceſſio facta p patrē filio in poteſtate cōſtitutū nō ualet
2 Ceſſio præſumitur ex tribus ſimulata.
3 Ceſſio de qua non conſtat niſi per confeſſionem debitoris an ſit ualida.

Deciſio. I. alias. 177.

CESSIO facta per patrem in filium clericū emancipatū contra laicum ualet & tenet quia ſi non deberet ualere hoc eſſet uno de tribus modis aut quia in paterna † poteſtate cōſtitutus & ſic uideretur donare ſibi ipſi quod eſt abſurdū. ff. de cōtrahē.
2 empt. l. ii. & quia tunc non eſſet differentia inter donantē. & recipientē. de iu. patro. p noſtros. de iuſti. c. ſi. quæ ratio ceſſat p emancipationē. aut quia in clericū tanquā in potentiorē q̄ ratio ceſſat p̄ſuppoſito facto ꝙ laicus cōtra quē fiebat ceſſio erat potentior clerico. puta quia dux uel comes. Præterea potioritas hæc ſiue maioritas clerici in hoc caſu tunc ꝓcedit qñ clericus ceſſionarius haberet poteſtatē ſiue ſuperioritatē iuriſdictionalē ſuꝑ laicū contra quē fit ſibi ceſſio prout no. Inno. & Hoſt. de alie. mut. iud cau. fac. c. ii. Præterea Hoſt. in ſum. in ti. de alie. mu. iud. §. ſi. reputat quēlibet laicū potentiorē clerico ex eo quia terribilior. ij. quæſt. vij. ſi quis. & . c. multis eiuſdē cauſæ & quæſtionis. & de immu. eccle. c. clericis laicos. li. vi. aut pp fraudē & p̄ſumptā ſimulationē q̄ ceſſat pp coniunctionē ſanguinis de p̄ſump cū in iuuētute literas. ut no. Inno. & Hoſt. ubi ſupra & ſi dicatur ꝙ forte non ualet ex eo quia facta eſt ut laicus trahatur ad forū eccleſiaſticū contra. c. ii. de alie. mu iudi. reſpondeo ꝙ hoc non pōt dici quia p̄ſupponitur in facto ꝙ dictus filius clericus obtinuit reſcrip. ſiue cōmiſſionē cōtra laicū ante quācunq; ceſſionē ſibi factā per patrē & fecerat eū citari. p̄terea ratio fraudis p̄dictā. c. ij. ceſſaret qñ clericus ceſſionarius uel laicus cedēs non auderēt nec poſſent p̄dictū laicū corā ſuo iudice laico conuenire facit in rōne. c. ſtatutum de reſcrip. § cum uero. li vj.

2 ℭ Additio. Ceſſio † p̄ſumitur ſimulata ex tribus. Primo ex paruitate p̄cij quia tūc in eo ꝙ excedit p̄ciū p̄ſumitur ſimulata. Secundo ex defectu tituli ceſſionis & tunc in totum p̄ſumitur ſimulata. ut quia nullus titulus poſitus eſt in inſtrumēto. Tertio quando eſt pro parte uendita & pro parte donata ℭ Quæro quando ceſſio ſit uere ſimulata glo. in. l. i. C de acti. & obli. Reſpondet quādo omne cōmodū et incōmodū uere ſpectat ad cedentē. licet ex ſerie & forma ceſſionis uideatur ſpectare ad ceſſionariū. ut. C. plus uale. quod agitur. per totū. ſ one ꝙ notarius dixit in inſtrumento ceſſionis ꝙ Titius ceſſit actiones p centū aureis non aliter ſpecificato titulo in inſtrumēto. an tūc ceſſio uicietur Aliqui dicunt ꝙ requiritur ꝙ expreſſe titulus exprimatur ut not. in. l. per diuerſas. & . l. ab anaſtaſio. C. man. Bar. tenet ꝙ ſufficit tacitus. quia titulus nil aliud eſt q̄ cauſa ut. l. iij. §. ex plurimis. ff. de acqui. poſſ. unde ſi notarius diceret talis ceſſit. pro centū ſatis appareret de cā pp præciū adiectū de centū per quod demōſtrat ꝙ cauſa emptionis ceſſio facta fuit. l. i. C. de præd. curio li. x. Spe. in ti. de ceſſi. actio. & Io. an. poſt eum in addi tenet ꝙ nō ſufficit tacitus niſi exprimatur in principio inſtrumenti quia nō ſufficit p̄ſumptio ubi requiritur expreſſio. Bal. ſtat. cū Bart. & putat ceſſionē tenere. pro quo adducit glo. no. ad hæc in l apud celſum §. ſi cū legitima. ff de doli excep. & eſt glo parua & uide glo. in. l. i. C. ne liceat poten. Itē p̄ſumitur ſimulata ceſſio ſi facta eſt clerico a laico cōtra laicū. maxime in regione in qua cōſueuerūt fieri tales ceſſiones in fraudē. Et ꝙ talis ceſſio præſumitur ſimulata, probat tex in. c. ex parte. de alie. iudi. mu. cau fac. ibi dum dicit. extat odioſe quod ex fonte cupiditatis uidetur procedere ſecundum Pet. & Abb. in d. c. ex parte in diſtinctionibus ſuis.

3 ℭ Deinde quæro utrum ceſſio † debiti de quo non cōſtat niſi p cōfeſſionē debitoris ualeat. & uidetur ꝙ nō quia debet apparere realiter de debito & numerata pecunia nō p ſolā cōfeſſionē debitoris ut eſt tex. in. l. ab anaſtaſio. ꝑ ill. in uerbo. re ipſa. & iſta eſt cōis ſententia doc. uidelicet Ia. de bell. & Ia. but. Ia. de are. Ray. & Bar. qui ita cōſuluerūt ut refert Bart. & Bal. in. d. l. p diuerſas. licet ipſe ibi non ſequatur eos qñ appareret cōfeſſio de p̄cio æquiualenti. ſecus ſi nō eſſet p̄ciū equiualens ſecūdū eū quia tunc eſſent duæ ſuſpitiones. ſed ego pro nunc nō recederē a cōi opi. doct. tā illuſtriū q cōſuluerunt ut dixi ſuperius. Itē q̄ro an ceſſio actionū facta ex cauſa donationis adiecta cā pro meritis & ſeruitijs impēſis ualeat meritis & ſeruicijs p ceſſionarium nō probatis & uidetur ꝙ nō quia ceſſante cā non debet tenere ceſſio. l. ſub p̄textu C. de ſacr. ſan. ec l. ſi quaſi. ff. de pigno. act. Itē & fortius quia donatio q̄ eſt cā ceſſionis nō eſt ſimplex & mera ut in. d. l. i. in fi. ſ. o. facta ob cām puta pp ſeruitia. ergo. &c. In cōtrariū facit quia in ꝑall. li. i. reprobatur ceſſio p quā poſſit p̄ſumi ꝙ ceſſionarius ſit redēptor litis quia id qđ dat ob ceſſionē nō æquiualet actioni ſed in themate noſtro nihil ē datū ob hāc ceſſionē nec ſeruicia ob hāc cām facta. ex quo ſequitur ꝙ litis redēptor nō pōt p̄ſumi. & ſic ceſſat regula. d. l. i. Secūdo quia iſta uerba p meritis & ſeruitijs nō faciūt deſinere eſſe donationē ut not. in. l. donatione C. de collat nā & ſimplices donationes q̄ fiūt non cōiūctis pſonis fiūt uel ut amicitia capteſ uel pp merita p̄terita. ergo licet exprimatur donatio nō uiciatur q̄a uerba ad maiorē corroborationē exprimūtur & ſic nō debēt operari cōtrariū ut. C. de iure. calū. lib. ij. ad fi immo potius contractum iuſtificare. ut. ff. de dona. l. aquilius. & ita teneo, licet Bar. aliter ſentiat.

Deciſio. II. alias.179.

Summarium.

Actiones reales cedi poſſunt per non poſſidentem.

Epithome.

1 Dominium an tranſeat in ceſſionarium per ſolam ceſ-
ſionem.
2 Ceſſionarius an poſſit in tẽtare rei uendicationem ea iu
re ſibi ceſſo.
3 Ceſſionarius an utili uel directa actione agere ualeat.

ACtiones reales cedi poſſunt etiam per non poſſi
dẽtem de hoc allega pro caſu l.certi.C.de hæ-
2 re uel acti.uend.cum ibi not ſed nunquid † p
huiuſmodi ceſſionem tranſit dominium in ceſſionarium
domini dubitabant.& Spec.in ti.de ceſ.acti. § 1 uer. nem
quid ſi mihi cedis tenet ꝙ non.quia potior uidetur ceſſio
facta actionis quam rei.ff de in.do.l ſi ſpõſalibus.§ 1 ꝑ-
terea nemo dat quod non habet 1. quæſt vij. dayber-
tum de iurepa.c ꝙ autem.ſed cedens huiuſmodi actio-
nem nullum dominium habuit in re ꝙ non tranſit ſine
traditione ut in l in traditionibus.C.de pac.ff.de acqui.
poſ l.quemadmodum.&.l.qui uniuerſas.ergo non plus
iuris potuit in alium transferre quam ipſe habuit.de do-
na.inter uir.& u.c.e. nuper. Io.an.in addi.Spec.ubi ſu-
pra dicit ꝙ doct.non dubitabant quin ea ceſſione rei,uẽ
ditionis tranſeat dominium ut nota.in.l.plane.ff.famil.
2 her. ¶ Sed utrum ceſſionarius † poſſit agere & inten-
tare rei uendicationem ex iure ſibi ceſſo dicit fore dubiũ.
& uidentur innuere ꝙ ſic contra poſſidentem rem ceſ-
ſam contra non poſſidentem uend.alle.diſtinc glo l. fi.
C de hære uel actio uidelicet an cedat competentem &
nil agit an competituram & ualet & illam intentabit qñ
alius inciperet poſſidere & ſic cedenti & ceſſionario cũ
petit tunc actio dicit ſubſequenter ꝙ quidã Abbas Gal-
liæ in regula pro poſſeſſore.de regu iur.li.vi reddit ratio
nem quare translato dominio tranſit actio in rem & non
econtra.quia dominium eſt cauſa uenditionis ipſius rei.
ff de rei uen l in rem actio ſed rei uendicatio non eſt cau
ſa dominij ſed procedit ex dominio abſurdum autem eſ
ſet ꝙ principale ſequeretur acceſſorium.alle de uul. &
pupil ſubſti l.ex pupillari & qui.mo.pig uel. hipo.ſol l.
lucius & cuius contrarium eſt iuridicum & regulare.eo.
ti e.acceſſorium li.vi.cum concor.ſubſequenter ibidem
dominus Io.an.dicit dominum ſuum in legibus diſputaſ
ſe hanc quæſtionem uidelicet an habens rei uendicatio-
nem ceſſam a domino contra poſſeſſorem bene petat rẽ
iure dominij & facit ad dubium tactum in relationibus
per dominum Robertum circa materiam prędictam ui
delicet utrum ceſſionarius cui ceſſæ ſunt actiones reales
agendo ꝑ rebus ſibi ceſſis iure dominij uel quaſi uideatr
intentare utilẽ uel directã actionẽ in quo uero ꝓpoſita p
do. Io.an.ubi ſupra dicit dñm ſuũ in legibus in ſua diſpu
tatione poſt Dy tenuiſſe huiuſmodi ceſſionariũ poſſe ꝓ-
ponere directã rei uendicationẽ nomine cedentis . & niſi
utatur iure cedentis ſuccũberet in directa obtinebit aũt ſi
intentat utilẽ nomine ſuo cũ prædicta.l.ſi C.de hær.uel
acti uen.id permittat.dicens ergo rẽ ad ſe pertinere iure
dominij uerã cãm.allegat.loquendo de utili. ſubdit ꝙ ſi
non exprimat in libello an proponat directam nomine ce
dentis an utilẽ nomine proprio ponderabuntur uerba li-
belli.& ſi in eo innititur iuri actoris ut ſupra dictũ eſt.
dicetur intentare directã nomine cedentis.ſi uero ſuo iu-
ri innititur & ſuo dominio quia dicit rẽ ad ſe ſpectare iu
re dominij tunc uidetur utilẽ nomine ſuo ꝓpoſuiſſe ut ſic
ex narratione libelli id recipiatur.ex quo ſequi poſſit con
dẽnatio ff de eden l 1.nec uerba libelli debent eſſe ſup-
flua ſi poſſunt aliquid operari C.de præſcrip.offer.l.fi.
nec ob.uerbum ſimpliciter poſitũ quia intelligitur de di-
recto ff.ſi ager uec.pet.l.1 §.1. & not ff de euic.l.minor.
§.1 quia illud procedit in illo qui ſuo dominio tantũ põt
uti.ſed is põt uti ſuo & alterius dominio ſimpliciter aũt
ꝓponendo intelligitur de ſuo.& dicit ꝙ quæſtio dominij
ſic incipit ego q habeo &c & ꝑ iſta intelligas ne decipia
ris dictũ Spec.poſitũ in ti de procu § ſequitur uidere.&
uer.ſed nunquid agens.uidelicet ꝙ ceſſionarius ſimpli-
citer agendo uidetur intentare directam.alleg.ff.de pet.
hære.l.nec ullã.§ itẽ ſciens.&.ff.de reli & ſump.fu.l.ii.
& dictã l.plane.ff famil her.Ber.Io.an.&.Io mo.in.c.
abbate ſane.dicunt etiã in dubio ſi quis dicat ſe Domi-
3 niũ habere intelligitur de directo.qñ † aũt is cui ceſſio fa
cta eſt agit utili uel directa remittit Spe.ubi ſupra ad Ho.
in ſum.ti.de ceſſio.ſub ti.de alleg.mu.iudi §.ſi.ubi dicit
Hoſti.in prin.ꝙ in ceſſionibus trãſeunt actiones directæ.
& ideo ceſſionarius põt illas intentare nomine ſuo.ſed ſi
actiones emãtur cõpetunt utiles.In fine uero dicit ꝙ ſi ce
dens habebit directã ceſſionarius ẽt ꝓponat directã ſi uti
lẽ ꝓponat utilẽ.&c & hoc dictũ allegaui in cõſilijs ma-
ior pars ẽt legiſtarũ.ſ.Dy.Guil.de cu.Ia.de beluiſo quos
Bar recitat & cũ eis concor.in l.ſi nullũ.alias ſi mater.§.
eadẽ ff de excep rei iudi tenent & dicunt expreſſe ꝙ ap
pellatione dominij in libello expreſſe continetur & uenit
utile dominiũ & probant p.d.§ eandẽ ibi nã in qualicũqꝫ
&c & p l.ſed & ſi pignori.§ Itẽ ſi numerus ff.de iureiu.
& p.l quibus diebus §.dñs ff de cõdi inde.&.l. ſtipula-
tio iſta.§.huius.de uer.obli.de quo p Ci. inſt.de acti.§.al-
le & p Ia.de beluiſo in autẽ.de litigioſis.glo.uero.in.d §.
eandẽ & Pe de bellapertica tenent cõtrariũ prout ẽt ibi
recitat Bar.& all.pro ſe l ſi cũ argentũ.§ ſi fundũ ff. de
excep rei iudi & quia uerbũ dominij intelligitur de dire-
cto ut in.l.1.§.qui in ꝑpetuũ.ff.ſi ager uect ad quã rñdẽt
ut ſupra ꝓ hac parte alleg.ẽt dñs Egidius notã dñi Iac.
de Butr.in l.emptor.C.de hære uel acti.uen.&.l.qui ſti-
pẽdia.C.de proc.ubi ſecundũ eũ tenet & dicit expreſſe
ꝙ nunqꝫ quis cẽſetur uelle agere actione ceſſa niſi de ceſ
ſione faciat mẽtionẽ.& plures alias rõnes idẽ dñs Egidi.
pro hac parte induxit.ſed finaliter cũ alijs dñis & ꝑſer-
tim cũ Bar.remãſit.Sed ut quidã domini dicebant cedẽs
in caſu noſtro nõ potuit proponere directã nec utilẽ. dire
ctã non.quia cedẽs rẽ nunqꝫ poſſidebat & ſic dñm nũqꝫ
habebat.utilẽ nõ.quia ceſſionarius nunqꝫ tenuit nec poſ
ſedit publicianã nõ quia ut pręditur in facto ex iuſto titu
lo cedẽs & ceſſionarius dominiũ ꝑtendebant & quia ceſ
ſionarius & ẽt cedens nunqꝫ poſſidebant.Et ſic quia uſu
capere nõ poterãt ſic nec publicianã intẽtare.Ad hoc re
ſpõdebãt quia ꝓdictus ceſſionarius petebat bona ſibi ceſ
ſa iure dominij.uel quaſi & petebat eã meliori mõ & for
ma quibus de iure poterat & debebat.& quia ẽt oẽs actio
nes reales & ꝑſonales ẽt cõpetentes cedenti dedit & ceſ-
ſit ac tranſtulit in ceſſionariũ meliori mõ & forma.&c.ꝙ
ueniebat omnis modus ſiue actio utilis huic ceſſionario:
ſub dicto uerbo uel quaſi nã utilis ẽt cedi põt.ut not Spe
cu ti de ceſ bon.§ 1 uer.ſed nũquid is cui cõpetit. uerba
enim reſcripti ſæpe impropriantur in libello ſiue mõ po-
ſtea agendi.ut not. Inno.in c.epiſcopi.de re.eccleſiæ nõ
alie Intentã etiam directam & probans in utili bene ob
tinebit.ar.eorum quæ leg.& not in.c. examinata. de iu-
di.Pro quo etiam facit dictum Specu.titu. de ſententia.
§ qualiter uer quid ſi lis. Dixit etiam dominus Nicola.
quod licet ius ex quo oritur publ.ciana quaſi dominium
appelletur.ut § aliæ.ſuperius allega.tamen non per hoc
ſequitur quin ius competens ceſſionario quaſi domi-
nium ualeat appellari.& ſi non quaſi dominium dire-
ctum tamen quaſi dominium utile per not.Cy in.l.ſi.C.
de hære uel acti.uendi. poſt.Pet.de belui uerbum enim
quaſi notat improprietatem ueritati contrariam ſimilitu
dinariam.ff.ſolu.mat.l.ſi cum dotem.in fine. modo qui
actionem habet ad rem quaſi rem habere dicitur ut l.
qui actione.ff.de regul.iur . ſed ceſſionarius iſte habet
actionem ad habendum hoc dominium.nec de iure. ca-
nonico eſt curandum de nomine actionis.dummodo ex
forma libelli & alijs actitatis in cauſa poſſit conſtare de
intentione agentis . de iudi.c dilecti . Et in hoc domini
finaliter remanſerunt quod reciperetur id quod magis
utile foret & expediret pro intentione agentis quæ ma-
gis debet conſiderari quam uerba.de ver ſigni præterea.
& cap. intelligentia.uerba enim libelli in fauorem libel-
lantis latam recipiunt interpretationem.ut l. ſolent.ff.
de iudic.& l inter ſtipulantem . §. ſtichus. ff. de uerbo.
oblig.

DE

DE IVDICIIS.

Summarium.

Curator datus ad litem pupilli non tenetur facere inuentarium.

Deciſio. I. alias.45.

CVrator datus ad litem pupillo non tenetur facere inuentarium per rationes quas ponit Spec.titu.de actore ab uniuerſitate uel curatore deputato.§.1.uer.puberes.

Deciſio. II. alias.46.

Summarium.

Diſpoſitio.c.ſi annum de iudi.li.vi.procedit.In cauſa decimarum competentium laico ex priuilegio, decimæ poſſunt præſcribi non ius decimandi.

CAp ſi annū.de iudi.li.vi.habet.locū in laico maiore quatuordecim annis defendente. decimas ſibi ut prætenditur ex preuilegio apoſtolico debitas & ante Lateranen.concilium in feudum conceſſas propter uerba textus ibi & alijs cauſis ſpiritualibus & dependentibus ab eiſdem. Sed nulli dubium quin decimæ ſunt ſpirituales.& dependētia.ſunt fructus decimarū.ut not.Io.mo.ibidem expreſſe.qui bene poſſunt cadere in laicum & etiā præſcribi.licet ius decimandi non.ut not. de præſcr.cauſamq́.& de deci. quāuis per.B.& ſic fuit determinatum poſt relationes meas in cauſa Dertuſen.

Deciſio. III. alias. 50.

Summarium.

Fit computatio annorum domini a natiuitate non a circuncīſione.

A Natiuitate domini. &c. abipſo die Natiuitatis Ieſu Chriſti & non a die circumciſionis eſt cōputādus & inchoādus in Romana curia annus.

Deciſio. IIII. alias.108.

Summarium.

Annus ab incarnatione domini poſt menſem martij incipit ſecundum curſum Franciæ & Angliæ.

SEcundum curſum Angliæ & Franciæ annus incarnationis dominicæ non incipit poſt annum natiuitatis ſicut ſecundum curſum roman curiæ.ſed poſt menſem martij concurrunt ſub eodem numero tam annus a natiuitate præcedens quam annus incarnationis ſubſequens.

Deciſio. V. alias.119.

Summarium.

In abſentia procuratoris etiam cauſa recreationis & ad breue tempus per audientiam proceditur & ualet proceſſus.

IN abſentia procuratoris cauſarum tranſeuntium ad anagniam uel alium locum non exiſtentem de ſuburbis cur. Ro.etiam ſi papa ibidem cum dominus cardinalibus reſideat procedi poterit per audientiam facta fide de abſentia antedicta. Idem uoluerunt domini obſeruare in teſtibus aſſaturis illuc tranſeuntibus recepto & præſtito prius per eos iuramento q̄ ea de cauſa non recedant & in breui non ſunt reuerſuri ne copia probationum pereat & curſus cauſarum impediatur quia probationes non ſunt anguſtandæ ut lite non conteſta.c. quoniam.de teſti.c.albericus.&.c. ſignificauit.

Deciſio. VI. alias.175.

Summarium.

Commiſſio impetrata per filiumfamilias in patria poteſtate conſtitutum quia non eſt niſi quædam diſtributio ualet.

Epithome.

1 Commiſſio impetrata per excommunicatum & per quē cunque inhabilem ualet.

2 Prohibitio patris facta filio de non agendo ſiue in iudicio procedendo non dicitur habere perpetuam cauſam prohibitionis.

3 Exceptio excommunicationis an in audientia contradictarū admittatur contra impētrantem.

COmmiſſio impetrata in cu. per filiumfamilias in patria poteſtate conſtitutum ſine conſenſu patris & in cauſa prophana ualet maxime ſi ille filius ante li.conteſt.emancipetur & emancipatus de conſenſu patris in bonis in quibus patri non quæritur uſufructus agat per illud generale quia non refert per quem preces imperatori offerantur C.de prect.impe of.l uniuerſi.Præterea quia huiuſmodi impetratio † in cur. non eſt niſi quædam diſtributio. hinc eſt q̄ ualet commiſſio impetrata per excommunicatum per non habentem mādatum & per quemcunq́ etiam inhabilem ita q̄.c.ipſo iure.&.c.nonnulli.de reſcrip.non uendicant ſibi locum in curia.immo ſecundū aliquos dominos filiusfamilias non eſt inhabilis de per ſe ratione patriæ poteſtatis ad impetrandum.quia nō eſt ſimpliciter prohibitus impetrare uel agere immo reperio q̄ in omnibus pro alio & per ſe in caſibus in quibus ſibi competit ius agendi agere poteſt & in iudicio cōparere.immo & in oībus caſibus cōueniri ut.l.filiusfamilias.§.ſed & ipſe.ff.de pro.&.ff de act.&.obl.l.ſi filius in ſecundo reſpon. de procura.c.non inuiſte.&.c.qui generaliter.li.vi.nec miru.quia cōtrahit & quaſi cōtrahit nominibus ut.l.tā ex cōtractibus.ff.de iudi.& in iudicijs quaſi contrahimus. ut.l.iij §. idem ſcribit.ff. de 2 pecu.& de iudi.c.ſi.ſed licet prohibeatur † agere ſiue in iudicio comparere ſine conſenſu patris.ut in.l.cum non ſolum.§.neceſſitatē.C.de bo.quæ libe.tamen huiuſmodi prohibitio non habet perpetuam cauſam prohibitionis. quia ſuperueniente conſenſu ualebit iudicium cū eo agitatum.& in multis caſibus ualet ſine cōſenſu patris ut.in c.ſi annum.de iud.li.vi quod quidem iudiciū incipit p litis conteſtationē quæ eſt exordium litis de offi.deleg. ſuper quæſtionū & quia ante litem conteſtatā quis non cenſetur agere ſed agere uelle.ut.l.amplius rē rat. haber.ff.& ideo dātur induciæ deliberatoriæ.an quis uelit cedere uel cōtendere.de procu.dilectus.de dilat.c.1.&.ii q̄ſt.iij.c.offeratur.& quia reſcripti impetratio non eſt actus iudicialis ſed extraiudicialis . ut not.Inno.in.c.quoniam de probat.& probat.c.nonnulli &.c.ſi.de reſcrip.quia bene ualent agitata per filiumfamilias. ſicut not.Iaco.de Butr.de procuratore conſtituto a minore & iudicio habito cum illo quod ſit ualidum ipſo iure in.l.non eo minus.ff.de minor.Facit pro præmiſſis quia non reperitur ius inhabilitans & edictū non eſt de permiſſorijs:ſed potius prohibitorijs ergo intelligitur eſſe permiſſum.ff.ex qui.cau.ma.l.i.de ſpon.c.cum apud.quid enim ſcitur dum commiſſio per filiumfamilias impetratur qualiter agetur an ex Caſtrenſi uel quaſi ? an ex conſenſu uel ſine ? & hoc eſt fortius argumentum quia ſufficit quod interueniat iſte conſenſus.ergo non requiritur quod ante impetrationem commiſſionis præcedat.nec.ob.c.nōnulli.de reſcript.quia hic pro alio non imperrat ſed pro ſeipſo.

¶ Ex quo inferebatur alia concluſio quod ſi filiusfamilias ante emancipationem ad agendum in certa cauſa in qua nondum ius agendi habere poterat procuratorem conſtituerit & poſtea emancipatus fuerit & ius agendi & conſenſum patris obtinuerit quod proceſſus habitus cum tali procuratore eſt ualidus & bonus per eadem motiua.

Additio. Compoſ. in.cap.nonnulli. hic allega. quod 3 curia † practicat quod in audientia contradictarum non admittitur excommunicationis exceptio contra impetrantem niſi probetur per literas & opponatur per

Infra de appel lat.de.60.&16

illum contra quem impetratur. Etiam ſi pro eo lata eſſet ſententia excommunicationis. non admittatur oppoſitio niſi timeat præiudicium literarum aliquod in futurum. Quo caſu ſufficit præſtare cautionem de non utendo literis contra eum.

Deciſio. VII. alias. 178.

Summarium.

Emancipatio facta de clerico per patrem coram iudice laico qui eſt iudex patris ualet.

Epithome.

1 Emacipatio eſt actus patris & non filij.
2 Emancipatio uocatur præmium ſiue donum.
3 Iudex laicus debet adiri in caſu quo laicus donat uel alienat uel ſe clerico obligat & econuerſo.
4 Delegatus papæ poteſt dare curatorem in cauſa quæ coram eo uertitur.

* Emācipatio add. Eg. deci. De foro. cōp. dec. 6.

EMancipatio * facta de clerico per patrem coram 1
iudice laico & ipſo auctorizante eſt ualida. & licet lex dicat q; emancipatio debeat fieri per iudicem competentem. C. de emanci. l. 1. Iudex competens in hoc caſu cenſetur iudex ipſius patris agen-
1 tis & emancipantis. quæ quidem emancipatio † eſt actus ipſius patris & non filij ut in dicta l. 1. ergo eſt ſolennizanda a iudice patris & nō a iudice filij. Facit q; a ius patriæ poteſtatis eſt a p̄ſtate ſeculari & non eccleſiaſtica introductum. ut inſti. de patria po. in princi. & quia actus huiuſmodi ex ſola uoluntate patris procedit pro qua explenda ſiue auctorizanda adhibet iudicem ſuum proprium & non filij: ſicut dicitur in ſimili de alienatione ſiue unione fienda alicuius eccleſiæ ſiue rei eccleſiſticæ alicui p̄lato ſubiectæ alteri eccleſiæ uel perſonæ extra ciuitatem uel diœceſim rei alienandæ ſiue eccleſiæ uniendæ conſtituta qui huiuſmodi alienationē ſeu unionē auctorizabit ille utique ſub cuius poteſtate & iuriſdictione res alienandæ uel uniendæ conſiſtunt. prout le. & not. de re. eccle. non alie. c. dudum. li. vi. & in clem. c. ſi una eo. ti. & melius. xvij. quæſt. iij in uenditionibus. in glo. ſic in propoſito iudex illius uolentis liberare filium ſuum de patria poteſtate huic liberationi auctoritatem præſtabit. nec ob illud generale q; actor debet ſequi forum rei. de fo. compe. c. cum ſit. quia illud procedit in contentioſis & quando iudicium redditur in initium. ſecus in uoluntarijs & extraiudicialibus actibus ut hic. Pro quo facit optime dictum. Inno. de renunc. q; in dubijs q; ille recipit renunciationem beneficij a uolente renunciare qui poſſet ipſum inuitum deſtituere. ſed ubi filius poſſet petere per iudicē patrem compelli ad emancipandum in caſibus apud iudicem patris agendum foret. ut l. iuris ordinem. C. de iur. om. iud. & de fo. competen. c. ſi clericus laicū. ergo. &c. ſi dicas econtra q; poſſet apud iudicem filij in caſibus dic' utrumq; poſſe per no. Cy. in. l. ſi p̄diū C. de prædi. minor. quæ optime facit ad hanc concluſionē. &c. nec ob. c. ſi annū de iudic. ubi qn̄ agitur per minorem xiiij. annis. iudex eccleſiaſticus dabit curatorem ad litem & non ſecularis quia hoc euenit nedum ratione perſonæ ſed etiā rei eccleſiaſticæ ſuper qua laicus nullam habet diſpoſitionem. de conſti. c. eccleſia ſanctæ Mariæ. de re. eccle. non alie. c. ſi. Præterea ibi etiam filius ſine conſenſu patris & etiam in patria poteſtate conſtitus agere poteſt. ad quid ergo haberetur recurſus ad iudicē patris cum ſine eo iudiciū ſiue actus expleri poſſit ſecus autem in propoſito caſu. ergo. nec ob. c. ſi iudex. de ſen. exc. ubi iudex eccleſiaſticus cognoſcit an captus uel detentus p iudicem laicum ſit clericus uel ne: quia hoc euenit rōne poſſeſſionis clericatus in qua captus clericus reperitur licet negetur. uel q; a hæc eſt cā mere eccleſiaſtica uidelicet cognoſcere de clericatu: ſicut cognoſcere de legitimatione filiorū cuius cognitio dūtaxat ſpectat ad iudicem eccleſiaſticū & non ſecularē. de or. cogni. c. tuā. qui fil. ſint le. c. cauſam. & c. lator. Præterea exēptio clericorū tēdit ad libertatē corū. de fo. cōpe. c. nullus. ſed huiuſmodi emancipatio non derogat huic libertati ſi corā laico fiat immo etiam auget. ergo.

℣ Additio. Vbi de patria poteſtate loquitur & ſic de iure
2 re patris † quod habet in filium adimendo & in ipſum ſi
liuu præmiū conferendo. emancipatio. n. uocatur p̄miū ſiue donum. l. ij. l. cum oportet. §. cum aut. C. de bo. quæ li. & l. penul. C. de bo. ma. iudex enim illius qui confert præmium non qui eū ſuſcipit uidetur adeundus ſup auctoritate præſtanda & maxime in hoc caſu in quo canones nō multū curāt de patria poteſtate & de ſuis effectib.

℣ Alia Additio. Hic uero de uinculo ſeu nexu patriæ poteſtatis dirimendo tractatur & ſic de iure perſonæ clerici quo ad ſtatum temporalem. non ſpiritualem.

℣ Alia additio. Ex hac deciſione & allegatis in ea poteſt decidi quæſtio quæ coram me incidenter mota fuit in
3 cauſa Pragen. uidelicet q; ſi laicus † uult donare clerico ultra ſummam quingentorum aureorum. & idem ſi laicus minor uult alienare clerico uel ſe ei ſolenniter obligare q; iudex ipſius laici non clerici in prædictis caſibus erit adeundus ſuper inſinuatione uel auctoritate præſtanda & econuerſo ſi clericus uellet laico ſic donare alienare uel ſe obligare q; iudex ipſius clerici ſuper inſinuatione uel auctoritate debebit adiri. quia agenti actum iſtis caſibus non recipientis auctoritas impertitur. Et ex prædictis etiam quæritur ſi clericus minor tanquam actor litigat coram iudice ſeculari: an dictus iudex poterit ſibi donare curatorem ad lites uel dari debet per epiſcopū ſuū. Oldra. quæſt. li. vi. & Spec. in ti. de curatore tenet q; quilibet etiam iudex delegatus dare pōt. & refert quod Ia. de Are. dicit q; debet dari a iudice illius loci ubi cauſa uertitur. ut. l. 1. C. ubi pe. tu. Pro hoc facit. l. ſi longius. ff. de iudi. In contrarium facit. C. de admi. tu. l. ſi. §. 1. ubi dicitur recurrendum eſſe ad iudicem competentem. ſ. ad eum coram quo lis uertitur. Pro hoc facit. c. ſi. de iud. li. vi. ubi dicit ſpeciale in delegato papæ ut dare poſſit curatorem in cauſa quæ coram eo uertitur. Oldra. ibi diſtinguit. quia aut loquitur in procuratore generali. & eū ille uideatur datus ad omnes cauſas ut. l. qui habet. §. ſi. ff. de tutelis. Dico q; debet dari a ſuo iudice & habebit effectū datio ad quo lites quæ agitarentur etiā extra territorium iudicis qui dedit eum ad ſimilitudinem tutoris qui datus a ſuo iudice adminiſtrat bona ubicunq; ſita. ut not. de excu. tu. l. propter litem. §. licet. Aut loquimur de curatore dato ad unam litem tantum & tunc debet dari ab illo ubi cauſa tractatur: dum tamen ſit caſus talis cui competat de iure ſicut conſueuit dici in prorogatione in. l. 1. C. de iur. om. iud. Pro hoc adducit præall. c. ſi annum. in prin. ubi dicit de ſuo loquitur ſimpliciter ad lites. ubi dicit de dato ad illam cauſam tantum. & uide quod no. Inno. in. c. petitio. de procur. & an in bonis patrimonialibus in clericis pupillis habeat locum tractatus tutelarum & laicus poſſit eſſe eius tutor teſtamentarius legitimus uel datiuus cogita: dubium facit quia tutela eſt poteſtas in capite libero & datur principaliter perſonæ ſed non uidetur permiſſa datio de laicis & perſonis eccleſiaſticis nec in bonis ipſorum quæ gaudent eodem priuilegio cum bonis eccleſiarum. ut. c. decernimus de iudi. & de vi. & hon. cle. c. ſi. nec clerici uidentur cogendi ſuſcipere tutelas niſi tantum legitimas ſi noluerint ut not. in auten. præsbiteros C. de epi. & cleri. & . lxxvj. di. peruenit & uide quod not. Bal. in. l. generaliter. circa fi. C. de epiſ. & cleri.

Deciſio. VIII. alias. 221.

Summarium.

Monialis & præſertim canonica regularis poteſt agere & defendere habentem adminiſtrationem & procuratorem conſtituere pro ſuis adminiſtrationibus.

MOniales & præſertim canonicæ regulares habētes aliqua officia ſeu adminiſtrationes in monaſterio ſiue extra diſtincta poſſunt agere & defendere ac procuratorem conſtituere pro ſuis officiis & adminiſtrationibus ac iuribus & rebus earundem ſicut dicitur & leg. de quocunque religioſo. de Reſcript. ed. cen. & c. 1. in cle. eod. titu. per Guil. de mon. laud. Pro hoc facit not. per Inno. in. c. cum dilecta. de Reſcript. in prin. ubi dicit q; moniales poſſunt agere per procuratorē

in cauſa

in cauſa electionis nomine ſuo & eodem modo ſi de crimine ageretur quem recitando Archi.idem tenet in.c.ij. in fin.de iudi.libro ſexto.

Deciſio. I X.alias.222.

Summarium.

Senes videlicet octogenarij valetudinarij & adeo debiles quod equitare non poſſunt a perſonali comparitione excuſantur ad quam tenentur ſenes robuſti & valentes laborare.

SEnes videlicet octogenarij valetudinarij & adeo debiles quod non valent equitare a perſonali comparitione excuſantur ar.not.in.c. querelam.de procura.vt li.non conteſt.c.qm̃ frequẽter.&.iij.q q iij ver, item ſi quis ſe iniuriam.per Ioan.an.&.v.q.iij. ſi ægrotãs per eundem & Arch.& Hoſti.in ſum.de teſt.rog.§ j.ver. excipiũtur.Senes vero & robuſti ac potentes ad laborandum non excuſantur.quia hæc duo coniunctim requirũtur quod ſint ſenes & valetudinarij qui etiam a veniendo ad iudicium cauſa perhibendi teſtimonium excuſantur pro quorum teſtimonio erit mittendum ad eos. de teſti. c.ſi quis teſtium.

Deciſio. X. alias.305.

Summarium.

Monachus contra ſuum abbatem poteſt agere pro alimentis in futurum ſibi præſtandis ſed non pro ſubtractis.

MOnachus profeſſus contra ſuum abbatem pro alimentis ſibi ſubtractis agere non poteſt per regulam Dolo petit &c. ſed pro ſibi miniſtrandis in futurum bene poteſt agere. prout le.& not de accu.c. ex parte.& faciunt pro primo dicto no.per Io.mo.in.ca. cordi.de appel.lib.vj.ſuper.uer.impenſ.in ſi.glo.

Deciſio. X I.alias.334.

Summarium.

Pro defenſa monaſterij vel abbatis ſui etiam ſine mandato monachus agere poteſt & etiam pro cõfirmatione electionis prædicti ſui abbatis.

MOnachus poteſt agere ſine mandato * pro ſuo abbate ad inſtantiam principis vt prætendebatur in facto per epiſcopum priuatu & capto ac incarcerato vt liberetur a carceribus vel reſtituatur ad regimẽ abbatiæ Ratio.nam ſi agere poteſt pro electione abbatis confirmanda.de reſcriptis c.cum dilecta. de conſueta.c.cum dilectus.de re iudi.c.ad proband.multo fortius pro iam confirmatu & iniuſte priuatu reſtituendu.ar. de accu.c.ad petitionem. Præterea ſi quilibet clericus poteſt & debet etiam alijs clericis contradicentibus bona eccleſiæ male alienata repoſcere. vt de re.eccleſiæ non alie. ſi quis præſbiterorum.&.c.hoc conſultiſſimo.lib.vj. multo fortius perſonam alienatã & a prælatura remotã. xij.q.ij præcipimus.de pœ.& remiſſ.ea.cum infirmitas. hæc autem actio tẽdit ad vtilitatem monaſterii immo ad defenſam pro qua quilibet de eccleſia admittitur ſine mãdato.de teſti.c.cum olim.& ibi per Inno.&.xxxj.di.Nicena.in ſi.per Archi.Pro qua concluſione faciunt optime no.per Inno.de re iudi.c. cum I,&,A, verumtamen tutius eſſet quod prædictus monachus de licentia epiſcopi ageret etiam in caſu antedicto ſecundum Inno.ibidẽ.

*Sine mandato Monachus poteſt agere in iudiciu ſine licentia abbatis quandu eſt in ſtudio de conſenſu abbatis cauſa ſtudendi vide glo. & Bart.in.l. ſi lõgius.§. ſi filius in ſi.ff.de iudi. vide in.ca.ex parte tua ɖ accu. & in ca ij. ne cle.vel mo. li.vj bal.i an. habita.vj. colum.C. ne ſi pro pa.

Deciſio. X I I. alias.335.

Summarium.

Monachus agens pro defenſa monaſterij vel abbatis ſeu pro confirmatione electionis ipſius debet habere expenſas per auditorem taxandas ſecundum qualitatẽ perſonæ valorem monaſterij & æſtimationem cauſæ.

EX hoc etiam inferebatur alia cõcluſio ꝙ ex quo prædictus monachus proſequitur vtilitatem monaſterii agendu præmiſſa ſuper hoc aliquali ſummaria cauſæ cognitione ꝙ debet habere alimenta & expenſas ſuis a monaſterio quas & quæ auditor æſtimabit ſecundum qualitatem perſonæ & valorem bonorum ac redditum monaſterii ar.iurium vulgarium.de accu.ex parte &.c.olim.in ſi.de elec.c.vt prætentæ.&.c. cum non deceat.lib.vj.

Deciſio. X I I I. alias.388.

Summarium.

Dominus poteſt agere pro oppreſſionibus turbationibus & iniurijs ſubditorum tendentibus in perniciem ſuæ iuriſdictionis:non tamen pro commodis eorum priuatis.

PRæpoſitus ſeu quiuis alius dominus habẽs ſubditos vel colonos proprios poteſt agere contra epiſcopum talia exactionantem ſeu vel ſpoliantem turbañ aut moleſtañ eoſdem actione iniuriarum & pro ſuo intereſſe.hoc verũ dicebant domini dummodo præmiſſa fierent in odium & iniuriam prædicti præpoſiti. ſecus vero ſi in odium ſubditi vel coloni ſecundum Innoc.& Hoſti.in. c.dilectis.de appel.& hoc idem not.per Ioann. an.in c.auctoritate.de priui.in glo.ſi.li.vj. Faciunt etiam pro hac concluſione not.per Arc & Ioann.an.in nouel. de re iudi.c.ad apoſtolicæ.& per Guil.de mon.laud.& Gie.de reli & vene.ſanc.in.c.j.in princ in cle.& in Speti.de appel.§.j & §.quis poſſit.in fin.℄ Ex quo inſurrexit aliud dubium videlicet vtrum idem præpoſitus vel dominus poſſet agere in iudicio pro rebus ablatis eiſdẽ ſuis ſubditis vel colonis vel damno eis illato emendando. Et breuiter fuit determinatum quod non per not. dictorum doc.vbi ſupra quorũ ratio eſt iſta.quia domini non intereſt nec eſt legitimus procurator ſubditi Præterea ſi hoc dominus poſſet ſuo iure petere. ergo & eadem ratione pactum facere de non petendo.quia cuilibet licitum eſt renũciare iuri ſuo. vij q.j.quam periculoſum.de regula.c. ad apoſtolicam.& hoc eſſet abſonũ dicere quod dictus dominus poſſet renunciare ius ſubditi.ergo.

Infra eodem. in an.j.

Deciſio. X I I I I. alias.433.

Summarium.

In decimis ſiue petantur de iure ſiue de conſuetudine per perſonas eccleſiaſticas a perſonis eccleſiaſticis ſemper habet locum clem.diſpendioſam.de iudi.ſecus ſi agatur inter laicos.

Epithome.

1 Diſpoſitio cle.diſpendioſam procedit ſolum inter eccleſiaſticos.
2 Decimæ debentur de iure cõmuni & Diuino clericis.

FVit dubitatum vtrum ſi agatur inter præpoſitum alicuius eccleſiæ cathedralis quæ de conſuetudine legitime præſcripta a tantu tempore cuius initij memoria &c.& epiſcopum eiuſdem eccleſiæ qui tam de iure communi quam de conſue.vt ſupra prætendunt ad ſe decimas prædiales & reales certarum poſſeſſionum agrorum villarum ſitarum in diœce.eiuſdem epiſcopi ad
1 ſe pertinere haberet locum clem.† diſpendioſam. de iudi.& dubium facit diuerſitas opinionũ doct.in eadẽ cle. nam & Ioan.an.& Pau. videntur tenere expreſſe quod ſic.Zenz.& Guil.de mon.lau.tenent contrarium in decimis:quæ non de iure cõmuni vel Diuino ſed iure conſuetudinario debentur.at in caſu noſtro vterq; prætendit decimas ad ſe pertinere.ergo &c.Præterea tex.clem. prædictæ loquitur de decimis ad quarum præſtationem quis poteſt compelli per cenſuram eccleſiaſticam monitione præmiſſa & ſic videtur tantũ locum habere cum agitur contra debitores decimarum.at in caſu noſtro agitur contra duos competitores ſuper iure percipiendi a tertio & non ab alterutro.ergo &c.Breuiter oẽs domini dixerunt opinionem glo.ordi.præſtantiorẽ & ſemper ſic fuiſſe ob-

ſeruatum in rota & hoc ea ratione nam non eſt dubium a quin decimæ † eccleſiaſticæ & ſpirituales debentur clericis de iure cõmuni & diuino vt in.xvj q.vij omnes decimæ:&.ca.reuertimini.vj.q.j.& quaſi per totam illã quæſtionem & de deci c.tua nobis &.c.a nobis & quaſi per totum. Sed quibus clericis debẽtur ſuper hoc iura diuerſimode ſtatuerunt.vt in dicta cauſa & quæſtione in dicto ti.de deci.ſed conſtat quod ad decimas tanquam ad ſpirituales vna eccleſia præſcribit contra aliam ita quod vni eccleſiæ ex conſuetudine lõginqua legitime præſcripta debentur & non alteri.vt expreſſe probatur de præſcrip.c.de quarta & de deci c.ij.li.vj.ergo qualitercunq; agatur de iure percipiendi decimas eccleſiaſticas alias de iure communi debitas clericis ſemper habet locũ cle. prædicta ſecus vero ſi ageretur inter laicos etiam de decimis eccleſiaſticis.ad quarum præſtationem nullus poſſet per cen eccleſiaſticam compelli & propter hoc fuit illud expreſſum in dicta clem.& ſic fuit obtentum & concluſum.

Deciſio. X V. alias.464.

Summarium.

Iudex domicilij originis delicti & rei de qua agitur citare poteſt ſuos ſubditos extra territorium exiſtentes.& talis citacio aliquando perſonam afficit: aliquando bona tantum ſecundum diſtinctionem hic poſitam.

SI quæritur vtrum iudex poſſit citare ſubditum extra territorium exiſtentem: Diſtingues.aut loquitur de iudice generali vt domicilii vel originis.& tunc aut ſubditus latitat.aut nõ primo modo citatio arctat eũ vt ſi infra territorium latitaret.hoc tenet Innoc.ſupra de capt.c.j.Secundo caſu tenet citatio vt afficiat bona dummodo fiat ad domum vel eccleſiam patet de cle. nõ reſi. ex tunc cum concor.non autem perſonam.vt ſupra de conſti.c.ij.li.vj.cum concor.Aut de iudice ſingulari vel rei de qua eſt quæſtio vel contractus vel delicti.Primo caſu citatio non tenet vt arctet perſonaliter citatum ſed vt contra eum procedatur ſuper re illa vt lite.non conteſta, quoniam.§.in alijs.& de do.& contu.c.prout. Secundo caſu etiam non tenet niſi in hoc quod procedatur ſecundum formam.c.romana.§ contrahentes.de fo.compe.li.vj.Tertio caſu diſtingue aut crimen eſt graue & etiam citatio citatum non arctat.ſed habet locum remiſſio per.§.ſi quis vero in auten vt nulli iudici.vt hic. Aut eſt leue & etiam nec tenet citatio nec habet locum remiſſio ꝑpter.§.ſi fiet.ergo citatio per iudicem vbi moratur ad requiſitionem iudicis delicti & arctabatur perſonaliter ita quod ſententia in eũ poſtea lata tenet.facit ſupra de priuile.c.j.li vj.de hoc.iij.q.vj.c.j & per Innoc.& Hoſti.de fo.compe.licet.de conſti.c.j.li vj.&c.

Deciſio. X V I. alias.476.

Summarium.

Auditor cui eſt commiſſum quod decernat citationẽ perſonalem ſi reppererit diffamatũ de contentis.in commiſſione non recipiet probationes de bona fama.nec admittet procuratorem allegantem cauſas abſentiæ ſuæ ſine ſpeciali mandato.

AVditor cui eſt cõmiſſum quod ſi reperiat aliquos de contentis.in commiſſione ſibi directa publice diffamatos decernat contra eos citationem perſonalem & quod ſub huiuſmodi infamia teſtes recipiat non obſtante.hoc abſq; alio mandato ſpeciali etiam ad inſtantiam procuratoris huiuſmodi citandorum generaliter deputati ad cauſas poteſt recipere teſtes ſuper bona fama ratio duplex eſt.quia iſta eſt extraiudicialis informatio.ideo hanc receptionem facere poteſt vt ſupra. Secunda ratio.quia natura huiuſmodi cauſæ perſonam procuratoris non admittit. & fuerat ante deciſum per tres concordes interlocutorias vt dicebat dominus Valhardus auditor. Item tenent domini quod ſi talis procurator vellet allegare cauſas abſentiæ non admitteretur.non obſtante. l.ſeruum quoque.§.publice ff.de procurato. intelligitur de procuratore habente ſpeciale mãdatum ad huiuſmodi excuſationes ſeu cauſas abſentiæ proponendum & ꝓcuratore poſt citationem deſtinato ad hoc ſpecialiter.q̃a poſt executionem huiuſmodi & eius reportationem ſunt talia allegãda.quia exceptio actionem præſupponit cũ ſit eius excluſio.ff.de excep.l.ij.de hoc ſolet ſemper ſpecialis commiſſio impetrari.

Deciſio. X V I I. alias.477.

Summarium.

Proceſſus factus per executorem ſententiæ contra intruſum licet de intruſione non cognouerit valet.

SI executor eidem p. datus contra a. vigore dictarum literarum narrantium a. fuiſſe tam lite pendente quã poſt ſententiam intruſum nõ facta inquiſitione de veritate dictorum narratorum proceſſit monendo eum ſub pœnis excommunicationis ipſo facto latis quod a poſſeſſione infra ſex dies deſiſteret.& propter hoc fuit appellatum & cauſa appellationis commiſſa auditori proceſſus huiuſmodi non potuerat repugnari ex eo quod cauſarum cognitionem non præmiſit: dummodo tamen eorum auditori poſtea de veritate conſtet.ſummitur fundamentũ ex not. Inno de præſump.dudum.& Pau in clemẽ j.de offi dele & not.Pau.de conceſ.præben.cum et quem.in cleio. Mouit etiam dominos quia vbi executor habet recipere partes cognitionis in aliquo caſu non venit ex natura executionis ſed potius a natura exceptionis oppoſitæ per partem.vt patet ex lectura.Inno.ff.de re iudi l. admonet.§.ſi ſuper rebus & in.c de cætero.& in.c.cum ſuper.de re iudi.per Inno. Itẽ mouit.quia aſſignatio termini ſex dierum habebat cognitionem tacitam licet non expreſſam.ſi non veniret in termino allegaturus rationes & cauſas quare non debet fieri executio contra eum.ſicut enim veniret infra terminum ad opponendum:ita & venire potuit ad allegandum cauſas in contrariũ ſi quas habebat de do.& contu.cum dilecti.

DE LIBELLI OBLATIONE.

Summarium.

Libellus & articuli in actione iniuriarum etiam ciuiliter intentata debent taliter ſpecificari quod pars per illa certificari & teſtes deſuper deponere poſſint.

Deciſio. I. alias.39.

IN actione iniuriarum* licet agatur ciuiliter: tamen requiritur ſpecificatio talis in libellis & articulis q̃ pars poſſit certificari & teſtes deponere.ſed non tanta quanta in obiectibus q̃ ſunt plus odioſi. Pro hoc dicto alle.tex.in c.tuæ.de procur & not.Innoc.in.c. accipimus. de purga. ca. faciunt etiam notata de ſpecificatione criminum contra teſtes.quæ licet probentur:tamen pœna ordinaria nõ puniuntur vt in.c cum dilectus ordi.cog.de dicta ſpecificatione notatur in.c.ex parte.ade.de teſti.& co.in.c.præſentium.li.vj.& ibi de hoc.

Infra. de accuſ.j.

* Iniuriarum attende ad cõſi.Soci 146.n. 13.14. primo. vol & in conſ. 109. num.2.in tertio vol.Iaſ. in.l.edita.C.de eden.

Deciſio. I I. alias.272.

Summarium.

Libello oblato in cauſa criminali etiam ciuiliter concludenti citatus perſonaliter ſi comparet rũdere tenetur.

LIcet contra perſonaliter citatũ detur libellus concludens ciuiliter in criminali: nihilominus tali libello ſic citatus ſi comparet tenetur reſpondere.& ſi non comparet poteſt excommunicari. Ratio. quia ne

dum

dum propter pœnam ordinariam ſibi pro crimine inſligendam vel cauſam in qua non poterit interuenire procurator quis perſonaliter citatur. ſed etiam propter enormitatem criminis & ſcădali ea hoc euenit in partibus & ad terrorem illorum aliorum ne ſimilia perpetrentur. & quia forte non poteſt ita plene conſtare nec probari per teſtes de facto ſicut per ſuam reſponſionem & confeſſionem: ideirco ad reſpondendum prædicto libello debuit perſonaliter venire iuxta mandatum papæ. ex multis enim & diuerſis cauſis citationes perſonales conceduntur. de iudic. c. j. in fi. li. vj. & eo ti. c. j. in clem. & quandocunq; & ex quacunq; cauſa quis perſonaliter citatur non ſufficit mittere procuratorem. de maio. & obe. c. fi. de do. & contu. c. dilecti. de dila. c. expoſuit. & ibi per Ber.

Deciſio. III. alias. 315.

Summarium.

Libellus in quo aliquis dicit rem ſuam fuiſſe licet non dicat nunc ſuam eſſe procedit.

Epithome.

1 Præſumptio an poſſit libellum validare.
2 Verborum extenſio non habet locum in cōfeſſionibus.

1 SI in libello † narrē fundum ad me pertinuiſſe & pertinere conſueuiſſe petens illum mihi adiudicari valet huiuſmodi libellus licet in narratione illius non dixerim & pertinere &c. ratio. quia ſufficit quod libellus procedat ex præſumptionibus vt in l. eius. §. lucius. ff. de his quæ in frau. cre. not. Innoc. in c. ij. de libel. obla. nec obſ. quædam no. Ci. alle. in contrarium. in l. edita. C. de edē. in iij. q. & glo. ac dictum Bar. ff. de confeſ. l. certum. qa illa intelliguntur vbi in libello petuntur quæ ſignificanter abnegat omnem hic vero ſecus quia petit præſentem adiu
2 dicationem nec ob glo. in l. certum. quia loquitur † in cōfeſſione quæ non reſpicit verborum extenſionem. quia præiudicaret confitenti quod non eſt veriſimile procedere ex eius mente. ſed nos loquimur in libello qui capit extenſionem & latam interpretationem in fauorem libellātis. vt. l. ſolemus ff. de iudi. & l. inter ſtipulantem § ſtichum ff. de ver. obli. & de cau. poſſ. & propri. c. cū eccleſia. nec ob. lea ſi adulterii. §. idem pollioni vbi non ſufficit error exiſtens etiam notorius niſi allegetur. Facit. c. accedens. vt li. non conteſt quia allegari videtur quia tales & ſimiles præſumptiones ex quibus oritur in libello vel exceptionibus exprimantur per dictum. §. Lucius. vt no. Bar. in d. §. idem pollioni.

DE LITIS CONTESTATIONE.

Summarium.

In cā appellationis interpoſitæ a diffinitiua vna parte præſente nō eſt neceſſaria litis cōteſtatio. ſecus ſi vtraq;.

Epithome.

1 Litis conteſtatio in cauſa appellationis interpoſitæ a diffinitiua an & quādo ſit neceſſaria.
2 Litis conteſtatio an ſemper ſit in cauſis neceſſaria.
3 Receptio teſtium lite non conteſtata ſuper libello partis producentis an ſit valida.
4 Litis conteſtatio non fit quando a diffinitiua ſententia appellatur.

Deciſio. I. alias. 8.

* Appellationis adde. deci. 7. infra eo. ti.

1 FVit dubitatum vtrum in cauſa † appellationis *interpoſitæ a diffinitiua eſſet neceſſaria litis conteſta. Et videbatur quod nō. quia nō eſt neceſſarius libellus ſecundum Inno. in c. cum contingat. de of. deleg. ſuper quo debet fieri lit. conteſt. vt. iij q. iij. offeratur. & de lit. conteſta. c. vno. de electi. c. dudū. ſi igitur non detur libellus ergo nec erit litis conteſtatio neceſſaria. Præterea aut lis eſt cōteſta. in principali cauſa aut non. ſi non: eſt nulla ſententia quia caret fundamento. vt lit. non conteſt. in rubro & nigro. ergo ab ea nō eſt neceſſarium appellari. de re iudi. c. j. ſi vero lis fuerit conteſtata in principali cauſa hoc videtur ſufficere in cauſa appellationis. qa licet ſint diuerſæ inſtantiæ tamen eadem cauſa eſt. de fide inſtru. c. cū Ioannes de iur. calum. c. ij. li. vj. vbi Archi. tenet libellū neceſſarium & per conſequens litis conteſtationem neceſſariam in cauſa appellationis remittit ad Spe. ti. de libel. concep. §. nunc dicendum. ver. ſed nunquid in cauſa appellationis. vbi dicit Spec. dominum cle. iiij. ita mandaſſe ſeruari auditoribus. Hoſti. etiam in ſumma ti. de appella. §. quis ſit effectus dicit vbi appellatur a diffinit. non datur libellus parti niſi ſit contumax. quia tunc proceditur lite. non conteſt. vt in c. per tuas. de appella. Per quā decre. dicebant & concludebant omnes domini quod ſi vna pars vocatur. per iudicem ad reſpondendum libello & lit. conteſt. ſuper eo & per contumaciā ſe abſentat poſſe procedi lit. non conteſtata dummodo ſemel in cauſa fuerit conteſtata & hoc ſiue præſens fuerit in curia ſiue abſens quia eadem eſt ratio vtrobique. & ſic intelligitur not. Inno. in dicto cap. cum contingat & probatur C. de temp. app. l. ſi. § illud. aut pars non eſt abſens per contu. & tunc ſiue ſit in curia ſiue extra procedi non poteſt lite non conteſt & ſic procedet contrarius intellectus. c. interpoſita. in fi. & Ar. & Spe. vbi ſupra Simile quod not. ſpe. de of. iud. quo imploratur reſtitutio in integrum de reſti. in inte. §. ij. in fi. Et facit quod tres ſunt inſtantiæ & non cauſæ ad materiam. vide not. in c. raynaldus. de teſta. p Bre. & Ioā. an. in nouel. dominus In. in dicto c. per tuas.
2 volebat diſtinguere † ſicut diſtinxit Guil. in c. prout. de do. & contu. & in c. ſæpe de appel. quia aut liquet aut liquere poteſt de cauſa ſtatim pro tunc proceditur lite. nō conteſtata & alias non teneas diſtinctionem ſuperius poſitam quæ tutior eſt. ¶ Ex quo inſurrexit aliud dubiū: ſi a ſententia abſolutionis lata pro reo in cauſa iniuriarū per vtranque partem appellatur & in cauſa appellationis per ambas partes dātur libelli appellatorij puta vnaquæque partium quæ habuit ſententiam pro ſe in prima inſtātia petat eam confirmari aliam infirmari & in termino aſſignato vtrique ad reſpondendum libello hinc inde & lit. conteſt. ſuper eiſdem ambæ partes lite cōteſtata ſuper libello duntaxat confirmatorio & non ſuper alio & pars illa ſuper cuius libello non fuit lis conteſt. producat teſtes ſuper articulis ex materia libelli ſui deſcendentibus probantibus clare intentionem ſuam ita quod ſententia veniebat ferenda pro ipſo: dubitaui ego qui habui cauſam in
3 ſecunda inſtantia vtrum † valeret receptio teſtium prædictorum ad effectum ſentētiæ ferendæ pro ipſo. Et videbatur mihi quod non. quia lite. non conteſtata ſuper libello partis illos produxerat per rubrum & nigrum vt lit. nō conteſt per totum tum etiam per ſuperius in ſupra proxima concluſione dicta & allegata. Fuit determinatum & concluſum per omnes dominos meos contrariū. quia fuit lis conteſt. in prima inſtantia legitime tunc ſuper libello dato tunc per iſtum qui tunc propter defectum probationis ſuccubuit, & nunc quia legitime intentionem ſuam probauit debet obtinere. tum etiam quia libelli erant contradictorij & ambo appellatorij ita quod ſecundum aliquos hoc ſolum videbatur ſufficere pro lit. cōteſtata Pro quo fuit allegatum. c. oblatæ. in fi. de appel. & quod no. Inno. in c. ea inſinuatione. de procura. circa finem. tum etiam quia ex quo fuit aſſignatus terminus vtrique parti ad reſpondendum libello hinc inde & lit. conteſtandum. ſuper illo ſi vna pars omiſit litem conteſtari vel non petijt imputet ſibi & poterat procedi lit. non conteſt in eius contu. per c. per tuas. de appel & C. de temp. app. l. vlt. quæ ratio ſumme mihi placuiſſet & placeret ſi teſtes fuiſſent producti contra omittentem lit. conteſtationem et pro illo qui fuit lit. conteſtatus. ſed totum econtra fuit factum. ergo videbatur quod totus proceſſus nihil valuerit habitus coram me. Verūtamen propter dicta motiua dominorum & concordiam & conſilia ego tuli ſententiam infirmatoriam primo ex nouiter actitatis coram me nihil eidem adiudicando condēnationem tamen expenſarū omittendo, a qua ſententia iterum per vtranque partem fuit appellatum & per me delatum & in tertia inſtantia lite. conteſt. ſententia confirmata & ſuppleta.

4 ℭ Addicio Tu dic melius ꝙ quando a diffinitiua † ſentẽtia appellatur in cauſa appellationis non ſit lit.conteſtatio etiam vtraq; parte præſente. Ratio eſt. quia in tali cã articulus de iuſtitia apellationis non eſt ſeparatus a negocio principali. & ideo ſufficit litis conteſtatio facta in cã principali coram iudice qui de principali cognouit. Vbi non appellatur ab interlocutoria tunc bene ſit lit.conteſtatio ſuper articulo appellationis aut ſuper grauamine & libellus offertur ſecundum Gof.in.d.c.per tuas.& idẽ tenet Ioan.an.in.c.raynaldus.de teſta.plus etiam dicit.d.Pe.de Peruſio.in.c.interpoſita.de appella.quod etiam lite non conteſt ſuper appellationis articulo nec etiã ſuper principali poteſt in cauſa appellationis ad ſententiã procedi.& ſi iuſtificata fuerit appellatio ab interlocutoria non poterit ſuper principali ad ſententiam procedi niſi ſuper eo ſit facta conteſtatio.& ita intelligitur ſecundum eum.d.c.per tuas. Quid ſi agatur cauſa nullitatis ſententiæ an poſſit eo modo procedi quo proceditur in cauſa appellationis? Dic quod ſic vt in c.in noſtra.in gl. ſi de procur.facit quod no. Abb.in.c.cũm.de reſcriptis.

Deciſio. I I. alias.11.

Summarium.

Si pars rea negat narrata in libello prout narrantur vera eſſe & petita prout petuntur fieri non debere lit.conte. facta cenſetur abſq; eo ꝙ dicat animo litem conteſtãdi.

Epithome.

1 Litis conteſtatio quibus verbis ſit.
2 Reſpondens narratis in libello videtur litem conteſtari licet non intendat.
3 Narratio an & quo caſu pro petitione vel conteſtatione habeatur.
4 Conteſtatio dicitur ab animo rei dependere.

1 SI pars rea reſpondendo libello † negat narrata prout narrantur & dicat petita fieri non debere ſi non addat & dicat animo lit.conte. fuit dubitatum vtrũ per huiuſmodi reſponſionem fuerit lis conteſt. Et breuiter finaliter fuit determinatum & concluſum quod ſic per. l.rem nõ nouam C.de iudi.et per l.ij.C.de iur.cal.§.patroni.de li.conte c.vnico de elec.du.tum.el.ij & not.per Spe ti.de lit.conte.§.j.ver quod ſi proponuntur. vbi hãc quæſtionem pertractando eam ſic decidit, immo interdum ſufficit reſpondere narratis in libello licet non petitioni.prout le.& no.in.c vnico de lit.conteſt in nouel.ꝑ Ioa an.nec iuuaret proteſtatio facta in contrarium.vide licet quod per huiuſmodi reſponſionem non intenderet litem conteſtari prout le.& no in.ca ſollicitudinem de appel.nec mirum quia prædicta iura loquuntur ſimpliciter & talem animi expreſſionem non requirunt. facit quia præſumitur quod quis verbo non exprimat quod in mente non cogitauit.ff de ſup le.l.in ambiguo.de reg.iur.in obſcuris lib vj.alioquin ſimili ratione in contractibus in vltimis voluntatibus priuilegijs & reſcrip.non valeret ꝙ fieret niſi adderetur huiuſmodi animi expreſſio quod eſſet abſurdum. Pro qua concluſione faciunt ea quæ le.& no in.c.intelligentia &.c.præterea.de ver ſig.

ℭ Additio.in quo petitio continetur ſi autem in libello fieret ſola narratio abſq; petitione & concluſione tunc ꝑ reſponſionem nõ intelligeretur conteſtatio facta fallit in papa coram quo ſola narratio facta & reſponſio ad eam ſecuta induceret cõteſtationem quia eius præſentia ſupplet omnem defectum. quod eſt notãdum ſecundum do. in.c.vnico de lit.conte.

Alia additio. Hoc verum quando iudex & aduerſarius diſſentiunt preſtationi. ſi autem cõſentirent tacite vel expreſſe tunc ſit conteſtatio. quia conteſtatio dependet ab animo rei. vt in auten.de exhi.reis.§.illod quo animo caret qui ſic proteſtatur & ab ipſa proteſtatione recedere non videtur per expreſſionem verborum habentium inducere conteſtationem quia proteſtatio in principio litis facta videtur in quolibet actu iudicij repetita dummodo actus ſequens fiat in continenti. ſecus ſi ex interuallo ſecundum quod no. in regula in generali & regula exceptionem.de re.iur.li.vj. Et ex hac ratione cõcluditur quod etiam ſi iudex & aduerſarius non conſentiunt proteſtatio ut conteſtatio impeditur per dictam proteſtationem.cuius contrarium viſus ſum voluiſſe. ſupra in principio huius apoſtillæ.

ℭ Alia additio. Iſta ratio poſſet in contrarium retorqueri ſcilicet quod non eſt veriſimile quod quis mente gerat aliud quam id quod verbis expreſſit quia verba ſunt notæ earũ quæ ſunt in animo paſſionum. de ſpõ.c.ex literis.&.c.intelligentia.&.c.præterea.de ver.ſigni.

Deciſio. I I I. alias.54.

Summarium.

Litis conteſtatio non eſt neceſſaria cum agitur ad declarandum quem incidiſſe canonem latæ ſententiæ per iniectionem manuum in clericum.

SI petatur quis per ordinarium declarari incidiſſe canonem Si quis ſuadente.a vij.q.iiij.quia percuſſit clericum ad finem quod denunciaretur publice excommunicatus & euitaretur a chriſtifidelibus non requiritur litis conteſtatio quia licet ordinarius qui eſt executor canonis debeat parte vocata & cum cauſæ cognitione ſummarie procedere & de hoc inquirere vt le.& no.de cen. præſenti.de pœnis c.j.ſuper ver.cõmode. & in.c.ſe ſuper ver conſtiterit.per Ioa.an.& Pan.tum quia hic nihil petitur adiudicari vel auferri.tum etiam quia petitur executio ſententiæ iam latæ per canonem. tum etiam propter periculum animæ.ſ.communionis.tum etiã quia vbi proceditur ſummarie nulla requiritur li.cõteſtatio Pro quo ulle.no.per Inno.in.c.ſi.de offi.iudi.& in.c.ad noſtram. de iureiur.& in c.ſacro de ſen.exe.& no.in.ca.quoniam frequenter.§.in alijs.vt li non conteſta.&.c.tuæ.per Ber. Spe.tamen tenet contrarium quod etiam in ſummaria cognitione requiritur li.conteſta.ti. de offi.iudi.§.ſi.ver.ſed quæritur.

Deciſio. I I I I. alias.88.

Summarium.

Litis conteſtationi & alijs ſubſtantialibus iudicij partes nequeunt renunciare litis conteſtatio eſt exordiũ & ſubſtantiale iudicij.

IN cauſa in qua ſeruandus eſt ordo iuris & li.coteſtatio neceſſaria partes huic ordini ſubſtantiali & li.conteſtationi renunciare non potuerunt. quia li.conteſtatio eſt exordium & ſubſtantiale iudicij & non ſolum in fauorem iuris priuati pura partium ſed etiam iuris publici & iudicis introductum cui partes renunciare nõ poſſunt de ſo cõpe.c.ſi diligenti.de ſen ex.c.cõtingit.de fer.c.ſi. ut no.ij.q.j in primis & in ſum per Io.& per Ber in.ca. de cauſis.in glo.ij.de offi dele.& per Ioan.an de re iudi. c.ſi.li.vj & in clem.ſæpe.de verbo.ſign.in glo.penul.per eundem vbi remittit ad Spec.facit a contrario ſenſu de iura.calum.c.j lib.vj.

Deciſio. V. alias.340.

Summarium.

Si ex actis notorie conſtat de nullitate ſententiæ vel proceſſus tunc iudex vocatis partibus abſq; obſeruatione alicuius ordinis reuocabit ſententiam ſi vero reſultat probabile dubium aut extra acta nullitas allegetur tunc ordo iudiciarius ſi principaliter agatur ſeruabitur. ſecus ſi incidenter.

Epithome.

1 Litis conteſtatio non eſt neceſſaria vbi de nullitate proceſſus vel ſententiæ agitur ſi ex actis cõſtet error & iniquitas. Nullitatẽ ſententiæ allegans qualiter habeat ꝓcedere.
2 Ordinem iudiciarium in notorijs obſeruare vanum & ſuperfluum eſt.

3 Sententia quo ordine tanquam nulla reſcindi petatur.

Add. requiratur litis conte. Super hac an cauſa nullitatis ſententiæ requiratur litis conteſtatio vi de Bal. i add. ſpe. de litis cō teſt. verſi ij. & ibi per ſpe. l. §. p e quidam de cauſa & ibi Io. an. in additio. plene Et in ad dit. ſpe. deſen. ver. cauſa nullitatis per old. conſi. xij. & Egi. deci. 22. de iudi.

1 FVit dubitatum vtrum quando agitur de nullitate † ſententiæ vel proceſſus requiratur litis conteſtatio & alius ordo iuris. Et reſpondebatur per omnes diſtinguendo. aut de huiuſmodi nullitate poterit notorie conſtare ex actis: aut non. In primo caſu non eſt neceſſaria aliqua li. conteſtatio nec libelli oblatio. immo ſi daretur libellus nihilominus ſi iudici poſſit conſtare ex actis ſententiam primi iudicis nullam: ſuper huiuſmodi nullitate ſtatim vocata tamen parte ad audiendum ſententiā poterit ſe expedire & pronunctiare. Pro quo alleg. tex. c. cum ad ſedem de reſti. ſpo. & c. le. paſtoralis. de re iudi. & c. olim de iureiur. & vnam notam Inno. in. c. cum inter. de conſue. circa fi. vbi dicit quod quandocunque eſt contentio. de iure an ſtatutum ſit nullum vel validum de iure nullus ordo requiritur. hoc verum quando ex ipſo ſtatuto poteſt deprehendi nullitas ſi propter defectum aliquem extrinſecum & aliunde prouenientem huiuſmodi nullitas proueniret. quando vero. notorie reſultat nullitas ſententiæ ex actis nil pars habet facere ſed dicere cū hodie notorie cōſtet vobis de nullitate ſententiæ contra me latæ hodie agatur & pronuncietur. ff. vt in poſ. legat.
2 l. ſi is a quo in notorijs † enim ordinem ſeruare eſt ordinē non ſeruare. de iur. iuran. cap. ad noſtram. In contrarium vero facit quia ſentētia ſuper nullitate proceſſus lata vim diffinitiuæ habet vt no. Inno in. c. auditis de proc. & Io. an. in c. ſi. de app. in clem. j. ſuper. ver. repulſione. in fine. ad quam non deuenitur niſi ordine iur. ſeruato. de elect. c. dudum. de lit. conteſt. c. vno. de reſti. ſpo. c. conquerente de maio. & obe. c. inter quatuor. & c. ſolitæ & c. de li. conteſt. l. vna. ff. rem rat. ha. l. amplius. ergo & cætera. Reſponderi poteſt hoc procedere poſſe ſeruatis tamē diſtinctionibus ſtatim dicendū quod eſt dubium de nullitate ipſius proceſſus. ſecus vero ſi notoriæ cōſtet ipſum proceſſum ſeu ſententiam fuiſſe & eſſe nullum ex actis quæ ſunt publica de proba. c. quoniam contra. ſicut dicimus in ſimili quando ſententia eſt a non ſuo iudice notorie lata. vel licet a ſuo iudice ſit prolata tamē ſi contineat intolerabilem errorem ſine difficultate & ordine eſt retractanda de iudi. c. at ſi clerici de reſcrip c. ab excommunicato de ſen. ex. c. per tuas. & c. ſolet. & c. venerabilibus. lib. vj. immo Inno. dicit alibi & Ioan. an. poſt eum in nouel. qd quandocunque error vel iniquitas recolligi poterit ex actis retractabitur ſententia ac ſi error fuiſſet in ſententia expreſſus. hoc no. de re iudi. c. cum Bertoldus & per Ar. de ſen. ex. c. romana. in fi. lib. vj. & per Pan in. d. clem. paſtoralis. de re iudi. ¶ In ſecundo vero caſu videlicet quādo non ex actis reſultat nullitas allegata ſed aliunde & requirit aliam indaginem & aliqualem probationem tūc iterum poteſt diſtingui. aut principaliter intentatur nullitas aut incidenter. Primo caſu requiritur li. conteſtatio & ordo iuris ſecundum Inno. qui hoc no. de offi. iudic. c. ij. qui allegat tria iura. de procu. in præſentia. de offi. dele. c. cum contingat. ff. de fer. l. j. Aut incidenter: tunc non. ſicut le. & no. p Inn. de reſti. in inte. c. ſuſcitata. & vide in concluſione ſupra de reſti. in integ. dec. ij. At in caſu noſtro principaliter agebatur de nullitate ſententiæ & dabatur ſuper hoc libellus. ergo. Oldra. vero in quæſtionibus ſuis. q. xij. videtur dicere & tenere quod ſi in cā appella-
3 tionis † a diffinitiua ſententia agatur de nullitate ipſius ſententiæ tunc non eſt neceſſaria li. conteſtatio quia pars ipſius appellationis eſt vt no. per Inno. c. dilecto. de app. & ſicut in cauſa appellationis non eſt neceſſaria li. conteſtatio per. c. per tuas. de appel. quod tamē intellige iuxta concluſionem ſuperius per me poſitam ita nec ſuper huiuſmodi nullitate requiritur li. conteſtatio immo ſecundū ipſum maiori ratione non eſt neceſſaria li. conteſtatio in cauſa nullitatis quam appellationis. quia in cauſa nullitatis ſemper arguitur iniquitas iudicantis & abſq; eo qđ tangitur iuſticia partis. & ſic videtur maiori ratione poſſe procedi li. non conteſtata quam in cauſa appellationis in qua ſæpe de iniquitate partis agitur. vt de app. c. interpoſita. § ſane. immo ſecundum eum eſt tanta connexitas inter appellationem & nullitatem quod ſolum appellatio etiam cognitionem nullitatis deuoluit. vt. ff. fa. her. l. quædam mulier. & no. Inno. in dicto. c. dilecto. & hoc etiam videtur innuere Oldra. in dicta quæſtione in fi. dū dicit. tunc non eſt neceſſaria lit. conteſtatio in cauſa nullitatis quando is qui ſententiam nullam dicit promptam fidem offert de nullitate ipſius ſententiæ vt. C. quādo prouo non eſt neceſſe. l. j. de reſti. ſpo. c. literas multo fortius ſi refert ſe ad acta quæ ſunt publica & notoria tam iudici quam partibus vt prædixi. ergo &c. hoc etiam videtur tenere ſecundum legiſtas expreſſe Bar. in. l. conquerebatur. ff. de re. iudi. per l. theopompus. Spe. videt diſtinguere breuiter & multum confuſe. aut nullitas opponitur in modum exceptionis ad impediendum executionem ſententiæ & tunc non eſt dandus libellus nec li. conteſtatio eſt neceſſaria immo niſi probatio ſit in promptu executio non impeditur. per. l. j ſuperius alle C quando prouo. non eſt neceſſ alias enim non eſſet litium finis C. de traſac. l. frater. ad hoc ff ad exhiben. l. ij C. vt in poſ. le. l. ſi is a quo. aut agitur & petitur abſolutio de facto vel reſtitui inſtrumenta tunc requiritur libelli oblatio & li. conteſtatio ſecundum eum hoc vltimum non intelligo. hæc no. ipſe Spe. ti. de libel. concep. § nunc dicendum ver. quid ſi ſententia. remittendo ad no per eum ti. de li. conteſt. §. ſi. ver. quid de cauſa. vbi ponit & tenet primum membrū diſtinctionis nil tangendo de ſecundo vbi eſt maior difficultas. Dic melius per eum ti. de ſen. ex. §. iuxta. ver. ſicut ſi cauſa. De nouo audiui ſemel dominum Richar. de ſaliceto diſtinguentem ſic Aut imploratur duntaxat officiū iudicis reſcindens etiam principaliter vt quia petitur ſententia contra minorem vel maiorem abſentem lata reſcindi de re. iudi. c. cum bertoldus de procu. c. querelam. de ma. & obe. c. inter quatuor. de conſti. ca. eccleſia ſanctæ Mariæ & tunc non eſt neceſſaria li. conteſtatio nec ordo iuris. Aut non imploratur principaliter officium iudicis nedum reſcindens ſed reſciſſorium vt puta quia nedum petitur reſcindi ſententia: ſed etiam res adiudicari tunc non eſt neceſſaria litis conteſtatio & alius ordo iuris & ſic intellexit aliam partem. c. ij de of. iudi pro qua diſtinctione faciunt no. Inno. in ſimili de reſti. in integ c. cū ex literis ſuper verbo præſentibus.

Deciſio. VI. alias. 354.

Summarium.

Per reſponſionem rei negantis partem libelli actoris etiam abſentis & partem eiuſdem libelli confitentis fit li. conteſt quoniam actor in ſua propoſita intentione ſemper perſiſtere præſumitur.

SI dato libello per actorem compellitur reus ad reſpondendum libello & reus reſpondeat confitendo partem & partem negando. licet tempore huiuſmodi reſpōſionis rei actor nihil dixerit vel etiam præſens non fuerit. Dicebant domini omnes litis conteſtationem fore factam ex vtraque parte quæ fit per narrationem & petionem in iure ex parte actoris propoſitam & reſponſionem rei ſecutam. vt in. c. vnico. de li. conteſt. de elec. c dudum. de do. & contu. c prout At in caſu propoſito datus erat libellus pro parte actoris in quo continebatur narratio facti & petitio in quibus ipſe ſemper perſiſtebat, atque ſiebat directa rñſio per reū confitēdo et negādo q ſufficit per iura antedicta ergo &c dubium enim facit quia li. cōteſtatio nihil aliud eſt quam ſimul teſtatio ſiue mentis declaratio volentium litigare. ergo videbatur quod ſimul et eodem tempore deberent concurrere petitio actoris & rei reſponſio. vt in l. conſenſu. ff. de act. & obli. ad quod reſpondebatur quod dato libello actoris ſemper conſtare videtur de animo ſuo litigandi maxime inſtando vt reus compelleretur ad reſpondendum & ſic perſiſtēdo in ſua petitione haberet animum litigandi quod ſufficit. reſpondendo huic animo ſuæ petitioni ſtatim fuit litis conteſtatio facta etiam ſimultanee propter concurrentiam animorum. & per hoc fuit ſaluatus vnus magnus proceſſus habitus in partibus in quadam cauſa Hiſpalen. mihi commiſſa ſuper quarta debita parrochiali ſacerdoti de legatis quibuſdam religioſis non mendicantibus.

Deciſio. VII. alias. 467.

Epitome.

1 Litis conteſtatio an & quo caſu ſit in inſtãtia neceſſaria.
2 Litis conteſtatio an ſit ſuper articulo grauaminis neceſſaria.
3 Omiſſio articuli grauaminis coram iudice ad quem an annullet proceſſum.

1 AVditor † in ſecunda inſtantia non tenetur conteſtari litem niſi velit. quod intellige ſi altera pars eſt abſens per contumaciam & altera non. hoc tenent Spe.& Arch.in.de iuram.calum.c.ij.lib.vj. Hoc breuiter ponit tex.in.l.fin.§.illud.C.de tempo.appel.& c.ꝑ tuas.de appel quia in hoc quod ponũt ius ſpeciale in caſu contumaciæ videtur innuere contrarium.vt.l.j.in fin.ff.ad muni.& ergo non procedunt no.per Inno.de offi.dele.c.cum contingat. vide Ioa.an.ſuper hoc de teſta.c.raynaldus.in noue.Contumaciã intelligo etiã ſi pars cõtumax ſit in curia præſens quia tunc apprehendi põt & eſt vere contumax & per conſequens ex contumacia magis priuilegiata.l.& poſt edictũ.§.fin.ff.de iudi.quia hoc eſt priuilegium appellantis vt.d.c.tuas.ergo non eſt auferendum nec reſtringendum de reg.iu.indultum.ff.de cõſti.pri.l.iij. quid ſi appellatur ab interlocutoria.dic aut quæ-
2 ris an ſuper articulo † grauaminis ſit neceſſaria li.conteſtatio & dic quod non.quia in vna inſtantia vna li.conteſtatio eſt ſufficiens & ita mandauit auditoribus cle.iuj.& recitat Spe.& Archi.io.d.c.ij.de iura.ca.in glo j.& ꝓbatur de appellatione interpoſita in ratione ſui.aut quæ-
3 ris verum † coram iudice appellationis ommiſſo articulo grauaminis.iuxta.c.cordi.de appel.li.vj.vel expedito iuxta.c.vt debitus.de appel.& procedendo ſuper negocio principali. An tunc coram illo iudice neceſſaria ſit litis conteſtatio.& tunc dic. Aut fuerat coram illo primo lis legitime conteſtata.aut non. Primo caſu non eſt neceſſaria litis conteſtatio. Secundo caſu ſic ratio eſt quia vna li.cõteſtatio in cauſa ſemper eſt neceſſaria vbi ſeruatur ordo iuris.extra.vt li.non conteſt.per totum & non plures quia hoc non reperitur in iure cautũ. Item iudex appellationis q ſuccedit primo iudici debuit facere ea quæ habuit primus. vt l.inino ff.de iudi.& d.c.interpoſita.modo primus,litis conteſtationem ſi nõ fecit faciat ſecundus.alias non.ergo idem de iſto.

DE IVRAMEN. CALVM.

Summarium.

Procurator in romana curia non ſolum in animam domini ſed etiam in ſuam de calumnia iurare tenetur.etiã ſi principalis iurauerit.

Epitome.

1 Procurator an iurare teneatur de calumnia poſtquã dominus iurauit.
2 Procurator an poſſit iurare in animam domini ſui & mandatum de hoc faciendo an ſit validum.
3 Cõſuetudo romanæ curiæ quod procurator iuret in animam ſuam & conſtituẽtis admittenda eſt quia approbata.in.c.ij.de iuramen.calum.lib.vj.
4 Iuramentum datur tactis ſcripturis.& quare.

Decisio. I. alias.37.

1 QVidam procurator in roma.† curia in cauſa beneficiali appellauit a me eo quod ipſum compellebam ad iurandum de calumnia nedum in animam domini ſui ſed etiã proprii.cui appellationi tãquam friuolæ de conſilio dominorũ meorum non detuli commi(n)ando ſibi pœnam.ca.fi.de iura.ca.quam pœnam dicebãt omnes domini etiam locum habere in procuratore nolente iurare in animam ſuam propriã ſed dũtaxat in animã domini ſui.de quo tamen bene & fortiter dubitabã quia pœnæ tenere debẽt ſuos auctores de his quæ ſi a ma.par.c.quæſiuit.ſed quicquid fuerit prædictus procurator videns monita dominorum & etiam domini non ſolum in animam domini ſui ſed etiam propriã iurauit et præſtitit calumniæ iuramentũ.& rationem huius ponit Io an.& Io.mo.in.c.ij.de iura.ca. libr.vj ſuper verbo ab ipſius.nam licet dominus principalis iuraſſet,ꝓcurator nihilominus iurare tenetur quia ipſe calumniari poſſet ſicut dominus ipſe etiam vt ſciat dominum ſuum habere malam cauſam & velle deierare ipſe deierare nõ debet immo inquacunq; parte litis quæ peruenit ad ipſam partem ſuam malam & iniquam cauſam fouere debet deſiſtere & vlterius eã nõ ꝓſequi.iuxta cõſti.Io.xxij.& Benedicti.xii ea Grego.xj.quam concluſionem tenet expreſſe Accur.Ia.Pe.& Cy.in auten.& ſi principales.in vlti.q.in fi de iura.ca.C.& faciunt no.& in.c.in pertractandis.eo.ti.& de elec.c.procurator.li.vj & in.c.præſentiũ.de teſti.eo.li.& per Hoſtien.in ſum.e.ti.§.ij.circa finẽ.

2 ¶ Additio. Pone quod ego conſtitui procuratorem † ad reſpondendũ et iurandum de veritate in animam mei domini an ſit ſufficiens mandatum.& videtur quod ſic quia tacite videtur ineſſe quod iuret veritatẽ.ergo eius expreſſio non viciat.C.de fideiuſ.l.non recte. Contrarium eſt verum quia hæc forma mandati ponit aduerſarium in difficultate probationis.nam ſemper mandans poſſet dicere.dico quod procurator non reſpondit verum & per hoc eſſet deterior conditio aduerſarii quam ſi ipſe per ſe reſpõderet.& ad hoc habes glo.no.in.c.j.de procu.in cle.& facit ad hoc no.ff.de iura.l.ſolẽnis.in ratione ſui.l.alias.§.fi.& l.ſeq.debet ergo eſſe tale mandatum quod poſſit reſpondere quicquid vult in præiudicium domini ſui ſicut & ipſe dominus poſſet.vt l.non ſolum.& ibi no.ff.de ꝓcur ita no.bal.in.l.ſi procurator.ff.de con.inde.

¶ Alia addi.& in.c fi.de iu ca.per Ho.& Io an in verb.
3 ſindicum vbi dicit † quod procurator iurat in animã cõſtituentis de veritate dicenda & etiam de conſuetudine romanæ curiæ in animam ſuam quæ eſt approbata in.c.ij.de iura.ca.lib.vj.& cũ bona conſcientia poteſt reſpõdere ea quæ ſcit vel ab aliis in quorum animas iurauit intellexit vera eſſe de teſti.c.præſentium.lib.vj.Cy.non placet quod dominus per procuratorem iuret quia procurator habet capere initium illorum quæ agit in perſonã propriam.l.inter ſtipulantem.§.j.ff.de ver.obli.l. quæcunq; ff.de act.& obli. Item alia ratione mouetur quia iuramẽ-
4 tum debet præſtari tactis ſcripturis vt præſentia euangeliorum terreatur quod nõ eſſet ſi dominus eſſet abſens vnde vel eſt concedendum quod in animam domini abſentis nõ iuretur,vel ſi dicatur ꝙ per aliũ iurare poſſit intelligatur.ſ.per miniſtrũ & nunciũ qui concipiat verba in perſonam domini.ff.de conſti.pecu.l.cum qui.& ita ipſe dicit in.l.ij.in penultima quæſtione quæ incipit vltimo.C.de iu.calum.dic ꝙ poteſt iurari in perſonã domini & in eius animã vt in.c.fi.de procu.li.vj.no.in.c.fi.de iura.calũ.& in.c.ij.& fi.eo.ti.li vj.& Bar.exigit ꝙ habeat ſpãle mandatũ ad iurandũ in animam domini.vt.l.ſi quis mihi bona.§.iuſſum.ff.de acqui.here.

Decisio. II. alias.40.

Summarium.

Procurator in romana cu. non ſolũ in animã domini ſed etiam in animã ſuã de calumnia iurare tenetur.

PRocurator in Ro.cu non ſolũ in animam domini ſed etiã in animã ipſius tenetur ꝓſtare iuramentũ de calũnia.alioquin habebit locũ.c.fi.de iur.cal.& licet dominus principalis iurauerit nihilominus tñ ꝓcurator iurare tenetur quia & ipſe calũniare poſſet ſicut dominus ꝑ ut le.& no.in.c.appellationibus.ſup verbo ab ipſis de iura.colũ.li.vj.faciunt etiã no.in ſimili per do.in.c.præſentiũ.de teſti.li.vj & in auten.principales.eodem ti.in glo.& vide no.in.c.in pertractãdis.eo.ti & faciunt no.in.c.procurator.de elect.lib.vj.& per Hoſti.in ſumma eo.ti §.ij.circa finem.

De dila-

DE DILATIONIBVS.

Summarium.

Terminorum ſeruandorum ſeu reiterandorum tempus vtile dicitur & non continuum.

Deciſio. I. alias.135.

SI mandetur auditori q repetat omnes terminos non debite ſeruatos infra octo dies illi ſunt vtiles & non continui ita quod in octo diebus repetens veniet & ſunt termini repetendi antedicti. pro hoc poſſunt induci iura allega. per docto. de tempore vtili & continuo. de conceſſio. præben. cap. quia diuerſitatem. & ii. quæſt. vj. an antenorũ. per Ioa. & de conceſſio. præbend cap. j. in clemen. & per Ioan. an. & Pau. in clemen. j. de reſti. in integ.

Deciſio. II. alias.360.

Summarium.

Tempus bimeſtre vel trimeſtre datum ad teſtes producendum & recipiendum non currit pendente partiũ compromiſſo.

Epitome.

1 Tempus probationis indultum partibus an compromiſſo pendente currat.
2 Iudicis conſenſus an requiratur in prorogatione temporis ad probandum partibus communiter dati.

1 FVit dubitatum vtrum curſus † illorum duorum menſium ſiue plurium datorum in remiſſione facta alicui iudici pro teſtibus producendis & recipiendis de quibus in capi. licet de proba. & cap. præſentium. de teſti. lib. vj impediatur per compromiſſum factum per partem ita quod ſi per compromiſſum medio tempore factum non fuerit terminatum negociũ utrũ iudices antedicti poſt lapſa tempora ſupradicta poſſint procedere ad vlteriora & teſtes recipere. In qua domini erant varij. Aliqui quod non quia hoc tempus videtur appoſitum deciſioni & non iuriſdictioni. ergo non videtur prorogabile. arg nota. in cap. de cauſis. de offic. dele. quod cap. videtur facere pro vera opinione videlicet q conſenſu partiũ prædictũ tẽpus poſſet prorogari. q credere
3 verũ de cõſenſu iudicis † qui in huiuſmodi progatione tẽporis eſt neceſſarius. ſecundum Innocen. & Hoſti. ibidẽ. at hic in caſu noſtro non ponitur conſenſum iudicis interueniſſe ergo. & cætera. Præterea pro parte in contraria ſcilicet affirmatiua allega. clemen. quamdiu de appella. & authen. ſi tamen C. de tempo. appella. in quibus apparet quod per compromiſſum vel alias de conſenſu partium expreſſo impeditur curſus temporis fatalium dati a iure vel ab homine ad proſecutionem appellationis. ſic etiam videretur in propoſito quod etiã per compromiſſum hoc factum de communi conſenſu partium impediatur curſus dictorum trium menſium aſſignatorum ad teſtes recipiendos. quod crederem verum ſi remiſſio eſſet communis ſi vero non eſſet communis ſed vnius partis dũtaxat crederem illam partem per huiuſmodi compromiſſum a productione huiuſmodi teſtium non excuſari. ar no. in dicta clemen. per Pau. de termino. x. dierum dato ad appellandam cuius curſum compromiſſum ſeu communis conſenſus partium non impedit. ratio quia illud tempus tantum datur vni parti ad ſuſpendendum ſententiã vel grauaminis effectum ſed tempus proſecutionis appellationis datur vtrique parti. & ideo communis conſenſus facit curſum eius dormire ſecundum eum. Fuit tamẽ concluſum finaliter per omnes dominos attento quod legitime impedito tempora iuris vel hominis non currant de præſcrip. c. j & c. aliud. de conceſſio præbend. capi. quia diuerſitatis. de electio. capitu. ſi electio libro ſexto. de appella. ſicut in ſin in clemen. quod per dictum compromiſſum impediatur curſus dictorum trium menſium & ſic obtentum & pronunciatum.

DE FERIIS.

Summarium.

Tempore feriarum ob neceſſitatem hominum poteſt decerni citatio & decreta exequi etiam per edictum.

Epitome.

1 Citatio decerni poteſt die feriata pro die non feriata.
2 Executio citationis tam in perſonam quam in domum poteſt fieri die feriata.
3 Excommunicari nemo debet niſi perſonaliter monitus & citatus.

Deciſio. I. alias.367.

1 SI committatur † cauſa tempore feriarum ob neceſſitatem hominum introductarum cum poteſtate citandi per edictum in curia ſeu extra dubitatum fuit verum in his ferijs poterat decerni huiuſmodi citatio & exequi in valuis maioris eccleſiæ vbi tunc eſt curia. De primo videlicet de citatione decernenda licet fuerit & ſit magna altercatio do. in c. fina. de fer. & ibi per Innocen. & Ioann. andr. in nouel. plene. Tamen concluſio eſt hæc modernorum docto. quod licet citatio facta die non feriato ad diem feriatum non valeat tamen citatio decreta die feriata ad non feriatam bene tenet & valet. ratio quia non eſt actus iudicialis ſed poteſt fieri extra iudicium & in domo & ſine quocunque iudiciali ſtrepitu & vocatione partis idereo ceſſat ratio. cap. j. & vlt. de fer. ceſſante igitur cauſa ceſſat & effectus. de appella. capit. cum ceſſante. cũ ſi. licet Io. & Ar. in c. placuit xv. quæſt. iiij. vbi de hac materia dicant quod decretum de citando non poteſt fieri die feriato. vt. C. de ferijs. l. fin. ſed executio bene per quorum dicto faciunt no. in ſimili per Io. mo. de ſo. compe. capitu. romana. §. contrahẽ. libro ſexto. quorum docto. dicta intelligo quando decretum de citãdo. debet fieri & fit cum cauſæ cognitione & iudice pro tribunali ſedente. talis enim actus ſine ſtrepitu iudicialis nõ poteſt fieri die feriato ſed ſine cauſæ cognitione. & extra iudicium bene poteſt fieri quocũque tempore de quo etiam in Specu. titu. de cita. §. j. ver. item excipiunt. de ſo. compe. capitu. j. in clemen. ſuper. ver. feſtiuis. per Ioann. an. de executione † vero citationis

Citatio decernĩ poteſt die feriata p die nõ feriata.

2 ſiue ad perſonam ſiue ad domum non eſt dubium quin fieri poterit die feriato. * quia eſt facti & non fit per iudicem nec cum cauſæ cognitione ſed per nuncium vel per literas de appellatio capitu. cum parati. & de offic. delega. capitu. pruden. & capitu. cum contingat. & ibi per Bernar. quæ tamen executio prædictæ citationis per edictum cum debebat legi exequi & publicari in audientia contradictarum literarum apoſtolicarum quæ non eſt tẽpore feriarum Idcirco omnes domini me ſolo excepto dicebant & concludebant quod huiuſmodi executio facta in valuis maioris eccleſiæ ſiue cathedralis in anania non tenuit nec valuit. nec etiam citatum ſic conſtituit contumacem quod propter eius contumaciam excommunicari potuerit. Motiuum eorum fuit quia huiuſmodi citationes per edictũ ſunt exorbitantes a iure cõmuni & ideo ſtricte tenendæ in ſuis terminis & formis. de regu. iu. quæ a iur. libro ſexto at forma & modus citandi per edictum eſt traditus ſcriptus in iure. puta quod debeat fieri in audientia literarum apoſtolicarum & nihilominus in palatio apoſtolico & in valuis maioris eccleſiæ illius loci. vt

* Adde Bar. in l. j §. nunciatio in. iiij. col. ff. de ope. no. nun. in uerſic. quæro.

in clemen j.de iudi. quorum ſi aliquid deficiat totum tuit.ſ.qu.eſt.j.detrahe.de clerico.non bap capi. ueniens cum ſimi ergo. Præterea ratio quare huiuſmodi citatio-nes per edictum ſint in prædicta audientia literarum exequendæ & publicandæ quia præſumitur quilibet habere procuratorem per quem poterit ad noticiam citati peruenire huiuſmodi citatio. qui quidem procuratores tempore feriarum poſſunt & habent licentiam eundi & uagandi quocunque uoluerint.ergo &cætera eſſet igitur ualde graue quem ſic haberi & reputari contumacem quod excommunicari poſſit qui uerſimiliter ſe citatum ignora-
3 uerit. excommunicari † enim nemo debet niſi perſonaliter monitus & citatus.ut no. Innocen.in.c.fina de eo qui m t.in poſſeſ Mihi tamen cum correctione dictorum dominorum melius ſentientium uidebatur contrarium Ratio mea fuit.nam attenta forma indictionis feriarum omnis actus qui tempore feriato potuit & debuit fieri per auditorem ſacri palatij in audientia contradictarum ille potuit & debuit fieri in ualuis maioris eccleſiæ. quæ eccleſia ſuccedit loco prædicto audientiæ ut patet per formã. at hic actus citationis executionis potuit fieri & debuit in ualuis maioris eccleſiæ ſuccedentis loco audientiæ. ſurrogatum enim in loco alterius eodem iure cenſeri debet.ut ſi.penden.e eccleſia ſanctæ Mariæ cum ſi. Præterea prout ponebatur in facto prædicta etiam citatio fuit executa in ualuis palatij cauſarum & in paribus in duobus locis ergo non eſt uerſimile quod ad eius noticiam non potuit peruenire.xvj diſtin.quod dictis. de poſtu.præla.c j facit optime clemen.cauſam electionis.de elect Et hanc concluſionem crederem ueram.uidelicet iſtum reputari legitime citatum & contumacem ita quod in eius abſentia poſſet procedi in cauſa ut ſic licet præſumptiue ſit contumax puniatur in proceſſu non tamen quod poſſet excommunicari quoniã debet præcedere monitio & citatio perſonalis ſecundum Innocen.ut ſupra &facit.c.xj q.iij nemo.&.c.certum.de ſen. excom. cap.ſacro ueruntamen Ioann.and.in clemen j de iudi ſuperius alleg.ſuper.uer. perſonaliter dicit quod ille proceſſus qui fieri poſſet contra perſonaliter citatum poſſet contra hunc citatum per edictum.ſed perſonaliter citatus & non comparens poteſt excommunicari.ergo & iſte.quod crederem uerum ſi prædicta citatio eſſet lecta in audientia contradictarũ quia tunc eſſet magis uerſimile ad ipſius perueniſſe noticiam quam ſi facta foret in ualuis eccleſiarum quas proh dolor pauci hodie uiſitant præſertim procuratores.Ro. cur qui citius & omni die de mane currunt ad tabernas quam ad eccleſias ſufficiat ergo quod puniatur in proceſſu & non procedatur ad excommunicationem & ſic fuit factum faciunt no.in clemen.cauſam electionis.de elect in glo penul.per Ioan.and.in clem.ante. de do.& contu.per eundem.

DE CAVSA POSSESSIONIS ET PROPRIETATIS.

Summarium.

Ad petitorium ſuſpenſum etiam coram iudice appellationis rediri poteſt.ſi cã appellationis,& negocij principalis ſit tantũ ſibi commiſſa.

Deciſio. I. alias.231.

INtentato petitorio & poſſeſſorio coram iudice ſi petitorium poſtea ſuſpẽdatur in ſolo poſſeſſorio procedatur & pnũcietur & appelletur & appellationi deferatur & cauſa appellationis &negocij principalis alteri auditori committatur tam corã illo quam coram alio primo iudice ptes poſſunt ſi uoluerint redire ad petitorium & procedere in eodem.Si uero una pars uellet coram primo procedere in petitorio.alia in poſſeſſorio corã ſecundo, non eſt audienda propter priuilegium ſpoliationis. de or cog c ſi. & ne continentia cauſæ diuidatur.C.de iudi l.nulli.& de cau. poſ &.ſ.pri.c j.&.ij.& de ſeque. poſ.& fruc.c j Hæc uera ſi cauſa appellationis & negocij principalis ſit ſecundo iudici cõmiſſa ſi uero tantum cauſa appellationis tũc non poſſet de cauſa petitorij cognoſcere ſine ſpeciali cõmiſſione nec etiam prius donec cauſa poſſeſſionis fuerit terminata pp priuilegiũ & ne cauſæ continẽtia.&c.

Deciſio. II. alias.140.

Summarium.

Tempore feriarum & uacationũ poteſt ſuſpendi petitorium antea non ſuſpenſum.

TEmpore feriarum ſiue uacationum poteſt ſuſpẽdi petitorium a ſuſpendente antea inchoatum & procedi in ſolo poſſeſſorio quia hoc eſt quaſi quoddam præambulum uiue pars ipſius poſſeſſorij priuilegiati in quo poteſt attenta forma indictionis uacationũ procedi.ff.de ſpo.l.oratio. Item quia hæc ſuſpẽſio in nullo tãgit proceſſum petitorij.immo tendit ad ipſius excluſionem ergo.nil enim habent cõe.&c.ff.de acquirẽ.poſ. l.naturaliter ſ.nihil.Mihi ſemper uidebatur contrariũ uidelicet quod non haberet locum ſuſpenſio tempore feriarum quia conceſſio papæ ſcilicet quod poſſit procedi illo tempore in cauſis poſſeſſorijs poſſet intelligi de poſſeſſorijs iam inchoatis immo hæc habet forma indictionis uacationum.& ſic non procedit dicta concluſio.immo forma bene habet de inchoandis.quod intelligo principaliter.ſecus per modum ſuſpenſionis.

Deciſio. III. alias.149.

Summarium.

Veniens ad cauſam pro intereſſe poteſt agere petitorio non obſtante ſuſpenſione ſi non eſt ſpolians.

SI inter Titium & Seium actum ſit poſſeſſorio duntaxat Gaius ueniens ad cauſam pro ſuo intereſſe poteſt agere petitorio.nec ob.ſibi exceptio de litis pendentia dicti poſſeſſorij dummodo ipſe non fuerit ſpolians mandans.&cætera.quia huiuſmodi priuilegiũ poſſeſſorij eſt inductum in odium ſpoliantis uel mandatis.&cætera.de or.cog.capi.fin.de reſti.ſpo.capi.cum ad ſedem.de cauſa poſſeſ cle.unica.& quia pœnæ debent tenere ſuos authores.de cenſi.c.j.de hijs quæ ſi.a ma.par.c.quæ ſiunt. cum igitur iſte non deliquit.ergo.plenius inuenies hanc quæſtionem ſuperius diſputatam.

Deciſio. IIII. alias.189.

Summarium.

Sufficit agenti poſſeſſorio ad petitorium colorandum docere ſe inſtitutum.licet de præſentatione non conſtet.

SVfficit præſentato a laico alicui epiſcopo ad aliquam eccleſiam & inſtituto per eum ſi agat poſſeſſorio quo ad colorandum petitorium docere de huiuſmodi inſtitutione licet non doceat de præſentatione quæ modicum iuris confert de offic lega.cap.dilectus.& quia ſola confirmatio ſuperioris licet caſſetur & electio tuetur poſſeſſorem & omnia facta per eum.prout leg.& no.per Innocen & Hoſt de elect.nihil eſt.& de reſti.ſpo.in literis. per eoſdem .& capitu.quia cunctis de conceſſio.præben.libro ſexto.

Deciſio. V. alias.205.

Summarium.

In cauſa appellationis prophana appellans uel appellatus non poteſt ſuſpendere petitorium utriuſque partis quia illud eſt ſpeciale in cauſa beneficiali.per cl.de cau. poſſeſ.quæ in aliis cauſis quã beneficialibus non uendicat ſibi locum.

Epiſo.

Epitome.

1 Clemen.unica de cauſa poſſeſ.& proprie non habet locum in cauſa appellationis prophana.
2 Agens poſſeſſorio an poſſit illud ſuſpendere & tranſire ad petitorium.

1 IN cauſa appellationis † prophana nõ habet locum clemen.unica.de cau.poſſeſ.uidelicet quod appellãs & appellatus poſſit ſuſpendere petitorium utriuſque partis.quia hoc eſt ſpeciale in cauſa beneficiali ut ibi no. in.j.glo.per Ioann.andr.& Pau.poſt princi.in uer.quid de appellante in alia cauſa.ubi uidetur diſtinguere.tamẽ finaliter uidetur in dicta concluſione remanere. petitoriũ tamen a ſe intentatum poteſt ſuſpendere in ſecunda inſtantia ſicut in prima uigore capi. paſtoralis.de cau poſſeſſio.quod generaliter loquitur.& quia licet ſit finita prima inſtantia adhuc durat cauſa & iudex ſecundæ inſtãtiæ ſuccedit primo coram quo id licuiſſet.ergo & coram illo. Hoc uerum niſi utrunque per appellationem uel alio modo ſit ad curiam deuolutum ſecus uero ſi unum illorũ duntaxat.ſecundum Pau.ubi ſupra & uide Innocen.ſuper dicto.cap paſtoralis.ſuper uerbo pendente.Sed quid
2 dices in caſu *conuerſo agens † poſſeſſorio uult illud ſuſpendere & trãſire ad petitorium an poſſit.uidetur quod non a contrario ſen.d.clemen.quia ſi illud eſt ſpeciale q poſſit actor tam in cauſa principali quam appellationis petitorium ſuſpendere & tranſire ad poſſeſſorium in odium ſpoliantis tamen in caſu conuerſo ubi ceſſat fauor ſpolij dicta ſuſpenſio non licebit.Contrarium uidetur nota in c.paſtoralis.iiij.glo.de cauſ.poſ.ſed poteſt illi glo.reſponderi quod illa non dicit rediri ad petitorium ſuſpenſo poſſeſſorio.ſed dicit quod rediri poteſt ad petitorium de poſſeſſorio inchoato ſubaudi & eo prius renunciato.Sed ſi uis tenere opinionem illius gloſæ quod poſſeſſorium poſſit ſuſpendi ſubaudi etiam in cauſa appellationis.& hoc addit illa clemẽ.j.de nouo de quo per Pau. ibi ſuper uerbo aduerſario. in fine.Pro prima parte facit quod ſuſpenſo poſſeſſorio inuita parte petitorium intentare non poſſit . Et ratio diuerſitatis eſt.quia poſſeſſorium eſt priuilegiatum per dictum c.paſtoralis.& ideo propter ipſum intentandum petitorium ſuſpendi poteſt quod priuilegium petitorio non eſt conceſſum. & ſic non poterit poſſeſſorium ſuſpendi ut poſtea petitorium intentetur.pro quo uide in cap.ij de h.ob.in glo.fina.Contrarium tamẽ concluditur in.deci.viij & .x.infra eodem titu.Sed dubitatur eo caſu quo de poſſeſſorio reditur ad petitorium an ſiat condemnatio expeñ.Hoſt.in ſumma de cau.poſſeſſio.tenet quod ſic.in.§.an quæſtio.poſſeſſionis uer.ſed ſi prius dic ut ibi.

*Agens poſſeſſorio an poſſit tranſire ad petitorium.

Deciſio. VI. alias.250.

Summarium.

1 Suſpendens petitorium cum proteſtatione quod ab illo non intendit recedere niſi exprimat dando poſtea libellum ſuper utroque uidetur a dicta ſuſpenſione receſſiſſe.

SI ſuſpendens petitorium utriuſque partis poſtea dedit libellum concludentem in petitorio & poſſeſſorio a prædicta ſuſpenſione uidetur recedere . licet tempore ſuſpenſionis proteſtatus fuerit quod ab huiuſmodi ſuſpenſione non intendit recedere niſi hoc exprimeret.ſatis enim hoc expreſſit quando petitorium poſtea intentauit quod ſibi licuit.de cauſa.poſſeſ.& proprie. capitu.paſtoralis Præterea per actum contrarium a proteſtatione receditur. prout leg.& not.in capitu.cum.M.de conſtit. & de appella.capitu. ſollicitudinem.ergo &cætera.Sed eſt magnum dubium utrum ſuſpendens ſemel petitoriũ illudq; reaſſumens poſſit iterato illud petitorium ſuſpendere infra deci.8.

Deciſio. VII. alias.283.

Summarium.

Si pronuncietur ſuſpenſionem petitorii locum non habere & ob hoc appelletur & iudex deferat & poſtea in poſſeſſorio procedat proceſſus eſt nullus.

SI quis ſuſpendit petitorium utriuſque partis procedendo in ſolo poſſeſſorio & pronuncietur ex aliqua cauſa ſuſpenſionem huiuſmodi locum non habere et appellatur ab huiuſmodi pronunciatione & auditor deferat . & nihilominus poſtea in petitorio procedat proceſſus eſt nullus . quia per delationem deſinebat eſſe iudex in tota cauſa de appella.capitu.cum appellationibus friuolis.libro ſexto & ſic proceſſus fuit tanquam a non ſuo iudice factus . de iudi.capitu.at ſi clerici.cum ſimili.de hac concluſione bene dubitabam . nec in ea conſentiebam ſimpliciter quia poſſeſſio & proprietas nil habent commune.ut in.l.naturaliter.§.nihil ff de acquiren. poſ. licet igitur ea poduxerit poſſeſſorium ſic pronunciãdo & etiam deferendo . & quo ad hoc deſierit eſſe iudex tamẽ adhuc nihilominus remanſit iudex in petitorio quod etiam ſibi fuit commiſſum & adhuc reſtabat expediendum.arg. iurium. capitu.j & .ij. capitu.cum dilectus.de cau.poſſeſſio & proprie.de teſti.c. ſignificauerunt de iudi.c.ſi.cum ſimilibus.

Deciſio. VIII. alias.389.

Summarium.

1 Pluribus uicibus poteſt ſpoliatus in eodem iudicio petitorium in cauſa beneficiali ſuſpendere quamuis in alia cauſa non priuilegiata poſt litis conteſta.ſuper proprietate ſpoliationis actio uel exceptio intentari non poſſit.

Epitome.

1 Petitorium an poſſit pluries in eadem cauſa ſuſpendi.
2 Priuilegium an unico actu contrario perdatur.

FVit dubitatum utrum quis pluries poſſet ſuſpendere petitorium in una & eadem inſtantia ante cõcluſionẽ.puta aliquis in principio cauſæ ſiue litis ſuſpendit petitorium poſtea in medio litis reuocat huiuſmodi ſuſpenſionem & procedit in petitorio . ante uero concluſionem iterum ſuſpendit petitorium . an hoc ſit licitum , & uidebatur quod non . quia non licet ſic uariare cum diſcrimine alterius . de regu iur.mutari.libro ſexto & de renunc.capitu.cum illu ſin.in clemen.Præterea cum hoc ſit priuilegium agentis quod poſſit ſuſpendere petitorium ante concluſionem & uſus eſt hoc priuilegio ſemel tamen per actum contrarium uidetur rece-
2 dere & renunciare priuilegio † unico enim actu cõtrario perditur priuilegium * de conſtitu.capitu.cum acceſſiſſet.de præbend.capitu.pro illorum . fuit deciſum & determinatum contrarium per omnes dominos. nam hoc priuilegium ſuſpenſionis petito . conceſſum eſt in odium ſpoliantis ut in clemen.unica.de cau.poſſeſſio. & propri.durante enim hac cauſa debet durare & priuilegiũ hoc eſt antequam purgata ſit huiuſmodi uiolentia & ſpoliatio per reſtitutionem ſemper durabit hoc priuilegium intantum quod nedum in prima uel ſecunda inſtantia. ſed in tertia poteſt ſuſpendi petitorium ante tamen concluſionem ultimæ inſtantiæ quæ eſt concluſio totius cauſæ de fin. inſtrumen. capitu. cum Ioannes nec ob. contrarium de uariatione quia humanitas iuſtæ pœnitudinis nemini eſt auferenda .ij quæſtio.v.ſi quis libellos . de appella.capitu.cum ceſſante. & capitu.interpoſita.ff.de inoffic.teſta.l.papinianus §.meminiſſe . de accuſa.capitu licet ff de iuriſ omni iudi.l.ſi conuenerit. quod perditur priuilegium unico actu contrario non obſtat quia uerum eſt ſi ille actus haberet ſiue habuiſſet ſuũ effectum puta ſi iſte ſuſpendens primo petitorium & poſtea re aſſumens obtinuiſſet ſententiam in petitorio, &

*Add. priuilegium.uide Fel. in. c. cũ acceſſiſſent de cõſt. uerſ. ſeptimo limita.

velles tunc iterum ſuſpendere petitorium iſtud non li-
ceret quia hic petitorium traheret ad ſe poſſeſſorium.de
cau.poſſeſ & propri.c.cum dilectus.de teſti.c.ſignifica-
uerunt pro prima tamen opi.videtur facere quædam no.
Pau.in cle.vnica.de cau poſ.in glo.penult.

Deciſio. XIX. alias.396.

Summarium.

Per ſimplicem commiſſionem agi poteſt petitorio &
poſſeſſorio niſi tantum eorum alterū ſit commiſſum.

Epitome.

1 Actio petitoria & poſſeſſoria an virtute ſimplicis cōmiſ-
ſionis obtētæ ſuper occupatione & ſpoliatione rei ad
impetrantem pertinentis poſſit intentari.
2 Verbum pertinere in commiſſione poſitū quid operetur.
3 Reſcripta ſunt ſtricti iuris.nec extenduntur ad caſus in
eis non expreſſos.

SI committatur auditori cauſa quæ vertitur inter Ti-
tium & Seium de & ſuper ſpoliatione occupatione
& detentatione alicuius caſtri vel terrarum quod
vel quas dicit impetrans in commiſſione ad ſe pertinuiſ-
1 ſe & pertinere. Dubitatur † vtrum vigore huiuſmodi
commiſſionis actor poſſit agere petitorio & poſſeſſorio.
& videbatur aliquibus dominis & præſertim mihi quod
duntaxat poſſet procedi in poſſeſſorio quod principali-
ter eſſet cōmiſſum & nullo modo ſuper proprietate quæ
nihil habet commune cum poſſeſſione.ff.de acqui poſ.
l.naturaliter §.nihil omnes domini me excepto dicebant
& tenebant contrarium & hoc propter verbum pertine-
re poſitum in commiſſione quod eſt latiſſimū.ff.de ver-
bo.ſigni.l.verbum pertinere.de fin.inſtru.cap.inter dile-
ctos.& ibi no.ſuper.ver.procura.ad quod reſpondebam
2 quod † hoc verbum pertinere in commiſſione eſſet poſi
tum in vim cauſæ ſiue per modum acceſſorij & non prin
cipaliter.& licet proprietas interdum immo quaſi ſem-
per ad ſe trahat poſſeſſorium & illi prævaleat vt de cau.
poſſeſ.& proprie.cap.j.&.ij.&.c.cum dilectus.& forte iu
dex propterea datus ſuper proprietate poſſet cognoſcere
de poſſeſſione ſecundum Ioan.& vim.in.c.j.de ſequeſt.
tamen id non procedit in caſu conuerſo quia nuſquam
reperitur quod poſſeſſio trahat ad ſe proprietatem vt no.
in dictis iuribus & in.ca.paſtoralis.eodem titu. Præterea
dixerunt prædicti domini quod licet committeretur ſim-
pliciter cauſa poſſeſſionis abſque dictione limitatiua
tantum vel duntaxat.nihilominus poſſet agi de pro-
prietate.ſecus vero ſi limitatiue committeretur. pro quo
allega.no in dicto.cap.ij &.cap.paſtoralis.de cau.po.&
proprie.& no.in.cap.j.de ſequeſtra.quas glo.credo veriſ
ſimas quo.ad dictum ſecundum videlicet quando cum
limitatione cauſa poſſe. vel proprietatis cōmittitur quia
3 reſcripta † ſunt ſtricti iuris & non extenduntur niſi ad
cauſas expreſſe.de offic.delega.p,& g,de reſcript.ca-
pitu ſina & capitu.cauſamque,cum ibi not.Sed quo ad
primum dictum credo ſemper ſalua correctione glo.non
ita intelligendas nec ſic loquuntur ſi recte inſpiciantur.
nam quādo ſimpliciter & indiffinite aliqua committitur
cauſa iudici inter Titium & Seyum ſuper tali re tunc po
teſt agi petitorio & poſſeſſorio & hoc fateor de plano quia
indeffinita æquipollet vniuerſali.de priuileg.ca quia.de
elect.vt circa lib.vj.vbi de hoc vno tamen commiſſo a-
liud non veniet niſi per modum reconuentionū.ſecundū
Ioan.& vin.in cap.j.de ſequeſtra.præmiſſa tamen prote
ſtatione qui alleg.authen.conſequenter.C.quomodo &
quando iudex de mut.peti.cap.j.&.ij.de ordi.cogni.ca.
ij.finito tamen negocio commiſſo ſuper non commiſſo
neutra partium poteſt agere niſi ex noua commiſſione de
reſti.ſpo.c.audita.de offic.delega.c.cum olim.&.cap.cū
contingat. Allegabant etiam prædicti domini pro dicta
concluſione vnum dictum.c.Innocē.in cap epiſcopi.de
re.eccle.non alie.videlicet quod vigore reſcripti ex quo
de bonis poteſt agi petitorio & poſſeſſorio quod dictum
videtur multum facere pro ipſis in caſu propoſito.ad q
reſpondebam quod verba iſta poſita in dicto reſcripto ſa

piunt & ſapere poſſunt tam petitorium quam poſſeſſor.
Et ideo in dubio potius debemus interpretari quod re-
ſcriptum valeat quam pereat.de verb.ſigni.c.abbate cū
ſimilibus.

Deciſio. X. alias 417.

Summarium.

Actor qui ſuſpenſo petitorio in cauſa beneficiali obti
nuit ſententiam & ſequeſtrum in poſſeſſorio poterit co-
ram iudice ad quem ſuus aduerſarius appellauit etiam
eo inuito reaſſumere petitorium dummodo ſibi ſit com-
miſſum.

Epitome.

1 Spoliatus habens primam ſententiam an poſſit in ſecun-
da inſtantia parte contradicente ad petitorium redire.
2 Inductum in fauorem non debet in odium retorqueri.
3 Beneficium intrans auctoritate propria dicitur per fene-
ſtram intrare:auctoritate autem iudicis intrans per ia
nuam intrat.

1 SI pro ſpoliato ſuſpenſo petitorio † in prima inſtā-
tia feratur ſententia in poſſeſſorio & per ſpoliatorē
ab eo appelletur.Fuit dubitatū & ſatis inter partes
altercatum.vtrum in ſecunda inſtantia prædictus ſpolia
tus habens ſententiam reſtitutoriam pro ſe poſſet inuita
parte aduerſa immo expreſſe contradicente redire ad
petitorium reaſſumendo illud in ſtatu in quo dimiſit.&
videbatur aliquibus dominis quod non.niſi primo in cā
poſſeſſorij eſſet terminata per alias duas ſententias . tum
propter priuilegium interdicti quod non admittit pro-
prietatem in contrarium.de ordin.cogni.capitu.fina de
reſti.ſpo capitu.in literis.tum propter ſequeſtrum factū
de fructibus occaſione primæ ſententiæ. iuxta formam
clem.vnicæ.de ſequeſtr.poſſeſ.& fruc.quod ſecundum a
liquos reuocaretur & ceſſaret ſi dicta ſententia in poſſeſ-
ſorio lata infirmaretur in ſecunda inſtantia quod nō cre
derem niſi illa infirmatoria per alias duas confirmaretur.
& tunc per illam victoriam finalem fructus ſequeſtrati &
recondit illi victoriam prædictam obtinenti bene trade
rentur vt in dicta clemen. Licet aliqui domini forte non
improbabiliter intellexerunt eandem clemen.de finali
victoria quo ad fructuum ſequeſtratorum reſtitutionem
in petitorio factam ſed ſanior intellectus eſt quod intelli-
gatur de vtroque prout innuunt verba clemen. In dubio
vero principali ſuperius tacto fuit concluſum per omnes
quod dictus ſuſpendens poterat redire ad petitorium in-
uito aduerſario qui vlterius poterit proſequi poſſeſſorium
& inſtare pro infirmatione primæ ſententiæ quæ tamen
ſibi modicum valebit.niſi quo ad expenſ.ſi alter in peti-
torio obtinebit quod trahit ad ſe poſſeſſorium de cauſ.
poſ.& proprie capitu.cum dilectus nec ſpoliatoris eſt cō
tradicere in hoc caſu cum ſpoliatus nō curet ab ipſo poſ
ſeſſionem & fructus recuperare quos ante ingreſſum ad
petitorium recuperaſſet ſi proſequendo poſſeſſorium tres
ſententias pro ſe obtinuiſſet,vt in capitu.piſanis.de reſti.
ſpo.de ordi cogni.capitu. cum dilectus. cum enim hoc
priuilegium ſit introductum a iure in fauorem ſpoliati &
odium ſpoliantis.vt in capitu.fina de ordi.cogni.de cau.
poſ & proprie.capitu.paſtoralis.& clemen.vnica eodem
titu.& tali fauori renunciare potuit de regulan.capitu,
2 ad apoſtolicam .quod † enim ob fauorem alicuius ſtatu
tum eſt in eius leſionem retorqueri non debet de regu.iu.
quod ob gratiā.libro.ſexto &.C.de leg.l.quod fauori.&
quia ipſius aduerſarij non intereſt reſiſtere audiri non de-
bet.ij quæſtio.vj non ſolent.de elec ca.cum inter.R.&
de appella capi.qua fronte.de offic.delega.capitu.cum
contingat.de accu.capitu. ſuper his cum ſimilibus.
¶ Sed pone retento eodem themate quod prima ſenten
tia lata in poſſeſſorio tranſiuiſſet in rem iudicatam & ille
pro quo lata fuit ſine executore intraſſet poſſeſſionem be
neficij fructus percipiendo ex eodem. Fuit dubita-
tum vtrum primus poſſeſſor expulſus modo quo ſupra
poſſet prædicta petere reuocari per modum attentati.
& videbatur aliquibus dominis & maiori parti quod ſic.
propter

propter litis pendentiam in petitorio. qua pendente nihil debet innouari vt li. penden. in rubro & in nigro. tum etiam quia propria auctoritate intrauit poſſeſſionem contra iuris diſpoſitionem. ergo merito etiam in petitorio debet ſuccumbere. per. l. ſi quis in tantam. C. vnde vi & per. c. placuit. a vj. q. vj. & de præben. c. eum qui lib. vj & per no. per Innoc. in cap. cum olim. ſuper ver. portator um. de priuile. quæ tamen no. Innoc. poſſet induci pro contraria parte quam credo veram vt ſtatim ſubijciam. vbi dum dicit niſi partibus præſentibus. & cætera & ibi immo plus videtur. & cætera per quam gloſ. & rationem quam ſtatim dicam credo prædictum ſpoliatum modo præmiſſo non poſſe agere ſuper attentatis ſed bene interdicto ſine conditione ex prædictis legibus & canonibus. ratio nam licet poſſet dici aliquid attentatum circa beneficij poſſeſſionem. tamen nihil eſt attentatum circa proprietatem & ſic attentando nec ius nec iudicem quo ad proprietatem offendit quæ ad ſe trahit poſſeſſionem ſi in petitorio obtinent. de cau. poſ. & propri. ca. cum dilectus. ſicque nullum præiudicium fit parti in petitorio & ſic nõ ob. edictum vt lit. penden. quod locum habet quando lite pendente aliquid in præiudicium partis attentatur, vt no. Innocen. ſuper rubrica. vt lite penden. & melius in. cap. ex parte. ſ. c. perſonæ. de reſcrip. nõ ob. ſi dicatur immo magnum præiudicium fit huic parti expulſæ a poſſeſſione quæ multa habet commoda de præſcript. c. ad aures. de conceſſ. præben. c. cum noſtris, quod fateor verum ſi ſibi iniuriatur circa poſſeſſionem pro qua ſibi competunt alia auxilia iuris de quibus ſupra ſed hoc habet remedia ordinaria ergo non caret de hac via extraordinaria ff. de mino l. in cauſæ. nihil enim habet cõmune proprietas & poſſeſſio. ff. de acqui. poſſeſ. l. naturaliter. §. nihil. cum igitur terminatum ſit poſſeſſorium per ſententiam partibus præſentibus quæ tranſiuit in rem iudicatã forte non multum peccauit ſi intrauit poſſeſſionem de facto per ſuum aduerſarium occupatam ſine executore. abſque tamen violentia nec propterea forte incurret pœnam c. eum qui. de præben. lib. vj. nec tenebitur ad reſtitutionem rei quam propter auctoritatẽ rei iudicatæ tenere poteſt ſecundum Innocen. in dicto. c. cum olim. qui allega. l. verum. ff. de condi. indebi. pro quo facit etiam no. per Bern. & Ioan. an. in. c. vigilanti. de præſcrip. Præterea ſi propter litis pendentiam in petitorio haberet locum prædictorum attentatorum reuocatio ſequeretur abſurdum quod pendente petitorio & ante eius finem nunquã poſſit fieri plena executio ſententiarum etiam trium latarum in poſſeſſorio. quæ tamẽ ante ingreſſum petitorij plene ſunt executioni mãdandæ de iudi. c. finali. de teſti. c. ſignificauerunt. de ordi. cogni. cap. ij. & cap. fina. de reſti. ſpol. c. piſanis cum multis ſimilibus. Ad quod dominus Nicolaus qui hoc dubium poſuit in conſilijs. Reſpondebat quod prædicta iura loquuntur de executione fienda per iudicem vel eius auctoritate. quæ ſi ſic fieret non poſſet dici aliquid attentatum. nam quod iure fit iuſte fit de elec. c. cum eccleſia Vulterana. de reſtitu. ſpol. c. audita. & c. cum olim. de regu. iur. c. factum legitime. libro. vj. & ſic dicebant non pcedere ar. ab abſurdo. at in caſu noſtro
3 hic habens † ſententiam pro ſe non intrauit per hoſtium & cætera puta auctoritate iudicis ſed aliunde puta propria auctoritate. ergo tamquam fur & latro eſt puniendus de iurepatro. c. relatum. de inſti. cap. ex frequẽtibus rem & ius ſuum merito perdere debet per iura ſuperius allegata videlicet per. cap. Placuit. & cap. eum qui. quæ iura intelligo quando quis per violentiam abſque ſententia ſine titulo canonico ſe intruſit vel intrudi permittit in beneficio. at in caſu noſtro ſententiam pro ſe habuit quæ in rem tranſiuit iudicatam & ſine violentia. vt ponebatur in facto poſſeſſionem apprehendit & forte vacuam: quid ergo hic male fecit niſi quod ſine executore intrauit. Agat igitur hic ſpolians contra prædictum ſuum ſpoliatorem vel interdicto vnde vi ſecundum aliquos. vel ad intereſſe ſecundum alios prout no. Innocen. in dicto. cap. cum olim. & curat lis in petitorio cui nullum in prædicto caſu factum eſt præiudicium ſuo marte. & ſic fuit obtentum & ſententia tum hoc eſt in petitorio proceſſum & non fuit auditus prædictus ſpolians.

VT LITE PENDENTE.

Summarium.

Si iudex in Sententia reuocatoria attẽtatorum ommiſit condemnationem expẽſarum an id poſtea facere poterit.

Epitome.

1 Expenſarum condemnationẽ an iudex ex interuallo facere poterit.
2 Appellatio a diffinitiua iuſtificatur ex nouiter productis ſecus in appellatione ab interlocutoria.
3 Mandatum iudicis habet vim diffinitiuæ: & tenet etiam ſine cauſæ expreſſione.
4 Appellari non poteſt a ſententia certis diebus elapſis itẽ nec a condemnatione expenſarum.

Deciſio. I. alias. 13.

SI Iudex reuocet quædam attentata ante omnia li pendente. & tunc non condemnet in ex-
1 penſis. † dubitatur vtrũ poſtea poſſet huiuſmodi condemnationem expenſarum facere? Et videbatur quod non. quia vim diffinitiuæ habet & ſic eodem die huiuſmodi condemnatio eſſet facienda per. l. Paulus de re iudi. & per ca. concertationi. de appella. libro ſexto tum etiam quia quo ad hunc articulum functus eſt officio ſuo. vt in cap. in literis. de offic. delega. quod capitu. vendicat ſibi locum in diffinitiua. ed hæc ſententia ſiue pronuntiatio licet diffinitiuæ vim habet quoad quædam puta quoad effectũ clemen. appellanti de appella. tamen ad præmiſſa effectum cenſetur habere interlocutoriæ & diffinitiuæ. tum quia per eum non deciditur negocium principale. tum etiam quia ſimpliciter ſine ordine ſolemni ex puro & mero officio iudicis proceditur ſuper huiuſmodi attentatis. prout no. Innocen. de reſcrip. ex parte. de maio. & obe. dilecti. & de except. dilecti. & per Ioann. andr. de appella. non ſolum. libro ſexto vbi dicit expreſſe quod eſt interlocutoria. & intelligas ſemper quo ad præmiſſum effectũ & quod ad effectum. cap. cordi. de appella. ſecus quo ad effectum clemen. appellanti. quæ non habet locum in interlocutorijs vim diffinitiuæ habentibus. vt in caſu noſtro & in articulo deſertionis & abſolutionis ab inſtantia iudicij & huiuſmodi. quia nimis graue præiudicium tales ſententiæ parant. nec ob cap. cordi quia locum ſibi vẽdicat in huiuſmodi cauſis. quia facilius eſt parti inſerere cauſam grauaminis & appellationem in ſcriptis vt in cap. cordi. quam ſubito infra duos vel tres terminos in vna ſeptimana forte ſeruatos, probationes ſuper dictis articulis coram iudice adducere. & intelligo prædictam concluſionem in principio poſitam ſi huiuſmodi interlocutoria in rem tranſit iudicatam. nam tunc huiuſmodi condemnatio expen. non eſt niſi quædam prædictæ interlocutoriæ executio & non noua ſententia ſecundum Innocen. in capitu. ſæpe. de appella. Nec poteſt ſecundum eum ab huiuſmodi condemnatione expenſ. appellari. quia hoc tempus condemnationis trahitur ad tempus ſententiæ. Pro qua opinione Innocen. fa. not. per Io. mo. in capitu. licet. ſuper verbo conualeſcat. circa medium. & in capitu. his qui. in vltima gloſ. circa fin. de ſent. excommu. libro ſexto. ¶ Hic ſuperuenerunt duo noui domini Auditores videlicet dominus Petrus Gaſconis legum & Franciſcus de laude vtriuſque iuris doctores.

¶ Alia additio. ſcilicet, vt poſſit iuſtificari ab appellante, vel impugnari ab appellato ex nouis allegationibus. vel probationibus. vt ſic ſit par & ra-

tio appellandi in iſta ſicut in diffinitiua . ergo par ratio
probandi. & ſic non allegatum allegabo & nou proba-
2 tum probabo. vt. l per hanc. in fi. C. de tempo. ap. † & no
in. c. fraternitatis de teſti Sed quæritur quæ eſt ratio q̃d
appellatio a diffinitiua iuſtificatur ex nouiter productis
& non ab intelocutoria. Dic quod appellatio ab interlo-
cutoria licet aliquando tolleretur, tamen ſemper eſt odio
ſa. quia derogat ordinariæ iuriſdictioni ſed appellatio a
diffinitiua eſt fauorabilis ideo magis iuuanda per quaſcũ
que probationes. Et iſta eſt ratio clemen. appellanti ſecũ
dum Bal. in l. eos. §. ſi quid autem. C. de app ¶ Item ap-
pellatio ab interlocutoria habet oculos retro ff. de mino.
l. ait prætor. §. permittitur ſed appellatio a diffinitiua ha
bet oculos in ſupremum finem ſecũdum eum Item cau
ſæ non intentatæ in appellatione ab interlocutoria rema
nent in iuriſdictione iudicis a quo l generaliter. §. ſi iudex
C. de iureiuran. & hoc verum in allegationibus quæ con
ſiſtunt in facto. ſed allegationes quæ conſiſtunt in iure
ſcripto non oportet exprimere in libello l. ornamentorũ
ff de auro & argento lega. Vnum tamen ſcias quod ſi iu-
dex allegantem non curauit audire nõ probatum adhuc
poterit probare l ait prætor. §. quid tamen. ff de mino Et
ratio huius eſt quia per iudicem ſtetit quo minus proba-
tio facta fuerit. de appel. interpoſita. & ideo non eſt parti
aliquid imputandum.

¶ Alia additio ſcilicet vt ea appelletur in ſcriptis & cum
expreſſione cauſæ & ita tenet vna deciſio in antiqs quæ
3 incipit Item no. quod ſententia lata. Contrarium † tenet
Abb & Ioann. an in. c. peruenit. el. ij de appella. vbi di-
cunt quod ſicut appellatio tenet a diffinitiua ſine expreſ
ſione cauſæ ita tenet a mandato iudicis quod habet vim
diffinitiuæ quod eſt notatu dignũ. Idem tenet Bal. in. l.
mino. C. de his quibus vt indig & facit quod no. in. l ait
prætor. § permittitur ff. de mino. & vim diffinitiuæ dici-
tur habere quando lite penden. vel poſt appellationem
eſt aliquid attentatum circa poſſeſſionem rei de qua agi
tur quo caſu ſententia lata ſuper reuocatione talium at-
tentatorum habet vim diffinitiuæ quia ſapit naturam ve
ri poſſeſſorij. Sed ſi attentatum fuit circa perſonam & nõ
circa rem ſuper qua lis pendebat: tunc ſententia reuoca-
toria attentatorum videtur eſſe interlocutoria: & non dif
finitiua. Et videtur ita ſentire deciſio. cxiij. alias de re iu-
di. deci. ij. infra.

¶ Alia additio. Hoc dictum non capio quod condemna-
4 tio † expenſarum ſit executio primæ ſententiæ cum in ea
nulla de expenſis mentio facta fuit. ſed ſi fuiſſet facta cõ
demnatio expenſarum & non taxatio, tunc dicta taxatio
poſſet fieri etiam poſt decem dies. quia eſt executio pri-
mæ ſententiæ in qua fuit facta condemnatio ſed non ta-
xatio. & ab illa appellari non poteſt propter dictam ratio
nem. & ita intelligo Inno. in. c. ſæpe. hic allegato. & in. c.
ſi. quod metus cauſa.

¶ Alia additio Sed a ſententia elapſis. x. diebus non po-
teſt appellari. ergo nec a condemnatione expenſarũ quæ
eſt executio primæ ſententiæ. ita ſenſit glo in ſimili. in l.
ſi cum exceptione. § hæc autem actio. ff. quod metus cã
& ita intellige iſtam appoſtillam.

Deciſio. II. alias. 55.

Summarium.

Ad inſtantiam illius de cuius nõ iure clare conſtat at
tentata lite pendente non veniunt reuocanda. concor. de
ciſi. ſupra proxima.

AD inſtantiam illius de cuius non iure clare con-
ſtat non veniunt attentata lite penden. reuocan-
da ſicut dicimus in interdicto vnde vi iuxta no.
per Inno. in. c. conſtituit. de fil preſ. c. ſignificaſti. de di-
uor. & quia ſua non intereſt hoc petere. de elect. c. cum in
ter canonicos. ij. q. vj. non ſolent. de teſti. c. veniens. el. ij.
præſertim ſi reuocatio huiuſmodi attentatorum tendat
ad reſtitutionem poſſeſſionis adeptæ li. pendente ne per
hoc detur vicioſus ingreſſus huic notorie ius nõ habenti.
ar. c. cum qui. de eo qui mi. in poſſ. lib. vj. & hoc videtur
Oldra. tenuiſſe in quæſtionibus ſuis.

¶ Additio. Item ex quo notorie conſtat de non iure ſuo:
apparet eum velle committere peccatum mortale. quia
ſi fieret ſibi reſtitutio poſſeſſionis prout ipſe petit percipe
ret fructus ratione dictæ poſſeſſionis quos ſine peccato p
cipere non poſſet ex quo titulus & canonica inſtitutio ſi-
bi deficit. imo ſi illos percepiſſet reſtituere teneretur. vt no gl.
in. c. cum ſuper de cauſa poſſ. no. in. c dilecto. de præbẽ.
& in c. cum dilectus. de iur. patr. & vbi conſtat quem no
torie eſſe paratum ad peccandum: poteſt iudex illi præci
pere & inhibere ne peccet tex. eſt cum gloſ. fin. c. ad au-
dientiam. & in. c. ex literis. de ſpon.

Deciſio. III. alias. 56.

Summarium.

SI lite pendente in palatio apoſtolico ſuper beneficio
reus poſſeſſionem transferat in alium per viam permuta
tionis vel alio modo reuocabitur per modũ attentati.

SI lite pendente in palatio ſuper beneficio eccleſiaſti
co reus & poſſeſſor transferat beneficium in alium p
mutando vel alio modo & moriatur , huiuſmodi per
mutatio reuocabitur per modum attentati etiam contra
illum ſuperſtitem tamen eo vocato. arg. no. per Innoc de
conſti. c. cum. M. & de appella. c. cum teneamur per Ho
ſti. & in. c. licet. de præben li vj.

Additio. Pone quod peto præbendam a capitulo & ca-
pitulum li. pedẽ. alteri confert: vel peto electionem meã
confirmari ad eccleſiã. ſuperior li. pendẽ. alteri confert
an teneat collatio Reſpondeo ſi peto rem corporalem
vel incorporalem vt mihi debitam non vt meam & reus
li. penden. alienat tenet alienatio. Idem ſi petatur con-
firmatio electionis etiam ſi ante electionem fuerit appel-
latum quia licet appellatum quia licet appellatio de
uoluat cauſam appellationis . non tamen deuoluit po-
teſtatem conferendi. & ſi dicatur caſſari debet quod
fit pendente appellatione verum eſt de his quæ ſpe-
ctant ad iudicem vel cauſæ proceſſum. vt ſi recipian-
tur teſtes vel feratur ſententia quæ caſſatur probata le-
gitima appellatione. de teſti. cap. ea parte. collatio ve-
ro non pertinet ad proceſſum. non obſtat de arbi. cap.
ex parte. quia ibi prima electio impedit ſecundam non
autem litiſpendentia , per quod apparet quod ſi epi-
ſcopus petit aliquem a beneficio remoueri tenet collatio
quam facit li. pendente. vbi autem quis dicit præbendã
ſuam tunc lite pendente inhibetur alienatio per conuen
tum non autem per tertium. quia vicium litigioſi non af-
ficit niſi partem non autem tertium. hodie dic vt in. ca.
j. & . ij. vt lite penden. ¶ Quid ſi contra poſſeſſorem be-
neficij feratur ſententia a qua appellet an poterit interim
priuari poſſeſſione beneficij. Reſpondeo quod non quia
datio poſſeſſionis eſt de proceſſu. de præben. licet epiſco-
pus. lib. vj. qui inhibetur lite penden. ſecundum dominũ
Pe. de Peruſio in. c. cum. M. de conſti. in fi.

Deciſio. IIII. alias. 57.

Summarium.

Attentata lite penden. vſque ad concluſionem cauſæ
excluſiue poſſunt peti reuocari.

ATtentata li. penden. poſſunt peti reuocari vſque
ad concluſionẽ in cauſa excluſiue. quia in qua-
cunque parte litis talia ex officio & ante omnia
ſunt reuocanda propter contemptum iudicis & partis
iuxta no. in. c. non ſolum. de appella. libro. vj & plenius
per Io. mo. in. cap. cupientes de electio. eodem. li. ſuper.
ver. gratia. Concluſio enim præcludit viam reuocationis
attentatorum ſicut ſuſpenſio petitorij. de cau. poſſeſ. &
proprie. c. paſtoralis.

¶ Additio. Nota quod remiſſio ſuper attentatis non da
tur ad partes . ſed datur terminus ad probandum in cu-
ria. & ita ſeruat audientia.

Deciſio.

Deciſio. V. alias 64.

Summarium.

Surrogatus in litem & in ius quod competebat defuncto cenſetur ad poſſeſsionem etiam ſurrogatus licet expreſſe in ſurrogatione de eo mentio non ſit facta.

SVrrogatus in litem & in ius quod quomodolibet cõpetebat defuncto ſi in aliqua parte gratiæ ſit mentio de poſſeſsione defuncti ad poſſeſsionem etiam cenſetur ſurrogatus licet expreſſe id in gratia non exprimatur. nam licet poſſeſsio quærenda ſit facti tamen ipſa appræhenſa & quæſita.eſt iuris.ut leg & not.in.c. cum in noſtris.de conceſſ.præben.facit in ſimili quod not. Io.mo. in.c.i.de conſt.li.vj de conſuetudine elicita & elicienda.Si uero in nulla parte gratiæ de poſſeſsione fiat mentio tunc ſecundum aliquos ad poſſeſsionem non cenſetur ſurrogatus.per.l.cum hæredes ff.de acqui.poſſ. & p ea quæ le ff.ſo.ma.l.ſi conſtante.§.ſi uero. Alij tamen & maior pars dominorum dixerunt contrarium propter uerba id mouentia in illis ſurrogationibus poni conſueta puta in & ad omne ius quod tali quomodolibet competebat ſeu competere poterat tempore obitus ſui. & ꝙ admittatur ad proſecutionem iuris litis & cauſæ in eo ſtatu in quo defunctus deberet admitti.

Deciſio. VI. alias.75.

Summarium.

Attentata per actorem poſt commiſsionem per eum impetratam ueniunt reuocanda.& ſic cle.ii.ut lit. pend. fortius in actore quam in reo locum habet.

QVod dicitur in clem.ii ut li.penden.fortiori ratione procedit in actore aliquid poſt citationẽ decretam licet non executam attentante quam in reo.quia ipſe certus eſt de commiſsione impetrata & citatione decreta.ergo amplius certiorari non debet. de reſcrip.c.ab excommunicato.de reg.iur.c.eum qui.li.vi. & maior contumacia eſt actoris quam rei de do.& cõtu. cauſamq.&.c.actor.li.vi.Pro quo faciunt iur. alleg. per Io.an.& Pau.in.d.cle.ſuper uer.citatio.

Deciſio. VII. alias.81.

Summarium.

Attentata per procuratorem de cuius mandato non conſtat non nocent domino.

QVod ad reuocationem attentatorum lite pẽdẽ. uel poſt appellationem non ſufficit dicere uel probare per teſtes ꝙ uiderint per talem procuratorem ipſum talia attentari niſi conſtet de procuratorio & mãdato domini.quia dolus procuratoris &c.nec uidetur dominus ſibi mandaſſe niſi licita iuxta not.in.c.i.ut lit.non conteſt.

Deciſio. VIII. alias.144.

Summarium.

In cauſa beneficiali mortuo reo poteſt ad ulteriora procedi per audientiam contradictarum contra omnes ad effectum adiudicationis fiendæ actori maxime propter fructus ſequeſtratos.

IN cauſa beneficiali mortuo reo & poſſeſſore ad inſtantiam actoris poteſt procedi per audientiam contra omnes quorum intereſt ad ulteriora ad effectum adiudicationis fiendæ actori & forte propter fructus antea ſequeſtratos obtinendos. nam qui finalem obtinet uictoriam illos conſequitur iuxta formam clem unice.de ſequeſt.poſſ.& fruc.ſæpe enim quæritur de iure defuncti ut ſciatur de iure ſuperſtitis. ad hoc.ii.queſt i.in primis.& licet appareat defuncto amplius non deberi: non propter hoc ſequitur ſuperſtiti uiuenti deberi.ad hoc de Reſcriptis.c.olim.hæc enim & alia leguntur & not.ut li.pendẽ.c.i.ſuper uer.defuncti.per Io.an.in lectura&no uel lib.vi.

Deciſio. IX. alias.279.

Summarium.

In Ro.cu.citatio per nuncium inducit litiſpendentiam.ſed extra curiam habet locum clem.ii.ut lit. penden.

CLem.ii.ut lit.penden.non habet locum in roman. curia in eo quod ibi ſtatuitur talia in citatione exprimenda per quæ plene poſſet inſtrui pars citata . nã in loco ubi pſentes ſunt iudex & partes & pars rea citatur per nuncium uel curſorem ad dicendum contra commiſſionem poteſt leuiter ſi uult recipere & habere copiam commiſsionis & ex contentis in eadem ſe inſtruere ad cuius inſtantiam & ſuper quo commiſsio eſt impetrata & cauſa commiſſa. imputet ergo ſibi ſi copiam non recipit. Præterea:cle.loquitur quando citatio ſit per ſcripturam ſecus uero ſi per nuncium.cuius tamen contrarium Io.an.innuit in dicta clẽ in glo.ultima in fine.Sed quicquid ſit omnibus dominis uidebatur ſufficere in curia citationem factam per curſorem & ad partem citatam legitime perueniſſe & per eam litem pend.quo ad attentata etiam poſtea reuocanda.

Deciſio. X. alias.411.

Summarium.

SI lite pendente reus & poſſeſſor moriatur & actor poſſeſsionem recipiat & tertius ſurrogatur reuocabitur poſſeſsio per uiam attentati.

Epitome.

1 Reſcriptum perſonale non tranſit ad alias perſonas ꝙ in eis expreſſas.
2 Poſſeſsionem beneficij apprehendens propria auct. perdit ius quod in beneficio habuit.
3 Lis nunquam finitur niſi per ſententiam.
4 Ius prædeceſſoris tranſit in ſucceſſorem.

SI lite pẽdente* in cur.romana: & poſſeſſore extra curiam defuncto ſtatim actor poſſeſsionem beneficij litigioſi apprehendat & poſtea alter in ius & litem dicti defuncti per papam mandatur ſurrogari.& iſte ſurrogandus antequam ſurrogetur petat attentata per dictum actorem quo ad poſſeſsionem & fructuum reſtitutionem reuocari:dubitabatur & quærebatur de duobus uidelicet utrum per obitum dicti rei & poſſeſſoris lis fuerit finita & extincta? Et ſi non:utrum prædictus ſurrogandus poſſet huiuſmodi attentata petere reuocari? In
1 primo dubio uidebatur ꝙ eſſet extincta.quia reſcripta † perſonalia nec tranſeunt ad alias perſonas quam in eis contentas.de offi.deleg.c P.&.G.&.c. cum olim.ergo uno iſtorum mortuo extinctum uidetur reſcriptum.de reſcri. ſignificauit.inſti.mandati.§.ratione &.ff.co.ti.c.intercaſſas.in princ.quod eſt uerum re integra.& ſic loquuntur prædicta iura.ſecus uero ſi lis fuerit inchoata ante mortem ut in caſu noſtro.quia tunc poteſt ſuperſtes uel eius cuius intereſt proſequi litem.ut li.pen.c.i.in clem.§.ſi uero alter.ubi glo.uidetur innuere ꝙ ſi nullus prædictorũ litem proſequeretur ipſam tunc finitam eſſe & non pendere.quæ glo.uidetur multum facere pro hac parte.nam hic actor ſuperſtes capiendo poſſeſsionem noluit litem ulterius proſequi.ergo ſumus in caſu glo.antedictæ. faciunt etiam pro hac parte not.per Spec.ti.de offi.del.§. reſtat.uer.item finitur mortuo impetratore & no.per Inno.in.c.ea parte de arbi. Quibus non obſtan.fuit deciſum & concluſum contrarium.& hoc per.c. ſi hi contra quos.ut lit. pen.li.vi. Contra quam conſtitutionem & eius prohibitionẽ hic actor poſſeſsionem beneficij litigioſi apprehendit. & ſic ut egit propter decretum ibidem

* Pendente ad de.decl. in an de reſt ſpo.18. & co.ti.5.

appoſitá.niſi uellemus illam conſtitutionẽ intelligere ſtri
ĉte in præſentatione collatione ſiue electione alteri quã
petitori facienda & non in poſſeſſionis apprehenſione
quæ ibi non prohibetur nec irritatur quæ eſt pœnalis &
non uidetur extendenda de ele.c.ſtatutum.li.vi.cum ſi.
Quibus non obſtan. adhuc credo actorem peccaſſe in
apprehenſione huiuſmodi poſſeſſionis.quam aut appre-
hendit propria auctoritate aut auctoritate apoſtolica uel
2 ordinaria.Si propria † non potuit. immo ius perdidit qđ
in beneficio habuit per.c.cum qui.de præben.li vi. Si au
ĉtoritate apoſtolica puta per executorem qui ante.litem
motam forte de huiuſmodi beneficio ſibi prouidit . ſed
poſſeſſionem non tradidit quia per alium auctoritate or
dinaria inductum occupata fuit.quo mortuo ipſum in
poſſeſſionem uacuam induxit quod uidetur ſibi licuiſſe
de iure.de præben.c.pro illorum.&.c.de multa.cum ibi
not.&.c.licet.eo.ti.li.vi.a contrario ſenſu. & ꝙ not per
Inno.in.c.ex parte de arbit.ſuperius allegat Sed dic ꝙ
non potuit.quia per commiſſionem factam in curia liga
tæ fuerunt ſibi manus immo ablata fuit ſibi totaliter po-
teſtas ſe plus intromittendi de huiuſmodi negocio.ar.c.
ut noſtrum. de appell. de reſcriptis. c.cæterum.de elec.
quamuis.&.c.ſi eo tempore &.c.ſi poſtquam.li.vi.de of.
deleg. paſtoralis Si auctoritate ordinaria illud plus ha-
beret de colore iur.tamen uidetur dicendum idem pro-
3 pter litiſpendentiam † adhuc in curia quæ nunquam fi-
nitur niſi per ſententiam ſecundum rotam & cui prohi-
betur antecedens puta collatio præſentatio ſiue electio
ut in.c.ii.ut lit penden li.vi ergo & conſequens uidelt-
cet inſtitutio & in poſſeſſionem inductio.ar.c. qualiter &
c.quiſquis.de elec.nec ponebatur in facto ꝙ dictus actor
apprehenderit poſſeſſionem auctoritate ordinaria ſed
apoſtolica puta per ſuum executorem . ergo ceſſat hæc
ultima dubitatio & ſtat prima quæ fuit deciſa. uidelicet
adhuc litem pendere.& hoc etiam probatur per bullam
illius ſurrogandi in qua papa narrando litem adhuc pen
dere mandauit eum ad huiuſmodi lit. proſecutionem ad
mitti in eo ſtatu in quo dictus poſſeſſor ſi uiueret poſſet
& deberet admitti ſed ſi ipſe uiueret:poſſet agere ſuper
huiuſmodi attentatis & poſſeſſorem petere amoueri a poſ
ſeſſione ſic lite penden.apprehenſa ergo & iſte in locum
4 eius ſurrogatus Nam † qui in locum alterius ſurrogatur
eodem iure uti poteſt & debet.ut lit penden.eccleſia ſan
ctæ Mariæ.cum ſi.& ſucceſſor eodem iure quo & præ-
deceſſor.de ſolut.c.i.& per hoc uidebatur reſponſum ad
ſecundum.uidelicet quod iſte ſurrogandus poſſet ante
omnia petere reuocari huiuſmodi attentata . de quora-
men multi domini dubitabant. quia contra hunc nihil
fuit attentatum.ergo non uidebatur audiendus tanquam
illius cuius non intereſt quia poſſeſſionem iſtius beneficij
non habebat ii.quæſt.vi. non ſolent.de elect cum inter
canonicos.de accu.c.ſuper his.cum ſi.¶ Præterea licet
mandatum fuerit de ſurrogando quo ad proprietatem:
non tamen quo ad poſſeſſionem quæ eſt facti & nihil ha
bet commune cum proprietate.ff.de acquir.poſ.l. natu-
raliter.§.nihil. Aliquibus dominis uidebatur ꝙ ſua mul-
tum intereſſet ſaltem ꝙ iſte actor introducens ſe lit.pen.
a poſſeſſione amoueretur & ſibi de fructibus non reſpon
deatur.ut ſi uinceret iſte ſurrogatus rem id eſt beneficiũ
uacuum cum fructibus reperiret.arg. eorum quæ le.&
not.per Inno.de teſti.c.ueniens.& de re iudi c.cũ ſuper
Fuit igitur conſultum & concluſum ſic ꝙ iſte tertius an
te omnia ad litis proſecutionem admitteretur & poſtea
implorato officio iudicis in cuius contemptum poſſeſſio
nem beneficii litigioſi coram eo prædictus actor appre-
hendit:ab huiuſmodi poſſeſſione amoueretur ex puro &
mero officio ſuo & non ad inſtantiam dicti ſurrogati. in-
ter quem & prædictum actorem ſic a poſſeſſione amo-
tum ulterius lis tranſeat ſuo marte ſuper proprietate ſu-
per qua lata ſententia pro aliqua partium eandem
mandabitur etiam executioni quo ad poſſeſſionem. de
cau.poſſ.& propri.c.cum dilectus. Interim tamen ma-
nebit poſſeſſio uacua & non tradetur prædicto ſurroga-
to.quia ſua gratia ad poſſeſſionem principaliter ut dictũ
eſt ſe non extendit & ſic fuit obtentum ſi uero non actor
ſed quidam alius puta Titius per ordinarium ſic lite pen
dente intruderetur ſiue in poſſeſſionem induceretur pre
dicti beneficij litigioſi ſit tertius puta Seius per papam in

ius litem & poſſeſſionem rei & poſſeſſoris defuncti ſurro-
gari mandaretur.& ille peteret intruſionem & inductio-
nem reuocari per modum attentati ipſumque intruſum
amoueri & ſe in poſſeſſionem induci.fuit poſtea in qui-
buſdam alijs conſilijs dubitatum utrum eſſet audiẽdus.
& erat concluſum ꝙ non. Tum quia nunquam fuerat lis
inter iſtos duos niſi modo.tum quia potuit eſſe ꝙ defun-
ctus nullum ſed ſuperſtes bonum ius ſeu titulum habuiſ
ſet ſeu haberet.& ideo ante huiuſmodi diſcuſſionem
maxime ſuperſtite contradicente nihil dixerunt domini
fore innouandum.uerumtamen dixerunt hunc ſurrogan
dum bene poſſe agere interdicto adipiſcendæ poſſeſſio-
nis quæ non eſt danda ſine titulo.arg. eorum quæ le.&
not.c.de can poſſ.c.ii.&.c.paſto. per Innoc.& de reſti.
ſpo.in literis.&.c.ex parte.per eundem.;Superſtes uero
bene poteſt agere ſuper attentatis lit.penden.contra in-
truſum petẽdo ipſum a poſſeſſione amoueri.immo.pe-
tere etiam poſſe caſſandam & pronunciari nullam per.
c.ſi hi contra quos.ſuperius allegato.

Deciſio. XI. alias.440.

Epitome.

1 Surrogatus in locum actoris defuncti an poſſit continua
re litem cum procuratore rei ſuperſtitis .
2 Actore defuncto lis non eſt reſpectu eorum quorum in-
tereſt extincta uel inchoanda. .
3 Procurator rei ſuperſtitis actore defuncto an poſſit uel
debeat litem continuare cum procuratore ſurrogati
in locum defuncti.

1 SI agẽs † petitorio ſuper certo beneficio lite penden
te moriatur.& quidam alter in omni iure & ad om
ne ius quod eidem defuncto competebat ac litis
& cauſæ huiuſmodi proſecutionem per papam ſurroge-
tur. Fuit dubitatum utrum cum procuratore rei ſuperſti-
tis poſſet ulterius iſte ſurrogatus litem continuare & in
cauſa ad ulteriora procedere ſine noua citatione eiuſdẽ
rei uel ſaltem intimatione huiuſmodi ſurrogationis ſibi fa
ciendam? Et uidebatur aliquibus dominis ꝙ non. quia
huiuſmodi ſurrogatio eſt noua prouiſio quam reus & poſ
ſeſſor ueriſimiliter ignorare poteſt ipſamque de ſurreptio-
ne impugnare poterit ergo merito erit ad minus ſibi inti-
mandum & terminus ſibi præfigendus infra quem ſi ue-
lit poterit ipſam in aliquo impugnare ꝙ uitiai uel mit-
tat.ar.c ſi.de elec.li vi Præterea uidebatur ꝙ poteſtas p-
curatoris rei data contra defunctum non extenderet ſe
ad ipſius ſurrogatum quia huiuſmodi procuratoria ſunt
ſtricti iuris & non extenſibilia de perſona ad perſonam
ut dicimus in iudice delegato.de offi.deleg p.&.g. & in
c.cum olim.de procura. qui generaliter melius in.c.qui
ad agendum.li vi.tamen in clem.non poteſt.eo.ti.at hîc eſt
mutata perſona.ergo uidetur cauſa mutata.ut.c.ueniens
&.c.cum in tua.de teſti.de re iudic.c cum ſuper.&.c ſi.
Fuit concluſum per maiorem partem dominorum de
2 quorum numero ego tunc eram contrarium. Nam † non
eſt dubiũ ꝙ eadem lis & cauſa adhuc pẽdet & durat cũ
ſuperſtite contra quem etiam omnes admittuntur quorũ
intereſt.ut in c.ij ut lit.pen li.vj & in clem.i.eo.ti.ubi ꝙ ſi
alicuius intereſt uoles uenire ad cauſam ſiue litem in ſta
tu in quo eam inueniet proſequi poterit & debebit ut in
prædictis iure.per quæ reprobatur opinio Inn in.c. quia
uero de iudi.ar.etiam regulæ is qui in ius alterius li.vj.
Pro quo etiam facit forma literarum in quibus ſurroga-
tus mandatur admitti ad proſecutionem & defenſionem
litis & cauſæ in eo ſtatu in quo ſi defunctus uiueret de-
beret admitti.ſed ſi defunctus uiueret admitteretur.ergo
& iſte in locum eius ſurrogatus argu.iuriom prædicto-
rum facit etiam.c.eccleſia ſanctæ Mariæ.ut li.pẽ. quod
3 alij † tenentes contrarium intellexerunt uerum . uideli-
cet hunc ſurrogatum admittendum contra ſuperſtitem
principalem ſed non ipſius procuratorem contra mor-
tuum ſubſtitutũ.non ob ꝙ procuratorium non uidetur
extendi niſi ad perſonas in eo expreſſas quod fateor niſi
ab ipſo uel ſub ipſo comprehenſas. at in caſu noſtro at-
tento ꝙ eadem cauſa ad quã conſtitutus eſt durat atten-
to etiam ꝙ ius & papa ad proſecutionem illius cauſæ

ſurrogatum

ſurrogatum admiſit & admitti uoluit in locum defuncti. bene hæc perſona ſub uerbis procuratorij potuit comprehendi ipſeq; poterit gratiã iſtius ſurrogati ſicut dominus impugnare. Ad uitandum igitur circuitum & ne lites fiant immortales: dixerunt maior pars dominorum non domino ſed procuratori cauſæ prædictæ & nondum finitæ huiuſmodi intimationem fore faciendã & terminum ad opponendum & dicendum contra gratiam ſatis longum ſtatui ut bene poſſet conſulere dominum ſuum ſi peteat ſtatuendum iuxta formam.c.dilectus.de procur. Si uero id non peteret nec aliquid contra huiuſmodi ſurrogationem diceret: auditor poterit ad ulteriora procedere ſine alia intimatione procedendo tam per audientiam ꝙ cum dicto procuratore c. ſuperſtitis. & hoc eſt tutius.

Deciſio. XIII. alias 469.

Epitome.

1 Impetratio beneficij nulla de decreto citationis & eius executione facta mentione an ſit ualida.

2 Impetratio beneficij non uacantis inualida eſt.

*add. ad hanc de. gl. c. d. Car. in Cle. ij ut lit. pend. in. ij. q.

SVppoſito* ꝙ cauſa ſit commiſſa ad inſtantiam abbatis & conuentus monaſterij cõtra Io. ſuper parrochiali eccleſia quam monaſterium poſſedit tanquam unitam per. xij annos proxime præteritos & ratione dictæ unionis ad ſe & Ioannes ratione collationis ad ſe pertinere prætendunt decretaq; citatione ad inſtantiam monaſterij contra Io & executa per curſorem in curia Io. eadem die qua dictus curſor eum citauerat ad dicendum contra commiſſionem tenore commiſſionis eidem Io. nõ explanato per curſorem. & non apparet quale præceſſit 1 †an citatio uel impetratio. impetrauit dictam eccleſiam tanquam iure deuoluto non faciens mentionem de commiſſione decreto & executione citationis ꝙ ualet huiuſmodi impetratio hoc eſt ꝙ non eſt ſurreptitia occaſione præmiſſorum. non obſtan. c. cauſamq; de teſti. quia ut ibi no. Hoſt. non intelligitur illud. c. niſi de impetratione fienda in præiudicium partis ſuper eo de quo hic litiga- 2 tur. modo hic ſtamus †quia ſi beneficium eſt unitum non uacat. & ſi non uacabat non ualet impetratio. de conceſ. præben. c. i. non obſtan. c. ij. ut lite pen. in cle. tamen ꝙ præceſſiſſet executio exequens probare tenetur per no. in glo. de reſcript. c. ſi. in cle. & Cy. poſt Ia. ff. de proba. l. certe. ff. de nego. l. cum qui. per glo. tamen quia citatio non habuit plenam certitudinem cauſæ &c. ut in dicta cle. ſi tamen præceſſiſſet plena citatio forte ſecus propter præiudicium li pen. de quo. ff de rerum di. l. ſi &c.

Deciſio. XIIII. alias 488.

Summarium.

Si papa mandat Dionyſium ſi homicidium commiſiſſe conſtiterit beneficio priuari & illud mihi conferri. & lite ſuper hoc pen. D. moriatur an expectantes poſſint hoc acceptare.

Epitome.

1 Beneficium an dicatur per mortem ciuilem uacare. Caſus in gratia miſſus cenſetur denegatus.

2 Re circa quam uerſatur conditio expirante expirat & ipſa conditio.

3 Homicidium prædeceſſoris poſt mortem ipſius probatũ an nocere debeat ſucceſſori.

Vide feli. in c. in nra. n. 102. de reſcrip. Th. Caſto. dub. 46.

TItius erat expectans auctoritate domini noſtri papæ moderni ad collationem certi collatoris in certa dioec. ad beneficium eccleſiaſticum cum cura uel ſine cura. Deinde. B. aſſeruit papæ ꝙ quidã Dionyſius obtinens unum beneficium curatum ad dicti collatoris collationem pertinens commiſerat homicidium & ſupplicauit papæ ꝙ committeret in partibus alicui ꝙ ſi ſibi conſtaret dictum Dionyſium dictum homicidium commiſiſſe priuaretur dicto beneficio & dicto. B. conferret. & papa mãdat certo iudici ꝙ ſi uocatis dicto Dionyſio & alijs qui forent euocandi conſtaret de præmiſſis: dictum. D. dicto beneficio priuaret & conferret dicto B. & antequam prædictus iudex procederet in dicto negocio dictus D moritur extra curiam roman & dictus T expectans dictum beneficium acceptauit per obitum dicti. D uacans uigore gratiæ & ſibi de eo obtinuit prouideri Deinde facta mentione de iſtis de nouo impetrat a papa ſibi ꝓuideri de dicto beneficio dummodo alicui non ſit in eo ſpecialiter ius quæſitum Nũc circa præſentem cauſam quæritur de duobus. Primo cui prædictorum huiuſmodi beneficium debeatur: an neutri? Secundo an poſt obitũ dicti. D. poſſit inquiri & cognoſci de huiuſmodi crimine. & in caſu quo conſtaret de homicidio huiuſmodi dicto B. prouideri poſſit per dictum iudicem? Nam beneficiũ 1 †huiuſmodi certũ eſt ꝙ uacat per mortem naturalem & non per priuationem ſeu mortem ciuilẽ. ergo deberet dicto expectanti & non illi qui per priuationem impetrauit ut c. ſuſceptum. de reſcrip. lib. vj. nam caſus omiſſus intelligitur denegatus. quia mors ciuilis & naturalis ſunt diuerſæ. Nam mors ciuilis æquiparatur naturali ut patet. xvj. q. j. placuit in prin. & c. ſi epiſcopus de ſupplen. neg. præla. li. vj. ſolum in caſibus in iure expreſſis. & maxime quando mors ciuilis habet eundem effectum cum morte naturali. Tum etiam quia non eſt ſecuta priuatio ergo deficit cauſa. Tum etiam quia expectans potuit dictum beneficium acceptare. nam per dictum mandatum de prouidendo papa dictum beneficium non extraxit de dicta gratia expectatiua ex quo non uacauit per priuationem & tunc uenitur ad illud ꝙ ſpecies extracta de ſuo genere amplius non includitur ſub ipſo c. dudum. de ꝓben. li. vj. per Io mo. &c. Præterea licet ſecundum regulas cancellariæ fœ. re. domini Vrbani papæ quinti per dominum noſtrum papam confirmatus quando papa apponit manum ad beneficium uacans tunc ſi illa diſpoſitio ex aliqua cauſa non ualeat uel effectũ ſortiri nõ poſſit. ab illa die papa intendit dictum beneficium reſeruare. ſed ſecus hic ubi apponit manum ad beneficium uacaturum. ſ. per priuationem ut ſupra tactum eſt ergo dictũ beneficium non eſt affectum. ergo expectans illud potuit acceptare. nec ex tali gratia in beneficio non uacante inſurgit aliqua reſeruatio. nec ꝙ dictum beneficium ſit ex ea affectum. quia dicta regula loquitur in uacan. beneficiis. quæ cum ſit reſtrictiua non trahitur ad beneficium non uacans ut in caſu noſtro. ergo expectans ſi ſua gratia alias ſit canonica & beneficium ſiue præbenda alias cadat ſub gratia ſua poteſt illam impetrare & ſibi de ea facere prouideri. Aliud eſt præterea apponere manum pure aliud conditionaliter. hoc prægnans uidetur & be- 2 ne congruit. quia †expirante re circa quam uerſatur conditio expirat ipſa conditio ut no. doc. in. c. uerum. de cõdi. appo maxime &c Præterea non dicemus gratiam huiuſmodi expirare etiam re integra per obitum tamẽ illius qui priuari debuiſſet ſi repertum fuiſſet ipſum homicidiũ commiſiſſe. ſicut nec expiraſſet huiuſmodi per obitum concedentis ipſam gratiam. de offi. dele. c. ſi ſuper. ergo durat niſi dicamus eam carere iuris effectu propter cauſam nõ ſecutam. ſ. priuationem ut dicamus illud Quicquid eſt cauſa cauſæ eſt cauſa cauſati &c. ¶ Sed quæro 3 †an poſt obitum dicti mortui poterit idem mortuus pnũciari homicidium commiſiſſe & per conſequens priuandus & priuari huiuſmodi beneficio. Et puto ꝙ non. quia mortuus non eſt in rerum natura. ergo priuari non poteſt. quia non entium non ſunt cauſæ nec etiam differentiæ. & maxime quia priuatio ꝓſupponit habitum. prout not. gloſ. in. c. ad diſſoluendũ de deſpon. impube. & maxime quia crimina morte extinguuntur ut. c. accuſatus. in. § penult. de hære. li. vj pro hac bene facit glo. notabilis. ſup. uer. mortuos. in. c. a nobis ij. de ſen. exc. cum ſimilibus alle. in ipſa. & de hoc. xxiij. q. ij in ſumma. Facit etiam quod no. Archi. in dicto. c. accuſatus. ad fi. Vlt. glo. dat pro regula ꝙ delicta & honores cum capite ambulant alle. l. ſ. ij reſponſo. ff. ſi ex iur. cõmuni agantur. et l. ſi pater tuus. ff. ſi pendente appellatione mors interueniat Ad dicta iura quæ dicunt ꝙ inquirendũ eſt de crimine poſt mortem propter bona ut. l. item ſi uerberatum. § i ff. de rei uen. & ij. q. i. c. in primis prout not. in. c. i. ut lite pen. li. vi ſup uerbo electi. alias clerici per Io mo. in glo. reſpondetur ꝙ locum habent quando dubium erat an mortuus habuit

tus uel no. ſed ſecus hic. quia non obſtan. ꝙ diu cōmiſerit homicidium habuit ius in beneficio. nam nuo fuit priuatus ipſo iure de hoc uide poſt omnes in c. de quarta de præſcrip x. col. uer. faciunt poſtremo prædicta ſed priuandus. & ſic per eius mortem uacat beneficium. & ideo ius eſt quæſitū expectanti. noo obſtat c. ſi hi cōtra quos. nam nō loquitur io caſu noſtro. tū ibi agitur ut quis a beneficio amoueatur ea alteri de eo prouideatur tūc morte accuſati finitur lis. ſed ubi quis petit aliquē de beneficio priuari ſeu amoueri quod aſſerit ad ſe pertinere & dicit ſe ius habere in eodē. tunc ſi moriatur accuſatus habet locū. c. ſi hi contra. ut ibi not. ſuper gl ult. nec etiā ea iſto mandato hoc beneficium erit reſeruatū. quia mandatum eſt conditionale quod nullum habuit effectum in natura. l. eadem die. ff. de uerb. oblig. & ratio iur. in c. fin. Super hoc dicunt quidam ꝙ hmōi beneficium non debetur expectāti uigore gratiæ expectatiuæ propter manus appoſitionē papæ nec illi cui mandabatur ꝓuideri in euentū in quē conſtaret de dicto homicidio cum beneficium hmōi non uacauerit ut ſupra dixi per priuationem ſed p mortem naturalem. ſed debebitur expectanti uigore ultimæ gratiæ per quā papa ſibi mandauit prouideri de dicto beneficio. Alij diſtinguunt ſic. Aut enim dictus priuandus reintegra mortuus eſt extra cur. romanā. & tūc uera ſunt quæ. ſupra dicuntur ſ. ꝙ beneficium hmōi debeatur expectanti. aut enim re noo integra eſt mortuus & tūc ſubdiſtinguitur. quia aut lis ſuper hmōi beneficio pendebat in curia romao aut extra cur. romanam. Si primo caſu dicunt ꝙ licet expectans potuit dictū beneficium acceptare: non tamē potuit de eo ſibi facere prouideri. ut. c. ſi hi contra quos. ut lit. pen li. vi. Secūdo caſu potuit acceptare & ſibi facere de dicto beneficio prouideri. Tertio uidetur ꝙ dicta expectatiua litera conceſſa dūmodo alteri in beneficio non fuerit ius quæſitū non debeat concedi. quia aut diceremus expectatiuo dicto competere ius in dicto beneficio uigore dictæ gratiæ expectatiuæ quod indubie credo ut ſupra. congrue eſt allegatū. & tunc ſuperflua eſt gratia iſta ultima per quā mandatur ſibi prouideri de beneficio ꝑdicto dūmodo in eo nō ſit alicui ſpecialiter ius quæſitum & tunc litera non eſt concedenda ut dixi Aut non debebatur ſibi ius uigore gratiæ expectatiuæ tunc literæ iſtius ultimæ gratiæ ſibi non dantur niſi dicant in eo ex quo caſu dubitat acceptationem & prouiſionem factas uigore expectatiuæ non ualere. De facto eſt ille caſus qui mihi apparet notabilis.

DE RESTITVTIONE SPOLIATORVM.

Summarium.

Poſſeſſor beneficij eius titulo & etiā penſionis eidē beneficio debitæ plenarie non probato poteſt agere nomine dicti beneficij conditione. c. quæ relam. de elec. ad penſionem ſubtractam, quamuis ipſe agens in percipiēdi poſſeſſione non fuerit.

Epitome.

1 Beneficij poſſeſſor quomodo agere poſſit ad penſionem diu prædeceſſori ſuo ſolutam.
2 Poſſidens beneficium eccleſiaſticum an habeat probare titulum poſſeſſorium.
3 Poſſidens recenter non præſumitur bonæfidei poſſeſſor ſed habet titulum oſtendere.
4 Poſſeſſio beneficij eccleſiaſtici an ſola confirmatione quæratur.
5 Eccleſia nunquam moritur quia eſt in anima uiuentis.

Deciſio. I. alias. 4.

1 POſſeſſor † beneficij poteſt agere nomine beneficij ſiue cōdictione ex decr. querelā de elec. pro annua penſione diu ſuis prædeceſſoribus ſoluta & poſtmodū ſubtracta licet ipſe nunquam fuerit in poſſeſſione percipiendi eandem iuxta no. per Innocen. in c. in literis. de reſti. ſpo. ubi no. in fin. pen gloſ. & in c. cum ſuper. de cauſa poſſ. tenet idem in prælato qui nondum adeptus eſt poſſeſſionē dignitatis dūmodo ex confirmatione uel alias haberet bonum ius & titulum in prædicta dignitate. Ratio quia nō ipſe qui non poſſidet ſed eccleſia quæ poſſidet agere uidetur. & ſic nō nomine ſuo ſed nomine eccleſiæ agere uidetur. & p hoc ſoluitur lex cum hæredes. ff. de acqu. poſ. cuius dictū intellige in caſu quo alius non poſſideat. quia cum effectus poſſeſſionis cōſiſtat in perceptione fructuū. ff. de acq. re. do l. in bonæfidei. ſi uellet non poſſeſſor fructus percipere poſſeſſorem ſine dubio ſpoliaret quod nō licet p l. extat. ff. quod me. cau. & C. unde ui ſiquis in tantam. xvj. q. j. placuit. de teſt. ſpo. c. olim. & c. Item cū qs. de præben. cū qui. & c. licet li. vj. Sed utrum prædictus agens poſſeſſorio ex decre. querelam. teneatur plene uel ſemiplene docere de ſuo titulo ad reſtitutionem penſionis ſubtractæ conſequenter fuit dubitatum & uidebatur ꝙ non per. l. cogi. C. de peti hære. & per. c. in literis de re
2 ſti ſpo. Per hoc diſtinguebatur ſic quia aut agens † poſſeſſorio modo quo ſupra poſſidet aut non poſſidet ſi nō poſſidet tunc oportet ꝙ titulum probet. ut not. Innocent. in. c. tranſmiſſam de elec. & dico plene. quia actor eſt & non habet pro ſe præſumptionem quæ ipſum ab onere probandi releuaret. l. actor C. de probat. de eden. qui accuſare C. ut eccleſiaſtica benefi. c. ut noſtrum de iureiur. c. ſi. nec mirum. quia intereſt illorum contra quos agitur. quia ſoluendo non liberantur ſecundum Inn de quo tamen per eum plenius in. c. nihil eſt. de ele. Si poſſidet aut eſt recens eius poſſeſſio & tunc idem ut Inno. not. de cōceſſ. præben. quia cuoſt in glo. cum plures. uer. nec ob-
3 ſtat ratio eſt quia † ex tali recenti poſſeſſione non præſumitur bona fides nec iuſtus titulus probat. Inno de reſti. in integ. c. ij. in glo. per monachos ad finem. Idem ſi lōgo tempore poſſedit in caſu quo alia præſumptio ſtat cōtra eum ut puta quia competitorem habet & litem ſuper beneficio patitur. ut not. Inn. in. d. c. quia cuncti. alioquin ſufficeret probare poſſeſſionē & cōmunem reputationē ſecundum In. c. tranſmiſſa. & c. quia cūcti. Pro hoc etiā facit per eundē Inn. de eo qui fur. ord. ſe. c. innotuit. nec oportet tunc probare titulum per. l. cog. §. poſſeſſor. C. de peti. hære. & l. ſi §. penul. eo. ti. & ſic intelligitur lex illa. fateor tamē ꝙ in caſibus in quibus doceri oporteat de titulo non requiritur ita arcta probatio ſicut ſi ad id principaliter ageretur. iuxta ea quæ de notorio notant Innoc. de uer. ſig. c. ueniens. lib. vj. etiam de præſum. c. illud.

¶ Additio. Conditio competit quando non eſt prouiſum per ius. de iure & modo agendi ut not. in. l. 1. ff. de condi. ex lege. & in. c. ſæpe. de reſti ſpo. uel agetur utili interdicto non directo quod non competit pro iuribus incorporalibus l. j & ij. ff. de ui & ui ar. uel poteſt agi officio iudicis quod loco actionis ſuccedit ut in c. ij de offi ordi.

4 ¶ Alia additio. Ex ſola † enim confirmatione prælatus habet ius & adminiſtrandi & agendi tam petitorio ꝙ poſſeſſorio. Sed contra iſtud opponitur & uidetur ꝙ confirmatus adminiſtrare non poſſit nec poſſeſſorio agere niſi fuerit in poſſeſſionem inductus. quia ſi ex confirmatione dominium acquiratur: non tamen poſſeſſio. l. cum hæredes. ff. de acqui. poſſ. ubi tex. dicit ꝙ licet in hæredem tranſeat dominium adita hæreditate poſſeſſio tamen non tranſit niſi naturaliter fuerit apprehenſa. hoc idem probat tex. in. c. in præſentia. de probat. ibi dum dicit bonis eius inuaſerant &c. Reſpondeo ad primum ꝙ poſſeſſorio nomine eccleſiæ agi poteſt ut dicit iſta deciſio. quia mortuo prælato uacat poſſeſſio prælaturæ ſed non poſſeſſio bonorū eccleſiæ quam ſiquis occupat œconomus eccleſiæ uel ſucceſſor poteſt agere nomine eccleſiæ pro illa recuperanda interdicto unde ui non tamen crimine expilatæ hæreditatis uel interdicto adipiſcendæ. Et eſt ratio qua-
5 re poteſt agere quia † eccleſia eſt in anima uiuentis quæ nunquam moritur. ut in aut. quomodo op. epiſcopos. in fi. & not. in. l. & quia. ff de iu. om. iud. diſſimiliſq; eſt eccleſia hæreditati iacenti. quia hæreditas non eſt in anima uiuentis ff de fideiu l. mortuo ff ſtipula. ſer l. uſufructus eſt l i §. ſcæuola ff. ſiquis teſt. lib. & ff. de mu. l. etiā qui nondum. ſecundum Innoc. in. c. cum ſuper de cauſa poſ. nomine autem proprio agere non poſſet ut in contrario.

¶ Alia additio. Subaudi in prælato exiſtente in prælatura mala fide. & intellige hoc uerum ꝙ non liberantur

ſoluentes

ſoluentes eidem niſi cum ipſo prælato contraxiſſent quo caſu bene liberarentur ſoluentes eidem. ſic intelligitur .l. ſi urbana.ff de cond.in de.& ex hoc no q per ſolutionem factam putatiuo prælato non liberantur ſoluentes quando obligatio deſcendit ex contractu ueri prælati ſed quando obligatio deſcendit ex contractu prælati putatiui tunc ſoluentes falſo prælato bene liberantur, ſecundum Bal. in d.l.ſi urbana.quod bene nota.

¶ Alia additio. Vnde quæritur quando quis cogatur dicere titulum ſuæ poſſeſſionis. Circa quod breuiter ſic cũclude q ſi poſſidenti reſiſtat ius commune: tunc compellitur dicere titulum ſuæ poſſeſſionis etiam ſi ſolo poſſeſſorio agat ut quia laicus poſſidens decimas dicit ſe ſpoliatum. nam non debet reſtitui niſi titulum probet cũ ius commune faciat contra eum ut in c.cauſamq; . de præſcript.& per Ion in c conſtitutus de filijs preſ. & in.c ex inſinuatione.de procura. Idem ſi poſſidenti non reſiſtit ius commune ſed poſſeſſio non poteſt haberi ſine titulo ut in beneficialibus. Idem ſi poſſeſſio poteſt haberi ſine titulo. quibus caſibus ad petitionem partis non compellitur dicere titulum ſuæ poſſeſſionis ut in.d.l cogi. ſed ad petitionem iudicis contra eum ex ſuo officio inquirentis bene cogitur oſtendere titulum.ut in.c.ordinarij. de offi. or.li.vj.& not in regula prima. li.vj. quod eſt uerum niſi tacite uel expreſſe uiſus ſit iudex in eum conſenſiſſe ar c. ex ore.de his quæ fi.a ma.par.ca.quo caſu ſuperior contra eum inquirere poterit ſed tunc arctabitur ad probandum.non canonicam inſtitutionem.ut no.per Io. an. in. c.licet hely.de ſimo & per glo in.d.regula prima. & per Arch.in.d.c.ordinarij in uerbo exhibere.circa medium. in uerſi.quod uerum intelligo indiſtincte.& per Inno.in. d.c.ea inſinuatione.quod ſingulariter nota.& add.q habetur in conſi.D.fe de peruſ.poſito in lib.conſi.coperto corio rubeo fol.415.

Deciſio. II. alias 13.

Summarium.

Petenti reuocari attentata lite pend. ſufficit pbare ſe in poſſeſſione fuiſſe tempore mot.e litis & ſpoliatum fuiſſe.

Epitome.

1 Attentata reuocari petens quid probare debeat.
2 Poſſeſſione titulata ceſſante in beneficialibus non habet locum poſſeſſorium.
3 Interdictum unde ui in quo differat a remedio prodito in materia attentatorum.
4 Notorius iuris defectus petentis reuocationem attentatorum ipſorum reuocationem impedit.

1 FVit dubitatũ utrum † petenti ſe reſtitui ad ſuã poſſeſſionẽ per uiam attẽtati qa dicit ſe lite pend. ſpoliatum ſufficeret pbare ſe poſſediſſe tempore litis inchoatæ & ea pendẽte ſpoliatum fuiſſe. licet aliter poſſeſſionem ſuam nõ coleret. Et uidebatur q nõ pꝑter no. Arch in c.cũ qui.de eo q mit in poſſ li.vj.& Inn.in.c.ex parte.de reſt.ſpo.& p eundẽ de fil.pſb.c.cõſtitutus & p Io an.in cle.unica de cau poſ q̃ omnia iura & not. doc. loquuntur & pcedunt quando agitur poſſeſſorio directe & principaliter p interdictũ unde ui.tunc enim nõ dabitẽ reſtitutio beneficij ad poſſeſſionem ſine colorato titulo ne detur uitioſus ingreſſus ut in.d.c.cũ qui ſuperius all. Tum etiam quia beneficium eccleſiaſticum ſine canonica inſtitutione poſſideri nõ poteſt de inſti.c. ex frequentibus.& de reg.iu.c l li.vi ar.ſimile optimom.ff. de inter dic.l.ij.§.quædam &.ff de aqua quot.& æſt.l.i.§.permittitur & de reſt ſpo c.ad decimas.li.vi. Secus uero quando petitur reſtitutio per uiam attentati.cum quia illa petitur incidenter tũ quia nullo iuris ordine ſeruato in hoc caſu proceditur immo iudex ex puro & mero officio ſuo illa in priſtinũ ſtatũ reuocabit & ſic nõ iure actionis ſed potius ex officio iudicanti. in hmõi negocio erit pcedendum. & eſt ratio qa plus offenditur iudex cuius officiũ cõtemnitur q̃ pars. immo lex offenditur ꝓhibens ne lit. pen. aliquid innouetur. put apparet in rubro & nigro. ut lit.pen. Merito igitur cõtra ipſum pceditur grauius quã ius iudicemq; & partem eludit q̃ partẽ tantum ar. c. cordi. in fin.lib vi. & pꝑter hoc eſt interdictum attentatorũ plus q̃ unde ui. interdictũ priuilegiatum put uo In. pulchre in c.dilecte.de maio & obe.& de app bonæ.p eũdẽ & in.c.cum teneamur.eo ti.per Hoſti & Io.mo.in.c cupientes.de elec ſuper. uerſ a gratia. & per eundem in c. non ſolum.in gl.ſi de appel.li.vi & in cle ii.ut lit. pen. p Io mo. Sed ſi conſtaret clare & notorie de nõ iur. pet. n. reuocationẽ hmõi attentari. crederem talẽ tunc non audiendum & ita uidi ſeruari in palatio Ratio eſt quia eo ipſo q conſtat de non iure ſuo eo ipſo conſtat q non intereſt petentis reuocari attentata q attentata reuocentur. modo iſtud eſt regulare q in iudicijs illi quorum nõ intereſt non audiuntur.ij.q vj.non ſolent. de elec.c.cum inter canonicos.de accu.c.ſuper hijs. cum ſi. daretur ergo occaſio peccato mortal & ita locum haberet ratio Inno. no.& poſita in.c.ſignificaſti.de diuor c iij.&.c conſtitutus.de fil.preſ. uide infra conclusionem iij.ſub litera. ar. quod intelligas uerum quando pars petijt reuocari attentata. Secus uero ſi iudex propter contemptum ſui iuris ſiue legis ex puro & mero officio ſuo pro uoto illa uellet reuocare in pœnam attentantis & contemnentis ſiue offendentis ius & iudicem q poſſet ſed per hoc non reſtitueretur poſſeſſio illi de cuius non iure conſtaret. ſed prouidẽdum eſſet tertio per habẽtem poteſtatem. ar. no ut ſupra in proxima concluſione. faciunt ea quæ le. & not. in.c. cum.M.de conſti per Inno.& de accu c.ad petitionem. & de diuor. c. porro. hanc concluſionem uidetur etiam tenuiſſe dominus Oldra in quæſtionibus ſuis.

2 ¶ Additio Ceſſante † ergo poſſeſſione titulata non habet locum poſſeſſorium in beneficialibus. ſimile uidemus quando petitur reſtitutio liberi hominis quæ denegatur niſi titulus probetur. quia tali poſſeſſioni ſine titulo ius reſiſtit & ideo non datur poſſeſſorium niſi titulus oſtendatur. ſic & in matrimonio carnali non detur poſſeſſorium niſi probetur titulus matrimonij c. ex parte. c. ex tranſmiſſa. de reſti ſpo. Sunt enim hæc poſſeſſoria miſtæ naturæ in quibus abſque titulo non concluditur poſſeſſio nec datur in eis poſſeſſorium ut in ſimili not. in. l.ij. §.quædam.ff de interdic. & in hoc † differt interdictum unde

3 ui a remedio prodito in materia attentatorum in qua nõ requiritur probatio tituli etiam colorati ſed ſufficit probare ſolum ſtatum & hic eſt mirabilis effectus & differentia materiæ attentatorum ab interdicto unde ui.

¶ Alia differentia ponitur in c.ex parte. de reſcript. per Inno. ubi dicit q cum omnia reſtitui debeant in priſtinũ ſtatum retractabuntur in materia attẽtatorum ſententiæ cenſuræ quæ alias ualerent licet eſſent iniuſtæ. Tertia differentia eſt quia proſequenti uiam attentatorum nõ obſtabit excommunicationis exceptio quæ alias obſtaret agenti poſſeſſorio recuperandæ. ut in.c.cum inter.c.ſignificauerunt de except.c.pia.eo.ti libro vj. Quarta differentia eſt quia quando agitur per uiam attentatorum ſufficit quædam ſummaria informatio & mero & puro iudicis officio.ut in.c.cupientes.ſuper.uer.gratia.de elec. lib. vj.per Io.mo. & melius in glo. fi. d.c. non ſolum de appel.ſi uero ageretur poſſeſſorio tunc oporteret litem conteſtari & ordinario iure procedi Et nota q quando aliquid reuocatur per officium iudicis lite pendente oportet q præcedat diligens cauſæ cognitio ut not. in Spe. de appel.§.pen.uer ſed quæro. & nota bene ſupradictos mirabiles effectus & differentias materiæ attentatorum ab interdicto unde ui.

4 ¶ Alia additio. Notorius † ergo defectus iuris petentis reuocationem attentatorum impedit reuocationem ipſorũ plene p Io.mo. in dicto.c.cupiẽtes.& inf. de pba.deci.7.

Deciſio. III. alias 16.

Summarium.

Papalis reſeruatio obſtat agenti poſſeſſorio ex ui decreti titulum & poſſeſſionem inficientis.

Epitome.

1 Agenti poſſeſſorio ſuper beneficio obſtat papalis reſeruatio ut reſtitutio impediatur.
Papalis reſeruatio obſtat agenti poſſeſſorio ex ui decreti titulum & poſſeſſionem inficientis.
2 Materia reſeruationis defenſiua eſt in poſſeſſorio.
3 Agenti interdicto etiam principaliter uel ſuſpenſo petitorio ſemper obſtat papalis reſeruatio.
4 Habens & occupans duo beneficia incompatibilia an ſi uno illorum ſpolietur ueniat reſtituendus.

5 Sententia iuris non minus efficaciæ eſt ꝙ ſententia hominis: agenti etiam poſſeſſorio obſtat utraque.

6 Sententia lata ſuper beneficio an executione non facta tollat poſſeſſionem.

Inf in an 475 de ca. poſſ. & propri. nota ꝙ agenti
Infra in an. ij. co. ti. 1. nota ꝙ ubi fallit ſi fuiſſet ſpoliatus lite penden to. in an. de. 56. nota ubi aliqs de ca poſſe & propr. 12. egi. 536.

SI contra agentē poſſeſſorio producatur papalis reſeruatio: † fuit dubitatum utrū obſtaret agenti & denegāda eſſet reſtitutio & uidetur ꝙ nō p[ro]ut ualg quia agenti interdicto non poteſt obijci proprietatis quæſtio in. c. in literis. de reſt. ſpo. nec poteſt reconuenire niſi de illa ſpoliatione. de ordi cog. c. ſi. at prædicta reſeruatio cōcernit mere petitoriū ſiue proprietatem. ergo. Fuit deciſum & concluſum per omnes dominos contrarium. Ratio qa decretum papæ in reſeruationibus appoſitum nedum afficit & inficit titulum ſed etiam poſſeſſionem. ar. eo quæ le. & not. de appel. c. ut noſtrum de elec. c. ſi eo tempore. li. vj. facit enim decretum papæ ꝙ poſſeſſio contra reſeruationes obtēta eſt meri facti & caret omni effectu & adminiculo iuris ſine quo in beneficialibus poſſeſſio non ꝓcedit & eſt inualida prout le. & not. per Inno de reſt. ſpo. c. ex parte. de eo qui mit. in poſſeſſ. c. uno li vj per Archi. & in cle. unica. de cau poſ per Ioan. & quia in prædicta reſeruatione conſtat clare & notorie de non iure agentis interdicto nec poteſt nec potuit apud ipſum eſſe illa poſſeſſio quæ requiritur in hoc interdicto ut in. c. conſultationibus de offi. dele. Merito igitur denegabitur ſibi reſtitutio. ar. c. accepta. de reſti ſpo. & c. decimas eo. ti lib. vj. Pro quo etiam faciunt not. optime per Inno. de diuor. c. ſignificaſti de fil. preſbyte. c. conſtitutus de reſti ſpo. c. in literis. in fine. Et ſic dicebant domini in palatio ſemꝑ obtentum dum tamen ille agens poſſeſſorio non initatur etiam reſeruat oni. ſed ueniat etiam & collatione inferioris a papa non habentis ſpecialem poteſtatem conferendi huiuſmodi beneficia reſeruata uel ex collatione etiam executoris deputati a papa in forma communi uel ſpeciali quia alias ceſſaret ratio antedicta ſecundum eos. Mihi autem in primo caſu uidebatur diſtinguendum: utrum agatur principaliter poſſeſſorio tantum uel petitorio & poſſeſſorio ſimul ab initio & ſuſpendatur poſtea petitorium & in utroque caſu ſi produeatur reſeruatio uidelicet. poſt ſuſpenſionem huiuſmodi uel quando actum eſt tantum poſſeſſorio ꝙ tunc nō procederet prædicta cōcluſio. mouebat quia ex quo huiuſmodi reſeruatio tangit petitorium quod nihil habet commune cum poſſeſſorio. ff de acquit. poſſ. l naturaliter § nihil. de illo igitur ſuſpēſo uel principaliter intentato iudex non poteſt cognoſcere nec pronunciare quia de qua re &c. de cau. poſ. c. cū ſuper. Tum etiam quia per ſuſpenſionem huiuſmodi petitorij eſt ſuſpenſa eius tota iuriſdictio quo ad illud. ideo eo nullam potuit ſuper hoc probationē recipere. de cau. poſſe. c. paſtoralis. quod ſi faceret nil ageret de iudi. c. at ſi clerici. Præterea ſi tempore ſuſpenſionis huiuſmodi nō fuit producta reſeruatio. ergo adhuc non conſtabat clare & notorie de iure ſuſpendentis. ergo procedunt rationes Inno. ſuperius allegatæ & per eum poſitæ in. c. ſignificaſti. c. conſtitutus & c. in literis poſt uero ſuſpenſionē petitorij pars non potuit obijcere nec producere nec iudex recipere prout ſuperius deductum eſt. ergo. &c. Secus uero ſi ante ſuſpenſionem eo tempore quo de utroque agebatur produceret quia tunc ſuper utroque reus ſe defendere poterat ſicut fuit factum in. c. cum eccleſia. & c. cū ſuper. de cau poſſ. tunc enim crederem prædictam concluſionem ueriſſimam & alias non. quam quidem meā diſtinctionem dicebant domini mei poſſe procedere & locum ſibi uendicare in quocunque obiectu non notorie inficiente poſſeſſionem ſed duntaxat proprietatē & requirentem aliquam diſcuſſionem. Secus uero in obiectu ſpecialis uel generalis reſeruatiōis de qua ſtatim ſine aliquali diſcuſſione poteſt notorie & clare conſtare de non iure agentis quæ bene obſtat agenti poſſeſſorio in. c. in literiſ. de reſti ſpo. quod crederem uerum quando hæc notorietas non iure agentis inſurgeret ex confeſſione uel probatione uel productis agentis & non rei defendentis & ſic dicebam intelligenda not. Inno. in. c. conſtitutus & c. ſignificaſti ſuperius allegati ubi reputabam & reputo tex. tamen pro huiuſmodi intellectu. pro quo etiam optime facit. c. ad decimas. de reſti ſpol. Secus uero ſecundum me ſi inſurgeret huiuſmodi notorietas & productis poſt ſuſpenſionem petitorij intelligo ipſius rei quia etiam excipiendo de crimine uel proprietate uel non canonicæ inſtitutionis non audiatur. ut in c. in literis & in c. item cum quis. de reſti ſpo. Cui intellectui uidentur obſtare aliqua uerba per Inno. poſita in. c. conſtitutus ſuperius alleg. uidelicet ſi conſtaret per confeſſionem uel probationes admiſſas de non iure ipſius petentis reſtitutionem ꝙ non eſt facienda reſtitutio ergo nedum per confeſſionem partis immo etiam per probationes poteſt conſtare de non iure ipſius actoris. probationes enim in iure legitime receptæ bene inducunt notorietatem. de uer. ſig. c. cum olim & ibi per Inn. Ad quam obiectionem poteſt reſponderi ꝙ Inn loquit̄ de probationibus legitime admiſſis puta ante ſuſpenſionem petitorij uel factis per agentem & ſic ſaluatur reſtat adhuc intellectus meus. nec obſtat ꝙ mate-
2 ria † reſeruationis eſt defenſiua in poſſeſſorio ſicut renunciatio ſpontanea & multæ aliæ defenſiuæ quæ bene ſunt admittendæ in poſſeſſorio de quibus per glo. in. c. 1. ut li. non conteſt. & in. c. ex quæſtione. de reſti ſpo ergo admiſſibiles ſunt Ad quod reſpondeo dupliciter ut prius uidelicet ꝙ ſunt admittendæ per iudicem competentem. at hic in caſu noſtro non eſt iudex competens ut ſuperius probatum eſt ergo &c. Præterea fateor inſtantiam de exceptionibus inſurgentibus ex facto agentis & in iure expreſſis. ut in. c. accepta in. c. ſignificaſti. de d mort. conſtitutus & in c. ad decimas ſuperius alleg. Secus uero de exceptionibus inſurgentibus ex facto alterius puta non canonicæ inſtitutionis uel beneficij reſeruationis. quam reſeruationem quæ ut plurimum ſit occulte potuit uerſimiliter ignorare. ut in. c. ſi beneficia de præben. li. vj. Quam ſaluo iudicio meliori dicerem non obſtare agenti interdicto. niſi in caſu antedicto nec unquam reperi in iure cautum ꝙ reſeruatiuus poſſit propria auctoritate poſſeſſionē beneficij per alium detenti apprehendere & detentorem eijcere quantumcunque notorie ius non habētem qui ſine ordine iuris non eſt remouendus. de præben. c. licet. ij. li. vj. facit optime quod not. Inno. de priui. c. cum olim. per Arch in li. pen c. ij li. vj facit optime quod notat Innu in c. ueniens. de fil. præſ. ſuper uer. amoto. Ex quo infero ꝙ ſi reſeruatiuus apprehendens poſſeſſionem beneficij per alium occupati etiam iniuſte cadit in pœnam. c. eum qui. de præben li. vj non obſtan. prædictis meis motiuis ſemper uidi ſeruari prædictam concluſionē ui-
3 delicet ꝙ agenti † interdicto etiam principaliter uel etiam ſuſpenſo petitorio ſemper obſtabit & admiſſa fuit papalis reſeruatio & impedita reſtitutio. dico de ſpeciali. de generali raro uidi & de illa magis dubitarē niſi eſſet notoria & cum decreto facta ſicut in. c. licet. de præben. li. vj de qua ſi conſtaret crederē idem. Secus uero de alijs generalibus reſeruationibus beneficiorum puta capellanorum collectorum ſubcollectorum &c. Nam cum de illis poſſet eſſe dubium utrum eſſent & fuiſſent tales. & ſic beneficia eorum reſeruata dicerē illa non obſtare agētis interdicto ar. not. per Innoc. in d cto. c. conſtitutus. & per Arch. viij. q. j. c. j ſuper uerbo facti &c.

¶ Additio. uide deciſionē m. ccxcj in antiquis quæ incipit Item nota ꝙ ubi de beneficiato & limita ut ibi.

¶ Alia additio. Item in poſſeſſione beneficij litigioſi q̄ ſi eſt tradita per ordinarium nullo iuris adminiculo iuuatur propter decretum appoſitum in. c. ij. ut lit pendeo. li. vj unde non dicitur poſſidere ille cui talis poſſeſſio tradita eſt. & ideo ſeruat Rota ꝙ talis poſſeſſor beneficij litigioſi debet ammoueri a detentione ſeu poſſeſſione ipſius de facto & perinde tractari ac ſi eſſet beneficium reſeruatum. Infra in antiquis. ut lit. pēden. 1.

¶ Alia additio en ꝙ ſine peccato talis poſſeſſio teneri non poſſet nec debet parari agenti uitioſus ingreſſus. c. ex frequentibus de inſtit. & c. j de eo qui mit. in poſ.

4 ¶ Alia additio Pone ꝙ aliquis tenuit duo beneficia † incompatibilia ultra tempus ſtatutum in extrauaganti execrabilis. & uno illorum ſit ſpoliatus an debeat reſtitui. dic ꝙ non, quia cum appareat quod de iure communi talia beneficia teneri non poſſint non eſt reſtitutio facienda nec articulus admittendus ſuper reſtitutione. & licet quis per diſpenſationem poſſit talia beneficia tenere tamen cum illud ſit ex accidenti & gratia ſpeciali in dubio attendi non debet. l. vi. § finali ff. de an. lega. & l. ſed & ſi per prætorem. § fina. ff. ex quib. cauſ. ma. In an. co. ti. de. 1.

Pro

Pro quo facit. l. ſi cui uinū. ff. de uino trit. le. ubi teſtatur ꝙ legando uinū uidetur legare uinum quod ex uinea naturaliter naſcitur non quod fit accidentaliter ex tritico uel aliqua alia materia quamuis contra hoc uideatur facere. c. referente. de praeben. caſſ. de reſti. ſpoli. & ſpe. de peti. poſſ. Ex praedictis patet quod ſicut per ſententiam
5 † hominis impeditur reſtitutio ut quia agenti poſſeſſorio obſtat hominis ſententia. vij. quaeſt. i. praeſentium. & de cau. poſſeſ. & proprie. c. cum dilectus ſic & ſententia iuris obſtabit eidem agenti quae non eſt minoris efficaciae ꝙ ſententia hominis. quod eſt uerum quando probatum eſt aliquem ſententiam iuris incurriſſe. ut notat Inno. in. c. teſtimonium. de teſtib. & in. c. i. de teſti. cogen. ℭ Sed in hoc eſt differentia inter ſententiam iuris & hominis. quia ſententia iuris expectat probationes poſt ſe per quas declaretur aliquem incidiſſe in eam Et ideo ſuper hoc cauſae cognitio adhibetur alias ſic dicit Io mona. ex ſola minori propoſitione concluderetur ut ipſe notat in. c. ſtatuimus. de ſenten. excommu. li. vj. Sententia autem hominis non expectat probationes poſt ſe quia ipſae eam praecedunt & ideo cum ſententia iuris quantum ad nos pendeat ex probandis. licet in ſe non pendeat non impedit reſtitutionem ſpoliati. Sententia autem hominis cum ex probandis non pendeat ſed iuſte appareat ex probatis impedit reſtitutionem: quam iam probata non probanda impediunt. de diuor. c. ſignificaſti. & per Inno. in dicto. c. cōſtitutus. de fil. preſ. & hoc modo debet intelligi quod notat. ij. q. ij. c. i. in ſumma ſecundum Oldra. conſilio. ccxxvij. Sed opponitur contra praedicta & uidetur ꝙ indiſtincte ſententia ſuper proprietate & titulo beneficij tollat & ſibi ducet etiam poſſeſſionem ſicut & renunciatio ipſius de reſti. ſpo. c. ſollicite. Vnde ſicut exceptio renunciationis obſtaret agenti poſſeſſorio ut not. ſecundum Inno. in. c. ſuper hoc. de renunci. ſic & ſentententia ſuper beneficio lata ut in caſu conſultationis executioni. Ad hoc reſpon
6 detur dupliciter. Primo quia non eſt uerum † ꝙ ſententia lata ſuper beneficio tollat poſſeſſionem executione non facta quia ſententia eſt actus iuris ciuilis: poſſeſſio autem facti eſt. res autem facti iure ciuili infirmari non poſſunt. ff. de acquir. poſ. l. i. §. ſi uir & ſi ex quib. cau. maio. l. deniq; nec obſtat aequiparatio ſententiae & renunciationis quia non eſt uera. nam ſententia, non praeſupponit animum eius contra quem fertur. immo fertur in inuitū. ff. de uer. obli. l. inter ſtipulantem. §. i. & de pecu. l. etiam ſumma cum ratione Renunciatio autem praeſupponit animum renunciantis. ff. de edil. edic. l. quaeritur. §. ſi. C. de inoffi. l. ſi quis iuſiurandum & vij. quaeſt. i. quam periculoſum Iure autem inuitentes animo & conſenſui & eos qui in inuitos exercerentur quantum ad eorum efficaciam & operationem uelociorem conſtat differentiam eſſe ut colligi poteſt ex coniunctione duarum legum. l. i. legis. i. C. de pigno & l. non eſt mirum. Et huius differentiae ratio non poteſt eſſe. quia qui renunciat beneficio per actum renunciationis uidetur habere rem pro derelicta ſic & poſſeſſionē amittit ut. ff. de acquir. poſ. l. ſi quis vj. §. differentia. quod non eſt in priuato per ſententiam ſecundum Oldra. ubi ſupra.

Deciſio. IIII. alias. 24.

Summarium.

Si conſtat de iniuſta occupatione beneficij fit condemnatio in fructibus perceptis a tempore occupationis licet tempus occupationis non ſit deductum nec fructuū perceptorum ualor probatus.

Epitome.

1 Detentor beneficij an debeat in fructibus tempore occupationis per eum perceptis condemnari.
2 Detentor malae fidei tenetur fructus tempore iniuſtae detentionis perceptos reſtituere.
3 Poſſeſſor malae fidei non facit fructus ſuos.

F Vit dubitatum utrum detentor † ſiue occupator beneficij de facto poſſet & deberet condemnari in fructibus a tempore occupationis huiuſmodi per ipſum perceptis Dubium facit quia poterit eſſe quod detentor etiam iniuſte ab initio habuit bonam fidem & colorem detinendi. & tales dicuntur bonae fidei poſſeſſores qui non niſi a tempore motae litis ueniunt in fructibus condemnandi quia tunc incipiunt habere malam fidem & non faciunt fructus ſuos. prout le. & not. in. c. grauis de reſti. ſpo. & c. in literis. per Inno. eo. ti. quod eſt uerisſimum & ſeruatur in pall quando non conſtat de mala fide diſtinguendo tamen de fructibus extantibus uel cōſumptis in bonae fidei poſſeſſoribus prout diſtinguitur in c. grauis. per docto. & in. l. certum. C. de rei uendi. Et uide Bart. ff. de uſucapi. l. iiij. & melius per ſpecu. ti. de fruct. & intereſſe. §. i. uer. ut ſupra. Sed ut ponebatur in facto in
2 caſu noſtro conſtabat † de mala fide detinentis. puta quia ab initio ſcienter poſſeſſionem beneficij recepit iniuſte propter quod indubitanter teneretur ad reſtitutionē fructuum perceptorum nedum ante litis cōteſta. ſed poſt ut in. l. conquerebatur. C. unde vj. & in dicta. l. certum. & l. dominium. eodem ti. ff. de peti. haere. Sed ſi ante. & ſic ueniet a tempore occupationis iniuſte in fructibus perceptis condemnandus. licet nondum ſit probatum tempus occupationis nec quantitas ſeu ualor fructuum quae omnia coram executore probabuntur. licet aliqui domini de hoc ultimo dubitabant: quia ſententia debet eſſe certa & clara ut. §. curare. inſti. de acti. ac in caſu noſtro ſententia uidetur incerta. ergo. Ad quod reſpondebatur per maiorem partem dominorum in hanc concluſionem declinantium illud nequaquam obſtare. quia in acceſſoriis poteſt ferri talis generalis ſententia poſtea per executorem tempore executionis per eum fienda declaranda. iuxta not. per Inno. in. c. tam a de exceſ. praela. & de reſti. ſpol. c. cum ad ſedem. tutius tamen eſſet ſi fieri poſſet ꝙ tam de tempore quam de ualore iudex ſe informaret ut ſic certam & claram ſententiam ferre poſſet. quae tamen ualent in genere & ut ſupra dictum eſt condemnaret per not. Inno. in ſupradictis.

Deciſio. V. alias 25.

Summarium.

Occupator beneficij lite pendente tenetur ad fructus perceptos & etiam qui percipi potuerant ac ſi de uiolentia conſtaret.

Epitome.

1 Attentans lite pendente propter dolum & malam fidem in fructibus eſt condemnandus.
2 Ingrediens poſſeſſionem lite pendente ius iudicem & partem offendit.

1 E X quibus inferebatur & eliciebatur alia concluſio uidelicet ꝙ attentans † aliquid lite penden. in ſententia ferenda ſuper reuocatione huiuſmodi attentatorum poteſt & debet in fructibus perceptis condemnari. propter dolum & malam fidem ſuam per iura & rationes in proxima concluſione poſita
ℭ Sed quid de fructibus qui percipi potuerunt. Numquid ueniet etiam talis attentans condemnandus. uidebatur ꝙ non. quia non eſt uiolentus qui duntaxat in huiuſmodi fructibus ueniet condemnandus. ut in dicto. c. grauis. & c. conquerente. de reſti. ſpol. & de offi. dele. c. cum cauſa. ubi tamen glo. ſupplet etiam de illis qui percipi potuerunt talis attentans ſcienter in praeiudicium litis poteſt & debet condemnari quia dolus temerarius & male fidei cenſetur & ideo merito uiolento comparatur per l. conquerebatur & l. dominium. ſupra in alia concluſione alleg. ℭ Et ſi dicatur quare iſto caſu & non in alio caſu ſupra proximae concluſionis fit condemnatio in fructibus qui percipi potuerunt. poteſt reſpōderi quia
2 ille non tantum peccauit ſicut iſte. Ille enim offendit ius & partem ſed iſte offendit ius iudicem & partem ingrediendo poſſeſſionem forte lite pendente merito in eū iura magis debent inſurgere qui ius iudicem & partem eludit. de appe. cordi in ſi li. vj. Praeterea in caſu ſupra proximae concluſionis fuit duntaxat poſſeſſor ſed non uiolentus nec doloſus nec temerarius. talis enim tenetur reſtituere fructus duntaxat perceptos ſiue ante ſiue poſt

litem conteſt ut in.l.ſi fundus.C.de re.uendi.at in caſu noſtro fuit malæ fidei doloſus temerarius & contemptor iuris & iudicis & incidit in uicium litigioſi.propter quæ omnia ſimul iuncta merito uiolento comparatur qui tenetur reſtituere perceptos & eos qui percipi potuerunt p ueteres poſſeſſores per iura ſuperius alleg & not.in dicto c.grauis & uide per Specu.pro hoc in ti.de fructi. & intereſſe.§.1.uer.ut ſupra dicta.poſſet tamen prædictus attentans aliquem colorem dubij probabilem habuiſſe qui ipſum ab illis qui percipi potuerunt excuſaret.licet non a perceptis.iuxta no.in glo.per dictam.l.dominium. & per Cy.in dicta.l.certum.facit pro hoc optime.c.ex inſinuatione.de procu ubi ſententia nulliter lata excuſauit illum pro quo lata erat a condemnatione fructuum qui percipi potuerunt.licet non perceptorum.Et ſic fuit concluſum & obtentum per omnes.

Deciſio. VI. alias 80.

Summarium.

Monacho habenti prioratum perpetuum competit interdictum etiam perpetuum contra ſuum prælatum.ſecus de clauſtrali.

Infra.eo.ti.in an.l.i.

MOnacho habenti prioratum perpetuum competit interdictum etiam directum contra ſuum prælatum.Secus uero de manuali ſeu clauſtrali. de ſta.mo.c cum ad monaſterium.§.tali.de elec.c.cum inter.R. & ibi not.per Inno. & qui.cle.uel uo.c.fin.per eundem & Hoſti.de offic.ar.c.præſenti.in fin.magnæ glo. per Archi.libro.vj de ſuplē negli.præla.c.quia regulares.ſuper uerſi.cum oportuerit.per Genze. & Guil.in c.cum ſingula.de præbend.libro.vi.per Io.an.in nouel.

Deciſio. VII. alias 126.

Summarium.

Cauſæ nullitatis & reſtitutionis in integrum poſſunt ſimul intentari ſed interdictum unde ui & conditio.l.ij. C.de reſcinde.uen.propter repugnantiam ſimul non concurrunt.

LIcet cauſæ nullitatis & reſtitutio in integrum ſimul poſſint intentari & proponi iuxta not.per Inno.in.c.ex literis.de reſti.in integ.tamen interdictum unde ui.& conditio ex leg.l.ij.C. de reſcin.uend.& c.cum dilecti. de empt & uen.tanquam materiæ repugnantes non poſſunt concurrere. Ratio.nam eo ipſo quod quis petit contractum reſcindi.quia deceptus ultra dimidiam ſic præſupponit contractum ab initio ualidum. uel ſaltem talem qui dat coloratum titulum poſſidendi.ergo bona fide poſſedit & bonæ fidei poſſeſſor non ſpoliat.extgo ar.de reſt.ſpo.c.olim.& c.grauis.& c.ſæpe.& c.cum ad ſedem.

Deciſio. VIII. alias 142.

Summarium.

Teſtimonium de auditu aliquando ualet ut in poſſeſſorio a parte poſſidente rem ſpoliatam & alijs caſibus his enumeratis.

IN poſſeſſorio ſufficit teſtimonium de auditu a parte quæ tenet & poſſidet rem ſpoliatam de qua agitur.ar.nota.in cle ii.de teſti.facit c.quam ſit.de excess. præla.all.etiam not per Inno.de elec.per inquiſitionem. & de iudi.at ſi clerici.

¶ Additio nota caſum quo ualet teſtimonium de auditu. Item ualet ubi tale teſtimonium non eſt alteri præiudiciale.ut not.Inno.in.c.i.de conſe.eccle.uel al.in prin. Vel poteſt latius concludere circa hoc quod teſtimonium de auditu regulariter non ualet.Fallit in caſu.c ij.de conſue.Item fallit in re antiqua quando agitur de probando quod memoria non exiſtit in contrarium.ff.de proba.l.ſi arbiter & in.l.iij.§.labeo.ff.de aqua plu.ar. Item fallit quando agitur de probanda conſanguinitate. de teſti c.quotiens.& c.licet ex quadam nam iſtis caſibus teſtimonium de auditu ualet.Teſtimonium autem de auditu proprio in re per auditum capeſcibili & in corporali & in confeſſione quæ non uidetur ualet teſtimonium de auditu poſito quod non uiderit dum tamen habeat uoces notas ut no.in.d.§.labeo In re uero capeſcibili uiſu & corporali quæ poteſt uideri teſtimonium debet eſſe de uiſu non auditu hæc materia ponitur per Inno.in.c. cum cauſam.de teſti.per Cy. & Bal.in.l.teſtium.C.de teſti.

Deciſio. IX. alias.150.

Summarium.

Si poſſidens nomine meo eijciatur de poſſeſſione tamen ego non debeo reſtitui quia interdictum unde ui mihi non competit niſi probem quod huiuſmodi poſſeſſionem aliquo modo ratam habuerim.

LIcet amicus meus recipiat poſſeſſionem beneficij mei & teneat poſſideat & fructus percipiat nomine meo.ſi expellatur de poſſeſſione & ſpolietur mihi non competit interdictum unde ui contra ſpoliantem niſi doceam quod de mandato meo poſſeſſionem recepit.uel quod huiuſmodi receptionem nomine meo factam ratam & gratam habuerim. & fructus ſeu penſionem mihi ſoluerit.& ſic intelligitur regula is poſſidet cuius nomine poſſidetur.de reſti.ſpo.c.cum uenisſet.de reſcrip.c.ſi diligenti.

Deciſio. X. alias.156.

Summarium.

Interdictum unde vi.habet locum quo ad condēnationem fructuum cum perſonæ uiolentia infertur & res inuaduntur.alias ſecus.

NOn ſufficit probare quo ad condemnationem fructuum faciendam a tempore ſpoliationis q ſpolians fregerit hoſtia & ſimilia fecerit niſi facta fuerit uiolentia perſonæ ſpoliatæ uel eius familiæ exiſtenti in domo.quia poteſt eſſe q domus erat uacua. & ſic non cenſetur facta uiolentia.iuxta no.c.cum ad ſedem.ſuper uer.interdictum unde vi.de reſti.ſpo.& in Spec.titu.de peti.& poſſ.§.1.circa fin.uerſi.item nota.

Deciſio. XI. alias.158.

Summarium.

Qui continuat ſuam poſſeſſionem non dicitur ſpoliare.

Epitome.

1 Petitorium utriuſque partis ſuſpendi poteſt in beneficialibus:ſed non in cauſis prophanis.

2 Exceptio ſpoliationis non habet locum in continuatione poſſeſſionis:uel in præſcriptione tanti temporis cuius contrarii memoria non exiſtit.

1 SI rector † alicuius parrochiæ agat poſſeſſorio pro decimis certarum terrarum.infra parrochiam ſuā conſiſtentium quibus dicit ſe per aliquos religioſos ſpoliatum a.x.annis citra, & religioſi ad concluſionem poſſeſſorij dicant & dent in articulis quomodo ipſi per centum annos & citra & ultra & per tantum tempus cuius contrarij &c. aliquarum prædictarum decimarum fuerunt in poſſeſſione percipiendi & aliquarum retinendi & præſtatione aliquarum liberi & immunes & per dicta tempora in poſſeſſione huiuſmodi libertatis. Dicebāt omnes domini hanc materiā bonā & admiſſibilem

ad

ad excluſionem poſſeſſorij per rectorem intentati. nam licet prædictis religioſis prima facie reſiſtat ius cõe & aſſiſtat rectori. & ſic uidetur ꝙ non niſi conſtaret de legitimo eorum titulo ipſi non eſſent audiendi. per. c. ad decimas. de reſti. ſpo. li. vi. quod nihil facit ad caſum propoſitum, quia loquitur in actore & non in reo ſe defendente per legitimam præſcriptionem & temporis continuationem. Per quorum primum tollitur ius percipiendi per rectorẽ. de præſcrip. c. de quarta. co. ti c. i. li. vi. Per ſecũdum ſua decennalis poſſeſſio nam duo eandem rem & eodem tẽpore inſolidum poſſidere non poſſunt. de proba. c. licet. & ibi de uerbo & circa. quod denotat continuationem & ſufficit hoc exprimere. licet non addatur continue ut ibi. ℭ Si igitur probent præſcriptionem pro titulo & continuationem poſſeſſionis per centum annos citra & ultra reſtat concluſio ꝙ non poteſt prætendi per rectorem ſpoliatio. qui enim ſuam poſſeſſionem continuat non ſpoliat de reſt. ſpo. c. olim. i & c. cum ueniſſet. cum multis ſi.

Deciſio XII. alias 275.

Summarium.

Petens ſe reſtitui ad præbendam quid probare habeat & quomodo eius poſſeſſio debeat apprehendi. & acquiratur.

Petenti ſe reſtitui ad præbendam ſeu poſſeſſionẽ præbendæ & diſtinctæ quia dicit ſe ſpoliatum * non ſufficit ſibi probare ſtallum in choro & locũ in capitulo aſſignatum. uel ſibi poſſeſſionem traditam p funes campanarum uel cornu altaris quia hæc ſunt potius iura canonicalia quã ꝑbendæ. de præben. c. relatum. c. dilectus. & c. dilecto. de renunc. c. cum inter. Nec etiã ſufficeret ad reſtitutionem obtinendam ꝙ mandatum eſſet per capitulum uel alium diſtributori uel colonis uel redditnarijs. prædicto præbendato de fructibus & redditibus illius præbendæ reſponderi. niſi probet ipſos redditnarios paruiſſe & ſibi de redditibus illius aliquid ſoluiſſe. uel ſe in poſſeſſionem manſi uel fundi ſpectatur. ad præbendam inductum fuiſſe & ipſum animo poſſidendi poſſeſſionem fundi ſeu manſi ingreſſum fuiſſe apprehẽdiſſe & uiſum fuiſſe. Corpore enim & animo acquiritur poſſeſſio. ff. de acqui poſſ l i. § quibus. Hoc uerum niſi conſuetudo eſſet eccleſiæ: quod prædicto uel alio modo acquireretur poſſeſſio quæ bene ualeret ſi probaretur. tamen ſi negaretur probare tenetur. de conſue. c. ij. ſecundum Inno. qui hoc not in. c. in literis. de reſti. ſpo. & ibi plene quomodo acquiritur poſſeſſio iuris canonicalis præbendalis & electionis. uel niſi eſſet aliquis certus locus deputatus præbendario talis præbendæ. per cuius inſtallationem ſiue inductionem bene acquiritur poſſeſſio ſecundum Inno. ubi ſupra & not. de præben. c. cum qui. & c. licet ij li. vi. per Archi.

* Add. & licet ſpoliatus ante omnia ſit reſtituendus hoc tamen fallit ſi pp reſtitutionẽ ſpoliati timeť oriri ſcandalũ ut habetur per D. Fely. in. ij de ꝓſcrip. in. ij. col. uer. vj. propter ſcandalum & adde glo. in. c. ad peticionem in uer. reſtituendus de accu. & Pan. de Caſt in conſi. 313 inci. ad confirmationem eorum & Car. in Cle. i. de can poſſ. & ꝑ ple in. ix. oppo.

Deciſio XIII. alias 264.

Summarium.

Agens poſſeſſorio ad præbendam non tenetur probare fundum ex cuius poſſeſſione dicit ſe apprehendiſſe poſſeſſionem ad præbendam ſpectaſſe.

Sed ex prædicta concluſione inſurrexit aliud dubium, utrum agens poſſeſſorio ad præbendam teneatur probare manſum ſeu fundum quem dicit ſpectare ad præbendã cuius poſſeſſionem apprehendiderat ſpectaſſe & ſpectare ad ſuam præbendam. Fuit reſpõſum & concluſum ꝙ non maxime ſi id per partem aduerſam non negaretur. quia illud ſapit petitorium. uidelicet probare dominium quod ad hoc locũ nõ habet per. d. c. in literis de ordi. cogni. c. ſi ut eccle. Bene c. ut noſtrum Tũ etiam quia tanta & tam uehemens præſumptio eſt pro poſſidente & apprehendente auctoritate ſuperioris poſſeſſionem ꝙ non admittitur probatio in contrarium. uel ſaltem transferetur probatio in negantem propter hmõi tam uehementem præſumptionem. de præſum. c. literas. & c. ſi ut eccle. bene. c. ut noſtrum. Nimis enim grauaretur agens interdicto eum huiuſmodi probatione qui non tenet probare niſi duo uidelicet ſe ſpoliatum & ſe poſſediſſe rem de qua agitur de offi. deleg. c. conſultationibus. ergo.

Deciſio XIIII. alias 277.

Summarium.

Præbendatus petens ſe reſtitui ad unam rem præbendalem debet reſtitui non ſolum ad illam qua ſpoliatus fuit ſed etiam ad omnes alias res maxime continuas.

Ex præmiſſis dubitatur fortius utrum una re præbendali apprehenſa & ſpoliata poteſt & debet fieri reſtitutio ad omnes alias res & iura tanquam per præbendarium agentem poſſeſſorio apprehenſa ſeu poſſeſſa. uidetur ꝙ ſic. Qui enim eſt in poſſeſſione partis. in poſſeſſione totius eſſe cenſetur ff. de ſeruitu. l. una eſt uia & qui minimam partem fundi poſſidet. & c. ff. de acquir. poſſ. l poſſideri Et qui autem tetigit totum tetigiſſe uidetur. de poeni. di. i. c. uulgatũ Quæ ar. uide p Ber de ꝓſcrip. c. auditur. ſuper uer interruptiones & in. c. cũ Bertoldus. de re iudi. ſuper uer. quodam iuris ℭ Sed non eſt ita ſed Ber. ibidem. quod intelligas uerum in rebus uel iuribus. diuiſibilib. & ſeparis in indiuiſibilibus & cõtiguis procedunt dicta iura & argumenta. Sed quantum ad ꝓpoſitum Inno. & Hoſt in dicto. c. in literis contrarij ſunt Hoſt. enim dicit poſſeſſionem iuris canonicalis uel præbendalis non extendi ad alia niſi apprehenſa & poſſeſſa & per conſequens nullam fieri reſtitutionem. niſi quo ad poſſeſſa & capta. Inno. tenet ibi contrarium. & etiam in. c. ex parte co ij. Nam ſi canonicus utatur aliquo iure canonicali intendens per hoc acquirere poſſeſſionem. aliorum iurium. ſcientibus & conſentientibus his ad quos ſpectat ſufficit quo ad reſtitutionem conſequendam omnium iurium canonicalium. Et hanc tenuerunt quaſi omnes domini. & procedit de rigore iuris ſecundum. Di in. c. i. de re. iur li. vj & Inno. hoc idem alibi uidetur ſentire uidelicet ꝙ quandocunq; quis nanciſcitur poſſeſſionem alicuius rei quam de iure communi poſſidere & tenere poteſt totum poſſidere uidetur. in dicto. c. auditis de præſcrip & de excep. cum uenerabilis in glo. penu. facit tex. de reſti. ſpo c. cum ueniſſet non ob dictum Inno. in. c. in præſentia poſt prin. de proba. quod loquitur in adipiſcẽda poſſeſſione non autem recuperanda quæ eſt plus priuilegiata. de ordi. cogni. c. ij & c. ſi. de reſtit. ſpo. per totum.

Deciſio. XV. alias. 319.

Summarium.

Sententia pro ſpoliato lata ſuper poſſeſſorio antequã procedatur in petitorio eſt plene executioni mandanda. ſecus ſi ſit lata pro ſpoliante.

Licet ſpoliato agenti interdicto unde ui reſtituto ad ſuum beneficium debeat ante ſatisfieri de fructibus perceptis & expenſis. in quibus ſpolians extitit condemnatus. alias in petitorio non debet audiri prout leg. & nota. in. c. piſanis de reſtit ſpo. & in c. ſignificauit de teſti. Tamen id non procedit in caſu conuerſo ſecundum omnes uidelicet quando ſententia abſolutoria fertur in poſſeſſorio pro poſſidente, & ſpoliatore ut prætendebatur & contra ſpoliatum in expenſis condemnatum. de quibus ſi uelit ſpoliatus inchoare uel reaſſumere petitorium antea per eum ſuſpenſum. non tenetur ante huiuſmodi inchoationem uel reaſſumptionem ſatisfacere poſſidenti qui uigore executoriæ ſuæ ſuper dicta ſententia factæ. petit & recuperat illas ſi uelit quod ante ingreſſum petitorij debet plene & integraliter reſtitui. & nihilominus in petitorio procedat. Ratio diuerſitatis inter primum & ſecundum caſum eſt quia hoc eſt, priuilegium ſpoliati quia ipſe ante ingreſſum petitorij debet plene & integraliter reſtitui & hoc in odium ſpoliantis ut de ordi. cog. c. ij. & ſi. & in. iuri. antedictis. Sed hoc in alio caſu non reperitur

in iure cautum & ibi ceſſat odium ergo idem non erit dicendum, ar. ne ſe. uac. c. j. cum ſimilibus.

Deciſio. XVI. alias. 393.

Summarium.

Suſpendenti petitorium in ſecunda inſtantia non obſtant producta in prima inſtantia per quæ de nō iure ſuo conſtare uidetur.

Epitome.

1 Reſtitutio eſt deneganda quando conſtat de non iure agentis.

2 Petitorio ſuſpenſo omnia illud concernentia & eius acceſſoria ſuſpenſa eſſe uidentur.

3 Agenti interdicto recuperandæ an teneatur titulum ſaltem coloratum probare.

4 Agenti interdicto an obſtet pactum de non agendo uel petendo.

SI a. conferatur certum beneficium puta archipresbyteratus uacans per obitum titij & idem a. eundem archipresbyteratum poſtea antequam tamen poſſeſsionem habeat reſignet in manibus ordinarij ſui ex cauſa pmutationis faciendæ cum b. pro alio beneficio. & admiſſa huiuſmodi reſignatione ſubſequenter iterato & de nouo eidem a. conferatur idem archipresbyteratus tanquā uacans adhuc per obitum titij uigore cuius collationis ſcilicet ultimæ aſſecutus eſt poſſeſsionem pacificā eiuſdem archipresbyteratus. Poſt hæc omnia prouidetur dicto. B. de eodem archipresbyteratu uacante per liberā reſignationem prædicti. a. factam ex cauſa permutationis uigore cuius prouiſionis idem b. expulit & ſpoliauit per uim & uiolentiam dictum a. poſſeſsione ſua qui propterea eundem. b traxit in cauſam agendo primo petitorio & poſſeſſorio. & quia b. poſſeſſor uiolentus ſententiā abſolutionis pro ſe reportauit. idem. a. ad ſedem apoſtolicā appellauit & in ſecunda inſtantia ſuſpendit petitorium utriuſque partis procedendo in ſolo poſſeſſorio in quo obtinuit duas ſententias diffinitiuas. de quarum infirmatione in tertia inſtantia agebatur & dubitabatur propter quædam inſtrumenta producta in prima inſtantia per. B ſpoliatorem cōtra ipſum. A. agentē tunc petitorio & poſſeſſorio uidelicet de prima collatione ſibi facta & de reſignatione ex cauſa pmutationis poſtea ſubſecutionis quæ nō fuerunt negata p ipſum. nec acceptū contra illa. put ponebatur in facto. utrū per illa pducta intantum eſſet titulus illius A. diſcoloratus & cōſtaret de nō iure ſuo q non ueniret reſtituēdus. Et prædictæ duæ ſententiæ deberent infirmari. In quo dubio domini erāt uarij & diuiſi quaſi per mediū. Aliqui dicebant denegando reſtitutionem & infirmandas duas pdictas ſententias. moti ex dicto Inn.
1 in c. cōſtitutus. de fil. preſ. dicentis q quando cōſtat per cōfeſsionem uel pbationes admiſſas de nō iure agentis in poſſeſſorio tunc denegāda eſt reſtitutio. all. c. ſignificaſti. de diuor. facit optime. c. ad decimas. de reſti. ſpo. li. vj. p quo dicto faciūt etiam not. per In. in c. in literis. in fi. e. ti. At in caſu ppoſito cōſtat clare per inſtrumenta ſupradicta iudicialiter pducta & nō negata de reſignatione facta p. A. ante ſuam ſpoliationem. ergo nō erit reſtituendus. ut in. c. accepto. de reſt. ſpo. & in. c. cū ueniſſet. de inſti. & de renun. c. ſup hoc. per quos tex. clare pbatur q agenti interdicto obſtat ſpōtaneæ renūciationis exceptio. ergo. &c.

¶ Alij domini de quorū numero ego erā tenebamus contrarium defendendo dictas ſententias reſtitutorias latas pro. A. p nō modice auctoritatis uiros qui eas ſine certis & ueris motiuis non tulerunt & ut dicebā. Credo dictos dominos meos motos. qa prædicta inſtrumenta pdictæ primæ collationis & reſignationis fuerunt pducta quādo agebatur petitorio & poſſeſſorio. & forte non reproducta in ſecūda inſtantia. Et ſuppoſito q eſſent reproducta in ſecūda inſtantia tunc diſtinguendū dicebam. aut ante ſuſpenſionē petitorij aut poſt. Si poſt dicebā illa nō obſtare
2 ex quo ſupsedebāt petitorium q erat ſuſpēſum. † & ſic iudex nō poterat ea recipere: nec ſcdm ea iudicare qa poteſtas ſua ſuſpenſa erat quo ad petitoriū & omnia illud cōcernentia & eius acceſſoria. de cau. poſ. & ppri. e. c. paſtoralis. & cle. una. eo. ti. Aut ante ſuſpenſionē erant reproducta. & tunc aut erant negata. aut nō. Si negata per quam negationē efficiebatur res dubia. tunc nō obſtabant reſtitutioni ſecundū Inn. in. c. cōſtitutus. Si uero non erant negata nec exceptō contra illa adhuc idem uidetur per. fin. c. ſignificauerunt de reſt. Nā non dicitur liquide conſtare de petitorio niſi poſt concluſionē. ut ibi no. Guil. & etiam Inno. at hic fuit ſuſpenſio facta ante concluſionē. ergo. Nec obſtat q fuerūt producta in prima inſtantia & concluſum & non negatum. quia a concluſione ſiue ſentētia fuit appellatum quæ appellatio ſuſpendit effectū ipſius ſententiæ concluſionis & omnium productorū in prima inſtantia. ergo non obſtant in ſecunda niſi reproducant. de interlur. c. uenientes. de fi. inſtr. cū Io C. de temp. ap. l. per hanc. & hunc intellectū poſuit & dixit Nicolaus de
3 Crem dicens† ſe iā non reperire legem uel canonē imponentem onus probādi titulum uel colorē tituli agenti interdicto recuperandæ multominus ſi reintegrādæ ut expreſſe probatur in. c. in literis in fin. quia predo. &c. Qui tex. tamen loquitur in beneficialib niſi in caſu. c. ad decimas. de reſt. ſpo lati. Sed ratio illius decr. fuit duplex. Tū quia conſtabat de iure proprietatis ſpoliatoris notoriæ p confeſsionē agentis & ſpoliati. Tum etiā quia ibi ius cōmune reſiſtebat actori & aſsiſtebat reo. Sic ego etiam reſpondebā ad. c. conſtitutus. de fil. preſ. & not. ibidem per Inn & ad. c. ſignificaſti. de diuor. quæ iura loquūtur expreſſe quando per confeſsionē petentis reſtitutionem clare conſtabat de non iure eorū in petitorio. Et ideo denegabatur eis reſtitutio. Secus uero dicebā ſi per probationes rei conſtaret quas non dicebā admittendas. per. c. in literis & c. fin. de ord. cogn. Ad c. & iura pro alia parte introducta uidelicet. c. accepta. c. cū ueniſſet. & c. ſup hoc reſpondebā illa loqui quando actum erat petitorio & poſſeſſorio Et ſic intelligit Ber. c. accepta & c. ſollicite. uel illud loquitur quando opponitur exceptio abiurationis beneficij. quæ bene obſtat agenti poſſeſſorio. ut in. c. cū ueniſſent de inſtit. Sicut & pactum de non petēdo uel non
4 agendo obſtaret agenti † interdicto. not. glo. in. c. ex inſinuatione. de procu. q autem agens interdicto teneatur coloratum titulum producere eſt potius per ſtilum receptū q a iure introductum. quia non reperitur ſuper hoc ius ſcriptum ſed eſt receptū ex paritate rationis. c. eum qui. de eo qui mitt. in poſ. li. vj prout not ibi Arch & Io an in clem unica. de cau. poſſ. & proprie & ex not per Inn. in. c. ex parte. de reſt. ſpo. ubi tamen dicit ſufficere pro colore q probet agens interdicto ſe auctoritate ſuperioris poſſeſsionem beneficij apprehendiſſe. licet forte ſua collatio ſiue electio ſit uitioſa & non canonica. pro quo optime facit. c. cū noſtris. de conceſ. pbo. cum ibi no & no. per. c. in literis per Inn. at in caſu noſtro conſtat de colorato titulo iſtius. A ſpoliati. puta quia auctoritate ſupioris ingreſſus fuit & habuit poſſeſsionem licet ratione uitioſæ collationis cōſtat enim de uiolento ingreſſu ipſius B ſpoliatoris propter quam uiolētiam totum ius quod habuit uigore collationis ſibi factæ de dicto archipresbyteratu ipſo facto amiſit. ut in. c. eum qui de præbend. libro vj.

¶ Propter quod forte poſſet non improbabiliter dici ipſum nō poſſe repellere agentē interdicto prætextu uitioſi tituli ſui cum ipſemet prodiderit titulū propter uiolentiā factam per eam quæ per uiā replicationis ſibi obijci poſſet. nam paria delicta &c. de adult. c. intelleximus. quod tamen uidelicet hoc ultimū non credo procedere niſi in petitorio propter not. in. c. paſtoralis de cau. poſ. & propr. ſuper uer. intentatis per Ber. Nec etiam ob regula dolo petis &c. quæ etiam uendicat ſibi locum in petitorio. pro ut le. & not. in. c. in literis in fi. Sed potius dicerem habere locum in hoc caſu regulā in pari cauſa turpitudinis &c. Credo tamen agenti poſſeſſorio bene obſtare exceptionē uiolentiæ notoriæ. puta ſi per uim & uiolentiam poſſeſsionem fuiſſet ingreſſus & hoc etiā innuit Inno. expreſſe in. d. c. conſtitutus. &c.

Deciſio XVII. alias. 408.

Summarium.

Rei confeſsio non probat titulum actoris in beneficialibus quamuis in poſſeſſorio colore illum ad effectum ut ſpoliatus reſtituatur.

Fuit

FVit dubitatum & quæſitum per me qui habui cauſam utrum in poſſeſſorio cauſæ beneficialis ſufficiat confeſſio ſpoliatoris ad colorandũ titulũ ſpoliati agentis ex reſtitutionem beneficij quo dicit ſe ſpoliatum petentis? Et uidebatur aliquibus ꝙ non. quia per confeſſionem aduerſarij non probatur titulus. prout le. & no. in. c. cum qui mit. in poſ. in prin. & c. c. j. de confeſ. li. vj. ergo. c. quod eſt uerum quo ad effectum adiudicationis ſiue canonizationis tituli. ſed ad effectum reſtitutionis beneficij quo quis dicit ſe ſpoliatum maxime per uiolentiam: dixerunt & concluſerunt omnes domini prædictã confeſſionem factam per ſpoliatorem pro colore huiuſmodi ſufficere & hoc in odium ſpoliantis propter quod multa ſpecialia contra iura ſtatuuntur. ut patet in clem. unica. de cau. poſſ. & propr. puta reus & poſſeſſor ac ſpoliator uolens excuſare ſpolium & probare agentem interdicto priuatum iuſte per ſententiam iudicis quæ bene obſtaret agenti interdicto. ut in. c. audita. & . c. conquerente. de reſtit. ſpol. dicit & dat in poſitionibus & articulis ſuis quomodo prædictus agens fuit uerus & canonicus rector talis parrochialis eccleſiæ & in pacifica poſſeſſione eiuſdem per multos annos. quomodo poſtea propter quod dã homicidium uoluntarium ipſe auctoritate apoſtolica fuit rite & ſententialiter priuatus prædicta eccleſia & ipſe in poſſeſſionem eiuſdem & eadem auctoritate inductus. & ꝙ uigore huiuſmodi inductionis tenet & poſſidet nõ uiolenter ſed iuſte & ſancte ergo. &c. Præterea ex quo prædictam confeſſionem uult recipere pro ſe debet etiam eam recipere contra ſe. iiij. q. iij. ſi quis teſtibus. xix. di. ſi romanorum. faciunt not. per Innocent. de excep. c. cum uenerabilis.

Deciſio. XVIII. alias 40r.

Summarium.

Pactum ſiue iuramentum de non petendo reſtitutionẽ poſt ſpoliationem obſtat agenti poſſeſſorio.

Epitome.

1 Renunciatio facta cum iuramento an impediat reſtitutionem
2 Iuramentum dolo extortum non eſt obligatorium
3 Iuramentum non ui nec dolo extortum quod ſalua ſalute ſeruari poteſt eſt obligatorium.

1 SI agenti interdicto unde ui ſiue poſſeſſorio in cauſa beneficiali obijciatur & probetur iuramentum ſponte præſtitum etiam poſt ſpoliationem de non moleſtando ſpoliatorem in iudicio uel extra. fuit dubitatum utrũ non obſtan. tali iuramento ſpoliatus ueniret reſtituẽdus? & uidebatur aliquibus ꝙ dictum iuramentum non impediret reſtitutionem ex paritate rationis c. ſollicite de reſti. ſpo. Item ex eo quia iuramenta huiuſmodi ſunt ciuiliter interpretanda. de iureiuran. c. ueniens. Sed prædictum iuramentum poſſet intelligi & interpretari de moleſtatione facti & non iuris ergo. Item præſumitur dolo extortum ergo non obligat. quia fraus & dolus &c. de reſcri. c. ex tenore. & . c. ſedes præſertim in odium uiolenti qui nõ auditur excipiens de crimine nec de non canonica inſtitutione. de reſti. ſpo. c. in literis. § item cum quis. ¶ Præmiſſis non obſtan. fuit concluſum & determinatum contrarium. nam licet renunciatio etiam cum iuramento facta poſt ſpoliationem non impediat reſtitutionem ut in. c. ſollicite. ſuperius alle. tamen pactum ſiue iuramentum de non agendo uel reſtitutionem non petendo bene obſtat agenti interdicto. prout no. Bern. in. c. ex inſinuatione. de pæ eur. & Inn. in. c. ſuper hoc. de renunc. & per Specu. ti. de peti. & poſ. § ſi. uer. xv Et uidetur pro hoc tex. de iureiur. c. peruenit. & a contrario ſenſu. & . c. debitores. & . c. ad noſtrum eo. ti. Pro hoc etiam facit. c. i. de reſt. ſpol. unde ille Philaſius cæcus renũciauit poſſeſſorio ſiue interdicto unde ui. & ideo fuit aduerſarius ſuus auditus & admiſſus in petitorio facit etiam pro hoc regula generalis: ꝙ omne iuramentum non dolo nec ui præſtitum. quod poteſt ſeruari ſine interitu ſalutis eſt ſeruandum. ut in c. ſi uero. de iureiur. At hoc iuramentum poteſt ſeruari ſine detrimento animæ. ergo. præſertim quia non replicabitur per actorẽ de dolo metu uel ui. in quibus caſibus adhuc ante relaxationem non eſſet audiendus prout legitur per Bern in. c. abbas quod me. cau & melius per Inn. in. c. ad aures. eo. ti. Et ſi dicatur immo præſumitur dolo uel metu præſtitũ quia non eſt ueriſimile &c. ut in c. ſuper hoc. de renunc. quia ut præſupponitur in facto erat præſtitum poſt ſpoliationem factam. ergo non ſpontanee. Reſpondeo has præſumptiones tolli per alias præſumptiones & rationes fortiores. nam in inſtrumento publico producto ſuper dicto iuramento præſtito expreſſe continebatur ꝙ ſpõte nõ coactus nec dolo aut fraude inductus iurauerat non moleſtare &c. Et quia contra huiuſmodi iuramentum non fuit aliquid dictum exceptum uel datum. ergo illi ſtandũ donec eſſet reprobatum. de præſump. c. illud. de fi. inſtr. c. cum Ioãnes. Præterea in. c. ſuper hoc. & . c. ſollicite. renunciauit & abiurauit beneficium & totum ius ſibi competens in illo. quod difficilius admittitur ꝗ renunciatio uel abiuratio actionis ut in caſu noſtro. ar. de iureiuran. c. quemadmodum. de accu. c. ſuper his. Et ex hoc & ex uerbis in dicto inſtrumento expreſſis fuit dictum & concluſum per omnes dominos nedum prædictum iuramentũ extenderetur ad moleſtationem iuris ſed etiam facti. quia iurauit eum non moleſtare nec inquietare ratione prædictæ eccleſiæ nec eius reſtitutionẽ in iudicio uel extra petere. Sicq; ego qui habui cauſam de conſilio dominorum meorum pronunciaui prædictum agentem interdicto nõ audiendum obſtan. prædicto iuramento ſibiq; ſuper moleſtationibus huiuſmodi perpetuum ſilentium imponendum fore & impoſui ac in expenſis eundem actorem condemnaui: quia omnes termini fuerant ſeruati & in cauſa concluſum.

Deciſio. XIX. alias 425.

Summarium.

Confeſſio tituli facta per ſpoliatorem ſufficit ad colorandum titulum pro ſpoliato & operatur ꝙ ſtatim ſequi poteſt condemnatio.

FVit dubitatum utrum confeſſio ſpoliatoris qua cõfeſſus eſt iudicialiter ſpoliatum in beneficio ius habere cuius poſſeſſionem petit agendo interdicto unde ui. ſufficeret pro colore poſſeſſionis ipſius ſpoliati ad effectum reſtitutionis obtinendæ. Et uidetur ꝙ non. quia per confeſſionem non probatur titulus: ſed per canonicã electionem ſiue inſtitutionem. ij. q. j legum. de inſtit. c. ex frequentibus. de reg. iu. c. j. li. vi. & legitur & not. in. c. j. de confeſſ. li. vj. Quæ iura loquuntur & procedunt quãdo agitur petitorio ad effectum adiudicationis obtinendæ. Secus uero ſi poſſeſſorio in quo ſufficit leuior tituli probatio quæ eſt niſi coloratio poſſeſſionis. ar. c. cum noſtris de cõceſ. præben. & . c. in literis de reſt. ſpol. & . c. ex parte. eo ti. ubi tenet Inn. ſufficere probare ad effectum reſtitutionis obtinendæ ꝙ ſpoliatus fuit in poſſeſſionẽ inductus per illum qui poteſtatem habuit a iure uel conſuetudine inducendi ut ſunt archidi. &c de off. ar. c. j. & . ij. ad hæc. Cum igitur confitendo hoc ſpoliator merito ſpoliatus ab onere probandi releuetur quæ eſt effectus confeſſionis intantum ꝙ ſtatim poteſt & ſequi debet condemnatio. Et eſt ratio quia in confitentem nullæ ſunt partes iudicis niſi in ſententiando ſiue condemnando. ut ſupra de cõfeſ. per to. de elect. c. per inquiſitionem. & . c. dudum. ij. & ibi not. & merito etiam hic deberet ſufficere confeſſio ſpoliantis in odium ipſius & ſpoliati fauorem. in cuius odiũ multa ſpecialia in iure ſunt ſtatuta. de cau. poſ & prop. c. paſtoralis. & clem. unica. eo. ti. de ord. cog. c. ſi de reſt. ſpo. cap. in literis. & cap. item cum quis. C unde ui. l. j. & . l. conquerebatur. & . l. ſi quis in tantum. de præben. cum qui libro ſexto. & ſic fuit ſententiatum & obtentum per me qui habui cauſam. quia reſtitui ſpoliatum nil probantem in iudicio de titulo ſuo. nam ſpolians uolens defendere ſe a ſpolio dixit & propoſuit dictum ſpoliatum canonice tenuiſſe & poſſediſſe: beneficium de quo agebatur multis annis ipſumque auctoritate apoſtolica ordine iuris ſeruato debite priuatum. ſeque eadem auctoritate in poſſeſſionem eiuſdem beneficij inductum

idem dicit rot. ſupra de renũ.

fuiſſe. & ſic nequaquam ſpoliaſſe: ſed auctoritate iudicis canonicum ingreſſum habuiſſe. quod tamen hoc ultimũ ſilicet priuationem & inductionem non probauit. & ideo ſententiam in poſſeſſorio contra ſe reportauit. ar. eorum quæ le. & not. in. c. conquerente. de reſt. ſpo.

Deciſio XX. alias 438.

Summarium.

Exceptio ſpoliationis non repellit aliquem ab agendo niſi ſpoliantem mandantem uel ratum habentem.

FVit dubitatum: pone q̃. A. ſpoliatus per. B. ſuo beneficio agat contra B. interdicto unde ui. petendo ſe reſtitui antequam uero reſtituatur per ſententiã uenit quidam C. aſſerens ad ſe dictum beneficium pertinere de iure intentando petitorium contra dictum. A. qui excipiendo propoſuit ipſum non audiendum donec fuerit & ſit ad poſſeſsionem dicti beneficij plene reſtitutus. Dubitatur utrum per huiuſmodi exceptionem C. repelle retur ab agendo. Videbatur aliquibus q̃ ſic per. c. olim nobis. de reſti. ſpo. ubi exceptio ſpoliationis etiam facta a tertio bene obſtat agenti petitorio. Præterea poſſeſſoriũ hodie a deo eſt priuilegiatum q̃ nedum agens interdicto unde ui poterit ſuſpendere petitorium a ſe. ſed etiam a partibus ſibi aduerſis inchoatum. ut in clem. unica de cau. poſſ. & propr. multo fortius igitur poterit & uidetur quẽcunque repellere excipiendo Nam cui damus actionem &c. de reg. iur. qui ad agendum li. vj. Pro hac parte poſſet induci. c. ij. de ordi. cogni. & eã quæ le. & not. in. c. ſi eſti. Per quæ expreſſe patet exceptionem ſpoliationis etiã rerum priuatarum obſtare agenti interdicto. ipſumq; nõ audiendum donec excipiens fuerit plene reſtitutus. quæ tamen decr. l. ij. de or. cog. quo ad hoc, hodie eſt correcta. quia rerum priuatarum ſpoliatio agenti ſuper eccleſiaſticis uel econtrario: hodie opponi non poteſt per finem decre. nouæ frequens de reſti ſpo. li. vj. per quam decr. fuit deciſum & obtentum contrarium. Vbi expreſſe apparet q̃ in criminalibus cauſis opponi non poteſt ſpoliatio facta ab alio q̃ actore At in caſu noſtro prædictus C. actor non ſpoliauit nec ſpoliationem gratam nec ratã habuit. & ſic in nullo deliquit. & ideo factum alterius ſibi obeſſe non debuit. C. de moff. teſta. l. ſiquis in ſuo uer. finem. de reſtit. ſpo. c. cum ad ſedem. de regu. iur. c. nõ debet. li. vi. Pœnæ etiam ſuos debẽt tenere auctores. C. de pœnis. l. ſancimus. de his quæ fiunt a mai. par. c. quæſiuit. Nõ obſtat. c. olim nobis in contrarium alleg. quia ſecundũ Hoſt. Io. an. & Archi. licet exceptio ſpoliationis per tertiũ poſſet opponi executioni ut ibi. tamen non proceſſui nec diffinitioni ut hic. Io. an. in nouel. ibidem reſpondet aliter uidelicet q̃ ibi non eſt proprie ſpoliationis exceptio: ſed ino piæ allegatio quam tamen fatetur poſſe cauſari ita bene a ſpoliatione ſicut ab alluuione naufragio uel incendio. Nec ob. clem. in contrarium alle. quia eſt introducta contra ius commune & hoc in odium ſpoliantis. at hic non ſpoliauit nec mandauit. ergo. &c.

Deciſio XXI. alias 439.

Summarium.

Agens poſſeſſorio reſtituitur contra eius ſpoliatorem quamuis ipſe alium de eodem ſpoliauerit.

Epitome.

1 Agens poſſeſſorio quid probare in cauſa beneficiali debeat.

2 Exceptio intruſionis uel non legitimæ inſtitutionis nõ obſtat agenti interdicto.

1 SI agenti † poſſeſſorio ſuper aliquo beneficio quo dicit ſe ſpoliatum opponatur per ſpoliantem q̃ eo tẽpore quo poſſeſsionem beneficij intrauit alias per cuius obitum dixit ſe idem beneficium occupaſſe & poſſeſsionem habuiſſe tunc adhuc uixit illudq; beneficium tenuit & poſſedit. Fuit dubitatum utrum obſtaret agenti prædicta exceptio? Et fuit p omnes dominos me ſolo excẽpto concluſum & determinatum q̃ ſic. & q̃ hæc eſſet bona materia & admiſsibilis ad probandum. Mouebantur per not. in. c. cum ad ſeden de reſtit. ſpol. ſuper. uerſ pars utraque. Nam agens poſſeſſorio debet probare duo ſe poſſediſſe. & ſpoliatum eſſe. ut in decre. conſultationibus. de off. de le. Si igitur reus uelit & poterit probare ipſum nunquam ſed alium tempore ſpoliationis prætenſæ poſſediſſe audietur. quia reus poteſt ſe ſuper eodem poſſeſſorio defendere multis modis ut in. d. c. cum ad ſedem. & ſunt tex. in. c. cum eccleſia. & c. cum ſuper de cau. poſ. & proprie. Præterea duo eandem rem in ſolidum impoſsibile eſt poſsidere. ut in. c. inter dilectos de fi. inſtru. ergo materia optima & iure fulcita. Præterea in beneficialibus requiritur titulus ſaltem coloratus etiam in poſſeſſorio. prout le. & not. per Innocent. de reſti. ſpo. c. in literis. & c. ex parte. de cau. poſ & c. uno. in clem. At in caſu noſtro titulus allegatus ſiue productus a iure eſt reprobatus ſiue infectus a iure quia in beneficium uiuentis ſe intruſit. ut in. c. i & ij. de conceſſ. præben. ergo nullatenus audiendus. ar. not. per Inno. in. c. conſtitutus de fil. preſ. quod de plano conſiteretur ſi de hoc notorio conſtaret per confeſ. uel p acta ut in. c. ſignificaſti. de diuor. & ſic loquitur Inno. At ubi uelit quis improbare titulum alle. excipiendo & exceptionem probando: crederem ipſum nullatenus audiendum.
2 quia † agenti interdicto non obſtat crimen intruſionis uel non canonicæ inſtitutionis exceptio. ut in. c. in literis. & in. c. item cum quis. de reſti ſpo. Præterea licet p̃dicta concluſio poſſet ſuſtineri uiuente & alio ſuũ beneficium ingrediente & hoc excipiente: tamẽ hoc in alio ſpoliante non crederem illud procedere. ar. a cõtrario. c. frequens de reſti ſpo. li vj. Concludendo igitur dicebãt prædictum ſpoliatum de cuius poſſesſione & ſpoliatione conſtabat ante omnia reſtituendum & poſtea de nullo ſiue uitioſo ingreſſu agendum. & diſputando quia p̃do &c. de reſti. ſpol. c. in literis. ſed tamen non fui auditus. quia materia prædicta fuit admiſſa ad probãdum in curia & ex. & male ſecundum me.

DE DOLO ET CONTVMACIA.

Summarium.

Citatio facta ad domum ad audiẽdum ſententiam tenet ſi alias perſonaliter fuerit apprehenſus uel in iudicio ſemel comparuit.

Deciſio I. alias 48.

1 VAlet citatio † ad domũ ad diffinitiuam ſententiam audiẽdam ſi ſemel in cauſa maxime ab initio fuerit pſonaliter apprehenſus uel ſemel cõparuit in iudicio & d iudicio ſiſti cautionem p̃ſtitit ut not. Inn. in c. fin. de eo qui mit. in poſ. & alle. p caſu c. cauſamq; de dol & conta. Sed loquitur in actore abſente cuius contumacia eſt maior q̃ rei. ut ibi not. gloſ. utrum autem ualeat huiuſmodi citatio ad domum ad teſtes recipiendum. Io. an. in cl. i. de iudic. lib. vj ſuper uerbo perſonaliter remittit ad mercur. in regula præſumitur de regu. iur in. vj & uide de hoc per Bartol. in. l. iiij. §. prætor ait. ff. de dam. infect. & per Petrum de Peruſio in. c. ij. de teſti. uide inf. eod. in con.

¶ Additio. Circa hunc articulum dic latius q̃ duo ſunt caſus. Primus in eo qui ſemel fuit in iudicio quo caſu ſufficit citatio ad domum quantum ad reliquũ proceſſum. unde ſi liquebit de cauſa poterit ad diffinitiuã ſententiã perueniri uel ad alia iuris remedia contra contumaces p̃dito. ut in. c. cauſamq; &. c. put de dolo. Secũdus caſus eſt in eo qui in iudicio nunquam fuit. & tunc aut ipſe in certo loco tenebatur morari ut clericus in eccleſia uxor cum marito. & tunc ſimiliter citatio facta ad domũ ſuffi

Inf. de apel. x. tit ut poſſit per eam in cauſa procedi. quia ibi ſi non repẽritur præſumitur latitare. Quod poteſt eſſe uerum ſi de. illa eccleſia uel illo matrimonio agatur. ſecus ſi de cauſa prorſus extranea. nam illa obligatio adtrahendum moram in certo loco ad alias cauſas nõ eiuſdem naturæ nõ debet extendi. ſicut eſt culpa commiſſa ad certum actũ quæ non reputat quem ſuſpectum quo ad alium actum ut. ff. de ſuſp. tu. l. iij. §. quæri. & hac ratione dicit Innoc. in d. c. ſi. quod ſi quis tenetur certo termino ſoluere & certo loco ſi ibi non reperitur uidetur poſſe procedi tanquã contra latitantem. Contrarium tenet ipſe quia non eſt ita aſtrictus ad morandum ibi ſicut eſt clericus & uxor de quibus ſupra dixi. ſed eo caſu quo ad talem moram non tenetur an tunc quo ad efficaciam proceſſus & contumaciæ ſufficiat citatio ad domum. intentio Innocen. ſuper hoc eſſe uidetur quod ſufficiat quo ad primum decretũ etiam contra pupillum & rei publicæ cauſa abſentẽ. quantum uero ad diffinitiuam in caſibus in quibus poteſt ferri lite non conteſta. uel quantum ad uenditionem bonorũ faciendam tenet ipſe quod non ſufficit citatio ad domũ ea quo malicioſe ſe nõ abſentauit. ſecus ſi malicioſe. puta quia poſt citationẽ ſe abſentauit uel cõſtat de malicia per alias coniecturas. de quibus in l. fulcinius. §. quid ſit latitare. ff. quibus ex cau. in poſſeſ. Dyn. tamen dixit quod ab initio ſufficit citatio ad domum ſi perſonæ copia haberi non poteſt. & dicit Bar. & quod hanc tenet Innocen. in preallег. c. ſi. ſed ut ſupra dixi tenet etiam quo ad primum decretum non quo ad ea quæ ſunt magni p̃iudicij ut ſententia & uenditio niſi latitaret de hoc tractatur per Bar. in l. iij. §. ſtor ait. ff de dã. inſe. & ibi tractatur plene de qua domo debet intelligi & quid ſi domum non habet uel habet duas in quibus æqualiter habitat quid iuris ſit plene proſequitur ut ibi per eum. & quid ſi facta eſt citatio ad ſtationem ſeu apothecam. uide Bar. in. l. cum quidam. ff. de fundo inſtru.

a ¶ Alia additio. Pone quod iudex commiſit nuntio quod citaret Titium perſonaliter. ſi eum reperiret alias quod citet eum ad domum ſuæ habitationis: apparet relatio nuntij in actis quod citauit & omnia bene fecit quæ habuit in mandatis citatus in termino non comparuit. Dubitatur utrum cenſeri debeat uerus contumax uel fictus cum ex relatione nuncij non appareat an perſonaliter citauerit uel ad domum. dicit Bal. in l. properandum. §. & ſi quidem C. de iudi. quod præſumitur eum citaſſe potius domum quam perſonaliter quia citatus perſonaliter non comparendo eſſet in uero dolo. Sed citatus ad domum eſt in

a culpa. unde debet præſumi potius culpa quam dolus: † quia debemus præſumere in benigniorem partem ut l. interpretatione. ff. de pœn. & l. merito ff pro ſocio.

Deciſio. II. alias 49.

Summarium.

Citatus ad domum cũ ſit ficte contumax infra. x. dies a die noticiæ ſententiæ appellare poterit.

Infra dec. 16. a SI citatus † ſentẽtia diffinitiua cõtra ſic citatum ad domum cum reputatur ficte & non uere cõtumax ipſe poteſt a tempore ſcientiæ infra decendium appellare. quia non concurrunt illi decem dies a tẽpore prolationis ſententiæ ſed a tempore noticiæ ſicut dicitur & legitur de appellatione extraiudiciali in c. concertationi. de appella. lib. vj & ibi dicit Ioan. an. quod dicti decem dies tũc ſunt utiles ab initio ſed continui in progreſſu. dẽ quo de conceſ. præben. c. quia diuerſitatem pro quo tamen uideas Archi. in c. ſtatuimus. de elect. ſuper uer. iuramentum qui tenuit quod citatus per. c. ſtatuimus. ſi fuerit contumax non poterit appellare. Ioan. an. poſt Compoſt. in cle. cauſam. in glo. penul. diſtinguit inter uerum & fictum contumacem. ut primus non audiatur appellans: ſecundus ſic remittens ad no. per eum in clem. ſi ante. de do. & contu. & cum eo cõcordat Lap. & uide Speculi. de appel §. j. uer. illud autem notandum.

¶ Additio. Et tu uide de hac materia per Cyn. in. l. properandum. in. ix. q. C. de iudi & per Bar. elarius qui ita diſtinguit. Nam † quidam eſt uerus contumax apparenter

a & exiſtenter quidam apparenter & non exiſtenter. quidã eſt fictus contumax apparenter & exiſtenter quidam ẽ fictus contumax apparenter & nõ exiſtenter. ita quod ſunt duo caſus in uero: & duo in ficto. Redeo ad primum mẽbrum ſcilicet quando quis eſt uerus contumax apparenter & exiſtenter ut eſt ille qui dicit nolo uenire. uel inuentus dixit ueniam & nõ uenit abſq; aliqua cauſa iſte uero contemnit iudicem ideo eſt uerus contumax nec appellat. ut l. ea cõſenſu. ff. de appel. & l. & poſt edictum. in fi. ff. de iudi. Secundum membrũ eſt quando quis eſt uerus contumax apparenter ſed non exiſtenter. & quis ſit ille. dic quod qui inuentus dixit ſe uelle uenire. ſed dolo aduerſarij uel alio caſu impeditus fuit abſq; ſua culpa. ff. de reſti. in integ. l. diuus & iſte ſi uult appellare non auditur a iudice a quo nec admittitur eius appellatio. quia eſt uerus cõtumax apparenter. tamen coram iudice ad quẽ appellatum eſt ſi probabit tale impedimentum, iudex p̃cedet ſuper ſua appellatione ſicut ſi eſſet admiſſa. ut l. ſciendum. ff. de appel. l. recipi. & l. a procõſulibus C. de appel. interim. uero dum de hoc diſcutitur an uero impeditus fuerit uel non iudex a quo ſuam ſenten. exequetur ut ſentit glo in. d. clemen. ſi ante. in iſtis uero caſibus & ſimilibus quibus perdit beneficium appellandi dicas uerũ eſſe niſi talis contumax ueniat iudice pro tribunali ſedẽte ut eſt caſus in. d. l. diuus. Tertium membrum eſt quando quis eſt fictus contumax apparenter & exiſtenter ut citatus ad domum ad quem citatio non peruenit. & iſte ſine dubio auditur appellans. ut l. ab eo. C. quõ quãdo iudi. Quartum membrum eſt quando quis eſt fictus contumax apparenter & non exiſtenter. ut ille qui non fuit inuentus, tamen citatio peruenit ad eius noticiam. & iſtius appellatio recipitur a iudice a quo quia ſibi non liquet ut iudici eum uerum contumacem, tamen pars coram iudice ad quem poterit excipere de iſta ſuperuenientĩ noticia. qua probata iudex ad quem pronunciabit appellationẽ non detuliſſe cauſam ad eum quantum ergo ad iudicẽ a quo ut eius appellationem recipiat cenſetur fictus contumax. ſed coram iudice, ad quem ſi de noticia facta fuerit fides cenſebitur in effectu uerus. & ſic ſaluari poteſt gl. in. d. clemen. quæ uidetur ſibi obloqui in uer. & licet tertia. Aduerte in eo quod Bar. uerum contumacem apparẽter & non exiſtenter admittit ut ſupra in ſecundo membro dictum eſt ad proſecutionem appellationis ſi probat coram iudice appellationis impedimẽtum dubito an bene dicat. & contra eum facit. c. cum bertoldus. de re iudi. & c. ex literis. de reſti. in integ. ubi ſentẽtia petitur retractari propter impedimentum citati non comparentis beneficio reſtitutionis corã eodẽ iudice nõ beneficio appellationis corã alio. Itẽ doctrina gloſarũ eſt q̃ citatus q nõ cõparuit pp iuſtũ impedimentũ q̃nque reſtituitur ad appellãdũ tantũ q̃nque ad totam cãm ut not. in. l. penul. & ſi ff. de reſti. in inte. Sed opinio Bar. & glo. d. clemen. admittit ipſum ad proſecutionem appellationis ſine aliqua reſtitutione. quod uidetur contra prædicta iura per quæ teneo contra Bar. & illam glo. & dico quod ille quem citatio apprehendit impeditus admittitur ad appellandum reſtitutionis beneficio. & quod interim executio ſententiæ retardatur niſi contra ſic petentem malicia præſumatur iuxta formam. c. ſuſcitata. de reſti. in integ. coniuncta. l. j. C. de in integ. reſti. pe. nec eſt iſta reſtitutio petẽda coram iudice appellationis ad quem per talem appellationem non eſt cauſa deuoluta ſed coram iudice a quo ut no. Cy. & Bar. in ſimili in. l. præſens. C. de appel. & hæc omnia ſcribit d. Pe. de Ancha. in. d. clem. ſi ante p̃ſequere ut ibi.

¶ Additio quid ſi appelletur a declaratione iudicis qui pronuntiat & declarat aliquem excommunicationis ſententiam incidiſſe, an appellatione pendente debeat in iudicialibus, & extra iudicialibus euitari, uide per Lapũ. in cle una de ſe. poſ & fr. ubi tenet quod ſic alle. ca. ſolet in fi. de ſen. exc. lib vj. de appel. peruenit & facit quod not. Ioann and. in. c. a. paſtoralis. ſuper uer. denuntiare poteſt eodẽ. ti. & an in iſta declaratione requiratur partis citatio. dic quod ſic. ut not. glo. ante pe. in fin. in cle. j. de pen.

Deciſio. III. alias. 69.

Summarium.

Actore non ueniente ad cauſam reus abſoluitur ab inſtantia iudicij ſi hoc petat & actor ſibi cōdēnabitur in expenſis. quia adhuc iuriſdictio ſua durat & iudex qui taliter contra ius abſoluit facit litem ſuam.

a ACtore † non ueniente reus poteſt & debet abſolui ab inſtantia iudicij ſi hoc petat & actor in expen. condemnari præmiſſis tamen tribus citationibus Per audientiam contradictarum & quarta ex ſuper abundanti. prout le. & no. io. e. conſuluit. de of. deleg. per Innocen. & per eundem in. c. ad petitionem. de accu. & talis ſententia dicitur interlocutoria & non diffinitiua ſecundum Fran. ibidem. & ſic non eſt neceſſaria li. conte. Immo ante litem conteſtatam peti & fieri debet ſecundū Innocen. ubi ſupra per authen. qui ſemel C. quomodo & quando iudex. & iij. q. iij quod fieri Et licet fiat huiuſmodi abſolutio ab inſtantia iudicij etiam per delegatum, tamen non per hoc expirat ſua iuriſdictio quo minus ſi infra annum actor poſtea ueniat in iure primæ cōmiſſionis poſſit procedere iudex in cauſa citato & uocato tamen reo de nouo ut no. ibidem Inno. cum quo concordat Ar. in c. uenerabilis de iudi. ubi ponit rationem dicens quod licet pereat inſtantia tamen literæ ſiue iuriſdictio iudicis nō perierit quia iuriſdictio & reſcripta perpetua ſunt. C. de ſcrip. l. falſo. cum ſi. concordant etiam in hoc pe. & ab. de iudi. c. examinata. & Spe. ti. de of. iudi. §. deſeruire. & Pau. in cle. ut calumnijs de re. iudi.

a ℭ Additio & no. quod quando iudex † abſoluit ab inſtātia iudicij contra ius licet per hoc actio & ius non perimatur tamen facit litem ſuā. caſus eſt in. l. penul. C. de pact. quod Bartol. habet ibi pro notabiliſſimo. identene menti perpetuo.

Deciſio. IIII. alias. 78.

Summarium.

Elapſis temporibus. c. ſtatuimus. de elec. li. vj. pars præſens poteſt procedere etiam tribus alijs citationibus omiſſis. quia dictæ citationes non ſunt de ſubſtantia ſed ad bene eſſe.

SI poſt lapſum. xx. dierum datorum ad expectandum abſentem per. c. ſtatuimus. de elect. li. vj. pars præſens in cauſa ulterius procedat & libellum offerat tribus illis citationibus per audientiam cōſuetis fieri omiſſis: nihilominus ualet & tenet proceſſus quia prædictæ citationes non ſunt de eſſe ſed de bene eſſe & fiunt potius ut labitur. xx. dies prædicti quā propter aliquod aliud ut no. ar. in. d. c. ſtatuimus. nam ſeruata forma. c. ſtatuimus. iuncta cle. cauſam electionis eo. tit. cauſa eſt in curia & pars aduerſa citata quæ tamen eſt expectanda per. xx. dies ad hoc ut ulterius poſſit procedi in cauſa quia pro contumace habetur de ap. c. ſæpe. Si igitur cōputatis omnibus temporibus prædicti. c. ſtatuimus ipſa tempora ſunt lapſa: ſatis eſt quod procedatur ulterius in cauſa quia pro contumace habetur. de app. c. ſæpe. & . c. cordi. li. vj. & hoc propter celerem expeditionem cauſarum beneficialiū in quibus uacatio diutina ualde periculoſa exiſtit. de elect. quā ſit. li. vj. de qua materia uide compo. & archi. in. d. c. ſtatuimus. & Spe. ti. de appel. §. nunc breuiter. uer. ſed nunquid & ſe.

Deciſio. V. alias. 99.

Summarium.

Expenſæ attentatorū taxari poſſunt ante ſententiā in principali ferendam.

SI fiat condemnatio expenſarum in cauſa attentatorū: poteſt fieri taxatio earundem ante ſententiæ prolationem in principali & pro ſententia ſuper attentatis. lata tantum taxabitur quantum pro ſententia in principali lata. quia tum diffinitiuæ habet ut in conſtitutionibus In. xxij pro regiſtro quantum continet: pro aduocato & procuratore. ad arbitrium iudicis prout uiderit eos plus vel minus laboraſſe. Alia eſt etiam ratio. quia ſententia talis eſt ante omnia etiam antequam de principali cognoſcatur executioni demandanda. de app bone &. cap cum teneamur. de maio. & obe. c. dilecti. & ibi per Inno. & ſic per conſequens de expenſis ſatisfaciendum.

Deciſio. VI. alias. 168.

Summarium.

Proceſſus habitus per audientiam contradictarum cōtra debite citatum in partibus tenet etiamſi poſt concluſionem actor produceret procuratorium ad cauſas deuolutas duntaxat ſub data incontinenti poſt citationem.

SI uigore * citationis decretæ ad partes & legitime executæ in cauſa procedatur per audientiam in contumaciam. ſic citati uſque ad concluſionem uel prope, ſi tunc producatur procuratorium licet limitatum ſit ad cauſas deuolutas duntaxat de data poſt executionem factam citationis antedictæ & tempore inchoati proceſſus ualebit & tenebit quicquid factum eſt. Nam imputet ſibi qui procuratorium ſatis tempeſtiue non miſit uel ſi miſit procuratorium producere omiſit. quæ omiſſio ſiue negligentia ſæpe nocet. prout le. & no. ut li. non conteſt. c. j. Non ob prædicta limitatio quæ uerificatur per commiſſionem de ſpeciali mandato factam quæ deuoluit quam ſciuit ex quo uigore illius citatus fuit & poſtea procuratorem modo præmiſſo cōſtituit. quod ſufficit ut in fine cle. cauſam electionis. de elec.

* Supra de iudi. de. 5.

Deciſio. VII. alias. 18.

Summarium.

Licet probabilis cauſa litigādi excuſet ab expenſis nō tamen a fructibus qui ſunt beneficij.

PRobabilis cauſa litigandi licet excuſet a condemnatione expenſarum. prout le. & no. in. c. finem. de do. & contu. tamen non a condemnatione fructuū qui ſunt officij ſeu beneficij. de off. ordi. c. præſenti li. vj. & debentur beneficiato ut ibi. Et licet quis poſſet dici bonæ fidei poſſeſſor in caſu ante litem conteſtatam tamen poſt li. conteſt. dicitur malam fidem habere ſi ſuccūbat. & ideo tenetur ad reſtitutionē fructuum. & ſic debet eos cuſtodire & non conſumere prout le. & no. in. c. in literis. de reſtitu. ſpolia. per Innocen. & Hoſti. & per Bertoldus. eodem. titu. c. grauis.

Deciſio. VIII. alias. 224.

Summarium.

Citatio originalis per edictum debet legi in audientia publica & affigi ualuis palatij cauſarum & eccleſiæ maioris ubi curia degit. ac portis eccleſiarum illorum locorum in ea deſignatorum & in eiſdem locis per aliquas horas affixa dimitti. & ideo copia eius affixa eiſdē locis nō ſufficit quia Citatio per edictum in partibus debet nedū legi ſed affigi & affixa dimitti.

SI committatur cauſa cum poteſtate citandi per edictum * affigendi. in curia & extra ut in forma licet huiuſmodi citatio poſtea per auditorem decreta legatur in audientia contradictarum & affigatur ualuis palatij & eccleſiæ maioris ubi eſt curia & etiam licet legatur & publicetur in locis uicinis in partibus in quibus mandatur fieri executio non ſufficit niſi affigatur ualuis illorum locorum & dimittatur ibi affixa per aliquas horas ibidem Nec ſufficit affixio copiæ inſtrumenti ſuæ literæ citationis niſi affigatur litera originalis cui pars tenetur credere & non copiæ. quæ ſi nō faciunt fidē in iudicio, multo fortius nec extra. de fi. inſtru. c. j & . ij. cum ibi no. de offi. dele. c. cum iuiure Præterea non ſufficit lectio ſeu publicatio huiuſmodi citationis ſine affixione propter formā quæ habet quod affigatur. ut in cle. dudū. de iudæ. quæ licet loquatur de affixione fiēda in uno loco, puta in albo prætoris in cu-

* Vide caſſ. de prima eo tit.

in cuius locum ſuccedit hodie palatium apoſtolicum, tñ quia princeps puta papa uult & mandat eam fieri in pluribus locis: forma huiuſmodi mandati diligenter eſt ſeruanda quia exorbitans a iure communi. tum etiam quia arctat ignorantem. ar. eorum quæ le. & no. in. c. cum dilecta. de reſcrip. & de teſti. ſpo piſanis. de præben. c. cui de non lib. vj ff. man. l. diligenter in his tamẽ executionibus cautum eſſe exequentem oportet ut poſt citationem appenſam & euulſam ſigillatam illius loco relinquat copiã & tunc citatus nullam excuſationem habere poterit.

¶ Additio Et no. ſecundum Pau & Guil. de mon laud. quod ſpeciale eſt in papa ut in caſu. d. clemen. dodum quod talis citatio lectio & affixio ualent. alias regulariter nõ ualet niſi citatione prius legitime facta ab homine uel a iure. quo caſu ſi citatus ad curiam die aſsignata non comparerat fit citatio in audientia publica uel præconizatio uel in albo prætoris conſcriptio & tales citationes ſunt potius declarationes primarum citationum quam propriæ ſunt citationes ſi autem non præcederet citatio iuris uel hominis ut habetur in. c. j c. ut circa. c. cupientes. de elect li. vj. & in. c. ſæpe de appella. tunc lectio publicatio & affixio prout hic dicitur non ſufficeret maxime quando tangeret ſpecialiter certam perſonam. ſi ex certa perſona inueniri poteſt inquiſitione facta ut in. c. ſi de elect lib vj. & ff. de appel. l. cum quidam. & in ſpecu. de do. & contu. §. reſtat in princ. Et de quatuor modis citandi uide plene per bar. in extrauagan. ad reprimendam.

Deciſio. IX. alias. 241.

Summarium.

Citatus in diuerſis terminis ſucceſsiue ſine comminatione poterit in ultimo facere quod incombit.

SI tres quatuor uel quinque termini ſucceſsiue ſine cõminatione ad unum actum explendum per auditorẽ aſsignentur puta ad uidendum quem abſolui ad cautelam citatus in ultimo termino poteſt dicere & opponere illud id quod in primo. Nam licet prædicti tres termini primi habeantur loco termini peremptorij & ſi id non exprimatur in eis. ut C. quõ & quando iudex. l. tres. xxiiij. q. iij de illicita. & no. in. c. ad petitionem. de accu per Inn. & alij termini poſtea ad idem aſsignati ſunt de gratia. ff. de iud. poſt edictum C. eo. ti. autẽ iubemus. de do. & cõtu. c. prout de offic. deleg. conſuluit & huiuſmodi gratia non debet eſſe fruſtratoria. nec iterum citanti damnoſa. de regu. iur. quod ob cauſam. lib. vj immo in hoc termino gratioſo poterit uenire & contumaciam ſuam expurgare de procur. querelam de do & contu. cauſam quæ. & c. cum dilecti de offi. dele. conſuluit. præſertim quia in omnibus primis terminis circumductum eſt & erat edictum quo ad actum in eis fiendum. qui in alio termino quo ad hoc licet ex ſuperabũdano & de gratia aſsignato potuit fieri & expleri. C quomodo & quando iudex autem qui ſemel & legitur & no. in. d. c conſuluit. & faciunt not. de confeſ. c. ij. per Ar. & de do. & contu actor. li. vj.

Deciſio. X. alias. 251.

Summarium.

Sententia quæ ex eiſdem actis reuocatur non excuſat a condemnatione expenſarum. ſecus ſi ex nouis & uide quod no. Bar. in. l. fi. ff. de re iudi.

LIcet ſententia pro aliquo in prima inſtantia lata in ſecunda inſtantia reuocetur ex nouis actis, excuſet quem a condemnatione expenſarum factarum in ſecunda inſtantia prout le. & no per Inno. & Hoſti in. c. finem de do & contuma. tamen id non procedit quando ex eiſdem & primis actis ſententia reuocatur quia tunc apparet de iniuſtitia ipſius ſententiæ manifeſta quæ ſententia non excuſat a condemnatione expenſarum ſecundum Innocen. ibidem & Io. mo quem uide de hac materia in. c. cordi de app ſuper uerbo in expen. libr vj licet fortiter uideatur obſtare. c. ex inſinuatione de procur ubi ſententia quæ fuit nulliter lata & reuocata excuſauit eũ pro quo lata erat in poſſeſſorio a fructibus qui percipi potuerunt. Sed poteſt reſponderi quod in hoc pepercit ſibi papa de gratia uel quia non conſtabat de uiolentia uel aliter licet fuerit ille excuſatus a fructibus qui percipi potuerunt tamen non a fructibus perceptis Spec. etiam uidetur innuere quod quæcunque ſententia excuſat appellatum, ab expenſis. ti. de expẽ § nunc uidendum. uer. ſed quid de appellato. De qua materia uide per Ioan an. in nouel. & in lectura de reg iur ignorantia. lib. vj. qui concordat cum Innocen. & ponit rationem diuerſitatis quare in primo caſu excuſatur appellatus a condemnatione expenſarum propter ſententiam pro ſe latam & non in ſecundo caſu nam in primo caſu excuſatur propter probabilem ignorantiam ſiue errorem facti. In ſecundo non pter ignorantiam iuris quæ neminem excuſat j. q. iiij §. notandum. & ibi in ſumma de ignorantia iuris naturalis & ciuilis. Primam rationem ſiue concluſionem Ioan. an. & aliorum intellige de ignorãtia facti alieni. ſecus ſi proprij in quo intolerabilis eſt error de reſcript. c. ab excõicato non nocet. C. de iur. & fac. igno. l. error facti.

Deciſio. XI. alias. 171.

Summarium.

Procedi poteſt in cauſa cũ procuratore cõſtituto poſt executionem citationis quamuis indebite factam.

SI de ſpeciali mandato papæ aliqui perſonaliter & legitime citati mandentur licet huiuſmodi citatio non fuerit debite executa ſi tamen omnes prædicti poſt huiuſmodi citationem decretam & in partibus aliquibus ſed non omnibus locis iuxta formam mandati lectã procuratores ad cauſam huiuſmodi proſequẽdam in curia conſtituant præſumitur ſe ſciuiſſe citatum & huiuſmodi citationis habuiſſe & habere indubitatam noticiã, intantum quod contra perſonaliter citatos ad excommunicationem contra alios ad ulteriora in cauſa poteſt procedi fac. de dolo & contu. c. dilecti ar. eorum quæ le. & no in cle. cauſam. de elect in fin. attamẽ quia hæc ſequẽs oratio in aliquibus deci. ponitur poſt finem immediate ſequentis deciſionis ibi quandocunque enim & ex quacunque cauſa quis perſonaliter citatur nõ ſufficit mittere procura de maio & obe. c. fi. de do. & cõtu. c. cum dilecti de dilat. c. expoſuit. & ibi per Ber. Contra quã quidem concluſionem uidelicet quo ad excommunicationem ferendam. contra ſic non legitime citatur perſonaliter allegabam duas notas Innocen quæ uidentur fortiter obſtare. una eſt in c. fi. de eo qui mit in poſſeſ. ſecunda eſt in. c. ad petitionem. de accu. uidelicet quod nunquam eſt aliquis excõmunicandus niſi fuerit perſonaliter monitus uel apprehẽſus uel niſi ſe infraudem abſentaret uel impediret quod nõ poſſet ad eum citatio aut monitio huiuſmodi peruenire ut li non conteſt quoniam de huiuſmodi fraude & impedimento debet conſtare antequam excõmunicetur. nam qui fraudem allegat eam probare tenetur ff. de dolo ma. l. dolum. Ad quæ reſpondebatur quod noticia citationis ipſam conſtituit uerum contumacem per regulam Qui certus & c. & ideo tanquam contra contumacẽ poſſit ad excommunicationem procedi. xj. q. iij certum. ut lit. non conte. c. tuæ.

Deciſio. XII. alias. 315.

Summarium.

Inimicitiæ capitales non guerræ generales patriæ a perſonali comparitione excuſant. dum tamen tutus ſaluus conductus haberi poſſit.

LIcet guerræ & inimicitiæ capitales & perſonales quẽ forte a perſonali comparitione excuſarent ut in. c accedens. ut li. nõ conteſt & in c. paſtoralis. de re iud. in cle tamen generales guerræ patriæ non excuſant. præſertim ſi detur & probetur quod tales perſonaliter citati cũ literis ſalui conductus principis illius patriæ uel inimicorum guerram facientium poſſent uenire & ilias obtinere ſicut alias obtinuerũt. & cum illis ad curiam illorum uel

aliorum principum tranſiuerunt prout ponebatur & allegabatur in facto. ar pro hoc eorum quæ le. & no. in c. cũ dilecti. de do. & contu. & in c. ueniẽs. de accu. ſuper. uer. uiarum diſcrimina per Innoc. qui reputat illas excuſationes nimis uagas & generales.

Deciſio. XIII. alias. 320.

Summarium.

Lite ſuper beneficio pendente ſi actor impetret nouũ ius puta nouam prouiſionem uel gratiam ſi neutri id per auditorem reo abſenti intimari debet.

LIcet in cauſa beneficiali introducta in curia per appellationem uel alias legitime poſſit procedi per audientiam & pronunciari contra abſentem præſertim poſſeſſorem & pro actore rigore iuris ſibi ante huiuſmodi litẽ vel ſaltẽ tpe cõmiſſionis obtentæ competentis. tamẽ ſi actor idem poſt litem cõteſtatam & introductam puta in medio cauſæ impetrat nouam gratiam ſiue nouũ ius. puta quod ſi neutri ius competat in beneficio de quo litigatur quod ei prouideatur. Voluerunt & dixerunt maior pars dominorum quod huiuſmodi gratia noua prædicto poſſeſſori eſt intimanda antequam ſententia contra eum proferatur. Tum quia ſi dicta gratia impetrata non eſſet abſens ſententiam pro ſe reportaſſet per regulam: actore non probante &c. Et quia forte & ſine forte tempore introductionis huiuſmodi cauſæ bene ſciuit aduerſario ſuo nullum ius competere, iccirco nõ curauit uenire uel mittere. Sed quia ex nouo iure p eum impetrato ipſum uult uincere quod ueriſimiliter potuit ignorare, iccirco merito eſt uocandus ad dicendum forte contra prædictam gratiam quam forte de ſurreptione uit & poteſt impugnare unde intimatio eſt ſibi facienda ut ueniat uel mittat ſi uelit. Ea enim quæ de nouo emergunt nouo auxilio indigent. ff. de inter. acti. l. de ætate. §. ex cauſa. de iura. calũ. c. cæterum. de except. c. paſtoralis. & ibi in quarta glo. facit. c. ut circa & c. ſtatuimus de elec. lib. vj. Mihi uero & aliquibus alijs dominis uidebatur intimationẽ huiuſmodi non debere fieri de iuris rigore licet de benignitate canonica utilius foret & concedi poſſet. Ratio dominorum meorum & mea fuit. nam ex quo citatus fuit legitime poſſeſſor debebat uenire uel mittere ſufficienter ad omnia quæ poſſunt occurrere uel impetrari in cauſa contra eũ quæ nedum eſt ſuper negocio principali cõmiſſa ſed etiã ſuper omnibus inciden. dependen. & connexis. & ideo ſi dicamus prædictam gratiam nouiter impetratam negocium incidens emergens uel connexũ ad omnia illa fuit legitime citatus per actorem uel ab homine uel a iure uſque ad ſententiam incluſiue. Si igitur non uenit nec miſit imputetur ſibi & tenebit quicquid fit in eius abſentia quam replet diuina Dei præſentia. de do. & contu. c. ueritatis. de Arb. c. ij. lib. vj. faciunt iura uulgaria ut l. nõ cõteſta. c. quoniam frequenter de eo qui mit. in poſſ. c. ſi. de appel. c. ſæpe. & de elec. c. j. & c. cupientes. li. vj. Pro quo etiam facit concluſio. xvij infra de appel.

¶ Additio. Dicendum quod concluſio ſiue primum dictum dominorũ poſſet procedere in illo qui non uenit nec procuratorem miſit confiſus de ſententia abſolutoria. ſed hæc opinio mea & aliquorum dominorum poſſet procedere in illo qui procuratorem miſit cui credo ſufficere huiuſmodi intimationem fieri cum ipſe debeat ſufficienter eſſe inſtructus de omnibus cauſam ipſam tãgentibus. de iur. calum. c. in pertractandis crederem tamen ſibi inducias dandas ad conſulendum dominum ſi eas peteret. de procur. c. dilectus.

Deciſio. XIIII. alias 345.

Summarium.

Si nec actor nec reus comparrat in termino citationis factæ ad totam cauſam poteſt nihilominus ueniens poſt terminum procedere per audientiam cõtra abſentẽ eius contumacia non obſtante. ſine noua citatione.

LIcet impetrans commiſſionem cum poteſtate citãdi in partibus & decreta citatione ac debite executa non compareat ipſe nec aduerſarius ſuus in termino ad quem fecit aduerſarium ſuum citari. nihilominus ſi poſt eundem terminum compareat & procedi petat in cauſa procedi poterit etiam ſine noua citatione, per audientiam. Ratio. quia reo citato cõparente ad certum actum in certo termino expediendum. actore non ueniente competunt duo remedia. uidelicet circunductio edicti peremptorij uel abſolutio ab inſtancia iudicij prout deducitur in c. conſuluit. de offic. deleg & tertium remedium eſt. c. actor. de dol. & contu. libro. vj. Tamen neutro uenien. licet circunducatur edictum quod illum actũ pro tunc in illo termino faciendũ. non tamen circunducatur in totũ ſi reus eſt ad totam cauſam uſque ad diffinitiuam ſententiam incluſiue citatus tunc enim quandocũque * reo uel actore uenièt poteſt procedi in cauſa in contu. alterius uſque ad diffinitiuam ſniam. incluſiue. ar. eorum quæ le. & no. in d. c. conſuluit. per Innocen. & in c. ca. auditis. de procura. per eundem & plene per ar. de eo qui mit. in poſſ. c. uno. & c. j. de do & contu. lib. vj. reus enim ſic citatus ad duo tenetur. uidelicet comparere & in certo termino comparere & licet quo ad ſecundum circumductum fuerit edictum nihilominus adhuc remanet primum. in quo ſi fuerit contumax procedetur contra eum tanquam contra contumacem. niſi iudex de benignitate uelit eum expectare & de nouo citare ut in. d. c. cõſuluit in fin. & in c. cum dilecti. de do & contu.

* Quandocũque add. deci. infra de ap. 21

Deciſio. XV. alias. 355.

Summarium.

Vocatus ad iudicium etiam delegati comparere tenetur allegatus defenſionem ſuam quauis nõ ſuu proprius ſed communis. aut litera uocationis non contineat iuriſdictionem uocantis dummodo narret tale quid. quod ſi uerum foret comparere teneretur.

Epitome.

1 Proceſſus executoris ſententiæ factus in contumaciam ualet.

Executor rei iudi. debet de æquitate citare partem uictã ad taxam fructuum & expenſarum.

2 Executor ſententiæ non tenetur citare partem ad executionem faciendam niſi uelit.

3 Curſor papæ dicitur perſona publica & fide digna.

1 SI executor † trium ſententiarum diffinitiuarum in pala. apoſtolico latarum citet in curia per curſorem domini noſtri papæ partem condemnatam in fructibus ad uidendum taxari fructus & in contumaciam partis nõ comparentis eoſdem fructus taxet. fuit dubitatum utrum ualuerit huiuſmodi taxatio propter duo: Primo quia non per ſuum nuntium iuratum citauit nec per literas ſuas. ergo non uidebatur pars aduerſa legitime citata per no. in. c. prudentiam. de offi. deleg. & in. c. cum parati. de appe. Secundo quia non miſit parti poteſtatem ſuam nec eam de hoc aliter certificauit quod plene inſtrui potuerit. ergo uidebatur quod comparere non tenebatur. per. c. cum in iure. de offi. dele. & per. c. præterea. de dila. Fuit deciſum & determinatum contrarium uidelicet quod ualuit huiuſmodi taxatio dummodo modum non exceſſerit in taxando facta in contumaciam illius citati qui in dubio ex quo ſe executorem dictarum ſentẽtiarum narrauit debebat comparuiſſe & fidem ſibi fieri de ſua poteſtate petiuiſſe quam ſi tunc non feciſſet forte taxatio non ualuiſſet & ſic loquitur. c. cum in iure & quia hoc non fecit nec comparendo nec aliquid allegando. ergo tenuit & ualuit taxatio facta in ſuam contumaciam. ff. de iudi. ſi quis ex

2 aliena. de accu. c. ueniens. cũ ſi. Præterea executor † ſententiæ uidetur eſſe merus executor qui nõ tenetur citare partem niſi uelit ad executionem faciendam. ut in. c. de cætero. de re iudi. & no. in c. paſtoralis. de offi. deleg. & ſi citet hoc fit ex ſuperabundanti & extraiudicialiter & pro informatione ſummarum habenda de fructibus & de omnibus deducendis. ut in. l. a diuo pio. §. ſi ſuper rebus ff. de re iudi.

ſe iudi. in qua citatione non requiritur talis & tanta ſolennitas ſiue expreſſio quæ habetur in capite præterea. ſuperius alleg. & in cle ij. in ſue pen. Cum igitur præfactus executor ut executor fecerit citari partem exprimendo etiam ad quid & ſuper quo uidelicet ad uidendum taxari fructus in quibus pars ſciuit & ſcire debuit ſe condemnatam maxime attento quod forma executorialium ſententiarum in palatio apoſtolico latarum eſt notoria & ſimilis pro omnia quaſi in omnibus cauſis ſatis pars fuit certificata quo ad hoc ut ſaltem compareret ad allegandũ & proponendum tam contra executorem quam contra citationem ſi aliqua uoluiſſet. & quia id facere non curauit merito proceſſus habitus in eius contumaciam. de ap. c. per tuas de do. & contu. c. prout. & c. ueritatis. nec iudex ſiue executor tenetur ſemper mittere nec oſtendere ſuam originalem poteſtatem parti niſi hoc petatur. licet bene teneretur inſerere tenorem poteſtatis ſuæ in citatione ſiue in proceſſibus ſuis & hoc uerum quando citat per literas. ſecus ſi per nuntium ut hic. & ſic intelligatur. c. cum in iure peritus de offi. dele. prout ibi not per Bertol. Nec uiciatur prædicta citatio pro eo quod non facta fuit per nuntium proprium ſed per curſorem papæ. quia ſecũ

3 dum oẽs dominos tutius erat citare per curſorem † papæ qui eſt perſona publica nota & authentica ac iurata quã per aliquem alium nuntium priuatum etiã Iuratũ immo maior fides adhibetur curſoribus papæ quam alijs nuntijs. ar. in dn. c. cum parati de appel. & de offi. deleg. prudentiam ſuperius alle.

Deciſio. XVI. alias. 364.

Summarium.

Præſumptus ſiue fictus cũtumax a die ſententiæ infra decem dies auditur appellans. uerus autẽ contumax nõ.

Epitome.

1 Citatus per edictum an poſſit intra x. dies a ſentẽtia diffinitiua appellare.
2 Præſumptus ſiue fictus contumax a die ſcientiæ intra x. dies a die ſcientiæ appellans auditur, uerus autem cõtumax non.
3 Appellationis remedium nemini eſt denegandum.

* Contumax add. fely in c. quoniam frequenter §. por ro nu. 19 ut li. non conteſt. & deci. ſupra eod. titu. 2.

CVm iura clamitent quod * contumax regulariter nõ auditur appellans. ut. ij. q. vij. §. ſunt quorum. x xiij. de illicita C. de iu. properã. C. quorum ap. non reci.
1 l. j. Fuit dubitatum utrum citatus. † per edictum iuxta formam cle. j. de iudi. & non comparens poſſet a ſentẽtia diffinitiua infra decem dies a tempore noticiæ computandum appellare. Et uidebatur primo quod non quia talis citatio arctat perinde citatum ac ſi perſonaliter apprehẽſus fuiſſet. Sed ſi perſonaliter quis inuentus citatur & nõ comparet uerus contumax reputatur. & ideo ei appellare non licuit. ergo &c. prout expreſſe deducit Specu. tit. de contuma. §. j. uer. & uot. quem alle. Ioa. an. in cle j de dol. & contu. ubi pleniſſime de hac materia & in cle. cauſam electionis § penul. in ultima glo. ubi remittit ad not. per compoſt. in. c. j. de elect. Fuit breuiter dictum per omnes dominos & determinatum contrarium. nam licet præ
2 dicta citatio † facta per edictum iuxta formã clem. prædictæ perinde arctat &c. & poſſet ꝓcedi parte abſente quo ad diffinitiuam tamen illa eſt quædam fictio iuris quæ facit tales haberi pro perſonaliter citatis. & inſurgit hæc fictio ex quadam iuris præſumptione: quod præſumit talem ſic per edictum citatum habuiſſe noticiam quod citatio huiuſmodi ad ipſum perueniſſet quæ tamẽ potuit non peruenire utputa quia fuit ultra mare & ſic impoſſibile foret ipſum ſciuiſſe citatum. uel ſi ſciuit forte legitime impeditus fuit ueniendo aut mittendo fuit & ſic nõ cõtempſit de ſenten. exc. c. uenerabilibus. § idẽ quoq; li. vj. ſicq; contra huiuſmodi præſumptionem cum non ſit iuris & de iure bene admitteretur probatio in contrarium ſecundum Gul. & Genze. in dicta cle. j maxime ſi haberet probationes in continenti paratas. ar. qui ma. accu. poſ. c. ſi. de reſti. ſpo. c. literas. ergo quemadmodum dicimus prædictam citationem ſuper iuris præſumpt. & fictione fundatam potius igitur habemus dicere contumaciam ex ea inſurgentẽ fictam quam ueram Ficte igitur contumax auditur appellans. de ſent. excom. c. uenerabilibus. li. vj. & not. in dictis iuribus & per dictos doct. ergo. &c. Præterea graue eſſet immo iniquum tale & tantum præiudiciũ fieri parti ſic ficte citatæ ſi ei auferretur defenſio
3 quod eſt appellationis † remedium quod non eſſet denegandum diabolo ſi eſſet in iudicio de excep. c. cum inter de appel. c. cum ſpeciali. ſatis enim eſt abſentem ipſum in proceſſu & diffinitionem cauſæ punire quemadmodũ dicimus & ſeruamus in citato ad domum & loco beneficij de quo agitur & in eccleſia cathedrali qui ſi non compareat in cauſa beneficiali auditur appellans. ut probatur in dicta cle. cũm electionis per Ioa. an. multo fortius citatus per edictum in loco plus diſtan. & remoto. & ſic pro hac parte fuit declaratum, & determinatum taliter citatum poſſe appellare niſi expreſſe poſſet cõſtare de ipſius ſcientia & contemptu qui ſolus facit quod; non auditur * appellans ſecundum Ioan. in dicta clemen. ſi ante. Immo ſecundum obſeruantiam rotæ etiã ſi eſſet uere cõtumax audiretur appellans a diffinitiua infra. x. dies cõputandos a tempore: prolationis ſententiæ ſed non ſcientiæ.

Infra in an. de appel. 46.

* Appellans add. d. Feiy. in c. ad conſultationem nu. 12 ex ta. re. concl.

Deciſio, XVII, alias. 401.

Summarium.

Contra actorem commiſſionem & citationem impetrantem ac non dimiſſo procuratore de curia recedentẽ ad inſtantiam rei ſeruatis terminis per audientiam poteſt pro reo ab impetitione ſententia diffinitiua ferri.

Epitome.

1 Actore obtinẽte cauſam beneficialem in curia romana ſi reus non citatus poſt ea ueniat poteſt ſeruatis terminis ab ipſius actoris impetitione abſolui.
2 Sententia diffinitiua non poteſt contra non citatum. non confeſſum aut non conuictum promulgari.
3 Commiſſiones ſunt communes actori & reo.
4 Actoris contumatia maior habetur quam rei.

1 SI actor † præſens in curia impetrat commiſſionem in cauſa beneficiali contra reum poſſeſſorem abſentem cum poteſtate citandi ipſum in partibus. & decreta citatione ad inſtantiã ipſius actoris recedat de curia & uadat ad partes nullo procuratore dimiſſo, ſi poſt eius abſentiam producatur procuratorium ſufficiens pro reo ante executionem prædictæ citationis. & procedatur per audientiam ad inſtantiam rei contra actorem abſentem uſque ad concluſionem incluſiue & petatur pro parte rea ferri ſententia abſolutoria ab impetitione actoris. dubitabatur utrum talem uel qualem ſententiam auditor poſſet & deberet ferre in caſu ſupra poſito? In quo dubio domini erant uarij. aliquibus enim uidebatur quod ab inſtãtia iudicij duntaxat cum condemnatione expenſarum auditor deberet reum abſoluere per authen. qui ſemel. C. quomodo & quando iudex. de offic. deleg. c. conſuluit. cũ ibi no. de do. & contu. c. actor. li. vj. Contra reum non citatũ
2 non confeſſum non conuictum non poteſt diffinitiua ſententia † promulgari. ij q. ij nos in quemquam. de conſti. c. eccleſia ſanctæ Mariæ. de mai. & obe. c. inter quatuor. de cauſ. poſſ. & proprie c. j. At hic actor nunquam fuit citatus. ergo Præterea ſuppoſito quod reum feciſſet citari adhuc ante lit. conteſt poterat pœnitere & deſiſtere a lite. ut C. de appe. ſi quis libellos canonizata. ij q. vj. ſi quis libellos. ubi de hoc. & per Hoſtiẽ. plenius de crimine falſi. capitu. ſiua. & per Archi. in dicto. capitu. actor. multo fortius re integra ante quancunque citationis executionem deſiſtere potuit. & hoc potius in caſu prædicto debemus præſumere quam contrarium cum non proceſſerit ad actum citationis exequendæ argu. de electio. capitu. in cauſis. & capitu quamuis eodem titu. libr vj. cum ibi no. ¶ Alij domini & maior pars fuerunt in cõtra

ria opinione, uidelicet quod poſſet & deberet fieri diffiniti ua ſententia abſolutoria ab impetitione pro reo præſente mouebantur per .c cauſam. de dol. & contum ubi in contumaciam actoris procedebatur li. non conteſt. ad diffinitiuam ſententiam etiam condemnatoriã. ergo multo fortius ad abſolutoriam pro quo etiam allegabant. l. properandi C. de iudi. & no. per Ber. in. c. prout. de do. & contu. Sed ſi. c. cauſam. bene & recte inſpiciatur loquitur in actore legitime citato per reum contumaciter ſe abſentãte. loquitor etiam in cauſa matrimoniali in qua nõ eſt lit. conteſtatio neceſſaria. in clem. diſpendioſam. de iudici. At in caſu noſtro poſtquam reus uenit nuſquam actor citatus fuit ergo. &c. Ad quod reſpondebatur per dominos in hanc opinionem declinantes quod hic actor impetrando commiſſionem & citationem ad partes, pronunciauit & uoluit cauſam eſſe in curia & ideo debuit hoc præcauere & cogitare & procuratorẽ in curia dimittere ut quãdo reus ſuus aduerſarius ueniret eum defenderet. ſicut dicimus in appellante. de appel. c. interpoſita. & c. cordi. ut ibi no lib. vj. de renunc. c. ueniens. cum ibi no ergo ſi hoc nonfecit iuſte potuit contra ipſum per audientiam etiã ad diffinitiuam ſententiam procedi. ar. in ſimili in. c. ſtatuimus de elect. lib. vj. Præterea intimatio appellationis iuxta formam clemen. cauſam electionis. & citatio quando de ſpeciali mandato cauſa committitur fiunt ut reus certificetur ſuper quo uelit actor agere ad hoc qood poſſit uenire uel mittere inſtructus. ar. clem. ij. ut lit. penden. de dilat. c. præterea. At ſi actor certus fuit uel ſaltem eſſe debuit de facto ſuo de reſcrip. c. ab excommunicato. de iureiuran. cap. eum. qui certus lib. vj. ergo non erat opus ipſum citare uel certificare de cã & iden ſcdm ſtilũ palatij cle. ij. ut lit pen. fortius procederet in actore qui reo itẽ
3 commiſſiones † ſunt communes ita quod reus poteſt uel reſcripto impetrato etiam cum clauſula præiudiciali per uctorem & æconuerſo. de mu pe. c. j & ij. & le. & not. per Innocen. in. c ex cõquæſtione. de reſtitu. ſpo quod etiam debuit actor præuidere & ſuſpicari reum uelle uel poſſe uenire & tali commiſſione uti & dimiſiſſe procuratorem ſufficientem. quod ſi non fecit imputet ſibi. de appella. c. ſæpe. & c. Nicolao. cum ibi no. maior † eſt enim contu-
4 macia actoris quam rei. ut in dictis iuribus. c. cauſam. & c. actor. ergo quod enim pœnitere & deſiſtere poſſet ante litem conteſtatam Fatebantur domini ſi ueniſſet uel de hoc conſtitiſſet. ſed quia de hoc nõ conſtitit atteneo quod citationem & commiſſionem obtinuit potius debemus pſumere de contrario & quod in eadem uoluntate permãſit. ar. de præben. c. ſi tibi hafenci li. vj. Præterea etiam in hoc dubio potius debemus pſumere citationem exrecutã ex quo reus procuratores poſt datã ipſius citationis decrete miſit ſpecialiter ad cauſam quam non citatum. ar. no. in. c. bonæ memo. de elect. ergo ſi citatus fuit in eius contumacia procedi potuit & uſque ad diffinitiuam ſententiam ut in. c. ſtatuimus. de elect. ergo. &c. ¶ Fuit tamẽ finaliter mihi qui habui cauſam per omnes dominos dictum & concluſum quod ſi reperirem per acta procuratorium pro reo ſtatim poſt decretam citationem & receſſum actoris productum quod aliquantulum ſuperſederẽ & expectarem aduentum actoris quia melius eſt aliquãtiſper expectare &c. ff. de dam. infec. l. ſi finita. de procura. c. querelam. de re iudi. c. cum Bertoldus. ut li. non coteſt c. quoniam. ſi uero longe poſt eſſet productum quod tunc reciperem iuramentum a procuratore rei utrum ſciret uel crederet dominum ſuum fuiſſe citatum uel ne & ſi iuraret ipſum fuiſſe citatum quod tunc ferrem ſententiam abſolutoriam ab impetitione actoris alioquin ab inſtantia iudicij abſoluerem reum. Sed qa repperi per acta procuratorium ſtatim poſt receſſum actoris productum iccirco de conſilio dominorum meorum ſuperſedi & ſuperſedendum decreui ad tempus quia propter multa impedimenta forſitan actor nõ potuit hactenus uenire. quæ forſitan ipſum excuſarent a ueniendo. de appel. c. ex ratione. de ſen. excom. c. uenerabilibus. li. vj.

Deciſio. XVIII. alias. 419.

Summarium.

Generalis citatio * omnium quorum intereſt non eſt arctatoria ſed nunciatoria.

Epitome.

1 Executio citationis facta cõtra certam perſonam in uim clauſulæ generalis & omnes alios quorũ intereſt &c. an teneat.

2 Clauſula generalis & omnes quorum intereſt &c. in citatione poſita quid operetur & quos includat.

SI impetretur commiſſio per certam perſonam contra decanum & capitulum certe eccleſiæ & ſuper certo beneficio ac omnes alios quorum intereſt cũ poteſtate citandi in curia & extra curiam & decreta citatione ad partes ſub prædicta forma. ſi executor citationis
1 † citat certam perſonam detinentem & occupantem beneficium de quo agitur nõ expreſſam in citatione ſed cõprehenſam ſub clauſula perſonaliter ipſum apprehendẽdo fuit dubitatum utrum contra talem perſonam ſic citatam & non comparentem poſſet procedi per audientiam. In quo domini erant uarij. Aliqui & maior pars declinantes in partem affirmatiuam. Mouebantur. quia ex quo prædictus citatus interfuit & per executorem apprehenſus fuit ſtatim extracta fuit ſpecies a genere & hoc in prima citatione quod merito debet ſufficere. ar. c. cum in multis. de reſcrip. in fi. li. vj ¶ Præterea ſi decanus & capitulum cõtra quos in ſpecie & contra omnes alios in genere decreta fuit citatio fuiſſent legitime citati & non cõparuiſſent & per audientiam proceſſum & lata diffinitiua ſententia fuiſſet pro actore & contra dictos decanum & capitulum illa utique ſententia præiudicaſſet dicto tenenti beneficium & ſic citato & apprehenſo. quia ſciuit cauſam ſuam agi. nec ignorantiam poterat prætendere. quia fuit per citationem perſonaliter apprehenſus. ar. ca. quamuis. de re iudi. & c. ſuborta. & l. ſæpe. ro. ti. Attento igitur hoc quod ſibi præiudicaſſet dicta ſententia etiam contra decanum & capitulum lata niſi appellaſſet ab ea ut euitetur circuitus & executio. ſententiæ poſſet fieri con
2 tra eum, dicebant † prædicti domini poſſe procedi per audientiam contra ipſum ſic citatum & apprehenſum uigore prædictæ clauſulæ generalis. ar. clem. auditor. de reſcript. quod alij domini tenentes contrarium de quorum numero ego eram dicebant hoc uerum ſi executor citationis habuiſſet poteſtatem extrahendi ſpeciem de genere, puta ſi mandatum fuiſſet ſibi qood citaret quẽcunque detentatorem talis beneficij nominatim uel quem actor ſibi duceret nominandum. de quo tamen ego bene dubitabam & dubito utrum auditor potuiſſe ſic mandaſſe nulla certa perſona p ipſum expreſſa in primo citatono nec forte ſub commiſſione comprehenſa & credo quod non tum quia commiſſiones noſtræ ſunt ſtrictiſſime interpretandæ. tum etiã quia licet iudea ſiue auditor uigore clauſulæ generalis habeat iuriſdictionem in habitu ſuper omnes comprehenſos ſub clauſula, non tamen in actu. niſi exprimantur, ante quam tamen expreſſionem non ualeret citatio quæ eſt de proceſſu de probat. c. quoniam contra Pro hac concluſione uidentur tea. clar. in. c. paſtoralis. de reſcripe. in fin. & in dicto c. cum in multis. in fi per quam decre. credo debere fieri hanc expreſſionem perſonarum comprehenſarum ſub clauſula generali per iudicem in prima citatione per eum decernenda & non per executorem citatione decreta qui ut puto formam mandati excederet ſi ad ſpeciem deſcenderet ſicq; nil ageret. de reſcrip. c. cum dilecta. ff. man. l. diligenter. cum ſimilibus. Debebat enim in genere citare omnes quorum intereſt prout ſibi mandabatur. qui ma. accu. poſ. c. cum in tua de elect. c. fin. li. vj. Et quid operatur tunc talis citatio ibidem no. per Inno. Ad quod primi multum probabiliter reſponderunt meo iudicio hoc procedere in iudicib. datis extra curiam qui de facili poſſunt ſcire & ſe informare de perſonis nominibus & cognominibus earundem Secus uero in curia ubi propter locorũ diſtantiam & maliciam intruſorum & occupantium indebite ut plurimũ beneficia collata per ſedem apoſtolicam. Dixerunt prædicti domini ſaltem de æquitate debere ſufficere expreſſionem & citationem factam de certa perſona comprehẽſa ſub clauſula generali per executorem in partibus ma

aime

* Generalis citatio de citationibus quas faciunt auditores ſacri palatij quo ordine & qualiter fiãt uide p do fel i c quoniam cõtra. §. porro. ut lite non contest. demũ an citatio col. xj. nu. ax. ubi dt q citãdus per auditorẽ ſacri palatij in prima citationẽ citandus perſonaliter per nũciũ qua facta habita relatione nũtij ipſi auditores nõ citãt ipſum amplius per nuntiũ ſed per edictum poſitum in audiẽtia cõtradictarum & procedunt ad diffinitiuam.

ximè quia attenta forma citationis ipſe non citat ſed au-
ditor. quorum dictum ſapit aliqualem æquitatem non ta
men ſcriptam in iure. ergo ſtandum erit rigori prout leg.
& not. de do & contumacia capitu. j & in clemen quã-
2 uis rigor. de appella. Præterea ſi mandentur citari † om-
nes quorum intereſt & in genere citantur talis citatio nõ
eſt arctatoria ſed monitoria. ita quod omnes qui putaue-
rint ſua intereſſe poterunt uenire ad cauſam ſi uolunt &
cum illis qui uenerint poteſt procedi alias non prout not.
Hoſt. & Innocen. in capitu. dilecti. de except. ubi de hac
materia plene. ſicut dicimus in ſimili de appellatione in-
terpoſita in cauſa beneficiali . iuxta formam. capitu. j. de
elect. libro ſexto quæ etiam citat omnes quorum intereſt
nec eos arctat ad ueniendum niſi uelint. pro quo dicto e-
go allegabam quoddam dictum Hoſt. in capitu. paſtora-
lis. de reſcrip. ſuperius alleg ubi arguit glo. utrum ordi.
pro & cõtra. ubi an iudex poſſit citare ante expreſſionem
rerum ſub generali clauſula comprehenſarum. & uide-
tur tenere quod non. Hoſtien. uero ibidem dicit quod iu-
dex poteſt citare ſed pars non tenetur reſpondere ante ex
preſſionem rerum. Si uero uelit uenire & reſpondere te-
nebit ſua reſponſio. ar. in ſimili eorum quæ le. & not. de iu
ra. calum. capitu. cum cauſam. in glo. fina. Ad id quod in
ducitur pro alia parte. uidelicet quod ſententia lata con
tra decanum & capitulum. hunc ſic citato præiudicat
quia ſciuit ſuã cãm agi Fateor uidelicet quod non audire
tur poſtea uolens agere contra hunc pro ſe ſententiam re
portantem obſtante ſibi exceptione rei iudicatæ. per iura
ſuperius alleg. Ad hoc tamen ſi uelit tacere & poſſeſſio-
nem retinere nunquam ſententia prædicta contra ipſum
madabitur executioni. quia non eſt lata nec poſſet ferri
ſic generalis & incerta uidelicet contra omnes quorum
intereſt. inſti. de acti. §. curare C. de ſen. quæ ſin. cer. quã.
l. j per totum. nec debet in expen. condemnari. quia ſe nõ
oppoſuit nec ad opponendum uenit. immo abſoluen-
dus eſſet ab illa citatione & pars aduerſa condemnanda
in expen. iuxta not per Innocen. & Hoſti ubi ſupra in ca
pitu. dilecti. Sicque multum ſua intereſt quod non proce
datur contra eum in ſpecie per audientiam. niſi fuerit in
primo citatorio expreſſus per iudicem prout de rigore iu-
ris eſt faciendum. & ſi non fuerit expreſſus licet per exe-
cutorem fuerit in ſpecie citatus quæ citatio eum ad com-
parendum non arctauit. & ſic comparere non tenebatur.
& ſic per conſequens contumax non fuit. ergo contra nõ
contumacem proceſſus habitus non tenet. de conſti. capi
tu. eccleſia ſanctæ Mariæ. de malo. & obe. capitu. inter
quatuor. de cauſa poſſeſſio & propri. capitu j ut lit. non
conteſta capit. j & capitu. quoniam ergo & cætera. Fuit
tamen p omnes dominos datum concorditer conſilium
quod prædictus actor obtineret a papa ualidationem pro
ceſſus habiti contra ſic citatum per audientiam quia iã
erat concluſum in cauſa ut ponebatur in facto quod &
factum fuit & obtentum & lata ſententia contra prædi-
ctum abſentem & male ſecundum me. ſed quod principi
placuit. & cætera. qui de nulla ſententia poteſt facere ali
quam. C. de legi. l. digna uox. inſtitu. de iur natu. gen. & ci
ui. § ſed quod principi ij q vj. hoc quippe. de immuni. ec
cle. in. c. j. in cle. cum ibi not.

Deciſio. XIX. alias. 444.

Summarium.

Generalis excommunicationis ſententia ligat ſubdi-
tos monitos in genere & contumaces in non ſoluendo.
quãuis ſubditus non probetur excommunicatus per ter-
tium niſi oſtendat illum infra annum non ſoluiſſe.

Epitome.

1 Sententia Generalis excommunicationis quis ligare,
dicatur.
2 Ignorantia qualiter probetur.
3 Iuramentum non deferre ei contra quem ex facti quali-
tate uel notorietate uehemens eſt præſumptio.

1. EXtra Rotam petebatur conſilium a dominis ſu-
per quodam facto tali. Quidam epiſcopus † in
ſua generali ſynodo imponens clericis beneficia
tis ſuis ſubditis charitatiuum ſubſidium ſoluendum certo
termino. & quia infra illũ terminũ nõ curauerunt ſoluere
emiſit & ſecit legi iterato publice in eccleſia uel ſecun-
dum aliam partem in ſequenti ſynodo quoſdam literas
generales cenſuras eccleſiaſticas & præſertim ſenten-
tiam excommunicationis continentes contra omnes cle
ricos ſuos beneficiatos in genere non ſoluentes dictum
charitatiuum ſubſidium infra terminum in literis expreſ
ſum. Poſt hoc contra quendã. A. clericum beneficiatũ
& ſubditum prædicti epiſcopi nominatim non expreſ-
ſum in dictis literis præſentatum prædicto epiſcopo ad
quandam parrochialem eccleſiam pertinentem ad in-
ſtitutionem eiuſdem epiſcopi. fuit exceptum per quẽ-
dam. B. compræſentatum ſuum ipſum non inſtituen-
dum ſed repellendum tanquam excommunicatum ui-
gore literarum prædictarum quas dicebat prædictus. A.
præſentatus ſe ignoraſſe & ſic minime ligatum fore con-
tra quod replicabatur per. B. prædictum. A. tempore pu
blicationis dictarum literarum præſentem fuiſſe in loco
& ſic nullam poſſe prætendere ignorantiam. ¶ Hic du-
bitatur de tribus. Primo utrum. A non nominatus in lite-
ris epiſcopi ſuppoſito quod fuit clericus beneficiatus e-
iuſdem epiſcopi & præſens in loco tempore prædicti e-
dicti & quod terminus limitatus in literis fuit lapſus in-
currerit dictam ſententiam. Secundo utrum ſe excuſare
poterit prætextu ignorantiæ & debeat admitti & quali-
ter probetur. Super quibus fuerunt oſtenſa in rota ſcri-
pta & alleg. diuerſa & contraria duorum doctorum le-
gum Peruſinorum fratrum uidelicet Baldi & Petri de
peruſio. qui tamen in primo dubio concordauerunt in
hanc ſententiam generalem epiſcopi ea cauſa ſiue pro
facto generali poſſe proferri & contra incertam perſonã
& per modum publici edicti. & ligare omnes ſcientes &
contumaces pro quo alleg. dominus Bald leges & cano
num. & docto. l. uidelicet iubemus C. de defen ciui. quã
reputat in hac materia notabilem. authen ſi omnes. C. ſi
ut ab hære. ſe abſtineat. & ff. de orig iur. l. ij. §. ex actis. &
ff. de inſtitu. l. ſed & ſi pupillus. §. præſcribere. & C. de
fruc. l. j ciuile. de malo. & obe. capitu. humilis not. per In
nocen. in capitu. præterea. de appella. & de offic. delega.
capitu. p. & g. & per eundem in capitu. in lateranen. de
præbend. ex quibus dictis Innocen. dicebat liquere ita li
gari quem excommunicatum in genere ſicut in ſpecie cõ
ſtito de debito & excommunicatione de quibus liquide
ſecundum eum conſtabat in caſu noſtro. ergo. & cætera.
dominus Pet. frater ſuus multo plures canon. pro ualidi
tate generalis ſententiæ alleg uidelicet. capitu. ij. de offi.
ordin. de teſti. capitu tam literis. & capitu. conſtitu. de in
teitur. capitu. ad noſtram. v. quæſtio. j quidam maligni
de ſenten. excommu. capitu. a nobis j. & capitu. romana.
§. caueant. libro ſexto. & capitu. propoſuit. de cle. excom
mi. cum ibi not. ad quod facit capitu. ij. ne cle. uel mo
ibi not. per Ioann. andr. in nouel. ſuper. ij. gloſ. dicentem
q quandocunque aliquid in ſynodo mandatur uel prohi
betur fieri per epiſcopum ſub pœna aliqua illud tunc
habetur loco trinæ monitionis. ita quod ſine aliqua alia
monitione contra faciens pœnam incurrit. facit etiam. c.
cum in tua. qui mat accu. poſſ. & ibi multæ concordan-
tiæ ſuper. uerſicu. publice. quæ decre. eſt clarus in omni-
bus iſtis dubijs maxime in ſequentibus duobus. facit etiã
ad præmiſſa. capitu. j. de loca. & capitu. ut animarum pe
riculis. de conſtitu. libro ſexto. Ex quibus omnibus appa
ret incertam perſonam ſcientem & delinquentem con-
tumacem generali ſententia excommunicationis ligari.
¶ Sed quia dictus. A. allegabat ignorantiam. dubitatur
utrum eſſet audiendus & ſic qualiter ille habebat proba
re ſuam ignorantiam. * in quo ultimo dubio etiam præ-
dicti ambo docto. concordabant quod regulariter probe
tur per iuramentum ignorantia allega. pro quo induci
dominum Baldus. l. non omnes. §. a barbaris. ff de re mil.
ubi quis ſe purgat de dolo præſumpto per iuramentum.
& nota. in. l. ſi cui. §. huiſdem. ff de accu. ta. Pro quo etiã
inducit multos cano. uidelicet. capit. propoſuiſti lxxxij.
di. capitu. ſi uero. de ſenten. excom. capitu. paſtoralis. de

* Add. Ignorãtia quibus modis probari poſſit. Adde p docto. abbatem i conſi. 35. in ul col. i primo uo & no. hanc deciſionem quæ ualde bona & pulchra & bonæ memoriæ, cõmendanda.

exceptio.capitul.ſonotuit.de electiõ capitu.ut circa cap. nulli.eodem titulo.libro ſexto.Quæ iura quaſi omnia al leg Idem dominus Petrus dicens etiam in caſu noſtro propoſito ignorantiam allega. probari per iuramentum. pro quo allega.duas gloſ.ordinarias.Prima eſt in canon. qui & humanis.xj quæſtio.ij.Alia in dicto.capitu. cum in tua.qui matri. accuſa. poſſeſſ.ſuper uerbo iuramento Pro quo allegauit etiam duas leges.C.de pericu.tu l.ſi tu tor.& de inſtru.l.ſed & ſi pupillus §.præſcribere d cebat etiam alijs duobus modis probari ignorantiam.quos mo dos uo: gloſ.in regula præſumitur libro ſexto Sed ad hu iuſmodi probationem ignorantiæ dixit dominus Baldus nullo modo prædictum.A.admittendum fore Nam quã do aliquid eſt publice notum ignorantia non probatur per iuramentum ſecundum eum.ut nota.in regula iuris. capitu ignorantia.& capitu. præſumitur libro ſexto.aſſi gnans triplicem rationem. Prima quia allegans talem ignorantiam allegat ſuam turpitudinem id eſt dolum præſumptum ſiue latam culpam unde non debet audi ri ad excuſationem delicti prætendendo aliud delictum cum debuerit ſcire eſto quod reuera fuerit ignorans.arg. not.in l.quod te.ff.ſi cer peta.Nec poteſt quis ignorantiã allegare in facto tam publico quod non eſt ſingulis ſigil latim intimandum ſed ipſi uulgo per quod præſumitur perueniſſe ad aures eorum quos tangit negocium.ut in.c. j.de poſtu præ.xvj.quæſtio.j.quod dicitur.de cleri.excõ muni miniſt.capitu.illud.Præterea iuramentum non ua let niſi ſibi deferatur a iudice.ut in capitu.final.de iureiu
3 ran.& de proba capitu.ſicut.Sed iudex † non defert iu ramentum in defectum probationis ei contra quem eſt ue hemens præſumptio ex facti qualitate ſiue notorietate ſi cut expreſſe leg.& not C.qui & aduerſus quos.l j.Si au tem quis fuiſſet ita diſtans quod edictum ad eius uériſi militer noticiam non potuiſſet perueniſſe.tunc bene ex cuſaretur a dolo & lata culpa.ff.de decret.ab ordi.faciẽ. l.fina.& leg.& not.in dicto.capitu.cum in tua hæc tamẽ abſentia non præſumitur in clericis qui tenentur in ſuis beneficijs reſidere.ut leg.& nota.per Innocen in capitu. fina.de eo qui mitti.in poſſeſſ.Et ideo omnes textus.ſecun dum eum qui dicunt ignorantiam.iuramento probari.lo quuntur ubi ignorantia poteſt eſſe uériſimilis. quæ eſt quando cauſatur ex probabilibus argumentis uel conie cturis facit capitu.ad apoſtolicæ.de cleri. excommunic. miniſt.cum ibi notatis.melius in capitu ut animarum.de conſt.in libro ſexto.ubi de hoc per Archi.& optime facit ſecundum eum ff.quod ui aut clam.l.comparet.§.hoc interdictum.&.ff.ſi quis teſtamento liber l j.in fine.& fa cit bene glo.ordinaria in.l.j.ff.de recept & quod not.ff. de uerbo.ſignifica.l.latæ culpæ.i reſponſ.& l.magna ne gligentia publica.ergo ſcientia facit liquidiſſimam pro bationem contra quam non ſufficit iuramentum. facit quod nota.C de pericu.tuto.l ſi tutor.& quod nota.in Specu.titu.de aboli ad finem ¶ Ex quibus concludit prædictus docto dictum.A.præſentatum tanquam ex communicatum repellendum & tanquam incapacem beneficij eccleſiaſtici nullatenus inſtituendum de cle ex. tu.c. poſtulaſtis.de æta.& quali.capi.cum bonæ & iuxta not.in capitu pia.de exceptio & de ſenten.excom.capit. decernimus.libro ſexto.dominus uero Pet.doct.prædi ctus bene innuit & concedit circa ea quæ publicæ fiunt præſumi ſcientiam & quod quis præſumitur ſcire ſenten tiam publicé latam per iura ſuperius ad hoc inducta.& glo quæ hoc expreſſe nota.in regula præſumitur. Pro quo allega.text.pro caſu xij quæſtio.ij.qui & humanis. ibi tamen non potuit ignorare ſententiam proprij ſacer dotis reputo meliorem tex.in hac materia.capitu.cum in tua.ſepius allega.Sed licet ſecundum eum ſic præſuma tur ſcientia. tamen non eſt præſumptio iuris & deiure & ideo recipitur probatio in contrarium ut in dicto capi tu cum in tua.Quare concludit prædictum præſenta tum ad probandum ſuam ignorantiam admittendum p ſuum ſacramentum per iura ſuperius alleg in hoc paſſu inducta. dicebat etiam præfatus dominus Petrus prædi ctum ob.ſententiam excommunicationis contra dictum. A obijcientem aſtringi ad probandum duo ſcientiam di ctæ latæ ſententiæ & non ſolutionem ſubſidij infra termi num præfixum.& quanquam forte primum uidebitur ſcientia illius.A.præſumptiue probetur propter ipſius præſentiam in loco in quo fuit publice promulgata & publicata ſententia & in hoc non admittatur eius contra dictio.prout nota.in ſimili per Archi.quod me.cau.capi tu.uno.libro ſexto.ſuper uerſicu.uacuamus & probetur lapſus termini per inſtrumentum.tum quia non probauit ſolutionem non factam infra terminum dicebat ſibi im ponendum ſilentium. & alium uidelicet.A. præſenta tum admittendum. Pro quo alleg.duas nota.notabiles Innocen.unam in.capitu. ſuper his de accuſa. Secun dam in capitu.propoſuit de cleri. excommunica.miniſt. ubi tenet Innocen.expreſſe quod ſi quis probat excom municationem latam in aliquem ſub conditione.uideli cet niſi infra certum terminum ſoluerit decem. non ſuffi cit probare ſententiam niſi etiam probauerit quod non ſoluerit. Ratio quia nõ conſtat illum excommunicatum. niſi probetur ſententia & conditio & reſpondet ad.l.cõ trarias prout reſpondet Innocen in dicto capitu. ſuper hijs ad.l.j ff.de probat.& ad.l.fina.ex conditione.C.de non nume.pe.& per hoc ultimum allegatum omnes do mini concluſerunt pro.A.Allegationes tamen domini Baldi ſuppoſita præſentia.A.in loco tempore promulga tionis ſententiæ reputabant uetiores propter præſump tam ſcientiam.niſi eam aliter excuſaret per modos ta ctos in capitu.cum in tua.& in regula præſumitur.ſupe rius alleg.

DE SEQVEST. POSS. ET FRVC.

Summarium.

Habens gratiam ſi neutri dans articulos obiectiuos ma le ſpecificatos an ſit audiendus.

Epitome.

1 Gratia alicui ſuper aliquo beneficio litigioſo collata an ſi conſtet neutrum litigantium ius habere aliquid ope retur.
2 Articuli mere obiectiui ſunt ſpecificandi,alias non ad mittendi.
3 Clauſula quouis alio modo in literis apoſtolicis appoſi ta quid operetur.

Deciſio. I. alias.27.

1 FVIT dubitatum utrũ habens gratiam † ſi per euentum litis neu trum litigantium con ſtet ius habere in be neficio ſuper quo liti gatur tali prouideatur dans articulos obiecti nos in perſonam, uel formam gratiæ aduer ſarij ſui male ſpecifi catos eſſe audiendus. uel talis materia re pellenda. Et uideba tur prima facie nullatenus audiendus per iura uulga ta.de electio.capitul.ut circa.libro ſexto.iuncta clemẽ. conſtitutionem. eodem titul Per quam clemen.diceba tur contrarium. dummodo alias articuli ſint de bona materia licet ſint male ſpecificati Ratio quia dicti arti culi deſcendunt de gratia * ſua & ſic ſunt de iure ſuo. quia per hoc uincet & ſibi prouidebitur.& ſic ſumus ex tra caſum capitu ut circa. & ſumus in clemen.conſti tutionem in princi.Præterea quod prædicti articuli ſunt de iure dantis & non requirentis exactam ſpecificatio nem. de qua in dicto capitu.ut circa. Satis uidetur eſſe clarũ quia implementũ gratiæ conditionalis nõ eſt aliud niſi

* Adde Ol. conſil.116.

niſi executio ipſius gratiæ. & ideo negari non poteſt quin ſit ita bene de iure partis ſicut gratia ipſa. quia huiuſmodi implemento, & ante huiuſmodi implementum gratia omnino caret effectu. ff. de uerbo. ſignifica. l. cedere diem. de reſcript. capitu. fin. pro te libro ſexto. de cõceſ. p̃ben. c. unico. in cle. Modo gratia huiuſmodi eſt conditionalis habens iſtam, ſi neutri ius cõpetat. &c. quæ cõditio eſt una copulatiua. uidelicet ſi impetrãti & ſuæ parti aduerſæ non cõpetat ius. & cætera. ergo implementũ ambarum conditionum eſt de iure partis modo probare quod aduerſarius non habet ius eſt implere alteram conditionum. ergo materia de hac data eſt de iure partis Fateor tamen quod obiectiua eſt. ſicut omne ius unius partis aliam partem impediens eſt obiectus. ſed non recipitur ut obiectus. ſed ut ius partis. per cle. conſtitutionem antedictam.

ADDITIO.

2 Aduerte hic ut intelligas. † Nam quidam ſunt articuli mere obiectiui. Et iſti ſi non ſunt ſpecificati non ſunt admittendi ut in d. c. ut circa & quod ibi notatur. Quidam ſunt articuli qui de ſe ſunt obiectiui. ſed quia a tenore gratiæ deſcendere poſſunt fiunt de iure tanquam a gratia deſcendentes quãuis in ſe ſint obiectiui & ibi cõſiderantur eſſe nõ obiectiui. ſed de iure. & ita patet in gratia. Si neutri litigantium &c. quæ facit omnem obiectum eſſe de iure ex eo quia deſcendit a gratia. & ſic directe ius dantis. ſcilicet gratiam ſuam quæ eſt directe ius ſuum et go iſto reſpectu oportet dicere iſtos articulos ita eſſe de iure ſicut articuli qui dantur de uacatione beneficij. cum illi ſolum non inferant titulum meum canonicum. nec effectum gratiæ meæ tribuant. ſed iuncti & uniti cum obiectibus. ſic quorum articulorum materia & gratia mea deſcendit. Patet ſimile in flumine quod per ſe ſolum non dicitur nauigabile. ſed cum alijs iunctum bene eſt nauigabile. ut. l. quo minus. ff. de fluminibus & l. ſi autem plures §. finali. de aqua plu. arcẽ. unde. licet poſt terminatum articulos mere obiectiuos dare nõ poſſum quia a me gratia non deſcendunt. tamen ſi deſcendunt. a gratia poſſum dare ſicut illos qui ſunt mere de iure. quoniam ius meum ita indiuiſibiliter ſtat in eis ſicut in articulis mere de iure & totum illud indiuiſibile deſcendit a gratia mea. igitur quemadmodum articulos mere de iure ſemper dare poſſum ita & articulos de non iure partis qui ex gratia mea deſcendunt. probatur hoc per aliud ſimile. Nam ſi habẽs gratiam per adhæſionem uel conſtitutionem execrabilis det articulos per quos iit aliud crimen obijcit. Certe iſti dicerentur de iure & quotidie tales uelut de iure & gratia deſcendentes admittuntur. ſicut ſi eſſet mere de iure nec eſt inconueniens quod articuli obiectiui per ſe conſiderati ſicut in terminis obiectiuum. ſed a gratia deſcendere poſſunt dicantur alterius naturæ & fiunt de iure. ſic uidemus in l. cũ qui ædes. ff. de uſuca. ubi tigni antequam ſiot ædibus infixi cenſentur res mobiles Poſtquam uero ſunt infixi ſunt alterius naturæ & inter immobilia tunc cenſentur. Qui ergo uult dare articulos mere obiectiuos & ſua gratia directe non deſcendentes debet eos dare in termino alias non deberet admitti. quia ſtilus non fauet ei. ſicut fauet illi q dat obiectus a ſua grã deſcẽdẽtes cum iſti ſint pars gratiæ ſuæ & per conſequens iuris ſui. quia deſcendunt a iure. & gratia mea uelut materiatum a materia & adde huc quod habetur infra deci. xxxvj.

3 Additio † uide hic quid operetur clauſula quouis alio modo in literis apoſtolicis appoſita. Et dic quod concernit omnes modos uacationis. ſed non perſonas. ideo ſi impetratur beneficium ut uacans per mortem. Titij uel quouis alio modo non haberet illud ſi uacat per mortem alterius. Et idem ſi dixit per mortem. Titij qui deceſſit in tali loco & tali die. Nam ſi alio loco & alio die obijt beneficium ſimiliter non habebit propter ſpecificationẽ quam fecit. Nam ut ibidem dicit Lapus. Mors titij nõ eſt mors alterius nec mors uno loco & tempore eſt mors alio loco & tempore. ſed mors eſt modus uacationis. dicta ergo clauſula quouis alio modo. modos & omnes uacationes concernit, ſed non concernit qualitates modorum & ideo uolens caute impetrare debet dicere per mortem Titij uel quouis alio modo uel cuiuſuis alterius. uel quouis tempore & loco. Sed tu dices. capitu. ſuſceptum. ſolum exprimit de modo uacationis quo caſu falſa expreſſio uitiat. niſi adiungatur clauſula quouis alio modo. ſed locus & tempus ſunt qualitates adiectæ quarum expreſſio non requiritur. nec reperitur hoc iure cautum quod illarum falſa expreſſio uitiet. uel quod ſit neceſſaria. Dic ergo quod clauſula quouis alio modo non concernit omnem modum uacationis & qualitatem adiectã quæ eſt modus modi. cum modus ſit quædam qualitas ff. de tranſac. l. cum hi. §. modus. C. de his quæ ſub modo per totum titu. de condi. appoſi. c. uerum.

Deciſio. II. alias. 30.

Summarium.

Articuli in cauſa criminali etiam ciuiliter intentata poſt terminum dati non ueniunt admittendi.

Epitome.

1 Probationes facultas non eſt anguſtanda & propterea articuli poſt terminum deberent admitti.
2 Cauſarum uſus & iura peremptorium uſum inuenerunt ad lites finiendas.
3 Termini ſacri palatij conceſſi ſunt peremptorij.
4 Reo inſtante & petẽte in cauſa prophana dantur. xl. dies actori. xxx. ad ponendum & articulandum.

1 FVit dubitatũ & per me in publicis relationibus poſitum. utrum in cauſa † criminali etiam ciuiliter intentata articuli poſt terminum dati poſſent & deberent admitti. In quo dubio domini mei auditores erant uarij & quaſi diuiſi per medium.

¶ Aliqui domini dicebant quod ſic ſaltem de æquitate & benignitate palatij. maxime ſi ius partis aduerſæ non multum in hoc læderetur. quia probationes non ſunt anguſtandæ. xxiij. quæſtio ij. quanquam. C. de hæret. l. quia ut lit. non conteſta. capitu. quoniam frequẽter. præſertim ſi pars dans articulos uellet iurare materiam de nouo ad ſui noticiam perueniſſe ar. capitu. paſtoralis. de exceptio. & de teſti. capitu. præſentium. ff. de no. op. nun. de pupillo. & capitu. ut circa. de electio. libro ſexto Allegabant etiam prædicti domini pro ſe notata Ioann. andr in clemen. ſæpe. de uerbo. ſignifica. ſuper uerſic. non obſtante. & not. in. l. ſi ea. C. de accuſa & Specu. titu. de exceptio. §. dicendum. uerſicu. ſed pone datus eſt terminus peremptorius. quas notas etiam alij domini tenentes contrarium allegabant pro ſe dicentes prædictos articulos de iure cũ nullo modo admittẽdos. Ratio. nã licet in cauſis beneficialibus & matrimonialib in quibus pceditur lite nõ conteſta. & ſimpliciter & de plano ut in clemen. diſpendioſam. de iudi. iuncta clemen. ſæpe. de uerbo. ſignifica. articuli dati poſt terminum & etiam inſtrumenta poſt concluſionem admittuntur & recipiuntur de æquitate canonica & ſtilo palatij Tamen in prophanis & criminalibus cauſis talis ſtilus ſiue æquitas non procedit. Tum propter odioſitatem materiæ. tum quia in hijs non eſt tantum periculum. tum quia dantur longiores induciæ. tum quia materia dilationum eſt amputanda. C. de dila. l. j. de teſti. capitu. ſignificauerunt. & capit. ultra tertiã de reſtitu. ſpolia. capitu. frequens libro ſexto. facit optime pro hac parte. l. quinquaginta. ff. de excu. tu. & l. diffamari. C. de ingenu. & ma. de procura. capitu tuæ de accuſ. capitu. licet de proba. capitu licet uide Specu. titu de dila. §. nunc uidemus. in fin. uerſicu. præterea † cum cauſarum uſus. & iura uſum peremptor. inuenerunt. ut eſſet litium finis ſi poſt illud quis in talibus audiretur nũquam lis aliquem finem haberet quem iura nolunt imponit de dolo & contumac. capitu finem. & malicijs & periurijs uia daretur quod non eſt faciendũ de iureiu. ſi uero. not. Specu. eod. ti & §. ubi ſupra. uer. præterea cum cauſarũ Sed qa omnes termini in palatio apoſtolico poſt litẽ cũ teſt. tam ſint peremptorij licet id non exprimatur. ut no.

Specu. expreſſe in titu. de cita. §. uiſo. uerſi. ſed dicunt e-
tiam. & nota in capitu. j. de excep. in clemen. per Ioann.
andr. Pro qua concluſione facit optime. capitu. coram.
de reſtitu. in integ. cum ibi nota. per Innocen. qui expreſ-
ſe dicit quod omittens peremptoriam exceptionem oppo
nere uel probationes neceſſarias in termino peremptorio
proponere non auditur ſine in integrum reſtitutione & po
teſt ratio dicti ſui aſſignari quia cum aſſignatio huius ter
mini ſit q̃dã interlocutoria. ut. ff. de arbi. l. qualẽ. in fi. & p
eã ius partibus acquiritur. de re iudi. c. cũ inter. & c. quod
ad conſultationem. de elect. c. cum dilecti. de teſti. c. ſi-
gnificarunt. non debet ſine cauſæ cognitione per quã
dam quaſi reſtitutionem reuocari. ut in dicto. c. coram.
Sed in criminalibus reſtitutio denegatur ut no. per Spec.
ti. de reſti. in integ. §. quis autem. uer. ſed pone. ergo & cæ-
tera quam rationem ponit Ber. & compo. in. c. quod ſicut
de elect. cuius not. ibidem fuit pro hac parte alleg. quam
intelligas ſecundum Io. mo. de re. iur. c. in generali li. vj.
uer. ultimo quæritur. quæ nota etiam bene facit ad pro-
poſitum. facit etiam pro hac parte. l. auxilium ff. de mi-
no. c. concertationi. de appella. li. vj. c. conſuluit. de offic.
deleg. de reſti. in integ. c. j. in clemen. cõ multis ſimilibus
In hanc partem etiam uidetur declinare Paulus in cle.
conſtitutionem. de elect. ſuper uer ſuper hijs. ubi uide bo
nam diſtinctionem. Pro hac parte etiam faciunt nota. do
mini Ioan. de ligna. in. c. cum dilectus. de fi. inſtrumẽ. do
minus uero Egidius qui tenuit cum primis conceſſit om-
3 nes terminos † palatij fore peremptorios quãtum ad hoc
ut dato ſemel termino parti non amplius ſine cauſæ co-
gnitione alius nouus terminus debeat aſſignari. Sed hoc
nihilominus non obſtan. ſi poſt terminum re & facto ſine
protelatione dentur articuli recipi debent poſtquam par
tis non intereſt. ſicut ſi reciperentur probationes poſt ter-
minum alleg. not. in dicta l ſi ea. C de accu. & no. per Io.
and. in clemen ſæpe. de uerbo. ſignifi. ſuper. uer. non ob-
ſtan. & ibi multa iura pro hac parte. ¶ Ad hoc ego qui
habui cauſam & in primã partem declinando ſic ſenten
tiaui. Reſpondi quod multum intereſt partis cui ius eſt
acquiſitum quod termini non repetantur nec articuli ad
mittãtur. Tum propter remiſſionem ad partes decernen-
dam quæ haberet forte longum tractum. Tum quia ſi nõ
admittantur reportabit ſaltem ſententiam abſolutoriam
ſi eſt reus pro ſe cum condemnatione expenſarum. Ecce
magnum intereſſe. Mutari igitur non debet conſilium in
alterius præiudicium de elect. c. conſtitutionem. in cle. &
de reg. iur. c. mutare li vj. Ad aliam rationem quæ uide-
tur magis urgere uidelicet ea quo etiam in prophanis de
ſtilo palatij recipiuntur probationes poſt terminum quæ
non poſſent recipi niſi admiſsis articulis. ergo poſſet re-
ſponderi & intelligi de probationibus notorijs & quæ ſiũt
per inſtrumenta & literas. Ex quibus ſtatim poteſt haberi
ueritas ſine aliqua diſcuſſione & protelatione cauſæ. per
quæ ſe dici hodie conſtat hodie agatur. ut in. c. literas. de
teſti. ſpol. & l. ſi is a quo. ff. ut in poſ. legat. & de re iudi. c.
cum olim. Secus uero crederem in probatione teſtium
quæ requirit cauſæ cognitionem & longum tractum. ut in
ti. de teſti. per totum. de proba. c. licet. de teſti. c. præſen-
tium. li. vj. & nec obſtat. c. paſtoralis. de excep. alleg. pro
contrario quod poſſet induci pro noſtra cõcluſione in eo
quod ibi non auditur poſt terminum præfixum ad propo
nendum dilatorias niſi cum iuramẽto immo quo ad hoc
continet iniquitatem ſecundum Vbertum. quia homines
proni ſunt ad iurandum & ad deierandum de iureiur. c.
& ſi chriſtus. de cohabita. cle. & mulie. c. clericos Et ideo
ſecundum ipſum illa non ſeruabitur in foro ſeculari. pro
ut recitat Specu. ti. de except. §. ij. uerſi. cæterum. qui po-
nit etiam in. §. ſequenti uerſicu. ſed pone aliam ſolu-
tionem. Bertol. & Compoſt. in c. quod ſicut. ſuperius al-
leg. ad dictam decre. paſtoralis. dicentis illam non loqui
de termino peremptorio nec de exceptionibus perempto
rijs. ſed de dilatorijs. ideoq; ſecundum eum non debet ad
hoc trahi cum ſit contra rationem iuris inducta. ut quis
poſt peremptorium admittatur & quod ſuo iuramento in
ſua cauſa ſtetur contra. c. ſicut. de proba cum quo con-
cordat Ber. ibidem licet Hoſti. & Innocen tenẽat contra
rium. uidelicet quod etiam procedat & locum habeat di
cta decre. in peremptorijs ſicut in dilatorijs. prout recitat
Spe. in loco ſuperius alleg. uidelicet in dicto. §. uer. utrum
autem poſſit ſtatui. ti. de excep. Nec obſtat. l. de pupillo.
& decre. præſentium. pro alia parte in contraria inducte.
quia non loquuntur de termino hominis ſed iuris. Magis
enim agitur cum lege quam cũ eius miniſtro. ff. de arbi.
l. celſus. de cleri. excom. miniſt. capitu. ſi celebrat. ergo.
& cætera Prædictam concluſionem intellige de articulis
actoris qui ſemper debet eſſe paratus. Secus uero poſſet
dici de articulis rei defenſoris datis poſt terminum cuius
partes ſunt fauorabiliores quam actoris. de proba capit.
ex literis Tum etiam quia reorum eſt fugere actorũ imita-
re. de præſumpt. c. nullus. de uerbo. ſignifi. capit. forus. tũ
etiam quia maior eſt contumacia actoris quam rei de do.
& contu. c. cauſam quæ & capitu. actor. eodem titu. li. vj.
quam concluſionẽ reputabãt domini ueriſsimã in quibuſ
dã alijs. cõſilijs dũmodo prædicti articuli rei mere eſſent
defenſorij. * puta perimẽtes intẽtionẽ agẽtis quo ad abſo
lutionẽ nõ quo ad iudicatoriã obtinẽdã & dati in termi-
no ad huiuſ exceptiões perẽptorias ꝓponẽdas aſſignato
puta in termino dato ad dicendum contra articulos pro
4 parte actoris datos. Et ideo † ſecundum conſtitutiones
Io. xxij reo inſtante & petente in cauſa prophana dabun
tur. xl. dies. & actori uſi. a a a. ad ponendum & articulã
dum. immo ſtultus eſſet reus habens exceptionem bo-
nam peremptoriã ſi illam opponeret ante fundatam intẽ
tionem actoris. prout le. & not. de teſtibus in capitu. &.
c. ex parte de dol. & contu. capitu. finem. cum ſimilibus.
Secus uero ſi timus expectaret eam dictis ſuis articulis.
puta prope concluſionẽ quia nunc nõ audiretur propter
præſumptionem maliciæ ſiue calumniæ quæ eſt. quia
præſumitur quod cauſa dilationis & protelationis iu
dicij hoc facit. maxime ſi ſit poſſeſſor. hoc uerum, niſi
uellet iurare quod materia per ipſum nunc ſic tarde data
de nouo ad eius notitiam perueniſſet ut. in capitu. paſto-
ralis. de exceptio. & capitu. ut circa. de elect lib. vj.

* Defenſorij adde quod in criminalibus ad defenſionem rei poſt cõcluſionẽ cauſæ & it poſt teſtiũ publicationẽ admittitur probatio per iſtrumẽta. ut no. bar. ſ. l. j. in fi. ff. de q̃ſti. & in l. d'ui fratres ff. de pœnis. ubi dicit q̃ de innocentia rei ſi apparet etiam poſt ſententiam poteſt abſolui ee ſpeciali gratia ſeu principis beneficio quod remanet ineri perpetuo.

Deciſio. III. alias. 31.

Summarium.

Non cogitur quis reſpondere interrogatorijs ſiue poſi
tionibus principale negocium tangentibus niſi dentur di
ſpoſitiue medio iuramento & in ſcriptis.

Epitome.

1 Reus de curia proceſſurus non debet arreſtari nec com-
pelli ad reſpondendum interrogationibus principale
negocium tangentibus niſi diſpoſitiue detur per, mo-
dum articulorum.
2 Pars arreſtata de mandato domini auditoris ad reſpon-
dendum certis interrogationibus non diſpoſitiue datis
ſi illicentiata de curia recedat an poſſit excommu-
nicari.
3 Iudicis poteſtati permiſſa non ſemper ſunt iuris neceſſi-
tati ſubiecta.

VOluerunt & ordinauerunt omnes domini concor
2 diter quod † nulla partium de cætero citaretur
uel arreſtaretur ad reſpondendum certis interro-
gationibus datis uel dandis. quibus alias de iure eſſet re-
ſpondendum negocium principale concernentibus niſi
datæ fuerint ſeu dentur diſpoſitiue & per modum poſi-
tionum & articulorum & in ſcriptis. Si uero per inaduer
tentiã fierent huiuſmodi citationes uel arreſtationes pars
citata ſeu reſtata non compellatur reſpondere huiuſmo-
di interrogationibus niſi datæ fuerint per modum ſupra
dictum. hoc uerum ſi aliqua partium hoc petat. alias ſi
uoluerint ſponte ſpondere mos eſt eis gerendus. ff de pro
ba. certam. de reſti ſpol. cap. j. & ſi reſponderet affirmati-
ue ſibi præiudicat ſua confeſsio ut not. per Ber in. capit.
cum cauſam. de iura. calum. Ratio primæ concluſionis
eſt quia interrogans nihil ſed ponens diſpoſitiue omnia
quæ poſuit, confitetur. ut de confeſſ. capitu. j. & ij libro.
ſexto cum ibi not. Ergo ut non claudicet iudicium di-
gnum & iuſtum eſt quod dicat actor interrogando per
rei cõfeſſionẽ ſi uult releuari ita & reus ꝑ actoris interroga
tionẽ diſpoſitiue datis releuet ut ſeruet i iudicio æq̃litas
cũ rei nõ liceat ẽe deteriorẽ cõditionẽ q̃ actoris. ut de re.
iu. c.

lu.c.nõ licet.li.vj.& de mut.pet.c.i.&.ij.Itẽ quia iſtę reſponſiones fiunt pro eo quod reus uel actor non erit præſens tempore termini ad reſpondendum poſitionibus aſſignandis.quo tempore poſitionibus reſpondere deberet & per conſequens haberentur loco reſponſionum quæ fierent in illo termino ad poſitiones iam datas. ſed tunc non reſponderetur niſi poſitioni per alteram partem diſpoſitiue datæ ergo nec nunc.eiuſdem enim naturæ ſunt ea quæ in loco alterius ſuccefferunt ut.li.pen.c.ecleſia ſanctæ Mariæ.quæ dicta ſunt intelligenda de interogationibus deciſorijs.Secus vero de præparatorijs quibus partes bene tenentur reſpondere licet diſpoſitiue non dentur.prout lc.& not.in dicto.c.cum cauſam.per Ber.Ratio ſecundi dicti eſt quia uolẽti & conſentienti nõ fit iniuria.no ꝗ dolus,ut in l.cũ donationis.C.de.tranſa.vij.q.j.ꝗ periculoſum.de re.iur.c.ſcienti li.vj.facit dictum.c.j.de reſti.ſpo.Aut enim contradicit aut conſentit.Si conſentit habet locum ratio proxime dicta.Si contradicit aut pro eã contradictionis.alias. quod non ſunt datæ interrogationes per modum poſitionum.& tunc habet locum primum dictum.aut illam cauſam non aſſignat & tunc cõpellitur reſpondere.quia poſtquã dictam cauſam nõ allegat non uidetur uelle in ea ſe fundare.& tunc conſuetudo & ſtilus curiæ eum arctat.Nunquam tamen compellitur dare pars reſponſiones ſuas per iuramentum etiam ad poſitiones niſi interrogationes dentur per iuramentũ ſi hoc petatur per rationem iam dictam.

2 ¶Sed ex hoc inſurrexit aliud dubium,utrum † ſi aliqua partium arreſtata de mandato domini auditoris ad reſpondendum certis interrogationibus non diſpoſitiue datis illicentiata de curia recedit poſſit excommunicari?Et uidebatur quod non.quia ſi ueniſſet reſpondere non tenebatur ad interrogationes impertinentes.ar.v.q.ij.c.j.et ff.de fer.l.j.cum ſi Fuit alle in contrarium,quod ex quo conſtabat de iuriſdictione iudicis citantis ſeu arreſtantis,quod tenebatur reſpondere uel comparere ſaltem allegaturus impertinentiam interrogationum uel petiturus ſe arreſtari.ff.de iudi.ſi quis ex aliena.iij.q.iij.ſi epiſcopus de appella.c.duobus.de accu c.ueniens.cum ibi no.& quia cum neutrum fecerit iudicem cõtempſit propter quem cõtemptum excommunicari potuit.xj.q.iij.nemo.&.c.certum.ut lic.non conteſt.c.quoniam.&.c.tue.de iudic.c.j.& in dicto.c.ueniens.propter quod fuit concluſum quod auditor ſi uellet,illum propter contemptum huiuſmodi ex ſuo officio ſed non ad inſtantiã partis excommunicare poſſet.tamen melius eſſet quod ſuperſederet.quia non omnia † quæ iudicis poteſtati permittuntur iuris neceſſitati ſubijciuntur.ff.de iudi.non quicquid maxime cum non interſit partis,nec ius ſuum per hoc læditur.

3

Deciſio. IIII. Alias.390.

Summarium.

Tertius appellans a ſententia contra poſſeſſorem beneficij lata pro ſuo intereſſe ſequeſtrum impedire non põt.

SI feratur ſententia diffinitiua in cauſa beneficiali pro actore & cõtra reũ poſſeſſorẽ & ab illa fui a appellet per tertium * qui dicit ſua intereſſe, fuit dubitatum utrum tertius appellans poſſet contradicere & impedire ſequeſtrationem beneficij & fructuum iuxta clem.unicam.de ſequeſtra.Et uidebatur quod ſic quia per hunc appellantem impediretur realis & actualis executio ſententiæ quæ eſt maius quam ſequeſtratio fructuum ut in.c.cum ſuper.de re iudi.cum ibi no.ergo multo fortius ſequeſtratio fructuum quæ minus eſt.de deci.c.ex parte.de re iuriſ.c.cum licet.li.vj.Pro hac opinione facit quædam no.Pau.in glo.penult.dictæ clemen.qui quærit, quod ſi duo litigant de beneficio quod in totum ſpectat ad tertiũ nunquid per talem litem impeditur in iure ſuo?tenet ꝙ non quia abſurdum eſſet hoc dicere uel allegare facit.c.cum eccleſia Vulterana.de elect.quia nemini facit iniuriam & cætera.& res inter alios acta &c.de re iudi capi.quamuis.facit etiam pro prædictis quædam no.Ioan.an.in clemen.eadem ſuper.uerbo contra poſſeſſorem.ubi dicit quod ſi feratur ſententia poſſeſſorem non tamen pro petitore non eſt locus ſequeſtrationi,cum quo concor.Gemi.&.Pau.At hic licet ſententia adhuc non ſit lata pro iſto nouo petitore licet lata ſit contra poſſeſſorem ad inſtantiam forte illius qui nullum ius habet in beneficio.ergo uidetur quod ad eius inſtantiam non ſit facienda huiuſmodi ſequeſtratio.de accu.c ſuper his.Præmiſſis non obſtantibus fuit deciſum contrarium per omnes. Nam per huiuſmodi ſequeſtrationem nullum fit iſti præiudicium neque damnum, immo erit ſibi plus utilis quam damnoſa.uidelicet quod fructus per unam idoneam perſonam colligantur & reſeruentur ſibi ſi finalẽ in cauſa uictoriã obtineat nec per hoc impeditur in iure ſuo in aliquo ergo ceſſat dictum Pau.quod forte procedere ſi iſte tertius fuiſſet & eſſet poſſeſſor beneficij ꝗa ſi inter duos uel plures competitores beneficij fertur ſententia pro uno cõtra unũ,contra reliquos non fit ſequeſtratio nec habet locum clemen.illa quod probat ibi textus dum dicit quando una diffinitiua pro petitore & contra poſſeſſorem non poſſidentem tamen pacifice triennio fertur ſententia, ꝙ non eſt hic.ergo &cætera.Præterea dictum Ioa.an.ſuperius alleg non obſtat qui loquitur quando ſententia fertur pro petitore qui agebat ad priuationem tunc enim non eſt locus ſequeſtrationi quæ non habet locũ niſi quãdo agitur ſuper titulo beneficij & ideo ſi inter petitorem & poſſeſſorem eſſet alia quæſtio realis uel perſonalis non eſſet locus illi conſtitutioni ſecundum Ioann an.ſuper.uer.diffinitiua & pau ibidẽ.cũ igitur iſtius tertij nõ interſit impedire huiuſmodi ſequeſtrationẽ ſibi potius utilẽ ꝙ damnoſam, non erit audiendus.ij.q.vj.non ſolent & in dicto c.ſuper his Nec ob c.cum ſuper cum ibi notatis p Innocen.& Hoſtien.quia ibi poſſet fieri appellanti uidelicet tertio magnum præiudicium ſi fieret executio ſententiæ latæ pro uictore & ipſe in poſſeſſionem induceretur.& ſic ſibi nouus poſſeſſor & durior aduerſarius conſtitueretur At hic in caſu noſtro illi habenti unam ſententiam pro ſe non dabitur poſſeſſio nec aliquid de fructibus percipiet niſi finalem in cauſa uictoriam obtineat.ergo maius præiudicium fieret tertio per illam executionem quã per iſtam ſequeſtrationem quæ fit per iudicem,& nõ per partem,immo parte inuita ergo non debet eſſe partibus damnoſa ſecundum Guil.& Gemi.ibi qui remittunt ad not.in.c.ex animata.de iudic.& plenius de hac materia ſequeſtrationis per Io.mo.de reg.iur.locupletari.li.vj.

* Add.appelletur p tertiũ add quod tertius põt appellare a ſentẽtia lata contra alium non obſtante clauſula appellatiõe remota ut per bar.in.l.j §.ſi.uer.quæro iuxta uerſic.ſeq.ff qui & quib.appel.nõ li.& per Abba.i c.ſuper eo de of.

Deciſio. V. alias 394.

Summarium.

Teſtes aſſuturi ſuper articulis etiam impertinentibus in forma dũmodo non peccent in materia recipi poſſunt Non obſtan.petitorij ſuſpenſion.

Epitome.

1 Actor poteſt non obſtante petitorij ſuſpenſione arreſtari donec poſitionibus petitorii cõcernentibus reſpõdeat.
2 Articulis impertinentibus reſpondendum non eſt.
3 Teſtes aſſuturi ſuper articulis etiam impertinentibus in forma recipi poſſunt dummodo nõn ſit peccatum in materia.

1 SI ſuſpenſo petitorio † per actorem reus ut poſſeſſor dat articulos ſapientes petitorium.& facit arreſtare actorem quod non recedat de romana curia donec reſponderit eiſdem articulis ſi actor uelit recedere. fuit dubitatum utrũ teneatur illis ante receſſum ſuũ reſpondere Et uidebatur quod non,propter ſuſpenſionem antedictã per quam ſunt clauſæ manus auditoris ita quod prædictum actorem a did compellere non poſſet.& ſic uidebatur quod huiuſmodi arreſtatio ad articulos datos in petitorio ſe non extẽderet ar.eorum quæ ſcripſi ſupra de reſti.ſpoli deci.xvj.Tum etiam quia nihil habent commune proprietas & poſſeſſio.ff.de acquir.poſſ.l.naturaliter.§.nihil facit.c paſtoralis.de cauſa poſ.& propriet.cũ ibi not.Præterea ſi ad hoc poſſet & deberet compelli & articulos ſapientes petitorium confiteretur,poſſet ſibi præiudicare huiuſmodi confeſſio etiã i poſſeſſorio, prout etiã deductũ eſt ſupra in dicta deci.de reſti.ſpo.et faciũt p hoc

no.in.c.conſtitutus.de fil.preſ.per Innocen. ergo ad id compelli non debet de probat.cap.j.Præterea, articulis
1 † impertinentibus & non admiſſibilibus non reſponden dum.de offic.deleg.c.cum contingat.at huiuſmodi articuli ſunt impertinentes & pro nunc non admiſſibiles ergo.&cætera.His non obſtan.contrarium fuit deciſum & concluſum per omnes dominos.& hoc ne copia probationum etiam in futuro tempore pereat & anguſtetur.de teſti.c.Albericus.&.c.ſignificauit. Tum etiam quia cauſa petitorij ſemper remanet in curia licet ad tempus ſit ſuſpenſa.Finita igitur cauſa poſſeſſorij ſi reus uellet ingredi petitorium,multum releuaretur per reſponſionem aduerſarij maxime quo ad articulos negatiuos probandos.de confeſſ.c.j.li.vj.Si illis non reſponderetur periret ſibi copia probationis quia negatiua per rerum naturam &cætera.de probat c.quoniam.de elec.ca.bonæ memoriæ item
3 quemadmodum † teſtes abfuturi uel morituri ante litem conteſta.& etiam ſuper articulis obiectiuis non admiſſ. uel forte nunquam admittendis recipiuntur ut in.ca.quoniam frequenter.ut lit.non conteſta.& hoc propter dictã rationem ne probationes pereant. Ita & multo fortiori ratione in caſu noſtro compellitur reſpondere prædictis articulis quæ confeſſio tamen ſibi in nullo præiudicabit in poſſeſſorio,maxime ſi de hoc fuerit proteſtatus & ſuppoſito quod confiteretur talia per quæ clare conſtaret ipſum ius nullum ſiue titulum habere in beneficio de quo agitur non eſſet nimis abſurdum dicere quod ſibi præiudicaret & reſtitutionem ſuam impediret ne daretur ſibi uitioſus ingreſſus & cum peccato beneficium eccleſiaſticum teneret de inſti c.ea frequentibus.de eo qui mit.in poſ.c j lib.vj.Et per hoc eſt reſponſum ſi bene uidcantur ad motiua pro contraria parte inducta.

DE CONFESSIS.

Summarium.

Cõfeſſio extraiudicialis in delictis non probat quo ad effectum ut pœnæ ordinariæ infligantur.

Epitome.

1 Confeſſio extraiudicialis ad inſtantiam partis facta præiudicat confitenti.
2 Confeſſio extraiudicialis infamat confitentem reddiq; illum punibilem.

Deciſio. I. alias 180.

1 QVOD licet cõfeſſio † extraiudicialis regulariter probet,tamen ſecus eſt in delictis in quibus cõfeſſio extraiudicialis plene delictum non probat quo ad effectũ pœnæ ordinariæ infligendæ. probatur de exceſſi ꝓlat.c.quã ſit graue ubi preſbyter beneficiatus confeſſus ſe crimẽ adulterij cõmiſiſſe non deponitur ſed beneficio priuatur.ut ibi no.per Inn.& Hoſti. & allegat una gl.notabilẽ Bar ff.ad.l.iul.de adul.l capite quinto uidelicet quod cõfeſſio extraiudicialis talis nõ plene probat niſi quo ad effectum confitentem ſubijciendi torturæ ¶ Addatio.Glo.in.c ꝑ inquiſitionẽ.de elec.te
2 net ꝙ ea tali cõfeſſione † poteſt confitens damnari.idem Inn.ibi.pro quo facit dictum.c.quã ſit.Cũpoſt.tenet cõtrarium in.c.olim.de reſcript.ſuper uerbo confeſſus.Inn.met tenet oppoſitũ in.c.per inquiſitionẽ.in.c.interpoſita de appel.ſuper.uer.probaturũ & habet hic locũ gl.iuris ciuilis in.l.capite quinto.hic alle.quæ eſt ſingularis & tenet ꝙ talis confeſſio facit ſolum indicium ad torturã.& hoc tenent legiſtæ pro euangelio.Tu dic ſecundũ dominum Anto.ꝙ ſi confeſſio extra iudicium infamat confitẽtem de facto ꝙ poteſt puniri,cũ in tali infamia facti non ponderetur iuris effectus,uel dato ꝙ nõ infamet, inducit tamen tantam ſuſpicionẽ ex qua poteſt procedi ad iudicium purgationis & ex infamia facti ſola ſuſpicione probabili proceditur ad iudicium purgationis.de purg ca.c. inter.Et eſt concluſio doc.in c.ea parte.de offi.ordi.hoc tamen caſu non admitteretur directa purgatio contra cõfeſſionem niſi alter eam excuſet ne ipſe ueniat contra id quod una uoce eſt proteſtatus.ſed excuſando eam & aliter intelligendo poterit excuſari.nam excuſatio perimẽs confeſſionem non admittitur,ut eſt caſus in.c.cum dilecti.de accu.ex quibus declaratur opinio Inn.in.d c.quã ſit uerba fuerunt originaliter do ij q.j multi in gl.magna quæ eſt notabilis ad hoc.& idẽ no.glo.de iudi.c.at ſi clerici.ſuper uerbo non tenet.uer.ſed pone clericus. hæc eſt uera quando confeſſio deducitur in probatione in iudiciũ ſed ſi ut delictũ ea ꝓbata habet locũ.d.c.quã graue.

Deciſio. II. alias.40.

Summarium.

Poſitiones in prima inſtantia datæ per iuramentum ꝓcuratoris poſſunt per dominum in ſecunda inſtantia mutari & i melius reformari ſine expreſſa reuocatiõe erroris.

POſitiones datæ in prima inſtantia per iuramentũ procuratoris in ſecunda inſtantia poſſunt per dominum principalẽ mutari & meliorari ſine expreſſa reuocatione erroris. Tum quia illud iuramentum non fuit de ueritate.ſed de credulitate.Tum quia procuratores non ſunt ita plene informati ſicut principales qui non poſſunt uariare poſitionem iuratam ut ita no in.c.cũ inpoſitionibus.li.vj.de iureiur.

Supra de procura.19.

Deciſio. III. alias.466.

Summarium.

An & quando confeſſio prælati præiudicet eccleſiæ.

Epitome.

1 Prælatus eſt legitimus adminiſtrator ſuæ eccleſiæ:& pro ea ſtare debet in iudicio & num.2.
3 Prælatus ſine conſenſu ſui capituli agere poteſt.

COnfeſſio prælati agentis præiudicat eccleſiæ ipſo iure etiam ſi ſine conſenſu capituli agat.Circa quod dico ꝙ prima pars dependet ab uno alio ui
1 delicet ſi prælatus † dicitur adminiſtrator legitimus & in quibus cauſis ſit adminiſtrator legitimus & in quibus nõ. & hoc concernit ſecundã partem iſtius concluſionis Dico enim ꝙ in cauſis in quibus prælatus eſt adminiſtrator legitimus ſuæ eccleſiæ in agendo confeſſio eius * præiudicat eccleſiæ eo modo quo præiudicat confeſſio adminiſtratoris legitimi uidelicet ſi ſit facta die iudiciaria & ꝑ modum iuriſdictionis contentioſæ & abſq; concluſione & fraude Hanc concluſionem probant iura clare extra ut li.non conte.c.j.de confeſſis.c.ult.de reiudi.c.ſuborta de depo.c.potuit ad hoc de cap.mo c.cũ dilectus.de elec. c.dudũ.ij.Sed ibi in contrarium aliqualiter.licet enim ꝓdicta iura in ſindico uel procuratore eccleſiæ loquantur fortiori ratione urgẽt in prælato q maius ius ratione ſuæ legitimæ adminiſtrationis ſibi competentis iure prælaturæ ſuæ cenſetur habere quã dicti procuratores & ſindici qui põt conſtitui & reuocari.de procu.c.j.de iudi.cãm q̃ nota.archi.de teſti.c.ꝑſentium.Hanc concluſionẽ ponit Cyn.poſt Pe.in.l.una C.de confeſ.av.q.de iſta parte eſt caſus in.c.ſi aduerſus de inte.reſti li vj Si intelligatur de confeſſione prælati ꝙ aliqualiter uidetur gl.ſonare.Si uero nõ eſſet adminiſtrator legitimus ipſius cauſæ & litis tũc ſtatur eccleſiæ de pœniten.di.j.per rationẽ contrariã & hanc ſecundam partẽ poſuerũt etiã Pe & Cy.in.l.j.ꝑalle.& glo quæ dicit quod requiritur conſenſus ſui capituli ita no.xxij.di.de conſtantinopolitano.in penul.glo per c.j.de procura.& c.cauſam quæ de iudi Quæ argumẽta & gloſ.uidentur ſequi dictum gloſ.in.capi præſentiũ prælleg.Videamus igitur in quibus cauſis ſpectat hoc
2 caſu legitima † adminiſtratio ad prælatum .& ad iſtam concluſionem reſpõdet textus quod prælati ſunt adminiſtratores ſuarum eccleſiarum legitimi & monaſteriorum:

* Add. ſuper his q̃ dicuntur in ꝓcedenti de ci.ſ.an confeſſio ꝓiudicet eccleſiæ. uide. bal.j.l. i cõtractibus .ſ. ſed qm.in uer q̃ro qd in tutore. C.de non nu. pecu.per Ant. but imeno.& ſi calũ.c. fi. ante pe.co uer,quarto.& ulti. de ꝓſcrip.

& con-

& congregationum & pro eis in iudicio ſtare poſſunt defendendo in.c.edocen de reſcrip & agendo ut.c.cum de putati de iudi.& probat. ff q cuiuſq; uidner no.l. cunčti. excipit textus unum caſum u delicet ſi bona prælaturæ de bonis congregationis ſunt diſtincta omnino ut in dicto.c.edoceri in fi.quod excipit omnino id eſt etiã quo ad adminiſtrationem Nam ſola diuiſio non tolleret prælato legitimam adminiſtrationem niſi poſt diuiſionem bonorum congregationis a bonis prælaturæ diſcreta eſſet & de adminiſtratore prouiſum.ut pulchre ponit Innoc.in dicto.c.edoceri.Sed diceret aliquis ſi eſt ita quod adminiſtratio legitima pertineat ad prælatum uidetur q debeat eam exercere cum conſenſu ſuæ congregationis . ut de procura.c.i.de iudi.cauſam quæ Sed ut dicit Innoc. hic non reperitur q adminiſtrator legitimus de iure non teneatur cum conſenſu alterius ſuam adminiſtrationem exercere.qui reſpondet ualde bene ad alia iura prædicta Contradicit tamen q in arduis tenetur requirere conſilium in iudicijs ſicut in extraiudicijs.ut.c.nouit & quanto.de his quæ fi.a præ.Et iſta eſt ueritas:ſaluo q aliqui dicunt q immo debet habere conſenſum.& hoc concedatur gratia collationis. Sed nihilominus his non obſtan.di
3 co q ſi agat prælatus † ſine conſenſu capituli uel conuẽtus ualet:quod facit ſine dubio in non arduis.patet hoc per.c.edoceri.&.c.cum deputati.& etiam in arduis licet capitulum per ſuum conſenſum non adhibitum poſſet contradicere & petere q mutaretur quod factum foret eius conſenſu ſpreto aut eo ignorante.Q uod patet ex eo q quando expeditio alicuius negocij pertinet primo ad aliquem iure ſuo:licet ex poſt facto forma adijciatur ſibi ſecundum quam debet facere uidelicet de conſenſu uel conſilio alterius uidelicet quod facit dicta forma ſeu conſenſu non adhibito non ualet. Hanc regulam uidetur poſuiſſe glo.ordi.in clem.i.de iurepatr.ſuper uerbo prohibitionem.& Inno.de re.eccle.non alie. c. dudum.li.vi. ubi dicit q ubi conſenſus requiritur q ſufficit q interueniat ex poſt facto.& tamen ſi actus ex poſt factus eſſet nullus hoc non ſufficeret ut ipſemet dicit & probat.c. audits. de elec Et iſta regula ſatis probatur per.c.i.&.iij.de his quæ fiunt a pre.cum ſibi not.Certum enim eſt q adminiſtratio de iure communi eſt ſolis prælatis commiſſa licet ſuperuenerunt iura arctantia prælatos ad requirendum conſilium uel conſenſum.igitur &c.not.per Innocen.& alleg.de arbi.c.cum olim.ne ſe.ua.c.i li.vj.per Archi & per hoc ſecunda pars concluſionis eſt expedita & quæſtio ex toto uerificata præterquam in uno caſu excepto de quo &c.

Deciſio. IIII. alias. 471.

Summarium.

Si reus dixerit ſe certo tempore poſſedaſſe & demum procurator eius in libello ſeu articulis dicat actorem feciſſe quo minus poſſet poſſeſſionem habere : concordanda eſt confeſſio domini cum dicto alterius partis.

IN cauſa beneficiali reus prouocatus ad cauſam confeſſus eſt ſe poſſidere in principio cauſæ:& ita ante litem motam in impetratione nouæ prouiſionis quæ obſtan.reſeruatione non ualebat & ita aſſeruit.& procurator eius poſtmodum deducat in libello & poſitionibus ſuis.de tempore tamen ſequenti actorem feciſſe quominus reus ipſe potuiſſet poſſeſſionem habuiſſe actoremq; poſſeſſioni incumbere ipſo actore etiam hoc aſſerente. Concordãda eſt dicta cõfeſſio procuratoris cum ipſa confeſſione & aſſertione rei propter temporum diuerſitatem. ar.de teſti c.cum tu.& C de furt l manifeſtiſſimi & de accu c cum dilecti. maxime quia non eſt uerisimile procuratorem uoluiſſe contra producta per dominum confiteri produxit enim in facto iſto inſtrumentum poſſeſſionis adeptæ ante litem & nouam prouiſionem & aſſertionem dictæ ſuæ partis principalis uoluiſſe ad hoc certa ſcientia confiteri.maxime etiam quia non eſt uerisimile dominum illud uoluiſſe ſub clauſula generali.& ideo non eſt uerisimile procuratorem id potuiſſe præſertim quia uerba quo minus,poſſunt etiam habere bonam interpretationem ſi recipiantur cum iuris effectu.ut.ff.quiſque iur .l.i.in fi.ſcilicet quo minus potuit habere.ſ.cũ effectu quia non uidetur uerſum quod non durat uerſum ff.de in rem uerſo.l.ſi pro patre § uerſum Facit tamen dubium not. Bar.de uerb.oblig l.qui autem ubi uidetur uotare q dicta interpretatio.c cum tu.quæ habet locum in teſtibus & inſtrumentis ex iuris diſpoſitione & non habet locum in depoſitionibus partis cuius ſani quia primi probant & ſecundi non ſecundum dominum Corſien.

DE PROBATIONIBVS.

Summarium.

Literis epiſcopi.ſuo ſigillo ſigillatis ſine notarii & teſtium ſubſcriptione creditur in his quæ ad ſuum ſpectãt officium.

Epithome.

1 Sigillum epiſcopi ex generali conſuetudine authenticum reputatur.
2 Literis epiſcopi non creditur contra impetrantem apoſtolicum
3 Promoueri non debet quis ad eccleſiaſtica carnali affectu.

Deciſio. I. alias. 22.

1 FVIT * dubitatum futurum credatur literis epiſcopi ſolo ſuo ſigillo ſigillatis ſine tabellione & teſtibus ſuper reſignatione ex cauſa permutationis facta in manibus ſuis & per eum admiſſa & collatione ſubſecuta . & licet in hoc dubio poſſent fieri plura argumenta & allegari rationes doctorũ pro & cõtra re citate in.c.poſt ceſſionem.de probat &.xi quæſt.iij.curæ.per Io.& Archi.Tamen attenta generali conſuetudine totius orbis qua reputatur ſigillum epiſcopi authenticum quam etiã ſeruat pallat . apoſtolicũ in his quæ ſpectant ad ſuum officium & quæ inter ſubditos ſuos extra cauſam eius propriam fidem facit dummodo non procedat ut iudex quia tunc ſecus ut in.c. quoniam contra.de probat & de teſti.c cum a nobis. Fuit per omnes dominos determinatum & concluſum q in caſu prædicto literæ epiſcopi facerent plenam fidem.dummodo omnia in literis ſuis contenta coram eo & per eũ uno & eodem tempore facta & completa exiſtant.alias non facerent fidem:niſi de ultimo actu ſuo partium prout nota.per Innocen.in dicto.c quoniam.Ratio prædictæ cõcluſionis patet per ſuperius dicta.quia omnia & ſingula præmiſſa ſpectant ad officium ſuum . & inter ſubditos ſuos extra iudicium per eum expediuntur.de renunci.c. admonet.de rer.permut.c.quæ ſuit.&.c.uno. eo.ti.li.vj. Pro qua concluſione faciunt expreſſe not per Innocen. & Hoſti.in.c.i.&.ii.de fide inſtrumentorũ.& no.in dicto.c.
2 poſt ceſſionem per Hoſtien . Non obſtat ſtilus † palatij quo cauetur q non creditur literis epiſcopi contra apoſtolicum impetrantem in quibus epiſcopus diceret ſe primo contuliſſe beneficium quam papa ſeu eius executor. quia id eſt non quia ſigillum eius non ſit authenticum quia immo eſt ut ſupra dictum eſt:ſed propter fraudem quæ timetur.quia ſæpe immo quaſi frequenter accidit q epiſcopi uel eorum cancellarij contra apoſtolicos impetrantes anticipant datas. Et quia fraus & dolus nemini debet patrocinari:& ut malicijs obuietur . de. reſcrip.c. ſedes.&.c.ex tenore.ff de rei uen.l.in fundo. Et iſtud in palatio apoſtolico inuentum in quo etiam ſeruatur q literis epiſcopi in cauſa propria fides nullatenus adhibetur.ne quis in cau.ſu.C in rubro & in nigro.&.iiii quæſt. iii §.nullus Sed in hoc caſu uidelicet ultimæ collationis factæ per epiſcopum contra apoſtolicum impetrantem quodammodo epiſcopus uidetur ferre teſtimonium in

* Fuit dubitatum add.q ab b. ponit iſtam dec.i.in.c.poſt ceſſionem eo.ti.de probat ad literã .& inf. eo .deci.x.

cauſa propria ut ipſe collationem ſuam propriam ſfactā forſan in perſonam fratris nepotis & conſanguinei aut familiaris collationi apoſtolicæ factæ alteri perſonæ ſibi extraneæ præferre poſſet. & ita ſolebat ſemper dicere in conſil. Reuerendisſimus in chriſto pater dominus Petrus de Sarcena ſanctæ Roman. eccleſiæ cardinalis dū erat in rota. ℭ Præterea poſſet etiam aſſignari alia ratio diuerſitatis quare in primo caſu noſtro creditur literis epiſcopi: & non in ſecundo. quia in primo caſu non poteſt fieri collatio alteri quam permutanti per clem. unicam. de re. permu & ſic quodammodo illa collatio eſt neceſſaria quia de neceſſitate iuris non poteſt fieri alteri. In ſecundo uero caſu. eſt locus gratificationi & poteſt conferre cui uult. ut le. & nota. de præben. relatum. & de reſcri.
3 c. ubi qui. li. vi. Sed prælati moderni † temporibus plus ſequentes carnalitatis affectum quam iudicium rationis: ſæpe ex inordinata affectione promouent ſuos ut in. c. grave. de præben. & machinantur omnes fraudes quas poſſunt contra apoſtolicos impetrantes de renun. c. ii. li. vi. de conceſſ. præben. c. i. eo. li.

Deciſio. II. alias. 34.

Summarium.

Si in libello fit mentio de authentica ſcriptura illa ante lit. conteſt. eſt edenda ſecundum diſtinctionem hic poſitam.

Epitome.

1 Scriptura authentica in aliquo libello mentionata ante litis conteſtationem eſt edenda.
2 Actor pōt dupliciter facere mentionem ſui inſtrumenti.

1 SI in libello actoris fit mentio † de aliquo priuilegio uel ſcriptura quibus fundatur intentio libellātis. fuit dubitatum an illæ ſcripturæ ſi petantur per reum cōuentum ut ante omnia exibeantur ſint exhibendæ anteꝗ̃ reus compellatur reſpondere libello & licet poſſent fieri ſuper hoc multa argumenta pro & contra: finaliter fuit determinatum & cōcluſum per omnes ꝙ ſi actor habeat illas ſcripturas penes ſe ita ꝙ in promptu poſſint haberi & exhiberi ꝙ tunc ante omnia compellitur ad exhibendum ut ſic per inſpectionem earum reus poſſet deliberare utrum uelit cedere uel contendere. & ſic loquuntur omnes leges titulorum ad exhibendum alias non compellitur illas exhibere. Immo reus compellitur libello reſpondere. & proceditur ad ulteriora in cauſa & in termino ad producendum omnia actor ſi uoluerit illas producet. & ſi fuerit contentio inter partes utrum prædictas ſcripturas actor habeat uel non penes ſe uel in breui poſſit habere iudex poterit & debebit ſuper hoc actori deferre iuramentum. de ſi. inſtru cum ioannes. de iura. cal. c. ii. li. vi Hæc concluſio probatur per not. per In. c. i. de probat. & Spe ti. de inſtru. edi. §. nunc dicamus uer. quid ſi quis. Quam concluſionem dixit dominus Egi ueram niſi ſcriptura ſit talis quæ debeat eſſe penes conuentum uel cuius tenor ſatis exprimitur in libello. quia tunc ſine alia productione ſatis poſſet deliberare conuentus. & ita ceſſat rō Inn. terminus enim a ſtilo ſtatutus eſt ad producendum omnia.

ℭ Additio. dominus Bar. in l. edita C. de edendo. dicit
2 ꝙ aut fit mentio † de inſtrumento enunciatiue: aut per modum limitationis. ſi enunciatiue uel demonſtratiue tunc non fit editio reo per actorem ad deliberandum. Si limitatiue: tunc aut reus debet habere copiam illius inſtrumenti & non fit editio. ut in l. ii ff. de eden. nec obſtat. l. poſtquam. § ſi dies ff ut lega. no. caueatur. quia ibi fit editio ad ſui probationem non ad deliberationem, aut reus nō debet illud inſtrumentū habere: tunc bñ debet fieri editio ſecundum diſtinctionem Inno. Dicit. d Bal. in d. l. edita. in recollectis: ꝙ ubicunq; reus ex facta mentione inſtrumenti poteſt reddi dubius ꝙ ibi habet locum dictum Inno. ubi autem non poteſt fieri dubius ibi non debet fieri editio ad deliberandum: cum copia inſtrumenti non ſit de ſubſtantia deliberationis ſed ō pertinens quantum ad ius deliberandi. facit l. ultima. C. de præci.

imper. offic. & adde quod habetur. infra. eo. ti. deci. 5.

Deciſio. III. alias. 123.

Summarium.

Pertinentiam collationis ſufficit probare per reputationem & famam.

SVfficit probare pertinentiam collationis per formam & reputationem & alia adminicula puta per auditum ꝙ beneficium de quo agitur conſueuit cōferri per talem & per inſtrumentum admisſionis illius ad cuius collationem ſpectare dicitur præſertim ſi impetrās habuerit ad collationem epiſcopi. pro quo facit ius cōe de elect. c. cum eccleſia uulterana. 121. di. in nouo. i. q̄ſt. iii. ſi quis epiſcopus. de hæret. c. cum ex iniuncto.

Summarium.

Deciſio. IIII. alias. 124.

Qui in uita poſſedit beneficium præſumitur tempore obitus poſſediſſe.

SI probetur aliquem tenuiſſe & poſſediſſe certum beneficium in uita ſua illud tempore obitus ſui adhuc præſumitur poſſediſſe niſi probetur contrarium. nam
1 qui ſemel rem poſſidet adhuc eam præſumitur poſſediſſe. ff de acquir. poſſ. l. iij §. manumittēdū. & § ꝙ ſi ſeruus &. ff de procur. l cum qui Pro hoc faciunt notata l. hi. & Hoſti. & In an. in. c. cum ad ſedem. de reſti ſpo. ſuper. iij glo. & in Spe. de actio & peti. §. ſequitur. uer. quid ſi ago. ℭ Additio Contrarium ibi glo & in. c. cum eccleſia de cauſa poſſ. in. glo. iij. ad idem tenet glo in. l. ſiue poſſidentis. C. de prob. ſed pro iſta deciſione uidetur tex. expreſſus in. c. olim. eo. tit. l. iij. de reſt ſpol. ibi dum dicit uel etiam prius habuiſſet &c. † Ex quo textu clare colligitur ꝙ petenti reſtitutionem per interdictum unde ui. ſufficit probare ꝙ iam poſſedit iſta ꝙ non probet ꝙ poſſederit ſpoliationis tempore: & hanc opi. tenet Hoſt. & In an. iu. d. c. cum ad ſedē & Pet. & Cy in præall. l. ſiue poſſidentis. nō ob. ratio. tenentium contrarium qui dicunt ꝙ quia poſſeſſio de facili perditur: ideo non præſumitur poſſidere qui olim poſſedit. Nam hæc ratio non concludit quia ſi facilius perdatur poſſeſſio quā dominium nō propterea ſequitur ꝙ non præſumatur hodie poſſidere qui olim poſſedit: ut. §. i admittenda. §. & ſi ſeruus hic all ibi dum dicit conſtat nos poſſidere donec &c. qui enim h. d. probet ut. ff. de proba. l. ei. qui dicit. nam ſi dicam ꝙ nunꝗ̃ habui animum poſſeſſionem perdendi: magis eſt credendum mihi quam dicenti ꝙ animum depoſui poſſidendi ex quo de animo meo quæritur de homic. ſignificaſti. & de pig ad. l. ſi creditor. & de ſent. excommu. ſi uero. ij. & ita teneas.

Deciſio. V. alias 123.

Summarium.

Veteris teſti per interdictum unde ui quid probare debeat. quamuis una pars non compellatur alteri parti exhibere propria inſtrumenta: iudex tamen ex officio eam compellere poteſt.

LIcet pars actrix uel rea non poſſit compelli ad edendum ſeu producendum inſtrumenta ſeu priuilegia ſua in iudicio: præſertim ſi aſſerat illa ſua propria & non communia. ut in. l qui accuſare &. l. ea quæ. C. de eden & in. c. i. de probat. ubi ponitur ratio. Tamen iudex ex ſuo officio poteſt partē compellere ad illa exhibenda ſibi & ipſe habet uidere utrum ſint propria uel communia uel facientia ad cauſam uel ne. ut ff. ad exhi. l. uii C. de eden. l i. hoc uerum ſecundum dominū Egid. præmiſſa aliquali leui & ſummaria cognitione: puta iudex petat a parte petente exhibitionem quare id petat & quid dicat ſeu ponat uerba ſaltem in effectu ipſum ſeu ius ſuum concernentia. Alii domini quaſi omnes dicebant

cebāt ſolūmodo ſufficere iuramētū partis ꝙ malicioſe ſeu calūnioſe nō peteret illud. Reuera Inn in.c.i de ꝓbat. ſuperius alle. circa medium uidetur declinare in opinionem domini Egidii ubi dicit ꝙ iudex niſi ex cauſa magna deberet cogere partem ad exhibendum ſua inſtrumenta quæ habet penes ſe ut ibi. Alios uero ſaecilius cogere potent ad exhibendum. & ſic dicit intelligendum. l.iij.§. penul. ff. ad exhiben. & idem dicit Spe ti de inſtru. edi. §. uidendum reſtat. uer. & no. ex præmiſſis in fi. & uer. & not ꝙ ſi lit. penden & uide ibi ſpe in prædicto uer. & no. ea præmiſſis quæ ſunt inſtrumenta communia & edenda & quæ non. qui remittit ad Inno. in. d. c. a. ubi plene per eum.

Deciſio VI. alias 218.

Summarium.

Pro inſtrumentis producendis non datur remiſſio ſed bene pro ſignis & ſigillis recognoſcendis.

LIcet pro inſtrumentis producendis in cauſa per appellationem uel de ſpeciali mandato ad curiā deuoluta ſeu commiſſa non detur remiſſio ad partes. prout le. & no. in. c. ſtatuimus. de elec. & c. cupientes li. vj. & c. cordi eo. li. Tamen ſi inſtrumenti producti ſigna ſigilla & notarii negentur: pro illis: probandis in partibus ſi nullo modo poſſint probare in curia bene eſt concedenda remiſſio. quia illa ſunt probanda per teſtes quos ſecum ducere non poterat ad curiam nec tenebatur prout in. d. locis le. & no. ℭ Præterea licet pro dilatoriis exceptionibus & aliis præambulis uel inciden. ſeu emergen. in cauſa regulariter non detur remiſſio extra curiam de primiſe. c. cum olim eſſemus. & per Io. an. de appel. c. i. & in Spe. ti. de dila. §. i. uer. ſed etſi de excep. c. pia. & ibi per Io mo. Archi. & Io. an. in nouel. Tamē pro exceptionibus per emptorius puta contra teſtes uel alias bene conceditur remiſſio ad partes. de fideiuſſ. c. conſtitutus. de teſt c. ex parte ad de. & c. de teſtibus. de excep. c. i. cum ſimilibus. Sed in caſu propoſito totum ius partis periret ſi huiuſmodi ſigna ſigilla & notarij non probarentur. ergo &c. de teſti. c. Albericus & c. ſignificauerunt.

Deciſio VII. alias 257.

Epitome.

1 Petens reſtitutionem beneficij debet probare coloratum titulum ſpecificum. unde ſufficit dicere in libello ꝙ canonice poſſidebat.
2 Beneficij reſtitutionem petenti incumbit probatio legitimæ inſtitutionis
3 Sententia reſtitutionis non fertur niſi probato uel exhibito titulo colorato.
4 Præſcriptionem probare uolenti an ſufficiat dicere ſe legitime præſcripſiſſe.

1 SI quis dicat ſe beneficium aliquod canonice & legitime poſſediſſe & ſpoliatum eſſe petens ſe reſtitui licet non producat ſuam inſtitutionem nec dicat per quem fuerat inſtitutus: dicebant omnes domini me & uno alio domino exceptis articulum huiuſmodi fore admittendum ad probandum in curia & extra. quia tunc poterit producere ſuam inſtitutionem & inductionē uel probabit per teſtes de teſti c. præſentium. li. vi Mihi uidebatur articulum nimis uagum incertum & confuſe datū ſum. ergo non eſſe admittendum. quia non eſt uagandū cum detrimento alterius. ff. de do. l idem exigit. & ff. de re. iur. l. nō eſt uagandum cum detrimento alterius. ff. de iniur. l. prætor edixit. de elec. c. ut circa. cum ibi not. per Archi. Præterea uerbum canonice eſt uerbum iuris qđ non cadit in mentem teſtis. ergo. de teſti c. cum cauſam. & quia ad canonicam inſtitutionem requiruntur multa de quibus in. c i. de reg iur. li. vi. ergo &c. allegabam etiā pro non adm ſſione dictum Inno. in. c. ex parte. & c. ex literis. de teſti. ſpo. & dictum Archi. de eo qui mittitur in
2 poſſ c. unico. li. vi. † qui dicunt ꝙ petens reſtitutionem beneficii oportet probare ſe poſſeſſionem habuiſſe ab illo qui habuit auctoritatem inſtituendi. & quia prædictus articulans nec de illo alio aliquid dixit ſeu dedoxit in prædicto ſuo articulo. Michi & prædicto domino meo uidebatur non eſſe audiendum præſertim attento ſtilo noſtro quia non admittimus aliquem reſtitutionem peten. in beneficialibus niſi exhibeat & producat aliquem titulum coloratum propter not. dictorum doctorum. & Io. an. & Paul in clem. unica. de cau. poſſ. & plenius per Io. an. in addi. Spe. ti. de reſt. ſpo. in princ. Ad quod ultimum reſpondebatur aliud eſſe in probatio
3 nibus aliud in probandis † articulis Si loquitur de probationibus & ſententia reſtitutionis ferenda: illa nunquā fertur niſi probato ſiue exhibito titulo colorato. & ſic loquuntur prædicti docto. Si uero loquamur de probandis articulis. tunc enim ſufficit deducere colorem ſiue canonicum titulum & illum poſtea per literas uel per teſtes probare. quia ſatis deducitur dum dicit ſe canonicæ inſtitutum. Nec prædicta incertitudo ſiue generalitas obſtat. quia illa poteſt per dicta teſtium ſiue productionem inſtromentorum ad certitudinem & ſpeciem reduci: maxime quia prædicta materia non eſt obiectiua ſed eſt de iure dantis quæ non requirit tam exactam ſpecificationem. de elec. c. conſtitutionem in clem. Præterea ſi teſtes dicunt uel per inſtrumenta ſeu literas appareat beneficium collatum & ſe inſtitutum per talem & ꝙ ad collationem illius conſueuit pertinere collatio & inſtitutio eſt ſatis nam apparet ipſum canonice inſtitutum. & ſic uerbū canonice per factō probatur & declaratur. Ad quod etiam inducebatur dictum Inno. & Hoſtien. ac Io an.
4 poſt eos in. c fraternitatis. de teſti. † ubi dicunt ꝙ ſufficit uolenti probare præſcriptionem allegare & dicere ꝙ legitime præſcripſit licet non dicat per. xl. annos. Pro quo etiam faciunt nota in. c. cum eccleſia Sutrina. de cau. poſ. & propriet. & melius in. c. cum de beneficio. de præben. li. vi. & in. c. cumana. de elect. ergo dicebant non obſtare ſecundum rationem meam. Reuera ego id capere non poſſum. quia ex facto & actibus ius oritur & elicitur & licet illa generalis narratio uidelicet ꝙ ſibi canonice ſit prouiſum ſufficeret in libello ad effectum inferendæ concluſionis: tamen in proceſſu deſcendendum eſt ad ſpeciem probationis ad effectum. prout le. & not. in. c. cū ad ſedem. de reſti. ſpo & de probat. c. licet. Item licet generalia ſi eſſent probata acta ſufficerent in reppellendo non tamen ſufficerent nec ſufficiunt ꝓm proponendo ſecundum Archi. ut in. c. ut circa. ſuper uerſi. omnia & ſingula. & facit clem. conſtitutionem. de elec. in fi. Probatur etiam hoc per ſimile Nam licet ſufficiat proponere & dicere in libello aliquam rem ad ſe ſpectare iure dominii uel quaſi oportebit tamen poſtea aliquā cauſam ex qua cauſatur dominium in proceſſu ſiue in articulis deducere & probare. alias non poſſet ſequi congrua ſententia. ꝓ quo optime faciunt ea quæ leg & no. in. c. abbate. de re iudic. li. vi.

Deciſio. VIII. alias. 270.

Summarium.

Si mandatur auditori ꝙ ſi per euentum litis conſtiterit neutri litigantium ius competere prouideatur ſufficientiori. de huiuſmodi ſufficientia poterit ſe informare per teſtes.

SI mandetur auditori ꝙ ſi per euentum litis ſibi conſtiterit neuter litigantium ius habere in beneficio ꝓuideat ſufficientiori. de huiuſmodi ſufficientia * poteſt ſe informare per teſtes quis eorum excedat alium in literatura moribus uita. nobilitate. ætate & conuerſatione. Et ſecundum hoc iudicabit unum ſufficientiorem alio. pro hoc all. unum dictum Innocē. in c. licet de translat. in ulti glo. Ego uero allegaui ſtilum curiæ & cancellariæ ubi omni tempore docetur per teſtes de ſufficientia impetrantium ante confectionem literarum & etiam omnia prædicta probantur & probari poſſunt per teſtes quo ad electos abſentes promotos & confirmatos ad epiſcopatus facit etiam cle. romani de iureiuran. Sed reuera hæc omnia iura & prædicta procedunt de examinatione & probatione extraiudiciali. Sed ex quo hic loquitur de ꝓ

* Add. ℭ Sufficiētia. Sufficientia ſiue idoneitas eſt duplex: ſecundū intrinſeca ut puta ꝙ qui ſit caſtus. ſobrius. &c. & iſta idoneitas ꝑſumit. Sed quis nō ꝑſumitur idoneus circa extrinſeca puta ꝙ ſit doctus ꝙ ſcit cantare legere uel ſimilis: & ſi opponit alicui ꝙ neſcit legere uel cātare: tūc debet ſupponi examini. &c. de his per abb. & Fely. in c. fi. de præſum. ubi plene de iſtis ſcribunt.

uiſione facienda in iudicio quæ habet uim quaſi adiudicationis. uoluit dominus Fran. dicere ꝙ perſonæ deberēt uocari. uideri & examinari quod reuera bene poſſet procedere quo ad literaturam ſiue ſcientiam de qua non poſſet alio modo conſtare niſi per examinationem perſonæ. prout le & no. in. c. ſi forte de elect. li. vi. quod crederem uerum niſi poſſet conſtare per teſtes uel literas. unum graduatum in aliqua ſcientia & alium non graduatum & ſic illum præſumptiue magis idoneum ratione gradus. Sed ubi ambo haberent gradum nec poſſet conſtare quis eorum eſſet literatior alio. tunc crederem procedere dictum domini fran alias non. cæteras omnes alias qualitates crederem probandas per teſtes. ar. not. in dicto. c. ſi forte. & in c. cum olim de elec. & c. poſtquam in cle. iudices de offi. deleg cle. una de conceſ præben.

Deciſio. I X. alias. 301.

Summarium.

Statur ſententiæ quæ in rem tranſiuit iudicatam narranti proceſſum & partis aduerſæ præſentiam uel contumaciam niſi probetur nullitas. Exceptione de nullitate proceſſus obiecta cui incumbat probatio an excipienti an executionem petenti Pars præſumitur fuiſſe in ſententia præſens niſi contrarium exprimatur.

SI petatur executio alicuius ſententiæ quæ tranſiuit in rem iudicatam & producatur inſtrumentum ſententiæ coram executore in quo narratur commiſſio iudicis ſententiā proferentis libelli oblatio litis conteſtatio & alia ſubſtantialia iudicij & excipiatur per illum contra quem debet fieri executio de nullitate proceſſus & negentur oīa pdicta in pdicto inſtrumēto cōtenta Fuit dubitatū cui incumberet onus probandi. an excipienti uel executionem petenti. Ad quod reſpondebatur prout Inno. reſpondet in terminis de offi. delega. c. cum in iure ſuper uer. de mandato. aut continetur in dicto inſtrumento ſententiæ partem contra quam fuit lata ſententia fuiſſe præſentem aut non. In primo caſu incumbit onus probandi excipienti In ſecundo caſu agenti propter rationes quas ibi ponit & etiam in c. quoniam de proba & in c. in præſentia de renunc per Ber. & Hoſti & uide etiam Ber. in. c. ad reprehendam de offi. or in glo. ſi & per eundem de re iudi. c. ſicut Compoſt in c. bonæ memoriæ ma. de electi tenet idem in abſente per contumaciam. cuius contrarium uidetur innuere Inno in dicto. c. cum in iure. cuius opinionem Inno. intelligo in ficto contumace. opinionem uero compoſt in uero cuius abſentiam ſuppiet dei præſentia de do & contra c. ueritatis de arbi. c. i. li. vi. & C. de iudi. l properandum.

Deciſio. X. alias. 348.

Summarium.

Literis ordinarij uel delegati abſque notarij & teſtium ſubſcriptione in præiudicium alicuius non creditur.

*ꝙ ſtilus add. ſupra eo. ti. de ci...

VOluerunt & ordinauerunt domini concorditer ꝙ ſtilus * qui habet ꝙ literis collationis beneficij factæ per ordinarium ſolo ſuo ſigillo ſine ſubſcriptione teſtium & tabellionis non credatur in præiudicium impetrantium. propter præſumptam fraudem & calumniam hoc idem etiam ſeruetur in quocunq; alio collatore ſeu nuncio apoſtolico ad hoc habente poteſtatem conferendi beneficia certi ualoris & numeri propter identitatem rationis & maioris præſumptionis fraudis & ꝙ recipiens beneficium ab illo teneatur probare & illud ſit infra taxam in literis illius cōprehenſam quæ eſt pars gratiæ ſuæ & per illam taxam limitatur all. collatio non ualeret de conceſ. præben. c. cum ei quem in cle. Contra primam cōcluſionem uidetur multum obſtare not. archi. in c. ſi a ſubdelegato de offi dele li. vi. uidelicet ꝙ commiſſio & ſubdelegatio huiuſmodi probatur per literas ſolo ſigillo delegati ſigillatas. Præterea proceſſus facti per execut gratiarum apoſtolicarum probantur per literas ſolo eorum ſigillo ſigillatas. ut in ſpe. ti. de renuſ. §. uide.

uer ſed nunquid remiſſio iudicum. & per Ber. & compoſt. de reſcrip. c. capitulum ſanctæ crucis & de elec. c. ſtatuimus per eundem li. vi.

Deciſio. X I. alias 391.

Summarium.

Non obſtante publicatione teſtium non rite facta poſſunt idem teſtes uel alij ſuper eiſdem articulis produci.

Infra de teſt. 13. Publicatio atteſtationū an & qñ ſit impedimēto ne alij teſtes examinari nequeant clem. cōſi. 63. uol. 4.

SI ad inſtantiam partis producentis teſtes publicantur atteſtationes non rite receptæ: puta lit. non conte, & partibus nō uocatis ad uidendum eos iurare. dubitatur utrum eadem pars poſſet eoſdem uel alios ſuper eiſdem articulis producere? Et uidebatur aliquibus ꝙ nō. præſertim ſi dicta teſtificata propter periculum ſubornationis. tum quia ſibi ipſi uiam præcluſit ſecundum Gen. ze. in cle teſtibus de teſti. ſecus uero ſi ad inſtantiam ſui aduerſarij eſſet facta huiuſmodi publicatio quia tunc nō debet præſtare impedimentum quod de iure non ſortitur effectum. de reg iur. c. non præſtat. li. vi. Item quia in extraordinaria actione & c. de accu. c. qualiter. unde depoſitiones quæ non tenent, pro non receptis debent haberi. facit quod not. ſupra de teſti c. cum cauſam. & c. cum clamor. de proba. c. in præſentia. Per has eaſdem rationes & per. d. clem in princ. alle fuit concluſum contrarium: etſi ad inſtantiam producentis ſit facta publicatio & didicerit teſtificata. nam ſi idem teſtes dicant id quod primo & ſic ceſſat ſubornationis timor. aut dicant contrarium & ſic non reuelabunt eum nec erit in probatis. & ſic in utroq; caſu ceſſat ratio poſita in clem. de teſti. quæ potius procedit in aduerſario uolen producere teſtes ſuper articulis directe contrariis. Nec ob. no. in. c. cum in tua & c. ueniens de teſti. quæ potius faciunt pro opinione hac. quia illa loquūtur in teſtibus rite receptis & ob aliud primo & ob aliud ſecundo productum. Sed hic nos loquimur quando ad eundem effectum & ſuper eiſdem articulis probandis producuntur quia prima productio receptio & atteſtatio nil ualuerunt Si uero nunc debite recipiantur & idem dicunt quod primo ualebit eorum depoſitio ſi deponant contra uel extra articulum nil ualebunt. nec proderunt dicta eorum producenti. de teſti. c. de teſtibus. de probat. c. licet. de teſti cogen. c. præterea.

Deciſio. X I I. alias. 392.

Summarium.

Valet receptio teſtium qua extitit appellatum ſi poſt appellationem & deinde partis appellantis repoſitionem iidem articuli admiſſi fuerunt nec a tali admiſſione extitit appellatum.

SI auditor admittat articulos in aliqua cauſa & recipiat ſtatim teſtes ſuper illis. & poſtea ab huiuſmodi articulorum admiſſione appelletur & pars appellans per auditorem in ſtatum priſtinum reponatur. & poſtea iterum iidem articuli admittantur & tunc non appellatur. fuit dubitatum utrum receptio teſtium poſt admiſſionem primam & ante repoſitionem facta ualuerit? Et uidebatur ꝙ non. nam ex quo auditor partem appellantem repoſuit in ſtatum in quo fuit ante huiuſmodi admiſſionem fatebatur ſe grauaſſe. & ideo reuocando grauamen uidelicet admiſſionem quæ fuit principalis uidebatur etiam omnia acceſſoria reuocaſſe. & ſic receptionē teſtium nil ualuiſſe. alias non reuocaſſet nec ceſſaſſet grauamen cum effectu. de app. c. cum ceſſan & c. ſi a iudice li. vi. Dicebatur & concludebatur per omnes contrarium nam licet auditor partem appellantem repoſuerit hoc fecit animo melius deliberandi & non repellendi. ſed potius admittendi articulos. * quem animum poſtea declarauit eos admittendo nec etiam ſecundum omnes dominos eſſet magnum peccatum ſi ſeruatis omnibus terminis reciperentur teſtes ſuper articulis alias pertinentibus & admiſſibilibus Immo ſecundum aliquos eo ipſo ꝙ iudex teſtes recipit articulos admittit ſaltem tacite. & ideo iudices in partibus ſeruatis ſeruandis nunquam ſup admiſſione

*Admittēdi articulos Articuli quot modis dicuntur & an poſſit iterū pduci. Adde bal. in marg. in uerbo articulus uer. ſi.

admiſſione uel repulſione articulorum interloquuntur. *ſed teſtes & inſtrumēta recipiuntur ad probandum coſdem. & ſi actor probat ſuam intentionem proceditur ad diffinitiuam ſententiā nec huiuſmodi admiſſio eſt de ſubſtantia ordinis iudiciarii nec uiciat receptionem teſtium dummodo alias ſint pertinentes pro hoc facit finis. c. conſtitutionem. de elect. in clem. Præterea licet ab admiſſione prima articulorum fuerit appellatum: tamen non a receptione teſtium nec a ſecunda admiſſione quæ declarat primam bonam & canonicam. ergo.

* ℭ Inter loquuntur. Iudex tñ debet articulos examinare ſi ſint tales qui pbati releuent pducentē. ut habetur p ſpe. de offi. om. iu. §. deſerunt uer ſi. in. ſi poſt litem conteſta.

Deciſio. XIII. alias. 465.

Summarium.

Teſtes qui infra terminum peremptorium datum ad probandum iurauerunt dicere ueritatem de rigore iuris poſt terminum examinari non poſſunt. ſed de æquitate ſic ſi iudici uidebitur & parti non poſſit negligentia imputari.

Epitome.

1 Teſtes iurantes intra terminum ad probandum datum deponere: an lapſo termino poſſunt cogi deponere.
2 Obligatus ad duo non liberatur unum adimplendo.
3 Inſeparabilium uno uitioſo omnia redduntur uitioſa.
4 Probatio eſt rei dubiæ oſtenſio per argumenta fidem faciens.
5 Inualidum uel nullum alio firmatum non conſideratur ſecundum ſe ſed ſecundum id ualidat.
6 Iuriſdictio iudicis per citationem perpetuatur: alias periclitatura: ſimiliter & teſtium receptio: & actio tempore peritura.

1 Extra rotam fuit † dubitatum ſi dato peremptorio termino ad probandum teſtes infra illum producti fuerunt. qui in dicto termino * iurauerunt & non depoſuerunt & per producentem ſtetit quo minus depoſuerūt. quærebatur numquid poſſint dicti teſtes poſt terminum examinari ita q examinatio & depoſitio eorū ualeat. & ſtandum ſit dicto eorum de iure. Iſtud dubium decurrit mihi in rota tempore quo auditoratus officium exercebam & in meis deciſionibus erat una deciſio quæ communiter non habebatur: & adeo erat corrupta q nulla bona ſententia haberi poterat ex eadem ſed prout concipere potui ex ea & ex a uerbis doctorum ſcribentium correxi & ad ſanum intellectum reduxi prout infra deſcribitur add tis etiam aliquibus. Et primo allegatum fuit q non ſint examinandi parte aduerſa ſe opponēte. pro qua parte fuit allegatum dictum Spe. in ti. de teſte. §. qualiter. uer. is quoq; & per Ia. de Are in l. damni infecti. §. ſabini ff. de dā. infe. & p Arch. & Io. an. ī noue. io. c. pia. de exc. li. vi. & per eundem Archi aaa. quæſt. ij. c. ſi Secundo pbat ſic. Res quæ aſſumpſit ſibi principium ſine effectu cum dependentia ad aliud perficiens ad ualidum effectum deducta ſeu ad id quod dependebat iudicatur ſecundum finem cauſa quo dependebat & ex tunc & non prius. ar. ff de reg. iu l. lega. de condi. inſer. l uxor. ff. de uerb. obli l. ſi rem communem. prædi l. receptum. &. ff. de aqua plu. arcen l. in concedendo. Sed probatio licet aſſumat principium per iuramentum id tamen procedat ſine ualido effectu ante depoſitionem & cum dependentia ad dictum ſeu diſpoſitionem teſtium. ad id ergo deueniēs ex tunc & ſecundum tempus eius debet iudicari ergo tanquam facta poſt tempus nulla & inualida probare-
2 tur. Tertio † qui debet duo facere. faciendo unum pœnam non euitat. ut in l. celſus. ff. de arbi & de do & cōtu. c. cum dilecti Sed ille qui debet probare duo debet facere. ſcilicet teſtes facere iurare & deponere. ſi unum facit & non aliud. non euitat pœnam quæ eſt aduerſarii uictoria ar. l i. de ordi iud. & nihil actum eſſe dicitur cum aliquid ſupereſt ad agendum ut l. cūm ſilcianum . C ad ſi lena. Quarto quando duo ſunt quorum unum tendit ad implendum ſeu ad infirmandum aliud & in eo q habetur firmare eſt uicium & impedimentum totum redditur uicioſum. ut. ff rē ra ha l. rerum. Sed depoſitio habet implere ſeu firmare iuramentum & ſine eo nihil eſt. Si ergo

* Add. an autē teſtis poſſit iurare per procuratorē uide pulchre p abb. in c. licet de teſti. in. 1 col. 10 uer. itē quæro & p Fely. ibi nu. 1. par. 2.

in depoſitione eſt uiciū eo q tēpore incongruo facta eſt totum debet uiciari. Itē nec dictum ſine iuramēto nec iu-
3 ramentum ſine dicto eſt aliquid & in duobus † inſeparabilibus ex uicio unius redditur alterum uicioſum ut l. 1. §. 1. de aqua quoti & æſti. & ff de arbi. l. parui. § id quod. Quinto iura denegantur contemptoribus ſui iuris ut. ff. de annali. excep. l. 1. in fine. Debet enim reus eſſe ſollicitus facere uocari teſtes ut deponant & facere eos cogi p remedia prætoris quæ ſunt multa. ut C. de inoffi. teſta. l. contra maiores. & C de annali. excep. l. 1. unde potuit de negligentia iudicis conqueri ſi per eum ſtetit ut. C. de offi ſacra. lar. l. 1. non enim proceditur ex mero iudicis officio hoc caſu nec ad officium iudicis pertinet teſtiū examinatio ſine partis requiſitione. de accu. c. qualiter & qñ. ſed ad requiſitionē partis teſtes ſunt examinandi & cogendi ut iii. quæſt. ix. c. ſi. & ita debet uni parti deferre ut alteri parti non faciat iniuriam ut C. de ſta. & imagi. l. ut uirtutum præmia. & iii. ii quæſt iii. quæritur. & alibi dicit papa ita ſumus in iuſtitia debitores ut aliis iniuriam non faciamus. ut extra de for. compe. c ex tenore. & poſt terminum ita debet audire unā partē ſi ius alterius non fiat deterius. ut. ff ſi quis cau. l. ſed ſi poſt tres Sed hic ſi teſtes reciperentur ius partis efficeretur deterius & in totū tolleretur per exceptionē probandā quæ probata non eſt. ff. de peti. hær. l. de perditū. &. ff de tributo. l. illud. §. minus. Sexto non ſunt teſtes examinandi ex eo. quia iudex poſt terminū non debet eos audire. ut. l. mancipiorum. ff. de opta. lega. ff. de accu l. ačta. &. C. de ingenu manu. l. diffamari maxime cū iuri ſuo reus renunciaſſe uideatur. ut l. ſi eo tēpore. C. de remiſſion pigno. alias nullus eſſet li-
4 tiū finis Septimo probatio † eſt rei dubiæ oſtenſio p argumēta faciēs fidē. ut not. C. de proba . ſup rubrica & hoc idē tenet ibi Azo io ſumma. cū ergo aſſignatus eſt terminus ad pbādū & p cōſequēs aſſignatus eſt ad oſtēdēdū. ſed per ſolū ſacramentū teſtis nihil oſtēditur in termino dato ad pbandū. ergo concluditur depoſitio teſtiū inualida p quam res dubia oſtenditur & non clara. Octauo pbatur ſic confirmās trahitur ad tēpus confirmati & non ecōtra. ut. l. ſi fundus in fi. ff de pigno &. l. non ſolum. & l. fin C. ad maced. Cum ergo ſacramentū depoſitionem corroboret & ex ea fides iudici inſurgat magis dicimus ipſum ſacramentū tradi ad tēpus depoſitioñ q̄ econtra. Simile nos uidemus nā cū teſtamentum confirmet codicillos Codicilli tamē trahuntur ad tēpus teſtamēti. & p hoc quia confirmatum non reducitur ad tempus confirmantis. ut. l. ſi certarum §. ſimiles. ff. de iu codicil Quod plura terminus non eſt datus ad teſtes producendum ac iurari & recipi uidendum ſed ad probandum. ergo probatione non facta excluditur pars ff. de iudi. l ad perpetuum. cum l ſequenti C. de accu l. ſi ea. &. l. mancipiorum. &. l. diffamari ſuperius alleg & de except. in c. paſtoralis. ℭ In contrarium q dicti teſtes ſint examinandi poſt terminum.* probatur ſic. fides teſtium reducitur ad ipſum iuramentum ut. l. ſi quando. C. de teſti ergo ſecundum tempus iuramenti iudicare debemus. ut. l. aſſe toto. ff. de hære. inſti. quia quando duo ſunt unum propter aliud iudicandum eſt tantum ibi unum eſſe. ut. l. tribuimus. & l. iulianus. ff de condi. & demon ſed fides teſtis eſt propter ſacramentum ut. l. iuſiurandum . C. de teſti. ergo. &c. Secundo probatio ad quam fuit terminus ſtatutus uidetur aſſumpſiſſe principium a tempore iuramenti . & terminationem tempore depoſitionis & dicti ſed lege cauetur quod uno tempore initiata. poſtea trahuntur ad tempus initii. & ex eo & ſecundum id tempus facta cenſetur. ut. ff. de ſolu. l. ſub conditione. & C. de re. permu. l. ex placito . cum ſi. Sed in caſu propoſito probatio inchoata eſt tempore iuramenti. & ſic infra dilationem terminata. Demum trahitur ad initium ſui . & ſic infra terminum & ex dicto tempore facta eſſe cenſetur. ergo ualida eſt dicenda & ei eſt ſtandum. Hinc accidit illud generale uidelicet quod ratihabitio retrotrahitur. ff. ad maced. l. i. in fin. & l. donationes . C. de donat. inter uirū. & uxo. Tertio ſi initiata & poſtea terminata non traherentur retro ut dixi. tamen iudicari debet effectus rei ex tempore & ſecundum tempus initii ut. l quod tempore. C. de teſti. mili. ff. qui. ex cau. ma. l. nec nō. §. ſi quis ſæpius &. ff. ad leg falci. l. in quantitate. §. legata . & . l. penales. §.

* ℭ Arguit pte contrarii q teſtes ſunt examinandi poſt terminum ſup hoc adde Fely. in. c. licet de pba. col. 1a. numero. 151 . ubi plene de hoc tractat allegās hanc deciſionē

annua & l.plaucius.Cum ergo dicta probatio ſit iurata
infra terminum effectus eius ſtatus & fides iudicandus
eſt proceſſiſſe ex tempore & ſecundum tempus iuram. ſci-
licet iuramenti & ſic ualida eſt cenſenda. pro hoc facit
quia quando aliquid componitur ex duobus iudicatur
ſecundum id quod eſt potentius.ut.l.quicquid.§.cum in
partes ff.de acqui. re.domi.&.ff. de ſtat.homi.l quæri-
tur.Sed principium potentiſſima pars eſt Et ideo ſi prin
cipium ſuadet unum & finis aliud iudicandum eſt ſecun
dum principium & non ſecundum finem. Quarto quã
5 do † aliquid inualidum uel nullum firmatur ab alio non
iudicatur ſecundum ſe ſed ſecundum id quod facit ip-
ſum ualidum probatur in.l ſi quis priore ff ad trebel in-
ſti.qui mo teſtau.infirmentur.§. ſi quis priore.in authen.
de defen.ciui.§.ſed interim.& C.de uete. iur. enu.l.ij §.
omnia.cum ſimilibus.Sed iuramenti præſtatio qua iu-
rant teſtes ſe dicere uerum dat robur dicendis per eũ &
facit dicta ſua aliqua & ualida quæ alias forent nulla &
inualida ergo ſecundum dictum & depoſitionem ſuam
& ex ſuo tempore non ſunt iudicanda ſed ſecundum tẽ-
pus quod facit ipſa ualida ideſt ſecundum tempus iura-
menti.ergo ſecundum id tempus iudicandum eſt fore ſtã
dum dicto teſtis cum ſit infra terminum.& hanc .partem
tenuit. Ia.butri in ſua diſpoſitione quæ incipit . quæſtio
talis eſt ordinata fuit delatio.&c. Quinto ſic ſicut actio
6 † tempore peritura per ſolam citationem perpetuatur ita
ꝙ poſſit lis conteſtari & in cauſa procedi.ut. C.de anna
excep.l.ut perfectius ita teſtium receptio perpetuata uide
tur.ex quo citati coram iudice iurauerunt ut poſtea depo
nere poſſint.& maxime cum dies iuramenti & dies de-
poſitionis ſcribi debeant.quid plura per ſolam citationẽ
perpetuatur iuriſdictio iudicis.alias tẽpore peritura.ut ex
tra.de offi.dele.c.gratum.&.c.relatum quanto magis de
bet perpetuari unicus actus iudicii.ar.a minori.ut.C.de
ſacroſan eccle.authen.multomagis.&.ff.de diuer.et tẽ-
pora.præſcrip.l.de acceſſionibus. Sexto quia probatio-
7 num † facultas non eſt anguſtanda.ut.C de heret.l.quo-
niam immo eſt fauorabilis & ei leges pinguius ſubueni-
unt.ut.C.de iureiuran l.generaliter ff.de teſtib.l. ſerui ar.
ff de interdic.l.nequid.ſic non uidetur dicendum ꝙ te-
ſtes iurati non deponant ne facultas probationis depe-
reat.Septimo quia ſatis uidetur eſſe diligens reus poſtquã
curauit ꝙ teſtes iurarent & comparerent coram iudice.
unde iudex debuit facere examinare tempore iuramenti.
quod ſi non fecit ſtetit per iudicem non per partem. & ne
gligentia iudicis non debuerit afferre nocumentum par-
ti.quia alteri per alterum &c ff.de regu.iur non debet ni-
mirum poſito ſine præiudicio ꝙ non fuerit diligens reus
in probando.quia non fecit teſtes deponere dictum ſuum
cum in iudicis mora purgetur.ut. ff.ſi quis cauti.l.ii.&
l.ſed & ſi poſt tres.& quod ibi not.Si ergo paratus eſt reus
poſt terminum facere deponere audiendus eſt.ar.ff.de ar
bi.l.ſi cum dies.§. ſi quis ex litigatoribus . Octauo quia
iudex poſt terminum poteſt gratificare parti in præiudi-
cium alterius partis. de offi.deleg.c.conſuluit . & quod
ibi not &.C quomodo & quando iudex.l.i.poteſt etiam
& poſt peremptorium teſtes examinare iuratos.ar. dictæ
l.ſi cum dies.cum ſimilibus. In hac quæſtione conſultus
tunc dominus Vbertus de nouaria dixit.ꝙ ſi producens
fecit quod potuit & debuit.ſcilicet faciendo teſtes iurare
& producendo eos coram iudice tunc ſunt examinandi
etiam poſt terminum.cum examinatio facienda ſit mo-
tu iudicis Et in hac opinione eſt dominus Dy. per.l.i.in
fi ff.de bono poſſ ex teſta.mili.ubi dicitur ꝙ miles rece-
ptus ad iuramentum ad totum receptus uidetur. Domi-
nus Iac.de butri in.l ſi quando. C.de teſti.ſic diſtinguit
Aut eſt datus terminus ad probandum.& tunc ſufficit in-
fra terminum iurare cum teſtis fides ad iuramentum re-
ducitur ut.l.aſſe toto.ff.de hære.inſti.& in dicta.l.ſi quã-
do. Interdum aſſignatus eſt terminus ad probandum ha
bendum.& tunc non ſufficit ut dicta.l.ſi quando.in.fine
ubi dicitur pars leſa quia probare debuit.&c. Confirma-
tur primum membrum huius diſtinctionis aduerſans pri
mo quando unum propter alterum . &c .ut.l. Paulus ff.
de conditi.& demon. Sed fides teſtis eſt propter ſacra-
mentum.ut dicta.l.ſi quando.Secundo quia ad primor-
dia ſequentia referuntur ut.l.i. C.de imponen.lucra. de
ſcrip. ¶ Contra prædictam concluſionem uidetur for
titer obſtare. quia per partem producentem non poteſt
ſtare.ergo ſibi non eſt imputandum cum ſibi examinare
non licebat ut dicta.l.i.ff. de bono. poſſ.ex teſta.mili.&
ff de uſu.l.ſi pro te.modo nihil uidetur ꝙ litigatori debet
imputari.cum non ad eum pertineat examinatio teſtium
ſed ad iudicem C.de teſti.l.nullum.&.l.ſi.&.C.de fi.in
ſtrumen authen.apud eloquentiſſimum.facit etiã quod
not de tempo ap l ſi.§ iſtud.in ſi.Solutio . dic.ꝙ immo
bene poteſt ſtare per partem.licet per eam non examinen
tur teſtes ſed per iudicem.quoniam pars habet ſollicita-
re & implorare iudicis officium ut id expediat uel expe-
diri faciat.Hoc enim eſt regulare ꝙ officium iudicis nun
quam impenditur niſi parte petente ut.ff.de no.ope. nun
ci l.de pupillo.§.qui opus. & de dam.infec.l.iiii §.hoc
edictum.& not.per doct.ff. de iuriſ om iudi l.i. unde ſi
per iudicem uel aduerſarium ſteterit ipſo iure non nocet
parti alias datur reſtitutio . ut colligitur ex not. per Io.
ino.per Archi.& Io.an in præall.c pia & per Inno.per
Archi.& Io.an.in præall.c.pia. & per Inno.de re iudi.
c.cum Bertoldus.

Deciſio. XIIII. alias.477.

Summarium.

Res inter alios acta regulariter non nocet poſſeſſori
tamen de ſuperioris mandato contra ipſum poſſeſſorem
poteſt fieri executio ſi lite pendente uel poſt ſententiam
ſe intruſit.

SVppoſito ꝙ. P. qui contra. M. ſuper beneficio obti-
nuit tres ſententias diffinitiuas in petitorio & poſ-
ſeſſorio & fecit fieri executionem & proceſſus.
& poſt hoc reperit. A.intruſum contra quem obtinuit cõ
miſſionem a papa.narrando tamen intruſionem factam
fuiſſe tam lite pendente quam poſt dictas ſententias.&
ꝙ dictæ ſententiæ quo ad poſſeſſorium contradictum.
A.executioni mandarentur perinde ac ſi contra eum la-
tæ fuiſſent. Videns hoc .A.expoſuit papæ poſſeſſionem
huiuſmodi habuiſſe ante dictas ſententias & ſe poſſe ſta-
tim ſuo de iure docere.& obtinuit mandari auditori cau
ſæ coram quo primo cauſa pendebat ꝙ ſi reperiret ꝙ an-
te ſententias huiuſmodi poſſeſſionem habuiſſet ipſum ſu
per petitorio ante executionem audiret ſed ſi reperiret ꝙ
poſt ſententias habuiſſet poſſeſſionem eum non audiret
quouſque ſententiæ huiuſmodi fuerint contra eum exe-
cutioni mandatæ huiuſmodi onus probandi ꝙ poſt ſen-
tentias incumbit ipſi P.adeo ꝙ ſi nihil probet auditor de
bet executionem contra. A.retardare.adeo quia de iure
communi ſententia lata inter P.&.M.non deberet præ-
iudicare ipſi. A.cum diuerſæ ſint perſonæ & ex diuerſo
iure ſe fundant.nec unus habet ab alio cauſam nec poſ-
ſet prohibere alium ff.de re iudi l ſæpe. cum ibi not &
eo ti.c.quamuis in antiquis. Fallit ſecundum quoſdam
in uno caſu uidelicet ſi ille. A.poſſeſſor fuiſſet factus li.
penden.uel poſt ſententias uel ſi non fuit hoc noluit pa-
pa.ꝙ ſub illa tacita conditione ſi preces ueritate niteren
tur de reſcrip.c.ij.ergo ſtabitur regulæ niſi probetur ex-
ceptio.p not.in cle.literas.de reſcrip.licet contrariũ ali-
qui domini cũ urgenti motiuo tenuerint dicentes ſi dica
tur conſtat. A.nunc poſſidere & ꝙ antea non poſſedit eſt
negatiua quæ probari non habet nec poteſt.ut l.actor ff.
de proba.Dico ꝙ uno modo ubi eſt directa negatiua &
eſt cauſa intentionis agẽtis non probatur.ff .de uerbo.
obli.l.agitur & ibi plene not.Bar.per Inno.in.c.tertio lo
co.de probati.plenius per glo.& doct.in.c.bonæ.de ele.
& in cle.literas.de reſcrip.immo ſecus in propoſito.cum
ueniat per modum exceptionis contra intentionẽ de iure
communi fundatam.&c.

Deciſio. XV. alias.478.

Epitome.

1 Probatio reputationis & communis opinionis releuat ab
onere probandi negatiuam.
2 Iudicium agitatum cum liberto præiudicat patrono
ſcienti.

3 Sententia

3 Sententia lata inter aliquos non debere tertio præiudica-
re intelligitur quo ad actionem uel exceptionem pari-
endi non quo ad poſſeſſionem.

1 IN cauſa quæſtionis ſupra proxime ſi probat. † P. ꝙ
M. durante lite & tempore ſententiarũ pro poſſeſſore
habebatur publice & notorie eo ipſo ſatis exonerata
probatione negatiue attenta natura materiæ de qua agi-
tur: quæ non requirit probationes ita exactas ut no ff. de
re iudi. l. a diuo qui ſi ſuper. Item quia præſumptio facit
ꝙ illi impetranti perſonæ præiudicatur: quia cum de ſuo
præiudicio ageretur ſciens ſe opponere neglexit. alle. ſi-
mile in. c. quamuis de re iudi. maxime: quia illa oppoſitio
conſiſtebat in agendo: quæ grauior uidetur ꝙ̃ illa in de-
fendendo quæ minus grauis ſecundum eum uidetur: ꝑ
hoc alle. tres gl. prima eſt in. c. cum ſuper in glo. mag. qua
ſi in medio col. ii. iſtius glo. ibi uidetur & ſi res aliqua. Vbi
dic ſicut dicitur in. l. ſæpe. ꝙ † agitatum iudicium cum
2 liberto præiudicat patrono ſciẽti. Ita idẽ uidetur ꝙ ſi res
aliqua uendicetur ab aliquo qui eã non poſſidet: licet te-
net: non ego poſſeſſor debeo offerre me ad defenſionem:
eius: & niſi me offeram ſit mihi præiudicio quo ad poſſeſ-
ſionem. ut ff. de poſſeſ. l. bona fide. §. qualiter facit hæc
lex. Vel forte allegatio eſt corrupta: licet ſecus ſi ille reus
poſſidebat: quia tunc non mitteret ad defenſionem: nec
ſibi fieret præiudicium: ut. l. modo concef. §. ſi autẽ. &
§. ſi uero. Secundo alle. pro hoc aliam glo. eiuſdem. in. d.
gl. mag. poſt prin. iii. col. eiuſdem gl. mag. uer. per iſtã aũt
decre. in prin. & ibi ex quo certus. Tertio alle. aliã gl. l. in.
de re iudi. c. quãuis in gl. i. Vbi uidetur id quod dicit tex.
ꝙ † ſententia lata inter aliquos tertio non præiudicat eſt
3 intelligendum quo ad actionem uel exceptionem parien-
di. Nam ſecus quo ad poſſeſſionem: ſed iſta glo. non ha-
bet hunc intellectum qui ſibi imponitur: quia intelligitur
de præiudicio mutare poſſeſſiones de perſona rei condẽ-
natæ in alium grauiorem patet quia ſic alle. Inno. in ea-
dẽ glo. probo. eadẽ concluſionẽ ratione quia in caſu. c.
cum ſuper. non ſit præiudicium quo ad proprietatem: ut
ibi patet in ſi & ita nõ eſt de caſibus compræhenſis ſub.
c. quãuis. Et tamẽ ibi præiudicatur quo ad poſſeſſionem
igitur illi cui res iudicata inter alios nõ præiudicat: nec
obeſt qui ad proprietatem dummodo ad eum & non ad
reum condemnatum poſſeſſio pertineat in poſſeſſione ꝓ-
iudicatur ſi ſciuit cauſam agi & non defendit nec appel-
lauit. Secundum hoc probo ſic quia ſi ſpecialiter hoc di-
xerat in caſu. c. cum ſuper. Aut hoc diceret pro eo ꝙ ad
epiſcopum priori loco: & ad monaſterium ſecundo loco
illius cauſæ defenſio pertineret. Aut pro eo ꝙ epiſcopus
a monaſterio cauſam habuiſſet. Sed neutrum dici poteſt
quia ſic præiudicaretur in proprietate: ut. c. quãuis. & l.
ſæpe. alle. ut quia epiſcopus potuiſſet prohibere monaſte-
rio ſe defendere. Et hoc non eadem ratione qua ſupra per
dictam. l. ſæpe. Aut ut dicit Bart. in. d. l. ſæpe. Quia ui-
detur epiſcopus dediſſe facultatem agendi ipſi monaſte-
rio & non hoc eadem ratione quia in illo caſu tenet idẽ
Bar. quia ad proprietatẽ ꝑiudiciũ generali. & ſic intelligit
opi. Bar. quã non putat improbatã eſſe. Et etiã nõ uidetur
ꝗd aliquis de dictis quatuor caſibus in. d. c. cum ſuper.
ualeat proprie applicari: quia ſi ſic tunc deciſi eſſent cõ-
tra. c. quãuis uel cõtra. l. ſæpe. ꝗd nõ eſt credẽdũ. Aut ui
poneres rõnem ſpecialitatis quã ponit Inno. c. quãuis. de
re iud. in prin. ſecundæ col. magnæ gl. in uer. ar. eius ꝙ
dictũ eſt ibi. Ad hæc eſt ratio: quia ſicut epiſcopus poſſet
agere contra Arien. ſi poſſideret. &c. quod nõ eſſet ei ius
exercere ibi iura epiſcopalia multo fortius qñ ab ea pete-
bat debebat excipere & certe tũc hoc idẽ hoc caſu. quia
ſi P. poſſediſſet ab initio de qua agitur cõtra B. contra eũ
agere potuiſſet & ſic ꝑ cõſequẽs eos agente potuiſſet ue-
nire ad cauſam & excipere ne fieret ſibi præiudicium in
poſſeſſorio prout hoc ſatis ponit Inn. in d. capitulo cũ
ſup. Igitur cũ rõ ſpecialitatis nõ apparet in hoc caſu idẽ
eſt maxime ſi rõ Inn. poſita in. d. c. cũ ſup in. d. uerſi. per
iſtã aũt decre. ibi ex quo. n. quia eſt quo iura uolunt ꝗd cõ-
tra eũ ratione ſolius detentionis detur actio ut. l. effectum
ff. de rei uẽdicatio ꝗd ẽt fiat executione iudiciũ fiat de la-
ſoriũ ſit bona. & ꝑ conſequẽs generalis idẽ uidetur in ꝓ-
poſito. Si aduerſarius dicit ſe poſſidere cũ reuera nõ poſ-
ſideret quia quo ad litẽ ꝓ poſſeſſore habere maxime cũ
ꝓ pt̃e & iudicẽ ꝓ tali reputatur. ff. de rei uend. l. is qui ſe
obtulit. allegatur ꝓ pte iſta dictum Arch. in. c. unico. de
eo qui mit. in poſ. li. vi. & opi. Guil. de mõ lau qui idẽ di-
cit tenuiſſe in cle. ut calũnis de re iud. In cõtrariũ facit
generalitas. §. ſi. l. ſæpe alleg. Vbi dicit ualde generaliter.
ꝙ ſi fundũ a te Titius petierit quẽ ego nõ ex pſona Titii
ad me ptinere dico quãuis cõtra Titiũ me ſciente iudica-
tũ ſit tñ ꝑiudiciũ patior quia neq; ex eo iure quo titius ui-
ctus eſt uendico: neq; potui interdicere. Titio quo minus
iure ſuo utatur. h. d. ſi ergo nullũ præiudiciũ illi eſſe quo
ad poſſeſſionẽ inducitur regula generaliter negatiua. &
quo ad poſſeſſionẽ. Vt uidetur res inter alios acta aliis nõ
ꝑiudicat quæ nõ reperitur uitiata. hoc caſu tu cogitabis.
Caue quia iudiciũ ſiſti loquitur & dicit probabiliter ſolui
poſſe ad. c. cũ ſup. Quia loquitur in caſu quo agitur cõ-
tra perſonas quæ uendicantur. de quarũ poſſeſſione agi-
tur ita ꝙ duo faciunt pro actore, & quia de iure Titii agi-
tur in caſu noſtro. ergo ſunt domini multum contrarii do-
mino Vualhardo &c.

DE TESTIBVS.

Summarium.

Si poſt concluſionẽ ad inſtãtiã actoris factã in cã bñfi-
ciali admittuntur articuli tacite cẽſet cõcluſio reuocata.

Epitome.

1 Concluſio in cauſa beneficiali non eſt neceſſaria.
2 Succedens in ius alterius iuſtã ignorãtiæ cauſam hr̃e dꝫ.
3 Iudex certus de cauſa poteſt reiecta iuris ſolẽnitate ſen-
tentiam facere.
4 Concluſio in cauſa prophana eſt neceſſaria.

Deciſio. I. alias. 5.

SI poſt concluſionẽ † in cauſa be-
1 neficiali factã ad inſtantiã actoris
admittantur articuli rei. tacite cõ-
cluſio reuocata cẽſetur ꝗ̃ nõ eſt ne-
ceſſaria in cã beneficiali. ſecus in
ꝓphana iuxta ea quæ leg. & not.
in cle. ſæpe. de uerbo. ſigni. immo
idẽ in cauſa prophana ſecũdũ ali-
quos. quia iſta eſt natura contrariorum ꝙ uno poſito eodẽ
actu cenſetur reliquũ reuocatũ ut. ff. de acquir. hære. l. ii.
Iud. in caſu tñ renunctatur. de pbẽ. de multa. & in reg. iur.
c. ius noſtrũ. &c. & hoc intelligo ſi auditor ſciuit eſſe con-
cluſum. Secus ſi ignoraret. inſti. qui ti. da. poſ. in prin. de
pcu. c. 4. in cle. pſumitẽ tñ ſeuiſſe ſi ipſemet admittẽs eſt ille
de q cõcluſit. ut. ff ꝓ ſo. l. ſi. de fil. pſ. c. ueniẽs. Secus ſi al-
ter q forte ſi in cã ſurrogatus poſt cõcluſionẽ per aliũ fa-
ctã nõ uiſo regiſtro admiſiſſet articulos rei ſupradictos.
2 Nã q in ius † alterius ſuccedit iuſtã habet ignorantiæ cau-
ſam. ut in regul. iur. is q in ius. li. vi. Sed quia nõ eſt ueriſi-
mile de aliquo auditur ꝙ ꝓcedat ad hmõi admiſſionem
nõ uiſo regiſtro. ideo talẽ pſumptionẽ ignorãtiæ nõ crede-
rẽ faciliter admittẽdã. ut in ſimili de pſump. c. literas. &
c. quia nõ eſt ueriſimile. de reſti. ſpo. c. ſollite. de renun. c.
ſuper hoc. cum ſi & de procu. c. auditis.
℄ Additio. In qua reiecta ſolennitate iuris ciuilis mere
3 † ſtatim cũ liquet iudici de cã ſine cõcluſione aliqua de
iure naturali ſententiã ferre põt. ut in illa ſentẽtia lata ꝑ Sa-
lomonẽ. iii. Regũ. iii. c. & tenet Bar. in extrauagãti ad re-
primẽdũ in uerbo & figura. Et adde ꝙ qñ de bñficiis agit̃
maxime curatis ſuperior ẽt poſt cõcluſionẽ in cã & parti-
bus inuitis ex officio ſuo nouas ꝓbationes recipit. & nego-
cium ac ſententiã examinat propter animarum periculũ.
& ne quis per ſurreptionem ad dignitatẽ aſcendat. facit
de dolo. c. cum olim: & per Inno. de re. iudi. c. cum Ber-
toldus & probatur ex deciſa decre. ad petionem. de ac-
cu. ſecundum do. Pet. de Peruſio.
℄ Alia additio in glo. ſuper. uerſi. concluſſione & ſic ui-
4 detur aperte deciſio iſta tenere: ꝙ in cauſa † prophana
concluſio ſit neceſſaria & dicatur eſſe de eſſentia iudicii.
Idem tenet Bal. in repertorio ſup Inn. in. uer. renunciare
ubi dicit ꝙ adeo eſt de ſubſtantia cõcluſio in cauſis pro-

ph mis quod eius omisſio reddit proceſſum nullum all. c. quoniam contra. de proba. c. cum dilectus. de fi. in ſtru. & authen. iubemus. C de iudi.

Deciſio. II. alias 6.

Summarium.

Poſt concluſionem poſſunt recipi teſtes ſuper habilita tibus impetrantis. & ſuper recognitione ſigillorum & ſignorum notariorum pro informatione iudicis.

PEt eadem motiua fuit terminatū & cōcluſum poſtea per omēs dominos quod poſt cōcluſionē poſſunt recipi teſtes. ſuper habilitate ipetrantis præſertim propter informationem iudicis. quia tales teſtes magis recipiuntur ex officio iudicis quam ad inſtantiam partis de offi. dele. iudices. in cle. cum ibi not. quod offi ciū ſuum iudex poteſt aliquando impendere poſt concluſionem in cauſis ſi ſibi uidebitur expedire. de cau. poſ. c. paſtoralis. in fi. de fid. inſtru. cum ſo. & quia talia non requiruntur probationem niſi leuem propter præſumptionem iuris quæ habet quod quilibet præſumitur idoneus. & c. de præſump. c. dudum. maxime ſi ſemel facta fuerit inquiſitio per executorem ipſius impetrantis de uita moribus & conuerſatione. & c. iuxta formam prædictæ cle. iudices & cle. cum ei quem. de conceſſ. præben. Et etiam hæc maxime procedunt ſi nihil impetranti de in habilitate opponatur uel contrariū doceatur. de proba. c. poſt ceſſionem. Pro quo faciunt optime no. per Io. an in nouel. in. c. i. de lit. cōteſt. li. vj. & de reg. iur. c. infamibus. in quæſtione per eum ibidem diſputa ta. Et idem dicebant omnes domini obſeruandū de probatione ſignorum ſigillorum & notariorum per partē aduerſam interdum malicioſe negatorum. per ea quæ le. & not. p Inno. de præſum. c. illud. de uerb. ſigni. c. uenieñs, et c.

Deciſio. III. alias. 73.

Summarium.

Teſtes infra terminū iurati poſſunt poſt illum examinari niſi terminus ad perfectam probationem faciendā fuerit aſſignatus.

LIcet in remisſiōe quæ fit ad partes p teſtibus recipiendis dicatur φ infra duos menſes a receptione præſentiū teſtes recipiātur & examinentur ſufficit tamē quod recipiantur omnes & fiat aliqualis diligentia infra idem tempus de examinando eos. Nam primū uidelicet receptio eſt iuriſdictionis & ad id refertur termini præfixio. de offi. dele. c. de cauſis. Secūdum uidelicet examinatio eſt facti. quæ poteſt committi notario & poteſt fieri extra iudicium quandocumq; ut not de re. iudi. cum bertoldus de offi. dele c. i. in cle.. Si enim ambo deberent infra prædictum terminum expediri ſequeretur quod propter multitudinē articulorum uel propter longam diſtantiā teſtium. qui tarde prope finē termini eſſent recepti nō poſſent omnes examinari. pro hoc facit quod not. Io. an. in c præſentiū. de teſti. li. vj & ibi in nouel. ſuper. uerſ. producendos hanc opi. tenet Spe. ti. de teſti. § qualiter. uerſ. is quoq; qui remittit ad ti. de dila. § i. uerſ. ſed quid ſi infra & dicit φ ſic ſeruat curia. Arch. tamē uidetur innuere contrarium in. c. pia. de excep. ſuper. uerſ. oſtu dierum li. vj. de quo uide longam diſputationem add. deciſ. 13. ſupra de probat.

Deciſio. IIII. alias. 76.

Summarium.

Poſtquā litera remisſionis eſt bullata auditor ſine noua. cōmisſione procedere non poteſt papa ad ſe totum negotium reuocante non poteſt inferiore procedere.

POſtquā litera remisſionis eſt bullata. licet articuli non includantur & ad partes tranſmittātur auditor non poteſt ſine noua cōmisſiōe ulterius procedere. etiā ſi pars uelit remisſioni renuntiare. quia exquo papa manum appoſuit inferior ſe de negotio āmodo intromittere non poteſt per. c. ut nēm. de ap. de elect. ſi eo tēpore c. ōjuis li. vj.

℄ Additio. nec ualeret proceſſus imo eſſet nullus p inferiorē poſtq; papa ad ſe taliter nego. & no. in. d. c. ut noſtri. quod eſt uerum quo ad ipſos litigantes tantum quo ad tertium uero proceſſus eſt eſt aliquis. & ideo de cauſa corā papa uertenti poſſet tertius agere coram inferiore contra unū ex litigantibus. ſi autem reus ab eodē & ſuper eodem coram diuerſis iudicibus cōueniretur ualeret proceſſus utriuſq; iudicis. exquo nō eſſet exceptum ſecondum quod dicit Inno. in. cum. M. de conſti. ſup uerſ. reuocatis. & ſi per appellationem eſſet ad papam negocium deuolutū poſſunt appellantes appellationi renuntiare & inferiore madire. ut no. glo. in. c. ſi poſtq;. de elec. li. vj. cui adde deciſio. infra. de appel. 43.

Deciſio. V. alias. 89.

Summarium.

Iudex poteſt eſſe teſtis ſuper facto habito coram eo. licet non ſit confecta ſcriptura

QVod iudex pōt ēe teſtis ſup aliquo actu per eū facto licet nō ſcripto de accu. c. cū dilecti. de elec. c. cū dilectus. de cōceſ. præbē. c. inter dilectos. maxime in cauſa appellationis. ut not. glo. in. c. cum nobis. de teſti. & Inno. in. c. quoniam contra falſam. in fi. & prin. de proba. & Compoſt. in. c. ſtatuimus. de eloc. in fi. & in ſpe. ti. de ſen. pla. §. iuxta. uerſ. ſed pōe quod. publicat.

Deciſio. VI. alias. 90.

Summarium.

Iudex ad quē arreſtat literas et teſtes recipit aſſuturos.

IVdex appellatiōis a grauamine poteſt literas arreſtare & teſtes aſſuturos recipere ꝑpter periculū. ut lite nō conteſ. c. quoniam frequenter & ualebunt hmōi atteſtationes ſic receptæ corā iudice a quo ē appellatū ſi pronuntietur bene per eum proceſſum. & male per partē appellatum. ſi autem pronuntietur contra tunc eſt nimis dubium.

Deciſio VII. alias. 91.

Summarium.

Auditor eſt egregia perſona. ideo mittendum eſt ad ipſum pro teſtimonio.

AD auditorem ſacri palatij neceſſarium in teſtē eſt mittendum tanquam ad egregiam perſonā p teſtimōiū ferendo. ff. de iureiur. c. ad pſonas. & In authen. eo ti. § quoniam multi faciunt no. in. c. ſi qui teſtium. de teſti. lib. 6.

Deciſio. VIII. alias. 93.

Summarium.

SI iudex admittat articulos ad probādō parte non uocata quæ prius fuerat citata ad dicēdū contra articulos prædictos & exceptiōes dedit non grauat eā. ideo ab eo non poterit appellari.

Epitome.

1 Iudex admittens articulos parte non uocata non aſtringit illam nec grauat ſi prius citata dedit contra tales articulos exceptiones.

2 Sententia interlocutoria parte abſente lata etiam non cōtumace ualida eſt.

Iudex

IVdex † admittendo articulos parte nõ uocata nõ grauat ſi ante fuit citatus ad dicendũ contra q̃a iſte eſt iudicis nec intereſt ammodo partis aduerſæ ex quo ſe actus uel ſuas exceptiones dedit. licet ab huiuſmodi admiſſione tanquam iniqua & ſummaria exceptionum repulſione poſſet appellare de ap. c. dilecto & c. ex parte. Egi. cõtra q̃a huiuſmodi admiſſioẽ quædã interlocutoria ad quam eſt pars uocanda. de arctãdi petitionem. & ibi per Inno. & de ap. c. ſi a iudice in ſi. li. vi de offi c cum contingat. Hæc enim admiſſio ſecundum eum eſt quædam declaratio pertinentium articulorum. & per conſequens admittendorum & ſic interponitur decretum ſuper remiſſione ad partes quod non eſt interponendum niſi parte uocata. uel per contumaciam abſente. ut li non conteſt. c. quoniam de eo qui mit. in poſ. c. contingit. Ratio quia interlocutio poteſt fieri parte abſente etiam non per contumaciam. ſecundum Inno. in c. audiris. de procu. Præterea cauſa ſic ſiue per appellationem ſiue per citationẽ de ſpeciali mandato in curia partes ſunt citatæ ad totam cauſam & ſingulos actus uſq; ad diffinitiuam ſententiam incluſiue. & citationes quæ fiunt poſtea in curia. per audientiam uel alias potius ſunt uel fiunt de quadam urbanitate quam neceſſitate. ſeu rigore iuris prout leg. & not. in c. ſtatuimus. de elec. li. vi & in d. c. audiris. per Inn. & de do & contu c. ulti. per doc. in. vi.

2 ℭ Additio ualida eſt interlocutoria † lata parte abſente etiam non contumace. quod eſt uerum quando eſt talis quæ partem grauet rex. eſt not. in. l. ille a quo. & in. l. recuſare. ff. ad trebel Secus in ea quæ enormiter grauat uel abſorbet ius alterius partis. authen. ut ſpon. largi. §. ad hoc & de here. & fal. § ſi uero. abſunt. ex quod not in. l. iii. §. penul. ff. de bo. poſ. & uide glo no in. l. ne quicquam. §. ubi decretum. in. i. gl. & quod ibi not. per Ia. bu. & quod habentur in deci. 59. infra de appel.

Deciſio. IX. alias 101.

Summarium.

In cauſa etiam prophana mere ciuili articuli de iure dantis ſunt poſt terminũ & ante concluſionẽ admittẽdi.

OMnes domini excepto uno uoluerunt habere pro ſtilo de cætero q̃ in cauſa prophana mere ciuili articuli qui ſunt de iure dantis & alias pertinen. in materia & in forma dati poſt terminum ante tamen concluſionem poſſunt & debent admitti de æquitate licet forte de rigore iuris eſſet contrarium obſeruandũ propter. c. paſtoralis. de excep. & not. per Compoſ. in. c. q̃ ſicut. de elec. & Pau de elec constitutionem. in uer. ſimiliter hijs. in cle. De articulis uero in cauſa iniuriarum ciuiliter intentata poſt terminum datis conſilia erant diuiſa. de quo ſupra in Deci. 2. de ſequeſtratini. poſſ. & fruct.

Deciſio. XV. alias. 105.

Summarium.

Teſtes uidentur admiſſi eo ipſo q̃ recipiuntur.

VAlet receptio teſtium etiam non aſſuturorum ſuper articulis expreſſe non admiſſis in materiam attentatorum. & etiam in quacunq; cauſa beneficiali dum tamen ſint de iure dantis. & termini alias conſueti ſint ſeruati. Nam eo ipſo q̃ teſtes recipiuntur articuli admittunt ſaltẽ tacite. ar. not. in cle. ſæpe. de uer. ſigni. ℭ Additio. Et qualiter cognoſcatur q̃ articuli ſunt de iure dantis uide 1. deci. inf. de accuſ. quæ incipit. Item fuit dubitatum an in actione iniuriarum.

Deciſio. XI. alias. 116.

Summarium.

Procurator etiam reuocatus teſtis eſſe non poteſt:

SI procurator qui lit. eſt conteſt uel cauſam duxit in aliqua parte litis reuocetur & poſtea in teſtem producatur non ualebit eius teſtimonium quia præſumitur q̃ ad finem ut deponeret ſit in eam reuocatus & ſic fraus & dolus. &c. de reſcrip. cæterum ex tenore. & c. ſedes. & quia ſubeſt eadem uel maior ratio conſtitutionis. c. romana. de teſti. li. vj.

Deciſio. XII. alias. 154.

Summarium.

Sollicitator in cauſa per dominum miſſus non poteſt eſſe teſtis. ſecus ſi per procuratorem.

SOllicitator in cauſa miſſus & ſallariatus ad ſollicitandum per principalẽ non poteſt eſſe teſtis in ipſa cauſa. quia maiorem affecutionem uidetur habere ad cauſam q̃ procurator qui a teſtimonio repellitur. de teſti. c. romana. li. vj Si uero eſt familiaris procuratoris deputatus per eum ad ſollicitandum cauſas ſibi commiſſas poteſt eſſe teſtis quia ſocius ſocij mei nõ ẽ meus ſocius. ff. pro ſo. l. non ſocius. lxxxi. di non legitur maxime in leuibus & preambulis ſiue incidentibus. puta ad probandum diligentiam procuratoris ſigna ſigilla uel quid ſimile.

Deciſio. XIII. alias. 163.

Summarium.

Non obſtañ. publicatione atteſtationum non rite facta ijdẽ & alij teſtes ſuper eiſdem articulis produci poſſunt.

QVuod non obſtante publicatione teſtiũ * non rite facta poſſunt alij teſtes uel ijdem ſuper ijſdẽ articulis produci prout le. & not. in clemen. teſtibus de teſti. * teſtium add. deciſ. de pbat. xj.

Deciſio. XIIII. alias. 170.

Summarium.

Articuli euentuales nunq̃ admittuntur niſi de eo datum fuerit in cuius euentum articuli ſunt formati.

SI articuli dantur in caſum aliquẽ uel euentũ ſi euentus non uenit puta quia de contrario non eſt datũ nec formiatum hmõi articuli non debent admitti. quia probati non releuarent de offi dele. c. cum contingat. licet dominus Nicolaus de hmõi concluſione aliqualiter titubauerit dicens q̃ licet in prima inſtantia non releuent poterunt in ſecunda inſtantia releuare ſi detur de materia contraria & multum ſibi foret utile habere niſi unicã remiſſionem. Ad quod reſpondebatur q̃ iudicia non reſpiciunt futura negocia ſed præterita. de reſcript. c. ſi & ſic foret abſurdum q̃ ſuper articulis non nunc ſed in ſecunda uel in tertia inſtantia releuantibus modo daretur remiſſio. expectet ergo euentum propter quem illos dedit. habuit etiam dominus Nicolaus aliud motiuum quia ſecundum ſe ſequeretur & dicta concluſione q̃ non teneretur dare obiectus in termino ſed poſt. Nam ſi detur per partem aduerſam in termino materia quam impugnarem uel eneruarem per obiectus fruſtra darem illos in termino illo. debeo ergo expectare illum euentum. Verum quia ille euentus poteſt euenire puta quia aduerſarius meus dabit de gratia & quæ prætendit ſe ius habere quam ego propter ſurreptionem uel aliquem defectum uolo narrare. Iccirco debeo illum euentum præuenire & prædictam materiam obiectiuam dare. & ſi aduerſarius meus non det de gratia q̃ per obiectus per me in caſum & euentum datos in termino euacuare intendo articuli mei obiectiui. iuxta concluſionem antedictã non ueniunt admittendi. ſed ſi poſtea hmõi gratia producatur prædictos articulos repetere potero & etiam nouos dare potero. ſi de nouo ad noticiam meam peruenerit aliquid ſeruata tamen forma decre. ut circa. iuncta cle. conſtitutionem. de elect.

Deciſio. X V. alias. 171.

Summarium.

Teſtium productio facta in partis abſentia non die ad quam pars citata fuit ſed ſequenti non ualet.

SI teſtes citati ad certam diem non iuridicam ad iurandū & pars ad uidendū illos iurare illa die ſi tunc non ſed die ſequenti iurarunt in abſentia partis non ualet receptio huiuſmodi iuramenti. quia circunductum fuit edictum & opus erat noua citatione ſine qua non ualet receptio.de teſti.c.ii. niſi iudex de benignitate partibus præſentibus in craſtinum terminum prorogaſſet.ut ſe. & not.in.c.conſuluit.de offi.dele.

Deciſio. X V I. alias.215.

Summarium.

In ſecunda inſtantia non datur noua remiſſio. licet noui articuli admittantur.

SI in prima inſtantia detur & tranſeat remiſſio ad partes pro teſtibus producendis in ſecunda inſtantia. licet noui articuli dentur etiam admiſſibiles quia ſunt de iure dantis.non eſt iterato remiſſio extra curiam concedenda·ſed prædicti articuli in curia ad probandum infra certum terminum bene debent admitti.dummodo atteſtationes receptæ in partibus non ſint publicatæ.ut ſit litium finis & non aperiatur uia fraudibus.de do.& contu.c.finē.de teſti.c.fraternitatis.&.c.teſtibus.co.ti.in cle.

Deciſio. X V I I. alias.148.

Summarium.

Articuli ubi aliqui per teſtes aliqui per ſcripturā ſunt probandi datur remiſſio ad partes.

QVando cauſa eſt per appellationem uel citationem de ſpeciali mandato factam in curia. licet pro articulis datis ad probandum duntaxat per ſcripturam non detur remiſſio extra curiam. iuxta not. per doct.in.c.i.& de elec.li.vi.&.c.cordi. de appel.eo.li. tamen ſi aliqui articu.ſunt probandi per teſtes & aliqui per ſcripturam tunc bene cōceditur remiſſio extra curiā ad uitandum circuitum. de reſcrip. auditor. in clemen. Alia ratio etiam poſſet allegari quia nomine teſtium continentur etiam inſtrumenta. ut in.l.in exercendis C.de. fi.inſtru.de teſti.c.peruenit.Si igitur detur remiſſio pro teſtibus producendis.ergo produci poterunt & inſtrumenta.de teſti.c.præſentium.li.vi.

Deciſio. X V I I I. alias.255.

Summarium.

In materia obiectiua requiritur exacta ſpecificatio nominis loci menſis & aliarum circunſtantiarum.dies uero & hora non ſunt neceſſarii.niſi eſſent de ſubſtantia materiæ in articulis deductæ.

LIcet in materia obiectiua requiratur exacta & magna ſpecificatio criminum.uidelicet nominis loci & temporis & aliarum circunſtantiarum de quibus in.l.libellorum. canonizata.ii. quæſt.viii & in.c.ut circa.de elect.iuncta.cle.conſtitutionem eo.ti tamē de neceſſitate non requiritur ſpecificatio diei & horæ dummodo menſis & annus bene ſpecificentur ut in.d.l. libellorū licet Hug.& Ber.in uerſibus ſuis poſitis in.c.tuæ.de procu.in prin.uideantur innuere diē ſicut menſem fore exprimendum.tamen in fine illorum uerſuū uidētur ab hoc dicto recedere dicendo ſic & licet hora dies non menſes prætereantur.Quam opinionem ſiue concluſionem domini credebant ueram.niſi dies uel hora eſſet de ſubſtantia materiæ in articulis deductis tunc enim neceſſario eſſent exprimendæ quia alias non fierent concludentes & ſic non admiſſibiles de offi.deleg.c.cum contingat.

Deciſio. X I X. alias.293.

Summarium.

Teſtis ſtatim reddiens poſt dictum ſuum poteſt illud corrigere ſi errauit. Secus ſi ex interuallo.

SI teſtis iuratus & examinatus ſuper certo articulo dicat & deponat uno die ſe nihil ſcire de contentis in articulis & rediens poſt triduum dicat & deponat contrarium eius teſtimonio uidelicet ultimo non creditur. Tū propter longum interuallum.tum quia præſumitur ſubornatus & informatus.tum quia uarius in ſua depoſitione. Primo unum deponendo poſtea contrarium, ſecundum Inno.Ber.& Hoſti.in.c. præterea. de teſti.cogen.& per Specu.ti.de teſte.§.i. uerſi. Item quid ſi teſtis. Pro hoc etiam faciunt no.per Ber.in c.cū cauſam.in ultima glo. &.c.ueniens.&.c.cum in iuuentute.in fi.de teſti. Secus uero ſi rediret ſtatim * ad corrigendum dictum ſuum ut in dictis iuri.& co.ti.cum clamor.&c.

* Ad corrigendū dictū ſuum qd autē ſi teſtis in mortis articulo dixerit ſe falſū depoſuiſſe non nocet pꝰ ut habetur p Bar.l.i. ſi quis ingrati. §.i. ff. ad ſilla. Bal. in aut. ſi dicat C. de teſt.in.l. generaliter. C. de non nu.pec. facit qd no. Bar. in l. filiū ff.de his qui ſunt ſui uel ali. iur. et q teſtis poſſit ſtatim mutare depoſitionē ſuam. Adde. Ale in conſi. lxx.in iiii. col. in primo uol:

Deciſio. X X. alias.302.

Summarium.

Si in prima inſtantia articuli ſunt admiſſi in cauſa beneficiali ad probandum in curia & extra de benignitate canonica. poterit etiam in ſecunda inſtantia dictam remiſſionem proſequi.

SI in prima inſtantia articuli alicuius admittantur ad probandum in curia & extra curiam. licet pars tunc fuerit negligens ad proſequendum & habendum remiſſionem ad partes.nihilominus de benignitate canonica præſertim in cauſa beneficiali in ſecunda inſtantia poterit uti & proſequi dictam remiſſionem. per l per hanc. C.de temp.ap & per.c.cum Io.de fide inſtru.quia ꝓbationes nō ſūt anguſtādæ de teſti.ſignificauit &.c. Albericus

Deciſio. X X I. alias.323.

Summarium.

Super articulis non admittendis uel iam repulſis ex defectu materiæ non debent recipi teſtes etiam affuturi.

SVper articulis non admittendis uel iam repulſis non debent recipi teſtes affuturi.hoc uerum ſi ſint repulſi uel reppellendi ex defectu materiæ. Nam probationes impertinentes omnino debent reiici.l.ad probationem.C.de proba. de offi. deleg.c. cum contingat. & ea ratione qua in prima inſtantia repelluntur eadem in ambabus aliis inſtan. ſunt reppellendi. cum defectus materiæ concernat inſtantiam totius cauſæ & non ſolius inſtantiæ. Secus uero ſi propter lapſum termini uel ex defectu formæ quia male ſpecificati. Ratio eſt quia teſtes affuturi recipiuntur non ſolum reſpectu illius inſtantiæ ſed reſpectu totius litis quia cauſa abſentiæ ad omnes inſtantias eſt uniformis. & ideo ante inchoationē totius litis recipiuntur. ut.c.quoniam frequenter. in lit.non conteſt. Modo articuli male ſpecificati in prima inſtātia potuerunt melius ſpecificari in ſecunda uel in tertia inſtantiis & non dati in primo termino potuerunt dari in termino ſecundæ uel tertiæ inſtantiæ. ergo ne probationum copia pereat poterunt & debent recipi in hoc caſu.ut in.d. c.quoniam. & ſi auditor uolens deliberare an articuli ſint tales ſuper quibus debent teſtes huiuſmodi affuturi recipi eos arreſtet ſub pœna excōmunicationis ne illicentiati & quouſque depoſuerunt recedant.etiam ſi contra arreſtationem pendente deliberatione huiuſmodi receſſerunt auditor non grauauit quia ſuper hoc puncto potuit eſſe dubium iuris & facti.quia forte adhuc regiſtrum non uidit Item non debuit auditor præſumere quod recederent contra arreſtū & ſe excommunicari permitterent. & in hoc concordauerunt omnes. ideo appellatio propter hoc interpoſita fuit ab omnibus illegitima

ma reputata. Sed tamen ſi in hoc grauaſſet tenuit maior pars ꝙ non potuiſſet reponere. quia cum teſtes receſſerunt grauamen uidetur irrecuperabile Et ideo non potuit habere locum. c. cum ceſſante. de ap. et. c. ſi a iudice. eo. ti. li. vj. Et licet forte hoc procederet de rigore iuris. tamen de æquitate poſſet ſuſtineri contrarium. quia per hoc ꝙ reuocat eo modo quo faceret alter uidetur ſatisfactum rationi. c. cũ ceſſante. Item quia per hoc nulla ſuſpitio ceſſat. Sed hoc dominis non placuit quia prædicta iura uolunt ꝙ realiter & cum effectu auditor grauamen reuocet quod eſt impoſſibile in caſu propoſito ergo.

Deciſio. XXII. alias. 372.

Summarium.

Valet dictum teſtis non citati deponentis in præſentia partium.

Epitome.

1 Productio teſtium ad hoc non citatorum in præſentia tamen iudicis & partium facta an ſit admittenda.
2 Teſtis ueritatem celans mortaliter peccat.
3 Teſtis non rogati depoſitio an ſit efficax & ualida.

FVit dubitatum utrum ualeat dictum ſiue depoſitio teſtis non citati iurati tamen in præſentia ambarum partium & iudicis. & uidebatur ꝙ nõ. quia ſi uoluntarie teſtes uenerunt & depoſuerunt ſpõte ſuſpecti ſunt de ſubornat. ar. v. q. v. l. ſi qui. ſed illud loquitur in cauſa accuſationis ſiue criminali teſtis enim non debet ſe ingerere. immo inuitus trahi & compelli ad perhibẽdũ teſtimonium ueritati. de teſti. cog. per totum. C. de teſti. authẽ. rogati. Hanc partem uidetur tenere Guil. de mon. lau. in cle. romanũ de iureiuran. ſuper uer. accerſit. qui allegat l. quæ omnia. ff. de procu. In hãc partem uidetur declinare Spe. ti. de teſti. §. qualiter. uer. uolẽs ergo ipſe ſpe. in ſequenti uer. iudex. ergo uidetur innuere contrarium. uidelicet ſufficere ꝙ iudex aſſignet iterum terminum uolenti producere teſtes infra quem eos producat quo facto is qui producturus eſt colligat eos quos poterit habere & producat eos & iudici repræſentet & dicat ei. domine hos teſtes uobis repræſento in tali cauſa pro prima productione. Et ſic faciat in ſecunda & tertia productione. Ex quibus uerbis Spe. apparet ſufficere ꝙ pars producens teſtes eos colligat & producat ſine citatione iudicis. Et pro iſta parte fuit concluſum per omnes dominos. Nam quemadmodum reus ueniens uoluntarie. ad iudicium compellitur reſpondere ſuo aduerſario. quia præſumitur citatus. ut no. Pe. de ſam. in. c. bonæ me. de elec. & Archi. in c. propoſuiſti. lxxxij. di. Ita dicendum eſt de teſte. ij. qui rogatus forte per partem uenit ad iudicium ad perhibendum teſtimonium ueritatis. quam celare peccatũ mortale eſt. xi. q. uj. quiſquis. & ideo compelli poteſt per iudicem ſtatim ad perhibendum teſtimonium ne ueritas occultetur & malus ut bonus æſtimetur. xiiij. q. ij. quiq;. uterq; enim reus eſt. & qui ueritatem occultat & qui mendacium dicit. de crim. falſ. c. j. Tum etiã quia præſumitur citatus ut ſuperius dictum eſt de reo. præſertim ſi iurauerint in præſentia aduerſarii nihil opponentis & ſic iure renunciantis. de regula. ad apoſtolicam. cum ſi. Potius enim debemus interpretari ut dictum teſtis ualeat ꝗ pereat. uel de periurio uel ſuſpitione notetur. de teſti. c. cũ tu. pro hoc dicto faciunt not. per Io. iij. q. ix. §. de hijs. ubi tractat plene quando teſtes debent eſſe rogati & quando nõ. & dicitur regulariter ꝙ non niſi certis caſibus ibidem per eum recitatis in fine. tamen uidetur innuere ꝙ regulariter teſtes debẽt eſſe rogati. ut. C. de teſti. authẽ. rogati. ꝙ uerum eſt ſecundũ Bar. Brix. quando contractus factus eſt in ſcriptis. Et ego crederem hoc uerum. quando ſcriptura eſſet de ſubſtantia contractus. alias ualent non rogati. ut in authen. ibidem canonizat. ſi debito.

Deciſio. XXIII. alias. 264.

Summarium.

Publicatio atteſtationum in poſſeſſorio non prodeſt nec impedit quominus ſuper eiſdem capitulis uel directo contrarijs in petitorio ijdem teſtes produci poſſint.

FVit dubitatum utrum publicatio a teſtationum facta in poſſeſſorio obſtet uolenti producere teſtes etiam ſuper articulis directe contrarijs in petitorio pura in poſſeſſorio dabatur per ſpoliatum quidam articulus de morte ac die et hora et loco mortis illius de cuius beneficio agebatur & probabatur per teſtes quorum dicta publicantur ſpoliato qui reſtituto ſpoliato ad poſſeſſionem beneficij intẽtauit petitorium contra dictum ſuũ aduerſarium reſtitutum & dedit articulos directe contrarios de morte uidelicet ꝙ alijs die & hora & loco fuit mortuus ille de cuius beneficio agebatur & opponebatur ſibi quod non poſſet quia didicit teſtificata propter publicationem factam in poſſeſſorio. & ideo propter timorem ſubornationis ſuper articulo directe contrario non poſſit alios teſtes producere Tum etiam quia inter eaſdem perſonas & quaſi ad idem prædicti articuli tenebant. ergo nullatenus. audien. c. per iura uulgaria. c. fraternitatis de teſtib. & clemen. teſtibus. de teſtib. Fuit concluſum & determinatum per omnes dominos contrarium. Tum quia nihil habet commune proprietas cum poſſeſſione. ff. de acquiren. poſſeſ. l. naturaliter. §. nihil. Tum quia ad aliud & ob aliud nunc quam primo teſtes producuntur. quod fieri poteſt etiam inter eaſdem perſonas propter uariationem iudicii teſtium publicatione primo productorũ. non obſtante ut ſunt tex. clan. de teſti. c. ueniens. c. ſeries & c. cum in tua. Nam in caſu noſtro teſtes primo recipiebantur ſuper poſſeſſorio ſuper morte ad aliud & ad alium effectum. puta ad colorandum poſſeſſorium duntaxat. & ſic ſemiplene probandum titulum. nunc recipiuntur ad probandum plene titulum & uictoriam obtinendum in petitorio quod trahit ad ſe poſſeſſorium ut in. c. cum eccleſia ſutrina. & c. cum ſuper. & c. cum dilectus. de cau. poſſ. & proprie Præterea prædicta receptio teſtium in poſſeſſorio ſuper morte uidebatur nõ neceſſaria & ſic ſuperflua. quia non tenebatur probare niſi duo uidelicet ſe poſſediſſe & ſe ſpoliatum eſſe. de offi. deleg. c. conſultationibus. & pro colore tituli ſui producere titulum ſuum uel gratiam ſuam ſiue inſtrumentum inductionis in poſſeſſionem. iuxta not. per Inno. in c. in literis. & c. ex parte. de teſti. ſpo. & in cle unica. de cau. poſſ. & propriet. immo etſi teſtes producti in poſſeſſorio aliquid dicerent quod tangeret petitorium ſuſpenſum iuxta dictam. cle. unicam. de cau. poſſ & proprie. dictum eorum nihil ualeret Tum quia non rite recepti. uidelicet per iudicem cuius ſuſpenſa eſt iuriſdictio quo ad ſapientia ſiue concernentia petitorium. & ſic cle. teſtibus. in nullo obſtat. Tum etiam quia deponunt non iurati ſuper articulo extra caſum ſiue materiam. de qua agitur de teſti. c. nuper. & c. teſtibus. & ſic fuit obtentum.

DE FIDE INSTRVMENTORVM.

Summarium.

Super articulis admittendis ad probandum tam in curia quam extra pars citanda eſt: ſed non in decreto remiſſionis.

Epitome.

1 Inſtrumenta extracta in partibus in uim compulſoriæ non faciunt fidem parte non uocata.
2 Citatio partis neceſſaria eſt pro articulis admittendis ad probandũ ſecus in decreto remiſſionis.
3 Pars an ſit in publicatione uel exemplatione inſtrumentorum citanda.

Deciſio. I. alias. 10.

FVit dubitatum utrum inſtrumenta exemplata in ſcriptus extracta in partibus parte ad hoc ibidem non uocata in uim compulſoriæ hic parte uocata facerent fidem Et breuiter fuit dictum & concluſum per omnes dominos q non. ſi fuerunt extracta ſiue exemplata per alium notarium quam per illum qui illa alias recepit & confecit. quia tunc ſecus. Nam illis bene ſtaretur tanquam originalibus ſine uocatione partis. Ratio dominorum quo ad primum dictum fuit. quia teſtes & inſtrumenta pari paſſu ambulant C. de fide inſtru. l. in exercendis. & c. ii. c. cum Io. de teſti. cogē. c. peruenit. & præſertim ubi uiget ratio uniformis. ff. ad. l. aquil. l. illud de transla. præla. inter corporalia. modo receptio uel publicatio teſtium facta parte non uocata * non ualet. de teſt. c. ii. C. de teſti. l. publicari igitur idem de inſtrumentis. Hinc eſt q productio inſtrumenti facta in iudicio non prodeſt niſi pars uocaretur ad dicendum contra. poteſt enim inſtrumentum eſſe falſum uel abraſum &c. de fide inſtrumen. c. inter dilectos de probat. c. tertio loco. cū ſi. Præterea ſit in publicatione dictorum teſtium oēs ſunt uocandi quorū intereſt ut le. & not. de teſt. c. ſignificauit. & c. Albericus. ita & in publicatione ſiue exemplatione inſtrumentorum etiam uetuſtate conſumptorum. de fide inſtru. c. ſi quia alias reputarentur exemplaria & non publica nec authentica quibus nulla fides eſt in iudicio adhibenda de fide inſtrumen. c. i. C. de probat. authen. ſiqs in aliquo nec ſecundum pdictos dominos meos aliquid facit uocatio partis facta hic in curia ad uidendum decerni cōpulſorias ſicut in ſimil. non obſtan. q ad decernendum remiſſionem ſuper articulis ad partes fuerit in curia pars uocata uocanda eſt nihilominus in partibus coram iudice remiſſ. ad uidendum teſtes recipi & iurare. de teſt. cogen. c. dilectorum. de teſti. c. præſentium. li. vi. quæ ſi-
2 militudo mihi non placuit nam pars ad uidendum † decerni remiſſionem non uocatur in curia ſed bene ad uidendum admitti articulos ad probandum in curia & extra. ſuper quibus admiſſis ad probandum extra ſine alio decreto papa dat remiſſionem ad partes & non auditor niſi de conſenſu utriuſq; partis. de quo tamen bene dubito an auditor id facere poterit. Præterea: aliud. eſt enim ex toto nouum facere quod regulariter prohibetur: aliud antiquum reficere. ut de no. ope. nunc. per totum. de ui. e. dic. c. conſuluit ſic in propoſita. quia teſtes de nouo recipiuntur & noua deponere debent & iurare: numerum. ſi requiratur ibi maior ſolemnitas ſcilicet partis uocatio ad uidendum iurare eos & etiam ad reprobandum eoſdem ſi uoluerit & ad recognoſcendum perſonas. ſecus uero in extractione ſiue in exemplationibus inſtrumentorum antea confectorum & publicatorum per authenticam perſonam quam & etiam contenta in illis poteſt in curia reprobare cum citabitur ad dicendum contra illa ſic exemplata & reportata poteſt eſſe etiam q pars contra quam deberet fieri huiuſmodi extractio uel exemplatio in partibus manſit in curia: quomodo ergo citabitur ad hoc in partibus. Reſponderunt domini q debet tunc procedi ſecundum formam. c. ſi aduerſarius. de eo qui mit. in poſſ. & debēt requiri procuratores & amici & citari ad domū. & per edictū in loco ubi debet fieri huiuſmodi extractio ſi domicilium non habet. ar. c. ex tue. de cle. non reſi. quā poteſtatem citandi credebam & dicebam illos compulſores non habere. Tum quia ſunt meri executores mandati per nos facti: prout apparet ex forma compulſoriæ. Tum quia nos auditores non poſſumus eis hanc poteſtatem extra curiam dare ar. eorum quæ leg. & not. in clem. auditor. de reſcrip. Si igitur ad huiuſmodi extractionem requiritur utiq; uocatio partis: recurratur ad ordinarium pro huiuſmodi extractione fiendæ: de fi. inſtrumen. cum. P. tabellio. quia meo iudicio compulſores noſtri non tenentur ad hoc neque id poſſunt cum ipſi habeant duntaxat requirere habentes & tenentes inſtrumēnta ad cauſam neceſſaria ad tradendum parti id petenti ſub poenis & cenſuris per nos latis & non per eos fulminandis nec deputantur per nos ad compellendum citandū &c. ſed duntaxat ad requirendum tradendum & ſub ſignis eorum uel publica manu remittend. quibus rationibus meis non obſtantibus prædicta concluſio ſemper tempore meo fuit in curia obſeruata quæ eſt ſatis dura & rigoroſa. & uidi multos propter hoc in cauſas ſuccumbere.

*Vocata add. ſupra de teſti, deci. 15.

℄ Additio ſcilicet q pars ſit citanda in publicatione uel exemplatione inſtrumentorum & aliter non ualeant. ſufficit tamen q pars quā tangit negocium ſit præſens ēius non ſit citata. ut not. Inno in. c. ſi. de fide inſtru. Item cōtra producentem ſtatur ſumpto. l. ad hæc. C. de fide inſtru. Item ſtatur contra eum qui tranſſumi fecit. ff. de admi tu. l. chyrographis. & ideo contra tutorem probatur ex inuentario licet non appareant inſtrumenta originalia debiti quod eſt bene notandum Et aduerte q quando petitur publicari aliquod inſtrumentum quod tangit certam perſonam: illa nominatim eſt citanda ut in. c. cum P. tabellio. de fide inſtrumen. Si uero non tangit certam perſonam ut quia petitur publicari priuilegium uel indulgentia in genere: tunc propoſito edicto generali ſit publicatio. c. cum inhibitio de cládeſt. deſpon. & in. c. cum in tua. qui ma. accu poſſ. aliter non ualeret priuilegii publicatio: niſi fiat per illum qui conceſſit. quia tunc ualéret publicatio nullo præmiſſo edicto. quod eſt uerum niſi tale priuilegium ſit ſuſpectum. quia tunc requiritur citatio. c. cum dilecta. de confir. uti. uel inuti.

℄ Alia additio. Differentia eſt inter publicationem & exemplationem. publicatur enim quod priuatum erat puta teſtimonia. exemplatur autem id quod eſt publicū & publica auctoritate initur ut teſtamentum & inſtrumētum ſecundum Innocen. & Hoſtien. in dicto. c. ſi.

Deciſio. II. alias. 264.

Summarium.

Inſtrumenta extracta in uim compulſoriæ per alium notarium parte non uocata fidem non faciunt.

LIcet ſecundum concluſionem per me ſuperius tactam & ſcriptam inſtrumenta ſiue acta in uim cōpulſoriæ hic per auditorem decretæ per alium notarium quam illum qui ea confecit & ſcripſit in partibus parte non uocata extracta fidem non faciant. Tamen ſi pars quæ in partibus non fuit uocata hic uocetur ad dicendum contra. & nihil dicat contra ea ſed eadem acta ſiue inſtrumenta in quantum faciunt pro ſe producat & ſic ipſis uti uoluerit ipſa approbare uidetur. ergo tenetur recipere contra ſe. xix. di. ſi romanorum. ar. not. per Ber. de teſti. c. cum nuncius. & per Innocen. de excep. c. cum uenerabilis. & de cenſi. c. cum olim. de fi. inſtrumen. c. imputari.

Deciſio. III. alias. 282.

Summarium.

Producens Inſtrumentum hoc expreſſo inquantum in eo contenta pro ſe faciant non uidetur confiteri ſi quæ in eo ſunt quæ faciunt contra eum.

LIcet quis producat appellationem partis aduerſæ inquantum facit pro ſe & contra partem aduerſam & non aliter nec ultra ſi aliqua contineantur in ea quæ ſunt & faciant contra eum: illa ſibi non nocent. tum propter proteſtationem præmiſſam quæ multum interdum prodeſt & conſeruat ius quod alias ſine proteſtatione admitteretur. de conſti. cum. M. de elect. c. cumana. quod me. cau. c. i. de homici. c. prælat. li. vi. de procur. c. ſi quem. eo libro. Tum quia contenta in dicta appellatione ſunt uerba narratiua partis & notarii & non ſunt ſua nec ſunt diſpoſitiua. ergo nil probant. de priuile. c. ſi papa. li. vi. de ſenten. ſi ſumus in cle. Secus uero ſi eſſet appellatio propria ſiue inſtrumentum * proprium. quia tunc narratis in illis ſtaretur contra eum nec poſſet recipe partem pro ſe & partem contra ſe de fide inſtru. c. imputari. de quo ad plenum per Inno. de. fide inſtrumen. c. cū uenerabilis. & de cenſi. cū olim.

* Inſtrumētū add. Fely. poſt oēs in. vi. col. uer. i. cōcluſio ubi tractat an pducēs inſtru. uideatur cōfiteri in eo. contenta & an reprobato tali inſtrumento corruat talis cōfeſſio tacita.

Deciſio. IIII. alias. 289.

Summarium.

Si in inſtrumento diligentiæ proſecutionis appellatio-

nis

nis in cancellaria præſentatæ continetur commiſſio alterius tenoris quam fuerit illa quæ fuit in iudicio præſentata, huiuſmodi narratio non nocet.

Licet in inſtrumento diligentiæ facto in cãcellaria de proſequendo appellationem interpoſitam a diffinitiua ſententia cõtineatur cõmiſſio alterius tenoris quã fuerit in iudicio præſentata non nocet, dummodo in utraque contineantur nomina perſonarũ & iudicis a quo fuerit appellatum per quem poſſet apparere de uoluntate & mente illius uolentis appellationem proſequi quæ mens potius conſideranda eſt uerba de uerbo. ſigni. c. intelligẽtia. & c. præterea. At hic habemus tam mentem quam uerba. ergo &c.

Decio. V. alias. 295.

Summarium.

Notarius creatus per alium quam per papam uel imperatorẽ non facit inſtrumẽtũ extra territorium creãtis.

INſtrumenta confecta per notarium ſiue tabellionem regum prælatorum & uniuerſitatis qui ex conſtitutione uel priuilegio poſſunt creare notarium infra territorium & iuriſdictionem eorum. prout le. & no. per Innoc. & Hoſti. in. c. cum. P. tabellio. de fide inſtrum. faciunt fidem etiam ex in Ro. cu dummodo ſint infra territorium conſtituentis confecta alias non. nam ipſi extra territoriũ ſiue iuriſdictionem conſtituentium nulla poſſunt conficere inſtrumenta. quia hoc competit duntaxat creatis p papam uel imperatorem. prout le. & no. in. d. c. cum. P. et ple per Spe. ti. de inſtru. edi. §. reſtat. uerſ. ſi quis poteſt. & uer. quid de his. ubi remittit ad ſum. Hoſti. eo. ti. uidelicet de fide inſtru. §. quibus inſtrumẽtis. & in ti. ne cle. uel mo. §. quæſiuit. uer. quid ergo.

DE IVREIVRANDO.

Summarium.

Qui in ſua receptione ſtatuta & laudabiles conſuetudines eccleſiæ ſeruare iurauit, poteſt nihilominus poſtea contra eas impetrare.

Epitome.

1 Iurans conſuetudines & ſtatuta alicuius eccleſiæ obſeruare an poſſit contrarium a papa impetrare, & an ualebit talis impetratio.

2 Iuramentum ſuper aliqua conſuetudine uel ſtatuto præſtitum non extenditur de nouo euenienti, ſed ſemper ſubintelligitur rebus ſic ſtantibus.

Decìſio. I. alias. 294.

LICET quis iuret tempore receptionis ſuæ in canonicum ſeruare
1 ſtatuta † & conſuetudines laudabiles eccleſiæ, & poſtea impetret a papa aliquas portiones ſeu præbendas contra conſuetudinem illius eccleſiæ, nõ cenſetur periurus & ualet huiuſmodi impetratio, præſertim ſi in gratia huiuſmodi ponantur clauſulæ derogatoriæ hodie poni conſuetæ, uidelicet non obſtante ſtatutis & conſuetudinibus eccleſiæ contrariis, etiam iuramento & confirmatione ſedis apoſtolicæ corroboratis. & eſt tunc indubitatum per no. in. c. cum aliquibus. de reſcript. & de præben c. ei cui. lib. vj. & tunc non obſtaret glo. Ioann. an. in. c. cum non deceat. ſuper uer. ſtatu. de elect. lib vj. Si uero non ponerentur dictæ clauſulæ derogatoriæ & eſſet gratia facta motu proprio dicto iuranti, idem. quia in quolibet iuramento intelligitur ſuperioris authoritas excepta. de iureiuran. c. uenientes. & ibi de hoc not. per Io. an. in nouel. Si uero fieret gratia ad inſtantiam iurantis dicta ſtatuta, tunc poſſet diſtingui. aut expreſſe iurauit ſeruare ſtatuta & omnia contenta in eis & ſine cauſa impetraret, forte non ualeret contra illa iuramenta huiuſmodi impetratio niſi obtinuiſſet ab-
2 ſolutionem ab huiuſmodi iuramento. † Si uero ex aliqua cauſa rationabili ſuperuenienti impetraſſet, ualeret & teneret huiuſmodi impetratio. quia in quolibet iuramento intelligitur, ſi res in eodem ſtatu permanſerit. de iureiurã. c. quemadmodum. Aut iurauit in genere ſeruare omnia ſtatuta eccleſiæ, et tunc ex cauſa uel ſine cauſa poſſet impetrare contra ea. quia non eſt uériſimile quod uoluit ſe in tantum arctare quod nunquam contra illa ſtatuta impetraret. iuramenta enim huiuſmodi ſecundum intentionem iurantis ſunt interpretanda. xxij. q. v. humanæ aures de iureiuran. c. ueniens. & c. quintauallis. pro qua diſtinctione faciunt quæ le. & not. in. c. clericos. e. ti. & c. uenientes in nouel. uide Pan. in. c. j. de regula in cle.

DE EXCEPTIONIBVS.

Summarium.

Exceptio declinatoria poſt terminum ad dicendum contra commiſſionem non admittitur ad probandum.

Deciſio. I. alias. 53.

EXCEPTIONES declinatoriæ fori poſt terminum ad dicẽdum contra commiſſionem oppoſitæ ad probandum non ſunt admittendæ, niſi uellet iurare excipiens ſecundum formam. c. paſtoralis. de except.

Deciſio, II. alias. 210.

Summarium.

SI immediate poſt appellationem a diffinitiua præſentetur commiſſio præſumitur quod ante appellationem fuerit impetrata.

Epitome.

1 Commiſſione immediate poſt appellationem a diffinitiua præſentata ſi excipiatur eam ante appellationem fuiſſe impetratam bona eſt commiſſio & pro ea præſumendum.

2 In curia romana in commiſſionibus impetratis ſuper appellationibus ibidem interpoſitis nulla data interponitur qua propter impetratio non attenditur, ſed præſentatio.

SI immediate poſt appellationem * interpoſitam a diffinitiua & delationem auditori præſentetur commiſſio alteri auditori ſuper ipſa appellatione & excipiatur de ſurreptione. uidelicet ꝙ huiuſmodi cõmiſſio ſit impetrata ante appellationẽ interpoſitã, bona eſt exceptio & ꝑſumptione ꝓbata. ſ. ꝑſumptione uiolenta quæ eſt legitima ꝓbatio etiã in iudicio. de ꝑſumpt. c. afferte & hoc pp modicum tꝑis interuallũ infra ꝙ eſſet impoſſibile huiuſmodi cõmiſſionẽ fuiſſe poſt appellationẽ interpoſitã impetratam. ꝑſertim ſi ſuia fuit lata in urbe cancellario exiſtẽte in Anania. prout erat in quæſtione ꝓpoſita. Reſcriptũ enim ſuper futuris appellationibus ſeu cauſis impetratũ nõ ualet de reſcrip. c. ſi. de ap. c. ij quæ iura loquuntur in reſcriptis appellationũ ad partes, ĩpetratis in qbus apponitur data reſcripti ex qua poterit liquide apparere quæ ꝓceſſerit, uidelicet appellatio uel reſcripti impetratio. Sed quia in romana curia in cõmiſſionibus impetratis ſuper appellationibus ibidem interpoſitis nulla data apponitur. & ideo præſentatio & non impetratio attenditur. Iccirco fuit concluſum in quibuſdam aliis cõſiliis ꝙ ſi appelletur a diffinitiua & ſtatim antequã dentur apoſtoli ꝑſentetur alteri auditori cõmiſſio ſuper dicta appellatione ꝙ ualet cõmiſſio, maxime ſi non. excipitur ar. not in. c. cæterum. de reſcrip. Idem dicebant domini ſi non appareret quid ꝓceſſiſſet, puta qꝛ ſi eadẽ hora fuit appellatũ & eadẽ hoꝛ

* Appellatione add. dec. infra de app. 42.

ra fuit commiſſio præſentata.quam appellationem in dubio debemus præſumere præceſſiſſe ratione naturæ ſuæ. & quia poſſibile eſt propter præſentiam officialium papæ in curia ad quos de facili poteſt haberi recurſus ꝙ incontinenti poſt appellationem ſignata fuit commiſſio & præſentata. Secus uero in primo caſu quando curia & officiales ſunt alibi & extra locum ubi extitit appellatum.

Deciſio. III. alias.280.

Summarium.

Exceptio nullitatis impedit executionẽ ſententiæ quæ tranſiuit in rem iudi ſi incontinenti probetur coram iudice qui illam ſententiam tulit quam executionem non ſuſpendit etiam inhibitio ulterius iudicis cui nullitas huiuſmodi eſt commiſſa.qui tamen ſi pronunciabit ſententiã huiuſmodi nullam etiam eius executionẽ reuocabit.

* Exceptionis nullitatis Adde quod exceptio. nullitatis ſniæ ſemp poteſt opponi ẽt ſi per ſtatutũ dicatur qđ nulla exceptio opponi poſſit. ut hẽ p Ang i l. nouerit.§.dato ff de iureiu.& p ſali.in.c.a.ex parte.lo.ij de of.del. in,v,co lá.ſup.ulti ſal ſæ nume.xvij. fol.166.
* Add.executio add infra l an.de. li.cõte. de.2.

Licet p uiã exceptionis* nullitatis poſſit ĩpediri executio *alicuius ſniæ quæ in rẽ tranſiuit iudi. prout le.& not.per Ber.de off.deleg. paſtoralis. & per Io.an.de excep.c.pia li.vj.& per. Spe.ti.de. execut.ſententiæ.§.j.in fi & hoc intelligas ſi in conti̇nenti exceptio huiuſmodi probetur,alias non differretur executio. prout le & not.per Ber & Innoc.de teſti c.ueniens Tamen huiuſmodi executio non impeditur per uiam actionis ſuper nullitate,puta pars quæ non appellauit a ſententia obtinet cauſam committi illius ulteri auditori & petit inhiberi primo iudici uolenti exequi ſuam ſententiam.iudex poſt huiuſmodi commiſſionem & inhibitionem alterius procedit ad executionem,petitur & requiritur utrum ualeat huiuſmodi executio facta lite pendente & poſt inhibitionem & dicebatur per aliquos quod ſic.quia motio huius litis non impedit executionem. prout expreſſe not. Inno. in c.cum in iure.de off.deleg.ſuper.uer de mandato nec inhibitio impedit quia non eſt legitime facta.de appel.c. non ſolum.to ſi &.c.romana.e.ti fiat ergo executio.nec ꝑ hoc impeditur litis proſecutio ſuper nullitate quia hoc ẽ ſpeciale quando tres ſunt diffinitiuæ ſententiæ latæ conformes.ut in cle j.de re iu di.quæ ponit ius nouum & ſpecialem caſum & ſi obtinebit prædictus agens in cauſa nullitatis etiam obtinebit reuocationem executionis.de teſti. in iure.c.ſuſcitata C de præ impe offe.authen.quæ ſupplicatio.de procura.c.in noſtra.&.c audit.de re iudi.ca. paſtoralis.in clem.nec obſt l.ſi prætor.de iudi.in fin.ad quam reſpondit Inn.in dicto.c.cum in iure perinus multum bene.

Deciſio.IIII. alias.284.

Summarium.

Exceptio peremptoria non inficit reſcripta nec litis cõteſta.impedit.

Si per impetrantem cõmiſſionem narretur clare de iure ſuo & non de iure partis aduerſæ conſtare propter hoc dicatur ſiue excipiatur per eandẽ partẽ aduerſam, duas ſententias pro ſe habentẽ cõmiſſionem ſurrepticiam huiuſmodi exceptio non eſt admittenda quia eſt perempt.concernens principale negocium quæ non admittitur contra literas nec litis cõteſtationem impedit de lit.conte.c.j.li.vj.& no.Inno.in.c.ex parte.B.reginæ. ſuper.uer.aſſignatum.de foro.compe. & de reſcript.cap. ſuper literis.

Deciſio. V. alias.326.

Summarium.

Proponens exceptiones contra petentem abſolutionem ad cautelam non eſt neceſſe quod dicat quod excipiendo proponit.

Epitome.

1 Exceptio contra petentẽ abſolutionẽ ad cautelam qualiter ſit concipiẽda & quã requirat expreſſionem.

2 Intentio agentis ſecundum naturam materiæ de qua agitur conſideranda eſt.

3 Libellus ſolam narrationem continens & nihil concludens nullus eſt.

Si in termino aſſignato per auditorẽ reo ad uidendum
1 abſolui † actorem ad cautelam reus dat poſitiones & articulos concludentes de materia offenſæ manifeſtæ & rei iudicatæ licet non dicat quod excipiendo illos porrigat nihilominus uidetur tamen excipiendo * talia eſſe ſufficienter propoſita adeo quod ſi auditor his repulſis abſoluat ipſe grauat & ab eo ob hoc licite appellatur dũmodo alias non peccent in materia nec in forma nec ſint ratione calumniæ aut ex alio capite repellendi Ratio
2 tio huius concluſionis. quia intentiones † ipſorum agentium ſecundum naturam ſubiectæ materiæ de qua agitur conſiderandæ ſunt.ut probatur per l.uulgatã ſi uno anno imperator ff loca.cum concord.facit de fide inſtrumentum.c.inter dilectos.§ cæterum de ordi. cogni.c.cũ dilectus de teſta.capit.ſi pater.libr.vj.Modo in hoc termino intentio actor ut proſequatur ſuam intentionem uidelicet articuli illius expeditionem.reus uero ut eã impugnet.modo arma reorum impugnantium actoris intentionem ſunt exceptiones.ut inſti.de except.in princi.igitur animo impugnandi & per conſequens excipiendi uidentur dictæ poſitiones & articuli eſſe datæ.& per hoc rñſum eſt ad duas rationes in contrarium alleg.quarum prima eſt hæc.Quia cum aliquid poteſt proponi ad multos fines differentes ſpecie,non ſufficit proponere niſi dicatur ad quem finem ſpecifice proponatur ne aduerſarius obſcurus remaneat & incertus.& hæc ſiue agendo ut.ff.de eden.l.j.in princi.&.l.pomponius.de rei uen.ſiue excipiendo ut in.l.j.§.ab eo.ff.de fluminibus.&.l.titiæ.textores in princi.ff.de le j.& facit no.Ioan.an.in.c. pia.de excep.ſuper.uer ſpeciẽ lib.vj.& per Bar.C.de peti.hæredi l.ſi poſt motam.Modo articuli de re iudicata & manifeſta offenſa poſſunt dari ad finẽ probationes adducẽdi ſup negocio principali uel ad fine lit.cont ipediẽdi.uin.c.j.de li.cõt.li.vj.& ad fiõẽ impediendi abſolutionẽ ad cautelã.de ſent excõ.c.ſolet &.c.uenerabilibus.§. ſecus.li.vj qui fioes ſunt oẽs differentes ſpecie.ergo generalis propoſitio per auditorem merito fuit repellenda.facit.c.cũ dilectus.de ordi.cogni.Secunda ratio eſt pro parte iſta contraria.quia reus in excipiendo fit actor & eius partes ſuſtinet.ff de excep.l.j ergo propoſitio exceptionis & propoſitio actionis æquiparantur.ſed libellus non
3 ualet ſi ſolum habet narrationem † niſi etiam habeat cõcluſionem & petitionem ut de elect.c dudum.ij.de lite, conteſt.c.uno Ratio ibidem ſecundum Hoſtien.quia libellus datur nedum ut reo actionem edat,ſed etiam ut iudex ſecundum eam ſententiam ferat ut.l.ut fundus.ff. communi diui.de ſymo.licet hely.uidetur expreſſum C. de fideicõmiſſ.li.l.ſi ergo idem in exceptione uim actionis habente Quæ quidem rationes uitedictæ non obſtãtiam quãquã ad multos alios fines talis materia dari poſſit,& quanquã reus ita dando ſe in aliquo non declarat nec aliud dicat,cenſetur tamen ſpecialiter hoc caſu dediſſe ad iſtum finem,uidelicet excipiendo ne ille articulus ſecundum actoris intentionem expediatur tũc in iſta concluſione concordat Bar.& ponit eam in dicta l.j ji.& iij.q licet rationes ipſum mouentes non ſunt multum efficaces etiã ſi tenerentur no p Io.mo j.q.iiij quia præſulatus.& not.ſecundum aliquos in c.cum eccleſia ſutrina de cau.poſſ & ibi tetigit aliquid Ioan.au.in nouel.& opinio Innocen.poſita in dicto.c.uno.de lit.conteſta.quam tamen reprobat Hoſti.& tangit etiam ibi Ioan.an in nouel.omnia potius facerent pro concluſione prædicta quã credo ueram.& fuit determinatum & ſententiatum in rota poſt publicas relationes.

* Excipiendo add. fely.in.c. apoſtolicæ de except.nu.17.

Deciſio. VI. alias.327.

Summarium.

Petenti abſolutionem ad cautelam non obſtat exceptio rei iudicatæ uel manifeſtæ offenſæ ex ſola nõ partione rei iudicatæ.

Epito.

Epitome.

1 Offenſa manifeſta uel res iudicata impediunt abſolutionem ad cautelam.
2 Iuriſdictionis negatio an reddat ipſam iuriſdictionem dubiam.
3 Fama & communis opinio unde dicatur originem hēre.

SI contra petentem abſolutionem ad cautelam oppo
1 nat exceptio rei iudicatæ uel manifeſtæ offenſæ † ex ſola non paritione rei iudicatæ, talis exceptio nullo modo eſt admittenda niſi deducatur nullitas ex defectu iuriſdictionis aut propter intolerabilem errorem expreſſum puta quia dicitur excōmunicatio lata poſt * appellationem legitimam per illum cuius iuriſdictio non negetur, ſed potius a partibus approbatur. & eſt ratio ſecundū Innocen. in. c. ſolet. de ſenten. ex commu. cui reſponderi non poteſt quia ſententia nomen rei iudicatæ nō habet niſi ſit lata a iudice competenti. C. ſi a non compe. iudi. per to. de iudi. c. at ſi clerici. aut. o. conſtat manifeſte de iuriſdictione, aut cōſtat manifeſte de nō iuriſdictione, aut nō cōſtat. de uno neq; de altero ſed dubiū eſt. Primo caſu nō pōt peti huiuſ abſolutio ex defectu iuriſdictiōis, cū de ea cōſtet manifeſte. Nec ſecūdo caſu cū tūc de nullitate excōmunicationis cōſtet manifeſte. Tertio ſolo caſu uidelicet cum de iuriſdictione dubitatur eſt locus petitioni huiuſmodi. Sed in illo tertio caſu non poteſt dici res iudicata manifeſte, nec per conſequens offenſa non parendi ei. quia cum nullo modo ſciri poſſit quod ſit res iudicata niſi ſciatur iuriſdictio illius qui eam tulit. ergo nec unus ſine altero poteſt eſſe noticia manifeſta. Caue tamen quia
2 an ſola iuriſdictionis † negatio faciat iuriſdictionem dubiam eſt uidendum. Circa quod uidetur ſic diſtinguendū aut intentio negantis fundata eſt de iure communi. & tūc ſola negatio facit rem dubiam quia probabilis immo tam probata eſt. ut ſi ille qui de iure communi non eſt iudex excōmunicauit. & ita proced t. l. iiij. C. qui. ad liber. procla. non li. aut econtra quia intentio iudicis & eius iuriſdictio fundata eſt de iure communi. & tunc negatio eſt improbabilis & per conſequens non facit rem dubiam. ſecundum not. Cyn. C. de procura. l. j. & hoc uerum niſi allegaret & probaret exceptionem ſaltem ſemi plene & tunc redderet iuriſdictionem dubiā. & ſic per conſequens rem iudicatam & offenſam. ar. not. per Innocen. ubi ſupra. & per Cyn. in dicta. l. j. C. de procura. Ex qua concluſione inferebatur alia. uidelicet quod non ſufficit in exceptione prædicta uidelicet rei iudicatæ uel manifeſtæ offenſæ exiſtētiā iuriſdictionis deducere. ſed oportet ultra deducere notorietatē * iuriſdictionis eiuſdē. Quæquidē cōcluſio unū ſupponit & aliud diſponit. Supponit enim quod etiam iuriſdictio ſi negetur per petentem abſolutionem ad cautelam, nihilominus poteſt excipi de re iudicata & manifeſta offenſa dummodo in exceptione etiam exiſtentia iuriſdictionis deducatur. Secundo diſponit uidelicet quod deductio exiſtentiæ debet notorietatem cōtinere. Primum patet. tum quia text. c. ſolet. dicit contra petentem abſolutionem ad cautelam uel ſimpliciter poſſe excipi de manifeſta offenſa & re iudicata ergo & poterit iſto caſu. alias eſſet dicere quod ſola negatio unius partis tolleret ius alterius. quod eſſet iniquum. tum quia hoc caſu ceſſat ratio Innocen. quia cōſtito de iuriſdictione eius ceſſat ratio ut dictum eſt. Præterea quia non ſatiſfacit cum talis exceptio infra octo dies ſit probanda. & ita non plus impeditur proceſſus quam alias. ergo &c. Secundum patet. quia ubi quis habet probare notorietatem non ſufficit probare ueritatem ut ipſe Innocen. ponit in dicto. c. ſolet. Modo hoc caſu probanda eſt notorietas. ergo &c. Sed qualiter probetur huiuſmodi notorietas recurrendum erit ad not. uulgarem in. c. tua. & c. ueſtra. per doct. de cohab. cle. & muli. & . ij. q. j. de manifeſta. & in ſpec. tit. de notor. per totum. Aliqui tamen & plures dicebant ſufficere in hoc caſu ad deductionem notorietatis deducere exiſtentiā & exiſtentiæ publicam uocem & famam ſimul. Dominus Egid. & aliqui cum eo contra & bene meo iudicio. nam regula eſt, quod non probat hoc eſſe quod ab hoc contingit abeſſe ut. l. ad probationem. C. de probat. & in. c. cum contingat. de off. deleg. Sed licet ita ſit quod nihil poteſt eſſe notorium niſi uerum. ut no. in c. tua. de cohab. cle. & mulie. tamē poteſt aliquid eſſe uerum & de illo eſſe publicam uocem & famam, & tamen non eſt notorium. Ratio eſt. quia ut dicit Innocen. in. ca. tua. de cohab. cle. & mulie. Iſta enim differentia eſt inter communem opinionem quæ publicam famam in ſe dicitur continere. ut in. c. ueniens. de uerbo. ſignifica. ad fi. &
3 manifeſtum ſeu notorium. quia fama † & communis opinio non habent originem a ſcientia certa ſed plerunque a ſuſpitione ſola & incerto auctore. ut habetur de conſe. di. iiij. c. Sanctum. Sed manifeſtum & notoriū ſemper procedunt a ſcientia certa. non dico unius uel duorum, ſed totius populi uel maioris partis. Hinc eſt quod licet teſtimonium ſuper notorio ſit ſuper ſcientia certa: tamen teſtimonium ſuper communi opinione eſt ſolum de credulitate, ideo licet communis opinio poſſit eſſe de longe prætentis, tamen notorium non eſt niſi de præſentibus uel proxime prætentis. ut not. Innocen. in. c. ueniens. Fallit quādo huiuſmodi certa ſcientia eſt in mente populi certitudinaliter reſeruata. ſicut de chriſti paſſione uide Io. Cal. in commento. ca. ueſtra in deſcriptione notorij. modo ad propoſitum. ergo poteſt eſſe uerum quod ponitur & probari poteſt per duos teſtes tanquam uerum. qui nihil de notorietate deponere ſcirent & probare, nihilominus cōmunem uocem & famam per illos qui de ueritate dubitabant, immo per præmiſſa patet quod etiam iſdem teſtes poterunt de utroque deponere uidelicet de ueritate & fama & nihilominus notorietatem ignorare uel negare, quanquam hec ſubſtantialia & uera & de iuris rigore exigerentur in uera & plena probatione notorietatis. Tamen in caſu noſtræ quæſtionis non requiritur adeo exacta & plena probatio ſed ſufficit ſemiplena. & ideo maior pars dominorum dicebat ſufficere in hoc caſu publicam uocem & famam cum alijs adminiculis quæ habebantur in caſu ſeu facto propoſito. & ſic fuit obtentum. de teſti. c. præterea.

*Add. poſt appellationē petitionē. petenti autem abſolutionem ad cautelam. an credatur iuramēto ſuo q̃ appellauit añ excōmunicationē latā uide fely. in. c. apoſtolicæ de excep. i vij. col. uerſi. adde etiam q̃ petens.

*. Notorietatem uide. an notoriū faciat iudicē cōpetētē fely. in. c. at ſi clerici de iudi. uer. no. opt. text.

Deciſio. VI. alias 453.

Summarium.

Reſtitutio ad appellādum a diffinitiua ſententia quæ tranſiuit in rem iudic. non petitur per excommunicatum niſi in cauſa matrimoniali & beneficiali.

Epitome.

1 Excommunicatus poteſt petere reſtitutionem ad appellandum a ſententia quæ tranſiuit in rem iudicatam in cauſa matrimoniali & beneficiali.
2 Excommunicatus quare repellatur ab agendo.

FVit dubitatum utrum in cauſa matrimoniali reus
1 excommunicatus † poſſet petere reſtitutionem ad appellandum a diffinitiua ſententia contra ſe lata quæ tranſiuit in rem iudicatam? Et uidebatur aliquibus quod non. per not. in. c. ſignificauerūt. de excep. ubi not. per doct. quod excommunicatus non poteſt petere reſtitutionē in integrū. ergo nec ad appellādū. q̃a hæc uidetur quædā reintegratio. & per not. in. c. i. de reſcrip. li. vi. ubi notatur quod non poteſt agere de nullitate ſententiæ quæ etiam nulla prouocatione ſuſpenſa nunquam tranſit in rem iudicatā ut in c. i. de ſeq. & re iudi. multo minus poteſt agere de iniuſtitia ſententiæ quæ in rem tranſiuit iudicatam. & licet concedatur excommunicato quod poſſet impetrare reſcriptum ſuper appellatione ſua interpoſita proſequenda, tamen non ſuper interponenda ut uidetur ſonare dictum. c. i. de reſcrip. libro ſexto. Præterea in hac reſtitutione concedenda neceſſaria eſt aliqualis cauſæ cognitio quæ non poteſt fieri ſine periculo commu
2 nionis quæ eſt cauſa prohibitionis quare † excommunicatus ab agendo repellitur ut. aj. quæſtio. iiij. cum excōmunicato. & capitu. pia. de exceptio. libro ſexto. ergo. Præterea ſi excommunicato denegatur reconuentio ut in. capitu. intelleximus. de iudi. & leg. & not. de exceptio. cum inter multo fortius reſtitutio quæ magis uidetur ſapere actionem directam quam reconuentio. quod eſt uerum in reſtitutione in integrum principaliter & directe intentata per excommunicatum aduerſus ſententiam. Se

cus uero ſecundum omnes dominos ſi incidenter petere tur uel per modum præambuli ut in caſu noſtro. in quo non requiritur plena ſed ſemiplena & ſummaria cognitio quæ etiam poſſet fieri ex iudicis officio ar. eorum quæ le. & no. de offic. iudi. capit. ij. de teſti. c. ueniens ij præterea in his quæ non habent perpetuam cauſam prohibitionis aliquo conceſſo omnia uidentur concedi ſine quibus id expediri non poteſt, immo omne id per quod peruenitur ad illud ut in. l. oratio. ff. de ſpon. de off. deleg. c. præterea. facit optime dictum. c. j. de reſcrip lib. vj cum ſimi. & hoc maxime procedit ſecundum Hoſtie. in caſibus in quibus uertitur periculum animæ. ut in matrimonialibus & beneficialibus cauſis in quibus ſecundum eũ excommunicatus poſſet petere reſtitutionem in integrum etiam principaliter & aduerſus ſententiam quæ præſertim in cauſa matrimoniali non tranſit in rem iudicatam ut in. c. tenor. c. lator. c. cõſanguinei. de re iudi. in qua cauſa multum exuberat officium iudicis ut in. c. porro. de diuor. not. per Hoſti. in dicto. c. ſignificauerunt. per quã no. fuit deciſum per omnes dominos quod non obſtat exceptio excommunicationis oppoſitæ contra dictum reſtitutionem petentem deberem ipſum audire. maxime quia non fuit excommunicatus pro alia cauſa ſed pro iſta, puta uigore executorialiũ factæ ſuper dicta ſententia a qua petit ſe reſtitui ad appellandum. ſi uero fuiſſet excommunicatus pro alia cauſa magis dubitaſſem.

Deciſio. VIII. alias 252.

Summarium.

Licet denunciatio probet excommunicationis exceptionem in uim dilatoriæ, non tamen in uim peremptoriæ. Excommunicatio nõ probatur ex eo ſolo quod quis pro tali denunciatus probetur.

LIcet ſit concertatio inter doct. in. ca. pia. de except. & c. licet. de ſentent. excommuni libro. vj utrum p denunciationem quis probetur excommunicatus quando in uim dilatoriæ excommunicatio opponitur, tamen domini habuerunt & habere uoluerunt pro indubitato quod denunciatio non excommunicationem oppoſitam in uim peremptoriæ contra impetrantem. quia non ſequitur talis eſt excommunicatus denunciatus ergo eſt excommunicatus. Tum etiam quia huiuſmodi exceptio ſapit obiectum qui debet clare dari & probari. de accuſ. c. ſuper his. & c. accedens. de electio. c. j. & c. ut circa. li. vj. iuncta cl. conſtitutionem. eodem. titu. Leuius etiam & citius admittuntur probantur & expediuntur dilatoriæ quam peremptoriæ. de ordi. cog. c. cum dilectus de li. cõteſt. c. j. li. vj. cum ibi not.

Deciſio. IX. alias. 253.

Summarium.

Non ſufficit in materia obiectiua dicere quod quis per ſe uel per alium acceptauit uel ſimile niſi ſpecificetur.

SI opponatur alicui quod beneficium per ipſum in curia reſignatum & poſt huiuſmodi reſignationem admiſſam, nihilhominus illud idem beneficium tenuit poſſedit & fructus perceperit per ſe uel alium niſi excipiens illum alium exprimat & de eius mandato ſpecifice det, non erit quo ad hoc audiendus. quia licet materia obiectiua eſt exactam requirit ſpecificationem. ut prædictis iuribus ſupra proxima concluſione alleg. & idem etiam poſtea fuit cõcluſum de ſecundo impetrante obijciente contra primum de conſumptione gratiæ ſuæ per acceptationẽ alterius beneficij per ſe uel alium factum. quia bene ſpecificat.

DE PRAESCRIPTIONIBVS.

Summarium.

Allegans ſe tanto tempore de cuius contrario memoria non exiſtit exẽptũ a iuriſdictione ordinaria nõ auditur niſi probet ꝙ alius ꝓlatus in eo iuriſdictionẽ ꝓſcripſerit. Articuli de exemptione a iuriſdictione ordinarij a tanto tempore &c. non procedunt nec ſunt admittẽdi niſi in eius detur de alio prælato qui huiuſmodi iuriſdictionem præſcripſerit.

Deciſio. I. alias. 239.

SI decanus & capitulũ alicuius eccleſiæ cathedralis dicant & dẽt in articulis ſe exẽptos ab omni iuriſdictione & coertione epiſcopi eorũ & ſe fuiſſe & eſſe in poſſeſſione huiuſmodi exceptionis a tanto tempore cuius cõtrarij nõ eſt memoria niſi detur de alio prælato qui huiuſmodi iuriſdictionẽ in eos ꝓſcripſit articuli tales nõ ſunt admittẽdi. quia nullus poteſt ſeipſum iudicare uel corrigere nec ea poſſidere ergo nec præſcribere, ſed alius bene talia in ipſis præſcribit uel ipſi poſſent præſcribere quod alteri prælato ſubſunt quo ad iuriſdictionem & coertionem huiuſmodi. ꝑ ut le. & not. de præſcrip. c. cum ex officij. & c. cum nõ liceat. & c. auditis.

Deciſio. II. alias. 416.

Summarium.

Ordinarius poteſt ſecundum canones ea quæ ſunt meri imperij delegare. ſecus ſecundum ius ciuile.

Epitome.

1 Decanus & capitulũ alicuius eccleſiæ collegiatæ an poſſint præſcribere poteſtatem excommunicandi incarcerandi & inſtallandi canonicos uicarios & beneficiatos illius eccleſiæ delinquentes.
2 Iudicare & excommunicare non ſunt fructus iuriſdictionis ſed potius labor & onus.
3 Poſſeſſio iuriſdictionis an unico actu quæratur.

FVit dubitatum & in relationibus poſitum utrum
2 decanus† & capitulum alicuius eccleſiæ collegiatæ poſſent præſcribere poteſtatem excommunicandi incarcerandi & inſtallandi canonicos uicarios & alios beneficiatos illius eccleſiæ delinquentes. Super quo dubio fuit ſolemniter per aduocatos in publicis relationibus alle & tractata materia meri & miſti iperij & quia ꝓdicta uidebãtur meri imperij & ſpectantia. nõ ad ſe ſed ad principem. ut. l. imperium. ff. de iu. om. iud. ergo non uidebantur præſcriptibilia* ſicut nec delegabilia ſecundũ leges. ſecus uero ſecundum canon. ſecũdum quos etiam ea quæ ſunt meri imperij poſſunt delegari. put le. & no. in. c. in archiepiſcopatu. de rap. & ſunt textus de hoc hodie in. c. licet. de of. uica. li. vj. & ne cle. uel mo. c. epũs c. li. & ſunt etiam ſecundum canones præſcriptibilia etiam per inferiores. nam nõ eſt dubium epiſcopos ſuperiores prælatos habere merũ & miſtum imperium uidelicet iudicandi & corrigendi puniendi & excomunicandi incarcerandi deponendi degradandi ſuſpendendi interdicendi &c. xxv. di. per lectis. xxiiij. q. iiij corripitur. xj. q. iij. ſententia paſtoris. & c. cure. de elect. tranſmiſſa. de tranſla. c. j. & utrobique oor. de off. or. c. j. & c. conquerente. de iudi. c. at ſi clerici. & c. cum non ab homine & de for. compe. c. con quæſtus. & c. poſtulaſtis. & c. ſi. de ſta mo. c. j. de ſenten. ex. c. ut fame. & c. ſi clericos. li. vj. de pœnis. c. degradatio. c. li. cum multis ſi. & per Spe. ti. de iu. om iu. §. j. verſi. ad huiuſmodi. ubi enumerat omnia quæ ſunt meri impe

* Add. ꝓſcriptibilia. Ad intellectũ horũ q de ꝓſcriptione meri & miſti imperij hac diſtin. dicuntur nullã aliũ doctorẽ quare ꝗ do. alexan. de imo. in conſil. xvj. quinti vol. ubi optime loquitur ſecundum iuris utriuſq; diſpoſitionem.

rij epiſcopis pertinentia. Sed omnia iura epiſcopalia ad
utraoque legem ſiue iuriſdictionis ſiue diœceſanam per-
tinentia ſunt per inferiores epiſcopis præſcriptibilia. ut
de præſcrip. c. auditis & c. cum olim. cum ibi not. & not.
xvj. q. uj. quicunque. de off. archi. dilecto. de exceſ. præ.
c. accedentibus. ergo quod autem punitio & correctio ca-
nonicorum cathedralium eccleſiarum poſſet ſecundum
conſuetudinem legitime præſcriptam ad decanum & ca
pitulũ pertinere, eſt tex. in c. irrefragabili. §. exceſſus quo
que. de of. ordi. immo quandoque ad ſolum decanum ut
in c. dilectis de ap. de ſen. ex. c. dilecto li. vj. ubi ille deca
nus habuit & exercere potuit utrũq; gladiũ, maxime ubi
ipſe eſt caput capituli immediatum ab illo capitulo ele-
ctus & per epiſcopum confirmatus prout ponebatur in fa
cto. nam tunc ipſe ſolus ex electione & confirmatione ſu
perioris haberet omnimodam iuriſdictionem in ipſum eli
gentem ſiue in ipſos eligentes. prout pulchre notat & de-
ducit Inno. in. c. cum ab eccleſiarũ de of. ordi. & ibi tex.
quod inferiores prælati poſſunt excommunicare & iudi-
care. Facit de of. archi. c. mandamus. & c. ad hæc. de de
ci. c. peruenit, dummodo ſit talis perſona in quã hoc ius
cadere poteſt. de his quæ fi. a maio. par. ca. c. iij. de ap. c.
Romana. §. j. lib. vj. de conſue. c. ij. c. li. immo dicit Inno.
quod quilibet clericus poſſit præſcribere ius excommu-
nicandi & ſimilia, licet non habeat ordinariã iuriſdictio
nem. ſed quia prout ponebatur in facto prædicti decanus
& capitulum niſi ſemel prædicta exercuerũt, fuit dubita
tum & etiam ſolenniter ſuper hoc allegatum utrum per
unicum actum huiuſmodi quæſiuiſſet poſſeſſionem in ſi
milibus caſibus iudicandi & procedendi. & fuit allegatũ
ad partem negatiuam quædam not. Inno in. c. cum dile
ctus. de reli. do. ubi ipſe tenet expreſſe quod licet quis ſit
in poſſeſſione ſubiectionis alicuius etiam per mille annos
non propter hoc poteſt illum iudicare ſiue condemnare
neque ciuiliter neq; criminaliter, immo ſententia excom-
municationis in ipſum prolata non tenet. ratio. quia iudi
a care † & excommunicare non ſunt fructus iuriſdictionis
nec proprie fructus dici poſſunt immo potius periculum
labor & onus. & ſic non obſtat c. cum eccleſia ſutrina. de
cau. poſſ. & propriet. & c. conſultationibus de iurepa. nã
eligere uel præſentare bene ſunt fructus poſſeſſionis iuris
eligendi uel præſentandi, ut not. alibi Inno. in. c. in. literis.
de reſti. ſpo. non ſic in illo qui tantum habet poſſeſſionẽ
ſubiectionis ſiue iuriſdictionis alicuius. Pro q̃ cõcluſione
facit optime ſecundum Innoc. decre. cum contingat. de
fo. compe. nam ibi dicitur licet canonici Beluacen. habe
rent iuriſdictionem ſuper familiares ipſorum de conſue-
tudine tamen non poterãt illos excommunicare. Sed poſ-
ſet reſponderi quod ibi tantum præſcriptum quantũ poſ
ſeſſum. de deci. c. cum in tua. uel quia illi non habebant
aſſiſtentiam tantum iuris communis ſicut iſti decanus &
capitulum. ar. capitu. ad decimas. de reſtitu. ſpolia. libro.
vj. Reſpondit etiam Inno. ad. l. barbarius. ff. de off præ-
to. & ad not. per eũ in. c. nihil eſt. de elect. a quo dicto ui-
detur Inno. recedere in ſi glo. eiuſdem. ibi tamen alij ali-
ter dicunt & ut uidetur melius. ut not. per eũ. de reſti. ſpo.
c. olim. iij. ubi tenet expreſſe quod quilibet clericus poſſit
poſſidere & præſcribere ius excõmunicandi. & ſi ille quẽ
excommunicat obedit ſciente & patiente epiſcopo uel a-
lio ſuo ſuperior ſtatim excommunicans acquirit poſſeſſio
nem excommunicandi & tenet eius ſententia ſi erat in poſ
ſeſſione excommunicandi. prout no. Inno. in dicto. c. cũ
dilectus. in glo. ſi. & remittit ad not. per eum in. c. ij. de re
3 ſti. ſpo. Sed utrum ſufficiat ad hoc unicus actus † poſſeſ
ſionis Innoc. in. c. ij. de capel. mon. uidetur innuere quod
non. Pro quo facit tex. in. c. cum eccleſia Sutrina. de cau.
poſſ. & propriet. & not. in. c. ſi. de conſue. Nam ſecũdum
Inno. ubi ſupra licet poſſeſſio generalis iuriſdictionis ac
quiratur per unicum actum, dũmodo utens intendat uti
iure ſuo quo ad iuriſdictionem uniuerſalem tamen hoc
non procedit in perſonis rationem diuerſitatis ponens q͂a
ſub iuriſdictione comprehenduntur omnes partes eius &
actus. ſed ſub perſonam non cõtinentur alia & in illis ha
bet locum regula quod tantum præſcr ptum quantũ poſ
ſeſſum. de deci. c. cum in tua. hæc uera ſi nullus alius ſit
in iuriſdictione illarum perſonarum. quia tunc ad alias p
ſonas non extenderetur poſſeſſio iuriſdictionis quæſita in
uno homine. ſed ſi alius eſt in poſſeſſione iuriſdictionis ſu
per unum populum & ego exerceam iuriſdictionem in
unam perſonam tantum illius populi ſciente domino &
patiente ſuper totum populum acquiro. quia quaſi una
& continua eſt gleba ſcilicet unus populus & non e bene
extenditur poſſeſſio de perſona ad perſonam ratio. quia
ille in quem exercui iuriſdictionem non poſſidebat alium
contra quem ego præſcribo iuriſdictionem, ſed alius con
tra quem præſcribo iuriſdictionem in hanc perſonam &
aliam communiter habebit. de præſcriptio. c. cum ex of-
ficij. De extẽſione iuris corporalis & ĩcorpalis uide Inn. ĩ
c. in literis. de reſti. ſpo & ibi per Pau. de hac materia p-
dictorum duorum dubiorum in ſuo commento. At in ca
ſu noſtro fuit probatum prædictis decano & capitulo da
tam ptãtẽ plenariã iudicandi, corrigẽdi, puniendi, excom
micandi, & etiam incarcerandi omnes perſonas beneficia
tas illius eccleſiæ per priuilegium epiſcopi illius loci &
per ſedem apoſtolicam confirmatum & quod ipſi fuerũt
in poſſeſſione generali prædictorum & eis ſæpe obtempe
ratum excepto actu inſtallationis, quem licet niſi ſemel
exercuerant, tamen quia poſtea in. xl. annis ſimilis caſus
non occurrerat ſed modo nouiter occurrit. Fuit deciſum
& concluſum quod tenuerat & ualuerat huiuſmodi in-
ſtallatio. per Inno. in dicto. c. dilectus. de capel. mo. ſuper
uer. poſſeſſorium. in ſi. & per not. per Ber. in dicto. c. cum
eccleſia ſutrina. & per Spe. ti. de præſcrip. §. j. uer. ſed po-
ne quod melius. & per eundem ti. de iu. om. iudi. §. j. cir-
ca fin. ubi recitat quaſi de uerbo ad uerbum. not. Inno.
ſupraſcript. & uide ad materiam Innocen in dicto. c. ij.
de reſti. in integ. & in dicto. c. olim. de reſti. ſpo. & de po-
ſtu. præ. bonæ. ij. per eundem.

Deciſio. III. alias. 473.

Summarium.

Si conceſſio epiſcopi apparet facta cum conſenſu ca
pituli licet de conſenſu aliter non appareat, ſufficit ſi ſe-
quitur tempus ſufficiens ad præſcribendum.

SI apparet conceſſio epiſcopi quæ dicitur facta cum
conſenſu ſui capituli de quo conſenſu non apparet &
ſequitur tempus ſufficiens ad præſcriptionem, illud
ſufficit. nã talis titulus errore facti ſuffultus dat cauſam
præſcribendi uidelicet ſi epiſcopus donat & dicit de cõ-
ſenſu ſui capituli & ita tradit monaſterio & ita procedit
quod not glo de conſue. c. cum dilectus. & de præſcript.
c. de quarta & præſumitur talis error per. c. ea noſcitur.
de his quæ fi. a præla. quia iuſtus error habetur pro titu-
lo. ff. pro empt. l. ij quæ a pupillo & qui ſe. & ff. pro le. l.
fin. & iuſtus eſt hic error facti. l. ij. ff. de iu. & fac. igno. ma
xime per not in dicto. c. ea noſcitur. ſuper quo tamen ui-
de dominum bar ff rem ra. ha. l. actor. Secus ſi in iure er-
raſſet. & ita procedit quod no. in. c. ij. de his quæ fi. a præ.
ar. ff. de iu. & fac. igno. l. iij. & l. cum. de uſucap. l. ij. l. q̃
ſi a pupillo. & l. ubi lex. & l. nonnunquam. probatur not.
ar. x. q. iij. cognoſcimus & ita not. Pau. in clemen. j. de re.
eccle. non alie. in glo. publi. & ibi plene uide. Aliqui domi
ni uolunt dicere quod requiritur ſubſcriptio clericorum.
pro quo facit tex. xij. quæſtio. ij. ſine exceptione & nota.
Innocen. in. capitu. dudum. de reb. eccle. non alie. libro
ſexto De alia ſubſcriptione idem dixerunt domini de ro
ta per capit. tua. in fin. de hijs quæ fin. a præla ſed dic ad
hoc. ut in quæſtionibus domini neapolitani. quæſtio. lxx-
viij. cum dixi præſumi aſſenſum capituli interueniſſe. in-
telligo quo ad effectum excludendi malam fidem in re-
cipiente. & ita procedit opin. Pau. ut præſcriptio currat
ad effectum ualidandi alienandi perpetuum uero ſecus.
& ita procedit opinio. Bar. in dicto. §. qui ſecus licet ſe-
cus ſit de alienatione temporali ut capitu. ea noſcitur de
hijs quæ fin. a præla. & ita procedit ibi gloſ. & cætera.
quod intellige niſi opponatur per partem conſenſum,
non interueniſſe & ita procedunt not. Innocen. in dicto
capitu. ea noſcitur.

DE RE IVDICATA.

Summarium.

Actore & reo nihil probantibus uel æqualiter probantibus ſi actor poſſidet abſoluitur non ex eo ut quia ſit actor ſed quia poſſeſſor.

Deciſio. I. alias.15.

SI in cauſa beneficiali actor& reus ambo uel nihil uel non plene probauerint intentionem ſuam. Fuit dubitatum utrum pro actore poſſidente & tenente beneficium poſſet & deberet ſententia ferri abſolutoria Et uidebatur quod non. quia actor non probante. &c. per.l.actor. C de proba.& de iureiuran.c.ſi & de cau.poſ & propr.c.cum eccleſia ſutrina. ut eccle.be.c.uno fuit determinatum & concluſum per omnes dominos quod ſic. diſtinguendo Aut uterque ſcilicet actor poſſeſſor & reus non poſſeſſor petijt adiudicari beneficium & tunc ſi neuter probat quilibet debet abſolui ab impeditione alterius. Ratio quia uterq; eſt actor & reus in caſu prædicto. ar c.licet de proba &.c.ex literis.de cau.poſ.& pro.c.uno.in cle.nullus tamen eorū cōdemnabitur in expen.ſed fiet compenſatio hinc & inde. Fuit tamen quædam no. Inno allegata in contrarium in.c.cū contingat.de of.dele.uidelicet quod in caſu prædicto reus eſt abſoluēdus ab obſeruatione & impetitione rei de qua agitur. quam not. intelligas reo rem quam actor petit detinente & poſſidente. uel neutro tenente, tunc enim habet locum regula actore nō probante.&c. Si uero actor poſſeſſor petit titulum ſuum pronunciari canonicū ſibi adiudicari beneficium & reus non poſſeſſor petit ſolum ſe abſolui ab impetitione actoris poſſeſſoris. uel nil petit tunc enim ſententia eſt ferenda pro reo etiam abſente abſolutoria actore nil probante per l.actor.& alia iura in contrarium alleg.& facit C de eden.l qui accuſare.& l.ſi C.de rei uendi.&.l ij.de proba.ff.& no.in.c.per tuas. de ape. Fatuus autem eſſet poſſeſſor qui contra non poſſeſſorem petitorium intentaret propter difficultatem probandi dominium. niſi haberet probationes paratas in petitorio. deberet enim potius intentare interdictum uti poſſidetis ſi in poſſeſſione turbaretur. aut interdictum unde ui. ſi de poſſeſſione deijceretur. ar.l.is qui deſtinauit. ſuperius alleg ff.de rei uendi.de proba.c.licet, de iudi c.examinata & hoc eſt cōſiliū.B.in.c.cū eccleſia ſutrina. de cau.poſ.i gl.ij Si uero reus poſſidet uel neuter poſſidet tūc iterū ſtat regula. actore nō probāte.&c & ſic pōt intelligi not. Inn.in.c.cū cōtingat. ſuperius alle.&c. ibi in. quod not. In.an.& Inno.in.c.ex conquæſtione de reſti ſpo.& de off.uica.c j poſt Inno.& Hoſti.& in.c.mandatum.de reſcrip.poſt.Compoſt.

Deciſio. II. alias.113.

Summarium.

Tres ſententiæ latæ ſuper attentatis ſunt ante omnia executioni mandādæ antequam ueniatur ad negocium principale.

TRes ſententiæ ſuper attentatis latæ antequam procedatur in petitorio ſunt ante omnia executioni demandandæ. dummodo prædictæ ſententiæ uim diffinitiuæ habeant, puta ſi lite pendente uel poſt appellationem a diffinitiua aliquid ſi attentatum circa poſſeſſionem rei de qua agitur. quia tunc ſapit naturam ueri poſſeſſorij quod eſt plene executioni mandandum ante ingreſſum petitorij. de reſtitu. ſpo c.piſanis. nec poſſet opponi nullitas ante executionem earundem de re iudic. c.le.ut calumnijs.

Deciſio. III. alias.120.

Summarium.

Actore non probante reus etiam ſi nihil petat debet abſolui.

ACtore nil probante ſeruatis terminis reus ab impetitione actoris. licet nullam petitionem dederit poteſt & debet abſolui per regulam. actore nō probante.&c. de iureiur.c ſi & quia trahendo reum in cauſam ſatis. imperijt moleſtauit & impediuit & ideo poteſt & debet actori etiam ſuper huiuſmodi moleſtatione & impedimenti perpetuum ſilentium imponi immo ſuper re de qua agitur. de cau.poſ.& proprie.cum eccleſia. de re iudi cū Bertol.de reli.do.conſtitutus.de proba.licet.

¶ Additio. Adde hic regulam Grego.aj.quæ eſt.c.iij.in numero.inter meas.& incipit.dominus noſter Grego.nō uult quod ſtilus.

Deciſio. IIII. alias.160.

Summarium.

Reus & poſſeſſor de cuius non iure conſtat contra reſeruationem tam in perſonam quam in gratiam poteſt dare obiectus ad effectum abſolutionis reportandæ non autem adiudicationis.

Epitome.

1 Reus & poſſeſſor de cuius non iure conſtat poteſt actorem per obiectus excludere.

2 Conſtito de nō iure actoris & rei non eſt tamen reus a ſua poſſeſſione expellēdus, ſed potius ab impetitione actoris abſoluendus.

1 REus † & poſſeſſor beneficij de cuius non iure cōſtat poteſt dare contra reſeruationem obiectus tā in perſonā quā gratiā ad effectum abſolutionis. ſed non adiudicationis obtinendæ. ut in c ex inſinuatione. de procu.& ibi per Inno.& in.c.olim.de reſcrip.& de hoc uidetur tex.in c.cum noſtris.de conceſ.præb nudus enim detentor repellit agentē rei uendicatione ſi ſua non intereſt propter cōmodum poſſeſſionis ſiue retentionis. ar.l.pau.§.ſi.qui.mo.pig.uel hypo.ſol.& facit no.per Ar. de præben.licet li.vj. Præterea magis abhorrent iura quod nullum habens titulum ingrediatur beneficium quam ingreſſus per non habentem titulum de poſſeſſione eijciatur propter regulam. turpius eijcitur.&c de iureiurā.c.quēadmodum In pari enim cauſa turpitudinis melior eſt conditio poſſidentis de adult.c.intelleximus.de reg iur c.in pari.li.vj. Nō obſtant duæ concluſiones ſuperius poſitæ uidelicet quod ille de cuius non iure clare & notorie conſtat per acta nō agit ſuper attētatis nec poſſeſſorio quam ambo ſunt multum in iure priuilegiata. de ordin.cogni.c.ij. & ſi. de reſti.ſpo per totum. de appel c non ſolum lib.vj. quia hij certant de poſſeſſione recuperāda & de reducendo in ſtatum priſtinum. quod eſſet abſurdum & iniquum ex quo conſtat de non titulo ipſorum.& quia per hoc daretur uicioſus ingreſſus. propterea etiam in dubio prohibetur fieri miſſio in poſſeſſionem realem. ut in.c uno.de eo qui mit.in poſ.li.vj. Alius uero detentor certat de poſſeſſione retinenda & non admittenda. de qua non eſt eijciēdus. niſi per illum cuius intereſt & habentem ius. ut in.c. cum noſtris. de conceſ.præben.&ibi per Inno & ideo eſt uocandus antequam eijciatur ut uideatur tam de iure agentis quam etiam poſſidentis. de præbē.c.licet.ij.lib.vj.

2 Ex quibus infertur alia concluſio quod ubi conſtat † de nō iure actoris reus licet nullum ius habeat a poſſeſſione non eſt ammouendus. immo ab impetitione actoris eſt abſoluendus C.de rei uendi.l.ſi de reſcrip.c.olim.in ſi not. per compoſt.de reſcrip.c.mandatum & per Inno.de reſti.ſpo.c.in literis uer.fatemur tamen modificat hoc dictum ſecundum concluſionem primam ſupra eodem.n. quilibet enim detentor præſumitur poſſidere ſecundum Innocen.in.c.cum olim.de priuileg.ſuper.uer.potuiſſent in fi.qui alleg.xviij.q.j c.j.idem tenet Archi.in lit.penden.c.ij.libro.vj.

Deciſio. V. alias. 183.

Summarium.

Iudex generaliter condemnat in fructibus & executor generaliter monet condemnatum abſq; taxatione.

Epitome.

1 Reus & poſſeſſor de cuius non iure conſtat poteſt actorem per obiectus excludere.

2 Conſtito de non iure actoris & rei non eſt tamen reus a ſua poſſeſſione expellendus: ſed potius ab impetitione actoris abſoluendus.

SIcut auditor poteſt generaliter condemnare in fructibus per reum & poſſeſſorem perceptis ita poteſt generaliter executor huiuſmodi ſententiæ abſque aliqua taxatione monere dictum condemnatum ut de illis ſatisfaciat uictori infra certum terminum infra quem terminum poteſt uenire & allegare ſe illos non percepiſſe. uel eos in utilitatem beneficij conuertiſſe & ſimilia. quod ſi non fecerit ſententia excommunicationis propter hæc prolata eſt iuſta nec relaxabitur donec plene fuerit ſatiſfactum quia pro re iudicata extitit promulgata. ar. not. in. c. ſolet. de ſen. excom. li. vi.

Deciſio. VI. alias. 186.

Summarium.

Auditor qui pronunciat beneficium alicui fore debitum poteſt etiam poſſeſſorem in fructibus poſt litem motam perceptis & non petitis condemnare.

AVditor qui pronunciat beneficium fore alicui debitum prouidendo de ipſo iuxta formam cle. ut auditor de reſcript. poteſt etiam condemnare ex officio in fructibus a tempore motæ litis per poſſeſſorem perceptis etiam in libello non petitis. de iureparr. c. cum dilectus. de offi. deleg. c. cum cauſa. quia fructus ſunt acceſſoria ad beneficium & ueniunt a tempore motæ litis. ff. de uſur. l. uidemus. & l. mora. §. in bonæ fidei. ar. etiam c. cum eccleſia ſutrina. de cauſ poſ de præben. c. dilecto in fi. & fa. not. per Inno. de re iudi. c. cum ſup. c. in. c. grauis de reſti ſpo. & ibi p Inno. & Poſt. & de præbend. c. dilecto in fi. utrum & quando ueniant ex officio uel ne fructus percepti

Deciſio VII. alias. 194.

Summarium.

Pro reo excommunicato abſente & per procuratorem ſe defendente poteſt ferri ſententia abſolutoria ſed non adiudicatoria.

PRo reo excommunicato abſente & ſe per procuratorem defendente poteſt ferri ſententia abſolutoria ſed non adiudicatoria. ar. eorum quæ le. & not. in. c. cum inter. de excep. pro hoc alleg in ratione. l. quamuis indubitatur C. de adult. faciunt etiam not. in. c. per tuas. de appel. uidelicet quod pro reo contumace abſente poteſt ferri ſententia infirmatoria uel abſolutoria.

Deciſio. VIII. alias. 198.

Summarium.

Dominus feudi poteſt committere cauſam feudalem alteri decidendam inter uaſallos ſuos per quam commiſſionem idem commiſſarius non poteſt aliquid domino ſ adiudicare.

SI dominus feudi committit ſeu dat poteſtatem alicui cognoſcendi decidendi cauſam feudalē. de certis bonis inter uaſallos ſuos ſaluo iure ſuo ſi iudex huiuſmodi inter prædictos uaſallos duntaxat procedendo. et ſeruatis ſeruandis partem bonorum adiudicauerit uni parti & aliam partē domino feudi. talis ſententia lata pro domino feudi non ualet neq; tenet. quia nullo agente nec libello dato. nec lite conteſtata eſt lata de uer. ſign. c. forus. de li. conteſt. c. uno. cum ſi. nec obſtant uerba illa ſaluo iure ſuo. quia illa non ſunt niſi quædam proteſtatio uidelicet quod per ſententiam ferendam inter partes ſibi quo ad ius ſuum non præiudicaretur. & ſic non eſt niſi quædam proteſtatio prout papa ſæpe proteſtatur in deciſionibus ſuis. ut in c. cum a nobis de teſti. de ap c. ut debitus. in. fi. ut. lit. pend. c. 1. in fi. in clemen.

Deciſio. VIIII. alias. 105.

Summarium.

Si Abbas & cōuentus in aliqua cauſa ſunt ſimul litem conteſtati lata ſententia pro actore & ab eo appellato per reos poſſunt ſimul & diuiſim in cauſa procedere & ſufficit contra alterum ferri ſententiam.

LIcet actum ſit in partibus p epiſcopum cōtra Abbatem & conuentum cuiuſdam monaſterij ſuper annua penſione præſtanda epiſcopo & lata ſententia pro epiſcopo. & contra Abbatem & cōuentum a qua pro parte eorundem abbatis & conuentus extitit ad ſedē apoſtolicam appellatum. tamen ſi in cauſa appellationis epūs duntaxat proceſſit contra abbatem & nihil probauit. nec ſententiam latam in partibus produxit Abbas poteſt & debet abſolui ab impetitione epiſcopi. per regulam. actore non probante. &c. Non obſtan. quod in partibus ſit actum & ſententiatum contra Abbatē & conuētum coniunctim quia de hoc non conſtitit. & ſi conſtaret quia epiſcopus dimiſit conuentum & traxit Abbatem in cauſam. cum iudicium redditur in inuitum ipſe poterat ſe defendere & petere ſe ab huiuſmodi moleſtatione & ab impetitione abſolui. præterea quia ipſe ſolus uel quilibet alter poſſet iura & bona eccleſiæ defendere. etiam alijs inuitis. ut not. Inno. in. c. cum olim. de teſti. & de re eccle non alie. c. ſi quis presbiterorum. & . c. hoc conſultiſſimo. eo. ti. li. vi. Cū igitur conuentus appellauerit & nō miſerit procuratorem ad proſequendum huiuſmodi appellationem. ſi Abbas nō proſequeretur tranſiret in rem iudicatam. de re iudi. c. quod ad cōſultationem ergo merito ad proſecutionē huiuſmodi appellationis ſolus fuit admittendus Item quia ſententia ueniet ferenda pro eo & non contra eum. ergo. c. ff de mino l nō eo minus imo ſecundum Inn. in. c. præſentium. de teſti. li. vi. Si Abbas & conuentus in aliqua cauſa ſimul ſunt litem conteſtati tunc ſimul & diuiſim poſſunt in cauſa pcedere. & ſufficit contra alterum ferre ſententiam de quo ibi per Io. an. in nouel. ſuper uerſ. abbas.

¶ Additio. ſic & ſi eſſent ambo procuratores inſolidum conſtituti. ut no. in. c. in noſtra. de procu.

Deciſio. X. alias. 155.

Summarium.

Citatio ad audiendam ſententiā in curia in cauſa beneficiali non expedit quod contineat illud uerbum peremptorie. ſecus in cauſa prophana.

LIcet in cauſis prophanis in quibus ordo & figura iudicii ſeruatur neceſſe ſit peremptorium ea primi in citatione unica. quæ fit ad ſententiam audiendam. per. l. ad peremptorium. ff. de iudi & . C. quomodo & quando iudex. l. ij. alias ſententiam non ualet. ut nulle. no. Io. xxiij. q iij de illicita. & Inno. in c. ad petitionem. de accu. & Spe. ti de cita. §. uiſo. uerſ. q ſi lata. et Guil. de mon. lau. de do. & contu. c. 1. ſuper. uerſ promulget. in cle tamen id non eſt neceſſe in cauſa beneficiali. in qua pceditur ſine ſtrepitu & figura iudicii ut in cle. ſæpe. §. alias uerſ ſententiam not. de uerb. ſig. ubi de hoc p Io. an. ſuper. uerſ. non perēptorio ita q ualet citatio facta in audientia contradictarū ad audiendū ſententiam diffinitiuam etiam contra abſentem proferendam ſine expreſſiōe perēptorii. dūmodo cā uel p appellationē iuxta formā. c. ſtatuimus. & cle. cām electionis uel p citationē de ſpe

ciali mandato facta ſit in curia. Nam tam per dictam apppellationem quam per dictam citationem pars abſens citatur ad totam cauſam & ſingulos actus uſq; ad audiendum ſententiam incloſiue. & ſic non eſſet neceſſarium licet ſit honeſtum & de more citare abſentem ꝑ audientiam ad ſingulos actus de nouo prout le. & not. per Inno. & Poſti. ac Io. an. in nouel. io. c. auditur. de ꝑ cu & aliqualiter in c. conſuluit. de offi dele & plene. de confeſ. c. ij. li. vi per Archi. Aliqui tamen uoluerunt dicere quod etiam in cauſa prophana ſecundam morē curiæ non ſit neceſſarium in citatione exprimere peremptorie. etiam ad ſententiam audiendam. quia poſt litis conteſtationem omnes termini in palatio apoſtolico ſunt peremptorii licet id non exprimatur. ut. not Spe. expreſſe in dicto. §. uiſo ubi dicunt etiam quidam allegando dictam decre. conſuluit. præſertim ſi in partibus in cauſa ſit cognitum plene & concluſum. Præterea fuit alle unum dictum Bar. in l. ſi finita. § ſi plures. ff. de dā. infec. uidelicet qui ſi iudex fuit comminatus in citatione quod procedet ad ſententiam ſi non compareat huiuſmodi comminatio habet uim peremptorii. ſi uero comminetur ꝙ procedet ut iuſtum fuerit uel prout de iure poterit. talis comminatio nō eſt loco peremptorii. quia ſecundū Spec. in d. §. uiſo. uerſ. ſi quæritur. huiuſmodi comminatio conſueuit poni poſt peremptorium. licet non ſit neceſſaria quando ponitur peremptorie in citatione ut. ff. de iudi l. ad peremptorium de reſti in integ c. cum ex literis. ut. not. ibidem Specu eo. §. uerſ. item iudex cuius dictum intelligas & modifica iuxta ſuperius allegata Dicit. tamē Inno. unum notabile uerbum in dicta decre. ad petitionē in magna glo. circa medium. quod ſi inuenitur & apprehendatur citatus. & citanti reſpondeat non uenij ad cauſam. uel nihil reſpodeat. & ſic perſonaliter citatus nō uadat uel malicioſe procurat ne ad eum perueniat citatio. ut li. non conteſt c. quoniam in his caſibus non credit talem iterato citandum nec ad teſtium receptionem nec ad audiendum ſententiam imo ſine ulla alia citatione poteſt ſecundum eum ad examinationē cauſæ. & ſententiam procedi. Rationem ponit. quia cum prædictæ citationes tres uel plures non fiant niſi ad probationē contumaciæ. & in prædictis caſibus apparet* contumacia citatorum. ergo non eſt neceſſe alias ſolennitates fieri. quia in certis non eſt opus coniecturis. ff de uer. obli. l. continuus ff. de re iudi. l. contumacia. facit cle. ſi ante de do. & contu.

* Contumacia enim proprie dicitur quando quis fuit citatus ꝑſonaliter. ſi autem alia citatione dicitur eſſatim. ꝑ glo. ſingularem in. l. ſi accuſatoribus. C. de accu. quam adduci. Alex. i. l. contumacia. ff. de re iudic.

Deciſio. X I. alias. 261.

Summarium.

In cauſa beneficiali actore non probante reus abſoluitur.

Epitome.

1 Actor & poſſeſſor in cauſa beneficiali nihil per bona abſoluit reus bona fidelis renuncians an ueniat in expenſas condemnandus

1 ACtor † & poſſeſſor in cauſa beneficiali nihil probet & reus per eum in cauſam tractus nihil petēdo ſed dando obiectus contra eum. & illos non probans et poſtmodum renunciandu liti & cauſæ recedat pro actore poſſidente poteſt ferri ſententia nihilominus abſolutoria ab impedimentis. & moleſtationibus. &c. & ſuper illis dicto reo perpetuum ſilentium imponi de ꝑbat. c.* ex literis. & c. licet & uide ſimilem concluſionē ſupra pro eo te quam intelligas de reo petente ſuam proviſionem canonizari. & nihil probante in quo caſu actor & poſſeſſor etiam non probans intentionem ſuam debet nedum ab impedimentis & moleſtatur ſed etiam ab impetitione rei abſolui & in expenſis condemnari. Sed utrū in caſu propoſito reus ueniret in expen. condemnando domini erant uarii oec fuit pro tunc diſcuſſum. Aliquibus uidebatur quod non debet condemnari. propter temerariam uexationem actoris qui iniuſte & iniuſtum traxit & uexauit eum ut uidetur. & quia reus agnoſcens bonam fidem renunciauit liti. ergo nihil fuit ei imputandū

* c. ex literis Ad. declarationem huius deciſionis uide do. fely. in. d. c. in literis qui multa bona et notanda dicit Nam iſtæ deciſiones ſunt ſatis crudæ & tenues niſi ad iuuentur aliorum doctorū dictis Quibus ſimul iunctis habetur plena notitia iuri um. Et principaliter ſunt uidenda ſcripta notiſſimorū doctorum: qui omnes articulos & apices iuris ſunt diligentiſſime perſcrutati.

Alii aſſerentes contrarium propter regulam uictus uictori &c. Præterea ſi ab initio liti renunciaſſet & ſe in nullo oppoſuiſſet. nec obiectus dediſſet forte procederet dictorum dominorum opinio. Sed quia ſe oppoſuit & obiectus dedit in quorum probatione defecit. ergo ſaltem ꝓpter exceptionem oppoſitam & non probatam deberet condemnari in expen. quod crederem uerisſimum per. c. fi. de do & contu. & c. ſtatuimus. de elec. li. vi. ubi uidetur tex. ſed ille tex. loquitur in obiiciente appellante & in probatione obiectum deficiente.

Deciſio. X I I. alias 319

Summarium.

Per reſcriptum gratioſum ad beneficium uacaturum ius quæſitum alteri ſpecialiter in dictu beneficio non tollitur niſi ſpecialis mentio de eo fiat. Et iō prima gratia ad certum beneficium uacaturum impetrata non abſorbetur per ſecundam gratiam ad idem beneficium ut uacans impetratum in qua non ſit mentio de prima.

Epitome.

1 Reſcriptum gratioſum per quod alteri præiudicium infertur non ualet niſi de primo mentionem faciat
2 Diſpoſitio in poteſtate grauati poſita poteſt. per ipſum grauatum declarari.
3 Collationem ſecundi beneficii debēt præcedere renunciatio primi.

TV obtinens præbenda Colonien. impetraſti gratiam a papa de præben. Maguntin. certo modo uacatura offerens te in aſſecutione præbendæ Maguntin. dimittere Colonien. poſtea ego impetraui præbendam tuam Colonien. dum ipſam uacare contigerit per aſſecutionem antedictam. tu impetras a papa quod poſſis dictam præbendam Colonien. permutare pro alio beneficio & nihilominus præbendam Magun proſequi de mea gratia ſeu mea impetratione nulla facta mentione. ſecunda gratia eſt ſurreptitia & nullius eſt momenti.
1 Ratio quia reſcriptū † gratioſum per quod alteri præiudicium offertur eſt inualidum niſi de primo faciat mentionem per iura uulgaria de reſcript. c. conſtitutus. & c. quamuis. li. vi. de conſuet. c. cum in tua. eo. li. de offi dele. ſuper eo. & optime probat hoc. l. quotiens. C. de præci. impe. offe non enim eſt nec eſſe præſumitur hoc de mente principis. maxime dum hoc ignorat. ff. de pac. l. tres fratres. not. hoc in dicto. c. ſuper eo. at in caſu præſenti ſi tua ſecunda gratia effectu præſens & pura præſentem ſortiretur effectum mea gratia totaliter eſſet perempta. et ſic perpetuum præiudicium mihi afferretur. nam facta renunciatione ex cauſa permutationis tolleretur omnino ſpes uacationis expreſſa in literis meis ergo. &c. Præterea ſi non poteſt afferri præiudicium. uidelicet dilatoriū ut in. c. quamuis. & c. tibi qui de reſcrip. li. vi. multominus peremptorium. quod eſt grauius ut. in. l. quotiens. ſapemus allegata In contrarium facit quod tu potuiſſes abſque aliqua impetratione dictam præbendam Colonien. renunciare & per ſuperiorem renunciatio admitti. & tamen per hoc ſolum gratia mea perimeretur ex toto. igitur ex impetratione tua non inſurgit mihi hoc præiudicium. & per conſequens ratione talis præiudicii ſurreptitia dici non poteſt ſiue reddi Primum patet. quia papa mihi talem gratiam faciendo non fuit intentionis te impedire in renunciando in matrimonio cōtrahendo in
2 religionem intrando. Nam quando conditio ponitur in poteſtate grauati diſpoſitio ipſa adeo debilis eſt quod licet grauato eam declarare. ut in l. qui balneum. §. amplius. ff. qui po. in pig. ha. & c. ſi pro te. de reſcrip. li. vi. Sic eſt de iſta. quia in poteſtate ſua erat non aſſequi eo ipſo quod cōditio ponitur in poteſtate grauati uidetur gratuito data poteſtas etiam non implendi ut. l. cum ab eo. §. ſi uero ſob conditione. ff. de contra emp imo & contra ueniendo ut in l gratuitā. §. fi. ff. de præſcrip. ubi Bar. Nō obſtant iura quæ dicunt ꝙ ſi ꝑ te ſtat. quo minus poſſeſſionem

ſionem habeas ſecundi beneficij incompatibilis. ut in.c. commiſſa. de elec. li.vi. de præben. c. licet. ij. co. li. & in cle. ſi plures. eo. ti. de præbent. quia loquuntur in iam proviſo qui uoluntarie poſtquam prouiſioni conſentit reſilire non poteſt. nos autem loquimur in nondum prouiſo qui ſolum conſenſu poteſt reſilire. ut de elect. c. ſi electio. lib. vi. & cle. gratiæ. de reſcript. nec obſtat quod te obtuliſti dimiſſurum. quia plus facis ſi ante dimittis. nam licet primum neceſſarium iſtud non neceſſarium remanet uoluntarium imo ſecundum Vincen. quem recitat Io. an. in nouel. in. c. ueniens. de tenun. Renuntiatio primi
3 beneficii debet præcedere collationem ſecundi. quod ſi non ſeruatur patet. ſecundum dictum principale hmõi argument. per. c. ſuſceptum. de reſcri. li. vi. quod nihil facit ad caſum noſtrum propter clauſulam in hmõi gratiis poni conſuetam. uidelicet ſeu quouis alio mõ. &c. cum enim per renuntiationem ſiue per ingreſſum religionis ſiue per contractum matrimonij hmõi præbenda uacet mihi debebatur. per hoc enim ceſſant omnia argu. & alli in contrarium & ſtat concluſio uera. quod gratia tua ſecunda eſt ſurreptitia re ipſa. quia ſi papa ſciuiſſet mihi factã prædictam gratiam nullo modo tibi conceſſiſſet gratiam ſecundam. ergo &c. pro & contra in dicta quõe. uide not. per Archi. & Io. an in nouel. de præben. c. ſi poſtquam lib. vi.

Deciſio. XIII. alias. 322.

Summarium.

Executio trium ſententiarũ ſuſpenditur donec appellatio ab interlocutoria uel grauamine diffiniatur ut circuitus euitetur. Appel. a grauamine ante tertiam ſententiam interpoſita trium ſententiarũ executionẽ nõ impedit.

DIxerunt & ordinauerunt omnes domini me ſolo excepto qui hmõi cauſam habui. & ꝑpter hmõi concordiam ipſam ad cancellariam remiſi nolens contra cõſciam nec contra conſilia omniũ proferre ſententiam diffinitiuã uidelicet. c. quod ſi appelletur ante tertiam ſententiam diffinitiuam ab aliquo grauamine etiam uero & iuſto nihilominus tertia diffinitiua feratur & poſtmodũ articulus prædictæ appellationis ſiue grauaminis alicui alteri auditori committatur. & petatur procedi & pronuntiari ſuper dicto grauamine quod pars id petens non erit audienda nec de illo erit cognoſcendum nec pronuntiandum. antequam prædictæ tres diffinitiuæ ſententiæ conformes fuerunt effectualiter executioni mãdatæ. per cle. ut calumnijs. ij. reſp. de re iudi. ubi allegant glo. Io. an pen. & antepe. in contrarium quæ dicit quod ille tex. non impedit proſecutionem appellationis interpoſitæ ante ultimam ſententiam a grauamine. dummodo tempora appellationis non ſunt lapſa quæ re uera labi poſſent ſecundum me ſi primo deberet fieri executio. & poſtea dictæ appellationis proſecutio. Ad quod reſpõdebatur quod non per cle. quam dn̄i de appella. nec per hmõi cognitionem proſecutionis & pronuntiationem impeditur executio. ſed ipſa facta ſi pronuntiatũ fuerit male proceſſum & bene appellatum. tunc retractabitur per uiã nullitatis nedũ prædicta ſententia poſt prædictã appel. lata ſed etiã ipſius executio & quod quid ſecutũ eſt ob id. de elec. c. qualiter. de pœn. c. auditis. de re iudi. c. paſtoralis. in cle. Omnes uero dn̄i dicebant quod ea quo prædicta cognitio & pronunciatio tangebant nullitatẽ tertiæ ſententiæ quod ſuper illa nullo modo ante realem & effectualem executionem prædictarum trium ſententiarũ deberet audiri. & quod melius & tutius eſſet ſuſpendere cognitionem & pronuntiationem antedictam donec eſſent prædictæ ſententiæ executioni demandatæ propter rõnem cle. antedictæ in principio & ẽtiã ad euitandum circuitum cle. auditor. de reſcrip. præſertim. quia cauſa appellationis a prædictis grauaminibus ante prolationem tertiæ diffinitiuæ ſententiæ non fuit commiſſa nec pendere dicantur. quia ſi diceretur pendere tunc aliqui domini bene dubitabant. aliqui non. imo idem quod ſupra dicebatur per ij. reſpon. cle. ut calumnijs. antedictæ pro cuius intellectu uide ibi Io. an.

Deciſio. XIIII. alias. 337.

Summarium.

Auditor cui committitur taxatio fructuum alicuius beneficij in quibus quis eſt per tres ſentẽtias diffinitiuas condemnatus. poteſt nedum fructus uſque ad ultimam ſententiam ſed etiam poſt uſque ad tempus quo ipſe taxationem faciet. per condemnatum perceptos taxare.

QVod auditori cui committitur taxatio fructuũ alicuius beneficij in quibus quis eſt per tres ſentẽtias diffinitiuas condemnatus poteſt. nedum fructus uſque ad ultimam ſententiam incluſiue, ſed etiam poſt uſque ad tempus quo ipſe taxationem huiuſmodi faciet per condemnatum perceptos taxare. ſecundum maiorẽ partem dominorum. quia ad illos etiam condemnatus tenetur & reſtituere compellitur per executionem & ueniunt ea officio iudicis & ſic dicebant domini ad uitandũ circuitum quod poſſunt per dictum dominum auditorẽ taxari quem ad modum per executorem poſſent & taxari deberent. quod uerum ego & dominus Sal. dicebamus ſi prædictus auditor prædictas ſententias exequi poſſet. Sed quia non haberet poteſtatem exequendi & taxandi. Iccirco alios fructus quã illos in quibus facta eſt condemnatio taxare non poteſt pro quorum taxatione & cõpulſione recurrere haberet ad executorem ſuum. & ſi aliter taxaret formam mandati excederet. & ſic nil ageret per uera uulgaria de reſcript. c. cum dilecta. ff. mandati diligenter. cum ſi. uerum tamen ad tollendum omne dubium fuit per omnes conſultum quod prædictus dominus auditor declararet taxando prædictos fructus ſingulis annis tantum ualuiſſe & ualere. ſicque poſtmodum coram executore computus quot annis poſſederit & perceperit fructus & compelletur per eundem executorem ad reſtituendum eoſdem. Addiderunt etiã aliqui domini quod nedum idem auditor poſſet. & deberet huiuſmodi declarationẽ ualoris annui facere. ſed etiam unam certã quotam pro annis & temporibus præteritis uſque ad tempus taxationis taxare. quæ additio mihi & dicto domino meo G. non placuit. ſed primum conſilium bene nobis uidebatur ſufficere debere quod fieret computus & executio per executorem dandum per papam.

Deciſio. XV. alias. 330.

Summarium.

Poſſeſſio prædeceſſoris & reputatio communis non ꝓbat dominium. Dominium non probatur per famam aut reputationem uel poſſeſſionem ſed per ueras cauſas ꝓbari oportet.

SI uendico te caſtrum in cuius poſſeſſione tu es quod tamen ego nunquam poſſedi tanquã ad me pertinens iure dominij uel quaſi. & probo per teſtes quod pater meus illud poſſedit & dum uixit habitus & reputatus fuit pro domino publice communiter & notorie. non ſufficienter* probo ita quod tu ueniens abſoluendus ab impetitione mea niſi aliud probem. Ratio eſt. quia aut dices hoc caſu dominium eſſe probatum uel quaſi dominium. Sed neutrũ poteſt dicere ergo &c. Item nõ quia licet illa ſit & fuerit op. plac. quod poſſeſſio cum tali reputatione dominij præſumptionem ſufficientẽ inducat. per l. ſi tibus & l. ſi. coloni C. de agri. & cenſi li. a. & l. ucia. ff. de ſolu. tamen doct. eam reprobant in l. cum res C. de proba. & ibi plene per Cy. & Bar. in. l. quidã in ſuo. inſi. ff. de condi. iuſti. ubi glo. hoc tangit. Itẽ non poteſt dici de hoc ſicut de quaſi dominio quia ſi ſic aut hoc dices de quaſi dñio cauſato primo in pſonã patris & tranſlato etiã abſque aditione in perſonã filij. ut. l. in. ſuis. ff. de libe. & poſthu. Aut de quaſi dominio creato de nouo in pſona filij. Sed neutrum dici poteſt ergo primum non. Nam quatuor in creatione iſtius actionis neceſſario requiruntur. uidelicet traditio iuſta cauſa traditionis. uera poſſeſſio. & poſſeſſionis admiſſio. De duobus primis & de quarto ſunt. tex. ff. de publi. l. i. ij. & iij. & per totum inſti. de actio. §. alie. Tertium determinate doctor in. d. l. cum res quæ uſucapioni æquiparantur. ut. l. ſine. §. de hoc acto. ff. de public. in qua illud requiritur. ut. l. fin. ff. pro ſuo. Mo-

* Non ſufficienter probo. Qualiter poſſit probari dominium & an ſit difficilis omnis ꝓbatio uide alex. in conſil. iiij. in ij. col. & in conſilio. lxxxi. in. ii co. in. i uol. in quibus locis ponit an probetur dominiũ de antiquo. ꝑ ſolam famam & in conſi. i. in ult. col. in iiij. uolu. & in conſi. x & xi. in co. iij uol.

do licet probetur poſſeſſio non tamen probat traditionē factam ex iuſta cauſa. ergo nec ualet depoſitio communis opinionis & famæ. Tum quia illa non refertur ad quaſi dominium ſed ad uerum dominium probandum, & in illius probatione etiam inſufficiens eſt ſi refertur ad quaſi dominium probandum. Sed ad uerum dominium ſpectat ſecundum omnes. Tum quia ſi ad quaſi dominium & eius uera principia referretur, tamen plenā probationem non faceret cū uix faceret ſemiplenā. iuxta no. ff. de teſti. l. iij. & de teſtibus. c. ueniens. de ap. c. i. & per Spe. ti. de fama. Secundum uero membrū principale dici non poteſt. tum quia etiā æquiparatione ſuppoſita publicianæ & uſucapionis de qua ſupra p. l. nihil C. pro hære. cū quia licet in tranſlatione dominii. & per cōſequēs quaſi dñii. Fallunt iſtæ regulæ q̄ traditio nō requiritur. ut. l. cū hæredes. ff. de acquiren. poſ. in prin. tamen in creatione noui domini non reperio eas fallere. Præterea aduertendum eſt quod ius publicianæ eſt ualde debile. & ideo ſublato ſibi pede fortiori. imo quaſi ambobus pedibus & ſuo totali fundamento. ſecundum traditionē ex iuſta cauſa & poſſeſſione non mirum ſi ruat totum quia ſi nullum ius unquam agēdi comperiiſſet nec mihi nec actori meo. q̄uo abſq; principio creari poterit eſſet mirabile. Secus in dominio quod fuit iam creatum. & quod ſine traditione transfertur & de quaſi dominio. idem quia in perſonam actoris uerum ius dominii uel quaſi & ius agendi rei uendicatione uel publiciana iam competit. ergo. &c. & ita tenet Bar. in l. i. ff. de publi. & in l. cum ſuſpenſus. §. is cui eo. ti. ergo. &c.

Deciſio. XVI. alias. 341.

Summarium.

Ordinarius qui tulit ſententiā quæ eſt nulla ratiōe formæ poſt parte uocata aliam ferre ſi uero eſt nulla ratione proceſſus incipiat de noua & iterū cognoſcat. ſi uero eſt. delegatus uel auditor functus eſt officio ſuo ſi eſt executor gratiarum tam diu exequetur donec mandatum ſuū adimpleatur. ne effectus iſte in longius tempus cum diſpendio ferri cōtingat. de offi. dele. c. ſi ſuper gratia. li. vi. & l. quod tamen in prin. ff. de arbi. quod confirmatur per not. per Compoſt. & Io. an. in c. capitulum. uerſ. Itē quæritur de reſcrip.

Dubitatur utrum auditor pronunciando aliquam ſententiam diffinitiuam per primum dominum auditorem latam nullam parte non uocata uel uocata ſed non legitime. & ſic nulliter proceſſit & pronūtiauit. poſſet iteratū aliam. & * ſimilem ſententiā debite et partibus uocatis ferre. & uidetur quod ſic. quia iudex qui male iudicauit non dicitur functus officio ſuo. ſed iterum debet iudicare bene & procedere. arg. C. quō & qñ iudex. l. ſi præſes. C. de accu. l. iij. ff. de arbi. l. diē. §. ſed ſi de pluribus. de accu. qualiter. el. i. Fuit concluſum & determinatum per omnes dominos uno excepto contrarium per l. iudex. de re iudi. de offi. dele. c. in literis. ij. q. ulti. & bene & contraria loquuntur in ordinario ſecundum Inno. qui poteſt a capite incipere & ſententiam ſuam emendare & aliam ferre ſi eam inuenerit eſſe nullam ratione proceſſus alias ſi eſſet nulla ratione formæ. ut in c. & ſi ſententia. de re iudi. li. vi. merito poſſet iudex idem pronuntiare ne ut le uictaretur per inutile. in regula. utile. de reg. iur. li. vi. Secus uero in delegato qui ſiue bene ſiue male iudicauerit functus eſt officio ſuo. per iura ſupra proxi. alleg. & ſic deſiiſ eſſe iudex in pronunciando. ut in. l. qualem. ff. de arbi. hoc etiam patitur contrarium. quia idem eſt nō eſſe & inutiliter eſſe. de tranſla. c. inter corporalia. de clo. non reſi. c. tua & quia beneficium principis debet. habere ſuum effectum ne illud illudatur de elec. c. commiſſa. li. vi. & executor tam diu exequi poteſt donec mandatum ſuum adimpleuerit. ne effectus ipſius in tempus longius. cum diſpendio differri contingat. de off. dele. ſi ſup gratia. li. vi. & l. q tamen. ff. de arbi. in prin. q confirmatur p not. p Compos. & Io. an. in c. capitulum. de reſcri. uerſ. Item quære & alleg. c. cum clara uerſ. quod ſi. & c. ſignificaſti de off. dele. c. quærenti. nec ob. c. qualiter. de accu. quia illi erant generales legati et ſic ordinarii. de off. leg. c. i. & ij. li. vi. & nondum ſententiam tulerant ſecundum Ber. ibidem. ſed errauerant in proceſſu. unde poterant illam emendare & errorem ſuum corrigere. imma ſecundum Spe. ti. de prola. ſen. §. qualiter uerſ. hoc quoq; notādum in factis & omnibus aliis præterquā in ſententiis diffinitiuis. poteſt tam ordinarius quā etiā delegatus iterum facere quod minus recte fecit. De ordinario probatur de elect. c. cum terra. & c. noſti. & de reſcri. c. ab excommunicato. De delegato probatur de off. dele. c. ſignificaſti. de ap. c. cum ceſſante. & c. ſi a iudice. li. vi. quæ iura loquuntur de interlocutoria reuocanda. quæ & quando reuocari poſſit remittit Spec. ad n. de excep. § uiſo. uerſ. ſed ſi iudex. & ſe. Io. an in nouel. ſuper prima gloſ. in dicto c. qualiter. dicit quod ordinarius non poteſt corrigere ſententiam annullandam alleg. ff. de re iudi. l. conquerebatur. & l. poſt rem. & C. de ſen. exc. periculo reci. l. ii. ſed nullam reuocare poteſt. de frig. c. fraternitatis. de purga. uulga. c. ii. i. q. iii. epiſcopus. & alleg. dictam. l. ſi præſes & C. de accu. l. ſi accuſatoribus. remittit ad not. per eū poſt Inno. de re iudi. c. i. & c. cum inter. ſuper uerſ. poſt quam in rem. & ad not. per glo. de re iudi. c. cum Bertoldus. in glo. ſed qualiter. & ad Spe. ubi ſupra & ti. de reſti. in inte. §. uidendum. uerſi. & nota. in ti. de arbi. §. ſi. uerſi. licet. & per Dy. in regula. quod ſemel. de reg. iur. li. vi. In prima obiectione. Vnus tamen de dominis uolebat dicere quod ex quo prædictus auditor qui pronuntiauit ſuper nullitate ſententiæ remanſerat ad huc iudex in negocio principali & poterat cognoſcere de iuſtitia & iniuſtitia primæ ſententiæ. quia prout ponebatur in facto dicto domino auditori fuit commiſſum totum. uidelicet cauſa appellationis negocii principalis nullitatis & iniquitatis ſententiæ pronunciando ſuper nullitate nō eſſet functus officio ſuo Et ideo ſi male iudicauit poterat iterato procedere & bonam ſententiam ferre. quod dicebant domini uerum ſi eius pronunciatio eſſet interlocutoria. ſed quia uim diffinitiuæ habet ut not. Inno. in c. auditis. de procu. expedito illo articulo diffinitiuæ pronunciando ſiue male, ſiue bene functus eſt officio ſuo per iura ſuperius alleg. Fatebantur tamen quod remanſerat iudex quo ad alia. & licet ſecūdum opinionem Spe. ti. de audi. Io. an. & in cle. auditis. de reſcript. auditores ſacri palatii ſunt ordinarii in cognoſcendo tamen habent delegatam in pronunciando & diffiniendo. & ideo eorum diffinitiuas ſententias non poſſunt reuocare nec emendare per iura ſupra alleg. & not. Innoc. in c. cum Bertoldus de re iudi. ubi uidetur innuere quod in cauſa beneficiali quilibet iudex ſiue delegatus ſiue ordinarius poteſt ſententiam nullam reuocare & aliam ferre. Ratio poteſt eſſe quia ſicut in matrimonio carnali ſententia non trāſit in rem iudicatam quin docto de errore poſſit reuocari. ut in c. lator. c. tenor. c. cō ſanguinei. de re iudi. ita & in matrimonio ſpirituali cum de uno arguatur ad aliud. de tranſla. c. inter corporalia. & hoc uerum ſecundum Innoc. quando ex ſententia patenter deprehenditur iniquitas ut in. c. cum Bertoldus. tunc enim quandocunque poteſt error uel iniquitas deprehendi & colligi ex actis retractabitur ſententia ac ſi error fuiſſet in ſententia expreſſus. ut not. Pau. de re iudic. c. paſtoralis. in clem. & de ſenten. excomm. c. romana. in fine. per Arch. lib. vi.

Deciſio XVII. alias 352.

Summarium.

Sententia diffinitiua uel habens uim diffinitiuæ lata contra citatum ad audiendum uoluntatem domini auditoris non ualet.

Retento eodem themate idem auditor cui omnia prædicta fuerunt commiſſa cauſa appellationis negocii principalis nullitatis & iniquitatis fecit citari partem ream ad audiendam uoluntatem ſuam in cauſa ſeu cauſis quæ inter ipſum & ſuum aduerſarium uertebantur coram ipſo ad certum terminum peremptorium. in quo quidem termino pronunciauit ſuper nullitate ſententiæ p primū dominū auditorē latæ. Dubitabant an huiuſmodi pronūciatio ex hoc ſolo capite eſſet nulla.

Et reſpon

* Similem ſententiam. Ad de pe. de ſu za. i. l. ſi ut pro. ponis. la. i. C. quomodo & quando iudex & l. iij. C. de accuſa. & fin. l. ab ſentē ff. eo. ti. & in. l. ſi pſes. C. quomodo & quādo iudex. et Bart. in eos. ep. ita.

Et reſpondebatur per omnes ꝙ ſic. * Tum quia incerta & uaga & nimis generalis fuit hæc citatio quæ non ualet ut.ff. de uer. obli. l. qui inſulam. de reſcrip. c. ſi. & ibi per Ber. ſup. uer. indeterminate. Tum quia huiuſmodi pronunciatio habet uim diffinitiuæ. ut ſupra deductum eſt & probatum quæ non eſt ferenda niſi pars peremptorie ad ipſam audiendam expreſſe citetur per. l. ad peremptoriæ & l. ii. ff. de iudi. & per not per Inno. in. c. ad petitionem de accu. & per Io. an in cle. ſæpe. de uer. ſig. ſuper uer. nõ perempt qui alleg Inno. ubi ſupra & remit ad not. per Io. in canon. de illicita. xxiiij quæſt. iii. de of dele. c. conſuluit & ad Guil. in Spe. ti. de cita. §. uiſo uer. quid ſi lata not. etiam Guil. de mon. lau. ti. de do. & contu. c. i. ſup uer promulget. in cle. pro qua concluſione faciunt etiam ſcripta per me ſuperius in concluſione. x. eo ti.

¶ Quod ſic. Et an ſentẽtia lata cõtra non citatũ ſit nulla Adde do. Fely. in ca. eccleſia ſanctæ Mariæ de conſtit. uerſi. Tertio limita. Adde Bar. i. l. ii. §. ꝙ de frumẽtaria ff de admi. rerũ ad ciuit. ptinentiũ ubi dicit ꝙ ualet ſi nulliꝰ pticõ peteret.

Deciſio. XVIII. alias. 405.

Summarium.

Spoliatus petitorium & poſſeſſorium intentans & demum ſuſpenſo petitorio obtinens in poſſeſſorio recuperatis fructibus & expenſis & ſuccumbens in petitorio condẽnatur in fructibus & expenſis a tempore petitorii primo inchoati Fructus beneficii mala fide poſſeſſi ueniunt reſtituendi.

SI quis in cauſa beneficiali intentando primo petitorium & poſſeſſorium poſt iuramentum caluniæ præſtitum ſuſpendat petitorium & procedendo in ſolo poſſeſſorio & pro ſe tres ſententias diffinitiuas obtinuit cum condemnatione fructuum & expenſarum quibus & etiam poſſeſſione reſtitutis ipſe poſtea in petitorio ſuccumbat Fuit per me qui cauſam habui dubitatum & propoſitum a quo tempore deberet fieri pro nunc condemnatio ſeu pronunciatio condemnationis fructuum. utrum uidelicet a tempore motæ litis in petitorio per ſpoliatum primo uel poſtea per ſpoliantem & in petitorio obtinentem uolebat aliqui dicere maxime legiſtæ ꝙ ex quo tempore lit. conteſt. quæ exæquat omnes poſſeſſores. & facit poſſeſſores malæ fidei deberet fieri condemnatio fructuum a tempore motæ litis de nouo ſuper proprietate ſiue petitorio. præſertim cum nunc ſuccumbens in petit. primo conueniat & nunc conuenitur. maior pars & quaſi omnes dicebant contrarium Nam fructus ſequuntur rẽ: cum igitur nunc adiudicatur huic agenti petitorio res petita. puta beneficium. ergo habet rem cum fructibus a tẽpore motæ litis ſuper ſua aduerſarium primo factæ. quæ conſtituit ipſum in mora & malæ fidei poſſeſſorem. Imputet enim ſibi nunc ſuccumbens in petitorio ꝙ primo intentauit illud. prout not. glo. expreſſe in. c. ſignificauerũt de teſtib. ſuper uer. recurſum. Idem uoluit & not glo. in. c. cum ſuper. & c. paſtoralis de cau. poſ & propri. ubi dicit expreſſe glo. ꝙ ſuccumbens in petitorio tenetur reſtituere fructus ab ipſo perceptos ratione condemnationis factæ in poſſeſſorio. quia eos ex quo nullum titulum in beneficio habuit. male percepit & ſalua conſcientia retinere non potuit Ideirco ad reſtitutionem abſque etiam quacunque condemnatione tenetur eorundem. quod crederem uerum ſi ab initio etiam ante litis ingreſſum ſciuit ſe nullum ius in beneficio habere. & ſic fuit ſemper malæ fidei poſſeſſor qui non facit fructus ſuos. prout notabiliter deducit Inno in. c. ex literis de reſti. ſpo. & in. c. conſultationibus de iure pa. Si uero ante litis ingreſſum ignorauit ſuum titulum fore uicioſum immo credebat probabiliter ſe bonum ius habere. licet poſtea declaretur contrarium. tunc crederem diſtinctionem glo procedere quod tenetur tantum reſtituere extantes fructus ante litis conteſt. & poſt & non conſumptos poſt litem uero conteſtatam uniuerſos. ut C. de rei. uendi. l. certum. quæ glo. eſt in. c. grauis. de reſti. ſpol. & plenius per Spe. ti. de fruct & intereſſe. §. i. uer. ut antẽſcripta. ibi uide de hac materia. Ego uero de conſilio dominorum meorum coauditorum omnium qui in hoc concorditer aſſerunt in prædicto caſu condemnaui uictum in fructibus a tempore motæ litis in petitorio. citra perceptis non exprimendo per quem mota fuerat. ſed hoc ſecundum eoſdem dominos meos ueniebat in executione ſententiæ meæ.

Deciſio. XIX. alias. 490.

Summarium.

Sententia diffinitiua proferri debet in ſcriptis quæ probari poteſt per teſtes.

FVit dubitatum utrum diffinitiua ſententia lata cõtra aliquem poſſet probari per teſtes * & uidebatur ꝙ non. quia debet fieri in ſcriptis alias nõ ualeret. de re iudi. c. ſi. li. vi. præterea de proceſſu cauſæ debet conſtare per legitima documenta alias non præſumitur pro ipſo ut in c. quoniam contra. de proba multo fortius de ſententia quæ eſt cõcluſio ſiue finis cauſæ. de uer. ſig. forus. facit. c. cum iure. cum ibi no. per Inno. de offi del. fuit concluſum & determinatum contrarium per omnes & alleg tex. & doct. ꝙ ſententia diffinitiua poſſet probari per teſtes uidelicet. c. albericus. de teſt. in. & c. ſicut nobis. de re iud. præſertim ſi allegatur amiſſio inſtrumenti ſententiæ. per. c. cum olim eſſemus de præuil. ſed tunc oporteret probare duo. amiſſionẽ & tenorem ſententiæ qui difficulter meo iudicio probare poterit ut ibi. Seruetur igitur cautela Inno. Si eſt in cauſa appellationis quam ponit in c. g. perpetuus. de fi. inſtru. Ad arg. in contrarium reſpondebatur quod non omnia in quibus debet interuenire ſcriptura: per ſcripturam neceſſario ſunt probanda. ut not. Compoſt. in. c. i. de elec. li. vi. qui ponit exemplũ de appellatione quæ debet fieri in ſcriptis. ut. c. cordi. de appel. li. vi. tamen de ipſa poterit fieri fides per unum teſtẽ. quam opinionem uidetur Pau. reprobare in clem conſtitutionem. ſuper uer. fiat fides. de elec. & alle pro ſe prædictum. c. cum olim eſſemus quod intellige ut ſupra dixi. regulariter enim iudiciis. inſtrumentis & teſtibus probari poteſt. de fide inſtru. c. cum Ioannes. ſit tamen probatio leuius & ſecurius per ſcripturam maxime in facto antiquo. ff. de pigno. l. contrahitur. ff. de probat. l. celſus. de præſcrip. c. ad audientiam. de proba. c. cum cauſam. Pro quo dicto ultimo faciunt ea quæ le. & not. in. c. iii. loco. de proba.

* ¶ Probari p teſtes An ſnia poſſit probari p teſtes. & qualiter uidepbar. in l geſt. C. de re iudi. in pen. col. in uerſic. qualiter debeant per abba. in. c. ſicut de re iud. in. i. colũ. uer. in e. iiẽ nota. Adde Fely. in. c. ſicut. de iud. in uerſic. octaua & ultima declaratio.

Deciſio. XX. alias 410.

Summarium.

Probationes & iura in una inſtantia factæ perpetuo faciant fidem inter eaſdem perſonas: non tamen diuerſas: licet ſuper eadem re & cauſa: niſi tertius pro ſuo intereſſe ante finem litis ueniat aut a ſententia appellet.

SI poſt diffinitiuam ſententiam latam per A. cõtra B. quæ in rem tranſiuit iudicatã quidã C. obtinuit cauſam de nouo cõmitti contra. A habẽtẽ ſententiam pro ſe ut præfertur. fuit dubitatũ utrũ inſtrumẽta & iura per prædictum. A. contra B. in alia inſtantia producta & regiſtratata & nunc de nouo repetita contra. C. in hac inſtantia facerent fidẽ. Et uidetur ꝙ ſic poſtquã ſemel producta ſunt in iudicio & redacta in actis ſunt publica & authentica documenta quæ fidẽ faciunt perpetuã ut in. c. quoniã contra de pba. de elec. c dudũ § geſta de re iudi. & c. cũ inter. iuxta finẽ quod uerũ eſt inter eaſdem perſonas uel habentes cauſam ab eiſdem & quando ad id agitur. de re iudi. c. quamuis. & ibi per Inn melius per ipſum de teſti c. cauſam quæ. in cle. ſæpe. de uerbo. ſigni. per Io. an. alias ſecus. pe teſti. ueniens quia res inter alios acta &c. niſi in caſibus. notatis in dicto c. quamuis quorũ noſtra non intereſt &c. Si uero dictus C. pro ſuo intereſſe a dicta ſententia lata pro A & contra. B. infra debitũ tempus appellaſſet & de ſuo intereſſe docuiſſet ſicque executionem impediuiſſet iuxta ea quæ leg. & not. in. c. * cum ſuper. de re iudica. tunc cum prædicta lis effectualiter finita non eſſet. aliter uidetur fore dicendum: uidelicet quod tunc omnia acta illius iudicii habita inter. A. & B forte fidem facerent in hoc iudicio nunc inchoato inter. A & C. quia primum effectualiter nondũ erat finitum quia ſententia huiuſmodi erat appellatione ſuſpenſa & ſic acta cauſæ adhuc durant & fidem faciunt inter omnes uenientes ad cauſam quorum intereſt. de teſti. c. ueniens. & in. c. cum ſuper. ſed ex quo prædi

* Add. Fely. ind. c cũ ſuper qui in hac materia multa pclara ſcribit.

ſta ſententia lata pro. A. contra. B. ut ſupponebatur in facto in rem tranſiuit iudicatam & ſic lis effectualiter erat terminata & de nouo per dictum. C inchoata: fuit concluſum per omnes dominos acta primi iudicij huic. C. non obſtare niſi cauſam ſuam ſciuiſſet agi & ſe non opposuiſſet quod ſibi tunc non opponebatur nec probabatur. tunc enim prædicta acta ſibi bene præiudicaſſent prout not. per Inno. in. d. c. cauſam quæ. in fi. ac etiam in d. c. quamuis.

Deciſio. XXI. alias. 417.

Summarium.

Sententia ſuper deſertione appellationis a diffinitiua uel peremptoria exceptione habet uim diffinitiuæ. quia nihil reſtat ad agendum ſed cognitum executioni mandandum. ſuper deſertione uero appellationis a grauamine eſt interlocutoria quæ quo ad iudicem nunquam tranſit in rem iudicatam.

FVit dubitatũ utrum interlocutoria lata ſuper deſertione appellationis interpoſitæ a grauamine illato in aliqua cauſa haberet uim diffinitiuæ ſententiæ. & fuit concluſum per omnes ꝙ non. nam licet id ſit uerum in interlocutoria lata ſuper deſertione appellationis interpoſitæ a diffinitiua & in qualibet alia ſententia lata ſuper exceptione peremptoria habentem uim diffinitiuæ. prout le. & not. in clem cum a repulſione de appel. & in clem. unica. de ſequeſtra. tamen id non procedit in prædicta interlocutoria ſuper deſertione appellationis interpoſitæ a grauamine ante ſententiam illato prolata. Ratio diuerſitatis eſt quia poſt prædictas interlocutorias ſuper exceptione peremptoria uel præiudicialibus quæſtionibus prolatas nil reſtat ad cognoſcendum ſed cognitum executioni demandandum. at in caſu noſtro ſuperius poſito adhuc reſtat cognitio cauſæ principalis. ergo nil uidetur actum dum aliquid reſtat ad agendum. vi quæſt. i nihil de teſti. ſpo. c. piſanis. cum ſi. Præterea prædictæ interlocutoriæ ſuper peremptoriis exceptionibus latæ habet certas ſuas executiões & effectus magnos ut in. c. i. & c. tuam. de ordi. cogni. quod non habent aliæ interlocutoriæ quæ nunquam quo ad iudicem in rem tranſeunt iudicatam ſicut aliæ. de ap. c. cum ceſſante. & c. ſi a iudice li. vi. ergo merito poteſt dici & notari diuerſitas in iſtis & in aliis. & ſic fuit obtentum.

Deciſio. XXII. alias. 425.

Summarium.

Ipſo iure eſt nulla ſententia contra non legitime citatum lata quod intellige ut infra dicitur.

SEd pone ꝙ proceſſum ſit per audientiam & pronunciatum contra abſentem appellationem ſuam fuiſſe deſertam & abſentem appellantem & appellationem deſerentem condemnatum in expen. factis in cauſa deſertionis per appellatum: fuit dubitatum utrum proceſſus & ſententia tenerent ſi ab ea non eſſet appellatum uel eſſet nulla * ipſo iure pro nullitate ſententiæ uidentur facere omnia iura infra in deci. 59. de appel inducta uidelicet canõ nos in quenquam. ii. quæſt. i. & c. eccleſia Sanctæ Mariæ de conſti. & c. expreſſe not. hoc in ſum. ii. quæſt vi. pro ualiditate ſententiæ inducebantur quæ not. immo in. c audítis de procura. ubi dicit ualere & tenere interlocutoriã latam parte non uocata licet ſit iniuſta ſi ab ea non fuerit appellatum. at in caſu noſtro ſententia ſuper deſertione lata eſt interlocutoria. ut in. c. ſua. de appel. de elec c. cum dilectus. not. per Io. mo. de elect. c. cupientes. ergo. p quam notã intelligo de interlocutoria uim diffinitiuæ non habente & ſuper aliquo incidẽti in cauſa ante diffinitiuam prolatam. ſed ubi interlocutoria habet uim diffinitiuæ quia p eã diffinitur articulus de quo principaliter actũ eſt ut in caſu noſtro: tũc crederẽ notã Inno nõ ꝓcedere ſed potius no Io. ſuperius allegatã & iura ꝓ nullitate ſnĩ e inducta locũ ſibi uẽdicare ❡ Sed ſuppoſito ꝙ ualeret ſententia lata ſup deſertione:

* aliĳ habent hãc deci. p §. deciſionis iſta de appel. 59. Add. Snĩa dr̃ nulla ipſo iure ſi tria concurrãt. ſ. dolus aduerſarij corrũpẽs. Itẽ ꝙ aduocatus corrũpus fecerit falſas allegatiões Itẽ ꝙ ſnĩa fuerit lata contra abſentẽ. bart. in. l j. §. ij. opp. C. de aduo. diuerſo iudi.

nunquid teneret ſententia condẽnationis expẽſarũ. Videtur ꝙ ſic. quia uictus uictori & c. de do & contu. c finẽ cũ ibi not. Præterea cũ appellãdo uidebatur eũ trahere & uexare & ideo in expen. factis occaſione huiuſmodi temere uexationis potuit & debuit cõdẽnari. pro ut uidetur tex. clarus in. c. interpoſita §. ille denique. de appel. quem tex intelligo de expen. factis per appellatũ ratione pſecutionis appellationis interpoſitæ per ſuum aduerſarium quia forte miſit ad curiã procuratorẽ & ad proſequendũ deſertionẽ iſtius appellationis cui appellationi aduerſarius renunciauit & ſe ad iudicem a quo appellauit remitti petiit quod ſibi licuit dũ tamen ante præſentationẽ appellatiõis ſuperiori factã ſeu uerius cõmiſſionẽ ſup appellatione impetratã ut ibi. Sed in caſu noſtro appellatus nullas expenſas fecit occaſione appellationis: ſed duntaxat deſertionis quã licuit appellanti deſerere illique renunciare tacite & expreſſe re integra appellato inuito etiam cõtradicente ut in dicto §. & c. cum ſit. eo. ti. et. c. quãuis. de electi. li. vj ergo res quæ culpa caret in damnũ uenire nõ conuenit. de conſti. c. cognoſcentes. ex iuris enim permiſſione nemo debet ledi nec damnũ pati. de electi. c. cũ eccleſia Vulterana & in clem. una. de re. permut. cum ſimilibus. & ſic fuit obtentum & pronũciatum totum proceſſum ſuper deſertione principaliter habitum & factum contra abſentem nullum.

Deciſio. XXIII. alias 365.

Summarium.

Iudex appellationis poteſt addere & minuere ſententiæ cõtinenti plures articulos in fauorem appellati tũc melius probantis.

IVdex ad quem ad inſtantiam appellati ſupplere põt ſentẽtiã iudicis a quo quia põt oia quæ potuit & debuit primus. Si a diffinitiua ſententia continente diuerſa capitula per unam partem contra quam lata eſt appelletur & non p aliam: fuit dubitatum utrũ auditor datus in cauſa appellationis poſſit ad inſtantiam partis appellatæ pronunciare ſup omiſſis in dicta ſententia & illam ſupplere in parte illique addere? Et uidebatur aliquibus ꝙ non. quia ps appellata non appellando a ſententia uidetur acquieuiſſe ſententiæ & eam ex toto tacite approbaſſe. ergo nil nouũ modo poteſt petere niſi ſimpliciter confirmationẽ illius. de re. iudi. c. ꝗ ad conſultationem. de teſti. c. ſignificauerunt. de appel c. concertationi. li. vj. & pro hoc uidetur tex. de teſta. c Raynuncius & c. Raynaldus. in quibus per utramque partẽ fuit appellatum ex ideo iudex cauſæ appellationis ibi ſuppleuit addidit & ſubtraxit primæ ſententiæ: quod alias nõ potuiſſet ut uidetur. quia iudici non licet ſupplere de facto ſed de iure. ut. C. quæ deſunt ad uoca. per totum. ſicut optime. l. eos. C. de appel. & de off. de leg. c. cum contingat. & not in. c. ut debitus de appel. quia iudex appellationis duntaxat poteſt & debet pronunciare ſententiam iuſtam uel iniuſtam & nil aliud: fuit per oẽs d̃nos determinatum contrarium. nam ex quo per unam partem fuit appellatum a tota ſententia quæ appellatio ipſius effectũ ſuſpẽdit ff. ad turpil. l. i & de iureiur. c. uenientes & ſicut petitur per appellantem tota uel infirmari ita pars aduerſa poteſt eam petere confirmari & ſuppleri omiſſa quæ forte in prima inſtãtia non fuerant adeo plene probata ſicut in ſecunda. ergo. quia primo iudici non plene conſtitit de facto ſicut ſecũdo. Idcirco ſuper articulo omiſſo iudex appellationis poterat pronunciare de fide inſtru c. cum Ioannes. C. de tempo appel. l. per hanc. Præterea ſi iudex poteſt eam in partẽ infirmare ita & illi addere & ſupplere ut in dictis. c. Raynuncius & c. Raynaldus. Itẽ iudex appellationis ſuccedit iudici primo ita ꝙ omnia que primus iudex facere potuit & debuit & ipſe poteſt & debet. at. iurã predictorum cum Io. Raynuncius. & Raynaldus. cum igitur primus iudex debebat ſuper articulo omiſſo pronũciaſſe & nõ pronũtiauit. ergo iudex appellationis faciet id ſupplẽdo neglígẽtiam primi. Præterea: ſæpe cõſequitur quis ea perſona alterius quod ex perſona ſua conſequi non potuit ut in. l. petendæ. C. de reſt. in integ. de conceſ. præbend. capitu. auctoritate Martini papæ li. vj. ex appellatione

tione igitur partis aduerſæ pars appellata hoc conſequit quod alias non poſſet. quam quidem appellationem ita bene poteſt proſequi ſicut appellans. ſeruatur.c. oblatæ. &.c.ex. inſinuatur. de appella. de confirma. uti. uel inuti. c. bonæ Præterea, ubi conſtat iudici ex dictis teſtium uel inſtrumentis productis coram eo de aliquo facto, ibi tunc poteſt ſupplere de facto. quia notum eſt ſibi ut iudici ſecundum Innoc. in.c.j. de poſtu. præ. ſuper. uer. requiſitus. & alleg.c.j. de cor. vi. & .l. ulti. ff de ap. & inſti. de acti. §. ſancimus. ff de edil. edic. l. bonæ. §. alij. at in caſu noſtro conſtat & conſtare poterit ex actis & actitatis cauſæ tam primo quam ſecundo iudici fore pronunciandũ ſuper articulo omiſſo ergo ſuper illo debet pronunciare de reſti. ſpo. c. cum ad ſedem. de re iudi. ca. cum Beuol. Non ob. rationes in contrarium alle. uidelicet quod pars appellata non appellando a ſententia uidetur illi ſententiæ acquieuiſſe. Verũ eſt ſi pars aduerſa acquieuiſſet & eius effectum nõ ſuſpendiſſet. ſed quia appellauit ex eius appellatione pars appellata conſequitur hoc priuilegiũ ut ſupra deductum eſt. Nec ob. c. Raynnerius. & Raynaldus ubi dicitur de hoc quod iudex appellationis poſſet addere & ſupplere ſententiam primi iudicis. quia requiritur quod ſit appellatum a ſententia per utrãq; partẽ quia ſic contingebat ibi de facto ut. in. c. ſi duobus. de appella. licet neceſſarium non fuiſſet ſecundum omnes dominos. ad id quod iudex non poteſt ſupplere de facto reſponſum eſt niſi factum ei notum ſit ut iudici & quia ita fuit in caſu noſtro. ergo &c. Sic q; ego q habui cãm huiuſmodi appellationis de conſilio omnium dominorum ſuppleui ſententiam primi domini mei auditores in duobus articulis omiſſis per eum & probatis clare coram eo.

Deciſio. XXIIII. alias. 478.

Summarium.

An & quando ſententia lata inter duos litigantes præiudicet tertio poſſidenti.

SI tpre litis agitatæ inter. P. et. M. A poſſediſſet beneficiũ de quo. P. cõtra. M. latæ ſniæ cõtra. M. an ipſi. A. in poſſeſſione p̃iudiciũ attuliſſent & aſſerebatur & dicebat dñs Robertus q ita fuerat obtentũ præſente. R. p, d, p, tituli ſancti Euſtachij Cardinalis in conſilijs bonæ memoriæ cardinalis Guilhelmi dudum habitus. & quod Pau. hoc tenet in cle. j. de pœnis qui all. c. quia. V. de iudi. & c. ſignificauit. p quorũ iurium allegationem dicit in. c. ſi clericus. de præben. li. vj. cum ſua glo. quæ dicit talem allega. puto quod in caſu illorum cõſiliorum poſſeſſor tertius reo condemnato poſſeſſionem habuerat. quia illa iura tunc bene faciunt alias non alle. c. ij. c. ſi clericus. prædictũ cum ſua glo. quæ dicit quod illi impetranti perſonæ præiudicatur. quia cum de ſuo p iudicio ageretur ſciens ſe opponere neglexit. alleg ſimile in. c. quamuis. de re iudi maxime quia illa oppoſitio conſiſtebat in agendo, quæ grauior uidetur quam illa in defendendo quæ minus grauis ſecundum eum uidetur. pro hoc alle. tres glo Prima eſt in. c. cum ſuper in glo. magna quaſi in medio columnæ ſecundæ iſtius gloſ. ibi uidetur & ſi res aliqua ubi dic ſicut dicitur in. l. ſæpe. q agitatũ iudicium cum liberto præiudicat patrono ſcienti. ita idẽ uidetur quod ſi res aliqua uenditetur ab aliquo qui eam non poſſidet ſed tenet ego poſſeſſor debeo offerre me ad defenſionem eius & niſi me offeram, fit mihi præiudiciũ quo ad poſſeſſionem. ut. ff depoſi. l. bona fides. §. qualiter licet ſecus ſi ille reus poſſidebat. quia tunc non mitteret ad defenſionem, nec ſibi fieret præiudicium. ut. l. modo conceſſ § ſi autem. & . §. ſi uero. Secundo alle pro hoc aliam glo. eiuſdẽ in dicta glo. magna poſt princi. tertiæ columnæ eiuſdem glo magnæ. uer. per iſtam autem decre. in princi. & ibi ea quo certus. Tertio alleg. aliam glo. Innocen de re iudi c. quamuis. in glo j. ubi uidetur id quod dicit textus quod ſententia lata inter aliquos tertio non p̃iudicat. eſt intelligendum quo ad actionem uel exceptionem partiendi Nam ſecus quo ad poſſeſſionẽ ſed iſta gl. non habet hunc intellectum qui ſibi imponitur. quia intelligitur de iudicio mutatæ poſſeſſionis de perſona rei cõdemnatæ in alium grauiorem patet quia hæc alle. Inno in eadẽ gl. pbo eandẽ cõcluſionem tũc. quia in caſu c. cum ſuper non ſit præiudicium quo ad proprietatem ut ibi patet in ſi. & ita nõ eſt de caſibus comprehenſis ſub. ca. quamuis & tamen ibi præiudicatur quoad poſſeſſionẽ igitur illa res iudicata inter alios non præiudicat. nec obſtat quo ad proprietatem, dummodo ad eum & nõ ad reũ condemnatum poſſeſſio pertineat in poſſeſſione præiudicatur ſi ſciuit cauſam agi & non defendit nec appellauit Secundo hoc probo ſic quia ſi ſpecialiter hoc diceret in caſu. c. cum ſuper. aut hoc diceret pro eo quod ad epiſcopum priori loco & ad monaſterium ſecundo loco illius cauſæ defenſio pertineret. aut pro eo quod epiſcopus a monaſterio cauſam habuiſſet Sed neutrum dici poteſt. quia ſic præiudicaretur in proprietate ut. c. quamuis. & . l. ſæpe alle. & quia epiſcopus potuiſſet prohibere monaſterio ſe defendere & hoc non eadem ratione qua ſupra per dictam. l. ſæpe. aut ut dicit Bar. in dicta l ſæpe. quia uidetur epiſcopus dediſſe facultatem agendi ipſi monaſterio & non hoc eadem ratione. quia in illo caſu tenet idẽ bar. quo ad proprietatem præiudicium generari. & ſic intelligit opi. Bar. quam non putat improbatam eſſe & etiã non uidetur q aliquis de dictis quatuor caſibus i dicto c cũ ſuper ualeat proprie applicari. quia ſi ſic, tum deciſi eſſent contra. c. quamuis uel contra. l. ſæpe. quod non eſt credẽdum. aut tu poneres rationem ſpecialitatis quam ponit Inno. in. c. quamuis. de re iudi. in princ. ſecundæ columnæ magnæ gl. in uer. ut. eius quod dictum eſt ibi ad hæc eſt ratio. quia ſicut epiſcopus poſſet agere cõtra. A. ſi poſſideret &c. quod non eſſet ei ius exercere ibi iura epiſcopalia, multo fortius qñ ea petebat debebat excipere. & certe tunc hoc idẽ hoc caſu qa ſi P poſſediſſet ab initio de quo agitur contra. A. contra eum agere potuiſſet. & ſic per conſequens eo agente potuiſſet uenire ad cauſam & excipere ne fieret ſibi præiudiciũ in poſſeſſorio. prout hoc ſatis ponit Inno in dicto. c. cum ſuper. igitur cũ ratio ſpecialitatis no apparet in hoc caſu idem eſt maxime ſi ratio Inn. poſita in dicto. c. cũ ſup in dicto. uer. p iſtã aũt decret. ibi ex quo. n. quia ex quo iura nolunt quod contra eũ nõne ſolius detentionis detur actio ut. l. effectũ ff. de rei uen quod etiam fiat executione iudicium fiat deluſoriũ ſit bona & per conſequens generalis idem uidetur in propoſito ſi aduerſarius dixit ſe poſſidere cum re uera non poſſideret. quia quo ad litem pro poſſeſſore habetur maxime cum per partem & iudicium pro tali reputatur. ut. ff de rei uen. l. is qui ſe obtulit. allegatur pro parte iſta dictum Arc. in. c. unico. de eo qui mit. in poſſ lib. vj. & opi. Guil. de monte lau qui idem dicitur tenuiſſe in cle. ut calumniæ. de re iud. In contrarium facit generalita. ſ§ ſi l. ſæpe alle. ubi dicitur ualde generaliter quod ſi fundum a te Titius petierit: quẽ ego non ea perſona Titij ad me p tinere dico: quamuis contra Titium me ſciente iudicatũ ſit tamen præiudicium pattor. quia neque ex eo iure quo Titius uictus eſt uẽdico, neq; potui interdicere Titio quominus iure ſuo uteretur hoc dicitur. ſi ergo nullum præiudicium iſti etiam quo ad poſſeſſionem inducitur regula generaliter negatiua & quo ad poſſeſſionem ut uidetur res inter alios acta alijs non præiudicat quæ non reperitur uitiata hoc caſu ut cogitabis. Caue quia iudiciũ ſiſti loquitur & dicit probabiliter ſolui poſſe. ad. c. cum ſuper. quia loquitur in caſu quo agitur contra perſonas quæ uendicantur & de quarum poſſeſſione agitur ita quod duo faciunt pro actore. & quia de iure Titij agitur in caſu noſtro ergo ſunt domini multum contrarij domino Valhardo &c. Et uide ad hoc deciſionẽ ſupra de proba. de. 14.

Deciſio. XXV. alias. 479.

Summarium.

Executio ſententiæ contra illum contra quem eſt lata ſit abſque cauſæ cognitione ſed non contra tertium cum quo nouũ iudicium inchoabitur niſi conſenſiſſet pceſſui.

SI ſententia fuit lata pro. P. & contra. M. & executor uelit eam exequi contra A. qui poſſeſſioni incumbit & . A. dicat eam de iure non exequendam quia neſciuit cauſam agi. & . P. dicat contrarium maxime uirtute quarundam commiſſionum papalium executori ſpecialiter deputatarum alias directarum ſuper quibus oportet

cauſæ cognitionem habere, talis articulus nõ poteſt ſine ſpecialis mandato expediri durantibus ſerijs pro eo quia cauſæ cognitionem plenam requirit cum in hoc caſu de pleno præiudicio in poſſeſſorio; contra illum contra quẽ forte nullo iure ſententia debet exequi modo ſuper intro ſione poſſeſſionis requiritur plena cauſæ cognitio.ff.ſi p tum uel alio modo l.ſi.& de præben.c.licet el.ij.& ita nõ obſtat c.ſi ſuper.de re iudic.per ea quæ ibi no.nec obſtat quod communiter dicitur idẽ iur.& fortius quo ad hoc de executione ſententiæ ſicut de ſentẽtia cum ex ea ma gis debeat habere rem paratã quam ſententiam.ut.l.mi nor.xxv.annis cui fideicommiſſum ff.de mino.quia dico quod uerum eſt in caſu in quo debet fieri executio contra illum contra quem ſententia eſt lata & contra quem de iure declararetur &per ſententiam declaratio facta eſt Sed ubi agitur de executione contra alium fienda, tunc eſt quaſi una noua inchoatio litis, propter perſonæ muta tionem.ff.de exe.re.iu.l.cum quæritur.& requiritur alia cauſæ cognitio quam primo.ſed ſi partes expreſſe uel ta cite uidelicet non contradicentes in hoc conſentirent p ceſſus in hoc ualidarentur prout omnes tenent per.l.j.ff. de fer.cum ibi no.& per not.in.c.ſi.de fer.& in cle.ſæpe de uerbo.ſignifi.

DE APPELLATIONIBVS.

Summarium.

Attentata appellatione pendente poſt ipſius deſertionem ſi de ea notorie conſtat ex actis uel aliunde, dum tamen legitime, reuocari non debent.

Epitome.

1 Attentata pendente appellatione nõ ſunt poſt eius deſertionem per modum attentati reuocanda.
2 Principali ſublato cenſent & ſublata acceſſoria ad illud.
3 Attentata aepellatione pendente an ante ipſius deſertionem ſint reuocanda.
Exceptio deſertionis dicitur præiudicialis in materia attentatorum.
4 Deſertio eſt prius per iudicem cognoſcenda quam attentata ea pendente.
5 Appellatione deſerta fingitur non appellatum.
6 Attentata poſt appellationem ab interlocutoria ante tamen diffinitiuã an ueniãt p modũ attentati reuocãda.

Decisio. I. alias. 1.

1 ATTENTATA appellatione † pendente a diffinitiua poſt ipſius deſertionẽ non ueniunt per modum attẽtati reuocanda. per.l.ſurti.in prin.ff de his quæ not. infa &.c.licet.de ſent. excom.lib.vj a contrario cum ibi no & no & in.c.uenientes de iureiuran.factum enim legitime reuocari nõ debet.de teſti.ſpo.audita.de re iur.factum legitime.lib.vj.
2 &.xxx.q j ad limina.præterea † ſublato principali ſublata uidentur & omnia principalia quæ poſſunt acceſſorium ſequi ex illo.C.depo.l.iij &.§.de fruc.& lit.expen. l terminato de procurato.capit.audit.de appella.c.cum ceſſante cum multis ſi.cum igitur in caſu noſtro ceſſet& ſublatũ ſit principale uidelicet appellatio ergo & omnia ex illo ſecuta per iura ſuperius allegata. tum etiam quia res deuenit ad eũ ſtatũ a quo potuit habere efficax principium tum etiam quia paria ſunt, non appellare, uel appellare & appellationem no proſequi ſeu appellationi renunciare.de ap.c.ſolicitudinem.&.c.cum ſit.eo ti.&.c. quamuis.&.c.ſicut.eo.ti.in cle ¶ Poſtea uero in quibuſ
3 dam alijs conſilijs fuit dubitatum, utrũ ſi conſtaret † ex actis de deſertione appellationis & de aliquibus ante ipſius deſertionem attentatis conſtaret per probationem, utrum ante pronũciationem iudicis ſuper huiuſmodi deſertione deberent huiuſmodi attentata terminari. Et fuit determinatum & concluſum quod non.ſi ea actis conſtaret de ipſa deſertione per regulam Dolo petit.& per l.ſi is a quo.ff.ut in poſ.ea.hodie cõſtat hodie agat.de re iudi.c.cũ olim.de teſti ſpo.c.literas.Tũ etiã quia cõſtat appellationẽ deſertã.ergo ipſe non eſt iudex, ſed ille qui tulit primam ſententiam per dicta iura cum ſit &c.Si igitur ſuper attentatis pronunciaret ſua ſententia tanquam a nõ iudice ſuo lata nõ teneret C.ſi a non cõpe.iudi l j.de iud.c.at ſi clerici ergo.Secus uero ſi ex actis notorie non cõſtaret de ꝓdicta deſertione ſed pars ipſam allegans uellet probare.tunc enim propter priuilegium attentatorum quæ in curſu omnium aliarum cauſarum ſunt reuocanda.dixerunt d omini quod iudex poſſet ea reuocare non
4 obſtante deſertione appellationis † allegata & probanda ſed non probata.ar.c.non ſolum.de appel lib.vj per Io. mo. Mihi tamen uidebãtur quod cum dicta exceptio deſertionis eſſet præiudicialis petitioni attentatorum de illa eſſet cognoſcendum & pronunciandum.de ordi.cogn.c. intelleximus &.c.tuam cum ibi no.
5 ¶ Additio prima. Quia appellatione † deſerta fingitur non appellatum.ut no.Ioan.an.in.c.licet.de ſenten.exc. lib.vj & ideo ſicut factum per iudicem nulla interpoſita appellatione non debet ut factum legitime reuocari.ita & factum poſt appellationem ipſa deſerta quæ pro non facta habetur.
¶ Alia additio. Dic circa iſtum articulum quod aliquan
6 do ſunt aliqua attentata † ante diffinitiuam, ſed poſt appellationem interpoſitam ab interlocutoria & tunc non reuocantur per modum attentati niſi prius iuſtificata appellatione ut in.c.non ſolum.§.illa uero de appel.lib.vj. ubi caſus.& in.c.ſignificante.c.Rodulphus.de reſcript. c.ſignificauit de iudi.c.exhibita & de except.c.dilecti & c.dilectæ &.c.ſignificauerunt & de appella.c.dilecto c. ex parte &c.ſignificantibus cum ſimilibus.in quibus habetur clauſula irritans uidelicet, reuocando in irritũ &c. Et eſt ratio quando reuocantur per modum attentati, q̃a per appellationem legitimam iudicis a quo erat ſuſpenſa iuriſdictio.ideo per nõ iudicẽ facta fuerunt.& ſic nulla ſunt) merito declaranda & tanquam nulliter attentata decernenda. Aliquando ſunt per iudicem attentata poſt appellationem a diffinitiua interiecti & tunc non cognito de iuſticia appellationis nec ꝓbata ueritate cauſæ ipſius, ꝓdicta per modũ attentati reuocantur de iureiuran.c.uenientes.& de appel.c.non ſolum.in princi.libr.vj.& eſt caſus ſingu.ſecundum unam lecturam in capitu.ex parte Adde.de teſti.
¶ Alia additio. Dic de hoc ut not.Bar.in.l pluribus § & ſi placet.ff de uerb.obli.ubi examinat iſtud generale, utrum res uideatur ſi peruenit ad caſum a quo potuit incipere.

Decisio. II. alias 7.

Summarium.

Appellans ab uno uel duobus grauaminibus & generaliter ab omnibus quæ colligi poſſunt ex actis non poteſt proſequi grauamina niſi in appellatione expreſſa nominatim.

Epitome.

1 Appellans a grauaminibus quæ ex actis colligi poſſunt non poteſt proſequi niſi illa, quæ in appellatione nominati ſunt expreſſa.
2 Cauſæ grauaminis in appellationibus expreſſio duplici de cauſa cenſetur inducta.
3 Appellatio certo modo formanda eſt, informiter enim appellans non dicitur appellare.
4 Notorietas an ſemper releuet ab onere agendi uel ꝓbãdi.
5 Proceſſus quibus modis impugnari poſſit reſpectu interlocutoriæ.

1 SI appelletur † ante ſententiam a grauamine uno uel pluribus in appellatione expreſſatis clauſula generali ſecuta, & ab omnibus alijs grauaminibus quæ ex actis ſiue proceſſibus cauſæ colligi poſſunt, fuit dubitatũ utrũ huiuſmodi appellans poſſet proſequi grauamina non expreſſa

preſſa uigore clauſulæ generalis antedictæ. Videbatur ali
quibus quod ſic. per c. qui ad agendum. de procura. lib.
vi. & dominus Viuarien. Cardi. olim auditor ſacri palatij
dixit hoc olim fuiſſe de ſtilo quia omnia acta ſunt publi-
ca & quicquid continetur in eis. de proba. ca. quoniam. &
not. Innocen. in. c. cum in iure. de off. deleg. ergo tanquã
notoria & publica & ſe exhibentia non ſunt alias expri-
menda. ut lit. non conteſt. c. accedens. de accu. c. euiden-
tia. cũ ſimilibus. & in hanc partẽ uidetur declinare Pau.
in dicta clemen. Contrarium uero fuit per omnes domi-
nos determinatum & deciſum, prædictum appellantẽ au
diri non debere niſi ſuper expreſ. ut ſit litium finis & ne ua
getur in incertum. de dol. & contu. c. finem. cum ſi. & hoc
uult. c. cordi. de appel. li. vj. iuncta cle. appellanti. e. ti. Et
hoc dixit etiam quidam dominus Guil. Galteri ſe uidiſſe
ſeruari de tẽpore Io. Robumelli. Dominus uero Egidius
Bella. diſtinguebat. & placuit aliquibus dominis ipſius di-
ſtinctio. quia aut appellatur a certo & ſpecialiter nomina-
to grauamine. & pro cauſa grauaminis iuſtificanda alle-
gatur generaliter id quod colligitur ex actis nil ſpeciali-
ter exprimendo. & tunc poſſet habere locum opinio do-
mini Pauli & ſtilus antiquus. quia ſatis certum eſt, cuius
certitudo ex actis colligitur quæ ſunt publica ut ſupra di
ctum eſt. ff. de re iudi. l. in ſua. C. de ſent. quæ ſine certa
quan. profer. l. ij. de teſti. ſpo cum ad ſedẽ de teſtit. in in-
teg. tuen ex literis. aut appellatur generaliter nullo gra
uamine expreſſo ſpecialiter. aut ſi appelletur ab omnibus
& ſingulis grauaminibus quæ poſſunt colligi ex actis. &
tunc non ualet appellatio propter nimiam ipſius genera-
litatem & incertitudinem quæ reprobatur a iure. de reſcri
ptis. c. ad aures. & c. ſi. & de li. ob. c. j. & ij. & de appella.
c. ij. & c. conſuluit. ſi n. relatio ad acta ſufficeret, fatuus
eſſet qui aliquod grauamen exprimeret immo nunquam
cancellaria reſcriptum ſuper tali appellatione daret quæ
etiam licet multa grauamina ſint in appellatione expreſ
ſa nominatim, nunquam dat reſcriptum appellationis ni
ſi ſuper uno grauamine quod appellans duxerit ex omni
bus eligendum per eum expreſſum prout no. per Ion. an.
2 de appel. c. cum cauſam. Præterea † expreſſio cauſæ gra
uaminis eſt inducta duplici de cauſa. Primo ut deferã-
tur honor iudicibus. de appel. c. ut debitus. ut iudex poſ-
ſit cognoſcere ſi & in quo grauauit & quales apoſtolos
dare debet. ut in. c. cordi. e. ti. li. vj. Secũdo ut pars nõ poſ
ſit amplius uariare, ſed generaliter in appellatione ſe refe
rendo ſolum ad acta non ſatisfit alicui prædictarum ra-
tionum. ergo &c. & idem putauit dominus Egid. ſi a cer-
to & expreſſo grauamine, & cum hoc ex alijs quæ ex a-
ctis colligi poſſunt appellatur quo ad non expreſſa. quæ
tamen ex actis colligi poſſunt, quia quo ad illa cenſetur
idem ac ſi ex illis ſolum fuiſſet appellatum. ar. ff. de uer.
obli. l. ſcire debemus. de ſpon. ca. ex literis. nec ob. prædi-
cta decre. qui ad agendum alleg. pro cõtrario quia ibi nõ
agitur de præiudicio procuratoris conſtituti cuius uolun
tas ibi ſolum requiritur. eo. ti. licet & ideo cum conſtet de
eius uoluntate ad uagam generalitatem quæ ſibi præiu-
dicat non recurratur. hic uero agitur nedum de præiudi
cio ſuo ſed etiam partis iuris & iudicis. quibus poſſet illu
di per huiuſmodi incertam uagam generalem & obſcu-
3 ram appellationem. & ne huiuſmodi illuſio † & uariatio
fiat, certus modus ſtatuitur appellãdi. qui ſi non ſeruetur
ut in. c. cordi. iuncta cle. quamuis de ap. reputabitur non
appellans.

¶ Sed ex hoc inſurrexit aliud dubium uidelicet ſi appel-
latur ab interlocutoria alicuius iudicis ſimpliciter nulla
cauſa iniquitatis nullitatis uel iniuſticiæ expreſſa, nunqd
ualeret talis appellatio? Secundum dominum Egid. uide
tur quod ſic. qui dixit ſe hoc audiuiſſe a quodam magno
uiro non obſtante clem. appellãti. quæ intelligitur ſecun-
dum eum in caſu quo aliqua cauſa grauaminis fuit ex-
preſſa & alias non. Sed hanc opinionem non putat idẽ
dominus Eg. fore ueram. quia ſecundum eum conſidera
tis rationibus prædictis quæ mouerunt ad condendã. cle.
appellãti magis fauendum eſt appellãti qui in aliquo ap
pellatum & iudicem certificat, nihilum tamen exprimẽs
in nullo certificat. ergo &c. Præterea uerba cle. ſi proprie
recipiantur dicto intellectui repugnant ergo &c. Item ſi
prædicta opinio procederet nulla diuerſitas eſſet inter
appellationem interponendam a diffinitiua uel ab interlocutoria quæ tamẽ eſt magna. ut i. c. ſæpe & in. c. cordi.
de appel. li. vj. & ff. eo. ti. l. ij. & aj. & breuiter ego reputo.
textum clariſſimum in dicto. c. cordi. poſt princ. ubi dum
dicit ab interlocutoria uel grauamine &c.

4 ¶ Additio. Hoc non uidetur uerum. quia † licet notorie-
tas excuſet ab onere probandi. quia de ſe dat finem pro-
bationis, non tamen excuſat a neceſſitate formaliter op-
ponendi. quia notorium ſui natura non dat huic finem
expreſſionis. ut dicit glo. in dicta cle. appellanti. & no. do
cto. in. d. c. accedens. Vel dic ſubtilius ut infra in fine apo
ſtillæ ſequentis.

¶ Alia additio. Dic circa iſtam materiam quod aliquan
do iniquitas interlocutoriæ detegitur ex allegationibus
iuris. & tũc nõ requiritur expreſſio iuſtitiæ cauſæ expreſſæ
in appellatione & ita intelligatur & ſaluetur opinio In-
nocen. quam ponit & recitat glo. in dicta clem. appellan
ti. in glo. ij. Et ratio eſt. quia ex tenore ſententiæ apparet
iniquitas eius ut no. in clem. paſtoralis. de re iudic. aliquã
do iniquitas debet detegi ex allegationibus & probationi
bus facti ita quod quæſtio eſt facti nõ iuris. & tunc eſt ne
ceſſe quod cauſa exprimatur in appellatione ab interlo-
cutoria. ecce primo. & quod exprimatur etiam quare ſit
iniuſta. ecce ſecundo. & ita intelligitur glo. ij. in dicta cle.
appellanti. & opinio. d. Pau. ibidem & Lapi qui concor-
dat cum eis. Ex quibus infertur quod ubicunq; ex actis
apparet iniquitas interlocutoriæ quod tunc ſufficiat dice
re, appello propter iniquitatem ſententiæ quæ euidẽs eſt
ex actis. Nec obſtat quod dicit glo. in dicta cle. appellan-
ti. quod notorietas nõ excuſat ab expreſſione. qa intelligẽ
da eſt de alio notorio quã de notorio ex actis cõſtante uel
ex tenore ſententiæ quod eſt ualde notandum ſecundum
dominũ Anto. in dicta cle. appellanti.

¶ Alia additio. Ratio quare in appellatione ab interlocu
toria requiritur expreſſio cauſæ adde quod no. dominus
Antonius. in capitu. ex parte. Adde. de teſti. in princ. i ſua
repetitione.

5 ¶ Alia additio. Quoniam † illa arctant appellantem ad
expreſſionem cauſæ nominatim & expreſſe. ideo non ſuf
ficit quod in genere uel tacite exprimat & ratio poteſt eſſe
ut ſuperius dictum eſt quia talis interlocutoria non iuſtifi
catur niſi per cauſam in ea expreſſam, & cauſa non iuſti
ficatur niſi per eadem acta. nam appellare ab interlocuto
ria eſt appellare a proceſſu. quia interlocutoria eſt de pro
ceſſu cauſæ. ſed proceſſus non poteſt impugnari niſi per
cauſas extrinſecas quæ nõ ſunt incluſæ i proceſſu. & hoc
de cauſis facti. ſed cauſæ iuris ſunt liquidæ per aperturã
librorum de quibus non loquitur clem. appellanti ita no.
Inno. in. c. ſi. de no. ope. nunc. ipſe tamẽ iudex qui fuit
interlocutus bene poteſt ex nouis actis ſuam interlocuto-
riam reuocare. l. 4. §. hæc uerba. ff. ne uis fi ei. & l. quod
iuſſit. ff. de re iudi. c. cum ceſſante. de appella. & idem in
ſuperiore interloquente qui eſt aditus per uiam querelæ
& officij iudicis, non per uiam appellationis. l. arbitrio. ff.
qui ſatiſda. co. quod bene nota.

Deciſio. II. alias. 11.

Summarium.

Auditor datus i cauſa appellationis interpoſitæ i par
tibus cum negocio principali ſtatim poteſt inhibere con
ſtito de appellatione & quod per eam ſit cauſa ad ſedem
apoſtolicam deuoluta. Secundo auditor cui commiſſa
eſt cauſa appellationis non deuoluentis & negocij princi
palis cum poteſtate citandi ad partes iudici a quo ſtatim
poteſt inhibere ſecundum æquitatem canonicam & ſtilũ
palatij. Tertio auditor cui commiſſum eſt negociũ prin-
cipale de ſpeciali mandato papæ cum poteſtate citandi
ad partes poteſt inhibere citatione decreta licet non exe
cuta. Quarto auditor palatij in cauſis appellationum ab
auditore cameræ uel alijs iudicibus ſtatim parte citata ad
dicendum contra commiſſionem inhibere poteſt & cau-
ſas nunquam remittit ſed penes ſe retinet.

FVit dubitatum utrum auditor datus in curia cum
negocio principali in cauſa appellationis inter-
poſitæ in partibus ſiue ante ſententiã ſiue poſt fue
rit appellatum, ſtatim poſſet inhibere iudici a quo extitit

appellatum.& fuit concluſum per omnes dominos quod ſic.dummodo aud tori conſtet appellatum & per appellationem cauſam ad curiam deuolutam uel ſi appellationem recipiens tanquam deuoluentem incipiat de ueritate cauſæ appellationis aut de negocio principali ex certa ſcientia cognoſcere.de appel.c romana §.quod ſi objciatur.lib.vj alias non ut in.c.non ſolũ eo ti.& li.§ illa quoque ratio eſt.quia antea ſuper principali negocio iuriſdictio non cenſetur eſſe fundata cum interim ſuper deuolutione de exceptione quæ habentur in dicto.c.romana.§.ſi uero uocatur ualeat diſputari ſuper quibus partibus defenſio auferenda non eſt,maxime quia tales commiſſ.nõ dant iuriſdictionem ſine ſpeciali mãdato niſi in cauſa deuoluta cum ſuper alijs committendis uicecancellarius ſine ſpeciali mandato non habet poteſtatem. quia contra ius eſſet ſecundum not.per Io.mo.de reg.iur.in generali.& compoſt.de elect.c.ſtatuimus li vj.

¶ Additio Et differt iſtud principium a uerſi.ſed pone.immediate ſequẽte.quia hic appellatio erat talis quæ deuoluit negociũ ad curiã.in uer.ſequẽti nõ fuit talis appellatio.ideo data fuit auditori citãdi prãs hic,ſed non ibi.

¶ Alia additio. Triplicẽ cauſæ cognitionẽ iudex appellationis debet præmittere antequam principale negociũ aggrediatur. Prima,an ſit appellatũ & an ſit talis appel.quæ deuoluat puta quia ſit interpoſita infra decem dies.& an in ſcriptis.Item an ex cauſa rationabili & ſi in hoc iudex male fuerit arbitratus.puta quia friuola erat cauſa expreſſa in appellatione uel econtra,poteſt ab eo appellari.& hæc eſt prima cognitio quam facit iudex appellationis.unde conſueuerunt appellantes portare inſtrumẽtum ſententiæ a qua appellatum eſt ut ſic appareat appellatum infra decem dies & etiam inſtrumentum appellationis per quod iudex cognitionem appellationis recipiat.quo facto iudex poterit inhibere inferiori.ut not.in.c.non ſolum de appella lib vj non tamen poterit adhuc de principali cognoſcere & tunc aſſumet cauſæ cognitionem ſecundam,hoc eſt citabit appellatum niſi eſſet caſus in quo eſſet citatus a iure.ut in.c.ſæpe.de appella.& eo citato ſit litis conteſtatio in articulo appellationis.ut in.c.Raynaldus.uer.dilectus.de teſta.qua cõteſtatione facta recipiat probationes appellantis ſuper ueritate grauaminis uel oblatione probationis uel ſuper delatione & altero ipſorũ probato pronunciabit ſe iudicem appellationis & remouebit grauamen & ſi aliquid eſt innouatum reuocabit illud per modum nullitatis & attẽtati & dicit ſe debere in principali procedere Et hæc eſt ſecunda cognitio deinde citabit partes ad principale & aſſumet cauſam in eo ſtatu in quo erat remoto grauamine.ut not.per glo.in dicto c.ſæpe.& hæc eſt tertia cognitio. Si uero appellans non probaret alterum iſtorum,tunc iudex ad quem deberet appellantem remittere ad iudicem a quo ſecundum diſpoſitionem.c. ut debitus.de appella &.c.cordi.eodẽ.ti.li.vj.Sed ſecundum ſtilum nõ fit remiſſio immo remanet in curia & ibi terminabitur & decidetur,ut infra in hac deciſione notatur.quando dicatur canonica inhibitio,ut poſt eam factũ reuocetur unde infra deciſin.lviij.eo.ti.alias.412.

¶ Alia additio. Quia cauſa deberet remitti ad iudicẽ a quo fuit appellatũ niſi partes eſſent cõtentæ quod omiſſo appellationis articulo iudex appellationis cognoſceret quia etiam tunc non fieret aliqua remiſſio ut in.c.cordi hic alle.quod intelligas in papa & in alio iudice qui poſſit per querelam adiri.in alijs autem iudicibus ſecus.unde non poſſent ſubditi epiſcopi conſentire quod metropolitanus ad quẽ fuit appellatũ cognoſceret de negocio principali omiſſo appellationis articulo cum illo omiſſo nullam habeat iuriſdictionẽ metropolitanus in ſubditos ſui ſuffraganei etiam ipſis uolentibus niſi ſuffraganei conſenſus accedat ut in.c.romana de fo compe.li vj.alias eſſet facile partibus confingere appellationes forte ad hunc finem ſuorum ordinarium iuriſdictionem eludendi Concludit ergo quod pronũciato male appellatum iudex appellationis de iure regulariter remittet cauſam.fallit in iudice qui poteſt per querelam adiri qui non tenetur remittere partibus conſentientibus quod ipſe de principali cognoſcat.d.c cordi Secundo fallit quãdo ſtilus palatij qui pro iure habetur. ut in ca.ij de præben lib.vj prohibet talem remiſſionem fieri ut hic.

¶ Sed hic oritur dubitatio eo caſu quo remiſſio fieri debet,puta quia appellatio a grauamine non fuit iuſtificata ſecundum formam.c.ut debitus.an iudex a quo poſſit cognoſcere non facta ſibi uerbali remiſſione per iudicem ad quem.Dic quod aut iudex a quo non detulit appellationi,& tunc cum ſit finita cauſa appellationis ſtatim poteſt de principali cognoſcere,quãuis non ſit ei facta uerbalis remiſſio,etiam ſi iudex appellationis pendente ipſa appellatione inhibuerit ipſi iudici a quo,ne in cauſa procederet aut iudex a quo detulit appellationi tunc quia per hoc abdicauit a ſe iuriſdictionem neceſſaria erit uerbalis remiſſio ut in.c.cum appellationibus de app.lib.vj.

¶ Sed pone quod committitur cauſa appellationis cum negocio principali auditori cum poteſtate citandi ad partes de ſpeciali mandato.quia forte appellatio non deuoluit utrum ſtatim ante decretum citationis poſſit inhibere iudici a quo dicitur appellatum.de rigore iuris dicebatur quod non per.clem.ij.ut li.penden.Sed de æquitate canonica & ſtilo palatij dicebant ſeruari cõtrarium,maxime ſi dicitur poſt ſententiam diffinitiuam appellatum.quia ſtatim in iis inhibet.ut in.c.non ſolum.i.Reſpon.ſupra alle.ſi igitur iudex datus ad iuris executionem poteſt etiam inhibere cum factum ſuum hoc caſu non ſit niſi quædam iuris executio uel declaratio.probatur argumentũ.quia quando papa cauſam quam ſcit eſſe coram uno auditore ex certa ſcientia ad manum ſuam recipiens eam committit in audientia ſua ut ibi ſit in omnem euentum ſuum remanſura ipſam aduocando ad ſe,aduocat totã cauſam ab illo iudi.ſibiq; & partibus inhibere uidetur ut de app.ut noſtrum per Innocen.& de conſti.c.cum.M.cum ibi no.modo ſic eſt in propoſito.per hoc enim quod dicitur ſibi appellatum apparet quod ſcit cauſam eſſe apud illum a quo dicitur eſſe appellatum.intelligas etiam per hoc quod concedit poteſtatem citandi ad partes.apparet quod ex certa ſcientia uult cauſam ſuam in auditore ſuo perpetuo remanere.& ſi appellatio non deuolueret,fruſtra daret poteſtatem citandi ad partes.cum ipſa appellatio ſiue termini præfixio citaret.ut in.c.ſæpe.&.c.cordi.de app.lib.vj.& in cauſa beneficiali in.c.ſtatuimus de elect.lib.vj.& ideo ſtilus curiæ habet quod etiam in caſu prædicto auditor datus tam in cauſa appellationis quam negocio principali citata parte.de appellationibus cognoſceret forte ad inſtantiam importunam partium & bene proceſſum per iudicem a quo,& male ab ipſum appellatum pronunciaret,nihilominus tamẽ cauſa in curia remaneret & non remitteretur ad partes.& hoc propter appoſitionem manus papæ & aduocationem cauſæ principalis & hoc habet ſtilus licet de iure eſſet contrariũ aſſerendum per.c.cum in eccleſia.&.c.ut debitus de app.cum ibi notatis.

¶ Sed quod ſi nulla appellatione interiecta committatur cauſa principalis in curia de mandato ſpecili cum poteſtate citandi ad partes & decreta citatione licet non executa utrum auditor ſtatim ante execut.citationis huiuſmodi poſſet inhibere? Videbatur aliquibus quod non quia ante executionẽ ius nõ inhibet.ut in.li.pen c.ij.in cle.nec ex certa ſcientia uidetur papam uelle auferre iudici iuriſdictionem quam ignorat.ff.de iur om.iu.l.i.nec ante ipſum terminũ ad dicendum contra commiſſionem dicitur fundata iuriſdictio quia exepi poterit in termino causa pendente coram illo iudice a quo papa ignorans in dubio non uidetur uelle iuriſdictionem auferre.ut probant communia iura. Quibus etiam rationibus ſupra dictis non obſtante fuit per maiorem partem ſaltem de æquitate dictum & concluſum contrarium.quia in cauſa proximæ concluſionis ita bene poſſet & deberet opponi de ſuſpeptione commiſſionis ſicut in caſu iſto.tamẽ propter appoſitionem manus papæ & auocationem cauſæ a quocunq; æquum eſt quod inferior de cætero de huiuſmodi cauſa non ſe intromittat maxime hæc æquitas procedit quando totus tenor commiſſionis cauſæ de qua agendũ eſt inhibitioni fiendæ inſeritur,immo ſecundum aliquos ſimplex intimatio quæ induceret perfectam noticiam prædictorum ex iuris diſpoſitione inhiberet per clem.ij ut li.pen.licet aliqui magni uiri de hoc fortiter dubitabant quia intimatio nec uim citationis nec inhibitionis habet.Sed ſi in eodem inſtanti inhibitio cum citatione emanaret non poſſet ibi notare grauamen per clemen.nec tolleretur per

hoc

hoc deſenſio partis. quia ſurreptio poſtea oppoſita in termino bene inficeret inhibitionem & citationem ſicut cõmiſſionem cum citatio & inhibitio ex commiſſione deſcendant. deſtructo igitur principali & omnia quæ ſequũtur ex illo. de elec. c. qualiter. de procur. ca. auditur. de re iudic. c. paſtoralis in cle. cum ſi. In cauſis uero appellationum interpoſitarum ab auditore cameræ uel alijs iudicibus in curia etiam ante ſententiam & commiſſ. in palatio ſtatim citata parte ad dicendum contra commiſſ. auditor inhibet. ratio quia ſacrum palatium nunquam cauſas huiuſmodi ad eos remittit, etiamſi auditor bene pronunciauit proceſſum & male appellatum. Saluis d. Cardinalibus & coauditoribus ſacri palatij ad quos bene remittuntur cauſæ in quibus pronunciatum fuerit bene proceſſum & male appellatum. ſeruatis tamen tribus terminis antea conſuetis. ante quorum terminorum obſeruationem nunquã inhiberet auditor coauditoribus ſuis uel dominis Cardin. a quibus ſi appellatur ante ſententiam ſiue poſt raro uel nunquam huiuſmodi cauſas appellationũ audi committi in palatio. ſed ſemper conſueuerunt committi alijs dominis Cardi. &c.

Deciſio. IIII. alias. 20.

Summarium.

Siue cauſa appellationis interpoſitæ a ſententia auditoris cameræ uel alterius iudicis ordinarij uel delegati cõmittatur in rota, omnes termini debent ut in prima inſtantia obſeruari. Mos ſiue conſuetudo in iudicijs tolleretur dummodo ſubſtantia iudicij ſeruetur.

ANno domini milleſimo trecenteſimo ſeptuageſimo ſexto die. iij. menſis Aprilis, fuit in Auinion. per omnes dominos auditores concorditer ordinatũ quod ſi a diffinitiua ſententia auditoris cameræ uel alterius cuiuſcunq; iudicis ordinarij uel delegati in curia uel extra ad ſedem apoſtolicam appellari & cauſam appellationis huiuſmodi alicui de auditoribus ſacri palatij cõmitti contingat. quod omnes termini in cauſa huiuſmodi appellationis ut in prima inſtantia conſueti in curia ſeruari ſunt ſeruandi. Mouebantur domini principaliter ad huiuſmodi ordinationem faciendam propter expeditionem executoriæ quæ alias per cancellariam non tranſiret. præterea licet reuera ſit hæc ſecunda inſtantia ut in. c. cũ Io. de ſi. inſtru. & de teſta. c. raynuncius & raynaldus. & in l. per hanc. C. de tẽp. ap. tamen quia corã domino auditore cameræ uel alijs iudicibus in partibus raro uel nunquam termini palatij ſolent ſeruari. Idcirco ne propter defectũ ordinis iudiciarij ſententia tam prima quam ſecũda poſſet impugnari & eiuſdem executio impediri. Idcirco domini taliter ut præmittitur ordinauerunt & uoluerunt ſic de cætero obſeruari & procedi. hoc uerum niſi conſtaret coram dictis dominis iudicibus in dicta prima inſtantia omnes & ſingulos terminos palatij fuiſſe & eſſe ſeruatos quæ tamen ordinatio ſecundum dominum Egi. magis de una bona & groſſa æquitate quam de iuris rigore procedit. hinc eſt quod ſi auditor ſeruaret terminos ſicut in ſecunda inſtantia non credebat propter hoc quod grauaret nec quod ob hoc ab eo poſſet appellari. quia in partibus & in dicta curia auditoris cameræ alius mos ſiue conſuetudo procedendi eſt quam in palatio quia mos ſiue conſuetudo dummodo ſubſtantialia iudicij ſeruentur tolleratur in iudicijs. prout le. & not. in. c. cum ueniſſet. de eo qui mit. in poſ. ca. rei. ſer.

Deciſio. V. alias. 19.

Summarium.

Recipiendorum apoſtolorum tempus currit a tempore appellationis non ſententiæ ſecundum ueram opi. Hoſti. quæ ſeruatur in rota.

Epitome.

1 Tempus ad recipiendum apoſtolos quando currere incipiat.

2 Tempus. xxx. dierum in caſu petendorum apoſtolorum uel dandorum dupliciter conſideratur.

3 Iudex quanto tempore habeat deliberare de appellationis acceptatione uel refutatione.

1 FVit dubitatum a quo tempore. † xxx. dies ad dandum & recipiendum apoſtolus inciperent currere tam iudici quam appellanti. hoc eſt quærere utrũ a tpe appellationis interpoſitæ uel a tempore prolationis ſententiæ. In qua quæſtione doct. antiqui & moderni erant uarij & diuerſi Hoſti. fuit in opi. quod a tempore appellationis & non ſententiæ per multas rationes quas ponit in. c. cordi. de ap. li. vj. per quas rationes & quã plures alias idem tenuit Genze. in cle. quamuis. de appe. Pro quorum opi. uidetur tex. in. c. ab eo. de ap. li. vi. ubi Ioan. an. & etiam in dicta cle. ſenſit & tenet contrarium. uidelicet quod a tempore ſententiæ & non appellationis incipiunt dicti. xxx. dies currere. cum quo concordat Pau. in dicta cle. quamuis. mouentur principaliter per. l. iudicibus C. de appellat. canonizata. ij. q. vj. ubi expreſſe. dicitur quod prædicti dies currunt a tempore ſententiæ uerũ eſt. ſecundum Genze. ubi ſententia eſt appellatione ſuſpenſa. & ſic intelligit ipſe hanc legem. per hoc ſubauditum alias eſſet ibi clarus tex. pro opi. Ioann. an. & Pau. ſimili modo intellexit prædictam legem Dominus Io. de lign. in. c. dilectis de app. declinando in partem Hoſti. & Genze. ad prædictas opi. concordandas credebat probabiliter fore diſtinguendum ſic. Aut loquimur quo ad petitio-
2 nem † reſpectu appellãtis. Aut quo ad dationem apoſtolorum reſpectu iudicis. Primo caſu aut appellans appellauit uiua uoce ſtatim poſt ſententiam. & tunc iſte caſus ẽ clarus ſecundũ eum quod a tempore appellationis & ſententiæ tunc ſimul currunt. aut poſt ſententiam ex interuallo. puta ultima die decendij appellauit quo caſu dubium currit. & tunc Aut ignorauit uſque ad tẽpus quo appellauit ſententiam fuiſſe latam & tunc a tempore appellationis currit tempus petẽdi apoſtolos quia nõ prius currit tempus appellandi. ut in authen. hodie ſignata. ſuper. l. eos. C. de ap. co. ti. c. concertationi lib vj. & ita nota. Cyn. in. dicta. l. iudicibus. Aut ante appellationem ſciuit ſententiam fuiſſe latam & tunc propter æquitatem nota tam per Ioann. and. in. d. c. ab eo. credebat dominus Egi. quod a tempore ſententiæ. ſi tunc ſciuit alioquin a tempore appellationis. per. d. l. iudicibus. cum ibi nota. per Cyn. poſtquam enim a tempore ſententiæ ſtatim potuit appellare ſibi imputet ſi non appellauit quo ad id de quo quæritur. maxime ſi deliberare uoluit an ſibi expediret appellare eo ipſo deliberare debuit an expediret petere apoſtolos quos petere non fuit difficile. & quia quo ad hoc impedimentum legitimum excuſaret. ſi uero loquamur in iudice qui habet dare apoſtolos quo ad ipſum credit dominus Egi. magis exuberare æquitatem de qua loquitur Ioan. an. in dicto. c. ab eo. quia ſecundum eundem Ioan. an. ibidem non debet eſſe iudex quo ad hoc deterioris cõditionis quam appellans. quia diligentior debet eſſe appellans in facto proprio quam iudex quem negocium nõ ita tangit. Tum quia debet præſumere ſuam ſententiam eſſe bene latam & ei ſtãdum & per conſequens ab ea nõ appelland. tum quia facilius eſt apoſtolos petere quã dare. tum quia in poteſtate grauati eſt quando appellet & apoſtolos petit. nõ ſic in iudice facit de except. doli. l. pure. § fin. tum quia in caſibus infinitis in quibus licet a tẽpore notitiæ appellare eſſet iniquum ſi poſt centum dies a tempore ſententiæ licet poſt decem dies a tempore notitiæ appellaretur. cucurriſſe iudici tempus dãdorum apoſtolorum a tpe ſniæ. & per hoc in hoc caſu credit ipſe nedum a tempore appellationis. immo a tempore intimationis factæ iudici currere prædictum tempus apoſtolorum petendorum & ita fuit obtentum in cõſilijs eo præſente ſecundum eum. Tempore uero meo ſine prædicta & quacunq; diſtinctione fuit concluſum & determinatum per omnes npi Hoſti. & Genze. æquiorem & iuſtiorem & ipſam ſeruatam & ſeruandam ſemper in palatio propter efficaces rationes quas allegant.

Additio. Et ſic tempora petendorum apoſtolorum incipiunt currere una cum tempore appellationis interponendæ. unde a tempore latæ ſententiæ ſi interfuit prolationi ipſius uel aliter eam fore latam ſciuit. Si uero dudũ

poſtea ſuperuenit ſcientia ſententiæ tunc a tẽpore ipſius ſcientiæ.

3 ¶ Alia additio pro qua † facit quia dicti.xxx.dies currũt
etiam iudici ut deliberet interim an uelit admittere uel re
futare appellationem ſed cum ante interpoſitionem non
tradit deliberatio ut in.cap.ad diſſoluendum.de deſpon.
impu.ergo nec ante debet incipere præſcriptio. Item ex
contrario ſequeretur abſurdum quia ſi peterẽtur in ulti-
mo momento.xxx.dierum iudex nullum haberet termi-
num ad tradendum apoſtolos.

Deciſio. VI. alias.41.

Summarium.

Appellatus ueniens quandocunque ad curiam proſe qui poteſt appellationem per aduerſarium interpoſitam ſi de ea conſtat.etiam ſi ſibi intimata non fuit.

* Appellatus add. ſupra de elect. deci.1.

VOluerunt domini & in hoc omnes concordauerunt quod opi.domini Ioan.an.poſita in clemẽ. cauſam.de elec.ſuper.uer.deuoluta.circa fin.ſeruetur uidelicet quod appellatus * ueniens quandocunque ad curiam poteſt proſequi appellationem per aduerſarium ſuum interpoſitam in partibus. dummodo de ea conſtat licet non fuerit ſibi intimata.Nam muto appellante poteſt proſequi appellationem ſecundum Pau.& Genze ibidem.Guil.contra & no.in cle. conſtitutionem. eo.ti.faciunt etiam in ratione ſui no per Inno.in.c.interpoſita.de app.& eo.ti.cordi li.vj.

Deciſio. VII. alias.65.

Summarium.

SI appellatus infra terminum ab homine aſſignatum appellanti commiſſionem impetret illa diligentia prodeſt appellanti.

Epitome.

1 Appellatus in termino & intra terminum aſſignatum ab homine appellanti ſi commiſſionem impetret non impedit appellantem a defenſione ſi ipſe appellatus procedat in cauſa.

2 Appellatio non dicitur deſerta licet cauſa appellationis intra annum non terminetur.

3 Impedimentum appellanti petentis remiſſionem excuſat appellantem.& contra impedimentum appellantis abſorbet diligentiam appellati.

1 SI appellatus † in termino & infra terminum aſſignatum ab homine appellanti ad proſequendum appellationem ſuam impetret commiſſionem licet appellans det exceptiones generales contra illam. dummodo in eis nõ perſiſtat nec propter eas appellet huiuſmodi diligentia appellati prodeſt appellanti. Item quod ſi poſt.x.dies appellatus ulterius procedat in cauſa appellans poteſt ſe defendere.quia reſcriptum cõmune eſt.de mu. pe.c.j.&.ij.& no.Inn.in c.ex conqueſtione.de reſti.ſpo. alleg.etiam.l.omnem honorem C.de temp.ap non ob.cl. Si appellationem quæ loquitur quanda neutra partium infra terminum proſequitur appellationem. Sed poſt terminum lapſum tunc enim diligentia etiam utriuſq; non prodeſt.Præterea appellatus inuito appellante poteſt proſequi appellationem circa finem anni.C.de ap.l.eos.& not.Inno.in.c cordi de ap.li.vj.facit.c.oblatæ eo.ti igitur ſi ipſe poteſt proſequi alter poteſt ſe defendere.ut in d.c.oblatæ.de exceptio.c.cum inter.& c.dilecti.Spe.tamen uidetur innuere & tenere contrarium ti.de ap.§.nũc breuiter uer. Item pone præfixus fuit in termino uero iuris.dici præ dictã opi fore uerã.dummodo nimiũ nõ procurat.ut in.d.c.oblatæ.hoc tenet Spe.e.ti.&.§.uer.licet autem ſub.uer.appellator tamen.

2 ¶ Additio.Solet dubitari utrum appellanti † ſufficiat q; appellatus infra annũ dederit petitionem ad effectũ q; ſi cauſa appellationis infra annũ non fuerit terminata non dicatur appellatio deſerta.& uidetur q; datio petitionis
non ſufficiat nec impediat curſum fatalis ut in.l.ſi.C.de
tem.ap.ubi tex.dicit q; appellans debet ſumma ope niti.
ut cauſa finẽ infra annũ accipiat ſed per exhibitionẽ peti
tionis factam per appellatũ ſumma diligentia non proba
tur.ut patet ex ſignificatione huius uerbi ſumma. quã po
nit Ioã.an.in.c.ex ratione.circa prin de ap.ubi etiã plus
dicit q; nõ ſufficit quod ſtet per iudicem. niſi pars adeat
ſuperiorem qui compellat iudicem ad expeditionẽ cau-
ſæ ſi ſuperioris copia poſſit haberi, quia alias appellans
nõ dicitur ſumma ope niti.licet ſuper hoc fuerint opinio-
nes.utrum cum ſtat per iudicem currat tempus proſequẽ
dæ appellationis uel non præterea cum ut in facto propo
nitur ipſe appellans poſt petitionem appellati impedierit
expeditionẽ cauſæ inſtãdo in petitione remiſſionis ad par
tes.quis dubitat.iſtum non adhibuiſſe diligentiam in ex-
3 peditione ſicut † enim ut dicunt doc.in.d.c ex ratione i-
pedimentum appellati petentis remiſſionem excuſat ap
pellantem.ita econtra impedimentum appellantis abſor
bet diligentiam appellati & accuſat maliciam ipſius ap-
pellantis expeditionem cauſæ impedientis.non ob.ſi di-
catur quod diligentia appellati debeat ſufficere ut hic in
prin.deciſionis dicitur quia illud intelligendum eſt de di
ligentia finali de conatu. Si enim ad inſtantiã appellati
cauſa eſſet finita per ſententiam non poſſet dici appella-
tio deſerta ſicut dicitur hic de cõmiſſione cauſæ qa hic a
liud non requiritur Nam ex quo cauſa ſemel eſt cõmiſſa
in tẽpore. fruſtra appellans feciſſet iterato cõmitti.immo
non potuiſſet quia iam præuẽtus erat Sed in caſu noſtro
aliud reſtat quã petitio appellati quã ut ſupra dixi peten-
do remiſſionem ad partes impediebat cauſam expediri.
in qua remiſſione inſtanter perſeuerabat Item quod non
ſufficiat dare ſolam petitionem probatur quia alias obla
to libello nũquam deſereretur appellatio. immo propter
uerbum ſumma ope.de quo ſupra dixi neceſſarium eſſet
quod pluries & inſtãter peteretur cauſam expediri. ſicuti
in apoſtolis dicitur.ut not.Bal in authen.Item ſi a apoſto-
los.C.de tem.ap.

Deciſio. VIII. alias.70.

Summarium.

Si iudex det acta pro apoſtolis reuerentialibus appellationi deferre uidetur.

SI iudex det acta p apoſtolis reuerentialibus.licet uerbum deferimus non proferat ſatis deferre uidetur & a ſe iuriſdictionem abdicare & in ſuperiorem transfundere in tantum quod etiam ſi de communi conſenſu partiũ poſtea in eadẽ cauſa procedat nullus eſt ipſius proceſſus niſi cauſa per ſuperiorem ſibi remittatur.prout le.& no. in.c.cum appellationibus friuolis de ap.li.vj.

¶ Additio.Et qñ iudex dedit apoſtolos ſimpliciter nõ dicendo reuerentiales uel refutatorios quales tunc dati intelligantur. uide in conſilio Bald. poſito in li. paruo charta.241.

Deciſio. IX. alias.74.

Summarium.

Auditor qui pronunciat appellationem deſertam põt reponere appellantem ſi de ſua diligentia doceatur.

SI auditor pronunciat ſuper deſertione appellationis. tamen ſi appelletur & interim doceatur de diligentia appellãtis poteſt reponere.quia quo ad hoc cenſetur interlocutoria & remanſit iudex reuera quam ſemper poteſt reuocare.de app.c.cum ceſſante.& capit.ſi a iudice. libro ſexto.

Deciſio. X. alias.81.

Summarium.

Intimatio appellationis facta in eccleſia parrochiali
de qua agitur.& etiam in eccleſia cathedrali ualet.quia 1
eccleſia cathedralis ſuccedit loco domicilij.

Quod

Supra. de reſcrip. c. ii. de do. & contu. j circa medium.

QVod in cauſa beneficiali ſuper aliqua eccleſia parrochiali quo ad deuolutionem ipſius cauſæ ad curiam ſufficit appellationem eſſe intimatã in ipſa eccleſia de qua agitur & et in eccleſia cathedrali licet poſſeſſor ſeu intruſus perſonaliter non apprehendatur nec alia diligentia fiat de ipſo perquirendo. quia appellans non tenetur ipſum alibi quærere quam in eccleſia ſua parrochiali in qua perſonaliter reſidere tenetur ſicut maritus cum uxore. ar. not. per. Innocen. de eo qui mit. in poſſeſ. c. fin. de cle. non reſi. c. ex tuæ. Præterea quia eccleſia cathedralis ſuccedit loco domicilij. ut in cle. cauſam electionis de elect. Si igitur ibi & in beneficio de quo agitur fiat intimatio ſufficit ar. not. in cle. antedicta dummodo ſit tale beneficium quod requirat perſonalem reſidentiam. tale enim debet pro domicilio reputari. ut not. Innocen. & Hoſtien. de priuileg. capit. ex ore. & Arch. de reſcript. capitu. ſtatutum. ſuper. uerſiculo. actor & reus libro ſexto.

¶ Additio. Et quando extra iudicium appellatur licet appellatio per procuratorem debeat interponi. tñ intimatio poteſt fieri per non procuratorem. ut infra deciſione. cxxvij. eo. ti. xviij.

Deciſio. XI. alias. 85.

Summarium.

Clementina appellanti de appella. nõ uendicat ſibi locum ubi a lata ſententia ſuper attentatis appellatur.

SI a ſententia lata ſuper attentatis appelletur. cle. appellanti. non uendicat ſibi locum quo minus auditor cauſæ appellationis poſſit recipere teſtes & de alijs quam in appellatione expreſſatis cognoſcere maxime incidenter Nam licet huiuſmodi ſententia ſit reuera interlocutoria. prout per Ioann. an. in. capitu. non ſolum. de ap. libr. ſexto. not. quia per eam nõ diffinitur negocium principale tamen uim diffinitiuæ habet tanquam ſuper exceptione peremptoria lata maxime ſi per eam ſit reſtitutio poſſeſſionis adeptæ, lite uel appellatione pendente. uel poſt inhibitionem. ar. no. in cle ad cõpeſcendas de ſequeſt. & cle. ſi. de ap. per Io. an.

Deciſio. XII. alias 86.

Summarium.

Iudex qui pronũciauit appellationem deſertam addocendum de ſua negligentia poteſt reponere appellantẽ.

Epitome.

1 Appellantem quo caſu iudex reponere poſſit.
2 Iudex an poſſit ſuam pronuntiationem reuocare.
3 Clementina appellanti de appella. non procedit quando noua exceptio uel allegatio ex facto aduerſarij oritur.

1 SI a pronuntiatione † iudicis qui pronunciauit appellationem interpoſitam fuiſſe & eſſe deſertam. pro eo q non probauit appellans diligentiam ſuam & in proſequendo appellationem appelletur. iudex a quo poteſt reponere ſi uult ad docendum de huiuſmodi diligentia. uel ſi datus ſit iudex in cauſa appellationis & coram eo de p̃dicta diligentia doceatur poteſt & debet remittere cauſam iudici a quo. ut ipſe in cauſa appellationis quam ipſe pronunciauit deſertam per errorem quæ reuera deſerta non erat ulterius procedat. quia licet prædicta pronunciatio uim habeat diffinitiuæ quo ad hoc quod clem. appellanti non habeat locum. & etiam quo ad terminorum obſeruationem ut & diffinitiua tamẽ reuera interlocutoria eſt in. c. ſua de appella. de electi. c. cum dilectus. & nota. Io. mo. in decre. cupientes. ſuper. uer. priuatos. de elec. lib. ſexto. quæ non tranſit in rem iudicatam quo ad iudicem. de appel. c. cum ceſſante. & c. ſi a iudice. eo. ti. li. vj. Licet aliqui domini uoluerunt dicere quod per dictam p
2 nuotiationem † deſierat eſſe iudex per. c. ſignificantibus. de offic. deleg. quod forte poſſet procedere ſi non appellaretur ab huiuſmodi pronunciatione. Sed ſi appelletur cum appellans iudicem ſic pronunciantem dicat fuiſſe & eſſe iudicem adhuc ipſe iudex poteſt ſuam pronunciationem reuocare. Nec iſtud per omnia eſt uerũ quod ſi iudex pronuntiat ſe non eſſe iudicem qui reuera eſt iudex. quod per huiuſmodi pronuntiationem deſinat eſſe iudex. ar. eorum quæ le. & not. in c. dilectus. el ij de præben & ar. eorum quæ dicuntur & obſeruantur de ſtilo palatij quando iudex pronunciat ſuper deuolutione cauſæ. quia hoc non obſtante ſi non eſt deuoluta non eſt iudex uel ſi non ſit deuoluta. licet milleſies pronuntiet eam deuolutam non propter hoc erit iudex. ar. not. per Io. mo. in regula. in generali. de re. iur. li. vj.

¶ Additio. Ratio eſt. quia lata eſt ſuper proceſſu & non
3 ſuper negocio principali ut not. in clem † ſin. de appella. tamen requirit cauſæ cognitionem ideſt partium citationem uel peremptorium edictum l. maiorem. C. de appel. per quam. l. ita conſuluit Bar. ut dicit Bal in l. eos C. de appel. & nota. quod. d. clementi. appellanti non habet locum quando noua exceptio uel allegatio ex facto aduerſarij oritur quia tunc per talem exceptionem bene poteſt appellatio iuſtificari ac etiam impugnari. ar. l. tale pactum § qui prouocauit in ratione ſui. ff. de pact & ff. de condi fur. l. ſiue manifeſtus. § tam diu. Item non habet locum. d. clem quando interlocutoria talis eſt cuius grauamen aliter reparari non poteſt ut ſi iudex interlocutus eſt aliquem torquendum. Idem ſi appelletur a ſecundo decreto quia eadem eſt ratio finalis quæ eſt in diffinitiua ſecundum Bal in. l. per hanc. C. de tempo. appel. Iſtam apoſtillam adde ſupra deci. j ut lit. penden. quæ incipit. Item ſi iudex quædam.

Deciſio. XIII. alias. 94.

Summarium.

Sufficit appellanti in partibus a diffinitiua infra terminum præfixum ad proſequendum iter arripere.

SI iudex in partibus appellanti a diffinitiua certum terminum * ad proſequendum appellationem. puta menſem & alium terminum ad ipſum de huiuſmodi proſecutionem certificandum præfixit. ſufficit appellanti iter arripere infra primum terminum ad huiuſmodi appellationem proſequendum ſtatutum. licet ſuper illa nõ impetret reſcriptum infra eundem terminum. quia iter arripiendo fecit diligentiam in proſequendo. Debuit enim etiam parare ſarcinulas ad uiam & cauſam. ita quod ſi infra prædictum terminum effectualiter non proſequatur non eſt ſibi imputandum. ar. eorum quæ leg. & not in ca. ſtatuimus. & c. cupientes de elect. libro. ſexto. & licet iudicem non certificauerit infra alium terminum de huiuſmodi proſecutione. & ipſe iudex poſſet propterea exequi ſuam ſententiam. iuxta nota. in capitu. perſonas. & capit. cum ſit romana. & capitu reprehenſibilis de appella tamen propter hoc appellatio non cenſetur deſerta. dummodo eam ulterius proſequatur & ſi obtinuerit infirmari ſententiam caſſabitur & eius executio de electio capitu. qualiter de iureiuran.. c. uenientes. de re iudi. c. paſtoralis. in clem.

* Terminum add. infra i an. deci. 40.

¶ Additio. hoc adde quod not. Lapus in clemẽ. j de ap. cuius dictum poſui infra deci. xxv. eo. ti. quæ incipit. Itẽ ſi certus terminus.

Deciſio. XIIII. alias. 98.

Summarium.

Iudex appellationis poteſt pronũtiare appellationem deſertam ſeu ſententiam confirmare.

Epitome.

1 Sententiam an confirmare poſſit iudex poſt ipſius deſertione.
2 Iudex appellationis poſt lapſa tempora an poſſit pronuntiare male appellatum & condemnatum uel abſoluere.

LIcet appellatio interpoſita a diffinitiua ſit deſerta, auditor tamen datus in huiuſmodi cauſa appellationis poteſt pronunciare appellationem deſertam uel cõfirmare primam ſententiam ſi uoluerit. præſertim ſi in cõmiſſione ſibi facta negocium principale per expreſſe cõmittatur. Nam ex quo tranſiuit in rem iudicatam & tempora appellationis ſunt elapſa & ſic per ius eſt confirmata. ut de appellatio. capitu. perſonas. & capitu. cum ſit. & capitu. reprehenſibilis. de electio. capitu. cum dilectus. iudex non male fecit confirmando ſententiam per legem iam confirmatam. hoc uidetur etiam tenere Innocent. in capitu j. de confir. uti. uel inuti. in fine. adde deci. infra eodem ti. 24.

¶ Additio. hoc eſt uerum ſecundum unam deciſionem quæ eſt in antiquis. ſi in ſuis manibus appellatio eſt deſerta alias ſecus. de reſcript. capitu. ex parte el. ij. Sed nunquid poſt lapſa tempora * appellationis iudex appellationis poſſit iudicare bene uel male appellatum. uel cõdemnare uel abſoluere. gloſ. in l. eos. C. de appella. dicit quod non. quia ipſo iure iuriſdictio reuolauit ad iudicem primum per gloſ. facit. ff. de excu. tuto. l. ſcire oportet. §. conſequens dicit Iacobus butri. quod aut eſt certum tẽpora inſtantiæ fore elapſa. & tunc non poteſt pronunciare. Aut eſt dubium. & tunc ſuper dubio inſtantiæ pronunciat non ſuper negocio principali. Bal. in dicta l. eos. dicit quod ſi eſt dubium an appellatio ſit deſerta tunc iuriſdictio ad primum iudicem non redit. & ideo niſi pronunciet eam deſertam remanet iudex etiam ſuper negocio principali ratione dubij Tamen ꝓ domino Iac. facit clemen. ſi appellationem. de appella. ubi dicitur quod de conſenſu partium etiã nõ ualet. Sed illud intellige qñ exiſtenter & apparẽter eſt deſerta. alias ſequeretur quod ſuper iſto dubio iudex ad quẽ cognoſcere non poſſet quod eſt falſum. Sed ſi conſtat ex actis quod eſt deſerta tunc glo. dictæ. l. eos eſt uera. Scias tamen quod hoc ex ſolo curſu temporis non conſtat niſi biennium ſit elapſum. ut not. per Innocen. in capitu. in præſentia. de renun. nam ante biennium potuerunt interuenire impedimenta quorum probatio uel reprobatio in facto conſiſtunt. & ideo dubium eſt. & adde quod not. ipſe Bald. in. l. præſens. C. quomodo & quando iud.

*Infra. in. an. a. co. tita.

¶ Alia additio Nota uerbũ qu a loquitur quando appellatio eſt deſerta propter non proſecutionem infra annum fatalem. Secus ſi fuiſſet deſerta quia non commiſſa infra tempus ſibi aſſignatum.

Deciſio. XV. alia. 102.

Summarium.

Fatalia non currunt appellanti ſuper attentatis procendenti quia attentatorum proſecutio impedit curſum fatalium.

FAtalia ad proſequendum & finiẽdum appellationem interpoſitam a diffinitiua ſtatuta non currunt appellanti qui proſequitur & agit ſuper attentatis immo illud tempus & etiam tempus executionis finiendum poſt ſententias ſuper attentatis latas eſt de fatalibus ſubducendas. Nam licet appellans poſſit appellationem ſuam & negocium principale & cauſam attentatorum ſimul proſequi. tamen ad hoc non arctatur niſi uelit. immo indultũ eſt ſibi a lege ut ſuper attẽtatis. ante omnia audiatur. de appella. capitu. non ſolum. libro ſexto. quod nemini eſt auferendum. de re iudi. indultum. lib. ſexto & quia culpa aduerſarij attentantis. & cauſam huiuſ edicto dãtis uidetur legitime impeditus ita ꝙ interim ſibi fatalia currere non debent. facit in arg. capitu. quamdiu. de appella in clementi & not. in capitu. ea ratione. de appella per Innocẽ. & Hoſtien. Secus uero dicebant domini in alijs conſilijs ſi ſuccubuiſſet in attentatis. quia tunc ipſemet impedimentum ſibi præſtitiſſet & doloſe egiſſet & ſic fraus & dolus prodeſſe ſibi non debent. de reſcript. c. cæterum. capitu. ex tenore. c. ſedes. ca. ſuper litteris. cum ſi.

Deciſio. XVI. alias. 104.

Summarium.

Capitulum oblatæ. de appella. de non præueniendo in impetrando non habet locum in curia.

CApitulũ oblatæ. * de appell. de nõ ꝑueniendo partẽ appellantem in impetratione reſcripti appellationis per partem appellantem non habet locum in curia. ubi ſtatim datis apoſtolis pars appellata poteſt impetrare commiſſionem ſuper appellatione. uigore cuius appellans tenetur procedere & hoc ſiue terminus fuerit præfixus per auditorem ſiue non. Rationem huius concluſionis ponit Ioann. mona. ſuper rubrica. de reſcript. ibi quid eſt ergo & cætera. Quæ eſt iſta quia in curia iudex datur ex officio Sed quando committitur cauſa extra curiã impetrans habet quem uult niſi contradicatur in audientia Alia ratio poteſt etiam aſſignari ut citius lites finiantur ponatur & circuitus euitetur. de do. & contu. c. finem. & in cle. auditor. de reſcrip.

* c. oblatæ uide de reſcrip. in an. 12.

Deciſio. XVII. alias. 114.

Summarium.

Cauſa beneficialis per appellationem extraiudicialẽ legitime deuoluta remanet in curia etiam appellatione deſerta ita quod in ea poteſt procedi parte tamen de nouo citata.

Epitome.

1 Appellatione extraiudiciali legitime intimata deſerta nihilominus negocium principalem remanet in curia romana, & noua citatione opus eſt ad eius proſecutionem.
2 Iudex quem terminum poſſit in cauſa appellationis aſſignare.

MAior pars dominorum concordauerunt & tenuerunt quod licet appellatio † extraiudicialis in cauſa beneficiali in partibus interpoſita & legitime intimata ſit deſerta quia pars appellans eam infra annum uel biennium non fuit proſecuta. nihilominus poſt lapſum fatalium pars appellata poteſt cauſam huiuſmodi appellationis facere committi, & in negocio principali procedere per audientiam Motiua dominorum fuerunt. quia non obſtante deſertione huiuſmodi appellationis negocium principale ſemel ad curiam deuolatum. per capitu ſtatuimus. de electio libr. ſexto. iuncta clementi. cauſam. eodem titulo ſemper manſit & potuit tractari in curia * nec alius inferior de illa potuit ſe intromittere ammodo. de appella. capi. ut noſtrum. de electio. capitu. quamuis. lib ſexto. nec requiritur ſecũdum eos noua citatio ad partes quia lex uidelicet capitu ſtatuimus. citauit omnes quorum intereſt. & cætera. Dominus Robertus. & ego contra. nam licet dicatur negocium principale deuolutum ad curiam. hoc eſt uerum uigore appellationis legitime intimatæ quia ceſſante ceſſat & ipſa deuolutio. Præterea tempora. capitu. ſtatuimus. ſunt communia tam parti appellatæ quam appellanti. ſi igitur ambæ partes fuerunt negligentes non ſeruando tempora uel deſerendo omnino appellationem ammodo ipſam uel etiam quicquid occaſione ipſius fiendum foret proſequi non poterunt. ar. clementi. ſi appellationem. de appella ſed ſuppoſito quod ceſſante ſeu deſerta appellatione nihilominus poſſit procedi in negocio principali ſecundum me requiritur noua citatio ad partes. quia non in uim appellationis quæ non eſt procedetur. ſed per uiã & modum ſimplicis querelæ quæ uia non prohibetur. de appella. c. cõcertationi. & no. Pau de elect. conſtitutionẽ. ſuper. uer. repellitur in cle. ad hoc induxi etiã c ſæpe. de ap. & no. in. c. Nicolao. e ti. & de renun. c. ueniens. Poſtea fuit dubitatum de appellante appellationem infra terminum non proſequente ſed poſtea proſequi uolente. utrũ requireretur noua citatio contra appellatum. & maior

*ſubaudi poſt cõmiſſum i curia ꝺ ſpãli mãdato uel ꝑ appellatione deuolutã ut ifra. patet alias deciſio ꝓcedẽti.

2

pars

pars dominorum tenuit de rigore iuris quod non. ſed de æquitate ſic. & dominus Robertus mutauit opinio. ſuam antedictam.

a ¶ Additio. pone q iudex † a quo in cauſa beneficiali deſert appellationi & aſſignat terminum de quo in. ca. j. de elect. lib. vj uel alium terminum conſentientibus uel non contradicentibus partibus ad iter arripiendum uel ſe præſentandũ. & appellans uel appellatus nihil faciunt in termino an appellatio ſit deſerta. Lap. in clemen. j. de ap. uidetur tenere quod ſic. ſi nullum ſubeſt impedimentum. ut in. c. cum ſit. c. perſonas. de ap & clemen. quam diu. et ti. Pet. de ancha. in dicta clem. j dicit quod iudex non poteſt aſſignare aliũ terminum quã illum. de quo in dicto c. j de ele. li. vj. quia hoc eſſet tollere legem ſuperioris cõtra id quod nu. de accuſa. in c. cum. P. in glo. ſi & de ſortile. c. ij. & c. cupientes. § quod ſi ni. de elect. li. vj. Sed p̃ſuppoſito quod poſſit alium terminum ſtatuere. & dic q non comparendo in illo termino appellatio non erit deſerta quia non comparenti alia pœna imponitur in dicto c. j. ſcilicet ut in eius abſentia procedatur cui ſtandum eſt per prædicta. & hoc uidetur probabiliter dictum pro Lapo tamen eſt. quia ipſe loquitur quando ſtatuitur terminus partibus conſentientibus uel non contradicentibus. poſſent autem partes ex toto renunciare appellationi. de elec. c. quamuis. li. vj ergo poſſunt conſentire quod diſpoſitio illius. ca. in ſuum præiudicium alteretur. & ſic quod iudex alium terminum quam ibi ſtatutum aſſignet. Nec iſtud eſt tollere legem ſuperioris ſed partes renunciãt ſuo fauori quod poſſunt. de regula. c. ad apoſtolicam. Et dato quo iudex aſſignet terminum iuris quamuis non eſſet deſerta appellatio ſi a iure tantum eſſet terminus aſſignatus. tamen ſecus eſt quando idem terminus a iudice aſſignaretur. ut in. c. perſonas. ſuperius alle. ſecundum Lap. in dicta cle. j p quo facit ratio quia durius agitur cũ miniſtro legis quam cum ipſa lege. l. celſus. ff. de arbi. c. cũ dilecti. de do. & contu.

Deciſio. XVIII. alias. 127.

Summarium.

Appellatio ſine mandato intimatur per quemcunq.

* Intimatio add. ſupra co. ti. x. in ſi. & de ci. 3. in an. c. ti.

VAlet intimatio * appellationis in cauſa beneficiali facta per quemcunque appellato etiam nõ habentem ſpeciale mandatum, dummodo conſtet de appellatione. Nam ſufficeret tunc qualitercunq in notitiam appellati deueniat fore appellatum. ut. ff. de peti hære. l. item ueniunt. § poſt petitionem in fi. cle. cũm. de elect. Qui enim certus eſt certiorari non debet ut in regula eum qui certus. de reg iur lib. vj. licet gloſ. uideatur ibi innuere contrarium. ſuper. uerſi. appellanti. remittens ad not. in. c. procurator. de elect. lib. vj. & ibi uideas gloſ. Ioann. an. in nouel. in ultima gloſ. Ar. in. c. ſi quis præpoſitera. l. di. ubi tenet expreſſe contra dictam concluſionem alleg. tamen in contrarium prædictam. l. Item ueniunt. & c. cum contingat. de offi. deleg.

Deciſio. XIX. alias. 128.

Summarium.

Validus eſt proceſſus factus pendente termino ad recipiendos apoſtolos.

Epitome.

1 Termino pendente ad recipiendum apoſtolos an iudex procedere poſſit.
2 Proceſſus per iudicem a quo poſt appellationem interpoſitam a grauamine habitus non reuocatur ex ſola pendentia per modum attentati.
3 Actus quilibet uenit ſecundum cauſam uel antecedẽtem uel propoſitam conſiderandus & interpetandus.
4 Pendentia termini dandorum apoſtolorum idem operatur quod ipſa datio.

1 SI iudex procedat pendente † termino ad dandum & recipiendum apoſtolos a iure uel ab homine præfixo ualebit proceſſus ſecundum omnes ſolo me excepto. Allegabatur pro dicta opinione. c. ut ſuper. & c. ab eo de appella. libro ſexto propter uerbum ibidem poſitum ex tunc, quod denotat extremitatem temporis. de appella. 2 cap præterea. & hoc uidetur tenere Ioan. andr. in dicto. ca. ut ſuper in nouel. ſuper gloſ. antepenulti. reprobando gloſ. Hoſti. in. c. cordi. eod. ti. quam allegaui pro me. Allegabam etiam. c. ſignificante. & capitu ſæpe. capit. oblatæ. capi. perſonas. de appel & ca. non ſolum eodem titu. libro ſexto. Nam dilatione pendente data ab homine uel a iure conquieſcit officium iudicis & nihil in præiudicium partis eſt attentandum ut in dictis iuribus patet, faciunt etiam alia iura multa de conceſ. præben capit. nulla. & c. quia diuerſitatem. de loca. capitu potuit de commo. cap. unu. de elect. c. commiſſa. de præben. capi ſtatutum. lib. ſexto. de conceſſio præben c. cum ei quem. §. ſecus in clemen. cum multis ſi. Hanc opinionem tenuit dominus Ioann. de ligna. in. cap. dilectis de appella. ubi tamen uacillando diſtinguebat ſic. Aut iudex a quo appellatũ eſt & per quẽ aliquid attentatũ eſt pendente termino ad dandum apoſtolos, poſtea appellationi huiuſmodi detulit. Aut non. In primo caſu dixit non ualere proceſſum habitum pendente termino apoſtolorum. In ſecundo caſu dixit ualere & tenere. Finaliter tamen tenuit in utroque caſu non ualere proceſſum. Dicit tamen Ioan. cal. in quadam ſua quæſtione tenuiſſe opinionem patris ſui Ioann. an. ad oppoſitum antedictam. Idem tenet ut dicit Pau. etiam in quadam ſua quæſtione per eum diſputata.

a ¶ Additio. hæc decre optime facere uidetur pro opi. iſta Ioann. and. ubi proceſſus † habitus per iudicem a quo poſt appellationem interpoſitam a grauamine non reuocatur ea ſola pendentia per modum attentati & tamen includit omne tempus ab interpoſitione appellationis uſque ad inhibitionem uel inſtificationem appellationis & ſic tẽpus dandorũ apoſtolorũ. Præterea hanc partẽ uidetur clare confirmare tex. in dicto cap. ut ſuper. & c. ab eo in quibus tria tempora uidentur notari. Primum eſt tempus denegationis apoſtolorum. Secundum eſt tempus negligentis apoſtolos oblatos recipere. requiſitione præmiſſa. Tertium eſt tempus antecedens denegationem & negligentiam. De primis duobus ius diſponit poſt terminum non ualere proceſſum. hæc parent per rationes & iura. Nam dictio tunc poſita in illa decre. ut ſuper extremum tempus ſignificat ff. de condi. & demon. l. iij in fi. de conſtitu ea litera. de appella. ca ſuper. eo. ij. in fin. & c. cum ſpeciali. uer. exceſſu quoque. de facta. un c. uno. uerſi. unde in ueteri de elect. quam ſit libro ſexto. de præben. cap. ſi tibi abſenti in fin. cum ſimi. & per hoc innuitur quod ante illud extremum tempus quod ſonat in cõditionem ualet proceſſus ar. ſumpto a contrario. d. uirum. quod eſt in iure fortiſſimum argumentum. xxv. diſ. qualis. & maxime cum de contrario non reperiatur ſtatutum unde uidetur remanere ſub regula permiſſiua, quia ſic de eo poterat exprimi ſi idem iuris eſſet ſicut expreſſit de alijs duobus de tranſla. præla. capitu. inter corpo. & de deci. capitu. audientia. de uerb. ſignifica. cap. cum in partibus. præterea quod pendentia termini non impediat proceſſum probatur alia ratione. Nam termini exceptio & pendentia id ſolum impedit fiendum interim quod prorogat & pro quo expediendo præfigitur illud autem quod in termino uel poſt non debet fieri per terminum non impeditur tanquam ſeparatum ab illo. ſic intelligitur. l. ſiue pars. C. de dila. & de. app. c. ſignificante & probatur C. de non nu. pe. l. generaliter. § hijs autem. uerſi. nullu tamen. unde pendente appellatione non prohibetur appellans uel appellatus ſi ſpolietur coram iudice a quo de hoc cõqueri ut in capitu. cum teneamur de appella. ſic eſt in caſu noſtro quia terminus eſt aſſignatus ad recipiendum apoſtolos. unde illa quæ ſunt ſeparata ab eis non ĩpediũtur in termino uel poſt quæ neceſſario habeant expidiri hoc probo æquiparando terminum iuris, & hominis. quod bene licet hoc caſu. ut in. c. perſonas hic alleg. & in cle. quamuis. de ap. Sed uideo quod p̃dentia termini ua-

tis ſola & per ſe non impedit proceſſum. ſiue loquamur de termino appellationis interponendæ. ſiue proſequendæ. primum probatur per not per Spec. de ap. §. reſtat. in fi. ſecundum Inno c. non ſolum. eo. ti. li. vj. Si ergo nõ impeditur proceſſus per terminum iuris. ergo nec hominis illum reſtringentis uel arctantis.

¶ Alia additio quæ incipit a prælato regulari. ſed quod opinio Hoſti. ſit uera. probatur quatuor rationibus. Prima

3 omnis actus † debet conſiderari ſecundum cauſam antecedentem uel productam ut ſecũdum illam fiat interpretatio. xv. q. vj. c. j. in fine. xxiij. q. iiij. ipſa pietas. l. uerum. ff. de furt ſed ſi conſideremus cauſam apoſtolorũ ſecundum caſum antecedentem ſiue loquentem ſemper inuenimus. quod eſt appellatio & eius inſtructio & informatio ſiue aliud dependens. ſed ſicut appellatio facit irritum proceſſum ex ſola ſui pendentia. ita & terminus dependens ab ea. nam omnis ſequæla appellationis aſſumit naturam ab ea. & ſic de ſequæla diſponitur ſicut de principali de ap. c. ſolicitudinem. Secũda ratio eſt. quia talis terminus participat de cauſa appellationis propter quam datur. Ex hoc arguo ſic. quotiens ſunt duo quæ ſe habent per modum cauſæ & cauſati illa ſunt omnino ſeparabilia. ff. de donat. inter vi. l. ſponſus. §. generaliter. de iudic. cap. ita quorundam. & de lati. lib. tol. l. j. §. j. ſed appellatio per ſe impedit diffinitiuam ſententiam & facit eam nullam. de ſenten. excom. c. per tuas ergo & terminus cauſatus ab ea Tertia ratio. quia quãdo aliqua participant eandem cauſam directo uel per medium principaliter uel ſecundario unius pendentia facit ſimilem proceſſum in alia. primum patet. ff. de excep. l. fundum & l. fundi. de ordi. cogni. ca. tuam. qui fil. ſint legit. c. lator. Secundum probatur. ff. de iureiur. duobus. §. exceptio. & l. ſi actor. ſed appellationis & dationis apoſtolorum eadem eſt cauſa. quia ſi appellatio cauſam habet legitimam datio apoſtolorum eam imitabit & erunt delatorij. alias deberetur pœna. de appe. de priore. C. eo. ti. quoniam. ij. q. vj decreto. ſi tamen eſt illegitima apoſtoli erunt refutatorij quod totum in eis debet exprimi. ſicut cauſa in appellatione. de ap. c. eo. di. li. vj. ergo pendentia dationis ipſorum apoſtolorum ſic facit ſimilem proceſſum ſicut pendentia appellationis quæ participat eandem cauſam cum eiſdem. Quarta. pendentia termini dandorum apoſtolorum idem uidetur operari quod ipſa datio & appellationis ſubſequens motio probatur ſicut aliquid pendere uel ſperare de proximo pendere ſunt paria. l. ſi. teſtis. & l. ſequenti. ff. de peti. hære. & in. c. eccleſia. ut lit. penden. de xp. c. ſuggeſtum de alie. iu. mu. cauſa. capitu. j. cum ſua gloſ. ſed ſpes firma eſt datis apoſtolis uel denegatis in termino litem pendere quæ uiciatet proceſſum iudicis a quo. ut ſupra dictum eſt. ergo & ipſa ſpes propinqua idem operabitur. ad quod facit. ff. de except. rei iudic. l. ſi. quis cum totum. §. ſi ancillam, ubi dicitur quod quotiens apud ſecundum iudicem id petitur quod appellatione quæſitum eſt. obſtat exceptio rei iudicatæ ſed certum eſt quod ſecundus iudex debet cognoſcere de remiſſione & apoſtolis ſicut de appellatione. ergo quo ad utrumque iudicem erit in ſuſpenſo æqualiter. & per has rationes & plures alias. concludit Paulus de leam. in præallega. quæſtione. pro iſta parte ubi omnino iudicas.

Deciſio. XX. alias. 130.

Summarium.

Proceſſus poſt appellationem legitimam factus irritus eſt multo fortius poſt inhibitionem etiam ſi contingat appellationi renuntiare.

SI poſt inhibitionem iudex a quo appellatum eſt procedat eius proceſſus irritus eſt & nullus. & ſi pars appellans poſtea appellationi renunciet tacite uel expreſſe. per regulam quod ab initio. & cætera de electio. capi. auditis. cap. dudum Sed quod proceſſus habitus poſt inhibitionem iudicis. immo poſt legitimam appellationem ſit nullus. multi ſunt text. de reſcript. capitu. Rodulphus c. ſignificante capitu ſignificauit. de iudi. capit. exhibita. de except. capitu. dilecti capitu. dilectæ. & cap ſignificauerunt. de appella. capitu. dilecto. & cap. ex parte. & c. ſignificantibus. cum multis ſimilibus. In quibus habetur clauſula irritans uidelicet reuocato in irritum. & cætera. probat optime. c per tuas. & c. ſolet. de ſente. excommu. lib. vj. In quibus apparet ſententiam excommunicationis nullam latam poſt appellationem legitimam. De nullitate poſt inhibitionẽ hr̃ in. c. roma. & c. non ſolũ. in fi. li. vj faciunt etiam pro hoc iura alia in ſimili uidelicet de dolo & contuma. c. ueritatis. in fin. de deſpon. impub. ca. ad diſſoluendum in fi. de præben. inter cætera. & c. dudũ li. vj. de reſcrip. c. tibi qui de conceſ. præbend. c. ſi ſoli. & c. ſi capitulo. & c. executor. li. vj.

Deciſio. XXI. alias. 132.

Summarium.

Appellans in cauſa beneficiali poſt tempora. c. ſtatuimus. de elect. li. vj. quandocunque infra annum ueniens procedere poteſt etiam in contumaciam appellati.

APpellans in cauſa beneficiali poſt lapſa tempora in. c. ſtatuimus. de elect. lib. vj. poteſt infra annũ quandocunque appellationem ſuam in curia proſequi & procedere per audientiam contra appellatum abſentem & hoc uidetur innuere Archi. qui recitat opinionem Innocen. & Hoſtien. in. capitu. ſtatuimus. ſuper uerſi. expectata. non obſtante glo. Compoſt. quam recitat ibidem Archi. ſuper. uer. ſicut de iure. ibi dum dicit & a præſente tempora fuerunt ſeruata. quia debet intelligi idest poſt lapſa. Ratio poteſt aſſignari. nam licet. capitu. ſtatuimus. diſponit quod antequam ſint ſeruata. ideſt lapſa illa tempora non poſſit procedi in contumatia partis abſentis. tamen non diſponitur ibidem quod illis lapſis non ualeat procedi. immo ibi potius ibidem innuitur quod tunc ad ulteriora procedatur uerum ſecundum Cõpoſt. per uiam ſimplicis querelæ ſed non in uim appellationis. quia tempora non ſeruantur. quem recitat Pau. in clemen. conſtitutionem. ſuper. uerſi. repellatur de electio. nec eſt neceſſaria noua citatio niſi per audientiam. quia a lege citatus eſt & ſic tanquam contra contumacem poſſet procedi ar. capitu. ſæpe. de appella. fecit ergo magna gratiam appellans appellato ipſum diutius expectãdo datur enim ſimile in citatione hominis qui ex ſpeciali mandato citauit aliquem. ut. lx. die compareat in curia cum comminatione ſcilicet quod ſiue ueniat ſiue non ad ulteriora uſque ad diffinitiuam ſententiam incluſiue in eius contumaciam procedatur. licet ille ad cuius inſtantiam citatio emanauit in prædicta. lx. die non compareat & diutius aduerſarium ſuum expectare uoluerit poterit quia duo tenetur. uidelicet comparere & certo die comparere. & licet quo ad ſecundum circumductum ſit edictum tamen non quo ad primum. Et ideo quandocunque actor poſtea ueniens poteſt procedere in contumaciam citati ſi non comparuerit. ar. eorum quæ leg. & nota. in. capitu. cum dilecti. de dolo & contumac. Eandem etiam uim ſiue effectum habet citatio iuris. ut in dictis iuri. & in capitulo. cupientes. de electio. libro ſexto.

Supra de dol. & contu. 24.

Deciſio. XXII. alias. 137.

Summarium.

Appellatus in cuius præſentia fuit appellatum in cauſa beneficiali ſi poſt modum feratur ſententia contra eũ infra. x. dies a tempore ſententiæ de æquitate auditur appellans.

APpellatus in cauſa beneficiali. licet in eius præſentia fuerit appellatum uel ibi perſonaliter intimata appellatio iuxta formam clem. cauſam electionis. Si procedatur per audientiam contradictarum & ſententia feratur contra eum poterit ab huiuſmodi ſnĩa appellari ifra x dies a platione ſniæ cõputãdos de æquitate. licet de rigore iuris non poſſet. quia pro uero contumace habetur qui non appellat. ut not. Archi. in. c. ſtatuimus

mus de elect.ſuper.uer.infra menſem.libr.vj poſt tamen decem dies etiam a tempore ſententie minimæ poterit appellare.quia uerus contumax fuit in non ueniendo.& ſic poterit opinio Archi.procedere poſita in.c.ſtatuimus ubi ſupra.Pro quo uide Ioan.an.in clem.cauſam electionis.in glo.penul.ubi allegat Compoſt.remittens ad no.p eum in clem ſi ante.de do.& contum. poſtea uidi ſæpius obſeruari contrarium.uidelicet quod recipiebatur appellatio interpoſita a tempore ſcientiæ.præſertim quãdo appellatio non fuit intimata appellato. uel ſuo procuratori perſonaliter apprehenſo ſed ad domum uel in eccleſia cathedrali.quia tunc ficte contumax reputatur qui bene auditur appellans ut notatur in dicta cle.ſi ante.

ℭ Additio. Adde hic deciſionẽ q̃ eſt infra. eo.ti.xxviij. quæ Incipit.licet ficte contumax & ſupra de do.& contu.deciſi.xvj.quæ incipit cum iura clamitent.

Deciſio. XXIII. alias.139.

Summarium.

Appellatio iudicialis legitime intimata cauſam beneficialem ad curiam deuoluit.

SI in cauſa beneficiali in iudicio in partibus ꝑpter cauſam ſuſpitionis uel aliam probabilem exceptionẽ non admiſſam ad ſe.ap. appelletur & appellatio debite iuxta formam cle.cauſam electionis intimetur totum negocium principale ad curiam cenſetur deuolutum.per not.in.ca.ſtatuimus.ſuper uerbo propter hoc per Io.mo. & Archi.in dicta clem.ſuper.uer.occaſione. Ioann.and, Pau.& Genze.

Deciſio. XXIIII.alias 153.

Summarium.

Auditor cauſæ appellationis ſine noua commiſſione poteſt de deſertione cognoſcere.

AVditor datus in cauſa appellationis a diffinitiua interpoſita.ſi excipiatur de deſertione appellationis poteſt de ea ſine alia noua cõmiſſione cognoſcere qa iudicis eſt cognoſcere an ſua ſit iuriſdictio.de reſcrip c.ſuper literis.de offi.deleg c.ſignificantibus de ꝑben.c.dilectus.de ap.c.ſua.& ibi tex.de prædicta materia.ad quod facit.l ij §.ſi.cum ibi not.ff.de tempo ap.tũ etiam quia omnes cauſæ in curia ſolent committi cum incidẽ.depẽdẽ.& connex.at hmõi deſertio eſt unũ incidens ſiue emergens de quo tanquam de præiudiciali ante omnia eſt cognoſcendum.ar.not.de ordi cogni.c.j.&.c.tuã. pronunciare enim ſuper deſertione in caſu prædicto eſt pronunciare ſe non iudicem.quod poteſt & debet quilibet iudex facere quando de eius iuriſdictione dubitatur. per iura ſuperius ad hoc inducta.

Deciſio. XXV. alias.155.

Summarium.

Sufficit appellanti iter arripere infra terminum ad ꝑſequendam præfixum ſed cum præfigitur ad ſe præſentandum tunc requiritur perſonalis præſentatio & non ſufficit quod iter arripuerit.

Epitome.

1 Terminus ſi præfigat ad proſequendum quid ſufficiat.
2 Terminus ad proſequendam appellatione an poſſit per appellatum abbreuiari.
3. Appellatio an cenſeatur deſerta fide non facta de proſecutione appellationis.

1 SI certus terminus † præfigatur per iudicem extra curiam ad proſequendum appellationem ſufficit appellanti iter infra illud tempus arripere. ut nota. Specu. titulo.de appel §.nunc breuiter.uer item quid ſi pars.qui alleg.de re iudi.capitu.cum cauſam.& de elect.capitu. ſtatuimus libro ſexto Ratio quia cum terminus aſſignatur ad proſequendum duntaxat ſufficit inchoare uel incipere ultima.die ſecus uero ſi aſſignaretꝰ terminus nedũ ad proſequendum ſed ad præſentandum ſe apoſtolico conſpectui.tunc enim non ſufficit itineris arreptio niſi ſequatur realis præſentatio, ſi poterit habere præſentiam domini papæ.alioquin fiat proteſtatio in ualuis palatij vt eſt moris & quomodo quis debet ſe præſentare apoſtolico conſpectui uide Ioan an.in nouel.in.ca.quamuis.ſuper. uerbo ſedi apoſtolicæ. de off.ordi li.vj Hæc procedunt qñ appellatur& terminus præfigitur per hoiem extra curiã.ſecus ſi in curia.qa ibi requiritꝰ maior diligentia in ꝑſequendo.uidelicet quod nedum uadat uel iter arripiat uerſus cancellariam niſi etiam ipſum uicecancellarium uel locum eius tenẽ.accedat ſi poterit.alioquin de hoc proteſtetur & præſentet commiſſionem ſignaodam & recipiat ſuper hoc publicum inſtrumentum.quæ ſi infra terminũ præfixum ſignata uel præſentata non fuerit non ſibi nocebit.quia quod per me non ſtat &cætera.de eo qui mit. in poſſeſ.c.ij.& in reg iur.c.quod per me.lib.vj.Pro prima cõcluſione facit optime.ca.meminimus.de appella. quod c.alleg.ar.in ſimili materia de diligentia facienda. ne ſe.ua c.uno.ſuper.uer.mora li.vj add.ſupra de.aiij.

ADDITIO.

2 An iſte terminus † ad proſequendum poſſit per appellatum abbreuiari uide infra deciſio. xxaij. eodem. titulo quæ incipit. appellatus. Item an iudex qui detulit appellationi & terminum præfixit ad proſequendum poſſit poſtea ex interuallo circa finem illius termini dictum terminum prorogare.uide deci.in antiquis quæ incipit not. Verum iudex qui appellationi detulit. & tenet quod ſic. infra in anti.eo.ti.deci.xxxv.

ℭ Alia additio Sed pone quod datus fuit terminus.xv. dierum ad iter arripiendum & unius menſis ad comparẽdum coram papa cum actis & munimentis cauſæ ad ꝑſequendum dictam appellationem, aliuſque menſis datus fuit ad fidem faciendum de proſecutione prædicta.infra quos terminos nullam fidem fecit appellans. elapſis uero quinque menſibus talis appellans fecit fidem coram iudice qui tulit ſententiam qualiter in primo termino iter arripuit & comparuit in termino in curia apoſtolica ad proſequendũ dictam appellationem & quod ſibi reſponſum fuerat quod clauſa erat audientia & qualiter pro parte dicti appellantis proteſtatum fuit per eum non ſtare quod interim ſibi non currerent
3 dicta tempora. Modo quæritur quia † non fecit fidem infra terminum ſibi ſtatutum coram dicto iudice an dicta appellatio ſit deſerta uel non. de iure communi appellatione pendente a diffinitiua nil faciendum eſt per iudicem a quo l j.ff.nil no. appella. pen. de iureiurando capitu.uenientes.de appella.capitu.non ſolum libro ſexto per iura noua eſt conceſſum iudici a quo appellatur quod poſſit ſtatuere terminum appellanti ad iter arripiendũ uel proſeqoendũ ucl ad ſe præſentandũ de ap.c.perſonas.& c cũ ſit & ſi infra illum terminũ appellans non proſequitur rata manet diffinitiua uel interlocutoria ut in dictis iuribus.& de ſentent. excommuni. capitu.licet libr. ſexto. & ſi de hoc iudex certus eſt poteſt exequi ſuam ſententiam, etiam appellante non citato. ut not. Inn.de appella.cap.ex ratione: Hoc non vr Fede.de Senis prima facie uerum ſcilicet quod iudex poſſit compellere appellantem ad faciendum ſibi fidem de proſecutione.ar.ad hoc de appella.capitu.ex inſinuatione. quia non inuenitur hoc ſibi permiſſum a iure. unde dici poſſet ſecundum eum quod ea quo iniuſto impedimento ceſſante non facit ſibi fidem de proſecutione infra terminum, ſibi aſſignatum cui non. contradixit quod talis executio non debeat retractari, ſed pendeat ex futuro euentu cauſæ appellationis. ſicut in ſimili nota.de appella.capitu. paſtoralis. in gloſ. note penulti. circa medium. ſed propter hoc appellatio non debet dici deſerta.non enim eſt nouum quod iudex a quo cognoſcat ad ſui inſtructionem an appellans

ſit infra terminum ſuam appellationē proſecutus ut not. de app.c.conſtitutus.per Inno.& facit quod no.Ber.de appel.c.ſæpe.in glo.ui ſi lis eſt conteſtata & pro tanto ſit uatur conſuetudo per iudices a quibus appellatur asſignari terminum ad fidem faciendum de proſecutione appellationis ut ſine nota reprehenſionis posſint ſuas ſententias exequi ſi non conſtat eis de proſecutione appellationis facta.Et ita determinat Sed conſilio.cxxviij.dicit autem Lap.in clem.j de app.quod ſi appellans cui fuit terminus asſignatus per iudicem a quo ad ſe præſentandū & fidem faciendum paruit primo termino ſed non ſecundo.ut quia fidem non fecit in termino quod propter hoc appellatio non eſt deſerta. quia hoc cautum non reperitur in iure niſi iudex in termini asſignatione adiecisſet:ꝙ alias fide non facta haberet appellationē pro deſerta.quo caſu non foret deſerta appellatio ipſo iure,ſed opus eſſet ſententia.quod eſt notādum.ubi uero primo termino nō paruiſſet ut quia contumax fuiſſet in appellatione introducenda,tunc ſiue terminus ſtatutus ſit a iure uel ab homine,puto quod habeatur pro deſertore appellationis.& ita intelligo Inno.in.c.perſonas.de ap.quod intelligo uerum niſi fuiſſet impeditus. quia ille qui habuit proſequi appellationem in termino asſignato non uidetur appellationem deſerere ſi fuit impeditus,etiam propter inopiā quia terminus hominis ſuccedit loco termini iuris.ff.de re iudi.l.iiij.§ ſi quis.& per Innocen.in.c.ex ratione,de appe.❡Sed dubitatur ſi appellans fuit infirmus uel alias iuſto impedimento detentus ita quod appellationem nō potuit proſequi nec poteſt impedimentum per teſtes probare,utrum posſit ipſum probare per proprium iuramentum.Spe.in ti.de appel.tenet quod ſic.allegat ad hoc.ff. de excuſ.tu.l.ſi tutorū.& per Innoc c.ſi.quod met.cau. ❡Quid ſi infra terminum ſtatutum appellans procuratorem conſtituit quem miſit ad proſequendum. ſed procurator decepit dominū &non iuit,an talis procuratoris malicia debeat dño imputari? Arch.in.c.uno ne ſe.ua.li. vj.dicit quod non ut.l.qui mittuntur.ff.ex quibus cauſis ma.dic ut ibi per cū.

Deciſio. XXVI. alias.168.

Summarium.

Appellatio ſub ſimplici copia non ſub manu publica appellato data non dicitur eſſe legitime intimata.

SI in cauſa beneficiali per appellantē tradatur appellato copia appellationis animo intimandi ſibi appellationem,nō ſufficit quo ad deuolutionem cauſæ ad curiam niſi per aliqua alia iudicia conſtiterit appellatū de huiuſmodi appellatione certam & indubitatam noticiam habuiſſe.Nam ad hoc quod appellatio deuoluat requiritur quod legitime fuerit intimata parti appellatæ vel eius procuratori iuxta formam clem.cauſam electionis. de elect.quæ eſt ꝙ appellatio ſub ſcriptura authētica porrigatur & tradatur appellato licet non legatur ſibi tenor ſecundum glo.ibidem.Si uero non traditur ſibi huiuſmodi ſcriptura ſed oſtendatur tūc perlecto ipſius tenore ſufficit tradere nudam copiam appellato niſi petat eam ſub manu publica ſibi tradi:tunc requiritur quod ſic ſibi tradatur.alioquin cauſa non cenſetur deuoluta ad curiam. prout leg.& not.in cle.antedicta.

Deciſio. XXVII.alias.185.

Summarium.

Appellans lite conteſtata ſuper principali negocio poteſt petere reuocationē attētatorū ſicut ultimo ſpoliatus.

LIcet pars rea in cauſa appellationis a diffinitiua in partibus interpoſitæ coram auditore huiuſmodi cauſæ in curia ſuper libello dato per actorem in negocio principali litem conteſtetur , nihilhominus poterit poſt ea agere de & ſuper attentatis poſt & contra prædictam ſuam appellationem in partibus interpoſitam & ea petere reuocari.quia in hoc eſt priuilegiata huiuſmodi actio quod antē omnia in quacunque parte litis eſt expedienda.ut in capitu.non ſolum.de appellatio.li ſexto. nec per lit.conteſt.antedictam uidetur renunciaſſe huic priuilegio.tum quia ad hoc compulſus per iudicem & non uoluntarie hoc fecit.tum quia licet actor dixiſſet ſe ſpoliatum quibuſdam rebus per reum & reus ſuper hoc eſſet litem conteſtatus tamen reus ibi etiam poterat dicere & excipere ſe ultimo ſpoliatum eiſdem rebus per actorem & petere huiuſmodi ſpoliationem reuocari per uiam nullitatis ſiue attentatorum . quia ultima ſpoliatio ſiue uiolentia ſemper purganda eſt iuxta not.in.c.fina.de ordi.cogni.

Deciſio. XXVIII. alias.187.

Summarium.

Licet ſicte contumax infra.x.dies a tempore ſcientiæ ualeat appellare.facta tamen per iudicem a quo poſt decem dies a tempore ſententiæ non ueniunt per uiam attētatorum reuocanda.

LIcet ſictæ* contumax posſit a ſententia diffinitiua infra decem dies a tempore ſcientiæ computandos appellare prout le.& not.in clemen. cauſam. de electio.& in clemen.ſi ante de do.& contuma tamen ea quæ fiunt poſt decem dies a tempore prolationis ſententiæ & ante interpoſitionem prædictæ appellationis ꝑ iudicem ſeu executorem ualent & tenent nec reuocabuntur per modum attentati ſeu nullitatis,ſed bene iniuſticiæ docto & cognito de hoc in cauſa appellationis.ratio quia ſtatim lapſis decem diebus iudex non tenebatur plus expectare ſed poterat debebat ad executionem procedere. de offic.delega.capitu.paſtoralis.de re iudica.cap.quod ad conſultationem.de teſti.capitu. ſignificauerunt.de elect.capitu.cum dilectus.& ſic dicebant domini intelligendum.capitu.non ſolum.de appella.libro ſexto.quod quidem capitu.dicebant aliqui non habere locum in ſententia excommunicationis infra etiam decem dies datos ad appellandum promulgata.propter not.in capitu. uenerabilibus.§.porro.& per Ioann.and.& capitu.licet.de ſenten.excommu.libro ſexto.licet Io.mo contra in capi.is cui.eodem titulo.§.fin.Archi.uero ſibi & in capitu.non ſolum.uidetur ſibi contrarius in hoc. ſecundum Ioann. and.in nouel.qui remittit ad Specu.ti.de appel §.officio. uer.ſi uero.

* Fictæ adde ſupra de do.et cōtu.x. &.16.

Deciſio. XXIX. alias.188.

Summarium.

De deſertione appellationis cognoſcit iudex a quo ex titit appellatum uirtute nouæ commisſionis ad eum obtētæ.quia iſta eſt alia a cauſa principali.

SI auditor qui tulit diffinitiuam ſententiam licet detulerit appellationi interpoſitæ ab eadem & terminum decem dierum præfixerit ad proſequēdum ut eſt moris ſi poſtea ſibi committatur deſertio huiuſmodi appellationis de illa poteſt cognoſcere. quia alius articulus eſt a principali.& quia de iure communi iudex qui tulit ſententiam diffinitiuam ſi pars non eſt proſecuta appellationem ſuam infra terminum a iure uel ab homine præfixum poteſt & debet illam exequi.de appellatio.capitu. perſonas.capit.cum ſit.&.c.reprehenſibilis.de off.dele. capitu.paſtoralis.

Deciſio. XXX. alias.190.

Summarium.

Appellans non poteſt per confesſionem appellati probare appellationis interpoſitionem.niſi de illa legitime conſtet.

Quo

QVo ad reuocationem attentatorum poſt appellationem interpoſitam a diffinitiua non ſufficit probare per confeſſionē partis appellatæ fuiſſe appellatum: niſi probetur infra decem dies & per habentem poteſtatem appellationem huiuſmodi interpoſitam. de elect. c. cum dilectus. & ibi not in fi. & ſic dicebant domini intelligendum. c. non ſolum. primo reſponſo. de appel. li. vi

¶ Additio. oportet ergo quod duo probet appellans. primo ſe appellaſſe ſecundo quod infra decem dies appellauerit. quia non ſequitur. talis appellauit ergo infra decendium. quia qui dicit ſolennitatem extrinſecam illam probare debet. l. quæcunque. ff. de publi. ſecundum Cō poſt. in. d. c. cum dilectus.

Deciſio. XXXI. alias. 193.

Summarium.

Proceſſus poſt inhibitionem factus eſt nullus.

SI ab excommunicatione uel excommunicationis reintruſione latæ aut factæ ꝓpter contumaciā. quia pars rea noluit reſpondere libello appelletur & auditori primo per iudicem appellationis inhibeatur. & poſt huiuſmodi inhibitionem primus iudex procedat: totus proceſſus ē nullus ꝑ §. ij. in. c nō ſolū & c. romana. § ſi uero. de appel. li. vi. nec obſtat quod prædicta reintruſio uideatur alius. & ſeperatus articulus a negocio principali. ꝙ non eſt uerum. quia ipſa reintruſio eſt facta occaſione & ratione negocii principalis quia noluit reſpondere libello & litem conteſtari in cauſa principali & ſi reintrudendo uel excommunicando grauauit cum in totum erat ſuſpenſa ſua iuriſdictio. per. c. ad hoc ſi in una de appel. Secus uero ſi fuiſſent & eſſent diuerſæ & diſtinctæ cauſæ. tunc enim licet eſſet appellatum in una. non propter hoc retardaretur proceſſus in alia. de appel. ſuper eo. & in dicto. c. ad hæc.

Deciſio. XXXII. alias. 104.

Summarium.

Appellatus licet poſſit appellationem approbare & petere quod infra certum terminum ueniat appellans cū omnibus actis iuribus & munimentis ad curiam uel quod procuratorem ſufficienter inſtructū tranſmittat. nō tamen appellantem aliquem terminum ſta

Epitome.

1 Appellatus non poteſt appellanti terminum præfigere ad appellationem proſequendam.
2 Terminus primus ad cauſam finiendam non poteſt abbreuiari.
3 Renunciare iuri introducto cuicunq; licet.
4 Appellatus non tenetur ad proſecutionem negocij principalis ſed ſolum appellationis articulorum.
5 Appellatus an poſſit præfigere terminum appellanti ad appellationem proſequendam.
6 Termino ad proſequendam appellationem præfixo per appellantem tranſgreſſo: an requiratur noua citatio.

1 APpellatus † terminum ad proſequendum appellationem interpoſitam parti appellanti præfigere non poteſt licet poſſet appellationem approbare in. c. ſæpe. de appel. & petere quod appellans infra terminum iuris ueniat cum omnibus actis & munimentis ad curiam uel mittat procuratorē ſufficienter inſtructū tunc dicitur procurator ſufficienter inſtructus quando portat acta iura & munimenta ſeu inſtrumenta ut in. c. cupientes in primo reſpon. in. fi. & in. c. i. ſuper uerb. inſtructus de elect. lib. vi. & iuxta formam. c. cordi. de appel. li. vi. ubi de hoc per omnes ſcribentes. & uide Specu. ti. de appel. § qualiter. uerſ. hoc autem. ubi ponit duas rationes. Prima eſt: graue enim eſſet appellantem qui in cauſa appellationis actoris uices gerit & qui probare habet metiri terminum ex parte rei & conformare ſe uoluntati appellati. ar. ff. qui ſatiſda. co l. de die. in princi & iij. q. iij. § ſpacium. uerſ. et autem. Secunda ratio quia indultum a iure beneficium nemini eſt auferendum. ut in regula indultum de regu. iur. li. vi & xxvij. di. de his. ſed appellās a iure habet annum uel. ex cauſa biennium ad ſuā appellationem proſequendam ut in. c. cum ſit romana. & c. ex ratione. de appel. quod per appellatum non eſt in parte nec in toto ſibi tollendum uel abbreuiandum nec etiam per eum in impetrando præueniendū. ut in. c. oblatæ. de appel. & ibi clarus tex. pro dicta concluſione In qua remanſerunt omnes domini exceptis dominis egidio & Galhardo quibus uidebatur contrarium fore dicendum. uidelicet quod ſicut licet appellanti terminum iuris abbreuiare: ita & appellato per regulam communem Quod licet actori licet & reo & econuerſo. de iur. pe. c. i. & iij. de reg. iur. c. non licet. li. vi Hinc eſt quod ſi cauſa committatur ſimpliciter de plano uel appellatione remota decidenda. ad inſtantiam actoris reus poteſt uti eodem reſcripto & eodem modo procedere ut in iuribus antedictis. Dominus Egidius bene conceſſit appellatum non poſſe terminum a lege conceſſum appellanti ad finiendū cauſam abbreuiare uel. illum infra quem ſi non ꝓſequeretur: deſereretur eius appellatio. ſed terminum etiam iuris datum ad impetrandum uel inchoandum proſequi appellationem dicebat per appellatum ſicut per appellantem poſſe abbreuiari. quia in primo uertitur magnum periculum ſiue præiudicium qui fieret appellanti in ſecundo non. Ad quas rationes reſpōdebatur quod
2 primus † terminus ad cauſam finiēdam etiam per iudicē non poteſt abbreuiari. prout leg. & not. in c. oblatæ. & in clem. ſicut. de appell. ergo mirum ſi hoc non poterit appellatus. de termino uero deferendi appellationem in caſu non proſecutionis dicebatur idem. Nam aut loquimur de termino iuris dato ad proſequendum uel hominis. ſi iuris: eſt annus nedum ad proſequendum ſed ad finiendum. ut in clem. ſicut. de appell. quo ad appellantem qui quandocunque uoluerit poteſt impetrare & proſequi appellationem ſuam infra illum annum ſed appellatus nequaquam niſi circa finem anni. ut not. in. c. oblatæ. eodem ti. Terminus uero hominis præfigitur duntaxat ad proſequendum & non finiendum ut prædictum eſt infra. quem ſi appellans non inchoauerit proſequi: puta impetrando uel iter arripiendo ſecundum aliquos deſerta eſt ſua appellatio & redibit ad iudicem a quo appellauit ut in. c. perſonas. & c. cum ſit & c. ſæpe & c. reprehenſibilis. de appel. loquendo igitur de quocunque termino ſemper per eius lapſum inducitur deſertio appellationis ergo ſecundum opinionem domini Egid. eſſet abſurdum dicere partem appellantem per appellatum aſtringi ad ſuam appellationem deſerendam. non ob-
3 ſtat regula Non debet licere actori. nam † cuilibet licitum eſt renunciare fauori pro ſe introducto de reg. c. ad apoſtolicam. in fauore enim appellantis eſt annus ſibi indultus a lege ad proſequendum & finiendum ſuam appellationem. ut in iure ſuperius alleg. cui fauori poteſt renūciare & ſeipſum arctare & breuiorem ſibi ipſi terminum aſſignare ſi uult. mos enim in hoc gerendus eſt ſibi. de reſti. ſpo. c. i. Sed nullibi reperio cautum hunc fauorem per partem aduerſam fore auferendum. ergo. &c. quod enim ob fauorem alicui conceſſum eſt in eius leſionem non debet retorqueri. de reg. iur. quod ob gratiam. li. vi. Ad regulam Non debet. licere actori &c reſpondebatur per unum de dominis illam ꝓcedere. ubi eſt per omnia æqualitas rationis. ut ecce. ſic. appellatus poteſt petere iudicē appellatū qa hoc uoluit appellans: ita appellās pœnitendo poteſt reuerti ad iudicē a quo appel. qa hoc uoluit appellatus. & pœnitendo præſumitur quod hoc uelit. ita in propoſito permittitur appellanti ſuæ proſecutionis terminum præfigere. quia præſumitur quod hoc uelit appellatus ut ſic uel cito cauſa appellationis terminetur & appellans ad iudicem a quo remittatur. uel quod ſic arctetur quod ſua appellatio per non proſecutionem deſeratur. uel ut ſaltem citius tempus datū a lege appellāti ad proſecutionem præueniatur in præiudicium appellantis. Sed non eſt ueriſimile quod placeat appellanti e con

tra quia ceſſat ratio prædicta & ſemper tenderet in ſuum præiudicium quod eſt contra priuilegium iuris dantis ſibi longius tempus per factum appellati arctaretur. Modo licet ſit uerisſimile quod in fauorabilibus quis libenter conſentiat: tamen non eſt ita in odioſis.ut.l.inuitus. cum ibi not.per Cy.C.de procura.ergo non eſt rationis identitas utrobique.nec ob c.cordi.§. poſt hæc.quia ſibi appellatus poteſt arctare appellantem nedum ad proſequendum cauſam appellationis: ſed etiam negocij principalis in curia ſi hoc uoluerit & petat.ergo multo fortius terminum coarctare. Reſpondeo dupliciter. Primo per huiuſmodi petitionem ſiue principalis cauſæ in curia proſecutionem nil deperit appellanti immo conſequitur quod intendit. nam proſequendo appellationem ſuam ſi pronunciaretur bene appellatum & male proceſſum propter quod appellauit: habet intentum & ſic non remittetur ad iudicem a quo ſed negocium principale remanebit in curia penes iudicem ad quem.ut leg.& not in cap.cum in eccleſiis & c.ut debitus.de appell ergo multum releuatur in hoc quod omiſſo articulo appellationis ut ſic euitetur circuitus cognoſcatur de negocio principali de quo tamen non cognoſceretur niſi circa finem anni a iure indulti. & ſic per prædictam petitionem appellati de qua in cap.cordi. nihil deperit ſibi de tēpore proſecutionis appellationis ſuæ. immo ſecundum me augetur & duplicatur ſibi tempus. Nam ubi alias non fieret prædicta petitio appellans nedum debet incipere proſequi appellationem ſuam: ſed eam finire infra terminum iuris.ut in clem.ſicut.ſæpe alleg. At ubi appellatus uult & petit ſecundum formam.c. cordi.tunc ſufficit ſibi mittere procuratorem ſufficienter inſtructum circa finem anni ad proſequendum & incipere proſequi negocium principale. & ſic habet duos annos ubi alias non haberet niſi unum. Si igitur grauaretur in aliquo ex dicta petitione appellati releuaretur in alio uidelicet in termino ad finiendum ut præfertur & hæc eſt ſecunda ratio. Pro aliis rationibus uide Innocen. & per Io.an. in nouel.& Io.mo.ſuper uer.uoluntate.in.c. cordi. Dominus uero Robertus non declinauit nec ad unam nec ad aliam partem ſed dixit ſe uelle deliberare. Qui poſtea deliberatus dixit ſæpe tenuiſſe quod licet appellatus non poſſet præfigere terminum appellanti ad proſecutionem ſuæ appellationis per rationes ſuperius tactas. tamen ſibi ipſi & proſecutioni ſuæ terminum præfigere poterit. Sed non uideo quid operetur huiuſmodi præfixio. cum appellans poſſit nihilominus uti termino iuris. eſſet enim appellatus qui habet ſententiam pro ſe bene fatuus arctando ſe ad proſecutionem ad quam non tenetur ut not.doct.loc.ſuperius alleg. & licet hoc dixerit Specu.& Innocen.incidenter in.c.cordi tamen ambo recedunt ab huiuſmodi opinione dicentes uerius appellatum nullum terminum præfigere poſſe niſi terminum iuris.& in hoc reſidebant quaſi omnes domini.

℄ Additio. Hæc petitio non uidetur neceſſaria in cauſis beneficialibus ut dicit Ioann an.in.cap.cordi.ſuper uerbo petierit.in princi.qui remittit ad not.in cap.i.de elect. libro ſexto.& tene quod ibi dicitur & infra proxima concluſione.

℄ Alia additio. Hanc petitionem facere non poteſt appellans.& eſt ratio quia appellans tenetur ſolum ad proſequendum appellationis articulum non autem negocium principale. Ratio rationis eſt. quia ante ſententiam ipſe aſſerit ſuam appellationem fore legitimam cuius uigore ad iudicem appellationis prætendit principale fore negocium deuolutum. igitur appellato reſiſtere non poteſt petenti id ad quod ipſe appellans principaliter tendit. ſed appellatus appellationi reſiſtendo innuit principale negocium non fore deuolutum. non mirum ergo ſi per appellantem ad portandum acta principalis cauſæ cogi non poteſt. cum ipſe tendat ut cauſa ad iudicem a quo remittatur & fiat conſequenter condemnatio expenſarum. ut notatur in.c. interpoſita. § ij.de appella.& per Ioann. an.in.c.cordi.eod titu.libro ſexto.

5 ℄ Ex præmiſſis † igitur inſurrexit aliud dubium: ſi iudex deferat & terminum non præfigat: appellatus tamen petat quod ueniat ad curiam cum omnibus actis & munimentis & etiam ut in.c cordi & ſic appellans habebit annum ad proſequendum a iure præfixum: utrum appellato ueniente circa finem anni & petente procedi in negocio principali procedi poterit ſine noua citatione in abſentia appellantis per audientiam? Volebant aliqui dicere & maior pars quod opus ſit noua citatione per c.ſæpe.& c.oblatæ de appel.ubi apparet quod etiam quando appellatio recipitur a iudice & terminus ab ipſo uel a prouocante ad proſequendum appellationem præfigitur. qui quidem terminus licet habeat uim peremptorij quo ad appellatio-
6 nem proſequendum: tamen illo † elapſo opus eſt noua citatione quo ad proceſſum fiendum in negocio principali. Sed antequam tranſeam ulterius: reſpondeo hoc eſſe uerum quando appellatus nil fecit nec petijt quod appellans ueniret uel mitteret ſufficienter at ubi hoc peteret & iudex deferret crederem ſub dubio tamen quod niſi appellans ueniat uel mittat procuratorem ſufficienter. quod circa finem anni poterit per audientiam in negocio principali procedi. Et ſic intelligo Innocen.qui alleg pro contrario in.c.cordi.ſuper uer.petierit.ibi habebit ergo locū &c. & ſuper uer. appellans. ubi ponit duas concluſiones.quarum prima eſt hæc: quod quando pars appellata petijt ut appellans ueniret cum omnibus actis & munimentis &c.niſi ueniat in termino iuris uel hominis non habebit remiſſionem ſiue nouum terminum pro eis producendis: immo eis nō expectatis procedetur ulterius in cauſa.pro quo nil alleg.ſed poſſunt allegari ea quæ leguntur & notantur in.c.ſtatuimus.& c. cupientes. de elect. libro ſexto. Secunda concluſio eſt iſta quod quando nil petit appellatus ſed tantum terminus eſt appellanti ad proſequendum appellationem præfixus per iudicem quod nedum in cauſa appellationis ſed etiam in principali poteſt procedi ſine ulla citatione.allega. c. ueniens.de teſtibus. licet aliqui ſecundum eum contradicant: tamen ipſe uidetur reſidere in prædicta opinione quam credo uerisſimā: dummodo appellatio ſit recepta a iudice uel approbata a parte prout ſuppletur in.c.Nicolao.per Io.de Lig. at. etiam unius notulæ Ber.in.c.cum cauſam.de re iudi. in princi. alias enim non procederet prædicta Innocen. concluſio.quia ſola termini præfixio non operatur delationem nec deuolutionem negocij principalis ad curiam. prout leg & not.per Ioann.an.& archi.in c.cum appellationibus friuolis libro ſexto & Specu in ſpe.ti.de appel. §.qualiter uer.porro.ubi dicit quod termini præfixio nil operatur niſi quod per neutram partium poſſunt antea literæ ſuper appellatione impetrari: ad quod donta(n)at ſufficit mittere procuratorem ad curiam.ut in.c.Nicolao.de appell.at ubi iudex defert & terminum præfigit tunc partes nedum ad impetrandum & contradicendum ſed etiā ſufficienter debent mittere ad totam cauſam.& hoc non ex ui præfixionis termini ſed delationis iudicis quæ deuoluit & transfert totum negocium principale ad curiam ut in.c.cum appellationibus ſuperius allegato. de quo tamen ſunt opiniones diuerſæ ſi igitur iudex defert & terminum non præfigit & pars appellata petit iuxta formam c.cordi.credo caſum indubitatum. nam tunc ſuccedit terminus iuris loco termini hominis.infra quem debet appellans uenire & mittere ſufficienter.ut ſi appellatus uoluerit uel etiam ſuperior quod omiſſo articulo appellationis procedatur in negocio principali poſſit ulterius procedi etiam ipſo ulterius non uocato ex quo non miſit ſufficienter.Pro hoc alleg ar.in.c. appellationi. ii. quæſt.vj. in additione. Adde de hac materia. quæ quidem lex ibi canonizata multum uidetur facere pro contraria opinione. ſed intelligo eam quando non fuit appellatio recepta a iudice uel approbata a parte nec petitio facta ſecundū formam.c.cordi.his enim duobus concurrentibus ſecus ſecundum dominum meum & per Io.de Ligna. in.c.interpoſita de appella.Si enim diceretur fore neceſſariam nouam citationem: quid operaretur tunc prædicta appellati petitio: immo eſſet ſuperflua ex quo idem deberet repeti & de nouo cum omnibus actis & munimentis citari ut eſt moris. Credo ergo ſi non ueniat uel mittat appellās ſufficienter. poſſe procedi in eius contumaciam per audientiam ad diffinitiuam ſententiam. ſeruata tamen forma & modo procedendi traditis per glo.in.c. ſæpe. ſuper uer.ac ſi peremptoris & per Innocen.& Io.mona.in.c. cordi.ſuperius alleg. Pro prædicta opinione facit unum dictum Io an.in.c.Romana.de foro compe.ſuper uer uoluntate in nouel.libro ſexto.Sed pone quod iudex nolit appellationem admittere nunquid pars appellata pote-

rit ipſam approbare Dicit Hoſtien.in.c.ſæpe ſuperius alle.
ſuper uer.a parte quod ſic.& alleg.pro hoc.c.interpoſita
§.i.co.ti & meo iudicio reputo de hoc clarum tex.in dicto
c.ſæpe.qui loquitur alternatiue. Et credo per ſolam huiuſ
modi appellationem cauſam appellationis ſed non nego
cii principalis ad curiam deuolutam.ſed ſi petatur iuxta
formam.c.cordi.tunc utrunque negocium eſt deuolu-
tum.

℄ Additio.Et pro hoc uide in.c.i.de elect.li.vi.& hoc
habet locum cum appellatur in beneficialibus:ut ibi.Sed
quid dices in prophanis. Videtur quod una partium com
parente:debet alia de nouo citari.l.ſi §.illud.de tempo.ap
pel.unde tex.in.c.cordi.poteſt intelligi quod partes inſtru
ctæ debeant comparere ſuper appellationis articulo ſed
ut eo finito poſſit procedi in principali: noua citatio &
proceſſus requiritur.hoc uult tex.in dicto.c.cordi. ibi dū
dicit quantum de iure poterit & debebit.ad hoc.c.ſæpe.
de appel.& quod ibi not.in glo.ut ſi lis.ſpeciale ergo uide
tur cum appellatur ab interlocutoria uel grauamine ut
partes compareant cum actis & munimentis & pro eis
producendis non detur eis poſt primam comparitionem
alia dilatio.quod an ſit ſpeciale cum appellatur ad papā
uel generaliter ad quæcunque:cogita.

Deciſio.XXXIII.alias.109.

Summarium.

Appellatio alternatiua uel diſiunctiua ut puta ad pa-
pam uel archiepiſcopum ſeu epiſcopum interpoſita in
partibus ualet & tenet.

Appellatio alternatiua uel diſiunctiua interpoſita
in partibus puta ad papam uel ad archiepiſco-
pum ualet & tenet prout not.Spe.ti.de appel §.
nunc tractemus.uer.ſed pone aliquis.& uer.quid ſi dicat,
licet Io.an.in.c.ſi is cui.de offi.deleg.libro ſexto. teneat
contrarium de iure canonico.& Ar.in cano.ſi quis a iudi
ce.ii.queſt.vi.quia non licet cum diſcrimine alterius ua-
gari in incerto.ff.de iureiurand.l.prætor.de elect.cap.ii.
&.c.ut quis duas.de elect.libro ſexto.quam tamen quæ-
ſtionem plenius dominus Ioann.and proſequitur in regu
la in alternatiuis in mercur.& idem ibidem decidit & ma-
le.quia prædicta incertitudo ſi qua ſit reducitur ad certi-
tudinem cum appellans appellationem prædictam co-
ram uno de illis proſequi incipiat & partem aduerſam ci-
tari faciat.per hoc enim ſatis certificatus eſt appellatus co
ram quo procedere debeat in huiuſmodi cauſa appella-
tionis.Dominus Io de Ligna.in.c.ſi duobus.de appella.
dicit appellationem alternatiuam ualere indiſtincte de
iure ciuili.quia lex dat iudicem immediatum ſcilicet ſu-
periorem.ff.de appella.l.imperator.&.C.eod.titu.l.præ-
cipimus. Idem dicit cum appellatur ad epiſcopum uel
archiepiſcopum.quia lex dat certum ut ſupra dictum eſt,
In appellatione uero interpoſita ad papam uel archiepi-
ſcopum dicit eam ualere ſi apponatur clauſula reſeruata
ſibi optione illius quam proſequi uelit per.l.v.§.ſi quis il
lud.ff.de uerbo.obliga.uel ſi certificet aduerſarium infra
decendium quo potuit & debuit appellare ſecundum
Ioann.and.ubi ſupra.Subdit tamen dominus meus quod
curia indiſtincte admittit appellationem alternatiuam
etiam ſine clauſula ſupradicta.quia in caſu magis uerſi-
militer dubio alternatiua admittitur.de teſtit in integ.c.
conſtitutus.nec eſt neceſſe quod infra decem dies fiat hu
iuſmodi electio ſiue certificatio.quia cum appellans eam
proſequitur eo ipſo elegit & per citationem poſtea ſubſe-
cutam aduerſarium certificat.ar.c.præterea.de dila.&
cle.cauſam.de elect.& clem.ii.ut lit.pen.ergo ceſſant om
nes rationes ſupradictæ.

℄ Additio.Adde hic conſilium domini Pe.de Ancara-
no poſitum in libro paruo conſiliorum ubi eſt repetitio.
c.commiſſa.de elect.li.vi.folio.596.

Deciſio.XXXIIII.alias.114.

Summarium.

Quandiu quis poteſt appellare reſtitutionem aduer-
ſus ſententiam petere non poterit.

SI contra abſentem & indefenſum ac præſumptiue
contumacem feratur ſententia & ab ea non appel-
latur infra decendium a tempore quo ſciuit eam la
tam computandum non poteſt infra illud idem tempus
petere reſtitutionem in integrum ad appelladum. quia
quamdiu ſupereſt remedium ordinarium non eſt recur-
rendum ad extraordinarium.ff de mino.l.in cauſæ.de of-
fi iudi.c.ii.licet aliqui allegauerint.c.ex literis.de in in-
teg reſti.pro contrario. quod tamen facit pro meo iudi-
cio quia illa puella propter deceptionem & fraudem non
fuit reſtituta per uiam reſtitutionis ad appellandum ſed
per uiam ſupplicationis ad audientiam & totum nego-
cium principale proſequendum per eundem modum tol
litur contrarium etiam allegatum de.c.cum Bertoldus.
de re.iudic.quia ibi ex diuerſis cauſis & præſertim prop-
ter iuſtam abſentiæ cauſam fuit reſtitutus aduerſus ſen-
tentiam inioſte uel ſecundum aliquos nulliter contra ab
ſentem promulgatam & non fuit reſtitutus ad appellan-
dum.

Deciſio. XXXV. alias.134.

Summarium.

Si appellanti reſiſtit ius commune non prius reuocan-
tur attentata quam ipſe appellans ueritatem cauſæ ſuæ
appellationis probauerit.

SI rector alicuius eccleſiæ parrochialis epiſcopo alli
cui ſubiectæ appellat a ſua uiſitatione & procura-
tione exprimendo & allegando in ſua appellatione
ſe exemptum per priuilegium apoſtolicum uel præſcri-
ptionem tanti temporis &c.& petat reuocari quædam at-
tentata per dictum epiſcopum poſt ſuam appellationem,
licet attentata probet ſed non probet prædictam exem-
ptionem:huiuſmodi attentata non ueniunt reuocanda.
Nam ſiue dicamus prædictam appellationem iudicia-
lem ſiue extraiudicialem exquo non eſt a diffinitiua ue-
ritas cauſæ ante huiuſmodi reuocationem eſt probanda
de reſcrip.c.ſignificauit.c.rodulphus.&.c.ſignificante.
de maio.& obe.c.dilecti.& ibi per Innocen.de appella.
c.dilecto.&.c.ex parte ſignificantibus cum multis ſimili
bus.ſed optime & ibi clarus tex.eſt hodie.de appella.
c.non ſolum.§ ſi:libro ſexto.Pro hoc facit etiam dictum
Innoceo.in.c.ſolet de ſenten.excommu.libro ſexto.uide
licet quod allegans ſe exemptum a iuriſdictione epiſcopi
& petens ſe abſolui ad cautelam a ſententia excommuni-
cationis per epiſcopum in eum prolata non auditur niſi
doceat de exemptione ante omnia licet Ioann.and in no
uel.ibi uarietur:tamen dictum Innocen.tenet rota uideli-
cet quod aliqualiter licet non plene debeat conſtare de
huiuſmodi exemptione antequam abſoluatus ne illuda-
tur ordinariæ poteſtati.pro qua facit ius commune & re-
ſiſtit agenti ſiue abſolutionem petenti.ar.c.ad decimas,
de reſti.ſpo.li.vi.

Deciſio. XXXVI. alias.167.

Summarium.

Capitulum ut circa de elect li.vi.non extenditur ad il-
lum qui in ſua appellatione dixit ſe canonice inſtitutum
& aduerſario ius non competere.

Epitome.

1 Diſpoſitio c.ut circa an recipiat interpretationem exten-
ſiuam.
2 Appellans in cauſa beneficiali extra iudicium nullos obie
ctus deducendo an poſtea repellatur ab obiectionibus
dandis.

SI poſſeſſor beneficii appellet in partibus extraiudicia-
liter aſſerens ſibi canonice de illo beneficio fore proui
ſum & aduerſario ſuo nullum ius competere & quod
ipſum indebite inquietat & moleſtat nihil obiiciendo uel

exprimendo in ſua appellatione in perſonam uel in formam non repelletur ab obiectibus poſtea dandis in curia. nam.c.ut circa.quod eſt a iure exorbitans & multum pœnale.quia excludit a iure iam quæſito eſt reſtringendum & ſtrictiſſime interpretandum de elect.c.ſtatutum libro ſexto. de regu.iur quæ a iur.&.c.odia.eo.libro. Sed cum prædicta conſtitutio arctet non tantum appellantem ſed appellatum & crimina & defectus opponentem in perſonam uel formam ad illam exactam ſpecificationem & in caſu propoſito nihil opponitur.ſed tantum appellatur a moleſtationibus &c.ergo nec obſtat quod uideatur impugnare prouiſionem aduerſarii indirecte in eo quod dicit ſibi nullum ius competere in beneficio quod poſſidet.nam eo ipſo quod dico mihi ius competere: per conſequens dico tibi nullum ius deberi.quia duo unam rem &c. de fide inſtrumen.c.inter dilectos.de conceſ præben.c i libro ſexto.Subintellecta igitur & quæ de iure in ſunt exprimere non nocet de iureiuran c. quemadmodum de elect.c. ſignificaſti de præben.c. ſignificatum cum ibi not.& ff. de ſolut.l.cum quis & in decre.ii.de Reſcriptis cum ibi not.Præterea? non ſufficit prouiſionem impugnare niſi propter hoc appellet.ut in.c.i.de appel libro ſexto.at hic appellans prouiſionem non impugnat ſed pro conſeruatione iuris ſui appellat.ergo &c.licet dominus Robertus tenendo contrarium diceret quod expreſſa nocent non expreſſa non nocent de procura.c.fin.cum ibi not.& dixit quod ita tempore domini Innocen.ſexti & Vrbani quinti ſemper fuit obſeruatum quod omnes † appellantes in
2 cauſa beneficiali extra iudicium etiam nullos obiectus in appellatione deducendo uel exprimendo repellantur ab obiectibus poſtea dandis.& pro hoc alleg.unam not. Io. mo.c.ſtatutimus.de elect.ſuper uer.contingat.libro ſexto. quæ nihil facit.nec obſtat meo iudicio quia loquitur quo ad deuolutionem cauſæ beneficialis ad curiam quæ de ſui natura ſunt tractandæ ibidem.& leuius poſſunt ibi tractari & diffiniri quam alibi. ſeruata tamen forma clem. cauſam electionis.de elect.& pro primo dicto fuit allegatum.c.conſtitutionem in princi.eod titu in elemen. nam ſi quis appellat propter ius ſuum licet impugnet indirecte ius partis aduerſæ: dummodo nil obiiciat in perſonam uel in formam non habet locum conſtitutio ut circa.quæ eſt multum rigoroſa & ad occurrendum fraudibus inuenta quæ ceſſat in caſu propoſito ergo &c.& ſi iudex dubitet de aliqua fraude uel malitia contra nunc dantem obiectus recipiat iuramentum de malitia. de iura. calum.c. ii libro ſexto.in fin.de excepc.c.paſtoralis.Secus uero ſecundum aliquos ſi appellans ius ſuum non deducendo ſed ius partis aduerſæ impugnando ab eius intruſione, uel non canonica inſtitutione etiam in genere appellaret niſi tunc cauſas & circumſtantias huiuſmodi intruſionis uel non canonicæ inſtitutionis in appellatione exprimat: repellitur poſtea ab obiectibus & cadit a iure ſuo. Clare enim conſtat quod non pro iure ſuo tuendo ſeu conſeruando forte quia nullum ius habet: ſed ius alterius impugnando directe appellat. Secus uero ſi indirecte ut in clem.conſtitutionem.ſuperius alleg.

Deciſio. XXXVII. alias.395.

Summarium.

Si poſt apppellationem & terminum aſſignatum appellanti appellatus commiſſionem impetret uigore cuius procedatur in cauſa.ualidus eſt proceſſus dummodo appellans doceat de diligentia ſua.

SI appellatus poſt terminum aſſignatum appellanti ad proſequendum impetret commiſſionem uigore cuius uſque ad concluſionem in cauſa procedatur: & poſtea appellans doceat de diligentia proſecutionis per eum facta infra terminum præfixum ſibi. Dixerūt omnes domini concorditer ualuiſſe & ualere proceſſum habitum uigore commiſſionis antedictæ. Ratio. quia ex quo appellatio prædicta non fuit deſerta: utraque pars poterat eam proſequi per.c.oblatæ, &.c.ſæpe.& c.ex inſinuatione.de appell.& ſic diligentia appellati profit appellanti.C.de appell.l. eos.de quo tamen uide ſupra in 7.eo.ti.nec tunc habet locum clem.ſi appellationem . de appell.

Deciſio. XXXVIII. alias.309.

Summarium.

Attentata poſt appellationem extraiudicialem per iudicem uel per partem non ſunt reuocanda per modum attentati antequam intimetur eiſdem.

ATtentata * per iudicem uel partem poſt appellationem extra iudicium interpoſitam ante notificationem euſdem eis factam non ueniunt per modum attentati reuocanda propter iuſtam cauſam ignorantiæ.& quia de nulla temeritate redargui potuerunt.ar. clemen.ii ut lit.penden & allega.no. Io.mo.in.c.cupientes.de elect. ſuper uer.a gratia.libro ſexto. cui uidetur multum obſtare quoddam dictum Innocen.in c. dilectis ſuper uer.innotuerit de appella.ubi dicit expreſſe quod appellans in abſentia iudicis etiam ante notificationem ſibi factam ita eximitur a iuriſdictione iudicis a quo appellauit ſicut ſi in eius præſentia appellaſſet allega.c.paſtoralis.eod.titu.& ii.quæſt.ſexta biduum.cuius dictum modifica & intellige iuxta not.per Archi.in.c.appellanti ſuper uer.iud ci.eod.titu libro ſexto.Concedatur dictum Innocen quo ad tranſlationem iuriſdictionis.non ſequitur ergo quod hoc ſolum ſufficiat quo ad reuocationem attentatorum in quo articulo oportebit appellantem probare duo.uidelicet ſe ex cauſa probabili appellaſſe & ueram cauſam appellationis fuiſſe uel eſſe uel ſaltem illam ſe propoſuiſſe coram iudice a quo appellauit & obtuliſſe ſe ad probandum & non admiſſ.fore.de appell.c.interpoſita de teſti.c.ex parte Ade.& hæc duo etiam habet probare appellans quo ad tranſlationem iuriſdictionis. intelligas effectualiter prout not. per Io mo.& Archi.in c.romana.de appel.§.quid ſi obiciatur.ſuper uer. an ſit uera libro ſexto.Pro concluſione facit not.in.c. ſi poſtquam.de elect.per Ioann.an.& Io.mo.

* Adde infra eo.ti.deci.44.

Deciſio. XXXIX. alias.316.

Summarium.

Appellatio Præſumitur infra decem dies a die noticiæ appellantis interpoſita attamē facta poſt decem dies a tempore grauaminis cauſam beneficialem non deuoluit: ſed facta infra decem dies a die ſcientiæ ſic.

SI poſſeſſor beneficii appellat extraiudicium a publicatione quorundam proceſſuum aduerſarii ſui impetrātis apoſtolici quoſquidem proceſſus & eorum publicationem dicit ei a decem diebus proxime præteritis citra ad noticiam ſuam perueniſſe: dubitatur utrum præſumi debeat prædictam appellationem poſt uel infra decem dies interpoſitam.fuiſſe in quo dubio domini erant uarii. Aliqui dicebant ipſum præſumendum.x. die præterita. noticiam dictorum proceſſuum habuiſſe & tunc decendium incepiſſe ad appellandum.& ſic poſt x.dies appellatum fore & nulliter alleg.c.concertationi. de appella. libro ſexto. Alii aſſerentes contrarium allegabant pro ſe. c.licet.de proba.& ea quæ ibi not nam aliud eſt dicere a decem diebus citra ad cuius uerificationem ſufficit quod una die ex decem diebus ſeruerit ſecus ſi adderetur copula * & citra:quæ denotat continuationem temporum & dierum.& ut res potius ualeat quam pereat.de uer. ſigni. c.abbate.attento etiam quod de facili cauſæ beneficiales ad curiam deuoluuntur.quia melius ibi quam alibi expediantur. dicebant domini iſti de æquitate melius interpretandū

Francus. in.c. cōcertatiōi de appell. li. vi.

*Copula & an aliquando ponantur. pro id eſt:uide Alex. de immo.cōſi. xxa.in.ii &.iii. col i r.uol. ubi ponit ēt de alternatiua . ud itē in . cxx.i a. col.in.i. uolu. ubi ponit an copula capiat p uel & in cōſ. xlviii.in. ii.co. in fi.

pretandum fore infra decendium fore appellatum. præſertim cum nedum a prouiſione facta ſed etiam facienda & ſic a futuris grauaminibus in cauſa beneficiali poterit appellari quod eſt in illis ſpeciale. de elect. c. qui contra certam. li. vi Fuit finaliter per omnes concluſum melius & tutius fore partem aduerſam uidelicet appellatam citari de nouo cum idem auditor haberet commiſſionem de ſpeciali mandato cum poteſtate citandi in curia & extra ne proceſſus poſtea rueret. quia ubi deeſt fundamentum nihil ſuperædificari poteſt i. quæſt i. cum Paulus. de preſ. non bap. c. ueniens. quod eſt citatio. de proba. c. quoniam. ii. quæſt i. nos in quenquam. de conſti. c. eccleſia. de maio. & obe. c. inter quatuor. de cau. poſ. c. i.

Deciſio. XXXX. alias. 356.

Summarium.

Si iudex a cuius diffinitiua appellatur appellationi deferat & poſt triduum terminum ad proſequendum præfigat ualet talis præfixio.

Epitome.

1 Terminus ad proſequendam appellationem an & quando iudex poſſit ſtatuere.

2 Appellatur a diffinitiua ſententia etiam extraiudicialiter.

SI appelletur a diffinitiua ſententia & auditor deferat appellationi & per treis dies poſtea præfigat ter-
1 minum † decem dierum ad proſeqoēdum: fuit dubitatum utrum ualuit huiuſmodi termini præfixio: hoc eſt quærere utrum iudex poſtquam detulit appellationi potuerit terminum ad proſequendum ſtatuere. quæ quidem quæſtio ſatis ruminatur per Ioann and. in nouel. in c. cum appellationibus friuolis. ſuper uer. iuriſdictionem, de appella. libro ſexto. Et dicit aliquos doct. quos nominat tenere quod non quia per delationem huiuſmodi tam acceſſorium quam principale negocium uidetur in ſuperiorem transfuſum ſupra de appell. c. dilectus. §. præterea nec eſt appellans ſine termino quia ſtatim habet terminum iuris ſupra de appella. c. cum ſit. & uidetur tenere hanc opinionem Genze. in clem. i. de appella. Ioann. an. breuiter in loco quo. ſupra tenet expreſſe contrarium allegans multas rationes & tandem clarum textum pro ſua opinione in. c. cordi. §. poſt hoc ibi poſt quam fuerit appellatum & appellationi delatum. de appella. libro ſexto. & ibi uidetur hoc idem tenere Ioann. and. in nouel Hoſt. & Archi. allegat & Ioann. and. teſt. unum pro ſe uidelicet glo ordinariam Ber. in. c. ii. de matri contract. contra inter dic. eccle. in. iiij. glo. ubi alleg. decre. ſæpe. de appell. quæ bene facit. Nam ibi litera loquens de delatione iudicis ſubdit poſtea de termino ſicut in c. cordi. §. poſt hæc. & in clem. i. de appella. ubi uidetur Pau. innuere quod deferre & terminum præfigere ſint actus iudiciales & debent ſimul & non diuiſim expediri cuius opinio non ſeruatur.
2 nam extraiudicialiter † etiam a diffinitiua ſententia appellatur in domo uel in camera & dantur apoſtoli reuerentiales & defertur appellationi nec requiritur partis uocatio quæ eſſet neceſſaria ſi eſſent actus iudiciales ii. qſt. i nos in quenquam de conſti. c. eccleſia de maio. & obe. c. inter quatuor cum ſi. & in hanc partem uidelicet opinionem. Io. an. & ſequacium. declinauerunt omnes domini & etiam ego. licet pro concord. doct. allegaueram dominum & patrem meum dominum Io. de ligna. qui uidetur diſtinguere & concordare prædictas opi. ſic. Aut iudex deferens ſtatim præfigit terminum appellanti ad proſequendum & poteſt. & ſic dixit intelligendum. c. ſæpe. & c. cordi. §. poſt hoc. aut ex interuallo terminum præfigat & non poteſt & ſic dixit intelligendo opin. contrariam.

Deciſio. XLI. alias. 357.

Summarium.

1 Pendente termino ad dandum apoſtolos ſuper appellatione ante diffinitiuam iudex impetrari non poteſt quoniam apoſtoli ſunt pars appellationis.

FVit dubitatum ſi appelletur a diffinitiua & antequam auditor det apoſtolos & terminum præfigat ad proſequendum pars appellans porrigat uicecancellario unam cedulam pro commiſſione in dicta cauſa appellationis obtinenda. Si iudex poſtea appellationi deferat & terminum decem dierum ut eſt mons præfigat ad proſequendum infra quem terminum prædictus appellans confiſus de ſua prima diligentia nullam aliam facit. utrum ſufficiat ſibi illa prima ad hoc quod non dicatur huiuſmodi appellatio deſerta. Dicebant omnes me ſolo excepto quod ſic. Nam ex quo ius huiuſmodi appellationi deſit & terminum ſtatuit. ut. ii. quæſt vi. §. biduū de appella. c. cum ſit ſtatim potuit proſequi. de appella. c. oblatæ. & c. ex inſinuatione de confic. uti uel inuti. c. bonæ. immo poſſet commiſſionem ante dationem apoſtolorum ſuper dicta appellatione impetrare. hoc uerum de appellatione a diffinitiua. Secus uero ſi ab interlocutoria ut in noua conſtitut. domini Gregorii papæ. xi. Præterea ſi debitor ſoluat ante terminum uidetur liberatus. melius eſt igitur præuenire quam præueniri. cum igitur iſte præueniendo terminum fecerit diligentiam ſuam. merito a negligentia quæ deſertionem inducit debet excuſari Mihi uero ſalua correctione uidebatur contrarium & moueor ac præſuppono quod apoſtoli ſunt pars appellationis. ut in. c. cordi & in c. ab eo de appella. libro ſexto. in tantum quod ſi petiti debite non fuerunt reputabitur non appellās. ut in dicto c. ab eo. & clem quamuis eo. ti: Modo autem aut fuerunt apoſtoli petiti per uerum appellantem aut non. In primo caſu ſi fuerunt petiti & terminus ad dandum & recipiendum apoſtolos per iudicem præfixus ante dationem eorundem nihil potuit uel debuit fieri per partem uel iudicem cuius officium pendente termino conquieſcit de appella. c. ſignificāte. In ſecundo caſu ſi non fuerunt petiti. non reputabatur adhuc appellans. ergo ſuper eo quod non erat in rerum natura nihil poterat fieri uel impetrari. de deſpon. impub. c. ad diſſoluendum cum ibi alleg Præterea iudex habet poteſtatem a lege abbreuiandum terminum iuris ex cauſa datum ad proſeqoendum. ut in. c. cum ſit. & c. oblatæ. de appella. quod quidem beneficium legis pars ſibi auferre non potuit. de regu. iur. c. indultum. cum ſi. quod ſibi in præmiſſo caſu auferretur cum ſui termi præfixio nil operaretur quæ cum ratificatione ſententiæ operatur & eius executionem ut in prædictis iuribus. ergo. &c. fruſtra enim terminus ad proſequendum daretur ſi iam eſſet proſecutus & ualeret prædicta huiuſmodi proſecutio. quæ quia facta eſt cum non potuit nec debuit. & quando potuit & debuit eam non fecit pro nulla reputari debebit. de appella. c. dilectus § præterea. nullum enim & inutile æquiparantur in iure. de transla. c. inter corporalia. cum igitur infra terminum ſibi ſtatutum ab homine qui præueniri non poteſt. ut in. c. oblatæ nullam diligentiam de proſequendo ſuam appellationem fecerit fecit ergo appellationem ſuam deſertam & firma & rata manſit iudicis ſententia. ut in dictis iuribus. c. cum ſit. c. oblatæ c. reprehenſibilis. & c. perſonas. de appella non excuſat eum ſua diligentia quæ ut ſupra probatum eſt nulla fuit. ergo nil rationale poterat ad hoc agi. Sed quod irrationabiliter actum erat prudenter & iuſte debebat reuocari & emendari. & ſic demum debuiſſet diligentiam ſuam infra terminum ſibi ab homine præfixum alium auditur. impetrando feciſſe de accuſa. qualiter. i. de elect c. noſti. quod potuit noluit quod noluit adimplere nequiuit. de offi. deleg. c. cum ſuper.

Deciſio. XLII. alias.336.

Summarium.

Camerarius uel eius auditor non poteſt ſe intromittere de cauſis extra romanam curiam ad papam per appellationem deuolutis.

SI a iudice in Campania appelletur ad papam uel eius officiales, auditor cameræ de huiuſmodi cauſa appellationis ſine ſpeciali mandato ſeu ſine ſpeciali commiſſione non poteſt ſe intromittere. quod ſi fecerit totus proceſſus ipſius eſt irritus atque nullus tanquam a non ſuo iudice factus de iudi.c.at ſi clerici.&.l.ſi quis ex aliena ff eo.ti. cauſæ enim appellationum quarumcunque ab extra ad ſedem apoſtolicam interiectarum conſueuerunt & ſolent in palatio apoſtolico per dominum uicecancellarium committi & tractari nec de hijs poteſt ſe dominus auditor cameræ intromittere quia nec eſt auditor nec officialis papæ ſed auditor cameræ & camerarij. Et quemadmodum camerarius de huiuſmodi cauſis per appellationem ad curiam delata ſe non poſſet intromittere. ita nec eius auditor. de reſcrip. c. ſuper literis. in.ſi.

Deciſio. XLIII. alias.321.

Summarium.

Cauſa ſemel in curia deuoluta ibi ſemper remanet tractanda. & ſi econtra appelletur ab executione proceſſum licet ipſi appellationi non detulerit pro confirmatione ſuorum iurium nihilominus eam proſequi poteſt.

SI appellatus in cauſa beneficiali poſt & contra appellationem contra eum & a ſuis proceſſibus in partibus interpoſitam & ſibi legitime intimatam facit nihilominus per ſuos executores continuare proceſſus a quibus extitit appellatum excommunicãdo & aggrauando. & poſtea uigore dictæ appellationis cauſam in romana curia obtineat committi contra ſuum aduerſarium. Fuit dubitatum utrum uigore huiuſmodi commiſſionis & appellationis poſſet contra abſentem appellantem procedi. Cauſa dubitandi fuit quia uidebatur quod exquo appellationi prædictæ non detulit imo contra eam plura attentauit. quod ex ea ſe intromittere non debuit. neque potuit. per.c.an.ſit.de ap & de elect. bonæ me. magunt. uidebatur etiam iuri ſibi quæſito ex prædicta appellatione. uidelicet quo ad deuolutionem cauſæ quantum ad ſe tacite renunciaſſe ueniendo contra eam.ar.c. ex parte. ſupra de reſcrip Fuit dictum & concluſum per omnes dominos e contrarium nam exquo ſemel cauſa fuit legitime ad ſe.ap.deuoluta ſemper manſit ibidem tractãda. quæ quidem deuolutio per huiuſmodi tacitam renunciationem non ceſſat immo nec per expreſſam niſi ea interueniant quæ.leg.& not.ac habentur in.c.quamuis.de elec.li.vi.nec.ob.quod dicitur quod illi non detulit. ergo ſe ex ipſa iuuare non debuit quo ad illum effectum. uidelicet quo minus poſſit ius ſuum proſequi deferre non tenebatur. maxime ſi expreſſa in appellatione contra eum interpoſita erant friuola & non uera. Et ideo quicquid per ſuos executores fiebat totum factum fuit prouiſione & defenſione iuris ſui immo executione iuris ſibi quæſiti cuius effectus per appellationem extraiudicialem impediri non potuit. prout.le.& no.in.c.conſtitutus. de ap. & ibi per Innocen. & ideo non poteſt dici innouatio. quia fuit iuris ſui antiqui continuatio & conſeruatio.ar.c.ij.ut lit.pen.nec forte illa reuocarentur per modum attentati. niſi probaretur ueritas cauſæ appellationis huiuſmodi extraiudicialiter & ante diffinitiuam interpoſitæ.ar. eorum quæ leg.& not in.c non ſolum.§.ſi.de.ap.lib.vi. et.in.c. ſi poſtquam.de elect.eo.li. dum igitur uidebat ſe non poſſe proficere in partibus per continuationem & aggrauationem proceſſuum habuit recurſum ad proſecutionem appellationis non ſuæ ſed partis aduerſæ. ſibi tamen intimatæ per quam tota cauſa fuit ad curiam tranſlata. ut. in.c ſtatuimus.de elect li.vi.ſancta clemen.cauſam. eo.ti cui priuilegio ſeu tranſlationi per prædicta renunciare non potuit. Non obſtat.c.an ſit.quod loquitur in appellante qui proprie ſuæ appellationi non detulit. At hic loquitur in appellato. ergo non obſtat.c. bonæ me. magunt. Nam ibi fuit per utramque partem appellatum et neutra partium deferebat appellationi alterius. & ſic paria delicta. &c. de adult.c. intelleximus Præterea ibi appellatio maioris partis capituli poſtulantis epiſcopum Vormacien. & appellationem interponentis ne minor pars ad electionem aliam procederet poſtulatione eorum non caſſata fuit friuola manifeſte. quia notori conſtabat poſtulationem huiuſmodi factam per impræſſionem. & ſic remanſit tota poteſtas penes partem minorem quæ poſt poſtulationem & electionem prædictas elegerat in archiepiſcopum præpoſitum ſancti Petri. & ante huiuſmodi poſtulationem etiam appellauerat. ne ſine eis propter iuſtam cauſam timoris quam habebant ad electionem aliquam procederent. qua tamẽ appellatione non obſtante maior pars proceſſit in negocio electionis ſpreta minori parte. et poſtulauit Vorm. ad inſtantiam ducis Sueuiæ tunc in Romanorum Regem electu in archiepiſcopum Maguntinen. & appellauit ut ſupra dicitur & quia maior pars nõ detulit appellationi minoris partis ergo nec minor pars apud quam reſidebat tota poteſtas eligendi non tenebatur appellationi maioris partis deferre per regulam. cap. quia fruſtra legis auxilium. &c. de uſur.c. quia fruſtra cũ ſimilibus ibidem alleg.

Deciſio. XLIIII. alias.344.

Summarium.

Attentata poſt & contra appellationem a grauamine non reuocantur. niſi prius conſtiterit de grauamine. uel quod appellans ſe illud obtulerit probaturum.

Epitome.

1 Attentata contra appellationẽ quando reuocari debeant.
2 Deſiſtere a ſui iuris proſecutione nemo cogi poteſt.
3 Preſumptio non habet locum pro ueritate cauſarum in appellatione extraiudiciali expreſſarum ſed probandæ ſunt.

LIcet in cauſa beneficiali extraiudicialiter contra aliquem impetrantem apoſtolicum. puta a gratia & proceſſibus ſuis appelletur ſibique huiuſmodi appellationi intimetur & ipſe poſt & cõtra huiuſmodi appellationem nihilominus ius ſiue gratiam ſuam proſequẽdo aliqua faciat & attentet puta apprehendendo poſſeſſionem abſque tamen uiolentia recipiendo fructus & alia iura beneficii ſui exercendo ſecundum omnes dominos
1 præmiſſa † non ſunt per modum attentati reuocanda. niſi ante omnia cognoſcatur & doceatur de ueritate cauſæ appellationis. Ratio. eſt qa quãdo appellatur ante diffinitiuam regulare eſt non reuocari attentata poſt appellationem niſi in euentum cauſæ appellationis. de appel. nõ ſolum. §. illa libro vi. Stemus igitur regulæ utile per inutile non uiciatur C. de appel. l. præcipimus. Præterea quando quis ius ſuum proſequitur ipſum continuat & conſeruat. non innouat ſed totum quicquid facit hoc fit ad tuitionem & conſeruationem iuris ſui antea quæſiti. ut lit. pen
2 de.c. ij. Nullus † enim tenetur uel debet dimittere ius ſuum uel deſiſtere a proſecutione & continuatione ſui iuris uel poſſeſſionis ſuæ propter aliquam contradictionem uel appellationem. immo deſiperet qui hoc ſaperet. ut. no.

not. Innocen. de maio. & obe. c. dilecti. & in. c. uenerabil. de cenſi. de his quæ fi. a. ma. par. ca. c. i. Ratio quia nemi ni facit iniuriam qui utitur iure ſuo. de elect. c. cum nobis olim & c. cum eccleſia Vulterana. poterit etiam dicta ap pellatio eſſe friuola cui deferre non tenebatur. de appell.
3 cap. cum appellationibus friuolis. lib. vj. nec † unquam
pro ueritate cauſarum in appellatione extraiudiciali ex preſſarū præſumitur. niſi earum ueritas probetur. ut in dicto. c. non ſolum. & c. romana. §. cum uero eo titu. & li. Hoc uerum niſi appellans cauſas per ipſum ante propoſi tas obtuliſſet ſe probaturum. ut in. c. interpoſita de appel. quæ dec. & conſimiles poſſunt intelligi de appellatione iudiciali & non extraiudiciali. Verumtamen ſi dicamus & intelligamus eam loqui in appellatione extraiudiciali. tamen non comprehendit caſum noſtrum in quo nō fuit facta huiuſmodi oblatio. ſed ubi foret facta tunc quo ad tranſlationem iuriſdictionis. & quo ad reuocationem attē tatorum. ſufficit hæc duo probare. ſcilicet quod ꝓpoſuerit grauamen & illud obtulit ſe legitime probaturum. licet non probet ueritatem cauſæ in appellatione expreſſe Rationem uide per Io. monach. & adde in. c. romana ſuperius alleg. ſuper. uer. an ſit uera. nec obſtat. c. ſi poſtquā de elect. lib. vj quia hoc eſt ſpeciale contra regulam ante dictam. ut in electionibus cathedralium uel regularium eccleſiarum quicquid factum fuerit poſt & contra appellationem etiam extraiudicialem ex cauſa probabili emiſſam ſit nullum ipſo iure. Secus uero in electionibus inferiorum eccleſiarum ſecundum Ioan. an. Io. mo. & etiam Archi. ibidem. uide de hac cōcluſione aliqualiter ſed nō ita plene ſupra dec. xxxiij. eodem ti. quam concluſionem intelligas ſane. uidelicet de attentat. ante impetrationem commiſſam ſuper dicta appellatione. quia ſi cauſa appellationis eſſet commiſſa alicui auditori in palatio uel alibi manus executorum ſtatim eſſent clauſæ. per. c. ut noſtrū de appel. & per. c. quāuis. de elect. lib. vj.

Deciſio. XLV. alias 346.

Summarium.

Si in partibus ab executione trium ſententiarum uel unius quæ tranſiuit in rem iudicatam cauſis rationabilibus expreſſis appelletur. Iudex tamen in curia inhibere non poteſt. niſi poſtquam ſibi de illorum ueritate conſtiterit. quia appellari non poteſt niſi modus excedatur nec præſumitur exceſſus niſi doceatur.

SI appelletur in partibus ad papam ab aliqua executione trium ſententiarum diffinitiuarum latarū in curia uel unius ſententiæ quæ alias in rem trāſiuiſſet iudicatam. pro eo quod prætenditur de poteſtate dicti executoris nō conſtitiſſe neque conſtare. Et ſi conſtare poſſet dicitur quod modum ſuæ poteſtatis exceſſit & quod dictæ ſententiæ fuerunt per falſa inſtrumenta latæ. & committatur cauſa huiuſmodi appellationis ſacri palatij & petatur ante omnia inhiberi prædicto executori ne ad ulteriorem executionem procedat huiuſmodi inhibitio. niſi
aliqualiter de præmiſſis in appellatione expreſſis cōſtiterit non eſt aliquatenus concedenda. Ratio propter uerisimilitudinem duorum primorum grauaminum in appellatione expreſſatorum. Tum quia regulariter ab executore non poteſt appellari. niſi modum excedat quem excedere non præſumitur niſi doceatur. de appella. ca. nouit. de re iudi. c. quod ad conſultationem. ubi de hoc. Tum quia huiuſmodi appellatio eſt extraiudicialis. quæ uerificari debet antequam inhibeatur iudici a quo eſt appellatum. ut de appel. c. interpoſita. & c. non ſolum. §. fi. li. vj. Tum quia certa cauſa eſt in appellatione expreſſa uidelicet ꝗ ſententiæ fuerunt latæ per falſa inſtrumenta tangit nullitatem ipſarum trium ſententiarum quæ non impedit earum executionem de re iudi. c. ut calumnijs. in cle.

Deciſio. XLVI. alias. 351.

Summarium.

Tenet appellatio a diffinitiua cui delatum eſt & terminus præfixus. quamuis apoſtoli petiti fuerunt. non tamen inſtanter.

SI appelletur a diffinitiua & appellans petat apoſtolos licet non inſtanter. ſi tamen iudex incontinenti deferat huiuſmodi appellationi & terminum ad proſequendum præfigat quem appellans acceptat ualebit & tenebit huiuſmodi acceptatio & appellatio non ob. quod apoſtoli cum inſtātia, debita non fuerunt petiti ſaltem unico contextu iuxta formam clemē. quamuis rigor. de appel. Ratio quia petitio apoſtolorum cum tātis inſtantijs ideo debet fieri ut iudici debitus honor deferatur & ipſe moueatur ad reuocandum grauamen ſi grauauit. quod forte non faceret ſi talis inſtantia non fieret. quæ ratio ceſſat ex quo detulit. licet etiam appellatio friuola fuerit. de appella. c. cum appellationibus friuolis. lib. vj. Superfluum enim eſſet apoſtolos datos iterato petere cum iam dando & deferendo iudex eſſe deſierat, nec eos amodo dare poſſet. ut i dicto. c. cum appellationibus friuolis. Pro hac concluſione facit optime quoddam dictum Inno. recitatum per Arch. in. c. cordi. de appel. ſuper. uer. de parium lib. vj. modicum ante fi.

Deciſio. XLVII. alias. 353.

Summarium.

Is pro quo lata eſt ſententia ſine condemnatione expenſarum poteſt appellare ab illa omiſſione expenſarum & denuo illas petere.

Epitome.

1 Victor poteſt ab omiſſione condemnationis expenſarum appellare & denuo illas petere.
2 Expenſæ poſt litis conteſtationem factæ nō ueniunt iure actionis exigendæ ſed officio iudicis.
3 Appellari non poteſt ab his quæ iudicis arbitrio relinquuntur.
4 Actori licere non debet quod reo non licet & econtra.

SI ab auditor ferens diffinitiuam * ſententiam pro actore & contra reum non condemnat ipſum in expenſis non petitis per actorem in libello. ſi actor habens ſententiam pro ſe ab huiuſmodi omiſſione condemnationis expenſarum appellet. Fuit reuocatum in dubium utrū
1 appellatio † teneret. & an in cauſa appellationis prædictus appellans poſſet de nouo petere expenſas & agere ſuper illis Super quo domini erant uarij. Aliqui dicebant ꝙ non teneret appellatio. per. l. omnem honorem C. quādo prouocare non eſt neceſ. Tum etiam quia non erant petitæ in libello & iudex ideo non grauauit ſi in illis non condemnauit quia ſecundum formam libelli &c. de accu. c. qualiter & quando. de ſimo c. licet hely. Et ſi dicatur ꝙ
2 non erat neceſſe eas peti in libello † quia omnes expen. quæ poſt litem conteſtatam accidunt ueniunt ex officio iudicis & non iure actionis. ut in. l. ediles. §. ſciendum. ff. de ædi. edic. & nota. per Innocen. in. capitu. finem. de dolo & contuma. & in capito. ſæpe. de appell. & per Spe. titu. de expen. §. nunc de expen. uer. hoc quoque notandum. & ideo iudex poterat condemnare uel non condēnare. per. l. non quicquid. ff. de iudic. & de offic. deleg. ca. conſuluit. & ideo ſi condemnationem expen. omiſit ap-
3 pellare non potuit. nam in hijs quæ † iudicis arbitrio * relinquuntur appellari non poteſt. ut not. Specu. tit. de offi. iudi. §. impedit. Alij & maior pars de quorum numero ego eram tenebant & dicebāt contrarium. uidelicet quod appellare & expen. in quibus primus iudex non condemnauit petere potuit. Mouebantur quia regulariter uictus uictori de iure communi debet condemnari in expenſis. ut. l. properandum. C. de iudic. de pœnis. l. calumniam. Et licet ſecundum unum intellectum. l. omnem honorem. quando uictus non appellat uictor ab omiſſione condemnationis, expenſarum appellare non poterit. tamen ſecundum maiorem partem ſi ui-

* Diffinitiuā adde fely. i. c. ſignificauerit d excep. Car. in cle. ſæpe. §. ſi. pe. q. de uer. ſign. franch. in c. ſæpe. uerſic. xvij. quæritur. num. 53.

* Add. iudicis arbitrio. Secus eſt quādo aliquis iudex ex officio ſuo facere pōt & nō uult facere, qa tūc appellari pōt ut hr̄ per do. fely. in. ca. pe: tuas. de teſt in iij. col uer. Itē inquātū dicit hic glo.

ctus a ſententia contra ſe lata appellat. uictor etiam appellare poterit. Nam utraque pars a ſententia appellare poteſt. de teſta. c. Raynuncius &. ca. Raynaldus. & pro hoc alleg. una not. Ber. in. c. ſignificauerunt. de excep ſu per. uer. abſoluitur. quæ reprobatur ibidem per Abba. & etiam per Specu. ti. de appella. § in quibus. uerſic. xxxiiij. ubi Specu. aliter prædictam. l. omnem honorem. intelligit dicens quod uictus ſi appellet tunc uictor appellare non poterit. pro eo tantum quod iudex non adiudicauit ſibi expen. uel quod adiudicauit inſufficienter. & pro hoc alleg. l. omnem honorem. & nota per eum ti. de expen. §. poſtmodum. uerſi. illud quoque. Si uero uictus non appellat tunc uictor appellare poterit ut ipſe nota. in uerſi. ſed quid ſi uictus. Ratio diuerſitatis eſt ſecundum eum. nam quando uictus appellat tunc uictor etiam ſine quacunque appellatione expenſas & omnia alia petita in prima inſtantia petere & proſequi poterit per. l. per hanc C. de tempo. appel. de ſi. inſtrumen. capit. cum Ioannes fru ſtra igitur tunc ipſe appellaret ex quo ex appellatione partis aduerſæ ſe iuuare poterit & illud cõſequi quod ex ſua. de appella. c. oblatæ. & de honeſtat iudicem qui eum honorauit. ut in. l. omnem honorem. at ubi uictus non appellaret ſi ipſe uictor etiã appellare nõ poſſet expen. ſuas nũquam recuperaret. ſicque ſibi magnum præiudicium
4 fieret ex facto aduerſarij ſui ꝙ eſſe non debet. non † enim debet licere actori quod reo non licet & contra. de mu. pe ti. c. j. & ij. de reg. iur. non licet. libro. ſexto Concludendo igitur dicitur quod id ſeruat curia & quod hæc eſt mens prædictæ. l. remittens ad not. per eum quæ modicum ad hoc faciunt. ti. de expen. §. nunc uidendum. ad fi.

Deciſio. XLVIII. alias. 361.

Summarium.

A ſententia nulla appellatur & in uim talis appellationis poteſt appellatus proſequi nullitatem ipſius.

Epitome.

1 Appellatione facta a ſententia ipſo iure nulla an deſerta appellatione debeat ſuper huiuſmodi appellationis deſertione pronunciari.
2 Appellatio interpoſita ad papam treis habet effectus.
3 Appellatione facta a ſententia nulla poteſt appellatus in uim talis appellationis proſequi nullitatem.

1 FVit dubitatum utrum ſi appelletur † a diffinitiua ſententia quæ eſt ipſo iure nulla. & deſeratur appellatio poſſit & debeat pronunciari ſuper deſertione huiuſmodi appellationis. Et uidebatur aliquibus dominis quod non. quia ſicut nõ tenebatur a ſententia quæ eſt nulla appellare. ut de re iudi. c. j. ita nec tenebatur proſequi. fruſtra enim proſequeretur cum nullum effectum operaretur. de offic. deleg. c. cum contingat. de appella. c. qua fronte. Ad hoc reſpondebatur quod prædicta appel
2 latio † treis effectus operari poterat. Primo cauſam ad curiam deuoluebat uedum appellationis ſed totius negocij principalis. maxime ſi delatum erat per iudicem ut ponebatur in facto. de appella. c. ſæpe. §. ſalmi. & eodem titu. capitu. cordi. lib. ſexto. uerſi. hiſque & c. cum appellatio nib. eodem titu &. lib. Secundo per eum pars appellata ad curiam citabatur. præſertim ſi terminus a iudice uel ab appellante erat præfixus. ut in dictis iuribus ca. ſæpe. & c. cordi. ſicque ſi pars appellata uenit uel miſit ad curiam propter huiuſmodi appellationem deuoluentem & citantem. & pars appellans non uenit neque miſit tenebatur parti appellatæ competenter facere recompenſationem expen. ut prædictis cap. ſæpe & c. cordi. & capit.
3 reprehenſibilis. uerſic. ſi autem. Tertio quia in uim † prædictæ appellationis poterat appellans proſequi nullitatem ſententiæ a qua appellauit iuxta nota. per Innocen. in. cap. dilecto. de appella. quod facere non poterat ſi erat deſerta. Sicque multum expediebat ut pars maior dominorum dicebat pronunciari ſuper deſertione * appellationis huiuſmodi & ſic factum eſt per me qui habui cũm Et prædictum dubium poſui in conſilijs. unde Ioann. andr. & Paulus in clementi. ſi appellationem. de appel. in pe. & ultima gloſ.

* Add. ſuper deſertione. Et adde ꝙ iudex a quo põt ꝑfiget terminum appellãti quo elapſo ita erit deſerta appellatio ex lapſu illius termini ſicut per lapſũ termini iuris ita dicit do. abb. i. c. perſonatur de app. i alti. no & ibi per dominũ fe ly. in prin.

Deciſio. XLIX. alias. 363.

Summarium.

SI iudex non defert appellationi re integra de uoluntate partium reaſſumit iuriſdictionem. Secus ſi deferat aut appellatio ſit ſuperiori præſentata. cũ tunc ad eũ ſit principale negocium deuolutum. niſi per ſuperiorem cauſa ad primum delegatum iudicem remittatur, partes tñ ad iudicem ordinarium poſſunt redire.

Epitome.

1 Appellationi cui per auditorem delatum eſt partes renũtiare non poſſunt.
2 Appellationi interpoſitæ & interponendæ an & quando poſſit renuntiari.
3 Iuri ſuo renuntiare cuilibet licitum eſt.
4 Iudex deferens transfundit ſuam iuriſdictionem in ſuperiorem, nec poteſt abſque noua cõmiſſione de cauſa delata cognoſcere.

1 EX hoc inſurrexit aliud dubium. uidelicet utrum ad iudicem † in partibus a quo iudicialiter a quibuſdam grauaminibus ad ſedem apoſtolicam fuerit appellatum & appellationi delatum. ac terminus ad proſequendum huiuſmodi appellationem præfixus ambæ partes re integra. hoc eſt antequam ſit huiuſmodi appellatio ſuperiori præſentata & per ipſum recepta. poſſint ad prædictum iudicem a quo ſic erat appellatum & delatum redire. & in principali negocio procedere ad ulteriora. Aliqui domini dicebant quod ſic. per. c. interpoſita. §. ille denique. de appella. ubi uidetur textus rotundus
2 de appellante † quod poſſit renunciare * appellationi ſuæ expreſſe & redire ad priorem iudicem. ſaluo iure expenſarum reficiendarum parti appellatæ. quæ tunc locũ non habet ſi de ipſius conſenſu & uoluntate huiuſmodi habeatur reditus ſiue regreſſus. Pro qua parte facit optime textus in. c. quamuis. de elect libro ſexto. & facit cle. quamuis rigor. de appel. & in antiquis. c. perſonas. c. cum ſit capitu. ſæpe. & c. reprehenſibilis. in quibus apparet quod propter tacitam renuntiationem appellantis & non petẽtis apoſtolos debito tempore nec in termino proſequentis appellationem partes redeunt ad priorem iudicem & ad ipſius examen. multo fortius propter renunciationem ex-
3 preſſam. Nam cuilibet licitum eſt renuntiare † iuri ſuo. de regula. cap. ad apoſtolicam. Pro hac etiam parte faciunt & poſſunt induci omnia argumenta & rationes inductæ per Ioann. monach. in. c. cum appellationibus de appella. lib. ſexto. ubi quærit & diſputat de iudice appellationis deferente. An poſſit re integra huiuſmodi delationem reuocare & in cauſa ulterius ꝓcedere. & tenet quod ſic. per multas rationes. quas dominus Ioann. and. reprobat in duobus locis. atque ibidem in nouel. remittit dicẽs Tancredum tenuiſſe cõtra Io. monach. remittit enim primo ad notata per eum in. c. conſtitutus. ij. de appellan. ſuper uerbo confirmauit. & in. c. meminimus. de accuſat. ſuper uerbo deferre. Quem ſecuti maior pars dominorum in prædicto dubio tenuerunt & concluſerunt contrarium per. c. cum appellationibus friuolis. ubi expreſſe apparet
4 quod per delationem † iudicis transfunditur tota iuriſdictio in ſuperiorem. in tantum quod de illa cauſa ammodo ſe intromittere non poteſt. etiam de conſenſu & uolũtate partium. niſi per ſuperiorẽ ſibi remittatur. quæ remiſſio cenſetur noua commiſſio & in uim illius nouæ & non antiquæ commiſſionis procedere poteſt Conſenſus enim partiũ quo ad hoc nil operatur. q̃a pactõ priuatorũ. & c. de for compe. c. ſi diligenti. ff. de iuriſdi om. iudi. l. ſi conuenit. Nec obſtat iura in contrarium allegata. quæ loquũtur quando iudex a quo appellatur non detulit. & ſic remanſit iudex tunc enim tacite uel expreſſe appellationi renunciare poſſent & ad illũ redire. Pro hac parte faciunt duo iura antiqua. uidelicet c. ſolicitudinẽ. & c. dilectis. de appel. in quibus dicitur ꝙ per appellationem legitimam

* Add. renunciari. adde q̃ appellationi renunciari poſſe fely. i. c. ex par. el. ij. de teſti. cogen. col. ij uer. Sed de illo articulo & Bal. in. l. edita. C. de eden.

nedum

nedum negocium principale ſed omnia acceſſoria ſunt ad ſedem apoſtolicam delata. & ideo caſſantur omnia poſt huiuſmodi appellationem per iudicem a quo attentata & facta. facit capitu. dilecti. eodem titu. Prima tamen opinio poſſet procedere & locum habere in ordinario uel tali iudice qui poteſt adiri per ſimplicem querelam ad quem partes poſſunt redire. nõ obſtante delationẽ arg. capitu. primi. de foro competen. de appella. capitu. romana. lib. vj.

Deciſio. L. alias. 366.

Summarium.

Quamuis ius deferat appellationi interpoſitæ a diffinitiua. tamen in præſentia iudicis ſi publice haberi poteſt appellari & apoſtoli peti debent quos iudex a quo dat reuerentiales. & dat etiam acta pro apoſtolis.

Epitome.

1 Appellari an & quando poſſit in abſentia iudicis.
2 Appellans non petens apoſtolos dicitur non appellaſſe.
3 Apoſtoli ſunt pars appellationis & de eius ſubſtantia.

SI appelletur a diffinitiua ſententia in abſentia iudicis & ad domum ſuam quam inhabitare conſueuit & coram notario cauſæ.
1 Dubitatur † utrum ualeret huiuſmodi appellatio. præſertim ut præſupponebatur in facto quod bene ſciebatur per appellantẽ ubi erat auditor in loco tamẽ a domicilio ſuo diſtãte bene per duas. dietas & ſic ut uidebatur debebat appellans fuiſſe & apoſtolos infra. xxx. dies petijſſe. quia illos non petijt nec prædictam appellationem prædicto auditori quando potuit intimauit uidebatur appellationi renunciaſſe. per capitu. cordi. & capitu. ab eo. de appella. libro ſexto. iuncta clementi. quamuis. eodem titulo. Fuit determinatum & concluſum contrarium. nam licet iura uelint quod coram iudice ſit appellandum ut ei debitus honor deferatur ut in capitu. ut debitus. de appella. & ij q. vj. §. biduum. & ibi per Ioan. & de appella. capitu. ſuggeſtum. per Hoſti. tamen hoc eſt intelligendum ſi poteſt haberi eius copia & in publico non in ortis uel uilla ſuburbana ut in dicto. §. biduum. uel niſi iuſtus metus appellantis excuſat ut in capitu. fin. de appella. in his enim ualet appellatio interpoſita in abſentia iudicis facta cum proteſtatione de metu. uel eius abſentia ut in dictis iuribus & not. per Ioan. andr. & arch. in capitu. appellatio de appella. libr. ſexto. ſuper. uerſic. iudici. at hic nedum fuit in orto iudex ſed fuit ultra duas dietas in aliena diœceſi. a loco quo iudicauit ubi eum quærere non debuit nec tenebatur. arg. capitu. ſtatutum. §. in nullo. de reſcript. libro ſexto. ex hoc
2 † etiã infertur quod non tenebatur iudicem ipſum quærere pro apoſtolis dandis qui ſunt * petendi tempore & loco congruis at hic uidelicet locus domicilij fuit congruus ubi appellauit infra tempus debitum & apoſtolos inſtanter petijt. ergo appellationi non renunciauit. quia iuribus hoc ſuadentibus ſatisfecit. Præterea unus de dominis dixit quod non eſſet multum neceſſaria apoſtolorum petitio quando appellatur a diffinitiua quia iudex non poſſet dare alios apoſtolos quam reuerentiales. quia ius defert appellationibus huiuſmodi. & ſi non deferret puniretur ut leg. & no. in capitu. de priore. de appella. Superfluum enim illud impetratur quod a iure conceditur C. de theſau. l. unica. præterea ſi capitu. cordi. recte inſpiciatur ibi de apoſtolis petendis per appellantem a diffinitiua nihil diſponitur. immo ibidem de his quæ antiquitus ſtatuit in appellationibus a diffinitiuis ſententijs interpoſitis nihil immutatur. ſed in antiquis de hoc nihil diſponitur. ergo. Probatur hoc etiam in capitu. ſæpe. de appella. uerſi. ſaluis Tamen domini non ſtabant huic rationi. quia
3 apoſtoli † ſunt pars, immo de ſubſtantia appellationis. licet Arch. uideatur innuere contrarium in. c. ab eo de ap. q gdẽ c. & c ut ſup. & cordi & oĩa iura loquentia de apoſtolis petendis uel dandis, loquuntur generaliter ſiue in iudicio ſiue extra appelletur ergo generaliter ſunt intelligenda. ij. q. v. conſuluiſti. xix. di. ſi romanorum. de malo. & obedi. capitu. ſolite de conuerſ. lepro capitu. quoniam. Præterea ſi apoſtoli per appellantem a diffinitiua non deberent peti, ad quid diſputarent doctores in. c. ab eo. & in clemen. quamuis ſuperius alleg utrum illi. xxx. dies dati ad petẽdum apoſtolos currãt a die prolationis ſententiæ ſiue appellationis interpoſitæ. fruſtra enim tunc circa hoc inſtarent doctores. §. his quoque in. c. cordi & uerſic. ſaluis. in capitu. ſæpe. non ob quia alius eſt modus appellandi a diffinitiua. puta ſine cauſa & ſine ſcriptis & etiam proſequendi & partem non proſequentem puniendi. quod in appellationibus interpoſitis ante ſententiam & in illis prædicta iura uoluerunt aliquid imutare. Sed quo ad apoſtolorum petitionem & dationem qui ſunt pars appellationis & de eius ſubſtantia nihil immutatum eſt, immo ſtatutum & ordinatum eſt quod per quemcunque appellantem infra. xxx. dies ac loco & tempore congruis cum debit, inſtantia apoſtoli petantur. alias prædictus appellans appellationi ſuæ renunciaſſe uidetur. immo reputabitur non appellans. ut in clementi. quamuis. & capitu. cordi. hoc etiam per antiquos canones expreſſe probatur. ut. ij. quæſtio. vj. capi ſiquis iudicem. uerſic. poſt datam uero ſententiã. &. capitu. ſententiam. c. poſt appellationem. §. ſunt quorum. uerſi. iudicibus autem, ita quod ſi iudex appellationem recipiat ſiue non, ſemper apoſtolos tradere & exhibere tenetur prout legitur & notatur in dicto. c. cordis. & c. ut ſuper. de appel. li. vj.

Deciſio. LI. alias. 379.

Summarium.

Lite ſuper reſtitutione ad appellandum pendente nihil debet innouari & innouata debent reuocari.

Epitome.

1 Attentata pendente cauſa reſtitutionis ad appellandum ueniunt reuocanda.
2 Sententia excommunicationis pendente cauſa reſtitutionis ad appellandum lata per modum attentati an abſque abſolutione ueniat reuocanda.
3 Sententia excommunicationis an per appellationem annulletur.

1 SI commictatur † cauſa reſtitutionis ad appellandum a diffinitiua ſententia qua pendente hæc ſentẽtia mãdatur executioni & fiunt proceſſus cenſuras eccleſiaſticas continentes contra reſtitutionem petentem, dubitabatur de duobus. Primo utrum prædicta executio facta huiuſmodi cauſa ſiue negocio reſtitutionis pendente ſit reuocanda per modum attentati. & ſi ſic, utrum huiuſmodi reuocatio locum habeat in huiuſmodi cenſuris eccleſiaſticis ſicut in alijs De primo uidebatur quod non. quia ex quo ſententia diffinitiua nulla appellatione ſuſpenſa tranſiuit in rem iudicatam. poterat & debebat executioni mandari. de re iudica. c. cum inter. c. quod ad conſultationem de elect. c. cum dilectus de appella. capitu. contertationi libro. vj cum ſimilibus factum igitur legitime retractari non debet. ergo. de reſti ſpol. capitu. audita. de regu. iur. factum legitime libro. vj. Effectus etiam confirmationis prætextu appellationis impediri non poteſt. de appella. capitu. conſtitutus. de except. c. cum eccleſiaſticæ. Præterea cum adhuc non ſit reſtitutus ad appellandum ſtat ſententia firma. & ſi eſſet reſtitutus & ideo eſſet appellatum uideretur idem. quod tamen eſt falſum per. capitu. non ſolum. §. j. de appella libro. vj. Et ideo fuit cõcluſum & determinatum per omnes dominos contrariũ. uidelicet prædicta attentata huiuſmodi cauſa reſtitutionis pendente fuiſſe & eſſe reuocanda per modum attentati. maxime quia ut ponebatur in facto per auditorem antedictum ante huiuſmodi executionem factam fuerat inhibitum & canonice. & poſtea reſtitutus ſententialiter ad appellandum. Et ideo, quicquid medio tempore factum fuerat poſt & contra huiuſmodi inhibitionem erat reuocandum. ut in dicto. c. non ſolum. in fi. & capit. romana. § cum uero. eodem titulo libro. ſexto. Præterea non poteſt negari quin lis pendebat ſaltem ſuper huiuſmodi reſtitutione, an eſſet concedenda uel ne

* Add. ſunt petendi. nã ſi appellans non petijt apoſtolos dicitur non appellaſſe uide p do. de ſancto gemi. in. ca. ab e. §. fi. de ap. li. vj. & fely. in. c. pſonas. de ap. col. fina.

Vide infra. eodem. 62.

& ex cauſis in petitione reſtitutionis deductis pars contra quam poterat inſtrui plene & uerisimiliter præſumere ipſam reſtitutionem dandam & concedendam. ergo merito debebat ſuperſedere executioni donec de eo eſſet cognitum & diſcuſſum. facit in ar. clemen. ij. ut lit. penden. & c. præterea. de dilat. nam ſi ſententia aduerſus quam petitur reſtitutio in integrum non eſt executioni demandanda niſi detur cautio & cætera. ut in c. ſuſcitata de reſtitu. in integ. multo fortius quando petitur reſtitutio ad appellandum ex certis & legitimis cauſis. quæ reſtitutio citius & leuius conceditur & concedi debet quam reſtitutio aduerſus ſententiam. ut in capitu. ex ratione. de appella. & in c. quanduis. eodem titulo. in clementi. Reuocabuntur igitur omnia tanquam lite pendente attentata per clementi. ij. ut lit. penden. poſtquam etiam papa cauſam reſtitutionis commiſit, uidetur ad ſe negocium totum reuocaſſe. & ſic nihil potuit fieri medio tempore negocio ſic penden. de appella. ut noſtrum. de elect. capit.
8 ſi eo tempore. libro ſexto. De ſecundo † utrum cenſuræ eccleſiaſticæ poſt dictam inhibitionem & lite pendente fulminatæ eſſent per modum attentati reuocandæ ſicut alia facta puta in corporalem poſſeſſionem inductio & cætera. Videbatur aliquibus quod ſic. propter not. Archi. in capitu. non ſolum. ſuperius allega. ubi dicit expreſſe quod iudex ex officio ſuo reuocabit ſententiam excommunicationis latam poſt ſententiam diffinitiuam infra x. dies datos ad appellandū ſicut alia attentata. ut dicit gloſ. Innocen. eodem titulo. c. ſolet. & idem dicit in c. uenerabilibus. de ſenten. excōmunica. § porro. libro ſexto. æquiparans talem ſententiam ſententiæ latæ poſt appellationem. & tamen fatetur hoc caſu neceſſariam abſolutionem. cuius opinionem ibi reprobat Ioann. andr. ſuper. uerſic. appellatum dicens quod Archi. aut ex uerbis ſuis prædictis corrigere uoluit quod dixerat. aut eſt ſibi contrarius. aut uoluit inducere nouum caſum quo ſententia nulla egeret abſolutione quod Ioann. and. non capit. quia hoc eſſet dicere contra decre. illam & capitu. per tuas. de ſenten. excommunica. & decre. cum olim. de offic. delega. & decre. ab excommunicato. de reſcrip. tenet igitur Ioann andr. per illam literam in decre. uenerabilibus. quod non reuocatur per modum attentati ſententia excommunicationis ſicut alia. immo abſolutio eſt neceſſaria. & ratio ſua eſt iſta. quia excommunicatio aut ſtatim tenet, aut ſtatim non tenet. ut leg. & not. in. ca. paſtoralis. de appellat.

Sed pone quod poſt latam ſententiam diffinitiuam infra decem dies iudex excommunicat partem non parentem poſtea illa pars appellat non eſt dubium quod bene ligat illa ſententia. ſpeciale eſt ergo in illa quod per
9 appellationem † ſequentem non annulletur licet male fecerit iudex excommunicando infra decem dies & excommunicando eum tolleret illi beneficium iuris ſcilicet appellandi quod non debet eſſe. de re iur. indultum. cum ſimilibus. Præterea licet iudex non ſeruando ordinem traditum in excommunicando in capitu. cum medicinalis. de ſentent. excommunica. libr. ſexto. excommunicet. tamen ſententia tenet & ualet ſecundum omnes ibidem ſcribentes. ſic etiam in caſu noſtro licet iudex infra decem dies non debebat excommunicare. tamen quia excommunicauit ſiue bene ſiue male ante appellationem tenuit & ualuit. xj. quæſtio. iij. ſententia paſtoralis quia ſtatim excommunicationis ſententia ſecum executionē trahit. ut in capitu. paſtoralis de appellat. In hāc partem etiam declinauit Specu. ti. de appellat. § de officio, uerſi. ſi uero poſt Io. mona. in capitu. is cui. de ſentent. excommunic. tunc enim bene ueniens reuocanda in ſecundo caſu non. Sed quicquid ſit domini omnes declinauerunt in opinionem Io. mona. quo ad prolationem ſententiæ, ſed quo ad monitionem & denunciationem & alia executores. prædictæ ſententiæ conſiſtentia in facto dixerunt omnia illa per modum attentati bene reuocanda, de qua uidelicet denunciatione ego uacillabam propter capitu. paſtoralis. de appellat quia ibi expreſſe apparet quod poſt appellationem poteſt fieri executio excommunicationis ſententiæ ante appellationem latæ quæ eſt denunciatio quæ poteſt fieri ſecundum me ubi & quandocunque executio ſententiæ tenet. at ſecundum ſupradicta in caſu noſtro tenuit & ualuit executio. ergo licite potuit fieri denunciatio. niſi uelimus dicere quod propter inhibitionem & litis pendentiam. non potuit neque debuit fieri prædicta denunciatio. & ideo tanquam poſt inhibitionem & litis pendentiam in præiudicium litis penden. & contemptum iudicis facta fuit reuocatio per iura ſuperius alleg. Ad quod reſpondeo quod ſimili modo poſt inhibitionem & litis pendentiam non potuit nec debuit fieri prædicta excommunicationis ſententia. tamen hoc nō obſtante. tenet & ualet ut ſupra dictum eſt nam licet multa fieri prohibeantur facta tamen rata manent. de regu. c. ad apoſtolicam. Præterea iſte eſt unus caſus de irretractabilibus in quibus maxime procedit dicta regula Multa fieri prohibentur & cætera. de quo in clemen. præſenti de cenſi. in quibus irretractabilibus non habet locum reuocatio attentatorum. ut not. Io. mo. in c. cupientes. de elect. ſuper. uer. a gratia. li. vj.

Deciſio. LII. alias. 381.

Summarium.

Adhærentes apppellationi pro appellante & procurator uel aduocatus ſimilem cauſam habentes in cauſa cō ſimili teſtes eſſe non poſſunt.

Epitome.

1 Adhærentes cauſæ non poſſunt in eadem cā teſtificari.
2 Procurator depoſitus an poſſit eſſe teſtis in cauſa quam procurauit.

1 Fuit dubitatum utrum † adhærentes appellationi in cauſa beneficiali poſſent eſſe teſtes pro appellante & ſine argumētis fuit determinatū & cōcluſum p omnes q non propter affectionem cauſæ. tum quia per adhæſionem fecerunt ſe partem. ut in c. ſtatuimus. & c. cupientes. de elect. libro ſexto. At nullus poteſt eſſe teſtis in cauſa ſua propria. ut. iiij. quæſtio. iij § nullus. inſtitu. de teſti. § licet ergo & cætera. Præterea ſi ſimilitudo cauſæ repellit teſtem. ut in capitu. perſonas. de teſti. multo fortius quando teſtis in eadem cauſa adhæret agenti. & ſicut procurator & aduocatus repelluntur a teſtimonio propter affectionem cauſæ ut in c. romana. de teſti lib. ſexto, ita & adhærentes qui ſunt pars in cauſa ut ſuperius dictum eſt. & fuerunt citati ad cauſam ut ponebatur. in facto. uerum quia replicabatur per partem aduerſam quod appellatio ſua propter non proſecutionem ſuam erat deſerta. & ſic per conſequens ceſſauit adhæſio unde dicebatur ualuiſſe teſtimonium dictorum adhærentium deponentium in cauſa poſt deſertionem huiuſmodi appellationis. cuius contrarium fuit concluſum & determinatū per omnes dominos nam licet ceſſaſſet appellatio, non tamen ceſſauit cauſa quæ per uiam ſimplicis querelæ fuit in curia introducta in qua non eſt dubium quod producti in teſtes reo conuento adhæſerunt propter quod ſuſpecti fuerant. quæ ſuſpicio durante cauſa durare uidetur licet ceſſat adhæſio. ar. dicti. c. romana. de teſti. libr. ſexto.
2 ubi † apparet expreſſe quod procurator etiam depoſito officio non poteſt eſſe teſtis in eadem cauſa in qua procurauit propter affectionem ipſius cauſæ. pari ratione & multo fortius de adhærentibus qui adhærendo fecerunt ſe partem & propterea præſumuntur minus & plus fauere uni parti quam alteri. quæ nimia fauentia repellit iudicem & teſtem ut lit. non conteſt. capitu. accedens. pro & contra fecerunt not. per Specu. tit. de teſti. § j uerſic. quid ſi olim. & uer. Item quid ſuit in eadem cauſa. & uer. qd ſi appelletur. & uer. quid ſi iudex ſtatim.

Deciſio. LIII. alias. 384.

Summarium.

Appellans extraiudicialiter in cauſa beneficiali in cuius contumaciam processum eſt & ſententia lata contra eum ab ea non poterit iterum appellare.

Fuit

FVit dubitatum utrum appellans extraiudicialiter in cauſa beneficiali iuxta formam.c.ſtatuimus.de elect li.vj.& intimans aduerſario ſuo eãdem iuxta formam clem.cauſam eo.ti.ſi appellatur huiuſmodi appellationem in contumaciam partis appellantis proſequente & pro ſe ſententiam reportante poſſet ab huiuſmodi ſententia appellare infra decem dies a prolatione ſententiæ.uidebatur aliquibus dominis quod ſic. Nam in iudicijs ſeruanda eſt æqualitas ita quod non debet licere actori quod non licet reo nec econuerſo.de mu pe.c j.&.ij.de reg.iur.c.non debet.lib.vj.ſed licet mileſies procedatur in abſentia partis appellatæ in cauſa beneficiali&ſententia contra eum feratur ipſe de ſtilo& more curiæ infra x.dies a tempore prolationis ſententiæ poterit appellare. ergo& appellans.q̃tamen nõ eſt de iure,dũmodo ſit appellatio debite intimata iuxta formam clemẽ.antedictam. quia contumax non auditur appellans.ut notauit ea preſſe Compoſt.& Ar in dicto.ca.ſtatuimus quod intelligas de uero & non ficto contumace.de quo per Ioan.an.in clemen.prædicta.in glo antepe.& melius in clem.ſi ante de do.&contu. Maiori parti dñorũ de quorũ numero ego fui unus uidebatur dicendum eſſe contrarium.nã maior ẽ contumacia actoris quam rei de do.& contuma.c.cauſam.&.c.prout &.c.actor lib.vj.& ſic ceſſat argumentũ æqualitatis pro contraria parte inductum. Præterea,appellantium eſt inſtare proſequi & finire ſuas appellationes infra tẽpora a iure uel ab homine ſtatuta.quod ſi non fecerint,puniuntur.de ap.capi.cũ ſin.& c.perſonas.&.c. ſæpe.&.c irreprehenſibilis.& cle.ſicut.eod ti. Itẽ ut plurimum appellantes in cauſa beneficiali ſolent deducere obiectus in ſuis appellationibus.quos ſi non probauerint, grauiter puniuntur.ergo multo fortius ſi non proſequuntur.ar.c.ſtatuimus §.ſi uero.&.c ſe de elect.lib.vj.Nonne etiam dicit.c.cordi.in ſi de app.quod bene facit ad propoſitum quod in eum merito iura debent inſurgere qui ius iudicem & partem eludit cum igitur hic appellans ius offendit appellando friuole deducendo obiectus in ſua appellatione confictos quod uerisimiliter præſumitur. quia eos nec curauit proſequi nec probare cõtra.c.ut debitus. de app.&.d.c.ſtatuimus.&.c.quamuis.de elect.libr.vj. Iudicem offendit a cuius proceſsibus friuole dicitur appellaſſe licet extraiudicialiter. Iudicem etiam ad quem appellauit in non ueniendo nec ſuam proſequendo appellationem.& partem ſibi aduerſam eludit citando ipſam ad curiam per ſuam appellationem & uexando eam laboribus & expen.& ſi dicimus & reputamus illum ſcilicet manifeſtum & uerum contumacem qui nullo modo auditur appellans quem citatio iudicis uel iuris perſonaliter apprehendit.prout le.& not.in dicta clem. cauſam, & c.ſi ante.multo fortius idem dicendum erit in citante & appellante qui eſt certiſsimus de facto ſuo.&ideo certiorari non debet.ar.clem.ij.ut lit.penden.quæ fortiori ratione procedit in actore quam reo.nam rei eſt fugere,actoris uero inſtare.ut in.d.c.cãm quæ de doct.& con. Et ſic fuit obtentum quod non audiretur appellans niſi per uiã reſtitutionis qua uia etiam non deberet audiri niſi doceret de ſuo intereſſe & aliquali leſione.uel de iuſta cauſa abſentiæ.uel impedimento.ar.no.in.c.cũ Bertoldus.de re iudi.de reſti.in integ.c.tum ex literis.

Deciſio. L IIII. alias.385.

Summarium.

Appellatio contra formam debitam ad papam etiam interpoſita non deuoluit negocium etiam ad ſedem apoſtolicam niſi iudex a quo illã detulerit.

SI appelletur ab electione prouiſione præſentatione uel poſtulatione alicuius facta uel fienda uiua uoce ad papam & non in ſcriptis in præſentia tamen partis,dubitabatur utrum per huiuſmodi appellationẽ cauſa deuolueretur ad curiam romanã. Et uidebatur aliquibus quod ſic. maxime ſi huiuſmodi appellans propter hoc ad ſedem apoſtolicam ad proſequendum huiuſmodi appellationis negocium perſonaliter acceſsit & cauſam legitimam ſiue probabilem in huiuſmodi ſua appellatione uiua uoce interpoſita expreſsit.quia plus eſt facto appellare quam uerbo uel in ſcriptis.de appel capitu.meminimus.capitu.ſuggeſtum & capitu.dilecti.pro hoc etiam allegabatur una not. Archi.in capitu.cordi. de appel ſuper.uer.de panioni.circa fin.ubi Archi uidetur ſentire quod quandocunque & quomodocunque appelletur ad papam etiam ſine ſcriptis & licet etiam nullam cauſam aſsignauerit nec apoſtolos petierit procedi poterit in cauſa appellato iniuto. allegat. capitu. ſignificaſti.&.capitu.romana. de fo. competen. & de appel. capitu.cum appellationibus friuolis.libro ſexto.ex cuius dicto uidetur quod appellatio uiua uoce interpoſita etiã ſine ſcriptis & nulla cauſa aſsignata deuoluat totum negocium principale ad curiam.quod intellige uerum ſi iudex huiuſmodi appellationem recipiat & eidem deferat. tunc enim per huiuſmodi delationem a ſe iuriſdictionem abdicat & totam ſuam poteſtatem in ſuperiorem transfundit & ſic loquuntur iura allegata per Archi. & etiam ipſemet ſic dicit & not.in loco allegato.ſi uero iudex tali appellationi non deferat,nunquam talis appellatio deuolueret.quare?quia eſſet manifeſte friuola per quam hodie nullum negocium ad curiam deuolueretur.ut in.capitu.ut debitus.de appella.& melius in.c.quamuis.de electi.lib.vj.& ibi tex.clarus. Præterea omnes doct.dicunt & tenent quod in appellationibus interponẽdis iuxta formã.c ſtatuimus&.c.cupientes.de elect.lib vj.requiritur forma.c.cordi.de appel in princi.eo lib.prout Ar.& Io.an.notant expreſſe in decre.cupientes.ſuper.uer.appellatio.& Io.mo ſuper.uer.deuoluit.Cum igitur prædicta appellatio nec fuerit interpoſita in ſcriptis nec cauſa rationabilis aſsignata,iccirco fuit concluſum & determinatum quod nullo modo deuolueret. Præterea,alius eſt enim modus ante ſententiam appellandi & alius poſt ut in decre.ſæpe.&.c ut debitus.&.c.cordi.de appella.& licet prædicta appellatio ſit ualida quando ſic appellatur a diffinitiua ut in.l.ſcio.de ap.tamen nihil ualet ante ſententiam immo reputabitur non appellans ut in.c cordi. ſuperius alleg.ſi igitur nulla eſt appellatio nullum effectum& præſertim deuolutionem negocij principalis ad curiã quod eſt ualde odioſum & exorbitans a iure communi. prout not. Ioan.mo. in regula in generali. de reg.iu.li.vi.operari ſeu inducere poteſt ar.regulæ nõ præſtat.&.c.quod ab initio.de regu.iur.li.vj.

Deciſio. L V. alias.389.

Summarium.

Iudex appellationis a grauamine de attentatis lite pẽdente.coram primo iudice non cognoſcit.

SI appelletur ab aliquo grauamine ante ſententiã diffinitiuam & cõmittatur cauſa appellationis huiuſmodi grauaminis alicui alteri auditori: fuit dubitatum& quæſitum utrum per appellantem poſſent peti quædam attentata lite penden.coram primo auditore a quo nunc extitit appellatum reuocari per auditorem datum in cauſa appellationis a grauamine.Et breuiter fuit dictum per omnes quod non.niſi eſſent attentata poſt appellationem nunc ultimo interpoſitam & ſibi cõmiſſam.de iudi c.exhibita.de reſcrip.c.rodulphus.c.ſignificante.&.c. ſignificauit.de excep.c.dilecti c.dilecte.cum multis ſi. uel niſi eſſent attent.poſt inhibitionẽ per ipſum factam primo iudici de ap.c.roma.&.c.non ſolum.li.vj.cũ etiam de nullo alio poteſt cognoſcere niſi de grauamine in appellatione expreſſo.ut in cle.appellanti.de ap at hæc non fuerũt expreſſa nec ſibi cõmiſſa.ergo &c. Præterea prædicta attentata uidentur concernere negociũ ſiue cauſam principalem quã non habet niſi in euentũ.de ap.c.ut debitus. pronunciato igitur bene appellatũ & male proceſſum cognoſcat de illis attentatis.alioquin remittit cauſam primo auditori iuxta no.in.c.ut debitus.&.c.cũ in eccleſia.e.ti.&.c.romana.li.vj.

Deciſio. L V I. alias.418.

Summarium.

Si appellatũ eſt in partibus& delatum appellationi & poſt fatalia lapſa appellatus imperrat cõmiſsionẽ ſup deſertione an debeat appellans de nouo in partibus citari.

SI appelletur a diffinitiua ſententia lata in partibus in cauſa beneficiali & deſeritur appellationi per utramque partem ſi poſt fatalia appellationis appellatus impetrat commiſſionem ſuper deſertione appellationis in curia. fuit dubitatum utrum appellans deberet citari in partibus ad dicendum contra commiſſionē & docendum de diligentia uel poſſet procedi contra eū per audientiam. Super quo domini erant uarij. Aliqui dicebant quod ſi prædicta appellatio deuoluiſſet negociū principale ad curiam quod poſſet procedi per audientiam ſuper deſertione tanquam ſuper acceſſorio quod ſequi debet naturam ſui principalis. de regu. iur. c. acceſſorium. li. vj. Quod dicebant alij domini uerū ſi cauſa appellationis fuit commiſſa infra fatalia. ſecus ſi poſt. quia cum tunc non per modum acceſſorij ſiue incidenter agatur de deſertione uocanda eſt pars in partibus quæ forte uult docere de impedimentis legitimis propter quæ a negligentia proſecutionis excuſaretur. de appella. c. ea ratione. & cle. ſicut appellationem. eo. ti. uel forte poſſet dicere & proponere ſe acquieuiſſe ſententiæ cōtra eum in partibus latæ uel appellationi renonciaſſe quod poterit. de ap. c. interpoſita. & c. ſolicitudinem. Et in hanc partē declinauit maior pars dominorum.

Deciſio. LVII. alias. 406.

Summarium.

Si appellans in termino ſtatuto uel prorogato uel anticipato non compareat non tamen ſuæ appellationi renūciat. dummodo in primo termino debito modo apoſtolos petierit. quos ſi non petiuiſſet & iudex non dediſſet deſerta eſſet appellatio. & iudex iuriſdictionem retinebit.

Epitome.

1 Appellans ſi in termino ſtatuto uel prorogato uel anticipato non compareat an ſuæ appellationi renunciare uideatur.
2 Appellans non tenetur in termino prorogato iterum apoſtolos petere, ſufficit enim ſemel petijſſe.
3 Iudex non dans apoſtolos in termino appellanti prorogato an iuriſdictionem amittat.
4 Iuriſdictio ſemel amiſſa an & quomodo reuiuiſcat.

1 SI auditor appellanti † & apoſtolos cum debita inſtan. petenti præfigat certum terminum ad dandū & recipiendum apoſtolos & illos appellans in termino certo præfixo petat & iudex iterum prorogat eundem terminum ad aliam certam diem in quo die nec appellans comparet nec iudex dat dubitabatur de duobus. Primo utrum appellans in termino prorogato non comparendo nec apoſtolos petendo uidebatur appellationi ſuæ renonciaſſe. Secundo utrum iudex non dando iuriſdictionem ſtatim amiſerit ita quod irritus eius fuerit proceſſus poſtea per eum habitus. Ad primum omnes domini dicebant ſtandum glo. ordi. Ioan. an. in clem. quāuis. ſuper. uer. uidetur. de appella. cum qua concor. Pau. per omnia & clarius loquitur. uidelicet quod licet tutius ſit quod appellans in termino prorogato iterato compa-
2 reat. non tamen † tenetur plus de iure apoſtolos petere. ſufficit enim bina uice ipſum petiuiſſe & ſic negligentem uel renunciantem dici non poſſe & hoc dicit Pau. ibidē ſatis colligi de mente illius decre. quæ de tertio termino non loquitur. intereſt enim appellantis ne toties grauetur in eundo & in petendo. Nam ex quo bis cum debita inſtantia petijt iuri ſiue conſtitutioni ſatisfecit. ergo negligens dici non poteſt. abſurdum etiam eſſet ſecundum prædictos doct. appellantem ſingulis diebus termini immo in pluribus horis diei poſſe ad eundum comparendum & petendum arctari. Idem per eadem motiua fuit determinatū in quibuſdā alijs conſilijs de termino ſibi anticipato per iudicē uerbi grā. iudex aſſignauit terminū iuris ſiue ultimā diem termini iuris ad dandū & recipiendū apoſtolos. uolens autē apoſtolos dare ante prædictū terminū iuris facit partē appellantem citari ad certā diem ante dictum terminū iuris. in quo appellante non cōparente iudex dat apoſtolos refutatorios in contumaciā citati & nō comparentis tunc nec in termino iuris. Fuit dubitatū utrū appellans propter hoc renunciaſſet appellationi ſuæ & fuit concluſum quod non. tum quia ſicut in termino prorogato non tenebatur petere per iura ſuperius ad hoc inducta ita nec in anticipato. quia ſicut iudex potuit prorogare ita & multo fortius abbreuiare. ar. not. in. c. cum ſic. de ap. de ſen. & re iudi. c. quod ad conſultationē. tum & quia in termino iuris primo ſibi præfixo non tenebatur cōparere nec petere apoſtolos iam datos. fruſtra enim quis petit extra quod intus habet. de iudi. ca. examinata cum
3 ſi. In ſecundo † dubio domini erant uarij. Aliqui aſſeruerunt auditorem non dantem apoſtolos in termino prorogato nullam iuriſdictionem amiſiſſe. tum quia non fuit in illo termino debite per appellātem requiſitus quod uult conſtitutio ut ſuper. & c. ab eo. de ap. li. vj. Tum quia totus terminus iuris cedit ſibi ad dandū apoſtolos. ante lapſum autem totius termini uidelicet. xxx. dierum non admittit iuriſdictionem immo retinebit & apoſtolos ad huc offerre & dare poterit cum ſit infra terminum iuris. & ſic iuriſdictio eius in totum non expirauit. nec proceſſus eius impeditus immo forte ſecundum Pau. ubi ſupra appellās tenetur eos recipere poſt terminum iuris cum dentur ad inſtructionē ſuperioris. ſed ſi nō reciperet crederē nihilominus auctoritate dictæ cle. in fi. appellationē ſuā nihilominus proſequi poſſet & iudic. etiam poſt terminos apoſtolos dantem iuriſdictionem in negocio principali amiſiſſe decre. ut ſuper de ap. li. vj. per quam & per decre. ab eo. eo ti. iuncta cl. quāuis. in fi. maior pars & quaſi oēs in pdicto ſcdo dubio tenuerūt & cōcludēdo dixerūt auditor. dantē apoſtolos in ſecundo termino per ipſum præfixo debite per appellantem petitos iuriſdictionem amiſiſſe & proceſſum poſtea per ipſum habitum nō ualuiſſe. ratio. quia nedum ille terminus fuit a parti ad petendum ſed etiam iudi. ad tradendum. ut in dictis iuribus. & not. Ioann. an. in clem. quamuis. ſuper. uer. tempore. & idem Pau. ibidē. Si ergo non tradidit requiſitus perinde eſt ac ſi expreſſe denegati fuiſſent per ſi. cle. antedictæ. ſed ſi eos denegaſſet iuriſdictionem amiſiſſet. ergo nec per dationem apoſtolorum poſt iuriſdictionem ſemel amiſſam ſine noua commiſſione recuperaret. ar. c. cum appellationibus friuolis.
4 in fi. de appella. lib. c. vj. Semel † enim extincta iuriſdictio non reuiuiſcit. de conſe. di. iiij. quæris ff. de ſolu. qui res. §. aream. imputet enim ſibi quod ſe terminum iuris abbreuiando ad hoc arctauit. quod potuit ſecundum. Pau. ubi ſupra cum eius fauorem reſpiciat per. l. quod fauore. C. de le. & in re. iur. quod ob gratiam. li. vj. nec habet locū in hoc caſu more purgatio quo ad reaſſumptionem iuriſdictionis ac ualidationem proceſſus poſtea habiti licet bene quo ad inſtructionē ſuperioris illos poterit dare & mittere propter decretum irritans poſitum in fi. c. ut ſuper. ſuperius alleg. Ex qua concluſione ſequitur qui ſi iudex in primo termino per eum præfixo apoſtolos non dat appellanti petenti licet in termino ſecundo per eum prorogato illos dederit etiam petenti in iſto eodem termino & recipienti quod nihilominus iuriſdictionē amittit. quod cur. non ſeruat licet text. ſit clariſſimus in dicta cle. quamuis. uer. quid ſi iudex. iūcto ſi. c. & gloſ. ſuper. uer ex tunc. & ſequen. Sequitur enim conſequenter ex præmiſſis ut videtur una alia cōcluſio prima facie quod licet pars in termino præfixo apoſtolos non petat quod iudex nihilominus dare tenetur & ultroneus ſe ad hoc offerre. quod ſi non fecerit deſinit eſſe iudex. nam ſecundum aliquos ſufficit prima petitio ſiue requiſitio quam facit appellans tempore appellationis. attento etiam quod ille terminus per iudicem præfixus eſt ſuus ſicut parti ipſe debet & tenetur facere quod ſuum eſt licet pars ſit negligens in actu ſuo. de do. & contu. c. cum dilecti. & c. actor. lib. vj. tamen ſalua correctione non crederem hoc dictum ueritate fulciri. moueor nam ex quo appellans in termino primo ſibi præfixo non petijt cum debita inſtantia apoſtolos, appellationi ſuæ renunciauit. ſi renunciatum ſit appellationi iudex apoſtolos dare non tenetur. ſed poteſt ad ulteriora procedere & ualebit ac tenebit ſuus. proceſſus. ergo & cætera. Pro quo mihi uidetur text. clarus in dicto. c. ut ſuper. in fi. dum dicit. ſi uero iudex non exhibuerit apoſtolos requiſitus, extunc ſi in cauſa procedat, irritus eius ſit proceſſus niſi appellationi re-

nuncia

nunciatum fuerit quod intelligunt ibidem doct.ſiue tacite ſiue expreſſe.cum igitur ſimus in caſu ibidem excepto dicendum erit proceſſum iudicis poſt renunci.appellationis fore ualidum ratione etiam hoc dictante quia ceſſante cauſa &c. Tum etiam quia ſuper appellatione quæ non eſt apoſtoli fruſtra darentur.de deſpon.impu.c.ad diſſoluendum. Præterea.c.ab eo poſt.c.ut ſuper.editum declarat peroptime quomodo illud uerbum requiſitus debeat intelligi uidelicet nedum de prima requiſitione ſed de ſecunda & tertia quæ olim ante editionem clem.quinis.de rigore iuris requirebantur licet hodie per eandem cle.ſufficiat unico contentu cum debita inſtantia congruo tamẽ loco & tempore eoſdem a iudice petere ut in eadem clẽ. quæ etiam ſtringit & arctat appellantem ad petendum apoſtolos iterato in termino per iudicem præfixo. quod ſi non fecerit:reputabitur non appellans ſi uero nõ appellaſſet locus datur.apoſtolorum non eſſet ergo iudex in dãdo in culpa non fuit.ergo pœnam non meretur.de conſti.c.cognoſcentes.cum ſi.

Deciſio. L V I I I. alias.412

Summarium.

Valet proceſſus primi auditoris poſt inhibitionem ſecundi cui cauſa appellationis manifeſtæ fruſtratoriæ fuit commiſſa factus.

Epitome.

1 Appellatio manifeſte friuola proceſſum non interrumpit nec obſtat iudicis inhibitio.
2 Inhibitio uirtute appellationis inducta quæ. præſupponat & quid operetur.
3 Appellatio manifeſte friuola ante ſententiam interpoſita priuat appellantem iure appellandi poſt ſententiam.
4 Retractari non dicitur quod illegitime factum habetur.

1 SI appelletur † manifeſte friuole * ante ſententiam ab aliquo prætenſo grauamine ab aliquo auditore & datis apoſtolis refutatoriis committatur huiuſmodi cauſa appellationis alteri auditori & per eum ſeruatis ſeruandis inhibeatur primo auditori ne ulterius in cauſa procedat,qui non obſtan huiuſmodi inhibitione in cauſa procedat ad ulteriora immo uſque ad diffinitiuam proceſſit fuit dubitatum utrum huiuſmodi proceſſus & ſententia ualerent & tenerent. Et uidebatur prima facie multis dominis q proceſſus totus prædicti domini auditoris primi poſt inhibitionem ſibi factam per ſecundum ruerer & eſſet nullus per iura uulgaria & communia . uidelicet de appel.c.romana.§.q ſi obiiciatur. &.c.non ſolum.§.illa.eo.ti.li.vi in quibus expreſſe habetur q poſtquam iudex appellationis incepit cognoſcere de appellationis cauſa an ſit uera poteſt inhibere iudici a quo ne in principali cauſa ulterius procedat ut in.§.q ſi obiiciatur. quod ſi fecerit totum reuocabitur per modum attentati tanquam nullum .§.illa ergo &c. loquuntur & intelligũtur quando canonice facta eſt inhibitio.ut in.§.illa. ſuperius alleg.quod uerbum dominus Nicola.multum ponderauit & bene ſed in caſu noſtro inhibitio non eſt canoni-
2 ce * facta:ut ſtatim probabo.ergo. nam † ad huiuſmodi inhibitionem canonice faciendam requiruntur duo uel tria.uidelicet q appellatio ſit ex probabili cauſa interiecta tali quæ ſi foret probata:deberet legitima reputari.ut in.c.ut debitus.& in.c.paſtoralis de appel.& q per talem appellationem ſit deuolutum negocium ad eum & q ipſe recepta huiuſmodi appellatione ex cauſa probabili interpoſita incipiat cognoſcere an huiuſmodi cauſa ſit uera hæc habentur & probantur in dicto.§.q ſi obiiciantur.tũc primo & non ante poteſt inhibere ut ibi & tunc canonica dicitur inhibitio poſtquam nil ualet quod agitur ut in.§. illa ſuperius alleg. At in caſu noſtro non ex probabili nec ex uerisimili ſed ex manifeſte friuola cauſa extitit appellatũ. ergo per talem appellationem non fuit negocium ad ſuperiorem deuolutum de elect.quãtis.li.vi.& in.d c.ut debitus.ergo non recipienda per iudicem appellationis.quæ licet recepta fuerit hoc fuit de facto & non de iure de quo non eſt curandum.nam non quod fit ſed quod fieri debet ponderandum eſt.de elect.c.cum cauſam.præterea reperio q appellatio † manifeſte friuola interpoſita ante ſententiam priuat quem iure appellandi poſt ſententiam a qua alias ſibi licitum fuiſſet appellare. ut in clem.ſi ante.de do & contu.ergo multo fortius inficit proſecutionem illius & propter eam fiendam quæ fundatur ſuper appellatione a iure.reprobata & infecta cui ius non deſert nec eſt a iudice deferendum de elect.c.cũ nobis olim.de app.c.cum appellationibus friuolis.li.vi. Si igitur nõ ualet principale:nec acceſſorium de iureiuran.c cum contingat.& c.cum quidam. Quod autem ualeant agitata poſt inhibitionem non rite factam eſt propterea.quia quo ad reuocationem attentatorum neceſſe eſt probare ueritatem cauſæ expreſſatæ in appellatione ut dictis iure.c.Romana. &.c.non ſolum.& leg.& not.per Io mo in c.cupientes de ele. ſuper uer.a gratia.li.vi. At ubi eſt aliquid de ſe iniquũ.& a iure reprobum & friuolum iuſtificari non poteſt ut de uſur.c.cum tu.de reg iur.c.eſtote.de conſuetu c. cum teſto.de re iudi.c.paſtoralis.in cle.ergo in caſu noſtro nunquam poſſet probari ueritas cauſæ appellationis.& ſi probaretur:non releuaretur.quia friuola ergo non admittenda.de offi.deleg.c cum contingat C.de probat.l ad probationem nec poſſet prædicta appellatio iuſtificari ex nouis cauſis ſuperuenientẽ.ut in clem. appellanti.de app. ergo ſtat concluſio uera q proceſſus primi auditoris factus poſt huiuſmodi appellationem manifeſte friuolam ualet.& nõ tenet inhibitio ſecundi auditoris non canonice facta facit de uoſpe.nunc.c.1.de teſti.iuratæ.c.cum ueniſſent.ratio,
4 quia factum legitime † retractari non debet.de reſti.ſpoli.c.audita.de re iur factum legitime. li.vi. Et quæ dicitur appellatio manifeſte friuola.uide per Io.an in clem.ſi ante de do.& conti.& quia ſæpe dicitur id manifeſtum qd non eſt de appel.c.conſulum Fuit concluſum & conſultũ fore tutius q ſecundus auditor examinato negocio aut nõ inhiberet uel inhibitionem factam reuocaret uel ſaltem male appellatum & bene proceſſum per primum iudicẽ pronunciaret per quam tamen pronunciationem non ualidaretur proceſſus poſt inhibitionem ſi fuiſſet canonice facta ſed bene ante. prout leg.& not.in. c. non ſolum. per Io.an.

Deciſio. L I X. alias.414.

Summarium.

Appellatus ſi uelit in cauſa deſertionis procedere coram iudice in curia impetrato neceſſe habet partem citari facere de partibus. ſecus in cauſa appellationis principale negocium deuoluente. Item declaratio ſiue denunciatio excommunicationis facta poſt appellationem ab excommunicationis ſententia per ordinarium lata ad ſedem apoſtolicam interpoſitam non uenit reuocanda per uiam attentati.

SI a diffinitiua ſententia lata in partibus uel in curia ad ſedem apoſtolicam appelletur & non ſuper dicta appellatione ſed ſuper deſertione ipſius appellationis commiſſio in curia impetretur per partem appellatam & petatur pronunciari ſuper deſertione eiuſdem & procedi per aud. etiam contra appellantem abſentem. fuit dubitatum utrum poſſet ſic procedi & pronunciari appellante non uocato nec ſpecialiter citato Et uidebatur q ſic.ex quo negocium principale fuit ſemel deuolutum ad curiam ſemper remanſit ibi cum omnibus ſequelis ſuis dependen.& connexis.at præfactum negocium ut præſupponebatur in facto legitime fuit ad roman.curiam deuolutum.ergo ibidem tractandum & finiendum.ar.c.ſtatuimus.iuncta cle.cauſam electionis de elect.facit regula iuris.acceſſor.de reg.iur. li.vj. Præterea cauſa deſertionis eſt pars ipſius appellationis.ergo iudex cui committitur cauſa appellationis poteſt etiam ſine noua commiſſione de deſertione cognoſcere prout ſcripſi ſuperius in de.24 eo.ti.quæ incipit. Item q auditor datus &c.quod eſt uerisimum quando cauſa appellationis eſt commiſſa principaliter.tunc enim per modum conſequentiæ ſiue acceſſorii iudex de deſertione cognoſcet & per audientiã procedet ad effectum pronunciandi ſe iudicem uel ne qd iudex poteſt & debet facere cum de ipſius iuriſdictione

* Friuole.ad.d.ſupra de of.de leg. deci 1.

*Canonice facta. Inhibitio enim ligat iudicis a quo manus hoc eſt uerũ in actu reuocabili p appellatione a diffinitiua. Alias in irreparabili ut in tortura.& ſi mi.ſufficit ſola appellatio ſine inhibitione. l. ſi quis puocatione C de appe.& p Bal ſ. generaliter .§. licet iuramẽto C.de re. cre.

Infra e.ti. 65.

dubitabat.de reſcrip.c.ſuper litteris de offi.deleg.c.ſignificantibus.de pr eben.c dilectus.at ſi appellatio ſit deſerta non eſt iudex ergo &c. Secus uero ubi non eſt cā appellationis ſed deſertionis principaliter commiſſa.tunc enim hunc articulum nec diſcutere nec diffinire poteſt niſi parte legitime ad hoc uocata per iura uulgaria.ii.quæſt.i nos in quenquam.de conſti.c.eccleſia ſanctæ Mariæ.de malo.& obe.c inter quatuor.de cau.poſſ.& proprie.c.i. cum ſimilibus Ad illud quod dicitur in contrarium ſuperius Ex quo ſemel negocium principale ſiue appellationis fuit deuolutum ad curiam &c Reſpondebatur hoc uerum illo pendente & nondum finito ſed illo finito per ſententiā quæ in rem tranſiuit iudicatam ammodo tam cauſa principalis quam appellationis ſi eam non eſt proſecutus appellans infra fatalia non eſt in curia. Iſte uerum dixit ca. quo ſuper eo lata eſt ſententia cuius appellatio eſt deſerta viii.quæſt v.c.i.& facit c.i.de lit. conteſta. li.vi. Si ergo principale non eſt.ergo nec acceſſorium quod ſequitur naturam ſui principalis ut in dicta regula acceſſor. Et fuit concluſum per omnes dominos partem appellantem legitime citandam ad negocium deſertionis principaliter commiſſum in curia tractandum & finiendum.quia citatus forte deſertionem excuſabit propter legitima impedimenta quæ habuit quod ſibi licebit.de iure.de appel.ex ratione.& clem.ſi appellationem.&.c.quādiu.de app. Ex eodē facto inſurrexit aliud dubium utrum ſi poſt citationem ad partes decretam per iudic.& eius execut. uel poſt appellationem legitimam a ſententia excommunicationis in aliquem per ordinarium lata ad ſedem apoſtolicam interpoſitam quis declaretur incidiſſe in prædictam excommunicationis ſententiam & denuncietur publice excommunicatus & aggrauetur:utrum per modum attentati prædicta eſſent reuocanda. Et uidebatur aliquibus dominis ꝙ ſic per iura uulgaria.in lite penden.in rubro & in nigro de app.c.non ſolum.li.vi. cum multis ſi. In antiquis fuit per maiorem partem determinatum contrarium.nam licet per appellationem ſuſpendatur effectus & executio illarum ſententiarum.ut.ff.ad turpi l I ſ. & de iureiuran.uenientes.tamen hoc fallit in excommunicationis ſententia quæ ſecum trahit ſuam executionem ut in.c.paſtoralis de appell.& ibi pro dicta concluſione per Innocen.at omnia prædicta non ſunt niſi quædam extenſiones primæ ſententiæ quæ ſtatim ſuum habuit effectum ergo &c. Pro qua concluſione etiam faciunt not. per Innocen in.c præterea de ap.uide ad materiam not. per Io.mo.in.c.licet.&.c.is.qui.de ſent. excommu li.vj. uide de iſta concluſione in concluſione quæ incipit. Itē ſi committatur cauſa reſtitutionis.

Deciſio. L X. alias.429.

Summarium.

Appellatio per falſum procuratorem facta ualet & etiā tacite procedendo in ea ratificatur.

SI in cauſa beneficiali appelletur in partibus a diffinitiua lata per executorem apoſtolici impetrantis& intimetur appellato debite prædicta appellatio: & poſtea appellatus ueniens ad curiam & inueniat cauſam appellationis & negocii principalis commiſſam alicui auditori nomine procuratoris appellantis de cuius procuratorio non conſtitit nec unquam appellans factum illius procuratoris ratificauit.in tum cum ſquidem commiſſionis appellatus proceſſit per audientiam contra appellantem & obtinuit ſententiam confirmatoriam primæ ſententiæ pro ipſo in partibus latæ cum condemnatione fructuū & expenſarum.a qua ſententia non in curia ſed in partibus a tempore noticiæ infra decendium appellauit & cauſam appellationis & nullitatis prædictæ ultimæ ſentētiæ mihi committi obtinuit & proceſſit ſuper nullitate antedicta petendo ſecundam ſententiam pronunciari nullam. dubitabam & cauſam in relationibus poſui ſuper nullitate proceſſus primi domini auditoris & fuit ſolenniter allegatum pro utraque parte & tandem concluſum per omnes dominos ualuiſſe proceſſum & ſententias antedictas tam quia cauſa fuit legitime deuoluta & ſeruata tempora per appellatum.tum quia de ſpeciali mandato papæ cauſa fuit commiſſa licet inſtantiam falſi & nullius procuratoris in qua commiſſione nominatus fuit per expreſſum appellatus qui potuit etiam ante præſentationem huiuſmodi commiſſionis uti illa ſecundum opinionem aliquorum etiam inuito impetrante. prout le.& not in. c ex conquæſtione de reſti ſpol.licet unus de dominis dixerit hoc procedere quando conſtaret de impetrante uel procuratore ad hoc ſpeciale mandatum habente ut in.c. nonnulli.de reſcrip &.c.ea parte decani.eo.ti.ff. ꝙ quiſque tur.l.i.ſ. ſi procur.tum etiam quia ſurrepticium reſcriptū dat iuriſdictionem.ut not.in.c. cæterum.de reſcrip.&.c. ad audientiam.tum etiam quia auditores habent iuriſdictionem habitu licet non actu.ut in ſimili in.c. paſtoralis. de reſcrip.in ſi. & ideo commiſſiones quæ fiunt eis non ſunt niſi diſtributiones per quas datur eis ſolum exercitiū iuriſdictionis in quo attenditur plus factum papæ quam partis præſertim quando de ſpeciali mandato committitur.tunc enim uidetur de certa ſcientia & proprio motu facere.ar.c.cum olim.ii.de offi.del. Pro qua concluſione allegabatur quædam not. Specu.ti.de ap.ſ. nunc breuiter.uer quid ſi appareat.

Supra de in.6.

Deciſio.. L X I. alias 430.

Summarium.

Appellatus utitur commiſſione nomine appellantis etiam ſine mandato impetrata nec per ipſum poſtea ratificata.

Epitome.

1 Appellatus an in uſum commiſſionis per falſum procuratorem nomine appellantis impetratæ procedere poſſit.
2 Reſcriptum ſine mandato ſpeciali impetratum an ſit nullum.

FVit dubitatum & per me qui cauſam habui in relationibus poſitum utrum pars appellata in cauſa beneficiali deuoluta ad curiam per appellationē partis ſibi aduerſæ poſſit uti commiſſione nomine appellantis impetrata per falſum procuratorem nullum mandatum ad hoc habentem nec appellante ratificante & procedere in cauſa uigore eiuſdem. Et uidebatur ꝙ non. per c.nonnulli.de reſcrip.cum ibi not nam ut ibi apparet reſcriptum eſt nullum ſine ſpeciali mandato impetratum. ut ſic eſt in propoſito. ergo nec ob.not. Innocen. in.c. prudentiam.de offi.deleg.& in.c.ex conquæſtione.de reſti.ſpo.uidelicet ꝙ reus poteſt uti reſcripto contra ipſum impetrato etiam inuito impetrante etiam ante præſentationem ſecundum aliquos ut ibi not.quia Innocen.loquitur quando conſtat de impetrante uel eius mandato. at hic non cōſtat de impetrante uel ipſius mādato.ergo.&c. Pro hac opinione fuit alleg.quædam.l.cum ſua glo.ff.ꝙ quiſque iur.l.ſi procura. * Fuit determinatum & concluſum per omnes dominos uno duntaxat excepto contrarium.tū quia huiuſmodi commiſſiones quæ fiunt in curia ſunt dūtaxat diſtributiones & modica uel uerius nulla iuriſdictio datur per eas ſed duntaxat iuriſdictionis exercitium. quia auditor. habent habitu licet non actu exercitium quod excitatur per huiuſmodi commiſſiones ſicut dicitur & le.in ordinario de of.ord c.licet in corrigendo.at auditores ſacri palatii habent ordinarium in audiendo & cognoſcendo prout le.& not.in cle.auditor.de reſcrip. ergo Præterea papa poteſt huiuſmodi habitum deducere in actum committendo huiuſmodi exercitium etiam nullo petente.nam ipſe aliquando proprio motu dat iudicem. ut.in.c.cum olim de offi.dele.de purgat.c. inter ſollicitudines.nec refert per quencunque preces offerantur.C.de præci impe.offe.l uniuerſi.ipſe enim eſt qui committit & per ſuum curſorem huiuſmodi commiſſiones & non per partes præſentantur.& hoc maxime procedit quando de ſpeciali mandato ut in caſu noſtro aliqua cauſa committitur tunc enim ipſe ad nullius inſtantiam id facere uidetur.ar.c.ſi motu proprio.de præben.li.vj. tum etiam quia huiuſmodi commiſſiones ſunt communes iuxta not. per Innocen.ubi ſupra maxime quando in eis nomen rei ſiue appellati exprimetur ut in caſu noſtro.iccirco hic appellatus

* Et fuit determinatū. adde domi. Car.in cle.i. de ap.in no.

latis poteſt uti commiſſione ſupradicta. præſertim in cau
ſa legitime deuoluta & de ſpeciali mandato papæ com-
miſſa ut præfertur.

Deciſio. L X I I. alias. 446.

Summarium.

Reſtitutus ad appellandum a die reſtitutionis infra de
cendium debet appellare.

Epitome.

1 Reſtitutio ad appella. impetrata poſt ſententiam quæ
tranſiuit in rem iudicatam quid operetur.
2 Reſtitutus ad appellandum habet decem dies a die reſti-
tutionis intra quos debet appellare.
3 Executio ſententiæ diffinitiuæ facta an impetratione re-
ſtitutionis ad appellandum efficiatur reuocabilis.

Allegatur pro cõtraria ſupra eo deci. ſi q̃ ẽ in obſeruantia ait caſſa. de.i. ut lite pen.

SI lata una diffinitiua ſententia in cauſa beneficiali q̃
tranſiuit in rem iudicatam & ante expeditionem exe-
cutoriæ poſſeſſor contra quem prædicta ſententia exti
tit promulgata ueniens ad curiã & obtineat cauſam re
1 ſtitutionis ad † appellandũ committi & apprehendendo
aduerſarium in curia faciat ipſum citari ad dicendum cõ
tra huiuſmodi commiſſionem. qui nihil dicens contra eã
dem receſſit cum executoria ſua ad partes uigore cuius
habuit poſſeſſionem & percepit fructus antequam aduer
ſarius ſuus fuerit reſtitutus ad appellandum. quæ omnia
poſtquam primus poſſeſſor ex cauſis legitimis fuerit reſti
tutus ad appellandum: petiit reuocari per modum atten-
tati: dubitatur utrum ueniret reuocanda. Et breuiter
omnes domini me duntaxat excepto concluſerunt q̃
non. per. c. ſuſcitata de reſti. in integ. niſi præſtita cautio-
ne de reſtituenda uniuerſa quæ occaſione ſententiæ ob-
uenerunt in caſu quo petens reſtitutionem in integrum
aduerſus ipſam ſententiam obtinuerit in cauſa ſic & fieri
debuit executio ſententiæ etiam pendente cauſa reſti. in
integrum multo fortius ſi duntaxat petatur & pẽdeat cau
ſa reſtitutionis ad appellandum. quæ ſi non concederetur
fruſtra dicta executio impediretur. & ideo pendente hoc
dubio tenuit & ualuit dicta executio & ſi ualuit: reuocari
nõ debuit. per. c. audita. de reſt. ſpo. & per regulã iuris fa-
2 ctum legitime. li. vi. Præterea † licet quis reſtituatur ad
appellandum poterit ne appellare infra decem dies poſt
huiuſmodi reſtitutionem conceſſam immediate ſequen.
eſſet enim iniquum executionem prædictæ ſententiæ me-
dio tempore impedire. pro quo facit in ſimili id quod leg.
& not. in. c. ut calumnijs. de re iudi. in clem. & quod ibi
not. Præterea an prædicta executio fuerit iuſte uel iniuſte
facta id futurus declarabit euentus. nam ſi iſte a nõc reſti-
tutus ad appellandum & qui etiam infra decendium ut
ponebatur in facto a dicta ſententia appellauit obtinuerat
in cauſa appellationis uidelicet infirmatoriam prædictæ
ſententiæ per conſequens & caſſationem ſiue reuocatio-
nem executionis eiuſdem obtinebit. nam ceſſante princi-
pali &c. de procur. c. auditæ. de re iud. c. paſtoralis. in
clem. ex quo enim habet hoc remedium ordina. non eſt ſi
bi concedendũ extraordinarie. ff. de mino. l. in cauſæ.
& ſic euitatur circuitus. de reſcrip. c. auditor. in cle. quod
crederem quando auxilium extraordinarium & ordina-
rium pari paſſu ambularent & idem eſſet modus proce-
dendi ſed ubi uia extraordinaria eſt leuior & celerior quã
ordinaria, ut in caſu noſtro crederem ſalua correctione di
ctam. l. non procedere q̃ autem uia attentatorum eſt le-
uior in procedendo & probando not. doct. expreſſe in. c.
dilecti de malo. & obe. per Innoc. & de excep. c. dilecti. &
in. c. bonæ de appel. per eundem. & per modernos in. c. nõ
ſolum de appel. li. vi. & per Io. mo. pleniſſime in. c. cupiẽ
tes. de elect. li. vi. Præterea ego faciebam aliud & illud ge
nerale fundamentum ut lite pendente nihil innouetur. &
lis hic pendebat per commiſſionem & citationem quæ
peruenit ad partes. ut lite penden. in rubro & nigro. & in
clem. i. eo. ti. Ad quod prædicti domini reſpondebant li-
tem hic ſuper negocio principali non pendere ſed illud
terminatum per ſententiam fore quæ in rem tranſiuit iudi
catam ergo executioni mandanda. de offi. del. c. quæren-
ti. & c. paſtoralis. de re iudi. c. cum aliquibus. & c. de cæ-
tero. cum multis ſimilibus. quod ego negabam hoc atten-
to q̃ poſtea reſtitutus fuit ad appellandum. & ſic perinde
fuit ac ſi infra decem dies computandos a tempore prola
tæ ſententiæ appellaſſet. quia reſtituere eſt in priſtinum
ſtatum reponere. de elect. c. quia diligentia. & l. 1. C. de ſen
ten. paſ. & in. c. quamuis. de reſcrip. li. vi. quæ de re. uide
tur facere contra me. nam huiuſmodi reſtitutiones intelli
guntur fieri ſine præiudicio iuris alieni. ut ibi. at hic in ca-
3 ſu noſtro ante reſtitutionem † conceſſam ad appellandũ
facta fuit executio & iuridice & debite ac per eam ius
quæſitum aduerſario quod per huiuſmodi reſtitutionem
non læditur nec reuocatur. quod ſi reuocari debet id futu
rus declarabit euentus. ſ. finis ſecundæ inſtãtiæ ergo. &c.
quod motiuum mulcet aures & procederet ſi lis ſuper di-
cta reſtitutione non penderet. ſed ex quo lis fuit introducta
nihil erit meo iudicio medio tempore attentandum circa
poſſeſſionem beneficij nanciſcendam uigore ſententiæ
quæ effectualiter non tranſiuit in rem iudicatam quod ap
paret per reſtitutionem conceſſum. d. c. ſuſcitata etiam
meo iudicio non ob. quia ibi petebatur reſtitutio aduerſus
ſententiam. & ideo propter aliqualem calumniam & ſu-
ſpicionem quam habuit papa contra reſtitutionem peten
tem ordinauit & uoluit ſic per cautionem præſtandam &
executionem fiendam prouideri & ſecundum uerum in-
tellectum fuit potius gratioſa prouiſio quam iuris commu
nis determinatio. ſed in caſu noſtro petebatur reſtitutio
ad appellãdum non calumnioſe ſed ex ueris & iuſtis cau
ſis & probauit litis euentus. quia reſtitutus fuit & appel-
lauit ergo executio prædictæ ſententiæ medio tempore
fieri non debuit. quia ſuſpenſa extitit. ut in. c. ueniens.
de iureiuran. & ſi dicatur non tempore commiſſionis ſiue
petitionis. reſtitutionis in integrum ſed tẽpore reſtitutionis
& appellationis bene ſuſpendebatur effectus ſiue execu-
tio prædictæ ſententiæ. ſed quicquid antea factum fuit
ualidum erat. ergo minime reuocandum per regulam iu-
ris factum legitime. ſuperius alle. Ad quod poſſet reſpon-
deri q̃ propter hoc præambulum uidelicet reſtitutionem
ad appellandum merito deberet ſuſpendi executio ut c.
non ſolum. i. reſponſo. de ap. li. vi. & ff. de ſpon. l. oratio.
Quibus tamen non obſtan. fuit denegata attentatorum re
uocatio & proceſſum in negocio principali ad euitandũ
circuitum & citius finem liti imponendum & partium
parcendo laboribus & expenſis ad quæ ſemper bonus iu-
dex debet tendere & laborare. ut de do. & contu. c. finem
de offi. or. c. ut litigantes. li. vi. de reſti. ſpo. c. frequens. eo.
li. cum ſi. & in hanc partem finaliter declinaui.

Deciſio. L X I I I. alias. 476.

Summarium.

Appellationi renunciare non uidetur qui iura ſua co-
ram auditore producit ad finem ut in executione ſenten-
tiæ ſuperſedeat. ſecus ſi ab eo citationem peteret uel ali-
quid quod non poſſet niſi per iudicem expediri.

SI ille qui a ſententia diffinitiua contra eum per au-
ditorem cameræ lata ad ſedem apoſtolicam appel
lauit poſt appellationem comparet coram audito-
re & producat ſua iura ubi ſibi oſtendit ſuam ſententiam
fuiſſe iniuſtam ad iſtum finem q̃ idem auditor a dictæ ſen
tentiæ executione recedat per hoc ſuæ appellationi *renũ
ciare non uidetur. ratio. nam tunc quis uel renunciat fa-
cto uel tacite ſuæ appellationi cum in eo contrarietas nõ
euitetur. ut de appel. c. ſolicitudinem in fi. ut ecce. ſi ap-
latio. ſ. ſit legitima iudicis iuriſdictionem ſuſpendit. ut de
ſen. excommu. c. per tuas. & habet effectum talis ſuſpen-
ſio quod iudex a quo cuius iuriſdictio eſt per appellatio-
nem ſuſpenſa non poteſt in cauſa ulterius procedere. & ſi
procedat nullus eſt ipſo iure proceſſus eius ut in c. licet.
de ſent. excom. li. vi & in. c. per tuas. alleg. melius in. c. in-
terpoſita & c. non ſolum. de appel. & ideirco ſi appellãs
cum iudice a quo procedit ad aliquem actum qui non
poſſet expediri niſi uirtute iuriſdictionis & huiuſmodi ſit
ſuſpenſa tunc uidetur uelle per factum contrarium ſuæ
appellationi renunciare. ut de conſti. cum. M. uel eſſe ſi-
bi contrarius. quod non creditur in dubio nec permini-

* Appellationi add. Deci. ſupra de renũ. a. & quid. ſi iu dex. detulit de ci. ſupra c. 49.

rat in expreſſo.ut.c. ſolicitudinem. alleg.ita procedit.e. gratum de offi.del.de teſti.c.cum ueniſſet.nam produce re iura ſua non eſt procedere cum tali iudice ad actū quē non poſſet niſi in uim iuriſdictionis expedire quia poteſt fieri cum non iudice & extra iudicium. præterea : quia alias finis & ſuus intentus conſiderandus eſt in facto ff. de dona.l.ſi an ſi. cum.l. ſequen . & l. ult.in princi ff. de neg geſ.modo ille producebat ne fieret executio.modo ad idem tendit ſua appellatio & ita bene facit not. Inno.de app.in fi.glo.& Pau.in clem.ſi ante . de do. & contu.de ignorante appellationem, Præterea licet productio poſſet reſpicere plures intentiones & fines:reſpiciendus tamē eſt in dubio ille qui minime obeſt producenti.puta quia non eſt uerſimile in dubio q pars tacite ſuæ appellationi renunciare uelit niſi bene appareat per communia iura. præmiſſa intellige niſi petiiſſet iudice tali q pronunciaret uel interloqueretur ſuper executione non fienda uel q citaret partem aduerſam ad dicendum contra. cum enim talia non poſſint fieri a iudice niſi in uim ſuæ iuriſdictionis quæ dicitur eſſe ſuſpenſa apparet q tales actus contrarii ſint huiuſmodi ſuſpenſioni & per conſequens appellationi prædictæ per clarum fundamentum ſupra allega.

Deciſio. L X I I I I. alias.484.

Summarium.

Si appellatus appellationem contra ſe interpoſitam & ſibi non intimatam poſt menſem a die interpoſitionis ſi inſtrumentum appellationis deuenerit ad manus ſuas poſt xi.menſes ab interpoſitione computandos inchoauerit & proſecutus fuerit cauſam per audientiam ualebit proceſſus.

Epitome.

1 Tempora decre.ſunt tam ab appellato quam ab appellante obſeruanda.
2 Diſpoſitio.c. ſtatuimus de elect. libro ſexto.qua ratione fuerit introducta.
3 Ius ſpeciale ceſſare facit ius commune.
4 Edicto citationis circunducto, non proceditur niſi parte. de nouo citata.
5 Capit ſtatuimus de elect. libro ſexto duo tempora commemorat ponderanda.
6 Citatio unica uni tamē perſonæ dirigi poteſt pluribus aūt perſonis citandis plures requiruntur citationes.
7 Citatio iuris non minus operatur quam citatio hominis.

SI appellatus appellationem contra ſe interpoſitam ſibi non intimatam licet poſt menſem a die interpoſitionis eius computandum deuenerit inſtrumentū appellationis illius ad manus ſuas poſt.xi.menſes a dicta interpoſitione computandos apud ipſam ſedem inchoauerit proſequi & per audientiam contradictarum abſque alia citatione uel intimatione ad partes uſque ad concluſionem incluſiue fuerit proſecutus terminos ſubſtantiales legitime obſeruandos ualet proceſſus ſecundum dominos N.F.& B. Domini Galhar. & Guilh. alias contrarii fuerunt & domini ro.& ue.contr.& dominus Corſien.remanſit dubius Motiua dominorum ro.& ue. fuerunt.quia Compoſt.& Ar.& ſequaces in c.i.de elec lib.vi.uidentur
1 tenere q ita tenetur appellatus † ſeruare tempora d.c.i. alleg.ſicut appellans modo uerbum ſeruare debet integre intelligi cum effectus ut.l.i.§.fi.ff q quiſque iuris. cū ſi.ut nedum intelligatur de lapſu ipſorum temporum ſed intelligatur magis de expeditione huiuſmodi : quæ infra illa tempora eſt habenda. Secunda ratio eorum. quia ra-
2 tio † c ſtatuimus.de elect.li vi.alle.eſt iſta ut diuturnitati uacationis omnium beneficiorum occurratur. modo ſi
3 non obſeruarentur tempora ceſſaret ratio . Tertio † ratio. quia contra ius commune ſpeciale introducitur cum certa forma ceſſante ius ſpeciale forma ceſſante huiuſmodi ipſum ius ceſſat.quia ceſſante cauſa ceſſare debet & effectus.modo c.ſtatuimus alleg.inducit ius ſpeciale & ſub certa forma.uidelicet ſi infra tempora certa expeditiones certæ fiant quod notat uerbum infra poſitum . Quarta ratio eſt.quia poſt peremptorium quis abſque reſtitutione non admittitur.de reſti.in inte.c.coram.de except.c. paſtoralis.ſed iſta tempora uim habent peremptorium termi
4 norum igitur &c. Quinta ratio † quia edicto citationis circunducto non proceditur niſi parte de nouo citata.ff. de iudi.l.& poſt edictum.§.i.ſed actore non comparente in termino iuris circunducitur.ut dicta.l. & poſt.§.i.not. de offi.dele.c.conſuluit Sexta ratio. quia bene arguitur in iure ab euitatione abſurdi.l.ſi quis.ff. de ſeruo cor.l.i.§. i. & de neg geſ.l pomponius. & ſo.ma.l.diuortii.ff.de excuſa.tut.l.ſcire.§.illud.& de re iur. l.aliud. §. abſurdum C de teſta.l.conſulta.de præben.li.vi.c.dudum. ſed abſurdum foret ſi appellans dormiret q appellatus eius diſpendio uagare deberet perpetuo in uento & in incerto expectando.quia malitiis hominum debet obuiari ut in.l.in fundo ff.de rei uen.de reſcrip.c.ſedes.Septimo hoc probatur per Inno qui in dicto.c.ſtatuimus notat expreſſe q ſi pars iter non arripuit infra menſem uel non expectauerit per.xx.dies non habet locum proceſſus iſtius conſtitutionis.Octauo.quia qui committit in legem condemnando eius obſeruantiam non debet gaudere beneficio huius legis.ut.ff.de mino.l.auxilium.de uſur.quia fruſtra. cum ſi Pro quo ſciendum † eſt q duo tempora per.c. ſtatui-
5 mus ponderantur. Primum tempus eſt itineris arreptio pro quo datur menſis qui currit a die appellationis interpoſitæ & intimatæ . ut not.de intimatione.per Archi. & alios in dicto.c.ſtatuimus.alle. Secundum.expectatio xx. dierum & incipit currere ab aduentu alterius partis decurſo.de primo tempore eſt tex.in dicto.c. ſtatuimus.in fi.i. Reſpon.ibi cum dicit a die obiectionis iter arripuit infra menſem.de ſecundo eſt.tex.in eo c.i.Reſpon ibi cum dicit.ſed ſi pars aliqua non uenerit &c. Aliqui uero addunt tertium tempus intermedium.uidelicet inter duo tempora ſupradicta quod arbitrium uocant per.§. q ſi per.xx. in.c.cupientes.de elect.li.vi.ſed certe glo.Io.an.ſenet contrarium in dicto.c.ſtatuimus in princi.ſecundi Reſpon.in glo.quæ incipit æquior computatio.& idem not.in dicto. §.qui incipit rationabile &c. Quid dicendum breuiter puto contra glo.ut deduxi.ſupra Alia ratio eſt q uerba legis debent interpretari taliter ut nullam iniquitatem includant.ſiij.dicerit autem Ica.& probant iura ſupra pro abſurditate tollenda modo quando quis aſtringitur a tempore itineris arrepti de loco ubi degit romanā curiam accedere ante tempus quo iuxta iudicium ſui ſeu boni uiri arbitrio conſiderato ire ſolet uel commode poteſt duplo- a
inate non uetido.ut.ff.de uer.oblig.l.continuus.§.i.& ff. ſi quis cau.l.i. ar.e.ti.l.ij. § aūt q diximus.& ff.de pigno. acti.l.ſi ſeruus. & de ædilit. edic. l ſi quid uenditur.ideo ſi adeo citius quam more ſolito ire ſolet ſeu poteſt ueniat una pars q etiam computato tempore.xx.dierum ſuæ expectationis una cum tempore ſuæ itinerationis:totum ſimul non conſtituat huiuſmodi arbitrarium tempus.utputa ſi ſolet ire in.vi. menſibus. l.ſi.ff.de dilat. quadruplicato uſu mutando equos & itinerando in curribus & dormiendo in itineratione ſicut faciunt curſores portantes proſpera noua ueniat in.vj.ſeptimanis & expectauerit poſtea. xx.diebus pro aliis tribus menſibus.&.xxv.diebus procedi poterit contra non contumacem.quod eſſet iniquum. non enim licet ſic præcurrere ſuum aduerſarium ſupplantando.de app.c.ſæpe.in fi.& c.oblatæ.circa medium.cū ſi.ar.xxvj.quæſt.iij placuit ff de adem.leg.l.ij.§.fin antē. intelligatur autem aduentus huiuſmodi ſecundum communem aduentum itinerandi uſu factum uel ſaltem de tali aduentu eiuſ tempus coniunctum cum.xx. diebus non faciunt minus quam ſit arbitrarium tempus.& in hoc ſit differentia inter computationem.§.q ſi per xx.& c.ſtatuimus & in hoc ſoluentur dictæ duæ glo.& tollatur dicta iniquitas.& hoc uerius puto quod licet hoc nouum ſuum motiuum prima facie uidebatur tamen eſt merito tenendum. Super præmiſſis pono tres concluſiones. Primu pro eo ſolo non impeditur pars ad curiam ueniens in alterius partis non uenientis contumaciam dummodo alias ſit res integra ad appellationem proſequendum q infra menſem iter non arripuit ueniendi ſed potius poſt menſem lapſum.& iſta concluſio concernit primum tempus Et iſtam concluſionem uidetur expreſſe tenere Hoſt.Innocen. Archi.& Io.an.in dicto.c ſtatuimus. ſuper uerbo infra menſem.etiam alia citatione uel intimatione irrequiſita.

ſta.quia dicti doct. aliam citationem ſeu intimationem
non requirunt.& Pro hoc in ratione alleg. ff. ſi quis cau.
§.ſi poſt tres dies.ff.de op.lega.l. mancipiorum. extra de
præben.c.ſi tibi abſenti libro ſexto.facit not.ſupra in con
cluſione.l.de dol.& contu.et hoc in ratiõe deducta.quia ſi
contrarium diceretur:aut hoc diceretur quia per hoc
induceretur deſertio appellationis.aut quia per hoc im-
pediretur & circunduceretur citationis effectus. quia re-
cte percutiendo ad medullam aliud non apparet : ſed
nullum poteſt dici.igitur &c. Primo primum dici non po
teſt.quia hoc eſſet contra communem opinionem doct.
omnium Secundo quia dictus menſis non adducitur con
iunctim ad proſequendum appellationẽ: ſed coniunctim
ad proſequendum appellationem & negocium princi pa
le ut ibi patet.& not per Inno.c.cuius ratio eſt iſta ergo u-
trunque uniformiter debet reſpicere:ar.ff.de uul.& pupil
ſubſti.l.hoc iure & C.de pupil.& uul.ſubſti.l. quamuis.
& tamen nullus diceret de mente papæ fuiſſe priuare par
tem non arripientem iter infra menſem ob hoc ſolum a p
ſecutione iuris ſui.contrarium tenet.glo.Io.an.in dicto.c.
ſtatuimus.& per.§.quod ſi per.xx.allo.in.glo.duabus ſimi
libus ſupra alle.igitur.&c.Nec poteſt dici quod per hoc
impediatur citatio iuris ſeu eius effectus.Ratio eſt †. quia
6 quot ſunt perſonæ citatæ tot ſunt citationes diuerſæ.& ab
inuicem ſeparatæ.ff.de uer.obli.l.ſcire debemus nec ap-
pellationis intimatio concernit mandatum factum appel
lato nec e contra nec ab eo per conſequens liberatur. ar.
C.de do.inter.ui & uxo.l.maritus.&.ff.de calumnia.l.fi.
quia alias ſequeretur quod ſeruans ipſa tempora non po-
teſt procedere contra non ſeruantem.quod eſt contra mẽ
tem doc.& nota ergo per hoc quod ego appello non ſer-
uo primum tempus hoc eſt non iter arripio infra menſem:
non minus arctatur alii ex hominis citatione ad ſeruandũ
ſi nolunt euitare contumaciæ pœnam.Præterea quia ci-
tatio ad cauſam non concernit niſi comparitionem & tẽ
pus comparitionis in cauſa licet deliquerit pars in arripi-
endo iter dummodo non delinquat in comparendo effe-
ctu ipſius comparitionis puniri non debet. ſed hic ſolum
effectum termini dati ad iter arripiendum quia illum per
dit nec ſibi alius datur.probatur cõſequẽtia quia quis nõ
debet puniri in alio quam deliquerit nec in plus.ff.de pœ
nis.l.ſancimus.de conſti.c.ij de his quæ.fi.a ma.par.ca.
c.quæſiuit & ſi aliud diceretur:ſequeretur quod non ſer-
uans primum tempus non eſſet expectandus in ſecundo.
ergo &c Præterea nullum ius reperitur talem pœnã impo
nens.igitur pœna impoſita contemnetur.ar.l.ſi.uero.§.de
uiro.ff.ſol.ma. Item non poteſt dici circumductus cita-
tionis effectus cum actor tempore citationis non compa-
reat in cauſa.ut.l. & poſt edictum.§ i alle.ſed hic ſecus.
quia ſi appellatus comparet in termino eſt actor . & quia
in beneficialibus quilibet poteſt eſſe actor & reus ſicut in
caſibus not.in.c.ex literis.de proba.& facit clemen . uni-
ca.de cau.poſſ.& propriet. Secunda ratio. quia ratio.c.
ſtatuimus.ſeu eius arctatio nõ fuit fauor ſingularis partiũ
ſed magis naturæ cauſæ quæ requirit accelerationem ſe-
cundum omnes ſcribentes præſertim Archi & facit de e-
lect.c.cum inter uniuerſas.&.c.ne pro defectu.&.c.ut cir
ca li.vi.& de appel.c.oblatæ.modo ſi peteretur uel circũ
duceretur hæc citatio ſtaret cauſa remaneret nihilominus
apud ſedem apoſtolicam terminanda.per clem . cauſam.
quæ deuolutionem & obſeruationem temporum huiuſ-
modi requirit.alias requireretur noua citatio & per hoc ce
leritas impediretur & prorogatio induceretur contra men
tem & rationem doc.ita quod daretur occaſio per teme-
darium docto impediendi finem ad quem principaliter in
tendit contra.l.ſi miles ff de teſta mili. Præterea quid in-
tereſt appellantis aut ipſius cauſæ uel beneficij appella-
tum iter arripuiſſe uel non arripuiſſe infra menſem: dum-
modo debito tempore in curia ſe repræſentet: certe nihil:
immo magis cauſæ & beneficio obeſſet.ergo licet in ali-
qua culpa fuerit quam non reputo multum puniendam.
quia in re propria abſque cuiuſcunq; præiudicio ut præ
ſertur.ar.ff.ſo.ma.l.ſi conſtãte.§.ſi marito . non propter
hoc debet omnino quin puniatur culpa appellantis quæ
per culpam prædictæ appellationis non purgatur,maxi-
me cum ſit multum maior facit quia cauſa principalis rã
puniendi reddit.de dol & contu.c.cauſam. & c.actor li.
vi. Item fauor cauſæ & beneficii ut prædixi faciunt inſti

de nup.§.affinitatis.ff.de condit.& demon.l.cum tali : §.
legatum.cum ibi.not. Tertia ratio quando lex ſpecialis
prohibet illud quod iure communi prohibitum non erat
ſed permiſſum & pœnam adijcit contrafacienti.actus con
tra prohibitionem factus pœna præſtita ualidus eſt ipſo
iure.ar.l ſi.in prin.ff.de diuor.no.Cy.C.de legi.l.non du
bium.in ultima quæſtione.de cuius materia uide per eũ.
C.de ſepul.uio.l qui ſepulchrum.& per Bar.in.l.ſcire.ff.
de pœnis.licet.ergo aliud ſpeciale c.ſtatuimus mandet i-
ter arripi infra menſem & per conſequens ſecundum te
licet non fatear tacite inhibere uideatur ne aliter fiat ta-
men quia certam pœnam adijcit.ualet igitur de pœna p
ceſſus in contumaciam factus .ergo dicere non debere-
mus proceſſum huiuſmodi non ualere.quia non eſt uериſi
mile quod eadem conſtitutio addat pœnam pœnæ ſi nõ
dicat ut dicta.l ſcire.cum intellectu ſuo quẽ ibi dat Dy.
Bar.& Pe.&.Cy. poſt eum.in.l.non dubium. alle. in.ſi.
Secunda concluſio eſt quod ſi pars cõparens poſt omnia
tempora tria ſupradicta ex toto lapſa uidelicet poſt men
ſem tempus arbitrarium &.xx.dies uenit ad curiam & ſta
tim poſt eius aduentum inceperit procedere per audien-
tiam ualet proceſſus nec ideo uiciatur quod comparens
non expectauit per.xx.dies a die dicti aduentus ſui com-
putandos alteram partem.Pro huiuſmodi concluſione et
clariori deductione ſuppono duo ad euidentiam . Primũ
quod uerbum uenit poſitum in uerſ ſed ſi pars . non con-
cernit omne tempus ſed refertur ſolum ad tempus in quo
pars quælibet quæ in fine menſis dati ad arripiendum i-
ter.iter arripuiſſet uenire commode potuiſſet quia illud
tempus incertum eſt ex natura rei ut.l.mercdũ.ff.de uer-
bo.oblig.& l.continuus.§.1.eo.ti.alleg alias enim intelli-
geretur contra literæ mentem.quia ſic ſi ueniret poſt in-
choatum proceſſum ueniret contra mentem uel nullum eſ
ſet etiam contra mentem.ar.ff.de le.iij.l.uxor.§.reſponſo.
Secundo ſupponendum eſt quod uerſ.ſed ſi pars. ſuppo
nit unam partem tantum ueniſſe.tunc idem eſt cum dicit
alteram non ueniſſe.ita quod loquitur in caſu in quo de
tempore de quo loquitur prima ſuppoſitio proxime præ-
cedens :uenit una pars & altera non uenit.quia hoc ſonat
uerbum aliquid quod,eſt participium.maxime quia de u-
no dicit & de alio negat & econtra l ſi præter &.l.maritus
C.de præſump. & e.ti.l.nõne.Secundo. quia ſequitur ibi
in uerſ.poſt aduentum.quod uidetur referri ad tẽpus un-
de uenerit uel illud præcedens ex quo ſequitur q ſi neutra
pars tunc uenerit ſed poſt. iam lapſum xx.uel. xxx. die
rum poſt illud tempus ueniſſet una pars alia minime ue-
niente iſte caſus ex uerb.literæ.dicti.c. ſtatuimus.uerſ.ſed
ſi pars.non decideretur.ſed quia non eſt uериſimile quin
uoluit tex.ea mente decidere illum caſum ex mente igi
tur illum caſum decidi oportet.oeconomens ex natura
maxime colligi debet ex ratione iſtius.c.& iur.communis
ſed ſi a fine temporis arbitrarij non computaremus hunc
caſum ex mente huiuſmodi.xx. dierum eſſet dare infini
tos caſus in quibus loco.xx.dierum darentur.xl.&.l. ſi al
tera pars tarde ueniret per quod prorogaretur lis contra
naturam materiæ & rationem decre. & iuris communis.
Præterea quod ambæ duæ concluſiones ſint uere & illud
quod ſequitur & ex eis ſumptis quod pars comparens &
iudex ſolum deberent inſpicere ſi dicta tria tempora lap
ſa fuerunt. probatur clare hoc modo.pono me exiſtente in
curia appellet procurator meus in partibus uel contra me
appellatur & caſu ad me ueniat inſtrumentum appellatio
nis quid dices hoc caſu.certe fateri oportet quod ex men
te ſufficit lapſum dictorum trium temporum expectare.
uel pone quod appellatur romæ curia exiſtente in Aui-
nion.& quod ſtatim curia de Auinion.ad romam transfe
ratur.quid dicis tunc credo lapſum dictorum trium tem
porum prædictorum expectandum. Tertia concluſio q ſi
pars comparens omittit comparere poſt dicta tria tempo
ra ex toto lapſa etiam per unum integrum annum & ul-
tra poteſt nihilominus poſt annum & lapſum dictorum
trium temporum comparere & procedere in cauſa appel
lationis per audientiam contradictarum ut principalis cõ
cluſio ſonat. Hanc concluſionem deduco ualde clare ſic
quia quãdocunque aliqua cauſa beneficialis uel propha
na uel ciuilis uel criminalis per citationem hominis quo
ad totam cauſam de ſpeciali mandato papæ in partibus
legitime executa eſt ad eandem curiam legitime deuolu

ta habet locum hæc concluſio.ut etiam practica docet. igitur idem de citatione iuris de qua in .c.ſtatuimus. præ
7 aile quia† nunc uidetur quod minus debeat operari citatio iuris quam hominis in deuolutione cauſæ fiendæ. & citationes ſunt fiendæ in curia per audientiam ad ſingulos actus.operatur enim principalis citatio in partibus facta primo ad totam cauſam quod pars tenetur ſubire iudicium in tota cauſa in curia et per citationem dictæ audientiæ ad ſingulos actus reſpondere ut practica & communis experientia docent.ita quod omnes citationes in una deuolutione in una citatione hominis uel iuris ab initio factæ includunt ſententiam & per ſingulas citationes in curia ad ſingulos actus diſtinctos ut probatur in dicto. c.ſtatuimus.cum ibi not.& dixi plene & totaliter per citationem iuris uel hominis ad curiam deuoluta. quam etiam per appellationem & eius intimationem ſecundum formam clem.cauſam bene fit deuolutio cauſæ quo ad hoc quod in curia & non alibi cauſa tractanda ſit ammodo.ſed non eſt plena hæc adhuc deuolutio quouſque per citationem iuris quæ requirit dictorum temporum lapſum pars arctatur in certo tempore in cauſa huiuſmodi apud ſedem apoſtolicam litigare. modo retardatio proceſſus etiam annalis non eſt modus tollendi dictam plenam deuolutionem uel eius plenitudinem diminuendi. ergo &c.ff.de his qui ſunt ſui uel alie.iu. l.patre furioſo. cũ ſim. Præterea quia de hoc non poteſt quis conqueri. quia quanto fuit plus & amplus expectata tanta ſibi maior gratia fuit arguendo per regulam philoſophi Simpliciter ad ſimpliciter & maius ad maius & maxime ad maxime. nec cauſa patitur in hoc damnum immo accelerationem quia ex citatione cauſa prorogaretur ut de ſe patet. quia fateor quod ex retardatione cauſa haberet damnum propter quod ſuperior poſſit ſi uelit ſuper hoc contra partem utranque ex officio procedere.ſed non deberet ob hoc ad unius partis inſtantiam alteri pœnam imponere.quia ambarum contumaciæ compenſantur.ut.l.ſi ambo.ff.de cõpenſa.&.ff.ſol.ma.l.unica facit de excepc.c. cum occaſione.de cenſi.c.olim.aav.d.l.c.ſi.de uſur.quia fruſtra.de reg.iur.c.cum partium & not.Specu.de appel.§. nunc uidetur iuncto.uerſ.eſt autem & alius in fi. & per hoc approbantur fortiter ſupradicta.& maxime quia tarde comparentis minor eſt contumacia quam nullo modo comparentis Nunc reſtat reſpondere ad rationes in contrarium factas. Ad primam dico quod obſeruatio temporum conſiſtit in duobus. Primo in comparendo in curia infra tempora uel ſtatim poſt lapſum eorum & hoc ſub pœna proceſſus.caſu tamen quo pars iſta compareret & procedere uellet.Secundo in hoc conſiſtit obſeruatio prædicta quod pars diligens & comparens expectet eorundem temporũ lapſum nec ante præcurrat.quia ſi hoc faceret proceſſus uideretur contra non contumacem factus & non teneret ut probatur utrunque in dicta decre.ſtatuimus.& concernit utranque partem ut de ſe patet.Et hoc eſt quod uoluerunt dicere dicti doctores.& ſi das eis alium intellectũ male intelligas.& hoc modo intelligendo nihil ad propoſitum facit.quia ſatis dedi bonum intellectum. Ad ſecundam dico quod iſta faciunt contra ut patet in prima ratione concluſionis ſupra per me poſita.& in aliis locis huius concluſionis principalis dixi de hoc. Ad tertiam rationem quod hic pro forma ſtudioſe non additur quod arreptio itineris fiat infra menſem ſed pro forma ſtudioſa ad dicitur iſtorum trium temporum lapſus:ut patet ex dictis ar. Pro hoc not. Innocen in.c.dilecta in glo.non ordinem & quod ſtudioſe non adiiceretur quod quælibet pars iter arripiat. patet.quia una non arripiente alia procedit.ita quod non ſonant iſta uerba niſi in monitione uel termini aſſignatione.immo ipſa appellatio & nedum appellatio immo citatio iuris.& nedum iſta citatio immo ius naturale quod dat unicuique facultatem faciendi quod ſibi libet niſi vi.uel iure prohibeatur.ut.inſti.de iure na.§.i.ergo in facultatem & admonitionem & non in factum ſeu formam ſonant ar.de offi.ordi.c.licet.&.c. cum aliquibus. de reſcrip.libro vi.licet fateor quod ipſa itineris arreptio & comparitio infra terminum iuris facienda imponitur ſub neceſſitate cauſatiua.quia alias incurreret pœnam proceſſus. Ad quartam dico quod terminus iuris qui conſtat ex tribus partibus ut prædixi & non alius hic obtinet uim peremptorii.dico quod ad pœnam proceſſus incurrendã non autem quo ad hoc quia poſtea procedi poſſit ut dixi. Ad quintam dico quod hæc citatio iuris de qua loquitur.c.ſtatuimus.terminum habet in hoc certum quẽ præuenire non poteſt.quia tunc procedi poteſt & non ante. tamen terminus huiuſmodi non habet in hoc certitudinem quod de neceſſitate pars præſens habeat tunc cauſam inchoare:immo ultra ſi uult poteſt partem illam expectare ut dixi. Ad ſextam dico quod tollitur abſurditas quia utraque pars poteſt agere quando uult. Item ſi appellatus non uult agere poteſt appellantem indirecte compellere ad agendum per.l.diffamari.C.qui ad .lib.procla.non.li. Ad ſeptimam dico quod hoc dictum Innocen. intelligitur re non integra.ſecus uero re integra.prout ipſe Innocen.exponit in illa glo. Ad octauam dico quod ex eo in quo quis committit in legem non iuuat ſed de lege. ſed bene in alio.& ita not.glo. Io.an.de reg.iur.c.ex eo libro. vi.per.c.Raynuncius & Raynaldus. de teſta.licet ergo quis ad iter arripiendum non detur ſibi aliud tempus. quia quo ad hoc legem non uidetur obſeruaſſe.ſcilicet. pro ſe utendo duplomate uel alias ex negligentia alterius partis non uenientis ſatis cito ueniret alius ex ipſa.l.quo ad alia capitula uidelicet quo ad proceſſum ſe iuuabit. & hæc ſufficiant.

Deciſio. L X V. alias.461.

Summarium.

Sententia lata poſt inhibitionem reuocatam & poſt appellationem ab interlocutoria uel grauamine ante diffinitiuam illato non reuocatur per modum attentati niſi prius cognito de appellatione & eius uera cauſa reperta. Et circa hoc uide caſum ſingularem in.c.ex parte de.teſti.

SI * appelletur a grauamine ante diffinitiuã & non deferatur appellationi & committatur cauſa appellationis alteri auditori.qui ſeruatis ſeruandis inhibet primo auditori ut eſt moris & demum pronunciat male appellatum & bene proceſſum per primum auditorem & remittit.ſibi cauſam.a qua ſi iterum appelletur & non deferatur appellationi & alteri auditori iſtius ſecundæ appellationis cauſa committatur.ſed antequam per iſtum ſecundum auditorem ſuper hac ſecunda appellatione inhibeatur primo auditori.præfatus auditor prius procedẽdo ulterius in cauſa principali concludit & ſententiã diffinitiuam fert contra dictum appellantem.cuius proceſſus & ſententia tanquam appellatione pendente ſupradicta per modum attentati petuntur per iſtum ſecundum auditorem reuocari.& uidebatur quod hæc attentata eſſent reuocanda maxime propter pendentiam appellationis,de iureiuran.c.uenientes. Item propter inhibitionem primi auditoris factam.quia eius iuriſdictio per huius inhibitionem uidetur eſſe ſublata.quod utique eſſet uerum ſi ab ipſius auditoris remiſſione non fuiſſet appellatum. ſed ut ponitur in facto ab eius pronunciatione & remiſſione appellatum fuit.quæ appellatio totã cauſam reponit. in priſtinum ſtatum.& pronunciatum ſuſpendit.* dicto. c.uenientes ſicque ſtat prima inhibitio poſt quam quicquid factum fuit uenit per modum attentati reuocandũ. pro hoc.c.non ſolũ.& glo. Io.an.in.c.cupientes.in § denique ſuper uerbo recedendum.& Io.mon. ibidem ſuper uerbo a gratia. Iſtis non obſtantibus fui contrarium deciſum per omnes dicentes pendere totum ex futuro euentu & pronunciatione ſecundi auditoris.nam ſi pronunciabit bene appellatum & male proceſſum totum reuocabitur quicquid poſt huiuſmodi appellationem ut in c. dilecto.&.c.ex parte. Si uero pronunciet male appellatũ ſtat proceſſus primi iudicis qui non impeditur per malam appellationem nec appellatio ante diffinitiuam habet impedire uel ſuſpendere iuriſdictionem iudicis.ſecus eſt in appellatione a diffinitiua.nec obſtat inhibitio primi auditoris quæ fuit ſublata per eius remiſſionem nec obſtat quod fuit appellatum a remiſſione quia nondum liquet nec eſt pronunciatum an ſit bene appellatum ante cuius inhibitionem & pronunciationem ſcilicet ſecundi auditoris ualet ſemper proceſſus primi ex remiſſione ſibi facta per quã fuit ſublata inhibitio bene facit.ff.de no.ope.nunc.nude

in nulla

*Appelletur uide ſupra de offi.del.dec.j.

* Pronunciatum ſuſpendit Appellatio quandoq; pronuntiatum extinguit quandoque ſuſpendit.de hoc uide per Inn.l. tale.§.quæ pronocauit. ff. de pac.i reperitur ne alex.in cõ. a x x v.iiij. uolu.

in nullá culpa eſt primus iudex qui ignorat an ab huiuſmodi remiſsione fuiſſet appellatum. Item ſi ſciret appellatum non tenetur ſuper ſedere nec inducit hunc effectũ niſi inhibeatur ſibi a ſecundo auditore ſic totum pendet ex futuro euentu & pronunciatione ſecundi auditoris quia licet proceſſus primi auditoris ualuit.

Deciſio. LXVI. alias.435.

Summarium

Præparans ad ſe proſecutionem alicuius rei uidetur ipſam proſecutionem inchoare.

SI papa cum cancellaria exiſtente in anania & auditores palatii in roma & auditor in roma ferat ſententiam & parti condemnatæ uiua uoce illico ab eadem ſententia appellanti datis apoſtolis reuerentialibus præfigat terminum.x.dierum ad proſequendũ appellationem.& infra.x.dies appellans arripuit iter per ſe uel alium ad huiuſmodi ananiã pro impetranda commiſsione ſuper dicta appellatione talis itineris arreptio & proſecutio ſufficiens eſt & deſertionem excuſat licet aliqui domini contra.dominorum tamen ratiõ fuit iſta quia illud tẽpus non ad proſecutionem appellationis complendã ſed ad eius inchoationem ſtatuitur modo inchoat proſequi q facit præparatoria abſque quibus ipſa proſecutio fieri nõ poteſt.quia idem iudicium eſt de termino & de uia ſine quibus ad terminum peruenire non poteſt ut.l.oratio.ff. de ſponſa.& no.ſpe.de appel.§.nũc breuiter.uerſ.item ſi pars qui alleg.ad hoc.c.cum cauſam de re iudi.& de electio.ſtatuimus li.vi.

DE CONFIRMATIONE VTILI VEL INVTILI.

Summarium.

Clauſula dummodo ex ordine in confirmatione poni cõſueta nõ intelligit de ordine dato ſed de acceptatione.

Deciſio. I. alias.52.

SI clauſula ſolita poni in cõfirmatiõibus dũmodo ex ordine beneficium debeatur non intelligitur titulum de ordine datæ ſed etiam acceptationis quia tunc primo beneficium eſt debitum ut in.c.i.& ſi.de conceſ.præben.lib.vi.

Deciſio. II. alias.230.

Summarium.

Confirmatio papalis ex certa ſcientia ſupplet defectũ ſolemnitatis.ſubſtantialẽ autem non. Verba iſta ex certa ſcientia quid importent.

PApa confirmando ex certa ſcientia prædictam dimembrationem eccleſiæ factam per legatum inſerendo totũ tenorẽ huiuſmodi dimembrationis ſupplendo omnem defectum ſi quis interueniſſet uidetur ſuppleuiſſe omnem defectum ſolemnitatis uidelicet partis uocationẽ & alia ſolennia ſed non ſubſtantialia uidelicet poteſtatẽ legati dimembrantis & ueritatẽ cauſarũ expreſſarum ar.eorum quæ le.& no.per Inno.in.c.i.&.ii & penul.& de confir.utili uel inutili & p eundẽ in.c.i.de trãſac.ubi uidetur inuere quod confirmatio papal.facta ex certa ſcientia firmet infirmum & inualidum nedum quo ad ſolemnitatem ſed quo ad ſubſtantiam etiam ſed intellige dictum ſuum ſane uidelicet quando facta extitit cum cauſæ cognitione & parte uocata tunc ſanat totũ & hoc uidetur Inno.innuere.in eod.c.ſuper uerbo authoritate & in dictis.c.i.&.ij.de confir.uti uel inuti Concluſionem uero prædictam uidetur tenere & approbare expreſſe ſpe.ti. de lega.§.nunc oſtendendum.uerſ.xviij.&.vi.per Io.an. Pau.& Guil.in cle.paſtoralis de re iudi.et bene per ar.lvi. diſt.cenomanenſem.

¶Additio.Item dicta confirmatio papæ.ex certa ſcientia facta facit tranſactionem perſonalẽ realem quod eſt notandum de quo in.c.ueniẽs de tranſac.&.c.niſi eſſent. de præben.& de tranſac.c.i.per In.& Hoſti in c.cum acceſsiſſent.de confir.uti.c.uenerabilis de fide inſtru.c.inter dilectos de conceſ.præben.c.quia diuerſitatem de concẽſ.do.conſtitutus.& plenius per.Hoſti.in ſum.de confir. utili.§.quis ſit effectus in quibus uerbis plene habetur de efficacia dictæ confirmationis.

DE CLERICIS CONIVGATIS.

Summarium.

Ex contractu matrimonii per uerba de præſenti contracti etiam carnali copula non ſecuta inducitur uacatio beneficii tale matrimonium contrahentis.

Deciſio. I. alias.26.

SI impetretur beneficium uacans per cõtractum matrimonii. Fuit dubitatum utrum ſufficiat impetranti probare tractatum de contrahendo uel quod ſponſalia fuerunt & erant cõtracta.& breuiter ſine argumento fuit concluſum q non ſed oportebit ipſum probare matrimonium per uerba de præſenti legitime contractum licet non fuerit conſumatum ratio quia beneficiũ per ſponſalia non uacat prout le.& no.per glo.& Ioan.an.in no uel in.c.i.de cle.coniuga.facit.c.beneficium.de re.iur.li. vi.immo adhuc eſt dubium an per matrimonium legitime per uerba de præſenti contractum uacet beneficium per lecta & notata.eo.ti.c.diuerſis fallaciis & melius in.c. Ioannes.& per Inno.pulchre in.c.tuæ.de ſpoſa.ibi uidetur quia ſi ſic uacaret.puta per ſponſalia non deberetur impetranti propter falſum modum uacandi expreſſum & uerum modum uacandi non conceſſum per.c.ſuſceptum.de reſcript.lib.vi.

DE PRAEBENDIS.

Summarium.

Clauſula generalis in literis gratioſis inſerta licet firmet gratiam & uicium ſurreptionis tollat.impedimentum tamen ſeu inhabilitatem perſonæ non remouet per diſpenſationem inducit.

Epitome.

1 Statuta eccleſiarum dicuntur per clauſulas derogatorias in literis ſpecialibus inſertas ſublata uel ſaltem dilata.
2 Clauſula derogatoria in ſtatutis uel conſuetudinibus eccleſiarum appoſita aliquid operetur.
3 AEtatis defectum patiens an poſſit acceptare beneficiũ eccleſiaſticum uel præbendam ſacerdotalem.

Deciſio. I. alias.3.

1 SI ſtatutum † eſt in aliqua eccleſia de certa præbenda non conferenda niſi actualiter in ſacerdotio conſtituto.Fuit dubitatum utrum impetrans apoſtolicus qui non fuit in tali ordine poſſet huiuſmodi præbendam acceptare ſibique facere prouideri de eadem.prædicto ſtatuto non obſtante.& uidebatur quod non per.c.i.de ꝑpoſitis li.vi & in hanc concluſionem uidebatur declinare Archi in.c.cum aliquibus de reſcript.li.vi. Fuit deciſum & determinatum per omnes contra cum hac limitatione uidelicet.dummodo prædictus acceptans tempore acceptationis & prouiſionis huiuſmodi fuerit in tali ætate quod infra annum poſſit promoueri in ſacerdotem per.c.ei cui cum ibi not.per.Io.an.de præ li.vi.hanc concluſionem
2 † uidetur ponere Io.mo.in.c.ſi pro pauperibus.de præben.c.li.motus ex clauſulis derogatoriis hodie in gratiis communibus & ſpecialibus poni conſuetis.per quas ſiue

blata uel ſaltem dilata omnia ſtatutã quæ in contrariũ eſſent cenſentur prout innnunt hæ clauſulæ non obſtan tiarum ſi bene inſpiciantur. & per has clauſulas ſatis fuit dict. c. i. de conſti. li. vi pro contrario inducto & reſpondetur motiuis Archi. per motiua fortiora Io. an. & Io. mo. in locis præallegatis dominus uero Robertus allegat unum dictum domini Guil. de mõtelaud. poſitum in extrauag. ſedes apoſtolica Io. xxii. contra prædictam concluſionẽ quod licet per non obſtantias hodie in gratijs poni conſuetas derogetur ſtatutis generalibus omnia beneficia eccleſiaſtica reſpiciens tamen non derogatur. per eas ſtatuto alicui ſingulari ſuper certo beneficio edito. niſi de illo certa expreſſaque mentio fiat per. c. i. de conſti. ſupra alle. in contrari. & ſic dixit dominus Galhardus ſe poſt publicas relationes in quadam cauſa de arragonia obtinuiſſe. & ſententiaſſe quod alij domini recordãtes adhuc de illa dixerunt uerum eſſe in ſtatuto appoſito in prima fundatione certi beneficij per fundatorem ſiue laicum ſiue clericũ uel in teſtamentis eorum quibus papa non intendit præiudicare nec derogare per huiuſmodi clauſulas generales. ne retrahantur a fundatione & ordinatione beneficiorum ar. c. cũ dilectus de uerbo. & eorũ quæ. le. & no. in c. licet de præben. li. vi. Quam concluſionem crederẽ indubitanter ueram in ſtatutis ſeu ordinationibus laici ſecus uero ſi clerici quibus papa uult & poteſt leuius præiudicare. ar. c. cũ dilectus. ut ecclesiae. & xvi. q. i. decernimus ſecus uero domini dicebant de ſtatuto facta de certo beneficio per ordinarios collatores prælatos quibus papa uult & poteſt præiudicare ex ſua generali & ordinaria poteſtate et dare ius ad uacantia beneficia ad collationem eorum ſpectantia. de conceſſ. præben. c. propoſuit. ipſe enim in conferendo omnes ordinarios poteſt præuenire. de præbẽ. dudum. & c. quamuis. ij. li. vi. & claudere eis manus per ſuum decretum de conceſſ. præben. c. i. & c. ſi capitulo & c. ſi ſoli li. vi. & c. cum ei quem. eo. ti. in cle. & fuit obtentum & ſententiatum in quadam cauſa Tornacen. pro quodam apoſtolico acceptante præbendam actu ſacerdotium requirentem ex ſtatutis epiſcopi & capituli illius eccleſiæ non habentis ordinem presbiteratus & exiſtentis tamen in legitima ætate. ſcilicet quod talis infra annum poterat promoueri & promotus fuit etiam ante litem motam licet ad hoc non tenebatur forte ante adeptam poſſeſſionem pacificam. de elec. c. licet canon & c. commiſſa. eo. ti. li. vi. quæ omnia intelligas quando in gratia ſunt ſublata ſtatuta & conſuetudines per non obſtan. hodie in gratiis ſpecialibus poni conſuetas. ℭ Contrarium crederem in forma pauperum in qua non tolluntur ſtatuta & conſuetudines. prout expreſſe no. Io. mo. & Archi. in dicto. c. ſi pro clericis pauperibus. Quod intellige de beneficiis requirẽtibus ſacerdotium uel alium ſacrum ordinem aptitudine ſed non actu. Si uero actualiter quia tunc non ſunt ſublata ſtatuta non poteſt prouideri impetranti de beneficio actu ſacerdotium requirente ex ſtatuto niſi ſit in tali ordine conſtitutus ut ibi no. Et hoc inſurrexit † aliud dubium

3 poſite quid prædictus expectans apoſtolicus tempore acceptationis non eſſet legitimæ ætatis utrum ualuiſſet acceptatio uidetur uelle Io. an. in. c. ei cui ſupra alle. in. i. glo. quod ſic. ſed contrarium fuit obtentum. quia per non obſtan prædictas non perimitur ſtatutum licet oppoſita ſit clauſula firmans gratiam ut non obſit ei & idcirco non perimitur qualitas præben per ſtatutum inducta modo qualitate durante & ſi nõ obſtet ſtatutum gratiæ obſtat tamẽ diſpoſitio iuris communis quæ non uult ſacerdotale beneficium conferri patienti defectum ætatis ut in dictis iur. ei cui & c. licet canon quod ius commune papa in dubio per tales clauſulas non intendit diſpenſare ut not. per. Io. mo. in. c. cum. aliquibus. de reſcript. li. vi. & c. i. de fil. preſbi. e. li. & no. Io. an in. c. ſi motu proprio. de præbẽ. facit. c. non poteſt eo. ti. li. vi. & per hoc tollitur una ſubtilitas quam ponit Io. an. ad ſaluandũ dictam glo. ſuam in dicto c. ei cui. in nouel. ad materiam ſupradictam unde archi. in roſario. xxv. q. ii in ſum in ſi. & per eundem Ioan. An. de reſcript. ſi propter li. vi.

ℭ Additio. Deciſio & concluſio dominorum de rota qui ſequuntur opi. Io. mo. & Io. an. contra Archi. & quæ iſtarum opi. ſit uerior uide in repetitione. c. ei cui. de præben. li. vi. & in conſilio domini Lau. de Rodolfis poſito in libro repertoriorum domini Anto. de bu. ſuper. iiij. li. decre. & utrobique declaratur intellectus huius deciſionis.

ℭ Alia additio. hoc puto uerum ſi apparet de intentione mandantis quod tali patienti defectum in ætate noluerit præbendam ſacerdotalem conferri de qua intentione uidetur apparere cum in literis papalibus apponitur clauſula non obſtantibus aliquibus per quæ effectus noſtræ gratiæ impediri ualeat uel differri nam tunc ſatis apparet de intentione ſcribentis quod ipſe noluit dari ſibi ſacerdotalem præbendam ordinem autem recipiet cum erit ætatis legitimæ ubi uero in dictis literis non eſſet adiecta dicta clauſula ſed ſimpliciter mandatum prouideri de præbenda tunc de ſacerdotali non poterit prouideri tali impetranti in ætate defectum patienti.

ℭ Alia additio. Clauſula generalis non obſtantiarũ quãuis tollat impedimentum gratiæ defectum perſonæ tamẽ non tollit niſi de eo ſpecialis mentio habeatur quia non eſt uerisimile quod per talem generalem clauſulam papa uoluerit fraudare eccleſiam ſeruitio unius ſacerdotis & de effectu huius clauſulæ uide plene per Io. an. in. c. i. de exceſ. præl. li. vi per Lapum abbatem in. c. ei cui. de præben. eo. li. pleniſſime per Bar. de extrauag. ad reprimendam ſuper uerbo non obſtantibus.

Deciſio. II. alias 32.

Summarium.

Impetrans beneficium ſolitum regi per ſeculares ſecũdum formam. c. cum. de beneficio. de præben. li. vi. ſufficit quod probet illud rectum per. x. annos ut tale ſicut impetrauit niſi ex aduerſo probaretur quod per. xl. annos ut regulare fuerit gubernatum.

Epitome.

1 Alteratio ſtatus beneficii probatur xl. annorum ſpatio.
2 Clericus ſecularis impetrans beneficium tanquam ſeculare probare debet ultimum ſtatum fuiſſe ſecularem: & ſufficit.
3 Præſcriptio. xl. annorum prima tollitur per ſecundam. ſed contrarium.

Fuit dubitatum † quid impetrans ſecundum formã c. cum de beneficio * de præben. li. vi. teneatur probare uidelicet uel ſimpliciter ultimum ſtatum illius beneficii uidelicet illud rectum per clericum ſecularem ultimo & quod per. xl. annos fuerit ſic rectũ uel an ſufficiant. x. anni in quo domini erant uarii. Nam ſecundum aliquos requiritur continuatio & pacifica gubernatio tanti temporis quod legitima præſcriptio ſit completa quæ eſt quadragenaria de cau. poſ. & proprie. cum eccleſia ſutrina de præſcrip. de quarta & c. ad aures. cũ ſi etiam hoc uidetur expreſſe inuere tex. d. c. cũ de beneficio ſuperius alle. quẽ ſic intelligunt quaſi omnes ſcribentes propter uerbũ legitima quæ regulariter eſt quadragenaria ſecus uero ſi illud uerbũ non eſſet poſitum in tex. ſecundũ Io. an. quia tunc procederet dictum eius poſitum in. c. ſi. de conſue. in nouell. e. li. ſuper glo. conſuetudo ubi uidetur innuere quod ſufficiat decennalis præſcriptio in caſu. ſecundum ius commune introducta & quia conſuetudo de qua loquitur dictũ. c. cũ de beneficio. eſt talis cũ omnia beneficia eccleſiaſtica ſunt ſecularia de iure communi. Idcirco maior. pars dominorũ declinauit in hanc ultimam opinionẽ uidelicet ſufficere in hoc caſu decennalẽ præſcriptionẽ per dictũ domini. Io. an. ſuperius alle. & poſitum in d. c. ſi. de conſue. & hoc uerum ſecundũ prædictos dominos niſi ex aduerſo probaretur illud beneficiũ per regulares antea fuiſſe gubernatũ per. xl. annos uel gubernando per eoſdem ſic in ſua inſtitutione fuiſſe inſtitutum tunc enim per permutationem ſtatus ipſius beneficii bene aſtringitur impetrans ad probandũ quadragenariã præſcriptionẽ tũ quia ſecundũ primã cauſam illa prima præſcriptio regularis xl. non tollitur niſi per contrariã præſcriptionẽ quadragenariã ut no. de exceſ. præla. accedentibus tũ quia ſecundũ caſum ius cõmune obſtat clerico ſeculari & ſic requiritur quadragenaria præſcriptio per iura & dicta doc. ad hoc ſuperius in dicta facit. c. cumana de elec. de reſtit. ſpol. ad decimas. li. vi. cle. quia regulares in contrario ſenſu de ſupple. negl.

* Cum de beneficio add. infra in ant. de proba. deci. 22.

2 ple.negl præla. dominus uero Egi.† fuit ſingularis opinionis in hac materia dicebat enim ſic circa primũ dictũ quod ſi clericus ſecularis impetret beneficium aliquod tã quam ſeculare uel clericis ſecularibus aſſignari conſuetũ ſufficit quod ultimus ſtatus fuerit ſecularis licet non probetur quod ille ſtatus fuerit per.x.annos obſeruatus dummodo non probetur contrariũ uidelicet alium ſtatum legitime præſcriptum præceſſiſſe pro quo alle.no.per glo. in.c.poſſeſſiones de re.eccle.non alienationem enim aſſignauit quia ibi non agitur de mutatione ſtatus ipſius rei. ſed ſolum de uſu & ſtatu ipſius uſus ſolum debet attendi ſtatus uel poſſeſſio qui protunc.eſt de.ſen.ex ſi iudea cũ ibi no li.vi.de elec.querelam de iure pa.conſultationibus de offi.præto.l.barbarius ita quod uerbum conſuetum referatur ad ſolum uſum ut.C.de epiſ.au.l.iii. cũ multis ſi. licet ubi ageretur de ſtatus mutatione in præiudicium alterius religionis ordinis uel eccleſiæ uerbum conſuetum reciperetur pro conſue.legitime per.xl.annos obſeruata propter naturam materiæ & præiudiciũ eccleſiæ ut in.c. cum eccleſia ſutr. de cauſa poſ.& proprie.de elec. cum ama.& in.c.cum eccleſia uulterana.de offi.or. cum ſatis de.iurepa.cura.de conſue.cum dilectus.& de uer. ſig.c. abbate de priuile.c.ſi de terra cum multis ſi.facit ſecundum ea quia de iure communi omnia beneficia ſunt ſecularia ex eo quod primæuus ſtatus beneficiorum eſt ſecularis cum de beneficio ſeculari fiat regulare & non e conuerſo.facit de dona.c.ad apoſtolicæ ut prædixi & ſic dixit intelligendum dictum.c.cum de beneficio.& placuit dominis hæc opinio quam ego crederem etiam ueram ubi nullus alius ſtatus præcedens nec ſubſequens allegaretur nec probaretur propter aſſiſtentiam iuris communis. ſed in caſu in quo contra impetrantem iuxta formam prædictæ decre.daretur de ſtatu regularium præcedẽti uel ſubſequenti ſtatum ſecularem allegatum per impetrantem etiam ſi ſtatus ille regularis non fuerit per xl.annos obſeruatus crederem impetrantem aſtringi ad probandum ſtatum medium.ſ ſecularitatis fuiſſe ſeruatum per.xl.annos & hoc meo iudicio iuuant multa uerba illius tex.ubi uide licet etiam quæ eſt dictio ampliatiua ſi ante uel poſt .ſ ſtatum regularitatis allegant per impetrantem religioſi quandoque & ſic non ſemper nec per xl.annos miniſtrauerint in eodem licet aliqui uelint ſupplere ad dictũ uerbũ quandoque &c. ita quod præſcriptio ſit legitime completa per religioſos ante uel poſt per.xl.annos in eodem beneficio miniſtrante qui eſt abſonus intellectus meo iudicio nam ſi primo fuiſſet beneficium regulare per quadraginta annos & poſtea ſeculare per alias quadraginta annos & ulterius iterum per.xl.crederem ultimum ſtatum attendendum & per illum ſublatum medium ſtatum nam ut ſu-
3 prædictum eſt præſcriptio† quadragenaria prima tollitur per ſecundam contrar.quadragenariam iuxta no.in.c.accidentibus.de exceſ.præla.at ubi primus ſtatus beneficii fuiſſet ſecularis niſi per unum annum ex ſua primæua inſtitucione ſeu fundatione mutatus in regularem & obſeruatus per.x.uel.xx.annos ita quod non eſſet ad impleta legitima præſcriptio & ſubſequenter iterum inſtet. ſecundus ſtatus mutaretur & reduceretur ad ſtatum priſtinum ſecularitatis tunc crederem ſufficere præſcriptionem decennalem tum propter aſſiſtentiam iuris communis.tum quia res de facili redit ad naturam ſuam.xxxv.di.ab exordio.ff.de pac.ſi unus ad materiã uide Ber.in dicto c.poſſeſſiones.& per eundem de reli.do.inter.quatuor & per ipſum & Io.an.de.ui.& ho cle.quoniam &.xvi.q.iij. per ueniſ per Arch.

Deciſio. III. alias. 61.

Summarium.

Impetranti beneficium uacaturum per aſſecutionem &c.ſufficit probare aſſecutionem de facto.

Adde.infra in an.de.366.in tit.de proba.

Sufficit impetranti beneficium uacaturum per aſſecutionem pacificam alterius beneficii probare quod ille per cuius aſſecutionem impetrauit poſſeſſionẽ alterius beneficii fit.aſſecutus licet de facto & uiolenter quia uitioſa poſſeſſio facit uacare priora beneficia de præben.cum qui li.vi.no.Inno.in.c.conſtitutus de app. nec debet eſſe inuaſor melioris conditionis &c.ut in dicto.c. cum qui.

℄ Additio.Sed quæro quando quis dicatur beneficium pacifice aſſecutus dic quod quando habet liberum curæ exercitium licet maioris partis honorum poſſeſſionem nõ habeat ſecundum Ste.& zen.in cle.gratiæ de Reſcript. per glo.in.c.cõmiſſa.de ele.li.vi.hoc uidetur contra tex. & glo.magnam.in.c.ſi tibi conceſſo de præben. li. vi. ſed dic quod licet habere exercitium curæ ſufficiat quo ad ſi.ut currat tempus de quo in.c. licet canon de elec.li. vi. non tamen quo ad finem ut uacent priora beneficia nam tunc requiritur quod ad miniſtrationem bonorum eccleſiaſticorum uel maioris partis habeat ut dicatur pacifice poſſidere ut in.d.c.ſi tibi conceſſo. & oportet quod quis poſſederit pacifice ſecundum beneficium per duos menſes ut inducatur uacatio primi alias non diceretur pacifica poſſeſſio ſecundum Lap.in d.c.commiſſa ſuper glo. quæ incipit aliquandiu cuius opi.bis uidi ſeruari in rota. Pau.de leazari in cle.gratiæ dicit quod pacifice dicitur poſſidere qui poſſidet ſine controuerſia iuris uel facti iudiciali uel extra iudiciali & no.hæc pro cauſa parrochialis eccleſiæ ſancti Io.euangeliſtæ patauienſ.dioce. Una tamẽ deciſio in antiquis dicit quod ubi aliquis eſt in poſſeſſione beneficii licet ſibi moueatur lis ſuper beneficio tamen uidetur pacificam poſſeſſionem habere quia ad hoc ꝙ quis uideatur pacificam poſſeſſionem habere ſufficit ꝙ de facto poſſideat licet ſuper iure ſibi controuerſia moueatur ut.no.Inno.in.d.c.conſtitutus.in glo.ii. & Arch. in.d.c.licet ſup uerbo pacifica de præben.li.vi.ad quod facit.l.cum facere.ff.de ui.& ui ar.licet contra facere uideatur l.Lucius.§.tres ff.ad trebel.facit quod no.in.c.cõmiſſa ſuper uerbo pacifica de elec.li.vi.ita determinat deciſio I.ii.in antiquis quæ incipit.Item no.quod ubi aliquis & illa eſt plenior iſta cui adde quod no.d.Ant.in ſuis recollectis in.d.cle.gratiæ & in cle.ſi plures de præben.

* pacifice add. de infra in an. de capitu. & prop.deci.3.

Deciſio. IIII. alias.95.

Summarium.

Poteſtas conferendi beneficia reſeruata nõ ſe extendit ad beneficia apud ſedem apoſtolicam uacantia.

Habens poteſtatem cõferendi* authoritate apoſtolica beneficia ſedi apoſtolicæ reſeruata poteſt nedum ſpecialiter ſed generaliter reſeruata uacantia in curia per obitum duntaxat exceptis quia illa non ueniunt ſub generali conceſſione de conceſ.præben.c.xi.li. vi.ratio quia priuilegium principis late eſt interpretandũ de uerb ſig.olim.de dona.c.cum dilectus & ubi non diſtinguit papa nec nos diſtinguere debemus ii.q.v. conſuluiſti de tranſla.c.inter corporalia de ma.& obe.c.ſolitæ de conug.Lepro.c.quoniam dominus Egi.& Pe. gaſconis contra per.c.ii.de præben.li.vi. propter inhibitionem & decretum ibidem poſitum quod refertur ad omnia beneficia qualitercunque poſita apud ſed ap. uacantia cõcedatur hoc aliud* enim eſt dicere beneficium uacans apud ſed.ap.conferre.& aliud reſeruata ſedi apoſtolicæ conferre ut infra in concluſione notatur.

* Conferendi add. ſupra in ti deleg. deci. iii. qd legatus et in an. deci. 9.de conceſſ. præb. habere poteſtas.

* aliud enim. add. ꝙ ſupra facit de offi. leg.deci.3.

Deciſio. V. alias.100.

Summarium.

De duobus expectantibus in data paribus præfertur primo præſentans executori.

Si unus de duobus habentibus gratias æquales & eiuſdem datæ primo præſentat literas ſuas executori ſuo quam alter & faciat fieri proceſſus præfertur alteri in præbenda uel beneficio poſtea uacante propter huiuſmodi diligentiam quia omnis executor datus ad prouidendum eſt collator iuxta ea quæ le.& no.de præben.c. pro illorum & de reſcript.c.tibi qui & de præben.c.ſi cui per ar.li.vi.ita quod locum habet ii.reſp. c.ſi. duobus.de reſcrip.eo li.ſed non tertium.

℄ Additio Caue quia.c.duobus uerſi.ſi uero ſupra alle. uidetur intelligendum de præſentatione facta eis ad quos ſpectat canonicorum receptio & collatio præbendarum

ut dicitur in prin. non de præſentatione facta executori ideo hæc deciſio eſt contra diſpoſitionem.d.c.duobus.& ita cõſuluerũt.d.Petrus de Anch.& Frã.de zabarellis.

Deciſio. V I. alias.111.

Summarium.

Motus proprius licet tollat qualitates extrinſecas non tamen intrinſecas ſeu principalitatem beneficii nec ledit ius tertii nec gratiam ampliat nec diſpenſationem irregularitatis uel alterius inhabilitatis inducit.

Licet motus proprius papæ excludat & tollat qualitates extrinſecas intrinſecas tamen non puta curã uel principalitem beneficiũ de quo prouidetur uel mandatur prouideri de quibus ſi non fiat mentio in gratia etiam proprio motu f.cta ipſo iure eſt nulla ut no. Io. an.in.c.ſi motu proprio de præben.li.vi.in nouella.

ℭ Additio An certa ſcientia principis proprio motu in literis non expreſſo uitium ſurreptionis excludat doc. dicunt quod non in.c.ſi motu de præben.li.vi.alibi lex uidetur uelle quod idem operatur certa ſciẽtia principis reſcribentis quod operatur clauſola non obſtante.l.idẽ ſcribit.§.fi.ff.de excu.tuto.&.l.quidam conſulebant.ff.de re.iudi.& uide per Bal.in uſibus feudorũ in prin in fi.tertiæ chartæ. Dicebant domini quod motus proprius non tollit ius tertii puta ſi beneficium ſpectabat ad iuſpatronatus alicuius laici de quo papa ſi ſciuiſſet nullatenus prouidiſſet iuxta no.in.c.ii de præb.li.vi.per omnes& ꝑ hoc facit unum dictum col.in.c.a nobis de ſurrepa.& l cle.per literas.eo.ti.de præben.per Io.an.&pau.ubi etiam dicũt ſuper uerbo directas quod licet proprius motus uitium ſurreptionis tollat tamen gratiam non ampliat nec diſpẽſationẽ irregularitatis uel alterius defectus aut retentionis plurium beneficiorum in compatibilium inducit ut not. prædicti doc in.cle.ſi romanus pontifex dẽ præben. Contra primam concluſionem allegatur una no.Io.an in.cl.ſi dignitatem de præben.ſuper uerbo mandamus quã tamen aliqui domini intellexerunt de qualitatibus beneficiorum obtentorum ſecus de his de quibus papa prouidet uel prouideri mandat.& credo hoc ultimum fuiſſe de mente gloſatoris quia de iure communi non tenetur quis exprimere qualitates beneficiorum obtentorum ſed bene obtinendorum ut in dicta cle. ſi dignitatem & in.c. cum in aliis de præbẽ quemadmodum enim proprius motus tollit ſurreptionem in obtentis ut in cle.ſi romanus eode.tit.ita in obtinendis pro hoc & etiam contra ſecundam ſolutionem uidelicet quod gratiam ampliat & ius tertii tollit inducebam.c.ſi pluribus.de præben.li.vi.maior pars dominorum remanſerunt & tenuerunt prædictas duas concluſiones.

ℭ Additio Sit tamen cautus aduocatus in modo opponẽdi nam licet motus proprius tollat uitium defectum ſuſtentionis literarum ut eſt defectus taciturnitatis alios tamen defectus nõ tollit ut puta defectum natalium ætatis uitiũ corporis bigamiæ & ſimiles quanquam dicti defectus per uiam ſurreptionis non poſſint opponi propter expreſſionem motus proprii tamen opponi poſſunt per uiam iuris communis cum motus proprius taliũ diſpenſationem non inducat ut in.c eam te.de ætate & quali& ꝑ Io. an. in.d.c.ſi motu.& ideo ſublato defectu taciturnitatis per motũ ꝓprium Alii remanent & ad nullitatem diſpoſitionis ſufficit unum ex pluribus defectibus remanere ut.l. ſi non lex.ff.de hæredi.inſtitu.&.l.ſi domus.ff.de ſerui.urb. prædi.

Deciſio. V I I I. alias.134.

Summarium.

Quotidianæ diſtributionis I o impetratione beneficii certi ualoris computantur.

Vide infra in. un de.766 in. ti de præben.

Quando impetratur certum beneficium certi ualoris fructum ſecundum cõmunẽ æſtimationẽ diſtributiones quotidianæ in huiuſmodi ualore fructuũ nõ ſunt cõputandæ ratio qa illæ dantur ratione certi miniſterii perſonalis puta inter eſſentibus diuinis & nõ ſunt de corpore beneficii & ideo non cõprehenduntur ſub illis ꝓut leg & no.in.c.licet.de præben.& de cle.non reſi. c. uno. li.vi & ibi ꝑ Io.an.in nouel.ꝑ eundẽ in ad ſi.ſpe ti.de cõceſ.præ pro hoc optime facit c.ſi.de conceſ.præ §.in illis uero li.vi.ubi diſtributiones quotidianæ ſunt aliud ꝙ illud quod datur ratione præbendæ.

ℭ Additio. Nota quod diſtributiones quotidianæ non cõputantur in ualore beneficii ita etiam determinat Oldr. conſi.cxviii Et Io.an.in addi.ſpe.de conceſ.præb.quorũ rationes uidi in repetitione cle.primæ de conceſ.præb.ꝑ d.Pe.de ancha.ubi idẽ dr̃ de mortuariis & anniuerſariis.

Deciſio. I X. alias.153.

Summarium.

Dignitas in eccleſia dicitur illa quæ habet adminiſtrationem admixtã cum iuriſdictiõe perſonatus uero uel officiũ quando habet adminiſtrationem ſine iuriſdictione.

De theſauraria an ſit dignitas uel ſimplex officiũ de iure communi domini erant uarii aliqui dicebant quod ſonat in nomen dignitatis & in multis eccleſiis pro principaliori dignitate reputatur.alii & maior pars de quorum numero ego fui dicebant ꝙ theſauraria ſecluſa cõſuetudine & reputatiõe eccleſiæ de iure cõmuni nõ ſonat in nomen dignitatis niſi archidiaconatus & archipreſbiteratus propter iuriſdictionem & præeminẽtiam quas habent ſuper alios & præſertim ſubditos & perſonas eccleſiaſticas prout patet expreſſe in toto ti.de offi. arch.& archipræsby. immo ſecundum Innoc. in. c. de multa de præben. etiamſi archidiaconus nullam haberet iuriſdictionem in mundo ratione conſuetudinis tamen ratione nominis ſonaret in dignitatem ſecus de præpoſitura decanatu & aliis ut patet exemplum de præpoſitis in eccleſia carnoten.& turonen.dominus Nico.non reputat aliquem de iure communi poſt epiſcopum in eccleſia cathedrali in dignitate conſtitutum niſi unum qui immediate eſt poſt eum qui in aliqb. eccleſiis uocatur præpoſitus in aliquibus theſaurarius &c tamen de communi iure immediatus prælatus poſt epiſcopum in eccleſia cathedrali eſt archidiaconus. qui eſt oculus epiſcopi & gerit in multis uices ipſius ut in.c.ad hæc.&. c. mandamus.de offi.arch.In aliis eccleſiis collegiatis eſt ille qui eſt caput & prælatus eccleſiæ uel collegii electus ab ipſo collegio & per epiſcopum confirmatus & talis habet præeminentiam & iuriſditionem ſuper eligentes eum & ſibi obedire tanquam prælato eorum tenentur prout.le.& no. de offi.ord.c.cum ab eccleſiarum per Inno. & Hoſti.tamen quicquid ſit cõſuetudo & communis reputatio multum operatur in aliis prout le.& no. per Inno.& Hoſti.in.d. c. de multa.& ar in.c.in.de conſue.li. vi. & Pau.in cle. ut hi qui de æta. & quali.qui uidetur concludere ad propoſitum quod habentes adminiſtrationem rerum ſine prærogatiua nõ uidenẽ in dignitate ſed officio conſtituti ut ſunt ſindici procuratores caſtellani & ſacriſta.i.q.iii.ſaluator ſed ſi habent adminiſtrationem cum iuriſdictione ut camerarius papæ tunc eſt dignitas ſecundum eum & remittit ad notata per eum de deci.c.ii.in.cle.

Deciſio. X. alias. 281.

Summarium.

Beneficia collectorum & ſubcollectorum ſemel reſeruata ſemper remanent reſeruata quis deſierint eſſe tales.

Beneficia collectorum* uel ſubcollectorum ſemel reſeruata licet deſinant eſſe collectores & ceſſet officium eorum, ſemper remanent reſeruata nec aliquis poteſt diſponere de eis præter papam quia per decretum papæ ſemel fuerunt affecta quæ affectio nunquam tollitur niſi per collationem papæ poſtea ſubſecutã & qa ſemel erat ablata poteſtas ordinario cõferendi ꝑ huiuſ reſeruationẽ niſi reſtituatur ſibi huiuſ poteſtas & tollatur impedimentum nunquam poterit ſe intromittere de huiuſmodi.

* Collectori add. infra in ti.deci. 11.& in an.deci.16 & 31.eo.ti.

modi beneficio pro hoc allega. iura communia de app. c. ut noſtrum de offi. ord. c. paſtoralis de præben. c. ſtatutū li. vi. & de elect. ſi eo tempore eo li. quam concluſionē intelligo ueram de beneficiis tempore collectoriæ uel antea obtentis ſecus de poſt obtentis uel obtinendis quæ poſt finitum officium non ſunt reſeruata. pro hoc etiam faciunt declarationes dominorum Vrbani papæ. v. & Gregorii. xi. quæ habent quando papa mandat prouideri de aliquo beneficio certo modo uacante uel uacaturo ſi ex aliqua cauſa huiuſmodi prouiſio non poterit ſortiri effectum nihilominus tamen huiuſmodi beneficium manet reſeruatum ſed uidi dubitari utrum huiuſmodi reſeruatio deberet cenſeri generalis uel ſpecialis & fuit determinatū in rota & etiam per dominum uicecancellarium quod ſpecialis.

¶ Additio. adde deciſionem quæ eſt in antiquis. ccvii. quæ incipit. Item nota quod ubi papa reſeruat. &c.

¶ Alia additio. pōe quod ordinarius infra mēſem datum expectanti ante tamen acceptationem ipſius de facto cōtulit cuidam beneficium uacans quod cadebat in gratia dicti expectantis ad ſupplicationē eius cui ordinarius cōtulit deinde papa mandauit certis iudicibus quod illā collationem ordinarii auctoritate apoſtolica confirmarent ſi a die datæ præſentiū non eſſet alteri ius quæſitum. Quæritur an confirmatio teneat & etiam prouiſio facta expectandi & uidetur quod non poſtquam papa manum appoſuit mandando confirmari collationem ordinariā qa per talem manus appoſitionem uidetur ad ſe totum negotium aduocaſſe & ſic executoris & cuiuſcunque alterius inferioris manus ligatæ fuerunt ar. c. ut noſtrum. de appella. & de offi. dele. c. paſtoralis pro hoc faciunt non per. Inno. Hoſt. & Io. An. in c. cum dilectus de ſurepa. ubi dicunt quod ſi papa deputat certum prouiſorem & beneficium reſeruat pro aliquo in certa eccleſia & talis prouiſor antequam prouiderit moriatur quod conferendi poteſtas illud beneficium remanet penes papā non autem reuertitur ad ordinarium collatorem hoc idem tenet compoſt. in c. capitulum uerſi. quod ſi executor de reſcript. ubi dicit quod ſi prouiſor datus per papam prodidit prouiſio tamen eſt nulla quia tale beneficium intelligitur affectum adeo quod in illa uacatione per alium inferiorem a papa de eo diſponi non poteſt. ad idem facit quod not. Inno. & Io. an. in c. inter dilectos de excceſ. præla. In oppoſitum uidetur quia per ſolum mandatum de conferendo ſicut nec per mandatum de prouidēdo non ligantur manus cuiuſcunque poteſtatem conferendi habentis quominus ꝓuiſio facta per eum ualeat ut in c. quia cunctis. §. ex parte uerſi. non ſic autem de conceſ. præben. li. vi. niſi papa expreſſe beneficium reſeruaſſet ſuæ diſpoſitioni uel decretum appoſuiſſet in tali mandato uel ſuam uoluntatem expreſſe declaraſſet ſeu inſinuaſſet dictis iudicibus uel interdixiſſet ut ibidem no. ſuper uerbo exprimatur & ſuper uerbo inſinuet & per hoc reſpondetur ad unam rationem factam ſupra in contrarium quia papa non uidetur ad ſe negotium aduocare nec manus apponere niſi exprimat quod nullus alius poſſit diſponere. puta reſeruando diſponendo ſeu decernendo per præmiſſa unde credo primā partem eſſe ueram quod ſimpliciter mandando prouideri de beneficio uacante uidetur manum apponere etiam ſi alias non reſeruat Aliqui tamen reſpondent ad iura allegata quia illa omnia loquuntur ubi papa mandat prouideri de beneficio uacaturo quo caſu non eſt uerſimile quod per tale mandatum uelit manus ordinarii ligare uel beneficium afficere etiam ſi de certo beneficio uacaturo mandet prouideri puta tali illud expreſſe nominādo ſed non uideo rationem diuerſitatis inter beneficium uacans & beneficium uacaturum cum caſus uacationis euenit & eadem eſt ratio utrobique unde crederem ſecundam partem ueriorem de iure & ſic prouiſio expectantis ſit potior & confirmatio per conſequens inualida cenſeatur per regulam ſic allegatam & ita tenet cancellaria uidelicet quod per ſolam manus appoſitionem papæ ſiue prouideat de uacante ſiue de uacaturo aut mandet ꝓuidēri ſeu aliās diſponi etiam de incerto quod tunc beneficium ſit affectum & clauſæ ſint manus cuiuſcunque inferioris collatoris.

Deciſio. XI. alias. 196.

Summarium.

Habens gratiam in certa eccleſia poteſt acceptare etiam in nullius collatione expreſſa.

Epitome.

1 Papa poteſt gratiis & priuilegiis ſuis adiicere formam quam uult.

2 Poteſtas executoris dati ad prouidendum de beneficio uacante uel uacaturo an extendatur ad beneficium quod de iure uacat & non defacto.

1 Habens gratiam de beneficio ſi quod uacat uel cū uacauerit in certa eccleſia quod duxerit acceptādum poteſt acceptare beneficium ad cuiuſcunque collationem præſentationem inſtitutionem uel electionem prout ſpectat in ipſa eccleſia non obſtante quod non habet ad collationem epiſcopi decani &c. quia poteſt papa adiicere formam gratiis & priuilegiis ſuis quam uult & quādo exprimitur aliquis modus uenit omnis modus prout le. & no. de præben. c. cum in illis li. vi & clem. i. eo. ti. & in glo. quæ incipit quamuis iſtud uerbum.

¶ Additio No. quod quando in gratia nullus modus uacationis exprimitur uenit omnis modus uacandi. & ꝓ hoc uide tex. in c. ij. ibi per mortem alicuius uel alias &c. de renun. & in c. i. de re ꝑmu. li. vi & uide. inf. in nouis deciſ. cccvij quæ ſic incipit. Item ſi expectans autoritate apo. &c. Vidi dubitari utrum poteſtas executoris dati ad prouidendum de beneficio uacante uel uacaturo extendatur ad beneficium quod de iure uacat & non defacto. Et uidetur quod non per. c. cum noſtris de conceſ. præben. dicunt quidam quod illud c. loquitur cum literæ fuint impetratæ ſuper tali beneficio tanquam uacante quod quidem cum non uacet de facto uidetur reſcriptum obreptitium & imputet ſibi impetrans qui in literis expreſſit uacare beneficium quod de facto non uacabat ſecus cum literæ generaliter conceduntur ſuper uacante uel uacaturo. Rō bona diuerſitatis inter iſtum caſum præcedentem aſſignari non poteſt. Io. an. uidetur ſentire quod in beneficio uacante ratio ſit: ſcilicet odium reſcriptorum. Sed certe magis odioſa eſt cenſenda impetratio generalis: & uaga ſuper uacantibus & uacaturis. quam ſuper beneficio in quo non ualet impetratio ſi defacto non uacet: ut dixi quod cum uiciatur ſpecialem impetrationem. ſ. colorata facti poſſeſſio debet uitiare eſſet generalē quia idē operatur genus quo ad omnis quod ſpecies quo ad quædā quæ ſub generalitate uidentur enumerata ſpecialiter. ut l. ſi chorus de lega. in. & l. ſi duobus. ff. de admi. tu. Itē ſciens beneficium uacare de iure non defacto de facili poſſet defraudare mentem dicti. c. cum noſtris impetrando generaliter & ſub nube beneficium uacans uel uacaturum & ſubiciendo uacationem facti illius beneficii ſibi notam talibus autem fraudibus occurrendum eſt: ut in c. quanto. de duor. ua no do. Pe. de anch. in c. ſi. propter de reſcrip. li. vi.

Deciſio. XII. alias. 107.

Summarium.

Beneficia ſub collectorum etiam anteꝙ offitium ſubcollectoriæ acceptauerit ſunt ſedi apoſtolicæ reſeruata.

* Supra eo. q. ix. infra in ann. xiii. & Bis ao. eo. ti.

1 Licet iuxta ordinationem domini noſtri Gregorii papæ. xi. niſi unicus ſubcollector. in qualibet diœceſi ſit deputandus cuius beneficia ſint reſeruata tamē ſi ille unicus remoueatur & alter loco eius ſurrogetur ſicque ſucceſſiue plures ſubcollectores in una diœceſi deputentur beneficia omnium ſic ſucceſſiue deputatorum ſunt reſeruata pro ut ſuperius in concluſione eſt dictum & concluſum uidelicet quod licet eſſet officium tamen non ceſſet reſeruatio & eſt uerum dicere ꝙ quilibet ꝓ tēpore ſuo erat ſolus & unicus ſubcollector & ſic ipſius beneficia cadunt ſub reſeruatione & fuerunt affecta ſemel: quæ reſeruatio nunꝙ extinguitur niſi ꝑ ꝓuiſionem papæ.

lem obſecutam ſaluo caſu decre. ſtatutum de præben. li. vi. quæ decre. eſt reuocata per extrauagan. Bonifacij quæ incipit pia ſollicitudinis. ℭ Ex quo dubio oriebatur aliud dubium uidelicet utrum ante acceptationem & exercitium huiuſmodi officii beneficia cenſeantur reſeruata quod non fuit pro nunc ſed bene alias ruminatum & deciſum quod ſic quia tale officium in inuitum confertur et poteſt compelli ad recipiendum ut quilibet delegatus de offi. de le. c. paſtoralis. & c. ſane. & quia eſt officium honorabile & utile rei publicæ ſortitur ſtatim ſuum effectum etiam antequam poteſtatem ſuam uideat uel recipiat ar. eorum quæ dicuntur de capellanis papæ & exemptis per papam qui gaudent priuilegio honoris & aliis antequam perueniat ad eos intantum quod non poſſunt excommunicari uel ſuſpendi per ordinarium hoc ignorantes pro ut le. & no. de conceſ. præb. c. i. li. vi. ſed quia hij collectores ſunt nuncij ſedis apoſtolicæ & gaudent certis priuilegiis & honoribus ſicut capellani papæ. ergo &c. quæ concluſio poſſet procedere ſecũdum dominum Robertum in deputato per papam de aliis uero deputatis per alios collectores uel etiam dominum camerarium papæ dubitauit & ego quia ut mihi uidetur officium huiuſmodi eſt plus oneris quam honoris & talia onera non tenetur quis ſubire inuitus ar. eorum quæ nota. de procuratore ſiue ad iudicia ſiue ad negocia qui non datur inuitus licet abſens dari poſsit. ff. de procur. l. i. & l. inuitus. C. eo. et debet expreſſe conſentire alias inuitus dicitur ſecundum leges. ff. de procur. l. filiusfamilias. §. inuitus ſecundum canones uero ſufficit tacitus conſenſus ut in clem. i. de procur. Duo uero iura multum mouent me in contrarium uidelicet. c. paſtoralis. de reſcrip. in ſi. & c. ſuper eo in fi. de app. ubi iudex delegatus habet iuriſdictionem ſuper perſonas etiam non expreſſas ante ipſorum expreſſionem & etiam ante literarum præſentationem & receptionem licet non habeat exercitium iuriſdictionis niſi per expreſſionem perſonarum & literarum præſentationẽ ſic uidetur in ſubcollectore quod etiam ante receptionem literarum uel exercitium officii cenſetur eſſe collector. & per conſequens ſint affecta ſua beneficia neſcio ſoluere niſi quia unum officium uidelicet iudicandi eſt honoris & publicæ utilitatis ut in. c. ut debitus. de app. ergo redditur in inuitum. ſed officium ſubcollectoris eſt oneroſum & utile quia tendit ad talliandũ & exactionandum ergo &c.

Deciſio. XIII. alias. 216.

Summarium.

Si mandetur prouideri alicui de aliquo beneficio in certa eccleſia de unico ibi exiſtenti non prouidebitur.

Epitome.

1 Mandatum de prouidendo alicui de aliquo beneficio in certa eccleſia non extenditur ad unicum beneficium habentem.

2 Gratiæ ſæpiſſime propter fatuam interpretationem uel negligentiam effectu fruſtrantur.

1 VOluerunt & ordinauerunt † domini dictum Io. mo. in regula in generali in uerſ. ſic eſt inutilis. & Archi. in. c. ſi pro clericis de præben. li. vi. & Io. an. in cle. i. eo. ti. in glo. in certa uidelicet quod cum ſcribitur de aliquo beneficio in aliqua eccleſia alicui prouideri ſi non ſit ibi niſi unicum de illo ſibi prouideri non poteſt cum iſtud uerbum aliquo ſit ibi relatiuum ſupponens diuerſitatem illud etiam locum habet quando ſcribitur ſeu mandatur prouideri alicui de beneficio ſpectante ad collationem prouiſionem præſentationem ſeu quamuis aliam diſpoſitionem epiſcopi decani & capituli ſingulorumque canonicorum & perſonarum certæ eccleſiæ ſi quod uacat uel cum uacauerit communiter uel diuiſim ſcilicet quod impetranti non poteſt prouideri uigore gratiæ de huiuſmodi beneficio unico* ſpectante ad collationẽ alicuius prædictorum propter identitatem rationum per dictos doc. allega. in loc. præallegat. præſertim cum in hoc caſu gratia impetrantis totaliter non pereat ſed in aliis poterit conſeruari de reſcrip. c. ſi eo tempore li. vi. Et dato quod tamen non eſt uereſimile quod omnes prædicti ſingulariter ſinguli non haberent niſi unum beneficium conferre & ſic ex toto gratia impetrantis fruſtraretur & periret adhuc procederet dicta concluſio. nam imputet ſibi impetrans quod talem collationem elegit & ſic fatue

2 impetrauit ſæpe enim gratiæ † per fatuam impetrationẽ ſiue negligentiam fruſtrantur effectu de conceſ. præb. c. cum noſtris & c. i. de reſcrip. c. ubi qui. & c. ſi eo tempore & c. duobus li. vi. & indicto. c. ſi pro clericis & c. ſi pluribus de præben. li. vi. cum multis ſi. nec obſtat quod in hac ultima forma non ponitur relatiuum de aliquo quia ponitur ſimile ſiue æquipollens id importans uidelicet de beneficio in ſingulari numero & ita ibi & ſi quod. i. ſi aliquod uacat. &c. non enim refert de æquipollentibus quod fiat de teſti. c. licet ex quadam &. l. nominatim. ff. de cõdi. & demon. & i. l. ſi certum. ff. ſi certum petatur & ſic dicebant aliqui domini ſeniores ſæpiſſime determinatum et ſeruatum fore & Oldr. ſic tenuiſſe in quæſtionibus ſuis. ℭ Additio Allegat etiam ibi Archi. de illo qui unicam omnem habebat ut dicitur. ij. R. c. xij. & iij. q. vij. §. ſi contrarium huius uidetur ſentire Io. de lig. i. c. ſi. in fi. de præb. quia ſi per tale mandatum de prouidendo uidetur noluiſſe mandans etiam dictam unam collationem grauare: & uide hic omnino quod not. Ioan. de lig. in. c. poſtulaſti in fi. de conceſ. præben.

Deciſio. XIIII. alias. 217.

Summarium.

Si mandetur prouideri alicui de maiori præbenda ualet gratia licet ibi ſint mediæ & minores & poterit impetrans maiorem acceptare & de illa ſibi facere prouideri.

Epitome.

1 Gratiam habens ad maiores & minores præbendas poteſt etiam medias acceptare.

2 Conſuetudo contraria mandato in ipſo mandato non expreſſa an ipſum uitiet.

1 SI mandetur alicui prouideri † de maiori præbenda uacante uel uacatura alicuius eccleſiæ in qua dicuntur per impetrantem eſſe maiores & minores præbendæ licet in ibi etiam ſint mediæ nihilominus ualet & tenet impetratio & prouiſio & acceptatio de maiori de qua poſtea agitur quam papa ſibi ſpecialiter impetranti reſeruauit conferendã nec de alia ſcilicet minori uel media poſſet ſibi prouideri per. c. cum de nõ de præb. li. vi. nec obſtat quod de mediis nõ eſt facta mentio quia aut illæ mediæ ſunt de maioribus aut de minoribus uel eſt neutra illarũ ſed

2 diſtincta per ſe. in primis † duobus caſibus ſatis eſt expreſſum in gratia. ſed propter ultimũ procedit dubiũ præſertim propter conſuetudinem locorum & eccleſiarum quibus cauetur quod nullus poteſt obtinere maiorem niſi per minores ad maiores fiat aſcenſus modo ſi ut dictum eſt fiat mentio in gratia & quo ad hoc tollãtur ſtatuta tamẽ illa ſtant adhuc quo ad medias per quas oportebit aſcendere ad maiores ergo ſublato uno impedimento aliud manet nec ſublatũ dicitur niſi de hoc expreſſe mentio fiat ar. c. licet. de conſt. li. vi. & c. non poteſt de præben. & c. i. eo. ti. in cle. Sed reſpondeo dupliciter quod in caſu prædicto prædictæ conſuetudines & ſtatuta per clauſulas derogatorias & per non obſtan. generales quæ ſunt & multũ prægnates ſunt ablatæ licet non perẽptæ prout. l. & nõn. in. c. cum aliquibus & in. c. ſi propter tua debita de reſcrip. li. vi. & pro hoc facit tertia concluſio ſuperius determinata in caſu mag. dubio & ſorti. Secundo dico & credo quod per expreſſum prædicta ſtatuta ſunt ſublata in gratia. nã ex quo mandatur prouideri impetranti de maiori præbẽda quam duxerit acceptandã non obſtantibus ſtatutis conſuetudinibus illius eccleſiæ quibus cauetur ut ſupra & omnes præbendæ inferioris gradus poſſint dici minores reſpectu maioris quod ſatis conſtat de mente papæ illa ſtatuta & quæcunque alia impedimenta uelle remouere. pro quo facitum ẽt no. per Io. an. poſt. ar. in nouel. in. c. ſi poſtq̃. de præben. li. vi. licet. ar. uideatur innuere contrarium in roſ. xxv. q. ij. in ſumma in fi.

ℭ Additio. Hoc uult dicere quod dicta clauſula non obſtan. non tollit conſuetudines & ſtatuta niſi ad unũ finẽ tantũ uidelicet ut gratia non pereat & ſic firmat graciã contra nullitatem ſed dilationes non tollit & ita dicit Io. mo. ſe pronunciaſſe de mandato papæ in. d. c. cum aliquibus.

Deciſio

* Infra eo. ti. xvi.

* Vnico adde tho. fa. ca xxix dub. 55. uide tamẽ infra in an. de reſcip. nota quod ubi deci. 40.

Deciſio. XV. alias.135.

Summarium.

Petenti beneficium uacãs per aſſecutionem ſufficit producere gratiam ſuam ad effectum impediendi ſuſpenſionem petitorij factam per partem aduerſam nec arctatur ad probandum uacationem beneficij & aſſecutionem ipſius.

HAbenti gratiam de certo beneficio uacãte per aſſecutionem pacificam alterius beneficij auctoritate apoſtolica collati agenti petitorio & poſſeſſorio adipiſcendæ ad effectum impediendi ſuſpenſionẽ petitorij ſui factam per partem ſibi aduerſam ſufficit producere ſolam factam gratiam illi de alio beneficio per cuius aſſecutionem papa uoluit & decreuit beneficium de quo agitur uacare licet non probet plene huiuſmodi uacationem nec aſſecutionem ratio quia ſatis conſtat per dictam gratiam de reſeruatione & manus papæ appoſitione quæ ſuſpenſionem petitorij habent impedire. ut ſupra in concluſione j. de re iudi & per no. Innocen. de fil. preſbi. cõſtitutus & de reſtitu. ſpolia. c. in literis in fin. & de diuor. c. ſignificaſti.

Deciſio. XVI. alias.136.

Summarium.

Petenti beneficium per aſſecutionem quo ad effectum adiudicationis ſibi faciendæ non ſufficit probare prædictas aſſecutionem & uacationem per publicam uocem & famam.

Sufficit tñ probare aſſecutionẽ de facto eodem ti. de. 3.

AD effectum adiudicationis fiendæ prædicto agẽti non ſufficit probare huiuſmodi uacationem & aſſecutionem pacificam per teſtes deponẽtes de fama publica & uoce duntaxat quia actor clare debet probare intentionem ſuam alias reus abſolueretur quia actore non probante. &c. ij. q. ult. actor ut eccle. bene. c. ut noſtrum de proba. c. in præſentia de iureiu. c. ſi. præterea fama non facit plenam probationem nec ſemiplenam ſine alijs adminiculis prout le. & no. de appel. c. j. de teſti. ca. ueniens el. ij. & c. præterea.

Deciſio. XVII. alias.144.

Summarium.

Impetrans beneficium uacans dummodo non ſit alteri ius quæſitum de acceptante quodcunque beneficiũ acceptauit non tenetur facere mentionem.

Go. in regu. de non toll. iur q. 4. q. nume. 23.

LIcet de more & ſtilo curiæ ſit receptum quod impetrans certum beneficium uacans per obitum extra romanam curiam cum clauſula dummodo non ſit alteri in eo ſpecialiter ius quæſitum non teneatur facere mentionem de expectantibus auctoritate apoſtolica ibidem & illud idem beneficium acceptantibus propter. no. Io. an. poſitam in nouel. c. ſi poſtquã. de præbẽ. li. vj. quæ tamen loquitur in duobus expectantibus ſiue impetrantibus expectationes a papa uidelicet quod ſecundus nõ teneatur facere mentionem de gratia primi & hoc propter clauſulas derogatorias. tamẽ omnes domini me ſolo excepto dixerunt hoc non procedere in canonice electis uel præſentatis ad dictum beneficium ante impetrationem ante dictam licet non ſit ſubſecuta cõfirmatio uel collatio nã papa per ſuam collationem noluit præiudicare rite & canonice electis uel præſentatis nec tollere ius ad rẽ eis quæſitum de offi. dele. ſuper eo & c. ex parte. de reſcript. quãuis li. vj. pro hac concluſione uidetur optime facere quæſtio dominicalis poſita per Iun. in. c. innotuit de ele. ſuper. uer. ordinat ergo. ego autem dicebam me non uidere differentiam ſiue rationem diuerſitatis inter primũ caſum ſeu ſtilum & ſecundum nam uerum eſt dicere quod in utroque caſu neutri eorũ eſt ius quæſitum in beneficio ſiue in re licet bene ad rem quod facilius perditur & tollitur de conceſ. præben. c. ſi. li. vj. de reſcrip. gratiæ in cle.

Egi. 167.

Præterea papa poteſt præuenire quemlibet collatorem etiam ordinariũ in conferẽdo uel delegatũ de præben. dudum & c. quamuis. ij. li. vj. Item uideo quod licet capitulum elegerit aliquem in epiſcopum & antequã confirmetur papa manum apponit inhibendo reſeruando uel prouidẽdo confirmatio poſtea facta ſiue collatio nõ tenet de elec. ſi eo tempore. li. vj. Item uideo de receptis in canonicos auctoritate ordinaria quibus licet ius acquiratur iuxta receptionis ſuæ ordinem ad præbendam proximam uacantem ſiue uacaturam de præben. relatum & c. dilectus tamen apoſtolici expectantes etiam de huiuſmodi receptione nullam mentionem facientes illis præferuntur poſtea in præbenda uacante de præben. hij qui & c. ſi poſtquam. lib. vj. Verũ eſt quod poſtea in alijs conſilijs audiui unam rationem diuerſitatis inter primum & ſecũdum caſum quæ placuit mihi nam in primo caſu licet præiudicetur impetranti quo ad iſtud beneficium per ipſum nunc acceptatum tamen ex toto gratia ſua non perimitur ſed remanet ſibi ſaluum ius aliud beneficium acceptandi non ſic in caſu ſecundo quia electus uel præſentatus ex toto & perpetuo eſſet excluſus quaſi prædictus ſtilus in illis ſeruaretur quod eſſet abſurdum nec præſumendum quod papa tantum præiudicium uoluerit facere canonice electis uel præſentatis niſi de hoc faceret mẽtionem ac dictorum iurium ſuper eo ex parte & c. quãuis facit etiam ratio in. c. deliberatione. de nſ. dele. lib. vj pro qua ratione diuerſitatis poteſt induci ſtilus ſimilis de impetrante ad collationẽ decani & capituli cõmuniter uel diuiſim ſi acceptat beneficium unicum* ſpectans ad collationem decani diuiſim utrum ualeat acceptatio nã aut potuit coſeruari gratia in alijs beneficijs ſpectantibus ad collationem capituli aut non. in primo caſu non ualet acceptatio. in ſecũdo ſic licet doc. uelint tenere quod in neutro caſuum prædictorum ualeat. ut not. Io. an. in cle. j. de præben. ſuper uerbo. incerta.

* Vnice add. ſupra. eo. titu. xij. deci.

¶ Additio. Quale autẽ ius acquiratur electo per electionem uide per glo. in. c. quanto. lxuj. di. & ibi Dominicus de ſan. gemi. uidetur tenere contra in illis in quibus papa confert canonicatum licet expectent præbendam quia præferuntur hijs qui habuerunt ex poſt collationem a papa uide ibi.

¶ Alia additio. Nec habenti mandatum de prouidendo cuius ius etiam non tollitur per clauſulas generales alias periret mandatum ſuum quo mandabatur ſibi decerto corpore beneficij prouideri.

Deciſio. XVIII. alias.174.

Summarium.

In ſurrogatione ſeu reformatione gratiæ nõ oportet exprimere ea quæ in prima gratia ſunt expreſſa.

LIcet in ſurrogatione litis & iuris alicuius defuncti impetrata a papa debeat fieri * mentio de beneficijs obtentis quia uim collationis habet ut lite penden. c. j & ij. li. vj. tñ ſi quis primo impetrauit aliquod beneficium litigioſum a papa tanquam uacans per obitum nulla facta mentione de litis pendentia facit tñ mentionem de omnibus beneficij ſuis per eum obtentis & ſi, poſtea cum narratione primæ gratiæ obtineat ſe ſurrogari in litem & in ius in dicti defuncti nulla facta mentione in ſurrogatione de beneficijs obtentis & alia gratia expreſſatis dixerunt omnes domini gratiam ſecundam propter hoc non uitiari nec fore ſurrepticiam. tum quia cenſetur quædam reformatio gratiæ primæ in qua non eſt neceſſe exprimere beneficia antea expreſſata ſecundum ordinationem nouam domini Gregorij papæ. xj. tum quia in ſecunda ſit plena narratio de prima tunc recurrẽdum eſt ad ipſam, tum quia nunc impetratur idem corpus quod tunc. & per eandem perſonam & idem modus uacandi exprimitur & defectus in prima litis pendentia uidelicet tollitur & per hoc ſoluitur obiectus uidelicet quod non uigore primæ quæ fuit nulla ſed ſecundæ gratiæ ius impetrantis conſequitur expreſſe de hac deci. vide. glo. 3 ſertim pulchrã in c. ſi apoſtolicæ de præben. li. vj.

* Add. fieri mẽtio. Qualiter & de qbus debeat fieri mentio in reſcriptis apoſtolicis nullus doctorum melius ſcripſit ſeu accumulauit. quã do. fely. in c. ſi nr̃a extra de reſcri. ubi ponit quadraginta correlaria uide notanda quãobrẽ uide ipſum fel. ſuper hac materia, ſemper ad nomina.

Deciſio. XIX. alias.285.

Summarium.

Literæ facultatis per mortem illius cui conceſſæ ſunt non expirant.

SI epiſcopus habens poteſtatem a papa prouidendi tribus perſonis de canonicatibus & præbendis ſuæ eccleſiæ ſi collato per eum canonicatu uni & reſeruata præbenda ſibi & nulli alteri de iure debita cum uacauerit conferenda & ante huiuſmodi uacationem præbendæ & collationis moriatur epiſcopus nihilominus iſte cui canonicatus eſt collatus præbendam poſtea uacantẽ poterit acceptare ratio quia gratia iam erat facta quæ nõ expirat per obitum concedentis de offi.dele.c.ſi ſuper li. vj.tum etiam quia ratione canonicatus debebatur ſibi præbẽda de præben.c.relatum fact.c.ſi is cui.&.c.quodam de præben.lib.vj.

Supra de offi. deleg.12.

Deciſio. XX. alias.291.

Summarium.

Non ſolũ ualor certi beneficij impetrandi ſed ẽt obtentorum debet per impetrantem exprimi ſecundum cõmunem æſtimationem cum ſit pars gratiæ ſuæ ſecundum regulam domini Grego.xj.ſed circumſcripta regula ualorem obtentorum in ſua impetratione exprimere non tenetur nec probare niſi aliquod illorum obtentorum ſe dimiſſurum obtulerit.

LIcet impetrans certum corpus beneficij ualorem eiuſdem beneficij per eum in gratia ſua expreſſam probare teneatur etiam ſi nõ negetur quia pars gratiæ ſuæ eſt,tñ ſecundum omnes hoc non procedit in ualore probando beneficij obtẽti in gratia expreſſo præſertim ſi illud ſe obtulerit dimiſſurum quia tunc eſt indubitatũ ſed ſi uult illud retinere cum illo de nouo ſibi collato tũc ſecundum aliquos uideretur diſtinguendum aut eſt ſimplex beneficium puta cappellania uel ſimile & expreſſit bonum & uel magnũ ualorem propter quem citius papa gratiam non feciſſet quam fecit tunc nõ arctatur ad probandum.aut eſt dignitas uel beneficium curatum & exprimitur ualor modicus quia tunc præſumitur quod papam uolebat decipere & quia iſta beneficia conſueuerũt & debent eſſe magis pinguia quam alia de uita.& honeſtate.clericorum.c.ut quiſquis tunc tenetur ualorem probare.Tutius eſt tamen ſecundum dominos quod aliqua licet probet licet non ita exacte ſicut in primo caſu & hoc uerum ſi non negetur ualor ſecus uero ſi negaretur tunc plene probare teneretur.ego uero dicebam me non legiſſe quod impetrans teneretur de ualore uel quacunque alia qualitate beneficij obtenti facere mẽtionẽ.pro quo induxi ea quæ le & not.in cle.j.de præben.per Ioan.an.& Pau.uerum tamen ex quo expreſſit ad inducendum papã facilius pro gratia ſibi facienda id feciſſe uidetur & ſic per conſequens ad probandum ſe aſtrinxiſſe de reſti.ſpo.c.j.de proba.c.licet quod crederem uerũ ſi negaretur ualor probationẽ nullam requirerem nec crederem proceſſum ex hoc fore nullum ſiue iniuſtum dummodo de alijs ſubſtantialibus plene conſtaret dominus tamen Vrba papa.vj.in primordio creationis ſuæ uoluit& ordinauit ꝙ nedum impetrantes certum beneficiũ uacans uel certo modo uacaturum de ualore illius teneretur facere mentionẽ ſed etiam de ualore omnium beneficiorum quæ obtinerent tempore impetrationis & hoc ſecundum cõmunem æſtimationem & nõ ſecundum taxationẽ decimæ quod eſt graue alias uoluit & decreuit huiuſmodi gratias fore nullas & nullius roboris uel momenti hoc uerum niſi proprio motu eſſent factæ idem etiam uoluit& ordinauit in confirmationibus obſeruari.

Deciſio. XXI. alias.331.

Summarium.

Promotus ad aliquam dignitatem poteſt impetrare ꝙ primam dignitatem retineãt cum ſecunda,cũ decreto ꝙ prima nõ uacauerit p aſſecutionẽ poſſeſſionis ſecũdæ dignitatis uel p munus cõſecrationis & talis ĩpetratio ualet.

Epitome.

1 Papa poteſt diſpenſare cum promoto ad epiſcopatum ꝙ retineat beneficium ad laici præſentationem ſpectans.
2 Impedimentis duobus concurrentibus non poteſt unum ſine altero auferri.
3 Argumentum ab identitate rationis ualidum eſt. Beneficia ad laicorum præſentationẽ ſpectantia nõ ſunt eis ſpretis conferenda.
4 Spes firma ex cauſa præcedenti de certo effectu conſequentiam neceſſariam habente proxime producendo habetur idem effectus ac ſi tpe cauſæ fuiſſet ꝑductus.
5 Princeps non præſumitur in ſuis reſcriptis uelle præiudicare iuri tertij.
6 Iudex an poſſit aduerſario non conſentiente terminum prorogare.
7 Tacita non reddunt gratiã ſurreptitiam ſed ſolum in iure expreſſa.
8 Res ꝓrogata nõ cenſet innouata ſed ſup eadẽ reputatur.

1 SVppoſito facto ꝙ papa† quendã.A priorem cuiuſdam prioratus quæ dignitas curata & principalis erat in eccleſia collegiata exiſtebat ſpectans ad præſentationẽ patroni laici promouit ad aliquam eccleſiam cathedralem & cum eo tempore huiſmodi promotionis uel cito poſt& ante uacationem dicti prioratus motu ſuo proprio diſpenſauit quod promotione non obſtante eundem prioratum unacum dicta cathedrali eccleſia retinere poſſet uſque ad beneplacitum ſedis apoſtolicæ decernendo ipſum prioratum per munus conſecrationis uel per aſſecutionem poſſeſſionis minime uacare nulla facta de iure præſentãdi prædicti laici mentione dubitabatur utrum huiuſmodi gratia ſiue diſpenſatio fuerit nulla & ſurreptitia in quo domini erant uarij.maior tamẽ pars dicebat eam eſſe ſurreptitiã & ſecundũ illa conſilia fuerunt latæ duæ ſententiæ & nũc pendet in tertia inſtan.in qua eſt concluſum & non reſtat niſi prædictas ſententias confirmare uel infirmare motiua maioris partis ſecundum quæ fuerant prædictæ duæ ſententiæ promulgatæ fuerunt iſta.primum uidelicet quod nedum afferatur alicui gratiæ præiudiciũ cum tollitur ſibi ius quod habet in præſenti immo eũ tollitur ſibi ſpes firma& propinqua habendi aliud ius ꝗ quo inducebatur caſus legis inde Neratius.ff ad.l.aquil.&.l.acucius § corneli.in fi.ff.de iuriſdi.per eandem uiam fa. C.cõia de le.ſi.ea enim quæ incontinenti fiunt uel fieri debent ineſſe uidentur de teſti.ea.prętrea de teſti.ſpo.c.literas per quæ iura uidetur quod adueniente tempore uel caſu quo patronus ꝓſentare deberet ſi iſta gratia facta nõ fuiſſet hmõi tũc deberet carere effectu & ius patrono apertum.ergo.&c.Secundũ motiuum
2 † ꝗa ibi ſunt duo impedimenta uno ſublato aliud non vr̃ eſſe ſublatũ ff.de ſeruit.ur.prædi.l.ſi domus de fil.preſb.c.ij.li.vj.de auto.& uſu pal.c.ex tuarũ de priuil.paſtoralis.mõ hic uidẽtur duo impedimenta unum de elec.cum in cunctis de conſt.cũ M.circa prin.Aliud de iure patroni igitur primo ſublato ſecundum non uidetur eſſe ſublatum maxime quia uidetur utrunq; eſſe ſupra ius & non poſſet fieri niſi ex plenitudine poteſtatis.modo licet papa utatur ſua plenitudine poteſtatis in uno articulo non ſequitur quod uelit uti in alio quia talia tanquã odioſa ſunt reſtringenda ut regula quæ a iure de re.iur.li.vj.non autem trahenda de caſu ad caſum.ff de lib.& poſ.l.cũ quidã de priuil.c.fi.de reſcrip.c.ſuſceptum.li vj.maxime in exacogitatis ut in.c.j.de conſti.li vj.Tertio quia in expediendo actum permutationis epiſcopus utiſ beneficio alias.a iure ſpecialiter ſibi conceſſo ut.c.quæſitum.de re.permu.& contra concilium turõñ.de quo in.c.maioribus.de præben.& tum ꝗa pro intereſſe patroni ipſum uocare tenetur ut no.Inno.de renunc.quod in dubijs & Ioan.an.de re.permu.c.uno.li.vj.& in cle.una.eo.ti.per Pau.modo in propoſito potuit intereſſe patroni ut haberet priorem reſidentem & eum in propria perſona honorantem quia melius ſeruitur eccleſiæ per proprium prælatum quam per uicarium Ideo iura a prælato requirunt reſidentiam perſonalem de cle.

& in

& in reſt. quia nonnulli &. c. ij. & in. xxj. quæſtio. ſ. c. j de
elect. licet canon lib. ſexto ammodo enim propter maio-
rem dignitatem epiſcopalem in prioratu non tenebitur p
ſonaliter reſidere ſic apparet de notabili intereſſe perſonæ.
ergo. Quartum propter identitatem rationis ex qua liet
tam arguere de triſtia. inter corporalia modo ratio quare
introductum eſt quod beneficia laicorum ad eorum præ
ſentationẽ pertinentia eis ſpretis non cõferantur, eſt, ne tur
bari ex hoc ab eccleſiarum fundatione retrahantur. prout
ut le. & no. per omnes ſcribẽtes in. c. cum dilectus de iure
patro. & in. capi. ij. de præbend. libro ſexto. ſed eadem ui
detur turbatio cum certum habeant tempus intra quod
cantum. nec de modica temporis dilatiõe curare habeant:
ut. l. ſi debitori. ff. de iudi. & l. quod dicimus. ff.
de ſolu. ergo. cui enim præiudicatur in tempore ſæpe præ
iudicatur in iure de electio. cum in iter. de appella. cum
ſit & c. præterea. & c. j. li. vj. de re iudi. quod ad conſulta
tionem. cum ſi.

4 Quintum motiuum † quia quando ex aliqua cauſa præ
cedente oritur ſpes firma de certo effectu trahente conſe-
quentiam neceſſariam ad cauſam ipſam de proximo p-
ducenda habetur perinde effectu ſecuto ac ſi tempore
cauſæ fuiſſet iam productus. ut. ff. ad. l. acquil. l. huic ſeri
pturæ. §. j. & l. ita uulneratus. in prin. clarus tex. in. l. ſã-
ni. §. ſabinus. ff. de dam. infec. perinde cum eſt uel iam de
præſenti eſſe uel de propinquo futurum futuri fore. ut p-
batur per ea quæ leg. & not. ff. de mino. l. iij. §. j. modo ſi
iam uacaret beneficium appareret de graui præiudicio
ipſius patroni & non ualeret gratia ſine diſpenſatione ſe-
cundum omnes. igitur etiam ſic ratione cauſæ præceden
tis beneficium iam patrono cenſetur affectum. ſicut ſolet
dici de beneficio pro certa perſona in euentum certæ ua
cationis uacat per papam uel eius executorẽ ſpecialiter re
ſeruato. de reſcript. ubi qui de præbend. cum cui & capi.
ſi poſt quam. de conceſſ. præbend. c. ſi capitulo. & capit.
ſi ſoli. & e. executor. lib. vj.

5 Sextum † quia iſta eſt regula quod non eſt uériſimile q
princeps uelit præiudicare iuri tertij præſenti uel futuro p
priuilegij conceſſionem quam facit. quia non eſt uériſi-
mile quod hoc facere uelit per iniuſtitiam tertij. ut. C. de ſta
tu. & imag. l. fin. ff. ne quis in loc. pub. l. ij. §. merito. & §. ſi
quis a principe. de priuile. dudum. de conſuetu. cum dil-
lectus. de deci. ſuggeſtum. & eodem titulo. c. ij. libro ſex
to. etiam per adiectum diſpenſationis ſiue reſti. ut. ff. de do
na. l. j. § penulti. & l. fin. & l. cum adoptio. ff. de adopt.
de reſcript. quamuis. libro ſexto. de offic. deleg. ſuper eo.
immo nec forte hoc poteſt ſine cauſa per nota. Innocen.
in. cap. ſæpe. de appella. & in. ca. quæ in eccleſiarum. de
conſti. & per Cyn. C. ſi contra ius uel uti. pu. per ſcriptio.
& fuit allegatum dictum Cardi. pariſien. quod ipſe dixe
rat & poſuerat in dicto capitu. quamuis. de reſcript. alle.
uidelicet reſtitutionem a principe cõceſſam per modum
gratiæ ad beneficiũ patroni ſuiecti uel non ſuienti ante ua
cationem uel poſt non ualere nõ facta mentione de patro
no laico. Ad idem inducebatur clementi. j. quæ bene fa-
cit de præbend. poſt princ. ibi quemadmodum in diſpẽ
ſatione ſuper pluralitate dignitatum incompatibilium
eſt exprimenda qualitas curæ uel principaliter. curandũ
ita & in hac diſpenſatione retent. dignitat. cum alia
incompatibili facienda erat mentio de hac qualitate ui-
delicet quod ſpectabat ad præſentationem laici præſer-
tim cum ſimus in materia odioſa & reſtringibili. de con
ſanguinitate & affinita. quod dilectio. de fil. preſ. capitu.
ij. libro ſexto.

Pro parte contraria de qua ego fui cum aliquibus alijs
dominis & quam etiam tenuit dominus Martinus Pam
pilon. epiſcopus allegabatur etiam bene octo uel decem
motiua. Quorum primum fuit hoc. quia in gratia prin
cipis eſt ponderandũ ſpei futuri iuris præiudicium cum
ſpes illa eſt radicata in aliquo iure de præſenti competen
ti & aliter non. modo talis non eſt ſpes iuris præſentandi
ante uacationem patrono cõpetens. igitur. maior eſt clara
per iura allega. de conceſſio. præbend. capitu. j & ij. mi-
nor probatur per gloſ. in. l. gallus. §. & quid ſi tantum. ff.
de libe. & poſthu. & ibi per Barto. & Archidia. inducta per
Ioan. andr. in mercu. in regula ſine culpa. de reg. iur. li.
ſexto. facit etiam. l. etiam. § j. ff. de bo. quæ liber. & ff. de
iniuſto rup. & irri. teſta. l. ſi quis filio exhæredato §. irrita.
quia ſi miles qui propter delictum & per ſententiam ius
teſtandi amiſit, cõceditur ex priuilegio ius teſtandi, intel
ligitur eſſe conceſſum iuri militari etiam in iniuriam filio
rum & de ipſis mentione non facta. & ibi per Bartol. &
per hoc tollitur prima & quinta ratio tenentiũ contrariũ.
Secundo principaliter deducitur hoc. quia ſi hic notari
deberet præiudicium patroni, aut notaretur quo ad pro-
prietatem iuriſpatronatus aut quo ad poſſeſſionem. nam nõ
poteſt dici primum. quia eam non perdit nec ſibi nega-
tur. nec ſecundum: quia poſſeſſio hoc caſu non interpel
latur cum eius uſus non poteſt haberi niſi in actu uacat.
ergo. ut. ff. de iniuſto rup. & irri. teſta. l. nam & ſi. §. poſt
defectum. Confirmatur. quia omnia iura quæ dicunt
priuilegium principis cum alterius præiudicio tacito non
ualere loquuntur de præiudicio quod imminet de præ
ſenti cum aliàs damnum uel præiudicium non dica-
tur proprie niſi præſens. & ideo lex ſiue priuilegium
debet intelligi de præſenti. ar. ff. de hære. inſti. l. ea facto.
Tertio, quia ceſſante cauſa ceſſat & effectus. de appella.
cum ceſſante. de iureiurãdo. & ſi Chriſtus. ff. de iurepatr.
l. adigere. §. quamuis. modo uacatio eſt cauſa faciendæ
præſentationis per patronum. quia alio tempore locum
habere non poteſt. de conceſſione. præbend. capitu. j. &
ij. de iureiurãdo. cum propter. & capitu. quoniam. cum ſi-
milibus. ergo.

Quarto, quilibet in re ſua eſt moderator & arbiter. ff.
man. l. mandatum. de dona. per tuas. & qui ſuo iure uti-
tur nemini facit iniuriam de electio. cum eccleſia. utens
igitur in re ſua iure ſuo non animo nocendi alteri licet ni-
hilominus ex conſequentia alteri noceatur non poteſt im
probari quod facit. ff. de dam. infec. l. fluminum. §. finali.
cum. l. ſequente. & ff. de aqua plu. arcen. l. j. §. denique.
de electio. conſtitutionem. in clementi. modo papa hic
ſuper beneficio iure ſuo uſus eſt diſpenſando & uacatio
impetrata tollendo, non autem diſpoſuit ſuper iure præ
ſentandi patroni. quia nõdum erat eius locus nec id age
batur animo illi iuri nocendi. igitur ualuit quod fecit per
iura antedicta. Quinto. quia patronus in iſtum ſemel cõ-
ſenſit & eius perſonam approbauit ideo amplius reſilire
non poteſt. de fil. preſ. intelleximus. de reg. iur. quod ſemel pla
cuit. ergo ex conſequenti diſpenſatione eius conſenſus mi
nime eſſet requirendus ſicut nec in diſpẽſatiõe. nõ idonei
rum non requiritur conſenſus electorũ qui elegerunt non
idoneũ. ut not. Inn. in. c. innotuit. in prin. de elect. & in c.
ult. cum pridem. in fin. de renunc. ex eo quod ſemel con-
ſenſerunt in eum. tñ ut ponebatur in facto ipſe patronus
nihilominus conſenſit ea poſt facto uel ſaltem tacuit &
ipſum ſic ſtare in priſtino iure permiſit & tolerauit quod
ſufficit. ar. eorum quæ le. & not. per Hoſti. de his quæ fi. a
ma. par. ca. ex ore & per Pau. in clem. unica. de re. permu.
facit de his quæ fi. a præla. c. ij. & iij. imo literæ regis Por
tugaliæ ſuper huiuſmodi conſenſu in iudicio productæ
fuit ſed fidem nõ fecit quia lit. pen. procuratæ & datæ fuer.
Sexto hoc probat. Pone rector parrochialis eccleſiæ eſt
adeo in fine anni quod promoueri nõ poteſt, non dicitur p
pterea eccleſia uacare. de elect. cõmiſſa. li. vj. licet ſit in-
dubitanter. uacatura poterit ne epiſcopus per ſuã diſpen-
ſationẽ non uocato patrono impedire uacationem huiuſ
rationẽ ſtudij & ſic præiudicare patrono ſi præiudiciũ dici
debet. certe ſic. ut de elec. cum ea eo. c. li. uel pone Iudex
ipſum terminũ pẽptoriũ ad agendũ uel proponẽdũ. aut pro
bandũ ut in. l. ſi ex C. qui accu. nõ poſ. & c. paſtoralis. de
excep. eſt ita. proptereã ſi termini quo non põt perficere infra ter

6 minum, nunquid põt iudex † ſibi terminum prorogare &
aduerſario non conſentiente ita q pœnã nõ incurrat. cer
te ſic de off. dele. conſuluit. de appel. præterea. cũ ibi no.
de do. & contu. pur. & c. cum dilecti. & idẽ eſt in pœna
conuentionali ut no. Bar. in. l. cũ ita ſtipulatus. ff. de uer.
obli. & probatur eo. ti. l. qui romæ. §. cal. macus. in fi.
Septimo inducebat pro hac parte gl. a. Io. an. poſita in. c.
ſtatu. de reſcrip. li. vj. quæ habet q depoſitũ a beneficio p
ſententiã a qua extitit appellatũ appellatione pen. poteſt
epiſcopus ad huiuſmodi beneficiũ reſtituere inuito patro
no. ergo fortius põt papa de quo quæritur ut uidetur. al-
legat q id eſt ponderandum quod facto principis conti
git per. l. inde Neratius. §. idem Iulianus. ff. ad. l. aquil.

Octauo hoc probatur. quia papa poſſet tollere conſtitutionem ſuam poſitiuam per quã inducitur hæc uacatio. nec oporteret tunc uocari patronum aut eius conſenſum haberi ſeu de eo fieri mentionem. igitur & per modum diſpenſationis. in parte patet per cõſequens per. l. qui de tota. ff. de rei uendi. qui enim poteſt plus poteſt & minus de deci. ex parte, antecedens probari uidetur quia libera poteſtas uidetur quo ad hoc in principe reſidere. ut. C. de legi. l. ſi. ff. de conſti. prin. l. j. §. j. de ſent. ex. inter alia. de re iur. omnis res.

Nono hoc probatur quia ſi diceretur dicta gratia non ualere aut hoc eſſet ex defectu poteſtatis aut propter fraudem uel culpam impetrantis aut propter contrariam diſpoſitionem alicuius iuris poſitiui ſuper hoc contrarium ſtatuentis aut propter ſurreptionem re ipſa inſurgeñ. ex uerisimilitudine mentis ipſius concedentis.

Primum dici non poteſt per ea quæ dicta ſunt in ratione proxi. præcedentis.

Secundũ non. quia in gratia facta motu proprio hoc non cadit. ut no. nouellator in. c. ſi motu proprio. de præbend. libro ſexto.

Nec tertium dici poteſt. quia iſte caſus non reperitur ſpecialiter iure cautus. nec ob. c. cum dilectus. de iurepa. & c. cum dilectus de offic. dele. qa loquitur in beneficio laici patronatus iam uacanti. in quo caſu eſt longa differentia ad iſtũ caſum. quia ibi iam ius quæſitum eſt quod ſine cauſa auferre non debet ut in. capitu. quamuis. de reſcrip. & c. ab eo de elect. li. vj. hic uero ſecus. facit pro his alleg. ſupra in ratione prima huius partis.

7 Nec quartum dici poteſt quia † non omnia tacita reddũt gratiam ſurreptitiam. ſed illa ſolum quæ uel ſunt expreſſa in iurẽ. ut capitu. ſi motu proprio. & capitu. cum in illis & capitu. j. de præben lib. ſexto. in clemen. j. eodem titulo uel in non expreſſis loquendo illa de quibus eſt uerisimile de iure & in iure. quod ſi papa illa ſciuiſſet, nunquã illam gratiam conceſſiſſet. ut de elect. dudũ ro ad fi. & de præben. dudum. §. nos igitur. li. ſexto. & nota. Inn. de con. præbend. cum noſtris. modo non eſt de iure cautum nec omnino uerisimile. quod ſi papa hoc ſciuiſſet propter hoc omnino gratiam denegaſſet. immo magis totum contrarium eſt uerum & certum. quia de iure præſentandi laici tempore conceſſionis gratiæ huiuſmodi papæ fuit dictũ ut ponitur in facto & etiam idem ſi non eſſet dictum. Ratio eſt nam quod dicunt docto. in. cap. ij de præbend. lib. vj & capitu. cum dilectus alle. gratiam de tali beneficio laici patronatus de huiuſmodi iure mentione non facta fore inualidam non eſt ſcriptum in iure, ſed illud ſumpſerunt ex ratione capitu. cum dilectus. ſuperius alleg. & ex canone decernimus. xvi. q. ultim. in quibus habetur quod legatus & ordinarius non poſſunt impedire patronum in præſentando & per conſequens non eſt uerisimile quod hoc uelit papa niſi ſciat & exprimat. ſed illa iura loquuntur & etiam dicti doct. in beneficio iam uacanti & in caſu in quo patrono iam eſt ius quæſitum. inter quem caſum & caſum in quo ſumus eſt magna differentia ut ſupra deductum eſt ergo. & facit. cap fin. de conceſſ. præbend lib. ſexto. & de præbend. ſi is cui. & c. quodam. eod. li. & faciunt pro hoc not. per Archi. & Ioann. and. in nouel. de electi. cum ex eo. c. li. & loquuntur in inferioribus prælatis qui non habent tantam plenitudinem poteſtatis ſicut papa. ix. quæſtio. iij. cuncta & cap. per principalem de conceſ. pbẽ. c. propoſuit qui fil. ſint le. c. per uenerabilẽ & propterea poteſt papa derogare iuri. pa. laicorum quod habent eū mera gratia ſua ut le. & no. per ar. xiij. quæſtio. iij. capitu. ij & per Innocen. ſuper Rubri. ti. de iurepa. licet alij ordinarij propter prohibitionem papæ id non poſſint per iur. ſuperius alle. unde. capitu. cum dilectus & c. decernimus faciunt pro hoc nota. per Arch. & Ioan. an. in nouel. de electio. cum ex eo. c. li. & loquuntur in inferioribus prælatis qui non habent tantam nec plenitudinem poteſtatis ſicut papa. x. quæſtio. iij. cuncta per modũ.

8 Decimo † & ulti. hoc idem probatur quia res prorogata non cenſetur innouata per prorogationem ſed potius eadem reputatur ſicut ante ut in. l. ij. §. ſed ſi manente. ff. du præca. & ff. de iudic. l. ij. §. ſed & iudex. ff. de arbi. l. labeo. §. penul. & l. ſi cum dies faciunt not. per Ioann. mona. de reſcrip. c. ſi gratioſæ libr. ſexto. & de præben. ſi tibi conceſſo eo. li. modo hic papa fecit quandam tituli prorogationem nam ante finem temporis ultra tempus titulum extẽdit non autem in tempus nouum titulum dedit ut. ff de ſuſpec. tu. l. iij. §. quæri. & per hoc tollitur illud quod no. per do. Bar. ff. de dam infec. l. iiij. circa princ. nec mirum quia multa poſſunt fieri per prorogationem quæ non poſſunt fieri per innouationem ut patet de iuriſdictione delegata ad tempus quæ ante finem temporis de conſenſu partium prorogatur ut in dicto. §. ſed & iudex de offic. de lega. de cauſis & poſt tempus non innouatur ut. l. priuatorum. C. de iur. om. iu. de offic. delega. p. & g. & pro hoc optime facit. l. peculium. §. ſi creditor ff. de pecu. & qđ not. j. quæſtio. j. ordinationes in fin. & de renunciatio. poſt tranſlationem ſuper. uerſic. nequeat de appella. præterea per Innocent. Et hæc. x. rationes pro hac parte inductæ meo iudicio uidentur magis prægnantes & concludent q̃ in contrarium alleg.

Deciſio. XXII alias. 338.

Summarium.

Non ualet gratia de beneficio uacaturo per contractũ matrimonij non expreſſo alio modo ſi illud ante impetrationem in manibus uicecancellarij uel alterius poteſtatẽ habentis fuerit reſignatum.

SI mandetur mihi prouideri per papam de certo beneficio cum illud uacare contigerit per contractum matrimonij modo alio non expreſſo & tenens illud poſtea in curia in manibus papæ uel ſui referendarij ſuper hoc habentis poteſtatem reſignauerit. & alteri per papam collatum fuerit illi. non mihi huiuſmodi beneficium debetur per capitu. ſuſceptum de reſcript. lib. ſexto. non ob.
regula cancellariæ quæ habet quod ſi papam contigerit 2
reſeruare beneficium alicuius perſonæ conferendæ alteri cum uacabit per contractum matrimonij perſonæ obtinentis huiuſmodi beneficium ipſe dominus noſter papa intendit beneficium illud a die reſeruationis huiuſmodi fore affectum & collatione ſuæ reſeruare ac reſeruat de qua reſeruatione prædictus impetrans per reſignationem nullam fecit mentionem ſpecialem. ergo uitiatur gratia ſua ſurreptitia quia ſecundum aliam ordinationem domini Gregorij papæ. xj. de qualibet generali reſeruatione in impetratione eſt facienda mentio alias gratia nullius eſt roboris uel momenti. ergo & cætera, ad quod reſpondebatur quod prædicta reſeruatio & omnes aliæ ſimiles inductæ per dictas regulas & ordinationes in cancellaria præterquam contentæ & expreſſæ in extrauagan. Bene. quæ incipit ad regimen. ſunt ſpeciales & non generales prout in ſimili caſu fuit reſponſum per domi. uicecancel. uni de dominis qui propter huiuſmodi dubium cauſam poſuit in relationibus publicis & ſic fuit per omnes dominos poſtea determinatum & ſæpius ſecundum hoc pronũciatum de qua quidem ſpeciali reſeruatione nulla eſt facienda mentio ſpecialis. ergo ſtat uera concluſio, non obſtante prædicta ordinatione de ſpeciali reſeruatione quia ſecundum aliam regulam ſiue ordinationem in cancellaria qñ papa prouidet uel prouideri mandat de certo beneficio intentio ſua eſt prouidere quocunque modo ad ipſum pertineat niſi eſſet generaliter reſeruatũ. quod non eſt in caſu noſtro ergo. &c.

Deciſio. XXIII. alias. 407.

Summarium.

Valet acceptatio beneficij licet nullus modus uacationis in gratia exprimatur.

Epitome.

1 Beneficij acceptatio nullo uacationis modo in gratia expreſſo an ſit ualida.

Appel.

2 Appellatio generalis a futuro grauamine quo caſu ſit ualida.

3 Diſpoſitio c. ſuſceptum de reſcriptis non procedit i expectatiuis ſed in prouiſiuis.

* Expectans add. iſta in nn. de conceſ. præben. deci. 7. & in ant. co. ti. de ci. 36.

1 SI expectans * auctoritate † apoſtolica acceptet aliquam parrochialem eccleſiam uacantem ſibi & nulli alteri de iure debitam nullum modum uacationis exprimendo. fuit dubitatum utrum ualeret huiuſmodi acceptatio & uidebatur quod non quia plures ſunt modi uacandi & uno expreſſo alius non uenit de reſcript. capitu. ſuſceptum libro ſexto. præterea prædicta acceptatio uidetur eſſe nimis generalis uaga. & incerta cũ in ea nõ exprimatur nec modus uacãdi nec perſona q̃ eam ultimo tenuit quæ generalitas parit obſcuritatẽ & obſcure dans uel probans ſuccumbit ut in c. in præſentia. de proba. non enim licitum eſt uagari cum diſcrimine alterius de libel. ob. c. j. & ij. his non obſtantibus fuit deciſum & concluſum per omnes dominos contrarium uidelicet huiuſmodi acceptationem ualere maxime cum acceptauerit certum corpus beneficij & poſtea in proceſſu cauſæ declarauit modum uacandi & per cuius perſonã prout in facto ponebatur & licet hoc non declaraſſet nihilominus acceptatio ualuiſſet per no per Io. mo. in ca. ſi tibi abſenti de præb. li. vj pro hoc poteſt induci in ſimili unus textus notabilis de appella. ca. bonæ. nam licet non

2 † ualeat generalis appellatio a futuro grauamine ut de appel. c. ij. & c. cum ceſſante & c. conſuluit tamen ibi de ualuit & per papam recepta extitit ratio fuit ſecundũ Innocen. quia licet fuerit iſta appellatio generalis & incerta quia contra incertam perſonam tamen ſufficiebat quod fuit certa quo ad cauſam & factum & ideo fuerunt attentata poſt ipſam reuocata. ſic in propoſito licet enim prædicta acceptatio fuerit incerta quo ad perſonam & modum uacandi tamen fuit certa ſatis quo ad ipſam eccleſiam & etiam factum quia tanquam uacantem acceptauit illud enim dicitur uacãs quod uacare reperitur prout pulcherime deducit Io. mo. ubi ſupra per hoc enim tollitur ratio in contrarium de incertitudine & obſcuritate alle. nec

3 ob. † etiam capitu. ſuſceptum. de reſcript. pro contrario alle. quia non loquitur in expectatiuis ſed in prouiſione & quando de certo corpore & certo modo uacaturo mandaretur prouideri tunc enim non poteſt impetranti prouideri ſi alio modo uacet propter formam mandati & intencionem ſcribentis quæ exacta diligentia eſt obſeruanda de reſcript. ca. cum dilecta. de præbend. c. cuide non lib. vj. cum ſimili.

Deciſio. XXIIII. alias. 470.

Summarium.

1 Si epiſcopus ad monachorum præſentationem habet inſtituere rectorem in eccleſia monaſterio unita per ipſum epiſcopum de ſui capituli conſenſu talis inſtitutus perpetuus & non temporalis uicarius eſſe cenſetur & propterea debetur impetranti licet ſub nomine eccleſiæ fuerit impetrata.

Epitome.

1 Vicarius datus eccleſiæ pleno iure ad monaſterium aliquod ſpectante cenſetur perpetuus.

2 Verba quæ ad proprium ſenſum trahi non poſſunt referenda ſunt ad improprium.

SVppoſito quod epiſcopus de conſenſu ſui capituli & patroni eccleſiam parrochialem quo ad omnia tam ſpiritualia quam temporalia dederit monaſterio cum poteſtate prædicandi confeſſiones audiendi & eccleſiaſtica ſacramenta miniſtrandi & curam animarum exercendi & fructus percipiendi ſic tamen quod ibi ſit unus preſbiter ſecularis qui per monachos epiſcopo præſentetur & ab eo inſtituatur & recipiat curã & eam exerceat pro ſe ipſo omnia ſacramenta miniſtrando & qui eidem epiſcopo & archidiacono teneatur de eorum iuribus reſpondere & quod in perſonis duorum uicariorum qui publice a populo rectores nominabantur dictæ eccleſiæ ſeruirent. deinde quidam a papa dictam eccleſiam tanquã uacantem & deunitam impetrauit. an ualeat huiuſmodi impetratio & cenſeatur ex uerbis dictis colligi dictam uicariam eſſe perpetuam & non temporalem & per conſequens in ea cadere ius deuolutionis uicariæ. Reſpon

1 deo primo quia † etiam in eccleſijs ſpectantibus ad menſam monaſterij pleno iure & quo ad omnia ſupradicta dictus uicarius dicitur perpetuus qui recipit curam quo ad regimen populi ab epiſcopo nota gloſ. de exceſ. præla. capitu. frequens in clementi. in fin. & eſt caſus de capel. mona. capitu. j. libro ſexto. nec obſtat hoc quod datum eſt monaſterio huiuſmodi exercitiũ regiminis quia dico quod uerum eſt tñ non datum fuit ut per ſe ſed per uicarium ſuum exerceat ſed quia non per eos ſed per epiſcopum inſtituitur ipſi illum non poſſunt amouere Ideo cenſetur pertinere ſibi non monaſterio uicariatus diſpoſitio de officio. archidia. capitu. j. nec obſtat quod præſentant quia etiam ſi prouiderent & manualiter reuocarent nihilominus beneficium eſſet perpetuum in regularibus ut clementi. j. de exceſ. præla. licet ſecus crederem in ſecularibus archi. ff. de adopti. l. quæſitum. l xx. diſtin. capitu. ij. nec patronus aut collator priuat quem præſentauit uel cui contulit ſine cauſa. l. diſ. ſatis peruerſum de offic. ordi. capitu. conquerente.

Secunda ratio eſt quia finis eſt inſpicendus. ff. de cõdit. ob cauſam. l. penul. ff. de condi. & demonſtra. tale. §. legato Sed cauſa fuit ut iſte reſponderet epiſcopo & archidiacono de iuribus ſuis quod tamen non poſſet uicarius temporalis.

Præterea tertia ratio eſt quia conſuetudo eſt mos loquendi interpretem nobis ex uerbis mentis de conſuetu. capitu. cum dilectus. ff. de legibus ſi de interpretatione. modo iſte appellatur uulgariter rector ergo. & cætera. Præterea etiam additur ad rationem primam quod ſi monachi haberet etiam facultatem ſpiritualia exercendi hoc poſſet pluribus inſolidum in eadem plebe competere ut rectori epiſcopo & legato papæ & etiam uideatur monachi per ſe ſpiritualia huiuſmodi exercere. Item uicarius non dicitur ad aliud puta ad rectorem & idem eſt de eo & ſi ſciat ergo rectoriam unitam & ſciat eam regi per uicarium perpetuum ut de præbend. capitu. extirpãdæ. §. qui uero. & cle. j. de offi. uica.

Quarta ratio quia fienda eſt in dubio interpretatio quæ magis eccleſiæ proſit & quæ magis pia ſit ſimile. ff. ſolu. matrimo. l. j. modo eccleſiæ expedit habere talem uicarium perpetuum quia paſtor talis eſt & melius de omnibus inſtruitur. Per hoc eſt reſponſum ad id quod aliqui dicebant quod dicta uerba poſſunt interpretari ut cura daretur per epiſcopum uicario temporali per nota. Innocen. de offic. archidiaco. capitu. cum ſatis nec obſtat quod dictum eſt eccleſiam uacare cum tamen unita uel incorporata non uacet quod intelligendum eſt & exponen-

2 dum de uicaria quia cum † ad proprium ſenſum uerba nõ poſſunt trahi ad improprium referuntur. ff. de of. conſul. l. ij. de reſcript. capitu. cum aliquibus. libro ſexto. ſaltem ut uerba ualeant. capitu. abbate. de uerbo. ſignific. propter quod præmiſſo modo licet proprie non uacet uidelicet quod principali prælato careat. uacat tamen in eo quod ſecundario prælato uiduata eſt ergo. & c.

Deciſio. XXV. alias. 471.

Summarium.

1 Si quis in impetratione nouæ prouiſionis expreſſit poſſeſſionem pacifice aſſecutum probando ſe poſſidere per apprehenſionem cordarum. non ſufficit ad excuſandum dictam nouam prouiſionem a ſurreptione quia noua prouiſio ex falſa narratione redditur ſurreptitia.

IN caſu concluſionis ſupradictæ ſi reus confirmatus prædictus in dicta confirmatione expreſſit quod fuit poſſeſſionem pacifice aſſecutus. ſecundo quod fructus percipiebat. ſi primum probat hoc modo quia per cordas & ueſtimenta &c. intra eccleſiam fuit in poſſeſſionem inductus. Secundum nõ probat nihilominus ſua cõfirmatio non eſt ſurreptitia. quia ſi habuit poſſeſſionẽ ergo liberam facultatem fructus percipiendi. niſi aliud appareat. ut. l. bonæfidei. ff. de acqui. re. do. q ſi eſſet, debet de hoc per partẽ excipi. ſed præſumitur quod perceperit ut. l. cum defunctus. C. arbi. tute. & l. cum de indebito. ff. de proba. quid enim ad rumbum cũ percipere libere poſſit. & cum perceptio obſtante reſeruatione ſit in facto q̃ quã in apprehenſione fuit ignota non uideo tamen dominus corſie ñ. fuit in contraria opi. quia ſecundum eũ dictæ conſequentiæ non ſunt neceſſariæ replicaui tñ iſta nũ fore pleue probanda. per no. in. c. exceptiones. & in regula infamibus. lib. vj. tamen hoc non eſt ſine dubio.

Deciſio. X V I. alias. 445.

Summarium.

Canonicatus collatus per papam in gratia expectatiua in eccleſia ubi eſt certus numerus extinguitur ſiue redit ad papam. ſi ille habẽs gratiam aſſequatur illum infra numerum uacantem.

Epitome.

1 Canonicus ſub expectatione præbendæ uacaturæ receptus ubi eſt certus numerus præbendarum non dicitur beneficiatus.

Beneficij collatio ſub forma expectatiuæ an ſit ualida.

2 Separatorum ſeparata eſt ratio.

3 Poteſtatem habens conferendi beneficium perſonæ idoneæ an poſſit conferre expectanti.

4 Canonia dicitur beneficium nomine, titulo, prærogatiua, & reali commodo.

5 Canonicatus eccleſiæ cathedralis honor eſt & dignitas.

SI legatus apoſtolicus habet auctoritatem conferendi beneficia uacantia infra ſuam prouintiam auctoritate apoſtolica perſonis idoneis. etiam unicum beneficium obtinentibus. conferat certum beneficium uacans alteri obtinenti unicum beneficium & actu habenti canonicatum a papa ſub expectatione præbendæ in certa eccleſia. fuit dubitatum & in relationibus publicis poſitum & ſuper hoc ſolemniter alle. an ualuerit huiuſmodi col-
1 latio. † ratio dubitandi fuit utrum canonicus ſub expectatione præben. auctoritate apoſtolica cenſeatur beneficiatus ſi ſic, tunc clare conſtat collationem legati prædicti non ualuiſſe. ſi uero non, tunc ualet & tenet. per. cap. ſi eu. de præben. ij. R. libr. ſexto. quod prædictus expectãs non cenſeatur beneficiatus. & per conſequens collatio ſibi facta per legatum tenuerit. fuit alle. primo ſi beneficiũ uacat ad illud plures non poſſunt eligi. ut infra. ca. maioribus. de præben. ergo. &c. ſed ad canonicatum uacantẽ plures eligi poſſunt de præben. c. dilecto. & de conſtit. c. cum. M. & po. l nuo. in. d. c. maioribus ergo præterea præbenda ſumpto largo uocabulo eſt quia aliquid præbet. quia dicitur a præbeo ut no. per ſummiſt. & præſertim per Hoſti. in. ti. de præben. in princ. & in. d. iure ſed canonicatus de ſe nihil præbet ergo. &c. & ſi dicitur immo ratione canonicatus debentur diſtributiones quotidianæ. ut in. c. relatum. & in. c. dilectus. de præbend. ergo aliquid præbet. Reſpondetur quod hoc non ſit principaliter propter canonicatum. ſed ratione intereſſentiæ diuinorum. ut in. c. ſicet de præben. & in. c. unico. de cle. non reſi. libro vj & ſic ratione certi miniſterij perſonalis. & propter operas impenſas potius debentur quam ratione præbendæ ut no. in eiſdem iur. & facit. l. j. in. ij. reſcripto. ff. ſi mẽ. ſal. mo. dix. licet enim ratione expectans poſſit conſequi beneficium non tamen dici debet beneficiatus. ratio non enim aliqd debet dici tale ex eo quod poteſt contingere tale. ſed ſolum modo quod eſt probat tex. in. l. j ff. de in lit. iuran. ff. de ſi. cõ. li. l. iiij. §. j hoc & probatur q̃a de beneficio actu loquitur tex. bullæ cõceſſæ legato facit. l. q ſeruus ff. de condi. ob cauſam. Item intelligitur de beneficio inſeparabili ab illo qui debet impetrare contra uoluntatem impetrantis probat. l. ij. & iij. cum ibi no. ff. ſo. ma. acquiſitio non auget facultatem rei. & hoc eſt quod dicitur de ſeruo alicuius habere inſtituto. non propterea dicitur dominus locupletior, nec ſeruus maioris æſtimationis quam prius. ut in. l. prætia. ff. ad. l. fal. & redditur ratio in tex. quia multis de cauſis accidere poteſt ne ſeruus hæreditatem adeat ac ſi tex. aperte diceret quod illud quod poteſt acquiri & non acquiri ante realem & actualem acquiſitionem quãquam nõ reddit locupletiorem. quia multa accidere poſſunt ut illud non acquirat. l. naturalẽ §. j. et. ij. reſcripto. ff. de ac. re. do. tale enim eſt beneficium quod ex euentu dependet. hoc eſt canonicatus ſub expectatione præbendæ Item ſi expectans cenſeretur beneficiatus poſſet permutare. ſed doct. tenent in. c. j. de re. permu. lib. vj. quod non poteſt ergo pro primo eſt text. in. c. quæſitum de rerum permuta. ſecundo eſt. Hoſtien. in ſum. in ti. de præben. §. cui ſit conferenda, iter. beneficiorum. & eodem titul §. j. uer. canonia per eundem ubi dicit quod nec fructus recipit nec eſt beneficiatus. præterea ius ad rem permutare non poteſt. ut no fre. de ſenis in tractatu ſuo de re. permu. ſed canonicus ſub expectatione p̃bẽdæ nõ habet ius in re ſed ad rem ut in. c. quodam de præben. lib. vj. c. ſi de conceſ. præben. co. li. ergo. &c. Item canonicus ſub expectatione præbendæ nullum ius habet niſi ſub conditione caſuali hoc eſt ſi uacet &c. ſed ſicut ille cui debet aliquid ſub cõditione caſuali nullum ius habet niſi conditione aduenientem. ut. l. multum intereſt. ff de condi. & demonſtrationibus in princ. facit. l. cum ad tempus. ff ſi cer. pe. Item benefi-
2 ciatus † & expectans beneficium ſunt diuerſa. ut i regula beneficium de re. iur. lib. vj. & in dicto. c. quodam. & cap. ſi. ergo non ſunt idem. quia ſeparatorum ſeparata eſt ratio. l. uj. C. de codi. de deci. capitu. ad audien. & ca. cum in tua. de præben. c. cum in illis li. vj. cum ſi. Itẽ licet duo beneficia curata ſint incompatibilia. de elec. ca. dudũ. de præbend. c. de multa. de reſcript. c. gratia. libr ſexto. tamẽ habens huiuſmodi curatum beneficium unicum. poteſt impetrare expectatiuam ad aliud ſimile. nec uacabit primum donec fuerit poſſeſſionem ſecundi uigore expectatiuæ pacifice aſſecutus ut in. c. non poteſt de præbend lib. vj. & not. in clemen. ſi plures. eodem titulo in glo. idem uidetur & in conſtitutione execrabilis. Io. xxij ſic ergo uidetur dicendum in propoſito noſtro. q̃ licet habeat unum beneficium & ſit expectans ad aliud quod propter. hoc non dicitur habere duo beneficia Item ſi aliquis habet conferendi poteſtatem auctoritate apoſtolica beneficium idoneæ perſonæ poterit ne cõferre perſonæ habenti. beneficium. dicit tex quod non. dummodo illud beneficiũ ſit ſufficiens. alias ſi haberet tria uel quatuor inſufficientia tali poſſet iuxta prædictam formam prouideri prout le. & nota. in dicto. c. ſi cui de præbend. libr. vj. at in caſu noſtro conſtat quod expectans non eſt beneficiatus ſufficienter. quia nondum percipit fructus. ut in dicto. c. relatum. &. c. dilectus. nec habet ius in re. ſed ad rem. ut in iure ſuperius alle. nec fuit probatum quod beneficiũ aliud quod hic prouiſus obtinuit. erat ſufficiens quod requiri-
3 tur. ergo. & cætera. quærunt etiam doctores utrum † habens poteſtatẽ cõferendi beneficiũ idoneæ perſonæ poſſit conferre expectanti iuxta formam. d. capitu. ſi cui, dicunt quod ſic prout no. Ioann. and. in nouell. in. c. fin. de præben. in antiquis. ratio quia non cenſetur beneficiatus & ſuppoſito ſine præiudicio quod ſit beneficiatus ſaltem non eſt ſufficienter beneficiatus ut ſuperius deductum eſt ergo non obſibi prædictæ. dec. & quale beneficium dicatur ſufficiens & quale non. & quid conſideretur in hæc ſufficientia. ſatis plene habetur & not. in. cap cum a deo. de reſcript. iuncta gloſ. fin. ibidem & in. c. de multa. de præbend. præterea pro deciſione iſtius quæſtio. ui detur eſſe caſus in. cap. in noſtra. de reſcript. iuncta gloſ fin. ibidem, nam ibidem dicitur quod licet habens unam expectatiuam & impetrans aliam teneatur facere mentionem de prima alioquin ſecunda gratia eſt ſurreptitia. tamen tenera propter hoc non cenſetur beneficiatus. nec beneficium aſſecutus. pro quo etiam faciunt not. in. capit. ſi motu proprio in fin. de præbend. libr. ſexto. & not. in. c. ſi poſt-

ſi poſtquam per ar.eo.ti & ll. In oppoſitum fuit alle. quod
4 canonia † dicitur beneficium ad effectum de quo quæritur quatuor modis. uidelicet. nomine. titulo. prærogatiua. & reali commodo Nomine dicitur beneficium. quia eſt ius quodam ſpirituale. quod ex electione ſeu inſtitutione alicuius recepti in canonicũ & infratrẽ oritur uel creatur & uocatur hoc ſpirituale beneficium ſiue miniſterium eccleſiaſticum ex quo competit ſtallum in choro locus et uox in capitulo. ut in.c. dilectus. & in.c. relatum & no. per ar. in.c. hi qui de præben. li. vi. melius per gui. de monte lau. in. cle. ſi iuxta. eo. ti. nomine enim beneficii intelligitur canonia ut expreſſe no. ar. in.c. præſenti de præben. in.i. glo. li. vi remittẽs ad no. ſua. in.c. ſi motu proprio. eo. ti. in glo. nouiſſime ubi ipſe hoc expreſſe tamen & uiceuerſa ſub nomine canoniæ continetur omne beneficium eccleſiaſticum quod canonice obtinetur ut in.c. ſtatutimus. uerſ. canonicis. de elec. per Io. mo. & ar. li. vi ita quod ratione nominis beneficium eccleſiaſticum cenſetur & multum eſt nomen habere. ut. l. a nullo iudice. C. de fer. & .l. ſi. ad ſi. de teſ. & a ſignificatione nominis arguitur de præben. c. cum ſecundum apoſtolum. nomen enim aliquando ſine effectu aut ſubſtantia ſuſtinet uicem ſignificati. c. ſtatutũ. de reſcript. §. i. iuncta glo. Io. mo. ſuper. uerſ. canonicis. uerſ. ſed pone. eccleſia cathedralis. ff. ar. fur. ce. l. ultem. ante ſi. cum ergo canonia ſit beneficium eccleſiaſticum nomine. poſito quod non afferat reale commodum ſufficit. ar. præmiſſarum. & ar. l. competit. §. i. ff. quod ui. aut clam Secundo quod canonia eſt beneficium eccleſiaſticum titulo probatur ex præcedenti. nam quia eſt beneficium ſiue miniſterium eccleſiaſticum quod ſine canonica inſtitutione ſiue receptiõe haberi non poteſt. ut in regula beneficium. de re. iu. li. vi. & ideo ad electionem ſiue receptionem canonicorum abſentes ſunt uocandi. alioquin eis inſtantibus nil ualebit receptio. ut in.c. cum in eccleſiis de præb. li. vi. qui quidem titulus uidelicet canoniæ in laicum non cadit nec per ipſum poteſt obtineri quouis modo prout le. & no. in.c. cum. m. de conſti. uerſ. recepimus & uerſ. in canonicos per Inno. & de inſti. c. in eccleſia & no. per Io. mo. & ar. & guil. in locis præ alle. ergo ratione tituli poteſt canonia dici beneficium eccleſiaſticum

Tertiò quod canonia ſit beneficium eccleſiaſticum. prærogatiua. poterit declarari ſic. quia canonia & dignitas æquiperantur ut de reſcript. c. ſtatutum. §. i. li. vi. nam cauſæ illis ſic obtinẽtibus dignitates a ſede apoſtolica cõmittuntur ut ubi. ſed quid ſi ſit canonicus ſub expectatione præbendæ alicuius eccleſiæ cathedralis poteritne eſſe delegatus a ſede apoſtolica. dicunt doctores ibidẽ quod ſic. quia in huiuſmodi delegatiõe plus conſideratur dignitas ſiue honor canoniæ quæ plus habet ſpiritualitatis quam præben. quæ plus habet temporalitatis. prout nota. guil in extrauag. ſedes apoſtolica uer. cõſeruator propter quam prærogatiuam canonia dicitur mater & præben filia. quia ex canonia procedit & pro ea inſtituta eſt. prout idem guil. no. expreſſe in dicta cle. ſi iuxta. & ar & Io. an. in.c. ſi clericus ſuper. uerſ. recipere de præben. li. vi. Item habens canoniam ſine præbenda poteſt & debet intereſſe electionibus tractatibus conſiliis & alienatiõibus. ut in. d. fur. & doct in membro primo ſuperius alle. & no. per Inno. in. d. c. cum. m. ſuper uerſ. canonicos ad ſi. magnus
5 † eſt enim honor quem eſſe canonicum eccleſiæ cathedralis qui in forma communi non cadit. ut in.c. quamuis de præben. li. vi. facit. c. extirpandæ de præben. §. ſi qui uero talis enim canõicus ad eccleſiam ruralem propter honorem cathedræ inſcribi non debet. ar. C. ſi curiales relicta ciuitate & c. l. una li. x. no. ar. in c. i. de conſuet. in glo. ſi in. fi. li. vi. Quarto. quod canonia ſit beneficium eccleſiaſticum reali commodo probatur per præmiſſa quia ratione ſolius canonicatus. percipit diſtributiones quotidianas. ut in.c. dilectus & .c. relatum ſuperius alle. participabit etiam de communibus redditibus & ſuper excreſcentibus fructibus ut in c. cum omnes. & .c. cum m. de conſti & ibi no. habet etiam menſam groſſam immo omnes fructus ubi non eſt diſtinctio præbendarum ut. in. c. dilecto. de præben. & de conceſ præben. c. ex parte. & c. ſi. li. vi. præterea habens gratiam in communi forma pauperum ſi poſtea impetrat gratiam ſpecialem de canonicatu ſub expectatione præbendæ ſtatim expirat prima. & caſſatur in ſecundis literis ratio quia iam cenſetur beneficiatus et ſic non pauper. ut. in. c. ſi pauper. de præben. li. vi. Ex quibus concluditur quod canonia ratione nominis tituli prærogatiuæ & realis commodi. dicitur beneficium eccleſiaſticum. ſi ſic non ualuit ergo prouiſio facta per legatum uigore conceſſionis ſibi factæ. obtinenti huiuſmodi beneficium aut canonicatum ſua expectatione præbendæ quod quidem dubium non fuit protunc determinatum in rota ſed pro determinatione poſſet dici quod receptus in canonicum ultra numerum ut omnes apoſtolici expectantes non poſſunt dici beneficiati quia tales hodie de conſuetudine & obſeruantia uniuerſalis eccleſiæ nec habent uocem in capitulo nec participant de quotidianis diſtributionibus. nec de fructibus ſuper excreſcentibus & uocantur canonici in herbis. nec perpetuo retinent illum canonicatum per papam collatum. ſed uacan. præbẽda diſtincta canonicali inter numerum & collata impetranti. ſtatim prouiſus conſequitur nouum canonicatum infra numerum. & primus eſſe deſiit. & redit ad papam prout no. Io. de leg. in. c. dilectus. de præben. & compoſ. in. cum. m. & .c. capitulum. de reſcript. faciunt pro hoc not. per Io. an. & Arch. in. di. c. ſic clericus. ſuper uerſ. recipi. li. vi at ubi non eſſet certus numerus canonicorum nec præbendarũ. ibi receptus in canonicum poteſt dici beneficiatus quia ſtatim conſequitur præbendam. & uocantur hæ præbẽdæ conſecutiuæ. ut in. c. ſi. de conc. præben. li. vi. idem poſſet dici ubi eſſet certus numerus canonicorũ ſed non præbendarum per ea quæ le. & not. per. Inno. in. c. dilectus. & .c. dilecto de præben. & de conceſ præben. c. ex parte. & .c ſi. li. vi. pro hac parte faciunt no. per. Io. an. in nouel. in. d. c. noſtra. m. q. quæ incipit nunc quæritur. & per eum in. d. c. ſi motu proprio. in nouel.

Deciſio. XXVIII. alias. 448.

Summarium.

Verba gratiarum extenduntur & obliquãtur iuxta formam iuris communis ut ipſæ gratiæ ampliorem. quam poſſit effectum conſequantur.

FVit dubitatum utrum habens gratiam a papa de beneficio ſpectan. ad collationem & prouiſionem alicuius epiſcopi. poſſit acceptare canonicatum & præbẽdam alicuius eccleſiæ collegiatæ ſuæ diœceſis ad ipſius præſentationem & capituli remiſſionem ſpectantem de quo domini bene dubitabant. nam licet inter prouiſionem & præſentationem & electionem ſit magna differentia. ita quod uno iſtorum modorum expreſſo non uenit alius. ut. in. c. cum in illis. de præben. li. vi. iuncta cle. i. eo. ti. cum ibi no. & de iurepa. c. ſi. tamen ſecundũ aliquos attento quod regulariter diſpoſitio omnium beneficiorũ exiſtentium in diœce. ſpectat ad epiſcopum. x. q. i. regenda. & c. de perſona xvi. q. i. c. omnes baſilicæ. de hære. cũ ex in iuncto. uerbum præſentare poſſet in caſu noſtro intelligi pro conferre. & haberet uim collationis ſicut uerbum eligere ſæpe ponitur pro præſentare ut in. c. quærelam. de elec. ſæpiſſime enim uerba obliquãtur in iure propter conſonantiam iuris communis & ideo licet laici patroni utantur uerbis collationis tamen ſumuntur pro præſentare. ut ſic conſonet iuri communi. pro ut le. & no. in. c. ſi de iurepa. & uidetur tex. in c. dilectus. de præben. ibi ponitur collatio pro præſentatione. præterea præſentatio debet fieri per inferiorem ſuperiori. ut. xvj. q. vij decernimus & de iurepatro. c. paſtoralis. & .c. præterea. cum multis ibidem. capitu. ſi igitur præſentatio in caſu noſtro ſummeretur proprie & admiſſio capitali pro inſtitutione eſſet ordo præpoſterus & diſſonus a iure communi. uidelicet quod ſuperior haberet præſentationem. & inferior inſtitutionem contrarium tamen inferior debet habere præſentationem & ſuperior inſtitutionẽ. & ſic de iure cõmuni fieri debet ut in iure ſupra alle. niſi uellimus dicere quod capitulũ in hoc caſu ſit maius epiſcopo. cui ſor

te.hoc poſſit competere ex fundatione priuilegio uel con ſuetudine.de inſti.c.cum ueniſſent.de conceſſ. præben. c. poſt electionē.de of.or.c.irrefragabili.§.exceſſus cum ſi.ſi uero admiſſio capituli non ſit iuris ſed facti.quia non habet uim inſtitutionis.ſed duntaxat præſentatum per epiſcopum habet de facto admittere & recipere ad mandatum ipſius.ut in c.eam te.cum ibi no.per Inno.de reſcriptis.& de præben.c.pro illorum in ſi.prout domini immaginabantur conſulendo domino auditori qui habuit cauſam & factum propoſuit ut de hoc ſe informaret tunc indubitanter prædicta præſentatio nedum haberet uim collationis.ſed etiam inſtitutionis.& ſic caderet dicta præbenda in gratia apoſtolici impetrantis. & ſic pro tunc nil fuit concluſum nec deciſum.

¶ Additio.de quo p bal.in.l.ſi tibi.ff.ſi cer.pe.& in.l.ſed ſi poſſeſſor.§.ſed ſi rerum.ff. de here.iur. in recollectis. q no.pro ſaluandis teſtibus ne incidant in periurium. & in.l.ſancimus.C.de ſacro ſanc.ecc.ubi omnino uideas.

Deciſio. XXVIII. alias.480.

Summarium.

Collatio uel mandatum de prouidendo facta uel factū monacho de eccleſia parrochiali uel alio beneficio conſueto clericis ſecularibus aſſignari etiam de licentia abbatis ſine diſpenſatione canonica eſt nulla ipſo iure.

Collatio facta de parochiali eccleſia.&c. reperitur ab Egidio concluſ.714.ad literam.

Deciſio. XXIX. alias.486.

Summarium.

Nuntius apoſtolicus cui eſt conceſſa facultas recipiendi reſignation.ab obtinen.beneficia minus iuſte & ad eadem beneficia illos habilitandi & de perceptis fructibus pro camera apoſtolica concordandi non poteſt conferre beneficia ſedi apoſtolicæ generaliter reſeruata ſine ſpeciali mandato.

Epitome.

1 Gratia de prouidendo aliquibus de beneficio non extenditur ad beneficia generaliter reſeruata.
2 Poteſtas legatis alatere generaliter data ſuper beneficia non includit beneficia ſpecialiter papæ reſeruata.
3 Clauſula motu proprio in literis beneficialibus inſerta nō eſt ampliatiua ſed fortificatiua.nec includit ueriſimilia.

Nuntius apoſtolicus cui ad pſonā ipſius & eius officium honorandum.& ad prouidendū animarū ſaluti conceditur q ab obtinentibus beneficia minus iuſte in prouincia ad quā iſte nuntius deſtinatus.poſſit reſignationes recipere & obtinere ad eadē beneficia ſeu quæuis alia habilitare ac cū eis pro camera apoſtolica de perceptis fructibus concordare. & de huiuſmodi benefi-
1 ciis perſonis ipſis prouidere.ſi ſint aliqua † talia beneficia generaliter reſeruata.ut puta per conſtitutionem execrabilis.illa conferre.non poterit.licet aliqui contra. Probatur primo quia hæc poteſtas data iſti nuntio quæ reuera recipit magnā reſtrictionem ut de præben.c. is cui li.vi. quia non eſt motu proprio facta cum non dicatur hoc in literis ut.c.ſi motu proprio.de præben.li.vi.non eſt magis fauorabilis q poteſtas a iure data ordinariis ut.v.q i. peruenit cū ſi.quæ non recipit.reſtrictionē.ut in.cle.& ſi a b apoſtolicæ.in ſi.de of.or.tamen & illa non includit beneficia re
2 ſeruata ſecundū omnes ergo &c. Itē poteſtas † data legato de latere generaliter quæ non eſt minus fauorabilis non includit beneficia ſpecialiter papæ reſeruata. de of.le.c. quod tranſlationem.cū ibi no.ergo nec ſpecialiter data. ut in.c.dudū de præben.li.vi. Item nec poteſtas data executori licet comprehēdat deuoluta ut in.cle.de beneficio. de præben.non tamen includit ſpecialiter aut generaliter reſeruata ſecundū omnes. Itē uidetur caſus in.c.ii.de præben.li.vi.licet loquatur in uno genere reſeruationis generalis.quia idem eſt iuris hodie in aliis cum eadem eſt ratio in omnibus &c.ratio quia in generali conceſſione non ueniunt ea quæ ſunt concedenti ſpecialiter reſeruata.ff. de. of.eius cui mā.eſt iur.l.i.primo reſpon.ff.de mino.l.illud ff.de pig.l.generali.&.d.c.quod tranſlationem.cū ibi no. & q no.ii.q viii de.cauſa.& quæ no.Io.an in. d. c.is.de præben.li.vi.in nouel.& pro hoc dicit fre.in tractatu.ſuo de rerum permu.q.ii.& alle in.c.unico de rerum permu. li.vi.quod ſi detur poteſtas ſpecialis legato recipiendi renuntiationes ex cauſa permutationis ut beneficia reſeruata.ex huiuſmodi cauſa conferre non poterit beneficia reſeruata.& ſic reſeruationē non includit.& ſub gratia fa
3 cta † motu proprio non ueniunt beneficia reſeruata quod uidetur fortius quia motus proprius non amplificat gratiā ſed fortificat nec includit non ueriſimilia ſupra conclu. 6.&.7.eo.ti.ubi plena materia motus ppriī.ſed ſi opponitur de fauore qui debetur ſaluti animæ reuerſæ. reſpo. q ibi concernit renuntiationem quā puto ualere abſq; collatione.per ea quæ no.de of le.c.deliberatione.§.prohibemus.& in.d.c.dudum nec ob.ſi dicas non eſſe alias conſtitutiones inhabilitantes quā quæ ex materia conſtitutionis. c.execrabilis.quia hoc eſt falſum.quia.c.licet canō minorem inhabilitat.&.c commiſſa inhabilitat tenentes ultra annum non promotos.& ti.de ſi.preſbi.& de cor.ui.&.c. quicunque de hær.& cle.ſi quis de pœnis.& ſententia hominis inhabilitat ut de ſe patet quinimmo nec ualet ratio per no.pulchre alex ubi ſupra.

DE CONCESSIONE PRAEBENDAE.

Summarium.

Impetrans in forma pauperum qui infra menſem ſup purificanda gratia diligentiam ſuam fecit.poteſt poſt mēſem uacans beneficium acceptare.

Deciſio. I. alias 17.

Fuit dubitatum utrum ualeret acceptatio *facta infra menſem per impetrantem apoſtolicum in forma communi pauperum ante purificationem gratiæ ſuæ.quam licet ipſe per executorem ſuum ante acceptationem petierit purificari.tamen idem executor purificare recuſauit.uidebatur quod non.per cle.cum ei quem de conceſ. præben.& de reſcript ſi pro te.li.vi. In hanc partem multi domini auditores tempore domini Innocentii declinauerūt dicentes non competere remedium impetranti niſi contra executorem.per.c.paſtoralis de ſuppl. neg.de fil.preſbi.c. ueniens Pro hac parte etiam ſecundum dominum egi optime faciunt.C.de condi.inſerti l.i.& l.legatum.ff.de condi.& demon.l.in teſtamento quæ uolunt quod defectus etiam conditionis mixtæ ſine culpa &c. impediat legatū ſiue actum implendum. Tamen his non obſtan.dominus Inno.a dominis auditoribus tunc conſultis declarauit prædictam acceptationem ualuiſſe & ualere.& collationem factam per ordinarium infra menſem poſt dictā acceptationem & ante purificationē huiuſmodi gratiæ nil ualuiſſe.dummodo conſtaret impetrantem feciſſe diligētiam quam potuit.ut gratia ſua purificaretur & non ſteteſſet.per eum quo minus purificata fuiſſet per executorem per regulam quod per me non ſtat &c. facit de conſti c. ii.de re.iuris ſine culpa li.vi facit etiam.c.commiſſa.de elec.eo.li. Pro hac parte etiam allegabatur.tunc.l.iuris ciuilis.ff de condi.& demonſtrat.& not.per pau.& genz. in prædicta clem.cum ei quem.quæ non obſtat concluſioni huic quia loquitur quando ſtat per impetrantem & non per executorem quo minus gratia purificetur.at in caſu noſtro ſtetit per executorem. & non per impetrantem ergo.& ſic ab illo tempore citat ſemper fuit ſic obſeruatum in palatio dummodo ex poſt etiam poſt menſem cōſtaret uel conſtare poſſet de habilitate & bona conuerſatione impetrantis.tempore impetrationis & acceptation. prædictæ.Sed pp.l.in contrarium alle. de miſta conditione.quæ ex meo & ad mei.fauorem. & ex alterius

facto

* Acceptatio add. infra in an deci.38 co. ii.

facto dependet. dominus egi. diſtinguebat ſic multū pulchre quia aut deficit ea caſu contigenti in perſonā illius in cuius perſona debet impleri aut ex conditione alterius recuſantis conſentire conditionis implemento. Primo caſu habetur conditio pro deſerta .ut.l.i.&.l. legatum. C. de condi.inſer. Secundo caſu habetur pro impleta. C. de inſti.& ſubſti. ſub condi.fac.l.i. ſi uero impeditur per illū qui implere debet ſibi imputet ſi per tertium diſtinguitur an ſit ſolaēdo uel non. prout iſta no. per glo.& per Cy. in. d.l.i.C. de inſti.& ſubſti.. ſub cōdi.fac.& in.d. l. legatum p eundē modo hoc nō deficit conditio per caſum contingentē in perſonam impetrantis. ſed per conditionem executoris ergo.c. qui etiam ſoluendo non eſt cum iſta ſpiritualia non capiant intereſſe. nec æſtimationem. i.q.ii. quā pio. de ſimo.c. querelam & ibi no ergo ad id agi non poteſt per impetrantem contra executorem & ſic non procedit ratio.c. in contrarium alle. uidelicet c. paſtoralis de in tepa.&.c. ueniens. de fil. preſbi.

Vide infra eo. a. in ordine habens gratiam.

Addicio. per impetrantem in forma dignum arbitramur infra menſem acceptatio facta uidelicet. etiam ſi executor non recuſauerit purificare dum tamen poſt mēſem ſequatur purificatio. ſed collatio ante purificationem non ualet.

Deciſio. III. alias. 95.

Summarium.

Durante menſe ad acceptandū manus inferiorū ſunt ligatæ & diſpoſitio. §. ſecus procedit etiam in gratia in forma pauperum. ut adiectio menſis aliquid operetur.

Epitome.

1 Gratia in forma laudabili ligat manus ordinarii intra mēſem propter decretum. ſed decretum adiectum in gratia in forma pauperum ante purificationem non ligat Paragraphus ſecus. in cle. cum ei quem de conceſ. præben. procedit etiam in gratia in forma pauperum.

2 Decretum adiectum in gratia conditionali non afficit ante conditionis exiſtentiam. Conditio quæ ſuſpendit effectum gratiæ ſuſpendit etiam effectum decreti.

* Secus add. deci. infra eo. ti. in āti. 38 48

1 PAragraphus ſecus *in cle. cum ei quem de cōceſ. præben. habet locum † ne dum in forma gratiæ ſed etiam pauperum. poſt purificatiōem ita quod ante ipſam ligate non ſunt manus ordinarii. & hoc tenuerunt omnes domini in rota. me & domino Ruberto duntaxat exceptis. qui alle. alii. ſolennes doc. ſcribentes & tenentes contrarium prædicti uero alii. domini alle. pro ſe Oldra. in. q. ſua & Io. an. in addi. ſpe. ti. de conceſ. præb & multos alios antiq. doc. qui tulerunt ſententias cōtra pauperes apoſtolicos. & pro ordinariis. prout etiam recitat collec. in. c. propoſuit. de conceſ præb. & finaliter declinauerunt in opi. domini Ro. & meam quam etiam tenuit dominus & pater meus ſubtiliſſimus Io. de lig. dicens opin. contra tantum diſtare a uero intellectu illius tex. cum ei quē. quantū celū a terra. idē tenet Io. cal. in. d. cle. deducens q alias nihil operaretur appoſitio menſis. quæ tamē ut ibi dicit tea debet. aliquā utilitatē afferre impetrāti hāc opi. tenuerūt antiq & tenēt uidelicet Pau genze. Stephan. q etiā fuit auditor ſacri palatii Guil. de mōte lau. q poſuit expreſſe formā & ſtilū ſcribendi tpe cle. v. ante editionem conſtitutionis illius in qua dicebatur ſic poſt illa uerba. q duxerit infra menſem acceptando ita q interim manus ordinarii & cuiuslibet alterius ſuis ligatæ q hodie dicit ipſe non oportet pptez. § ſecus. Idem tenet math. ang. ber. mey. ia. ymberti lapus fre. de ſenis in hanc opi. declinat etiā do. Car. uuarien nō modice authoritatis uir. in cuius pectore omnia iura ſunt recondita ſecundū hanc opi. fuit. lata una ſentētia in palatio per dominū Io. de uayrolis p paupere apoſtolico & reuocata p dūm Egi. Bella. & q multū copioſe & plixe ſcripſit in. d §. ſecus. & ego taliter qualiter licet minus ſufficienter contrarium ſcripſi & ut potui non ſatiſfaciendo ſed euadendo reſpōdi rationibus per eum tactis.

2 ¶ Addirio p iſta † pte facit qa decretū adiectū in gratia conditionali non prius afficit q̄ conditio exiſtat. ſub qua gratia facta fuit. nā conditio quæ ſuſpendit effectū gratiæ ſuſpendit ēt effectū decreti tāq̄ acceſſori ad dictā grām cuiusnaturā ſeqt̄ ar.c. ſi ſuper gr̄a de of. dele. li. vi. et ſi dicatur dictio ex nūc poſita in. d. § ſecus innuit contrariū. q̄ uſ uelle q a tpe datæ incipiat afficere ſecundū intentionē concedentis quæ primū locū obtinet in diſpoſitiōibus ſub conditionibus cōceptis. ut. l condi. primū locū. ff. de condi. demon. ſed expone ea nunc pro extunc. quaſi uelit dicere q exiſtente conditione afficiat & non prius. ut no. In no. Io. an. in c. præterea de ap ſup uerbo non ſatiſfeceris. & p hoc etiā. facit. c. qa cunctis de cō. p̄b. li. vi. ubi decretum ſuper incerto poſitum non operatur effectum.

¶ Alia addatio conſilio. lxvij. ſed iſte tenuit primā opi. cōtra paupem. unde male alle p opi ſua. & domini Ro.

¶ Alia additio iſtā op. firmat expreſſe lapus in præal §. ſecus ubi dicit q ſiue gr̄a ſit pura ſiue cōditionalis q̄ do menſis apponitur decretum infra mēſem afficit etiā ante gr̄æ purificationē. ſicut afficit ante acceptationē quādo pure p aliquo eſt ſcriptū de beneficio q in menſem duxerit acceptandū idē ſequit̄ ibi pau. q refert quoſdā dictū §. intelligere etiā in gr̄a in forma pauperū obtenta unde ipſe dicit q non refert ſiue primæ l̄r̄æ ſit in forma pauperū conditionaliter conceptæ. & ſecundæ l̄r̄æ ſint gratioſæ. uel primæ & ſint eiuſdē formæ. cum tex. d. §. ſecus. generaliter loquat̄. ſolū ergo attendendū eſt an decreto ſit tempus adiectū uel non ut primo caſu liget ut adiectio temporis aliqd operetur. ſecundo uero caſu non liget ſecundū eū ergo p nūc nō uideo rationē quare tēpus certū iuxta gratiā conditionalē poſitū habeat producere illū eundē effectum quē producit gr̄a pura facta & ideo ab hac deciſione non puto tutū recedere & ita fuit ſententiatū in cauſa Olmicenſi p maiorē partē dominorum ſecus dicerē in gratia fata in forma dignum. ubi eſt clauſula retrotractiua ad tempus datæ gr̄æ quæ annulat quicquid contra decretum extitit attentatum ut determinat deci. xii infra eo. ti. quæ incipit Itē ſi papa facit gratiam & ita uidi pluries obſeruari in rota. & intelligas purificatione ſecuta alias decreta clauſula non produceret retrotractionis effectum Cogitabis tamen quia dubium eſt diſputabile ualde.

Deciſio. IIII. alias. 125.

Summarium.

Acceptāti beneficium ſofficit probare beneficium ante acceptationē uacaſſe. licet teſtes uerum tempus uacationis non dicant.

* acceptanti adde Dominū Egi. 173. & infra eo in ant. deciſ. 13

SVfficit acceptanti *beneficium probare illud uacaſſe ante ſuā acceptationem. licet teſtes non percutiāt ad uerum tempus uacationis ſiue mortis. nā ſi probatur uacatio præceſſiſſe acceptationem præſumitur infra tempus debitū diligens fuiſſe & acceptaſſe. quilibet enim præſumitur diligens niſi probetur negligens. maxime in dubio quando tractatur de cōmodo uel lucro captando ar. l. ſi defunctus. C. arbi. tu. iuncta. l. cum de indebito. ff. de pb. & de præſump. c. quia nō ē uериſimile ex quo. n. facta eſt præſumitur q in tps legitimū ſit facta. ſic dicitur in ſimili q pbata confirmatione electoris præſumitur electionē fuiſſe legitimā etiā ſi de ligitimitate nihil conſtaret. uo. hoc p inn. in. c. quia in cunctis de con præb li. vi. & per pau. in. cle. cū ei quē. eo ti licet multum uideatur obſtare. d. compo. in c. cū dilecti. de ele. ubi dicit q nedū ſufficit appellanti probare ſe appellaſſe. ſed q infra tpus legitimū uidelicet. x. dierū appel ergo uī. ſic. in ppoſito.

Deciſio. IIII. alias. 167.

Summarium.

1 Collatio præbendarū in collegiatis eccleſiis ſpectat de iure communi ad dictarum eccleſiarū collegia. In cathedralibus uero ſpectat ad epiſcopum & capitulum. niſi conſuetudo aliter diſponat.

DE collatione præbendarū in collegiata eccleſia an pertineat ad epiſcopū duntaxat uel ad capitulum illius eccleſiæ de iure communi domini erāt uarii & diuiſi quaſi p mediū. aliqui dixerunt q ad epiſcopū qui eſt. præordinator in cūctis xav. di. perlec. & habet diſpoſitionē cunctorū bñficiorū ſuæ diœce. a. q. i. regenda & xvi. q i omnes baſilicæ. de of or. c. conquerente. de præb. c. illorū de con præb. c. quia diuerſitatem de exceſ. prala. e. ad aures. iſta faciunt pro contraria parte præterea licet ad epiſcopū & capitulum ſimul pertineat collacio præbendarū in cathe eccleſia. ut in. c. cū eccleſia uulterana. de iure cōi ſecundū aliquos. ſecundū epm tātū. ut no hos & cōpoſ. ibi. & ēt in. c. licet de ſup ne. pla & in. c. dilecto eo. ti p ber. & in. c. requiſiti. de teſta. et plenius

de hoc p Arch in.c.a collatiõe.de ap.in prima gl li.vi. tamen non eſt tanta cõmunio inter alias eccleſias dio.ſicut inter ipſum & ſuam deteſt.c. requiſiſti ibi enim ipſe eſt per modum capitis.& alii ut membra & ideo nimirum ſi nous nil porent ſine alio de hijs quæ ſi.a præl.c. nouit. &.c.quanto aliæ uero eccleſiæ collegiatæ habẽt ſuos ſpeciales rectores & prælatos ut io cum. c.non ignores de præb.de iure.pa.c.nobis de of.or.c.cum ab eccleſiarum præla.de elec.c.ſtatutũ.li.vi.pro hoc alle.no per.Io An. in.c.quamquã de elec.li.vi.quæ habuit locum in primitiua eccleſia ſed hodie non.alii uero quibus.ego aſſenſi tenuerunt contrarium.uidelicet quod ad capitulũ ſpectat. canonicorum receptio & collatio præbẽdarũ de iu.cõmuni in inferioribus ecc.ſuis p hoc all.duos tex.uidelicet.c. ex inſinuatione. de ſymo. & c.cum eccleſia. de præb.li. vi.&c e tranſmiſſa in ſi.de renun.facit eti.c.ex parte. de con.præb.cum ibi no.p.Ion.notat in c.ſciant cũcti.de elect li.vi per Io.ao.Io.mo quæ tamen glo.procedunt in elec.præla.collegiatarum eccleſiarum.de collatione uero inferiorum benefi.in illis eccleſiis ad quem ſpectant remittunt ad no.in.c.cum eccleſia uulterana ibi ut puto eſt cõcluſio quod ad ipſum collegium.& uide no in.c.ea noſcitur.de his quæ ſi.a præla.p Ber.& Hoſt & Io.an.in c. ſi
2 pro.te.de reſcrip.li.vi.ſuper uerſ epiſcopi & capituli. Dominos.Io.de Lig.ibidem recitans dictum Fre. de Senis. in diſputationibus ſuis dicit quod ad collegiom ſpectat præſentatio & ad epiſcopum inſtitutio.Probat nam ſicut patrono debetur præſentatio ratione dotis.ut. in.c. nobis ſuperius alle.ſic ad collegium ſi de bonis ſuis erigat capellam ſeu præbendam quod ſemper præſumitur per no.in. c.relatum.de teſtamentis.de priui.c.cum & plãtare.xvi. q ij c.ij.de iurepa.c.ex literis.de of.uica.c. ad hoc all. etiam c.nac.io.de præb.&.c.ad audientiam.de eccle.ædi. alle pro hoc no per Archi.a. q i.regenda.& no.per Inn. de religio.c.cũ uenerabile & no.per Io.an.in.c i.de cap-
3 pel mo.li.vi.Io quibus locis no.quod ſi in parrochia alicuius fundetur capella rector præſentabit.& epiſcopus inſtituet cuius dictum recitat archi.xvi.q.vij oullus omnino ubi de hac materia.& melius per arch. i.d.c. a collatione circa ſi.primæ glo.ubi concludit ſic. nam licet aliquando capitulum ſine epiſcopo eligat.tamẽ authoritas inſtituendi ſemper remanet penes epiſcopum Et ſic notauerunt antiqui doctores. Vincen.Lau Ber.& Gof in. c. ex frequentibus de inſti.& Hoſti.in ſum.ti.de elec.§.quis poſſit eligere.uerſ quid de electo per capitulum . Ego allegaui oo.Inno.& Hoſt.in c cum acceſſiſſent &. c.cum ex parte per compoſ.de conſti.uidelicet quod licet capitulũ cathedralis eccleſiæ non poſſit facere ſtatuta ſine cõſenſu epiſcopi tamen capitula aliarum ec . de conſenſu ſuorum prælatorum poſſunt hoc irrequiſito epiſcopo licet Inn.dicat cõtrariũ in.d.c.cũ acceſſiſſent. In materia tamen ſtatutum hodie ſeruantur oo.p Io.an. & Arch.de. uerb.ſig.c.ii.li.vi faciunt tex.quatuor pro & contra de reſcript.c.cũ aliquibus.de conſue.c.cum in tua.ne ſe.ua.c. uno.de regu.c.ſi.li.vi.

Deciſio. V. alias.195.

Sommarium.

Acceptatio & optio facta per excommunicatum ualent cũ ſint facti.ſed collatio & prouiſio ei facta non.quia ſunt iuris.

Epitome.

1 Acceptatio per excommunicatum tenet prouiſio autẽ non.
2 Excommunicatus poteſt beneficium optare & acceptare.
3 Procurator excommunicatus quare non admittatur.

Infra in anti. co.ti.deci.8.

1 Acceptatio † facta per excommunicatum.ualet & tenet ſed prouiſio non pro primo allegabantur no.in.c.ueritatis de do & cont per Inn & in.c. decernimus.de ſen.ex.li.vi Nã acceptatio nõ eſt niſi;quædã declaratio uoluntatis quã excommunicatus retinet. & ideo matrimoniũ contrahere poteſt de eo qui dix.in ma. c.ſignificaſti teſtamentũ condere contrahere.ut no.in. d. iuribus & in.c cũ uoluntate.de ſen ex.Præterea declaratio huiuſmodi uoluntatis eſt facti & non iuris quia per eã non acquiritur ius in re ſicut per prouiſionẽ.licet ad rem. ut.c.ſi.de cõceſſ.præb.li.vi.ſed ea quæ ſunt facti poſſunt exerceri & fieri per excõmunicatum.ergo ut in.c.pro illorũ.de præb.in ſi.de ſen.ex.c.ſi uere. Item excõmunicatus deportato æquiparatur.ut no.ff.de teſt.l.eius qui. inſti. de capi.di.§.minor.& no.Inno.in.c. qualiter. & quando ij. de acc.ſed deportatus retinet ea quæ ſunt iuris naturalis gentium.ut.l.quidã.ff.de pœnis.& uoluntas eſt de iure naturali.ergo. In cõtrariũ uidet facere.l.oratio.ff.de ſpõ. nam aliquo prohibito omne uidetur prohibitum per quod deuenitur ad illud.i.q.iij.quam pio nec debet concedi una uia per quod prohibetur alia de procu.c.tuæ.de cle . coniug.c.uno.li.vi.Sed prohibitus eſt excommunicatus eligere.& eligi.ut de elect.ex.mi.c.poſtulaſti.&.c.ſi. de æta. & quali.c.cum bonæ.de conſue.c.cum dilectus. & c. cũ inter.de elec.illa a cõtrario.ergo.Item uidetur tex.expreſſus in cõtrariũ de præb.c referẽte.ubi excõmunicatus nõ poteſt optare beneficiũ niſi abſoluatur.ſed põt reſpõderi ad illud.c.quod per illam optionem acquiritur ius in re & cẽſetur collatio ſiue nouus titulus.Crederem excõmunicatum poſſe optare ſicut acceptare.& per hoc poſſet dici ualere optionem factã p excommunicatum iuxta formam.c.ſi de conſue.li.vi quia tale optio non uidetur noua collatio ut ibi oo. per archi.

2 ¶ Add Et adde hic aliam deciſionem † quæ eſt in antiquis de ſen.exco.de.viij quæ incipit No.quod excõmunicatus põt beneficiũ acceptare.&c.& aliam quæ incipit. ſciendũ eſt quod aliqui dicũt quod excommunicatus poteſt acceptare.&c.quæ eſt.cccccxxix Et adde deciſionem in nouis quæ eſt infra eo.ti.a.quæ incipit. Item no. quod habẽs gratiã in forma dignum.& quod prouiſio facta ex cõmunic.ut infra in.ſi.dicitur ſed an executor excõmunicatus poſſit de beneficio prouidere uide in antiquis deci. ix.de ſen excom.quæ incipit.Item no.quod executor ex communicatus io qua dicitur quod executor excommunicatus repellitur quia conſtabat ipſum excõmunicatũ ſecus ſi
3 ignoretur.ut in.ſi.illius deciſionis.Et eſt rõ quare † excommunicatus executor nõ admittitur.ſ propter periculũ communionis ut in c.ſi celebrat.de cle.ex.iui & illa quæ facit excommunicatus in iudicio ualent donec opponatur exceptio. ut no.in.c.pia de excep.li.vi.& de hoc uide omnino conſilium d Bartho.de podio poſitum in li ubi eſt repetitio.c. cõmiſſa.de elec.li.vi.per bal in conſi ccxlviii.

¶ Alia additio.contrariũ uidetur tenere Pe. de peruſio.in c.referente.de præ.ubi dicit quod ſicut excommunicatus non poteſt impetrare beneficium.de ele.ex.mi.c.poſtula. ita non habet poteſtatem eligendi alterum ex beneficiis per ſe prius obtentis eo caſu quo de iure commoi datur optio & ideo abſolutio ab excommunicatione precedit hãc electionẽ.& ſic ius optandi non cadit in excommunicatũ ergo ſibi denegabitur optio. de qua in.c.ſi.de conſue.li. vi.

Deciſio. VI. alias.197.

Summarium.

Habens gratiã in certa eccleſia de beneficio inibi uacaturo põt acceptare beneficiũ uacans in cimiterio uel ambitu uel capellis ipſi eccleſiæ contiguis ſituatum.

Habens gratiã in certa eccleſia põt acceptare bñficiũ uacans & ſituatũ in cimiterio ambitu uel capellis cõtiguis illius eccleſiæ quia pars illius eccleſiæ ſunt.& idẽ polluta eccleſia.etiã capella prædicta polluta cẽſet de cõ.ec.uel al c.uno.li vi facit c.ſi ciuitas. de ſe. ex.c.li.nã ſi ſuburbia ſitor de continentibus ædificiis multo fortius ambitus capellæ & cimiteriũ ipſi eccleſiæ contiguũ ut in præal.iuri ſecus uero ſi capella ſeu benefi. ſit extra ſepta monaſterii ſiue eccleſiæ ſituatũ licet. capelanus ſiue rector illius capellæ habeat aliquod certũ miniſterium facere in eccleſia maiori puta intereſſe diuinis.uel in feſtiuitatibus celebrare uel ſimilia Conſideratur n.potius corpus bñficii & locus ubi eſt ſituatũ quam ſeruitium ſiue miniſterium quod alibi facere tenetur.ar.ff. de fundo in ſtruc.l.cum quidam.

Deciſio. VII. alias.219.

Summarium.

1 Si cõſtet. de corpe bñficii.licet erret in acceptatione.
Valet

ualet acceptatio quæ eſt mentis ſeu uoluntatis declaratio & tendit ad executionem gratiæ ſed non ualet prouiſio carens ſ. certo prouiſionis modo.

* Gratiã add. ſupr. de præb. dec. xxij. infra 14. co. ii.

LIcet impetrans gratiam* expectatiuam acceptet beneficium uacans per obitum. A. quod tamen uacauit per obitum. B nihilominus ualet acceptatio licet non ualeret prouiſio ſecundum aliquos. Ratio quia potius debemus hæc conſiderare uacationem quam uacationis modum præſertim ſi acceptauit beneficium in certo loco conſtitutum puta eccleſiam parochialem talis uillæ uel præbendam talem uel ſic nominatam. tunc. n. per has qualitates & circunſtantias conſtat de corpore. beneficii acceptati licet ſit erratum in perſona. Conſtat etiam quod beneficium tunc uacans in tali loco ſiue eccleſia uoluit acceptare. & ibi pro tunc nullum aliud uacauit ar. l. certum ff. ſi cer. pe de teſti. c. licet ex quadam faciunt nota. per Ioan. mo. in. c. ſi tibi abſenti de præb. li. vi. pro quo etiam facit. c. tua de ſponſa. & not. per Inno. in. c. ſignificante. de reſcriptis. nec ob. c. ſuſceptum de reſcriptis. lib. vi quod non habet locũ in acceptatione quæ eſt quædam declaratiu uoluntatis. & tendit ad executionem gratiæ. & ideo non mirum ſi erretur in modo uacationis quod non impediatur acceptatiu. dummodo ſequatur poſtea uera & effectualis prouiſio. quæ dat ius in re de conceſſ. præben. c. ſi. li. vi.

Deciſio. VIII. alias. 147.

Summarium.

Impetrans gratiam ad beneficium cum cura uel ſine cura ad collationem decani. &c. poteſt acceptare præbendam collegiatæ eccleſiæ ſed non cathedralis.

QVod habẽs gratiam in forma ſpeciali ad collationem decani & capituli alicuius eccleſiæ collegiatæ. de beneficio eccleſiaſtico cum cura uel ſine cura poteſt acceptare præbendam poſtea uacantem in ipſa eccleſia ad collationem dictorum ſpectantem nam nomine beneficii præbenda continetur. de uerbo. ſigni. c. tua. & c. olim. de præben. & c. pro illorum. & c. ſi. hoc uerum largo ſumptu uocabulu. ſed ſtricte ſumẽdo non. ſecundum Archidiac. quem recitat Ioan. And. in nouella. in c. gratia de reſcriptis in prin. li. vi. non ob. no. ar. in. c. cui de non de præben. li. vi. & xvi. q. ij. alienationes. ubi uidetur uelle quod ſi in eccleſia ſint minora beneficia quam ſint præbendæ quod præbendam impetrãs non poſſit acceptare q. reſtringendæ ſunt huiuſmodi gratiæ potius quam laxandæ propter uitium ambitionis. de præben. c. quamuis. lib. vi. quod quidem dictum Archidiac. uide plenius per Io. and. in nouel de præben. c ſi ſia per uerbo non extendatur. li vi. Cuius opinio poſſet intelligi quandu eſſent maiores & minores præbendæ & eſſet conſuetudu optionis uel ſtatutum eccleſiæ quod nullus ualeat adipiſci maiorem niſi prius habeat minorem. & per eam aſcendat ad maiorem quæ tamen conſuetudo & ſtatuta hodie frequentius tolluntur. per formam literarum apoſtolicarum. Præterea in literis pauperum duntaxat excipiuntur beneficia eccleſiarum cathedralium. ergo omnia alia ueniunt immo in illis dicitur quod ſi pauper impetrans acceptat præbendam alicuius collegiatæ eccleſiæ. quod aſſignetur ſibi ſtallum in choro & locus in capitulo & quod iuret ſtatuta per quæ expreſſe apparet ꝙ etiam habens gratiam in forma pauperum poſſet acceptare præbendam in collegiata eccleſia. & dicit Io. And. in. c. quamuis ſuperius alle. in nouella quod impetrans ad collationem epiſcopi in forma ſpeciali. poteſt acceptare præbendam in eccleſia cathedrali ſpectantem ad collationem epiſcopi. & hoc tenet rota. quia. c quamuis eſt tenendum in terminis ſuis ſcilicet quando illa uerba poſita in. c. quãuis inſeruntur in gratia impetrantis & alias non.

Deciſio. VIIII. alias 187.

Summarium.

Puriſicatio gratiæ factu per executorem in forma pauperum ad inſtantiam conſanguinei impetrantis non habentis mandatum ualet.

PVrificatio gratiæ in forma pauperum facta per executorem ad inſtantiam conſanguinei impetrantis nullum mandatum ſuper hoc habentis ualet et tenet. Ratio quia in huiuſmodi purificatione non requiritur cauſæ cognitio. nec partis uocatio prout legi. & nota per Innocen. & Hoſtien. de præſump. c dudum. & de tranſla. c licet. in ſi. per Inno. & in cle. iudices de offi. deleper Io. And. & alios & plene per Pau. in clem. cum ei quem. de conceſſio. præben. Et poteſt fieri etiam ex officio & in abſentia impetrantis quia cum alias fuit examinatus & in ſcientia repertus idoneus & propterea non ſit neceſſaria eius præſentia de ſua conuerſatione & uita debet fieri inquiſitio in loco in quo. & ubi conuerſatus eſt de electi c poſtquam de præſump c. quoſdam ſecundum Paulum qui hoc not. in dicta clem ſuper uerſ. per inquiſitionem. ubi etiam dicit ſuper uerbo prædictarum quod non ſit neceſſe. licet ſit tutum ſuper hoc pronunciare. ſed ſufficit quod executori conſtet per informationem receptam de laudabili uita & conuerſatione. & ſic ſine declaratione poſſet prouidere. uſus tamen & ſtilus habet quod ſuper hoc pronuntietur. & hoc totius eſt. quia alias difficulter poſſet probari huiuſmodi purificatio. An uero coniuncta perſona poſſit ſine mandato acceptare beneficium uide per Inno. & Hoſti de præbend. accedens. & Archi. de præben. ſi tibi abſenti. ſuper uerbo collationem. li. vi. & ibi per Io. an. in nouel. ſuper glo.

Deciſio. X. alias. 317.

Summarium.

Habens gratiam in forma dignum arbitramur. poteſt infra menſem ante purificationem gratiæ beneficium cadẽs in ſua gratia acceptare. ſed non facere ſibi prouideri.

* Gratiã add. ſupra. eo. ti. in ſi. la. i. & in eo xij.

Epitome.

1 Beneficii acceptatio cadentis in gratia facta intra menſem ualet etiam ante gratiæ purificationem.
2 Acceptatio debet eſſe pura non conditionalis.

1 HAbens † gratiam * in forma dignum arbitramur. ſi acceptet beneficium alias cadens in ſua gratia infra menſem ante purificationem gratiæ ſuæ ualet & tenet acceptatio. dũmodo poſtea gratia ſua purificetur. etiam poſt menſem quandocunque licet prouiſio facta per executorem non ualeret ante purificatam gratiam. Ratio primi dicti eſt propter clauſulam retroactiuam in fine huiuſmodi gratiæ poſitam. per quam retrotrahitur ad tempus acceptationis huiuſmodi declaratio qualitatis ſiue purificatæ conditionis quæ inerat tempore etiam datæ gratiæ. puta ꝙ erat laudabilis uitæ. &c. Tũ etiam quia huiuſmodi * acceptatio non eſt niſi quædam declaratio uoluntatis ipſius impetrantis uidelicet quod ipſe præbendam hanc uult habere & non aliam. quæ quidem declaratio uoluntatis etiam poteſt fieri per inhabilem & excommunicatum. quia in facto conſiſtit.* At hic in caſu noſtro apparet per ſubſequentem declarationem executoris ipſum tunc habilem fuiſſe. ergo. c. Ratio ſecundæ concluſionis eſt. quia executor non habet poteſtatem prouidendi niſi in euentum conditionis purificatæ quæ debet præcedere ipſam. ut in cle cum et quem. de conceſſi. præben. fac. c. ſi pro te de reſcriptis li. vi. Si igitur ante extantem conditionem prouideret. formam mandati non ſeruaret ergo nil ageret. per iura uulgaria. c. cum dilecti de reſcriptis ff. mandati. l diligenter de teſti ſpolia. c. piſanis de præben. c. cui de non. li. vi. Inno. in. c. dudum. de præſump. ubi dicit contrarium.

* Quia acceptatio. Et adde quod acceptatio beneficii cum clauſula accepto beneficium ſi tali placeat puta titio. talis acceptatio nõ ualet quia debet eſſe pura. do. de. ſanc ge. m. c. ii. in. iij. co de ele. uide. per fely. i. c. cum contingat de offi. dele. co. iiij. uerſi. iuxta prædicta. &c.

* ut ſupra eo. ti de. 5.

Deciſio. XI. alias.328.

Summarium.

Expectans poſt menſem præbendam acceptare non poteſt niſi fuerit iam canonicus ratione cuius canonicatus debet ſibi præbenda conferri.dummodo non fuerit alteri debita.

Epitome.

1 Canonicatum habens ſub expectatione præbendæ poteſt præbendam uacantem reintegra poſt menſem acceptare.
2 Receptus in canonicũ authoritate apoſtolica cæteris quibuſcunque uenientibus præfertur in petitione præbendæ uacantis.
3 Temporis adiectio in materia acceptationis præben. uidetur poteſtatem acceptandi reſtringere.

1 HAbens † authoritate apoſtolica canonicatum ſub
expectatione præbendæ poſt menſem.poteſt præ
bendam uacantem re integra acceptare.puta quæ
non fuit alteri collata.nec per aliquem impetrantem etiã
poſteriorem in data acceptata . Pro qua concluſione fa
cit gl in Ioan . And.& Archi.in.ca.ſi clericus.de præben.
lib.vi.& not.in.c.dudũ eo ti.& lib.vi.& probatur ratione
2 quia receptus † in canõicos authoritate apoſtolica.iure ſuæ
receptionis & ratione canonicatus in præbenda uacante
omnibus aliis quacunque authoritate uenientibus præfe
runtur eaſque ut ſibi debitas petere poſſunt. & ſi petant
collatio poſtea aliis facta nulla eſt ipſo iure.ut in.c. ei cui
&.c.hij qui.&.c.ſi poſtquam.de præben li.vi & de reſcri
ptis tibi qui.&.c.duobus.eo li.Præterea ſi ad aliquem ac
tum ſcilicet extraiudicialem explendum puta ad eligen
dum optandum uel acceptandum certus terminus alicui
præfigatur.& in illo termino actus non expleatur nec fiat
poſt terminum illum poteſt re integra hoc facere & exple
re.ut.l.mancipiorum.ff.de opti.l. &.c.ſi tibi abſenti de
præb.li.vi.& quod no.in nouella per Io. And . in caſu
quaſi ratione ſimili:de elec.cum in cunctis in glo. trium
menſium in fi.In hac opinione eſt Pau.in clemen . cum
ei quem.de conceſſ.præben Sed Io.An.& gente . cõtra
ſuper uerſ.infra menſem.qui multum bene reſpondent ad
l.mancipiorum &.ca.ſi tibi abſenti. quorum opiniones
poſſunt ſaluari habito reſpectu ad uires gratiæ ita quod
executor non poterit prouidere obſtante forma mandati,
ut in.c.cui.de non.recurrat igitur huiuſmodi acceptans
ad ordinarium uel ad papam pro collatione ſibi facien
da nec.ob.c ſi clericus.de præben . li.vi ubi dicitur quod
ſi impetrans negligat primam præbendam uacantem ſibi
debitam acceptare quod gratia ſua totaliter extincta eſt
quia poteſt intelligi per ſubauditum.uidelicet ſi iam alte
ri collata erat. At hic nulli collata eſt.nec gratia perem
pta niſi quo ad poteſtatem executoris prouidendi de iſta
cuius tamen poteſtas adhuc durat quo ad alia ergo . Pau
lus uero in dicta clemen ſuper uerſ.impetrantis.dicit formã
reſcripti attendendam & ſi ex ea terminum ſtatutum eſ
ſe acceptationi inuenerit.tunc ſecundum eum uera eſt
opinio Archi.ſi collationi tamen non.& credit hoc caſu
non poſſe per impetrantem terminum prorogari ne fintatur
per.c.de cautis.de ſi.deleg. At in forma moderna ter
minus uidelicet menſis ſtatutus ſiue adicitur acceptatio
ni & in fauorem impetratis.ut in cle . antedicta & nullũ
tempus reperitur præfixum executori ad conferendum
prout le.& no.in cle.ſi de beneficio de præben. ſup uerſ.
epiſcopi licet.limitetur eorum poteſtas in conferendo be
neficium infra certum tempus acceptatum & non alias.
ut in cle.iam dicta.Re uera ſemper dubitauit et adhuc du
bito de prædicta concluſione.tum propter uarietatem o
pinionum doctorum propter unam rationem generalẽ. di
3 centis.quod † adiectio temporis facta ad acceptandum re
ſtringere uidet poteſtatem acceptandi ut ultra unũ men
ſem non poſſit acceptare qui infra illum negligens repe
ritur quaſi lapſus temporis negligentis ab acceptatione re
pellat.alle.l. Thais ancilla ff de fidei com li.facit.c ubi q
in.ſi.de reſcriptis.& prædictum.ca.ſi clericus de præben.
lib.vi.faciunt me etiam dubitare.c ij.de conceſſ præben.
&.c.licet.de ſupp neg prælа.& c.ne pro defectu. &.c. quia
ſit.de elec.li.vi.Stephanus etiam ſtat in opinione Archi
di in eo quod ipſum allegat.non improbando eam.Guil.
de monte lau.non tangit.prædictam concluſionem quã
ſub dubio credo uerisſimam in habente canonicatum ſe
cus uero in habente gratiam ad collationem per quã non
tantum eſt beneficium affectum ſicut quando canonica
tus eſt collatus.per iura ſuperius alle.ei cui. &.c.ſi poſt
quam.

Deciſio. XII. alias.381.

Summarium.

Habens gratiam in forma dignum arbitramur cũ clauſula retrotractiua.Si talis concurrit in data cum ipſo habente gratiam puram. puta in forma laudabili ſecuta purificatione ſuæ gratiæ conditionalis ante uacationem beneficii debet præferri in aſſecutione eiuſdem beneficij alteri habenti prædictam gratiam puram quacunque ſua diligentia non obſtante.

Epitome.

1 Clauſula retrotractiua in literis gratioſis appoſita quid operetur & ad quod tempus referatur.
2 Canonicatus collationis effectus eſt afficere præbendam
3 Decretum conditionale non ligat ante conditionis euentum.
4 Conditio ſi idonei fuerint in gratiis beneficialibus appoſita quid importet.

5 SI papa facit gratiam † puram.A.de beneficio eccle
ſiaſtico cum cura uel ſine cura.ſpectan.ad collatio
nem.&c.decani & capituli alicuius eccleſiæ colle
giatæ cõmuniter uel diuiſim.& B.conditionalem in for
ma dignum arbitramur.ſub eadem data mandando ſibi
prouideri per ſuum executorem de canonicatu ſub expe
ctatione præbendæ prædictæ collegiatæ eccleſiæ . ſi per
inquiſitionem ſolertem.&c.uoluit tamen Papa & decre
uit poſtquam idem.B. eſſet repertus idoneus irritum &
inane a data præſentium quicquid ſuper hoc contigerit at
tentari a quo quam perinde ac ſi canonicatum eidem. B.
contuliſſet & præbendam ei conferendam cum interpoſi
tione decreti reſeruaſſet.qua gratia ante uacationem præ
bendæ purificata & præbenda in dicta eccleſia poſtea ua
cante & ad collationem dictorum decani & capituli cõ
muniter ſpectan.quilibet eorum ſcilicet . A.&.B. infra tẽ
pus debitum acceptauit.& de eadem fecit ſibi prouideri,
A.tamen ante purificationem dictæ gratiæ literas ſuas ca
pitulo præſentauit.Fuit dubitatum & in relationibus pu
blice ſuper hoc allegatum quis eorum eſſet potior in præ
benda antedicta.& primo fuit allegatum multum ſubtili
ter pro portionetate gratiæ ipſius. A.tum quia pura cũ de
creto irritante & ligante ſtatim de reſcriptis.c.tibi qui. de
præbend.c.dudum.de conceſſ.præben.c.i.&.c.ſi ſoli. &
ſi capitulo.li.vi.& alia conditionalis cuius decretum non
ligat infra tempus purificatæ conditionis . de reſcriptis ſi
pro te lib vi. de conceſſ.præb.c.cum ei quem. in cle.,Tũ
quia uberior quia habuit cum cura uel ſine cura.alter ue
ro duntaxat ſine cura ergo.ut.c.cui de non. de præben.et
not.per. Io. And.in nouella.in.c.duobus de reſcript. lib.
vi.per quod quidem c.§ ij.uidetur etiam quod ſi prædi
ctæ gratiæ eſſent pares quod. A.eſſet potior in præben
da.quia alium uidelicet.B. præuenerat in præſentatione
ſuarum literarum facta capitulo nec ob.ut uidetur dicta
clauſula retrotractiua ſine dictione perinde.&c.poſita in
gratia ipſius B.per quam uidetur trahi ad tempus datæ
gratiæ quia hoc eſt uerum quo ad ligamen . decreti ſed
non uidetur quod per illa uerba papa contulerat canonica
tum neque uult quod habeatur pro canonico.ex nunc ui
delicet a tempore gratiæ datæ poſita igitur uerba ad unũ
effectum non debent alium operari.maxime in reſcriptis
quæ ſunt ſtricti iuris.& ideo non extendenda. ut in.l. non
aliter. ff. dele. iij. de reſcriptis. c. cauſam quæ . &. c.
ſuper. præſertim in beneficialibus . quæ potius ſunt
reſtringenda quam laxanda propter ambitionem &
odioſitatem materiæ. de præben. c. quamuis. & . c

cui

cui de non.&.c ſi motu proprio.in fin.lib.vj.ſed uerba il
la perinde ſecundum eorum proprium ſignificatũ diſpo-
nunt ſuper certo & determinato. uidelicet ſuper affectiõ
ne præbendæ eſt ligatura poteſtatis cuiuſcunque colla-
toris & hanc affectionem & ligaturam uult papa retro-
trahi ad tempus datæ. perinde ac ſi canonicatum contu
liſſet.& ſic papa expreſſe diſpoſuit ſuper effectu. ſed nõ
2 ſuper cauſa nam † effectus collationis canonicatus eſt af
ficere præbendam.ut in.c.cum cui & c.ſi poſtquam.&.
c.dudum.de præb.li.vj.unde ipſe canonicatus eſt cau-
ſa effectus & non affectio.unde trahendo effectum cau-
ſæ ad unum diſpoſitum nõ uidetur propterea trahere ip-
ſam cauſam.& diſponere ſuper eã ecce ſimile in l bar-
barius.ff.de offi.præto.qui erat ſeruus & geſſit ſe præto-
rem diu poſtea apparet quod eſt ſeruus. ita quod prætor
eſſe non potuit. Imperator decreuit geſta per eum ualere.
ac ſi fuiſſet prætor uerus.nunquid per hoc fecit eum præ
torem certe nõ.ſed duntaxat ualidauit geſta ſua propter
communem ignorantiam populi.de qua in c nihil eſt de
elect.per Innocẽ.pro hac parte melius facit lex cum ſua
glo.in.l.ſacrilegij pœnã.ff ad.l.Iu.pecu.§.ſiquis ex me-
talis haberi perinde ac ſi pro furto manifeſto fuiſſet dã-
natus.nunquid erit propterea fur manifeſtus ut teneatur
alijs conditionibus quibus fures tenentur certe non. quia
de hoc non fuit expreſſatum.nam ſolum in diſpoſito ex-
preſſe hæc conditio perinde operatur ita hic. nec poteſt
dici hoc fuiſſe de mente papæ & etiam quia mens ſiue cõ-
iectura mentis in reſcriptis non eſt ſumenda cũ uerba de
ſe clara ſunt.ut.l.ille aut ille.§.cum uerbis.ff.de lega.iij.
nec ob.ſi dicatur iſta uerba nihil aliud operabuntur.&c.
quia illud operabuntur ad quod ſunt oppoſita.nam alias
ex tali gratia non afficeretur præbenda niſi a tempore pu
rificatæ conditionis.ut in clementi.j.de conceſſ.præben.
modo trahitur retro per hæc uerba.Præmiſſis allegatio-
nibus non obſtantibus fuit deciſum & determinatum per
omnes dominos meos contrarium & reuocatæ per me q
habui cauſam in tertia inſtantia.duæ ſententiæ latæ pro
A.ex nouis tamen coram me productis.& hoc propter di
ctam clauſulam retrotractiuam in gratia ipſius.B.poſitã
quæ ſonat ſic de uerbo ad uerbum & inſuper ſi dictus.B.
ad hoc repertus fuerit idoneus.ut præfertur exnunc peni
de irritum decernimus & inane ſi ſecus ſuper his a quoq;
quauis auctoritate ſcienter uel ignoranter contigerit at-
tentari.ac ſi nos a die datæ præſentium eidem.B.contu
liſſemus canonicatum antedictæ eccleſiæ.ac præbendã
ſiqua tunc uacabat.uel cum uacauerit in eccleſia præli
bata quam idem B.ut præmittitur duceret acceptandã
conferendum eidem.B.donationi apoſtolicæ cum inter-
poſitione decreti duxiſſemus ſpecialiter reſeruandam. da-
ta.& cætera.Sed ſi canonicatum in principio dicto.B.cõ
tuliſſet uberiorem gratiam quam.A.habuiſſet ergo.& c.
ar.dictorum iurium cum cui ſi poſtquam.&.c.dudum de
præben.lib vj.& ſic potior in præbenda.ar.ca.duobus.de
reſcriptis.in prin.purificata igitur conditione perinde eſt
ac ſi tempore datæ canonicatum eidem.b.contuliſſet.er-
go. præſertim ut ponebatur in facto quia ſtatim purifica
tione facta dicto.b.de canonicatu prouiſum extitit per
ſuum executorem ergo merito poſtea præferẽdus in præ-
benda poſt ea uacante.per iura proxime ſuperius allega-
ta.Præterea ſecundum aduocatum pro iſta parte allegã
tem gratia.B.non uidebatur conditionalis quia erat quæ-
dam conditio ſubintellecta. uidelicet ſi eſt idoneus quæ
potius ſonat in monitionem quam in conditionem. iuxta
not per Innocen.in.c.dudum de præſump & in clemẽ.
unica de offi.deleg.quicquid tamen prædicti doctores di
3 cunt decretum † papæ non ligat ante purificationem
conditionis etiam ſubintellectæ prout le & nota.in cle-
men.unica.de conceſſ.præben.purificata igitur ipſa cõ
ditione trahitur ad tempus datæ ergo.non obſtat.c ſi pro
te.de reſcriptis.quod loquitur in poteſtatiua conditione
& non caſuali.prout le.& no.in dicta cle.unica.de con-
ceſſ.præben.ergo nec ob quod. A.habuit gratiam cũ cu-
ra uel ſine cura.& quod hæc cẽſeri deberet uberior.quæ
ubertas non conſideratur niſi circa beneficium cadens
in huiuſmodi gratiam quo ad prælationem arg.ca.quia
ſæpe de præben lib vj.nec ob.l.& glo.ſuperius allegatæ
in contrarium de dictione perinde. quia attentis uerbis
clauſulæ ſuperius in gratia B poſitis ſatis cõſtat quod pu
rificata conditione.uoluit ipſum habere pro canonico a
tempore datæ gratiæ ad illum effectum quod omnia eſ-
ſent ab illo tempore nulla.in præiudicium ſuum attenta-
ta ex quo clare infertur quod præſentatio literarum & ea
rum publicatio facta per.A.& quicquid inde ſecutũ eſt
in præiudicium illius.B.totum fuit irritum & nullũ.Præ
terea unus de dominis dixit unam rationem imaginariã
in materia. q̃ multũ placuit dominis meis alijs imaginã-
do enim rationem quare papa prædictam clauſulam ap
poſuit & apponi mandat & dixit ſic.nam in gratijs ſpe-
cialibus ſtatim confertur canonicatus ſub expectatione
p̃bendæ & dantur literæ puræ in forma laudabili.ſi ſint
4 præſentes in curia.& reperti fuerint † idonei in literatura.
ſed ſi fuerint abſentes mandatur inquiri de huiuſmodi
idoneitate in forma dignum arbitramur.quæ cum reper-
ta fuerint uera uoluit papa ipſum haberi pro præſente &
in curia examinato.& ſic perinde eſſe ac ſi canonicatum
contuliſſet ſibi tempore datæ gratiæ.quæ ſi præſenti & in
curia exiſtenti contuliſſet uberiorem gratiam habuiſſet.et
ſic potior in præbenda poſtea uacante ar.no.in dicto ca-
pitu.duobus.

Deciſio. XIII. alias.418.

Summarium.

Mandati fines procurator excedens nõ præiudicat do
mino.niſi dominus factum procuratoris in fauorem ſui in
fra tẽpus infra quod ipſe potuiſſet impediuiſſe id in præ-
iudicium ſuum tacite uel expreſſe ratum habuerit.

Epitome.

1 Procurator habens mandatum ſpeciale beneficium cer-
ti ualoris acceptandi ſi acceperit minoris ualoris an p̃-
iudicet domino.
2 An talis gratia per huiuſmodi acceptationem ſit extincta
ut alium acceptare non ualeat.
3 Dominus ſciens procuratorem fines mandati excedere ſi
non contradicat an cenſeatur factum approbare.

1 SI habens † gratiam in forma ſpeciali conſtituat pro-
curatorem ad acceptandum beneficium certi ualo-
ris puta.xl.marcharum ſterlingorum. & idem procu
rator acceptat beneficium minoris ualoris.& recipiat poſ
ſeſſionem eiuſdem & mittat pecuniam per ipſum leuatã
de fructibus dicti beneficij domino ſuo abſenti.& recipien
ti ac ſcienti beneficium nomine ſuo acceptatum fuiſſe.&
eſſe minoris ualoris quam dederit procuratori ſuo in mã
2 datis. Dubitabatur utrum per hoc fuiſſet gratia † ſua ex
tincta.ita quod non poterat aliud beneficium acceptare.
& uidebatur aliquibus dominis quod nõ. quia prædictus
procurator exceſſit fines mandati. & ſic nihil egit.nec do
mino ſuo præiudicare potuit.de offic.dele.c.cũ olim.C.
de procura.l.ſi procurator.ff.mandati.l.diligenter cum
multis ſimilibus. Præterea nulliter acceptans poteſt ua-
riare illudque beneficium ſibi non debitum dimittere.&
aliud ſibi debitum acceptare ut le.& no.per doct.in.cap.
gratia.& c.cum in multis de reſcrip.lib.vj &.c.ne captã
dæ.de conceſſ.præbend.eo.li.quod dixerunt alij domini
uerum.niſi dominus ſciens factum procuratoris ratificaſ
ſet tunc factum procuratoris formam mandati excedẽ-
tis bene præiudicaſſet.prout legi.& nota in dicto.c.cum
olim.per Ber.& Inno.& melius per Ber.in.ca.per tuas.
de arbi.licet Hoſtien.& Ioan.And.ibidem tenuerint con
trarium.concor.eos per nota.in.c ut lite non conteſta. At
in caſu noſtro prout ponebatur in facto prædictus conſti
tuens ſciuit ipſum procuratorem ſuum beneficium mino
ris ualoris acceptaſſe.& ſic fines mandati ſui exceſſiſſe.
cuius factum procuratoris poſtea probauit & ratificauit.
ſaltem tacite recipiendo pecuniam de fructibus beneficij
perceptis.quæ tacita ratihabitio ſufficit etiam in excedẽ
te mandatum.ut not.in dicta.l.diligenter.&.l.ſi renume-
randi.eodem titu.&.ff.rem rat.ha.l iij.§ falſus.& leg. et
nota.de reſcriptis in.c.ex parte decani.per Innocẽ.ergo.
ratum etiam poſſum habere nomine meo geſtũ tacite uel
expreſſe.ut in regula ratum.libr vj.& ibi not.quod primi
domini dixerunt uerum ſi ratihabitio fieret infra tempus

infra quod actus eſſet gerendus per dominum.ut.l.pennl. rem ra.ha.ff.&.ij.q.vj.non ſolent.& no.in dicta regula ratum.& per Io.mo.& per Ioan.and.in.c.quam ſit de ele. lib.vj.melius in.c.ut circa.luper.uer.adhærentes. per Archidia.qui recitat notata per eū in.c.ſtatuimus in gloſ.is qui eo.titu &li. At in caſu noſtro prædictus impetrans habens menſem ad acceptandum.non ratificauit actum ſui procuratoris prædictum infra menſem. Sed poſt diu recipiendo pecuniam antedictam prout etiam ponebatur in facto ergo ſibi præiudicare non debuit. Ad quod reſpondebatur per alios dominos hoc ultimum dictum poſſe procedere quādo ageretur de ſui utilitate. ſecus de ſui præiudicio. quia tunc dixerunt domini ualere ratihabitionem etiam poſt tempus quandocunque in ſui præiudicium. ut no. argum.in dicto.capitu.ut circa.melius in.l. Pomponius.ff.de nego.geſtis per Bartho.& ibi pro intellectu.l. bonorum.ff.rem.ra.ha. Imputetur ſibi quod quam cito
3 ſciuit † procuratorem ſuum deliquiſſe & non contradixit. & ſic ipſe ſtatim factum ſui procuratoris approbauit quod potuit etiam tacite.cum regulariter factum procuratoris præiudicet domino.niſi ſciens ſtatim contradicat ut.l.ſi procurator.C.de procuratori.& ou in iure.& doct. ſuperius all. Præterea plus eſt conſentire facto quam uerbo.ut in dicto.§.fa.ſus & de appella.c.dilecti.ubi multæ concor.cum igitur iſte recipiendo pecuniam facto cōſenſerit acceptationi factæ per ſuum procuratorem ergo poſtea contrauenire non potuit. de elect.ca noſh.de ele.con ſu.c.diuerſis fallacijs.aliqui uolebant diſtinguere inter procuratorem doloſum & negligentem. de quo in dicto.c.j. ut lite non cont. Finaliter tamen fuit obtentum quod extincta fuit gratia prædicti impetrantis propter ſequentes eum in data quibus faceret magnum præiudicium. ſi toties primus in data poſſet uariare. quæ uariatio & illuſio maxime in clericis reprobetur. ut in clemē. cum illuſio. de renun. præſertim quia ſecundum taxam in gratia ſua expreſſam prædictum beneficium erat ſibi debitum. & ſic uariare non potuit in aliorum præiudiciam. ut leg. & not. in c. gratia de reſcript. & in.c ne captandæ de con ceſ.præben lib vj per archidiaco. Ego uero dicebam quod ſi prædictus apoſtolicus non recepiſſet pecuniam ſibi per ſuum procuratorem miſſam licet ſciuiſſet eundem procuratorem male & nulliter acceptaſſe factum procuratoris ſibi non præiudicaſſet quo minus potuiſſet aliud beneficium debite acceptaſſe. per no. Ioan. An. in nouella co. ri.c.cū in multis de reſcriptis. ſed ex quo recepit pecuniā de fructibus beneficii licet nulliter acceptati. ipſe nedum conſenſit acceptationi ſed collationi & poſſeſſioni receptæ per ſuum procuratorem. quæ licet ſit & uerit uicioſa operatur extinctionem gratiæ ſuæ. ut no. per Innoc. in.c. conſtitutus. de appella. de præben. c. eum qui. li. vj. & in clemen. gratiæ de reſcriptis.

Deciſio. XIIII. alias.431.

Summarium.

Valet acceptatio de primo uel ſecundo beneficio uacaturo iuxta formam.c.ne captandæ.de conceſſ.præbē. lib.vj. quæ tamen non ualet iuxta formam clementi.cum ei quem eo.tit.niſi fiat de certa præbenda uacante.

Epitome.

1 Beneficium non acceptat ante uacationem.
2 Beneficium non debetur impetranti niſi ſub conditione acceptationis.
3 Actus non operatur niſi ultra intentionem agentis

1 SI impetrans apoſtolicus acceptet † beneficium cadēs in gratia ſua per unum diem ante uacationem eiuſdē faciendo ſibi prouideri de eodem. & poſt uacationē beneficij & infra menſem ad ſedem apoſtolicam appellet ab intruſione & impedimentis cuiuſdā aduerſarij ſui occupantis illud beneficium. narrando in eadem appellationem acceptationem prouiſionem intruſionem moleſtationem & impedimenta prædicta. per quæ dicit ſe impediri in aſſecutione poſſeſſionis dicti beneficij. Fuit dubitatum de duobus. Primo an ualuiſſet prædicta acceptatio facta ante uacationem. & fuit breuiter concluſum quod non. propter formam gratiarū modernam in qua apponitur menſis cum decreto ad acceptandum. qui incipit currere a tempore noticiæ uacationis in eccleſia ante uacationem non ualet acceptatio nec prouiſio. ut in clemē cum ei quem. de conceſſ. præbend. Licet ubi non eſſet menſis appoſitio ualeret generalis acceptatio de prima uel ſecūda uel tertia præbenda proxime uacatura nulli alteri iure debita. ut in.c.ne captandæ de conceſſ præben. lib.vj. ſecundum quam formam etiam non ualeret acceptatio de certa præbenda in ſpecie ante uacationem eiuſdem propter captationē mortis alienæ ut ibi expreſſe ſtatuitur At in caſu noſtro certam præbendam certo modo uacātem quæ re uera adhuc non uacauit acceptauit. ergo acceptatio nulla. Secundum autem dubium eſt magis forte & magis dubitabile. uidelicet utrum prædicta appellatio interpoſita infra menſem a tempore uacationis beneficij ſub forma prænarrata habuerit uim acceptationis & fuit ſuper hoc dubio ſolenniter allegatum in publicis relationibus per aduocatos utriuſq; partis. Et primo pro parte nega-
2 tiua ſic certum † eſt beneficium etiam uacans non debere impetranti. niſi ſub conditione ſi acceptaret. ut in dicta cle. cum ei quem. §. ſecus cum ibi notatis. Sed licet aliquis cui res debetur ſub conditione forte ſi Titius capitolium aſcenderet & Capitoliū aſcendat alia de cā qj cā conditionis implendæ. nil uidetur agere nec ex hoc conditionē implere ergo in cauſa noſtra poſito quod in illa appellatione ſunt uerba ſonantia uoluntatem uolentis acceptare ex quo tamen non fecit animo acceptandi. ſed animo negocium ad curiam deuoluendi quod apparet ex tenore appellationis non uidetur acceptare ar l.cōditionum.ff.
3 de condi.& demonſt. actus † enim non operantur ultra intentionem agentis. de primi c. quia intentionis cum igitur iſte habuit uoluntatem deuoluendi cauſam acceptationis iam factæ & non faciendæ ad curiam ergo ultra uoluntatem ſuam non poteſt huiuſmodi appellatio aliquid operari. præterea licet quis ſola uoluntate adeat hæreditatem ſibi delatam. immiſcendo ſe rei hæreditariæ. ut in.l.gerit.ff.de acqui. hære. tamen licet ſe immiſceat rei hæreditariæ niſi habeat adeundi animū non uidetur adire ot.ff.de reli.& ſump.fu.l.ſumptus.in prin. ergo nec appellando uidetur quis acceptare. cum ob aliam cauſam & ad alium finem fiat appellatio quam acceptatio. niſi conſtet aliter de animo. quæ tamen lex gerit. fuit inducta pro parte affirmatiua contraria prout inferius tangā.

Deciſio. XV. alia.431.

Epitome.

1 Interpretatio aliter in diſpoſitionibus odioſis aliter in fauorabilibus conſideratur.
2 Facta ad conſeruationem non inducunt noui iuris acquiſitionem, ſed diſpoſitionem.
3 Hæres conſtitutus faciens actum qui non poteſt fieri citra ius & nomen hæredis cenſetur illam hæreditatē adire.
4 Acceptatio beneficij uel alicuius poſſeſſionis tacita eſſe poteſt, eſt enim quædam mentis & uoluntatis declaratio.

1 LIcet in dubijs † larga fiat interpretatio * ut res de qua agitur potius ualeat quam pereat ut.ff.de re. du l.quotiens. de uerb. ſign c.abbate Si tamen res poſſit operari ſuum effectum a nū. tunc ſtricta fiat interpretatio etiā in fauorabilibus puta in ultimis uoluntatibus. ergo a multo fortiori in caſu odioſo & reſtringibili ut in caſu noſtro per.c.quamuis.de præben.lib.vj facit ff de le.j l.caput in l.§.ſcio.cum ſi. Cum igitur hæc appellatio poſſit operari unum effectum ſcilicet deuolutionem ad curiam. tunc ſtricta fiat interpretatio contra ipſum interponentem qui ita faciliter potuiſſet de nouo acceptaſſe ſicut appellaſſe ergo hunc effectum inducere nō potuit quia hoc non intendebat nec animum nec uoluntatē acceptādi de nouo habuit in appellatione ſua. ſed ſemper retulit ſe ad primam ſuam acceptationem inualidā. quā etiā poſtea in iudicio eſt proſecutus. ergo & cætera. Præ-
2 terea † ea quæ fiunt ad confirmationem non inducunt noui iuris acquiſitionem ſiue diſpoſitionem. ut not. glo. in

* Fiat interpretatio duplex ſit ponit Bart. in.l.ab executore. in.ij.col. uerſ.qro.ff de ap. bal in.l.j. C.de ſen.ex periculo. recit. ubi dicit quod interpretans nō debet aliquid addere uel detrahere Adde ſcly. latiſſime in.c. ſuper qſtionē de offic.deleg. in.j.& tertio.

l.poſſideri.ff.de acqui.hære. Ratio quia inter animũ nouum acquirendi,& animũ iam acquiſitum conſeruandi, eſt magna differentia.ut probatur in.l.quis autem.in prin, ff.quæ in frau.cre.pro glo.fuit allegata & inducta.l.ſi cũ te.ff.de pactis.cum glo.ibi poſita facit.c.conſuluit. de iudi.quam glo.ibi reprobat Ber.ſed Dy.& Ray.approbant eã poſſet procedere dictum gl.in actibus ad quorum eſſe requiritur ſolennitas formata ſiue certa forma ſed in actibus ad quorum eſſentiam ſolus conſenſus animi requiritur.ibi actus qlibet declarans cõſenſum ſiue uolũtatẽ ſufficit.& ſic loquitur ber. At in caſu noſtro nulla eſt certa ſtatuta forma in iure acceptandi.ergo ſufficit qualiſcunque actus ſiue tacitus conſenſus ſiue expreſſus.per quem poſſit conſtare de animo & uoluntate agentis quod probatur in dicto.§.ſecus.in cle.cum ei quem.ubi impetrans petendo ſibi prouideri uel recipiendo ſibi beneficium collatum uidetur acceptare cum igitur iſte appellauerit propter habẽdum beneficium.dixit maior pars dominorum hoc ſufficere pro quo induxerunt.l.gerit.quam etiam allegat Ioann.andr.in dicto §.ſecus.nam quandocũq; ali-
3 quis † hæres cõſtitutus facit aliquem actum qui actus fieri non poteſt citra ius & nomen hæredis uidetur tacite illam hæreditatẽ adire.ut.l.pro hærede.§.papanianus.ff. de acqui.hære.& doctores iuris ciuilis dicunt quod ſi fiat per hunc hæredem unus actus qui ſit indifferens. quod debet tunc inſpici quo animo iſte actus fiat.& probat tex. in.l.pro hærede.§.j.ff de acqui.hære. Sed ubi dubitabatur dicunt ſtandum iuramento.hæc dicunt in dict.l.gerit.quæ eſt clauis in hac materia.ſic ergo uidetur dicendum in propoſito. Iſta appellatio non poterat fieri niſi acceptaſſet.& dato quod foret actus indifferens. apparet q animo acceptandi quia intimauit appellationem parti.& dato quod non appareret ſtandum eſſet iuramento ſuo in dubio.nam cum aliquis appellat quia rector talis eccleſiæ etiam per modum cauſæ inducitur acceptatio probatur in.l.emptor.in fi ff de rei uẽdi.et l.penul.ff.de col.bo. pro hac parte facit tex.l.per hoc enim cum te appellaſſe dicas oſtendis cauſam ad te pertinere.C.de fil.fa.lit.ſi ergo ſic dicendum uidetur in propoſito.quam.l.intellexerunt primi allegantes pro contraria parte ueram. quo ad id de quo principaliter agitur in appellando.non quo ad alia.ſed ad iſtam appellationem agitur quo ad deuolutionem cauſæ quam iſte appellans prætendit ſe habere uirtute primæ acceptationis ergo ar.eorum quæ le.& no.ff. de acqui.poſſeſ.l.ſi quis ui.§.differentia.ibi ſed oppono ſi conſtituto.&c & in hanc partem ultimam uidelicet hãc appellationem habuiſſe & habere uim acceptationis declinat maior pars dominorum auditorum & duo domini Cardinales extra rotam quos cõſului. uidelicet Corſicñ & Ratiñ.motiua eorum ultra prædicta fuerunt hæc at-
4 tento quod † acceptatio * non eſt niſi quædã mẽtis & uoluntatis declaratio.quæ nedum poteſt declarari manifeſte expreſſe.ſed etiam tacite.ut in dicta cle.cum ei quem immo per nutum uel ſignum ut in.c.cum apud. de ſpon, puta immiſcendo ſe beneficio uel poſſeſſioni eiuſdem ut in dicta.l.gerit. Tum etiam quia nulla formalitas in ipſa requiritur.& ideo ſola uoluntas declarata per aliquem actum extrinſecum de habendo beneficiũ ſufficit.pro quo allegabam prædictam notam Innocen in.c.ex parte.de conceſſio.præben.&.c.licet de electio.at in caſu noſtro appellauit ut haberet beneficium ergo.quorum dictã crederem ueriſſimum ſi huiuſmodi appellatio nõ eſſet fundata ſuper aliqua alia acceptatione præcedenti. Sed in caſu noſtro tota appellatio fundabatur ſuper quadam inualida acceptatione.ut dicitur in themate& appellatum fuit ab intruſione partis aduerſæ.& ab impedimentis per eum præſtitis in aſſecurione poſſeſſionis uigore prædictæ acceptationis &prouiſionis inualidæ per quæ apparet expreſſiſſime eum non habuiſſe nec habere animum ſiue uoluntatem de nouo acceptandi ſed acceptationem inualidam conſeruandi & proſequendi.& in hanc opinionem meam a qua non poteram per conſilium dominorũ meorum moueri declinauerunt alij ſex ſolemnes doctores decret.legum & utriuſque quorum aliqui mouebantur.quia ex quo prædictus appellans poterat eligere uiã competentem uidelicet acceptaſſe ſicut appellaſſe imputet ſibi quod elegit uiam incompetentem ſcilicet appellationis.per quam releuantur oppreſſi.&remouentur grauamina.ij.q.vj.ad romanã.&.c.oĩs oppreſſus de ap c.ut debitus.c.de priore.c cũ ſpeciali.cũ ſi.ex cauſa ad romanã curiam deuoluitur de elect.ſtatuimus.li.vj iuncta clem. cauſam electionis.co ti.ergo alium effectum operari non debuit.maxime ultra intentionem agentis. maxime quia ſi hoc intendiſſet dixiſſet.de deci.c.ad audientiam.quãdiu enim ſupereſt ordinarium remedium non eſt recurrendum ad extraordinarium ff.de mino.l.in cauſæ de transla.c.ſi.immo dixerunt aliqui de prædictis doctoribus certas formas in iure expreſſas acceptandi unam de certo beneficio uacaturo.de qua in.c.ne captandæ de conceſſ præben.alias in clementi cum ei.quem.§.ſecus.ſæpius alle.de certo beneficio uacante.unam uidelicet expreſſam & duas tacitas inter quas non eſt appellatio ergo &cætera. Ad quod reſpondebatur primi domini quod illi duo modi taciti ponuntur cauſa exempli ergo non inducunt formam præciſam.ſed extenduntur ad caſus ſimiles.de quibus idem iudicium eſt habendum.de tranſl. inter corporalia.de reſcrip.co. inter cæteras cum ſi.& in hoc crederem eos bene dicere.uidelicet quod poſſet ſub tali forma appellari infra menſem quod huiuſmodi appellatio habet uim tacitæ acceptationis pari ratione.ſed nullo modo potui credere attenta prædicta forma appellandi.ipſum uoluiſſe acceptaſſe uerũ quia prædictus appellans probauit coram me in tertia inſtantia ſe poſt uacationem beneficij ante appellationem prædictam legitime & pluries acceptaſſe. Idcirco cõfirmaui primas duas ſententias ex nouiter probatis coram me quas alias nunquam cofirmaſſem.ſed cauſam ad cancellariam remiſiſſem quia contra cõſilium maioris partis dominorum nõ potuiſſem infirmaſſe.nec contra conſcientiã confirmaſſe.

* Acceptatio add.ſupra.coni.deci.7.

Deciſio. XVI. alias.441.

Summarium.

Inductio in poſſeſſionem beneficij facta ab eo qui habuit poteſtatem conferendi.habet uim collationis.quam etiam demonſtrat omnis uerbalis uel realis actus per quẽ poſſit conſtare de mente conferentis.ex quo in collatione non exigitur certa uerborum forma.

Epitome.

1 Collatio & in poſſeſſionem inductio an ſit diuerſa.
2 Inueſtitura.beneficialis multipliciter conſideratur.
3 Canonicus an ſolo conſenſu canonicorum efficiatur nulla præſtatione uel alia electione interueniente.

FVit dubitatum utrum inductio in poſſeſſionem alicuius præbendæ acceptatæ per impetrãtem infra tempus debitum ſed nondum ſibi collatæ haberet
1 uim prouiſionis ſiue collationis † & uidebatur aliquibus dominis quod non.quia hæc ſunt diuerſa. & ad diuerſa ſpectare uidentur.de offi.arch.c.ad hæc&.c.ut noſtrũ.et de præben.cum in illis.lib.vj.& legi.& not in decret.auctoritate.de inſtit & plenius p Dy in.c.j.de re.iuris li.vj. Præterea hæc iductio uidetur niſi quedã collationis ſiue confirmationis executio.& potius facti eſt quam iuris ſicut dicimus de recipiendo aliquem prouiſum in canonicum auctoritate papæ.ut in.c.eam te.de reſcript.& in.c. pro illorum in fi.de præben. quæ inductio cum ſit facti & præcedentis iuris executio.per executionem vel aliquã appellationem impediri non poteſt niſi opponatur crimen cum infamia de excep.cum eccleſiaſticæ.de appel. conſtitutus de accu ſuper hijs &.c.accedens ergo uidetur prædicta inductio nullo modo habere uim collationis pro hac parte facit.c.eccleſia.& decre.ab eo.de appel. lib.vj quia non ſufficit appellanti mittere nuncium infra triginta dies ſtatutos a iure.ad petendum & dandum apoſtolos niſi infra illos petat cum debita inſtantia.quæ petere & recipere.dare & mittere ſunt diuerſa. Hijs non obſtãtibus fuit deciſum & determinatum contrarium per maiorem partem dominorum.& fuit alle.pro hac parte diſtinctio compoſ.& Ioan.aod.poſt eum in.c.tranſmiſſa de e-
2 lec.ubi diſtinguit ſic Aliquando † ſit inueſtitura poſt collationem ſiue confirmationem tunc eſt facti nullum ius tribuens.ſed primum ius exequens.& ſic loquuntur iura

de receptione ſiue executione facti pro contraria parte in
ducta. Aliquando fit inueſtitura nulla electione cõfirma
tione uel collatione præcedẽte. tunc enim illa habet uim
collationis. dummodo. inueſtiens habeat utranque pote
ſtatem ſcilicet eligendi confirmandi uel conferendi ſecũ
dum compoſ. in ſupra. qui nil ad hoc allegat. At in pro
poſito executor nedum habuit poteſtatem inducendi in
poſſeſſionem ſed etiam prouidendi. inducendo ergo uide
tur prouidiſſe. quia in hijs ponderanda eſt uoluntas dan
tis & recipientis. de uerbo. ſigni. in his. uerſi. conſideran
tis. ad quod facit bene cle cum ei quem. de conceſſ. præ
ben. uer. quem & iam pro quo etiam faciunt ea quæ. le. &
no. in dicto. c. olim & c. cum inter de elec. de. hoc de ele.
ut circa in glo. ij. li. vj. uidelicet quod epiſcopus eligen
do uel conferendo confirmat. quando ſcilicet ambæ po
teſtates in eo concurrunt. quod crederem uerum quan
do iure proprio. ſecus ſi alieno. puta deuolino. at in caſu
noſtro executor non ſua ſed papæ auctoritate prouidet.
ergo Præterea ubi duo mandantur diuiſim non ſufficit al
terum adimplere. ut in. c. cum dilecti de dolo & contum.
& c. piſanis. de reſti. ſpo. At in caſu noſtro duo mandan
tur executori uidelicet prouiſio & inductio. ergo. dictum
etiam compoſ. ſecundum Ioan. an. in addi. ſpec. ſuper ru
brica. de inſti. ubi hanc quæſtionem pertractat poteſt iu
uari per hoc quia iſta ſunt eiuſdem generis, & ſic facile
fictionem accipiunt & facile fingitur unum pro alio. ff ſi
cer pe. l. ij. in prin. bene facit. c. j. de off le. li. vj. remittit p
materia ad no. in dicta decre. cum nobis olim in glo. pe &
quod ipſe notauit & dixit in ea. mihi tamen uidebatur ali
ter diſtinguendum nam aliquando executores inueſtiunt
uerbaliter. aliquando realiter. In primo caſu crede
rem huiuſmodi inueſtituram habere uim & poteſtatẽ col
lationis. propter uoluntatem petentis. facientis & recipiẽ
tis. per iura ſuperius ad hoc inducta. In ſecundo caſu ue
ro. quia hoc nõ uidetur inueſtiens uoluiſſe. ſed duntaxat
corporalem poſſeſſionem tradere quæ eſt mere facti &
primi iuris executoris. de coſue. c. ex literis & in dicta de
cre. pro illorum in fi. Verumtamen contra hoc ultimum
dictum meum fuerunt allegata duo iura noua. uidelicet.
c. cum aliquibus de reſcrip. li. vj. & de præ. cum in eccle
ſijs. eo li. ubi receptus in canonicum etiam actualiter ha
bet uim collationis. fuit etiam cõtra me allegatum quod
not. Iono. in. c. ea parte. de conceſſ. præben. ubi dicit In
3 nocen. quod ex ſolo † conſenſu canonicorum etiam non
collegialiter præſtito ſine alia electione ſeu collatione. ef
ficiatur quis uerus canonicus. quæ reuera omnia poſſunt
induci pro opinione mea. nam loquitur in receptione ſi
ue nominatione aut conſenſu ſimpliciter uel uerbaliter
facta. & quæ ſunt iuris. & non loquitur in actualibus quæ
ſunt facti: plus ſapiendo executionem quam collationem
ſecundũ tñ primã opinionem fuit diffinitum & ſniatum.

Deciſio. XVII. alias. 442.

Summarium.

Decanatus eccleſiæ collegiatæ eſt dignitas. cum ſit
caput colegij. & in nomen dignitatis ſonet.

FVit dubitatum utrum ſi habens gratiam de benefi
cio cum cura uel ſine cura. ſpectante ad collatio
nem epiſcopi acceptet decanatum alicuius eccle
ſiæ collegiatæ. & de illo faciat prouideri ſibi p ſuum exe
cutorem ualeat huiuſmodi acceptatio & prouiſio. dubiũ
facit an decanatus ſit dignitas uel ſonet in nomen digni
tatis. quia tunc non caderet in gratia ſupradicta. per. c. ſi.
de præben. & eod. ti. cum in illis lib. vj. Et uidetur primo
quod non ſonet in nomen dignitatis de iure quia tunc ſe
queretur quod decani rurales eſſent in dignitate cõſtitu
ti quod eſt falſum. de cenſi. cum ſecundum apoſtolum.
& facit. l. de. la a decanis C. de dec. l. unica. Præterea ſi p
poſitura quæ uidetur maior quam decanatus, quia alijs
præponitur de uerb ſign. quamuis non ſit dignitas de iu
re prout no. & deducit Innoc. in. c. de multa de præben.
& arch poſt eum de conſue c. j lib. vj. multo minus deca
natus qui etiam inter officia eccleſiaſtica non nominatur
ut patet in ſingulis titulis. de off arch. archipreſbi. cuſto
dis & c. ſed caue ſi recte inſpiciatur tũc ſingula officia ſi
ue miniſteria exercẽda p archipſbiterũ exercentur per de
canum. prout experientia docet. ergo merito ſub illo offi.
comprehenditur nam ille qui in locum alterius ſuccedit
eo iure uti poteſt & debet de conſti. c. tranſlato. de re. iur.
is qui in ius. lib. vj. Sed decanus ſuccedit hodie in locum
archipreſbiteri. ergo eſt maior ſaltem ratione ordinis. Idẽ
de archidiacono in cuius locum ut frequentius ſuccedũt
præpoſiti. ergo. Et in hanc partem omnes domini decli
nauerũt. quod in caſu ꝓpoſito ſonaret in nomen dignita
tis. Tum quia decanatus eccleſiæ & non in eccleſia. & ſic
eſt ibi per modum capitis. tum quia ut ponebatur in fa
cto prædictus apoſtolicus fuit inductus in poſſeſſionem
primi ſtalli in choro decano debiti. qui dignitatẽ ſiue præ
rogatiuã diſtinguit pro quo fuerunt inducta prædicta no.
per archi. & per eundem in. c. ne captiodæ de conceſſ.
præben. & no. in clem. j. per Ioan. an. de præbẽ & per Io.
mo. in regula ingenerali. lib. vj. ego uero allegabã pro hoc
quod ſonaret in nomen dignitatis & eſſet dignitas iuris. c.
poſt electionem de conceſſ. præben. c. cum inter uniuer
ſas. de elect. ubi le. & no. quod eſt caput capituli ergo. pro
hac opinione fuit alle. l. C. de ſacroſanct eccle. l. non plu
res. cũ ibi no. & C. de decanis l. unica. & hiſtoria de Mo
ſe qui ad conſilium Ietro ſoceri ſui certos conſtituit deca
nos & centuriones. qui iudicarẽt populum Iſraeliticum.
ſed honor ſiue dignitas eſt in iudicando. de appel ut de
bitus. C. quando prono. nõ eſt ne. l. omnem honorem. Iu
dices. n. debent in dignitate eẽ cõſtituti. ut in. c. ſtatutum
de reſcript. lib. vj. iuncta cle. & ſi principalis. eod. ti. ergo.
Poſt hoc uero fuerunt mutata conſilia quia per confeſſio
nem utriuſque cõſtabat prædictum decanatum fore ſim
plex beneficium ſine cura in dicta eccleſia collegiata. &
ſic fuit ſententiatum pro apoſtolico impetrante.

Deciſio. XVIII. alias. 443.

Summarium.

Forma gratiæ eſt attendenda. ideo in forma dignũ ar
bitramur prius examinatio perſonæ facienda eſt. a qua e
xaminatione non eſt appellandum. cum executoris con
ſcientia ſit onerata. & poſtea fiat ſubdelegatio.

Epitome.

1 Executor beneficialis cum gratia ſub forma dignum ar
bitramur & c. ſuper quo conſcientiam oneramus. & c.
an poſſit alteri talem executionem ſubdelegare.
2 Clauſula generalis in fine reſcripti poſita poteſt ad oia p
cedentia referri.
3 Conſcientia quid ſit & qualiter diffiniatur.
4 Examinatores promouendorum ad eccleſiaſtica benefi
cia cuius eſſe debeantur conditionis & literaturæ &
conuerſationis.
5 Executori cui commiſſa eſt certæ perſonæ prouiſio uide
tur etiam conceſſa præambula per quæ peruenitur
ad illam.

1 FVit dubitatum utrum † executor datus in forma di
gnum arbitramur & c. ad examinandum in literatura
certam perſonam in litera nominatam & ſi per huiuſ
modi examinationem ipſum inueniet bene legentem. cõ
ſtruentem & cantãtem. ſuper quo ipſius conſcientiam o
nerauit. quod ſibi de beneficio eccleſiaſtico cum cura uel
ſine cura ſpectante ad collationẽ decani & capituli cer
tæ eccleſiæ uacante uel uacaturo. quod infra menſem a
tempore uoræ uacationis duceret acceptandum prouide
ret. ipſumq; per ſe uel alium ſeu alios in poſſeſſionem indu
ceret corporalem. poſſet prædictam examinationem alte
ri ſubdelegare. dubium faciunt iſta uerba ſuper quo tuã
conſcientiam oneramus. quæ non ponitur in forma pau
perum. qui in curia ſuper præmiſſis examinantur. & inq
ſitio morum & conuerſatio uitæ partibus certis executo
ribus uel examinatoribus committitur qui huiuſmodi in
quiſitionem poſſunt ſubdelegare. & alteri uices ſuas cõ
mittere. ut in cle. iudices. de off dele quam quidem inqui
ſitionem etiam in abſentia impetrantis poſſunt facere &
teſtes ſuper hoc recipere. prout ibi no ſecus uero in for
ma dignum arbitramur. in qua papa habens impetrantẽ
de uita

de uita & moribus commendatum. committit examinationem ſcientiæ & idoneitatis ipſius in partibus qui requirit examinandi præſentiam. prout le. & not. in. c. ſi forte. de elect. lib. vj. ergo uidebatur multis dominis in rota & extra. quod non poſſet huiuſmodi examinationem committere alteri. quaſi ſua & non alterius induſtria ſuper hoc eſſet electa. ſicut ſi ſibi cõmitteretur abſolutio certæ perſonæ. & pœnitentiæ iniunctio. ut in. c. ſi. de off. dele. Vbi hoc uidetur innuere Innocentius. cuius opinionem dixerunt alij domini tenentes contrarium reprobatam per dictam clemen. quæ facit pro & contra meo iudicio. Cõfirmatur etiam prædictam prima dominorum opinio per formam antedictæ gratiæ. ubi papa in fine mandat fieri inductionem in corporalem poſſeſſionem. per ſe uel alium ſeu alios. quam non poſuit in principio. ubi mandatur fieri examinatio. quod ſi uoluiſſet id expreſſiſſet & commiſiſſet. de deci. ad audientiam. Ad quod reſponderunt domini tenentes contrariũ. ſub dubio forte

*Clauſula nota q̃ clauſulã generalis in fine poſita põt ad oia p̃cedẽtia referri de q̃ uide per Bal. i l. pactum in. xv. q. C. de collati.

2 † quod dicta * clauſula generalis in fine poſita. poſſet referri ad omnia ſupradicta. per. c. ſecundo requiris de appella. & de procuratore. qui ad agendum. lib. vj. & ſi non cum omnis executor ſit iudex ut in dicta. clemen. & de off dele. c. cum plures. & c. ſi ſuper. de off. dele. lib. vj. qui lege habet poteſtatẽ ſubdelegandi per. c. quamuis. & c. paſtoralis. de off. dele. Ad quod primi domini reſponderunt delegatum papæ non poſſe ſubdelegare. per. c. ſciſcitatus de reſcript. & dictum c. paſtoralis. ibi dummodo malicioſe non quærat ſe exonerare. Cum igitur in caſu noſtro ſit eius conſcientia onerata. ſi uelit ſubdelegare malicioſe ſe quærit exonerare. quia per apertionem unius libri. uel per unam interrogationem poteſt ſe expedire. ſecus ſi neceſſe haberet ſe informare per teſtes. ſicut in clemen. iudices. alias neceſſe haberet uocare partem. uel aſſumere partes iudicis. ubi multa concurrunt in quibus nõ poteſt eſſe præſens. nec per ſe expedire. & ideo datur ſibi poteſtas hoc expediendi per alium a lege. hinc eſt quod licet receptio teſtium in qua multa concurrunt. & habet fieri cum cauſæ cognitione. poſſet ſubdelegari tñ examinatio teſtium non. quare? quia hoc eſt facti & quoddam nudum miniſterium & per cõſequens indelegabile. ut in dicto. c. fin. de of. dele. ſæpius allegato. & legitur & notatur in. c. cum bertol. de re iudi. & in. ca. cum cauſam lo. ij. Melius & clarius per Pau. in dicta cle. iudices. Cum ergo prædicta examinatio ſit iudicis factum nullam requirẽs cauſæ cognitionẽ. in qua ſua conſcientia oneratur ad explẽdum certum miniſterium ergo probatur hoc etiam per diffinitionem conſcientiæ poſitam per Archi. in. c. ſtatutum. de hære. in ſi li. vj. diffinientis eam ſic

3 q̃ conſcientia † eſt cognitio cuiuſlibet cordis ſecretius. quã nemo ſcit niſi ſolus Deus. ergo ſæpe relinquitur quis ſuæ propriæ conſcientiæ ut Deũ timeat. præ oculis habet recte procedendo & diffiniendo. ut in infinitis iuribus allegatur in gl. c. ſi. de uo. per Ioann. an in cle. j. de iurepa. ubi uideas multas concordantias. quas alij domini tenentes contrarium allegant pro ſe dicentes omnia iura de commiſſione conſcientiæ loquẽtia potius ſonat in motionem quã in conditionem & non ſunt niſi excitatiua officij ut in. c. licet de off. ordina. nam ſiue ſit ordinarius delegatus ſubdelegatus, executor uel quilibet chriſtianus. nunquã debet contra ſed ſecundum rectam & ueram conſcientiam procedere facere & loqui. alias ædificat gehennam. de teſtibus. ſpolia ca. literas. & incurrit pœnam ſæpe a iure inflictam ut in ca. cum æterni. de re iudi. lib. vj. licet ab his quæ ſuæ conſcientiæ relinquuntur ſi contrarium faciant non poſſit appellari prout legitur & notatur per Ioan. an. & Paulum in dicta clem. j. de iurepatrona. & remittens ad notata per eum in. c. ſtatutũ. §. aſſeſſorem. de reſcriptis li. vj. Ad quod primi reſponderunt aliud eſſe in commiſſione iuris aliud in commiſſione hominis. in quo non eſt licitum tranſgredi formam. de reſcriptis cum dilecti de præben. cui de non li. vj. Cũ

4 igitur † ex forma prædictæ commiſſionis factæ homini p hominem appareat, q̃ huiuſmodi certæ perſonæ ad quã alias non pertinet huiuſmodi examinatio uoluerit onerare conſcientiam ita quod non alterius. ergo non uidetur excitatio officij. ſed potius electio ſuæ induſtriæ. qua nemo poteſt cõmittere alteri pro quo fuerunt allegatæ duæ leges bene facientes. C. de epiſcopu. & cle. l. j. nulli. & C. de cadu. tol. l. unica. §. ne autem. Præterea ſi dictus examinator poſſet committere uices ſuas alteri. forte committeret uni aſino & illiterato qui nihil ſciret. quod foret abſurdum. & ideo ſit antequam prædicta commiſſio recipiatur in cancellariam per teſtes informatio de ſufficientia cõmiſſarij. & quod ſit iuriſperitus niſi fuerit epiſcopus * uel ſuus officialis. qui reputantur iuriſperiti licet ſæpiſſime reperiatur contrarium. & hoc eſt etiam argumentum quod prædicti commiſſarij eligitur induſtria & non alterius. quod reuera denotant prædicta uerba in litera poſita. q̃ intellexerunt alij domini tenentes contrarium ad duos effectus. Primus quod a facto huiuſmodi cõmiſſarij ſi male facit non poteſt appellari. Secũdus quod oneratur ſua cõſcientia. ita in ſubdelegando peritæ perſonæ ſicut in examinando. & per hoc reſponderunt ad abſurditatem. dicentes etiam huiuſmodi examinationem poſſe fieri in abſentia examinandi. & informationem ſuper ſufficientia ipſius fieri. & recipi teſtes. prout frequenter ſit in cancellarijs. allegatur pro hoc clementina Romani de iureiurã. quæ reuera nihil facit. quia ibi facta fuit examinatio impetratoris abſentis. de uita moribus. fide & legalitate. ſed non de ſcientia nec literatura. quæ exigit præſentiam hominis. nec alias poſſet exaudiri. nec ſciri utrum eſſet aliqualis ſcientiæ. ut no. in dicto. c. ſi forte. Præterea prædicti domini declinantes in opinionem contrariam. reputabant tex. pro eorum opinione, in. c. is cui. j. Reſpon. de of. delega. lib. vj. cum ibi notatus per Io. an. Cuius dictum intelligi in forma pauperum. hodie approbatur per dictam clementinam iudices. prout etiam ibi notatur per Ioann. an. in qua forma non committitur examẽ ſcientiæ. ſed morum nec oneratur ſuper hoc inquiſitoris cõſcientia. ſicut in caſu noſtro. ergo dictum Io. an. non obſtat. nec etiam textus dicti. c. is cui. in principio. Sed intelligitur de prouiſione facienda certæ perſonæ expreſſe iam examinatæ & de cuius idoneitate cõſtabat qui intellectus poſſet ſuſtineri & probari per ſecundum reſponſum eiuſdem capituli. Caſus uero noſter eſt de perſona examinanda in ſcientia, ergo. Si uero intelligatur prædictum. ca. is cui. de examinatione & prouiſione facienda de certa perſona. tũc ibi uidetur caſus pro opinione dictorum dominorum licet adhuc poſſet ſuſtineri contrarium propter onerationẽ conſcientiæ expreſſam in forma. per quæ uidetur eius electa induſtria. ut ſuperius eſt deductũ & hunc intellectũ uidetur etiam approbare Pau. & Genze. in dicta clementina iudices. cuius dictum Pau. in fine magnæ gloſ. uide-

*Eps̃ & ſuus officialis reputant̃ iuriſperiti an hæc p̃ſumptio hodie fallat tu ipſe uideris.

5 tur multum facere in contrarium. Vbi dicit quod † executori cui cõmittitur certæ perſonæ prouiſio uidentur omnia præambula eſſe cõmiſſa per quæ peruenitur ad illa. per l. oratio. ff. de ſponſa. & ſine quibus illa expediri non poſſunt per iura uulgata. ut in. c. præterea. & c. ex literis. de off. delega. Tum etiam quia acceſſorium debet ſequi naturam ſui principalis. ut in regula iuris acceſſorium. de regulis iur. lib. vj. Sed prouiſio cenſetur principale delegabile. quia debet fieri cum cauſæ. cognitione ut ibi deducit & allegat Paulus. ergo. & examinatio perſonæ quæ uidetur acceſſoria ad dictam prouiſionem & ſine qua dicta prouiſio expediri non poteſt. ergo quæ minor poſſet declarari. cum prædictæ perſonæ examinatio non ſit acceſſoria. ſed principalis in caſu noſtro. ſine qua executor nõ poſſet procedere ad aliquam prouiſionem faciendam. q̃ ſi faceret non ualeret. propter tranſgreſſionem mandati. quod exacta diligentia eſt obſeruandũ. ut in iuribus uulgaribus Præterea ubi principale & acceſſorium non ſunt eiuſdem ſed diuerſæ naturæ ſiue formæ. non procedit regula. ac ſic eſt in propoſito ergo. Maior tñ pars dominorum de rota concluſerunt poſſe fieri ſubdelegationem in caſu prædicto. ſicut in caſu prædictæ clementi. propter paritatem rationis. & per dictum. c. is cui. primo reſponſo lib. vj. Tum etiam quia propter generalem & communem conſuetudinem ac obſeruantiam omnium executorum in prædicta forma datorum. quæ pro lege ſeruanda eſt de conſuetu. cum conſuetudinis. de ætate & qualita. c. generalem in cle. Mihi tamen & tribus alijs auditoribus. ac omnibus abbreuiatoribus de cancellaria nec non multis doctoribus extra rotam quos ſuper hoc prædicto dubio conſului dixerunt de rigore iuris cõtrarium & credo quod bene.

Deciſio. XIX. alias. 457.

Si epiſcopus in gratiis in forma pauperum tantum ut
mortis eſt executor deputatus ſuo officiali committat po-
teſtatem purificandi omnes gratias in quibus eſt uel erit
datus executor uirtute talis commiſſionis poterit dictus
officialis purificare ſolum gratias tempore commiſſionis
factas & non poſtea faciendas.

FActum circa quod multæ difficultates palatij ne-
ſantur. eſſe poſſet in tribus dubijs. &c. Egi. bell. deci.
110. ponit hanc deci. ad literam.

Deciſio. XX. alias. 458.

Summarium.

Impetrans non poteſt uti gratia niſi poſtq̃ literæ fue-
rint confectæ.

Epitome.

1 Executor dicitur ex conceſſione papæ uel uicecancella-
rij iuriſdictionem & eius exercitium nãciſci nõ partiũ
nominatione.
2 Executoris datio dicitur pars gratiæ.
3 Partes an in datione executorum aliquid operentur.
4 Inferior non poteſt ligare ſuperiorem.
5 Gratia ante confectionem literarum eſt quædam res in-
formis & imperfecta: perficitur autem literarum confe
ctione debito modo ordinata.

1 CIrca ſecundũ dubium multæ ſunt opiniones † ꝙ
poſtq̃ per papam ſupplicatio eſt ſignata. ſtatim
poteſt ſibi executorem eligere. & eo ipſo executor
ſic electus etiam literis nondum confectis immo in Can-
cellaria nondum nominatus uel datus poteſt libere pro-
cedere ad gratiæ executionẽ. Et iſti ſe fundant in hoc Di
cunt enim ꝙ papa ſignando ſupplicationem partis ſimul
facit gratiam & ſuper ea dat parti executores. licet non
nominatos & certos. Ioã. and. in gloſ. ſua ordinaria hanc
partem indicto. c. ubi qui. ſuper uerbo certo facit de priui
legijs tibi. §. & quid ipſum. li. vj. & quod ibi no. gloſ. Cum
ergo executor ex ſignatura principis firmetur ideo funda
mentaliter poteſtatem ſuam habet cũ eius exercitio a tẽ-
pore datæ ſignatæ ſupplicationis. de reſcrip. eam te. & c.
ſi eo tempore. eo. tit. lib. vj. cũ multis ſi. Et hoc ut uidetur
iſtis inconuincibiliter probant literæ quæ poſtea ſuper gra
tijs cõficiuntur & in eis diſpoſita & contenta ſicut eſt da
tio executorum Et ut uidetur eis ſic probant efficaciter.
ꝙ iſta probatio per aliquam probationẽ contrariã perimi
non poteſt de proba. literis. in clem. cum ibi no. in glo. v. ꝑ
Paul. Et iſti pro ſe allegãt textum pro determinatione de
reſcript. paſtoralis §. fina. æquiperantes dationem execu-
torum incertorum a commiſſioni ſuper rebus incertis &
contra incertas perſonas. & declinationem ſeu ſpecifica-
tionẽ rerũ & pſonarũ incertarũ declarationi ſeu ſpecifi-
cationi incertorũ executorum. Iſti etiam pro ſe allegant
2 gloſ. doc. dicentium quod pars † gratiæ eſt executorum
datio. de of. delega. ſi ſuper gratia libro. vj. quæ poteſt fie-
ri ſine literis. & ſemper literas præuenit uidetur tex. de ſe-
pul. dubium in ſi. in clem. & no. per Innoc. de reſcrip. cõ
ſtitutus. & per Archid. in procemio. vj. libri. ¶ Sed con-
traria opinio uidetur eſſe clara de mente iurium. & pro ea
3 declaraoda eſt ſciendum. quod partes in datiõe † execu
torum nihil operantur. Nam papa ad cuius uel ſui can-
cellarij officium pertinet dare executores certos & nomi-
natos dat. & nullo modo dant partes ſed ille a cuius pote
ſtate ipſorum executorum poteſtas & officium dependet
& ex hoc ſequitur quod partes in nominatione uel ele-
ctione nil omnino operantur quo ad dandum executori-
bus poteſtatem uel uſum ſeu exercitium poteſtatis. hoc
ſatis clare probat textus de reſcript. ubi qui. libro. vj. per
quam decre. Io. And in ſua gloſ. ordi. ibi ſuper uerbo cer
to tenet iſtam partem facit de priuile. c. i. §. & in id ipſum.
lib vj. & quod ibi no. Non ergo certus & nominatus exe-
cutor recipit poteſtatem uel uſum uel exercitium poteſta
tis a nominatione uel electione partis. ſed ex conceſſione
principis quam facit pro ſe uel ſuum miniſtrum ad hoc
officium deputatum. decri. ſal. & grati ſimili modo facit
de conceſ. præben. c. j. C. ex parte uer. qui tamen illi. li. vj.
& de præbẽ. c. j. in clem. ibi quamq̃. pro qua parte etiam
facit quia iudex delegatus huiuſmodi eſt executor de of.
delega. c. iudices. in clem. Si incertus ſit datus non habe-
bat poteſtatem etiam ſi ex electione partis reducatur ad
certitudinem niſi primo ad ſpeciem ſit deſcẽſum ex prin
cipis ſpecificatione uidetur caſus ſecundum uerum intel
lectum decre. de reſcrip. ad hæc ſumus per quam ſolum
ſi non eſſent aliæ. hæc pars tenenda eſt alias ſequeretur
quod executorem electum per partẽ dominus uice can-
cellarius inuitus dare teneretur. quod eſt abſurdum Cũ
4 inferior † non poſſit legem imponere ſuo ſuperiori. a. xj.
di. inferior de malo. & obedie. cum inferior. & de elec. ne
romani in clem. & ſi reſpiciantur textus titulorum de re-
ſcrip. de præben & de conceſſ præben. & alij de proceſ-
ſibus. & alijs geſtis executorum loquẽtes dare innuunt li
teras poteſtatis eorũ per prius eſſe factas ut apparere po-
teſt cuilibet intuenti & magis declarabitur in ſequenti du
bio facit etiã pro hac parte. c. cum aliquibus. de reſcript.
libr. vj. ubi ex earum ſcilicet literarum uiribus poteſtatem
recipiunt. Allegationibus in oppoſitum non obſtantibus
Non obſt. quod primo alleg. ſcilicet quod executores qui
cum gratia ſimul dantur. recipiant poteſtatem ſuam fun
damentaliter ex ſignatura ſupplicationis. fateor. Sed qa
5 † gratia facta ꝑ principem ante confectas literas eſt quæ-
dam res informis ſiue imperfecta. quæ poſtea in cõfectio
ne literarum formaliter. ponitur & ad ſuum eſſe perfectũ
per adiectionem clauſularum neceſſariarum & dationẽ
certorum executorum reducitur & ideo executores in ea
deputati ante nõ uidentur poſſe exequi. q̃ ipſa ſit ad ſuũ
eſſe perfectum reducta. & in forma debita redactæ. & pri
mi executores per illum qui ponit ſunt ſpecificati & no-
minati. Inde dicunt doctores quod in beneficialibus lite
ræ habentur loco tituli. ut no. compoſ. de reſcript. c. conſti
tutus ad finem. & Io. an. de hoc no. de litis conteſt. c. uno
li. vj. Igitur anteq̃ ſunt confectæ literæ non uidetur pars
habere titulum cauſatum in ſuo eſſe perfecto per illud ꝙ
præmiſſi & per conſequens. nec executor uſum ſuæ pote
ſtatis cum acceſſorium non præcedat ſuum principale.
ſed ipſum ſequatur. de regu. iuris acceſſorium li. vj. ad. c.
literis de proba. in clem. Reſpondetur ꝙ iſtæ probationes
executorum qui proceſſus fecerunt ſolum & dũtaxat no
minati & in ſpecie in Cancellaria dati & conceſſi fuerũt
poſt factos proceſſus eſt probatio partem releuans & in
nullo perimens diſpoſitionem probatam per literas iſta
ſunt compatibilia Iſti iudices fuerunt a tempore datæ li
terarum conceſſi quia ſub generalitate ſupplicationis cõ
præhenſi ſicut probant literæ. una cum ipſa ſupplicatio
ne ex qua extrahuntur & de longo tempore poſt fuerunt
nominati & ſpecificati in confectione ipſarum literarum
ſicut habet partis probatio quæ ꝑ cõſequens infert. quod
eo tẽpore quod fluxit medium inter datã ſupplicationis
i qua nõ ſpecificabant. & ſpecificationẽ ſeu cõceſſionẽ
& denoĩationẽ in cancellaria factã. nihil facere penitus
potuerunt. ꝑ ſuprius allegata. c. paſtoralis. § fi. nõ obſtat.
quia ſpecificatio iudicum non pertinet ad partem ſed be
ne pertinet ad partem ſpecificare res ſuper quibus et per-
ſonas contra quas agere uult. nec alia allegata obſtant.
quia licet datio executorum in genere præcedat literas
deſcenſus tamen de genere ad ſpeciem & nominatio iu-
dicum quæ debet præcedere quemcumq̃ actum per ip-
ſum generandum cum actus ſint indiuiduorum & non
generum. ſic in confectione literarum quarum formam
habet ſequi neceſſario. Anteq̃. ergo. illa ſcilicet forma da
retur & imprimatur & per ipſum uideatur. quomodo il-
lã exequi & ſeruare poterit. immo erraret qui hoc diceret.

Deciſio. XXI. alias. 459.

Summarium.

Quo ad tranſlationem iuriſdictionis in iudicem non
requiritur præſentatio literarum ſeu ſcientia iudicis uel
executoris quia ex ſola principis uoluntate in ipſum iu-
riſdictio transfunditur etiam inuitum & ignorantem quo
ad iuriſdictionis non exercitium acquirẽdum neceſſaria
eſt præſentatio literarum.

Epito.

Epitome.

1 Executor ignorans & inuitus a principe dari poteſt a die dationis iuriſdictionis in eũ transfunditur habitualiter.
2 Exercitiũ dicitur inhærere pſãti & cum ipſa cõcurrere.
3 Iuriſdictio executionis ante literarum præſentationẽ uel acceptationem an tranſeat in deputatum.
4 Iuriſdictio delegata non acquiritur ignoranti uel contra dicenti ſed ſcienti & conſentienti.
5 Executor an poſſit exequi mãdatum literis mandati nõ habitis nec receptis.
6 Impetrans primum reſcriptum nondum præſentatum non poteſt de ipſo excipere cõtra ſecundum pſentatũ.
7 Executor conſtitutus non poteſt procedere ſine literis ſuæ deputationis.
8 Tempora in reſcriptis diuerſimode ſunt conſideranda.

CIrca tertium dubium ubi iacet lepus magis inſtã dum eſt &c. Egi. cõclu. cx. ponit hanc deci. quam ibi uide ad literam.

DE HIS QVAE FIVNT A PRAELATO SINE CONSENSV C.

Summarium.

In communi etiam capitulo regularium nõ poteſt Abbas maior inſtituere iure unius eccleſiæ ſibi ſubiectæ niſi ex iuſta cauſa & poſſeſſore uocato.

Deciſio. I. alias. 347.

SI Abbas maior etiam in conſilio alias capitulo generali erigat ſeu ordinet unam cuſtodiam i aliquo prioratu perpetuo. Sacriſtiam ſeu &cõuentuali a ſuo monaſterio dependẽte priore nõ uocato & ſtatuat huic cuſtodi ſeu ſacriſtæ de bonis & redditibus dicti prioratus fore prouidendum ex cauſa etiam iuſtiſſima huiuſmodi erectio ſiue ordinatio non ualet mero iure Ratio quia huiuſmodi erectio ſiue ordinatio quantumcunque iuſtiſſima cauſa ſubſit. debebat fieri ſine præiudicio prioratus. de conſtitu. c. cum acceſſiſſet. & c. cum omnes. de conſuetu. c. ecclesiam. de eccle. ædifican. c. ad audientiam. Non n. eſt decooperiendum unum altare & cooperiendum aliud de præben. c. cum cauſam tum etiam quia huiuſmodi ordinatio eſt quædam dimẽbratio prioratus & ideo neceſſaria fuit prior uocatio quæ licet ſi fuiſſet prioratus unitus alteri dignitati. non fuiſſet neceſſaria, tamen ſi diſmembraretur & pars alteri dignitati applicet rector ſiue defenſor ad hoc eſt uocadus & aliæ ſolẽnitates iuris ſunt ſeruandæ alias non ualet. de re. eccle. non alie. c. j li. vj. & cle. uni eo. ti. & ibi per Io. An. & Pau.

DE REBVS ECCLESIAE NON ALIENAN.

Summarium.

In dimẽbratione aut alienatione rei eccleſiaſticæ requiritur rectoris uocatio cauſæ & contractus expreſſio & aliæ ſolemnitates de quibus in c. dudum. de re. eccle. non alie. lib. vj.

Deciſio. I. alias. 229.

QVOD in dimembratione alicuius eccleſiæ ſeu bonorum eiuſdem facta per aliquem legatum de latere requiritur rectoris uocatio. cauſæ expreſſio. cauſæ ueritas. tractatus & aliæ ſolẽnitates iuris. de quibus in c. xij. q. ij. ſine exceptione. & c. dudum. de re. eccle. non alie. li. vj. quia huiuſmodi dimẽbratio eſt quedã alienatio perpetua rei eccleſiaſticæ in qua requiruntur oĩa ſupradicta. ut iuribus ſuperius all. Et licet unio uoluntas eccleſiæ poſſit fieri rectore n õuocato tñ dimẽbratio ſiue alienatio partis ipſius ipſo non uocato fieri non poterit. ut le. & no. p Io. And. in cle. Si una. de re. eccle. non alie. ſuper. uer. defenſor. & ibi ponit rationem diuerſitatis.

DE LOCATO ET CONDVCTO.

Summarium.

Locatio facta per prælatum cum conſenſu ſui capituli aut per inferiorem cum authoritate ſuperioris ea cauſa legitima & in utilitatem eccleſiæ tranſit ad ſucceſſorẽ alias nõ. quãuis dicatur per ſe & ſucceſſores ſuos. quinimo & tunc morte locantis extinguitur. nec poſtea ualidatur. licet ſucceſſor ſtatutam receperit penſionem.

Deciſio. I. alias. 332.

SI prælatus locat ad certũ & modicum tẽpus quod relinquitur arbitrio iudicantis. ut le. & no. in cle. monaſteriorũ. de re. eccle. non alie. in gl. ſi bona ſiue fructus. platuræ ſuæ. ualet & tenet huiuſmodi locatio et ſine authoritate ſuperioris & ſine conſenſu capituli ſui. ad uitam ſuam p c. ſi ne præla. vi ſu. & etiam per nota in c. poſſeſſionis. a vj. q j per Ioan & ſi prælatus fecit eam nomine ſuo non intendens eccleſiam obligare ſucceſſor eius non tenetur ſtare contractui nec huiuſmodi locationem obſeruare Si uero eccleſiæ nomine & utiliter contraxiſſet ſeruata debita ſolemnitate iuris. tunc ſucceſſor tenetur ſtare contractui & huiuſmodi locationem obſeruare. de ſolu. ca. j. & ibi p Ioann. an. in nouella. xij. q ij. hoc huius placiti. & c. præcedenti. c. Alienationẽ. ubi de hoc per Io. & Archi. qui dicit quod prælatus uniuerſalis ſucceſſor eſt Secus uero in ſingulari ut per Bern. Inno & Hoſtien. in c. ſi. ſuperius alle. & poteſt eſſe diuerſitatis ratio. quia in primo caſu cenſetur perſonalis obligatio quæ finitur morte de præca. c. ij. de dona. inter ui. & uxo. nuper. ff. de uſufruc. l ſi unum. Hoſtien. in ſumma tituli. ne prælati uices ſuas. ponit aliã rationem quia cum beneficia ſint perſonalia contractus circa illa habiti perſonas concedentium non excedunt. de præben. niſi de authoritate. & ubi pal. ad hoc. In ſecũdo caſu cenſetur realis quæ ſemper durat. de inſtitu. cum uniſſent. de tranſactio. ueniens & capitulo. de cætero. In dubio tamen potius præſumitur perſonalis quam realis. prout legitur & notatur in dicto capitu. cum uenifſent.
Et præmiſſa procedunt i prælato habente adminiſtrationem locãte bona prælaturæ ſuæ ob utilitatem eccleſiæ ſiue prælaturæ ſuæ & debita ſolemnitate ſeruata. Secus uero in præbendario ſiue ſimplici beneficiato qui omnino ultra tempus uitæ ſuæ locare poteſt præbendam ſuam licet ſuper illa agat & defendat. de præben. ca. ij. de pecu. cleri. c. fin. de probati. ex literis. & ibi per Innocen. quia ipſe non habet tam liberam adminiſtrationem præbendæ ſuæ ſicut prælatus de teſtamen. relatum. & ca. requiſiſti, ſecundum Inno. qui hoc not. in dicto. ca. ſi. ne præla. ui. ſu & arg. in c. hoc huius. placiti. xij. q. ij in fine.
Sed iuxta præmiſſam concluſionem fuit dubitatũ de duobus utrum locatio facta per prælatum nomine ſuæ & nõ noĩe eccleſiæ ipſo iure eſſet extincta per obitũ ipſius. Aliqui domini tenebant ꝙ nõ qa ſucceſſor licet nõ teneretur ſtare contractui tamen poſſet ſi uellet immo honeſtum & decens eſſet ſi tẽpus locationis nondum eſſet finitum & eſſet facta locatio pro ſe & ſucceſſoribus ſuis prout ponebatur in facto quod locationem factam obſeruaret. & expectaret finem termini. quia Canon. dicit quod ſucceſſor debet fauorabiliter proſequi quos nouit ſuo præceſſori fideliter paruiſſe. ut. xij. quæſtio. ij. hoc huius placiti de reſcript. literis. de pact. capitu ſi. libro ſexto. Eccleſia enim in contractibus ſuis nullam debet fraudem adhibere. de donatio. per tuas. nec præcarium finitur obitu concedentis. nec ante tempus conſtitutum. & ſi ſit factum de poſſeſſionibus & rebus eccleſiarum reuocatur. de præca. capitu. fina. Maior tamen pars tenuit contrarium. uidelicet

quod contractus locationis extinctus ſit ipſo iure morte locantis. quia ultra uitam ſuam non potuit ſuum ſucceſſorem obligare per iura ſuperius in alia concluſione alle. facit etiam c. fina. de reſcriptis. lib. vj & c. ſignificauit. de cenſibus Præterea licet in beneficialibus ſit ſucceſsio. tamen non hæreditaria. quia non ſuccedit in locum ſiue titulum primi defuncti. Sed ex nouo titulo ſiue iure de cōceſsio. præben. c. ij. de inſtitu. c. ad decorem. de iurepatro. conſuluit. de fil. preſbi. ad extirpandas. & ideo prælatus nō ſuccedit ut hæres. nec tenetur ſeruare omnes contractus initos. maxime inutiliter per prædeceſſorem ſuum. ut in dicto. c. ij. de præca. & in. c. ſignificauit. de cenſi. de pigno. c. ij. Præterea licet uſufructuarius ſit prælatus in uita tamen eſt uſuarius in morte. prout legi. & nota. in. c. præſenti. de off. ordi. lib. vj. & per Ioann. Mona. de reb. eccle. non alienan. hoc conſultiſsimo. eodem libr. ſed uſusfructus finitur morte. ergo. ut in cle. ſi una ſuperius alle. in ulia concluſione. ut legi. & nota. in. c. cum conſtet de pigno. Item finitur donatio feudi in dote ipſo iure per obitum cōcedētis. ut in. c. nuper. de donatio. inter. vi. & uxo. par etiam in patem. & c. de elect. innotuit. & in hanc ultimam concluſionem declinauit Reuerēdus in Chriſto pater & dominus dominus Cardina. uiuarien. quem ſuper hoc conſului.

Deciſio. II. alias. 133.

Summarium.

Pœna legis conductores. C. locati habet locum in ſucceſſore locantis ſicut in ipſo locante & ſucceſſor locatoris recipiendo penſionem rei locatæ contractum locationis ratificare uidetur.

EX præmiſsis duabus cōcluſionibus īſurrexit aliud dubium uidelicet utrum pœna legis conductoris. C. de locati. & conduct. locum habeat in ſucceſſore locantis. ſicut in ipſo locāte. puta ſucceſſo in caſu quo potuit repetijt rem locatam. & conductor contradixit. immo litem ſuſcepit utrum habeat locum æſtimatio bonorum. Reſpondebatur per omnes quod no maxime ſi tempus locationis nondum fuit finitum. & ſit facta locatio ꝑ ſe & ſucceſſoribus ſuis. & ſic forte poterat habere iuſtam cōtradictionis cauſam propter quam excuſatur a pœna. de loca. c. potuit. & procedit hæc concluſio maxime ſecundum opinionem dicentium locationem extinctam ꝑ obitum ipſo iure. niſi ſi ſucceſſor uelit eam ratificare.

Sed pone prælatus locauit certa bona prælaturæ ſuæ ad decem annos pro certa annua penſione quam ipſe recepit per duos annos in uita ſua. poſtea eo mortuo ſucceſſor ſuus recepit eam iterum per duos annos. ſubſequenter repetit a conductore prædicta bona quæritur nunquid poteſt. Aliqui dixerunt quod non. quia recipiendo penſionē tacite uidetur cōtractum factum per prædeceſſorem ſuū ratificare. arg. no in. c. ij. & iij. de his quæ fiūt a præla. Nā ut ibi apparet contractus præſertim temporales & non ꝑpetui tacite poſſunt ratificari & ibi de hoc & quia decens & honeſtum quod ſucceſſor ratificet & fauorabiliter proſequatur facta ſui prædeceſſoris ut in. c. hoc huius placiti. xij. quæſtio. ij. & de ſolu. ca. ij & ibi per Ioan. An. in nouella. faciunt optime nota. per ſpecula. titu. de locati. §. nunc aliqua. uer. xxiij. cum quatuor ſequentibus Maior pars tenuit contrarium quia licet receperit penſionem certis temporibus & pro illo tempore cenſeatur contractum ratificaſſe tacite pro tempore quo recepit penſionem tamen per hoc nulla cenſetur pro futuro tempore obligatio noua introducta. ad hoc alleg. l. emptorem. & l. item quæritur. §. qui impleto. C. de locati & conducti. Tum etiam quia contractus ſemel extinctus. ammodo non reuiuiſcit. de renuncia cap. ex tranſmiſſa de Reſcriptis. cap. quāuis libro ſexto. & clementi gratiæ eodem titulo. Sed locatio untedicta eſt extincta per obitum ipſius locantis ut ſupra deductum eſt in alia concluſione. ergo. Quando autem ſucceſſor tenetur ratificare geſta per ſuum prædeceſſorem. Vide Dynum & dominum Ioann. Andr. poſt eum in nouella in regula ratihabitio de re. iu. lib. vj.

Deciſio. III. alias. 304.

Summarium.

Lex quicunque. C. de apocis publicis li. x. locum habet nō ſolum in cenſu tributario ſed etiam in emphitheoticario.

LEx quicūque. C. de apocis publicis li. x. nedum habet locum in cenſu tributario ſed in quocunque alio etiam emphitheoticario. prout not. Spec. tit. de loca. §. nunc aliqua. uer. xxvij. & ij. ſequētis. Hoſti. in ſumma. eo. ti. §. hoc quoque notandum.

DE RERVM PERMVTATIONE.

Summarium.

Beneficia reſeruata & ex cauſa permutationis reſignata in manibus ordinarij uere uacant ſed per ipſum ordinarium conferri non poſſunt ratio quia per talem reſeruationem papa ad ſe ordinationem dictorum beneficiorum uduocauit. ergo eorum diſpoſitio eſt quibuſcunque alijs inferioribus interdicta.

Epitome.

1 Reſeruata beneficia etiam ex cauſa permutationis per ordinarium conferri minime poſſunt.
2 Permutantes ſua beneficia an poſſint ad illa propria authoritate redire.
3 Collatio non eſt in beneficiorum eccleſiaſticorum permutatione neceſſaria.
4 Beneficia generaliter reſeruata non poſſunt niſi per papā conferri.
5 Beneficia per papam reſeruata an poſſint permutari.
6 Optio non habet locum in beneficijs reſeruatis.
7 Optio an locum habeat beneficijs deuolutis ad papam per negligentiam inferiorum.
8 Beneficium putatiuum an per mortem occupantis uacare dicatur.

Deciſio. I. alias. 13.

FVIT dubitatum utrū
1 † beneficia * reſeruata per papam reſignata i manibus epiſcopi uacent & per ipſum conferri poſſint & ſi non utrum pe[r]mutātes poſſint ad ſua beneficia
2 † propria authoritate redire & ſic ſunt tria dubia in primo caſu uidebatur aliquibus qđ non per nota. per Ioā. mo. in. c. unico de re. perm. li. vj. Super uerbo fraude in. q. ſed quæro ubi vr̄ dicere ꝙ in permutationibus nō eſt uera uacatio fictione iur̄. ſed eſt qđdā cōtinuatio iuris ꝓcedētis miniſterio ꝓſidentis. all. tres leges & unā decre. & ſi. decre. licet eod. titu. li. vj. quæ decre. magis facit contra eū ꝙ pro eo dum dicit ibi reſignent. per quam reſignationem beneficia uere uacant ſaltem quo ad ipſos reſignantes. quia per eam amittūt tam proprietatem quam poſſeſsionem. prout le. & no. in. c. admonet. c. quod in dubijs & c. ſuper hoc. de renun. facit. c. quia periculoſum vij. q. j. ad quod Ioan. mon. uidebatur reſpondere dicens prædictum uerbum reſignet poſitum in. d. dec. licet. quia nō eſt propriæ reſignatio ſed totum poteſtati ſuperioris reſeruatur qui transfert perſonas de loco ad locum ut in. c. quæ-
3 ſitum. de rer. permu. uolens innuere quod † in permutationibus non ſit neceſſaria collatio ſed eſt quædam perſonarum tranſlatio. Præterea uno ꝓhibito omne cenſet prohibitum per ꝙ deuenitur ad illud. p. l. orō. ff. de ſpon. ſed ꝓpter ſeruationem inhibetur & irritatur collatio. ut in c. ſi eo tempore de elec. lib. vj. ergo & reſignatio. ad quod ultimū reſpōdebatur ꝙ licet reſeruatio beneficij īpediat collationē

* Beneficia ui de ro. infra in an. de renunt. circa me. deci. 14.

collationem ipſius.ut in capitu. Si eo tempore.& in capi. ut noſtrum.de app.tamen non impedit reſignationem ratio quia non arctat nec impedit reſignationem ſed conferentem prout apparet per uerba reſeruationis & ideo in hoc primo dubio fuit concluſum per omnes dominos cōcorditer quod reſignatio beneficij reſeruati etiam ex cauſa permutationis facta ueram uacationem inducit ratio quia ipſam debet ſequi uera collatio & inſtitutio.ut in capi.uno de rer.permu lib.vj.& melius in clemen. unica. eodem titu.in fi.quæ fieri non poſſet de beneficio non uacan.de conceſ præbend.nulla.& capitu.j.ergo uera uacatio.quod etiam no.glo.in capitu.ſi propter tua debitū ſuper uerbo uacabunt de reſcriptis.li.vj. In ſecundo dubio uidelicet utrum epiſcopi admittendo renuntiationes huiuſmodi reſeruatorum beneficiorum reſignatorum ualeant ea permutantibus conferre & uidetur quod ſic. per dicta iura uidelicet.capitu. quæſitum. & capitu.licet.& clemen.unicā de re.permu.per quæ iura arctatur epiſcopus ad conferendum dūtaxat permutantibus & nō alijs. ergo quod eſt uerum in non reſeruatis Secus uero in reſeruatis per papam quæ cum non poſſit operari uigore conſuetudinis.de qua in capitu.ſi.de conſue.lib.vj.nec per executorem ſiue legatum conferri. de præbend.capitu. dudum.eo.li. Ratio quia reſeruatio papæ afficit beneficium ſuper & de quo fit.& inficit totum quicquid diſponitur in contrarium.ergo aufert poteſtatem conferēdi & omnem modum diſponendi circa id de quo agitur.ut in capitu.ſi.& cap.ſi eo tempore. de elect.lib.vj.& de præben.cap.ij.& cap.dudum.eo.lib.breuiter pro dicta concluſione eſt hodie extrauagans Benedicti.xij. quæ inci-
4 pit dudū. ubi expreſſe diſponitur quod beneficia † generaliter reſeruata puta per aſſecutionem uel munus conſecrationis impendendum.&c non poſſunt impetrari nec per aliquem conferri niſi per papam. Recurrunt.ergo iſti reſignantes ad papam pro permutatione perficienda & collatione eis facienda prout conſulit & concludit Fre. de Senis in tractatu ſuo de rerum permu quæſtione.xxx. in quo quidem tractatu etiam tenet expreſſe quod beneficia reſignabuntur etiam ex cauſa permutationis in cur. in manibus epiſcopi ibidem degentis antea etiam non reſeruata ſolus papa conferret & nō epiſcopus. Ratio quia huiuſmodi beneficia uacāt per reſignationem factam in cur.de quibus beneficijs papa ſibi reſeruauit diſpoſitionem.ut in capitu.ij.de præbend.lib.vj.

¶ In tertio dubio uidelicet ubi dicti reſignantes nollent ire ad papam pro permutatione fienda ſed unuſquiſque uellet habere recurſum ad ſuum beneficium. Quæritur utrum poterunt. Dominus Fred.de Senis in tractatu ſuo de re.permutati.quæſtione.viij.& Ioan. And.in capitu. licet.de re.permuta.lib.vj.in nouella. Et dominus Alexander de Nargentillo. ibidem in repetitione ſua tenent quod ſic de æquitate per rationem.capitu. Si beneficia. de præbendis.lib.vj.& per nota.ibidem per Archidiaconum ſuper uerbo libere ſuncto eo quod notat. per Ioan. And.eodem titu. licet.ij ſuper uerbo eodem ubi dicunt quod etiam propria auctoritate redire poterunt quia ſine culpa fuerunt ex quo reſeruatione ignorabant ergo puniri non debent.de conſti.c.ij.cū ſi facit æquitas per quā uitatur circuitus incōmoditatis ac beneficiorū inculcatio ar.cle. auditor de reſcrip.tollitur occaſio expēſarum & laborum quibus ſemper de iure eſt parcendū de do & cont.c.finē. de offi.or c.ut litigantes.li.vj.& quia ob utilitatem eccleſiarum non perſonarum intrequ beneficio id fecit.ideoq; laqueus ſibi iniciendus non uidetur. xxviij q j.de uiduis. iuriſq; occaſio ad diſpendium trahi non debet ff de uſuca.pro emp l.etiam qui priuile.c.q nonnulli. quibus non ob.fuit determinatum contrarium de qua etiam infra in concluſione.lx.& eſt ratio quia cum beneficiū uere uacauerit per reſignationē.ut probatum eſt ſupra in primo caſu ſine dubio recuperari ſiue rehaberi non poterit ſine noua collatione.Nam beneficium uacans eccleſiaſticum ſine canonica inſtitutione per eū qui in eo ius nō habet.uel ſi ius habuit illudq; per priuationem ſiue liberam reſignationem perdidit recuperari non poteſt.ut in.c.ex frequentibus.de inſti.& de re.iur.c.j.li.vj.Probatur hoc etiam in cle.unica.in fi. qui quidē rigor iuris communis ſcriptus æquitati prædictæ aſte per dictos doc.merito eſt præferendus ut no.Cyn.in.l.placuit.C.de iude.per Guil.de Monteluu.in clem.quamuis.de appella.& plenius per dominum & patrem meum & dominum Ioann.de Ligna in c.quæſitum de re. permu.in quæſtione materiæ noſtræ
5 uidelicet utrum beneficia † reſeruata generaliter uel ſpecialiter per papam ualeant permutari.in qua quæſtione reſpondendo cuidam obiectioni quæ fit de æquitate.c.licet.de re.permu.li.vj.tractat pulchre quando æquitas præfertur rigori.& econtra. Item cum per liberam reſignationē permutātis in eo beneficio ius uere perdidit in.c.quā periculoſum.vij.q.j.& nota.in.c.admonet. & c quod in dubijs.de renun. Aut ius aliquod poſitiuum ſibi illud iuſ reſtituit.& hoc non reperitur in toto corpore iuris quia ſi illud reperiretur non eſſet quæſtio.aut collatio ſuperioris & ſic habemus propoſitum.& quod collatio ſuperioris ſit neceſſaria ut probatum eſt ſupra clare in ſecundo dubio ergo.& per hoc poſſet reſponderi ad capit.ſi beneficia quia ibi æquitas eſt ſcripta quæ præfertur etiam rigori iuris ſcripto.prout not.doct.ubi ſupra. Sed in caſu noſtro non reperitur hæc æquitas ſcripta.ergo ſtandum erit iuris rigori ſcripto poſſet etiam alio modo reſponderi ad.c.ſi beneficia quod idem eſſet dicendum in caſu illo ſicut in caſu noſtro non obſtante opinione Arch. Nam tutius eſt ſecūdum Ioann. Andr.ibidem quod in caſu illius decre. quis auctoritate ſuperioris ad beneficia ſua dimiſſa reuertatur quam propria propter pœnam.ca cum qui de præben. lib.vj.Cuius conſilium eſt iuridicum & optimum illudque ſeruat palatium in beneficijs occupatis. ſecus uero de uacan.de iuris & de facto.quia tunc procedit opinio Ar.&ſic ad concordiam prædicti doctores redducuntur quod expedit.de elect.c.cum expediat.lib.vj.

Additio ſcilicet.ff.de conſti.pecu.l.&licet ff.de diuor l. diuortium.& de mē do.l.quod dicitur.§.miles ad finem.

Alia additio ſcilicet.c.quæſitum.de re.permu.

6 Alia additio in beneficijs † reſeruatis non habet locum optio ſecundum conſuetudinem. An autem habeat locū in beneficijs uacantibus ex cauſa permutationis uide plene per.d.Pe.in.c.quæſitum.de rerum permu.in ulti.quæſtione ſui tractatus ubi concludit quod non poſſint optari. Et an talis conſuetudo præiudicet impetrantibus apoſtolicis uide deciſionem.ij.de conſue.in antiquis.ubi dicitur quod non eſt.&iſta fuit communis opinio Rotæ.

7 Alia additio utrum in beneficijs † deuolutis ad papā per negligentiam inferiorum habeat locum optio Io. An.in. c ſi.de conſue.ſuper uerbo uacantibus.li.vj.tenet quod ſic.quod mihi uidetur mirabile cū talis deuolutio fieri nō poſſit niſi per anni ſpatiū.ut i.c.licet.de ſup neg.prla.c.ij de conceſ.præb.& optio fieri debeat infra.xx.dies ut in.d c. ſi.ſed iſta ſe non cōpatiuntur maxime quia tempus optionis currit a tēpore ſcientiæ.ut in gl.antepe.in cle j.de cōceſ præben.nec iuuat ſi dicatur quod toto anno optans potuit ignorare & tū deuolutio facta erat. quia tēpus currit tēpore uacationis notæ in eccleſia.ut in.d.gloſ antepe. qua caſu poſita ignorantia apud eccleſiā deuolutioni locus non eſſet.cogitabis.

Alia additio. Subaudi & puram & liberam.ut in Fred in ſuo tractatu in.v.q.& idem.do.Pet.de Peruſin in.c.quæſitum.de rerum permutatio.

Alia additio. Dicit abbas in.c.inter cætera.de præb.quod non dicitur uacare beneficiū ſimpliciter propter renuntiationē factā animo permutandi quod eſt notabile ſi eſt uerū.cogita. Sed contrariū uidetur tenere una deciſio in antiquis quæ incipit. Item orlebitur aliud.

Alia additio.de hoc uide latius p.d.Pe de Per.in ſuo tractatu permutationū quē cōpoſuit in.c quæſitū.de re.permu.in ſecundo principali quæſito.q j.ij & iij.

8 Alia additio. Sed hic reſtat dubiū † ſi permutantes credentes permutationē tenere quæ fuit nulla.adminiſtrēt in beneficijs permutatis.& poſtea moriunt poſt quorū mortem appareret quod collatio facta ex cā permutationis non ualuit.an dicta beneficia cenſeantur uacare per mortem an per renūtiationem. Et hoc eſt etiam utile ſcire propter.c. ſuſceptum.de reſcriptis.libro ſexto.& uidetur quod uacent per renuntiationem.quia tenuit renuntiatio. collatio uero ſequens quia fuit nulla non fecit illos permutantes rectores eccleſiarum. & ſic remanſerunt beneficia in eo ſtatu in quo erant poſt renunciationem. non ergo poteſt dici quod uacent per mortē eorū ex quo titulū nō hēbāt in beneficijs ſed uidet quod uacent per mortē quia illa renuntia-

tio facta fuit ſub condictione tacita uel expreſſa ſaltem ob cauſam quæ non fuit ſecuta uel impleta & ſic cum permutatio non fuerit perfecta ante mortem perinde eſt ac ſi nihil factum fuerit & hæc opinio placet Ioann and. in dicto. c. uno. de rerum permuta. lib. vi. quidam dicunt q aut permutantibus nulla potuit culpa aſcribi & tunc talia beneficia morte dicuntur uacare. ſi autem eis poteſt aſcribi culpa. quia ſciebant cauſam permutationis prohibitæ tunc nec morte nec renunciatione uacant. ſed iuris diſpoſitione per iuris priuationem ſcilicet a iure inductam. per. c. eum qui de præben. lib. vj. dicas ſecundum. d. Pe. de Peruſio quod ubi permutantes ad eorum beneficia auctoritate propria redierunt eo caſu quo poterant tunc quia non titulus redit ad titulum. ea diſpoſitione iuris dicant beneficia per mortem uacare. ſed ubi permutantes ad eorum beneficia non potuerunt redire quia eis potuiſſet culpa aſcribi in permutatione facta tunc talia beneficia uacent per renunciationẽ quia legitima præceſſit renunciatio non autem uacent morte quia non habent titulum in eis Et adde hic quod not. Ioan de Lig. in. c. quæſitum. de rerum per. uerſi. ſed qualiter dicuntur & per Frede. in ſuo tractatu quæſtione. vj.

Deciſio. I I. alias. 62.

Summarium.

Reſignanti beneficium ex cauſa permutationis non competit interdictum unde ui nec conditio canonis reintegranda.

* Permutandi adde infra. in an. de renunt. deci. 2.

PErmutanti * non competit interdictum unde ui. nec conditio ex canone reintegranda obſtan. ſibi renunciatione uoluntaria per quam amiſit poſſeſſionem iuxta no. per Innoc. in. c. ſuper hoc. de renunt. facit. c. excepta. de reſti. ſpolia.

Deciſio. I I I. alias. 63.

Summarium.

Permutanti beneficium datur regreſſus ad ſuum beneficium quod cum duobus permutauit uno tantum illorum euicto.

SI quis permutauerit unum beneficium pro duobus q poteſt iuxta no. in. c. cum uenerabilis. de except. & de re. perm. c. uno. li. vj. ſi unum euincatur tanquã reſeruatum. & aliud dimittit uel dimittere uelit poteſt petere uel habere regreſſum ad ſuum primum beneficiũ. auctoritate tamen ſuperioris & eſt opus noua collatione. ar. in ratione. c. ſi beneficia. de præ. li. vj. & c. inter cætera. e. ti. & c. uniuerſorum de rerum permu. uide melius ſupra in concluſione. j. in eo. ti.

Deciſio. I I I I. alias. 109.

Summarium.

Petenti beneficium ex cauſa permutationis ſufficit probare compermutantem pro tali habitum cuius titulus ſi impugnat onus probandi incumbit impugnanti.

AGenti & petenti beneficium ex cauſa permutationis ſufficit probare compermutantem habitum & reputatum pro tali. &c. & in pacifica poſſeſſione illius beneficij permutati fuiſſe etiam ſi titulus illius compermutantis impugnetur eius impugnanti incumbit probatio non obſtante clauſula in literis permutationum in fine poſita quia de iure communi cenſetur ſubintellecta. ut le. & no. de excep. capitu. cum uenerabilis. & de rerum permu. capitu. licet. libro ſexto. Et ſuperabundanti & ad maiorem expreſſionem ponitur & ideo ſicut impetrans beneficium uacans per obitum non tenetur plene docere de titulo ſui prædeceſſoris decedentis. ita nec impetrans per reſignationem. ar. not. per Inno. & Hoſti. de ſ. ſump. c. illud. & de eo qui fur. or. re. c. innotuit.

Deciſio. V. alias. 307.

Summarium.

Permutatio facta per ordinarium de beneficio patroni laici eo contempto non eſt nulla ipſo iure ſed annullanda.

permutatio add. infra in an. de iurepa. x.

PErmutatio * facta per ordinarium de beneficio ſpectantem ad præſentationem laici ipſo contempto & non uocato non eſt nulla ipſo iure. ſed annullanda per ſententiam. ſi ipſe cõtemptũ ſuũ infra tẽpus quod præſentare debuit & potuit proſequatur ſecundum dominum Fed. de ſe. in tractatu ſuo de re. permu. quæſtion. xxx. & Alex. de Lancilla. in repeti. ſiue commento. c. licet. de rerum permuta. lib. ſexto. in quarta parte. q. xvj. alle. cap. quod ſicut. de elect. c. ea noſcitur. de his quæ fi. a præla. in quibus contemptus capituli non reddit actum nullum ſed annullandum ſecundum expoſitionem. Hoſtien. & Ioano. And. ſuper. uer. conuenit. alle. etiam. cap. cum in eccleſijs. de præben. libr. ſexto. pro ratione allegat dominus Fred. dictum Pauli in clem. unica. de rerum permuta. dicentis quod conſenſus iſtorum uocãdorum quorum intereſt poteſt interuenire ante & poſt. & dicit ſic. dans per hoc intelligere. quod non ſit nulla ſed annullanda. nam ſi eſſet nulla ratificari non poſſet. per. cap. audi tis. de elect. Cum ſimilibus. Dominus Alexander allega. aliam rationem quia iſte actus auctorizandi permutationem principaliter dependet ab epiſcopo. ut in. cap. quæſitum. de rerum permu. & nota in clemen. unica eodem titulo & licet debeant hunc actum facere de conſenſu capituli uel patroni. non tamen illa eſt nulla. eo ipſo etiam ſi ad ipſum non ſpectat collatio cum non ſit omnino defectus ex parte facientis licet male faciat contemnendo illos quorum intereſt. ut in dicto. c. quod ſicut. & in. c. cum in eccleſijs. quod autem ſufficiat conſenſus illorum contemptorum ea poſt facto inducit ipſe illud quod ſuperius in eadem repetione dixit in parte prima. vij. quæſtio. ſcilicet quod poſſum habere duo beneficia de iure & tamen epiſcopus poteſt me altero priuare niſi mecum fuerit diſpenſatum. quæ ſi ea poſt facto interueniat ſufficit ut ibi declarat. inducit pro hoc not. per Ioann. An. in. c. licet canon. de elect. lib. vj. ſuper glo penulti. & nota per eundem. de inſti. c. ij. li. vj. Melius faciunt no. Inn. & Io. mo. & Ioan. an. in. c. j. de re. eccle. non alien. eo. li. facit ratio ſecundũ eũ. quia licet iſte conſenſus nõ interueniat in limitibus permutationis. non tamen cauetur iur. q nõ poſſit poſtea interuenire immo cauetur expreſſe contrariũ uidelicet ſufficere ſuperuenientem conſenſum. ut in. d. c. q ſicut. & in. c. ij. de his quæ fi. a præla. & c. ea ore. Vnde licet illud quod ab initio non ualet nõ firmetur extractu tẽporis. tamen ex nouo interueniente conſenſu bene firmat ut not. in dicta regula non firmatur de regu. iur. li. vj. Reſpondet ad oia contraria tam canonum q doctor. & præſertim ad. c. decernimus. xv. q. vij. quod eſt clauis in hac materia. uidelicet irrita eſt epiſcoporum collatio facta de beneficio ſpectãte ad pſentationem * laici ipſo contẽpto & irrequiſito. dicens illud. c. loq in eo caſu quo patronus debet requiri. & in quo epiſcopus non habet collationem ſed in permutatione ſecus licet cũ alio uel poteſt aliter reſpõderi. uidelicet q. c. decernimus. loquitur in collatione uoluntaria Caſus autem noſter in neceſſaria per clemen. unicam de re. permuta. dicit etiam dominus Alexander ubi ſupra dominum Lapum qui fecit plures additiones ad dicta domini Frede. in dictam partem declinaſſe & induxiſſe quod ſit annullanda per. cap. per ueſtras. de iure patro. & de elect. c. nemo. & quod ibi nota. libro. vj. Si uero ſecundum Lapum illi quorum intereſt permutationi contradicunt uel non conſentiunt tunc ſecundum eum eſt nulla. allega. clemen. ne in agro. §. ad hoc. de ſta. monac. quod dictum intelligo ſi ex aliqua cauſa rationabili contradicunt & infra tempus a iure ſtatutum alias non obſtante eorum contradictione permutatio poteſt & debet expediri cum eorũ nõ intereſt impedire eam ſine cauſa. quia præſentare non poſſunt per clemen. unicam ſupradictam. de conſenſu tene dictum Pauli uidelicet q ſufficit eorum conſenſus ante uel poſt tacitus uel expreſſus per rationes antedictas.

*Præſentatione do fel. fecit elegãtẽ tractatum qñ literæ apoſtolicæ noceant iuri pſoni laiciq tractatus eſt in. j uol ſuorũ cõſiliorũ quẽ diligenter p curre quia optimus eſt & hẽbis plenã notitiã iuris pſonatus.

Deci.

Deciſio. VI. alias.311.

Summarium.

Renuntiationum receptio eſt iuriſdictionis ideo faciẽda eſt in manibus illius qui poteſt inuitũ deponere & tũc perdit titulum & poſſeſsionem. ualet tamen facta in manibus capituli ſedẽ uacante.

Epitome.

1 Reſignatio beneficij qualiter & in cuius manibus ſit facienda.

2 Viſitator datus ab alio quam a romano pontifice eccleſiæ uacanti an poſsit dare licentiam tranſeundi ad aliam eccleſiam.

3 Capitulum an ſede uacante poſsit dare licentiam tranſeundi de una eccleſia ad aliam.

1 FVit dubitatum utrum † capitulum ſede uacante poſſet recipere reſignationem * ſimpliciter manibus eorum factam alicuius beneficij ſpectant. ad inſtitutionem epiſcopi defuncti. in quo dubio domini erant uarij & diuerſi. Aliqui domini declinauerunt in partem negatiuã mouebantur quia licet capitulum ſede uacante poſsit cõfirmare electos ut in.c.cum olim de maio.& obedi.& inſtituere præſentatos.de inſti.c.j.lib.vj.& alia facere ſede uacante quæ ſunt neceſſariæ iuriſdictionis quæ recitant per Ioann.an.in nouella.de maio.& obe.c.unico.li.vj.tamen ea quæ ſunt uoluntariæ iuriſdictionis nõ cadunt in capitulum ſede uacante. prout deducit Io.mo.in.c.fin. de ſupp.neg.præla.li.vj.& ar.eo.ti.ſi epiſcopus. & Ioan. an. in cle.j.de hæreti.ſuper uerſi.& capitu.at recipere reſignationem eſt iuriſdictionis uoluntar.quia capitulum poteſt eam admittere uel non admittere ex cauſa prout le.& no.in.c.admonet.de renun.ergo.&c. Præterea uiſi-
2 tator † datus ab alio quam a Romano pontifice eccleſia uacante non poteſt dare licentiam tranſeundi alicui ad alia eccleſiam ut notant antiqui docto. Io. & Lanſ.lxxj. di.fraternitatem.ergo nec capitulum uacãte eccleſia poterit hoc cum ibi ſit quædam alienatio perſonæ quæ maior eſt quam rei.xj.q j.præcipimus & prohibita etiam legitimo adminiſtratore per papã deputato de elect is cul. lib. vj.no.hoc etiam idem Ioan.an.in.ſi.ſuperius alle.de ſup.neg.præ.in nouella ſupr.uer legitimum.& Io.mo in c.uno.de ma.& obe. Maior pars dominorũ declinauit in partem contrariam ſcilicet affirmatiuam quod poſsit capitulum ſede uacante reſignationem huiuſmodi admittere quia hoc eſt iuriſdictionis cum in manibus illius ſit reſignatio facienda ad quem pertinet inſtitutio & deſtitutio & non in manibus collatoris prout le.& no in dicto.c. admonet.& c.quod in dubijs.eo.ti.ubi dicit Innoce. reſignationem faciendam in manibus illius qui poſsit inuitũ deſtruere.Cum igitur capitulum ſede uacante poſsit priuare quem beneficio ſuo propter crimen uel aliam cauſam iuſtam ergo & reſignationem ipſius recipere præſertim ex cauſa legitima factam de quo in.c.niſi cum pridẽ de renunc.quemadmodum reſignationem ex cauſa permutationis factam in manibus eorum ſede uacãte de beneficio ad tertium & non ad epiſcopum ſpectante admittere poteſt & huiuſmodi permutationẽ auctorizare quod procedit in beneficijs quorum collatio ad epiſcopum & capitulum ſimul pertinent prout legi.no per Ioan.an.in clem unica.de re permuta.& per Pau.de hæreti.in clem. j & per hoc ceſſat & non uidetur uera illorum antiquorũ
3 docto.opinio ſuperius recitata quod capitulum † ſede uacante non poſſet dare licentiam tranſeundi de una eccleſia ad aliam præterea cũ ad inſtituentẽ & non conferentẽ beneficium pertineat huiuſmodi reſignationis admiſsio. ut ſupra deductum eſt at in caſu noſtro non ad collationẽ ſed ad inſtitutionem pertinebat epiſcopi defuncti beneficium de cuius reſignatione tractamus quam inſtitutionẽ poteſt facere capitulum ſe uacante ut in.cap.j.de inſtitu. lib vj.ergo & acceſſore eius quod ad inſtitutionem ſpectat etiã facere poteſt.cui enim permittitur principale & acceſſo ẽ.de re.iur.acceſſorium.&.c.cui maius.libr.vj.& uidetur mihi optime facere prædictum.c.j.de inſti.libro ſexto.pro hac opinione quia ibi nedum permittitur præſentatorum inſtitutio ſede uacante capitulo ſed ipſorum admiſsio quæ eſt ipſius inſtitutionis præambulum. Siue igitur dicamus prædictam reſignationem præambulam ſiue acceſſoriam ad ipſam inſtitutionem faciendam crederem quod ex quo conceditur eis inſtitutio & reſignationis admiſsio per quam deuenitur ad illam. ff.de ſpon.l. oratio.de except.cap.cum inter.cum ſimilibus Ponamus igitur quod fieret huiuſmodi reſignatio ſede uacante coram capitulo & capitulum taceret eam ſed patronus illius beneficij reſignati alium præſentaret capitulo.illũq; capitulum admitteret & inſtitueret nunquid ualeret huiuſmodi inſtitutio crederem quod ſic quia inſtituẽdo uidetur tacite renunciationem admiſiſſe. ar.eorum quæ le. & no.in.c.ex.ore.de hijs quæ fin.a ma par.ca. Tum etiã quia ille ex quo renunciauit beneficium ſuum in manibus illius qui potuit ipſum inuitum deſtruere per illam nedũ perdidit poſſeſsionem ſed etiam titulum & proprietatem prout le.& no.per Inno.in.d.c.admonet.& quod in dubijs.&.c.ſuper hoc.de renun. Tum etiam quia faciendo & permittendo alium inſtituere. uidetur ſuam renuntiationem & factum capituli approbare & ratificare per no. in dicto capit.ex.ore.per Hoſtien.& Archi.in cañ.ſi quis diuj.diſtin.

* Reſignationẽ recipi adde declarationẽ huius deciſionis ao.ſ.capitulũ ſede uacãte poſsit recipere reſignationem bñficiorũ addẽ ſeli i.d.c. cũ olim de maio.et obe.in.iuj.col. uer. ad.vj.nu. vij.

Deciſio. VII. alias.312.

Summarium.

Capitulum non poteſt præſcribere ſede uacante reſignationem beneficiorum ad epiſcopum ſpectant Et procedit hoc ſummarium ſecundum opi.illorum qui tenent quod capitulum ſede uacante renuntiationem beneficiorum pertinentium ad epiſcopum recipere non poſsit ſecundũ ueram opinionẽ quod recipere poſsit ſummarium illud & dubium hic formatum non procedit.

EX hoc inſurrexit aliud dubium ſuppoſita prima opinione pro uera. uidelicet quod capitulum ſe.ua. de iure communi non poſſet huiuſmodi reſignationem recipere utrũ capitulum poſſet hoc præſcribere. In hoc etiam domini erant uarij aliqui quod ſic cum illud ſit iuriſdictionis & omnia iuriſdictionalia ſunt præſcriptibilia.de præſcripti.capitu.auditis.& cap.cum olim. Præterea ex conſuetudine uel priuilegio.aliquibus principibus ſede ua.competit iuriſdictio ſiue adminiſtratio temporalium ut in multis eccleſijs Gallicanis prout recitant Ioann.monach.& Ioann. Andr.in nouella & Innocen. poſt eum.de malo.& obe.capitu uno.libro ſextu.& facit pro hoc.capitu generali.de elect.eo li.certis etiam dignitatibus competit ea ſpeciali iure adminiſtratio ſpiritualium ut dicit ibidem Ioann. Andr.in nouella remittens ad no de offic.delega.per eum.in capitu. penulti. ſuper glo.aduertere libro ſexto.multu fortius poteſt hoc competere capitulo ex legitima præſcriptione. cum ipſi ſint pars corporis & epiſcopi membra. de his quæ fi. a prælato.capitu.nouit.& capitu.quarto. Pro hac parte facit gl. in capitu.ſicut nobis de ſimo.ſuper.uerſi.ad colomeñ.in fin. Maior pars tenuit & dicebat contrarium. quia uacante eccleſia non currit præſcriptio * nec poteſt incipere. tunc ergo nec mediare nec finire quia caret legitimo defenſore. ar eorum quæ la.& not.in.capitu j &.capitu.de quarta.de præſcrip. Ad illud quod allegatur pro contrario de inferiore. ſiue alijs prælatis præſcribentibus adminiſtrationem ſpiritualem ſede uacante poſſet reſponderi quod illi præſcribunt huiuſmodi adminiſtrationes contra capitulum ad quod de iure communi ſpectat in temporalibus & ſpiritualibus legitima adminiſtratio ſede uacante uere uel ficte.ut in capitu.ſi epiſcopus.de ſup.neg. præla.uel contra metropolitañ. prout nota. Ioann. And. in dicto capitu.j.de præſcrip. ſuper ultima gloſ.in nouella. Simili modo reſpõdetur ad gloſ.Bern.ſuperius allega. in.c.ſicut.

* Nõ currit p̄ſcrip. Idem 13 do.abb ſicu in ca.extráſmiſſa de p̄ſcript.i.ij. colũ. i.uer.tertius caſus & ſe ly. ibi traſit cũ do.ab.i uer in quãtũ uero.ponit ab. hic col. 3 nu.13.fo 41

Deciſio. VIII. alias. 454.

Summarium.

Qui papæ obtulit ſe dimiſſurum beneficium poſt alterius aſſecutionem. ſi papa reſeruauit ſibi beneficia uacantia per aſſecutionem. an poſſit beneficium ſic oblatũ tacito de oblatione permutare.

PApa reſeruauit beneficia uacantia per aſſecutionem alterius beneficij auctoritate apoſtolica obtinendi. hoc ſuppoſito quidam impetrauit gratiam ad collationem talis epiſcopi.&c.& obtulit ſe dimiſſurum unum quod tempore impetrationis obtinebat cum uirtute dictæ gratiæ foret aliquod beneficiũ pacifice aſſecutus. modo uult permutare illud beneficiũ quod obtinet & quod obtulit ſe dimiſſurum.quæritur an poſſit illud permutare uel coram ordinario uel coram papa tacito de præmiſſa oblatione dimiſſionis faciendæ per aſſecutionem.quod poteſt permutare etiam de hoc non facta mentione facit quia habet ius in beneficio igitur per renuntiationem factam ea cauſa permutationis uacabit & poterit alteri conferri. ſed eo permutato uirtute gratiæ ſuæ non poterit aſſequi beneficium aliud cum non poſſit implere quod obtulit papæ dimiſſurum quod tunc tenebat quia exquo illud permutauerit non poterit illud ulterius dimittere ut papa illud conferret. quaſi inter eum & papam fuerit quædam conuentio inita do tibi ſeu facio tibi iſtam gratiam.ut beneficium dimittas quod habes.& ideo cum iſte impetrans non poſſit conuentionẽ ex parte ſua adimplere non poterit gaudere gratia papæ. Præſertim exquo per eum ſtat quo minus poſſit implere maxime etiam ſi ipſe poſſit illudere papæ qui uoluit de illo quod obtulerat ſe dimiſſurum libere diſponere Item poſſet eſſe pluralis in beneficijs contra intentionem papæ qui noluit eſſe eum pluralem. & ideo uoluit ꝙ primo obtentum dimittere teneretur quod poſt permutationem de illo beneficio factã ammodo facere nõ poteſt & aliud obtentum ex cauſa permutationis,quia papa nõ affecit. necꝫ ſuæ diſpoſitioni reſeruauit. ſi tenere poſſet eum obtinendo uirtute ſuæ gratiæ ſi alias eſſet compatibile cum eodem & ſic illuſus obtineret plura beneficia contra eius mentem & uoluntatem. alij dicunt quod ualet permutatio ſed obtentum ea cauſa permutationis quod eſt loco alterius ſurrogatum dimittere tenebitur.ſicut tenebatur dimittere oblatum. & de iſto ſurrogato tanꝙ de reſeruato papa diſponere poterit ſicut de illo quod obtulit qa quod ſurrogatur loco alterius uice illius fungitur.l.ſi donatæ. ff.de dona inter ui.& uxo.& ar.l.eum qui.§.iniuriarũ.ff. ſi quis cau. Alij dicunt quod non ualet permutatio in effectu. quia licet teneat de præſenti.reſolueretur tamen in euentum quod uirtute gratiæ prædictæ impetrans illud beneficium aſſequeretur quia tunc purificabitur conditio dictæ obligationis de dimitendo & cauſa reſeruationis papæ de eodem beneficio dimittendo in euentum.& ſic retrotractione facta apparebit retro illud beneficium fore reſeruatum & ſubiacuiſſe reſeruationi igitur conſequenter ipſum potuiſſe hunc tacito papæ libere permutaſſe.ar.authen.reſ.C.communia. de leg.& l.potior qui ſub conditione.ff.qui po.in pigno.maxime attenta clauſula uolumus.circa.quã papa communiter apponit in litera permutationis per quam apparet quod non uult maius uel aliud ius quæri ei cum quo ſit permutatio ꝙ competeret permutanti. Nec ob.ſi dicas talem retrotractionem non poſſe fieri poſtq̃ in permutatione fuerit alteri ius interim quæſitum.ar.de reſcriptis.c.quãtis.& .c.ſi pro te.de reſcriptis. libro.vj.quia ibi ſcilicet in.c.quamuis non eſt aliqua ratio facienda retrotractionis in præiudicium.cui interim ſuit ius quæſitum.quia ille illud obtinuit auctoritate eius ſub cuius iuriſdictione erat ius diſtribuere. ut in dicto.c.ſi pro te.& ſuit ius quæſitum alteri penden. cõditione uel euentu eius auctoritate qui poterat primã cõmiſſionem conditionalem reuocare.ut no.in dicto.c.ſuper uer.ſi ad id hic ſecus quia iſte permutans non poterat reuocare oblationem quam de dimittendo fecerat papæ nec papa expediendo permutationẽ de hoc facta certificatus & ſic expeditio permutationis fuerat ſurreptitia ſeu nunc retro apparet fuiſſe.uide hic aliam deciſionẽ ſupra quæ incipit. Item ſi mandetur.& aliam quæ incipit. Item tu obtines præbendam.&c.

Deciſio. IX. alias.455.

Summarium.

Habens gratiam a papa prædeceſſore qui acceptauit beneficium. præfertur habenti gratiam a ſucceſſore qui etiam illud acceptauit.

INnocẽtius qui obtinuit gratiam ab Innocentio de canonicatu ſub expectatione præbẽdæ uiuente uel mortuo Innocentio non curo. uacan.quadam præbenda infra tempus debitum illam acceptauit ſed ſibi non fecit prouideri.tandem unus qui impetrauit poſt obitum Inno. ab Vrbano ſuo ſucceſſore in ſimili forma habens in gratia clauſulã anteferri eandem præbendam infra menſem a data gratiæ ſuæ acceptauit.Quæritur quis eorum ſit potior.maior pars tenuit quod illa urbanica quæ clauſulam habuit anteferri non obſtan.acceptatione primi facta ante gratiam ſecundi ea quo nõ fuerat ſibi prouiſum. & repetebant tex.in.c.quodam.de præben.lib.vj.ubi propter iſtam clauſulam anteferri.poſitam in literis ſecundi fuit impeditus primus quod prouiſio ſibi facta non ualuit ob decretum literarum ſecundi & tamen primus habebat ius ad præbendam anteꝙ ſecundus haberet gratiã quia ſibi debebatur præbenda.primo uacatura.Nam primus nec ſecundus habebat ibi beneficium acceptandi quod apparet quia ſic afficiebatur præbenda acceptura. iuxta decre.ſi poſt.in fine de præben.lib.vj.quam quidẽ præbendam affectione non obſtan. ſecundi gratia ꝓpter clauſulam anteferri impediuit ibi primum. Item etiam hoc dicebant propter clauſulam anteferri appoſitam in literis ſecundi non obſt.ſi aliqui apoſtolica uel alia quauis auctoritate in eadem eccleſia ſint recepti.&c.ſeu ſi ſuper prouiſionibus ſibi faciendis de canonicatu & præbẽda in dicta eccleſia ſpeciales dictæ ſedis uel legatorum eius literas impetrauerint etiam ſi per eas ad inhibitionẽ reſeruationem & decretum uel alias quomodolibet ſit proceſſum.&c.quia illa uerba quomodolibet.&c. inducunt etiam ſi ſit proceſſum ad acceptationem & per illam clauſulam papa uidetur anteferre ſecundum etiam ſi primus acceptaſſet.Et pro opinione prædicta eſt ca.ſi ſe Ioã.And.in nouella de reſcriptis. cauſam ſuper glo. Io. in fin. tamen ego & duo alij ſuſtinebamus quod primus eſſet fortior ex quo acceptauerit antequam ſecundo fieret gratia cum clauſula anteferri & quod illa clauſula non eſt extendenda contra primos qui attentaſſent ante gratiam ſecundi quod non eſt uериſimile papam ius eorum ad rem ita appropriatæ ſicut appropiatus per acceptationem uoluiſſe tollere niſi ex ꝓpreſſe de hoc fecerit mentionem & pro hoc facit.c ſi.de conceſſ. præbend.lib.vj.ubi per reuocationem non tollitur ius ad rem quia de hoc ibi ſiebat mentio alias non tolleretur.pro hoc.c.ea parte. de off.deleg.nec ob obſtat.capitu.quodam quia ibi tempore gratiæ ſecundi præbenda.nõdum uacauit certa & determinata & ideo erat affecta pro primo nec ad eum ius ad rem acquiſitum hoc in caſu noſtro ante gratiam Vrbani factam ſecundo cum clauſula anteferri iam uacabat præbenda & per primum acceptata & ideo ſpecialiter & determinate affecta & ad eam primo fuerat ius quæſitum non obſtan.prædicta clauſula uel alias quomodolibet ſit proceſſum. quia intelligitur per executorem non per partem ſeu impetrantem certam præbẽdam uacantem acceptantem. Et ideo illa clauſula debet ſortiri uires ſuas in beneficijs tunc uacaturis uel ſi tunc uacabant nondum tamen fuerat acceptata nec per acceptationem quodammodo appropriata.

De feudis.

DE FEVDIS.

Summarium.

Pater dare poteſt filiæ feudum in dotem quod uiſ ipſius filiæ inueſtitæ non tranſcendat etiam ſine conſenſu domini feudi. perpetuam autem conceſſionem facere nõ poteſt niſi domini conſenſus acceſſerit.

Deciſio. I. alias. 199.

PATER poteſt dare feudum in dotem filiæ ſuæ ſine aſſenſu domini quæ donatio durabit tantum ad uitam feudatarii. imperpetuũ enim irrequiſito domino etiã in dotem donare nõ poteſt. quia hoc eſſet quædam alienatio quæ prohibita eſt per. l. imperialem. §. i. de prohi. feu. ali & ſic debet intelligi. l. donare qualiter feu. ali. pro concluſione eſt tex. rotundus de dona. inter ui. uxor. c. nuper. & ibi per Inno. & etiam per Ber. Hoſti. & Io. An. in. c. ij. de feu. in. i. glo. & in Specu. ti. de feu. §. i. uerſ. xix. in ſi qui remittit ad no. per eum ti. de loca. §. nunc aliqua uerſ. cix. & ibi tractat utrum res emphiteotica poſſit dari in dotem de quo ſcilicet ultimo per Io. An. in nouel. in. c. potuit. de loca. qui remittit ad ſum. Hoſtien.

Deciſio. II. alias. 249.

Summarium.

In feudis acquiritur actio abſenti de æquitate canonica ut ſi patri & filiis feudum datum fuerit. nam per talem dationem filiis abſentibus actio eſt quæſita.

SI per habentem poteſtatem concedendi in debita forma & ea cauſa legitima aliquam poſſeſſionem eccleſiaſticam in feudum perpetuum Titio & liberis ſuis utriuſque ſexus etiam naturalibus & præſertim Seio filio naturali dicti Titii abſenti ſi Seius poſtea huic donationi ſiue conceſſioni conſentiet de æquitate canonica actio acquiritur dicto Seio filio naturali abſenti etiam per epiſtolam non ſibi ſed patri ſuo directam propter identitatem rationis & æquitatem. ut. l. quotiens. ff. de dona. & no. per Io. i. q. vij quocirca. facit etiã no. in. c. accedens. de conceſſ. præben. facit. c. ſi tibi abſenti. de præben. li. vi. licet de hoc aliqui domini multum dubitarent.

DE DONATIONIBVS.

Summarium.

Donatio non præſumitur ficta & ſimulata ex eo ſolo quod donatarius paſſus eſt donatorem poſſidere res donatas per eum uſque ad mortem. Et quæ ſit differentia inter fictum & fraudulentum hic dicitur.

Epitome.

1 Donatio omnium bonorum etiam pacto quod donator poſſidebit uſque ad mortem an preſumatur ficta.
2 Dolum allegans illum probare tenetur.
3 Contractus ficticius differt a dolo & qualiter
4 Contractus tribus modis conſiderare poteſt. ſ. ficticie imaginarie & ſimulate.
5 Simulationis cauſæ ſunt tres.

Deciſio. I. alias. 481.

1 EXTRA rotam quod per hoc quod donatarius † poſſeſſionum poſt donationem de eis ſibi factam permittit ſtare in poſſeſſione continue donatorẽ uſque ad mortem nõ per hoc poteſt dici dõatio facta in fraudẽ uel cõtractus ipſius dõationis eſſe fraudulẽtus uel ficticius nã nõ præſumitur niſi appareant aliqua indicia urgẽtia fraudis ut. l. dolum.
2 ff. de dolo. nam qui dolum † allegat dolum probare tenetur ff. de proba. l. quotiens §. qui dolo. Poſſibile enim eſt quod qui donauit ſine fraude & uolũtate donatarii in poſſeſſione remanſit uel forte mutata uoluntate & ideo actio deſtituta eſt inſti. de dona. §. perficiuntur. & l. ſi quis argentum. C. de dona. Item. quia fictiones & ſimulationes non præſumuntur. niſi appareat cauſæ cognitio propter quam factæ ſunt & perquam præſumi debeant ut. ff. rerum amo. l. ſi mulier in prin. & ff. qui & a quibus l. ſed ſi maritus. §. ſi ubi hoc eſt expreſſum & extra de renuntia. c. ſi. li. vi. ideo & lex dicit alienationẽ non poſſe dici in fraudem creditorũ factam qui non ſunt ff. de iu. fiſci. l. ii. ſic non poteſt dici donatio cauſa mortis niſi ubi eſt periculum mortis ut. ff. de donationibus cauſa mortis l. i. cum. l. ſequenti. Sed qualiter ſoluetur contrarium ad. l. ſicut. §. ſuper uacuum qui. mo. hypo. uel pig. ſol. certe bar. de ſaxoferraro in quodam concilio ſic ſoluit. Dicens quod ultra huiuſmodi poſſeſſionem ſuberat ibi cauſa uidelicet ad excludendum creditorem quam creditor allegabat propter quam ibi uenditio præſumitur ſimulata uide ad hoc ea quæ ſcripſit bar. ff. de dona. l. poſt contractum ubi no. quod ad præſumendo donationem factam in fraudem oportet quod aliquid ſemper interueniat quod det cauſam huic præſumptioni. Aduerte quod inter contractum* fraudulentum † & contractum ficticium
3 eſt differentia nam dicitur contractus fictus in fraudem qui uere eo animo agitur & uere ualeat & permaneat pa- ⁕Inter contractum fraudulẽtum. contractus ꝙruplex ſit uide p bar. i. l. ii. in princi. ff. ſi cert. pet.
te agitur ut alius per eũ ſeu eius occaſione decipiatur no. ff. de his quæ in frau. cre. per totum Hoc autem allegare nõ poſſunt qui taliter contraxerũt ſeu qui participes fraudis huiuſmodi fuerunt ff. de nona. l. cum confiteatur. & ff de ſeruo dato pigno. ma. l. ſi creditorbus nec ipſius neo iſtius uoluntas habent cui ipſe non habeat neceſſe relinquere. ut. no. ff. de his quæ ſi. in frau. pig. l. ii. ſed certe illi in quorum fraudem contractus fuit initus debent probare ea quæ ad fraudem præſumptionis probari habeant & ibi habes neceſſe contrahentes. ſ. an. contrahens neceſſe habebat relinquere ſi in eius fraudem fuit contractus factus & poterat dicere contractum fraudulentum. ut in dicta. lege. ii. ff. de his quæ in frau. pig. & ibi not. ff. quæ in frau. cre. per totum. & ita loquitur dicta. l. ſicut §. ſuper uacũ. ſed ſimulatus contractus dicitur quando ſimulatur certus contractus fieri & non ſit ita ſic. ſimulatur ut. ff. plus ualere quod agitur per totum. ff. de contrahen. empti. l. nuda de reg. iu. l. imaginariam. ff. de diſtrac. pig. l. & qui ſub imagine de aqua plu. arcen. l. emptor C. ſi quis alteri uel ſibi. l. quamuis & l. cum proponas & hoc caſu tã ipſe ſic contrahens quam eius hæres etiam uoluntarius poteſt dicere talem contractum ficticium per dicta iura dummodo fraudem ſuam non allegauerit ex qua ſe iuuent quia tunc non obſtarent iura prædicta ut. l. poſt mortem. ff. de adop. Et circa hoc ſciendum quod tribus † mo-
4 dis poteſt dici contractus uide licet. ficticius imaginarius. & ſimulatus. Vnomodo cum unus cõtractus celebrari ſimulatur & tamen in ueritate agatur quod alius celebretur ſic loquitur totus titulus plus ualere quod agitur. & C. de contrahen. emp l. empti fides & huiuſmodi natura eſt ut non impediatur acquiſitio ei cui acquiritur dempta fraude ſi ex cauſa quæ uere agebatur poterat acquiri ut. l. empti fides. C. ſi certum pet. l. ſi exemptio. & no. in l. nuda alle. & l. magis ille. Secundo modo contractus ſimulatus quia licet uere agatur quod ſic fiat tamen agitur quod cito diſſolutio contractus fiat alle. l. iiij. § ſi ab ignoto ff. de manumis. teſta. & natura illius ſimulationis eſt ut debeat hoc expreſſe per pactum agi ut d. §. ſi ab ignoto. Tertio modo dicitur contractus ficticius ſeu ſimulatus quando ex mente non procedit ideſt quando agitur inter partes quod contractus nullus ſit & de hoc loquitur l. nuda & l. imaginaria. alle. & ff. de ritu nup. l. ſimulato & de aqua. plu. ar. l. emptor. & faciunt quidam quandoque propter effugienda onera uel debita fiſcalia. Ex præ-
5 miſſis tria concluduntur Primum † eſt quod ſimulationis cauſæ ſunt tres ſpecies allegando agendo uel excipiendo contractum uel inſtrumentum eſſe ficticium & non deſignans ſpeciem fictionis non eſt audiendus quia

tem niſi iam ſuper illo iure lis foret conteſtata.

Deciſio. I. alias. 140.

POſſeſſor bonæ fidei alicuius caſtri ſiue uillæ ſiue comitatus ratione cuius competit ius præſentandi ad eccleſiam inibi uel alibi ſituatã licet nũquam antea præſentauerit poteſt ad ipſam eccleſiam præſentare quia dignitas ſiue caſtrũ uidetur hoc ius præſentandi ſemper tenuiſſe & poſſediſſe iuxta notata per Inn.in.c.cum ſuper.de cauſa poſſ.& de reſtitu.ſpo.c.in literis.non obſtan.guerra dicto poſſeſſori ſuper comitatu ſeu caſtro mota quæ non impedit eum in præſentãdo ſicut nec motio litis iudicialis * ut li.pen.c.i.& .ii.niſi lis ſuper ipſo iure ſeu poſſeſſione præſentandi ſibi moueretur & lis conteſtata eſſet quæ poſt huiuſmodi conteſtationem malam fidem induceret & ſic præſentare non poſſet.argu.not.per Inn.de reſt.inte.c.ii.de iurepa.c.conſultationibus.& de reſti.ſpo.c.in literis.

* Iudicialis add.abb.in.c. ea literis de iu repa.

Deciſio. II. alias.174.

Summarium.

Patronus mortuo præſentato actore poteſt ꝓſequi cauſam pro ſuo intereſſe & petere declarari ius præſentandi ad eum pertinere ac præſentatum remoueri debere.

SI. A.præſentatus per.B.ad aliquam eccleſiam agat contra.C.reum & poſſeſſorem præſentatum per.D. mortuo.A.actore.B. præſentator pro ſuo intereſſe poteſt uenire ad cauſam & petere declarari ius præſentãdi ad eum pertinere & præſentatum per.D.amouendum fore & ammoueri prout le.& no.in.c.ſi hi contra quos. in ſi.ut lite penden.li.vi.Electores enim & præſentatores poſſunt unacum electis & præſentatis & etiam ſine eis eſſe in iudicio pro eorum intereſſe & petere eorum electiones & præſentationes per eos factas canonizari ſeu canonicas ꝓnunciari prout legit,& no in c.ſtatuimus. &.c.cupientes. &.c.quam ſit de elec.li.vi.de accu.c.ſuper his.per Inno.

Deciſio. III. alias.211.

Summarium.

Non ſufficit patronis eligere uel nominare ſeu literas de præſentando mittere niſi præſentent electũ ſuperiori ad quem ſpectat inſtitutio realiter infra tempus &c.

NOn ſufficit patronis ꝙ eligant uel nominent præſentandum ad aliquod beneficium ſpectans ad iuſpatronatus eorũ uel literas præſentationis dẽt ſeu tradant etiã præſentato niſi infra tẽpus præſentent ꝑſonam per eos electam ſeu literæ præſentationis præſentẽtur ſuperiori ad quem ſpectet collatio ſiue inſtitutio realiter & cum effectu infra tempus a iure ſtatutum prout.la & no.per Io. An.in.c.ſi.de iurepa.& in.c.unico.eo.ti.li.vi.& per Archi.in.c.i.de præbẽ ſup uerſ præſentatio.eo.li. Facit pro hoc not per Io.An.& Pau.in cle.dudũ ſup uerbo præſentauerint de ſepultu.quibus domini Corſien.& Benedictus remanſerint dubii.dicentes quod exquo patronus tradidit literas infra tempus debitũ induſtrioſo & diligenti præſertim præſentato ſiue electo per eum de cuius diligentia merito debebat præſumere nõ deberet reputari negligens nec aliquid ſibi imputari. arg. eorum quæ le.& no.de pig.c.ſignificante.& per regulam ꝙ ꝑ me non ſtat.&c.de eo q̃ mit in poſ.c.i.de re.iure.ꝙ ꝑ me li.vi.Reſpondebatur ad ultimum ꝙ non fecit prout debuit.quia licet ſufficeret electionẽ ſiue præſentationem factã per patronum eſſe præſentatã electo ſiue præſentato infra tẽpus quo ad hoc ut cõſentiat electioni ſiue præſentationi de ſe factæ.tamen quo ad ſuperiorem qui habet electũ confirmare uel præſentatũ inſtituere id nõ ſufficit ar. eorũ quæ l.& no. in.c q̃ ſit.de ele.li.vi.nec ob.d.c.ſignificãte q a licet debitor excuſetur ibi a periurio propter miſſionem nũtii tamen nihilominus remanſit obligatus & nihil deperibat creditori. At hic in quæſtiõe noſtra ſtatim lapſo tẽpore quadrimeſtri fuit ius præſentandi ſiue eligendi de uoluntum ad ſuperiorẽ nec poſtea potuit præſentare de iurepa ꝙ ãt &.c.cũ ãt.de ſup.neg.præla c.ſicut de off or.cũ uos. Ratio enim quare debet fieri effectualis & ꝑſonalis ꝓſentatio infra tempus iuris eſt ut ſuperior q habet præſentatum inſtituere.poſſit uidere & examinare perſonam an ſit idonea ad regimen illius beneficii de elec.c.cũ nobis.c.olim.&.c.ſi.li.vi.Præterea hoc ſonat uerbum præſentare nam dicitur præſens qui præbetur ſenſibus corporis.facit.ff.de uerb.obli.l.i.in prin.ſecundum Io.An.& Pau.in loco præalleg.

¶ Additio.Nota ꝙ non ſufficit patrono præſentare ſeu eligere præſentandũ niſi infra tempus iuris præſentet ꝑſonã idoneã Et adde ꝙ no. Io An.in cõpoſt.in c. capitulũ de reſcriptis poſt glo.in uerb. quærit poſt ſemeſtre & ſic no.ꝙ patronus ꝑ actum ſolius ꝓſentationis non ſatiſfacit iuri & cõſtitu.niſi ſupiori fuerit dicta ꝓſentatio ꝓſentata.

Deciſio. IIII. alias.212.

Summarium.

Sufficit patrono præſentare idoneum realiter infra tẽpus licet eum ſuperior non admittat.quia tempus præfixum eſt a iure præſentationi ſed non confirmationi.

SEcundum omnes domino Corſien.excepto qui remãſit dubius ſi patronus ꝓſentat ꝑſonam habilem infra tempus debitum ſuperiori licet ipſe recuſet præſentatum admittere & inſtituere.id non debet patrono imputari.quia fecit ꝙ debuit.nec in aliqua culpa ſiue negligentia fuit.de conſti.c.ii.Culpa enim ſupioris ſibi nocere non debet.de elec.c.ſi electus & de reg.iur. non debet aliquis.li.vi.Agat igitur præſentatus cõtra ſuperiorẽ qui eũ iniuſte admittere denegauit de iurepa.c.nullus.&.c.paſtoral.Dominus uero.corſien.uolebat dicere ꝙ patronus deberet & teneretur iterato interpellare ſuperiorẽ illum qui recuſauit ſuum præſentatum admittere iniuſte & inſtare apud eũ pro admiſſione ſiue inſtitutione per eum facienda ꝙ ſi nõ faceret eſſet in mora.Pro qua alle.multas leges.Ad quod reſpondebatur ꝙ nullum ius aſtringeret ad hoc patronũ ſed ſi uellet poſſet de elec.c.cum inter canonicos.Præterea aut eſt totum tempus ſibi a iure datũ ad præſentandũ elapſum aut non.ſi non licet poſſet uariare ſeu uerius accumulare tamen de neceſſitate iuris ad id non tenetur ꝓut l.& no.de iurepa.c.ꝙ autem.&.c.cum propter.&.c.cũ autẽ.&.c.nobis Si uero totum tempus eſt effluſum ꝓcluſa eſt ſibi uia accumulandi.ut in iure ſuperius allega. & nil reſtat niſi examinare perſonam præſentatam ꝑ ſuperiorem utrum ſit idonea uel ne & ſi inueniat illam idoneã tenetur admittere & inſtituere.ut in.c quod autem.quod ſi facere recuſauerit agatur de hoc coram ſuperiore Si nõ ſit idonea perdit ius præſentandi ꝙ deuoluitur ad ſuperiorem ut in.c.cum uos de offi.ordina.cum ibi.no. licet.ibi Inn dicat id non procedere in laico præſentante indignũ Sed Hoſtien.ibi contra.& alle.caſum expreſſum in autẽ.de ſanc.epiſcopis.§.ſi quis oratorii.domum col.ix Et idẽ uidetur no.Inn.tenere in.c.propoſuit.de fil.preſ.& ar.cõcordat cum Hoſti.in.c.i.de præben ſuper uerbo præſentatio.li.vi.Præterea nullum tempus ad inſtituendum reperitur in iure expreſſum ſed bene ad præſentandum. ut in iure ſuperius allega.infra ꝙ tempus ſi fiat præſentatio effectualiter ſatisfactum eſt iuri quo ad præſentantem. ꝓfigatur igitur tempus certum nolẽti inſtituere per ſuperiorem infra quod ſi non inſtituat ſuperior id faciat.ut in. d. c.nullus.facit.c.ad reprimendum de offi. or de præb.c.graue dator ſimile de acceptante infra menſem ſibi præfixum cui licet non prouideatur per executorẽ infra multa tpa poſt ea non propterea euaneſcit acceptatio quia ad prouidendum nullum tempus eſt executori præfixum ꝓut.le.& no.in cle.cum ei. quam.de conceſ. præben. & melius in clem.ſi de beneficio.de præb. Recurrat ergo acceptans ad papam per prouiſionem ſibi faciendam uel obtineat cauſam committi in palatio & auditor datus ꝓnuntiato ſibi beneficio debito prouidebit ei ſecundum formam cle.auditor.de reſcriptis.& idem fieret de præſentato infra tempus quem ordinarius recuſauit inſtituere ſi cauſam in palatio obtineret committi quia cle. prædicta nedum habet locum in prouiſione ſed etiam in inſtitutione & confirmatione.prout ibi nota.

Deciſio. V. alias. 262.

Summarium.

Non ualet præſentatio laici de religioſo profeſſo ad eccleſiam parochialem.

Epitome.

1 Laicus non poteſt præſentare religioſum profeſſum ad eccleſiam parochialem
2 Monachus poteſt hodie præfici eccleſiæ parochiali ſecuları.
3 Patronus an poſſit præſentare regularem ad beneficium ſeculare & ſemper conſuetum regi per ſecularem.

1 IN religioſo† profeſſo an ualuerit præſentatio facta per laicum de ipſo ad eccleſiam parochialem curatã domini erant uarii tamen maior pars dicebat ipſam præſentationem non ualere propter abdicationem proprietatis & propriæ uoluntatis. & quia debent ſtare ſolitarii nec populo nec curæ præfici Præſertim quia hoc uidetur prohibere expreſſe concilium Lateranen. de ſta. mo. c. ii. immo antiqua iura adminiſtrationes eccleſiaſticas monachis generaliter. prohibebant. xvi. q. i. ſi cupis. & c. iuxta. & c. adicimus. & duobus ſe. & epiſcopi cum conſenſu abbatis diſpenſatiue de parochialibus eccleſiis idẽ permittebant. ut c. cauſa & queſtione cum pro utilitate. & lv. di. priſcis ergo apparet quod generalis prohibitio propter di-
2 ctam repugnantiam procedebat Alii uolebant † dicere contrarium propter. c. quod dei timorem. eo. ti. quod tamen loquitur in regulari canonico ad parochialem eccleſiam electo. quia dum inſeruit regulæ laxiori non comprehenditur ſub prohibitione dicti concilii Lateranen. ut ibi dicit tex. qui loquitur in monacho qui licet olim per antiquos canones poſſent etiam ad parrochialium eccleſiarum regimen diſpenſatiue aſſumi. ut xv. q i. dictos. & in. c. paroch. & lv. di. priſcis ubi de hoc tamen hodie propter officium prædicationis quod multipliciter priuilegiatum eſt ſine diſpenſatione de conſenſu abbatis monachus poteſt præfici per epiſcopum eccleſiæ parochiali etiam ſeculari ſecundum Hoſti. ibidem & in ſum. eo. ti. §. utrum populum. qui allegat ad hoc lviii. di. di. c. i. & ii. & lxxiiij. di. quorundã. & idem dicit in canonico regulari ut ibi & in. c. per tuas. de uo. cum qua opinione concor. d. Frede. de Senis in ſuis quæſtionibus. & Io. An. & Pau. in cle. i de elec. ſuper uerſ. ſeculare quorum dictum fuit. allegatum per unum de dominis quod ego crederem ueriſſimum in canonico regulari. Tum quia inſeruit regulæ laxiori licet Ber in. dicto. c quod dei timorem. & Io. de Ligna. dicat fore tutius quod ſecum per epiſcopum diſpenſetur Sed in monacho aſſumendo ad curam animarum. credo hodie ſicut olim neceſſariam diſpenſationem & ſic poteſt intelligi opinio Bern. & ſequacium in dicto. c. quod dei timorem & forte papalem & quia ſub eodem forte epiſcopus contra celebre concilium Lateran. diſpẽſare non poteſt. xxv. q ii. inſtitutionis ſicut nec contra clemen. i. de ele. & hoc tenet expreſſe. argumen. prout legitur & no. in. c. licet canon. de ele. li. vi. quod intelligerem ſine magna cauſa neceſſitatis & utilitatis. propter quas epiſcopus diſpenſat contra concilia generalia. i q. vii. tali &. c. exigunt. de præbend. propoſuiſti & hoc ſeruatur ſecundum Io. de Ligna. in. c. at. ſi clerici. de iudi. & uide de hoc in. c. dilectus de temp ordi ubi recitat omnes caſus permiſſos & prohibitos epiſcopis. quo ad diſpenſationẽ unus tamen de dominis in caſu quæſtionis propoſitæ dicebat præſentationem prædictam ualere ad hoc ut non poſſit * patronus laicus redargui de negligentia nec forte etiam de culpa propter diuerſas opiniones doctorum poſitas in dictis iure. ſed religioſum præſentatum epiſcopo non admittendum ad curã ſine præuia cauſæ cognitione ſummaria & diſpenſatione expreſſe ſecuta cuius dictum placuit Egi pro quo allegat dictum Inno. quod bene facit in c. cum noſtris de conceſ. præben. poſt prin. de homicida. illegitimo uel irregulari electo ad aliquam dignitatem quæ electio licet non excuſat eligen. a culpa excuſat tamen eos a negligentia. Ita quod propter negligentiam non deuoluatur poteſtas eligendi ad ſuperiorem ſed bene propter culpam de elec. cum in cunctis. §. ſi. Cum igitur laicus ita exacte & exquiſite non teneretur ſcire iura poſitiua ſicut clericus. ut. no Inno. in c. firmiter. de ſum. tri. & ſi catho. & in c. cum in cunctis. ſuperius alleg & ubi ſunt doct. uarii licitum ſit eligere dicebat & bene meo iudicio prædictũ patronum laicum excuſabilem tam a culpa quã a negligentia & ſic præſentationem non eſſe nullam. & ex illo capite quia religioſum præſentauit ſed ex alio capite quia non præſentauit eum epiſcopo effectualiter in-
3 fra tempus a iure ſtatutum Ego dicebam † ipſam inualidam ſub dubio forte ex alio capite ex quo fuit beneficium ſeculare & ſemper conſuetum regi & gubernari per clericum ſecularem quia dictus patronus non potuit regularem ad illud præſentare allegabam ad hoc cle. quia regulares de ſupp. neg. præla. & c. ſicut eo. ti. per Io. An. in nouel. & c. poſſeſſiones. per Abb de re. eccl. non alie. & in. c. cum de. beneficio. de præben. li vi. poſtea in aliis conſiliis dominus Egidius dixit dominum Cardi. ſancti Euſtachii. tenuiſſe primam partem uidelicet præſentationem huiuſmodi ipſo iure nullã Nam licet epiſcopus diſpenſare poſſit ex cauſa cum religioſo, præſentato. tamen non tenetur niſi uelit & ſic ſimpliciter præſentando religioſum nõ idoneum præſentauit. alle prædictum. c. cum de beneficio. & ideo uidetur iuri ſatisfactum. de offi. ord. cum uos cum ibi no. Ad glo. Inno. in. c. cũ noſtris de conceſ. præb. reſpondebat quod loquitur de eo in quo non cadit ius p̃-laturæ ipſo iure ſine diſpenſatione ut eſt homicida excõmunicatus uel irregularis. alle. c. poſtula. de cleri. exc. mi. dexta. & quali cum bone. de exces præla. Inter dilectos. de ac. c. accedens. Salua reuerentia tanti patris hæc iura potius innuunt contrarium uidelicet quod collatio facta huiuſmodi ſit nulla. ipſo iure & licet ſit nulla & ſit. poteſtas conferendi deuoluta ad ſuperiorem. hoc euenit propter culpam conferentis uel præſentantis indignum ſed non ſequitur præſentauit indignum ergo fuit negligens. ergo non propter negligentiam ſed propter culpam priuatus fuit iure conferendi ea uice per iura. ſuperius alle. uidelicet cum in cunctis. & c. quanquam. li. vi. ſtat ergo dictum Inno.

Deciſio. VI. alias. 263.

Summarium.

Patrono laico non præſentante infra tempus ſemeſtre epiſcopo ſtatim incipit tempus currere ſi beneficium uacet de iure & de facto.

Epitome.

1 Semeſtre ad conferendum beneficium per negligentiam patroni laici ad epiſcopum deuolutum incipit currere ultima die quadrimeſtris laico ad præſentandum dati: ſi beneficium tempore deuolutionis de iure & de facto uacauerit & epiſcopus in diœceſi ſua fuerit.
2 Epiſcopus tenetur quolibet anno ſemel per ſe uel alium ſuam diœceſim uiſitare.
3 Epiſcopus allegans ignorantiam uacationis beneficij. in ſua diœceſi uacantis non auditur.

1 SI propter† negligentiam patroni laici deuoluatur collatio alicuius beneficii ad epiſcopum ſtatim currit ſibi tempus ſemeſtre ad conferendum non a tempore notitiæ ſed ab ultima die temporis quadrimeſtri dati laico ad præſentandum computandum hoc uerum ſi prædictum beneficium uacauit. & uacet tempore deuolutionis de iure & de facto & epiſcopus fuerit in ſua diœceſi. uel adeo prope quod uerſimiliter potuit huiuſmodi uacationem & negligentiam ſcire alias non curreret ſibi dictum tempus ſemeſtre niſi a tempore notitiæ ſecundũ iura uulgaria de conceſ præben. c. ii. & c. quia diuerſitatẽ. & c. ex parte. de ſupp neg. præla. licet ubi dicit Inno. unum notabile dictum quod contra uidetur fortiſſime obſtare prædictæ concluſioni quod ei ad quem primo. & ei ad quem ſecundo pertinet collatio beneficii currit tempus dumtaxat a noticia uera & qui eam allegat ipſam probet quia præſumitur ignorantia niſi probetur ſcientia. de re. iur. c. præſumitur li vi. quæ etiam uidentur obſtare prædictæ collationi in caſu quo negaretur epiſcopi notitia uel allegaretur ipſius ignorantia. ſed his non obſtan, ſtat concluſio

uera

tera regula præſumitur non obſtat quia loquitur in his
quæ quis ſcire uel indagare non tenetur per ſe uel alios.
2 ut ibi no. ſed cum quilibet epiſcopus † ſemel in anno te-
neatur ad minus per ſe uel alium ſuam diœceſim uiſita-
re & uidere ac indagare quomodo beneficia regantur. &
an ſint plena & canonice teneantur. ut x. q. i. regenda. c.
de cernimus epiſcopum & quaſi per totum de cenſibus
cum uenerabilis. & c. cum ſecundum. de præſcrip. c. cum
ex officii. de off. ord. ſi epiſcopus. li. vi. non eſt ueriſimile
ipſum uacationem beneficii ignorare quod per quatuor
menſes uacauit de iure & de facto & nullus præſentatio
nem recepit. nec de illo diſpoſuit. ipſo in ſua diœc. exiſtē
te. pro quo optime facit meo iudicio. c. cum in tua. quili
ma. accu. poſ. ib. cum dicit tex. alioquin cum rationabili-
ter præſumatur quod denuntiationem bannorum publi-
ce factam idem accuſator uolens nunc accuſare matri-
monium in ipſa diœceſi exiſtens minime ignorauit. & i-
deo papa mandat illum accuſatorem etiam ignorantiam
allegantem * tanquam ſuſpectum repelli. ſic in propoſito
3 dicerē epiſcopum † allegantem ignorantiam uacationis
tam note non audiendum uel ſaltem propter uehementē
præſumptionem ſcientiæ onus probandi ignorātiam in ip-
ſum transferendum. de elec. c. cum in cunctis & c. innò-
tuit. de poſt præ. c. i. de cle. exc. mi. c. illud cum multis ſi-
mili. Fateor tamen quod poſſet tales & tantas cauſas ueri
ſimiles ignorantiæ ſuæ allegare quod transferretur o-
nus probandi in negantem & ſcientiam allegantem. ar.
eorum quæ le. & nota. ut eccle. be. capitu. ut noſtrum. &
facit ad hoc & ad prædictam concluſionem unum dictū
Inno. notabile. in. c. ueniens de ſi. preſb. ſuper uerſ. inno-
tuit. Idem dicebant domini in archiepiſcopo qui ſingulis
annis debet celebrare concilium prouinciale cum ſuis ſuf-
fraganeis & ſtatuere perſonas idoneas ad inueſtigandum
ſollicite quæ ſunt correctione & reformatione digna &
referenda in proximo concilio de cenſi. c. ſopite. de accu.
ſicut de præben. graue. qui tamen ſi allegaret ignorantiā
probabilē de uacatione beneficii ad ſe deuolutio ſtaretur
ipſius iuramentum ſecundum Inno. & Hoſti. q hoc no. in
c. paſtoralis. de excep. in ſi. facit. c. cum in tua & Io. An.
in nouel. in c. ex parte. de conceſ. præbend. ſuper uerſ. re-
currerunt. arguendo contra archiepiſcopum allegantem
in hoc caſu ignorantiam dicit eum non audiendum quia
uidetur affectata ignorantia quam æquiparamus ſcientiæ
de conſti. c. ut animarum. li. vi. de tēp. ord. c. eos qui. li. vi.
propter rationem ſuperius alleg. Soluendo tamen concſu
dit quod bonus iudex hoc terminabit conſiderata bene-
ficii qualitate modo uacationis & locorum diſtantia &
remotione & fama. ff. de uſu. l. mora. de qua materia uide
etiam ar. in. c. propter eccleſiaſticas. xviij. di. & per Guil.
de Montelau. in cle. quia regulares. de ſupp. neg. præla.
uide ad materiam oo. per doct. uide licet Io. mo. Io. An.
& Arc. in. c. ſtatutum. de præben. li. vi. & per Cy. & Dy.
ff. de tribu. l. 4.

* Ignorantiā allegantem. Ignorantia autē tan poſſit probari per iuramentum maxime quando præſumptio ē in contrarium ut puta qa ſecūdū eſt notoriū in loco uide p. d. alb. in c. quoſdam de conſum. in uerſ. glo. l. & ibidemper fel. in uerſ. in glo. i. in ſi.

Deciſio. VII. alias. 168.

Summarium.

Collatio ſeu præſentatio facta per poſſeſſorem etiam uiolentum de cuius uiolentia clare non conſtat ualet & tenet.

Infra in antiq co. ti. deci. 14

Collatio ſiue præſentatio facta per poſſeſſorem e-
tiam uiolentum de cuius uiolentia ſiue mala fide
non conſtat ualet. & * tenet quia prædo etiam ui-
endus eſt in poſſeſſione de reſti. ſpo. cū literis. ſed ſi con
ſtaret de huiuſmodi uiolentia & mala fide caſſaretur col-
latio & præſentatio per eum facta quia præſentatio eſt
fructus poſſeſſionis ut in. c. conſultationibus de iurepa.
Sed malæ fidei poſſeſſor non facit fructus ſuos immo tene
tur de extantibus rei uendicatione. & de conſumptis. con
dictione ſine cauſa. C. de rei. uen. l. mala. ff. de rei. uen. l. ſi
nauis. alle ſiquis. §. ſi. inſti. de offi. iudi. §. ſed. ſi in rem & §.
illorum ergo quas duas concluſiones ponit Inno. expreſſe
in dicto c. in literis in prin. & infra uerſ. Itē no. quod ſi qa
eſt & facit etiam no. per eum de Inno in. d. c. conſultatio
nibus & ibi de malæ & bonæ fidei poſſeſſore An ualeant
electiones collationes & præſentationes per eos factæ q in-

* Et tenet ad. quid autem ſi patrono qui præſentauit. clericum ſi opponatur ei q non in tempore & ipſe patronus negat quis probabit uide feli. in c. tertio loco de probatione in uerſ. ex glo.

telligē de bonæ fidei poſſeſſoribus quibus ius commune aſ
ſiſtit. Si uero ius commune eis reſiſtit recurre ad no. aureā
Inno. in. c. cum ueniſſet. de reſtituti. in inte. in glo. per. mo
nachos in ſi. ar. no. in. c. eum qui. de præben. ſuper uerſ. in-
uaſor. li. vi. quærit de inuaſore pacifice poſſidente utrum
poſſit præſentare & poſt multa pro & contra dicit quoſ-
dam tenere quod ſi talis tolleratur poteſt. alias non. remit
tit ad certa loca. xxiij. q. i. in ſum & de elec. c. nihil eſt. in.
glo. ultima per Inno. & per eundem de ſen. ex. c. ſi uero in
glo. hinc colligitur iuxta finem quas glo. intellige de intru
ſis non per uiolentiam ſed de poſſeſſore uiolento. recurre ut
uide no. per. Inno. in. c. in literis ſuperius alleg.

Deciſio. VIII. alias. 159.

Summarium.

Si præſentatus per uerum patronum infra tempus debitum & per ordinarium non admiſſus in manibus patroni etiam poſt ſex menſes renuntiet. patronus iterum poſt ſemeſtre poterit præſentare.

Epitome.

1 Præſentatus in manibus patroni poteſt ante inſtitutionē ſuperioribus renuntiare.
2 Iuri in re an poſſit renuntiari.
3 Electus poteſt ante confirmationem renuntiare iuri ſuo ſibi & electioni quæſito in manibus eligentium etiam ſi electioni de ſe factæ conſenſerit.

1 SI aliquis præſentatus † per uerum patronū infra tem
pus debitum ſuperiori non admittitur nec ille præ-
ſentationem ſuam ulterius proſequatur. immo poſt
annum renuntiat iuri ſibi quæſito per huiuſmodi præſen
tationem in manibus patroni. & patronus alium præſen-
tet. Dicebant omnes domini quod ualet tam renunciatio
quam præſentatio. Ad primum allegabatur dictum Inn.
& Hoſti. in. c. quod in dubiis & c. admonet. de renun. Nā
2 licet † iuri in re non poſſim renuntiare niſi in manibus e-
ius qui me poſſet inuitū deſtituere ut no. per Pau. in cle.
unica de renun. tamen ius ad rem poſſum dimittere. & ta-
li renuntiare in manibus cuiuſcunque etiam ſimplicis no-
tarii. multo fortius in manibus patroni leuius enim perdi-
tur ius ad rem quam in re de conceſ. præben. c. ſi. de præ
ben. ſi is cui. & c. quodam li. vi. & in cle. gratiæ. de reſcri.
Cum igitur præſentatus non habeat ius in re quia non eſt
inſtitutus ſed ad rem ut in. c. dilectus. de off. le. ergo illi
potuit renuntiare in manibus ſui patroni. Cōfirmatur hoc
dictum per unum dictum Inno. notabile & c. cum ueniſ
3 ſent. de reſti. in inte. ſuper uerbo renuntiaunt ubi dicit † q
electus ante confirmationem poteſt renuntiare iuri ſuo ſi
bi ex electione quæſito in manibus eligentium. etiam ſi e-
lectioni de ſe factæ conſenſit. quod indubitanter procedit
in electis ad inferiores. dignitates de electis ad epiſcopa-
lem dignitatē. licet olim fuerint opiniones. in. c. inter cor-
poralia. de transla. tamen hodie idem tenent omnes mo-
derni in. c. ſi electio de elec. li. vi. quæ quidem decre. facit
pro ſecundo dicto cōcluſionis uidelicet q patronus poſt
dictam renunciationem in manibus ſuis factam poteſt ite
rato præſentare & habebit integrum tempus quod primo
habebat ad præſentandum quia quod p ipſum non ſtat
non eſt ſibi imputandum de re iu. di. c. quod p me li. vi. &
hoc tenet Io. An. in nouel. in d. c. ſi electio. in i. & ſuper
antepenul. glo.

Deciſio. IX. alias 444.

Summarium.

Patronus poteſt loco religioſo ius patronatus dare abſque alia uniuerſitate de licencia tamen epiſcopi quāuis aliter abſque uniuerſitate uendi non poſſit.

FVit dubitatum utrum ius patronatus per laicū poſ
ſit dari religioſis ſine gleba uel aliqua alia uniuer-
ſali re puta caſtro uilla uel fundo dubium fecit. c.
ex literis. de iurepa. ubi uidetur quod per ſe donari non

poſſit cum ſit ius ſpirituale quod ſine aliqua temporalita
te ſtare non poteſt.ſicut dicimus depræbēda breuiter fuit
determinatum & concluſum contrarium,per omnes.nam
licet iuſpatronatus non poſſit uendi per ſe niſi cū uniuer
ſitate.ut in d.c.ex literis & c.de iure. eo.ti.tamen donari
poteſt a laico clerico ſine quacunq; uniuerſitate uel gleba
ut in.c.ex.inſinuatione eo.ti & loco religioſo etiam ſine
cōſenſu epiſcopi ut in decre.unica eo.ti lib.vi. ubi uidet
tex.pro hac determinatione. Idem uidetur tenere & dice
re Inn.in.c.cum ſecundum.eo.ti.in fi.maxime cum lai-
ci hoc ius habeant ex ſingulari gratia & fauore eccleſiæ.
ut no. Inn.ſuper Rubrica de iurepa.& ideo citius & leui-
us quomodocunq; ad eccleſiam reuertitur quemadmodū
dicimus in decimis ab olim in feudum laicis cōceſſis de
his quæ fi.a præla.ſine conſen.capitu.c.cum apoſtolica
res enim de facili redit ad naturam ſuam.xxxv.di.ab ex-
ordio.ff.de pac.ſi unus.

Deciſio. X. alias.412.

Summarium.

Maritus ratione dotis in qua comprehenditur ius pa-
tronatus poteſt præſentare cum cenſeatur rerum dota-
lium dominus.ſi tamen maritus.& uxor in præſentando
diuerſos concurrant,præſentatus ab uxore.præfertur.

F Vit dubitatum utrum ualeret conſuetudo* tanti tē
poris cuius contrarium.&c.quod maritus ratione
uillæ ſibi datæ in dotem in qua cōſiſtit eccleſia pa
rochialis cuius iuſpatronatus ſpectat ad uxorem poſſet
ad eccleſiam ipſam uacantem perſonam idoneam præ-
ſentarē.& fuit concluſum & determinatum p omnes do
minos quod ſic.immo ſecundum aliquos circum ſcripta
quacunq; conſuetudine de iure cōmuni hoc poſſet. cum
ipſe maritus ſit dominus rerum dotalium uiuente uxore
ut.l.doce ancillam.C.de rei uen.uel adminus habet uſu-
fructum in bonis dotalibus ex quibus tenetur onera ma
trimonii ſupportare.de do.inter ui & uxo.c. per ueſtras.
de uſur. c.ſalubre.&.ff de iure do.l.ſi is qui. Præterea eli
gere & præſentare eſt fructus poſſeſſionis.ergo cum ipſe
ſit in poſſeſſione uillæ ratione cuius competit hoc ius.me
rito eo uti poteſt.de iurepa.c. conſultationibus. facit
no.per Inn.de teſti.ſpo.c.in literis poſt prin. Præterea cū
iuſpatrona.tranſeat. cum uniuerſitate.ut in.c. ex literis.
de iurepa.merito maritus habens hanc uillam ex dona-
tione uxoris in dotem de iure poteſt præſentare . maxime
ſi hoc habeat conſuetudo.quæ eſt optima legum inter-
pres.de conſue.c.cum conſuetudinis.& quæ uidetur eſſe
rationabilis ualde in hoc caſu quia conſona iuri commu-
ni ar.c.ſi.de.do.inter ui.& uxo. Si uero ambo maritus & u
xor concurrerent in præſentando duos epiſcopo. crederē
præferendum præſentatum ab uxore.put no. per Io. An.
in nouel.in ſimili quæſtione.de tutore & pupillo præſen-
tantibus in.c ex eo quod.de elec.lib.vi.

*Cōſuetudo udd uide feli. in.c.cum ber toldus de re. iu.col.xii.numero.44.

Deciſio. XI. alias.413.

Summarium.

Literis epiſcopi in quibus narrat ſe ad alterius præſen
tationem Titium inſtituiſſe creditur etiam quo ad præ-
ſentationem.

Epitome.

1 Verbis ſiue literis prælatorum maxime de facto alieno
non creditur.
2 Prælatus plus iuris ha bet in inſtituendo quam patronus
in præſentando.

1 S Ed retento eodē themate epiſcopus † narrat In litera
inſtitutionis factæ per eum Titium ſibi præſentatum
per Syum maritum. B.& ad ipſius præſentationē eun
dem Titium inſtituiſſe. dubitabam ego qui habui cauſam
exquo non producebatur litera præſentationis.ſed dun
taxat inſtitutionis .utrum hoc ſufficeret. mea dubitandi
cauſa fuit hæc quia non creditur uerbis ſiue literis narrati
uis prælatorum.maxime de facto alieno.immo ſecundū
aliquos non creditur literis eorū aſſertiuis.de quo in de-
cre.poſt ceſſionem de probat.per Ber.& Io. An.in nouel.
ar.a contrario ſenſu de literis.de proba. Præterea ſuppoſi
to q; crederetur literis tali illius epiſcopi inſtruentis ſuper
inſtitutione & admiſſione per ipſum factis tamen non eſ
ſet ſtandum tali literæ ſuper præſentatione patroni & q;
infra tempus præſentauerit quæ coniunctim requiruntur
ad preſentationē ualidā.prout ſcripſi ſupra deci. 4.eo. ti.
quæ incipit ſecundū omnes fuit mihi reſponſum & con-
cluſum per omnes contrariū. Ratio nam exquo conſta-
bat de uacatione.& de tempore uacationis beneficii de q̄
agebatur.& q; præſentans erat uerus patronus.& q; inſtitu
tio erat facta infra tpus.& de idoneitate pſonæ præſenta
tæ.præſumi debet pñtationē ad pñtantem & inſtitutionē
ad inſtituentē pertinuiſſe.qui reddunt ſe prout plurimum
difficiles ualde in admittendo & inſtituendo pñtatum de
2 iurepa.c nobis.&.c.paſtoralis.Cum igitur prælatus † plus
iuris habeat in inſtituendo q̄ p̄ronus in præſentando. de
offi.ord.c.dilectus.& factū p̄ſumitur ſollenniter actū ni-
ſi probetur contrarium.de præſump.c.in præſentia q̄do
cunq; etiā conſtat de duobus extremis bonis. præſumere
etiā debemus.de medio bono arg.de dona.c.cū dilectus.
de appel.c.inquiſitioni &.c.ii.requiris Tum etiā q̄a lr̄æ e
piſcoporum creditur in his quæ ſpectant ad eorū officiū
prout l.& no.p Inn.in.c.ii.de.fi.inſtru.ppeſinē & eſt tex.
in.d.c.poſt ceſſionē & ii.q.1.legū.& xi.q.iii.curæ quibus
rationibus attentis dicebant omnes domini p̄ſentationem
& inſtitutionē ſufficienter fuiſſe probatā.quæ mihi ex a-
lio capite uidebatur nulla per can.decernimus.xvi.q.1.u
bi recitantur inſtitutiones epiſcoporū factæ ſine conſenſu
patronorū. At in caſu noſtro non conſtitit de conſenſu.pa
troni.niſi p narrationē epiſcopi forte falſam.ergo.c. ad q̄
reſpondebatur q; exquo patronus ſe non oppoſuit nec cō
tradixit conſenſiſſe uidetur.nam qui tacet.etc.de reg.iu.q
tacet.li.vi. Præterea literæ præſentationis prout plurimū
remanent penes epiſcopos & bene cuſtodiuntur in archi
uijs eorū pp̄ter dictum.c.decernimus ut ſi p̄roni uellent.
malignari.& uariare non poſſent. Idcirco propter difficul
tatē pbationis dicebant p̄dicta ſufficere.& ſic ſententiaui
pro actore de conſilio omnium dominorum meorum.

Deciſio. XII. alias.474

Summarium.

Si monaſteriū ad q; parochialis eccleſia ptinet in ſpūa
libus & temporalibus Et etiā monachi cura animarū ha-
bentes præſentant epiſcopo clericum ſecularē per ipſius
monē poteſt dicta eccleſia tanquam uacans impetrari.

Epitome.

1 Eccleſia unita monaſterio cui per clericū ſecularem de-
ſeruitur an dicatur uacare.
2 Patronus donás eccleſiā oē ius q̄m ea habet donaſ cēſet.
3 Iudex non debet condemnare de his quæ in petitione a-
ctoris non continentur.
4 Libellus debet eſſe clarus alias ſi obſcurus uel dubius
exiſtat imputatur actori.

S Vppoſito q; pochialis eccleſia ſpectat ex canonico ti
tulo pleniſſime ad monaſteriū uidelicet quo ad ſpūa
lia oia & tēporalia ac ipſorū animū plenū & liberum
exercitiū & fructuū omniū pceptio ſaluo q; debent h̄ere
cū unum capellanū ſecularē q p eos epō præſentet & ab
eo recipiat curā & in decenti habitu ſacramentū Eucha-
riſtiæ portet infirmis. Ac etiam ubi monachi uſi fuerunt.
p ſeipſos exercitium curæ.& infirmis ſacramenta miniſtrā
do. Si moritur cappellanus & impetratur eccleſia tanq̄
uacans p mortē illius tenet impetratio.ut ſupra in conclu
ſione.xxiiii.de præb.& p ea quæ ibi dixi in.ſi & ut gr̄a pa
pæ ualeat & in aliquo ſortiatur effectū cū papa ſine du-
bio fuerit intentionis aliqd conferendi.ar.de pri.c. ſi pa-
pa.de uerbo.ſig.abbatē.de leg.1.ſi q̄do facit q; ſi patro-
2 nus † donet eccleſiā cenſetur donare ius q; in eo habet. ut
de donat.c.paſtoralis . de iurepa.c cura Item quidam
domini plures numero dixerunt q; ſi in libello.talis impe
trans contra monaſterium principaliter petierit dictā p-
uiſionē ſuā pronunciari canonicā & declarari dictā eccle
ſiā ad eū ptinere.ſibiq; adiudicandū.fore.ac dicto mona
ſterio nullū ius cōpetere ſup dicta eccleſia.iudex facta ſi-
de de

de de præmiſſis debet declarare libellū & ſup iure dicti capellani ferre ſententiam & ſuper alijs impetranti ſilentium imponendo. & hinc inde expenſas compenſando. p primo allegabatur. ff de le. ij. l. q ſolidum in prin. ff fami. hærcis. l. in hoc iudicio & no. Cy ff ſi aduer. rē iudi. l. j. p ſecundo de expē. alle. no. Inn. de do. c. ſi. in glo. magna. uer. Item no. q ſi ſententia licet modus facit cōtra no. In no. de plus peti. c. unico. in ſi. in gl. Sed in prin. dicti domini ſubtilius illud dictum impugnauerunt prima facie ui
3 debatur. n. certum de iure q iudex † qui condēnat in eo quod non continetur in petitione actorum male & fatue agit. ut ff. de contrahen. empt. l. ut fundus C de fideicom miſ. l. j. in ſi. modo conſtat q ius quod primus capellanus habuit ſub generali petitione non comprehenditur. igitur in illo iuris condemnatio fieri nō poteſt. quod nō comprehendatur probo. quia aut comprehenditur tanq̄ pars rei petitæ. ut in. l. qui ſolidum in prin. all. & hoc no quia eccleſia eſt indiuiſibilis & partē non habet nec ipſa nec ius corporale quod in ea habetur habet partem. ut in. c. dilecto. de præben. de conſti. c. cum in. cum ſi. au comprehenderetur per inductionem proprietatis uerborū ad īpropnetatem. ut proxime dixi etiam & hoc nō poteſt quia ſi ſic ius monaſterij non excluderetur ſi mentem talē libellans hēret quod tū per expreſſum excludit. Poſtq̄ enim nullū ius prætendit in eccleſia ius infert monaſterio & ergo ipſe impetrans eo ipſo q expreſſe ius monaſterio in libello non excludit ex toto cenſetur libellū uelle intelligere de directo principali inter actorem & rectorē. ar. ff. ſi ager ue
4 ct. l. ij. facit qa † libellus debet eſſe clarus de natura ſua. ff. de rei uen. l. ſi ideo Et licet admittatur declaratio alias imputetur actori. ff. de iudi. ſi quis intentione ambigua. & l. in ſtipulatu ff. de uerb. ob propter quod dicti domini cōſulebant quod diceretur actori per auditorē q dictum libellum declararet. Tū in caſu quo non declararet fiat interpretatio contra eum. ut in regula cōtra eū. li. vj. quia ſaltem debēt dubie accipi uerba in propria ſnia. ut. ff. de le. iij. l. non aliter. maxime in odium declarare nolētis ar. ff. de inteno. ac. l. de ætate. § qui tacuit Coniunge cum iſto quod ſi libellus debet eſſe clarus adhuc ſentētia debet eſſe clarior. ut inſtitu. de actio §. curatoē. quia non uidetur quod ius illius capellani conſiſteret in ipſo corpore in eccleſia conſtituto ad releuamē actoris in aliquo ordinato ſicut uidemus in multis eccleſijs huiuſmodi capellanos uicarias & præbendas habentibus etiam cum animarum cura ſeu poteſtate audiendi confeſſionem quibus tamen non uidetur prouideri aliquo modo de eccleſia. ſed in eccleſia uide hanc differentiam no. glo. cle j. de præben. & dign. licet ſecus putarem ubi monachi carerent exercitio curæ per ea quæ dixi ſupra in. d. a aiiij deci Hoc ſuppoſito dicebant dicti domini quod ſi recuſat ille declarare abſoluatur monaſterium ab impetitione & actor condemnetur in expenſis quod tarde fiendum foret & ſi fieret bonum eſſet taliter ſententiam declarare quod appareret modus & cauſa pronuntiationis eiuſdē ſi declaraiēt quod pronuntiaret ſecundum quod aliqui domini ſupra dixerunt. &c.

DE SPONSALIBVS.

Summarium.

Cohabitatio ſuperueniens poſt infantiam & pubertatē ratificat matrimonium per infantes contractum.

Deciſio. I. alias. 462.

DVBITATVR ſi duo iſantes cōtraxerunt mrīmoniū. & poſt infantiam & pubertatem ſimul cohabitauerunt nō tū ſe cognouerunt carnaliter. An ratificetur matrimonium per huioſmodi cohabitationē ut trāſeat in præſens Ioan. an. in. c. unico de ſpon. impu. li. vj. tenet q non. cum quo tenet auctor harum deciſionum. Arch. ibi cōtra in. c. non eſt conſenſus. a a a. q. ij. cuius opi. tunc oēs auditores ſunt ſecuti. licet argumēta fortia & ueriora ſint pro opinione Io. an. maxime quia iſtud mrīmonium eſt iuris ficti in mrīmonio modo fictio * nō habet locū. niſi in caſibus a iure expreſſis de ſpon c. is qui. & cle. q circa. de elec. qui ergo dicit hunc caſum expreſſum declaret.

* Fictio fictionis materiā uide p Bar. i repe. l. ſi is q pro emptore. ff. de uſuc & i l. nec utilem. ff. ex q bus ca. ma. & Bald. in. l. ſiue poſſidetis. C. de proba.

DE DESPON. IMPVB.

Summarium.

Pubes contrahens cum impubere etiam per uerba de præſenti. ante tempora pubertatis poteſt cum alio pubere matrimonium legitimum cōtrahere nō obſtāte promiſſione iuramēto firmata. & ſuperioris prohibitione.

Deciſio. I. alias. 450.

SI pubes cōtrahit matrimonium in faciē eccleſiæ cum muliere impubere per uerba de pñti & antea q̄ mulier perueniat ad pubertatem ſiue legitimam ætatem dictus pubes etiam contra inhibitionem ſibi factā per epiſcopum cum alia muliere pubere cōtrahat. carnali copula ſubſecuta. Fuit dubitatum utrū teneret ſecūdum matrimonū & uidebatur aliquibus quod nō. per c. de illis. el. j. uer mulier. de ſpon. impub. q quidē uer. allegatur pro caſu. nam prædictus pubes ex quo ſemel conſenſit in eam nō poterit poſtea diſſentire. niſi illa poſt pubertatem diſſenſerit. ut ibi. & rationem ponit gl. per regulas cōmunes. Quod ſemel placuit. &c. quod ſemel approbo &c. & ibi uide iura. Fuit determinatū cōtrarium per omnes gl. ibidem ſi. in ſi quæ dicit expreſſe q licet prædictus pubes teneatur expectare mulierem impuberem donec perueniat ad ætatem legitimam. hoc nō eſt ratione mrīmonij q nullum fuit pp defectum ætatis mulieris impuberis ut i c. lr̄as. & c. acceſſit. e ti. ſed ratione promiſſionis ſuæ cōtra quam ueniēdo ſi cōtrahat cum alia matrimonium tenet etiā ſi iuramentum interueniſſet. alle. c. ſi inter de ſpōſa hoc idem tenet ibidē Inno. & Hoſtiē. * & poteſt eſſe ratio. quia fortius uinculum ſuperueniens rupit debilius. ut in. d. c ſi inter. At i caſu propoſito. quod licet interdictum puberem & impuberem fuerit mrīmoniū cōtractum per uerba de præſenti. tū iuriſfictione fuerunt reuera ſpōſalia de futuro. ut i. c. uno de ſpō. impub. li. vj quæ rumpuntur per ſpōſalia de pñti poſtea legitime iter puberes cōtracta. ut in. d. c. ſi iter multa enim fieri prohibētur quæ ſi facta forent tenēt. ut in * . c. ad apoſtolicā. de reg iu. q̄ regula iſallibiliter tenet in actibus irretractabilibus ſiue irreiterabilibus. ut in ſacramentis. & nō in nō habentibus. cām perpetuam phibitionis. ut in caſu noſtro. de quo in. c. tua. de ſpōſ. du. & per hoc etiam reſpondetur ad phibitionē ſiue iterdictum epiſcopi quod non diſſoluit mrīmoniū poſtea cōtractū. nam fortius eſt matrimonium q̄ interdictum etiam papæ. prout legi & no. i dicto. c. ad diſſoluēdum. de deſpō. impub. in glo. ſi. de matri. cōtract. cōtra iterdict. ecc. cap. ex literis. & c. de muliere.

* Et Hoſti. hoc idē etiā tenet iſti do. abb. in ult. not. i quā tū dicit nota q ſpōſalia. de futuro ēt iurata nō īpediunt mrīmoniū cū alia cōtractū.

* Vt i. c. ad apoſtolicā. add l. j. ff. de excō. tu. igl. ſuper. dabitur. ut cōcordet pſalterū cū cythara

DE CONDITIONIB. APPOSITIS.

Summarium.

Licet modus adiectus i dimembratione ſeu ordinatione facta per legatum ſub modo nō ſeruetur. ordinatio nihilominus ualet nec reſoluitur ipſo iure.

Deciſio. I. alias. 231.

ORDINATIO ſiue dimembratio facta ſub modo reſolubilis per aliquē legatū. licet modus nō ſeruetur ordinatio nihilominus ſtat i ſuo robore. nec reſoluitur ipſo iure licet poſſit agi ad reſolutionē ipſius. & retroductionē ſeu retractationē rei datæ cōditiōe ob cām put leg & no. p Ber. Inn. Ho. l. c. uerū. de cōdi. appo. facit. c. ſignificatū. de pbē. puta legatus ordinat q certū monaſterū hēat certos reddi-

tus alienius parochialis eccleſiæ dũmodo ibi teneat ſex monachos ad deſeruiendum in diuinis & orandum etiam pro anima fundatoris. ſi hic modus non ſeruetur nihilominus ſtat ordinatio per iura ſuperius allegata. Pro qua concluſione facit glo.ordin. Ioann. An.in c. non poteſt.de præbẽ.eo li.ſuper.uer.retinere.ubi dicit quod hoc uerbũ dũmodo nõ ſonat i cõditionẽ ſed potius i admonitionẽ uel cõminationẽ.ut ff.de tutelis.l mortuo. reiniitic ad not.per eũ in regula iuris.actus legitimi.de re.iu.e.li.

QVI FILII SINT LEGITIMI.

Summarium.

Imperator in terris ſuis tantum,quo ad hæreditates legitimaẽ poteſt.papa autem id poteſt uniuerſaliter.inferiores autem poteſtatem legiti mandi non habent.

Deciſio. I. alias.20.

INFERIOR a principe non poteſt illegitimum legitimaẽ quo ad ſucceſsionem hæreditariã.quod nec papa poſſet.niſi i terris temporali iuriſdictione ſibi ſubiectis prout le. & no.in.c.per uenerabilem.qui fi.ſint le.licet Hoſtien. teneat ibi contrarium de papa. qui tenet hodie monarchiam mundi.& habet utrumque gladium.de quo i c.cauſam quæ.e.ti.& in.c.nouit de iudi.&ibi uide pulchras rationes naturales domini Ioann.de Ligna.

DE ACCVSATIONIBVS.

Summarium.

In cauſa iniuriarum etiam ciuiliter intentata requiritur ſpecificatio non tamen tãta quanta in obiectibus qui ſunt magis odioſi.

Epitome.

1 Libellus i actione ciuiliter intẽtata debet eſſe ſpecificus.
2 Actio iniuriarum dicitur infamatoria.
3 Articuli qualiter ſunt in actione iniuriarum ciuiliter intẽtata proponendi.
4 Famam ſuam negligens crudelis dicitur.

Deciſio. I. alias.36.

In libello nide ſupra de li. obla.de.j.& de ſequeſt. poſ.& fruct.deci.j.

1 FVIT dubitatũ utrũ † in actione iniuriarum ciuiliter intentata locum habeat lex libellorũ.ff.de accu.et iu ſcriptis canonizata.ij.q.viij.uidelicet quod in libello & in articulis requiratur tanta ſpecificatio ac ſi criminaliter agereretur. Et uidebatur prima facie quod ſic.quia a
2 ctio † iniuriarum infamat.de re.iudi.c cum t.a.b.cũ ibi no. Et ſic odioſa ſed propter odioſitatem materiæ puta obiectum in perſonam uel formam in cauſis beneficialibus requiritur maxima ſpecificatio.ut in.c.ut circa de electi lib.vj.& in cle.conſtitution eo.ti ergo multo fortius in actione iniuriarum.quæ uidetur magis odioſa. Prætereaſi in exceptionibus infra terminum datis contra teſtes requiritur talis& tanta ſpecificatio ut præfertur.prout le.&no.in.c.ex parte de teſti.& eo.ti.c.præſentiũ li.vj quæ etiam licet probentur & propterea teſtes repellantur.tamen propterea pœna ordinaria non puniuntur.nec infames reputantur ut in.c cum dilectos.de ordine cognitio.in fine multo fortius uideretur id locum habere in actione iniuriarum quæ infamat ut præfertur his non obſtant. fuit determinatom per omnes contrarium & dictum ac concluſum in actione iniuriarum ciuiliter intentata.talẽ & tantam ſpecificationem in libello & articulis non eſſe neceſſariam ſed ſufficere.quod pars aduerſa poſſit certificari& teſtes deponere.pro quo allegabat tex.in.c.tuæ.de procu.& no.Innocen.in.c.accedens.de pur.ca.Idem putauit dominus Egi.etiam de omni alia actione etiam ciuiliter intentata.quæ infamat ex identitate rationis.ut.ff.de dolo.l.exigit.& ff.de iniurijs.prætor edixit.in principio & ibi per Bartholum. Ratio enim, in his omnibus eſt uniformis.uidelicet ne admittatur quis ad uagandum in diſcrimine famæ alterius quæ habetur in duabus legib. prox. Sed talis & tanta ſpecificatio non requiritur in prædicta actione qualis requiritur in actione directæ criminaliter intentata.& in obiectionibus contra perſonas electas uel eligentium uel teſtium qui quidem obiectus cum nõ deſcendunt ex iure proprio dantis ſed tendunt proprie ad repulſam aduerſarij uel teſtium ſunt magis odioſi quia uult alijs nocere & ſibi non prodeſſe Tum etiam quia ut plurimum confinguntur.& ideo propter præſumptionẽ calumniæ ſtatutum eſt tam exactam ſpecificationem fieri in illis ut expreſſe apparet in iuẽ. ſuperius allega. ſecus uero ſi obiectus eſſet de iurẽ dantis.tunc.n.talis exacta ſpecificatio non requiritur.ut in cle.conſtitutionẽ. At in caſu noſtro puta in actione iniuriarum ciuiliter intentata.ar
3 ticuli † de tali materia dati ſunt de iure dantis. dummodo de propria iniuria agat.ergo.&c.quia ut dicatur articulus de iure partis nõ conſideratur ſolũ an in perſonam uel formam alterius aliquid impugnando in.c.tat.ſed cõſideratur ſolum an cauſa unde competit ius agendi uel excipiendi directe deſcendat a iure dantis ut probat cle. expreſſe conſtitutionem in princi.ſuperius allega. Præterea rogo.dic mihi quid magis directe poteſt ius meum reſpicere q̃ quod mea fama & opinio bona ſeruetur illeſa.
4 ad quod tendit actio iniuriarum cum † canon.reputet illum crudelem.famam ſuam negligentem ut.xij.ij.q.nolo de accuſationibus c.ſi.& potius debemus declarari in odore bonæ famæ q̃ malæ opinionis ut in decre.licet in beato Petro.de accuſationibus.ergo concludendo dicamus ſufficere ſpecificationem in actione iniuriarum ſuperius annotatam.& ſic fuit ſemper obſeruatum.

Additio ubi Paul.dicit in.§.cæterum.ſuper uerbo circũſtantiarum.quod licet ille cui datus eſt terminus ad proponendum crimina & defectus ſatisfaciat termino indeterminate illa propoſitio ſi peteretur declarari deberet & poſſet declarari poſt terminũ quia qui declarat nõ addit.ff.de teſta.l.hæredes palam.§ & quod uero quis.

DE EXCESSIBVS PRAELATORVM.

Summarium.

Vnio beneficiorum ex falſa cauſa facta ſeruata iuris forma ualet licet ueniat reuocanda.

Deciſio. I. alias.59.

VNIO* ex falſa cauſa facta ſeruata forma iuris ualet & tenet, ar.no.per Ioa.xij.inſum. &.c.ſine exceptione& in.c.dudũ de rebus ec.non alienandis non.n. uidetur hæc unio quæ eſt contractus ſtricti iuris ut in.l.cum quis ff.de dona.ob hoc nõ ualere qm̃ dolus dãs cãm contractui in contractibus ſtricti iuris non reddit contractum ipſo iure nullum ut.l.ſi quis cum alijs ff.de uer.ob.ergo &c.ſecus uero nulla cauſa ſubſit. & ſi ſine aliqua cauſa facta fuerit tamen nihil ualeret quod dictum eſt ut in cle.monaſteriorũ de rebus eccle nõ aliendis.& ſic põt intelligi opinio Ber.& Hoſti.qui tenent contrarium.Io.& etiam Archidia.in.c.j.de reſti in integrum Dominus uero.Io.de Lignano.in.c.ſi quis preſbyterorũ. diſtinguit an ſit peccatum in cauſa.ex uel circa quã credo tamen quod poſſit prædicta unio annullari probata falſa cauſa ut in.l.ſi prætor.ff.de iudi.

*Vnio uide Olrad. conſi.262 de reb. ecc.nõ alie.

Deci.

Deciſio. II. alias.173.

Summarium.

Vicaria perpetua poteſt uniri menſæ epiſcopi.uel abbatis.& tunc tranſit in temporalem quoniam ad nutum poſſidentis epiſcopatum uel monaſteriū inſtituitur rector & beneficium menſale cenſetur.

Epitome.

1 Vicaria perpetua beneficium eccleſiaſticū eſſe cenſetur.
2 Eccleſia unita cenſetur pleno iure ſpectare ad epiſcopum uel abbatem cuius menſæ eſt unita.
3 Diſpoſitio cle.j.de ſupplen negli.præ.non habet locum in beneficijs menſalibus.

FVit dubitatum & in conſilijs poſitum per dominū Robertum utrum perpetua uicaria alicuius parochialis eccleſiæ poſſit uniri alicui monaſterio ſeu menſæ abbatiali. Fuit concluſum & reſponſum per maiorem partem quod ſic quia ſicut rectoria parrochialis poteſt uniri ita & uicaria
1 † perpetua.quia beneficium eccleſiaſticum eſt.& ad omnia tenetur uicarius ad quæ rector ut in cle.uni de off.uica.Et ſicut epiſcopus non diſpenſat cum rectore ſuper ætate ita nec cum perpetuo uicario ut ibi not.per Ioann.an.& Pau.ſuper uerbo ætate. ergo ſicut epiſcopus poteſt unire rectoriam. ita & multo fortius uicariam. quia minus ius & minorem utilitatem habet uicarius in eccleſia quam rector ut in.c.extirpandæ.de præbend.& in alijs iuribus ſuperius allegatis.Alij qui uacillando uolentes tenere contrarium. dicebant q non uniendo.ſed ſupprimendo dictam uicariam poſſet hoc fieri per epiſcopum.cum conſenſu ſui capituli.iuxta ea quæ le.& no.per Innocen.& Hoſti.in.c.cum acceſſiſſent.de cōſti.præterea abſonum uidetur quod parochialis eccleſia careat paſtore quæ aut debet regi per paſtorē ſeu rectorem aut per uicarium perpetuum quantumcunque fuerit alteri dignitati unita ut in.c.extirpandæ.§.qui uero de præben.& de priuile.c.cum & plantare.§.in eccleſijs & uidetur te.in c.unico de capell.mo.lib.vj.allegant etiam not.in.c.de monachis de præben.&.c.j.eod.titu.lib.vj.&.c.j.de iure patronatus.in cle quæ omnia iura & no.procedunt in beneficio pleno iure in temporalibus ad aliquos religioſos ſpectante ad illud.n.tenent per petuū uicarium epiſcopo præſentare inſtituen.ad regimē & curam animarum ut in c.unico de capell.mo.ſuperius all.& tūc habet locum prouiſio dictorum iurium de mo.&.c.j.de præb.lib.vj.& elemen.j.de iurepa.at ubi eccle
2 ſia †eſt unita menſæ epiſcopali & abbatiali & ſpectat ad illum pleno iure tam ſpirituali quā temporali. tūc poteſt ibi poni uicarius tēporalis ad nutum remouibile ad exercitium curæ quæ principaliter reſidet in epiſcopo uel abbate cuius menſæ eſt unita eccleſia ſiue perpetua uicaria Ita quod per hanc unionem perpetuitas tranſit in temporalitatem & totum reſidet in epiſcopo uel abbate cuius menſæ eſt unita pro hoc etiam alleg.ea quæ leg.& nota.
3 per Ioann.Andr.&Pau.in clementi.† frequens de excel. præ ſuper.uerſic.ad menſam& in clementi j.de reſcript. per Guil. & Pau.& in clementina.prima.de ſupp. neg. præ quæ no uendicat ſibi locum in beneficijs menſalib. quia illa non dicuntur uacare ut in.capitu. frequens ſuper.uerſic.quidam etiam & in elemen.ne in agro.de ſta. mona.§.ad hæc & qualem poteſtatem habent prælati in hijs bonis menſalibus u de Inn.& Hoſtien de priuile.capitu.paſtoralis de ſta.mo.capitu ij.ſuper.uerſicu.prioratus.per Innocen tamen dominus Robertus dixit collectarium in capitu. ſicut unire de eacom præ.tenuiſſe & tenetur in contrarium uidelicet quod perpetua uicaria uniri non poteſt.

DE INIVRIIS ET DAMNO DATO.

Summarium.

Iuxta qualitates & circumſtantias quæ augent uel minuunt iniurias.iudex taxet eas in certā q̄titatē.in qua uel infra q̄ leſus erat & ſubſequenter in quantitate taxata cōdemnet.

Deciſio. I. alias.252.

AD æſtimationē iniuriæ * q̄ per p̄bationes legitimas haberi non poteſt Iudex primo cōſideratis omnibus qualitatib. & circūſtantijs q̄ p̄nt augere uel minuere huiuſmodi æſtimationem ſuo iudiciali arbitrio taxabit certam æſtimationē huiuſmodi iniuriæ ſeu certam quantitatē nō ut in illa condēnet. ſed ut infra illam ſeu in illa & non ultra pars per ſuum iuramentum huiuſmodi æſtimationem declaret& ita intelligatur quod habetur.ff.de iniu ̄.l.ſi unus.§.ſeruus meus & poſt huiuſmodi taxationem pars in ipſa quantitate ſeu ſumma taxata condemnabitur ſeu infra eam& ita intelligitur lex iniuriarum æſtimationem de iniu ̄.& de iniu ̄.c.olim.& de off.or.c.ſi canonici.li.vj.cum ibi not.in glo.ſuper.uer.damn.li.vj.

* iniuriæ add. infra eo.titul. deci 4.

Deciſio. II. alias.240.

Summarium.

Actio iniuriarum etiā ciuilis tollit annali p̄ſcriptione.

Epitome.

1 Lite non conteſta.ſuper actione uerbali infra annum agens ulterius non admittitur.
2 Tempus quando pro actione iniuriarū currere incipiat.
3 Stante ſtatuto quod poſt annum nō cognoſcatur de maleficio an pro delicto occulto currat tempus.
4 Ciuilis & naturalis obligatio an p̄ſcriptione tollatur.

PRo iniurijs uerbalibus non admittitur agens ſine actione intentans poſt annum niſi infra annū a tēpore irrogatæ iniuriæ computanda dum fuerit lis cō
1 teſta.Ratio quia per lapſum † anni tollitur hæc actio C. de iniu ̄.ſi non conuicij.tollitur etiam leuius ſcilicet diſſimulatione ut inſti de iniu ̄.§.ſi.& ibi not.ſed diſſimulare præſumitur.ex quo tanto tempore tacuit ar.eorum quæ. le.&no.per Io.an.& Hoſti.in.c.cum.T.de re iudi.Addi. ſcilicet continui ut.ff de his qui.no.infa.l.genero.§ j.qa odioſa eſt ut.l.Arrianus.ff.de ac.& ob.& l interpretatione.ff.de pœnis.& intelligas de actione iniuriarum prætoria ciuilis autem quæ deſcendit quando crimen punitur per.l.corneliam quod eſt in tribus caſibus.ut.l.lex cornelia.ff.de iniu ̄.tūc eſt p̄petua ſicut aliæ actiones ciuiles.l. ij.C.de conſti.pe.& ita tenet.Cy.in.d.l.ſi non conuicij. in.iij.q Contrarium tenet Io.an.in addictione ſpec in tit. de iniurijs.ubi dicit q tam ciuilis quam prætoria tollatur anno propter odioſitatem ipſius & pro hoc uide gl.or.inſti.de iniu ̄.in.§.ſed lex cornelia ſuper uerb.introduxit q̄ uidetur concludere q etiam in hijs tribus caſibus.ſ.cum quis ſit uapulatus aut percuſſus aut domus ſua introita. q anno continuo actio prædicta tollatur non obſtat motiuum Odo.& Ia.de ra.qui ut refert Cy.ibi tenēt eam perpetuam quando ex.l.cornelia.deſcēdit quia ſpeciale eſt hoc caſu q actio iniuriarū ſit ciuilis & irregularis propter odioſitatem ſui.quia per eam quis infamatur ut in.l.athletas §.ſi.ff.de hijs qui no.in fa. et.in.c.cum te.hic alleg. Item ratio eorum eſt generalis cui derogatur per ſpecialē.d.l nō conuicij & ibi per doc.& in regu.generi de reg. iu li.vj Sed hoc poſſet dubitari qñ īcipiat currere iſte annus an a die iniuriæ irrogatæ.an a die ſciæ.& uidetur q a die ſcientiæ q̄a ignoranti nō currit tēpus anni l annus.ff. de calū.& per Bar in.l.genero.ff.de his q no.infa.& i.c.

quia diuerſitatem de conceſ præbend. Item quia ignorantia præſumitur & nō ſcientia l.uerius.ff.de proba. In cōtrarium uidetur quia in his quæ ſunt publice nota.præſumitur ſcientia. ut no.glo.in.l.ſi tutor C.de ſuſpec.tut. nota. in.c.j.de poſt præ.& in c.eos de tempo.ordi.lib.vj. Et quod in hac actione currit annus ignorandi tenet ſingulariter Guil.de cu in l.exceptione § ſatis elementer.ff. quod me.cau.alle.le.omnes.C.de præſcrip.xxx.an.quæ loquitur in præſcrip longiſſimi temporis allegat etiam l.fi.ff.ſi quis teſta.lib.& Bar.in.d.l.ſi format quæſtionem ſatis ad propoſitum.ſi ſtatuto cauetur quod poſt annum nō poſſit cognoſci de maleficio an ſi delictum fuit occultum currat annus & eam inſolutam relinquit. dicens ſe dubitare ſed mihi uidetur quod pro opinione Guil.ſit caſus in.l.item apud labeonem §.conuicium.ff.de iniurijs ubi dicitur quod abſenti & ignoranti fit iniuria. & quod anno tollitur dicta actio quod intelligitur de actione cōpetenti.iam pro iniuria facta præſenti quam ignoranti. pro hoc etiam facit.l.auxilium.in princ.ff de mino.tenementi perpetuo præallegatum dictum Guil.& cogita ſi de iure procedit nec ne. Vlterius proſequēdo iſtum principalem articulum qui tangitur in hac deciſione. quæro an ſicut per lapſum anni tollitur actio iniuriarum. ita etiam tollatur omnis obligatio naturalis ſcilicet & ciuilis. adeo quod iniuriatus tacendo per annum uideatur contumeliam remiſiſſe. breuiter licet ſint gloſæ iuris ciuilis contrariæ an per præſcriptionem tollatur naturale & ciuilis obligatio de qua quæſtione ſatis habetur i.l.cum quis.C. de iuſ.& fac.igno.C.rē ra.habe.l.fi.& i.l.obligationum ferre.§.placet.C.de acti.& obliga cum ſimilibus. tamen ueritas eſt quod actiones deſcendentes ex delictis quæ dantur ad uindictam per præſcriptionem tolluntur ipſo iure tolluntur etiam obligationes naturales & ciuiles. & ita clare determinat Bal in.d.l.cum quis.ſic & per pactum nudum tollitur ipſo iure actio & omnis obligatio iniuriarum.ut l.ſi tibi decem milia §.quædam.ff de pact. & eodem titul.lege ſi unus.§.pactus nam qui habet actionem iniuriarum tacendo &, non agendo per annum uidetur tacite remittere omnem actionem & contumeliā. & ideo qui non petit infra tempus tacite uidetur ius ſuū remittere. ut not gl.in lege.ſi ego.circa finem.ff.de negotijs geſtis.& ſufficit quæcunque remiſſio. nec requiritur partis præſentia ad tollendum actionem iniuriarum propter ſui debilitatem & odioſitatem.ut dict.§.quædam. & no glo.inſti.de iniur.js.in fin & quod quis non petendo infra tempus uideatur pactū feciſſe.no.Dy in lege ubi cunque.ff.de fideiuſſoribus & per hoc dicit tex.in dicto. §.pactus quod ſi factum eſt pactum de non petendo ſuper iniurijs per quod omnis actio& obligatio eſt ſublata& eſt textus.cum glo.in dicto.§.quædam quod licet poſtea fiat pactum de petendo per illud non renaſcitur actio iniuriarum. Et eſt ratio ut dicit ibi tex.quia actio iniuriarum non naſcitur ex pacto ſed ex contumelia qui tex eſt ualde notab.ad propoſitum nam ex quo actio & omnis obligatio fuit extincta per lapſum anni.&ex tacita remiſſione & tacito pacto partis ut ſupra dixi. non potuit poſtea per reſcriptum principes reuiuiſcere cum actio iniuriarum nō ex reſcripto ſed ex contumelia naſcatur quæ contumelia iam per lapſum anni eſt ſublata non enim princeps ea quæ ſunt iuris naturalis immutare poteſt.l.quotiens.C.de preci.impe.of. Item nec poſſet pars poenitere ex quo per lapſum anni iniuriam remiſiſſe uidetur.l.non ſolum.§ j. ff.de iniur pro hoc etiam uide in repeti. domi. Benedicti de Plumbino in dicta.l.cum quis ſuperius allega. qui tenet ibi contrarium dicens quod licet iniuria tempore aboleatur quo ad actionem & obligationem ciuilem.l.ſed ſi unus §.ſi ante iudicem. ff.de iniur.tamen quo ad obligationē naturalem nō. allegat.§ placet.ſuperius alleg.&.l.ſi non conuicij.C.de iniur.ſed ſecundum opinionem Io. An.fui iudicatum in cauſa.d.Ioa Saldeman.de conſilio plurium aduocatorum in Roma & ita fuit in tota tempore meo ſemper obſeruatum.ſuper quo dubio uide in libro allegationum ſignato & in folio.ccclxxxiij & adde hic duo conſilia domini Raphaelis & domini Pet.de Anchara.poſita in reportationibus domini Ant.de But. circa.fi.

Deciſio. III. alias.359.

Summarium.

Damna in articul.ſpecificata dolo uel uiolentia prouenientia probantur per iuramentum alias probari debēt per teſtes. Intereſſe uero p ſubtilitatē iudicis exquiritur.

Epitome.

1 Damna in articulis ſpecificata dolo uel uiolentia prouenientia ao probari debeant per teſtes, an ſufficiat iuramentum.
2 Intereſſe qualiter probetur.

1 DVbitabatur utrum damna † petita & ſpecificata in libello & articulis poſſent probari per iuramentum. Ad hoc fuit reſponſum & ſic determinatū diſtinguendo. Aut principaliter agitur ſuper damnis ante litem conteſta.illatis.aut non.ſed incidenter & acceſſorie petuntur. In primo caſu ſubdiſtinguitur. Aut prædicta damna ſunt illata per dolum & per uiolentiam & tunc probato dolo uel uiolentia per teſtes ſufficit probare damna & res ablatas uiolenter uel doloſe per iuramentum.taxatione iudicis præmiſſa ut in canone in primis. ij.quæſtio j.quod me.cauſa.capi.ſuper eo.C.unde ui.l.ſi quando.de iniur.& dam.da.capitu.olim.& per Ber.ibidem. Si autem nullus dolus uel uiolentia in damno dato prætenditur.ſed peruenit ex aliquo caſu accidentaliter& ex intereſſe aliunde proueniente tunc illud eſt probandū per teſtes.ut.no.glo or.ſatis notabilis in.ca.dilecti.de fo. competen.& eſt ulti.glo.quæ allegat inſtitu.de uer.ob.§. non ſolum.& facit bene capitu.cum olim.de offic.deleg. ſcilicet ad primum principale dictum uidelicet quando damna principaliter petuntur quod tunc ſint probanda per teſtes.de quo etiam aliqualiter per Innocen. de ordi. cog.cap.cum dilectus.ſuper.uerſi.alijs &.iij quæſtio.iij. capitu.fin.per. Ioann.& Archi.ſubdit gloſ.ubi ſupra utile fore certam ſummam adijcere quia † difficile eſt probare intereſſe.ut.ff.de præ.ſti.l.ulti.& ideo dat glo.conſilium quod iudex cuius eſt cuncta rimari debet per ſuam ſubtilitatem intereſſe exquirere ſiue requirere.C.de ſent. quæ pro eo quod intereſt l una.de.ſi inſtru.capitu.cum Ioan ſi uero poſt litem conteſta. data ſint ſiue damna illata & incidenter ſiue etiam acceſſorie ad principalem cauſam petantur ex officio iudicis tunc ſufficit probare illa per iuramentum probato facto ſine cauſa ex qua dānum inſurgit ſicut dicimus & diſtinguimus de expenſis litis ante litis conteſt. uel poſt factis de dolo & contu. finem.de reſtitu.ſpoli.capitu.grauis.de appella.capitu ſæpe per Innoc.de intereſſe uero probando uide cum pleniſſime in capitu.ſacro.de ſen.exco.

Deciſio. IIII. alias.483.

Ad æſtimationem. iniuriæ quæ per legitimas probationes haberi poteſt Iudex conſideratis qualitatibus &c. augere uel minuere taxam poteſt.

Epitome.

1 Iniuriarū æſtimatio quæ per legitimas probationes haberi non poteſt qualiter haberi dicatur.
2 Agens ad æſtimationem iniuriarum probare habet qualitates ex quibus æſtimatio ſuum recipit incrementum.

1 AD æſtimationē † iniuriarū quæ per legitimas probationes haberi non poteſt debet deueniri iſto modo quia iudex debet primo conſiderare omnes qualitates & circumſtantias quæ poſſunt augere uel minuere huiuſmodi æſtimationem ſuo iudiciali arbitrio & taxare certam æſtimationem huiuſmodi iniuriarum ſeu certam quantitatem non ut in illa condemnet ſed ut infra illam & in illa & non ultra pars per ſuum iuramentū

huiuſ

huiuſmodi æſtimationem declararet. & ita intellige ff. de iniur. l. ſi unus §. ſeruus meus & . l. conſtitutionemq; eo. ti. & poſt huiuſmodi taxationem pars in ipſa quantitate taxata ſeu infra eam declarabit per ſuum iuramentum huiuſmodi taxationem ſeu æſtimationem & tunc poteſt fieri per iudicem condemnatio ut in. c. ſi canonici. de off. ord li. vi. & ita intellige. l. iniuriarum æſtimatio. ff. de iniu. & ita intelligitur. c. olim de iniur. nec facio quo ad hoc differentiam an agatur ex. l. cornelia. an uero ex actione prætoria. licet glo. eam faciat in dicta. l. iniuriarum ſed ſequor in hoc bar. qui in dicta. l. iniuriarum dictam glo. quo ad hoc reprehẽdit. licet non ita declarat agere fateor tamen quod ſi pars agens uult æſtimationem probare debet qualitates ex quibus æſtimatio ſuum poteſt recipere incrementum. & ita intelligo. §. pœna. inſti. de iniuri. cum ibi no. exemplum bonum. huius primæ taxationis & ſequẽtis iuramenti declarationis habes. C. unde ui. l. ſi quãdo. & extra quod metus cau. ſuper eo. §. ſecus tamen hoc non eſt neceſſarium ibi ſicut hic ut patet. ff. de in litem iuran. l. uideamus. Contrarium patet in. l. in actionem. §. j. eodem ti. tu uero in hoc caſu rationem diuerſitatis cogitabis primõ uero in expenſarum taxatione habes enim de iure communi quod non præcedit taxatio de neceſſitate ſed ſequi poteſt. ff. de iudic. l. ſancimus. tamen de iure actio ſequi non poteſt. in authenti de iudic. §. oportet. quæ ſituatur de iudic. ſuper dicta. l. ſancimus. & ſic incipit. ſed hodie alias incipit poſt iuſiurandum. Sed quæris ergo qualiter procedit practica hodierna. quia poſt iuramentum taxamus. modo dico quod duplex eſt taxatio. una eſt quæ non habet uim pronunciationis. nec etiam re uera declarationis ipſius condemnationis fiendæ. ſed habet uim limitationis iuramenti ipſius per partem præſtãdi. & iſta debet præcedere iuramentum. quia ultra iſtam iurare non licet. & ita loquitur authen. poſt iuſiurandum. Alia eſt quæ habet uim condemnationis. & iſta eſt quã facimus poſt iuramentum. & de illa non negatur quin fieri poteſt poſt dictum iuramentum. ſed bene dicit ſi hoc eſt infra taxationem iuramentum eſt in minori. condemnatio fieri non poteſt. ita intelligit. capitu. ſuper eo. allegat niſi taxatio prima per iudicẽ remoueretur. quia tunc poſſet quod intelligo cum ex cauſa in minus condemnatio fieri haberet per. l. uideamus. circa fi. & ſicta. l. quod iuſſit. ff. de re iudi. ſed dic mihi qualiter ſuſtinetur factum noſtrum. quia iſta prima taxatione non utimur. ut uides Reſpondeo quod immo utimur iſto modo quia infra certam ſummam deferimus iuramentum quod ſic faciendu duos actus ſimul facere uidemus ſcilicet ſummam ultra quam iuratam non poſſit taxari & iuramentum deferre. ff. de acqui. hære. l. illud cum ſi.

DE SENTENTIA EXCOMMVNICATIONIS.

Summarium.

Sufficit opponere exceptionẽ in genere manifeſtæ offenſæ contra petentem ſe abſolui ad cautelam.

Decisio. I. alias. 71.

SVFFICIT oppone re exceptionem manifeſtæ iniuriæ ſiue offenſæ in genere. contra abſolutionem petentem, ſimpliciter uel ad cautelam. maxime ſi excipiens referat ſe ad acta Tempore uero probationis prædictam manifeſtam iniuriam ſpecificare oportebit. iuxta not. in capitu. ſolet. de ſenten. excommunicatio. libro ſexto.

Deciſio. II. alias. 72.

Summarium.

Si petatur abſolutio ſimpliciter ab excommunicationis ſententia quæ dicitur iniuſta abſoluitur cum cautione iuratoria. niſi de manifeſta offenſa opponatur.

SI petatur abſolutio ſimpliciter vel ad cautelã ab excõmunicatione quæ dicitur iniuſte lata ſi non opponatur & probetur manifeſta offenſa abſoluetur cum iuratoria cautione de parendo iuri. & de ſatisfaciendo de expenſis in caſu & euentu quo apparuerit iuſte excommunicatus de off. deleg. cap. cum contingat. de appella. capitu. qua fronte ſecus uero ſi fuerit excommunicatus pro contumacia. puta quia non reſpondit libello. & cæte. Si poſtea ueniat purgaturus ſuam contumaciam. & petat ſe abſolui. & pars aduerſa petat quod ante omnia ſatisfaciat de expenſis factis occaſione huiuſmodi cõtumaciæ. non eſt abſoluendus niſi ſatisfecerit. uel de ſatisfaciendo ſufficientem cautionem fideiuſſoriam uel pignoratitiam dederit. de iudi. cap. j. de ſentent. excommun. uenerabilibus. lib. ſexto. & ibi materia de utroq; dicto.

Additio dubitari poteſt quo iure petatur abſolutio ab iniuſta excommunicationis ſententia. dic quod agitur conditione. capit. cum contingat. de off. dele. uel conditione ex decre. ſacro. de ſen. excom. uel agitur officio iudicis. dicit Hoſti. in. d. c. cum contingat. quod non eſt curandum de iure canonico quo iure agatur, ſiue petatur abſolutio. cum actio non ſit de iure canonico. exprimenda in libello. de iudi. c. dilecti.

Alia additio. An cautio ſit præſtanda. & quæ per petentem abſolutionem ad cautelam. uide ſupra de excep. deci. quæ incipit ſi in termino.

Deciſio. III. alias. 102.

Summarium.

Iudex laicus cognoſcit ſi clericus coniugatus per ipſum detentus contraxerit cum unica & uirgine & habitum detulerit clericalem. priuſquam remittatur.

SI clericus coniugatus a iudice ſeculari propter aliquod crimen captus & detentus. allegat ſe clericũ, & doceat de clericatu per literas ordinatoris. & propterea petit ſe remitti ad forum eccleſiaſticum. nõ eſt ſtatim remittendus niſi doceat ſe contraxiſſe cum unica & uirgine. & portaſſe habitum & tonſuram clericales. quia alias non gaudet priuilegio fori eccleſiaſtici ut le. & not. in capitu. unico de cleri coniug. libro. ſexto. & de his cognoſcit iudex eccleſiaſticus & non ſecularis argu. eorum quæ habentur & notantur in capitu. ſi iudex. de ſentent. excom. libro ſexto.

Deciſio. IIII. alias. 108.

Summarium.

Terminus octo dierum præfixus ad probandam manifeſtam offenſam incipit currere ipſo iure a die exceptionis admiſſæ.

TErminus octo dierum ſtatutus ad manifeſtam probandam offenſam propoſitam ad impediendum beneficium abſolutionis ad cautelam iuxta formam capitu. ſolet. de ſentent. excom lib. ſexto. incipit currere ipſo iure ſine aſſignatione iudicis a die exceptionis huiuſmodi per iudicẽ admiſſæ. & nõ a die allegationis ſiue ꝑpoſitionis ipſius prout not. in Spec. expreſſe. tj. de dila. §. j. Sed nunquid currãt. & dic ꝙ currãt. de mo-

mento ad momentum.licet Hoſtien.in capitu.ſolet dicat quod dies in qua proponitur huiuſmodi exceptio nō debet computari quod non eſt uerum. ſecundum Io.and. in.c.frequens.de reſti.ſpo.quia quando papa hoc uult id exprimit.ut in c.pia.de excep & ibi de hoc per Archi.& Ioan an.in nouel.ſuper.uer.octo diebus.

Additio.Octo dies qui dantur ad probandum manifeſtā offenſam incipiunt currere poſt exceptionem admiſſam ipſo iure.Et an dictus terminus octo dierum poſſit per iudicem prorogari.gl.in.d.c.ſolet tenet quod ſic.Fran.uercel.ibi quē ſequitur Ioan.an. ibidem ſuper uerbo audiendum tenet contrarium cum nil pereat aduerſario cui prouidetur per idoneam cautionem.ut ibi & de uerbo.ſignifi.c.ex parte & propter periculum moræ quo uerſatur in differendo abſolutionem.

Deciſio. V. alias.225.

Summarium.

Adhæſio appellationi debet fieri infra tempus infra quod potuit appellari.& huiuſmodi appellatio ab excōmunicatione protegit adhærentes eidem.

ADhærentes prout prætenditur appellationi interpoſitæ per aliquē pro ſe uel ſibi adhærētibus ante ſententiam excommunicationis per ordinariū prolatam petentes ſe abſolui ad cautelam.nō ſunt aliquatenus abſoluēdi.niſi conſtet eos infra tempus debitum adhæſiſſe appellationi. puta.a dierū infra quod potuiſſent & debuiſſent appellaſſe & adhæſiſſe appellationi prædictæ.ipſamq; adhæſionem debito tempore ordinario intimaſſe.nam non alias huiuſmodi adhæſio ſicut nec appellatio eos defendit.nec effectum excommunicationis ſententiæ impedit ſeu ſuſpendit. ar.no.in.c.ſtatuimus.&.c.cupiētes.&.c.ut circa.de elect.li.vj per doc.&præſertim per Archi.

Deciſio. VI. alias.308.

Summarium.

Petens ſe abſolui ad cautelam a ſententia excommunicationis lata contra eum poſt appellationem per ordinarium a quo dicit ſe exemptum non auditur niſi primo probet aliqualiter de exemptione.licet non plene.

SI quis petit ſe abſolui ad cautelam a ſententia excommunicationis per epiſcopū ſuum lata cōtra eum poſt appellationem ab epiſcopo interpoſitam a cuius iuriſdictione dicit ſe exēptum & ſic ſententiam nullam.non eſt ei impendenda abſolutio.niſi primo aliqualiter licet non plene doceat de exemptione ne illudatur ordinariæ poteſtati.pro qua facit ius commune & reſiſtit agenti de reſti.ſpo.c ad decimas.lib.vj.& no.in c.ſolet.de ſen.exc.li.vj per Innocen.licet ibi Hoſti & Ioa.an uideantur declinare in partem oppoſitam tamen omnes domini declinauerunt potius in opi. Innoc ne detur occaſio figmentis & fraudibus.de reſcriptis.c.ſedes cū ſimili pro dicta concluſione uide nota.per Inno.in.c.uenerabilis.de cenſi.

Deciſio. VII. alias.399.

Summarium.

Male abſolutus non reintruditur in eandem excōmunicationis ſententiam latam per hominem. niſi de nouo citetur & contumax exiſtat.Secus in ſententia lata a canone inquam reducitur ipſo iure. 1

SI proficietur quis male abſolutus * a ſententia excōmunicationis lata per hominem & petatur reintrudi in eandem ſententiam excommunicationis. uigore ta- 2

* Abſolutus add.infra.e.ti. dec.xj.& fely. in c.ad noſtrā de iureiur.col. j.uer.in tex.ibi reducatis.

men ſpecialis commiſſionis. dubitabatur de modo reintrudendi.uidelicet utrum deberet fieri cum cauſæ cognitione parte uocata & canonica monitione præmiſſa & uidebatur aliquibus quod ſi ex falſa cauſa fuit abſolutus q̄ non teneret abſolutio.& ſic remanſit excommunicatus. & ceſſaret reintruſio pro quo allegata fuit gl.Ber.in.c.ex parte de of.ordi.quam glo.dixerunt domini non ſeruari. quia ſicut ſententia excommunicationis lata ex falſa cauſa & ſine ordine iuris tenet & ualet.ut in.c.ſacro.de ſent. excommunica &.c j.eo.titu lib.vj.cum ibi not.ita & abſolutio qui pari paſſu ambulant.de pe.di j uerbum not. pulchre per Innocen.in.capi.ab excommunicato.de reſcrip.ſuper uerbo conuentis . Et ideo quia tenet abſolutio non eſt iterato excommunicandus.ſiue in eandem ſententiam excommunicationis reinducendus.niſi canonica monitione præmiſſa.& ex noua cauſa iuſta & approbata.puta noua contumacia ſecundum Innocen. ibidē in fin.eiuſdem glo.qui alleg pro primo dicto.c.ſacro ſuperius allegatum pro ſecūdo canone.nemo.ij.q.j.Pro tertio canone certum.aj q iij cum quo concor. Io.mona.in ca.eos.de ſenten.excommuni.ſuper.uer in eandem poſt prin.ubi dicit expreſſe quod huiuſmodi reductio.de qua loquuntur decre.uidelicet.c.ſignificauit.&.ca.ad reprimendum.de offic.ordi.de appella.c.quoniam.de ſentē. excommu.cap.ſacro debet fieri cum cauſæ cognitione. quæ iura loquuntur in ſententia hominis ſecus uero in ſententia canonis.in qua reincidit ipſo iure non parens mandato ſuperioris.& ſic loquitur.c.eos.ſuperius allegatum. & ſic fuit concluſum per omnes dominos Fuit tamen per aliquos dubitatum utrum in hac reintruſione requireretur perſonalis monitio.uel ſufficeret citatio per audientiam. Aliqui dicebant quod perſonaliter deberet moneri ut pareret.uel id faceret pro quo alias fuit excommunicatus.per nota per Innocen.in.c.ſi aduerſarius. de eo qui mit.in poſſeſſio maior pars & quaſi omnes tenuerunt contrarium præſertim ſi alias in cauſa ſua apprehenſus citatus.ex iuſta cauſa excommunicatus.& male abſolutus. Et hoc etiam uult Innocen.in dicto.c.ſi aduerſarius. ubi excipit bene tres caſus a dicto ſuo Citatio enim ſæpe habet uim monitionis.ut legitur & not.in.ca.ex parte.de uerbo ſignifica.per Bern.& facit una nota. Ioann.an.in cle.præſenti.ſuper.uer.conſtitu.de cenſi.& de pe.c.j.ſuper uerbo commode.per eundem.& ſuper.uer conſtitu. per Pau.pro quo etiam facit ſtilus curiæ qui habet quod. ſemel citata parte legitime ad cauſam procedatur in eius contumaciam per audientiam etiam ad excommunicationem puta quia non reſpondeat libello lite non conteſtata tribus tamen citationibus præmiſſis. At in caſu poſito pars quæ petebatur reintrudi fuit citata & perſonaliter apprehenſa in curia ad dicendum contra commiſſionē ſuper intruſione obtenta & nihil dixit contra eam.ſed receſſit ut ponebatur in facto.ergo potuit licite procedi cōtra ipſum per audientiam.etiam ad excommunicationē ar.c.j.de iudi.&.c.prout.de do.& contu.&.c.quoniam. ut lit.non conteſta.

Deciſio. VIII. alias.400.

Summarium.

Impeditur beneficium abſolutionis ad cautelam producenti inſtrumentum appellationis & denunciationis. eſto quod aliter de excommunicatione non conſtet.

Epitome.

1 Excommunicatio in uim peremptoriæ appoſita non probatur ſufficienter per denunciationem ſecus ſi in uim dilatoriæ apponatur.

2 Abſolutio ab excommunicato an integram excōmunicationis probationem requirat an ſola denunciationis oſtenſione impetretur.

Siquis

* Sufficienter facit infra eo. ti.i an. dec.xj. *Quod ꝑ denũciationẽ an ꝑ deñũciationẽ publice factã ꝓbet excõicatio. uide per d.abb.i.c. prudẽtiã in ſex.de of.del.i.uer.extra gl.q̃m exhibi ꝑ do. fel.i.d.§.vj.in. aer.utrũ ꝓbata denũtiatio.

1 SI quis petat ſe abſolui † ad cautelam a ſententia excommunicationis lata in eum poſt appellationem legitimã & producat ſuam appellationem & inſtrumẽtum denuntiationis facte poſt huiuſmodi appellationẽ. Fuit dubitatum utrum per huiuſmodi inſtrumentum denunciationis ſufficienter * conſtaret de excommunicatione ad effectum abſolutionis obtinẽdæ ad cautelam.& uidebatur aliquibus dominis quod non.per no.in.c.pia. de excep lib.vj.per Ioanu and.ubi expreſſe tenet quod per denunciationem * non probatur ſufficienter excommunicatio.quod fateor de plano in caſu ipſo quando excommunicatio opponitur per partem aduerſario.in uim peremptoriæ,uel dilatoriæ ad repellendam eum. cũ ibi tex.dicat apertisſimis documentis.& eius opinio ſeruatur in curia ubi rarisſime exceptio excõicationis admittitur. quia ounq̃ debite proponitur & ſpecificatur. Hoſti.iñ in c.prudentiã §.vj.tenuit cõtrariũ cũ quo cõcordat Arch. in.c.pia ſuperius alle ꝓ quorũ opinione facit.c.cum deſideres.de ſenten.excommu. In caſu tamen noſtro propo
2 ſito maior pars tenuit † contrarium.uidelicet ſufficere denunciationem ad effectum abſolutionis obtinendæ. per quam nemini præiudicatur.nec pars poſſet contradicere aut appellare de appella.c. qua fronte.de offi. deleg. c. cum contingat niſi exciperet de manifeſta offenſa.de ſenten.excom c.uenerabilibus &.c.ſolet.li.vi.immo ſecundum aliquos uidetur ſolum ſufficere petenti abſolutionẽ ſua propria confesſio.de electione c. uenerabilis. de cleri. excommu.miniſtran.c.ꝓpoſuit.pro qua concluſione fuit allegata no. Io. And.in c.licet.de ſenten.excom.ubi uidetur tenere contrarium dictam ſuam glo. poſitam in.cap. pia.Sed dat duas ſolutiones quas uide. Ego uero dicebã quod ad effectum abſolutionis obtinendæ ad cautelam. iuxta formam.c.ſolet oportet petentem abſolutionem ꝓbare duo ſcilicet ſe ex cauſa legitima appellaſſe. & poſt appellationem huiuſmodi in eum ſententiam excommunicationis eſſe prolatam & licet in caſu propoſito conſtaret de appellatione legitima & excommunicatione per ſuam confesſionem.& inſtrumento denuntiationis tamẽ per hoc non conſtaret ipſam excommunicationis ſententiam poſt huiuſmodi appellationem promulgatam nam potuit eſſe quod fuit ante appellationem excommunicatus.& poſt appellationem denuntiatus.& ſic non probat hoc eſſe quod ab hoc contingit abeſſe.de offi deleg.c.cũ contingat.de proba c.in præſentia. & propterea in dictã abſolutionem non conſenſi licet impenſa fuerit de conſilio maioris partis dominorum.

Deciſio. IX. alias 436.

Summarium.

Interdictum ſingulare in aliqua eccleſia appoſitum poteſt ad cautelam relaxari.

Epitome.

1 Relaxatio ad cautelam in interdicto generali an fieri poſſit.
2 Abſolutio uel relaxatio ad cautelam quare fiat.

Infra in anti. co.ti.de.18.
* Poſſet relaxari. An interdictum particularis eccleſiæ poſſit relaxari ad cautelam do.de ſan gemi.i.c. præſenti de ſent. exc.in. vi.ubi tenet quod ſic Adde fely. in. c. apoſtolicæ de excep. in. iij co. uer. dñ abb.nu.iij.

FVit dubitatum utrum interdictum poſitum in certam eccleſiam poſſit relaxari * ad cautelam. ſi dicatur nullum in quo dubio aliqui tenuerunt opinionem Archi.in c.præſenti.de ſenten.excom.li.vi.quod non.quia ubi eſt eadem ratio item debet eſſe ius.ut in.c. ii.de translatio.epiſcopi ff ad.l.aequil.l illud. Sed ſi bene attendatur ratio & intentio illius decreta. præſenti quæ
2 declarat quod relaxatio † ad cautelam non habet locum in interdicto generali ciuitatis caſtri loci uel terræ.eadem ratio eſt interdicto ſpeciali alicuius eccleſiæ.quod in utroque caſu ponitur propter delictum domini prælati capituli.uel canonicorum.ut.in.c.non eſt.de ſponſa.de offi.or.c.ſi canonici li.vi.ergo.Sed Io.mo in dicta decre præſenti.tenet contrarium.dicens quod ſi prælati & canonici eccleſiæ ſpecialiter interdictæ petant ſcilicet relaxationem ad cautelam illa fieri poterit quia propter eorum culpam tale interdictum proferri debuit.non ſic in interdicto generali in quo puniantur qui non delinquunt.de offi de leg c.ſane.ii.& in dicta decre.non eſt Præterea relaxatio
2 † ſiue abſolutio ad cautelam.fit in dubio.propter periculum communionis uel leſionis iuſtitiæ.ut in decreta.ſolet. & in.c.uenerabilibus de ſen.excom.li.vi.de teſti.c. ueniens.de cleri.excom.mini.c.ad apoſtolicæ.de appella c. ad audientiam.ſed in generali interdicto in quo poteſt celebrari ianuis clauſis &c iuxta formam.c. alma mater. baptiſmus & pœnitentia conferri.ut in dicta decreta.non eſt de pe.& re.quod uite prædicare uerbum dei. de ſen. ex.reſponſo.non eſt tantum periculum ſi ſeruetur & non relaxetur donec ueritas eruatur utrum iuſte uel iniuſte ſit poſitum.& tunc in totum relaxetur.ſicut in ſpeciali interdicto.in quo prædicta minime fieri poterunt immo ſi fiant locus prophanatur & facientes irregularitatem incurrunt ut.io.c.is q de ſeu.exe.li.vi de exceſ.præla.c. tanta ergo uidetur eſſe modo modica differentia inter interdictum generale & ſpeciale quamuis dominus Io.Cald. in tractatu ſuo de cenſura eccleſi in.q.ſed quæro an ſpeciale interdictum.dicat ſub dubio forte quod præmiſſæ rationes & aliæ quas in primo caſu ponunt ibi doctores non inferant diuerſitatem. In ſecundo tamen ipſe & dominus, Io. An.in nouella.in.d.c præſenti.declinant & tenent opinionem Io.mo.propter regulam quæ habet quod cenſura eccleſiaſtica quæ eſt nulla poteſt tolli ad cautelã quæ ſeruanda eſt.niſi in caſu in quo reperiatur uitiata.de ſpõ. c.cum apud.de transla.c.ii.&.ff.de re.iu.l.i.& ſic fuit obtentum & ſemper in palatio apoſtolico obſeruatum.

Deciſio. X. alias.35.

Summarium.

Metus excommunicationis excuſat reſpondentem libello & litis conteſtationem impedit maxime. ſi de dicto metu expreſſe fuerit proteſtatus.

Epitome.

1 Metus excommunicationis an ſit iuſtus metus.
2 Excommunicatio iuſte prolata dicitur medicinalis debet eam excommunicatus cum omni humilitate & obedientia ſuſtinere.
3 Libello inepto euidenti ineptitudine.non eſt reſpondendum.nec eſt ſuper eo lis conteſtanda.
4 Ineptitudo libelli dupliciter conſideratur.

SI quis in cauſa prophana reſpondeat libello. & lit. conteſt.ſuper eo cui obſtan. exceptionibus datis ꝑ reſpondentem.uel alias propter eius ineptitudinem non eſſet reſpondendum metu * excommunicationis ſibi illatæ uel comminatæ & de hoc proteſtatur expreſſe uidelicet quod metu excommunicationis reſpondet. & nõ
1 alias. Fuit dubitatum utrum † ipſum reſpondentem talis metus excommunicationis excuſet in tantum quod lit. conteſtatio in modo præmiſſo facta habeatur pro non facta uel ſaltem ſit annullanda.& exceptionibus obſtantibus ſupradictis. Ad quod dubium fuit reſponſum diſtinguendo. Aut prædictus reſpondens ab huiuſmodi grauaminibus appellauit aut non. Si non appellauerat infra debitum tps.licet iudex eum in præmiſſis grauauerit ſic procedendo tenebit & ualebit eius proceſſus.cum non contra ius conſtitutionis ſed contra ius litigatoris aliquid fecerit.& ſic proceſſit de re iudi.c.cum inter. &.c. quod ad conſultationem cum ſimili. Per ſuam etiam reſponſionẽ quæ eſt facto ſuo contraria uidetur a ſua prædicta proteſtatione receſſiſſe.de conſti.c.cum.in.de elec c.cum in cunctis ibi no.Reſponſio enim libelli inepti ualet & tenet.

* metu add. infra in anti. co.ti.deci.33.

DE VERBORVM SIGNIFICATIONE.

Summarium.

Auditor uirtute commiſſionis ſibi factæ quod ſola facti ueritate inſpecta procedat poteris terminos palatii abbreuiare.

Deciſio. I. alias.96.

OMnes domini concorditer ordinauerunt quod quãdo committitur auditori quod ſola facti ueritate inſpecta procedatur quod uigore iſtorum uerborum poſſunt abbreuiari termini de ſtilo palatii introducti.nam ſi non obſtaret ſtilus.hoc poſſet in cauſa beneficiali matrimoniali. &c. iuxta formam cle.ſæpe.de uerbo.ſig igitur ut dicta uerba aliquid operentur de priui.c.in his &.c.ſi papa.lib.vi.& cito facti ueritas eruatur uoluerunt ut termini abbreuiarētur ut antea poterant.quia res de facili.&c.xxxv. di.ab exordio. & .ff. de pact. ſi unus. Et qualiter debet procedi.& quales termini ſeruari.uides. ſupra deciſ.2. de reſcript.

Nouæ deciſiones Rotæ finiunt feliciter.

F I N I S.

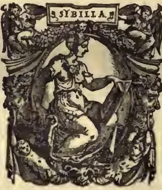
SERIES CHARTARVM.

A B C D E F G H I K L M N O P Q.

Omnes ſunt terni.

VENETIIS apud Michaelem Tramezinum.

M D L.

ANTIQVAE CON[illegible]

[illegible]

ANTIQVAE CONCLVSIONES ALIAS DECISIONES DOMINORVM DE ROTA FOELICITER INCIPIVNT.

DE CONSTITVTIONIBVS.

Summarium.

1 Commiſſio ſuper eadem cauſa ſi pluribus auditoribus ſignata fuerit. ille ſolus audiet cui primo præſentata fuerit.

Deciſio. I. alias. 803.

Infra de reſcr. num. 6. Bella. Deci. 584. cũ ſequenti.

MEMORIALE ſit ꝙ dñs uicecancellarius in domo ſua die ſequẽti natiuitatis dñi ſcilicet die S. Stephani poſt prandium anno domini M.ccc.lxxv. mandauit expreſſe dictis auditoribus ꝙ ſeruarent in ſuis cauſis tria ſequentia. Primo ꝙ ſi aliqua cõmiſſio alicuius cauſæ eſſet commiſſa duobus auditoribus ꝙ ille cognoſceret de cauſa cui dicta cõmiſſio primo eſſet pſentata & alter nullomõ cognoſcet.

Summarium.

1 Notarii ſacri pallatii quando pauperibus gratis ſcripturas facere debeant?

Deciſio. II. alias. 804.

NOta mandauit ꝙ notarii cauſarum prædictorum dominorum auditorum facerent ſcripturas gratis pauperibus litigantibus & hoc ſi ſit certum ꝙ ſint pauperes ueraciter alias ſi poſſunt ſoluere de præſenti uel in futurum cum obligatione ꝙ dicti notarii tunc habeãt ab eis quod fuerit iuſtum, & rationabile prout ſeruatur in ſacro pallatio circa hoc.

Summarium.

1 Auditores uolentes habere conſilia in cauſis coram eis uertem. debent bene uidere proceſſum & clare elicere dubia uera ut ſui coauditores uera conſilia dare poſſunt.

Deciſio. III. alias. 805.

NOta mandauit ꝙ auditores qui uolunt habere conſilia bene circa cauſas eis cõmiſſas pro iuſtitia miniſtranda bene & perfecte & nõ perfunctorie uideant proceſſus cauſarum eorum ex quibus elicẽant dubia in quibus uolunt habere conſilia ut ſuper certis dubiis & ueris domini auditores poſſit dare ſecure ſua uera conſilia ut poſtea in ſecunda inſtantia & in tertia ſententia quam tulerit prædictus auditor aliquo modo nõ poſſit de retractari niſi ex cauſa rationabili iuſta uel nouiter producta.

Summarium.

1 Gratia ad collectionem decani & capituli comprehendit beneficium cuius collatio ex fundatione ſpectat ad ebdomodarios pro tempore.

Deciſio. IIII. alias. 835.

NOta in eccleſia meten. eſt conſuetudo ꝙ qualibet ſeptimana tres canonici nominati ſeu electi per decanum & capitulum ſunt ebdomodarii unus pro preſbytero ſed dicenda miſſa. alius pro diacono pro dicendo euangelio. alius pro ſubdiacono & dicẽda epiſtola. & mutantur qualibet ſeptimana accidit ꝙ quidã in quadam capella ſancti Pauli ſuper clauſuris eccleſiæ prædictæ quæ eſt ſubiecta decano & c. eiuſdem eccleſiæ fundauit quinque capellanias quæ ex ipſius fundatoris ſtatuto deberẽt pertinere ad collationem ebdomodariorum qui exiſtunt pro tempore in eccleſia ipſa meten. quæritur nunquid ueniat ſub gratia impetrantium ad collationem decani & capituli eccleſiæ meten. quaſi fundator dictarum capellaniarum ſtatuendo ꝙ earum collatio pertineret ad ebdomodarios prædictos uideatur uoluiſſe ꝙ conferant uice & nomine decani & capituli & ꝙ ad eoſdem decanum & capitulum a quibus dicti ebdomodarii qualibet ſeptimana eliguntur principaliter ius pertineret conferendi & ad illos ebdomodarios qui eſſet pro tempore uice & nomine ipſorũ dixi. ut notatur infra in ſimili immo fere quæſtione quæ incipit in eccleſia metenſi.

Summarium.

1 Religioſus ſtatim quo conſenſit prouiſioni de ſe factæ eximitur a iuriſdictione ſui generalis & eſt extra regulas, & conſtitutiones ordinis.

Deciſio. V. alias. 837.

GEneralis auguſtinorum fecit ſtatutum ꝙ nullus frater de religione audeat eorum conſentire electioni de ſe factæ prouiſioni. niſi prius facta reſtitutione ordini omnium quæ habebat. & ſi non præmiſſa reſtõne conſenſerunt ꝙ ipſo facto ſit excõmunicatus. hoc ſuppoſito papa pronunciauit quendam fratrem in epiſm in conſiſtorio qui cum nunciata fuerunt ſibi noua non præmiſſa reſtõne prouiſioni de ſe factæ conſenſit. quæritur nunquid ſi excõicatus? & uidetur ꝙ non. quia incõtinenti cum conſenſit eſt exemptus a iuriſditione generalis ſui & extra regulas & conſtitutiones ordinis qui incipit eſſe alterius & maioris ſtatus & matrimonium contrahit ſpirituale cum eccleſia cui præfectus eſt epiſcopus. ergo nõ uidetur ligari præmiſſa conſtitutione quia ante non erat ligandus ꝗ conſenſiſſet. & incontinenti cum conſenſit eſt exemptus ab illa ergo per ea non uidebitur ligabilis. In contrarium uidetur per ea quæ not. Inno. extra de appel. c. præterea. in uer. & dico excommunico te ſi eligeris. per quæ poteſt iſta quæſtio terminari. & per no. in re. iu. cum ſint iura obſcura. in. q. ibi nota per Io. an. in nouella.

Summarium.

1 Statutum priuilegium conſuetudo non tolluntur per non obſtante generales literarum apoſtolicarum.

Epithome.

1 Clauſula non obſtantiarum generalium in literis apoſtolicis non tollit ſtatutum, priuilegium uel conſuetudinem eccleſiæ, niſi de ipſis Expreſſa ſit facta mentio in clauſulis de rogatoriis.

Deciſio. VI. alias. 631.

NOta φ ſtatutū priuilegium uel conſuetudo eccl. nō tolluntur per nō obſtantias generales literarū apoſtolicarum niſi expreſſa mentio fiat in literis de prædictis etiam de Iur. quando eſt iux. uallatum ret. infra dereſcrip. 18.

DE RESCRIPTIS.

Summarium.

1 Signatura commiſſionis de ſummarie procedendo ſi dicat audiat ſummarie &c. & nil ſit deletum omnia petita in ea uidentur conceſſa.

Deciſio. I. alias. 378.

Sūp. eo. in no. de. 9. inf. eo. 2.

NOTA φ ſi petatur cauſa committi cum poteſtate ꝓcedendi ſummarie ſimpliciter & de plano ſola facti ueritate inſpecta terminis non ſeruatis & abbreuiatis ſi ſignetur audiat ſummarie & cætera. & nihil ſit in commiſſione cancellatum omnia petita cenſentur eſſe cōmiſſa de reſcrip. olim uide deci. infra eod. titu. 25.

Summarium.

1 Commiſſio cauſæ facta ad inſtantiam. A. contra B. & C. ſi A ſuccumbat remanet extincta. Nec eius uigore auditor poterit procedere contra. B. & C.

Deciſio. II. alias. 512.

Sup. in no. 12. eo. ti.

NOta φ cum quis impetrat commiſſionem contra A. & B & ſuccumbit auditor inter. A. & B. uigore huiuſmodi commiſſionis nō poteſt procedere quia nullus iſtorum obtinuit hanc contra alium. & quia innouare primo uidetur qui primus reus eſt etiam nunc eſt actor uoluerunt domini opus eſſe noua commiſſione cùm res inter alios acta &c. de iudi. quia. v.

Summarium.

1 Commiſſio continens plura capitula narrata quorum aliqua ſunt falſa. & aliqua uera ſi ex ueris poteſt ſequi cōcluſio. ualet.

Deciſio. III. alias. 515.

Sup. eod. ti. in no. 7.

NOta φ licet plura capitula in commiſſione obtēta narrentur quorum aliqua ſunt falſa aliqua uera ſi ex ueris poteſt ſequi concluſio ualet commiſſio. iuxta notata in. c. ex parte. & c. inter cæteros. & c. olim. de reſcrip. facit. c. licet de proba.

Summarium.

1 Impetratio facta de beneficio tanquam curato & dignitatem habente ualet etiā ſi reperiatur quod non ſit dignitas uel curatum ſed ſimplex officium uel beneficium.

Epithome.

2 Expreſſio falſitatis etiam ſi non eſſet talis quæ mouiſſet principem ad concedendum uiciat literas gratioſas.

3 Decretalis ſuper literis de reſcrip quæ loquitur in literis ad lites habet locum in beneficialibus.

4 Extenſione qualitatis maioris in gratia non uenit minor qualitas.

5 Dolus in Dubio non præſumitur.

6 Expreſſio uel omiſſio tacendæ uel exprimendæ qualitatis uel circunſtantiæ in impetrationibus præſumitur in dubio fieri doloſe.

7 Demonſtratio falſa an gratias debeat uiciare?

8 Super literis de reſcrip. intellectus.

Deciſio. IIII. alias. 582.

Infra eo. 73. *Gemi. conſi. 111. dominus noſter.

QVidam obtinuit gratiam * de quadam ſacriſtia in
quadam eccleſia quam ipſe aſſeruit eſſe dignita
tem. & poſtea apparet φ re uera ſacriſtia in ec-
2 cleſia illa non eſt dignitas ſed ſimplex officium
quæritur an eius gratia ſit ſurreptitia? Et uidetur φ ſic quia
ſuggeſſit falſum ergo & cætera argu. c. ſuſceptum. de re-
ſcrip. lib. vi. Nam expreſſio falſitatis etiam ſi non eſſet ta
lis quæ mouiſſet ad concedendum uitiat literas gratioſas
3 ut in. dicto. c. ſuſceptum. Nec in literis beneficialibus lo-
cum habet decretalis. ſuper literis de reſcrip. quæ loqui-
tur in literis ad lites. non in gratioſis ad beneficia. ut notat
glo. de præben. c. ſi motu. lib. vi. ſuper uerbo taceant in fi-
ne. præſertim quia & ſi diſtinctio illius decrete. ſuper lite-
ris haberet locum in literis gratioſis ad beneficia etiam po
teſt dici quod hic eſt expreſſa falſitas & omiſſa ueritas q̄
moueret potius principem ad concedendum & ſi ueritas
fuiſſet expreſſa etiam forſan fuiſſet motus ad nō concedē
dum. quia aliquibus perſonis prouidendum eſt de digni-
tate quibus nō eſſet prouidendum de ſimplici officio aut
adminiſtratione arg. decre. de multa de præbende. Licet
enim qui dignus eſt maioribus ſit dignus minoribus ſcili-
cet cum maiora illa & maiora ſunt eiuſdem qualitatis nō
tamen ubi ſunt diuerſarum qualitatum. ut dignitas & of-
ficium. Nam aliqui ualentes uiri & eminentis. uel magnæ
nobilitatis & generoſitatis ſunt boni pro una dignitate q
forſan habet magnas prærogatiuas. uel forſan iuriſdictio-
nem qui non eſſent boni pro uno officio uel adminiſtratio
ne ubi opus eſt etiā bono adminiſtratore uel negociatore
4 ſacriſta & tēporali. & ſic de ſingulis. Pro hoc etiam quod
gratia ſit ſurreptitia facit. quia licet expreſſit qualitatem
maiorem non tamen ſub eius gratia uenire debet qualitas
minoris. argu. c. cum illis. & c. eis de non ſacerdotali. §.
primo. & §. fi. de præbendis. li. vi. Pro hoc etiam quia præ
ſumitur doloſe expreſſiſſe falſum in dubio. licet enim in
5 dubio quis non præſumatur doloſus nec dolus niſi probe-
tur ut. l. quotiens. §. qui dolo de probationibus. Tamen in
6 iſtis impetrationibus expreſſio uel omiſſio tacendæ uel ex
primendæ qualitatis uel circunſtantiæ præſumitur in du
bio fieri doloſe. argu. notatorum per innocē in. c. dilectus.
de reſcriptis. ſuper uerbo iuribus circa principium. ubi cū
dicitur. præſumatur enim doloſe. & cætera. ergo non ua-
lent. argumento. c. ſuper literis. ſupradicti. Et præmiſſas
rationes quidam tenuerunt. Alii tamen cum quibus ego
eram tenebant contrarium ex quo impetrabatur certum
corpus beneficii uacantis & conſtabat de corpore benefi-
cii impetrati. & perſona impetrans ſupponebatur idonea
ad utrunq; & ad officium & ad dignitatem. & ideo falſa
7 demonſtratio non debet uitiare gratiam. * Hæc enim qua
litas dignitatis uidetur eſſe adiecta gratia demonſtrationis
ergo eius falſitas gratiam non uitiat argu. l. falſa. c. de con
di. & demonſt. pro hoc etiam quia ex quo ponitur impe-
trans idoneus ad utrumq; licet etiam princeps cōceſſiſ-
ſet officium φ eſt minus cui conceſſit dignitatē quod eſt
plus ſeu concedere debuiſſet. quia quē reputauit dignum
maiori reputaſſet utiq; minori & ideo ex quo gratia demō
ſtrationis expreſſiſſet qualitatem maiorem quæ potius re
trahere poterat papam a concedendo non nocebit ſibi ex
quo conſtat de corpore beneficii licet ſit minor qualitas
qua expreſſa princeps etiam ſibi conceſſiſſet arg. dicti. c.
8 ſuper literis. Nec uidetur feciſſe doloſe in dubio ex quo
expreſſit qualitatem potius principem retrahentem. Et ꝑ
iſta ſatis patet ſolutio ad contraria. Nam non obſtat. c. ſuſ
ſpectum. nec quod dicitur in dicto c. ſuper literis. non ha
bere locum in beneficialibus literis gratioſis ubi expreſſio
falſitatis etiam quæ principē nō mouit uitiat reſcriptum.
ut dicto c. ſuſceptum. quia dico illud uerum ubi expri-
mitur falſitas gratia taxationis uel limitationis gratiæ
rei uel modi ipſius quia tunc nō ueniet alia res uel alius
modus non expreſſus etiam ſi princeps illam rem uel ſup

D. Auguſtinus berous in ſignis ꝓceptor meus in. d. c. ſuper literis.

*Gratiam ad. de Fel. in. d. c. ſuper literis in ii. col. & infra eo. tit. deci. 70. Caſſa deci. xi. pagi. 2. de præben.

alia

alio modo ſeu ſecundum gratiam conceſſiſſet.& ſic loquitur dictum.c.ſuſceptum.&.c.cui de non ſacerdotali. Et ita etiam crederem de litteris iuſtitiæ ubi adijceretur falſitas gratia taxationis uel limitationis.quia etiam tunc non committebitur aliud licet illud ſi fuiſſet expreſſum etiã fuiſſet conceſſum.argumento notatorum per Innocen. in dicto.c.ſuper.in glo ſuper uerbo in communi forma.l. ultra medium.ibi Et nota quod generaliter. Secus autem ubi exprimitur falſitas gratia demonſtrationis.quia tunc credo quod diſtinctio illius c. ſuper literis locum habet etiam in literis gratioſis & beneficialibus. Et diſtinguatur

Expreſſio ad de eg. bela. de ci.4.

3 an expreſſio falſitatis illius mouere potuerit ſeu debuerit principem uel non & utrum per ſimplicem ignorantiam ſit facta expreſſio an doloſe. ut ſi non fuerit motus princeps ſeu moueri non debuiſſet ad non concedendũ propter expreſſionem falſitatis factam potius per ſimplicitatem uel per ignorantiam.ſicut hic in terminis noſtræ quæſtionis.nihilominus ualeat gratia nec falſa demonſtratio eam uitiet alias uero ſic.facit in argumentum pro præmiſſa diſtinctione an cauſa taxationis uel demonſtrationis concordia iurium.ff.de uino tritico oleoque legato.l cum certus.&.l. ex eo.& de lega. primo.l. quidam in teſtamento.& l.ſi ſeruus §.qui uero. Nec obſtat quod præſumi ut expræſſio falſitatis facta doloſe.arg.notatorum in dicto.c.dilectus.de reſcriptis. per Innocen. quia non eſt uerum quia expreſſit hic qualitatem potius principem retrahentem.ibi uero exprimit qualitatem potius inducentem & omittebat ſeu tacebat potius retrahentẽ. & ita non obſt in dubio enim dolus non præſumitur . ut dicta.l.quoties § qui dolo.uide deci infra co.ti.37.&.41.

Summarium.

1 Impetrans beneficium ex cauſa permutationis exprimere debet beneficium aliud quod habet.alias nulla eſt permutatio.

Deciſio. V. alias.593.

DIc quod ſi aliquis impetrat a ſede apoſtolica fieri permutationẽ de aliquo beneficio forte reſeruato quod gratia non ualet ſi taceat aliquod beneficiũ quod habebat & ita obſeruat ſacrum pallatium.

Summarium.

1 Cauſa ſi committatur duobus auditoribus ille cognoſcit cui primo eſt præſentata commiſſio.

Deciſio. VI. alias 654.

NOta quod quando cauſa committitur duobus dominis auditoribus quod ille cui primo eſt præſentata cõmiſſio cognoſcit de cauſa pro hoc facit quod notatur in.c.propoſuiſti.de foro competẽti &.c. duobus §.ſi uero.de reſcrip.li.vj & ita ſeruat rota . ſupra deci. 1. de conſtitu.

Summarium.

1 Cauſa cenſetur auocata ſi petatur,quod commiſſa uni alteri committatur.etiam ſi non ſit dictum. & cum oportuna auocatione.

Sup.in no. eo. ti.6.alias67 infra eo.80 alias 514.ſtaph car 172. in libello ſuo de literis gratiæ & iuſtitiæ.

Deciſio.VII.alias.513.

NOta ſi petatur quod cauſa appellationis cõmiſſa uni auditori cõmittatur alteri.& ſignetur audiat talis auocata cẽſetur cauſa appellationis etiã ſine expreſſa auocatione.quia ſatis cõſtat de mente cõmittentis alteri quod uoluerit cauſam appellationis auocare.

Summarium.

1 Commiſſio facta monacho habenti adminiſtrationem uel officium in eccleſia cathedrali non facta mẽtione de monachatu.ualet maxime in literis gratiæ.

Deciſio. VIII. alias.119.

NOta quod ubi cauſa committitur monacho habẽti adminiſtrationem uel officium in eccleſia cathedrali ſecundum quod eſt officium ſacriſtæ ualet cõmiſſio maxime in literis gratiæ poſito quod de monachatu non ſiat mentio.quia ex quo literæ tranſeunt per cancellariam uidetur ex hoc approbari commiſſio ut ſic intelligantur.not.in.c ſtatutum.* ſuper uerbo canonicus. de reſcriptis lib.vj iuncta.l quidam conſulebant.de re iudica.& l.idem ulpianus.de excuſa. tuto. & iſtud communiter tenet rota.

*Add. quod facit deci. 56. infra de cõceſ. pbẽ.

Summarium.

1 Auditor ſecundus cenſetur ſurrogatus quo ad omnia in locum primi.

Deciſio.IX.alias.297.

NOta quod ubi committitur auditori quod etiam de ſpeciali gratia prouideat de beneficio licet auditor cui eſt facta commiſſio moriatur uel alias deſinat eſſe iudex Secundus auditor qui ſuccedit poteſt ſine ſpeciali commiſſione de beneficio prouidere ſicut primus faciebat.arg.l.ſi iudex.ff de iudi.& quia ut auditori fuit primo cauſa commiſſa non ut priuatæ perſonæ.

Summarium.

1 Signatura quæ habet audiat.& cætera.& procedat ſummarie.&c.cenſetur conceſſus proceſſus ſummarius. præpetitus ſecus ſi habeat tantum audiat Talis & iuſtitiam faciat.

Epithome.

1 Commiſſio per quam petitur quod in cauſa procedatur ſummarie ſi ſignetur ſic audiat. A & iuſtitiam faciat nõ cenſetur commiſſus proceſſus ſummarius præpetitus. licet in corpore ſupplicationis nihil fuerit deletum.

2 Signatura ſi habeat audiat . A , & ſummarie procedat auditor poterit procedere ſummarie in cauſa ut petitum eſt extenſione illius &c.

Deciſio.X alias.379.

NOta quod ſi in commiſſione impetrata petitur quod procedatur in cauſa ſimpliciter* & de plano ſola facti ueritate inſpecta.& cætera licet prædicta uerba non fuerint cancellata nec aliquid eorum ſignatura tantum habeat audiat talis & iuſtitiam faciat. Auditor huius commiſſionis uigore non poteſt procedere ſummariæ.& cætera pro ut petebatur . & quia hoc non uidetur commiſſum immo neglectum.quia ſi papa uoluiſſet hoc expreſſiſſet.c ad audientiam.de deci.præterea ad ſummarium proceſſum per quem tolluntur aliqua acta ſubſtantialia iudicii oportet quod illud expreſſe committatur caſibus duntaxat in iure exceptis . in quibus ius dat poteſtatem & ordinem ſic procedendi ut in.c.diſpendioſam.de iudi in cle quia enim requiritur expreſſa & ſpecialis commiſſio & mandatum papæ.& ſic ſummariæ.& cætera.procedendum.ut eſt tex.in cle.ſæpe.de uer. ſignificat ergo &c uerumtamen ſi ſignatura habeat audiat talis & ſummariæ procedat. & cætera bene auditor illius commiſſionis uigore procedere poſſet ſecundum tenorem cle.ſæpe.quia tunc ſub illo uerbo &c. bene ueniunt omnia alia in commiſſione non cancellata uidelicet de plano ſine ſtrepitu & figura iudicii quæ tamen ſunt diuerſa & unum ſine alio ſæpe ponitur & committitur . prout no.Io.An.in dicta cle.ſæpe.

*Simpliciter adde . infra deciſ.15. 25.81. 23.& egi.dec. 394.&276.ſtaphi. in Tract. de litte. gra.& iu . fol . 140. uer . ſed prius.

Deciſio. VI. alias.632.

NOta ꝙ ſtatutū priuilegium uel conſuetudo eccl. nō tolluntur per nō obſtantias generales literarū apoſtolicarum niſi expreſſa mentio fiat in literis de prædictis etiam de Iur. quando eſt iur. uallatum rot. infra de reſcrip.18.

DE RESCRIPTIS.

Summarium.

1 Signatura commiſſionis de ſummarie procedendo ſi di cat audiat ſummarie &c. & nil ſit deletum omnia petita in ea uidentur conceſſa.

Deciſio. I. alias.378.

Sup. eo.in no. de.9. inf.co.x.

NOTA ꝙ ſi petatur cauſa committi cum poteſtate ꝓcedendi ſummarie ſimpliciter & de plano ſola facti ueritate inſpecta terminis non ſeruatis & abbreuiatis ſi ſignetur audiat ſummarie & cætera. & nihil ſit in commiſſione cancellatum omnia petita cenſentur eſſe cōmiſſa de reſcrip. olim uide deci.infra eod.titu.25.

Summarium.

1 Commiſſio cauſæ facta ad inſtantiam. A.contra B.& C. ſi A ſuccumbat remanet extincta. Nec eius uigore auditor poterit procedere contra. B.& C.

Deciſio. II. alias.512.

Sup.in no.12. eo.ti.

NOta ꝙ cum quis impetrat commiſſionem contra A. & B & ſuccumbit auditor inter. A.& B.uigore huiuſmodi commiſſionis nō poteſt procedere quia nullus iſtorum obtinuit ſtatc contra alium. & quia innouare primo uidetur qui primus reus eſt etiam nunc eſt actor uo fuerunt domini opus eſſe noua cōmiſſione cum res inter alios acta &c.de iudi.quia.v.

Summarium.

1 Commiſſio continens plura capitula narrata quorum aliqua ſunt falſa.& aliqua uera ſi ex ueris poteſt ſequi cōcluſio.ualet.

Deciſio. III. alias.519.

Sup. eod.ti.in no.7.

NOta ꝙ licet plura capitula in commiſſione obtēta narrentur quorum aliqua ſunt falſa aliqua uera ſi ex ueris poteſt ſequi concluſio ualet commiſſio.iuxta notata in.c.ea parte.& c.inter cæteros.& c. olim.de reſcrip.facit.c.licet de proba.

Summarium.

1 Impetratio facta de beneficio tanquam curato & dignitatem habente ualet etiā ſi reperiatur quod non ſit dignitas uel curatum ſed ſimplex officium uel beneficium.

Epithome.

2 Expreſſio falſitatis etiam ſi non eſſet talis quæ mouiſſet principem ad concedendum uiciat literas gratioſas.

3 Decretalis ſuper literis de reſcrip quæ loquitur in literis ad lites habet locum in beneficialibus.

4 Extenſione qualitatis maioris in gratia non uenit minor qualitas.

5 Dolus in Dubio non præſumitur.

6 Expreſſio uel omiſſio tacendæ uel exprimendæ qualitatis uel circunſtantiæ in impetrationibus præſumitur in dubio fieri doloſe.

7 Demonſtratio falſa an gratias debeat uiciare?

8 Super literis de reſcrip.intellectus.

Deciſio. IIII. alias.581.

Infra eo.73. *Gemi.conſ. 111. dominus noſter.

QVidam obtinuit gratiam* de quadam ſacriſtia in
quadam eccleſia quam ipſe aſſerit eſſe dignita
tem. & poſtea apparet ꝙ re uera ſacriſtia in ec
2 cleſia illa non eſt dignitas ſed ſimplex officium
quæritur an eius gratia ſit ſurreptitia? Et uidetur ꝙ ſic qa
ſuggeſſit falſum ergo & cætera.argu.c.ſuſceptum.de re
ſcrip lib.vi. Nam expreſſio falſitatis etiam ſi non eſſet ta
lis quæ mouiſſet ad concedendum uitiat literas gratioſas
3 ut in.dicto.c.ſuſceptum . Nec in literis beneficialibus lo
cum habet decretalis.ſuper literis de reſcrip. quæ loqui
tur in literis ad lites.non in gratioſis ad beneficia.ut notat
glo.de præben c.ſi motu.lib.vi.ſuper uerbo taceant in fi
ne.præſertim quia & ſi diſtinctio illius decret.ſuper lite
ris.haberet locum in literis gratioſis ad beneficia etiam po
teſt dici quod hic eſt expreſſa falſitas & omiſſa ueritas q
moueret potius principem ad concedendum & ſi ueritas
fuiſſet expreſſa etiam forſan fuiſſet motus ad nō concedē
dum.quia aliquibus perſonis prouidendum eſt de digni
tate quibus nō eſſet prouidendum de ſimplici officio aut
adminiſtratione arg.decre.de multa de præbend. Licet
enim qui dignus eſt maioribus ſit dignus minoribus ſcili
cet cum maiora illa & maiora ſunt eiuſdem qualitatis nō
tamen ubi ſunt diuerſarum qualitatum.ut dignitas & of
ficium. Nam aliqui ualentes uiri & eminentis.uel magnæ
nobilitatis & generoſitatis ſunt boni pro una dignitate q
forſan habet magnas prærogatiuas.uel forſan iuriſdictio
nem qui non eſſent boni pro uno officio uel adminiſtratio
ne ubi opus eſt etiā bono adminiſtratore uel negociatore
4 ſacriſtia & tēporali.& ſic de ſingulis. Pro hoc etiam quod
gratia ſit ſurreptitia facit. quia licet expreſſit qualitatem
maiorem non tamen ſub eius gratia uenire debet qualitas
minoris.argu. c.cum illis. &.c.eis de non ſacerdotali §.
primo.&.§ fi.de præbendis.li vi. Pro hoc etiam quia præ
ſumitur doloſe expreſſiſſe falſum in dubio . licet enim in
5 dubio quis non præſumatur doloſus nec dolus niſi probe
tur ut.l.quotiens §.qui dolo de probationibus. Tamen in
6 iſtis impetrationibus expreſſio uel omiſſio tacendæ uel ex
primendæ qualitatis uel circunſtantiæ præſumitur in du
bio fieri doloſe.argu.notatorum per innocē in.c.dilectus.
de reſcriptis.ſuper uerbo iuribus circa principium. ibi cū
dicitur. præſumitur enim doloſe.& cætera.ergo non ua
lent.argumento. c.ſuper literis.ſupradicti . Et præmiſſas
rationes quidam tenuerunt. Alii tamen cum quibus ego
eram tenebant contrarium ex quo impetrabatur certum
corpus beneficii uacantis & conſtabat de corpore benefi
cii impetrati.& perſona impetrans ſupponebatur idonea
7 ad utrunq; & ad officium & ad dignitatem . & ideo falſa
demonſtratio non debet uitiare gratiam.* Hæc enim qua
litas dignitatis uidetur eſſe adiecta gratia demonſtrationis
ergo eius falſitas gratiam non uitiat argu l falſa.c.de con
di.& demonſt pro hoc etiam quia ex quo ponitur impe
trans idoneus ad utrunq; licet etiam princeps cōceſſiſ
ſet officium ꝙ eſt minus cui conceſſit dignitatē quod eſt
plus ſeu concedere debuiſſet.quia quē reputauit dignum
maiori reputaſſet utiq; minori & ideo ex quo gratia demō
ſtrationis expreſſiſſet qualitatem maiorem quæ potius re
trahere poterat papam a concedendo non nocebit ſibi ex
quo conſtat de corpore beneficii licet ſit minor qualitas
quā expreſſa princeps etiam ſibi conceſſiſſet arg.dicti.c.
8 ſuper literis . Nec uidetur feciſſe doloſe in dubio ex quo
expreſſit qualitatem potius principem retrahentem. Et p
iſta ſatis patet ſolutio ad contraria. Nam non obſtat.c.ſu
ſpectum.nec quod dicitur in dicto c.ſuper literis.non ha
bere locum in beneficialibus literis gratioſis ubi expreſſio
falſitatis etiam quæ principē nō mouit uitiat reſcriptum.
ut dicto c.ſuſceptum . quia dico illud uerum ubi expri
mitur falſitas gratia taxationis uel limitationis gratiæ
rei uel modi ipſius quia tunc nō ueniet alia res uel alius
modus non expreſſus etiam ſi princeps illam rem uel ſug

D. Auguſtinus berous in ſignis ꝓceptor meus in.d.c. ſuper literis.

*Gratiam ad. de Fel.in.d.c. ſuper literis in ii. col. & infra eo.tit.deci.70. Caſſa deci.xi. pagi.2.de præben.

alio

alio modo ſeu ſecundum gratiam conceſſiſſet. & ſic loquitur dictum. c. ſuſceptum. & c. cui de non ſacerdotali. Et ita etiam crederem de literis iuſtitiæ ubi adijceretur falſitas gratia taxationis uel limitationis. quia etiam tunc non contineb[e]tur aliud licet illud ſi fuiſſet expreſſum etiã fuiſſet conceſſum. argumento notatorum per Innocen. in dicto. c. ſuper. in glo ſuper uerbo in communi forma. ultra medium. ibi Et nota quod generaliter. Secus autem ubi exprimitur falſitas gratia demonſtrationis. quia tunc credo quod diſtinctio illius c. ſuper literis locum habet etiam in literis gratioſis & beneficialibus. Et diſtinguatur

Expreſſio ad de eg. bela. de ci. 4.

3 an expreſſio falſitatis illius mouere potuerit ſeu debuerit principem uel non & utrum per ſimplicem ignorantiam ſit facta expreſſio an doloſe. ut ſi non fuerit motus princeps ſeu moueri non debuiſſet ad non concedendũ propter expreſſionem falſitatis factam potius per ſimplicitatem uel per ignorantiam. ſicut hic in terminis noſtræ quæſtionis. nihilominus ualeat gratia. nec falſa demonſtratio eam uitiet alias uero ſic facit in argumentum pro præmiſſa diſtinctione an cauſa taxationis uel demonſtrationis concordia iurium. ff. de uino tritico oleoque legato. l. cum certus. & l. ex eo. & de lega. primo. l. quidam in teſtamento. & l. ſi ſeruus §. qui uero. Nec obſtat quod præſumitur expræſſio falſitatis facta doloſe. arg. notatorum in dicto. c. dilectus. de reſcriptis. per Innocen. quia non eſt uerum quia expreſſit hic qualitatem potius principem retrahentem. ibi uero exprimit qualitatem potius inducentem & omittebat ſeu tacebat potius retrahentẽ. & ita non obſt in dubio enim dolus non præſumitur. ut dicta. l. quotiẽs §. qui dolo. uide deci infra eo. ti. 37. & 41.

Summarium.

1 Impetrans beneficium ex cauſa permutationis exprimere debet beneficium aliud quod habet. alias nulla eſt permutatio.

Deciſio. V. alias. 593.

DIc quod ſi aliquis impetrat a ſede apoſtolica fieri permutationẽ de aliquo beneficio forte reſeruato quod gratia non ualet ſi taceat aliquod beneficiũ quod habebat & ita obſeruat ſacrum palladium.

Summarium.

1 Cauſa ſi committatur duobus auditoribus ille cognoſcet cui primo eſt præſentata commiſſio.

Deciſio. VI. alias 654.

NOta quod quando cauſa committitur duobus dominis auditoribus quod ille cui primo eſt præſentata cõmiſſio cognoſcit de cauſa pro hoc facit quod notatur in. c. propoſuiſti. de foro competẽti. & c. duobus §. ſi uero. de reſcrip. li. vj & ita ſeruat rota. ſupra deci. 1. de conſtitu.

Summarium.

1 Cauſa cenſetur auocata ſi petatur, quod commiſſa uni alteri committatur. etiam ſi non ſit dictum. & cum oportuna auocatione.

Deciſio. VII. alias. 513.

Sup. in no. eo. ti. 6. alias 67 infra eo. 80 alias 514. ſtaph car 172. in libello ſuo de literis gratiæ & iuſtitiæ.

NOta ſi petatur quod cauſa appellationis cõmiſſa uni auditori cõmittatur alteri. & ſignetur audiat talis auocata cẽſetur cauſa appellationis etiã ſine expreſſa auocatione. quia ſatis cõſtat de mente cõmittentis alteri q̃ uoluerit cauſam appellationis auocare.

Summarium.

1 Commiſſio facta monacho habenti adminiſtrationem uel officium in eccleſia cathedrali non facta mẽtione de monachatu. ualet maxime in literis gratiæ.

Deciſio. VIII. alias. 219.

NOta quod ubi cauſa committitur monacho habẽti adminiſtrationem uel officium in eccleſia cathedrali ſecundum quod eſt officium ſacriſtæ ualet cõmiſſio maxime in literis gratiæ poſito quod de monachatu non fiat mentio. quia ex quo literæ tranſeunt per cancellariam uidetur ex hoc approbari commiſſio ut ſic intelligantur. not in. c ſtatutum. * ſuper uerbo canonicus. de reſcriptis lib. vj iuncta. l quidam conſulebant. de re iudica. & l. idem ulpianus. de excuſa. tuto. & iſtud communiter tenet rota.

*Add. q facit deci. 56. infra de cõceſ. p̃bẽ.

Summarium.

1 Auditor ſecundus cenſetur ſurrogatus quo ad omnia in locum primi.

Deciſio. IX. alias. 297.

NOta quod ubi committitur auditori quod etiam de ſpeciali gratia prouideat de beneficio licet auditor cui eſt facta commiſſio moriatur uel alias deſinat eſſe iudex Secundus auditor qui ſuccedit poteſt ſine ſpeciali commiſſione de beneficio prouidere ſicut primus faciebat arg. l. ſi iudex. ff de iudi. & quia ut auditori fuit primo cauſa commiſſa non ut priuatæ perſonæ.

Summarium.

1 Signatura quæ habet audiat. & cætera. & procedat ſummarie. & c. cenſetur conceſſus proceſſus ſommarius. prepetitus ſecus ſi habeat tantum audiat Talis & iuſtitiam faciat.

Epithome.

1 Commiſſio per quam petitur quod in cauſa procedatur ſummarie ſi ſignetur ſic audiat. A & iuſtitiam faciat nõ cenſetur commiſſus proceſſus ſummarius præpetitus. licet in corpore ſupplicationis nihil fuerit deletum.

2 Signatura ſi habeat audiat. A. & ſummarie procedat a auditor poterit procedere ſummarie in cauſa ut petitum eſt extenſione illius & c.

Deciſio. X alias. 379.

NOta quod ſi in commiſſione impetrata petitur q procedatur in cauſa ſimpliciter * & de plano ſola facti ueritate inſpecta. & cætera licet prædicta uerba non fuerint cancellata nec aliquid eorum ſignatura tantum habeat audiat talis & iuſtitiam faciat. Auditor huius commiſſionis uigore non poteſt procedere ſummariæ. & cætera pro ut petebatur. & quia hoc non uidetur commiſſum immo neglectum. quia ſi papa uoluiſſet hoc expreſſiſſet. c. ad audientiam. de deci. præterea ad ſummarium proceſſum per quem tolluntur aliqua acta ſubſtantialia iudicii oportet quod illud expreſſe committatur caſibus duntaxat in iure exceptis. in quibus ius dat poteſtatem & ordinem ſic procedendi ut in. c. diſpendioſam. de iudi. in cle quia enim requiritur expreſſa & ſpecialis commiſſio & mandatum papæ. & ſic ſummariæ. & cætera. procedendum. ut eſt tex. in cle. ſæpe. de uer. ſigni

2 ficat ergo & c ueruntamen ſi ſignatura habeat audiat talis & ſummariæ procedat. & cætera bene auditor illius commiſſionis uigore procedere poſſet ſecundum tenorem cle. ſæpe. quia tunc ſub illo uerbo & c. bene ueniunt omnia alia in commiſſione non cancellata uidelicet de plano ſine ſtrepitu & figura iudicii quæ tamen ſunt diuerſa & unum ſine alio ſæpe ponitur & committitur. prout no. Io. An. in dicta cle. ſæpe.

*Simpliciter adde. infra de ciſ. 15. 25. 82. 23. & egi. dec. 394. & 276. ſtaphi. in Tract. de litte. gra. & iu. fol. 140. uer. ſed prius.

Summarium.

Commiſſio cauſæ facta ſecundo iudici in eodem ſtatu in quo reperiebatur uidelicet primo licet non ſpecificetur aliter ſtatus ipſe ualet.

Deciſio. XI. alias.383.

*ſtatu add. §. in no eod. ti. de ci. 10.

NOta ꝙ licet cauſa committatur in eodem * ſtatu in quo erat coram primo auditore quod ualet commiſſio licet ſtatus ſimpliciter non exprimatur. Et eſt ratio. quia per acta primi iudicis poterit apparere in quo ſtatu commiſſa eſt. & ideo perinde eſt ac ſi ſtatus cauſæ eſſet
1 expreſſus. ut. l. nominatim de condi. & de mon. ſic non obſtat. c. inter monaſterium extra de re iud. Et de iſta materia qualiter ualeant literæ per ſurreptionem impetratæ. dic ut no per Io. mo. in. c. ſi. de fil presby.

Summarium.

1 Capitulum oblatæ. de appell. non ſeruatur in romana curia.

Epithome.

2 Appellatur in curia poteſt præuenire appellantem in impetratione reſcripti.
3 Iudex in curia datur ex officio ſecus extra curiam quia niſi contradicatur in audientia habebit quem uoluerit impetrans.

Deciſio. XII. alias.444.

*c. oblat. add. ſup. de appell. inno. dec. xvj.

NOta quod* c. oblatæ. de appel. de non præueniēdo partem appellantem in impetratione reſcripti apo
2 ſtolici per partem appellatam non habet locum in curia ubi ſtatim datis apoſtolis pars appellata petit commiſſionem ſuper appellatione uigore cuius appellationis tenetur procedere niſi ipſe præueniat appellatum in faciendo committi cauſam appellationis & hoc ſiue terminis fuerit præfixus per auditorem ſiue non. & rationem huius concluſionis ponit Io mo. ſuper rubrica de re
3 ſcrip ibi. quid eſt ergo & cætera. quæ eſt iſta ꝙ in curia iudex datur ex officio. ſed quando committitur extra curiam impetrans habet quem uult niſi contradicatur in audientia. Alia ratio poteſt aſſignari ut citius finis litibus imponatur. & circuitus euitetur. ut in. c. fin. de dolo & contu & in cle audi or de reſcrip. uide deciſionem. 47. infra de appellat ſufficit ad effectum ut cum tali procuratore procedi poſſet.

Summarium.

1 Procuratorium factum ad cauſas deuolutas dum taxat poſt cauſam tamen commiſſam in curia De ſpeciali mādato papæ. ualet.

Deciſio. XIII. alias.477.

*mandato add. §. Inno. de pcur. dec. i.

NOta ſi poſt commiſſionem factam de ſpeciali *mandato papæ pars contra quam commiſſio fuit ob
1 tenta conſtituat procuratorem ad cauſas dum taxat deuolutas ſufficit ita quod cum illo procuratore poteſt procedi in cauſa quia papa committendo de ſpeciali mādato cauſam in curia ſua uoluit agitari. argu. eorum quæ leguntur & notantur in. c. cupientes. de elec. lib. vj. ſecus autem ſi conſtitueret procuratores ante commiſſionem cum prædicta limitatione niſi adderetur ad cauſas etiam deuoluendas quia ſi tunc poſt huiuſmodi cōſtitutionem committatur cauſa de ſpeciali mandato nullatenus cum tali procuratori procederetur in cauſa.

Summarium.

2 Clauſula quouis alio modo reſpicit omnem modum uacandi per eandem perſonam.

Deciſio. XIIII. alias.483.

*clauſul. add. ſup. eo. ti. deci. i. in no.

NOta quod *clauſula alias quouis modo reſpicit omnem modum uacandi per eandem perſonam. ſecus ſi per diuerſas ut notat Lapus in. c. ſuſceptum. de reſcript. lib. vj.

Summarium.

1 Cauſa ſi committitur ꝙ nullis terminis ſeruatis procedatur per auditorem termini abbreuiari ſed nō totaliter omitti poſſunt.

Epithome.

2 Termini ſubſtantiales in totum omitti non poſſunt licet bene abbreuiari poſſint quamuis committatur quod nullis terminis ſeruatis in curia procedatur.

Deciſio. XV. alias.488.

*terminis add. ſup. x. & infra. 25. deci. eo. tit.

NOta quando cauſa committitur quod nullis *terminis ſeruatis ſed ſola facti ueritate inſpecta procedatur poſſunt termini ad arbitrium auditoris abbreuiari ſed non totaliter omitti itaq; nullo termino ad libellandum aſſignato poteſt terminus octo uel decem dierum ad dandum articulos & concludendum aſſignari ut dicta uerba aliquid operentur. xix. di. in memoriam. de priuil. in his. & c. ſi papa. li. vj. uide.

Summarium.

1 Cauſam an inferior a principe De partium conſenſu cū poteſtate ſummarie procedendi & cætera committere poſſit?

Deciſio. XVI. alias.543.

VTrum ualet minor ſeu inferior a papa committere cauſam de conſenſu partium cum poteſtate procedendi ſummarie & de plano & ſine ſtrepitu & figura iudici dic ut ſcripſi iuxta no. per Io. an. in. c. ſed de here. li. vj.

Summarium.

1 Papa ſi committit in rota cauſam inter laicos illi non habent ius reuocandi domum.

Epithome.

2 Layci ſi ipſorum cauſæ per papam auditoribus ſacri palatii commiſſæ fuerint non habebunt ius reuocandi Domum.

Deciſio. XVII. alias.596.

DOminus Vrbanus quintus conſueuit quotidie cauſas laicorum actorum ſiue reorum præſentiū in curia ro. dominis auditoribus ſacri palatii cōmittere. ut no. per Hoſtien. in. c. fin. extra de fo. cōpe. nec habent communiter ius reuocandi domum.

Summarium.

1 Clauſula derogatoria ad ſtatutum non includit ſtatutum iuratum.

Epithome.

2 Statutum iuratum nō tollitur per Clau. Derogatoriam ad ſtatutum ſimpliciter poſitam quia requires quod dicatur. non obſtante ſtatuto iurato &c.
3 Clau. non obſtantiarum quando neceſſario ueniunt in literis apoſtolicis ponendæ?

Deciſio. XVIII. alias.633.

*ſtatutū add. ſup. de conſtit. deci. 6.

NOta ſi aliquod *ſtatutum eſt in aliqua eccleſia iuramento uallatum ꝙ licet dicatur in litera papali gratiæ alicuius ꝙ non obſtante tali ſtatuto non facien-

do

a do mentionem de iuramento quod non ualent tales literæ. *dictæ uero non obſtantiæ ponuntur idem in literis apoſto
3 licis quia ſi non eſſent poſitæ gratia non ualeret ſecus autem ſi papa prouidet de beneficio uacante apud ſedē apoſtolicam uel de reſeruatis quia tunc non eſt neceſſarium quod fiat mentio de prædictis in literis apoſtolicis quia prædicta non habent locum in beneficiis uacantibus apud ſedem apoſtolicam nec in reſeruatione & ita etiam tenet rota dominorum auditorum ſacri pallatij. Circa ueto prædicta uide iura poſita in.c. aliquibus. de reſer. lib.vj. Quid autem circa gratias apoſtolicas ad recipiendum fructus beneficiorum in abſentia familiaris domini noſtri papæ uel cardinalium uel aliorum qui habēt gratias ſuper hoc & circa hoc debent uideri uerba dictarum gratiarum ſeu priuilegiorum dominorum cardinalium de fructibus percipiendis per ſuos familiares in abſentia an remoueant prædicta ſtatuta uel priuilegia uel conſuetudines eccleſiarum iurata uel non iurata. domini auditores de rota ſacri pallatij cōmuniter nolunt aliud dicere uel conſulere ſuper hoc & ex cauſa. ut infra de conceſ. præben. deci.

*Nō ualent tales literæ. Ad de notata in.c. cū nō deceat. ſuper uerbo effectus. de ele. li.vj. ubi dī quod per clauſu. nō obſtātibus priuilegiis uel cōſtitōibus non tollitur cōſtitutio iurata. Et ſecū dum lapum in ſuis ſing. ſuper uerbo clauſula generalis. Item nō tollit priuilegia inſerta in corpore iuris ſel. in.c. nonnulli de reſci.i.ij.co. uer. xij concluſio. nu. xxvj. bar. in extrauagāti ad reprimēdū ſuper uerſi. nō obſtantibus.

Summarium.

1 Iniuriarum uerbalium cauſæ nō committuntur per uicecancellarium auditori ſacri palatij. ſecus pro iniurijs realibus.

Deciſio X I X. alias. 655.

NOta quod uicecancellarius domini noſtri papæ nō facit commiſſionem alicui auditori ſacri pallatij de iniuria uerbali facta alicui. pro hoc quod no. in c. cum te. in gl. fin. *de re iudi c. dudum ſuper uerbo calore. de conuer. coniuga. ſecus autem eſſet de iniuria reali.

*In gl. fina. Vbi dī quod non oīa uerba ſunt pro iniuria habenda nec lubricū linguæ facile eſt ad iniuriam trahendā nec pro modico datur actio iniuriarum.

Summarium.

1 Commiſſio cauſæ pendentis extra curiam romanam facta in curia tacita litis pendentia non ualet.

Deciſio X X. alias. 675.

DIc quod ſi in aliqua cauſa ſpirituali uel prophana pendet lis extra curiam romanam. & committatur de ſpeciali mandato tractari in curia. & non fiat mentio de litis pendentia. quod talis commiſſio non ualet. ut. c. fi. & c. eccleſia. ij. ut lite pen. & c. inter monaſterium. de ſta. mo.

Summarium.

1 Commiſſio habens clauſulam conſtito de aſſertis antequam cognoſcatur pars eſt uocanda.

Epithome.

2 Verbum ſi tibi conſtiterit in commiſſione papali poſitum requirit uocationem partis ante proceſſum incohandum ſuper informationem commiſſorum.

Deciſio. X X I. alias. 674.

DIc quod ſi in aliqua commiſſione papali committitur ſub uerbo ſi conſtiterit de hoc contra talem faciat hoc contra eum prout continetur in commiſſione tunc citanda eſt pars uel procorator eius antequam auditor faciat informationem de contentis in comiſſione ut notatur per Io. an. in. c. præſenti. ſub uerbo conſtiterit. de cenſibus. in cle.

Summarium.

1 Infamia legitime per teſtes legitimos probari debebit quando committitur ad inſtantiam iniuriati. quod ſi inueneris diffamatos citet eos.

Epithome.

2 Citatio per edictum ob non tutum acceſſum relaxatur. ſi teſtes dixerit ſe credere impoſſibile uel non tutum citationes exequi poſſe perſonaliter uel ad Domum citandi.

Deciſio. X X I I. alias. 693.

NOta quod aliquotiens papa in commiſſione de ſpeciali mandato ad inſtantiam alicuius qui dicit ſe iniuriatū per aliquos ponit in cōmiſſione ſi inueneris eos diffamatos cites eos. iuxta. c. qualiter & quando. de accuſa & Innocen. in. c. cum oporteat. eo tit. & in. c. cum inter dilectos. de exceſſi. præl. & Hoſti. in. c. ueniens. de accuſa & in. c. infames vi. q. i. & in regula infamibus. de regu. iur. lib. vi cum ſimilibus. & tunc ad probandum talem infamiā oportet quod teſtes legitimi hoc
2 probent legitime. Si autem petatur quod aliquis ſeu aliqui citentur per edictum. iuxta. c. dudum. de iudicijs. in clem. ſufficit quod tunc teſtes dicant quod credunt quod impoſſibile uel non ſit tutum citare eos in domo. prout iacet in cle. dudum. & ita ſeruat etiam rota.

Summarium.

1 Signatura commiſſionis ſi habet audiat ſummarie & cætera. ſub illo & cætera. alia uidentur conceſſa quæ petuntur quo ad ſummarium proceſſum.

Epithome.

2 Signatura habēs quod abſque obſeruatione terminorū ſacri palatii procedatur nō operatur ut auditor aliquid quo ad probationem partium tangere poſſit. Licet in totum non teneatur ſeruare requiſita ad ordinem iuris.

Deciſio. X X I I I. alias. 733.

SI aliqua commiſſio papalis impetratur ad inſtantiam alicuius in aliqua cauſa ſpirituali uel prophana ſi ponatur in fine ſupplicationis per dominum uicecancellarium uerba ſequentia. De mandato domini noſtri papæ audiat talis auditor ſummarie. & cætera. ſub illo uerbo intelliguntur poſita in commiſſione quod ſimpliciter procedendo ſummarie ſimpliciter & de plano & ſine ſtrepitu & figura iudicii. & ponitur aliquotiens in ſupplicatione & abſque obſeruatione terminorum ſtili ſacri pallatii licet in prædicta ſignatione per uicecancellarium ponantur prædicta uerba nihilominus prædictus auditor debet ſeruare in aliquibus aliqua de ordine iuris. quantū autem ad probationem partium nihil debet tangere prædictus auditor. aut no. Io. an. in. c. ſæpe. de uer. ſig. in cle. dicta etiam clauſula no. Inn. in. c. olim de accu. circa prædicta etiam uide poſita infra. & uide deci. cccclj. Sup. eo. de x.

Summarium.

1 Surrogatus in iure defuncti ſi nō ſurrogatur etiam in lite non admittetur ad iudicium.

Deciſio. X X I I I I. alias. 816.

SCiendum eſt quod ſi aliqua cauſa beneficiali eſt cōmiſſa alicui domino auditori ſacri palatii ad inſtantiam actoris uel rei & moriatur aliquis de prædictis litigantibus & ſurrogetur per papam unus altero mortuo tunc dictus auditor non poteſt procedere uirtute dictæ primæ commiſſionis. ita tenet rota.

Summarium.

2 Commiſſio ſignata ut ſola facti ueritate inſpecta procedat facit ut poſſit iudex abbreuiare terminos de ſtilo ſeruari conſuetos.

Deciſio. XXV. alias.451.

Nota domini ordinauerunt quod quandu committitur auditoribus quod ſola facti ueritate inſpecta procedant quia rigore iſtorum uerborũ poſ- ſupra.co.de.x.
ſunt abbreuiare terminos de ſtilo pallatii introductos.nã ſi non obſtan. ſtilo hoc poſſunt in cauſa beneficiali matrimoniali &c. iuxta formam cle. ſæpe.de uerb. ſigni ut dicta uerba aliquid operehtur.& cito ueritas facti habeatur quare deuoluitur ut termini abbreuiarentur ut antea poterant.quia res de facili &c.xxxv.di.ab exordio.ff.de pac.ſi unus.

Summarium.

1 Cauſa appellationis a iudice uel parte approbata deuoluitur ad curiam romanam.

Deciſio. XXVI. alias.635.

Dic q ſi facta fuerit appellatiu in aliqua cauſa ad ſedem apoſtolicam & fuerit approbata a iudice uel a parte tunc talis appellatio deuoluit cauſam ad ſedem apoſtolicã. ut.c.ſæpe de appella.&.c.cordi co.tit.lib.vi.

Summarium.

1 Audhor in qualibet parte litis pronuntiare poteſt cauſam eſſe deuolutam.

Epithome.

2 Cauſa deuoluta ad ſedem apoſtolicam quando dicatur.

Deciſio. XXVII. alias.715.

1 Nota quod auditor ſacri palatii poteſt pronunciare in quacunq; parte litis aliquam cauſam eſſe deuolutam ad ſedem apoſtolicam ratione appellationis
2 & ita tenet rota dominorum auditorum. Quandu autem dicatur cauſa deuoluta ad ſedem apoſtolicã. uide ſuper hoc.c.ſtatuimus.de elec.ti.vi.& cle.cauſam.de elec.

Summarium.

1 Executor qui ut canonicus datus fuit. Licet deſinat eſſe canonicus ante executionẽ remanet tamen executor.

Epithome.

2 Datæ tempus in beneficialibus reſcriptis eſt conſiderandum.

Deciſio. XXVIII. alias.182.

1 Nota q ubi aliquis canonicus eſt datus executor ſi ante executionem deſinat eſſe canonicus non propter hoc impeditur quin remaneat executor. quia
2 tempus datæ inſpicitur.ut.l.ſi ita de auro & argen. lega. & de hoc dic ut nu. per Archidia.in. c. ſtatutum. ſuper uerbo communicatur.de reſcrip.lib.vi. pro hoc fac.l.ſi facto.§.ſi uero.de uulga.

Summarium.

1 Collatio præfertur reſeruationi in concurſu.

Epithome.

2 Actus ſimpliciter explicatus ualet in his ad quæ autoritate una bene. alia autem male duci poſſumus.
3 c. ſuſceptum de reſcrip.in vi.non habet locum in acceptionibus & prouiſionibus executorum.
4 Iudex ex officio ex cauſis animum ſuum mouentibus poteſt citare reũ perſonaliter ad reſpõdendum interrogationibus a ſe factis.nec ꝓpter hoc diceretur grauata reus.
5 Executor licet mandauerit ſubexecutori.quod conferẽs impetranti primum beneficium quod duxerit acceptandum poterit nihili ante accepta gratia conferre.

Deciſio. XXIX. alias.356.

1 Nota cum reſeruatio & collatio executoris apoſtolici ſimul concurrunt præfertur collatio reſeruationi. per no.in cle.literas de reſcrip. Item cũ
2 quis procedit ſimpliciter ad id in quo poteſt duci autoritate una bene alia male ſufficit quocunq; modo.per no.
3 Inno.in.c. cum ex officii.de præſcrip. Item q in acceptationibus & prouiſionibus executorum locum non ha-
4 bet.c.ſuſceptum.de reſcript.li.vi. Itẽ quod iudex ex cauſis animum ſuum mouentibus. vt dicit mandans ex officio citari perſonaliter reum per procuratorem reſpondentem interrogationibus a iudice factis non grauat per hoc. *add. xxc.de falco. in tract. reſeruat.in.4.q. principali in. xxxiij.effectu.
5 Itẽ quod licet executor mandet ſub executori quod conferat impetranti primum beneficium quod duxerit acceptandum poterit conferre ante acceptationem.

Summarium.

1 Electus confirmatus exequitur mandatum directum epiſcopo.

Epithome.

2 Reſtituitur quis contra ſententias.licet in commiſſione pro ſe impetrata plura narrata ſint falſa quia ſufficit unum ex ipſis eſſe uerum.
3 Procurator ad agendum & defendendum qui per ſe obtinuit ſententiam quæ tranſiuit in rem iudicatas cogitur defendere in cauſa reſtitutionis obtentæ contra ſententiam principalem ſuum.
4 c. ſuſcitata de reſtitu.in inte.non habet locum in ſententia arbitri.
5 Reſtitutio ad appellandum datur ex modica præſumptione.

Deciſio. XXX. alias.360.

Nota q * mãdatum directum epiſcopo exequitur electus cõfirmatus per.c.eam te de reſcrip. cum ibi no. Item quod licet plura narrentur in com- *mandatum add.ſupra. de reſ. deci.7.
2 miſſione ad reſtitutionem contra ſententiam obtinendam ſi unum uerum ſit ſufficit licet alia.falſa.ſic de reſcrip.ex
3 parte.&.c.cum olim &.c.inter cæteras. Item q procurator ad agendum & defendendum qui pro ſe obtinuit ſententiam quæ tranſiuit in rem iudicatam cogitur ad defendendum qui pro ſe obtinuit ſententiam in cauſa reſtitutionis obtentæ a principe pro minore contra ſententiam.
4 Item q c.ſuſcitata.de in integ. reſti.non habet locum in ſententia arbitri.quia iſta non habet executorem. per no. Inno.de iureiu.c.quintauallis Itẽ quod modica præſum-
5 ptio ſufficit pro reſtituendu ad appellandum.ut cum ſententia lata ſuper deſertione tranſiuit in rem iudicatam.

Summarium.

1 Capitulum ſtatutum.de reſcrip.li.vj. non habet locum in meris executoribus gratiarum.

Epithome.

2 Executores gratiarum uel ſententiæ licet de ſtilo non dentur niſi ſint conſtituti in dignitate attamen talis ſtilus non obſeruatur in ſubdelegatis ab eis.
3 Subdelegatus a pluribus delegatis uice omnium fungit.

Deciſio. XXXI. alias. 392.

Nota quod ſi in forma communi pauperum dentur tres executores cum clauſula.quod ſi nõ omnes & cætera.iuxta formam decre. prudentiam. de offi. deleg.ſi duo ex eis tertio ſe excuſante legitime gratiam huius purificauerunt & alia exequenda & facienda commiſerint.ut eſt moris abbatibus præpoſitis archidiaconis clericis & notarijs publicis & cuilibet ipſorum ſi unus ſimplex clericus ex prædictis ſubdelegatis procedẽdo ad ulteriora prouideat impetranti de beneficio per eũ debite acceptato ac inſtituat & in corporalem poſſeſſionem inducat dubitatur an ualuerit huius prouiſio inſtitutio & *ſupr.co.ti.in. no.29.

tio & inductio. Cauſa dubitandi fuit duplex quia uidetur quod huiuſmodi ſubdelegatio non ualeret quia ſimplici clerico non in dignitate conſtituto facta fuerat. contra .c. ſtatutũ de reſcrip li. vi. ſecundo quia facta eſt prouiſio per unicũ & non per duos & ſic contra formam mandati quæ diligenter eſt obſeruanda alias non ualet quod agitur. de reſcrip. c. cum dilectus. ff. manda. l. diligenter. de præben. cũ lib. vi. His non obſtantibus fuit concluſum & determinatum contra per omnes dominos. & reſponſum ad .c. ſtatutum. illud nõ habere locũ in executoribus meris gratiarum & ſententiarum. prout tibi no. Io. mo. & Archidi.

2 Et licet de ſtilo curie ſit quod non dentur executores gratiis uel ſententiis niſi ſint in dignitate conſtituti tamen ille ſtilus non eſt obſeruandus nec receptus in ſubdelegatis quibus committitur unum nudum miniſterium. puta preuiſio in corporalem poſſeſſionem inductio quæ ſine quacunque cauſæ cognitione fieri poſſunt & ideo ſimplicibus clericis committitur quemadmodum de examinatione teſtium dicitur. in .c. cum bertoldus. de re iudi. & per Pau. in cle. iudices. de offi. delega. hanc concluſionem tenere uidetur. Guil. de monte Lau. & Gen. in extrauaganti ſedes apoſtolica. Io. xxij. facit etiam per Io. andr. in .c. ſuper quæſtionum. in prin. ſuper glo. ſi ergo. de offi. delega. in nouella per Spec. eo. ti. §. ſed nunquid. ſecunda ratio etiam in contrarium non obſtat. quia hæc forma mandati licet habeat quod unus ſine altero procedere non poſſit. ut in .c. prudentiam. & in .c. cauſam quæ. de of. deleg. tamen quia datur ei poteſtas ſubdelegandi a lege. ut .c. paſtoralis & .c. ſane eo. ti. etiam quando ſcribitur in forma pauperum ut in dicta clemen. iudices ſi duo uel tres committunt uices ſuas uni. ille fungitur uice duorum ſiue omnium. de quo ſunt textus clari in .c. quamuis de offi. dele-

3 ga. & .c. pe. de elec. li. vi. & ideo quicquid ille unus facit omnes facere cenſetur. uide deciſionem ſequentem.

Summarium.

1 Executores dati cũ clauſula uocatis uocãdis &c. debẽt ſeruare .c. ſtatutũ de reſcrip in lib. vi. in his de quibus. hic.

Epithome.

2 Clauſula uocatis uocãdis operatur ut executores uel efficiantur ueri iudices cum cauſæ cognitione procedere teneantur.

Decisio. XXXII. alias. 203.

*c. ſtatutum add. ſup. in no. eo. ti. in. §. deci. 29 & infra. de offi. deleg. deci. 1. & de cõceſſ. præb. dec. 56.

NOta ex hoc & propter primum dictum inſurrexit aliud dubium. Utrum predicta conſtitutio .c. ſtatutum * de reſcriptis. lib. vi. locum habeat in executoribus gratiarum datis cum clauſula uocatis uocandis &c. Et finaliter fuit dictum quod ſic quo ad perſonas ſo[illegible] dietas. ciuitates & dioceſes intantum quod ſi predicti executores procedant extra locum deputatum uel partem trahant ultra unã dietam nihil ualet quod agitur niſi de expreſſo conſenſu partium hoc faciant. ut ibi in. §. in nullo quoque. & hoc propter decretum ibidem in fine appoſitum. Et eſt ratio quia predicti executores non ſunt

2 meri ſed ſunt iudices. ut cum cauſæ cognitione & partibus uocatis & ordine iudicario ſeruato debent procedere. ut in .c. exhibita. de iudiciis * & ideo debent extrahere & citare illud non poſſunt extra locum eis deputatum facere niſi ſecundum formam dicti. §. in nullo. & hoc tenet expreſſe Guil. de mõte Lau. in cle. i. de reſcriptis ſuper uerbo auctoritate litterarum. uide dec. precedentem.

*de uari. adde ibi pro fil.

Summarium.

1 Citatio commiſſa per edictum exequenda in locis uicinis ſi in uno loco tantum fuerit exequuta non ualet.

Decisio. XXXIII. alias. 523.

Sup. eo. ti. in no. dec. 5.

NOta quod ſi committatur cauſa cum poteſtate citandi per edictum locis uicinis in portis affigendum non ſufficit quod fiat executio in uno loco uicino quantũcunque publico ſed requiritur quod in pluribus locis exequatur ad minus duobus quia pluralis locuto & cætera. de regu iuris. c. pluralis. lib. vi. facit glo. Io. an. in .c. cauſam. ſuper uerbo loco. de elec. Et quia forma mandati hoc habet: quæ eſt diligẽter obſeruanda de reſcriptis. c. cum dilecta.

Summarium.

1 Dieta computatur a fine dioceſis domicilii.

Decisio. XXXIIII. alias. 634.

COmmuniter tenet rota dominorum auditorum ſacri pallatii quod dieta computatur a fine dioceſis domicilii. ſecundum quod dicit Io. an. in .c. ſtatutum. ſuper uerbo unam dietam de reſcriptis. lib. vi. licet ſuper hoc fuerunt diuerſe opi. doc.

Summarium.

1 Impetranti non nocebit executoris negligentia.

Epithome.

2 Extimatio non cadit in beneficialibus.

Decisio. XXXV. alias. 164.

NOta quod ubi non ſtetit * per impetrantem quominus gratia ſua purificetur ſed ſtetit per executorem uel epiſcopum non imputatur impetranti. ut. l. iure ciuili. de condi. & demonſtratione iuncta. l. finali. ff ſi quis cautioni. quod ſi impetrans fuerit impeditus quod infra menſem non poſſit acceptare nec gratiam purificare ſibi non imputetur. Nec ob. ſi dicatur ſemper habet recurſum contra impeditores ut .c. paſtoralis. de iure patro.

*Stetit add. de ci. 7. & 8. infra de conceſſ. præben.

æneas de falc. io tractatu reſer. in quinta q. pri. in. 14. q.

2 quia hic nõ poteſt cadere in beneficialibus extimatio. ut .c. querelam de elec. per Innocen. Nec ob. .c. paſtoralis quia ibi erat in poteſtate collatoris recipere preſentatum magis quam ſit in iſto caſu in poteſtate executoris & iſtud tenet rota licet cancellaria uideatur notare contrarium. uide deci. ccxxv. & ccccxcv.

Summarium.

1 Impetrãtium in forma communi ſub eadem data licet uni facta prouiſum nihilominus poterit alteri prouidẽri.

Decisio. XXXVI. alias. 194.

NOta quod ubi ſunt duo impetrantes ſub forma communi ſub eadem data ſi uni eſt prouiſum alteri poteſt prouideri propter clauſulas quæ ponũtur in bullis ſcilicet non obſtan. quod pro aliis reſcripſerimus. & ſic obſtat .c. ſi duobus de reſcrip. li. vi.

Summarium.

1 Impetrans an teneatur facere mentionem de qualitate beneficii uacantis.

Epithome.

2 Motus proprius operatur ut uix teneatur impetrans mentionem facere de aliqua qualitate intrinſeca beneficii.

Decisio. XXXVII. alias. 202.

NOta quod quis non tenetur facere * mentionem de qualitate beneficii uacantis. uerbi gratia. ubi aliquis impetrat decanatum uel archidiaconatũ uel archipresbyteratum uacantem non eſt neceſſe quod faciat mentionem an ſit cum cura uel ſine cura maxime quando eſt tale beneficium quod de ſe habet curam licet uideatur contra in .c. cum in illis de præben. lib. vi. ſed dic quod ibi loquitur cum papa mandat prouideri in quo caſu nõ facit tantam gratiam ſecundum quod eſt quando facit ſeu prouidet de uacanti beneficio quod habet locum cũ gratia eſt facta motu proprio principis nã tunc de qualitate intrinſeca aliqua beneficii nullam mentionem facere debẽt ſecus autem ſi gratia nõ ſit facta mo-

*Mentionẽ add de. ſup. in no. eo. ti. deci. 24. & uide per egi. de. 9. in fine. Staphi. in tracta. lit. gr̃a & iuſt. fol. 26.

mento ad momentum.licet Hoſtien.in capitu.ſolet dicat quod dies io qua proponitur huiuſmodi exceptio nõ debet computari quod non eſt uerum. ſecundom Io.aod. in.c.frequens.de reſti.ſpo.quia quando papa hoc uult id exprimit.ut in c.pia.de excep & ibi de hoc per Archi.& Ioan an.in nouel.ſuper.uer.octo diebus.

Additio.Octo dies qui dantur ad probandum manifeſtã offenſam incipiunt currere poſt exceptionem admiſſam ipſo iure.Et an dictus terminus octo dierum poſſit per iudicem prorogari.gl.in.d.c.ſolet tenet quod ſic.Fran.uercel.ibi quẽ ſequitur Ioan.an.ibidem ſuper uerbo audiendum tenet contrarium cum uil pereat aduerſario cui prouidetur per idoneam cautionem.ut ibi & de uerbo.ſignifi.c.ea parte & propter periculum moræ quo uerſatur in differendo abſolutionem.

Deciſio. V. alias.315.

Summarium.

Adhæſio appellationi debet fieri infra tempus infra quod potuit appellari.& huiuſmodi appellatio ab excõmunicatione protegit adhærentes eidem.

ADhærentes prout prætenditur appellationi interpoſitæ per aliquẽ pro ſe uel ſibi adhærẽtibus ante ſententiam excommunicationis per ordinariũ prolatam petentes ſe abſolui ad cautelam.nõ ſunt aliquatenus abſoluẽdi.niſi conſtet eos infra tempus debitum adhæſiſſe appellationi. puta.x dierũ infra quod potuiſſent & debuiſſent appellaſſe & adhæſiſſe appellationi prædictæ.ipſamq; adhæſionem debito tempore ordinario intimaſſe.nam non alias huiuſmodi adhæſio ſicut nec appellatio eos defendit.nec effectum excommunicationis ſententiæ impedit ſeu ſuſpendit. ar.no.in.c.ſtatuimus.&.c.cupiſtes.&.c.ut circa.de elect.li.vj per doc.&præſertim per Archi.

Deciſio. VI. alias.308.

Summarium.

Petens ſe abſolui ad cautelam a ſententia excommunicationis lata contra eum poſt appellationem per ordinarium a quo dicit ſe exemptum non auditur niſi primo probet aliqualiter de exemptione.licet non plene.

SI quis petit ſe abſolui ad cautelam a ſententia excommunicationis per epiſcopũ ſuum lata cõtra eum poſt appellationem ab epiſcopo interpoſitam a cuius iuriſdictione dicit ſe exẽptum.& ſic ſententiam nullam.non eſt ei impendenda abſolutio.niſi primo aliqualiter licet non plene doceat de exemptione ne illudatur ordinariæ poteſtati.pro qua facit ius commune & reſiſtit agenti de reſti.ſpo.c.ad decimas.lib.vj.& no.in.c.ſolet.de ſen.exc.li.vj per Innocen.licet ibi Hoſt & Ioa.an uideantur declinare in partem oppoſitam tamen omnes domini declinauerunt potius in opi.Innoc.ne detur occaſio figmentis & fraudibus.de reſcriptis.c.ſedes cũ ſimili pro dicta concluſione uide nota.per Inno.in.c.uenerabilis.de cenſi.

Deciſio. VII. alias.399.

Summarium.

Male abſolutus non reintruditur in eandem excõmunicationis ſententiam latam per hominem. niſi de nouo citetur & contumax exiſtat.Secus in ſententia lata a canone inquam reducitur ipſo iure.

* Abſolutus add.infra.c.ti. dec.xj.& fely. in c.ad noſtrã de iureiur.col. j.uer.in tex.ibi reducatis.

SI proſſicietur quis male abſolutus * a ſententia excõmunicationis lata per hominem & petatur reintrudi in eandem ſententiam excommunicationis. uigore tamen ſpecialis commiſſionis. dubitabatur de modo reintrudendi.uidelicet utrum deberet fieri cum cauſæ cognitione parte uocata & canonica monitione præmiſſa & uidebatur aliquibus quod ſi ex falſa cauſa fuit abſolutus q̃ non teneret abſolutio.& ſic remanſit excommonicatus. & ceſſaret reintruſio pro quo allegata fuit gl Ber.in.c.ex parte de of.ordi.quam glo.dixerunt domini non ſeruari. quia ſicut ſententia excommunicationis lata ex falſa cauſa & ſine ordine iuris tenet & ualet.ut in.c.ſacro.de ſent.excommunica &.c.j.eo.titu lib.vj.cum ibi not.ita & abſolutio qui pari paſſu ambulant.de pe.di.j uerbum not. pulchre per Innocen.in.capi.ab excommunicato.de reſcrip.ſuper uerbo contentis . Et ideo quia tenet abſolutio non eſt iterato excommunicandus.ſiue in eandem ſententiam excommunicationis reinducendus.niſi canonica monitione præmiſſa.& ex noua cauſa iuſta & approbata.puta noua contumacia ſecundum Innocen. ibidẽ in fin.eiuſdem glo.qui alleg.pro primo dicto.c.ſacro ſuperius allegatum pro ſecũdo canone.nemo.ij.q.j.Pro tertio canone certum.xj q iij cum quo concor.Io.mona.in ca.eos.de ſenten.excommuni.ſuper.uer in eandem poſt prin.ubi dicit expreſſe quod huiuſmodi reductio.de qua loquuntur decre uidelicet.c.ſignificauit.&.ca.ad reprimendum.de offic ordi.de appella.c.quoniam.de ſentẽ. excommu.cap.ſacro debet fieri cum cauſæ cognitione. quæ iura loquuntur in ſententia hominis ſecus uero in ſententia canonis.in qua reincidit ipſo iure non parens mandato ſuperioris.& ſic loquitur.c.eos ſuperius allegatum. & ſic fuit concluſum per omnes dominos Fuit tamen p aliquos dubitatum utrum in hac reintruſione requireretur perſonalis monitio.uel ſufficeret citatio per audientiam. Aliqui dicebant quod perſonaliter deberet moneri ut pareret.uel id faceret pro quo alias fuit excommunicatus.per nota per Innocen.in.c.ſi aduerſarius. de eo qui mit.in poſſeſſio maior pars & quaſi omnes tenuerunt contrarium præſertim ſi alias in cauſa fuit apprehenſus citatus.ea iuſta cauſa excommunicatus.& male abſolutus.Et hoc etiam uult Innocen.in dicto.c.ſi aduerſarius. ubi cacipit bene tres caſus a dicto ſuo Citatio enim ſæpe habet uim monitionis.ut legitur & not.in.ca.ex parte.de uerbo ſignifica.per Bern.& facit una nota. Ioann.an.in cle.præſenti.ſuper.uer.conſtitu.de cenſi.& de pe c.j.ſuper uerbo commode.per eundem.& ſuper.uer conſtitu. per Pau.pro quo etiam facit ſtilus curiæ qui habet quod. ſemel citata parte legitime ad cauſam p̃ceditur in eius contumaciam per audientiam etiam ad excommunicationem puta quia non reſpondeat libello lite non conteſtata tribus tamen citationibus præmiſſis. At in caſu poſito pars quæ petebatur reintrudi fuit citata & perſonaliter apprehenſa in curia ad dicendum contra commiſſionẽ ſuper intruſione obtẽnta.& nihil dixit contra eam.ſed receſſit ut ponebatur in facto.ergo potuit licite procedi cõtra ipſum per audientiam.etiam ad excommunicationẽ ar.c.j.de iudi.&.c.prout.de do.& contu.&.c.quoniam. ut lit.non conteſta.

Deciſio. VIII. alias.400.

Summarium.

Impeditur beneficium abſolutionis ad cautelam producenti inſtrumentum appellationis & denunciationis. eſto quod aliter de excommunicatione non conſtet.

Epitome.

1 Excommunicatio in uim peremptoriæ appoſita non probatur ſufficienter per denunciationem ſecus ſi in uim dilatoriæ apponatur.

2 Abſolutio ab excommonicato an integram excõmunicationis probationem requirat an ſola denunciationis oſtenſione impetretur.

Si quis

* Sufficienter facit infra eo. ti.i an. dec.xj. *Quod ꝑ denũciationẽ an ꝑ denũciationẽ publice factã ꝓbet excõicatio. uide per d.abb.i.c. prudẽtiã in ſex.de of.del.i uer.ex tra gl.q̃m etibi ꝑ do. fel.i.d.§.vj.in. uer.utrũ ꝓbata denũtiatio.

1 SI quis petat ſe abſolui † ad cautelam a ſententia excommunicationis lata in eum poſt appellationem legitimã & producat ſuam appellationem & inſtrumẽtum denunciationis facte poſt huiuſmodi appellationẽ. Fuit dubitatum utrum per huiuſmodi inſtrumentum denunciationis ſufficienter * conſtaret de excommunicatione ad effectum abſolutionis obtinẽdæ ad cautelam.& uidebatur aliquibus dominis quod non.per no.in.c.pia. de excep libr.vj.per Ioann and.ubi expreſſe tenet quod per denunciationem * non probatur ſufficienter excommunicatio.quod fateor de plano in caſu ipſo quando excommunicatio opponitur per partem aduerſario.in uim peremptoriæ,uel dilatoriæ ad repellendum eum. cũ ibi tex.dicat apertiſſimis documentis.& eius opinio ſeruatur in curia ubi rariſſime exceptio excõicationis admittitur. quia nunq̃ debite proponitur & ſpecificatur. Hoſti.tñ in c.prudentiã §.vj.tenuit cõtrariũ cũ quo cõcordat Arch. in.c.pia ſuperius alle ꝓ quorũ opinione facit.c.cum deſideres.de ſenten.excommu. In caſu tamen noſtro propo-
2 ſito maior pars tenuit † contrarium.uidelicet ſufficere denunciationem ad effectum abſolutionis obtinendæ. per quam nemini præiudicatur.nec pars poſſet contradicere aut appellare de appella.c. qua fronte.de offi. deleg. c. cum contingat niſi exciperet de manifeſta offenſa.de ſenten.excom c.uenerabilibus &.c.ſolet. li. vi.immo ſecundum aliquos uidetur ſolum ſufficere petenti abſolutionẽ ſua propria confeſſio.de electione c. uenerabili. de cleri. excommu.miniſtran.c.ꝓpoſuit.pro qua concluſione fuit allegata no. Io. And.in.c.licet.de ſenten.excom.ubi uidetur tenere contrarium dictam ſuam glo. poſitam in. cap. pia. Sed dat duas ſolutiones quas uide. Ego uero dicebã quod ad effectum abſolutionis obtinendæ ad cautelam. iuxta formam.c.ſolet oportet petentem abſolutionem ꝓbare duo ſcilicet ſe ex cauſa legitima appellaſſe. & poſt appellationem huiuſmodi in eum ſentententiam excommunicationis eſſe prolatam & licet in caſu propoſito conſtaret de appellatione legitima & excommunicatione per ſuam confeſſionem & inſtrumento denontiationis tamẽ per hoc non conſtaret ipſam excommunicationis ſententiam poſt huiuſmodi appellationem promulgatam nam poteſt eſſe quod fuit ante appellationem excommunicatus.& poſt appellationem denuntiatus.& ſic non probat hoc eſſe quod ab hoc contingit abeſſe.de offi deleg.c. cũ contingat.de proba c.in præſentia . & propterea in dictã abſolutionem non conſenſi licet impenſa fuerit de conſilio maioris partis dominorum.

Deciſio. IX. alias 436.

Summarium.

Interdictum ſingulare in aliqua eccleſia appoſitum poteſt ad cautelam relaxari.

Epitome.

Infra in anti. co.ti.de.18.

1 Relaxatio ad cautelam in interdicto generali an fieri poſſit.
2 Abſolutio uel relaxatio ad cautelam quare fiat.

* Poſſet relaxari. An interdictum particularis eccleſiæ poſſit relaxari ad cautelam do.de ſan gemi.i.c. præſenti de ſent. exc.in. vi. ubi tenet quod ſic Adde fely. in. c. apoſtolicæ de excep. in. iij co. uer. dñ abb.nu.iij.

FVit dubitatum utrum interdictum poſitum in certam eccleſiam poſſit relaxari * ad cautelam . ſi dicatur nullum in quo dubio aliqui tenuerunt opinionem Archi.in.c.præſenti.de ſenten.excom.li.vi.quod non.quia ubi eſt eadem ratio idem debet eſſe ius.ut in.c. ij.de tranſlatio.epiſcopi.ff ad.l.acquil.l illud. Sed ſi bene attendatur ratio & intentio illius decreta . præſenti quæ
2 declarat quod relaxatio† ad cautelam non habet locum in interdicto generali ciuitatis caſtri loci uel terræ.eadem ratio eſt interdictu ſpeciali alicuius eccleſiæ.quod in utroque caſu ponitur propter delictum domini prælati capituli.uel canonicorum.ut.in.c.non eſt.de ſponſa.de offi. or.c.ſi canonici li.vi.ergo.Sed Io.mo in dicta decre præſenti.tenet contrarium.dicens quod ſi prælati & canonici eccleſiæ ſpecialiter interdictæ petant ſcilicet relaxationem ad cautelam illa fieri poterit quia propter eorum culpam tale interdictum proferri debuit.non ſic in interdicto generali in quo puniuntur qui non delinquunt.de offi de leg c.ſane.ii.& in dicta decre.non eſt Præterea relaxatio
1 † ſiue abſolutio ad cautelam.fit in dubio.propter periculum communionis uel leſionis iuſtitiæ ut in decreta.ſolet. & in.c.uenerabilibus de ſen.excom.li.vi.de teſti.c. ueniens.de cleri.excom.mini.c.ad apoſtolicæ.de appella c. ad audientiam.ſed in generali interdicto in quo poteſt celebrari ianuis clauſis &c.iuxta formam .c. alma mater. baptiſmus & pœnitentia conferri.ut in dicta decreta.non eſt de pe.& re.quod uite prædicare uerbum dei. de ſen. ex.reſponſo.non eſt tantum periculum ſi ſeruetur & non relaxetur donec ueritas eruatur utrum iuſte uel iniuſte ſit poſitum.& tunc in totum relaxetur.ſicut in ſpeciali interdicto.in quo prædicta minime fieri poterunt immo ſi fiant locus prophanatur & facientes irregularitatem incurrunt ut.in.c.is q de ſen.exc.li.vi.de exceſ.præla.c. tanta ergo uidetur eſſe modo modica differentia inter interdictum generale & ſpeciale quamuis dominus Io.Cald. in tractatu ſuo de cenſura eccleſi in.q.ſed quæro an ſpeciale interdictum.dicat ſub dubio forte quod premiſſæ rationes & aliæ quas in primo caſu ponunt ibi doctores non inferant diuerſitatem.In ſecundo tamen ipſe & dominus, Io. An.in nouella.in.d.c præſenti declinant & tenent opinionem Io.mo.propter regulam quæ habet quod cenſura eccleſiaſtica quæ eſt nulla poteſt tolli ad cautelã quæ ſeruanda eſt.niſi in caſu in quo reperiatur uitiata.de ſpõ. c.cum apud.de tranſla.c.ii.&.ff.de re.iu.l.i.& ſic fuit obtentum & ſemper in palatio apoſtolico obſeruatum.

Deciſio. X. alias.35.

Summarium.

Metus excommunicationis excuſat reſpondentem libello & litis conteſtationem impedit maxime. ſi de dicto metu expreſſe fuerit proteſtatus.

Epitome.

1 Metus excommunicationis an ſit iuſtus metus.
2 Excommunicatio iuſte prolata dicitur medicinalis debet eam excommunicatus cum omni humilitate & obedientia ſuſtinere.
3 Libello inepto euidenti ineptitudine.non eſt reſpondendum.nec eſt ſuper eo lis conteſtanda.
4 Ineptitudo libelli dupliciter conſideratur.

SI quis in cauſa prophana reſpondeat libello. & lit. conteſt.ſuper eo.cui obſtan.exceptionibus datis ꝑ reſpondentem.uel alias propter eius ineptitudinem non eſſet reſpondendum metu * excommunicationis ſibi illatæ uel comminatæ & de hoc proteſtatur expreſſe uidelicet quod metu excommunicationis reſpondet. & nõ
1 alias Fuit dubitatum utrum † ipſum reſpondentem talis metus excommunicationis excuſet in tantum quod lit. conteſtatio in modo præmiſſo facta habeatur pro non facta uel ſaltem ſit annullanda.& exceptionibus obſtantibus ſupradictis Ad quod dubium fuit reſponſum diſtinguendo. Aut prædictus reſpondens ab huiuſmodi grauaminibus appellauit aut non. Si non appellauerat infra debitum tps.licet inde a eum in præmiſſis grauauerit ſic procedendo tenebit & ualebit eius proceſſus.cum non contra ius conſtitutionis ſed contra ius litigatoris aliquid fecerit.& ſic proceſſit de re iudi.c.cum inter. &.c. quod ad conſultationem cum ſimili. Per ſuam etiam reſponſionẽ quæ eſt facto ſuo contraria uidetur a ſua prædicta proteſtatione receſſiſſe.de conſti.c.cum.m.de elec c.cumana cum ibi no. Reſponſio enim libelli inepti ualet & tenet.

* metu add. infra in anti. co.ti.deci. 33.

DE VERBORVM SIGNIFICATIONE.

Summarium.

Auditor uirtute commiſſionis ſibi factæ quod ſola facti ueritate inſpecta procedat poterit terminos palatii abbreuiare.

Deciſio. I. alias. 96.

OMnes domini concorditer ordinauerunt quod quādo committitur auditori quod ſola facti ueritate inſpecta procedatur quod uigore iſtorum uerborum poſſunt abbreuiari termini de ſtilo palatii introducti. nam ſi non obſtaret ſtilus. hoc poſſet in cauſa beneficiali matrimoniali. &c. iuxta formam cle. ſæpe. de uerbo. ſig igitur ut dicta uerba aliquid operentur de priui. c. in his &. c. ſi papa. lib. vi. & cito facti ueritas eruatur uoluerunt ut termini abbreuiarētur ut antea poterant. quia res de facili. &c. xxxv. di. ab exordio. & . ff. de pact. ſi unus. Et qualiter debet procedi. & quales termini ſeruari. uides. ſupra deciſ. 2. de reſcript.

Nouæ deciſiones Rotæ finiunt feliciter.

F I N I S.

SERIES CHARTARVM.

A B C D E F G H I K L M N O P Q.

Omnes ſunt terni.

VENETIIS apud Michaelem Tramezinum.

M D L.

ANTIQV[illegible]

[illegible]

Digitized by Google

ANTIQVAE CONCLVSIONES *ALIAS DECISIONES* DOMINORVM DE ROTA FOELICITER INCIPIVNT.

DE CONSTITVTIONIBVS.

Summarium.

1 Commiſſio ſuper eadem cauſa ſi pluribus auditoribus ſignata fuerit. ille ſolus audiet cui primo præſentata fuerit.

Deciſio. I. alias. 803.

Infra de reſer. num. 6. Bella. Deci. 584. cũ ſequenti.

MEMORIALE ſic ꝙ dñs uicecancellarius in domo ſua die ſequẽti natiuitatis dñi ſcilicet die S. Stephani poſt prandium anno domini M.ccc.lxxv. mandauit expreſſe dictis auditoribus ꝙ ſeruarent in ſuis cauſis tria ſequentia. Primo ꝙ ſi aliqua cõmiſſio alicuius cauſæ eſſet commiſſa duobus auditoribus ꝙ ille cognoſceret de cauſa coi dicta cõmiſſio primo eſſet pſentata & alter nullomõ cognoſcer.

Summarium.

1 Notarii ſacri pallatii quando pauperibus gratis ſcripturas facere debeant?

Deciſio. II. alias. 804.

NOta mandauit ꝙ notarii cauſarum prædictorum dominorum auditorum facerent ſcripturas gratis pauperibus litigantibus & hóc ſi ſit certum ꝙ ſint pauperes ueraciter alias ſi poſſunt ſoluere de præſenti uel in futurum cum obligatione ꝙ dicti notarii nunc habeãt ab eis quod fuerit iuſtum, & rationabile prout ſeruatur in ſacro pallatio circa hoc.

Summarium.

1 Auditores uolentes habere conſilia in cauſis coram eis uerten. debent bene uidere proceſſum & clare elicere dubia uera ut ſui coauditores uera conſilia dare poſſunt.

Deciſio. III. alias. 805.

NOta mandauit ꝙ auditores qui uolunt habere conſilia bene circa cauſas eis cõmiſſas pro iuſtitia miniſtranda bene & perfecte & nõ perfunctione uideant proceſſus cauſarum eorum ex quibus eliciant dubia in quibus uolunt habere conſilia ut ſuper certis dubiis & ueris domini auditores poſſit dare ſecure ſua uera conſilia ut poſtea in ſecunda inſtantia & in tertia ſententia quam tulerit prædictus auditor aliquo modo nõ poſſit de retractari niſi ex cauſa rationabili iuſta uel nouiter producta.

Summarium.

1 Gratia ad collectionem decani & capituli comprehendit beneficium cuius collatio ex fundatione ſpectat ad ebdomodarios pro tempore.

Deciſio. IIII. alias. 835.

NOta in eccleſia meten. eſt conſuetudo ꝙ qualibet ſeptimana tres canonici nominari ſeu electi per decanum & capitulum ſunt ebdomodarii unus pro preſbytero ſed dicenda miſſa. alius pro diacono pro dicendo euangelio. alius pro ſubdiacono & dicẽda epiſtola. & mutantur qualibet ſeptimana accidit ꝙ quidã in quadam capella ſancti Pauli ſuper clauſuris eccleſiæ prædictæ quæ eſt ſubiecta decano & c. eiuſdem eccleſiæ fundauit quinque capellanias quæ ex ipſius fundatoris ſtatuto deberẽt pertinere ad collationem ebdomodariorum qui exiſtunt pro tempore in eccleſia ipſa meten. quæritur nunquid ueniat ſub gratia impetrantium ad collationem decani & capituli eccleſiæ meten. quaſi fundator dictarum capellaniarum ſtatuendo ꝙ earum collatio pertineret ad ebdomodarios prædictos uideatur uoluiſſe ꝙ conferant uice & nomine decani & capituli & ꝙ ad eoſdem decanum & capitulum a quibus dicti ebdomodarii qualibet ſeptimana eliguntur principaliter ius pertineret conferendi & ad illos ebdomodarios qui eſſet pro tempore uice & nomine ipſorũ dixi. ut notatur infra in ſimili immo fere quæſtione quæ incipit in eccleſia metenſi.

Summarium.

1 Religioſus ſtatim quo conſenſit prouiſioni de ſe factæ eximitur a iuriſdictione ſui generalis & eſt extra regulas. & conſtitutiones ordinis.

Deciſio. V. alias. 837.

GEneralis auguſtinorum fecit ſtatutum ꝙ nullus frater de religione audeat eorum conſentire electioni de ſe factæ prouiſioni. niſi prius facta reſtitutione ordini omnium quæ habebat. & ſi non præmiſſa reſtõne conſenſerunt ꝙ ipſo facto ſit exeõmunicatus. hoc ſuppoſito papa pronunciauit quendam fratrem in epũm in conſiſtorio qui cum nunciata fuerunt ſibi noua non præmiſſa reſtõne prouiſioni de ſe factæ conſenſit. quæritur nunquid ſi excõicatus? & uidetur ꝙ non. quia incõtinenti cum conſenſit eſt exemptus a iuriſditione generalis ſui & extra regulas & conſtitutiones ordinis qui incipit eſſe alterius & maioris ſtatus & matrimonium contrahit ſpirituale cum eccleſia cui præfectus eſt epiſcopus. ergo nõ uidetur ligari præmiſſa conſtitutione quia ante non erat ligandus ꝙ conſenſiſſet. & incontinenti cum conſenſit eſt exemptus ab illa ergo per ea non uidebitur ligabilis. In contrarium uidetur per ea quæ not. Inno. extra de appel. c. præterea. in uer. & dico excommunico te ſi eligens. per quæ poteſt iſta quæſtio terminari. & per no. in te. in. cum ſint iura obſcura. in. q. ibi nota per Io. an. in nouella.

Summarium.

1 Statutum priuilegium conſuetudo non tolluntur per non obſtante generales literarum apoſtolicarum.

Epithome.

2 Clauſula non obſtantiarum generalium in literis apoſtolicis non tollit ſtatutum priuilegium uel conſuetudinem eccleſiæ, niſi de ipſis Expreſſa ſit facta mentio in clauſulis de rogatoriis.

Deciſio. VI. alias. 632.

NOta ꝙ ſtatutũ priuilegium uel conſuetudo eccl. nõ tolluntur per nõ obſtantias generales literarũ apoſtolicarum niſi expreſſa mentio fiat in literis de prædictis etiam de I ur. quando eſt iux. nallatum tot. infra dereſcrip. 18.

DE RESCRIPTIS.

Summarium.

1 Signatura commiſsionis de ſummarie procedendo ſi di cat audiat ſummarie &c. & nil ſit delectum omnia petita in ea uidentur conceſſa.

Deciſio. I. alias. 378.

Sup. eo. in no. de. 9. inf. eo. 2.

NOTA ꝙ ſi petatur cauſa committi cum poteſtate ꝓcedendi ſummarie ſimpliciter& de plano ſola facti ueritate inſpecta terminis non ſeruatis & abbreuiatis ſi ſignetur audiat ſummarie & cætera. & nihil ſit in commiſſione cancellatum omnia petita cenſentur eſſe cõmiſſa de reſcrip. olim uide deci. infra eod. titu. 25.

Summarium.

1 Commiſsio cauſæ facta ad inſtantiam. A. contra B. & C. ſi A ſuccumbat remanet extincta. Nec eius uigore auditor poterit procedere contra. B. & C.

Deciſio. II. alias. 512.

Sup. in no. 12. eo. ti.

NOta ꝙ cum quis impetrat commiſsionem contra A. & B & ſuccumbit auditor inter. A. & B. uigore huiuſmodi commiſsionis nõ poteſt procedere quia uollus iſtorum obtinuit hanc contra alium. & quia innouare primo uidetur qui primus reus eſt eti m nunc eſt actor uoluerunt domini opus eſſe noua commiſsione cum res inter alios acta &c. de iudi. quia. v.

Summarium.

1 Commiſsio continens plura capitula narrata quorum aliqua ſunt falſa. & aliqua uera ſi ex ueris poteſt ſequi cõcluſio. ualet.

Deciſio. III. alias. 519.

Sup. eod. ti. in no. 7.

NOta ꝙ licet plura capitula in commiſsione obtẽta narrentur quorum aliqua ſunt falſa aliqua uera ſi ex ueris poteſt ſequi concluſio ualet commiſsio. iuxta notata in. c. ex parte. & c. inter cæteros. & c. olim. de reſcrip. facit. c. licet de proba.

Summarium.

1 Impetratio facta de beneficio tanquam curato & dignitatem habente ualet etiã ſi reperiatur quod non ſit dignitas uel curatum ſed ſimplex officium uel beneficium.

Epithome.

2 Expreſsio falſitatis etiam ſi non eſſet talis quæ mouiſſet principem ad concedendum uiciat literas gratioſas.
3 Decretalia ſuper literis de reſcrip quæ loquitur in literis ad lites habet locum in beneficialibus.
4 Extenſione qualitatis maioris in gracia non uenit minor qualitas.
5 Dolus in Dubio non præſumitur.
6 Expreſsio uel omiſsio tacendæ uel exprimendæ qualitatis uel circunſtantiæ in impetrationibus præſumitur in dubio fieri doloſe.
7 Demonſtratio falſa an gratias debeat uiciare?
8 Super literis de reſcrip. intellectus.

Deciſio. IIII. alias. 581.

Infra eo. 73. *Gemi. conſi. 111. dominus noſter.

QVidam obtinuit gratiam * de quadam ſacriſtia in quadam eccleſia quam ipſe aſſeruit eſſe dignitatem. & poſtea apparet ꝙ re uera ſacriſtia in ec
2 cleſia illa non eſt dignitas ſed ſimplex officium quæritur an eius gratia ſit ſurreptitia? Et uidetur ꝙ ſic qa ſuggeſsit falſum ergo & cætera. argu. c. ſuſceptum. de reſcrip. lib. vi. Nam expreſsio falſitatis etiam ſi non eſſet talis quæ mouiſſet ad concedendum uitiat literas gratioſas
3 ut in. dicto. c. ſuſceptum. Nec in literis beneficialibus locum habet decretalis. ſuper literis de reſcrip. quæ loquitur in literis ad lites. non in gratioſis ad beneficia. ut notat glo. de præben c. ſi motu. lib. vi. ſuper uerbo taceant in fine. præſertim quia & ſi diſtinctio illius decretæ. ſuper literis haberet locum in literis gratioſis ad beneficia etiam poteſt dici quod hic eſt expreſſa falſitas & omiſſa ueritas q̃ moueret potuit principem ad concedendum & ſi ueritas fuiſſet expreſſa etiam forſan fuiſſet motus ad nõ concedẽdum. quia aliquibus perſonis prouidendum eſt de dignitate quibus nõ eſſet prouidendum de ſimplici officio aut adminiſtratione arg. decre. de multa de præbende. Licet enim qui dignus eſt maioribus ſit dignus minoribus ſcilicet cum maiora illa & maiora ſunt eiuſdem qualitatis nõ tamen ubi ſunt diuerſarum qualitatum. ut dignitas & officium. Nam aliqui ualentes uiri & eminentis. uel magnæ nobilitatis & generoſitatis ſunt boni pro una dignitate q forſan habet magnas prærogatiuas. uel forſan iuriſdictionem qui non eſſent boni pro uno officio uel adminiſtratione ubi opus eſt etiã bono adminiſtratore uel negociatore
4 ſacriſta & tẽporali. & ſic de ſingulis. Pro hoc etiam quod gratia ſit ſurrepticia facit. quia licet expreſsit qualitatem maiorem non tamen ſub eius gratia uenire debet qualitas minoris. argu. c. cum illis. & c. cui de non ſacerdotali. §. primo. & § ſi. de præbendis. li vi. Pro hoc etiam quia præſumitur doloſe expreſsiſſe falſum in dubio. licet enim in
5 dubio quis non præſumatur doloſus nec dolus niſi probe
6 tur ut. l. quotiens §. qui dolu de probationibus. Tamen in iſtis impetrationibus expreſsio uel omiſsio tacendæ uel exprimendæ qualitatis uel circunſtantiæ præſumitur in dubio fieri doloſe. argu. notatorum per Innocẽ in. c. dilectus. de reſcriptis. ſuper uerbo iuribus circa principium. ibi cũ dicitur. præſumitur enim doloſe. & cætera. ergo non ualent argumento. c. ſuper literis. ſupradicti. Et præmiſſas rationes quidam tenuerunt. Alii tamen cum quibus ego etiam tenebant contrarium ex quo impetrabatur certum corpus beneficii uacantis & conſtabat de corpore beneficii impetrati. & perſona impetrans ſupponebatur idonea
7 ad utrunq; & ad officium & ad dignitatem. & ideo falſa demonſtratio non debet uitiare gratiam. * Hæc enim qualitas dignitatis uidetur eſſe adiecta gratia demonſtrationis ergo eius falſitas gratiam non uitiat argu. l. falſa. c. de condi. & demonſt pro hoc etiam quia ex quo ponitur impetrans idoneus ad utrumq; licet etiam princeps cõceſsiſſet officium ꝙ eſt minus cui conceſsit dignitatẽ quod eſt plus ſeu concedere debuiſſet. quia quẽ reputauit dignum maiori reputaſſet utiq; minori & ideo ex quo gratia demõſtrationis expreſsiſſet qualitatem maiorem quæ potius retrahere poterat papam a concedendo non nocebit ſibi ex quo conſtat de corpore beneficii licet ſit minor qualitas qua expreſſa princeps etiam ſibi conceſsiſſet arg. dicti. c.
8 ſuper literis. Nec uidetur feciſſe doloſe in dubio ex quo expreſsit qualitatem potius principem retrahentem. Et ꝑ iſta ſatis patet ſolutio ad contraria. Nam non obſtat. c. ſuſceptum. nec quod dicitur in dicto c. ſuper literis. non habere locum in beneficialibus literis gratioſis ubi expreſsio falſitatis etiam quæ principẽ nõ mouit uitiat reſcriptum. ut dicto c. ſuſceptum. quia dico illud uerum ubi exprimitur falſitas gratia taxationis uel limitationis gratiæ rei uel modi ipſius quia tunc nõ ueniet alia res uel alius modus non expreſſus etiam ſi princeps illam rem uel ſub

D. Auguſtinus berous in ſigus ſic eptor meus in. d. c. ſuper literis.

*Gratiam ad. de Fel. in. d. c. ſuper literis in ii. col. & infra eo. tit. deci. 70. Caſſa deci. xi. pagi. 2. de præben.

alio

alio modo ſeu ſecundum gratiam conceſſiſſet.& ſic loquitur dictum.c.ſuſceptum.&.c.cui de non ſacerdotali. Et ita etiam crederem de litteris iuſtitiæ ubi adijceretur falſitas gratia taxationis uel limitationis.quia etiam tunc non continebitur aliud licet illud ſi fuiſſet expreſſum etiã fuiſſet conceſſum.argumento notatorum per Innocen. in dicto.c.ſuper.in glo ſuper uerbo in communi forma. ultra medium.ibi Et nota quod generaliter. Secus autem ubi exprimitur falſitas gratia demonſtrationis quia tunc credo quod diſtinctio illius c. ſuper literis locum habet etiam in literis gratioſis & beneficialibus. Et diſtinguatur

Expreſſio ad. de eg. bela. de ci.4.

3 an expreſſio falſitatis illius mouere potuerit ſeu debuerit principem uel non & utrum per ſimplicem ignorantiam ſit facta expreſſio an doloſe. ut ſi non fuerit motus princeps ſeu moueri non debuiſſet ad non concedendũ propter expreſſionem falſitatis factam potius per ſimplicitatem uel per ignorantiam.ſicut hic in terminis noſtræ quæſtionis.nihilominus ualeat gratia.nec falſa demonſtratio eam uitiet alias uero ſic.facit in argumentum pro præmiſſa diſtinctione an cauſa taxationis uel demonſtrationis concordia iurium.ff.de uino tritico oleoque legato.l.cum certus.&.l.ex eo.& de lega.primo.l.quidam in teſtamento.&.l.ſi ſeruus §.qui uero. Nec obſtat quod præſumitur expræſſio falſitatis facta doloſe.arg.notatorum in dicto.c.dilectus.de reſcriptis.per Innocen. quia non eſt uerum quia expreſſit hic qualitatem potius principem retrahentem.ibi uero exprimit qualitatem potius inducentem & omittebat ſeu tacebat potius retrahentẽ. & ita non obſt in dubio enim dolus non præſumitur.ut dicta.l.quotiẽs § qui dolo.uide deci infra eo.ti.37.&.41.

Summarium.

1 Impetrans beneficium ex cauſa permutationis exprimere debet beneficium aliud quod habet.alias nulla eſt permutatio.

Deciſio. V. alias.593.

DIc quod ſi aliquis impetrat a ſede apoſtolica fieri permutationẽ de aliquo beneficio forte reſeruato quod gratia non ualet ſi taceat aliquod beneficiũ quod habebat & ita obſeruat ſacrum pallatium.

Summarium.

1 Cauſa ſi committatur duobus auditoribus ille cognoſcet cui primo eſt præſentata commiſſio.

Deciſio. VI. alias 654.

NOta quod quando cauſa committitur duobus dominis auditoribus quod ille cui primo eſt præſentata cõmiſſio cognoſcit de cauſa pro hoc facit quod notatur in.c.propoſuiſti.de foro competẽti.&.c.duobus §.ſi uero.de reſcrip.li.vj & ita ſeruat rota.ſupra deci.1. de conſtitu.

Summarium.

1 Cauſa cenſetur auocata ſi petatur,quod commiſſa uni alteri committatur.etiam ſi non ſit dictum.& cum opportuna auocatione.

Deciſio.VII.alias.513.

Sup.in no.eo. ti.6.alias67.infra eo.80 alias 514.ſtaph.car 172.in libello ſuo de literis gratiæ & iuſtitiæ.

NOta ſi petatur quod cauſa appellationis cõmiſſa uni auditori cõmittatur alteri.& ſignetur audiat talis auocata cẽſetur cauſa appellationis etiã ſine expreſſa auocatione.quia ſatis cõſtat de mente cõmittentis alteri ꝙ uoluerit cauſam appellationis auocare.

Summarium.

1 Commiſſio facta monacho habenti adminiſtrationem uel officium in eccleſia cathedrali non facta mẽtione de monachatu.ualet maxime in literis gratiæ.

Deciſio. VIII. alias.219.

NOta quod ubi cauſa committitur monacho habẽti adminiſtrationem uel officium in eccleſia cathedrali ſecundum quod eſt officium ſacriſtæ ualet cõmiſſio maxime in literis gratiæ poſito quod de monachatu non fiat mentio.quia ex quo literæ tranſeunt per cancellariam uidetur ex hoc approbari commiſſio ut ſic intelligantur.not in.c ſtatutum.*ſuper uerbo canonicus. de reſcriptis lib.vj iuncta.l quidam conſulebant.de re iudica.& l.idem ulpianus.de excuſa.tuto.& iſtud communiter tenet rota.

*Add.ꝙ facit deci.56.infra de cõceſ.pbẽ.

Summarium.

1 Auditor ſecundus cenſetur ſurrogatus quo ad omnia in locum primi.

Deciſio.IX.alias.197.

NOta quod ubi committitur auditori quod etiam de ſpeciali gratia prouideat de beneficio licet auditor cui eſt facta commiſſio moriatur uel alias deſinat eſſe iudex Secundus auditor qui ſuccedit poteſt ſine ſpeciali commiſſione da beneficio prouidere ſicut primus faciebat.arg.l.ſi iudex.ff de iudi.& quia ut auditori fuit primo cauſa commiſſa non ut priuatæ perſonæ.

Summarium.

1 Signatura quæ habet audiat.& cætera.& procedat ſummarie.&c.cenſetur conceſſus proceſſus ſummarius.prout petitus ſecus ſi habeat tantum audiat Talis & iuſtitiam faciat.

Epithome.

1 Commiſſio per quam petitur quod in cauſa procedatur ſummarie ſi ſignetur ſic audiat.A & iuſtitiam faciat nõ cenſetur commiſſus proceſſus ſummarius prætpetitus.licet in corpore ſupplicationis nihil fuerit deletum.

2 Signatura ſi habeat audiat.A.& ſummarie procedat a auditor poterit procedere ſummarie in cauſa ut petitum eſt extenſiue illius &c.

Deciſio.X alias.379.

NOta quod ſi in commiſſione impetrata petitur ꝙ procedatur in cauſa ſimpliciter* & de plano ſola facti ueritate inſpecta.& cætera licet prædicta uerba non fuerint cancellata nec aliquid eorum ſignatum tantum habeat audiat talis & iuſtitiam faciat. Auditor huius commiſſionis uigore non poteſt procedere ſummariæ.& cætera prout petebatur.& quia hoc non uidetur commiſſum immo neglectum.quia ſi papa uoluiſſet hoc expreſſiſſet.c.ad audientiam.de deci.præterea ad ſummarium proceſſum per quem tolluntur aliqua acta ſubſtantialia iudicii oportet quod illud expreſſe committatur caſibus duntaxat in iure exceptis.in quibus ius dat poteſtatem & ordinem ſic procedendi ut in.c.diſpendioſam.de iudi in cle quia enim requiritur expreſſa & ſpecialis commiſſio & mandatum papæ.& ſic ſummariæ.& cætera.procedendum.ut eſt tex.in cle.ſæpe.de uer.ſigni

2 ficat ergo &c ueruntamen ſi ſignatura habeat audiat talis & ſummariæ procedat.& cætera bene auditor illius commiſſionis uigore procedere poſſet ſecundum tenorem cle.ſæpe.quia tunc ſub illo uerbo &c.bene ueniunt omnia alia in commiſſione non cancellata uidelicet de plano ſine ſtrepitu & figura iudicii quæ tamen ſunt diuerſa & unum ſine alio ſæpe ponitur & committitur. prout no.Io.An.in dicta cle.ſæpe.

*Simpliciter adde.infra de ciſ.15.25.82.23.& egi.dec.394.&276.ſtaphi.in Tract.de litte.gra.& iu.fol.140. uer.ſed prius.

Summarium.

Commiſsio cauſæ facta ſecundo iudici in eodem ſtatu in quo reperiebatur uidelicet primo licet non ſpecificetur aliter ſtatus ipſe ualet.

Deciſio. X I. alias.383.

*ſtatu add.ſ. in no.cod.ti.de ci.10.

NOta ꝙ licet cauſa committatur in eodem * ſtatu in
quo erat coram primo auditore quod ualet commiſ
ſio licet ſtatus ſimpliciter non exprimatur. Et eſt ra-
tio.quia per acta primi iudicis poterit apparere in quo ſta
tu commiſſa eſt & ideo perinde eſt ac ſi ſtatus cauſæ eſſet
1 expreſſus.ut.l.nominatim de condi.& de mon.ſic non ob
ſtat.c.inter monaſterium extra de re iud.Et de iſta mate-
ria qualiter ualeant literæ per ſurreptionem impetratæ.
dic ut no per Io.mo.in.c.ſi.de fil presby.

Summarium.

2 Capitulum oblatæ. de appell.non ſeruatur in romana curia.

Epithome.

2 Appellatur in curia poteſt præuenire appellantem in impetratione reſcripti.

3 Iudex in curia datur ex officio ſecus extra curiam quia niſi contradicatur in audientia habebit quem uoluerit impetrans.

Deciſio. X I I. alias.444.

*c.oblat. add. ſup.de appell. inno.dec.xvj.

NOta quod* c.oblatæ.de appel. de non præueniẽdo
partem appellantem in impetratione reſcripti apo
2 ſtolici per partem appellatam non habet locum in
curia ubi ſtatim datis apoſtolis pars appellata petit com-
miſsionem ſuper appellatione uigore cuius appellationis
tenetur procedere niſi ipſe præueniat appellatum in fa-
ciendo committi cauſam appellationis & hoc ſiue ter-
minus fuerit præfixus per auditorem ſiue non. & ratio-
nem huius concluſionis ponit In mo.ſuper rubrica de re
3 ſcrip.ibi quid eſt ergo & cætera.quæ eſt iſta ꝙ in curia iu
dex datur ex officio. ſed quando committitur extra cu-
riam impetrans habet quem uult niſi contradicatur in au
dientia. Alia ratio poteſt aſſignari ut citius finis litibus im
ponatur.& circuitus euitetur.ut in.c.fin. de dolo & con-
tu.& in cle.auditor de reſcrip.uide deciſionem.47.infra
de appellat ſufficit ad effectum ut cum tali procuratore
procedi poſſet.

Summarium.

2 Procuratorium factum ad cauſas deuolutas dum taxat poſt cauſam tamen commiſſam in curia De ſpeciali mãdato papæ ualet.

Deciſio. X I I I. alias.477.

*mandato add.ſ. Inno. de pcur.dec.i.

NOta ſi poſt commiſsionem factam de ſpeciali*man
dato papæ pars contra quam commiſsio fuit ob-
2 tenta conſtituat procuratorem ad cauſas dum taxat
deuolutas ſufficit ita quod cum illo procuratore poteſt
procedi in cauſa quia papa committendo de ſpeciali mã
dato cauſam in curia ſua uoluit agitari.argu.eorum quæ
leguntur & notantur in.c.cupientes.de elec.lib.vj. ſecus
autem ſi conſtitueret procuratores ante commiſsionem
cum prædicta limitatione niſi adderetur ad cauſas etiam
deuoluendas quia ſi tunc poſt huiuſmodi cõſtitutionem
committatur cauſa de ſpeciali mandato nulliter cum ta
li procuratori procederetur in cauſa.

Summarium.

1 Clauſula quouis alio modo reſpicit omnem modum uacandi per eandem perſonam.

Deciſio. X I I I I. alias. 483.

*clauſul.add. ſup.co.ti.deci. i.in no.

NOta quod*clauſula alias quouis modo reſpicit omnem modum uacandi per eandem perſonam.ſecus ſi per diuerſas ut notat Lapus in.c.ſuſceptum.de reſcript.lib.vj.

Summarium.

1 Cauſa ſi committitur ꝙ nullis terminis ſeruatis procedatur per auditorem termini abbreuiari ſed nõ totaliter omitti poſſunt.

Epithome.

2 Termini ſubſtantiales in totum omitti non poſſunt licet bene abbreuiari poſſint quamuis committatur quod nullis terminis ſeruatis in curia procedatur.

Deciſio. X V. alias. 488.

*terminis add. ſup.x.& infra. 25.deci.eo.tit.

NOta quando cauſa committitur quod nullis*terminis ſeruatis ſed ſola facti ueritate inſpecta procedatur poſſunt termini ad arbitrium auditoris abbreuiari ſed non totaliter omitti itaq; nullo termino ad libellandum aſſignato poteſt terminus octo uel decem dierum ad dandum articulos & concludendum aſſignari ut dicta uerba aliquid operentur. xix.di.in memoriam. de priuil.in his.&.c.ſi papa.li.vj uide.

Summarium.

1 Cauſam an inferior a principe De partium conſenſu cũ poteſtate ſummarie procedendi & cætera committere poſſit?

Deciſio. X V I. alias.543.

VTrum ualet minor ſeu inferior a papa committere cauſam de conſenſu partium cum poteſtate procedendi ſummarie & de plano & ſine ſtrepitu & figura iudici dic ut ſcripſi iuxta no. per Io. an.in.c. ſed de here.li.vj.

Summarium.

1 Papa ſi committit in rota cauſam inter laicos illi non habent ius reuocandi domum.

Epithome.

2 Layci ſi ipſorum cauſæ per papam auditoribus ſacri palatii commiſſæ fuerint non habebunt ius reuocandi Domum.

Deciſio. X V I I. alias.596.

DOminus Vrbanus quintus conſueuit quotidie cauſas laicorum actorum ſiue reorum præſentiũ in curia ro.dominis auditoribus ſacri palatii cõmittere. ut no. per Hoſtien. in.c fin.extra de fo. cõpe.nec habent communiter ius reuocandi domum.

Summarium.

1 Clauſula derogatoria ad ſtatutum non includit ſtatutum iuratum.

Epithome.

2 Statutum iuratum nõ tollitur per Clau. De rogatoriam ad ſtatutum ſimpliciter poſitam quia requires quod dicatur.non obſtante ſtatuto iurato &c.

3 Clau.non obſtantiarum quando neceſſario ueniunt in literis apoſtolicis ponendæ?

Deciſio. X V I I I. alias. 633.

*ſtatutũ add. ſup.de conſtit. deci.6.

NOta ſi aliquod*ſtatutum eſt in aliqua eccleſia iuramento uallatum ꝙ licet dicatur in litera papali gratiæ alicuius ꝙ non obſtante tali ſtatuto non faciendo

2 do mentionem de iuramento ꝙ non ualent tales literæ. *dictæ uero non obſtantiæ ponitur ideo in literis apoſto3 licis quia ſi non eſſent poſitæ gratia non ualeret ſecus autem ſi papa prouideat de beneficio uacante apud ſedē. apoſtolicam uel de reſeruatis quia tunc non eſt neceſſarium quod fiat mentio de prædictis in literis apoſtolicis quia prædicta non habent locum in beneficiis uacantibus apud ſedem apoſtolicam nec in reſeruatione & ita etiam tenet rota dominorum auditorum ſacri pallatij. Circa uero prædicta uide iura poſita in.c.ſi aliquibus.de reſcr. lib.vj. Quid autem circa gratias apoſtolicas ad recipiendum fructus beneficiorum in abſentia familiaris domini noſtri papæ uel cardinalium uel aliorum qui habēt gratias ſuper hoc & circa hoc debent uideri uerba dictarum gratiarum ſeu priuilegiorum dominorum cardinalium de fructibus percipiendis per ſuos familiares in abſentia an remoueant prædicta ſtatuta uel priuilegia uel conſuetudines eccleſiarum iurata uel non iurata. domini auditores de rota ſacri pallatij cōmuniter nolunt aliud dicere uel conſulere ſuper hoc & ex cauſa. ut infra de conceſ.præben.deci.

*Nō ualent tales literæ. Ad de notata in.c. cū nō deceat. ſuper uerbo effectus. de ele. li.vj. ubi dī ꝙ per clauſa. nō obſtātibus priuilegiis uel cōſtōibus non tollitur cōſtitutio iurata. Et ſecū dum Iapam in ſuis ſing. ſuper uerbo clauſula generalis. Item nō tollit priuilegia inſerta in corpore iuris ſel. in. c. nonnulli de reſci.i.ij.co. uer. xij concluſio. nu. xxvj. bar. in extrauagāti ad reprimēdū ſuper uerſi. nō obſtantibus.

Summarium.

1 Iniuriarum uerbalium cauſæ nō committuntur per uicecancellarium auditori ſacri palatij. ſecus pro iniurijs realibus.

Deciſio X I X. alias.655.

Nota quod uicecancellarius domini noſtri papæ nō facit commiſſionem alicui auditori ſacri pallatij de iniuria uerbali facta alicui pro hoc quod no.in c.cum te.in gl fin. *de re iudi c.dudum ſuper uerbo calore.de conuer. coniuga. ſecus autem eſſet de iniuria reali.

*In gl.fina. Vbi dī ꝙ non oīa uerba ſunt pro iniuria habenda nec lubricū līguæ facile eſt ad iniuriam trahendū nec pro modico datur actio iniuriarum.

Summarium.

1 Commiſſio cauſæ pendentis extra curiam romanam facta in curia tacita litis pendentia non ualet.

Deciſio X X. alias.675.

Dic ꝙ ſi in aliqua cauſa ſpirituali uel prophana pendet lis extra curiam romanam. & committatur de ſpeciali mandato tractari in curia. & non fiat mentio de litis pendentis. quod talis commiſſio non ualet ut.c.ſi. & c.eccleſia.ij.ut lite pen.& c.inter monaſterium.de ſta.mo.

Summarium.

1 Commiſſio habens clauſulam conſtito de aſſertis antequam cognoſcatur pars eſt uocanda.

Epithome.

2 Verbum ſi tibi conſtiterit in commiſſione papali poſitum requirit uocationem partis ante proceſſum incohandum ſuper informationem commiſſarum.

Deciſio. X X I. alias.674.

Dic ꝙ ſi in aliqua commiſſione papali committatur ſub uerbo ſi conſtiterit de hoc contra talem faciat hoc contra eum prout continetur in commiſſione tunc citanda eſt pars uel procurator eius anteꝗ auditor faciat informationem de contentis in comiſſione ut notatur per Io.an.in.c.præſenti. ſub uerbo conſtiterit. de cenſibus.in cle.

Summarium.

1 Infamia legitime per teſtes legitimos probari debebit quando committitur ad inſtantiam iniuriati. quod ſi inuenit diffamatos citet eos.

Epithome.

2 Citatio per edictum ob non tutum acceſſum relaxatur. ſi teſtes dixerit ſe credere impoſſibile uel non tutum citationes exequi poſſe perſonaliter uel ad Domum citandi.

Deciſio. X X I I. alias.693.

Nota quod aliquotiens papa in commiſſione de ſpeciali mandato ad inſtantiam alicuius qui dicit ſe iniuriatū per aliquos ponit in cōmiſſione ſi inueneris eos diffamatos cites eos. iuxta.c. qualiter & quando.de accuſa & Innocen.in.c.cum oporteat.eo tit. & in.c.cum inter dilectos.de exceſſi.præl. & Hoſti.in.c. ueniens.de accuſa & in.c.infames vi.q i.& in regula infamibus.de regu.iur.lib.vi cum ſimilibus.& tunc ad probandum talem infamiā oportet quod teſtes legitimi hoc 2 probent legitime. Si autem petatur ꝙ aliquis ſeu aliqui citentur per edictum.iuxta.c.dudum.de iudiciis.in clem. ſufficit quod tunc teſtes dicant quod credunt quod impoſſibile uel non ſit tutum citare eos in domo. prout iacet in cle.dudum.& ita ſeruat etiam rota.

Summarium.

1 Signatura commiſſionis ſi habet audiat ſummarie & cætera. ſub illo & cætera. alia uidentur conceſſa quæ petuntur quo ad ſummarium proceſſum.

Epithome.

2 Signatura habēs quod abſq; obſeruatione terminorū ſacri palatii procedatur nō operatur ut auditor aliquid quo ad probationem partium tangere poſſit. Licet in totum non teneatur ſeruare requiſita ad ordinem iuris.

Deciſio. X XI I I. alias.733.

Si aliqua commiſſio papalis impetratur ad inſtantiam alicuius in aliqua cauſa ſpirituali uel prophana ſi ponatur in fine ſupplicationis per dominum uicecancellarium uerba ſequentia. De mandato domini noſtri papæ audiat talis auditor ſummarie. & cætera. ſub illo uerbo intelliguntur poſita in commiſſione ꝙ ſimpliciter procedendo ſummarie ſimpliciter & de plano & ſine ſtrepitu & figura iudicii.& ponitur aliquotiens in ſupplicatione & abſq; obſeruatione terminorum ſub ſacri pallatii licet in prædicta ſignatione per uicecancellarium ponatur prædicta uerba nihilominus prædictus auditor debet ſeruare in aliquibus aliqua de ordine iuris. quantū autem ad probationem partium nihil debet tangere prædictus auditor. aut no. Io.an.in.c.ſæpe.de uer.ſig. in cle. dicta etiam clauſula no. Inn.in.c.olim de accu. circa prædicta etiam uide poſita infra.& uide deci.cccclj.

Sup.eo. de.x.

Summarium.

1 Surrogatus in iure defuncti ſi nō ſurrogatur etiam in lite non admittetur ad iudicium.

Deciſio. X X I I I I. alias.816.

Sciendum eſt quod ſi aliqua cauſa beneficiali eſt cōmiſſa alicui domino auditori ſacri palatii ad inſtantiam actoris uel rei & moriatur aliquis de prædictis litigantibus & ſurrogetur per papam unus altero mortuo tunc dictus auditor non poteſt procedere uirtute dictæ primæ commiſſionis. ita tenet rota.

Summarium.

2 Commiſſio ſignata ut ſola facti ueritate inſpecta procedat facit ut poſſit iudex abbreuiare terminos de ſtilo ſeruari conſuetos.

Deciſio. XXV. alias.451.

Ota domini ordinauerunt quod quando committitur auditoribus quod ſola facti ueritate inſpecta procedant quilrgore iſtorum uerborū poſſunt abbreuiare terminos de ſtilo pallatii introductos.nā ſi non obſtan.ſtilo hoc poſſunt in cauſa beneficiali matrimoniali &c. iuxta formam cle. ſæpe.de uerb. ſigni ut dicta uerba aliquid operentur.& cito ueritas facti habeatur quare deuoluitur ut termini abbreuiarentur ut antea poterant.quia res de facili &c.aaxv.di.ab exordio.ff.de pac.ſi unus.

ſupra.eo.de.x.

Summarium.

1 Cauſa appellationis a iudice uel parte approbata deuoluitur ad curiam romanam.

Deciſio. XXVI. alias.635.

Icq ſi facta fuerit appellatio in aliqua cauſa ad ſedem apoſtolicam & fuerit approbata a iudice uel a parte tunc talis appellatio deuoluit cauſam ad ſedem apoſtolicā. ut.c.ſæpe de appella.&.c.cor di co.tit.lib.vi.

Summarium.

1 Auditor in qualibet parte litis pronuntiare poteſt cauſam eſſe deuolutam.

Epithome.

1 Cauſa deuoluta ad ſedem apoſtolicam quando dicatur.

Dec.ſin. XXVII. alias.715.

1 Ota quod auditor ſacri palatii poteſt pronunciare in quacunq; parte litis aliquam cauſam eſſe deuolutam ad ſedem apoſtolicam ratione appellationis:
2 & ita tenet rota dominorum auditorum. Quando autem dicatur cauſa deuoluta ad ſedem apoſtolicā: uide ſuper hoc.c.ſtatuimus.de elec.ti.vi.& cle.cauſam.de elec.

Summarium.

1 Executor qui ut canonicus datus fuit. Licet deſinat eſſe canonicus ante executionē remanet tamen executor.

Epithome.

1 Datæ tempus in beneficialibus reſcriptis eſt conſiderandus.

Deciſio.XXVIII.alias.172.

1 Ota q ubi aliquis canonicus eſt datus executor ſi ante executionem deſinat eſſe canonicus non propter hoc impeditur quin remaneat executor. quia
2 tempus datæ inſpicitur.ut.l.ſi ita de auro & argen. lega. & de hoc dic ut nu.per Archidia.in.c.ſtatutum. ſuper uerbo communicatur.de reſcrip.lib.vi. pro hoc facit.l.facto.§.ſi uero.de uulga.

Summarium.

1 Collatio præfertur reſeruationi in concurſu.

Epithome.

2 Actus ſimpliciter explicatus ualet in his ad quæ autoritate una bene.alia autem male duci poſſumus.
3 .c.ſuſceptum de reſcrip.in vi.non habet locum in acceptionibus & prouiſionibus executorum.
4 Iudex ex officio ex cauſis animum ſuum mouentibus poteſt citare reū perſonaliter ad reſpōdendum interrogationibus a ſe factis.nec ꝓpter hoc diceretur grauata reus.
5 Executor licet mandauerit ſubexecutori.quod conferēs impetranti primum beneficium quod duxerit acceptandum poterit nihil ante accepta gratia conferre.

Deciſio. XXIX. alias.356.

1 Ota cum reſeruatio & collatio executoris apoſtolici ſimul concurrunt præfertur collatio reſeruationi. per nu.in cle.literas de reſcrip. Item cū
2 quis procedit ſimpliciter ad id in quo poteſt duci autoritate una bene alia male ſufficit quocunq; modo.per no.
3 Inno.in.c. cum ex officii.de præſcrip. Item q in acceptationibus & prouiſionibus executorum locum non ha-
4 bet.c.ſuſceptum.de reſcript.li.vi. Itē quod iudex ex cauſis animum ſuum mouentibus. vt dicit mandans ex officio citari perſonaliter reum per procuratorem reſpondentem interrogationibus a iudice factis non grauat per hoc.
5 Itē quod licet executor mandet ſub executori quod conferat impetranti primum beneficium quod duxerit acceptandum poterit conferre ante acceptationem.

*add. xoc.de falco. in tract. reſerua. in.4.q. principali. in. xxxiij.effectu.

Summarium.

1 Electus confirmatus exequitur mandatum directum epiſcopo.

Epithome.

2 Reſtituitur quis contra ſententias. licet in commiſſione pro ſe impetrata plura narrata ſint falſa quia ſufficit unum ex ipſis eſſe uerum.
3 Procurator ad agendum & defendendum qui per ſe obtinuit ſententiam quæ tranſiuit in rem iudicatam cogitur defendere in cauſa reſtitutionis obtentæ contra ſententiam principalem ſuum.
4 .c.ſuſcitata de reſtitu.in inte.non habet locum in ſententia arbitri.
5 Reſtitutio ad appellandum datur ex modica præſumptione.

Deciſio. XXX. alias.360.

Ota q * mādatum directum epiſcopo exequitur electus cōfirmatus per.c.cum te.de reſcrip. cum ibi no. Item quod licet plura narrentur in com-
2 miſſione ad reſtitutionem contra ſententiam obtinendam ſi unum uerum ſit ſufficit licet alia.falſa.ſic de reſcrip.ex
3 parte.&.c.cum olim &.c inter cæteras. Item q procurator ad agendum & defendendum qui pro ſe obtinuit ſententiam quæ tranſiuit in rem iudicatam cogitur ad defendendum qui pro ſe obtinuit ſententiam in cauſa reſtitutionis obtentæ a principe pro minore contra ſententiam.
4 Item q c.ſuſcitata.de in integ. reſti.non habet locum in ſententia arbitri.quia iſta non habet executorem: per no.
5 Inno.de iurein.c.quintauallis Itē quod modica præſumptio ſufficit pro reſtituendo ad appellandum.ut cum ſententia lata ſuper deſertione tranſiuit in rem iudicatam.

*mandatum add.ſupra. de reſ. deci.7.

Summarium.

1 Capitulum ſtatutum.de reſcrip.li.vj. non habet locum in meris executoribus gratiarum.

Epithome.

2 Executores gratiarum uel ſententiæ licet de ſtilo teneantur niſi ſint conſtituti in dignitate attamen talis ſtilus non obſeruatur in ſubdelegatis ab eis.
3 Subdelegatus a pluribus delegatis uice omnium fungit.

Deciſio. XXXI. alias.391.

Ota quod ſi in forma communi pauperum dentur tres executores cum clauſula.quod ſi nō omnes & cætera.iuxta formam decre. prudentiam. de offi.deleg.ſi duo ex eis tertio ſe excuſante legitime gratiam huius purificauerunt & alia exequenda & facienda commiſerint.ut eſt moris abbatibus præpoſitis archidiaconis clericis & notarijs publicis & cuilibet ipſorum ſi unus ſimplex clericus ex prædictis ſubdelegatis procedēdo ad ulteriora prouideat impetranti de beneficio per eū debite acceptato ac inſtituat & in corporalem poſſeſſionem inducat dubitatur an ualuerit huius prouiſio inſtitu-

*ſupr.eo.ti.in. no.19.

tio &

tio & inductio. Cauſa dubitandi fuit duplex quia uideretur huius ſubdelegatio non ualeret quia ſimplici clerico non in dignitate conſtituto facta fuerat. contra c. ſtatutū de reſcrip li. vi. ſecundo quia facta eſt prouiſio per unicū & non per duos & ſic contra formam mandati quæ diligenter eſt obſeruanda alias non ualet quod agitur. de reſcrip. c. cum dilectus. ff. manda. l. diligenter de præben. cū lib. vi. His non obſtantibus fuit concluſum & determinatum contra per omnes dominos. & reſponſum ad c. ſtatutum. illud nō habere locū in executoribus meris gratiarum & ſententiarum. prout tibi no. Io. mo. & Archidi.

a Et licet de ſtilo curie ſit quod non deitur executores gratiis uel ſententiis niſi ſint in dignitate conſtituti tamen ille ſtilus non eſt obſeruandus nec receptus in ſubdelegatis quibus committitur unum nudum miniſterium. puta prouiſio in corporalem poſſeſſionem inductio quæ ſine quacunque cauſæ cognitione fieri poſſunt & ideo ſimplicibus clericis committitur quemadmodum de examinatione teſtium dicitur. in c. cum bertoldus. de re iudi. & per Pau. in cle. iudices. de offi. delega. hanc concluſionem tenere uidetur. Gali. de monte. Lau. & Gen. in extrauaganti ſedes apoſtolica. in. xxij. facit ut no. per Io. andr. in c. ſuper quæſtionum. in prin. ſuper glo. ſi ergo. de offi. delega. in nouella per Spec. eo. ti. §. ſed nunquid. ſecunda ratio etiam in contrarium non obſtat. quia hæc forma mandati licet habeat quod unus ſine altero procedere non poſſit. ut in c. prudentiam. & in c. cauſam quæ. de of. deleg. tamen quia datur ei poteſtas ſubdelegandi a lege. ut c. paſtoralis & c. ſane eo. ti. etiam quando ſcribitur in forma pauperum ut in dicta clemen. iudices ſi duo uel tres committunt uices ſuas uni. ille fungitur uice duorum ſine omni

3 diſtinctione de quo ſunt textus clari in c. quamuis de offi. delega. & c. pe. de elec. li. vi. & ideo quicquid ille unus facit omnes facere cenſetur. uide deciſionem ſequentem.

Summarium.

1 Executores dati cū clauſula uocatis uocādis & c. debēt ſeruare. c. ſtatutū de reſcrip. in lib. vi. in his de qbus. hic.

Epithome.

a Clauſula uocatis uocādis operatur ut executores uel efficiantur ueri iudices cum cauſæ cognitione procedere teneantur.

Decſio. X X X I I. alias. 305.

Nota ex hoc & propter primum dictum inſurrexit aliud dubium. Vtrum prædicta conſtitutio. c. ſtatutum* de reſcriptis. lib. vi. locum habeat in executoribus gratiarum datis cum clauſula uocatis uocandis & c. Et finaliter fuit dictum quod ſi ex quo ad perſonas. ſeu dietas. ciuitates & diœceſes intratum quod ſi prædicti executores procedant extra locum deputatum uel partem trahant ultra unā dietam nihil ualet quod agitur niſi de expreſſo conſenſu partium hæc faciant. ut ibi in. §. in nullo quoque. & hoc propter decretum ibidem in fine appoſitum. Et eſt ratio quia prædicti executores non ſunt

a meri ſed ſunt iudices ueri & cum cauſæ cognitione de partibus uocatis & ordine iudiciario ſeruato debent procedere. ut in c. exhibita. de iudicijs * & ideo debent extrahere & citare illud non poſſunt extra locum eis deputatum facere niſi ſecundum formam dicti. §. in nullo. & hoc tenet expreſſe Gul. de mōte. Lau. in cle. i. de reſcriptis ſuper uerbo uiſitatione literarum. uide dec. præcedentem.

*c. ſtatutum add. ſup. in no. eo. ti. §. dec. 29 & infra. de offi. deleg. dec. 1. & de cōceſ. præb. dec. 56.

*de uari. adde ibi pro ſil.

Summarium.

1 Citatio commiſſa per edictum exequenda in locis uicinis ſi in uno loco tantum fuerit exequuta non ualet.

Deciſio. X X X I I I. alias. 523.

Nota quod ſi committatur cauſa cum poteſtate citandi per edictum locis uicinis in portis affigendum non ſufficit quod fiat executio in uno loco uicino quātūcūque publico ſed requiritur quod in pluribus locis exequatur ad minus duobus quia pluralis locuto & cætera. de regu iuris. c. pluralis. lib. vi. facit glo.

Sup. eo. ti. in no. dec. 5.

Io. an. in c. cauſam. ſuper uerbo loco. de elec. Et quia forma mandati hoc habet: quæ eſt diligēter obſeruanda de reſcriptis. c. cum dilecta.

Summarium.

Dieta computatur a fine diœceſis domicilij.

Deciſio. X X X I I I I. alias. 634.

Communiter tenet rota dominorum auditorum ſacri pallatij quod dieta computatur a fine diœceſis domicilij. ſecundum quod dicit Io an. in c. ſtatutum. ſuper uerbo unam dietam de reſcriptis. lib. vi. licet ſuper hoc fuerunt diuerſæ opi. doc.

Summarium.

1 Impetranti non nocebit executoris negligentia.

Epithome.

a Extimatio non cadit in beneficialibus.

Deciſio X X X V. alias. 164.

Nota quod ubi non ſtetit * per impetrantem quo minus gratia ſua purificetur ſed ſtetit per executorem uel epiſcopum non imputatur impetranti. ut. l. iure ciuili. de condi. & demonſtratione iuncta. l. finali. ff ſi quis cautioni. quod ſi impetrans fuerit impeditus quod infra menſem non poſſit acceptare nec gratiam purificare ſibi non imputetur. Nec ob. ſi dicatur ſemper habet receptum contra impeditores. ut c. paſtoralis. de ſide.

2 petro. quia hic nō poteſt cadere in beneficialibus extimatio. ut c. querelam de elec. per Innocen. Nec ob. c. paſtoralis quia ibi erat in poteſtate collatoris recipere preſentatum magis quam ſit in iſto caſu in poteſtate executoris & iſtud tenet rota licet cancellaria uideatur notare contrarium. uide dec. ccxxv. & cccxcv.

*Stetit add. deci. 7. & 8. infra de conceſ. præben.

æneas de falc. in tractatu reſer. in quinta q. pri. in. 14. q.

Summarium.

1 Impetrātium in forma communi ſub eadem data licet uni fuerit prouiſum nihilominus poterit alteri prouidēri.

Deciſio. X X X V I. alias. 194.

Nota quod ubi ſunt duo impetrantes ſub forma communi ſub eadem data ſi uni eſt prouiſum alteri poteſt prouideri propter clauſulas quæ ponūtur in bullis ſcilicet non obſtañ. quod pro aliis reſcripſerimus. & ſic obſtat. c. ſi duobus de reſcrip. li. vi.

Summarium.

1 Impetrans an teneatur facere mentionem de qualitate beneficii uacantis.

Epithome.

2 Motus proprius operatur ut nō teneatur impetrans mentionem facere de aliqua qualitate intrinſeca beneficii.

Deciſio. X X X V I I. alias. 202.

Nota quod quis non tenetur facere * mentionem de qualitate beneficii uacantis. uerbi gratia. ubi aliquis imperat decanatum uel archidiaconatū uel archipreſbyteratum uacantem non eſt neceſſe quod faciat mentionem an ſit cum cura uel ſine cura maxime quando eſt tale beneficium quod de ſe habet curam licet uideatur contra in c. cum in illis de præben. lib. vi. ſed dic quod ibi loquitur cum papa mandat prouideri in quo caſu nō facit tantam gratiam ſecundum quod eſt quando facit ſeu prouidet de uacanti beneficio quod habet locum cū gratia eſt facta motu proximo principis nā tunc de qualitate intrinſeca aliqua beneficii nullam mentionem facere debēt ſecus autem ſi gratia nō ſit facta mo

*Mentionē adde. ſup. in no. eo. ti. deci. 24. & uide per egi. de. 9. in fine. Staphi. in tracta. lit. gr̄a & iuſt. fol. 26.

in proprio.ut no.Io.an in.c.ei cui.de præben.li.vi.& clauſu in cle.ſi dignitatem de præben & habet locum ſiue impetret uacans ſiue reſeruatum ſiue non reſeruatum.Et ratio eſt quia ex quo princeps non præſumitur ſcire qualitatem quæ erat in facto præſumitur q ſi fuiſſet expreſſa qualitas.ſcilicet quod erat curatum uel electiu uel dignitas & maior poſt pontificalem quod papa impetranti de tali beneficio minime prouidiſſet ſed dic quod ibi loquitur cum papa mandat prouideri in quo caſu non facit tantam gratiam ſecundum quod facit cum prouidet de uacanti beneficio.uide infra.eo. ti dec.41.& de conceſſ. præben.& uide Guil.de monte in. c. ſi. de of. ordi. ſuper uerbo ſpol.in cle.

Summarium.

1 Clauſula amoto &c. tollit ſurreptionem taciturnitatis detentionis beneficii alterius.

Deciſio. XXXVIII. alias.206.

NOta ſecundum aliquos quod illud quod no. in c.cum noſtris.de conceſ.præben. non habet locum hodie ſcilicet quod quis teneatur facere mentionem de detentione beneficii propter clauſulas quæ hodie ponuntur in bullis amoto exinde quolibet detentore.Et ita uidetur no. Io.an.in allega.c.cum noſtris. Et uide infra eo.ti.deci 69. & uide regulam cancellariæ uolentem quod ſi per duos menſes fuerit detentum quod de detentione tenetur facere mentionem.

Summarium.

1 Penſionis taciturnitas an reddat gratiam pauperis ſurreptitiam.

Deciſio. XXXIX. alias.220.

NOta quod pauper clericus impetrans in forma communi habens penſionem a laico poſito quod penſio ſit ſibi aſſignata ut titulus beneficii de tali penſione non tenetur facere mentionem poſito quod auctoritate epiſcopi ſit inſtituta.quia ex quo nõ eſt beneficium ſed ẽ talis penſio quod moritur cum perſona de tali penſione pauper clericus in communi forma non tenetur facere mentionem alias ſi eſſet perpetua penſio conſtituta iure beneficii quæ transfertur de perſona in perſonam tunc impediret & annullaret gratiam pauperis poſito quod non eſſet beneficium & poſito quod non conſtitueretur ab eccleſia.ſic.no.in.c. ſi pauper.de præben.lib.vi.c.poſtulaſti de reſcriptis.per Innocen. & Hoſti.

Summarium.

1 Beneficium non dicitur monoculare ſi collator habet beneficia cum aliis conferre communiter.

Deciſio. XL. alias.141.

NOta quod ubi aliquis eſt impetrans * ad collationem præpoſiti & capituli communiter uel diuiſio ſi præpoſitus habet unicum beneficium conferre per ſe ſed cum capitulo habet plura conferre impetrans poteſt acceptare illud unicum beneficium. quod eſt ad collationem prepoſiti ubi autem ſolus per ſe præpoſitus haberet unicum beneficium & nihil haberet cum capitulo tunc non ueniret unicum beneficium. Sic nota. in.c. cum ei quem.de conceſſio præbend per Ioann.and. ¶ Item ex hoc induceretur affectus circa mortem proximi.ex quo unicum & certum beneficium ueniret ſub gratia.contra.c.nulla.de conceſ.præben Mediolaneñ. in.c. i.de præbendis.in cle. & uide Collecta in.c.eccleſia.de ſortileg.Et eſt ratio inter iſta.quia in primo caſu non eſt præſumptio quod impetrans inſidiaretur uite tenentis unicum beneficium pertinens in ſolidum ad collationem præpoſiti cum ſint alia beneficia ad collationem præpoſiti cum capitulo pertinentia.quæ ratio non habet locum in ſecundo caſu. propter quam rationem fuerunt

*Impetrans uide ſup.in no deci.13.de præben. uolue runt.

moti doctores quod impetrans non poſſit acceptare beneficium unicum pertinens ad collationem alicuius.

Summarium.

1 Impetrans præbendã an teneant facere mentionem de qualitatibus eius ſcilicet ſi eſt ſacerdotalis uel electiua.

Epithome.

2 Impetrans debet exprimere qualitates quæ inſunt beneficio & cum ipſo naſcuntur.

Deciſio. XLI. alias.157.

NOta quod ubi papa confert alicui præbendam ſacerdotalem uel electiuam impetrãs talem præbendam tenetur mentionem facere * de qualitate præbende illius alias gratia uidetur ſurreptitia. ut no.Io.an.in nouel.in.c.ei cui. de præb.lib. vi. & glo. in c. cum in illis.de præben.lib.vi.ad quod no.per eundem in.c.per litteras.ſuper.uer.prouideri.de præben.in cle.licet communiter contra teneatur maxime ſi talia exprimantur per quæ papa poſſit ſcire qualitatem beneficij. 2 qualitas autem quæ eſt in beneficio & naſcitur cum beneficio ut quia eſt beneficium electiuum uel conuentuale tales qualitates debent exprimi. ut.c.cum in illis.de præben.lib vi.&.c.cum olim de re iudi. pro quo facit tex.l. in uenditionibus §.item quæritur.ff. de contrahen. emp. ubi error qualitatis nocet ſimpliciter quando qualitas ab initio in eſt rei.Et quod ſit neceſſe facere mentionem uidentur doctores no in cle.ſi dignitatem de præben.& de hoc.no.Io.an.in alleg.c. ſi. cui, de præben. lib.vi. circa prin.ſuper uerbo mandatum.ubi tenet quod etiam cum papa prouidet eſt opus facere mentionem de talibus qualitatibus.& uide infra deci.50.de conceſſ præben Et uide infra litteram.b.ſuper uerbo beneficium.q.lxxxviij.

*mentionẽ ad de deci.1.de præben.inno.

Summarium.

1 Valoris communis mentio ubi fit inſpicitur taxa decimæ ubi autem ſecundum. taxam decimæ ualor exprimitur inſpicitur taxa beneficii.

Deciſio. XLII. alias.277.

NOta quod ubi papa confert beneficium cuius fructus & prouentus cc. florenorũ ſecundũ cõem extimationẽ ualorem annuum non excedunt. ſi beneficium ualeret ultra.c.flo. ſecundum taxam decime gratia eſt ſurreptitia.quia in iſto caſu non inſpicitur taxa decime beneficii ſed ualor communis.ubi autem papa confert beneficium cuius fructus &c.ſecundum taxationem decime tunc inſpiceretur taxa beneficii & illa ueniret in gratia poſito quod beneficium plus ualeret ſecũdum ualorem communem.circa quod uide.c.ſi beneficium. de deci.in cle.uide infra.eo.ti.64. & de conceſ.præben.45. dicam.

Staphi. in tract. de lit. gra. & inſt.car.14. &.39.

Summarium.

1 Clauſula quouis modo uacet non includit modum uacandi ex alterius perſona quam expreſſi.

Deciſio. XLIII. alias.820.

NOta quod ubi papa confert beneficium titij ut reſeruatum uel alias quouis modo uacet intelligetur qualitercunque uacet in perſona titii quia omnis modus uacandi uenit concernens perſonam titij ſi tamen alias uacaret beneficium non in perſona titij. ſed in perſonam alterius non ueniret modus uacationis.quia de alia perſona non uidetur intellexiſſe papa.ar.c. romana §. in alium.de ap.li.vi.&.c.ſuſceptum.de reſcrip eo li.contra uidetur.l.cum in corpus.de acqui. rerum domi. &.l. falſa demonſtratio de condi.& demon.uide infra deci. 29.de conceſ.præben.

Summa.

Epithome.

2 Excommunicatus ignorans ſe excomunicatum poteſt impetrare beneficia & literas apoſtolicas.

Deciſio. XLIIII. alias.381.

NOta gloſa quod ignorans ſe eſſe excomunicatum poteſt impetrare beneficium ſeu literas apoſtolicas ut no.in.c apoſtolicæ de ele.ex.mi.& ibi no.glo.de his quæ facit ignorans ſe excommunicatum.

Summarium.

1 Acceptatio beneficii facta per habentem minus decretum infra menſem infra quem habens maius decretum poterat acceptare eſt nulla.

Epithome.

2 Prouiſio non ualet ubi non ualet acceptatio.

Deciſio. XLV. alias.296.

NOta ꝙ ubi ſecundus impetrans in data a infra mẽſem fecit ſibi prouideri de beneficio quod primus acceptauerat non ualet acceptatio ſecundi propter decretum a ppoſitum in gratia prima impetrantis quod afficit gratiam ſecondi quãdiu primus præcedu intantum quod ſi ſecundus habeat confirmationem ſiue ꝑuiſionem a papa dicens quod cum canonice fuerit prouiſum de beneficio ſupplicat quod non obſtante reſeruatione ſua prouiſio confirmetur gratia cenſetur ſurrepticia quia non eſt canonice prouiſum quandiu primus præcedit.ut eſt dictum quia prouiſio non ualet niſi ualeat ac-
2 ceptatio.Et eſt ratio quia in acceptatione certum tempus ſtatuitur impetrantibus quod non eſt io prouiſione & tũc poſſet eſſe dannum magnum ſi ſecundus in data non poſſet acceptare infra tempus primo in data debitum. Item uidetur prouiſio factam ſecundo ſurrepticia quia ſi dixiſſet quod alius expectãs maior eo acceptauerat.& ſic gratia ſua fuerat ſortita effectum.forte papa non condeſcendiſſet ad concedendum ſibi gratiam.

Summarium.

1 Impetrans non tenetur facere mentionem de beneficio annexo impetrato quia ſufficit mentionem facere de principali.

Deciſio. XLVI. alias. 318.

NOta quod ubi* beneficium petitur tanquam principale & illud beneficium habeat aliud beneficium annexũ & acceſſorium de beneficio annexo in ſupplicatione non eſt facienda mentio ſed ſufficit quod de principali beneficio fiat mẽtio.ut no.Io.an.i c.ſuper eo.de præben.lib.vj.in nouel.& ex quo principale nominatur acceſſorium uidetur nominati.arg.l.ſi ut certo.§.uſque adeo.ff.commo.l ſed ad hæredes.§.ſi quis mulierem ff.loca.cum ſi.licet faciat contra.l.ſi.ff.de fun.inſtrum.

* Beneficium adde Fely.in c.in noſtra.33 corre.nu.30.uer.additur ꝑ tot.inf.de reb.non alie.eccl.

Summarium.

1 Expreſſio non ueri ualoris beneficii obtenti nocet acceptandi.

Epithome.

2 Impetrans non tenetur mentionem facere de ualore beneficii obtenti.ſi tamen expreſſerit & falſum dixerit gratia cenſetur ſurreptitia.

Deciſio. XLVII. alias.336.

NOta ſecundum opinio. aliquorum quod licet quis quãdo impetrat beneficium non teneatur facere mentionem de ualore beneficii quod tenet.ut no. Inno.in.c.dudum.ij.de elec.melius in.c.j.de præben.ergo ſi intelligas quia habita, &c. ubi uidetur notare quod requiratur tamen ſi exprimat falſum gratia cenſetur ſur-
2 repticia.quia expreſſa nocent in tali caſu.uide contra eo.tit.deci.37.

Summarium.

1 Proceſſus formatus in uim reſcripti impetrati ab appellato in quo non fuit facta mentio de delatione appellationi & termini præfixione & ſic de cauſæ deuolutione ad curiam an teneat parte non opponente.

Epithome.

2 Reſcriptum ſurreptitium parte non opponente non uiciat proceſſum.

Deciſio. XLVIII. alias.387.

NOta uerum ſi fuerit delatum appellationi in partibus & terminus præfixus ad proſequendũ & forſan appellatio approbatur a parte appellata & ſic cauſæ debeat tractari in curia iuxta.c.abbate.&.c.cordi de appellati.pars tamen appellans uel alia tacito de delatione & termini præfixione impetret iudicem ad partes an ualet impetratio ipſo iure ut ſic proceſſus ꝑ tales iudices habitus ſuper appellatione ualeat?ſi non excipiatur quod literæ ſunt ſurreptitiæ & ſi excipiatur de ſurreptione carere debeant uiribus.iuxta.c.oblatæ.& præſertim ſi præuẽnis fuerit terminus in impetrẽdo.iuxta.c.ſæpe in fine tamen ex quo pars aduerſa non excipit proceſſus ualere debet.argu.notatorum de reſcrip c.ad audientiam.& Innocen eo tit.c.dilectus.ubi determinat quod proceſſus ha-
2 bitus per literas ſurrepticias ſi tamẽ non excipiatur de ſurreptione tenet.Et ſic quidam intelligunt illa iura.c.abbate.c.ſæpe in fine tamen contra fuit deciſum quia ex quo cauſa eſt alias ad curiam deuoluta ut ſit ibi tractanda nõ poteſt extrahi niſi de certa ſcientia papæ.facit decre.prouide de elec.uide infra de appellat.deci.i.

Summarium.

1 Impetrans ad colla.epiſcopi obtinebit contra impetrantem ad conationem prioris.ſi epiſcopus eſt in quaſi poſſeſſione conferendi beneficium impetratum licet offerat ſe probaturũ proprietatẽ collationis pertinere ad priorẽ.

Epithome.

2 Proprietas potior eſt poſſeſſione.
3 Opinio ueritate probata debet cedere ueritati.
4 Verbum pertinere concernit proprietatem quamuis latiſſime ſuptum poſſeſſionem comprehendat.

Deciſio. XLIX. alias. 557.

QVidam impetrauit ad collationem epiſcopi alter ad collationem cuiuſdam prioris.quædam eccleſiam uacantem cuius collationis poſſeſſionẽ habet epiſcopus & eſt in poſſeſſione cõferendi eam.nam eam contulit ei per cuius obitum uacauit.& tanquam ad ipſius collationem ſpectantem per impetrantem ad collationem epiſcopi fuit acceptata & de ea ſibi prouiſum alter uero uult probare quod imo proprietas collationis illius reuera pertinet ad collationem prioris quæritur nunquid ſit admittendus?& uidetur quod non quia probatum eum non releuaret ut uidetur. quia in talibus plus attenditur poſſeſſio.nam ſi ille qui eſt in poſſeſſione conferendi uel præſentandi conferat uel præſentet ualet eius collatio uel præſentatio.argu.c.conſultationibus.de iurepatro & de elec.c.querelam.de cauſa poſ.c.cum.olim & præfertur ei cui ille ad quem de iure pertinet non tamen eſt in poſſeſſione contuliſſet uel quem præſentaſſet ergo etiam impetrans ad eius collationem etiam ſit præferendus impetranti ad collationem alterius. quia eius executor tenet uicem illius collatoris & eſt perinde ac ſi ab eo fuiſſet facta collatio. Item quia ultimus ſtatus

eſt attendẽdus. arg l. cum pater. C. ne de ſtatu defunc. Itẽ
cum in iſta materia ſufficiat ſola opinio ſeu poſſeſſio pri
mo inſpiciatur opinio quam ueritas. Item imputetur prio
ri quoniam non proſequitur ius ſuum quouſque eo pro-
ſequente ad quem principaliter pertinere conſtiterit. de
contrario ſeruandus erat iſte ſtatus & præſumendum pro
iure epiſcopi poſſidentis & impetrantis ad eius collatio-
nem obtinere debebunt quamdiu ipſe erit in poſſeſſione
conferendi. & pro iſta parte fuit maior pars. ſed oppoſi-
tum uidetur: quia papa in ſcribendo ſic de beneficio per-
tinente ad collationem epiſcopi potius uidentur intel
ligere & concernere ueritatem iuris & proprietatem quam
2 poſſeſſionem. quia proprietas potior eſt poſſeſſione. er-
go expectans qui impetrauit ad collationem eius cuius
eſt proprietas collationis erit potior eo qui ad collationẽ
eius qui ſolum poſſidet impetrauit: argu. de cauſa poſ.
3 & propric. c. cum dilectus. Item quia ueritate probata
debet credere opinio ueritati. ut. c. cum bertoldus de re iu
4 di. Ita quia uerbum pertinere eſt analogum ad proprie-
tatem & poſſeſſionem. Item pro iſta opinione poſſet indi
ci lea quæ bene facit ff. de exer. l. ij. §. 1. Item non uidetur
poſſe negare quin uerbum pertinere ad collationem prið
ris concernat proprietatem licet latiſſime ſumptum dica
tur de poſſeſſione ut. l. uerbum illud pertinere. ff. de uerb.
ſig. ergo ſimiliter ſumptum ſumitur pro primario uel pro
prio ſignificatu. ad hanc. q. allegari poſſent iura alle. per
Io. an. in nouel de reg. iur. mora. li. vi. in. 1. q & deciſio il-
lius. q. facit pro prima partem obtinuit & fuit lata ſenten
tia & pro hoc quia aliud eſt quod dicitur ſeu cum dicitur
collatio pertinet ad epiſcopum aliud cũ dicitur ius & p-
prietas collationis ut probant prædicta iura. &c.

Summarium.

1 Cancellatura alicuius clauſulæ in ſupplicatione con-
tentæ operatur conceſſionem aliorum quæ de ſtilo can-
cellariæ non cenſentur conceſſa.

Epithome.

2 Papa nuda uoluntate recidere poteſt a ſtilo.

Deciſio. L. alias. 561.

CAncellaria non conſueuit ponere in literis de di-
gnitate petita una cum canonicatu & præbenda
in ſupplicatione ſignata per papam per ſimplex
fiat niſi papa expreſſe ſignauerit de dignitate. hoc ſuppo
ſito præſupponatur ꝙ in ſupplicatione poſitum erat ad
canonicatum & præbendam ac dignitatem etiam electi-
uam & papa cancellauit illa uerba etiam electiuam. & po
ſtea ſimpliciter ſignauit non tamen poſuit etiam ad digni
tatem &c. quæritur nunquid ſuppoſito ſtilo cancellariæ
prædicto debet poni in literis de dignitate. & uidetur ꝙ
non ex quo papa ſignauit expreſſe de dignitate. In oppo
ſitum allegabatur. quia cancellando illa uerba de electi-
ua. uidetur cætera omnia conceſſiſſe. argumento. quia
quod de uno negatur. & cætera pro hoc allegatur textus
in. l. tribunus. ff. de milita. teſta. ibi cum dicit amplius. Et
ſi aliquid interuenerit inſtit. de teſta. milita §. licet ſi quis
ante militiam. ff de dona. inter uirum & uxo. cum hic ſta
tus. §. his quoq;. Tamen reſpondebatur quod ibi nuda uo-
luntate miles poterat perficere primum teſtamentum. ut
l. in fraudem §. teſtium. hic uero cancellaria ut ſupponi-
tur non recipit nudam uoluntatem papæ ſed ſolum ſigna
tam expreſſe. Nec obſtat ratio prædicta. quod de uno ne-
gatur. & cætera. non eſt uerum ſimpliciter. immo dimiſ-
ſum in dubio eſt reliquendum diſpoſitioni iuris commu-
nis uel ſtili communis. arg. l. ſi. & l. cum dotem. in princi-
pio. ff. ſolu. matr. & de libe. & poſthu. l commodiſſime.
De quo dixi. ff. de pac. dota. l. inter ſocios §. cum inter.
Nam prædicta cancellatura quæ facta eſt ad gratiæ dimi
nutionem non uidetur operari augmentum. ſeu nouam
gratiam de obmiſſo ſuper quo alias conceſſio expreſſa
5 ſeu ſignificatio papæ requirebatur. ſecundum ſtilum ar-
gu. l. cum tali. §. ſi ff. de condict. & demonſtra. Et ad hoc
allegatur l. lega inutiliter & de uerbo. ſig. c. ſi. Sed omnes
maiores de curia romana & de rota tenuerunt quod ue-
nlat dignitas quia ſtilus cancellariæ loquitur ſimpliciter
cum papa non ſignat nec cancellat. ergo Aliud cum ſit
contra ius in ſuo caſu illa clauſula debet poni in fine ad
ſignum quod ſimpliciter intelligatur & non cum papa
aliquid cancellauit quaſi per cancellaturam declarauit
5 ſe uelle recedere a ſtilo a quo nuda uoluntate recedere po
tuit. & ſic ſignatio ſimpliciter remanebit in uiribus iuris
communis ut quod reſpondeat omnibus petitis in ſuppli
catione argu. §. præterea inſti. de inuti ſtipu. & de ſi. inſtru.
§. inter cætera.

Summarium.

1 Literæ ſuper beneficio expeditæ ante cauſæ commiſſio
nem an poſſint arreſtari & quid de literis ad lites?

Deciſio. L I. alias. 575.

PRimo & ſecundo in data impetrantibus ad ean-
dem collationem eiuſdem beneficii cadentis ſub
gratia acceptan. ſecundus in data primo in poſ-
ſeſſione fuit inductus & poſtea cum quodam alio bene-
ficium illud permutauit in curia romana. confectiſq; li-
teris ſuper permutationibus primus in data fecit commit
ti cauſam in curia quam ſuper eccleſia ſeu beneficio per
eum acceptato moturus erat contra eos. & fecit areſtari
literas illius cum quo ſecundus in data permutauit be-
neficium ille tamen petebat illas relaxari quæritur an eſ-
ſent relaxandæ? Quidam dicebant quod no. quia ex
quo erant cõfectæ & expeditæ ante cauſam commiſſam
per auditorem non poterant retineri & dicebant quod pal
latium ſemper ſeruabat iſtam practicam in literis retinen
dis. quod ubi literæ ſuper beneficio de quo litigabatur
erant confectæ & expeditæ ante cauſam commiſſam tũc
non poterant per auditorem cauſæ retineri. quia cauſæ
commiſſio non tollebat poteſtatem executoris. ſecus ſi
poſt quam cauſa fuit commiſſa impetrarentur uel agerentur
an deberent expediri. quia licet pro expediendo in can-
cellaria deberent relaxari. tamen eis expeditis debebant
quidem auditori reportari & per eum poterant reſtitui. Et
ita dicebat dominus Symon in literis quæ impetraren-
tur ad iudicia. ut de cauſis in partibus cognoſceret. be-
nedicebant quod ſemper poterant retineri quia ex quo
papa cauſam retinuit in curia eam committendo & illa
cõmiſſio iam erat auditori commiſſa & præſentata iam
aduocabat iuriſdictionem a cæteris ubi ſcienter uel ubi
etiam de hoc in commiſſione facta auditori non fieret
mentio etiam illa commiſſio debebat potior reputari ex
quo erat præſentata. argu. c. ut debitus de appel. & præ-
ſertim in hoc propoſito quidam dicebant literas non fore
reſtituendas. quia iniquum eſſet quod ille cum quo ſe-
cundus in data permutauit non aſſequeretur poſſeſſio-
nem illius beneficii ex quo ſuum dimiſit quod ſecundus
poterat pacificæ conſequi & ſic cogeretur eſſe quamdiu
lis penderet ſine beneficio ſeu eius poſſeſſione. Alii tamẽ
& maior pars tenuerunt. quod hoc caſu literæ erant reti-
nendæ. uel ſi relaxarentur erat inhibendum ſub pœna ne
earum uirtute aliquid circa aſſecutionem poſſeſſionis in
nouaretur nec aliquis fieret processus & ſuper hoc eſſet p
illum cuius erãt literæ cautio præſtanda. Et eſt ratio quia
ex quo primus in data non reperiebat poſſeſſionem uacuã
periculum inerat ne per illum qui præſertim prætendeba
tur potior alio aliquid innouaretur nam forſan ſi ille ſe-
mel aſſecutus eſſet poſſeſſionem nunquam uel cum ma-
gna difficultate poſſet eam habere & ideo erat ſuper hoc
ſibi prouidendum. arg nota. per Innocen. de teſti. c. ueꝯ
niens. ſecundo. Nam & ſi ut fatebantur primi talis poſſeſ
ſionis adeptio. ſi eſſet facta ueniret reuocanda tanquam
attemptata lite pẽdente. ergo multo fortius ne fieret erat
impedienda. quia multa impediunt contrahenda. nec ob
ſtat ſi dicatur quod cauſa nondum erat in ſtatu inhiben
di cum nondum eſſet iuratum & deliberatum ſuper li-
bello quia & ſi ſtilus curiæ haberet quod ante non conſue
uit fieri inhibitio. tamen ubi emergere poteſt tale pericu-
lum. bene poſſet ante inhiberi præſertim cum ius inhibe-
at poſt primam cautionem ut in cle. ſi. ut lite pen. ad hoc
etiam faciunt no. per Inno. de app. c. ſignificante. unde de
ciſi. 16. infra de teſti.

Summa-

Summarium.

1 Commiſſio impetrata pendente termino ad dandum apoſtolos ualet. licet uirtute eiuſdem non poſsit procedi. niſi lapſo dicto termino.

Deciſio. L I I. alias. 698.

DIc ꝙ ſi appellatum eſt in aliqua cauſa & terminus eſt aſsignatus ad dandum apoſtolos & pendente termino impetratur commiſsio ꝙ talis impetratio ualet. ſed uirtute eiuſdem auditor non debet procedere donec lapſus fuerit dictus terminus alias non ualeret quod faceret uirtute dictæ commiſsionis.

Summarium.

1 Gratia de beneficio uacanti per promotionem alicuius non extenditur ad uacans per mortem eiuſdem.

Deciſio. L I I I. alias. 743.

NOta ꝙ ſi facta eſt alicui gratia per papā de beneficio quod uacare debet per promotionem alicuius ꝙ tūc non uenit illod beneficiū ſi uacet per mortē niſi ponatur in gratia uel alias quouis modo quia tunc uenit omnis uia uacationis concernentis ipſum tenentem & non alias perſonas ut no. in. c. ſuſceptum de reſcr. li. vj. & hoc etiam tenet rota. & eſt caſus in. c. ex parte de of. deleg.

Summarium.

1 Demonſtratio falſa uel error qualitatis expreſſæ non uiciat litteras. cum de corpore conſtet.

Epithome.

2 Relatiuum aliud uel alia licet referūt diuerſum in ſoppoſito referunt tamen idem uel conſimile in ſubſtantia, uel qualitate.

Deciſio. L I I I I. alias 839.

PApa conceſsit cluniaceñ. priori ꝙ nullum in monaſterio ſuo ſeu in aliqua alia eccleſiarum ſui ordinis teneatur recipere auctoritate litterarum apoſtolicarum niſi de eorum ordine fecerit mentionem. hoc ſuppoſito. Quidam impetrauit ad collationem uel præſentationē talis prioris ſcilicet ordinis ſancti Benedicti talis diœceſis & ille prior ſeu prioratus eius erat ordinis cluniaceñ. de ordine & cluniacen. nulla in litteris mentio habebatur tandem uacante quadam eccleſia ad collationē uel præſentationem illius prioris pertinente impetrans eā acceptauit & fecit ſibi prouideri. prior autem ille uni alteri illam eccleſiam contulit ſeu ad eam præſentauit qui dicit apoſtolicum impetrantem non debere dictam eccleſiam obtinere quia ille prior eſt ordinis cluniacen. & de ordine cluniacen. in litteris nulla mētio erat facta. & ꝙ ordo ſancti Benedicti eſt alius ordo & diſtinctus ab ordine cluniacen. & ideo per literas illas apoſtolicas non poteſt dici ꝙ ille prior qui non eſt ordinis ſancti Benedicti, ſed cluniacen. ſit grauatus. arg. ad præmiſſa pro prima ratione de reſcrip. c. cū ordinem. pro ſecunda in eo ti. c. ſignificante. & c. rodulphus. Apoſtolicus autem dicit qđ immo debet obtinere dicto priuilegio ſeu quod de cluniacen. ordine in ſuis litteris nulla fiat mentio nō obſtat. quia conſtat de certo nomine prioris ſeu prioratus grauari per illa quæ ſunt in litteris. cum in tota illa diœceſi in qua impetrauit & de qua fit mētio in ſuis litteris nullus ſit alius prioratus uel prior eiuſdem nominis immo nec eiuſdem ordinis ſancti Benedicti nec cluniacen. niſi ille. & cū de corpore conſtat falſa demonſtratio uel error qualitatis expreſſe non uitiat. ar. no. per Inno in dicto. c. ſignificante. & inſti. de lega §. ſi quis in nomine. ff. de condi. & demō. in. l. falſa. Nec obſtat. c. cum ordinem quia loquitur de ciſtercien. non cluniacen. uel ſatis eſt facta mentio ea quo ſit mentio ſancti Benedicti in & ſub cuius honore patronatu & regula & cætera. ordo cluniacen. eſt fundatus. & dato quod forte colores habituum diuerſificant tamen eſt eſſentialiter eadem regula. & talis ordo licet forſan in aliis quibus accidentalibus conſtitutionibus diuerſificentur, facit quod no. de elect. c. i. ſuper uerbo uel habitus. in cl. Non obſtat dictum priuilegium conceſſum cluniacen. quia loquitur & intelligi debet de eccleſiis ſui ordinis regularibus. quod patet per uerbum recipere ibi poſitum. quia propriæ ſuis eccleſiis regularibus puta prioratibus uel aliis beneficiis conſueta illis de eorum religione aſsignari dicuntur aliquē uel aliquos recipere. hic autem nō eſt eccleſia de qua agitur regularium. nec de eorum religione conſueta alicui eorum aſsignari. immo eſt etiā ſecularis cōſueta ſecularibus aſsignari clericis ad collationē tamen uel præſentationem eorum ſeu dicti prioratus ordinis cluniacen. pertinens in qua non dicuntur aliquē recipere ſed eam alteri conferre uel ad eam alterum præſentare. nec etiam in litteris apoſtolicis mandatur ꝙ apoſtolicum impetrantem recipiant. ſed ſcribitur certis executoribus quod ſibi prouideant ideo dictum priuilegium caſum iſtum non attingit Nec obſtat quod no. per Inno. de præben. c. pro illorum. in prima glo. ubi uidetur notare quod noīe eccleſiarum ſuarum uenirent illa in quibus habet aliquod. & ſumitur appellatio illa ſuarū ualde large quia ibi erat alia forma ꝙ̃ in priuilegio prædicto & ad aliū effectū ſcribat. nam ibi ſcribebatur ut archiepiſcopus burdegalen. in aliqua eccleſiarū ubi expedire cognoſceret competens beneficium illi clerico faceret aſsignari. & ideo large extenditur uerbū ſuarū. quia qualecunq; ius ad eum pertineret ibi poteſt clerico beneficium aſsignare proprie. hic uero cōcedebatur cluniacen. ne in ſuo monaſterio uel aliqua eccleſiarum ſuarum aliquem recipere teneantur niſi & cætera. & ideo ſolum intelligitur de illis in quibus proprie dicuntur aliquem uel aliquos recipere quod eſt ſolum in ſuis regularibus & cōſuetis ſuis religioſis aſsignari & de & pro quibus cum eis ſcribitur & mandatur quod recipiant uel alteri ut ab eo aliquē recipi faciant & in eis non autem eſt ita de eccleſiis aliis ſecularibus licet ad eorum collationem præſentationem uel aliā diſpoſitionem pertineant in quibus proprie non recipiunt ſed aliis cōferunt uel ad eas præſentant. Item etiam hoc patet. quia dicitur in priuilegio ne in monaſterio nec in alia eccleſiarum ſui ordinis. & ſic cum dictio alia & copulatio aliarū eccleſiarū cum monaſterio implicet ſimilitudinem qualitatis intelligendum eſt de aliis eccle regularibus ſui ordinis ut in hac qualitate cum mo-
2 naſterio conueniat. nam relatiuum diuerſitatis aliud uel alia licet referat diuerſum in ſuppoſito refert tamen idē uel conſimile in ſubſtantia uel qualitate. ut notat Io. an. in nouel. poſt Io mo. de præben. cum in illis circa fin. ſuper gl electio. in fi. & etiam copulatio diuerſorū copulatorum habet etiam cōiungere uel copulare ſub ſimili qualitate ff. de fun. inſtr. l ſcie. §. gaio. de penu lega. l nā quod liquidē. §. ſi Nec ob. c. ſignificante. nec. c. rodulphus quia ut prædixi hic alias conſtabat de certo corpore prioratus uel prioris grauari ideo error qualitatis non debet uitiare. arg. ad ibi per Inno. & pro hac parte obtinuit etiam de conſilio omnium nemine diſcrepante.

Summarium.

1 Iudex poteſt ſæpius deliberare & ex uariis opi. alteram præeligere.

Deciſio. L V. alias. 774.

DIc quod aliquotiēs aliqui iudices in aliqbus cauſis etiā liqdis licet etiā habuerint conſilia aliqua uice ſeu uicibus nihilominus redeunt iterum ad conſilia & hoc fit aliquotiens ut prædictæ cauſæ magis reddantur dubiæ & ob fauorem aliquorum. contrarium tamen uidetur eſſe dicendum. nam deliberatio ſæpe trahit hominem & facit eum uidere bonum quod ante malum apparebat. ſecundum glo. in l. canonizata anteriorum. ſuper uerbo deliberare. ij. q. vj. Dic quod quādo eſt diuerſitas opinionum in aliquo facto iudex poteſt eligere unam & ſecundum illam iudicare ſecundum Guili. teren. in. c. graue eſt. xj. q. iij.

Summarium.

1 Iudex firmiter animum ad iuſtitiam faciendam habere debet non obſtan. magnatorum præcibus.

Deciſio. L V I. alias.810.

NOta quod quilibet iudex debet habere firmiter animũ ad iuſtitiam faciendam. nec præces magnatorum debent mutare animum ſuum. nam ſi cõtrarium faciat non obſtãtibus eorum præcibus illi ei magis famam dabunt & hoc comuniter ſeruabunt in mundo.

Summarium.

1 Executoria trium ſententiarum probat ſententias in ipſa inſertas.

Deciſio. L V I I. alias. 731.

NOta quod executoria trium ſentẽtiarum pro aliqua cauſa licet ſententia in earum forma non oſtendatur forte deperdita ex aliquo caſu fortuito. creditur prædictæ executoriæ. cum in dicta executoria ſint inſertæ dictæ ſententiæ uel earum partes in effectu pro hoc facit quod no. in. c. cum iure. de confir. uti. uel in uti.

Summarium.

1 Diligentia in proceſſu ubi eſt paritas in data gratiæ præualet.

Epithome.

2 Executor omnis datus ad prouidendum eſt collator.

Deciſio. L V I I I. alias.411.

NOta ſi unus ex duobus habentibus gratias æquales
& eiuſdem datæ prius præſentat litteras executori quam
alter & facit fieri proceſſus. præfertur alteri in præ-
benda uel beneficio poſtea uacante propter huiuſmodi
diligentiam. quia omnis executor datus ad prouidendum
2 eſt collator iuxta ea quæ no. in. c. pro illorum. de præbẽ.
& de reſcrip. c. ubi qui de præben. c. ſi cui. lib. vj. per Ar-
chid. ita quod locum habent in illis. c. duobus. de reſcri. li. vj.

Summarium.

1 Gratias plures hñs an una conſumpta poſsit uti alia:

Deciſio. L V I I I I. alias.50.

NOta quod ubi quis pro beneficio habendo obtinet duas
gratias a papa & uſus eſt ſecunda & nõ prima ſi ſuc-
cumbat in ſecunda gratia poteſt uti prima quia iſtæ
gratiæ non ſunt contrariæ licet ſint diuerſæ & tendentes
ad eundem effectum ideo una acceptata non excluditur
ab alia. ff. de lib. le. l. aurelius. §. fi. de inſtit. l. habebat. &
C. de inoff. teſta. l. eum. qui. ff. de noxa. l. in deliciis. §. ſed
ſi de tracta. licet. res ex multis cauſis poteſt deberi tamen
acquiſitio domini non recipit multiplicationem titulo-
rum. l. ij. & c. inter dilectos. de fide inſtru. iuncta. l. nemo
plurib. ff. de reg. iu. facit quod no. c. iij. in gloſ. mag. ante
fin. de re iudi. lib. vj. & c. ſi a iudice gloſſ. magna. de ap-
pel. eo. li. Io. an. intelligit hoc uerũ in. c. in noſtra in prin.
ſi eodem contextu & ſub eadẽ data ſint impetratæ ſecus
ſi ſub diuerſis datis. & tẽporibus & uide in dec. 63. eo. li.

Summarium.

1 Verbum ut aſſeritur tanquam generale & imperſonale non cenſetur prolatum per impetrantem.

Epithome.

2 Impetras ultra ſummam expreſſam in gratia acceptare non poteſt.

3 Verbum ut aſſeritur & uerbum ut aſſeris differunt.

4 Verba papæ prolata ſuper facto papæ habent uim diſpoſitionis.

5 Impetrans habens gratiam uſque ad certam ſummam ſi contingat beneficium non taxatum magni ualoris uacare ex quo taxatum non eſt an poſsit illud acceptare.

6 Taxatio ponitur cauſa diminutionis non augumenti.

7 Litteræ ad beneficia tanquam ambitioſæ ſunt reſtringibiles.

Deciſio. L X. alias.74.

NOta quod ubi alicui fit gratia * quod poſsit accepta- * gratia adde infra eo. ti. 77.
re beneficium cuius fructus taxationem. aa. lib. ut aſ-
ſeritur non excedunt quod ſi beneficiũ uacat maio-
ris ualoris ſeu ſummæ poterit acceptari. quia iſta uerba ut
aſſeritur nõ imponunt taxationem nec uidẽtur prolata per
impetrantem. & ſunt generalia & imperſonalia ideo non
aſtringunt partem quin ultra talem ualorem &c. arg. au-
ten. ſi quando. C. de conſti. pecu. & ideo cancellaria con-
ſueuit ſcribere cuius fructus taxationem &c. ut aſſeris. &
2 ſic impetrans ultra ſummam non poſſet acceptare. ſecus
ſi diceretur ut aſſeritur. ut dictum eſt & ideo fit differen-
3 tia ſi in bullis ponatur ut aſſeris. ut ſic referatur parti.
an ponatur ut aſſeritur licet aliqui dicant cõtra. quia uer-
4 ba papæ maxime quando proferuntur ſuper facto papæ
habent uim diſpoſitionis ut. c. j. de proba. in cle. & ex hoc
5 multi tenent quod ſi fit alicui gratia uſque ad certã ſum-
mam ſi contingat beneficium non taxatum eſſe magni ua-
loris & uacare quod ex quo taxatum non eſt impetrans
tale beneficium poterit acceptare cum taxatum non ſit.
& in dubio fit benignior interpretatio & pro hoc. l. a filio.
§. fi. de ali. leg. ij. l. ſi cui ſeruo de tri. & ui & ole. leg. l. fin.
in prin. ſed contra uidetur. quia ex quo taxata eſt gratia
6 non uenit niſi ſpecies taxata. ff. de leg. i. l. & ſi certos ma-
xime quia taxatio ponitur cauſa diminutionis & nõ aug-
menti & ideo uidetur quod ſit tenẽda in ſuis terminis ad qđ
facit. l. concertus de tri. ui. & oleo le. cum ibi no. de le. i. ſi
ſeruus. §. quandoque. c. tranſmiſſe. de uerb. ſig. & c. quis.
7 de reſcrip. quia tanquam ambitioſæ ſunt reſtringendæ.
no. de le. ſi ſeruus. § qui quandoque. Alij diuidunt fru-
ctus beneficii non taxati ut ſi medietas tantum aſcendat
ſicut faceret beneficium taxatum ueniat beneficium non
taxatum. al. le. c. ſuſcepti regiminis. extra de ho. per Ioã.
an. in Spec. ti. de conceſ. præben.

Summarium.

1 Iuranti ſe iuſtitiæ complementum in partibus conſequi poſſe non ſperare creditur nec auditur uolens probare contrarium.

Epithome.

2 Exceptio reſpiciens negocium principale poſita niſi ſit rei iudicatæ tranſactæ ſeu finitæ non admittitur contra commiſsionem.

3 Conſcientiæ alicuius ubi aliquid relinquitur non admittitur alias contrarium probare uolens.

Deciſio. L X I. alias.79.

NOta quod ubi quis impetrat cauſam committi in curia
aſſerens quod non ſperat * iuſtitiam in partibus ha- * Sperat adde rot. in no. eo. deci. 3.
bere quod ſi iurat hoc coram auditore pars aduerſa alle-
gans commiſsionem ſurreptitiam non auditur ſi uelit pro-
bare contrarium. quia iuramento dicentis per horreſcen-
tiã ſeu timorem creditur. ut. c. ſtatutum de reſcrip. ad qđ
c. ut circa. de elec. li. vj. ar. l. i. circa fi. de aſſer. tol. iuncta
2 l. cui relictum. C. de iud. unde quando opponitur exce-
ptio contra commiſsionem quæ exceptio reſpicit nego-
tium principale niſi ſit exceptio rei iudicatæ tranſactæ ſeu
finitæ. non admittitur cõtra commiſsionem poſito quod
dicatur quod ſi fuiſſet expreſſum reſcriptum non habuiſſet.
ut. c. i. de litis cõteſ. li. vj de quo dic ut ibi per doct. iuſtis
no. in. c. ſuper litteris. ſuper uerbo qualitate per Inno. de re-
ſcri. facit qđ no. in. c. ſtatutũ. §. aſſeſſorem. de reſcr. li. vj.
3 in glo. ſuper uerbo relinquitur ubi dicit qđ ex quo alicui

aliquid

aliquid reliquitur ſuæ conſcientiæ non auditur alius contrarium probare uolens.

Summarium.

1 Mandatum ad beneficium comprehendit præbendam etiam electiuam in eccleſia collegiata.

Decifio. L X I I. alias. 133.

NOta quod illi cui mandatur prouideri de beneficio poterit prouideri de prebenda in eccleſia collegiata poſito ꝙ ad eam quis eligatur dum tamen illud tale beneficium non ſit dignitas perſonatus uel officiũ. de quo dic ut in.c.ſi.de præben.per Inno.&.c.cui de non.co.ti.per Archid.lib.vi. &.c. dudum.eo.tit.&.c. gratia.de reſcrip.eo.li.in princ.&.c.ſi eo tempore.per Archid.in.cle.1.de præben.

Summarium.

1 Impetrans q duas literas habet ſub eadẽ data diuerſas gratias continentes ſi una utatur. non uidetur alteri renunciare.

Deciſio. L X I I I. alias. 180.

NOta ꝙ ubi aliquis impetrat duas literas ſub eadẽ data diuerſas gratias cõtinentes ſi utatur una gratia non uidetur alteri renunciare. arg l.aurelius. §.ſi.de libe.le licet aliqui uoluerunt dicere contra. per.c. fane.de offi.dele.quia ex quo ſunt literæ diuerſas formas habentes eiſdem uti non debet niſi conſulto papa. ſed iſtud poteſt habere locum quod eodem tempore non debet uti ſi tamen non poteſt uti una litera.nec ad effectum deducere quin alia litera poſſit uti ar.no.in.c.in noſtra.de reſcrip.& ibi per doc.uide.ſ eo.ti.deci.59.

Summarium.

1 Valor monetæ intrinſecus inſpicitur & non extrinſecus ubi non eſt curſus monetæ expreſſæ in gratia.

Deciſio. L X I I I I. alias.233.

NOta ꝙ ubi eſt facta gratia alicui de beneficio taxato ad certam ſummam turonen. paruorum uerum ſi ſit in tali in dioceſi in qua non currunt turoneſi.nec habeantur eſtimatur beneficium ſecundum ualorem intrinſecum turo.& ſecundum ualorem pecuniæ currentis in loco beneficii quia ualor intriſecus inſpicitur & non extrinſecus.ut no.in.l.cum quid.ſi cert.pe.& circa hoc uide per doc.in clem.ſi beneficiorum de deci.quia regulariter non inſpicitur ualor intrinſecus niſi cõtra culpabilem.ut l.ſterilis §.ſi per uẽditorem.de ac.em & ideo pro pecunia non datur conditio triticaria quæ datur pro rebus quarũ eſtimatio creſcit & decreſcit.ff.de condi.tri.l.1.

Et infr. de conceſ.præbẽ.deci.45.&de probat.deci.12.

Summarium.

1 Beneficia uacatura per aſſecutionem incompatibiliũ ſunt reſeruata.

Deciſio. L X V. alias. 250.

NOta quod ubi papa habẽti dignitatem uel aliquod beneficium facit gratiam de beneficio obtinẽdo in futurũ & in caſu in quo obtinebit uult ꝙ prima beneficia dimittat per aſſecutionem beneficii.beneficia quæ obtinebat uidentur uacare in curia ut ſeruatur in curia. & hoc etiam uult regula cancellariæ licet no.in c.commiſſa.de elec.lib.vi per Archid.uideatur contra facere.& dic ꝙ interim talia beneficia non poterit permutare.ut no.infra deci.13.de re cum primus.

Summarium.

1 Gratia ad collationem unius non extenditur ad collationem communem pluribus.

Deciſio. L X V I. alias. 171.

NOta glo in.c. mandatum de præben.li.vi.ſuper uerbo deberi.quod ubi ſcribitur alicui ꝙ prouideat de beneficio ad ſuam collationem pertinente talis nõ poteſt prouidere de beneficio ſpectante ad ſuam collationem & alterius.& uidetur probare.c. cum in illis.in fi.de præben.

Summarium.

1 Gratiam ad beneficium uel officium non extenditur ad beneficium conſuetum teneri per laicos.

Epithome.

2 Gratia clerico facta non extenditur ad officia conſueta teneri per laicos.

Deciſio. L X V I I. alias. 320.

NOta ꝙ ubi eſt alicui gratia facta quod poſſit acceptare beneficium dignitatem uel officium uigore talis gratiæ officium quod laicus conſueuit tenere nõ uenit in gratia.quia regulariter de officijs quæ per laicos conſueuerunt teneri eſt facienda expreſſa mentio ad hoc
2 ꝙ cadant ſub gratia clerico facta.ar.c.per literas.de præben.in cle.hoc no.Io.an.in nouel in.c.quia ſæpe. de præben.li.vi.nam in dubio præſumitur ꝙ clerico ſit facta gratia ad hoc ꝙ in beneficio & nomine beneficii conferatur attento ſtatu clericatus. arg.l ſed ſi quis.§. mancipiorum. ff.de uſufruc.

Summarium.

1 Gratias habens generaliter in ciuitate uel dioceſi præfertur habenti gratiam ſpecialem ad certam eccleſia poſteriorem tamen in data.

Epithome.

2 Coniuncta perſona non poteſt acceptare beneficium.
3 Procurator generalis non poteſt acceptare beneficium.
4 Procurator ad acceptandum beneficium poterit acceptare dignitatem.
5 Expectantes plures ſub eadem data. forma.non habent niſi unũ menſem.& quid ſi ſunt ſub diuerſis datis.

Deciſio. L X V I I I.alias.323.

NOta.Pau.no.in.c. uno de conceſ.præbend.in cle. ſuper uerbo acceptandum.quod ubi eſt facta gratia alicui ad acceptandum alias generaliter ꝙ ſibi poſſit prouideri in ciuitate uel dioceſi generaliter ſi poſtea mandetur prouideri ſecundo in certa eccleſia præfertur primus impetrans ſecundo impetranti cui mandabatur prouideri in certa eccleſia & ibidem no. ſuper uerbo acce-
2 ptatis quod procurator generalis nec coniuncta perſona
3 non poſſunt acceptare.niſi ſuper hoc habeat mandatum. ſed habens mandatum ad acceptandum beneficium po-
4 teſt dignitatem acceptare ut ibidẽ no.in gl. ſi. & ubi ſunt
5 duo expectantes uel plures ſub eadem data & forma omnes non habent niſi unum menſem ad acceptandum. ſecus ſi eſſent duo ſub diuerſis datis quia quilibet haberet menſem licet audientia contra teneat quia omnes nõ habent niſi unum menſem.& hoc ſeruatur in curia.

Summarium.

1 Gratia aduerſarii ſi nulla eſt non tenetur impetrans de ea facere mentionem in ſua.

Deciſio. L X I X. alias. 179.

NOta ꝙ de gratia aduerſarii quæ nulla eſt non teneor in gratia mea facere mentionem.*quia non præſtat impedimentũ. &c.& no.Ber in.c.ex tenore.in fi.i.g. de reſcrip.&.c.audities de elec.&.c ad diſſoluendum de deſpõ.impub pro hoc dicitur ꝙ ubi ponit̃ in literis. amoto exinde quolibet detentore.per illam clauſulam non teneor facere mentionem de poſſeſſione aduerſarii.ſic intel

*mentionẽ ad dc.ſ. eo.ti.deci.38.& p Fel. in.c. in noſtra de reſcrip. ubi ponit de hac materia.xl.corollaria.

ligantur no. in. c. cum noſtris. de conceſ. præben. & c. licet. per Archi. de præben. li. vi. Itẽ dicitur quod per clauſulas quæ ponuntur in bullis de gratia facta aliis expectãtibus non teneor facere mentionem ut uidetur no. Io. an. in. c. ſi poſtquam de præbend. lib. vi licet Archid. uideatur ibi contrarium no. & uide ſuper hoc regulas cancellariæ.

Summarium.

1 Falſitas expreſſa quæ non inducit citius ad concedendum non uitiat gratiam.

Epithome.

1 Literæ impetratæ per ſurreptionem quando ualeant.

Deciſio. L X X. alias. 350.

*Falſitas add. fel. in. c. ſuper literis eo. tit. in. vii. col. egi. deci. 4.

NOta ꝙ illa* falſitas expreſſa quæ non inducit ad citius concedendum non uitiat gratiam. no. Innocẽ. in. c. in noſtra. in fi. de reſcrip. & Inno. in. c. cum noſtris. de conce. præben. in glo. litteræ tamen. Et qualiter 2 literæ impetratæ per ſurreptionem ualeant uide Io. mo. in c. ii. de fil præſby. li. vi & de. 3. eo. ti. deci. 4.

Summarium.

1 Motus proprius nõ tollit ius tertii nec gratiam ampliat.

Epithome.

2 Motus proprius uicium ſurreptionis licet tollat. tamen gratiam non ampliat. nec diſpenſationem irregularitatis aut illegitimitatis aut alterius defectus. aut retentionem plurium beneficiorum incompatibilium inducit.

Deciſio. L X X I. alias. 445.

* Motus proprius add. egi. 392. & p abb. & fel. in. c. ad aures de reſc.

NOta licet proprius * motus papæ excludat & tollat qualitates extrinſecas puta curam uel principalitatem de quibus ſi non fit mentio in gratia etiam motu proprio papæ facta ipſe iure nulla eſt. ut no. Io. an. in c. ſi motu proprio. de præben li. vi in nouel. & de hoc etiã eſt facta conſtitutio in cancellaria per dominum Grego. xi. Item dicebant domini ꝙ non tollit ius tertii puta ſi beneficium ſpectat ad ius patronatus alicuius laici de quo ſi papa ſciuiſſet nullatenus prouidiſſet. iuxta no. in. c. ii. de præben. per omnes. & in clem. literas. eo. ti. per Io. an. & pau. ubi etiam dicunt ſuper uerbo directas. ꝙ licet pro 2 prius motus uitium ſurreptionis tollat tamen gratiam nõ ampliat nec diſpenſationem irregularitatis aut illegitimitatis aut alterius defectus. aut retentionem plurium beneficiorum incompatibilium inducit. ut no. prædictus doc. in cle. ſi romanus de præben. uide infra deciſio. 6. de proba.

Summarium.

1 Impetrans gratiam de alio beneficio ſufficit. quod expreſſerit præbendam. licet de canonicatu non dixerit.

Deciſio. L X X I I. alias. 547.

VTrum canonicus præbendatus impetrans gratiam de alio beneficio facta mentione de præbẽda quam obtinebat non tamen facta mentione de canonicatu cenſeatur gratia ſurrepticia tenuerunt ꝙ non. uide deci. 37. ĩ. eo. ti. & Collec. in. c. cum. in. de cõſti.

Summarium.

1 Impetrans beneficium tanquam curatum licet reperiatur quod illi cura non imminet. nõ propterea fruſtrabitur gratia obtenta.

Deciſio. L X X I I I. alias. 562.

PApæ ſupplicat quidam ut ſibi prouideat de certo beneficio uacante in curia uel alias reſeruato & aſſerit ꝙ * cura ei imminet animarũ papa de eo ſibi mandat prouideri narrando in literis ſuis ſecundum aſſerta in ſupplicatione ꝙ illi beneficio imminet cura animarum poſtea reperitur ꝙ illi non imminet cura animarũ licet alias requirat reſidentiam uel forſan eſt ſine cura nec requirit reſidentiam quæritur nunquid gratia cenſeri debeat ſurrepticia ex eo ꝙ falſa qualitas eſt expreſſa. quod uidetur ſicut quando exprimitur falſus modus uacandi. ut in c. ſuſceptum. de reſcrip. præſertim etiam quia præſumptio eſt ꝙ papa citius motus fuit ad prouidendum de beneficio curato ut curæ animarum citius prouideatur. propter periculum animarum. ar. c. ubi maius de elec. In contrarium uidetur. quia ei qui concesſit de qualitate maiori ſed curatu multo fortius uidetur concesſiſſe de minori. ut in re. iur. cui conceditur ſed poſſet ſolui per. c. cui de non ſacerdotali de præben. li. vi. uide deci. eo. ti. 37

* cura adde. ĩ. eod. ti. deci. 4.

Summarium.

1 Impetratio pro alieno in abſentia ſi ſurrepticia in aliqua parte reperiatur. non nocebit abſenti.

Deciſio. L X X I I I I. alias. 37.

DOminus Vrbanus quintus declarauit ſuo tempore ꝙ ſi aliquis ſupplicet pro aliquo in eius abſentia. ꝙ aliqua ſurreptio ſibi non imputatur. licet ſupplicans pro eo tacuerit aliqua beneficia in ſupplicatione per eum data. pro hoc facit quod dicit Io. mo. in. c. gratia. de reſcrip.

Summarium.

1 Impetrans non tenetur facere mentionem in eius gratia de qualitatibus inhærentibus beneficio a iure. ſecus ſi inhærent de facto.

Deciſio. L X X V. alias. 609.

DOminus Vrbanus quintus fuit ſemel interrogatus me præſente per unum auditorem ſacri palatii an gratia ſua reputaretur ſurrepticia niſi fieret mentio in ea de qualitate. & reſpondit tunc ꝙ ſi qualitates inhærent beneficiu a iure uel inſunt non erat neceſſarium facere mentionem de eis ſecus ſi inhærent uel inſunt de facto ratione eccleſiarum conſuetudinis uel alio modo. ſecundum. c. licet romanus pontifex de conſti. li. vi. pro hoc etiam facit quod le. & no. per doc. in. c. ſi dignitatem. de præben in cle. uide deci. ĩ eo. ti. 37.

Summarium.

1 Impetrans licet dixerit ſe eſſe clericum diœceſis beneficii cum ſit alterius diœceſis. non tamen erit cenſenda eius gratia ſurrepticia.

Deciſio. L X X V I. alias. 623.

SI aliquis eſt oriundus de aliqua diœceſi & habet domicilium uel beneficium in alia diœceſi. ſi impetrat beneficium dicendo ſe clericum diœceſis beneficii & non originis ꝙ talis gratia ualet nec eſt ſurrepticia. pro hoc facit quod no. Archi. in. c. dilectus. ſuper uerbo actor & reus. de reſcrip lib. vi. & c. cum nullus de tempo. or. & c. ortus. lxxi. di. & ibi etiam Hug. & Guil. pro hoc etiam c. cum decorem. de inſti. & iſtam etiam tenet rota dominorum auditorum ſacri palatii.

Summarium.

1 Gratia ſignata per uerbũ ut aſſerit. niſi reperiatur ita eſſe erit ſurrepticia, ſecus ſi ſit ſignata per uerbum ut aſſeritur.

Deciſio. L X X V I I. alias. 727.

NOta ꝙ ſi ponatur in ſupplicatione alicuius papæ ſupplicandu de aliquo beneficio uacanti uel de alia re & ponatur per papam ut aſſerit tunc talis gratia reputatur ſurrepticia niſi ita ſit. ſecus ſi ponatur in ſupplicatione ut aſſeritur. & ita ſeruatur.

Supra eo. ti. deci. 60.

Summa-

Summarium.

1 Impetratio beneficii ſpecialiter reſeruati per papam ab alio poſſeſſi tali poſſeſſione tacita eſt ſurreptitia. & ſi dicat per annum & ultra poſſederit ſi per biennium poſſederit erit ſimiliter ſurreptitia, quia oportet quod declaretur illud & ultra.

Deciſio. L X X V I I. alias. 773.

DIc q̧ ordinatio papalis eſt ſcripta in cancellaria domini papæ q̧ ſi facit gratiam de beneficio ſpecialiter reſeruato. & alter detinuerit illud beneficium per annum quod ſi non fiat mentio de dicta detentione dicta gratia non ualet. Item eſt declaratio ſuper dicta ordinatione in dicta regula domini papæ Grego. xi. & dicta cancellaria quod ſi fiat alicui gratia per papam de beneficio reſeruato ſpecialiter. & dicitur in gratia quod talis detinuit dictum beneficium per annum & ultra quod niſi declaretur illud ultra per certum tempus quod dicta gratia non ualet ſi detinuit per biennium ſed per tantum quod ualet gratia. Dic quod dicta ordinatio & etiam declaratio habent locum de beneficio ſpecialiter reſeruato per papam.

Summarium.

1 Collatio beneficii ubi debet fieri per epiſcopū cum cōſilio capituli. excludit expectantem ad beneficium communiter pertinens epiſcopo & capitulo.

Deciſio. L X X I X. alias. 379.

NOta quod ubi collatio habet fieri de conſilio capituli per epiſcopum q̧ talis collatio communiter non uidetur pertinere ad epiſcopum & capitulum intantum quod ſi aliquis eſt expectans ad beneficia communiter pertinentia epiſcopo & capitulo ſi beneficium ſit conferendum de conſilio ſolum illud beneficium non uenit in gratia. arg. extra ne ſe de ua. c. i. li. vi. iuncta. l. quidam. & l. etiam. de admini. tuto. ubi ſequi conſilium non eſt neceſſitatis ſed magis uoluntatis qui præparat conſiliū nec uidetur facere. & c. ex parte de conſti. ſufficit petere conſilium & non ſequi. de arbi. c. cum tempore.

Summarium.

1 Reſcriptum ſecundum faciens mentionem de primo reuocat illud.

Deciſio. L X X X. alias. 514.

NOta q̧ ſi fiat mentio de primo reſcripto reuocatur. de reſcrip. c. cæterum.

Summarium.

1 Surrogatus in iure defuncti & lite cenſetur etiam ſurrogatus ad poſſeſſionem ſi de poſſeſſione eſt facta mentio in aliqua parte literarum.

Epithome.

2 Poſſeſſio acquiſita eſt quid iuris. licet in acquirendo ſit facti.

Deciſio. L X X X I. alias. 385.

NOta quod ſurrogatus in lite & iure quod quomodolibet competebat defuncto ſi in aliqua parte gratiæ ſit mentio de poſſeſſione defuncti ad poſſeſſionem etiam cenſetur ſurrogatus licet expreſſe illud in gratia nō exprimatur. nam licet in poſſeſſionem acquirendo ſit fa-
2 cti. ipſa tamen acquiſita eſt expreſſe iuris. ut le. & no. in. c. cum noſtris. de cōceſ. præben. facit in ſimili quod no. Io. mo. in. c. i. de litis conteſta. lib. vi. de conſuetudine elicita & elicienda.

Summarium.

1 Signatura ſi habeat cognoſcat ſummarie &c Cenſetur cōceſſus proceſſus ſummarius ſimpliciter & de plano & ſine ſtrepitu. & figura iudicii.

Deciſio. L X X X I I. alias. 788.

SCiēdum eſt quod ſi ſupplicat aliquis in aliqua cauſa uicecancellario quod cauſam committat alicui ſola ueritate attenta ſummarie & dominus uicecancellarius ſignet cognoſcat ſummarie &c. quod tunc intelligitur eſſe commiſſa quod cognoſcat ſimpliciter & de plano & ſine ſtrepitu & figura iudicii. Et ita declarauit ſemel uicecancellarius. de natura ſeu dictione autem & legitur in. c. præmiſſis ii. quæſtio. circa prædicta uide. &c. add. I. co. ti. deci. x.

Summarium.

1 Cauſæ commiſſæ per commiſſionem conſiſtorialem ſunt magis periculoſæ quam aliæ. ſi in eis ordo iuris debite non ſeruetur.

Deciſio. L X X X I I I. alias. 610.

NOta q̧ quando aliqua cauſa ſpiritualis uel prophana eſt in curia romana de ſpeciali mandato commiſſa propter propoſitionem factam in conſiſtorio coram papa qui tunc mandat uicecancellario q̧ committat cauſam alicui domino cardinali uel auditori ſacri pallatii ſecundum q̧ petitur. Et aliquotiens prædicta cauſa eſt in curia per uiam appellationis uel aliam iuris uiam. quod eſt magis periculoſa niſi ſeruetur iuris ordo quam ſit quando eſt cauſa de mandato ſpeciali.

Summarium.

1 Cauſæ debent committi auditoribus doctoribus in iure canonico uel ciuili ſecundum naturam cauſarum.

Deciſio. L X X X I I I I. alias. 773.

DIc q̧ bonū & rationabile eſt q̧ ſi aliqua cauſa eſſet quæ deberet determinari ſecundū doctrinā iuris canonici q̧ cōmittatur auditori in iure canonico doctori. pro hoc facit. c. i. de conſang. & affinita. Si autem eſſet ciuilis quod committeretur auditori in iure ciuili doctori. pro hoc facit. c. raynuntius. & c. raynaldus. de teſta. & c. ſi pater. eo. ti. li. vi.

Summarium.

1 Impetratio beneficii facta pro abſente non uitiatur ex eo quod in ea nō fuerūt expreſſa beneficia quæ obtinebat.

Deciſio. L X X X V. alias. 814.

NOta q̧ ſi ſupplicetur pro abſente & fuerint obmiſſa aliqua beneficia quæ obtinebat ille pro quo fuit ſupplicatum ſibi non obſtat nec imputatur talis ſurreptio. Ita declarauit dominus Vrbanus quintus. no. pro hoc Io. in. c. gratia de reſcrip. li. vi.

Summarium.

1 Papa ſi conſtituat uicarium in aliquo epiſcopatu quamdiu ſuæ placuerit uoluntati. & ille conceſſit alicui licentiam celebrandi in domo talis licentia non expirat morte papæ.

Epithome.

2 Licentia rectori data de non reſidendo per epiſcopum non expirat per mortem epiſcopi.

Deciſio. L X X X V I. alias. 878.

CAmerarius papæ uel uicarius eccleſiæ Auinion. conſtitutus a papa tenens epiſcopatum ad mandatum ſuam quamdiu ſuæ placuerit uoluntati cōceſſit alicui licentiā celebrandi in domo ſua quæritur nunquid

talis licentia mortuo papa expiret cum expirauerit eius ui cariatus. ut argumen. c. ſi gratioſe. de reſcriptis. lib. vi. uidetur dicendum quod non quia fuit gratia & ſic manſura donec reuocetur. durante tamen cauſa propter quam concedebatur ergo non debet morte concedentis reuocari argumen. c. ſi ſuper gratia. de offi. dele. Pro hoc etiam bene facit quia licentia rectori data per epiſcopum de non reſidendo non expirat per mortem epiſcopi. ut notatur per Archidia. de elec. c. licet canon. & ibi per Io. an. in nouella, ſuper uerbo gratia. & per glo. in. c. primo de elect. in ſi. ipſius glo. facit concor. ff. de arbitris. l. quid tamen. §. ſolutioni. quæ ita concor. cum. l. ſi eum dies. §. ſi. iura in con. poſſet induci. l. quod dicetur. ff. de teſta. mili.

Summarium.

1 Gratia ex certa ſcientia papæ facta eo mortuo. ante ſcripturæ confectionem non expirat.

Epithome.

2 Collatio ſola in ſpiritualibus transfert ius. ſecus in contractibus.
3 Scriptura non eſt de ſubſtantia gratiæ.
4 Beneficium cenſetur uacare per mortem illius qui ſignata ſupplicatione ante literarū expeditionem diſceſſit. & non per obitum prædeceſſoris ſui.
5 Beneficium reſeruatum ſi alicui conferatur. qui poſtea extra curiam per duas dietas mortuus ſit. licet literas deſuper expeditas non habuerit. non dicetur amplius reſeruatum.
6 Literæ uel ſupplicationes per conceſſum quarum non bent.

Decisio. LXXXVII. alias. 882.

NOta ꝙ ubi gratia eſt facta ex certa ſcientia principis. & alicui mandatur de hoc literas fieri licet talis princeps moriatur gratia ex eo non expirat quamuis de hoc ſcriptura non ſit facta. ut notat Archidia. in principio. li. vi. ſuper uerbo per apoſtolica ſcripta.
2 Ratio eſt quia in ſpiritualibus ius tranſit per ſolam collationem ut in. c. ſi. de conceſſi. præbend. lib. vi. licet ſecus ſit in contractibus in quibus quæritur ius & dominium non transfertur in ſcripturis niſi fiat traditio. ut. l. contractus. de ſi. de inſtrumen. quæ non obſtante ut ibi notatur cū de honeſtate loquatur. quare non mirum. Et ſcriptura hic
3 *non eſt neceſſaria cum non ſit de ſubſtantia tamen ſolum ſit ut facilior ſit probatio & memoria argum. ff. de ſi. de inſtrum. §. mirum. Et hoc dicit ſe Io. an. obtinuiſſe per. c. is qui. de præbend. lib. vi. in penul. gl. ut notat Innocen. in c. exceptionem. de li. conteſt. in. vi. in pen. glo. Nec obſtat. l. ii. C. de ſen. & interlocu. omni iudi. li. x. quæ hodie non eſt in uſu. Et loquitur in illis qui habent bullas aureas.
4 Et per hoc ſoluuntur duæ aliæ quæſtiones Prima ſi quis moritur ſignata ſibi ſupplicatione antequam habeat literas beneficium illud uacat per mortem illius & non prædeceſſoris ſui. de quo dic ut notat Archidia. c. ſi electus. ſuper uerbo ex eo de electio. lib. vi. Et Io. an. in principio
5 lib. vi in nouella. Secunda ſi collatum eſt alicui beneficium reſeruatum & moritur extra curiam per duas dietas antequam habuerit literas amplius non dicitur reſeruatum licet cle. contra prouiderit in quadam conſtitutione cuius conſtitutio iam expirauit ut dicunt doctores. quare hæc ſecunda quæſtio correlatiua tenet Sed tamen contra iſtam opinionem uidetur. quia ad probationem gratiæ oportet quod habeantur tranſſumpta ſi ergo non habet literas tranſſumptum non habebit & gratiam probare non poteſt & per conſequens in lite ſuccumbit & in expenſis condemnatur. Dicendum hoc ſpeciale in cathedralibus & collegiatis eccleſijs non quod ius ſibi non ſit quæſitum ſed in quaſi poſſeſſione quaſi ut ſic tranſſumptum ſupplicationem non probat. ſed requiritur quod tunc a principio ſit ius ſuum completum Et hæc eſt ratio
6 quare literæ aut ſupplicationes per conceſſum non probant. quia reſtringi mandatur in eis per expeditionem & ſic eſt de ſupplicatione quæ non indiget documentis ſed ſolum literis quæ reſtringantur. & hoc tenet curia hodie ſecundum omnes.

*Non eſt neceſſaria. Adde tamen ꝙ quando ſcriptura ē neceſſaria ſeu de ſubſtantia actus ſi ē amiſſa pt actus probari per duos teſtes ſi pars pbat amiſſionem ſcripturæ: ut hr per do. Abb i. c. ſicut de re. iu. i. j. co. §. uerſi. nota tertio. & per Baldum in. l. i ff ſi cert. petatur. in colu. pe. uerſi. ſi enim. Adde fely. i. d. c. ſicut col i. uerſ. ubi ſcriptura ē de ſubſtantia.

DE CONSVETVDINIBVS.

Summarium.

1 Conſuetudo alterans formam iuris in alienatione bonorum eccleſiaſticorum. ualet.

Epithome.

2 Alienatio rei eccleſiæ an requirat neceſſario ſcripturā.
3 Poſſeſſio an transferatur. ex contractu rei eccleſiæ indebite facto. & ex cauſa inſufficienti.

Decisio. I. alias. 134.

NOTA ꝙ ubi eſt conſuetudo in aliqua prouincia. ꝙ res eccleſiaſticæ ſub certa alia forma quā in iure exprimatur uendatur ualet cōſuetudo. ut uidetur notare Inno. in. c. nulli. de rebus eccl. non alienan. cum nota. in. l. diuturna. de hæred. inſtitut. ff. quæ in frau. credi. in principio. ſuper uerbo antiquitus. quia illa ſolennitas de qua cauetur in auten. hoc ius. In alienatione rerum eccleſiaſticarum. hodie non uidetur neceſſaria. ut notat Inno. in. c. dudum. de rebus eccl. nō alienan.
2 lib. vi. & ibi uidetur gl. ꝙ non requiratur ſcriptura immo ꝙ contractus poſſit probari per teſtes. Et ex hoc audiui determinari ꝙ ſi contractus rei eccleſiaſticæ ſit indebite factus & ex cauſa inſufficienti ꝙ ex tali contractu transfer
3 tur poſſeſſio ad hoc quo ad probandum talem poſſeſſionem ſit remiſſio ad partes ut probetur per teſtes. quia ex contractu inutili * transfertur poſſeſſio ut. l. ii. §. quia gratia. de uſucap. pro emp. Et poſito ꝙ eſſet uera illa opinio ꝙ contractus rei eccleſiaſticæ deberet probari per ſcripturam. argu. de eo qui furti. ordi. rece. c. innotuit tamen illud non requiritur in tranſlatione poſſeſſionis. arg. l. meminerit. C. unde ui. licet Archid. in. c. hoc ius ſuper uerbo attribuant. uideatur notare ꝙ ſicut non ualet contractus ita non ualeat tranſlatio poſſeſſionis.

*inutili an trāſferatur ex contractu ſimulato poſſeſſio uel dñiū uide Bar. & Alex. in. l. emptor. ff. de aqua pluu. arcen.

Summarium.

1 Conſuetudo uel ſtatutum de optando non obſtat apoſtolicis impetrantibus.

Decisio. II. alias. 118.

NOta ꝙ ſecundum. c. cum in tua. de conſuetu. lib. vi. loquitur ꝙ *optio non habet locum in beneficiis reſeruatis. eodem modo non habet locum optio ad apoſtolicos impetrantes. quia talis conſuetudo optionis non debet præiudicare impetrantibus ſed ſolum habet locum non extantibus impetrātibus. Et iſta fuit communis opinio rotæ. & credo ꝙ hoc eſt propter clauſulas derogatorias poſitas in literis. ut dicitur. infra de conceſſ. præben. deci. 42.

*optio add. ſ. in no. de. 4. coſtitu.

Summarium.

1 Conſuetudo ꝙ iudex laicus cognoſcat de iure patronatus non ualet.

Epithome.

2 Ius patronatus eſt rei ſpiritualis annexum.
3 Cauſa iuris patronatus eſt eccleſiaſtica nec ſtatuto aut conſuetudine poteſt induci ut a laico cognoſcatur.
4 Conſuetudo contra libertatem eccleſiæ non eſt ſequenda nec tenenda.

Decisio. III. alias. 113.

NOta quod non admittitur conſuetudo qua aliquis dicit laicum iure cōſuetudinis poſſe cognoſcere de iure patronatus. quia ius patronatus rei

ſpiritmali eſt annexum.ut.c.quanto.de iud.quia nec con-
ſuetudine ſeu ſtatuto induci poteſt ꝙ quis ſuper rebus nõ
3 ſuæ iuriſditionis poſſit iudicare.ut. c. poſtulaſti. de foro
compe.ibi per Innocen. Et notatur per eundem in.c.quæ
ſiunt de his quæ fiunt a maio. parte capi. Ad quod no.per
Archidia.in.c.romana.in principio.ſup uerbo clericorũ.
4 de foro compe.lib.vj.quia conſuetudo eſſet contra liber-
tatem eccleſiæ & ideo non ſequenda nec tenenda. ut in
autẽ.de ſancti.epiſ.& l.iubemus.C.de ſacroſan.eccl ſim
ſto.c.cauſam.de præſcrip.& l.naufra.de rei uendi.

Summarium.

1 Cõſuetudo quod debeat renũciare beneficiis ſuis ante
quam admittatur in canonicum præbẽda cum in aliqua
eccleſia,non ualet.

Deciſio. IIII. alias. 325.

NOta quod non ualet conſuetudo. nec admittitur
in qua dicitur quod antequam aliquis recipia-
tur in canonicum præhendarum in aliqua eccleſia
cathedrali ſecundum quod eſt in eccleſia herbipolenſi ꝙ
talis habeat renunciare beneficiis ſeu præbendis quæ ob
tinet in aliquam eccleſiarum dictæ ciuitatis uel diœceſis pro
pter confirmationem officiorum. primo quia uidetur in-
honeſtum ꝙ antequam aliquis recipiatur ad præbendam
beneficio quod habet priuaretur. & non eſt inhoneſtum
ꝙ alius duo beneficia teneat & in uno reſidentiam fa-
ciat.argu.nota.in.c.ſi.de elec.&.c.eum qui de præben li.
vi. & quia faciendo reſidentiam in uno de beneficiis in
aliis uidetur facere. quia poſito ꝙ officiaretur eodem tem
pore & eiſdem horis in qualibet ipſarum eccleſiarum.ta-
men conſilium exiſtente in una poteſt in alia præſtare.
Item reſidendo in eccleſia cathedrali non mirum ſi in ali
is eccleſijs aceſſorijs & quaſi ſubiectis dictæ eccleſiæ ui-
deatur reſidentiam facere argum.c. extirpandæ de præ-
bendis.

Summarium.

1 Conſuetudo quod quis poſſet excommunicari ſine ſcri-
ptis non ualet.

Epithome.

1 Procurator an poſſit facere approbationem appellatio-
nis de qua in.c.cordi.ſine ſpeciali mandato.

Deciſio. V. alias. 357.

NOta quod poteſt conſuetudo inducere quod proce-
datur ad excommunicationem ſine ſcriptis. allega-
tur in contrarium ꝙ talia quæ conceduntur ſolum
ex priuilegio non inducunt conſuetudinem ut ꝙ proce-
datur ſummarie.ut no.ar.viii.di.conſuetudo. & de here.
c.ſi li.vi.Item ꝙ procurator non poteſt facere approba-
tionem appellationis de qua in.c.cordi.ſine ſpeciali man
2 dato.Alii contra ſi eſt procurator ad appellandum.pro
primo facit quia non prorogat.c.olim.nec facit niſi in-
cludatur ſub mandato graue eſt in curia litigare.Ideo re-
quiritur ſpeciale mandatum.de electio.cauſam.

Summarium.

1 Conſuetudo quod in inſtrumento nõ ponatur locus nec
dies.non ualet.

Epithome.

2 Inſtrumentum debet habere diem & locum inſcriptos
quamuis hoc pacto partiom remitti poſſit.
3 Conſuetudo contra ſubſtantiam actus non ualet.
4 Conſuetudo contra ius naturale non ualet.

Deciſio. VI. alias. 439.

1 NOta utrum ualeat conſuetudo quod in inſtrumen-
to non ponatur* locus nec dies? quidam quod ſic.
quia ſuper hoc ualet pactum uel cõſenſus partium
no.ff.de pignoribus.l.cum tabellioni. Alii & maior pars
contra quia poſſet aperire uia multis malitijs & quia dies
2 & locus ſunt de eſſentia inſtrumenti.ut no.in.c abbate.ſa
ne.de re.iudi li.vi & in autenti.de tabellio.& in auten. ut
præpo.no impera.& contra ſubſtantiam actus non ualet
3 conſuetudo.ut.no. Io.and.de conſuetudine.c.ii.lib.vi.&
quia aufert defenſionem parti argu.l.optimam.C.de con
trahen.ſtipu.& ideo ualere non debet argu ꝙ defenſio-
nis facultas competit de iure naturali.ut in cle. paſtora-
4 lis.§. cæterum.de re iudi.& contra ius naturale non ualet
conſuetudo.no.Innocen.de conſue.ſuper Rubrica.

*Locus uide inſr. de fide inſtr.deci.v.

Summarium.

1 Conſuetudo ꝙ uxor ſuccedat uiro in omnibus bonis mo
bilibus etiam extantibus filiis &c.ualet.

Epithome.

2 Conſuetudo nõ poteſt tollere ius naturale in totum.ſed
bene in parte.

Deciſio. VII. alias. 475.

NOta *conſuetudo ualet qua cauetur quod uxor
marito in omnibus mobilibus debitis & creditis
etiam liberis exiſtentibus ſuccedat. maxime ſi
maritus habet bona immobilia nam conſuetudo licet ius
naturale non poſſit tollere in totum. tamen in parte po-
2 teſt.ut no.dinus in regula iuris. indultum. lib.vi. pro hoc
facit.c.raynucius.de teſtam. prout not.ibi ala. ſuper uer.
conſuetudine.faciunt etiam no.per Io.an.poſt eum in.c.
a nobis.de deci.& de conſuetudine ſuper Rubrica. in fi-
ne.per Inno.

*Conſuetudo add.ſ.co.ti.de ci.i.in no.

Summarium.

1 Epiſcopus ſi ex conſuetudine debet habere certam mẽ-
ſuram de grano. quod portatur ad urbem debebit etiam
habere de farina quæ portatur ſolum in fraudem.

Deciſio. VIII. alias. 834.

EPiſcopus habet ius in ciuitate ꝙ de qualibet groſſa
menſura frumenti quæ portatur ad ciuitatem pro
uendendo.debet habere certam paruam menſurã
gentes nolunt portare frumentum ſed farinam. quæritur
an epiſcopus debeat de farina habere illam menſuram
quam eſſet habiturus de frumento? & uidetur ꝙ ſic. quia
farina & frumentum proprie eſt * eadem uſio.ff. de con-
trahen.emp.in uenditionibus.§.fina. &.l.ſequenti. Item
non uidetur noua ſpecies farina ſed quæ prius erat & lati
tabat detecta.ff.de acqui rerũ domi.l.adeo.§ cum quis.
Item licet ius perſonale & tempore finibile rei mutatione
perimatur non tamen ſi ius reale & perpetuum quale ha
bebat epiſcopus. quia primũ reſpicit rem ſecundum for-
mam.ff.quibus modis uſufru.amit l repeti §.rei mutatio
ne.Secundum uero reſpicit rem ſecundum ſubſtantiam.
ideo non tam interimitur permutatione formæ ff.de ſer
uitu.urb.prædiorum.l.ſeruitutes.§.ſi ſublatum.de pigno.
l.paulus.§.decimis de le.i.l.ſeruum filii § ſi pocula.Item
frumentum cum ſit farina mutatur ad uſum deſtinatum.
igitur talis mutatio non nocet epiſcopo.ad hoc facit ff.de
uſufru l.arboribus §.manus. cum ibi no. Item uerba illa
de frumento menſurato potius uidentur dicta ſeu adiecta
gratia demonſtrationis ſeu deſignationis quam limitatio-
nis uel taxationis & ideo licet talis adiectio mutetur. de
frumento facto farina nihilominus remanet diſpoſitio ſeu
ius epiſcopo conſtitutũ.arg.cum concor.iurium.ff.de le-
ga.prim.l. quid teſtamento in princ.ff. de. an.lega.l.le-
gatum.§ uini iuncta.l. cum certus numerus.ff.de triti.ui.
& ole.leg.&.ff.de lega.iij. paulo calimaco.§.fina.Item

* eadem add. bal.in.l.i.in 3. col.C. de fruct. & lit.expen.& eundem in .l. non dubiũ.vi. col. C. de leg. & Bar.in.l.quũ tũ.§.illud. ff. de leg.iij.

pro iſta parte facit quia mens uidetur eadem in farina.l. uerba deficiant & quia fraus poſſet committi epiſcopo. ergo.&c.ar.ff.ad mace.l Iulianus.§. initii ff. de iuriſdic. om.iud.licet.ſi quis id quod.§. ſi dum proponeretur.ff. ad turpil.l.i.§.incidit in fi.de donatio.inter uirum & uxo. l.cum hic ſtatus.§ ſi ſponſus. Itẽ pro hoc quia ſæpe mercatores & furnarii in talibus ſolent fraudem committere. &c.argu.l. quemadmodum in principio. C. de agric.& cenſi.lib.xi.& in lib feudo.per quos fiat inueſtitura.§.ſed & res.uerſi.uiſi.ubi fraus probatur ex perſona uendentis. extra de emptio.& uendi.ad noſtram. & pro reprehendẽda uel præſumenda fraude uideri poſſent no. per glo.& doc.ff.de le.l.contra legem de elec.auaritiæ.& ibi per Io. mo.in uer frandibus & extra de immuni. eccleſi. clericis in uerbo periculoſum per Archid.de priui.quanto. & ibi. no.per Ber. pro iſta parte etiam bene facit quod no.per Innocen.& hoſti.de decimis.c.cõmiſſum. Item cum frumentum emitur ad portandum ad ciuitatem quaſi quoddam ius in ſpecie quæritur epiſcopo. Item licet mutetur in farinam non ſibi tollitur. facit de li. cauſa. ſeruos. ubi formam rei proprie in alterius præiudicium alieni non licet ſine cauſa mutare. ff.quibus mo.uſuſru amit.l.repeti. § fi.de uſuſru.l.fin.quæ in fraudem credi.l.ſed ſi rem Itẽ pro hac parte bene poteſt induci quod no.hoſtien. & Io. an.in nouella.de decimis c.cõmiſſum.in uerbo ita nunc. & quod una uia prohibetur alia non permittetur.extra ne cleri.conm.c.unico li.vi de reg.iuris.c.cum quid.& qui contra legem uel eius mentem mittitur malam fidem habere præſumitur.in regu iuris c.qui contra iura.Item pro iſta parte poteſt induci.ff.de tritico uino & oleo leg.l.i & l.ſi quis uinum.§.item acetum in prin.in uer. ꝙ ſi totum. & uerſi. item ſi quis uinum. In contrarium facit.ff.de le. iij.quæſitũ.§.illud fortaſſe. Item quia poteſt dominus frumentum inquirendu fraudare debitorem.ff.quæ in fraudem credi.l. qui autẽ. Igitur facere farinam.ut nil domino uel epiſcopo quærat. Itẽ licite poteſt facere in & de re ſua quod uult.etiam ſi alii præiudicaretur. dum tamen in prouiſionem ſui faciat.& non ad emulationem ipſius.ff de damno infec.l proculus.cum concor. præſertim. dum tamẽ nil immutatur in alienum.ff. ſi ſeru.uen.l.ſicuti § ariſto. ergo licite poſſit frumẽtum mutare in farinã. Itẽ facilius poteſt impediri ne quis incidat in obligationem.quam ex quo incidit liberari.quia multa impediunt contrahenda. ut.l.patre furioſo.ff.de his qui ſunt ſui uel alie.iur.&cætera.ſic igitur ut non incidat poſſit facere de frumento farinam Item per medium non prohibitum poteſt fieri tranſitus in effectum non permiſſum facit.ff.de accep.l.per iuſiurandum.§.& ſi fideiuſſor.ff quæ res.l. pign obli.poſ.l. ariſto.§ i. Igitur per medium farinæ non prohibitum poſſit quis uenire in effectum nil ſoluendo epiſcopo alias nõ permiſſum. Item non eſt diſcendendum a uerbis. &c. ut l.non aliter.ff de lega.iij.& ff.qui & a quibus.l.proſpexit.præſertim cum ſub uocibus etiam large ſumptis comprehendi caſus emergens non poteſt.ut no.per Innocen. in.c.literis de Reſcrip.& per Cynum. C. quæ ſit longa conſuetu l i Item pro iſta parte facit. quia rei mutatione mutatur effectus ff.de auro & argen.lega l. ſeya.§.fin.& ibi ad hoc in fi.conco. Item epiſcopo nil debetur niſi ſub conditione ſi portetur frumentum. igitur ut ſibi aliquid debeatur ſit opus ꝙ conditio ita de facto impleatur quod portetur frumentum.argu.l.meuius ff.de condi & demõſtra.&.l.qui hæres.in principio & in fi. Item mutatio ſtatus perſonæ &ex culpa uel malitia ſua proueniens inducit ſibi excuſationem ab actu.a quo non eſſet alias excuſatus & propter medium talis mutationis non aſtringitur ad ea ad quæ aſtringeretur ff. de excuſa. tuto. ſed & milites.§. ſed ignominia miſſi.iuncta.nota.per d y.in regula quod ob gratiam.circa fi.in uer.ad contrariam autem regulam.igitur & hic mutatio ſtatus frumenti in farinam excuſat debitorem ab obligatione.etiam ſi fuerit culpabilis mutatio uel doloſa.facit ad hoc in ratione l.cum quis. de ſolutio. Item etiam pro iſta parte poteſt induci.ff.de lega.iii l.ligni.circa fi in uer.ſed & ticiones &.l.librorũ §.ꝙ tamẽ caſſius. Itẽ pro iſta parte facit.ff.de uerb.ſi l.fruge. §.frumẽtum. Item pro iſta parte etiã facit ff. de acqui.rerũ domi.l.adeo.§ cũ quis in eo. ꝙ ibi dicit de uuis & uino nam idẽ eſt de frumento & farina licet ſecundũ quoſdã non ſit de frumento excuſſu ex ſpicis. ſecundum alios ſit idem.& ille.§.corrigatur per.§. cum ex aliena.inſtitu. de re.diui.ſecundum opin. Azo.ut in qualibet no. Item pro iſta parte facit.ff de tritico uino & oleo legat.l.iij. in principio.&.l.ſi quis uinum.in principio.&.§. Item acetum.

Summarium.

1 Impetrans apoſtolicus uel expectatiuus an primo debeat eſſe in inferiori gradu & poſtea ſecũdum ordinem ſuum aſcendere ad alios gradus ſuis loco & tempore iuxta ſtatuta & conſuetudines eccleſiæ?

Epithome.

2 Papa conferendo canonicatum in aliqua eccleſia in dubio uidetur conferre cum iuribus canonicalibus quæ cõpetunt canonicis illius eccleſiæ. Secundum eius ſtatuta ad conſuetudines.

Deciſio. IX. alias 837.

NOta ꝙ in quadam eccleſia ex ſtatuto uel conſuetu-
dine eſt triplex ordo canonicorũ à quid ſunt inferio-
res qui uocantur ſcholares.qui ſunt ſub cura obediẽ-
tia & regimine ſcholaſtici.quidam dicuntur medii qui uo-
cantur emancipati. quidam maiores qui ſolum habẽt uo-
cem in capitulo. & uocantur capitulares tamen præben-
dæ omnium ſunt æquales & non aliter quis poteſt aſcen-
dere ad maiorem gradum niſi per ordinẽ primo fuerit in
inferiori & de illo aſcenderet ad medium & ille aſcenſus
deberet fieri ſecundum ordinem antiquioris receptionis.
nam moriente uno canonico medii gradus emancipato-
rum unus de inferiori gradu ſcholarũ in loco illius mor-
tui & ſic etiam decedente aliquo de ſuperiori gradu ſcili-
cet capitularium antiquorum. canonicus de medio gra-
du emancipatorum ſecundum ordinem receptionis aſcẽ-
dit ad ſuperiorem gradum in locum mortui & in locum
illius medii aſcendit antiquior canonicus inferioris gra-
dus.& in locũ eius nouus canonicus ſurrogatur. Per iſtũ
autẽ aſcenſum nõ permutant præbendas quæ alias ſunt
æquales. Hoc ſuppoſito ponatur ſicut fuit de facto quod
unus ex antiquioribus ſuperioris gradus capitulariũ mor-
tuus eſt. quidam apoſtolicus acceptat canonicatum &
præbendam. ſub ſua gratia cadentem uel Papa forſan
ſibi confert illos forſan reſeruatos uel per priuationem
quæritur utrum iſte apoſtolicus debeat uenire ad gradũ
uel ad locum ſuum. uel an ſecundum ſtatutum uel con-
ſuetudinem eccleſiæ primo debeat eſſe in inferiori gradu
& poſtea ſecundum ordinem ſuũ aſcendere ad alios gra- 2
dus loco & temporibus oportunis? quibuſdam uidetur ꝙ
expectans debeat uenire ad infimum gradũ. primo & po-
ſtea aſcendere ad ſuperiores gradus. ſecundum ordinem
ſuum.argu.c.cum in tua.de conſuetudine.ſed ſi papa cõ-
ferat canonicatum & præbendam uacantem per mortem
ſuperioris gradus canonici. tunc dicunt ꝙ iſte cui papa
confert debebit uenire ad locum & gradum illius cano-
nici ſuperioris cuius canonicatus & ꝑbenda collati ſunt.
quaſi reſeruatio & collatio Papæ. totũ afficiat cum ſuis
qualitatibus & maxime ſi gratia habet clauſulam non ob-
ſtante coſuetudine uel ſtatuto eccleſiæ per quæ effectus
gratiæ impediri poſſet quomodolibet uel differri quia ni-
ſi ueniret ad locum illum & gradum effectus gratiæ Pa-
pæ ſaltem differretur quo ad iura ſaltẽ canonicalia quæ
ſunt in habendo uocem in .c.iuxta no. per Innoc.c.cum.
M.Ferrarieñ.de conſtitu. quam uocem ipſe non haberet
forſan de magno tempore. aut nũquam ſi ueniret primo
ad infimum gradum & poſtea ad medium cum eam non
haberet ad ſuperiorem capitularium quia ſupponitur ex
ſtatuto uel conſuetudine ſoli illi de illo gradu habent uo-
cem in capitulo. & ideo etiam tenent illi in eo expectan-
te cui papa canonicatum contuliſſet in illa eccleſia ſub
expectatione præbendæ cum illa clauſula. non obſtant.
præd cta eadem ratione. nam ſecundum eos ſtatim habe-
bat uocem in capitulo.uirtute illius clauſulæ.non obſtan-
te ne effectum gratiæ quo ad iura canonicalia impediri
contingat quomodolibet uel differri.ſecus in alio expectã-
te cui papa non ſtatim contuliſſet canonicatũ in eccleſia.
ſed forſan mandaſſet ſibi generaliter prouideri de benefi-

cio

cio uacante uel uacaturo ad certam collationem ſpectā te. & ipſe poſtea uacātibus iſtis canonicatu & præbenda. ad illam collationem ſpectante eos acceptaſſet. nam tūc primo ueniret ad infimū gradū & gradatim poſtea aſcē det ad ſequentem. maxime ſi nō ſit ibi aliqua clauſula obſtanse. Sed ſalua reuerentia ſic opinantium mihi uidetur ſemper apoſtolicus etiam cui Papa iſtos canonicatum & præbendam uacātes in gradu ſuperiori contulit debet uenire ad infimum gradum. & deinde ad ſecundum. ſecundum ſtatutum uel conſuetudinem eccleſiæ gradatim in ordine ſuo aſcendere ad ſupremos. & ratio mea eſt iſta. quia Papa conferendo ſibi canonicatum & præbendam etiam cum plenitudine iuris canonici uidetur in dubio ſibi cōferre cum illis iuribus & qualitatibus. quæ habet canonicus in illa eccleſia ubi ſunt illi canonicatus & præbenda. quia ſecundum diuerſitatem eccleſiæ & conſuetudines uarias iura canonicalia uariantur quia alia iura & alio tempore habent canonici in una eccleſia quæ & quando non habent in alia eccleſia & e contra papa conferēdo canonicatum in aliqua eccleſia in dubio uidetur
2 conferre cum iuribus canonicalibus quæ competunt canonicis illius eccleſiæ, ſecundum eius ſtatuta & conſuetudines facit ad hoc arg de cōſuetudine. cum olim. cum cōcor. poſſet etiam induci in arg l. ex militari. ff. de teſta. mili. & l. ſi quis ex hæredi § ſed ſi quis. uet. niſi forte ff. de inoff. rup. teſta. & de uſu. & habita. l. plenum. §. æquitas & de leg. iij. fideicommiſſa § ſi ſeruorum. Cum igitur ſecundum conſuetudinem illius eccleſiæ de qua quæritur quæſtio. canonicus non habeat ius habendi uocem in capitulo niſi ſecundum ordinem receptionis canonicatus aſcēdat ad omnes gradus ad ſuperiores igitur &c. nō obſtat ꝙ Papa affecit illum locū canonicalē. quia nō eſt uerum. ſed bene affecit illum canonicatū tunc enim bene fateor ꝙ per papæ reſeruationem. uel manus appoſitionē afficitur locus canonicalis & gradus quando ille locus uel gradus debetur illi canonicatui uel præbendæ. Sed hic iſte locus uel gradus quem habebat iſte canonicus mortuus non erat debitus canonicatui uel præbendæ in quantum talis canonicatus uel præbenda eſt Sed potius ex eo quia perſona quæ illos canonicatum & præbēdam obtinebat erat antiquior canonicus in inferioribus gradibus gradatim tranſiuerat de illis gradibus ad ſupremum quod patet. quia non erat debitus ille locus ille canonicatui & præbendæ. quia aliquando fuerant illi ijdem canonicatus & præbenda ſine loco illo cum perſona fuerat in minoribus gradibus conſtituta non obſtante quod effectus gratiæ quod ad iura canonicalia differretur uel impediretur. dico quod non quia iura canonicalia habebit ſaltem in aptitudine uel dico quod iura canonicalia habebunt illa quæ canonicis eccleſiæ poſſent & debēt competere. ſcilicet quæ uariabantur ſecundum quod uariabitur gradus. Et ſecundum antiquitatem ipſorum ac ſecundum ordinem receptionis perſonæ. Ad iſta facit in ſimili quæſtione mota & eius deciſio de regulis iuris. c. in ſpicimus. lib. vi. in nouella.

Summarium.

1 Conſuetudo Anglicana quod Rex habeat iuriſdictionē in clericos ſolutos. in actionibus ciuilibus & perſonalibus mere. uel criminalibus ubi agitur ciuiliter non ualet.

Epithome.

2 Præcepto prohibitiuo uel negatiuo renunciari expreſſe non poteſt.

3 Præcepta negatiua ſemper obligant. ſecus de affirmatiuis quia. licet obligent ſemper. non tamen ad ſemper.

4 Clerici per legem diuinam ſunt exempti a iuriſdictione Layci.

Deciſio. X. alias. 839.

VTrum ualeat cōſuetudo Anglicana. quod Rex poſſit cognoſcere & habere iuriſdictionem in clericos ſolutos in actionibus ciuilibus etiā perſonalibus mere uel criminalibus ubi agitur ciuiliter. & uidetur ꝙ non. per ea quæ notat Innocen. de foro competenti. c. poſtulaſti. ultra medium. per Archidyaconum in cap. Romana. in ſecunda glo eadem titu. lib. vi. præſertim quia eſt contra libertatem eccleſiaſticam & ſanctorum patrum inſtituta. ergo & cætera. argumentum. extra de his que fiunt a maiore parte capituli. c. primo. iuncto. c. ii. extra de foro competenti. Item quia talis conſuetudo eſt contra præce
2 ptum prohibitiuum & negatiuum. ut dicto. c. ii. cui renunciare expreſſe non poteſt. ut ibi notatur & probatur eodē tit. cap ſi diligenti. & argumento. notatorum. C. ne fideiuſſores dotium dentur l. ſecun. in fine. ergo multo fortius nec tacite. præcepta enim negatiua obligant ſemper &
3 ſemper. ut furtum non facies & ſimilia. licet affirmatiua obligent ſemper. ſed nō ad ſemper. ſecundum theologos. Item quia talis conſuetudo eſt contra generale ſtatutum eccleſiæ præſertim introductum in honorem totius ordinis clericalis. ne dum clerici anglicani immo & uniuerſalis ergo clericus anglicanus. tacite conſentiendo aut aſſentiendo tali abuſui non poterit prætextu talis conſuetudinis ei derogare argumento. xxv. quæſtione ſecun. ſunt quidam & argumento. nota. per Innocen. de conſuetudine. ſuper Rubrica. circa medium. Item quia talis conſuetudo eſt contra legem diuinam per quam exempti ſunt cle
4 rici a iuriſdictione principum ſecularium. iuxta ea quæ notat Innocen de maiori. & obedien. c. ſi quis. Item quia eſt contra inſtitutionem eccleſiæ. ergo &c. argumentum extra de temporibus ordinandorum. c. ſecun. Item hæc conſuetudo uidetur expreſſe reprobata. extra de conſuetudine. c. ad noſtram. Item pro hoc bene faciunt no. per Archidyaconum. de cle. coniugatis. c. primo libro ſexto. ſuper uerbo. condemnari Et per Hoſtien. Et Iohannem andree in nouella. extra de obligatis ad ratioci. c. primo. Itē contra præcepta non poteſt induci conſuetudo. præſertim per eum qui non poteſt contrariam legem uel præceptum ſtatuere. ut nota. Innoc. de conſuetudi in Rubrica. circa fi. Nec obſtat. ſi dicatur ꝙ eccleſia anglicana. nec rex obſeruauerunt illud ſtatutum. & ſic non uidetur ligari. Nec ex hoc trangreſſores illius. argumento quarta diſtinctione leges. iuncta notata de treuga. & pace. c. primo. in fin. in glo. Item quia Papa hoc ſciuit & ſemper tollerauit. quia cum fuerit ius prohibitiuum. Et ab exemptione diuina procedens. ut notat Innocentius. de maioritate & obedientia. c. ſi quia. & per conſequens contrarium eſſet peccatum non poſſint dici ex hoc eſſe excuſati quantocunque etiam tempore in contrarium ſint abuſi. quia tanto ſunt grauiora peccata & cætera. ut extra de conſuetudine. c. fina cum concordantijs. Nec hoc caſu uidetur ſufficere tollerantia papæ. argumento. de præbendis & notatur. per Innocen. in Rubrica de conſuetudine & dato ꝙ propter ſcandalum quia alias prohiberi poterat tollerauit non propter hoc approbaſſet cenſetur. Nec conſuetudinem uoluiſſe introduci. argumento notatorum per Inno. in Rubrica de conſuetudine. & de præſcriptione c. nihil. Nec obſtat etiam ſi dicatur ꝙ papa non potuit clerum anglicanum priuilegiare in præiudicium Regis Angliæ. cui omnes antequam Chriſtus ueniret iuriſdictio competebat. quia iſtud priuilegium & hæc libertas cōceſſa eſt clericis a Chriſto in quem omne imperium fuit tranſmiſſum. & in temporalibus & ſpiritualibus. iuxta notata. in c. nouit. de iudicijs. Et per Inno. de uoto & uoti redemptione c. ꝙ ſuper his. & de foro competēti. c. licet. & quia clerici ſunt ſpirituales & in ſpiritualibus Papam ſolum ſeu iudices eccleſiaſticos poſſe intromittere priuilegium generale fuit datum a Deo iuxta. c. quādo de iudi. & notata per Innocen. de ſen. excommuni c. nouerint circa. princ.

¶ Nec per conſequens obſtat quod dicebatur per allegātem pro parte iſta quod papa expreſſe proteſtatur in iure quod non uult derogare iuriſdictioni regis Angliæ. extra qui filij ſint legitimi. c. cauſam. cum ſimilibus. Quia ut in præmiſſis patet in clericos nullam iuriſdictionem habet: nec habere poteſt.

Summarium.

1 Conſuetudo quod epiſcopus in iocundo aduentu ſuo poſſit ponere unum canonicum cui ſtatim reſpondeatur ſicut alteri canonico in qualibet eccleſiarum ſuæ dyoceſis & ciuitatis: etiam non obſtante certo numero canonicorum. etiam iuramento uel auctoritate apoſtolica con

Epithome.

1 Iudex unius territorii an poſſit cõcedere alteri territoriũ ſiue iuriſdictionẽ, contra ſubditos ſuos qui in dioceſi alterius deliquerunt.

Deciſio. XIII. alias. 842.

VTrum ualeat ſtatutum uel conſtitutio facta in concilio prouinciali quod archiepiſcopus metropolitanus poſſit cognoſcere de cauſis ſubditorũ ſuffraganeorum etiã eis inuitis in ſua propria ſcilicet metropolitana dioceſi uidetur quod non inuitis ſubditis ſuffraganeorum. ut notat Io. an. in nouella. de offi. le. c. nouit. ſuper prima glo. in uerbo epiſcopum Et per nota. per eum extra de foro competen. c. ſignificaſti. ſuper ſecunda glo. in fine. Et in facto erat ita. quia in quadam prouincia erant multæ conſtitutiones prouinciales inter cætera cauebatur ibi quod archiepiſcopus metropolitanus haberet executionem illarum conſtitutionum, tam in ſua dioceſi quam in dioceſi ſuffraganeorum. & tam in ſubditos ſuos ſuæ dioceſis, quam etiam ſubditos ſuorum ſuffraganeorum etiam pro exceſſibus non commiſſis in dioceſi ipſius metropolitani. Quærebatur an uirtute harum conſtitutionum metropolitanus poſſit exercere cenſuras & aſtringere ſubditos ſuffraganeorum, & eos uocare ad ſuã dioceſim, & forum ſuum pro exceſſibus uel cõtractibus extra dioceſim metropolitanam commiſſis uel initis. Et quidam tenebant quod non ſine uoluntate ipſorum ſubditorum, pro quibus bene facit glo. prædicta. Item etiam illa glo. facit ad unam aliam quæſtionem. Nunquid ar-
2 chiepiſcopus tholoſanus poſſit dare archiepiſcopo auxitañ. territorium tholoſanum ut poſſit diſtringere ſubditum ipſius archiepiſcopi tholoſani. Et erat in facto quod cum quidam officiales regis dediſſent aliqua damna ſeu aliquos exceſſus commiſiſſent auxitañ. contra archiepiſcopum auxitañ. ſeu eius gentem. quia morabantur illi officiales regis tholoſæ. requirebatur archiepiſcopus tholoſanus ſeu eius officiales quod procederent per cenſuras & alia iuris remedia contra eos? Reſpondebat archiepiſcopus tholoſanus quod non auderet propter eorũ potentiam. ſed libenter dabo uobis hic territorium & procedatis prout uobis uidetur contra eos. Ipſi officiales contradicebant dicentes quod eis inuitis territorium in eorũ præiudicium non poterat concedere auxitaneñ. quærebatur an poſſet? licet quidam dicerent quod non. hoc tamen caſu crederem quod immo ex quo ipſemet tholoſanus in eos cognoſcere poterat ratione domicilii uel originis: uel etiam ex quo auxitaneñ. in ſua dioceſi etiam contra eos poterat cognoſcere de exceſſibus per eos commiſſis ratione delicti. per notata in eadem glo. Io. an. in. c. nouit. ſuper prima glo. de offi. lega.

Summarium.

1 Conſuetudo quod inferior epiſcopo poſſit inſtituere uicarium ad tempus in eccleſia curata non ualet. licet ex priuilegio poſſet.

Deciſio. XIIII. alias. 149.

NOta quod non admittitur conſuetudo quam allegat inferior epiſcopo quod poſſit eccleſiæ curatæ inſtituere uicarium ad tempus ut. c. i. de capel. monacho. li. vj. Et dic plene per Innocen. in. c. primo & c. in lateranenſi. de præben. Ex priuilegio autem admitteretur talis conſuetudo & articulus de tali materia admittitur. ut notat Archidiaco. in. c. primo. allegato, de capel. mona.

Summarium.

1 Optio non ex nouo ſed antiquo titulo prouenit.

Deciſio. XV. alias. 665.

NOta quod optio non uenit ex nouo titulo ſed ex antiquo. ut probatur in cap. cum in tua. de conſuetu. libro ſexto.

Summarium.

1 Stilus pallacij apoſtolici eſt ius licet ex facto oriatur.

Deciſio. XVI. alias. 705.

NOta quod ſtilus ſacri pallacij eſt quoddam ius licet ueniat ex facto. ut probatur in. c. ex literis. extra de conſti. & c. uenerabilis. de confir. utili. & xv. di. c. j.

Summarium.

1 Permutantes in ſimul expediunt literas ſeu bullas ſuas nec alter ſine altero poſſet illas expedire & hoc de ſtilo cãcellariæ apoſtolicæ.

Deciſio. XVII. alias. 769.

SCiendum quod de ſtilo cancellariæ eſt quod ſi aliqui permutant ſua beneficia unus ſine alio non poteſt habere literas ſiue bullas licet alius cum alio habere poſſit.

DE ELECTIONE.

Summarium.

1 Beneficium electiuum quod dicatur?

Deciſio. I. alias. 123.

NOTA quod uocetur beneficium electiuum? dic quod uocatur beneficium electiuum illud in quo requiritur confirmatio ſuperioris poſito quod ſit de minoribus beneficijs. argu. nota. per Io. and in. c. j. de præben. in cle. nam alias non uidetur beneficium electiuum imo magis collatiuũ. ex quo immediate poſt electionem ſine cõfirmatione ius quæritur quia talis electio habetur pro collatione ex quo non indiget confirmatione ſuperioris. Audiui tamen qđ Innocen. papa. vij. declarauit ſemel in camera quod uolebat id beneficium eſſe electiuum & dici electiuum in cuius electione ſeruabatur forma. c. quia propter. de electi. uel per cuius uacationem eccleſia redditur uiduata prælato Illud autem beneficium ad cuius electionem ſimpliciter ſeu nominationem quis aſſumitur ſine ſolẽnitate ſeu confirmatione ſuperioris non debet dici proprie beneficium electiuum ſed potius collatiuum cũ in talibus per electionem ius quæratur.

Summarium.

1 Canonicus ultra numerum ſtatutum poteſt de canonicorum conſenſu eligi licet non ſufficiant facultates eccleſiæ.

Deciſio. II. alias. 150.

NOta glo. B. quod ſuper numerum ſtatutum poſito quod non ſuppetant facultates poteſt quis eligi in canonicum præbendatum de canonicorum ipſorum conſenſu. ut notatur in cap. auctoritate. de inſtituti. uide capi. dilecto. de præbend. in fin. quod uidetur facere contra.

Summarium.

1 Electus litigans ſuper electione ſi decedat. nihilominus ſententia ſuper iure electionis ferenda eſt.

Deciſio. I I I. alias. 199.

Nota glo. qualiter mortuo electo litigante ſuper electione fertur ſententia etiam poſt mortem ſuper iure electionis. ut notat Innocen. in capi. ex parte de arbitris. 1

Summarium.

1 C. ſi hi contra quos & clemen. I ut lite penden. non habent locum niſi quando litigatur ſuper beneficio & non ſuper pertinentia collationis iure collatoris.

Deciſio. I I I I. alias. 307.

Nota ſecundum opinionem Io. an. poſitam in. c. duorum li. de electio. quod poſito quod decretalis. ſi hi contra quos ut lite penden. lib. vj. & c. j. eodem titu lo. in cle. habeat locũ quãdo ſup duas electiones uel præſentationes litigatur de beneficio non tamen habet locũ quando litigatur inter eligentes ſeu præſentantes & poſſeſſor moritur lite pendente, ſecus ſi petitor. ut notat Io. an in nouella. in allegato. c. ſi hi contra quos. ergo non debet extendi ad alium caſum ſcilicet quando litigatur inter eligentes ſeu præſentantes. & quia poteſt eſſe præiudicium ſi præſentans ſeu eligens nõ poſſet præſentato mortuo alium ſurrogare. argumen. c. ſi electio. de elect. lib. vj. licet aliqui contra. quia uidetur remanere eadem ratio. infra de reſt. ſpoli. deci. 17.

Summarium.

1 Sequeſter durante ſequeſtro poteſt eligere, & præſentare.

Deciſio. V. alias. 313.

Nota gloſſ. Innocen. & Hoſtien. quod ille penes quem ſit ſequeſtrum durante ſequeſtro. poteſt eligere & præſentare ſicut ille pro quo eſt factũ ſequeſtrum ut no. in c. examinata de iudicus. in prima glo. & Paul. in. c. uno. de ſequeſtra. in cle.

Summarium.

1 Electio facta per compromiſſarios uoto electi capitularis. non ſcrutato ualet. licet dictũ fuerit in compromiſſo ꝙ perſcrutatis uotis omnium & ſingulorum eligerent.

Deciſio. V I. alias. 843.

Canonici ſeu capellani compromiſerunt in tres de ipſis ut ſcrutatis uotis omnium & ſingulorum de capitulo illum eligerent in epiſcopum in quẽ omnes uel maior pars ipſorum conuenirent ipſi ſcrutatis uotis ſuis primo & demum uero aliorum repererunt quod omnes conuenerunt in præpoſitum illius eccleſiæ. ipſi compromiſſarii illum ſollenniter elegerunt non ſcrutato prius uoto ſuo qui præſentata ſibi electione conſenſit electioni. queritur utrum teneat electio? quidam dicebant ꝙ non. ex quo non fuerunt ſcrutati uocem illius electi qui erat præſens & de capitulo propter formam compromiſſi quæ habebat ut ſcrutatis uocibus omnium & ſingulorum. & cætera. Ipſi uero non fuerunt ſcrutati uoces omnium & ſingulorum ex quo illum obmiſerunt, quia mandati forma diligenter eſt obſeruanda. ut de reſcrip. c. cum dilecta. ff. mandati. l. diligenter. Et. c. cum expediat ꝙ de elec. libr. vj. Et eodem titulo. c. cum dilectus. §. primo. in antiquis. Non enim completa eſt conditio ſub qua data eſt. uel fuit compromiſſariis eligendi poteſtas ſcilicet ſi ſcrutatis uocibus omnium & ſingulorum. & cætera. igitur nec potuerunt eligere. Alii dicebant quod electio erat bona. quia ſatis conſentiendo electioni declarabat uocẽ ſuam ille præpoſitus. ergo & cætera. Sed illud non ſequitur quod fuerint per hoc ſcrutati uocem ipſius quod requirit forma mandati ab homine dati. Et notanter dico ab homine. iuxta notata per Io. and. in. c. ſi. de reſti. ſpol. 1 Inducebant illi etiam quod fruſtra eius uox in ſcrutinio fuiſſet per compromiſſarios inquiſita cum & ſi fuiſſet inquiſitus non poſſet nec deberet ſe nominare. quia ſic ambitioſus eſſet. de inſtitutio. c. ſi. Et ſi alium nominaſſet ille nihil profeciſſet cum neceſſario. ex quo omnes alii in ipſum præpoſitum conueniebant ipſe eligendus erat. igitur non fuit magnum inconueniens ſi eius uocem ſcrutati non fuerint cum & illud ſcrutatum non prodeſſet. ut argumen. l. aliquando. cum concordan. ff. ad uelleia.

Summarium.

1 Reſeruatio beneficii per commendam non perpetuam ſubſecutam non expirat.

Deciſio. V I I. alias 143.

Nota quod ubi beneficium eſt reſeruatum ſi tradatur in commendam non extinguitur* reſeruatio niſi eſſet commenda perpetua. quia tradens beneficium in commendam uidetur beneficium tenere. argumen. l. ſi depoſitæ. ff. commodati. Nec eſſe uidetur beneficium penes illum cui eſt commendatum. cum habeat ad tempus. ut. l. ex facto de heredi. inſtitu & c. nemo. de electio. lib. vj. cum ibi notatis per doctores. Io. an. & Archidiac. Vbi autem eſt perpetua commenda* nõ uidetur uacare beneficium. argumen. notatorum in allegato. c. nemo. Et quod notat Archid. in. c. ſi propter de reſcriptis. lib. vj.

* Extinguitur adde per Biſ. de prima. de præben.

*Commẽda. Adde ꝙ ille q hẽt ius conferendi beneficiũ iure ſpeciali non poteſt illud dare in cõmendam. not. do. de. S. Gemi. in. c. nemo de ele. li. vj. in fin. idem tenet Fely. in. c. audiris. de pſcri. v. col. verſ. ſimiliter uidemus. num. xlj.

Summarium.

1 Papa ſi reſeruat beneficia quæ aliquis obtinet. ſortitur effectum reſeruatio etiam in beneficio quod ille obtinebat ſolum de facto.

Epithome.

1 Terram alicuius ſi mandatur ſupponi interdicto illud mandatum extenditur ad terram & facto detentã ab eo.
3 Reſeruatio facta ad inſtantiam partes tanquam ambitioſa debet reſtringi. ſecus ſi fieret motu proprio.

Deciſio. V I I I. alias. 173.

Nota quod ubi papa reſeruat beneficia quæ obtinet titius. & titius de facto obtinet unum beneficium de quo ipſo iure eſt priuatus quia incompatibile, reſeruatio ad illud beneficium quod obtinet de facto uidetur extendi quia beneficiorum collatio ad papam pertinet ideo non mirum ſi per reſeruationem tale beneficium ad papam ſit deuolutum Cum iſta uerba beneficia quæ obtinet titius ſint uerba generalia Et uidetur intelligi ſiue de iure ſiue de facto dum tamen ſit in poſſeſſione argu. l. 1 ſtipulatio iſta. §. ſi quis forte. ff. de uerborum oblig. Nec in iſto caſu eſt neceſſe quod titius obtineat. dum tamen detentionem ſeu poſſeſſionem habeat ſeu ei incumbat 2 ut notatur in ſimili de ſenten excom. c. ſi ſententia. libr. vj. per Archidi. ubi dicitur quod quando mandatur terra alicuius domini interdicto ſupponi extenditur mandatum ad terram quam tenet dominus. & non de iure. ad quod facit. c. primum de poſtulationibus. uer. nec ualet 3 & illud tenet communiter audientia. licet contra uideatur. c. ſi gratioſe. in fine. de reſcriptis libro. vj & quia reſeruatio uidetur ambitioſa quando eſt facta ad inſtantiam partis. ſecus ſi motu proprio ſecundum collecta. & Federicum de ſenis. ut notatur per Iohannem Andreæ in capi præſenti. ſuper uerbo finitur. de officio legati. lib. vj. ad quod. l. his in prin. ff. de religio & ſump. fune.

Summarium.

1 Gratia ad beneficium uacaturum per promotionem alicuius non expirat per mortẽ papæ licet ſucceſſor gratiam

per

per prædeceſſorem ad uacaturas cōceſſas in genere reuo
cauerit.

Deciſio. IX. alias.744.

NOta quod ſi dominus noſter papa Vrbanus ſepti
mus fecerit gratiam alicui de aliquo beneficio
uacaturo per promotionem alicuius ad aliud be-
neficium certis executoribus ſuper hoc deputatis. ꝙ mor
tuo domino Vrbano nihilominus ſtat. licet uenerit reuo-
catoria domini papæ Gregorii undecimi. licet tempore
domini Vrbani non fuerit prouiſum de illo beneficio ſic
uacaturo. & ſic tenet maior pars Rotæ. ueritas tamē præ
dicti dubii. melius apparet ſeu apparebit ex uerbis poſi-
tis in reuocatoria cuiuslibet papæ.

DE TRANSLATIONE EPISCOPI, uel electi.

Summarium.

1 Epiſcopi uel electi fructus extantes tempore translatio
nis beneficiorum priorum debent translato ſeu aſſumpto
in Epiſcopū ſecus ſi eſſet monachus. & quid in mortuo?

Deciſio. I. alias.136.

NOta quod aſſumptus in
epiſcopum ſeu transla-
tus fructus ſibi debitos
ratione beneficiorū quæ
tenebat ante translatio-
nem poteſt petere. maxi
me fructus tēpore trāsla 1
tionis extantes. de quo
dic ut in.c. præſenti. de
offi. ordinarii. & per Io.
an. in.c.ij de rebus eccl.
non alienan per Io mo.
&.c. relatum de teſta. p
Innocen. & pro hoc facit. l. j. §. ti. ff. de ui & ui ar. ſecus
eſt in monacho. ut in autenti de ſanctiſ. epiſc. §. ſi mona-
chus. Idem dixerunt quidam in mortuo quod dictum
eſt in translato. ſcilicet quod hæredibus fructus percepti
applicantur. & non ſucceſſori ſeu eccleſiæ.

DE RENVNCIATIONE.

Summarium.

1 Vicarius qui poteſt ex ſpeciali mādato recipere reſigna
tionem beneficiorum non poteſt illa conferre. licet præ-
ſentatos p patronum poſsit inſtituere ſine ſpeciali man
dato.

Deciſio. I. alias.43.

NOta quod uicarius Epiſco
pi habens poteſtatē reci- 1
piendi reſignationē benefi
ciorū cauſa permutatio-
nis reſignata non poteſt
conferre. cum in collatio-
ne beneficiorum requira-
tur ſpeciale mandatum.
ut de offic. uicarij. c. fina.
lib. vj. licet uideretur con
trarium. quia præſentatos
per patronos poteſt inſtituere ſine ſpeciali mandato. ut
ibidem notat archidia. ad quod notat. in. c. uno de inſti.
eo libro. & cum beneficia permutata non poſsint confer
ri aliis niſi permutare uolētibus. c. uno. de rerum permu-
ta. in cle. uideretur idem in beneficiis permutatis ſicut in
præſentatis ad beneficia per patronos licet prima opinio
communiter teneatur in rota.

Summarium.

1 Reſignans beneficium etiam ex cauſa permutationis
perdit poſſeſsionem beneficij reſignati.

Epithome.

2 Reſignans ex cauſa permutationis ſi expellatur a poſſeſ
ſione non habebit interdictum reſtitutionis, ſi permutatio
ſequatur.

Deciſio. II. alias.67.

NOta quod reſignās* beneficium cauſa permutatio-
nis uidetur perdere omnimodam poſſeſsionē ſi poſt
factam reſignationem permutatio ſequitur. quia ex
quo per reſignationem perdidit ius beneficii. multo for-
tius uidetur perdere poſſeſsionem: cum faciliori modo
perdatur poſſeſsio quam dominium. ut. l. ſi quis ui. §. diſ-
ferentia. ff. de acquiren poſſeſ. Et quia permutatione ſe-
cuta tempore reſignationis beneficii uidetur totum ius p
didiſſe. ut dicitur in ſimili. ff. de ma. uin. l. iij. iuncta. l. ſi
cum optio de optio. lega. hoc uidetur dicere Innocen in
c. inter cætera. de præben. in principio ubi dicit quod poſ
ſeſsio non tranſit ſub modo facta niſi modus ſequatur.
ergo ſi modus ſequatur & ſequatur permutatio uidetur
tranſmiſſa a tempore reſignationis poſſeſsio. Item iſte re-
ſignans non poteſt dici poſt reſignationem poſsidere ciui
liter. cum non ſit dominus beneficii nec tanquam in ſuo
poſsidere quod eſt ciuiliter poſsidere. nec poteſt dici poſ
ſidere naturaliter. quia non tanquam uſufructuarius uel
tanquam habens ius in re. quod eſt poſsidere naturaliter.
l. i § dicitur. ff. de ui & ui armata. Et quia reſignauit iuri
ſuo uidetur naturalem perdere poſſeſsionem. quæ erat
coniuncta cum ciuili ex quo ciuilem perdidit. quia in du
bio uidetur totum ius deduxiſſe. ut. l. an eadem. §. i. ff. de
exceptio. rei iudica. quare uidetur ex his quod taliter reſi
gnans cauſa permutationis uidetur perdere omnimodā
poſſeſsionem ut ſi expellatur non detur ſibi interdictum
2 reſtitutionis. & hoc ſi permutatio ſequatur. quia ſi non ſe
queretur permutatio uideretur reſolui poſſeſsio ipſo iure
in ipſum reſignantem cauſa permutationis. ut dicitur in
ſimili in. l. i. & ij. cum ibi notatis. de in diem adiectio. ad
quod facit nota. per Archid. in. c. ſi beneficia. ſuper uerbo
reuertantur. de præben. lib. vj.

* Reſignans adde ſupra de rerum permu. de. ij. in no.

Summarium.

1 Renunciatio petitionis reſtitutionis facta per iam ſpolia
tum. ualet.

Epithome.

2 Spoliatus poteſt per pactum renunciare petitioni reſti-
tutionis.
3 Renunciatio ab eo facta poſt ſpoliationē non ualeat.

Deciſio. III. alias.68.

NOta quod licet poſt ſpoliationem non ualeat renun
ciatio ſuper beneficio. ut in. c. ſollicite. de reſtitutio-
ne ſpoliatorum. bene ualet ſi renuncietur petitioni
reſtitutionis per pactum ut notatur in. c. ſuper hoc. ſuper
uerbo renunciatum. de renuncia. per Innocen. ad quod
facit. l. ſi quis rationes. de libe lega. iuncta. l. ſi unus. §. il-
lud. &. §. pacta. ff. de pactis. uide infra deciſionem. 6. &
xj. eod. titu.

Summarium.

1 Renunciatio ceſsionis bonorum an teneat cum iura-
mento.

Deciſio. IIII. alias.176.

NOta quod ſecundum aliquos ceſsioni bonorū quis
poteſt renunciare per iuramentum ut. c. ex reſcripto 1
de iureiurando. quia tacite propter conſummatiam

non ſoluentis in tempore dilationis ſibi datur poteſtas renunciandi beneficio ceſſionis.ut.l.fin.cum ibi notatis.C.qui.bo ce.poſ.Et poteſt conſuetudo & pactum ualere. ut no.in Rubrica de deci.ſed conſuetudine poteſt induci ꝙ liber homo ponatur in cuſtodia.ut.l.ij.C.de pact.qui fi.li.diſtra. Alii contra quia tale iuramentum continet inhumanitatem.ideo licet ipſo iurecietur.tamē uidetur abſoluendus ut non intrudatur in carcerem nec perſiſtat in excommunicatione ligatus.ut.c.cum quidam.de iureiurā.uide.in.c.de arbi deci.ij.circa medi.

Summarium.

1 Renunciatio beneficii non poteſt admitti per habētem poteſtatem conferendi.tantum.

Deciſio. V. alias.217.

NOta quod cui datur poteſtas conferendi beneficia uacantia eidem non uidetur dari poteſtas quod poſſit renunciationem recipere a uolentibus reſignare quia in reſignationibus poſſunt euenire multa in quibus propter factum reſignantis poſſet damnificari ille ad quē pertinet collatio ad quod facit.c.dudum.de præben.li.vj.uide Deci.in Nu.13.eo.ti.

Summarium.

1 Renunciatio ſpontanea beneficii nocet dicenti ſe ſpoliatum.

Epithome.

2 Spoliato poſt renunciationem agenti reſtitutorio. nocet ſpontanea renunciatio,ſecus ſi ante renunciationem fuiſſet ſpoliatus.

Deciſio.VI.alias.215.

NOta quod exiſtenti in poſſeſſione beneficii renuncianti ſpontanee.beneficio ſi poſtea dicat ſe ſpoliatum poteſt obici ſpontanea renunciatio. ſecus eſſet ſi obiceretur ſpontanea renunciatio poſt ſpoliatione in facta.ſic notat Innoc.in.c.cum ſuper.ij.glo.uer.reſponden quia ſi reus.ſic intelligitur.c.ſollicite.&.c.accepta.de reſti ſpoli.

Summarium.

1 Renunciatio ſimoniaca non nocet reſignanti.

Deciſio.VII. alias.235.

NOta quod reſignatio facta ſimoniace non tenet etiā in præiudicium reſignantis.ut notat Innocen.in.c.cum uniuerſorum.de rerum permuta. Et notat archidia.in.c.dudum.in princ.de præben.libro.vj. Et not.Ber.in capi. ſuper hoc. de renunciatio. ſuper uerbo pecuniæ.

* Simoniace add.ſibi fo.67 an Gemi.cōſ.125.

¶ Super uerbo pecuniæ. Aduerte ad illā gl.quia licet illa gl.dicat ꝙ renuntiatio teneat tamē talis quæ recipit pecuniam debet priuari beneficio propter ſimoniam quā commiſit.

Summarium.

1 Expectans poteſt renunciare ius quod habet ad rem in manibus ſolius notarij.

Epithome.

2 Reſignatio facta per habentem beneficium in manibus ſolius notarii non tenet.

3 Reſignatio ubi non tenet ſi ſuperior intra ſex menſes nō conferrat uel renunciantes ad beneficium non compellat redire poteſtas conferendi deuoluitur ad ſuperiorem.

Deciſio. VIII. alias.289.

2 NOta quod licet habens beneficium non poſſit tale beneficium reſignare ſimpliciter.niſi in manibus ſuperioris habentis poteſtatem inſtituendi & deſtituendi.tamen ſecus eſt in impetrante expectationem habens ſolum ius ad rem.quia talis coram notario gratiæ ſuæ poteſt renunciare.ut notat Innocen.in cap.quod in dubiis de renuncia.Et Archidia.in cap.deliberatione.de offic.lega.libro.vj.in glo.penultima Et eſt ratio quia ibi nō eſt
3 aliud intereſſe ſuperioris cum ius non ſit quæſitum in re ſed ad rem.ubi autem non tenet reſignatio in beneficio quæſito ſi ſuperior infra ſex menſes non conferat.uel reſignantem ad beneficium uenire non compellat deuoluitur poteſtas conferendi ad ſuperiorem.ut notatur in.c.admonet per Innocen Et circa renunciationem iuris ad rem uide infra deciſionem ccxxviij.

Summarium.

1 Reſignatio beneficii facta ex cauſa permutationis non operatur ueram uacationem beneficii.ſi permutatio non ſortiatur effectum.

Deciſio. IX. alias.338.

NOta quod beneficium reſignatum cauſa permutationis non uidetur uacare ſecundum lateranenſe cōcilium ad hoc quod beneficium poſſit ad ſuperiorem deuolui ſi permutatio non habuit effectum. ut quia unus permutantium non habuit ius in beneficio.quod permutauit.quia permutatio fieri uidetur ſub modo uel conditione.quæ permutatio non ualet ſi modus non ſequatur ut beneficium uideatur uacare argu.no. per Innocē.in.c.inter cætera.de præben.uide infra de re. permutati.deci.4.cap.5.

Summarium.

1 Reſignatio beneficii reſeruati etiam cauſa permutationis inducit ueram uacationem beneficii licet pro collatione ſit recurrendum ad papam.

Deciſio. X. alias.397.

NOta quod reſignatio beneficii reſeruati etiam ex cauſa permutationis ueram uacationem inducit.quia reſeruatio papæ licet collationem impediat.ſeu quamuis aliam diſpoſitionem beneficii. ut in.c.ut noſtrum.de appellatio.&.c.ſi eo tempore. de electio.lib.vj tamen non impedit reſignationem quin ualeat licet clerici reſignantes debeant recurrere ad papam pro permutatione perficienda. ¶ Item beneficia ex cauſa permutationis reſignata uacant in ueritate ita quod poſt uacationem huiuſmodi debet ſequi uera collatio & inſtitutio.ut legitur & notatur in.c.uno de rerum permu. lib.vj.licet ibi Io.mo.uideatur dixiſſe contrarium.cuius opinio reprobatur pro quo etiam facit clemen.una.eo. ti. uide infra deciſionem.xiiij.eo.ti.

Summarium.

1 Iuramentum nocet ſpoliato petenti ſe reſtitui.

Epithome.

2 Spoliato nocet renunciatio facta cum iuramento de nō petendo rem integra.

Deciſio. XI. alias. 418.

NOta quod ſi ſpoliatus beneficio ſuo poſt ſpoliationem petitioni reſtitutionis cum iuramento renūciet
2 dic quod ſibi nocet intantum quod poſtea petens ſe reſtitui non auditur.arg notatorum per Innocen.in.c.ſuper eo.de renunci Nec obſt.c.ſolicite. quia ibi ſolum fuit renunciatio poſſeſſionis ſecus hic.ubi cum iuramento renunciauit etiam petitioni reſtitutionis.uide ſupra eo.ti.deci.3.&.6.

Summarium.

1 Cōcluſio in cauſa reuocatur ꝑ admiſſionē articulorū.

Deci.

Deciſio. XII. alias. 268.

NOta ſi poſt concluſionem in cauſa beneficiali factã ad inſtantiam actoris admittantur articuli rei taci te concluſio uidetur reuocata. Ex quo ſequitur quod nõ eſt neceſſaria in cauſa beneficiali ſecus in cauſa propha na iuxta ea quæ no. in cle. de uer. ſig. ſæpe. uide ſupra de ciſionem nonam.

Summarium.

1 Executores dati ad prouidendum de beneficio uacanti non poſſunt admittere reſignationes.

Epithome.

2 Reſignationes admittere non poteſt qui inuitum deſti tuere non poteſt.

Deciſio. XIII. alias. 530.

QVæritur utrum executores gratiarum dati ad ꝓ uidendum de beneficijs uacantibus poſſint ac cipere reſignationem alicuius uolẽtis in eorum manibus beneficium ſuum reſignare ut ſic ea recepta ꝓ uideant. Et dic quod non quia opus eſt quod expreſſe cõ mittatur poteſtas recipiendi reſignationem. ut de ꝓben. dudum. circa prin. li. vj. Et pro hoc faciunt nota. per Ar chi. de uer. ſig. c. ſicut. eodem lib. ſuper uerbo cedentiũ. Et quia tales executores talium ſic reſignare uolentium
2 non poſſunt inuitum deſtituere ergo nec eius reſignatio nem ſuſcipere probatur conſequentia per ea quæ notat Io. an. in cle. prima de regularibus. in gl. ſuper uerbo ma nibus. & per Innoc. de renun. c. quod in dubiis. in fi. glo. ſecunde. Et per Archi. in. c. ſi te. de renun. ſuper uerbo re nunciet. & per eundem in c. deliberatione prouida. ſuper uerbo firmitatis. de offi. leg. lib. vj. & in dicto. c. ſicut. uide deci. v. eod. ti.

Infra dec. 14.

Summarium.

1 Impetratio beneficij cenſetur ſurrepticia ſi impetrans tacet ſe habuiſſe beneficium aliud reſeruatum, & illud reſignaſſe in manibus eius qui non potuit reſignationem admittere.

Epithome

2 Capellani papæ ſunt exempti a iuriſdictione cuiuſcun que ordinarii.
3 Renunciatur facilius beneficio quærendo, quam quæ ſito.

Deciſio. XIIII. alias. 572.

QVidam cardinalis obtinens * quandam dignita tem in quadam eccleſia ratione cuius ad eius collationem pertinebat unum beneficium au ctoritate ſua ordinaria illud in curia contulit cuidam ca pellano pape præſenti tunc in curia. & collationem hu iuſmodi acceptanti tandem ille capellanus cum nõ poſ ſet faciliter obtinere pacificã poſſeſſionem illius beneficii ipſum poſt aliquod tẽpus reſignauit ſeu renũciauit in ma nibus euiſdẽ cardinalis qui auctoritate ſua ordinaria ad miſit reſignationẽ poſtea uero dictus capellanus impetra uit a papa unũ aliud beneficiũ de illo alio ſic renunciato ſeu reſignato nullã faciens mentionẽ quæritur an ualue rit impetratio. uel an iſta ultima gratia ꝑ papã ſibi facta. ſurrepticia cenſeatur ex eo quia tacuit aliud beneficiũ & q dam dicebant eã ſurrepticiã quia renunciatio quã fece rat in manibus cardinalis non ualebat nec admiſſio eiuſ dẽ auctoritate ordinaria ſubſecuta * quia beneficia ca pellanorũ papæ reſeruata erant tunc ꝑ papã & cũ dictus capellanus ti haberet ius in beneficio per collationẽ ſibi factã cui aſſenſit etiã ſi non haberet poſſeſſionẽ. ut in. c. ſi tibi abſenti de ꝓben. li. vj. ideo nõ potuit reſignari niſi in manibus papæ uel eius cõmiſſarij qui ſolus poſſet eũ in uitũ deſtituere cũ ſit exẽptus quicunq; capellanus papæ
2 a iuriſdictione cuiuſcunque ordinarii, qa is demum põt auctoritatẽ præſtare renunciationi & corã eo põt renun ciatio fieri qui põt inuitum deſtituere. iuxta no. ꝑ Inn. & doc. de renun. c. ꝙ in dubiis ergo ſi non ualuit reſignatio adhuc habebat ius in beneficio. licet. n. poſſet eo priuari, qa eã fecit in manibus non habentis poteſtatẽ. & licet ẽt in eius ꝓiudiciũ ſuperior habens poteſtatẽ. ſ. papa poſſet ratificare & admittere renunciationẽ. nec ipſe poſſet reſi lire. nec pænitere. nec beneficiũ repetere tamẽ donec eius ratificatio & admiſſio ſubſequat̃ interim habet ius in be neficio & remanet in eo intitulatus. iuxta uerã opinionem Inno. in. d. c. qđ in dubiis cũ ergo papa tempore ultimæ gratiæ nondũ illã renunciationẽ ratificaſſet adhuc habe bat ius in. d. beneficio. nõ obſtante illa renunciatione fa cta in manibus cardinalis auctoritate ſua ordinaria & nõ apoſtolica eã recipiẽtis. & ꝑ cõſequens cũ haberet ius in eo. ẽ ipſe in impetratione alterius debuit facere mentio nẽ. de ꝓb. ſi motu ꝓprio li. vj ¶ Secus tamẽ fuiſſet ſi age ret de beneficio in quo nõ haberet ius in re ſed ad rẽ. de quo eſto ꝙ qs impetrans teneat̃ facere mẽtionẽ. iuxta no. ꝑ Io. an. in nou. de re. iu. ignorãtia. tñ eius renunciatio fa cta in manibus notam uel alterius poteſtatẽ nõ habentis
3 tenuiſſet, qa facilius renunciat̃ beneficio quærendo quã quæſito. iuxta no. ꝑ Inno. in. d. c. ꝙ in dubiis. & ꝑ Archi. in. d. c. deliberatione ꝓuida. de of. le. in fi. & in iſta opin. ego erã. Quidã tamẽ alii dicebant cõtra ꝙ ultima gratia nõ foret ſurrepticia qa ſecundũ eos renunciatio tenuit in eius præiudiciũ. iuxta no. ꝑ Ber. in. d. c. ꝙ in dubiis. ſed il la opi non approbat̃. qa immo nõ tenuit donec eã appro baret ille qui habet poteſtatẽ. ut ſupra dixi. quare hæc rõ non procedit immo ſecundũ eos ordinarius potuit eã ad mittere nõ obſtante reſeruatione beneficiorũ capellano rũ qa licet illa reſeruatio afficiat beneficia eorũ quo ad poteſtatẽ cõferendi ut nullus poſſit ea conferre cũ uaca bunt niſi papa tamen non afficit ea quo ad poteſtatẽ re nunciandi ſeu renunciationẽ de eis fiendã admittendi. & ideo ſecundũ eos ordinarius poterit admittere. Sed ego contra ut dixi. ſ. quia poteſtas admittẽdi renunciationẽ non impeditur propter reſeruationem ſolum ſed propter exemptionem. quia capellani ab omni iuriſdictione ordi naria ſunt exempti. & ideo quia ordinarius non poſſet in iudicio eum inuitum deſtruere cum in eum iuriſdictio nem non habeat ita non poterit eius renunciationem ad mittere. quare hæc ratio non obſtat. ar. no. per Innoc. in dicto. c. quod in dubiis. & ideo prima opi. uidetur uerior. uide de. 7. infra de re. per.

*Obtinẽs ad. Fran. de pauli nis in tract. de of. & poteſtate c. ſede ua. in 2. par. Inn. in c. quia diuerſita tẽ de cõce. ꝓb.

* Subſecuta, uide. Rot. de re. pm. 1. inno.

Summarium.

1 Auditor Rote ſine ſpeciali mandato non poteſt admit tere reſignationem beneficii ſed litis & cauſæ ſic.

Deciſio. XV. alias 705.

1 NOta ꝙ auditor * ſacri pallacij nõ poteſt recipere re ſignationẽ alicuius beneficij ſine ſpeciali mandato papæ. renunciationem autem litis & cauſæ alicuius be neficii poteſt recipere. & ita ſeruat Rota.

*Auditor ad. ſupra in no. c. ti. deci. 3. ꝗ circa med.

Summarium.

1 Præſentatio. 2 facta poſt renun. primi ꝓſentati in mani bus patroni ſubſequẽte etiã renun. in manibus epĩ ualet.

Epithome.

2 Patrono clerico non permittitur uariare.
3 Præſentatus an poſſit i manibus ſolius pr̃oni cler. renũ.
4 Patientia operatur conſenſum in eo qui actũ contradi cendo impedire poteſt.

Deci. XVI. alias. 844.

PAtronus clericus primo ꝓſentauit epiſcopo. a. epi ſcopus antequam uellet illum admittere & inſti tuere præmiſit edictum ut ſi quis uellet ſe oppone re certa die cõpareret quo termino edicti pendẽte dictus a. præſentatus in manibus ipſius patroni ſolius renuncia uit ꝓſentationi ſuæ & iuri ſibi per eã quæſito quo facto dictus patronus cuidã canonico ceſſit ſeu conceſſit pro illa uice ius ꝓſentãdi ut ſuo nomine quẽ uellet ꝓſentaret qui canonicus pñtauit eidẽ epõ. b. & tandẽ anteꝗ̃ epus dictũ. b. ſecundo ꝓſentatũ inſtitueret. a. primus ꝓſentatus in manibus epi iterum renunciauit iuri ſuo cui primo re nunciauerat in manibus patroni. & tunc epus. b. ſecundo præſentatum admiſit & inſtituit. poſtea uero epus præ tendens ſecundã præſentationẽ non tenuiſſe & per con

ſequens inſtitutionem ſubſecutam ex eo quia patronus antequam primus in manibus epiſcopi renunciaſſet non poterat ſecundum ſcilicet .b. præſentare. quia erat patronus clericus cui non permittitur uariare & per cōſequēs nec dictus canonicus cui poteſtatem præſentandi cōceſſerat eundem. b. poterat præſentare & ſic ex hoc poteſtatem conferendi ad ſe pertinere iure deuoluto. ex eo quod poſt renunciationem primi. ſ. a patronus aut alius eius nomine nullum præſentauerat infra tempora debita beneficium illud contulit auctoritate ordinaria & tanquam iure ad eum per patroni negligentiam deuoluto cuidam. c. Tandem autem ueniens in notitiam cuiuſdam .d. capellanus auctoritate apoſtolica ad collationem dicti epiſcopi beneficium illud infra tempus debitum ipſe. d. apoſtolicus impetrans acceptauit & ſibi obtinuit pro uideri per executorem ſuum. per c. le. ſi de beneficio. ¶ Quæritur quis dictorum a. b. c. d. in dicto beneficio ſit potior. & pro euidenti deciſionis huius quæſtionis ca preſſo themate formantur ſequentia dubia. Primo an dictus a primo
3 præſentatus potuerit in manibus ſolius patroni clerici renunciare. & eius renunciatio ualuerit præſertim poſtquā præſentatio iam erat delata & exhibita ſuperiori. ſ. epiſcopo? & fuerat dictum quod ſic. per Io. an. in. c. ſi electio. de electio. li. vj. cum remiſſionibus. ibi factis. & per Archid. de of. le. c. deliberatione. §. fi. circa finem. ¶ Secundo an dictus patronus potuerit cedere uel concedere illa uice ius ſeu poteſtatem præſentandi illi canonico ſeu alteri? & fuit dictum quod ſic. ex quo beneficium uacabat. ar. c. conſtitutus. de conceſ. præben. cum ibi no. per Innocen. in. c. dilecto. de electio. ¶ Tertio an dato quod renunciatio non fuiſſet facta in manibus patroni per ipſum a primo præſentatum. uel facta non fuiſſet de iure ſi pendente proſecutione præſentationis ſuæ. Primus patronus ſecundum ſcilicet. b. præſentauit ſeu canonicus prædictus eius nomine. ſi primo præſentato poſtea iuri ſuo debitæ in manibus epiſcopi renunciant talis ſecunda præſentatio ſit admittenda per epiſcopum? & uidetur quod non. quia facta fuit pendente prima præſentatione ipſius a. & & ſic nulla fuit ipſo iure. quia non licuit tali patrono clerico nec alio eius nomine uenienti uariare. de iure patronatus. c. cum autem. & ſic licet deueniat ad caſum quo fieri poterit ſcilicet quia primus præſentatus renunciauit iuri ſuo. non propter hoc ualidatur ar reg. iu. non firmatur tractu temporis. reg. iu. li. vj credo tamen quod ſit admittenda. ſi patronus petat eam admitti uel alius eius nomine. quia petendo eam admitti ſatis uidetur eam de nouo facere. ea quo ſuam obtinet uoluntatem. & ita quaſi ut ex nunc ſumat uires non retro. ar. ff. de offi. procon. & lega. l. obſeruato. § fi. cum int. ibi alleg. & c. licet. de procu. li. vj. & idem crederem etiam ſi non petit eam admitti dum tamen non reuocet aliam faciendo. ſed in eadem uoluntate perſiſtat. & ipſemet præſentatus. Secundus petit eam admitti. quia ſatis patronus uidetur etiam facere ex quo in eadem uoluntate perſiſtit & permittit eā proſequi illam præſentationem. ar. d. §. fi. cum iuribus. ibi. allega. & ar. de ſup. ne. præla. literas. cum ibi no & ſic multo fortius credo quod ſi poſt quam primus renunciauit epiſcopus illū ſecundum inſtituit & patronus non contradixit, quod ualeat inſtitutio & idem ſi tunc patronus neſciuerit quod poſtea ratum habuit, quia ſufficit ratihabitio patroni. ar. de iurepatrona. c. cura. & c. ſuggeſtum. & no. expreſſe per Hoſtien. in ſum. de iurepatrona. §. fi. qui incipit in quibus deferant. uer. quid ſi eccleſia uacan. Pro præ
4 miſſis etiam facit. quia quando patitur quod poteſt impedire. cconſentire uidetur. ut. l. ſæpe. §. cui inter. de re iudi. iuxta. no. ff. de pigno. l. fideiuſſor. §. pater. & per Dynum in regu iu qui tacet. & regula is qui tacet. li. vj. immo forſan poſſet dici quod etiam abſque nouo conſenſu patroni iſta ſecunda noua præſentatio ſumat uires. nec patronus poſſit contra uenire. quia ab initio in ſui præiuditiū tenuerunt. ar ff. de ſer ruſt prædi l per fundum. & communi prædi. l. ij & fi. nec permittendum eſt ſibi uenire cō trafactum ſuum. ar. l. poſt mortem. ff. de adop. non enim ab initio ſimpliciter erat nulla niſi in fauorem primi cui præiudicari per ſecundam præſentationem non debuit nec potuit. ergo ceſſante fauore primi ceſſabit inualiditas ſecundæ preſentationis & ſumet res efficatiam. arg. d. l per fundum. & l. fi. non enim intereſt alicuius eam non eſſe nullam. non epiſcopi. quia licet eſſet nulla non propter hoc ad eū pertineret diſpoſitio beneficii ut infra dicā nec primi. quia iā renunciauit nec patroni quia hoc non poſſet allegare cum ſuam turpitudinem allegaret. & ueniret contra factū ſuū. Et quia ut præmiſi ſaltē in eius præiudiciū tenuit. igitur ex quo nullius pōt prætendere intereſſe huius nullitatis ſeu inualiditatis. uidetur quod nullus ſit audiendus, uolens eam impedire quo minus admittatur quia non ſolent audiri quorum non intereſt. de electi. c. cū inter. R. ¶ Quarto dato q dictus patronus clericus pendente pſentatione primi ſecundū pſentat. Quæro an propter hoc ad ſuperiorē. ſ. epiſcopū deuoluatur diſpoſitio. ut eps primo renunciante eo ipſe poſſit de beneficio diſponere quaſi patronus. ſic uariando reddiderit ſe indignum? & dico q non. dūtamen nō præſentauerit indignū ar. no. in ſimili. p Inn. de elec. c. conſideramus. in. ij. gl. in prin. & ſic dico q niſi ut in præcedenti. q. dixi in fi. ſecunda præſentatio poſſet dici reſumere uires uel alias forſan non poſſit ꝓpter impedimentum in perſona eiuſdē ſecūdo præſentati ſecūda pſentatio ſortiri effectū. ex quo primus renunciauit. & ſecunda præſentatio nulla eſt ſi hoc teneas. uel alias non poteſt ſortiri effectum ius præſentandi debet redire ad eundem patronum. & non deuoluitur poteſtas diſponendi ad ſuperiorem ar. dicti. c ſi electi. de elec. li. vj. quæ etiam habet locum in patronis & præſentatis. ut ibi no. Io. an. in noue in fi in gl. cum in electione. Sic ex præmiſſis concludo reſponſionem propoſitæ quæſtionis quis dictorum. a. b c. d. ſit potior quia dico quod b. ſecundo præſentatus per patronum. & dictus a. qui dicto iuri ſuo bis renunciauit nullum ius habet. c. uero cū epiſcopus poſt admiſſionem & inſtitutionem factam de b. ſecundo præſentato. & infra tempus debitum contulit etiam nullum ius tenet. cum præſentatio ſecunda ipſius b. facta poſt quam primus renunciauit in manibus patroni fuit bona & canonica & admittenda, prout etiam fuit per epiſcopum admiſſa & bene, tum etiam quia & ſi non fuiſſet tunc bona ſumpſit uires poſt renunciationem primi ceſſante cauſa impedimenti ea patrono continuante uoluntatem quaſi de nouo fuit facta. tum etiam quia epiſcopus admiſit eam. tum etiam quia patronus non poteſt dici fuiſſe negligens. nec ad epiſcopum per conſequens etiam iure deuoluto pertinuit collatio. propter qđ etiam dictus apoſtolicus nullum ius habet.

DE SVPPLEN. NEGLI. PRELAT.

Summarium.

5 Iuriſdictio deuoluitur ad ſuperiorem per negligentiam prælati inferioris epiſcopo. non autem ad conuentum uel capitulum.

Deciſio. I. alias. 278.

NOta quod propter negligentiā abbatis uel alterius inferioris prælati ab epiſcopo non transfertur collatio ad conuentum uel alium inferiorē ſed transfertur ad epiſcopum. nec habet locū c. nulla. de conceſ. præbē. quod loquitur in epiſcopo negligente. licet. c. facit cōtra quod no. Inno in. c. cum dilectus in princi de conſuetudine. ubi no quod uacante monaſterio abbate. agit conuentus ſecus in epiſcopo ſecundū unā opinionem ergo non debet extendi ad alium caſum ut. no. in. c. cum in cunctis. in fi. de electi per Innocenti. & pro iſta parte uidetur textus. in cap. quia regulares. de ſupplen negligen. prælato. in cle. & ibi no. per docto. Ad ſuperiorem autem inſtituentem uel confirmantem tranſiuit ut no. infra c. quia regulares. alleg. per Io. ſuper uer. diſpoſitionem. & circa iſtum modum deuoluendi uide c. cum in cunctis. per Innocenti in fi. de elec. & . c. cum noſtris. in prin. de conceſ. præben.

De

DE TEMPO. ORDINAN.

Summarium.

1 Epiſcopus infra tempus ſibi motu proprio ſe conſecrandi faciendi prorogatum retinet priora beneficia, ſecus ſi ad ſupplicationẽ ipſius fuiſſet dictũ tempus prorogatũ.

Deciſio. I. alias. 576.

Staphi. in tracta. de lic. gra. & iuſti. fol 20. uer. ſed lapſo tempore.

VTrũ epiſcopus cui prorogatum fuit tempus infra quod debebat ſe facere conſecrari. nihilominus lapſo tempore iuris perdat ſua beneficia uel an teneat uſque ad tempus prorogatum. dic an proprio motu Papa ſibi proroget & tunc retinet. an ad ſupplicationem eius & tunc non. ut no. Io. an. & Innoc. in. c. cũ in cunctis. de electi.

DE ÆTATE ET QVALITATE.

Summarium.

1 Minor. xiiij. annis præbendam in cathedrali de iure obtinere poteſt licet regula cancellariæ aliter diſponat.

Deciſio. I. alias. 104.

NOta quod minor. xiiij. annis poteſt obtinere præbendam cathedralem. & iſtud tenet Rota. circa quod uide per docto. i. c. ex eo. de electio libro. vj & Cynum in. l. fina. C. de teſta. milit. & uide extra de præben. cap. inordinata. per docto. uide ſuper regulam cancellariæ quæ uidetur dicere contrarium.

Summarium.

1 Maior. 14 poteſt obtinere officium ſimplex in eccleſia cathedrali. ſecus ſi haberet adminiſtrationem.

Deciſio II. alias. 175.

NOta quod ubi eſt ſimplex officium in eccleſia cathedrali quod non uocatur dignitas ſeu perſonatus minor. xxv. an. maior autem. xiiij. an tale officium poteſt obtinere. quia cum in talibus ætas non ſit limitata non curamus de ætate no. Innocen. in cap. præterea. de ætate & qualitate licet ſecundum aliquos ubi tale officium haberet adminiſtrationem minor uiginti an. non poſſet tenere tale officium per capitulum. j. de ætate. & qualitate. libro ſexto cum ibi nota per Archidiaco. ad quod facit no. Innocen. in capi. de multa. in fin. de præbend.

DE FILIIS PRESBYT.

Summarium.

1 Diſpenſatio cum illegitimo facta ut poſsit tenere beneficia, perſonatus & dignitates cum cura uel ſine cura etiam ſi ad ea quis per electionem aſſumatur. nõ includit eccleſiam cathedralem.

Epithome.

2 Diſpenſatio quoad maiora extenditur ad minora.

3 Epiſcopus poteſt diſpenſare in præbenda cathedrali. licet ſecus in dignitate. & perſonatu.

Deciſio. I. alias. 45.

NOta quod ſecundum aliquos & maxime ſecundum cancellariam quod ubi eſt diſpenſatum cum illegitimo qđ poſsit tenere beneficia perſonatus & dignitates cũ cura uel ſine cura. etiam ſi ad ea quis p electionem aſſumatur. ſi de eccleſia cathedrali non ſit mentio in tali diſpenſatione non uenit eccleſia cathedralis. c. quamuis. ſ. de præben. li. vj. & c. cum. eo. ti. quia talis diſpenſatio eſt odioſa. & ideo in terminis ſuis tenenda. & ſic non ueniet quod eſt maius. ſ. eccleſia cathedralis. ar. l. eos. C. de aquæduc licet ſecundũ 2 alios uidetur contra quia talis cum quo eſt diſpenſatum in maioribus de beneficiis etiam uidetur diſpenſatum in minoribus, ut in capi. cum illis de præbend. libro ſexto. ad quod facit quod no. Archidiaco in capi. primo. de fil. præsbyter. ubi dicit quod epiſcopus poteſt diſpenſari in 3 tali præbenda cathedrali licet non in dignitate, ſeu perſonatu. ad quod not. in cap ueniens. circa princip. per Innocentium de fil presbyter. ex quo diſpenſatum eſt ſuper dignitatibus quæ ſunt regulariter in eccleſia cathedrali ff. de re. iud l. quidam. iuncta. l. ad rem. & l. legatum. quia beneficium principis eſt latiſsime interpretandum. uide omnino infra deciſionem. iiij. de offic. ordina.

Staphi. in tra. de lite gra. & iuſti. fol. 61.

Summarium.

1 Diſpenſatio cum genito ex clerico, & ſoluta, ſi non ſit dictum in diſpenſatione quod ſoluta erat filia ſpiritualis an ualeat?

Deciſio. II. alias. 211.

NOta quod ubi eſt diſpenſatum, cum aliquo ſe dicente genitum ex clerico & ſoluta. de rigore iuris ſi illa ſoluta eſt filia ſpiritualis. quia parrochiana presbyteri & in diſpenſatione nõ ſit mentio quod de filia ſpirituali eſſet genitus non ualet diſpenſatio. qui eſt qualitas quæ grauat delictum & committens inceſtum cum filia ſpirituali magis peccat quam in alia. quia deponendus eſt. argumen. l. ſi quis alumnam C. de nup & ſunt iura in decre. tamen in iſto caſu recurrendum eſt ad ſtillum penitentiariæ, quia ſi penitentiaria cõcedat in eadem forma litteras quando ſit mentio de genito ex præsbytero & parrochiana ſua. tunc attenderetur ſtilus & modus ſcribendi intantum quod ſi idem modus eſſet ſcribendi non eſſet neceſſe quod fieret mentio de ſpirituali filia in diſpenſatione. ut uidetur dicere Hoſtien. in capi. fina. de fil. præsbyter. & ſuper hoc interrogaui dominum Cardinalem de Floren pœnitentiarium maiorẽ, qui etiam erat in iſta opinione. quod non eſſet neceſſe fiẽda mentio de tali qualitate. niſi ſit qualitas inducens nouum gradum affinitatis, & inducens filiationem irreuocabilem uidelicet ſi leuauit de ſacro fonte quæ eſt perpetua & irreuocabilis non ſic in noſtro caſu. quia rector poteſt mutari.

Summarium.

1 Diſpenſatus poteſt impetrare beneficia non facta men-

tione de diſpenſatione.ſecus ſi impetrat nouam diſpenſationem.

Deciſio. III. alias. 279.

Nota ꝙ ubi eſt diſpẽſatum cum illegitimo quod poſſit tenere duo beneficia. ſi poſtea talis legitimatus impetret beneficium non faciens mentionem de diſpenſatione ualet impetratio. quia diſpenſatio quãtum ad tenendum beneficia operatur in hoc in quo eſt facta. ac ſi legitimatus fuiſſet ab initio.ar.l.imperial.§.ſi multo. C.de nup.ubi autem ille cum quo eſt diſpenſatum indigeret alia diſpenſatione.tunc impetrando ſecundam diſpenſationem oportet mentionem fieri de prima ut.c.ij. de fil.presbyte.lib.vi.& ibi per Io.an.in no.

Summarium.

1 Diſpenſationem qualitates uicioſæ omiſſæ an uiciẽt ut ex poſt facto poſsit quis contra eam obtinere.

Epithome.

2 Parochiana eſt filia ſpiritualis.
3 Diſpenſatio an uicietur ſi condiciones in ea appoſitæ ueraciter non fuerint purificatæ.
4 Cognatio ſpiritualis propter miniſtrationem ſacramentorum non contrahetur proprie ſicut cum illa quam tenuiſſet in baptiſmo uel ei baptiſmum miniſtraſſet.
5 Verba in diſpenſatione poſita ſi paternæ incontinentiæ non ſit imitator potius ſonant in modum inſtructiuum commiſſarii quam quod inducant conditionem.

Deciſio. IIII. alias. 845.

Papa mandauit diſpenſari cum quodam qui erat per ſbytero genitus & de ſoluta.ut poſsit promoueri ad omnes ordines & obtinere beneficium cum cura ſi eſſet idoneus & non eſſet paternæ incontinentiæ imitator.ille autem cui papa commiſit aſſerens ſe inquiſiuiſſe diſpẽſauit cum eo poſtquam ille cum quo ſic diſpẽſatum fuit impetrauit in forma communi ad collationem &c.& tandẽ uacante illo beneficio cadente ſub gratia.ac ceptauit infra tempus debitum & petit ſibi de illo prouideri.ſequens uero in data qui idem beneficium acceptauit & fecit ſibi prouideri.& in poſſeſsione eo induci opponit ſe & dat obiectum de illegitimitate cõtra primum & impugnat præmiſſam diſpenſationem. primo quia eius mater ſoluta ex qua per presbyterum fuit genitus erat parochiana illius presbyteri.& cui idem presbyter miniſtrauerat eccleſiaſtica ſacramenta præſertim ſacramentũ pœnitentiæ & eucharistiæ & de hac qualitate non fiebat mẽ
2 tio in literis. quod uidebatur deberi fieri quia ſecundum hoc erat filia ſpiritualis.ut uidetur.ar.xxx.q.i.omnes.&.c. ſe.Item dicit quod tempore obtentæ diſpẽſationis ille erat publicus concubinarius & manifeſtus & ꝙ procreauerat liberos ex quadam concubina quam ante diſpenſationem & tunc & poſtea tenuerat. & ſic diſpenſationis mandatum
3 ſeu conditiones ibi appoſitæ non fuerunt purificatæ ueraciter.quia tunc ille erat paternæ incontinentiæ imitator. Quæritur utrum iſti articuli ſi alias ſint in bona forma ſint in bona materia & admittendi & probati debent obſtare diſpenſationi.&tenuerant domini ꝙ non primũ enim nõ obſtat quia penitentiaria non conſueuit illã qualitatẽ etiam ſi fuiſſet expreſſa per illum qui impetrat diſpenſationem apponere in literis nec exprimere tales extrinſecas qualitates crimen aggrauantes. præſertim nouam ſpeciẽ concubitus parentum non inducentes alleg.no Hoſti.de fil.presby.c ſi.circa finem.& de illa qualitate retulit auditor cauſæ ſcilicet dominus Io.bonæ burſæ qui repulſis articulis prouidit & ſententiauit pro primo in data cum quo fuerat diſpenſatum aſſerens ſe ſuper hoc informatũ cum illis de pœnitentiaria. & præſertim cum de Floren. Cardin.tunc ſummo pœnitentiario quod pœnitentiaria non cõſueuit exprimere illam qualitatem. Item quia propter miniſtrationem dictorum ſacramentorum non contrahitur proprie cognatio ſpiritualis talis.ſicut cũ illo quã tenuiſſet in baptiſmo.uel cui miniſtraſſet ſacramentum

I.eod.de.2.

baptiſmi.ut in dicto.c.non facit.no.Hoſt.in ſu.de cogna. ſpirituali §.& non aliquis.in ſi.Secundus obiectus etiam non obſiſtat.quia illa uerba poſita in mandato diſpenſa
5 tionis ſi ſit idoneus.& non paternæ incontinentiæ imitator potius ſonant in quendam modum inſtructiuum cõmiſſarii qualiter debeat & ſuper quibus inquirere quam in conditionem præſertim extrinſecam quæ reddit mandatum conditionale.ſed dat ſibi certam formam quæ ſine expræſsione etiam intelligeretur ut in.c. licet. de fil. præsbyter.ergo &c. facit .ff. de tut.l muta.§ ſi ſub cõditione de lega.i.l.iij & quod no. Inno.de præſumpti c. dudum.in prin.ij.glo.& glo. Io.an in c. iudices de offic. dele.in cle.etiam quod no Innocen.de tranſlati.c. licet. in glo.fina.& cum appellatum fuiſſet ab eodem domino Ioh.& cauſa appellationis mihi commiſſa fuiſſet de omnium dominorum conſilio eius ſententiam confirmaui præſertim,quia illa pars quæ dederat articulos uoluntarie coram me concluſit.nec petiit illos articulos admitti, & ideo fui in ſecuro.

DE OFFIC. ARCHIDIACONI.

Summarium.

1 Archidiaconus agit contra ſubditos ſibi cauſa uiſitationis ſine licentia epiſcopi & quid de re diuiſa circa capitulum.

Deciſio. I. alias. 184.

Nota quod archidiaconus contra capellanos quos dicit ſuos ſubditos cauſa uiſitationis poteſt agere irrequiſito epiſcopo & capitulũ illud idem quia agit archidiaconus ratione adminiſtrationis in re diuiſa.& bonis temporalibus.& ſic nõ requirit licentiam epiſcopi.ut.cap. cum olim de teſti.ad quod l.ciuitates.ff.quod cuiuſ. uniuerſi. &.c.edoceri.de Reſcrip. ſecundum unam opinionem. hoc uerum cum agitur de bonis capituli ſeu non epiſcopalibus.& alienatione temporalium.quia illo tunc requireretur licentia ſuperioris.ut.c.i.de procura.

DE OFFICIO ARCHIPRESBYTERI.

Summarium.

1 Archipresbyteratus non cadit in gratia pauperum niſi exprimatur.

Epithome.

2 Archipresbyteratus an ſit dignitas?
3 Beneficium curatum habet magnam præeminentiã & ideo de eo oportet quod expreſſe fiat mentio ſicut de beneficio cum dignitate.

Deciſio. I. alias. 99.

Nota quod archipresbyteratus non uenit in gratia pauperum niſi dicatur etiam ſi archipresbyteratus ea ſtat quia archipresbyteratus uidetur habere præeminentiam præ cæteris aliis beneficiis ſimplicibus ut ſic in gratia non ueniat niſi exprimatur.ut dicitur de beneficio cũ dignitate quod id non uenit propter eius præeminentiã. niſi fieret mentio expreſſa ut.c.i.de præben in cle. & iſta fuit communis opinio.quod archipresbyteratus eſt digni
2 tas,*quod ſi nõ eſſet dignitas ueniret in gratia ut no.Guiliel de mon.lau in al.c j de præbend.licet uideatur contra quia in gratia communi realiter ſolum excipitur eccleſia cathedralis.de quibuſcuoque aliis uidetur intellectum eſſe. Item quia ex quo pauper clericus habet beneficium com cura uidetur poſſe habere archipresbyteratum cum beneficium cum cura habeat magnam præeminentiam.ideo oportet quod expreſſe de eo fiat mentio ſicut de beneficio cum dignitate.c.cum in illis. de præben.lib. vj. & habet ſtilus cancellariæ quod debet fieri mentio

*Eſt dignitas. Ao autem archipresbyter habeat iuriſdictionem uide in Spec.de iuriſd.om.iu.di. uerſ.ſecũdum ea. & an hẽat uocem in cap. uide per Fe. in c.cum. M.ferra.de conſt.in col.alj uerſ.in eadem glo.circa fin.

mentio an ſit dignitas. uide Guil. in. d. c. j. & collec. in. c. de multa de præben.

DE OFFICIO VICARII.

Summarium.

1 Vicario ſeu officiali generali poteſt committi poteſtas conferendi beneficia uacatura & recipiendi reſignationes ſingulari tamen perſonæ & de ſingulari beneficio cõmitti non poteſt.

Deciſio. I. alias. 287.

NOta quod epiſcopus poteſt committere ſuo officiali ſeu uicario generali poteſtatem conferendi beneficia uacatura. & recipiendi reſignationes. ut. c. ſi. de offi. uica. lib. vj. non tamen poteſt committere ſingulari perſonæ. & de ſingulari beneficio. ut. c. deliberatione. §. prohibemus. de offi le. & ita ibi no. per Io. an. & ita fuit obtentum. & uidetur probare. c. conſtitutus. de conceſ. præben. uide deciſi. infra eo. ti. de. 4.

Summarium.

1 Prior prioratus ſecularis in quo eſt uicarius uidetur habere curam in prioratu. & non ipſe uicarius.

Deciſio. II. alias. 227.

NOta quod ubi in prioratu ſeculari curato eſt uicarius perpetuus ſeu temporalis in dicto prioratu obtinens uicariam prior illius prioratus uidetur habere curam illius prioratus & non uicarius. & ita audiui & eſt communis opinio. & uidetur textus in. c. ne in agro. § ceterum. de ſtatu mona in cle. uide Henri. in. c. ex poſuiſti. de præben.

Summarium.

1 Monachus ſimplex poteſt eſſe officialis epiſcopi. & locum tenens officialis. niſi opponatur.

Epithome.

2 Epiſcopus monachum ſimplicem poteſt auocare clauſtro propter negocia maxime abbate ſciente.
3 Monachus delegatus a papa niſi papa faceret mentionẽ de monachatu procedendo an faciat proceſſũ nullũ?

Deciſio. III. alias. 185.

1 NOta quod monachus ſimplex poteſt eſſe officialis & locum tenens officialis cum tamen detur ab epiſcopo. Et eſt ratio quia epiſcopus mona-
2 chum ſimplicem poteſt auocare clauſtro propter negotia, maxime abbate ſciente & ſic ualeret ſententia lata a tali monacho maxime ſi ab initio non eſſet oppoſitum. ar. no. per Inno. in. c. ſcuſcitatus de Reſcrip. & no. Io. an. in. c. ſi. de cle. coniu. delegatus autem a papa non poſ-
3 ſet dari niſi papa faceret mentionem de monacho. no. in c. ſtatutum in uerbo catonicis. de reſcrip. lib. vj. & quod no. in. l. pedius. ff. de arbi ad quod cap. religioſus. de procura. in cle. quia papa facilius modo poteſt decipi quam ordinarius. Specula tamen tenet ti. de offi. le. §. ſuper eſt uidere. uer. nunquid quod monacho ſimplici non poteſt delegari ſine licentia papæ. de quo dic ut ibi tamen maior pars determinauit primam partem. quia poteſt niſi opponatur ab initio in c. præſentium. xvj q. i. uide in cle. ij. de reſcrip.

Summarium.

1 Collatio beneficii uacaturi non poteſt committi ſingulari perſonæ ſed bene generali uicario ſecus ſi beneficium uacaſſet.

Deciſio. IIII. alias. 326.

NOta quod licet ordinarius uel habẽs poteſtatem conferendi beneficia poſſit committere uicario ſuo generali & concedere poteſtatem conferendi beneficia. certe autem perſone non poteſt de beneficiis uacaturis talem poteſtatem concedere. ut no. in c. deliberatione. de offi. le. per Io. an. in ſi. ubi autem beneficium eſſet uacans habens poteſtatem cõferendi tale beneficium in alium talem poteſtatem trãsferre poteſt quia ubi uacat ceſſat ratio. quare de uacaturo non poteſt concedere. uide ſupra deciſionem. i. eo. ti.

Summarium.

1 Vicarius perpetuus petendo decimas & iura parochialia habet intentionem fundatam de iure communi.

Deciſio. V. alias. 341.

NOta quod cum uicarius perpetuus uideatur fundare intentionem ſuam de iure communi petendo decimas. quia pecuniæ ſunt ſibi aſſignatæ ꝑ ſuſtentatione uitæ. uidetur fundata intentio ut ſit uicarius & poſſit decimas & iura parrochialia petere alias non. ſic intelligitur. c. g. perpetuus. de fide inſtrum cum ibi no. per Ber. & per doc. in. c. i. de officio uica in cle.

Summarium.

1 Epiſcopus tenetur ad reſtitutionem damnorum per officialem ſuum iniuſte datorum.

Epithome.

2 Imputandum eſt ei qui opere malorum hominum utiſ.
3 Procuratoris generalis dolus nocet domino.

Deciſio. VI. alias. 431.

NOta utrum * epiſcopus teneatur ad reſtitutionem dãnorum datorum iniuſte uel iniurioſe per officialem ſuum uel uicarium & uidetur ꝙ ſic. per ea quæ habentur de reſtitu. ſpol. c. i. ibi recolligitur per Io. an. in nouel. ſuper uerbo hominibus & etiam imputatur ei qui ope- * Epiſcopus adde deciſi. in eo. ti. per biſig. & 6. i. eo. ti. i. no.
2 re malorum hominum utitur. ff. de ac. & ob. l. ex maleficio & inſti. de obli. quæ ex quaſi male. §. ſi. ſibi. enim debet imputare qui tales elegit. ff. de minori. l. cum mandato pro hoc uidetur textus in auten. ut iudi ſine quoquo ſuffra. §. licet eos in ſi. & uide quod ibi ſcripſi. Itẽ uide ad hoc quod no. glo. & plenius per Hoſtien. extra ut lit. non con. c. i. pro hac parte facit ff. de offi. præfec. l. iiij. §. proficiſci. in auten. de iudi. §. nullo cum. § ſe & ibi no. C. de cuſto. l. conſentanei. C. ꝙ metus cau. l. ſi per impresſionem
3 in ſi. pro hoc dolus procuratoris generalis nocet domino ff. de excep. do l. apud celſum. §. quæſitum in. ſi. ff. ad trebel l. procura. in princi. pro hoc facit de edil. edic. l. i. §. ij. præſentim ſi potuit eum prohibere & non prohibuit quia non caret ſcrupulo ſocietatis occultæ qui manifeſto facinori non deſinit obuiare. lxxxiij. di. error extra de ſen. ex c. quam te cum ibi no. uel poſtquam ſcriuit non correxit. quia tunc uidetur conſocius tacite uel expreſſe. ar. C. de ſal. mo. l. i. §. domus C. de his. qui a latro. l. ij. §. idem. C. de in inceſ. nup. l. cum autẽ alias. §. ſi uero domines pro hoc autẽ ff. de his quæ deiecer. uel effude. l. ſi uero. §. poſitum facit. quod no. Io. an. in nouel extra de ſen. excommu. eo. §. cum quis. ſuper uer. ratum. lib. vi. & ibi Io. mo.

Summarium.

1 Vicarius habens poteſtatem conferendi beneficia poteſt conferre etiam dignitates.

Deciſio. V I I. alias. 436.

* epiſcopus add. Fel. in. c. cauſamq; de reſcrip. nu. 52.

NOta utrum uicarius cui epiſcopus dedit poteſtatem conferendi beneficia poſſit conferre dignitates dato quod de eis non ſit ſpecialiter data poteſtas? fuit dictum quod ſic quia hoc caſu nomen beneficii large ſumi debet. cum non ſit materia ambitioſa. ar. de uerb. ſi. c. tua & de præben. c. dudum. lib. vi. cum ibi no. per Io. an. circa princ ſuper uer. beneficia.

Deci.. V I I I. ſimilis eſt ſupra nu. 2. de offic. uic. in No.

Summarium.

1 Epiſcopus non poteſt cōmittere uicario ſuo ea quæ poſtmodum ſunt ipſo epiſcopo deleganda. & an poſſit committere alteri diſpenſationem ſibi commiſſam?

Epithome.

2 Committi an poſſint alteri committenda.
3 Metropolitanus an poſſit committere poteſtatē confirmandi electionem fiendam.
4 Iuriſdictio nondum competens committi non poteſt ut ualeat tempore quo competat.
5 Mandata ſub uniuerſitate an ueniant futura?
6 Fideicommiſſo uniuerſali non ueniunt quæ pars capit extrinſecus.
7 Epiſcopus cui commiſſa eſt poteſtas diſpenſandi an poſſit eam alteri committere?

Deciſio. I X. alias. 846.

Deci. in. c. qm̄ abbas de offic. dele. Alex. in l. et quia. ff. de iuriſdi. omni iu di. Fel. in. c. paſtoralis. §. quoniā col. ij. uero adde de reſcr. & in. c. cum te col. 16. uerſi. p quo ultimo eo.

EPiſcopus conſtituit uicarium ſuum cui dedit latiſ
ſime poteſtatem & inter cætera capitula dedit ſibi
poteſtatem diſpenſandi in omnibus caſibus in qui
bus ipſe poſſet ſiue auctoritate ordinaria ſiue delegata et
2 apoſtolica ſibi commiſſa uel committenda poſt datam
iſtius uicariatus Papa mandauit epiſcopo q̧ diſpenſaret
cum quodam illegitimo quod poſſet ad omnes ordines
promoueri & etiam obtinere beneficia curata ſi eum repe
riret idoneum & incontinentiæ paternæ non imitatorem
ut in forma conſueta. Quæritur an uicarius ſuus prædi
ctus poſſet cum eo diſpenſare? & hic ſunt duæ quæſtio
nes ſub una. Primo an epiſcopus poſſit commit
tere ſibi commiſſa ſeu committenda ut ſi poſtea aliqua
committantur eius commiſſio uirtute talis commiſſionis
per prius factæ poſſit illa expedire? & hic quidam di
cebant quod ſic. ar. ff. de ſeruit. ur. prædio. l. ſi ſeruitutis.
§. futuro & quod no. extra de eccl edi. c. ad audientiā.
præſertim quia epiſcopus poſt cōmiſſionem ſibi factam
perdurauit in eadem uoluntate ergo extunc uideatur cō
miſiſſe. ar. ff. de uffi. proconſul. obſeruarem. §. fin. maxime
quia multa tranſeunt cum uniuerſitate quæ committebā
tur arg. l. in modicum de contrahen. emp. præſertim quia
facta fuit ſpecialis expreſſio ar. l. i. § illud. ff. de hered. uel
ac. uen. nam ſub uniuerſitate ueniunt futura. ar. l. quæſi
tum in ſi. i. Reſponſo de pecu. quæ ita concor. cum. l. non
poteſt uideri ff. de iudi. & ibi no. pro quo. C. de appel. l.
ampliorem §. ſi præſertim propter idemptitatem iuriſdi
ctionis quæ eſt inter poteſtatem ſeu iuriſdictionem epi
ſcopi & uicarii ſeu officialis ſui quia eorum idem eſt con
ſiſtorium ut in. c. non putamus. de conſue. quia in habenti
bus ſimbolum. &c. arg. l. in rem. §. item quocunq; de rei.
uen. C. de adop. l. cum in adoptiuis. cum concor. præſer
tim quia ſequi poſſet magnum periculum ſi contradicere
tur. nam ſi oporteret epiſcopum longa abſentia uel infir
mitate impediri nec poſſet officiali uel uicario ſuo etiam
auctoritate ſibi apoſtolica commiſſa uel alias committen
da committere ſequeretur quod multa negotia quæ ro
mana curia non conſueuit niſi ordinariis cōmittere in ex
pedita remanerent quod inconueniens uidetur pro hoc
alle. quod no. Io. an. in nouel extra de electi. c. ſi confirma
tionem. in illa quæſtione. an metropolitanus poſſit com
mittere poteſtatem confirmandi electionem fiendā. Alii
3 uero dicebant contra. quia quod nondum eſt cōmitti non
poteſt ar. l. non poteſt uideri de iudi. & quia iuriſdictio ſeu
4 poteſtas nondum competens nondum uidetur poſſe com
mitti etiam ut ualeat cōmiſſio in tempore quo competat
ar. c. romana. § i. de offi. archid. ſed Io. an. ibi reſpondet
in. c. ſi. confirmationem ibi omnino uide pro quo quia iu
riſdictio quæ nondum competit non poteſt rata haberi.
ut. l. licet de iudi ergo & cetera. nec ante mādari quia iſta
æquiperantur poſtea ratum haberi uel ante mandari cū
ratihabitio retrotrahatur & mandato anteriori compare
5 tur. ut. l. ſi. C. ad macedo. Nec obſtat quod ſub uniuerſita
te mandata ueniunt futura. quia uerum eſt futura quæ
ſunt uel erunt de natura illius uniuerſitatis cuiuſmodi nō
ſunt ſpecialiter auctoritate apoſtolica de mandāda quæ
non continentur ſub poteſtate ordinaria epiſcopi. immo
committuntur ſibi extrinſecus & tanquam uni alteri ſin
gulari perſonæ & ideo non ueniunt ſicut etiam in fideicō
6 miſſo uniuerſali non ueniunt ea quæ pars capit extrinſe
cus & non iure hereditario. ut ad trebel l. in fideicommiſ
ſaria. § i & ſi. cum concor. Nec obſtant no. in. c. confirma
tionem quia ibi poteſtas confirmandi electiones ſi & cū
fierent ratione ſuæ ordinariæ poteſtatis competebat ergo
non mirum ſi tunc poterat committere antequam fuerat
electus. cum tunc haberet poteſtatem incluſam ſub uni
uerſitate iuriſdictionis ſuæ ordinariæ licet exercitium nō
dum haberet actu. ſed habitu. ſed in caſu noſtro epiſco
pus prædictus nullam poteſtatem incluſam ſub poteſta
te ordinaria habebat in cauſis committendis ſibi auctori
tate apoſtolica. Nec exercitium actu nec habitu. & ita nō
7 uidetur quod ante potuerit committere. Secunda quæ
ſtio quæ eſt in præmiſſo dubio eſt, an epiſcopus cui com
miſſa eſt poteſtas diſpenſandi per modum præmiſſum
poſſit eam alteri committere? quidam dicebant quod nō
per. c. ſi. de offi. dele. ubi uidetur tex. Alii uero dicebant
quod immo ex quo cum cauſæ cognitione ſcilicet ſi illæ
cum quo eſſet diſpenſandum fuerit idoneus & non fuerit
paternæ incontinentiæ imitator. nam tunc propter cauſæ
cognitionem annexam cenſetur non nudus miniſter nec
alias cōſtat quod perſonæ induſtria ſit electa. & ideo po
teſt committere quia illud. c. fin. debeat intelligi quando
nudum miniſterium diſpenſandi eſt cōmiſſum ſine qua
cun que cauſæ cognitione. ut ibi no per Innocen. & Hu
ſtienſem circa ſi. Alii uero dicebant. quod licet tunc com
mittitur cum cauſæ cognitione ſeu inquiſitione poteſtas
diſpenſandi. ea quæ ſunt cauſæ cognitionis cōmitti poſ
ſunt. ea tamen quæ concernunt factum cauſæ commiſ
ſæ diſpenſationis non poſſunt committi & ſic dicebant
quod Pau. intellign dictum. c. fin. in cle. iudices de offic.
deleg.

DE OFFICIO DELEGATI.

Summarium.

1 Executor apoſtolicus non poteſt ſubdelegare cauſæ cognitionem niſi qualificato iuxta. c. ſtatutum de reſcrip. in vj. meram autem executionem ſic.

Deciſio. I. alias. 98.

Supra de reſc. 31.

NOta quod executor datus in literis gratiæ nō poteſt mandari ſub executori niſi ſit perſona habilis de quo cauetur in. c. ſtatutum. de reſcr. lib. vj. quod talis executor habeat poteſtatem cognoſcendi ſeu aſſumendi officium iudicis nudum autem miniſterium ſimplici præsbytero ſeu curato bene poſſet demandare. ut no. archidi. in. c. al. ſuper uerbo cauſæ. & ad hoc fac. l. quod nudum miniſterium poſſit transferri in alium licet non iuriſdictionē ſi alias eſſet perſona habilis ff. de ſta. libe. l. ſtatu liberi. §. fina. & uide deci. 31. ſupra de reſcri.

Summa.

Summarium.

1 Si epiſcopus ſuo officiali ſi committat cauſas præſentes & futuras & demum papa epiſcopo aliquam cauſam committat de illa officialis eius cognoſcere non poteſt.

Deciſio. II. alias. 156.

Alex.in.l. & quia.ff.de iuriſdi. omni. iudi. Deci.in.c.quõ abbas de offic. de lega.

NOta quod ubi epiſcopus committat officiali cauſas præſentes & futuras. ſi epiſcopo committatur cauſa per papã propter hoc officialis de iſta cauſa cognoſcere non poterit cum tempore commiſsionis ſibi factæ epiſcopus non haberet iuriſdictionem & ſic non poterit committere officiali. ar c.i.de offic.uica.li.vi.licet uideretur contra per nota.& alle.in.c.ad audientiam.de eccl. edi.& quod no. Io.an.in.c.ſi confirmationem.de elect.li. vi.licet Io.mo.ibi.contra.

Summarium.

1 Cauſa diligenter eſt antequam in relationem ponatur inueſtiganda.

Deciſio. III. alias. 760.

SCiendum quod quicunque auditor alicuius cauſæ uel alius iudex debet uidere diligenter proceſſum cauſæ & elicere bene & prudenter dubia elicienda ſuper quibus debet habere conſilia ab aliis dominis auditoribus & etiam ſi haberet cauſam ponere in relationibus collationate cum aduocatis partium qui debent allegare ne poſtea poſſint dicere auditoribus in relationibus uel poſt relationes quod alia dubia dimiſit ſicut multoties faciunt aliqui aduocati.

Summarium.

1 Executores gratiarum apoſtolicarum ad executionem eorum quæ in commiſsione literarum continentur procedere non poſſunt niſi prius literas prædictas receperint.

Deciſio. IIII. alias. 793.

PRonunciatio facta fuit per dominum Petrũ Flandini Card.tit.ſancti Euſtachij ex commiſsione ſibi facta per papam Gregorium x. Auinionen. die lunæ xvi. menſis Ianuarii Anno a natiuitate domini. M. ccclxxxiij. põtificatus domini Gre. prædicti anno. iij. chriſti nomine inuocato pro tribunali ſedente & habens ſolũ Deum præ oculis habita inter nos & cum multis peritis deliberatione matura de ipſorum conſilio pronunciamus & decernimus executores quoslibet gratiarum per ſedem apoſtolicam deputatos non poſſe de iure procedere ad executionem eorum quæ in commiſsione ſuarum literarum continentur donec ſuas receperint literas præſentes pro hoc facit.c.cum in iure.de offic.dele. & c.ut debitus de ap.& c.ii.eodem.ti.uide.collec.in.c.ex conquæſtione de reſti.ſpo.

Summarium.

1 Conſeruator ubi eſt datus ad certum tempus finito tempore finitur eius officium etiam quoad negocia cœpta.

Deciſio. V. alias. 317.

NOta quod ubi conſeruator eſt datus ad certum tempus finito tempore finitur negotium conſeruatorum etiam in negociis cœptis.ut no. Io.an.in nouel.in.c. fina.de offi.delegati.lib.vi.ad quod facit.c.fin.de procu. in clement.

Summarium.

1 Capitulum ſe.ua. non ſuccedit iuriſdictione delegata epiſcopo.

Deciſio. VI. alias. 353.

NOta quod capitulum ſede uacante non ſuccedit in iuriſdictione delegata epiſcopo* per no. Io an.in.c. ad abolendam.de hære.in ulc.glo.in.nouel.qui hoc tenuit in deleg. a iure quod fortius eſt licet Io. mo contra in.c.uno de ma & ob li.vi.

*epiſcopo ad de Fel.in.c.eã te. de reſcri.in xv.col.uerſ.in mandato.

Summarium.

1 Litteræ ſigillatæ ſigillo executoris cum iuramento partis creditur.

Deciſio. VII. alias. 573.

VTrum credatur executori teſtificanti ſub ſua litera ſigillata ſigillo ſuo illũ ſuper cuius gratia fuit deputatus executor acceptaſſe? quidam dicebãt quod non. quia non teſtificatur de facto ſuo ſed alieno ſcilicet impetrantis. tunc enim * creditur literæ & ſigillo executoris cum teſtificatur de facto. ſiue de his quæ ſibi fuerunt commiſſa. ut puta quod prouidit uel enim fecit recipi. & cum in poſſeſsionem induxit. iuxta no. per compoſ. in c. capitulum ſanctæ crucis de Reſcrip. & facit.l. magis puto.§. ne tamen in glo. ſuper uerbo uiatorem.ff. de rebus eorum quæ ſub tu. uel cura. ſunt tamen maior pars tenuit quod ſatis credi debet ſaltem cum iuramento partis quia ſatis acceptario quæ communiter interdum conſueuit fieri ante executionem eſt de circumſtanciis negocii ſibi commiſſi cum ſit neceſſaria ad prouiſionem faciendam per eum & ſatis uicina mandato. facit.ff. indi. ſol. iam tamen.§. ꝙ tamen. pro hoc quia creditur literis executoris per modum actoris confeſſus deſignatis loco & tempore de & ſuper appellatione per partem interpoſita ut per eum cauſa ad curiam deuoluatur ut no. compoſ. de elec.c.ſtatuimus.in.iii.colum.§.item quæritur.de modo probandi uide deciſio. 16.infra.de probat.

Inſt. de proc. de. 15.
* ℂ An autẽ literis arbitrorũ credatur uide abb.i.cap.poſt ceſsionẽ de proba.i.xu. col.& ibi fel.ubi uidetur tenere ꝙ literis arbitrorũ non credatur quia cẽſent literæ priuatæ.

Summarium.

1 Iuriſdictio delegati expirat pot remiſsionem cauſæ ad ſeniorem.

Deciſio. VIII. alias. 718.

DIc quod iuriſdictio delegati iudicis uel auditoris expirat multis modis inter quos eſt unus quãdo remittitur cauſa ad ſeniorem ut no.in.c.ex literis.de offi.dele.

DE OFFICIO LEGATI.

Summarium.

1 Legatus habens poteſtatem conferendi beneficia certo modo reſeruata non poteſt aliter reſeruata conferre.

Deciſio. I. alias. 161.

NOTA quod ubi eſt data poteſtas legato quod poſſit cõferre beneficia apud ſe ap. uacantia nõ propter hoc conceditur quod quæcunque beneficia reſeruata poſſit conferre quia poteſt eſſe beneficium reſeruatum quod proprie non erit uacans apud ſedem apoſtolicam. ar.no. in.c.cũ in tua.de conſuetu.li.vi.ſuper uerſ.non exiſtat. per Archid. & in.c.præſenti.& c.ſtatutum.de præben.lib.vi.

Summarium.

1 Legatus non tenetur edere ſuam poteſtatem.

Deciſio. II. alias.175.

NOta quod legatus exigens procurationes non tene-
tur oſtendere originalem poteſtatem ut no. Io. and.
de offi.leg.c.i & Hoſtien in.c.procuratores.de cen.

Summarium.

1 Legatus de latere poteſt unire eccleſiam parrochialiam
uni dignitati etiam epiſcopali ex cauſa rationabili.

Epithome.

2 Vnire iuriſditionis eſt & præſcriptibile.
3 Legatus habet ordinariam in prouincia ſibi decreta &
ſtatuta perpetua facere poteſt. & confirmare electos etiã
exemptos.

Deciſio. III. alias.458.

NOta quod ſecundum maiorem partem domino-
rum legatus de latere poteſt unire parrochialem
eccleſiam epiſcopali uel alii dignitati ex cauſa
rationabili.quia hoc poteſt epiſcopus.ut.in.c. ſicut unire
de exceſ.prel.& quia ipſe maior eſt ordinario, in prouin-
cia ſibi decreta.de offic.ordi.c.i.&.ii.lib.vi.ergo ipſe po-
2 teſt facere hoc. præterea unire iuriſdictionis eſt & præſcri
ptibile per inferiorem epiſcopo.ut no. Io.an. in.cle.ne in
agro de ſta mo.§.ad hoc.ergo per legatum hoc poterit fie
ri qui iuriſdictionem ordinariam habet in prouincia ſibi
3 decreta ut præſentetur & ſtatuta perpetua facere poteſt.
de offi.dele.c.nemini.& confirmare electos etiam exemp.
de elec.c.ſi abbatem li.vi.nec iſte eſt de caſibus reſeruatis
no.in.c.q̃ trãſlationem.de offi. le.ergo hoc facere poteſt.
ita no. Io.an.in addi ſpe.ti.de le.§.nunc oſtendẽdũ licet
Spe.in uerſi.xi.uidetur ſentire contrarium.hoc etiam ui-
detur et dicitur tenuiſſe Fre.de ſenis in conſiliis ſuis.non
ob.c.ſi.de confir.uti ubi uidetur Inno.& Hoſt. & Ab.te
nere q̃ legatus nõ poteſt uigore legationis unam eccleſiã
ſubiicere alteri.uel imperpetuum conferre alicui mona-
ſterio quia loquitur in exemptis & non de tali donatione
per quam præiudicaretur nimium ordinario & totaliter a
ſua iuriſdictione uel obedientia eximeretur & ſubtrahere
tur.quod non contingit in unione licet forte per eam auſe
ratur collatio tamen non ſubiectio nec obedientia ſeu cor
rectio quod contingebat in caſu.c.ſupradicti.

Summarium.

1 Legatus habens poteſtatem beneficia qualitercunq; ua-
cantia conferendi non poteſt conferre beneficia uacantia
per conſtitutionem execrabilis uel aliter reſeruata gene-
raliter.

Epithome.

2 Executor licet poſſit prouidere de beneficio ad papam
deuoluto non tamen de reſeruato.
3 Legatus habens poteſtatẽ reſignationẽ ex cauſa permu
tationis recipiendi & perſonas transferendi non poterit
tamẽ ſi intromittere de beneficiis reſeruatis generaliter uel
ſpecialiter.
4 Beneficium principes in ſui præiudicium eſt latis ſecus
interpretandus.

Deciſio. IIII. alias.459.

NOta legatus ſiue nuncius habens poteſtatem a
papa beneficia qualitercunq; uacantia & indebi
ſe occupata conferendi non poteſt beneficia ge-
neraliter reſeruata per conſtitutionem execrabilis uel alio
modo uacantia conferre . quia in hoc generali mandato
non ueniunt &c.c.ſi.de offi.le.li.vi facit.c. quamuis.ii.de
præben.e.li &.c.dudum.e.ti.quia in illis poteſtatibus nõ
ueniunt generaliter reſeruata pro hoc etiam alle.cle.ſi.de
beneficio.de præben.cum ibi no.nam licet.executor im-
2 petranti poſſit prouidere de beneficio ad papam deuolu
to.non tamen de reſeruato.pro quo etiam faciunt no. per
Archi.in.c.cum in tua.de conſue.li.vi.ſuper uer.non ex-
communicas.pro quo etiam alle.do. Fre.de ſenis in tra-
3 ctatu ſuo de permuta.q̃ legatus habens poteſtatem reſi-
gnationes ex cauſa permutationis recipiendi & perſonas
transferendi.tamen non poteſt ſe intromittere de benefi-
ciis reſeruatis generaliter uel ſpecialiter. ut in.c dudũ de
præben.ſuperius alle.dicebant etiam q̃ decretum & pro
hibitio c.ii.de præbẽ.li.vi.locum habet in omnibus reſer
uationibus generalibus.& quod ibi dicitur de beneficio
in curia uacante ponitur gratia exempli & non alias pro-
pterea quando papa uult quod nuntii uel legati ſui poſ-
ſunt etiam de beneficiis reſeruatis prouidere id in conceſ
ſione ſolet exprimere ergo niſi illud exprimat denegare ui
detur.de deci.c.ad audientiam do. Ruber cõtra propter
uer.generale qualitercunque & quia priuilegium princi-
4 pis in ſui præiudicium eſt latiſſime interpretandum de
uer.ſig c.olim.de dona.c.cum dilectus . de reg.iur.c.de-
cet.cum ſi.qui tamẽ poſt relationes ſuas in eadem cauſa
mutauit propoſitum & in dicta concluſione conſiſtit.

¶ * Tractatu ſuo Quem tra ctatũ inuenies in quodam par uo libro q̃ con tinet multos tra ctatus uideli cet de teſtibus & de multis aliis.

DE OFFICIO ORDINARII.

Summarium.

1 Prælatus uel prælatiſſa poteſt creare uicarios tempo-
rales.

Deciſio. I. alias 259.

NOta . gloſ. eſt quod ubi
plenare quantum ad
ſpiritualia & tempora-
lia pertinet iuriſdictio
ad prælatũ uel ad præ-
latiſſam eccleſiæ præ-
latus poteſt ibi ponere
uicarium temporalem.
ut no Ioã.and.in.c.fre-
quens de exceſ. præla.
in clem.

Summarium.

1 Epiſcopus poteſt transferre monachum ad beneficium
ſeculare ita quod beneficium tale monaſterio uniatur &
regatur pro monachum. & quid ſi expreſſe non diſpenſa
uerit ſuper translatione monachorum?

Epithome.

2 Superior ubi actum explicat cum cauſæ cognitione ui
detur ſuper tale actu diſpenſare etiam quod expreſſe nõ
diſpenſet.

Deciſio. II. alias 50.

NOta quod epiſcopus poteſt transferre mona-
chum ad beneficium ſeculare ita quod benefi-
cium tale uniatur monaſterio monachorum &
regatur per monachum.ut no Archid.in c. cum de bene
ficio.de præben li.vi.ſed nunquid in iſto caſu ſi epiſco-
pus tale beneficium ſeculare uniendo monaſterio mona-
chorum ſtatuendo quod beneficium præfatum per mo-
nachos regatur alias tamen non diſpenſat expreſſe ſuper
translatione monachorum ſeruientium in dicto beneficio
ſeculari an talis unio ualeat cum de diſpẽſatione unionis
non fiat mentio? & uidetur quod ualeat per.c. non po-
teſt.de præben.lib.vi in fin.cum ibi no.per doc.in.c.licet
de elec.ſuper uerbo carcere.& per Innocen.de præben.c.
literas.in contrarium uidetur . quia ubi epiſcopus facit
2 actum uel ſuper et cum cauſæ cognitione uidetur ſuper
tali actu diſpenſare poſito quod expreſſe non diſpenſet.
ut uidetur not. Innoc in.c.ueniens de fil.presby.nam ex
quo epiſcopus ſcit perſonam inhabilem ad actum ad
quem admittit perſonam uidetur ad talem actum habi-
litare.argu l.idem ulpianus. de excuſat.tuto.de re iudi.l.
quidam conſulebant.de bono. poſſ.l. ſeruus ſi meſſor ſal.
mo.dix.l.i.§.fina.ad quod no.in.c.paſtoralis. ſuper uer-
bo

ex certa ſcientia. de offi. dele. & iſta fuit communis opi. in Rota. Nec obſtat. c. non poteſt. quia ibi erat quod fiebat ſine cauſæ cognitione. Item poſito quod ibi aliud beneficium exprimeretur non tamen apparet quod exprimeretur beneficium eſſe curatum & ideo ibi clauſula nõ obſtante non poteſt operare diſpenſationem.

Deciſio 3. alias. 136.

Eandem inuenies ſupra in Nouis ſub titulo de filij præsbyte. titu. ſecundo.

Summarium.

1 Proceſſus formatus in partibus coram Vicario alicuius Epiſcopi licet per literas patentes non probetur eius poteſtas dummodo a partibus non negetur. faciet fidem.

Epithome.

2 Vicarii poteſtas ubi a partibus negetur. neceſſario uenit probanda, per habilitantem nominationem & reputationem ad hoc ut acta per eum ualeant.

Deciſio. I I I I. alias. 408.

Supra in no. de offi. uic. 1.

NOta ualent acta actitata in partibus coram officiali alicuius epiſcopi licet non probetur per litteras patentes eius poteſtas, dummodo a partibus non negetur quia ordinarius eſt. de conſue. c. ij. de ap. c. romana. libro ſexto. ſi uero ab aliqua partium negetur eius poteſtas tunc oportet quod probetur. quia per negationem fit res
2 dubia. l. inter ſtipulantem. de uer. oblig. ſed tunc ſufficit probare habilitatem nominationem & reputationem ad hoc quod acta per eum ualeant. per. l. barbarius. ff. de offi. præſi. & no. in cap. nihil. de elec.

Summarium.

1 Auditor cameræ nõ habet iuriſdictionẽ niſi inter curiales exiſtentes in curia romana.

Deciſio. V. alias. 727.

NOta quod auditor cameræ apoſtolicæ non habet poteſtatem niſi in corteſanos exiſtentes in curia ro. niſi papa ſibi det. & ita ſeruat Rota.

DE OFFI. IVDICIS.

Summarium.

1 Iudex qui attentata reuocauit incidenter poteſt poſtea condemnare in expenſis.

Epithome.

2 Attentatorũ cauſa dicitur ſummaria in quam ex officio non ſeruato iuris ordine procedi poteſt.
3 Sententia ſuper attentatis dicitur interlocutoria.

Deciſio. I. alias. 474.

NOta ſi attentata lite pendente petantur reuocari an te omnia incidenter iudex reuocando ea licet non condemnet in expenſis poſtea poterit cõdemnare cũ dicta pronunciatio ſine ſententia cenſeatur interlocutoria non diffinitiua, & ſic non fuit functus offi
1 cio ſuo. de offic. deleg. ca. in literis. & quia ſuper huiuſmodi reuocatione attentatorum proceditur ex officio & ſummarie, non ſeruato iuris ordine, & ante finẽ negocij principalis, & ideo non dicitur diffinitiua ſed
3 interlocutoria. ar. no. per Inno. de reſcrip. c. ex parte. de ma. & obe. cap. dilecti de appel. c. non ſolum. per Io. an. faciunt no. in cle. una de ſeq. uide infra de re iudica. deciſio. 25.

DE PACTIS.

Summarium.

1 Pactum uel iuramentum primi expectantis quod non acceptabit centum beneficium, in præiudicium ſecundi ualet.

Epithome.

2 Ius futurum per pactum remitti poteſt.

Deciſio. I. alias. 122.

NOta quod ubi primus impetrans promittit per pactum uel per iuramentum non acceptare beneficiũ quod uacabit in præiudicium ſecundi impetrantis quod ualet talis conuentio. ar. no. in ca. inter de
2 rennũc. quia ius futurum poteſt remitti maxime per pactum. ut. l. i. C. de pac. iuncta. l. cum quoddam ff. de iure fiſ. & no. in cap. nulla de conce. preben. & in c. ex multiplici. de deci. in gl. & uide ibi haberi.

Summarium.

1 Denarios grauiores a leuioribus eligere & grauiores in maſſam conflare. leuiores expendendo non licet, etiam ſi cuſor tales denarios mixtim ediderit.

Epithome.

2 Deceptio quæ nõ tranſcendit dimidiam iuſti precij an ſit licita. & nu. 4. & 5.
3 Moneta cur neceſſario habere debet.
4 Contrahentibus non licet circa quantitatem uel qualitatem ponderis uel menſuræ in mercibus ſe decipere.
6 Equalitas debet inter contrahentes obſeruari.

Deciſio. II. alias. 837.

1 CAſus talis eſt. Dominus ciuitatis tradidit cudentibus pecuniam maſſam argenti iſto pacto quod de qualibet libra argenti ad pondus illi redderet centum denarios boni argẽti ſicut eſt illa maſſa ita quod centum denarii ſint ponderis in puncto unius libræ ad pondus ſunt autem inter illos denarios aliqui leuiores alij qui grauiores. mercator autem qui de mercibus ſuis licito modo habet de prædicta pecunia, uel campſor qui emit de ea cum florenis ſuis ponderat ſingulos denarios grauiores inde eligit & conflat in maſſam & inde lucratur leuiores. poſtea expendit & emit inde florenos quæritur nunquid lucrũ iſtud ſit licitum ita quod non teneatur illud reſtituere: confeſſori qui habuit iſtum caſum uidebatur illud lucrum illicitum & quod ille tenetur ad reſtitutionem. nam ille primo lucratur cum iactura populi, quia licet quilibet denarius ualeat duodecim & expendatur pro duodecim communiter tamen habens centum denarios licet habeat ualorem unius libræ maſſæ argenti ad pondus ſi habet eos mixtim communiter graues & leues, ſi tamen habet centum leuiores non habet ualorem tantum & pecunia habet multiplicem uſum. nam pecunia non ſolum expenditur ſed etiam theſaurizatur & ſi teneat eam aliquis in longum tempus cum pecunia erit interdicta & non habebit curſum plus damnificatur habẽs leuiores quam habens mixtim leuiores & grauiores. idẽ contigit ſi pecunia interdicatur idem ſi transferat eam ad patriam alienam & dominus faciens talem pecuniam uidetur nolle quod expendatur & curſum habeat & cõmuniter eam tradat & licet non interdicat talem conflaVide Io. nider in tract. de contrac. merca. in primo cap. colum. 5.

tionem fieri ſatis tamen uериſimile eſt ꝙ nolit eam fieri.& ꝙ nolit reipublicæ fieri illud cõmodum ꝙ pecunia eorum plus ualeat. unus uero reuerendus dñs hoc dicit ꝙ tale lucrum eſt licitum. quia ille conſtat rem ꝗ legitime ſua eſt & poteſt de ea facere quid uult & licet centum denarii leuiores minus ualeant ꝗ una libra ad pondus tamen hoc nõ ſufficit nec facit lucrum illicitum. quia deceptio quæ
2 non tranſcendit dimidiũ iuſti prætii eſt licita & princeps concedit contrahentibus ꝙ mutuo ſe decipiant & quilibet duodenus habeat de cõmuni curſu ꝙ ualeat duodecim denarios & non aliter allegat uidetur mihi ꝙ confeſſor bene dicat per rationes ſuas. Item quia ſi talis electio denariorum leuiorum & debiliorum a fortioribus ſeu grauioribus eſſet licita & permitteretur ſine peccato ſic poſſet contingere in quolibet mercatore uel alio talem electionem facientem cum generaliter tota pecunia principis uel magna pars eius poſſet legitimo põdere defraudari & ſic eius curſus conſequenter diminui in ualore quod eſſet inconueniens: cum non debeat eſſe in poteſtate inferioris ordinationes principum irritare uel defraudare. arg. iurium cõtum iuncto. c. quãto. extra de iureiu. ubi uidetur textus pro dicto confeſſore. Si enim princeps peccat pecuniam quam facit legitimo pondere defraudando ut ibi multo fortius ergo peccãt inferiores. Item pro iſta parte uidetur textus expreſſus ſi non calumnietur. C. de ueteris nũmatiſma. poteſtate. l. i. li. xi. ubi textus iubet denarios principum auctoritate formatos ita tradi ac ſuſcipi ab ementibus & diſtrahẽtibus ut nihil omnino refragationis ſeu recuſationis oriatur nec aliquid fieri quo minus debiti ſint ponderis & ſpeciei. In hac etiam ratione facit. l. quæcunque. ff. de falſis ubi prohibetur ne quis poſſet radendo uel minuẽdo circa pecuniam immutare alias punitur pœna falſi. Itẽ hoc probatur ſic quia de iure ſunt neceſſaria tria in qualibet moneta ſcilicet quantum ad intrinſecam ſub
3 ſtantiam pecuniæ ſcilicet proba. materia. iuſtum pondus. & imago: ſeu ſubſcriptio principis quorum altero deficiẽte non cenſetur proba moneta ſed reproba. ut probatur & notatur per docto. ff. de contrahen. empt. l. i. & in di. l. i. C. de ueteris nũmariſmatis poteſtate. iuncta. l. quintus. §. pẽ. ff. de auro & argento legato. & notatur per docto. in. di. c. quanto cum igitur per talem electionem ſi foret licita poſſet in uno de ſubſtantialibus defraudari ſcilicet in pondere ergo nõ ſit licitum. Item princeps tales denarios faciendo quorum non ſolent ſinguli pergentes eis utentes ponderari forſan propter eorum multitudinem uel ualoris cuiuslibet paruitatis & quorum etiã ſingulos eſſet quaſi impoſſibile ſeu ſaltem nimiũ difficile per operarios eorũ ſeu monetarios ponderare & ſub certo pondere fabricare uidetur inuicem unum cum alio recompenſare uelle & ſic etiam compenſatos expendi & per conſequens committere fortunæ quis debiliores uel fortiores habeat quando ꝑgentes expenduntur. & etiam eorum intrinſecum ualorẽ in pondere conſiſtentem referre uelle non ad ſingulos denarios in ſe ſeu ad libram ſeu marcam eorum & per tale pondus libram uel marcam facit eos de monetis ſuis per ſuas gentes campſoribus expediri ſeu tradi ſic ergo non uidetur ꝙ priuati poſſunt inuicem talem electionem denariorum debilium a fortioribus facere. quia ſic auferrent illã mutuam cõpenſationem & fortunã & quo ad pondus libræ uel marcæ intrinſecam bonitatẽ ad ꝗ princeps ſe retulit: & ſic contra principis intentionem uenirent & eius pecuniam legitimo pondere defraudarent. quod non uidetur concesſibile. cum intentio principis regulet omnia facta ſua & ſic non licet eius uerba nec eius intentionẽ fraudare. ff. de legi. l. contra legem. cum concor. pro iſta parte & uidetur tex. ff. de argen. & aur. lega. l. i. & . ij. Item nõ licet contrahentibus circa quantitatẽ uel qualitatem põderis uel menſuræ in mercibus ſe decipere. nec circa pondus uel menſuram mercis aliquid immutare. ut extra de empt. & uend. c. ij. de do. arbitr. §. de eo ff. de actio. emp. l. ſi quis a me cum concor. ſi ergo nec in pondere pecuniæ datæ pro precio ut æqualitas ſeruetur ubiꝗ. Non obſtat ꝙ dicitur per tenentem contrariũ ꝙ poteſt quis facere de ſuo ꝙ uult. quia illud ſalua ſua gratia non eſt ſimpliciter uerum præſertim in monetis ubi tota eius poteſtas dependet ab ordinatione principis & eius intentione C. de fal. ꝑ totũ & iuribus ſuperius allegatis. Item non poteſt quis in ſuo nec de ſuo facere quod uult per quod immutet inde

bite aliquid in alieno prout facit iſte ſic eligens pecuniam bonam & debilem alijs tradendo ergo &c. arg. ff. ſi ſeruit.
5 uendi. l. ſicuti. §. ariſto. cũ ibi no. Nõ obſtat etiam quod dicitur ꝙ deceptio non tranſcendens dimidium iuſti precij eſt licita quia ſalua eius gratia illud non eſt uerũ ſi fiat doloſe: & ex certa eius ſcientia aliquid machinando contra eũ cum quo contrahit. ut expreſſe no. glo. in l. item ſi prætio. § quẽadmodum. ff locati. & . ff. de mino. l. pompo. §. i. alias eſt §. ſub. l in cauſæ. & no per doc. extra de empt. & uendi. c. cũ dilect. & de teſti. c. cauſam quæ. conſtat autẽ ꝙ taliter eligens pecuniam ex certa ſcientia & doloſe talẽ electionem machinatur per ꝗ aduerſarius decipitur ergo &c. Itẽ illa regula ꝙ deceptio circa media ſit licita non ẽ uera in deceptione ꝓueniente occaſione uitij uel defectus rei deductæ in contractu. ut. l. iul. in prin. & per totũ. ff. de ac. emp. & de edil. edic. per totũ. ergo cum hæc deceptio perueniat ex deceptione uitij pecuniæ prout eſſet in caſu huiuſmodi quæſtionis. quia pecunia eſt res deducta in cõtractu & pecunia ſic electa ſecundum intentionem ordi-
6 nationis principis eſt uitioſa ut ſupra declaraui. nam inter contrahentes debet paritas & æqualitas obſeruari. nec debet uni circa contractum licere ꝙ alij licitum non exiſtit ut iuribus cõibus. Itẽ etiam eſt magna deceptio & realis & intentional. ex quo iſte elector pecuniæ ſcit pecuniam traditam debilem & ille ignorat qui recepit qui forſan ſi ſciret non reciperet pecuniam niſi eſſet bona ſecundum ꝙ princeps ordinauit recepturus mercem ſuam bonæ pecuniæ æquiualenti traditurus. ergo non põt negari quin hic ſit dolus ſaltim incidens in contractu. quia dolus eſt machinatio quædam alterius decipiẽdi cauſa cum aliud ſimulatur & aliud agitur. ut. l. i. § dolum. ff. de dolo. qui dolus incidens eſt purgandus uel alias eſſet contractus reſcindendus ſi eſſet bonæfidei uel agi poſſet ad deceptionem iuxta notata in. l. rem maioris prætii. & in dicto. c. cũ dilecti. de empt. & uend. hoc mihi uidetur ſaluo conſilio meliori.

Summarium.

1 Alienatio prohibita nõ excuſat a pœna etiam ſi fiat cauſa recuperandæ pacis.

Deciſio. III. alias. 848.

EPiſcopus Cantuariẽ. fecit pactum alias pacẽ cum rege Franciæ quia pro certa recompenſatione tranſtulit in eum dimidiam partem ciuitatis tunc inſolidum ad epiſcopũ pertinentem hoc acto ſi rex partem quam in eum epiſcopus trãsferebat poneret extra manus ſuas ꝙ ipſo iure pars regis rediret ad ipſum epiſcopum &
1 dñium eccleſiæ & etiam data ſibi in recompenſatione penes eccleſiam remanerent: contingit ꝙ in tractatu pacis initæ cum rege Angliæ rex Franciæ tranſtulit terras ducatus Aquitaniæ in regẽ Angliæ inter quas tranſtulit omnia quæ habebat in comitatu & tota dioceſi Cantuariẽ. quæritur nunquid cum ſit dicta ciuitas ſeu pars quã rex Franciæ per illud paſſagium obtinuit trãslata in regẽ Angliæ ſit locus pœnæ prædictæ ut debeat redire ad dñium eccleſiæ Cantuarien. tanquam ſit purificata conditio prædicta? Et uidetur ꝙ non quaſi hoc caſu: propter cauſam neceſſariam pacis regis ſit permiſſa alienatio licet alias eſſet ſibi alienatio prohibita & præſertim quia trãſit ſub uniuerſitate aliarum rerum ſeu terrarum. argumẽto. ff de fundo dotali. l. i. ff. de contrahen. empt. l. in modicum. extra de iurepat. c. ex literis. cum no. per Inno. pro hoc. ff. de le. ii. l. peto. §. prædiũ pro iſta parte bene facit. ff. de publicanis l. fi. §. ſi propter neceſſitatem & . l cæſar. pro hoc etiam bene facit. ff. locati. l. item quæritur. § exercitu. In oppoſitũ uidetur. quia etiam ſi per modum uniuerſitatis transferatur & ſub uniuerſitate nihilominus ſit locus conuentioni. arg l. ſi ita quis §. ea lege. ff de uerb. obl. de le. ij. d. l. peto. §. fratre. & l. codicil. §. matre. nõ enim refert quo extra manum ſuã ponat dum tñ ponat ut cenſeatur præmiſſæ conuentionis cõditio extitiſſe. ar. l. cum ſeruus ff. de uerb. ob. quẽadmo teſta. ape l. ſi in duobus. §. i. quẽadmo. ſer. amit. l. qui fundum. ff. de aqua quoti. & eſtiua. l. ij. §. quæſitum. 2
C. manci. ita fuerit alle. ut manu. l. fi. pro iſta parte uidetur tex. quia ex quo iſta neceſſitas alienãdi extra manũ regis prouenit occaſione regis inimicorum rex uidetur in culpa igitur

pa igitur epiſcopo teneatur.arg.l.ſi.merces.§.culpæ.ff.lo ca.cum ibi no.cum iuribus allegatis.

Summarium.

1 Filia dotata quæ per pactum iuratum promiſit nolle habere regreſſum ad bona paterna ſuccedit patri inteſtato cum alijs filijs licet aliqui contradicant.

Deciſio. IIII. alias. 849.

Bal.conſ.437. quædam puella col. 2.i.2.q. uol 1.dec.cõſ. 506. in caſu p poſito.

VTrum filia dotata quæ promiſit per pactum iuratum q dote contenta nullũ ad bona paterna regreſſum haberet inteſtato:patre decedente poſſit illi ſuccedere præſertim cum alijs fratribus & ſororibus. Genze.ut audiui in.c. quamuis pactum de pac.lib. vi.tenet q ſic.quia pater decedendo inteſtatus uidetur tacite hæredibus propinquioribus reliquiſſe hæreditatem ſuam.ut.l.conficiuntur.ff.de iure codicil.conſtat aũt q ſi pater eã inſtituiſſet q non obſtante renunciatione admittẽda eſſet ad hæreditatẽ ex nouo iure.arg. extra de renunc. c.1.& de iureiurã.c.ad noſtra ij. cum ibi nota. facit.ff.de excep rei iudi.l.ſi mater.§.eundem.cum concor.igitur & ab inteſtato ex quo ſic decedens pater ſibi uidetur dediſſe præſertim quia indubio uidetur fuiſſe intentio renunciantis filiæ & patris dotãtis ne haberet recurſum ad eius bona contra eius uoluntatẽ infringendo uel impugnando eius iudicium ſi alijs reliquiſſet. cum igitur nulli alteri pater reliquerit & ſic inteſtatus decedens ſibi ſicut & cæteris reliquit tacite ut dictum eſt:ergo ſibi poteſt ſuccedere non obſtante renunciatione.& præſertim ubi nulli alij liberi maxime maſculi exiſtant quorum fauore uidetur pater in dubio eam uoluiſſe renunciare ne per medium filiæ ad alios nomine eius deueniret hæreditas: ſecus autẽ ubi nulli ſunt liberi maſculi ſed uel ſolæ aliæ filiæ: uel ſoli cognati præſertim uenientes ex fœminea linea attinentis.qa tunc ceſſat ratio & intentio patris eam facientis renunciare & ipſius filiæ. ut ſic arguitur ex intentione partium ex uериſimilibus arbitrata.arg.iurium cõmunium. Tenent tamen quidam contra:propter generalem renunciationem quæ etiam cõcernit & concernere poteſt etiam ſucceſſionẽ ab inteſtato ut ſic ex quo ſic ſimpliciter & generaliter renuncians utriq; iuri renunciaſſe uidetur ff.de ſucceſſ. edic.l.fi.§.ſed uidendum.cum ibi no.in glo.qui enim effuſo ſermone loquitur in promptu recidit periculum.argu. l. fina. C. de emptio.& uendito. pro hoc poteſt induci quod notat Cy poſt Petrum de bella. C.de reſcin.uendi. l.rem ma.in.vi.q.& Io.an.in nouella de emp.& uen.c.penult ſuper gl.Et reſpondent ad rationem Genzel.qui illa iuris præſumptio quæ præſumit patrem inteſtatum decedentem tacite propinquioribus reliquiſſe:tunc habet locum cum pater non fecit aliquem renunciare quia tunc quo ad illum ex quo conſtat q ſemel uoluit per renunciationem filiam excludere adhuc eiuſdem præſumitur uoluntatis niſi conſtet expreſſe quod ſibi dare uoluerit quia incertis non certis &c.ut.l.continuus.§.cum ita.ff de uer. obli. Ad aliam rationem dicunt q immo uide ne fuiſſe intentionis omni iuri renunciare ex quo generaliter & uniuerſaliter renunciauit.quia qui nullum & omnia dicit nihil excludit.ff.de rebus dubijs.l.ſi his qui ducẽta.§.utrũ.

DE PROCVRATORIBVS.

Summarium.

1 Ratificari poſſunt geſta per non procuratorem an domino ante ſententiam ſecus poſt quia ſolum in eius præiudicium id facere poſſet & quæ ſit cauſa differentiæ.

Deciſio. I. alias. 13.

Fallit etiam ut infr.de.x.eo.ti.

Hæc Deci.eſt contra cõmu. ut atteſtaẽ caſ

NOTA q geſta per non procuratorem poſſunt ratificari maxime ſi dominus ſcit nõ procuratorẽ cauſam uentilare. iuxta no.per Inno. in.c.ex parte de Reſcript. Et iſtud eſt uerum q proceſſus habitus ante ſententiã poteſt ratificari.ſed tñ ſententia lata dñs proceſſum nullum in præiudicium ſui ratificare poteſt nõ tamen in præiudicium partis ſic intelligitur.l.licet.cũ ibi no.ff.de iudi. ad hoc q no.in l.tuto.C.in quibus.cau.re. in integrũ non eſt nece. Et eſt ratio quare poſt ſententiã nõ põt ſed ante ſic poteſt ratificari indiſtincte.quia ante ſententiam eſt incertum an proceſſus ſit in fauorem ratificantis uel non.& an ratificatio ſit in præiudicium partis aut nõ & ita in dubio ante ſententiam ualet ratificatio.poſt autẽ non in præiudicium partis ut in iuri.ſ.alleg ad q facit no. Specula. in.ti.de procu.uide in.c.audi.de procur. cũ ibi no & Io. an.de offi.dele.c.prudentiã gl ij.& uide infra deci.2. eo. tit.& deci.2.eo.tit.& dec.5.de teſti.infra.

ſa. ſuper regu. cancella. Dec. 40.i prin.& de emptio.& uendi.dec.niuer. nec eſt nouũ.

Summarium.

1 Monachi & alij regulares poſſunt conſtituere procuratorem in cauſis in quibus poſſunt ſuo nomine agere uel conueniri.

Deciſio. II. alias. 18.

NOta q monachus & alij regulares in cauſis in quibus poſſunt agere & conueniri ſuo nomine facere procuratores poſſunt.ut no. Inno in.c cum I. & A.de re iudi & ibi no.q tales perſonæ quando eſt utilitas eccleſiæ poſſunt interuenire etiam pro laico:nec auditur pars ſi allegaret q non eſt utilitas eccleſiæ . quia non intereſt priuati quærere nec ſcire hæreditatem monaſterii ſed ſolum intereſt abbatis & conuentus uide in cle.*religioſus.de procu.

¶*Cle.religioſus q̃ uidetur huic deciſioni contraria.

Summarium.

1 Procurator datus generaliter poteſt proteſtari q non intendit acceptare niſi certas cauſas.

Deciſio. III. alias.32.

NOta q ubi procurator eſt datus ad cauſas deuolutas in curia & ſpecialiter ad oẽs poteſt proteſtari q non intendit recipere procuratorium niſi ad certas cauſas ſeu articulos poſito q ultimo ſit datus.ut no. Io.an.in c.i.ſuper uerbo proteſtatione de procu.in cle. licet aliqui auditores uelint dicere q quãdo procurator eſt datus uniuerſaliter non auditur procurator ſi uelit ſe reſtringere ad hoc q procurator ad impediendum & contradicendũ ad hoc q calumnijs procuratorũ obuietur:quia in totum debet accipere uel reprobare iuxta illa quæ habentur in.l.ẽt. C.de rep.ut cauſæ citius expediãtur. pro hoc facit quod no. Archid.in.c.ij.in glo.magna.in fi.de procu.lib.vi.

Vide infra.de. 58.eo.ti.

Summarium.

1 Procurator cum poteſtate iurandi de calum. & ſubſtituendi poteſt tranſigere & componere.

Deciſio. IIII. alias. 62.

NOta q ubi procurator habet poteſtatem agendi defendendi iurandi de calumnia & cum poteſtate ſubſtituendi q talis procurator poteſt tranſigere & componere ſecundum q procurator cõſtitutus cum libera poteſtate ut.l.mandato.ff.de procu.cum ibi no. & no.in.l. quia.de pac.tex in.c.qui ad agendum.de procu.li.vi.in fi &.c.ex multiplici.de decimis.

Summarium.

1 Procurator ad audiendam ſententiã duntaxat non poteſt appellare.

Deciſio. V. alias. 63.

NOta quod ubi procurator eſt datus ad audiendum ſententiam duntaxat talis procurator non poteſt appellare nec alium actum exercere.arg. no.per Inno.in.c.petitio de procu.&.c.olim. de offi.dele.& per Ioan.and.in.c.non iniuſte.eod.ti.in.uerſi.potuit is.in nouel.

Vide inf. in antiquio. deci.2. de procu.

Summarium.

1 Procurator ad impetrandum & arreſtari faciẽdum &c. non poteſt impedire quo minus cauſa deuoluatur.

Deciſio. VI. alias. 80.

NOta ꝙ procurator datus ad impetrandum & cõtradicendum uel ad impediendum ſi literæ ſuæ arreſtentur per auditorẽ palatii talis procurator poteſt impedire ꝙ cauſa non deuoluatur & poteſt admitti uſq; ad deuolutionem cauſæ: quia ſua intereſt ut cauſa non deuoluatur ſed literas poſſet impetrare & ad partes mittere alias non admitteretur. ut no. p Archi. in. c. ſtatutum. & de reſcrip. lib. vj. ſuper uerbo capellaniæ in glo.

Summarium.

1 Procurator datus ad allegandas cauſas abſentiæ debet ſe offerre illas probaturum coram iudice. & iurare de calumnia.

Epithome.

2 Citatus debet in termino cadenti facere id ad quod terminus illum requirit. etiam quod pars aduerſa non compareat.

Deciſio. VII. alias. 81.

NOta quod datus eſt aliquis excuſator ad proponendum cauſas. abſentiæ tales excuſationes debet proponere coram iudice & ſe offerre probaturum cauſas propoſitas. ut no. Innocen in. c. querelã ſuper uerbo deſtinauit. de procur. nec ſufficeret tali excuſatori uenire ad diem aſſignatam niſi cauſas proponeret: quia poſito ꝙ pars aduerſa eſſet abſens uel non faceret ꝙ
2 requirit terminus pars quæ eſt præſens debet facere quod terminus requirit. ut uidetur notare gl. in l. ij ſuper uerbo falſa cauſa ſi quis in ius uoca. non ie. & quod no. per Innoc. in. c. calumniam. de pœnis uidetur ꝙ tales excuſationes debeant uerbo exprimi magis ꝙ in ſcriptis. ut. l. excuſatis. de excuſa. tuto. talis aũt excuſator debet habere ſpeciale mandatum ad iurandum de calumnia in animam domini ſui quod dominus iuſto impedimento tenetur. ut no. Innoc. in. c. quia propter ſuper uerbo penitus. uerſi. nẽ dicimus de elec.

Summarium.

1 Iuramentum de nõ reuocando procuratore conſtituto ad permutandum & reſignandum beneficium cauſa permutationis obligat neceſſario.

Epithome.

2 Intereſſe in ſpiritualibus non cadit & ideo agi non poteſt ad extimationem.
3 Contractus innominati re integra pœnitentia diſſoluuntur quomodo agi poſſit ad intereſſe.
4 Beneficia libere habens permutari.
5 Laicus poteſt eſſe procurator ad permutandum & ad reſignandum & acceptandum.

Deciſio. VIII. alias. 103.

Fely. in. c. ex parte decani col. 5. uerſi. ampliã quinto de reſcri. deci. cõſi. 193. uiſo teſtamẽto in pri. col. & cõ. 475. l cauſa col. 3. uer. ꝙ autem.

NOta ꝙ ubi aliquis facit procuratorem ad permutandum & reſignandum beneficium cauſa permutationes & iurat non reuocare ratione iuramẽti non poteſt uenire contra quod ſi reuocaret non ualeret reuocatio quia in ſpiritualibus in quibus non cadit inter-
2 eſſe non poteſt agi ad intereſſe: quia quicquid fit contra iuramentum præſtitum nõ ualet. ut no. Inno. in. c. dilecto de præben. & Archi. in. c. penul. de reſcrip. lib. vi. & in c. ſi a ſede de præben. arg. l. ſi quis decedens. § codicillis. ff. de lega. ij. In cauſis autem prophanis in quibus poteſt cadere intereſſe aliud poteſt uenire contra quæcunq; & ualet alienatio. ut. l. ea. quidem. de condi. ob cauſam. iuncta l. nemo. de pactis. ſecus eſſet in illis in quibus non poteſt proprie cadere extimatio C. ſi man. ita alie. fuerit l. i. Nec obſtat. c. ſi inter. de ſponſa. quia ibi erat talis actus qui bono modo non erat retractabilis: ideo non obſtante iuramẽto tenet actus. nec obſtat quod no. doc maxime. Cy in. l. i. C. de ſa ſan. eccl. & Io. an. in. c. quod ſemel. in nouel de reg iuris. li. vi. ſ. ꝙ teſtamentum iuratum poteſt reuocari: quia ibi ante mortem teſtatoris non quæritur ius tertii qđ ſecus erat in ꝓpoſito ubi altera parte inuita abſq; pmutatione non potuit reſolui. Nec obſtat ſi dicatur ꝙ in contractibus innominatis poteſt quis pœnitere re integra: quia illud habet locum quando poteſt agi ad intereſſe & in rebus prophanis. ut. l. ſi pecuniam. de condi. ob cauſam. in tali cã ſpirituali non cadit intereſſe pecuniariũ agi nõ põt qa pro re ſpũali non agit̃ ad tale intereſſe hic ad intereſſe. ut no. Inno. in. c. q̃relã. de elec. gl. mag cum dicit ius aut.
4 Nec obſtat ſi beneficia libere debeant permutari & ſi interueniat iuramentum uidetur nõ libera permutatio ſed quaſi ſpecies ſymoniæ: quia iſtud habet locum quod ab initio permutatio debet eſſe libera & cũ cauſa ſed ex poſt facto: ex quo partes libere conſenſerunt permutationi faciendæ ut fiat permutatio poſſunt iuramento partes ſe ligare. ut. c. cum inter. cum ibi no. per Innoc. de renuncia. quia non eſt reprobatum. & præſumitur quod cum ab initio ex quo libere partes conſenſerunt ꝙ permutatio ſit recta & bona. nec uidetur ſpeciem ſymoniæ continere. In
5 iſta quæſtione multi de rota ſunt uarii. Et laicus poteſt eſſe procurator. ad permutandum & etiam ad reſignandũ & acceptandum ut no. Collecta. in. c. decernimus. de iudi. quia non uidetur prohibitum. uide Paulum in clem. i. de renuncia. ſuper uerbo procurator.

Infra de re. p. xi. Fel. i. c. apoſtolicæ de excep. num. 5.

Summarium.

1 Procuratorium capituli in quo non ſunt ſpecificata nomina canonicorum. niſi ſigillum capituli ſit appoſitum. non ualet.

Deciſio. IX. alias. 132.

Infra. co. d. 29. & 32.

NOta non ualet procuratoris conſtitutio a capitulo niſi perſonæ de capitulo fuerint nominatæ & ſpecificatæ in procuratorio. ut. c. ſi de procur cum ibi no. per Ber. niſi ſigillum capituli eſſet appoſitum. quia tunc ualet. Et hoc tenet rota.

Summarium.

1 Ratificari non poſſunt geſta per nõ procuratorem poſt concluſum in cauſa niſi in præiudicium ratificantis.

Deciſio. X. alias. 148.

Vide. ſ. in pri. eo. ti.

NOta ꝙ ubi eſt concluſum in cauſa geſta per falſum procuratorem non poſſunt ratificari niſi in præiudicium ratificantis. ut no. Inno. in. c. ea parte. de reſcri. licet glo. uideatur notare cõtrarium. in. c. ſi pater. §. hoc iure. de excep. rei iudi. in ulti. gl.

Summarium.

1 Procuratores conſtituti ad acceptandum beneficium. Cenſentur reuocati per cõſtitutionem aliorum ultimo loco factam.

Deciſio. XI. alias. 170.

Vide. de. 14. infra eo. ti.

NOta ꝙ ubi aliquis fecit procuratores ad acceptandum beneficium ſi ſecundo facit alios procuratores uidetur primos reuocare poſito ꝙ non ſint certificati. ff. de ma uin. l. ſi patro. in princi tea. in. l. ſi quis mihi. §. ſi. cum ibi no. per gl. ff. de acqui. hære. quia ea quo agitur ſolum de præiudicio conſtituentis non inſpicitur ꝙ procuratores qui reuocantur ſint certificati uel non alias autem inſpiceretur. ut. l. ſi mandaſſe ff. mandati ſic intelliganter nota. per Io. an. in. c. cum illuſio. de renunci. in cle. & quod no. Cy. in. l. mandatum. C. manda.

Summa-

Summarium.

1 Acceptatio facta eodem tempore per diuerſos procuratores unius nomine de diuerſis beneficiis debet ſortiri eſſectum in maiori beneficio.

Deciſio. X I, I. alias. 172.

NOta ꝙ duobus procuratoribus datis ad accepꝉdum beneficium ſi unus acceptat beneficium minus & alter aliud maius eadem die debet in dubio ualere acceptatio de maiori & pinguiori: quia in dubio præſumitur ꝙ dominus maius beneficiũ uoluerit ſibi quærere & procurator uoluerit facere conditionem domini meliorem. quia in maiori ſumma minor continetur. ut in. l. i. de uerbo. ob. & l. ſi quis mihi. §. prece. & §. quod ſi ff. de acquiren. hæredi.

Summarium.

2 Procuratores plures dari cenſentur inſolidum conſtitui etiam ſi non ſit dictum & quenlibet ipſorum inſolidum quia ſufficit quod cõſtituens ſimpliciter dicat inſolidum.

Deciſio. X I I I. alias. 173.

NOta ꝙ ubi aliquis facit duos procuratores inſolidum non dicendo cuilibet do poteſtatem inſolidum quilibet inſolidum uidetur conſtitutus procurator poſito ꝙ non fuerit dictum & cuilibet inſolidum do poteſtatem: quia dicta poteſtas inſolidum duobus uidetur data. arg. l. creditor. §. duobus. ff. manda. Ad quod facit. c. ſi duo. de procura. li. vi. ubi non dicitur cuilibet in ſolidum ſed ſimpliciter datur poteſtas inſolidum.

Summarium.

1 Procurator primo conſtitutus cenſetur reuocatus per cõſtitutionem. 2.

Deciſio. X I I I I. alias. 174.

I. eo. d. xi. NOta ꝙ ubi diuerſis tẽporibus quis facit diuerſos procuratores faciendo ultimos: uidetur reuocare primos: idem eſt ſi eoſdem ſecundum conſtituit ꝓcuratores. quia per ſecundam cõſtitutionem uidetur recedere a prima. ut no. gl. in. l. ſi quis cũ procuratorio ſuꝑ uerbo duos. ff. de procura. Et uide de hoc de procura. nũ tiniuſte.

Summarium.

1 Procuratorium ſolo ſigillo iudicis ſignatum ſine ſubſcriptione teſtium facit fidem.

Epithome.

2 Sigillum ſolum probat in his in quibus non infertur perpetuum præiudicium.

Deciſio. X V. alias. 187.

NOta ꝙ procuratorium ſignatũ ſigillo auctoritate iudicis ſine ſubſcriptione teſtiũ facit fidẽ: quia in illis in quibus non infertur perpetuũ præiudiciũ tales literæ probant ſigillo autentico ſigillatæ: ſecus ſi eſſet perpetũum præiudicium. ſic no. in. c. poſt ceſſionem de proba. & per Archid. in c. ut circa. de elec. lib. vi. & ibi. etiam per Cardi uide Paul. in cle. in pleriſq; de electio. Et Inno. in. c. i. de fide inſtrum Et de literis executoriis quando faciunt fidem uide. ĩ. de offic. dele. deci. 7.

Summarium.

1 Procuratores plures dari ad certum actum. ſi illum diuerſi mode explicauerint. quid attendi debeat?

Deciſio. X V I. alias. 195.

NOta ꝙ ubi duo procuratores dari ad aliquem actũ ſi unus faciat aliquid ſine alio. uel unus cõfitetur alter negat qualiter ualeat quod actum eſt per tales ꝓcuratores no. Inno. in. c. in noſtra. de procu. in gl. i. & per Io. an. in. c. ſi duo. de procur. li. vi. in. glo. in uerbo admitti quid dices.

Summarium.

1 Permutatio facta per procuratorem de beneficio cuius non erat dominus conſtitutus tempore conſtitutionis ſed permutationis. non ualet.

Deciſio. X V I I. alias. 141.

NOta ꝙ ubi quis fecit procuratorem ad permutandũ beneficium certum ſi tempore conſtitutionis procurator conſtituens non erat dominus beneficii licet tempore quo procurator permutauit eſſet dominus non ualet permutatio facta per procuratorem. uide infra. deci. 16. eo. tit.

Summarium.

1 Procurator faciens actum cõtrarium proteſtationi a proteſtatione cenſetur recedere.

Deciſio. X V I I I. alias. 119.

NOta ꝙ procurator qui aſſumpſit onus procurationis quantum ad certum negocium ſi faciat actum contrarium ſuæ proteſtationi uidetur proteſtationi renunciare ar. no. per Inno. in. c. cum. M. de conſtitu. & c. cumana. de elec. penu. glo. in cle. i. de procu. Vide. I. de. 3. eo. tit.

Summarium.

1 Procurator ubi aliquem actum facit. licet de eius mandato tunc non conſtaret. non dicitur nulliter proceſſiſſe.

Deciſio. X I X. alias. 147.

NOta ꝙ ubi ad requiſitionem alicuius procuratoris aliquis excommunicatur ualet excommunicatio licet tempore excommunicationis non appareret ꝙ eſſet procurator eius licet reuera eſſet ſed poſtea apparuit eum fuiſſe procuratorem. ad quod facit no. per Inno. in. c. tua in fi. de coha. cle. & mulie. c. cum plures de offi. dele. per Archidia. C. de arbi. l. ne arbitrum & no glo. in. c uenerabilis. ſuper uerbo probare uelit de ſen. ea cõ. li. vi. per Ioã. mo. quæ faciunt pro intellectu cle. appellãti. de ap. in. cl. I. eo. t. in no. 7. Fel. in. c. ſuſcitatus col. pen. de reſcript. Gemi. in. c. ſi qui col. i. de ꝓcur. in vi. glo.

Summarium.

1 Procurator excommunicatus non poteſt impetrare reſcriptum ad agendum.

Deciſio. X X. alias. 186.

NOta ꝙ communiter approbatur quod procurator excommunicatus non poteſt impetrare reſcriptum nec literas ex quibus poſſit agi. ut no. in. c. conſulti. de procura.

Summarium.

1 Permutatio facta per aſſertum procuratorem poteſt per dominum ratificari. Et acceptatio beneficii poteſt fieri ꝑ procuratorem ſed non aditio hæreditatis.

Epithome.

2 Hæreditas per procuratorem adiri non poteſt.

Deciſio. XXI. alias. 188.

NOta q nunquam procurator nomine domini po
teſt permutare dum tamen dominus ratificet po
ſtea ut no. Archid. in c. cum in tua. de conſue. li.
vi. glo. ij. Ad hoc facit. l. licet. ff. de iudi. cum ubi no. & q
no in. c. cum cauſam. ſuper uer præſumptionem. de teſti.
per Inno. Acceptatio beneficii. poteſt fieri per procurato
2 rem. ut. c. ne captam de glo. ſi. per Archid. de conceſ. præ
ben. ſecus uidetur in aditione hæreditatis. ut. l. placet. ff.
de acquiren. hære. Nam aliter quæritur hæreditas in pro
phano q̄ quæratur beneficium ſpirituale. ut nota. in ſimi
li per Io. mo. in. c. ſi tibi abſenti. de præben. lib. vi. ibi cum
dicit. Item dices. uide. ſ. deciſionem primam eo. ti.

Summarium.

1 Dominus faciendo actū neceſſarium & magis ſufficien
tem non uidetur reuocare procuratorem.

Epithome.

2 Procurator non cenſetur reuocatus ſi dominus explicet
actum in iudicio neceſſario.

Deciſio. XXII. alias. 340.

Infr. eo. ti. 31.

NOta ſecundum aliquos q dominus ueniendo ad
iudicium faciēdo actum neceſſarium quod erat
faciendum per dominum ſufficientius q̄ per pro
curatorem non uidetur reuocare procuratorem per eius
præſentiam: ſecus ſi faceret actum uoluntarium. arg. l. fi
deicommiſſa. § ſi rem. de lega. iij. ſic intelligitur. c. penul
de procura. lib. vi. Alij dicunt locum habent quæ dicta
ſunt quando dñs præſente procuratore cām proſequitur.
quia tunc uidetur reuocare: ſecus ſi pcuratore abſente.

Summarium.

1 Procuratori non cenſetur data facultas ſubſtituendi. li
cet in mandato adſit clauſula releuationis ſubſtituti uel
ſubſtituendi ab onere ſatiſdandi.

Deciſio. XXIII. alias. 345.

Fel. in. c. ſedes. de reſcrip. uer. ſexta declaratio. & uide prima. deci. eod. ti. in antiquis.

NOta quod ſi in procuratorio dominus non dedit po
teſtatem ſubſtituendi ſed poſtea in releuatione ca
uetur q dominus releuat eum & eius ſubſtitutū uel
ſubſtituendum ab omni onere ſatiſdandi quæritur an ex
illis uerbis uideatur ſibi dediſſe poteſtatem ſubſtituēdi ut
ſic etiam ante litem conteſtatam poſſit ſubſtituere: uide
tur q ſic. quaſi uideatur eo ipſo feciſſe prius faciendo po
ſterius. argu. l. ad rē mobilem. & l. ad legatum. de procu.
l. illud. C. de acquiren. hære. fuit dictum per omnes con
tra. quia illa uerba non ſunt diſpoſitiua. & quia uerba pro
lata quæ ſupponunt aliud nihil diſponunt ſuper eo quod
ſupponunt. argu. l. ea facto. prima de hæredi. inſtitu. & ui
de. c. i. de præben. in cle. in ſi.

Summarium.

1 Procurator ad iudicia non poteſt facere ea quæ ſunt gra
tioſa & uoluntaria.

Epithome.

2 Procurator non poteſt renunciare ut nō uocetur uel ſal
tem eius dominus ad uidendum iurare teſtes.

Deciſio. XXIIII. alias. 350.

Eo. deci. 119.

NOta q licet procurator ad agendum a domino con
ſtitutus poſſit omnia quæ ſunt neceſſitatis quo ad
expediendum ea quæ ſunt iuriſdictionis conceſſæ
non tamen poteſt facere gratioſa & uoluntaria ideo non
poteſt ſe offerre ad uoluntarie confitendum nec ēt facere
2 gratiam quoad uidendum teſtes iurare ipſe uel dñs eius
non debeat uocari. ſic & de uicario. de offi. uica. c. ſi. li. vi.
cum ibi no. per Io. mo. in ſi. gl. ſuæ iuncto. c. i. de inſti. eo. li.
& c. illo. ne ſede uacan. uide Cy. in. l. i. C. de iura. calum.

Summarium.

1 Procurator primæ inſtantiæ cenſetur reuocatus per con
ſtitutionem alterius in ſecunda inſtantia factam.

Epithome.

2 Cauſa appellationis eſt diuerſa an cauſa principali.

Deciſio. XXV. alias. 478.

NOta q dominus principalis in ſecunda inſtantia cō
ſtituat alium procuratorem quam in prima non ad
iecta clauſula citra reuocationē &c. primum licet ſ. eo. tit. i no. 2.
ipſe fuerit in prima inſtantia litem conteſtatus cenſetur re
uocaſſe: ita quod ſententia lata cum primo in ſecunda in
ſtantia eſt nulla ſi reuocatio ad eum uel auditorem uel
partem peruenerit de procurato. c. ex inſinuatione & c. in
noſtra. & c. mandatum. & de reſcrip. c. ea parte de cauſ.
Ratio quia diuerſa eſt cauſa principalis & cauſa appella
tionis. ut no. in. c. non iniuſte de procura.

Summarium.

1 Procurator an poſſit conſtitui ad acceptandum & per
mutandum beneficia in poſterum obtinenda?

Epithome.

2 Procurator habens generale mandatum an poſſit acce
ptare beneficia. & illa permutare.
3 Permutatio facta per procuratorem conſtitutus tempo
re quo non habuit dictum beneficium dominus conſti
tuens non ualet.

Deciſio. XXVI. alias. 518.

VTrum poſſit quis conſtituere procuratorem ad re
cipiendum & acceptandum & permutandū etiā
beneficia in poſterum obtinenda: uidebatur q
non, niſi in ſpecie de certo beneficio daretur mandatum.
arg. ff. de acqui hære. l. ſi quis in bona. §. ſed utrum gene
raliter tamen omnes tenuerunt q immo. per l. iij ff de p
cura. Et quia iſti non ſunt de caſibus in quibus requiritur
ſpeciale mandatum licet quidam dicant contra: quia im
mo requiritur. quia agitur de contrahendo matrimonio
ſpirituali ergo &c. arg. c. ſi. de procura. li. vi. pro qua opi
2 nione uidetur Archid in c. cum in tua de conſue. ſuper
uerbo per alios &c. ſed contra hoc & pro prima parte fa
ciunt no. per. Cy C. ubi & apud quos. l. i. ſed uidetur q ad
primum tantum ſufficiat generale mandatum ſecūdum
formam. c. qui ad agēdum. de procura. li. vi. ut no. Io. an.
in nouella. in. d. c. cum in tua. ſuper uerbo per alios de cō
ſue. Audiui tamen q cancellaria non expediret literas p
mutationis uirtute procurationis factæ ad beneficium per
mutandum obtinēdum. Nota aliqui dicunt q ubi aliquis
3 conſtituit procuratorem ad permutandum certum bene ſ. 17. eod. ti. §.
ficium ſi tempore conſtitutionis procuratoris conſtituens
nō erat dominus beneficii. licet tempore quo procurator
permutauit eſſet dñs beneficii non ualet permutatio fa
cta per procuratorē in regula non firmatur. de re. iu. li. vi.

Summarium.

1 Procurator cum libera non tamen habens ſpeciale man
datum. an poſſit acceptare beneficium.

Deciſio. XXVII. alias. 534.

AN procurator etiam cum libera non tamen ha
bens ſpeciale mandatum ad acceptandū benefi
cium poſſit acceptare? Et uidetur q nō quia nec
poſſet adire hæreditatem. ff. de acqui. hæ. paulus reſpon
dit ſed hæc ratio nō ualet. quia in litera d r per te uel aliū
duxeris acceptandum. ſed ad hoc ut requiratur ſpeciale
mandatū allegare pōt. ff. de acqui. hæ. l. ſi quis in bona. §.
uiſum

uiſum.& §. ſed utrum. Et quia ſic debet in matrimonio ſpirituali ſicut carnali ad quod contrahendum eſt opus ſpeciali mandato ut.c.ſi.extra de procurato.li.vi.licet in omnibus etiam circa iſtam materiam non equipararentur. ut ibi patet per glo.ſuper uerbo contraxit. Et pro iſta parte uidetur facere quod hodie ponitur in literis ꝙ talis per ſe uel procuratorem ſuum ad hoc legitime conſtitutū infra unius menſis ſpacium duxerit acceptandum. uide deci. 26.ſupra.eo.titu.

Summarium.

1 Subſtitutus a procuratore facto domino litis poteſt aliū ſubſtituere poſtq̄ factus eſt dominus litis.

Deciſio. XXVIII. alias.545.

S.eo.tit.dec.5. in no.

VTrum procurator ſubſtitutus a principali procuratore habenti poteſtatem ſubſtituendi: & ſubſtitutus uirtute eiuſdem poteſtatis ſi per litem contestatam efficiatur dominus litis poſſit alium ſubſtituere poſtq̄ ſit effectus dominus litis? tenneris ꝙ ſic ſicut principalis procurator factus dominus litis poſſet etiā ſi alias non haberet a domino poteſtatē ſubſtituendi iuxta.l.nec C.de procura.& c.licet.de procura.li.vi.ꝙ talis ſubſtitutus a procuratore principali uirtute poteſtatis ad hoc datæ ipſi procuratori ſubſtituenti ut ab alio domino cōſtitutus uidetur.arg.l.item eorum.ff.quod cuiuſq; uniuer.nomi.& l.cum eſſet.ff.de ſerui.ruſt.prædio.§.ſequenti.cum ibi.no.in fi.& no.ff.de procura.l.i.glo.i.per doct. Item eadem ratio eſt de tali ſubſtituto facto domino litis quæ eſt de principali procuratore ergo idem ius.

Summarium.

1 Procuratorium non habens nomina ſingulorum de capitulo deſcripta uel ſigillum ipſius capituli non ualet.

Deciſio. XXIX. alias. 554.

S.eo.ti.9.

VTrum ſi notarius in inſtrumento dicat ꝙ capitulum uel conuentus fecit procuratores uel ſindicos non nominando perſonas ualet. procuratorium uel ſi dicatur præſertim cum non apponatur ſigillū capituli uel conuentus all. ꝙ ſic.per no.per Hoſti.de his quæ fiunt.a præla. quanto.cum no. Spe.ti.de ſen.tamen contrarium ſeruatur.& ita no gl.in c.ſi.de procura.ſcilicet ꝙ nomina canonicorum ſunt exprimenda.

Summarium.

1 Procuratorium generale an extendatur ad lites & cauſas de futuro.

Deciſio. XXX. alias.562.

Infra eo.per Biſ.3.eo.tit.ad literam.

Summarium.

1 Procurator non cenſetur reuocatus ubi dominus in iudicio ex neceſſitate comparet.

Deciſio. XXXI. alias.641.

S.eo.tit.12.

SI dominus alicuius procuratoris compareat in aliqua cauſa ex neceſſitate tunc non uidetur eum reuocare licet non proteſtetur ſecus ſi ex uoluntate cōpareat niſi appareat quod ipſum uoluerit reuocare ex probabilibus coniecturis.c.ſi quando de procur.lib.vi.& ita etiam ſenſ rota.

Summarium.

1 Procuratorium Abbatis & conuentus per notarium ſine eorum ſigillo factum ualet.

Deciſio. XXXII. alias.643.

S.eo ti.29.

ALiqui domini de rota dominorum auditorum ſacri pallacii tenent ꝙ procuratorium ualet.ſi notarius dicat in inſtrumento narrando talis abbas & conuentus faciunt tales procuratores in tali cauſa ſine ſigillo eorum.alii uero tenent contrarium.

Summarium.

1 Procurator ad cauſas deuolutas tenetur defendere dominum in cauſa commiſſa in curia de ſpeciali mandato papæ.

Deciſio. XXXIII. alias.667.

Caſſa.Deci.1. in fine de pcu.

SCiendum eſt ꝙ quando aliqua cauſa in cu.ro.de ſpeciali mandato papæ committitur ꝙ licet partes ambæ uel una mittat procuratorem limitatum ad cauſas tātum deuolutas ꝙ nihilo minus talis procurator tenetur defendere partē ſuā in omnibus neceſſariis ad dictam cām poſtquam eſt in curia commiſſa de ſpeciali mandato.

Summarium.

1 Coniuncta perſona poteſt defendere coniunctam perſonam in iudicio.licet procuratorem pro cōiuncta perſona abſente etiam cum promiſſione de rato conſtituere non poſſit.

Deciſio. XXXIIII. alias.676.

S.in no. eo.t.6.

NOta ꝙ coniuncta perſona pro coniuncta poteſt uenire ad iudicium pro defenſione ut in ſpe.ti.de coniunc.perſona. ſecus autē ſi coniuncta perſona uellet conſtituere procuratorem pro coniuncta perſona abſente licet cauere de rato & ita tenet rota.

Fely. in.c. cū i & 2.col.4.uerſi.declar. de re iudi. & an coniuncta perſona poſſit cōſtituere procuratorē uide dec. in.c. intelleximus col.5.in princ. de indi.

Summarium.

1 Generale procuratorium non ſufficit in ſpiritualibus.ſecus in prophanis.

Deciſio. XXXV. alias.788.

SCiendum eſt ꝙ in cauſa ſpirituali procuratorium generale non eſt ſufficiens niſi ſit ſpeciale. ſecus in cauſa prophana & ita tenet rota.

Summarium.

1 Procuratorium cum ſolo ſigillo in quo prælatus cū conuentu uel capitulo conſtituit procuratorem.ualet.

Deciſio. XXXVI. alias.790.

S.eo.tit.32.

DIc ꝙ ſic epiſcopus in aliqua cauſa facit procuratorem ſuot tunc ſufficit ꝙ dicat ego epiſcopus & capitulum uel abbas cū conuentu uel aliter prælatus cum ſuo collegio & ſi non ponatur. capitulum uel conuentus uel collegium ſufficit tunc ꝙ in procuratorio eorum ponatur ſigillum & ita tenet rota.

Summarium.

1 Minor.xxv.annis non poteſt eſſe procurator ad iudicia etiam conſentiendo parte aduerſa alias facit proceſſum nullum.

Deciſio. XXXVII. alias.800.

SCiendum ꝙ aliquis non poteſt eſſe procurator ad iudicia.niſi ſit maior xxv.annis.ut le.& no.in.c.quia generaliter.in fi.de procu.lib.vi.& ſi fiat contrariū proceſſus habitus taliter eſt nullus nec iudex corā quo agitur poteſt habilitare nec conſenſus habitus etiam expreſſus partis aduerſæ cū hoc ſit contrarius & ea quæ cōtra ius fiunt.&c.& Inno.in.c.in præſenti de renunci.

DE HIS QVAE VI METV. CAV. FI.

Summarium.

1 Prælatus agit interdicto unde ui pro rebus ablatis eccleſiæ anteꝗ̃ eſſet prælatus.

Deciſio. I. alias. 116.

NOTA ꝙ prælatus poteſt agere interdicto unde ui pro rebus ablatis eccleſiæ anteꝗ̃ eſſet prælatus ꝙ licet tempore uiolentiæ nõ poſſideret tamen poſſidebat eccleſia ideo prælatus habet interdictum. no Inno.in.c.cum ſuper de cauſa poſ.uide deci. infra de except. deci.6.

Summarium.

1 Reſignatio facta per metum eſt ipſo iure nulla.

Deciſio. II. alias. 101.

NOta quod reſignatio facta per metum non tenet ipſo iure & propterea non perdit beneficium ut no.in.c.ſuper hoc.de renun. licet poſſit agi ꝙ reuocetur reſignatio.

DE RESTITVTIONE IN INTEGRVM.

Summarium.

1 Non requiritur ſummaria cognitio ubi principaliter petitur in integrum reſtitutio ſecus ſi incidenter.

Deciſio. I. alias. 97.

NOTA ꝙ ubi principaliter petitur in integrũ reſtitutio eſt concedenda ſine aliqua ſummaria cognitione præcedente ad hoc ꝙ quis admittatur ad reſtitutionis petitionẽ. ſecus ſi incidenter peteretur in integrũ inſtitutio.ut no. Inno.in.c.cauſam de integ.reſti.&.c. cũ ex literis.eo.tit.

Summarium.

1 Reſtitutio aduerſus lapſum fatalium dicitur incidenter peti.nec requiretur litis conteſtatio.

Deciſio. II. alias. 150.

NOta ꝙ ubi in integrum reſtitutio petitur aduerſus lapſum fatalium ꝙ talis in integrum reſtitutio petitur incidenter & ſic non fit in ea litis conteſ.ut.c.ſuſcitata.cum ibi no.per Inno.de in inte.reſti.& uide.infra deci.de reſcrip.de.30.uerſi.item quod modica. &c.& uide. infra deciſio.60.de appellat.

Summarium.

1 Reſtitutio in integrum aduerſus lapſum fatalium dicitur incidenter peti.& propterea nõ requiritur in ex cõteſtatio litis.

Deciſio. III. alias.471.

NOta ſi petatur reſtitutio in integrũ propter lapſum fatalium non eſt neceſſaria litis conteſ.quia nõ principaliter ſed incidẽter petit de offi.iudi.c.ij.hoc no. Inno.in.c.ſuſcitata de reſtit.in integ.uide.inf.deci.vj.de lit.conteſt.

Summarium.

1 Minori poſſunt competere tam beneficium appellationis ꝗ̃ in integrum reſtitutionis.

Deciſio. IIII. alias.193.

NOta minori poſſunt inſimul cõpetere duo remedia.ſ.beneficium reſtitutionis & appellationis. ut no.in.l.præſes.ff.de mino.

Summarium.

1 Reſtitutio aduerſus tres ſententias conformes non conceditur niſi conſtito prius de illarum iniuſtitia.

Deciſio. V. alias. 404.

NOta ꝙ aduerſus tres ſententias diffinitiuas cõformes non eſt danda reſtitutio in integrũ niſi prius conſtet auditori de iniuſticia ſententiarum uel alterius earũ. iuxta no.per Inno.in.c.tum ex literis de reſtitu.in integrum.

DE ARBITRIS.

Summarium.

1 Iudex datus ad cognoſcendum de cõpromiſſo emologato cum incidentibus.&c. poteſt partem contra uenientem condemnare ad pœnam compromiſſi præſuppoſita clauſula rato manentem contractu.

Deciſio. I. alias. 14.

NOta ꝙ ſi arbitriũ uel cõpromiſſum eſt emologatum & iudex impetratur & informatur ꝙ pars uenit contra cõpromiſſum cum clauſula ꝙ iudex poſſit cognoſcere de compromiſſo cum emergentibus & incidẽtibus* ꝙ ſi uideatur iudici quod pars fuerit inobediens non ſolum poteſt condemnare partem ꝙ teneat compromiſſum immo poteſt eã condẽnare ad pœnam promiſſam in cõpromiſſo præſuppoſito ꝙ actum eſſet in cõpromiſſo ꝙ rato manente pacto poſſit agi ad pœnã ut dicitur in ſimili.C. loca.l.cõductionis unde ut.l.non ab re. & quod no.ff.de inoffi.teſ.l.qui in offici.ad exhibe.l.i.primo autẽ debet cognoſcere an pars fuerit inobediẽs & eam inobedientẽ pronunciare & perconſequens in pœnã incidiſſe.ut.l.quotiẽs C.de iudi.cum ibi no.l.i.de ord.cog.ad quod facit quod no. Archid.in.c.ſi canonici ſuperuet.iudicata de offi.or. li.vj.forte hoc non uerũ quia ex quo ſententia debet eſſe conformis libello & hoc non eſt petitum in libello nõ uidetur ꝙ poſſit.ut in.c.qualiter.de accu.&.l.i.ſi pars hære.pe.& forte talia non ueniunt ex officio iudicis & quia odioſa ideo reſtringenda.

* de clau.cum incidẽtibus ponit Fely. in.c. cæterũ col.3. uer. intellige ſecundo contra reſcrip.

Summarium.

1 Iuramentum excludit iurantem a petitione reductionis ad arbitrium boni uiri ubi non docetur de dolo arbitratoris non ſic a ceſſionum bonorum.

Epithome.

2 Ceſſioni bonorum an quis poſſit iuramento renunciare?
3 Paupertas ſuperueniens excuſat a iuramento licito.

Deciſio. II. alias. 110.

NOta quod quis mediante iuramẽto poteſt renunciare* ne recurrat ad arbitrium boni uiri ut no Hoſt.in. c.humilis.de ma.& obedi & in ſum.in titu.de arbi. uerſi.alias ſi iuramentum interuenit. & Spe c.ti.ad quod facit no.per Dy.in.c.ſcienti.de reg.iu li.vi. hoc uerũ niſi allegaretur dolus arbitri ſeu arbitrorũ.l.ſi. unus §.illud ff de pac.& ex hoc dicitur ꝙ ubi introduceretur pactũ ex iuramento uel iuramẽtum eſſet contra bonos mores quis non tenetur illud ſeruare quin poſſit recurri ad arbitrium boni uiri.c.quintauallis de iureiuran. Item ſi eſſet cõpromiſſum in arbitrium tanꝗ̃ in iudicem & ſic arbiter duplici poteſtate poteſt fungi ille tunc a dicto tali arbitro non eſſet tunc reclamandum . & Ex hoc ſequitur ꝙ ceſſioni bonorum per iuramentum quis nõ poteſt renunciare ſi ex tali renunciatione quis includitur in carcerem quia libertas hominis impeditur ex tali renunciatione & res publica

* Poteſt renũciare an poſſit peti rẽductio ad arbitriũ boni uiri ſi quis ẽ læſus ex magna quantitate non obſtante iuramẽto uide per d. Alex.in conſili.cxxxi in.v. col.in.ij. notu.

blica lederetur quia carceret libero ſuo honore. item creditor ex intraſione carceris aliquid comodi non cōſequeretur iden non uidetur quod ualeat renunciatio maxime in clerico qui non poteſt renunciare priuilegio clericali c. ſi diligenti. de foro compe. & quia paupertas ſuperueniens excuſat a iuramento licito ad quod. l. ſi. cum ſuo intellectu. ff. qui ſatiſda. co ad quod. l. ad gen. de inrepa. nec ob. c. ex. Reſcripto. de iureiuran. quia ibi fuit caſus ſpecialis propter utilitatē monaſterii. Itē aliud eſt eſſe in obſidiatu & aliud intrudi in cacerē quia eſſe in obſidiatu non impeditur ſic libertas hominis. nec obſtat. l. ſi libertua. qa ibi ponebatur. de arbitrium in uoluntate tertii. & uide ſupra deciſio. 4. de renun.

Summarium.

1 Cōpromiſſum ſi ſit in tres uel in duos ſic quod ipſi tres uel duo eorum cognoſcere & pronunciare poſſint ut arbitri ſeu arbitratores & amicabiles compoſitores. & non ſeruato iuris ordine. Si omnes tres cognouerunt. & tandem, duo tantū pronunciauerunt non uocato tertio etiam præſente. ualet eorum duorum pronunciatio.

Epithome.

2 Ordinarii plures quorum qui libet habet poteſtatē in ſolidum. ſi ſimul incipiunt procedere in una cauſa. poſtea non poterit unus ſine altero. Ceſſante impedimento diffinire.

Deciſio. I I I. alias. 850.

Compromiſſum eſt in tres uel in duos ex ipſis quicunque ſint. ſic ꝙ ipſi tres & duo ex ipſis habeāt poteſtatem cognoſcendi & pronunciandi prout ſibi placebit etiam non ſeruato ordine iuris & tanquam arbitri & arbitratores aut amicabiles compoſitores. poſtea omnes tres inceperunt procedere & cognoſcere in negotio & proceſſerunt uſq; ad ſententiam ſimul. Sed poſtea duo ſoli nō uocato tertio qui tamen erat præſens nec erat alias impeditus pronuntiauerunt. quæritur an pronuntiatio teneuerit? & quidam tenuerunt ꝙ non *ex quo omnes tres ſimul ceperunt cognoſcere. per. c. cum plures de offi. dele. lib. vi. & per. c. ſi. extra de arbi. li. vi. iuncta. l. Item ſi unus. §. ſi. cum. l. ſequenti ff. de arbi. dicebant enim ꝙ hic erant duo compromiſſa ſi in tres unum & aliud in duos. ex quo ergo partes & arbitri eligunt unum compromiſſum ſi in tres eorum omnibus tribus & ipſi omnes tres procedendo diuiſerunt aliud compromiſſum factum in duos & per conſequens de iſto compromiſſo eſt iudicandum tanquam de compromiſſo ſimpliciter facto in tres. conſtat autem quod ſi ſimpliciter in tres compromiſſum eſſet & ſententia fuiſſet lata per duos non teneret etiam ſi tertius eſſet contentus. ut iuribus ſuperius alle. proxime. &c. Item ex quo omnes tres ſimul occupauerunt & de negotio cognouerunt uidetur etiam ꝙ omnes tres debeāt pronunciare. ar. ff. de iud. l. de qua re. Alii tamē cum quibus tunc licet dubius ego eram tenebant contra ꝙ immo ualeret ſententia duorum ex quo partes etiam ſolis duobus quicunq; eſſent ex eis pronunciandi dederant poteſtatem ex quo etiam duo potuiſſent in omnibus proceſſiſſe licet in cognoſcendo uel deliberando admiſerunt tertium non propter hoc minus debet ualere ꝙ ipſi duo poſtea fecerunt immo longe plus ſi enim fecerunt plus quā facere tenean tur in cognoſcendo longe melius debet ualere ſententia quia qui facit ꝙ plus eſt utiq; facit ꝙ minus eſt quod ſub illo pluri cōcluditur. pro hac parte poſſet induci quod no. Inno. in. c. cum ex offi de præſcrip. nec obſtat c. cum plures. de officio. dele. quia ibi non negatur quin ſi oēs tres cognoſcerent ſimul duo aut unus poſſent etiam alio uel aliis non uocatis diffinire poſſet enim dici quod poſſent. quia ex eo ꝙ poſſent oēs tres cognouerunt nō minus immo magis quilibet cognouit. & ideo cū nulli tota iuriſdictio ſaltem quo ad exercitium pro hoc ſit appropriata. quin etiam penes quemlibet de aliis remanſerit etiam quo ad exercitiū ex quo quilibet occupauit & quilibet eam exercuit uideatur ꝙ ſi duo aut unus occupat ſibi poteſtatem pronunciādi poſtea ſoli ſine alio uel aliis pronunciandi debeat tenere ſentētia ſicut & totus proceſſus per duos aut unum pronunciantes a principio & occupātes uel occupātem ſine alio uel ſine aliis tenuiſſet. quia ꝙ iure eſt de toto proceſſu quo ad totum ita debet eſſe de qualibet eius parte, iuxta. l. quæ de tota. ff. rei uē. Sed hæc ſolutio non uidetur bona. immo ſi omnes ab initio inceperint cognoſcere omnes haberent diffinire. ut no. in glo. in dicto. c. plures ſup uerbo uno eorum. pro quo facit quia in pluribus ordinarus quorum quilibet habet poteſtatem

2 inſolidum ſi omnes incipiūt procedere ſimul poſtea unus ſine altero non poteſt procedere nec diffinire ceſſante impedimento. ut. l. pompo. ff. de re iudi. & ibi no. Et no. in. l. duo ex tribus. in principio eodem tit. Et no. doctores in. l. 2. ff. de offic. conſul quod ſecus eſt in terminis. c. cum plures. quando ab initio unus ſolus occupat quia tunc per occupationem inſtantum ſibi appropriatur tota iuriſdictio ſaltē quo ad exercitiū ꝙ penes alios eſt niſi iſte occupās impediatur procedere eſt ligata. ut ibi no. & ideo non mirum ſi alii non poſſunt procedere. & per eundem modum poſſet reſponderi ad. c. ſi quem de procura li. vi, dicendo eandem rationē ꝙ ſi tres procuratores in ſolidum. cū clauſola ꝙ non ſit melior conditio occupātis deputatis ab initio omnes ſimul occupauerunt ꝙ duo aut unus ſoli ſine alio uel aliis etiam non impedito uel impeditis procedere poſſent & ſi de facto procederent, ſic ſibi occupando appropriarent poteſtatem ꝙ alii poſtea niſi eis impeditis uel nolentibus procedere & intromittere ſe nō poſſent. Nec obſtat. c. ſi. de arbi. nec. l. item ſi unus. §. ſi nec. l. ſequēs. quia ibi finaliter fuit compromiſſum in tres & in duos nec ergo mirum ſi duo poſſunt. nec obſtat quod dicitur ꝙ hic fuerunt duo compromiſſa. §. in tres unum & aliud in duos qa dico ꝙ non ſed ſolum unum habens duas partes ſcilicet ꝙ omnes tres poſſent procedere uel etiam ſoli duo. Cum enim dixerunt compromittimus in tres & in duos illa copula & non copulat inter orationes ut ſit ſenſus quod facimus unum compromiſſum in tres & ꝙ facimus aliud in duos ſicut uidetur concludere illa oratio. ſed copulat inter terminos & eſt ſenſus ꝙ nos facimus unum compromiſſum in tres ſic ꝙ ipſi tres & duo ex eis poſſunt cognoſcere ſeu procedere & ideo poſſunt omnes tres ſi ſimul a principio proceſſerint etiam ſoli duo poſtea poterunt procedere. pro hoc etiam facit quod no. Inno. in c. quintaualle. de iureiurādo. ubi tenet ꝙ in una parte poſſunt procedere ut arbitri ſeruato iuris ordine. in alia ut arbitri nō ſeruato ordine econuerſo. non obſtat. d. l. de qua re quia fateor ꝙ tenetur pronunciare qui cognouit niſi per unū uel alium ſeu alios. qui ſolum habent poteſtatem pronunciādi pronuncietur. ut hic non obſtat. c. cum ſuper. de offici. dele. quia ibi adhibuit illum qui nullam habuit poteſtatē nec propter hoc intendebat ſuam diminuere poteſtatem quia ipſi duo cum uellent procedere poſſent cum non uideantur ad hoc elegiſſe niam ad impugnāda ſua iudicia ar. l. iij ff. de teſta. mili. ar. tamen contra extra de ele. cum uicen. & quod ibi no.

Adde ſimilem In antiquiori Nu. 2. de arbi.

*Tenebant quod non. Adde ꝙ arbitri tu eis pñte pronūciare tertio abſente. hoc' qa maior ps eſt ꝑſens Bar. in. l. Item ſi unus. §. ſi plures. ff. de arbit. Et ibidē dicit ꝙ nō eſt ſic in uoluntatis. idē tenet. Bal. in. c. cum uigeſimum de offi. de le. uide Fel. in. c. ſuſpitionis in uerſi. gl. in uerbo ad quos de of. de leg.

DE IVDICIIS.

Summarium.

1 Prælatus non poteſt agere pro damno dato ſubdito niſi dicat ſua intereſſe.

Epithome.

1 Iudex in actione iniuriarum non debet habere rationem damni. quia illud uenit per actionem legis acquiliæ.

Deciſio. I. alias. 17.

Ota ꝙ prælatus non poteſt agere pro damno dato ſubdito ſuo niſi diceret ſua intereſſe alias. pro intereſſe ſuo agere poſſet. ut not. Inno. in c. dilectus. ſuper uerbo citaris de ap. cum no. in. c. contingit. de ſen. excommu. & ibi ſecundum unam opinionem quod iudex in actione iniuriarum non debet habere rationem damni quia illud uenit per actionem legis acquiliæ.

Summarium.

1 Proceſſus factus coram ordinario publice excommunicato ualet & ſimiliter coram auditore rotæ ſecus ſi coram delegato.

Deciſio. I I. alias. 14.

NOta quod proceſſus habitus coram excomunicato, ualet & hoc uerum. ſi ſit habitus coram ordinario. ſecus ſi coram delegato. de quo dic per Io. an. & archidi. in. c. j. de reſcrip. lib. vj. & c. pia de excep. quia iuriſdictio ordinaria eſt fauorabilis alias ſtricta & extraordinaria. ut in. c. presbyter. de offic. dele. ſed palatium tenet quod proceſſus habitus coram auditore tenet in iſto caſu ſicut teneret coram ordinario. Et intellige de publico excommunicato alias ſecus. ut in cap. ad probandum. de re iudi.

Summarium.

1 Ceſſionarius non tenetur cauere debitori de indemnitate.

Epithome.

1 Ceſſionarius habet actionem utilem iure ſuo. & eſt procurator in rem ſuam.

Deciſio. I I I. alias. 51.

NOta quod ille cui eſt facta ceſſio actionis ſi agit actione ſibi ceſſa quod non habet cauere debitorem contra quem agit præſtare indemnem aduerſus cedentem actionem. & eſt ratio quia ceſſionarius
2 ex perſona ſua et quo eſt facta ceſſio habet actionem utilem iure ſuo. ut. ff. famil. hercif. l. plane. & eſt factus procurator in rem ſuam iure ſuo ut in. l. iij C. de noua nouatione. ut l. ſi de conuentione de pac. ideo non mirum ſi non compellatur cauere maxime ſi eſt paratus inſtrumentum originale tradere debitori. & iſta fuit communis opinio licet uideatur contra. quia aliter præſtatur cautio illi qui de facto dubitat in futurum controuerſiam moueri poſſe. to quod de iure non poſſit ſibi cõtrouerſia fieri. ut l. cum idem. cum ibi no. ff. de peti. hær. nec eſt mirum quia uides quod contra mei præſtatur cautio per dominum. ut l. ſi donare. in prin. ff de dona inter ui. & uxo. ideo nũ mirum ſi ceſſionarius debitori dubitanti de facto ſibi controuerſiam moueri habeat cautionem præſtare. & inſtrumentum non nocet ſibi. & prodeſt alias uel ſi præſens ſit cedens poterit citari ſi uelit dicere uel allegare cauſam rationabilem cur ceſſionario non debeat fieri ſolutio. ut l. ſi eo tempore.

Summarium.

1 Colonus uel inquilinus conuentus actione reali debet nominare dominum. alias non præiudicaret domino ignoranti.

Deciſio. I I I I. alias. 85.

NOta quod ubi colonus uel inquilinus conuenitur pro re immobili quam poſſidet nomine alterius tenetur nominare dominum. ſi autem non nominaret non præiudicaretur domino in caſu in quo dominus non certificaretur. ut no. Inno. in cap. quoniam frequenter. ſuper. uerbo nominare. extra ut lit. non conteſ. Item talis nominatio habet locum quando agitur actione reali non tamẽ actione perſonali. ut ibidem glo. ad quod no per doct. in l. tertia. C. ubi in rem acti. iuncta. l. ſæpe. de re iudi. extra e. ti. quãuis. & ff ad exhibendum. l. de co. in ſi ff. de publi. l. imperator. & l. ſi aliena. ff. de neg. geſ. iuncta. l. officiũ. de rei uen. & l. qui ſe liti obtulit.

Summarium.

1 Concluſio in cauſa debet fieri aliqua parte inſtante alias poteſt appellari.

Deciſio. V. alias. 706.

NOta quod ſi aliquis iudex uult concludere in aliqua cauſa debet facere quantum in eo eſt quod fiat de conſenſu partium. uel unius partis petentis concluſionem alias poſſunt appellare uel poteſt appellare a dicta concluſione quando nullus conſentit.

Summarium.

1 Terminus ad dicendum contra appellationem poteſt circũduci non comparente appellato.

Deciſio. V I. alias. 743.

NOta quod ſi auditor aſſignauit terminum ad dicendum contra appellationem & ueniente termino nõ comparet appellans nec appellatus quod tunc circunducitur terminus aſſignatus. i. per partem appellantem. & non poteſt accuſari contumacia idem poteſt dici in alijs terminis.

Summarium.

1 Concluſio in cauſa non excluditur quin iudex in beneficialibus informationes pro iuſtitia facienda recipere poſſit.

Deciſio. V I I. alias 756.

NOta ſciendum eſt quod quando in cauſa beneficiali eſt concluſum quod nihilominus auditor poteſt recipere informationem pro iuſticia facienda exiſtente concluſione alias eſt reuocanda. pro hoc facit c. ſæpe. cũ ſua materia. de uer. ſigni. in cle. & ita tenet Rota.

Supra in no. de teſti. i.

Summarium.

1 Concluſio in cauſa etiam prophana poteſt reuocari ſi per producta iura de nouo uideantur auditori reuocãda.

Deciſio. V I I I. alias. 757.

NOta quod ſi in aliqua cauſa beneficiali uel prophana eſt concluſum & poſtea alia pars petat concluſionem reuocari quia uult aliqua iura producere tunc auditor cauſæ dicat quod producat illa iura. & ſi uidet q͂d illa iura faciunt bene ad iuſticiam cauſæ tunc reuocat cõcluſionem alias non. & hoc etiam ſeruat & tenet Rota dominorum auditorum.

Summarium.

1 Terminus ad concludendum parte inſtante prorogandus eſt alias poteſt appellare.

Deciſio. I X. alias. 762.

SCiendum eſt quod ſi aliquis auditor ſacri palacij in aliqua cauſa aſſignat terminum ad concludendum & una pars dicat quod prolonget propter aliquas cauſas quas uult dare tunc debet prolongare alias grauaret & poſſet appellare. ſecus autem ſi nihil dicat die aſſignata ad concludendum.

Summarium.

1 Concluſio ſi reuocetur ad inſtantiam illius qui eã procurauit expenſæ per ipſum ueniunt reficiendæ.

Deciſio. X. alias. 801.

SCiendum quod ſi in aliqua cauſa ſpirituali uel prophana eſt concluſum ſimpliciter. quod ſi reuocetur concluſio ad inſtantiam partis tunc debet ſoluere expenſas. ſecus autem ſi concluſum eſt cum proteſtatione & hoc ſeruat Rota.

Summa.

Summarium.

1 Intereſſe ubi quis allegat ad effectum admittendi ad cauſam debet in primis illud probare.

Deciſio. X I. alias. 53

NOta quod ubi ſunt citati ad cauſam omnes quorũ intereſt & unus allegans ſua intereſſe uenit ad cauſam antequam admittatur habet probare ſumarie uel aliis quod ſua intereſt. ar. in ſimili. l. tertia. §. ſciendum. ff. ad exhiben. & expedit quod aliqualiter probetur quod intereſſe. ut. c. ueniens* de teſti. alias eſſet in poteſtate cuiuslibet impedire commiſſionem. & ſic committeretur fraus contra. l. in fundo. de rei uen. ideo expedit quod ab initio cauſæ probetur intereſſe. ut c. ueniens. ij. de teſt. pro quo. l. ſæpe. de re iudi. & extrauagans. c. ij. c. quamuis. ut deſupra deci. 3. co. tit.

*℄ c. ueniẽs. Vbi uide do. ſeli. in. ij. col. uer. in gl. in uerbo. audiendus ubi ponit tres concluſiones. & alias declarationes quando tertius comparet pro ſuo intereſſe & uidebis hanc materiã per ipſum bene declaratam.

Summarium.

1 Actiones diuerſæ ubi aliquibus competunt. alter agendo non præiudicat alteri niſi citatus.

Deciſio. X I I. alias. 151.

NOta quod ubi aliquibus competunt diuerſæ actiones ſi unus permittat alium agere ſibi non præiudicat niſi fuerit citatus. ut. l. ſi pariter. de libe. cau. & no. In nu. in. c. quamuis. ſuper uerbo actio. de re iudi.

Summarium.

1 Eccleſiæ nomine agere extraneus poteſt prælato negligente.

Deciſio. X I I I. alias. 158.

NOta qualiter extraneus poteſt agere nomine eccleſiæ quia non poteſt regulariter niſi prælato negligẽte. ut no. per Inno. in ca. cum olim de teſti. & per hoc fuit determinatum quod ubi ſunt aliqui officiales in aliqua eccleſia pro iure eccleſiæ non poſſunt agere niſi rectore negligente. circa quod uide no. per Inno. de iudi. c. cum deputati.

Summarium.

1 Iudex laicus dat curatorem ad litem minori clerico agenti coram eo contra laicum.

Deciſio. X I I I I. alias. 206.

NOta quod ubi clericus agit coram iudice ſeculari contra laicum. & agitur quod detur curator tali clerico. talis curator debet dari per iudicẽ laicum. quia in iſto caſu iudex laicus habet poteſtatem contra clericum. ut in. c. uerum. & c. cum ſit generale. de foro comp. ud quad. l. uiros. de pala. ſac. lar. C. li. xj. Itẽ curator datur rebus & non perſonæ. & pro hoc uidetur tex. in. l. ſancimus. §. ſed ſi quis. C. de admi. tu. ſed Io. an. uidetur dicere contra in cap. fin. ſuper uerbo huius. extra de iudic. lib. ſexto.

Summarium.

1 Religioſus poteſt ſuo nomine agere contra prædones qui eum ſpoliarunt.

Deciſio. X V. alias. 437.

NOta utrum religioſus deprædatus cappa uel breuiario uel aliis rebus ſuis poſſit nomine ſuo agere contra deprædantem ad recuperandas res uel extimationem fuit dictum quod ſic. ar. l. i. C ſi per uim uel alio modo. & ff. de iudi. l. ſi longius. no. Spe. ti. de accuſa. §. quid ſi papa. ix. colum.

Summarium.

1 Citatione decreta ad partes poterit auditor ſi inuenerit aliquem in curia habere ſufficiens mandatum procedere in cauſa. licet non fuerit certificatus de executione. d. citationis.

Deciſio. X V I. alias. 637.

SI aliqua cauſa non ſit in curia romana per appellationem uel per præſentiam partium ſed tamen de ſpeciali mandato domini papæ cuius commiſſio facta alicui domino auditori & per eum decreta citatione ad partes illius contra quem impetrata eſt. & licet dicta citatio non ſit executa quod ſciat dictus auditor cum nõdum ſit reproducta uel reportata ad eum citatio nihilominus dictus auditor poteſt procedere in cauſa ſi aliquẽ modo poteſt inuenire in curia aliquem habentem ſufficiens mandatum a dicto citato uel citãdo pro dicta cauſa. & ita etiam ſeruat rota dominorum auditorum ſacri palacii. ueruntamen forte non eſſet malum quod in tali caſu ad cautelam ſi procurator inuentus in curia iuraret ſi ſcit uel credit qđ dicta citatio ſit executa in partibus.

Summarium.

1 Anni domini diuerſi mode computantur ſecundum cõſuetudinem locorum.

Deciſio. XVII. alias. 812.

SCiendum eſt quod curia romana Italia & Hiſpania Aragonia & Catalonia Dacia & Vaſconia computant annũ dñi quolibet anno in feſto natiuitatis eius quod feſtum eſt xxv. die menſis decembris. In regno uero Franciæ, Alamaniæ, & Angliæ computatur annus in feſto annunciationis beatæ Mariæ quod feſtum eſt. xxv. die menſis Martii. cum quælibet prouincia uel loca mũdi circa hoc poſſunt abundare in ſua conſuetudine. ut in cap. certificari. de ſepul. prædicta ſequuntur per clericos prædictorum regnorum locorum exiſtentium Auinione in ſacro palatio apoſtolico domini noſtri papæ.

Supra eo. in no. de. 3. & 4.

Summarium.

1 Aduocatus compellitur defendere clientulum.

Deciſio. XVIII. alias. 816.

SCiẽdum eſt quod ſi in aliqua cauſa ſpirituali uel prophana quæ agitur coram aliquo auditore ſacri palatii pars actrix uel rea petat aliquem aduocatum pro defenſione ſui iuris. quod tunc auditor debet dicere ſeu præcipere aduocato quem petit prædicta pars pro defenſione ſua. & ſi dictus aduocatus nolit facere immo contradicit omnino. quod tunc dictus auditor faciat compelli eum per dominum uicecancellarium. & ita dixit mihi dominus meus epiſcopus iuuarien. in audientia contradictarum. xxvj. menſis Martii anno domini. 1377.

Summarium.

1 Cauſa dicitur ciuilis ubi agitur de crimine ciuiliter.

Epithome.

2 Iudex delegatus in cauſis criminalibus, an poſſit cognoſcere de cauſa criminali ciuiliter intentata.

Deciſio. XIX. alias. 215.

NOta quod ubi agitur de crimine ciuiliter & ſententia fertur ciuiliter dicitur talis cauſa ciuilis & non criminalis. ut probatur in cap. per tuas in mag. glo. de ſimo. & no. glo. in cap. ex parte. A. de teſti. & ſic iudex delegatus in cauſis criminalibus non habet cognoſcere de tali cauſa. ut. l. quod ad ſtatum, ff. de pen. iuxta. l. impera

tor.ff.de poſtula.licet faciat contra.l.ictus fuſtium.ff.de his qui no.infa.licet faciat contra.c.l. de cleri.coniuga. in cle.

Summarium.

1 Quæſtores pro luminaribus non poſſunt agere iudicia liter pro rebus quæ debentur luminaribus prædictis.

Deciſio.XX.alias.851.

AN illi qui conſtituuntur in eccleſiis ad quærendum pro luminaribus poſſint agere pro his quæ debentur illis luminariis puta ex cauſa legati uel alias. & in facto erat quod in una ciuitate ubi de conſuetudine uel ſtatuto ſi excommunicatus ſtet in excommunicatione per menſem & ultra poſt menſem tenetur ad libram ceræ.pro quolibet menſe quo poſtea remanebit excommunicatus applicando luminaribus eccleſiarum in quarum parrochia moratur.modo contingat quod epiſcopus illas pœnas prætendens ſibi applicandas per nonnullos annos ſpoliauerat eccleſias illis pœnis. modo omnes luminarii eccleſiarum quibus pro ſe ſeu officii ſui nomine & nomine eccleſiæ cuius erat luminare ſeu quæſtor conſtituerant procuratorem unum qui petebat nomine procuratorio ſe reſtitui ad ius percipiendi dictas pœnas contra epiſcopum. Quæritur an libellus ille eſt admittendus. & talis procurator ad agendum nomine talis officii & cuiuslibet eccleſiæ fuit dictum quod non, niſi rectores eccleſiarum de quarum iure agitur, & ad quos principaliter pertinet negligerent proſequi ius eccleſiarũ ſuarum prædictarum.ar.no.per Inno.in cap.cum olim. de teſti. Alii dicunt ſi officium talium luminariorum ſeu quæſtorum non eſt certum nec perpetuum in eccleſijs. quia tunc non uidentur agere poſſe nomine eccleſiarum ulias ſic.ar.l.ſancimus C.de ſacro.eccle.ar.no. per Inn. in cap.cum deputati.de iudi. Pro parte tamen luminariorum quod poſſent admitti ſeu eorum procuratores allegabatur.l.pompeius.ff.de procur & dicta.l.ſancimus. & hoc credo uerum quia ex quo ſunt conſtituti ad huiuſmodi negocia procuranda ergo pro his agere poſſunt & libere quandocunque procuratores alios deputare.ar.de procura.c.1.li.vj.in fi. Sed aliqui intelligunt illud de ſubſtitutione ad negocia quia ſecus ſi ad iudicia tunc enim non poſſunt niſi poſt litem conteſtatam.ut.l.neque.C.de procura.

Supra eo. 13. & in antiquiori.nu.1.

Summarium.

1 Creditores poſſunt continuare proceſſum, & inſtantiam initam cum abbate qui tempore cœpti iudicij poſſidebat.licet ſuccubuerit. Dummodo.d.abbas cum altero abbate ſuper petitorio contendat.

Epithome.

2 Tutor uel curator cui interdicta eſt adminiſtratio bonorum agere nec conueniri poteſt.

3 Creditores habent electionem quem maluerint conuenire ex duobus contendentibus de hæreditate, aut poſſeſſorem hæreditatis uel petitorem.

Deciſio.XXI.alias.852.

DVobus abbatibus contendentibus ſuper ſolo poſſeſſorio coram quodam cardinali de & ſup quodam monaſterio quod quilibet ipſorum ad ſe p̃tinere prætendebat.contigit quod quidam creditor ager contra illum abbatem qui tunc monaſterio præſidebat de facto petens ab eo in partibus certum pecuniarũ debitum quod ex certis cauſis monaſterium ſibi debebat forſan ea aliquo contractu celebrato cum quodam uero abbate prædeceſſore & conuentu illius monaſterii ad utilitatem illius monaſterii. & cum per iudicem coram quo cauſa uertebatur quædam grauamina in proceſſu cauſæ illata fuiſſent illi creditori ipſe ab eo ad ſedem apoſtolicam appellauit. & ei fuit delatum & præfixus terminus ad proſequendum & per partem abbatis & conuentus appellatio extitit approbata. & cauſa principalis etiam ad ſedem apoſtolicam deuoluta de conſenſu partium. & cũ ibi omiſſo appellationis articulo de conſenſu partium creditor dediſſet libellum ſuper negocio principali iſte abbas tunc poſſeſſor cum creditor incepiſſet litigare contra eum ſuccubuit iſtis pendentibus in poſſeſſorio per alium contra eum ſuper monaſterio intentato coram cardinali & ille alius abbas fuit per ſententiam reſtitutus ad poſſeſſionem monaſterii. & iſte contra quem creditor litigauerat expulſus & remotus de poſſeſſione & alter inductus licet adhuc ſuper petitorio illius monaſterii cauſa & lis duraret inter eos. & cum creditor præfatus peteret per illum primum abbatem reſpondi libello ſuper petitione debiti prædicti contra eum dato, excipit quod nunc non tenetur reſpondere quia monaſterium non poſſidet ipſe ſed alius qui contra eum obtinuit in poſſeſſorio ſententiã & dicit creditori quod agat contra eum ſi uult. creditor uero dixit quod ipſe adhuc prætendit ſe abbatem, & ſe aſſerit habere ius in petitorio in abbatia ſeu monaſterio. & ideo bene poteſt & debet reſpondere præſertim ex quo cauſa contra eum extitit inchoata, nomine monaſterii. dato quod monaſterium non poſſidet. Item petit etiam quod procedatur contra conuentum contra quem ſimul etiam cum dicto abbate cauſa extitit inchoata.ſed dicitur ſibi quod conuentus non tenetur uenire ad cauſam cum iſto abbate p̃mo qui non eſt in poſſeſſione monaſterii ſed ſi creditor ageret cum illo alio abbate reſtituto qui nunc poſſidet abbatiam ſeu monaſterium, cui ſolo ſibi nunc habenti poſſeſſionem & adminiſtrationem monaſterii tenetur aſſiſtere & obedire tunc ueniret ad cauſam Ex præmiſſis quæruntur quatuor. Primo utrumquid primus prætenſus abbas qui nunc perdidit poſſeſſionem abbatiæ ſeu monaſterii teneatur reſpondere libello & contra eum creditor poſſet agere.uel an creditor neceſſe habeat agere contra alium reſtitutum nunc abbatem ſeu monaſterium poſſidentem. Secundo an poſſit procedi contra conuentum & conuentus teneatur uenire & reſpõdere ad cauſam illi primo cum quo cauſa fuit inchoata cauſam defendere & in ea reſpondere.uel an alter teneatur uenire ad cauſam niſi agatur contra alium qui nunc poſſidet. Tertio etiam ſi creditor poſſit agere contra illũ qui nunc poſſidet & procedere contra eum. quæro an cauſa ſit deuoluta contra eum ſic quod uirtute primæ deuolutionis cauſæ factæ contra alium etiam procedi poſſit contra eum. Quarto an dato quod creditor non procedat contra alium nunc poſſidentem.ſed uult cõtinuare proceſſum contra iſtum & obtineat.quæro an præiudicetur alteri ſic quod executio poſſit fieri contra eum, in bonis monaſterii. ¶ De primo dubio uidebatur quibuſdam quod primus abbas prætenſus qui nunc non poſſidet non teneatur reſpondere libello.quia ex quo non habet adminiſtrationem monaſterii nec bonorum eius non poteſt cauſam defendere nec agere nec conueniri p̃ quo
2 .l.facit quod no.extra de ele.c.quærelam.in.ij glo. ſicut nec tutor uel curator cui eſſet adminiſtratio interdicta. ar.eorum quæ habentur de offi.dele.c.uenerabili cũ ſua materia inſti.de ſuſpec tu § ſi quis autem. & quia alter nunc poſſidet ratione poſſeſſionis quam habet auctoritate ſuperioris eſt de omnibus iuribus reſpondendum ſecundum no.per Inno.de elec.c.nihil. & per eundem. de reſti.ſpo.c.in literis.circa fi.prin.ergo etiam ille debeat conuenirí & creditoribus reſpondere.tamen maior pars dominorum immo omnes exceptis tribus tenuerunt contrarium quod immo ille primus licet non poſſideat, nunc ex quo adhuc prætendit ſe uerum abbatem, & habere ius in petitorio abbatiæ ſeu monaſterii poſſit conueniri, & teneatur reſpondere creditoribus. ſic quod ſit in electione creditoris quem uelit conuenire lite pendente ſuper monaſterio inter eos.an illum uel poſſidentem. ſicut duobus contendentibus de hæreditate & lite inter eos pendente ſuper petitione hæreditatis creditores poſſunt agere contra petitorem uel poſſeſſorem hæreditatis ſicut eis placet.ut.l fina.C.de peti hære.cum ibi no. per glo.ſuper uerbo cautione.in fi & .ff.ſi cui pluſquam per l falci.l.hoc autem.§.ſi duo.cum ſi.nec obſtat quod non habet adminiſtrationem. quia hic defendendo cauſam nihil concernens poſſeſſionem monaſterii adminiſtrat, nec eſt uerum ſimpliciter quod ſibi ſit interdicta adminiſtratio

ſtratio licet ſibi ſit ablata poſſeſsio. nec eſt ſimile de tutore uel curatore uel alio adminiſtratore cui eſt adminiſtratio interdicta. quia illi nudi ſunt adminiſtratores nec habent ius in re ſeu adminiſtratione. hic autem abbas iſte ſe prætendens habere ius in petitorio habet ius in re & in adminiſtratione pro hoc facit quod no. v. q. iij quia episcopus ad fi. & glo. & ideo ratione illius iuris poteſt conueniri, & ualebunt creditori acta cum eo ſi forſan poſtea obtineat in petitorio. & ſi ſuccumbat in petitorio imputet ſibi creditor qui eum elegit. ſed an fiat executio contra poſſeſſorem infra dicam in. iiij q. nec obſtant no. in dicto cap. nihil. & in dicto c. in literis. per Inno. quia ibi loquitur de debitoribus qui tenentur reſpondere. & ibi uerum eſt quod poſsidentes auctoritate ſuperioris ſoluendo ſunt liberati, & quod per eum quādiu poſsident poſſunt conueniri. In caſu autē pmiſſo, loquunt de creditoribus qui pñt cōuenire, & hic uerū eſt quod poſsunt eligere uel poſſeſſorem uel petitorem pro quo uide Inno. in dicto c. nihil. nec ob. glo. ij in cap. quærelam. de elec. quia licet glo. dicat ibi agi poſſe contra poſſeſſorem eccleſiæ qui etiam petebatur remoueri non tamen negat quin etiam agi poſsit contra alium qui ſe aſſerat uerum prælatum ſeu rectorem eccleſiæ licet non poſsideret.

Summarium.

1 Cauſarum introductio in Ro. curia, & eius ordo hic habetur.

Deciſio. X X I I. alias. 785.

DIc quod quando aliqua cauſa debet introduci in conſiſtorio papæ tunc ille qui uult cauſam introducere proteſtatur coram hoſtiario papæ & cum tabellione. ſi autem cauſa eſt in curia per appellationem uel præſentiam partium tunc introducat eam in cācellaria. ſi autem eſt prophana tractanda in partibus tūc introducat eam in audientia contradictarum & poſtea dicta audientia facit literas de dicta diligentia exhibita per partem quæ tunc committetur tractanda in partibus uel in curia. De prædictis modis & iuris circa prædicta uide Archidiaco. in cap. cupientes. ſuper uerbo propoſita. de elec. lib. vj.

Summarium.

1 Terminus ad conſulendum dominum, extra Rotam conſueuit dari ſecus in Rota.

Deciſio. X X I I I. alias. 753.

NOta quod ſi in aliqua cauſa procedatur coram aliquo iudice extra ſacrum palatium & procurator petat quod det ſibi aliquem terminum ad conſulendum dominum quod tunc conſueuit concedi. ſecus autem eſt ſi uentilaretur coram aliquo domino auditore ſacri palatij.

Summarium.

1 Nullitas ubi principaliter intentatur termini ſacri palatij ſunt ſeruandi ſecus ſi incidenter intentaretur.

Deciſio. X X I I I I. alias. 820.

Vide Bella. decl. 319.

SCiendum eſt quod ſi in aliqua cauſa agatur principaliter de nullitate, quod tunc ſeruandi ſunt termini ſacri palatii. ſecus autem ſi agatur incidenter de nullitate. pro hoc facit cap. cum ad ſedem apoſtolicā de teſti. ſpo. & ita ſeruat Rota.

Summarium.

1 Terminus ad articulandum non datur inſimul utriq; parti in prophanis ſecus in beneficialibus, in quibus ſummarie proceditur.

Deci. X X V. alias. 508.

NOta quod in cauſa prophana dantur termini actori. Primo terminus ad ponendum & articulādum nec reus compelletur terminum datum actori recipere. ſed poteſt petere alium terminum ad probandum exceptiones & defenſiones ſuas. & iſtud probatur quia actore probante intentionem ſuam reo incumbit probatio ad probandum exceptionem ſuam. ergo ante uidetur quod non compellatur reus probare donec actor probauerit intentionem ſuam. ut probatur in. l. ſi quidē. C. de excep. iuncto cap. de teſtibus. cum ibi no. per Ber. de teſti. c. in cauſis autem beneficialibus inſimul. & idem tempus utrique parti datur terminus ad ponendum & articulandum quia in talibus cauſis beneficialibus proceditur ſummarie non in prophanis. ut in. c. ſæpe. de uerb. ſig. & cle. diſpendioſam. de iudi.

Summarium.

1 Termini male ſeruati coram auditore cameræ in prima inſtantia reaſſumuntur in ſecunda inſtantia coram auditore Rotæ.

Deciſio. X X V I. alias. 477.

NOta anno domini. Mcccclxxvj. die. iij. menſis aprilis fuit ordinatum concorditer quod ſi a ſententia diffinitiua auditoris cameræ uel alterius cuiuſcunque iudicis ordinarij in curia uel extra contingerit appellari. & cauſam huiuſmodi appellationis alicui de auditoribus ſacri palatij committi quod termini ſoliti ſeruare ſeruarentur. ut in prima inſtantia ſolent in palatio ſeruari. nam licet reuera ſit ſecunda inſtantia tamen quia coram auditore cameræ uel ordinario in partibus termini ſeruari conſueti non ſolent ſeruari idcirco domini uoluerunt quod tunc per omnia ſeruarentur & hoc uerum niſi conſtaret terminos ſeruatos fuiſſe in dicta prima inſtantia & proceſſu iuxta morem curiæ. quia tunc in cauſa appellationis proceditur & ſeruantur termini in ſecunda inſtantia ſeruari conſueti.

Summarium.

1 Remiſsio cauſæ ad cancellariam præſente notario cauſæ & una partium ualet.

Deciſio. X X V I I. alias. 612.

SI aliquis auditor ſacri palatij ex cauſa rationabili remittere uult cauſam ſibi commiſſam ſufficit notarius cauſæ præſentibus partibus uel una ſcribere remitto cauſam uel ſi uult remittat notario cauſam prædictam in cancellaria. ita communiter ſeruatur in ſacro palatio.

Summarium.

1 Remiſsio ad probandum in partibus datur ſub bulla niſi in commiſsione concedatur quod detur ſub ſigillo auditoris.

Deciſio. X X V I I I. alias. 737.

NOta quod ſi in aliqua cauſa remiſsio petatur ad partes ad probandum aliquid per partem. tunc ſuper hac fit executio papalis. ſi autem petatur ab auditore ſuo ſigillo ſigillari fieri debet, ſi ſit in commiſsione conceſſum. pro hoc facit. c. de cauſis. de offi. dele.

Summarium.

1 Remiſsio ad partes ſuper eiſdem articulis non datur niſi ſemel.

Deciſio. XXIX. alias. 819.

NOta quod remiſſio ad partes non conceditur niſi ſemel ſuper eiſdem articulis hoc tenet Io. mo. in. c. cupientes. de elec. lib. vj.

Summarium.

1 Proceſſus factus per audientiam contradictarum pendente termino ad ueniendum ad cu. ro. eſt nullus.

Deciſio. XXX. alias. 741.

NOta quod quando pendente termino iuris uel miniſtri eius ad ueniendum ad curiam romanã non debet procedi contra aliquem per audiẽtiã contradictarum tanquam contra contumacem q̃ ſi fiat nihil ualet.

Summarium.

1 Sententia lata non ſeruato termino ad producendum omnia eſt nulla.

Deciſio. XXXI. alias. 805.

SCiendum eſt quod ſi aliquis dominus auditor ſacri palacij in aliqua cauſa ſpirituali, uel prophana fert ſententiam non ſeruato termino ad producendũ omnia tunc ſententia eſt nulla cum terminus prædictus ſit ualde ſubſtantialis. & ita tenet Rota.

Summarium.

1 Termino aſsignato ad producendum aliqua inta ſi illa uerbo producantur erit ſatisfactum.

Deciſio. XXXII. alias. 814.

SCiendum quod ſi in aliqua cauſa ſpirituali uel prophana in aſsignato termino ab auditore ſacri palatij ad producendum aliquid actori uel reo & pars actrix uel rea producat id uerbo pendente termino quod ualet ſecundum Io. an Gen. & Ber. ynardi. prout le. & no. in. c. ſæpe. de uer. ſig. in cle. ſecus autem eſt ſi infra terminum aſsignatum non producit facto neque uerbo. quia tunc nihil ualeret aſsignatio dicti termini. & ita tenet dominus Guil. de guillermo antiquus auditor ſacri palatij tunc epiſcopus cartagiñ. nunc etiam tenent aliqui auditores.

DE FORO COMPE.

Summarium.

1 Ius reuocandi domum legato uel alias ſi propterea nõ impeditur in ſua legatione non conceditur.

Deciſio. I. alias. 71.

NOta quod ubi aliquis petit ius reuocãdi domum quia legatus uel alias quod ſi non impediatur in legatione propter illud quod ab eo petitur quod tenetur reſpondere ut ſi petatur q̃d reſpondeatur interrogationibus, uel alteri cauſæ de qua poteſt ſe faciliter expedire. argu. l. ſi legatus. ff. ad trebel. uide in deci. clxxxvj. 1

Summarium.

1 Ius reuocandi domum non habent uenientes ad romanam curiam ex cauſa uoluntaria ſecus ſi ex neceſſaria, & ſit cauſa quæ de facili expediri non poſsit.

Deciſio. II. alias. 185.

NOta quod illi qui ueniunt ad cu. ro. cauſa neceſſaria legationis uel peregrinationis. habent ius reuocãdi domum. ut ibi no. per Inno. in cap. licet. de fo. cõpe. & Spe. in ti. de reo. uer. item legati. ſi autem alia cauſa uoluntaria ueniunt non haberent ius reuocandi domum. ut ibi no. & idem ſeruat curia ut dicit Spe. ſi autem de facili poſſet expediri legatus non haberet ius reuocandi domum. ut. l. ſi legatus. ff. ad trebel. uide deciſi. pri. eo. tit.

Summarium.

1 Princeps unus an poſsit ſocium ſibi æqualem in principatu deliquentem punire.

Epithome.

2 Par in parem non habet imperium.

Deciſio. III. alias. 145.

NOta quod ſi ſunt barones duo habentes unum territorium pro indiuiſo in quo habent merum imperiũ & mixtum & unus delinquat an iuus combaro poſſit ipſum punire uel quis ipſum puniat & uidetur quod alius maior ipſo ipſum punire debeat. quia par in parem
2 non habet imperium, ſed iſti duo ſunt pares in iuriſdictione ergo &c. ar. l. i. ad trebel. & l. is a quo. §. tempeſtiuum & de arbi. l. nam magiſtratus c. innotuit. de elec. ad hoc de manu. uin. l j. §. apud. alij dicunt per iſtum. §. contra. quia ibi ſecundum unum intellectum dicitur q̃d magiſtratus poteſt ſuum ſocium dare tutorem. nec ob alleg. iura. quia ille qui delinquit per delictum amiſit merum imperium & ſic factus eſt alius priuatus & ſic ſuus combaro poterit ipſum punire non ut parem ſed ut priuatũ. ar. C. ubi ſena. uel clari. l. ſicut quia quilibet poteſt præſentare. arg. l. ſi ut certo. ff. como.

Summarium.

1 Auditor cui eſt commiſſum negocium principale ſiue principaliter ſiue in conſequentiam poteſt. ſtatim inſubere etiam in partibus.

Epithome.

2 Auditores ſacri palacij omiſſo articulo grauaminis, a quo in partibus extitit appellatum procedunt in negocio principali ſibi commiſſo.

3 Auditores licet pronuncient bene proceſſum, & male appellatum nihilominus negocium principale manebit in curia.

Deciſio. IIII. alias. 390.

NOta quod auditor datus in negocio principali in cã appel. interpoſitæ in partibus ſiue ante ſententiam ſiue poſt fuerit appellatum poteſt inhiberi iudici a quo dummodo ſibi conſtet de appel & cauſa pertam ſit deuoluta alias ſi cum articulo appellationis negocium etiam principale ſit commiſſum cum poteſtate citãdi ad partes indifferenter inhibere poteſt ratio quia ius inhibet.
2 & etiam auditores ſacri palatij omiſſo articulo grauaminis a quo in partibus extitit appellatum procedunt in negocio principali dummodo ſit id ſibi commiſſum & ad curiam deuolutum & ſi aliquoties de ipſo grauamine
3 cognoſcerent & bene proceſſum & male appellatum pronunciarent nihilominus maneret in curia nec remitteretur ad partes. & hoc habet ſtilus licet de iure eſſet contrarium faciendum ut de ap. cap eccleſia. &. c. ut debitus. cum ibi no. Idem ſeruatur in cauſa quæ de ſpeciali mandato committitur in curia & decreta eſt citatio licet non executa. Idem ſeruatur in omnibus appellationibus interpoſitis ab auditore cameræ & aliis iudicibus in curia, citata tamen parte ad dicendum contra commiſsionem. Vide decl. 8. infra de appe.

Summa.

Summarium.

1 Clericus ſuccedens laico an ſit ſubiectus ſtatutis quibus erat ſubiectus laicus.

Epithome.

2 Clericus etiam in reali debet gaudere priuilegio clericali ut corá iudice eccleſiaſtico conueniatur.

Deciſio. V. alias. 551.

OBligatus eſt laicus Auinione in certa quantitate pecuniæ ad curiam ſigilli montis præſulani quæ obligatio habet uim rei iudicatæ & abſque alia cognitione mandatur executioni nec admitterentur niſi certe exceptiones. ſ. ſolutionis & rei iudicatæ &c. modo mortuo debitore ſucceſſit ſibi clericus creditor contra bona & in omnibus dicti debitoris expoſito clamore dicti ſigilli procurat fieri executionem per illam curiam requirendo officialem a miniſtrando in iure ſubſidium ut faciat bona diſtrahi, opponit ſe dictus clericus ſucceſſor & uult opponere debitas exceptiones quare executio non debeat fieri & coram eo petit ſe admitti ad probandas. officialis remittit eum ad curiam ſigilli ut ille opponat illas exceptiones & ob hoc debitor prædictus appellat quæritur an bene officialis grauauerit: uidetur quod non. quia laicus prædeceſſor huius clerici fuerat præuentus immo & condemnatus cum obligatio habet uim condemnationis ergo uidetur quod idem iudex debuit facere executionem non obſtante quod perſonæ conditio ſit mutata immo & cognoſcere propter priuationem ar. no. per Hoſti. de obli ad ratioci. c. j & c. poſtulaſti de fo. compe ff. de iudi. l. ſi quis poſtea. ſed poſſet dici quod illa uera cum eadem perſona eſſet præuenta. hic autem ſunt diuerſæ perſonæ debitoris laici uidelicet & clerici quare uidetur aliquibus contra quod immo clericus debet audiri ſuper op-
2 poſitione ſua in foro eccleſiaſtico quia clericus etiam in reali debet gaudere priuilegio clericali & conueniri in foro eccleſiaſtico iuxta no. in auſten ut omnes obedi. iudi. prouin. § hoc conſiderantes & per Archi de cleri. coniuga c. j lib vi. & per Io. an. in nouella in titulo de duel. & præſert in quia ubi contra hæredem debet fieri executio oportet præmitti uocationem & aliquam cauſæ cognitionem quam in clericis iudex ſecularis non poteſt præmittere. argumen. ad hoc quod no. per Inno. de iudic. quia v. in fine.

Summarium.

1 Jus reuocandi domum uti habeát præſentes in romana curia.

Deciſio. VI. alias. 818.

NOta quod illi qui ſunt in curia romana pro republica habent ius reuocandi domum. de fo. cópe. c. ſi. de dila. c. cauſam. tamẽ communiter obſeruatur quod tales non habent ius reuocádi domũ ideo coguntur ibidem reſpondere ſuis aduerſariis poſtquam ſunt præſentes in curia ita obſeruat Rota. uide Compoſ. in. c. ſtatutum. de reſcrip. li. vj.

DE LIBELLI OBLATIONE.

Summarium.

1 Nullitatem intentatas debet in libello cauſam exprimere in quo poteſt nullitatem, & iniquitatem deducere.

Deciſio. I. alias. 144.

NOta quod intentans cauſam nullitatis debet cauſam exprimere in libello. ut no. Innoc. in cap. cum bertoldus. de re iudi. ff. de app l. ſi expreſſum. & quod in eodem libello ualeat cauſa nullitatis & iniquitatis no. in capi. dilecto. de ap. intentari.

DE MVTVIS PETITIO.

Summarium.

1 Reconuentio non habet locum in cauſa appellationis.

Deciſio. I. alias. 61.

NOta quod in cauſa app. non habet locum reconuentio* ut no. Innoc. in cap. j. de mu. pet. & uidetur textus in. l. ad cognitionem. ff. ex qui. cau. in poſ.

* Reconuẽtio An autẽ recóuentio poſſit fieri poſt litem conteſtatá uide do. abbatẽ in. c. i. de mu. petitio. ubi ponit longam diſputationẽ in materia reconuentionis. Ad de. d. Fely. in d. c. i. col. i. uerſicu. dum glo. tangit.

Summarium.

1 Reconuenire an poſſit reus actorem uirtute comiſſionis actoris. an opus ſit nullam comiſſionem impetrare.

Deciſio. II. alias. 597.

SI quis impetrat nouam commiſſionem in aliqua cauſa a papa auditori contra reum & reus uult eum recóuenire in eadem cauſa uel alia non poteſt ſine commiſſione ſpeciali quæ de facili obtinetur tamen forte hoc poſſet fieri ex prima commiſſione ſed melius eſt aliam ſuper reconuentione obtinere. & ita etiam obſeruat rota dominorum auditorum ſacri palatij.

DE LITIS CONTESTA.

Summarium.

1 Exceptio ſolutionis non impedit litis conteſt.

Epithome.

2 Solutio an finiat litem?

Deciſio. I. alias. 153.

NOta quod exceptio ſolutionis non impedit litis conteſta. ut uidetur no. per Innocen. in cap primo. de li. conteſtatione, ſuper uerbo contingenter libro ſexto. licet lex uideatur dicere quod per ſolutionẽ lis uidetur finita. ut. l. cum quæreba-
2 tur. uerſicu. proinde. ff. iudi. ſolu.

Summarium.

1 Nullitatis exceptio impedit litis conteſta.

Deciſio. II. alias. 114.

NOta quod cauſa nullitatis impedit litis conteſta. & ante litem conteſt opponi poteſt. ut notat Archid. in capi ut circa. in fin. de electi libro ſexto. & Io. mo. uide dec. 8. infra de reſt. ſpol.

Summarium.

1 Litis conteſtatio non fit in cauſa appellationis parte abſente.

Deciſio. III. alias. 143.

NOta quod abſente parte in cauſa appellationis non fit li. conteſtatio. de quo dic per Innoc. in. c. p tuas de appel.

Summarium.

1 Conteſtatio litis non requiritur in poſſeſſorio cauſæ beneficialis.

Deciſio. I I I I. alias. 154.

NOta quod ubi agitur poſſeſſorio iudicio in cauſa beneficiali non requiritur li. conteſt. de quo dic ut in cap. primo. de libel. oblatio. per Innocen. ubi no. certi caſus.

Summarium.

1 Lis ſi eſt conteſtata in prima inſtan. nõ eſt neceſſe illã conte. in cauſa appellationis de ſtilo rotæ.

Deciſio. V. alias. 207.

NOta quod ſeruat audientia quod ubi eſt lis conteſt. in cauſa principali non eſt neceſſe quod conteſtetur in cauſa appella. alias ſic. ut. l. ſi. C. de tempo. ap. & &. c. per tuas. de appel.

Summarium.

1 Reſtitutio ad appellandum non requirit litis conteſtationem nec aliam iuris ordinem.

Deciſio. V I. alias. 495.

NOta quod in reſtitutione cõcedẽda ad appellandũ non eſt neceſſaria litis conteſtatio in his & alijs præambulis ſicut probando infamiam contra quam cõcedenda eſt talis citatio perſonalis uel facienda inquiſitio non eſt ſeruandus ordo iuris. arg. c. qualiter & quando. & c. cum oporteat. & c. inquiſitionis. de accuſa. uide ſupra deciſionem. de in inte. reſt. de. 3.

Summarium.

1 Præceptum de ſoluendo a quo nõ fuit appellatum impedit litis conteſtationem ſicut ſententia diffinitiua.

Epithome.

1 Præceptum de ſoluendo habet uim diffinitiuæ.

Deciſio. V I I. alias. 540.

VTrum præceptum de ſoluendo a quo non fuit appellatum infra tempus debitum impediat litis conteſtationem ſicut ſententia diffinitiua quæ tranſit in rem iudicatam? fuit determinatum quod ſic.
1 cum habeat uim diffinitiuæ. quod patet ex eo: quia oritur actio ſicut ex ſententia ut notat Specu. ti. de ſen. excom. §. breuiter. circa finem quæ non oritur ex interlocutoria. ut no. in cle. ſi. de appel. ultra medium. Itẽ quia imponit finem liti ſicut ſententia ergo tranſit in rem iudicatam. ff. de re iudi. l. i. ergo cum per ipſum dicatur res finita obſtabit & impediet litis conteſtationem. ut in. c. exceptionis. de li. conteſ. li. vi. cum dicit finita. & . l. eleganter. ff. de condi. inde. ad tertul. l. ij. §. fin. licet quidam nitantur contrarium ſuſtinere ex eo quia non inuenitur plena cauſæ cognitio ſicut in ſententia. ſed uel eſt hoc dictũ quia in confeſſum nullæ ſunt, nec reſtant partes iudicis in cognoſcendo ſed in pronunciando uel diffinitiuã ſententiam proferendo ſi poſt li. conte. & dato libello fiat cõfeſſio. iuxta no. in. l. i. C. de litis conteſta. & . l. perinde. ff. ad. l. aquil.

Summarium.

1 Proceſſus factus lite non conteſ. in cauſa prophana eſt nullus ſecus in ſpirituali.

Deciſio. V I I I. alias. 626.

IN cauſa prophana lite non conte. proceſſus eſt nullus. ut in cap. uno. de lit. conteſta. ſecus in cauſa ſpirituali. pro hoc. cap. ſæpe. de uerbo. ſignificatio. & ita ſeruat Rota.

Summarium.

1 Litis conteſtatio, an in cauſa appellationis ſit neceſſaria.

Deciſio. I X. alias. 668.

QVando aliqua cauſa eſt in ſecunda inſtantia & dato libello ſeu libellis non eſt reſponſum & ſic lis non eſt conteſ. nunquid ualet, * dic quod ſic. ut no. in. c. per tuas. de app.

* Dic qđ ſic. Adde do. abba. in. d. c. per tuas. in. ij. col. uer. in ſi gl. Et an litis conteſ. ſit neceſſaria i cauſa nullitatis. uide eundẽ abb. in. d. c. in iij. col. uer. ult. extra gl.

Summarium.

1 Proceſſus factus lite non conteſt. in cauſa prophana eſt nullus ſecus in ſpirituali.

Deciſio. X. alias. 826.

NOta in cauſa prophana lite non conteſtata proceſſus eſt nullus. ut c. uno de litis conteſta. ſecus in cã ſpirituali uel priuilegiata uel matrimoniali uel uſurarũ. quia in ſpirituali ſolum iuratur de calumnia. ut in cle. diſpendioſam. de iudi. & de uer. ſig. ſæpe. in cle.

Summarium.

1 Petenti reſponderi libello ſi obiiciatur de compromiſſo uidendum eſt an ſit tale quod impediat litis conteſ. quia ſecus ſi eſt ſimplex.

Deciſio. X I. alias. 705.

SIc quod ſi in aliqua cauſa datus eſt libellus per aliquam partem quæ petit reſponderi libello & alia rẽnuat reſpondere dicens quod de cauſa erat factum compromiſſum an hoc impediat reſponſionem libelli. dic circa hoc quod eſt uidendum an compromiſſum ſit tale quod impediat li. conteſt. ſecus autẽ ſi eſſet ſimplex. uide circa hoc de li. conteſ. c. i. li. vi.

Summarium.

1 Litis conteſtatio inducitur per negationem contentorũ in libello etiam quod non dicatur animo litem conteſtandi.

Deciſio. X I I. alias. 472.

NOta quod ſi pars rea reſpõdendo libello actoris neget narrata prout narrantur & dicat petita fieri nõ debere licet non addat nec dicat animo litis conteſtandæ nihilominus cenſetur lis conteſtata per. l. rem. non nouam C. de iudi. & c. uno de litis conteſ. & c. dudum. de elec. Et hanc quæſtionem recitat Specu. & eam ſic decidit ti. de li. conteſ. §. i. uer. ſi proponatur.

DE IVRAMEN. CALVM.

Summarium.

1 Procurator in romana curia in animam conſtituentis & ſuam tenetur iurare.

Deciſio. I. alias. 491.

NOta q̃ procurator in ro. cu. non ſolũ in animã dñi ſed etiã ſui ipſius tenet̃ præſtare iuramentũ de calumnia alioquin habebit locũ pœna. c. ſi. de iur. cal. nã licet dñs principalis iuraſſet nihilominus iurare tenet̃ procurator cũ ipſe calumniari poſſit ſicut dñs prout legitur & notatur in c. appellationiſ. ſuper uerbo ab ipſis de procu. li. vj. & faciunt in

ſimul

ſimil no. per doc in.c.præſentium.de teſti.eo.lib.& in au ten.principales. C.eo.ti.in.1.gl.& no.in.c.in pertractan dis.eo.ti.& faciunt no.in.c.procu.de elec.li.vi.& p Hoſt. eo.ti.§.ij.circa fi.in ſumma.

Summarium.

1 Iuramentum calumniæ ſi petitum fuerit & non præſte tur nullus eſt proceſſus ſecus ſi non fuerit petitum.

Deciſio. II. alias 659.

DIc q ſi in aliqua cauſa quæratur q iuretur de ca lumnia poteſt præſtari uſq; ad finẽ & ſi non præ ſtetur nullus eſt proceſſus ſecus autem ſi non pe tatur.& ita ſeruat ſacrum palatiũ & hoc eſt expreſſum in c.1.de iura.calum.li.vi.

Summarium.

1 Auditor poteſt compellere partes neſcientes quid con tineatur ſub iuramento calumniæ ad iurandum quinque capitula ſub eo contenta & actor iurare recuſans cadit a cauſa & reus habetur pro confeſſo.

Deciſio. III. alias.786.

SCiendum eſt q eſt conſuetum in ſacro palatio q in cauſis coram auditore iuratur de calumnia ſimpli citer & poteſt fieri q iuretur per procuratorem ſi ſciat q capitula contineat dictum iuramentum extra de iura.calum.c.penul ſi autem ſit pars ignorans & hoc ui detur auditori q debeat iurare ſpecialiter quinq; capitu la quod continet dictum iuramẽtum tunc dictus auditor poteſt eum compellere & ſub pœna iuramenti. & ſi eſt actor qui non uult præſtare dictum iuramentum cadit ab actione per ſententiam & reus abſoluitur. & ſi uero reus non uult iurare habetur pro cõfeſſo & conuicto ſecundũ Hoſti.in ſumma ti.de iura.calum.§.quæ ſit pœna nolentis præſtare iuramentum.

Summarium.

1 Iuramentum calumniæ omiſſum ſi non fuerit petitum non uiciat ſententiam.

Deciſio. IIII. alias.663.

NOta quod ſi in aliqua cauſa omittatur iuramentum de calumnia quia non petitur præſtari nihilominus ualet ſententia lata.

DE DILATIONIBVS.

Summarium.

1 Terminus datus actori ad articulandum nõ uidetur da tus etiam reo in cauſis prophanis ſecus in beneficialibus.

Deciſio. I. alias. 165.

NOta q in cauſa propha na datur terminus acto ri primo terminus ad põ nendũ & ad articulãdũ nec reus cõpellitur ter minũ datũ actori recipe ſed põt petere alium ter minũ ad probandũ ex ceptiones & defenſiones ſuas. & iſtud probatur quia actore pbante intẽ tionẽ ſuã reo incumbit pbatio ad probandũ ex ceptionẽ ſuã ergo ante uidetur q non cõpellatur ad pban dũ exceptionẽ ſuam donec actor probauerit.ut probat.in l.ſi quis.C.de excepti.iuncto.c.de teſtibus.cum ibi no.p Ber.de teſti.In cauſis autem beneficialibus inſimul in eo dem tempore utrique parti datur terminus ad ponendũ & articulandum.quia in talibus cauſis beneficialibus ma gis proceditur ſummarie q̃ in prophanis.ut.c.diſpendio ſam de iudic in cle.

Summarium.

1 Remedium legis diffamari quãdo intentatur ab eo quẽ reus aſſerit eſſe ſuum creditorem. quomodo procedatur.

Deciſio. II. alias. 304.

NOta qualiter dicenti aliquem debitorẽ ſtatuitur tem pus a iudice infra q probet debitum uel infamiã q̃ allegat ut no.Inno.in c.conquerente.in.ij gl.de of or & in.c.latue qui fil ſint leg.iuncta.l.diffamari.C de inge.& ma.in libello autẽ non poſſet peti q in futurum alicui in hibeatur q nõ agat uel non petat quia actio negociatoria nõ competit in talibus perſonalibus actionibus ſed in rea libus.ut.l.harum.ff.ſi ſer uen.

Summarium.

1 Teſtes iurati infra terminum probatorium poterunt exa minari poſt dictum terminum.

Deciſio. III. alias.344.

NOta q ubi eſt datus certus terminus ad probandũ ſi teſtes ante terminũ ſunt iurati poſt terminũ poſſunt examinari.nec ob.c pia.cum ibi no.de excep.li.vj. quia ibi eſt ſpeciale propter odiũ excõicatiõis iõ infra ter minum iuris habet probare alias nõ admitteretur in illo caſu.c.pia.ſecus eſt in alijs caſibus quia ex quo teſtes ſunt iurati ante terminum poſt terminũ nõ uidetur aliquid de nouo fieri ſed quod eſt inceptũ continuari. ar.l ſed ſi ma nente ff.de præca.

DE FERIIS.

Summarium.

1 Petitorium tempore feriarum non poteſt ſuſpendi ut procedatur in poſſeſſorio.

Deciſio. I. alias.94.

NOTA q tempore feriato ſi aliquis uelit ſu ſpendere petitorium prius intentatum cum poſſeſſorio nõ auditur.quia intereſt partis ut tempore feriarum non procedatur quod fie ret ſi poſſeſſorium ſolum intentaretur.

Summarium.

1 Sententia diffinitiua ubi concluſum eſt in cauſa poteſt ferri in uacationibus non autem interlocutoria.

Deciſio. II. alias.754.

SCiendum eſt q in uacationibus ſacri palatij poteſt ferri diffinitiua ſententia in cauſa in qua eſt concluſum.ſententia autem interlocutoria nõ poteſt ferri.

Summarium.

1 Beneficium an dicatur uacare apud ſedẽ.ſi ille cui de eo tanq; uacante apud ſedem papa prouidit ſub conditione ſi idoneus repertus fuerit, extra curiam literis non expedi tis mortuus ſit?

Deciſio. III. alias.649.

SI papa prouidet alicui de beneficio uacante apud ſedem apoſtolicam ſi idoneus repertus fuerit & ille recedat de curia non examinatus & etiã ſine bullis dictæ gratiæ & moriatur in ſuis partibus an tale beneficiũ adhuc dicatur uacare apud ſedem apoſtolicã? dicunt ali qui maiores de rota ſacri palatij q ſi ille erat idoneus & ut talis probatur per teſtes etiam poſt mortem eius q tale be neficium uacat extra curiam. Aliqui uero alij domini

de rota tenerẽt contrarium ꝙ adhuc uacet in curia cũ di/ cta gratia uideretur conditionalis ſi idoneus reperiretur & id non fuit factum morte præuentus.

DE ORDINE COGNITIONVM.

Summarium.

1 Spoliatus eſt reſtituendus antequam de nullitate ſenten tiæ cognoſcatur. & rei iudicatæ exceptio a qua non fuit appellatum impedit reſtitutionem.

Epithome.

2 Spoliatus ubi notorium eſt enim nõ habere ius maxime in beneficialibus non eſt reſtituentus.

Decifio. I. alias. 47.

Vide deci. aff. ti. 98. pulchrũ dubium.

NOTA ꝙ ubi aliquis dicit ſe ſpo liatum per partem ſeu iudicem & opponitur ſpoliato ꝙ ſentẽtia pro eo lata fuit nulla. uidetur ꝙ primo cognoſcatur de reſtitutionis iudi/ cio ꝗ de cauſa nullitatis quia nul la exceptio uidetur obſtare benefi cio reſtitutionis. c. ſi. de ordi. cogn. c in literis. de reſti. ſpol. uidetur ue rum maxime ſi pars fuerit ſpoliata poſt appel. quia tunc uidetur reſtituenda ſecus ſi ſeruato ordine iudiciario. ut c. conquærente. de reſtit. ſpol. ibi no. per Inno. in. i. glo. & iij. q. i. in ſumma. in prin. ubi autem eſſet notorium ꝙ ſpo 2 liatus non habet ius tunc nõ reſtituitur maxime in cauſis beneficialibus. ut. c. cõſtitutus per Inno. de filijs præſby. & Spec. no ꝙ rei iudicatæ exceptio a qua non fuit appel latum impedit reſtitutionem. in tit. de poſ. & peti. §. quo/ niam. uerſi. xxiij. Idem no. iij. q. i. in ſumma. quia præſu/ mi debet pro ſententia a qua non fuit appellatum. ut no/ tat Inno in. c. quoniam cõtra falſam. de quo uide no. per Dy. de reg. iuris. qui ad agendum. li. vj.

DE CAVSA POSSESS. ET PROPRIE.

Summarium.

1 Poſſeſſio beneficij an acquiratur per traditionẽ anuli?

Epithome.

2 Reſtitutorio an poſſit agi pro cadauere amoto?

Decifio. I. alias. 301.

Biſig. decl. 8. inf. de reſti. ſpo.

NOTA ꝙ per traditionem anuli portæ bene ficii de quo agitur non acquiritur poſſeſſio ſi alius qui dicebat ad ſe collationem beneficij pertinere claues portæ beneficij habebat ſe/ cus autẽ eſſet ubi ille qui tradidit poſſeſſionẽ anuli omni modam habebat collationẽ & ſuper iure col/ lationũ. non turbaretur quia tunc per anulum & præſen/ tiam collatoris uidetur acquiſita poſſeſſio beneficij ut. c. tibi qui. de reſcriptis li. vi. per doc. ſic in. l. i. §. ſi cũ. cum l. ſequenti. de reſti. ſpol. & uide. c. cũ olim de ſen. & re iudi. de hoc in. c. tranſmiſſam. de elec. per Io. an. & per Dynũ 2 de reg. iur. c. i. ¶ Item no glo. Inno. ꝙ ſi corpus humanũ ſit remotum de loco ſepulturæ poſito ꝙ pro tali amotio/ ne poſſit agi reſtitutorio iudicio non tamen reſtituitur do nec plene conſtet corpus fuiſſe reſtituendum & de iure reſtitui debere. ut no. Inno. in. c. cum liberum. de ſepultu. Hoſtien. dicat ꝙ de rigore iuris eſſet reſtituendum quia ex hoc poſſet agi poſſeſſorio iudicio & debet fieri reſtitutio li cet æquitas ſit pro prima opinione. ut ipſe no in. c. allega. Iſtud fuit in rota determinatũ licet lex diui. ff. de relig & ſump. fune. cum iuſte uideatur facere contra. ergo ſi iniu/ ſte ſit ablatum per uiolentiam ſit reſtituendum.

Summarium.

1 Soluens nomine alieno præſumitur habere mandatum ad ſoluendum.

Epithome.

2 Penſionem ſoluens nomine alieno cenſetur ex mandato domini ſoluiſſe. maxime ſciente penſionario.

Decifio. II. alias. 23.

NOta ꝙ ubi dixi ſi aliquis in poſſeſſione alicuius penſionis & probat ꝙ penſio fuit retroactis tem/ poribus ſoluta ſed non apparet de mãdato illius 2 qui dicitur penſionem debere cum fuerit ſoluta præſumi tur ꝙ ſoluens habuit mandatũ. quia non eſt ueriſimile ꝙ ſoluens uoluerit iactare pecunias ſuas. ut. l. cum de indebi to. ff. de probatio. quia in tali caſu præſumitur ꝙ gerens talem actum gerat de mandato domini. per Inoc. in. c. nonnulli. ſuper uerbo mandato. de reſcrip. maxime quan do ſciẽte illo qui dicebatur debitor ſoluta eſt penſio quia tunc uidetur ſolutionem ratificare & mãdatum dare. ar. no. in. c. ex parte. de reſcrip. per Inno Et ſic ſequitur ꝙ pe tens talem penſionem ſi petat reſtitui reſtituitur: quia per talẽ ſolutionẽ præſumitur fuiſſe in poſſeſſione niſi aliud probetur licet uideatur contra: quia factum tertij non de/ bet nocere alteri. ut dicitur in ſimili ꝙ factum abbatis nõ nocet conuentui quantum ad transferendum in alium poſſeſſionem proprietatis extra de reli. domi. c. cum dile/ ctus. cum ibi no. in glo. per Inno.

Vide deci. cõſ. 536. Incip. in cau. reuerendi uolu. ꝓ. g gasl tracta. de pen/ ſio. q. 47.

Summarium.

5 Poſſeſſor beneficii dicitur habere poſſeſſionem pacificã licet ſibi poſtea moueatur lis ſuper beneficio.

Decifio. III. alias. 36.

NOta ꝙ ubi aliquis eſt in poſſeſſione alicuius benefi/ cij licet moueatur ſibi lis ſuper beneficio uidetur ta/ men poſſeſſionem pacificam habere. quia ad hoc ꝙ ali/ quis uideatur pacificam poſſeſſionẽ habere ſufficit ꝙ de facto poſſideat licet ſuper iure moueatur ſibi controuer/ ſia. Et no. Inno. in. c. conſtitutus. de appel. & Archid. infra eo. licet canon ſuper uerbo pacifica. lib. vi. ad quod facit l. ſciẽdum. §. ſi fundus. ff. qui ſatiſda. cog. quia licet uidea tur contra. l. Iulius §. tres. ad trebel. ſed pro prima parte fa cit ꝙ interruptio ciuilis nõ mutat poſſeſſionem. ut. l. inter de diuer. temp præſcrip. contra faciunt no. in cõmiſſa ſu per uerbo pacifican. de elec. li. vi. ꝓ prima pte bene facit quod ibi notatur per ipſum Archi. in. gl. per te uel alium.

S. in no. de præ ben. 3. in add.

Summarium.

1 Petitorium poteſt ſuſpendi in cauſa appellationis. ſecus in cauſa principali quia non poſſet poſt cõcluſionẽ in cã.

Epithome.

2 Cauſa appellationis uidetur diuerſa a cauſa principali.

Decifio. IIII. alias. 69.

NOta ꝙ in cã appellationis põt ſuſpendi petitoriũ li/ cet in cauſa principali non poſſit poſt concluſionẽ. ut in. c. i. de cauſa poſ. & proprie. in cle. quia alia cã uidet 2 cauſa appel. a principali ut. l. cũ apud ff. iudi ſol ꝙ intelli ge ꝙ in cauſa principali uſq; ad concluſionẽ poteſt ſuſpẽ di petitorium. ut no. in. c. paſtoralis ſuper uerbo petente. ꝑ Inno. de cauſa poſ. niſi ſit probatum per reum ius habere in proprietate quia tunc ſi conſtaret de iure rei non poteſt ſuſpendi per actorem petitorium. ut ibi patet.

Infra eo. 5.

Summarium.

1 Poſſeſſio an dicatʳ acquiri per ſolũ tactũ anuli eccleſiæ clauſæ ſi fiat in præſentia habẽtis poteſtatem cõferendi.

Decifio. V. alias. 151.

NOta pone ꝙ aliquis eſt inductus in poſſeſſionẽ panu lũ eccleſiæ clauſe cuius claues erãt penes eũ ad quẽ ꝑtinebat cuſtodia eccleſiæ tunc uacãtis utrũ ꝑ hoc poſſeſſio ipſius eccleſiæ apprehẽdatur ita ꝙ ꝑ talẽ appre henſionẽ* ſolius anuli requiratur poſſeſſio beneficij ut ſic poſtea nõ admittatʳ uel ſi alius in poſſeſſionẽ inducatʳ ſit

¶ *Solius anu li. An autẽ poſ

reſtituendus

ſeſſio poſſittradi ad oculum ſi eſt i præſentia. uide abb. I c. cũ aliquibus de re iud. & ibidem per Fely. col. q. uer. ſecũdo. Adde & limita iſtam cõmunẽ opinionem.

teſtimentulus ut ſpoliatus: & dic quod ſic ſi anulus eſt ſic traditus per illum qui dicebatur habere poteſtatem confetendi quia anulus eſt inſtrumentum ædificii. ar. l. fundi. in prin. de ac. emp. quia qui tangit ſuperficiem totum tangere uidetur. ut. l. uulgaris ff. de fur. iuncta. l. q ſi. §. man. de pen. & cõtio ſeiuen. de teſta. l. ad teſtamentum. §. fin. Itẽ quia corporaliter res uidetur apprehẽſa ex quo eſt in prinſentia rei. ut. l. nunquam nuda. § 1. cum ibi not. de acqui. re do & circa hoc adde no. per Innoc. in. c. in literis. ſup uerbo poſſeſſio. de reſti. ſpol. & per Cõpoſt. in c. tranſmiſſa. de elec. & per Dy. in regula. 1 de regu. iuris. uide. ſupra eo. tit. deci. 1.

Summarium.

2 Petitorium licet inter duos colitigantes fuerit ſuſpenſum coram ſuo iudice ſi contingat per tertium coram alio iudice agi ſuper eodem petitorio. poterit ſuſpendens tale petitorij uenire & agere per ſuo intereſſe ſuper petitorio coram ſecundo iudice.

Deciſio. VI. alias. 188.

NOta q ubi quis ſuſpendit petitorium coram uno iudice ſeu auditore ſi agatur per tertium coram alio iudice ſeu auditore ſuper eodem petitorio. q ſuſpendens tale petitorium coram primo auditore poteſt uenire pro intereſſe & intentare petitorium coram ſecundo auditore qui ſunt diuerſi iudices & uidentur diuerſa iudicia. ar. l. cum apud. ff. iudi. ſol.

Summarium.

1 Fructus quæſiti per eum qui obtinuit in poſſeſſorio non reſtituentur poſtea obtinenti in petitorio quando petitoriũ fuit poſt reſtitutionem intentatum. Et acceptanti beneficium dicenti poſtea illud non cadere ſub gratia ſua non creditur.

Epithome.

2 Acceptans beneficium ſi poſt acceptationem dicat per non cadebat in ſua gratia non creditur ſibi.

Deciſio. VII. alias. 196.

NOta q ſi primo fuit intentatũ petitorium & poſſeſſorium & poſtea ſuſpenſum ſit petitorium & iſte ſpoliatus obtineat & fructus ſunt reſtituti: ſi poſtea ſpoliator obtineat ſuper petitorio fructus reſtitutos & quos percepit a tempore motæ litis ſub petitorio tenet reſtituere. ut no. Ber. in c. ſignificauerũt. de teſti. ſi autẽ petitorium nõ fuiſſet prius intentatum ſed intentaretur poſt reſtitutionem factam ſpoliato: tunc ſpoliatus fructus ſibi reſtitutos antequam intentaretur petitorium nõ habet reſtituere ſic notatur. in. c. cum ſuper. in ſecunda glo. de cã poſ & propri. ¶ Glo. Io. an. in nouella. in c. cum in illis. in fine. de reſcriptis. lib. vi. q acceptans beneficium ſi poſt acceptationem dicat q non cadebat in ſua gratia nõ creditur ſibi: quia ex quo acceptauit præſumitur q cadat in gratia ita q acceptanti incumbit probatio Et circa iſtum uide ſupra de elect. deci. vij. q ſi ſpoliatus intentans petitorium & poſſeſſorium ſuſpenſo petitorio obtineat in poſſeſſorio & per conſequens fructus ſibi reſtitui ſi poſtea ſpoliator obtineat in petitorio an recuperet fructus prædictos? & dic quod ſic. ſecus ſi a principio non intentaſſet niſi poſſeſſorium.

Summarium.

1 Clericatus poſſeſſio per aliqua tempora abſq; alia probatione an ſufficiat?

Epithome.

2 Clericatus poſſeſſio. licet inducat præſumptionem ſine alia probatione tituli tamen non erit ſufficiens ad adiudicandum beneficium.

3 Præſumptio eſt ſemper pro poſſeſſore.

Deciſio. VIII. alias. 163.

NOta q talis eſt opinio rotæ q ubi clericus fuit in poſſeſſione per aliqua tempora & uixit ut clericus ſufficit probare poſſeſſionẽ clericatus: licet alias per literas uel teſtes non probetur titulus ita notatur per Innoc. in. c. ſuper his. circa finem magnæ gl. de accuſa. & c. innotuit. de eo qui fur. ordi. recep. & Io. mo. in. c ſi iudex. & notatur in. c. licet de ſenten. excom. li. vi. licet ibi Io. an. uideatur notare cõtrarium: quæ opinio uidetur de rigore iuris? quia licet poſſeſſio clericatus ſine

Vide Iaſon l. l. barbarius col. 9. uerſi. 3 facit & col. 11. uer. quito. ff. de offic. præto. & q pbetur p unũ teſtẽ uide hippoli de mar. in l. i. §. idem Cornelio in fi. col. ff. de quæſti.

2 alia probatione tituli inducat præſumptionem ut notat glo. allegata. tamen in beneficialibus præſumptio non eſt ſufficiens ad adiudicãdum beneficium niſi uerus titulus probaretur. ut. c. 1. de re iudi. li. vi. & hoc notat Inno. in c. illud de præſumptio ad quod notatur per Archid. in c. ordinarij. de offic. ordin. licet iſta præſumptio ſufficeret quãtum ad tuendum eum in poſſeſſione quia ſemper eſt
3 præſumptio pro poſſeſſore niſi contra probetur. ut notat in. c. ex inſinuatione. de procu. per Innocen. ad quod faciunt notata per Archid. in. c ij. de conceſ præben. li. vi. Prima autem opinio ſecundum æquitatem ſemper conſueuit ſeruari. maxime ſi diu quis fuerit in poſſeſſione clericatus. ar. l. iij. ff. ad macedo. iuncta l. barbarius. ff de offi præſi.

Summarium.

1 Poſſeſſor beneficij etiam nõ probato titulo beneficij nec penſionis poterit agere nomine ſui beneficij.

Deciſio. IX. alias. 466.

NOta poſſeſſor beneficij etiam non plene probato titulo beneficij nec penſionis poteſt agere nomine ſui beneficij actione ex decre. quærelam. de electio. pro penſione iam diu ſoluta prædeceſſoribus ſuis & poſtmodum ei ſubtracta licet ipſe non fuerit in poſſeſſione percipiendi eandem. iuxta notata per Inno in. c. in literis de reſti. ſpo. & in. c. cum ſuper. de cauſa poſ & proprieta.

Summarium.

1 Reſeruatio papæ obſtat agenti poſſeſſorio. quia afficit titulum & poſſeſſionem.

Deciſio. X. alias. 478.

NOta ſi agenti poſſeſſorio obijciatur & producatur papalis reſeruatio ſiue ante ſiue poſt ſuſpenſionem petitorij denegatur reſtitutio: quia decretum papæ nedum afficit titulum ſed etiam poſſeſſorium. argu. eorũ quæ leguntur & notantur de appella. c. ut noſtrum. de electio. c. ſi eo tempore. li. vi facit optime c. ſuſcitata. de reſt. ſpo & no. in. c. conſtitutus. de fil. presby. & infra de reſtit. ſpol. deci. 2.

§. de. 16. in no. de reſtit. ſpoli.

Summarium.

1 Reſeruatio beneficij obſtat agenti poſſeſſorio niſi ſit ſpoliatus lite pendẽte quia tunc officio iudicis ſibi ſubuenit.

Deciſio. XI. alias 56.

NOta q ubi aliquis tenet beneficium reſeruatum q ſi talis expellatur de beneficio ſibi nõ datur interdictũ quia ſicut reſeruatio afficit beneficiũ ita poſſeſſionem. ut c. ut noſtrũ de appel & ibi Inno ad q l ſi minor. ff. de ſeruis exportan. bene tñ daretur offĩn iudicis ſi eſſet expulſus lite pendente: in quo quidẽ officio nõ requiritur poſſeſſio ſed ſufficit q eis tempore expulſionis detineat ut no. Innoc. in. c. dilecti. de maior. & obediẽ. Ad q facit no. in l. & idẽ cũ. l. ſequenti. ff de cond. furti. & l. nõ tamen. ff. de peti. hæred. licet uideretur ſecundum aliquos quod poſito quod reſeruatio afficiat poſſeſſionem ciuilem non tamen naturalem. ut. l. i. §. dicitur de ui & ui arma. ut dicitur in ſimili quod ex contractu ex quo non poteſt transferri dominium transfertur poſſeſſio naturalis: ut in donatione inter uirum & uxorem. ff. de acquiren. poſſ. l. prim. § ſi uir. ita concordatur. cum. l. ſi quis. & l. ij.

Vide. §. in no. de. 16. itẽ ſi cõtra de re. ſpoli.

Rot. §. I no. de 14. fuit dubitatio de reſt. ſpo.

§.ſi quis cauſa.ad quod.l.ſi.§.a furioſo.de uſuris.Item po ſito q reſeruatio afficiat poſſesſionem quantum ad papã non tamen quantum ad extraneum litigantem.ut dicitur in ſimili in.l.qui optionem. ff. de ſecu.ita. & uide infra de præben deciſio.20. & ſupra de elect. de.4.& infra de reſt.ſpol.2.

Summarium.

1 Petitorii ſuſpenſio quoad unam partem operatur effectum etiam quoad aliam etiam non petentem.

Deciſio XII. alias.625.

SI auditor ſacri palatii ſuſpendat petitorium ad inſtantiam unius partis dumtaxat ut agatur tantum in poſſeſſorio iuxta cle.unam de cauſa poſ.& proprie.q tunc etiam intelligitur ſuſpenſum petitorium quo ad aliam partem ſine eius petitione ſecundum diſpoſitionem iuris communis ut in allega.c.uno notatur in.c. ex conqueſtione.de reſti.ſpol. & hoc uerum eſt in eadem ratione ſecus in diuerſis.& ita ſeruat rota.

Summarium.

1 Intruſus eſt tantum qui habet beneficium ab eo qui titulum dare non poteſt.

Deciſio. XIII. alias.410.

NOta q intruſus eſt ille qui abſq; titulo eius qui dare poteſt tenet beneficium & non ille qui ab alio habet titulũ qui dare poteſt licet de ipſius prouiſi uel tenẽtis tit.ualiditate diſputetur alias dubitetur. hoc uult Inno.in.c.nihil eſt.in magna glo.circa medium de electio.& ibidem Compoſt.in glo.pone. & ſic intruſio opponitur canonico ingreſſui.

Vide Fel.in.c. in noſtra de reſcrip.nu.27.infra de præbẽ. de.183.nota q ubi 20.de.

Summarium.

1 Poſſeſſorio per tres ſententias conformes deciſo ſuſpenſo prius petitorio non eſt amplius ſententia dicẽda ſuper poſſeſſorio.

Deciſio. XXIIII. alias.367.

NOta q ubi in uero poſſeſſorio actum eſt: & ſunt tres ſententiæ latæ ſuſpenſo prius petitorio ſuper poſſeſſorio ſeu ſpoliatione non eſt amplius ſententia ferenda.Et hoc põt eſſe uerum quando ab eodem agebatur petitorio & poſſeſſorio reſtituendæ poſſesſionis & talis obtinuit & eſt reſtitutus in poſſesſionem tunc fruſtra ageretur de poſſesſione:quia non eſſet niſi fatigare laboribus & expenſis.l.i.ff.de inoffi.teſta ſic no.Inno.in.c.cũ dilectus. extra de cauſa pol.& proprie.ſecus tamen ſi aduerſarius. de quo dic ut in.c.qui ad agendum.per Dy.de reg.iur.& per Cy.in.l.incerta. C.de interdic. notatur in.l.j.§.cauendum.de interdic.

Summarium.

1 Spoliatus qui obtinuit in poſſeſſorio & recuperata poſſesſione eccleſiæ ſuper fructibus & expenſis dedit ſpoliatori dilationem qui dilatione pendente poteſt procedere in petitorio ſi propterea fuerit facta nouatio.

Deciſio. XV. alias.883.

SPoliator condemnatus ad reſtituendam eccleſia cum fructibus perceptis & expenſis reſtituta eccleſia cõponit cum ſpoliato pro fructibus & expenſis in certa pecuniæ ſumma & quantitate & ſpoliatus dat ſibi certos terminos certorum annorum ad ſoluẽdam illam quantitatẽ pecuniæ:quibus terminis nondum lapſis nec adhuc ſoluta pecunia ſpoliator uult procedere in petitorio ſpoliatus dicit q non donec pene ſit reſtitutus quia nõdum habuit reſtitutionẽ fructuum & expenſarum. Alter dicit q non tenetur ſoluere propter cõuentionem & terminos & quod ex hoc uidetur renunciaſſe ſpoliatus illi exceptioni.quæritur an bene dicat ſi fuerit facta nouatio alias non.ut ff. de re iudic.l.iiij.l.ſi ex conuentione.C. de excep.rei iudi. l.ij.ad quod facit arg.l.qui id.ff.de dona.

DE RESTI. SPOLIATORVM.

Summarium.

1 Monachus ſpoliatus beneficio ad nutum remouibili nõ reſtituitur contra abbatem ſuum niſi pendente inquiſitione quam contra abbatem, proſequebatur uel ab extraneo ſit ſpoliatus.

Epithome.

2 Præcario in dubio transfertur poſſesſio.

Deciſio. I. alias. 2.

PRIMO q monacho habẽti adminiſtrationẽ ſeu prioratũ ad nutũ abbatis amouibilem non cõpetit reſtitutio nec aliquid remediũ in cã reſtitutionis poſſeſſionis contra ſuum abbatẽ. & ſic tene q no.Inno. in.c.olim ſuper uerbo reſtitutus. in ulti.opi.* de accu.niſi ſpoliet eum pendente inquiſitione contra ipſum abbatem quam ipſe monachus proſequebatur. ita nõ.Innoc.in prin.in ulti.opi.de accuſa nec ſeruamus opinionẽ eiuſdem poſitam in.c.inſinuante.qui cle uel.uo.circa q uide quod no Archi in c.præſenti de offi.ordi.lib vj.Et iſtud ego intelligebam eſſe uerum quando prior uel monachus habens talem adminiſtrationem ad nutum remouibilem remouetur ab abbate ſecus ſi ſpoliaretur ab extraneo quia tunc competeret ſibi reſtitutio.quia cum iſte uideatur præcario poſſidere in dubio reſpectu extranei 2 uidetur habere poſſesſionem.quia in præcario in dubio trãſfertur poſſesſio.ff de præca.l. & habet.§.cum qui. & ibi no.& iſtud eſt ad inſtar ſerui cui competit reſtitutio poſſesſionis. C.ſi per uim uel alio modo.l.ſi.qui legi. perſo.habent.l.i.cum ibi no.contra tamẽ abbatem a quo talis monachus cauſam tantum habet non habet reſtitutionẽ.ar. l.ſi quis conductionis C. loca. ſed bene contra extraneũ ut.l.qui præcario.ff.de præca & religioſi in cauſis in quibus poſſunt agere poſſunt procuratores conſtituere.

Supra eo.ti.in no.deci.vj. Fely.in.c.ptuas d maio.&obe.

* Vlti. opin. Vbi dicit q monachi bene petere poſſunt ut reſtituãtur ad monaſteria ſalua ordĩis diſciplina: ſed q reſtituantur ad prioratus uel obediẽtias hoc petere nõ põt.

Supra de iudi. deci.15.

Summarium.

1 Notorium non ius agenti poſſeſſorio & reſeruatio obſtant eidem.

Epithome.

2 Spoliato petenti reſtitutio obſtat exceptio notorij non iuris & reſeruationis.

Deciſio. II. alias.7.

NOta q ubi agitur poſſeſſorio iudicio in cauſa beneficiali & apparet de notorio non iure agentis impeditur reſtitutiu.de quo.c.*ad decimas.de reſti.ſpol.li. vi.ut no.Inno.in.c.cõſtitutus.de fil.preſb. & Spec.in.ti. de peti.& poſ.§.quia ſupradictũ eſt . ſecus uideretur in re prophana.ar.no.in.l.ſi.ff.de ui & ui ar.&.l.ſi de ui.& poſſesſione.ff.de iudi.no.per Dy.in regula qui ad agendum de reg.iu.cum ſi pro quo.c.lator.&.c. conſanguinei de re iudi.& quod no.in.c.quod ſicut de elec. In beneficio reſeruato etiam ſpoliatus non reſtituetur quia reſeruatio tollit ne talis poſſit dici poſſesſionẽ habere.& ita no.per Inno.in.c.ut noſtrũ de ap.& ita ſeruatur & de eler.ſi corpe li.vi.uide infra deci.ſupra de cauſa poſſ.& propr.deci.xi. & ccclxxj.

Vide.ſ.in no. eo.ti.de.16.uẽ ſi cõtra Alex. in.§.nihil cõe col.6.uer. aut quærimus.

* C.ad decimas.qđ.c.hoc dicit. Eccleſia quæ petit reſtitutionem decimarũ quas ſe dicit intra parrochiã alterius poſſediſſe ſi auditur:niſi pbat poſſesſionẽ legitimã. Et ſic obſtaret ſibi eccleſie notoriũ: quia decie in aliena prochia cõſtitute de iure cõi ſpectant ad illius parrochie eccleſiã.

Summarium.

1 Dolus tam in ſpolio rerum corporalium quam incorporalium requiritur.

Epithome.

Epithome.

2 Spoliatus penſione ad hoc ut obtineat neceſſario doce-
re debebit de iure ſuo.

Deciſio. III. alias 11.

NOta ꝙ ſicut in ſpoliatione rerum corporaliũ do-
lus requiritur ita in ſpoliatione rerum incorpora
lium & ad hoc ſequitur ꝙ ille qui tenetur ad cer
tam penſionem & propter aliquas cauſas non ſoluit in
præteritum ſed eſt paratus ſoluere in futurum talis uide-
tur ſpoliare. ut no. Inno. in. c. querelam. ſuper uerbo ſub-
tractione. de electio. ſimiliter in tali caſu qui dicit ſe ſpo-
2 liatum penſione præterita oportet ꝙ doceat de iure ſuo
anteꝗ̃ penſio præterita adiudicetur. quia in iſto caſu tale
poſſeſſorium a petitorio ſeparari non poteſt quia non re-
ſtituitur poſſeſſoriũ quin reſtituatur petitorium cum poſ
ſeſſio in talibus incorporalibus haberi non poſſit ſine iure
ff. de itinere actuq; priuato. l. iij. §. hoc autem: & quemad-
mod. ſerui. amit. l. ſi. cum ibi no. & c. tranſmiſſa. de reſtit.
ſpol. de quo notatur per Inno de ſeruis non ordi. c. de ſer
uorum cum iſta ſint coniuncta in iſto caſu cognoſcendo
de uno neceſſe eſt ꝙ de alio cognoſcatur. ut dicitur in ſi-
mili extra de dona. inter uirum & uxo. c. ad prudentiam.
cum ibi no. per Inno. iuncta l. quotiens. ff. de iudi. odium
ſpoliatorum & ſuſpicio petitorũ. ut de in rem uerſo. l. ſer-
uitutis. & notatur de doli excepe. l. ij. & contra.

Summarium.

2 Appellatio ſpoliati donec durat ſpolium ualet.

Epithome.

2 Spoliatus ſi appellauerit etiam poſt. x. annos poterit per
ſequi appellationẽ ſuam. ſi grauamen non habet uim dif
finitiuæ ſententiæ uel interlocutoriæ.
3 Spoliatus ſemper uidetur grauari.
4 Spoliatus infra quod tempus uidetur poſſeſſionem per
dere ſi petere negligat?

Deciſio. IIII. alias. 54.

NOta ꝙ ubi dicit ſe aliquis ſpoliatum & appellat
poſt magnum tẽpus a tempore ſpoliationis etiã
poſt decem annos ꝙ ualet appellatio & hoc ſi
2 grauamen non hebet uim diffinitiuæ ſententiæ uel inter-
locutoriæ. ut no. Spec. ti. de appel. §. reſtat. uerſi. ſed quid
dices. circa quod uide Archidi. in. c. concertationi. ſuper
uerbo apprehẽdi. de appel. li. vj. et eſt ratio. quia ſemper
3 ſpoliatus uidetur grauari ergo quandocunq; & ubicunq;
poteſt appellare. licet uidetur contra. quia fur ex prima
contractione tenetur. ut. l. ei qui. de fur. igitur uidetur ꝙ
tempore ſpoliationis quis uideretur grauari non alio tem-
pore. Inno. tamen uidetur notare in. c. querelam. de elec.
4 ſuper uerbo de nouo in prin. ꝙ ſpoliatus negligens per an-
num petere poſſeſſionem nõ uidetur perdere dictam poſ
ſeſſionem arbitrio tamen iudicis relinquitur in quo tẽpo-
re ſpoliatus uideatur poſſeſſionem perdere ſi petere negli
gat. ut dicitur in. c. mandatum. de reſcrip. p Inno. in gl. 1.

Summarium.

2 Spoliatus debet probare ſe habuiſſe poſſeſſionem ab eo
qui auctoritatem habebat inſtituendi.

Deciſio. V. alias. 65.

NOta ꝙ ubi quis petit reſtitutionem beneficii quo di-
cit ſe ſpoliatum oportet ꝙ probet poſſeſſionem ſe ha
buiſſe ab illo qui auctoritatẽ habebat inſtituendi. ut no. In
no. in. c. in literis in glo. circa fi. de reſti. ſpol & Archid. in
c. i. de eo qui mit. in poſ cauſa rei ſeruã. li. vi. Et ponit hoc
Io. an. in addi. Specu. in rubrica de reſti. ſpol & Io de lig.
in. c. ex parte. de reſti. ſpol. & hoc tenet curia romana.

Summarium.

1 Reſtitutio hoſpitalario uel ſimilibus ſpoliatis nõ datur.

quando crimen tangit adminiſtrationem propter quod
fuit amotus alias ſecus.

Epithome.

2 Hoſpitalariis uel leproſariam tenentibus an detur reſtitu
tio. ſi ſpoliati fuerint.

Deciſio. VI. alias. 71.

NOta ꝙ ubi quis tenet hoſpitale ut leproſariam ſi per
ſuperiorẽ amoueatur propter aliquod crimen ꝙ im
ponitur tali datur reſtitutio ad tale hoſpitale donec
2 contra eũ fuerit probatum. & hoc intelligo uerum ſi fue-
rit amotus propter crimen ꝙ non tangebat adminiſtratio
nem Si autem crimen tangit adminiſtrationem. quia po-
ſtulatur ſuſpectus propter malam adminiſtrationẽ tunc
nõ reſtituetur. ſic no. in. c. quia cõtingit. de reli. do. in cle.
Sic dicitur in ſimili: ꝙ tutorum ſuſpicio non poteſt ſolui ſi
de adminiſtratione accuſentur ſecus ſi de alio crimine. ſic
concor. l. ff. iudic. ſol. l. ꝙ ſi forte. §. 1. cum. l. quis. alias in-
cipit calſpodius. eo. ti. Item intereſt iſtius ꝙ purget famã
ſuam & ꝙ interim non ſpolietur. ut dicitur in ſimili ꝙ etiã
adminiſtratori eſt licitum defendere famam ſuam. ut. l.
quæ omnia. ff. de procura.

Summarium.

5 Clericus rediens ad beneficium non dicitur ſpoliare in
caſu. c. ſi beneficia. de præben. li vi. Et in eodem caſu non
licet propria auctoritate redire ad beneficium dimiſſum
& per alium occupatum.

Epithome.

5 Clericus rediens ad ſuum beneficium quod dimiſerat ſi
alium in poſſeſſione inuenerit. nõ debebit propria aucto-
ritate illum poſſeſſione ſua ſpoliare.
3 Hæres poterit res hæreditarias propria auctoritate occu
pare niſi fuerint per alium occupatæ.

Deciſio. VII. alias. 100.

NOta ꝙ ubi aliquis per. c. ſi beneficia. de præben. li. vi.
reddit ad beneficium primum in quo alias erat inſti
tutus contra iſtum redeuntẽ ad beneficium ſuum non da
tur poſſeſſorium iudicium nec interdictum. Et eſt ratio quia
iſte qui redit ad ſuum beneficium non uidetur perdidiſſe
poſſeſſionem nec amiſiſſe. quia dũ redijt nihil de nouo
uidetur acquirere ſed acquiſitum conſeruare. ar. l. filio. de
iniuſto rup teſta ff. de pecul. l. peculium. §. ſi habere. & l.
uoliitate. ff. quibus mo. pig. uel hypot. ſol ad ꝙ facit quod
no Arch. in alleg. c. ſi beneficia. ubi dicit ꝙ propria aucto
ritate poteſt redire ad ſuũ beneficium. & hoc intellige ue-
rũ ſm me ſi poſſeſſio non erat occupata nec erat qui con
tra diceret tempore regreſſus quia ſi eſſet occupata uide-
retur ꝙ iſte non poſſet redire quia licet non ſit priuatus ip
ſo beneficio per ſententiam hominis ſeu iuris. tamen ubi
inſtitutus in beneficio & occupauit beneficium tali habẽ-
ti ius non eſt permiſſum occupare propria auctoritate. ut
no. in ſimili Inno. in. c. tranſmiſſam de elec et dicitur in
ſimili ꝙ hæres propria auctoritate poteſt res hæreditarias
occupare niſi fuerint per alium occupatæ. in autã. de hæ
re. & fal. §. in omnibus. qui ita concor. cum. l. habeat. ff. de
manu. teſta. cum multis ſi.

Summarium.

1 Appellatio interpoſita per ſpoliatum contra ſpoliãtem
habet uim citationis.

Deciſio. VIII. alias. 109.

NOta ꝙ ubi aliquis dicit ſe ſpoliatum & appella-
uit contra ſpoliatorem licet ſpoliator nõ ueniat
ad cauſam reintegrandus eſt ſpoliatus. quia ſpo-
liator uidetur citatus a iure. & licet non appareat reuera
ſpoliaſſe. tutius eſt ꝙ reintegretur qui dicit ſe ſpoliatũ ſub

ſub conditione ſi & inquantum eſt ſpoliatus contra illum a quo dicit ſe ſpoliatum licet aliter non appareat.ut.c.g. perpetuus.cum ibi no.per Inno.de fide inſtru.iuncta.l.cō ductorum.C.de pac.Item no.ꝙ cauſa nullitatis impedit litis conteſ.& ante litem opponi poteſt.ut no. Archi.in.c. ut circa.in fi.de elec.li.vi.& Io.mo.

Summarium.

1 Canonico regulari ſpoliato beneficio datur reſtitutio.

Epithome.

2 Fructus an lucretur in habilis?

3 Conferenti beneficium inhabili non currit tempus ut de uoluatur beneficium propter negligentiam.

Deciſio. I X. alias. 113.

NOta ꝙ ubi regularis canonicus habet ex collatione ordinarii beneficium ſeculare ſi ſpoliatur a tali beneficio tali canonico datur reſtitutio. quia per tales perſonas talia beneficia poſſunt præſcribi ergo poſſideri ab initio. ut.c.ſi de beneficio.de præben.lib.vi.iuncto.c. cum noſtris de conceſ.præben.ubi inhabilis*lucratur fructus.ergo poſſidet.& ibi uide, textus.in.c.poſt electionē. eo.ti.ꝙ ſi inhabili conferatur beneficium conferenti non 2 currit tempus ut ſic deuoluatur beneficium propter negligentiam.quia non deuoluitur.ſuper quo uide.c.quanquam.de elec.li.vi.

¶ * Lucratus fructus. Super quo uide late ꝑ Fely. i. c.de quarta.& ꝑſcr. col.xi.ubi plege & latiſſime de hoc tractat ultra cæteros ſcribentes.

Summarium.

1 Spoliator uiolentus & intruſus cum titulo reprobato cō demnādi ſunt etiam in fructibus qui percipi potuerunt.ſecus ſi ageretur contra alium poſſeſſorem ad quem prouenit res cum titulo colorato.

Deciſio. X. alias.129.

NOta ꝙ ubi agitur de reintegrando ſi agitur contra uiolentum & doloſum.uel contra illum ad quē res peruenit ex contractu reprobato tunc ueniunt fructus qui percipi potuerunt.ar.l.ſed & parcus.ff. de reſtit. ſpol.ubi autem ageretur de reintegrando contra aliū poſſeſſorē ad quē peruenit res titulo colorato uel aliū colorata cauſa nō ueniunt fructus qui percipi poterant.l.ſi fundum.cum ibi no.ff.de rei uen.

Summarium.

1 Spoliatus uenit reſtituendus etiam ſi ſpoliator dicat beneficium reſeruatum.niſi incontinenti paratus eſſet illud probare.

Epithome.

2 Reſeruationis exceptio eſt excluſoria poſſeſſorij. ubi cō ſtaret de reſeruatione uel incōtinēti poſſet probari de illa.

Deciſio. X I. alias. 474.

NOta ꝙ ubi ſpoliato opponitur beneficium quod dicit ſe ſpoliatum fuiſſe reſeruatū. & ſpoliatus petit ſe admitti ad probandum ſpoliationem ante reſtitutionē non auditur ſpoliator quia exceptio reſeruationis probandæ non excludit ſic intelligitur.c.ut noſtrum.cum ibi no. de appel.& c.conſtitutus.de filijs præsby.& ſi dicatur ꝙ reſeruatio eſt excluſoria poſſeſſorij. quia uerum eſt cū eſt probatum uel quando quis incontinenti paratus eſt probare.alias contra ſpoliationem non admittitur exceptio. ar.l.ſi debiti.ff.de iudi.c.in literis.de reſti. ſpo. facit bene quod ibi no. Inno.in fi.uer.ſed ſi conſtaret.uer.ſe.& quod no.Io.mo.in.c.ii.de reſti.ſpol.li.vi.

Aeneas de falco. in tracta.reſerua in.4. qſt. principali.i.xi. effectu.

ꝟ. de ca. poſſ. & pprie.de.xi. & de reſt.ſp.2.

Summarium.

1 Epiſcopus habet præſumptionem pro ſe quando agit cum inferiore prælato.& hoc cæteris paribus.

Deciſio. X I I. alias. 198.

NOta ꝙ ubi agitur inter epiſcopum & inferiorem prælatum ſeu abatem ſuper iuribus epiſcopatus & abbas dicit ſe turbari in poſſeſſione per epiſcopum.epiſcopus dicit ſe ſpoliatum cæteris paribus præſumitur pro epiſcopo & ſententia eſt effectui mandanda ſuper interdicto unde ui.priuſq; ſuper interdicto uti poſſidetis. ut no. Inno.& Hoſti.in.c.uenies de præſcrip.& idem eſſet in interdicto uti poſſidetis ut no.gl.in.l.i.C.uti poſ.& per Ber. in.c.auditis.ſuper uerbo except.de præſcrip. circa quod adde no.in.c.abbate.per Inno.ubi ſimiliter ponit differētiam quando agitur pro iuribus interdicto uti poſ.uel confeſſoria.de uerb.ſig.

Summarium.

1 Spoliatus etiam agendo uia attemptatorum excluditur per exceptionem notorii nō iuris & hoc in beneficialibus.

Deciſio. X I I I. alias.347.

NOta ꝙ ſi conſtat de non iure petentis reſtitutionem alias reuocationem ſpoliationis beneficii per modū attentati in præiudicium litis. repellitur talis. quia glo. Inno.poſita in.c.ſignificaſti de diuor.loquens in petēte reſtitutionem communem.& ad caſum iſtum uidelicet ne iudex petentem autorizet in delicto.in hoc enim non priuilegiatur agens ex beneficio lite pendente &c.ſicut in alijs duobus.primum quia hoc caſu agitur ſummarie.no. glo.ut lite.pend.c.ij.in cle.in.i.glo.& ſufficit eo caſu ſola detentio.ſecus in petitorio infra de appellat.x.

Summarium.

1 Spoliatus qui intentauit petitorium & poſſeſſorium ſimul ſi cōſtet de non iure ſuo & aduerſarij in petitorio an ueniat reſtituendus?

Epithome.

2 Petitorium & poſſeſſorium ubi intentatur.pronunciatio in poſſeſſorio eſt præmittenda in executione tamen proprietas debet præualere.

Deciſio. X I I I I. alias.412.

NOta ſed pone retento themate ſecundus qui fuerat in poſſeſſione inductus poſt prouiſionem ſibi factā fuit ſpoliatus per primum ſed agit contra eum petitorio & poſſeſſorio ſimul quæritur an quia conſtat de non iure ſuo ſicut etiam de nō iure primi.an ſecundus ſit reſtituendus.uidetur ꝙ non.ex quo conſtat de non iure ſuo argu.no.in.c.conſtitutus de fil.preſ.& ibi per Io.an.cum ſit par cauſa ex quo neuter habet ius uidetur ꝙ ſit potior conditio poſſidentis. Itē quia cum ſimul petitorio & poſſeſſorio actum eſt licet in pronunciatione ſit pronunciatio præmittenda in poſſeſſione.in executione tamē debet proprietas præualere licet ergo feratur proprietas ſuper poſſeſſionem cum proprietas nō ſit ſua immo nullius.poteſt ergo præualere in executione ut impediat pronunciari ſuper poſſeſſione & mandare executioni ar.c.cum dilectus de cau.poſ.& proprie.In oppoſitum uidetur ꝙ in petitorio debeat abſoluere primum ab impetitione ſecundi. cum in poſſeſſorio ſimul intemptato debeat eum condēnare.& ſecundum reſtituere ex quo conſtat de ſpoliatione quia utilis poſſeſſoris petitio propter inutilem petitionē petitorio additam nō debet uiciari ar.regulæ utile præſertim in odiū ſpoliantis.ut quia ſi ſecundus non fuiſſet ſpoliatus & poſt ageret contra ipſum fuiſſet ab eius ita petitione abſolutus.& quia melius eſſet poſſeſſionem eſſe penes eum qui primo poſſedit qui ſententiæ uitio ſuo cecidit a poſſeſſione ſua.pro quo de reſti.ſpol. literas.& .c.ſæpe.cum ibi no.per Inno.& ibi non fuit determinatum ſed motum fuit.

Iſta deci.uenit cōtinuatiue ad deci infra poſitam ſub tit.de conceſ.præbē. nu.21. i antiq.

Summa-

Summarium.

1 Spoliatus beneficio quod propter extrauagantem execrabilis retinere non poterat non reſtituitur.

Epithome.

2 Vino legato non intelligitur niſi de eo quod ex uite naturali naſcitur.

Deciſio.XV. alias.370.

Rom. conſil. 499.in ꝑmiſſa colum.3.

NOta quod ubi aliquis tenuit duo beneficia incompatibilia ultra tempus ſtatutum in decre.(execrabilis, & uno illorum beneficiorum ſit ſpoliatus uel dicat ſe ſpoliatum quod non debet reſtitui, quia cum appareat quod talia beneficia non poteſt tenere de iure non eſt reſtitutio facienda.ar.c.eam te.de reſcrip.& no.per Inno. in capi. conſtitutus.de fil.præsby.pro quo.l.ſi maius.in fin .ff. de rei uendi.melius in cap.ad decimas.de reſti.ſpo.li.vj.nec articulus eſt admittendus ſuper reſtitutione. & licet quis per diſpenſationem poteſt talia beneficia retinere incompatibilia.tamen iſtud eſt ex accidenti & de gratia ſpeciali quia in dubio extendi non debet ar.l.ſcio.§.ſi.de annu. le.ff.&.l.ſed ſi per prætorem.§.ſeuere.ff. ex quibus cau. ma.& quod facit.l.quia atteſtatur.& .l. qui habet .ff. de tuto.quia dabitur curator ui minori non ut prodigo. de
2 uerbo.ob.l.ex parte.& .l.liij.ff. de condi. & de. legando enim uinum uidetur legare uinum quod ex uite naturali naſcitur non tamen uinum quod aliunde tollitur uel ex tritico uel ex alia materia.ff.de ui.& oleo . le.l. ſi cui uinum.licet contra hoc uideatur facere.cap.referente. de præben.& quod no.Spe.in ti.de peti.& poſ.

Summarium.

1 Violentia probata per teſtes ſufficit probare res ablatas per iuramentum.

Deciſio. X V I. alias.408.

NOta libellans interdicto unde ui & petens bona mobilia ſibi per uiolentiam ablata reſtitui non tenetur illa ſtatim ante litis conteſtationem ſpecificare dummodo probauerit uiolentiam qua probata per teſtes . ſufficit res ablatas probare per iuramentum quod me.cau.c.ult. argu.no. de prædictis in cap.cum dilectus. de ord. cog. & de reſti.ſpol.cap.grauis.& cap.cum ad ſedem. & ibi per Innoc.

Summarium.

1 Spoliatus qui fuerat lite pendente ſurrogatus non reſtituitur.

Epithome.

2 Spoliatus non reſtituitur ſi detinebat beneficium reſeruatum.

Deciſio.X V I I. alias.418.

Staphi. in tra. de lite gra. & & iuſti.fol.98.

NOta numquid ſi mortuo reo contra quem de beneficio litigabam & obtinueram ſententiam in poſſeſſorio lite adhuc pendente tu fueris ſurrogatus per ordinarium contra capitulum ſi hij contra quos & poſſeſſionē auctoritate ſurrogationis aſſecutus. ego poſtea mandato executoris emanato ſuper & pro ſententia quam in poſſeſſorio obtinueram contra defunctum ſum in poſſeſſionē reſtituendus te non conuicto nec audito.& utrum tu poſſis tanquam ſpoliatus petere reſtitui ? quidam dixerunt quod ſic.quia non debuiſti ſine cauſæ cognitione remoueri de poſſeſſione tua ut cap.licet.ij.de præb.li.vj.Item quod licet illud cap.ſi hij contra quos.irritet collationem uel prouiſionem ſic lite pendente factam.non tamē poſſeſsionem adeptam.ut licet collatio ſit inutilis ſeu ſurrogatio de te facta.tamen ex ea nihilominus potuit transferri poſſeſſio uer.i.ar.l.j.§.ſi uir.ff.de acquiren.poſſeſsio.& pro hac uidetur Inno.de iudi.quia v.in ſi. contrarium tenuit maior pars.quia ex quo auctoritate executorum fuit introductus non conſtat ſpoliaſſe.ar quia iuſte poſsidet, &c.nec fuit ille ſurrogatus uocandus . quia nullum ius habet nec aliquam iuſtam cauſam contradicendi.arg. ſi ſolu.ma.l.ij.§ uolupta tis.nec cogitare debebam illū poſſidere nec uocandum fore quem ſurrogari nō debere ſciebam.ut dicto.c.ſi hij contra quos.nec per conſequens eū poſsidere credere debebam nec ego nec executor. & ſi nunc facta executione prætendens ſe ſpoliatum petat ſe reſtitui ego poterẽ excipere de attentata ſurrogatione & actione ſub lite pendente,quia cui damus actionem multo fortius exceptionem.ut l.cui damus.de reg. iur. cū ego poſſem agere propter attentatam per eum ſurrogationē lite pendente factam.reuocari ergo multo fortius potero excipere præſertim quia illud decretum quod eſt in loco capituli uidetur debere afficere nedum collationem ſeu titulum immo & poſſeſsionem.quia multum intereſt actoris ut nouus poſſeſſor ſurrogetur.ſed quia poſſeſsio remanet uacans ut ſi contingat in cauſa obtinere facilius fiat executio.ar.no.per Inno.in cap.ueniens.de teſti.glo. tertia.& ille tex.nedum uoluit prouidere contra collationem ſeu præſentationem.immo etiam contra poſſeſsionis occupationem quæ etiam multum concernit præiudicium & prorogationē litis præſertim quia propter poſſeſsionem ſurrogationis magis poſsit impediri effectus iuſtitiæ actoris quam propter ſolam collationem ,uel præſentationē.ergo magis debet reputari irrita & inanis poſſeſsionis aſſecutio ſurrogati quam collatio ut ſic careat iuris effectibus & adminiculis nec ſit ſufficiens talis poſſeſsio ad pariendum de iure remedia poſſeſsionis.ſicut etiam dicitur de reſeruatione.quia propter decretum qđ habet annexum afficit etiam poſſeſsionem adeo quod ſi quis de facto poſsideret beneficium reſeruatum ſine au-
2 ctoritate apoſtolica non daretur ſibi reſtitutio . ut ſeruat palatium.argu.no.per Innocen.in cap.ut noſtrum.de appel.& decretum iuris non debet eſſe minoris efficaciæ ꝗ̃ hominis ar.ff.de inrepa.l.ſi libertus.nec obſtat dictus .§. ſi uir.l.i.ff de acqui.poſ.quia ibi donatario acquirit poſſeſsio rei donatæ contra prohibitionem iuris.quia donator deſinendo habere animum poſsidendi etiam perderet.Et ideo ſua non intereſt ſi donatario acquiratur præſertim cum ſit in culpa donando alteri.ſed propter talem translationem poſſeſsionis nulli alteri præiudicium generatur.nec illa prohibitio iuris concernebat commodū tertij.hic uero eſſet præiudicium actoris & prorogaretur negocium eccleſiaſticum in præiudicium eccleſiarum propter diuturnam uacationem in fauorem quarum talis iuris prohibitia enim decreto irritante facta fuit nec obſtant no.per Inno.in dicto cap.quia.v.in ſi.quia quod ibi no.intelligo uerum ubi poterit aliquis iuſtus eſſe poſſeſſor ſurrogatus in locum mortui qui poterat defendere forte ex aliqua cauſa poſſeſsionem . & ideo ſaltem talis per edictum generale in executione erit uocandus.ut in iuribus hic allegatis . hic autem aliquis non poterat debite ſurrogatus eſſe pendente lite propter iuris prohibitionem & decretum.ideo non eſt neceſſe in executione præmittere aliquod edictum generale nec aliquem uocare. fateor tamen quod ſi in executione aliquis ſe opponat qđ eſſet audiendus.argu.no.per Innocen.de appel.capi. ex ratione.circa princip.uel ſi facta executione petat eum reuocari quod erit audiendus.ſed contra eum ut prædixi poterit de innouatione replicari.& de prohibitione iuris & decreto.cap.ſi hij contra quos. & uide ſupra deci. 4.de elect.

Summarium.

1 Poſſeſſor præbendæ reſtituendus eſt ad res ad præbendam ſpectantes quas poſsidebat defunctus ex cuius perſona uacauit aduerſus quoſcunque ſpoliatores . ſed non contra ſpoliatorem colligantem ſecum ſuper præbenda,licet dicat ſpoliatum nunquam eas poſſediſſe.

Epithome.

2 Poſsidens autoritate ſuperioris pōt agere nomine be-

cij uel dignitates pro rebus & iuribus pertinentibus ad beneficium uel dignitatem.

Deciſio. X V I I I. alias 541.

Nicol. boer. in de. 340. ſtatutũ uel conſuetudo. col. pen. in princ.

MOrtuo quodam Ambroſio qui poſsidebat præbendam quæ uacauerat per obitum cuiuſdam petri quam poſt eius obitum obtinuerat uigore conſuetudinis eccleſiæ. ego acceptaui illam præbendam & feci mihi prouideri & per executorem meum in poſſeſſionem induci. & de facto per capitulum admiſſus fui ante autem quam induceret in poſſeſsionem illius præbendæ quidam alter prætendens eam reſeruatam in perſonã dicti Pe. & Ambroſio uiuente ſibi per papam tanquã de reſeruata fuiſſe prouiſum. & quia auctoritate executoris ſui aſſecutus fuiſſet poſſeſsionem illius præbendæ. nec etiam per capitulum admiſſus fuit agit contra me ſuper præbenda illa petens eam ſibi ad iudicari & mihi ſilentium imponi. & pendente lite in curia ſuper præbenda illa ego ante omnia ſuſpenſo petitorio peto nomine præbẽdæ iſtius in cuius poſſeſsionem ſum inductus reſtitutionem illarum rerum & cauſarum quas ille aduerſarius occupauit prætendens illis præbendam meam ſpoliatam præſertim cum Ambroſius per cuius obitum ego acceptaui præbendam res & cauſas illas ratione illius præbendæ pacifice poſsideat. Alter dicit quod cum ego illarum rerum & cauſarum nunquam poſſeſsionem habuerim nec eis fuerim ſpoliatus non poſſum nomine meo poſſeſsionẽ petere. nec etiam poſſum nomine præbendæ agere cũ ſit dubium an ius habeam in eadẽ quouſque de iure utriuſque partis fuerit diſcuſſum. quæritur quid iuris? quidam in quorum opinione tunc eram dixerunt quod non poſſum agere quia ex quo ago oportet quod agam nomine præbendæ non aliter uidetur me poſſe agere quam ſi conſtiterit quod ius habeam in præbenda. quia iſta exceptio aduerſarii dicentis quod non habeo ius in præbenda uidetur præiudicialis & per conſequens prius terminanda pro hoc facit bene quia per talem petitionem reſtitutionis rerum præben. uidetur fieri tale quale præiudicium quæſtioni principali quæ uertitur ſuper præbenda & eius iuribus. ergo cũ hæc quæſtio ſpoliationis ſit maior alia non permittatur donec alia ſit diſcuſſa interpretari. arg. ff. de iudi. l. pro minore. pro hoc. l. fundus. ff. de excep. & ff. famil. hercis l. i. in prin. Item quia aduerſario uidetur remittendum in uiam retentionis illas res penes ſe habere. quia ſibi concederetur petitio ſi ius haberet prout habet ſecundum ſe. ar. l. inuitus. §. cui damus. ff. de reg. iu. nec obſtat quod ego habeo poſſeſsionem præbendæ. quia propter hoc non habui poſſeſsionem rerum iſtarum per alium occupatarum. ar. l. quod meo §. ſi ff. de acquiren. poſ. nec obſtat. quod præbenda fuit ſpoliata cuius nomine ego ago. quia dico quod non eſt uerum quia etiam aduerſarius poſsidet illas res nomine præbendæ in qua prætendit ſe ius habere. & cuius ratione res iſtas apprehendit. & in cuius poſſeſsionem præbendæ dixit ſe inducendum fore & me indebite intruſum. ergo pendente iſto dubio ita iuſte noĩe præbendæ poterit illas res retinere ſicut ego eas petere. cum hic ita coloratum titulum prætendat in præbenda ſicut ego. & forte plus propter reſeruationẽ quam oſtendit. quia in pari cauſa &c. potior debet eſſe cõditio poſsidentis. ut. l. ſi ſeruum. §. ſequitur ff. de uerbor. obli. de præben. c. ſi a ſede. li. vj. Quidam alii in quorũ opinione maior pars dicebat contra. quia immo ante omnia ſum reſtituendus ex quo ſum in poſſeſsione præbendæ & ago nomine eius. de qua conſtat quod alias fuit in poſſeſsione ſtarum rerum & cæterarum quia in talibus multum attenditur poſſeſsio ut is qui eſt in poſſeſsione alicuius beneficij uel dignitatis auctoritate ſuperioris poſſit agere eius nomine pro rebus & iuribus pertinentibus ad beneficium uel dignitatem etiam ſi de iure illius poſ- 1
ſeſsionis ſit dubium pro quibus bene facit quod no. Spec. de actore. §. i. in. iiij. col. uer. ſed pone. quidam dicens. & per Inno. de reſti ſpo. c. in literis. in ſi. ij. col. & de elec. c. nihil eſt. & c. tranſmiſſa pro hoc etiam multum bene facit quod no. per eundem Inno. de appel. c. conſtitutus ſuper uerbo effectam. in quæſtione quam ibi mouet. & per ea quæ ibi ſubiunxit uidetur reſpondere ad. l. fundi ff. de excep. ſupra. in contrarium pro alia parte allegata. pro hoc etiam uidetur tex. in ſimili. C. de edic. diui. adri. toll. l. ſi ibi cum dicit earum rerum quæ mortis tempore teſtatoris fuerint. Sed ſalua eorum gratia credo primam opinionem ueriorem per. l. per eam allegatam nec obſtãt ea quæ pro parte iſta allegantur. Primo non obſtant cum dicitur poſſeſſorem dignitatis agere poſſe. & econtra. quia fateor contra illum qui non prætendit ſe habere ius in dignitate uel beneficio nomine cuius agitur. ſecus in eo qui dicit ea &c. de quibus agitur pro dignitate uel nomine beneficii de quibus agitur poſsiden. Itẽ nõ ob. quod no. Inno. in. d. c. conſtitutus. quia licet ibi innuat poſsidentem fundum de cuius dominio agitur poſſe litt pen. petere ſeruitutem ad fundum iſtud. fateor ſi petat ſeruitutem ab eo qui ſe non prætendit dominum fundi a quo petitur ſeruitus. ſed ſi ille qui petit dominium denegaret ſecus ſi ab eodem. quia tunc quæſtio dominii præiudicialis eſſet quõ ni ſeruitutis. & primo terminanda nec permitteretur quæſtioni dominii tanquam maiori parari præiudicium per quæſtionem ſeruitutis quæ minor eſt iuxta. l. per minorẽ. de iudi. ſupra alle nec etiam ea preſſe Inno. dicit contrarium. nec etiam ob. quod ibi dicit poſſeſſorem præben. poſſe agere pro iure præben. licet ſibi moueatur quæſtio ſuper præbenda. quia ibi allegare uidetur contra illos qui non prætendebant ſe ius habere in præben. nec illa iura pro quibus nomine præbendæ poſſeſſor agebat uolebant nomine præbendæ retinere. ſed ex hoc indebite retinere, quia prætendebant agentem non habere ius in præbenda hic autem aduerſarius contra quem ago prætendit ſe ius habere in præbenda & eius nomine ſeu ratione illas res & terras pro quibus agebatur uelle retinere. & eodem modo reſpondeo ad. l. ſi. de edic. diui. adr. tol. nam ibi miſſus in poſſeſsionem ex edicto di. adri. non mitteretur in poſſeſsionem illarum rerum quæ detinẽtur per eum qui ſe prætenderat ius habere. & qui monſtrat etiam titulum in ſcriptis prætextu cuius reuocaretur in dubium ius alterius quouſque eſſet de iure utriuſque diſcuſſum ut ſic qui potiora iura allegaret obtineret ut ibi patet. immo qđ eſt fortius ſi prætenderet ad ſe pertinere tales res eſto qđ non refert quæſtionem ſuper hæreditate dum tamen referret quæſtionem dominii ſuper rebus. quia illud dominium non impedit uolentem referre quæſtionem dominii illius qui petit ſe admitti in poſſeſsionem ſecundum glo. illam. uide de. pri. ſupra de iudi.

Summarium.

1 Expreſsio conditionis quæ tacite inerat in tradendo poſſeſsionem non facit poſſeſsionem conditionalem nec ꝑiudicat agenti poſſeſſorio nec ſuſpendenti petitorium aduerſarii.

Epithome.

2 Poſſeſsionis acquiſitio & traditio poſſunt fieri ſub traditione.

Deciſio. X I X. alias. 577.

QVidam expectans apoſtolicus acceptauit præbendam & fecit ſibi prouideri & in poſſeſsionẽ induci. & prouiſus inductus & ad eam receptus fuit ſub conditione ſi de iure ſibi deberet & ſaluo iure cuiuſlibet alterius & non alias. poſtea quidã ordinarius eodem modo receptus fuit. & in poſſeſsionẽ inductus primus reputãs ſe ſpoliatũ agit poſſeſſorio petẽs ſe reſtitui & ſuſpẽdit petitoriũ. ſecũdus ordinarius q poſsidet dat de iure ſuo & de nõ iure apoſtolici primi. dicitur ſibi per apoſtolicum quod nõ poteſt nec eius articuli ſunt admittendi obſtante ſuſpenſione petitorii quia illi articuli concernunt petitorium ordinarius reſpõdet quod immo põt & q eius articuli ſunt admittendi ea quia ipſe apoſtolicus nõ habuit poſſeſsionẽ purã ſed ſub cõditione ſi de iure ſibi deberet. & ſaluo iure alterius & ideo ceſſante illa cõditione nõ poſsidet. & ideo eius articuli cõcernen. petitoriũ ꝑ quos detegeret nõ ius actoris. & ꝑ cõſequens nõ habuiſſe poſſeſsionẽ deficiente cõditione ſub qua eã adeptus fuit. cũ ſint excluſorii poſſeſſorii ꝑ eũ intentati
2 ſunt admittẽdi. Quæritur nunquid bene dicat ordinarius?

uidetur

uidetur dicendum quod ſic. quia poſſeſsionis traditio & receptio poſſet acquiri & fieri ſub conditione. ut. ff. de ac qui. poſ. l. ſi tibi abſenti. §. i. de reſti. ſpo c. olim. qua deficiente nihil acquirif ea tali actu conditionali. ut ibi pro hoc bene faciunt no per Io. an in nou. de elec. c. ſi. lib. vj. ſuper tex. in ma gl. quæ eſt ſuper uerbo elec. & eſt penul. Sed potius uidet dicendũ contra. qa dicta cõditio inhærebat actui & erat de ſubſtantia & natura ſua. & ideo non uidet q ſuſpẽdat acqſitionẽ poſſeſsionis. ar. l. cõditiões. §. extrinſecus. ff. de cõdi. & de. & ff. de le. i. l. iij. cũ cõcor. licet in euentu reſoluatur. uide infra deci. 39. de reſt.

Summarium.

1 Spoliatus petens ſe reſtitui in cauſa beneficiali aliqualiter tenetur colorare titulum.

Deciſio. XX alias. 678.

NOta q in cã ſpirituali petens reſtitutionem debet iuſtificare ſeu colorare ſuum titulum anteq̃ reſt tunc ſecundum Inno. in. c. conſtitutus. extra de fil. presby. ſecus in cauſa prophana tunc ſpoliatus debet reſtitui ſine aliqua probatione. ut. c. his. de reſti. ſpo.

Summarium.

1 Spoliato ſufficit quod probet poſſeſsionem per traditionem clauium beneficii.

Deciſio. XXI alias. 716.

DIc quod ſi aliquis expectans acceptat beneficiũ uacans & ponitur in poſſeſsione per ſuum executorem p clauẽ uel alio modo. qđ ſi iſte ſpolietur debet reſtitui ad dictũ beneficiũ integre. ſecus autẽ ſi alter poſsideret & dictus expectans eſſet poſitus in poſſeſſione aliquarũ rerũ beneficii qa tunc ad dictas res poſſeſſas debet admitti uel reſtitui ſecundum Innoc. in. c. ex literis. de conſue. & c. ex tranſmiſſa. de elec.

Summarium.

1 Spoliator doloſus non auditur ſuper petitorio antequã ſpoliatus plene fuerit reſtitutus etiã ſi uellet bonis cedere.

Epithome.

2 Ceſsionis bonorum beneficiũ doloſo nõ impartitur.
3 Ceſsio bonorum debet fieri cum auctoritate ſuperioris cum ſuis bona ſubiecta ſint ſuperiori.
4 Cedere bonis non permittitur qui in fraudem alienauit bona ſua.

Deciſio. XXII. alias. 83.

NOta q ubi monachus ſpoliauit dolo & fraude & cũ inuaſione beneficiũ qđ petit. nõ auditur ſup petitorio. donec ille q poſsidebat beneficiũ ſit plene reſtitutus p monachũ ſpoliantẽ. licet ſpoliator uellet cedere

2 bonis qa tali ſpoliatori doloſo nõ debet dari iuris remediũ. qa in legẽ cõmiſit. ut. l. auxiliũ. §. in delictis. ff. de mino. ut dicit in ſimili in. l. uerũ. in prin. ff. p ſocio. Itẽ iſti agẽti petitorio facilius nõ excipit cõtra eũ q nõ habeat beneficiũ ceſsionis bonorũ donec reſtituat qđ amiſit nec audit uolẽs beneficio ceſsionis uti qa ex dolo ſuo putatur q ſup petitorio nõ audiat nõ facta reſtitutiõe. Et ubi

3 eſſet dare caſum q monachus uel alius ſubiectus deberet admitti ad ceſsionẽ bonorum. talis ceſsio deberet fieri cũ auctoritate ſuperioris ſicut abbatis uel alterius cũ bona talis ſubiecti ſuperiori uel monaſterio acquirant in auſtẽ. ingreſſi. C. de ſacroſ. ec. & hoc niſi eſſet talis pſona q poſſet habere bona ppria in qbus ſuperior non poſſet agere & cõueniri. qa tunc nõ requirit auctoritas ſuperioris ar. no. Inno. in. c. edoceri. extra de reſcri. nec ob. p iſta. c. i. de deci. qa ibi agebat cõtra monachũ. hic non repellit nec ob. qđ no. Inn. in. c. cũ olim. in gl. mag. uer. de male. quia in pſenti cauſa habet uidere an bene ſoluat ſi repellatur ab agendo. ideo taliter debet puniri cũ alias nõ poſſit ſatisfacere. ar. no p. Archi. in. c. ſ. de elec. & c. qa ſæpe in ſi. & per Inno. in. c. dilectus. de ſimo. licet Spe. uideat tenere contra in ti. de peti & poſ. & qđ no. p Inn in. c. odoardus. de ſolu. & iſta fuit cõmunis opi. Et q in fraudẽ alie-

4 nauit bona ſua uolens cedere bonis ſuis non auditur. ff q in frau. cre. l. ſi. cũ ſi. no. qa iura non decipiẽtibus ſed deceptis ſubueniunt. extra de re. iur. c. iij.

Nico. boer. de. 349. quæritur an ciuiliter co lũ. 5. nu. 8.

Summarium.

1 Monachus ſpoliatus per abbatem non põt petere reſtitutionẽ niſi ſit ſpoliatus pendente accuſatione uel inquiſitione quam procurat contra abbatem.

Deciſio. XXIII. alias. 358.

NOta quod monachus nullo caſu poteſt reſtitutionem petere ſi ſpolietur per abbatem ſuo prioratu. niſi fuiſſet ſpoliatus pendente inquiſitione uel accuſatione quam procurat contra abbatem. ut no. Inn. in. c. olim de accu. uide deci. i. ſupra eo. ti.

Summarium.

1 Spoliato petenti reſtitutionem obſtat defectus notorii nõ iuris.

Deciſio. XXIIII. alias. 624.

NOta quod ubi agitur iudicio poſſeſſorio in cauſa beneficiali & apparet de notorio non iure agentis impeditur reſtitutio ut no. Inno. in. c. cõſtitutus. de fil. presb. & per Spe. ti. de peti. & poſ §. quia ſupradictum. ſecus in re prophana. ar. l ſi. de ui & ui ar. & l. ſi de ui. & ff. de iudi. & no. per Dy in regula. qui ad agendum de re gu. iu li. vi. & per Inno. in. c. ſignificaſti. de diuor. uide ſupra de reſt ſpo. deci. 1.

Summarium.

1 Spoliatus debet reſtitui cum fructibus perceptis & qui percipi potuerunt, niſi ſpoliator habuiſſet aliquam cauſam rationabilem.

Deciſio. XXV. alias. 596.

SI ſpoliatus petit ſe reſtitui ad poſſeſsionẽ beneficii cũ fructibus perceptis & qui percipi potuerit & probat clare ſpoliationem tunc debet fieri dicta reſtitutio. tamen ſi ſpoliator habet aliquam cauſam rationabilẽ uel colorem quare fecit dictam ſpoliationem tunc non ſit cõdemnatio quantum ad fructus qui percipi potuerunt ſed bene ad alia prædicta. & ita etiam obſeruat rota dominorum auditorum ſacri palatij.

DE DOLO ET CONTV.

Summarium.

1 Licentiatus per iudicem iniuſte an poſsit excommunicari tanquam contumax?

Deciſio I. alias. 120.

NOta quod ubi pars eſt iniuſte licẽtiata per iudicem. talis pars ſecundum aliquos poteſt excommunicari. ar. l. ii. §. non ſolum. ff. ad tert. quia culpa iudicis parti præſenti non debet præiudicare. ut in alle. § non ſolum. & l. ſi per imprudentiam. de eui. In contrarium ar. l. ii. §. fina. uidetur quia pars quæ de licentia iudicis recedit non uidetur eſſe in culpa. ff. ſi qs cau. & l. non uidetur. §. qui iuſſu. de re iudi. & quia excõmunicari non debet niſi contumax. ar. no. per Inno. in. c. mulieres. de ſen. excom.

Summarium.

1 Citatus per audientiam contradictarum ſi fuerit contumax an excomunicari poſſit?

Deciſio.I I.alias.786.

SCiendũ eſt ꝙ ſi in aliqua cã ſpirituali uel pphana aliquis ſit citatus extra curiã & nõn ueniat pars citata in termino aſſignato tunc procedetur cõtra eũ p audientiã cõtradictarũ.& ſi pars quæ fecit citari ſuo loco dat libellũ in termino & nõ reſpondeaƭ libello ꝙ licet pars ſupdicta parte abſente petat excõicari.tñ nõ debet excõicari.ſed pcedaƭ cõtra eũ put erit de iure faciendũ ſecundũ ſtilũ audiẽtiæ cõtradictarũ. Aliq tñ dicunt ꝙ habent in ſpirituali locũ.ſed nõ in pphana.& ita tenet rota.

Summarium.

1 Arreſtari poteſt quis ut reſpondeat interrogatoriis datis in iudicio.ſecus ſi non dedit.

Deciſio.I I I.alias. 591.

SI quis petat arreſtari aliquẽ ut reſpõdeat aliqbus interrogationibus per eum oblatis in iudicio tũc poteſt fieri dicta arreſtatio.ſecus ſi nihil ſit p eum adhuc datum.ita etiam ſeruat ſacrum palatiũ. infra de teſt.de.16.

Summarium.

1 Deuolutio cauſæ per appellationem habet uim citationis.& ideo citationes quæ fiunt per audientiam non ſunt de ſubſtantia cauſæ.

Deciſio.I I I I.alias.8.

NOta quod ubi cauſa eſt deuoluta per appel. in curia tres uel quatuor citationes quæ fiunt per audientiam nõ ſunt de ſubſtantia cauſæ.ſed ſolũ de bene eſſe.ut no.archi.c.i.ſuper uerbo de iure.de elec.li.vj qa deuolutio habet uim citationis in cle.cauſam.de elec.& c.ſæpe.de appel.& de renun.c.ueniens.

Summarium.

1 Citatus ad locum non tutum poteſt appellare tam a pceſſu quam a non admiſſione excuſationis propoſitæ p ſuum procuratorem.

Deciſio.V.alias. 15.

NOta ꝙ ubi aliquis citatur ad locũ non tutum poteſt appellare.& ſi non petat locum ſecurum.c. ex parte cum ibi no.per Inno.de appel tutius tamen faciet ſi mittat excuſatorẽ ad allegandũ de loco nõ tuto. & ſi non admittaƭ eius exceptio ſeu excuſatio.tunc a repulſione excuſationis ſeu exceptionis de loco non tuto poterit appellari.ut dicitur in ſimili ꝙ ubi iudex recuſatus recuſatio debet proponi corã iudice primo. & recuſatione propoſita ne iudex de facto procedat.ut no. Inno.in.c.cũ ſuper uer eſt ergo melior.de of.dele.debet autẽ pars petere aſſignari ſibi locum tutũ.& ſi denegeƭ appellare debet de quo dic ut per Archi.in.c.uenerabilibus.ſuper uerbo non probauit.de ſen.ex.li.vi.& iſtud tenet curia. & hoc ubi recuſanti & omnibus eſſet locus ſuſpectus.quia in eo morantur inimici regni.ſicut.c.accedens.ut lite non cõt.&.c.paſtoralis de re iudi.&.c.cum locum.de ſpon. & ibi glo.ſuper uerbo notorio.

Iaſ.conſ. 86.I cauſa.col.antepe.uol.3. & qd ſi ex facto meo locus nõ ſit tutus an obſtet iſta deceptio.Fel. in.c. cum inter.co. ie. uer. limita tertio de exce.

Summarium.

1 Citationis tempus & datæ comiſſionis inſpici debet ut dicatur cauſa eſſe in curia romana.

Deciſio.V I.alias.381.

NOta ꝙ ubi cã eſt cõmiſſa per pſentiam partiũ. ſi anteq̃ pars eitet recesſerit nõ pp̃ter hoc ſequiƭ ꝙ cã in curia debeat remanere.qa tempus factæ commiſſionis inſpici non debet.ſed apprehenſio perſonæ.ut.c.licet de fo.compe.&.l.roma.ff ad municip.ar.c cum te.de reſcr. cum ibi no.iuncta.l.maxime.§.teſtamenta.ff.de leg. iij. & l.ſi ita.ff.de auro & ar.leg.

Summarium.

1 Auditor etiã in cã criminali non põt reũ citare ut cõpareat pſonaliter.niſi hoc habeat ſpecialiter commiſſum.

Epithome.

2 Cauſa non dicitur agi criminaliter quando agitur ut qs amoueatur ab adminiſtratione ſecus ſi ad depoſitionem ageretur.

Deciſio.V I I.alias.388.

NOta quod regulariter per auditorẽ datũ in cã criminali in cu.ro.non decerniƭ citatio pſonalis niſi citatio pſonalis fuerit cõmiſſa. & eſt rõ qa de facili põt ſup hoc adiri papa.facit ad iſtã qõnẽ quæ not. Archi.in c.ſtatutũ ſup uerbo mandatũ.de of dele. Alius aũt delegatus extra curiã ſecundũ naturã põt citare pſonaliter ut.c.i.de iu.li.vj & hoc ſi ſit talis cã in qua nõ admittaƭ pcurator ut eſt cauſa depoſitionis.ut in c.p tuas. extra de ſimo.qd no.p Inno.in.c qualiter.ii de accuſ in gl.in monitione.nã ubi agiƭ ut qs ab adminiſtratione amoueaƭ nõ uideƭ agi criminaliter ſed ciuiliter. criminaliter aũt agiƭ qñ agiƭ ad depoſitionẽ ut alle.c.p tuas.in fin.

Summarium.

1 Citatio ad domum ad ſententiam diffinitiuam audiendam ſi ab initio citatus fuerit perſonaliter an ualeat? & quid de citatione ad teſtes recipiendos.

Deciſio.V I I I.alias 395.

NOta ualet citatio ad domũ ad diffinitiuã ſententiam audiendã. ſi ſemel in cã & maxime ab initio fuerit pſonaliter apprehenſus.uel ſemel pſonaliter comparuit & de iudicio ſiſti pmiſit no. In.in.c.ſi de eo q mit. in poſ.& ſ allegat p caſu c.cũm de dolo & cõtu. ſed loquiƭ in abſente actore cuius cõtumacia maior eſt q̃ rei. ut ibi no.gl.utrũ aũt ualeat huiuſmõi citatio ad domũ ad teſtes recipiẽdos. Io.an.in cle.ii.de iudi ſup uerbo pſonaliter remittit ad mercuri in regula præſumitur ignorantia.

Summarium.

1 Citationis uigore decretæ contra unum qui poſtea ante citationis executionẽ mortuus eſt non poteſt procedi contra ſurrogatum illi mortuo.

Epithome.

2 Citatio decreta.licet non executa perpetuat iuriſdictionẽ quoad iudicem ut poſtea per mortem delegantis non expiret eius iuriſdictio.non tamen quoad citandum.

3 Citatio executa operatur præuentionem iuriſdictionis. etiam ſi alter iudex primo fuiſſet impetratus.

Deciſio.I X. alias. 428.

NOta utrũ directa citatione ad partes contra.A. detinentẽ eccleſiã.mortuo ipſo.A.anteq̃ citatio fuiſſet in partibus executa & ſibi ſurrogato.V.in uirtute illius citationis cõtra illũ ſurrogatũ poſſet agi,uel pcedi poſtea ĩ curia p audiẽtiã.fuit dictũ p aliquos ꝙ ſic. p .c. gav.de iu. Alii uero cõtra p ibi no.p In.& ad hoc uide no p In. extra de of.le.c.ſi i ſi.ſup uerbo citatio.ubi no. qd licet p mãdatũ de citãdo pptueƭ iuriſ. quo ad iudicẽ ut poſtea
2 p mortẽ delegantis nõ reuoceƭ .nõ tñ quo ad partẽ niſi p executionẽ citationis & apprehenſionem.ar.l.ſi quis poſtea ff de iudi.& ad præmiſſam.qõnẽ allegabaƭ per dñm petragoƭ.l.cũ poſtulaſſem.ff.de dã.infec.& per ibi no.ſz dicit quod ſi actor in una cauſa impetrauit unum audito-
3 rem uel iudicem delegatum qui mandauit partem citari & reus poſtea impetrauit aliũ qui præſentata ſibi commiſſione mandauit citari actorem.& citatio fuit prius executa quam

ta ꝙ citatio decreta per illũ primũ auditorem quẽ impetrauerat actor. ꝙ cã debeat tractari per ſecundũ. quia primo perpetuauit ſuã iuriſdictionẽ ex quo primo de mandato ſuo pars fuit citata. licet. n. primo impetratus per decretũ ſolũ uel mandatũ de citando perpetuaſſet ſuã iuriſdictionẽ quo ad ſe reſpectu delegantis. ut eius non poſſit cenſeri reuocatũ mandatũ. non tñ quo ad partẽ ut eã corã ſe cogat litigare tanquam præuentam antequã alius iudex impetraretur. uel ille ſua iuriſdictione uti ceperit. quia non poteſt dici pars præuenta quæ citata non fuit licet mandata fuerit citari. ar. l. ſi quis poſtea. ff. de iudi. & de fo. compe. c. pen. & ideo alter iudex qui in citando ꝓuenit partẽ uidebitur potior in iuriſdictionis perpetuatione. ar. no. de app. c. ut debitus. ſuper uerbo aſsignare. uide infra deci. xii. ſupra de reſcrip.

Summarium.

1 Citatus ad comparendum perſonaliter non ſufficit qđ mittat procuratorem ad allegandum cauſas impedimenti. quia niſi habeat ſufficiens mandatum ad cauſam poterit contra ipſum procedi per audientiã contradictarum.

Deciſio. X. alias. 728.

NOta ꝙ ſi aliquis citeꝛ perſonaliter. & mittat procuratore ad excuſationes dandas & probandas quod nullo modo põt uenire ꝑpter excuſationẽ legitimã impedimenti. ꝙ nihilominus põt procedi contra talẽ citatum per audientiã contradictarũ niſi mittat ꝓcuratorẽ ſufficientẽ cũ quo etiã poſſet ꝓcedi in cauſa. ita ſeruat rota.

Summarium.

1 Clemen. ii. ut lite pen. fortius procedit in actore poſt decretam citationem licet nondum executam.

Deciſio. X I. alias. 456.

NOta cle. ii. ut lite pen. fortiori ratione procedit in actore poſt citationem decretam licet non executam a citante quam in reo. quia per ſe certus eſt de commiſſione impetrata & de citatione decreta. & ideo amplius certiorari non debet. de reſcrip. c. ab excommunicato. de reg. iur. eum qui. li. vi. & maior eſt contumacia actoris ꝙ rei. de do. & contu. c. cauſamque. & c. actor. e. ti. li. vi. pro quo faciunt iura alle. per Io. and. in. i. glo. & per Gul. de monte lau. in. d. cle. uide deci. 4. infra ut lit. pen.

Summarium.

1 Contumax ſolus citatus per audiẽtiam contradictarũ.

Deci. X I I. alias. 638.

NOta ꝙ aliquis abſens a cu. ro. non citatur per audiẽtiã contradictarũ niſi propter contumaciam.

Summarium.

1 Cauſa ſi committitur contra reum citandum ut perſonaliter compareat non eſt citandus eius procurator præſens in curia.

Deciſio. X I I I. alias. 682.

NOta quod ſi commiſſio eſt facta alicui auditori ſacri pal. in cauſa perſonali contra aliquem non ẽ neceſſe quod citetur procurator ad dicendum contra commiſsionem nec eſt neceſſarium ſi ille citetur ad partes. ut cõpareat in cu. ro. quod ſuper hoc citetur ꝓcurator eius qui eſt in curia cum huius cauſa ſit perſonalis. & ita ſeruat rota dominorum auditorum.

Summarium.

1 Verbum ſi ita repereris non arctat ad citandas partes ſecus ſi adſit ſi ita inueneritis.

Deciſio. X I I I I. alias. 684.

NOta ſi ponatur in commiſsione ſi reperirit ſecundũ Io. an. in. c. iudices. de of. dele. in cle. non eſt neceſſaria citatio. ſecus ſi ponatur in commiſsione hoc uerbũ ſi inueneritis. quia tunc eſt neceſſaria citatio. & ita ſeruat cancellaria & rota dominorum au.

Summarium.

1 Verbum ſi per informationem ſummariam inueneris in remiſsione appoſitum. nõ requirit citationem partis, nec minus in tali caſu danda eſt copia teſtium. ſecus ſi adſit uerbum ſi tibi conſtiterit.

Deciſio. X V. alias. 772.

DIc quod ſi in aliqua cã ſuper infamia aliquorũ mandaꝛ alicui auditori quod ſi ꝑ informationẽ ſummariam inuenerit ita eſſe ut ſupplicatur. & ſuper hoc receperit aliquos teſtes auditor per quos probãtur etiã diffamati tunc citatio põt fieri de ꝑdictis diffamatis. & ſi pars contra quã facta eſt informatio petit ſibi dari nomina teſtiũ. qđ in tali caſu non debet dare cũ iſta informatio ſit & debet eſſe apud iudicẽ. & ita tenet rota. ſecus forte uideretur ſi poneretur in commiſsione ſi conſtiterit. prout no. Io. an. in. c. præſenti. ſuper uerbo conſtiterit. de cenſi. in cle.

Summarium.

1 Verbum ſi inueneris in commiſsione poſitum non arctat ad citandas partes ubi agitur de re modica.

Deci. XVI. alias 685.

NOta dominus Petrus de ſarcenato auditor contradictarum dicit & tenet qđ qñ poniꝛ in cõmiſsione papali qđ ſi inuenerit. qđ qñ agitur de re modica qđ tunc nõ eſt neceſſarium quod pars citetur ſecus aũt &c.

Summarium.

1 Citatio per edictum decernitur ſeruata forma cle. dudũ de iudi. in caſibus ibi expreſsis.

Deciſio. X V I I. alias. 703.

DIc qđ citatio ꝑ edictũ in caſibus poſitis. in. c. dudum. in fi. de iudi. in cle. ſeruata tantũ forma cãcellariæ quæ eſt quod ꝓbetur per teſtes in curia ſi illi ſunt diffamati de illis quæ ibi petuntur & dicuntur in dicta commiſsione. tunc fit citatio. ut eſt dictum.

Summarium.

1 Citatio ad inſtan. coniunctæ perſonæ etiam promittentis de rato non decernitur ſine mandato.

Deciſio. X V I I I. alias. 730.

NOta quod ſi aliqua coniuncta perſona petat aliquẽ citari in partibus in aliqua cauſa. etiam ſi promittat de rato cũ aliis pœnis citatio ad inſtantiã iſtius non debet fieri poſtquam non conſtat legitime de eius mandato. & ita ſeruat rota.

Summarium.

1 Procurator habens minus ſufficiens mandatum ſi offerat ſe infra tẽpus debitum magis ſufficiens producturũ. poterit procedi contra citatũ per audientẽ contradictorũ etiam procuratore monito.

Deciſio. X I X. alias. 745.

NOta ꝙ ſi in aliqua cã quæ uia iuris ſeu mãdato ſpeciali eſt in cu. ro. ad inſtãtiã actoris citaꝛ reus in partibus ꝙ citatio executa reportaꝛ ad curiã & repreſentaꝛ auditori etiã ſi tunc reus citatus mittat ꝓcuratorẽ nõ ſufficientẽ ad cãm. tunc ad inſtantiã actoris poterit ꝓcedi contra eũ ꝑ audientiã contradictarũ. licetaliqs ꝓcurator

conſtitutus per dictū reum non ſufficienter ſe offerat ſub pœna quod ipſe habebit procuratorē ſufficiens infra tēpus aſsignandum per auditorem. tunc ſi actor contradicit in hoc quia uult quod procedatur per audientiam cōtradictarū quod fieri poteſt. & etiam nihilominus mittaſ ad partes pro procuratorio ſufficienti habendo.

Summarium.

1 Citandus eſt principalis non eius procurator ubi agitur de priuando ipſo ob nō promotionē infra annum de parrochiali per ſe obtenta.

Deci. XX. alias. 749.

SCiendū eſt ꝙ ſi aliqs impetrauerit a dño noſtro papa aliquā eccleſiā parrochialē uacantē per non promotionē quā aſſerebat factā pro huius gratia mandaſ alicui auditori ſacri palacii ꝑ cōmiſsionē ſup hoc impetratā qđ auditor aſsignet terminū cōpetentē illi q dicit non ꝓmotus infra annū q debet docere de ꝓmotione uel impedimento legitimo aut de canonica diſpenſatione uel alias qđ priuet eū & iuſtitiā faciat ſi in tali caſu aſsignaſ terminus ad ꝓbandū ꝓcuratori qđ talis aſsignatio termini in hoc caſu magno & arduo ad priuationē faciendam nō debet fieri qa ille qui dicit nō promotus citari debet & nō ꝓcurator. & ſi fiat nō ualet aſsignatio termini ſeu citatio niſi fiat ꝑdicto mō ille q dicit ꝓmotus & ita ſeruat rota & eſſet bonum & utile ſi totus tenor cōmiſsionis apoſtolicæ ponatur in aſsignatione præſentis termini.

Summarium.

1 Citatio debet legitime & clare peruenire ad ſcientiam illius contra quem agitur ad priuationem ob nō promotionem intra annum nec ſufficerent præſumptiones ſeu coniecturæ. ſecus ſi ageretur de deuolutione cauſæ.

Deci. XXI. alias. 770.

DIc qđ ſi opponaſ contra aliquē habentē eccleſiā curatā qđ non eſt promotus infra annū. & citaſ ſup hoc qđ eſt neceſſariū tunc quod citatio legitime & clare ꝑueniat ad eius ſcientiā nec etiam ſufficerent ꝑſumptiones ſeu coniecturæ ꝙ ad eum peruenit citatio cum agitur de priuatione beneficii ſecus autem ſi ageretur de deuolutione cauſæ ad curiam. quia tunc bene ſufficerent dictæ præſumptiones & coniecturæ.

Summarium.

1 Citandus per edictum non eſt qui non latitat nec ſub eſt per horreſcentia niſi conſtet per informationem faciendam iudici de ueritate cauſarum allegatarum in commiſsione per teſtes.

Deci. XXII. alias. 751.

DIc in. c. dudum. de iudi in cle. quod citatio ꝑ edictū contra aliquos facienda cōiter non habet locū niſi qñ aliquis qui debet citari latitat uel abhorreſ potentia eius. ut dicit in ſi. ſal c. ſi autē aliqs ſupplicat ꝙ fiat dicta citatio contra aliquos iuxta ꝑdictū. c. ut in forma tunc citatio non debet fieri cum iuramento, ſed auditor debet facere informationem cū tribus an ſit uerum quod dicit ſupplicans & ſi inuenitur modo prædicto quod illi qui dicūtur citandi ſunt tales decernitur etiam citatio per edictum. & ita ſeruat rota.

Summarium.

1 Citatio ubi petiſ in ſupplicatione per edictum iuxta. c. dudū de iudi ſi ſignatura habeat conceſſum. ut petiſ. neceſſario ſuper hoc non eſt fienda informatio. ſecus ſi addatur conceſſum ut petitur in forma.

Deci XXIII. alias. 781.

SI aliqs ſupplicat papæ qđ aliquis citeſ per edictū iuxta c. dudū de iudi in cle & uicecancellarius ſignat ut petiſ tunc non eſt neceſſariū qđ ſuper hoc fiat aliqua informatio. ſecus autē ſi dicatur in ſignatione ſupplicationis fiat ut petitur in forma. tunc eſt neceſſariū quod ſuper hoc fiat informatio circa illa quæ continētur in ſi. præal. c. & ita tenet rota.

Summarium.

1 Inhibitio licet fieri poſsit parte non uocata in appellatione iudiciali. ſecus ſi extraiudicialiter appellatū fuerit.

Deci. XXIIII. alias. 614.

NOta licet inhibitio fieri poſsit iudici a quo eſt appellatū per iudicē ad quem parte non uocata. ut ſc & no. per Io. an & Archi. in. c. rom de app. li. vi. tamen de ſtilo palacii nunquam inhibitio fieri debet niſi parte uocata prædicta habent locum quando appellatur in iudicio. ſi. n. extra iudicium appellatur tunc non propter hoc etiam a principali ſiue alio modo debet impedire officiū uel ius primi uel alterius hominis quin illud exequat ſententiam primam. & ideo quia lis uel appellatio non debet priuare quēquam ſua poſſeſsione. quāuis hoc ſit in iudicio ſecundum Archi. in ꝑdicto. c. romana. unde deciſio. vl. infra de appel.

Summarium.

5 Intimatio litis pendentiæ non ligat manus alterius iudicis niſi intimetur per cardinalem.

Epithome.

a Cardinalibus ob Reuerentiam non inhibetuſ.

Deci. XXV. alias. 658.

ET eſt ſciendum quod ſi alicui domino auditori ſacri palatii eſt cauſa commiſſa. quæ erat commiſſa alteri ante. & intimet eandem commiſsionem factam propter hoc non tenetur abſtinere procedere in cauſa niſi poſt inhibitionem. ſecus autem ſi aliquis dominus cardinalis inhibet alicui domino auditori ſacri palacii ꝓpter eius reuerentiam, & ſi aliqua cauſa eſt commiſſa alicui domino auditori quæ prius erat in manu domini cardinalis quia tunc auditor ſacri palacii facit intimationē
a domino cardinali cauſæ ſibi commiſſæ licet de iure deberet facere inhibitionem ſecundum Archi. in. c. romana de ap. li. vi ſed inhibitio omittitur ſolum propter reuerentiam cardinalis. & hoc ſeruat rota do au. ſacri pal.

Summarium.

5 Iudex ad quē poteſt inhibere iudici a quo parte abſente non uocata. ſecus ſi ſit præſens in curia.

Deci. XXVI. alias. 855.

NOta dic quod inhibitio poteſt fieri iudici a quo eſt appellatum per iudicem ad quem parte non uocata. ut no. per Io. an & Archi in. c romana de ap li. vi. tamen de ſtilo palacii nunquam inhibetur partibus in curia præſentibus a iudicibus niſi parte uocata ſecus ſi ſunt abſentes.

Summarium.

1 Ius reuocandi domum præſentes in curia romana reipublicæ cauſa non habent.

Deci XXVII. alias. 617.

DIc quod illi qui ſunt in cu. ro. reipub. cā habent ius ᵃ reuocandi domum ut. c. ſi. extra de fo. cōp. & c. ſi de dila. tamen communiter obſeruaſ qđ tales nō habent ius reuocādi domū immo coganſ ibi rñdere aduerſariis ſuis poſtq̄ ſunt præſentes in cu. & ita ſeruat rota dominorum auditorum ſacri palatii.

ᵃ Ius reuocandi domū. De hac materia legatorū qui hñt ius reuocandi domū hř in. l. ii. §. legati. & §. ſequē. ff. de iu. & ibi per Bar. alioſque ſcribentes.

Summarium.

1 Cauſa beneficialis deuoluta per appellationem curiam

quam formam requirit ſeruandam.etiam reſpectu procuratori.

Deci. XXVIII. alias. 679.

DIc quod ſi aliqua cauſa ſpiritualis ſit in ro. cu. tractanda ratione appellationis oportet qđ ſeruetur forma.c.1.de elec.li.vi.& c.circa.&.c.cauſam.eo ti.in cle.& in tali cauſa ſeruetur forma procuratorii data in procuratione.ſecus autem ſi cauſa eſt in ro. cu.de mandato domini noſtri papæ.quia tunc inhibitio procuratorii facta ſeu data non ualet quoniam dicta cauſa tractatur in cu.ro.non obſtan.limitatione facta in procuratorio.

Summarium.

1 Inhibitio poſt concluſionem in cauſa fieri non debet attamen ſi facta fuit ſententia per auditorem poſt ipſam lata erit nulla.

Deci. XXIX. alias. 710.

DE ſtilo autem ſacri palatii eſt quod poſt concluſionem non ſit inhibitio per aliquem auditorem alteri.uerum ſi fuerit expreſſe inhibitum & auditor cui facta eſt inhibitio ferat ſententiã tunc talis ſententia eſt nulla hoc tenet maior pars auditorum.

Summarium.

2 Inhibitio poſt concluſionem in cauſa poteſt fieri iudici in partibus ad inſtantiam appellantis . ſecus ſi cauſa ſit coram aliquo auditore ſacri pallatii.

Deci. XXX. alias. 746.

NOta quod ſi aliqua eſt cauſa coram aliquo iudice extra ſacrum palatium.& ſit concluſum coram eo & appellatur ab eo quod nihilominus poteſt fieri inhibitio dicto iudici ad inſtantiam appellantis.ſecus autem ſi coram aliquo auditore ſacri palatii quia poſt concluſionem inhibitio fieri non poteſt.uide deci.vi.infra de app. 66.eo.tit.

Summarium.

1 Cardinalis non inhibet alteri cardinali.

Deci. XXXI. alias. 711.

NOta quod quando aliqua cauſa eſt commiſſa alicui domino cardinali & poſtea committitur per papam alteri domino cardinali ex cauſa quod cardinalis cui facta eſt commiſſio ultimo inſinuat domino cardinali.non autem inhibet ſibi & ita ſeruatur inter dominos cardinales.ſecus autem ſeruatur inter dominos auditores ſacri palatii quia unus inhibet alteri ſuo loco & tpe.

VT LITE PEN. NIHIL INNO.

Summarium.

1 Succeſſor in beneficio conuenitur ad cauſam ſicut defunctus in eiſdẽ terminis in quibus cauſa reperiebatur.

Epithome.

2 Libellus de nouo non datur ubi lis fuit conteſtata cum patre alias ſic.

Deciſio. I. alias. 3.

NOta quod ſucceſſor beneficii ex eiſdẽ actis & cauſa in eodem ſtatu manente conuenitur ſicut principalis.quod dic.ut in capi. ſi hi contra quos.ut lite pen.lib.ſexto. & in.c. primo.de alie mutan iud. cauſa fac. Nec ob c.ſignificauit.de reſcrip.cum ibi no.&.c.quia.v.de iudi.in filio qui ſupeſt mortuo patre . Diſtingue an lis fuit conteſta.cum patre & tunc non dabitur nouus libellus alias ſic.ff de iudi.l.tam ex contractibus . iuncta .l. amplius.ff.rem ra.ha.

Summarium.

1 Inhibendum eſt colligantibus . non extraneis.

Deciſio. II. alias. 58.

NOta quod ubi auditor inhibet in cauſa ſolum inhibet illis qui ueniunt ad cauſam ſeu illis qui liti poſſunt præiudicare. Et dicitur in ſimili quod pendente ap.omnia debent eſſe in eodem ſtatu hoc uerum quãtum ad litigantes non quantum ad extraneos.ut notatur in.l.creditor.§.mandatorem in prin.ff.man.de ap.c. romana.§.in alium.li.vi.qualiter intelligitur quod pendente appel.nihil eſt innouandum.dic per Innoc.in.c. dilectus.de excep.& in.c.dudum.ſuper uerbo diſpenſatum. uer.nec ob.de elec.

Summarium.

1 Permutatio beneficii litigioſi facta lite pendente reuocatur per uiam attentati etiam mortuo permutante uocato tamen poſſeſſore.

Deciſio. III. alias. 399.

NOta ſi lite pendente in palacio apoſtolico ſuper beneficio eccleſiaſtico reus & poſſeſſor transferat beneficium in alium permutando uel alio modo & moriatur huiuſmodi permutatio ſoluitur per modum attentati etiam contra illum ſuperſtitem eo tamen uocato. ut no.per Inno.de conſti.cum.m.de ap.cum teneantur . p Hoſti.uide infra de appel.deci.x.

Summarium.

1 Citatione decreta.licet non executa ſi aliquid mouet actor illud totum uia attentatorum reuocabitur.

Epithome.

2 Citatio decreta inducit litis pendentiam quoad actorẽ impetrantem illam.

Deciſio. IIII. alias. 425.

NOta utrum poſtquam actor impetrauit reſcriptum aut commiſſionem & fecit præſentari ei cui cauſa committitur & impetrauit citationem decerni contra eum quem uult conuenire ſi antequam fecerit exequĩ citationem ſeu antequam citatio aliqua perueniat ad noticiam partis contra quam impetrauerat actor innouauerit aliud puta illum reum citandum contra quem impetrauit reſcriptum uel citationem ſpoliauerit illud innouatum ſit reuocandum ante omnia tanquam lite pen. innouatum,& uidetur quod non.quia adhuc non cenſet lis pendere donec citatio peruenerit in noticiam partis.
2 ut in cle.cum lite.ut li.pen.ſed maior pars contra immo lis cenſetur pendere in præiudicium actoris impetrantis ſecus in præiudicium rei ignorantis.uide deci.xc. ſupra de do.& cont.deci.xi.

Summarium.

1 Surrogatus per ordinarium in beneficio litigioſo in curia non poteſt dare de iure tertii.

Epithome.

2 Debitor uerus põt excludere creditorẽ deducẽdo alienũ debitũ ut excludat ius actoris &abſoluet ab eius peti.
3 Surrogatus lite pendente non habet fundamentum alicuius coloratæ poſſeſsionis uel detentationis.
4 Surrogatus lite pendente eſt remouendus a ſua detentatione ante omnia.& an poſsint reuocari talia attentata ex officio nobili autem parte non uocata.

Deciſio.V.alias.432.

Infra per Bi‑ſig.1.eo.tit. ad ſupra de teſt. ſpo.18. & in tio.eo.ti.x.

NOta nunquid reo & poſſidēte lite pen. mortuo ſi de facto in beneficio in quo lis pendebat ſurrogetur alius per ordinariũ.contra.c.ſi hi contra quos extra ut lit. pen li.vi.poſsit iſte ſurrogatus poſſidens qui nullum ius habet in dicto beneficio p dictũ.c.dare obiectus contra actorē qui petebat beneficiũ?&uidetur quod ſic.quia licet reus ibi nullum ius habeat in beneficio & ſi per confeſsionē ſuã uel alias conſtet uincere debet p nõ ius actoris ſaltem ut ab eius impetitione abſoluat ut no. Cõpoſ. de reſcri.c.mandatũ.pro quo.C.de rei uen.l.ſi.de eden.qui accuſare per hoc etiã bene poteſt induci.ff.qui.mo.pig uel hip.ſol.l.paulus.§.ſi.ibi ſi qualiſcũque poſſeſſor. pro hoc
2 etiam facit.quia uerus debitor excludere põt creditorem deducendo aliенũ debitũ ut excludat ius actoris & tñ ipſe quantũ ad ſe cũ re uera debitor eſſet fuiſſet condēnatus ſed ppter nõ ius actoris uincit & abſoluet ab eius impetitione ſi deduco.ff.ad treb.l.i.§.q̃q̃.ff.de car.edic.l.iij §.ſi cũ extaret.de bo.liber l.q̃diu.C.de nou.l.iiij.& no.p Cy. C.de ſer.fugi.l.cũ ſeruũ.in noua addi.credo cõtra i hoc caſu q̃a ſi talis reus & poſſeſſor nouiter ſurrogatus lite pēden.admitteret ad cãm & ad impugnãdũ ius actoris fruſtra eſſet facta dicta decre.ſi hi cõtra quos.nã ſemp p tales nouos poſſeſſores qui malitioſe ſurrogant interdũ litigia in eccleſiarũ diſpend.ſi ſurrogarent contra rationē dicti c.nec iudex ſuſtinere debet immo ex officio ſuo talem nouũ ſurrogatũ a litigio repellere ex quo in præiudiciũ litis pendentiæ fuerat ſurrogatus immo & ante oĩa cũ ab
3 initio debeat reuocare attentata lite pen.ut p totũ tiãt lite pen. Itē quia talis ſurrogatus nõ habet fundamentum alicuius coloratæ poſſeſſionis uel detentationis immo eius poſſeſsio ſeu detẽtatio adeo eſt affecta & adeo nulla q̃ carere debet iuris adminiculis ppter decretũ appoſitũ in.d.c.ſi hi cõtra quos.ſicut alibi dicit de poſſeſ. beneficii reſeruati q nõ habet aliquã poſſeſsionē uel detentationē nec iuris adminiculũ coadiuuabilē ut no. p Inno. de ap.c.ut noſtrũ.ar.de p̃b.c.inter cetera.cõ concor nec ob. opi.Cõpoſ.nec iura ſupra alle.q̃a omnia illa uera ſunt in reo q habuit poſſeſsionē ſeu detentationē anteq̃ lis cõtra eũ uel aliquem aliũ inchoaret & ſic cũ non haberet eam in p̃iudiciũ litis pendentiæ poterat admitti ad litē & p cõſequens ad impugnandũ actorē ut ſic p nõ ius illius abſoluat ab impetitione & de tali ēt ſi conſtaret de nõ iure ſuo crederē q̃ poſſet dare obiectus.ſecus aũt in caſu nõ
4 q̃a ſimiliter iſte ſurrogatus lite pen.eſt repellendus a lite immo & remouendus a poſſeſsione ſeu detentatione reuocando oĩa p eũ lite pen.attentata & ita fuerunt quaſi oẽs in opi. ſed an talia attentata lite pen. poſſint reuocari p iudicē ex ſuo officio nobili etiã parte non petente? uidet q̃ ſic.q̃a talia attentata nedũ cõcernunt p̃iudiciũ uel iniuriã partis immo & irreuerentiã & iniuriã iudicis ergo &c. ar.ff de poſtu.l.quos p̃hibet ff.de pac.l.iuregentium.§.ſi paciſcar pro hoc q̃a talis reuocatio attentatorũ hoc caſu tangit abbreuiationē litis & ſunt notoria iudici ut iudici attentata ex quo talis ſurrogatus attentat poſſidere & petit ſe admitti ad litē.ar.C.de tẽp.ap.l.ii.§.ſi.ff.de ſuſpec. tu.l.iii.§.præterea.ff.ſi cer.pe.q̃da ẽ aſtimauerunt. Itē q̃a talia attentata tangunt periculũ animæ attentantis utilitatēque eccleſiarũ & publicã & ne ppter diuturna litigia eccleſiæ diu uacent cũ iudicis illuſione ergo in hoc caſu iudex põt ſupplere de facto.ar.no.p gl.de elec.c.cupientes.§.cæterũ ſup uerbo contumacia.li.vi.& p archi. de excep.c.pia.in ulti.glo.lib.ſexto ſuper hoc nihil fuit determinatum.uide deci.430.&.308.

* Excluſiue.tñ poſt cõcluſionē factã in cã reuocari nõ põt ut p Lu.ro.cõ.lvii.q̃d eſt uerũ ad inſtantiã partis. Sed ex mero iudicis officio põt reuocari ēt poſt cõcluſionem ut no.idē ro.in con.xiiij.

Summarium.

1 Attentata poſſunt peti reuocari uſque ad concluſionem cauſæ excluſiue.

Deciſio.V I.alias.517.

NOta quod attentata lite pendente.poſſunt peti reuocari uſque ad concluſionem in cauſa excluſiue,* quia in quacunque parte litis ex officio reuocantur attentata omnia propter contemptum iudicis & partis.iuxta no. in.c.non ſolum.de ap.li.vi.

Summarium.

1 Attentata non reuocantur ad inſtantiam illius de cuius non iure clare conſtat.

Deci.V I I.alias.508.

NOta ad inſtantiam illius de cuius non iure clare cõſtat non ueniunt attentata lite pen.reuocãda. ſicut dicimus in interdicto unde ui.iuxta no.per Inno.in.c.cõſtitutus.de fil.præſby & cap.ſignificaſti.de diuor. & q̃a ſua non intereſt hoc petere.de electio.cap cum inter canonicos.ſecunda.q.ſexta non ſolent.de teſt.c.ueniens.

Summarium.

1 Corpus mortui lite pen.per eccleſiam actricem exhumatum ab eccleſia rea non uenit per uiam attentat iterum exhumandum ut eccleſiæ re. reſtituatur.

Deciſio.V I I I.alias.853.

CVm partes litigarent de funere quodam iam ſepulto in una eccleſia quod uendicabant per unam aliam eccleſiam pars eccleſiæ uendicantis lite pen.exhumauit funus de eccleſia contra quã agebat & portauit & ſepeliuit in ſua pars rea petit reuocari tanquam attentata & ante omnia reduci in prima ſepultura dictum funus quæritur an hoc ſit faciendum? fuit dictum quod non.quia funera ſeu corpora mortuorum non ſic ſunt tractanda ſeu tranſmutanda.per no.per Inno.de ſepul.c.cum liberis.& hoc de æquitate. de rigore iuris forte ſecus.per uo.ibidem per Hoſti.circa prin.

Supra deci.1. de cau poſſ.& propric.

DE SEQVES. POS. ET FRVC.

Summarium.

1 Violans ſequeſtrum appoſitum ſuper beneficio in ui ſententiæ nullæ incidit in pœnas cle.ad compeſcendas.

Epithome.

2 Sententia diffinitiua uel interlocutoria etiam lata ex falſa cauſa.niſi habeat errorem iuris expreſſum ipſo iure tenet.licet ope exceptionis reuocari poſsit.

Deciſio. I. alias.509.

NOta utrum pœna conſti.cle.ad compeſcendas habeat locum ſi factum fuit ſequeſtrum uirtute ſententiæ diffinitiuæ latæ in curia ro.quæ eſt nulla licet tunc aliqua putaretur ſi aliquis uiolauit illud ſequeſtrum. & uidetur quod talis non incidat i pœnã ex quo ſententia eſt nulla quia tũc ſe
1 queſtrationis decretum uidetur fuiſſe interpoſitũ ex falſa cauſa ergo nullius ſit effectus. argu.ff.ne uis fiat ei.l. prima.§ hæc uerba.quia conſtitutio illa eſt penalis ergo reſtringenda.tutius eſſet tenere contrarium propter rationem illius tex in odium uiolantis ſequeſtrum antequam
2 fuiſſet declarata ſententiæ nullitas & quia propria auctoritate attentare non debuit quod iuridice & uia ordi
3 naria proſequi potuiſſet quia in dubio ſequeſtrum & maxime appoſitio pape ſeruari debuit propter eius auctori
4 tatem & propter hoc etiam quia non obſtan.nullitate ſententiæ ex quo autentica credebatur puniatur & teneatur uiolator illis penis.ff.de fal.ſi q̃s legatã.& q̃a ēt ſequeſtrũ non

non eſt nullũ licet ex falſa cauſa latũ cum ſententia diffinitiua uel interlocutoria etiã lata ex falſa cã niſi habeat errorẽ iuris expreſſum ipſo iure tenet licet ope exceptiõis reuocari poſſet. facit qđ no. ff. de acq. her. l. ſi is ad quem. & no. p Inn. de renun. in p̃ſentia. nec ob. iura quæ in cõtrariũ poſſent allegari. ut dixit Ber. in illa quæſtione an unio facta ex falſis cauſis ſit nulla ipſo iure. & q̃a ſequeſtrũ uiolans uiolat poſſeſsionẽ tenẽdo q̃ eſſet penes ſequeſtrũ uel tenendo q̃ adhuc eſſet penes partẽ prius poſsidẽtẽ remanſiſſet ſed p ſequeſtrũ ſibi conſeruare. ar. no. C. de prohi. ſequeſ. l. i. p Cy. cõiuſquidẽ exiſtentiã poſſeſsionis cum ſit facti decretũ iuſtũ uel iniuſtũ uel cauſæ falſitas non diuerſificat nec eius acquiſitionẽ impedit ſic nec acquiſitionem dominii. ut. l. rem quæ nobis & l. iiij. §. e contrario. de acq. poſ. & c. cum noſtris. de conceſ. præben. & ſequeſtratio etiam facta eſt. ff. de cura. furi. l. concilio. §. fi. unde ſupra deci. cccxciiij.

DE CONFESSIS.

Summarium.

1 Poſitionibus ubi ſemel reſponſum eſt. an iterato reſponderi cogi poſsit pars.

Deciſio. I. alias. 228.

NOta q̃ ubi pars principalis rñdit ſemel in tã iterato ſi iudici uideatur põt compelli quod reſpondeat q̃a poſsibile ẽ q̃ hodie credit unũ cras aliud. ar. l. repeti. & l. q̃ bona. de quæſtio. & l. ſi qs ſtuprũ. de dã. infecti. iuncta. l. ubicunque. de inter. act. licet uideatur contrariũ propter uarietatis dubiũ periculum qđ poſſet induci per talem multiplicem reſponſionem. iuxta c. cum in poſitionibus. de iureiu. li. vi. no. per Io. mo. licet Archi. contra.

Summarium.

a Cõfeſsio p̃curatoris facta dño ſciẽte p̃iudicat ipſi dño.

Deciſio. II. alias. 373.

NOta q̃ ubi p̃curator confitetur articulos partis aduerſæ dño ſciente talis cõfeſsio p̃iudicat dño, niſi dñs reuocet confeſsionẽ & p̃bet procuratorẽ ſiẽ confitendo erraſſe circa factũ. ut l. de ætate. in fin. ff. de inter. ac. uel purget contumaciã procuratoris nocet domino maxime ſi procurator ad requiſitionem iudicis articulos eſt confeſſus. ff. de tribu. l. procurator. & quod no. extra uõls. nõ conte. c. j. ſuper uerbo contumaciam. & in. c. ſaborta. de te iu. alias non noceret. ff. de confeſ. cum ſi.

Summarium.

1 Forma. c. ii. de confeſ. li. vi eſt præciſe in omnibus ſeruãda propter eius rigorem.

Deciſio. III. alias. 681.

DIc quod. c. ii. de confeſ. li. vi. eſt ualde rigoroſum quare in ſuo caſu forma eius eſt omnino ſeruãda & p omnia in omnibus. & ita ſeruat rota dñorũ auditorum.

Summarium.

1 Confeſsio facta per aliquem tanquam teſtem in uno iudicio non præiudicat ſibi in alio iudicio tanquam parti.

Epithome.

2 Confeſsio facta in uno iudicio nocere debet in alio.

Deciſio. IIII. alias. 854.

QVidã agebat contra duos debitores ſuos conreos debendi ad certæ pecuniæ quãtitatẽ per eos ſibi p̃miſſam illi prætendẽtes ſe ſoluiſſe pecuniã debitã cuidã. p. nomine creditoris recipiẽti cui etiã creditor uoluerat p eos ei tradi & ad hoc probãdũ p̃duxerunt in teſtẽ quendã executorẽ teſtamẽti illius p. cui pecuniã tradiderant. q̃s tã ille mortuus erat. q quidẽ executor de hoc depoſuit quõmõ ille. p noie dicti creditoris actoris ab illis conreis debendi pecuniã habuerat, & eã ſibi portare debebat tunc creditor egit contra illum executorẽ illius. p ut pecuniã illã p illum. p. cuius ipſe erat executor receptã eius creditoris nomine ut ſibi redderet & portaret ac reſtitueret ſibi. ille oia aſſerta p ipſum actorẽ negat actor uero inducit ad probandũ contra eũ q̃o ille. p receperit depoſitionẽ illius executoris quã fecerat cũ fuit productus in teſtẽ per debitores contra actorẽ ille p̃duxit q̃ uirtute illius depoſitionis nõ poterat cõdẽnari q̃a nõ fuerat confeſſus illa in iſto iudicio ſed i alio ſed in illo alio non ut pars ſed ut teſtis quærebatur qđ iuris: fuit dictũ quaſi p omnes q̃ nõ poterat cõdemnari ex illa cõfeſsione facta in depoſitione q̃a tunc depoſuerat ut ipſe teſtis & nõ ut executor q̃a teſtis deponit de ſibi notis & ſuo ſenſui corporeo, uel ſenſibus corporeis ſubiectis nunc uero conuenit i noie executorio. & ideo eius depoſitio ſibi nocere non debet ex quo alio noie conuenitur. q̃a reuera non ſibi noceret ſed potius executori ſeu hæredibus illius p. mortui cuius eſt executor. & res inter alios acta &c. pro hoc etiã facit. ff. de poſtolan. l. ſi de ſacto. tu. l. accipientis Sed quid ſi cõueniretur nomine proprio an tunc ſibi depoſitio noceret ſi deponeret tunc in alia cauſa ſe pecuniam creditoris nomine recepiſſe a debitoribus portãdam creditori: uideretur quod ſic. quia cõfeſsio uel a depoſitio facta in uno iudicio nocere debet in alio. argu. c. per inquiſitionem. ubi uidetur caſus extra de elec. pro quo faciunt ibi notata per Inn. pro hoc etiã uidetur text. ff. de his quibus ut indignis. l. poſt legatũ. §. erat. uer. his uero q. & quod notatur in feu. quæ ſit prima cauſa benefi. amitten. §. ſed qui delator. ſuper uerbo perdit. facit etiam ff. de bo. quæ libe. l. quũ maior §. his demũ. uerſi. ſed & fine. ff. de inof. teſta. l. ſi. In oppoſitum tamen uidetur qđ immo ſibi non noceat quia tunc depoſuit ut teſtis & ideo ſibi nunc ut parti nocere non debet. ar. no. per Iun. de fi. inſtr. c. inter dilectos ſuper uerbo inter alios. pro hoc etiã faciunt no. in d. c. per inquiſitionem. de elec. in gl. fin. pro hoc etiam quia confeſsio facta in uno iudicio non nocet in alio præſertim inter alias perſonas C. ut li. cauſa. l. interrogatum. quæ ita concordat cum. l. iubemus. eo. ti. In oppoſitum facit extra de tranſac. c. ex literis. cũ no. ibidẽ.

Purp. in. l. ſi. col. pe. uer. 4. etiã. C. de edẽ. Hierony. gra. reſponſo. ſuo. 141. in cauſa Frãciſci in 2. parte.

Dñs meus Auguſt. berous l repeti. c. at ſi clerici de iud.

DE PROBATIONIBUS.

Summarium.

1 Cõcluſio in cauſa excludit ẽt probationẽ per inſtrumẽta & hoc in prophanis ſecus in beneficialibus.

Deciſio. I. alias. 9.

NOta q̃ poſtq̃ eſt cõcluſum in cã nõ recipitur p̃batio etiã p inſtrũ maxime in cã prophana. ut in. c. cũ dilectus. de fi inſt cũ ibi no. p Inn. in. c. paſtoralis. ſup uerbo concluſum de cã poſ. In cauſa uero beneficiali ſecũdum aliquos admittetur p̃batio per inſtrumenta. ut uidetur dicere Hoſti. in. c. ad petitionem. de accu. capitulo lator & cap. conſanguinei. de re iudi. & quis renunciatio non eſt neceſſaria. ut in cle. ſæpe. & etiam poſt concluſionem poſſunt recipi teſtes in tertio caſu.

Summarium.

1 Inſtrumenta poſſunt produci poſt terminum ad producendum omnia.

Deciſio.I I.alias.146.

NOta quod poſt terminũ peremptoriũ datũ ad producendũ omnia poſſunt produci inſtrumenta.ut not. Io an.in.c.ſæpe.ſuper uerbo non ob.de uer.ſig.in cle.qa talia ſemper ualent produci donec pronunciatum ſit in cauſa.ut.c.cum dilectus.de ſi.inſtr.niſi expreſſe eſſet dictum quod poſt terminum nec per inſtrumenta nec alias quia tunc poſt lapſum terminum peremptorium eſſet excluſus.ut.c.coram.de in integ.reſti.

Summarium.

1 Poſſeſsio transfert onus probandi negatiuam in aduerſarium.licet ſecus in ordinario.

Deciſio. I I I . alias.40.

NOta ubi reus eſt in poſſeſsione & dicitur non legitime inſtitutus quod actori incumbit probatio, quod reus non ſit legitime inſtitutus.ut no. Inno.c. ex inſinuatione.de procu.& uide no.in.c.ut noſtrum.ut eccle.benefi.ubi autem ordinarius ageret contra poſsidentem forſan eſſet aliud.de quo dic ut no.archi.in.c.ordinarii.de offi.ordi.licet contra primum dictum faciat quod no.Innoc. in.c.G.perpetuus.de ſi.inſtr.uide Io.an.in.c.i.de re.iur. & Archi.de elec.c.dudum.

Summarium.

1 Poſſeſsio diutina facit quem præſumi promotũ & ideo dicenti negatiuam incumbit onus probandi.

Deciſio.I I I I. alias.84.

NOta q̃ ubi cõtra aliquẽ excipitur quod non eſt promotus ſi ille cõtra quem excipit̃ multo tempore deſeruierit in beneficio tanquã ꝓmotus præſumit̃ q̃d fuit promotus niſi per excipientem contrarium probetur ut no. Inno.in.c.ſuper his.in ſi.mag gl.de accuſ.qa præſumptio aliquando facit pro illo qui dicit ſe promotum ſeu ordinatũ.ut no.in.c.tua.de cler.peregri.ſuper uerbo inferioribus.per Inno.alias autem qui dicit ſe promotum haberet hoc probare.quia eſt qualitas extrinſeca adueniens homini quæ qualitas non præſumitur niſi probetur ut no.Io.mo.in.c.ſi forte.ſuper uerbo ſcientiæ.de elec.li.vi.& de hoc dic ut in.c.innotuit.per Inno.extra de eo q fur.ordi.re.&.c.illud de præſump.ad quod no.per arch. in.c.or.de of.ordi.lib.vi.

Summarium.

a Conſtitutio papæ poteſt probari per teſtes qui aſsiſtebant illi.

Epithome.

a Cardinalis uerbo creditur.

Deciſio.V alias. 95.

NOta quod reſeruationũ reuocatio ſeu reſeruatio uel alia conſtitutio põt probari per teſtes qui aſsiſtebãt papæ tpe cõſtitutionis qui cũ ſint certi caſus qui ꝓbant̃ ſolũ per ſcriptura in aliis caſibus pmittit̃ q̃ admittatur ꝓbatio per teſtes maxime ſi ꝑ teſtes haberi põt ueritas licet uideat̃ contra.qa in cõſtitutione poſſunt eſſe uerba principis immutata de q̃bus nõ eſt uериſimile q̃ habeãt teſtes recentẽ memoriam nec concordant de uerbis ſicut probant talia uerba per ſcripturã & ideo facta ſeu geſta principis realiter per ſcripturam probantur .C. de man. prin.l.i.de diuer.offi.l.probatorias.cũ ſi.& quia princeps

Ripa in rubr. de cõſt.co.27 Staphi. in lib. de literis gra. & iuſti.fo.109 uer.ego tamẽ.

negociis occupatus nec poteſt facta ſua ſic uerbo exprimere ſicut per ſcripturam probantur quare uidetur quod talia per bullam debent probari.pro prima autem parte

a facit quod uerbo cardinalis creditur . ut.c.cum olim.de priui.cum ibi no.per Inno.& quod no.per Io.an.in proemio.li.vi.ſuper uerbo bulla.uide infra de.vi.eo.titu.

Summarium.

1 Motusproprius non probatur per teſtes.

Epithome.

a Motus proprius licet tollat qualitates extrinſecas tamẽ non tollit intrinſecus nec diſpenſationẽ inducit.

Deciſio.V I.alias. 131.

NOta quod in.c.ſi motu proprio.de præben.li.vi. nõ admittitur probatio per teſtes ſi aliquis uelit probare gratiam motu *proprio factam ut ibi no in ſi.glo. & idem in.c.per literas.eo.ti.in cle.& ibi Io.an & uide ſupra deci.96.& quando motus proprius tollat qualitates

2 extrinſecas & non intrinſecas nec inducit diſpenſationẽ uide ſupra de reſcri.deci.71.

*Motu ꝓprio factã. Add. q̃ motus ꝓprius firmat gratiã etiã ſi in ea nulla ẽ facta mẽtio ualoris beneficii tã obtẽti q̃ impetrati ut hr̃ p Fely. in.c. ad aures de reſcr.i col. v.uerſic. ſexta concluſio.

Summarium.

1 Attentata non probantur per remiſsionem ad partes . quia probari debent in curia.

Deciſio. V I I. alias.219.

NOta ſeruat audientia quod quando procedit̃ ſup attentatis nõ ſit commiſsio.i remiſsio ad partes ſed datur ad probandũ in curia.uide infra de ap de.10.

Summarium.

1 Declaratio non habet locum in articulis obiectiuis.

Deciſio. V I I I. alias.262.

NOta quod in articulis obiectis.non habet locum declaratio.ut no.in.c.in generali.de reg iu libr vi. per Io.mo.§.ſi.ſuper materia proteſtationis uide infra de excep.de.3.& de teſti.infra deci.14.

Summarium.

1 Canonicorum certus numerus non probatur ex eo q̃d ibi longo tempore non fuerunt niſi.a.canonici.ſed per cõfirmationem & iuramẽtum uel conſuetudinẽ ꝓbari debet.

Deciſio. I X.alias. 229.

NOta opinionem uidi approbari Io.an.& Hoſt. in.c. ex parte.de conceſ.præbẽ.q̃ licet in eccleſia cathedrali uel collegiata fuiſſent ſolum .x. canonici per magnum tempus non proprie probatur certus numerus canonicorum niſi alias probaretur auctoritate ſuperioris confirmatus uel iuramento ſeu conſuetudine. & facit .c. dilecto.in ſi.de præben.

Summarium.

1 Epiſcopi iuramento creditur dicentis ſe ignoraſſe tempus uacationis.

Deciſio.X.alias. 230.

NOta Hoſti.in cap.paſtoralis.in ſi.de excep. quod ſtatur iuramento epiſcopi dicentis ſe ignoraſſe uacationem beneficii quod dicitur deuolutum per negligentiam ſuam.

Sumn.

Summarium.

1 Excommunicatum quem fuiſſe ante electionem ſufficit probare licet non probetur tempore electionis.

Deciſio. X I. alias 237.

NOta glo. qualiter ſufficit probare quem fuiſſe excõmunicatum ante electionem poſito quod non probetur tempore electionis excommunicatus. ut no. Innoc. in cap. propoſuit. de elect. excomm. mini. & Cy. in. l. ſiue poſsidere. C. de prob uide deciſionem. ccclxuj.

Summarium.

1 Gratia ſi eſt data cum certa taxa non eſt opus probare beneficium eſſe ſub illa taxa.

Epithome.

2 Impetrans non tenetur probare beneficium cadere ſub gratia ſua & taxa in ea appoſita.

Deciſio. X I I. alias. 297.

NOta quod ubi impetranti eſt facta gratia cum certa
2 taxa non incumbit impetranti probare beneficium
de quo agitur cadere ſub gratia & taxa. quia ſemper præſumitur ita niſi probetur contrariũ. uide de. 32. de reſcri.

Summarium.

1 Clericus exiſtens in poſſeſsione clericatus non habet ꝓbare titulum clericatus duntamen ſit poſſeſſor beneficii alias ſecus.

Epithome.

2 Beneficium poteſt conferri non clerico quando in habitu & tonſura incedebat.
3 Clericus quis reputatur ex habitu & tonſura.
4 Illiterato penitus beneficium curatum conferri nõ põt.
5 Epiſcopus diſpenſare non poteſt cũ penitus illiterato.

Deciſio. X I I I. alias. 311.

1 NOta quod clericus exiſtens in poſſeſsione clericatus
non habet probare titulum clericatus dum tamen
ſit poſſeſſor beneficii ſecus ſi non eſſet poſſeſſor. ut no. Io.
mo. & Archi. in cap. ſi iudex. de ſen. excom. li. vj. non cle
rico tamen ſi ſit in habitu & tonſura poteſt conferri bene
ficium & ualet collatio poſito quod ut clericus impetret
2 beneficium. quia habitus & diſpoſitio animi ſufficiunt
ad hoc ut quis clericus reputetur ut ſic non clerico ut cle
3 rico beneficium conferri poſsit. ut no. Compoſ. in. c. cum
adeo. de reſcrip. & Ber. in. c. ii. de inſti. penitus autem illi
4 terato non poteſt beneficium conferri, quia cum tali non
poteſt epiſcopus diſpenſare ut no. Inno. in. c. dilectus. de
temp. ordi. & Archi in. c. nullus. eo. ti. & hoc uerum in beneficio cum cura uel in beneficio ſine cura in quo requiritur induſtria & conſilium adhibendum. ut in canonicatu cathedrali ſecus autem poteſt eſſe in aliquo ſimplici beneficio. de quo dic. ut no. per Hoſti. in all. c. ii. de inſti. ad quod no. in. c. cum in cunctis. in ſi. de elec. per Inno. uide deci. 8. ſupra de cau poſſeſ. & prope.

Staphi. in tra. de lite gra. & iu. fo. xxi. uer. eadẽ ratione.

Summarium.

1 Impetrans ſi expreſſerit ſe magiſtrum. ſufficit quod per famam habitum ſeu reputationem. d. qualitatem quanuis negatum fuerit probet.

Deci. X I I I I. alias. 148.

NOta quod ſi impetrans expreſsit ſe magiſtrum uel presbyterum uel aliam prærogatiuam habere oportet quod probet iſta ſi negentur, ſed non oportet qđ probet plene ſed ſufficit ſummarie ꝑ famã habitũ ſeu reputationẽ. de hoc ꝑ Io. an. in. c. exceptionis. de li. cõt. li. vj. & regula infamibus. li. vi. uide. ſ. de. lxxix. & 84. & q̃uo petens beneficium antequam ſibi adiudicetur debet ſe probare legitimum. uide ſupra deci. 343. & proxima ſe.

Summarium.

1 Impetranti beneficium per aſſecutionem alterius an ſufficit probare aſſecutionem factam etiam de facto.

Epithome.

2 Poſſeſsio uiolenta facit uacare priora beneficia.

Deciſio. XV. alias. 365.

NOta ꝙ ſufficit impetranti beneficiũ uacaturũ ꝑ aſſecutionẽ pacificã alterius ꝓbare ꝙ ille ꝑ cuius aſſecutionẽ impetrat poſſeſsionẽ alterius beneficii ſit aſſe-
2 cutus licet de facto & uiolenter qa uioléta poſſeſsio facit uacare priora beneficia. de ꝓb. cũ qui. li. vi. ibi Archi. no. & Inn. in. c. cõſtitutus. de ap. ſup uerbo appellauit. idẽ tenet Guil. in. c. licet. de ꝓb. li. vi. ſed Rolandus utriuſq; iuris doctor dicit contrariũ fuiſſe determinatũ pariſiis. ꝑ. c. ſi beneficia. de ꝓben. li. vj. de hoc ꝑ Guil. xcii. di. c. ſi qui epiſcopi. & uide ꝙ no. Pau. de reſcr. c. gratiæ. & de ele. in pleriſque. in ele. non debet. n. eſſe inuaſor melioris conditionis quam & c. ut in. d. c. cum qui.

Supra in not. in ti. de preb. de. 61.

Summarium.

2 Literis ep̃i cũ ſolo ſigillo etiã plura aſſerẽtibus quæ fieri potuerat eodẽ tpe dumodo ſpectent ad ſuũ offic. credit.

Deciſio. X V I. alias. 396.

NOta creditur literis epiſcopi ſolo ſigillo ſuo ſigillatis ſine tabellione & teſtibus ſuper reſignatione facta in manibus ſuis admiſſa & collatione per eum facta ſi hæc omnia uno tpe corã eo & ꝑ eum facta exiſtunt. ut no. per Inno. in. c. quoniam. contra. de proba. & quia iſta ſpectãt ad ſuũ officiũ in quibus creditur literis ſuis. ut no. per Inn. in. c. ii. de fi. inſtr & etiam creditur literis executoris. ut ſupra de offi. dele. deci. vii.

Summarium.

1 Literis epiſcopi cum ſolo ſigillo in præiudicium expectantium non creditur.

Epithome.

2 Literis delegatorum executorum uel ſubexecutorum ſigillatis creditur.

Deci. X V I I. alias. 700.

NOta ꝙ nõ credit literis ſigillatis ep̃i ſine teſtibus & ſubſcriptione notarii circa ꝓuiſiones eorũ factas de eorũ beneficiis: qa poſſent eſſe facte in ꝓiudiciũ expectantiũ. ſecus ſi circa eorũ officiũ. probatur in. c. poſt ceſsionẽ. de ꝓb. ſecus autem ſi eſt de literis ſigillatis dele-
2 gatorũ executorũ uel ſubexecutorũ qa illis bene credit ſecundũ Inn. in. c. qm̃ extra de ꝓb. ſecundũ archi. in. c. ſi a ſubdelegato. in prin de of. del. li. vi. & eſſe poſſet rõ. qa in cõmiſsione eis facta non agitur de eorum utilitate.

Vide i no. de. i. eo. tit.

Summarium.

1 Epiſtolæ tranſmiſſæ alicui continenti factum ſcribẽtis cum tertio. an ſtetur contra ſcribentem.

Epithome.

2 Epiſtola ſi furto ſubtrahet cui actio quæratur.
3 Confeſsio emiſſa in abſentia partis duntamen cũ cauſa an ſit ſufficiens ad probandum.

Deci. X V I I I. alias. 429.

NOta ego miſi aliquas literas amico meo continentes quod ego debebam tibi centum ex cauſa mu-

tui uel uenditionis uel alias & me excuſabam quia non ſoluebam tibi & amicus ille etiam tuus mihi ſcripſerat q ego tibi ſoluerem. tu poſtea agis contra me ad illa. c. & nō potes alias probare debitum niſi per illas literas quas miſeram amico tuo quæritur nunquid faciant probationem ſufficientem contra me? & quidam dicunt quod ſic. quia talibus epiſtolis ſtatur contra ſcribentem. arg ff. depoſi. l. publica. § fi. de conſt. pecu. l. titius & l. quædam. ff de adminiſtra. tuto l. lucius. § tutor. quia licet dirigantur alteri quam tibi tamen tua intererat. ergo perinde quæratur tibi commodum talis confeſſionis ad probationem faciendam ac ſi tibi eſſent directæ ex quo tua intereſt. argu. ff. de eden. l fideicommiſſis § interdum. cum concor. ibi allega. quia nil uidetur referre ad quem uerba quis dirigat ſed cuius cauſa. ff. de le. ti. l. cum pater. §. donatione. ſic etiam in ſimili non inſpicitur cui donetur ſed cuius contemplatione. ff. ſolu. ma. l. ſi uero negocium. §. Itē quicqd de uul. & pupil. l ſed ſi puberes. §. ad ſubſtitutos. cum cō cor. ibi allega pro hac parte uidetur tex. quia. ſ. ſi epiſtola per aliquem ſurripiatur ei demum quæritur actio furti cuius intereſt non, ei cui dirigitur. uel portanti niſi alias eius intereſt ratione cuſtodiæ. ff. de furtis. l. eum qui. §. ſi epiſtola. Item talis litera adminus operatur confeſſionem extra iudicialem factam in abſentia partis cui prodeſſe debet, confeſſio. & eſt cum cauſa, ergo ſufficienter probat. quia confeſſio emiſſa in abſentia partis etiam extra iudicium dum tamen cum cauſa eſt *ſufficiens ad probandum ſecundum opinionem praticæ. ut no. per Cy. C. de non nume. pecu. l. generale. uer. quarto quæritur. Item de iure canonico ſi promitto tibi quod dabo titio teneor. ut not. glo. i q. vij. c. quotiens. ergo ſicut alterius facto alteri quæritur obligatio ſic & hic ex facto amici tui recipientis epiſtolam tibi quæritur comodum confeſſionis. Alii uero di

2 cunt contrarium quia confeſſio extraiudicialis emiſſa in abſentia partis non ſufficienter probat. ut no. ff. de prob. l. cum de indebito. § fi. præſertim quia non intendebam ad confitendum principaliter ſed ad me excuſandum. ad idem extra de confeſ c. fi. Item pro hac parte uidetur tex. in. l. inſtru. C. de proba. nec obſtat. l. publica. §. fi. nec l. titius, nec, l. quidam quia ibi literæ dirigebantur parti cui proderant. & animo obligandi & ideo licet enunciatiue uerba proferantur proſunt ſibi & inducitur obligatio & probatio. Non obſtat. l. lucius. §. tutor. ff. de admi. tuto. quia ibi de libro rationum qui erat autenticus puta factus per argentarium & ibi uidetur glo. innuere cum allega. l. argentarius & allegata in ti. de eden §. interdum. l. fideicommiſſa. quia ibi in ultima uoluntate. Et eodem modo reſpondetur ad. §. donationis. Nec obſtat quod dicitur. ad cuius contemplationem fiat. quia nunquam alteri per alterum quæritur aliquid niſi ſit talis perſona ſubiecta per quam quæri poſſit. ut ſeruus uel filius. ſic. §. Item quicquid. & §. ad ſubſtitutos. Nec obſtat. l. ei qui. §. ſi epiſtolam. quia ille non probat quod propter epiſtolam alteri miſſam probaretur alicuius intentio contra mittentem. nec quod propter hoc aliqua obligatio quæreretur ſibi licet alias eius poſſit intereſſe pro cuius utilitate mittebatur. nec propter opinionem praticæ. no. per Cy. dicta. iiij. q. in. l. generaliter. quia glo. omnes ſunt in contraria opinione. ſed tu tene quam uolueris.

Fel. in. c. 1. co. ſ. uer. item probabis de fide inſtru.

*Sofficiēs ad. Feli. in. c. olim de reſcr. uerſi. reliqua.

Summarium.

1 Iudex appellationis cui non eſt commiſſum negocium principale ſi pronunciat bene appellatum non tamen poteſt admittere articulos. & ſi pronunciat tantum bene appellatum ab admiſſione articulorum partis aduerſæ non propterea uidetur tacite confirmare aliā partem ſententiæ primi iudicis.

Deciſio. X I X. alias. 519.

Appellatū extitit ab uno auditore qui admiſit articulos partis aduerſæ. & quia cum inſtantia requiſitus noluit admittere articulos appellantis quos tñ alias expreſſe nō repulit. & articulus ſolus appellationis cōmittit & nō negociū principale alteri auditori qui ſecūdus auditor pronunciauit male proceſſum & bene appellatum. & hoc facto incontinenti admiſit articulos appellantis ad probandum in curia & extra quos primus adhuc noluerat admittere quæritur nunquid illa admiſſio ſit nulla? & uidetur quod ſic. quia ſecundū ſtilū palacii qñ alicui cōmittit articulus grauaminis ſine expreſſa cōmiſſione nō pōt pcedere in negocio principali etiam ſi pnunciauit male fuiſſe proceſſum & bene ap. tū in eo q poſtea admiſit articulos pceſſit in negocio principali q nō potuit. & ita tenebāt quidā & credo q bene, ſoppoſito ſtilo palacii qa forte in uia iuris poſſit ſine noua commiſſione pcedere in negocio principali ex quo pnōciauit male pceſſum & bene app. p ea quæ no. Inn. in. c. ut debitus. de ap. ſecundū illā opi. licet pcedat in iudicibus delegatis pſertim impetratis ad partes. curia tñ non ſeruat in auditoribus in curia ubi eſt pſens papa & pōt cōmiſſio de facili impetrari ſup negocio principali. quidā tñ dicebant aliter & tenebāt contra qa etiā ſuppoſito ſtilo palatii poterat admittere articulos appellātis qa illa admiſſio eſt directe de articulo appellationis ſibi cōmiſſæ. qa cum ſit appellatū a grauamine nō admiſſionis & articulus grauaminis cōmittit ſic q per ſuā ordinationē debeat reuocare grauamen illatū ad cuius reuocationē debet remediare appellatio & cōmiſſio ſuper ea facta non aliter pōt dici reuocari grauamen niſi articuli admittantur ex quo iuſte a non admiſſione articulorū fuerat appellatum & iniuſte admiſſio fuerat retardata.

Itē mutatis terminis ponamus q appellatū ſit ab auditore quia repulit articulos appellantis & admiſit articulos partis aduerſe & auditor cui cā appellationis cōmittitur pnuncias ſolū in ea parte qua primus admiſit articulos partis appellatæ male pceſſum & bene appellatū. in alia uero parte qua repulit articulos appellātis nihil pnunciauit immo tacuit quæritur nunquid tacite in illa parte uideatur primi auditoris ſententiā confirmaſſe ex quo in alia parte eam infirmauit? quidā uolebāt dicere quod ſic. quia qui de uno dicit &c. & qui de uno negat &c. credo tamen contra per. l. qui tamen §. qui de pluribus. & per no. per Inno de re iudi. cum inter. in fi & per Cynum. C. ſi aduer. rem iudi. l. 1. in prima & ſecunda quæſtione.

Summarium.

1 Literis clauſis an credatur ſicut patentibus.

Deciſio. X X. alias. 430.

Nota nō creditur literis clauſis ſicut patentibus. no. Hoſtien. de priuil. c. patentibus.

Summarium.

1 Imperrans beneficium per contractum matrimonii debet probare contractū per uerba de præſenti.

Deciſio. X X I. alias. 480.

Nota ſi impetretur beneficium uacans per contractum matrimonii non ſufficit probare tractatum de contrahendo uel quod contracta ſint ſponſalia ſed debet probari matrimonium per uerba de præſenti contractum licet non fuerit conſumatum. argu. eorum quæ no. in. c. i. de cle. coniuga. & ibi Io. an.

Summarium.

1 Impetranti ad formam. c. cum de beneficio de præbē. libro. vj. ſufficit probare beneficium ultimo fuiſſe rectum per clericos ſeculares per. x annos.

Epithome.

2 Conſuetudo quæ ſecundum ius comune dicitur de re perſcribenda decennio inducitur.

Deciſio. X X I I. alias. 486.

Nota q impetranti ſecundū formam. c. cū de beneficio. de præben. libro. vj. ſufficit probare beneficium ultimo

Supra in no. in tit. de pbat deci. 32. aliē nu. 2.

ultimo fuiſſe rectum per clericos ſeculares per .x. annos. niſi ex aduerſo probetur ipſum per .xl. annos per regulares antea fuiſſe gubernatum tunc enim propter mutationem ſtatus beneficii requiritur .xl. an præſcriptio. ut no. p Io. an. in. c. ſi. de conſue. lib. vi. propterea prima præſcriptio decennalis non tollitur niſi per contrariam præſcriptionem .xl. ut no. de exceſ. præla. c. accedentibus. nõ ob. prima præſcriptio per uerbum legitime poſitũ in tex. quia in conſuetudine quæ ſecundum ius commune dicitur de re præſcribenda ut eſt iſta ſufficiunt .x. anni & illa cenſetur legitima præſcriptio. ut in dicto. c. ſi. de conſue. & ibi no. uide deci. 9. ſupra de teſt ſpo.

Summarium.

1 Iuramento dicentis ſe in partibus iuſtitiæ complementum conſequi minime poſſe ſtatur.

Deciſio. XXIII. alias. 493.

NOta ſi impetretur commiſſio de ſpeciali mãdato in quæ narrat impetrans ſe non poſſe proſequi in partibus iuſtitiæ cõplementum ſufficit hoc probare per iuramentum impetrantis quia ea quæ cõſiſtunt in animo uel mente alicuius aliter probari non poſſunt. de ſen. excom. c. ſi uero. de reſcrip. c. ſtatutum. & ibi per Io. an. ſup uerbo ſaltem per proprium iuramentum. li. vi. facit. c. ut circa. eo. ti. lib. vi. & ibi uide.

Summarium.

1 Acceptatio præſumitur facte infra menſem ſi cõſtet beneficium uacaſſe ante acceptationem.

Deciſio. XXIIII. alias. 520.

NOta q ſufficit acceptanti probare beneficium illud uacaſſe ante ſuam acceptationem licet teſtes non pronuncient illud uacaſſe infra menſem acceptationis nam ſi probetur mortis tempus præceſſiſſe tempus acceptationis præſumitur infra tempus acceptaſſe. arg. no. per Inno. in. c. quia diuerſitatem. de conceſ. præben. & p Paul. in cle. cum ei quem. eo. ti.

Summarium.

1 Iudices remiſſoriæ poſſunt etiam recipere confeſſiones partium.

Epithome.

2 Inſtrumẽtorum appellatione ea omnia ueniunt quibus cauſa inſtrui poſſet.

Deciſio. XXV. aliaš. 584.

DEcreta remiſſione ad partes uirtute literæ apoſtolicæ quæ dirigitur iudicibus per quam papa eis commiſit q ſuper articulis qui eis mittuntur incluſi recipiantur teſtes & inſtrumenta quæ utraq; pars duxerit producenda quæritur nunquid poſſunt illi iudices recipere confeſſiones partium: ut ſic ſi una pars reſpõdeat ibi articulis alterius & confiteatur aliqua teneat talis confeſſio & ſufficienter probet ſicut confeſſio iudicialis. & nunquid poſſint præcipere & mandare ut reſpondeãt ita q ſi non reſpondeant habeantur pro confeſſatis & de
2 hoc minus dubium eſſet. & maior pars tenuit q ſic. quia nomine inſtrumentorum ea omnia accipienda ſunt quibus cauſa* inſtrui poteſt ff de ſi. inſtru. l. i. ſicut continentur ut teſtes. extra de teſti. c. peruenit. pro hoc inducebatur in ſpeciali glo. quæ eſt de integ. reſtitu. in. c. coram ſuper uerbo munimenta quia illi iudices recipiendo confeſſiones quaſi iuxta mandatum & ſecundum mandatũ faciunt ergo &c. ar. ff. iudi. ſol. l. iam tamen. §. in hac iunge iſta no. cum dec infra poſt iſtam quæ incipit utrum duos menſes quæ eſt eo. ti. infra deci. 586 & deci ſeq. & aliam quam habes. š. quæ incipit Item nota q poſito q teſtes & aliam infra. cccccxc.

¶ * Inſtrui poteſt. An autem nomine inſtrumentorum ueniant teſtes. Vide d. abbate in c. peruenit el. prio de teſti. co gẽ. in ſecundo no. & ibi. per Fely. i prin. Et an ſi iudex dedit terminũ pti ad producendum inſtrum ẽta poſſint produci teſtes. uide Fely. ibid. Adde barto. in. l. admonẽdi in fine ff. de iureiurand.

Summarium.

1 Teſtes iurati infra tempus datum in remiſſoria poſſunt poſt terminum examinari de æquitate.

Deciſio. XXVI. alias. 586.

VTrum duo menſes qui præfiguntur iudicibus in remiſſione infra quos teſtes probatorios recipiãt & examinent præfigitur ſolum receptioni & ſic examinatio poſſit fieri per duos menſes. uel an etiam examinationi ut ſic etiam examinatio poſtea facta nõ ualeat. formam autem ſecundum quam fiunt tales remiſſiones habes extra de proba. c. licet circa ſi. primæ columnæ ibi magiſtris. M. & P. præcipimus ut teſtes quos ſuper hac exceptione pars fautorum duxerit producendos infra menſem recipere ac examinare curarent. quidam dicunt q præfigitur tale tempus ad receptionem & examinationem propter copulam ac quæ uidetur copulare etiã quo ad ipſos quia copula conſimiliter facit. ff de fun. inſtruc. l. ſeio. §. quæro. cum concor cum ergo receptio eſſet facienda infra tẽpus illud ergo & examinatio. pro hoc quia per illa uerba infra duos uel infra menſem quæ in præcedentibus dicuntur omnia in ſequentibus reperita intelligantur. ut. l. titia. § idem reſpondit. ff. de uerb. obl. ad hoc allegabatur quod not. Archid. de excep. c. pia ſuper uerbo probauerit. ubi no. q infra tempus ibi præfixum ad probandum excommunicationem non ſufficit teſtes produxiſſe niſi infra etiam tempus depoſuerint quod maior etiam pars tenet. de æquitate tamen tenebant q ſi teſtes fuiſſent producti & recepti infra tempus præfixum in remiſſione dato q examinatio fieret poſtea: ne probationũ materia quæ eſt fauorabilis anguſtaretur. C. de hæreti. l. quoniam & quia forſan teſtes producendi ſunt de longinquo uel de diuerſis locis propter quod ſæpe concurrit q productio & receptio non poteſt impleri infra illud tempus & ideo poſtea fiet examinatio quæ oportet q habeat magnum tractum propter ſcripturam atteſtationum & interdum propter multiplicitatem articulorum & interrogationum. uide ſupra deciſionem præcedentem & ſequentem.

Summarium.

1 Teſtium receptio eſt iuriſdictionis examinatio uero facti quæ poteſt committi notario & extraiudicialiter expediri.

Deciſio. XXVII. alias. 588.

NOta ſi in remiſſione quæ fit ad partes pro teſtibus recipiendis dicatur q infra duos menſes a receptione præſentium teſtes recipiantur omnes ſufficit q fiat aliqualis diligentia infra idem tẽpus de examinando eos nam primum ſcilicet receptio eſt iuriſdictionis ſecundũ ſcilicet examinatio eſt facti quæ poteſt committi notario & poteſt fieri extra inductum quandocunq; no. de re iudi. c. cum bertoldus. de iudi. c. ij. in cle. ſi enim ambo deberent infra prædictum terminum expediri ſequeretur q propter multitudinem articulorum uel alias propter longam diſtantiam teſtium qui tarde prope finem termini eſſent recepti nõ poſſent omnes examinari. hãc opi. tenet Speculi. de teſti. §. qualiter. uer. is quoq;. qui remittit ad titu. de dila. § i. uer. ſed quid ſi infra & dicit quod ſic ſeruat curia Archid. tamen uidetur innuere. contrarium in. c. pia. de except. ſuper uerbo octo dierum. uide ſupra deciſionem præcedentem.

Summarium.

1 Sumptum de regiſtro bullarum fidem facit de regiſtro ſupplicationum non.

Epithome.

2 Regiſtrum quid dicatur?

Deciſio. XXVIII. alias.610.

Egi.decī.151. infra.37. Not. ꝙ iſte ſtillus fuit olim ſed hodie curia obſeruat ꝙ equi cedatur ſumpto regiſtri ſupplicationū ſicut regiſtri bullarum & ut atteſtatur Bell. rot.aud.ī trac. de Chari. ſub q.113.

NOta ſumptum de regiſtro ſupplicationum ſignatarum domini papæ in iudicio non facit fidem ſecus ſi de regiſtro literarum apoſtolicarum bullatarum extrahatur.& ita ſeruat & tenet curia ro.regiſtrum uero dicitur quidam liber de regimine eccleſiæ ex cuius dictis regitur ſecundum Hug. ſecundum Papiam uero dicitur regiſtrum liber qui rerum geſtarum memoriam con
a tinet.unde dicitur quaſi rei geſtæ ſtatutum.ſecundum qđ dicitur in ſumma catholicon ubi tractaꝰ de iſta litera. R.

Summarium.

1 Articuli concluſorij dicuntur quia factum concludunt & per reſponſionem illis factam lis conteſtatur.

Deciſio. XXIX. alias.645.

DIc ꝙ articuli concluſorii ſunt ſeu dicuntur ideo quia in eis datur factum eorum & concluditur & per aduerſarium reſponderi dictis articulis & per reſponſionem factam ſeu ſecutam dictis articulis fit litis conteſta. pro hoc.c.unum.de litis conteſ.quia dicti articuli ſunt loco libelli oblati.

Summarium.

1 Teſtes non debent recipi ſuper eiſdem articulis.in cauſa appellationis etiam ſi pars iuret ſe nō habuiſſe copiā quæ reperitur decreta poſt publicationem ipſam.

Deciſio. XXX. alias.670.

NOta ꝙ ſi in aliqua cauſa ſpirituali uel prophana articulis datis per aliquam partem recepti ſunt teſtes & publicatio facta teſtium & etiam decreta copia atteſtationum partibus & in prima inſtantia eſt lata ſententia contra partem dantem articuloſa qua appellat & coram iudice appellationis repetit prædictos articulos in omnibus & per omnia dicens ꝙ non habuit copiam atteſtationum ut conſtat in proceſſu.& etiam iurat. iuxta quod quæritur an debeāt admitti prædicti articuli? & uidetur ꝙ non.quia atteſtationibus publicatis.iuxta.c. ex tenore.de teſti.& teſtibus.eo.ti.in cle.& hoc tenet maior pars dominorum auditorum.

Summarium.

1 Verbis enunciatiuis bullæ executoriæ non creditur.

Deciſio. XXXI. alias.696.

DIc ꝙ ſi in aliqua executoria fiat mentio de literis papalibus non tamen datur fides illi narrationi niſi oſtendantur prædictæ literæ cum hoc dicatur narratiue.& hoc etiam tenet Rota.

Summarium.

1 Articuli obiectiui debent actualiter in termino aſſignato produci.nec ſufficit illos perduxiſſe a io illos corrigendi.

Deciſio. XXXII. alias.708.

NOta ꝙ ſi aliqua cauſa ſpiritualis uel prophana uentiletur coram auditore ſacri palatij & terminum aſſignet partibus ſeu parti ad dandum articulos & pars cui aſſignatus eſt terminus ueniat in termino.ſed dicat auditori ꝙ corriget eos & portabit eadē die tunc auditor debet habere copiam ſeu uidere an ſint obiectiui.ſeu dicere prædictæ parti danti articulos ſi articuli quos dat ſint obiectiui & non admittet cum non det in termino quo elapſo articuli obiectiui non ſunt admittendi.ita communiter ſeruat rota.uel copiam retinet ſi recedit iam datis articulis.

Summarium.

1 Cardinalis aſſertioni non creditur niſi quoad iuriſdictionem ſuam.

Deciſio. XXXIII. alias.713.

NOta ꝙ non creditur aſſertioni domini cardinalis niſi circa iuriſdictionem eius non autem circa alia.& ita intelligitur. c. nobiliſſimus. xcvij.di. ita etiam tenet Rota.

¶Non creditur. Adde abba.in.c.ꝙ ſuper his de fide inſtru.in.ij.col. uerſi.ſecunda concluſio ubi etiā ꝑ do.Feli.

Summarium.

1 Auditores dubitantes ſuper admiſſione articulorū uel articulo appellationis ſuper illis dominos conſulere & ꝓnunciare debent.

Deciſio. XXXIIII. alias.721.

DIc ꝙ ſi aliquis auditor ſacri palatij dubitat in admiſſione articulorum datorum per partes.uel ſi appellatum eſt ab aliquo auditore ab admiſſione articulorum ꝙ tūc auditor qui dubitat admittere prædictos articulos.uel cauſa appellationis eſt commiſſa ſibi debet pronunciare in dicto articulo in quo dubitat ratione admiſſionis uel appellationis ſibi commiſſæ ut facilius uideat an ſint admittendi.& etiam ſuper hoc facilius habeat conſilia a dominis auditoribus qui uolunt ita fieri ꝓ ueritate iuſticiæ.

Summarium.

1 Attentata non probantur per remiſſoriam ad partes.

Deciſio. XXXV. alias.774.

ITem eſt ſciendum ꝙ ſi in aliqua cauſa petatur remiſſio ad probandū attentata ꝙ ſtilus eſt ſacri palatij ꝙ non conceditur dicta remiſſio ad partes ad probandum attentata poſt lit.pen.ſed hoc ſolum conceditur ad probandum in curia non extra.de attentatis poſt prædicta loquitur.c. ſignificante. de appel.&.c. non ſolum.eo. ti.li.vi.cum ſi.

Summarium.

1 Tranſumptum ſine compulſoria fidem non facit.

Deciſio. XXXVI. alias.688.

DIc ꝙ tranſumptum ſiue ſumptum de aliqua ſcriptura non facit fidem in iudicio.niſi fuerit habitum in uim compulſoriæ.& ita ſeruat Rota.

Summarium.

1 Compulſoria debet decerni etiam poſt concluſionem cauſe parte tamen uocata.

Deciſio. XXXVII. alias.771.

DIc ꝙ ſi in aliqua cauſa eſt concluſum & petatur compulſoria per aliquam partem ꝙ non obſtante concluſione ex cauſa poteſt concedi ad huiuſmodi compulſoriam faciendam pars debet citari.& hoc tenet maior pars dominorum de rota.quia poteſt prodeſſe dicta compulſoria in iuſticia facienda in aliqua inſtantia.

Summarium.

1 Collatio beneficii probari poteſt per teſtes & inſtrumenta.

Deciſio.

Deciſio. XXXVIII. alias.789.

DIei ꝙ collatio alicui facta de aliquo beneficio ſeu titulo beneficii probatur per inſtrumenta ſeu per teſtes in iudicio cum habeant eandem uim.ut.c.cum Io.heremita de fide inſtrum.facit.c.poſt ceſſionem.de probat.

Summarium.

1 Inſtrumentum alicuius capituli. licet minus ſolenniter ſit factum probat capitulum.& hoc reſpectum tertij quia ſecus eſſet capitulum induceret pro ſeipſum.

Deciſio. XXXIX. alias.795.

SCiendum eſt ꝙ ſi ſtilus audientiæ contra dictarum domini papæ eſt ꝙ ſi aliquis alicuius eccleſiæ ad factum ſuũ aliquos aduocat ꝓ probatione capituli ꝙ tunc ſufficit inducere inſtrumẽtum dicti capituli licet non ſit factum cum ſolennitate iuris. ſecus autem ſi capititulum inducat per ſeipſum.

Summarium.

1 Sumptum ſententiæ diffinitiuæ non probat in cauſa.

Deciſio. XL. alias.796.

SCiendum eſt ꝙ ſi in aliqua cauſa producatur in iudicio ſumptũ alicuius ſententiæ diffinitiuæ quod non facit fidem.

Summarium.

1 Camera apoſtolica ſuccedens in ſpolijs defuncti an teneatur ſoluere creditoribus.Et an creditores teneantur ꝓbare creditum conuerſum in utilitatem eccleſiæ. diſtinguit & remittit ut in ea.

Epithome.

2 Clericus in uita fructuario æquiparatur. ſed cum moritur uſuario aſſimilatur.
3 Succedens clerico habẽti adminiſtrationem tenetur ad debita conuerſa in utilitatem eccleſiæ ad quæ tenetur eccleſia quid autem ſi defunctus non habuiſſet adminiſtrationem?
4 Clericus non habens adminiſtrationem poteſt de fructibus inteſtari cui ab inteſtato eccleſia ſuccedit.
5 Creditores an teneantur probare debita conuerſa in utilitatem eccleſiæ?

Deciſio. XLI. alias.855.

CVm camera apoſtolica recipit ſpolia ſeu bona
alicuius prælati uel clerici beneficiati & credito
res petunt debita nunquid tenetur probare illa
conuerſa in utilitatem eccleſiæ.& ad alia debita prǽterꝗ̃
ad illa quæ ſunt conuerſa in utilitatem eccleſiæ camera
teneatur.quia ſecundum dubium debet eſſe primum.ui
detur dicendum ꝙ camera non teneatur niſi ad conuerſa
in utilitatem eccleſiæ per.c.i.de ſolu. & per c. præſenti
de offi.ordi.li.vi.in.fin.cum ibi no.ſuper uerbo debitis.&
p.c.grauis.extra de depo.in fi.quia poſſet dici hoc nõ eſt
uerum per illa quæ no. Arch.& Io.an.in nouel.poſt eũ.
in.c.ſtatutum §.aſſeſſorem.ubi patet ſolutio ad dictum.c.
peruenit.uel eſto ꝙ hoc cõcederetur poſſet dici aliud eſſe
2 prælato uiuente uel beneficiato quia tunc cum fructuario
comparetur fructus & prouentus beneficii facit ſuos &
ideo cum perſona ſua ſit ad huiuſmodi debita obligata nõ
mirum ſi etiam de fructibus ſuorum beneficiorum quos
facit ſuos ſatisfacere teneatur.ſed ſecus eſt cum moritur
quia tunc uſuario comparatur & poſt mortem omnia bo
na ſua quæ ab eccleſia acquiſiuit tanquam bona eccle
ſiæ remanent eccleſiæ & reſeruantur futuro ſucceſſori.ut
dicto.c.præſenti.in cuius præiudicium bona illa non po
tuit obligare.maxime quia non habet cauſam ab illo nec
cenſetur habere ius.faciunt no.per Innoc.in.c.quia.v.d.
iudi.& ideo non mirum ſi ſucceſſor ad illa tunc nõ tenea
tur.ex quo ad illa eccleſia non cenſetur obligata ut dicto
c.i.de ſolu.in eius ſucceſſoris locum camera apoſtolica ꝑ
ſpecialem papæ reſeruationem ſuccedit in iſtis ſpolijs ſeu
bonis ad eccleſiam pertinentibus & eius occaſione per ip
ſum acquiſita quia in alijs bonis patrimonialibus.uel alijs
de acquiſitis bene ſuccederet alius hæres ſuus qui ad om
nia alia eius bona teneretur. C.de epiſ.& clem.authen.li
centia.uel poſſet fieri diſtinctio inter habentem admini
3 ſtrationem & tunc teneatur ſucceſſor uel camera etiã de
fructibus perceptis in uita prædeceſſoris niſi ad debita
conuerſa in utilitatem eccleſiæ. & ad quæ ſolum tene
tur eccleſia ut in dicto.c.i.de ſolu.& non habentis admi
niſtrationem & tunc ad omnia teneatur quatenus ſuffice
rent fructus & prouentus quos ante mortem fecerat ſuos
quia talis beneficiatus non habens adminiſtrationem om
4 nes illos fructus & prouentus perceptos in uita adeo facit
ſuos ꝙ poteſt teſtari de illis.& niſi teſtetur de illis ab inte
ſtato ſuccedit eccleſia ar.no per glo.in dicto.c.præſenti.
de offi.ordi.li.vi.ſuper.uer.reſeruari.& probatur de teſta.
c.relatum.& per Hoſti.in.c. ſi quis ſane. de pecu.cle.De
5 alio dubio an creditores teneantur probare debita conuer
ſa in utilitatem eccleſiæ.dic ut no.per glo. & Archidi.x.
q.ij.§.hoc ius porrectum.& per Hoſti & doc.extra depo
ſi.c.grauis ſuper uerbo utilitatem de fideiuſſo.pro quibuſ
dam.de teſta.cum in officijs.per Innoc.& Hoſti.in ſum
ma.de fideiuſſo.§.& quia.ueri.ſed contra & ſequen.

Summarium.

1 Compulſoria conceditur etiam non citata parte.

Deciſio. XLII. alias.47.

NOta ꝙ compulſoria ad producendum inſtrumenta conceditur per auditorẽ & poteſt procedi parte aduerſa non citata.quia etiam parte inuita compulſoria concedi poteſt.ergo non uocata.arg.l.quæſitum.in fi.ff.de fideiuſ. ideo poſito ꝙ in compulſoria non ponatur parte citata ualet compulſoria maxime ſi pars erat præſens in curia quando compulſoria contra eum fuit conceſſa materia probationis non debet anguſtari ſed ampliari.ut.l.quoniam.de hæreti. uide omnino infra deci.de fide inſtru.4.

Summarium.

1 Inſtrumenta extracta in partibus in uim compulſoriæ decrete parte citata fidem faciunt in iudicio.

Deciſio. XLIII. alias.619.

SI compulſoria concedatur in aliqua cauſa ad partes uocata parte ad recipiendum publicata inſtrumenta uel ſcripturas uel alia tranſumpta hæc ſcripturæ faciunt fidem in iudicio & ita ſeruat rota dominorum auditorum ſacri palatij.tutius eſt ꝙ citetur etiam in partibus.

Summarium.

1 Teſtes ſuper declaratione atteſtationum publicatis atteſtationibus non ſunt admittendi ubi declaratio non releuaret.

Deciſio. XLIIII. alias.784.

OBtinens beneficium per contractum matrimonij egit contra alium qui id obtinuit tanquam uacãs per renunciationem & uolens oſtendere ꝙ prædeceſſor iſtius cui fuit beneficium prius contraxit matrimonium quam renunciauerit dat articulos de certo mẽſe anni quo contraxit matrimonium præcedenti menſe renunciæ ſcilicet de menſe Auguſti. cum renuncio ſit de menſe Septembris.& teſtes ſuper hoc producti dicunt eũ

contraxiſſe tempore quo racemi incipiunt maturare.& ni hil deponunt de illo menſe Auguſti. ſed publicatis atteſtationibus actor uult probare q̃ de mẽſe Auguſti de quo in articulis dederat racemi in partibus illis communiter incipiunt maturari ſeu uariare quæritur nunquid ſit audiendus uel obſtet publicatio? & uidetur q̃ obſtet publicatio.ar.no.per Inno.in.c.cum clamor. de teſti. &.c.fraternitatis eo.ti.& quia iſta declaratio etiam probata nõ releuaret.cum ſit nimis incertom cum uuæ in certis territorijs citius incipiunt maturari quam in alijs.

DE TESTIB. ET ATTESTATIO.

Summarium.

1 Teſtes ſi publicatæ fuerint & did citæ depoſitiones eorum an iterato produci posſint propter ſententiæ nullitatem?

Deciſia. I. alias. 42.

Supra in no.de proba.deci.xj.

NOTA q̃ ubi teſtes ſunt producti in cauſa. licet ſententia ſit nulla poſito quod teſtes ſint publicati iterato poſſunt produci. quia q̃d nullum eſt non præſtat impedimẽtum.in regula non præſtat.cum ſi mea autem quæ dicunt q̃ ex quo pars ſciuit teſtificata iterato teſtes producere non poteſt. habent locum quando debito modo teſtes producti ſunt. hoc no. Io.an.in c.teſtibus.de teſti in cle.in glo. alias audiui tamen q̃ rota contrarium tenuit.nec obſtant iura ſupra allegata.quia ibi non didicit teſtificata.& quia ſufficit qualitercunque. ar.l.ſi quis ia graui.§.impetrat ad ſil.de fal. l ſi quis. & l.1.ubi uide Bal.de cab exhi.maxime ſi ad requiſitionem partis ſit facta publicatio.& hoc tenet Gen.ibi. infra.eo.ti.dec.4 &.5.

Summarium.

2 Teſtes affuturi recipi poſſunt per iudicem etiam non cognito de grauamine.

Deciſio. II. alias. 59.

NOta q̃ ubi eſt appellatum ſuper grauamine auditor ad quem eſt appellatum teſtes affuturos non cognito de grauamine poteſt recipere propter periculum quod poteſt eſſe in abſentia teſtium.ut dicitur in ſimili in.l. acquilia ff.ad leg.acquil. & quia eſt dubiũ an iuriſdictio ſit primi iudicis.ideo in dubio recipit teſtes iudex appellationis.ar.l.ordinatam. ff.de libe.cau.uide infra deci.ſequentem.

Summarium.

3 Teſtes de quorum morte uel impedimẽto dubitatur poſſunt examinari ad cautelam per ordinarium iudicẽ cauſa pendente in curia.

Deciſio. III. alias.109.

NOta q̃ cauſa pendẽte in curia ordinarius iudex teſtes de quorum morte dubitatur uel alio impedimento poteſt ad cautelam recipere propter periculum & neceſſitatem quæ neceſſitas inducit q̃ aliquãdo a iure communi deuietur. & extraordinarie procedatur.ar.l.1.ff.de nſce. appella & l.diuus.ff.de tutoribus. & cura da.ab his.ad.l.iij.l.acquil.ff ad l.aql.& hoc eſt uerũ q̃ ualet receptio facta per iſtum modum ſi poſt receptionem nõ poteſt haberi copia teſtium.& quia ſunt mortui uel alias impediti.ſi autem ſuperuenirent.dico q̃ receptio facta ab illo qui non habet poteſtatem recipiendi nõ ualet ſed per auditorem datum in curia fiet remiſſio ad partes ar.l.ſi.C.de teſti.& uide.ſ.deci.præcedentem.

Summarium.

1 Teſtes per uiam reſtitutionis produci poſſunt publicatis atteſtationis.

Deciſio. IIII. alias.139.

NOta qualiter publicatis atteſtationibus poſſunt per uiã reſtitutionis produci teſtes.no.per Inno. in.c.auditis.in fi.de in inte.reſti.uide.ſupra dec. prim.eo.ti.

Summarium.

1 Atteſtationes quæ non ualent poſſint ratificari per partes.

Deciſio. V. alias. 147.

NOta q̃ atteſtationes quæ non ualent per conſenſum partium poſſunt ratificari.ut no. Inno.in.c. cum cauſam.de teſti.& ibi etiam uidetur tea.ſecus io ſolennitate ſeu inſtantia iudicij. ut ibi no. uide ſupra eo.ti.deci.pri.& de procu.deci 1. Phili. Fran. in c.cũ cauſam ꝺ appel.

Summarium.

1 Teſtium uerba dubia interpretãtur contra producentẽ.

Deciſio. VI. alias. 194.

NOta quod uerbum dubium teſtis interpretatur contra producentem in dubio.ut no.in.c. in præſentia.de proba.& ibi no. Inno in fi.idem no. Ber.in.c. ex literis.& in dicto.c.in præſentia.

Summarium.

1 Appellans ſi infra decennium ad appellandum producat teſtes ſuos non uidetur appellationi ſuæ renunciare.

Deciſio. VII. alias. 303.

NOta glo.qualiter poſt ſententiam ſi pars per quam eſt appellatum infra decem dies a tempore ſententiæ producat teſtes non uidetur appellationi renunciare.ut no Inno.in.c.ſollecitudinem.ſuper uerbo renunciare.de appel.circa quod uide no per Io.and in.c.ſi a iudice.de appell.li.vi & quod no in.c.paſtoralis.in magna glo.uerſi nonne ſi poſt.de offi.dele.

Summarium.

1 Teſtes ſuper habilitatibus impetrantis poſt concluſionem poſſunt recepi.

Deciſio. VIII. alias.468.

NOta poſt concluſionem in cauſa poſſunt recipi teſtes ſuper habilitatibus impetrantis præſertim pro informatione iudicis per rationem prædictã quia cum concluſio non ſit neceſſaria in cauſa beneficiali præſertim ſi ſemel fuerit facta inquiſitio per executorẽ de uita & cõuerſatione &c.quia quilibet præſumitur idoneus.&c.de præſump c.dudum.&.c.illud. Supra de probat.deci.i.

Summarium.

1 Teſtes affuturi ſi ſunt recepti ordine iudiciario & poſt lit.conteſta.poteſt per eos ferri diffinitiua.alias non.

Deciſio. IX. alias. 331.

NOta q̃ ubi teſtes affuturi ſunt recepti parte uocata & iudiciario ordine ſeruato per tales teſtes poteſt ferri ſententia diffinitiua.quia etiam teſtibus non publicatis poteſt ferri.ut.c.cum.&.A.de re iudi.cum

ibi

ibi nota per Inno ſecus autem ſi eſſent recepti lite nõ cõteſtata. & iudiciario ordine non ſeruato. ut no. Ber.in.c. quoniam frequenter.in prin. ſuper uerbo tamen.ut lit.non conteſta.

Summarium.

1 Teſtimonium de auditu a poſſeſſore in poſſeſſorio iudicio ſufficit.

Deciſio. X. alias. 457

Adde Fulgo. conſi. 134.
NOta ꝙ in poſſeſſione ſufficit teſtimonium de auditu a parte quæ tenet & poſſidet rem ſpoliatam de qua agitur argu.no.in.c.licet.ij.de teſti.facit.c.cum ſit. de conceſ.præben.

Summarium.

1 Teſtium receptio ſine expreſſa admiſſione articulorum ualet in beneficialibus.& in materia attentatorum.

Deciſio. X I. alias.525.

NOta ualet receptio teſtium etiam non affuturorũ ſuper articulis expreſſe non admiſſis in materia attentatorum & etiam in quacunq; cauſa beneficiali.dum tamen ſit de iure dantis & termini conſueti ſeruati.nam eo ipſo ꝙ teſtes recipiuntur articuli admittuntur ſaltim tacite uide.infra de excep.deci.14.

Summarium.

1 Procurator in prima inſtantia in ſecunda ſi non ſit procurator poteſt produci in teſtem per partem aduerſam.

Deciſio. X I I. alias.656.

DIc ꝙ ſi in aliqua cauſa aliquis ut procurator fuerit litem conteſtatus in prima inſtantia.ſed in alia inſtantia non interuenit. pars contra quam fuerit procurator poteſt producere in teſtem ſi uult. facit in ratione.c.dilecto.&.c ueniens.de teſti.

Summarium.

1 C ut circa.de elec.li.vi.non habet locum quando articuli ſunt probati uel habentur pro probatis. nec quando appellatur ad inferiorem.

Epithome.

2 Articuli quando petuntur admitti debet proteſtari pars aduerſa ſaluo iure impertinentium & non admittendorũ.
3 C.Vt circa non habet locum niſi quando appellatur ad papam.

Deciſio. X I I I. alias.41.

NOta ꝙ c.ut circa.de elec.non habet locum quando obiectus qui ponuntur ſunt probati uel habentur pro probatis.ut.c.conſtitutionem.in fi. de elec.in cle.& ideo quando petuntur admitti articuli pars contra quam producuntur debet proteſtari ſaluo iure non admittendo
2 rum.& non recipiendorum.ut nota.in dicto.c.conſtitutionem.Io.an in. fi. Conſueuit dici in palatio iam ſumus in probatis & conſtat de non iure aduerſarij.& ſic intelligitur quod no. Inno.in.c.conſtitutus de fil.preſ.& dic ꝙ dictum.c.ut circa habet locum quando appellatur ad pa
3 pam.& non quando appellatur ad inferiorem no. Archi. in eo.c.ut circa. ſuper uerbo appellare.& quod no.idem in.c.ſtatuimus eo.ti.li.vi.& quod no.Io.an.in.c non poteſt.de procur.in cle.& uide infra de appel.deci.5.

Summarium.

1 Terminus ad declarandum articulos obiectiuos non conceditur.

Epithome.

2 Articuli in cauſa appellationis ſecundum aliquos non ueniunt declarandi.
3 Declarans nihil facit noui ſed quod factum eſt dilucidat.
4 Articuli qui nõ ſunt dati in cauſa principali poſſunt dari in cauſa appellationis.
5 Articuli obiectiui qui alias eſſent repellendi admittuntur quando gratia ſi neutri eſt obtenta.

Deciſio. X I I I I. alias.64.

NOta ꝙ in articulis obiectiuis non datur terminus ad declarandum. in.c.ut circa.ubi Pau.no.cõtrarium & male.quia eſt contra.c.licet.de probationibus.quabis ea dilatio datur.ar.c.conſtitutionem. de elec.in cle.& no.in.c.in generali.de reg.iur.per Io.mo. & ex hoc nolũt
2 dicere aliqui ꝙ in cauſa appellationis articuli non ueniũt declarandi.quia imputetur parti.quia ab initio non prouiderit licet uideatur contra quia ille qui declarat nihil facit
3 noui ſed quod factum eſt dilucidat.ut.l. hæredes palam. de teſta.cum ibi notatis ad quod facit.l.quod in diem.§. de compenſationibus iuncta.l.i §.præterea.de contrahẽ. emp.ff.& per iſta nolunt dicere aliqui ꝙ articuli qui non
4 ſunt dati in cauſa principali in cauſa appellationis dari poſſunt.&.c.conſtitutionem.de elec.in.cle. habet locum in male appellatione formata.& ꝙ in cauſa appellationis primo ſunt dandi articuli obiectiui qui non ſunt dati in cauſa principali facit.c.cum a repulſione de app. in cle. cum ibi no.per Io.an ſuper uerbo. inepte uide.c.i. de ex
5 cep.extra quia non probatum.dic ꝙ obiectiui articuli qui alias eſſent repellendi admittuntur quando gratia ſi neutri eſt obtenta ut infra de excep. deci.19. & deci.18.eo. tit.de excep. & etiam uide infra literam.o. ſuper uerbo obiectus & literam.a. ſuper uerbo appellatio.ubi multa de hac materia reperies in diuerſis quæſtionibus.& uide omnino infra deci. ſequentem.& ſupra de probat.deci.8. & de except.infra deci.1.&.3.& infra eo.tit. deci.20.27. & 28.&.31.& de excep deci 8.&.9.&.10.& ſupra de teſti.deci.13.& deci.16.eo tit & dec.17.&.130.& uide omnino infra.156.&.333.& uide deci.&.485.& ſi.

Summarium.

1 Obiectus qui ruunt ex mala appellatione in ſecunda inſtantia non poſſunt reformari.

Deciſio. X V. alias.261.

NOta ꝙ ubi obiectus in prima inſtantia ſunt male ſpecificati & ruunt ex mala appellatione.in ſecunda inſtantia non poſſunt reformari. ſecus ſi non ruant ex mala appellatione ut no.Compoſ.in.c.ꝙ ſicut.de elec.& ita intelligitur.c.ut circa.de elec.li.vi.uide deci. 64 & infra.cclxx.
Supr.de proc. dec.5. & infra de appel. dec. 24.

Summarium.

1 Arreſtari poteſt receſſurus de curia donec reſpondeat interrogationibus ſimiliter & literæ apoſtolicæ.

Epithome.

2 Executor datus in gratia uidetur habere iuriſdictionem antequam auditor inhibeat.
3 Auditor ante litem conteſtatam non uidetur habere iuriſdictionem.
4 Executor ante inhibitionem habet iuriſdictionem in negociis ceptis.

Deciſio. X V I. alias.75.

NOta ꝙ ubi ambæ partes ſunt in curia . & una pars eſt receſſura poteſt compelli per aliam partem quæ non eſt receſſura ꝙ reſpondeat interrogatoriis . & ſi pars quæ eſt receſſura contra aliam quæ non uult recede

re uelit dare interrogatoria nõ auditur.ex quo dicit ſe uel
le recedere.quia ſufficit ꝙ reſpondeat articolis dum ue-
nerit terminus.nec in hoc debet paritas inter partes obſta
re.quia terminus debet ſolum eſſe uolentis recedere.& ſic
non ob.l.in ſacris.de prox.ſa.ſcrinioorum.li.xij cum.l.pẽ.
C.de ſen.& inter.om.iudi.&.l.petendæ.C.de reſt.in.inte.
ideo auditor male faceret ſi partem licentiaret. Et idem
eſt in literis gratiæ.quia ex quo cauſa eſt commiſſa audi-
tori & petuntur literæ atreſtationis.in curia.quia timet ꝙ
aduerſarius uirtute executoris poneret ſe in poſſeſſionem.
tales literæ non ſunt relaxandæ.quia melius eſt ante pro
uidere quam poſt remedium quærere ut.l.ſi.C.in quibus
cau.in inte.reſti. non eſt neceſ. & in caſu ꝙ relaxarentur
tales deberet inhibere parti ſub pœna ꝙ uirtute literarum
nihil attentaretur.licet aliqui uoluerint dicere quod tales
literæ ſunt relaxandæ.quia ante litem cõteſtatam.ſeu an
2 te ſeqnam auditor inhibeat executor datus in gratia uide
tur habere iuriſdictionem. Item quia ante litem conteſta-
3 tam auditor non uidetur habere iuriſdictionem.per.c.re-
latum.de offi deleg.ſed hoc non ob.per.c.ſi.ut lit.pendẽ.
in clem cum ibi notatis per Io.an. Item prædicta poſſunt
eſſe uera ꝙ inceptis negocijs executor ante inhibitionem
habet iuriſdictionem. ſecus uidetur re integra.quia re inte
gra non ſit præiudicium parti ſi ante inhibitionem audi-
tor literas retineat.& impediat executorem ꝙ non proce-
dat ad executionem gratiæ.quia melius eſt prouidere ut
ſupra dictum eſt.uide ſupra de do.& contu.deci.v.arre-
ſto.partis ut reſpondeat interrogatorij.uide deci.612.

Summarium.

1 Receſſurus a curia non tenetur reſpondere interrogato-rijs aduerſarij. niſi dentur in modum poſitionum ſi hoc petat.

Deciſio. XVII. alias.485.

NOta ꝙ reus receſſurus a curia non tenetur reſpõdere interrogationibus datis per actorem tangendo negocium principale. nec e contra, niſi fuerint dati poſitiui & per modum poſitionum &articulorũ. hoc uerum ſi reus hoc petat.alioquin ſi uult ſponte reſpõdere mos ei gerendus eſt. & præiudicat ei ſua confeſſio. pro quo faciunt no.in.c.cauſam.de iura.calum.

Summarium.

1 Litis conteſtatio ſit per reſponſionem factam ad articulos concluſiuos.

Deciſio. XVIII. alias.76.

NOta ꝙ articuli concluſiui ſiue concludentes dicuntur ideo quia non datur petitio ſed dans articulos in ſi.ipſorum petit reſponderi articulis licet lis non fuerit conteſtata & in initio litis ſuper petione dant tales articulos cum per reſponſionem quæ ſit per partem talibus articulis litis conteſtatio dicitur eſſe facta.c.unico de litis conteſta.quia tales articuli ſunt loco libelli.ut in.c.i.de libel.obla.

Summarium.

1 Articulus non concludens debet repelli tanquam impertinens.

Deciſio. XIX. alias.372.

NOta articulus non concludens tanquam impertinens debet repelli. & apparet de calumnia dantis. niſi daret diſpoſitiue.ar.c. dudum.de elec.innotuit. &.c.pertuas.de conceſſ.præben.de reſcrip.c.i.&.c.dudum.de deci.

Summarium.

1 Articuli obiectiui ſi poſt terminum fuerint producti.& in termino ad producendum omnia inſtrumẽta per quæ probantur obiectus producantur.ſi negentur ſigilla & notarius.an admittatur producens ad illa probandum per teſtes.

Deciſio. XX. alias.387.

NOta dat aliquis articulos obiectiuos poſt terminum ad ponendum & articulandum & in termino ad ꝓducendum omnia produxit inſtrumenta per quæ probantur illi obiectus.ſed pars aduerſa negat illa producta.ſ.notarium & ſigna & ſigilla.quæritur nunquid dans illos articulos obiectiuos ſit admittendus ad probandum illos per teſtes ex eo ꝙ non dedit in termino nunquid ſit admittendus ad probandũ ſaltim ſigna notariorũ.& ſigilla inſtrumentorum productorum. quidam dicebant ꝙ non.quia nulla probatio debet recipi ſuper materia articulorum non recipiendorum. ad hoc facit quod no.glo. de elec.c.conſtitutionem.ut circa.ſuper uerbo legitime. in clem. Alij uero tenebant contra.quia licet ſit exclusus ab articulando.& ſic a probando per teſtes in illa inſtantia. ex quo nõ dedit in termino articulos.nõ tñ fuit exclu-ſus a producendo.& ſi abſq; omni artitudine produxiſſet munimenta per quæ apparet actorem repellendum hoc ſibi ſufficeret ergo ex quo produxit in termino ad poducendum omnia ſi producta nigentur debebit admitti ad probandum producta. quando autem uerſimiliter poterat ignorare ao pars aduerſa illa negaret. & ex quo admittitur ad producendum etiam debet admitti ad producta ſi negentur probanda.alias fruſtra produxiſſet. nec ob ꝙ per lapſum termini exclusus erat a ponendo & articulando.ergo etiam uidebatur exclusus a producendo munimenta per quæ poſitiones & articuli deberẽt probari.quia dico ꝙ non ſequitur.quia terminus ad ponendũ
ſtatuitur ſeu poſitiones & articuli fiunt ut contenta in eis 2
probentur per confeſſionem uel per teſtes & ab illo modo probandi bene eſt exclusus nõ autem fiunt ad finem proponendi. quoniam ſi poſtea pars uelit proponere & alio modo.pora per inſtrumenta uelit probare. ſit audiendus producendo etiam ſi non articulum proponere cenſetur. & producere in termino ſibi conceditur.ergo omnia quæ pertinebant ad productionem.ſ.probatio notariorum.& ſigillorum ſibi non negantur nec ob.dicta cle.conſtitutione quia loquitur de probatione facta per teſtes a qua erat exclusus. Item loquitur de probatione facienda de materia obiectiua a qua per conſtitutionem ut circa erat exclusus.quia perpetuo & irreparabiliter. excludit & eius exclusio habet uim rei iudicatæ.uide ſupra eo tit. deci.14. & infra de except.deci.9.infra 421.

Summarium.

1 Articuli pertinẽtes etiam in cauſa prophana de æquitate ſunt amittendi uſq; ad concluſionem.in cauſa.

Deciſio. XXI. alias.448.

NOta ꝙ omnes domini excepto uno uoluerunt habere pro ſtilo. decetero ꝙ in cauſa prophana more ſpiritualis articuli qui de iure dantis uel alias pertinẽ. in materia & informa dati & poſt terminum & ante concluſionem poſſint & debeãt admitti de æquitate licet forte de rigore iuris eſſet contrarium propter.c.paſtoralis.de except & no. per Cõpoſ.in.c.ſicut.de elec.& per P au.in c.conſtitutionem. in uerbo ſuper hijs.in cle. De articulis uero in cauſa iniuriarum criminaliter intentata poſt terminum datum conſilia erant diuerſa.uide dec.infra quæ eſt eo. tit.12.

Summarium.

1 Articuli poſt terminum dati in cauſa criminali etiam ciuiliter intentata non ſunt admittendi.

Deciſio. XXII. alias.484.

NOta quod in cauſa criminali ciuiliter intentata articuli poſt terminum dati non ſunt admittendi.quia omnes termini præſertim in cauſa prophana ſunt peremptorij.

peremptorij.ut no. Io.in.c.ſæpe de uerb.ſig. & Compoſ. in.c.quod ſicut de elec.facit.c.curam. cum ibi no.& per Inno.de reſti.in inte.& l auxilium.ff.de mino.facit in ratione.c.paſtoralis de excep &.c.concertationi.de appel. li.vi.de reſti.in inte.c.1.in clem.& no.per Io. de ligna.in c.dilectus.de fide inſtru.& no.per Pau.in ele.conſtitutionem.de elec.ſuper uerbo ſuper h jo.poſt hæc conſilia qua ſi per medium ego non ſecutus dictam opi. pronunciaui contra eam uide deci.ſupra proximam & ſupra de deci. 5.& de iudi.deci.19.

Summarium.

1 Articuli dantes non ueriſimilia non admittuntur.

Deciſio. XXIII. alias.629.

A Articuli ſequentes de aliqua materia de qua non eſt uerisimile nõ admittuntur.pro hoc facit quod no.in.c.non eſt uerisimile.de præſump. ita ſeruat Rota.

Summarium.

1 Poſitionibus tam impertin. quam pertinen. reſpondẽri debet de ſtilo palatij.

Deciſio. XXIIII. alias.640.

DIc ꝙ ſtilus eſt ſacri palatij ꝙ ſemper debet reſpõderi per partes poſitionibus pertinentibus & impertinẽtibus.& hoc fit cauſa abbreuiandi litem. & etiam uidetur ſeu inſpicitur quando poſitiones negatæ dantur per articulos. ſeu dantur articuli utrum ſint boni & pertinentes in materia & forma & tunc ſufficit prædicta de cauſa.ut eſt dictum.

Summarium.

1 Articuli in dubio admitti conſueuerunt.

Deciſio. XXV. alias.644.

DOmini de rota ſacri palatij conſueuerunt admittere articulos partium quando eſt dubium an debeant admitti uel non.

Summarium.

1 Articuli calumnioſi admitti non debent niſi ſint de iure dantis.

Deciſio. XXVI. alias.646.

DIc ꝙ ſi aliquis in aliqua cauſa dat articulos calumnioſos ꝙ ſi ſunt de iure ſuo ſunt admittendi alias non ut no.in.c.poſt electionem.in glo & extra de conceſ.præben.ſecundum Io.an.in.c.in fidei fauorem.in nouella.de hæret.lib.vi.

Summarium.

1 Articuli obiectiui poſt terminum dati non admittuntur in cauſa ſpirituali.

Deciſio. XXVII. alias.647.

NOta ꝙ ſi in aliqua cauſa ſpirituali non dantur articuli obiectiui ſecundum.c. conſtitutionem. de elec.in clem.in termino aſſignato. ꝙ lapſo dicto termino nõ admittuntur dicti articuli. ſecus in cauſa prophana.quia non admittuntur articuli uere obiectiui.ſed magis exceptiui.& ita ſeruat rota.

Summarium.

1 Articuli obiectiui niſi ſint bene formati & ſpecificati nõ admittuntur.

Deciſio. XXVIII. alias.648.

SCiendum eſt ꝙ ſi actor uel reus in aliqua cauſa ſpirituali uel prophana dat articulos obiectiuos. quia tunc debent dare bene diſpoſitos & ſpecificatos. & in bona forma.alias non admittuntur.iuxta.c.conſtitutionem.de elec.in cle.ſecus autem ſi dans tales articulos eſſet in probato.quia tunc non curatur de forma.

Summarium.

1 Poſitionibus non bene ſpecificatis uel nõ diſpoſitiue datis non cogitur quis reſpondere.

Deciſio. XXIX. alias.729.

NOta ꝙ ſi in aliqua cauſa ſpirituali uel ꝓphana dantur aliqui articuli per partes ſeu partem non obiectiui.uel obiectiui & non ſunt bene ſpecificati ſeu non dati diſpoſitiue ut fieri debet. pro tunc ſi pars uult reſpondere talibus poſitionibus ſeu articulis poteſt reſpondere alias non cogitur reſpondere aliquo modo.licet dicatur ſibi ꝙ reſpondeat quod poteſt ſi uult.ut eſt dictum alias non.

Summarium.

1 Articuli bene formati per reum non habentem ius in beneficio dati debent admitti.

Deciſio. XXX. alias.735.

NOta ꝙ ſi aliquis actor det in aliqua cauſa contra reum aliquos articulos ꝙ licet reus non habeat ius in beneficio quod poſſidet ꝙ nihilominus articuli bene formati in materia & forma debent admitti. nam reus ſuo loco & tempore poterit dare obiectiuos contra dictum actorem ſecundum Compoſ.in.c. mandatum de reſcrip.& ita tenet rota.

Summarium.

1 Articuli obiectiui debent dari bene diſpoſiti.& ſpecificati in bona forma niſi dans illos eſſet in probatione.

Deciſio. XXXI. alias.780.

SCiendum eſt ꝙ ſi actor uel reus in aliqua cauſa ſpirituali uel prophana dat articulos obiectiuos. ꝙ tũc debet dare bene diſpoſitos & ſpecifice in bona forma alias non admittuntur iuxta ele. conſtitutio.de elec. ſecus ſi dans tales articulos eſſet in probatione.quia tunc non curatur.& ita tenet rota.

Summarium.

1 Poſitiones in prima inſtantia per procuratorem etiam cum iuramento datæ.poſſunt in ſecunda per principalẽ reuocari ſine expreſſa reuocatione erroris.

Deciſio. XXXII. alias. 505.

NOta ꝙ poſitiones datæ in prima inſtantia per iuramentum procuratoris in ſecunda inſtantia poſſunt per dominum principalem reuocari & meliorari ſine expreſſa reuocatione erroris.tum quia illud iuramentum non fuit de ueritate.ſed de credulitate.tum quia procuratores non ſunt plene informati ſicut principales qui nouerunt quæſtionem ueridicam. iuxta no. in.c.cum in poſitionibus.de iureiur.li.vi.

Summarium.

1 Auditor non poterit ſine noua commiſſione de cauſa cognoſcere ubi remiſſoria bullata fuerit.licet partes remiſſoriæ renunciare uelint.

Epithome.

1 Papa ubi manum appoſuit inferior ſe intromittere non poterit.

Deciſio. XXXIII. alias.871.

Nota q poſtq̃ litera remiſſionis eſt bullata licet articuli non includantur.& ad partes tranſmittā tur auditor non poteſt ſine noua commiſſione ulterius in cauſa procedere etiam ſi pars renunciare uelit
2 remiſſioni. quia ea quo papa manum appoſuit inferior ſe
ammodo de negocio intromittere non poteſt. per c. ut noſtrum de appe.& de elec.c.ſi eo tempore.lib.vi.

Summarium.

1 Solui an debeat curſoribus pro interrogatoriis incluſis in remiſſoria ex parte rei?

Deciſio. XXXIIII. alias.48.

Nota q ubi actor dedit articulos & fuit ſibi decreta remiſſio ad partes ſi reus det interrogatoria pro expē ſis curſorum reus nihil habet ſoluere.& hoc ſi actor per remiſſionem ſuorum articulorum tantum erat expenſurus quantum eſt poſito q interrogatoria rei portentur alias autē reus cōmunicaret in expenſis. ar.l.ea parte.ff. famil.hercíſ.& in.c.præſentium.de teſti.

Summarium.

1 Remiſſio cauſæ ad cancellariam ſufficit ſi fiat notario cauſæ.& una partium præſente.uel remittatur cōmiſſio ad cancellariam.

Deciſio. XXXV. alias. 611.

Nota ſi aliquis auditor ſacri palatii ex cauſa rationabili remittere uult cauſam ſibi cōmiſſam ſufficit notario cauſæ præſentibus partibus uel una ſcribere remitto cauſam uel ſi uult remittat per notarium prædictum in cancellaria.ita communiter ſeruatur in ſacro palatio.

Summarium.

1 Remiſſorie fiunt per bullam papæ niſi petatur q decernatur ſub ſigillo auditoris.

Deciſio. XXXVI. alias. 737.

Nota q ſi in aliqua cauſa remiſſio petatur ad partes ad probandū aliquid per partem.tunc ſaper hac fit executio papalis.niſi petatur ab auditore ſuo ſigillo ſigillatis.pro hoc facit.c.de cauſis.de offi.dele.

Summarium.

1 Remiſſoria non conceditur etiam ea cauſa ante litis cōteſtationem.

Deciſio.XXXVII.alias. 366.

Nota q poſito q teſtes dicantur ualitudinarii ante litem conteſtatam non fit remiſſio ad partes poſito q neceſſitatis cauſa petatur. & eſt ratio.qa ex quo decernit remiſſio expirat poteſtas auditorum palatii. ideo ante litem conteſtatam non dicitur quis agere ſed agere uelle ut.l.amplius.ff.rem ra ha in hoc caſu etiam melius eſſet q expiraret poteſtas q̃ ſi propter probationis defectū cauſa perderetur ut extra de teſti.c.dilecto.uide in.c.quoniā de proba.& in c. quoniam de hære.& in c.frequenter.ut lite non conteſta.

Summarium.

1 Interrogationi criminoſe non tenetur quis reſpondere.

Deciſio. XXXVIII. alias.623.

Si quis facit arreſtari aliquē de curia non receſſurum donec datis directe obiectis reſpōdeat an talis teneatur de iure reſpondere talibus interrogationibus.dic de ſtilo ſacri palatii q talis tenetur reſpondere ſi uult reſpondere affirmatiue cum proteſtatione dicendo credo talibus interrogationibus obiectiuis.ſi tamen alias conſtet de eis per legitima documenta in iudicio alias non. Sed hoc uerū eſt ſi ſupradictæ interrogationes non reſpiciant crimina uel defectus illius perſonæ contra q̃ opponuntur ſecus ſi reſpiciant. Sed ſi ſit dubium q reſpiciant dicunt aliqui q debent reſpōdere cū prædicta proteſtatione. Alii uero dicunt contra & forte non male. Et an interrogationes & poſitiones fieri debeant ſuper criminibus alicuius. ſuper hoc uide Inno.Hoſti & Cōpoſ.in.c.dudum.ſuper uerbo dicēdo.de elec.in.Spe.ti.de poſi.& Inno.& Hoſt. in.c.ij.extra de confeſ.& Guil. de mō. laudu. in prophe. cle.& etiam q le.& no.in.c. qualiter & quando. infra de accuſa & in Spe.ti.de poſi.§.vii. uidendum occurritur. uerſi.a xix.conſiderandum eſt.

Summarium.

2 Remiſſoriam de cōſenſu partium auditor cauſæ poteſt ſine uicecancellario concedere.

Epithome.

2 Remiſſionem reportatam de partibus auditor ſine ſpeciali commiſſione aperire non poteſt.

Deciſio. XXXIX. alias.775.

Sciendum eſt q ſi partes in aliqua cauſa petant remiſſionem ad partes tunc auditor cauſæ poteſt cōcedere ſine uicecancellario ſi autem una pars petat
1 tantum.tunc non poteſt ſine uicecancellario nec tunc re
miſſionē reportatam de partibus poteſt aperire ſine commiſſione ſpeciali . Secus autem ſi eſſet conceſſa remiſſio de conſenſu partium.& ita ſeruat rota.

Summarium.

1 Poſitionibus an renuncians liti & cauſæ tenetur rñdere?

Deciſio. XL. alias 778.

Sciendum eſt q ſi in aliqua cauſa ſpirituali uel prophana termini ſunt ſeruati uſq; ad cōcluſionem.& pars actrix petat quod reus reſpōdeat ſuis poſitionibus & articulis cōpelli debet ad reſpondendum. licet renunciauerit in iudicio liti & cauſæ.quia forte petit reſpōderi ex iuſta cauſa & rationabili & ita tenet & ſeruat rota ſacri palatii quando quis renunciat liti & cauſæ uide in c.cum uidē.de pac.& Inno.in.c.in noſtra. de reſcrip.& Io.an.& Pau.in.c.gratiæ eo ti.in cle.

Summarium.

1 Poſitionibus concernentibus petitorium non tenetur reſpondere pars ſi fuerit ſuſpenſum petitorium.

Deciſio. XLI. alias.590.

Dic q ſi datæ ſunt poſitiones & articuli in aliqua cauſa pro aliqua parte concernentes petitoriū & poſſeſſorium.& quilibet petat reſpōderi per aliū & interim anteq̃ ſit reſpōſum ſuſpenditur petitorium & uult tantum agi in poſſeſſorio q tunc alia pars non debet cogi reſpondere niſi poſitionibus concernentibus ſolū poſſeſſoriū.poſtq̃ eſt ſuſpēſum & poſtq̃ non agitur de petitorio.ita etiā ſeruat ſacrum palatium. pro hoc ēt facit q no.in.c.grauis.de reſti.ſpol.uide ī.deci.ccccixxviij.

Summarium.

1 Poſitionem ubi quis negauerit non poterit amplius contra ponentem ſe iuuare ex ea.

Epithome.

2 Actor interrogando an confiteri uideatur contra ſe?

Deciſio. XLII. alias.310.

Nota q Io.mo.& Archi.in.c.1.de confeſ.li.vi.q reus
poſitionē confitendo actoris poteſt ſe iuuare contra
actorem eadem poſitione . Secus ſi negaſſet poſitionem.
& licet contrarium audiuerim determinari de interroga
2 tione actoris.quia actor interrogando nihil contra ſe uida
tur confiteri.pro prima tamen opinione.Spe ti.de poſi.§.
uerum.in princ.& §.2 ſi quid actor.q interrogando actor
hic uidetur confiteri.no.glo.xxii.q.ij.c.quæritur.

Summarium.

1 Poſitioni obiectiuæ tenetur quis reſpondere.

Deciſio.

Deciſio. XLI. alias. 180.

NOta qualiter poſitioni obiectiuæ quis tenetur reſpondere. ut no. per Io. mo. in c. ij. de confeſ. & uide ſupra. deci. clxxvij.

Summarium.

Confeſſio partis non ſufficit ad effectum adiudicandi beneficium.

Deciſio. XLII. alias. 144.

NOta ꝙ ubi poſitio partis per contumaciam habetur pro confeſſata ex tali confeſſione ſolum non poteſt adiudicari beneficium parti. quia confeſſio etiam partis non eſſet ſufficiens ꝙ ex tali confeſſione adiudicaretur beneficium niſi aliàs appareret. ut no. in c. ſi poſt de confeſ. li. vj ſuper uer. per confeſſionem cum ibi notatis. ſed tamen confeſſio eſt ſufficiens ad imponendum ſilentium parti confitenti. uel propter contumaciam partis habitæ pro confeſſ. ut de reſcri. c. olim uide. cxciij.

Summarium.

1 Auditor partes diſcordantes remittit ad audientiam contradictarum ad conueniendum de iudicibus remiſſoriæ.

Deciſio. XLIII. alias. 661.

ESt ſciendum ꝙ quando aliquis auditor ſacri palatij in aliqua cauſa concedit remiſſionem ad partes ad probandum aliquid dicendo partibus ꝙ alias côueniant de iudicibus & ipſe ponit tertium, & nullo modo poſſunt conuenire partes quia tunc auditor cauſæ remittit partes ad audientiã contradictarum pro conueniendu de iudicibus ſi uolunt. & ita ſeruat rota.

Summarium.

1 Remiſſoria non datur ubi probatio debet fieri per inſtructa & ſcripturas.

Deciſio. XLIIII. alias. 698.

DIc ꝙ ſi in aliqua cauſa debet probari per publica inſtrumenta ſeu alias ſcripturas. tunc non cõceditur remiſſio ad partes. ſecus autem ſi probari debet aliquo modo per teſtes.

Summarium.

1 Remiſſoria decernitur ad inſtantiam aſſerti procuratoris cauentis de rato ſub poena &c.

Deciſio. LXV. alias. 712.

NOta ꝙ ſi aliquis petat remiſſionem ad partes ad probandum aliqua uel petat compulſori. in ex cauſa ꝙ talis non debet admitti ad petendum dicta niſi conſtet de eius poteſtate legitime. & ſi parte uocatæ non ſit fides de mandato. & pars aduerſa petat ſe licentiari. uel concedi niſi habeat aliquam cauſam rationabilem ille qui fecit citari. quia pars actrix uenire debet parata. & hoc tenent aliqui domini auditores de rota ſacri palatii. Alij tenent contra. unde licet ꝙ ille qui petit prædicta caueat de rato. & ſub certis poenis ꝙ habebibit mandatum infra certum tempus ſeu procuratorium.

DE FIDE INSTRVMENTORVM.

Summarium.

1 Inſtrumentum locationis quo ad extraneos non probat poſſeſſionem ſed quo ad contrahentes. ſic.

Deciſio. I. alias. 87.

NOta ꝙ inſtrumentum locationis factũ per aliquem non probat poſſeſſionem quantum ad extraneum. ut. c. inter dilectos. de fide inſtru. in fi. quantum autem ad contrahentes uidetur probare poſſeſſionem. ut. l. prædicta. de acquiſ. poſ.

Et ibi. per Feli. in. iiij. col. uerſ. in tex.

Summarium.

1 Inſtrumenta inſerta in alijs non probãtur per inſertionẽ niſi ſint inſerta in actis iudicialibus.

Deciſio. II. alias. 92.

NOta, ꝙ in actis iudicialibus non eſt neceſſe ꝙ procuratorium inſeratur in actis. nec totus tenor inſtrumẽ & ſi inſeratur talia probant. nam talis narratio habet uim probationis. ut no. Inno. in. c. quoniam. de proba. Io extraiudicialibus autem non uidetur ꝙ talis narratio haberet uim probationis quia quando unum inſtrumentum facit mentionem de alio. quia dicit ſententiam latam ſicut in tali inſtrumento publico uidimus contineri per tale inſtrumentum non probatur ꝙ talis ſententia ſit lata. ut no. Inno. in c. ſi. gl. ſi. de fi. inſtr. uide infra deci. cclxxii.

Fely. in. c. non nulla de reſcr. & in. c. cum in iure col. 4. uer. contra. de offi. de lega. abb. in c. quoniã cõtra col. 5. de pba. ſocti. cũl. 120. incip. cũ in p̄ſenti col. i. uo. in. i.

Summarium.

1 Inſtrumentum uicio notarij ſi ſit in aliqua parte falſum totum reputatur falſum.

Deciſio. III. alias. 116.

NOta qualiter ubi inſtrumentum eſt falſum in aliqua parte propter uitium notarij in toto uidetur eſſe falſum. ut no. Inno. in. c. fraternitates. de hæreti. & in c. cum in iure. in fi. de offi. deleg. in fi. uerſi. Item ſi falſo & p Cy. in l. ſi ex falſis C. de traſac. idem Archidi. in. ſi. iij. glo. de uerb. ſign.

Summarium.

1 Inſtrumenta extracta in partibus etiã in uim cõpulſoriæ parte non uocata decretæ per aliũ notarium ꝙ per principaliter rogatum parte non uocata non faciunt fidem.

Deciſio. IIII. alias. 389.

NOta inſtrũ extracta in partibus etiã in uim cõpulſoriæ parte nõ uocata decretæ nullã faciunt fidẽ niſi pars ſpecialiter in partibus ad hoc fuerit uocata uel ſibi p cõpulſores inſinuatum. hæc uera ſi fuerint extracta ſiue exẽplata per alium notariũ ꝙ per illũ qui illa alias receperat & fecerat ſecus ſi per illũ eundẽ notarium fuerant extracta ſiue tradita tunc enim bene faciunt fidem parte ad hoc nõ uocata & hoc tenuerũt oẽs dñi me ſolo excepto. allegabant ad hoc iura de fide inſtru. c penul & ſi. cũ ibi no. per Inno & Hoſt. Ego tamẽ dicebã parte uocata in curia ad uidendũ ipſam decerni & cõpulſorẽ fore merũ executorẽ quia nullã poteſtatẽ haberet citandi. iuxta nota p doctores de offi. deleg. c. paſto. de re iudi. c. de cætero. per Inno. & in cle. una. de offi. deleg. nec auditor habet pteſtatẽ dandi ſibi iuriſdictionẽ ſed merã cõpulſionem ſeu potius nudã requiſitionẽ prout ex forma cõpulſoriæ apparet. ſi igitur utiq; requiritur partis uocatio & aliæ ſolennitates rẽ curratur ad ordi. qui meo iudicio cõpulſores ſeruare non tenẽt ad hæc poſſent partẽ uocare. uide hoc in Specu. ti. de inſtru. edi §. poſtꝗ; uer. ſed nunquid per Io. an. in c. dudum. de conuer. coniu. per doc. in l. chirographis. ff. de admi. tu. uide deci. de prob. 43.

Summarium.

1 Locus loci debet apponi in inſtrumento.

Deciſio. V. alias.738.

Bar. l.j. de pu pillo.§. qui. ff. de no.ope.nun ti. uide rot. §. de conſue.6.

NOta quod tabellio debet ponere in inſtrumento .contractus ſeu procurationis locum loci ubi fuit receptum.ut in Spec.ti.de inſtru.edi.§.inſtrumentum.uerſic. quid ſit locus.& Io.an.in data li.vi.

Summarium.

1 Inſtrumentum acceptationis de aliquo beneficio factæ neceſſario.non requiritur qui habeat loca loci deſcripta.

Deciſio. VI. alias. 768.

SCiendum eſt ꝙ ſi aliquis expectans beneficium uult facere inſtrumentum. de acceptatione quam facit de beneficio uacanti uel de ſimilibus tunc ſufficit ponere locum & non loca loci ſecus autem ſi fiat inſtrumentum de aliquo contractu quod tunc debet poni locus loci.& ita ſecundum quoſdam intelligitur quod dicit Io. an.in.c.oblatæ.de ſen.& re iudi.lib.vi.& ita etiam tenent aliqui auditores.

Summarium.

1 Libellans cogitur edere iura nominata in ſuo libello ſuper quibus fundatur intentio ſua.

Deciſio. VII. alias. 488.

Bar.l.l. edicta C.de eden. in penul. col.uer. quæro an dec. in.c.i.proba.

NOta ſi in libello fit mentio de aliquo priuilegio inſtrumẽto uel ſcriptura ſuper quibus fundatur intentio libellantis illa ſcriptura ſi petatur antequam compellatur reſpondere eſt exhibenda.hoc uerum ſi habeatur uel haberi poſſit in promptu & de hoc deferendum eſt & recipiendum ante omnia iuramentum & ſi iurauerit ſe non habere præ manibus nec in breui ſit habiturus procedetur ulterius in cauſa.iuxta no.per Inno.de proba.c.i.& in Specu.de inſtru.edi.§.nunc dicemus uer. quod ſi quis.

Summarium.

1 Iura debent ante finem litis petenti reſtitui retenta copia ſi aduerſarius non contradicat & ille iuret reportare ea ad mandatum auditoris.

Deciſio. VIII. alias.740.

NOta ꝙ ſi aliquis actor in aliqua cauſa produxit inſtrumenta ſeu ſcripturas pro iure ſuo & petit ab auditore ſibi reſtitui reo non contradicente uſque ad finem litis ꝙ nihilominus copia retenta apud auditorem de prædictis & etiam iuramento præſtito ꝙ ſi auditor uult prædictam reportabit eodem modo & forma reſtitui debent.non obſtat quod dicitur in.c.quoniam contra falſam.ubi originalia remanent apud notariũ.de ꝓba.

Summarium.

1 Verbis enunciationis notariorum non creditur . licet faciant præſumptionem maxime inter præſentes.

Deciſio. IX. alias. 871.

*Verbis narratiuis. Pro huius dec. intellectu uide Alex. de imo.in cõſi. lxxxiij. in. iiij. col.in.l.uol.Et in cõſ.cxxxvi. in eo.uol.

NOta qualiter non creditur *uerbis narratiuis notarij poſitis in inſtrumento.ut ſi dicat notarius talis oriundus de tali prouincia promiſit non propter hoc probatur ꝙ promittens ſit de tali prouincia.quia non ad hoc agebatur principaliter.ut probatur per Innocẽ.in.c.cum in iure.circa finem.de offi.deleg.præſumptionem tamen facit maxime inter præſentes . ut notatur in.l.cum alia quis.de iure delibe.per Cynũ.&.l.optimam.de contrahẽ. ſtipul.& creditur notario licet ſit in longinquo & de eo noticia non habeatur uide in Spec.de inſtr.edi.§.reſtat.uerſ. ſed quid.Pau.in cle.i.de procu.in cle.uide.§. xciij.

Summarium.

1 Sumptum de regiſtro bullarum fidem facit ſed de regiſtro ſupplicationum non.

Deciſio. X. alias. 680.

NOta ꝙ ſumptum ſeu tranſſumptum de regiſtro ſupplicationum papæ non facit fidem ſecus de tranſſumpto de regiſtro bullatarum literarum papæ ita ſeruatur.

Summarium.

1 Sumptum de originali regulariter fidem non facit.

Deciſio. XI. alias. 636.

DIc ꝙ ſumptum de inſtrumento originali cõiter non facit fidem.pro hoc.c.i. & .ij de fi.inſtru. Et ita etiam ſeruat rota dominorum auditorum.

Summarium.

1 Sententia iudicis ualet ubi factum erat notorium: licet iudici non conſtaret.

Deciſio. XII. alias. 57.

NOta ꝙ ſi iudici non ſit factum notorium & iudex ferat ſententiam antequam probetur ꝙ ſit factum notorium ſi tamen in rei ueritate factum dicitur notorium licet iudici non ſit tamen ualet ſententia lata per iudicem.ut no. Inno.in c.tua de coha.cler. & mulie.iunctis no in.c.cum in iure de offi.deleg.&.c.cum ex officij. de præſcrip.ad quod.l.furioſus.ff.de iudi.

DE PRÆSVMPTIONIBVS.

Summarium.

1 Legitimus non præſumitur quis ad effectum adiudicandi ſibi beneficium niſi probet ſed manutenendi in poſſeſſionem ſic.

Deciſio. I. alias.343.

NOTA quod non præſumitur quis legitimis ad hoc quod adiudicetur beneficium ſibi niſi probetur . ut no. Inno. c.ſi forte.de elec. lib vi. & notat Inno.in.c.illud de præſump.in.ſi ꝓ quo uidetur tex.xaa.q.i.aliter.licet de iure ciuili uideatur contra per no.in l.libere.ff de ritu nup. ad quod tantum ut quis teneatur in poſſeſſione præſumitur legitimus niſi contrarium probetur.ut dicitur in ſimili per Io.mo.in.c.ſi iudex de ſent.excõ.lib.vi.licet.§.illud.in authen. qui mo.natura.effi.legit.ſtatuit contra.& circa hoc uide Hoſti.in.c.ſi de cle.non bap.uide deci.cccxlix.

Summarium.

1 Permutatio ex quibus præſumitur facta in fraudem expectantium.

Deciſio. II. alias.340.

NOta præſumitur permutationem factã fuiſſe in fraudem imperrantium ex iſtis quæ ſequũtur. Primo ex magna beneficiorũ in equalitate.Secundo ex cõiunctione pſonarũ ut quia inter frẽs aut ex ſenio & aliquali Egl.deci. 334.

infirmitate

infirmitate: & morte ſecuta infra octo dies ſequentes dũmodo prædicta omnia ſimul concurrant & tali præſumptione facta licet non ſit uera probatio. uide.§. deci. 129. & ꝗ ſola inequalitas in ualore beneficiorum ſit præſumptio fraudis commiſſe in permutatione in fraudem expectantium no. ar. l. dolus. C. de reſcindẽ. uendi. & uide Io. an. in nouel. de rerum permu. c. j. in fi. lib. vi. & Collec. in c. quæſitum. de rerum permu.

DE IVREIVRANDO.

Summarium.

1 Periurus poteſt priuari beneficio & quid de ueniente cõtra fidem datam?

Epithome.

2 Periurus an ſit infamis.

Deciſio. I. alias. 197.

NOTA quod poſito ꝗ ueniens contra iuramentum deierans puniatur & poſſit priuari beneficio. ut. c. querelam. de iureiuran. & c. peruenit. de fideiuſ. nõ tamen eſt ſi ueniat contra fidem promiſſam cũ pene ſint reſtringendæ. & quia maius reputatur præſtare corporaliter iuramentum ſupra librum quã fidem promittere. C. ſi minor ſe maio. dixe. l. iij. & hoc tenuit rota. licet Archid. dicat contra. in. c. 1. de ſepul. li. vi. ſuper uerbo præſtita. uide quod no. in. c. clericus. de iureiu & an periurus ſit infamis habes no. in. l. lutius. ff. de his qui no. infa.

Vide rot. deci. 1. de pact. in antiquo.

Summarium.

1 Exceptiones quæ ſubintelliguntur in iuramento: & quæ excipi poſſunt contra iuramentum hic uide remiſſiue.

Deciſio. II. alias. 140.

NOta quod ſunt exceptiones quæ in iuramento intelliguntur. quæ nominantur in. c. quemadmodum. de iureiu. in prin. intantum ꝗ non obſtante iuramento poteſt excipi contra iuramentum.

Summarium.

1 Impedimentum probatur per iuramentum. ubi ad ſit præſumptio ueriſimilis pro impedito.

Deciſio. III. alias. 302.

NOta ubi aliquis dicit ſe impeditum creditur ſuo iuramento ſi tamen ueriſimilis præſumptio pro iurante dicente ſe impeditum. ut no. Archidi. in. c. i. de dolo & contu. li. vi. ad quod no. per Inno. in. c. quia propter. in fi. magnæ glo. uerſ. Item dicimus. de elec. & c. ſi uero. cum ibi no. de ſen. excom.

Summarium.

1 Præceptum ſine ſcriptis factum in fauorẽ eius cui pars detulit iuramentum deciſorium ualet.

Epithome.

2 Sententia licet non poſſit ferri in abſentem nõ contumacem tamen præceptum ſeu decretum bene poteſt.

Deciſio. IIII. alias. 368.

NOta quod delato iuramento per reum actore annuẽte libello dato ſi actor iuret ſibi deberi & iudex condemnet reum uigore iuramenti poſito quod præceptum iudicis non feratur in ſcriptis dum tamen alias conſtaret ualet præceptum præcedente confeſſione rei. potes uidere. l. admonendi. C. de iuretur. ff. de rebus cre. l. ſi quis. de confeſ. c. ex parte. & poteſt eſſe ratio quia iudex non ſcit niſi quod exequitur poſt cõfeſſionem ideo non mireris ſi non requiratur in tali præcepto tanta ſolennitas ſicut in ſententia. ſicut dicitur in ſimili ꝗ licet ſententia non poſſit ferri in abſentem non contumacem tamen præceptum ſeu decretum ferri poteſt. ut. l. cum quæritur in prin. ff. de fide. l. i. pro quo quia in confitentem nullæ ſunt partes iudicis in cognoſcendo ſed ſolum in pronunciando alias præcipiendo. ff. ad. l. aequil. proinde. & cum no. per Inno. in. c. i. de confeſ. uide infra dec. 531.

Summarium.

1 Procurator datus ad litem pupilli non tenetur præſtare iuramentum.

Deciſio. V. alias. 496.

NOta ꝗ procurator datus ad litem pupilli non tenetur præſtare iuramentum per rationes quas poſuit Spec. ti. de actore ab uniuer. uel cur. de pu. §. i. uerſic. prebere.

Summarium.

1 Iuramentum appoſitum in contractu de iure reprobato non operatur contractus ualiditatem ſed ut iurans illud ſeruet ſic.

Deciſio. VI. alias. 41.

TEnet ut dicit dominus cardinal. uſuarien. ꝗ iuramentum poſitum in contractu a iure reprobato non tenet quantum ad hoc quod contractus ualeat: ſed bene tenetur iurans dictum ſuum iuramentum ſeruare.

Summarium.

1 Epiſcopus iurans non tenetur tangere ſcripturas.

Deciſio. VII. alias. 818.

SCiendum eſt ꝗ ſi aliquis epiſcopus tenetur iurare in aliquo facto ꝗ non tenetur tangere euangelia. prout probatur in. c. ſi. de iura. calum. & c. non frangitur. xi. q. i. & Io. an. in. c. ut circa. de elec. lib. vi. & Pau. in. c. i. de hæreti. in cle. & in authen. ſi iudex. C. de epi. & cleri. contrarium tamen uolebat de epiſcopis qui erant in curia romana dominus papa Gregorius. xi. prout audiuit ab eo dominus cardinalis Floren. & ratio eſt quia papa de iure ſupra ius poteſt diſpenſare. ut le. & no. in. c. propoſuit. de conceſ. preben.

Summarium.

1 Iuramentum ad effectum agendi poteſt relaxari parte non citata. ſecus ſi ad probationem.

Deciſio. VIII. alias. 766.

SCiendum eſt quod aliquoties dominus noſter papa mandat in aliqua cauſa auditori quod relaxet iuramentum ſi & prout de iure fuerit huiuſmodi iuramentum relaxandum ſolum ad agendum principaliter in cauſa etiam poteſt relaxare per auditorem parte non uocata ſi autem relaxeretur ad effectum uel ad probationẽ cauſæ tunc uocatur pars. pro hoc facit. c. i. & c. debitores de iureiuran.

DE EXCEPTIONIBVS.

Summarium.

1 Exceptio criminis non repellentis promotum a beneficio non eſt admittenda.

Epithome.

2 Articuli obiectiui ſuper crimine homicidii non ſunt de bona materia. quia talis oppoſitio non repellit promotum an beneficio.

Decifio. I. alias. 177.

NOTA quod ubi opponitur crimen illi cui eſt facta prouiſio de beneficio per modum exceptionis non habet locum oppoſitio niſi eſſet hæreſis de quo no. in c. inter dilectos. in princ. de exceſſi præl. & in c. cum uniſtris. ſuper uerbo poſſidebat. de conceſ. præben. & quia per oppoſitionem criminis quis non deponitur a beneficio niſi crimen opponatur per modũ accuſationis ut in. c. ſuper his. de accuſatio. & in. c. cum dilectus. de ordi. cogn. Et ſic concluditur ꝙ articuli
2 obiectiui qui dantur ſuper crimine homicidij uel alterius criminis non ſunt de bona materia. quia talis oppoſitio non repellit promotum a beneficio. ut in iuribus alleg. & uide deci. lxiiij. & an poſitioni obiectiuæ quis teneatur reſpõdere. uide infra dec. clxxxi. & infra. cccxxvj.

Summarium.

1 Minorem aliquem aſſerens debet computare annorum ætatis.

Decifio. I I. alias. 253.

NOta ꝙ ubi quis opponit & dicit aliquem eſſe minorem debet computare annos ætatis alias non ſufficeret dicere eſſe minorem nec tale obiectum debet admitti. ut. l. de ætate. ff. de proba. & . c. in præſentia de proba. licet de æquitate teneatur contrarium.

Summarium.

1 Traſgreſſor canonis licet canon de elec. lib. vj. non reddatur intelligibilis.

Epithome.

2 Articuli obiectiui contra electum quod ſit intelligibilis ad quodcunq; beneficium eccleſiaſticũ. ex eo quia non fecit ſe permoueri infra tempus debitũ. nõ ſunt admittẽdi.
3 c. dudum el ſecundo de electione habet locum in illo qui tenebat duo beneficia.

Decifio. I I I. alias. 325.

NOta ꝙ non admittitur obiectus qui dat contra aliquem ꝙ ipſe eſt ineligibilis ad quodcunq; beneficiũ eccleſiaſticum obtinendum ex eo & pro eo quia tenuit eccleſiam curatam & infra tempus iuris non fecit ſe promoueri recipiendo fructus & prouentus poſt tempus lapſum de promouendis & ſic allegatur ꝙ ſit trangreſſor
2 canonum & per cõſequens ineligibilis. ut. c. dudum. ij de elec. talis obiectus non ualet. quia c. dudum loquitur in il-
3 lo qui tenebat duo beneficia incompatibilia. Item. c. commiſſa de elec. li. vi. ſolum punit talem tranſgreſſionem in beneficio ꝙ obtinuit & ratione cuius non ſe fecit promoueri: ergo pœna non extendatur ad alia beneficia. & iſtud tenet audientia licet ut audiui contrarium teneat cancellaria. quia ea quo probaretur ꝙ talis nõ promotus fructus recepiſſet non haberet executorem niſi impetrando ſecundum beneficium ſecum diſpenſaretur ſuper fructibus perceptis indebite. ut no. Hoſt. in. c. poſtulaſti. de reſcrip. in fi. uide ſupra deciſio. cc. & lxiiij.

Summarium.

1 Collator poteſt aſſiſtere in lite illi cui contulit beneficiũ.

Decifio. I I I I. alias. 281.

NOta qualiter ille cui eſt prouiſum habet actionẽ contra collatorem & collator qualiter habet cõtra prouiſum quia ubi eſt quæſtio inter puiſum & certum collatorem ſeu prouiſorem poteſt aſſiſtere in cauſa non tamen poteſt agere ſecus eſt de clerico. ut no. 1
in. c. dilectus. de conceſ. præben. maxime quando eſt appellatio obiectiua quia tunc allegat intereſſe ſuum. ut in c. conſtitutionem. §. ſane. de elec. in cle. & dic ut ibi no.

Summarium.

1 Excommunicatio non probatur per inſtrumentum abſolutionis.

Decifio. V. alias. 329.

NOta ꝙ ubi aliquis obiectus dat contra partem dicens partem eſſe excommunicatam ex eo & pro eo quia pars excommunicata petit ſe abſolui ab auditore cameræ uel ab alio & alter non probat excommunicatum nec per alium modum talis obiectus non admittitur niſi aliter probetur. nam per petitionem abſolutionis non probatur excommunicatio. ut no Inno. in. c. cum dilectus. uerſi. ſed dices circa fi. de or cog & Archi.
1 in. c. pia. de excep. li. vi. ſuper uer. probauerit quia illi qui dantur per modũ obiectus debent uerifice probari & cauſam eſſe luce clariorem. in. l. ſciant. C. de proba. iuncto. c. ut circa de elec. lib. vi.

Summarium.

1 Prælato agenti per ſua eccleſia exceptio oppoſita quod non ſit prælatus ſeu in poſſeſſione prælature non eſt admittenda.

Decifio. V I. alias. 334.

NOta compoſtel. ꝙ contra prælatum agentem pro eccleſia ſua non admittitur exceptio ſi obijciatur ſimpliciter ꝙ non eſt prælatus nec in poſſeſſione prælature ſeu eccleſiæ nam talis except. non admittitur ut notat in. c. nihil de elec. in fi. ad ꝙ facit no. per Inno. in. c. tranſmiſſam. de elec. in fi. uide deci. 227.

Summarium.

1 Poſſeſſor etiam intruſus poteſt excludere actorem per obiectus.

Decifio. V I I. alias. 418.

NOta an reus & poſſeſſor in cauſa beneficiali ſi non det de iure ſuo uel etiam ſi conſtet de non iure ſuo poſſit dare obiectus contra actorem de cuius iure cũſtat: niſi uincatur per obiectus iſtos: quidam dixerunt ꝙ non arg. no per Inno. de re iudi. c. cum bertoldus. in fi. & quia non ſolent audiri quorum non intereſt. pro quo et facit quod no. Inno. de accuſa. c. ſuper his. ſuper uerbo excludatur. & uidetur gl. ordinaria immo tex. ſecundũ tertium intellectum glo. de conceſ. præben. c. poſt electionem in fi. cum no in gl. fi. Aliqui tamen & credo melius tenebant cõtra. ꝙ immo poſſit dare obiectus quia ſufficit reo ꝙ uincat per non ius actoris etiam ſi conſtet de non iure ſuo. puta per confeſſionem uel alias. arg. no. per Compoſt. de reſcrip. mandatum iuncta. l. fi. C. de rei uendi. Itẽ melius eſt ꝙ iſte iniuſte remanet in ſua poſſeſſione quanuis iniuſta uel uitioſa quam ſi alter uitioſe ingrederetur. nec propter hoc ille iniuſtus poſſeſſor remanebit. quia ordinarius illum ex officio poterit remouere. per. c. ordinarij. de offici. ordina. lib. vi. uide Ioan. mo. in. c. ut circa. de

Vide Feli. in. c. olim de reſcri. pe. col. 3. in no. de re. iud. 4. Ripa. reſpon. ſuo. 35. in. 2. li.

ca de electio.libro ſexto.ſuper uerbo interdictã.uide deciſi.lxiiij.

Summarium.

1 Obiectus ſi omiſit reus & poſſeſſor dare in prima inſtantia an poterit dare in ſecunda.

Deciſio.V I I I.alias.419.

NOta an ille reus & poſſeſſor qui in prima inſtantia non dedit obiectus in termino peremptorio ad ponendum & articulandum poterit in ſecunda inſtantia dare obiectus?quidam dixerunt quod non quia obſtãte termino peremptorio excluſus eſt, & ius illius exclusionis tranſit ad ſecundam inſtantiam. Alii dixerunt contra.& credo quod melius.quia in cauſa appellationis non oppoſita opponam &c.ut.l.per hanc.C.de tempori.appella. Item quia in prima inſtantia licet non fuerint obiectus dati & pro tunc fuerit obſtan.lapſu termini excluſus eſt. quia appellatio reducit omnes terminos in unum.argu.no. per Io.mo.de appel.c.licet.li.vi.& no.omnes.C.de pe.l.ita demum.quia illa in dilatoriis non in peremptoriis, quare non obſtan.uide de.ccccxxxiij.

Summarium.

1 Obiectus ſi fuerunt reiecti ex eo quod non fuerunt in termino ad ponendum dati.licet bene in termino ad declarandum an dati in ſecunda inſtantia debeant admitti?

Epithome.

1 Terminus ad declarandum in materia obiectiua, non conſueuit aſſignari.

Deciſio.I X.alias.420.

NOta quod ſi in prima inſtantia in termino ad ponen
dum nõ dedit obiectus ſed poſtea in termino ad de
1 clarandum quod non potuit.quia in materia obiectiua
non conſueuit aſſignari terminus ad declarandum & ita
fuerunt expulſi obiectus ex eo quod non fuerunt dati in
termino,nunquid ſi dentur in ſecunda inſtantia in termi
no admitti debent?quidam dixerunt quod non. quia fue
runt expulſi in prima inſtantia.ſed alii & melius ut credõ
dixerunt contra.quia repulſio non fuit reprobatio coram
eum cauſæ cognitione &c.argumen.ff.de compenſa. q
uidetur.§.ſi rationi.ſi autem contra.uideo.l.tertia.§.pro
pterea.pro hoc etiam text.de appellatio.licet.libro ſex
to.& eod.titu.cap.cum a repulſo.in clemẽ.uide deciſio.
ccclxxxviij.

Summarium.

1 Teſtium receptio facta admiſsis articulis a qua admiſſione fuit appellatum & pars appellans repoſita an ualeat.ſi iterum articuli admittantur?

Epithome.

2 Iudices in partibus ſeruatis ſeruandis nunquam ſuper admiſſione uel repulſione interlocuuntur.

3 Articulorum admiſsio non eſt de ſubſtantia ordinis iudiciarii.nec uiciat receptionem teſtium dumodo ſint pertinentes.

Deciſio. X. alias. 426.

NOta ſi auditor admittat articulos in aliqua cauſa & recipiat ſtatum teſtes ſuper illis & poſtea ab huiuſmodi admiſſione articulorum appellatur & pars quæ appellauit per auditorem in ſtatum priſtinum reponatur & poſtea iterum idem articuli admittantur & tunc non appelletur fuit dubitatum utrum receptio teſtium poſt admiſsionem & ante receptionem factam ualuerit?Et uidebatur quod non.nam ex quo auditor partem appellantẽ repoſuit in ſtatum priſtinum in quo fuit ante huiuſmodi
admiſsionem uidebatur grauaſſe & ideo reuocando grauamen uidelicet admiſsionem quæ fuit principalis uidebatur etiam omnia acceſſoria reuocaſſe & ſic teſtium receptionem nil ualuiſſe alias non reuocaſſet grauamen cũ effectu de appellatio.c.cum ceſſante.Et c.a iudice.li.vi.
1 Dicebatur & concludebatur per omnes dominos contrarium.nam licet auditor partem appellantem repoſuerit
hoc facit animo melius deliberandi, & non repellendi
ſed potius admittendi articulos, quem animum poſtea
certum admittendo eoſdem declarauit nec etiam ſecun
dum omnes dominos eſſet magnum peccatum ſi ſeruatis omnibus terminis reciperentur teſtes ſuper articulis ad
miſsibilibus immo ſecundum aliquos eoipſo quod iudex
recipit articulos admittit ſaltem tacite.& ideo iudices in
2 partibus ſeruatis ſeruandis nunquam ſuper admiſsione
uel repulſione interlocuntur ſed teſtes & inſtrumenta re
cipiunt ad probandum eoſdem,& ſi actor probet inten
tentionem ſuam procedunt ad diffinitiuam ſententiam.
nec huiuſmodi admiſſio eſt de ſubſtantia ordinis iudicia
3 rii.nec uitiat receptionem teſtium dummodo alias ſint p
tinentes.per hoc facit.c.ſi.de elec.in cle.præterea licet ab
admiſsione prima articulorum fuerit appellatum tamen
non a receptione teſtium.nec a ſecunda admiſsione quæ
declarat primam bonam fuiſſe & canonicam ergo &c.

Summarium.

1 Exceptio manifeſtæ offenſæ generaliter oppoſita abſolutionem petentis ſimpliciter uel ad cautelam ualet.

Deciſio.X I.alias.500.

NOta ſufficit opponere exceptionem manifeſte offenſæ in genere abſolutionem petẽti ſimpliciter uel ad cautelam maxime ſi excipiens referat ſe ad acta tempore probationis & prædictam manifeſtam iniuriam in curia tunc ſpecificari oportebit.iuxta notata in.c.ſolet.de ſen.excom.lib.vi.uide de.cccclvi.

Summarium.

1 Exceptiones declinatoriæ non ſunt admittendæ poſt terminum ad dicendum contra commiſsionem niſi iuretur.&c.

Deciſio.X I I.alias.502.

NOta exceptiones declinatoriæ poſt terminum ad dicendum contra commiſſionem oppoſitæ ad probãdum non ſunt admittendæ.niſi uellet iurare excipiens.iuxta formam.c.paſtoralis.de excep.

Summarium.

1 Exceptiones tacite repelli uidentur ſi auditor procedat illis non obſtan.

Deciſio.X I I I.alias.594.

DIc quod ſi aliquæ exceptiones dentur in aliqua cauſa per aliquam partem ſi auditor procedat ad ulteriora tacite repellit eas & reputatur ac ſi ſuper eis pronunctaſſet expreſſe.pro hoc in.c.cum ceſſante.de ap.& ab eo poteſt appellari.c.ex parte.el.ii.de appel.& ibi per doct.

Summarium.

1 Ætatis defectus ubi opponitur auditores ex aſpectu corporis ſolent iudicare.

Deciſio.X I I I I.alias.815.

SCiendum eſt quod ſi in aliqua cauſa commiſſa alicui domino auditori ſacri palatii opponitur contra aliquẽ quod non habeat ætatem ſufficientem ad beneficium curatum quod tunc auditor cauſæ præſentat illum coram dominis auditoribus ut uideant illum & poſſint habere conſilia ab eis per aſpectum corporis.iuxta.c.pube-

tex.de ſponſa.impu.& ita ſeruat rota.

Summarium.

1 Exceptio peremptoria poteſt omitti per prælatum & ſi latus agens nomine ſuo & conuentus præſumitur agere de conſenſu conuentus.

Deciſio.X V.alias. 241.

NOta quod prælatus poteſt omittere exceptionē peremptoriam competentem monaſterio licet monaſterium poſt ſi eſſet leſum poterit reſtitui.ut notat Innocen.in.c.ueniens de præſcrip.& ibi no.quod ubi prælatus agit nomine ſuo & conuentus præſumitur agere de conſenſu conuentus.ut eſt tex.in.c.noſcitur. de his quæ fi.a præla.

Summarium.

1 C. Vt circa de elect.in.vi.quando non opponuntur crimina uel defectus non habet locum.

Deciſio.X V I.alias.311.

NOta glo.eſt Paul.de elazariis ꝙ quādo non opponitur crimen uel defectus contra electum uel prouiſum ſed opponitur aliud quam crimen uel defectus non oportet quod ſeruetur c.ut circa de elec.li.vi. puta quia dicit electum renunciaſſe.ut ipſe no.in.c.conſtitutionem de elec.in uerbo opponuntur.

Summarium.

1 Articuli obiectiui dandi ſunt infra terminum facto & nō uerbo tantum.

Epithome.

2 Articuli obiectiui quando ex eis dans nullum ius acquirit an ſint admittendi?

Deciſio. XV I I.alias.606.

DIc quod ſtilus ſacri palatij eſt quod aſſignetur partibus terminus ad ponendum & articulandū in aliqua cauſa quod ſi aliqua pars dat articulos obiectiuos contra altam poſt illum terminum non admittetur ad dandum articulos.nec aſſignabitur alius terminus ſibi.nec ſufficeret ſi daret uerbo niſi facto det in termino aſſignato.pro hoc facit quod dicit Compoſt.in.c.quod ſicut de electi.Sed ad crimina proponenda reſtitutio denegatur ſecus tamen ſi ille articulus reſpiciat ius commune uel dantis.nam tunc aſſignabitur alius terminus ſi eſt neceſſarium ad dandum articulos de iure, ut ſi aliquis dicat in ſuis articulis quod ipſe habet ius in tali beneficio ex collatione ordinaria uel alia uia debita, & non ille cui papa contulit cum ipſe copulauerit matrimonium cum tali antequam papa ſibi contuliſſet dictū beneficium uel alia iuſta cauſa dicat illum non habere ius iſti articuli reſpiciunt ius dantis eos ideo ſunt admittendi cum cuilibet ſit permiſſum defendere ius ſuum ut legitur & notatur in.c.cum eccleſia wulterana.de electi.
1 Articuli uero obiectiui ideo non ſunt admittendi quando ex eis dans nullum ius acquirit ideo non debent admitti cum probatum non prodeſſet ut notatur in. c. contingat.de offic.deleg.contra hoc uidetur quod dicit Cōpoſtillanus.in.c.mandatum.ibi.Item reus nunquam cōtra quem extra de reſcrip ubi dicitur quod licet reus non habeat ius in aliquo beneficio admittitur in iudicio contra actorem cum multis fauoribus.ut ibi dicit Compoſt.præterea articuli obiectiui ſunt calumnioſi & ideo ſunt repellendi.pro hoc facit.c.calumniam.extra de penis. De materia obiectiua legitur & notatur in. c. ſtatuimus. & in.c.ut circa.de elec.lib.vi.& melius in.c. conſtitutionem.de elec.in cle.ubi dicitur quod articuli concernentes ius eccleſiæ uel ponen.ideo ſunt tales articuli admiſſibiles.quando uero obiectus habeat locum debent ſpecificari.ſecundum Inno.in.c.cum ueniſſent.de integ.reſti.uide.ſupra deciſio. 64.

Summarium.

1 Gratia ſi neutri operatur quod materia obiectiua quæ alias eſſet repellenda admittatur.

Deciſio. X V I I I. alias.827.

NOta quod materia quæ alias obiectiua eſſet repellenda uigore gratiæ ſi neutri ius competat efficitur extunc de iure ſuo & eſt admittenda nam qualitercunque poterit oſtendere aduerſario ius non competere totum eſt de iure ſuo.quia per hoc ſibi prouidebitur. ad hoc cle.conſtitutionem.de elec.

DE PRAESCRIPTIO.

Summarium.

1 Eccleſia parochialis & hoſpitalarii poſſunt præſcribere iura aliarum eccleſiarum.

Deciſio. I. alias. 10.

NOTA quod eccleſia parochialis et hoſpitalarii ex conſuetudine poſſunt præſcribere iura alterius parochiæ & poſſunt conferre eccleſiaſtica ſacramenta. de quo dic ut in cle.quia contingit. de reli domi.in fi.cum ibi no. &.c.religioſi de priui.ut no. per Io.ino.i.c.cum perſone.eo.ti.li. vi.

Summarium.

1 Titulus minus iuſtus non tamen reprobus dat cauſam præſcribendi,& ideo ex eo acquiritur mediante præſcriptione dominium.

Deciſio. I I.alias.309.

NOta ex minus iuſto titulo non tamen reprobo ut rei furtiuæ uel raptæ acquiritur mediante præſcriptione dominium.quia minus iuſtus titulus dat cauſam præſcribendi.extra de iure patro.c.cura.&.c.paſtoralis. cū ibi no.&.c.ſi diligenti.de præſcrip.ff.de uſucap.pro emptore.l.ij.§.ſi.a furioſo.

Summarium.

1 Archidiaconus poteſt præſcribere ius inſtituendi & deſtituendi.

Deciſio. I I I. alias. 343.

NOta archidiacono iure præſcriptionis poteſt competere inſtitutio & deſtitutio beneficij etiam curati.de quo dic ut in.c.ſatis.de offi.archi.& iſtud poteſt eſſe præſcriptibile.

DE SENTEN. ET RE IVD.

Summarium

1 Sententia lata non publicatis teſtibus non uitiatur niſi fuerit appellatum a non publicatione.

Deciſio. I. alias. 16.

NOTA quod non uitiatur ſententia teſtibus non publicatis niſi a non publicatione fuerit appellatum uel a parte fuerit petita publicatio.ut no.Inno.in.c.cum I.&.A.ſuper uerbo publicatur.de re iudi.

Summarium.

1 Sententiæ executioni intereſſatus opponere ſe poteſt.

Deci. I I. alias. 2.

* Add. Fel. in c. ſuper eo. de offi. delega. in prin. uu. pri.

NOta quod opponens ſe* executioni ſententiæ ſiue in cauſis beneficialibus ſiue aliis ſi ſua inter eſt audiitur. ut no. in. c. ueniens. de teſti. per Inno. ſuper uerbo. opponere. & ſuper uerbo incontinenti. de quo dic ut ibi & uide in. deci. lui. & ccc xciiij.

Summarium.

1 Cle. ut calumniis de re iudi. non habet locum quando tertia ſententia eſt lata ſolum ſuper deſertione.

Epithome.

2 Iudex nullitatis an poſſit inhibere ubi latæ fuerunt tres ſententiæ duæ conformes. & tertia ſuper deſertionem appellationis?

Deciſio. I I I. alias. 21.

NOta quod ubi tres ſententiæ ſunt latæ ſuper uno negocio ſed tantum ultima ſententia eſt lata ſuper deſertione appel. & ſolum appellatio eſt pronunciata deſerta quod in hoc caſu ſententiæ ſunt difformes in iſto caſu non habet locum. c. i. de ſent. & re iudi. in cle. quin iudex cui commiſſa eſt cauſa nullitatis poſſit inhibere q non fiat executio. nam illud. c. habet locum quando tres ſententiæ ſunt latæ conformes. & in omnibus eſt cognitum de inſtantia quod non eſt in præſenti caſu quando ultima ſententia ſolum eſt lata ſuper deſertione. licet cõtra hoc uidetur. l. furti in prin. ff. de his qui no. in fa. ubi quando proñciatur ſuper deſertione a tempore primæ ſententiæ habet effectum niſi ante confirmetur ſententia a tempore latæ ſententiæ a qua fuit appellatum ut ibi. pro prima parte faciunt no. per Ioa. an. in c. ſicut. de ap. in cle. & uide in. deciſi. clxv. & cccc xvii. & cccc xli. & dxvij.

Summarium.

1 Executoria factum parti non citatæ non præiudicat.

Epithome.

2 Sententia inter alios lata inducit præſumptionem.

3 Executor neceſſario non uocat aliquem ubi procedit ad examinationem an impetrans ſit idoneus.

4 Executor poteſt alteri commetere Examinationem idoneitatis impetrantis.

Deciſio. I I I I. alias. 88.

NOta quod ubi executor declarat illum qui acceptauit beneficium ius non habere in beneficio talis declaratio non nocet tertio niſi fuerit uocatus licet alias faciat præſumptionem. quia quod facit executor nõ uocata parte parti non uocatæ non nocet immo poſt. x. dies poteſt uenire contra ſecus ſi pars eſſent uocata. ar illorum quæ no. in. c. propoſuit de cõceſ præben. & c. dudum. de præſump. cum no. per Io. an. in. c. cum in multis. in nouel. de. reſcrip. li. vi. præſumptionem autem face-

2 ret iſta declaratio. quia ſententia inter alios lata inducit præſumptionem. ut no. in. l. quia non debet. ff. de iureiu-

3 ran. quando autem fit per executorem examinatio an alias ſit idoneus per purificationem gratiæ impetrantis nõ eſt neceſſe aliquem uocari per executorem. ut no. Innocen. in. c. licet. de transla. & in allega. c. propoſuit. & ui-

4 de. c. i. de of. iudi. deleg. in cle. quia talis executor poteſt alteri committere.

Summarium.

Interlocutoria non eſt ferenda in ſcriptis de neceſſitate niſi in ea uerteretur magna cauſæ cognitio.

Deciſio. V. alias. 91.

Iaſon in. l. nec quicquam. §. ubi decretum co. xi. uer. ultimo queritur ff. de offi. procon. & uide deci. primam eo. in antequio.

NOta quod ſententia interlocutoria non eſt neceſſe quod feratur in ſcriptis ut no. glo. ff. de appel. l. ii. & de arbi. l. diem proferre in prin. & no. nihil dicit Archi. in. c. ſi. de ſen & re iudi li. vi. & hoc intelligo uerum niſi talis ſit interlocutoria in qua uertatur magna cauſæ cognitio. quia tunc eſſet ferenda in ſcriptis ſicut diffinitiua. arg. l. minori C. de præ mino. iuncta. l. i. C. de ſenten. ex pericu reci. ſic no. in. l. ii. eo ti. per. Cy. Inno. in. c. auditis de procu dicit quod ferri poteſt ſine citatione & partibus abſentibus.

Summarium.

1 Poſſeſſor reus non eſt amouendus a poſſeſſione beneficii etiam ſi nullum ius habeat ubi conſtat de non iure actoris.

Epithome.

2 Poſſeſſor etiam ſi nullum ius habeat in beneficio tamen dare poteſt obiectus.

Deciſio. V I. alias. 70.

NOta quod ubi conſtat de non iure actoris reus non eſt amouendus a poſſeſſione beneficii quod tenet poſito quod reus ius non habeat. ut no. Compoſ. in. c. mandatum de reſcrip. & Inno. in. c. ex inſinuatione. de procurat. ad quod facit. l. ſi. C. de rei uendi. & quod no. Inno in. c. in literis. de teſti. ſpo. in glo. ſuper uerbo fatemur. melius in. c. cum bertoldus. in glo. mirum. poſt prin. de re. iudi tamen uidetur tex. in. c. olim. de reſcri. in ſi. ad quod. l. i. ff. uti poſſi. immo ſecundum aliquos talis poſſet dare obiectus contra ius non habentem. quia intereſt

2 ſua eſſe in poſſeſſione donec cõſtet de iure actoris, maxime ſi ab inicio haberet poſſeſſionem coloratam ar. no. per Archi in. c. licet. de præben. lib. vi. ad quod facit. l. loci corpus. ff. ſi ſer. uẽ l. paulus. § ſi. qui. mo. pig. uel hipo. ſol. & eſt tex. extra de teſti. c. ſignificauit. uide omnino. I deci. cccc xix. & cccc a. & ſe.

Summarium.

1 Sententia nulla per ſecundam confirmata non poteſt ulterius allegari nulla.

Deciſio. V I I. alias. 115.

NOta quod ubi ſententia nulla per ſecundam ſententiam eſt confirmata ammodo prima ſententia confirmata non poteſt allegari nulla. no. Inno. in. c. i. de. confir. uti. uel inutili.

Summarium.

1 Cauſa cenſetur deuoluta ad curiam in petitorio ex quo in ea ſunt latæ tres ſententiæ conformes in poſſeſſorio.

Deciſio. V I I I. alias. 101.

NOta quod ubi tres ſententiæ ſunt latæ ſuper poſſeſſorio & ſunt mandatæ executioni ſi poſtea agatur petitorio petitorium uidetur deuolutum in curia eo ipſo quod ſuper poſſeſſorio in curia ſententiæ ſunt latæ ne diuidatur cauſæ continentia. l. nulli. C. de iudi. maxime coram iudice competenti qui iudex eſſe poteſt in utraque cauſa ſi petitur uentilato petitorio. nam alias poſito quod poſſeſſorium eſſet uentilatum coram iudice petitorii non eſſet competens iudex. ut dicitur in ſimili in. c. at ſi clerici. de iudiciis. ubi laicus conuentus a clerico coram iudice ſeculari non poteſt laicus clericum reconuenire coram eodem iudice ſeculari. Ad quod facit

quod no. Archi.c.I.de cle.coniuga.li.vi.in uerbo condẽnatis.in fi.uide,ſupra.deci.vi.

Summarium.

1 Executioni trium ſententiarum tertiũ ſe opponens non auditur niſi ſe ante ſententias oppoſuiſſet & intereſſe ſuum declaraſſet.

Deciſio.IX .alias 165.

NOta quod ubi ſunt latæ tres ſententiæ & mandantur executioni iuxta.c.ut calumniis. de re iudi in cle.tertius allegans inter eſſe quod ſententiæ non mandẽtur executioni non poteſt executionem impedire niſi ante ſententias ſe oppoſuiſſet & intereſſe ſuum declaraſſet de quo dic ut no per Guil.& Gen.in allega.c.ut calumnis.& per Inno.in.c.ueniens.de teſti.uide ſupra deciſione xxi.

Summarium.

1 Sententia lata ſuper attentatis an dicatur interlocutoria ſi feratur,ordine iuris ſeruato.

Epithome.

2 Sententia quæ fertur ſuper his quæ incidunt uel emergunt pendente lite dicitur interlocutoria.
3 Ordo iuris ubi nõ requirtur ſed tamen partes illum cœperunt obſeruare an ſibi præiudicent?
4 Sententia lata ſuper poſſeſſorio dicitur diffinitiua.

Deciſio.X.alias.114.

NOta quod ſententia lata ſuper attentatis uidetur interlocutoria magis quam diffinitiua.nec habet uim diffinitiuæ.quia ea quo poſt iudicium inceptum incepit competere uidetur de proceſſu cauſæ,ut no. Archi.in.c.non ſolum.in.glo.ii.de ap.lib.vi mõ illa ſententia dicitur interlocutoria quæ fertur ſuper his quæ incidunt uel
a emergunt penden.lite ut no. Io.an.in.c.ad compeſcendas.de ſequeſt poſ in cle ſuper uer.diffinitiua. Item non uidetur diffinitiua quia non diffinit negocium quia poſito q ſententia ſit lata ſuper cauſa attentatorum poteſt agi interdicto uel aliis remediis ad poſſeſſionem ar. no.p Io an.in c.cupientes.ſuper uer.in totum.in fi. de elec. lib.vi.& ex hoc dicitur q ſi appellietur a tali ſententia ẽ appellandum i.ſcriptis ſicut ab interlocutoria.no. in.c.cordi.de.ap lib.vi. Item dicitur quod ubi ſuper attentatis coram iudice a quo eſt appellatum & eſt datur libellus & lis conteſtata non eſt neceſſe q talis ordo iudiciarius ſeruetur coram iudice appel.quia eſt alia inſtantia, ut.l.cum querebatur ff iudi.ſol.& partibus uidetur præiudicatum ſi primo elegerunt ordinariam uiam de quo dic ut no. Archi.& Io.an.in.c.non ſolum.de ap.li.vi & c.cupientes.ſuper uerbo plenam fidem. nam etiam illa interlocutoria uocatur quæ uere decidit negocium dum tamen incidat in cauſa principali,ut no.glo.in.l.int. uel le.ff.de mino in.ſi in gl. licet aliqui uoluerint dicere q ex quo ſuper attentat ſeruatur ordo iudiciarius ſi ſententia feratur ſeruato iuris ordine uidetur diffinitiua. Archi.no. in. c. conſtitutus. ſuper uerbo effectum. uerſ.& licet.de ap.per. Inno.licet ibi loquatur in caſu qui diffe rebat totum negocium.quia poſito q ſeruetur ordo iudiciarius non ſequitur quando ſit interlocutoria.ſed difficili modo reuocatur.ut no. Inno.in.c.cum ueniſſet.circa fi.de iuſti Sententia autem lata ſuper poſſeſſorio uidetur
4 diffinitiua.ut eſt tex in cle.ad compeſcendas .de ſequeſ. & circa materiam attentatorum uide dec.xc.&.cccivii.

Summarium.

1 Sequeſtrum decretum poſt ſententiam diffinitiuam inter alios colitigantes latam an impedire poſſit tertius intereſſe ſuum deducens.

Deciſio. X I. alias. 393.

NOta q ſi feratur ſententia diffinitiua in cauſa beneficiali pro actore & contra reum poſſeſſorem & ab illa ſententia appelletur per eum qui dicit ſua intereſſe dubium fuit utrum hic tertius appellans poſſit cõtradicere & impedire ſequeſtrationem beneficiarum & fructuum.iuxta cle.unam.de ſequeſ poſſeſ & fruc. & uidebatur q ſic.quia per hanc appellationem impediretur realis & actualis executio ſententiæ quæ & maior quã ſequeſtratio.ut in.c.cum ſuper.de re iudi. cum ibi no.ergo multo fortius ſequeſtrationem fructuum quæ eſt minus.de deci.c.ex parte.de regu.iu.cui.licet.li.vi.pro hac opi faciunt quædam no.Pau in glo.penul.dictæ cl.quæ quærit ſi duo litigant de beneficio q in totum ſpectat ad tertium.nunquid per talem litem impeditur in iure ſuo? tenet quod non.quia hoc abſurdum eſſet dicere facit. c. cum eccleſia uulterana.de elec.ga nemini facit in iniuriã qui utitur iure ſuo.& res inter alios acta &c.de re iudi. c. quamuis facit etiam pro hoc dicto quædam no Io. and. in eadem cle. ſuper uerbo alias uerſ. poſſeſſorem non tamen pro petitorio non eſt ſequeſtrari.concor.Gen.& Pa. dicunt hæc licet ſententia non ſit lata pro illo nouo petitore licet lata contra poſſeſſorem ad inſtantiam illius qui forte nul.ũ ius habet in beneficio ergo uidetur quod ad eius inſtantiam non ſit facienda huiuſmodi ſequeſtratio. de accu.c.ſuper his.præmiſſis non obſtan. fuit deciſum contra per omnes dominos nam per huiuſmodi ſequeſtrationem nullam ſibi fit præiudiciũ nec damnum imo eſt ſibi plus utile quam damnoſa uidelicet quod fructus per unam perſonam colligantur idoneam & reſeruẽtur ſibi ſi finalem in cauſa obtineat uictoriã nec per hoc impeditur in iure ſuo in aliquo ergo ceſſat dictum Paul. quod forte procederet ſi iſte tertius fuiſſet & eſſet poſſeſſor beneficii.quia ſi inter duos uel plures petitores fertur ſententia pro uno contra unum alium uel reliquos non fit ſequeſtratio nec habet locum cle.illa quod probat ibi tex.quando dicit dum una ſententia pro petitore & contra poſſeſſorem non poſſidentem contra unũ fertur ſententia quod non eſt hic.præterea dictum Io.an . non ob.: quia loquitur quando ſententia fertur pro petitore qui allegabat ad priuationem tunc enim non eſt locus ſequeſtrationi quæ non habet locum niſi quando agitur ſuper titulo beneficiali.& ideo ſi inter petitorem & poſſeſſorem beneficii eſſet.alia quæſtio realis uel perſonalis non eſſet locus conſtitutioni.ſecundum Io.an ſuper uerbo diffinitiua.& Pau illud cum igitur iſtius tertii non intereſt impedire huiuſmodi ſequeſtrationem & ſit ſibi potius utile quam damnoſum non eſt audiendus ii.q.vi.non ſolent. & in dicto.c.ſuper his.non ob.c.cum ſuper cum ibi no. per Inno.& Hoſt.ex quia ibi poſſet fieri appellanti tertio magnum præiudicium ſi fieret executio latæ ſententiæ pro uictore & ipſe in poſſeſſionem induceretur & ſic ſibi nouus poſſeſſor & durior aduerſarius conſtitueretur. at hic in caſu noſtro illi habenti unam ſententiam pro ſe non dabitur poſſeſſio nec aliquid de fructibus perciperet niſi finalem uictoriam in cauſa obtineret ergo maius præiudicium fieret tertio per illam executionem quam per illam ſequeſtrationem quæ fit per iudicem & non per partem immo parte inhibita ergo non debet eſſe partibus damnoſa.ſecundum Guil.& Geo.ibi qui remittit ad no. de iudi c.examinata. Et plenius de hac materia ſequeſtrationis de regu.iuris.locupletari.li.vi.per Io.an.uide.in. deciſi.da.

Ludo. gomes ſuper regu. de ſurro colli.q. 7.fol.pri.circa fine.

Summarium.

1 Appellatione deſerta ſi iudex proferat ſententiam ſuper principali negotio etiam appellato inſtante talis ſententia erit nulla.

Deciſio.X I I.alias. 603.

DIc quod ſi appellatio alicuius deſerta eſt.& iudex qui procedit ratione dictæ appellationis proferat ſententiam quod talis ſententia nulla eſt licet appellatus procederet corã eo ratione dictæ appellationis.& ita fuit obſeruatum in curia romana cum reue

rendi

uendis patribus dominis cardinalibus auunculo & nepote.

Summarium.

1 Epiſcopus ubi latæ ſunt tres ſententiæ conformes contra eius capitulum. an poſſit executionem ipſarũ impedire ex eo quod non fuerit citatus.

Deci. X I I I. alias. 440.

NOta utrum latis tribus ſententiis contra capitulum epiſcopus ueniens ad cauſam etiam in ſecunda uel in tertia inſtantia & prætendens illas nullas quia ipſe uocatus non fuit ad cauſam poſſeſsionis impedire earũ executionem uel an obſtet ſibi. c. ut calumniis. de re iudi. in cle. nam aliqui ibi intelligunt quod ille contra quem latæ ſunt non poſſit extunc impedire prætextu nullitatis tamen tertius bene impedit ſup quo uide Pau. & Ge. ibi.

Summarium.

1 Cle. ut calumniis de re iudi. an locum habeat quando una ſententia ſuper nullitate duarum præcedentium diffinitiuarum intermediauit tertiam earum confirmatoriã.

Epithome.

a Appellans a ſententia lata ſuper nullitate duarum ſententiarum ſuper negocio principali ad fauorem ſuum latarum ſi obtineat ſententiam confir. materiã primarũ ſententiarum & infirmatoriam tertiæ ſententiæ latæ ſuper nullitate, an poſſit impediri quominus executionem obtineat ſententiarum ad fauorem ſuum latarum.

Deci. X I I I I. alias. 413.

Similis de. nu. a. eo. in antiq.

a NOta quidam obtinuit duas ſententias pro ſe & tertiam contra ſe & ſuper nullitate primarum duarũ per quam primæ duæ fuerant nullæ declaratæ & quartam pro ſe confirmatoriam & infirmatoriam tertiæ latæ ſuper nullitate & ſic habet tres ſententias pro ſe concordes & unam contra ſe ſuper nullitate pars uero rea contra quam ſunt latæ tres ſententiæ appellat a ſententia cõfirmatoria primarum duarum prætendens & producẽs earum nullitatem. pro qua & ſuper qua nullitate obtinuerat pro ſe ſententiam tertiam. actor uero petit antequam reus audiatur ſuper illa nullitate mandari tres ſententias concordes executioni. iuxta. c. ut calumniis. de ſen. & re iudi. in cle. reus dicit quod. c. calumniis. non habet locũ in hoc caſu. quia ipſe de nouo poſt tres ſententias concordes non proponit nullitatem immo ante poſt duas ſentẽtias propoſuerat de nullitate. & ſuper ea & pro ſe unam ſententiam iam reportauit quis eorum bene dicat nõ fuit determinata ſed mota in concilio. unde Deci. num. 17. de ſenten. excom. infra.

Summarium.

1 Appellatum ſi fuerit, a ſententia lata ſuper poſſeſſorio ſuſpenſo petitorio nũquid poſſit iudex appellatiõis ſuper utroque pronunciare.

Epithome.

1 Iudex appellatiõis a ſententia lata in partibus ſuper poſſeſſorio. petitorio ſuſpenſo, an poſſit cognoſcere de poſſeſſorio & petitorio ſimul.

3 Poſſeſſorium non trahit ad ſe petitorium.

Deciſio. X V. alias. 435.

NOta aliter in partibus ſuper eccleſia petitorio & poſſeſſorio tandem ſuſpenſo petitorio lata ſententia in ſolo poſſeſſorio appellatur. ibi ea deſertur appellationi. & in uirtutem appellationis cauſa appellationis commiſſa fuit in curia auditori. & partes procedunt coram eo in petitorio & poſſeſſorio ſimul. & fertur ſententia in utroque quæritur an ualeat in petitorio. & quidam dicunt q̃ non. quia ſolum poſſeſſorium uidetur commiſſum ſibi ex quo appellatio erat emiſſa a diffinitiua lata in ſolo poſſeſſorio. Alii contra. quia per illam appellationem totum fuit deuolutum ad curiam. & petitorium & poſſeſſorium & præſertim ex quo originaliter fuerat ſuper toto proceſſum ne cauſæ continentia diuidatur. & ſic cauſa illius appellationis commiſſa totum negocium eo modo quo erat ad primum iudicem in partibus commiſſum uidetur. ſed coram eo potuiſſent partes procedere in petitorio. ergo & coram illo auditore pro prima parte erant plures. quia ſub poſſeſſorio non uenit. c. 1. de ſequeſtra. cum ibi not.

3 nec poſſeſſorium trahit ad ſe petitorium. ut ibi ar. C. ſi a non compe. iudi. ſi de proprietate. iuncta l. naturaliter C. de acquiren. poſſeſ.

Summarium.

1 Sententia diffinitiua lata per falſas cauſas tranſit in rem iudicatam ſecus interlocutoria.

Deciſio. X V I. alias. 442.

NOta quod licet ſententia diffinitiua obtenta per falſam cauſam ſeu per falſas allegationes tranſeat in rem iudicatam ſi non appelletur tamen præceptum interlocutorium ſeu etiam decretum per falſam cauſam ſeu etiam per falſas allegationes obtentum non tranſit in rem iudicatam. immo eſt nullum ipſo iure. ff. de fideicõ. libe. l. cum uere. §. ſubuentum. uer. proinde. ff. de re. eorũ quæ ſub tu. l. magis puto. §. ſi ea alienatio. cum ſuis concor. unde deci. cccxcvii. Vide iſ. nu. 57

Summarium.

1 Sententia abſolutoria tantum ab impetitione quæ tranſiuit in rem iudicatam non obſtat quin mortuo eo p quo lata fuit debeat admitti ille contra quem lata fuit ad proſequendũ ius ſuũ ſupˀ beneficio ſuper quo fuerat res iudi.

Epithome.

a Sententia abſolutoria ab impetitione poteſt fieri ex diuerſis cauſis nec obſtabit ſi in ea non fuerit impoſitum perpetuum ſilentium.

3 Sententia abſolutoria nullum ius adiudicat actori.

4 Sententia lata cõtra pupillum nocet eius ſubſtituto uulgari uel coheredi ad quem pupillo abſtinente ab hæreditate peruenit hæreditas.

5 Sententia lata in cauſa beneficiali tranſit in rem iudicatam inter eaſdem perſonas, quo uero ad iudicem ſecus. 6.

Deciſio. X V I I. alias. 549.

VTrum ſi petitor beneficii probans de iure ſuo permittat metu uel alias ſine quacunque pactione illicita & ſine renũciatione intruſum abſolui ab impetitione & non appellat. poſſit poſtea illo reo mortuo. & alio in eius loco ſurrogato ſeu intruſo non obſtante exceptione rei iudicatæ agere contra nouum ſurrogatum & intruſum. & iterum beneficium petere. uidetur q̃ non cum lata fuerit ſententia nec appellauerit. In contrarium uidetur. quia nunc reus eſt alia perſona quæ nõ habet cauſam a primo qui fuit abſolutus ab impetitione actoris immo ab eo qui ſibi contulit. & ideo non prodeſt ſibi exceptio rei iudicatæ. ar. l. cum quæritur & l. an eandem. ff. de excep. rei iudi. pro quo. e. n. l. ſi a te §. iulianus. & l. ſi mater. §. ſi quis auiam. cũ glo. eo. tit. pro hac parte de conceſ. præben. c. poſt electionem. ubi primo expulſus ſeu non admiſſus poteſt iterum petere præſertim ea quo non fuerat per ſententiam primo intruſo beneficium adiudicatum. nec impoſitum reo perpetuum ſilentium abſolutio enim ab impetitione potuit fieri ex diuerſis cauſis propter ineptitudinem libelli & propter alias cauſas perſonales. & ſic non uidetur obſtare exceptio agenti de nouo contra alium niſi eſſet ſibi impoſitum perpetuum ſilẽtium. ut fuit in. c. præal poſt electionem. ſic loquitur. l. naturaliter... l. ſi... tino. cum glo. ff. de acti. Item ſicut ſententia lata contra

Bal. in. c. cũ ſuper i ſi. de cau. poſ. & proprie & uide in alle. me. nu. 43. incipi. q̃m totũ cõtrarium.

primum non potuiſſet nocere iſti ſecundo n itenti ex aliis iuribus & agenti ita nec ſibi proficere debet.C.quibus re. iudi.non no l.ii.pro hoc facit quia licet abſolutio rei pa
3 reret exceptionem rei iudicatæ. abſolutio tamen nullum adiudicat ius actori.ar.l.iul.de condi.inde &.l.item ſi ui ctus.de exce. rei iu.ergo ſi actor petat rem ſuam uel bene ficium ſuum ab iniuſto poſſeſſore non nocet ſibi abſolutio tertii.ad hoc de præſcrip.xxx.an.ſi quis emptionis.§. ſi uero nullum.ſi enim nouus poſſeſſor de illa exciperet ius tertii allegaret quod non poteſt.cum per hoc non arguitur rationes actorum ut.ff ſi ſerui uendi l.loci corpus §.competit.nec ob.quod no.ff de excep rei iudi.l. ſi quis adhiben.&.l.ſi quis reum.& per Cy.in.l.nec.C.e.ti.quia illud uerum contra eundem reum.hic contra alium.non
4 ob.ff.de re iudi.l ex contractu. ubi ſententia lata contra pupillū nocet uel prodeſt eius ſubſtituto uulgari uel coheredi ad quem pupillo abſtinente ab hæreditate peruenit hæreditas.& tamen illi non ſuccedit. nec habet cauſam ab eo ſed a teſtante.quia ibi ideo quia lis erat ducta nomine hæreditario & cum primo tunc uero hærede & petente hæreditatis nomine hæreditatem litigioſam defendere.& ideo tenuit proceſſus ac ſententia.nec iſti qui ex priuilegio ſpeciali & contra ius eccleſiæ conceditur. unde acta & nomine hæreditario retractet ad hoc bene facit.ff.de mino.l.integra.hic uero lis non erat agitata nomine eccleſiæ. ſed nomine ſolius defendentis ideo &c. quare non obſtat ſi dicatur quod actor ſi ſe non opponat, uidetur tacite renunciaſſe iuri.quia nō eſt quin illud poſſit deducere & petere contra alium quia non fuit abſolutus uidetur tex.in.l.item ſi uictus ff.de excep. rei iudic. nec ſententia abſolutoria rei ius perfectum actori abſtulit facit.l.iul.de condi.inde. Item in dubio non præſumitur quod iudex tulit ſententiam abſolutoriam ex eo quod actor non probauit intentionem ſuam. quia contrarium ſupponitur.ſcilicet quod intentionem ſuam probauerat. & ſic non potuit ſe referre.nec debuit ad falſam cauſam: oportet ergo præſumere quia ex aliqua cauſa perſonali. uel alia qua ceſſante ceſſat effectus ſuæ ſententiæ ad qđ poteſt induci.l.hæ enim cauſæ ff.de ſuſpec.tuto. & .l. ſi præſes.§.de pœnis.ſic enim elegiſſet uiam ad impugnandum ſuam ſententiam ſi eam tuliſſet ex falſa cauſa. arg. no.ff.de acquiren.hære.l.ſi is ad quem.§.ſi quod non eſt uerisimile.ff.de re iudi.l.iii.uer ob quod no. Hoſti.in ſumma.de ſen.§.quot ſunt eius ſpecies.uer. ſed nunquam & hoc ſum.uerum,quia illud uerum quod ſententia lata in
5 cauſa beneficiali tranſit in rem iudicatam inter eaſdem perſonas.hic autem ſunt diuerſæ.Item pro hac parte facit æquitas quæ debet mouere iudicem alias ſuperiorem. ne actor iſte de cuius iure conſtat illud perdat. & ne reus intruſus indebite teneat.reſpectu enim ſuperioris ſenten-
6 tia non tranſit in rem iudicatam in cauſa beneficiali. ad quod no.per Inno.de reſcrip c.conſtituens. in ſi.de re iudi.c.lator.cum concor &.c cum Bertoldus.de re iudi.& Hen.in.c.i.de conceſ.præben. Item pro hoc facit.quia etiam inter eaſdem perſonas ubi actum eſt uno modo agendi.& reus eſt abſolutus.ſi poſtea de eadem re uel materia agatur alio modo agendi non obſtat abſolutio præſertim cum non pronunciatur ſuper facto.ſed ſuper iure. ut colligi poteſt per no.per Cy.C.quando ciuilis ac cri. præiu.l.i.in.q ibi cum quæritur.nunquid &c. ergo idem dicatur inter diuerſas partes.licet ſit idem modus agēd.

Summarium.

1 Sententia lata in confeſſum ante litem cōteſtatam quæ non poteſt ualere.ut ſententia ualet ut præceptum.

Deciſio.X V I I I.alias. 567.

VTrum ſi contra reum confitentem debitum ante litem conteſtatam.& nō dato libello per actorem iudex tula ſententiam diffinitiuam. & eum condemnauit ad ſoluendum. talis ſententia diffinitiua quæ ualere non poteſt.ut ſententia ſaltem ualeat ut præceptum de ſoluendo.tenuerunt quaſi omnes quod ſic.ut ſic actus non ualet ut agitur ualeat ut ualere poteſt. quia hic potius cēſetur peccatum materiæ quam peccatum formæ.quia materia talis confeſſionis ſic ante litem conteſtatam facta non eſt ſufficiens ad ſententiam, ſed ad præceptum.ar.l.inutilis ut uerbum ibi poſitum condemno ſumatur large in principio ſecundum materiam ſubiectam.ar.c.de uerbo ſigni.c.in his. quando dicit ut ſit* interpretatio ut actus magis ualeat quam pereat. ut de ſupra deci.d.lxi.

*Interpretatio. Adde.c. inter dilectos.de fi. inſtr.& reg.iu. c.cōtra eū. & c.utile li.vi.ff. de reb. dub.l. quoties in fin. fo.iij.l. in tradendis.ff.cō. predi. in ſpec. de teſ.§.i. uer. item quod teſtis obſcure.

Summarium.

1 Appellare non licet tertio tam in cauſa prophana quā beneficia.

Deciſio.X I X. alias. 686.

DIc quod ſi aliquis in cauſa ſpirituali uel prophana in eadem cauſa non in diuerſis in prima inſtantia & ſecunda ſententiam diffinitiuam contra ſe reportauit & appellauit. & in tertia inſtantia habuit ſententiam contra ſe & confirmatoriam a qua ſit appellatum.& petat apoſtolos ſibi dari non dabunt ne tunc aliqui apoſtoli.ſed iudex poteſt dicere ſibi petenti. Amice non licet tertio appellare.ut.c.ſua.&.c.directe.de appellatio.

Summarium.

1 Appellare non licet tertio.licet duæ ſententiæ in partibus fuerint latæ.

Deciſio. X X. alias.714.

DIc quod ſi duæ ſententiæ diffinitiuæ in aliqua cauſa ſpirituali uel pphana latæ ſint pro aliquo extra ſacrum palatium auctoritate apoſtolica. & & poſtea appellatur a ſecunda ſententia confirmatiua. & poſtea cauſa appellationis & negocium principale cōmittatur alicui domino auditori ſacri palacii qui prædictas ſententias confirmet.tunc non eſt licitum appellare tibi licet primæ duæ ſententiæ ſint latæ per iudices extra palacium ut le.& no.in capi.ſua. de appellatio. cum ſimili.

Summarium.

1 Pronunciari cauſam eſſe deuolutam in ſpiritualibus neceſſario non debet ſecus in prophanis.

Deciſio.X X I.alias.736.

NOta quod neceſſarium eſt quod cauſa prophana pnuncietur eſſe deuoluta ad curiam romanam per auditorem cauſæ. ſecus in cauſa ſpirituali. & ita tenet rota.

Summarium.

1 Auditor poteſt in cauſa in qua nullum dubium habet pronunciare de conſilio & aſſenſu coauditorū.licet cauſam non poſuerit in conſiliis.

Deciſio X X I I.alias.750.

SCiendum eſt quod ſi aliquis auditor ſacri palatii habet cauſam ſibi commiſſam ſpiritualem uel prophanam in qua ſeruatis terminis ſacri palacii debet ferre ſententiam diffinitiuam in qua nullum dubium habeat cum ſit clara pro iuſticia miniſtranda. Nec eſt neceſſarium quod ponantur conſilia.ſed tunc in prolatione ſententiæ poteſt dicere de conſilio & aſſenſu &c.nam i iſto caſu data eſt poteſtas auditori generaliter ſic dicendo p dominos auditores ſacri palacii.Si autem auditor habeat dubia quæ ponat in conſiliis tunc ſi conſilia ſunt cōcordia poteſt dicere in prolatione ſententiæ.ſi autem ſunt diſcordia conſilia debet ſtare conſilio maioris partis. & tūc poteſt dicere in prolatione ſuæ ſententiæ de conſilio dominorum auditorum.

Summ.

Summarium.

1 Auditor poteſt cognoſcere de appellatione intruſi in executione duarum ſententiarum conformium latarum contra reum mortuum.

Epithome.

2 Appellatio licet propter eius defectum cauſam non deuoluat ad curiam attamen auditor poterit de appellatione interpoſita per intruſum ab executione duarum ſentẽtiarum contra reum mortuum cognoſcere.

Decißo. X X I I I. alias.6.

1 NOta quod ubi pro appellato ſunt latæ duæ ſententiæ in curia.& moriatur ille contra quem ſunt latæ ſi exequantur ſententiæ contra ſucceſſorem intruſum per ordinarium & appelletur poſito quod appellatio non ſit deuoluta propter eius defectum cum ratione primarum ſententiarum auditor habet cognoſcere de appellatione cum de noua cauſa non uideatur introduci. ſed quod prius factum eſt ad executionẽ deducitur.& quod prius factum eſt declaratur.ideo aliud ſeruatur quam ſi de nouo cauſa induceretur. ad quod faciunt no.in .l. hæredes palam.§.1.ff.de teſta. Illud eſt ſequela.l.quocunque. de inſtien.alias lites eſſent immortales.pro quo.c.auditor.de reſcrip.in cle.c.ſæpe.de reſti.ſpol.uide deciſio.iij.& infra deci.cij.

Summarium.

1 Executio ſi fiat ſuper re de qua cognitum & iudicatum eſt non requiritur ſummaria cognitio & an in executione uocanda ſit pars?

Decißo.X X I I I I. alias. 73.

NOta quod ubi fit executio ſuper re ſuper qua eſt cognitum & iudicatum in executione non eſt facienda ſummaria cognitio.ſecus ſi ſuper aliis rebus.ut no. In. in.c.cum ſuper in fi.de re iudi.in glo.pe.& uide per eum no.in.c.ex ratione.de ap.& no.per Cy. in.l.i. C. de iuris & fac.igno.an in executione pars ſit uocanda.

Summarium.

1 Iudex primus qui condemnauit in expenſis poteſt illas taxare non ob.appellatione.

Epithome.

2 Iudex appellationis in expenſis factis in prima inſtantia a qua eſt appellatum poteſt condemnare ſicut in expenſis factis in cauſa appellationis.

Deciſio.X X V.alias.90.

NOta quod ubi iudex a quo eſt appellatum condemnauit in expenſis taxare poteſt de rigore iuris. quia nihil de nouo uidetur facere.ſed quod ſententiatum erat declarare.ar.l.hæredes palam.ff.de teſta.tutius eſt tamẽ quod non taxentur expenſæ donec uideatur an bene uel

2 male fuerit appellatum.quia iudex appellationis in expenſis factis in prima inſtantia a qua eſt appellatum poteſt condemnare ſicut in expenſis factis in cauſa appellationis.ut no.in.c.ſæpe.de appel.& qualiter condemnatio expenſarum & per quem modum fiat.dic ut not.per doc.in .c.cordi.de appel.li.vi.& per Inno.in cap.finem.de dolo.

*No.q p hac deci.uide.do. abb.in.c.ſignificauerunt.de exce.in.iij.co. in uer.aduerte p Felin.in.c.ſi duob.de app. in princi. & in d.c. ſignificauerunt. in. iij. col.

Summarium.

1 Iudex in poſſeſſorio, poteſt imponere perpetuum ſilentium.

Epithome.

1 Excomunicationis exceptio poteſt opponi petenti reſtitutionem & ſententiæ executioni,qa etiam poſtquam cõcluſum eſt in cauſa poteſt in uim peremptorii & per modum obiectionis apponi.

Deciſio.X X V I.alias.290.

NOta quod in ſententia lata ſuper poſſeſſorio auditor poteſt parti condemnatæ imponere perpetuum ſilẽtium.ut eſt tex.in.c.licet.de proba.in fine.gloſa eſt Innocen.quod petenti reſtitutionem poſſeſſionis apponi po-

1 teſt exceptio excommunicationis.ut no.in cap. paſtoralis.in fin.de appel.nec mirum quia ſententiæ executioni opponi poteſt.ut in cap.pia.de excep. & per hoc audiui quod etiam poſtquam eſt concluſum in cauſa poteſt opponi per modum obiectionis ſeu in uim peremptorii. dũ tamen opponatur in bona forma tradita in alleg.c.pia.

Summarium.

1 Sentẽtia per falſas allegationes & cauſas lata eſt nulla.

Deciſio.X X V I I. alias.346.

NOta quod licet ſententia diffinitiua obtenta ſit per falſam cauſam ſeu falſas allegationes. tamen non tranſit in rem iudicatam.immo eſt nulla ipſo iure .ff. de fideicommiſ.liber.l.cum uero.§.ſubuentum.uer. proinde ff.de re.eo.qui.ſub tu.l.magis puto.§.ſi æs alienum. cum ſi.uide deci.cccexlii.

Summarium.

1 Tres ſententiæ conformes latæ ſuper attentatis ſunt ante omnia executioni demandandæ.

Deciſio. X X V I I I.alias.516.

NOta quod tres ſententiæ latæ ſuper attentatis ſunt ante omnia executioni demandandæ. dummodo prædictæ ſententiæ uim diffinitiuæ habeant puta ſi poſt litis pendentiam uel poſt appellationem a diffinitiua aliquid ſit attentatum circa poſſeſſionem rei de qua agitur. quia ſic ſapit naturam poſſeſſorii uel quod eſt mandandum executioni ante ingreſſum petitorii.de reſt. ſpol. in cauſis nec poteſt opponi nullitas ante executionem eorundem.de re iudi.ut calumnis. in cle.uide deci.xc.& cccexvij.

Summarium.

1 Nullitatis & rei iudicatæ ſi quæſtio proponatur utra ueniat primum diſcutienda?

Epithome.

2 Iudex delegatus non poteſt cognoſcere de nullitate niſi in uirtute ſuæ appellationis.
3 Metropolitanus non cognoſcit de nullitate ſentẽtiæ niſi in uim appellationis.
4 Appellatio nedum deuoluit inſtantiam cauſæ ſed etiã nullitatem ſententiæ.
5 Cognitio incipienda eſt ab his de quibus facilior eſt probatio.

Deciſio. X X I X. alias. 433.

NOta utrum primo ſit cognoſcendum de deſertione appellationis quam de nullitate ſententiæ? credo q ſit dicendum quod aut iudex qui cognoſcit de appel. no

2 poterat cognoſcere de nullitate niſi in uirtute appellationis.ut quia eſt iudex delegatus ſuper cauſa appellationis illius. uel erat metropolitanus. ut de for. com-

3 pe.c.romana.li.vi.& tunc credo ꝙ ſit prius cognoſcendũ
de deſertione quam de nullitate.quia ſi appellatio eſt de
ſerta tunc nõ deuoluitur ad talem iudicem cognitio ſu-
per nullitate.ſi uero nõ eſt deſerta tunc ſic.quia appellu
tio nedum deuoluit inſtantiam cauſæ.immo & nullitatẽ
3 ſententiæ.ut no.per Inn.de appella.c.dilecto.& per Ar-
chid.de appel.c.cordi.li.vi.ſuper uerbo de partim. in fin.
uer.hic quæro.& ideo cũ deſertio ſit præiudicialis in hoc
caſu cognitioni de nullitate prius de ea eſt inquirendũ.
ar.C.de adul.l.quoniam.C.de ordi.iudi.l.i. Si autem po
terat cognoſcere de nullitate etiam ſine appellatione ut-
pote quia expreſſe erat cauſa nullitatis cõmiſſa.& etiam
cauſa appellationis. uel quia talis ordinarius erat ſupe-
rior qui adiri poterat non ſolum per uiam ordinariam ap
pellationis.immo etiam per uiam ſimplicis querelæ. ar.
notatorum per Cy C.de acti.l.ſi abſentis. in tertia opin.
& credo quod ſi cauſa nullitatis habet promptam inda-
ginem quia eſt notoria uel apparet ex actis tunc credo ꝙ
primo debeat cognoſci de nullitate & pronunciare. arg.
pro hoc.quia incipienda eſt cognitio ab illis de quibus fa
5 cilior eſt probatio.extra de elec.ſi forte.& no. Inno.in.c.
auditis.ſuper uer.conſtiterit.de præſcrip. Item quia illa
eſt præiudicialis deſertioni.quia ſi ſententia fuiſſet nulla
per conſequens appellatio non fuit neceſſaria.ar.ff.de ap
pel.l.ſi expreſsim. immo nec tenuit ad finem cognitio-
nis iuſticiæ uel iniuſticiæ primæ ſententiæ.& ſic per con-
ſequens nec appellatio poteſt dici deſerta uel non deſer-
ta.nec aliquem effectum continens iuſticiam per iniuſti-
ciam. Si autem cognitio ſuper deſertione habet altiorem
indaginem tunc poſſet ſimul cognoſci ſuper utraque &
pronunciari ſuper eo quod primo poterat determinari.
ſed dato quod primo eſſet pronunciatum ſuper deſertio-
ne appellationis poſtea apparebit. cum pronunciabitur
ſuper nullitate. an illa deſertio potuerit ſortiri effectum
uel non.uideas Inn.in.c.ſolicitudinem.de ap.circa fi.an
ſimul quis poſsit proſequi iſtas duas uias.uide uer.

Adde Bar.i.l. ſi expreſsim. ff. de app.

Summarium.

1 Spoliator an admittatur ad cedendum bonis.

Deciſio.X X X. alias. 553.

Vtrum ſpoliator uolens cedere bonis ſit audien-
dus antequam integre reſtitutus fuerit ſpoliatus
ad fructus in quibus ſpoliator extitit condemna
tus.uide.ar quod non.ar.c.alma mater.§.illa.in fi.de ſen.
excom. Item ꝙ põt hac pœna puniri. Item ad hoc facit.
ff.de col.bo.l.ſi cum duobus.& quod no In.in.c. odoar
dus. In contrarium facit extra de elec.c.quia ſæpe.in fin.
cum ibi no.per Archi.& quod no. Archi.de uſuris.c.quã
quam.li vi.ſuper uerbo patiuntur.& quod no.Spec.ti.de
poſſeſ.& peti.§.i.uer.ſed cum ſpoliatus. & quia fructus
ſunt res prophanæ.& exceptio ſpoliationis de re propha
na cum agitur de ſpoliatione beneficii non admittitur.ut
in.c.frequens.in fi.de reſti.ſpol.li.vi.

Summarium.

2 Ceſsioni bonorum, utrum cum iuramento renunciari
poſsit.

Epithome.

1 Reipublice intereſt habere homines liberos.
3 Iurans non uendere ſi uendat efficitur periurus attamẽ
uenditio tenet.
4 Renunciare quilibet poteſt iuri ſuo.
5 Ceſsionis bonorum triplex eſt effectus.

Deciſio.X X X I.alias.566.

Vtrum poſsit renunciari *ceſsioni bonorum cum
iuramento.ut ſic renuncians poſtea non ſit au-
diendus ad ceſsionem faciendam nec poſsit ce-
dendo bonis euadere a creditoribus & uidetur quod non
quia talis renunciatio eſt contra bonos mores. ut arg.no.
per Cy.C.qui bo.ce.poſ.l.vlt.& ar.regulæ iuris. non eſt

* Renunciari ceſsio.bo.add. Fel.in.c.ex reſcri.de iureiu.in iiii.col.uerſi.& iſta ducuntur.

obligatorium contra bonos &c. Item ſecundo ſic.quia p
talem renunciationem aſtringeretur ad pœnam detruſio
nis carceris.per no.in.l ſi.C.qui bo.ce.poſ.ex quo ſequi-
tur primo inhumanitas & crudelitas ſine comodo credi- 1
toris.quia forſan ibi detruſus debitor inhumaniter necare
tur.& famæ forſan moreretur propter inopiam. arg.l.reo
centis.ff de ſolu.nec ex hoc creditor reportabit comodũ
cum ibi exiſtens nihil lucrari uel acquirere poſsit. quod
forſan extra faceret.& ad pinguiorem fortunam ueniens
ſatisfaceret creditori.ergo cum renunciatio debitori no-
ceat & creditori non proſit non teneat cum ea hoc credi
tor ſit caninus & ueniat contra præceptum charitatis.ar
gu.ff.de eute.l.ſi.ff.de appel.l.non tantum.quia deducit
ad illicitum.uel ſaltem poteſt deducere.ar.no. de pac.c.
quamuis.li.vi.per Archi.ſuper uerbo æternæ ſalutis.Itẽ
tertio ſequeretur quod debitor ſic detruſus in carcere nõ
poſſet audire diuina officia.& eccleſiaſtica recipere ſa-
cramenta pro libito uoluntatis.nec audire prædicationẽ
eius ex quo forſan poſſet deduci ad infidelitatem.ergo ta
lis renunciatio quæ poſſet deducere in peiorem ſtatũ ſa-
lutis æternæ non poſſet uinculare iuramento.arg.no. per
2 Archidiaco.in dicto cap.quamuis.lib.ſexto ſuper uerbo.
æternæ ſalutis. Item quarto ſequeretur damnum reipubli
cæ cuius inter eſt habere homines liberos. ut ſibi ſeruire
poſsint ar.ſolu.matri.l.i.in fi.& quia forſan eius debitoris
ſeruitio indigebat.ergo in eius præiudicium tales renun-
ciationes non poſſent uinculare iuramentum.ff.ad muni
cipa.l.fina. Item quinto iuramentum præiudicat uxori &
liberis quibus non poterit debitor neceſſaria quærere.nec
miniſtrare.nec eos alere.ergo &c.argu.l.necare. de liber.
agna.ergo non poſsit uinculare iuramentum. argu. capi.
cum contingat.de iureiuran. Item uidetur talis renuncia
tio aſtringere ad quandam ſpeciem perpetuæ ſeruitutis,
& eius libertatem infringere quod eſſe non poteſt .ff. de
conditio.& demonſtratio l.titium centum.§.titio.ff. de li
bero ho.exhi nihil ergo &c.C.de actio. & obligatio.l. ob
ses. Item ſi talis renunciatio non ualeret ſequeretur quod
perpetuo cogeretur debitor remanere excommunicatus.
quia ſi pro debito excommunicaretur non abſolueretur
donec bonis cederet.ut cap odoardus. de ſolutio. nunc
autem propter renunciationem cedere non poſſet, ergo
&c.hoc autem uideretur inductum in ſalutis animæ præ
iudicium ergo &c.argu.no.in cap.cum contingat.de iu-
reiuran.& cap.quamuis.ſupra allegatis. Item pro hoc ꝗa
ſecundum communem opinionem ſimplex renunciatio
non ualet iuxta no.per Cy.ua.in.l.prima.C.de his qui bo
no.cede.poſ.ergo nec uinculabitur iuramento. argu.l.
non dubium C.de legib. Item uidetur quod iuramento
non obſtante ſi cedat bonis nihilominus ualet ceſsio.ſed
cedens eſt periurus ſicut dicitur in ſimili de iurante non
3 uendere.ut no. Innocen.in cap.dilecto.de præben uel de
iurante non teſtari.ut no.xiii.queſtio.ſecunda.ultima uo
luntas cum in ceſsione bonorum non uideatur quod ſit
opus conditione iudiciali.ff.de ceſsio.bono.l. fina. Nec
eſt neceſſarium factum iudicis admittentis, uel eam ad
admittendum decernere.ſed per ſe & de ſe ſortitur effe-
ctum ea facto cedentis ſolum.cum ſufficiat profeſsio uo
luntatis.C.qui bono ced.poſ l.tertia.ſicut in ſimili ſuffi-
cit ſola cognitio coram iudice bonorum poſſeſsio. nec e-
tiam eſt opus quod iudex eam decernat.C.qui.admit.ad
bono.poſ.l fina ergo ſi contra iuramentum fiat factum te
nebit argumen.no.per Ioan.and.de regulis iuris. quod
ſemel.lib.ſexto. In contrarium uidetur quod quilibet po
4 teſt renunciari iuri ſuo.ut.l.ſi quis in conſcribendo. Item
quare per iuramentum uel conuentionem quis poſſet ſe
cogere uel conſtringere ad carcerem patet.quia talis car
cer pro debito ſolum debet eſſe quædam detentio in ap-
ta & libera cuſtodia.C.de exac.tribu.l.nemo.ex qua non
poteſt ſequi nec crudelitas nec inhumanitas. Item quia
talis eſſe ſub cuſtodia non uidetur niſi tenere quoddam
obſtagium ad quod tenendum poteſt quis ſe obligare. ut
extra de iureiu.c.ex reſcr.cum ibi no.poteſt reſponderi ꝙ
poteſt renunciare beneficio ceſsionis per iuramentum.
quia iſtud.ſ.non cedere ſit in poteſtate renunciantis. er-
go &c.c.quamuis.de pac.li.vi. Nec ob.contrarium. Pro
5 quorum ſolutione ſciendum eſt pro euidentia ꝙ triplex
eſt effectus ceſsionis bonorum. Vnus quia liberatur a pœ
na carceris.iuxta not.in.l.ii.de hiis qui bono. ced. poſ.

Staphi. in tra. de li.gra.& iu. fo.156.uer.qſi quis petit.

Secundus

Secundus quia habebit tunc priuilegium quod non poſſit conueniri niſi inquantum facere poſſit quo ad poſtea quæſita, ut .l. his qui boni. Tertius ſecundum quorundã opinionem quia tollitur obligatio ciuilis naturali ſola remanente. ut no. ff. de fideiuſ. l. ubicunque licet illa opin. mihi non placeat. quia non tollitur ciuilis nec naturalis. ſed eius effectus differtur donec facere poſſit. adhuc tamen plenius no. in. d. l. prima. C. de his qui bo. ce. poſ. in ix. q. Sed dico quod talis renunciatio quod cedatur bonis prodeſt & ualet in præiudicium ſecũdi & tertii effectus. uidelicet quodammodo non poſſit cedere bonis ne gaudeat priuilegio ne conueniatur niſi inquantum facere poteſt. Et nota quod propter hoc non habet aliquam dilationem ne conueniatur donec facere poſſit. immo ſemp de quibuſcunque quærendis tenebitur inſolidum etiam non habita ratione ne egeat nec obſtat ad hoc .l. aliena. §. eleganter. ff. ſolu. ma. quia illud uerum in eo cui competit priuilegium tale ob reuerentiam perſonæ. Secus ubi competit ratione contractus. uel alia ratione. ut no. glo. ff. de re iudi. ſi conuenerit. uel etiam in eo cui priuilegium tale tempore renunciationis competebat. Secus autẽ ubi non competebat. ſed competiturum erat quia tunc facilius impedire poteſt ne competat. quia multa &c. ar. l. patre furioſo. ff. de his qui ſui uel alie. iur. ſunt. ſicut in ſimili dicitur per argumentum iuris ciuilis. licet non tollatur obligatio naturalis. tamen per prohibitionem iuris ciuilis bene poteſt impediri ne oriatur. ff. de dona. inter ui. & ux. l. iij §. ſciendum. & ita concor. cum. l. iij ff de condi. ind. nd quod etiam no. per Cy. C. de in inte. reſti. l. ſi curatorẽ habens. quantum uero ad effectum primum ne detrudatur in carcerem poteſt dici quod non ualeret renunciatio etiam cum iuramento. ubi per intruſionem ſequi poſſent dicta inconuenientia uel ſequi deberent. immo ad tales non ſe extendit. ſed ubi intruſio fieret cum aliqua humanitate. iuxta l. nemo. de exac. tribu. & poſſit ex ea uerſimiliter ſequi comodum creditoris. puta quia forſan habebat debitor amicos qui antequam permitterent eum capi. uel ſaltem in carceribus diu morari ſoluerent pro eo debitum uel forſan quia fugere uolebat. & ſibi de propinquo ſperabatur obuenire. Vnde totum debitum uel pars ſolui poſſet. uel forſan erat homo uagabundus qui non curabat operari cum eſſet artifex bonus & reputatus in certo loco bene poſſet operari & ex ſuo artificio lucrari unde ſatisfacere poſſet creditori uel in totum uel in partem. tunc crederem renunciationem ſibi præiudicare etiã quo ad primum effectum. & ſic cedendo non poſſet ſe liberare. quo minus poſſet detrudi in carcerem. dum tamen ex tali intruſione adeo ſibi non adimeretur libertas quo minus poſſet percipere eccleſiaſtica ſacramenta &c. ſaluti animæ ſuæ incumbentia facere. ne aliquod ſalutis æternæ præiudicium poſſet incurrere. nec omnia inhumanitas uel crudelitas ſequi poſſet. & ita ſtant argumenta in oppoſitum facta. Alio modo poſſum dicere quod renunciatio facta ualeat cum iuramento quia eſt in eius poteſtate non cedere. nec obſtat quod dicitur detrudetur in carcerem fateor. & cum dicatur quod ſequuntur inconuenientia prædicta. nego. quia ſi iudex uideret quod illa inconuenientia ſequerentur tunc relaxabit eum. quia talis intruſio debet intelligi quod fiat ciuili modo. & ne aliqua crudelitas uel nimia inhumanitas. uel ſalutis æternæ præiudicium ſequatur. ar. ff de ſerui. l. ſi cui. ibi cum dicit. Ciuili tamen modo. & ex hoc credo quod ualeat renunciatio & ſimpliciter ſine iuramento. quia quilibet poteſt renunciare iuri pro ſe introducto. ut dicta l. ſi quis in conſcribendo. pro quo. l. fi. C. qui bo. cede. poſ. ubi tacite renunciat beneficio ceſſionis recipiendo quinquennalem. ergo &c. multo fortius poſſet renunciare. pro hoc faciunt aliæ rationes recitatæ per Cy. in dicta. l. ſi. in ultima quæſtione. nec hoc eſt contra bonos mores. quia priuilegium quod per talem renunciationem perdit ſcilicet quod non conueniatur niſi inquantum poſſit facere non debebatur ſibi ratione perſonæ. ut erat in dicta. l. alia. § eleganter. Sed alia ratione & ideo renunciare poteſt illi priuilegio. iuxta no. in dicta. l. ſi conuenerit. de re iudi. præſertim cum tẽpore renunciationis nondum ſibi competeret illud priuilegium. ſed per ceſſionem competiturum erat. & ideo facilius poſſet impediri ne incipiat competere. nec priuilegium de non incarcerando protendatur ad aliquem caſum qui eſſet contra bonos mores ut prædixi. Nec obſtat reſponſio ultima. quod ſi non obſtante renunciatione cedat bonis tenebit ceſſio. licet periurium incurrat. quia illud eſſet uerum quod teneret ceſſio quo ad bona & eorũ perderet dominium aut poſſeſſionem tamen non teneret quo ad effectus iuris prædictos quin non obſtante ceſſione modo poſſet incarcerari. ciuiliter tamen & humano modo & inſolidum etiam poſtea quæſito etiam non deducto ne egeat conueniri. quia licet perditio dominii & & poſſeſſio bonorum ſit in ſua poteſtate. tamen non gauderet dictis priuilegiis. ex quo renunciauit. uel etiam poſſet dici quod poſtquam ceſſio bonorum remittitur quo ad perditionem bonorum uel poſſeſſionem eorum etiam non teneret ceſſio in præiudicium creditoris. ut puta ſi ſint talia bona quæ non eſſent utilia creditori quæ forſan poſſunt uendi. & ex eis redigi pecunia. & ſi creditor haberet uendere. uel uenditionem bonorum procurare nimium uexaretur. uel laboraret. uel non poſſet ita faciliter reperire emptorem ſicut ipſe debitor qui ceſſit. nã certe tunc crederem quod non ualeret ceſſio. immo adhuc eſto etiam quod alia eſſent adhuc bona ſufficientia ad debitum ex ſoluendum crederem compellendum iuris remediis ad ſolutionem debiti. uel per incarcerationem. uel alias non obſtante tali ceſſione. & ſic ipſemet eorum diſtractionem faceret uel procuraret. ut exinde debitum ſolui poſſit propter renunciationem. Nam debitor ex tali facto ſuo non debet creditori præiudicium generare uel parare. ar. de reg. iu. alteri per alterum & non obſtat alia ratio cum dicitur quod ſemper remanere habebit excommunicatus ſi non poteſt cedere bonis. quod nego. Nam dico ſi doceat de inopia & impotentia ſoluendi alias quã per ceſſionem puta per teſtes uel iuramentum. Vel quia eſt notorium. uel quia põt docere de caſu fortuito, p quẽ perdidit bona ſua. eſt ab excommunicationis ſententia abſoluendus. Nam dicta decre. odoardus. de ſolu. non exigit aliud niſi quod conſtet quod non poſſit ſoluere in totum uel in partem, quod alias bene conſtare poteſt per ceſſionem. Et licet doctores dicant ibi de remedio ceſſionis. hoc dicunt. quia ille eſt unus modus per quem clare & faciliter conſtare põt & ſic non negauit quin ſi per aliũ modum quam per ceſſionem conſtare poſſit quin etiam abſoluendus etiam ſi bonis non cederet. præſertim ſi cedere non poſſet obſtante renunciatione uel iuramento. quare non obſtat. ubi tamen cedere poſſet. quia non obſtaret renunciatio. licet etiam ſi non cederet conſtito. alias de impotentia abſoluendi eſſet abſoluendus ab excõmunicatione. tamen cum ueniret ad pinguiorem fortunã bene conueniretur & teneretur inſolidum. nec haberet priuilegium nec conueniretur niſi inquantum facere poſſet nec alias priuilegio ceſſionis ſic intelligo illum textũ cap. odoardus in fi. ſecus tamen ſi ceſſionem bonorum feciſſet. & in hoc interdum utilius eſt cedere bonis. quia utilitate non gaudet cum renunciauit beneficio ceſſionis. unde deci. 177. & .211.

Summarium.

1 Renuncians liti & cauſe cenſetur etiam renunciare iuri, quod habet tam in cauſa prophana, quam ſpirituali.

Deciſio. XXXII. alias. 678.

DIc q ſi aliquis in aliqua cauſa prophana renunciat liti & cauſæ quæ inter aliquos in iudicio uertitur ex aliqua cauſa q etiam renunciat iuri q habet ut l. poſt q̃ liti. C. de pact. & idem etiam uidetur in cauſa ſpirituali ſi fiat, ut in. c. pridem. ibi liti de pac. & etiã uidetur. ibi ſentire Inno ſecundum Io. and. & Pau. in. c. gratiæ. de reſcrip. in cle. hoc etiam tenet maior pars dominorum. Sed dominus petrus de ſarcenato auditor ſacri palacii & contradictarum dicit q ſi quis renunciat liti & cauſæ in cauſa prophana renunciat etiam iuri ſecus in cauſa ſpirituali.

Summarium.

1 Violentia facta domui uacue non ſufficit ad condemnationem fructum percipiendorum. & diſtributiones quotidiane non computantur in ualore beneficii impetrati ſecundum communem extimationem.

Epithome.

2 Diſtributiones quotidianæ non computantur in ualore beneficii impetrati ex comuni extimatione.

Deciſio. XXXIII. alias. 407.

NOta non ſufficit quo ad condemnationem fructuũ percipiendorum faciendam probare quod tempore ſpoliationis fregerit hoſtia uel ſimilia fecerit. niſi facta fuerit uiolentia perſonæ ſpoliate uel familie ſuo exiſtentim domo. quia poterat eſſe quod domus erat uacua. & ſic cenſetur nulli facta uiolentia iuxta no. in. c. cum. ad ſedem. ſuper uerbo interdictum unde vi. de reſti. ſpol. in Spe. ti. de peti. & poſſ. §. i. circa finem. uer. Item quando
2 impetratur certum beneficium certi ualoris fructus ſecũdum communem extimationem diſtributiones quotidianæ in huiuſmodi ualore fructuum non ſunt computãde. ratio quia ille datur ratione cuiuſdam miniſterii pſonalis. puta intereſſentibus & non de corpore beneficii. & ideo ſub illa non comprehenduntur prout legitur & notatur de præben licet & de clcri. non reſi. c. uno. li. vi. & ibi per Io. an. & Inno & melius per eundem in addi. Spe. de conceſ. preben. pro hoc facit optime. c. ſi. de conceſ. preben. §. in illis uero. li. vi. ubi diſtributiones quotidianæ ſunt aliud quam illud quod datur ratione præbende.

Summarium.

1 Attentans lite penden. debet condemnari in fructibus pcipiendis ſi petatur.

Deciſio. XXXIIII. alias. 481.

NOta attentãs aliquid in præiudicium litis pendentis non ſolum in fructibus perceptis. ſed etiam qui percipi potuerunt. debet condemnari ſi hoc petatur. quia doloſus & temerarius & male fidei poſſeſſor eſſe cenſetur ꝙ in huiuſmodi fructibus de iure uenit condemnandus. de reſti. ſpolia. grauis cum ibi. no. per Innocen. uide ſupra. deciſio. xc.

Summarium.

1 Auditor ſi pronunciat appellationem deſertam non poteſt condemnare in expenſis neque imponere perpetuũ ſilentium niſi. ſeruatis terminis hoc dicit.

Deciſio. XXXV. alias 609.

NOta licet dominus auditor ſacri palacii pronunciauit aliquam appellationem fore deſertam. & poſtea petitur ab eo quod pronunciet ſententiam tranſiſſe in rẽ iudicatam ratione cuius appellationis etiã petitur quod imponatur ſilentium illi contra quem lata eſt ſententia & etiam quod condemnet eũ in expenſis quod non poteſt facere niſi termini ſacri palacii ſeruentur. alias executionem habere non poſſet. & ita ſeruat ſacrum palacium pro hoc. c. cum dilectus. extra de do. & contuma. cum ſimilibus.

Summarium.

1 Expenſarum condemnatio pro executione ſententiæ latæ pro poſſeſſore non fit ſecus ſi fieret pro non poſſedente.

Deciſio. XXXVI. alias. 682.

NOta quod ſi executio ſententiarum diffinitiuarum uel alicuius ſententiæ diffinitiuæ petatur pro poſſidente tunc non fit condemnatio expenſarum pro dicta executione cum iam habeat poſſesſionem. pro qua habẽda conceditur dicta executio. Secus autem ſi ſupradictæ ſententiæ latæ ſint pro non poſſidente & petatur executio prædictarum ſententiarum. quia tunc fit condemnatio expenſarum pro dicta executione. & ita ſeruat rota.

Summarium.

1 Expenſe attentatorum taxantur anteꝗ̃ pronuncietur in principali. & ſuper ſententia taxantur ad tantum quantum taxarentur in negocio principali.

Deciſio. XXXVII. alias. 454.

NOta ſi fiat codemnatio expenſarum in cauſa attentatorum poteſt fieri taxatio earundem ante ſententiæ prolationem in principali. & pro ſententia ſuper attentatis lata tantum taxabitur quantum pro ſententia ſuper principali facta. quia uim diffinitiue habet. ut in conſtitutione Io. xxii. & pro regiſtro quantum extimet. pro aduocato procuratore ad arbitrium iudicis remittitur ꝓ ut plus uel minus eos laborare inuenerit. uide deci. xc. & cccclxxiiii.

Summarium.

1 Expenſe aduocatorum & procuratorum qui gratis ſeruierunt peti poſſunt ſi remittantur animo remunerandi. alias non.

Deciſio. XXXVIII. alias. 535.

SEd quid ſi habuit procuratorem & aduocatum amicos ſuos qui propter curialitatem & beneficia alias ab eo recepta noluerunt ab eo ſalarium. quod an tunc poſſit petere expenſas pro procuratore & aduocato uidetur diſtinguendum. aut illi remittunt ſibi animo & cauſa remunerandi. & tunc petere poſſet. aut nõ & tunc non per. l. idemque. §. ſi. & l. ſi uero non remunerandi in prin. ff. manda.

Summarium.

1 Auditores palacii non poſſunt exequi ſentẽtias ſuas. ſed alii delegati ſic infra annum.

Epithome.

2 Delegatus habet annum ad exequendum ſententiam.

Deciſio. XXXIX. alias. 614.

DIc quod licet iudex delegatus de iure habeat annum ad exequendum ſuã ſententiam ut. c. querenti. extra de offi. de. Auditor ſacri palacii ſuã ſententiam exequi non poteſt. Sed dominus uicecancellarius. uel camerarius domini noſtri pape ſuis uiis & modis ſuper hoc conſuetis prouident.

Summarium.

1 Expenſarum condemnatio ſi omittatur in ſententia lata ſuper poſſeſſorio non poterit demum in petitorio ſecus eſt de fructibus.

Deciſio. XL. alias. 661.

ESt ſciendum ꝙ ſi in aliqua cauſa ꝓcedatur in poſſeſſorio ſuſpenſo petitorio. & pronuncietur ſuper poſſeſſorio reſtitutorio & omittatur condemnatio expenſarum poſtea non poteſt deduci in petitorio. Secus autem quo ad fructus perceptos reſtituendos. & qui percipi potuerunt ſi ſit caſus & ita tenent aliqui domini de rota ſacri palacii. pro hoc facit. c. unum. de cau. poſſ. & proprie. & c. ad compeſcendas. de ſeque. poſ & fructum. in clemen. In contrarium tamen uidetur facere Inno.

Summ.

Summarium.

1 Expenſas ubi quis per ſe cauſam agitauit non habebit ꝑ aduocatis & procuratoribus non conductis.

Deciſio. X L I. alias. 533.

IN ducens cauſam ſuam propriam qui non habuit procuratorem in cauſa & obtinet. cuius aduerſarius etiam condemnatur in expenſis poſſit petere intereſſe expenſas ſalaria procuratoris & aduocati quæ dediſſet & ſunt taxata in curia ſi eos habuiſſet. facit quod ſic ff. rem ra. ha. ſi procurator. circa medium. In oppoſitum. facit. ff. de fideiuſ. l. ſi ſtipulatus. & quod no. glo. in. c. cũ pro cauſa. de procura.

Summarium.

1 Auditor taxat expenſas factas in partibus lite coram eo pendente.

Deciſio. X L I I. alias. 279.

Vide & cõcorda de. infra numero. 44.

NOta quod auditor in curia deputatus poteſt taxare expenſas factas in partibus. dum tamen ſint facte poſt litem inceptam coram auditore. Secus ſi ante litem inceptam. & iſtud approbat audientia.

Summarium.

1 Auditor pendente appellatione cui dedit reuerentiales non poteſt taxare expenſas quarum taxationem ſibi in ſententia retinuit.

Deciſio. X L I I I. alias. 236.

SI dominus auditor ſacri palatii pronunciauit in aliqua cauſa diffinitiue. & etiam condemnando in expenſis retinendo ſibi taxationem earum. ſi eſt appellatum ab eo & dat apoſtolos reuerentiales ſicut fieri debet quando eſt appellatum a diffinitiua. tunc pendente appellatione non debet facere dictam taxationem. nec aliquid innouare niſi dicta cauſa reducatur ad eum & ita ſeruat ſacrum palacium.

Summarium.

1 Auditor taxat tantum expenſas factas coram eo. niſi habeat ex ſpeciali commiſſione.

Deciſio. XL I I I I. alias. 735.

NOta quod quando fit taxatio expenſarum in aliqua cauſa per aliquem dominum auditorem. quod tunc non debet taxare niſi expenſas factas coram eo. ſiue ſint in prima inſtantia ſiue in ſecunda ſiue in tertia. ita ſeruat rota dominorum auditorum ſacri palacii. hoc intellige niſi per commiſſionem daretur poteſtas prout fit quotidie.

Summarium.

1 Vicecancellarius non dat executores ſententiæ niſi ſeruatis terminis palacii.

Deciſio. X L V. alias. 791.

SCiendum eſt quod executor a uicecancellario in aliqua cauſa non conceditur ſecundum ſtilum ſacti palacii niſi ſint ſeruati termini ſacri palacii. in ea tamen aliqui dicunt quod etiam uicecancellarius concedit ſi ſeruati ſunt termini in partibus in probatione ſententiæ in cauſa quæ per appellationem uenit ad curiam romanam. in qua pronunciatur male appellatum & bene diffinitum.

Summarium.

1 Expenſe non debent taxari niſi finitis tribus inſtantiis. alias reuocatur taxatio. per uiam attemptati.

Deciſio. X L V I. alias. 831.

NOta dic quod ſi feratur ſententia in qua pars condemnabitur in expenſis ſiueque appellatum nunq̃ expenſe ſunt taxande donec cauſa fuerit finita per tres inſtantias quod ſi fieret taxatio per iudicem ad quem reuocantur per modum attenta.

DE APPELLATIO.

Summarium.

1 Appellatio intimata ſolum parti deuoluit quantum ad ipſam partem tantum.

Deciſio. I. alias. 4.

NOTA quod cauſa appellationis in curia cenſetur deuoluta quantum ad appellatum. & illos quorum intereſt quando intimata eſt in loco publico uel eccleſia cathedrali. Si autẽ intimata ſit ſolum parti. quantum ad partem ſolam eſt deuoluta cui eſt itimata. de quo dicit in. c. cauſam de ele. in cle. ſuper uerbo deuolutis. per Io. an. ar. l. ſi. rem. §. i. ff. de rei uendi. quia quilibet præſumitur ignorans. iuxta. l. nerius. ff. de proba. l. ueniunt. ff. de peti. here. & l. denunciaſſe. ff. de adul. uide. iſr. dec. vi. viii. cc. & cvi. & ccxxii Et quando cauſa prophana dicatur deuoluta ad curiã uide. iſr. cc. liii. & ccclxiii. & ccclxxvii. & ccclxxxvi. & cccxci. & dxxxvii. & dcxxxv. dcclviii. Supra de reſcrip. deci. 48

Summarium.

1 Iudex appellationis poſt appellationẽ deſertam debet pronunciare ſe non iudicem.

Deciſio. I I. alias. 5.

NOta quod ubi appellatio eſt deſerta auditor impetratus in cauſa appellationis ſolum habet ſe non eſſe iudicem pronunciare quia poſt deſertionem ſi proſequatur cauſam appellationis ſolum habet ſe non eſſe iudicem pronunciare. quia poſt deſertionem ſi proſequatur cauſam appellationis non ideo minus prima ſententia tranſit in rem iudicatam. in. c. ſi appellationẽ. de ap. in cle. & uidetur notare glo. in. l. eos in principio. C. de appella. Et habet ſtilus & papalis quod pars appellans citatur tantum ad docendum de diligentia in proſequendo de quo ſi non doceatur expeditum eſt quod ſolum lapſus temporis excludit. ut no. in. c. plerumque. de reſcrip. ſuſcepta. l. ſi. C. de tempo. ap.

Supra in titu. deci. 14.

Summarium.

1 Appellatio extraiudicialis intimari debet per procuratorem appellato.

Deciſio. I I I. alias. 12.

Supra in Ho. co. ti. deci. 18.

NOta quod ubi appellatur extra iudicium intimatio habet fieri ipſi parti per procuratorem ſicut appellatio. ſic uidetur notare Ioan. andr. in. c. cauſam quæ de elec. circa principium in cle. licet contrarium uideatur, quia poſito quod appellatio debeat fieri per procuratorem tamen intimatio ſufficit quod fiat per quemcunque. quia per intimationem nihil domino acquiritur ſed q̃ acquiſitum eſt ampliatur & ad effectum perducitur, ideo non mirum ſi per quamcunque perſonam tale exercitiũ intimationis adimpleri poſſit. ut dicitur in ſimili. ff. de uſuris. l. qui. ſolidam. in ſi. & l. licet. de conſtitu. pecu. l. prohibere. quod ui aut clam. pro hoc. l. Item ueniunt. §. petitis. de peti. here. primam tamen opinionem audiui tamque ueram determinari in rota.

Summarium.

1 Iudex ad quem poteſt facere gratiam parti in expectando eum.

Epithome.

1 Illegitime natus uel malus adminiſtrator quando quis dicitur cum incumbat probare.

Deciſio. IIII. alias.16.

NOta quod index ad quem appellatur poteſt facere gratiam parti in expectando eam dum tamen duret iuriſdictio ut notatur in.c.quamuis.ſuper uerbo competen.de elec.lib.vi.ad quod.c.conſuluit.de offic. delega.Cui autem incumbat probatio quando quis dicitur illegitime natus uel dicitur malus adminiſtrator. dic. ut notatur in.c.ſi forte.ſuper uerbo defectu.de ele.li.vi.

Summarium.

1 Capitulum ſtatuimus.de elec.lib.vi.habet locum in prouiſione facta & fienda.

Deciſio.V .alias.28.

NOta quod.c.ſtatuimus.de elec.lib.vi.habet locum ſiue appelletur 1 prouiſione facta ſiue fienda. & idem eſt in.c.ut.circa.notatur per Archi.in uerbo facta. tamen in hoc eſt differentia.quia.c. ſtatuimus. procedit ſiue fiat in iudicio ſiue extra.ut no.in allega.c.ſuper uerbo impugnat Conſtitutio tamen ut circa.non habet locũ niſi in extraiudicialibus.ut.c.conſtitutio.de elec. lib. vi. quia tunc debet ſeruari ſollemnitas illius.c.alias ſi iudicio monitus ab executore non habet ſeruare illam ſollemnitatem.& uide ſupra de teſti.deci.13.

Summarium.

1 Iudex a grauamine recepta appellatione poteſt inhibere & quid in auditoribus ſacri palatii.

Deciſio. VI. alias.44.

NOta quod per auditorem non fit inhibitio regulariter in cauſa niſi lite conteſtata uel poſt datum terminum ad impugnandum & iuſtificandum appellationẽ. quia tunc uidetur pendere lis.ut.c.ex parte,de uerbo. ſigni.iuncto.c.ſi.ut lite penden.in cle.poſito. quia lis non fuerit conteſtata.de quo.dic.ut notatur in.c.ſi.ut lite pẽden.in.cle.Io.tamen mo.dicit quod ex quo iudex appellationem recipit poteſt inhibere.de appella.romana. ſuper uerbo inhibere.lib.vi. Et uide infra deciſio. lviij.&. ccccxci. &.declxxxviij. &. dclix.&. dclxviij. &.dcclxxxiij.

Supra de do. & contu.deci. 30.& deci.24. eo.tit.

Summarium.

1 Iudex appellationis poteſt appellationem pronunciare deſertam.

Deciſio.VII .alias.50.

NOta quod auditor datus in cauſa appellationis poteſt deſertionem cognoſcere & poteſt decernere appellationem eſſe deſertam. Ad quod facit.l.ij. §. fi. cum ibi notatis.C.de tempo.appel.

Summarium.

1 Appellans ſi non obtulit ſe coram iudice a quo probaturum exceptiones per ſe propoſitas iudex ad quem antequam pronunciet bene appellatum habet cognoſcere de ueritate exceptionis & probationes admittere.

Deciſio.VIII.alias.81.

NOta quod ubi eſt appellatum eo quod exceptiones legitime non admittebantur ſi pars proponens tales exceptiones non obtulit ſe probaturum iudex appellationis antequam pronunciet bene appellatum habet cognoſcere de ueritate exceptionis & probationes admittere ſuper eiſdem.ſecus ſi pars ab initio coram iudice a quo obtuliſſet exceptiones ſe probaturum. ſic uidetur notare.Io.mo.in.c.non ſolum.de appella.lib. vi. iuncto.c.interpoſita.cum ibi.nu.per.Ber.& per Inno.

Summarium.

1 Iudex appellationis a grauamine ſi poſt appellationẽ lata fierit ſententia ſuper negotio principali poterit in ſimul de utraque ſententia cognoſcere etiam parte inuita.

Deciſio.IX.alias.81.

ET ibidem no.Inno. quod iudex appellationis in ſimul debet cognoſcere de negocio principali ſi ſuper principali eſt lata ſententia poſt appellationem & de cauſa appellationis nec eſſent audiendus aduerſarius ſi peteret quod primo cognoſceret ſuper appellatione quam ſuper principali ſuper quo ſententia lata fuit poſt appellationem.de quo dic ut.c.cordi.per doc. ſuper uerbo de partium propter abbreuiationem litis cognoſcitur de utraque appellatione.ſ.quæ facta dicitur a grauamine & poſt diffinitiuam ſicut ponitur in. c. ſuper eo.de.ap.uide in.c.i.de.ap.li.vi.& .i.deci.cccxci.

Summarium.

1 Attentata poſt appellationem ubi petuntur reuocari non tenetur petitor probare ſe prius poſſediſſe niſi aduerſarius præſumeretur de iure communi & ex cauſa uerſimilis poſſedere.

Epithome.

2 Remiſſio ad partes non conceditur pro probandis attentatis.

3 Fatalia non currunt agenti ſuper attentatis.

Deciſio. X. alias. 89.

NOta quod ubi poſt appellationem uel litis pendentiam aliquid dicitur eſſe attemptatũ ſufficit quod ille qui petit attemptatum reuocari probet attemptationem licet non probet poſſeſſionem quæ eſt attemptata.ut notat Inno.in.c.dilecti de maio.& obedien. Et hoc uerum niſi ille contra quem petuntur attemptata reuocari de iure communi & ex cauſa uerſimili præſumatur poſſidere quia tunc non reuocarentur attemptata niſi ille contra quem attemptatum eſt probaret ſe uere poſſidere tempore attemptationis.ut notat Inno.in.c.bone.de appe.circa q̃d denota in.c.dudum.ſuper uerbo diſpenſatum de elec.& .c.dilecti.in fine. de exceptionibus Et eſt ratio iſtius dicti.quia ubi alias de iure communi præſumitur poſſidere non uidetur pendente appellatione attemptare ſed uti poſſeſſione quam prius habebat & ſic non uidetur attemptatum niſi probetur alium poſſidere.argu.notatorum in.c. cupientes. ſuper. uerbo ad totum.per.Io.mo.de electi.lib vi.iuncta.l. utique. in fine.de rei uendica.& extra de reſti.ſpo.c.decimas.& uide in.dec.cxv.&.ccxx.&.ccccxlix &.cccclii &.cvii.& ccccxxxiii.& ccccixiii.& cccclxxiii.&.clxxxix.&.cccv.&.dxvii.&.ccccxix.ccxv.Aduerte quia quando agitur ſuper attemptatis non fit remiſſio ad partes ſed debet recipi probatio in curia.ut.in.deciſi.&. ccccxlviii. & ccclvii.&.cccc.& quod agenti ſuper attemptatis nõ currunt fatalia.uide infra deciſio.ccccxlviii.& omnino deciſi.declxxvi.Et multa circa materiam attemptatorũ uide infra litteram. A.ſuper uerbo appellatio.

Supra de probat. deci.7.

Supra in lit. pen.deci.3. & de reſt.ſpo.de ci.13.74.

Summarium.

1 Appellatus an poſſit cauſam deuoluere re integra abſente appellato?

Deciſio.

Deciſio. XI. alias. 57.

NOta ꝙ appellatus re integra poſito ꝙ non ſint ſeruata tempora poteſt cauſam deuoluere abſente appellante. ut no. Innoc. in. c. ſtatuimus. ſuper uerbo menſe. de elect. & Archidia. eodem. c. ſuper uerbo expectata. licet Compoſt. & communiter audientia contra. & maxime ſi appareat de ſcientia appellantis. præſumitur autem ignorans niſi ſcientia probetur. C. qui mili. poſ. l. ſuper ſeruis. libro. xij. Et uide omnino infra deciſio. ccclxxvij. & ſ. deci. iiij.

Summarium.

1 Iudex appellatiōis poteſt cognoſcere de nullitate. & in euentum pronunciare appellationem iniuſtam.

Deciſio. XII. alias. 109.

NOta ꝙ ubi eſt appellatum a ſententia quæ ipſo iure non ualet poſito ꝙ pars non dixerit ſententiam nullam iudex appellationis poterit cognoſcere de nullitate & ſi ſibi uidetur nulla pronunciabit appellationem iniuſtam. arg. l. fi. de pen. hæredi. ſ. in quadā ff. fami. hercif. & l. ij. C. de tempo. appel. cum ibi notatis. Et inferat cauſam quare nihil ualet ſententia. Iſtum modum pronunciandi dat glo. in. l. i. quando prouo. non eſt neceſ. hoc uidetur Archid. in. c. cordi. ſuper uerbo. de procurato. in fine. de appellatio. lib. vi. ad quod notatur in. c. cum contingat. circa finem magne glo. Et poteſt dicere ꝙ in cauſa appellationis nō eſt neceſſe dare libellum & hoc uerum quando appellatur ab interlocutoria non tamen quando a diffinitiua. ut idem no. in. c. ij. de iura. cal. li. vi.

Summarium.

1 Appellans in abſentia iudicis non eſt exemptus ab eius iuriſdictione.

Deciſio. XIII. alias. 136.

NOta ꝙ appellans a iudice abſente eo tempore quo appellat etiam abſente iudice non eſt exemptus a iuriſdictione iudicis. ut notat Inno. in. c. dilectus. de appella. ſuper uerbo innotuerat. de quo dic ut per Archid. in. c. appellatio de app. lib. vi. glo. ij. quod dic ut ibi.

Summarium.

1 Appellatio male formata non excludit ius partis.

Epithome.

2 Probationum materia eſt fauorabilis & amplianda.

Deciſio. XIIII. alias. 156.

NOta ꝙ poſito ꝙ appellatio ſit obreptitia & male formata admittantur articuli de iure partis. quia mala appellatio non excludit ius partis. ut. c. conſtitutionem. in princ. de elec. in cle. Et appellatio in mala forma de qua in. c. ut circa. de elect. li. vi. tantū excludit materiā odioſam & obiectus. cū quiſq; præſumatur bonus. c. ſi. de præſumptio. Et obiectus qui dantur in contrarium ſunt odioſi & ideo ſunt reſtringendi & materia probationum eſt fauorabilis & amplianda. ut. l. quoniam. C. de hereti.
2 c. quoniam. ut lite non conteſta. & per conſequens materia data contra iſtam fauorabilem eſt odioſa. de probat. dicet. de exceſſi. prælatorum. præſentium. lib. vi. & uide. ſ. deci. lxiiij.

Summarium.

1 Appellans a grauamine illato per delegatum eximit ab eius iuriſdictione quoad omnia. ſecus ſi illatum eſſet grauamen ab ordinario.

Deciſio. XV. alias. 163.

NOta ꝙ ubi ab aliquo articulo appellatur a delegato: in omnibus aliis uidetur exemptus appellans a iuriſdictione delegati. ſecus ē in ordinario. ut notat Ber. in. c. paſtoralis. ſuper uerbo ad tempus. de appella. & ſic eſt differentia inter delegatum & ordinarium. alia nota per Inno. in. c. olim glo. fi. de offi. delega.

Summarium.

1 Iudex qui non detulit appellationi non poteſt præfigere terminum ad eam proſequendum.

Deciſio. XVI. alias. 182.

NOta ꝙ iudex qui non detulit appellationi non poteſt præfigere terminum ad proſequendum appellationem. ut notat. Inno. in. c. fi. de accuſatio. de quo plene in. c. uenient. de renunc. per Ber.

Summarium.

1 Iudex a quo ante dationem apoſtolorum an poſſit teſtes affuturos recipere.

Deciſio. XVII. alias. 198.

NOta ꝙ per iudicem a quo eſt appellatum ante dationem apoſtolorum non poſſunt recipi teſtes affuturi ut in. c. ſuper eo. & c. ab eo. de appellat. lib. vi. cum talis iudex non uideatur habere iuriſdictionem ſed aliqui uoluerunt dicere ꝙ ſi non detulit ualeat receptio: quia uidetur habere iuriſdictionem ex quo non detulit & propter periculum. & licet iſti teſtes affuturi faciant fidem non tamen talem ꝙ per eos ualeat ferri ſententia. ut notatur per Ber. in. c. quoniam. ſuper uerbo cauetur extra ut lite non conteſt. uide ſupra deci. xci. & lix.

Summarium.

1 Iudex ad quem pendente termino ad perſequendum in partibus aſſignato non poteſt procedere ad inſtantiam appellati.

Deciſio. XVIII. alias. 200.

NOta ꝙ ubi in cauſa prophana eſt præfixus terminus per iudicem a quo eſt appellatum ad proſequendum appellationem ante terminum nō poſſunt fieri citationes per audientiā. nec aliquis actus exerceri licet Compoſ. uideatur dicere contrarium in. c. ſtatuimus extra de elec. Pars autem appellata non poteſt proſequi appellationem niſi conſtet de appellatione & uideatur appellatio. quia nō omnis appellatio deuoluit cauſam niſi impingeat in titulum. uel ſit cauſa de qua fit mentio in. c. ſæpe. & c. nicolao. de ap.

Summarium.

1 Appellans a grauamine ante dationem apoſtolorum. poteſt impetrare commiſſionem.

Epithome.

2 Iudex impetratus uigore appellationis. non procedit parte opponente donec apoſtoli ſint exhibiti.

Deciſio. XIX. alias. 214.

NOta ſecundum aliquos ubi appellatur a grauamine ante dationem apoſtolorum ſi fiat commiſſio ualet
2 ſed tamen iudex appellationis non habet procedere ſi opponatur per partem donec ſint dati apoſtoli quia remanet primus iudex. Vide infra eo. ti. 52.

Summarium.

1 Delatio appellationi facta ab uno ex tribus an delegatis an deuoluat cauſam.

Deciſio. XX. alias. 228.

Infra deci. 55. & eo. nu. 9. in antiquio. Feli. in. c. cũ omnes col. x. uerſi. vi. fallit. de conſti tu. & ibi Deci. col. 5. uerſi. vi. limitatur ꝙ dicit eſſe cõmunẽ contra hãc deciſio.

NOta ꝙ ubi appellatur a tribus iudicibus delegatis ſi unus ſolus iudicum deferat appellationi & det apoſtolos cauſa uidetur deuoluta ac ſi omnes detuliſſent maxime quando erant dati iudices cum illa clauſula ꝙ ſi non omnes &c. quia penes quemlibet uidetur eſſe iuriſdictio quantum ad iſtum caſum. argu. l. ſi. concilio. §. ſi. ff de cura. furi. maxime ſi parte appellata uolente ſeu præſente fuerit delatũ appellationi. quia conſenſus unius iudicis uidetur deuoluere cauſam appellationis & iſta fuit communis opinio. ubi autem pars appellata non conſenſiſſet tunc uideretur dicendum ꝙ delatio facta per unum iudicem nec datio apoſtolorum ualeat. quia niſi eſſent inſolidum dati unus non haberet iuriſdictionem ſine alio ergo non poteſt a ſe abdicare iuriſdictionem. pro hoc. c. i. de appella. in cle. ubi eſt appellatum a maiori parte & coram maiori licet nõ ab omnibus ergo nõ a minori parte. & pro hoc gl. Inno. in. c. cum ſuper. iij gl. uerſi. ergo. de offi. deleg. uide deci. iiij.

Summarium.

1 Iudex a quo ſi præfigat terminum appellanti ad proſequendam appellationem cenſetur cauſa deuoluta.

Epithome.

2 Appellatus ſi conſtituat procuratorem in curia ſimpliciter poſt appellationem uidetur appellationem recepiſſe.

Deciſio. XXI. alias. 243.

NOta ꝙ in cauſa prophana ubi appellatur a diffinitiua ſententia ſi terminus eſt præfixus a iudice cauſa uidetur eſſe deuoluta ad curiam licet non ſit recepta appellatio ab inicio a iudice uel a parte. ſecus ſi ab interlocutoria. ut notatur in. c. ueniens. de renunci. tamen ſi pars appellata quando eſt appellatum ab interlocutoria facit
2 procuratorem & poſt appellationem ſimpliciter & nõ ad cauſas deuolutas tunc licet non ſit recepta appellatio ab inicio a iudice uel a parte tamen ex poſt facto per conſtitutionem procuratoris uidetur recipi a parte appellata quæ fecit procuratorem licet procuratores proteſtentur in curia non acceptare procuratorium niſi ad cauſas deuolutas. Et uide infra. deci. ccclxxvij. & ſupra. iiij. & infra. dxxxvij.

Summarium.

1 Iudex appellationis infirmans ſententiam in uno articulo tantum in alus uidetur confirmare.

Deciſio. XXII. alias. 262.

Vide infra deciſ. xi. eo. in antiquioribus.

NOta glo. eſt Inno. ꝙ iudex appellationis infirmans ſententiam in uno articulo in aliis uidetur confirmare. notat Inno. in. c. dilecti. de appella.

Summarium.

1 Lis non conteſtatur in cauſa appellationis abſente parte ſecus ſi ſit præſens.

Deciſio. XXIII. alias. 267.

NOta glo. eſt Inno. in. c. per tuas. de ap. quod præſente parte. in curia in cauſa appellationis non eſt procedendum lite non conteſtata ſed bene abſente parte.

Summarium.

1 Appellatio obiectiua non ualet inſufficienter expreſſis ſi continet alia non ſufficienter expreſſa.

Deciſio. XXIIII. alias. 270.

NOta ꝙ ubi in appellatione obiectiua aliqua ſufficienter ſunt expreſſa & aliqua non ualet inſufficienter expreſſis quando appellatio eſt male inuenta ualeret. ut notat Archi. in. c. ut circa. ſuper uerbo interdicta. de elec. li. vi. uide. ſ. de teſti. deci. 15.

Summarium.

1 Appellatio deſeritur ſi ſententia non feratur infra fatalia licet concluſum ſit in cauſa.

Epithome.

2 Deſertio an habeat locum in curia.
3 Cauſæ beneficiales debent eſſe breuiores quam prophanæ.
4 Compenſatio quamuis ipſo iure competat debet tamẽ peti ab homine.

Deciſio. XXV. alias. 295.

Infra nu. 38. uide deci. nu. ſ. eo. in antiquio.

NOta ꝙ ubi aliquis proſequitur appellationem uſq; ad ſententiam excluſiue ſi poſtea obmittat petere ſententiam uel petat ſed non proſequitur ſententiam facto ſed ſtat per magnum tempus poſt concluſionem appellatio cenſetur deſerta. quia iura nolunt ꝙ infra certum tempus quis appellationem ſuam proſequatur. & finiat. ut. l. ſi §. illud. de tempo. appel. Et quia cauſa non uidetur proprie finita niſi lata ſententia. quia ſententia lata equiparatur rei iudicatæ. ff. ad tertul. l. i. §. illud. iuncto. c. i. extra de litis conteſta. lib. vi. ergo appellationem appellator non uidetur proſecutus niſi ſententiam reportauerit. quia tunc negocium finitum uidetur. ut. l. ſi. C. de tempo. in integrum reſti. pe. iuncto. c. unico eo. ti. in cle. quia tunc non uidetur actum licet uideatur contrarium quia quando concluſum eſt in negocio uidetur pars appellans feciſſe quod in ea eſt. quia ferre ſententiam iſtud concernit factum iudicis cum reſtat ad faciendum ut. l. ij. de origi. iuris. ut notat Archi. in ſimili de except. pia. ſuper uerbo probauerit. uerſi. pone ergo. quia proſequendo negocium uſq; ad diffinitiuam ſententiam omnia uidetur peragere. ut no. in ſimili. C. de adulte. l. quamuis. ſuper uerbo pœnitentia. uer. ſed certe ad ꝙ notatur per gl. i. l. ſi rem. § ſi ff. de uiſho & ad hoc facit ꝙ no. Hoſti. in. c. ex ratione. extra de appella.
2 ubi dicit ꝙ in curia romana nõ habet locum deſertio. nec cauſa poteſt dici deſerta quod poteſt habere locum quãdo coram papa agitur de cuius perſona non poteſt haberi copia ſecus de aliis iudicibus. ut in. c. diſpendioſam. de
3 iudi. in cle. Beneficiales cauſæ debent eſſe breuiores quã prophane ut. c. diſpendioſam. de iudi. non mirum ergo ſi appellans fuit diligens ad proſequendum ſententiam & poſt concluſionem ſtetit donec talia tempora fuerunt elapſa ſi cauſa ſeu appellatio fuerit deſerta. & licet ſententia conſiſtat in poteſtate iudicis tamen bene conſiſtit in facto partis ꝙ petat ſententiam ferri. ut dicimus in compenſatio
4 ne quæ licet ipſo iure competat tamen ab homine peti debet. ut. l. ſi conſiſtat. C. de compenſa. uide circa prædictã deſertionem. ſ. deci. v.

Summarium.

1 Commiſſio ſi impetratur per partium præſentiam ſufficit eas eſſe præſentes tempore quo proceditur coram iudice. & petens poſt concluſionem cauſæ attemptata reuocari non auditur.

Epithome.

2 Attentata an petens reuocari poſt concluſum in cauſa audiatur?

Inhibitio

3 Inhibitio ſiue iuſta ſiue iniuſta timenda eſt.

Deciſio. XXVI. alias. 307.

NOta ꝙ audientia tenet ꝙ ubi impetratur commiſſio per præſentiam partium ſufficit ꝙ partes ſint præſente tempore quo proceditur coram iudice & tenet ſimpliciter ꝙ ubi eſt concluſum in cauſa & petitur per partem ꝙ reuocentur attentata poſt appellationē
2 non debent attentata reuocari. Et poteſt eſſe ratio quia ex quo eſt concluſum negociū uidetur eſſe finitum ideo primo eſt pronunciandum licet aliquibus uideatur contra. quia reuocatio attentatorum non dependet ex euentu appellationis quia poſito ꝙ pronuncietur male fuiſſe appellatum non propter hoc reuocaretur pronunciatio ſi eſſet facta ſuper attentatis quia attentata fiunt in cōtemptum iuriſdictionis ideo non concernunt cauſam principalem nec appellationem. ut no. Io. and. in. c. non ſolum. in glo. ſi. de appel. lib. vi. ex quo per iudicem appellationis eſt inſtitutum debet teneri inhibitio ſiue iuſta ſiue iniuſta. ut. l. i. §. i. de no. ope. nunc. & c. ſignificantibus. de ap.

Summarium.

1 Procurator ſi non appellat infra decendium nō auditur poſtea dominus etiam per uiam reſtitutionis.

Epithome.

2 Procuratoris negligentia nocet domino. & eccleſiæ.

Deciſio. XXVII. alias. 313.

NOta ꝙ ubi procurator in cauſa beneficiali nō appellat a ſententia cōtra dominum dominus poſt lapſum decem dierum nō auditur etiam per uiā reſtitutionis. quia imputatur domino qui talem ſibi elegit
2 & negligentia procuratoris nocet domino & eccleſiæ ut notatur in c. i. ut lite non conteſta. Et quia iura loquuntur indiſtincte dicentia ꝙ dominus indefenſus per procuratorem non auditur poſt lapſum decem dierum appellans. de quo dic ut notatur in. l. diuus. ff. de in integrum reſti. Et quod notat Innocen. in. c. querelam. de procura. Nec obſtat ſi dicatur ꝙ procurator non eſt ſoluendo in cauſa beneficiali: & ſic dominus debet audiri appellans ut. l. i. § ſi. ff. quando appellan. ſit cum ibi notatis. quia ille tex. intelligitur quando dicit difficile auditur dominus ſcilicet quando procurator fuit uere contumax qui appellare nō poterat. Si uero eſt ſoluendo dominus auditur tamen infra decem dies a tempore ſententiæ poſt autem non auditur ut notat. Hoſti. in allegato. c. i. ut lite non conteſta ſuper uerbo purgatis. in principio glo. uer. non obſtat. Et ſic in alle. §. ſi. dominus auditur infra decem dies ubi procurator non audiretur.

Summarium.

1 Lite non conteſtata in abſentiam partis proceditur.

Epithome.

2 Abſens per audientiam contradictarum citari poteſt. ſed excōmunicari non poteſt. licet bene ſuus procurator.
3 Abſens non punitur in expenſis.
4 Procurator uerificando procuratorium coram iudice a quo uidetur receſſiſſe ab appellatione.
5 Excommunicatio non infligitur regulariter niſi perſonaliter apprehenſo.
6 Dominus punitur ex negligentia procuratoris.
7 Dominus poſt. x. dies a tempore ſcientiæ qualiter intelligatur quod appellare poſſit?

Deciſio. XXVIII. alias. 314.

NOta ꝙ lite conteſtata uel habita pro conteſtata ſecundum ꝙ in cauſa appellationis ubi proceditur abſente parte lite conteſtata. ut. l. ſi. §. illud de tempo. appella. C. & quod notatur in. c. per tuas. de appellatio. per Innocen. In talibus caſibus per audientiam ab-
2 ſens citari poteſt: ſed tamen excōmunicari non poteſt: ſed excommunicabitur procurator ſi compareat procurator: uel ſi non compareat procedetur contra abſentem in negocio principali maxime cū eſt talis cauſa in qua poteſt ferri ſententia parte abſente quia non intereſt partem habere copiam partis abſentis: cum in eius abſentia procedi poſſet & ideo ſufficit ꝙ procedatur. & in hoc pars abſens
4 puniatur non tamen in expenſis puniatur propter contumaciam uel non excommunicabitur. ut no. in Spec. in ſi. mili ti. de expen. §. i. uer. quid ſi talis cauſa ſit. Cy. in. l. ſancimus. uer. quarto quæritur C. de iudi. §. ſi dicatur. quod intereſſe partis præſentis eſt habere præſentiā partis abſentis quæ melius ſcit merita cauſæ quā alius. quia iſtud poſſet habere locum in terminis ad ponendum & articulandum ſed non in terminis ad libellandum. & hoc fuit quia procurator qui comparuit poſt excommunicationē latam in partem ſuam abſentem & appellat ſi in datione apoſtolorum procuratorium exhibuit ſi negat procurator coram iudice appellationis poteſt procuratorium uerifi-
4 care quia nō potuit coram iudice a quo fuit appellatum quia procurator ratificando procuratorium uidetur receſſiſſe ab appellatione. ut. c. gratum. & c. relatum. de offi. de leg. nec obſtat. c. appellanti. de appel. in cle. quia loquuntur in iuſtificatione cauſæ principalis & ſic per conſequēs in caſu ſuperius dicto non potuit excommunicari quia re-
5 gulariter aduerſarius antequam excommunicetur debet perſonaliter apprehendi. ut no. in. c. ſi aduerſarius. de eo qui mit. in poſ. cauſa rei ſer. licet ex negligentia procurato-
6 ris dominus puniatur. de quo dic ut in. c. i. ut lite non con-
7 teſt. Et qualiter intelligatur ꝙ dominus poteſt poſt decē dies appellare a tempore ſcientiæ dic ut ibi per Hoſti.

Summarium.

1 Appellans ſi allegat appellationem præceſſiſſe excommunicationem debet hoc probare.

Deciſio. XXIX alias. 317.

NOta ꝙ ubi aliquis dicitur eſſe excommunicatus ſi allegat ꝙ excōmunicationem præceſſiſſet appellatio ille qui appellationem allegat præceſſiſſe debet hoc probare. ut no. per Io. an. in. c. uenerabilibus de ſen. excom. lib. vi. glo. penul. licet idem Io. an. in nouella no. cōtra. in. c. ſolet eo ti. li. vj. ſed prima gl. uidetur uerior quia in dubio præſumitur pro ſententia & ſemper incumbit probatio excōmunicato. ut no. in. c. bone. de electio. ſuper uerbo præſumitur per Inno. & uide ſuper hoc q. diſputatam per Io. an. in regula ſemel.

Summarium.

1 Appellans ſi producat appellationis cedularum quam alias produxerat in alio grauamine petens illam in proceſſu ad iſtum ſecundum effectum regiſtrari an dicatur uerbo iterata appellatio?

Deciſio. XXX. alias. 36c.

NOta ꝙ ſi iudex ſucceſſiue pluribus uicibus id ſeu omnino ſimile grauamē intulerit prima uice fuit ab illo appellatum in ſcriptis & in debita forma an ſi poſt alia uice ab alio grauamine prius appellans de nouo uerbo appellet ſecundum formam cedule prime appellationis quam quo ad iſtum effectum producit & petet inſeri in actis & uult habere pro inſerta nihilominus debet appellatio ſine ſcriptis facta cenſeri quia uerbo appellauit ſecundum formam cedule diuerſa tamen fuerunt conſilia. Ego enim cum quibuſdam tenui appellationem uideri eſſe factam in ſcriptis. quia ſi illam cedulam tenens dixiſſet ſe uerbo appellare ſed illa ſufficeret ergo & hoc caſu cum idem ſit porrigere & porrectam de nouo producere illa enim cedula quæ nunc repreſentat appellationē a primo grauamine etiam repreſentat appellationem a ſecundo. & nomina ſignificant ad placitum & conſiderandus eſt effectus & mens pluſquam uerba nec obſtat quia una uoce appellauit. quia debet intelligi ideſt una uoce

dixit ſe appellare ſecundum illam cedulam. ſed hoc non obſtat maior pars noluit exaudire.

Summarium.

1 Appellans ad papam eo mortuo poteſt proſequi appellationem coram ſucceſſore.

Epithome.

2 c. ſi gratioſæ habet locum in factis quæ per papam non fuerunt affecta.

Decißio. X X X I. alias. 264.

NOta utrum appellans ad dominum Clementem ſeatum ea mortuo poſſit introducere appellationem ad dominum Innocẽtium ſucceſſorem ſuũ Et an talis appellatio deuoluat cauſam ſic ad curiam ꝙ tempore ſucceſſoris prædicti debebat ibi cauſa tractari? Et uidetur ꝙ non. per. c. ſi gratioſæ. de reſcrip. li. vj. In oppoſitum uidetur quia ex quo cauſa ſemel eſt in curia ſeu in manu papæ non debebit exire. Item potius uidetur appellaſſe ad ſanctam ſedem apoſtolicam quam ad certum papam propter perſonam. & hanc partem credo ueriorẽ.
2 Nec obſtat c. ſi gratioſæ. quia habet locũ in futuris quæ per papam uiuentem nõ fuerunt ſemel affecta nec in eius manu fuerunt.

Summarium.

1 Appellatio generalis a futuro grauamine extra iudicium licet non nominentur perſonæ propter quas appellatur. ualet.

Epithome.

2 Appellatio extraiudicialis non habet effectum niſi a die illati grauaminis & tunc incipit currere tempus.

Decißio. X X X I I. alias. 376.

NOta ubi appellatur extra iudicium ualet appellatio generalis & a futuro grauamine licet perſone propter quas appellatur non nominetur. ſecus ſi in iudicio: quia ibi non appellatur niſi a grauamine illato. extra de appella. bone & notat Innocẽ. eo. ti. c. conſuluit li. vj. ubi eſt plena glo. de materia attentatorum. Et appellatio extraiudicialis non habet effectum niſi a tempore illati grauaminis & tunc incipit currere tempus. ut in. c. ſicut de ap. in cle. eſt potius prouocatio quam appellatio.

Summarium.

1 Appellatus uolens appellationem eſſe deuolutam ex eo ꝙ appelans conſtituit procuratorem ad impetrandum & contradicendum auditur.

Epithome.

2 Appellans non poteſt renunciare appellationi in præiudicium appellati.
3 Cauſa ad curiam deuoluta qualiter cenſeatur.

Decißio. X X X I I I. alias. 377.

NOta quod ubi appellatur ad papam & pars appellans nõ uenit ad curiam ſed facit procuratorem ad impetrandum & contradicendum ſi pars appellata ſit præſens & uelit cauſam eſſe deuolutã & in curia remanere auditur pars appellata. ut uidetur no. Inno. in. c. ſtatuimus. de elec. lib. vi. ſuper uerbo propter hoc in fi. in uerbo appellatus autem. & latis in glo. eiuſdem. c. quia poſito ꝙ fuerint. ſeruata tẽpora illius. c. ſtatuimus. & non fuit ſeruatum c. cauſam. de elec. in cle. aliud non debet præiudicare appellato maxime ſi appellatio fuit recepta a iudice. ut. c. nicolao. de appella. & non fuit intimata appellatio alias haberet ſeruare tempora. ut in ſimili dicitur ꝙ appellans non poteſt renunciare ap. in præiudicium ap-
a pellati. ut no. Abb. in. c. cum qui. de dolo & contu. Cy. tamen contra iſta opi. uidetur ꝙ re integra inuito appellante non poſſet in curia cauſam deuoluere. ut in. c. interpoſita. de ap. ad quod facit quod no. in. c. cordi. de ap. li. vj. ſuper uerbo peteris. de renunc. ueniens. per Io. mo. ubi tamẽ dicit ꝙ ſufficit appellanti ꝙ appellatio ab inicio interponatur in fauorem appellantis. nec mirum ſi poſſet renunciare maxime quando res eſt integra. & dicit ſecundum aliquos. ꝙ appellatus quandocunqꝫ poteſt uenire quando appellatio habet uim citationis deberet uenire infra tempus dum tamen pars appellata ueniat infra tempus quando eſt ſibi intimata appellatio alias non tenet. argu. no. per Io. mo. in. c. cupientes. de elec. lib. vj ſuper uerbo
3 deuoluit. ubi eſt bona glo. qualiter cauſa deuoluta cenſeatur. Item iſta poſſunt habere locum quando appellatur in iudicio uel in cauſa beneficiali quæ de ſui natura debet tractari in curia ſi appellans aliquid impingit in titulũ partis appellate ꝙ ſi nõ impingeret in titulum forte eſſet aliud in cauſa beneficiali. uel poteſt ſic dici ꝙ potius eſt in poteſtate partis appellantis an cauſa deuoluatur in curia quã in poteſtate partis appellate quia ipſe habet intimationẽ facere. ut c. cauſam. & ſi appellauit a diffinitiua ad papam potius expedit iudicem impetrare ad partes in cauſa ap. quam in curia cauſa deuoluatur quia cum maioribus expenſis ſit in curia & remiſſio eſt ſumptuoſa quia in cauſa appellationis non oppoſita opponã. ut. c. fraternitatis. ſed ſi ab interlocutoria appelletur expedit ut expediatur in curia. iuxta. c. ſæpe. de ap. & euitetur circuitus ut. c. auditor. de reſcrip in cle. uide deci. cvi. & cc.

Summarium.

1 Criminoſus condemnatus remittitur ad iudice ad quẽ.

Decißio. X X X I I I I. alias. 381.

NOta ꝙ criminoſus cõdẽnatus ad iudicem ad quem appellauit remittitur. ff. an per ali. cauſa appella. reddi. l. eos uideatur facere contra. l. nunc. eo. tit. quia etiam male poſſet iudex cauſam determinare in abſentia accuſati. quia etiam in tali cauſa non admittitur procurator. in. §. ad crimen. & in cauſa tali debet lis conteſtari.

Summarium.

1 Iudex a quo poteſt prorogare terminum præfixum ad proſequendum.

Decißio. X X X V. alias. 384.

NOta utrum iudex qui appellationi detulit & terminum præfixit ad proſequendum poſtea poſſit ex interuallo fortaſſe circa finem illius termini illum terminum prorogare uidetur ꝙ non ex quo officio functus eſt ſemel & præſertim ſi parte appellante intereſt terminũ non prorogare tamen fuit determinatũ contra quia immo uerunttamen caſus in quo proponebatur quæſtio erat talis: ubi non erat pars appellata: quia iudex proceſſerat ex officio ſuo.

Dec. in. c. cũ ſi romana de appel nu. 19. col. 4. §. in no. eo ti. deci. 25. Georgius nata in Clẽ. ſæpe col. 44. uerſi. vii. q ro de uer. ſign.

Summarium.

1 Appellans petens coram ordinario iudice a quo teſtes affuturos recipi non cenſetur renunciaſſe appellationi ſuæ.

Decißio. X X X V I. alias. 386.

NOta utrum poſtquã ordinarius detulit appel. ſi pars appellans petit coram eo recipi teſtes affuturos uel ualitudinarios ad perpetuam rei memoriam pro iuſtificatione appellationis ſuper his ſuper quibus appellauerit uidetur renunciaſſe appellationi fuit dictum ꝙ non quia iudex poſſet eos recipere propter periculum. allegabatur de appel. cum teneamur. & quod notatur per gl. de appel. c. ſi a iudice lib. vi. & quod no. per Innoc. in. paſtoralis. de offi. deleg. circa princ. in tertia columna. & præ-
ſertim

ſertim ſi iudex non exaudiuit partem nec uoluit teſtes re-
cipere non præiudicat parti quo ad renunciationem.fa-
cit.c.cum ueniſſent.de eo qui mittitur in poſ. cum ibi no
tatis ſuper uerbo coram eo.

Summarium.

1 uIdex a quo an ſi pendente termino dandorum apoſto
lorum procedat ualeat proceſſus ipſius?

Epithome.

2 Dilatione pendente data a iure uel ab homine conquie
ſcit officium iudicis.

Deciſio. XXXVII. alias.406.

Vide infra de-
ci.nu.53.eo &
5. deci.19. eo.

NOta q ſi iudex procedat pendente termino ad dan
dum & recipiendum apoſtolos a iure uel ab homine
præfixo ualebit proceſſus ſecundum omnes me ex-
cepto ſolo allegabatur pro dicta opinione.c.cum ſuper.
&.c.ab eo.de appella.lib.vi.propter uerbum ibi de appo
ſitum extunc q denotat extremitatem temporis. de appel
la.præterea. Et hoc uidetur tenere Io.an.in dicto.c.ut ſu
per in nota.ſuper glo.antepenul.reprobando glo.Hoſti in
c.cordi.eo.ti.quam allegaui pro me.allegatur etiam.c.ſi
gnificauit.et.c.ſæpe.&.c.oblatæ.&.c. perſonas de appel-
la.&.c.non ſolum eodem titulo.lib.vi. Nam dilatione pẽ
2 dente data ab homine uel a iure conquieſcit officium iu
dicis. & nihil in præiudicium partis eſt attentandum.ut
in prædictis iuribus.faciunt etiam alia multa iura.de con
ceſ.præben.c.nulla.&.c.quia diuerſitatem. de loca.po-
tuit.& de como.c.uno.& de elec.commiſſa.& de præbẽ.
ſtatutum.lib.vi de conceſ.præben.cum ei quem.§.ſecus.
in cle.cum multis ſi hanc opi.tenuit dominus pater meus
Io.de ligna.in.c.dilectus. de ap.ubi tamen uacillando pri
mo ſic diſtinguit. aut iudex a quo appellatum eſt & per
quem aliquid attentatum eſt pendente termino ad dan-
dum apoſtolos poſtea appellationi detulit hmõi aut non
primo caſu dixit non ualere proceſſum habitum penden
te termino apoſtolorum. In ſecundo caſu ualere dixit.fi-
naliter tamen tenuit in utroq; caſu non ualere proceſſum.
dic tamen Io.cal.in quadam ſua.q.tenuiſſe opi. patris ſui
Io.an.adoptiui. Idem Pau.in quadam ſua.q. per eum di
ſputata.uide.infra dxl.

Summarium.

1 Appellatio cenſetur deſerta ſi infra fatalia cauſa non ex
pediatur quamuis concluſum fuerit in ea.

Deciſio. XXXVIII.alias.425.

Supra nu.15.

NOta poſtquam fuit concluſum in cauſa infra primũ
fatale uel ſecundum appellans antequam petat fer-
ri ſententiam patitur labi fatalia quæritur an appel-
latio ſit deſerta?& uidetur q non. quia iam quod in ſe eſt
quantum ad perſecutionem appellationis fecit ex quo p-
duxit cauſam uſq; ad concluſionem incluſiue ergo uide
tur q non ſit deſerta.Alii dicunt q contra.per.l.ſi.§.illud
de tempo.ap.&.c.ſicut appellationem.de ap.in cle.cum
dicit & finite.quia finis imponitur per ſententiam.ff.de re
iudi.l.i.ergo pro ſententia ad hoc ut diligentiam facere
cenſeatur debet petere q feratur.& uide infra.

Summarium.

1 Appellatus poſt lapſa fatalia cauſam appellationis ex-
traiudicialis in beneficiali in partibus interpoſitæ. poterit
committi facere & an requiratur citatio de nouo?

Deciſio. XXIX. alias.447.

Staphi. in tra-
cta.in lite gra.
& iuſt.fo.284.
uer.fatalia pro
rogantur.

NOta q maior pars dominorum tenuerunt q licet ap
pellatio extraiudicialis in cauſa beneficiali in parti-
bus interpoſita & legitime intimata ſit deſerta quia
pars appellãs cauſam infra annum uel biennium nõ fuit
proſecuta nihilominus tamen poſt lapſum fatalium pars
appellata poteſt cauſam homini ap.facere cõmitti & pro
cedere in negocio principali per audientiam contradicta-
rum motiua dominorum fuerunt quia non obſtante deſer
tione huiuſmodi ap.negocium principale ſemel ad curiã
fuit deuolutum.per.c.ſtatuimus.de elec.lib.vi. nec eſt ne
ceſſaria ſecundum eos noua citatio ad partes. quia.c. ſta-
tuimus.citat omnes quorum intereſt &c.dominus Rober
tus & ego contra.nam licet negocium principale ſit deuo
lutum ad curiam hoc eſt uigore appellationis legitime in
timatæ qua ceſſante ceſſat ipſa deuolutio.præterea tempo
re.c.ſtatuimus.ſunt communia tam appellanti quam ap
pellato.ſic igitur ambæ partes fuerunt negligentes non ſer
uando tempora uel deſerẽdo appellationem nunc ipſam
uel quicquid occaſione ipſius faciendum foret proſequi
non poterunt.arg.cle.ſi appellationem.de app. ſed ſup-
poſito q ceſſante ſeu deſerta appellatione poſſit procedi
in negocio principali ſecundum me requiritur noua cita-
tio ad partes ad hoc induxi.c.ſæpe.de ap.& no.in.c.nico
lao.ex.c.ueniens.de teſtibus.uide infra.cccclxiij.

Summarium.

1 Appellanti ſufficit iter arripere infra terminum datum
ad proſequendum.

Epithome.

2 Appellatio non cenſetur deſerta licet appellans nõ cer
tificauerit iudicem a quo de perſecutione iuxta commina-
tionem ſibi factam.
3 Iudex a quo ſi non fuerit certificatus ab appellante de
proſecutione comminationem poterit procedere ad execu-
tionem.quæ tamẽ retractabitur.pronunciato ad fauorem
appellantis in negocio principali.

Deciſio. XL. alias.452.

NOta ſi iudex in partibus appellanti a diffinitiua cer
tum terminum ad proſequendum appellationem Deci.48.& 50
puta menſis uel alium terminum ad ipſum de hu- decius.in.c.p-
iuſmodi perſecutione certificandum præfixit ſufficit ap- ſonas eo.ti.nu.
pellanti iter arripere infra prædictum terminum ad proſe 8. uide ſimilẽ
quendum appellationem huiuſmodi: licet ſuper illa non in no.c.ti.dec.
impetret reſcriptum infra eundem terminum: quia iter ar
ripiendo fecit diligentiam in proſequẽdo debuit enim pa
rare ſarcinulas ſuas ad uiam & cauſam ita q ſi infra præ
dictum terminum effectualiter non proſequatur non eſt
ſibi imputandum. arg. eorum quæ leguntur & notantur
in.c.ſtatuimus.&.c.cupientes de elec.li.vi & licet ſi iudi
cem non certificauerit infra illum terminum de huiuſmo
2 di proſecutione ipſe iudex poſſit poſtea procedere ad exe
cutionem ſuæ ſententiæ iuxta.c.perſonas.&.c.cum ſit ro
mana.&.c.reprehenſibilis. de appel.tamen. propter hoc
non cenſetur appellatio deſerta: dum tamen eam ulterius
3 proſequatur & ſi obtinuerit infirmari ſententiam caſſabi
tur eius executio. de elec.qualiter.& de iureiu. ueniens.&
de re iudi.paſtoralis in cle.uide deci.dxxxviij.

Summarium.

1 Appellatio licet ſit deſerta poteſt tamẽ iudex confirma
re primam ſententiam.

Deciſio. XLI. alias.453.

NOta licet appellatio interpoſita a diffinitiua ſit de-
ſerta auditor tamen in huiuſmodi appellationis cau
ſa poteſt appellationem pronunciare deſertam uel
confirmare primam ſententiam ſi uoluerit præſertim ſi
in commiſſione ſibi facta negocium principale per expreſ
ſum committitur nam ea quo tranſiuit in rem iudicatam
& tempora ap.ſunt lapſa per ius eſt cõfirmata.de appel.
perſonas. &.c. cum ſit.&.c. reprehenſibilis . ergo iudex
non male faciet confirmare illam quæ eſt per legem con-
firmata hoc etiam uidetur tenere Innoc.in.c.i.de confir.
uti.uel inutili.uide deci.ccccxlvij.

impetret commiſ. licet appellans det exceptiones generales contra illā dūmodo in eis non pſiſtat. nec ꝓpter eas appellet hmōi diligentia prodeſt appellanti, ita ꝙ ſi poſt decē dies appellatus ulterius ꝓcedat in cauſa appel. ap-
2 pellans pōt ſe defendere. quia reſcriptū eſt cōmune. de mutuis peti. c. i. & no Inn. in. c. ex conqueſtione. de reſti. ſpo. alleg. etiā. l. omnē honorē. C. de temp. ap. non ob. cle. ſi appellationē. quæ loquitur quando neutra pars infra terminū pſequit ſed poſt terminū lapſum tūc. n. diligētiu
3 utriuſq; pdeſt. ꝑterea appellatus inuito ap. pōt pſeq ap. C. de ap. cos. & no. in. c. cordi. de ap. li. vi. facit. c. oblate. e. ti. ſi igit poteſt proſequi alter pōt ſe defendere. ut in. c. abbate. de excep. cum inter. & .c. dilectus. Spec. in uidet innuere & tenere contrarium ti. de app. §. nunc breuiter. uer. item pone præfixus fuit. in termino uero iuris prædictam opinionem fore ueram dummodo nimium non præcurrat. ut in. d. c. oblate, hanc tenet in ſupradicto. §. uer. ap. tamen. uide deci. 444.

Summarium.

1 Appellāti ſi præfigatur terminus ad proſequendum ſufficit iter arripere infra illum. Sed ſi aſsignetur ad præſentandum ſe apoſtolico conſpectui tunc non ſufficit arripere iter tantum. Secus in curia ro. ubi non ſufficit iter arripere. ſed oportet commiſsionē præſentare uicecācellario.

Epithome.

2 Appellans cui aſsignatus fuit terminus ad proſequendum ac ſe ad apoſtolicum conſpectum præſentandum quam diligentiam facere debeat?

Deciſio. X L V I I I. alias. 548.

NOta ſi certus terminus præfigat per iudicē extra curiā ad proſequendū appe. ſufficit appellāti infra id tempus iter arripere. ut no. Spe. ti. de ap §. nunc breuiter. uer. itē quid ſi pars. & all. de re iudi. c. cū cām. de electio. ſtatuimus. ratio qa cū terminus aſsignat ad proſequēdū dūtaxat ſufficit inchoare uel incipere ultima die. ſe-
2 cus ſi aſsignaret terminus nedū ad proſequendū ſed etiā ad præſentandū ſe apoſtolico conſpectui. tunc .n. non ſufficit itineris arreptio niſi ſequat realis pſentatio ſi potuit habere preſentiā dñi pape. alioquin fiat ꝓteſtatio in ualuis palacii ut eſt moris. & qñ debeat ſe præſentare apoſtolico conſpectui. uide Io. and. in. c quāuis. ſup uerbo ſedi apoſtolice li. vi. ſed hæc ꝓcedunt qñ appellat & terminus p hominē extra curiā ad proſequēdū aſsignat. ſecus ſi in curia. qa ibi requirit maior diligentia in pſequēdo. ut nedū uadat uel iter arripiat uerſus cancellariā ſed etiā ad ipſum cancellariū uel eius locūtenentē accedat ſi poterit. alioquin de hoc ꝓteſtet & præſentet cōmiſ ſignandā. & recipiat ſup hoc publicū inſtrumentū. quæ ſi infra terminū præfixū ſignata & præſentata non fuerit nō ſibi nocebit. qa ꝙ per me non ſtat &c de eo qui mit. in poſſe. ij. de reg. iur. ꝙ per me. li. vi pro prima concluſione fac. c. optime. e. meminimus de ap. qđ. c. allegat Archi. in ſimili materia de diligentia facienda ne ſede uacante. c. i. ſuper uerbo mora. li. vi. vide deci. ccccliij.

Summarium.

1 Cauſæ deuolutionē ad curiā operatur delatio iudicis, cum termini præfixione.

Deciſio. X L I X. alias. 537.

VTrum cum appellatur ad papam a diffinitiua. delatio iudicis cum termini præfixione faciat cauſam eſſe tractandam in curia. & partes teneantur mittere procuratores ad cauſam tractandum licet Spec. uariet in §. qualiter. ver. porro. de appe. tamen palacium ſeruat qđ ſic. nec ſufficeret mittere procuratorem ad impetrandum & contradicendum. ex quo cauſa eſt in curia. uide ſupra deci. iiij. & infra. dxl.

Summarium.

1 Appellans in curia an ſufficiat quod iter arripiat infra terminum ſibi aſsignatum ad proſequendum.

Deciſio. L. alias. 539.

NVnquid infra terminū præfixū per iudicem ad proſequendū appel. ſufficiat appellanti proteſtari in curia qūo comparuit infra tempus. licet Spe. uideatur tenere ꝙ ſufficeret etiā iter arripere infra tempus. in ti. de ap. tamen tenetur ꝙ immo debet iudicē impetrare uel ſaltem diligentiam ſuam facere. ar. no. per Compoſ. de ele. ſtatuimus. in fi. ij coll. ſed prima opinio uidetur uerior. ꝑ id quod ibi ſequitur in prin. iij. co. pro quo uidetur tex. de re iud. cum cauſa. ibi dum dicit. iter non arripuerat. Sed nunquid cum cauſa eſt in curia tractanda ſufficiat proteſtari in porta palacii. uel coram auditore contradictarum tenetur quod non immo debet fieri in cancellaria. ubi dātur iudices qui dantur in curia. & facit quod no. Io. mo. in decre. cupientes. uide deci præce.

Summarium.

1 Appellatio a grauamine uel interlocutoria. uiua uoce interpoſita cui iudex a quo detulit & cauſam remiſit conſentiente appellato deuoluit cauſam.

Epithome.

2 Appellatio non legitima in præiudicium appellantis reputabitur legitima.

3 Iudex a quo minus legitime appellatum extitit. ſi non datis apoſtolis petitis procedat i cauſa. an proceſſus eius reputabit ualidus?

4 Appellatio minus legitima an ſuſpendat iuriſdict. iudicis donec dēt apoſtolos?

Deciſio. L I. alias. 540.

A Grauamine uel interlocutoria appellatū eſt niua uoce. non in ſcriptis. iudex tamen detulit & negociū remiſit. & pars appellata cōſenſit. & appellationē approbauit. Quærit nunqd talis appel. deuoluat cām ad curiā? dictū fuit ꝙ ſic. nō in uirtute appellationis. ſed in uirtute remiſsionis. & etiam propter conſenſum partis. bene facit ad hoc quod dixi in uirtute remiſsionis & non appel ꝙ no. Archi. in. c. cū appellationibus friuolis. ibi hoc eſt non dignum. ſuper uerbo tranſfuſa. & not. Io. mo. in. c. cordi. ſup uer. de partiū uoluntate. li. vi. ibi & tenet. Sed quid ſi iudex non detulit nec remiſit. ſed ſola pars conſenſit. dicunt idē propter conſenſum ſuum. qđ eſt uerū ſi erat appellatū ad papā cuius audiētiā poſſunt partes per conſenſum liberē adire iuxta. c. i. romana. in prin. de fo. compe. li. vi. Sed quid ſi nec iudex detulit. nec pars appellata approbauit. ſed alias eſt cauſa quæ de natura ſua per appellationē deuoluitur ad curiam. ut cauſa beneficialis. an talis appellatio ſine ſcriptis cū non te-
2 neat deuoluat? dic quod ſic appellato pſequente. quia in præiudiciū appellantis reputabit legitima. nec ipſe ſuam propriā appellationē poterit impugnare. ar. no. p Cōpoſt. in c ſtatuimus. iij. col. uer autē ſolus appellatus. alias ſi appellans proſequitur. no Archi. de app. c cord. circa fi. ibi quod ſi actor. Sed quid ſi talis appellatiōe ſine ſcriptis
3 interpoſita iudex a quo fuit appellatum non datis apoſtolis ab eo petitis procedit ulterius in cauſa. an ualeat proceſſus? uidetur quod ſic ex quo appellatio non tenuit ſed fuit ipſo iure nulla. & ſic non uidentur dādi apoſtoli nec talis appellatio uidetur præſtare impedimentum proceſſui. ex quo de iure non ſortitur effectum. ut in reg. iur. non præſtat impedimentū. nec ob. c. ut ſuper. cum ibi no. per gl. & Archi quia ego intelligo illud ut ibi notaui. ubi appellatio non eſt nulla ipſo iure. quia non peccabat in forma. ſed erat formalis. alias tamen peccans in materia propter falſitatem uel iniuſticiam cauſæ. quia talis appellatio cū ſit contra ius partis uel iudicis bene tenet in ſe & ſuſpēdit iuriſdictio. donec dentur apoſtoli, ſecus crederem

ſi eſſet ipſo iure nulla.& hoc uidetur ibi innuere tex. circa prin.dum dicit iuxta conſtitutionis tenorem &c. ubi loquitur de conſtitutione quæ eſt.c.ti e.cordi. ubi cum tex.iubet peti apoſtolos per appellantem loquitur de appellante formaliter.& in ſcriptis.alias innuens quod niſi appellaſſet in ſcriptis cum appellatio eſſet nulla. non eſſet niſi fruſtratorium petere apoſtolos cũ etiam dati nullatenus prodeſſent appellanti.ergo &c.ar.quia fruſtra expectatur aduentus cuius non prodeſt euentus.ut.l. aliqñ ad præmiſſa bene facit.l.ſi quis legatum.ff.de fal. ꝙ non repellat ab obiectibus per decre.ut circa ſed dici poteſt qua quæritur in præiudicium appellantis tenet talis appellatio ut ſecunda eſt.per no.Compoſt.in.c. ſtatuimus. pro hoc quia adherens appellationi male etiam poſt decennium repellitur ab obiectibus licet adheſio poſt decennium non teneat.iuxta.l.bono.per.ff.rem ra. ha.in eius commodum tenet.non in eius præiudicium.ut repellatur ab obiectibus.ut no. Archi.in dicto.c.ut circa.ſuper uerbo adherentes.& hoc dixit In.an.in nouella.ſuper gl. & ſic credo ꝙ ſeruat curia.unde deci.dxxxviij.

Summarium.

1 Proceſſus in cauſa grauaminis formatus parte abſente & non citata tenet.

Epithome.

2 Interlocutoria an ferri poſſit parte non citata?

Deciſio.L I I.alias.548.

VTrum proceſſus habitus coram iudice appellationis ſuper articulo appellationis emiſſe a grauamine parte non uocata nec præſente nec per contumaciam abſente teneat.& an ualeret pronunciatio
2 parte ſic abſente.quidam dicunt quod ſic quia interlocutio etiam tenet parte abſente.nec per contumaciam abſente.ut no. Inn de procur.auditis.ad quod.ff.de arbi.l. diem proferre.in prin.

Summarium.

1 Appellans an poſſit impetrare iudicem ante dationem apoſtolorum?

Epithome.

2 Iudex impetratus ab appellante ſi procedat antequam iudex a quo apoſtolos dederit.an ualeat eius proceſſus?
3 Cancellaria non dat auditorem ſuper appellatione ubi exprimitur pendere terminum dandorum apoſtolorum.

Deciſio.L I I I. alias.564.

Decl. nu. 37. ſupra eo.

VTrum ſi appellatur a grauamine uel interlocutoria ante dationem apoſtolorum poſſit iudex impetrari.& ſi de facto impetretur ualeat impetratio.& an poſſit impetratus procedere in cauſa antequam
2 per illum a quo fuit appellatum dati fuerint apoſtoli. & an ſi de facto proceſſerit.& per appellatum non fuerit exceptum aliquid teneat proceſſus quidam tenuerũt quod ſic.quia tempus ad proſequendum appellationem. currit appellanti a die late ſententiæ.uel a die illati grauaminis.ut.c.ſicut.de ap.in cle.& ibi no.ergo tempus dationis apoſtolorum nõ debet ſibi auferri.quominus interim poſſit ſuam appellationem proſequi nec ob ſi dicatur quod primus remanet adhuc iudex quia eius iuriſdictio eſt ſuſpenſa.fatemur tamen quod ſi ille reuocaret grauamen. i.reponeret partes in primeuo ſtatu.omnia acta per iudicem ſuper appellatione impetratum eſſent nulla. Alii uero tenent contrarium propter maliriam ita ſubito impe-
3 trantis ut cito faciat iudici a quo inhibere.& quia cancellaria non daret auditorem ſuper appellatione ſi ſibi fuiſſet expreſſum quod penderet terminus aſſignatus ad dandum apoſtolos.primam opinionem tamen credo ueram.

Summarium.

1 Appellans a diffinitiua poteſt pendente termino ad dãdum apoſtolos aſſignato iudicem impetrare ſecus ſi appellaſſet ab interlocutoria.

Epithome.

2 Commiſſio impetrata in cauſa grauaminis pendẽte termino ad dandum apoſtolos non ualet.

Deciſio.L I I I I.alias.734.

NOta quod quando eſt appellatum in aliqua cauſa a diffinitiua.& terminus aſſignatus ad dandum apoſtolos.quod ſi pendente termino impetratur cauſa committi alteri domino auditori.quod ille interim poteſt procedere in cauſa.ratio poteſt eſſe.quia in tali appellatione dantur apoſtoli reuerentiales ſecundum ſtilum ſacri palacii.ſecus autem ſi appellatum eſſet a grauamine. quia tunc auditor a quo eſt appellatum poteſt reuocare grauamen.ideo pendente termino ad dandum apoſtolos quando appellatum eſt a grauamine non ualet tunc commiſsio ſi impetretur.

Summarium.

1 Delatio appellationi ab interlocutoria unius iudicis ex tribus datis in cauſa per ſedem apoſtolicam an operetur deuolutionem cauſæ ad romanam curiam?

Deciſio.L V. alias 569.

VTrum ſi a grauamine fuerit appellatum a tribus iudicibus delegatis in cauſa per ſedem apoſtolicam. & unus deferat appellationi.& remittat cauſam ad ſedem apoſtolicam.& terminum præfigat ad proſequendum appellationem.alii uero non deferant uel non reſpõdeant cauſa cenſeatur deuoluta ad curiam.& ibi debeat terminari.uidetur quod non.quaſi ſit ſtãdum maiori parti de re iudi ex tribus.& de arbi.ſicut hii.& quod no. per Inno.de procu.in preſentia.In oppoſitum propter reuerentiam ſedis apoſtolice uidetur ar.de app. c. ſi duobus. & ut maius trahat ad ſe minus.ad hoc ut no.per gloſ. & Archi.de iurepa.c.i.in ſi li.vi.& per gl.de conceſ. præb. ſi capitulo.in ſi.& facit de præben.ſi a ſede. Supra nu. 10.

Summarium.

1 Appellatio interpoſita ab eo qui fuerat procurator conſtitutus in partibus eadem die qua appellauit an teneat?

Deciſio.L V I.alias.586.

QVidam qui non erat procurator appellauit uiua uoce a diffinitiua contra titium lata & infra decendium ille titius in partibus ſequenti die conſtituit eum in procuratorem ad illam cauſam dans ei mandatum ad appellandum. ratum & gratum habens quicquid per eum actum fuerit. uel quomodolibet procuratum.illud tamen procuratorium non uenit in eius procuratoris noticiam. donec poſtea per menſem. quæritur an talis appellatio ualuerit? quidam dixerunt quod non.quia tunc non erat procurator cum appellauit.nec dominus ratificauit infra decem dies appellationem eius.quia illa ratum & gratum habens & cetera. loquitur de agendis per eum in futurum.non de tunc actis. Alii uero tenebant contra.quia eo ipſo quod conſtituit eũ procuratorem ad cauſam.& dat ſibi poteſtatem appellandi.uidetur ratificaſſe quæ in cauſa geſſerat.uel appellationem quam interpoſuerat.& allegatur caſus ff. qui ſatiſda.cog.l.iulianus. & hæc opinio multis uidebatur equior. licet tenentes contrarium poſſent reſpondere ad illam .l. quod ibi interuenit expreſſa ratifica-tio. ut ſatis innuit gloſ. uel dato quod non interueniſſet poſſet dici quod ibi ſtipulatio interponebatur ante tempus

te tempus

te tempus quo ſiet petitio. ut innuitur cum dicitur ibi fundum petiturus & ideo quia antequam fundus peteretur ſuperuenit mandatum ualet & habet effectum ſtipulatio. hic autem appellatio non ferebatur in aliquod tempus futurum antequam ſuperuenit mandatum. uide deciſio. a ij.

Summarium.

1 Iudex appellationis abſque alia commiſsione poteſt pronunciare ſuper deſertione appellationis ſecus in auditore ſacri palacij.

Deciſio. L V I I. alias. 599.

LIcet iudex appellationis de iure poſſet pronunciare ſuper deſertione appellationis ſi pars appellata eam petat. ut in. c. cordi. de ap. li. vi. & c. concertationi. & no. in. c. cum ſit romana. extra de ap. & in. c. ſicut. e. tit. in cle. cum ſi. tamen de ſtilo palacii auditores ſacri palacij non pronunciant ſine ſpeciali commiſsione ſuper dicta deſertione. uide ſupra deci. v.

Summarium.

1 Appellans extraiudicialiter debet intimari facere app. iuxta. c. cauſam de elect. in clem. alias non cenſebitur cā deuoluta, niſi ad eius preiudicium.

Deciſio. L V I I I. alias. 768.

SCiendum eſt quod ſi aliquis appellat in aliqua cauſa ſpirituali oportet quod intimatio fiat iuxta. c. cauſam. de elec. in cle. alias non deuoluit cauſam ad ſedem apoſtolicam. tamē ſi pars appellata uult proſequi cauſam nihilominus poteſt. & ita ſeruat rota.

Summarium.

1 Appellans licet non ſeruauerit illa quæ ſeruare tenetur appellatus nihilominus debet introducere appel.

Deciſio. L I X. alias. 601.

NOta licet appellans non ſeruauerit illa, quæ debet ſeruare. nihilominus appellatus debet introducere appellationem appellantis. niſi non ſeruaſſet ea quæ debet ſeruare de iure. quia tunc dicta appellatio non deuoluit cauſam ad curiam ſacri palacij.

Summarium.

1 Appellans impeditus in primo fatali habebit integrum ſecundum. ſecus ſi fuerit impeditus in ſecundo. quia non habebit niſi illud tempus per quod impeditus fuit iuſte infra ſecundum.

Deciſio. L X. alias 604.

DIc quod ſi aliquis iuſte impeditus fuerit, quod non potuit proſequi nec finire ſuam appella. infra primum fatale. tunc petat ſecūdum & habebit de iure completum. ut in. c. cum ſit romana. extra de ap. Si autem fuit impeditus iuſte infra ſecundum fatale. tunc non habebit niſi illud tempus per quod impeditus fuit iuſte infra ſecundum. ſecundum Inno. in. c. ex ratione. de ap. & ita ſeruat ſacrum palacium. uide deci. cli.

Summarium.

1 Apoſtoli reuerentiales dantur in appellatione a diffinitiua refutatorii autem ab interlocutoria.

Deciſio. L X I. alias. 605.

DIc quod ſi appellatum ſit a diffinitiua in aliqua cauſa & petantur apoſtoli iudex debet dare reuerentiales. ſecus ſi ſit appellatum a grauamine. quia tunc non datur tanta difficultas cum non ſit tūc tm̄ magnum periculum ſi dentur apoſtoli refutatorii & ita ſeruatur.

Summarium.

1 Auditor debet uidere proceſſum iudicis a quo antequā inhibeat.

Deciſio. L X I I. alias. 606.

FActa fide de appellatione alicuius eccleſie nihilominus auditor debet uidere ꝓceſſus iudicis a quo eſt appellatum an fuerit cauſa legitima ad appellandum. & ſi fuerit inhibeatur ſi petatur. & poſtea aſsignetur terminus ad dandum libellum. & in cauſa procedendum prout de iure fieri debet.

Summarium.

1 Auditor ſacri palacii non remittit cauſam iudici a quo etiam ſi pronunciaret male appellatum.

Deciſio. L X I I I. alias. 612.

DIc quod ubi auditor camere apoſtolice tulit ſententiam diffinitiuam uel interlocutoriam & appellatur ab eo & cauſa ap. cōmittitur alicui auditori ſacri palacii quod cognoſcat an ſit male appellatū propter hoc non remittit ſibi cauſam ſi pronunciat, hoc ſimpliciter tacendo omnino de remiſsione facienda. quia tunc partes impetrant commiſsionem alteri auditori fieri & ita etiam eſt de ſtilo palacii diu obſeruato.

Summarium.

1 Appellans ſi facit committi cauſam in curia poteſt præuenire terminum quem ſibi præfiat. ſecus ſi extra curiā.

Deciſio. L X I I I I. alias. 616.

SI aliquis ſibimet præfixit terminum ad appel. ſuam proſequēdam uel iudex a quo prout fieri poteſt, ut in. c. perſonas. & in. c. ſepe contingit. cum ſi. quod iſte talis appellās poteſt præuenire dictum terminum impetrando auditorem in curia romana. Secus autē ſi uult impetrare iudicem extra curiam. & ita etiam ſeruat ſacrū palacium de facto uide deci. 444.

Summarium.

1 Iudex ad quem ſi reuocat abſolutionem excommunicationis factam per iudicem a quo non poteſt reintrudere ſed debet de nouo excommunicare.

Deciſio. L X V. alias 651.

SI aliqs iudex abſoluit aliquē a ſnia excō. ſimpliciter uel ad cautelā ꝓpter qd̄ eſt appellatū. ſi iudex appel. ꝓnunciet bene appellatū & male ꝓceſſum ſeu abſolutū. a quo poſtea petat ꝙ reducat ſnia excōcationis in illū contra quē erat lata nō debet fieri. qa ille qui abſoluit, licet eſſet iudex ꝑ literas ſurrepticias. ſeu ꝑ cōmiſ. ſurrepticiā tm̄ habuit iuriſdic. ut no. in. c. ad audientiā. ſuper uerbo irritū. & ibi contrariū uidet extra de reſcr. ſed de nouo excōicet illū ſeruando ordinē iuxta. c. reprehenſibilis. & c. cū ſpeciali. ex. de ap. & c. cū medicinalis. de ſen. excō. li. vi. petat. aliqua cauſa dū predicta abſolutio habuit locū ſi factū fuerit ꝑ prædictū iudicē & ita tenet rota.

Summarium.

1 Inhibitio in cā ꝓphana poſt cōcluſio. in cā nō ꝑt fieri.

Deciſio. L X V I. alias. 673.

NOta qđ in aliqua cā ſpūali uel ꝓphana ē cōcluſum non pōt fieri inhibitio & licet ſit appellatū a cōcluſione. & dati ſunt apoſtoli refutatorii. & terminus aſsignatus ad ſniam audiendā. & appellans impetrauerit auditorē qui intimat ſuā cōmiſsione audi. a quo appellatū pōt ꝓferre ſuā ſententiā & ita etiā ſeruat ſacrum palacium.

Ad declarōnē iſtius deciſ. adde deciſ. ſupra i ci. de do. & contu. xxx. in ordine.

Summarium.

1 Appellationis articulo omiſſo de partium conſenſu poteſt in negocio principali procedi.

Epithome.

2 Appellans non poteſt inuito appellato procedere in negocio principali ommiſſo articulo grauaminis.

Deciſio. L X V I I. alias. 716.

Egid. 37. 119. 241. Fran. i. c. ut debitus. co. antepe. de ap.

NOta quod ſi appellatum eſt in aliqua cauſa ad curiam romanam. quod omiſſo articulo appellationis de partium uoluntate proceditur in negocio principali. ut. c. cordi de ap. li. vi pro hoc etiam facit. c. accepta. e. ti. de ap. licet ſi cauſa appellationis & negocii principalis commiſſa ſit alicui domino auditori ſacri palacii de ſpeciali mandato papę. & appellans uelit quod tantum procedatur in negocio principali. omiſſo appellationis articulo. & appellatus uelit contrarium. ſ. quod procedatur in articulo appellationis. ſcilicet an appellatio ſit iuſta uel iniuſta. tunc obtinebit appellatus. uidelicet qd prius procedatur in articulo appellationis & hoc tenet Inno. in. c. ut debitus & hoc etiam uidetur tenere. Io. mo. in al. c. cordi. ſuper uerbo uoluntatis etiam poteſt eſſe ratio forte cum appellans ſi male appellauit condemnetur appellato in expenſis pro hoc facit. c. cum appellationibus. de appel. libro. vi. & Io. mo. in allegato. c. & hoc etiam ſeruat rota.

Summarium.

1 Auditores inhibent iudicibus extra rotam ſtatim poſt pͤſentatam commiſſionem. Secus in rota ubi debet conſtare de appellatione prius.

Epithome.

2 Iudex appellationis non poteſt inhibere iudici a quo ne ſententiam ſuam exequatur in caſibus in quibus appellatio prohibetur. antequam cognoſcat an appellatio ſit recipienda.

Deciſio. L X V I I I. alias. 761.

SCiendum eſt quod ſi in aliqua cauſa ſpirituali uel prophana appellatum eſt ab auditore. uel ab alio quocunque iudice extra palacium apoſtolicum quod commiſſione facta & præſentata ſuper hoc alicui. d. au. ſacri palacii. qua preſentata & aſſignata die ad dicendum cō tra commiſſionem contra quam adueniente die nihil dicitur. uel datur ſufficienter contra dictam commiſſionem per quam auditor procedere uirtute dicte commiſſionis, non poſſit. ſi petatur inhiberi. tunc dictus auditor immediate poteſt inhibere prædictis iudicibus. ſecus autem ſi eſt appellatum ab aliquo auditore ſacri palacii. nam ſi eſt appellatum a ſententia diffinitiua cognitis & uocatis partibus quod appellatum ſit ſtatim poteſt inhiberi auditori
2 poſtquam conſtat de appellatione. niſi in caſibus in quibus appellatio inhibetur. utputa in ſententia ſuper notorio crimine lata. uel de quo quis eſt in iure confeſſus. uel ſimilibus caſibus. ut. ii. q. vi. ſunt quorum. & c. ſeq. tūc nō poteſt iudex appel. inhibere priori iudici. ne ſententiā ſuā exequat̄ niſi poſtq̄ cognoſcere ceperit. an app. ſit recipiē da uel non & utrū ſit caſus in quo poterit appellare. ut in §. ſi aūt. in. c. ro de ap. li. vi. Si uero a grauamine ante ſententiā appellat̄. tunc non ꝓhibebit priorē iudicē ꝓcedere niſi cū iā conſtet ſibi appellatū eſſe. & ex cā legitima. & incipit iudex appel. de ueritate cāe dicte appel. cognoſcere & tunc ſtatim inhibebit. ut no. in. §. ꝙ ſi obiciat̄. preal. c. rom. ſup uerbo ꝓhibere. & ita etiā tenet & facit rota circa doctrinā inhibitionis faciende in cauſis prędictis.

Summarium.

1 Lis non dicit̄ pendere propter extraiudicialem appel.

Epithome.

2 Appellatio extraiudicialis non inducit litis pendentiā.

Deciſio. L X I X. alias. 764.

SCiendum eſt quod. c. ut circa. de elec. & . c. procur. e. ti. loquitur in appel. extraiudiciali. & etiam. c. concertationi. de ap. eo. li. & predicta. c. non habent locum in ti. ut li. pen. in cle. quia lis non dicitur pendere re-
2 ſpectu appellationis extraiudicialis. quia appellatio extraiudicialis non inducit litis pendentiam. ſed appellatio iudicialis. ratio quia appellans in iudicio offendit miniſtrū iuris. & appellans extra iudicium offendit legem. quare magis peccat qui offendit miniſtrum legis q̄ qui offendit legem quia mitius agitur cum lege q̄ cum miniſtro legis ut. l. celſus. de arbi. tamen poteſt reſponderi quod ſi appellatur a iudice non fit ſibi iniuriam ſecundum Archi. in. c. uenerabilis ſuper uerbo ſpectat. de ſen. excom. lib. vi. & Inno. in. c. cum ſpecial. ſuper uer. cum iudice. de app. prædicta tenent aliqui auditores ſacri palacii. & aliqui contra. tamen maior pars tenet deci. prædictam.

Summarium.

1 Appellatio generalis a grauaminibus in iudicio eſt nulla. & ſimiliter generalis allegatio nullitatis niſi ſpecificentur grauamina & nullitates.

Epithome.

2 Nullitas debet ſpecificari in iudicio.

Deciſio. L X X. alias. 749.

NOta quod ſi principalis perſona alicuius cauſę uel procurator eius dicat in iudicio coram auditore appello a uobis a tali grauamine & etiam ab omnibus aliis grauaminibus illatis. quod talis appellatio non eſt admittenda niſi declaret in appellatione grauamina in quibus dicit ſe eſſe grauatum. Idem etiam eſt ſi aliquis dicat aliquem proceſſum cauſe alicuius nullum niſi dicat & mō ſtret in proceſſu cauſam nullitatis. hoc etiam ſeruat rota.

Summarium.

1 Appellationis articulus poteſt obmitti de conſenſu partium uel ſolius appellantis.

Deciſio. L X X I. alias. 798.

SCiendum eſt quod ſi aliqua cauſa peruenit ad ſedē apoſtolicam per appellationem. quod tunc articulus appellationis poteſt omitti de conſenſu. ut in capi. cordi. de appel. lib. ſexto. Innoc. tenet in cap. ut debitus de app. quod articulus appellationis poteſt omitti ſolum de uoluntate partis appellantis. & hoc tenet communiter rota.

Summarium.

1 Auditor non poteſt pronunciare ſuper deſertione appellationis ſine ſpeciali commiſſione.

Deciſio. L X X I I. alias. 818.

SCiendum eſt quod ſi aliqua pars litigantium petat in ſacro palacio ab aliquo eius auditore pronunciari aliquam appellationem fore deſertam. quod non poteſt pronunciare ſine aliqua ſpeciali commiſſione.

Summarium.

1 Terminus ad dicendum contra commiſſionem ſeruari debet ubi agitur de deſertione alicuius appellationis.

Deciſio

Deciſio. L X X I I I. alias. 822.

SCiendum eſt quãdo agitur de deſertione alicuius appellationis quod aſsignetur terminus ad dicendum contra commiſsionem. quia auditor ſine aſsignatione illorum terminorum non poteſt pronunciare ſuper hoc.

Summarium.

1 Appellanti poſt decem dies a ſententia lata contra eum per audientiam contradictarum dari debent apoſtoli refutatorii. Et ſi iuret ad noticiam ſuam tunc perueniſſe.

Deciſio. L X X I I I I. alias. 824.

SCiendum eſt quod ſi procedatur contra aliquem per audientiam contradictarum in poſſeſſorio uel petitorio. & feratur ſententia contra eum. & poſt aliquod tẽpus appellet infra decem dies. ſed dicit poſt prædictum tempus quod uenit ad audientiam ſuam. ideo appellat infra decem dies. & paratus eſt hoc iurare. quod talis non debet admitti cum iuramento ideo dandi ſunt ſibi apoſtoli refutatorii. & ita tenet rota.

Summarium.

1 Attentata. lit. pen. non reuocantur ubi conſtat de nullitate appellationis uel non intereſſe partis.

Epithome.

2 Gratia ſecundi non redditur ſurreptitia. ob non factam mentionem de litis pendentia ſuper ſurreptione gratiæ primi impetrantis.

Deciſio. L X X V. alias. 357.

NOta quod attentata poſt inhibitionem. ubi conſtat de nullitate appellationis nõn ſunt reuocanda propter uerbum canonice poſitum in. c. non ſolum. ſed ubi 2 conſtat de iniuſticia ſeruandus eſt ordo. Item quod pendentia litis gratiæ ſurrepticie primo inter primum & ſecundum impetrantes. non reddit gratiam ſurrepticiam ſecundi. ſuper beneficio cadente ſub impetratione utriuſq; partis. ſi non facta mentione de litis pendentia impetrauit quia non intereſt &c. per no. per Inno in. c. ſi. ut lite pen. in addi. nec habet locum. c. i. & ii. ut lite pen. lib. vi.

Fel. in. c. ex tenore. col. iij. uer. & dicit ro. de reſcri.

Summarium.

1 Attentata appellatione pendente poſt eius deſertionem non ſunt reuocanda.

Epithome.

2 Attentata non ſunt reuocanda ad inſtantiam illius de cuius non iure clare conſtat.

Deciſio. L X X V I. alias. 464.

NOta q̃ attentata appellatione pendente a diffinitiua poſt ipſius deſertionem non ueniunt per modum attentati reuocanda. quia propter deſertionem fingit non appellatum per. l. ſue. de his qui nõ. infa. ff. pro hoc facit optime. c. licet. de ſen excõ li. vi. a contrario ſenſu ibi no. unde dixi. No ad inſtantiam illius de cuius non iure cla 2 re conſtat non ueniunt attentata lite pen. reuocãda. ſicut dicimus in interdicto unde ui. iuxta no. per Inn in c. conſtitutus. de fil. præſby &. c ſignificaſti. de diuor. & quia ſua non intereſt hoc petere. de elec. cum inter. & ii. q. vi. non ſolent. de teſti. ueniens.

Summarium.

1 Iudex datus ſuper mala adminiſtratione alicuius prælati, ſi pendente termino ad dandum apoſtolos ratione appellationis ab aliquo grauamine pro ſe illato interpoſitæ interdixerit adminiſtrationem prælato an dicatur nulliter proceſſiſſe.

Epithome.

2 Iudex pendente termino ad dandum apoſtolos an ſi p̃cedat dicatur nulliter procedere.

Deciſio. L X X V I I. alias. 570.

IVdici delegato a papa committitur inquirere contra quendam prælatum ſuper mala adminiſtratione fuit appellatum ab eo a quodam grauamine prætenſo p̃ prælatũ. ſed iudex poſt appellationem ante dationẽ apoſtolorũ interdixit ſibi adminiſtrationem. ne lite pendente adminiſtraret. ille corã ſuperiore cognoſcente de appellatione petit illã interdictionẽ reuocari tanquã attentatã. cũ ante appellationẽ fieri nõ potuiſſet talis interdictio. ar. c. uenerabilis. de of. dele. l. poſtq̃. §. i ff. ut in poſ. lega. & ibi no. per illã. l. hoc tenebant quidã. Alii uero quaſi oẽs contra. quia ante dationẽ apoſtolorũ ſuſpenſa fuit omnis ptãs ut de ap. c. nõ ſolũ. li. vi. ergo quicqd fecit nullũ fuit. nec 2 ob. l. poſtq̃. §. i. quia ibi in ordinario iudice. & quia tam reſponderat appellationi. & dederat apoſtolos. & ibi appellatũ fuit a diffinitiua & erat iudex ordinarius. ad cuius officium etiam poſt appellationẽ multa pertinent de ap. cũ teneamus. &. c. ad hoc. &. c. p̃poſuit. hic erat delegatus cuius poteſtas expirat poſt appellationẽ legitimam. uel melius hic non conſtabat an iſta interdictio eſſet facienda ante appellationem. quia non conſtabat an eſſet ſuſpectus de mala adminiſtratione. nec an inquiſitio ſuper hoc facta eſſet ſufficiens ad interdictionem faciendam & iõ non potuit fieri poſt. ibi uero conſtabat cautionem fore p̃ſtandam ante appellationem. quare non obſtat.

Summarium.

1 Attentatorum cauſa nõ reqrit obſeruationẽ terminorũ.

Deciſio. L X X V I I I. alias. 765.

SCiendum eſt quod ſi in aliqua cauſa ſpirituali uel p̃phana eſt appellatum ſi pendente appellatione aliqd innouetur. & pars appellans petat in ſuo libello reuocari attentata ante omnia in tali petitione non ſunt ſeruãdi termini ſacri palacii quia ſufficit auditori quod fiat ſibi fides legitima de appel. & etiam de attentatione quo facto immediate poteſt reuocare attentata. & hoc communiter tenet rota.

Summarium.

2 Fatalia non currat agenti ſuper attentatis.

Deciſio. L X X I X. alias. 448.

NOta quod fatalia ad proſequendum & finiendũ nõ currunt appellanti qui proſequitur & agit ſuper attentatis. immo illud tempus. &c. tempus executionis fiende poſt ſententias ſuper atten. latas. eſt de fatalibus ſubducendum. nam licet appellans appellationem ſuam & negocium principale. & cauſam attentatorum poſſet ſimul proſequi cum ad hoc non artatus niſi uelit immo indultũ eſt ſibi a lege. ut ſup attentatione ante omnia audiatur. de ap. nõ ſolũ. qđ uõ eſt ei auferendũ c. indultũ de re. iu. li. vi. & q̃a culpa aduerſarii in attentatis cãm huic edicto dantis uidet legitime impeditus. ita ut interim ſibi fatalia currere non debeant. facit in ar. c quadam. de ap. in cle. & no. in. c. ea ore. de ap per Inno. & Hoſt. uide de. ac.

Summarium.

1 Apoſtolorũ dandorũ tẽpus currit a tempore appellationis emiſſe. & nõ a tempore prolationes ſententiæ.

Deciſio. L X X X alias 484.

NOta q̃. 30. dies ad dandũ apoſtolos currũt a tpe ap. emiſſe. & nõ a tpe ſuie plationis p̃pter rõnes Hoſt. quas ponit in. c. i. de ap. li. vi. & poſt eum Gen. in cle. quãuis de app. & alle. tex. pro iſta opi. in cap. ab eo. de appel. li. vi. licet ibi & alibi in dicta cle. Io. tenuerit contrarium

& Pau.cum eo in eadem cle.per.l iudicibus.C.de appel. quam intelligit Gen.ibi per ſubauditum.unde dicitur q͂d prædicti dies tunc a tempore ſententiæ intelliguntur appellatione ſuſpenſi.& in hac parte decinat Io. de ligna. in.c.dilectus de ap Sed uidetur contrarium.C.de app l. ii.& poſtquam appellatio porrecta eſt.

Summarium.

1 Appellatus poteſt quandocunque proſequi appellationem interpoſitã in partibus licet ſibi non fuerit intimata.

Deciſio.L X X X I.alias 493.

NOta uoluerunt domini & in hoc omnes concordauerunt quod opinio Pau.poſita in cle.cauſam de elec & uer deuoluta.circa fi.ſeruetur uidelicet quod ueniens quandocunque ad curiam poteſt proſequi appellationem per aduerſarium ſuum interpoſitam in partibus. dummodo de ea conſtet.licet non fuerit ſibi intimata . nã inuito appellante poteſt proſequi.ſecundum Pau.& Gẽ. ibidem licet Gul.contra.no.in cle.conſtitutionem . & .e. ti.cordi.li.vi.

Summarium.

1 Apoſtolorum datio eſt actus extraiudicialis.

Deciſio.L X X X I I.alias.625.

NOta quod ſi auditor ſacri palacii aſsignauit terminum appellanti ad recipiendum apoſtolos & non ueniat in termino ſibi aſsignato ad ſacrum palacium ubi ſedet pro tribunali.quod nihilominus ſi appellans ueniat ad domum ſuam uel alibi ubi ſit auditor quod licet in tribunali non ſit debet ſibi concedere apoſtolos reuerentiales uel refutatorios ſecundum quod uidebitur dicto auditori . quia datio apoſtolorum eſt actus extraiudicialis & non iudicialis.& ita ſeruatur.

Summarium.

1 Appellans non tenetur alibi quærere appellatũ quã in eccleſia ſua parrochiali in qua tenetur reſidere.

Epithome.

2 Citatio poteſt exequi in ualuis eccleſiæ parrochialis cõtra beneficiarum.
3 Eccleſia cathedralis ſuccedit loco domicilii.

Vide ſupra.e. ti.in no.incip. nẽ q̃ in cã beneficiali .

Deciſio.L X X X I I I. alias.523.

NOta in cauſa beneficiali ſuper parrochiali eccleſia
quo ad deuolutionem ipſius cauſæ ad curiam ſuffi
cit appellationem eſſe intimatam in eccleſia de qua agi
2 tur . & in eccleſia cathedrali.licet poſſeſſor uel intruſus
perſonaliter non apprehendatur.nec alia diligentia fiat
de ipſo perquirendo quia appellans nõ tenetur alibi quæ
rere quam in eccleſia ſua parrochiali in qua tenetur reſi
dere.ſicut maritus cum uxore.ar.no.per Inno. in.c.ſi.de
eo qui mit.in poſ & de cle.non reſi.clericos.alias ea tue.
3 quia eccleſia cathedralis ſuccedit loco domicilii . ut in
cle.cauſam.de elec.ſi ergo ibi & in beneficio de quo agi
tur fiat intimatio ſufficit ar.in cle.antedicta.

Summarium.

1 Appellatio ratione epiſcopatus uel abbatię intimari debet in ianuis palacii papę.ſed in inferioribus ſufficit in audientia contradictarum.

Deciſio.L X X X I I I I.alias.690.

DIc quod dominus Petrus de ſarcenato auditor ſacri palacii dicit & tenet quod ſi appellatũ eſt in aliqua cauſa ratione epiſcopatus uel abbatię. uel aliarum dignitatum ſuperiorum.quod tunc talis appellatio ad introducendum cauſam in curia debet intimari in ianuis domus domini pape cum notario publico. Secus autem ſi appellatum eſt in cauſis beneficiorum inferiorum.quia tunc debet intimari in audientia contradictarum.ſi autem appellatio eſt intimanda in cancellaria domini noſtri pape.

Summarium.

1 Appellatio ſi non proſequatur infra terminum datum ad proſequendum deſeritur.& ſententia ſuper deſertione lata eſt interlocutoria.

Epithome.

2 Sententia lata ſuper attentatis eſt interlocutoria.

Deciſio. L X X X V.alias.691.

NOta quod ſi appellatio non proſequatur infra terminum iuris uel terminum aſsignatum a iudice ad proſequendum.quod tunc talis appellatio poterit pronunciari deſerta ut.c.ſi appellationum.de ap in cle.& no. in
c.cum ſit romana.de ap.pronunciatio autem facta a iudi
2 ce ſuper deſertione dicitur ſententia interlocutoria . non
autem diffinitiua.ſed capitulũ & ſi ſententia.de re iudic.
libro ſexto.non ſeruatur in tali pronunciatione cum non
ſit ſententia diffinitiua . ſed interlocutoria . & ita ſeruat
Rota .

Summarium.

1 Auditor poteſt pronunciare ſuper deſertione ſine noua commiſsione.

Epithome.

2 Iudex appellationis poteſt pronunciare ſine alia commiſſione ſuper deſertione appellationis.

Deciſio.L X X X V I. alias 692.

QValiter autem diffinitiua ſententia uel interlocutoria ſit ferenda.uide Inn.in.c.auditis. de proc. nec eſt neceſſarium q̃ impetret a uicecancellario auditor ſuper deſertione appellationis pronũciãda.& hoc tenet rota.quoniam iudex appellationis poteſt hoc pronunciare ſi petatur ſine ſpeciali commiſſione.ut eſt dictum.

Summarium.

1 Sententia ſuper deſertione eſt interlocutoria.

Deciſio.L X X X V I I. alias.125.

NOta quod ſententia lata ſuper cauſa deſertionis uidetur interlocutoria & non diffinitiua. quia ſententia lata ſuper exceptione peremptoria uidetur interlocutoria.ut no.Io an in cle.ſi.de ap.modo exceptio deſertionis uidetur peremptoria.de hoc dic ut not.Io mo. in.c. cupientes. ſuper uerbo priuatos.de elec.li.vi.§ ſed poſito.& per Archid.ſuper uerbo plenam fidem . de hoc latius.aa.di.in ſumma per ipſum.

DE PREBENDIS.

Summarium.

1 Variare non põt clericus habens facultatem nõiandi.

Epithome.

2 Epiſcopus an poſsit ex conſuetudine nominare contra minorum ſtatum.

Deciſio.I.alias.11.

NOta quod ubi ordinarius, uel alius ſuperior habet poteſtatem nominandi aliquem in prima ſui creatione quod recipiatur in canonicum in certa eccleſia ſui epiſcopatus . & talis primo nominatus acceperit gratiam,

quantum

quantum eſt in ſe. ſi tamen dictus nominatus renunciet gratiæ ſibi factæ per nominantem. ille qui denominauit non poteſt alium nominare. argum. l. apud aufidium. ff. de op. le. & quod no. Archid. in. c. cum in multis. ſuper uerbo ex primat in princi. & in. c. gratia. in ſi. de reſcrip li. vi. maxime quando nominans eſt clericus & perſona eccleſiaſtica. in qua talis uariatio non approbatur. ut. c. paſtoralis. de iurepat. & quod no. Innoc. in. c. cũ Bertoldus ſuper. uer epiſcopum. de re iudi. licet uideatur cõtra. l. unum ex familia in princ. cum ibi no. de le. ij. ſuper uerbo intetur. & c. ſi electio. de elec. lib vi. ſed ibi electio immediate non habet effectum niſi ſecuta confirmatione
2 collatio tamen habet conſentiente nominato ꝙ autem epiſcopus poſſit nominare contra minimum ſtatutum ex cõſuetudine. dic ꝙ talis conſuetudo cum ſit onerosa non ualet. ut in. c. 1. de conſue. cum ibi no. per Io. an. & quod no. in. c. dilectus. in uerbo conſtitutum. eo. ti. uide deci. xxxv.

Summarium.

1 Epiſcopus ex cauſa an poſſit diſpenſare ut quis habeat duas dignitates uel perſonatus in eadem eccleſia?

Epithome.

2 Epiſcopus an poſſit diſpenſare quod minor. xxv. annis teneat beneficium curatum.

Decifio. II. alias. 19.

Nota ꝙ epiſcopus poteſt diſpẽſare ut quis teneat duos perſonatus ſeu duas dignitates in eadem eccleſia & hoc propter neceſſitatem ſeu utilitatem eccleſiæ. alias non poſſet. ut no. per Archid. in. c. i. de cõſue. li. vi. Verum aũt poſſit diſpenſare ꝙ minor. xxv. annis teneat beneficium curatum. dic ut no. in. c. licet. ſuper uerbo carere. de elec per Archid. hoc uerum eſt ſecundũ Inno & alios. huic opinioni non ſtatur etiam propter prærogatiuam meritorum uel ex quacunq; alia cauſa. ſecundum Io. an in dicto. c. licet cum ſolus papa in hoc diſpẽſare poteſt per c. de multa. de præben. ſecundum Io. an. & Archid.

Summarium.

1 Canonicus poſt receptionem ſuam in canonicum factũ habet actionem ad præbendam poſtea uacantes. licet nõ dicatur habere ius in præbenda niſi ſibi aſſignetur.

Decifio. III. alias. 30.

Nota ꝙ ubi aliquis eſt receptus in canonicum extunc habet actionem ad præbendam poſtea uacantem ſi alter non præcedat. ſed tamen non habet ius in præbenda. niſi ſibi aſſignetur de quo. dic ut in c. ubi qui. de reſcrip. li. vi. per Archid.

Summarium.

1 Beneficium uacare dicitur ubi facta eſt reſignatio. ſeu ubi erat beneficiatus.

Decifio. IIII. alias. 33.

Rom. conſil. 341. Inci. q ad primũ. col. 3.

Nota ꝙ ibi beneficium uidetur uacare ubi facta eſt reſignatio uel ubi erat qui tenebat beneficium. de quo per Archi. in. c. ſi electio ſuper uerbo ex eo de elec. lib vi. & c. commiſſa. ſuper uerbo pacifica. eo. ti. & in. c. licet. in magna glo. de præben iuncto. c. i. ut lit. pend. in cle. ubi de hoc. & uide infra deci lxxx vi. ubi quis eo. ti.

Summarium.

1 Expectãtum autoritate apoſtolica ſub clauſula ad præbendam quam duxerit acceptandam ſi alter primus in data omittat acceptare primam præbendam uacaturam non ſibi præiudicat quin poſſit acceptare ſecundam.

Epithome.

2 Gratiam habens quod poſſit acceptare præbendam eccleſiæ cum præſtimoniis unius cedentis uel decedentis poterit ſimul uel ſucceſſiue acceptare præbendã uel præſtimonia & ſeparatim.

Decifio. V. alias. 37.

Nota ꝙ ubi ſunt duo expectantes autoritate apoſtolica ſub iſta clauſula ad præbendam quam duxerit acceptandum ſi primus in data omittat acceptare primam præbendam uacaturam nõ ſibi præiudicat quin poſſit acceptare ſecundam. nec in iſto caſu habet locum c. ſi clericus. de præben. li. vi. ut ibi uidetur notare Archi. ſuper uerbo ꝙ iudex. & uidetur notare Inno. in. c. mandatum. circa princ. de reſcript. Et idem ſi habeat gratiam ꝙ poſſit acceptare præbendam eccleſiæ cum præſtimonijs unius cedentis uel decedentis. quia tunc poteſt ſimul uel ſucceſſiue acceptare præbendam uel præſtimonia & ſeparatim. & uide infra deciſi. cccc xvi.

Staphi. in trac. de lite gra. & iuſti. fol. 10. uerſi. i. ius in literis.

Summarium.

1 Expectans apoſtolicus præfertur nominato ab eo qui nominare poteſt ex conceſſione papæ uel priuilegio.

Decifio. VI. alias. 55.

Nota ꝙ ubi aliquis ex reſcripto papæ uel ex priuilegio poteſt nominare ad uacantem ſeu ad uacantes præbendas. nominatus per talem priuilegiatum non præfertur impetrãti apoſtolico. immo apoſtolicus tali nominato præfertur ſecundũ aliquos. uide de præbẽ. ſi cui li. vi. ar de præben. dudum. eo. ti. & lib. propter hoc uidetur poteſtatem a ſe abdicaſſe.

Staphi. in tra. de lite grati. & iuſt. fol. 36. uerſi. ex quo dicto

Summarium.

1 Gratia poteſt purificari in curia romana.

Decifio. VII. alias. 134.

Nota ꝙ ubi ſunt tres executores dati ad purificandũ gratiam. gratia poteſt purificari in curia romana. quia talis purificatio etiam poteſt fieri abſente parte. ut uidetur notare Innoc. in c. licet. de tranſlat. immo. ſi duo ex tribus iudicibus datis cognoſcerent de purificatione antequam conſtaret tertium impeditum dum tamen reuera impeditus eſſet ualeret ſi poſt probaretur reuera licet faciant contra quod no Archi. in. c. cum plures. de offic. dele. lib. vi ſuper uerbo impediri. ſed in glo. ſuper uerbo malicioſe tenet primam partem. & pro prima parte facit. l. ſi in arbitris. §. ſin autem de arbitrio. C. de arbi.

Summarium.

1 Expectans ad collationẽ decani & capituli ad illa quæ habent conferre in aliqua eccleſia ciuitatis poterit acceptare beneficium quod non eſt de principalioribus in eccleſia cathedrali.

Epithome.

2 Canonici eccleſiæ collegiatæ ſi deſeruiant diuinus in aliqua eccleſia cathedrali & ob id recipiunt deſtributiones & inſtalantur non propterea uidentur eſſe canonici & illius cathedralis eccleſiæ.
3 Deſeruientes duabus eccleſiis nomen aſſumit ex ea in qua magis moratur.

Decifio. VIII. alias. 309.

Nota ꝙ ſententia fuit lata in audientia ꝙ eſt aliquis expectans ad collationem decani & capituli ad illa quæ habent conferre in aliqua eccleſiarum ciuita-

Staphi. in tra. de lite. gr. & in ſti. fol. 17. uerſ. ut cunq; ſit.

tis uel diœceſis.poſito ꝙ uigore iſtius gratiæ non poſſit acceptare beneficium in eccleſia cathedrali.ſ. beneficium maius uel præbendam cathedralem. tamen beneficium minus uicariam uel aliud beneficium modicũ quod non eſt de principalioribus in eccleſia poteſt talis impetrans acceptare, quia c.quamuis.de præben.li.vi.eſt penale.& ideo reſtringendum. Item eſt ibi propter prærogatiuam & honorem eccleſiæ cathedralis. ꝙ non ueniat beneficium ſub generalibus uerbis.ſed in modicis beneficiis eccleſiæ cathedralis non eſt illa prærogatiua.maxime cum nõ interſit capitularibus negociis. ergo uidetur ceſſare ratio dicti.c.quamuis. Archid.in allegato c. quamuis ſuper uerbo eccleſiam uidetur notare contrarium. & idem Io.and. in glo.non extendit. licet ſententia fuerit lata in contrarium.& hoc in fauorem pauperis impetrantis.quia in gratia ſpeciali & non pauperis forte poſſet habere locum opinio Archi & Io.an.&,ex hoc poteſt dici ꝙ ſi ad aliquam
a eccleſiam cathedralem ueniunt deſeruiendo diuinis aliqui alij canonici alicuius eccleſiæ collegiatæ. licet in eccleſia cathedrali tales canonici recipiant diſtributiones & inſtallentur ꝙ non uideantur eſſe canonici eccleſiæ cũ alibi habeant focum & larem & ſtallum.ſimiliter & principaliter debet attendi locus in quo originaliter ſunt canonici & ſeruiunt & habent habitationem. & in qua,eccleſia nomen recipiant. quia a nomine res denominatur in.§.eſt & aliud.inſtitu.de dona. ubi dicitur ꝙ nomen debet eſſe conſonum rei.ad quod. C.de incol.l.ij.&.ſi.quia ubi aliquis ſeruit in duobus locis. de loco ex quo trahit moram.& in quo magis moratur nomen aſſumit. ut.l.ſeruus.&.l.urbanus.in princ.l.ſed dicendum de lega.ij.Itẽ in iure artificium ad ſe trahit officium,ut in.l.ſeruus.§.ſi.de leg.iij. ergo poſito ꝙ officient in eccleſia cathedrali ſi alibi ſimiliter officiauerint & ultra officium faciunt ſimiliter aliud officium quod faciunt alibi trahi ad ſe officium eccleſiæ cathedralis.ut ſic non ſint de eccleſia.ad quod .l.eius qui.§.ſi.ff.ad municipales.

Summarium.

1 Quando beneficium quod eſt in clauſtro uel in continẽtibus edificijs cenſeatur eſſe in eccleſia.

Deciſio. IX. alias. 549.

VTrum beneficium cenſeatur in eccleſia cum eſt in clauſtro.uel in cõtinentibus ædificij eccleſiæ. facit pro & contra.ff.de uerbo.ſign.l.ij.de conſe.eccle.uel alta.c.i.li.vi.de ſen.excõ.ſi ciuitas.eo li.& uidetur attendendum an habeat officium facere in eccleſia ut puta celebrare.& in horis intereſſe. ut tunc in eccleſia cenſeatur.ar.l.cum quid.de fun.inſtruc.& ad hoc facit multum deſtinatio patrisfamilias ſeu fundatorum uel communis.ubi cenſeatur deſtinatum.an ꝙ ſit beneficium in eccleſia & ibi cottidie diſtributiones recipiat & ſeruiat uel non.ad hoc faciunt iura.ff.de lega.iij.l. ſeruus urbanus.C.de præ.mi.l.ſi prædium.& de ſuppellec. le.l.quẽadmodum de fundo inſtruc.l.quæſitum.§.alfenus.&.§.ſi quis &.ff.ad municipales.eius qui.§.ſi.quæ leges probant ꝙ non attendatur locus.quia eſt extra eccleſiam. ſed alia qualitas deſtinationis more & ſeruicij licet etiam aliquãdo ſeruiant in capella ſeu eccleſia quæ eſt in clauſtro. & dixerunt ꝙ ab antiquo plures obtinuerunt in palacio.ꝙ ſi talis beneficiatus non habet alios prouentus quam illos quos percipit ab eccleſia propter ſeruitium quod ibi facit quod cenſetur in eccleſia licet etiam habeat in clauſtro celebrare uel in aliquo ſeruire ſecus ſi haberet dotem uel redditus pro illo beneficio aliunde & extra eccleſiam.deſtinatur illi beneficio.quia,tunc eſt extra eccleſiam.& ſic utrobiq; uidetur dicere attendere ubi dignius officium exercet & ubi frequentius &c.facit de deci.ad apoſtolice ff.ad municipa. eius qui.§ fina.&.l. ſi quis fructus.& pro hoc de ſepul.cum quis.lib.vi. & quod ibi no. Io. and.in nouella.

Summarium.

1 Optio præbendarum ubi datur de minori. ad mediam & de media ad maiorem. quis optare non poterit maiorẽ ſi ius in minori non habet.

Epithome.

2 Poſſeſſio ſola dat titulum in beneficialibus.

3 Conſequens ſibi fundatur in aliquo antecedenti.ſublato antecedenti tollitur.

Deciſio. X. alias. 577.

VTrum in eccleſia ubi ſunt præbendæ minores mediæ & maiores & ſecundum ordinẽ receptionis antiqui canonici poſſunt de minori aſcendere ad medias & de mediis ad maiores? ſi unus qui primo erat receptus in canonicum & auctoritate capituli ad preces imperiales obtinuerat de facto unam præbendam minorem uacantem per capitulum ſibi collatam quam magno tempore tenuit bona fide & iuſto titulo aſcenderat ad unam mediam poſtea uacantem & dimiſit primam minorem.& poſtea ſuperueniente quodam apoſtolico impetrãte qui primam minorem quam impetrauerat infra tempus debitum & alias canonice acceptauerat & ſibi obtinuerat prouideri declarabitur ipſum apoſtolicum habuiſſe ius in illa minori & ſibi adiudicetur & illum alium ad eam ad preces imperiales receptum nullum ius habuiſſe remanere debeat ille imperialis in illa media ad quã aſcendit.uel utrum ſi ſequens eum in ordine receptionis illam eandem mediam optauerit & dimiſſa minore quam alias iuſte tenebat aſcenderit ad eam debeat eſſe potior in eadem.& uidebatur quibuſdam ꝙ primus imperialis ſit potior in media non obſtante ꝙ non habuiſſet ius in prima minori ex quo eam tenuerat & poſſiderat bona fide quare fecit fructus ſuos & iſte aſcenſus uidetur quidam fructus.arg.c.conſultationibus.de iurepatro pro hoc allegat .l.barbarius philippus. & quæ no.Inno.in.c.nihil.de ele. pro hoc in ſpeciali allegabatur unus textus qui uidetur
a probare ꝙ ſola poſſeſſio dat titulum in beneficialibus.c.ſi a ſede de præben.li.vi.pro hoc in ſpeciali allegabatur.ff. de dona inter uirum & uxo.ex auro. cum.l. ſequenti. ad trebel.facta.§. ſi hæres determinatum fuit contrarium. quia ex quo non habebat titulum canonicum in prima minori non poſſit habere in ſecunda media quia in eccleſiis ubi habet locũ optio uel aſcẽſus ſeu pmutatio præbendarũ ſit tranſitus de una ad aliam abſq; nouo tit.& abſq; noua prouiſione uel collatione in uirtute prouiſionis ſeu tituli habiti in prima iuxta no.per Arch & Io.mo.in.c.cum in ma.de conſuetu.li vi.Si ergo canonicus titulus non habetur in prima non poteſt habere ſecundam alius ſequeretur ꝙ eccleſiam ſine canonico titulo obtineret. quod ius non patitur. pro hoc.quia conſequens fundatur in aliquo
3 antecedenti ſublato antecedenti tollitur conſequens. bene facit.ff de pactis.ſi cum.&.l. ſi cum re.de accuſat ad petitionem. pro hoc.l.ergo ff de exceptin. rei iudica.pro hoc inducebant.l.qui liberum.§.& hæc uerba.ff de uulgari. &.l.ex facto.§.finali.eodem tit.licet illa aliquantulum uideantur obſtare. ſed non obſtant ſi bene attendatur pro hoc allegatur.ff.de in diem adiect l ij. &.l.ubi §.ſed marcellus.&.ff.de edili.edicto l.i.§.it &.l cum autem.§.cum redireitur.pro hoc quia reſoluto iure fundamenti reſoluit fundamentum. de pigno.l. uectigali.ff.ut le.no.caue.l.i. §.ſi quis ſub conditione.&.§.quæ minorem.

Infra de conſue.dubio.v. adde caſſa. deciſi.xvij.de præben.

Summarium.

1 Beneficia ſubcollectoris ſurrogati in locum primi cenſentur reſeruata.

Epithome.

1 Beneficia ſemel affecta ſemper durant affecta.

Deciſio. XI. alias. 412.

NOta licet ſecundum ordinationem domini Gregorij undecimi unicus ſubcollector in qualibet diœceſi ſic deputatus cuius beneficia ſint reſeruata:tamen ſi unus remoueatur.& alter loco eius ſurrogetur omnium ſic ſucceſſiue deputatorum ſunt reſeruata beneficia.prout ſupra in quadam concluſione eſt dictum

quæ

quæ incipit. Item ꝙ bene & concluſum uidelicet ꝙ licet ceſſet eorum officium non tamen ceſſat reſeruatio. Et eſt uerum dicere quando quilibet pro ſuo tempore erat ſolus & unicus ſubcollector & ſic ipſius beneficia cadunt ſub reſeruatione & fuerunt affecta ſemel quæ affectio nunꝗ extinguitur niſi per prouiſionem papalem ſubſecutam ſaluo tamen caſu. c. ſtatutum. de præbend. lib. vi. uide cccclij. eo. tit.

Deciſio. XII. alias. 593.

Dic ꝙ ſi aliquis impetrata &c. eſt repetita. ſ. de reſcript.

Summarium.

1 Beneficia ſemel affecta ſemper durant affecta. etiam ſi deſinat officium propter quod beneficia fuerant affecta.

Deciſio. XIII. alias. 617.

SI beneficia alicuius ſunt reſeruata propter aliquod officium ſedis apoſtolicæ quod habet quod licet remoueatur ſiue priuetur dicto officio quacunq; cauſa ꝙ nihilominus ſeu beneficia quæ tunc habebat remanebunt reſeuata ſecus tamen de beneficiis quæ poſt amotionem ſiue priuationem dicti officij obtinebit. & ita ſeruat prædicta ſedes apoſtolica.

Vide ſfra duas ſequentes dec. & infra eo. tit. 31. inci. papa reſeruauit &. 3. in no. eo. tit. 9. ꝙ benefici.

Summarium.

2 Beneficia collectorum uel ſubcollectorum ſemel reſeruata ſemper durant reſeruata pro ea uice. & talis reſeruatio eſt ſpecialis.

Deciſio. XIIII. alias. 440.

NOta ꝙ beneficia collectorum & ſubcollectorum ſemel reſeruata licet deſinãt eſſe ſubcollectores & ceſſet eorum officium ſemper remanent reſeruata. nec alius poteſt diſponere præter papam. quia per decretum papæ ſemel fuerunt affecta quæ affectio nunꝗ tollitur niſi per collationem papæ poſtea ſubſecutam. & quia ſemel ablata erat poteſtas ordinario conferendi per huiuſmodi reſeruationem niſi reſtituatur ſibi poteſtas huiuſmodi & tollatur impedimẽtum nunꝗ poterit ſe intromittere de illo beneficio. pro hoc iura cõmunia. de ap. ut noſtrum. de offi. ord. paſtoralis. de præben. ſtatutũ. de elec. ſi eo tempore. li. vi. pro hoc faciunt declarationes domini Vrbani. v. & Gregorij. xi. quæ habent quod ſi mãdat papa prouideri de aliquo beneficio uacante certo modo uel uacaturo ſi ea aliqua cauſa huiuſmodi prouiſio poſſit ſortiri effectum nihilominus tamen remanet reſeruatum ¶ Sed uidi dubitari utrum huiuſmodi reſeruatio debeat cẽſeri generalis uel ſpecialis. Et fuit determinatum in rota & etiam per dominum uicecãcellarium ꝙ erat ſpecialis. uide deci. cccexij. & dliij.

ſ. eo. ti. deci. xi. & in no. e. t. xi. Infra eo. deci. 283. nota ꝙ papa. Milis in reperto ſuo in uerbo reſeruatio facta per regulas papæ.

Summarium.

1 Beneficia collectorum ſedis apoſtolicæ de ſtilo cũ ceſſante officio eorum remanent reſeruata.

Deciſio. XV. alias. 300.

DIc ꝙ beneficia collectorum ſedis apoſtolicæ ſint reſeruata quandiu utuntur officio ſecundum aliquos ſapientes ſecus tamen eſt ſecundum ſtilum curiæ romanæ. quia poſtquam ſemel quis factus eſt collector uel ſubcollector: utatur officio uel non utatur beneficia quæ tunc habebat remanẽt reſeruata ſecundum prædictum ſtilum ſeu obſeruantiam ſedis apoſtolicæ. beneficia autem quæ poſt depoſitum officium aſſequuntur nõ ſunt reſeruata.

Summarium.

1 Impetratio beneficij in qua tacetur ꝙ defunctus fuerit familiaris cardinalis eſt ſurreptitia.

Deciſio. XVI. alias. 711.

NOta ꝙ ubi dominus noſter papa uult ꝙ gaudeãt priuilegio cardinalium familiares & qui in expenſis eorum cum quibus morantur continue ſunt iuxta formam. c. ſicut. de uerbo. ſig. li. vi. unde ſi aliquis qui impetrat beneficium alias de prædictis & habitat cum aliquo de dominis cardinalibus & moriatur ille cõmenſalis cuius beneficium impetratur & non fiat mentio de prædictis gratia eſt ſurreptitia. & ita declarauit dominus Gregorius papa. xi.

AEneas de falco. in tracta reſerua. in. 4. q̃ſt. ſ pri. inci. in. 6. effectu in. 4. pa ꝙ uer. & illud dictum.

Summarium.

1 Clauſula ſiue alias generaliter ueniunt omnes reſeruationes licet una tantum ſit expreſſa.

Deciſio. XVII. alias. 756.

NOta ꝙ beneficia eccleſiaſtica uacant diuerſimode apud ſedem apoſtolicã. ut patet in. c. licet infra de præbend. li. vi. Et in extrauaganti. quæ incipit. Et debito paſtoralis officii. & aliis diuerſis modis. unde ſi papa faciat alicui gratiam de beneficiis uacantibus apud ſedem apoſtolicam per unam uiam ſi uacant alia uia reſeruationis non uenit ſub gratia niſi ponatur in gratia de tali beneficio uacante. uel alio quouis modo. nam tunc uenit omnis uia uacationis apud ſedem apoſtolicam. & intellige per illam perſonam nominatam & ita ſeruat rota dominorum auditorum ſacri palacii. dic. ut in. c. quondam. de præben. lib. vi. uide deci. dcclxiiij.

ſ. in no. de. 28. de reſcri. ſi mãdatur.

Summarium.

1 Beneficiũ eccleſiaſticum dicitur plenum quando poſſidetur ab aliquo de iure.

Deciſio. XVIII. alias. 740.

NOta ꝙ beneficium eccleſiaſticum dicitur plenum quando poſſidetur ab aliquo de iure.

Summarium.

1 Collatio uel præſentatio ubi communiter pertinet ad abbatem & conuentum tutius eſt quod abbas præſentet de conſenſu & uoluntate capitulj.

Deciſio. XIX. alias. 105.

NOta ꝙ ubi præſentatio ſeu collatio communiter pertinẽt ad abbatem & cõuentum. tamen abbas qui eſt caput collegii facit præſentare. ut no. Inno. in. c. ea noſcitur de his quæ ſi. a præla. Et ex hoc ſequitur ꝙ ubi abbas probat ꝙ collatio inſolidum pertineat ad eum tutius tamen eſt quod quando abbas præſentat ꝙ caueatur in litera præſentati ꝙ præſentet de conſenſu & uoluntate capituli. quia in dubio de iure communi ad prælatum & ad capitulum pertinet collatio præbẽdarum ſeu beneficiorum de quo dic in. c. a collatione per Archid. de ap. li. vi.

Summarium.

1 Intruſus in beneficio reſeruato propter decretum reſeruationis nulliter. confert beneficia ad eius collationẽ ſpectantia ratione dicti beneficij reſeruati.

Deciſio. XX. alias. 183.

NOta ubi aliquis eſt intruſus in beneficio reſeruato ſeu dignitate quandiu tolleratur ſi confert beneficia non ualet collatio beneficiorum facta per ipſum exiſtentẽ in tali dignitate reſeruata cum reſeruatio & decretum afficiat totum beneficium & per conſequens illud ꝙ ſequitur ex eo. ut. c. ut noſtrũ. de app ſecus ſi alias eſſet intruſus præterꝗ in beneficio reſeruato. ar. no. per Inno. in. c. nihil de elec. uide. ſ. de ca. po. &. propter nota ꝙ ubi deci. xi.

Intruſus quis dicat uide de. ca. poſ. & pp. de. 415. ſupra in an. dec. 15. AEneas de falco. in tract. reſerua. in. 4. q. principa. in. xxvj. effectu. & in. 1. parte tra. in. 4. q. pric. in. xi. q.

Summarium.

1 Collator quando impeditur in ſuo turno habet ſequentem turnum.

Epithome.

2 Impeditus impedimento facti remanet illæſus.

Deciſio. XXI. alias.190.

NOta ꝙ ubi ex ſtatuto eccleſiæ ſunt duo abbatiſſa & decanus quorum unus habet conferre duas præbendas primo uacaturas. ſecundo habet conferre tertiã ꝙ in caſu in quo primus eſſet impeditus per apoſtolicum non noceret primo ſibi quin poſſet conferre præbendam alias uacantem ſi contingat ꝙ primus fuerit impeditus in collatione ſuarum duarum & ſic tertia iure ſtatuti pertineat ad eum ſi cõtingat poſtea ꝙ aliquis ſit impetrans ad collationem abbatiſſe quæ habet conferre duas. talis impetrans tertiam præbendam quæ pertinet ad abbatiſſam propter impedimentum poterit acceptare quia eius collatio pertinet ad abbatiſſam pro non ergo eſt uerum dicere ꝙ ille qui habet ad collationem abbatiſſe eſt potior illo ꝙ habet ad collationem decani. quia licet regulariter prima præbenda pertineat ad decanum tamẽ ubi abbatiſſa fuit impedita pertinet nunc ad abbatiſſam & non ad decanũ. argu. c. ſi de beneficio. in princ. de præbend. in cle. & quia
2 impeditus impedimento facti remanet illeſus. c. ſignificãte. de pig. & c. imputari. de regu. iu. li. vi. & de conceſ. præben. quia diuerſitatem.

Summarium.

1 Capellanus papæ nõ probatur ille quem papa in literis prouiſionis nominat fuiſſe capellanum.

Epithome.

2 Verba narratiua papæ quando dicantur probare?

Deciſio. XXII. alias.197.

NOta ꝙ ubi papa confert præbendam uacantem tanquam reſeruatam per mortem capellani honoris talia uerba papæ non inducunt probationem ꝙ ſit capellanus ille per cuius mortem uacat niſi alias probetur. ar. c. ſi ſumus. de ſen. ex. in cle. c. ſi papa de priul. lib. vi. licet faciat cõtra. c. 1. de proba. in cle. ſed ibi papa narrabat ſuper facto ſuo ſecus ubi non narrat ſuper facto ſuo proprio ſed de alieno. idem ſi papa narret factum ſui prædeceſſoris & gratia ſuper narratis non fundatur quia tunc uerba narratiua non probant.

Summarium.

1 Collatio facta ab ordinario infra menſem datum impetranti ad acceptandum non ualet ſi tamen purificatio infra menſem fiat.

Deciſio. XXIII. alias.140.

NOta ꝙ ubi ordinarius confert beneficia infra mẽſem datum impetranti ad acceptandum non ualet collatio facta ante purificationem gratiæ ſi tamen purificatio infra menſem fiat poſito ꝙ ſubſequatur collatio ordinarij & hoc per. §. ſecus. in. c. cum ei quem. de conceſ. præben. in cle. circa quod adde no. per Archi. in. c. dudum. ſuper uerbo ignoranter. de præben. lib vi. uide ſupra deci. cxvij. nota ſm infra de conceſſ. præben.

Summarium.

1 Reſeruatio papæ expirat per ſolam collationem etiam poſſeſſione non ſubſecuta.

Epithome.

2 Ius quæritur in iuribus incorporalibus non apprehenſa poſſeſſione corporali.

Deciſio. XXIIII. alias.183.

NOta ꝙ ubi papa prouidet de beneficio reſeruato ſi antequam prouiſus habeat poſſeſſionem corporalem moriatur ordinarius in partibus de beneficio poteſt prouidere. quia reſeruatio aſſecuta eſt ſemel ſuum effectum per prouiſionem licet corporalis poſſeſ-
2 ſio non fuiſſet apprehenſa. quia in iuribus incorporalibus ius quæritur: non apprehenſa poſſeſſione corporali. ut. c. ſi. cum ibi no. de conceſ. præben. li. vi. & quod no. per Inno. in. c inter cætera. in magna gl. uer. immo plus uidetur de præben. & Io. an. in nouella. in. c. quondam. de præb. lib. vi ex quo enim ſemel habuit effectum reſeruatio non reconualeſcit ſine noua uoluntate papæ. ut. l. qui res. §. aream. ff de ſoluti. iuncta. l. penult. in fine de conſulibus. li. xii. Nec obſtant no. in. c. commiſſa. & c. de multa. quia loquitur in penalibus. pro prima parte facit. c. ſi electio de elec. li. vi. uide. infra dec. cccc a. nota ꝙ benefici. eo.

Summarium.

1 Clauſula ac ſi nulla reſeruatio facta foret includit omnẽ reſeruationem generalem.

Deciſio. XXV. alias. 291.

NOta ꝙ papa faciendo gratiam alicui ꝙ poſſit acceptare beneficium dum uacabit ac ſi nulla reſeruatio facta foret ꝙ per iſta uerba tollitur quæcunque reſeruatio iuris & hominis intantum ꝙ ubi beneficium ſit reſeruatum per papam ſiue ſit reſeruatio ex diſpenſatione canonis. ut per decre execrabilis. talis reſeruatio uidetur ſublata. quia dicendo ac ſi nulla reſeruatio facta foret intelligitur de omni reſeruatione facta. ut. l. hoc genus. de coodi. & demon. & notat Ber. in. c. i. ꝙ metus cauſa. quia uerbum nullo modo omne ius includit. ut. l. nullo ff. de fal. Et ex quo reſeruatio hominis eſt ſublata multo fortius legis. quia mitius agitur cum lege quã & cætera. ut. l. celſus. ff. de arbit. Et quia papa tollendo reſeruationem uidetur conferre & dare omne ius quod habet in beneficio reſeruato. ut. c. penulti. cum ibi no. per Inno. de dona. & l. ſi. quando. C. de bo. uacan.

AEneas de falca. in tract. reſer. l. 3. q. prin. pag. x. circa finem uer aduerte quiaualiter.

Summarium.

1 Præbendæ ubi non ſunt deſtinctæ terminus menſis ad acceptandam præbendam non ſtatuitur.

Epithome.

2 Clauſula quam duxerit. &c. non apponitur ubi præbendæ non ſunt diſtinctæ.

Deciſio. XXVI. alias.292.

NOta ꝙ ubi papa confert canonicatum non habentẽ diſtinctam præbendam ſed ſolum canonicalem portionem ſi conferat canonicatum prædictum ſub expectatione canonicalis portionis expectans poteſt portionem dum uacabit ſine præfinitione alicuius temporis: & poſt menſem a tempore uacationis acceptare. quia cum portio non ſit certa nec diſtincta certum tempus non ſta-
2 tuitur. nec in bulla ponitur clauſula quam duxerit infra unius menſis ſpacium acceptãdum immo indiſtinctæ acceptare poteſt. quia proprie talis portio non eſt præbenda certa. ut notatur in. c. dilectus. in fine. de præbend. per Inno. ubi autem poneretur illa clauſula quam duxerit &c. haberet locum. c. cum ei quem. de conceſ. præben.

Summarium.

1 Collatio facta ab ordinario infra menſem datum expectantibus ad acceptandum etiam ſi appareat expectantes non acceptaſſe infra menſem non ualet.

Deci-

Deciſio. XXVII. alias.833.

CVm ad collationem cuiuſdam epiſcopi: eſſent impetrantes apoſtolicæ expectātes cum poteſtate acceptandi infra menſem iuxta clem. cum et quem §. ſecus uacante quodam beneficio cadente ſub gratia impetrantis epiſcopus infra menſem cōtulit cuidam. & paulo poſt papa illud beneficium reſeruauit & tanquam reſeruatum contulit cuidam impetranti expectantes tamen aliud beneficium: nunquam acceptauerunt: nec infra mēſem nec poſt quæritur quis ſit potior: an ordinarius idest ille cui epiſcopus cōtulit: an apoſtolicus cui papa in uirtute reſeruationis contulit? Quidam dicunt ꝙ ordinarius eſt potior. quia manus epiſcopi ita demum infra menſem erant & cenſebantur eſſe ligatæ ſi expectans infra menſem acceptaſſet. quia in eorum fauorem menſis appoſitus eſt. tunc enim eis uel eorum altero acceptantibus retro collatio ordinarij apparet nulla & tunc apoſtolicus cui papa ante acceptationem expectantis contuliſſet eſſet potior. ſed quia expectantes infra menſem non acceptauerunt ideirco retro manus ordinarij non cenſebatur ligatæ fuiſſe & ualebat eius collatio. arg. notatorū per Io. an. in. c. ſtatutum. de præben lib. vi. Alij uero tenent contra & communiter iſtam approbant omnes. Et pro iſta parte uidetur. c. quondam de præben. lib. vi. Nec obſtant no per Io. mo. in. c. ſtatutum. quia eius opinio non approbatur per dictū c. quodam. de præbē. li. vi. ut etiam notat ibi Io. an. in gl. ſi. in nouella. & in terminis in quibus Io. mo. loquitur pendente collatione ordinarij propter dubium euentum acceptationis futurum non ſuperuenit reſeruatio papæ ſeu collatio eius ſeu manus appoſitio. ſicut hic. nec reuocatio papæ ſicut ſuperuenit in. c. quondam. & uide. ſ. in. q. quæ incipit primus & ſecundus in data.

Fel. in. c. cum ex officij col. ſin. de pſcript.

Summarium.

1 Reſeruatio ſpecialis per papam dicitur. quando reſeruat aliquod beneficium collationi ſuæ ſeu collationi ſedis apoſtolicæ.

Deciſio. XXVIII. alias. 784.

DIcitur ſpecialis reſeruatio per papam quando reſeruat aliquod beneficium collationi ſuæ ſeu collationi ſedis apoſtolicæ non autem habet locum prædicta ordinatio & declaratio in beneficio reſeruato generaliter. & eſt reſeruatio facta generaliter ſeu dicitur de beneficiis officialium, ſedis apoſtolicæ de quibus loquitur extrauagans. Ex debito paſtoralis officij prædicta. Ita tenet & ſeruat rota dominorum auditorū. & iuxta conſilia ſuper hoc habita per eos in quadam cauſa eccleſiæ & præſtimonijs uacan. cordubeu. iuli ſententiam in quibuſdam canonicatu dictæ eccleſiæ & præſtimoniis uacantibus apud ſedem apoſtolicam per mortem cuiuſdam ſub collectoris ſedis apoſtolicæ. de quibus papa Gregorius. xi fecerat gratiam in qua gratia fuit facta mentio de detētione prædicta quod quidem alter tenuerat per multos annos.

Summarium.

1 Demonſtratio falſa non uitiat reſeruationem papæ.

Epithome.

2 Demonſtratio falſa non uitiat legatum.
3 Reſeruatio beneficiorum nō uitetur ex falſa demonſtratione ſi nominatim beneficia fuerant reſeruata ſecus ſi generaliter quia non teneret niſi ille in cuius perſona fuiſſet facta reſeruatio beneficia teneret.

Deciſio. XXIX. alias. 191.

AEneas de falco in trac. reſ.

NOta ꝙ ubi papa reſeruat certa beneficia quæ tenet ticius poſito ꝙ non teneat ualet reſeruatio. quia falſa demonſtratio non uitiat legatum. & hoc uerum ſecundum aliquos: ubi nominatim reſeruat: ſecus ſi generaliter non nominando beneficium ſeu beneficia quia tunc non teneret reſeruatio niſi teneret beneficia ille in cuius perſona fuiſſet reſeruatio. arg. ad hoc. l. ſi ſic. de lega. i. iuncta. l. eſt differentia. ff. in quibus cauſis pig.

in. 4. q. prin. in xix. effectu.

Summarium.

1 Impetratio ruit quando non ſit mentio de reſeruatione.

Epithome.

2 Papa in beneficio reſeruato dicitur ſolus ius habere.

Deciſio. XXX. alias. 253.

NOta de beneficio reſeruato non ualet collatio niſi per impetrantem fiat mentio de reſeruatione. quia conſtat beneficium reſeruatum. argu. notatorum per Archid. in. c. ſi. de conſue. lib. vi. licet poſſet dici ꝙ deberet fieri interpretatio in præiudicium concedentis. regula contra eum. de reg. iu. lib. vi. & ne papa notetur de auaricia ſeu cupiditate ſi aliud retinere uideatur. C. de bo. uacan. ſi quando. iuncta no. per Innocen. de donati.
2 c. paſtoralis. Item in beneficio reſeruato ſolus papa habet collationem: in alio non ſolus. ut. c. ſi a ſede. de præbend. lib. vi. Nec eſt ueriſimile ꝙ papa collationem ordinariorū uelit impedire. ſed contra uidetur. quia papa concedendo ad totum ius uidetur concedere. ut. c. paſtoralis cum ibi notatis per Innocen. de dona. & c. cum dilectus. Nec obſtat quod dicitur de ordinario. quare licet ordinarius habeat collationem tamen donec conſtet papæ confert & conferre poteſt papa. & ſic non uidetur facere iniuriā ordinario cum iure ſuo utatur. ar. l. iniuriarum. §. i. de iniurijs. iuncta. l. cum quidam. ff. de interg. reſti.

Summarium.

1 Beneficium ſemel affectum ſemper durat affectum.

Epithome.

2 Conferendi beneficia ſuorum familiarium ſi alicui concedatur & unus deſierit eſſe familiaris an ueniente caſū poſſit conferre beneficia eius.

Deciſio. XXXI. alias. 553.

PApa reſeruauit omnia beneficia officiariorum & familiarium ſuorum capellanus commēſalis ſuus uel alius officiarius uel familiaris ſuus. poſtea dimiſſa capellania uel officio ſeu familiaritate deceſſit poſtquam deſijt eſſe familiaris uel officialis quæritur nunc an beneficia quæ obtinebat cum erat officialis uel familiaris ſint reſeruata? Et uidetur quod nō quia officium illius reſeruationis dirigebatur in tempore mortis talis familiaris uel officialis ergo & cætera. argumen. l. cum ſponſe. cum concordan C. de donati. ante nup pro hac parte. ff. de pigno. cum tabernam. in principio. ibi reſcripta & cætera. ff. de lega. iij. item legato §. uxori. ff. de bonis auctor. iudi poſſi. l. i. §. reti. ſic ff. de lega. iij legatis ſeruis. §. ſi ex
2 officio. ¶ Item pro hoc. quia ſi concedatur alicui poteſtas conferendi beneficia familiarium ſuorum: & unus deſierit eſſe familiaris ſuus & poſtea moriatur non poterit conferre beneficia illius. ut notat Io. an. in nouella. de uerbo. ſig c. ſi. lib. vi in oppoſitum facit quia ibi debet attendi tempus reſeruationis. argu. l facta. de auro & argē. lega. pro quo quia ex quo ſemel fuit familiaris beneficia quæ tunc obtinebat iam fuerant reſeruata & in manibus papæ ergo cum ſemel fuerant non deſinant eſſe. nec ueniunt ad manus inferioris collatoris donec ipſe diſpoſuerit ſemel argu. no. in. c. inter dilectos in glo. magna ai. ſi. de exceſ. prælā. per Innocen. & pro hoc bene facit quod

S. eo. dec. 613. inci. ſi bñficiū. AEneas de falco. in tract. reſer. in. 4 q. principali in. xvij. effectu.

Vide ro. S. eo. deci. 183.

no.de reſcrip.ſtatutum.ſuper uerbo cōmittatur pro hoc
etiam uidetur tex.in ratione de noxali.l.ij §.i.ff.de rebus
dubi.ſi canats uide deci.cccccxij.

Summarium.

1 Reſeruatio geminata in fauorem unius inet operare po-
teſt multos effectus.

Epithome.

2 Clauſula quibuſcunq; reſeruationibus noſtris ſpiritua-
libus nequaquam obſtantibus an tollat effectum reſerua
tionum factarum tunc & etiam poſt ante tempus accepta
tionis & prouiſionis?
3 Reſeruationis effectus eſt ligare inferiorum poteſtatem
circa beneficium reſeruatum.
4 Reſcripta ubi multa eiuſdem tenoris impetrātur in una
cauſa quoad effectum reputantur unum.
5 Inſtrumenta ubi multa de uno inet cōtractu conficiun
tur non minus unicus contractus reputatur.
6 Plenitudo non indiget adiectione.
7 Excommunicatus an iterum excommunicari poſſet.
8 Papa ſi reſeruauit ſuæ collationi beneficia alicuius ec-
cleſiæ non uidentur includi ſub reſeruatione non dū crea
ta tempore reſeruationis.
9 Qualitas adiecta rei eius imutat naturam.

Deciſio. XXXII. alias.858.

DOminus papa Kalen. Ianuarii reſeruauit præ-
bendam quam in eccleſia pariſien. obtinebat.a.
Kalen.Februarij fecit gratiam b. de canonicatu
eccleſiæ pariſien. ſub expectatione præbendæ in forma
conſueta poſt Kalendas Martij dominus noſter uolens
dicti.b.gratiam conſequi debitum effectum uoluit q; præ
bendam uacantem uel proxime uacaturam nulli alteri
de iure debitam poſſit acceptare & ſibi prouidere adiecta
clauſula quibuſcūq; reſeruationibus noſtris ſpecialibus
nequaquam obſtantibus.demum Kalen. Aprilis iterū do
minus noſter reſeruauit eandem præbendam quam tene
bat.a.& non conſtat q; prima reſeruatio eſſet ſublata.de-
mum Kalendas Maij moritur.a.b.acceptat præbendam
ſuam & facit ſibi prouideri quæritur an acceptatio & pro
uiſio ualeant?Et ſunt in effectu duę quæſtiones. Prima ſi
papa reſeruauit beneficium & iterum prima reſeruatione
durante illud iterum reſeruet ſub prima forma utrum ſe-
cunda reſeruatio aliquid operetur?Secunda quæſtio quæ
exinde dependet utrum illa clauſula quibuſcunque.&c.
2 tollat effectum reſeruationum factarum tunc & etiā poſt
ante tēpus acceptationis & prouiſionis.b.In prima quæ-
ſtione uidetur poſſe defendi quod nihil operetur ſecunda
3 nam effectus reſeruationis eſt ligare inferiorum poteſtatē
ut circa beneficium reſeruatum diſponendo de eo tanq;
titulo beneficiali nihil omnino poſſet.de iurepat.cum di-
lectus.de elec.ſi eo tempore.de conceſ. præbend.cum ei.
quem .Cum ergo per primam reſeruationē hæc poteſtas
ſit ablata ſimpliciter per conſequens ſecunda nihil poteſt
auferre uel ligare cum nihil inueniat ut ſic poſſet dici eſſe
unitam reſeruationem quo ad effectum multiplicata ſint
ſiue repetita uerba per quæ ſit reſeruatio. ſicut ſi habiles
hodie contrahant matrimonium licet uerba contrahendi
ſint repetita inter contrahentes.ut probatur in clem diſpē
dioſam.c ij.cum ibi notatis.in glo finali Sicut ſi hodie de
tur mihi per papam beneficium & collatio efficax eſt.ſi
cras uero det mihi illud idem una eſt collatio in effectu li
cet uerba donationis ſint multiplicata. ut de fide.inſtru-
men c inter dilectos.§.cæterum. & ibi multe cōcor.in gl.
4 ſic inſtituta.ſicut ſi multa reſcripta eiuſdem tenoris impe
trarē in una cauſa quo ad effectum eſt unum reſcriptū.
de reſcrip ex tenore.cum ibi notatis de uno contractu fie
5 rent multa inſtrumenta non minus eſt unus contractus.
iuxta no.per Innocen.de proba.c.i.Si igitur uidetur q; ſit
unita reſeruatio:cum totus effectus quem poteſt reſerua
tio operari & propter quem per principem ſit expletus
per primam & ſi ſecunda quo ad effectum nihil poteſt
6 adijcere cum non indigeat adiectione plenitudo.vi.q.i.c.
ſi omnia.Sed mihi de præſenti uidetur contrarium dico
tamē q; ſecundum reſeruationem aliquid operari uel adi
cere primæ poteſt intelligi dupliciter. Vno modo quo ad
principalem effectum ad quem ſit reſeruatio nec fortius
ſcilicet ligent poteſtates inferiorum ambe coniunctę quā
prima ſola quantum ad hoc cum ſunt in concurſu nihil
operatur adiectio ſecunde.per ſuperius allegata. Et facit
clemen.de priuil.c.ij §.ſi quæ uero. poteſt tamen operari
propter tempus prolixiorem ambitionem . Si enim prima
reuocetur remanebit effectus qui erat in prima tunc reuo
cat.penes ſecundam adhuc manentem uel ſi papa ex ali
qua cauſa haberet primam reſeruationem pro infecta.iu
xta ea quæ habentur de cenſibus c.i.in clem.cum ibi no-
tatis.remanent nihilominus ligate manus inferioris pro-
pter ſecundam quæ pro infecta habita non eſt.ſicut uide
mus in excommunicatione cuius effectus eſt aliquem po
nere extra eccleſiam militātem.ij.q.i.ſi peccauerit.xxiiij.
7 q.i.audiuimus.& ſequen.cum alijs multis.tamen excom
municatus poteſt iterum excommunicari.iiij.q.iiij.engel
trudam.de iudic.c.quorundam.& ibi concord.multe in
glo.& tamen huius ſecunde quandiu concurrit cum pri
ma nullus eſt effectus quo ad illud q; excōmunicatio prin
cipaliter operatur. ſed dum erit excommunicatus a pri-
ma abſolutus ſecunda operatur quæ operabatur prima
dum durabat.ut no.in dicto.c. engeltrudam . Et ita quo-
rundam.ſicut etiam patuit exemplum Io.an.de ligaro cū
una forti cathena quæ poſt ligatur alia operabitur liga-
tura ſecunda remota prima Et poteſt poni exemplum na
turale dum ſol bene lucet accēditur lucerna quidem ope
rante quo ad effectum illuminandi certe nihil.vi. q.i.ſi
omnia.& tamen obſcurato ſole remanebit aer illumina-
tus lumine lucerne quatenus poſſet dici quod dum actus
ſecundus adijcitur primo eundem operante effectum dū
concurrunt ſit in effectu confuſio ſed primo ſublato re-
manet effectus ratione ſecundi.iuxta ea quæ no.Io.and.
de elect.c.cum in cunctis.ad finem.& in cle.de magiſt.c.
ſi.& ſecundum Ber.ſi dicamus effectum reſeruationis pri
me ſublatum per ſecundam gratiam factam b. ſecunda
reſeruatio prius facta poteſt eundem effectum reinduce-
re quem prima operabatur ante illius clauſule adiectionē
ſuppoſito q; clauſula ſolum præteritas reſeruationes re-
ſpiceret. Dico ulterius pro ſecundo membro diſtinctionis
q; aliquos effectus conſecutiuos ad illos q; principaliter
operatur reſeruatio poteſt habere ſecūda reſeruatio quos
non habebat prima.ut puta ſi prima ignorabatur ſecunda
ſciebatur per ordinarium.ſi nihilominus ipſe beneficium
confert in uirtute prime cuius effectus durat nulla eſt col
latio ſed tamen in uim illius nō poteſt de inobedientia uel
contemptu ſuperioris notari.de regu.iur ignorantia.cum
concordan.ſed poſſet in uirtute ſecunde quā ſciebat.xiiii.
q.iij.quod præcipitur.de uerbo. ſign.c.in his. de maio.&
obedi.c ij.cum ſimilibus.præterea poſſet prius includere.
8 puta ſi papa reſeruauit ſuæ collationi beneficia alicuius
eccleſiæ non uidetur includi ſub reſeruatione nondum
creata tempore reſeruationis.de reſcrip.c.literas.in clem.
cum ibi no.per gl.& doc.Si ergo inter primam & ſecundā
reſeruationem in illa eccleſia creatum eſt beneficium li-
cet illud non afficiat prima reſeruatio afficit tamen ſe-
cunda.per illam decre.literas.cum ibi alleg. & multo for
tius ſi ſecunda reſeruatio haberet aliam qualitatem ſibi
adiunctam quam non haberet prima.procederent alleg.
tunc enim non eſt dubium q; adijceret ſecunda ad primā
& plus poſſet operari quam prima. nam qualitas adiecta
9 rei eius immutat naturam.de iureiur c. debitores.&.c.cū
contingat.C.de paſt l quamuis.de foro compe.c.ſi.de in
ſtitutan.licet.de præben.c.cui de non.li.vi.& bene faciūt
notata per gl.& Pau.in allega.c.literas.de reſcrip.in cle
men quia beneficium curatum efficitur non curatum uel
econtra.& quod notatur de iurepat.c.ii nobis.de benefi
cio collegiato quod efficitur collegiatum & hoc no.in ſi
mili Io. mo de ſepultu. in c. ſuper cathedra hodie in-
nouata in clemen.& ibi idem Io.and.& Paul.poſt eum.
ex quibus ſatis patet ſolutio allegatorum in contrarium
ſaluo q; de matrimonio & donatione dicebatur. illa autē
nō obſtant quia ſunt actus de ſuâ natura perpetui & idem
ſecundus tempore donationis non poteſt excedere pri-
mum.patet de matrimonio.xxvij.q.ij.§.i.de conſang.&
affi.c.de infidelibus.de diuor.quanto.uer.nam in tue. cō

cor.

eor de dona.peter.lvi di.ſatis perſerſum.xvi.q.vij.c.in
uentum eſt.de dona.cum dilectus.cum ſimilibus.

Summarium.

1 Clauſula non obſtantibus reſeruationibus ſe extendit
etiam ad reſeruationes ſubſecutas uſque ad tempus ac-
ceptationis.

Epithome.

2 Additamentū eſt euſdē naturæ cuius eſt res cui adiicit.
3 Literæ ad beneficia per quas rationes odioſæ dicantur.
4 Papa nunquam tollit ius alterius. nec in re nec ad rem
ubi hoc non exprimit.
5 Motus proprius præſeruat a ſurreptione ſed non tollit
ius alterius & nu 7.
6 Expreſſio eorum quæ tacita redderent gratiam ſurrepti
ciam non operantur diſpenſationem.
8 Papa licet concedat alicui poteſtatem beneficia confe
rendi tamen poterit conferre beneficium cadens ſub pri-
ma conceſſione mentione non facta.
9 Clauſulæ generales quid operantur?
10 Clauſulæ inhibitoriæ.& non obſtantiarum apponuntur
in literis apoſtolicis adfirmandum.& exequendum gratiā
impetrantis & non ad tollendum ius alteri quæſitum.
11 Reſeruatio ſimplex ſequens gratiam ſecundam. 6.&
præcedens acceptationem & promiſſionem an impedire
potuerit in acceptando & ſibi prouidere faciendo.
12 Gratia facta per principem quæ ipſi ſoli prineipi. & nō
alteri facit præiudicium large eſt interpretanda.
13 Quælibet res debet eſtimari ſecundum effectum produ
ctiuum.
14 Argumentum ſumi poteſt ab ordine ſcripturæ.
15 Princeps ubicunq; facit aliquem actum & ad ipſius effe
ctualem ſuppletionem remouet impedimenta quæ com-
pletioni actus obſtarent uniuerſaliter loquendo tam præ-
ſentia quam futura impedimenta remouiſſe uidetur.
16 Gratiam facere a principio gratia eſt ſed poſtquam fa-
cta eſt de iuſtitia eſt q ſuum ſortiatur effectum.
17 Variatio maxime in principe cuius actus debent eſſe ſta-
biles damnatur.

Deciſio. XXXIII. alias.

CIrca ſecundā quæſtionem quæ eſt iudicio meo
ſatis dubia multi allegati tenent illam clauſulam
non excludere niſi reſeruationem tēporis datæ pē
den fundauit ſe principaliter in tribus. Primo in clauſula
adiecta in literis. Secundo in quibus papa declarat ſuæ in
tentionis fuiſſe de illis canonicatu & præbenda per apo-
ſtolice ſedis prouidentiam ordinari.& in quibus includit
omnes expectātes.& in quibus decernitur irritum ſi quid
u quoq; quauis auctoritate forſan hactenus attemptatum
eſt uel contingeret attēptari.& iſtud eſt fortius. Secundo
fundauit ſe.quia iſta gratia fuit ambitioſa & reſtringibi-
lis & ſufficit q operetur aliquid & ſi nō totū quod uerbo
rū ſignificata importent & hic ſatis pōt operari tollendo
reſeruationem tunc extantē licet non futuri.& coadunāt
hanc rationē per uerbum noſtris q contrahit terminū cui
adicitur ad tēpus præſens ſeu ad illud q importat termi-
nus & de præſenti eſt. Tertio quia per illā conceſſionem
acceptandi præbendā reſeruatā papa nec ſibi manus liga
uit nec ut teneretur de illius.b.gratia facere mentionē in
ſequētibus ſuis reſeruationibus legē imponit.iuxta c.du
dum.de præben.li.vi. Sed mihi de præſenti ſalua meliori
& pleniori deliberādi iudicio uidetur totū contrariū *Et
dico q illa clauſula quibuſcunq; reſeruationibus noſtris
ſpecialibus nequaq; obſtātibus remouet omne impedimē
tum ſubſiſtens tēpore acceptationis prouiſionis faciende.
& proueniens ex reſeruationibus ſpecialibus quare effe-
ctus tunc pendet: ſiue eſſent factæ ante gratiā ſiue poſt.&
iudicio meo ſi natura actuū conſideretur. Rationes cōtra
rie fortius probāt hac partē q̄ contraria ut tamen fortius
& clarius hoc uideatur. ¶Circa materiam aliqua incidē
tia ſunt diſtinguenda. Et primo uideamus utrum iſta gra
tia ſecundo loco facta.b. q non obſtarent ſibi reſeruatio-
nes ſit odioſa & reſtringibilis ueluti prima gratia ad cuius
2 executionem conceſſa eſt. Et licet prima facie uideretur
quod ſic. quia additamentum eſt eiuſdem naturæ cuius
eſt res cui adijcitur.de præben.c.ſuper eo.li.vi. Et acceſſo
rium cuius eſt ipſum principale.ut in reg.iu.acceſſorium.
cum concor.ibi allegatis.quas cauſa breuitatis ſufficit re
tinere. Et ad hanc partem quam notat Io. mo.de elect.
quanq; lib.vi.in fi.mihi de præſenti totum uidetur contra
rium.& dico hanc ſecundam non eſſe odioſam immo ma
gis fauorabilem: q ſatis apparet ſi rationes propter quas
prima ratio iudicatur odioſa & inexpugnabil. debite cō
3 ſiderantur quæ ſunt res propter quas prima rō iudicatur
odioſa. Prima ratio quia in impetratione ineſt ambitio ex
parte impetrantis hoc autem odioſum eſt & contra ius q
promotionem alicuius ad beneficia ambitio cōcomite-
tur.de præben.quāuis.primo li.vi.hæc autem ratio ceſſat
in caſu præſenti.poſtq̄ enim per primā gratiam papa cō
ceſſit canonicatum ſub expectatione præbēde extunc mo
do iure communi iſti præbenda debetur ratione canonica
tus qui eam afficit pro canonico.de præben.c.relatum.i.
q.iij.c.ſi quis obiecerit.de reſcrip. tibi qui.li.vi. eod.li.de
præben.c.ſi clericus &.c.ſi poſtquam.&.c.de pœnis.cū
concor.multis. In quo ergo poteſt notari ambitio ſi iſte
canonicus procurat ut impedimenta tollantur quæ impe
diebant ut præbendam ſibi iure communi debitam con-
ſequi nō poſſit certe in nullo.& hoc ſonat tex.in allega-
to.c.ſi poſtquam.in fine.ibi iuſte petere potuiſti &c. Inde
eſt q licet a principio non competit actio alicui petendi
ut beneficietur poſtq̄ canonicatus eſt ſibi collatus actio
ſibi cōpetit ſeu ſaltē actionis loco officium iudicis ad præ
bendam.ut notat Cōpoſt.de reſcrip.c.mandatum. Et de
hoc ſatis ibi per Io.an & in allega c.ſi poſtquam de præ
ben.lib.vi. in nouel poſt principiū. Hoc etiam ſaltis clare
no Pau.de reſcriptis.c.literas gl.puta.uer. quid dicet.in
cle.ubi tenet q ſi aliquis receptus in canonicum impetret
a papa mandatum ut ſibi detur præbenda ex ui illarum
literarum ſed præcēdente receptione inde eſt quod tales
literæ bene extenduntur ad beneficia poſt datam literarū
creata.ut ēt ibi no.gl. Et facit q no. Io mo.& Io.an.in no
uel.poſt ipſum de præben.c.ſi apoſtolice ſedis.li.vi.ut for
tius ergo ſunt de iuſticia literæ quæ ſolū remouent impe-
dimenta circa prouiſionē ex iure debito faciendā rōne p-
cedentis collationis canonicatus quare non poſſunt dici
iſtæ literæ ambitioſe nec p cōſequēs hac de cauſa reſtrin
gibiles. Secunda ratio propter q̄ literæ ad beneficia ſunt
odioſæ & reſtringibiles eſt præiudiciū q faciūt ordinarijs
quorū manus ligatur ne cōferre poſſint beneficia q̄ alias
ad eorum collationē ſpectabant.de reſcrip.c.mandatū &
c.in literis noſtris & hæc ēt ratio ceſſat in caſu pſenti quin
immo uidet̄ ineſſe ratio cōtraria.nā in uirtute primæ gra
tiæ pēs ordinaria ligata eſt.ut in.c allegato ſi poſtquā &
ſemper manebit ligata donec ſit iſti impetranti prouiſum
ut ibi. Quanto aūt iſte impetrans citius erit prouiſus: tan-
to ordinarij manus citius deligantur ut tolletur impedi-
mentum q impediebat: ne ordinarius poſſet cōferre. Si er
go prima gratia eſt odioſa: quia ligat. ſecunda fauorabilis
quia cauſa eſt ut citius illud ligamen tollatur ar.ab oppo
ſitis: ut.xxxij.di.hoſpiciolum.xxiij.q.c.ſane.xi q iij.extri-
matur cum multis ſimilibus. Tertia ratio propter q̄ pri-
mæ literæ ſunt odioſæ eſt quia per eas datur ius ad be-
neficiū uacaturū cōtra conciliū lateranenſe.de cōce præ
ben.nulla &.c. accedens eo.ti.c.deteſtanda.li.vi. hæc ra
tio ēt ceſſat in caſu præſenti. Nā licet a principio hoc ſta-
tutū obuiaret poſtquā eſt factus canonicus quo caſu iure
cōi debetur pbenda ceſſat illa ratio ut patet ex ſuperius al
legatis. ¶Ex quibus cōcludo q iſtius a.canonicatus ex
quo fuit b.ſibi collatus iā iure cōi debetur præbēda & iſta
ſecūda gratia ſolū ſit ſublatiua impedimentorū quæ diffe
rebāt gratiam q iſta non fuit odioſa ſed fauoribilis.
¶Ad contraria poteſt reſponderi per notata per docto-
res de iureiurand. debitores. Secundo eſt circa hoc ui-
dendum ut facilius tollantur contraria cum iam eſſet
iſti b ius quæſitum ut reſeruationes non impedirent ip-
ſum acceptare ſed poſtquam papa reſeruat de nouo non
facta mentione de illa gratia: ſic an ex hoc gratia ſit ſur
repticia & ſi ea hoc ſurrepticia redderetur nunquam pro
mentione ſufficerent clauſule generales appoſite in gratia
ſecundi iſtam præbendam tanquam reſeruatam impetrā
tis quo ad primum facit q ſit ſurrepticia. quia papa nun-
4 quam tollit ius alterius nec in re nec ad rem ubi hoc non

*Iaſ. in.l.1.ſti
pulatus fuerim
§. cū ſtipuler
col.penu.in.fi.
uer.tamen ſi in
reſcripto. ff.de
uerbo. oblig.

exprimit de uſu palliſ.ex rumm.de offic. delega.ſuper
eo.de offi.ordi.licet.& hoc uidetur notare Compoſ.de re
ſcriptis.cauſam.ad finem.Archid.& Io.an.de præben
dis.c.ſi poſtquam.lib.vi.In reſeruatione papæ nihil ex
primit ergo & cætera.In oppoſitum uidetur caſus de præ
bend.c.ſi motu proprio.lib.vi.&.c.dudum.eodem libro.
¶Circa hoc eſt notãdum ꝙ aliud eſt ex taciturnitate gra
tiam uel reſeruationem reddi ſurrepticiam.Aliud per gra
tiam uel reſeruationem tacentẽ ius alterius ipſum ius non
tolli. De primo modo loquendi dico ꝙ reſeruatio papæ
ob taciturnitatem gratiæ.b. cum reſeruationes fiant per
5 papam motu proprio non poteſt dici ſurrepticia ut in al
legato.c.ſi motu proprio.& eo.titulo.c. ſi romanus pon
tifex.in clemen.& notatur eodem ti.de conſtit.c.per lite
ras.glo.intellige ſed dico quod licet reſeruatio non ſit ſur
repticia cum ius parti quæſitum ex apoſtolica conceſſio
ne ꝙ poſſet acceptare præbendam reſeruatam.& ſibi fa
cere prouidere de ea non tollitur per reſeruationem ſeq̃n
tem hoc non exprimentem.per iura prius inducta & facit
6 ad hoc.Nam expreſſio eorum quæ tacita redderent gra
tiam ſurrepticiam non operetur diſpenſationem.ut in.c.
non poteſt § finali de præben.lib.vi.Sicut ergo expreſſio
præſeruat a ſurreptione & non operatur diſpenſationem
ita motus proprius præſeruat a ſurreptione ſed non opera
tur remotionem iuris alterius.& hoc expreſſe no.Io.an.in
nouella de præben.c.ſi motu proprio li.vi.ad fi.tex.& ſu
per glo.& idem Pau.in.c.ſi romanus pontifex.de præbẽ.
in cle.glo.ex iſto.nec obſtat.c.dudum. de præben. ſupe
8 rius allegatum. nam interdum papa confert alicui pote
ſtatem beneficia conferendi.interdum confert ius in bene
ficio uel ad beneficium ut in titulum beneficialis. primo
caſu papa poteſt conferre beneficium cadens ſub prima
conceſſione mentione non facta.ut in.c.dudum.ſecundo
caſu non ualebit collatio beneficij in quo uel ad quod in
prima conceſſione fuit alteri ius quæſitum.ut no.Cõpoſt.
in.c.cauſam.de reſcrip.Archid.& Io.an.de præben.c.ſi
poſtquam.li.vi.ſuperius allega.& ſic eſt in caſu præſen
tis quæſtionis Ratio autem diuerſitatis eſt patens.quia in
primo caſu datur poteſtas conferẽdi beneficia quæ pote
ſtas de iure eſſe poteſt.& reuera eſt penes plures etiam in
ſolidum.ut.x.q.i.regenda.xvij.q.vij omnes & de offi le
ga.c.i.li.vi & ideo cum poſt conceſſionem factam de po
teſtate conferendi ſit poteſtas penes concedendum & pe
nes eum cui eſt conceſſa unus alteri præuenire poterit &
ualebit collatio eius qui alterum in cõferendo præueniet.
ut in præalleg.c.dudum.§.nos attendentes.&.eo.ti.c.ſi a
ſede.ſed in ſecundo caſu beneficium ut titulus non po
teſt eſſe plurimum.quia una eccleſia unius debet eſſe pa
ſtoris.de præbẽ.cum ignores.&.ideo cum alicui alteri ius
eſt quæſitum in eo uel ad illud non poſſit alteri dari quin
ius primi reuocaretur.hoc autem papa nunquam intẽdit
ſi hoc non exprimit.ut in iure.ſupra allega.Cum ergo in
uirtute primarum conceſſionum factarum.b.ſit ſibi quæ
ſitum ius ad illam præbendam etiam ſuppoſito ꝙ eſſet re
ſeruata ſaltem acceptandi hoc ius per reſeruationem ſe
cundam hoc non exprimentem non erit ſublatum.ut in
9 ferius clarius deducetur. ¶Circa ſecundum punctum
utrum ad tollendum ius in.b.quæſitum per ſecundã gra
tiam acceptandi ſcilicet & ſibi faciendi prouideri de præ
benda non obſtan.reſeruationibus ſufficiãt clauſule gene
rales poſite in gratia illius qui ſecundo loco præbendam
a papa tanquam reſeruatam.hic eſt bona difficultas & ſi
quis materiã plus dilatare uellet plene poſſet uidere per
Guil.in Specu.de inſtru.edi.§.nunc autem.uer.& ſi ſcias.
de reſcrip.in præſentia.ſuper ratione autem cauſe.per Ar
chid.xxv.q.ij.in ſumma.ad fi. Et per eundem de conſti.
c.i.li.vi.plenius per Io.an.in nouella.de exceſſ.præla.cũ
eo li.vi.per pau.de ſepul.c.ſuper eos.ad fi.in cle.ad quos
ſufficiat de materia remittere.Sed ad propoſitum cauſæ
præſentis ueniendo per illa generalia ſeu iſtas cauſas ge
nerales nõ fuiſſe reuocatum ius.b.per ſuam gratiã acquiſi
tum & ut clarius uideatur hoc.& quod iſte clauſule nihil
faciunt ad factum noſtrũ eſt ſupponendum ꝙ iſte clauſu
le nõ apponuntur in reſeruationibus quas facit papa.ſed
poſtꝗ beneficiũ tanꝗ reſeruatum contulit adduntur iſte
clauſule in literis ſuper collatione beneficij reſeruati cõfe
ctis in cancellaria.& hoc apparet ex tenore reſeruationis
producte per cedulã de camera dñi papæ pro parte. R.

10 expectantis.¶Secundo eſt ſciendum ꝙ iſte clauſulæ in
hibitorie & non obſtantiarũ apponuntur in literis apoſto
licis ad firmandum & exequendum gratiã impetrantis &
nõ ad tollendũ ius alteri quæſitũ ut eſt expreſſum de præ
ben.c.i.ad finẽ.in clem.& ſatis apparet ex notatis per Io.
mo.& Archi.de reſcrip.cum aliquibus.li.vi.& per glo.de
præben.per.c.ſi cui.alias ei cui.eod.lib ¶Tertio eſt ſup
ponendum in facto quod iſte.b.expectatiuis in uim gra
tiarum ſuarum primo acceptauit præbendam de qua agi
tur & fecit ſibi prouideri antequam papa prouideret ad
uerſario ſuo Ex quibus clare cõcluditur ꝙ cum iſte clau
ſule non fuerint adiuncte reſeruationi facte per papã ſed
literis ſuper collatione poſt prouiſionem.d. facta confe
ctis ꝙ de effectu iſtarum clauſularum quæ ſequuntur ac
ceptationem & prouiſionem.b.non eſt diſputandum cũ
ius alteri quæſitum maxime in re tollere non poſſint.nec
ad iſtum finem literis apponuntur.ſed ſolum eſt diſputan
dum utrum reſeruatio ſimpliciter facta poſt ſecundã gra
tiam.b.præiudicet ſibi a quo ad præbendam de qua agi
tur.quia ſi ſimplex reſeruatio præcedens acceptationem
& prouiſionem ſuam non poteſt ſibi nocere per accepta
tionem & prouiſionem fuit ius quæſitum in re: ꝙ ſequẽs
adiectio clare in literis ſuper ſequente collatione confe
ctis tollere non poteſt.ut no.expreſſe Compoſt.in allegato
c.cauſam de reſcrip.ſed ſimplex reſeruatio præcedens
acceptationem & prouiſionem impedit eum ut accepta
re non poterit non indigemus effectu illarum clauſularũ
cum ſola reſeruatio ad hoc ſufficeret. hoc ergo ſimplici
11 ter eſt diſputandum utrum ſimplex reſeruatio ſequẽs ſe
cundam gratiam.b.& præcedens acceptationem & pro
uiſionem illius eum impedire potuerit in acceptando &
ſibi prouideri faciendo.ꝙ eſt dubium principale. Et breui
ter uidetur mihi : ꝙ clauſula reſeruationibus noſtris &c.
poſita in ſecunda gratia.b. remouet ſm impedimentum
ꝙ tempore acceptationis & prouiſionis faciende.b.uxe
rit proueniẽs ex reſeruationibus quare tunc penderet effe
ctus ſiue eſſent facte ante dictã gratiã ſiue poſt. & hoc ſic
ꝓbatur gr̃a facta per principẽ quæ ipſi ſoli pricipi & nul
li alteri facit ꝑiudiciũ in cõcedentis ꝑiudiciũ large eſt in
terpretandũ ut cõprehendat nõ ſolũ ꝓterita & pñtia ſed
ut cõprehẽdat futura ſed iſta gratia ꝗ ſcđo loco princeps
cõceſſit.b.ut nõ obſtarẽt ſibi ſuæ reſeruationes quominus
poſſet præbendã alias cadentẽ ſub ſua gratia acceptare
& facere prouideri ipſi ſoli principi & nulli alteri facit ꝑ
iudicium.ergo princeps ſenſiſſe uidetur de reſeruationi
bus tunc extantibus. & etiam prius per ipſum factis ma
ior ꝓbatur clare xii.q.ij.c.cognouimus.xvi.q.ij.c.i.de de
cimis.c.cum cõtingat de priuilegijs.c.quia circa bene fa
cit de præben.c.ſi de beneficio in cle. & no hoc Inno.c.
cum dilectus.glo.ſi.Sed minor clara eſt. cum enim iſte eſ
ſet reſeruationis effectus ut ſolum papa conferret præben
dam reſeruatã.hæc gratia dat impetranti licentiam præbẽ
dam acceptandi.etiam reſeruatam.& executori faculta
tem eam conferendi.ut ſic poteſtatem quæ prius erat pe
nes ipſum ſolum in uim huiuſmodi gratiæ executoris.b.
cõmunicaret ſibi ergo ſoli præiudicauit.ergo conceſ
ſio in ſui præiudicium & præſentes tunc & futuras reſer
uationes reſpiceret.coadiuuat hanc rationẽ regula contra
eum.de reg.iur.coadiuuat etiã eam uerbum uniuerſale di
ſtributiuũ quibuſcunq; adiectũ nõ indiuiduo ſed generi.
ſcilicet reſeruationibus non iſtis uel illis.ſed in genere. ꝙ
no.durationẽ temporis ſaltem uſq; quo res ad ꝗ effectuã
dam poſita eſt.ſ.prima gratia conſecuta fuerit ſuũ effectũ
bene facit.c.abba de re iud.li.vi.& ꝙ ibi.no.Io.mo.& Io.
an.in non.poſt cũ.ſuper uerbo uacua.alias.niſi ſit in præ
iudiciũ concedentis ti generaliter & tã effuſe loquẽtis ta
lis fuerit interpretatio nihil operetur adiectio illius uerbi
cõtra iura ẽt.de maio.& obe.c.ſolite.& facit ꝙ ibi no.ſup
uerbo tanꝗ.& de priui.c.ſi papa.Secundo probo.ſic quo
tieſcunq; due diſpoſitiones cõiunguntur ad præiudicatio
nẽ unius effectus ambe in idem tempus conferuntur. &
maxime ubi una eſt principalis.& altera adiungitur in iu
uamine.& ad remouendum impedimenta prime diſpo
ſitionis.Sed hic ad producendum unum effectum ſcili
cet titulum præbende impetrate iunguntur due diſpoſi
tiones.ſ.prima gratia principaliter.altera.ſ. ſecunda gra
tia primam coadiuuans & impedimenta reſeruatio
num remouens. prima confertur in tempus uacationis
præbende.

præbende.ergo ſecunda ſublatius impedimenti ne uacãs
præbenda poſſit conferri refertur ad idem tempus. & per
conſequens ad reſeruationes quæ illo tempore penderẽt.
maior propoſitio clare apparet.de conſtit.c.tranſlato.be-
ne facit de ſepul.c.de ux.& quæ no. Io.and.de præben.
quia ſæpe.lib vi.& quod no. Io.mo.& Io.an.poſt ipſum
de elec c.quanquam.lib.vi.Licet enim ipſi dno in princi
pali dicto diſcordent utriuſque ratio facit ad iſtud propo
ſitum . minoris prima pars eſt no ex terminis quæſtionis.
ſed ſecunda pars minoris.ſ. quod effectus gratiæ princi-
palis conferatur in tempus uacationis apparet ex tenore
literarum apoſtolicarum.& eſt tex.de conceſ. præben.c.
quia cunctis li.vi.Coadiuuatur hæc ratio.quia quælibet
23 res debet eſtimari ſecundum effectum productiuum.de
ord.cog.c.cum dilectus.de commo c.ij.de præben.c.i.ad
fin. in cle. Sed iſta gratia fuit conceſſa ad remouendum
impedimenta reſeruationum circa acceptationem & pro
uiſionẽ.ergo intelligitur de impedimentis quæ tunc erãt.
Alia enim non obſtarent.facit etiam ad hoc ordo ſcriptu
ræ cum primo dat poteſtatem acceptandi.ſecundo faciẽ
do ſibi prouideri.tertio remouentur impedimenta reſerua
tionum circa acceptationem & prouiſionem.quod ſecun
dum ſanum intellectum de aliis non poteſt intelligi quã
de illis quæ tunc erant.cum aliæ reuera non obſtent.ut di
24 xi. a quo ordine licitum eſt arguere.de elec.c. penul.lib.
vi.de præben.c.mãdato.cum ſi.Tertio probo ſic. ubicun
25 que princeps facit aliquem actum.& ad ipſius effectua-
lem ſuppletionem remouet impedimenta quæ completio
ni actus obſtarent.& maxime uniuerſaliter loquendo tam
præſentia quam futura impedimenta remouiſſe uidetur.
Sed papa in ſecunda gratia remouet impedimenta reſer-
uationum quæ obſtabant effectuali expletioni primæ gra
tiæ per ipſum met factæ.b.ergo uidetur remouiſſe impedi
menta.tam tunc exiſtentium.quam prius factarum reſer
uationum.maior propoſitio ſatis clare probatur.de offi.de
leg.ſi ſuper gratia.lib.vi.& in omnibus iuribus exprimen
tibus illam clauſulam generalem non obſtan. & faciunt
bene no.per Archid.de reſcrip.c.cum aliquibus lib.vi.&
melius per Pau.de rebus ecc.non alie.ſi unã.glo.penul.in
fin.minor ex terminis quæſtionis non eſt. & coadiuuatur
hoc quia licet gratiam facere a gratia . procedat tamen
26 poſtquam gratia facta de iuſticia eſt ꝙ ſuum conſequa-
tur effectum . Et eſt ueriſimile ꝙ papa qui in hoc factum
ſuum conſequitur.de reſcriptis literis noſtris ſic generali-
ter loquẽdo uoluerit omne impedimentum tollere. tã præ-
ſens quam futurum.ut ſic interpretemur rem ualere po-
tius quam perire.de uerbo.ſign.c.abbate. ſane.cum con-
cor.ibi allegatis maxime qa ex naturali inclinatione quiſ-
quis afficitur ut actus per eum inchoati debitum aſſequã
tur finem.de teſti.c.romana.lib.vi.cum ibi notatis & alle
gatis.Coadiuuatur etiam.quia cum uariatio ut prohibita
in omnibus.ut de renunci.cum illuſio.in clem. fortius in
principe cuius actus debent eſſe ſtabiles & manſuri.de re
gu.iur.decet.cum concor.li.vi ex quibus debemus conie
cturare mentem principis. cum enim prima gratia fuerit
ſua.ex quo infertur uerisimiliter ipſum uelle effectum ha
bere . & ad illum finem impedimenta ex ſuis reſeruationi
bus prouenĩetia remouere. per ſecundã gratiã.nec eſt ueri
ſimile ꝙ per ſecundã gratiã hoc nõ exprimentẽ uoluerit tol
lere effectum illius gratiæ & eam reuocare huic igitur mẽ
ti coniecturare generalibus uerbis conuenienti ſtemus.qa
& ſi uerba ſonare aliud uiderentur. quod tamen non fa-
ciunt in caſu noſtro.tamen mens uerborum præfertur.de
reſcrip.c. cauſamq́.iuncto.c.de uerbo. ſign. cum intelli-
gentia.cũ ſimilibus.maxime quia ſuppoſita efficacia gra
tiæ ea parte concedentis & illius cui eſt conceſſa.& natu
ra impetrantis ſi ſolum de qualitate rei incluſæ quæratur
attenditur tempus acceptationis & prouiſionis . ut patet
in clem.de præben.ſi de beneficio.& notatur in clem.lite
ris.ſuperius allegata . Sicut igitur ſi mãdatur prouideri de
curato.uel ſacerdotali.ſufficeret ꝙ eſſet tali tempore pro-
uiſionis ſic ſi mandatur prouideri non obſtante reſerua-
tione intelligitur pendente tempore prouiſionis Et iſtis ui-
dentur ſane ſoluta contraria. Ad primum eſt ſolutum per
ea quæ dixi.§.uer.circa ſm punctũ.uel poſſet dici ꝙ ſup
poſito ꝙ illæ clauſulæ eſſent adiectæ reſeruationi dum fue
rit facta per papam.adhuc dico ꝙ non reuocat gratiã ſe-
cundam factam.b.ꝙ poſſit acceptare præbendam reſer-
uatam.nam prima pars in qua dicit ſuæ intentionis fuiſſe
de illis per apoſtolicæ ſedis prouidentiam. de regu.iur.c.
qui per alium.li.vi.nec intelligitur ſaluis ordinationibus
quas pereantea fecit papa de præbẽdis reſeruatis. quia nõ
tollit . Sed pars in qua decernit irritum. &c.non ob.hoc
quia non reſpicit præterita ut reuocet facta legitime.de
fil.præſ.cum ea tua.de reſti.ſpol.cum iudica.& in regu-
la factum de regu.iur.lib.vi.Tertia pars in qua ponit non
obſtante.& exprimit ꝙ nõ ob.gratiæ præcedentis ſub qua
cunq́ uerborum forma.&c.non obſtat ꝙ aliud eſt feciſſe
gratiã de canonicatibus ſub expectatione.& illæ ſub qua-
cunq́ uerborum forma conceptæ ſint.non obſtante aliud
eſt feciſſe gratiam de canonicatu ſub expectatione præ-
bendæ etiam reſeruatæ.& iſti non derogatur per illam cle
mentinam generalem . & notatur in ſimili in allegato.c.
dudum.ad finem.de ſepul.in clem. Ad ſecundum ſolu-
tum eſt ut ſupra.in uer. ut cauſa in hoc clarius uideatur.
tertia tollitur per ea quæ dixi ut ſupra in uer.nec obſtat.c.
dudum.fateor enim ꝙ papa non ſe ligauit quin poſſit ad
huc reſeruare.Sed reſeruationes quas faciet non præiudi
cabunt illi gratiæ præcedenti.niſi hoc dicat expreſſe nec
quod ſit defectus ex parte poteſtatis principis . Sed quia
præſumitur hoc feciſſe oblitus prioris gratiæ.& per conſe
quens non fuiſſe ſuæ intentionis per ſecundum actum de
rogaſſe primo. nec in toto nec in parte . de re iudi.cum
olim.& alia ſuperius allegata.

Summarium.

1 Appellantis iuramento an ſtatur ſuper proſecutione ap
pellationis ſuæ?& quid de impedimento an illud per iura
mentum probetur?

Epithome.

2 Appellatio & eius perſecutio ſunt de actis cauſæ.
3 Impetratio iudicis ſuper cõſecutione iudicii inchoati
eſt de actis cauſæ.

Deciſio. XXXIIII. alias.

SEd eſt circa iſtã cauſam aliud dubium. Cum a ſen-
tentia lata per dominum ceraugusten.fuerit appel-
latum.& terminus decem dierum ad appellationẽ
proſequendã ꝑfixus.cõmiſſio uero non fuerit præſentata
auditori in cauſa appellationis dato.niſi.xxvij.die a die ꝑ
fixionis termini.nec alias apparet ꝙ infra decẽ dies fuerit
cõmiſſio tradita in cancellaria nunquid eo ipſo appareat
appellatio illa eſſe deſerta.& iſtud nõ uidetur dubiũ ꝙ ſic
per.c.perſonas.de appel.Sed cum procurator appellatio-
nis.dicat ſe infra dictum decendium ſuam feciſſe diligen
tiam.nunquid ſtetur ſuper hoc iuramento ſuo.aliqui alle
gant ꝙ ſic de procura.inſinuatione.& de reſti.in inte.c.ex
literis.& no.ibi per Io.an.& gl.iiij.q.fin. quiſquis in ſi.&
lxxvij.di.c.tanta.Sed iſta non faciunt ad propoſitum.nã
multum refert dicere aliquẽ allegare ſe impeditum fuiſ-
ſe in proſequendo.& uelle impedimẽtum probare per iu
ramentũ.& tunc procedunt gloſæ ſuperius allegatæ.aliud
eſt allegare ſe fuiſſe debite proſecutum . & cum de hoc
non conſtat uelle probare per iuramentum . & hic caſus
noſter de quo illæ glo.non faciunt mentionem.unde uide
tur non eſſe ſtandum iuramento. quia cum appellatio &
eius proſecutio ſint de actis cauſæ.de hoc conſtare debet
2 legitimis documentis de proba.quoniam contra falſam.
unde etiam impetratio iudicis ſuper cõſecutione iudicij
3 iam inchoati eſt actus iudicialis.& per cõſequens de actis
de reſcrip. ex parte de decani. cum ſuo uero intellectu
quẽ ponunt ibi doc.& hoc credo indubitãter uerum Sed
uidendum eſt an alio modo poſſit iuuari iſte appellans.
nam habet aliquas præſumptiones quod infra tempus de
bitum fuerat proſecutus appellationem primo quia mul
ti domini cardinales fuerant perantea auditores in cauſa
& multi qui cõſulti elegerant partem recuſabantur tanq́
ſuſpecti.& ideo dñs uicecancellarius cũ magna delibera
tione dabat partibus auditorem.unde uidetur melius om-
nibus atten.ſi per.xvij. dies fuerit commiſſio in cancella-
ria antequam ſignaretur. præſumitur ergo ex natura ne-
gocij & circunſtantijs actus & breuitate tẽporis fuiſſe tra-

dita infra bonum tempus. de ſupplen. negli. prælа. c. pen. & fi. facit quod no. Innoc. & Io. an. poſt eum. de conceſ. quia cunctis. poſt princ. Secundo & iſta eſt fortior ratio quia appellatus prius fuit proſecutus cauſam principalẽ per duas inſtantias in quibus habuit contra ſe ſententiã. & nunquam dixit aliquid de illa deſertione. unde non eſt ueriſimile attento magno dubio cauſæ. & intricationibus multis ꝙ ſi appellatus potuiſſet ſe iuuare de deſertione q̃ eſt facilime expeditionis ꝙ eam dimiſiſſet & aggreſſus fuiſſet tam laborioſum & tam dubitabile certamen negocij principalis. Tertio multum facit ad hoc modicũ præiudicium ꝙ ex quo conſequitur. nam traditio commiſſionis in cancellaria eſt præambulum ſeu præparatorium proſecutionis inſtantiæ & in iſtis minus plena probatio ſufficit. de teſti. ueniens. & hoc no. ibi abbas. & Io. and. & etiam ſi circa hoc ſtetur probationi non eſt magnum præiudicium partis cum ſaluum remaneat ius ſi quod habebat in principali & ipſius proſecutione. facit ad hoc quod no. Innoc. de reſcrip. c. præſenti. Quarto ꝙ iam dominus uicecancellarius qui erat pro tempore. & omnes ſui officiales ſunt mortui uel ita abſentes ꝙ neſcitur ubi ſunt. & ſic eſt impoſſibilis probatio alias quam per iuramentum partis. quo caſu ſibi ſubueniendum eſt ne periret ueritas in facto principali. Ex quibus etiam de bona equitate uidetur. ꝙ cum etiam ſup principali præſumptione faciẽte pro parte poſſit iudex ſibi deferre iuramentum ubi alias cauſæ natura non repugnat. de iureiuran. c. iuramentum & de teſti. c. romana. in. ſi. lib. vi. ꝙ ex iſtis præſumptionibus poſſet etiam hic deferri iuramentum procuratori proſequentis inſtantiam. attento maxime ꝙ procurator eſt ſatis honeſtus homo & boni nominis. & quod emolumentũ cauſæ ad ipſum non pertinet. unde non eſt præſumptio ꝙ uellet pro beneficio alterius deierare.

Summarium.

1 Beneficium uacat ubi priuatur beneficiatus.

Deciſio. XXXV. alias. 86.

Vide. ſ. eo. tit. ibi beneficiũ.

NOta ꝙ ubi quis priuatur beneficio in loco ubi fit priuatio uidetur uacare beneficium. & non in loco ubi eſt ſitum beneficium. ut dicitur in ſimili. in c. cupientes. ſuper uerbo priuatus per Archi. de elec. li. vi. ad quod no. per eundem in. c. licet infra de præben. ſuper uerbo apoſtolica uer. & ſi aliquis i curia litigat licet aliud ſit in electo confirmato, in curia per cuius cõfirmationem uacant prima beneficia. ut no. idem Archid. in c. commiſſa ſuper uerbo pacifici. de elec. lib. vi. & uide deci. ſupra. xxxiij. ita poſt terminum præfixum ad conſecrandum. ut c. cum in cunctis. de elect. de quo ſo. compe. c. poſtulaſti. In antiquis credo ꝙ ubi uacat. ſed non ꝙ currat tempus acceptare uolenti niſi ex quo uacatio non eſſet in loco ut c. cum ei quem de conceſ. præben. in. cle. alias ſcientia eſſet cauſa uacationis quod non eſt.

Summarium.

1 Prouiſio executoris de beneficio quod ignorabat uacare ualet ſecus ſi non uacaret.

Deciſio. XXXVI. alias. 172.

ſ. eo. ti. de. 25.

NOta ꝙ ubi executor prouidet de beneficio tunc uera uacante ualet prouiſio & acceptatio dicti beneficij poſito ꝙ acceptans & executor prouidẽs ignoret beneficium uacare. ut no. Io. mo. in c. ſi tibi abſenti. de præben. lib. vi. quia acceptatio ſeu prouiſio facta de incerto beneficio uacante de præſenti ualet. poſito ꝙ ignoret beneficium eſſe uacans. & ignoretur per cuius mortem uacat ſecus eſſet ſi beneficium non uacaret. quia tunc incerta acceptatio non teneret. iuxta not. per Archid. in. c. ne captandæ. de conceſ. præben. lib. vi. nec ob. contraria prædicta l. qui hæreditas. ff. de acquir. hære. nec lex nec not. C. de cape. quia loquitur in cauſa prophana. & in ſucceſſione quæ ſucceſſio ius habet a prædeceſſore. ſecus eſt in propoſito & in ſucceſſione beneficij in quo non requiritur illa ſolennitas quæ requiritur in ſucceſſione prophana. quia hæreditas prophana adiri non poteſt in diem uel ſub conditione. ut l. actus. de regu. iur. ſecus eſt in prouiſione beneficij. ut no. idem Io. mo. in alle. c. ſi tibi abſenti lib. vi.

Summarium.

1 Beneficium curatum per aſſecutionem ſimplicis requirentis continuam reſidentiam non uacat ipſo iure.

Deciſio. XXXVII. alias. 184.

NOta ꝙ habens beneficium curatum ſi conſequitur aliud beneficium ſimplex non curatum quod requirat reſidentiam perſonalem ipſo iure non perdit primum. quia. c. de multa. eſt penale & debet ſolum in terminis ſuis teneri. ut ff. de inter. ma. & uxo. l. ſi. quia licet priuari poſſit beneficio ꝙ poſſidet niſi reſideat per ſententiam. non tamen ipſo iure priuatur. ut no. Inno. in. c. ſi de cleri. non reſi. ſuper uerbo hoc tamen licet. in fin illius. c. uideatur diſtinguere. & adde quod no. Archid. in. c. gratia. de reſcrip. lib. vi. & collec. in. c. eam te. de eta. & qualita. uide deci. cviij. infra de re. permu. nota.

Summarium.

1 Licentia facta in fine anni ab ordinario cauſa ſtudioſe, tenente eccleſiam curatam de non permouendo ualet.

Epithome.

1 Permutare poteſt eccleſiam curatam clericus etiam in fine anni licet ſe promoueri non fecerit.

Deciſio. XXXVIII. alias. 187.

NOta ꝙ tenens eccleſiam curatam petens licentiam ab ordinario ꝙ non promoueatur cauſa ſtudiorum infra tempus quo ad ſacerdotum non poterat promoueri. quia erat prope finem anni ualet licentia. quia licet non poſſit promoueri ius habet in beneficio donec annus fuiſſet elapſus. & ſic habet locum opi. Archid. in. c. licet ſuper uerbo facere. de elec. lib. vi. & iſta fuit communis opinio in rota. & pro hoc ſimiliter eſt communis opinio quod iuxta tale tempus ualuiſſe permutatio ꝙ infra annum habet ius in beneficio nec eſt priuatus niſi annus fuiſſet elapſus. ut notant doctores in. c. commiſſa eo. ti. idem tenet Io. an. in ſpecu. ti. de re. permu. contrarium fuit nuper iudicatum in rota in duabus cauſis. uide deci. cccl v. infra de rerum permu. nota ꝙ non.

Summarium.

1 Diſtributiones cotidianæ non computantur in ualore beneficiorum.

Deciſio. XXXIX. alias. 766.

Vide. ſ. in. no. de. 134. in. ut. de ꝑben. Fely. in. c. ad aures de reſcrip. Oldr. cõſ. 118 nicola boeri in deci. ſu. 340. in cip. ſtatutũ uel cõſuetudo col. pen. circa finẽ.

QVæritur an cotidianæ diſtributiones uel ſimilia quæ dantur præſentibus debeant computari in ualore præbendæ alicuius. uel alterius benefici. Aliqui domini auditores ſacri palacij tenent ꝙ debent computari cum dentur ratione præbendæ uel alterius beneficij & etiam dominus Oldra. in ſuis dictis. ut dicunt aliqui auditores. maior tamen pars prædictorum auditorum tenet contrarium ꝙ non computantur in ualore prædictorum beneficiorum. pro dictis duabus opi. facit c. ſuper ſpec. de magiſ. & c. unicum de cle. non reſi. ar. c. præſenti. de offi. ordi. li. vi.

De inſtitu-

DE INSTITVTIONIBVS.

Summarium.

1 Inſtitutio facta de præſentato per patronum excommunicatum non ualet.

Epithome.

2 Præſentatio patroni clerici habet uim electionis.
3 Patroni conſenſus ex poſt facto ſuperueniens ſufficit.

Deciſio. I. alias. 526.

NOTA quod patronus excommunicatus præſentat epiſcopo. & epiſcopus præſentatum admiſit & inſtituit. quæro nunquid ualet inſtitutio. & per conſequens ſi alius impetrauerit illud beneficium a papa ſi nõ fuerit alteri ius quæſitũ debeat illud obtinere. quidam dicebat q præſentatio ſit nulla ipſo iure. & per conſequens inſtitutio epiſcopi ad eã ſecuta ex quo refertur ad originem uitioſam. Aliqui diſtinguebant inter patronum clericum & laicum dicentes q præſentatio patroni clerici eſt nulla ipſo iure. & per conſequens inſtitu-
2 tio epiſcopi ad eam ſecuta. quia præſentatio patroni clerici habet uim electionis. ut in c. cum autem. de iurepat. & ideo confirmatio ſeu inſtitutio epiſcopi inde ſecuta ad electionem nullam erit nulla. tunc enim totalis diſpoſitio nõ dependet a poteſtate epiſcopi. ſed etiam a poteſtate patroni cuius præſentatio non ualebat. & ideo actus cum ſit factus partim in perſona inhabili. ſ. a patrono inhabili non potuit pro illa parte ualere. facit decre. cum ſuper de offi. dele. ſecus eſſet ſi eſſet facta a patrono laico quia tunc ſm aliquos ualeret præſentatio cum ſit de iure ſui patroni. & eius ratione ſibi quodammodo competat. cuius adminiſtratio in extraiudicialibus ſibi excommunicato non eſt interdicta. ſicut contrahere. uel alia quæ ſunt facti exercere. ar. no. per Inno. de dolo & contu. & per Archi. in c. pia. de excep. li. vi. uel ſecundum alios licet quia eſt annexum iuribus ſpiritualibus præſentatio ſit nulla etiam facta a patrono laico. & ita dicebat fuiſſe determinatum per plures in palacio. tamen quia ipſe patrum uel nihil iuris habet circa diſpoſitionem beneficii niſi de quadam gratia. iuxta no. per Hoſti. in dicto. c. quoniam. de iurepa. totalis diſpoſitio potius cenſetur dependere a poteſtate epiſcopi. & per conſequens inſtitutio epiſcopi tanquam ſola plene ius in beneficio tribuens potius erat attendenda. Alii autem ſimpliciter in utroque dicebant idem. & tenebant ſimpliciter inſtitutionem ipſam tenere. non ob. q patronus eſſet excõmunicatus. etiã ſi eſſet patronus clericus uel laicus. quia ea quo patronus conceſſit epiſcopo. nec ſe opponit eius inſtitutioni totalis diſpoſitio per quã ius in beneficio quæritur cenſetur ab epiſcopo pendere. & ad eum pertinere.
3 cum etiam ſi ex poſt facto patronus conſentiret adhuc ſufficeret. ar. de iurepat. cura. & c. ſuggeſtum. & no. Hoſtien. in ſumma. de iurepat. §. ſi circa fin. & ideo cum patronus abſolutus non contradixit. ſicut etiam nec contradicere potuit ne uariaret. quia ſaltem in eius præiudicium præſentatio tenuerat. ne ſit melior conditio eius excommunicati quam ſi non eſſet. uidetur q inſtitutio epiſcopi teneat. Item licet ad patronum & epiſcopum ſimul liceti ure diuerſo cenſeatur diſpoſitio beneficii pertinere. ut uidetur quod patrono excommunicato totaliter poteſtas ad epiſcopum deuoluatur. ne beneficia diu uacent & quia ipſe omnes defectus ſubditorum ſupplere debet. unde facit in ſimili extra ne ſede uacan. c. i. lib. vi. & præſertim cum ipſe ibi expreſſe conſenſit. nec contradicit licet forſan ſibi contradiceret. puta quia epiſcopus uellet alium inſtituere recuſando præſentatum ſuum prætextu excommunicationis ſuæ præſentationis poſſet inſtituere q patrono excommunicato non curret tempus præſentandi. argu. c. quia diuerſitatis. de conceſ. præben. & licet opinio iſta mihi & quibuſdam aliis magis placeret. tamen plures & maiores fuerunt in contraria opinione. ſ. q præſentatio a patrono clerico excommunicato facta. & inſtitutio epiſcopi ad eum ſecuta non ualeret. uide deci. clai. infra de iurep. nota q patronus.

DE CONCESSI. PRAEBENDARVM.

Summarium.

1 Beneficium unitum uel commendatum non dicitur uacare per ceſſationem commendæ.

Deciſio. I. alias. 27.

NOTA q ubi beneficium eſt in commenda. tale beneficium non dicitur uacare ad hoc q currat tempus illis ad quos ſpectat collatio. ut nota. in c. nemo. de elec. lib. vi. Idem eſt de beneficio quod dicitur de menſa ſeu unitum menſe. ut no. p Io. an. in. c. quia regulares. ſuper uerbo de mẽſa. de ſupl. negli. præla. & c. frequens. ſuper uerbo ad menſam. de exceſ. præla. in cle. de qua materia uide per Archi. & Io. an. in glo. & melius per Inno. in. c. conſtitutus. de accu. & Hoſti. in c. dudum. ij. de elec.

Summarium.

1 c. ſuſceptum de reſcrip. li. vi. nõ uendicat ſibi locum in acceptationibus expectantium.

Epithome.

2 Acceptatio eſt ſubexecutio gratiæ.
3 Acceptans beneficium credens uacare per mortem cũ tamen alias uacet. non præiudicat ſuæ gratiæ.

Deciſio. II. alias. 97.

NOta q. c. ſuſceptum. de reſcrip. lib. vi. non habet locum in acceptatione beneficii crediti uacare p mortem q uacat alias nec propter hoc annullabitur acceptatio. quia licet annulletur gratia per dictum. c. non tamen
2 eſt ſic in acceptatione. quia eſt quædam qualitas ſeu ſubexecutio gratiæ. & ſubſequens gratiam. ut dicitur in ſimili. q poſito q ſubſtantia legati non poſſit poni in alterius arbitrio. ut l. captatorias tamen qualitas ſeu electio bene poteſt. ut. l. unum ex familia. §. rogo ff. de lega. ij & l. cum
3 quid eo. ti nam acceptatio tendit ad executionem gratiæ. ideo non mirum ſi erretur in modo uacationis. ſi non impediatur acceptatio cum in corpore beneficii non erretur. ut l. cum in corpus. de acquiren. re. doſo. iuncta. l. ij. ff. ſi a furioſo. de uſuca. pro. emp. & uide. infra deci. ccclvi. & cccc xiij. & dlxxij.

Summarium.

1 Gratia ad collationem decani capituli communiter uel diuiſim non habet locum ad collationem ſingulorum canonicorum. Secus de gratia ad collationem capituli communiter uel diuiſim.

Deciſio. III. alias. 181.

NOta q ubi aliquis eſt expectans ad collationem decani & capituli cõiter uel diuiſim in tali gratia non ueniunt beneficia pertinẽtia ad collationem ſingularum perſonarum. quia ſatis poteſt operari gratia in pertinentibus beneficiis ad capitulum ſeu decanum ſecus autem eſſet ſi ſolum eſſet gratia ad collationem capituli communiter uel diuiſim. quia tunc haberet locum. c. mandatum. de præben. lib. vi. cum ibi no. per Io. an.

Summarium.

1 Gratia ad collationem decani & capituli communiter uel diuiſim habet locum in beneficiis conſuetis conferri per ebdomodarios.

Deciſio. IIII. alias.119.

NOta ꝙ ubi aliquis eſt impetrans ad collationem decani & capituli cõmuniter uel diuiſim ſi ea ſtatuto eccleſiæ ebdomodarij in ſua ſeptimana beneficium quod uacabit habebant conferre iſtud beneficium uidetur contineri ſub gratia apoſtolica. quia iſti ebdomodarij uidentur conferre iure capituli. Item quia iſti ebdomodarij cum mutentur de ſeptimana in ſeptimanam uidentur incerti.& collatio eorum eſt incerta.quia non magis pertinet ad unum quam ad alium niſi inquantum cadit beneficium in ſeptimana. & ſic non uidetur ꝙ proprie pertineat ad ebdomodarium.ar.l.ſæpe §.i.&ſi.de annu.le.iuncta .l.quæſitum §.ſi quis eadem ff.de fun.inſtruc.& quia ad tempus illi ebdomodarij habent conferre proprie beneficium non uidetur pertinere ad eos ſed magis ad capitulum.arg.l.ex teſta.ff.de hære.inſti.iuncta.l. quæſitum in princ.de leg.iij & ſic intelligo.c. mandatum.de præben. lib.vj.

Summarium.

1 Acceptans ubi notarie conſtat quod ius non habet in beneficio non debet expectare declaratoriam ſuper hoc ſed poteſt aliud beneficium acceptare.

Deciſio. V. alias. 148.

Glo.fin. & ibi. Io.an.in.c. cũ multis de reſc. li.vi. oldra.cõſi.274.&aliqd per doct. in.c. in literis de off.deleg. gemi. conſi·103. Staphi in tract. de lite gr. & inſti. fo.cxi.uer.nec eſt neceſſe & p oldr. ſub coti. conſi.307.

NOta ꝙ ubi eſt notorium ꝙ ille qui acceptauit beneficium & fecit ſibi prouideri non habet ius in beneficio quod acceptauit. non eſt neceſſe expectare ſententiam ſuper declaratione non ſui iuris.immo poteſt beneficium aliud acceptare in quo habet ius.ut no. Archid. in.c.ne captande.de conceſ.præben.gl.ſi li.vi.

Summarium.

1 Expectanti ad collationem epiſcopi ſimpliciter prouideri poteſt de beneficio & præbenda cathedrali.

Deciſio. VI. alias.213.

§.in no.dec.8.

NOta ꝙ ubi eſt aliquis expectans ad collationem epiſcopi ſimpliciter.in iſto caſu poteſt prouideri impetranti etiam de beneficio quod uacabat in eccleſia cathedrali.& de præbẽda cathedrali.nec in iſto caſu habet locum.c.quamuis.de præben.lib.vi.quia.c.quamuis eſt reſtringendum & debet teneri in terminis ſuis. ſcilicet quando uerba poſita in.c.quamuis inſeruntur in gratia impetrantis.hoc no. Io an.in nouella.c.quamuis.

Summarium.

1 Receptus primo a capitulo ex pluribus nominatis a rege & regina præfertur alteri.

Deciſio. VII. alias.224.

NOta ꝙ in caſu in quo papa fecit gratiam regi & reginæ ꝙ certos nominaret in certis eccleſijs. & poſtea declarauit ꝙ non uolebat niſi per unicam collationem quamlibet eccleſiam onerare. ſi diuerſi nominentur ad eccleſiam ille erit potior qui primo erit receptus per capitulum.quia in dubio debet attendi qui primo habet poſſeſſionem ſeu primo eſt receptus ſeu admiſſus.ar.l.qui pluribus.de leg.i.& c.duobus.de reſcrip. li.vi.iuncto.c.ſuper eo.de appel.in antiquis&.c.ſi a ſede de præben.facit inſti.de inter.§.comod.

Summarium.

1 Impeditus purificare gratiam ſuam per ordinarium.ſi poſt menſem purificat retrotrahitur purificatio.

Deciſio. VIII. alias.215.

Supra de reſcrip.deci.35.

NOta ꝙ ubi aliquis eſt impeditus per ordinarium ad purificandum gratiam ſuam ſi poſtea purificet poſt menſem. habetur gratia pro purificata infra menſem. quia retrotrahitur purificatio. ex quo non ſtetit per impetrantẽ.quia ꝙ per me non ſtat.&c.licet aliqui uoluerint dicereꝗ ex quo gratia non fuerit purificata. & ſtetit per ordinarium. impetrãs debet habere recurſum ad ordinarium per quem ſtetit.in.c. paſtoralis.de iurepat. quia factum iudicis non debet nocere.non ob.c. paſtoralis.quia ibi non habet tantum ius præſentans quantum impetrans habet.quia per gratiam impetrantis manus ordinarij ſunt ligatæ. nec ordinarius purificata gratia habet aliquod ius in beneficij collatione licet in præſentatione patroni ordinatio reſeruetur collatio. ideo non mirum ſi ſemper teneat.ut in.c.paſtoralis.collatio ordinarij.licet præſentatus habeat recurſum contra ordinarium.ſecus in propoſito quia ex quo ſtat per ordinarium debet haberi gratia pro purificata.uide ſupra deci.clxiiij.

Summarium.

1 Beneficia reſeruata ſedi apoſtolicæ habens autoritatem conferendi poteſt generaliter & ſpecialiter reſeruata præterquam uacantia in curia per obitum conferre.

Epithome.

2 Priuilegium principis latiſſime eſt contra ipſum interpretandum.

3 Papa ubi non diſtinguit nec nos deſtinguere debemus.

Deciſio. IX. alias. 462.

Vide. §. in no. de.97. habens p̄tãtem de ſb,

NOta ꝙ habens poteſtatem conferendi auctoritate apoſtolica beneficia ſedi apoſtolicæ reſeruata. poteſt nedum ſpecialiter ſed generaliter reſeruata conferre uacantibus in curia per obitum dumtaxat except.quia illa non ueniunt ſub generali conceſſione.de
2 præben.c.ij.li.vi. Ratio quia priuilegium principis latiſſime eſt interpretandum contra ipſum.de uerbo.ſig.olim
3 de dona.cum dilectus.& ubi papa non diſtinguit nec nos diſtinguere debemus.ij.q.v. conſuluiſti.de tranſla. c.i.de maiu.& obe.ſolite.de coniu.lepro.quoniam.cum ſimilibus.dominus Egidius & Petrus gaſconis contra.

Summarium.

1 Taxa quæ erat tempore uacationis attenditur & non tempore datæ.

Epithome.

2 Tempus datæ an acceptationis attendi debeat?

3 Gratiæ effectus cedit dies tempore acceptationis ſeu prouiſionis.

4 Tempus futurum attenditur ubi uerba gratiæ diriguntur ad tempus prouiſionis.

5 Impetrans ad beneficium curatum ſi beneficium non curatum tempore datæ efficiatur curatum tempore prouiſionis an poterit illud acceptare?

6 Tempus conditiones debet attendi in conditionibus.

7 Tempus uacationis uel prouiſionis fiendæ attendi debet.

8 Legatario tempore mortis acquiritur dominium rei legatæ.

9 Tempus datæ non ſemper attenditur.

Inicium

10 Inicium ubi dat eſſe rei perfectum tunc inſpicitur ma-
gis quam fines.
11 Finis ubi dat eſſe perfectum actui qui geritur & omnia
antecedentia ordinantur ad finem tunc magis inſpicitur
finis quam inicium.
12 Literæ in forma pauperum non ſunt ambitioſæ imo po
tius de iuſtitia.

Deciſio. X. alias.857.

VRbanus papa quintus poſt multas gratias. tam
in forma pauperum quã in ſpeciali diuerſis cleri
cis beneficiandis factas uſque ad certas ſummas
in partibus gallicanis & in certis prouinciis & dioceſibus
moderauit taxas beneficiorum. uolẽs propter eorum pau
pertatem quod de cetero media taxa antique taxe habere
tur pro integra taxa. & omnes taxationes decimarum &
alie de cetero taxa integra cenſerentur. poſtea uacantibus
quibuſdam beneficiis impetrãtes præſertim in forma pau
perum uolunt acceptare beneficia ſecundum taxam mo
deratam. dicentes tunc tempore acceptationis ea cadere
infra ſummam literarum ſuarum. opponitur eis per ordi-
narium & per alios impetrantes in forma ſpeciali haben-
tes maiorem ſummam quod beneficia illa non cadũt ſub
gratia ſua. & tempore date literarum ſeu gratiarum exce-
debant ſummam inſpecta antiqua ſumma ſeu taxa quæ
tunc nondum fuerat moderata. Quæritur an tempus de
beat attendi date quo beneficia illa nõ cadebant ſub gra
tia pauperum. quia excedebant ſummam ſecundum ta-
xam quæ tunc erat. an tempus uacationis & acceptatio-
nis & prouiſionis fiende. quo ſecundum moderationem
factam bene poſſunt cadere ſub gratia. & uidetur quod
debet attendi tempus date. ar. extra de reſcri. eam te. &c.
conſtitutus. pro hoc uidetur tex. in. c. ſi eo tempore. de re-
ſcri. li. vi & in cle. literas. eo. ti. Item quia attendi debet
initium. ff. de uerbo. obli. l. ſi filius. cum concor. facit de
elec. dudum. i. cum no. ſuper uerbo electionis tempore.
Item quia papa in illa moderatione dixit uerbum de ce
tero quaſi non uoluerit ad præterita dictam moderationẽ
extendere. ar. de poſtu. præla. c. perpetuo. cum ibi no. ſu-
per uerbo decetero. li. vi. maxime quia ex hoc præiudica
retur aliis impetrantibus in forma ſpeciali habẽtibus ma
iorem ſummam quam poſtquã pauperes habuerant ſuas
gratias quibus iſta beneficia quæ a tãto tempore date eis
debuerant ammodo non debebuntur ſi pauperibus de-
beantur. & non eſt ueriſimile quod papa uoluerit eis dero
gare. de reſcrip. quãuis. li. vi. ff. ne quid in lo. pub. l. ii. §. ſi
quis a principe. & §. merito. Item pro hoc. quia gratie ad
beneficia ſunt reſtringende tanquam ambitioſe. de præb.
3 quãuis. In oppoſitum uidetur quod attendi debeat tem-
pus acceptationis ſeu prouiſionis quia tunc cedit dies ef
fectus gratiæ. ar. ff. de fun. inſtruc. l. penul. pro hac parte
uidetur tex. ff. de op. le. l. fin. præſertim quia uerba gratiæ
4 diriguntur ad tempus prouiſionis. & ipſi prouiſioni. & ſic
ad tempus futurum. ergo illud inſpici debeat. facit ad
hoc. ff. de lega. iij. nuper. uer. plane. de condítio. & demõ.
filia. §. ſi. ff. de fideiuſ. ſi debitori. §. ſi filius. & ff. manda. ſi
uero non remunerandi. §. ſi filio. pro iſta parte alle. in ſpe
ciali. c. ei cui. de præben. li. vi. & cle. ſi de beneficio e titu.
5 pro hoc etiam. quia ſi impetrans ad beneficium curatum
& beneficium non curatum tempore date gratiæ efficiat
curatum tempore acceptationis uel fiende prouiſionis ue
niet ſub gratia ut no. Io. an. & ceteri doct. in dicta cle. li-
teras. de reſcrip. uel etiam econuerſo ſi impetraui ad non
curatum & curatum tempore date efficiatur non curatũ
non ueniet ſub gratia. ut ibi no. pro iſta parte uidetur Gui
liel de monte laud. in dicta cle. in fi. & Io. an. in ſpe. in ti.
de conceſ. præben & hanc partem tenet etiam Oldra. in
queſtionibus ſuis Io. an. alle. pro iſta parte in ſpeciali. ff.
de re iudi. ſi calendis ff de uerbor. obligatio. ſi in diem.
Item quia conditionem habet gratia. maxime in forma
pauperum. immo & quelibet gratia expectatiua ff. qui &
a quibus l. iij. de op. lega. l. cum ita. de leg. ij. unum ex fa-
milia circa prin. In conditionibus autem tempus condi-
6 tionis debet attendi. ff. de condi. & demon. eo qui poſt a-
pertum ff. de al. preſtau. l. interuenit. ff. de lega. iii l. depor
tati. in prin. de lega ii. non oportet. Item ſi quod beneficiũ
excedens ſummam uel taxam tempore date. ſed poſtea
exinanitum ſeu diminutum non cadat ſub gratia quia põ
derandum ſit tempus date. eadem ratione dicendum eſ-
ſet quod beneficium tenue & incluſum ſub gratia tem-
pore date ualde ditatum tempore uacationis debebitur
impetranti licet tunc concedat quod contra uerba & mẽ
tem ſcribentis eſſe uidetur. propter quod tenendum uide
tur in forma pauperum quod tale beneficium ditatum &
excedens ſummam in illa forma taxatam licet tempore
date fuiſſet tenue nullo modo debetur ratio eſt. quia taxa
tio non adiungitur beneficio ſed mandatur prouideri de
beneficio. ſecundum ſue probitatis merita competentia ſi
inuentus fuerit uite laudabilis & conuerſationis honeſte.
ut in cle. cum ei quem de conceſ. preben. de offi. dele. c.
i. poſtea autem poſt longum interuallum ponitur prohibi
tio que aperte reſpicit tempus prouiſionis. ſed dicendum
eſt econuerſo quod beneficium locuplex ualde exinani-
tum & ultra ſummam taxatam reductum licet ſibi de il
lo prouidebitur eadem ratione. quia inhibitio, & taxatio
tempore prouiſionis faciende adiungitur. pro iſta parte al
legat Oldra. quod debeat attendi tempus uacationis &
7 fiende prouiſionis. quia tunc plenum ius in beneficio ac
per prouiſionem acquiritur. ut extra de conceſ preben. c.
ſi. li. vi & ideo illud tempus attendi debeat ſicut in lega-
8 tario ubi tempore mortis dominium rei legate acquiritur
legatario. ut. l. a titio ff. de furtis. inſpicitur tempus mor-
tis. ut dicta. l. interuenit. de ali. preſt. ad quod. l. ſi pro do-
te in eo. ti. de lega. iii. Item quia beneficium eſt redactum
ad minorem rationem ualoris ceſſat ratio prohibitionis
facte in gratia. igitur ceſſet prohibitio ar. l. adigere §. quã
uis. ff. de iurepa. nec ob ut dicit dictus Oldra. ſi obiceres
de regula cathoniana. quia illa locum habet in re pure
legata. nos autem loquimur in diſpoſitione ſeu gratia ſpe
ciali conditionali ſeu in diem. & ideo illa regula hic non
uendicat ſibi locum. ut regula de regula catho. l. iii. §. pe
nul. non obſtant rationes in oppoſitum facte nec iura pri
mo non obſtan. quod attenditur tempus date. quia non
eſt uerum ſemper nec quo ad omnia. immo interdum at
9 tenduntur alia tempora. ſuper quo uide Io. an. in nouella.
c. dilectus. ii de preben. in glo. & Guil. de monte laud. in
cle. litteras. de reſcrip. Sed quoniam preſens propoſitum
tangit. poſſum dicere quod & ſi in diſpoſitionibus & re-
ſcriptis uel gratiis pure attendendum ſit tempus date. nõ
tamen in conditionalibus. immo tempus conditionis ſal-
tem quantum ad qualitatem rei deducende in diſpoſitio
ne. ut dicto. c. ei cui. de preben. li. vi. & cle. ſi de beneficio
maxime cum uerba gratie futurum tempus reſpiciunt ut
hic ibi reſpiciunt tempus prouiſionis. ut ſupra dictum eſt
non obſtat c. ſi eo tempore. quia ſecundum Oldra. ibi per
ſona erat inhabilis & ſic cum gratia fuerit ſurreptitia. &
per conſequens nulla ex ſuperuenienti caſu confirmari
non potuit. ut in regula non firmatur. nam circa habilita
tem perſone impetrantis bene inſpicitur inicium. ut in di
cto. c. dudum. ii. de elec. non ob. c. literas. de reſcri in cle.
ut ibi no. per Io. an & alios doctores non ob quod atten-
10 dimus inicium. quia non eſt uerum ſemper. immo inter
dum finem. ut in iuribus quæ ad aliam partem huius bro
cardi allegantur. ſed quantum ad propoſitum loquimur
quod ubi inicium dat eſſe perfectum actui qui geritur. &
eſt cauſa neceſſaria omnium quæ ſequuntur. tunc inſpi-
citur magis inicium quam finis. ut. l. iii. §. ſcio. ff. de min.
& aliis concor. ad hanc partem alle. ubi autem finis dat
11 eſſe perfectum actui qui geritur. & omnia antecedentia
ordinantur ad finem. tunc magis inſpicitur finis quã ini-
cium. ut hic ubi per gratiam non datur eſſe perfectum.
ſed per prouiſionem ſubſequendam ad quam tota gra-
tia ordinatur & ideo tempus prouiſionis attenditur ma-
xime. quia ante tempus prouiſionis uerba prohibitionis
de beneficio excedente ſummam expreſſe diriguntur. ſic
loqui poſſunt iura quæ ad hanc partem brocardi poſtea
allegantur. & alia iura ad hoc ſupra alle. non obſtante. l.
uxorem. §. teſtamento quia ibi erant uerba preſens tem-
pus denotantia cum dicat teſtator ex ſeruis meis & eodẽ
modo reſpondetur ad. l. ſi ita. de au. & ar leg. ubi dicebat
ueſtem meam. hic uero ſunt uerba denotantia futurum
tempus ſupra faciende prouiſionis. & ita non obſtat. Itẽ
non obſtat quod dicitur de intentione pape. quia dico qđ
intentio pape ſe referebat ad tempus prouiſionis. quod
patet quia prohibitioni quam facit circa prouiſionẽ adi-

eſt ſummam & ideo illud tempus uerbi cui adicitur atte datur.ar.ff.de noxa.l in delictis.§.ſi extraneus.bene facit ad hoc quod no.Io.an.in cle.cum ei quem.circa princi. de conceſ.preben ſuper uerbo infra menſem. ibi non cre do quod ſit clauſula &c. Item non eſt eis perpetuum pre iudicium.q̃a alia cadentia ſub ſuis gratis in forma ſpeciali conceſſis ipſi poterunt impetrare. uel iſta eadem ſi contingerent ea nulli alteri deberi cum iterato uacabunt non obſtante quod gratie ſue ſunt reſtringendæ tanquam
11 ambitioſe quia in forma pauperum non ſunt ambitioſe immo potius de iuſticia.& ideo eum filo canapis bullantur.de præben.cum ſecundum apoſtolum uel dico etiam ſi loquimur de gratis in forma ſpeciali.quod hec ampliatio ſit de mente concedentis.qui expreſſe uerba ſua prohibitiua dirigit prouiſori.& ad tempus prouiſionis. nec ẽ proprie ampliatio gratiæ ſed in ſuis debitis terminis ſeruata forma literarum loquentium de prouiſione pauperi facienda de beneficio competenti.ſecundum ſue probitatis merita obſeruatio.qui propter moderationem taxe ſubſecutam non claudatur tempore faciende prouiſionis ſub prohibitione quæ fiebat de beneficiis excedentibus ſummam ibi comprehenſam.& ita non obſtat.

Summarium.

1 Opinio Io.an.io.c.duobus de reſcri.li.vi.tanq̃ fauorabilis pauperibus ſeruatur in curia.

Deciſio.X I.alias 494.

Supra i no. de reſcri.de.4.

NOta quod domini uoluerunt quod opi. Io.an.poſita in.c.duobus.de reſcrip.li.vi.ſuper gl.ſi.in nouel. tã quam fauorabilis pauperibus immo ſecundum aliquos tanquam iuridica propter clauſulas non obſtan. in gratis pauperum poſitas de cetero ſeruaretur.

Summarium.

1 Decretum ex falſa cauſa emanatum non afficit beneficium.

Deciſio.X I I.alias.39.

Rom.cõ.335. circa primum col.ii.uide de. in.c.ut noſtrũ. in prin.de ap. contrarium tenentem.

NOta quod ubi papa prouidet alicui falſa allegata cauſa de beneficio ad quod aliquis erat expectans auctoritate apoſtolica.quod ſi non ualet prouiſio pape expectans poteſt tale beneficium acceptare.& ſibi facere ꝓ uideri.quia decretum latum ex falſa cauſa non afficit beneficium ar.l.iii.§.impuberum ad carbo.iuncta .l. ſicut. de ope.libe.maxime quia talis impetrans ueniebat auctoritate apoſtolica.& ſic non ob.quod no.Innoc. in.c.inter dilectos.de exceſ.prela.non ob.c.ut noſtrum.de appell. &.c.paſtoralis §.preterea.de offi.dele. licet aliqui uelint dicere contrarium.quia licet quantum ad impetrantem gratia ſit nulla.tamen non quantum ad papam qui manum appoſuit &uidetur reuocaſſe omnem gratiam prius quantum ad iſtud beneficium.poſito quod gratia ſecunda facta ſit ſurrepticia ar.l.ſi transferam.de adim.le &.l. plane.in prin.de leg.i.Primum credo uerius per.c ex parte.de of.dele.& extra de præben.c.de beneficio ualet ꝓ uideri.hæc opi.uera eſt ut dominus Vrbanus declarauit. & iſta fuit ad uitam ſuam quod ab alio conferri nõ põt.

Summarium.

1 Acceptionem in dubio præſumitur infra menſem fuiſſe factam.

Epithome.

2 Confirmationem electionis ubi probatur fuiſſe legitime factam.præſumitur electionem legitime preceſſiſſe.
3 Tempus ubi eſt de ſubſtantia alicuius actus oportet q̃d probetur.

Deciſio.X I I I.alias.94.

ſ.in no. e.ſi.3.

NOta quod ubi aliquis acceptauit beneficium & non apparet quod acceptauerit infra menſem præſumatur in dubio quod acceptatio fuerit facta infra tempus legitimum & infra menſem quia præſumptio eſt quod quilibet uoluerit ſibi acquirere.ar.l.ſi defunctus.C.ar.tu. iuncta.l.cum de indebito.ff.de proba.quia ex quo acceptatio eſt facta præſumitur quod infra tempus debitum ſit facta ut dicitur in ſimili quod ſufficit probare confirma-
2 tionem electionis legitime factam.etiam ſi nihil de legitimitate electionis conſtaret. quia non præſumitur quod cõfirmatio fiat.niſi precedat legitima electio.ut no.Inno. in c.quia cunctis.de conceſ.preben. ſuper uerbo altera. & ibi uidetur glo.de hoc cum dicit.& tempus competens. & ſic in propoſito præſumitur quod acceptatio ſit facta infra tempus legitimum.ex quo conſtat de acceptatione & iſtud tenet rota.licet uideatur quod ubi tempus eſt de
3 ſubſtantia alicuius actus.oportet probare tempus. & concordare de tempore.no.Inno in.c.qualiter. ſuper uerbo famam.de accuſa.etiam quia non præſumitur ſolennitas niſi probetur.ut.l.quocunque.in ſi ff.de publi. modo licet in acceptatione requiratur tempus.tamen acceptatio quandoque poteſt eſſe ſine illo tempore limitato. ut ſi uacatio non fuerit nota.& ſic non uidetur menſis ſemper de eſſentia acceptationis.ut ſic non præſumatur ineſſe niſi probetur.ar.iuri alle.& ad hoc facit quod no. Compoſtel.in.c.cum dilectus.de elec.ubi dicit quod appellans oportet quod probet appellaſſe infra decem dies.alias nõ præſumeretur appellaſſe.ut ibi per eum uide.ccccccxxv.

Summarium.

1 Expectantes poſt menſem a tempore uacationis, non poſſunt beneficium acceptare.etiam ſi adhuc uacet.

Deciſio.X I I I I.alias.191.

NOta quod expectans poſt menſem a tempore uacationis non poteſt beneficium acceptare. licet uacet & ſit res integra.& ſic habet locum quod no. Io.an. in.c. cum ei quem.de conceſ.præben.in cle.& non habet locũ quod no Archi.in.c.dudum.de præben.li.vi. uide deci. 34.quæ tenet contrarium.

Summarium.

1 Acceptans beneficium ſi contra ipſum feratur ſententia a qua non appellat poteſt beneficium ſecundum acceptare.

Deciſio.X V.alias.134.

NOta quod ubi aliquis acceptat beneficium uigore gratie ſue.ſi ſententia per executorem feratur contra eum.quia pronunciatur dictum acceptantem ius non habere licet non appellet a ſententia executoris contra eum lata poteſt acceptare ſecundum beneficium uacãs. quia ſufficit quod ſententia ſit lata contra eum ſine culpa.& ſententia eum excuſat licet non appellet. argumẽ. l.propter.§.fina.ff.ad ſil.iuncta.l.ſecunda.ff.de ac.re.uẽ.

Summarium.

1 Expectans ad collationem capituli poteſt acceptare beneficium quod ebdomodarius conferre ſolet.

Deciſio.X V I.alias.159.

Supra eo. ti. deci.4.

NOta quod expectans ad collationem capituli poteſt acceptare beneficia quæ ꝑ ebdomodarium eccleſie conferuntur ex ſtatuto uel conſuetudine uel uoluntate capituli.Et eſt ratio.quia iſti ebdomodarii mutantur de ſeptimana in ſeptimanam ita quod nihil uideretur habere in collatione ſed capitulum.argu.l.quæſitum.§.ſi qs de fundo inſtruc.& ſic habet locum.c.mandatum.de ꝓben.lib.vi.quia ubi legatur ebdomodario eccleſiæ ipſi eccleſie uidetur legaſſe.ff.de an.lega.l.annua.

Summarium.

1 Expectans in forma pauperum poteſt ante purificationem

nem gratie acceptare ſi per eum non ſtetit quominus gratia purificaretur.

Epithome.

1 Intereſſe non cadit in beneficialibus.

Deciſio. X V I I. alias. 395.

NOta ſi impetrans in forma pauperum facit diligentiam, quam potuit ut gratiam purificet licet purificatio non fiat dummodo per eum non ſtaret ſed p executorem quo minus &c. poteſt acceptare infra menſem & ſi poſtea conſtuerit de ſua habilitate ualebit acceptatio & nulla eſt collatio alteri facta infra menſem poſt dictam acceptationem & ante purificationem per ordinarium per regulam. quod per me non ſtat &c. & not. per Pau & Gen. & alios in cle. cum ei quem. de conceſ. præben præterea hoc impedimentum eſt irreparabile per ſuperiorem cui nil mandatur. nec fieri poſſet per ipſum huiuſmodi purificatio ergo ceſſat recurſus. de quo in. c. paſtoralis. de iurepatro. nec poteſt dici ad intereſſe quia in beneficialibus non cadit extimatio ſeu intereſſe. ut no. Innocen. in capitulo. quærelam. de elect. uide. clxiiij. & . cccclxiij.

Summarium.

1 Expectans ad primum uacaturum in eccleſia poteſt acceptare beneficium ad cuiuſcunque collationem inſtitutionem ſiue elect. pertinens in ipſa eccleſia.

Deciſio. X V I I I. alias. 411.

NOta habens gratiam de beneficio ſi quod uacat uel cum uacauerit in certa eccleſia quod duxerit acceptandum poteſt acceptare beneficium ad cuiuſcunque collationem inſtitutionem uel electionem pertinens in ipſa eccleſia non obſtante quod non haberet ad collationem epiſcopi prepoſiti decani &c. quia poteſt papa adiicere formam in gratiis & priuilegiis ſuis quam uult. & quando non exprimit aliquem modũ uenit omnis modus. prout legitur & notatur de præben. cum in illis. libe. vi. & in cle. una. eodem ti. & ibi glo.

Summarium.

1 Impetrans licet acceptet beneficium uacans per obitũ. 6. quod tamen uacauit per obitum . c. nihilominus tenet acceptatio.

Epithome.

2 Acceptatio eſt quædam declaratio uoluntatis. & tendit ad execu gentiæ.

3 c. ſuſceptum. de reſcrip. in. vi. non habet locum in acceptatione.

Deciſio. X I X. alias. 413.

NOta impetrans licet acceptet beneficium uacans p obitum C. idem tamen uacauit per obitum. B. nihilominus tamen ualet acceptatio licet non ualeat prouiſio ſecundum aliquos. Ratio quia potius debemus hic conſiderare uacationem quam uacationis modum præſertim ſi acceptauit beneficium in loco certo puta eccleſiam talis uille uel præbendam talem uel ſic uacatam. tunc enim ſatis per has qualitates & circunſtantias tales conſtat de corpore beneficii acceptati licet erratum ſit in perſona. Conſtat enim quod beneficium ſic uacans in tali loco ſiue eccleſia uoluit acceptare: & ibi pro tunc nullum aliud uacauit. ergo argumen. l. certum ff. ſi certum petatur. & de teſti. cap. licet ex quadam . faciunt notata per Io. mo. in cap ſi tibi abſenti de præben. libro ſexto. &
3 ibi plene per eum. Nec obſtat. c. ſuſceptum. de reſcrip. li. ſexto quod nõ habet locum in acceptatione quæ eſt quædam declaratio uoluntatis & tendit ad executionem gratiæ. & ideo non mirum ſi erretur in modo uacationis, qđ non impediatur acceptatio dummodo ſequatur uera & effectualis prouiſio quæ dat ius in rem. de conceſ. præbẽ. c. ſi. li. vi. uide deci. cclxxij.

Summarium.

1 Expectans cui per papam fuit facta gratia de canonicatu alicuius eccleſiæ, cum præbenda & preſtimoniis ſi qua uacabant uel cum uacare contingerit. an poterit acceptare præbendam uacantem. & dimittere præſtimonia . ut poſt modum alterius canonici decedentis præſtimonia accipere poſſit ?

Epithome.

2 Gratiam ſuam quis diuidere non poteſt.

Deciſio. X X. alias. 416.

NOta papa fecit gratiam ticio de canonicatu talis eccleſiæ præbendam uero ipſius eccleſiæ ac præſtimonia ſi qua uacant ad præſens. uel dum uacabũt per mortem unius canonici cedentis uel decedentis, uel cum ea uacare contingerit ſibi contulit. uel diſpoſitioni ſuæ reſeruauit. quæ infra unius menſis ſpacium duxerit acceptanda. moritur unus canonicus obtinens unã præbendam & quædam præſtimonia iſte expectans acceptauit præbendam & dimittit præſtimonia illius alius tamẽ expectans ſequens in data qui acceptauit præbendã ac præſtimonia alterius ſecundo decedentis dicit quod primus amnodo non poteſt obtinere præſtimonia iſta. quia imputetur ſibi quare non recepit præſtimonia primo decedentis ſicut eius præbendam acceptauit. & quod non
2 poteſt diuidere gratiam ſuam. nec ualet acceptare præbẽdam unius canonici, & præſtimonia alterius immo oportet quod unius eiuſdemque canonici præſtimonia & præbendam recipiat. propter uerba illa unius canonici. pro quo etiam ſcilicet quod non poſſet diuidere gratiã factã. ff. de condi. & demon ſi cui. de le. ij. neminem pro primo facit. quia illa uerba coniuncta diuiduntur in duas diſiũctas. argumen. l. filio. § fin. præſertim. quia poſſet contingere quod moreretur unus canonicus præbẽdatus nõ habens præſtimonia alterius poſtea decedentis acceptare poterit ergo non uidetur papa intellexiſſe in ſenſu compoſito, uel unito ſed potius in ſenſu diuiſo . ¶ Item illa uerba eccleſiæ referuntur ad præbẽdam & illa unius canonici referuntur ad præſtimonia. ſi enim in gratia nihil fuiſſet dictum de præſtimoniis non fuiſſent appoſita illa uerba unius canonici & cætera. ſed ſimpliciter fuiſſet dictum præbendam uero ſi quæ uacat & cætera. ergo cum plures ſint gratiæ ſcilicet una de præbendis ipſius eccleſiæ. & alia de præſtimoniis unius canonici cedentis, uel decedentis. argumen. l. ſcire debemus. ff. de uerbo. oblig. ergo illa uerba quæ ſtatim ſequuntur quæ duceret acceptanda cum ſint plures numero diuidantur in ſuas ſingularitates ad quas referuntur per illam dictionem relatiuã quæ ut ſit ſenſus ſibi factam gratiam de præbend. ipſius eccleſiæ quam duceret acceptandam. argu. l. filio. §. ſi. Et hoc credo uerum.

Summarium.

1 Acceptatio primi in data licet reddatur inutilis attamẽ præſtat impedimentum ſecundo.

Epithome.

2 Collatio ordinarij facta infra menſem expectanti datum an ſit ualida ſi appareat expectantem non acceptaſſe infra menſem.

3 . Decretum omne habet tacitam conditionem in ſe ſi in cuius fauorem eſt interpoſitum uti uoluerit.

4 Negligentia notabilis quæ dicatur, erit arbitrarium.

Deciſio. X X I. alias. 422.

NOta primus & ſecundus in data acceptauerunt infra menſem unam eccleſiam poſt unum uel duos

Staphi. in tra. de lite gra. & iuſti. fol. 109. uer. 3. expirat.

menſes ſecundus fecit ſibi prouideri ſed primus non, immo antequam primus ſibi faceret prouideri ſuperuenit reuocatiu pape. quæritur an ſecundus habeat ius? Et uidetur quod ſic quia acceptatio primi redditur inutilis & ineffectualis propter reuocatoriam. ergo non uidetur quod præſtare poſsit impedimentum ſecundu. quia non præſtat impedimentum quod de iure non ſortitur effectum. contrarium fuit determinatum per. c. quodam. de præbē. lib. ſexto acceptatio enim primi cum a principio tenuiſſet, fecit ut decretum poſitum in litteris ſuis omnia facta pro ſecundo irritarentur & pro iſta parte ſcilicet quod acceptatio ex quo ſemel fuit ualida licet poſtea efficiatur inutilis præſtet impedimentum. faciunt iura allegata in quæſtione quam poſuit Io. an. de regu. iuris non præſtat. in mercurialibus. pro iſta parte optime poteſt induci. ff. de libe. & poſthu. l. ſi poſt. in principio. Et per eundē modum. l. ſi poſt habere. dicitur in prin. Et uide hic quæſtionem quæ incipit. cum ad collationem cuiuſdam epiſcu-
2 pi. ¶ Sed quid erit ſi prior in data nunquam acceptauit an prouiſio ſecundo facta infra menſem primi erit nulla. Et idem quæri poteſt de collatione ordinarii facta infra menſem primi ſi poſt non acceptat & licet Pau. teneat quod ſit nulla. ut notatur in cle. cum ei quem. dic quod immo ualet per rationes. Io. mo. de præben. ſtatutum. li. ſexto. Et quia gratia primi eſt conditionalis ſi acceptauerit infra menſem conditio deficit ergo non impedit ordinarium uel ſecundum in data. Item omne decretum habet tacitam conditionem ſcilicet ſi is in cuius fauorem eſt interpoſitum eo uti uoluerit. ff. de lega. l. l. ſeruum in principio. & notat Io mo in dictu. c. ſtatutum. de præben. & hoc eſt uerum niſi tunc cum ſecundus ſibi fecit prouideri primo poſſet notabiliter negligentia imputari. quia tunc cum propterea primus ſit ea eluſus. ut in. c. tibi qui. in fi. de reſcri. Et in. c. ſi clericus. de præben. lib. ſextu. Secundus poſſet ſibi facere prouideri ſed quando debet notabilis negligentia puniri. hoc eſt in arbitrio iudicis attentis circunſtantiis attendendis eum non ſit tempus a iure ſtatutum. dicitur tamen communiter quod executor ſecundi uel ordinarii poteſt monere primum ut faciat ſibi prouideri. & ad hoc ſibi præfigere tempus competens quod hoc faciat alioquin ipſi etiam poterint prouidere. ut argumen. in ſimili extra de reſt. ſpol. frequens. §. ſolet. ff. de here. inſti. ſi quis inſtituatur. in prin.

Ruinus conſ. 93. ã. e. titu. 8. uolu. 3.

Summarium.

1 Acceptatio nulla ea poſt facto non conualeſcit.

Epithome.

2 Impetrans quādiu præcedit eum primus in data nō poteſt facere ſibi prouideri.

Deciſio. X X I I. alias. 52.

NOta quod ubi ſunt duo expectantes ſub diuerſis datis cum poteſtate acceptādi etiam beneficia reſeruata ſi ſecundus in data infra menſem debitum primo in data acceptauit beneficium non ualet ſua acceptatio nec prouiſio dum tamen primus in gratia poſtmodum infra menſem acceptauerit licet habuerit eam pro derelicta intantum quod ſi papa conferat beneficium uacans tanquam reſeruatum collatio pape præfertur & præualet acceptationi ſecundi impetrantis. Et poteſt eſſe ratio quia ſe-
2 cundus impetrans quādiu præcedebat eum primus impetrans non potuit ſibi facere prouideri nec acceptatio ſua fuit efficax. ergo poſito quod primus obtinuerit gratiam actus qui fuit inualidus ex poſtfacto non conualeſcit. argumen. l. ſi ſeruus. ff. qui & a qui. l. prima. § illud. ff. quorum le. ad quod facit no. per Io. mo. in cap. ſtatutum. de præben. lib. ſexto. ad quod. c. penul. cum ibi no. & per Io. an. eo. titu de leg. primo. l. plane. in princip. licet aliqui teneant contrarium. ad quod. l. ſi cum optio. de ope. libe. & l. ſi heres de manu. teſt. per quas leges ego ſolus tenui iſtā partem licet decretū pro primo appoſitum uideatur multum obſtare. ut. c. pen. all. & uide omnino infra deci. ccxcvi. & cccexxii & cccel. & uide omnino Collec. in. c. eccleſia. q. quid ſi tu primus in data &c. de ſortileg.

Summarium.

1 Clauſula conſueta poni in confirmationibus dummodo ex ordine debeatur beneficium non intelligitur tm̄ de ordine datæ ſed acceptationis.

Deciſio. X X I I I. alias. 502.

NOta quod clauſula conſueta poni in confirmationibus dummodo ex ordine debeatur beneficium non intelligitur tantum de ordine datæ ſed acceptationis qa tunc primo beneficium eſt debitum. ut in capi. primo. de conceſ. præben. li. vi.

Summarium.

1 Prouiſio in qua narratur canonice prius prouiſum fuiſſe eſt ſurrepticia.

Deciſio. X X I I I I. alias. 532.

PRimo & ſecundu in data acceptantibus unum beneficium reſeruatum alias tamen cadens ſub eorū gratiis ſecundus in data obtinet gratiam per quā narrat in literis eius quod ſi alias non obſtetiſſet reſeruatio fuiſſet eidem canonice prouiſum & tanquam de reſeruato prouidetur uel mandatur prouideri ſi non fuerit alteri ius quæſitum quæritur an hæc gratia ſit ſurrepticia propter hoc. quia non erat ſibi alias canonice prouiſum licet quidam dicerent quod non ex eo quod papa nō cōſiderat illam canonicam prouiſionem ſed reſeruationem quæ impediebat utrunque ſcilicet prouiſionem tam primi quam ſecundi. nec etiam executor primi potuit ligare manus ſecundi. quia ipſe eas habebat ligatas propter decretum reſeruationis. tamen maior pars tenuit pro primo. quia eſt uerſimile quod potius fuerit papa motus ex eo. quia æſtimabat eum alias canonice obtinuiſſe quod tamen non fecerat etiam ſi reſeruatio non obſtetiſſet propter primum cuius decretum ligauit manus ſui executoris. uide quod no. Inno. in. c. dudum. de elec. ſuper uerbo canonice. in prin.

Summarium.

2 Prouiſio facta poſtq̄ papa appoſuit manus ei qui acceptauerat prius uel poſtea acceptauit non ualet.

Epithome.

2 Collatio facta per ordinarium infra menſem datum expectanti etiam quod papa mandauerit. d. collationem confirmari ſi tamen alteri ius non fuiſſet quæſitum. non ualet nec tenet.
3 Mandatum de prouidendo an liget manus habentis poteſtatem conferendi?
4 Beneficium dicitur affectum per appoſitionem manus papæ.

Deciſio X X V. alias 536.

INfra menſem expectantis & ante ipſius acceptationē ordinarius de facto contulit cuidam beneficium uacans & cadens in gratia expectantis ſed ad illius cui ordinarius contulit ſupplicationem papa mandauit certis iudicibus quod illam collationem ordinariam auctoritate apoſtolica confirmarent ſi a die date præſentium non eſſet alteri ius quæſitum. tandem ante confirmationē per ipſos iudices factam expectans acceptauit & ſibi obtinuit prouideri. poſtea uero dicti iudices dictam collationem ordinariam confirmauerunt. quæritur an talis confirmatio teneat. uel an dictus expectans cui ante confirmationem prouiſum extiterat poſt mandatum tamen de confirmando a papa emanatum fuerit ius quæſitum? & uidetur quod confirmatio teneat & quod prouiſio expectantis poſtquam papa appoſuit manus mandando confirmari collationem ordinarii non tenuit. quia per talem manus appoſitionem totum negocium uidetur ad ſe aduocaſſe

Aeneas de falco. in trac. reſer. in. 4. q. prici. in. a v. effectu uer. & per illam.

uocaſſe & ſic executori expectantis manus & cuiuslibet
alterius inferioris fuerint ligate.argumen.cap.ut noſtrũ.
de appellat.licet in oppoſitum uidetur.quia per ſolũ mã
datum de prouidendo non ligentur manus cuiuſcunque
3 habentis poteſtatem conferendi quo minus prouiſio per
eum facta teneat & ualeat.per decre.quia cunctis.§. ex
parte.uer.non ſic.& uer.ſimiliter.de conceſ.præben.libr.
ſexto.niſi papa expreſſe beneficium ſue diſpoſitioni reſer
uaret uel decretum in tali mandato adiunxiſſet.uel alias
expreſſe ſuam uoluntatem inſinuaſſet.ut dicto.c.quia cũ
ctis.talibus iudicibus quibus mandabatur tale beneficiũ
reſeruando ſue diſpoſitioni uel interdicendo. ut ibidem
cum ibi no.per Archi.in uer.ſimiliter.ſuper uerbo ea pri-
matur.& ſuper uerbo inſinuent.eo.ti.ſi ſoli & facit de p-
ben.dilectus uer.clericus. quod concordat cum.c.inter
cetera.eo.ti.Et ſic reſponderi poteſt ad rationem in oppo
ſitum.quia papa non aliter uidetur ad ſe aduocare nego
cium nec manus apponere niſi exprimat quod nullus a-
lius poſſit diſponere puta reſeruando uel decernendo nõ
ualere &c.per præmiſſa niſi uelles tenendo primam par
tem dicere quod ſimiliter mandando prouideri uel etiã
diſponendo de certo beneficio uacante uideatur manus
apponere etiam ſi non reſeruat uel decernat.Et reſponde
ri poſſet ad iura proxime allegata quod omnia loquun-
tur ubi papa mandat prouideri de beneficio uacaturo,
ubi non eſt ueriſimile quod per ſolum mandatum incon-
tinenti uelit manus ordinarii ligare nec aliquod beneficiũ
afficere etiam ſi de certo beneficio uacaturo hoc mãdet.
puta de tali nominando illud primum uacaturũ ſed non
bene uideo quare non ſit eadem ratio diuerſitatis in ua-
cante quam in uacaturo cum uenit caſus uacationis. qa
eadem ratio.quare ſecundam credo de iure ueriorem &
ſic prouiſio expectantis erit potior & confirmatio non ua
lebit ex quo prius expectanti fuerit ius quæſitum audiui
4 tamen quod cancellaria ut prædicta iura tollerentur &
ut gratia pape poſſit indubitanter ſortiri effectum per ſo
lam manus pape appoſitionem eo ipſo quod ſignat ſup-
plicationem ſeu prouideat ſiue mandet prouideri, uel a-
lias diſponat de uacanti uel uacaturo certo uel incerto a-
deo uult eſſe affectum beneficium & ligatas manus infe-
rioris quod ſemper durat reſeruatio cum decreto a die da
te ſignationis facte per papam.& tunc per illas clauſulas
reſeruationis & decreti negocium eſt clarum. uerũtamen
cum gratia ſit de incerto beneficio uacaturo ut puta quod
duxerit acceptandum dat decretum incertum & ſup in-
certo quod demum ligat cum deductum fuerit ad certi-
tudinem per acceptationem.iuxta.c.dudum.de præben.
li.ſexto.§.conſiderantes.niſi apponeret certũ tempus pu-
ta menſem ut hodie communiter ſit de ſtilo cancellarie.
quia tunc infra tempus etiam ante acceptationem liga-
ret manus aliorum ut menſis appoſitio in aliquo operet.
ut in cle.cum ei quem.de conceſſio.præbend.uide ſupra
deci.cccel.

Summarium.

1 Acceptatio pauperis facta de beneficio uacante ante pu
rificationem gratiæ factam infra menſem an ualeat?

Epithome.

2 Datio libertatis facta pendente optione eius cui legata
erat ſeruorum optio ualet in euẽtũ in quẽ ille nõ optetur.
3 Prouiſio tribuit ius in re.
4 Acceptatio tribuit ius ad rem.
5 Papa ubi mandat aliquid ſtudioſe tunc ordo literæ eſt
ſeruandus.

Deciſio.XXVI.alias.544.

AN acceptatio paupis facta de beneficio uacante ſi
de iure ſibi debeat ante purificationem gratiæ etiã
ſi purificauerit infra mẽſem ualeat.uel an ſit opus
poſt purificationem gratiæ infra menſem nouiter acce-
ptet? & uidetur quod ualeat.quia non eſt niſi declaratio
uoluntatis & ideo cum eam non mutauerit ſed perſiſtat
in eadem ſibi proficiat dum tamen infra menſem purifi-
cetur conditio.pro hoc bene facit decre.cum in cunctis.
& c.ne captande.ubi hodie alia forma eſt propter adie-
ctionem menſis antequam uacet quis ſecundum formã
illam poteſt acceptare primum uacaturum uel ſecundũ
ex cauſa & tamen ante uacationẽ poterit dici gratia ſua
conditionalis ſcilicet ſi eo uiuo uacaret beneficium.arg l.
homines.iij reſponſo.de condi.& demon.& ſicut ibi an-
te euentum conditionis facta acceptatio ualet in euentũ
conditionis ergo ſic.pro hoc ff.de op le.l.fin.cum optio.
2 ubi datio libertatis facta pendente optione eius cui lega-
ta erat ſeruorum optio ualet in euentum quo ille non o-
ptetur.nec eſt opus quod renouetur datio libertatis per
eundem modum. facit.l.legatarius.§.1.ff.de le.i.& condi
tio quæ ponitur in literis pauperum potius dirigitur ad
prouiſionem & eius effectum quam ad acceptationem.
Item pro hoc bene facit de ſecun.tab.l.ii.§.ſi ſub condi-
tione.ubi petitio poſſeſ.bonorum ſecundum tabulas fa-
cta ante aduentum conditionis ualet in euentum. p hoc
bene facit.ff.de teſta.mili.fraudem.§.teſtamentum.ff.de
le.iij.l.ſi filius.ibi ſi durauerit uoluntas.ff de of.proconſ.
l.legis obſeruare.§ fi.uer.ſed ſi ante.ff.de dona.l.quotiẽs.
§ 1.de ſolu.ſub conditione.In oppoſitum uero quod nõ
ualeat ante purificationem gratiæ niſi poſtea infra men-
ſem renouetur uerbo uel ſigno uel facto ex quo poſtea ap
pareat de eius animo.argumen.ad hoc.ff de adop. le.l.
optione legata.& de le.i.l.iulii contrarius ff. quorum le.
l.i.§.quod ait prætor.ff.ad treb.l.ſed ſententia.ibi cũ di-
cit ſi ratam habeat a contrario ſenſu.pro hoc ſecun.tab.
qui ex liberis.§.teſtamento.uer.plane.ff.de teſta.l.tribu-
nus.pro hac parte uidetur tex.ff.de acqui.her.l.is qui he
res.ff.&.l.is poteſt.&.l.extraneus.in prin.&.l.heres inſti
tutus.ff.rem ra.ha.l.bonorum.& pro hoc etiam bene fa-
cit.quia acceptatio eſt facta per uerbum præſentis tem-
poris ſi de iure ſibi debeatur.& conſtat quod ante purifi-
cationem ſibi de iure non debebatur cum ante aduẽtum
conditionis non ſit debitum ſed ſpes in debitum iri. arg.
l.cedere diem. ff.de uer.ſig.quare non debet eſſe maioris
efficacie acceptatio quam prouiſio.ut patet. quia immo
3 prouiſio debet eſſe fortioris efficacie cum per eam tribua
tur ius in re & per acceptationem non ſed ad rem.de con
ceſſio.præben.c.ſi.li.vi.conſtat autem quod prouiſio fa
cta ante purificationem gratiæ non ualeret quia eſſet fa-
cta contra ordinem literæ & mentem pape qui ſtudioſe
primo ponit de purificatione conditionis & demum de
prouiſione ergo &c.arg.eorum quæ habentur de reſcrip.
cum dilecta.cum ibi no.per Hoſtien.qui ibi no.quod ubi
papa mandat aliquid ſtudioſe quod tunc ordo literæ eſt
ſeruandus.uide deci.cxvii & Collec.in.c.ex quæſtione.
de reſti.ſpo.& deci.cccxcv.

Summarium.

1 Acceptatio non tribuit ius ut oporteat de ea fieri men-
tionem a tertio prouiſo a papa.

Deciſio.XXVII.alias.622.

SI aliquis acceptat aliquam præbendam de qua nõ
eſt ſibi facta prouiſio per ſuum executorem ſi papa
conferat illam præbendam ſic uacantem alteri di-
cendo etiam ſi alteri non eſt ius quæſitum talis accepta-
tio non nocet gratiæ pape alteri facte ſecus ſi ordinarius
confert alteri talem præbendam iuxta capi. cum ei quẽ
de conceſſio præben.in clemen.& ita ſeruat ſacrum pa-
lacium.

Summarium.

1 c. ſi hi contra quos.impedit executionem gratiarum ex
pectatiuarum.

Epithome.

2 Expectantes an impediantur in executione gratiarum
ſuarum propter.c.ſi hi contra quos.
3 Impetrans qui acceptauit beneficium uacans per mor
tem ticii.an admitti debeat ad proſecutionem cauſæ.cũ
ſempronio colligigante ſuperſtite.

Deciſio. X X V I I I. alias. 588.

VTrum. c. ſi hi contra quos. ut li. pen. li. vi. impediat executionem gratiarum apoſtolicarum, quominus expectantibus acceptantibus beneficia litigioſa tanquam uacantia per obitum litigantium qui lite penden. mortui ſunt ualeat prouideri an habeat expectare donec ad inſtantiam litigantium ſuperſtitum lites huiuſmodi finiantur fuit dictum quod ſic propter generalitatem illius. c. cum dicit nullatenus licet contrarium facere uidebatur quod ſuper illo uerbo no. Archi. a contrario ſenſu cum tales executores non cenſeantur de ſe conferre ſed potius neceſsitati iuri alieno. ut ibi dixi. bene ta-
3 men crederem tales impetrantes acceptantes admittendos ad proſecutionem cauſæ tanquam illos quorum intereſt per illius. c. ſi. niſi ſuperueniſſet reuocatio per quam tollerentur gratiæ eorum quibus nondum extiterat ius quæſitum in re prout ſuperuenerat in caſu quæſtiõis ubi prætendebatur impetrantem cui licet de facto per executorem ſuum lite pendente fuerat prouiſum & excluſum p reuocatoriam. quia illa prouiſio executoris propter prohibitionem dicti. c. ſi hi contra. non ualebat. & ſic per eam in beneficio non fuerat ius quæſitum & ſic unus alius qui poſt reuocatoriam & litem finitam impetrauerat ſi non eſſet tunc alteri ius quæſitum fuit potior reputatus. uide deci. cccc xxix.

Summarium.

1 Acceptatio præſumitur facta infra menſem.

Deciſio. XIX I X. alias. 619.

SI aliquis eſt primus expectans in aliqua gratia beneficii & ipſe dicit ſe acceptaſſe infra menſem. ſecundus expectans dat obiectiue ſeu dicit quod nõ acceptauit infra menſem ſine aliqua probatione niſi ſecundus expectans probet clare & legitime quod non acceptauerit infra menſem a tempore note uacationis non auditur. & ita etiam ſeruat rota do. audi. ſa. palacii.

Summarium.

1 Acceptatio pauperis ante purificationem gratiæ, quæ non purificatur infra menſem non ualet ſecus ſi gratia eſſet in forma dignum arbitramur.

Deciſio. X X X. alias. 760.

SCiendum quod ſi aliquis in forma pauperum, acceptat beneficium uacans infra menſem gratia ſua non purificata nec etiam purificauit infra menſem dicitur quod talis acceptatio non ualet. ſecundum quod tenent doc. in. c. cum ei quem. de conceſ. præben. in cle. ſecus autem ſi gratia eſſet facta in communi ſub forma dignũ arbitramur. quia tunc acceptatio infra menſem ualet licet gratia eius non eſſet purificata propter uirtutem dictæ gratiæ ſiue clauſularum poſitarum in dicta gratia dignum arbitramur. & ita ſeruat rota.

Summarium.

1 Epiſcopus habens ex priuilegio nominare unum canonicum in qualibet eccleſia ſi ſemel nominauerit aliquem licet poſſeſsionem non fuerit conſecutus non poterit aliũ nominare.

Epithome.

2 Electio ſola imediate non tribuit ius in dignitatibus electiuis. ſecus eſt in ſimplicibus beneficiis.

Deciſio. X X X I. alias. 35.

NOta ꝙ ubi habet epiſcopus ex priuilegio ſeu ex conſuetudine quod poſsit in creatione ſua noua nominare unũ canonicũ in qualibet eccleſia collegiata ex quo ſemel unum nominauit & nominatus gratiam acceptauit poſito quod nominatus poſſeſsionem non fuerit adeptus pacificam epiſcopus non poteſt alium nominare. ar gu. l. apud euſidium. de adop. lega. & quod no. Archi. in c. cum in multis. ſuper uerbo exprimat. in prin. & c. gratia. in fi. de reſcri. li. vi. licet faciat contra. ca. ſi electio. de elec. li. vi. & quod no. Archi. in. c. ſi compromiſſarius. ſuper. officio ſui. ſed ñ ob. c. ſi electi. quia ibi ex ſola electio-
2 ne immediate in dignitatibus electiuis non attribuit ius. ſecus eſt in ſimplicibus beneficiis. ut in. c. ſi tibi abſenti. de præben. cum ibi no. per doc. in. vi. pro prima parte faciunt no. per Inno. in. c. cũ bertoldus. ſuper uerbo ipſum. de re iudi.

Summarium.

1 Gratia facta ad beneficia in curia uacantia extenditur ad deuoluta.

Epithome.

2 Beneficium deuolutum an uideatur proprie uacare in curia.
3 Gratia facta alicui in præiudicium concedentis non eſt ambitioſa ſed eſt extendenda.

Deciſio. X X X I I. alias. 301.

NOta quod ubi epiſcopo eſt facta gratia quod beneficia ſue dioceſis uacantia in curia romana poſsit cõferre beneficia deuoluta ſecundum aliquos includit. ut c. porro. de priuil. ſed beneficium deuolutum non uidet.
2 proprie in curia uacare. quod probatur quia de beneficiis uacantibus in curia romana non poteſt quis prouidere ſine ſpeciali mandato papæ. ut. c. licet. de præben. libr. vi. ſi de beneficio. e. ti. in cle. & quia licet collatio pertineat ad papam tamẽ beneficium uidetur uacare in partibus ubi prius uacauit licet aliqui contra. quia beneficium uidetur uacare & in partibus & in curia. ar. l. ſi. C. ubi de poſ.
3 agi oportet. Item gratia facta epiſcopo in præiudiciũ cõcedentis non eſt ambicioſa ſed eſt extenda. ut. c. tua. de uer. ſig. & c. dudum. cum ibi no. per Io. an. de præben. li. vi. ſuper uerbo beneficia.

Summarium.

1 Epiſcopus poſtquam commiſit alicui ut conferat certũ beneficium uacans non poteſt uariare.

Deciſio. X X X I I I. alias. 316.

NOta glo. Io. an. in nouel. c. præſenti. de offi. delega. li. vi. quod ubi epiſcopus committit ticio ut prouideat petro de uacanti beneficio ſi dictus petrus idoneus reperiatur ſi antequam dictus ticius prouideat petro dictus epiſcopus conferat dictum beneficium nõ ualet collatio nec epiſcopus poteſt uariare. ad quod facit no. per Inno. in. c. in cauſis. ſuper uerbo cum res. de elec. l. ſanccimus. C. de dona. quia non uidetur ſimplex mandatũ immo uidetur talis qualis donatio ſeu conceſsio facta in ticium ut conferre poſsit beneficium in caſu in quo dictus petrus idoneus reperiatur.

Summarium.

1 Beneficium uacans re integra etiam poſt menſem an poſsit acceptari?

Deciſio. X X X I I I I. alias. 34.

NOta quod ubi impetrans non acceptauit infra menſem beneficium quod uacabat elapſo menſe uacãs adhuc beneficium poteſt acceptare ſecus ſi beneficiũ eſſet alteri collatum. de quo dic ut per Archi. in c. dudum. Staphi. de lite gra. & iuſt. fo. 93. uer. v. non omittendum.
de præben. licet contrarium no. Io. an. in. c. i. ſuper uerbo infra menſem. de conceſ. præben. in cle. & iſta ultima opi. approbatur prima quæſtione reprobata ſuperiore. ſed primum tenet Pan. in al. cle. cum ei quem & in cle. ſi iuxta. ſed executor non poterit prouidere ſibi niſi infra menſem

ſem

ſem acceptet propter formam literarum. uide deci. cxcij. quæ uidetur tenere contrarium iſtius deciſio.

Summarium.

1 Expectans ad collationem decani & capituli eccleſiæ cathedralis poteſt acceptare beneficia uacantia in ea.

Deciſio. X X X V. alias. 112.

NOta quod ubi aliquis eſt expectans ad collationem decani & capituli eccleſiæ cathedralis talis expectans poteſt acceptare beneficium uacans in eccleſia cathedrali. nec iſto caſu habet locum. c. quamuis. de præbē. lib vj. ad quod no in. c. gratia. in prin. ubi dicit contra. p Archi. de reſcrip & c. ſi motu. ſuper uerbo beneficium. de præben lib. vj.

Summarium.

1 Conſuetudo eccleſiæ in qua eſt certus numerus canonicorum uel præbendarum, diſponens quod habens dignitatem ſine præbenda non poſſit acceptare primam præbendam uacaturam non ualet.

Deciſio. X X X V I. alias. 113.

NOta quod non valet conſuetudo in præiudicium impetrantium apoſtolicorum quæ eſt in eccleſia in qua eſt certus numerus canonicorum vel præbendarū quod habens dignitatem ſine præbenda non poſſit acceptare primam præbendam vacaturam. quia ſi talis conſuetudo ualeret tunc per talem ligarentur manus papæ q non eſt dicendum. pro quo uide no. per Guil. c. inferior. xxj. di. nec ob c. cum in eccleſia. de præben. libr. vj. quia ibi erat certa præbenda quæ debebatur epiſcopo futuro.

Summarium.

1 Ordinarij conferre poſſunt beneficia vacantia ante purificationem gratiæ in communi forma pauperum.

Deciſio. X X X V I I. alias. 127.

Vide. §. de pb. de. ccxl. no. q ubi & §. e. ti. in no. de. 17. fuit dubitatum.

NOta ſecundum aliquos vbi eſt facta gratia in forma communi cum menſis appoſitione ſi antequā purificet gratiam vacet beneficium poteſt conferri per ordinarium & eſt ratio. quia gratia non eſt purificata quantum ad impetrantem. nec videtur vacare beneficium ſi ex purificata vacat in fauorem impetrantis. alij contra. quia ex quo menſis eſt appoſitus infra menſem ordinarius non poteſt ordinare vt ſit purificata gratia & conditio videatur retro purificata. vt. l. potior. C. qui po. in pig. ha. ſic intelligitur. c. cum ei quem. § ſecus. de conceſ. pb. in cle. & vide infra deci. ccxl. & cccclxiiii. & cccl.

Summarium.

1 Iudex recuſari poteſt ſi propalauit intentionem ſuam, dicendo aliquem non habere ius.

Deciſio. X X X V I I I. alias. 256.

NOta quod eoipſo quod quis manifeſtauit ſeu propalauit intentionem ſuam dicendo quod talis non habet ius in cauſa poteſt ut ſuſpectus recuſari. notat Ion. in. c. irrefragabili. de of. ordi.

Summarium.

1 Impetrans debet facere mentionem de gratia priori ſibi facta in forma pauperum. alioquin ſecunda eius gratia reputabitur ſurreptitia.

Deciſio. X X X I X. alias. 414.

NOta ſi habens gratiam in forma pauperum impetret aliquod uacans beneficium offerens ſe dimiſſurum prædictam gratiam in forma pauperum priuſquā pacifice poſſeſsionem dicti beneficij uacantis fuerit aſſecutus & antequam poſſeſsionem huiuſmodi beneficij pacificam habeat impetrat aliam gratiam iterū de alio beneficio uacante faciendo mentionem de ſecunda gratia & non de prima. ſ. quam habuit in forma pauperum fuit concluſum per omnes hanc ultimam gratiam fuiſſe & eſſe ſurreptitiam pro eo quod non fecit mentionem de ſua prima gratia quæ adhuc manſit in ſuo robore. nec erat extincta ante huiuſmodi aſſecutionem beneficii ſecundi p eum impetrati & poſſibile foret ipſum non aſſequi. & ſic ſemper primam gratiam obtinebat & uigore gratiæ illius aliquod beneficium cadens in gratia ſua poterit acceptare. & quia de illa non fecit mentionem. ut extra de reſcr. in noſtra. & c. ſi proponente. & c. ad audientiam. & de pben. ſi motu proprio. lib. vi. uide deci. ccij.

Summarium.

1 Gratiæ in forma pauperū & in ſpeciali reputanẽ pares.

Deciſio. X L. alias. 463.

NOta quod gratiæ in forma pauperum & ſpeciali in qua licet exprimatur maior ſumma, & clauſula non obſtante ſi pro alio &c. dummodo ad eandem collationem reputantur pares. & ideo ſi fuerunt in data concurrentes qui alium præuenit in præſentando literas erit potior poſtea in beneficio uacante. iuxta ſecundum reſcriptum. c. duobus de reſcri. li. vi. Non obſtat. c. ex parte ad quod reſponde prout reſpondit Io. an. & Pan. & Gē. in cle. cum ei quem. de conceſ. præb. & ſic dicitur tenuiſſe Oldra. in quæſtionibus ſuis dicēs ſe uidiſſe multas ſententias latas pro paupere in palacio apoſtolico. In hanc ſententiam declinat dominus uiuarieñ. dominus Egi. nelonien. propter no. Io. an. in. c. ſi motu proprio. & quia ſpecialis gratia afficit præbendam. ut in. c. ei cui. de præben. li. vi. generalis uero non ante purificationem. de conceſ. præben. cum ei quem. in cle.

Summarium.

1 Clauſula generalis derogatoria quæ hodie apponitur in literis apoſtolicis derogat ſtatutis eccleſiarum requirentibus ſacerdotium.

Epithome.

2 Clauſulæ derogatoriæ non tollunt nec derogant ordinationi fundatoris quod beneficium non conferatur niſi ſacerdoti in actu.

Deciſio. X L I. alias. 465

NOta quod ſtatuta eccleſiarum actu ſacerdotium requirentia per clauſulas* generales derogatorias in literis papalibus poſitas ſublata uel ſaltem dilatata cēſentur ita quod impetrantes apoſtolici poſſunt huiuſmodi beneficia acceptare licet non ſint in ſacerdotio conſtituti dum modo tamen ſint ætate tali, quod in proximis quatuor temporibus poſſunt ad ſacerdotium promoueri. iuxta notata per Io. an. in. c. ſi pro clericis pauperibus. de præb. li vi. & per Io. an in. c. ei cui. e. ti. licet Archi. ibidē & in. c. cum aliquibus. de reſcrip. uideatur tenere contrarium. & hoc ſatis innuunt uerba in dictis non obſtan. poſita ſi bene inſpiciantẽ clauſ. æ prædictæ non tollunt, nec
2 derogant ordinationi fundatoris in ſuo teſtamento quod huiuſmodi beneficium non conferatur niſi actu ſacerdoti quia ſicut papa non uult præiudicare in præſentatione ita nec in tollendo ordinationem uel ultimam uoluntatem eandem. & pro hoc uide gl. in cle. ut hi qui. de ęta. & quali.

*Clauſu. add. §. de pb. in no. de. j. & Feli. in c. nōnulli. de reſcr. uer. 8. cō clu. Staphi. de lit. gr. & iu. fo. 99. uer. poſt pdic.

Summarium.

1 Expectans primus in data ſi medio iuramento pactus

ſit ad ſecundo quod nunquam beneficium cadens ſub gratia ſua acceptabit donec ſecundus obtinuerit beneficium, an ſecundus ſit potior in beneficio uacanti, quod uterque acceptauit, infra menſem.

Deciſio. X L I I. alias 832.

PRimus in data medio iuramento facit pactum cũ ſecundo quod nunquam beneficium cadens ſub gratia ſua acceptabit donec ſecundus qui impetrauit ad eandem collationem obtinuerit beneficium in gratia ſua & ſi contingeret acceptare beneficium quod ſecundus uellet acceptare ex nunc prout ex tunc renũciat iuri ex tali acceptatione ſeu prouiſione ex eo ſecutura ſibi cõpetenti quæritur an ſi poſtea uacans beneficium cadens, ſub eorum gratia quilibet acceptet infra menſem & poſtea quilibet ſibi faciat prouideri. ſecundus ſit potior ſic, quod obſtent priori pactum & renunciatio quam fecit? quidam dixerunt quod ſic. quia per pactum etiam iuri futuro renunciari poteſt licet non per ſimplicem repudiationem. C. de pact. l. j. Alij quod non. quia ex quo primus acceptat infra menſem decretum in literis appoſitum ſortiretur vires & irritum erit & inane quicquid per ſecundũ vel eius executorem fuerit attentatum. c. cum ei quem. de conceſ. præbend. in cle. non fuit quæſtio determinata ſed mota in conſilio.

Milis in ſuo reperto. in uer. renunciari non poteſt.

Summarium.

1 Acceptatio primi in data ſi propter reuocationẽ ſuperuenientem ante prouiſionem ſibi factam reddatur inefficax. an cõualidetur acceptatio & prouiſio ſecundi ĩ data factæ ante reuocationem?

Deciſio. X L I I I. alias. 833.

PRimus & ſecundus in data acceptauerunt infra menſem vnam eccleſiam poſt unum vel duos mẽſes ſecundus fecit prouideri ſed primus non imo antequam primus faceret ſibi prouideri ſuperuenit reuocatio. quæritur an ſecundus habeat ius? Et videtur quod ſic. quia acceptatio primi redditur inutilis & ineffectualis propter reuocationem ergo non videtur quod præſtare poſsit impedimentum quod de iure non ſortitur effectum. contrarium fuit determinatum per. c. quodam. de præben. lib. vj.

Summarium.

1 Beneficium ſemel taxatum per habentem poteſtatem ſemper ſic durat taxatum.

Deciſio. X L I I I I. alias. 66.

NOta quod vbi beneficium eſt ſemel taxatum per illos qui poteſtatem taxandi habent ex tali taxatione beneficium videtur taxatum? niſi aliquis actus interueniat contrarius taxationi. Et poſito quod per multos annos ſtetit quod decima pro illo beneficio ſoluta non fuerit niſi pro illa vice, pro qua fuit taxatum non ideo minus vires habet taxatio ſemel facta quia ſi poſtea non indiguit decimis non propter hoc videtur remiſiſſe quin taxatio prius facta ualeat. argumen. l. in filijs. C. de decurio. & vide infra deciſio. lxxiiij. poſt medium. & . cexxxuj. & clxxxix.

Summarium.

1 Beneficia non taxata etiam cadunt ſub gratia in forma pauperum.

Deciſio. X L V. alias. 189.

NOta ſecundum aliquos quod vbi non eſt beneficiũ taxatum venit in forma pauperum poſito quod ſit magni valoris. de quo dic per Io. and. in Spe. de conceſ. præben. in. §. item tractatur. alia quæſtio facti circa prin. §. & vide ſupra deci. lxvi.

Summarium.

1 Prouiſio apoſtolica de beneficio iuriſpatro. clerici & laici communiter valet.

Epithome.

2 Compromitti poteſt de ſpirituali in laicum cum clerico autoritate ſuperioris.

Deciſio. X L V I. alias. 166.

1 NOta quod papa conferendo beneficium ut reſeruatum non uidetur cõferre iuſpatronatus laici. ut c. licet cum ibi no. de præben. lib. vj tamen iſtud eſt verũ cum iuſpatronatus inſolidum pertinet ad laicum. quia ſi non pertineret inſolidum ad laicum ſed pro parte & pro parte ad clericum tunc pars clerici traheret ad ſe partem laici & ualeret in toto collatio papæ. nec tunc haberet locum no. in allegato cap. licet. quia ea quæ pertinet pro parte ad clericum & per conſequens ad papam & quia maius dignum trahit ad ſe minus dignum pro iſta parte facit capi. per tuas. de arbi. cum no. in cap. contingat. eodem. 2 ti. ubi poteſt compromitti de ſpirituali in laicum cum clerico auctoritate tamen ſuperioris cum ſimpliciter nõ poſſit compromitti in laicum & ſic ualet compromiſſum propter perſonam clerici adiunctam ibi alias non ualeret ergo idem ſit in propoſito.

Æneas de fal. in trac. reſer. ĩ 4. q. prin. i. 14. effectu. Staphi. de litegra & iuſt. fo. iiij. nerſi. quod ãt Pariſius conſ. 118. in capel. nu. 12. uol. 4. Fel. in trac. quũ literæ apoſtol. in. vi. amplia.

Summarium.

1 Expectantes in forma pauperum poſt purificationem ſuæ gratiæ non poſſunt impediri ab ordinarijs.

Deciſio. X L V I I. alias. 450.

NOta quod. §. ſecus ea. cum ei quem. de conceſſio præbend. in clemen. habet locum non dum in forma gratiæ ſpecialis ſed etiam pauperum poſt purificationem ita quod ante ipſam non ſunt ligatæ manus ordinarij & in hoc conuenerunt omnes domini in Rota me & domino Roberto duntaxat exceptis qui allegauimus. xij. decretales ſollennes ac ibi ſcribentes tenentes contrarium. Prædicti uero alij domini allegabant Oldra. in quæſtionibus ſuis credo quod ſit ſupra. q. Ioan. andr. in additio. Specu. de conceſſio. præbẽ. & multos alios antiquos doctor. qui tulerunt ſententias contra pauperes apoſtolicos & pro ordinarijs prout recitat etiam Collec. in capi propoſuit. de conceſſio. præbẽ. quæ declinat ia opinio. domini Roberti & meam quam etiam tenet ibi dominus pater meus ſubtiliſsimus dominus Ioan. de ligna. dicens opinionem contrariam tantum ab intellectu illius decre. remotam quantum cœlum & terra. idem Ioan. cal. in dicta clemen. dicens & deducẽs quod alias nihil operaretur appoſitio menſis quæ tamen ut ibi dicit text. debet aliquid operari ſeu aliquam utilitatem afferre impetranti. hanc opinio. tenuerunt antiqui & Pau. & Gen. & Stefa. qui etiam fuit auditor ſacri palacij. Guiliel. de monte laure. qui poſuit expreſſe formam & ſtilum ſcribendi tempore domini Cle. v. ante editionem cõſtitutionis illius in qua dicebatur poſt illa uerba quod duxerit acceptandum ita quod interim manus ordinarij & cuiuslibet alterius ſint ligatæ quod hodie dixit ipſe non oportet propter. §. ſecus. idẽ tenet Mattheus angeli Rai. Iacobi Lapus Fredericus de Senis. in hac opin. declinat dominus Cardinalis viuarien. non modice auctoritatis vir in cuius pectore omnia iura ſunt recondita. ſecundum hanc opinio. fuit lata ſententia in palacio per domi.

Vide. 3. e. ti. in no. ij. de. xcv. Staphi. de litegra. & iu. fol. 96. uer. vij. & ultimo.

Io. de

Io. de uarenis. pro paupere apoſtolico, reuocata per dominum Egi. de bellamera qui multum copioſe & prolixe ſcripſit ſuper dicto §. ſecus. & ego taliter qualiter licet minus ſufficienter ſcripſerim contrarium & ut potui non ſatisfaciendo ſed euadendo reſpōdi omnibus rationibus per eum tactis. uide ſupra deci. cxvii. & infra. dxxxvi. & declxxxi. & dxxvij & ibi de hoc.

Summarium.

1 Reſtitutio ad gratiam extinctam non præiudicat ei qui interim aliam gratiam impetrauit.

Deciſio. XLVIII. alias. 558.

Infra per Biſig. de reſcrip. de. 14. ad literam.

POſtquam ticius impetrauit ad collationem epiſcopi papa reuocauit omnes gratias antefactas poſtea papa fecit gratiam meuio ad collationem epiſcopi & poſt iſtam gratiam papa primo ticio fecit gratiam per quam ſibi reſtituit primam gratiam. & uoluit primas literas ualere quas ante gratiam meuii reuocauerat quæritur an ille ticius ſit præferendus meuio? dictum fuit quod non. per capi. quāuis. de reſcrip. libro ſexto. & per iura allega. ibi. ff. de decu. l. ſecunda in princip. C. de confia. l. i. ff. de bo. li. ſi neceſſe. § ſi deportatus. In contrarium facit. ff. qui po in pig. ha. ſi prætor. l. creditor acceptus. & de ſirmo. & inſinuatione. ibi cum dicitur ita uidelicet quaſi innuat quod niſi ſub illa proteſtatione eum religaſſet priſtinum locum recuperaſſet.

Summarium.

1 Gratia ad prouiſionem capituli & canonicorum coniunctim uel diuiſim non extenditur ad beneficium pertinens ad diſpoſitionem unius ex canonicis ratione præbēdæ. quod obtinet in ipſa eccleſia ſeu extra eam.

Epithome.

2 Expectans ad collationem præſentationem ſeu quanuis aliam diſpoſitionem decani & capituli ſingulorumque canonicorum alicuius eccleſiam an poſsit acceptare rectoriā in dicta eccleſia ad quam ius præſentandi habet quidam canonicus uigore ſui certi beneficij quartaria nūcupati?

Deciſio. XLIX. alias. 583.

NOta in dioceſi maioriceñ. ſunt quædam eccleſiæ in quibus ſunt duo perpetua beneficia eccleſiaſtica, quorum unum uocatur rectoria. & habet curam parochialem illam obtinens. alterum uocatur quartus uel quartaria, & obtinens illud non habet curam ſed habet certam partem prouentuum. & habet præſentare rectorem ad rectoriam eiuſdem eccleſiæ epiſcopo ſubſtituendum per eum ita quod ille quartus ſeu quartarius, ſeu beneficium ſic nuncupatum in illis eccleſijs non conſueuit conferri niſi canonico actu præbendato in eccleſia maioriceñ. hoc ſuppoſito uacante rectoria in una de illis eccleſijs quidam canonicus maioriceñ qui erat quartarius ſeu obtinebat quartam ſeu quartariam in eadem eccleſia præſentauit quendam ad rectoriam illius eccleſiæ epiſcopo ſicut poterat ratione quarti ſui ſeu quartariæ. 1
2 quidam uero apoſtolicus qui expectabat ad collationem præſentationem ſeu quanuis aliam diſpoſitionem decani & capituli ſingulorumque canonicorum eccleſiæ maioriceñ. communiter uel diuiſim acceptauit illam rectoriam prætendens eam cadere ſub gratia ſua ex quo pertinet ad præſentationem illius canonici excipitur contra eum per præſentatum per canonicum quod ad eum non pertineat præſentatio ratione canonicatus uel præbendæ eccleſiæ maioriceñ. ſed ratione quarti ſeu quartariæ prædictæ quod obtinet in eccleſia prædicta de cuius rectoria agitur. & ideo non cadit ſub gratia ſua. argumen. capi. mandatum in fin. de præbend. libro ſexto. cum dicit ratione huius præbendæ. cum ibi not. ipſe replicat quod immo cadit ſub gratia ſua. quia ex quo quartus ille ſeu quartarius ratione cuius ad eum pertinet præſentatio nō conſueuit conferri niſi canonico. & ipſe ideo quia canonicus obtinet illum quartum, ſeu quartariam quem ſeu quam alias obtinere non poſſet ideo præſentatio rectoriæ ſatis cadit ſub eius gratia qui impetrauit etiam ad collationem ſingulorum canonicorum, quidam tenebant pro præſentato contra impetrantem quod non cadat ſub gratia eius ex quo non pertinet ad canonicatum ratione canonicatus ſed ratione illius quarti. nec confert alias tanquam canonicus licet ſit canonicus ſed tanquam quartarius. argumen. iuncum. ff. de his qui. ut indi. tuto. ff. de adop. ſi prin. §. quæ duos. cum concor. pro hoc quia iura canonicatus & eius præbendæ ſunt diuerſa, & a iuribus quarti ſeu quartariæ licet ſub perſona huius & ſub huius regimine concurrant & uniantur. quia ubi duo iura concurrunt in perſonam unius, perinde eſt ac ſi concurrerent in perſonis diuerſorum. ut dicta l. tutor. pro hac ſeparatione iurium, bene facit equitas, & eius ratio. Cyn. ff. de ſepera per totum quod no. per Innocen de priuil. paſtoralis de reli. domi. cap ij. pro hoc etiam inducebatur. l. tertia. ſed ſi coniunctim. ff. de le. præſta. & l. multis. in fi. ff. de conditio. & demonſtratio. pro hoc. quia talis quartus ſeu quartarius non poteſt dici de iuribus canonicatus ſeu præbendæ cum non ſemper conferatur certum canonicatum & præben. obtinenti ſed interdum uni canonico interdum alteri nec ad collationem canonicatus & præbendæ ſequitur neceſſario quod obtineat ſeu obtinere debeat talem quartum ſeu quartariam licet illud ſeu illam niſi eſſet canonicus obtinere non poſſet ergo præſentatio rectoriæ pertinens rectori quarti ſeu quartariæ ad eum ratione canonicatus & præbendæ non cenſebitur pertinere immo utraque per ſe cenſebitur & ſeparatim nunc ſortietur naturam alterius nec unum cedet alteri ex quo principaliter uniuntur & coniunguntur ſub unius regimine. argumen. extra ne ſede uacan. capitulo primo. cum ibi not ff. de fideiuſ. l. generaliter. §. primo. uerſicu reum pro iſta parte etiam allegabatur. quia iſte quartus eſt additamentum patens ergo & cætera. argumen l. item fundus. §. huic uicinus. ut ſed in inſula ff de uſufruct. pro iſta parte multum bene facit quod not. Ioan. and in dicto capitulo mandatum. in nouella. ſuper gloſ finali. uerſicu. uidetur expeditum ſi teneamus opinio. ſuam quæ habet ibi non dignitatum quia impetrando ad collationem & cætera decani & capituli communiter & diuiſim non uenit beneficium pertinens ad unum canonicum ratione dignitatis quam non poteſt in eccleſia habere niſi canonicus. ut ibi. ſic non poſsit niſi canonicus obtinere pro iſta etiam parte poteſt induci. ff de uerborum ſignificatio. l. modeſtinus cum concor. ibi alleg. pro hoc etiam poteſt induci. ff. quod ui aut clam. ſi alius. §. notandum. & hanc partem credo ueriorem. & ad rationes & iura in contrarium pro hac parte allega. per præmiſſa ſatis patet reſponſio quare non curo ſigillatim reſpondere, & pro hac parte poteſt induci. l. ſciant. in fine eodem titu. indica. ſolu. l. tertia. §. ſed ſi eum tutor. uerſicu ſed quid ad trebellian. debitor ſub §. finali in fine. pro iſta etiam parte inducebatur. ff. de ſolution l. ſi duo. ff de iure dot. l. pro facta. §. ſi pater non quaſi pater. ff. de operis liberto l. cum patronus. §. primo. uerſicu. itaque de bonis liber. l ſi filius. in principio. pro hac parte etiam allegatur ff. de fundo inſtructo. l. fiet. ff. ad trebellianum. l. facta. § ſi hæres. ff de euictione. l. ſi priuans. & l. bace. & l. ſcafam. de excuſatio tutor. l. tutor petitus. §. primo. in fine ff de hiis quib. ut indig. l. ſi tien. probat quia inſpicienda eſt originalis cauſa. ratione cuius patet præſentatio ſi quartaria. ff. de donation. l. qui id quod cum concord. poteſt etiam ad hoc induci quod notat. per Ioannem andream in nouell. de præbend. cum in illis. libro ſexto. ſuper uerbo inſtitutionem, & ſuper uerbo tantum. Quidam tamen tenebant contrarium. quia quarta uel quartaria debet cedere iuribus canonicatus & præbendæ tanquam nobilioribus quaſi eorum gratia & honore. & ordinan-

Summarium.

1 Forma dignum arbitramur dicitur eſſe quãdo ſit gratia & committitur ſi inuentus fuerit idoneus conferatur &c.

Deciſio. L I I I. alias. 631.

Forma dignum arbitramur dicitur eſſe quãdo dominus papa facit gratiam alicui de beneficio uacanti uel uacaturo. committendo alicui uel aliquibus. ſi per eum uel eos inuentus fuerit in ſcientia idoneus uel ſufficiens & etiam in moribus repertus fuerit uitæ laudabilis. & iſta forma eſt dignum arbitramur.

Summarium.

2 Clauſula anteferri non habet locum quando gratia obtenta fuit poſtquam alius prius acceptauerat beneficium iam uacans.

Epithome.

2 Clauſula anteferri eſt ualde odioſa. & propterea reſtringibilis.

Deciſio. L I I I I. alias. 640.

SI aliquis expectans auctoritate alicuius papæ in ali
quo beneficio ad collationẽ alicuius quo papa mor
tuo alter papa qui ei ſucceſſit fecit ſimilẽ gratiam
alteri in eadem collatione cum clauſula anteferri. quod
ſi primus acceptauit ſolum ſine prouiſione facta ſibi per
executorem ſuum infra menſem ante gratiam ſecundi.
quod gratia ſecundi non habebit locum. cum gratia di-
cti primi per acceptationem ſit conſumpta ante ſecundã.
haberet enim locum ſecunda ſi eſſent pares in expectan-
do beneficium. ut legitur & not. in c. quodam. & c. ſi cui
de præben. li. vi. & c. quoniam de conceſ. præbend. & c.
cum in multis. & c. duobus. de reſcrip. eo. li. Prædictus
autem primus qui acceptauit non poteſt dici par ſecun-
do propter dictam acceptationem nec eſt uis in caſu ſi
dicatur quod acceptatio non dat ius. Sed collatio ſecun-
dum Io. an. & Archi. in præalle. iur. & Io. mo. in. c. ſi tibi
conceſſo. in fi. de præben. li. vi. maxime cum clauſula an-
2 teferri ſit reſtringenda & cum ſit ualde odioſa. ſecundũ
Compoſ. in. c. cauſam quæ. de reſcrip. & ita ſeruat rota dominorum auditorum ſacri palacij.

Summarium.

1 Executores gratiarum an poſſint dari ſimplices clerici.

Epithome.

2 c. ſtatutum. §. in nullo quo ad executores gratiarum an ſeruetur.
3 Stilus cancellariæ facit ius.
4 Executores gratiarum poſſunt ſibi aſſumere partes iudicis & procedere parte uocata uel nõ uocata & poſſunt ſententias fulminare.
5 Literæ in forma pauperum uidentur eſſe iuſticiæ.

Deciſio. L V. alias. 565.

Vtrum. c. ſtatutum de reſcrip. li. vi. quo ad perſonas habeat locum in executoribus gratiarum. & an ſi de facto cancellarius ſuper gratia pauperis uel alias deputauerit non in dignitate conſtitutum. &c uel forſan ſimplicem clericum ualeat proceſſus per talem executorem factus ſuper purificatione gratie pauperis hanc quæſtionem habui de facto coram me in cauſa electẽ. ubi cuidam pauperi impetranti ad collationem epiſcopi electẽ. fuerant deputati executores cum illa clauſula quod ſi nõ omnes &c. inter quos fuit unus executor deputatus ſacriſta electen. de quo dicebatur quod nullam habet dignitatem nec perſonatum in eccleſia. ſed ſimplex officium. & quod eſt monachus quia eccleſia eſt monachalis nec fiebat mentio de monachatu. coram quo pauper una cum

ẽ. de reſcr. 32.

quodã alio executore tertio ſe excuſante purificauit gratiam ſuam. & per eum & illum executorem fuit de idoneitate pauperis inquiſitum. & fuerunt facti proceſſus & deputati ſubexecutores ut moris eſt. tãdem uacante una eccleſia cadente ſub gratia eius. Ille pauper acceptauit. & ſibi fecit prouideri opponebatur quod purificatio facta per eum coram illo ſacriſta non tenuerat. & per conſequens nec proceſſus nec acceptatio nec per conſequẽs inde ſecuta prouiſio. quærebatur an bene diceret ille ſecundus? & uidetur pro ſecundo. & contra primum. quia
2 curia romana quo ad perſonas ſeruat decre. ſtatutum in
executoribus gratiarum. ut no. Io. an. in nouel. c. ſtatutũ
§. in nullo. ſuper uerbo citet in fi. & ita expreſſe dixit mihi
dominus pœnitentiarius. & omnes de cancellaria. quod
non deputarent executores ſuper gratiis. niſi perſonas &
tales quales requirit. c. ſtatutum. Cum ergo ſtilus cancel-
3 lariæ faciat ius. ar. de conſti. ex literis. de re iudi. in cau-
ſis. de crimi. fal. quam graui. & quæ contra ius fiunt pro
infectis haberi debent. de regulis iuris. quæ cõtra. proceſ
ſus prædictus primitus impetrantis eſt nullus. præſertim
propter. §. finalem dicti. c. ſtatutum. iuncta. l. non dubiũ.
C. de legi. pro hoc etiam clemen. & ſi principalis. de reſcrip. & quod no. Spec. ti. de lega. §. fi. uer. nunquid ergo.
in fi. præſertim quia non fuit facta mentio de monachatu. ar. notatorum. per Archid. in. c. ſtatutum. circa principium. ſuper uerbo canonice. Item pro hoc facit. quia exe-
4 cutores gratiarum poſſunt ſibi aſſumere partes iudicis &
procedere parte non uocata. ſiue uocata &c. & habent iuriſdictionem. & poſſunt fulminare ſentẽtias &c. iuxta clemen. iudices. de offi. dele. cum no. per Inno. in. c. dudum
de præſumpt. ergo neceſſario eſt quod deputentur tales
executores quales debeant eſſe iudices ſecundum formã
c. ſtatutum. præſertim in caſu quo deputati ſunt ſup gratias pauperis qui uidentur deputati ſuper materia iuſti-
5 ciæ & uidentur literæ pauperum eſſe iuſticiæ ut no. glo. in
c. ſi pauper clericus de præben. & per doctores in cle. cũ
ei quem. de conceſ. præben. ergo tales perſonæ debuerũt
deputari quales in literis iuſticiæ deputantur. per. c. ſtatutum. & in iſta opinione erant domini decanus debullatio tunc præſidens in cancellaria iuſticiæ. & Guil. braſoga. tunc referendarius domini papæ. ¶ In contrarium uidetur pro primo contra. ſecundum opinionem domini Ioan. mo. quod. c. ſtatutum non habet locum in executore gratiarum. ut ibi notatur in prima parte. Nam ſolum loquitur in iudicibus deputatis ad cauſas. ergo in executoribus deputatis ad beneficia ſtabitur iuri communi. ga aute illud. c. ſtatutum quilibet erat capax commiſſionis apoſtolicæ. niſi eſſet prohibitus. & eandem opinionem tenuit Euſebius alias Gen. & Guil de monte laud. in extrauagan. ſedis apoſtolicæ. præſertim. quia dictum. c. ſtatutũ eſt penale. quia in fine annullat contra factum. ergo reſtringatur & ſtricte intelligatur tantum in deputatis ad cauſas de quibus loquitur. & in terminis ſuis tenentur. argumen. de regulis iuris. odia. libro ſexto Et pro hoc etiam facit. quia gratia eſt quoddam principale. executorum autem datio eſt quoddam acceſſorium. ut in capitulo ſi ſuper gratia. de offic. delega. libro ſexto. ergo non tanta excellentia requiratur in tali executore qui ſic acceſſorie deputatur. ſicut in iudice qui principaliter in cauſa deputatur præſertim quia inquiſitio ſuper idoneitate facta fuit ſine partis uocatione. nec habuit contencioſam iuriſdictionem exercere. nec tunc. fuit oppoſitum de ſacriſtia quod non eſſet dignitas. & etiam conſtabat de idoneitate perſonæ pauperis quaſi etiam notoria. & papa de alio niſi de idoneitate non curabat. Et erat intentio ſua quod ſi eſſet idoneus gauderet gratia ſua. nec pronunciatio de idoneitate eſt neceſſaria. ſecundum nota. per doctores. in capi. cum et quem de conceſſio preben in clemen. Et etiam papa in nulla culpa fuit ſi recepit executorem ſibi datum in cancellaria. & coram eo gratiam purificauit bona fide. & præſertim cum ille pro canonico ſe gereret. & executorem reputaret. & forſan pauper in dignitate conſtitutum credebat. ergo multum eſt ſubueniendum, ne ruat proceſſus. cum laboret morbo alieno. C. de naturali. li. l. legem præſertim. ex quo de eius idoneitate conſtabat. nec pars eam negabat. nec eſt ſibi imputandum ſi nimium de eius ſacriſtie qualitate non inquiſiuit, cum ſit datus a cancellaria. & pro capace ſe gerente cre-

dit.ar.l.doli §.fi.ff de noua.præſertim cum tunc de nullius præiudicio tractaretur.ergo ſibi & cancellariæ credere potuit.nec ad exactiſsimam diligentiam ſeu curioſitatem fuit aſtrictus.ar.de exercito.l.fi.§ interdum. quæ ita concor.l.fi.alias penul.§.& ſi acceperit.de in rem uerſo.ff.de iur.& fac.igno.nec ſuam.Nec obſtat.quia dato qđ cãcellaria ſeruaret quo ad perſonas executorum. decre.ſtatutum.non tamen propter hoc cenſetur quod de iure habeat locum in his.cum ſolum ſequatur idoneitatem. ut ſupra dixi.Item & ſi cancellaria non conſueuit niſi tales perſonas in executores dare ſeu deputare quales exigit.c.ſtatutum.non tamen ſequitur quod ſi de facto alios deputauerit non ualeat cum multa ſint quæ etiam ſi fieri non debeant facta tamen manent.allega.l.i.§.biduum.ff.quando appel.ſit de regula.ad apoſtolicam. Item dato quod cancellaria ſeruet.c.ſtatutum. quo ad perſonas in executoribus gratiarum non tamen propter hoc ſequitur quod eius pœna quæ eſt in.§ ſi per quem totum quod leſus agitur annullatur locum habeat in eis.cum pene nõ ſint extendende ſicut etiam nec in eis habet locum decr.ſtatutum.quo ad citationem faciendam quo ad modum probandi.ut ibi no.per Archi in §.in nullo.& Io.an.in no uel.ſuper uerbo citet nec etiã ſeruatur in eis quo ad ſubdelegatas perſonas quod patet quia cotidie deputantur per eos ſubexecutores.etiam ſimplices clerici uel præsbyteri.ergo multo minus debet ſeruari in eis pena illius.c. Nec obſtat quod poſſet ſibi aſſumere partes iudicis &c. quia illud eſt incidenter ſi appareat contradictor. & acceſſorium.ſcilicet per quandam inquiſitionem ſuper idoneitate ut gratia quæ eſt principalis poſſit per eos effectui demandari.& ideo quicũque alias idoneus de iure communi.etiam ſi non ſit capax commiſſionis quo ad executionem ut gratia quæ eſt principalis demandetur effectui cum non reperiatur prohibitum per decre.ſtatutum.quæ ſolum loquitur de deputatis ad cauſas non ad gratias exequendas.ita etiam erit capax iſtius iuriſdictionis accidentalis & acceſſoriæ licet alias ſi illa per ſe principaliter cõmitteretur eis non eſſet capax.ar.io ſimuli.C.de iudi quotiens cum ibi notatis.C.de ordi.iudi.l.penul.cum cõcor. Nec obſtat quod literæ pauperum ſint iuſticie quia eſto quod illud uerum ſit non tamen deputantur in eis audit. ad commiſsiones ſed ad prouiſiones de beneficiis faciendas principaliter.& huius gratia quaſi pro quodam præparatorio ad inquirendum de idoneitate & ideo non habet locum in eis.c.ſtatutum.quod loquitur de literis iuſticie in quibus iudices deputantur ad cauſas principaliter uel poteſt dicere quod literæ propriæ gratiæ pauperum nõ ſunt iuſticie cum ſcribantur per eos quibus id ad quẽ pertinebat prouiſio.alias de neceſsitate non erat aſtrictus ꝓuidere.immo tunc magna gratia debet reputare.ſecus ſi ille eſſet alias aſtrictus de neceſsitate prouidere.ut in.c.relatum &.c.cum ſecundum apoſtolum.de præben.& tũc ſi contra tales prouiſiones deputarentur iudices. forſan haberet locum.c.ſtatutum.& pro iſta parte.ſcilicet ꝓ primo.& ualore ſuorum proceſſuum fuerunt omnes domini in rota uel maior pars præſertim mota equitate. uide ſupra deci.cccxcij &.cccxciij.

Summarium.

1 Purificatio gratiæ pauperis ſi ſit commiſſa epiſcopo. eo mortuo an poſſit capitulum eam purificare.

Deciſio. L V I.alias.665.

SI purificatio gratię pauperũ commiſſa eſt alicui epiſcopo qui ante eius purificationem mortuus eſt. tunc eam poteſt purificare ſede uacante capitulum. & ita tenent aliqui domini auditores.pro hoc facit capitulum unicum ne ſede uacan.&.c.i.de inſtitu.li. vi. immo totũ contrarium tenet maior pars.quia licet ſede uacante prædicta ſpectent ad capitulum ut eſt in iure expreſſum.non autem iuriſdictio delegata alicui epiſcopo poteſt peruenire ad capitulum eo mortuo.

Summarium.

1 Tempus acceptandi non currit expectantibus ſi beneficium per alium poſſideatur etiam de facto licet non de iure.

Deciſio.L V I I.alias 695.

DIc quod non currit tempus acceptandi beneficium expectanti ſi beneficium eſt plenum & nõ uacuum & poſſidetur per alium licet de facto & non de iure.& hoc etiam tenet rota.per hoc poſſunt induci.c.licet.ii.de præben.li.vi.& alia iura ſimilia.

Summarium.

1 Prouiſio facta per executorem gratiæ ante receptionem literarum ualet ſi non opponatur.

Deciſio.L V I I I.alias.795.

SI autem executor alicuius gratie prouideat de aliquo beneficio uacante.licet non receperit literas gratiæ.qđ talis prouiſio ualet ſi non opponatur quod nõ receperit literas.præſumptio eſt quod talis non faceret niſi recepit literas gratiæ.& ita tenet rota dominorum auditorum.ſuper dicta pronunciatione facta eſt quædam declaratio per dominum uicecancellarium de mandato prædicti domini pape.

Summarium.

1 Collatio facta ad mandatum pape de beneficio reſeruato ualet.etiam ſi de reſeruatione non ſit facta mentio in literis.

Deciſio.L I X.alias.877.

VTrum ſi papa conferat uel mandat conferri beneficium reſeruatum.non facta mentione in literis de reſeruatione.ſed poſita illa clauſula ſi non fuerit alteri ius quæſitum ualeat collatio quidam ꝙ nõ. tamen rota tenet quod ſic ut large fiat interpretatio in ꝑiudicium concedentis & ne pape auaritie ſeu cupiditati parcatur ſi aliquid retinere uidetur.ar.C.de bo.uacan.ſi quando.iuncta no per Inn.de dona.paſtoralis. & faciũt ad hoc rationes quas tetigi in dicta decre.licet.de præbẽ. libro ſexto. Staphi.de litera.& iuſt.fol.33.in fi.

Summarium.

1 Articulus ſuper ualore beneficii niſi dicat deductis oneribus.non ualet.

Deciſio. L X. alias.702.

DIc quod ſi papa facit alicui gratiã de certo beneficio uacanti.uel ſub expectatione certi ualoris. & alius opponat ſ quod plus ualet beneficiũ uacans de quo ſibi eſt prouiſum quod habet articulare ſic quod tale beneficium deductis oneribus ualet tantum alias niſi ſic faciat articulus non admittetur.pro hoc facit c.præſenti.de offi ordi.li.vi.cum ſimilibus.

Summarium.

1 Impetrantes beneficia debẽt omnia exprimere quæ mouere poſſunt ad denegandum.

Deciſio.L X I.alias.703.

DOminus papa Gregorius anno primo ſui pontificatus dixerat,quod ſi ipſe faceret aliquam gratiam de certo corpore alicuius beneficii uacantis uel uacaturi.quod gratia non ualeat niſi expreſſa mentio fieret in ſupplicatione impetrantis de qualitate dicti beneficii.ut omnia exprimãtur quæ poſſunt mouere principem ad concedendum uel denegandum.iuxta.c.ſi dignitatem de præb.in cle.ſecundum doc.ibi.

Summarium.

1 Expectans primus in data licet ſe aſtrinxerit ad probandum

bandum quod infra menſem acceptarit ſecundus benefi cium ſi tamen non probauerit non cadit a iure ſuo.

Deciſio. L X I I. alias.748.

NOta q ſi duo ſunt expectantes in aliqua gratia. unus primus alter ſecundus. & in illa eccleſia uacat beneficium quod acceptat ſecundus impetrans infra menſem. primus uero dicit q acceptauit infra menſem a tempore dictæ uacationis. quod tunc non probat q propter hoc non cadit a iure ſuo. quia hoc non tenetur probare primus expectans. ſed ſecundus qui eum uult excludere. ita ſeruat rota.

Summarium.

1 Iudex literarum in forma dignum arbitramur poteſt alteri committere uices ſuas.

Deciſio. L X I I I. alias.751.

SI papa facit alicui gratiam de aliquo beneficio iuxta formam dignum arbitramur tunc epiſcopus uel ille cui committitur examinatio de prædictis poteſt committere ex cauſa uices ſuas alteri. pro hoc facit quod dicit Io. an. in. c. ſuper. de offi. delega. li. vi. & ita tenet rota. dato q in commiſſione ponatur tuam cõſcientiam onerramus. de quo uerbo quærimus. de iurepa. in clemen.

Summarium.

1 Impetrantes non tenentur probare ualorem beneficij. niſi ſibi opponatur.

Deciſio. L X I I I I. alias.800.

SCiendum q ſi aliquis habet in gratia ſpeciali uel cõmuni certam ſummam quod eam non tenetur probare niſi opponatur ſibi. & ita tenet tota dominorũ auditorum ſacri palacij.

Summarium.

1 Executores ſiue ſubexecutores gratiarum debent acceptantibus prouidere.

Deciſio. L X V. alias.814.

SCiendum eſt q communiter in gratia beneficiali dãtur aliqui executores & ille qui facit proceſſum dictæ gratiæ dat aliquos ſubexecutores. ut ſi beneficiũ uacet & acceptet expectans & aliquis executor faciat ſibi prouiſionem infra menſem quod fieri poteſt. quod melius & tutius eſt. q aliquis executorum faciat dictam prouiſionẽ. uel q faciat aliquis de ſubexecutoribus datis, & talis prouiſio facta per executorem ualeat. & ita tenet rota ſacri palacij.

Summarium.

1 Reuocatio gratiarum habet locum etiam in illis qui licet acceptauerint non tamen fecerant ſibi prouideri.

Deciſio. L X V I. alias.696.

AEneas de falco. in trac. reſ. in. v. q principali. q. 14.

DIc q reuocatoria papæ habet locum in expectationibus illorum qui acceptauerant beneficium uacans infra tempus debitum. tamen eis nõ fuit facta prouiſio ante reuocatoriam. & ita loquitur. c. quoniam. de conceſ. præben. li. vi. Dominus autem papa Gregorius. xi. fecit unam declaratoriam de tempore ſuo q nõ imputaretur dicta reuocatoria dictis expectantibus. ſi tamen fecerint perfecte q eis fieret prouiſio per executores ante dictam reuocationem.

Summarium.

1 Impetrans dignitatem eccleſiæ collegiatæ electiuam. licet faciat mentionem de collegio ſi tamen non facit mentionem quod ſit electiua non obtinebit.

Deciſio. L X V I I. alias.878.

PRæmiſſa igitur opinione ſupra poſita ſuggeſtum eſt papæ q quidam prioratus monachorum in quo ſunt ſeptem monachi cum priore ſimul uiuentes uacat. & papa illum confert uel mandat conferri. opponitur q erat electiuam. & q de electione non fecerat impetrans mentionem. Quæritur nunquid ex hoc gratia uicietur: fuit dictum q non. quia licet expreſſum non eſſet q eſſet beneficium electiuum. ſatis tamen expreſſit æquipollens. quia eo ipſo q expreſſit q erant ſeptem monachi cum priore ſimul uiuentes. eo ipſo præſumptio eſt q ſint ibi collegialiter ſeu conuentualiter in dubio. quia ſunt regulares. & cathedralis ubi ſunt multi & dos fuit conſtituta pro multis in dubio præſumitur q ſit collegiata. ut no. Hoſti. de iurepatro. c. nobis. licet ſit ſecus in alijs eccleſijs ſecularibus inferioribus. iuxta no. per Inno. de iurepatro. poſtulaſti. & per conſequens ſi ibi eſt collegium prior qui eſt caput eſt eligendus de iure communi per collegium uel conuentum ut c. i. de elec. ſed meo tẽpore rota tenuit contrarium ſcilicet q impetrans dignitatem eccleſiæ collegiatæ electiuam licet faciat mentionem de collegio ſed non facit mentionem q ſit electiua. non ſufficit per clem. i. de præben. & eſt ratio quia ideo uoluit papa q fieri haberet mentio q ſit electiua. ut ueritas ſibi nota eſſet de hijs quæ in facto cõſiſtunt. cum alias facta ignorare poſſit. ut c. i. de conſtitu. lib. vi. conſiderauit igitur q ſibi notificaretur ueritas facti. ſed non fecit exprimendo eccleſiam eſſe collegiatam. quia poteſt in facto eſſe q eccleſia collegiata pertinet ad collationem alicuius & non probat hoc eſſe uerum q ab hoc contingit abeſſe. quando igitur diſpoſitio iuris communis argueret unam neceſſitatem & ueritatẽ facti infallibiliter. uerbi gratia. impetraui dignitatem exprimendo q excommunicare poteſt & audire confeſſionem & conferre eccleſiaſtica ſacramenta & huiuſmodi certe quia in iſtis ex diſpoſitione iuris communis infertur de neceſſitate & infallibiliter q talis dignitas ſit curata. tunc bene ſufficeret & ueniret dignitas curata. licet iſta uerba. uidelicet q eſſet curata non expreſſiſſet. quia per prædicta ſatis expreſſit de cura & infallibiliter ſed exprimendo conuentum per hoc quod facit q materia iſtarum impetrationum eſt odioſa & reſtringibilis.

DE HIIS QVÆ FIVNT A PRAELA.

Summarium.

1 Præſentatio abbatis per epiſcopum admiſſa præſumitur facta de conſenſu capituli.

Deciſio. I. alias. 337.

NOTA ubi aliqs eſt præſentatus ab abbate. & inſtitutus ab epiſcopo. præſumitur q fuerit præſentatus de conſenſu capituli de quo dicitur in. c. ea nuſcitur. de hijs quæ fiunt a prælla & ibi per Innoc. ad quod facit. l. fin. ff. de tuto. de curato.

DE RE. ECCLE. NON ALIENANDIS.

Summarium.

1 Vnio beneficiorum non requirit tractatum.

Deciſio. I. alias.566.

NOTA quod ubi fit unio beneficij quod in tali unione non eſt neceſſarium q procedat tractatus. ſicut in alia alienatione. maxime quando beneficiũ unitur alteri beneficio exiſtenti infra dioceſim infra quam beneficium eſt unitum. quia in habentibus. &c. C. ne lice. ha. l. i. delegat. ii. l. cum pater. §. libertus. licet uideatur facere contra c. tua. de hijs quæ fiunt a prælla. ſine conſenſu. primum ta

men tenet rota.per.c.ſi una.de re.eccle.non alie.in cle.in
qua non cauetur de tractatu.ſed conſenſu. uide.clxviij.

Summarium.

1 Vnio non redditur nulla propter falſam cauſam in unio
ne expreſſam . licet annullari poſſit . & ideo expectantes
non poſſunt beneficium unitum acceptare . niſi unione
annullata.

Epithome.

2 Vnio uidetur donatio & eſt contractus ſtricti iuris.
3 Dolus dans cauſam contractui & ſi ſit ſtricti iuris non
reddit contractum nullum ipſo iure.
4 Falſa cauſa non impedit dominij translationem.
5 Falſa cauſa annullat gratiam ipſo iure.
6 Vnio non eſt ambitioſa.

Deciſio. II. alias.168.

Caſſa.deci.8. ſub tit.de cōc. præben. nu.6. & per eundem deci.1 de unio.

NOta ꝙ falſitas cauſæ nō reddit unionem factam
nullam ipſo iure ad hoc ꝙ impetrans tale benefi-
cium unitum poſſit acceptare donec unio fuerit
annullata . & ꝙ falſitas cauſæ non reddat unionem nul-
2 lam.probatur quia donatio uidetur. & eſt contractus ſtri-
cti iuris.l.cū qui.ff.de donationibus.& tamen dolus dans
cauſam contractui in contractibus ſtricti iuris non reddit
3 contractum nullum ipſo iure.ut.l.ſi quis cum. de uerbo-
rum obliga.iuncta.l.dolo C.de inutili ſtipulatione . Item
falſa cauſa impedit dominij translationem . ut eſt uidere
non debito ſoluto ea falſa cauſa.ubi datur actio ad repe-
tendum quæ non daretur ſi dominium non eſſet transla-
tum ut l ſi.ff.de uſufruc quemadmodum ca.ad quod no
tatur.in.l cum hij.§.arbitrio.ff.de tranſac.& quod no.In
nocentius.& Hoſtien.in c.quæ in eccleſiarum.ſuper uer-
bo legitimo.& ſuper uerbo conſenſu.de conſtitutionibus.
&.l.cum in corpus.ff.de acquiren.re. domi. ad quod fa-
cit.l.fi.ff.de hijs qui a non domino manu . ubi ſuggerens
falſum princıpi.ut ſeruus manumitteretur qui non debe
bat manumitti ualet manumiſſio licet ſuggerens punia-
tur.nec ob.l.magis puto.§.fi.ff.de rebus eorū . quia aliud
ſeruatur in alienatione rei incorporalis quam in alienatio
ne rei eccleſiæ & inter iſta eſt differentia ut no Innocen.
in c.dudum de rebus eccleſiæ nō alienandis. & in.c.1.de
in integrum reſtitutione . Item non ob. ſi dicatur in literis
5 ꝙ falſa cauſa annullat gratiam ipſo iure ut in.c.ſi.de fi-
lijs præſbiterorum.lib.vi.cum ibi notatis. quia unio fit de
beneficijs.ut de proprietate beneficij.& de ꝓprietate agi-
tur.& ſic uidetur cauſa prophana.c.autē ſi.loquitur quā-
do fit gratia de beneficio.ad quod faciunt notata per Io.
and in.c.diſpendioſ.m. ſuper uerbo beneficijs de iudi in
cle.& per eundem de cauſa poſſeſ. & proprietatis.c.1 eo.
6 libro.Item aliud loquitur in materia ambitioſa.unio autē
non eſt ambitioſa cum fiat propter neceſſitatē. Item non
ob quia decretum datum propter falſam cauſam non ua
let ipſo iure ut ar.l.1.§.hæc uerba.ne uis fiat ei.ff.de car-
bo. edic nj.§.impuberi.de uen.inſpi.l.1.in principio.quia
loquitur ubi decretum imponebatur ex falſa cauſa.& in
præiudicium alicuius cui de præſenti fiebat præiudiciū
& quia certabant de damno uitando.quod non eſt in pro
poſito.ubi ſi fiat unio beneficij non uacantis ex falſa cau
ſa,non poteſt allegari præiudicium. licet poſtea impetrās
poſſit petere ꝙ annulletur unio licet unio teneat ut eſt di
ctum.dictam opinionem tenet glo.xlj.q.ij.ſine exceptio-
ne.licet Archid.contra tamen rota communiter tenet ꝙ
ualeat unio licet poſſit annullari probata falſa cauſa.&
uide.ſ.deci.cla.&.cccclix.&.cccccxi.

Summarium.

1 Vnio facta præpoſituræ cum conſenſu capituli de eccle
ſia aliqua quamuis ex unione capitulum poſſet conſequi
aliquod commodum an ualeat?

Deciſio. III. alias.859.

PRæpoſituræ neumaſineſi.quæ eſt dignitas in eccle
ſia.& habet quaſi omnia bona capituli. & proui-
1 dere toto capitulo . & etiam ſingulis canonicis in
uictualibus & alijs neceſſarijs.& habet adminiſtrationem
omnium.& totum retinet ſibi præpoſitus quod ſuper eſt
de omnibus oneribus incumbentibus ſupportatis.& præ
poſitura etiam habet bona & adminiſtrationem illorum.
Facta eſt unio cuiuſdam eccleſiæ ex certis rationabilibus
cauſis ut poſſet melius prouidere capitulo.& onera incū-
bentia ſupportare per epiſcopū neumaſineſ.de conſenſu
capituli. Quæritur an ualet unio pro & contra.facit.c.
ſi una. de rebus eccleſiæ non alienandis.in clemen uide
tur dicendum ꝙ ualeat.ea quo principaliter fit dignitati.
non ipſi capitulo.licet ea hoc ea quodam conſequenti ca
pitulū utilitatē ſequatur. pro hoc bene facit de tutoribus
qui auctorizat pupillo in adeūda hæreditate.licet ex qua
dam conſequentia redundet in utilitatem tutoris.cui for-
ſan adhita hæreditate debebitur legatū C.de admini.tu-
to.l.cum quædam.pro hoc etiam facit.ff.de tuto.l.1.&.l.
quod dicimus in principio.Item per eundem modum po
teſt induci ad hoc inſti.de teſta.§.legatarius.ſic & hoc ca
pitulum huic unioni poterit auctorizare.non enim cenſe-
tur hæc unio eſſe res propria capituli ex quo ſit præpoſi-
turæ & nomine capituli.bene facit.ff.quando appel.ſit ne
ceſſe.l.1.§ impropria.dicit nomine ſuo.ꝙ præpoſituræ uel
præpoſiti non eſt capituli. facit.ff de rerum diuiſione.in
tantum.§.de uniuerſitate.de in ius uocan.ſed ſi hac.§.ma
numittitur.præſertim cum illa quæ ea pauiū exinde per-
cipiet non poſſit per ſe percipere ſed de manu præpoſiti
ar.ad hoc ff.de uſufruc.defunct §.ſub primo.de uſufru.
lo.l.fundum turbaui pro hoc quia interdū per medium.
permiſſum agitur ad extremum prohibitum.faciat ff.de
exceptionibus.per iuſiurandum.§.& ſi fideiuſſor.ubi acce
ptilatio facta fideiuſſo.per medium obligatio fideiuſſoris
quæ eſt uerbalis agit in obligatione rei principalis non uer
balis in qua alias agere nō poſſit igit in iſta unione aucto
ritate capituli per mediū præpoſituræ agere poſſit & pro
deſſe in utilitatem conſequentis capituli.non enim quæri
tur cui commodum quæritur unionis.ſed cui honor ha-
bitus eſt bene facit de lega. præſtan.l.iij.§.1.de iure fiſci.l.
edicto.§.ad eos.de uulga.& pupil l qui liberi.§.hæc uer-
ba.de contratabulis.non putauit.§ in adoptione.in fin §.
pro hoc ꝙ potius debemos attendere præpoſituram cui
fit unio principaliter poſſet induci.l.1.de hijs quibus.ut in
dig. de edili.edic cum autem.§ ſi pro hoc facit.l.1.de le-
ga.ij.l.cum pater.§.libertus.licet uideatur facere contra.
c.tua.de hijs quæ fiunt a prælato ſine conſenſu capituli.
pro hoc facit ꝙ auctoritate capituli poſſit per mediū præ
poſituræ ſeu per alium quod non poſſit per ſe.ff.quæ res
pigno.obliga poſſ.aiſto.§.finali cum concordan pro hoc
quia iſta eccleſia unita.nec eius bona non erunt ſub cura
& adminiſtratione præpoſiti quod eſt multum attenden
dum.ar. ff de lega.iij.in patronis.§.ſempronio.pro hoc
quia hic licet ſint aliqua ſcilicet quæ uitūtur uiciare unio
nem.ſcilicet quia ex illa redūdat ſeu reſultat utilitas capi
tuli.cui melius prouidebitur ꝙ non poteſt in re propria
auctorizare.ex quo trāſeunt aliqua principaliora quæ ha
bent illa ualidare ſcilicet quia ſit potius principaliter ipſi
dignitati præpoſituræ.potius attēdamus id quod prodeſt
quam id quod nocet.facit ff.de iure fiſci.l.non intelligi-
tur.§ ſi quis palam ut ſic unio magis teneat quam pereat
ar.l.quotiens.ff.de rebus dubijs non enim attendenda eſt
illa communis utilitas capituli . quia ſecundum hoc non
poſſet facere unionem alicui præbendæ eccleſiæ cathe-
dralis.quia cum omnes præbendæ ſint capituli . ex illa
unione capituli conſequeretur utilitas. ſaltem uacante
præbenda quo tempore illa bona eius remanerēt ſemper
penes capitulum ut notat Innocen. de teſtam. relatum.
in fin.ꝙ tamen falſum eſt quia immo poteſt ut notat Io.
and.in dicto.c.ſuper uerbo.ſi una dignitati.& ſup uerbo.
capitulo.pro iſta parte ēt poteſt induci l.ſi quis perperā.
§.ſi quis certum.ff.de iure dotium. In oppoſitum uidetur
quod potius attendatur utilitas capituli reſultans ex unio
ne.ut ſic capitulum non potuerit auctorizare unioni quæ
fiebat ad eius utilitatem , ut ei poſſet melius præpoſitura
prouidere.

Oldra.conſ. 162cardi. coſ. 131.abb. in.c. poſſeſsiones de re eccleſiæ nō alienam.

prouidere.facit quia potius attenditur is cui effectualiter commodum acquiritur.& ad cuius utilitatem fit diſpoſitio.argum.ff.de lega. præſtan. l.iij. §.item ſi quis.&.§.& ſi præponas.pro hoc de ſucceſſ.edic.l.i.§.penul.inſti.per quas perſonas nobis ac.ſed ſi hæres pro hoc.ff.ad trebel. l.cogi.§ qui in ſolidum.& tenet rota dominorum auditorum ſacri palacij.

Summarium.

2 Reſeruatio papæ non impedit unionem faciendam per ordinarium ſed ſuſpendit eius effectum durare tempore collationis factæ uigore reſeruationis.

Epithome.

1 Reſeruatio papæ ſubſequens unionem factam ab ordinario impedit effectum unionis licet de ea non fuerit facta mentio.

3 Impetrans tenetur mentionem facere de iureiurando.

4 Legatus de latere poteſt unire eccleſiam parrochialem dignitati.

Deciſio. IIII. alias.19.

Calde. conſil. ult.ſub ti.de re eccleſiæ non alie.Fely.in.c. in nra co.xvij. uerſi.uigeſimũ ſeptimũ de reſcript.

Fran.in.c.ſi tibi abſenti col. penult. in glo. in uer.in perſonã de præben.

NOta ꝙ reſeruatio papæ non impedit unionem faciendam per ordinarium.& eſt ratio.quia unio concernit proprietatem beneficij.& collatio papæ quæ fit propter reſeruationem concernit fructus beneficij.& iden unio tenet. licet effectus unionis papæ reſeruatione ſuſpendatur pro illo tempore pro quo confertur beneficium.non ut proprietas beneficij ut dicitur in ſimili in.c.i.de cau.poſ.in cle.per Io.an.cle.diſpendioſam de
2 iudi & ex hoc dicitur ꝙ reſeruatio ſubſequens unionem ab ordinario factam impedit effectum unionis. poſito ꝙ in collatione facta per papam de tali beneficio reſeruato. de unione quæ præcedit non fiat mentio.quia unio perpetua non tollitur ſed eius effectus differtur ut.c.ſciant.de elec.lib.vi.arg.l.cum ita.de condi. & demon.& poſito ꝙ unio ſit facta propter cauſam neceſſariam. iſta cauſa ſeu eius effectus differtur facto principis ſuperueniente. ut.l.finali.ff.ad municipa. Item differtur talis neceſſitas ad tempus & non perpetuo quod non uidetur abſurdum.licet contra hoc uideatur facere not. Archidia.in
3 c.nemo.de ele.li.vi.quia de commenda debet fieri mentio.alias non tenet impetratio ſed iſtud non ob. quia reſeruatio fit motu proprio papæ.& ſic non debet allegari ſurreptio.ut.c.ſi motu de præben li.vi.& de materia unionis uide infra deci.clx.&.clxvi.&.claviij.&.xxvij.& cclxiij. &.ccclxx.&.ccclxxv.&.cccc alij.&.cccc alxij.& ꝙ lega
4 tus de latere poteſt unire eccleſiam parrochialem dignitati.&c.infra deci.cccclix.dexi.

Summarium.

1 Vniri ex neceſſitate beneficium poteſt per ordinarium cadens ſub expectatiuis etiam poſt proceſſum factum per executorem.

Deciſio. V. alias. 253.

NOta ꝙ beneficium ad quod generaliter quis eſt expectans poteſt uniri per ordinarium. & poſt proceſſum factum per executorem. ut.c.cum acceſſiſſent.de conſtitu.& nn Io.an.in ſpecu in rubrica.de præben.& no.idem in c.literas de reſcrip ſuper uerbo ſtatutum uerſic.nec uidit ponderandum.& in.c.ſi. de præben.in cle.& uide Petrum de bracho. ſuper dictione data uel litera.quia unio fuit ex neceſſitate ideo uidetur ꝙ ualeat ar.l.pero.de lega ij.Item generaliter eſt expectans ad omnia beneficia.igitur iſtud beneficium ſingulare non uidetur deberi.arg.l.ſi.cum optio.de op.leg ſed ibi uidebatur a tempore mortis ius competere legatis. & erat in poteſtate ſua ius eligendi quem uellet quod non hic cum uacet beneficium quod unitur.uide deci.clx.

Summarium.

1 Vniri poteſt beneficium reſeruatum.ſed unio habebit effectum ceſſante reſeruatione.

Deciſio. VI. alias.658.

DIc quod unio poteſt fieri de beneficio reſeruato quæ tamen non habet ſuum effectum quin papa conferat ratione ſuæ reſeruationis factæ. ſed poſtea dum non uacabit in curia dicta unio habebit ſuum effectum.& ita tenet rota.

AEneas de falco in tract. reſer.in.4.q.prin. in.xxuj.effectu in princ.

Summarium.

1 Capellaniæ quæ ædificantur in eccleſia ſpectante ad præſentationem abbatis ſpectant etiam ad præſentationem eiuſdem.

Epithome.

1 Contentum ſequitur naturam continentis.

Deciſio. VII. alias.158.

NOta quod ubi abbas dicit ſe patronum alicuius eccleſiæ ſi infra eccleſiam ædificentur capellaniæ uidentur pertinere ad abbatem iurepatronatus in dubio.quia ea quo abbas eſt patronus eccleſiæ conſequenter uidetur eſſe patronus ipſarum capellaniarum
2 ut contentum ſequatur naturam continentis. argu.l.teſtamentum.§ fina.ff de teſtament. cum.l. ad eos igitur inſulsi.de acquiren rerum domi.&.l. quod ſicut. quod pro materia.de pericu.& commo.rei uendi. ad quod notatur per Inno.in c.cum uenerabilis. circa finem. ſuper uerbo auctoritate.in glo fina.de exceptio.ad quod.c.ad audientiam.de eccle edifi.&.c.poſtulaſti.de iurepatronat.cum ibi notatis per Innocentium in gl.penult.& quod no. Io. mo.de inſtitutio.c.ij.lib.vi.& per Archidi.de capel.mona.c.præſbyter.in ſecunda glo.circa finem.dominus ho ſtien.allega.c.ij circa princi de capel.mona. pro hoc extra de deci quoniam. & in iſta opinione fuit maior pars dominorum licet faciat contra quod no. in.c.ad hæc de fil.præſb.per Ber.in ſi ſecundæ glo.

Summarium.

1 Vnio probata falſitate cauſæ poteſt annullari.

Deciſio. VIII. alias.169.

NOta quod ubi beneficio ſine menſe prælati unitur beneficium non eſt neceſſarium quod fiat mentio in unione nec in tali unione exprimantur bona uel alia dum tamen cauſæ ſint uere propter quas fit unio quia ſi eſſent falſæ licet unio teneret ut dictum eſt ipſo iure tamen annullari poſſet falſa cauſa probata ut.l. ſi propter.§.marcellus.ff.de iudi.uide præce.deci.

Infra.11.Biſi. 2.eo.ti. &.l.in no.i.de excep. ſpla.Egi.618.

Summarium.

1 Vnio probatur ex præſcriptione tanti temporis de quo non extat memoria hominum.

Epithome.

2 Vnitur.3.modis beneficium.

Deciſio. IX. alias.205.

NOta quod ubi quis dicit beneficium unitum tanto tempore de quo non exiſtit memoria ſufficit quod allegat præſcriptionem de qua non extat memoria. quia tribus modis unitur beneficium. primo per modum

traditum.in.c.ſi una.de rebus ecc.non alie. ſecundo per conceſsionem papalem. tertio per præſcriptionem. ut no. Io.ao.in c. frequens.ſuper uerbo ad menſam. de reſti. ſpol.quia tale tempus de quo non extat memoria ſufficit ſine titulo alio ut oo. per moder.in.c. ſi diligenti. de præſcrip per Innoc.uide deci.ccclxxv.&.clx.

Summarium.

1 Vnio probatur ex præſcriptione tanti temporis de quo in contrarium non extat memoria hominum nec requiritur quod allegatur titulus.

Epithome.

2 Titulus non allegatur in his quæ præſcribuntur tanto tempore de quo non extat memoria.

Deciſio. X. alias.375.

NOta quod ubi allegatur beneficium unitum uel tanto tempore de quo non exiſtit memoria ſufficit ſimpliciter allegare unionem: poſito ꝙ non alleget cauſam unionis. quia in illis quæ tanto tēpore acquiruntur de quo non exiſtit memoria ſufficit allegare tempus ſine titul.ut notat Innoc.in.c. dudum. de deci.& in c.ſi diligenti.de præſcript. iuncta.l hoc iure.§. aqueductus ff.de aqua quotti.& eſtiua &.c.i.de præſcriptio.lib. vi.uide deci.clx.

Summarium.

1 Beneficium unitum perdit nomen beneficii.

Epithome.

2 Pars ſeparata a toto non eſt ſub toto ſed eſt totum per ſe.

Deciſio. XI. alias.370.

NOta quod ubi beneficium eſt unitum & alteri annexum perdit nomen beneficij & non debet dici beneficium ſicut ante unionem dicebatur.arg. §. illud. in auten. ut iudi.ſine quoquo ſuffrag.l illud.iuncta. l.ſi eadem.ff de actio &.pro facit illud ſcire.quia in caſu in quo dicit beneficium unitum & articulatur & datur ꝙ de præſenti unitū eſt ſicut antea erat quod articulus ruit.
2 quia pars ſeparata a toto nō eſt ſub toto ſed eſt totum per ſe ut no.doc.in.c.cui de non ſacerdotali & ſic ſeparatio facit duo & unio unum.ar.l.cum qui edes.ff.de uſucap. ne ſede ua.c.1.uide deci.clx.

Summarium.

1 Vnio facta ex falſa cauſa ualet ſed annullatur probata falſitate ſed facta ſine cauſa non ualet.

Deciſio. XII. alias. 512.

NOta quod unio ex falſa cauſa facta ſeruata tamen forma iuris ualet & tenet argum.no. per Io.xii.q ij. in ſumma.&.c.qui ſine exceptione.&.c.dudum.de rebus eccle.non alie.ſecus ſi nulla cauſa ſubſit.ſed ſi ſine cauſa aliqua facta fuerit tunc nihil ualet quod actum ē. ut in cle.monaſteriorum.de reb.ec. non alie. & ſic poteſt intelligi opi Ber.& Hoſt.qui tenent cōtra Io. & Tancre. in.c.1 de reſti.io integrum.dominus uero Io. de ligna.in c.ſi qu s præſbyter diſtinguit an ſit peccatum ex qua uel circa quam uide.ſ.deci.ccccxliij & clxviij.

Summarium.

1 Vnio facta menſe epiſcopali non facta mentione de beneficijs prius eidem unitis ualet.

Deciſio. XIII. alias.442.

NOta utrum unio de quodam beneficio facta per papam menſe epiſcopali cuiuſdam eccleſiæ ſeu epiſcopi cui per prædeceſſores ſuos etiam unite fuerunt factæ nonnulle alie uniones de quibuſdam aliis beneficijs ſit nulla.quia epiſcopus non fecit mentionem de alijs beneficijs ſibi unitis menſæ ſuæ? tenent quod non. uide deci.dxi.

Summarium.

1 Vnio eccleſiæ facta per epiſcopum monaſterio in recōpenſatione damnorum per eum illatorum non ualet.

Deciſio. XIIII. alias.611.

DIc ꝙ ſi epiſcopus uult unire aliquam eccleſiam ſibi ſubiectam alicui monaſterio religioſorum in compenſationem aliquorum damnorum per eū factorum dicto monaſterio ꝙ non ualet dicta unio quia non eſt facta legitime quia delictum perſone non debet redundare in damnum eccleſiæ.cum olim.ij.de priuil.ſed reſtituat de ſuo damna uel monaſterium agat cōtra eum coram ſuo ſuperiore. ita etiam tenent auditore ſacri palacij.

DE LOCATO ET CONDVCTO.

Summarium.

1 Emphitheoticam rem uenditam per ſecundum emphitheotam an poſsit primus dominus per eodem precio retinere?

Deciſio. I. alias. 861.

QVIDAM emphitheota cuiuſdā prioris eccleſiaſtici multis creditoribus uel creditori non cuto obligato ad inſtantiam creditoris per curiam cuiuſdā principis uel comitis qui erat dominus ſuperior a quo dictus prior etiam dictam rem tenebat & poſtea dederat eā illi debitori emphitheotice i emphitheoſim forſan de ſuperioris domini uoluntate dicta res emphitheotica per executorem rei iudicate fuit ſubhaſtata & cuidam ticio tanquam plus offerenti uendita ſeu liberata dictus tamen prior dominus immediatus dicit ꝙ infra tempus debitum ipſe uolebat illam pro eodem precio retinere.& quantum in ſe fuit retinuit nō tamen precium obtulit nec ſoluit nec apparet ꝙ ſibi fuerit adhibita fides de precio dictamq; rem ſic retentam cuidam meuio uendidit pro certo precio & eum in poſſeſsionem induxit qui etiam precium non exſoluit licet ipſe prior ſibi uendens ſibi fidē habuerit de precio. dictus uero ticius primus emptor cui ad inſtantiam creditorum emphitheote cui curia domini ſuperioris ad mercatum uendideratq; requiſiuit dictum dominum priorem immediatum ꝙ illum in poſſeſsionem induceret & ꝙ rem per curiam ſibi uenditam laudaret & curia eundem priorem inſtante creditore etiā ſuper hoc requiſiuit quo prætextu dictæ retentionis quam refecerat in re facere & laudare recuſante non tamen precium offerente curia domini ſuperioris & ipſe comes dominus ſuperior in contumaciam dicti prioris illi ticio rem emphitheoticā laudauit & ſoluto per eundē ticium ꝓ cio in poſſeſsionē induxit dictus uero meuius qui emit a priore rē iſtā iure uenditionis ab iſto ticio dicit ſe potiorem ex quo per priorē dñm immediatum rem illam iure ſuo retinente ſibi fui tuendita & priuſq; ticius fuit in poſſeſsionē inductus ¶ Ex hoc themate quærūtur multa Primū nunquid prior ille dominus immediatus potuerit rem emphitheoticariā pro eodē precio retinere.uel un ius retentionis potius ad dictum comitem ſuperiorem dominum pertinet. Secundo quæritur ſuppoſito ꝙ dominus prior poſſet rem retinere pro eodem precio an prius teneatur offerre precium ut ſic non aliter in eum dominium rei emphi-

theoſarie

theocarie retente transferatur ſeu potius cum ſuo dominio conſolidetur quam ſi primitus precium exſoluerit uel ſaltem obtulerit nec per eum quo minus ſolueret ſteterit uel ſaltem ſit ibi fides habita de precio uel incontinenti cum dicit ſe uelle retinere in ipſum dominium träſferatur uel conſolidetur cum dominio ſeu emphitheote uendentis ſit ad precium obligatus & poſſit ad illud ſoluendum conueniri. Tertio an in caſu præmiſſæ quæſtionis cum res emphitheotica uenditur per executionem rei iudicatæ ud instantiam creditoris domino prædicto præcium retinenti poſſit. haberi fides de precio & per quem au per emphitheotam debitorem cuius res uenditur. an per creditorem ad cuius inſtantiam. an per curiam cuius auctoritate & mandato uenditur. Quarto an dicto priore domino ſeu emptore eius poſtea præcium offerente ſuppoſito q teneretur prius offerre retro ualidetur uenditio per eum facta ſit perinde ac ſi ab inicio primitus obtuliſſet. Quinto an dominus prior immediatus ſeu quicunq; directus dominus retinere poſſit rem quæ uenditur per emphitheotam pro eodem precio non ut ſibi remaneat ſed alteri uendat. Sexto an dominus ſuperior in caſu præmiſſæ quæſtiōis in contumaciam dicti prioris domini immediati poterat laudare rem dicto ticio emptori qui emit ad mercatū ut ſic illo laudante rem licite poterit retinere & poſſidere & in eum dominium transferatur. De prima quæſtione uidetur q ius retentionis potius ad dictum comitem ſuperiorem dominum pertineret ſicut etiam pertinet ad eum laudare & recipere cum ſecundus emphitheota alienat uel diſtrahit. ſecundum quod no. Spec. ti. de loca. § nunc aliqua. uer cv. & uer. cxxvi. in oppoſitum uidetur eſſe. quia ſic ſequeretur abſurditas. quia ſecundum hoc dominus ſuperior rem retinens erit emphitheota ſui emphitheote reſpectu eiuſdem rei. Item ſecundum hoc habebit dominium utile & directum formaliter quod non uidetur poſſibile de iure. quia dominio utili redeunte ad dominium & ad directū conſolidatur cū illo & deſinit eſſe utile formaliter ſicut dicitur de uſufructu redeunte ad proprietatem quia res ſua nemini ſeruit ideo non uidetur q ius retentionis debeat ad ſuperiorem dominum ſpectare ſeu ptinere. bene facit ad hoc quod no in Specu. ti. de loca. §. nunc aliqua. uerſic. cxxix in fi. præterea ſequeretur abſurditas. talis autem abſurditas non ſequitur in laudatione ſeu laudum perceptione. & ideo bene poſſunt ad dominū ſuperiorem pertinere. ut in ratione contra pro ulia parte § facta. ſi tamē uelles tenere primam partem q immo ad ſuperiorem dñm pertineat ius retentionis poſſes reſpondere ad iſtā ſecundā partē. p illa q̄ no. in ſimili in Spe. ti. de feudis. §. quoniam. uerſi. axiij Et etiam poſſet dicere q hæc abſurditas nullu eſt propter diuerſos reſpectus qui in hoc conſiderantur. nam nō redit ad ſuperiorem dñm utile dominium ſimpliciter ſed reſpectiuū & qualificatū per reſpectum quem habet ad ius ſeu ad dominium utile q habet primus emphitheota qui reſpectu ſecundi cenſebatur in illo iure ſeu dominio utili quodammodo directus dominus reſpectu ſui ſecundi emphitheote quod quidem dominium ſecundum ei ſecundo reſpectu eſt utile reſpectu primi dominij ſit unum ad dominum ſuperiorem prouenientem & per retentionem iur. ſeu dominio utili ſecundi emphitheote non conſolidatur cum ſuo dominio directo illud dominium utile quia ab ipſo nō erat immediate formatum nec ipſum cōcernebat & reſpiciebat primum emphiteotam & ab eius dominio utili erat formatum quod eius reſpectu quodammodo cenſebatur directum. ut ſic dicamus q utile dominium ſecundi emphitheote quando unitur cum dominio quod eſt pœnes primum emphitheotam quod eius reſpectu cenſetur directum tūc conſolidatur cum eo & extinguitur & efficitur plenum & ſimpliciter dominium utile primi emphitheote. & ſi illud dominium primi emphitheote quod eſt utile reſpectu primi dominij ueniret ud eundem primum tunc etiam conſolidaretur cum ſuo directo & efficeretur dominium pleniſſimum nō autem dominium utile ſecundi emphitheote non conſolidaretur cū directo dominio primi dominij q non cōcernit ſimpliciter & eius reſpectu nec ſimpliciter nec formaliter exiſtit Et ſi dicas q primus emphitheota tranſtulit utile dominium in ſm emphitheotam nullū dominium remanſit pœnes illum ex quo illud ſic tranſtulit. prout uidetur tenere gl. inſtit. de locato. §. adeo. ſup uerbo propterea. poteſt dici q immo. quia illud non tranſtulit in totum. nec ſimpliciter in ſecundum ex quo ſibi retinuit ius certe penſionis per ſm emphitheotam ſuum ſibi præſentando & ſic ſuum dominium utile quodam modo dimiſit quo ad commodum inter ſe & ſecundum ſuū emphiteotam ſic q ius ſeu pars dominij utilis quod ſeu quam ſibi retinuit poſſit dici directum dominium reſpectu ſecundi & illud ius ſeu pars quod ſeu quam in illum ſecundum tranſtulit dicatur utile eius reſpectu. unde latius exordiendo poſſet dici q dominium ſuperioris & primi dominij eſt directe directum dominium & dominium uero primi emphitheote eſt utile directo dominium. dominium uero ſecundi emphitheote eſt utile utiliter. prout alias plenius circa hoc ſcripſi in alia quæſtione quam diſputaui. de qua reſpondi Aunion. quæ incipit. in quodam regno. in prin. quæſtionis in ſecundo & tertio folio in magna papiro.

Summarium.

1 Locatio rei ſi eſt ſucceſſiue facta duobus & ſecundo tradita eſt poſſeſſio præfertur ſecundus poſſeſſor alias non.

Epithome.

2 Locatio & cōductio proxima ē emptioni & uenditioni.
3 Traditio rei locatæ nullum ius reale in re conſtituit.

Deciſio. II. alias. 879.

VTrum l. quotiens. de rei uendica. &c. Infra per Biſignet. eo. tit. & Alex. conſil. 122. uol. quinto. Iaſ. in. 4. l. quoties col. 8. uerſi. tertio decimo.

DE DEPOSITO.

Summarium.

1 Fideiuſſor non liberatur per prorogationem factam depoſitario per deponentem. ſecus ſi prima obligatio fuiſſet nouata.

Epithome.

2 Contractus originalis inſpicitur ut ab eo totum denominetur.

Deciſio. I. alias. 860.

POENES ticium campſorē depoſui mille florenos aperto depoſito non clauſo nec ſignato qui mihi dedit fideiuſſorem de reſtituendo illos tamen poſt annum uel biennium: cum ego uellem recuperare depoſitum dictus campſor rogauit me ut ſibi adhuc dimitterem per tres uel quatuor annos pro certo lucro mihi dando quolibet unno & ſibi conceſſi iſtud tamen ignorauerunt fideiuſſores poſtea uero lapſo termino iſto ſeu tempore uolui recuperare pecuniam meam. & illo campſore facto non ſoluendo uel alias diſcuſſo uolo habere recurſum ad fideiuſſores pro dictu pecunia. ipſi dicunt q non tenentur. quia prima obligatio depoſiti pro qua fideiuſſerūt fuit nouata & tranſlata in obligationem mutui per ſecundam conceſſionem & ſic ſunt liberati. argu. l. nouationem. ff. de fideiuſſo. Et pro hoc uidetur tex. q obligatio nouata ſit & in nouam tranſlata ff. ſi certum pe. l ſingularia. credo q bene dicerent ſi ſupponeretur nouata obligatio prima quia prima extincta tolleretur fideiuſſoria. unde ipſi ſemel liberati niſi ex nouo conſenſu uerſi præſtito non eſſent obligati arg. l. fi. ff. de pactis C. locati. ſi tantum homines ſed in propoſito non credo primam nouationem: nec diſceſſum a contractu ſeu obligatione depoſiti ab inicio contracto ſed obligationem depoſiti cōtinuatam & prorogatam per nouam dilationem ſub cer-

Deci. coſ. 400. uiſo circa prin. uolu. I. hyppo. de marſi. in repe. Rubricæ d fideiu. co. xvi. i fine Alex. coſ. lxxij. uolu. vi.

to lucro ſeu uſura quæ deberentur etiam pro obligatione depoſiti ex mora uel ex pacto ut.ff.de poſiti.l.quamuis.in fi. Non obſtat ſi dicatur ꝙ immo fuit depoſitum & poſtea mutuum, quia illud uerum eſſet ſi expreſſe hoc actum eſſet ꝙ pecunia eſſet mutua poenes depoſitarium alias in dubio inſpicitur originalis contractus ut ex illo agatur nõ obſtante ꝙ depoſitarius pecunia utatur. quia ex quo depoſitum fuit apertum ab initio in dubio uidetur fuiſſe data licentia utendi pecunia ipſi depoſitario. unde dato ꝙ poſtea utatur propter hoc nõ tranſibit in mutuum immo ex originali depoſiti obligatione ad reſtitutionem pecuniæ tenebatur & agetur actione depoſiti ad reſtitutionem. ut probatur. ff. depoſiti. l. ſi ſacculum. in fine. & notat gl. in. l. de ſponſaliorum. §. i infra. eo. tit. In talibus enim inſpicitur
a originalis contractus ut totum ab eo denominetur. ff. depoſiti. l. i. §. idem pomponius. b

DE EMPTIONE ET VENDITIO.

Summarium.

1 Emptor ſi emit rem quam credit liberam & eſt emphitheoticaria & per biennium nonſoluit cenſum non cadit in commiſſum.

Deciſio. I. alias. 759.

DIC ꝙ ſi aliquis emat aliquam rem quam credit eſſe liberã & eſt emphitheoticaria quod licet talis emens ſteterit per biennium quod non ſoluerit cenſum quod talis res non cadit in cõmiſſum cũ homines penitus ignorent. pro hac facit quod no. Io. mo. & Gen. in reg. iur. in. lib. vi. pro hoc etiam tenet rota dominorum auditorum.

Summarium.

1 Vſufructus poteſt uendi ad tempus.

Epithome.

2 Succeſſor in re in qua debetur uſufructus tenetur pati uſufructuarium rei frui dicta re.
3 Succeſſor etiam ea titulo lucratiuo non tenetur ſtare colono.
4 Colonus non habet ius in re.

Deciſio. II. alias. 761.

SI uendatur uſufructus ad tẽpus ualet uẽditio. quia uendi poteſt etiam ad tempus. ut. l. uſufruct. in multis. ff. de uſufru. &. l. inuito. C. famil hercif. coniuncta. l. omnium. ibi pactionibus & cætera. ff. de uſufruc. ius reale eſt reſpectu rei quamuis perſonale ſit reſpectu perſonæ cui debetur. ut. l. uti frui. ff. quemadmodum. uſufruct.
2 petatur. ſed quicunq; ſucceſſor in re, in qua debetur uſufructus tenetur pati uſufructuarium rei frui dicta re. ut dicta. l. uti frui. facit ad dicta. l. i ſi ager uectigalis uel emphitheo. pe. ergo talis qui emit uſufructum uel ad tempus, dominus nõ poteſt prohiberi per ſucceſſorem ex quocunque titulo ſuæ emptionis. & cætera. prohiberi ne utatur. ut patet ex ſuperius allegatis. pro quo facit. l. filius § dominus. quod ubi no. ff. de lega. ij. & l. legatum. in fi. de le-
3 ga. Non obſtat ꝙ emptor ſiue alius ſucceſſor etiam ea titulo lucratiuo non tenetur ſtare colono ut l. emptori. C. lo-
4 cati. & qui fundum. ff. e. ti quia colonus non habet ius in re. ſi autẽ haberet ut in uita quia conduxit ad magnum tẽpus. ut dicta l. i. Et ponit glo. extra de reb. ecc. non alie. in cle. c. i tunc ſucceſſor tenetur ſtare tali colono. per dictã. l. i. Et eſt gl. ordinaria in. l. nihil. ff. de leg. i. circa finẽ. eo. ti. Itẽ uſufructum poteſt alijs uendere. ut eſt caſus in. l. arboribus. §. ij. ff. de uſufruct. & l. neceſſario. §. fi. ff. de periculo & cõmo. rei uendi. aliqua contraria ſoluuntur per glo. in dicto. § ij. Itẽ pono ꝙ prædicta ſonarent in locato tamẽ emptor tenetur ſtare colono. quia emptio eſt momenti. ꝙ probatur. nam in dicto contractu conuenit ꝙ dominus in alium non alienaret per cuius obſeruantiam fuit obligata dicta domus ſaltem in genere cum obligauit omnia ſua bona. ſed certum eſt ꝙ quis promittens non alienare illi cui eſt conſtitutum ius in re ſi poſt alienat alienatio nulla eſt. ut. l. creditor. §. fi. ff de diſtrac. ſecundam literam negatiuam nulla nec diſtrac. pig. facit. l. ij. C. de iure emph. & hoc tenet dominus Bar. in. l. ſi ita quis eadem. l. ff. de uerbo. obli. ſed in propoſito dicto conductori fuit conſtitutum ius in domo ſi tamen poteſt dici cõductor uidelicet pignus uel ypotheca & promiſſum non alienare ergo talis alienatio non tenuit. ut patet ex prædict. & ſic per conſequens dictus conductor repellet talem prætendentem titulum emptionis pro quo. l. ſi C. de rei uendi. & aduerte ꝙ tex. clare oſtendit ꝙ aliud ſit uendere uel emere uſufructum ad modicum tempus locare etiam aliud ad modicum tempus quia prædictos contractus ponit ut ſpecies ſeparatas in dicto. c. i. de re. ec. non alie. in cle.

Summarium.

1 Venditio facta publice uel per ſubhaſtationes præiudicat quo ad poſſesſionem & proprietatem ei qui ſe non oppoſuit.

Deciſio. III. alias 883.

NOta ꝙ per uenditionem factam publice ad incantum & cum ſubhaſtationibus publicis & per executorem rei iudicatæ & de re aliena detenta per eum contra quem ſit executio ea cauſa conductionis præiudicat locatori in poſſesſione & proprietate qui tunc ſe non oppoſuit.

DE RERVM PERMVTATIONE.

Summarium.

1 Permutans ſi obtineat beneficium habens ordines annexos ſi infra annum ſe permoueri non fecerit an priuetur tali beneficio. ſtante maxime ordinatione teſtatoris hoc diſponente?

Deciſio. I. alias. 108.

NOTA ꝙ ubi aliquis permutauit beneficium habens ordines annexos & ex conſtitutione fundatoris qui uoluit quod quicunq; tenens tale beneficium promoueretur infra annum uel priuaretur talis ex cauſa permutationis tenens tale beneficium ſi nõ faciat ſe promoueri uidetur ꝙ perdat illud & habeat locum c licet. de elec li. vi quia ea quo cum alio contraxit conditionem contrahentis & rei ſuper qua contrahitur, ſcire debet. ut in reg. iuris qui cum alio. & quia permutatio fit cum cauſa & propter complacentiam & condecentiam. ut. c. quæſitum. de rerum permu. de quibus eſt uerisſimile quod uolens permutare prouiderit & de conditione beneficij indagauerit ut ſic ignorans non præſumatur. ar. l. iij. ff. de fideiuſſ. iuncta. l. ab arbitris. qui ſatiſda. co. Item, error qualitatis non debet iuuare tale beneficium ex quo non errat in corpore. ut. l. ſi quis uxori cum ticio. cum ibi. no. ff. de fur. cum no in. c. quemadmodum de iureiuran. & in. c. ex parte. de reſti. ſpo. ut quia in actu quẽ debuit ꝓuidere nõ præſumitur ignorantia. ar. l. cætera. §. fi. de le. i. In contrariũ uidetur ꝙ c. licet. eſt penale & non debet extendi ad. c. ſtatutũ. de elec. li. vi. Itẽ beneficiũ de ſui natura non erat curatũ niſi inquantũ uoluit conſtitutio inſtituentis

teneris & ſic in dubio debet præſumi ignorantia ut.l.ſuper ſeruis.qui milli.non poſ.lib.xij. & uide infra deciſi. clxxxiiij.ſ.de præbe.nota & deci.dxx.

Summarium.

1 Minor ualor unius ex beneficijs permutatis non arguit ſuſpitionem fraudis.

Deciſio. I I. alias. 129.

NOta ꝙ non uitiatur permutatio nec præſumitur fraudoloſa poſito ꝙ unum beneficium ſit minoris ualoris ꝙ aliud.quia minoritas beneficij non inducit fraudem niſi aliud appareat.ar.l.dolus.C.de reſcindē.uendi.& no. Io.mo.in.c.uno.de rerum permu.li.vi.& ibi Io.an.in nouel.& uide ſuper Colec.in.c.quæſitū de rerum permu.& uide infra deci.cccixi.

Summarium.

1 Beneficium unitum non poteſt permutari.

Epithome.

2 Vnionis effectus non tollitur per prouiſionem papæ ſubſequentem niſi de unione fiat mentio.

Deciſio. I I I. alias.160.

NOta ꝙ beneficium unitum non poteſt permutari per eum qui tenet beneficium anteꝗ̃ unio ſortiatur effectum.ut no.Io.an.in Spec.ti.de præben.in prin.ubi etiā
2 ipſe dicit effectus unionis non tollitur per prouiſionem papæ ſubſequentem niſi de unione fiat mentio quia alias ſequeretur ꝙ unio poſſit eſſe inutilis per frequentes & plures permutationes ſeu prouiſiones ꝙ eſſet abſurdum cum unio legitime facta reſpiceat cām neceſſariam ꝙ̃ non eſt uerſimile ꝙ papa uoluerit tollere niſi expreſſe agatur ideo dicitur ꝙ uſuſfructus de facili conſolidatur cum proprietate ad hoc ꝙ proprietas non ſit inutilis.ar.l.ſi uſufruc.ff. de uſufru.qui alleg. Io.an.& de materia unionis uide ſ. deciſi.xix.& infra.clxvi.&.clxviij.&.cclviij.&.ccclxx.& ccclxxv.&.cccclxij.&.cccclxiij.&.ccv.&.dclvij.

Summarium.

1 Reſignatio ex cauſa permutationis facta in curia:non inducit reſeruationem ſi permutatio non ſortiatur effectū.

Epithome.

2 Permutatio beneficij ſi non ſortiatur effectum.& permutantes moriantur beneficia extra curiam dicuntur uacare.
3 Beneficia ſi cauſa permutationis reſignata in curia fuerint & unus nolentium permutare moriatur.ſi cōfertur beneficium mortui & in perſona ſuper uenientis perficitur permutatio bulla per cancellariam expedietur.

Deciſio. I I I I. alias 291.

NOta ꝙ ubi beneficia ſunt reſignata in curia cauſa permutationis niſi ſequatur permutatio non uidentur uacare in curia quia reſignatio eſt facta ſub modo qui niſi ſequatur non uidetur reſignatio facta ut no.per Innoc.in c.inter cætera.de præben.in princ.& quod ibi no.in gl.ij. ad quod.l.licet.in princ.ff.de iure do.& quia eſt in.lege tacita cōditio.quia non conferuntur niſi permutare uolentibus.ut.c.uno.de rerū permu.li.vi.& ſic ſi non ſequatur conditio tacita quæ a lege intelligitur nō uidetur beneficiā uacare.ut no.in.l.ſi quis accepto.ff.de condi.ob cām. inrantū ꝙ uidetur no. Io.an.in nouel.in alleg.c.uno ꝙ in
2 caſu in quo nō ſequeretur pmutatio beneficij extra curiā uidetur uacare ſi moriantur permutātes extra curiā quia per modū reuolutionis beneficia uidentur ad permutare uolentes reuerti.ut dicitur in ſimili de uerbo adiectiuo.ff. de in diem adiect.l.ij.cū ibi no.ubi autem beneficia ſunt
3 reſignata in curia cauſa pmutationis & unus nolentium permutare moritur nō facta permutatione ſuperuenienti cōfertur beneficiū mortui & in perſona ſupuenientis perficitur pmutatio & bulla per cancellariā expedietur ut audiui.ar.l.iuſ.ff.de condi.& demon.licet cōtra iſtā opi.ſit l.legatū.C.de condi.inſer.ſed dic ꝙ lex legatū.loquit̃ in cōditione expreſſa.ſecus aūt eſt in modo ſub quo uidetur fieri reſignatio cauſa permutationis.ut in allegat.c.inter cætera.per Inno.& ꝙ aliud ſit ibi in modo ꝙ̃ in conditione.no.in.l.in teſtamento.de condi.& demon.& eſt tex.in l.ſi tua pecunia.de lega.i.Item aliud eſt in legato in quo loquitur.l.legatum.alleg.aliud in iſto caſu in quo ille qui reſignauit tractat de damno uitando indemnis debet ſeruari ſi per eum non ſtetit quo minus permutatio ſuum ſortiatur effectum uide.l.de renun.deci.1.&.10.

Summarium.

1 Beneficium non uidetur uacare ex quo alteri permutantium eſt collatum.

Deciſio. V. alias. 339.

NOta ꝙ ex quo de facto non uacat beneficium quia eſt collatū alteri permutantiū non uidetur uacare ſecundum lateranen concilium ut no. in.c.cum in noſtris. in prin.de conceſ.præbē.per Inno.ad ꝙ.c.poſt electionē. eo.ti.quia poſito ꝙ ſit dare caſum in quo propter peccatū ſeu defectum deuoluatur electio ad aliū.ut.c.quanquam de elect.li.vi.&.c.cū in cunctis eo.ti.illud habet locum in electione in qua non tribuitur immediate ius.ſecus in collatione ſimplicis beneficij.quia facta immediate ſortitur effectum plenum de facto intantum ꝙ tenens beneficium ex tali conditione licet ius non habeat tamen donec preuētur iuſte poſſidet.ut in.c.cum in noſtris.& ſic non curerit tēpus collatori niſi a tēpore ueræ ſcientiæ uel uere uacationis.ut no per Hoſt.in.c.ex parte.de conceſ.præben.

Summarium.

1 Permutare ultima die anni non poteſt non promotus.

Deciſio. V I. alias.355.

NOta ꝙ non promotus ultima die anni de quo in.c.licet canon.&.c.cūmiſſa de elect.li.vi.non poteſt permutare in quo obli.& ego cōtra per gl.i.de rerum permu. in cle.ſed non fui exauditus.uide.ſ.deci.clxxxvij.in fi.de præben.nota ꝙ teneris.

Summarium.

1 Beneficia per reſignationem ex cauſa permutationis uere uacant.

Deciſio. V I I. alias.398.

NOta ꝙ beneficia ex cauſa permutationis reſignata *uacant in ueritate ita ꝙ poſt uacationē huiuſmodi debet ſequi uera collatio & inſtitutio. ut legitur & notatur in.c.i.de rerum permu.li.vi.licet ibi Io.mo.uideatur dixiſſe contrarium cuius opiñio reprobatur.pro quo ēt facit clem.una.eo ti.

*Vacant add. ſede.de ſen.in tracta. permu. in.xi.parte.uerſi.quarto.

Summarium.

1 Permutans non agit interdicto unde ui nec ex canone reintegranda.

Deciſio. V I I I. alias.401.

NOta ꝙ permutanti non competit interdictum unde ui nec conditio ex canone reintegranda.obſtante ſibi renunciatione uoluntaria per quam amiſit poſſeſſionē. iuxta notata per Inno.in.c.ſuper hoc de renunc.&.c.accepta.de reſti.ſpo.

Summarium.

1 Permutans beneficium pro pluribus ſi unam euincatur tanquam reſeruatum poteſt habere regreſſum ad primū ſuum beneficium.ſed opus erit noua collatione.

Deciſio. IX. alias. 403.

Ota ꝙ ſi quis permutauit unum beneficium pro pluribus *quod poteſt iuxta no. per Innoc.in.c. uenerabilis .de except. Et de reru permu.c.uno. li.vi.ſi unum eunıcatur tanquam reſeruatum & aliud di mittere uolair poteſt petere & habere regreſſum ad ſuum primum beneficium auctoritate tamen ſuperioris & eſt opus noua collatione argu.in ratione in.c.ſi beneficia.de præben.li.vi.& in.c.inter cætera.co.ti.&.c. uniuerſorum de rerum permu.

¶ *Quod poteſt Hoc intellige quando illa plura beneficia pñt ſimul ſine diſpẽſatione teneri: alias ſecus ut no. Io an.in.c. cũ uenerabilis de except.col. iij.uerſi. Nota ꝙ una.

Summarium.

a Impetrans beneficium per reſignationem permutationẽ uel obitum non tenetur plene probare titulum prædeceſſoris ſed eius reputationem & poſſeſſionem.

Deciſio. X. alias.404.

Ota agenti & petenti beneficium ex cauſa permutationis ſufficit probare permutantem ſic habitum & reputatum ut talis &c. & in poſſeſſione pacifica illius beneficij permutati etiam ſi titulus illius ꝑmutantis impugnatur cui impugnanti incumbit probatio nõ obſtan. clauſula in fine literarum permutationis appoſita.quia de iure communi cenſetur ſubintellecta.ut le.& no.de excep.cum uenerabilis.de rerum permu.c.licet l.b. vi.& ideo ex ſuperhabundanti & ad maiorem cautelã & expreſſionem ponitur.& ſic impetrans beneficium uacãs per obitum non tenetur probare plene de titulo ſui prædeceſſoris decedentis.ita nec impetrans per reſignationem ut no per Inno.& Hoſti.de præſump illud.de eo qui furor.re.c.innotuit.

Summarium.

a Permutatio per procuratorem laicum facta ualet.

Deciſio. XI. alias.417.

Supra de pro. de.§.in fi.

Ota utrum permutatio facta per procuratorem laicum teneat:quidam dicebant ꝙ ſic.per.c.non ſtudiſcerete.de procu.li.vi.& pro hoc inducebatur quod Pan.tenet in c.ie.cum ei quem quod acceptatio facta per procuratorem laicum tenet & pro hoc quia nil expediendum cum tali procuratore laico in negocio permutationis concernit fundamentum ſpiritualium iurium in perſona ipſius ſed ſolius domini & magis eſt nudus miniſter uel nuncius.pro hoc facit.ff.ad trebel.qui ita.§.i.qui in hac ratione cõcordat cum.l.ſimiliter.§.ex aſſe.de iure do. quidam alii dicebant contra. per.c.decernimus.de iudi.

Summarium.

a Permutatio facta ſub conditione ſi placet patrono, an ualet?

Deciſio. XII. alias.579.

Vidam renunciauit ex cauſa permutationis ſub conditione ſi patrono ſuo placeret quæritur utrũ ſi patrono ſuo diſpliceat nihilominus ualeat renunciatio uidetur ꝙ ſic.quia illa conditio uideretur nõ poſſe adici & eſſe de iure reprobata cum debeat renunciatio eſſe pura.ar.no.in.c.ex parte.de offi.dele.ſuper uerbo omnes & ſic conditio inutilis uidetur reiicienda ualente renunciatione.ar no.in.l.per ſeruum ff.de uſu & habita.credo tamen contrarium ꝑ no per Io.an.in.c.in electionibus de elec.lib.vi. ſuper uerbo electio.in nouel.

Summarium.

a Permutatio de beneficio quod quis ſe obtulit dimiſſurũ ſi aliud uirtute expectatiuæ aſſequatur tacita tali oblatione facta.eſt ſurreptitia.

Epithome.

a Surrogatum loco alterius uice illius fungitur.

Deciſio. XIII. alias. 581.

Apa reſeruauit beneficia uacantia per aſſecutionem alterius beneficij auctoritate apoſtolica obtenti hoc ſuppoſito aliquis impetrauit a papa gratiã expectatiuam ad collationem talis epiſcopi:& obtulit dimiſſurum ſe beneficium quod tempore impetrationis huius obtinebat cum uirtute dictæ gratiæ foret aliquod beneficium pacifice aſſecutus infra terminum anteqũ uirtute illius gratiæ aliquod beneficiũ fuiſſet aſſecutus uult permutare illud beneficium quod obtinet & ſe obtulit dimiſſurum quæritur an poſſit illud permutare uel coram ordinario uel coram papã tacito de præmiſſa oblatione & dimiſſione facienda poſt aſſecutionem?quidam dicunt ꝙ poteſt illud permutare etiam de hoc non facta mentione quia habet ius in beneficio ergo per renunciationẽ factam ex cauſa permutationis uacabit & poterit alteri conferri ſed eo permutato in uirtute gratiæ ſuæ nõ poterit aſſequi aliquid aliud beneficium quia nõ poſſet implere qđ obtulit papæ ſi ſe dimiſſurum beneficiũ quod tunc tenebat quia ex quo illud permutauit non poterit illud ulterius dimittere nec papa illud cõferre quaſi inter ipſum & papã fuerit quaſi quædã conuentio innouata do ut des ſeu facio gratiam ut dimittas.& ideo cũ non poſſet iſte cõuentionẽ implere ex parte ſui nec poterit gaudere gratia pape præſertim ex quo per eũ factũ eſt quo minus poſſet implere maxime ẽt quia ſi poſſet gaudere grã ſua poſſet illudere papã qui uoluit de illo ꝙ ſe obtulerat dimiſſurũ libere diſponere.Itẽ ẽt poſſet ille pluralis eſſe in beneficiis contra intentionẽ papæ qui noluit illũ pluralẽ eſſe & ideo uoluit ꝙ prius obtentũ dimittere teneretur ꝙ poſt ꝑmutationẽ de illo beneficio factã a modo facere non põt & aliud obtentũ ex cauſa permutationis papa nõ afficit nec ſuæ diſpõni reſeruat ꝛ retinere poterit cũ obtinendo uirtute gratiæ ſuæ ſi alias cũ eo eſſet cõpatibile & ſic illuſo papa obtineret plura beneficia contra eius uoluntatem. alii dicũt ꝙ ualebit permutatio ſed obtentum ex cauſa permutationis quod eſt loco alterius ſurrogatum dimittere tenebitur ſicut illud tenebatur. & de eo papa uirtute reſeruationis

a diſponere.quia quod ſurrogatur loco alterius uice illius fungitur.ut.l ſi donare.ff. de dona.inter ui. & uxo.& arg. l.eum qui.§.ſi iniuriarũ. ff.ſi quis cau. Alij dicunt ꝙ non ualet permutatio in effectu.quia licet teneat de præſenti reſoluetur tamen in euentum quãdo uirtute dictæ gratiæ impetrans iſte aliquod beneficium aſſequatur.quia tunc purificabitur cõditio ꝑdictæ oblationis factæ de dimittẽdo & reſeruationis papæ factæ de eodẽ beneficio dimittẽdo in euentũ illum & ſic retrotractione facta apparebit retro illud beneficiũ fuiſſe reſeruatũ quaſi ſubiacuiſſet reſeruationi ergo cõſequenter ipſum nõ potuiſſe hoc tacito papæ libere permutaſſe.ar authen.res quæ ex.C.cõia de le. & ar.l.potior.§.qui ſub conditione.maxime attenta clauſula uolumus autẽ &c.quam papa cõiter apponit in literis permutationis per ꝙ̃ apparet ꝙ nõ uult maius ius quæri ei cum quo fit permutatio ꝙ̃ cõpeteret permutanti.nec ob.ſi dicas talem retrotractionẽ non poſſe fieri poſtꝙ̃ per permutationẽ fuit alteri interim ius quæſitũ.ar.de reſeri. c.quãuis.&.c.ſi.pro te.li.vi.quia ibi.ſ.in.c.quãuis.non eſt aliqua ratio fienda retrotractionis in præiudiciũ eius cui fuerat interim ius quæſitũ quia ille cui fuit ius quæſitũ illud obtinuit auctoritate eius ſub cuius diſpoſitione erat ius diſtribuere. & in.capit.ſi pro te.etiam fuit quæſitum ius alteri pẽdente conditione uel euentu eius auctoritate eius qui poterat primã cõceſſionẽ conditionale in renocare.ut no.in dicto.c.ſup uerbo ſi ad id.hic ſecus quia ipſe ꝑmutãs.non poterat reuocare oblationẽ ꝙ̃ de dimittẽdo papæ fecerat.nec papa expediendo permutationem de hoc fuit certificatus & ſic expeditio permutationis fuit ſurrepticia ſeu ut nunc retro apparet fuiſſe.

Summarium.

a Expectans qui habet dimittere beneficium quod poſſidet

det ſi gratia habeat effectum non poteſt illud permutare.

Deciſio. X I I I I. alias.688.

DIc q ſi papa facit gratiam alicui de beneficio ſub expectatione dicendo in gratia cum adeptus fuerit habeat dimittere tale beneficium quod nunc poſſidet quod non poteſt permutare talis expectans cum tale beneficium dicatur reſeruatum uirtute dictæ gratiæ & ita etiam tenet & ſeruat uicecãcellarius domini noſtri papæ ſuper hoc etiam dicitur emanaſſe extrauagans domini papæ Benedicti.xiij.

Summarium.

1 Permutantes tenentur in impetratione exprimere alia beneficia quæ poſſident.

Deciſio. X V. alias.622.

NOta q ſi aliquis permutantium taceat in permutatione aliud beneficium ſeu beneficia quæ habet præterq illud quod uult permutare q talis pmutatio eſt ſurrepticia.hoc uerum ſi fiat in manu alicuius non ordinarij & ita tenet rota.

Summarium.

1 Reſignantes beneficia ex cauſa permutationis ante ſecutam ſeu perfectam permutationem per ordinarium an perdant ipſorum poſſeſſionem.

Epithome.

2 Beneficia permutanda non ueniunt ſub poteſtate expectantium.
3 Spoliato an obſtet renunciatio petenti reſtitutionem?
4 Poſſeſſio facilius prodetur quam proprietas.
5 Permutatio eſt de numero contractuum innominatorũ.
6 Reſignantes ex cauſa permutationis opus habent noua collatione ſi non ſequatur permutatio.
7 Iudex illi pro quo tulit ſententiam poteſt dare licẽtiam proprio auctoritate rem recipiendi ſibi adiudicatam.
8 Renunciatio permutantium facta in fraudem expectantium ipſis expectantibus non nocebit.

Deciſio. X V I. alias.663.

SI I.A.& B.ex cauſa permutationis inuicem facien de reſignauerunt ſua beneficia in manibus ordinarij.quidam uero.C expectans apoſtolicus poſt præmiſſam reſignationem antequam per ordinarium eſſet expedita permutatio.1.antequam beneficium unius permutantium inuicem alteri contuliſſet acceptauit beneficium ipſius.A.& ſibi fecit de ipſo prouideri.& in poſſeſſionem induci prætendẽs q dictus.A.tempore reſignationis erat ſenex & infirmus & q in fraudem expectãtium illam fuerat machinatus & eadem die expectans apoſtolicus acceptauit & ſibi fecit prouideri & in poſſeſſionem induci.ordinarius perficit dictam permutationem uidelicet beneficium ipſius.A.conferendo ipſi.B.& econuerſo.modo dictus.B uidens q dictus apoſtolicus fecerat ſe induci in poſſeſſionem beneficij quod fuerat ipſius.A.& nũc ipſi.B fuerat collatum ea cauſa permutationis.in craſtinum ipſum apoſtolicum expectantem ſpoliauit & omnia iſta facta fuerunt adhuc ipſo.A.uiuente.poſtea uero poſt ſeptem uel octo menſes dictus.A.ea ſua infirmitate deceſſit & poſt prædicta dictus expectans apoſtolicus ſic ſpoliatus renunciauit iuri & poſſeſſioni & petitioni reſtitutionis mediante iuramento.ſed non obſtan renunciatione prædicta dictus expectans apoſtolicus contra dictum.B petebat ſe reſtitui in poſſeſſionẽ dicti beneficij quo fuerat ſpoliatus.opponebatur ſibi per ipſum.B q non potuerit acceptaſſe nec poſſediſſe prædictum beneficium q nõ uacauerat niſi per reſignationem per ipſum.A.factam ea cauſa permutationis cum ipſo B.facienda.& beneficia per-
2 mutanda non ueniunt ſub poteſtate expectantium.ut.c.i.de rerum permuta.lib.vi.Item opponebatur ſibi de renun-ciatione prædicta dictus uero expectans dictam permutationem ſeu renunciationem eius prætextu factam aſſerebat fraudulentam & machinatam in fraudem expectantium & ideo ipſum nihilominus potuiſſe acceptare & ſibi facere prouideri & per illam fuiſſe ueram uacationem inductam in præiudicium reſignantium & fauorem expectantis.Vlterius etiam dicebat q poſſeſſio ſua & ſi reſpectu ipſius.A.poſſit uitioſa reputari tamen reſpectu ipſius.B.qui ipſum ſpoliare non debuit niſi eo prius uocato & audito poterat canonica reputari & erat ei reſtituenda.
3 nec obſtat ſibi renunciatio.quia illam fecerat poſt ſpoliationem prædictam & ideo ſibi non præiudicabat quo minus eſſet reſtituendus.ar.c.ſollicitæ.de reſti.ſpol.quæritur quid iuris? Super hoc facto inſurgebat unum dubiũ.quia acceptatio prouiſio & in poſſeſſionem inductio apoſtolici & collatio facta per ordinarium de beneficijs permutatis inuicem ipſis.A.&.B.permutantibus factæ fuerant eodem die & non apparebat quæ primo factæ deberent præſumi.ſed ſuper hoc nõ fuit multum inquiſitum. Item oriebatur aliud dubium nũquid prædicta beneficia reſignata ex cauſa permutationis ante ſecutam ſeu perfectam permutationem per ordinarium cenſeantur uacare etiam quo ad poſſeſſionem.hoc eſt dictum.nunquid reſignantes beneficia ea cauſa permutationis in manibus ſuperioris perdãt ipſorum poſſeſſionem antequam ſuperior perficiat permutationem beneficiorum beneficium unius permutantium alteri cõferendo & econtra. Et ſuper hoc puncto dicebant quidam q non perdant donec ſecuta ſit collatio per ſuperiorem ipſis permutãtibus. immo nec ante ſit inducta uacatio quia reſignatio quæ fit ea cauſa permutationis implicitam habet & tacitam conditionem.ſ.ſi permutatio ſubſequatur ſeu per alia uerba loquendo fit ſub conditione ob cauſam.ſ.ſi & ubi reſignans beneficiũ alterius aſſequatur.ar.no.per Inno.& Hoſti.de præben.inter cætera.in princ Et quia ad eſſentiam permutationis non erat neceſſaria perditio poſſeſſionis donec pficiatur. Alij uero & quibus maior pars aſſentiebant & dicebant q immo per talem reſignationem inducebatur uera uacatio & poſſeſſionis & proprietatis & niſi præcederet uacatio non eſſet poſſibile q fieret per ſuperiorem inuicẽ permutantibus aliqua collatio cũ collatio habeat fieri de beneficio uacante & q reſignatio erat pura ſimplex & non conditionalis licet poſtea ſi non ſequatur permutatio ſuperior ex officio debeat eis reſtituere. Et in quæſtione uidetur fuiſſe glo.in.d c.inter cætera.ſuper uerbo debeat. Alij uero dicebant q per talem reſignationẽ perdatur proprietas non autem poſſeſſio. Et eſt ratio.quia perditio proprietatis ſeu uacatio quo ad proprietatem eſt neceſſaria.quia niſi prius uacauerit quo ad proprietatem non poſſet ſequi collatio hincinde fienda de beneficijs reſignatis cum beneficia reſignata anteq uacent non poſſunt conferri.ut in.c.i.de conceſ.præben.ſed perditio poſſeſſionis nõ fuit neceſſaria.quia ẽt beneficiũ per aliquẽ poſſeſſum dũmodo quo ad proprietatẽ uacet poteſt bene conferri.ſit in.c.licet epũs de præben.li.vi.& iuxta no.p Inno.de conce.præben.cũ noſtris.ſuper uerbo irritũ. Et ideo cũ intentio renunciantis ſit renunciare ob cãm.ſ.ut obtineat collationẽ alterius beneficij. nec uelit aliquid pdẽ niſi in euentũ illius cauſæ iõ non plus pdat q̃ ſit neceſſarium pro expeditione & impletione illius cãæ.cũ ergo perditio poſſeſſionis nõ ſit neceſſaria donec ſecuta ſit collatio.ut probatũ eſt ergo ante nõ pdat.ad hoc facit iuriũ cõcordia.ff.de acqui.poſ.ut.l.ut in uacuã q̃ ita in cõcor. cũ l nemo.§.ſi furioſo.tunc aũt bene perdet quilibet poſſeſſionẽ cũ erit ſecuta collatio hincinde bñficiorũ reſignatorũ quia tũc ad executionẽ eſt neceſſaria pditio poſſeſſionis.uã alias non poſſet fieri hincinde in poſſeſſionẽ inductio niſi prius poſſeſſio bñficiorũ uacaret.ar.dicti.c.licet epũs Sed tenẽtes præcedentẽ proximã opinionẽ ſ.q oẽs uacent p reſignationẽ ẽt ante collationẽ hincinde ſecutã Et dicũt q ſi per-
4 dit per talẽ reſignationẽ ꝓprietas multofortius poſſeſſio.qa facilius pditur poſſeſſio q̃ proprietas.l.ſi quis ui.§.differẽtia.ff de acq poſ. Itẽ quia reſignatio debet eſſe pura & libera & ſimplex.cum tota permutatio dependeat potius & eſſe debeat a uoluntate & in poteſtate ſuperioris in cuius manibus reſignare debet quã ea partium uoluntate & poteſtate.ut no.Io.mona.de re.permu.c.i.ad quod facit de offic.deleg.ex parte.ij.ibi cum dicit.omnino.nec

obſtat ꝙ ſit ob cauſam. quia ex hoc non ſequitur quin in-
ducatur uera & pura uacatio quo ad omnia. nec quin to-
tum perdat & proprietatem & poſſeſſionem licet ſi cauſa
non ſequatur poſſit agere ut cauſa impleatur. uel ꝙ dimi
ſit ſibi reſtituatur. ſicut dicitur in contractibus in nomina
5 tis de quorum numero eſt permutatio ut per totum titu-
lum. ff. de præſcrip. uerbis. & de condi. ob cauſam. nam
dans ob cauſam bene transfert proprietatem & dominiũ.
& illud quo ad ſe perdet. licet cauſa nõ ſecuta poſſit age
re ad eius implementum. uel datum repetere. Et ſecundũ
iſtam opi. infertur una concluſio de qua ſolet dubitari &
conſueuit. ſ. ꝙ ſola renunciatione facta ex permutationis
6 cauſa. non tamen ſecuta permutatione quilibet poſſit nõ
redire auctoritate propria ad beneficium quod dimiſit.
immo ſit opus noua collatione. quia ſi per reſignationem
fuit inducta uera uacatio. igitur permutatione impedita
opus erit noua collatione. cum ipſo iure dominiũ ſeu ius
in beneficio non transferatur. ſed eſt neceſſaria canonica
inſtitutio. in qua eſt neceſſaria ordinarij ſeu ſuperioris au
ctoritas. de renun. c. i. li. vi. Et iſta opinio eſt tutior & ſecu
rior. ut quilibet obtineat nouam collationem. & auctorita
te ſuperioris reueretur. ar. de inſti. ex frequentibus de præ
ben. cum qui lib. vi. licet quidam ſatis colorate dicant ꝙ
non ſit opus noua collatione. dicentes ꝙ licet reſignatio
fuerit pura. tamen reſtitutio eius conditionalis erat ſeu re-
ſoluenda erat ſub conditione. ſ. ſi permutatio non ſequa-
tur & ideo illa conditione purificata ſit reſolutio ipſo iure.
nec eſt opus noua collatione. arg. in ſimili de pacto adie-
ctionis in diem cum uenditio pure concipitur. ſed reſol-
uenda eſt pure ſub conditione ſi reſolutio concipiatur per
uerba in eſſe directa. puta res ſit inempta. ar. extra de pign.
illo uos. &. ff. de in diem adiec. l. ij. C. de pac. inter emp.
& uen l. cum te. quæ iura concor. cum. l. commiſſione in-
fra eo ti. & ſic non ſolum abſq; collatione noua quilibet
reaſſumet ius priſtinum in ſuo beneficio. Sed etiam pote-
rit propria auctoritate ad illius poſſeſſionẽ redire. ad hoc
facit optime de præben. ſi beneficia. lib. vi. cum ibi no. per
Arch. & etiam probatur. quia quilibet poteſt rem propriã
ſi illam uacantem inueniat propria auctoritate recipere.
ut no. C. unde ui conquerebatur. ad hoc bene facit etiam
quod no. Inno. extra de arbi. ex parte. in ſi. col. prima. im-
mo etiam plus dicitur ꝙ in permutatione non ſit neceſſa-
ria aliqua collatio noua ipſis permutantibus. de permu-
tandis beneficijs faciẽdis immo ſtatim ſicut ex cã permu
tationis beneficia reſignarent & habent animũ permutan
di ſi ſuperior illã admittat abſq; alia collatione transferãt
ea inuicẽ in alterutrũ iura bñficiorũ & ſtatim eoipſo pmu
tatio eſt perfecta. & ita no. Inno de præbẽ. inter cætera. &
Io. mo de re. pmu. c. i. li. vi. & ſic etiam dicendum uidere
tur ꝙ ſicut ſine noua collatione a ſuperiore ipſo iure pmu
tatione admiſſa permutantes ius habent in beneficijs per-
mutatis ſic dicendum uidetur ꝙ ſi ſuperior illã non admit
tat ſeu permutatio alias impediretur quilibet abſq; noua
collatione ſuum ius priſtinum in beneficio retinebit. Sed
licet iſta concluſio de qua proxime dictum eſt ſit uera ſi
ſupponitur alia concluſio Inno de qua. ſ. dixi. uidelicet
ꝙ reſignatio ſit conditionalis. tamen de facto non ſeruat.
immo quottidie permutantes pure & ſimpliciter reſignãt
beneficia ex cauſa permutationis. & ſi ſuperior illam ad-
mittit & uelit permutationẽ expedire & pficere cõfert no
uiter hincinde beneficium unius alteri ſi uero non admit
tat. uel ex cauſa admiſſa reſignationi nõ perficiat. permu
tatio dat unicuiq; licentiam ad ſuũ beneficium redeundi
abſq; datione alterius executoris. ſuper reductione in poſ
ſeſſionem priſtinam facienda & non facit aliam collatio
nem. ſed iſta licentia habetur pro collatione noua ſi qua
ibi ſit neceſſaria. & quilibet ibi ſit quaſi executor ad rem
ſuam. ad hoc bene facit quod no. Inno. de conceſ. præbẽ.
cõ noſtris. circa ſi. gl. magne. ubi poteſt iudex illi pro quo
7 tulit ſententiam dare licentiam propria auctoritate rem re
cipiẽdi ſibi adiud catam ad hoc etiam facit. ff. de lega. ij.
l. titia cum teſtõ ſ. lucius. cum ibi no. &. C. de pig. credito
res. facilius enim abſq; noua recollatione reſumit quis ius
in beneficio quod primitus habuerat quam nouiter acqui
rit. ar. extra de conſti. cum acceſſiſſent. cum iuribus ibi al
leg. in ult. glo. & ar. de libe. & poſtu. l filio quem patre. ſic
etiam in teſtõ quia facilius reaſſumit uires ſuas priſtinas
ꝙ nouas acquirit. ar. ff. de ſerui. l. quo liber. ſ teſtõ. qui mo.
teſta. ſ. teſtiũ. contra quæ ita cõcordant cum. l. diuus. eo.
ti. ad hoc etiam facit concor. l. C. de poſthu. he inſtit. l. ij.
quæ ita concor. cum. l. poſtumus. & l. filius. ff. de iniuſto
rup. & irrito teſta. ad quod iuuant & adminiculantur reli
qua priſtina iura. ar. ff. de qõ. unus. ſ ſeruus. Redeo ad pri
mum punctum nunquid ille expectans ſit reſtituendus.
dictum fuit ꝙ ſic niſi ibi obſtaret renunciatio. quia ẽt pen
dente negocio permutationis quam tempore huiuſmodi
ipſe prætendit factam in fraudem potuit acquirere & ac-
quiſiuit coloratam poſſeſſionem. immo & uerum ius. ſi
hoc uerum fuit ꝙ permutatio fieret fraudulentur ſm com
munem opi. quæ ſeruatur illorum qui dicunt ꝙ reſignatio
facta fraudulentur permutationis cauſa ſi fiat in fraudẽ
expectantium non noceat expectantibus. ſed nocet reſi-
gnantibus. & ſic uacent beneficia per talem reſignationẽ.
& poſſunt acceptari per acceptantes ar. de renunc. c. ij. l.
vi. nõ obſtat decre. i de re permu. li. vi. quia ibi in permu
tatione non fraudulenta. ſi ergo habet poſſeſſionem colo
ratam ergo erit reſtituendus. ar. no. in. c. licet. per Archid.
de præben. lib. vi. & der Inno. in. c in literis. de reſti. ſpol.
Quod tamen dixi renunciationem permutantium factã
8 in fraudem non nocere expectantibus quo minus accepta
re poſſint beneficia ſic renunciata. intelligo uerum ſi re-
nunciatio fiat extra curiam. ſecus ſi in curia propter reſer
uationem. quia talia beneficia non cadunt ſub gratia ge-
nerali expectantium. ut c. ij. de præben. li. vi. tamen bene
dictum fuit ꝙ renunciatio licet ſit facta poſt ſpoliationem
ſibi noceat. ex quo renunciauit petitioni reſtitutionis &
cum iuramento. arg. no. per Inno. in. c. ſuper eo de renun.
& præſertim ꝙ ius ſuum multum erat dubiũ. & ideo talis
renunciatio facilius debet ſibi nocere quã ſi certum eſſet.
non obſtat. c. ſollicite. quia loquitur in renunciatione ſolũ
poſſeſſioni. ſecus hic. quia renunciauit etiam petitioni re-
ſtitutionis. Item hic in habente ius dubium. ibi in haben
te ius certum.

DE SOLVTIONIBVS.

Summarium.

1 Clericus obligans ſe ſimpliciter non obligat fructus be-
neficiorum ſuorum niſi in utilitatem eccleſiæ uerſum ſit
debitum.

Epithome.

2 Clericus habens adminiſtrationem poteſt fructus be-
neficiorum obligare.
3 Clerici ſimplicis fructus etiam poſt mortem poſſunt cre
ditoribus applicari.

Deciſio. I. alias. 330.

NOTA quod clericus
obligãs ſe ſimpliciter nõ
obligat fructus beneficio
rum ſuorum ad hoc ꝙ
ratione obligationis fru-
ctus debeant creditori-
bus applicari. niſi in uti-
litatem eccleſiæ debitũ
eſſet conuerſum. no. Ar-
chi. in. c. ſtatutum. ſuper
uerbo proprio. de reſcri.
li. vi. & Inno. & Hoſti. in
c. peruenit de fideiuſſ. li
cet aliquando auditor cameræ teneat contra quia pro de
bito fructus beneficiati debitoris ſequeſtrantur. no per Ho
2 ſti. in. c. præterea. in ſi. de cenſi. uel dic ꝙ aut eſt clericus
habens adminiſtrationem. & tunc fructus beneficiorum
poteſt obligare. cum tamen ſit uſufructuarius. ar. no. per
Hoſt in. ſi. de peculi. cleri. ubi eſſet ſimplex clericus etiam
3 poſt mortem ſuam fructus creditoribus poſſunt applicari
quia illi ſemper æquiparantur uſufructuario. ar. no. in. c.
præſenti. de offi. ordi li. vi & iſta poſſunt habere locum in
clericis ſecularibus quid in religioſis forte eſſet aliud. per
c. in monaſterium. de re. eccle. non alie. in cle. & in talibus
religioſis poſſunt glo. Inno. & Hoſti. intelligi. & gl. Arch.

DE DONATIONIBVS.

Summarium.

1 Pater poteſt dare licentiam filio ſuo diſponendi in pios uſus.

Epithome.

1 Rogor iuris non ſeruatur quādo ſit diſpoſitio circa pias cauſas ſecus ſi circa prophanas.

Deciſio. I. alias. 149.

NOTA quod pater poteſt dare licentiam filio in poteſtate cōſtituto diſponendi de aliquibus bonis diſtribuēdis i pios uſus. & ualebit talis diſpoſitio.arg.c.licet in fi. de ſepul.li.vi. cū ibi no. per Archi. & habebit effectum iſta diſpoſitio donationis cauſa mortis licet de iure ciuili uideatꝰ contra. per.l.cum hijs. cum ibi no.de dona cau.mor.& l.filiusfa.§.ſi.eo.ti.& maxime ſi pater concedit filiæ dotem habenti.quia cum ſit ꝓprium patrimonium mulieri uideretur magis ſibi conce- 1 di diſpoſitio quam ſi nihil haberet. Item rigor iuris nō ſeruetur quādo ſit diſpoſitio circa pias cauſas. ſecundum ꝙ ſeruaretur ſi foret circa prophanas ut.c.cum eſſes. &.c.relatum.de teſta.

DE TESTAMENTIS.

Summarium.

1 Legatarius an poſſit cōtinuare proceſſum inchoactum per teſtatorem?

Epithome.

1 Procuratio litis de perſona in perſonam non transfertur niſi in hæredibus & uniuerſalibus ſucceſſorem uel in dominus uel a filio in patrem.

Deciſio. I. alias. 431.

NOTA an poſſit legatarius continuare proceſſum inchoatum per teſtatorem uel oporteret eum de nouo incipere proceſſum ſi primū cōtinuauerit ualeat ꝓceſſus. hoc eſt an ꝓceſſus inchoatus directa competen. teſtatori poſſit continuari proceſſus. immo fit opus omnia de nouo iterari.ar.no.per glo.ff.de procura.quæ omnia in arg.glo.per. hoc ꝙ non transferetur procuratio litis de perſona ad per- 1 ſonam niſi in hæredibus uel uniuerſalibus ſucceſſoribus uel in dominos qui per procuratores agunt uel a filio in patrem.ut no.per Innoc.de iudi.quia v.& ubi alle.iura. ad quod agens directa alio modo agit quam agens utili. & aliud eſt mediū concludendi inutili quam in directa. cum ergo tali negocio non competat niſi utilis actio ex legato nominis.igitur &c.&hoc ſatis poteſt induci per no. per Cy.C.de act.& ob.li.l.i.in.vi.q.

Summarium.

1 Verbum ſtatim reuertitur ad terminum iuris.

Deciſio. II. alias. 652.

SI aliquis teſtator ordinauit in ſuo teſtamento aliquā capellaniam & dotauit.& approbata fuit per ordinarium qui uoluit illa uice.ꝙ poſt eius mortem ille cui dimiſit ius patronatus ſtatim præſentaret ad illam clericum idoneum.poſtea uero quādo uacaret alijs uicibus ad dictam capellaniam præſentaret infra terminum iuris perſonam ſufficientem iuxta quod quæritur ſi dictus patronus erit priuatus iure præſentandi illa uice ſi ſtatim non præſentet poſt mortem teſtatoris uel refertur ad terminum iuris. tenet rota ꝙ in prædicto caſu ſufficit ꝙ infra dictum terminum iuris præſentet & cum hoc debet intelligi ſeu reduci uoluntas dicti teſtatoris non obſtante dicto uerbo ſtatim. Item ſic debet intelligi ſeu interpretari ad excitandum dictum terminum iure ſolum. ſecus autē eſſet ſi dictus teſtator appoſuiſſet infra mēſem uel aliquos dies poſt uerbum ſtatim. de cuius materia no.in.c.quia ꝓpter.ſuper uerbo mox.extra de elec.

Summarium.

1 Fructus beneficiorum habentis licentiā teſtandi an tranſmittantur in ſucceſſorem uel executorem teſtamenti.

Deciſio. III. alias. 360.

VTrum fructus beneficiorum percepti per cardinalem in uita uel quemcunq; beneficiatum habētem licentiam teſtandi de bonis eccleſiarum trāſmittantur in ſucceſſorem in beneficio. uel pertineant ad executorem teſtamenti.de hoc.no.in.c.præſenti.de offic. ordin.

Summarium.

1 Teſtamentum in quo ordinatur beneficium ſacerdotale.& teſtator diſponit ꝙ talis.xiiij. annorum illud habeat etiam antequam ſit ſacerdos ualet.

Deciſio. IIII. alias. 661.

ET eſt ſciendum ꝙ ſi aliquis teſtator ordinet in ſuo teſtamento beneficium ſacerdotale & dicat uolo ꝙ talis.xiiij.annorum uel minor ætatis habeat beneficium meum.& interim ꝙ poſſit eſſe ſacerdos ꝙ talis ordinatio teſtamenti tenet & ualet.& ita tenet rota.

Summarium.

1 Inuentarium curatoris quod ſe refert ad inuentarium factum per illum qui fuit tutor ualet.

Deciſio. V. alias. 887.

VTrum inuentarium factum per curatorem datū adulto quod ſe refert ad inuentarium tutorum ſit ſufficiens.puta dixit curator. inuentarium facio.& inueni in illis bonis illa bona quæ ſunt deſcripta in inuentario. quod fecit talis qui fuerat tutor illius adulti cum eſſet pupillus. Quæritur nunquid illud inuētarium ſit bonum.uel an ſit neceſſe ſingula enumerare? quidam dicebant ꝙ eſſet neceſſaria ſingularum rerum expreſſio. propter earum rerum medio tempore mutationem augumentationem forte uel diminutionem. Alij uero non reputabāt neceſſe res exprimere immo talis expreſſio eſſet ſufficiens.quia refert ſe ad certum.ar.l.in ſumma.ff.de re iudi.C.de ſen.quæ ſine cer.quan.l.ii.ff.de uerbo.oblig.ubi autem.§.ſed qui unum.niſi alias conſtaret de mutatione augumentatione uel diminutione.quia debet intelligi eſſe eiuſdem qualitatis & bonitatis cuius tunc erat imputandum eſſet ſibi ſi forſan eſſent diminute uel deteriorate. ar.l.ſi.&.c.arbi.tute.

Summarium.

1 Fratres hæres inſtitutus ſi præmoriatur ante teſtatorem

filiæ eiuſdem teſtatoris in certis tantum rebus inſtitutæ capiunt totum per ius accreſcendi.

Epithome.

1 Subſtitutio breuiloqua continens duas uulgares & duas pupillares ad omnia extenditur.

3 Subſtitutio facta inſtitutis particulariter in rebus certis an extendatur ad hæreditatem uniuerſalem eis accreſcentem?

4 Inſtitutis duobus hæreditatibus altero grauato fideicōmiſſario & altero non. & portio non grauata accreſcit grauatæ nō ꝑpter hoc portio non grauata cēſebitur grauata.

5 Falsidiæ an ſit locus quando portio uniuerſalis hæredis inſtituti non grauata accreuit portioni grauatæ.

Deciſio. V I. alias. 864.

TEſtator inſtituit fratrem ſuum uniuerſalem hæredem. & duas filias quas habebat inſtituit particulariter hæredes in certis rebus eaſdemq; filias inuicem ſubſtituit. demum moritur frater uniuerſaliter inſtitutus. & poſtea teſtator ſuperſtitibus filiabus. Quæritur primo utrum uniuerſalis hæreditas in qua frater teſtantis fuerat inſtitutus filiabus accreſcat: credo ꝙ ſic. per no. ꝑ Cy. C. de hære. inſti. l. quoties. Item quæritur nunquid ſubſti-
1 tutio breuiloqua filiabus facta extendat ſe etiam ad iſtam hæreditatem accreſcentem. uel ſolum accreſcat ad portiones in quibus fuerant particulariter inſtitutæ. & credo ꝙ ad totam hæreditatem etiam accreſcentem extendatur. quia aut filiæ erant impuberes. & tunc breuiloqua continens numero quatuor ſubſtitutiones. duas uulgares & duas pupillares ad omnia extenditur: quia ſiue altera eorum ueniat ad ſubſtitutionem uirtute uulgaris. cum iſta ſit quædam ſecūda inſtitutio erit perinde ac ſi in iſta parte ſeu re ad quam uenit per uulgarem fuiſſet particulariter inſtituta. & ſic cum particularis inſtitutio habeat ius accreſcendi etiam habebit iure accreſcendi partem hæreditatis ſorori cui ſubſtituta eſt ratione illius particularis inſtitutionis accreſcere debentem. Si uero ueniat ea pupillari poſt aditam etiam totum habebit cum in illa ueniāt omnia bona etiam pupillaria. ut inſtit. de uul. & pupil. §. non ſolum. aut filiæ erant puberes. tunc uel una pubes altera impubes tunc cum breuiloqua ſubſtitutio ſolum cōtineat duas uolgares. etiam omnia ueniunt per rationem quam ſupra proxime dixi in oſta. l. quamuis. C. de impu. & alijs ſub. & l. iam hoc iure. ff. de uulga. ſi autē poſt adi-
3 ta trahetur ad fideicō. an uideantur inuicem commiſſarie ſubſtitutæ. dic ꝙ non in dubio. quia cum fideicommiſſarij importet grauamen non eſt uerſimile teſtatorē filias ſuas grauaſſe. niſi expreſſe conſtet de uoluntate teſtantis. ar. l. cohere. §. cum filiæ. de uulga. & iſtam partem tenet Cy. in. l. precibus. in materia breuiloque. in ultima quæſtione & Ray. de forliuio in tractatu breuiloque in quæſtione. ſed quid ſi apparet de mente teſtantis ſi noluit illam inuicem ſubſtituere etiam poſt aditam fideicommiſſar. puta quia ſic ſubſtituit inuicem ſi decederent ſine liberis. quæritur tunc an ſubſtitutio fideicommiſſaria reſtringat ad ea ſolum in quibus fuerunt particulariter inſtitutæ. uel an etiā ad hæreditatem uniuerſalem eis accreſcentem extendatur. & uidetur quod debet extendi ad omnia quia in fideicommiſſaria uniuerſali ueniunt omnia quæ hæres capit iure hæreditario. ff. ad trebel. in fideicommiſſ. §. quotiens. præſertim quia ſunt filiæ & inuicem ſorores. & ideo latius uidetur extentio facienda quaſi per eam ſubſtitutionem teſtator legitimarum hæreditatum uidetur inter eas conſeruare. C. de inſti. impu. & alijs ſubſtitu. cum quidam. & in habentibus ſimbolum. & cætera. Tamen crederem cōtra. in uia iur. quia ab initio cum fuerant ſubſtitutæ inuicem fideicommiſſar. & ſic grauato fideicōmiſſo non erāt inſtitutæ niſi particulariter in certis rebus. & ita plus grauari non poterant. nec ad plus poterat ſe extendere fideicommiſſaria ſubſtitutio. C. de fideicommiſſ. l. ab eo. ff. de uulga. cohere. §. cum filiæ. in fin. licet igitur alias pars uni-
4 uerſalis inſtitutionis accreſcat eis non in plus extendatur ſubſtitutio. quia licet inſtitutis duobus hæredibus altero grauato fideicommiſſario. & altero non. & portio non grauata accreſcat grauatæ non propter hoc portio non grauata cenſebitur grauata. immo ſufficit quod reſtituat partem de qua fuit grauatus. ſi enim aliam partem grauare uoluiſſet & fideicommiſſo reſtitui hoc utiq; dixiſſet. ut. l. i. §. ſin autē ad officia. C. de cadu. tol. Item ratio quæ eſt extendi inſtitutionem particularem filiarum ad totum ne decedat pro parte teſtatus & pro parte inteſtatus. per l. i. C. ſi ex fundo ceſſat in fideicōmiſſaria ſubſtitutione. quia ſi ſtricte intelligatur ad portiones in quibus facta fuit nullum inconueniens ſequeretur. igitur & cætera. quia ceſſante ratione legis & cætera. ut. l. adigere. §. quamuis. Item in dubio non eſt interpretandum ut uoluerit filias duplici onere prægrauaſſe. ut. l. titia. §. qui. in uita. ff. de legat. ij. non obſtat. l. in fideicommiſſario. § quotiens. ad trebell. ſupra all. in contrarium quia ibi loquitur ubi hæres unicus grauatur de tota hæreditate reſtituenda per fideicommiſſaria. & ibi non. ſibi iure ueniunt omnia quæ capit iure hæreditario hic loquitur ubi ab inicio fuerint plures inſtituti ut ſolum aliquos grauauit. & ideo ſolum illorum portio quæ fuit relicta grauato fuit grauata. & non alia quæ fuit relicta non grauato. Item ibi loquitur in fideicommiſſo uniuerſali. hic uero loquitur in particulari fideicommiſſo. quia hoc non poteſt dici fideicommiſſum uniuerſale quod fit in certis rebus. & relinquatur a particulariter inſtituto qui habetur loco legatarij. ut dicta. l. quotiens. Non obſtante quod ſint filiæ & ſorores & alias inuicem ab inteſtato ſucceſſuræ. quia ideo minus eſt interpretandum & laxandum grauamen. & quia non eſt magnum præiudicium ſi non habeat uirtute fideicommiſſariæ ſubſtitutionis. cum etiā alias ſint habituræ uerſimiliter. unde inter tales non ita ſunt qualitates oneroſæ laxandæ. nec ſunt large interpretandæ facit. ff. de uulga. ſi filius qui patri & ſic ex præmiſſis ſuppoſita hac opi. quod dicta ſubſtitutio ſit iudicanda particulariter fideicommiſſ. non uniuerſalis. nec tranſirent atque actiones in fideicommiſſ. ſicut in uirtute particularis inſtitutionis tranſibant. ut. l. i. §. ſi heres precepto fundo. ff. ad trebell. & dicta. l. quotiens. C. de here. inſt. & quod ubi eſſet locus detractionis alicuius quartæ quod erit falcidia detrahenda. non autem trebellianica tanquam delegato uel fideicommiſſo particulari & non uniuerſali ſed an in hoc caſu erit locus falci-
5 diæ detractionis. credo quod non. ex quo huic portioni grauatæ accreuit portio uniuerſalis heredis inſtituti non grauata per dictam. l. quod ſi alterutra. & identitate rationis. idem crederem de legitima quod non eſſet detrahenda. ex quo per uniuerſale accrementum habet quod ſibi ſufficit etiam ad legitimam. alias uero legitima detraheretur. quia in illa grauari non potuit. & ideo ſi uniuerſale accrementum non ſufficit pro falcidia & legitima crederem quod in eo caſu quod non ſufficit poſſet detrahere ut. c. ſi patet. de teſtamen. li. vi. ſed quid diceres ſi ab inicio aliquis ſolus fuiſſet inſtitutus in fundo & rogatus per fideicommiſſarium illum fundum alteri reſtituire. Quæritur nunquid ſicut inſtitutio extenditur ad totam hæreditatem. per. l. i. §. ſi ex fundo. ſic & ſubſtitutio? uidetur quibuſdam quod ſic. ex quo per eadem uerba fideicōmiſſ. ſicut inſtitutio fit. ergo ſicut ius rem extēdit inſtitutionem. ſic & ſubſtitutionem. Credo per præmiſſa cōtrarium. quia inſtitutio ideo extenditur ne decedat teſtatus pro parte & pro parte inteſtatus. quæ ratio ceſſat in ſubſtitutione ad fideicommiſſ. ſeu in fideicommiſſ. Item non reperio legem extendentem fideicommiſſariam fundi ad totam hæreditatem. ſicut reperio de inſtitutione facta de fundo. ergo erubeſcerem dicere ſine lege. Item in dubio non uidetur eum duplici onere prægrauaſſe. ut dicta. l. titia. §. qui in uita. Item in dubio non debēmus interpretari grauamen & illud extendere niſi aliud conſtet de mente. argumen. dictæ. l. cum hæredi. §. cum filiæ nec cogunt rationes in oppoſitum. nec prima propter rationem diuerſitatis quam dixi. nec ſecunda. quia ſufficere debet fideicommiſſum ſi ſibi in uno ſolo quod relictum eſt conſulatur. argumen. l. tutori. de nego. geſt. Itē ſupponitur quod ſit dubium de mente teſtantis. & interpretatio quæ fit in extenſione ſubſtitutionis particularis ad omnia potius fit a iure præter uel contra mentem teſtatoris ut ceſſet inconueniens illius regulæ iuris. ius noſtrū &c. quæ ratio ceſſat in fideicommiſſo. igitur præter uel contra mentem teſtantis non fiat interpretatio extenſionis.

nis. Sed an de tali legato ſeu fideicommiſſo fundi ſe extẽdat ad dodrantem totius hæreditatis, poterit detrahere quartam falcidiam. credo quod ſic. quia ex interpretatione iuris eſt heres uniuerſalis. & pro hoc uidetur text. in. l. eu facto. ii. in uerſi. & ſi forte falcidia. ff. de heredi. inſti.

Summarium.

1 Fiſcus eccleſiaſticus cupit bona clerici abſque hærede decedentis.

Epithome.

2 Eccleſia habet fiſcum.
3 Clericus an quis probetur, ex quaſi poſſeſsione clericatus?

Deciſio. V I I. alias. 865.

MOrtuo Ticio abſque hærede ex teſtamento, uel ab inteſtato curia principis ſecularis accipit bona prætendens fiſcum debere ſuccedere deficiẽtibus ceteris. curia autem eccleſiaſtica prætendens iſtum Titium fuiſſe clericum & in poſſeſsione clericatus uendicat illa bona dicens ad curiam eccleſiaſticam pertinere debere. Quæritur primo an ſuppoſito quod fuiſſet clericus curia eccleſiaſtica bene dicat. uidetur quod ſic. quia
2 eccleſia habet fiſcum. xvi. q. iiij. quiſquis. & . c. ſi quis deinceps. & extra de præben. præsbyteri. credo quod uoluerit allegare. cap. quia diuerſitatem. de conceſsio. præben. in glo. antepenul. ubi uide. & in cle. paſtoralis. in fin. de re iudi. per dominum Antonium de butrio. & ar. xij. q. ii. aurum. ſicut etiam hæc ſonant. xvi. q. prima eccleſia. & in palea conſtantinus. xcuij. di. Item quæritur ſecundo an ſufficiat curie eccleſiaſtice tunc probare illum eſſe in poſſeſsione clericatus ſi illum fuiſſe clericum negetur. & niſi probetur per curiã ſecularem ipſum fuiſſe laicum. & ui-
3 detur quod ſic. quia poſſeſsio clericatus releuat curiam eccleſiaſticam a probatione tituli. per capi. ſi iudex. de ſen. excom. li. ſexto. quia in probatione alicuius præambuli ſufficit probare poſſeſsionem. cum tunc non requiratur ita exacta probatio ſicut requiritur ſuper articulo principali. ut no. per Cy. C. ubi cauſa facta. l. prima. in quinta quæſtione. C. quæ ſit lon. conſuetu. l. ſecunda. circa finẽ. §. expediti ſumus. in cap. abbate. de uerbo. ſigni. etiam qđ dixi ff. ſi ſerui. uen. ſicuti. §. licet ſi quæritur. Item etiam ad hoc facit quod no. Innocen. de uerbo. ſigni. ueniens. In contrarium uidetur quod immo habeat plene probare clericatum & titulum. nec ſufficiat ſummaria cognitio & probatio. C. quorum bonorum. l. prima præſertim cum eſt mortuus clericus ille. unde titius non poteſt dici in poſſeſsione clericatus. igitur poſſeſsio præterita non releuat ab onere probandi cum iura loquentia de poſſeſsione releuant ab onere probandi &c. loqui uidentur in præſenti non in præterita poſſeſsione.

Summarium.

1 Teſtamentum factum per eum, cui tanquam prodigo fuit ad iudicia litis datus curator & pro tali habitus & reputatus. non ualet nec admittitur ſubſtitutus ad probandum illum non fuiſſe prodigum.

Epithome.

2 Impedimentũ non præſtat qđ de iure non ſortit effectũ.
3 Teſtamentum ut ualeat in dubio interpretari debemus.
4 Veritas plus inſpicienda eſt quam falſitas uel opi.
5 Approbatum per me non reprobo.
6 Allegans contraria non eſt audiendus.
7 Venire contra factum ſuum ne quis poſsit.
8 Allegans turpitudinem propriam non auditur niſi uertatur periculum animæ uel fauore libertatis.
9 Admittendus non eſt ueniens contra illa quæ facere procurauit.
10 Actus nullus in præiudicium facientis illum uel fieri procurantis tenet.
11 Confeſsionem factam in uno iudicio tenetur confitens ſeruare illam in alio.

Deciſio. V I I I. alias. 866.

TItius & Meuius amici cuiuſdam ſenis ſuggeſſerunt iudici illum eſſe decrepitum & propria diſſipaſſe. & propterea prodigum diſſipatorem & dilapidatorem bonorum ſuorum. & ut tali obtinuerunt ſibi bonis interdici. ac unum ex eis curatorem dari. ſcilicet Titium. qui Titius datus curator curam eius rexit & gubernauit uſque ad mortem ipſius ſenis. ueruntamen dictus ſenex ad mortem ueniens de auctoritate Titii curatoris ſui fecit teſtamentum in quo quandam filiam quã habebat inſtituit. qua ſine liberis decedente dictos Titiũ curatorem & Meuium ſubſtituit. tandem eo mortuo & filia ſua inſtituta poſtea. & ſic adueniente caſu ſubſtitutionis. dicti Titius & Meuius uirtute ſubſtitutionis petũt hæreditatem. & ab alia parte uenit ab inteſtato proximiores in gradu. & opponunt ſe dicentes ad illos libere pertinere hæreditatem ab inteſtato. quia teſtamentum dicti ſenis non ualuit tanquam factum per prodigum cui erat interdicta bonorum adminiſtratio. & dati curatores illi replicant dicentes illum tempore dationis curatoris & interdictionis. nec etiam ante. nec tempore conditi teſtamẽti. & mortis reuera prodigum fuiſſe. immo diſcretum ſane mentis & auarum potius. Et de illa materia dant bonos articulos prætendentes illam interdictionem & curã fuiſſe obrepticias. & nullius momenti. & ſic per conſequens teſtamentum tenuiſſe. Alii uero dixerunt quod cũ iudici illa pro ueris ſuggeſſerunt. & toto tempore ſenis illum pro tali habuerant. non ſunt admittendi ad probandum contrarium tanquam contrarium. & propriam turpitudinem allegantes. & ulterius quia præſumuntur doloſi. & præmiſſa omnia ideo procuraſſe ut ſecundum uoluntatem ſuam ſibi fecerunt condere teſtamentum. Quæritur quid iuris? an articuli ſint admittendi? & uidetur qđ ſint admittendi. quia ſi uerum eſt quod continetur in articulis. ſcilicet ipſum non fuiſſe prodigum. ſed ſane mentis interdictio & curatoris datio fuerunt nulle. iuxta. l. ſepe. §. egiſſe. & . l. tutor qui petitus. ff. de tuto. & curato. da. ab his. iuncta no. per Cy. C. de peti. heredi. ſi putas. & . l. ii. C. quando prouo. non eſt neceſſe. & per conſequens teſtamentum tenuit tanquam factum per hominem ſane mẽtis nec illi obſuit ſenium iuxta. l. ſenium C. qui teſtamẽ. fa. poſſ. Item inter diuerſas perſonas & in diuerſis inſtantiis & iudiciis quis admittitur ad allegandum contraria. ut. l. pompinianus. §. ſed nec impuberi. ff. de inoffic. teſta. iuxta notata per Cy. C. de furtis. l. i. Item ubi factum de iure eſt nullum facienti nihil præiudicat. ff. quod quiſque iure. l. prima. immo poteſt nihilominus contrarium poſtulare uel allegare. ff. qui ut indignus. poſt legatum. §. i. de bo. lib. l. nam abſurde. igitur ſi interdictio & curatoris datio eſt nulla ipſo iure. quod probatum eſt in articulis. nõ obſtante quod illam fieri procurauerit nihilominus admittitur ad contrarium allegandum. Item ubi factum eſt nullum ipſo iure quis admittitur contra factum ſuum. C. de ſacroſanc. eccle. l. iubemus. §. ſane. C. de agri. & cẽ. l. quemadmodum. extra de rebus eccle. non alie. ſi quis præsbyterorum. Item etiam non obſtat eis quia doloſe induxerunt teſtantem. quia non cõſtat de dolo qui in dubio non præſumitur niſi probetur. Item etiam licitũ fuit eis illis uerbis blandis actionem teſtantis in ſe prouocare C. ſi quis alie teſta. prohi. l. fina. & . ff. eodem ti. Item non poſſunt dici incidiſſe in illum titulum. quia nõ prohibuerunt illum teſtari. nec compulerunt ad ſic teſtandum qđ ſuit neceſſe. argumen. C. ſi quis alie. teſtamen. prohi. l. i. & quod no. ff. quod metus cauſa. in rubrica præſertim cum etiam teſtantibus teſtamentum relinqui poſsit. C. de teſtamen. de talibus nec in titulum. de his qui ſibi attribuunt. quia teſtamentum non ſcripſerunt quod eſt neceſſe ſecũdum materiam illius tituli. Item ſi datio curatoris & interdictio nullius momenti ſint prout ſunt. ſi fuit ſane mẽtis. ergo teſtamentum factioni nõ præſtat impedimẽtum:
2 quia non præſtat impedimentum quod de iure non ſortitur effectum. ut in regula non præſtat. libro ſexto. & . ff. de lega. i. ſi ſeruus. eodem. §. ſi ſeruus. de condi. & demonſt. hæc conditio. de iurepatro. illud. & . c. fina. cum concor.

Item in dubio potius interpretari debemus ut teſtamen-
tum ualeat & non pereat.quod erit ſi admittatur ad pro
bandum articulos.ergo & cetera.ar.l.quociens.ff. de re-
bus dubiis.præſertim fauore ultime uoluntatis.C.de ſac.
ſan.eccle.l. prima. præſertim ne fiat præiudicium teſtan-
tis cui erat dedecus ſi dicatur prodigus & inteſtatus de-
ceſſiſſe.ar.l.& quia.de interro.actio.iuſti.qui maio.accu.
poſſ.uel no.§.1.& propter iſtud intereſſe ne quis inteſta-
tus decedat permittitur ſibi de iure inſtituere ſeruum ne
ceſſarium etiam in fraudem creditoris.quod alias non p
4 mitteretur uti ibi.Item plus inſpicienda eſt ueritas quã
falſitas uel opinio.C.plus ualere quod agitur. per totum.
ff.de interro.actio.de etate.§.fi. Item fuit eis permiſſum
adinuenire cautelam per quam ſibi potius prouiderent.
ut facit.ff.de lega.ii.cum pater.§.titio.iuncta nota.C.ar-
bi.tute quicquid facit de damno infecto.proculus. cum
concordan.præſertim cum uenientes ab inteſtato proprie
non certant de damno.ſed de non lucro.nec appareat q
induxerunt teſtantem ad ſibi non relinquendum. In op-
poſitum uidetur. ſi teneamus opinionem quorun-
dam glo. articuli etiam probati non releuarent. Nam
dato quod reuera fuerit diſcretus & non prodigus. nihil
ominus interdictio ſibi facta & curatoris datio tenuerunt
ipſo iure.ex quo non fuit iuris error expreſſus in ſententia.
vt tenet glo.inſtitu.quibus non eſt permiſſum facere teſta
mentum.§.item prodigus.& dicta.l.ſeye.agreſſe.ff.de tu
to.& curato.dan.ab his.licet dubitatiue loquatur. in.l.is
cui.ff.de ope.leg & ſic per conſequens ualere non pote-
rat teſtamentum præſertim propter acerbitatem rei iudi
cate.ar.l.ſed mo.in tuto.§.cum prætor.de ſtatu homi.ff.
de lib.agno.l.cui in principio.de inof.teſtamen.l. poſthu
mus.§.ſi quis ex his præſertim.aut non uidetur ualuiſſe
teſtamentum etiam ſi datio curatoris & interdictio forẽt
nulle ipſo iure. quia tempore teſtamenti talis ſenex cui
fuit interdictũ.ut curator datus dici poterat de ſtatu ſuo
dubitans.an eſſet homo ſui iuris.uel liberi arbitrii. uel an
ſubiectus ſaltem iuris poteſtati.cum nondum fuiſſet de-
clarata nullitas tempore teſtamẽti.immo prodigo & ſub
iecto curie reputabatur.& erat talis dubitatio quod in al
terum membrum ſuæ dubitationis eum reddebat inteſta
bilem ſi uerum eſſet.ergo &c.ar.l.de ſtatu.ff.de teſta. Et
dato quod omnia præmiſſa ceſſarent.& quod reuera fuiſ
ſet ſane mentis & diſcretus.nec ualuerit ipſo iure interdi
ctio.nec curatoris datio.& quod ipſe teſtator de hoc nõ
dubitauerit.& per conſequens quod ipſo iure ualuerit te
ſtamentum.adhuc uidetur quod iſti Titius & Meuius q
interdictionem & curatoris dationem falſas prætendentes
ipſum prodigum fieri procurauerit hoc in contrarium nõ
ualeãt allegare.nec allegantes ſunt audiẽdi.quia ex quo
ſemel ut talem prodigum illum approbauerint.non poſ-
ſunt illum in diuerſis iudiciis.uel contra alios reprobare.
ut eſt ar.C.de teſti.ſi quis teſtibus.cum ibi notatis. quia
5 quod approbo non reprobo.&c.ff.de nego.geſt.pompo-
nius.cum concordan. Item allegans contraria non ẽ au
6 diendus.C.de fur.l.ſi ſeruus.exce.la prima de appella.ſu
licitudinem. Nec obſtat.§.ſed impu.quia ibi utrunque eſt
7 uerum. Item quia ubi aliquis facit quod non eſt prohibi
tum a iure.ſed alias non debitum fieri de iure communi
non poteſt uenire contra factum ſuum.ſic concordat gl.
ff.de adop.poſt mortem.& innuit Innocen.de electione
noſti.modo.dari curator non prodigo.uel ſibi bonis inter
dici non eſt ſpecialiter a iure prohibitum.licet de iure cõ
muni non ſit permiſſum.ergo.& cætera. Et iura quæ ad
illam rationem allegantur incontrarium loquuntur in ex
8 preſſe a iure prohibitis. Item allegans turpitudinem pro-
priam non eſt audiendus ubi non uertitur periculum ani-
mæ.uel non eſt fauor libertatis uel animæ extra de dona.
inter dilectos.cum notatis.C.de libe.cauſa.l. prima. Itẽ
9 non eſt quis admittendus ueniens contra illa quæ facere
procurauit.C.de rebus credi generaliter.l. Item quod q̃
quis ſua voce dilucide proteſtatus eſt & cætera C.de nõ
numera pecu.generaliter.in fine.extra de prob.per tuas.
Item licet dicta interdictio & curatoris datio ipſo iure nõ
tenuerint in præiudicium illius ſenis uel aliorum.uel etiã
in ſe.tamen in præiudicium iſta procurantium.& quo ad
res videtur quod iſta conuenerint.Nam aliquando etiam
10 actus nullus ipſo iure.in ſe tamen tenet in præiudicium
facientis uel procurantis.ar.C.de prædiis minorum. & ſi
is.cum ibi notatis.C.de ſacroſan.eccle. auten. qui res iſ
dictas.extra de rebus eccle.non alienandis.ſi quis præsbi
terorum.cum ibi notatis per Innocen.in auct. de non alie
nan.§.quia vero leonis.vbi contractus de rebus minorum
vel eccleſiæ factus tenet in præiudiciũ facientis ſi ſit nul
lus in ſe.& quo ad eccleſiam. Ad hoc facit inſti. de auct.
tut.§.i.extra de renuncia.quod in dubiis.cum ibi notatis.
ff.de dolo.eleganter §.j.in quibus contractus uel renun-
ciatio in ſe inualida tenent in præiudicium unius partis
ſi alia pars uelit.ſcilicet in præiudicium contrahentis &
minorum & renunciantis & doloſi.quo ad illos enim po-
teſt dici iſtum deberi prodigum reputari.qui quantum in
ipſis fuit illum prodigum faciebant.facit.ff.de dona. in-
ter uirum & uxorem cum hic ſtatus §.ſi ſocer.ff.de repu
di.l.finali.in principio.cum ibi notatis.de conuer.coniu.
quidam intrauit.&.c.placet. pro iſta parte bene poteſt in-
duci ff.de contratabul.non putauit. §.ſi quis in ſua ma-
nu.ff de fal.l.uxori.§.i.&.l.impuber .§.fina. eodem ti.ff.
de poſi.ſed & quis ſe.de poſito obtulit. Item impetrans
uel obtinens ius numquam contra aliquem illo.& contra
ſe uti tenetur.Et alii etiam aduerſus quos non impetrauit
poſſunt uti eoipſo contra ipſum .ff. quod quiſque iure l.
tertia in principio.§ huius pœna non obſtante ſi dicatur
quod impetratio non tenuit ipſo iure.nec habuit effectũ.
quia immo in caſu iſto tempore iſtius ;ſenis habuit effe-
ctum ſaltem de facto quia ſemper fuit prodigus reputa-
tus.& ſubiectus poteſtati curatorum.& ſic non obſtat lex
i.§.j.quod quiſque iur quia ibi non habuit aliquem effe-
ctum.etiam de facto.Item ex quo eum pro tali habue-
rant & reputauerant uiuentem.uidetur etiam quod nunc
debeant talem reputare mortuum.ar.ff.de excep. doli.
apud celſum.§.i.Item ex quo pro tali fuit eis reputanti-
bus publice habitus & reputatus.adhuc uidetur quod in
eorum præiudicium talis debeat reputari.argumen.in au
ten.de nup.§.ſi uero ab inicio.ut li.ma.& auie.§.ad hoc.
colla. viij C.de lati.libe.tollend.§.ſed & qui domini ſu-
mus.&.§.ſimili quoque modo. Item ex quo talem aſſe-
ruerunt in ipſorum præiudicium eorum aſſertioni eſt ſtan
dum.ff.de edil.edic.ſi quis uenditor.de ac.emp.nihil.ſi
uenditor. Item in præiudicium eorum quod in ſe eſt ua-
lidum.ſcilicet datio curatoris interdictio ſtare debet.nec
ipſi poſſunt contrarium allegare.extra de cleri. coniuga.
diuerſis fallaciis.de filiis præsbyterorum uenient. & ex-
tra de hæreti.ut commiſſi.in ſi li.vi.& quod ipſi aduer-
ſus factam interdictionem non ſint audiendi.poteſt indu
ci de præben.cũ ſuper.de exceptio.cum eccleſiaſtice. de
eta.& qualita.accepimus.ff.de adulte.ſi uxor .§. ſi quis
uxorem. Item quia in odium alicuius bene præſtat impe
dimentum &c.ut extra de bigamis.c.nuper. Ad hoc etiã
facit quod notatur de donatio.inter uirũ & uxorem.ple-
runque.ad hanc partem poteſt etiam induci.ff. de ſerui.
11 ruſtico. prædio. inſinuatæ. Item confeſsionem factam
in uno iudicio tenetur ſeruare in alio.Ad hoc facit quod
notat.per Innocen.extra de elec.per inquiſitionem. præ-
ſertim cum illam non poſſint prætendere erroneam cum
ipſi in uita ſua debuerunt ſcire illum fore diſcretum. &
tunc hoc releuare.ergo tali confeſsioni ſtare debeant .ff.
de interro.acti.de ætate.§ fina.C.de liber.cauſa.l. iube-
mus.in fi.pro hac parte etiam poteſt induci.ff.de lega.i.ſi
ſeruus plurium.§ ſi quis autem.C.ad uelle.ſi ſiue.ff.codẽ
ti.ſi decipiendi.pro hoc ut eorum caliditas puniatur.ff.
de rebus dubiis.quamuis.pro iſta parte etiam poteſt indu
ci extra de his quæ fiunt a maio.parte capi.c.ex ore. in
fine.de priuile.olim.circa finem.de præben.dilecto.circa
medium.præſertim quia ita diu illum pro tali habuerint.
facit.C.de patri.poteſ.l.prima.de peti.hered.ſi filius .ff.
de acquiren.here.quia aliena.circa principium.& .C.de
acquiren.poſſ.l.ii.ff.de offi.præſi.l.diuus.circa finem .ff.
ad macedo.l.tertia.in prin.C.ſi minor ſe maiorem dixe-
rit.l.1.alias.ii. Et ita ſeruat rota dominorum auditorum
ſacri palacii.

Summarium.

1 Pauperes Chriſti vltimo loco vocati ad fideicommiſ-
ſum præferuntur aliis uenientibus ab inteſtato in omnem
euentum,licet ſub certis modo aut conditione uocati ui-
deantur.

Epithome,

Epithome.

1 Subſtitutiones regulantur potius a mente teſtatoris quã a uerbis ipſius.

Deciſio. I X alias. 86a.

Qvidam inſtituit duos filios & illos inuicem ſubſtituit & ſi ſine liberis morerentur infra pupillarem ætatem. uel alias quandocunque illis ſubſtituit quendam filium ſororis ſuæ ordinans quod adueniente caſu ſubſtitutionis ſupra ultimo factæ. ſcilicet quandocunque dicta ſubſtitutio uendicaret ſibi locum. uoluit & ordinauit quod dicta bona ſua darentur amore dei pauperibus per executorem teſtamenti. eo tandẽ mortuo. contigit quod mortuus eſt filius ſororis adhuc uiuentibus filiis teſtatoris hæredibus inſtitutis. & poſtea mortui ſunt illi ſine liberis. petunt pauperes bona. dicentes quod conditio purificata eſt. ſub qua bona illis fuerunt relicta. ex quo filius ſororis non poteſt portare nomen ipſius teſtatoris. uenientes ab inteſtato ad bona filiorum. puta mater & alij de parentela opponunt ſe & dicũtur quod non habere debent quæritur quid iuris. & quidam allegantes ſuper iſta quæſtione tenuerunt quod uenientibus ab inteſtato deberetur hæreditas. quia pauperes fuerunt ſubſtituti ſi dicta ſubſtitutio facta de filio ſororis locum ſibi uendicaret. ut apparet in themate. ſubſtitutio autem iſta ſibi locum non uendicauit. quia filius ſororis mortuus fuit antequam locus eſſet ſubſtitutioni. argu. l. ſi ex pluribus. ff. de ſuis & legi. here. & l. qui liberis. § hæc uerba. & l. ſed & ſi plures. inſti. de uulga. & pupil. C. de caduc. tollen. l. 1. § p ſecundo. & § in nouiſſimo. & §. ſi ſub conditione. igitur cum ſolum ſint ſubſtituti in illum caſum & non in alium non poſſunt habere illo caſu non exiſtente. argu. l. commodiſsime. ff. de libe. & poſthu. maxime matre dictorum filiorum ſuperueniente. quam in ſubſtitutionibus tacite uoluntates non repellunt. C. de impu. & aliis ſubſti præcibus cum ſua materia. Mihi tamen contrarium uidebatur. quod immo iſta ſubſtitutio locum ſibi uendicabat. licet ille filius ſororis eſſet præmortuus quia uerum fuit dicere quod caſus in quem dicta ſubſtitutio ſortiri debebat uires euenit quod filii deceſſerint ſine liberis. & ſic dato quod ſubſtitutio non ſuperſit tamen dici poteſt quod ſubſtitutio uendicat ſibi locum ex parte ipſorum quibus facta fuit. ex quo caſus in quem facta erat euenit. & teſtator per illa uerba. ſcilicet quandocunque dicta ſubſtitutio uẽdicat ſibi locum. intendebat potius & uolebat ſentire & intelligere de caſu in quem ſubſtitutio uires ſortiri debebat. i. ſi filii ſine liberis morerentur. quam de effectu ſubſtitutionis. i. ſi filius ſororis ſuperuiueret. & illam haberet. qđ patet per illa uerba quæ dixit dicto caſu quo dicta ſubſtitutio ſortiri debeat uires. l. ſi filii ſine liberis decederent. & quod concernant effectum ſubſtitutionis factæ de filio ſororis. ſed ſolum caſum quo deberet ſortiri uires. hic demõſtrat. quia de pauperibus prouidebat ſeu illis relinquebat in caſu quo ſubſtitutio de filio ſororis non habebat effectum puta quia non poterat portare nomen teſtantis. & hoc fortius uerificatur illo iam mortuo antequam locus foret ſubſtitutioni. quia tunc fortius certum eſt quod eueniente caſu ſubſtitutionis per filiorum mortem ſine liberis non portabat nomen teſtantis quod portare mortuus non potuit. nec etiam admitti ad ſubſtitutionem. dicamus per conſequens quod fortius debeant uenire pauperes. cum ſit iam uerum dicere quod locum ſibi uendicauit ſubſtitutio & quod caſus ſubſtitutionis aduenit parte filiorum quibus facta eſt. ex quo ſine liberis deceſſerunt.
2 in iſtis enim ſubſtitutionibus potius debemus ſe qui mentem quam uerba. ff ad trebellianum. heredes mei. §. 1. cũ concordantiis. præſertim cum uerba mentiri congrue ualent applicari. non obſtan. ſi dicas quod teſtator intelligebat filium ſororis ſuperuiuere filiis. ex quo ordinabat qđ portaret nomen ſuum. & illo caſu quo ſic ſuperueniens nomen non portaret ſubſtitutionem reuocabat. & illo caſu bona pauperibus relinquebat. ergo uidetur quod ſolũ illo caſu pauperibus reliquerit quo ille filius ſororis ſuperuiuens nomen teſtantis non portaret. & illo caſu quo præmoriens non poterat. immo ſolum caſum obmiſerat & ſic in iſto caſu obmiſſo non poſſunt admitti pauperes. per. l. prædictam commodiſsime quia dico quod licet teſtator illum præſupponeret uiuere & ſperaret poſt filios tamen uerba conditionalia per quæ pauperibus relinquit, ſunt adeo generalia quod poſſunt comprehendere etiam caſum quo illis præmortuus eſſet. igitur in utrunque caſum operentur. argumen. l. finali. de poſtu. here. inſti. quæ in hac ratione concordat cum. l. commodiſsime. ſic etiã habeo in ſimili de uulgari ſubſtitutione facta hærede inſtituto ſi hæres non erit quia licet teſtator ſupponeret & ſperaret inſtitutum ſibi poſt mortem ſuperuiuere. & ſic in illum caſum quo ſic ſuperuiuens hæres non eſſet ſibi ſubſtituendus. tamen quia uerba conditionalia per quæ fuerit facta uulgaris. ſcilicet ſi hæres non erit ſunt uniuerſalia & ſe extendunt in caſum & ad caſum quo inſtitutus teſtanti præmoriens etiam ſortitur uires uulgaris ſubſtitutio. ff. de fideicommiſ. li. l. thays ancilla §. ſpem de for. C. de caduci. tollen. l. prima. §. in primo. cum concor. multis non ob. ſi dicatur quod bona potius uidentur relicta pauperibus de filio ſororis. in caſu quo modum uel grauamẽ filio ſororis impoſitum deportando nomen uidetur impoſitum potius per modum modi quam per modum conditionis. per illa uerba ordinans & cætera quæ ſunt in themate & in defectum modi uidetur illum grauaſſe de dando pauperibus. cum igitur ab ipſo in defectu modi fuerit relictum pauperibus. non aliter uidetur ualere fideicommiſſum relictum pauperibus ab ipſo quam ſi bona ad illum peruenerint. & per ipſum ſteterit quominus dictum modum impleat. reſpondeo dupliciter. Vno modo quod immo dicta uerba potius importãt conditionem quam modum. quod patet per illa uerba reuoco ſubſtitutionem quaſi uelit dicere quod in defectum portationis nominis non uult quod aliquod ius habeat in bonis quod eſt proprie effectus defectus conditionis uel dato quod eſſet modus dico quod defectus modi in tali relicto priuat ſicut deficiente conditione ab initio relictum non capitur. ut no. glo. ff. de conditio. & demon. in rubrica. & eſt ratio. quia omnis modus habet conditionem annexam ſi ſatiſdederit de implendo modum. ut eſt tex. ff de conditio. & demonſtratio. quibus diebus. §. ſi igitur defectus modi. uel §. poſsibilitas implendo modum ab initio. multo fortius impedit acquiſitionem & ſic non poteſt dici quod relictum ſit a filio fratris in caſum deficientis modi cum in illo caſu ſit priuatus relicto & ſi ab initio non habuiſſet & quod eo caſu ab ipſo non relinqueret ſed potius ab hæredibus ſuis uel ſuorum hæredibus hoc expreſſe initum ſtum uoluit bona pauperibus dari per executores ſui teſtamenti igitur innuit quod nõ per manus filii ſororis uel alios ſi forte teneas quod a filio fratris in defectum modum reliquerit pauperibus adhuc dico quod licet ille nõ habuerit bona quia fecit relictum ſorori per mortem eius ante aduentum conditionis factum penes illos remanſit cum onere. argumen. l. prima. §. ſi autem ſub conditione. C. de caduci. tollend. & ff ad trebellia. & ſi patroni. §. qui fideicommiſ. uer. ſi non prior. & l. cogna. §. fina. eod. titu.

Summarium.

1 Epiſcopus ſi confert capellaniam deuolutam propter negligentiam patroni non propterea eſt locus pœne adiectæ per teſtatorem fundatorem eius ſcilicet quod propter hoc deſinat eſſe beneficium.

Epithome.

2 Pœnalis clauſula quantumcunque poſsibilis ſi diſpoſitioni impoſsibili adiungatur non tenet.

3 Conditio turpis uel impoſsibilis, quando uitiat relictum?

4 Interpretatio ſeu ſignificatio quæ uitio caret ſumenda eſt.

5 Iuramentum generale, & confuſum recipit interpretationem, & ſubaudítionem iuris.

6 Verba propter ſubiectam materiam ſunt aliter intelligẽda quam ſm eorum proprium ſignificatum.

7 Verbum dari ſumitur quandoque pro uerbo tradi in cõtractibus de quorum natura eſt ſola traditio,

8 Verbum trado in ſe non importat dominium nec trãſlationem dominij & tamen propter ſubiectam materiam ſumitur pro dari.
9 Verbum tutorum ſumitur pro tutore.
10 Monaſterium pro filio computatur.

Deciſio. X. alias 868.

Lamber. ſ tra. de iurepa. i. 9. prin. q. primæ partis. primi libri. co. vi. uer. amplia. iſtã. q. num. 40.

FActum tale eſt. teſtator reliquit unam capellaniã per modum qui ſequitur. In dei nomine amen. anno domini &c. ita facio inſtituo & ordino & aſſigno vnam capellaniam perpetuam in eccleſia beate Mariæ territorii de mauden. de capella ſancti Georgij cui quidem capellanie conſtitui ordino & aſſigno in perpetuum bona mea ſubſcripta cum iuribus ſuis & pertinentijs redditus meos ſubſcriptos & conditionibus ſubſcriptis quod ille capellanus tantum quantum dictam capellaniam tenebat quod pro capellano ſeu clerico in eccleſia parochiali maudeñ. ſeruire minime teneatur quod ſi hoc faceret ex nunc prout ex tunc, & ex tunc prout ex nunc, capellaniam prædictam ſibi auffero & uolo & ordino caſu præmiſſo adueniente quod dominus maudeñ. & quicunque dominus fuerit dicti loci dictam capellaniam cuidam alij bono & ſufficienti capellano dare conferre, & aſſignare teneatur uolens & ordinans & tantum quantum poſſum probans atque uetans. quod dominus epiſcopus carpeñ. nec aliquis alius prælatus dictam capellaniã per me ſupra ordinatam alicui capellano dare conferre & aſſignare præſumat nec aliquid præſumat de ea ordinare ſed tantum dictus dominus de maudeueñ. quicunque ibi dominus fuerit quod ſi hoc ipſe dominus epiſcopus ſeu quiſquis alius prælatus facere præſumpſerit eo caſu ex nunc prout ex tunc, & ex tunc prout ex nunc, ipſam capellaniam penitus caſſo reuoco & annullo & tanquam pro non facta & conſtituta habere uolo & omnes & ſingulos fructus & redditus obuentiones & prouentiones dictorum bonorum pro ipſa capellania ſupra ordinatorum regere gubernare recipere & recuperare debeat, ſua auctoritate propria atque de ipſis fructibus & gaudentibus dicta duo anniuerſaria in eccleſijs prædictus fieri faciat.

Quæritur pro hoc themate nunquid ſi carpeñ. dictam eccleſiam conferat alicui in negligentiam domini maudeñ. propter hoc dicta capellania annulletur ut ſic ex bonis pro dicta capellania aſſignatis debeant fieri iſta duo anniuerſaria prout teſtator fieri ordinauit? Et uidetur dicendum prima facie quod non. quia dicta ordinatio qua ordinauit prohibuit & uetauit quod epiſcopus carpeñ. nec aliquis alius prælatus dictam capellaniam dare conferre uel aſſignare non poſſet nec de illa aliquid ordinaret eſt expreſſe contra ius. quia licet talium iurium ſpiritualium ius patronatus ad præſentandum poſſet cadere in laicum ipſa tamen inſtitutio tantum ad epiſcopum pertinet nec poſſet ad laicum ſpectare. arg. extra de iurepatrona. præterea. & c. cum laici. & c. paſtoralis & c. relatum & extra de inſtituti. cum ueniſſent. extra de offi. ord. cum nos ad quod facit in ratione. extra de iudi. decernimus. denominatio enim ſeu præſentatio licet poſſit fieri a laico ordinario tamen inſtitutio ad epiſcopum pertinet ſi idoneus nominetur. ut in auſten. de ſan. epiſco. §. ſi quis oratorii. quia præfata ordinatio ſeu prohibitio teſtatoris, cum ſit expreſſe contra ius nullatenus eſt ſeruanda. arg. in auſt. de eccle. titu. §. ſi autem pro redemptione captiuorum. ibi cum dicit. licet præcipue a teſtatoribus aut donatoribus ſit illis interdictum. habetur ad hoc aliquod participium. ff de lega. i. l. nemo poteſt. cum concor. uerũ etiam quia huic præcepto ſeu ordinationi ſeu diſpoſitioni de iure impoſſibili & quæ non ualet in modum cuiuſdam penalitatis ſubiunxit aliam clauſulam ad hoc ut eius metu pene prime ordinationi pareret ſcilicet quod ſi hoc epiſcopus facere præſumpſerit eo caſu ex nunc prout ex tunc & econtra dictam capellaniam penitus caſſabat & annullabat & cætera. & ex bonis aſſignatis ibi duo anniuerſaria fieri uolebat ſicut principale præceptum nõ tenuit. nec eodem modo ſecundum quem alias de iure licitum eſſet & poſſibile ex eo quia in modum penalitatis ſubiunctum eſt tenebat argu. quia ex quo principale non tenuit de iure non ualebit acceſſorium ſeu penale. argu. ff. de regu. iuris. cum principale. quod enim non tenet de iure nequit pene uinculo alligari. C. de legibus. non dubium. in fine. ff. ad legem falci. quod de bonis. §. primo. Et pro hoc uidetur expreſſum quod ubi alicui diſpoſitio-
2 ni impoſſibili ſubiungitur penalis clauſula quantumcunque poſſibilis ex quo principalis non ualet non ualebit etiam penalis. argumen. ff. de uerbo. obliga. ſi homo mortuus pro hoc etiam bene facit concordia iurium tradita per Cynum. C. de his quæ pene nomine. l. prima. in tertia
3 opinione. in fine. Vbi dicitur quod relictum ſub conditione turpi, uel alias de iure impoſſibili neceſſaria bene tenet. ut puta cum relictum incipit a conditione turpi uel impoſſibili negatiue concepta quæ eſt neceſſaria. ut ſi cælum digito non tetigeris le. x. uel ſi hominem non occidis. uel ſi patrem ab hoſtibus non redemeris. ſed ſi relictum non inciperet a præcedente conditione turpi uel impoſſibili tunc quantumcunque ſequens additio eſſet neceſſaria & poſſibilis non ualet. quia ſubiungitur præcepto turpi & impoſſibili, ut puta præcipio ut cœlum digito tangas, uel occidas hominem, & ſi hoc non feceris lego ad. te. x. certe non ualet legatum ſic nomine pene relictum, quia erat præcepto impoſſibili uel turpi adiectum. ut probatur inſti. de lega. § fina. ff. de his quæ pene cauſa in teſta. relin. l. prima. C. de his quæ pe. no. l. prima. præſertim. non autem uidetur ſequens diſpoſitio in qua in modum cuiuſdam penalitatis ordinauit de bonis capellanie diſtribuendis in anniuerſario ſi epiſcopus ſe intromittat de capellania. quia poſtquam capellania ab initio tenuit, certum eſt quod bona deſtinata pro capellania tranſierunt in capellaniam uel in dominium Chriſti ſeu uniuerſalis eccleſiæ cuius ſunt quoad proprietatem bona eccleſiaſtica licet quo ad uſumfructum ſint futuri capellani, ibi inſtituendi & quo ad adminiſtrationem. argu. eorum. quæ no. in ſimili de bonis eccle per Innocen. extra de cã. poſ. & propri. cum ſuper in glo. ij. iuncto ar. ff. de fur. cũ pater. §. fundo. ff. de leg ij. & ſi epiſcopus ibi inſtituit legitime & canonice bona iſta pertinent ad illum nomine capellanie & illis frui poteſt, & illa miniſtrare quaſi facta ſunt ſancta ſanctorum. iccirco impoſſibile eſt quodammodo propter aliquam diſpoſitionem teſtatoris talia eſſe, deſinant. nec in alios uſus tranſire. quia diſpoſitio teſtatoris collata fuit in tempus quo res deſinat eſſe ſua & ſuorum hæredum. argu. bonum ad hoc de manu. teſta l. ſtichus ſeruus. pro hoc facit quod no. Innocen. in capitulo xiij. de ſo. compe. Item ex talibus teſtamentorum diſpoſitionibus ſequitur magnus iuris canonici & ciuilis epiſcoporum & aliorum prælatorum contemptus quod nequaquam tollerandum eſt. ad quod poteſt induci in ratione. ff. de le. ij. cordialis §. ſi. talia enim quantumcunque de ſe bona uideantur cum tamen dicuntur in contemptum alterius non ſunt tolleranda. argumen. ff. de iniur. item apud labeonem. § generaliter. iuncta no. per Cy. C. de iniur. ſi non conuicij vii. q. prima. in fin. ergo licet relictum anniuerſariorum de ſe ſit bonum tamen quia factum eſt pœnaliter & cum tali modo non debet ualere ſed potius reijci & prime diſpoſitioni capellaniæ ſtari. immo potius ut ordinationem teſtatoris quantum de iure poterimus cõformemus & illam ciuiliter intelligamus. argumen. ff. de ſer ru. ſi cui dicamus teſtatorem intellexiſſe, & uoluiſſe hæredem ſuum habere totum quod de iure in capellania habere poſſit. ut iuſpatronatus ut ſic præſentet debite epiſcopo capellanum per illum inſtituendum & uideatur uoluiſſe epiſcopum habere totalem diſpoſitionem uſurpare uellet hæredis iuſpatro. miniſte & indebite derogare, quia tunc ordinabat de annullatione capellanie, & de tranſlatione bonorum eius in anniuerſarium facienda nõ tamen uidebatur uoluiſſe hæredem ſuum habere, quod de iure habere non poſſet. ſ. totalem diſpoſitionem & inſtitutionem. nec uideatur uoluiſſe habere epiſcopum qđ de iure habere non debet ne ſic uideatur contra ius ordinaſſe & elegiſſe uiam ad impugnandum ſua iudicia. ff. de teſta. mili. l. tertia. nec uideatur ius & prælatum ſuum contẽpſiſſe quod in magnum ſalutis animæ ſuæ uergeret detrimentum cuius fuiſſe præſertim moriens immemor non uidetur. argu. l. C. ad. l. iul. repe. l. fina. immo potius uideatur ſuam ordinationem iuris interpretatiõi ſubmittere & honorem & reuerentiam prælato ſuo & iuribus ad ipſam concernentibus conſeruaſſe ut ſic uerbo-

rum

rum ſignificatio ſaltem per largam interpretationem, & conuenientem ſubauditionem ad intellectum ſanum & bonum & ciuilem debeat applicari.arg.dicte.l. ſi cui.ff. de ſerui.& an.ff ad mam.l.ut gradatim.§.ſed ſi.l.ff.de le. ij.unum ex familia.§.ſi commiſſa.de condi.& demon.cũ atius.ff de le.iij.l.non aliter.C.de inof.teſt.l.i.ut ſic illa recipiatur interpretatio ſeu ſignificatio quæ uitio caret.ff. de leg.l.in ambigua.iuncto.§ diſponat. in auth. de nup.
5 ſic etiam in iuramento generali habito & confuſo quod recipit interpretationem & ſubauditionem iuris.extra de iureiu.quemadmodum ff.de libe.l.libertus.C.de non numе.pe.l.fi.ff.qui ſatiſ.cog.l.fi.cum multis concor. ſit igitur ſenſus cum dixit teſtator quod dominus mandeñ. dictam capellaniam conferre dare & aſsignare teneatur .ſ. prout ad eum collatio datio ſeu aſsignatio poteſt pertinere de iure.& quod ſubiungitur quod ordinabat ne epiſcopus uel alius prælatus dictam capellaniam alicui capellano dare conferre ſeu aſsignare præſumat ſit ſenſus qđ hoc non præſumat indebite uſurpando iuſpatro. quod in capellania hæredem ſuum habere uolebat.& cum congruentius ſequi poterat penalis clauſula ſubiuncta, quæ continet tranſlationem bonorum capellaniæ in anniuerſaria facienda ſub conditione quæ ſic intellecta erit poſsibilis & honeſta.& ideo bene ualebit dicta tranſlatio ad illum caſum.argu.ff.de adi leg.l.tranſlatio.& .l. quod ſi alis.præſertim cum fiat tranſlatio in aliam cauſam piam. ar.in authen.de ſanc.epi.§.ſed hoc præſenti.in fin.in uerſi.tamen in redemptione captiuorum.argu.ff. de condi. & demonſtratio.l.ticio uſufructus.in fine.quæ in hac ratione concordat cum.l.cum tale.§.nemo eodem ti.ad qđ in ratione.C.de ſacroſan.ec.auth.Item ſi ſibi tunicam.cũ concordan.Et hanc opinionem ſatis uidetur fundare iura quæ dicunt quod propter ſubiectam materiam uerba
6 ſunt aliter intelligenda quam eſſent ſecundum eorũ proprium ſignificatum ut ſanum haberi poſsit & iuri conſonum intellectus. ff.locati.l.ſi uno anno.ubi uerbum donationis ſumitur in impeoprium ſignificatum propter ſubie-
7 ctam materiam.ſic etiam habeo in uerbo dari quod ſumitur pro tradi quod profertur in contractibus de quorũ natura eſt ſola traditio.ff de uſu.ſi ſtipul.& tamẽ ex ſuo proprio ſignificatu denotat dominij tranſlationem. ut .l. ubi autem non apparet §.fi.de uer.obli.inſti. de act.§. ſic itaque ſic etiam habeo in uerbo trado quod in ſe non im
8 portat dominium nec tranſlationem dominij.& tamen propter ſubiectam materiam ſumitur pro dari.ſ.ſi proferatur in materia quæ requirit dominij tranſlationem.ff. de uerbo.obliga.l.in conuentionalibus.§.fi. ſecundum unum intellectum quæ ita concor.cum.l.ſi rem tradi eo. ti. ſic etiam faciunt.l.ſiue inductiones.ff.de condi.& demon.pater ſeuerinum.§.conductionum.ubi uerbum tutorum ſu-
9 mitur pro tutore. pro hoc l.non aliter.ff.de lega.iij. extra de procu.petitio.cum concor.infinitis. In contrarium tamen uideretur quod immo dato quod præceptum ſeu diſpoſitio teſtantis prohibentis & ordinantis ne epiſcopus poſsit conferre ſit contra ius tamen ſubiuncta diſpoſitio de annullatione capellanie facta & tranſlatione fienda in anniuerſaria teneat.quia licet prima diſpoſitio tanquam contra ius non teneat tamen ex quo per ſecundam tranſfertur legatum in eque fauorabilem & piam cauſam.ſ. anniuerſariorum ſicut erat primum legatum capellanie uideretur quod deberet tenere ſecunda diſpoſitio.ſic habetur in ſimili ex concor.iurium ubi legatur mulieri ſub cũditione ne nubat reiecta cõditio & ſpreta cõdĩone legatũ cõſequitur ſed in defectum conditionis in alium non tranſfertur legatum ut.l.cum tale.§.meuie .ff de conditio. & demonſtratio & idem etiam eſſet ſi transferretur in aliam cauſam eque uel magis fauorabilem ſicut eſſent nuptie tunc numquid ualebit tranſlatio? dicit tex.quod ſic. nec tunc remittitur conditio mulieri ita eſt tex.in l.ticio uſufructus in fi ff.de conditio.& demon.per eundem contra modum poteſt induci.l.ſi relinquatur fideicommiſſum ab aliquo ſub conditione ſi liberos non habuerit & ingre-
10 ditur monaſterium certe conditio uidetur deſerta quia monaſterium pro filio computatur. Iſtud eſt uerum ſi iſtud fideicommiſſum non eſſet relictum in cauſam eque uel magis fauorabilem. puta in redemptionem captiuorũ uel alimentis pauperum. uel alteri monaſterio relictum cuius cauſa eſt eque fauorabilis.ut eſt tex. no. in authen. de ſac.ſan.ec.§ ſed hoc præſenti.in fi.uerſi.ſi tamen.Prima opi.uidetur mihi eſſe equior & ſecrecior & de iure uerior non uidetur de hoc facienda longa inſtantia quia uidetur caſus pro prima opi.x q.i.c.ſi quidam. & facit extra de teſta.requiſiſti.uer.ſecus.non tamen uideo quin per uerba prædicta facta fuerit capellania.

Summarium.

1 Hæres an liberetur cedendo legatario ius exigendi certas menſuras annonæ ab illis qui eas ſoluere obligantur legatis pro anniuerſario faciendo?

Epithome.

2 Teſtator ubi legat certam quantitatem quam tertius debet intelligitur eſſe in legato ſolum debitum a tertio.
3 Hæres cedendo actionem legatario quãdo liberatur?
4 Dictio quis uel qui iuncta uerbo tertiæ perſonæ cum reſpicit aliquid taxatum in quantitate conſiſtens facit conditionem.ſecus ſi iungeretur uerbo primæ perſonæ quia tunc faceret demonſtrationem.
5 Legatum uitiatur propter defectum ſeu falſitatem conditionis.
6 Dictio quis uel qui iuncto uerbo futuri temporis facit cõditionem.
7 Verbum infinitiui eſt aptabile ad præſens & futurum, uel etiam præteritum quamuis ſit modus præſentis temporis.
8 Teſtator quando ſub diuerſis conceptionibus legat, & declarat ex quo uel quando ſoluatur legatum. tunc talis declaratio uidetur potius fieri cauſa demonſtrationis quã taxationis ſecus ſi ſub una conceptione.nu.9.
9 Hæres ſi legatum perierit ſine eius culpa quo caſu cenſetur liberatus?

Deciſio.XI.alias.869.

LEgo pro anniuerſario annali & perpetuo faciendo pro anima mea & parentum meorum, in eccleſia murmorien. duas ſomatas annonæ ad magnam mẽſuram quas mihi ſeruiunt Gaulielmus & Raymundus fratres pro quodam affirmatio quod habent in tali loco quæritur an hæres liberetur cedendo actiones contra dictos G.& R.ut ſic eccleſia murmorien.ſeu illi adminiſtrantes pro anniuerſario debeant per ſe leuare dictas duas ſomatas & exigere quolibet anno.uel an hæres prædictus per ſe debeat exigere & anniuerſario faciendo anno quolibet miniſtrare. Item an ſolum dictum affirmatium pro quo debentur ille duæ ſomate, ſit obligatum pro dictis duabus ſomatis.uel an tota hæreditas teſtatoris & ſic hæres perpetuo debeat duas ſomatas annone pro anniuerſario. uel an ſit liberatus cedendo eccleſiæ ius quod habet & habebat teſtator contra dictos.G.&.R.in affirmatio illo pro dictis duabus ſomatis & ad nihil aliud teneatur. Itẽ ſi pro tempore non poſſent percipi uel haberi dictæ duæ ſomate de affirmatio illo uel propter deteriorationem uel minus ualentiam dicti affirmatij, pro quo debentur ille due ſomate uel alias propter depauperationem dicti .G. &.R.ſeu ipſorum ſucceſſorum uel propter guerras, uel alias quæritur an hæres de alijs bonis hæreditatis dictam penſionem debeat ſi ab illis debitoribus non poſsit exigi & ſic non liberetur ſolum cedendo actiones contra illos immo pro dicta penſione generaliter tota hæreditas diſtringatur ſi exinde non poſsit percipi.ut uidentur tex. ex preſuaſiſmi ff de ali lega.l.lucius ff de lega.iii.paulo callimacho.§.fi.ff.de le.i.l.quidam teſtator.in princ. pro quo etiam quia iſta uerba non faciunt contradictionem ſed potius demonſtrationem ut uidetur text ff.de condi. & demonſtratio.l.in conditionibus.§.iij uer.ſed proinde.illud igitur quanquam exinde dicta penſio colligi uel percipi non poſsit nihilominus aliunde debeantur quia falſa demonſtratio &c.ff.de conditio.& demon .l. demonſtratio falſa.ad quod.C.de fal.cauſa adiect.l.ſi non deſignata.in fi.&.l.fi.eo.titu.cum multis concor.& quod ſupplctio ſis fienda faciunt in ar.ff.de tri.ui.& oleo leg.l.ex.

co.ff.de an.le.l.uini falerni.ff quando dies leg ce.firmo.
in prin.ad quod etiam.ff.de uer.obli.l.inter ſtipulantem.
§.ſacram.in uer.ſi ſtipulatus fuero.ff de ac.emp.l.ſi quis
cum fundum.præſertim quia legatum eſt factum ob cau
ſam perpetuam.ſ.pro anniuerſario perpetuo &c. quod
non poſſet eſſe perpetuum niſi dicta penſio perpetuo præ
ſtaretur.igitur ſi exinde non poſſit præſtari unde illam p̄
ſtandam demonſtrauit teſtator præſtari & ſuppleri de-
beat aliunde.ar.ad hoc.de annu.le.l.in annuam.in fin.&
l.annua.§.a ticio.in fi.& l.pen.cum concor.his tamen nō
obſtantibus teneo contrarium ſaluo iudicio meliori & di
co quod heres plene erit liberatus cedendo actioni anni-
uerſario ſiue eius miniſtris,nec ad plus teneatur niſi ſolū
ad illas duas ſomatas quas ſeruiunt ſeu debent dicti Guil
lermus & Raymundus nec de aliis bonis aliquid ſupple
ri tenebitur,quantumcunque dicta penſio diminueretur
dummodo ſine hæredis culpa quod quidem ſic probo.
quia certum eſt legando duas ſomatas quas ſeruiunt G.
& R.uidetur legaſſe duas ſomas quas ipſi debent, quia
ſeruiunt & debent in hoc propoſito idem ſunt. Conſtat
autem quod cum teſtator legat alicui & alius tertius de-
2 bet etiam adiecta certa quantitate utputa legat centum,
uel decem quæ ticius debet quod ſolum eſt in legato qd
debet ticius & quod debet intantum quod ſi nihil uel mi
nus debet uel non debet tunc non tenetur aliunde ſupple
3 re immo hæres penitus liberatur cedendo legatario actio
ni contra ticium eſt caſus.ff.de leg i.l.ſi ſic.§.i.uer.quod
ſi addiderit.uer.ſi proinde.in fi.cum.l.legaui.circa med.
ff.de liber.lega.& ibi plene no.in glo.mag.ergo etiam &
ita ſit in propoſito ut ſolum quod ſeruiunt.G.& R.ideſt
quod debent ſeu debeant & quod debebunt uideatur le-
gatum.nec ſi minus debebunt uel nihil aliunde ſuppleri
debeant immo hæres contra eos cedendo actioni penitus
4 liberetur.Iterum hoc etiā probatur.quia iſta dictio quis
uel qui iuncta uerbo tertiæ perſonæ cum reſpicit aliquid
taxatum in quantitate conſiſtens facit conditionem licet
ſi iungeretur uerbo primæ perſonæ facit demonſtrationē
ut uerbi gratia ſi dicatur.lego tibi,licet nihil debebam ni
hilominus ualet legatum.quia illa dictio iungebatur uer
bo primæ perſonæ ſcilicet debeo & reſpiciebat aliquid
taxatum in quantitate conſiſtens.ſ.decē,& ideo faciebat
demonſtrationem quæ licet ſit falſa non uitiat legatum,
immo nihilominus ualet ſed ſecus ſi eſſet appoſita per eū
dem modum dictio quæ uerbo tertiæ perſonæ.utputa le
go tibi.x quæ ticius nihil debet.ſic in legato.& ſi nihil uel
minus nihil plus.ſic in legato.nec ſuppleri debet aliunde
5 quia defectus ſeu falſitas conditionis bene uitiat legatū.
& ita concor.l.& ſi non deſignata.&.l ſi C.de fal.cauſa
adiec.& dicta.l.ſi ſic.§.i.primo reſponſu.ff.de le i.& in-
ſti.de le.§.ſed ſi uxori.cum.d.l.ſi ſic.§.ſic.in ſi.&cū.d.l.le
gaui circa me ff.de li.le.cum ibi no & hanc concor.de
dit Petrus de bel.ptica in originali.ff.de le.i.l.ſtichum.in
illa di.quā ibi facit de noīe quis uel qui qñ iungitur uerbo
tertiæ pſonæ reſpicit aliqd taxatū in quantitate cōſiſtens.
qa teſtator dixit lego duas ſomatas annone ubi taxat cer
ta quantitas & poſtea dixit quas ſeruiūt.G.&.R.& ita iū
git illud q̄s cū uerbo ſeruiūt.qeſt tertiæ pſonæ igit illa di
ctio quas quæ iungitur uerbo tertiæ perſonæ,& reſpicit
quantitatem ſcilicet duarum ſomarum facit hic conditio
nem ut ſic uidetur ſolum eſſe in legato ſi & quatenus illi
debent uel ſeruiunt uel debebunt uel ſeruient in futurū,
6 & non plus.Item etiam iſta dictio quis uel qui iūcta uer-
bo futuri temporis facit conditionem ut.l.factum qui.ff.
de lega primo.iuncta.l.impor.§.finali.ff.de lega. tertio
& no. Pe.de bel. ptica in dicta diſtinctio.quam ponit in
preal.l.factum.ſed additur iſta dictio quas uerbo futuri
temporis cum ita ſignificat in propoſito futurum tempus
ſicut præſens quia illud uerbum ſeruiunt reſpicit penſio
nes annuas quæ non tantum debentur nunc ſed & in fu-
turum debebuntur.unde ſenſus eſt huius locutionis.le-
go penſiones quas tales ſeruiunt & ſeruient in futurum.
hinc eſt qđ alibi dicitur in alia facultate quod præſens,
eſt cuius pars præterit.pars uero futura eſt ut ait priſcia-
nus.& pro tanto no.alibi Inno.quod præſens conſuſum
præſentis non tenet uſum quaſi inuitat quod immo inter
dum uerbum præſentis temporis denotat & comprehen
dit futurum ut deducit ad notabile propoſitum ſuum.ex
tra de excep.dilecti.ultra medium & pro hoc etiam induci poteſt glo.de uerbo infinitiui quod eſt aptabile ad præ
7 ſens & futurum uel etiam præteritum & tamen modus ē
præſentis temporis.unde bene dicitur.uolo legere.uolui
legere.uolam legere.ut no.de uer.obli.l.ubi.§.ſtipulatio
ſuper uerbo daturum igitur cum iſta dictio quas iunga-
tur uerbo futuri temporis.ſaltem quo ad uirtutem ſignifi
cati concludo quod facit conditionem & non demon-
ſtrationem & ſic ſolutū erit in legato quod illi.G.&.R.
debebunt & nulla debebit fieri ſuppletio aliunde.ut di-
ctum eſt.Item etiam hoc probatur.quia hic teſtator ſub
una oratione legat,& etiam taxat & declarat quod legat
& unde.quia dicit lego duas ſomatas quas tales mihi ſer
uiunt.igitur uidetur in dubio legatum factum fore tractū
alias taxatum non demonſtratum.& illam adiectionem
ſ.quas ſeruiunt quam ſimul ſub una conceptione cum le
gato profert uidetur in dubio feciſſe cauſa taxationis non
demonſtrationis.probatio patet ex concord.iurium data
per Dy.in.l.quidam teſtamento.ff.de leg.i.& in.l.ſi ſer-
uus.§.quandoq.uer.ſi dicit.q.quando ſub diuerſis conce
8 ptionibus teſtator legat & declarat ex quo uel quando
ſoluatur legatum tunc talis declaratio uidetur fieri potius
gratia demonſtrationis quam gratia taxandi.ut ſic ſi ex in
de ſolui non poſſit ſolui debeat aliunde.utputa ſi dico le
go quadraginta aureos ticio & poſtea in alia clauſula ſub
iungit quod illos.xl.aureos uult ſolui ex.xx.debitis a me
uio.& ex.xx.debitis a gaio certe iſta clauſula ſequens nō
uidetur taxare nec limitare legatum præcedens quin ſi
ex iſtis debitis ſolui non poſſit legatum & ita debeat aliū
de ſed ſolum demonſtrare unde facilius ſolui poſſit lega
tum.& ita loquuntur leges.ff de lega.i.l.quidam teſtator
in prin.ff.de an.le.lucius &.l.paulo calimacho.§.fin.&
ff.de lega.iij.§.in contrarium.ſecus autem eſſet ubi ſub
9 una conceptione legat & declarat.utputa lego ex quo ti
cius mihi debet.uel lego ex quo ſunt in archa.quia certe
tunc uidetur taxare & limitare unde ſoluatur & ſolui de
bet quod ticius debet & quantum debet, & quod eſt in
archa & non plus nec aliunde ſupplendum eſt.ut dicta
l.ſi ſic.§ i in fi.& dicta.l ſi ſeruus.§.qui quandoque.&.l.
cum certus ff.de tri.ui.& oleo le.& ſic poteſt intelligi .l.
antepenul §.ciuibus.ff de leg.ii.&.l.ſi ſeruus.§.ſi quis.
ſic igitur eſt in propoſito ut ſupra dictum eſt ergo & cæte
ra.Item etiam hoc probatur quia hic teſtator uidetur le-
gaſſe certum corpus.ſ.certi nominis ſeu debiti ſeu ſerui-
cij ſcilicet debitum duarum ſomatarum annone quas ſa
ciunt ſeu ſeruiant.G.&.R.igitur ſi id ad quod legatum
eſt perierit uel fuerit diminutum ſine culpa hæredis hæ-
res erit liberatus nec amplius tenebitur.ff.de uer.ob.l.ex
legati cauſa.cum concor.non ob.contraria.primo.l.lu-
tius.de ali.le.nec.l.paulo calimacho.§ ſi nec .l.quidam
teſtator.in prin quia ibi uidetur dictum cauſa demonſtrā
di non autem cauſa taxandi ſeu limitandi.quia ſub di-
uerſis acceptationibus fiebat hic uero ideo cauſa taxatio
nis.quia ſub una conceptione.ut plene dixi in quarta ra-
tione.non ob.tex.in.l.conditionibus.§.i.in ſi.ff.de condi.
& demon ubi ſub una conceptione legando teſtator de-
clarabat.ſ.lego quicquid mihi dari oportet.& tamen nō
uidetur dici cauſa taxationis ſeu limitationis.nec illa uer
ba faciunt conditionem ſed potius demonſtrationem ſga
dic quod ibi conſtabat de uoluntate teſtantis per quam
conditionem reguntur in ultimis uoluntatibus.hic no.qu
eiuſdem.l in prin.uel aliter ſolue.ut ibi no.quia illa uer-
ba ibi non faciunt conditionem.ſ.quo ad impediendam
tranſmiſſionem ſed bene quo ad impediendam taxatio-
nem & limitationem ut ſi nihil dari oportet aliunde non
debeatur.ut dicta.l.ſi ſic.§.i.in ſi.de le.i.non ob.l.ex eo.
nec.l.legatum.§.uini falerni nec.l ferimo.nec.§.ſacramē
ta.uer ſi ſtipulatus.quia in illis legibus licet fiat ſupple-
tio ex fructibus annorum ſequentium non tamen debet
fieri ſuppletio ex aliis bonis uel rebus hæredis uel debito
ris ex quo fructus certi fundi debebantur & ita audacter
concederem hic ſi termini eſſent conſimiles ſed nō ſunt.
quia hic non legabatur certa quantitas fructuum ex fun
do immo legabatur certum debitum ſeu certa annua pen
ſio per G.&.R.debita pro fundo & non poteſt fieri ſup-
pletio ex futuris penſionibus cum quolibet anno ſolum
talem penſionem debeant & non plus.non ob.ff.de aſt.
emp.l.ſi cum fundum.quia ibi ideo aliunde debet præ-
ſtari propter temerariam aſſertionem uenditorum qui ibi

tot fore aſſerebant.ut ibi no.hic autem teſtator non aſſere
bat cauſam diminutionis penſionis non poſſe euenire.nō
ob.quod legatum eſt factum ob cauſam perpetuam &c.
quia iſtud argumentum non concludit niſi quod legatū
debet eſſe perpetuum & illud bene uolo quod perpetuo
pro anniuerſarii iſta penſio per.G.& R. debeatur. & ſi
dicas quod non perpetuo poterit percipi ſi deterioretur,
penſio uel feudum dico quod non debemus inſpicere ca
ſum aduerſæ fortunæ.ut.l.iulia.ff.qui & a qui.& .l. inter
ſtipulantem.§.ſacram de uer. ob. & ſi inſpiciatur .ex
quo ab initio penſio quæ debeatur erat perpetua & pote
rat deſerere cauſæ perpetue tamen cedant periculo le-
gatariorum & non hæredis quia ſolutione eius quod de-
bebatur ideſt ceſſione actionum & iurium contra .G. &
R. competentium fuit liberatus.ut ſupra probatum eſt.
non enim uidetur teſtator uoluiſſe hæredem ſuum dupli
ci onere prægrauaſſe.ar.l.titia.§.qui in uita.ff. de lega.ii.
non obſtat.l.aouonam.nec.l.titia.ff.de ann.leg. quia ibi
legabatur certa quantitas in genere per hæredem præſtā
da.& ideo non eſt mirum ſi propter cauſam perpetuam,
ob quam legabatur hæres perpetuo tenebatur ad illam
quantitatem annis ſingulis præſtandam hic uero legaba
tur certum nomen ſeruicij ſeu certum debitum quod ha
bebat perpetuam annuam præſtationem quod præſtan-
do per ceſſionem actionum & iurium contra illos qui de
bent non eſt mirum ſi hæres ſit plene liberatus. ut dicta
l.ſi ſic.§.i.in fi.quia ſolutiōe eius quod debetur omnis tol
litur obligatio.inſti.qui.mo.tol.obli.in prin.

Summarium.

1 Quarta integra detrahi non poteſt de fideicommiſſo
uniuerſali,niſi prius deductis legatis ad pias cauſas & ſic
ſolum de reſiduo.

Epithome.

2 Legata non priuilegiata ſolūmodo defalcantur. priuile
giata uero integraliter ſoluuntur.

3 Legata ubi nominatim ab hærede ueniunt præſtanda,
onus ipſorum non pertinet ad fideicommiſſarium.

4 Legatorum omnium onus ſpectat ad fideicommiſſariū
uniuerſalem quando legata ſimpliciter relinquuntur. &
fideicommiſſum ſimpliciter.

5 Falcidia detrahitur de legatis defalcabilibus pro non
defalcandis ubi relinquuntur eidem perſonæ utraque le
gata.

6 Quarta non detrahitur de fideicommiſſo uniuerſali p
legatis piis pertinentibus,ad onus hæredis.

Deciſio.X I I.alias.870.

QVædam mulier inſtituit heredem maritum ſuū
& plura alia tam pia legata quam alia fecit &
in caſu quo moreretur ſine liberis, quod de bo
nis ſuis reciperentur quingenti floreni diſtribuē
di in uſus pios arbitrio executorum ſuorum & reſiduum
bonorum ſuorum ueniret ad quendā mortuo marito poſt
aditam uxoris hæreditatem ſine liberis ſucceſſit petrus
ab inteſtato qui de hæreditate reſtituenda dicto T. ſubſti
tuto fideicommiſſario uniuerſali uult detrahere integram
quartam trebelli.totius hæreditatis etiam computando
& includendo in hæreditate dicta legata pia. ſubſtitutus
uero dicit quod quia de illis legatis piis * nulla falcidia
detrahenda eſt illa ſunt primo extrahenda & integra ſol
uenda.& de reſiduo quod ſibi reſtituetur ſolum eſt detra
henda quarta illius reſidui & non quarta totius hæredi-
tatis quæritur quid iuris?Et uidetur quod hæres de illo
reſiduo quod eſt reſtituendum fideicommiſſario poſſit de
trahere integram partem totius hæreditatis ne dum quar
tam illius reſidui quia ad ipſum fideicommiſſarium uni-
uerſalem pertinet onus omnium legatorum relictorum in
teſtamento & non proprie ad unius hæredis.immo hæres
reſtituit fideicō.hæreditatem detracta quarta trebel. inte
gra.& de reſiduo quod reſtituit.ſ.de dodrante fideicom
miſſario tenetur ſoluere integra legata ſaltem quatenus
bona ſufficiant etiam nulla falcidia detracta. ut probat.
ff.ad treb.l.i.§.ſi.in.c.ti.l.ii.&.l.ſi.cū ibi no.pro iſta parte

* An falcidia ſeu trebell. ſit detrahēda de fideicōmiſ. relicto hoſpitali conſtructo ſiue auctoritate epiſcopi. Pau. de ca. cō. 198. incip. ſuppoſita p uera opi.

etiam facit.quia quando aliqua ſunt legata quæ non poſ
ſunt defalcari & alia quæ poſſunt defalcari, detrahitur
quarta integra etiam pro illis quæ non poterant defalca
ri.ut probatur.ff.ad.l.falci.l.plane.&.l.ſeq. §.i. & not.in
l.ex aſſe.in.i.glo.in eodem ti.ergo & hic.licet legata non
poſſint defalcari in fideicommiſſario uniuerſali quod po
teſt defalcari detrahatur integra quarta etiam pro legatis
piiſque non poterant defalcari & ſic integra quarta to-
tius hæreditatis. In oppoſitum arguitur. quia ibi aliqua
ſunt legata quæ ratione priuilegii ſpecialis non poſſunt
defalcari ut eſt uidere legatum in teſtō militari quod ua
let iure militari & alia quæ poſſunt defalcari.utputa reli
cta per eundem militem poſtea in codicillis non factis in
bello.ſed in paganis uel ciuitate de iure communi legata
2 priuilegia ſoluuntur integraliter & alia non priuilegiata
ſolummodo defalcantur.nec de illis detrahitur quarta p
priuilegiatum.ut.ff.ad.l.falci.l.ſi miles.& .l. ſi poſt miſ-
ſam.&.l.ſi.& melius de teſta.mili.l.ſi certarum.§ ſi.cum
l.ſe.igitur nec hic de fideicommiſſo uniuerſali detrahat
poſt legata piis.pro hoc etiam facit glo.C. quod falcidia
detrahenda de legatis piis.nō onerat alios legatarios hoc
eſt non detrahitur de aliis legatis non piis.nec hic graua
bit fideicommiſſarium uniuerſalem.pro hoc etiam facit
ff.de inof teſta papinianus.§ quarta.pro hoc etiam in ar.
ff.de ali.ie.l.iii.§ ſi ff.de reg.iu. non debet alteri.li.vi. qd
dicendum credo quod in caſu præmiſſo non poſſit de fi-
deicommiſſo uniuerſali detrahi integra quarta totius hæ
reditatis ſed duntaxat quarta illius reſidui quod ſubſtitu
to reſtituetur detractum illis quingentis relictis, in uſus
pios Et eſt ratio.quia ex quo teſtatrix dicit quod reſiduū
bonorum ſuorum ueniret ad ſubſtitutum & prius manda
uerat quingenta recipi uidetur uoluiſſe quod legatum il
lorum quingentorum pertineret ad onus hæredis & non
ad onus fideicommiſſarii ſubſtituti & erat perinde, ac ſi
reliquiſſet fideicommiſſum uniuerſale deductis legatis,
uel ac ſi nominatim reliquiſſet legata ab hærede & non
a fideicommiſſo uniuerſali attamen de dictis legatis fidei
commiſſum uniuerſale relinquitur.uel cum nominatim
3 legatur ab hærede onus legatorum non pertinet ad fidei-
commiſſ. immo legata ad partem per hæredem defalcā-
tur & fideicommiſſum ad partem.ut iſta probantur .ff.
ad trebellia.l.cogi.§.inde quæritur.&.l.marcellus .§. Itē
pomponius.& eadem.l.in princip.quæ ita concor. cum
l.ſequen.& no.in dicta.l.marcellus.in tertia glo.&.C.ad
trebellia.l fina.ſi igitur iſta legata pia cenſeantur pertine
re ad onus hæredum & nō ad onus fideicommiſſarii uni
uerſalis priuilegium eorum non grauabit fideicomiſ-
ſum uniuerſale nec per conſequens quarta pro eis detra
hetur de ipſo quod eſſet ſi integra quarta totius hæredita
tis hæretur de ipſo.nec ob.prima ratio in oppoſitum facta
cum dicitur onus omnium legatorum ſpectare ad onus
4 fideicommiſſarii uniuerſalis quia illud uerum eſt cum re
linquuntur legata ſimpliciter & fideicommiſſum ſimpli
citer.ſic loquitur.l.prima §.fina & l.fina.ff.ad trebel. ſe-
cus eſt cum relinquuntur nominatim ab hærede. uel cū
fideicommiſſum uniuerſale relinquitur deductis legatis
quia tunc pertinet onus legatorum ad hæredem non ad
fideicommiſſarium & quælibet per ſe defalcantur ubi a-
lias ſunt defalcabilia uel ubi non ſunt defalcabilia lega-
ta non onerant fideicommiſſum.ſicut etiam ubi fideicō-
miſſum uniuerſale non eſſet defalcabile non releuaret le-
gata defalcanda.ut probatur in dicta.l.marcellus.in pri
cipio.&.§ primo non ob.quod dicitur ſecundo quod de-
legatis defalcabilibus detrahitur falcidia pro non defal-
candis. quia illud uerum eſt ubi relinquuntur eidem per
ſonæ utraque legata tam defalcabilia quam non defal-
cabilia.ſic loquitur.l.plane.&.l.ſequen § primo. In op-
poſitum allegatur.nec obſtat gloſ.l.ex aſſe quæ loquitur
etiam ubi relinquuntur diuerſis perſonis. quia illa gloſ.
non eſt uera immo reprobatur ibi communiter per docto.
& approbatur gloſ.ſibi contraria quæ eſt in dicta auctē.
ſimiliter.& tenetur communiter per illam glo. & per alia
iura ſuper hoc allegata quod ubi relinquuntur diuerſis
perſonis non detrahitur falcidia de legatis defalcabili-
bus pro non defalcandis ſed ſolum pro ſeipſis. & ita etiā
in propoſito huius quæſtionis dicam idem quod de fidei
commiſſo uniuerſali non detrahetur quarta pro legatis
piis pertinen.ad onus hæredis.

DE SEPVLTVRIS.

Summarium.

1 Antoniani poſſunt exigere quartam ab eccleſijs ſibi ſoluere conſuetis, licet tales eccleſiæ erigantur in maiores dignitates.

Epithome.

1 Eccleſia parrochialis ea qua quis percipit ex priuilegio mediam partem funeralium. ſi erigatur in collegiatam an priuilegiatus habebit quartam debitam a collegiatis. uel potius ſicut antea erit ſoluenda, ſibi media pars.

3 Iniuriam nemini facit qui utitur iure ſuo.

4 Impetrantibus ad collationem certi epiſcopi, & in eius dioceſi licet erigatur noua eccleſia cathedralis, & noua dioceſis nihilominus ius ſuum ſaluum remanebit.

Deciſio. I. alias. 871.

a SVppoſito quod ex pri-
uilegio apoſtolico, &
de conſuetudine anto
niani in curia romana,
de ſepulturis & funera
libus curthefanorũ, in
eccleſijs parrochiali-
bus ſepultorum reci-
piant mediam partem.
in eccleſijs uero colle-
giatis ſolum recipiant
quartam contingit, qđ
aliquæ eccleſiæ paro-
chiales erectæ ſunt in collegiatas quæritur poſtea an anto
niani percipere debeant mediam partem funeralium ſi-
cut prius aut ſolum quartam & uidetur quod ſolã quar-
tam. quia facta eſt collegiata. ar. ff. de excu. tuto. cum ex
ceptione in fi. Item quia mutauit ſtatum. ff. de ſolu. cum
quis. in prin. pro hoc extra de elect. ſtatutum. li. vi. licet e-
tiam poſſet induci in contrarium per modum ibi not. per
Io. an. in nouel. ſuper prima gl. in fi. Item priuilegium &
conſuetudo ſtricte ſunt tenenda in eccleſiis parochiali-
bus ſimpliciter. nec ſunt extendenda in præiudicium ter
tij ad eccleſias collegiatas ar. de of. delega. dilecto. cum
ibi no. per Inno. Item priuilegium & conſuetudo prædi
cta minus uolunt grauare collegia propter multitudinẽ
ſeruorum dei ergo cum hic ſit multitudo & collegiũ mi-
nus grauetur qu a ibi eſt eadem ratio. Item etiam creatio
in collegium ſuit fauorabilis materia nec odioſa & lauda
bilis & de iure licita non cauſa emulandi uel nocendi ali
cui machinata, ergo obtinuit ſuas prærogatiuas etiam ſi
propter hoc occaſionaliter antonianis præiudicetur & ſi
ſoluitur eis niſi tertia. ar. l. proculus. ff. de dam. infec. de
3 aqua plu. ar. ſi in eo. quia nemini facit iniuriam qui utitur
iure ſuo. de elec. cum eccleſia uulterana. cum concor. ff.
de iure fiſ. fiſcus pro hac parte all. ff. de ope. li. l. operis ob
ligatus. & l. interdum in fi. & de bo. li. etiam in princ. item
all. l. cum multa. C. de bo. quæ li. Item. ff. de cenſi. l. fi. §.
imperator noſter. in fi. de lega. iii. ſeruus urbanus. §. 1. ff. de
iure fiſ. ſed ſi accep. coge. & infinita iura inducuntur ex
eo quod papa erigendo aggregauit eam in collegiatam,
& annumerare uoluit inter alia collegia quæ conſtat qđ
non ſoluunt niſi quartam ergo nec iſta. Item pro hoc.
quia eccleſia parochialis uidetur unita collegio, ergo e-
ius aſſumat naturam. extra de præben. c. ſuper eo. libr. vi.
Item quia ſepulchrum curteſanorum magis obuenit &
frequentius poſt erectas in collegiatas quam ante & hoc
propter ſeruitorum & oratorum multiplicitatem & loci
uetuſtatem & ſuffragiorum horarum canonicarum mul-
tiplicitatem & decantationem. & ideo cum ex hoc anto
niani recipiunt incrementum ſecum compenſare poſſunt
damnum diminutum mediæ. nec poſſunt cõqueri de col
legio ex quo alio reſpectu maius commodum conſequa-
tur nec etiam collegium tenetur eis reſtituere lucrum qđ
magis contemplatione collegii illis obuenit quam ratio-
ne parochialitatis. ff. ad treb. facta § ſi literis ad l. falci.
l. in pro hac parte bene facit C. de adop. l. in adoptione.
C. de inof. teſta. l. fi. in fine. Item quia illa uerba in eccle-
ſiis parrochialibus non poſſunt ſumi generaliter etiam ſi
ſint collegiatæ. quia ſic etiam alia uerba quæ ſequuntur
in themate in eccleſiis collegiatis ſumerentur etiam ge-
neraliter ſi eſſent parochiales. quia implicarent contrarie
tatem quod non eſt dicendum. immo ſic ſunt intelligen
da ne contrarietas implicetur. ſumitur ergo ſtricte ſi pro
eccleſiis parochialibus non collegiatis & collegiatis non
parochialibus. ſi ſic ergo parochialis eccleſia & collegia-
ta quo ad illos non prouidit priuilegium uel conſuetudo
& ideo dimittende ſunt tales diſpoſitioni iuris communis
quo iure ſola quarta debetur & non dimidia argu. no. ex
tra de ſepultu. c. certificari. & ibi per Io. an in nouella. &
per Archi. in eo. ti. cum quis ſuper uerbo portio. lib. vi. &
per iſtam ſolam rationem credo iſtam partem ueriorem
ſtantibus talibus terminis ut ſunt poſiti in themate. ſecus
ſi eſſent tales ſcilicet quod antoniani haberent mediam
funeralium de ſepulturis apud eccleſias parochiales. a-
pud alia uero loca ſecularia uel regularia haberent quar
tam. quia etiam illa uerba apud eccleſias parochiales ſu-
merentur generaliter etiam ſi eſſent collegiatæ illa uero alia
ſumerentur generaliter etiam ſi eſſent collegiatæ. illa uero
alia ſumerentur generaliter pro aliis locis non parochiali-
bus ut ſit diuerſitas. In contrarium facit quod immo de-
beant percipere mediam ſicut prius. quia adhuc remanet
parochialis ſicut prius. & licet honor eius auctus ſit non
tamen eius conditio eſt immutata. ff. de conditio. & de-
mon. fallo. §. 1. & l. pen. pro hoc facit. ff. de ſer. ruſ. præ. l.
certo generi. pro hoc uidetur expreſſus tex. in ratione ex-
tra de ma. & obe. cum inferior. ſecundum gl. intellectum
ſuper uerbo denunciamus. uel ſi ſequamur intellectum.
Inno. dicendo illam exemptam eo quod creata eſt in ca-
thedralem eccleſiam etiam adhuc facit pro hac parte.
quia ibi eſt ſpeciale propter rationem illius tex. ergo etiã
contra ius commune ubi daretur compaſſibilitas cum iu
re priſtino non obſtante mutatione ſtatus ut hic. quia non
ſequitur aliquod inconueniens ſi ius percipiendi mediũ,
adhuc duret etiam poſt erectionem in collegiatam pro-
pter hoc. quia ius antonianis competens ſine facto eorum
eis auferri non debet ar. l. quod noſtrum. de regu. iu. priui
legium. in fine erectio in collegium per principem cõceſ
ſum non debet in tertii præiudicium redundare ut l. ii. §.
merito. & § ſi quis a principe. ff. ne quis in loco pub. cum
4 concor. pro hoc quia impetrantes ad collationem certi e-
piſcopi & in eius dioceſi erigatur noua eccleſia cathedra
lis & noua dioceſis adhuc remanet ius ſaluum impetran
tibus. ut in extrauag. Io. ſedes apoſtolica pro hac parte ui
detur caſus C. de metropo. l. i. in authen. ut iudi. ſine quo-
quo ſuffr. §. illud. in auc. de admi. offi. in collatione. §. ſed
etiam. & §. hoc ipſum & quaſi per totum. Item ubi in ea-
dem re concurrunt duo iura perinde eſt ac ſi concurrerẽt
in perſonis diuerſarum. ff. de his qui. ut indig. into. cum
concor. Conſtat autem quod ſi ius parochiale eſſet in a-
lia eccleſia non collegiata ꝙ antoniani perciperent me-
dietatem ergo & nunc licet concurrant collegium & pa
rochia. pro hac parte etiam poteſt induci C. de epiſco. &
cle. quiſquis cenſibus. & l. ad ſimilitudinem. Item ere-
ctio facta in collegium per principem habet eſſe ſine præ
iudicio tertii ſcilicet antonianorum. ar. l. ii. §. ſi quis a prin
cipe & §. merito. ff. ne quid in loco pub. extra de conſue.
cum olim. de reli. do. quia monaſterium. ubi uidetur ca-
ſus de hac quæſtione in ratione. Item cum antoniani cer
tent de lucro uidetur papa erigendo eccleſiam in colle-
giatam liberaſſe illam ab illo onere medietatis. quia quo-
tiens aliquis diſponens aliquem actum in materia lucra-
tiua primam ſpeciem in aliam honorabiliorem deducit
ut prima ſpecies ſpecioſior & honorabilior fiat materiam
primam præſumitur extinguere uelle. ar. ff. de au. & ar. le
ga. ſcia. §. ſi cum concor. pro iſta parte antonianorum fa-
cit extra de cenſi. c. i. in cle. Item quia potius debet atten
di cauſa originalis. quia eccleſia ſancti Petri originaliter
fuit parrochialis eccleſia. ff. ad mun. libertus. § præſcri-
ptio & quod ante erectionem in eccleſia ſancti Pe. anto-
niani obtinebant ius percipiendi mediam ergo &c. de pri
uil. dudum. de deci. ſtatuimus lib. vi. & pro hoc quia ad
hoc ius uidetur iam præuenta iſta collegiata ergo &c. ff.
de or. iud. cum quædam puella. ad muni. l. incola. de iu.
ſi quis poſtquã. de fo. cõp. poſtulaſti. pro hac ẽt parte al-
leg.

leg.ff.de ali.le.l.ſecunda.ff.de tute.l.qui habet. in prin. uer.quod autem.ff.de pœnis.l.i.extra de hæreti. excommunicamus §. ſi uero dominus ibi ſaluo iure principalis. C.qui po.in pig.ha.l.fin.extra de deci.nuper.§.decernimus.xvi.q.i.eccleſiæ.&.c.quicunque ff de admi tuto.l.impuberi.ibi nam priuilegium &c.de reſcrip quãuis.li.vi.de offic.delega.ſuper eo.xxv.q. ſecunda.§.i. xvi.q.i. peruenit.de præben.cum in eccleſia.lib.vi.de priuil. paſtoralis.

DE DECIMIS.

Summarium.

1 Decimæ prædiales temporis præteriti ſuo tempore non petitæ de cætero peti non poſſunt.

Epithome.

2 Debitor debet portare debitum ad domum creditoris ſine petitione.

Deciſio. I.alias.25.

NOta quod ubi petuntur decimæ ab aliquo & dicitur talem debitorem ceſſaſſe a ſolutione temporis, præteriti niſi oſtendat quod decimæ fuerint petitæ debitor non tenetur niſi a tempore petitionis. quia ad decimas prædiales quis non tenetur niſi petatur.ut no.Archid. in capi.primo.de deci.libro ſexto ergo debitor non condemnabitur niſi a tempore petitionis licet uideatur facere contra.quia decimæ quaſi debẽtur iure naturali & diuino & quis non poteſt prætendere ignorantiam quando tales decimæ debeantur, & ſic ſine

B.ar poſt gl. I Litẽ.ff de cõſ. pecu. Bal.Ange.& Imol.in l.cũ filius.§ fi. ff de uer. obli. Specu. in ti de emptio. §. pri. in fi.

1 petitione debent offerri.quia debitor debet portare debitum ad domum creditoris ſine petitione.ut no.Innocen. in capitulo ſignificante de pig.ad idem.l.iulianus §. offerri.de actio.& emptio facit quod leg & no. in capitulo queſtli & capi.reuertimini.xvi.quæſtione prima. & ui. de moderenos in capitulo diſpendioſam. de indic. in clemen.extra quæ actiones competunt.not. Ber. in capi. cum in tua.eo.ti.

Summarium.

1 Maior.xiiij.habet legitimam perſonam ad petendas decimas ſibi ex priuilegio debitas.

Epithome.

2 Decimæ ſunt res ſpirituales & fructus ipſarum, ſunt dependentes ab ipſis.

3 Decimæ poſſunt a layco præſcribi,non tamen ius decimandi.

Deciſio.II.alias 498.

NOta quod capi.ſi annum.de iudi. locum habet in laico maiore xiiij.annis de defendendo decimas ſibi ex priuilegio apoſtolico ut prætenditur & ante lateranen.concilium in feudum conceſſas propter uerba text. ibi & aliis cauſis ſpiritualibus & dependentibus ex eiſ-
2 dem nullum dubium quin decimæ ſint res ſpirituales & fructus decimarum ſunt dependentes.ut no.Io. mo. ibidem expræſſe quod poſſunt cadere in laicum & etiã præ-
3 ſcribi licet ius decimandi non.ut no.de præſcriptio. cap. cauſam quæ.& de deci quãuis.per Ber Et ſic fuit determinatum per relationes meas in cauſa dertuſen.

DE REGVL. ET TRANS. AD RELI.

Summarium.

1 Mulieres intrantes monaſteria in quibus non ſit profeſſio an gaudeant priuilegio cañ.ſi quis ſuadente.

Deciſio.I.alias. 167.

NOta quod mulieres alias canonice intrantes monaſteria in quibus religio non eſt approbata nec ipſe mulieres profitentur tales non habent immunitatem quæ perſonis eccleſiaſticis cõceditur ut uerberãs eas uel iniuriãs ſententia canonis non ligantur cum tales mulieres religioſæ non ſint habitu nec profeſſione & ſic non gaudẽt immunitate.ut no.Io.an.in.c dilecta.de ma. & ob. licet aliqui uelint dicere quod quãdiu ſunt in eccleſia uel diuino ſeruicio uel habeant habitum religioſum, quod illo tunc gaudere debent.ar.l.ſtigmata.C.de fabri. de aqueduc.l.omnes.iuncta.l.ſemper §.negociatore.ff.de iure immu.nam licet mulieres tales poſſunt contrahere matrimonium in futurum tamen quia de præſenti religioſe uiuũt uidentur tamen ut aliæ perſonæ eccleſiaſticæ ut clerici ſimplices aliquo uoto non ligati priuilegio immunitatis gaudere debent.ita tenet rota.

Summarium.

1 Canonicus regularis non poteſt habere præbendam diſtinctam.

Deciſio.II.alias.252.

NOta glo.Inno.quod canonicus regularis non poteſt habere præbendam diſtinctam cum non habeat proprium.ut no.in cap.dilectus in fi.de præbend.& per illam glo.audiui.de regula.extra monaſterium.uirtute priuilegii conceſſi familiaribus cardinalium non poteſt petere præbendam ſuam.quia ſua propria non eſt licet aliqui contra.quia exeundo de monaſterio poteſt præbendam uendere ergo &c.

Summarium.

1 Religioſus expectans poteſt acceptare officia ſpectantia ad collationem ſui abbatis.

Deciſio.III.alias 165.

NOta quod ubi religioſus habet expectatiuam ad collationem ſui abbatis talis religioſus poteſt acceptare hoſpitale ſeu elemoſinariam quæ pertinet ad collationem abbatis ſi talia religioſis ſint conſueta aſsignari maxime ſi ꝑpetuo aſsignari cõſueuerunt.quia .c.ꝑ literas. de ꝑb.in cle.nõ habet locũ in religioſis.ut.c.qa contingit §. religioſorum aũt.de reli.do.& põt eſſe ratio quare non habet locum quia in religioſis beneficia uidentur eſſe eiuſdem conditionis quantum ad hoc quia ſunt per ſuperiorem amouibilia ad nutum regulariter.ut cap. præſenti.de offi.ordi.cum ibi no per Archi.quod non eſt in clericis ſecularibus.ut cap uno de capel.mona.li.vi.ideo nõ mirum cum hoſpitale & elemoſinaria ſint ad nutum amouibilia regulariter ſi non ueniant nomine beneficii, quantum ad clericum impetrantem poſito quod in titulum beneficii conferantur.ut no.Io.an.in cap.allega.ſuper uerbo prouidere.ſecus eſt in religioſis in quorum perſonis collatio beneficii ſeu hoſpitale uel adminiſtratio eiuſdem conditionis uidetur eſſe.

Summarium.

1 Profeſsio poteſt fieri per monachum in manibus ſui abbatis uel alterius ab eo poteſtatem habentis.

Deciſio.IIII.alias.167.

NOta gloſ.eſt Innocen. quod profeſsio poteſt fieri per monachum in manibus ſui abbatis, uel alte-

rius ab abbate poteſtatem habentis.ut no.in.c.porrectum de regula.in glo.mag.uer.reſpondent quidam.& Archi. e.ti.c.beneficium.ſuper uerbo conſtet.ad quod .c. ſi religioſus.de elec.li.ſexto.& ibi per Io.an. licet allegetur cōſtitutio benedicti dicentis quod non ualet profeſsio in cōmuni.niſi ſit facta in monaſterio. & præſente conuentu ſub certis ſolennitatibus ad quod faciunt no.per Ber. in allegato.c.porrectum.ubi conſtat de conſtitutione illa.

Summarium.

1 Ingreſſus monaſterium ſi infra annum probatiōis illud exeat non habebit annum integrum probationis iterato redeundo ad illud.ſed tantum temporis quod reſtabat de primo tempore.

Deciſio.V.alias.286.

NOta quod ingrediens religionis ordinem ſi infra probationis annum ea exe.ſi iterato poſt annum uel aliud interuallum redeat ad religionem eandem.& ad id monaſterium.non habebit poſt ſecundum ingreſſum integrum annum ſed tantum id quod reſtabat de primo tempore.hoc uidetur no Archi in.c.non ſolum ſuper uerbo inſtitutus.de regula.li.vi.quia tempora coniunguntur.ar.l.nec non.§.ſepius ex quibus cau.maio. & l.fi.ff de ambige.licet uideatur facere contra.quia poſito quod per partes annus interpolatus fuerit in religione iſte partes non uidentur facere annum continuum.ar.l ſancimus.§ ſi quis autem.de dona.iuncta.l.ſi idem cum eodē de iur.om.iu.&.l.ſi libertus.in ſi de iurepa. & pro iſta parte facit.l.1.§ quotiens.uer.ſiant autem.ff.de publi.

Summarium.

1 Monachus non habens proprium accuſans abbatem, debet habere expenſas de bonis monaſterii ſecus ſi proſequeretur cauſam propriam.

Deciſio.V I.alias.799.

SCiendum eſt quod dicitur in.c.ex parte.&.c. olim. in ſi.de accu. quod ſi monachus non habens proprium nec aliquam adminiſtrationem accuſat abbatem ſuum pro utilitate monaſterii.quod tunc habebit expenſas neceſſarias de rebus monaſterii.ut in præalleg. iuribus.Si autem monachus uel alter religioſus dicti monaſterii dicat propriam cauſam contra dictum abbatem ſeu monaſterium.tunc non habebit expenſas a dictu monaſterio.& hoc tenet expreſſe Inno.in alleg.c.ex parte.in fin.ideo eſt conſilium quod ille qui ſequitur cauſam propriam ſi non habet de quo uiuat.& dicit ſe eſſe ualde iniuriatum a maiori quod ſupplicet pape.quod ſibi prouideat circa expenſas habendas.hoc tenet rota.

DE IVRE PATRONATVS.

Summarium.

1 Patrono an currat tempus præſentandi a die uacationis beneficii uel potius a die noticiæ?

Deciſio.I.alias.38.

NOta quod patrono currit tempus quod ſibi datur ad præſentandum a tempore quo eſt uacatio beneficii. non tamen a tempore ſcientiæ patroni.ut capi. cum ei quem.de conceſsio.præbē. in cle. quia imputatur patrono ſi non dimiſit procuratores quando ſe abſentauit.maxime quando longam abſentiam habet facere.extra de eo qui mit. in poſ. cauſa rei ſer.capi.fina.cum ibi not.ff de legib.l. eundem cum ibi no.iuncta.l prima de diuer.& temp.præſcrip. & iſta fuit communis opin.licet Dyn. dixerit contrarium per capi.quia diuerſitatem.de conceſsio.præbend. quod no.per Ioan.andr.in alleg.capi.cum ei quem.in ſi. & qđ no.in capi.licet.de ſupplen.negligen.prælato. ad quod l interuenium.§ petitam.de peti.hæredi.pro prima parte facit quod uo.Archidia.in capi.licet.ſuper uerbo priuatus.de elect.circa quod uide Archidia.in cap. ſtatutū. ſuper uerbo uacauerit.de præben.libro. vi. & uide infra deci.dlvi.

Summarium.

1 Patronus excommunicatus non poteſt præſentare, & quid de laico patrono?

Deciſio.I I.alias.161.

NOta quod patronus excomunicatus non poteſt preſentare.maxime ſi ſit clericus.quia ex præſentatione facta per clericum ius uidetur acquiri. ſed non per laicum.ſic no.in capi dilectus. de offic. lega. & per Archid.in cap.primo.de inſti.libro ſexto.licet uideretur contra.quia per præſentationem præſentato nihil acquiritur.immo magis aliquid ab eo decreſcit. quare uidetur quod poſsit præſentare.argu.no.per Archi.in cap. pia.de exceptio.libro ſexto.ſuper uerbo excluduntur. ad quod Lex facto.§.ſi quis rogatus ff.ad trebell.& uide ſupra de. cxxviij.&.cxxvi.& infra.dxxvii.ſupra de inſtit. nota 9. — 1 Vide in dec.1. eo.in antiq.

Summarium.

1 Extrauagans execrabilis non habet locum in patrono laico quo ad penas.

Deciſio.I I I.alias.231.

NOta extrauagans execrabilis & eius pœna poſita in ſi.non habet locum in laico patrono quandu per culpam non prouidetur. ſecus ſi per negligentiam non confertur.& quia negligentia deuoluit ius laicale patronatus ad ſuperiorem.ut.c.ii.de ſup.negli.prela. Genze.tamen tenet.in alle.c.execrabilis.quod pœna illius decretaliſ ligat patronos laicos pro illa uice qua uacat.uide Henricum.in.c.auditis.de elec.

Summarium.

1 Iuris patronatus expreſsio non eſt neceſſaria in uenditione territorii.& quid ſi exprimatur?

Deciſiu.I I I I.alias.239.

NOta quod ubi uenditur territorium non eſt exprimendum iuspatronatus.& licet dicendo uendo tibi territorium cum iurepatronatus dubitetur an iſto caſu ueniat iuspatronatus.dic ut in cap.primo.de iurepa.li. ſexto.per Io.and.

Summarium.

1 Ius patronatus acquiritur eo ipſo quod beneficium conſtruitur cum autoritate epiſcopi.

Deciſio.V.alias.255.

NOta quod licet aliqui dicant,quod ius patronatus non acquiratur ſimpliciter fundatione dotatione uel edificatione niſi fundator expreſſe tenuerit ſibi ius patronatus.capitulo ſignificauit. de teſti. & tria iura quæ acquirit patronus.habes in capit.nobis de iure patrona.& in principio dicti cap.nobis.dicitur quod eo ipſo quod quis conſtruit beneficium cum auctoritate epiſcopi acquirit ius patronatus in illo.& ſic prædicta opinio non uidetur uera.nec.c.ſignificauit.probat hoc ad quod allegatur.

Summarium.

1 Præſentatus a pupillo maiore infante præfertur præſentato a tutore.

Deciſio.V I.alias.321.

NOta glo.Io.an.in capitulo ex eo.de electio.libro ſexto quod præſentatus a pupillo maiore infante præfertur præſentato a tutore eiuſdem pupilli.ſi tutor alium præſentauerit.quia pupillus habet maius ius quam tutor licet uideatur contra quia tutor habet adminiſtrationem ſed dic ut ibi.

Summarium.

1 Præſentati renunciatio in manibus patroni facta ante inſtitutionem an ualeat?

Epithome.

2 Præſentatio dat ius ad rem.
3 Renunciari poteſt ius ad rem.

Deciſio.V I I.alias.328.

Cur. in trac.iuris patro.ſi uer. honorificium. col.30.

NOta quod ubi quis eſt præſentatus a patrono licet
præſentatio eſt recepta a ſuperiore ualet renuncia
tio facta ſolum per præſentatum coram ſolo patrono. ma
xime quando ſuperiori non poteſt aliquod præiudicium
afferri per renunciationem.ar.no.per Io.an.in.c.ſi electi.
de elec.li.vi.nam per præſentationem ius ad rem quæri
2 tur non in re.modo ubi eſt quæſitum ius in beneficio ut
eſt uidere in præſentatione ſola.ut in.c.dilectus.de offic.
leg.cum ibi no.per Inno.tali iuri quæſito ad rem & non
3 in re poteſt quis renunciare.poſito quod non renunciet i
manibus non collatoris.ſecus ſi ius eſſet in rem quæſitū.
ar.no.per Archi.in.c.deliberatione.de of.le.li.vi.& quod
no.Inn.in.c.q in duobus.de renun.ſic intellige.§.uerum
de defen.ciui.& l.legatus.de offi.præſi.uide ſupra deciſio.ccxc.

Summarium.

1 Iuſpatronatus beguinarum cenſetur ius patronatus eccleſiaſticum.

Deciſio.V I I I.alias.332.

Fel.in .c.accedentis.co.i.de præſcri. Pariſ. con.40.nu.14 uol.iij.

NOta quod clericus cui eſt collatum beneficium etiam reſeruatum.poſito quod illud beneficium pertineat ad collationem ſeu præſentationem beguinarum tale beneficium poteſt licite retinere.poſito quod in collatione non fiat mentio quod ad beguinas ſeculares iuſpat. pertinebat.quia poſito quod tales beguine ſint ſeculares religioſe tamen uiuunt & habitum portant religioſum, ideo non uidentur mere laice.quia licet ſint laice, tamen propter religionem quam habent uidentur facere collegium.ar.no.in.c.cum ab eccleſiarum.de offi.or.iuncta.l.i.de coll.ill.ut dicimus in ſimili.quod fratres minores & ciſtercien.ſunt laici.ut no.Inno.in.c.i.de cele. miſ. & .c. ex eo.de elec.per Archi.li.vi.nec ob.quod oo.doc. in .c.ii.de præben li.vi.quia loquuntur in mere laico non habente religionem.nec faciente unitatem uel collegium. Item iſte beguine ut miſerabiles perſonæ coram eccleſiaſtico ſunt conueniendæ ut uiduæ perſonæ & aliæ.&.c.ex tenore.de for.competen.& ideo mere non uidentur perſonæ laice ſeu ſeculares.maxime cum portent habitum. & talibus iniuriando quis incideret in ſententiam canonis.ſic intelligitur.no.per Ioan.andr.in capi.dilecta. de maio.& obe.

Summarium.

1 Patronus poteſt præſentare ad beneficium uacans de iure.licet non uacet de facto.

Deciſio.I X.alias.365.

NOta nunquid patronus poſsit præſentare ad beneficium uacans de iure ſed nō de facto. ſicut & collator poſſet illud conferre.per cap.licet epiſcopus de præben.libro ſexto facit quia ſi de tali beneficio poteſt fieri, quod eſt.ſ.collatio & uſque quod eſt minus. Io oppoſi. uidetur facere quod no.per Inno in c.qualiter.de accuſ. in uer.admitteem.circa ſi.uer.credimus.ibi e ierici ſed ibi non erat priuatus per ſententiam.uide deci ſtatim ſeq.

§.in no. de ſti. pennu.ſ.

Fel.in.c. cū ex officii. col.av. uer.nona & ultima.de pſcri. Oldr.cō.306.

Summarium.

1 Patronum licet appareat non præſentaſſe aliquem, an collatio facta ab ordinario infra tempus præſentandi, ualeat?

Epithome.

2 Patronus laicus habet tempus quadrimeſtre ad præſentandum ſemeſtre autem ſi ſit clericus.
3 Patrono tempus quadrimeſtre quomodo computari debeat an ſecundum numerum menſium literarum an ſm dies anni?
4 Patronus laicus parum uel nullum ius habet uel ſaltē debile in diſpoſitione beneficii.
5 Ratum habere non poſſum quod meo nomine non eſt factum.
6 Autoritatis quæ ſunt ſi fiant non ſuo tempore non ualent.

Deciſio.X.alias.518.

NOta infra tempus patroni epiſcopus confert benefi
cium alicui poſtea patronus nullum præſentauit
infra tempus quadrimeſtre.ſ.laicus uel ſemeſtre.ſ.cleri
cus.quidam alius poſtea impetrauit a papa illud benefi
cium ſi non fuerit alteri ius quæſitum quæritur an ei cui
contulerat epiſcopus fuerit ius quæſitum ut iſte apoſtoli
cus non debeat habere.uel an iſte appellans ſit potior tā
quam illi ordinario nullum fuerit ius quæſitum. Et ma
gis dilatetur dubium. ¶ Pono caſum prout erat in facto
in palacio cum ad quendam patronum ſpectaret præſen
2 tatio cuiuſdam beneficii & uacauit certa die. epiſcopus
pūdens patronum non præſentaſſe infra tempus debitū
ſic quaſi ad ſe iure deuoluto ſpectare diſpoſitionem bene
ficii ultima die temporis infra quod patronus poterat p̄
ſentare ut iure deuoluto contulit eccleſiam cuidam. pa
tronus autem nullum præſentauit alium.quidam autem
alius poſtea impetrauit illud beneficium ſi non foret alte
ri ius quæſitum.queritur quis ipſorum ſit potior. & circa
3 hoc qualiter debeat computare tempus patroni quadri
meſtre uel ſemeſtre.an ſecundum numerum menſium li
terarum an ſecundum dies anni.uel an pro menſe debeat
a xx.dies.uel.xxxi.dies circa quod pro nunc non inſiſto.
ſed remitto ad pleniſsime no.per Hoſt.de ſup.neg'i.præl.
c.licet per Io.an.de ele.quam ſit.li vi per doc.de re. iur.
ubi lea .Sed ueniendo ad.q.& ſupponendo quod ultima
die patroni epiſcopus contulit tanquam iure deuoluto.
utrum quia patronus poſtea nullum nec ante præſenta
uit teneat collatio epiſcopi.quidam & in hac opi.fuit ma
ior pars & diſtinguūt inter patronū laicū & clericū.& di
cebant q coll.facta infra tēpus patroni clerici ſit nulla ip
ſo iure.& q nō ratificet nec ualidet ꝑpter negligētiā p̄ro
ni ſubſecutā.qa q ab inicio nullū eſt tractu tēporis nō cō
firmat.ſecus in coll.facta infra tēpus patroni laici & red
debant cām & rationē diuerſitatis.qa patronus laicus pa
4 rū uel nullū ius habet.uel ſaltē debile in diſpōne benefi
cii.& qcquid habet ē de gratia.& totalis diſpō cenſet ad
epm pertinere potius.iuxta no io c.qm̄.de iurepa.p Huſ.
& ideo collatio epi cenſet ualidior præſertim, qa maius
ius habet in conceſsione platus q in p̄ſentatione patro
nus.de of.le.dilectus.quidā uero alii indiſ dicebāt colla
tionē epi eſſe ualidā ex quo patronus infra tēpus debitum
nullū præſentauit.& dicebant eā ab inicio tenuiſſe ipſo
iure quantumcunque fuiſſet facta infra tēpus patroni.li
cet ſi patronus aliū infra tēpus p̄ntaret inſtante patrono,
eius collatio eſſet caſſanda & irritanda.ar.no. per Inno.
de re iud.cum bertoldus.in.iij.glo.ſina.in fin.mihi tamen

& multis aliis uidebatur quod collatio epiſcopi facta infra tempus certum cuiuſcunque patroni ſiue laici, ſiue clerici ſit nulla ipſo iure.ut.xvi.q.Vii.decernimus. & no. per Hoſti.de iurepa.ex inſinuatione.& ſic intelligi debet. c.illud.in fi.eo.ti.& ibi dixi poſt Hoſti. tamen uidebatur mihi quod licet ſit nulla ſi patronus ei conſentiat ſiue tacite ſiue expreſſe quod per eius ratificationem ualidatur. argu.no.per Hoſti.in ſum.de iurepa.§.fi.uer.quod ſi eccleſia ibi nec ob.&c.cum dicit nec enim intereſt, utrum ab inicio conſentiat uel ex poſt facto quo ad hoc, ut ſine conſenſu ſuo ordinata non uideatur. &c. tunc enim ex quo ceſſat cauſa impediens eam.& ſuperuenit cauſa confirmans licet forte nulla ab inicio bene poteſt ualidari. ar.l.ſi per fuodum,&.l.fi.ff.de ſerui.ruſti.prædio.&.l.ob ſeruari.§ fi.de of.procon.& no.per Dy.& doc.in regula. non firmatur tamen in propoſito præmiſſæ quæſtionis. quia epiſcopus contulit iure deuoluto. non credo quod vnquam valuerit ex quo reuera ad epiſcopum non erat deuoluta poteſtas.argumen.extra de conceſ. præben. ex parte.cum ibi no. per Hoſti.ſuper uer.concilij.nec ſeqũs patroni ratificatio uel aſſenſus tacitus uel expreſſus ualidabit eam.quia non fuerat facta ut ex illo iure nec ex illa poteſtate epiſcopi ad cuius uigorem ſequiretur conſenſus patroni.immo erat facta iure deuoluto & quaſi in negligentiam & pœnam patroni.& ideo quia nil erat factū ut eius nomine non poteſt per eum ratificari. quia quod meo nomine non eſt factum ratum habere non poſſum.
5 ſecus autem eſſet ut prædixi.ſi epiſcopus iure non deuoluto.ſed ut iure ordinario & originali quod habet circa diſpoſitionem beneficii contuliſſet, quia tunc licet non poſſet nec deberet diſponere niſi de conſenſu uel ad præſentationem patroni.tamen quia iure originali ordinario diſponit.uidetur in dubio diſponere ut iure ſuo. & ut iure & nomine patroni ut quaſi ſperans & credens patrono complacere.& quaſi ſub tacita cōditione ſi ſibi placuerit uel aliter interpræteretur.ne aliter interpretando uideatur illicite & inutiliter diſponere. & quaſi eligere uiā ad impugnandum ſuam diſpoſitionem.quod nō eſt præſumendum.ar.l.tertia.ff.de teſ.mili.& pro hoc facit in ſimili de his quæ fiunt a præ ea noſcitur,cum dicitur intelligi dicunt quod fiant de collegiorum ſuorum conſenſu.& ſic tanquam factum nomine eius poteſt ratificari p patronum cum ea enim quæ circa diſpoſitionem beneficii debent interuenire ex parte patroni potius tenerent ex parte conſenſus.& cenſetur iure conſenſus quam ſua auctoritate.& per conſequens cum ea quæ ſunt conſenſus poſſint interuenire ex poſt facto.& ea quæ ſunt auctoritatis debeant interuenire ante actum uel potius in ipſo actu iuxta no.per Io.an.de rebus eccle.non alie.dudum. ſup uerbo tractatus.unde poteſt patronus poſtea conſentiendo tacite uel expreſſe ualidare collationem epiſcopi. pro hoc in ſimili de his quæ fiunt a præla.cum nos. de præben.cum in eccleſiis.li.vi.unde facit quod no. Innoc. de elec.eccleſia.ii.ibi cum dicit. Item no hic quod ille cuius nomine non eſt geſtum.&c.& pro hoc de iurepa.cura.& c.ſuggeſtum.nec ob.ad præmiſſa ſi dicas contra præcedens membrum quando epiſcopus contulit iure deuoluto quod etiam uidetur contuliſſe meliori modo quo potuit.& ſic etiam ex poteſtate iuris & auctoritate originali. ad quam concurrere debet patroni conſenſus.argu.no.in c.cum ex officii.de præſcrip per Innocen.& ſic quaſi nomine etiam patroni.ut dictum eſt in ſecundo membro. & ſic poſſet per patronum ratificari. quia dico quod cum epiſcopus contulit iure deuoluto expreſſe uidetur abiicere conſenſum patroni.ſupponit enim eum priuatum iure ſuo.& totam poteſtatem ad ſe deuolutam.& ideo non poteſt dici quod eius nomine tunc aliquid diſponat & per conſequens nec per eum non nomine ſuo geſtum poterit ratum haberi.ut no. Inno.in dicto.c.cum ex officii.de pſcrip.facit ad propoſitum.quia ibi utraque poteſtas & ordinata & uera erant proprie & oil nomine alieno gerebatur.nec ibi agitur de ratihabitione actus alterius. per quē actus geſtus debeat ualidari concludendo ergo ex præmiſſis credo quod collatio epiſcopi facta infra tempus patroni ut iure deuoluto ſit nulla ipſo iure.ut dicto capitulo decernimus.decimaſexta quæſtione. vii. & ut eſſet ualida crederem quod eſſet opus noua collatione lapſo tempore patroni.unde facit ad quod no.Ioan.andr.in nouella.capitulo ſtatutum.libro ſexto.ſuper uerbo poſt mēſem.nam diſpoſitio epiſcopi quæ dependet ab auctoritate.& ſe tenet ex parte eorum quæ ſunt auctoritatis.opor-
6 tet quod fiant tempore debito. quia ea quæ ſunt auctoritatis non ſuo tempore facta non ualent.quia auctoritas ſemper ſuperuenire in ipſo actu tempore quo actus poteſt & debet fieri.Concludo inſuper quod talis collatio in iure deuoluto facta non poteſt per ſequentem patroni conſenſum ualidari.& per conſequens concludo in quæſtione quod apoſtolicus in hoc caſu eſſet potior. ex quo per collationem epiſcopi ei cui contulit non fuit ius quæſitū. ſecus dicerem ubi epiſcopus non contuliſſet ut iure deuoluto.ſed ſimpliciter ut iure ordinario primeuo & originali.quia tunc per tacitum uel expreſſum conſenſum patroni ſuperuenientem ante impetrationem apoſtolici fuiſſet collatio ualida.

Summarium.

1 Beneficium ad effectum ut cadat ſub gratia expectantis an ſufficiat quod ante gratiam fuerit fundatum. licet conſenſus & auctoritas epiſcopi ſuperueniat poſt obtentam gratiam expectantis?

Epithome.

2 Expectans ad collationem epiſcopi an poterit acceptare beneficium fundatum ante datam ſuæ expectatiuæ licet auctoritas & conſenſus epiſcopi circa fundationem dicti beneficii interuenerit poſt obtentam ſuam gratiam.
3 Principium eſt potiſſima pars rei.
4 Spes attenditur quia quod eſt in ſpe quaſi indubitatum cenſetur in actu.
5 Anima rationalis eſt forma hominis.
6 Forma eſt quæ dat eſſe rei.
7 Inceptum non debet reputari factum.
8 Confirmans dicitur dare.

Deciſio.X I.alias.545.

2 QVidam patronus fundauit quoddam beneficiū perpetuum in quadam capella cuiuſdam eccleſiæ dando dotē ſeu perpetuos redditus annuos. & ordinando quod ibi deberet eſſe unus perpetuus ſacerdos qui haberet pro anima celebrare.& in horis canonicis in eccleſia ſeruire.& eſſe ibi perpetuum beneficium in titulum perpetui beneficii conferendi. & qđ ſpectaret ad collationem epiſcopi antequam epiſcopus ſeu ſuperior ad quem pertinebat fundationem ſeu inſtitutionem ipſius beneficii approbaret.& ut etiam perpetuū beneficium decerneret.ſeu ipſum in beneficium eccleſiaſticum inſtitueret.ego impetraui ad collationem epiſcopi poſt gratiam meam epiſcopus prædicti beneficii fundationem approbauit.& illud in perpetuum beneficium eccleſiaſticum inſtituit iuxta fundationem & ordinationem fundatoris.ego tunc illud acceptaui tanquam cadens ſub gratia mea.opponitur mihi quod non cadat ſub gratia mea tanquam creatum poſt datam literarum mearum.per capi.literas.de reſcrip.in clemen.ego dico quod immo cadit.quia ante gratiam meam fundatum & dotatum.licet non eſſet per epiſcopum approbatum ſeu confirmatum.& ſic ante gratiam meam cenſebatur creatum quæritur quid iuris.& uidet̃ quod cadat ſub gratia mea. quia principium & fundamentum ante gratiam meam
3 fuerit factum. ergo,&c.quia principium eſt potentiſſima pars.rei.de ori.iur.l.prima. & præſertim fundamentum tale ſine quo ſuperedificari non poteſt.ar.l.agi.ff. de excep.tio.rei iudi.& quod ante gratiam meam erat habebat inſtar operis facti.igitur & cætera.ff.de op.In .l. ſtipulatio. §.opus.quia ex quo ante fuit inceptum uidetur perfectū. argumen.ff.de auro & argen.lega.l.ſi non ſit § quid ergo.cum concor.ibi alleg.pro hoc poteſt induci illud brocardicum quod inſpicitur origo & inicium de quo de electio.dudum.ff. de uerborum obligatio.l. ſi filius. pro hoc poteſt induci id brocardum inſpicitur cauſa originalis.ff. de donation. qui uero quod concordat pro

hoc

hoc quia cinctus uidetur qui de proximo cingendus eſt.
ar.de teſta.mili.l.penul.ſic etiam dictum beneficium an-
te gratiam meam factum ſeu creatum uideatur es quo de
proximo confirmandum & approbandum erat. ad hoc
etiam faciunt concordantiæ in dicta.l.penul.per glo.alle
gata.pro hoc quia partus conceptus uidetur natus.ar.l.
qui in uentro.ff.de teſta.ho.qui filij ſint legitimi.c.ij.pro
hoc etiam facit.quia ante gratiam meam beneficium fun
datum erat.& ſic orta cauſa ſeu ratio future approbatio-
nis.ergo talis ortus multum attendatur ſicut dicitur in ſi
mili mortuo incẽdio.ff.ad.l.aeq. ſi qs fumo.§.ſi quod ui
aut clam ſi alius.§ eſt aliqua.uer.ſecũdus.ibi ꝙ ſi nullus.
&c.pro hoc etiam facit.ff.de pigno.acti.l.ſi rem.§ ſi.cum
ibi notatis per gloſam. Item erat tunc beneficium in ſpe
quaſi indubitata cõfirmandum.ex quo rationabiliter erat
fundatum.ergo perinde ſit.ac ſi tunc fuiſſet confirmandũ
4 quia quod eſt in ſpe quaſi indubitatum cenſetur in actu.
& ideo mulier cenſetur domina dotis aut rei quæ eſt in ſpe
domina.ar.ff.qui ſatiſda.cogan ſciendũ.§.ſi fundus mor.
C.de iure do.in rebus.& ad hoc uidentur omnes concor-
dare quos ad hanc uiam allegaui.ff.de teſtamẽ.mili.l ne.
§.deportari.ij.folio.præſertim quia dominus in cuius ho
nore beneficium fundatum erat tam illud acceptaſſe &
confirmaſſe uidebatur tunc & incontinenti cum per fun
datorem nouit inquantum ſunt bona illa acceptet. cum
enim de actu ei beneficiato agitur ipſe patiendo conſen-
tire uidetur.qui etiã poſſet ſi uellet impedire.facit ad hoc
ꝙ no.per Cy.de ſacroſanc.eccl.illud.iuncta no.per In-
noc.de elec.in geneſi & per gloſam in regu.iur.qui tacet.
ergo cum non reſtaret niſi nudum miniſterium epiſcopi
declarantis illud debere eſſe beneficium prout rationabi-
liter fundatum erat.& per conſequens de eo acceptare.ui
detur ꝙ ante gratiam ſatis poſſit dici creatum ſaltem ap-
probatione diuina quaſi facta epiſcopi confirmatione.po
ſtea nil noui facit.ſed quod prius factum erat declaret.ar.
ff.de ſerui uendi.ſicuti.§.ſed ſi quæratur.ff.de acquiren.
re.dom.adeo.§.cum quis. In oppoſitum uidetur. quia im
mo.non cadit ſub gratia quaſi poſt gratiam meam crea-
tum ſeu formatum fuerit beneficium.quia non ante bene
ficium poteſt dici eſſentialiter beneficium eccleſiaſticũ.
ꝙ poſſit in titulum aſſignari. nec eſſe ius ſpeciale quam
per epiſcopum fuerit confirmatum & approbatum ſeu in
ſtitutum patet.quia ad eum uel ſaltem ad eius ſuperiorẽ
pertinet inſtitutio ſeu creatio beneficij.uel iurium ſpiritua
lium & eorum tractatio.ar.ff.de rerum diui.l.i.§.ſacra.in
prin.& melius inſti.de rerum diui.§.ſacrum.in authen ut
nullus fabri.§.i.colla.v.in authen.de ſanctiſ.epiſcopi.§.ſi
quis orationi.extra de iudi.decernimus.&.c.quanto.& ex
tra de reli.domi.c.ad hæc.de conſe.diſ.i.nemo.& per epi
ſcopum uel ſuperiorem eius ad quem pertinet in materia
per fundatorem prius deſtinata introducitur & creatur for
ma beneficialis per quam res illæ quæ prius erant propha
ne & iure prophani efficiantur iure ſpiritualis & diuini.&
ſpirituales & diuine ſeu informate iure ſpirituali per quã
formam ſic introductam diſtinguitur ſpecifice a ceteris re-
bus non beneficialibus & prophanis. ſi eſt in ẽbrione poſt
quam formatum & organiſatum in uentre matris intro-
ducitur & creatur a deo anima rationalis quæ eſt eius for
ma rationalis per quã ſpecifice diſtinguitur a cæteris ani-
malibus.& ideo ſicut ante creationem & introductionem
5 animæ rationalis quæ eſt forma hominis embrio etiam or
ganiſatus ſeu figuratus figura humani corporis nõ eſt ho
mo.ſicut habetur.xxxij.q.ij. quod autem & Muyſes. &
probatur.ff.de ſicca.l.mulier.de pœnis ſi quis aliquid.§.
abortiuis.&.l.cicero.& extra de homi.c.ſi aliquis aliquid
&.c.ſicut ex literis.ſicut etiam in propoſito in materia di
ſpoſitiua poteſt dici ꝙ materia diſpoſitiua pro beneficio
per fundatorem facta non ante eſt beneficium. quam per
epiſcopum uel eius ſuperiorem ſit ibi introducta forma
6 beneficialis.& per eum ſit factum beneficium.quia forma
eſt quæ dat eſſe rei.ut.l.iulianus.§.ſed ſi quis. ff.ad exhi-
bendum.pro hoc facit.quia non aliter quis aliquid feciſ-
ſe intelligitur quam formam propriam quæ ex conſerua-
tione conſiſtit ei dederit.ff.ad.l fal.l.ſi is qui.§.quidam.
7 pro hoc etiam quia inceptum non debet reputari factum.
ff.de le.re.liberorum.§.quod tamen caſſius.ff.de au.&
ar.leg.l.ueſtimentum.&.l.quintus.§.cui auro.l.ſeruus.&
§.ſi factum.&.ff.de uerbo.ſig.li.vi.§.opere.&.l.ædificia

Fel.in.c.ex parte.5. perſonæ col.i.in princ. de reſcrip.

§.perfeciſſe.non enim uidetur actum dum aliquid rema-
net ad agendum. C.ad ſill.l.ſi.cum ſill.in.fin.pro iſta in
ſpeciale bene facit quod no per Inno.de ſepul.c.abolen
de.circa prin. pro hoc etiam bene facit. quia qui confir-
mat.dat.ff.de uerbo. ſigni.l.legem obedire in authen.de
defen.ciu.§.interim.pro hoc quod no.C.de confir.tu.l.
neque.circa princ.

Summarium.

3 Præſentatus a patrono tenetur probare ſe infra tempus
iuris fuiſſe præſentatum ſi hoc negetur.

Epithome.

1 Collatio præſumitur fuiſſe facta infra tempus habile.

Deciſio. XII. alias.556.

VTrum præſentatus per patronum laicum quem
epiſcopus non admiſit immo admiſit quendam
alium præſentatum a prætendente ſe habere ius
patronatus.& poteſtatem præſentandi agens contra ad-
miſſum poſſidentem petendo ſuam præſentationem quæ
fuit facta per ſuum præſentantem ad quem reuera aſſerit
iuſpatronatus.& poteſtatem præſentandi pertinere.præ-
ſentationem fuiſſe canonicam & admittendam decla-
rari.& ſe in beneficio inſtitui.teneatur probare ſe præſen-
tatum infra quatuor mẽſes a tempore uacationis ſeu eius
uacatione ſi pars rea hoc neget.& uidetur ꝙ nõ quia. præ
2 ſumendum eſt de diligentia præſentantis.ſicut præſumi-
tur de diligentia conferendi.ſ ꝙ contulit infra tempus iu
ris.niſi cõtrarium probetur.ut no. Inno.in.c.quia cunctis
circa prin.de conceſ.præben.lib.vi.non enim eſt præſum
ptio negligentiæ contra eum niſi appareat.ergo non incũ
bit onus probandi de eius diligentia.arg.a contrario ſen-
ſu.ut eccle.be.c.i.præſumptio eſt contra ſuam præſenta-
tionem ex quo per ordinarium non fuit admiſſa.pro cuius
facta præſumendum eſt.ut in c.in præſentia.de renunc.
ergo transfertur in eum onus probandi &c.arg.dicto.c.i.
Item quia magis reſtringendus eſt præſentatus per patro
num quam ille cui ordinarius contulit.quia non eſt ita po
teſtas patroni laici in præſentando late interpretanda ſi-
cut collatio ordinarij. quia iuſpatronatus non pertinet ad
laicum de iure communi.immo potius contra.l.uel præ-
ter.ſed ex mera gratia & diſpenſatione iuſ.ut no.per Ho-
ſti.de iurepatr.communi.

Vide deci.3.in antiqui co.tit.

Summarium.

1 Patrono tempus præſentandi an currat a die ſcientiæ
uel uacationis & quid in collatore?

Deciſio. XIII. alias. 566.

VTrum uacante beneficio incipiat currere tempus
patrono ad præſentandum uel collatori ad con-
ferendum a tempore noticie uacationis in eccle-
ſia ſicut impetranti currit tempus ad acceptandum.ut in
cle.cum ei quem in ſi.uel a tempore ſcientiæ patroni uel
collatoris. quod uidetur in.c.quia diuerſitatem. in ſi.de
conceſ.præben.ut no.in.c.ij.de præben.&.c.licet.de ſup.
neg.præ uel a tempore quo ſcire potuit quod uidetur per
l.ſi.circa princ.ff.quis ordo in bo.poſ.ſerue.& no.in.d.c.
licet. Domini tenent ꝙ a tempore quo ſcire potuit & de-
buit propter uerbum negligentia & neglexerit poſitum in
d.c.ij.de conceſ.præb & per no.in d.c.licet.& ideo ſi epi
ſcopus qui ſcire debet cum habeat ſuam dioceſim uiſita
re a tempore quo ſcire debuerat & potuerat ignorauerit.
ab illo tempore incipiat eis currere.ſecus in tali de illo ad
quem non pertinet uiſitare. quia alias non tenebatur de
uacatione inquirenda.uide deci.xxxviij.

Summarium.

1 Collatio facta ab eo qui eſt in quaſi poſſeſſione iuris cõ
ferendi.ſicut & præſentatio ualet.

Deciſio. XIIII. alias. 575.

S.in no.dec.7. eo.tit.

VTrum ſicut præſentatus per eum qui eſt in poſſeſſione præſentandi.ſi ſit inſtitutus debet remanere non ob. ꝙ poſtea euincatur ioſpatronatus ab ipſo præſentante.& declaretur ipſum non fuiſſe patronũ. iuxta.c conſolationibus. Ita etiam fiat in cõferente ſeu in eo qui exiſtens in poſſeſſione conferendi contulit.qui tamen reuera oon habebat ius conferendi. Quidam dicebant ꝙ non quia cum collatio ſit canonica inſtitutio.detecto oon iure conferentis detegitur oullitas collationis & per conſequens apparet eum non habere canonicam inſtitutionem.quod ſecos eſt in præſentato.quia ille oõ tantum recipit ius a præſentante.immo potius inſtituente.de quo conſtabat ꝙ habebat ius inſtituendi.quare potius ius habet quam ille cui non habens ius conferendi contulit. licet eſſet in poſſeſſione conferendi.ſed omnes tenuerunt contra quia cum conferre ſit fructus iuris conferendi ergo bonefidei poſſeſſor talis iuris ſi conferat facit fructus ſuos.pro hoc alle de cau.poſ.& proprie.cum olim.&c.quia propter officium publicum ratione cuius erat in poſſeſſione conferendi quandiu tollerabatur in eo eius facta tenẽt ar.l.barbarius philippus ff.de offi.præſi.iuncta no.in.c.nihil per Ionoc.de elec & de ſen.ex.ſi uero.pro hoc no.in c.in literis.de teſti.ſpol per Innoc.

Summarium.

1 Abbas ſi ſit patronus ooius eccleſiæ. & in ea nouæ capellaniæ ædificẽtur uidetur etiam illarum eſſe patronus.

Epithome.

1 Contentum ſequitur naturam continentis.

Deciſio. XV. alias.158.

NOta ꝙ ubi abbas dicit ſe patronum alicuius eccleſiæ.ſi infra eccleſiam ædificentur capellaniæ uidentur pertinere ad abbatem iurepatronatus in dubio.quia ex quo abbas eſt patronus eccleſiæ. cõſequẽter uidetur eſſe patronus ipſarum capellaniarum.ut con-
2 tentum ſequatur naturam continentis.ar l.ad teſtamentum.§.fi.ff.de teſta. cu.l.ad eos.igitur inſulti.de acquire.do.&.l.ꝙ ſicut.ꝙ pro materia.de peri. & com.rei uen. ad quod no.per Iono.in.c.cum oenerabilis. circa finem. ſuper uerbo auctoritate.in glo.fi.de excep.ad quod.c.ad audientiam.de eccle.edi.&.c. poſtulaſti.de iurepat.cum ibi no.per Inno.in glo.penul.& quod oo. Io.mo.de inſti. c.ij.li.vi.& per Archi.de capel.mona.c. præſbyter.in.ij. glo.circa ſi dominus uſocan.alle.c.iij.circa princ.de capel.mo.pro hoc extra de deci.quoniam.& in iſta opi.fuit maior pars dominorum.licet faciat contra quod no.in.c. ad hæc.de fil.præſbi.per Ber.in ſi.ij.glo.

Summarium.

1 Capellæ fundatæ in eccleſia ſpectante ad præſentationem abbatis ſimiliter pertinẽt ad præſentationem euiſdẽ.

Deciſio. XVI. alias.872.

IN eccleſia quæ ſpectat ad præſentationem cuiuſdã abbatis fundatæ ſunt de prouentibus extrinſecis certe capellaniæ perpetuæ. & perpetuo deo ſeruiendo.nec fundatores ſibi retinuerant iuſpatronatus uel poteſtatem præſentandi. quæritur utrum pertineat illa præſentatio ad illum abbatem.uel an plena & libera diſpoſitio & collatio ad epiſcopum pertineat.quidam dicunt ꝙ ad epiſcopum.quia ſunt deſtincta beneficia ab eccleſia. ergo poteſtas præſentandi ſpectans ad abbatem in eccleſia oon extenditur ad illas arg.l.in agrum limitatum.ff.de acquir.re.do.&.ff.de uſufruc.item ſi fundi § hinc dicimus.ij.reſpon.& de reſcrip. literas.in cle. præſertim quia fundatæ ſunt de prouentibus extrinſecis. non autem de redditibus eccleſiæ. Alij uero ꝙ immo ad præſentationem abbatis. quia ex quo fundantur in eccleſia debent cedere eccleſiæ. & per conſequens ſpectare ad præſentationem eius ad quem ſpectat præſentatio eccleſiæ.ar. de eccle.edi.ad audientiam.melius de iurepa.poſtulaſti.pro quo dicitur expreſſum.de excep.cum uenerabilis circa fi.pro hoc facit quia ſunt fundatæ in eccleſia.ergo uidetur ꝙ iuſpatronatus abbatis ſe extẽdat ad illa quæ ſunt infra eccleſiam arg.ff.de dam.infect.damni.§.fi.is qui uicinas.

Summarium.

1 Præſentatus a donatario præfertur præſentato ab hærede donatoris.licet conſenſus epiſcopi ſuperueniat poſt donationem & præſentationem.

Epithome.

2 Iuriſpatronatus donatio facta ſine conſenſu epiſcopi ſui an teneat?
3 Auctoritas ubi requiritur ad ualiditatem alicuius actus neceſſario in ipſo actu interuenire debet.
4 Pater an in præiudicium hæredis legitimi poſſit transferre ius patronatus.
5 Hæres non poteſt uenire contra perſonam defuncti.
6 Venire contra factum proprium nemo admittitur.

Deciſio. XVII. alias.873.

Lamber.in tractа.de iurepat. fol.109.col.4. uer. ideo cõtingit dubitari.

QVidam laicus donauit alteri laico ſine licentia & auctoritate ſeu conſenſu epiſcopi.iuſpatronatus quod habebat in quadam eccleſia. antequã autem epiſcopus conſentiret mortuus eſt.relicto quodam filio hærede.poſtquam uero filius eius hæreditatem agnouit.epiſcopus conſenſit. ſeu ratificauit & approbauit illam donationem quam pater eius fecerat in alium laicum. & tandem uacante illa eccleſia filius & eius hæres prædictus præſentauit unum ad eccleſiam. Ille autem laicus cui per patrem facta fuit donatio præſentauit alium. quæritur quis ipſorum debeat obtinere.dicebat quidam ꝙ præſentatus per filium.quia donatio iu-
a riſpatronatus illi alteri laico facta ſine conſenſu epiſcopi ſui.ſeu auctoritate nulla fuit ipſo iure.ut extra de iurepatronatus.quod autem.§.de cætero.&.c.illud &.c.nullus laicus & in eodem ti.c.i li.vi.A contrario ſenſu.& ibi hoc expreſſe tenet Archidi.ſuper uerbo loco religioſo. & no. glo.in dicto.c.illud in fine.licet Innocen.ibi teneat contrarium.ergo per conſenſum epiſcopi ſubſequentem ratificari non potuit quia quod ab initio nullum eſt.&c.& quia ea quæ ſunt auctoritatis ſuperuenientia.non poſſunt ſuperueniendo facere actum ualere cui auctoritas in ipſo actu debuerit interponi.ff.de auct.o.tutor. obligari § fi.& no.per glo.de rebus eccle.non alie. dudum.lib.vi.in glo. ſuper uerbo tractus.in fi cum ſuppletione quam ibi facit Io.an.in nouel.& per Innoc.in.c.cum conſuetudinis.de conſuet. præſertim autem non potuit conſenſus epiſcopi ratificari in præiudicium filij:cui medio tempore fuit ius quæſitum.ff.qui potio.in pigno.habe.qui balneum.§.fi. & quod notat gloſa de libe.& poſthu gallus §. & quid ſi tantum.ſuper uerbo emancipatus.in fin.facit de reſcrip. c.quamuis.li.vi.&.c.ſi pro te.& quæ no. per Io an.in nouella.de regu.iuris.c.ſine culpa.lib.vi.in ſecunda quæſtione.principali.in fin.columnæ quartæ. in ſolutione ad contraria.Et pro hoc etiam bene facit.quia pater non po-
4 tuit iuſpatronatus transferre in præiudicium hæredis legitimi ſecundum L.au.licet Archidia.contra.ut no.in dicto.c.i.de iurepatro.ſuper uerbo eidem. in fine.lib.vi.alij uero de quorum opi. fuit maior pars tenuerunt contrariũ ꝙ immo præſentatus per patronum laicum donatarium debet obtinere.quia conſenſus epiſcopi ſuperueniens ratificat pro hoc uidetur tex.de iurepatr.c.cura.& c.ſuggeſtum.circa finem. Et pro hoc etiam bene facit quod notat Innoc.de electio. innotuit in glo.iij in fine qui ab initio ſaltem tenuerunt & tenuerat. quod in præiudicium patris donantis non poſſet contrauenire & in præiudiciũ hæredum ſuorum qui cum eo ſunt eadem perſona. nec poſſunt uenire contra factũ defuncti. Pro primo ꝙ ualuerit donatio ſaltem in præiudicium donantis. allegat de renunciatur.ꝙ in dubijs ff.de ſeruitu.ruſtic.prædi.per fundum.&.l.fi.ff.de donat.inter uirum & uxo.cum hic ſtatus §.

Io: de Selua.I i.parte. tracta. bene. q.v. col. penul.uer.& tenet deci.conſi. 639.uiſa conſultatione col. 1.uer.ſed in caſu iſto uol.4.aſflictus in deci. regni.335.pro deci.colo.4.in 1.dubio.

tus.§ ſi ſocer.cum concor.ſupra allegat.in quæſtione. Titius & meuius amici cuiuſdam ſenis.in.ij.folio.&c. Nec dicebant eſſe neceſſariam auctoritatem epiſcopi aut auctoritatem papæ ſed ſolum conſenſum. Item non eſt neceſſarius conſenſus epiſcopi ad donatorem ſeu contractum donationis ſed ad tranſlationem iuriſpatronatus in donatore. contractus enim in donatorem fieri poteſt in præiudicium donantis cum diſpoſuit de iure ſuo ſed non tranſlatio iuriſpatronatus ſine conſenſu epiſcopi. Sic etiã in ſimili dicitur de rebus mino. & de rebus emphitheoticis uſu non prohibentur contractus ſine decreto uel ſine auctoritate domini ſeu alienatio.iuxta no in.l.i. alienatũ. ff.de uerbo.ſig.C.de prædi mino.l.ſi is.ubi tutor tenetur ei cui rem uendidit pupilli.quia contractus tenuit ſaltem in præiudicium tutoris licet ex eo non fuerit ſecuta alienatio in præiudicium pupilli cum potius tranſlatio iuriſpatronatus fuit per conſenſum pœnes quem eſt proprie iuſpatronatus & eſſe debet de iure potius quã pœnes patronum laicum pœnes quem non eſt niſi ex quadam permiſſione & gratia.iuxta no.per Hoſti.de iurepa.quidam, & ſic per conſequens poteſt ſuperuenire: ex quo contractus donationis tenuit.iuxta no in dicto.c.cum conſuetudinis. Nec obſtat ius quæſitum filio medio tempore. quia ex quo fuit hæres patris non fuit ſibi ius quæſitum aliter quam pœnes.patrem eſſet qui non poterat uenire contra donationem.igitur nec filius. Nec obſtat.c. quamuis.nec c.ſi pro te.quia ibi fuit ius quæſitum tertio ex diſpoſitione eius qui poterat uenire & diſponere contra primam.diſpo
6 ſitionem.igitur in præiudiciũ iuris taliter quæſiti ſequẽs diſpoſitio uel exiſtentia conditionis non poteſt retrotrahi. ut.l.potior.in princ.ff.qui po.in pigno.habe. hic uero ex diſpoſitione eius qui contra ſuam diſpoſitionem uenire nõ poterat. nec contra factum ſuum igitur nec hæres eius igitur conſenſus epiſcopi ſuperueniens poterit retrahi quia donatio ab initio pendebat ſub conditione per ſuperuenientem conſenſum epiſcopi fuit retrotractio.iuxta.l. potior.§.ſi ſub eodem.ff.qui poti.in pign.habe.uel eſto ꝙ dicatur ꝙ ualeat extunc ex quo ſuperuenit conſenſus epiſcopi ſufficit ex quo pater nec eius filius contra uenire poterant & antequam filius præſentaret nec uacauerat eccleſia nec ſuperuenerat conſenſus epiſcopi. & extunc ſaltem fuerat facta effectualis in illum donatarium tranſlatio iuriſpatronatus. per.l. fundum.ruſti.prædi. Nec obſtat prædicta opi.L.aue.ꝙ pater non potuit transferre in præiudicium hæredis legitimi. quia non eſt uera ſecundum Archid. Pro iſta autem parte indubitanter concluditur. ſed teneamus opinionem Innoc. ꝙ in laicum poſſit laicus transferre ſine licentia iuſpatronatus uel ſaltem quod conſenſus epiſcopi poteſt ſuperuenire.ut no.in.c.illud ſupra allegato.

DE CENSIBVS.

Summarium.

1 Eccleſias unitas ſi contingat demembrari quælibet ipſarum de per ſe tenebitur ad procurationem epiſcopi illas uiſitantis.

Deciſio. I. alias. 78.

NOTA quod ubi duæ eccleſiæ regebantur per unum rectorem & epiſcopus non recipiebat niſi unam uiſitationem pro ambabus. quia una erat ruralis: alia parochialis ſi ex poſt facto in qualibet iſtarum eccleſiarum ponatur rector.& patrimonium earum diuidatur per epiſcopum: ex quo ſunt diuiſe.& quælibet habet rectorem epiſcopus in qualibet prædictarum habet unam uiſitationem quia ex quo in rurali eccleſia eſt rector poſito ꝙ non ſit populus de iure communi debet uiſitationem.ut notatur per Innocen.in c.auctoritate.de cenſibus. Et.c.ſi.&.c.in lateranenſi. de præbendis Et licet præfatæ eccleſiæ ſint propinque & epiſcopus uiſitando unam modicum laborat uiſitando aliam: non propter hoc ſequitur quin quælibet debeat uiſitationem ſi ſeparatis diebus uiſitentur.ut.c.uenerabili.de cenſibus.ſecus ſi una die.ut.c.felicis. de cenſi.li.vi.nec ob.ꝙ ante recipiebatur tantum una uiſitatio.quia ex quo eccleſiæ ſic ſunt diuiſe: uidentur nouiter inſtitute & alia res ꝙ ante eſſe arg l.qui duas.cũ.prædi.&.l.ſi eadem.de aſſertio.& quia non erat niſi unus rector ideo non uidebatur niſi unũ patrimoniũ & una res.ar.l.iuriſperiti.§.i.de excuſa.tu.&.l.quanta.in ſi.eo.ti.ibi dicit. unius domini non ſeparatur.poſito ꝙ onera debent eſſe communia inter iſtos licet.patrimonium eſſet diuerſum non tamen iſtud nõ expediret quin quælibet eccleſiarum deberet uiſitationem ar.l.indiuiſa.C.de decu iuncta.l.iij.de oneribus non continuandis inter patrem & filium.lib.x.non obſtat.§ illud. in authen.ut iudi.ſine quo.ſuf. iuncta.l.i.C.de metro.qui in ut.§ illud.duæ prouinciæ regebãtur per unum præſbyterum ſeu rectorem ideo nihil immutatur de penſione ſecus ſi regerentur per diuerſos rectores.ut eſt dictum.& idẽ eſt in.l.i.de metro.quia ibi nõ imponebatur nouus rector. ſecus in propoſito.quia perſona addita rei nouam formã uidetur introducere.ad hoc facit no.per Innoc.in.c.quia monaſteria.de reli.do.iuncto.c.dilectus.de capel.mo.

Summarium.

1 Epiſcopus eximendo eccleſiam uidetur retinuiſſe procurationem.

Deciſio. II. alias. 324.

NOta glo. ꝙ epiſcopus eximendo eccleſiam uidetur retinuiſſe uiſitationem ſeu procurationem. ut in.c. paſtoralis.de dona.cum ibi no.per Inno.& Hoſt.& in.c.cum uenerabilis.per Inno.

Summarium.

1 Subſidium caritatiuum debetur prælato de iure cõmuni.& præſcribi non poteſt.

Deciſio. III. alias.676.

DIc ꝙ ſubſidium caritatiuum cõpetit de iure cõmuni prælato ut.c.cum apoſtolus de cenſi.nec ualet contra eum præſcriptio.& ita tenet rota.

DE ECCLESIIS EDIFICANDIS.

Summarium.

1 Vnio facta capitulo de conſenſu epiſcopis & ipſius capituli an teneat?

Epithome.

2 Eccleſia antequam conſtruatur debet dotari alioquin ere t o ipſi. non tenebit.
3 Tutor.licet non poſſit principaliter auctoritatem præſtare in re ſua bene tamen poteſt conſequentur.
4 Quod fieri nõ poteſt per directum an fieri poſſit per obliquum?

Deciſio. I. alias.874.

EPISCOPVS creauit unam dignitatẽ de cõſenſu capituli in ſua eccleſia cathedrali & regulari ſeu monachali & nulla alia dote illi dignitati cõſtituta uniuit eidẽ unã parochialẽ eccleſiã hoc acto cum unionis prætextu habuiſſet pacificã poſſeſſionem illius eccleſiæ ꝙ extunc monachus qui conſtitueretur ſeu poneretur pro

Fely.in.c.cum acceſſiſſet col. 6.uer.2.declaratur de cõſti.

tempore in eadem dignitate, nihil deberet percipere a
capitulo de his quæ prius ratione portionis monachal. ſo
lebat percipere quæruntur duo. Primo an creatio digni
2 tatis ualeat ex quo fuit facta ſine dote. Item ſecundo da
to ꝙ talis creatio dignitatis ualeat: an ualeat talis unio per
quam capitulum in effectu conſequi debet utilitatem re
leuationis a portione monachi quaſi conſequenter & indi
recte uideatur unio facta capitulo ſaltem in effectu. De
primo fuit dictum per aliquos ꝙ creatio dignitatis non te
nebat quia ſine dote pro quibus uidetur facere. quia priuſ
quam creetur beneficium ſeu conſtruatur eccleſia eſt dos
conſtituenda ut nullus fabricet ora. domum. §. ſi. uer. dein
de non aliter. & in authē de cō. ſat emp §. ſi quis oratorij.
& per conſequens ſecundum eos non ualuit dignitatis
creatio originaliter & ſic per conſequens non ualuit po
ſtea illi de eccleſia illa unio facta. alij uero dicebant ꝙ
creatio ualuerit nec cenſetur facta ſine dote. quia incon
nenti eccleſia ſibi fuit unita. & illa eſſet. ſ. ſibi pro origina
li dote. & non eſt inconueniens ꝙ talis dignitas habeat ta
lem eccleſiam pro totali dote ſua. Et ſuppoſita iſta ſecun
da opinione fuit dictū de ſecundo quæſitu ꝙ ualuit unio.
quia non fuit facta principaliter nec totaliter nec directe
capitulo licet communiter capitulum ſit conſecuturum
aliquam utilitatem. Et ſic reſpondebatur ad. c. ſi una de
rebus eccle. non alie. in. clem. ubi prohibetur fieri unio ca
pituli per epiſcopum de conſenſu capituli. quia illud ue
rum eſt cum ſit directe & principaliter ne idem de capitu
lo uideantur auctorizare in re ſua ꝙ eſſe non debet ſic in ſi
3 mili licet tutor non poſſit principaliter auctoritatem præ
ſtare in re ſua tamen bene poteſt conſequenter. ff. de au
cto. tuto. in prin & ſuper hoc brocar. an ꝙ non debet fieri
4 directo fieri poſſit per obliquum. uide quæ ibi no per glo.
& doct. in hac ratione. Etiam pro hoc poteſt induci cōcor.
iuriuum. de. § legatarius. inſti. de teſta. qui ita concor. cum
legibus omnibus. C. de teſta. alij uero dicebant contrariū
per dictam cle. ſi una. ſed prima opinio ſcilicet ꝙ ualeret
plus mihi tunc placuit.

DE SPONSALIBVS.

Summarium.

1 Clericus contrahens matrimonium cum impubere per
dit beneficium etiam non ſubſecuta copula.

Epithome.

1 Conſenſus. & non concubitus facit matrimonium.

Decifiu. I. alias. 103.

Rom. cōſ. 483. dubitaſ col. 4. Staphi. de lite. gra. & iuſt. fol. 73. abb. conſi. lxxij. uolu. ij.

NOTA quod ubi cleri
cus habens beneficium:
contraxit matrimonium
cum impubere habente
undecim annos per uer
ba de præſenti & nō fuit
carnalis copula ſecuta
talis clericus perdit ſuū
beneficium licet matri
monium non fuit corpo
raliter cōſumatum. quia
ex quo non ſtetit per cle
ricum quin conſumare
tur uidetur habere animum perdendi beneficiū ut in. c.
nuper de biga. iuncta. l. quid ergo. §. cum autem. ff. de his
1 qui no. infa quia conſenſus facit matrimonium & non coi
tus. licet faciat contra. l. ſic. de ope. libe. & c. uerum. de
conuer. coniu. cum no in. c. ex publico eo. ti. iuncto. c. de
bitum. de biga. l. ſi uxor. §. minor. de adul. ſed prima opin.
pro magis uera fuit determinata per. c. fraternitatis de eo
qui cog conſang uxo & c. i. de ſponſa. lib. vi. licet Io. an.
in nouel. uideatur notare contrarium in. c. ioannes. de cle.
coniuga. facit no in. c. uno. glo. hic ergo. de cle. coniu. lib.
vi. & quod no. in. c. gratiæ. in glo. penul de reſcrip. in cle.

Summarium.

1 Clericus ſi contrahat matrimonium cū minore. xij. an.
ſtatim perdat beneficium uel ſubſecuta copula?

Deciſio. II. alias. 571.

VTrum ſi beneficiatus contrahat matrimonium
cum minore. xij an. uacet beneficium incontinen
ti a tempore contractus matrimonij uel demum
poſt carnis copulam. uide Io. and in nouel. de cleri con
iuga. c. ij.

DE ACCVSATIONIBVS.

Summarium.

1 Alimenta ſubminiſtrantur pendente lite accuſato de
crimine. uel ſi litigetur ſuper bonis.

Deciſio. I. alias. 143.

NOta quod accuſato de crimine uel ſuper bo
nis pendente lite adminiſtrantur alimenta.
ut tex. C. de ordi. cogn. l. ſi.

Summarium.

1 Inquirere an poſſit ordinarius contra certam perſonam
ob ſuſpitionem ſolam?

Epithome.

2 Inquiſitor an poſſit eſſe teſtes uel appellare?

Deciſio. II. alias. 101.

NOta ꝙ ordinarius poteſt inquirere contra certam
perſonā non præcedente infamia & hæc non con
teſ. dum tamen ſit ſuſpitio contra illum contra
2 quem inquiritur. ut no. in Spe. ti. de inquiſi. § ij. uerſi. pro
pter ſuſpitionē aut. & Inno. in. c. cum oporteat. in ſi. mag.
glo. de accu. cum dicit. propter ſuſpitionem autem. licet
in princ. uideatur dicere contra. uer. Item ſi aliquis petit.
& dic ut per Archid. in. c. non eſt. de conſue. lib. vi. Et de
iſto miniſtro inquiſitionis an poſſit eſſe teſtis uel poſſit ap
pellare dic ut per Innoc. in c. licet heli. de ſimo. & c. cum
clamor. de teſti. & c. cum olim. de accuſa.

Summarium.

1 Inquiſitor criminis appellare an poſſit?

Deciſio. III. alias. 306.

NOta qualiter ſimplex inquiſitor ſeu promotor cri
minis non auditur ſi uelit appellare uel appel
lationem proſequi ut no. per Inno. in. c. cum cla
mor. de teſti. licet Inno. in. c. olim. de accuſa. in glo. ſi. ui
deatur contradicere.

Summarium.

1 Monachus admiſſus ad accuſationē abbatis debet ha
bere expen. neceſſarias monaſterio.

Deciſio. IIII. alias. 619.

SI monachus admittatur ad accuſationem uel inqui
ſitionem ſui abbatis debent expen. neceſſariæ mini
ſtrari ſibi de rebus monaſterij donec finem debitum
accipiant ut le. & no. in c. ex parte. de accu. ibi etiam In
no. uiſi haberet ad miniſtrationem ſecundum Pe. boneti.
de priuil. c. ea parte & licet expen. facte ante litis conteſ.
poſſunt peti iure actionis facte poſt lite. conte. officio iu
dicis ſm Inno. & Hu. in. c. ſi de dolo & cont. nihilominus
tamen iudex datus in dicta cauſa licet lis non ſit poſt ra
tionē cauſæ ſibi cōmiſſæ taxatis expen. factis occaſione
dictæ cauſæ ante eius cōmiſſionē prout ſibi uidebitur fa
ciendum tamen hoc ſit de magna equitate ſine alia ſolen
nitate

Hoſt. in ſumma. de accu. §. qua liter.

nitate iuris & commiſſa cauſa alicui & omnia intelligun
tur commiſſa ſine quibus eſſe non poteſt.ut le.& no.in.c.
præal.de of dele.& in regu.iuris acceſſorium.li.vi.cum ſi.
& ita tenet rota dominorum audi.ſacri palacij.

Summarium.

1 Accuſando uel denunciando ſeu inquirendo obijcitur
crimen.

Epithome.

2 Inſcribere ad pœnam talionis quis & quando debeat?

Deciſio. V. alias. 807.

De tribus modis quibus poteſt opponi de crimine
alicui.ſ. denunciando accuſando & inquirendo
ut in.c.ſuper his.de accu. Quando autem quis
2 debet ſe inſcribere ad pœnam talionis & quando non ha-
betur in præall.c.quis autem ſe habeat inſcribere ad pœ-
nam talionis notatur prædicto.c.ſuper his. ſuper uerbo
oportet inſcribi.

Summarium.

1 Inſcriptio ad pœnam talionis an fieri debeat ante decre
tum citationis perſonalis uel poſt?

Deciſio. VI. alias.808.

Sciendum eſt ꝙ ſi aliqua commiſsio facta eſt alicui
domino auditori ſacri palacij ꝙ citet aliquem uel
aliquos ſi inuenerit diffamatos pro crimine perſona
liter & opponatur per partem ream ꝙ inſcribat ſe ad pœ-
nam talionis antequã mittatur citatio an hoc fieri debeat
ſi negatur prædicta inſcriptio fieri? tenent aliqui domini
auditores ꝙ dicta citatio non debeat mitti donec facta ſit
inſcriptio ad pœnam talionis.aliqui uero alij domini au-
ditores dicunt & tenent ꝙ dicta citatio non debet propter
prædicta impediri & ꝙ ſufficit ꝙ reportata citatione &
executa.& quando actor dabit libellum ſuum circa præ-
dicta ꝙ tunc fiat prædicta inſcriptio ad penam talionis.

DE HÆRETICIS.

Summarium.

1 Hæreticus quis accuſatus ſi negat ſe talia hæreticalia di
xiſſe uel credidiſſe & aſſerit ſe credere & credidiſſe quod
credit eccleſia & per teſtes uel aliter conuincitur illa hæ
reticalia dixiſſe prædicaſſe & ſe illis credere aſſeruiſſe ut
hæreticus & impenitens condemnari & brachio ſeculari
tradi debet.

Epithome.

2 Hæretico redeunti ad eccleſiam curiæ ſeculari non eſt
tradendus.ſed ei imponenda eſt pœnitentia ſalutaris ſal
tem perpetui carceris.
3 Hæreticus ad hoc ut poſſit cõdemnari neceſſe eſt ut aut
confeſsione.aut teſtibus conuincatur.
4 Hæretico miſericordia non eſt habenda.nec uenia con-
cedenda niſi ſatis faciat ad arbitrium ſuperioris.
5 Confeſsio peccati eſt pars pœnitentiæ.
6 Peccati taciturnitas oritur ex ſuperbia cordis.
7 Hæreticus qui recipitur ad miſericordiã habet abiurare.
8 Hæreſis ſola ſuſpitio notabilis requirit congruam purga
tionem.
9 Delicta manifeſta indigent correctione manifeſta.
10 Verba indicant animum illa proferentis.niſi alias ex cir
cunſtantijs contrarium apparet.
11 Male factum uel male dictum male præſumitur.
12 Nemo extimandus eſt dixiſſe quod mente nõ agitauit.
13 Verba intentioni deſeruiunt.& non intentio uerbis.
14 Iudex de quo cognouit de eo iudicare tenetur.
15 Eccleſia debet defendere ſuos pœnitentes.
16 Confeſsio eſt una & prima pars ſatisfactionis poſt con-
tritionem.
17 Inquiſitores ſub qua forma pnuncient contra hæreticũ.

Deciſio. I. alias. 875.

Accuſatus de hereſi negat illa de quibus defer
tur dixiſſe & aſſerit credidiſſe & credere con
trarium & credere ꝙ credit eccleſia per teſtes
idoneos conuincitur & probatur ipſum hære
ticalia multa dixiſſe affirmaſſe publice præ-
dicaſſe & aſſeruiſſe ſe credere & illa credenda tamen non
obſtan.teſtium depoſitione ſit publicata contra quos ni-
hil excipit nec alias defenſiones excuſatorias allegat ſemp
remanet in eadem negatione qua prius.ſ.ꝙ illa nunꝗ di
xit nec aſſeruit nec credidit immo totum contrarium cre
dit & credidit cum ſancta matre eccleſia quæritur an ta-
lis ſit conuictus& negans ſit ut hæreticus condemnandus
& brachio ſeculari illo prius degradato ſi ſit clericus iu-
xta.c.ad abolendam de hære.ſit tradendus?& uidetur ꝙ
non quia hæreticus non uidetur ex quo credit quod cre-
dit eccleſia & ꝙ eſt catholicus & dato ꝙ per teſtes probe
tur illum fuiſſe hæreticum tamen hodie non eſt ex quo
non aſſerit nec credit aliquod hæreticum ergo cum hodie
non ſit hæreticus non poteſt ut hæreticus condemnari qa
non eſt modus pronunciandi in iure aliquem fuiſſe here-
ticum de præterito ſic noſ. Archi.de hære. ut commiſſi.
ſup uerbo in carcere.li.vi.nec poteſt dici ꝙ negat ſe fuiſ-
ſe hæreticum.quia ex quo non credit aliqua hæreticalia
nec aſſerit licet neget credidiſſe uel aſſeruiſſe iſtud potius
eſt mendacium ꝗ hæreſis uel hæreticum cum non ſit cõ
tra aliquem articulum fidei non enim negat ideo ſe fuiſſe
hæreticum quia negat illa quæ prætendebantur dixiſſe
fore hæretica ſed eſt uenia forte dignus eo ꝙ negat ſe illa
dixiſſe & credidiſſe & ideo bene oportet ꝙ quia negat pro
pter iſtud medium & ideo iſt. negatio non concludit con
tra eum hæreſim de præſenti. Item iſte nunc non eſt hæ-
reticus de præſenti eſto ꝙ probetur per teſtes illum hæreti
cum fuiſſe nec relapſus eſt.quia non fuerat alias lapſus ec
cleſiæ reconciliatus ergo etiam nõ uidetur ꝙ poſſit ut hæ
reticus cõdemnari.quia ſolummodo hæretici uel relapſi
condemnantur.ut d.c.ad abolendam.§.1. Item iſte uidet
redire ad gremium eccleſiæ ex quo hodie non dicit ſe ta-
lia credere ſed contrarium prout credit eccleſia & ſe uel-
le eſſe catholicum.immo quod eſt dicit ſe nunquam talia
credidiſſe & ſemper eſſe catholicum ergo uidetur ꝙ ad
miſericordiam ſit recipiendus. ſi enim confiteretur ſe di-
xiſſe & credidiſſe talia hæreticalia ſed de cætero ſe non
2 credere uelle & credere cum eccleſia non eſſet tradendus
brachio ſeculari nec ut hæreticus condemnandus licet
fateatur ſe fuiſſe hæreticum ſed eſſet ad miſericordiam re
cipiendus & imponenda pœnitentia ſalutaris ſaltem per
petui carceris.ut d c.ad abolendam.§.i &.c.penul.§.ſi.er
go multo fortius iſte erit recipiendus qui fatetur ſe nunquã
fuiſſe hæreticum ſed ſe fuiſſe & uelle eſſe catholicum. In
contrarium uidetur quia ſufficit quis teſtibus conuincat
3 ad hoc ut poſſit quis condemnari etiam ſi non confiteat
ut probatur extra de uer.ſi.ſuper quibuſdam.& proba.ut.
ij.q.1.nos in quenquam &.q iaj.c 1.&.ij Iſte autem eſt te
ſtibus conuictus ergo nihil proderit ſibi ſua negatio quo
minus condemnetur.non enim poteſt dici ꝙ ſibi ſit habẽ
da miſericordia nec uenia concedenda quia non cogno-
ſcat peccatum ſuum:immo ſemper illud negat. ſicut di-
citur de Chaym de peni.di 1.ſerpens. Item hæretico mi-
4 ſericordia non eſt habenda nec uenia concedenda niſi ſa
tiſfacit ad arbitrium ſuperioris ſui. ut dicto.c.ad abolen-
dam. Item ꝙ non ſatisfaciat patet.quia nõ confitetur cõ-
miſiſſe peccatum de quo per teſtes conuincitur & ſic nec
penitere uidetur.quia pars pœnitentiæ eſt confeſsio pec-
cati.de pœni.d.1 § alij econtra.& c.perfecta cum multis
c.ſequẽ. Item pro manifeſtis criminibus pro hoc ꝙ remit
tatur manifeſta offerenda eſt ſatisfactio & oris cõfeſsio:
de pœni.di.1.ueritas.ad quæ no.Hoſti. de pe & remiſſ.§.
qualis debeat eſſe confeſsio.uer requiritur etiam tertium.
pro hoc etiam bene facit tex.xi.quæſtio.1.cuius apud. ibi
cum.dicit ob hoc cum a ſacerdotibus Italiæ reddat ge-
neretur agnouit delictum culpamque cum lacrimis pro-
feſſus publicam pœnitentiam in conſpectu totius eccle-

ſiæ exigit.pro hoc text.bonus ad propoſitum. xi.quæſt.
iiij.c.plerunque.in fi.ibi ueniat itaque mortuus culpam cō
fit eatur peccator.uenientes uero foras ſoluunt diſcipuli.
quia paſtores eccleſiæ ei debent amouere pœnam quam
meruit quia non erubuit confiteri quod fecit ad quod e-
tiam.de peni di i.quem penitet.in fi.pro hoc etiam de iu
reiu.c.quanto niſi.in fi.cum dicit.tuum humiliter confi-
teri peccatum & ſatisfactionem tibi iniunctam pro illici-
to iuramento ſtudeas adimplere.pro hoc etiam extra de
ſimo.c.i.nemo præsbyterorum . cum dicit minus digne
penitentur.&c.pro hoc ualde bene facit.xii.q ii c.cū hu
miliatus.Item ſi non humilitate ueniam ſeperare licet er
go ubi eſt taciturnitas confeſsionis uenia ſeparanda non
eſt criminis.quia taciturnitas peccati ea ſuperbia oritur
cordis.probatur de peni.di.i.eſt taciturnitas.item hæreti-
cus cum ſit excommunicatus indiget abſolutione nō po
teſt autem conuenienter abſolui niſi reatum ſuum confi-
teatur.ut extra de ſen.excom.cum deſideres.cum ibi no.
per Inno & Hoſtien.ergo &c.facit de peni di.i.agite pe-
nitentiam.&.d c.ueritatis.uer.econtra.uer. Item quærit
ſecundum Auguſtinum . Item non ſufficit ſibi profiteri
ſe catholicum niſi de lapſu præterito hæreſis in quam p-
batur incidiſſe ſatisfaciat.quia non ſufficit mores in me-
lius immutare & a præteritis malis recedere niſi etiam de
his quæ facta ſunt ſatisfaciat.de peni.di. ii. non ſufficit.
7 Item hæreticus ille qui recipitur ad miſericordiam ha-
bet abiurare.ut.d.c.ad abolendam. §.i. & in abiuratione
habet ſe profiteri ſe erraſſe in quo errauit ſpecifice & pu-
blice profiteri & iurare ſe nunquam ad illum errorem re-
uerſurum.ut.i.q.vii.quotiens cordis. Cum igitur iſte pro
prie non cognoſcat nec profiteatur errorem ergo non po-
teſt dici illum abiurare & licet is qui ſolum infamatus eſt
ſed non conuictus non habeat in abiuratione hæreſis ne-
ceſſe iurare ſe nunquam reuerſurum ex quo non confite-
tur nec conuincitur incidiſſe in illā.ut de conſe.di. ii. ego
berengarius.tamen conuictus quia ad miſericordiam re-
ceptus eſt abiurat hæreſim & in abiuratione habet publi
ce cognoſcere ſe erraſſe & in quo & iurare ſe nunquam
reuerſurum.ut.d.c.quotiens cordis. Item non conuictus
8 ſed ſola ſuſpitione notabilis ſit de hæreſi non aliter reci-
pitur ab eccleſia nec illum abſoluit niſi pro prima inno-
centia congrua purgatione monſtrauit.ut d.c.ad abolen
dam §.qui uero rem.& in auc.gazaros.C.de hæreti. ergo
minus conuictus per teſtes eſſet recipiendus uel abſoluen
dus propter ſolam ſuam negationem qui alias ſuam inno
centiam non demonſtrat neque poteſt monſtrare ex quo
conuictus eſt per teſtes idoneos contra quos nihil di-
cit nec alias ſe defendit . Item tam diu quis reputatur
incorreptus donec reatum ſuum recognoſcens emendet.
extra de foro compe.malus.in fi cum igitur iſte non reco
gnoſcat reatum ſuum ex quo manifeſtum fuit ergo non
poteſt imputari correptus.hanc autem correptionem ex
quo crimen fuit manifeſtum oportet eſſe manifeſtam. qa
9 manifeſta delicta correctione indigent manifeſta. ut ex-
tra de penis.c.i.igitur oportet quod confeſsio ſit manife-
ſta ſeu criminis recognitio quod non eſt in negante.igitur
&c.non obſtant contraria ſcilicet quod hæreticus nō eſt
ex quo hodie credit quod credit eccleſia. quia eſto quod
concedatur hoc non ſit hodie hæreticus ſibi bene credit
quod credit eccleſia,tamen non conſtat eccleſiæ quantū
ad humanum iudicium.& eccleſia militans quæ iudicat
ſecundum probata & iudicare habet poteſt perpendere
quod alias fuit hæreticus tempore quo talia aſſeruit & ſic
credere dixit & dogmatizauit.quia talis quis præſumitur
qualia uerba profert.Et eius animi cenſetur fuiſſe qualia
10 uerba ſonant niſi ex circūſtantiis uel alias appareat con
trarium.arg.C.de iniur.l.ſi non conuicii.cum concor.ibi
allegat. omne enim malefactum uel dictum male præ-
11 ſumitur dictum uel factum.extra de præſump.c.i.& ibi
no in fi.nemo enim extimandus eſt dixiſſe quod mente
non agitauit nec quis arbitrandus eſt dixiſſe quod men-
12 te non ſenſit ff de ſuppel.lega.l labeo.cum non inten-
tio uerbis ſed uerba intentioni debeant deſeruire.extra de
13 uer.ſig c intelligentia.uoces enim ſunt notæ . prout ait
philoſophus earum quæ ſunt in anima paſsiões.tales .ſ.
ſunt iſti quæ poſſunt bono animo fieri & non poſſunt in-
terpretari niſi malefacta & non bene extra de regu. iur.c.
i.Ex quo ergo conſtat eccleſiæ quod fuit hæreticus opor

tet quod condemnet & puniat illum de crimine hæreſis
14 cōmiſſo.ar.qa de quo cognouit iudex de eo iudicare te-
net.ff.de iudi.de qua re.& licet ſm regulas iuris cōis ex
quo ſemel cōmiſit crimen debet puniri iudicialiter & cō
demnari & ſi peniteat quia propter pœnitentiā ſuam quo
ad forū humanū & iudiciale nocens eſſe non deſijt.in.ff.
de pœnis.l.qui ea mente.de edil edic. ꝙ ſignificatum.in
prin tū quia eccleſia benigna eſt nec claudit gremium re
deunti benigne uolēs agere in hac parte ordinauit ꝙ ſi ta-
lis continuo poſt deprehenſionē erroris ad fidei catholice
unitatem ſpōte recurrere uoluerit & errorē ſuū coram epi
ſcopo regionis publice cōſenſerit abiurare & ſatisfactionē
congruā exhibere ꝙ recipiatur ad miſericordiā & impoſi-
ta ſibi pœnitentia ſalutari ſaluet ſibi uita . nec permittat
occidi per brachium ſeculare.quia eccleſia defendere de
bet ſuos penitentes.facit ꝙ no. Io.an.de of.ord.c.i.ſup gl.
fi.& tū tunc detrudatur in carcerē perpetuum ubi pœni-
tentiā aget.extra de hæreti.c.penu.in fi Cum igitur iſte q
ſic pmanet in ſua negatione eſto ꝙ hodie credat catholi-
ce de præterita incredulitate & de præterito errore hære-
tico de quo conuincit ſufficienter illud cōtendo & cul-
pā cognoſcēdo non pœniteat nō pōt dici ꝙ debite recur
rat ad catholice fidei unitatē ex quo non facit ꝙ fides ca-
tholica præcipit ſed quia nō recognoſcit nec cōfitetur p-
priam culpā ꝗ cōmiſit prout catholica præcipit eccleſia
nec etiā pōt dici ꝙ ſufficienter propriū errorē abiuraret ex
quo illū errorē non cōfitetur .quia cōfeſsio eſt una & pri-
16 ma pars ſatisfactionis poſt contritionē unde dñs per pro-
phetā dic tu pcā tua ut iuſtificeris . Et ſm Ambroſiū non
poteſt quiſꝗ iuſtificari a peccato niſi fuerit illud ante cō
feſſus de peni.d.i §.alij enim cū alijs multis auctoritati-
bus ad hoc ibidē ſequētibus.Et ſi dicis ꝙ ille auctoritates
intelligunt de confeſsione mentali cordis.ut uidetur ſen-
tire Gratianus.de peni.di.i.§ qdā uero.qa dico ea quo de
illa mentali cōfeſsione & cordiali nō cōſtabat iudiciali-
ter:ex quo publice negat ſe erraſſe & cōſtat de præterito
errore & p teſtes idoneos ideo neceſſario eccleſia illū ha-
bet iudicialiter punire tanꝗ impenitentē nec debite ſatiſ-
facientē ex quo iudicialiter & publice nō recognoſcit pro
priā culpā nec illā cōfitetur.ut probatur in d.c Chriſtiani
tatis.de pœni.di.i.& præſertim in.§ tenet.&.c.ſequēti uſ
que ad finē diſtinctionis.Et ſi dicatur ꝙ nō tenet cōnfite-
ri culpā uel crimē quod nō recordatur ſe dixiſſe cōmiſiſſe
uel feciſſe ex ꝗ de illa uel illo nō habet cōſcientiā. qa ec
cleſia militās uel iudex ignorat mētē ſuā & memoriā ſuā
& Chriſtianitatē occultā ſ. an reuera cōmiſerit & an ſit
oblitus & an de hoc habeat conſcientiā.qa hæc ſex ſolus
deus ſed habet iudicare.ſm probata ea quo de facto recē
ti agit de ꝗ ſm cōem curſū naturæ nō pōt nec debet eſſe
uerſimiliter oblitus talia hæreticalia cōmiſiſſe aſſeruiſſe &
ſe credere dixiſſe & dogmatizaſſe & ſi ſibi reducit ad me
moriā & pbat iudex nō cognoſcentē nec penitentē & ſic
habet illū neceſſe iudicare impenitentē & debite nō ſatiſ
facientē de præterita culpa eſto ꝙ hodie aſſerat ſe credere
ꝗ eccleſia credit maxime qa ſaltē hodie nō credit eccle-
ſiæ:ꝗ præcipit pcōri ſuo peccata recognoſcere & cōfiteri.
ut ibi.Cōfitemini alterutrum pctā ueſtra.& patet auctori-
tatibus infinitis deducit p Gra. in tractatu de peni.& per
magiſtrū ſententiarū in quarto eodē tractatu.nō ob.qđ no.
Arch.in d.c.ut cōmiſſi ſup uerbo in carcere.qa ibi loquit
de cognoſcēte cōfitente ppriū errorē & debite redeunte
cōtra quē ſm ipſū non eſt ferēda ſententia p crimine præ
terito cōdēnatoria nec pnunciare debet crimē hæreſis cō
miſſi uel dico & melius quo ad hoc ꝙ uideo incōuenies
pferatur de pterito tu crimē hrſis cōmiſiſti uel tu hæreti-
cus fuiſti prout no. Io.an.ibidē in nouel p quo facit te.ibi
fert ſententia p præterito.tu calūniatus es.ff.ad trebel.l.i.
§.calūniatio.& prout hodie pnunciāt oēs inquiſitores ma
17 xime qa poſſunt ſubiūgi uerba de pſenti ſic dicendo:qa
prout probatū crimē hæreſis cōmiſiſti uel in crimen hæ-
reſis incidiſti & qa recognoſcere & cōfiteri propriū reatū
recuſas idcirco cū nō uideā te debite cōfitentē relaxamus
brachio ſeculari nō obſtat ꝙ dicebatur ꝙ negatū negetur
ex illo medio.qa nō dixit cōcedo ſed talis negatio eſt cau
ſa quare eccleſia cui cōſtat p teſtes de cōtrario ꝙ.ſ.immīſit
dixit quod negat.nūc ſe dixiſſe pōt perpēdere & pſume-
re immo & pōt iudicare eū de culpa illa non pœnitētem
nec ſatiſfacientē ex quo culpā de qua conſtat eccleſiæ ꝙ
cam

tam cõmiſit nõ recognoſcit nec cõfitetur nec cõſtat quõ eſt relapſus.qa fateor ſed quo ad hoc ꝙ relaxetur brachio ſeculari ſufficit ꝙ ſit lapſus impenitens ſeu nõ debeat redıens ad gremiũ eccleſiæ, nec debet ſatiſfaciens.ut dicto.c.ad abolendã.§.i.nõ obſtat.ꝙ ſi confiteret & rediret eſſet recipiendus ergo multo fortius ſi negat ſe dixiſſe uel credidiſſe.qa nego cõſequentiã quia cũ cõfitetur tunc cõſtat eccleſiæ de ſatiſfactione & de ſufficienti pœnitẽtia illo modo quo ſibi poteſt cõſtare ea quo publice confitẽdo culpã ſe humiliat ꝙ ſecus eũ negat.ar.dict.c.taciturnitas & ita nõ debet illũ recipere ad miſericordiã tunc. Et huiuſmodi ſententiæ uidetur Hoſt.in dicto.c.de hæreticis.in ſumma.§.qualiter deprehendatur.uer.ſi uero negat.& hoc mõ intelligo ꝙ no. Io. an. i. cle. ſi.de hæret.in §.Nõ obſtat.i.q.vij. didici.ubi diſpenſatur cũ illo qui tenebatur hæſim cõtentam cũ.ſed dic ꝙ ibi bene cõfitebatur ſecrete ſed ꝙ nõ tenebatur publice confiteri in hoc ſecũ diſpenſatur.ut no.ibi.Arc.

DE PRIVILEGIIS.

Summarium.

1 Priuilegia apoſtolica debent habere ſubſcriptionem aliquorum cardinalium.& annum.

Deciſio. I. alias.135.

NOTA ꝙ in priuilegijs cõceſſis a papa maxime i priuilegijs exẽptis: debet eſſe ſubſcriptio cardinaliũ aliquorũ.ut notatur in c.2 nobis de teſt.in ſi.qa in inſtrumẽto principis ex parte principis debet interuenire auctoritas quantũ ad ſubſcriptionẽ arg.l.probatorias.C.de diuer.offi.li.xij.quia cũ talia priuilegia ſumant uim ex ſola uoluntate principis multũ debet cõſtare de uoluntate.& in iſta parte fuit dictũ ꝙ priuilegiũ cuiuſdã papæ paſchalis in quo priuilegio nõ erat annus ꝙ tale priuilegiũ nõ habebat roboris firmitatẽ. ad ꝙ faciunt no.p Io.an in.c.præſenti li.vi.

Summarium.

1 Fructus beneficiorum uacantium in curia an debeantur fabricæ cui debebantur.

Epithome.

2 Beneficium quo caſu in duobus locis uacare cenſeatur?

3 Violentia duobus in locis inferri uidetur. primo in loco ubi eſt perſona cui fit uiolentia ſecundo ubi eſt poſſeſſio propter quam perſonæ alibi eſt illata uiolentia.

4 Collatio afficit perceptionem fructuum.

5 Beneficia exempta non continentur ſub c.ſi propter de reſcrip.in.vi.

6 Beneficia uacantia in curia non cõtinentur ſub.c.ſi propter de reſcrip.in.vi.

Deciſio. II. alias.149.

Æneas de Falco.in tract.reſ. lo.4.q.princ.in xij.effectu.

NOta ꝙ ſi ex priuilegio uel ſtatuto fabricæ eccleſiæ debentur fructus beneficiorum uacantium in diœceſi licet beneficium conferatur per papam tanquam uacans in curia fabricæ debentur fructus ſm opinionẽ aliquorũ. nam poſito ꝙ collatio beneficij uacantis in curia ſolum pertineat ad papam tamen fructus uacãt in loco ubi beneficium eſt poſitum & priuilegium fabricæ continet talem poſſeſſionem fructuum.pro hoc facit.c.ſi propter.de reſcrip.li.nec mirum ſi duobus locis uideatur uacare beneficium.ſ.in curia quantum ad collationem & in parti-
2 bus ad perceptionem fructuum.ut dicitur in ſimili quod in duobus locis uidetur inferri uiolentia quod infer-
3 tur primo in loco ubi eſt perſona & cui fit uiolentia. & in loco ubi eſt poſſeſſio rei propter quam perſonæ alibi eſt illata uiolentia.ut.l.i.C.ubi de poſſ.agi oper. Item illud priuilegium eſt fauorabile & ideo eſt extendendum ad beneficium quod uacat in curia propter collationem papæ.argu.c tua de uerb.ſign.licet aliqui contrarium di-
4 cant ꝙ collatio afficit perceptionem fructuum.ut.c.ſi.de conſue.lib.vi.& quia fructus tanquam acceſſorium debent ſequi naturam principalis beneficij uacantis in curia quãdo renunciatione ſeu prouiſione tenet beneficium. iuxta no.c.in.c.cũmiſſa.de elec.li.vi.& c.licet de præben. eod.li.cum ſimil.Item priuilegium eſt tenendum in uerbis ſuis Et uerba priuilegij habẽt ꝙ fructus beneficiorũ uacantium in diœceſi applicentur fabricæ.ergo non intelliguntur pertinere ad beneficium uacans apud ſedẽ ex quo ad eum pertinet collatio.arg.no.in.c.inter cætera.de præbend.per Innocent.quia ex quo papa apponit manum in beneficio totum ius uidetur a ſe reuocare & poſſeſſionem beneficij.ut.c.ut noſtrum.de appel.arg.c.paſtoralis. §.præterea.de offi.ord.ad quod.c.cum in diſtribuendis. de tempo.ord.& c.i.de conſue.utilis uel inutil.& per Arch. in.c.præſenti.de offi.ord.li.vi.ſup uerbo uacantibus in ſi. ergo uidetur ꝙ beneficium cuius collatio pertinet quantum ad omne ius collationis & poſſeſſionis in curia uideatur & quo ad perceptionem fructuum uacare in curia.p hoc facit quod no.Arch.in.c.ſi propter.de reſcrip.lib.vi. ubi dicit ꝙ beneficia exempta non continentur ſub.c.ſi propter ergo nec beneficia uacantia in curia. Et uide Collecta.in.c.extirpandæ.de præbend.& Henr.in.c.tua de uerbo.ſign.

Summarium.

1 Priuilegiatus ueniens contra ſuum priuilegiũ in quo decretum irritans eſt appoſitum ſibi non præiudicat.

Deciſio. III. alias 293.

NOta qualiter ueniens contra priuilegium ſibi datum ſibi non præiudicat ſi in priuilegio papæ fuit decretum appoſitum decernens irritum & inane quicquid contra priuilegium fuiſſet attentatum. ſecus eſſet ſi priuilegium ſimpliciter eſſet conceſſum.co.Archid. in.c.cum de beneficio.de præben.li.vi. & Innoc.de priuile.c.accedentibus.

Fel. in. c.cum acceſſiſſẽt col. 13.in ſi. uer.4. limit. de cõſti. Alex. cõl.103 lib.2.

Summarium.

1 Priuilegium reale de non ſoluendis decimis extenditur ad colonos.Secus ſi ſit priuilegium perſonale.

Epithome.

2 Priuilegium perſonale non egreditur perſonam eius uel eos cui uel quibus conceditur.

Deciſio. V. alias. 363.

PApa conceſſit cuidã religioni uel ordini priuilegiũ de nõ ſoluendis decimis de terris quas p ſe uel per aliũ excoli faciunt quærit nunquid priuilegiũ extendatur ad colonos ut ſic coloni p quos terras illas faciebant excoli nõ teneantur ad decimas de parte eos contingente.credere ſic.ſorte dicendũ.aut priuilegiũ eſt reale cõcernens terras & conceſſum terris.ut puta ꝙ de terris nullæ decimæ præſtari debeant.& tunc puto ꝙ extendatur ad colonos.qa priuilegiũ reale & rei cõceſſum ſequitur rẽ penes quẽcunq; uadat.Si autẽ ſit perſonale cõceſſum perſonis pro rebus credere ꝙ nõ extenderetur tunc
2 ad colonos.quia priuilegiũ perſonale non egredit perſonã eius uel eorũ cui uel qbus cõceditur.ar.ad hãc diſtinctionẽ ff.de pac.ſi tibi.§.pactũ.cũ concor.& facit ad hoc extra de deci.licet.& ita determinat glo. extra de deci.c. religioſi.ſuper uerbo excolendos in cle.

Summarium.

1 Nominatus ab illo in cuius priuilegio cauetur ꝙ nominati & nominãdi ab ipſo cæteris nominatis & nominãdis ab alijs præferantur. in beneficio uacante pferetur.nominatis ab alijs priuilegium habentibus nominandis.

Deciſio. V. alias. 681.

PApa Inno. vi feci t gratiam primo anno pontificatus ſui.ix.Kal.Febr Regi Franciæ q poſſet nominare.lx.perſonas idoneas in.lx. eccleſijs regni ſui. mandando certis executoribus q illis p eũ nominãdis ſtatim cõferrẽt in illis eccleſijs canonicatus & reſeruarẽt pbẽdas uacãtes uel uacaturas quas ipſi p ſe uel aliũ ſeu alios ducerẽt acceptandã de quibus ſibi poſtea prouiderent. & q gratia huiuſmodi eis prodeſſet ac ſi a data huius gratiæ factæ regi ipſemet papa canonicatus eius contuliſſet. & præbendã huiuſmodi reſeruaſſet & cũ alijs non obſtan. & clauſulis cõſuetis apponi in gratijs impetrantium quibus papa ſtatim cõfert canonicatus. Itẽ ſub eadem data ſimilem gratiã fecit dñe Ioã. reginæ Franciæ & nauarre uiduæ de.xx pſonis per eã in.xx. eccleſijs nominandis. Itẽ conſimilem. Io. uxoris Regis Franciæ de alijs.xx. perſonis. Itẽ conſimilẽ gratiã fecit Regi Nauarre de alij.xx. perſonis in eodẽ Regno Franciæ nominandis. & ſub eadem data. poſtea anno. p. Kal. Aprilis papa ampliauit gratiã Regi Franciæ de alijs.xl. perſonis per eum nominandis ſub hijs uerbis. Nos igitur quantũ cũ deo poſſumus ipſius precibus inclinati præfatis.lx. perſonis alias.xl. pſonas addicimus fraternitati uoſtræ. ſ. execut. per apoſtolica ſcripta mãdatur. &c. mandando ut in primis literis de.lx. & ſub eadẽ forma & cum eiſdem clauſulis & non obſtan. excepto q hæc ſecũda gratia de.xl fuit reſtricta ad duas prouincias dumtaxat. ſ. Senonen. & Remen. infra quas poſſet rex in xl. eccleſijs nominare. Poſtea idẽ papa de anno tertio pontificatus ſui conceſſit q oẽs & ſinguli per ipſum Franciæ regem in eiſdem eccleſijs uſq ad præstaxatum ſibi in primis literis. ſ. de.xl. ſibi cõceſſis numerũ uigore illorum ipſarũ literarũ nominati & impoſterũ nominand. in aſſecutione collatorũ eis canonicatuũ ac præbendarum acceptatarum per eos uel procuratores ſuos in eiſdem eccleſijs iuxta formam literarum ipſarum alijs quibuſcunq p Regem Nauarræ & Reginas aut aliquem eorũ in eiſdem eccleſijs prius etiã nominatis. dummodo eſſet eis in eiſdẽ canonicatibus & præbendis tempore date literarum declarationis ſeu cõceſſionis huiuſmodi in re ſpecialiter ius qſitum quibuſcunq inſtitutionibus apoſtolicis & alijs cõtrarijs nequaq obſtantibus præferrẽtur. Poſtremo idẽ papa de anno.vi. pontificatus ſui declarauit q ſuæ intentionis extitit & extabat q in nulla illarũ eccleſiarum poſſet uigore dictarum literarum. ſ. primarum ſub eadẽ data Regi Franciæ & Reginis & Regi Nauarræ conceſſarũ niſi uni perſone dumtaxat prouideri decernendo irritũ. &c. ſi ſecus ſuper hijs p quoſcunq quauis auctoritate ſciẽter uel ignoranter attentatũ forſan eſſet hactenus. uel cõtingeret. & impoſterum attentari. Hijs ſuppoſitis cõtingit in facto q uirtute primarũ literarum de.lx. perſonis. Rex Franciæ nominauit quendã Matheum guerti in eccleſia pariſien. de anno. Mccclij.xxv. Februarij. cui præmiſſa examinatione fuit per executorẽ deputatum gratiæ regis prouiſum de canonicatu & reſeruata præbenda uacatura q duxerat acceptandã. Et per capitulum receptus in canonicum & in fratrem ſtallo in choro & loco in capitulo aſſignatis & ille Matheus poſtea uacante quadam præbenda per obitum cuiuſdã dioniſij reſeruata tamen acceptauit eam ignorans reſeruatã. & de ea obtinuit ſibi prouideri. & in pacificam poſſeſſionem induci. Verum tamen cum cognouit eã reſeruatam rex ſupplicauit papæ pro eo: narrando de præmiſſis nominatione per eũ uirtute dictæ gratiæ facta de eo & de prouiſione canonicatus: & receptione & acceptatione ac prouiſione ac in poſſeſſionem inductione præbendæ prædictæ ſubſecut. q de illa præbenda ſibi prouideret. papa uero Regis contẽplatione ac præmiſſorum meritorũ ſuorũ intuitu narrata reſeruatione & quomodo ea obſtan. & eius decreto acceptatio illius præbendæ & prouiſio inde ſecuta uiribus nõ ſubſiſtebat. & q nullus ea uice præter ipſum de ipſa præbẽda potuerat diſponere cõtulit ſibi illã præbendã tanq reſeruatam non conferendo ſibi alias canonicatũ de nouo. Regina uero Franciæ uirtute ſuæ gratiæ antea de anno dñi. Mccclij die. xxv. Iulij in eadẽ eccleſia pariſienſi nominauerat quendã Egidiũ de trambeyn cui etiã erat prouiſum de canonicatu per executorẽ & reſeruata pro ea uacatura &c. & receptus per capitulũ. ſed quia tempore quo rex nominauit prædictũ Matheũ dicto Egidio non erat in aliqua præbẽda ius quæſitum ipſe Matheus nominatus per regem erat præferendus propter gratiam prædictam qua diſponebatur denominatum uel denominando per regem præferendum cæteris.

DE INIV. ET DAM. DATO.

Summarium.

1 Iniuriarum actione licet ciuiliter agatur requiritur tamen ſpecificatio talis in libello & articulis quod pars poſſit certificari & teſtes deponere.

Epithome.

2 Obiectus ſunt magis odioſi quam actio iniuriarum ciuiliter intentata.

3 Specificari debent crimina contra teſtes oppoſita. licet non ueniant pœna ordinaria puniendi.

Deciſio. I. alias. 495.

NOTA quod in actione iniuriarũ licet agatur ciuiliter tñ requiritur ſpecificatio talis in libello & articulis q pars poſſit certificari & teſtes deponere ſed nõ tanta quãta in obiectibus q ſunt plus odioſi. pro hoc dicto alleg. tex. in. c. toe. de pre. cu. & no. Inno. in. c. acce pimus. de purg. cano. faciunt ẽt no. de ſpecifi
3 catione criminum circa teſtes. quia licet crimina proben
tur tamẽ pœna ordinaria non puniuntur. ut in. c. cũ dile
ctus. de ordi. cog. de dicta ſpecificatione no in. d. c. ea pte.
de teſti. & eo. n. præſent um. li. vi. de excep. pia. de ſen. ex
com. cum medicinalis. li. vi.

Summarium.

1 Commiſſio cauſæ iniuriarum criminaliter ad hoc ut cẽſeatur conceſſa requiritur mentionem expreſſam de iniurijs in ſignatura fieri.

Epithome.

2 Auditores non cognoſcunt de iniurijs niſi de expreſſa cõmiſſione.

3 Condemnatus actione iniuriarum criminaliter efficitur infamis. ſecus ſi ciuiliter actum fuerit contra ſe.

Deciſio. II. alias. 634.

NOta q actio iniuriarum nõ dat ad uindictã aliquotiens ſm Archi. ſup uerbo iniuriarũ. de of. ordi. ſi ca
2 nonici. li. vi. dñi uero auditores ſacri palacij nõ cõiter co
gnoſcunt de iniurijs q dicunt cauſæ illicite alicui niſi ex
preſſa mentio fiat in cõmiſſione papali. & hodie tñ uix de
romana curia hæc litere impetrari poſſunt ſm Hoſt. in c.
gradis. de reſt. ſpo. nec ſufficeret narrare in ſupplicatione
de iniurijs niſi uicecancellarius poneret de manu ſua in
ſupplicatione de iniurijs. ratio eſt quia in actione iniuria
3 rum ſi agatur criminaliter condẽnatus eſt infamis. ſecus
ſi ciuiliter ut. l. i. ff. de his quæ no. infa. & no. in. c. cũ tu. de
teſti. cog. & Archi. in alleg. c. ſ. canonici.

Summarium.

1 Reconuenire poteſt reus actorem coram eodem auditore impetrato ſuper iniurijs.

Deciſio. III. alias. 777.

SCiendũ eſt q ſi aliquis impetrauerit cõmitti alicui auditori ſup iniurijs realiter ſibi illatis q ille ẽt contra quẽ impetrauit põt ẽt opponere iniurias ſibi illatas rõne cõuentionis de qua conuentione habetur in. c. diſpendia. de reſcrip. li. vi. & ita tenet & ſeruat rota.

DE

DE POENIS.

Summarium.

1 Monachus propter delictum poteſt a monachatu deponi.

Epithome.

2 Monachus depoſitus a monachatu cenſetur priuatus præbenda.& uoce capitulari.
3 Monachus recipiens mutuum ſi non poteſt ſoluere non admittitur ad ceſſionem bonorum . immo poteſt priuari præbenda.& dabitur ei ut poſſit uiuere ad neceſſitatem extra monaſterium.

Deciſio. I. alias.237.

NOTA ꝙ monachus propter delictum uel alias poteſt a monachatu deponi & operatur depoſitio ꝙ non recipiet præbendam a monaſterio. nec habebit uocē in capitulo.ut notatur in capitulo . dilectus . de ſimo.& Archid.in.c.quia ſæpe.ſuper uerbo beneficijs.de elect.li. vi. ad ꝗ facit.c. peruenit.de fide
3 deiuſſo.pro hoc facit quod monachus recipiens mutuum ſi non poteſt ſoluere non admittitur ad ceſſionem bonorum immo poteſt priuari & præbenda & illud quod poteſt haberi dabitur ſibi ad partem & extra conuentum de quo poſſit uiuere ad neceſſitatem ſolum & alias non.

Summarium.

1 Poſſeſſor malefidei ſicut uiolentus condemnandus eſt in fructibus a tempore occupationis.licet de tempore nō conſtet.

Epithome.

2 Sententia incerta in acceſſorijs ferri poteſt.

Deciſio. II. alias.405.

NOta quod ſi conſtat de occupatione iniuſta beneficij poteſt condemnari occupans in fructibus a tempore occupationis beneficij perceptis ac ſi de uiolentia conſtaret licet non ſit probatum tempus occupationis aut quantitatis ſeu ualor fructuum, Ratio quia de mala fide ſua conſtat & malefidei poſſeſſor ſicut uiolentus condemnandus eſt in fructibus. C. unde ui.l con-
2 quærebatur.de reſti.ſpol.grauis. Non obſtat quod ſententia eſt incerta quia in acceſſorijs poteſt ferri talis ſententia.ut no. Inno.in.c.tanta.de ex eſſ.prælat.& de reſti.ſpo. cum ad ſedem.

Summarium.

1 Beneficium requirens ſacerdotium tenens ad hoc ut priuari poſſit niſi ſe promoueri fecerit requiritur monitio.

Deciſio. III. alias.520.

NOta quod tenens capellaniam requirentem ſacerdotium non priuatur capellania:niſi monitus poſito ꝙ non promoueatur infra annum quia.c. licet canon.de elec.eſt penale ergo non debet extendi niſi caueatur.ut.c.ſtatutum.eo.ti.li.vi.

Summarium.

1 Accuſari non debet ille qui ſuper eodem fuit inquiſitus.

Deciſio. IIII. alias.520.

NOta ꝙ quando eſt actum contra aliquem per modum inquiſitionis non poteſt agi iterato contra eundem per modum accuſationis ſecus ſi per uiā exceptionis.ut notatur in.c.dilectus.de purga. canon. ut ibi in glo.purget ſuper fama.pro prima parte huius deciſionis uide.ſ.deci.cviij.

Summarium.

1 Excommunicato quomodo & qualiter ſubtrahātur fructus beneficiorum ſuorum?

Deciſio. V. alias.521.

NOta quomodo & qualiter ſubtrahantur clerico excommunicato fructus beneficiorum eccleſiaſticorum.uide Innoc.in.c.paſtoralis.de appel.ſed Hoſti. contra in ſumma de clerico. excom.§.1.uerſic.ſed nunquid.& de ſen.excom.§.quis ſit effectus uer.ſed nunquid & per Archid.de reſcrip.c.ulti.li.vi. & per Io.an.de reg. iur.cum quid prohibetur.lib.vi.& de cleri.excom.miniſtran.uide Innoc.de coha.cleri.& mulie.ſicut.de accuſa.qualiter.ij.

DE SENTEN. EXCOMMV.

Summarium.

1 Excommunicari non poſſunt ſingulæ perſonæ capituli licet ut capitulum facientes apprehenſæ fuerint ſi mandetur citari ſub pœna excommunicationis decanum & capitulum.

Epithome.

2 Procurator capituli an appellat pro qualibet ſingulari perſona capituli?

Deciſio. I. alias.315.

NOTA quod ubi mandatur citari decanus & capitulum alicuius eccleſiæ ſub pœna excommunicationis ſi ſunt certi canonici facientes capitulum & illi apprehendantur tales ut ſingulares perſonæ non poſſunt excommunicari licet citati fuerint tanquam capitulū facien.quia aliud eſt gerere uicem capituli & aliud uicem ſingularum perſonarum.quia quælibet perſona ut ſingularis perſona nō
2 ſimuletur.ſic notatur per Inno.in.c.cum te.de reſcri.uerū tamen procurator capituli poſſet appellaſſe pro qualibet ſingulari perſona capituli . unde quod notatur in.l.1.§.ſi. quod cuiuſq; uniuerſi.licet Inno.uideatur notare contrarium.in.c.romana.de ſen.excom.lib.vi.

Summarium.

1 Excommunicatus poteſt in curia romana indifferenter commiſſionem impetrare ſed repellitur ad agendo.

Deciſio. II. alias.594.

DIc etiam quod excommunicatus maiori excommunicatione indifferenter commiſſionem alicuius cauſæ in curia romana impetrare poteſt. & ita obſeruatur.ipſe tamen poteſt repelli ab agendo ſi opponatur ei excommunicato de iure.in.c.cum inter priore. extra de excep de ſen.excō.cum pro cauſa.de reſcrip.ipſo iure lib.vi.

Summarium.

1 Auditor non abſoluit ad cautelam ſine ſpeciali commiſſione. ſed iudex extra curiam ſic ſi ſibi ſimpliciter abſolutio committatur.

Epithome.

1 Iudex cui eſt commiſſa cauſa cum facultatem abſoluendi impetrantem commiſſionem poterit illum ad cautelam abſoluere.

Deciſio. III. alias. 810.

SCiendum eſt ꝙ nullus auditor ſacri palacij poteſt abſoluere ad cautelam niſi ſibi ſpecialiter cõmittatur a domino uicecancellario. Secus eſt tamen ſi aliqua cauſa ſeu abſolutio committatur extra curiam romanam ali-
1 cui ꝙ abſoluat aliquem uel aliquos ſimpliciter. quia tunc talis commiſſarius poteſt abſoluere nihilominus ad cautelam, & ita ſeruat tota dominorum auditorum.

Summarium.

1 Excommunicato abſolutio ad cautelam difficilius conceditur quam abſolutio ſimpliciter.

Deciſio. IIII. alias. 811.

§. in no. de renunc. 3. circa medium.

SCiendum eſt ꝙ ſi aliquis petat abſolutionem ad cautelam ab aliquo domino auditore ſacri palacij ex commiſſione ſibi ſpecialiter facta. debet primo uidere an poſt appellationem fuerit excommunicatus. ſecundum Io. an. in. c. uenerabilibus. de ſen. excõ. li. vi. Si autẽ petatur abſolotio excõmunicationis ſimpliciter tunc ſine aliqua informatione impenditur abſolutio uel beneficium abſolutionis temporibus retroactis. Hodie uero anno domini milleſimo. ccclxxv non impenditur per auditorem cauſæ niſi cum aliqua informatione facta de excommunicatione prædicta.

Summarium.

2 Excommunicato non poteſt conferri beneficium. Et ſuſpenſus a canone celebrans non fit irregularis. ſecus ſi ab homine.

Epithome.

5 Suſpenſus a canone celebrans non incurrit irregularitatem. ſecus ſi ab homine.

Deciſio. V. alias. 363.

Staphi. in tra. de lite gra. & iuſti. fol. 81. uerſ. uerior tamẽ uidetur.

NOta ꝙ excommunicato ipſo iure non poteſt cõferri beneficium. & uidetur textus in. c. poſtulaſti. de cleri. excõ. mini. licet poſſet dici ꝙ. c. illud loquitur in excõmunicato ab homine ſecus ſi a iure. arg. no. in. c. ſi celebrat eo. ti licet prima opinio teneatur. quia c. 1. de reſcrip. li. vi loquitur indiſtincte quando excommunicatio fertur in certam perſonam. & quia ſententia iuris imponitur propter crimen plus ligat. ar. no in. c. peruenit. de exceſ prælа ſed quantum ad ſuſpenſionem fit differẽ
2 tia. quia ſi ſuſpenſus a canone celebrat non eſt irregularis ſicut ſi ab homine. ut notatur in. c. ſicut in ſi. de coha. cler. & mul. per Inno. uide deci. cexxxviij.

Summarium.

1 Abſolui poteſt quis ad cautelam licet cauſam excommunicationis non allleget.

Epithome.

1 Appellans ab aſſignatione loci non tuti. ſufficit ꝙ dicat ſe appellaſſe quia locus non eſt tutus.
3 Appellans ab aliquo grauamine ad papam neceſſario non tenetur exprimere cauſam.
4 Iudex datus in ſecunda inſtantia an abſoluat excõmunicatum in prima inſtantia?

Deciſio. VI. alias. 60.

NOta ꝙ ubi pars dicit ſe excommunicatam & petat ſe abſolui & non aſſignat cauſam quare eſt excommunicata ꝙ iudex habet talem partẽ abſoluere ad cautelam. poſito ꝙ cauſa excommunicationis
2 non allegetur. ut dicitur in ſimili. ꝙ ubi quis appellat ab aſſignatione loci non tuti. ſufficit ꝙ dicat appello. quia locus non eſt tutus Idem eſt ubi quis appellat a grauamine. quia non eſt neceſſe ꝙ cauſa exprimatur. ut no. Inno. in. c. ſignificantibus. de no. ope. nunci. ſed contra facit. c. dilectus. de reſcrip. & Io. an. uidetur dicere contrarium. ſ. ꝙ ubi appellatur a grauamine debet cauſa exprimi. in. c. appellãti de ap in cle. & ꝙ pars nõ habeat aſſignare cauſam quare eſt excommunicatus. facit. l. fin. C de anna. cũ ſi. ad quod no. per Archid. de ap. c. cordi. ſuper uerbo cauſam li. vi quia ꝙ cauſa exprimatur habet locum quando
3 appellatur ad papam ſecundum unam opinionem & uide infra deci. lxxvij. & cxvi. & cccxxix. & circa ſolutionem expenſarum uel cautionem præſtandam. uide deci. cccclvij. Et an iudex datus in ſecunda inſtantia abſoluat
4 excommunicatum per primum iudicem datum in prima inſtantia. uide infra deci. dcij. & dclvi. & dclxxxij. & dcccxxix. & dcccxxx.

Summarium.

1 Excommunicatus non abſoluitur ad cautelam. licet alleget ſe exemptum. ſi excommunicator eſt in poſſeſſione excommunicandi. licet ſi agretur ſuper poſſeſſione.

Deciſio. VII. alias. 116.

NOta ꝙ ubi epiſcopus excõmunicat & eſt in poſſeſſione excommunicandi. ut quia excommunicat ſubiectum niſi probetur exemptio excommunicatus pendente lite non debet abſolui ad cautelam ut no. Innoc. in c. ſolet. de ſen. ex. ſuper uerbo pro manifeſta. ſecus eſſet ſi ſuper poſſeſſione in qua epiſcopus dicebat ſe eſſe uerteretur dubium. quia poſito ꝙ de iure poſſet excommunicate. niſi probaret ſe in poſſeſſione præſtaretur abſolutio ad cautelam. ut uidetur notare Inno. in. c. uenerabilem in ſi. de cenſi. & in. c. apoſtolice. de excep. uide. ſ deci. lx. & circa abſolutionem expenſarum uel cautionem præſtandam. uide infra deci. cccclvij.

Summarium.

1 Excommunicatus poteſt beneficium acceptare licet ſibi non poſſit prouideri.

Epithome.

2 Depoſitus retinet illa quæ ſunt iuriſgentium.
3 Acceptatio non uidetur actus ſpiritualis ſed extraiudicialis.
4 Excommunicatus an poſſit optare præbendam?
5 Optio non uidetur noua collatio.
6 Præbenda optata loco primæ habetur.
7 Excommunicatus æquiparatur deportato.
8 Deportatus poteſt optare & eligere.
9 Filius familias optare non poteſt.
10 Excommunicatus priuatur fructibus præbendæ.
11 Excommunicato an beneficium conferri poſſit?

Deciſio. VIII. alias. 126.

§. in no. de cõceſ þb. dec. 5. Staphi. de lite gra. & iuſt. fol. 95. uer. an aũt & an poſſit optare uide æ neã de fal itra. ſuo reſ. 1. 4. q. pri. ſ v. effectu ſo. 5. uer. quītus caſ.

NOta ꝙ excommunicatus poteſt beneficium acceptare. quia licet excommunicato non poſſit prouideri. nec ſibi ius acquiri in beneficio. tamen illa quæ ſunt præparatoria iure uidetur ꝙ poſſit facere cum ſit ſolum prohibitus ad tempus. ar l. ſi quis officium. ff. de ritu nup. & quia in acceptatione non eſt niſi quædam declaratio uoluntatis. de quo non eſt mirum ꝙ excõmunica-

2 tus ad talem ſit abilis.quia etiam depoſitus retinet illa
3 quæ ſunt iuriſgentium.l.quædam.ff.de peti.& quia acce
ptatio uidetur actus non ſpiritualis ſed extraiudicialis.&
4 propter iſta uoluerunt aliqui dicere ꝙ excommunicatus
poſsit optare præbendam ſi alias iure conſuetudinis com
5 petat ſibi optio.quia optio non uidetur noua collatio.ut
in.c.ſi cum ibi no.per Archid.de conſue.lib.vi.quia præ
6 bendaquæ obtatur loco primæ habetur.ar.l.ſi donare.de
7 dona.inter uirum & uxo. Item æquiparatur deportatus
excommunicato.ut no.in.l.eos qui.ff.de teſta. inſti.de ca
8 pi.dimi §.minor.Sed deportatus poteſt eligere & optare.
ut.l ex teſtamento.§.ſi quis rogatus.ad trebel.ergo & ex-
9 communicatus.licet contra uideatur.quia ſi filiusfamil.
10 optare non poteſt.ut.l.iulianus.de lega.i.& quia excom-
municatus priuatur fructibus præbendæ. nec ipſos etiam
facit ſuos.ut.c.paſtoralis.de appel. multominus uidetur
ꝙ præbendam poſſit optare quia uidetur res ſpiritualis.
uel quia ſpirituali eſt annexa. ut no. Archi.in.c. gratia.in
prin.de reſcrip.lib.vi.& uide.3.deciſi.cccxliij.ubi tracta-
tur an eo communicato poſſit conferri beneficium.& ui-
de deci.cccxxix.&.cxxvij.&.cccxxx.&.cccxxxij.

Summarium.

1 Executor excommunicatus an poſſit & prouidere acce
ptanti beneficium.

Deciſio. IX. alias.128.

Nota ꝙ executor excommunicatus poteſt prouidere de beneficio maxime ſi ille cui fuerit facta ignorat eum excommunicatum quia non inſpicitur perſona quæ prouidet.ſed cui acquiritur prouiſio. arg.l.ſi legatum.ff. quibus mo.uſufruc.amit.ad trebel.l.cogi §.hij qui ſolum de lega.ij.l.ſi.ſi quis aliquem teſta. probi.l.i §.ſed ſi legatum.licet faciat contra.c.poſt ceſſionem . de proba. Sed non ob quia ibi eſt alia ratio quam hic propter participationē.unde deci.clxi.

Fely. in.c. ad probandū circa princ. de re iudi.fran.in.c. pia in pri.col. ſecundæ uerſ. circa primum de excep.in.6.

Summarium.

1 Excommunicatio ſine monitione per ordinarium lata tenet.ſecus ſi per delegatum.

Deciſio. X. alias. 139.

Nota ꝙ excommunicatio debet fieri monitione præcedente.Si tamen feratur non præcedente monitione tenet.ut no. Innoc.in.c. illud.de cleri. excom.mini.ꝙ eſt uerum ſi feratur per ordinarium . ſecus ſi per delegatum.deci.dlix.

Summarium.

1 Excommunicationem non probat abſolutio.

Deciſio. XI. alias.146.

Nota ꝙ contra illum qui petit ſe abſolui non probatur excommunicatio propter hoc ꝙ petit ſe abſolui niſi legitimis documentis probetur excommunicatio.ut no. Inno.in.c.dilectus.de or.cog.gl.penul.uer.ſed dices. & Archidi.in.c.pia.ſuper uerbo. probauit.in.ſi.de excep. lib.vi.ut tenet glo.Ber.in.c.uenerabilem.de elec.Et uide infra deci.cccxxx.

Summarium.

1 Abſolui an debeat reus conuentus ratione beneficij cōtra quem actor opponit de incurſu in excōmunicationē ab executoribus latam licet non probauerit ſententiam excommunicationis fuiſſe iniuſtam?

Deciſio. XII. alias.319.

Nota ꝙ ubi aliquis conuenitur ratione beneficij.& dicitur per partem aduerſam conuentum & reum in ſententiam excommunicationis ratione proceſſuum factorum ab executoribus incidiſſe.talis conuentus ſi petat ſe abſolui a ſententia proceſſuum latorum ſi quas incurrit abſoluendus eſt per auditorem.poſito quod non petat ad cautelam ſe abſolui ſecundum illa quæ no per Innocen.in.c.per tuas.de ſen.excommu. ſuper uerbo conſueuit.uerſi.tamen ſi uellet.licet Ber. & Hoſtien.in.c.cū inter.de excep.uideantur notare quod talis non eſt abſoluendus donec ſententiam excommunicationis latam iniuſtam probauerit.

Summarium.

1 Abſolutio non impartitur niſi contrito & petenti & propterea prior non poteſt petere abſolutionem pro monachis uel ſubditis ſuis abſentibus.

Deciſio. XIII. alias.319.

Nota ꝙ prior qui ſe petit abſolui ut dictum eſt licet poſſit in propria perſona non poteſt tamen petere pro monachis abſolutionem uel ſubditis ſuis abſentibus niſi ad hoc habeat mandatum iuxta not.in.c.cum deſideres.de ſen.excō.per Inno. & quia abſoluti non debet dari niſi contrito & petenti.uide ſupra deciſi.lx.& cxxvi.

Et quid de canonico uide ſe ly.de excepe. uer.dixit.n.

Summarium.

1 Excommunicatus antequam abſoluitur non tenetur reſpondere ſuper eo quod iniuſte fuit excommunicatus.

Deciſio. XIIII. alias.31.

Nota ꝙ ubi aliquis eſt excommunicatus.& conuenitur ſuper eo ſuper quo eſt excommonicatus non tenetur reſpondere antequam abſoluatur dummodo oſtendat ꝙ iniuſte fuerit excommunicatus.ut no.in.c.cū inter.in.i.glo.de excep.

Summarium.

1 Excommunicari non poteſt hæres uel ſucceſſor ex proceſſu habito contra defunctum.

Epithome.

2 Hæres tenetur ex contractu defuncti & pœna committitur in perſonam ipſius.

Deciſio. XV. alias.338.

Nota ꝙ ex proceſſu habito contra defunctum nō excommunicatur hæres ſeu ſucceſſor ſine noua monitione. ut.l.ſi ſeruus.ff. de hijs qui no.infa. quia ſententia excommunicationis fertur propter contumaciam.quæ non poteſt allegari contra hæredem . quia qui in ius ſuccedit alterius iuſtā &c.ut.l. qui in alterius.
2 ff.de regu.iur.& licet hæres teneatur ex contractu defuncti.& pœna committitur in perſonam hæredis.ut.l.ad rē de uerbo.obli.&.l.fina.de nau.fe.tamen actus mere concernens perſonam non ita tranſit de perſona defuncti ad hæredem ſicut alij actus.ut dicitur in pacto perſonali.ff. de pact.l.iuregentium.§.pactorum. Vnde antequam aliquis excōmunicetur oportet ꝙ perſonaliter moneatur nec ſufficeret citatio ad domum.ut no.in.c.ſi.de eo qui mit.in poſ.per Innoc.

Summarium.

Excommunicatus an dicatur pro manifeſta offenſa prælatus qui dixit ſe nolle parere literis contra ſe ad beneficium impetrantis . quamuis intimatis proceſſibus prius dixerit ſe uelle parere?

Deciſio. XVI. alias.352.

Nota ꝙ ſi prælatus contra quem literæ ad beneficiū ſunt impetratæ intimatis proceſſibus executis dixit

ſe uelle parere.& poſt ex cauſis probabilibus dicat ſe parere nolle. appellando.& ideo excommunicetur non uidetur excommunicatus pro manifeſta offenſa.

Summarium.

1 Excommunicationis exceptio an admittatur ad impediendas tres conformes interlocutorias?

Epithome.

2 Clem ut calumnijs an habeat locum in titulum ſententijs interlocutorijs.

Decisio. XVII. alias.417.

NOta cauſa fuit pronunciata deuoluta per tres interlocutorias nunc impugnans deuolutionem prætendens nullitatem pronunciatorum & proceſſus extunc habiti dicit partem quæ impetrauit cõmiſſionem fuiſſe tempore imperrationis excommunicatam. quæritur an ſit audiendus & uidetur ꝙ non. donec dictæ interlocutoriæ obtinuiſſent effectum ſuum. per c.ut calumnijs de ſen & re iud. in clem. fuit dictum ꝙ audiretur. quia præiudicialis erat exceptio. Item quia poſt finitam proceſſum & poſt finitam cauſam eſſet audiendus. ergo & nunc. antequam ulterius procederetur erat melius eum audire.& minus malum eſſet quam poſt finem cauſæ ut lites breuiarentur. nec tres interlocutoriæ feruntur ualere
2 quia nullæ erant.ar.l.ſi expreſſum.de ap nec obſtat.c.ut calumnijs. quia loquitur in diffinitiua. ſed caue. quia etiã habet locum in interlocutorijs. ut ibi no. ſuper uerbo ſententias.& ibi eſt diuerſa ratio quã hic. ut patet ex illo tex. uide deci.xv.ſupra de re in antiq.

Summarium.

1 Interdictum an relaxetur ad cautelam præſtita cautione ſicut relaxatur ſententia excommunicationis?

Decisio. XVIII. alias.435.

ſ.c.t.in no.de. NOta utrum c.cum contingat.de offic.dele.§.penul. & ſi habeat locum in ſententia interdicti. uidelicet an ille qui iniuſte in ſe latam ſententiam interdicti conqueritur. debeat abſolui ſi pars aduerſa contradicat li.ſuper hoc pen.dum tamen uelit cauere de parendo mandatis eccleſiæ. ſicut ſi abſolueretur a ſententia excommunicationis. quidam dixerunt ꝙ non donec docuerit de iniuſticia ſententiæ. quia non eſt eadem ratio periculi uel communionis uitan. ſicut in excommunicato pro quo de ſentẽtia excommunicationis præſenti eum ibi no. li.vi.ſed per ibi no. uidetur diſtingui poſſe de interdicto lato in perſonam uel in loco cum ibi diſtinguitur quo ad beneficium abſolutionis ad cautelam. Item quia præſumẽdum eſt pro ſententia iudicis &c.tamen de facto obtinuit cõtrarium.& in iſta opi fuit maior pars dominorum. quia ſatis eſt magnum & ſufficiens periculum in interdicto. ut equitas dicti.c.cum cõtingat locum habeat. nec per hoc aliquid de iuſticia deperire poteſt parti aduerſa immo eſt eius utilitas ex quo ille cauere uult de parendo iuri pro hoc de ap. qua fronte. ubi aliqui reputant expreſſum ſed non eſt. quia licet quærat. de ſen exc & interdicto. ſolum reſpondet de excõmunicãte & non de interdicto & magis poſſet induci in contrarium. niſi diceretur ꝙ quaſi ex ſufficienti paritate rationis ꝙ reſpondet de excommunicatione uidetur de interdicto etiam reſpõdiſſe.& uide Io. an.in.c.ſolet.uer.ad quartam de ſen.excom.lib.vi. uide infra.de.lxxvij.

Summarium.

1 Interdictum præſtita cautione an relaxatur ſecus abſoluitur ſimpliciter excommunicatus.

Epithome.

2 Interdictũ non poteſt ſuſpendi niſi in totum relaxetur ſententia.

Decisio. XIX. alias.77.

NOta ꝙ ſecundum ꝙ excõmunicatus ſimpliciter abſoluitur præſtita cautione de ſtando iuri.ut.c.cum contingat.de offi.deleg.ita habet locum dictum.c. in interdicto.ſ.ꝙ relaxetur interdictum ut.c. qua frõte de ap.& no.Inno.in.c.ad hoc eo.ti.licet aliqui dicant contrarium per.c.præſenti.de ſen.excom.li.vi.cum ibi notatis per Archidia.Sed dic ꝙ ibi loquitur in abſolutione ad cautelam in qua aliud ſeruatur quam in abſolutione ſimplici.iuxta notata in.c.ſolet.de ſenten. ex.li.vi.iuncto.c. cum contingat allegato. Vel dic ꝙ ubi interdictum petitur ab initio relaxari per illum cui per culpam eſt latum tunc poſſet habere locum c.cum contingat. quia talis poteſt cauere de ſtãdo iuri. Nec in iſto caſu haberet locum. c.præſenti. quia ceſſat ratio reddita ibi per doctores. Vbi autem peteretur relaxari per alium quam per illum propter quem eſt latum tunc uidetur ꝙ non habeat locum. c.cum contingat. quia iniuſte peteretur cautio de ſtando iuri & de ſatisfaciendo ab illo qui nõ fuit in culpa nec eſt obligatus & ideo non mirum ſi in iſto caſu non fiat relaxatio ſicut fit abſolutio. quia nõ eſt tantum præiudicium in interdicto ſicut in ſententia excommunicationis ut nota.per Io.mo.in allegato.c. præſenti. ad quod.c.non eſt. de ſpon. Item interdictum non poteſt ſuſpendi poſito ꝙ
2 non relaxaretur ſententia. & non poteſt ſuſpendi niſi in totum relaxetur. ideo non tantum præiudicium, ut no. Io. an.in alleg.c.præſenti & uide.ĩ.deci.cccc.xxv.&.lx.

Summarium.

1 Litis conteſtatio non requiritur ubi petitur declarari aliquem incidiſſe in canonem ſi quis ſuadente diabolo.

Decisio. XX. alias.504.

NOta ſi petatur quis declarari per ordinarium incurriſſe in canonem ſi quis ſuadente. quia percuſſit clericum ad finem ꝙ denuncietur publice excommunicatus.& euitetur a Chriſti fidelibus non requiritur litis cõteſtatio. licet ordinarius qui eſt executor canonis debet parte uocata & cum cauſæ cognitione ſummarie procedere & de hoc inquirere ut legitur & no.in cle. præſenti. de cenſi.& de ſen.ex.præſenti.& de pe.c.1. & ſe.ſuper uerbo conſtiterit. per Io an & Pau.in clem.& Io.an.in.c.1.de offi.deleg.in cle.ſuper uerbo reperit. de cõſan.& affi.c. 1.in cle. tamen quia hic nihil petitur adiudicari uel auferri. quia hic proceditur ſummarie.& ſic nulla fit litis cõteſtatio. pro quo alle no. Innoc.in c.fi.de offi.iudi.&.c.1 ad noſtram.de iureiu.per.c.ſacro.de ſen.ex. & no.in.c.quoniam frequenter.§.in alijs.ut lite.non conteſta.&.c.tue. per Ber Specu. tamen tenet contrarium ꝙ etiam in ſummarijs requiritur litis conteſtatio.de offi.iudi.§.fi.uer.ſed quæritur.

Summarium.

1 Imperrãti beneficia non admittitur exceptio generales excommunicationis oppoſita.& hoc in excommunicatione lata ab homine ſecus ſi a iure.

Decisio. XXI. alias.519.

NOta ꝙ non admittitur exceptio excommunicationis contra impetrantem quando allegatur generalis excommunicatio. ut quia lata per proceſſus generales ab homine. ſecus ſi a iure. ut quia diceretur ꝙ iniecit manus uiolentas in clericum quia tunc admitteretur talis exceptio quia plus delinquit in legem quam in hominem. argu.l.ſi libertus. ſe minorem.ff.de iurepat. nec obſtat.l.celſus.de arbi. quia ibi delinquebat contra legem & hominem ſecundum bonum intellectum.

Summarium.

1 Abſolutus ſimpliciter cũ cautione ſi non paret an reincidat in excommunicationem ipſo iure.

Decisio.

Deciſio. X X I I. alias. 704.

§ i no. xi. co. ii. NOta quod ubi excommunicatus coram auditore ad hoc ut abſoluatur promiſit ſtare iuri & mandatis eccleſiæ ſi non facit quod promiſit tunc ſi primo fuit excommunicatus a canone uel a iure et quo non adimplet quod promiſit ipſo iure reincidit in excommunicationē. ut c. eos. de ſen. ex. li. vi. quod c. uidetur corrigere. no. per Ber in cap. de cetero. de ſentē. excommu. Vbi autem fuit excommunicatus ab homine & abſolutus per auditorem cum cautione de ſtando iuri tunc ſi non facit quod promiſit non eſt ipſo iure excommunicatus ſed per eundem auditorem in eadem ſententia qua prius erat ligatus eſt reducendus donec fecerit quod promiſit. ut cap quoniā. de appellatio. & quod no. Ioan. mona. in allegato capitu. eos. in fine. Nec eſt mirum ſi per eundem auditorem poſſet reduci in primam ſententiam quia ſub conditione uidetur abſolutus, quod ſi conditio deſit, non uidetur abſolutus ab eodem auditore. argumen. l. licet. in principio. ff. de iure doti & l. ſi quis accepto. cum ibi notatis. de conditio ob cauſam. maxime infra annum a tempore abſolutionis primus iudex ualet eum reducere. quia tantum uidetur durare eius iuriſdictio. ut cap. quærenti. de offic. delega. Vel dicit quod etiam in iſto caſu poſt annum. quia ſub conditione uidetur abſoluiſſe alias non uidetur functus officio niſi exiſtat conditio. per iura all. uide deci. dcii.

Summarium.

1 Excommunicatio delegati non præmiſſa monitione canonica eſt nulla ipſo iure.

Deciſio X X I I I. alias. 559.

§. co. ti. x. VTrum excommunicatio delegati monitione non præmiſſa ſit nulla ipſo iure? Quidam quod ſic. per notata per Archidia de offic. delega. in fine. libro ſexto. licet ſecus in ordinario. ut notatur in capi romana. §. ſed nec. in Specu. de ſenten. excommuni. cum ibi notatis. per Archidia. & per gloſ. in capitulo ſacro. in principio eod. titu & ſecunda quæſtione prima. in ſuprema pro hoc ſcilicet quod non teneat ſententia delegati. bene facit quod notat Archidiaco. de offic. ordina. romana. ſuper uerbo non attemptent & de ſenten. excommu. romana. §. in uniuerſitatem ſuper uerbo prohibemus. libro ſexto. & .C. de legib. non dubium. ſed contrarium credo.

Summarium.

1 Auditor ſecundæ inſtantiæ non abſoluit excommunicatum ab auditore primæ niſi uiſis actis primæ inſtātiæ.

Deciſio. X X I I I I. alias 601.

TEnent domini auditores ſacri palacii, quod ſi aliquis procurator petit ſe abſolui ab excommunicatione coram auditore ſecundæ inſtantiæ lata ab auditore primæ inſtantiæ debet primo uidere acta primi auditoris ſi fecit bene & tunc remittat eum abſoluendum ad auditorem. Si uero male fecit abſoluit eum incontinenti in dubio ſi uidetur abſoluatur ne lis interim differatur propter excommunicationem procuratoris. uide deci. dxxiiii.

Summarium.

1 Abſolui poteſt excommunicatus in perſonam procuratoris habentis ſpeciale mandatum ad hoc.

Deciſio. X X V. alias. 656.

NOta quod domini auditoris ſacri palacii non conſueuerunt abſoluere excōmunicatos ratione cauſæ eis commiſſæ, niſi excommunicati ſint præſentes in curia uel habeant in eadem ſufficientem procuratorem tunc poſſunt abſoluere ſecundum Inno. in. c. cum deſideres. de ſen. excom. licet ibidem teneat contrarium Hoſti. ſed dictum Innocen. ſeruat ſacrum palacium. uide ſupra deci. lx.

Summarium.

1 Auditor non dat literas abſolutionis præceptorias ſed intimatorias.

Deciſio. X X V I. alias. 672.

NOta quod ſi aliquis dominus auditorum ſacri palacii abſoluit aliquem in aliqua cauſa ſibi commiſſa ſimpliciter uel ad cautelam & pars abſoluta petit fieri literas mandandas ad partes quod denuncient talem fore abſolutum quod non poteſt hoc mandare, ſed bene poteſt facere literas intimationis quod talis abſolutus & cætera.

Summarium.

1 Proceſſus factus cum actore excommunicato ualet ſi non opponatur.

Deciſio. X X V I I. alias. 818.

DIc quod ſi agatur in aliqua cauſa cum actore excommunicato quod ualet quod agitur cum eo, niſi excipiatur. pro hoc facit capitu. primo de reſcriptis. libro ſexto. & ita ſeruat rota. de hoc. in capitulo prudentiam. §. ſexto. de offic. delega. & capi. pia. de exceptio. lib. ſexto.

Summarium.

1 Excommunicatus poteſt acceptare beneficium ſed non poteſt ſibi per executorem prouideri.

Deciſio. X X V I I I. alias. 710.

NOta quod excommunicatus maiori excommunicatione poteſt acceptare beneficium uacans ratione gratiæ ſi quam habet. prouiſio uero non poteſt ſibi fieri per ſuum executorem. iuxta capitulo poſtulaſti. de cle. ex. mi. & ita etiam ſeruat rota. & licet dictus excommunicatus acceptauerit beneficium & etiam prouiſum fuerit per ſuum executorem de ſuo beneficio uacan. & ſecundus acceptauerit & prouiſum fuerit per ſuum executorem qui eſt in poſſeſsione dicti beneficii. & licet primus expectans habuerit unam ſententiam pro ſe uel duas in prima uel ſecunda inſtantia. obiectus tamen excommunicationis non fuit oppoſitus. in tertia uero fuit admiſſus ad probandum dictam excommunicationem qua probata auditor tertiæ ſententiæ abſoluat ſecundum acceptantem & poſſidentem dictum beneficium ab impetitione primi acceptantis. nec dicendo in ſua ſententia de prædictis duabus ſententiis latis pro primo acceptante & in hoc concor rota dominorum auditorum ſacri palacii ſicut fuit de facto in cauſa excommunicati & ſecundo acceptan. & poſſiden. pro quo tuli ſententiam. uide deci. cxxvi.

Summarium.

1 Citatus ut perſonaliter in cauſa criminali criminaliter intentata compareat in contumaciam excommunicatur ſecus ſi ciuiliter.

Deciſio. X X I X. alias. 724.

NOta quod ſi aliquis fuit citatus in aliqua cauſa criminali perſonaliter ſi agatur criminaliter & nō ueniat poteſt excommunicari. ſecus autem ſi agitur ciuiliter de crimine. & ad hoc facit capitulo ueniens. de accu.

Summarium:

1 Excommunicatus an poſsit abſolui tempore feriato pendente termino ad dicendum contra commiſsionem pro ſe præſentatam?

Deciſio.X X X.alias. 785.

SCiendum eſt quod ſi aliqua commiſsio impetratur & præſentetur domino auditori ſacri palacii tempore feriato qua præſentata aſsignatur terminus ad dicendum contra commiſsionem ad primam diem iuridicam.&.ſi pendente illo termino petatur abſolutio ad cautelam,uel ſimpliciter quod pendente illo termino non debet dari illa abſolutio ſed poteſt aſsignari terminus ad illum actum ſolum faciendum tempore non feriato ad diẽ qua ſedebunt in ſacro palacio,& ſi in prædicta die aſsignata non dentur exceptiones generaliter contra commiſsionem prædictam tunc dictus auditor poteſt abſoluere prout erit iuris & rationis alias pendente dicto termino ad dicendum contra commiſsionem auditor non poteſt abſoluere.& ita ſeruat rota.

Summarium.

1 Arreſtatus qui receſsit non debet excommunicari niſi citetur per audientiam contradictarum ad hoc.

Deciſio.X X X I.alias.813.

SCiendum eſt quod quandu aliquis eſt arreſtatus in curia pro aliqua cauſa & recedit illicenciatus & petatur per partem excommunicari quod incõtinenti non debet excommunicari immo eſt antea citandus per audientiam contradictarum.

Summarium.

1 Metus excommunicationis iniuſte excuſat eum qui cõteſtatur litem cum proteſtatione.

Epithome.

2 Excomunicatio iniuſta eſt iuſtus metus.

Deciſio.X X X I I.alias.490.

NOta ſi aliquis conteſtetur litem ſuper libello cui
l.e. ti.in no.x. obſtant exceptiones uel alias propter ſui ineptitudinem non eſſet reſpondendum metu excommunicationis ſibi comminatæ ſi de hoc proteſtetur metus eum excuſat & iudex grauat.quia licet metus excommunicationis iniuſte non excuſet.ut no.Ber.in.c.cum dile-
2 ctis.quod me.cauſa.tamen iniuſta excommunicatio eſt iuſtus metus.ut ibi no.Hoſtien.& Ioan.andr.& ſic loquitur gloſ.ſecunda. Ber.in capitulo olim.tertio de reſtitutio.ſpolia.

DE VERBOR. SIGNI.

Summarium.

1 Dictio & cætera non extenditur ad clauſulas ſubſtantiales.

Deciſio.I.alias.353.

NOta quod uerbum & cætera poſitum in protocollo non ſe extendit ad tales clauſulas ſubſtantiales. per notata per Innocenthum in capit.fraternitatis.de here.

Summarium.

1 Annum domini curia romana computat in feſto natiuitatis eiuſdem.

Deciſio.I I.alias.809.

SCiendum eſt quod curia romana quolibet anno computat annum domini in feſto natiuitatis eiuſdem.

Summarium.

1 Data in bullis apponitur ſub die date ſupplicationis, non examinis.

Deciſio.I I I.alias. 667.

SCiendum eſt quod quando dominus Vrbanus papa quintus facere uolebat gratiam iuxta formam dignum arbitramur ad ſupplicationem alicuius de beneficio uacante uel uacaturo & committebatur examinatio alicui quod ſi inueniatur idoneus tunc ponebatur data in litera apoſtolica diei ſupplicationis date & non diei in qua facta fuerat examinatio.

Summarium.

1 Impetrans primus in forma communi præfertur ſecundo in forma ſpeciali.

Deciſio. I I I I.alias.177.

NOta quod primus in data in forma communi præfertur ſecundo in forma ſpeciali.de quo dic ut not. per Ioannem andream in capitulo uno. de conceſſio.præben.in cle.

Summarium.

1 Dubia in cauſa debent dari partibus præſentibus.

Deciſio.V.alias.793.

SCiendum eſt quod in ciuitate romana eſt conſuetudo quod iudex in cauſa dat dubia præſentibus partibus & ſi non faceret ſuſpectus haberetur & ideo communiter quando aliqua debent poni in relationibus in ſacro palacio per partes uel aliquam partium dantur dubia cauſæ aliquotiens auditori uel auditor dat eis.

Summarium.

1 Actore non probante reus etiam ſi nihil petat debet abſolui & perpetuum ſilentium ſuper moleſtatione actori imponi.

Deciſio.V I.alias.461.

NOta actore non probante ſeruatis terminis reus ab impetitione actoris licet nullam petitionem dederit poteſt & debet abſolui.per regulam.actore non probante.&c.& quia trahendo reum in cauſa ſatis impetiuit & moleſtauit & impediuit & ideo poteſt & debet actori etiam ſuper huiuſmodi moleſtationibus perpetuum ſilentium imponi.de proba.licet.

Summarium.

1 Citatus ſi non compareat nec minus qui eum citari fecit.quid ſit agendum?

Epithome.

2 Abſolutio ab impetitione non conceditur ob ſolam contumaciam actoris.ſed requiritur quod iterato citetur ad uidendum abſolui reum ab impetitione.
3 Actor ſi fuerit contumax condemnabitur in expenſis neque audietur niſi præſtita cautione.

4 Reus

4 Reus non abſoluitur ab inſtantia iudicii, niſi citato ad
hoc actore.

Deciſio. V I I. alias. 886.

Mills in repto rio ſuo, ſubuer bo actor uer ſi. actore non probante.

NOta quod ubi aliquis trahit alium ad iudicium ali
quando reus in termino comparet, et actor non ali
quando econuerſo aliquando neuter ipſorum ſi neuter
tunc circũducitur edictum & compenſatio contumaciæ
hincinde fit. ut. l. ſi ambo. ff. de compenſa ſi autem actor
comparuerit & reus non. aut terminus eſt peremptorius
aut non ſi peremptorius tunc poteſt excommunicari. ſi
non eſt peremptorius poteſt fieri condemnatio in expen-
ſis & de hoc no in capitulo finali. de dolo & contuma.
2 & in capi. querelam. de procura. Si autem reus compa-
ruerit & actor non aut libellus eſt oblatus aut non. ſi libel
lus eſt oblatus aut reus uult ut abſoluatur ab impetitio-
ne & tunc non ſufficit quod actor ſolum fuerit cõtumax
ſed oportet ut iterato citetur ad uidendum abſolui eum,
ab impetitione. prout no. Innocen. in capi. conſuluit. de
offic delega. & tunc etiam habet locum capi. ut noſtrum
cum concor. ſcilicet quod actore non probante reus ab-
ſoluitur. ſi autem pro contumacia actoris petit condem-
3 nari in expenſis iſtud eſt faciendum & tunc non admitti
tur ulterius ad agendum niſi præſtita ſufficienti cautione
iuxta capi. actor de dolo & contumacia libro ſexto. Si au
tem libellus non eſt datus per actorem qui eſt contu-
max reo comparente, tunc aut reus uult ſolum condem-
nationem in expenſis & dabitur. iuxta. capi. præallegatũ.
actor. aut uult abſolui ab inſtantia iudicii & illa tunc uẽ-
dicat ſibi locum. ut notat Innocen præallegato capitulo
conſuluit de offic. delega. ſed oportet quod iterato tunc
ad iſtum actum citetur actor ad inſtantiam rei ad uiden
4 dum ipſum abſolui ab inſtantia iudicii. ut not. Innocen.
ibidem &c.

FINIS DECI. ANTIQ.

DECISIONES ANTIQVIORES PER REVER. PATREM D. BERNARDVM DE BISIGNETO SACRI PALACII CAVSARVM AVDITOREM ET DEMVM S. ROMANÆ ECCL. CARDINALEM IN HVNC QVI SEQVITVR MODVM REDACTÆ.

DE CONSTITVTIONIBVS.

Deciſio. I. ſimilis eſt deci. numero primo. eo. in antiquis.

Deciſio. II. vide ſimilem. nu. 15. de conſue. in antiquis.

DE RESCRIPTIS.

Summarium.

1 Intereſſatus ueniens ad cauſam antequam admittatur ad dicendum contra comiſsionem docere debet ſaltem ſumarie de intereſſe ſuo.

Deciſio. I.

Fel. in. c. auditis. eo. 14. uer. dixit. de ꝑſcri. & in. c. cũ ſup. de offi. dele. & Inno. in. d. ca. ueniens.

VTrum quando committitur cauſa cõtra talem & alios quorum intereſt ſi aliquis prætendẽs ſua intereſſe uelit admitti ad cauſam & dicendũ contra commiſsionẽ, prius debeat docere de intereſſe ſuo, ſaltem ſummarie. Fuit deciſum quod ſic per decre. uenientis. de teſti. & quia debet ſe oſtendere qualificatum qualitate in commiſsione deſcripta &c.

Summarium.

1 Commiſsio impetrata an facultate citandi ſua intereſſe putantes an extendatur ad multos. & an illos actor in decreto citationis debeat nominare.

Epithome.

2 Scienti cauſam in qua prætendit ſe intereſſe habere inter aliquos agitari ſi ſe non opponat ſibi paratur præiudicium.

Deciſio. II.

Fel. in. c. ſedes circa fi. de reſcri. & in. c. paſtoralis. §. qm̃. & ibi Deci. eo Milis i reper. ſuo. in uerbo reſcri. ꝑ quod daſ poteſtas.

ITem an actor in primo citatorio debeat ſpecificare illos quorum intereſt. & an uirtute illius clauſulæ poſſet ultra quatuor conuenire. ut ſic habeat locum. c. cũ in multis. de reſcrip. li. vi. & uidetur quod poſsint multi conueniri. ut. no. per Inno. extra de excep. dilecti. Fuit obtentum inter dominos & decretum quod illud. c. non ſeruatur in commiſsionibus quæ fiunt in palacio auditoribus. quia commiſsiones quæ fiunt in curia cum fiant ratione ordinarii & ſuperioris iuriſdictionis quam habet papa præſertim ſuper cauſis deuolutis uel alias tractandis in curia nõ ſunt adeo reſtringendæ quemadmodum commiſsiones quæ fiunt ad partes iudicibus delegatis. quæ tendunt in eneruationem ſeu diminutionem iuriſdictionis ordinariæ. &c. ¶ Poſſet dici quod uerba illa quantum ad actorem ne poſsit infinitos uexare debeant reſtringi ad quatuor in principio citationis nominandos, ut dicto. c. cum in multis. quia ratio ſcilicet infinitatis & uexationis uitandæ ſibi locum uendicat in hoc caſu. ſed quo ad alios non ad eius inſtantiam citandos, qui prætendentes ſua intereſſe uellent uenire ad cauſam docendo
2 de intereſſe extendatur ad multos. quia etiam ſi ſe non opponerent ſcientes cauſam agi eis pararetur præiudicium. iuxta no. per Innocen. in capi. quamuis. & in capi. cum ſuper. de re iudi. & iuxta. l. ſæpe. §. cur autem. eo. titu & pro hoc facit quod no. Ioan. andr. in dicto capi. cũ in multis.

Summarium.

1 Commiſsio per præſentiam partium impetrata. & citatio executa in perſonam procuratoris cuius reuocatio ad ſui noticiam nondum deuenerat an deuoluat cauſam?

Epithome.

2 Proceſſus agitatus a procuratore reuocato cuius reuocatio non deuenerat ad noticiam ualet.

Deciſio. III.

IMpetrata eſt commiſsio tanquam per præſentiã partium. & apprehenſus quidam procurator reuocatus, tamen ante impetrationem huiuſmodi commiſsionis ſed tempore præſentatæ commiſsionis & citationis de eo factæ nondum reuocatio peruenerat ad noticiam impetrantis uel procuratoris. ſed poſtea reuocatio peruenit ad dictæ partis noticiam. & citatus ad dicendum contra commiſsionem excipit de reuocatione. pro parte impetrãtis commiſsionem dicitur quod adhuc cauſa debet eſſe in curia. ex quo tempore impetrationis adhuc reuocatio
a nondum peruenerat in eius noticiam. nam quicunque ꝓceſſus ante habitus cum eo etiam tenuiſſet. per. l. i. C. de ſat. dan. & per. l. ſi procurator. cum ibi not. ff. de procura. & extra de procura. mandato. ſed per ibi no. & Inno. per eundem eo. ti. in noſtra. uidetur quod ſufficiat reuocatio, etiam ſi ignorat aduerſarius & eius procurator. dum tamen non ſit proceſſum ad litem conteſtatam. & uidetur hoc probari a contrario in dicto. c. mandato. licet Bernardus ſentiat ibi contrarium. ¶ Fuit quaſi per omnes dictũ quod cauſa non eſſet in curia. & quod ignota reuocatio ſufficiat præſertim quo ad hoc ne per eius præſentiam cã poſſet dici fuiſſe in curia. qa nulla in hoc poteſt dici partis deceptio. ex quo talis procurator nihil fecerat nec faciebat ſed ſolum de hoc agitur an ſolius procuratoris reuocati præſentia in curia faciat partem reuocantem cenſeri eſſe præſentem in curia.

Summarium.

1 Commiſsio in qua quis tacet duas ſententias contra ſe latas. & petit ſe admitti ad dandos obiectus. non ob. c. ut circa. de elec. libro ſexto. non cenſetur ſurreptitia.

Epithome.

2 Status cauſæ ita exactæ non uenit ſpecificandus in cõmiſsione eidem iudici facienda.

Deciſio. IIII.

Quidam dedit obiectum contra petentem benefi cium de exceſſu ſummę. ſed quia non expreſſe rat. in appellatione fuit excluſus propter malã appellationem. tamẽ in latis duabus ſententiis contra eum. & pro actore in fine tertiæ inſtantiæ obtinuit a papa quod admitteretur ad probandum obiectum non obſtan. decretali ut circa. & ſi probaſſet quod actori im poneretur ſilentium perpetuum. tamẽ in iſta gratia ſeu cõmiſſione non fecit mentionẽ de duabus ſententiis latis nec de alio ſtatu cauſæ. Quæritur an ſit ſurreptitia? qui dam dicunt quod ſic. per. c. inter monaſterium. de re iu di. Alii contra quia etiam ſi expreſſiſſet papa conceſſiſ ſet cum ex alio capite non excluderetur niſi propter for mam citat. non ſeruatam. Item papa hic conſiderat
2 ut ſolum non ius actoris. Item etiam ex quo eidem audi tori committitur. nec agitur de reuocatione iuriſdictio nis. nec de cauſa alii quam primo committenda. non eſt neceſſe ita exacte de ſtatu cauſæ facere mentionem ut ta ta not. per Innocen. in cap. ex litteris patriarche. de offic. delega.

Fel. in. c. extẽ tã. co. ii. uer. li mita. vi. de re ſcrip.

Deciſio. V. ſimilis eſt de reſcrip. nu. 90. in antiq.

Summarium.

1 Commiſſio impetrata ante dationem apoſtolorum, an ualeat?

Epithome.

2 Appellanti a die late ſententiæ currit tempus proſequẽ dæ appellationis ſuæ.
3 Cancellaria non daret auditorem ubi exprimeretur pen dere terminum ad dandum apoſtolos.

Deciſio. VI.

Vtrum ſi appellatur a grauamine uel interlocuto ria ante dationẽ apoſtolorum poſſit auditor uel iudex impetrari & an ſi de facto impetretur ua leat impetratio & an poſſit impetrans procedere in cauſa illius appellationis antequam per illum a quo fuit appel latum fuerint dati apoſtoli & an ſi de facto proceſſerit nec per appellatum fuerit exceptum aliquid ualeat pro ceſſus. Quidam tenent de omnibus quod ſic. quia tem pus proſequendæ appellationis currit appellanti a die la
a te ſuæ. uel illati grauaminis. ut. c. ſicut de ap. in cle. & ibi no. igitur tempus dationis apoſtolorum nõ debet ſibi au ferri quominus poſſit interim ſuam appellationem proſe qui. non obſtat ſi dicatur quod primus adhuc remanet iu dex. quia eius iuriſdictio eſt ſuſpenſa. fatentur tamen q ſi ille reuocaret grauamen & reponeret partes in ſtatu re tro omnia acta per iudicem ſuper appellatione impetra tum erunt nulla. Alii uero tenent contra propter maliciá ita ſubito impetrantium ut cito faciant iudici a quo inhi beri. & quia cancellaria non daret auditorem ſuper ap
3 pellatione ſi ſibi fuiſſet expreſſum quod pendet terminus aſſignatus ad dandum apoſtolos. primam tamen opi. cre do ueram de iure.

Adde deci. nu me. xix. de ap. in antiq.

Summarium.

1 Executores gratiarum pauperum, an ſimplices clerici deputati de facto procedendo dicantur nulliter proce dere?

Epithome.

2 c. ſtatutum an habeat locum in executoribus gratiarũ. & nume 4.
3 Executores gratiarum poſſunt ſibi aſſumere partes iudi cis & procedere parte uocata & non uocata. & dicuntur habere iuriſdictionem.
4 Capi. ſtatutum non habet locum in executoribus gra tiarum.
5 Gratia eſt quid principale executoris datio eſt quodam acceſſorium.
6 Executor neceſſario non pronunciat ſuper idoneitate.
7 Subexecutores deputari poſſunt perſonæ in dignitate non conſtitutæ.

Deciſio. VII.

Vtrum. c. ſtatutum de reſcrip. quo ad perſonas habeat locum in executoribus gratiarum. & an ſi de facto cancellaria ſuper gratia pauperis uel alia deputauit non in dignitate conſtitutum &c. ſed for ſan ſimplicem clericum ualeat proceſſus per talem exe cutorem factus. ſuper purificatione gratiæ pauperis. hanc q. habui de facto coram me in cauſa electen. fuerunt de putati tres executores cum illa clauſula. quod ſi non om nes duo ueſtrum &c. inter quos fuit unus executor depu tatus ſacriſta electen. de quo dicebatur quod non habet dignitatem nec perſonatum in eccleſia. ſed ſimplex offi cium. & quod eſt monachus quia eccleſia eſt monacha lis. nec fiebat mentio de monachatu coram quo pauper una cum quodam alio de executoribus termoſe excuſan te purificauit gratiam ſuam. & per eum & illum executo rem fuit de idoneitate pauperis inquiſitum ac fuerunt fa cti proceſſus ac deputati ſub executores ut moris eſt. tan dem uacante quadam eccleſia eadeſ ſub gratia. ille pau per acceptauit infra tempus debitum. & per unum ſub e xecutorem ſibi fecit prouideri. ſed per unum ſequentem in data qui eandem eccleſiam acceptauit & ſibi fecit pro uideri. opponebatur quod purificatio facta per primum coram illo ſacriſta non tenuerat & per conſequens nec p ceſſus nec acceptatio inde ſecuta. Quærebatur an bene diceret ille ſecundus & uidebatur pro ſecundo & contra primum quia curia romana quo ad perſonas ſeruat dictũ
a c. ſtatutum in executoribus gratiarum. ut no. Io. an. in no
2 uel. in. c. illo ſtatutum. §. in nullo. ſuper uerbo cert. in fin. & ita expreſſe dixit mihi etiam dominus peneſtrinẽ. & omnes de cancellaria. quod non deputarent executores ſuper gratiis niſi perſonas tales quales requirit c. ſtatutũ.
3 Item pro hoc facit quia executores gratiarum poſſunt ſi bi aſſumere partes iudicis & procedere ſiue parte uocata ſiue non &c. & habent iuriſdictionem & poſſunt fulmina re cenſuras &c iuxta cle. i. de of. dele. cum ibi no. Item no. Inno. in c. dudum. de præſump. igitur reputentur ta les quales debent eſſe iudices ſecundum formam. c. ſtatu tum. præſertim in caſu propoſito. cum deputati ſint ſuper gratia pauperum. quæ uidetur deputare ſuper materia iuſticiæ. ut not. gloſ. in capitulo ſi pauper clericus. de præ ben. & per doc. in cle. cum ei quem. Igitur tales perſonæ debuerunt deputari quales in literis iuſticiæ deputantur per c. ſtatutum. & in iſta opi. erant dominus decanus de buslacu tunc præfectus in cancellaria iuſticiæ. & dominus Gerbragoſe tunc referendarius domini. In contrarium
4 uidebatur pro primo. quia ſecundum opi. In. no. c. ſtatu tum non habet locum in executoribus gratiarum. ut ipſe ibi no. in prima parte. nam ſolum loquitur in iudicibus de putatis ad cauſas. ergo in deputatis executoribus ad be neficia ſtabitur iuri communi quo ante illud c. ſtatutum. quilibet erat capax cõmiſſionis. niſi eſſet prohibitus. & eun dem opinionem etiam tenuerunt Genzelinus. & Guil. de monte laud. in extrauagan. ſedes apoſtolica præſertim. quia dictum c. ſtatutum eſt penale. niſi cum annullat in contrarium facta. igitur reſtringatur. & ſtricte in deputa tis ad cauſas de quibus loquitur intelligatur. & in ſuis ter minis teneatur. ar. argu. iur. odia. & pro hoc etiam facit q gratia eſt quid principale executoris autem datio eſt quo
5 dam acceſſorium. in. c. ſi ſuper gratia. de offi. dele. lib. vi. ergo non tanta excellentia requiratur in tali executore q ſic acceſſorie deputatur. ſicut in iudice qui principaliter in cauſa deputatur. præſertim quia inquiſitio ſuper ido neitate facta fuit ſine partis uocatione. nec habuit conten tioſam iuriſdictionem exercere. nec tunc fuit oppoſitum de ſacriſta quod non eſt dignitas. & etiam conſtabat de idoneitatis ueritate. non curabat. & erat mentio ſua quod ſi eſſet idoneus gauderet gratia. nec pronunciatio ſuper idoneitate eſt neceſſaria ſecundum no. in ca. cum ei quẽ. de conceſ. præben. in cle. & etiam quia pauper ibi in nul la culpa fuit ſi recepit executorem ſibi datum in cancel laria.

Vide deci. 51. de reſcri. in an tiq.

præben.in clem.& etiam quia pauper ibi in nulla culpa
fuit ſi recepit executorem ſibi datum in cancellaria & pu
rificauit coram eo bona fide.& præſertim cum ille pro ca
nonico executore ſe gereret & reputaretur,& forſitã pau,
per eum in dignitate credebat eſſe conſtitutum.igitur mul
tum eſt ſibi ſubueniendum ne ruant proceſſus cum labo,
rex morbo alieno.C de naturali li.l.legem. præſertim ex
quo de eius idoneitate conſtabat.nec pars eam negabat.
nec eſt ſibi imputandum ſi nimium de eius ſacriſte quali
tate non inquiſiuit.immo cum ſit datus a cancellaria , &
pro capaci ſe gerentem abilem credidit.ar.l.del.i.§.fin.ff.
de noua.præſertim cum tunc de nullius præiudicio tra,
ctaretur.ergo & ſibi & cancellarie credere potuit . nec ad
exactiſsimam diligentiam ſeu curioſitatem fuit aſtrictus,
ar.concor.iurium de exercito.l.ſi.§ interdum.quæ ita cõ
cor.cum.l.i.§.ſed ſi ſic acceperit de in rem uerſo.ff.de iu.
& fac.igno.nec ſuſpiria.nec ob.contra quia dato ꝙ can,
cellarius ſeruet quo ad perſonas executorum decre ſtatu
tum non tamen propter hoc ſequitur quod de iure ha,
beat locum in eis cum ſolum loquatur in deputatis ad
cauſas ut ſupra dixi.Item & ſi cancellaria non conſueue
rit niſi tales perſonas in executores deputare quales exi,
git.c.ſtatutum.non tamen ſequitur quod ſi de facto alios
deputauerit quin ualeat cum multa ſint quæ & ſi fieri nõ
debeant nec ſoleant.facta tamen tenent.ut .l i.§. biduũ .
ff.quando appel.ſit de regula.c. ad apoſtolicam . Item
dato quod cancellaria ſeruet.c.ſtatutum. quo ad perſo,
nas in executoribus gratiatum.non tamen propter hoc ſe
quitur quod eius pena quæ eſt in.§.ſi per quam totum qđ
ſecus agitur annullatur locum habeat .in eis cum pœnæ
non ſint extendende.ſed etiam nec in eis habet locum de
cre.ſtatutum.quo ad citationes faciẽdas.nec quo ad mo
dum procedendi ut ibi no. Archi.in.§ in nullo.& In an.
in nouel.per uerbo citet.nec etiam obſeruatur in eis quo
ad ſubdelegatorum perſonas quod patet.quia cotidie de
putantur per eos ſubexecutores etiam ſimplices clerici,
7 uel præsbyteri.ergo multominus debeat ſeruari in eis pe
na illius c.nec ob.quod poſſunt ſibi aſſumere partes iudi
cis &c.quia illud eſt incidenter ſi apparet oppoſitor uel
contradictor.& iſtud etiam eſt acceſſorie .ſ. pro quadam
præparatoria inquiſitione ſuper idoneitate,ut gratia quæ
eſt principalis poſsit per eos effectui demandari . & ideo
cum quicunque alias idoneus de iure communi etiam ſi
non ſit de perſonis.c.ſtatutum. ſit capax commiſsionis,
quo ad executionem ut gratia quæ eſt principalis demã,
detur effectui.ita etiam erit capax iſtius iuriſdictionis inci
dentalis & acceſſorie.licet alias ſi illa per ſe & principali,
ter committeretur eius non eſſet capax ar in ſimili .C. de
iudi.l quotiens cum ibi no.C.de ordine iudi.l.i.&.ii.cum
concor.nec ob.quod literæ pauperum ſint iuſticiæ.quia
eſto quod illud uerum ſit.non tamen deputantur in eis iu
dices ad cauſas.ſed ad prouiſiones de beneficiis facien,
dis principaliter.& huius gratia quaſi pro quodam præ,
paratorio ad inquirendum de idoneitate.& ideo non ha,
bet locum in eis.c.ſtatutum.quod loquitur de literis iuſti
ciæ cum ſcribitur eis quibus is ad quem pertinebat proui
ſio.alias de neceſsitate non erat aſtrictus prouidere . im,
mo tunc magis debet gratia reputari.ſecus ſi ille eſſet a,
ſtrictus alias de neceſsitate prouidere ut in c. relatum &
in.c.cum ſecundum apoſtolum.de præben.& ſi tunc cõ
tra tales prouiſiones deputarentur iudices.forſan haberet
locum.c.ſtatutum.& pro iſta parte ſcilicet pro primo. &
pro ualore proceſſuum ſuorum fuerunt omnes domini in
rota.uel maior pars eorum præſertim moti ex equitate.&
pro iſta parte tuli ſententiam de eorum conſilio.& iunge
quod no.Gen.in extrauagan.ſedes apoſtolica.ibi quinto
quæro quæ perſonæ.

Summarium.

1 Gratia pauperis nolentibus ſuis executoribus eam puri
ficare habetur pro purificata ſtante ueritate idoneitatis.

Deciſio.V I I I.

VTrum ſi executores noluerunt gratiam pauperis
purificare habeatur pro purificata , ut ſic teneat
acceptatio beneficii uacantis.nec expiret gratia,
per reuocatoriam dum tamen alias conſtare poſsit ipſum
tunc fuiſſe idoneum tenent quod ſic.& ſic dicebant do,
minum Inno.vi.conſultum per auditorem noluiſſe. ex
quo per eum non ſtetit.ar.l.iure ciuili.de condi.& demõ,
ſtratio.licet quidam tenerent contra.ſed quod agat con,
tra executores ad intereſſe.per capi.paſtoralis.de iurepa.
ſed ibi epiſcopus habebat & poterat iure ordinario alia
beneficia conferre.ſecus eſt in executoribus hodie reuo,
catoria hoc continet expreſſe.

Summarium.

1 Poſitioni concernenti excommunicationem,an reſpon,
dere quis teneatur?

Epithome.

2 Excommunicatio iuris in fertur ob crimen.
3 Excommunicatio hominis infertur pro contumacia.
4 Reſcriptum impetratum ab excommunicato pro non
excommunicato ſi impetrando non fuit oppoſitum de ex
communicatione ualet.

Deciſio. I X.

VTrum ſi commiſsio impetretur per procurato,
rem non inſerto nomine proprio.poſtea titio pro
curatore cauſam proſequente . uolo opponere
ſibi.quod ipſe eſt ille qui impetrauit commiſsionem. & ꝙ
tempore impetrate commiſsionis erat excommunicatus,
excommunicatione hominis & ſic uolo inferre quod cõ
miſsio non ualeat.Q uæritur an ad articulos de iſta ma,
teria datos teneatur reſpondere.licet quidam dicant qđ
ſic quia licet tendant ad obiectum.non tamen tendũt ad
crimen.dicentes quod cum opponitur de excommunica
2 tione iuris.non tenetur reſpondere quis.quia illa infertur
3 ob crimen.ſecus de excommunicatione hominis quæ de
mum fertur pro contumacia quæ non eſt crimen . tamen
communiter omnes tenuerunt contrarium tum quia ten
dit ad obiectum,tum etiam quia licet procurator impe,
4 trans ſit excommunicatus . tamen ualet reſcriptum pro
domino non excommunicato.ſi impetrando non fuit op
poſitum de excommunicatione procuratoris ut tenet ar,
chidia.in cap.ipſo iure.de reſcrip. ad quod .C. de preci.
impe.offe.l prime.& hanc partem tenet glo.extra de pro
cura.conſulti.

Summarium.

1 Auditor ſecundus gratiam ſi neutri directam primo au,
ditori eius proprio nomine expreſſo an poſsit illam exeq.

Epithome.

2 Appellationis cauſa eſt alia a prima.
3 Appellationis in cauſa non oppoſitum opponi poteſt &
non propoſitum proponi.ſi tamen dependat ex antiquis
uel ea concernat & ex eis trahat originem.

Deciſio. X.

SCribebatur per papam Titio auditori quod ſi ſibi
conſtaret neutram partium litigantium coram eo
habere ius in quodam beneficio reſeruato de quo
litigabant quod prouideret uni tamen antequam ſibi li,
teræ præſentarentur ipſe tulit diffinitiuam ſententiam ꝑ
altera parte ignorans reſeruationem ſed ab eius ſententia
extitit appellatũ.& cauſa appellationis commiſſa alteri
auditori.corã quo appellans nunc ꝓſentat literas quæ pri
mo auditori dirigebantur expreſſo nomine proprio & pe
tit ſibi ꝓuideri per eũ.quia ſibi conſtat obſtan. reſeruatio,
ne neutri eorũ ius quæſitũ.Q uæritur an ſequens auditor

uirtute literarum illarum dumtaxat poſsit ſibi prouidere
quidam dicebant quod ſic.quia ſubſtitutus eſt loco eius.
igitur eius uice fungitur.& quia etiam ſibi ſcribebatur ſub
nomine auditoris.igitur transeat poteſtas in ſecundum ſi-
bi in cauſæ iuriſdictione ſuccedentem. argu.c.quoniam.
abbas. Alii uero dicebant contra.quia exprimebatur in il
1 la nomen proprium primi auditoris.ſed quia cauſa appel
lationis eſt alia a prima.& quia hæc poteſtas non attribui
tur uirtute iuriſdictionis quam primus habebat in cauſa,
uel occaſione cauſæ in qua iuriſdictione ſecundus bene
ſubſtituitur.ſed uirtute noui mandati.quia nondum pri-
mo auditori ante ſententiam fuerat præſentatum. in quo
nouo mandato ſecundus auditor non ſubſtituitur uirtute
commiſsionis ſibi impetrate ſuper cauſa appellationis.
uirtute cuius non ueniunt niſi ea quæ erant in cauſa corã
primo auditore.iſtud autem nouum mandatum non erat
tunc in cauſa coram eo.igitur non uenit ſub uirtute huius
commiſsionis ſecundo auditori ſuper cauſa appellatio-
nis impetrato.nec obſtat ſi dicatur quod in cauſa appel-
lationis non oppoſitum poteſt opponi & non propoſitum
proponi.quia uerum eſt dum tamen dependeat ex anti-
3 quis uel ea concernat & ex eis trahat originem.iuxta not.
per Innocen.in capi.fraternitatis.de teſti.quod non eſt in
hoc nouo mandato.ex quo ius nouum quæſitum fuit im
petrant. illud ad prouiſionem de beneficio obtinendam.
ad idem quod no. ipſe Inno.in.c.cum bertholdus. in fi.
de re iudi.pro hac parte etiam alle.l.cum apud ſempro-
nium.ff.iudica.ſol.tamen omnes bene concordabant in
hoc quod licet ſecundus auditor non poſſet prouidere
uirtute illarum literarum alteri ſub nomine proprio con
ceſſarum.tamen bene poſſet ſibi prouidere per cap. audi
tor.de reſcrip.in cle.ſed ibi petebatur ut debitum inſerta
cauſa a principio nec apparebat reſeruatum.& ex illa de
bebatur.

Summarium.

1 Reſcriptum ſecundum non faciens mentionem de pri-
mo ſurreptitio an ualeat?

Epithome.

2 Delinquere plus dicitur obrepens quam ſurrepens.

Deciſio. X I.

TItius contra Seyum primo quoddam reſcriptũ
apoſtolicum ad certos iudices tamen ſurrepticie
impetrauit & poſtea ſecundo alios iudices ſuper
eadem cauſa non ſurrepticie.quia quæ omiſerat exprime
re in primo expreſsit in ſecundo.nulla tamen facta men
tione de primo reſcripto contra eundem Seyum reſcriptũ
aliud impetrauit. Quæritur an ualeat ſecundum non fa
ciens mentionem de primo & fuit dictum quod ſic. quia
in ſecundo de primo reſcripto ſurreptitio non tenebatur
facere mentionem.& præſertim ſi contra primum fuit op
poſitum de ſurreptione.ar.no.per.B.de reſcrip.ex tenore.
circa fi.magne gl & de conceſ.præben.cum noſtris ſuper
uerbo non uacaret.nec ob.ſi dicatur.quod cum contra ſe
cundum obiicitur de primo quod ipſe non poteſt replicã
do allegare ſurreptionem primi.quia ſic turpitudinem p
priam allegaret quia poteſt allegare hoc ſine turpitudine
prætendendo ſe erraſſe in impetrationem primi omitten-
du ſed exprimere poteſt in aduertentia uel ignorantia.il-
la quæ fuerant ea primenda.ex quorum omiſsione ſurre-
pticium reddebatur.& hoc ſatis poteſt dici in ſurreptio-
ne.ſed quid in obreptione ſi in prima ea preſſerat non ex-
primenda quorum expreſsio falſa nulla poteſt excuſatio
ne celari.tunc forſan poteſt dici quod non audiatur re-
plicando allegans obreptionem primi.cum ſic ſuam tur-
pitudinem inexcuſabilem allegaret.pro hoc etiam quod
plus deliquit in obrepiendo quam in omittendo ſeu non
faciendo igitur &c.& illud uerum quando ex certa ſcien
tia & per maliciam ſecus ſi per errorem & non per mali-
ciam hoc feciſſet.

Deciſio. X I I. Similis deci.nu.54 de reſcrip. in antiq.
Adde Feli.in.c.cum ordinem.col.fin uer.& adde de re-
ſcrip.& dum dicitur quod dictio alia implicet ſimilitudi
nem qualitatis & adde Cardi.in clem.ii.in prin. de re ec
cleſiæ non alie.& in clem.ii.in prin.de cele.miſſa.& in.c.
ſedes.de reſcrip.ubi dictio alia repetit eandem qualitatẽ
ſicut alter.

Summarium.

1 Proceſſus in uim literarum ſurrepticiarum parte non op
ponente ualet.

Epithome.

2 Cauſa ſemel deuoluta ad curiam.non poteſt extrahi ni
ſi de certa ſcientia papæ.

Deciſio. X I I I.

VTrum ſi ſit delatum appellationi in partibus. &
præfixus terminus ad proſequendum & forſitan
appellatio approbata a parte appellata.& ſic cã Fel.in.c.ad au dictiam.ii. co. xiij.uer.fallit. vi.de reſcrip.
debebat tractari in curia.iuxta.c.oblate.&.c.cordi. de ap
pel.pars tamen appellans uel alias tacito de delatione &
termini præfixione impetrat quoſdam iudices ad partes.
an ualeat impetratio ipſo iure?& ſic proceſſus per tales iu
dices habitus ſuper appellatione ſi non excipiatur a par
te ualeat.non obſtante literarum ſurreptione. & uidetur
quod ſic.quia licet litere ſint ſurrepticie.& ſi exciperetur
de ſurreptione deberent carere uiribus.iuxta.c.oblate. &
præſertim ſi præuentus fuit terminus in impetrando. iux
ta c.ſæpe in fi.tamen ea quo pars aduerſa non excipit. p
ceſſus ualere debet.ad hoc facit quod no.idem Innoc.in
cap.ſuper literis.eo.ti.ubi uidetur hoc expreſſe dicere de
literis impetratis in cauſa appellationis.quæ erant ſurre-
pticie.quia reuera appellatum non erat.ar.no. de reſcrip.
ad audientiam.& per Inno.eo.ti.c.dilectus.ubi determi-
natur quod proceſſus habitus per literas ſurrepticias cũ
non excipitur de ſurreptione tenet.& ſic quidam intelli-
gunt iura illa.c.oblate.& ſepe.in fi. Tamen contra. fuit
deciſum quia ex quo cauſa ſemel fuit deuoluta ad cu-
riam.ut ſit ibi tractanda non poteſt extrahi. niſi de cer-
ta ſcientia papæ. facit bene decre. prouida de ele-
ctione.

Deciſio. X I I I I. Similis deciſio.nume.48.de conce.
præb.in antiq.

DE CONSVETVDINIBVS.

Summarium.

1 Conſuetudo excludens ingreſſum religionem a ſucceſ-
ſione habet locum etiam ſi ingreſſus apoſtataret.

Deciſio. I.

SVppoſito de conſuetu-
dine quod religionem
ingreſſus uel ingreſſa ñ
poſsit ſuccedere paren
tibus.immo eoipſo ſuc-
ceſsio pertinere debet
ad ſeculares filios alios
uel parentes. Quædã
ingreſſa fuit ut aſſereba
tur religionem, & po-
ſtea apoſtatauit & exi-
uit religionem. & con-
traxit matrimonium,
& de facto occupauit poſſeſsionem cuiuſdam hæredi-
tatis cuiuſdam parentis ſui. Quidam tamen ſecu-
laris, frater agit contra eam petitione hæreditatis,
dicens

dicens uirtute conſuetudinis ad ſe ſpectare totam ſucceſſionem parentis. illa excipit quod ipſa eſt filia ſicut agẽs. & quod ad eam pertinet pars ſucceſsionis. Alter replicat quod uerum eſſet niſi fuiſſet ingreſſa religionem. ſed quia fuerat profeſſa in religione. uirtute conſuetudinis erat excluſa. & ſic obtinuit per tres inſtantias. ſed in toto proceſſu non fuerat uocata abbatiſſa. nec conuentus illius religionis cuius religionem fuerat ingreſſa. Quærebatur an teneret proceſſus. uel an eſſet nullus? iſta quæſtio erat in cancellaria.

Deci. II. Similis deci. nu. x. eo. in antiq.

Deci. III. Similis nu. xi. de conſue. in antiq.

Deci. IIII. Similis de conſue. nu. ix. in antiq.

Deci. V. Similis ſupra de præben. nume. x. in antiq. Adde Caſſa. de præben. dec. 17.

Summarium.

1 Impetrans primus in data, an in optione proferatur 2. in data prius recepto. ubi de conſuetudine optio antiquiori canonico ſecundum ordinem recepto debetur?

Epithome.

2 Præſentatus primo a patrono layco debet admitti per epiſcopum alias tenebitur epiſcopus primo non admiſſo.

Decifio. VI.

DVo ſunt impetrantes primus & ſecundus qui mãdantur recipi in canonicos & in fratres. & de præbenda cum uacauerit eis mandatur prouideri cũ decreto & clauſulis quæ hodie ſunt de ſtilo & licet primus factis proceſsibus præſentauerit capitulo literas. & petierit ſe admitti & ſuper hoc fecerit diligentiam. tamẽ de facto ſecundus per capitulum prius fuit receptus quã primus. quãuis primus prius petiiſſet ſe admitti quam ſecundus tandem uacante præbenda ſucceſſit in illa eccleſia ſecundum ordinem eorum & quilibet obtinuit præbẽdam ſibi debitam & ſic eis exiſtentibus canonicis præbendatis uacauit in illa eccleſia una præbenda maioris ualoris quam quilibet eorum optauit ſecundum conſuetudinem eccleſiæ in qua eſt conſuetudo ſeu ſtatutum quod antiquior canonicus ſecundum ordinem receptus præfertur in optione. modo ſecundus in data dicit quod fuit primo receptus in canonicum. & ideo ipſe debet præferri in optione. primus uero in data dicit quod licet ipſe fuerit ultimo receptus. de facto tamen quia primus erat in data & primo petierat ſe admitti prius fuerat recipiendus de iure. & quod non ſteterat per eum quo minus primo reciperetur & ideo ſibi non debet imputari. & per conſequẽs dicit quod debet præferri in optione. quæritur quid iuris? Videbatur quibuſdam quod ſecundus in data. quia primo receptus fuit præferri debeat propter terminos ſtatuti ſeu conſuetudinis quod uel quæ habet quod primo receptus præferatur in optione. ſed primus aget contra capitulum ad intereſſe. ſic dicimus in duobus ſucceſsiue p̃
2 ſentatis a patrono laico quorum licet primus debuerit admitti per epiſcopum tamen ſi ſecundus de facto admittatur, ualet admiſsio ſed epiſcopus tenetur primo non admiſſo. ut in capi. paſtoralis. de iurepatro. Ad hoc reſpondetur. quia damnum iſtud non poſſet reſarciri per capitulum cum iſta beneficialia ſint ineſtimabilia ibi ſicut in alio beneficio. & propter hoc reſeruetur primo ſua potioritas ex quo per eum non ſtetit. argumen. l. fina. §. primo. de eo per quem factum eſt. pro hoc etiam bene facit qđ no. Innocen. de reſcrip. capi. capitulum. in magna gloſ. circa medium ibi. Si autem ſecundus receptus eſſet. ſed ibi in literis primi non erat decretum, hic ſic. Et pro iſta parte pro qua fuerunt latæ tres ſententiæ bene facit quod no. Innocen. de præben. capi. relatum. & quod no Compoſtel. de reſcrip. capi. capitulum. ſuper uerbo mandamũ. circa princi. in uer. ſed quid ſi ante uacationem. ad quod no. per Innocen. in capitu. cum bertoldus. de re iudica. & facit. l. quotiens. C. de rei uendica. pro hoc quia licet per eum non ſteterit ex fictione ſeu reputatione iuris debeat perinde haberi ac ſi tunc fuiſſet receptus. tandem non uidetur ſufficere talis qualitas interpretatiua ex quo cõſuetudo optionis requirit ueram prioritatem receptoris. ſicut in ſimili non ſufficeret repræſentatiua ſeu reputatiua præſentia. ubi talis poteſtas optionis ſecundum conſuetudinem competit ſolis præſentibus. ut notat Archidiaco. de conſuetu. capi. cum in tua. circa princip. ſuper uerbo per alios. Sed reſpondetur quod illa opinio reprobatur per Ioan. andr. in nouella. Aliquibus uidetur tamen quod primus in data eſſet potior & deberet præferri in optione per rationes ſupra per eos factas. pro quo. c. ubi qui. de reſcrip. libro ſexto. & l. iuris ciuilis. de conditione & demõſtratio. & quia receptio primi licet poſterior uidetur retrotrahenda, ex quo primus erat recipiendus. Et in hac opinione fuerunt quaſi omnes. Et pro hac parte etiam fuit allegata. l. prima. C. de conſul. libro duodecimo & ff. ſi qs cautio. l. ii. §. finali. & pro iſta parte obtinuit pars tres ſententias.

Deciſio. VII. Similis ſupra de conſue. nume. 4. in antiq. adde. Deci. in. c. i. col. iii. uer. quarto requiritur de fi. inſtr. & in. c. i. col. ii. in fi. uer. ſic etiam non ualet de app.

DE ELECTIONE.

Summarium.

1 Tempus conferendi currit epiſcopo a tempore renunciationis & non ratihabitionis.

Deciſio. I.

VTrum ſi aliquis reſignauerit beneficium in manibus priuati alicuius, & poſtea poſt annum, uel biennium epiſcopus hoc ratificet currit ſibi epiſcopo tempus lateranẽ. concilii a tempore reſignationis factæ ad conferendum. an a tempore ratihabitionis ut ſic ſuperior iure deuoluto non poſsit conferre illud beneficium, niſi poſt negligentiam epiſcopi a tempore ratihabitionis. demum computando poteſt dici quod etiam ante ratificationem epiſcopi a tempore ſuæ renunciationis incipiat currere epiſcopo tempus. argumentum nota. per Innocentium de renunciatio. admonet. & de conceſsione præbend. quia diuerſitatem. in fine.

Deciſio. II. Similis deci. nu. vi. eo. in antiq.

DE RENVNCIATIONIBVS.

Summarium.

1 Collatio beneficii reſignati in manibus non habentis poteſtatem admittendi reſignationem an ualeat.

Epithome.

2 Renunciatio facta in manibus non habentis poteſtatem

Deciſio. Antiq.

admitten. reſignationem an inducat uacationem beneficij?

Deciſio. I.

VTRVM ſi aliquis reſignet beneficiũ in manibus non habentis poteſtatem recipiendi beneficium uacet beneficiũ & poſſit conferri per eũ ad quem pertinet collatio. uel patronus ad eam præſentare poteſt dici q̃ uacet in præiudicium renunciantis & quod ſuperior ad quem pertinet ſi confert eo ipſo ratam uidetur habere renunciationem primum probatur de renunc. quod in dubijs. ſecundum probatur. arg. l. illum. §. fi. de acqui. hære. ſed contra. quia non poteſt ratum habere quod ſuo nomine geſtum non fuit. Item neceſſaria eſt ſententia priuationis. ut notat Innoc. in dicto. c. quod in dubiis. & talis ſententia requirit iuris ordinem & uocationem partis quia forte propter metum feciſſet. poſſet diſtingui utrum. qui renunciauit perſiſtat in eadem uoluntate uel eam mutauerit.

Summarium.

1 Commiſſio ubi facta fuerit alicui de beneficiis cum uacauerint conferendis an uigore ipſius poterit talis recipere reſignationem?

Epithome.

2 Priuilegium papæ non eſt interpretandam in præiudicium tertij.

3 Executores gratiarum deputati ad prouidendum de beneficiis uacaturis an poſſint recipere reſignationem alicuius in manibus eorum faciendam?

Deciſio. II.

VTrum ſi epiſcopus committat alicui poteſtatem conferendi certum beneficium cum uacauerit p reſignationem ſuppoſito quod ualeat commiſſio per ea quæ ſcripſi ſupra in illa quæſtione quæ incipit ordinarius &c. poſſit talis commiſſarius eo ipſo in uirtute talis commiſſionis recipere reſignationem a uolente ſponte nec reſignare? Maior pars tenuit quod nõ. quia etiã opus eſt ut expreſſe committatur poteſtas recipiendi reſignationem. ut extra de præben. dudum. circa prin. libr. vi. & hoc tenuerunt per no. per Archid. extra de uer. ſig. c. ſicut li. vi. Quidam tamen tenebant contra. per. l. ad rem. & l. ad legatum. ff. de procura. Et per rationes pro hac parte factas per Archid. in d. c. ſicut. & bene fatentur quod in terminis illius. c. ſicut. de uerb. ſig. certe illa opinio eſt uera. & quod in illo caſu certe opus eſt ſpeciali commiſſione ſuper admiſſione reſignationis. quia ſi uirtute alterius commiſſionis de qua ibi fit mentio etiam poteſtas recipiẽdi reſignationem uideretur conceſſa per hoc præiudicaretur ordi. quod in dubio papa non uidetur feciſſe niſi in

2 eo quod expreſſe conceſſit. nec eſt interpretandum priuilegium papæ in præiudicium tertij. ut l. i. §. merito. & §. ſi quis a principe. ff. ne quid in loco publ. hic autem fuit commiſſio auctoritate ordinarij & de iure communi. & ideo eſt interpretanda etiam ſecundum ius commune ut commiſſo præparatorio uel præparando poſteriori & cõſequenti uideatur cõmiſſum præparatorium prius & antecedens argu. dictarum. ll. præſertim per quod neceſſario peruenitur ad illud. Nec fit interpretatio aliqua in p̃iudicium tertij ſed ſolum committentis cui eſt imputandum. quia alias expreſſe illam poteſtatem non obtinuit.

3 ¶ Sed iuxta præmiſſa quæritur an executores gratiarum deputati ad prouidendum de beneficiis uacaturis poſſint recipere reſignationem alicuius uolentis in eorum manibus beneficium reſignare ut ſicut ea recepta prouideant? Dicerem quod non. per dicta in præmiſſa proxima quæſtione. Item quod tales executores talem reſignare uolentem non poſſunt inuitum deſtituere igitur nec eius reſignationem recipere. probatur conſequentia, per ea quæ no. Ioan. andr. in clemen. i. de renunc. in glo. ſuper uerbo manibus. & per Innocen. de renuncia. quod in dubiis. in fi. ii. glo.

Summarium.

1 Renunciatio facta in manibus non habentis poteſtatẽ admittendi reſignationem non obſtat agenti cõtra intruſum in beneficio per ſe renunciato.

Epithome.

2 Renuncians in manibus non habentis poteſtatem recipiendi reſignationem. licet perdat poſſeſſionem. non tamen perdit proprietatis ius reſpectu non habentium poteſtatem illum priuandi.

Deciſio. III.

QVidam primus in data habens ius in beneficio, per eum acceptato illud renunciauit in manibus non habentis poteſtatem recipiendi renunciationem. ſecundus uero in data qui illud idẽ acceptauerat & fecerat prouideri in uirtute uacationis, in cuius uirtute primus acceptauerat ſi illa acceptatio & prouiſio inde ſecuta non ualuerat tenebat de facto beneficium illud primus agit contra eum & fecit ſibi adiudicari & reſtitui. ſecundus opponit ſibi de renunciatione p̃dicta facta in manibus eius qui non habebat poteſtatem, quæritur an per hoc eum excludere poſſit ut ſic ſecundus ueniat abſoluendus ab impetitione primi? Fuit dictũ quaſi per omnes quod non. quia talis renunciatio non priuauit primum iure ſuo licet per ordinarium poſſit priuari beneficio. iuxta. c. quod in dubiis. cum ibi no. per Innocen. & doc. de renun. & ſic donec fuerit priuatus agere poſſit. Et ſi dicatur quod renunciatio tenuit in præiudicium ſui dico quod uerum eſſet ubi ageret contra ordinarium de reſtituendo beneficium quia cum in eius poteſtate eſſet eum etiam poſſiden. priuare & remouere a beneficio ita & eum petentem repellere ratam habendo renunciationem. argu. l. inuitum. § cui damus ſecus in caſu præmiſſo ubi agit contra ſecundum in data poſſidentem qui nullum ius habet uel contra quẽcunque poſſidentem alium. quia tunc donec ſit priuatus poſſet agere & bene-

2 ficium repetere quia ius habet & licet poſſeſſionem per renunciationem perdidiſſet non tamen ius in proprietate & illorum reſpectu in quorum poteſtate non eſt eum priuare? uel ratam habere renunciationem? Dicunt tamen quidam quod re integra ideſt antequam priuetur per ordinarium uel habentem poteſtatem poteſt penitere. bene facit. ff. de ceſſio. bono. l. iii. & l. quem penitet. & ſecundum iura communia licitum eſt penitere & licitum eſt uariare. continua iſtum uerſum ſupra ibi ratam habere renunciationem. & in fi. ne reuertar. ibi dicunt tamen. Item quia reus excipiens ex hoc ſufficienter non deducit ius ſuum quod allegat renunciationem inualidam, ergo licet per conſenſum ordinarii ſit ualidabilis cum etiam ex hoc nõ fortificaretur ius ſuũ licet eliderent uel tolleretur ius agentis eam non poſſet allegare. quia ſic allegaret de iure tertii ſcilicet ordinarii cuius ſolius intereſt ratificare renũciationem uel illum priuare præſertim autem hoc reo nõ permittitur ex quo ſibi non prodeſſet & alteri noceret. facit quod notatur per Innocen. in capi. cum bertoldus. in fi. de re iudi.

Summarium.

1 Renunciatio beneficii reſeruati facta in manibus ordinarii per exemptum ab eius iuriſdictione, non ualet.

Epithome.

2 Impetrans an teneatur facere mentionem de beneficio

per

per ſe renunciato in manibus non habentis facultatem ipſum inuitum deſtituendi.

3 Impetrans an teneatur mentionem facere de iure ad rē.

4 Beneficio quærendo facilius renunciatur quam quæſito.

Deciſio. IIII.

QVidam cardinalis obtinens quandam dignitatem ratione cuius ad eius collationem pertinebat unum beneficium auctoritate ſua ordinaria, illud beneficium in curia contulit cuidam capellano papæ præſenti tunc in curia & collationem huiuſmodi acceptanti tandem idem capellanus cum non poſſet obtinere pacificam poſſeſsionem illius beneficii ipſum poſt aliquod tempus renunciauit ſeu reſignauit pure & libere in manibus eiuſdem cardinalis qui auctoritate ſua ordinaria admiſit renunciationem, poſtea uero dictus capellanus impetrauit a papa aliud beneficium de illo alio ſic renunciato ſeu reſignato non facta mentione. Quæritur an ualeat impetratio, uel an iſta ultima gratia per papam ſibi facta ſurreptitia cenſeatur, ex eo, quia tacuit aliud beneficium? Et quidam dicebant eam ſurrepticiam, quia renunciatio quam fecerat in manibus ordi-

2 narii non ualebat, nec admiſsio eiuſdem auctoritate ordinaria ſubſecuta, quia beneficia capellanorum papæ reſeruata erant tunc per papam Et cum dictus capellanus haberet ius in beneficio, per collationem ſibi factam cui conſenſit etiam ſi non habuiſſet poſſeſsionem. ut in.c.ſi tibi abſenti.de præben.lib.vi.& in.c.quodam. Ideo non potuit reſignare niſi in manibus papæ uel eius commiſſarii, qui ſolus poſſet eum inuitum deſtituere, cum ſit, ut in extrauagan.cum Matheus.quæ tamen eſt hodie limitata ut in alia extrauagan. Exemptus quicunque capellanus papæ a iuriſdictione ordinarii, quia tunc demum poteſt auctoritatem præſtare renunciationi & coram eo demum poteſt renunciatio fieri qui poteſt inuitum deſtituere. iuxta notata per Innocen & doctores de renun. quod in dubiis. Igitur ſi non ualuit reſignatio adhuc habebat ius in beneficio licet enim poſsit eo priuari, quia eam fecit in manibus non habentis poteſtatem. Et licet etiam in eius præiudicium ſuperior habens poteſtatem, ſcilicet papa, poſſet ratificare & admittere renunciationem. Nec ipſe poſſet reſilire nec penitere, nec beneficium repetere tamē niſi eius ratificatio & admiſsio ſubſequantur interim habet tamen ius in beneficio & remanet in eo intitulatus. iuxta ueram opinionem Innocen. in dicto .c. quod in dubiis. adhuc habebat ius in illo beneficio non obſtante illa renunciatione facta in manibus cardinalis auctoritate ſua ordinaria & non apoſtolica eam recipien. & per con-

3 ſequens cum haberet ius in eo de ipſo in petitione alterius debuit facere mentionem, de præben. ſi motu. li. vi. ſecus tamen fuiſſet ſi ageretur de beneficio in quo non habuiſſet ius in re ſed ad rem. de quo eſto quod quis in petitione debet facere mentionem. iuxta notata per Io. an. in nouella. de reg. iur. ignorantia. tamen eius renunciatio facta in manibus laici uel alterius poteſtatem non haben-

4 tis tenuiſſet. quia facilius renunciatur beneficio quærendo quam quæſito. iuxta notata per Innocen. in dicto ca. quod in dubiis. & per Archidia. de of. lega. deliberatione. in fi. & in iſta opinione ego eram. Quidam tamen dicebant quod iſta ultima gratia non foret ſurrepticia. quia ſecundum eos renunciatio tenuit in eius præiudicium. iuxta notata per Ber. in dicto. c. quod in dubiis. ſed illa opinio non approbatur. quia immo non tenuit donec eam approbet ille qui habet poteſtatem. ut ſupra dixi. quare hæc ratio non profecit. ſed ſecundum eos ordinarius potuit eam admittere non obſtante reſeruatione beneficiorum capellanorum papæ. quia licet illa reſeruatio afficiat beneficia eorum quo ad poteſtatem conferendi non tamen afficit ea quo ad poteſtatem renunciandi ſeu renunciationem de eis fiendae admittendi & ideo ſecundū eos ordinarius potuit eam admittere. ſed ego non dixi ſupra quod poteſtas admittendi renunciationem impediatur propter reſeruationem ſolum ſed propter exemptionem quia capellani ab omni iuriſdictione ordinaria ſunt exempti. & quia ordinarius in iudicio eum non poſſet inuitum deſtituere cum in eum iuriſdictionem non habeat. ita nec poterit eius renunciationem admittere. quare hæc ratio non obſtat. argu. notatorum per Innocen. in dicto capitulo quod in dubiis. Et ideo prima opinio uidetur uerior.

Aeneas de falco in trac. reſer. in. iiii. q. prin. in. 8. effectu & i. ii. pte tracta. in. 4. q. prin. in. x. q. in fi. Feli. in .c. in noſtra. col. 4. uer. de iure de reſcri. col. 11. uer. 34. corre. de reſcri.

Summarium.

1 Renunciatio ſimplicium beneficiorum, an poſsit fieri in manibus collatoris inferioris epiſcopo ut ipſe ſolus ſine epiſcopo poſsit admittere renunciationem?

Deciſio. V.

VTrum renunciatio ſimplicium beneficiorū poſſit fieri in manibus collatoris & ille ſolus ſine epiſcopo poſsit admittere renunciationem? Videtur quod non. quia ille ſolus non poteſt deſtituere igitur nec renunciationem admittere arg. no. per Inno. in c. qd in dubiis. de renunc. in fi. mag. glo. immo & ſi præſcripſiſſet uel alias de conſuetudine haberet poteſtatem deſtituendi adhuc renunciationem admittere non poſſet niſi etiam poteſtatem renunciationem admittendi præſcripſiſſet uel conſuetudinem acquiſiſſet ex quo alias de iure communi non poterat deſtituere ſicut notat Paulus in cle. cum illuſin. ſuper uerbo beneficio. argu. contra de ſimo. ex inſinuatione. & quod not. Ber. de præben. ſignificatum.

Fel. in .c. auditis. col. vi. uer. fortius dixit rota de præſcri.

Summarium.

1 Renunciatio facta per permutantem ſub conditione ſi patruo ſuo placuerit an in caſu uoluntatis dicti patrui ualeat?

Epithome.

2 Renunciatio debet eſſe pura.

Deciſio. VI.

QVidam renunciauit ex cauſa permutationis ſub conditione ſi patruo ſuo placeret quæritur utrū ſi patruo diſpliceat nihilominus teneat renunciatio? uidetur quod ſic quia illa conditio uidetur non poſſe adiici & eſſet de iure reproba cum debeat

2 renunciatio eſſe pura. ar. no in capitulo ex parte. de offic. delega. ſuper uerbo omnino. & ſic conditio inutilis uidetur reiicienda ualente renunciatione. argumen. nota. in. l. per ſeruum. ff. de uſu & ha. credo tamen contra per Ioā. and. in cap. electionibus. de elec. li. vi. ſuper uerbo electio. in nouel. C.

DE SVPPL. NEGLI. PRAELA.

Summarium.

1 Negligentibus inferioribus conferre ad ſuperiorem deuol. poteſtas conferendi non autem ad parem.

Epithome.

2 Negligentia inferioris ſuppletur per ſuperiorem non autem per parem uel inferiorem.

Deciſio. I.

NVnquid prælato uel abbate alicuius eccleſiæ regularis uel collegiatæ negligente conferre beneficium ad ſuū collationem pertinens deuoluatur electio ad cōuentum uel collegium illius eccleſiæ ſicut deuoluitur epō negligente ad ea. ſue eccl. cathedralis. ut i. ca. ii. de cō. pb. §. i. & . c. cum in cū-

ſtis.§.ſi.de elec.Quidam quod ſic ex idemptitate ratio-nis. Alii uero contra.quia immo deuoluatur ad ſuperio-rem epiſcopum puta uel dioceſanum. per capi. quia re-gulares de ſupplen.negli.prǽla.in cle.& ibi eſt tea. & qa pramiſſa.c.loquuntur tantum in epiſcopo & capitulo ec-cleſiæ cathedralis ideo ſtricte intelligantur cum conue-nientius ſit per ſuperiorem corripi uel ſuppleri negligen-tiam inferioris quam per parem uel inferiorem. argu. iij. q.ix.ſcimus.

Summarium.

1 Capitulum non poteſt ſe intromittere de fructibus ſpe-ctantibus ad archidiaconum mortuo ſuo procuratore.

Deciſio.II.

ARchidiaconus uel alius obtinens certam digni-tatem uel officium in aliqua eccleſia habēs cer tam dotem & adminiſtrationem diſtinctam a ca pitulo cum eſſet abſens & eius uicarii & adminiſtratores eſſent mortui capitulum propria auctoritate recepit fru-ctus & adminiſtrationem illius dignitatis uel officii. & p deputatos miniſtros ſuos fecit eaigi & leuari & eidem de ſeruiri & onera quæ habebat dignitas uel officium ſup-portari tandem beneficiatus prædictus petit tanquā ſpo-liatus fructibus ſui beneficii ſe reſtitui capitulum excipit quod omnes fructus expendidit pro oneribus beneficio incumbentibus.& pro ſalario miniſtrorum in eius abſen-tia ab eodem capitulo beneficio deputatorum. quæritur numquid hæc materia ſit bona ad excludendum reſtitu-tionem?uidetur quod ſic.per.l.ſi rem quam utendam ff. de acqui.poſ.fuit tamen dictum quod non.quia capitulū non debuit hoc facere ipſo non uocato nec ſine auctorita te & licentia epiſcopi.& ideo quia non proceſsit canoni-ce in occupatiōe beneficii cuius adminiſtratio ad ipſum non pertinebat cenſetur ſpoliaſſe.nec obſtant contraria. quia ibi res peruenerat ad illum,qui retinere uolebat de uoluntate domini.Circa hoc pro ulteriori inquiſitione ue ritatis.uide Cy.C.como.l.prætextu.& Ioā. an. in nouel. de reg iu.locupletari.in uer ſecundo modo.

DE OFFI. ARCHIDIA.

Summarium.

1 Archidiaconus contra ſubditos poteſt agere poſſeſſo-rio pro iure uiſitandi ſine licentia epiſcopi.

Epithome.

2 Poſſeſſorium iudicium nōn eſt arduum.
3 Nominatio domini locum habet ubi agitur petitorio cō tra aliquem reali.

Deciſio. I.

ARchidiaconus prætendens de conſuetudine ſibi competere ius uiſi-tandi eccleſias infra ſui archidiaconatus limi-tes conſtitutas agit con tra rectores eccleſiarū ſuarum ſibi reſiſtentes. quæritur an in lite ſit neceſſarius conſenſus epiſcopi etiam pro utra que parte tam archi-diaconi quam rectoris & ſi ſit neceſſarius ubi agitur petitorio quæritur ſi ageret ſolum poſſeſſorio an eſſet neceſſarius? Et hic tenuerunt quaſi omnes quod non. argu C. ſi per uim uel alio modo l.ſi &.l.momentaneæ C.qui legit.perſo.& quia iudicium

Fel.in.c.edo-ceri.co.iij.uer ſi.reſtringe tſi de reſcrip.

2 poſſeſſorium non eſt arduum negocium.igitur &c. arg.c. edicti.de reſcrip.pro hoc alleg. etiam argu. quia licet in petitorio ubi agitur contra aliquem reali locum habeat domini nominatio.ut.l.ſecunda C.ubi in rem actio. & ca

Vide p Abb. ī c.qm̄ frequen ter.§.in aliis co lū.pe. uer.ulte rius. Feli.in.c. ut lit. non con teſta. edocui. col.iii. uer.re-ſtringe. de re-ſcrip.

pitulo quoniam frequenter.§.quod ſi ſuper rebus.non ta men ubi agitur poſſeſſorio.ut no.Io. xii.q. ii. quicunque militum.

Summarium.

1 Vicarius habens poteſtatem conferendi beneficia poteſt conferre dignitates.

Deciſio.II.

VTrum ordinarius cui epiſcopus dedit poteſtatē conferendi beneficia poſsit conferre dignitates, dato quod de eis non ſit ſpecialiter data pote-ſtas?Fuit dictum quod ſic.quia hoc caſu beneficii nomē large ſumi debet cum non ſit materia ambitioſa. argu.de uerbor.ſignifica.cum.de præben.dudum.libro ſexto.cum ibi no.& per Ioan.andr.circa princip.ſuper uerbo bene-ficia.

Staphi. in tra. de li.gra.& iu. ſol. la. uer. ſe-cus qñ nomē

Deciſio.III.ſimilis deci.ſupra in antiq. de offic. uica. nume.ix.

Summarium.

1 Monachus ſine licentia abbatis an poſsit eſſe officialis, uel locumtenens.

Epithome.

2 Monachus non habet uelle nec nolle.
3 Monacho committi cauſæ niſi a ſolo Papa poſſunt ſi-ne licentia abbatis.
4 Monachus effectus officialis alicuius epiſcopi procedē do an dicatur nulliter procedere ſi ſibi oppoſitum non fuerit?

Deciſio.IIII.

AN monachus poſsit eſſe officialis uel locum te-nens officialis ſine licentia ſui ſuperioris abba-tis & ſi de facto fuerit an ſententia uel ſententiæ per eum lata uel latæ ſint nullæ ipſo iure.& ſi non fuit op poſitum ante litem conteſtatam.uel etiam ante ſenten-tiam.de primo & ſecundo uidetur dicendum quod non poteſt eſſe officialis uel locum tenens ſine licentia ſui ab batis.ar.in decre.xvi.q.i.c.monachi.il.de reſcri.& ſi prin
2 cipalis.in cle.ad quod quia non habet uelle uel nolle al-legat de elec.ſi religioſus.de teſta.religioſus.lib. vi. igitur &c.ar.l.cum prætor de iudi.Item quia nullus poteſt eis
3 cauſas committere niſi papa ſine licentia abbatis. ut not. Spe.ti.de iudice delegato.§ excipi.uer.nunquam.niſi for ſan abbas eſſet mortuus.uel abſens.& eſſet urgens neceſ ſitas uel utilitas monaſterii. facit ad hoc.xvi.q.i.qui uere. & quod no. Inno.de re iudi.cum.I.&.A.circa ſi.i.glo.& Archi.in dicto.c.religioſus.de teſta. Et in hac opinione fuerunt quaſi omnes.præſertim quod non poteſt eſſe lo-cum tenens officialis de mandato ſolius officialis. quia de illo ſolum erat quæſtio. De tertio quidam fuerunt in
4 opi.quod ualeant ſententiæ. ex quo non fuit oppoſitum præſertim ante litis conteſta.uel ſententiam. ar.l. barba-rius.& eorum quæ no.per Inno. & Hoſti. de reſcrip. ſci-ſcitatus.& de officio delega.cum ſuper. Alii & maior pš fuerunt in contraria opin.immo quod ſententiæ ſunt nul læ:ex quo eſt tale impedimentum quod impedit eum, poſſe iudicare prætextu defectus uoluntatis. & cum non poſsit in eum cadere iuriſdictio ipſo iure.& ſic retro con-tenditur iudicium nullum.& ideo quandocunque etiam poſt ſententiam talis exceptio poteſt poni & pro hoc be-ne facit quod no. Io.an.in cle.religioſus.ſuper uerbo ſu-ſcipere.& ſuper uerbo ſubſtituere.& in ulti.glo.in penul-timo membro.nec ob.l.barbarius.quia loquitur in ſeruo qui non prohibetur iudicare.ſed ne iudex fiat & qui ha-bet uelle & nolle cum etiam poſsit naturaliter obligari ſ ſecus in monacho. Prima opinio. equior uidetur. & in ea poſtea, quaſi omnes finaliter declinauerunt. quia ex quo epiſcopus & eius officialis eum tollera-bant. præſumptio erat quod canonice & cum licentia abbatis eum poſuiſſet. & ſatis eſt error populi, ut

cuſatus

cuſatus ſi eum canonice poſitum crediderunt.& quia nõ impeditur iudicare ratione defec.iudicij animi ſeu diſcretionis nec uoluntatis proprie quam habet de iure naturali licet propter ſubiectionem eam non cenſeatur habere fictione iuris.quia eſt ſub obedientia ſuperioris ſui.

Summarium.

1 Vicarius epiſcopi.an poſſit conferre beneficia extra dioceſim.

Deciſio. V.

Frã. de ſancto Nazario in tra. de peſte car. 150.uerſic.ſed ego aliquando nicol. boeri de ci.30.quæritur an uicarius Lã ber. in trac.iuř patro.in.6.art. a.q.prin.ſecũda par.2.libri fol.281.

NVnquid uicarius generalis epiſcopi habens ſpeciale mandatum ad conferendum beneficia poſſet ea conferre extra dioceſim ſicut ipſemet epiſcopus poſſet.iuxta no.per Innoc.in.c.quia diuerſitatem de conceſ.præben.in fi.& extra de offi lega.nouit.ubi no. per.B.uidetur ꝙ non.per.c.ſtatutum. de præbẽ.li.vi.fuit dictum ꝙ ſic.quia eſt ordinarius.& quia hoc eſt uoluntariæ iuriſdictionis.& talia poſſunt extra territoriũ expleri. extra.ff.de offic.proconſul.l.ij.& licet tex.illius.l. faciet contra ſolutionem.ut ibi no.nec ob.c. ſtatutum . quia ibi ſpeciale in beneficijs uacantibus in curia.

DE OFFICIO DELEGATI.

Summarium.

1 Iuriſdictio perpetuatur per ſolum decretum citationis quoad iudicem ſecus quoad partem.

Epithome.

1 Iuriſdictio cenſetur præuenta per executionem citationis etiam ſi alter iudex primo impetratus fuiſſet.

Deciſio. I.

Similis.3.nu. ix.de dn.& cõ tumacia.

VTRVM decreta citatione ad partes per auditorem datum in curia contra. A. detinentẽ eccleſiam.mortuo ipſo. A. antequam citatio fuiſſet in partibus executa. & ſibi ſurrogato . B. in uirtute illius citatiõis di ctus B. poſſit citari.& ſi fuerit citatus.an in uirtute illius citationis contra eundẽ ſurrogatum procedi poſſit.etiam coram dicto auditore . Fuit dictum per aliquos ꝙ ſic.per.c quia.v.de iudi. Alij uero contra ut ibi no.per Innocen.& ad hoc inde no.per In.an.in nouel.extra de offi.deleg.c.licet undiq;.& plenius de of.deleg c. fi.in fi.ſuper uerbo citatio.ibi notat ꝙ per decretum de citãdo licet perpetuetur iuriſdictio quo ad iudicem, ut poſt mortem delegantis non reuocetur non tamen quo ad partem.niſi per executionem citationis & apprehenſionem. ar.l.ſi quis poſtea quam.de iudi.& ar.ff.da acquiren.here.l.ſi per epiſtolam.& ad hoc facit.l.cum poſtulaſſem.ff. de dam.infec. & quod ibi no. unde dic ꝙ ſi actor in una 1 cauſa impetrauit unum auditorem uel iudicem delegatũ. qui præſentata ſibi commiſſione mandauit ſeu decreuit citari reum.tamen citatus non fuit & reus in eadem cauſa impetrauit poſtea alium qui præſentata ſibi commiſſione mandauit citari actorem . & citatio fuit prius executa antequam citatio eſſet decreta per illum auditorem quẽ ipſe impetrauerat.ꝙ cauſa debeat tractari per ſecundum. quia perpetuauit primo ſuam iuriſdictionẽ . ex quo prius de mãdato ſuo pars fuit citata . licet enim primo impetrãs per decretum ſolum uel mandatum de citando perpetuaſſet ſuam iuriſdictionem quo ad ſe reſpectu delegantis ut eius morte non poſſet cenſeri mandatum reuocatum.non tamen quo ad partem ut arcet eam coram ſe litigare tanquam præuenerit eam antequam alium iudicem impetraret.uel ille ſua iuriſdictione uti cœperit . quia non poteſt dici pars præuenta quæ citata non fuit.licet mãdata fuiſſet citari.ar.l.ſi.quis poſtea quam.ff.de iudi.de foro compe.c.penul.& ideo alter iudex qui citando præuenit partem uidebitur potior in iuriſdictionis perpetuatione.ar.no. in.c.ut debitus.de appel.ſuper uerbo aſſignate in gl.quæ incipit.ſed nunquid ad hoc facit quod de lite pen.habetur.in cle.i.ut lit.pen.

DE PACTIS.

Summarium.

1 Periurus poteſt priuari beneficio.non tamen ſi eſſet ſimplex uiolator fidei.

Deciſio. I.

Sup.de iureiu. dec.I.in antiq.

VTRVM uiolator fidei puta qui fide interpoſita promiſit aliquid nec ſeruauit.ſit priuandus beneficio ſicut eſſet priuandus periurus & uidetur ꝙ ſic. quia iuramẽtum & fidei interpoſitio æquiparantur extra ꝙ metus cauſa. ad aures.cũ concor. pro hoc.ſ.ꝙ quo ad hanc pœnam æquiparentur eſt not. Archid.extra de ſepul c.i. ſuper uerbo interpoſita pro quo uidetur tex.cum glo.de fideiuſ.peruenit in fi.ſed dic contra quia penalia non ſunt extendenda &c.& quia grauius eſt puniendus periurus iuxta no.de iureiu.c.peruenit.nec ob.c.peruenit quia ibi loquitur complet.in uiolante fidẽ & iuramentum.ſecus ſi ſolam fidem.pro hoc.quia tex.de iſta materia imponentes pœnam iſtam priuationis loquũtur in periuro.de iureiuran.querelam.de reſcrip.c.ij.ergo ſtricte & proprie intelligantur de periuro , nec extendantur ad uiolantem fidem ar.ff.de pœnis.ſanctio legum.de libe.& poſthu.cum quidam & in regula. odia pro hoc uidetur xxij.q.v.c.iuramenti.ſuper uerbo in glo.adde ſubaudi.& glo.ſe.

Deciſio. II. Similis decl.xii de confiſe in antiq.

Deciſio. III. Similis de pact.nu.4.in antiq.

DE PROCVRATORIBVS.

Summarium.

1 Releuatio ſubſtituti in ſi.procuratorij non inducit ſubſtituendi poteſtatem.

Epithome.

1 Verba prolata quæ ſupponunt aliud nil diſponunt ſuper eo quod ſupponunt.

Deciſio. I.

Adde dec.nu. 23. de proc.in antiq.phil.frã. in.c.i.§.1.col. fi.uerſ.in eadẽ cõtra.de pcu. in.vi. Alex.cõ ſi.116.colu.2. uol.v.& conſi. 87.col.fin.uol. 2. deci. conſi. 38.col.6.

IN procuratorio non dicitur quod dominus procuratori dedit poteſtatẽ ſubſtituendi. ſed poſtea in releuatione cauetur ꝙ dominus releuat eum & eius ſubſtitũ uel ſubſtituẽdum ab omni onere ſatiſdandi.Quæritur an ex illis uerbis uideatur ſibi . dediſſe poteſtatem ſubſtituendi ut uigore mandati & etiam ante litis conteſtationem poſſit ſubſtituere. uidebatur ꝙ ſic quaſi faciendo poſterius eo ipſo uideatur feciſſe prius arg. l.ad rem.& l.ad legatum.de procura.& l.illud.§.ſi.de acquiren.here. Fuit dictum per omnes contra quia illa uer 1 ba non ſunt diſpoſitiua.& quia uerba prolata quæ ſupponunt aliud nil diſponunt ſuper eo quod ſupponunt.ar.l. ex facto.de here.inſti. & quia clauſula in qua dominus

releuat procuratorem uenit ad executionem præcedentis mandati. Et ideo quamuis uerba ibi late ponantur tamen non ampliant præcedentem cõmiſſionem.ar.de præben. c.i.ad fi.in cle.

Summarium.

1 Procurator datus ad audiendam ſententiam dumtaxat poteſt appellare.

Epithome.

1 Procurator cõſtitutus ad cauſam licet cenſeatur limitatus ad principalem tantum cauſam attamen poterit appellare.

Decifio. II.

Supra. deci.5. eo.in antiq. Adde Fely.in c. cũ olim col. fin.uerſi. adde deci.de offic. de lega.

AN conſtitutus uel ſubſtitutus procurator ad audiẽdam ſententiã dumtaxat poſſit appellare a ſententia lata contra eũ & uidetur ꝙ non propter limitationem prædictam.quia erat ad audiendam ſententiam dumtaxat conſtitutus uel ſubſtitutus.ar.l.diligẽter.ff.mãdati & ar.C.de procura.in.l.maritus.ubi maritus intelligitur prohibitus ab alijs quæ alias potuiſſet propter expreſſionem & limitationem mandati.pro hoc etiam bene facit de periculo & commo.rei uend.l.ſi una. cum no.per Cy.C de legi.quod fauore.in.ix.op. Ad contrarium opinionis omnes fuerunt inclinati quaſi appellare ſit de connexis & dependentibus ipſi mandato.& quia eſt quaſi uitium ipſi mandato.arg.ad hoc.ff.iudica.ſol.iam tamẽ. §.in hac.& facit ad hoc quod no.Compoſ.de elec.ſtatuimus li.vi.ſuper uerbo in perſonam in.a q.quam ibi mouet & eſt circa medium.xi.colum. & quia dominus non uidetur in dubio illam limitationem feciſſe ad impugnãdã ſuam iuſticiam.quod eſſet ſi non poſſet appellare.arg.ff.
2 de teſta mili.l.iij pro quo etiam facit.quia conſtitus procurator ad cauſam licet cenſeatur limitatus ad principalem tantum cauſam hoc non obſtante poteſt & debet appellare.& extra de procura.non iniuſte.C. eo.ti.in.l.muitus.ergo & iſta non obſtante limitatione prædicta poterit appellare.fateor tamen quod obſtante limitatione prædicta non poterit appellationem proſequi.ar. dictæ.l.inuitus.cum ſua materia.& eorum quæ no.Inno.in.c.petitio. de procur.ubi uide.

Summarium.

1 Procuratorium generale an extendatur ad cauſas futuras?

Decifio. III.

VTrum procuratorium generale extendatur etiam ad cauſas uel lites futuras uel ſolũ ad tunc præſentes per.l.qui habet.§.fi.& l.ſeq. ff.de tutel.& dic ut ibi per Dy.contrà de priuileg.quia circa . cum ibi allegatis.ſolutio ibi patet.

Summarium.

1 Procurator conſtitui poteſt ad acceptandum. & permutandum etiam beneficia in poſterum conferenda.

Epithome.

2 Procurator generalis cum libera poterit permutare.
3 Cancellaria nõ expedit literas permutationis uirtute procuratorij facti ad permutandum beneficia obtinenda.

Decifio. IIII.

VTrum quis poſſit conſtituere procuratorem ad acceptandum & permutandum etiam beneficia in poſterum conferenda . uidebatur ꝙ non. niſi in ſpecie & de certo beneficio daretur mandatum.ar.ff. de acquiren. hære.ſi quis mihi bona.§.ſed utrum generaliter tamen omnes tenuerunt quod imno.per.l.iij. de procura.& quia iſti non ſunt de caſibus in quibus requiritur ſpeciale mandatum contrahen. & pro prima parte nota per Cy.C.etiam per procura.in integrum reſti. per i poſſe l.i.ſed uidetur quod ad permutandum ſufficiat generale
2 cum libera.ar.l.procura.cui generaliter libera.ff.de procura.quod uerum eſt.uel ſi habeat mãdatum ſecundum formam.c.qui ad agendum.de procura.li.vi.ut no.Io.an. in nouel.in dicto.c.cum in ma. ſuper uerbo. per alios. de
3 conſue.audiui tamen quod cancellaria non expediret literas permutationis uirtute procuratorij facti. ad permutandum beneficia obtinenda.

Summarium.

1 Expenſas pro aduocatis & procuratoribus an habere debeat qui per ſe ipſum ſupplendo uices ipſorum cauſam egerit?

Epithome.

1 Expenſæ an debeantur uictori pro aduocatis, & procuratoribus qui illum gratis defenderunt?

Decifios V.

IN ducens cauſam ſuam propriam qui nõ habuit procuratorem in cauſa & obtinens cui aduerſarius condemnetur in expenſis poſſit petere inter expenſas ſalaria procuratoris & aduocati quæ dediſſet . & ſunt taxata in curia ſi eos habuiſſet.facit ꝙ ſic.ff.rem ra. habe ſi procurator.circa medium. In oppoſitum facit.ff.de fideiuſ. l.ſtipulatus es. dic ut no.in Specu ti.de expen.§.poſtremo.uer.quid ab emptore. Sed quid ſi habuit procuratorẽ
2 & aduocatum amicos ſuos qui propter curialitates & beneficia alias ab eo recepta nolunt habere ſalarium. Quæritur an tunc poſſit petere expẽſas pro procuratore & aduocato? uidetur diſtinguendum an illi remittunt ſibi animo & cauſa eum remunerandi ut tunc petere poſſit an non.& tunc non.per.l.idemq.§.ſi.& l.ſi uero non remunerandi in prin.ff.mandati.

Summarium.

1 Procurator ſubſtitutus de cuius ſubſtitutione non conſtat facit proceſſum nullum.nec ſaffiet quod ratificẽtur acta per eum ab altero comprocura ſubſtituentis.

Epithome.

2 Procurator perſonam domini repreſentat.
3 Ratum habere non poteſt quis quod ſuo nomine geſtum non eſt.
4 Ratificari non poteſt quod ab initio nullum eſt.

Decifio. VI.

DVo fuerunt conſtituti procuratores cum clauſula & quilibet eorum in ſolidum. & quod non ſit melior conditio occupantis ad certam cauſam cum poteſtate agendi & defendendi .&c. & omnia alia faciendi quæ conſtituens faceret ſi præſens intereſſet quorum procurator . unus ſubſtituit . ſed non reperitur ſcripta ſubſtitutio in actis nec aliàs poteſt conſtare de ea. quia notarius cauſæ coram quo ſubſtituit mortuus eſt. nec reperit manuale ſuum nec prothocollum tandẽ multis terminis cum ſubſtituto illo ſeruatis.pars aduerſa prætendit nullitatem proceſſus cum illo ſubſtituto habiti.& ſubſtituente ſuo etiam mortuo non uult procedere ulterius in cauſa niſi reiteratis & reſumptis terminis. Alter uero procurator ſuper ſtes uult quod ulterius procedatur in cauſa etiã non reſumptis terminis & ratificat omnia acta cum dicto prætenſo ſubſtituto. Quæritur an eo ratificante ſit non reiteratis terminis ulterius procedendum in cauſa. Aliqui inter quos tunc eram dicebãt quod ſic.& quod ſufficeret ratificatio alterius procuratoris per.l.licet.de iu
2 di.quia procurator ille perſonam domini repreſentat.ut. l.eiſa.ff.de religioſis.& poteſt in cauſa facere ea quæ dominus poſſet etiã uirtute generalis clauſulæ. &c. ſuperius inſerte.

inſerre. Quidam tamen in quorum opinione fuit maior
pars dicebant contra. tum quia illius procuratoris nomi-
ne ſubſtitutus nihil egerat. ſed nomine procuratorio eum
3 ſubſtituentis igitur non poſſit ratum habere quod ſuo no
mine nõ eſt geſtum ut in regula iuris. & .l. ſi pupilli. de ne
go. geſt. tum etiam quia ex quo non apparebat ſubſtitutio
per inde erat ac ſi non eſſet arg. l. in lege & nulla. poſſa.
ff. de contrahen. emp. igitur acta cum tali ſubſtituto pe-
rinde ſunt nulla. ac ſi ſubſtitutus nõ fuiſſet igitur rata ha-
beri nõ poſſunt. quia quod ab initio nullum eſt ex poſt fa
4 cto ratificari non poteſt. ar. l. quod ab initio. tum etiam qa
in præiudicium alterius nõ põt quis ratificare acta cũ nõ
pcuratore. ut. d. l. licet. ad hoc accedit ꝙ no. B. de reſcr. in
c. nonnullis. ſuper uerbo ſpeciali mandato. & per Cy. C in
quibus cau. in inte. reſti non eſt neceſ l. ſi tutor. & in caſu
præmiſſo ex tali ratihabitiõe præiudicabatur parti aduer
ſe. quia ſeruatus erat terminus ad ponendum & articulan
dum in quo non dederat obiectus quos nunc dare uole-
bat ſi terminus reiteretur. tum etiam quia dicta .le. lo-
quitur in domino ratum habente. acta uel geſta cum non
procuratore. nõ autem loquitur in procuratore ratum ha
bente nomine domini. & quidam etiam dicebãt alias fuiſ
ſe deciſum in palacio. ꝙ lex illa locum non haberet pro-
curatore ratificante ſolum & non domino. & pro hoc be-
ne facit quod no. Io. and. in nouel. de procura. c. is qui in
prin. lib. vi.

Summarium.

1 Procuratores inſolidum conſtituere ſufficit abſque eo ꝙ
dicatur & quemlibet ipſorum inſolidum?

Epithome.

2 Procuratores an intelligantur conſtituti inſolidum ubi
conſtituens dixerit & quemlibet ueſtrum conſtituo pro-
curatorem abſq; eo quod dictum ſit inſolidum?

Deciſio. VII.

Quidam conſtituit Titium & Meuium procura-
tores inſolidum & non dixit & quemlibet eorum
inſolidum. ſed ſimpliciter inſolidum. Quæritur
an quilibet eorum ſit inſolidum uel ambo ſimul
ad ſolidum & non quilibet. uidetur quod non eſſet qui-
libet quia non eſt ibi aliqua dictio diſtributiua. dicunt qui
dam contra alias dictio inſolidum nihil operaretur. & pro
hoc tex. ff. de procurato. pluribus & extra de procurato. ſi
duo. ubi non ponitur dictio quilibet uel quemlibet. quod
ſi conſtituens dicit ego uos & quemlibet. ueſtrum conſti-
2 tuo procuratorem & non dicat inſolidum an tunc intelli
gantur conſtituti inſolidum dicunt aliqui ꝙ intelligantur
inſolidum conſtituti. arg. eorum quæ notantur in. l. pluri-
bus. ff. de leg ij & pro hoc facit tex. in. c. cum plures i re-
ſponden de offi. delega lib. vi ubi dicit ꝙ inſolidum hoc
poſuit licet in forma mandati non apponantur illa uerba
inſolidum. & uide quod no. Innocen. in. c. in noſtra de
procura.

Summarium.

1 Procurator cum libera an poſſit acceptare beneficia.

Epithome.

2 Procurator cum libera non poteſt adire hæreditatem.
3 Matrimonium contrahi poteſt per procuratorem habẽ
tem ſpeciale mandatum.

Deciſio. VIII.

AN procurator generalis etiam cum libera non ta
men habens ſpeciale mandatum ad acceptan-
dum beneficium poſſit acceptare. uidetur.
2 quod non poſſet. quia non poſſit adire hæreditatem ff.
de acquiren. hæredi. Paulus reſpondit. ſed hæc ratio non
ualet quia in litera dicitur per te uel alium duxeris acce-
ptandum. ſed ad hoc quod requiratur ſpeciale mandatũ
allegari poteſt. ff. de acquiren. hæredi. ſi quis mihi bona.
§. iuſſu & §. ſed mrum & quia ſic debet eſſe in matrimo-
3 nio ſpirituali ſicut in carnali ad quod contrahendũ opus
eſt ſpeciali mandato. ut. c. ſi. de procura. li. vi. licet in om-
nibus etiam circa iſtam materiam nõ equiparentur. ut ibi
patet per glo. ſuper uerbo contraxerit.

Summarium.

1 Procurator ſubſtitutus effectus dominus litis poteſt aliũ
ſubſtituere. & licet procurator ſubſtituens moriatur ante
acceptationem ualet proceſſus cum eo agitatus.

Epithome.

2 Procurator ſubſtitutus etiam re integra ſi decedat ſubſti
tuens poterit procedere.
3 Mandatum morte mandantis ſoluitur.
4 Procurator ſubſtitutus a procuratore uirtute facultatis a
domino principali habitæ de ſubſtituendo non poterit re
uocari a ſubſtituente expreſſe.

Deciſio. IX.

VTrum procurator ſubſtitutus a principali pro- Adde dec.33.
curatore habente poteſtatem ſubſtituẽdi per litis eo.in no. uldr.
cõteſtationẽ efficitur ds litiũs poſſit alium ſubſti cõſil.139.col.
tuere poſtquam ſic effectus eſt dominus litis tenuerunt ꝙ 3.uerſi.alia ra
ſic ſicut & principalis procurator factus dominus litis tione de. proc.
poſſet etiam ſi alias non haberet a domino poteſtatẽ ſub-
ſtituendi iuxta. l. neque. C. de procura. & mata. c. i. §. licet
de procura. li. vi. quia talis ſubſtitutus a principali procu
ratore uirtute poteſtatis ad hoc date ipſi procuratori ſub-
ſtituendi uidetur ab ipſo domino conſtitutus. argu. l. item
eorum. ff. quod cuiuſq; uniuer & . l. cum eſſet. ff. de ſerui.
ruſti. prædi. § fin cum ibi no. in fi. & no. ff de procura. l. i.
in prima glo per docto Item eadem ratio eſt de tali ſub-
ſtituto facto domino litis quæ eſt de principali procurato
re igitur idem ius in utroq;.
¶ Sed pone procurator habens poteſtatem ſubſtituendi.
2 ſubſtituit quendam alium. antequam tamen procurator
ſubſtitutus acceptaret mandatum ſubſtituens procurator
mortuus eſt dominus tamen qui eum procuratorem con
ſtituerat bene uiuit adhuc tandem ſubſtitutus acceptauit
mandatum etiam domino cauſæ ignorante ſubſtitutionẽ
factam & mortem ſui procuratoris & in cauſa proceſſit.
Quæritur an proceſſus cum eo habitus teneat? quidam
dicebant ꝙ nõ. quia mortuo procuratore ſubſtituente fuit
reuocata ſubſtitutio. ſeu mandatum factum ſubſtituto. ex
quo deceſſit re integra. ideſt antequam ſubſtitutus acce-
3 ptaſſet mandatum uel proceſſiſſet. quia mandatum mor-
te mandantis ſoluitur ar ff mandati. l. inter cauſas in prin
cipio. inſtit. in eod. ti. § item ſi adhuc. ff. de procura. ſi de-
functus. cum ibi notatis. a contrario ſenſu. Alij uero dice
bant referre. an procurator mortuus ſubſtituiſſet tanquam
dominus litis quia cum eo fuerat lis conteſtata & uirtute
illius domini litis per conteſtationem litis ſibi quæſiti. &
tunc uera eſt opinio prædicta ꝙ per eius mortem re inte-
gra expiret mandatum. an uero ſubſtituiſſet forſan ante li
tem conteſtatam non factus dominus litis uel forſan poſt.
non uirtute illius litis nec tanquam talis. ſed uirtute po-
teſtatis ſubſtituendi a domino ſibi date. & tunc non
expiret. ex quo dominus cauſæ a quo talis ſubſtitus uide
tur potius conſtitutus per prædicta ſupra proxima quæ-
ſtione. aut adhuc uiuit & ſic mandatum quod ab ipſo ui
detur potius factum per miniſterium tamen mortui pro-
curatoris non poteſt dici reuocatum morte. ex quo ipſe ui
4 uit & pro hoc facit quia talis ſubſtitutus a procuratore uir
tute poteſtatis de ſubſtituendo a domino ſibi date per mã
datum ſibi factum non poſſit ab ipſo procuratore ſubſti-
tuente reuocari expreſſe. ut in. c. is qui. de procura. lib. vi.
ergo multominus nec tacite per mortem. ſecus tamen in
membro precedente ubi ſubſtituit tanquam dominus li-
tis. quia tunc non cenſetur conſtitutus a domino. ſed ab
ipſomet procuratore. & eſſet per eundem reuocabilis ex-

preſſe. & ideo ſibi per mortem eius re integra reuocatur. & hæc opinio pluribus placebat. Alij uero diſtinguebant an uirtute poteſtatis date ad ſubſtituendum ſubſtituiſſet certam perſonam de qua ſubſtituenda ſibi fuerit mandatum. & tunc ex quo dominus ſciebat perſonam quæ ſubſtituenda fuerit per mortem ſubſtituentis procuratoris nõ expiret mandatum. ſed potius inſpiciatur uita domini ſcientis ſubſtitutum. an uero eſſet ſibi data poteſtas ſubſtituendi incertam. & tunc non inſpiciatur uita domini ignorantis ſubſtitutionem & perſonam ſubſtituti. ſed potius ſcientiam & uitam uel mortem procuratoris. ſic ꝙ eius morte reuocetur ſubſtitutio. ſed præcedens opinio magis placet. quia uirtute poteſtatis ſubſtituendi etiam in incertum facta ſubſtitutione uidetur ſubſtitutus a domino conſtitutus. & eius perſonam ſeu eius electionem uidetur dominus commiſiſſe fidelitati procuratoris & poſtquam per eum talis ſubſtitutus fuit electus uidetur etiam per eum electus qui totam incertitudinem & eius determinationẽ contulit in procuratoris determinationem. iuxta ea quæ habentur in d.c.i.§.licet. cum dicit etiam expreſſa certa perſona cum ibi no. de procura li.vi.

Summarium.

1 Tutori uel curatori non poteſt iudex dare poteſtatem cõſtituendi procuratorem ante litem conteſtatam.

Epithome.

2 Tutor & curator poteſtatem recipiunt a iure quam iudex nec augere nec minuire poteſt.

Deciſio. X.

VTrum iudex dando alicui tutorem uel curatorẽ. poſſit illi tutori uel curatori dare poteſtatem cõſtituendi procuratorem ante litẽ conteſtatã. Fuit dictum ꝙ non. quia tutor uel curator licet denentur a iudi-
2 ce. tamen a iure & nõ a iudice ſuam recipiunt poteſtatem quam iudex non debet nec poteſt diminuere nec augere. ſicut nec teſtator facit. l. Titium & Meuium §.i.ff.de adminiſtra tuto. iuncta l. ius publicum. ff. de pactis.

Summarium.

1 Procurator transferens in totum uices ſuas in ſubſtitutum a ſe. licet habeatur in procuratorio Clau. procuratorio in ſuo robore nihilominus duraturo non poterit reaſſumere cauſam ſine ſpeciali mandato.

Deciſio. X I.

PRocuratori datur poteſtas ſubſtituendi in procuratorio in quo conſtituebatur procuratorio in ſuo robore nihilominus duraturo. non tamen fuit ſibi data poteſtas ſubſtitutum reuocandi. tandem ille procurator ſimpliciter & in totum ſine quacunque retentione trãſferendo uices ſuas ſubſtituit. & ſubſtitutus cauſam occupauit. & duxit aliquo tempore. Quæritur nunquid procurator ſubſtituens poſſit cauſam reſumere. & uidetur quod non. ex quo in totum tranſtulit uices ſuas. & ſic non remanſit procurator. quaſi functus officio ſuo ar. extra de procura. is qui. cum ibi notatis. ſuper uerbo aliud. In oppoſitum uidetur propter illa uerba procuratorio in ſuo robore nihilominus duraturo. primã partem credo ueriorẽ. quia in totum tranſtulit uices ſuas quaſi ſe totaliter & omni poteſtate exuerit. licet ſecus crederem ſi ſimpliciter ſubſtituiſſet. propter prædicta uerba.

Summarium.

1 Citatus ad inſtantiam non procuratoris poteſt obtinere ſibi illum condemnari in expenſis. & ſe abſolui ab obſeruatione iudicii & condemnari de falſo.

Epithome.

2 Procurator falſus condemnatur in expenſis ac puniri de falſo poteſt.

3 Iudex impetrans per falſum procuratorem habebit iuriſdictionem quoad ipſum puniendum.

Deciſio. X I I.

NOn procurator impetrat commiſſionem nomine alterius & facit citari partem ad dicendum contra. modo cum ille uult procedere in cauſa ille dicit ſe non procuratorem nec habere mandatum. Quæritur quod remedium dabitur ſibi contra illum impetrantem commiſſionem ſic eum uexantem. ſcilicet quod abſoluatur ab obſeruatione iudicij. & condemnetur ſibi ille ue-
2 xans in expenſis. arg l. eum quem temere. ff. de iudi. nec ob. ſi dicatur ꝙ iudex nullam iuriſdictionem habet. & ſic non poteſt condemnare in expenſis. quia immo habet in hoc. argu. extra de reſcrip. nonnulli in fi. cum ibi no. Itẽ
3 ille impetrans tanquam falſarius eſt puniendus. de reſcrip. nonnulli.

Summarium.

1 Procuratorem quis conſtituere poteſt pro ſe. & pro alijs præſentibus & non contradicentibus.

Deciſio. X I I I.

VTrum ſi conſtituam procuratorem pro me & quibuſdam alijs in cauſa quam mouebamus. ſeu mouere uolebamus. contra quendam alium. uel in cauſa quæ contra nos mouebatur ſeu moueri debeat illis alijs in cõſtitutione procuratoris pſentibus & nõ cõtradicentibus. ſed tacentibus & patientibus ualeat procuratoris cõſtitutio quo ad illos. ut ſic talis procurator debeat admitti ad agendum pro illis uel ad eos defendendum uirtute talis procuratorij uiderur ꝙ ſic. ar. l. qui patitur. ff. manda. & arg. l. ſi procuratori præſen ff. de uerb. oblig. & quia ſunt conſortes eiuſdem litis. l. 1. & ij de conſti. cum. m. ferrarien. cum ibi notatis & quia ibi contradicendo poteſtati quo ad ſe procuratorem impedire. igitur tacẽdo uidebantur conſentire. ar. extra de regulis iuris. qui tacet. & notatur. ff. de pig. fideiuſ. § pati.

Fely. in. c. ex p te decani col. 3. uerſ. & ſcias ꝙ ſi quis de reſcrip.

Deciſio. X I I I I. ſimilis ſupra teſta. nu. 5. in antiq.

Summarium.

1 Procurator habens mandatum ad permutandum cum Clau. quod a die conſtitutionis incluſiue ad unum annum eſſet ſublata poteſtas poterit tantum infra annum permutare.

Epithome.

2 Priuatio ſupponit habitum.

Deciſio. X V.

QVidam conſtituit procuratorem ad permutandum beneficium ſuum cum tali. & ſubiunxit in procuratorio quod uolebat quod a die illius conſtitutionis incluſiue ad unum annum dicto procuratori eſſet ſublata omnis poteſtas. procurator autem ille poſt annum permutauit. Quæritur an ualeat permutatio uel nõ quia dicebat is cum quo permutauerat quod uolebat eam tenere. quia prædicta uerba a die illa ad annum etiam intelligi debebant quod infra annum non haberet poteſtatem ſed poſt. conſtituens uero qui eandem permutationem impugnabat dicebat quod immo erat ſenſus. quod infra annum dumtaxat haberet poteſtatem & poſt non. & pro iſta parte fuit iudicatum propter uerbum ſublata quod denotat priuationem. & per conſequens ſupponit poteſtatem fuiſſe datam infra annum
2 & poſt ſublatam. quia priuatio ſupponit habitum. ut. l. manumiſſiones. de iuſti. & iure. & l. cum dotem. ff. de uerb. oblig. & igitur ad annum ſumebatur pro poſt. i. poſt annum.

DE

DE RESTIT. IN INTEG.

Summarium.

1 Reſtitutio aduerſus lapſum fatalium an dicatur incidenter peti?

Epithome.

2 Procurator generalis poterit petere reſtitutionem in integrum quando incidenter peti poteſt. ſecus ſi principaliter.

3 Reſtitutio aduerſus lapſum fatalium obtenta ſufficit abſque reſtitutione aduerſus ſententiam latam ſuper deſertione.

Deciſio. I.

IN lata ſententia ſuper deſertione appellatiõis propter lapſum fatalium de quo notorie cõſtabat in actis ſi poſtea pars contra quam lata fuit petat ſe reſtitui prætextu maioris etatis uel alias aduerſus illam deſertionem & lapſum fatalium cenſeatur petire ſtitutio principaliter uel incidenter. dubium ſtat in hoc quia ſi incidẽter dicatur peti tunc procurator cauſæ etiam ſi ad hoc non habeat ſpeciale mandatum poſſet eam petere. ſecus ſi principaliter. iuxta notata in. c. ſuſcitata. de in integ. reſti. omnes tenuerunt quod cenſeatur peti incidenter per dictum. c. ſuſcitata. & præſertim. quia cauſa ex qua petitur. & id aduerſus quod petitur habet ortum ante & ex lite pendente præcedent. Alij tamen cõtra. & ad. c. ſuſcitata. reſpondent ut ibi no. Hoſt. Sed an ſit
3 neceſſe peti etiam reſtitutionem aduerſus ſententiam latam ſuper deſertione. tenuerunt quod non licet eſſet conſilium per notata per Innocen. in. c. coram in fi. eodem ti. ſed non eſt neceſſe attento quod illa ſententia non eſt noui iuris inductoria ſed potius prioris declaratoria. & ideo ſufficit reſtitutio aduerſus id quod declarabat.

DE ARBITRIS.

Summarium.

1 Laudum non ualet ubi unus ex arbitris condemnat in plus quam alter.

Deciſio. I.

DVO arbitri electi pronunciant. unus condemnat in centum. alter uero dicit ego non conſentio. nec pronunciare nec condemnare intendo in aliquo. niſi condẽnatio in centum. etiam fiat per ſocium meum coarbitrum & ſic in. cc. conſentiat & condemnet. ergo in. cc. condemno. Quæritur nunquid ualeat condemnatio in. c. per. l. diem proferre. §. ſi arbiter. uerſi inde quæritur. ff. de arbitris. uidetur dicẽdum quod non. quia expreſſe abnegat pronunciare in minori ſumma. & ideo non poteſt dici quod in minori ambo conſenſerunt. argu. quia plus eſt expreſſe denegare quod tacere uel alias tacite conſentire. extra de ſimo. ſicut. de homici. petrus.

Summarium.

1 Sententia lata per duos arbitros an ualeat. ubi compromiſſum factum fuit in tres uel in duos. & in procedendo omnes adhibiti fuerunt?

Epithome.

1 Iudices ordinarij plures habẽtes poteſtatem inſolidum ſi omnes incipiunt procedere in ſimul unus ſine alijs procedere aut diffinire ceſſante impedimento non poſſet.

Deciſio. II.

COmpromiſſum eſt in tres. uel in duos ex ipſis. Similis eo nu 3 in antiq. Fely. in. c. cum ex officij col. 9. circa finem de præſcrip. Bar. in. l. item ſi unus. §. ſi plures. ff. de arbi.

DE IVDICIIS.

Summarium.

1 Luminarij conſtituti ad quærendum pro luminaribus an poſſint agere pro his quæ debentur luminariæ?

Deciſio. I.

AN iſti qui in eccleſijs conſtituuntur ad quærẽdum pro luminaribus poſſunt agere pro his quæ debentur illis luminari. puta ex cauſa legati uel alias. & in facto erat quod in una ciuitate uel de conſuetudine uel ſtatuto ſi excommunicatus ſtet in excommunicatione per menſem & ultra poſt menſem tenetur ad libram ceræ pro quolibet menſe quo poſtea remanebit excommunicatus applicandum luminaribus eccleſiarum in quarum parochia moratur modo contigerat quod epiſcopus illas pœnas prætendens ſibi appplicand. per nonnullos annos ſpoliauerat eccleſias illis pœnis. modo omnes luminarij eccleſiarum quilibet pro ſe ſeu officij ſui nomine & nomine eccleſiæ cuius erat luminarijs ſeu quæſtor conſtituerat procuratorem unum qui petebat nomine procuratorio ſe reſtitui ad ius percipiendi dictas pœnas contra epiſcopum quæritur an libellus ille eſſet admittendus: & talis procurator ad agendum nomine talis officij & cuiuſlibet eccleſiæ? fuit dictum quod non. niſi rectores eccleſiarum de quarum iuribus agitur & ad quos principaliter pertinet negligerent proſequi ius eccleſiarum ſuarum prædictarũ argu. notatorum per Innocen. & in. c. cum olim. de teſti. Alij dicunt hoc uerum ſi officium talium luminariorum ſeu quæſtorum non eſt certum nec perpetuum in eccleſijs. quia tunc non uidentur poſſe agere nomine eccleſiarum alias ſic. arg l. ſancimus. C. de ſacroſanc. eccle. & ar. no. per Innoc. in c. cum deputati. de iudi. pro parte tamẽ luminariorum quod poſſent admitti ſeu eorum procuratores. allega. l. pomponius ff. de procur & dicta. l. ſancimus. & hoc credo uerum quod ex quo ſunt conſtituti ad huiuſmodi negocia procurãda ergo pro his agere poſſunt & libere & quandocunque procuratores alios deputare. arg de procura. c. i. lib. vi. in fi. ſed aliqui intelligunt illud de ſubſtitutione ad negocia. quia ſecus ſi ad iudicia tunc enim non poſſunt niſi poſt litis conteſtationem. ut. l. neque. C. de procura.

Supra dec. xx. eo. in antiq.

Summarium.

1 Frater agens petitione hæreditatis contra fratrem debet habere alimenta & expenſas a fratre poſſeſſore hæreditatis litependen.

Deciſio. II.

Egi deci.88.in ſi. & in deci.re gni nu.xi.Feli. I.c.ſi qui teſtiũ col.1.circa ſi. uer.& in quan tũ de teſti. al- cia.in trac.de pſum.fol.366 uer. & talis pſump. operat.

VTrum filius agens petitione hæreditatis cõtra fratrem qui eum fatetur filium poſſit in prima inſtantia petere quod per fratrem poſſeſſorem hæreditatis lite pendente ſibi miniſtrentur expenſe ſeu alimẽta per .l. ſi inſtituta.ff.de in offic.teſta.Et uidetur ꝙ non. quia illa lex loquitur in cauſa appellationis cum filius iã obtinuerat unam ſententiam pro ſe ſecus forte ſi non obtinuiſſet ut ibi no.gl.pro hoc etiam facit.ff.de libe.agno. ſi quis a libe.§.item reſcriptum eſt hæredes. pro hoc.no.l. qui de inofficioſo. ff.de inoffi.teſta.tamen domini tenuerunt contra.quia æquitas.l. ſi inſtituta. ſibi uendicat locũ etiam in caſu principali ſeu in prima inſtantia.

Summarium.

1 Legatarius an poſſit cõtinuare proceſſum inchoatum cum teſtatore in actione ſibi legata in nu.4.

Epithome.

2 Legari an poſſit actio litigioſa?
3 Iudex non debet diuinare nec de facto ſupplere.
5 Litis proſecutio non transfertur de perſona ad perſonã niſi in hæredibus uel uniuerſalibus ſucceſſoribus uel in dominos qui per procuratorem agunt uel a filio in patrem.

Deciſio. III.

VTrum ſi teſtator legauit actionem litigioſam ſuo nomine iam per eum in iudicio deductam & legatarius continuet proceſſum ſeu proſequatur litem teneat proceſſus? Et uidetur aliquibus ꝙ non. per au
2 then.nunc ſi hæres C.de litigioſis In oppoſitum quia legatum ualuit.ut.l.ſi.in fine. C.de litigioſis.ergo actio tranſiuit in legatarium C.de legi ex legatu nominis.ergo illã utiliter potuit deducere in iudicium & in eius uirtute litẽ proſequi. Nec obſtat authen.nunc ſi hæres . quia licet in fauorem rei dicat hæredem debere proſequi aſſiſtere legatario ne forte detur ſibi alius ſimiliter legatarius actor qui forte ſibi eſſet potentior tamen non negat quin ſi legatarius ageret & ſibi nil opponeretur ualerent proceſſus cũ eo habiti præſertim hærede & reo non contradicentibus ſed agere patientibus.ſed illi qui tenent primam opi. dicunt quod.l.ſi C.de litigio. eſt correcta per authen. nunc ſi hæres ut ibi no.& in authen.de litigio.§.i.ego uero opi. ſecundam credo ueriorem quia dato quod legatarius nõ poſſet agere ſi tamen de facto agẽs obtineat proceſſus propter hoc non eſt nullus.ſed iniuſtus ſi ſibi per debitorẽ op
3 ponebatur.uel iuſtus ſi non ſibi opponebatur. de iutio litigioſi. quia iudex non debebat diuinare nec de facto ſupplere & ideo tenet proceſſus niſi appelletur.uel ſi appelletũ & obtineat legatarius per tres inſtantias.ius enim actoris uel rei non reddit proceſſum nullum ſed iniuſtum ſaltem ꝙ ad ſe & re ipſa & actio oriens ex tali ſententia pro non habente ius uel actionem lata recipit fundamentũ in illo quaſi contractu qui fit in iudicio tempore litis conteſtate.ff.de pecul.l.iij.§.idem ſcribit. ſed an ſuppoſita iſta
4 opi.poſſet legatarius continuare proceſſum inchoatum per teſta.uel an oportet eũde nouo incipere.& an ſi de nouo non incepit proceſſum ſed primum continuat ualeat proceſſus.& uidetur quod immo eſt opus de nouo omnia reiterare.arg.no per gl.ff.de procura.quæ omnia in.ij gl.
5 pro hoc quia non transfertur proſecutio litis de perſona ad perſonam niſi in hæredibus uel uniuerſalibus ſucceſſoribus uel in dominos qui per procuratorem agunt. uel a filio in patrem.ut no per Innoc.de iudi quia.v.& ibi allega.iura.ad hoc.pro hoc.quia agẽs directa alio modo agit quam agens utili . aliud enim eſt medium concludendi in utili quam in directa.cum igitur tali legatario non cõpetit niſi utilis actio ex legato nominis ergo &c. Ad hoc ſatis poteſt induci quod no.per Cy C.de actio & obli.l.i. in.viij.q.

Summarium.

1 Intereſſatus admiſſus ad cauſam non poteſt impedire expeditionem cauſæ inter alios duos colligantes inſtructam.

Deciſio. IIII.

TRes ueniunt ad cauſam beneficialem & inter primum & ſecundum reum & poſſeſſorem poſtquã primus probabat intentionem ſuam concluditur in cauſa.& conſtat quod primus reſpectu ſecundi debet obtinere ſed tertius qui uenit pro intereſſe ſuo dedit bonos articulos de iure ſuo excluſionis iurium primi articuli qui ſunt admiſſi quia eis probatis beneficium illi tertio eſſet adiudicandum primus tamen petit ferri ſententiam pro ſe contra ſecundum contra quem probauit intentionem ſuam & eſt concluſum tertius dicit quod non eſt ferenda donec ueniret remiſſio ſua & tota cauſa quo ad eũ expediatur : quæritur an bene dicat facit quod cauſa eſt expedienda inter primum & ſecundum.ff.de rei uen.l.is a quo.& quod no.per Inno.de conceſ.præben. quia cunctis.circa princ.iij.glo.quia tertius non uenit ad cauſam pro defenſione ſecũdi poſſeſſoris ſed ſolum pro ſe & ideo. quia non immiſcet ſe cauſæ quæ uertitur inter primum & ſecundum defendendo poſſeſſionem ſecundi immo ſolũ contra quemlibet deducit ius ſuum ideo iuſticia inter primum & ſecundũ quorum cauſa diſtincta eſt a cauſa tertij non retardabitur propter tertium quin pro primo contra ſecundum feratur ſententia ſtatim ex quo primo cõſtat de iure ſuo ar.no.per Inno.de re iudi.cum ſuper.

Fely. in.c.cũ ſup col.7.uer. ſciatis: etiã de re iudi.

Summarium.

1 Iudex ſecularis poteſt dare curatorem clerico coram ſe litiganti.

Deciſio. V.

CLericus minor. xxv. annis agit ꝓ debito uel alia actione perſonali uel reali contra laicum & corã iudice ſeculari.iuxta.c.ſi clericus. de fo.compe. quæritur an tali clerico ille iudex ſecularis coram quo agitur poſſit dare curatorem ad litem uel an ſit ſibi dandus curator ad litem per iudicem eccleſiaſticum? quidam dicebant ꝙ non poſſit ſibi dari curator niſi per iudicem eccleſiaſticum ſuum.arg.c ſi diligenti.de fo. compe.tamen maior pars tenuit ꝙ immo poſſit dari per iudicem ſecularem.& quod eſſet dandus ab eo coram quo agebatur per l.ſi.§.ſi.C.de admini.tuto.quia ex quo ille habet iuriſdictionem in cauſa principali etiam habebit in incidenti & acceſſorijs ſine quibus cauſa dici non poteſt.ar.l.ad rem & l.ad legatum.de procura.C.de iudi.quotiens.de ordi. iudic.l.i.& ij.cum concor.ſed primi quia tenent quod non poſſit dari per iudicem laicum coram quo agebatur: ſed per iudicem eccleſiaſticum . reſpondebant quod quia in iſto accidenti ſeu acceſſorio tangebatur ſubiectio perſonæ clericalis ſeu ſpiritualis & eccleſiaſticæ quæ per dationem curatoris ſubijciebatur in hoc iudici ſeculari & ẽt curatori & eius liberum arbitrium reſtringebatur. ut .l.ſi curatorem habens. C.de in inte. reſtit. mino.ꝙ debebat ideo ſpirituale & eccleſiaſticum reputari quod non debebat terminari per iudicem ſecularem cauſæ ſed potius per iudicem eccleſiaſticum.arg c.tuam de ord.cog.cum concor.ſed alqui replicabant ꝙ non erat ſpirituale incidens nec eccleſiaſticum ſed potius ciuile & temporale ex quo ſolum cauſæ & nõ perſonæ erat dandus tutor.& præſertim quia curator non datur perſonæ ſed rebus inſtit.de curato.§.curatorem. Nec obſtat ꝙ in hoc clericus ſubijcitur iudici ſeculari quia etiam ſubijciebatur ſibi in cauſa principali in qua contra eum per illum poterit ſententiari & condemnari in expenſis ergo etiam eodem modo ſubijciebatur ſibi in cauſa principali & in iſto caſu acceſſorio cauſam ipſam concernente arg.reg.iu. acceſſorium.præſertim quia non uidetur aliud poſſe dici quia cum curator ſit dandus ad litem preſentem non poteſt dari niſi per eum coram quo eſt lis. quia ſi ante litem dari;debet per

iudicem

iudicem eccleſiaſticum tunc potius daretur ad litem futuram quod eſſe non poteſt.ar.i.qui haber.§. ſi.cū.l.ſe.ff. de tutelis &.l item eorum.§.ſi decuriones.uer.ſed ſi ita.ff. quod cuiuſque uniuer nomi. neceſſe aūt eſſet quod ante litem motam ſibi daretur cum non ante poſſeſſionem litē mouere nec eſſe in iudicio poſſit cum non haberet perſonam legitimam ſtandi in iudicio.C.qui dari tuto.poſ.in uniuerſis.ergo &c.

Summarium.

1 Cauſam committere ſummarie ſine ſtrepitu &c.an poſſit de conſenſu partium inferior a papa?

Decisio. VI.

VTrum ualet minor ſeu inferior a papa committere cauſam de conſenſu partium cum poteſtate procedendi ſimpliciter & de plano ſine ſtrepitu iudicij & figura dic ut no.per Io.an.in.c.ſi.de hære.li.vi. iuxta ſi. magnæ ſi.

Decisio. VII. ſimilis deciſi.tt.de iudi.in antiq.

DE FORO COMPETENTI.

Deciſio. I. ſimilis deci.5.eo ſupra in antiq.

DE LITIS CONTESTA.

Summarium.

1 Confeſſio ſimplex quam fecit reus ab libellum actoris non dicendo animo litem conteſtandi & cætera. non inducit litis conteſtationem ſecus ſi haberet conditionem annexam.

Deciſio. I.

DATO libello per creditorem contra debitorem creditor reus nulla facta contradictione cōfitetur debitum non tamen dicit animo litem conteſtandi. Quæritur utrum in dubio uidetur habuiſſe animum litem conteſtandi: ut ſic poſtea ſit neceſſe ferri ſententiam & in ſcriptis. uel an ſufficiat præceptum de ſoluendo? & dicebant quidam quod in dubio non uideatur habuiſſe ad conteſtandam. nec ſit neceſſe ferri ſententiam inſcriptis quia confitens in dubio non uidetur habere animum ad litem ſed potius uelle euadere litē. Alij uero contra. quod immo in dubio uidetur lis conteſtata. & ſit ſententia in ſcriptis ferenda per ea quæ notatur in.l. una C de litis conteſt.& in.c.dudum de electio §. litis ſiaper uerbo.reſponſionem & ſuper illa glo.tenet Io.and in nouella.quod cum glo. ibi dicit quod per confeſſionem ſit litis conteſtatio in dubio cenſetur fieri animo litem conteſtandi: niſi de contrario proteſtetur. pro hoc Innoc.de li.conteſta.c.uno.in prin.prima opinio uidetur uerior ſm legiſtas modernos ar.l.ſi reus.ff.de procur quod intellige quando eſt ſimplex cōfeſſio uel pura ſecus ſi haberet cōtradictionē annexam ut ſi confitendo debitum diceret ſe ſoluiſſe uel factum pactum de non petendo uel quid ſimile.& tunc procedant prædictæ note. & uide circa hoc ꝙ no.per Cy C.de li.conte.l.i.in ꝗ.&.C. de iura.calu l.ij. ubi de hoc per eundem Cy.iunge.q.poſitam infra.

Summarium.

1 Citatus ad reſpondendum libello ſi fuerit contumax an excommunicari poſſit?

Epithome.

2 Citatus quando quo ad aduerſarium non intereſt ſuus aduentus.dicitur potius iuri ſuo renunciare quam quod contumax uel inobediens reputari poſſit?

3 Citatus a iure an excommunicari poſſit ſi contumax extiterit?

4 Confeſſio rei in cauſa matrimoniali cōſanguinitatis uel affinitatis & beneficialis non prodeſt actori.

Deciſio. II.

NVnquid in cauſa in qua pōt procedi lite non conteſ. parte rea citata non cōparente in termino aſſignato poſſit excōicari? quidā dixerunt ꝙ non. quia pōt procedi ad ulteriora in cauſa ēt uſq; ad ſententiā in contumaciam partis & ideo nō eſt neceſſe pars ꝙ p aliqua remedia iuris cogatur uenire & iō tunc ceſſat miſſio in poſſeſſionē.extra de eo qui mit.c.eum qui.li.vi.in ſi. c. Aliqui uero dixerunt contra.quia intereſt actoris ut ueniat reſponſurus.quia forſan p eius reſponſionē poterit pbare & non alias. Alij dixerunt an citetur ad li. conte.uel ad alios terminos qui obmitti poſſunt uel ſunt ſuperflui & tunc non.aut ad alios terminos eſſentiales & tunc aut ſeruari poſſunt etiam ſine parte.ut ſunt terminus ad iurandū & libellandum & ad ponendum & ad producēdum omnia.& ad dicendum contra articulos & contra producta & declarandum & ad dicēdum contra declarationem & ad concludendum qui omnes ad uoluntatem partis poſſunt ſeruari melius reo abſente non ueniente quam ſi ueniret cum præſentis potius intereſt reum abſentem nil dicere contra cōmiſſionem nec dare libellum nec iurare nec deliberare ſup libellū ſuo.qa ſemp eo ueniente poterit petere ꝙ iuret de calumnia .uel eo recuſante puniatur pœna iuris & etiā actoris intereſt reū non dare poſitiones uel articulos.nec dicere contra per eū datos ac producere aliqua.nec dicere contra a ſe producta.nec eius intereſt reū non cōcludere cum in termino ad hoc aſſignato in eius cōtumacia cōcludi poterit & tunc reo non cōparente in termino:uel terminis tali uel talibus non poſſit excōicari nec debeat cū non poſſit non cōtumax dici cū quo aduerſarij nō intererat eum uenire nec etiā alias puniri eius cōtumacia potius enim dici debet iuri ſuo renuncians quā
2 cōtumax uel inobendiens:aut citare ad terminum qui nō pōt ſeruari eo abſente ut ad reſpōdēdū de poſitiōibus. nō uideo quare non ſit eadē ratio in rñſione ad libellū ſeu ad petitionē uel ad deliberandū quia & forte ueniens confitetur & tunc qa actoris intereſt.quia forſitan alias probare non pōt intentionē ſuam uel in probando nimium grauaretur & tunc niſi reus citatus ueniat poſſit tanquam cō
3 tumax excōicari. Alij aūt diſtinguūt. an qs citetur ab homine & tunc poſſit non ueniens excōmunicari aut a iure & tunc non.ad hoc facit quod no. Specu.in ti.de capen. §.iuxta.uerſi.quid inde ſi cauſa ſit talis. Alij diſtinguunt an cauſa eſt talis in qua præſentia partis propter eius reſponſiones & cōfeſſiones poterit prodeſſe actori & tunc reus citatus non ueniens poſſit excōmunicari uel alias ratione contumaciæ puniri an ſit talis in qua confeſſio uel reſponſio aduerſarij ſibi non prodeſſet puta cauſa matri
4 monialis conſanguinitatis uel affinitatis & idem in cauſa beneficiali ibi non ſtaretur confeſſioni rei ad adiudicandum uel beneficium prouidendum de beneficio actori: niſi alias de iure ſuo canonico appareret ut no. Io.an.in nouella de eo qui mit.c eum. qui. ſuper uerbo terminari.& tunc nō ueniens citatus non poſſit excōicari . quia ꝓprie actoris tunc nō intereſt ne ēt poſſit alijs remedijs ad cōparendum cogi. & ſic loquitur dictus tex e.eū.qui.de eo q mit in poſ.ui.plenius ex omnibus ꝑmiſſis opinionibus colligēdo dicas talem diſtinctionē aut quis eſt citatus a iure & tunc nō poſſit excōicari.nō ueniens . quia mitius agitur cū lege ꝗ cum homine eius miniſtro. ut in mēbris ſequentibus arg.l.celſus.ff de arbi.aut eſt citatus ab homine.& tunc niſi ueniat in termino ad reſpondendum libello poſſit excommunicari uel alias ad ueniendum iuris remedijs compelli ſi alias non poſſet in cauſa procedi extra ut lite non conteſta.quoniam. frequenter.§ fina. In alijs autem terminis poſt litem conteſtatam . dic ut in ſequentibus membris.& cauſis. Aut in cauſa in qua poteſt procedi lite non conteſtata uel ſummarie & de plano . & tunc aut eſt citatus ad terminum qui in tali cauſa non eſt ne-

ceſſario ſeruandus.iuxta cle.ſæpe cõtingit de uerb.ſigni. & tunc non ſit excõicandus nec alias arctandus uenire. quia non eſt cõtumax. Aut ad terminum eſſentialẽ & neceſſario ſeruandum.iuxta illã cle. Vel alias de ſtilo & tũc aut intereſt actoris potius ꝙ non ueniat quam ꝙ ueniat in termino & tunc non ueniens non poſſit excõmunicari uel alias ad ueniendum coherceri.ut ſupra de pluribus terminis declaraui.aut actoris intereſt ꝙ ueniat in termino.quia eſt talis cauſa in qua ſtaretur confeſsioni rei & per eã res petita adiudicari poſſet actori. & tunc niſi ueniat citatus poſſit excommunicari uel alias iuris remedijs ad ueniendum cogi. Aut eſt talis cauſa in qua non ſtaretur confeſſioni eius nec ferreretur ſententia pro actore niſi alias doceret legitime de iure ſuo:tunc non debet excommunicari non ueniens:nec alias ad ueniendum cõpelli.quia fruſtra uenire cogeretur cum eius aduentus non prodeſſet. ar.l.aliquando.ff.ad uellei.& hæc omnia intelligerem uera ad inſtãtiam partis ſiue actoris præſentis.nam ſi iudex perpenderet reum citatum nolle uenire ea contemptu iudicis uel malitioſe contumaciter & iniurioſe tunc poſſet dici ꝙ poſſet eum excõmunicare uel alias eum punire uel cohercere etiam ſi eius aduentus non prodeſſet parti præſenti ne eius auctoritas contemnatur uel eludatur. arg.ff. ſi quis ius di.nõ obtem.l.fi.ff.de no.ope.nunc.l.ij.in prin. ff.de iudi l.ſi prætor in fi.i.reſpond bene facit ad hoc ar. l.ſed etſi mendi.§ item ſi quis eum.ff.ne quis eum qui in ius uo.eſt ui cæmat.

DE DILATIONIBVS.

Summarium.

1 Dilatio ad partes ad dominum cõſulendum danda eſt procuratori habenti generale mandatum.

Deciſio. I.

VTRVM ſi procurator generalis alicuius habens poteſtatem etiã ad lites futuras apprehendatur in curia romana & ſic per eius præſentiam cauſa debeat eſſe in curia debeat dilatio dari ſibi ad dominũ conſulendum?dic quod ſic.per.c. dilectus.de procura. ſecus ſi ſpecialiter ad cauſam illam conſtitutus fuiſſet.ut ibi no. Innoc.& in.c.in pertractandis.de iura.calum.

DE CAV. POSS. ET PROPRIE.

Summarium.

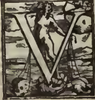
1 Termini ſeruati in petitorio ſi contingat illud ſuſpendi non ſunt reiterandi in poſſeſſorio.

Epithome.

2 Cauſa poſſeſſorij in beneficialibus regulatur ſecundum terminos clem.diſpendioſam.

3 Poſſeſſorium reſtituẽdæ eſt multum fauorabile pro ſpoliato. & celeritatem deſiderat præſertim in odium ſpoliantis.

Deciſio. I.

VTRVM pro parte poſſidentis dato libello in ſolo petitorio in beneficialibus contra impediẽtem uel ſe opponentem & prætendentem ius habere & poſtea dicto dante libellum per aduerſarium ſpoliato ſuſpenſoque petitorio poſt dationem articulorum in petitorio pro parte ſpoliati uolentis in illo poſſeſſorio procedere ſit opus reiterare omnes præcedentes terminos ſuper poſſeſſorio?& uidetur ꝙ ſic.ex quo ſolo petitorio erat actum & nõ erat datus libellus in poſſeſſorio præſertim quia tunc dans libellum poſſidebat nec conqueri de ſpoliatione poterat & etiam quia non fuit lis conteſtata ſuper poſſeſſorio cuius occaſio nondum erat exorta. fuit dictum ꝙ non quia in beneficialibus ſi ſolo poſſeſſorio procedatur non eſt neceſſe dare libellum nec litem cõ
2 teſtari.immo poteſt procedere ſummariæ & de plano & habet locum in ſolo poſſeſſorio ſuper beneficialibus. cle. diſpẽdioſam. Item quia deducto etiam prius petitorio ſatis quo ad ſui naturam erat deductum poſſeſſorium licet non formaliter ad finem reſtituendæ poſſesſionis.ſed potius tuendæ.igitur ſufficere uideatur.ar.ff. de excep.rei iu
3 di.ſi cum ar.& l.ſi fundi.præſertim quia poſſeſſorium reſtituendæ eſt multum fauorabile pro ſpoliato & celeritatem deſiderat & præſertim in odium ſpoliantis. ut ſic dicamus ꝙ poſſeſſorium retinendæ quod in libello petitorij fuit deductum mutetur nunc in poſſeſſorium reſtituendæ ar.in ſi.ff de ſecun.tabu.l ij.§.ſi ſub conditione.ubi ſecundum.tab.mutatur contra tabu.

Summarium.

1 Sententia lata ſuper petitorio per iudicem ad quem ſuper poſſeſſorio aditum.non ualet licet coram iudice a quo a principio actum fuiſſet ſuper utroq;.

Epithome.

2 Petitorium non uenit ſub poſſeſſorio.

3 Poſſeſſorium non trahit ad ſe petitorium. licet ſecus e contra.

Deciſio. II.

ACto in partibus ſuper eccleſia petitorio & poſſeſſorio tandem in caſu ſuſpenſo poſſeſſorio & lata ſententia in ſolo poſſeſſorio appellatur ab ea & defertur appellationi & uirtute appellationis cauſa appellationis illius committitur in curia audienda & partes procedunt coram eo in poſſeſſorio& petitorio ſimul & ſe e tur ſententia in utroque quæritur an ualeat in petitorio? Quidam dicunt ꝙ non ex quo appellatio erat emiſſa dũtaxat a diffinitiua in ſolo poſſeſſorio Alij contra.quia per illam appellationem totum fuit deuolutum ad curiam.& peti.& poſſeſ. & præſertim ex quo originaliter fuerat ſup toto proceſſu & ne cauſæ continentia diuidatur & ſi cauſa appellationis commiſſa totum negocium eo modo quo erat apud primum iudicem in partibus commiſſum uidetur.coram eo autem potuiſſent partes procedere in petitorio ergo & coram iſto auditore.pro prima parte erant plu
2 res.quia ſub poſſeſſorio non uenit petitorium.ar c.i. de ſequeſtra.cum ibi no.nec poſſeſſorium trahit ad ſe petitorium licet ſecus econtra.ut ibi.& ar.C.ſi a non compe.iudi.ſi de proprietate. facit l. naturaliter.§. nihil.ff. de acqui.poſſ.&c.

DE RESTITV. SPOLIA.

Summarium.

1 Spoliatus an debeat audiri ſuper reſtitutione ubi latis duabus ſententijs contrarijs ſuper beneficio ſpoliator petit ſe audiri ſuper deſertione appellationis interpoſitæ per ſpoliatum a ſententia ad fauorem ſui lata?

Epithome.

2 Nullitatis exceptio requirentis altiorem indaginem non obſtat iudicio adipiſcendæ.

3 Spoliatus ante omnia eſt reſtituendus.

4 Iudicium poſſeſſorium requirit poſſesſionem.

5 Spoliato petenti ſe reſtitui an reſeruationis exceptio obſtet?

6 Reſeruatio inficit poſſesſionem.

7 Poſſesſionis eſſentia non diuerſificatur per iuſtum uel iniuſtum.

Poſſesſio

8 Poſſeſſio transfertur ex inutili contractu ubi non poſſet transferri dominium.

Deciſio. I.

Æneas de Falco. in tract. reſer. m. 4. q. princi. i. xi. effectu in prin. ſecundæ paginæ.

PRIMVS in data ob
tinuit unam ſententiam
contra ſecundum in da
ta reum & poſſeſſorem a
qua ſecũdus in data ap-
pellauit & in cauſa ap-
pellationis ſecundus in
data prætendens præ-
textu cuiuſdam reſerua
tionis primũ excluſum
& ſe de nouo obtinuiſſe
mandatum a papa ꝙ ſi-
bi in uim illius reſerua-
tionis prouideretur & in poſſeſsionem reduceretur nõ ob
ſtan. litis penden. ſi non foret alteri ius quæſitum obtinuit
ſententiam pro ſe & per ſecundum auditorem qui cogno
uit de cauſa appella. ſibi obtinuit prouideri poſtea primus
in data obtinuit unam commiſsionem uni tertio auditori
ſuper deſertione appellationis emiſſe per ſecundum in da
ta a prima ſententia pro ipſo primo lata & ſuper nullitate
ſententiæ pro ipſo ſecundo late. ſed pendente lite uel hoc
ta ſuper dictis deſertione & nullitate primus ſpoliauit ſe-
cundum poſſeſſione ſua & obtinuit poſſeſsionem in uirtu
te cuiuſdam executoriæ quam obtinuit ſuper prima ſen-
tentia pro ſe lata. ſecundus uero in data petit ante omnia
ſe reſtitui & ut ſpoliatum & ſpoliationem ut attentatum
lite pendente reuocari. primus uero in data petit prius de
bere procedi ſuper deſertione appellationis emiſſe a pri-
ma ſententia & ſuper nullitate ſecundæ ſententiæ. quæri
tur ſuper quo primo debet procedi? dictum fuit quod pri
ma ſententia lata. pro primo fuit nulla obſtante reſerua-
tione & decreto in ea appoſito & ſic per conſequens ap-
pellationem ab eo interpoſitam non poſſe dici deſertam &
fruſtra de eius deſertione quæri & ſimiliter poſſeſsionem
obtentam in uirtute executoriæ potius debere dici ſpolia
tionem de facto & ideo de huiuſmodi ſpoliatione prius eſ
ſe quærendum & reſtitutionem ante omnia fiendam pro
ei qui habuit ſecundam ſententiam quæ ſupponitur lata
per iudicem habentem bonam commiſsionem ſuper hoc
& licet primus prætenderet dictam ſecundam ſententiam
nullam. quia tamen nullitatis inquiſitio requirit altiorem
indaginem propter quod etiam iudicio adipiſcendæ poſ
2 ſeſsionis non obſtat quæſtio nullitatis ergo multo minus
nec iudicio reſtituendæ. argu. C. de edic. diui adri. tol. l. ij.
quia ſpoliatus ante omnia reſtituendus eſt. de ordi. cogni.
ſuper ſpoliatione. Aliqui tamen dixerunt quod ſententia
3 lata pro primo forte non eſt nulla ex quo pars in proceſſu
de reſeruatione nil oppoſuit in termino quo debuit & lata
fuit ſententia. uel ſaltem talis ſententia tenuit nec fuit nul
la in præiudicium partis contra quam fuit lata ut pareret
exceptioni rei iudicate non tamen ut uirtute ſententiæ re
uera in beneficio ei pro quo fuit lata aliquod ius acquira-
tur. Reſeruatio enim licet impediuerit quo ad iuris acqui
ſitionem & ligauerit manus cuiuſcunque inferioris quo
ad collationem uel iuris adiudicationem non tamen quo
ad proceſſum iudicialem & ea quæ reſultare poterant ex
proceſſu ſeu quo ad proceſſus efficaciam quin ſententia
ab eo lata pareret exceptionem rei iudicatæ inter partes in
ter quas lata eſt ſi non appellatur uel ſi appelletur & ap-
pellatio deſeratur prætextu allegationum competentium
& non oppoſitarum non poteſt ſententia retractari. de re
iudi. inter moſi C. de re iud. ſub ſpecie. licet regula ſupe-
riorum uel iurium acquiſitionis ſeu adiudicationis factæ
non tranſeat ſententia in rem iudicatam. iuxta no. per Iu
noc. de reſcriptis conſtitutus in fine. bene tamen dictum
fuit quod ſecundus in data non poteſt tanquam ſpoliatus
directo iudicio poſſeſſorio ſe reſtitui petere quia propter re
ſeruationem cui etiam innititur ſecundus nunquam po-
tuit habere ueram poſſeſsionem qua poſſet peti iudicium
reſtitutorium. Nam antequam ſibi in uirtute reſeruatio-
nis & noui mandati per eum impetrati de ſibi prouiden-
do: ſi non foret alteri ius quæſitum obtinuerat poſſeſsio-
nem ſeu detentionem ad quam petit ſe reſtitui quod non
poteſt quia illa poſſeſsio erat infecta per reſeruationem in
tantum quod reuera non cenſetur habuiſſe poſſeſsionem
propter not. per Innocen. in. c. ut noſtrum. de appellat.
Sed tamen bene poterat petere illam occupationem ad-
uerſarij tanquam innouata reuocari & ante omnia reduci
in ſuam priſtinam detentionem ſeu in ſtatu in quo primo
erat. ut in titulo. ut lite penden. per totum. quia in reuoca-
tione attentatorum non quæritur an quis poſſideat ſed ſo
lum ſtatus primus in quo erat pars antequam attentare-
4 tur licet in iudicio poſſeſſorio requiratur quod quis poſſi-
deat. ut no. Inno. de maio. & obe. dilecti. Alij uero dicebãt
contra quod ſolum erat reuocanda occupatio primi & ſic
auferenda poſſeſsio ſed non reſtituenda ſecundo donec
per finalem ſententiam obtineat ſibi fieri prouiſionem in
uirtute reſeruationis uel prouiſionem in eius uirtute per
ſm auditorẽ factã tenuiſſe declarari & tunc uirtute illius
mãdati cuius uirtute ſibi prouiſum fuit tãꝙ de reſeruato
erit in poſſeſsionẽ inducẽdus & nõ ante. Nec obſtat ſi di
catur ꝙ reducendus eſt in ſtatu in quo erat tempore quo
fuit attentatum. ut no. Innocen. in dicto. c. dilecti. quia il-
lud uerum quando ille ſtatus erat debitus & licitus. uel
de hoc erat dubium. ſed hic ille ſtatus in quo tunc erat:
erat indebitus & illicitus & minus canonicus. quia illi poſ
ſeſsioni de facto ſeu detentationi quam ante habebat ob-
ſtabat reſeruatio. & ideo ad illum ſtatum eſt reducendus
ne patere poſſit uitioſus ingreſſus. arg. de eo qui mit. in poſ
ſeſ. eum qui. lib. vi. pro hoc etiam facit quod notat Inno.
in. c. bone de appell. Et ſi dicatur quid ſibi prodiderit re-
uocatio attentatorum niſi ipſe reducatur in ſtatu? dico ꝙ
multum. quia poſſeſsio remanebit uacãs & uacua in qua
ſi eum finaliter obtinere contingat facilius fiet pro eo exe
cutio quam ſi eſſet per aduerſarium ſuum detenta. argu.
notatorum in ſimili per Innocen. extra de teſtibus. c. ue-
niens. ij. ſuper uerbo incontinenti. & in iſta opinione ego
eram licet magis cæteri in ſe inclinarunt ut etiam reduce
retur in ſtatu in quo erat. Alij tamen dicebant quod poſ-
ſet petere ſe reſtitui in iudicio poſſeſſorio. quia licet reſer
5 uatio obſtet petenti ſe reſtitui eius priſtinæ poſſeſsioni ubi
agent contra papam ſeu habentem cauſam ab eo in uirtu
te reſeruationis nõ tamẽ obſtaret petenti ſe admitti cõtra
ſpoliantem qui ſe non defenderet prætextu reſeruationis
nec ei inniteretur. ar. ff. de ui & ui ar. l. i. C. qui ut a me poſ
ſi. l. i. § ſi &. ff. de præca qui precario. hæc opi. non appro
6 batur. quia cũ ꝑtextu reſeruationis impediretur poſſeſsio
nis acquiſitio intantum ꝙ non cenſebatur habere aliquã
poſſeſsionẽ nec naturalẽ nec ciuilẽ. ergo nec poterat ſibi
cõpetere iudicium poſſeſſoriũ. ar. l. i. §. deijcit. ff. de ui &
ui arma. & ar. no. in. d. c. ut noſtrum. de appel. per Inno.
ad quod facit ꝙ no gl. de do. & contu. contingit. in fi. gl.
nec etiã credere eum habere cõditionem ex canone rein-
tegranda. iij. q. i. quia credo ꝙ illa ſupponit uerã poſſeſsio
nem præceſſiſſe: uel naturalem uel ciuilẽ. Et eſto ꝙ ſuffi
ceret ſola detẽtatio adhuc nõ crederẽ iſtũ per eã poſſe re
ſtitui. quia detentatio ſua obſtãte reſeruatione erat infecta
& uitioſa quãtuncunque eã ignoraſſet ab initio propter de
cretũ ei annexũ ꝙ afficit ignorãtes ut c. ſi culpe de elec.
nec prodeſt etiam ſibi ꝙ uadit contra tertium ſpoliãtem
uel inuadentem. quia cum ille poſſideat uincit actorem
iſtum petentem ſe reſtitui per non ius ſuum. quia ex parte
actoris ius inſpicimus. ar. l. fi. C. de rei uend. ff. ſi pars hære-
peta. l. i. & pro hoc bene facit ff de teſta mili. l. militis co-
dicil § ueteranus. de ſecun. tab qui liberis §. fi. Alij tamẽ
tenent quod beneficium reſeruatum poteſt uere poſſideri
uel naturaliter uel ciuiliter licet iniuſte. quia iuſtum uel
7 iniuſtum non diuerſificant eſſentiam poſſeſsionis. ar. l. iij.
§. ex contrario in fi. ff. de acqui poſ. ad quod allegant te.
in. l. i. § uis. ff. de acquiren poſſeſſ. iuncta. l. iij. §. ſcien-
dum. ff de dona. inter uirum & uxo. quia ex inutili cõtra
8 ctu transfertur poſſeſsio etiam ubi non poſſet transferri
dominium ut ibi. Sed an iſte ſecundus ſi eſſet reſtitutus
uel nunquam fuiſſet ſpoliatus qui tenet beneficium reſer
uatum in quo nullũ ius habebat poſtea obtineat ſibi pro-
uideri in uirtute reſeruationis ſeu prouiſionis per ſm audi
torem ſibi factæ indigebit noua inductione in poſſeſsionẽ
uel an ſufficiat ſibi ꝙ remaneat in prima quam antea tene
bat quæ licet tunc illicita nunc fiat licita. Quidam dicũt
quod non indiget noua inductione. ſicut nec emptor qui
prius rem tenebat non indiget noua traditione. ff. de rei

nend.quædam mulier.allj.uero dicunt ꝙ indiget noua in duƈtione.ar.de inſti.ex frequentibus.& de conceſ. prebẽ. poſt electionem.

Summarium.

1 Spoliatus apoſtolicus reſtituendus eſt contra permutantem ipſum ſpoliatem beneficio ex cauſa ficte permutationis renunciato non obſtante renunciatione iuri & poſſeſſioni & petitioni reſtitutionis iuramento per ſe facta.

Epithome.

2 Beneficia permutata non ueniunt ſub poteſtate expectantium.
3 Renunciatiu petendæ reſtitutionis factæ poſt ſpoliationem an obſtet petenti ſe reſtitui?

Decifio. II.

A &.B.ex cauſa permutationis inuicem faciendæ reſignauerunt ſua beneficia in manibus ordinarij. Quidam,uero expectatiuus apoſtolicus poſt præmiſſam reſignationem antequã per ordinarium eſſet expedita permutatio ideſt antequam beneficiũ unius permutantium inuicem alteri contuliſſet acceptauit beneficium ipſius & fecit ſibi de eo prouideri & in poſſeſſionẽ induci prætendens quod dictus a tempore reſignationis beneficij erat ſenex & infirmus & quod in fraudem expectantium permutionem illam fuerat machinatus & eadẽ die qua expectans apoſtolicus acceptauit & fecit ſibi prouideri & in poſſeſſionem ſe induci ordinarius perfecit dictam permutationem uidelicet beneficium ipſius. A.conferendo ipſi.B & econuerſo.modo dictus.B.uidens quod dictus apoſtolicus fecerat ſe induci in poſſeſſionem beneficij quod fuerat ipſius. A.& nunc fuerat ipſi. B.collatũ ex cauſa permutationis in craſtinum ipſum expectantem apoſtolicum ſpoliauit & omnia iſta facta fuerunt adhuc uiuente ipſo. A. poſtea uero per ſex aut ſeptem dies dictus A ex ſua infirmitate deceſſit.& poſt prædicta dictus expectãs apoſtolicus ſic ſpoliatus renunciauit iuri & poſſeſſioni & petitioni reſtitutiõis medio iuramẽto. ſed nõ obſtan.renunciatione prædicta apoſtolicus prædictus contra dictum.B.petebat ſe reſtitui in poſſeſſionem dicti beneficij quo fuerat ſpoliatus opponebatur ſibi per ipſum. B.quod non potuerat acceptaſſe:nec poſſediſſe prædictũ beneficiumquod non uacauerat niſi per reſignationem ꝑ ipſum. A.factam ex cauſa permutationis cum ipſo.B. ſiẽ
2 de.& beneficia permutata non ueniunt ſub poteſtate expectantium.in.c.l.de rerum permuta.li.vi. Item opponebatur ſibi de renunciatione prædicta dictus uero expectãs dictam permutationem ſeu renunciationem eius prætextu factam dicebat fraudulentam & machinatam in fraudem expectantium & ideo ipſum potuiſſe nihilominus acceptare & ſibi facere prouideri & per eam fuiſſe inductã ueram uacationem in præiudicium reſignantis & in fauorem expectantis.ulterius etiam aſſerebat quod & ſi poſſeſſio ſua reſpectu ipſius A.poſſit reputari uicioſa:tamen reſpectu ipſius B.qui ipſum ſpoliare non debuit niſi eo primitus uocato & audito poterat reputari canonica & erat
3 contra eum reſtituendus nec obſtat ſibi renunciatio quia eam fecerat poſt ſpoliationem prædictam.& ideo ſibi nõ præiudicabat quo minus eſſet reſtituendus.ar.c. ſolicite de reſti. ſpo.quæritur quid iuris.

Summarium.

1 Hoſpitalari ſpoliati ab ordinarijs an poſſint petere ſe reſtitui?

Decifio. III.

NVnquid iſti quibus committuntur hoſpitalia zenodochia leproſaria & talia huius modi ſi ſint ſpoliati ſeu priuati per ordinarios ſuos a quibus adminiſtratio eis fuit commiſſa poſſint petere reſtitutionẽ uide quæ ſcripſi de reli.domi.quia contingit. §.ut autem. iuxta glo.ſuper uerbo committatur.

Deciſio. IIII. ſimilis de reſtitu.ſpolia.nu.17.in antiq. Vide Caſſa. Deci.4.pagi.ſecunda uer. nec refragatur ut lit.penden.

Summarium.

1 Spoliato petenti reſtitutionem contra prouiſum a papa inductum per ſuum executorem in poſſeſſionem beneficij reſignati.an obſtet quod ſibi fuerit prouiſum de dicto beneficio nonuacante de facto.licet de iure?

Epithome.

2 Renuncians non ſolum perdit ius in proprietate ſed etiã in poſſeſſione.immo facilius in poſſeſſione poſito quod renunciatio non teneret.

Deciſio. V.

SSuppoſito de conſuetudine in eccleſia quod præcẽtoria non conferatur niſi canonico præbendato. & quod ſi præcentor qui etiam eſt canonicus præbendatus dimiſerat canonicatum & præbendam cenſeatur etiam dimiſiſſe præcentoriam. Quidam præcentor reſignauit canonicatum & præbendam.ſed adhuc de facto uoluit retinere præcẽtoriam.tamen ordinarius ad quem illius ſpectabat collatio contulit eam cuidam canonico illius eccleſiæ tanquam uacan per dimiſſionem canonicatus & præbendæ & eum induxit de facto in poſſeſſionem ipſius præcẽtoriæ.& fuit receptus per capitulum non uocato primo præcentore qui ſecundum ſe poſſeſſionem præcentoriæ adhuc retinebat nec credebat eum perdidiſſe.& poſtea ille primus præcentor uenit ad curiam romanam.& in manibus papæ uel commiſſarij ab eo deputati reſignauit præcentoriam.& eam papa cuidam contulit tãquam uacantem in curia per reſignationem illam in eius manibus factam.& ille cui papa contulit fuit inductus ꝑ executorem ſuum in poſſeſſionem.uenit alter cui ordinarius contulerat.& prætendit ſe ſpoliatum.& petit ſe reſtitui.Quæritur an ſit reſtituendus Quidam dicunt quod non.quia ex quo primus.præcentor non dimiſerat poſſeſſionem quando ille fuit inductus per ordinarium non potuit aſſequi poſſeſſionem donec primus præcentor uocatus fuiſſet amotus de poſſeſſione.arg. C.ſi per uim uel alio modo.l.ſi.quia eſto quod alias per renunciationem non
2 ſolum perdat renuncians ius in proprietate . ſed etiam in poſſeſſione.immo facilius in poſſeſſiõe.poſito quod quo ad proprietatem non teneret renunciatio.ut no. Innoc.in c.quod in dubijs.de renunc. tamen non ſequitur ꝙ prætextu dictæ conſuetudinis dimiſſo canonicatu & præbenda perdens proprietatem in præcentoria. propter hoc perdiderit poſſeſſionem.ar.c.licet.de præben.lib.vi ſed hæc ratio concluderet quod primo præcentore ſi incontinenti quaſi continuando ordinarium eieciſſet de poſſeſſione ꝗ cito ſciuiſſet.quia reſpectu ordinarij non poſſet dicere ſe ſpoliatum.ar.ff.de acquiren.poſ.clam poſſidere.§.qui ad nundinas. &.l.ſi id quod . Sed quia hic non uenit ad cauſam primus præcentor. ſed ille cui papa poſt eius reſignationẽ contulit ſecus eſt.quia reſpectu huiuſmodi apoſtolici & cuiuſlibet alterius . ille cui ordinarius contulit poſſidebit per prius.ideo apoſtolicus uel eius executor nõ debuit eum eicere ſine cauſæ cognitione. nam non eſt dubium ꝙ etiam tempore ante reſignationem factam in manibus papæ per primum præcentorem ipſe quem ordinarius induxit in poſſeſſionem ſaltem habuit naturalem. licet præcentor primus in animo retineret ciuilem.ut.§ qui ad nundinas. quæ quamuis clandeſtina.tamen parit reſtitution̄ inter dictum contra quencunque præterquam contra primum præcentorem a quo ſuit clandeſtina ſi uellet eam retinendu defendere. ut.l 1 § fina.ff. uti.poſſ. iuncta.l.i.§.deicitur.de ui & ui ar.Cum igitur primus præcentor ſi defendat eam.immo nec habens cauſam ab eo. quia iſte cui papa contulit non habet cauſam a prædeceſſore.ſed potius a papa.uidetur ꝙ ille ſit reſtituendus quẽ ordinarius prius induxerat.

Summa-

Summarium.

1 Religioſus depredatus cappa uel breuiario poteſt contra prædonem agere nomine ſuo.

Deciſio. VI.

VTrum religioſus deprædatus cappa uel breuiario uel alijs rebus ſuis poſſit nomine ſuo agere cõtra depredantem uel ad recuperationem rerum uel extimationem fuit dictum ꝙ ſic. arg. l. in. C. ſi per uim uel alio modo. & ff. de iudi. ſi longius & no. in ſpec. ti. de accuſa. in uerſi. ſed quid ſi cappa. viij. colu.

Summarium.

1 Petitorium. licet. A. ſuſpenderit quoad. B. non obſtabit quo minus ipſe .B admitti debeat ad petitorij cauſam ab A. contra tertium collitigantem reaſſumptum.

Deciſio. VII.

RIchardus & Robertus & Thomas ſuper quodam beneficio cõtendebant. ita quod Richardus prætendens ſe ſpoliatum per Robertum egit poſſeſſorio reſtituende & ſuſpendit petitorium & obtinuit ſententiam in poſſeſſorio pro ſe. & fuit per ſententiam reſtitutus. ſed quia antequam ferretur forte ſententia uel ſaltem mãdaretur executioni. Robertus ſecundum ſe fuit ſpoliatus per Thomam. idem Robertus egit contra Thomam poſſeſſorio & petijt ſe reſtitui. ac ſuſpendit contra eum petitorium. ſed quia non bene probauit Robertus intentionem ſuam fuit dictus Thomas ab eius impetitione in dicto poſſeſſorio abſolutus. dictuſque Robertus appellauit & procurauit cauſam illius appellationis committi in poſſeſſorio alteri auditori. tandem Robertus uolens procedere in petitorio contra Richardum. petijt eum citari ad procedendum in petitorio tunc autẽ uenit etiam Thomas & uidens Robertum contra Richardum procedere in petitorio petijt etiam ſe admitti ad petitorium. quia ſua intereſt. opponitur ſibi per Robertum ꝙ ipſe contra eum ſuſpendit petitorium. & cum adhuc pendeat iudiciũ poſſeſſorium quod ipſe ante intentauerat contra eum & nũc in ſecunda inſtantia pendet. non debet donec poſſeſſoriũ ſit terminatum admitti ad petitorium. Quæritur quid iuris. tenuerunt omnes ꝙ non ob. dicta ſuſpenſione petitorij dictus Thomas ſit admittendus ad petitorium. quia ſua intereſt. ex quo uidet dictum Robertum procedere in petitorio contra Richardum. Item quia imputandum eſt eidem Roberto quod procedit in petitorio donec poſſeſſorium per eum contra Thomam intentatum ſit finitum. uidetur enim eo ipſo quod procedit in petitorio quodammodo renunciare poſſeſſorio. præſertim autẽ eſt admittendus Thomas. quia non uenit uoluntarius ad petitorium. ſed quaſi coactus ex facto dicti Roberti quem uidet procedere in petitorio contra Richardum. & ſua intereſt admitti ad petitorium ne tacendo ſciens cauſam petitorij agi inter eos. ſibi poſſit præiudicium generari. iuxta. l. ſæpe. de re iud. & c. cum ſuper. & c. quamuis. cum ibi no. per Iono. de re iudi.

Summarium.

1 Poſſeſſio dicitur acquiri per tactum annuli portæ clauſæ. & ſi fuerit ſpoliatus. erit reſtituendus.

Deciſio. VIII.

IN inductus in poſſeſſionem per annulum ſeræ eccleſiæ clauſæ cuius claues erant pœnes eum ad quem pertinebat cuſtodia eccleſiæ tempore uacationis apprehendat poſſeſſionem. ut ſic ſi poſtea non admittatur tanquam ſpoliatus. uel ſi alius in poſſeſſionem inducatur ſit reſtituendus. tenuerunt quod ſic. quia talis anulus eſt pars rei. argu. ff de fundo inſtruc. quæſitum. §. fiſtulis. de ac. emp. fundi. in principio. ergo & cætera. argum. l. iij. in princ. ff. de acquiren. poſ. præſertim quia inducens habebat poteſtatem tradendi poſſeſſionem. & tunc in tali poſſeſſione apprehenſa ſufficit rei præſentia cum uiſu. argu. l. i. §. ſi iuſſeris. & l. quod meo. §. ſi uenditorem. in eodem ti. etiam tunc talis poſſeſſio eſt extendenda. iuxta no. per Innocen. in c. in literis. de reſti. ſpo. & in c. tranſmiſſa. de elec. & ibi per Compoſ. nec obſtat ꝙ cuſtodia erat pœnes alium. quia non propter hoc erat poſſeſſio pœnes eum. iuxta not. per Innocen. in c. ex parte. de arbi. ſed quando alius eſſet in poſſeſſione tunc poſſeſſio talis non eſt extendenda. ſed reſtringenda ad ea ſola quæ traduntur. ſeu de quibus poſſeſſio uacat. ut notat Compoſ. de elec. tranſmiſſam.

Summarium.

1 Interdicto uti poſſidetis ab una. & interdicto unde ui. altera partium intentatis. ſi in utroque ſufficienter ad uictoriam probatum fuerit. pro quo ſententia ferenda erit?

Deciſio. IX.

ABbas pro certis iuribus epiſcopalibus in quorum poſſeſſione ſe aſſerit egit contra epiſcopum eum turbantem & inquietantem interdicto uti poſſidetis. & econtra epiſcopus egit contra abbatem pro eiſdem iuribus quibus per eum ſe aſſerebat ſpoliatum interdicto unde ui. pro eorum reſtitutione. & tandem uterque probat ſufficienter intentionem ſuam. Quæritur an pro utroque ſit ferenda ſententia. an pro ſolo epiſcopo. de quo pleniſſime no. Innocen. de præſcriptionibus ueniens. in maiori gl. ſuper uerbo niſi in aliquo ſed nõ ita plene. C. uti poſ. l. i. in. v. & vi. q. & Innoc. ubi ſupra tenet ſecundum quoſdam quod in utroque interdicto. & pro utraque parte feratur ſententia. ſed tamen ſola lata pro epiſcopo interdicto unde ui mandabitur executioni. & non lata pro abbate interdicto uti poſſidetis. Secundum alios autem tenet ꝙ ſolum pro epiſcopo interdicto unde ui feratur ſententia. & non pro abbate interdicto uti poſſidetis.

Deciſio. X. ſimilis ſupra eo. in antiq. nu. 18.

Summarium.

1 Fructus qui percipi potuerunt an ueniant ex canone reintegranda?

Deciſio. XI.

AN in cõditione ex canone reintegranda ueniant fructus qui percipi potuerunt. nõ niſi ex materia uiolentiæ. & cõtra uiolentum competat. ar. l. inuaſor. cum ibi no. circa princ glo. C unde ui. licet Archi. in c. reintegranda. iij. q. i. uidetur tenere ſimpliciter ꝙ ueniant. ſed maior pars fuit in opi. prima ꝙ non.

Summarium.

1 Spolians licet conuenerit cum ſpoliato ſuper dilatione ſoluendorum fructuum & expenſarum non impeditur ꝓpterea agere interim petitorio.

Deciſio. XII.

SPoliator condemnatus ad reſtitutionem eccleſiæ & in fructibus perceptis. & in expenſis reſtitut. ſuper eccleſia componit cum ſpoliato pro fructibus & expenſis in certa pecuniæ quantitate. & ſpoliatus dat ſibi certos terminos certorum annorum ad ſoluendum illam quantitatem pecuniæ. quibus terminis nondum elapſis. nec adhuc ſoluta illa pecunia ſpoliator uult procedere in petitorio. ſpoliatus dicit quod nondum eſt plene reſtitutus. quia nondum habuit reſtitutionem fructuum & expenſarum. alter dicit quod nondum tenetur ſoluere propter conuentionem & terminos. & quod ex hoc uidetur renunciaſſe ſpoliatus illi exceptioni. Quæ-

Similis deciſ. nu. xv. de cau. poſſ. & proprie in antiq.

citur an bene dicat. dic q ſic. ſi cauſa fuit nominata. alias non arg. ff. de re iudi. l. iiij. §. ſi ex conuentione. C. de exe cu. rei iudi. l. ij. ad quod argu. l. qui id quod. ff. de dona. cum concor.

Summarium.

1 Spoliatus una perceptione & demum ad reliquas ſucceſſiuas admiſſus. an reſti tutionem petere poſſit?

Decisio. XIII.

PRæcentor & capitulum conſueuerunt recipere torticia & candelas quæ ponuntur in funere in eccleſijs parrochialibus totius ciuitatis ubi ipſe & canonici interſunt cum proceſſione in ſepultura contigit quod quadam die quadam eccleſia non permiſit rectorē ipſius eccleſiæ recipere torticia & candelas quæ ibi obuenerant in quadam ſepultura in qua illi interfuerant. ſed in ſequentibus funeribus bene fuerunt permiſſi recipere & etiam in cæteris eccleſijs agebant tamen poſſeſſorio tanquam ſpolia ti poſſeſſione ſua pro illa ſepultura & petebant ſe reſtitui erat quæſtio an bene agerent. nam uidebatur eos nō poſſe petere reſtitutionem poſſeſſionis. quia aut peterent ſe reſtitui ad poſſeſſionem iuris recipiendi. & non poſſunt. quia iam illam poſſeſſionem recuperauerūt ex quo in ſequentibus funeribus fuerunt admiſſi & permiſſi recipere. aut peterent ſe reſtitui ad poſſeſſionem illorum torticorum & candelarum illius diei ſeu ſepulturæ. & non poſſunt. quia illorum poſſeſſionem nunquam habuerunt fuit tamen dictum quod immo poſſent petere ſe reſtitui. per oo. per Inno. in c. quærelam. ſuper uerbo ſubtractam. ibi ſed quid ſi poſtquam ſpoliauerunt cum ierit ad capitulum.

DE DOLO ET CONTV.

Summarium.

1 Canonici ſingulares citati ſi fuerint cōtumaces non poſſunt excommunicari pro capitulo non comparente. ubi decreta fuit citatio contra decanum. & capitulum.

Epithome.

2 Procurator capituli an poſſit petere abſolutionem canonicorum ut ſingulorum excommunicorum?
3 Sindicus uniuerſitatis nō poteſt agere uel conueniri pro iuribus ſingulorum de uniuerſitate.

Decisio. I.

CITATIS decano cū capitulo cuiſdam eccleſiæ ut comparerent certa die in curia proceſſuri in quadam cauſa prophana ad ſingulos actus uſque ad ſentētiam. & executa citatione in perſona cuiuſdam. a. modo decani. & b. & c. & d. tunc canonicorum capitularium certis alijs canonicis tunc ab illo capitulo abſentibus. & in termino citationis aſſignato nullo p eiſdem decano & capitulo comparente. Quæritur an dicti. a. decanus & b. & c & d. canonici in quorum tunc capitulantium perſonis fuerat executa citatio poſſint excōmunicari. uidetur q ſic. quia illi ex quo erant tunc capitulantes uidentur culpabiles de contumacia capituli. igitur in eos ſingulares ſic culpabiles ferri poſſit excommunicatio. argu c. romana. § in uniuerſitatem. de ſen. excom lib. vi Contrarium credo. & in hac parte fuit maior pars dominorum quia licet tempore citationis fuerunt in capitulo non propter hoc conſtitit de culpa eorum. quia poſſibile fuit quod poſtea ſuperuenientibus alijs canonicis. uel ad deliberandum ſuper ipſa citatione & miſſione procuratoris ad curiam ad comparendum in termino uocati cum eis habuerint diligentiam competentem. & forſitan non potuerunt feliciter concordare. uel non potuerant ad hoc neceſſaria habere. uel alia fuerunt impedimenta. modo ad hoc uel propter factum uel contumaciam capituli uel uniuerſitatis poſſint excōmunicari ſingulares oportet q conſtet de culpa eorum iuxta illum. §. in uniuerſitatem. cum ibi no. per Inno nec ob. ſi dicas q præſumitur eorum culpa uel negligentia. ex quo non docetur de diligentia. quia dico q non præſumitur. ex quo erant canonici cum quibus fuit ſuper articulo præiudicare eccleſiæ tractando & declarando. & ueriſimilius eſt q citationē alijs dixerint quam q non. & licet poſtea non oēs miſerint procuratorem in termino non cōſtat q dicti. a. & b. & c. & d. de hoc fuerint culpabiles magis quam alij. nec in qua culpa fuerint. nec ob. ſi dicatur q ſaltem decanus qui perſonaliter fuit citatus debet cōparere uel mittere. quia illud uerum eſſet ſi fuiſſet citatus pro cauſa eum tangente ſpecialiter uel decanatum ſuum. & pro eius iuribus ſeparatis a iuribus capituli. Sed ego pono q oēs citabantur cōmuniter pro cauſis tangentibus omnes & uniuerſos & totam eccleſiam. hoc enim caſu non eſt conſiderandus decanus ut diſtinctus & ſeparatus a capitulo. ſed ut incluſus in capitulo & unicus & unum corpus faciens cum capitulo tā quam caput cum membris. faciunt no. de cōſti. cum omnes & de conceſ. præben. poſt electionem & in cle. ut hij qui de eta. & quali. ſuper uer. eiſdem Sed pone q propter hoc. a. & b. & c. & d. fuerunt excommunicati. quia non comparuerunt in termino. poſtea uero tractu temporis antequam ſcirent excommunicationem in eos latam. capitulum etiam inter quos fuerunt. a. & b. & c & d miſerunt procuratorem ad cauſam prædictā nomine decani & capituli citatorum. Quæritur nunquid ille poſſit appellare pro grauamine excommunicationis prædictæ latæ in dictos a. b. c. d. pro contumacia prætenſa capituli. & uidetur q non. quia illi. a. b. c d. nō fuerunt excommunicati ut capitulum. quia ſic non tenuiſſet ſententia. nec ſic poterant excōmunicari. ut dicto. §. in uniuerſitatem. igitur excom-
2 municati fuerunt ut ſinguli. & cum dictus procurator nō ſit procurator ſingulorum ſed capituli. non uidetur quod poſſit pro grauamine eis illato ut in ſingulos cum cauſa ſingulorum nec eorum grauamen non ſit capituli uel uniuerſitatis. arg. l. ſed ſi hac lege. §. qui manumittitur. de in ius uocan. de rerum diuiſ. l. inſtantium. §. uniuerſitatis. pro
3 hoc uidetur tex. ff. q cuiuſ uniuer ſicut. §. ſi q d. ubi actor uel ſindicus uniuerſitatis nō poteſt agere uel conueniri p iuribus ſingulorum.* Domini tenuerunt contra q fuerint iſti excommunicati pro prætenſa contumacia capituli. & eius occaſione. uidetur igitur q tanquā ad capituli redundet iniuriam & præiudiciū igitur procurator capituli poſſit appellare. pro hoc bene facit quod no. Inno de ap. dilectus de ſen excom. romana. § in uniuerſitatem. in glo. ſi. uer. ſed quæritur. nec obſtat ſi dicatur q non ualuerit procuratoris conſtitutio. quia erāt excommunicati conſtituentes. ar. a. conſulti. de procura. quia immo ex quo tunc ignorabant. ar. de. leri. excom. mini. apoſtolicæ. uel etiam ad proſequendum cauſam ad quam erant uocati ut rei. Et quia ad appellandum a grauamine illato uel inferendo etiam conſtituerant procuratorem. ar. de iudi. c. intelleximus. de excep. ſignificauerunt. de reſcrip. c. i. li. vi.

Fely. in. c. cū omnes col. xv. uerſi., amplius de conſti. & in c. eam te col. x. de reſcrip. & in. c. dilectæ col. 4. uerſi. an aūs de excep.

*Oldra conſ. 66. de inia. de cl. i. c. licet cauſam col. 8. uer. xv. not. de proba. & quando dñs poſſit agere pro iniurijs latis ſobditis ul de Fely. in. c. audìtus col. xii uer. ſcias de ſcrip. crane. cōſi. 45. quidam dominus.

Summarium.

1 Actor qui obtinuit citari reum ad perſonaliter comparē dum tenetur etiam ipſe perſonaliter comparere alioquin reus non comparens non reputabitur contumax?

Decisio. II.

VTrum ſi quis obtinuerit commiſſionem cum poteſtate citandi perſonaliter. & in eius uirtute fecit aduerſarium citari perſonaliter teneatur etiam ipſe actor impetrans commiſſionem perſonaliter comparere. ita q alias reus citatus in termino non comparens non poſſit contumax reputari. niſi etiam actor tunc perſonaliter compareat. & iſta quæſtio ſupponit q ageretur ciuiliter. quia ſi criminaliter actor qui tenetur ſe inſcribere

Fely. in rubrica de reſcrip. col. i. uer. conſidera. ſecūdo.

ſcribere ad penam talionis bene tenetur ſine dubio perſo
naliter comparere.ſed cũ agitur ciuiliter.& actor ex ſpe
ciali gratia obtinuit quod aduerſarius poſſet citari perſo
naliter.eſt quæſtio fortis.& quidam dicebant quod non
teneatur actor perſonaliter comparere.ex quo cauſæ na
tura hoc non requirit.nec alias per iudicem uel ſuperio
rem ad hoc expreſſe eſt citatus.nec quod ex ſpeciali pri
uilegio ſibi contra aduerſarium conceſſum eſt ſibi debeat
in leſionem redundare.argu.l.terminato.C.de fruct.& li.
expen.& C.de reſcin.uen.l.ratas.& argu. illius equitatis
tituli quod quiſque iuris.nam intereſſe poteſt aduerſarii,
ipſum debere perſonaliter comparere.quia ſuper defen
ſionibus ſuis ſciet forſan melius ueritatem quam procu
rator.

VT LITE PEN. NIHIL INNO.

Summarium.

1 Intruſus contra.c.ſi hii contra quos non admittitur ad
dandum obiectus.& talis intruſio eſt per uiam attentati
reuocando.

Epithome.

2 Reus etiam in beneficialibus actore non probante abſol
uitur ab eius impetitione.
3 Debitor poteſt deducere ius alienum ad effectum ut cõ
cludat de non iure actoris.
4 Surrogatus lite pendente an admittatur ad dandum ob
iectus?
5 Reſeruatio inficit titulum & poſſeſsionem.
6 Intruſio per uiam attentati an ſit reuocanda?

Deciſio. I.

NVnquid reo & poſsidente
lite pendente mortuo ſi de
facto in beneficio de quo
lis prætendebatur ſurro
gatur alius per ordinariũ
contra.c.ſi hii contra quos
extra ut lite penden. li. vi.
poſſet iſte ſurrogatus poſ
ſidens qui nullum ius ha
bet in beneficio iſto.per di
ctum.c.dare obiectus con
tra actorem qui petebat beneficium.& uidetur quod ſic.
2 quia reus qui nullum ius habens in beneficio.etiam ſi per
confeſsionem ſuam uel alias de hoc conſtet uincere de
bet per non ius actoris.ſaltem ut ab eius impetitione ab
ſoluatur.ut no.Compoſ.de reſcrip.mandatum.pro quo fa
cit.C.de rei uendi.l.fi.de eden.qui accuſare pro quo etiã
facit.ff.qui.mo.pig.uel ipo.ſol.l.paulus.reſcri.§.fi.ibi ſi
qualiſcunque poſſeſſor.pro hoc etiam facit. quia uerus
3 debitor excludere facit creditorem deducendo ius alienũ
ut concludat non ius actoris.& tamen ipſe quantum ad
ſe cum re uera debitor ipſe eſſet condemnandus erat. ſed
propter non ius actoris uincet & abſoluitur ab eius impe
titione.ſic deduco.ff.ad treb.l.i.§ quanquam .ff. de car
bo.edic.l.iii.§.cum extaret de bonis lib.l.quandiu .C. de
noua.l.iii.no.per Cy.de ſeruis fugitiuis cum ſeruum . in
noua addi.Credo contrarium in hoc caſu . quod ſi talis
4 reus & poſſeſſor nouiter contra ius ſurrogatus lite pendẽ
te admitteretur ad litem.uel ad impugnandum ius acto
ris.fruſtra eſſet facta dicta decretalis ſi hii contra quos.uã
per tales nouos poſſeſſores qui malitioſe ſurrogarentur in
terdum litigia in eccleſiarum diſpendium prorogaren
tur contra rationem dicti.c.nec hoc ius ſuſtinere debet.
immo ea officio ſuo talem nouum ſurrogatum debet a li
tigio repellere.ex quo in præiudicium litis penden.fuerat
ſurrogatus.immo & ante omnia eum a beneficio reuoca
re reuocando attentata lite pendente ut per totum titu.ut
li.pen.Item quia talis ſurrogatus non habet fundamen
tum alicuius coloratæ poſſeſsionis uel detentionis. immo
eius poſſeſsio ſeu detentio eſt affecta & adeo nulla . quod
carere debeat omnibus iuris adminiculis. propter decre
tum appoſitum in dicto capitulo ſi hii contra quos. ſicut
5 alibi dicitur de poſſeſſore beneficii reſeruati. qui non ha
bet aliquam poſſeſsionem uel detentionem iuris admini
culis coadiuuabilem.ar.no.per Inno.de appel.ut noſtrũ.
& ar.de præben.inter cetera cum concor. Nec ob. opin.
Cõpoſ.nec iura ſupra allegata.quia omnia illa uera ſunt
in reo qui habuit poſſeſsionem ſeu detentionem antequã
lis contra eum uel aliquem alium inchoaretur.& ſic non
cum haberet eam in præiudicium litis penden. poterat
admitti ad litem. & per conſequens ad impugnandum
ius actoris ut ſic per non ius illius ipſe abſoluatur ab eius
impetitione.& de tali etiam ſi non conſtaret de non iure
ſuo.crederem quod poſſet dare obiectus. ſecus autem in
caſu noſtro.quia ut ſupra dixi iſte ſurrogatus lite penden
te eſt repellendus & remouendus a poſſeſsione & deten
tione reuocando omnia per eum lite pendente attentata.
6 & ita fuerunt quaſi omnes in opinione.Sed an talia atten
tata lite pendente poſſint reuocari per iudicem ex officio
ſuo nobili.etiam parte non petente.uideretur quod ſic.
quia talia attentata nedum concernunt præiudicium uel
iniuriam partis immo & irreuerentiam & iniuriam iudi
cis.igitur &c.ar.ff de poſtulã.l.quos prohibet ff.de pac.
iuregentium.§ ſi paciſcar.pro hoc etiam quia talis reuo
catio attentatorum hoc caſu tangit abbreuiationem litis
& eſt notoria iudici.ut iudici attentata.ex quo talis ſurro
gatus prætendit ſe poſsidere.& petit ſe admitti ad litem.
igitur &c.ar C.de temp.ap.l.ii § fi.ſi cer.peta.quidam ex
timauerunt.Item quia talia attentata tangunt periculũ
animæ attentantis.& utilitatem eccleſiarum & publicã.
ne propter diuturna litigia eccleſiæ diu uacent & iudicis
illuſionem.igitur hoc caſu iudex poſſet ſupplere de facto
ar.no.per glo.de elec.cupientes.§.ceterum. ſuper uerbo
contumacia.li. vi.& per Archi.de excep. pia . in ultima
glo.eodem li.ſuper hoc nihil fuit determinatum nec di
ctum niſi per me qui hoc moui.

Deciſio. I I.ſimilis deci.au.5.eo.ti.in antiq.

DE SEQVES. POSSES. ET FRVC.

Deciſio. I.Similis deci.lv.ſupra de reſcrip.in antiq.

Summarium.

1 Sequeſtrum in uim ſententiæ nullæ decretum an ſi quis
uiolauerit, teneatur penis de quibus in clem.ad compe
ſcendas.

Epithome.

2 Sententia lata ex falſa cauſa niſi habeat errorẽ iuris ex
preſſum ipſo iure tenet.
3 Sequeſtrum uiolans dicitur uiolare poſſeſsionem pe
nes ſequeſtrum remanentem uel ſi per ſequeſtrum con
ſeruaretur.

Deciſio.I I.

VTrum pene conſtitutionis ad compeſcendus ha
beant locum ſi factum fuerit ſequeſtrum per lite
ras apoſtolicas obtentum uirtute ſententiæ diffi
nitiuæ late in curia romana quæ eſt nulla.licet tunc ali
qua putaretur & aliquis uiolauerit illud ſequeſtrum. &
uidetur quod talis non incidat in penas illas ex quo ſen
tentia erat nulla.quia tunc decretum ſequeſtrationis ui
detur fuiſſe factum ſeu interpoſitum ex falſa cauſa . igi
tur nullius ſit effectus.ar.ff.ne uis fiat ei.l. prima .§. hæc
uerba.& quia conſtitutio illa eſt penalis.igitur reſtringen
da.ſed uerius eſt tenere contrarium.propter rationem il
lius textus & propter temeritatem.& in odium uiolantis
ſequeſtrum.antequam eſſet declarata ſententiæ nullitas.
& quia propria auctoritate attentare non debuit quod iu
ridice & uia ordinis proſequi potuiſſet. & quia in dubio
ſequeſtrum & manus appoſitio pape ſeruare debuit pro
pter eius auctoritatem.& pro hoc etiam quod non ob.nul
litate ſententiæ ea quo aliqua credebatur puniatur & te
neatur uiolator illis penis facit finis illius cle.ad compe
ſcendas.&.ff.de fal l.ſi quis legatum . & quia ſequeſtrũ
non eſt nullum.licet factum ex falſa cauſa. cum ſenten

Caſſa.decl. 5. pag.ii.uer.ſed maior pars de ſequeſ. poſſe. & fructu.

1 tia uel interlocutoria lata ex falſa cauſa.niſi habeat erro-
rem iuris expreſſum ipſo iure teneant.licet ope appellan
tis reuocari poſsint.facit quod no.ff.de acquiren. hære.ſi
is ad quem facit.ff.de excu.tu qui teſtamento.iuncta no.
per Inno.de renūc.in præſentia.nec ob.iura quæ ad hoc
poſſunt in contrarium allegari. ut dixi in illa quæſtione.
quam quære ſupra folio. an unio facta ex falſis cau
ſis ſit nulla ipſo iure.& quia ſequeſtrū uiolans uiolat poſ
3 ſeſsionem tenendo quod eſſet penes ſequeſtrum. uel etiā
tenendo quod adhuc penes partem prius poſsidentem re
manſiſſet.ſed per ſequeſtrum ſibi conſeruaretur.arg.not.
C.de proh.ſe.l.prima.per Cy.cuius quidem poſſeſsionis
eſſentiam cum ſit facti iuſtum uel iniuſtum.uel cauſæ fal
ſitas non diuerſificat nec eius acquiſitionem uel retentio-
nem impedit.ſicut nec acquiſitionem dominii.ut.l. cum
in corpus & per totum ti.de condi & demon.facit.l.rem
quæ nobis &.l.ſecunda.§.econtrario.de acq. poſ. iuncto
c.cum noſtris.de conce.præb.& de præb.licet epiſcopus
li.ſexto.& ſequeſtrum etiam facti eſt.ff.de cu.fur.l. conſi
lio.§.fi.

DE CONFESSIS.

Deci. I. Similis eo.deci.18.in antiq adde Fel.in.c.il.eo.
v.uer.item probabis.de fide inſtru.

Deci. II. Similis.eo.deci.4.in antiq.

Summarium.

1 Sententia lata in confeſſum quæ non poteſt ualere, ut
ſententia ualet ut præceptum.

Epithome.

2 Actus qui non ualet ut agitur ſi interpretandus eſt ut ua
leat ut ualere poteſt.
3 Verbum condemno ut actus ſeruetur interpretandum
eſt p uerbo præcipio large accipiendo illud ſecundum
ſubiectum.

Deciſio. III.

VTrum ſi contra reum confitentem debitum ante
litem conteſtatam & non dato libello per actorē
iudex tulit diffinitiuam ſententiam & eum con-
demnauit ad ſoluendum,talis ſententia diffinitiua, quæ
ualere non poteſt ut ſentētia ualeat ut præceptum de ſol
uendo tenuerunt quaſi omnes quod ſic.ut actus qui.non
2 ualet ut agitur ualeat ut ualere poteſt. argu.l. an inutilis.
3 & ut uerbum condemno ibi poſitum ſumatur large ideſt
præcipio ſecundum ſubiectam materiam.de uerbo.ſig c.
in his de condi.& demon.l.pater ſeuerinam.§. conditio-
num.& ut fiat interpretatio ut actus magis ualeat quam
pereat.ut.l.quotiens.

DE PROBATIO.

Summarium.

1 Executores tres ubi deputati fuerint ſuper gratia. quod
ſi non omnes duo ueſtrum ſi duo ex eis ſine tertio de cu-
ius impedimento uel excuſatione non conſtabat eis pro-
ceſſerint.an ualeat eorum proceſſus?

Deciſio. I.

Fel.in.c. ſuſci
tatus.col.6. in
fin.uer. de re-
ſcri.Cur. Iun.
con.63. ſponi
tur in facto co
lſi.penul. uerſ.
poſtremo.

TRibus executoribus de-
putatis ſuper gratia ſua,
cum ſila clauſula quod
ſi non omnes duo ueſtrū
duo ex illis proceſſerint
ſine tertio nec conſtet p
eorum proceſſum an eis
conſtiterit de excuſatio-
ne uel impedimento ter-
tii.ſed ille in cuius gratia
fuerunt deputati uult do
cere quod tūc tertius fuit
longa diſtantia abſens q
eluer nunquid ſufficiat ſibi?dictum fuit quod ſic. per not.
per Archidia.de of.delega.cum plures.circa ſi.lib. ſexto.
& per Innocen.in cap.prudentiam.circa prin.ſuper uer-
bo canonice.de offi.deleg.& optime in reg.iu.cum q cer-
tus.per Io.and.in nouella.ibi uide argumen.pro & con-
tra & ſolutionem.

Summarium.

1 Clericatus an ſufficienter dicatur probari, per reputa-
tionem habitum & tonſuram ab eo qui contra aliquem
opponit de canone ſi quis ſuadente?

Epithome.

2 Obiectus in criminalibus debent eſſe luce clariores.

Deciſio. II.

COntra quendam obiicitur quod non ualet proui
ſio ſeu collatio de benefi c io ſibi facta, ea eo qa
erat excommunicatus tun c ratione manus inie
ctionis uiolente in clericum uel præsbyterum quæritur,
an ſufficiat probare manus iniectionem in eum qui p cle
rico uel præsbytero habebatur & reputabatur & erat in
poſſeſsione habitu uel tonſura præsbyteratus uel clerica
tus utrum concludentur prædicti obiectus?uidetur quod
non.quia in criminibus obiectus debent eſſe luce clario-
res.C.de proba.ſciant.

Summarium.

1 Recognitio ſigillorum & notariorum inſtrumentorum
poſt terminum ad producendum omnia productorum,
per quæ obiectus probantur an fieri poſsit?

Epithome.

2 Probationes non ſunt augmentandæ.

Deciſio. III.

ALiquis dat articulos obiectiuos poſt terminum,
ad ponendum & articulaodum & in termino ad
producendum omnia producit inſtrumenta per
quæ probantur illi obiectus ſed pars aduerſa negat illa p
ducta ſcilicet notarios & ſigilla quæritur nunquid dans
articulos illos obiectiuos ſaltem ſit admittendus ad pro-
bandum notarios & ſigilla productorum?quidam dice-
bant quod nō.quia nulla probatio recipi debet ſuper ma
teria articulorum repellendorum.ad hoc facit quod no.
glo.de electio.conſtitutionem.in ſi.ſuper uerbo legitime.
¶ Alii uero tenebant contra.quia licet ſit excluſus ab ar
ticulando & ſic approbando per teſtes in illa inſtātia ex
quo non dedit articulos in termino non tamen fuit exclu
ſus a producendo munimenta.quia terminus ad ponen-
dum & articulandum ſtatuitur ut contenta in eis proben
tur per confeſsionem uel per teſtes & ab illis modo pro-
bandi per teſtes bene eſt excluſus non autem fuit ad finē
quin ſi poſtea pars uelit per inſtrumenta probare ſit au-
dienda producendo ergo etiam ſi non articulaſſet propo
nere cenſetur & productio in termino ſibi conceditur er-
go & omnia quæ pertinebunt ad productionem ſcilicet
probatio notariorum & ſigillorum ſi negentur. Nec obſt.
glo.in dicto capitulo conſtitutionem quia loquitur de p
batione facta per teſtes a qua erat excluſus iterum loqui-
tur de probatione fienda de materia obiectiua a qua per
conſtitutionem ut circa.erat excluſus quæ perpetuo & ir
reparabiliter excludit & eius excluſio habet uim rei iudi
2 cate.& hoc placet.quia probationes non ſunt augmentan
dæ niſi quatenus reperitur expreſſum &c.

DE TESTIBVS.

Summarium.

1 Teſtes iurati infra terminum remiſſoriæ poſſunt poſt e-
lapſum dictum terminum examinari de æquitate.

Epith.

Epithome.

2 Remiſſoriæ forma qualis ſit?

Decíſio. I.

Trum duo menſes qui præfigũtur iudicibus in remiſ. infra quos teſtes probatorios recipiant & examinent præfigantur ſoli receptioni ut ſic examinatio poſſit fieri poſt duos menſes. uel an etiam examinationi ut ſic etiam examinatio facta poſtea non ualeat formam autẽ ſecundũ quam fiunt tales remiſſiones habes extra de proba.licet.circa finem. primæ columne.ibi magiſtris.m.t.p.præcepimus ut teſtes quos ſuper hac exceptione procurator fauentinorum duxerit producendos infra menſem recipere ac examinare curarent quidam dicunt quod præfigitur tale tempus & receptioni & examinationi propter copulam ac quæ uidetur copulare etiam quo ad tempus quia copulat conſimiliter facit.ff.de fun.inſtruc.ſete.§ gaio.cum concor, cum igitur productio teſtium eſſet facienda infra tempus illud ergo & examinatio.pro hoc.quia illa uerba infra duos menſes uel infra menſem quæ in præcedentibus dicuntur etiam in ſequentibus repetita intelliguntur.ut.l ticia.§. idem reſpon.ff.de uer.obli.extra de ap ſecundo requiris pro hoc allegatur quod no.Archid.de excep pia ſuper uerbo probauerit ibi no.quod infra tempus ibi præfixum ad probandum excommunicatum non ſufficit teſtes produxiſſe niſi etiam infra tempus depoſuerint.maior pars tamen de equitate dicebat quod ſufficeret teſtes fuiſſe productos & iuratos infra tempus præfixum in remiſſis.dato quod examinatio fieret poſtea ne probationum materia quæ eſt fauorabilis nimium anguſtetur.C.de hære.l.quoniam. & quia forſan teſtes producendi ſunt de longinquo uel de diuerſis locis propter quod ſepe occurrit quod uix productio & receptio poteſt impleri infra illud tempus & idõ poſtea fiet examinatio quæ oportet quod habeat magnũ tractum propter ſcripturam atteſtationum & interdum multiplicitatem articulorum & interrogatoriorum.

Decíſio. II. Similis deci.44. de proba.in antiq.

Summarium.

1 Iudices remiſſorie poſſunt recipere partis confeſſionẽ.

Epithome.

2 Inſtrumentorum appellatione ea omnia ueniunt quibus cauſa inſtrui poteſt.

Decíſio. III.

Domi.in.c.§.ſentiñ.§. teſtes col.i.uer.quid ſi papa. de teſ. in.vi.& ibi frã.

DEcreta remiſſione ad partes uirtute litere apoſtolice quæ dirigitur iudicibus per quam papa mãdat eis quod ſuper articulis qui eis mittuntur incluſi recipiant teſtes & inſtrumẽta quæ utraque pars duxerint producenda quæritur nunquid poſſunt illi iudices recipere confeſſionem partium ut ſic ſi una pars reſpondeat articulis alterius & confiteatur aliqua & teneat talis confeſſio.& ſufficienter probet ſicut confeſſio iudicialis. maior pars tenuit quod ſic.quia nomine inſtrumentorum ea omnia accipienda ſunt quibus cauſa inſtrui poteſt.ff. de fide inſtru.l.prima.ſicut continentur & teſtes.extra de teſti cogẽ.peruenit.pro hoc uidebatur in ſpeciali glo.quæ eſt extra de in integ reſtitu.coram.ſuper uerbo munimenta.pro hoc quia iudices recipiendo confeſſionem, quaſi iuxta mandatum & ſi non mandatum faciunt igitur &c. argumen.ff.iudi.ſol.iam tamen.§.in hac.

Summarium.

1 Articulus quod eccleſia a tanto tempore quod non extat memoria hominum in contrarium eſt hoſpitali annexa ualet.

Epithome.

2 Tempus de cuius contrario non extat memoriam hominum inducit præſumptionem pro ſolennitate actus. ut cenſeatur interueniſſe.

Decíſio. IIII.

DAtur articulus quod eccleſia eſt annexa hoſpitali & tanto tempore quod non extat memoria ſed nõ datur quod hoſpitale ſit locus religioſus nec
auctoritate epiſcopi inſtitutus quæritur an articulus ſit admittendus? Videtur quod non. argumen. eorum quæ no.glo de præbend.per literas.in clemen.ſuper uerbo eccleſias tamen omnes tenuerunt quod ſic. præſertim ex quo datur de tanto tempore &c.nam omnia præſumuntur ſollenniter acta.per no.de eo qui furti.ordi. ſuſcep.c. innotuit.per Innocen.Et quia per lapſum tanti temporis
2 preſumitur auctoritatem epiſcopi interueniſſe. argu.C. de peti heredi.ſi filius ff.de acquiren.here.qui aliena.in prin.& quia articulus eſt de iure ſuo.

DE FIDE INSTRV.

Summarium.

1 Executori atteſtanti ſuo ſub ſigillo quod aliquis acceptauit certum beneficium an credatur?

Epithome.

2 Executoris literis quando credatur.

Decíſio. I.

VTrum credatur executori teſtificãti ſub ſuo ſigillo in litera ſua ſigillata illum ſuper cuius gratia fuit deputatus executor acceptaſſe? Quidam dicebant quod non. qa non teſtificatur de facto ſuo, ſed de facto alieno ſcilicet impetrantis.tunc enim creditur litere & ſigillo executoris cum teſtificatur
2 de facto ſuo ſuper his quæ fuerunt ſibi commiſſa. utputa quia ei prouidit uel eum fecit recipi.uel in poſſeſſionem induxit.iuxta notata per Compoſ.in.c.capitulum. de reſcri.facit.l magis puto § ſi eis.de rebus eorum quæ ſub tutore uel cura.ſunt. Tamen maior pars tenuit quod ſatis credi debeat ſaltem cum iuramento partis. quia ſatis talis acceptatio quæ communiter interdum conſueuit fieri coram executore eſt de circumſtantiis negocii ſibi cõ
1 miſſi cum ſit neceſſaria ad prouiſionem per eum fiendã & ſatis uicina mandato facit.ff.iudica.ſolui.l.iam tamẽ. §.quid tamen.pro hoc quia creditur literis executoris per modum actorum confectis deſignatis loco & tempore de & ſuper appellatione per partem interpoſita? ut per eam cauſa ad curiam deuoluatur.ut notat Compoſ. de elect. ſtatuimus in quarta columna.uerſ.item quæritur. de. iii. probandum.

DE PRÆSVMPTIONIBVS.

Summarium.

1 Delegati unius ex condelegatis excuſatio in dubio præſumitur præceſſiſſe geſta per alios ſuos condelegatos.

Deciſio. I.

TRibus delegatis cũ clauſula quod ſi non omnes &c. tertio ſe excuſante duo proceſſerunt non apparet autem an excuſatio proceſſerit proceſſum quia excuſationis litera, & proceſſus ſunt eiuſdẽ date. nec apparet quis ꝓceſſit quæritur an excuſatio debeat intelligi in dubio preceſsiſſe? Videtur quod ſit neceſſe probare excuſationem præceſsiſſe. argu. no. per glo. extra de ſen. excom. uenerabilibus. in fine. & de præben. ſi a ſede. in nouella. libro ſexto. & de reſcrip. literas. in cle. ſup uerbo creatum ibi. Item quod ſi dubitatur. fuit tamen dictũ quod in dubio præſumi debeat executionem præceſsiſſe & omnia ſollenniter acta. argu. extra de his quæ fiunt a ꝑla. ea noſcitur. & argu. nu. in auct. de tabellio. §. nos quidem. ſuper uerbo iniunctum & argumen. inſti. de fideiuſ. §. ſi. de inuti. ſtipu. §. ſi ſcriptum. de uerb. ob. ſciendum. & eorum quæ no. per Inno. de eo qui furti. ordi ſuſcep. innotuit. & per Io. an. in nouella. de re iudic. ſicut. ſuper ſi iij. gl. facit in ratione de acqui. hære. l. illud. in ſi. de condi. in ſti. multis §. i. ff. de ſtatu homi. a recuſa. nec obſtant contra. quia non erant talia ad quorum eſſentialem ualorem unum præcedere deberet aliud de ſui natura quod ſic.

DE IVREIVRANDO.

Summarium.

1 Pactum iuratum de non acceptando uel utendo acceptatione per primum in data factum, ſecundo an repellat primum acceptantem?

Epithome.

2 Renunciari poteſt per pactum iuri futuro, licet non per ſimplicem repudiationem.
3 Renunciari quilibet poteſt iuri pro ſe introducto.
4 Renunciatio facta per iuramentum ſuper re minus licita duntamen iuramentum ſit obſeruabile abſque metu æternæ ſalutis debet ſeruari.

Deciſio. I.

PRimus in data medio iuramento fecit pactum ſecundo in data ꝙ nunquam aliquod beneficium cadens ſub gratia acceptabit donec ſecundus qui impetrauit ad collationem eandem obtinuerit beneficium ex gratia ſua & ſi eũ contingeret acceptare beneficiũ quod ſecundus uellet acceptare
ex nunc prout ex tunc renunciat iuri ex tali acceptatione
ſeu prouiſione eaide ſibi competituro quæritur an ſi poſtea uacante beneficio cadente ſub eorum gratia quilibet
eorum acceptat infra menſem & quilibet ſibi faciat prouideri. ſecundus uero ſit potior ſic quod obſtent primo
pactum & renunciatio ſupradicta quæ fecit? Quidam di
2 xerunt quod ſic. quia per pactum etiam iuri futuro renunciari poteſt licet non per ſimplicem repudiationem. C. de
pact. l. prima quæ ita concor. cum. l. ſi ita ſcriptum. §. ſub
conditione. de lega. ii. & quia quis poteſt renunciare iuri
3 pro ſe introducto C. de pac. l. ſi. & quia etiam beneficio
iam quæſito in ſui præiudicium renunciare poſſit. ut in
c. quod in dubiis. & per totum titulum. de renũ. ergo multo fortius quærendo. ut no. Innocen. in dicto. c. quod in
dubiis. & probatur eo ti. ueniens. quia multa impediunt
contrahenda &c. Et quia quod poſſet primo facere facto
ſcilicet non acceptando infra menſem in fauorem ſecundi hoc poſſet etiam pacto uel conuentione promittere. &
4 quia etiam renunciatio facta medio iuramento etiam ſuper re minus licita dum tamen iuramentum ſit obſeruabile abſque præiudicio æternæ ſalutis debet ſeruari quod metus cau. ad aures. de iureiuran. debitores. &. c. ſi uero. & cap quemadmodum. argu. contra de regu. iuris. non eſt obligatorium. lib. ſexto. In oppoſitum tamen uidetur quia ex quo primus acceptat infra menſem decretum in literis ſuis appoſitum ſortitur uires & reddit irritum & inane quicquid per ſecundum ſeu eius executorem fuerit attentatum ut in. c. cum ei quem. de conce. præben. in clemen. & poteſtas decreti ſeu eius uires cum dependeant ex facto principis & ſic de iure publico non uideretur eſſe ſub diſpoſitione partium. ar. ff. de pac. paciſci. & de lega. i. nemo poteſt. &. C. de iuriſdic. om. iudi. priuatorum. &. C. commu utriuſque iudi. l. ii. præſertim. quia acceptare facti eſt, & eſt tale factum quod abſque quocunque miniſterio iudicis ſortitur effectum decretum in literis appoſitum ergo non ob. pacto uel renunciatione ſi fiat tenebit & ſortietur uires licet iſte ſecundus de iure forte agere poſſit contra eum ad intereſſe ſuccedens in obliga. facti. ſicut in ſimili notatur in eo qui iurauit non uendere uel nõ ſecundo teſtari. ut no. Inno. de præben. dilecto. & Io. an. in nouella in quæſtione ſuper regu. quod ſemel. & in aliis no. communibus hæc dubitatio non fuit determinata tũc in conſiliis ſed bene mota.

Deciſio. II. Similis deci. nume. 3 c. de ſenten. & re iu. in antiq.

DE EXCEPTIONIBVS.

Summarium.

1 Excommunicationis exceptio an poſt tres interlocutorias latas ſuper cauſæ deuolutione admitti debeat?

Epithome.

2 Excommunicationis exceptio poſt finitum proceſſum. & ſententiam latam proponi poteſt.
3 Clem. ut calumniis in quibus ſententiis uendicet ſibi locum.

Deciſio. I.

CAuſa fuit pronunciata deuoluta per tres interlocutorias nunc impugnans deuolutionẽ prætendens nullitatẽ, pronunciationis & proceſſus tunc habiti dicit procuratorem qui impetrauit commiſsionẽ, fuiſſe tempore impetrationis excommunicatum quæritur an ſit audiendus. Et uidebatur quod non donec dictæ interlocutoriæ obtinuiſſent effectũ ſuum. per cap. ut calumniis. de re iudica. in clemen. fuit
a dictum quod audiretur quia præiudicialis fuerat exceptio. Item quia poſt finitum proceſſum & poſt ſententiã
eſſet audiendus, & poſt hæc antequam ulterius procederetur erat melius eum audiri. & minus malum eſſet quã
poſt finem cauſæ & ut lites breuiarentur & nec tres interlocutoriæ fecerunt ualere quod nullum erat. argumen. l.
ſi expreſsim de appel. Nec. c. ut calumniis. obſtat. quia lo
3 quitur in ſententiis, quarum poteſt eſſe mera executio, &
fieri ſine cauſæ cognitione. ſed effectus huius interlocutionis non eſt talis de ſui natura. ſed eſt quod cognoſcat
& procedat in cauſa principali prout de iure fuerit quod
fieri non poteſt ſine cauſæ cognitione. & ideo ibi eſt diuerſa ratio quam hic. ut clare patet ex illo tex.

Summarium.

1 Poſſeſſor reus in cauſa beneficiali de cuius iure non conſtat

ſtat an poſsit dare obiectus de non iure ſuo contra actorē
de cuius iure conſtat niſi uincatur per obiectus iſtos.

Epithome.

2 Reo ſufficit quod uincat per non ius actoris etiā ſi con
ſtat de non iure ſuo.
3 Poſſeſſor de cuius non iure conſtat non eſt amouendus
ut alter inducatur in poſſeſsionem loco ſuo. non habens
ius in beneficio.
4 Reſtitui non debet qui in termino ad dandum obiectus
nihil deduxit.
5 Terminus ad dandum obiectus eſt peremptorius.
6 Obiectus ſi fuerunt repulſi in prima inſtantia ob id qđ
extra terminum fuerunt dati. an poſsint in ſecunda inſtan
tia dari?

Deciſio. II.

Vide Felin. in c.olim. pen.& ult.col. de reſcrip.

AN reus & poſſeſſor in cauſa beneficiali ſi nō det
de iure ſuo uel etiam ſi non conſtet de iure ſuo
poſsit dare abiectus contra actorem de cuius iu
re conſtat niſi uincatur per obiectus iſtos? Quidam dixe-
runt quod non quia per hoc non fortificat ius ſuum licet
noceat aduerſario & cetera argumen notatorum per In
nocen. de re iudica. com Bertoldus. in fi. Et quia non ſo-
lent audiri quorum non intereſt. de electio. cum inter ce
tera. pro quo etiam facit quod notatur per Innocen. de
accuſa. ſuper his. ſuper uerbo concludatur. Et uidetur gl.
ordinaria immo tex. ſecundum tertium intellectum gloſ.
de concel. præben. c. poſt electionem. in glo. fi. uerſic. uel
ideo &c. Aliqui tamen & credo quod melius tenebant cō
2 tra quod immo poſsit dare obiectus. quia ſufficit reo qđ
ipſe uincat per non ius actoris etiam ſi conſtat de non iu
re ſuo puta per confeſsionem uel alias. argumen. notato-
rum per Compoſ. de reſcrip. mandatum. & per Innocen.
de procura. ex inſinuatione. iuncta. l. fina C. de rei uendi.
Item melius eſt quod ille remaneat in ſua poſſeſsiōe quā
3 uis iniuſta uel uicioſa quam ſi alter uitioſe ingrederetur.
nec propter hoc ille iniuſtus poſſeſſor remanebit in benefi
cio quia ordinarius ex officio illum poterit remouere. per
capt ordinarii. de offi. ordina. lib vi. ¶ Ad contraria re-
ſpondetur quia dictum Inno poteſt intelligi in actore nō
poſsidente. Vel poteſt dici quod intereſt rei poſſeſſoris ut
remaneat in poſſeſsione ex eo. quia dando obiectus appa
rebit de non iure actoris quod ſibi ſufficit ut ſoluatur. ut
in dicto. c. mandatum no per Compoſ. Quidam dixerūt
4 quod non. quia obſtante termino peremptorio excluſus ē.
pro hac opinione facit. quia adeo excluditur per lapſum
termini ab obiectibus quod poſt nō reſtituetur etiam &c.
ut no glo. de procura. non poteſt circa finem. & ſecundū
iſtos uis illius excluſionis tranſit ad ſecundam inſtantiā.
5 Alii uero dicebant contra & credo quod melius. quia in
cauſa appellationis non oppoſitum opponam &c. ut. l. p
hanc. C. de temp. appellatio Item quia in prima inſtan-
tia licet non fuerunt obiectus dati & procurator fuerit ob
6 ſtante lapſu termini exclusus tamen appellatio ſubducit
omnes terminos & uim eorum. argumen. nota. per Ioan.
mo. de appellatio. licet libro ſexto. pro quo notatur p In-
no. de teſti. cum ueniſſent. Et non obſtat. C. de procu. l. ita
demum. quia illa lex loquitur in dilatoria nos in perem-
ptoria loquimur ubi aliud eſt. argumen. prædicti capi. li-
cet. Sed quid ſi in prima inſtantia in termino ad ponen-
dum non dedit obiectus ſed poſtea in termino ad declarā
dum & ita fuerunt repulſi obiectus ex eo. quia non fuerūt
dati in termino nunquid poſtea in termino ad ponendum
in ſecunda inſtantia aſsignato poterit eos repetere. Qui-
dam dicebant quod non quia fuerant expreſſe repulſi in
prima inſtantia quia illa repulſio fuit quædam interlocu
toria quæ tranſiuit in rem iudicatam. de elec. cum dile-
cti. Sed alii & credo melius dicebant contra. quia illa re-
pulſio non fuit reprobatio eorum cum cauſæ cognitione
ergo &c ff de contrahen. emptio. quod in diem. §. ſi ratio
nem. de nego geſtis. l ſi autem. §. ſi de contra. iudicio. ut.
l. tertia. §. præterea immo idem ſi cum cauſæ cognitione,
dū tamen per aliā cauſam fuerit repulſio puta p lapſum
termini in prima inſtantia ſicut quando propter ineptitu
dinem ut cle. cum a repulſione. de appel. immo idem ſci-
licet quod poterit eos repetere etiam ſi propter eandem
cauſam in prima inſtantia fuiſſet repulſus. ut prædicto ca
pitulo licet. de appellatio libro ſexto. dum tamen non
fuiſſet trina repulſio. ut in prædicta clemen. cum a repul
ſione.

Summarium.

1 Appellans extraiudicialiter licet nullos obiectus dedu-
xerint in appellatione ſua ſi tamen actor in curia admit-
tatur ad probandum unam materiam quæ eſt de iure ſuo
admittitur ad dandum de contraria materia alias obiecti
ua. & num. 6.

Epithome.

2 Defenſio ſua nemini eſt deneganda.
3 Teſtes debent deponere pro utraque parte.
4 Decretalis ut circa effectus.
5 Excluſus ex uno capite admittitur ex alio.

Deciſio. III.

POſſeſſor canonicatus & præbende qui obtinuerat
illa per expectationem appellat contra quendam
alium apoſtolicum qui impetrauit a papa tanquā
per reſeruationem talem uidelicet ſi ille per quem uel cu
ius obitum uacauerat, obtinebat unam dignitatem electi
uam in una alia eccleſia & in appellatione nullum exp̄ſ
ſit obiectum. poſtea in curia. quia actor reſeruationis dat
articulos quod illa dignitas quam obtinebat ille per cu-
ius obitum uacauerant dicti canonicatus & præbenda
de q̄bus agit̄ erat electiua. & ſic dicti canonicatus & p̄bē
da erāt reſeruati reus & poſſeſſor licet obſtāte mala appel
latione in qua nullus dederat obiectus nō poſſet dare ob
iectus & ſic nec de iſta materia quod illud beneficium q̄
dicitur dignitas electiua non eſt dignitas electiua ſed ſim
pliciter beneficium uult tamen dare de hoc ex eo. quia
actor admittatur ad dandum quod ſit dignitas electiua
quæritur nunquid poſsit Ego de conſilio omnium iudi-
caui quod ſic. & admiſi articulos hincinde quia licet ar-
ticuli rei & poſſeſſoris dantis de illa materia quod illud
aliud beneficium non eſſet dignitas electiua, reuera de-
berent repelli tanquam obiectiui obſtante mala appella-
tione tamen quia actor dabat quod erat dignitas electiua
& ſuper ſuis articulis petebat ſe admitti ad probandum
ad partes & remiſſus ideo reus ne claudicent iudicia etiā
admitti debet ad probandum contrariam materiam præ
ſertim articulum ex ſimili equitate legis petende. C. de
tempo. in integ. reſti. peten. ad quod no. per Innocen. de
de ſen. excommu. capt. ſolet. ſuper uerbo octo dierum. p̄
ſertim etiam ea quo actor dat quod eſt dignitas electiua
reus appellauit non exprimendo obiectus nunc dans de
contrario proprie non cenſetur dare obiectum ſed potius
ſe defendere id eſt dare exceptiones aduerſus aſſertionem
2 actoris. & nemini ſua defenſio eſt deneganda ut in capi.
paſtoralis. de re iudi. in cle Item etiam quia licet articuli
rei in ſe ſint obiectiui tamen quia ſunt de eadem materia
de qua dat actor, licet det contrarios articulos articulus
rei eſt admittendus & concurrere debent probationes. q̄a
3 etiam teſtes debent interrogari pro reo cum debeant de-
ponere pro utraque parte. C. de epiſco. & cleri. authen.
ſed iudex. & no. in cap. fraternitatis. de teſti. igitur non eſt
magnum inconueniens quod etiam poſsit dare articulos
& ſuper eis producere teſtes. quia in effectum teſtium p-
ductio pro utraque parte erit ad probationem eiuſdē ma
teriæ. Item quia decre. ut circa repellens male appellan
tem ab obiectibus loquitur cum quis uellet dare obiectus
directe & ideo ſtricte cum ſit penalis in ſuis terminis te-
neatur. iſte uero non uult dare obiectum iſtum directe ſed
potius indirecte in uiam exceptionis ſeu defenſionis igi-
tur ſit admittendus & cum fuiſſet appellatum a me etiā
maior pars tenuit idem. Quidam tamen fuerunt in con
traria ſententia dicentes quod non admittantur etiam in
uiam exceptionis. Nec obſtat ſecundum eos equitas le-
gis petende. quia excluſio quæ ſit per decre. ut circa ha-

bet uim rei iudi.ut ibi no doc,ergo non auditur etiam. in uiam excep.ar.l.an eadē.ff.de exce.rei iu.Itē ſequeretur
4 ꝙ decre.ut circa.ſeu eius effectus non haberet locum ubi quis uellet obiicere contra id qđ actor habet neceſſe ꝓbare.patet hoc.qa ſi tunc cū actor habet dare de aliqua materia puta quia eſt pars gratiæ ſuæ reus non obſtante mala appel.admittať in uiā excep.ad dādū de contrario, ergo in effectu ſibi tunc mala appel.non obſtabit & tamē contrariū uidetur de mente illius decre.nā illa decre.loquitur ubi qs opponit io formā electionis uel ꝓuiſionis quam electus ſeu ꝓuiſus ſemꝑ habet ꝓbare.ar.no.p Inn. de dolo & cō.cū olim.in gl Sed ad iſtas rōnes pōt reſponderi, primo ad primā ꝙ licet decre.ut circa.ſeu excluſio quæ fit per eā quo ad quid habeat uim rei iudicatæ.ſ.ubi uictu te male appel.uellet dare obiectus non ſic tamen ubi nō uult dare obiectus nec uenire in uirtute appel. ſed in uia defenſionis tanꝗ̄ ꝓuocatus per actorē qui dat de contrario cui fauendū eſt ne forte actor per falſas & malas ꝓbationes obtineat.qa multū fauendū eſt uolenti ſe defendere ꝓſertim quando ꝓuocatus uult ſe ulciſci.ar.§. cū antea l.i.ff ſi quaptu.pau ſe.di.&.ff.de ope.lib l.qui cū maior §.ſi libertus.Et etiā.quia excluſus ex uno capite ad-
5 mittiť ex alio.ff.de ſucceſ.edic.l.i.§.quibus. & dicta cle.cū a repulſione.de app.unde iſte ueniens ex alia cā ſecūdū hoc non pōt nec debet repelli excep.rei iudi.arg l.cū quærit.ff.de excep.rei iud.Itē licet obmiſſio formæ.c ut circa.habeat quo ad aliqua uim rei iudicatæ non tamen eſt res iudicata ſed pœna & ideo reſtringenda. quod autem non ſit res iudicata nec uim rei iudicatæ debeat habere apparet quia non fuit ſtatuta propter probatam iuſtitiam partis uolentis obiicere de qua conſtaret per cauſæ cognitionem ſed propter aliam cauſam in principio illius conſtitutionis inſertam ergo &c.arg.l.quod in diem .§. ſi rationem.ff.de compen.cum concor. Item non ob. ſi dicatur quod uidetur tacite renunciaſſe non exprimendo in appellatione obiectus.&c.quia non eſt uerū.nā ſi de obiectibus p confeſſionē partis uel alias legitime conſtaret, non ob.mala app.appellatus repelleť.ut in cle.conſtitutionē.in fi.cū tamen ſecus eſſet ſi appellatus renunciaſſet obiectibus.uel eſſet contra eū iudicatū.Itē non ob.alia ratio.quia poteſt eſſe ꝙ appel.probabit ꝑ inſtrumenta formā ſuæ electionis.nec indigebit remiſſione ad partes. & ideo tunc appellans ſi male appellauerit non audiť ad probandū contrariū ꝑ teſtes licet ſibi ſi uellet excludere actorem incumberet probatio eorū in quibus eſſet peccatū in forma.ar.no.per Inno.de accu.ſuper his.circa fin. mag.gl.tunc ergo & nō aliter ille qui male appellauit admittiť ad probandū ꝑ teſtes contrariū eius quod appellatus proponit quando appellatus uult ꝓbare ꝑ teſtes.

DE SENTEN. ET RE IVDI.

Summarium.

1 Præceptum de ſoluendo non eſt ferendum in ſcriptis.

Epithome.

2 Præceptum de ſoluendo eſt eiuſdem effectus ſicut ſententia.& ex eo oritur actio in factum ſicut ex ſententia.
3 Sententia interlocutoria de neceſſitate non eſt ferēda in ſcriptis.ſed ſufficit quod ſcribatur in actis.

Deciſio. I.

AN præceptum de ſoluēdo ſit ferendum in ſcriptis.dicebant quod non eſt neceſſe. quia non eſt iure cautum. uidetur tamen contrarium.quia eſt eiuſdē effectus ſicut ſententia ex eo oritur actio in factum ut ex ſententia ut notat Spe.i ti. de exe. ſententiæ.§.qualiter in fine.ſed hæc ratio non cōcludit.quia etiam ex interlocutoria quæ cōtinet aliquid dari uel fieri oritur actio in factū ut no.Io.an.in cap.cum ceſſante.de ap.ſuper prima gl. & Inno.in capitulo ſacro.ſuper uerbo reuocare.in principio gloſ ſue.de ſenten.excommuni cum tamen ſententia interlocutoria de neceſſitate non eſt ferenda in ſcriptis. ſed ſufficit quod in actis ſcribatur. ut in capitulo quoniam.

Vide ſupra in de.v.e.i anti. cū ibi additis.

Deciſio. II. Similis deciſio. numero. xiiii. eodem in antiq.

Deci.III. Similis eo.nu.13.in antiq.

Deciſio. IIII. Similis ſupra eodem.numero. 17. in antiq.

Summarium.

1 Condemnatus ad perpetuum carcerem, non cenſetur priuatus ſuo beneficio.

Epithome.

2 Condemnatus de crimine eſt infamis.
3 Condemnatus ad perpetuos carceres uidetur condemnatus in metallum.
4 Iudicandum non eſt bis de eodem crimine.

Deciſio. V.

ACcuſatus coram ordinario ſuo.ſeu is contra quē inquiritur per eum de homicidio uel alio crimine capitali ea quo quis non priuatur ipſo iure beneficio.licet poſſit priuari per ſententiam pendente accuſatione uel inquiſitione.conſtituit procuratores ad renunciandum beneficium ſuum in manibus papæ.poſtea ipſe condemnatur ad perpetuum carcerem per ordinarium, non tamen per ſententiam priuatur beneficio ſuo.lata ſententia.procurator ante ſententiam per eum conſtitutus renunciat beneficium ad manus papæ ſimpliciter nulla facta mentione de dicta accuſatione uel inquiſitione, uel ſententia.& papa etiam illa ignorans recepta reſignatione illud beneficium confert alicui tanquam uacans in curia & reſeruatum.quia præſuppono quod omnia beneficia uacantia in curia ſunt reſeruata.expectans tamē apoſtolicus illud beneficium incontinenti lata ſententia ante renunciationem & collationem papæ illud acceptauit tanquam uacans per priuationem.dicens quod ex quo lata fuit contra eum ſententia perpetui carceris.eo ipſo conſequenter etiam fuit priuatus beneficio. Quæritur quis iſtorum ſit potior & uidetur quod apoſtolicus expectās. quia eo ipſo quod condemnatus fuit ad perpetuum carcerem de crimine.uidetur priuatus beneficio. arg. no.per Inno.de ea ceſ.præla.cap.inter dilectos.in prima glo.ubi dicit uel ſententialiter de crimine condemnatus. & per Archidia.viii.diſtin.quo iure.iuxta gloſ.& per Compoſ. in cap.ſicut.in uerſi.ſi uero confirmatio.de electio. Item conſtat quod condemnatus de crimine eſt infamis ff. de
2 his qui no.infa.l.athletas.§.ſi.infamia autem ipſo iure. priuat quem dignitate ſua & quæſita.ut probatur .C. de
3 decurio.l.infamia.li.10.ergo & beneficio. Item condemnatus ad perpetuum carcerem uidetur condemnatus in metallum.ut no.Innocen.extra de accuſa cap. qualiter & quando el.ii.ſuper uerbo ad diminutionem. in uerſic. ſecundam canones.ibi ſecunda autem pena. damnatus autem in metallum efficitur ſeruus penæ.ff.de his qui ſui non ſcrip.ha.l.in metallum.ſeruus autem non poteſt beneficium obtinere cum pro nihilo reputetur. ut .l. nec ex prætorio.ff.de regu.iur.immo mortuus reputatur. ut.l. ſeruitutem.ff.de regu.iur.ergo ſequitur quod perdit ius quod habet in beneficio. Item condemnatus ad perpetuum carcerem cum habeat perpetuo eſſe abſens a beneficio ſuo non poterit ammodo beneficio ſuo deſeruire.nec ibi facere officium.cum non ſit ſpes quod reuertatur a pena.argumen.l.intercidit.in ſi.ff.de conditio. & demonſt. ergo nec debet illud retinere.quia propter officium datur beneficium.de reſcrip.capi.fina.libro ſexto. & ſic uidetur priuatus beneficio ex quo eſt aſtrictus alibi ad reſidē-

Fel.in .c. cęterū.in prin. pe. col. de reſcri. Ludo. gome. in reg.de ann. q.4. per totū.

tiam

tiam ſicut ubi quis aſſequitur aliquod beneficium quod reſidentiam requirit. priuatur ipſo iure primo reſidentiã requiren. quia incompatibilia reputantur. ut no. Inno. in c. ſi. de cleri non reſi. & in c. cum iam dudum. de præben. & Archidiac. in c. gratia. de reſcrip. lib. vi. Sed hæc ratio nõ urgeret. niſi in beneficio requirente reſidentiam. Item nil uidetur referre an per ſententiam & uerbo eum priuet beneficio. an imponat facto ſibi penam talem per quam uideatur eum priuare. quia nil refert an fiat facto uel uerbo. ar. ff. de his qui no. infa. l. ij. §. ignominie. uer. eſt ignominioſa pena autem carceris per quam perpetuo habebit eſſe abſens a beneficio & eius regimine totaliſ facta uidetur talis per quam uidetur eum priuare & expellere a beneficio. igitur. & cetera. Item conſtat quod talis criminoſus eſt priuandus beneficio. & eſt prouidendum beneficio de perſona hoc autem non poſſet ammodo fieri. ex quo de crimine ſemel extitit condemnatus. quia iudex ſemel functus eſt officio ſuo ferendo ſententiam ſuper crimen. ergo ammodo non poſſet aliam ſententiam ſuper eodem crimine ferre priuationis quia non
4 eſt iudicandum bis de crimine eodem. C. de accuſa. qui de crimine. ff. nau. caupo. ſta. l. i. in ſi. ergo nec indignus & qui ſeruire non poterit beneficium retinebit. melius uidetur dicendum quod per conſequentiam per impoſitionem talis pene ſit priuatus. Item pro hoc uidetur. quia quotienſcunque imponitur alicui pena ex tali cauſa que infamiam irrogat puta propter furtum uel aliquod crimen publicum. ſtatim in locũ eius alius poteſt eligi. quaſi eo ipſo ſit priuatus beneficio. & idem etiam eſt ſi pena ſola ſiue ſententia infligitur ex qua irrogatur infamia. ſic no. Inno in dicto. c. qualiter & quando el. ii. ſuper uerbo diminutionem. circa ſi. in uerſi. item uidetur. ex quo talis de quo loquitur fuit accuſatus uel contra eum fuit inquiſitum de crimine non poterit renunciare beneficio. nec per conſequens conſtituere procuratorem ad renunciandum. quia ex quo de crimine preuentus erat iam uidetur hoc facere in fraudem pene. maxime ex quo ſecuta fuit ſententia. arg. no. ff. de manu. quæ pene. & no. ff. de accuſa. l. ex iudiciorum. § ſi. ſuper uerbo alienarum. & ſic intelligitur lex poſt contractum. capitale crimen. ff. de dona. per ea quæ no. per Cy. C. de bonis præſcrip. l. ſi quis poſt hac. in prima queſtione. Item hoc uidentur facere in fraudem ex peſtatum & ideo eis non præiudicetur argu. extra de renunc. c. ſi te præbendam. lib. vi. Contrarium tamen obtinuit quia per ſententiam latã ſuper crimine non eſt quis priuatus beneficio niſi hoc in ſententia exprimatur. ut no. Inno. in dicto. c. qualiter & quando. in præallegata glo. ſuper uerbo diminutionem. in uerſi. credimus tamen nec etiam pro commiſſis criminibus priuatus erat. ut no. Innoc. de conceſſio. præben. c. cum noſtris.

DE APPELLATIONIBVS.

Summarium.

1 Appellatio deſeritur per lapſum fatalium poſt concluſionem in cauſa.

Epithome.

2 Appellans licet concludi obtinuerit in cauſa ſi tamen labantur fatalia iam appellatio cenſetur deſerta.

Deciſio. I.

Adde deci. 25. co. in anti. Caſſa deci. 9. pagina 5. uer. tamen. obſtat le appella.

POSTQVAM fuit concluſum in cauſa infra primum fatale & ſecundum appellans antequam peteret ferri ſententiam patitur labi fatalia. Queritur an appellatio ſit deſerta. & uidetur quod non. quoniam quod in ſe eſt quantum ad proſecutionem appellationis fecit ex quo produxit cauſam uſque ad concluſionẽ incluſiue. ergo non ſtat per eum ſed per iudicem. & ſic uidetur ꝙ non ſit deſerta alii dicunt contrarium per. l. ſi. § il-
2 lud. C. de tempo. appel. & per. c. ſicut appellationem. de appel. in cle. cum dicte & hoire. quia finis imponitur ꝑ ſententiam. ff. de re iudi. l. i. ergo pro ſententia ad hoc ꝙ finire cenſeatur inſtare debet ut feratur & uide quod ſcripſi in dicto. c. ſicut. & quod no. Io. an. in. c. ex ratione. de appellationibus in nouella.

Summarium.

1 Attemptata pro actorem poſt decretum citationem uigore reſcripti. ad ſe impetrati non tamẽ executi an ſint pro uiam attemptatorum reuocanda?

Epithome.

2 Attemptata lite pendente reuocantur per officium iudicis & in eo proceditur iuris ordine non ſeruato.
3 Officium iudicis circa ea quæ incidunt uel emergunt non competit ante litem conteſtatam.
4 Attemptatorum reuocatio ſine libello expeditur.

Deciſio. I I.

Deci. 6. ut lite pen. in. no.

VTrum poſtquam actor impetrauit commiſſionem ſeu reſcriptum. & fecit præſentari ei cui cauſa committitur & impetrauit citatione decerni contra eũ quem uult conuenire. ſed antequam faciat exequi citationem ſeu antequam citatio aliqua perueniat in noticiã partis contra quam impetrauit actor innouauerit aliquid puta illum reum citandum contra quem impetrauit reſcriptum. uel citationem ſpoliauerit illud innouatum ſit reuocandum ante omnia tanquam lite pendente innouatum. & uidetur quod non. quia adhuc non cenſetur lis pendere donec citatio peruenerit in noticiam partis. ut in cle. ut lite pen. c. cum lite. ſed maior pars fuit ꝙ immo lis cenſeatur pendere in præiudicium actoris petentis. & omnia ſcientis. licet non in præiudicium rei ignorãtis. & ſic debeat intelligi illa cle. Alii e contra. quia beneficium iſtud. ſcilicet quod attemptata lite pen. reuocen-
2 tur expeditur officio iudicis. & in eo proceditur iuris ordine non ſeruato. ut no. in dicta cle. Illud autem eſt exorbitans a regul. communibus. ſ. quod officium iudicis
3 circa ea quæ incidunt uel emerguntꝗſe exhibeat uel competat ante litem conteſtatam. ut no. doc. in c. ſignificante de appel. probat. in. l. ediles. § item ſciendum. ff. de edil. edic. & facit quod no. etiam. B. in. c. finem de dolo & cõtu. ad ſi. glo. magna. Item in alio etiam exhorbitat a regulis communibus ex eo quod per huiuſmodi beneficium
4 dat reſtitutio ſine libello etiam lite non conteſtata. contra id de offi. dele. conſultationibus. iſtud ergo beneficiũ ſic exhorbitans non eſt extendendum nec concedendũ ante litẽ conteſtatam. niſi in caſibus expreſſis. ſed non reperio aliquem caſum expreſſum niſi ſecundum formam illius cle. & iſte non eſt de illis ergo iſtum cle. quæ exhorbitat ut prædixi non extendam. ut. c. quæ a iure. de regu. iur. lib. vi.

Deci. I I I. ſimilis deci. nu. 77. eo. ſupra. in antiq.

Summarium.

1 Innouata per partem una cum tertio an ueniant per uiã attemptati reuocanda?

Epithome.

2 Iuriſdictio delegata nõ eſt extẽdenda extra pſonas inter quas cauſa commiſſa eſt.
3 Vtile per inutile uiciatur in materia indiuidua.
4 Legata ubi pro parte filii grauati præſtari debent nullatenus præſtantur ſi ſunt indiuidua propter poſthumum agnatum qui præſtare pro parte ſua non tenebatur.
6 Domus communis ppter delictũ unius duorum deſtrui non debet in totum.
7 Iudex bonus debet lites abbreuiare.
8 Decretalis licet de præben. in. vi. loquitur quando dubiũ eſt ea utres detinet.

Deciſio. IIII.

Fely. in. c. cũ ſuper col. fina. uer. inſuper de re iudi.

Vtrum innouata per tertium una cum parte ue
niant reuocanda per modum attemptati. & ui
detur quod non ꝑtertim per iudicem delegatũ
uel alium iudicem qui alias non eſſet habiturus iuriſdi
ctionem in illum tertium ut. c. romana. §. in alium. de ap
pel. nam licet cõmuniter cum parte ſubiectioni talis iu
dicis innouet non propter hoc ſubiicitur eius iuriſdictio
ni. quia communio illa uel connexio licet ſit ſufficiens
ut ad eundem iudicem debeat remitti non tamen ipſo
iure ſubiicit eum eius iuriſdictioni niſi expreſſe contra eũ
ſibi cauſa committatur facit ad hoc quod no. Innoc. &
Compoſ. de reſcrip. c. cum m. ferranen circa fi. præſer
2 tim. q̃a talis iuriſdictio delegata non eſt extendẽda extra
perſonas iter quas cauſa commiſſa eſt. ar. c. p. & g. de of
fi. dele. Item pro hoc. quia perſona tertii eſt diuiſibilis.
immo diuiſa a parte modo innouante in quam iudici cõ
petit iuriſdictio tunc autem arguitur ſic. nam aut per eos
innouatum ſimul eſt diuiſibile ut poſſit diſcerni quid ha
ctenus innouatum eſt a tertio & quid a parte. & tunc di
uidatur & ſolum reuocetur quod innouatum eſt a parte.
nec utile propter hoc inutile indiuiduum uicietur. aut in
nouatum per eos eſt indiuiſibile. nec poſſit innouatum
aperte diuiſibiliter reuocari quin reuocetur innouatum
a tertio & tunc uidetur ꝙ neutrum ualeat reuocari. im
3 mo utile per inutile uicietur in materia indiuidua. iuxta
no. per. Dy. in regula iuris utile. & per Cy. in. l. ſancimus.
C. de dona. pro hoc quia pars tertii impediens reuocatio
nem attemptatorum uidetur ꝙ trahat ad ſe partem im
pedientem. nam in exercitio iuriſdictionis pars impediẽs
& inutilis attrahit ad ſe partem bonam & utilem. ut ex
tra de offi. dele. ſuper queſtionum. §. ſi uero duo. & c. cũ
ſuper. Item pro hoc. quia tertius in quem non competit
iuriſdictio proſit parti in quam competit ne propter ter
tium fiat reuocatio attemptatorum. & quo ad partem in
te in totum ſtetit. donec alias iuris ordine reuocentur. fa
cit ff. de libe cauſa. l. liberis. §. ſi duo. in fi. ne partia factũ
tertio noceat. ar. l. non ſolum. §. i ff. de libe. cau. quia non
debet alteri per alterum & c. ut in regula iuris non debet
alteri ff. de regu. iur. nec debet tertius alterius odio præ
grauari ut extra de regu. iur non debet aliquis. pro hoc
facit. ff. de regu. iur. dominum ſuum. Item ꝙ in reuocatio
ne iſtorum attemptatorum magis inſpiciatur ꝙ nocet. ſ.
factum tertii quam quod prodeſt. ff. ad ſil. l. ſi quis in gra
ui. § finali. maxime quia quod fiat reuocatio attemptato
rum ciuiliter ex officio iudicis ſine ordine iudiciario. ſed
ſummarie & de plano. hoc eſt de iure ſpeciali. ꝙ autem
fiat iuris ordine ſeruato & dato libello coram iudice cõ
petenti hoc eſt de iure communi igitur in iſta reuocatio
ne fienda ciuiliter ex officio iudicis ſummarie & de pla
no ex priuilegio attemptatorum plus attendimus factum
tertii quod nocet. quam factum partis quod prodeſt. q̃a
id quod nocet eſt de iure communi ſeu facit fieri reuo
cationem per uiam iuris communis. id uero ꝙ prodeſt fa
ceret eam fieri de iure ſpeciali. igitur plus attendatur ꝙ
nocet quod eſt de iure communi. quam quod prodeſt ꝙ
eſt de iure ſpeciali. & ut fiat reductio ad ius commune.
argu. de conſue cum conſuetudine. ar. l. eius mili. §. mi
litia miſſus. & ad hoc faciunt notata per doctores in. l. fi. l.
ff. quibus ad li procla. non licet præſertim. quia nunquam mul

tum ꝑiudicatur parti contra quẽ attemptatum eſt. quia
ſalua ſunt alia remedia iuris communis contra utrumq́
coram iudice competenti. uel impetret ad eundem iudi
cem ne cauſa diuidatur. ut in ti. de quibus rebus ad eun
dem iudicem adeatur. pro iſta parte bene facit. ff. de iu
4 re codicillorum. l. penul. in fine. ubi legata pro parte filii
grauati præſtari debebant nullatenus præſtantur ſi ſunt
indiuidua propter poſtumum agnatum qui præſtare pro
parte ſua non tenebatur. ergo nec hic reuocentur attem
ptata quo ad partem ex quo erant indiuidua. nec poſſent
pro parte reuocari. quia tangeretur tertius contra quẽ nõ
poſſunt reuocari ꝑpter defectum iuriſdictionis. Pro hoc
6 etiam bene facit communis opinio de illa queſtione an
domus communis in totum deſtrui debeat propter deli
ctum unius duorum. ubi tenent doctores communiter ꝙ
non ſed eligantur aliæ uiæ per quas puniatur delinquens
ſolus. ut notat Archidia. de penis. felicis. ſuper uerbo. in
ruinam. li. vi. & Cy. C. de hiis qui no. infa l. & ſi ſeuerior.
in fi. pro hoc. quia non eſt ius quo caueatur quod delin
quens cum alio ſubiciatur iuriſdictioni illius cũ quo de
liquit. niſi alias per modos iuris communis ſortiretur fo
rum eius quia certi ſunt modi faciendi forum de quibus
non eſt iſte. ergo & c. nam erubeſcimus cum ſine lege lo
quimur. ut in autentico de trien. & ſemiſ. §. conſidere
mus. pro hoc bene facit quod no. Innocentius. extra de
penis. c. dilectus ibi ſed quid ſi aliquis extra. Spe. in. ti. de
iudi. dele. §. ſequitur uidere. circa principium. uerſi. quid
ſi aliquis extraneus. ¶ In oppoſitum eſt glo. extra de ap
pella. non ſolum. libro. vi. in longa glo. fi. ibi cum dicit.
hæc autem omnia. de tali tertio intelligas qui cum parte
uel tertio nihil attemptat. & c. Igitur innuit glo. quod cũ
parte uel iudice tertius attemptaret quod illa ueniret e
tiam contra tertium reuocanda pro hoc etiam facit. ff.
de aqua plu arcen. l. attheyus § fi. cum. l. ſequenti. ff. com
muni diui. l. ſi is cum quo. pro hoc quod quis innouãs cõ
tra quem competit priuilegium reuocationis attempta
torum attrahit ad ſe illum tertium ut etiam contra eum
fiat reuocatio facit ff. de ſerui. ruſti prædi ſi communem
& quod notat glo. extra de iurepatro. c. i. li. vi. C. de appel
la. l. præcipimus § fi. Item niſi talia attemptata per par
tem cum tertio poſſent reuocari. ſequeretur quod multis
daretur materia malignandi quia cum uellent innouare
ſemper inuocarent tertium. ne propter eum poſſet fieri
ſummarie reuocatio. quod non eſſet concedendum. arg.
l. in fundo. ff. de rei uendi. Item ſi propter tertium eſſet o
pus quod ageretur coram ordinario. & iuris ordine ſerua
to. uel ſuper hoc nouiter commiſſionem impetraret. poſ
ſet eſſe quod lites in infinitum durarent. nam poſtea lite
pendente ſuper hoc fieri poſſet alia innouatio cũ alio ter
tio. & poſtea ſuper hoc lite ordinaria inchoata. poſſet cũ
alio tertio fieri alia innouatio. & ſic in infinitum. hoc au
tem eſſe inconueniens. quia ſic lites ex litibus orirem
7 tur. quod eſſe non debet. immo bonus iudex debet lites
abbreuiare arg pro præmiſſis C. de iudi. properandum.
8 C. de fruc. & lit. expen terminato. ff ſi cer. peta. quidam
extimauerunt. Item plus uidetur dicendum quod pro
pter partem tertius non poteſt impedire reuocationem at
temptatorum. quam quod pars propter tertium gau
deret de malignitate ſua. bene facit ad hoc. ff. ad ma
cedo. l. ſed nihil. §. non ſolum. Item in obſcuris potius fa
uendum eſt repetitioni quam aduentitio lucro. ff. de re
gu. iur. non. § in re obſcura igitur hic indubio potius faue
re debemus reuocationi attemptatorum per quam fit re
petitio ſeu reductio in ſtatum priſtinum. Item propter
aliud interdictum quis conſequitur quod non conſeque
retur alias. argu. extra de conceſ. præben. auctoritate mar
tini. igitur propter partem innouantem is contra quem in
nouatum eſt conſequi poſſet reuocationem etiam contra
tertium. quam conſequi non poſſet ſi ſolus tertius inno
uaſſet. & contra eum ſolum ageret. quia modicum fermẽ
ti ſcilicet ipſius partis innouantis totam maſſam innoua
tionis corrumpit. & ſic quo ad tertium. argu. l. nihil. ff. de
ac. emp. in prin. & l ſi ſinita. §. ſi unita. ff de dam. infe. &
quod ibi notatur in glo. præſertim quia tertius cum parte
innouans dat operã rei illicitæ ſic propria auctoritate ne
cupido. quod ſeruato iuris ordine petere debuiſſet. ut. l.
extat edictum. ff. quod metus cau. igitur teneatur de
caſu attemptationis in præiudicium litis pendentis
& punia

& puniatur de illo caſu eo modo quo caſus ille attemptationis puniendus eſt.argu.l.in his.in principio. ff. ſolu. matri.extra de homici.c.ſi.lib.vi.cum concordan.pro et contra poſſent adduci iura allegata per Io.an. in queſtione repoſita in regula iuris.in pari. in nouel.de regu. iur.lib.vi.& pro prædictis facit .c.ad petitionem.de accuſa.non obſtat.c.licet.de præben.lib.vi.quia illa decre
5 talis loquitur quando eſt dubium de iure detinen. ut dicit Archidia.in.c.ordinarii.in glo.ſuper uerbo conferant de offi.ordi.li.vi.

Deci.V.ſimilis deciſio.V I I I. ut li.pen in antiq.

Deci.VI.ſimilis deci.nu.19.de ſenten.& re iudi.in antiq.

Summarium.

1 Iudex appellationis a grauamine pronuncians bene proceſſum & male appellatum.& remiſſa cauſa ad iudicem primum non poteſt reponere partem ab huiuſmodi pronunciatione appellantem.

Deciſio. V I I.

VTrum ſi appellatur ab interlocutoria. & iudex cui appellatio illa comittitur. uel qui de ea cognoſcit pronunciet bene proceſſum & male appellatum.& cauſam remittit ad primum iudicem.& ab iſta ſecunda pronunciatione fuerit appellatum poſſit reuocare grauamen ſeu pronunciationem ſuam & partem reponere in ſtatu per.c.ſi a iudice.de appel.lib.vi.&.c.cum ceſſante.eo.ti.in antiquis.& per.l.quod iuſſit. ff. de re iudic.tenuerunt quod nõ quia functus eſt officio ſtatim pronunciando ſuper articulo appellationis ſibi commiſſo. & ideo ſicut iudex poſt diffinitiuam ex eo quia functus eſt officio ſuo non poſſet aliquid reuocare nec partẽ reponere.ſic nec ipſe.argu.l.iudex.ff.de re iudi.pro hoc, quia per remiſſionem deſiit eſſe iudex.ut no. Archi. de excep.pia.ſuper uerbo condemnans & pro hoc optime. c. ſignificantibus.extra de offi.delega.& quod ibi no. gloſa. cum ergo iuriſdictionem abdicat a ſe pronunciando ſuper hoc equiparatur iudici pronuncianti diffinitiue. argu.tamen pro hoc in.c.cum appel.friuolis.li.vi. in prin. & quod no. Inno.& Archi.in dicto.c.pia.

Summarium.

1 Appellans procedendo omnis ſi articulo grauaminis ſuper negocio principali parte ad uerſa non uocata nec præſente nec per contumaciam abſente an dicatur facere proceſſum nullum?

Decl. V I I I.

VTrum proceſſus habitus coram iudice appellationis.articulo appellationis a grauamine omiſſo parte non uocata nec præſente nec per contumaciam abſente teneat.& an ualeret pronunciatio parte ſic abſente.aliqui dicunt quod ſic.ar.eorum quæ no. Inno.& Ber.de procura.c.auditis.ad quod.ff. de arbitris. diem proferre in prin.ſed e contra credo & dictum Inno.procedit quando pars altera alias in cauſa illa citata fuerat ad totam cauſam & ibi uide per eum.

Summarium.

1 Delatio appellationi facta per unum ex pluribus delegatis cum remiſſione cauſe ad ſedem apoſtolicam an deuoluat cauſam ad curiam?

Decl. I x.

VTrum ſi a grauamine fuit appellatum a tribus iudicibus delegatis in cauſa per ſedem apoſtolicã. & unus eorũ deferet appellationi.et remittit cauſam ad ſedem apoſtolicam.ac terminum præfigat ad proſequendum appellationem. Alii uero non uel nil reſpondeant cauſa cenſeatur deuoluta ad curiam & ibi debeat terminari.uidetur quod non.quaſi ſit ſtandũ maiori parti.ff.de re iudi.duo ex tribus ff.de arbitris.ſicuti. & quod notatur per Innocen.de procura.in noſtra.In oppoſitum uidetur propter reuerentiam ſedis apoſtolicæ argu. de appell.ſi duobus.& ut maius trahat ad ſe minus.ad hoc quod no.per.glo.& Archidia.de iurepa.c.i.in. ſi.li.vi.& per glo.de conceſ.præben.ſi capitulo.in.ſi.de præben. ſi a ſede.& uide quod no. Io.an.in.c.cum appellationibus. in nouel.in glo.dubitatur.

Supra eo.nu. 30.in antiq.

Summarium.

1 Iudex appellationis in cauſis criminalibus non poteſt cognoſcere de cauſa criminali ciuiliter intentata etiam ad penam applicandam fiſco.

Epithome.

2 Iudex appellationis in cauſis criminalibus.non poteſt cognoſcere de ſententia, lata continente penam pecuniariam loco corporalis immutatam licet actum fuerit criminaliter.

Deciſio. X.

AN iudex appellationis deputatus ſuper cauſis criminalibus poſſit cognoſcere de appellatione interpoſita a ſententia lata in cauſa criminali in qua agebatur ciuiliter ad penam pecuniariam fiſco applicandam & non ad penam corporalem.tenuerunt omnes quod non quia tunc non cenſetur cauſa criminalis. ſed potius ciuilis.& quia terminus anologus ſi per ſe ſumatur pro ſumatiori ſignificato.&c.& ideo intelligatur proprie de cauſis criminalibus ubi agitur criminaliter non ciuiliter de ſimonia.c.per tuas.ſic etiam in ſimili lex dicit quod in cauſa criminalibus non poteſt interuenire procurator.ff.de publi.l.penulti.§.ad crimen.& tamen ſi ageretur ciuiliter bene poſſet extra de procura.c.tue pro hac parte facit.ff.de iudi.ſolent.§.latrunculator.nec obſtat.l.ex eo.C.de agentibus in rebus.quia ibi erat iudex in criminibus.ut ibi notatur per doctores ſed quid ſi agatur criminaliter ſed ſententia lata eſt ciuilis.puta quia iudex ea cauſa commutauit corporalem in pecuniariam. adhuc dicunt quidam potius inſpici genus ſententiæ quæ eſt ciuilis & ad finem ciuilem quam genus illati criminis ar.l.quod ſtatum.ff.de penis.ut ſic talis iudex nequeat cognoſcere.

Summarium.

1 Auditor articuli grauaminis pronuncians bene appellatum non poteſt ſine noua commiſſione præcedere in negocio principali.

Epithome.

2 Iudex cui tantũ cauſa appellationis a grauamine fuit, comiſſa.an ſi pronunciauerit male proceſſum. & bene appellatum poſſit ſine noua commiſſione procedere in negocio principali?
3 Iudex appellationis ubi extitit appellatum ab admiſſione articulorum aduerſarii reiectione appellantis ſi pronũciet bene appellatũ & male proceſſum in ea parte qua admiſit articulos . an tacite uideatur ſententiam in alia parte confirmaſſe.

Addе Fran. l. c. ut debitus de appell. col. ax. Fely. in. c. cauſamq; de reſcrip. octa. ueſtri fol. 7. ſuæ praxis. ro ma. curiæ

Deciſio. X I.

APpellatum eſt ab uno auditore qui ad miſit arti culos partis aduerſæ. & quia cum inſtantia requi ſitus noluit admittere articulos appellantis quos tamen alias expreſſe non repulit. & articulus ſolum appellationis committitur. & non negocium principale alteri auditori. qui ſecundus auditor pronunciauit male proceſſum & bene appellatum. & hoc facto in continenti ad miſit articulos appellanti ad probandum in curia & extra quos primus adhuc auditor noluerat admittere. Q ueritur nunquid illa admiſſio ſit nulla. uidetur quod ſic quia ſecundum ſtilum palacii auditor cui committitur articulus grauaminis ſine expreſſa commiſſione non poteſt procedere in negocio principali etiam ſi pronunciauerit male proceſſum & bene appellatum. modo poſtq; ipſe pronunciauit ſuper articulo grauaminis. ſ. fuiſſe male proceſſum & bene appellatum. in hoc quod admiſit articulos proceſſit in negocio principali quod non potuit. & quidam tenebant ita. & credo quod bene ſuppoſito ſtilo palacii. quia forte in uiam iuris poſſet & ſine no
2 ua commiſſione procedere in negocio principali. ex quo pronunciauit male proceſſum & bene appellatum per. ea quæ no. per Inno. in. c. ut debitus. Sed illam opinionē licet procederet in iudicibus delegatis præſertim impetratis ad tes curia non ſeruat in auditoribus in curia ubi ē præſens papa. & poteſt commiſſio de facili impetrari ſuper negocio principali. Q uidam tamen tenebant contra quod immo etiam ſuppoſito ſtilo poterit admittere articulos appellantis. quia illa admiſſio eſt directe de articulo appellationis ſibi commiſſe. quia cum ſit appellatum a grauamine non admiſſ. & articulus grauaminis admittitur ſicq; per ſuam ſententiām debeat reuocare grauamen illatum. ad cuius reuocationem debeat remediare appellatio & commiſſio ſuper ea facta. non aliter poteſt dici reuocari grauamen niſi articulos admittat. ex quo iuſte a non admiſſione fuerat appellatum. & iniuſte admiſſio fuerat retardata. Item limitatis terminis ponat q̧ ap
3 pellatum eſt ab auditore. quia repulit articulos appellantis. & quia admiſit articulos partis aduerſe & auditor cui cauſa appellationis huiuſmodi committitur pronunciat ſolum in ea parte qua pars admiſit articulos partis appellantis male proceſſum & bene appellatū. in ea uero parte qua repulit articulos appellantis nihil pronunciauit immo tacuit. Q ueritur nunquid tacite in illa parte uideatur primi auditoris ſententiam confirmaſſe. ex quo in alia parte eam infirmauit. Q uidam uolebant dicere quod ſic. quia qui de uno dicit. &c. uel qui de uno negat. &c. credo tamen contrarium per. l. queſitum. §. ſi. de procura. & per no. per Innocen. de re iudi. cum inter. in ſi. & per Cy. C. ſi aduerſus rem iudi. l. i. in princi. & ſecunda queſtione.

Vide deci. nu. 21. ſupra eo. in antiq.

Summarium.

1 Collatio facta alteri per papam ad inſtantiam Epiſcopi collitigantis non reuocatur per uiam attemptati.

Deciſio. X I I.

VTrum ſi inter appellatum impetrantem & epiſcopum contra eum opponentem uertente queſtione ſuper titulo beneficii. epiſcopus prætendens beneficium uacare per non promotionem appellati infra tempus ſupplicet pape ut tanq̄ ſic uacans conferat non facta alia mentione de lite. talis collatio ſit reuocanda tanquam attemptata. & uidetur quod ſic quia facta eſt procurante & inſtante epiſcopo qui erat pars in cauſa. & ſic uidetur quod in præiudicium tertii non habentis gratiam ex procuratione partis ſit reuocanda. arg. no. in. c. non ſolum. de appell. lib. vi. ſed contra fuit determinatum.

Deciſio. X I I I. Similis deci. 31. eo. in antiq.

Summarium.

1 Iudex deferens appellationi poteſt terminum ad proſequendum præfixum prorogare. ubi iudex proceſſit ex officio ſuo.

Deciſio. X I I I I.

VTrum iudex qui appellationi detulit & terminū præfixit ad proſequendum poſſit poſtea ex interuallo forſitan circa finem illius termini illum terminum prorogare. uidetur quod non. quia ex quo ſemel functus eſt officio ſuo. & præſertim ſi partis appellate intereſt terminum non prorogari. tamen fuit terminatum contra quod immo. uerum tamen caſus in quo proponebatur queſtio erat talis ubi non erat pars appellata. quia iudex proceſſit ex officio ſuo.

Summarium.

1 Appellans licet coram iudice a quo petat recipi teſtes affuturos aut ualitudinarios non uidetur propterea renūciare appellationi.

Deciſio. X V.

VTrum poſtquam iudex ordinarius detulit appellationi ſi pars petat coram eo recipi teſtes affuturos uel ualitudinarios ad probationem eorum quæ ualidant & approbant appellationem ſuam uideatur renunciare appellationi. fuit dictum quod non. & quod iudex poſſit eos recipere propter periculum. allegabatur de ap. cum teneamur. & quod notatur per glo. in. c. ſi a iudice. de appellat. lib. vi. & quod notatur per Innoc. in. c. paſtoralis. de offic. delega. circa principium. tertie columne. & præſertim ſi iudex non exaudiuit partē nec uoluit teſtes recipere non præiudicat parti quo ad renūciationem. facit. c. cum teneamur. de eo qui mittitur in poſſeſſ. cum ibi notatis. ſuper uerbo coram eo.

Summarium.

1 Delatio iudicis a quo cum præfixione termini deuoluit cauſam ad romanam curiam.

Deciſio. X V I.

VTrum cum appellatur ad papam a diffinitiua delatio iudicis cum termini præfixione faciat cauſam eſſe tractandam in curia & pariter teneatur mittere procuratorem ad cauſam tractandam licet Specul. uidea. in. §. qualiter. uerſ. porro. de appella. tamē palacium ſeruat q̧ nō ſufficeret mitteret procuratorē ad impetrandum & quod cauſa eſt in curia?

Summarium.

1 Appellanti cui præfixus fuit terminus ad proſequendū ſufficit iter arripere uel in curia proteſtari. quod infra tēpus comparuit, et quid de appellante in curia?

Deciſio. X V I I.

NVnquid autem infra terminum præfixum per iudicem ad proſequendum appellationem ſufficiat appellanti proteſtari in curia quomodo cōparuit infra tempus, licet Specu. uideatur tenere quod ſufficiat & iter arripere infra tempus. in titu. de appella. §. i. Communiter tamen tenetur quod immo debet iudicem impetrare uel ſaltem diligentiam ſuam facere, argum. notatorum per Compoſtella. de electiōn.

ſtatuimus

ſtatuimus.in fin. ſecundæ columnæ. Sed prima opi-
nio uidetur uerior.per id quod ibidem ſequitur in princi.
tertiæ columnæ.pro quo uidetur textus de re iudica cum
cauſa.ibi cum dicit iter non arripueras. ℂ Sed nunquid
cum cauſa in curia eſt tractanda ſufficiat proteſtari i por
ta palatii uel coram auditore contradictarum?tenuerunt
quod non.immo debet fieri in cancellaria ubi dantur iu-
dices qui dantur in curia.facit quod no.Io.mo in decre.
cupientes.quod credo uerum de appellationibus quæ in
curia interponuntur ſed de his quæ ueniunt extra curiã.
quia tunc uerſimiliter tales potuerunt ignorare ſtilũ poſ-
ſet tollerari dicta diligentia.

Summarium.

1 Appellatio ab interlocutoria cui Iudex detulit. & cau-
ſam remiſit deuoluit cauſam ad curiam maxime conſen
tiente appellato.

Epithome.

2 Appellati conſenſus operatur deuolutionem cauſæ ad
curiam licet appellatio peccet in forma.
3 Appellatio ab interlocutoria ſine ſcriptis in cauſa bene-
ficiali interpoſita deuoluit cauſam ad curiam, in odium
appellantis alias ſecus.
4 Iudex ſi procedat in cauſa non datis apoſtolis ubi ap-
pellatio ſine ſcriptis interpoſita fuit a grauamine an te-
neat proceſſus?

Deciſio. XVIII.

A Grauamine uel interlocutoria appellatum eſt ui-
ua uoce non in ſcriptis?iudex tamen appellationi
detulit & remiſit. & pars appellata conſenſit & ap
probauit quæritur nũquid talis appellatio deuoluat cau
ſam ad curiam romanam?Dictum fuit quod non in uirtu
te appellationis.ſed in uirtute remiſſionis & etiam pro-
pter conſenſum partis bene facit ad hoc quod dixi in uir
tute remiſſionis non appellationis.quod notat Archidia.
c.cum appellationibus friuolis ſuper uerbo transfuſa.ibi
2 hoc eſt nota dignum. ℂ Sed quid ſi iudex nõ detulit nec
remiſit ſed ſola pars conſenſit dic idem propter conſen-
ſum ſuum quod uerum ſi erat appellatum ad papam cu
ius audientiam per conſenſum poſſunt libere adire, ſecus
ſi metropolitanum uel alium cuius auditorium non poſ-
ſunt per conſenſum adire.iuxta cap.romana. de foro cõ
3 peten.libro ſexto. ℂ Sed quid ſi nec iudex detulit,nec pars
appellata approbauit ſed alias eſt cauſa, quæ de natura
ſua per appellationem deuoluitur ad curiam ut cauſa bẽ
neficialis,an talis appellatio ſine ſcriptis cum non teneat
deuoluat?dic quod ſic appellato proſequente. quia in ſ
iudicium appellantis reputabitur legitima nec ipſe ap-
pellans ſuam propriam appellationem poterit impugna-
re.argumen.notatorum.per Compoſtel.in.c. ſtatuimus.
in.iii.col.in uer.ſi autẽ ſolus appellatus.alias ſi appellãs
proſequitur non.de appel.c.cordi.circa fi.ibi.quod ſit ap
4 pellator. ℂ Sed quid ſi tali appellationi ſine ſcriptis inter
poſita iudex a quo fuit appellatum non datis apoſtolis;
ab eo petitis proceſſit ulterius in cauſa an ualeat proceſ-
ſus?uidetur quod ſic.ex quo appellatio non tenuit immo
fuit ipſo iure nulla.& ſic non uidentur dandi apoſtoli.
nec talis appellatio uidetur præſtare impedimentum pro
ceſſui ex quo de iure non ſortitur effectum.ut in regula iu
ris.non præſtat impedimentum.Nec obſtat notata in.c.
ut ſuper.cum ibi notatis.per glo.in fine. & Archid. quia
ego intelligo illam gloſam.& ibi no.ubi appellatio non ẽ
ipſo iure nulla.quia non peccabat in forma ſed erat for-
malis alias tamen friuola peccans in materia propter falſi
tatem uel iniuſtitiam cauſæ.quia talis appellatio cum ſit
contra ius patris uel iudicis bene tenet in ſe & ſuſpendit
iuriſdictionem donec dentur apoſtoli ſecus crederem ſi
eſſet ipſo iure nulla.& hoc uidetur ibi innuere textus cir-
ca principium.cum dicit. Iuxta conſtitutionis tenorem.

etiam ubi loquitur de conſtitu.eodem titulo. capi. cordi.
ubi cum textus iubet peti apoſtolos per appellantem lo-
quitur de appellante formaliter & in ſcriptis uel innuẽs
quod ubi appellaſſet in ſcriptis cum appellatio eſſet nul-
la eſſet etiam fruſtratorium petere apoſtolos cum etiã da
ti nullatenus prodeſſent appellanti.ergo & cætera. argu-
men.quia fruſtra expectatur quod expectatum non pro-
deſſet aliquando. Ad præmiſſa bene facit.l.ſi quis legata
rii.in principio.ff.de falſis.Ex hoc etiam poſſet idem dici
de appellatione interpoſita a prouiſione uoce uiua quod
non repellat ab obiectibus &c.

Summarium.

1 Appellationis interpoſitæ ad metropolitanum ſi cauſa
partibus præſentibus in curia committatur per appellatũ
tacito de metropolitano,commiſſio eſt ſurreptitia.

Epithome.

2 Præſentia partium an faciat cauſam eſſe in curia?
3 Roma communis patria eſt.
4 Appellans inuito appellato non poteſt procedere in ne
gocio principali ommiſſo articulo appellationis.cum ſua
intereſt redire ad iudicem ad quem in euentum quo ap-
pellatio mala pronuncietur.

Fel.in.c.ſuper litteris col. vii. uer. vi. regula de reſcri.

Deciſio. XIX.

A B officiali auinionen.appellatum eſt a grauami
ne ad archiepiſcopum arelaten.ſolum & nõ ad
papam ante autem quam appellans ſuam appel
lationem introduceret coram eo appellatus cauſam ap-
pellationis & negocii principalis obtinuit committi in cu
ria romana cuidam auditori non facta mentione qđ par-
tes in curia eſſent præſentes & cum reuera partes eſſent ĩ
curia fecit citari appellantem ad dicendum contra com-
miſſionem & uult quod cauſa tractetur in curia etiam di
miſſo appellationis articulo.appellans uero excipit quod
cauſa non debet eſſe in curia.quia non erat appellatum
ad papam ſed ad ſolum metropolitanum.nec præſentia
2 partium facit cauſam eſſe in curia ex quo prius coram or
dinario pendebat & quod ſi hoc fuiſſet expreſſum papæ
ſcilicet quod cauſa penderet corã ordinario & quod ad
ſolum metropolitanum fuiſſet appellatum cauſam in cu
ria non commiſiſſet.& pro hac parte etiam quod iſta cõ
miſſio eſſet ſurrepticia.multi & maior pars fuerunt. Ta-
men ego & quidam de dominis tenebamus contra. & cre
do quod melius.quia præſentia partium ſemper facit cau
3 ſam eſſe in curia coram alio non pendente.quia roma cõ
munis patria eſt.l.roma.ad municipales.hic autem cau
ſa non poteſt dici pendere coram aliquo ordinario ſaltẽ
in præiudicium appellantis.quia non coram primo offi-
ciali a quo appellauit.quia appellando quantum in ſe e-
rat diſceſſerat ab eo.& non poteſt conqueri ſi non redeat
coram eo ex quo ab eo appellauerat & ei renunciandum
putauit argumen.l.generaliter § primo.C.de iuſiuran.
Nec etiam pendebat coram ſecundo ſcilicet coram me-
tropolitano,ad quem appellauit. quia ſupponitur quod
nondum introduxerat coram eo.igitur ex quo papa præ-
uenit & commiſit ad inſtantiam appellati cauſam nego-
cii principalis cauſa erat in curia ex quo ueritas ſubſiſte-
bat ſcilicet quod partes in curia erant præſentes. & cre-
do quod bene ſuppoſito ſtilo palacii quia forte in uiam
iuris poſſet & ſine noua commiſſione procedere in nego-
cio principali ex quo fuit appellatum.ſecus autem crede-
4 retur ſi appellans retento themate cauſam obtinuiſſet com
mitti in curia.quia tunc appellato declinante,iuriſdictio
nẽ eius intereſt redire ad iudicẽ primũ a quo ad quem re
dire debebat in euentum quo appellatio mala pronuncia
retur & quo inuito non poteſt procedi in principali nego
cio appellationis obmiſſo articulo. & cuius i reſpec-

ta cauſa poteſt dici pendere coram primo: uel ſaltē pen-
det ſub dubio. quia pendet ex euentu appellationis. ut ꝓ
dictum eſt. cuius quidem appellationis in curia romana
merita non poſſunt manere ex quo ad papam non extite-
rat appellatum non poteſt dici quod cauſa debeat rema-
nere in curia propter præſentiam partium.

Summarium.

1 Appellanti ſufficit iter arripere infra terminum datum
ad proſequendum ſecus ſi aſsignatus fuit terminus etiam
ad ſe præſentandum apoſtolico conſpectui.

Deciſio. XX.

SI certus terminus præfigatur per iudicem extra cu
riam ad proſequendum appellationem ſufficit ap
pellanti infra tempus iter arripere. ut notat Spe-
culator. titu. de appellatio. §. nunc breuiter. uerſicu.
Item quid ſcilicet pars. Et allegat de re iudi. c. cum cau-
ſam. de electio. ſtatuimus. Ratio. quia cum terminus aſsi-
gnatur ad proſequendum duntaxat ſufficit inchoare,
uel incipere ultima die, ſecus ſi aſsignaretur terminus, ne
dum ad proſequendum ſed etiam ad præſentandum ſe
apoſtolico conſpectui, tunc enim non ſufficit itineris ar-
reptio niſi ſequatur talis præſentatio. ſi potuit habere præ
ſentiam domini pape alioquin fiat proteſtatio in ualuę
palacii. ut eſt moris. Et quando debeat ſe præſentare apo
ſtolico conſpectui uide Ioan. andr. in capi. quāuis. ſuper
uerbo ſedi apoſtolice. libro ſexto. hæc procedunt quan-
do appellatur. Et terminus per hominem extra curiam ad
proſequendum aſsignatur. ſecus ſi in curia quia ibi requi
ritur maior diligentia in proſequendo ut nedum uadat,
uel iter arripiat uerſus cancellariam ſed etiam ad ipſum
cancellarium uel eius locum tenentem accedat ſi poterit
alioquin de hoc proteſtetur & præſentet commiſsionem
ſignandam & recipiat ſuper hoc publicum inſtrumentū
quæ ſi infra terminum præfixum ſignata uel præſentata
non fuerit ſibi non nocebit. quia quod per me non ſtat.
&c. de eo qui mittitur in poſſeſ. cap. ſecundo de regu. iuris
quod per me. lib. ſexto. pro prima concluſione facit opti-
me. c. meminimus. de appel. quod cap. allegat Archid. in
ſimili materia de diligentia facienda. ne ſede uacante. c.
i. ſuper uerbo mora. lib. ſexto. quæ ſequuntur inuenies ſu-
pra eo. deci. 17.

Summarium.

1 Appellatio a ſubdelegato dato cū. cla. donec ad ſe &c.
approbata ab appellato & ab ipſo ſubdelegato deuoluit
cauſam ad curiam.

Epithome.

2 Delegatus qui uices ſuas alicui ſubdelegauit cum clau.
donec ad ſe duceret reuocandas. nō poterit in cauſa pro
cedere. ubi appellationi interpoſitæ ab aliquo grauamī-
ne ſubdelegatus ſuus detuliſſet.
3 Appellandum eſt ad delegatum a ſubdelegato ſuo. ubi
ſubdelegatio cum. clau. donec &c. facta fuerit.
4 Metropolitanum omiſſo ſuffraganeo ordinario partes
adire non poſſunt.
5 Appellatur ad papam omiſſo medio.
6 Appellationem ubi ſemel appellatus approbauerit non
poterit illam amplius reprobare.

Deciſio. XXI.

A Subexecutore uel ſub delegato deputato per
executorē uel iudicem delegatū a papa qui cō-
miſerat uices ſuas donec ad ſe duceret reuocan
das appellatum eſt ad papam licet friuole. & pars appel
lata approbauit appellationem ad finem deuoluēdi cau
ſam ad romanam curiam ac terminum ad proſequendū
præfixit. & etiā ipſe ſubexecutor uel ſubdelegatus a quo
2 appellabatur detulit appellationi. tandem ad inſtantiam
appellati ipſemet executor uel delegatus principalis ad
ſe reuocans cauſam & uices ulterius proceſſit in eā forſi-
tan ulteriores ꝓceſſus uel aggrauationes ꝓceſſuum faciē
do, uel in eā procedendo. Quæritur an talis ꝓceſſus ua-
leat? Et uidetur quod ſic. quia ſubdelegatus ſuus deferen
do appellationi ſaltem friuole & pars appellata eam ap
probādo non potuerunt ab eo ignorāte uel inuito abdica
re, uel auferre iuriſdictionē. nec cām ad curiā deuoluere.
quia quod noſtrū eſt. &c. ut in reg. iu. Conſtat aūt ꝙ iuriſ
dictio adhuc eſt ſua ꝓpter clauſulā donec ad ſe &c. ap-
poſitā in ſubdelegatiōe. ut in. c. ſi delegatus. §. i. de of. del.
li. vi. & propter hoc ad eū fuit appellandū non ad papā.
3 ut eo. ti. §. fi. iuncto extra eodē ti. ſuper quæſtionū. §. porro
igitur &c. Et ad hanc partē quidā ex ꝓmiſsis tenere nite-
bātur tamen contra credo. & maior pars etiā credebat ꝙ
immo ꝑ approbationē partis & delationē ſubdelegati ab
dicaret iuriſdictio a delegante & tota transfunderetur ad
2 papā. quia ſubdelegatus detulit antequā delegatus reuo
caſſet ad ſe uices. ergo ꝗcquid fecit ualuit ex quo omo-
da iuriſdictio erat penes eū donec. &c. ¶ Itē quia partes
de conſenſu ſuo & inuito delegato poterant adire curiam
romanā & ibi litigare cū ſit cōmunis patria. l. rom. ad mu
4 nicip. licet. n. obmiſſo ſuffraganeo ordinario partes non
poſſunt adire metropolitanū nec corā eo uoluntarie liti-
gare cū nec eius iuriſdictionē poſſent prorogare. ut. c. ro-
mana. de foro cōp. li. vi. tamen papam adire poſſunt etiā
inuito quocunque ordinario uel inferiore papæ. & pro tā
to ab ordinario appellari poteſt ad papā obmiſſo medio.
5 ut. c. dilecti filii prior. de appel Nec ob. quod app. fuit fri
uola. quia licet uirtute appel. cauſa non deuoluatur, ta-
men uirtute delationis & remiſsionis bene deuoluitur. arg.
nota. per Archi. in. c. cum appel. friuolis. de app. li. vi. &
preſertim ꝓpter conſenſum partis appellatæ. ar. c. cordi.
eo. tit. Nec obſtat etiam quod dicitur quod ad delegatū
fuit appellandū. & ſic uidetur appellatio fuiſſe nulla quæ
fuit interpoſita ad papā, quia immo tenuit. iuxta ea quæ
notantur per Archi. in. d. c. ſi delegatus. in fi. Et per Innoc.
in. c. cum Bertholdus. de re iudi. in gl. ordi. Et licet parte
appellata excipiente & petente eam eſſe alias remitten-
dam ad delegatum. ut dicto loco habetur. tamen in no-
6 ſtra quæſtione non poteſt reprobare appellationem ſemel
probatam argumen. l. pomponius. ff. de negoc. geſt. ad
hoc. C. de pact. ſi quis in conſcribēdo. Nec obſtat l. ſi cū
uenerit. ff. de iuriſdictio. omn. iudic. quia ibi conſenſerat
in eum qui alias non habebat iuriſdictionem in eum. &
ideo re integra poteſt diſcedere. hic uero in papam qui a-
lias habet in eum ſicut & in omnes iuriſdictionem. igitur
&c. ſic concordat glo. ibi illam. cum. d. l. ſi quis in conſcri
bendo. Et ita non obſtat.

Summarium.

1 Iudex a quo licet requiſitus ſi nullos dedit apoſtolos,
an poſſit ſine noua commiſsione in cauſa ſibi remiſſa per
iudicem ad quem qui pronunciauit pro appellato proce
dere?

Epithome.

1 Sententia ſuper deſertione appellationis. dicitur interlo
cutoria. & ideo appellans docto. de diligentia poterit re-
poni.

Deciſio. XXII.

A Grauamine appellatur ab aliquo auditore &
petuntur apoſtoli. ipſe nullos apoſtolos dat li-
cet debite requiſitus appellans proſequitur ap-
pellationem & finaliter ſuccumbit quia auditor alius im
petratus ſuper articulo grauaminis pronunciat bene pro
ceſſum, per primum auditorem, & male appellatum
ab eo, & cauſam ſibi remittit quæritur utrum primus
poſſit in cauſa procedere ſine noua commiſsione?
Quidam

Quidam dicebant ꝙ. nonquia ex quo non dederat apo-
ſtolos tota iuriſdictio ab eo erat ipſo iure reuocata intan-
tum ꝙ proceſſus totus quem poſt appellationem & ante
inhibitionem faceret eſſet nullus.ut.c.ut ſuper &.c.ab eo.
§ illod de appella.lib.vi.& in clem.quamuis.§ fi.eo.titu.
Alij uero dicebant contrarium uidelicet quod non reſpõ
dendo appellationi.uel non dando apoſtolos non plus ab
dicatur ab eo iuriſdictio quam ſi expreſſe detuliſſet.quia
non plus poteſt tacitum quam expreſſum. Cõſtat autem
quod ſi expreſſe appellationi detuliſſet & ea poſtea pro-
nunciata mala uel friuola cauſam ſibi remitteret ipſe uir
tute primæ commiſſionis abſque noua commiſſione poſ-
ſet cognoſcere.ut notatur in.c.cum appellationibus friuo
lis.ergo & nunc. Nec obſtant iura in contrarium allegata
quia bene fateor quod interim donec ſit cognitum de ap
pellatione & cauſa ſit remiſſa bene eſt aduocata ſeu po-
tius ſuſpenſa eius iuriſdictio. ſed poſtea ſi eſt pronunciata
mala eam reſumit . nec iura allegata dicunt contrarium
1 & cætera . ¶ Si auditor pronunciat ſuper deſertione ap-
pellationis tantum ſi appelletur & iterum doceatur de di
ligentia appellantis poteſt reponere.nam quo ad hoc cen
ſetur interlocutoria & remanſit iudex reuera quam po-
teſt ſemper reuocare.de appel.cum ceſſante.&.c.ſi a iudi
ce.lib.vi.

Summarium.

1 Appellans uiua uoce non faciens diligentiam infra ter-
minum præfixum non admittitur ad proſequendam ſe-
cundam appellationem poſtea inſcriptis infra idem de
cendium interpoſitam.

Epithome.

2 Stipulatio bis ſuper eodem concepta licet non obliget
promiſſorem amplius quam ſemel. attamen ſi prima pa
cto uel præſcriptione ſit ſublata agi poterit ex ſecunda.
3 Appellatio eſt quædam ſpecies defenſionis.
4 Defenſionis pluribus quilibet uti poteſt.
5 Iudex deferendo appellationi dicitur pœnitus functus
eſſe officio ſuo.
6 Iudex poteſt ſecundæ appellationi interpoſitæ infra de-
cendium reſpondere ac apoſtolos dare licet primæ appel
lationi detulerit.
7 Appellans renunciando appellationi tacite uidetur ap-
probare grauamen a quo appellauerat.
8 Appellans die late ſententiæ cui iudex præfixit termi-
num ad dandum apoſtolos ad tertiam diem an elapſo
dicto triduo aliter non petitis apoſtolis poſſit appellare?
9 Appellans ſi in termino ad recipiendum apoſtolos aſſi
gnato non comparuit cenſetur ſententiam approbaſſe.

Deciſio. XXIII.

Fely.in.c.pſo nas col.i.uerſ. amplia etiã de appella.

APpellatum eſt a diffinitiua uiua uoce & illico iu
dex a quo detulit appellationi & præfixit appel-
lanti terminum decem dierum ad proſequẽdam
appellationem.tandem idem qui prius appellauerat uiua
uoce infra decendium iterum appellauit ab eadem ſen-
tentia in ſcriptis & petijt apoſtolos iudex autem ſecundæ
appellationis non reſpondit nec apoſtolos dedit. uel ſi de
dit non tamen terminum præfixit ad proſequendam ap-
pellationem appellans iſte non fuit proſecutus appellatio
nem infra decem dies prius ad proſequendum appellatio
nem primam ſibi præfixos.nec diligentiam fecit uult ta-
men proſequi ſecundam appellationem quam infra de-
cendiũ interpoſuit in ſcriptis quæritur an poſſit? Mihi &
quibuſdam alijs uidebatur quod ſic. quia infra decendiũ
pluries potuit appellare.& unaquæque appellatio tenuit.
iuxta notata per Inno.de appellat.dilecto.in fi. Et ideo li
cet prima ſit deſerta per non proſecutionem infra tempus
præfixum:ſecunda tamen nõ cui non fuit præfixum tem
pus ad proſequendum.pro hoc optime facit.ff.de uerbo.
2 oblig.qui bis.cum ibi notatis. ubi bis idem ſtipulando li-
cet promiſſor in effectu amplius quam ſemel nõ teneatur
quia ſemel promiſſum ſoluendo liberatur.ex utraque ta-
mẽ oritur obligatio. & poteſt eſſe effectus ſi forſan prima
ſtipulatio ſit ſublata præſcriptione uel pacto agi poterit
ex ſecunda.ut ibi notatur.igitur & hic idem dicã ut utra-
que appellatio teneat.altera tamen præſcriptione ſublata
uel deſertione poſſit altera remanere licet per uiam proſe
cutionis non poſſim in effectu niſi ex altera conſequi reuo
cationem ſententiæ quæ appellatio ſublata remanet. Itẽ
appellatio eſt quædam ſpecies defenſionis & quilibet plu
3 ribus defenſionibus uti põt.Quidã uero & maior pars te-
4 nebant contra.Primo quia iudex non debuit artari p mul
tiplicationem mearum appellationum ad mihi pluries re
ſpondendum.ſed hoc ideo non obſtat. quia licet a reſpõ
dendo excuſaretur iudex,ſi ſecundæ appellationi noluit
reſpondere non tamen propter hoc mea ſecunda appella
tio redditur inutilis. ¶ Item etiã alia ratione. quia ex quo
primæ appellationi detulit functus fuit iudex pœnitus of
5 ficio ſuo & in totum deſijt eſſe iudex.iuxta.c. cum appel
lationibus friuolis Et ſic etiam ſi uellet ſecundæ appella
tioni reſpondere non poſſet præfigere terminum appellã-
ti.nec ulterius dare apoſtolos ex quo ſemel detulit & de-
dit apoſtolos deferendo & ſic poſſet appellãs eludere pri
mam præfixionem termini factam per iudicem quando
reſpondebat primæ appellationi quæ erat talis & rite ut
ſupponitur interpoſita.quod uidetur incõueniens. ſed ſal
ua eorum gratia dico quod iſtud non eſt uerum.immo cre
do ꝙ iudex ſecundæ appellationi poſſit reſpondere & ſu
6 per ea dare apoſtolos reuerentiales: & præfigere terminũ
eidem ad proſequendũ licet eſſet functus officio ſuo quo
ad cognitionem cauſæ ulteriorem ſed non tamen quo ad
reſpondẽdum & terminum præfigẽdum ſicut patet.quia
etiam per ſententiam diffinitiuam iudex functus eſt offi-
cio ſuo & tamen nihilominus poſtea poteſt præfigere ter-
minum.ut.c.cum ſit romana.immo ẽt ſicut detulit primæ
appellationi potuit præfigere terminum non obſtante ꝙ
deferendo cauſam remiſerit ſic etiã & ſecundæ quia hæc
poteſtas præfigendi terminum potius ſibi conſeruatur a
iure ad reſtringendum & refrenandum malicias & dila-
tiones appellantium. Item etiam hoc dicebant per nota-
ta per Innoc.in.c.ſollicitudinem.in fi.de appella.ubi re-
nunciando quis appellationi etiam tacite.puta eam deſe-
7 rendo uidetur approbare grauamen a quo appellauerat.
nec poteſt ulterius appellare.ſed illud non obſtat quia il
lud uerum quando renunciat appellationi quam
ſolum interpoſuerat.tunc enim licet renunciet primæ ap
pellationi tacite eam deſerendo non ob hoc renunciat ſe-
cundæ quæ ſola ſufficiebat ſibi contra grauamen.nec tñe
uidetur renunciãdo primæ approbare grauamen quia po
terat in uim ſecundæ & de illa confidere ex quo illa ſola
ſufficiebat.Item etiã ad hoc allegatur deciſio unius quæ-
ſtionis motæ ut dicebatur per dominũ Io. Calda.circa.c.
8 quamuis.de appella.in cle.de appellante die latæ ſenten-
tiæ cui iudex præfixit terminum ad dãdum apoſtolos ad
tertiam diem proxime ſequentem quo non ueniente: nec
petente apoſtolos illa die præfixa an poſtea a ſententia
infra decendium adhuc exiſtens poſſet appellare? tenet
quod non. quia nõ petendo apoſtolos in termino aſſigna
to uidetur renunciaſſe appellationi.ut dicto.c.quamuis.
§.i.& ſic approbaſſe ſententiam & ſic ſententia tranſit in
rem iudicatam.Sed dato ꝙ hoc uerum ſit ſolue ut ſupra
proxime ſolui ad notata per Inno.in.c.ſollicitudinẽ.for-
tior ratio eſt.quia non proſequendũ in primo termino aſſi
gnato in prima appellatione cadit a cauſa huiuſmodi ap
pellans.ut in.c.cum ſit.& ſic quæſitum eſt eo ipſo ius ap
pellato ꝙ per ſecundam appellationem non poterit auferi
ri ab eo.ut in.c.ab eo.de elec.lib.vi.

DE CLERICIS NON RESID.

Summarium.

1 Canonicus regularis commorans cum aliquo cardinali
an poſſit petere groſſos fructus de conſuetudine uel ſtatu
to eccleſiæ debitos cuilibet canonico etiam in monaſterio
non reſidenti?

Epithome.

2 Canonicus regularis habens beneficium adminiſtratio
ne dicitur habere proprium.

Deciſio. I.

VTRVM ſi canonicus regularis habens locum canonicalē & etiā beneficiū cū adminiſtratione cōmoretur cū cardinali curia roma. poſſit petere uirtute priuilegiorū dñorum cardinalium groſſos fructus qui ultra diſtributiões quotidianas de conſuetudine uel ſtatuto eccleſiæ dantur cuilibet canonico licet non reſideat in monaſterio? Quidam tenebant ꝙ ſic. quia ad-
a miniſtrationē habet cui pōt acquirere illos fructus & cuius reſpectu poteſt habere proprium. & quia priuilegium alias eius reſpecto nihil operaretur ꝙ habet ꝙ beneficiati poſſunt fructus præbendarū uel beneficiorū ſuorū in abſentia percipere. Alij autem dicebant cōtra quia regulares non proprie habere poſſunt præbendas nec portiones diſtinctas. ar. notatorū p Innoc. de præben. dilectus. circa finē. & extra de uoto. c. fi. in princ. Et quia priuilegium in regularibus ſic duplicem ſpecialitatē operaretur ſcilicet de reſidendo cum cardinali & de fructibus in abſentia percipiendis & hoc eſſet abſurdum ar. l. i. C. de profeſ. & non obſtat ꝙ poteſt habere proprium . quia uerum eſt ratione adminiſtrationis & inquantum eā habet non inquantum canonicus monaſterij tales petit fructus licet primam partem maior pars tenuerit attenta conſuetudine eccleſiæ quæ habebat diſtinctionem præbendarum ſeu portionū groſſorum fructuum quas uel quos etiam percipere ſolebant in abſentia.

Summarium.

a Diſpenſationis tempus factæ per epiſcopum ad ſeptennium cauſa ſtudij habenti parrochialem. an computetur in tempore prorogato prius per papā de nō promouendo.

Deciſio. II.

PApa contulit eccleſiam parrochialem habenti ſolum uiginti annos & ſecum diſpenſauit ſuper etate & ꝙ non teneretur promoueri donec eſſet uigintiquinque annorum. tandem factus maior poſtꝗ attigit uigeſimum quintum annum. & ſic incepit metā ad ſuſcipiendum ordines ſacros obtinuit diſpenſationem cauſa ſtudij ab epiſcopo ſuo ad ſeptennium. iuxta c. cum ex eo quæritur an in illo ſeptennio computetur tempus præcedens uigeſimumquintum annum? Videtur ꝙ non. quia illud tempus computatur a tempore diſpenſationis factæ per ordinarium non a tēpore ſibi cōmiſſi regiminis eccleſiæ. iuxta no. in d. c. cū ex eo. ſuper uerbo ſeptenniū. &c.

DE PRÆBENDIS.

Summarium.

a Reſeruatio non expirat per commendam factam per papam.

Epithome.

a Comenda non dat ius.
3 Comendatarius non facit fructus ſuos nec eſt prælatus in beneficio ſed ſimplex procurator habens cauſam legitimæ adminiſtrationis & habet ius temporale.
4 Reſeruatio an expiret per comendam factam ad incertum tempus?
5 Beneficium comendatum non cenſetur uacare.
6 Reſeruationes ſunt odioſæ & reſtringibiles.

Deciſio. I.

Caſſa. deci. 5. pagi. 4 uer. ſed contra deciſionē de priu. pe- ru. in. c. nemo deinceps col. a. circa finē de electioni. vi.

VTRVM per commendam factam per papam de beneficio reſeruato expiret reſeruatio ſicut per prouiſionem? Et uidetur ꝙ non. quia
a commenda non dat ius in beneficio. nec cō-
3 mendatarius facit fructus ſuos. nec eſt prælatus in beneficio ſed ſimplex procurator habens cauſam legitimam adminiſtrationis. nec habet ius perpetuum ſed temporale. p & contra faciunt quæ no. in. c. nemo. cum ibi notatis. de elect. lib. vi. & hæc pars obtinuit de conſilio maioris partis. ℂ Sed quid ſi commenda fiat ad incertum tempus. puta donec aſſecutus fuerit poſſeſſionem epiſcopatus: cui de ipſo fiebat prouiſio uidetur ꝙ per talem commendam expiret reſeruatio quaſi uideatur diſpoſitio perpetua propter dubium euentum conditionis quæ poteſt non exiſtere igi-
5 tur &c. arg. l. ſufficit. ff. de condi. indebi. Item poſtquā eſt commenda non cenſetur uacare beneficium. ut no. in dicto. c. nemo. & quia commendare eſt unus modus diſponendi de beneficio ergo ex quo papæ placuit per iſtum modum diſponere uideatur alio modo diſponendi renunciaſſe præſertim. quia reſeruationes ſunt odioſæ & reſtringendæ. & ut fiat reductio ad ius ordinarium & cōmune.

Summarium.

1 Impetranti ſufficit exprimere præbendam tātum ſecus ſi canonicatum ſolum expreſſerit.

Deciſio. II.

AEneas de falco. in tracta. reſer. in. 4. q. i. in a 6. effectu.

VTrum ſi canonicus præbendatus impetrans gratiam de aliquo beneficio facta mentione de præbenda quam obtinebat non tamen facta mentione de canonicatu cenſeatur ſurrepticia gratia? tenuerunt ꝙ non. ſed ꝙ econtra ſi fecit mentionem de canonicatu ſed non de præbenda.

Deciſio. III. uide ſimilem eo. ti. deci. 9. in antiq.

Summarium.

1 Collatio facta per intruſum in dignitates reſeruata an teneat?

Deciſio. IIII.

VTrum intruſus in decanatu reſeruato: ſi conferat beneficia pertinentia ad collationem decani qui eſt ibi pro tempore ualeat collatio quandiu eſt in poſſeſſione & eſt habitus & reputatus p decano: eſt forſitan ibi reſeruatio decanatus eſſet ignota? Videtur ꝙ ſic. per notata per Innoc. in. c. nihil de electio. ſed etiam ibi facit contra. in fine primæ colu. tamen domini tenent contra. propter reſeruationem quæ afficit omnia & ligat ignorantes propter decretum. & quia talis intruſus nō habet poſſeſſionem decanatus reſeruati ſaltem talem quæ habeat iuris adminicula. & ſic per conſequens non debet facere aliquos fructus ſuos etiam ratione poſſeſſionis ſuæ ar. no. in. c. ut noſtrum de ap. credo contrarium ſi erat bonefidei detentor.

Deciſio. V. ſimilis deci. nu. 9. ſupra de reſcrip. in antiq.

Summarium.

a Gratia quamuis reperiatur fructuum excedere quantitatem in ea expreſſam per uerbum ut aſſeritur non cenſetur ſurrepticia.

Epithome.

a Verba ut aſſeritur ſunt imperſonalia.
3 Gratia ita redditur ſurrepticia per ſurreptionem alterius in tacendo ueritatem ſicut. ſi ipſe idem per quo beneficiū impetratur ueritatem taceret.
4 Impetrans an teneatur probare quod beneficium ſit infra ſummam uel ſaltem probare aſſertionem communem?
5 Beneficium an præſumatur eſſe infra ſummam expreſſam?
6 Summa expreſſa dicitur eſſe pars gratiæ.

Soluendo

7 Soluendo aliquem non eſſe aſſerenti incumbit probatio.
8 Maiorem uel minorem aliquem eſſe aſſerenti incumbit onus probandi.
9 Idoneum quem nõ eſſe dicenti probare incumbit.
10 Gratiæ in forma pauperum dicitur generalis de omni beneficio competenti & ideo ſummam ea expreſſa non dicitur pars ipſius.
11 Impetrans omne beneficium quod acceptat reputatur competens. & ideo aſſerenti contra reum incumbit onus probandi.

Deciſio. VI.

Papa confert ticio eccleſiam uel beneficium; cuius fructus redditus & prouentus ſummam .xx.
marcarum ut aſſeritur non excedunt quæritur
nunquid ſi excedunt debeatur impetranti. uel an ſit gratia ſurrepticia? Quidam dicunt q̃ ſibi debeatur. ex quo
cõſtat de corpore eccleſiæ. nec eſt gratia ſurrepticia. quia
2 illa uerba ut aſſeritur cum ſint impersonalia non debent
intelligi de impetrante quod ipſe aſſerat. argu. C. de condi
cti. pe. l. ſi quando. nam tunc debuiſſet dici ut aſſeris. & ſic
cum non appareat fuiſſe aſſertum per eum neque ſuggeſtum illud falſum. talis falſa demonſtratio nõ uitiabit gratiam. nec habebit neceſſe impetrans probare beneficium
eſſe infra illam ſummam. Alij uero dicunt cõtra. q̃ immo
ſi excedat ſibi non debeatur. & gratia debeat ſurrepticia
reputari. nam uerisimile eſt quod ipſe hoc papæ aſſeruerit. Non eſt enim uerisimile papam hoc poſuiſſe in gratia
ſeu literis niſi impetrans in ſupplicatione hoc poſuiſſet.
3 Item ſurreptio alterius in tacendo ueritatem ita reddit gratiam ſurrepticiam ſicut ſi ipſe idem pro quo beneficium
impetratur ueritatem taceret. ut probatur in. c. ſi motu proprio in uerſi ſecus. & in. c. ſequenti. § i. de præbend lib. vi.
quanto magis debet nocere factum alterius exprimendo
4 falſitatem. Dicunt etiam quod impetrans teneatur probare quod ſit infra ſummam cum hæc quantitas ſit pars gratiæ ſuæ. crederem tamen quod hoc caſu ſufficeret proba
5 re aſſertionem communem. Sed nunquid præſumetur eſſe
infra illam ſummam niſi probetur exceſſus uidetur quod
ſic. arg. ff. de proba. l. cum de lege falcidia cum ibi notatis. dicunt hoc caſu contra. quia ea quo ipſe aſſerit eſſe in
6 fra ſummam. & hoc eſt pars gratiæ ſuæ ideo ſuam aſſertionem debet probare arg. ff. de proba. l. ei qui dicit. cum
ibi notatis. Et uide pro hoc quod no. Io. an. in. c. exceptio
7 nem. de litis conteſta. li. vi. in nouella. Sic in ſimili incumbit probatio aſſerenti aliquem eſſe uel non eſſe ſoluendo.
iuxta notata. ff. qui ſatiſda. cog. l. ſi uero. §. qui pro rei qua
8 litate. & etiam aſſerenti quem eſſe uel non eſſe maiorẽ uel
non idoneum. argu. notatorum. ff. de minoribus. l. de ætate. & notatur. C. de in integrum reſtitutio. l. ſi minorum.
Et per Archid. de reſcript. ſi eo tempore ſuper uerbo non
idoneus. Et facit quod notat Io. an. in q. ſuper regula infamibus. de reg. iu. li vi. & hoc credo uerũ in terminis prædictis & in gratijs factis ſub iſta forma ſpeciali. quia tunc
ſumma eſt pars gratiæ. ergo. &c ar. ff. de eden. l. i. §. editione. ſecus forte in forma pauperum. quia ibi ſumma nõ eſt
proprie pars gratiæ cum ibi gratia ſit generalis de omni be
9 neficio competenti ſed poſtea ponitur in fine gratiæ exceptio ibi. cum dicitur. Noſtræ autem intentionis exiſtit q̃ ſi
bi prouideatur de beneficio cuius fructus &c. talem ſummam non excedant. & ideo cum omne beneficium contineatur ſub regula debet qualecunq; beneficium quod impetrans acceptat reputari competens & præſumi niſi ad-
11 uerſarius qui ſe prouiſioni eiuſdem pauperis opponit probet illud non cadere ſub expectatione & excedere ſummam. & ſic ei incumbit probatio non pauperi qui habet
regulam pro ſe. ar. ad hoc ff. de proba. ab ea parte.

Fel. in. c. ad aures col. 3. uerſi. ij. q. de reſcri.

Staphi. in trac. de li. gr. & inf. 4 fol. 3. uerſi. eodem modo.

Summarium.

1 Clem. cum ei quem in fine an habeat locum in patrono uel ordinario collatore?

Epithome.

2 Patrono ad præſentandum quando incipiat currere tempus.
3 Collatori ad conferendam quãdo incipiat currere tempus?
4 Impetranti currit tempus ad acceptandum a die notæ uacationis.
5 Epiſcopo qui habet ſuam dioceſim uiſitare currit tẽpus a die quo ſcire potuit uel debuit.
6 Patrono uel collatori ubi quis renunciauit beneficio in manibus non habentis poteſtatem quando incipiat currere tempus præſentandi uel conferendi reſpectiue?

Deciſio. VII.

Vtrum uacante beneficio incipiat currere tempus
patrono ad præſentandum uel collatori ad con-
2 ferendum a tempore notæ uacationis in eccleſia
3 ſicut impetranti currit ad acceptandum. ut in cle. ei quẽ
4 in fi. de conceſ. præben. uel a tempore ſcientiæ patroni uel
collatoris quod uidetur per. c. quia diuerſitatem. in fi. de
conceſ. præben. & no. in. c. ij. de præbend & in c. licet. de
ſup. negli. præla. uel a tempore quo ſcire potuit. quod uidetur per. l. ſi. circa principium. ff quis ordo in bo. poſ. ſer
ue. & no in dicto c. licet. Domini tenent quod a tempore
quo ſcire potuit & debuit propter uerbum neglexerit po-
5 ſitum in d. c. licet. & ideo epiſcopus qui ſcire debet cũ habeat ſuam dioceſim uiſitare uel archiepiſcopus ſuam prouinciam habet etiam uiſitare a tempore quo ſcire potuerunt & debuerunt ignorauerunt ab illo tempore incipiat
eis tempus currere ut no. Inno. in. c. ea parte aſten. de cõ
ceſ. præben. ſecus in tali ad quem non pertineret uiſitare
6 qui alias non tenebatur de uacatione inquirere. & cle. ponit caſum ſpecialem de impetrantibus ut ibi no. Sed pone quidam renunciauit beneficio in manibus non habentis poteſtatem quæritur an incipiat ſtatim currere tempus
patrono uel collatori ſi hoc ſciuerit uel ſcire potuerit ſeu
debuerit etiam antequã illa renunciatio per illum ad quẽ
pertinet fuerit admiſſa uel ratificata uel tunc demum cum
is ad quem pertinet eam admiſerit uel ratam habuerit poteſt dici quod ſi ad collatorẽ uel patronum admiſſio uel
ratificatio renunciationis non pertinet tamen poteſt inſtare ad ſuperiorem ad quem pertinet uel eam admittat uel
ratificet uel renunciantẽ redire faciat. & ideo ſi hoc nõ faciat ſit in culpa. & ſic ſi a tempore quo renunciat ſciuit ſibi currat tempus. ar. no. per Inno. in c. admonet. de renun.
& de conce. præb. quia.

Vide deci. 13. I. co. in antiq.

Summarium.

1 Canonicatuum. & præbẽdarum collatio in eccleſia collegiata de iure communi an ad præpoſitum uel decanum
& capitulum uel potius ad epiſcopum pertineat?

Epithome.

2 Collatio canonicatuum pertinet ad prælatum eccleſiæ de conſilio ſui capituli.
3 Epiſcopus non eſt prælatus.
4 Prælati electio in collegiatis eccleſijs pertinet ad collegium.

Deciſio. VIII.

Quæritur utrum ad præpoſitum uel decanum &
capitulum in eccleſia collegiata de iure cõmuni pertineat collatio canonicatuum & præbendarum an ad epiſcopum? Videtur quod non pertineat ad epiſcopum ſed ad prælatum illius collegiatæ ec
2 cleſiæ ſe conſilio ſui capituli quia ad prælatum pertinet
collatio ad epiſcopus non eſt prælatus igitur &c. ut no. c.
3 a collatione. cum no. per Archid. de appel. per no. per Innoc. de excep uenerabilis. in ſi & ibi per Hoſtien. de iure.
pa. poſtulaſti. circa ſi. primæ glo. ibi fatemur &c. a contrario ſenſu. pro hoc quia in collegiatis eccleſijs electio prælati pertinet ad collegium ut no. in. c. i. de elec. ergo ſingulorum canonicorum ſeu canonicatuum & præbẽdarum
ad prælatum. probatur iſta conſequentia. per ea quæ no.
Hoſti. de elec. cum eccleſia uulterana. § mandauimus. ſuper uerbo poſtulauit. ibi ſi non habet patronum &c. credo.
quod prælatus & canonici inferioris eccleſiæ habeat eli-

gere canonicos & conferre præbendas illius eccleſiæ & non epiſcopus. ar. ad hoc immo eſt tex. in c. ex tranſmiſſa in fi. de renunc. & in c. ex inſinuatione. de ſimo.

Summarium.

1 Collatio facta ab ordinario de beneficio iam collato per papam qui deceſsit antequam eius collatio ſortita fuit effectum an teneat. etiam ſi d. papa ordinaſſet in euentum in quem dicta eius collatio non ſortiretur effectum quod dictũ beneficium ſi cũ erat ante a remaneret reſeruatum quæ ordinario a ſucceſſore non fuit recepta?

Epithome.

2 Reſeruatio etiã perſonalis facit beneficium remanere in manibus papæ & ſucceſſorum donec de illo diſponatur.

Decisio. IX.

Svppoſita quadam conſtitutione domini Clementis ſexti quod ſi ipſe contuliſſet aliquod beneficium reſeruatum & collatio non ſortiretur effectum uel ille cui contuliſſet antequam eſſet poſſeſsionem pacificam aſſecutus moreretur remaneret ſub prima reſeruatione. & ſuppoſito ꝙ dominus Innocẽ. ſextus noluit uti in beneficijs collatis per eum met prædicta conſtitutione Clemen. immo uoluit ꝙ ſi ipſe Innoc. conferret beneficium reſeruatum dum tamen collatio alias teneret conſumaretur reſeruatio etiam ſi is cui conferret ante poſſeſsionem habitã moreretur. formatur talis quæſtio. dominus Clemens contulit cuidam ticio unum beneficium a ſe perſonaliter reſeruatum tandem mortuus eſt ipſe dominus Clemẽs poſt ipſum Clementem moritur ticius ante tamen poſſeſsionẽ aſſecutam dominus Inno. ſucceſſor ſuus illud cõtulit cuidam alteri etiam ſi eſſet reſeruatum ſi non foret alteri ius quæſitum tamen poſt mortem Clementis & ante collationem domini Inno. ordinarius in partibus illud cõtulit cuidam alteri quæritur an ualuerit collatio ordinarij uel domini Inno. uiderat ꝙ non ualuerit collatio ordinarij. quia illud beneficium remanſiſſet ſub prima reſeruatione domini Clementis propter præmiſſam ſuam conſtitutionem nam ex quo ſemel habuit papa illud beneficium in manibus ſuis & fuit affectum per reſeruationem. dato etiam ꝙ
2 reſeruatio fuerit perſonalis ſemper remanet in manibus papæ & ſucceſſoris donec de illo fuerit diſpoſitum. ar. eorum quæ dixi iuxta no. per Archi. in c. ſi gratioſæ. de reſcrip. non cenſetur autem diſpoſitum fuiſſe ex quo diſpoſitio nõ fuit ſortita effectũ. ar. l. ſi pro patre. §. uerſum. ff. de in rem uerſo. & c. ſi electio. de elec. li. vi. Si enim dominus clemens in uita ſua nõ diſpoſuiſſet certum eſt per ea quæ ſcripſi iuxta c. ſi gratioſæ. quod beneficium remanſiſſet reſeruatum. non obſtat ꝙ perſonalis fuiſſet reſeruatio. ergo & nunc propter conſtitutionem ſuam per quam uoluit eo moriẽte ante adeptam poſſeſsionem remanere ſub prima reſeruatione. præſertim autem dicta conſtitutio debet habere locum hoc caſu dato. quod ille cui contulit Clemens poſt eius obitum deceſſerit & dato quod illa cõſtitutione in beneficijs a ſe collatis & reſeruatis. ſucceſſor ſuus Innocentius non utatur. quia origo iſtius negocij locu fuit de tempore clementis. igitur inſpecta origine huic conſtitutioni declaratorie mentis domini Clemẽtis erit locus faciant iura quæ dicunt inſpici originem. Tamen domini contra tenuerunt. quod immo non remaneret reſeruatum. ex quo dominus Inno. noluit acceptare prædictã conſtitutionem Clementis nec ea uti. immo ex quo collatio domini Clementis fuit canonica. & ille cui facta fuit ſuperuixit poſt eum. ſicque per domini clementis obitum dicta conſtitutio fuit uiribus euacuata propter non admiſſionem illius a ſucceſſore debuiſſet fuiſſe conſumpta reſeruatio per illam collationem ſolam. etiam non habita poſſeſsione ar. c. ſi tibi abſenti. de præben. lib vi. & impeditur reincidere uel remanere in prima reſeruatione uirtute reuocationis uel non admiſsionis ſucceſſoris de dicta conſtitutione clementis uirtute cuius debebat fieri illa reincidentia uel remanſio. etiam ſi cum retrotractione. quia ſublata conſtitutione clementis. & ſic fundamento retrotrahente ſubmouetur uel impeditur retrotractio ſeu eius effectus. ar. l. qui balneum. §. ſi. cum concor.

Summarium.

1 Impetrans ad collationem abbatis an poſsit obtinere etiam beneficium quod habet conferre cum conſenſu epiſcopi?

Decisio. X.

Qværitur an impetrãs ad collationem cuiuſdam abbatis qui habet aliqua beneficia quæ ſolus poteſt conferre libere & quædam quæ habet conferre cum conſenſu epiſcopi. poſsit obtinere uirtute gratiæ. etiam beneficium quod habet conferre etiam cum conſenſu epiſcopi. uidetur quod non. ex quo gratia poteſt ſortiri effectum in alijs ut ſic eam reſtringamus ne alteri poſsit eſſe præiudicialis quam abbati quem papa ſolum aggrauare uoluit. Tamen tenuerunt omnes ꝙ immo habet beneficium etiam conferendum de conſenſu epiſcopi. quia etiam illius reuera collatio eſt abbatis. ne ſede uaca. c. i. li. vi. pro quo quod no. Io. an. in nouella. de præben. cum in illis. ſuper uerbo tantum. ibi. Item mutatis terminis.

Æneas de fal. in trac. reſer. in 3. q. princ. in 3. pagina ueri. & ultro iura.

Summarium.

1 Impetrans in forma pauperum non tenetur facere mentionem de pẽſione annua ſuper certis bonis cuiuſdam laici ſibi aſsignata.

Decisio. XI.

Vtrum intitulatus ad certam penſionem annuã ad uitam ſuã ſuper certis bonis dñis cuiuſdam laici. & ad illum titulum ad ſacros ordines promotus. impetrans a papa beneficium uel gratiam ad beneficium in forma communi pauperum teneatur de illa penſione facere mentionem. per. c. poſtulaſti. & c. ſi proponẽte. de reſcrip. Domini tenent quod non quia talis penſio non eſt beneficium eccleſiaſticum, nec titulus perpetuus ſpiritualis quia eo moriente expirabit. & tunc ſolum tenetur facere mentionem cum obtinet beneficium eccleſiaſticum & ſpirituale. præſertim tale quod poſt obitum eius eſſet alteri cõferendum. & ſic intelligunt illa iura. & ita obtinuit pluries contra tamen iſtam opinionem uidetur eſſe Arch. in roſario. i. q. ij. c. poſtulaſti. de reſcrip. in nouella. ſuper glo. inter & per ibi no. patet ꝙ opi. talis eſt uerior.

Fely. in c. in noſtra. col. 19. in 30. correlario de reſcri. in nu. de reſcri. 39.

Summarium.

1 Impetrans beneficium cum uacauerit per manus conſecrationis petri uel aliter præterquam per mortem ipſius. ſi uacare reperiatur ex perſona alterius an illud obtinere poterit?

Epithome.

2 Verba uel alias quo uis modo an debeãt reſtringi ad perſonam expreſſam?
3 Exceptio ut ſit de regula limitare debet ipſam regulã.
4 Falſa demonſtratio uacationis quando beneficium erat in manibus papæ & debebat per ipſum conferri non uiciat gratiam.
5 Falſa demonſtratio quæ eſt circa uacationem impetrantis impedit gratiam. & ad uacationem dumtaxat narratã in gratia eſt reſtringenda.
6 Clau. uel alias quouis modo latiſsime eſt interpretanda in præiudicium concedentis.
7 Interpretatio fieri debet large in præiudicium concedẽtis etiam circa modum uacandi uel poteſtatem conferendi.

Decisio. XII.

Papa mandauit cõferri cuidam unum beneficium cũ uacaret per munus cõſecrationis petri uel alias præterquam per mortem ipſius petri. reuera autẽ

cum

cum petrus nullum ius haberet in beneficio non poteſt ua
care per munus conſecrationis petri. uel alias per factū pe
tri. nec per modum aliquem contingerem in perſonam ip
ſius petri. immo uacauerat dudum per mortem Iohannis
in cuius perſona etiam fuerat eo uiuente reſeruatū. Quæ
ritur nunquid ueniat ſub gratia prædicta uirtute illius clau
ſulæ uel alias quouis modo uera uacatio cōtingens in per
ſonam dicti Iohannis. maior pars tenuit ꝙ non ueniat in uiā
iuris uacatio aliqua contingens extra perſonam dicti pe
tri. quia papa intendebat ſolum concedere ius quod di
ctus Petrus habebat in beneficio. Item quia perſona ex
trinſeca in dictis uerbis uel alias quouis modo adiectis ad
perſonam petri non eſt ſubaudienda. arg. l. ea ſtipulatus.
2 §. griſogonus. de uerbo. obli. Item illa uerba uel alias quo
uis modo. debent reſtringi ad perſonam petri i. contingen
tem in perſonam ipſius quod denotat exceptio ſequens
limitata ad eius perſonam. ſcilicet præterquam perſonam
ipſius quæ quidem exceptio ut ſit de regula limitat regu
lam. & ſibi dat reſtrictum intellectum. ut. l. nam quod li
3 quide. §. finali. de penu. lega. ff. de legatis iij quæſitum in
fi. cum ibi notatis. Item quia papa intendit concedere ſeu
facere gratiam de beneficio uacaturo cum dicit uacabit.
uel cum uacare contigerit. igitur non uidetur quod de
beat uenire tam uacans. licet hæc ratio tolli poſſet per no.
in cle. ei quem. ſuper uerbo noticia. de conceſ. præbend.
Quidam tamen tenebāt contra etiam in uiam iuris. quia
4 ex quo beneficium erat in manibus papæ. & debebat per
eum conferri falſa demonſtratio uacationis non impedie
bat gratiam. arg. l. falſa. ff. de condi. & demonſt. Sed huic
rationi reſpondetur. quia falſa demonſtratio impedit gra
5 tiam quæ eſt circa uacationem impetrātis tanquam am
bitioſa eſt reſtringenda ad uacationem dumtaxat narratā
in gratia. Item hoc tenebant alia ratione. quia illa uerba
uel alias quouis modo. referuntur ſecundum eos ad præ
bendam ſeu beneficium de quo fit gratia non ad perſonā
petri. & ſic includunt omnem modum per quem præben
da uel illud beneficium uacare poterat etiam contingen
tem extra perſonam petri. Item quia dicta uerba uel alias
quouis modo latiſſime ſunt interpretāda in præiudicium
6 concedentis qui non præſumitur fuiſſe auarus. arg. no. per
Innoc. de dona. paſtoralis. circa princ. immo liberaliſſi
mus. ar. in authen. de non alie. § & ſiminus. & præſertim
ne beneficia diu uacent. & pro hac parte dicebant alias
fuiſſe obtentum in palacio. & præſertim propter quādam
declarationem domini Clementis. qui declarauit quod ſi
reſeruaret & conferri mandaret beneficium quod obtine
tibus cum uacabit per contractum matrimonij. uel alias
quouis modo quam per mortem ipſius. quod ſic etiam re
ſeruat ſi tamen illud non obtinuerat de iure ſed de facto. &
ſi de iure non poſſit uacare per perſonam ipſius. ſed uaca
7 uerat alias per perſonam alterius. Item ꝙ large fiat interpretatio in præiudicium concedentis. etiam circa modū
uacandi uel poteſtatem conferendi. facit cle. ſi de benefi
cio. de præben.

Summarium.

1 Impetrans certum beneficium uacans tenetur facere
mentionem de qualitate eius. & quid ſi expreſſerit æqui
pollentia ex quibus reſultant aliquæ qualitates?

Epithome.

2 Archidiaconus de iure communi habet curam.
3 Eccleſia regularis & cathedralis ubi ſunt multi & dos
fuit conſtituta per multis in dubio præſumitur quod ſit
collegiata. licet ſecus ſit in alijs eccleſijs ſecularibus in
ferioribus.
4 Prior eſt caput collegij & de iure communi per collegiū
uel conuentum.
5 Impetranti dignitatem eccleſiæ collegiatæ electiuam.
non ſufficit mentionem facere de collegio. niſi faciat mē
tionem quod ſit electiua.
6 Papa quæ in facto conſiſtunt præſumitur ignorare.

Decifio. XIII.

Utrum cum quis impetrat certum beneficium ua
cans teneatur de eius qualitatibus facere mentio
nem puta de cura ei imminenti uel quod ſit ele
ctiuum licet. multi tenuerunt in palacio quod non. quia
ex quo papa confert certum beneficium uacans uidetur
conferre illud qualecunq; ſit & meliori modo quo poteſt
tamen maior pars tenuit contra. niſi ſit tale beneficium ꝙ
2 de ſui natura & de iure communi haberet illas qualitates
ut archidiaconatus qui de iure communi habet curam. ut
in. c. ad hæc. de offic. archid. & ꝙ ſit neceſſe facere men
tionem uidentur no. doc. in. cle. ſi dignitatem. de præben.
& de hoc no. Io. an. in nouel. in. c. ei cui. de præben. lib vi.
circa prin. ſuper uerbo mandatum. ibi tenet ꝙ etiam cum
papa prouidet eſt opus de talibus qualitatibus facere mē
tionem. Præmiſſa igitur opi. ſuppoſita ſuggeſtum eſt pa
pæ ꝙ quidam prioratus monachorum in quo ſunt ſeptē
monachi cum priore ſimul uiuentes uacat. & papa illum
confert uel mandat conferri opponitur quod erat benefi
cium electiuum & quod de electione non fecerat impe
trans mentionem. Quæritur nunquid ex hoc gratia uicie
tur fuit dictum quod non. quia licet dictum non eſſet ꝙ
eſſet beneficium electiuum ſatis expreſſit equipollens. quia
eo ipſo quod expreſſit ꝙ erant ibi ſeptem monachi cum
priore ſimul uiuentes eo ipſo eſt præſumptio ꝙ ſint ibi col
legialiter ſeu conuentualiter in dubio. quia ſunt regulares
3 & ſimul uiuentes. & in dubio omnis eccleſia regularis &
cathedralis ubi ſunt multi. & dos fuit conſtituta pro mul
tis in dubio præſumitur ꝙ ſit collegiata. ut notat Hoſt. de
iurepa. c. nobis. licet ſecus ſit in alijs eccleſijs ſecularibus
inferioribus. iuxta no. per Innocen. de iurepat. poſtulaſti.
4 & per conſequens ſi eſt ibi collegium. prior qui eſt caput
eſt eligendus de iure communi per collegium uel conuen
tum. ut. c. 1. de eler. ſed tempore meo rota tenuit contra. ſ.
ꝙ impetrans dignitatem eccleſiæ collegiatæ electiuam. li
5 cet faciat mentionem de collegio ſed non facit mentionē
quod ſit electiua non ſufficit per cle. 1. de præben. & eſt ra
tio. quia ideo uoluit papa quod fieri deberet mentio quod
eſſet electiua. ut ueritas ſibi eſſet nota de hijs quæ in facto
6 conſiſtunt cum alias facta ignorare poſſet. ut in. c. 1. de con
ſti. li. vi. conſiderauit ergo ꝙ ſibi notificaretur ueritas facti.
ſed non ſic eſt exprimendo eccleſiam collegiatam eſſe quia
poteſt in facto eſſe quod dignitas eccleſiæ collegiatæ per
tinet ad collationem alicuius & non probat hoc eſſe quod
ab hoc contingit abeſſe. quando ergo diſpoſitio iure com
muni unam neceſſitatem & ueritatem facti infallibiliter.
uerbi gratia impetratur dignitas exprimendo quod poteſt
excommunicare. & quod tenetur audire confeſſionem &
conferre eccleſiaſtica ſacramēta & huiuſmodi. certe quia
in hijs ex diſpoſitione iuris communis infertur de neceſſi
tate & infallibiliter ꝙ talis dignitas ſit curata. tunc bene
ſufficeret & ueniret dignitas ſit curata. licet iſta uerba ui
delicet ꝙ eſſet curata non expreſſiſſet. quia per prædicta
ſatis expreſſit de cura & infallibiliter. Sed exprimendo cō
uentum uel collegium non eſt ſic. quia cum hoc ſtare po
teſt in facto quod non pertinebat electio ad conuentum.
pro hoc facit. quia materia iſtarum impetrationū eſt odio
ſa & reſtringibilis.

Fel. in. c. ad aures col. 1. uer. de qualitatibus de reſcrip.

Fely. in. c. ſuper literis co. v. uerſi. ij. regu. de reſcrip.
Caſſa. de pbē. deci. xij.
Fely. in. c. accedētes col. 1. uerſi dixit de præſcrip.
Caſſa. deci xij. de præbē. Staphi. de lite gr. & iu. fo 51. ue. ſed circa expſſionem.

Summarium.

1 Gratia nouiter facta ſecundo expectanti de beneficio re
ſeruato in qua narratur quod ſi ſibi non obſtitiſſet reſerua
tio habebat bonum ius eſt ſurreptitia.

Decifio. XIIII.

Primo & ſecundo in data acceptantibus unum be
neficium reſeruatum alias tamen cadens ſub eorū
gratia ſecundus in data obtinet gratiam per quam
papa narrans in literis ei aliat ſi non obſtitiſſet reſeruatio
fuiſſe canonice prouiſum & nunc tanquam de reſeruato
ſibi prouidet uel mandat prouideri ſi non fuerit alteri ius
quæſitum. Quæritur an hæc gratia ſit ſurrepticia. aliqui
dixerunt quod non. ex eo quia papa non conſiderauit il
lam canonicam prouiſionem. cum reſeruatione obſtan.

eam ſciret non potuiſſe fore canonicam. tamē maior pars tenuit ꝙ immo quia papa fuit motus uel eſt uerisimile ꝙ potius fuerit motus ex eo quia exiſtimabat eum alias canonice prouiſionem obtinuiſſe quod tamen non obtinuerat etiam ſi reſeruatio non obſtetiſſet propter primum cuius decretum ligauiſſet.

Summarium.

1 Impetrantes apoſtolici præferatur habētibus primarias præces ab imperatore.

Epithome.

2 Imperator dicitur auctoritate apoſtolica habere ius primariarum præcum.

Decisio. XV.

VTrum illi quos imperator nominat.ſeu ſuper quibus dirigit primarias præces pro aliquibus ut recipiantur in canonicos. & eis prouideatur de præbenda proxime uacatura præferantur apoſtolicis poſtea impetrantibus in præbenda poſtea uacatura. & tenetur quod non propter clauſulas non obſtan. quæ apponuntur in literis apoſtolicis. ubi dicitur non obſtan.ſi aliquis apoſtolica aut alia quauis auctoritate in canonicos forſitan ſint recepti.uel ut recipiantur inſiſtant. & præſertim
2 quia imperator ut dicitur habet ius illarū primariarū præcum auctoritate apoſtolica.ut no.ſpe.in ti.de præben.§ reſtat. circa ſi. in uer item no.ꝙ imperator in quarta parte. igitur ſui cenſentur auctoritate apoſtolica recipi. & ideo ſicut receptis etiam per prædeceſſores ſummos pontifices papa ſuos uult præferri.

Summarium.

1 Impetrantes apoſtolici præferantur nominatis per archiepiſcopum in uim ſpecialis priuilegij a pōtificibus defunctis ſibi conceſſi.

Epithome.

2 Papa non poteſt ſucceſſoribus ſuis manum ſeu poteſtatem claudere.& limitare.

Decisio. XVI.

AEneas de fal. in tract.refer.in 3.par.trac in.§. præiudicio.

VTrum ſi ſit cōceſſum alicui archiepiſcopo etiam in perpetuum eccleſiæ ſuæ pro quolibet anno. uel quilibet archiepiſcopus qui pro tempore præficietur ibi ſemel in uita poſſit conferre tria uel quatuor beneficia in qualibet eccleſiarum ſuæ prouinciæ.non obſtā. impetrationibus apoſtolicis.& ꝙ illi apoſtolicis præferantur.nominati per illum præferantur apoſtolicis.& fuit di-
2 ctum ꝙ non propter clauſulas non obſtan.& quia papa q hoc conceſſit non potuit ſucceſſoribus manum ſeu poteſtatem claudere & limitare.

Decisio. XVII. ſimilis deci.ij.de iure patron.in antiq. Aeneas de falco.in tracta.refer.in.3.q.prin.fol. 16.uer.beneficia.

Summarium.

1 Gratia ad dignitatem non extenditur ad dignitatem curatam.

Decisio. XVIII.

Fel.in.c. in noſtra co. xij uer. udde ēt iſtis de reſcri.& Caſſa. deci. xij. fol. 5. uer.nec obſtat.

VTrum præpoſitura eccleſiæ collegiatæ montis ædiliæ quæ conſueuit conferri actu canonico eccleſiæ traiecten. & non alij. & eſt dignitas maior & caput in eccleſia collegiata montis ædiliæ.licet in eccleſia cathedrali traiecten.nō eſt dignitas ſed officium & habet uiſitare & corrigere canonicos eccleſiæ montis ædiliæ ſolū per ſubtractionē fructuum ſeu præbendarū. & non alias ueniat ſub gratia cuiuſdam impetrantis canonici traiectē. qui impetrauit ad quodcūq; officium & perſonatū uacās & uacaturū in illa eccleſia traiectē.uel alia cōſuetā cōferri actu canonico traiectē.etiam ſi inibi dignitas reputetur. non tamen fuit facta mentio in gratia.etiam ſi eidem cura immineat animarum.prior pars.immo quaſi oēs tenuerūt ꝙ non.quia ex quo eſt dignitas curata. quia habet corrigere & uiſitare.ſaltem per ſubtractionem fructuum.bene facit ꝙ ex hoc cenſeatur habere curam. ꝙ no. G.de monte lau. de ſuppl.negli.præla.quia regulares.circa prin.ſuper uerbo prælati.& ideo non uenit ſub gratia.ar.de præben. cum in illis.§.i.& quia caput eccleſiæ. & ſic non cenſeretur ſibi prouideri de dignitate in eccleſia.ſed potius de eccleſia.iuxta no.per Archi.de conceſ.præben.deteſtanda. glo.no.uerbum.

Decisio. XIX.ſimilis dec.nu.4.ſupra de reſcr.in antiq.

Summarium.

1 Beneficium ſemel affectum ſemper durat affectum.etiā ſi ceſſet cauſa propter quam fuit affectum.

Epithome.

2 Beneficia ſuorum familiarium conferendi ubi alicui poteſtas conceſſa eſt.nō poterit conferre beneficia illius qui deſierat eſſe famulus ſuus ante mortem.
3 Monaſterium exemptum ex eo quia erat monialium licet efficiatur monachorum uel canonicorum ſecularium uel regularium non deſinit eſſe exemptum.
4 Beneficia ubi ſemel in manibus papæ fuerunt non ueniunt ad manus inferioris donec de ipſis papa diſpoſuerit.

Decisio. XX.

Fel.in.c.in noſtra col. 14.uerſi. uigeſimūpri mum correlarium de reſcri.

PApa reſeruauit omnia beneficia officialium & familiarium ſuorū.Quidā fuit capellanus cōmenſalis ſuus uel alias familiaris uel officialis ſuus.ſed poſtea dimiſſa capellania uel officio uel familiaritate deceſſit poſtq; deſijt eſſe officialis uel familiaris. Quæritur nū quid beneficia quæ obtinebat cum erat familiaris uel officialis ſint reſeruata & uidetur ꝙ non.ex quo tempore mortis deſijt eſſe officialis uel familiaris quia effectus illius reſeruationis dirigebatur in tempus mortis talis officialitatis uel familiaritatis &c. ar.l.ꝙ ſponſe.cum concor.C.de dona.ante nup.pro hac parte facit.ff.de pig cū tabernā. in prin.ibi reſpōdi ſm ea ēt.&.ff.de lega.iij.l.nē legato.§. ſi uxori.&.ff.de uētre in poſ.mit.l.i.§.remiſiſſe.&.ff.de le-
2 gatis.iij.l.legatis ſeruis.§.ſi ex officio.Itē propter hoc. quia ſi cōcedatur alicui poteſtas cōferēdi beneficia familiariū ſuorū.& unus de famulis ſuis deſijt eſſe famulus & poſtea moritur non poterit conferre beneficia illius.ut no.Io.an. de uerbo.ſign.c.ſi.li.vi.in nouella.In oppoſitum facit ꝙ immo.quia attendi debet tempus reſeruationis.arg.l.ſi.ff. de au.& ar.lega.pro hoc bene facit.quia ſi ſit monaſteriū
3 exemptum ex eo quia erat monialiū.adhuc durat licet efficiatur monachorū uel canonicorū ſeculariū uel regularium.ut de capel mona.dilectus.§ ad hæc.iuncta ſubſcriptione de qua in princ.pro hoc quia ex quo fuit ſemel familiaris beneficia quæ tunc obtinebat iā fuerunt reſeruata & in manibus papæ.igitur ex quo ſemel fuerūt nō deſināt nec ueniant ad manus inferioris donec diſpoſuerit.ar.no. in.c.dilectus.de exceſ.præla.per Inno.pro hoc bene facit ꝙ no.Archi.de reſcrip.ſtatutum ſuper uerbo cōmittat pro hoc etiam uidetur tex.in ratione.ff.de rebus dubijs.l. ſi cognatis.& de noxali.l.ij.

Summarium.

1 Vicaria curam habens animarum eccleſiæ unitæ abbatiſſæ non eſt ad nutum amouibilis.

Epithome.

2 Archidiacono de conſuetudine poteſt competere ius inſtituendi.
3 Abbatiſſa poteſt per quendam archidiaconū inſtituere uicariū tēporalem in eccleſia ſibi pleno iure ſpectantem.

Abbatiſſæ

abbatiſſe & monialibus licet cura comitti nõ poteſt quo
ad exercitium actuale tamen ius poteſt competere ipſis
ut exercitiũ faciant pro uerũ capacem illius poteſtatis.

Deciſio. XXI.

QVædã uicaria unius eccleſiæ unite abbatiſſe cu
iuſdam monaſterii eſt abbatiſſa prætẽdens ꝙ ui
carius inſtituendus in illa eccleſia ad eius præ-
ſentationem per quendam archidiaconum ad
quem pertinet inſtitutio de conſuetudine eſt reuocabilis
ad nutum illius abbatiſſe & ideo dat articulos in iſta ma
teria contra quendam uicarium qui impetrauit uicariam
ſeu contra quendam ibi ad eius præſentationem inſtitu-
tum. Q ueritur an ſit bona iſta materia. dicebatur quod
non per. c. dilectus. de capel. mona li. vi. nec obſtat quod
ibi loquitur cum ſit inſtitutio per epiſcopum quia idem
in alio ad quem pertineat auctorizabilis inſtitutio quæ
per conſuetudinem poteſt archidiacono competere. ar.
2 no. per doc. in. c. cum ſatis. de offi. archi. Item etiam ma
teria iſta ea eo uidetur reproba. quia ſi talis uicarius eſſet
reuocabilis ad nutum igitur cura non eſſet penes eum qa
tunc non eſſet intitulatus. ar. no. de offi. uicarii. ad hæc.
de præ. extirpande. & ſic oportet quod cura eſſet penes
abbatiſſam uel conuentum quod uidetur inconueniens.
Sed quid ſi dicte abbatiſſe eſſet eccleſia illa ſubiecta ple-
3 no iure & per quendam archidiaconum oult ibi inſtitue
re uicarium temporalem. nunquid poterit. facit quod ſic
quod no per Inno. de præben. in lateranen. & per glo. in.
c. cum & plantare. § in eccleſiis. de priuile. nam talis ut.
4 cure commiſſio licet non bene poſſunt caderr in mulieri
bus quo ad exercitiũ actuale. tamen ius poteſt compe-
tere monaſterio ut exercitium faciat per uirum capacem
illius poteſtatis. ut etiam dicitur in ſimili de exercitio iu-
riſdictionis ſpiritualis in hiis quæ concernunt poteſtatem
clauium cuius ius ad abbatem ſeu monaſterium compe
tere poteſt & exercitium fiet per uirum omni poteſtate
capacem ſupra. de maio. & obe. dilecta. cum nõ ibidem
per Hoſti.

Summarium.

1 Collatio de beneficio reſeruato non expreſſa reſeruatio
ne cum clauſula dummodo non ſit alteri ius queſitum.
ualet.

Epithome.

2 Clauſula dummodo alteri ius non ſit queſitum opera-
tur ut licet non expreſſerit reſeruationem impetrans obti
nere nihilominus poſſit.
3 Interpretatio large in concedentis præiudicium fieri
debet.

Deciſio. XXII.

VTrum ſi papa conferat uel mandat conferri be-
neficium reſeruatum non facta mentione in lit-
teris de reſeruatione. ſed poſita illa clauſula ſi nõ
2 fuerit alteri ius queſitum. ualeat collatio. Q uidam quod
non. tamen rota tenet ꝙ ſic ut large fiat interpretatio in ꝓ
3 iudicium concedentis. & nec papæ auaricia ſeu cupidi-
tas ualeat imputari ſi aliquid renuere uidetur ar C. de bo
ni uacan. ſiquando faciunt no per Inno. de dona. paſto-
ralis. & faciunt ad hoc rationes quas tetigi in dicta decre
tali licet. de præben. li vi.

Deciſio. XXIII. Similis deci. nu. 17. ſupra de præben.
in antiq.

DE CONCESSIONE PRAEBEN.

Deciſio. I. Similis deci nu. 21. de conceſ. præben in anti.

Sed pone retento themate ſimilis habetur deci. nu. 14.
de reſtitu. ſpolia in antiq.

Summarium.

1 Gratia de beneficio ſpectante ad præſentationem abba
tis an extendatur ad beneficium ſpectans ad abbatis ꝓ-
ſentationem fiendam de conſenſu alterius?

Deciſio. II.

FActa eſt per dominum papam gratia alicui de
beneficio ſpectante ad præſentationem talis ab
batis. Q uæritur an quid ueniat beneficiũ ſpe-
ctans ad eius præſentationem de conſenſu alterius. & eſt
dicendum quod ſic. ar. ne ſede uacan. c. unico. li vi. uide
quod ſcripſit Io. an in. c. cum in illis. de præbendis. li. vi.
in nouella. ſuper uerbo tantum. uerſi. Item mutatis ter-
minis. & cætera.

Summarium.

1 Impetrantium quorum unus ad præſentationem abba
tiſſe & alter ad præſentationem decani expectat uter ꝓ
ferendus ſit in beneficio uacanti ubi conuentum fuerit
inter abbatiſſam. & decanum de præſentando alternis ui
cibus prouiſo ut uacationes ad impletæ per apoſtoli-
cos impetrantes non computarentur in prædictis uiciſſi
tudinibus ſuis.

Deciſio. III.

SVppoſita quadam compoſitione legitima per quam q̃
dam abbatiſſa debet conferre uel pſentare quandam
eccleſiam uel ad eam in primis duabus uacationibus
& in tertiam quidam decanus. & poſtea ad ſubſequen.
duas primas abbatiſſa. & ib ſequenti tertia decanus & ſic
deinceps in perpetuum abbatiſſa quæ erit ibi pro tem-
pore conferret bis & in duabus uacationibus ſeu præſen
tationibus ſolum decanus. poſtea in ſequenti uacatione
hoc acto ꝙ uacationes in quibus impetrantes apoſtolici
obtinerent dictam eccleſiam auctoritate apoſtolicam eiſ
dem abbatiſſe & decano in prædictis uiciſſitudinibus cõ
ferendi nequaquam in numero computentur. immo di-
ctis uiciſſitudinibus conferendi utantur ceſſantibus im-
petrantibus apoſtolicis perinde ac ſi mille alie uacatio-
nes contigiſſent contigit ꝙ poſt dictam compoſitionem
in primis duabus uacationibus in qbus abbatiſſa debuit
conferre uel præſentare impetrantes apoſtolici obtinue-
runt dictam eccleſiam. & ſic abbatiſſa non potuit confer
re. nunc tertio uacan. dicta eccleſia uenerunt duo apoſtoli
ci impetrantes quorum unus impetrauit ad collationem
ſeu præſentationem abbatiſſe. alter uero impetrauit ad
collationem ſeu præſentationem illius decani prædicti. et
quilibet infra tempus debitum acceptat eccleſiam ꝓdi-
ctam. & ſibi facit prouideri. Q uæritur quis eorum debet
eſſe potior. Q uidam tenebant quod ille qui impetrauit
ad collationem decani. quia ſecundum ordinem uiciſſi
tudinis iſta uice tertia debet ſpectare collatio ſeu ꝓſenta
tio ad decanum & in ꝓcedentibus duabus ad abbatiſſã
ſi non ſuperueniſſent apoſtolici impetrantes. licet enim
fuiſſet actum in compoſitione ꝙ apoſtolici impetrantes
non deberent conſumere uices hoc fuit actum mere in fa
uorem dictorum abbatiſſe & decani cum ceſſarent impe
trantes apoſtolici. non autem in fauorem impetrantium
igitur uidetur ꝙ apoſtolici impetrantes debeant ſeruare
ordinẽ uiciſſitudinis inter ſe. ut ſic impetrantes ad colla
tionem abbatis debeant ſolum in primis duabus uacatio
nibus obtinere. quibus eis ceſſantibus abbatiſſa conferret
uel ꝓſentaret & tertia. ſ. in qua conferret uel ꝓſentaret de
canus debeant habere impetrantes ad collationem deca
ni uel ꝓſentationem. alias uideretur ſequi inconueniens
ꝙ poſſet eſſe ꝙ impetrantes ad collationẽ abbatiſſe ſem
per obtinerent dictam eccleſiam. & impetrantes ad colla
tionem decani nunq̃ poſſent iam obtinere. & ſic ſuis gra
tiis fruſtrarentur. quod iniquum uidetur. Alia uero & ma
ior pars tenuerunt ꝙ immo impetrantes ad collationem
ſeu ꝓſentationem abbatiſſe ſint potiores. quia non eſt du-
bium ꝙ ſecundũ tenorẽ cõpoſitionis iſta uice abbatiſſe
eſſet collatio uel ꝓſentatio ſi ceſſarent apoſtolici impetrã
tes. ex quo ſecundũ compoſitionem duæ primæ uacatio
nes non conſumpſerant uiciſſitudinem abbatiſſe. ergo i-
petrans ad eius collationem ſeu præſentationem debe-
bit eccleſiam obtinere. Nec obſtat quod dictum eſt.
quod dicta clauſula eſt appoſita mere in fauorem ab-
batiſſe & decani. quia licet hoc factum fuerit tamen
per eam apparet ad quem pertinere debeat. colla-
tio ſeu præſentatio. ergo cum ad abbatiſſam hac

uice pertineret.ex quo prime due uacationes propter im
petrantes non conſumpſerant eius uiciſſitudines impe-
trans ad eius collationem ſeu præſentationem obtinebit.
Nec poteſt dici q impetrantes teneantur ſequi ordinem
dictarum uiciſſitudinum. quia inferiores non potuerint
arctare papam nec eius impetrātes adillū uiciſſitudinis
ordinem. Nec obſtat præfatum inconueniens quod ſe-
queretur.quia non eſt inconueniens aliquod ſi impetran
tes ad collationem uel præſentationem abbatiſſe ſemper
obtineant quandiu ad eam pertinere debeat collatio uel
præſentatio.i.eſt quouſq; ipſa ceſſantibus impetrantibus
apoſtolicis bis contulerit. Nam tunc etiam impetrantes
ad collationem uel præſentationem decani ſemper obti
nebunt quandiu ab decanum ſpectare debebit collatio
uel præſentatio quæ ad decanum ſpectare debebit do-
nec poſt abbatiſſam ipſe ſolus ſemel contulerit. Et iſtam
opinionem maior pars dominorum ſecuta fuit . pro qua
uidetur facere quod notat. Io.an.in nouella.de præben.
cum in illis.ſuper uerbo uel præſentatione.& i.c.ſi de be
neficio.de præben in cle.pro hoc etiam facit.quia uer-
ba compoſitionis ſunt repetitiua iuris ſeu poteſtatis con
ferendi.ergo non obſtantibus uacationibus occupatis per
impetrantes abbatiſſe eſt repetita poteſtas conferendi. ar.
l.ſi in annos.in principio ff.quibus modis uſufru. amit i-
gitur impetrantes ad eius collationem obtinebunt ea quo
ipſa uirtute repetitionis habet poteſtatem conferēdi.&c.

Summarium.

1 Acceptatio & prouiſio factæ ante expeditionem litte-
rarum ualent.

Epithome.

2 Executor antequam quis datus fuerit ſi impetranti pro
uideat an teneat eius proceſſus.
3 Executores dantur a papa uel eius cancellaria quos
impetrans nominauerit ſi modo idonei ſint.
4 Iuriſdictio acquiritur ignoranti.
5 Executor non dicitur habere iuriſdictionem niſi tem-
pore præſentationis litterarum.

Decíſio. IIII.

Vide Bom .in præfa. Reg.de nō iudi. &max. for.ſuppli.

SIgnata ſupplicatione per papam de gratia ad colla-
tionem epiſcopi &c. uel de canonicatu ſub expecta
tione præben. antequam conficerentur litteræ uacan
te uno beneficio.uel una præbenda cadēte ſub gratia ex
pectans acceptauit per quendam decanum tanquam e-
xecutorem ſuum ſibi fecit prouideri & poſtea etiam an-
te confectionem litterarum dictarum uel poſt non curo
papa contulit illud beneficium ſeu præbendam ſi non
foret in re alteri ius queſitum. Tandem primus expectās
fecit confici literas ſuper gratia ſua & in his litteris obti
nuit executorem eundem decanum qui ſibi prouiderat
quæ litteræ fuerunt confectæ ſub data ſignate gratie .&
ſic data litterarum bene præcedit acceptationem. & pui
ſionem queritur an dictæ acceptatio & prouiſio factæ an
te confectionem litterarum & ſic antequam ille execu-
5 tor reuera eſſet datus executor.uel ſciret ſe datum execu
torem cum nondum ſibi eſſent litteræ præſentate.immo
nec confecte ualuerint ſic quod per eas expectanti fue-
rit ius queſitum.& per conſequens ſecūdus cui papa cō
tulit ſi non foret alteri ius queſitum non habeat ius.obti-
nui in palacio per tres inſtantias quod ualuerint accepta
tio & prouiſio ex quo datam litterarum præcedit. & quia
datio executoris eſt potius acceſſoria ad gratiam & eius
gratia argumen. de offi.dele.ſi ſuper gratia. ergo potius
gratia iam ſatis eſt attendenda. ¶ Item faciunt ad hoc
notata per Archidia in proemio ſexti libri. Item non ob
ſtat quod reuera nondum dati erant executores quia im
mo ſaltem deſtinatione.quia papa ſeu eius cancellaria
dabit executores quos elegerit dum tamen alias ſint ido
3 nei.igitur ex quo impetrans iam elegit illum decanum ut
idoneum ex quo per eum tanquam per executorem ſibi
petiit prouideri.ideo iam ſibi ex deſtinatione papæ reue
ra datus uidebatur.quod patet.quia poſtea eum dando

Fely.in.c cum te.col.penul. uer.fallit.4.de reſcrip.& i c. ſuſcitatus col. 7.uer. limita. ſane partē co. Caſſa.dec. 8. fol.3.uer.non procedit de re ſti. ſpol. & deci.33.ſuper regu.cancel.

ponit in executoria datam ſignate gratie non datam ex
peditionis ſeu confectionis uel bullationis litteræ. & ſi-
nunc apparet retro ipſum habuiſſe poteſtatem & iuriſdi
ctionem: cum iuriſdictio acquiratur ignoranti.ut.l.cecus
ff de iudi.alias ſi furioſus.Nec obſtat ſi dicatur quod nō
habet exercitium niſi a tempore præſentationis litterarū
argumen.de appel.c.ſuper eo.quia iam ſibi præſentatur
per partem uerbo & ſcit uel credit per eius aſſertionem
ſe executorem ex quo pars eum elegit.& ſcit cancellaria
electum per eum ponit in litteris & omnia iſta uera dete
guntur poſtea per realem exhibitionem litterarum. Con
tra iſtam opinionem uidetur quod faciat quod notat
Archidiac.de offici.delegat.ſi is cui.& de procurato.ſi
quis.

Summarium.

c Ordinarius an alteri committere poſſit ut receptus reſi-
gnationem certi beneficii alicuius & illud conferat cui-
dam alteri?

Epithome.

2 Ordinarium eſt minor legato.
3 Ordinariorum eſt lata poteſtas ad omnia non prohibita
de iure communi eſt amplianda.
4 Legatis quare phibitum eſt comiſſiones facere poſſe
aliis de beneficiis uacantibus per reſignationes?

Decíſio. V.

Staph.de lit. grati. ac iuſt. fol.68.uer.in om fortius.

ORdinarius commiſit alicui.quod cum ticius uel
let ſuum beneficium ex certis cauſis eum mouen
tibus reſignare reciperet illius reſignationē ſi cau
ſas ueras & rationabiles reperiret & ea recepta conferret
illud beneficium cuidam alteri queritur an talis commiſ
ſio de iure ualeat & receptio reſignationis ſi alias fue-
rit legitima ac collatio in uirtute eiuſdem commiſſio-
nis ſecute?Et quidam magni tenuerunt quod non . per.
c.conſtitutus de conceſſio præ.cum ibi notatis per do
ctores & per ea quæ notat Innocen.in.c.ex parte.el.i. de
offic.delega.quia per talem conceſſionem aperitur uia
ad beneficia uacatura quod ſoli papæ permittitur.ut ibi
notatur. & alias fieret contra concilium generale. de con
ceſ.præben.c.ii & hoc repreſentat tex.in.§.prohibemus
in.c.deliberatione.de offi.lega.lib.vi.ubi hæc prohiben
tur legato ergo multo fortius epiſcopo & ordinario qui ē
2 minor legato & hanc opinionem ibi tenet Archidia. Et
idem tenet in.c.ſuſceptum.in prin de reſcrip.li.vi.Et pro
hac parte quidam in diuerſis cauſis tulerunt ſententias.
Sed contra fuit determinatum in cauſa Dauid. Marci.
& in quibuſdam aliis cauſis in quibus etiam fuit obten-
tum per tres inſtantias & ſententias contrarium ſcilicet
q ualuerit commiſſio facta per ordinarium & collatio et
receptio reſignationis uirtute illius ſecute.& hoc ppter
poteſtatem ordinariam quæ eſt lata ad omnia non pro-
3 hibita de iure communi.nec per talem commiſſionem
fit contra concilium generale.quia concilium generale
prohibet aperiri uiam ad uacatura ſcilicet generaliter
uiam iniquam.per quam ueniret etiam modus uacandi
per mortem. ut cum generaliter promittitur primum be
neficium uacaturum.uel mandatur conferri ſub qua p
miſſione uel gratia,ueniret etiam ſi uacaret per mortem.
& ideo non ualet.quia ſic poſſet captari mors aliena. ſic
loquit.c.ii.de conce.præ &.c.cōſtitutus.&.c. ex parte.
& ideo nullus tali modo poteſt aperire uiā ad uacatura
generaliter niſi papa tamē in caſu noſtro non committit
generaliter poteſtas conferendi quouis modo uacet bene
ficium ſed duntaxat ſi uacet beneficium per reſignatio-
nē faciendā. ſub quo modo ceſſat ratio cōſilii generalis pe
riculum captande mortis.non obſtat.c. deliberation.§.
prohibemus. quia ſpecialis prohibitio eſt in legato cu-
ius poteſtas reſtringenda fuit in quo finalis ratio fuit
ne nimium abſorbeatur poteſtas ordinariorum quod ſi e
ret ſi legati poſſent tales commiſſiones etiam de benefi-
4 ciis uacantibus per reſignationem facere. iuriſdictio autē
ordinaria in qua eſt q̄ſtio eſt potius amplianda . nec ob
ſtat,

ſtat quod ille textus reddit rationem ne aperiatur uia ad
uacatura contra concilium generale. quia in ea ratione
reddenda errauerunt compilatores diſtaminis. lib.vi. ut
audiui recitari per quendam aduocatum qui hoc audie
rat a quodam de compilatoribus.nam reuera ut prædi-
ctum eſt tunc demum fieret contra concilium generale
cum generaliter uia aperiretur & taliter quod eſſet pericu
lum captande mortis aliene quod non eſt in caſu illius.
§.nec in caſu præmiſſo.ubi commiſſio reſtringitur ad ua
cationem per ſolam reſignationem contingere debentem
quare non ob.&c.

Summarium.

1 Expectans an excludatur a proviſo per ordinarium in-
fra menſem ad acceptandam datũ de beneficio caden-
ti ſub eius gratia?

Epithome.

2 Papa ubi manum appoſuit uidet totum negocium ad
ſe aduocare & ſic manus cuiuſcunq; inferioris ligare. ſi
hoc expreſſerit.nu.3.
4 Papa an mãdando ſimpliciter prouideri uel alias diſpo
ni de certo beneficio uacante uideatur manum appo-
nere?
5 Papa per ſolum mandatum de beneficio uacaturo ad
præſumitur uelle in continenti ligare manus inferioris ne
que beneficium aliquod afficere &. nu.6.
7 Gratia ubi fit de in certo uacaturo additur decretum in
certum quod demum ligat cum deductum fuerit ad cer
titudinem per acceptationem.
8 Menſis appoſitio ante acceptationem ligat manus in
feriorum.

Deciſio. VI.

IN fra menſem expectantis & ante ipſius acceptatio-
nem ordinarius de facto contulit cuidam beneficium
uacans & cadens in gratia expectantis & ad illius cui
ordinarius contulit ſupplicationem papa mandauit cer
tis iudicibus.quod illam collationem ordinariam aucto
ritate apoſtolica confirmarent ſi a die date litterarum hu
iuſmodi non eſſet alteri ius queſitum.tandem ante con-
firmationem per eoſdem iudices fact. expectans acce-
ptauit infra menſem & ſibi obtinuit prouideri poſtea ue-
ro dicti iudices collationem ordinariam confirmauerũt
queritur an talis confirmatio teneat uel a dictus expectãs
cui ante confirmationem extiterat prouiſum poſt manda
tum de confirmando u papa emanatum ſit potior & ſibi
ante confirmationem fuerit ius queſitum? Et uidetur ꝙ
confirmatio teneat.& ꝙ prouiſio facta expectanti poſtq̃
papa appoſuit manum mandando confirmari collatio-
nem ordinaria non tenuerit.quia per talem manus appo-
2 ſitionem totum negocium ad ſe uidetur aduocaſſe & ſic
executorum expectan.& cuiuſcunque inferioris manus
fuerunt ligate.argumen.c.ut noſtrum.de appella. & de
offi.lega.c.licet. In oppoſitum uidetur quod non ligent
manus cuiuſcunq; poteſtatem habentis conferendi quo
minus prouiſio per eum facta teneat & ualeat.per decre.
quia cunctis.§.ex parte.uerſi.non ſic.&.uerſi.ſimpliciter
de conceſ.præben.li.vi.niſi papa expreſſe beneficiũ ſue
diſpoſitioni reſeruaſſet.uel decretum in tali mandato ſu
biunxiſſet.uel alias expreſſe uoluntatem ſuam inſinuaſ-
ſent tales iudices quibus mandabatur reſeruando bene-
ficiũ ſue diſpoſitioni uel interdicẽdo.ut ibidem cum ibi
notatis p Ar.in uer.ſimpliciter.ſup uerbo exprimat & ſu
p uerbo inſinuet.& in eodẽ tit.ſi ſoli.& facit de præben
dis dilectus ſi.intellectus qui ita concor.cum.c.inter cete
ra.in eodem titulo.Et ſic reſponderi poteſt ad rationes in
oppoſitum quia papa non aliter uidetur ad ſe aduocare
negocium nec manum apponere niſi exprimat quod nul
lus alius poſſit diſponere.puta reſeruando uel decernen-
do per præmiſſa niſi uelles tenendo primam partem di-
cere quod immo mandando ſimpliciter prouideri uel a-
lias diſponi de certo beneficio uacanti uideatur manum
apponere etiam ſi alias nõ reſeruat uel decernat & reſpõ
deri poſſet ad iura proxime in oppoſitum allegata. quia
5 omnia loquntur ubi papa mandat prouideri de benefi-
cio uacaturo ubi non eſt uériſimile quod per ſolum man
datum incontinenti uelit manus inferioris ligare.nec ali-
quod beneficium afficere etiam ſi de beneficio certo ua-
caturo hoc mandet.puta tali illud nominãdo uel primo
uacaturo.ſed non bene uideo rationem diuerſitatis qua-
re non ſit idem in uacantibus ꝙ in uacaturo cum euenit
caſus uacationis.quia eadem eſt ratio.quare ſecundam
partem de iure credo ueriorem & ſic prouiſio expectan.
erit potior & confirmatio non ualebit ex quo prius expe-
6 ctandi fuerat ius queſitũ. Audiui tamen quod in cancel
laria per ſolam manus appoſitionem papæ eo quod ſi
gnat ſupplicationem ſiue prouideat ſiue mandet proui-
deri.uel alias diſpoſuit de uacanti uel etiã uacaturum cer-
to adeo uale eſſe affectum beneficium & clauſas manus
inferioris quod ſemper daret reſeruationem cum decre-
to,de die date ſignationis facte per papam & tunc per
illas clauſulas reſeruation.& decreti negocium eſſet pla
num & clarum.ueruntamẽ cum gratia fit de incerto ua-
caturo.ut puta quod duxerit acceptandum dat decretũ
7 incertum. & ſuper incerto ꝙ demum ligat cum dedu-
ctum fuerit ad certitudinem per acceptationẽ iuxta de-
cre.dudum.de præben.li.vi.§.conſiderantes.niſi appo-
neret certum tempus puta menſem.quia tunc infra tem
pus etiam ante acceptationem ligaret manus aliorum ut
menſis appoſitio aliquid operaretur.ut in cle.cum ei quẽ
de conceſ.præben.

Summarium.

1 Acceptatio facta ante purificationem gratie ualet ſi in-
fra menſem poſtea purificetur & uerbo uel facto reno-
uetur.

Epithome.

2 Acceptatio beneficii non eſt niſi quædam declaratio.
3 Acceptatio facta ante euẽtum conditione an ualeat in
euentum conditiones?
4 Libertatis datio facta pendente optione eius cui legata
eſt ſeruorum optio ualet in euentum quo ille non optetur
5 Conditio quæ apponiť in litteris pauperum potius diri
gitur ad prouiſionem & eius affectum quam ad acce-
ptationem.
6 Petitio poſſeſſiones bonorũ ſecundum tabulas factas an
te euentum conditionis ualet in euentum.
7 Debitum nõ dicitur ante euentum conditionis ſed ſpes
in debitum
8 Acceptatio non debet eſſe fortioris efficaciæ quam pro
uiſio.
9 Prouiſio tribuit ius in re.
10 Acceptatio tribuit ius ad rem.
11 Prouiſio facta ante purificationem gratiæ an teneat?
12 Papa ubi ſtudioſe aliquid mandat tunc ordo litteris eſt
ſeruandus.

Deciſio. VII.

AN acceptatio pauperis facta de beneficio uacan.
ſi de iure ſibi debeatur ante purificationem po-
ſtea factam infra menſem ualeat abſq; eo ꝙ ite-
rum nouiter acceperit? Et uidetur ꝙ ualeat.quia non eſt
niſi declaratio uoluntatis & ideo cum eam non mutaue
2 rit & perſiſtat in eadem ſibi ſufficiat dum tamẽ infra mẽ
ſem purificetur conditio.pro hoc bene facit decre. quia
cunctis.§.penul.ad finem &.c.ne captande de conceſ.
præben.li.vi.ubi hodie alia forma eſt propter adiectio-
nem menſis antequam uacet quis ſecundum formam il
lam poteſt acceptare primum uacaturum & ex cauſa ſe-
cundum uel ulteriorem.& tamen ante uacationem pote
rat dici gratia eius conditionalis ſcilicet ſi eo uiuo uaca-
ret beneficium.argumen.l.heres meus.ſecundo reſponſo
3 ff.de condi & demonſtra.Et ſicut ibi ante euentum con
ditionis facta acceptatio ualet in euentum conditionis
ergo ſic & hic. pro hoc.ff. de option. lega.l. ſi cum op
4 tio. uel datio libertatis facta pendente optione eius
cui legata erat ſeruorum optio ualet in euentum quo
ille non optetur. Nec eſt opus quod renouetur datio

libertatis per eundem modum.facit.l.legatarius.§.fi.ff.
5 de lega.i.cum concordantiis ſuis. ℭ Item conditio quæ
apponitur in litteris pauperum potius dirigitur ad proui
ſionem & eius affectum q̃ ad acceptationem. Item pro
hoc bene facit de ſecun.tabul.l.ij §.ſi ſub conditione.u-
bi petitio poſſeſſionis bonorum ſecũdũ tabulas factas an
6 te euentum ualet in euentum.pro hoc bene facit.ff.de te
ſtamen.mili.in fraudem.§ teſtamentum.ff de lega .iij l.
i.§.ſi filius.ubi ſi durauerit uoluntas.ff.de uffi.proconſ.
& lega.l. obſeruare.§.fi.uerſi.ſed ſi ante.&c. ff. de noua-
tio quotiens.§.primo.&.ff.de ſolutio.ſub conditione. In
oppoſitum uidetur ꝙ immo non ualeat ante purificatam
gratiam niſi poſtea renouetur uerbo uel ſigno uel facto
exquo poſtea apparet de eius animo. argumen. ad hoc.
de option.legatur.l.optione.& de lega.i.iulianus. &. ff.
quorum legatorum.l i.§.ꝙ ait prætor.&.ff.ad trebellia-
num.l.ſed ſi autem ibi cum dicit . Si ratam habeat.a
contrario ſenſu.pro hoc de ſecundum tabul.l.qui librũ
§ teſtamentum.uerſi.plane.&.ff de teſtamen.mili.l.tri-
bunus.pro hac parte uidetur textus.ff.de acquiren.here
di.l.is qui heres &.l.is poteſt.&.l.ſi q̃s extraneus.in pri
cipio.&.l heres conſtitutus.&.ff.rem ratam habe.l.bo-
norum.& pro hoc etiam bene facit.quia acceptatio fa-
cta eſt per uerbum præſentis temporis ſi de iure ſibi de-
beatur & conſtat ꝙ ante purificationem ſibi de iure non
debeatur cum ante euentum conditionis non ſit debitum
7 ſed.ſpes indebitum.argumen.l.cedere diem.ff. de uerb.
obliga.inſtitu.de uerbo obliga.§.ex conditionali . ℭ Itẽ
non debent eſſe maioris efficacie acceptatio q̃ prouiſio.
8 ꝙ patet.immo prouiſio debet eſſe fortioris efficacie.cum
9 per eam tribuatur ius in re & per acceptationem non ſed
10 ad rem.ut in.c ſi tibi.de præben.& per Archidia.& eo-
dem titu.c.quodam.& de conceſ.præben.c.ſi.li.vi.Con-
11 ſtat autẽ ꝙ prouiſio facta ante purificationem gratie nõ
ualeret.quia eſſet facta contra ordinem litterę & mentẽ
papæ.q ſtuſtioſe primo ponit de purificatione condictio
12 nis,& demum de prouiſione. Igitur & cetera.argumen.
eorum quę habentur de reſcriptis.cum dilecta.iuncto i-
bi notatis per Compoſtella qui ibi no. ꝙ quando papa
mandat aliqd ſtudio ſe ꝙ tunc ordo litterę ſeruãdus eſt.

Summarium.

1 Impetrans ſecundus in data habens clau. anteferri an
præferatur primo in data qui acceptauit prius. licet ſibi
non fecerit prouideri?

Epithome.

2 Clau.anteferri an ſit extendenda contra primos in da-
ta qui acceptauerunt ante conceſſionem gratiæ ſecun-
do impetranti factę.
3 Papa non præſumitur de facili tollere ius ad rem alter
quæſitum.
4 Ius ad rem tollitur quãdo de ipſo mentio ſit alias nõ.
5 Clau.anteferri quo modo intelligitur effectus ſuos ope-
rari.

Decisio. VIII.

VNus Innocentius ſeu q obtinuit gratiã ab Inno.
de canonicatu ſub expectatione ꝓbendæ in una
eccleſia uiuo uel mortuo Inno.non curo uacan
te quadã ꝓbenda infra tẽpus debitũ eam acceptauit ſed
ſibi non fecit prouideri. tandẽ unus q impetrauerat poſt
obitũ Innocentii ab urbano papa ſucceſſore ſuo in conſi
mili forma canonicatũ in eccleſia ſub expectatione ꝓbẽ
dæ habebat tamen in gratia ſua clauſulã anteferri candẽ
ꝓbendã infra menſem a data gratiæ ſuæ acceptauit que
ritur quis eorũ ſit potior? Maior pars tenebat ꝙ ſecundus
urbaninus q habebat clauſulã anteferri non obſtante ac
ceptatiõe primi facta ante gratiã ſecundi exquo ſibi nõ
fuerat ꝓuiſum.Et alias allegabant textũ in c.quodã. de
ꝓben.li.vi ubi ꝓpter clauſulam anteferri.poſitã in litte-
ris ſecundi fuit impeditus primus qa ꝓuiſio ſibi facta nõ
ualuit obſtante decreto litterarũ ſecundi & tamẽ primus
habebat ius ad ꝓbendã anteq̃ ſecundus haberet gratiã.
qa ſibi debebatur ꝓbenda primo uacatura.nã ibi primus

Staphi. in tra
cta de litte gra.
& iuſti.fol.31.
uer.circa hũc
formam.

nec ſecundus non habebant beneficiũ acceptandi ꝙ ap
pareat & ſic afficiebatur ꝓbenda acceptata.iuxta decre.
ſi poſtq̃.in fine.eodẽ titu.qua qd ꝓbendæ affectione nõ
obſtante ſecundi gratia ꝓpter clauſulã anteferri ĩpedi-
uit ibi primũ. Itẽ etiã hoc dicebant ꝓpter clauſulã illam
appoſitã in litteris ſecundi non obſtan.ſi aliqui apoſtoli
ca uel alia quauis auctoritate in eadẽ eccleſia ſint recepti
&c. ſeu ſi ſup ꝓuiſionibus ſibi faciendis de canonica
tibus & ꝓbendis in dicta eccleſia ſpeciales uel de benefi
ciis eccleſiaſticis etiã generales dictę ſedis uel legatorũ
eius litteras impetrauerint.etiã ſi per eas ad inhibitionẽ
reſeruationem & decretũ uel alias quomodo libet ſit pro
ceſſum.ergo etiã ſi ad acceptationẽ.Et ꝑ illã clauſulã pa
pa uidet uoluiſſe anteferri ſecundũ ẽt ſi primus Innocẽ
tianus acceptaſſet.& ꝑ opinione ꝓdicta eſt expreſſe Io.
an.in nouella extra de reſcrip.c.cauſam.ſup glo. Io. in.
ſi.tamen ego & duo alii ſuſtinebamus ꝙ primus eſſet po
tior ex quo acceptauerat antequam ſecundo fieret gra-
tia cum clauſula anteferri non ſit extendenda contra pri
mos q acceptaſſent ante gratiã ſuã qa non eſt uériſimile
papã ius eorũ ita ad rẽ ſibi appropriatã ſicut approprian
tur ꝑ acceptationẽ uoluiſſe tollere niſi expreſſam de hoc
fecerint mentionem.Et ꝑ hoc.c.ſi.de conceſ.ꝓben.li.vi.
ubi ꝑ reuocatoriã ideo tollit ius ad rẽ. qa de hoc ibi fie-
bat.mentio alias non tolleretur.ꝑ hoc.c.ex parte.de offi.
deleg de ꝓben.cum. I.magalon.Nec obſtat c.quodã.cũ
ibi tẽpore gratie ſecundi ꝓbenda nondũ uacabat. & ſic
certa ꝓbenda tunc determinata non erat affecta ꝑ primo
nec ad eam ius ad rem acq̃ſitum hic in caſu noſtro ante
gratiam Vrbani facti ſecundo cũ clauſula anteferri iam
uacabat ꝓbenda per primũ acceptata.& ideo ſpecialiter
5 & determinate affecta & ad eam primo fuerat ius queſi-
tum non obſtante ꝓdicta clauſula uel alias quomodo li-
bet ſit ꝓceſſum qa intelligitur ꝑ executores non ꝑ partẽ
ſeu impetrantẽ certã ꝓbendam uacan. acceptatã. & i-
deo illa clauſula debet ſortiri uires ſuas in beneficiis tũc
uacaturis.uel ſi nunc uacant quæ tamen nondum fue-
runt acceptata.nec per acceptationem alteri quodam-
modo appropriata.

Summarium.

1 Articuli concernentes petitorium producti ex parte rei
per ordinarium ſecundo loco pro uiſi an ſint admittendi
contra apoſtolicum expectantem agentem ſuſpenſo pe
titorio reſtitutorio qui primo receptus fuit ſub conditio
ad poſſeſſionem ſi ſibi deberetur?

Epithome.

1 Receptus ſub conditione ſi ſibi debeatur non alias cẽ
ſetur pure.
2 Poſſeſſio & acceptatio poſſunt aquiri ſub cõditiõe qua
deficiente nihil aquiritur.
3 Conditio quæ inheret actui et eſt de ſubſtantia & natu-
ra eius non ſuſpendit acquiſitionem poſſeſſionis.

Decisio. IX.

QVidam expectans apoſtolicus acceptauit ꝓben
dã & fecit ſibi ꝓuideri & in poſſeſſionem indu-
ci & prouiſus inductus & ad rẽ receptus fuit ſub
conditione ſi de iure ſibi deberetur & ſaluo iu
re cuiuslibet alterius & non alias poſtea quidam ordina
rius ẽt eodẽ modo receptus fuit & in poſſeſſionem indu-
ctus primus reputans ſe ſpoliatũ agit poſſeſſorio petens
ſe reſtitui & ſuſpendit petitoriũ ſecundus ordinarius qui
poſſidet dat de iure ſuo & non de iure primi.dicitur per
apoſtolicum ſibi quod non poteſt.nec eius articuli eſſent
admittendi obſtan.ſuſpenſione petitorii.quia illi articuli
concernunt petitorium ordinarius reſpondet quod im-
mo poteſt & ꝙ eius articuli ſunt admittẽdi exquo ipſe
apoſtolicus nõ habuit poſſeſſionẽ pure ſed ſub cõditiõe
ſi de iure ſibi deberet & ſaluo iure alterius. & ideo ceſ
ſante illa conditione non poſſedit & ideo eius articuli cõ
cernentes petitorium,per quos detegetur non ius queſi-
tum.& per conſequens ipſum non habuiſſe poſſeſſionẽ
deficiente conditione ſub qua eam adeptus fuit cum ſine
excluſori poſſeſſorii per eum intentati ſunt admittendi.
Sed nunquid bene dicat ordinarius uidetur dicendum
quod

quod ſic.quia poſſeſſio traditio & acceptatio poſſunt ac
2 quiri & fieri ſub conditione.ut.ff.de acqui poſſeſ.qui ab
ſenti infra de reſtitu.ſpol.olim. qua deficiente nihil ac-
quiritur ex tali actu conditionali.ut ibi.pro hoc bene fa-
ciunt notata per Io.an.in nouel.in.c.ii.de electio.lib. vi.
ſuper tea.in magna gloſa quæ eſt ſuper uerbo electo.& ẽ
penultima.Sed potius uidetur dicendum contra.quia di
3 cta conditio inherebat actui & erat de ſuſtantia & natu-
ra ſua.& ideo non uidetur quod ſuſpendat acquiſitionẽ
poſſeſſionis.argumen.l.conditiones quæ extrinſecus. ff.
de condi.& demon.&.ff.de lon.tempo.præſcrip.l.iii.cũ
concor.licet in euentum reſoluatur.

Deciſio.X.Similis nu.49.de conceſ.præben.in.antiq.

Summarium.

1 Clauſu.ante feri eſt præſeruatiua gratiæ alterius concurrentis.

Epithome.

2 Canonicu ecclesia tenetur reſpondere de deſtributionibus quotidianis.
3 Collator habet prouidere de præbenda recepto in canonica.
4 Literæ impetratæ pro aliquum non habentes clau. non obſtant quod pro alio ſcripſerimus non præiudicát recepto ne canonicum ſub expectatione præbendæ.
5 Receptio ſola in canonicum quæ eſt,poſſibilis ſortiri effectum eſt impeditiua ſecundarum litterarum.
6 Inicium & originalis cauſa attenditur.
7 Surrogatum in locum alterius eius naturam ſortitur.
8 Præbenda eſt acceſſio canonicatus non e contra.
9 Canonicatus habet ſe ad præbendam ſicut mater ad filiam.
10 Præbenda oritur ex canonia ſicut ex matre filia.
11 Canonia parit præbendam ſicut obligatio actionem.
12 Clauſu. ante feri habet præſeruare gratiam concurrentem.
13 Decretum papæ de non prouidendo niſi uni ſi repetiatur appoſitum in gratiis æqualibus factis diuerſis an ad ſolam prouiſionem præbendarum reſtringat,& nõ canonicatuum.
14 Iura ſunt potius concordanda quam quo unum aliud tollat uel corrigat.
15 Declaratoria uerba de non prouidando niſi uni ne dubio intelliganda ſunt cum effectu.53.de prouiſione effectuali.
16 Canonicus ſuper numerarius etiã de mandato papæ receptus non habet Diſtributiones quotidianas.

Deciſio. X I.

PApa Innocentius ſextus fecit gratiam primo anno pontificatus ſui.ix.calendas februarii regie frãcie quod poſſet nominare.la.perſonas idoneas in.lx.eccleſiis regni ſui mandando certis executoribus ꝙ illis per eum nominandis ſtatim conferrent in illis eccleſiis canonicatus & ſtatim reſeruarent præbendas uacantes uel uacaturas,quas illi per ſe uel alios infra menſem ducerent acceptandas de quibus ſibi poſtea prouiderent.et ꝙ gratia eis prodeſſet ac ſi a datis huius modi gratiæ factæ regi ipſemet papa eis canonicatus contuliſſet & præbendas huiuſmodi reſeruaſſet.& cum aliis non obſtantibus & clauſulis conſuetis apponi in gratiis impetrantiũ quibus papa ſtatim confert canonicatus. ℂ Item ſub eadem data conſimilem gratiam fecit domine regine francie & nauarre uidue de uiginti perſonis per eam in uiginti eccleſiis dicti regni nominandis. ℂ Item conſimilem regine Iohanne uxori regis de aliis uiginti perſonis. ℂ Item conſimilem gratiam fecit regi nauarre de aliis uiginti perſonis in eodem regno francie nominandis & ſub eadem data. Poſtea eodem anno primo Kalendas aprilis papa ampliauit gratiam regi francie de aliis quadraginta perſonis per eum nominand.ſub his uerbis.nos igitur eiuſdem regis quantum cum deo poſſumus precibus inclinati præfatis ſexaginta pſonis quadraginta adiicimus fraternitati ueſtre ſcilicet executoribus p apoſtolica ſcripta mandamus.& cetera.mandando ut in primis litteris de ſexaginta & ſub eadem forma & cum eiſdem clauſulis & non obſtan.excepto quod hæc ſecunda gratia de quadraginta fuit reſtricta ad duas prouincias duntaxat, ſcilicet Senonenſem & Remenſem infra quas poteſt rex in quadraginta eccleſiis nominare.poſtea idem papa de anno quarto põtificatus ſui conceſſit quod omnes & ſinguli per ipſum francie regem in eiſdem eccleſiis uſq; ad prætaxatum numerum in primis literis ſcilicet de ſexaginta perſonis ſibi conceſſis uigore ipſarum litterarum alias nominatis & impoſterum nominandis in aſſecutione canonicatuum collatorum eis ac præbendarum acceptatarum per eos ac procuratores ſuos in eiſdẽ eccleſiis iuxta formam litterarum ſuarum aliis quibuſcunq; per regem nauarre & reginas aut aliquem ipſorum eiſdem eccleſiis prius etiam nominatis. dummodo non eſſet eis in eiſdem canonicatibus & præbendis tempore date litterarum declarationis uel conceſſionis huiuſmodi in re,ſpecialiter ius queſitum quibuſcunq; conſtitutionibus apoſtolicis & aliis contrariis nequaq̃ obſtan. præferrentur.poſtremo idem papa pontificatus ſui anno ſexto declarauit ꝙ ſue intentionis extitit & extabat,ꝙ in nulla ipſarum eccleſiarum poſſet uigore dictarum litterarũ ſcilicet primarum ſub eadem data regi francie & reginis & regi nauarre conceſſarum niſi uni perſone duntaxat aliquatenus prouideri decernendo irritum &c.ſi ſecus ſuper his &c.eſſet hactenu. contingeret impoſterum attemptari. His ſuppoſitis contigit in facto ꝙ uirtute primarum litterarum de.lx.perſonis rex francie nominauit quendã mattheũ guerini in eccleſia pariſiẽ.anno.liiii.xxv.februarii cui præmiſſa examinatione fuit per executorem deputatum in gratia regis prouiſum de canonicatu & reſeruata præbenda uacatura quam duceret acceptandam & receptus per capitulum in canonicum & in fratrem ſtallo in choro & loco in capitulo ſibi aſſignatis.& ille mattheus poſtea uacante quadam præbenda per obitum cuiuſdam dioniſii.reſeruata tamẽ acceptauit eam ignorans reſeruationem & de ea ſibi obtinuit prouideri & in pacificam poſſeſſionem induci uerum tamen cum cognouit eam reſeruatam rex ſupplicauit papæ pro eo narrando de præmiſſa reſeruatione p eum uirtute gratie de eo facte & de prouiſione canonicatus reption. acceptation.& prouiſione ac in poſſeſſionem inductione præben.prædictis ſubſecutis ꝙ de illa præbenda ſibi prouideret papa uero regis contemplatione ac præmiſſorum & meritorum ſuorum intuitu narrata reſeruatione & quomodo ea obſtan.& eius decreto acceptatio illius præbẽde & prouiſio ſub ſecuta uiribus nõ ſubſiſtat & ꝙ nullus ea uice preter ipſum de illa præbenda potuerat diſponere contulit ſibi illam præbendam tanq̃ reſeruatam non conferendo alias ſibi de nouo canonicatum. regina uero francie uirtute ſue gratie antea de anno. liii.xxv. iulii in eadem eccleſia pariſien. nominauit quendam egidium de tranſlatio cui etiam erat prouiſum de canonicatu per executorem & reſeruata pro eo uacatura præbenda &c. & receptus per capitulum.ſed quia tempore quo rex nominauit mattheum prædictum dicto egidio non erat in aliqua præbenda ius queſitum ipſe matheus nominatus per regem erat dicto egidio præferendus propter gratiã pdictam nominatis uel nominandis per regem ceteris pferend. Itẽ etiam idẽ rex francie de anno pdicto. liii.&.xxiii.februarii nominauerat uirtute ſue gratie ampliatione ſcilicet de.xl.perſonis in eadem eccleſia pariſien.quendam rainaldum in raigaco cui etiam per executores fuit prouiſum de canonicatu & ad illum recepto & reſeruta pro eo uacatura præbenda. Tandem de anno.lviii.uacante præbenda una per mortem cuiuſdam.D. de cuatal.infra menſem tam dictus Egidius nominatus per reginam quam etiam dominus rainaldus uirtute ſue gratie de la.perſonis nominatus per regem eam acceptauerunt & de ea ſibi prouideri obtinuerunt & ad eam ſimul ſunt recepti per capitulum cum proteſtationibus cõſuetis queritur quis eorum ſit potior?fuit coram me diſceptatum in tertia inſtãtia quia pro rainaldo fuerat lata una ſententia in partibus & hæc in curia fuit reuocata & lata alia pro Egidio.& cũ uertebaẽ corã me in tertia dicebaẽ p pte rainaldi ꝙ ipſe erat potior.quia licet Egidius & gratia regine uirtute cuius fuit nominatus pcederet cũ antedata qui fuit nominatus p regẽ uirtute gratie ſecũde cõ

eſſe regi de.xl.ſub poſteriori data tamen nominatio Egi-
dij facta per reginam.nec prouiſio de canonicatu ſibi fa-
cta nec inde ſubſecuta ualebant nec ualere poterant.quia
rex nominauerat Mattheum uirtute primæ gratiæ cõcur
rentis cum gratia Reginæ in data.& quia tunc nondum
erat ius quæſitum Egidio nominato per Reginam in præ-
benda Matheus ſibi præferri debuit propter gratiam fa-
ctam regi ꝙ nominati per eum præferrentur. & quia de-
claratoria ſequens per quam papa declarauit quod non
poſſet prouideri niſi uni habuit decretum decernens irritũ
& cætera.apparet quod quicquid factum fiet et per Regi
nam uel executorẽ gratiæ ſuæ de Egidio fuit nullum ſeu
irritum & inane quantum ad canonicatum & præbendã
in eccleſia pariſienſi in qua rex nominauit Mattheum.no
minatio enim Regis facta de Matthæo.& prouiſio cano-
nicatus ſibi facta & eius receptio fuerunt ab inicio ualide
& potuerunt habere effectum quo ad aſſecutionem præ-
bendæ immo & habuerunt. ſicut & infra dicetur. igitur
ſtatim decretum prædictum appoſitum ſuper declarato-
ria prædicta de non prouidendo niſi uni ſortitum fuit ef-
fectum & uires ſuas igitur nominatio & prouiſio facta de
Egidio & ſibi in eccleſia pariſienſi ubi rex nominauit non
ualuerunt obſtante decreto etiam ſi poſtea deſierint poſſe
habere effectum quo ad præbendã.puta quia Matthæus
aliunde eam aſſequeretur & non uirtute nominationis re
giæ uel puta.quia renũciaſſet nominationi & gratiæ ſuæ.
Sufficit enim ad rumpendum ſeu tollendum uel impediẽ
dum nominationem Reginæ & inde ſecuta ꝙ nominatio
Matthæi ab inicio fuit ualida & prouiſio de canonicatu
ſibi facta & eius receptio potuerit ſortiri effectum quo ad
præbendam etiam ſi poſtea deducerem ad caſum quo
non poſſet.inſti qui mo.teſta.infir.§.poſteriore.ff.de iniuſ.
rup.& irri.teſta.l.i.& ij.§.ex his uerbis.uerſ.ſed & ſi con-
ſtante.ff.de hæredi.inſtituen.l.patre filio. Ad idem.ff.de
teſtamen.mili.l.codicillis.§ ſi Et pro hac parte ꝙ decretũ
appoſitum ſuper præmiſſa declaratoria coniunctim cum
gratia per quam nominatus per regem præferri debuit ha
beat uires & impediat nominationem Reginæ:& liget ma
nus executoris eius ex quo rex nominauit & eius nomina-
to fuit prouiſum de canonicatu q̃ prouiſio ab initio fuit
ualida & effectum ſortiri potuit quo ad præbendam etiã
ſi poſtea deducatur ad caſum in quo non poſſet uideri ca
ſus.in.c.quodam de præben.li.vi Ex quo enim nomina-
uit rex & eius nominato fuit prouiſum de canonicatu & il
le habuit prælationis prærogatiuam propter gratiam de-
nominati per regem præferendis uidetur ꝙ nominatus
per Reginam quæ concurrebat in gratia cum rege poeni
tus careat impetratione propter declaratoriam de nõ pro
uidendo niſi uni & eius decretum.arg.c.duobus.extra de
reſcrip.li.vi.in ſi.ubi dicit.quo electo alius omnino careat
impetratione.quæ clauſula ſecundum glo.etiam refertur
ad primum & ſecundum dictum illius.c.duobus. maxi-
me quia declaratoria prædicta habet uerba multum gene
ralia immo uniuerſalia ſeu uniuerſalibus equipollẽtia. ui
delicet ꝙ in nulla eccleſiarum ipſarum etiam niſi uni per
ſonæ dumtaxat aliquatenus ualeat prouideri quæ æqui-
pollet huic nullatenus igitur uidetur negare nedum pro-
uiſionem præbendæ immo & prouiſionem canonicatus
ut omnia negent.quia qui omne uel nihil dicit nihil.&c.
& plus negat negatio &c.ut.ff.de rebus du.l.ſi is qui du-
centa.§.utrum.&.l.hoc genus.ff.de condit & demon.ma
xime quia in narratiõe facta in illa declaratoria papa nar
rando de gratijs prædictis Regibus & Reginis conceſſis:
dixit & narrauerat principaliter de prouiſione canonica-
tuum quo mõ mandauerat executoribus ꝙ nominatis p
eos in ſingulis eccleſijs de canonicatibus prouiderent &
præbendas uacantes uel uacaturas quas ibi ducerent ac-
ceptandas reſeruarent deqbus eis poſtea prouiderent.&c.
Et poſtea concludit quomodo ſuæ intentionis fuit & erat
ꝙ niſi uni in nulla eccleſiarum poſſet aliquatenus proui-
deri.igitur bene apparet ꝙ papa hoc intellexit etiam de
prouiſione canonicatus.de qua principaliter narrauerat
& executoribus mandauerat præſertim propter rationem
propter q̃ dicit ſe huiuſmodi intentionis fuiſſe ſcilicet ne
eccleſiæ grauarentur.Conſtat enim ꝙ per ſolam prouiſio
nem canonicatus quæ ab inicio ẽ utilis eccleſia ſeu colla
2 tor præbendæ eſt grauatus.Eccleſiæ enim uidetur gra-
uata quia tali canonico habet de quotidianis diſtributio-
nibus reſpõdere.iuxta no.per Inno. & Cõpoſt.in.c.ẽ. M.
ferrari.de conſti.etiã collator eſt grauatus.quia neceſſe ha
3 bet ſibi reſpõdere & prouidere de præbenda.ut de præbẽ.
relatum.&.c.dilectus.melius eo.ti ſi clericus.li.vi. & pro
4 tanto ſi receptus eſt aliquis in canonicum ſub expectatio
ne præbendæ nõ ualent literæ impetrare per aliquem aliũ
ſine clauſula non obſtan.ꝙ pro alio ſcripſerimus.quia per
primam receptionem ad ſolũ canonicatum licet adhuc
non habuerit præbẽdã eccleſia reputatur grauata ſeu col
lator:hoc ſolo inſpecto ꝙ eſt ſibi obligata ad prouidendũ
de præbẽda uacatura uel de qua ſe offerret facultas licet
multa poſſint contingere interim propter quæ illa obliga
5 tio nõ ſortiretur effectum ſed adminus ſola receptio quæ
eſt poſſibilis ſortiri effectum eſt impeditiua ſecundarum
literarum ut no. Hoſti.de reſcrip. mandatum. & recitat
Io.an.in dicto.c.duobus.in ſi.primæ glo. igitur &c. hæc
ſola nominatio Regis facta Matheo & prouiſio de cano
nicatu & eius receptio inde ſecutæ uirtute prædictæ de-
claratoriæ & eius decreti impediant & nominationẽ Re
ginæ & inde ſecuta:ex quo nominatio per regem gaudet
prærogatiua prælationis. Item etiam conſtat ꝙ nomina-
tio Regis facta de Mattheo & eius prouiſio & receptio ad
canonicatum fuit ſortita effectum etiam quo ad præben
dam quia ut præmiſi in themate quæſtionis Matthæus
præbendam Dioniſij acceptauit & de ea ſibi obtinuit pro
uideri & in eius pacificam poſſeſſionem induci & quam
uis illa fuiſſet reſeruata papa cum narratione præmiſſa
abſq; noua prouiſione de canonicatu quaſi innitens pri-
mæ prouiſioni uirtute nominationis regiæ ſibi factæ de
canonicatu & contemplatione ſeu intuitu præmiſſorum
de illa præbenda ſibi prouidit quaſi potius uolens exequi
& perficere nominationem Regis:& receptionem ſeu pro
uiſionem de canonicatu in uirtute illius nominationis ſub
ſequen q̃ nouam gratiam facere igitur illa prouiſio præ-
bendæ potius debet attribui nominationi regiæ & prouiſio
ni uirtute eius gratiæ de canonicatu factæ q̃ nouæ gratiæ
papæ ex quo contẽplatione primæ gratiæ regiæ & inde ſe
cutorum papa prouidit de illa præbẽda reſeruata.& quaſi
ſi gratia perfectione & executione illius arg.ff.de noua.l.
cum enim extra de reſcrip conſtitutus. faciunt iura com-
munia de lega.i.l.ſed ſi plures §. in arrogato cũ concor.
de dote præle.cum quis uerſi ſi nam.& ſi quis.de procur.
l.qui ꝓprio.§.procurator.ut in cæteris de act.emp.l.ſi qs
6 ſeruũ. Item quia inſpicitur potius originalis cauſa & ini
cium.ut ff.de dona.l.qui id cum concor. Item quia proui
ſio facta Matheo per papã de præbenda reſeruata intuitu
præmiſſorum uidetur potius reſeruata in locũ prouiſionis
ſibi factæ p executores regios igitur &c qa quod ſurrogatur
7 in locum alterius eius naturam ſortitur.ff.ſi quis cau l.ſi
eum.§.qui iniuriarum &.ff.ut lega.no caue.l.i §.ſi debi-
tor cum concor.& uidetur eſſe propter conſequentiam &
ſequelam nomination.regie.igitur ei attribuendum eſt.ar
gu.ff.de feu.l.ij.& per no per Ber.de conſti.c.cum acceſ
ſiſſet. Et quaſi uidetur de appenditijs illius. facit ff d de
acquir.hære.l.ſi quis hæres inſtitutus. & in canonicatu
uirtute nominationis regie per Matheum obtente funda-
to.quod patet quia papa non contulit ſibi nouiter canoni
catum.ſed ſibi canonico facto uirtute nominationis regie.
contulit præbendam igitur trahitur ad fundamentum
ſuum.arg.inſti.de rerum diui.§.cum in ſuo.&.§.ex aduer
ſo.cum concor. Et illi canonicatui tãquam principali iſta
prouiſio præben.uidetur accedere.quia præbenda eſt ac-
8 ceſſio canonicatus & non econtra.arg dicti.c.relatum.&
9 c.ſi clericus.de præbend. Canonicatus etiam ſe habet ad
præbendam ſicut mater ad filiam. ex canonia enim ſicut
10 ex matre oritur præbenda ſicut filia.ut no.Hoſti.in ſum-
ma.de præben.§.i.cum iuribus ibi allegatis hoc idem no.
Guil.de monte laud.eo.ti.ſi mata.in cle.parit enim cano-
11 nia præbendam ſicut obligatio actionem. de procura.li-
cet.§.ea obligatio.Si igitur ut probatum eſt ex præmiſſis
gratia regis ſeu eius nominatio & inde ſecuta in eius uirtu
te cenſentur ſortire effectum etiam quo ad præbendam.
uidetur ꝙ ulterius in eadem eccleſia uirtute nominatio-
nis Reginæ.nec gratiæ ſuæ nequeat.Egidio de præbenda
prouideri. & ſic ſtabit gratia Rainaldi ſeu nominatio in
uirtute ſecundæ gratiæ de quadraginta regi factæ amplia
tiue de eo factæ & prouiſionis & receptione inde ſecuto-
rum uirtute cuius potuit bene in eadem pariſienſi eccle-

ſia

ſia nominari.& pro hac parte fuit lata ſententia pariſius
pro parte tamen Egidij nominati per Reginam fuit lata.
hic in curia contraria ſententia.quia prius erat in data ex
gratia Reginæ & uirtute cuius fuit nominatus & ad cano
nicatum receptus.quare debet eſſe potior niſi nominatio
Mathæi per regem facta uirtute primæ gratiæ concurren
tis in data cum gratia reginæ & alia gratia de præferen
dis nominatis per regem & præmiſſa declaratoria quod
non prouideatur niſi uni ſibi obſtent. Sed ad uidendum
& declarandum quod præmiſſa ſibi non obſtent. Ad-
uertendum eſt quod declaratoria per quam papa decla
rauit quod non poſſit prouideri niſi uni debet intelligi
de prouiſione canonicatus quod declaro ſic. quia ſi in-
telligeretur quod non poſſit prouideri de canonicatu di
recto contrariaretur illi conceſſioni quam papa fecit de
nominato per regem præferendum.quod patet. quia per
illam conceſſionem prælationis papa non intendebat na
minationes aliorum in eadem eccleſia excludere ſed po-
12 tius præſeruare licet in aſſecutione præbendæ uoluerit re
gios præferri.uirtus enim clauſulæ anteferri habet præſer
uare gratiam concurrentem.ut no. Io.an.in nouella in di
cto c.duobus.in fine.eorum quæ no.ſuper textu.Et ſi iſta
13 declaratio de non prouidendo niſi uni & eius decretum
intelligeretur de prouiſione canonicatum in totum gra-
tiæ aliorum excluderentur.& ſic eſſet papa contrariusſi
bi ipſi.quia ſi ab initio fuit intentionis quod non poſſet in
eadem eccleſia prouideri etiam de canonicatu niſi uni.
prout feciſſe innuit declaratoria ſi ſic intelligatur poſtea
dicendo quod nominati per regem preferantur per quæ
uerba uidentur præſeruari gratiæ aliorum ut prædixi a-
lias ſi non poſſent dici præferri ſed ſolum admitti papa
eſſet ſibi contrarius.quia illa conceſſio de regijs præferē
dis nominatis per alios debet intelligi de eadem eccle-
ſia.quia fruſtra hoc concederetur quo ad nominatos per
alios in alijs eccleſijs.& ſic nominationes aliorum etiam
factas in eadem eccleſia papa perſeruabat per primam
clauſulam prælation.ac præmiſſorum.Ne igitur iſta con
ceſſio prælation.regiorum quæ etiam ea ſui natura ſeu
uirtute eſt præſeruatiua gratiæ & nominationis aliorum
etiam in eadem eccleſia in totum contrariaretur. igitur
prædicta declaratoria de non prouidendo niſi uni & eius
decreto concordemus eas & reſtringamus in dubio de-
claratoriam illam de non prouidendo niſi uni ad ſolam
prouiſionem præbendæ.& non ad prouiſionem canoni-
catuum immo quo ad prouiſionem canonicatum ſalue-
mus præmiſſam conceſſionem prælationem regiorum
quæ fuit conſeruatiua & præſeruatiua gratiæ & nomina
tionis aliorum.Et dicamus quod nominationes omnium
tam regum quam reginarum & prouiſionem canonica-
tuum in eadem eccleſia nihil obtinebunt immo retro om
nia de eis facta cenſebuntur irrita quod propter declara
toriam de non prouidendo niſi uni & eius decretum qd'
tunc cum nominatus per regem aſſequitur præbendam.
incipit ſortiri uires ſuas & irritat etiam haſtenus attenta-
ta ſed ſi nominatus per regem deſinat poſſe conſequi pre
bendam uirtute ſue nominationis.puta quia aliunde eam
aſſequatur.uel ante aſſecutionem moriatur.uel gratiæ re
nunciet.uel alias efficiatur inhabilis tunc quia nomina-
tio facta per alios ſeu eorum alterum tenuit et prouiſio de
canonicatu.& receptio inde ſecuta bene poterit alter de
nominatus per eos aſſequi præbendam poſtea uacitem
nulli alteri nominato per regem debitam. Et in hoc effe-
ctus illius præſeruationis gratiæ ſeu nominationis alio-
rum inducte ſub uirtute gratie prælationis facte regijs:
quæ eſt aliorum præſeruatiua . ut prædixi. Et quod
conuenientius ſic ſit intelligenda dicta declaratoria ꝙ lo
quatur de prouiſione præbendarū non facienda niſi uni
& non de prouiſione canonicatuum . probatur . quia per
iſtum intellectum nos concordamus eam cum præmiſſa
conceſſ. prælationis quæ alias ſibi in totum eſſet cōtraria
14 quod facere debemus ſicut etiam in iuribus quæ ſunt po-
tius concordanda quam quod unum in totum aliud tol-
lat uel corrigat. C.de inoffi.dot.l.i. & extra de elec.cum
expediat. Per hoc etiam quantum pono intellectum de-
claratoriæ poſſumus ſaluare gratias ſeu nominationes a-
liorum & damus eis effectum quem eis dare poſſumus ſi
ne quocunque præiudicio regiorum.quia in caſu quo illi
habere non potuerunt dicimus illos ſeu eorum alterum
poſſe habere.& non alias,quod indubio facere debemus
& non interpretari ut in totum pereant ſine comodo re-
giorum.argu.l.quotiens.ff.de rebus dubijs. ℂ Item per
hoc ſaluatur quod eccleſie non grauantur.quia effectua
liter non prouidetur niſi uni.nec collatores præbendarū
grauantur.quia reuera non poteſt uirtute dictarum gra-
tiarum prouideri niſi uni.igitur iſte intellectus ſit potius
amplectendus quam alias per quem includeremus con-
trarietatem in mente papæ. & induceremus correctionē
ſeu annullationem gratiæ præſeruatiue aliorum.& in nul
lo plus faueremus regijs.nec eccleſijs. nec collatoribus
grauatis.fauore quorum premiſſa erant conceſſa& decla
rata. Item etiam probatur alia ratione. quia uerba de-
claratorie de non prouidendo niſi uni indubio intelligen
da ſunt cum effectu.ſcilicet de prouiſione effectuali per
15 quam quis aſſequitur præbendam.ar.ff.ꝙ quiſq; iuris.l.
i.§.hæc uerba extra de eo qui mit.in poſſeſ.c.i.cum con-
cordan.Et per hoc ſatis patet reſponſio ad oppoſitas ra-
tiones.quia cum Matheus uirtute nominationis regie nō
fuerit aſſecutus præbendam.ſed uirtute noue prouiſionis
& gratie ſibi facte per papam tanquam de reſeruata. &
ſic poſtquam aliūde aſſecutus eſt eam deſiit eam ammo
do poſſe habere in eadem eccleſia uirtute nominationis
regie.ſequitur ꝙ nominatio egidij facta per reginam. &
inde ſecut poſſunt ſortiri effectum.& ꝙ eius uirtute egi-
dius poſſit aſſequi præbendam iſtam poſtea uacantem
nulli alteri nominato per regem uirtute primarum litera-
rum debitam.Nec obſtat ꝙ in oppoſitum dicitur. ꝙ ex-
quo nominatio regis facta de matheo.& prouiſio de ca-
nonicatu ſibi facta tenuit decretum declaratorie incepit
habere uires.& ligauit manus regine quia non eſt uerum
ꝙ declaratoria non impediebat duntaxat niſi prouiſio-
nem faciendam de præbenda.& ideo eius decretum non
ligabat donec uacaret præbenda.q̄ nominato per regē eſ
ſet debita & q̄ ipſe uellet ſtatim igitur ſicut per regē nomi
natus aliunde fuit aſſecutus ꝑbendā.& deſiit eā poſſe ha
bere ex nominatione regis nominatio Reginæ incepit ha-
bere uires . Non obſtat.§.poſteriore. nec concordan.quia
ibi per ſecundum teſtamentum ab initio ea mente teſtan-
tis tollebatur primum.quia ambo ualere de iure non po-
terant.& ideo ex quo ſemel ruptum eſt non poteſt uires
reſumere.licet ſecundum deſinat habere uires.argu.ff.de
ſola.qui res.§.aream.hic uero utraque nominatio Regis
& Reginæ ſimul ualere poterant.& ex mente papæ uale-
re debebant quam mentē innuit gratia ſeu conceſſio præ
lationis facta regijs.quæ importat priuationem gratiæ.&
nominationū regalium ut prædixi. licet alter duntaxat quo
ad aſſecutionem præbēdæ poſſit ſortiri effectum. & ideo
ſtatim cum altera ſemel habuit effectum aſſecutionis præ
bendæ altera tolletur.& irritabitur omnino . & tunc bene
dico ꝙ non reſumeret amplius uires.ex quo ſemel irritata
erit.& licet altera quæ habuit effectum ſemel habitum.ut
concludunt iura illa.nō.ob.c.quodam.quia ibi ſecundus
qui habebat clauſulam anteferri.& decretum in eius fa-
uorem appoſitum bene poterat acceptare . & facere ſibi
prouideri tempore quo prius acceptauit & fecit ſibi pro-
uideri. & idem eius decretum tunc impediuit & ligauit
manus primi . Hic uero tempore quo Regina nominauit
decretum declaratorie non ligauit manus eius.nec execu
torum nominato ſuo prouidentium de canonicatu . quia
ſolum erat appoſitum illud decretum cōtra prouiſionem
faciendam de præbenda ut prædixi.& non contra proui-
ſionem faciendam de canonicatu . Tempore autem quo
uacauit præbenda nominatus per regem. quia alius ſibi
præferendus erat.non poterat acceptare præbendam iſtā
quia iam habebat aliam.ſcilicet reſeruatam per papam ſi
bi collatam.& ideo cum non poſſet eam acceptare decre
tū ei non proficeret & ideo non ligat manus nominati p Re
ginam.quia tunc demum decretum debebat ſortiri effe-
ctum contra nominatum per Reginam cum uacante præ
benda nominatus per regem poterat admitti ad præben-
dam.& per eius admiſſionem eccleſia grauari . alias nō
ut prædixi.Nō.ob.c.duobus.ubi altero admiſſo etiam ad
canonicatum uel literas præſentante.uel per.c.electo.al-
ter concurren. omnino caret impetratis . Quia illud uerū
ſi admiſſus non habebat clauſulam anteferri.per quam ſi
eam haberet perſeruaretur gratia alterius ut poſtea admit
ti poſſet.Hic uero regij habebant clauſulam anteferri . &

ideo cum præſeruarentur gratiæ aliorum propter ſolam
admiſſionem ad canonicatum nominati per regem non
tollebatur effectus donec uideretur an regius uirtute ſuæ
nominationis aſſequeretur præbendam. non obſtat genera
litas uerborum ,declatorie . quia reſtringenda eſt propter
implicitam mẽtionẽ papæ in alia gratia prælationis quæ
alias tacite præſeruabat & propter rationem ſupradictam
Non obſtabat ꝙ per receptionem ad canonicatum nomi
nati per regem eccleſia fuit grauata. quia illud grauamẽ
antequam uacaret præbẽda de qua agitur fuit ſublatum
quia cum habuit præbendam reſeruatam iam habuit aliũ
canonicatum ſcilicet illum qui erat annexus præbendæ
ſtatutus de numero in eccleſia qui erat perpetuus & deſijt
habere illum canonicatum quem uirtute nominationis re
gie habuerat ſupra numerum. ut notatur p Gulel. de mõ
te lan de præben. c. ſi iuxta. io clem. quia ille canonicatus
qui prius habebatur ſupra numerum extinguitur. ut notat
Bern. in. c. dilectus ij. de præben. Item per ſolam receptio
nem in canonicum eccleſia non potuit dici grauata niſi
propter ſpem aſſequendi præbẽdam quæ ſpes ſublata eſt
cum aliunde eam aſſequitur nec ſola receptio in canoni
cum ſuper numerum facta ex cauſa neceſſaria. puta de
16 mandato papæ grauat eccleſiam. nec ſibi prouidendum
eſt etiam de diſtributionibus quotidianis. ut no. Io. an. in
uel. in. 4. c. cum inferior. &c.

DE REB. ECCL. NON ALIE.

Summarium.

1 Vnio an requirat tractatum?

Epithome.

2 Vnio cenſetur alienatio.
3 Beneficiorum ſectio eſt odioſa.
4 Vnio præſumitur recte facta maxime ſi ſit antiqua.
5 Vnio probata falſa cauſa propter quam fuit facta infrin
gitur.

Decisio. I.

VTRVM in unione re
quiratur tractatus ſicut
in alienatione cum alie
natio cenſeatur. ut in. c.
2 tua. de his quæ fiunt a
ma. parte capi. ubi uide
tur text. & in. c. dudum.
de reb. eccle. non alienã.
lib. vi. Vel an ſufficiat ſo
lus conſenſus capituli.
per. c. ſi una. de rebus ec
cle non alien. in cle. An
tiquiores auditores pa
latij dicebant opinionem fuiſſe & ſic pluries ſeruatũ fuiſ
ſe quod licet requiratur aliqualis tractatus non tamen ta
lis & tantus qualis & quantus in alienatione. & hoc ſi fiat
unio eccleſiæ eiuſdem dioceſis ſecus ſi extra dioceſim qa
cum infra eandem dioceſim non cenſetur proprie talis
nec tanta alienatio. & quia in habentibus ſimbolum &c.
arg. ff. de lega. i. l. cætera. §. ſi duobus. uerſi. ſed uideamus
C. non licere hñ. metro. l. i. lib. xi. Nec. obſtat. c. dudum.
3 quia ibi non tota eccleſia uniebatur ſed pars & ita fiebat
ſectio quæ eſt odioſa. ut. c. maioribus. de præben. Item di
cebaur quod unionem prætendens non habet neceſſe pro
4 bare ueritatem cauſarum. quia pro ea præſumitur pro or
dinario ſed bene debet immo ſufficit allegare & præſer
5 tim ſuper unione antiqua. ſed ſi cauſarum falſitas in con
trarium probetur bene infringeretur unio. prædicta non
placent multum.

Summarium.

1 Vnio facta ex falſa cauſa an ſit nulla ipſo iure?

Epithome.

2 Alienatio rei eccleſiæ redditur nulla propter defectum
cauſæ ſecus iuſtitiæ.
3 Vnio cenſetur alienatio.
4 Gratia uiciatur ipſo iure per obreptionem. & ſurreptio
nem.
5 Minori impetranti ueniam ætatis incũbit docere de ue
ritate cauſarum coram ordinario allegatarum.
6 Diſpenſatio facta ex falſa cauſa non ualet.
7 Auctoritas interpoſita perperam habetur pro non inter
poſita.
8 Legatum uiciatur propter caſualem falſitatem.
9 Dominij tranſlatio ex quocunque contractu non impe
ditur propter falſitatem cauſæ.
10 Dominium transfertur ex falſa cauſa.
11 Alienatio rei eccleſiæ non redditur nulla ipſo iure pro
pter falſitatem cauſæ uel defectum iuſtitiæ dum tamen
ſeruata ſit formata.
12 Sententia non redditur nulla propter falſitatem cauſæ
niſi per dolum eſſet lata nu. 16. 17.
13 Reſcriptũ non redditur nullum ipſo iure per ſurreptio
nem. ſed ope. exceptionis.
14 Religio non impeditur propter falſam cauſam.
15 Dotis conſtitutio non impeditur propter falſitatem
cauſæ.
18 Falſitas cauſæ uiciat actum ipſo iure quando ueritas
cauſæ erat de eſſentia actus.

Decisio. II.

VTrum unio facta ex certis cauſis ſit nulla ipſo iu
re ſi cauſæ non erant uere uel an propter falſita
tem cauſarum . ueniat reſcindenda ſeu annul
landa? Quidam tenent quod ſit nulla ipſo iure. arg. ff. de
rebus eorum. l. i. in princ. & in fi. & l. magis puto § ſi ex. &
§. maneat. C. de prædijs minorum. l. & ſi præſes. ff. de tu
to. & curato. da. ab his. l. tutor. petitus. ff. ne uis fiat ei. l. i.
hæc uerba. de fideicommiſſa. liber. l. cum uero. §. ſubuen
tum. de carbo. edicto. l. iij §. puberi. de tuto. & curato. da.
ab his. l. ſciæ egreſſæ. Et quod Innocen. notat de elect. cũ
dilecti. ſuper uerbo confirmauit. in uerſi Item confirma
tio licet quod ibi no. præſertim in fine illius glo. etiam ma
gis faciat contra. Et pro hoc etiam facit quod notat Inno
cen. in. c. ea ſurpande. ſuper uerbo priuatum. ibi immo &
plus &c. de præben. licet poſſet induci in contrarium. cũ
dicit reuocaretur collatio ergo innuit quod tenuit ipſo iu
re pro hoc quod ibi notatur in fine totius glo. ſue. pro iſta
parte etiam facit opinio Archid. extra de rebus eccle. nõ
alie. hoc conſultiſſimo. ſuper uerbo forma. ubi tenet quod
2 nedum defectus formæ ſed etiam defectus cauſæ ſiue iu
ſticiæ reddit ipſo iure alienationem rei eccleſiæ nullam.
3 Conſtat autem quod per unionem ſit alienatio. ut in. c.
tua nos. in fi. de his quæ fiunt a præla. pro hoc. quia obre
ptio & ſurreptio uitiat ipſo iure gratiam. de præben. ſi di
4 gnitatem. in clem & de priuileg. dudum. pro hoc. quia mi
nor qui imperrat ueniam ætatis non aliter ſibi prodeſt im
petratio niſi cauſæ ſint uere : & eas coram ordinario ſuo
doceat eſſe ueras. de his qui ueniam ætatis impetra. l. ij. in
5 principio. ſecundo reſponſo. pro hoc quia diſpenſatio fa
6 cta ex falſa cauſa non ualet. ut notat glo. de conſang. & af
finita. quia circa. in fine de elect. dudum. el ſecundo. §. in
7 ſuper. pro hoc. quia auctoritas perperam interpoſita habe
tur pro non interpoſita. ff. de aucto tuto. l. nulla eſt diffe
rentia. pro hoc. quia caſualis falſitas uitiat legatum. ut. l.
8 cum tale. § falſam. ff de condi. & demonſtra. pro hac par
te ꝙ unio facta ex falſa cauſa non ualeat . facit extra de
his quæ fiunt a præla. ſine conſenſu capi. tua nobis. cum
ibi notatis per Hoſt. & Io. an. poſt eũ. licet bene poſſet tex.
induci pro alia parte. quia in fine cum dicit. irrita enim
erit abſq; conuenientia & ſubſcriptione clericorum non
repetit & ſi meliora non proſpiciat. tamen pro iſta parte
ꝙ non teneat facit. quia in unione uera cauſa eſt de ſubſtã
tia. in cod. ti. tua nobis. & de præben. c. expoſuiſti. & hoc
patet. quia alias iura prohiben. fieri unionem. ut alienatio
nem

nem rei eccleſiæ.igitur niſi fiat ex uera cauſa erit nulla:
tanquam facta contra iuris prohibitionem & tanquam de
ficiens in ſuis ſubſtantialibus.arg.C.de ſacroſanc.eccle.l.
iubemus nulli §.i.&.C.de legibus.non dubium.in fi. Alij
tamen & maior pars tenuerunt contrarium & dicebant eſ
ſe opinionem antiquitus ſeruatam & obtentam & appro
batam per auditores in palacio quod falſitas. cauſæ non
redderet unionem ipſo iure nullam ſed annullãdam.quia
9 falſitas cauſæ nõ impedit ipſo iure trãſlationem dominij
ex quocunque contractu fiendam.ut per totum tit.de con
10 di.indebi.& de conditione ſine cauſa . Quod patet.quia
ex falſa cauſa transfertur dominium.quia competit con
ditio ad repetendum.ut ibi.nec impedit ipſo iure legatum
ff.de condi.& demonſtra.l falſa demonſtratio.& melius
in.l.cum tale.§.falſam.Item ſecundum opinionem com
11 munem falſitas cauſæ uel defectus iuſtitiæ dum tamen
ſeruata ſit forma non reddit alienationem rei eccleſiæ nul
lam ipſo iure ut notatur.xij q.ij.ſine exceptione.&.xij.q.
ij.in ſumma.Et ita ſentire uidetur Inno.extra de conſtitu.
quæ in eccleſiarum.ſuper uerbo lectio.in fin. Sic enim nõ
12 reddet nullam ſententiam diffinitiuam ipſo iure niſi alias
per dolum &c.ut.l.ſi prætor.§.marcellus.cum ibi notatis
13 ff.de iudic.Sic etiam ſurreptio non redderet reſcriptum
ipſo iure nullum ſed ope exceptionis.ut no.gl.de reſcrip.
ad audientiam. Inno.eo.ti dilectus filius in fi.pro iſta par
te etiam alleg.de manu.uindic.l.iuſta.§.i.&.ff.de manu.
teſtamẽ.l.cum ea falſis.inſtitu.ex quibus cau. manu.poſ.
uel non.§.ſemel.ff.de re iudica.diuus in fine.C.ſi ex fal
ſis inſtrumentis per totum. Pro iſta parte etiam facit.quia
14 falſa cauſa non impedit religionem.extra de conuerſi.cõ
iug.c.ex parte. Nec mandatum obligantis impedit obli
gationem.eo.tit.ueniens.nec falſitas cauſæ impedit dotis
15 conſtitutionem.ff.de iure dotium.l.quemadmodum.§.ſi.
& pro hoc in ſpeciali allegat.l.cum hi.§.ſi prætor.cum
ibi notatis in fin.magnæ glo. quæ eſt prima.ff.de tranſac.
Nec obſtãt iura contraria. quia loquuntur de alienatione
uel diſpoſitione quæ fit cum decreto ſuperioris. quod qui
16 dem decretum ſicut & quæcunque interlocutoria ob
reptio uel ſurreptio ſeu falſitas cauſæ poteſt impedire ne
ualeat. In unione autem non requiritur decretum ſuperio
ris ſicut nec in alienatione rei eccleſiæ.no.glo.de rebus ec
cle.non alien.c.dudum.ſuper uerbo tractatus in fine.lib.
17 vi.uel dicet melius ꝗ etiam decretum uel interlocutoria
lata e a falſa cauſa tenet ipſo iure : ſed poteſt reuocari per
appellationem uel reſtitutionem in integrum ex cauſa.
pro præmiſſa ultima opinione.facit quod no.Innoc de re
nunc.in præſentia.ſuper uerbo præter iſta.& quod no.de
excuſat.tuto.qui teſtamento. & glo.ff.de acqui.hæred.is
ad quem.§.ſi.Nec obſtant iura ſupra primo allegata.quia
loquuntur in ſpeciali caſu & in alienatione minorum ubi
etiam eſt aliud ſpeciale ꝗ ſententia lata ea falſa cauſa eſt
ipſo iure nulla. C.ſi ea fal.alleg.per totum . Non obſtant
18 alia leges.quia in omnibus alijs ueritas cauſæ erat de eſ
ſentia actus quantum ad fines in quibus quilibet loquitur
ſi bene inſpiciantur materie in quibus loquuntur & ideo
falſitas uitiat ipſo iure ad.§.puberi.&.l.ſeye.egreſſe ſolui
tur per Cynum.quando prouo non eſt neceſſe.l.ij.in ſecũ
da oppoſitione.ad.c.ſi dignitatem.dic ſpeciale ibi ratione
ambitioſe impetrationis.

Deciſio. III.ſimilis deci.nu.primo.de eccleſi.ædif.
in antiq.

Deciſio. IIII.ſimilis deci.nu.3.ſupra eo.in antiq.

Summarium.

1 Epiſcopus poteſt alteri committere ut faciat tractatus ſu
per alienatione rei eccleſiaſtice cum capitulo.

Epithome.

2 Alienatio facta præcedente tractatu a capitulo cui Epi
ſcopus facultatem dederat deliberãdi ſuper ea . an teneat
ſi non interueniat alius tractatus?

3 Induſtria perſonæ in quibus eligitur alteri demandari
non poſſunt.

4 Cauſæ meri & mixti imperij de iure canon. ſunt dele
gabiles.

Deciſio. V.

1 VTrum epiſcopus tractatum faciendo cum capitu
lo ſuper alienatione rei eccleſiaſtice uel unione
facienda poſſit facere per alium cui committat
ꝗ tractet cum capitulo ſuper neceſſitate uel utilitate ſeu
expediẽtia & cauſis alienationis uel unionis & ſibi referat.
& an ſi poſtea epiſcopus cui talis tractatus relatus eſt per
quem capitulum reputabat iuſtas eſſe & rationabiles tali
alienationi uel unioni ſuam auctoritatem & decretum in
terponat.& eam faciat ſine alio tractatu in ſui præſentia
habito talis alienatio uel unio teneat . Quidam dicebant
ꝗ tractatum epiſcopus facere non poſſit per alium . ſed p
3 ſe.& per conſequens alienationem uel unionem non tene
re.quia talia ſunt ardua.& in quibus uidetur a iure electa
induſtria epiſcopi.& ideo non poſſunt fieri per alium.ar.
l.ſi.§.item audiendum.ff.de diuer. & tempo. præſcrip.C.
de prædijs minorum.cum concordan.ibi alle.pro hoc ar.
C.de ponde.aur.l.ij.C.de exactio.tributorum . miſſi opi
natores.i.& ij.reſponden.ff.mandati.l.mandatum diſtra
hendorum in ſi.ff.de rei uendi.in fundo.extra.de procu
ra.c.ſi.li.vi.&.ff.de ſolu.l.inter artifices pro iſta parte alle
gatur tex.ff.de tranſac.l.cum hij.Et hæc opinio uidetur
placere Archid.xvij.q.iiij.in uenditionibus. allega.ff.de
offi.proconſulis.ne quicquam.§.ubi decretum. Alij & ma
ior pars dicebant contra quia hoc non repertur prohibi
tum .igitur &c.ff.de adminiſ.tuto.l.ita autem.§.geſſiſſe.
Item quia ex quo tractatus ſibi debet referri ipſe diſcer
net.an deliberatio fuit bona & eam ſequeretur & non ali
ter.& per hoc ſatis tolluntur contraria.quia alienationem
ipſam & unionem per ſe expedit. ar. ad hoc in ratione de
offi.deleg.ſuper quæſtionum.§.intentionis.in ſi & eo.tit.ſi
pro debilitate.pro hoc allegabatur tex.ff.de rebus eorum
magis puto.§ ne titulo.ibi dare uiatorem.&c.pro hoc etiã
4 quia de iure canonico etiam cauſæ meri uel mixti imperij
ſunt delegabiles. de offic.ordi.ꝗ ſedem ubi no. & de ra
pto.in archiepiſcopatu.pro reſponſione ad.§.ubi decretũ.
uide Innoc.de reſti.ſpoli.conſtitutus.ſuper uerbo.ordina
tionem.in ſi.

DE LOCATO ET CONDV.

Deciſio. I. ſupra eo.ti.deci.1.in antiq.

DE RERVM PERMVTATIONE.

Summarium.

1 Beneficium uiuentis unitum ut poſt ceſſum uel deceſ
ſum unũ ſortiatur effectum. non poteſt cum alteros per
mutari.

Deciſio. I.

NVNQVID ille cu
ius beneficium eſt alteri
beneficio unitũ ut unio
poſt ceſſum uel deceſſũ
illius ſortiatur effectum
poſſit illud beneficium
ſic unitum cum aliquo
alio permutare . tenetur
communiter ꝗ non arg.
pro hoc.quia per frequẽ
tes permutationes unio
poſſet reddi inutilis uel
ſaltim nimis deferri cõ
tra utilitatem uel neceſſitatem eccleſiæ.cuius contempla
tione fuit facta unio quod præcauendum eſt.ar. ff.de uſu
fruc.l.ſi uſuſfructus.&c.

Summarium.

1 Permutatio facta de eccleſia minori cum eccleſia pin
guiori non cenſetur facta in fraudem expectantis qui inu
ſte litem moueat ſuper minori eccleſia.

Epithome.

1 Litis motio iniuſta ſi fiat malicioſe non inducit uitium litigioſi.

Decisio. II.

CVm quædam pinguis eccleſia quæ non cadebat in gratia expectatiua.propter exceſſum taxæ uacaret in partibus. & ita uiſquiſq; expectans ſperaret & crederet q̃ epiſcopus ordinarius cõtuliſſet eam cuidam nepoti ſuo qui unam eccleſiam minorem tunc temporis obtinebat. Quodq; per aſſecutionem maioris uacaſſet minor q̃ ille nepos obtinebat acceptauit illam minorẽ quæ bene cadere poteſt ſub gratia expectantis.& de ea fecit ſibi prouideri.licet de facto cum reuera tunc dicta maior eccleſia non fuiſſet collata dicto nepoti minorem obtinenti. ſicq; dicta minor minime uacaret.dictuſq; expectans egit contra dictum nepotem in curia romana & petijt dictam minorem eccleſiam tanq̃ ex cauſis præmiſſis ſibi debitã. tandem lite pendente epiſcopus cõtulit maiorem ſeu pinguem eccleſiam cuidam alteri nullum beneficium obtinenti & ille alter permutauit illam maiorem cum nepote epiſcopi qui minorem obtinebat cum eadem minori perfectaq; permutatione & tranſlatione permutantis in eccleſijs permutatis dictus expectans acceptauit minorem iterato.& ſibi obtinuit prouideri prætendens eam nouiter uacaſſe per renunciationem.nec ſibi obſtare permutationem quia fuit ut prætendit fraudulenta ex cauſis prædictis.& omnia prædicta conficta prætendit in eius fraudem. Item quia facta lite pendẽ.& petit eam in uirtute ſecundæ acceptationis & prouiſionis. Quæritur an ſibi debeatur.fuit q̃ non.quia aliquid nõ poteſt dici ſibi factum in fraudẽ eius principaliter ſed in prouiſionem permutantis.nõ enim poteſt dici q̃ nepos epiſcopi cõmiſerit fraudem dimittendo minorem pro maiori ſed ſibi de meliori prouidit cum & ſi eam non dimiſiſſet non eſſet uacatura illa minor neceſſario cum in poteſtate ipſius non eſſet poſſe aſſequi maiorẽ immo in poteſtate epiſcopi erat ſibi cõferre qui epiſcopus nolebat ſibi cõferre ne de ſua poſſet alteri prouideri. quod quidẽ nõ poſſet p̃pter expectãtes.& ideo ſi alteri nullũ beneficiũ habẽti maius cõtulit nulli iniuriã facit cũ nulli illa maior deberet.immo uſus eſt debito iure ſuo.ille aũt cui maior fuit collata dimittẽdo maiorẽ pro minori nullum fraudauit cũ maior nulli alij deberetur.nec minor eſſet alias uacatura. nec per conſequens expectan.debenda.& ita licet ad prouiſionem ſuam adinuentus fuerit talis modus per quem minor non uacauerit taliter q̃ poſſet per impetrantem acceptari non per hoc cenſetur fraudem aliquam commiſiſſe.ar ff.de leg ij l.cum poteſt.§.item.&.ff.de dam.infec. l.proculus cum concor.nec ob.lit.penden.quia conſtat q̃ tempore quo expectans mouit litem nullum ius habuit in illa eccleſia minori cũ tunc illa non uacaſſet. nec per conſequens tanc erat acceptabilis & ita q̃ indebite mouit litem.& ideo ſua indebita litis motio non poteſt ſibi prodeſſe.nec illum nepotẽ epiſcopi potuit impedire quo minus uti poſſit iure ſuo eamq; cum meliori permutare. nam li-

Dec.7.de dol. & cõt.per caſſ. Lis ficta nõ habet priuilegia litis ſecun. barba.conſi.1.col. 24.uer. & ſi q̃ ſptã uol.3.& q̃ lis nõ p̃ſumat litigioſe ẽt ex curſu tẽporis ẽt lõgi.Fely.in c. illud. col.4. uerſ.nouiſſime de præſcrip. Caſſa. deci. 7. de dol.& cont. & dec.5.ut ſu. pen.Fran.in.c. 1.in pri.eo.1.vi.

1 tis motio iniuſta ſi fiat malicioſe non inducit uicium litigioſi.ar.ff.de liti glo.l.i § i pro quo etiam facit. quia conſtat de iniuſticia mouentis litem & de nõ iure ſuo.& iden retro apparet litis pendentiam minus indebite fuiſſe motam.& ſic non habere locum uicium litigioſi.

Summarium.

1 Permutantes non poſſunt propria auctoritate reddere ad priora beneficia.licet non dicantur in currere pœnam.c. de multa de præben.&.c.eum qui ſi contra faciant.

Epithome.

2 Permutatio.& eius expeditio dependet ex poteſtate ſuperioris.

3 Impetratio facta de beneficio permutato tanquam uacanti propter incompatibilitatem ex eo quod perfecta permutatione permutans rediet ad ſuum primum beneficiũ quod permutarat,an ualeat?

Decisio. III.

VTrum permutantes ſua beneficia expedita permutatione per papam uel alium ſuperiorẽ in cuius manibus renunciauerant ex cauſa permutationis inuicem collatis alter utris beneficijs poſſint p̃pria auctoritate renunciando dictæ permutationi in ſuis priſtinis beneficijs remanere.prout ante permutationẽ permanebant.licet quidam tenerent q̃ ſic.quia permutatio eſt facta in eorum fauorem cui fauori poterant renunciare.tamen omnes tenuerunt cõtra.quia permutatione expedita neuter habet ius in priſtino beneficio ſuo.ſed in nouiter ſi-

2 bi ex cauſa permutationis collato. Item ipſa permutatio & eius expeditio tota pendebat ex poteſtate ſuperioris.ut ſi uideret eccleſijs & perſonis eam expedientem faceret. ut extra de re.permu.quæſitum.in fi.igitur ſine eius licentia nequeat reſolui.ar l.nihil tam naturale.nec eſt ſolus fauor permutan.immo & eccleſiarum.iden interuenire debet auctoritas ſuperioris.igitur non obſtat ratio in oppoſi-

3 tum ſupra allegata. ¶Sed pone ſicut erat in facto dicti permutantes poſt expeditam permutationem ſine ſuperioris licentia remanſerunt de mutuo conſenſu in ſuis priſtinis beneficijs.ſicut ea tenebãt ante permutationem. quidam impetrauit unum illorum beneficiorum tanq̃ uacans ex eo quia beneficia erant incompatibilia puta erant duæ dignitates curatæ puta decanatus & præpoſitura. Quæritur tanquid ualeat impetratio. uidetur q̃ ſic.quia ex quo decanus permutauerat cum præpoſito expedita permutatione incepit habere ius in præpoſitura.& eius aſſequi potuit optime poſſeſſionem ſi uoluit.ex quo igitur ſine ſuperioris licentia retinet decanatum in quo deſierat habere ius propter permutationem cenſetur ſe intrudere ſcienter & iniuſte & ſic uidetur q̃ per illam iniuſtam intruſionem ſeu retentionem decanatus ipſo iure uacauerit præpoſitura quã uirtute permutationis obtinebat ſaltem de iure.ex quo in ea ius habuit.ar.c eum qui de præben.li.vi.nam perinde erat ac ſi eam de facto pacifice poſſideret . ex quo per eũ ſtabat quo minus pacifice eam poſſidret.ar.c.commiſſa. §.1.de elec.& no.in.c.de multa.de præben.& eodem modo.etiam poteſt deduci q̃ uacet decanatus in quo uirtute permutationis olim præpoſitus habuit ius . ex quo poſt permutationem ſcienter ſe intrudit iniuſte in præpoſitura & indebite ſine ſuperioris licentia retinendo.& ſic uidentur duo beneficia incompatibilia tenere.tamen domini contra tenuerunt præſertim.quia in iſtis ceſſat ratio ambitiõis & cupiditatis cum reuera neuter de facto teneat niſi unicum beneficium.nec habeat animum nec intentionẽ duo beneficia obtinendi.ſed unum tantum licet errent in iure. ex quo ſine licentia ſuperioris remanent in beneficijs ex cauſa permutationis dimiſſis igitur ceſſet pœna decretalis de multa &.c.eum qui.ubi eius intentis ferebat ad duo & obtinendo ſecundum intendebat etiam tenere primum.uel ius quod in eo habebat. hic uero non.immo aſſequendo ſecundum intendebat dimittere primum.

Decisio. IIII.ſimilis de rerum permu.nu.3.in antiq.

Summarium.

1 Permutatio non ſufficienter præſumitur fraudulenter facta in præiudicium expectantium ex ſola diſparitate ualoris beneficij.

Decisio. V.

IN ſola diſparitas in ualore beneficiorum permutatorũ ſit ſufficiens præſumptio fraudis commiſiſſe in permutatione in fraudem expectantium.no. arg.l.dolus. C.de reſcin.uend.uide Io.an.in nouella.de re permu.c.1. in fi.lib.vi.

DE SOLVTIONIBVS.

Decisio. I. ſimilis.deci.nu.41.de proba.in antiq. Egid.dec.755.ſi rector col.pen.& Oldra.conſi.76.ſummus pontifex.

DE

DE TESTAMENTIS.

Summarium.

1 Executor teſtatoris datus pro monaſterio ædificando poteſt petere reſtitutionem aduerſus negligentiam proſequẽ de appellationis per teſtatorem interpoſitæ.

Epithome.

2 Reſtitutio peti non poteſt pro monaſterio uel eccleſiæ quæ non dum ſunt.
3 Deſtinatum ſortitur naturam eius ad quod deſtinatur.
4 Partus conceptus in his quæ concernunt eius præſeruationem ut producatur in eſſe gaudet priuilegio iam natorum.

Deciſio. I.

QVIDAM teſtator reliquit omnia bona ſua ꝓ monaſterio ædificando dato executore demum in uno litigio quod ducebat & in quo appellauerat teſtator eo mortuo propter negligentiam teſtatoris fuit deſerta dicta appellatio interpoſita ꝑ teſtantem Nunc quæritur nunquid iſte executor poſſit aduerſus leſionem petere reſtitutionem iure priuilegiato quo eccleſia reſtitueretur. Quidam dixerunt ꝙ non quia pro monaſterio
2 uel eccleſia quod uel quæ nondum eſt non poteſt peti reſtitutio ar. de eccle. ædifi. ad audientiam. Alij uero cõtra. quia iſta bona erant deſtinata pro ædificando monaſterio. ergo iam pro futuri monaſterij utilitate ut poſſit profici gaudent priuilegio monaſterij. ar. ff. de lega. iij. l. item le
3 ge. §. i. & l. ligni. cum multis concor. ad hoc ꝙ deſtinatum ſortitur naturã eius ad quod deſtinatur. pro hoc quia erat cœptum &c. ar. l. i. §. cœpiſſe. ff. de pollicita. & melius de au. & ar. lega. l. & ſi non ſint. §. quid ergo ſi cœptum. cum concor. pro hoc etiam alleg. quia ſi iſtis bonis iam cœptis cenſebatur monaſterium ædificandum & per ædificationem pro tẽpore pariendum. ergo gaudeat priuilegijs mo
4 naſterij. ar. quia partus conceptus in hijs quæ cõcernunt eius præſeruationem ut producatur in eſſe gaudet priuilegio iam natorum. &c arg. ff. de pœnis. l. prægnantis. & de ſta. ho. l. qui. in utero & quæ habentur. ff. de extraordi. cri. l. diuus. pro hoc quia propter ſpem uidetur ineſſe. arg. iurium de ſpe. Item pro hoc facit. c. religioſo. de ſenten ex. com. lib vi.

DE DECIMIS.

Deciſio. I. ſimilis nu. 4. de priui. in antiq.

DE IVRE PATRONATVS.

Deciſio. I. ſimilis deci. nu. 16 de renun. in antiq.

Deciſio. II. ſimilis deci. nu. 1. in antiq. de inſtitu.

Summarium.

1 Patrono præſentandi tempus quando incipiat currere.

Deciſio. III.

Leo. deci. 13. A Quo tempore currat patrono tempus, præſentandi quadrimeſtre uel ſemeſtre? uidetur ꝙ a tẽpore uacationis. ar de iurepa. cam te. immo uidetur quod a tempore noticie. ut arg. c. licet. ſupplen. negli. prælat. & c. quia diuerſitatem. in fin de conceſ. præbend. & dicto. c. cam. te. intelligitur a tempore uacationis ſcilicet noticie.

DE SPONSALIBVS.

Summarium.

1 Clericus contrahens matrimonium cum minore. xii. an ſtatim amittat beneficium uel poſt copulam carnalem ſubſecutum?

Deciſio. I.

VTRVM ſi beneficiatus contrahat matrimonium cum minore. xij. annorum uacet beneficium in continenti tempore contractus matrimonij. uel demum poſt carnis copulam. uide Io. an. in nouel. de cleri. coniug. c. i. in antiquis. & plenius per eundem in commento. c. cum Iohan. eo. ti. Vide deci. nu i. eo. in antiq.

QVI FILII SINT LEGITIMI.

Deciſio. I. ſimilis deci. nu. 4. de filijs præſby. in antiq.

DE DONA. INTER VI. ET VXO.

Summarium.

1 Vxor quæ fuit conſtituta a uiro ſuo tutrix & gubernatrix tam bonorum quam liberorum an teneatur ponere in inuentario iocalia ab eius uiro ac cæteras res ſibi traditas? & quid de alijs rebus contemplatione eius uiri ipſi ab alijs datis?

Epithome.

2 Maritus non cenſetur donare res uxori quas ex neceſſitate illi exhibet.
3 Vxor tenetur operari uiro. & ideo acquiſitus ex operis ſuis pertinent ad maritum & eius hæredes.
4 Vxor quicquid acquirit ex opera ſua uiro acquiret & qd ſi ex pecunia mariti quæſiuiſſet?
5 Donationem factam mulieri ſi uir non reuocauit expreſſe uidetur cauſa mortis illi donaſſe.
6 Donare in dubio quis non præſumitur nec iactare ſuũ.
7 Donata uxori contemplatione uiri cuius cenſeantur eſſe?
8 Maritus quod per miniſterium uxoris acquirit ſibi acquirit.
9 Vxor ſi non probat a quo bona habuerit. habet in dubio præſumptionem contra ſe. illa eſſe uiri.
10 Inuentarium conficiens etiam de bonis quæ ſua eſſe cõtendit. qualem proteſtationem facere debeat?

Deciſio. I.

PETRVS exiſtens in matrimonio cum Anna uxore ſua eidem plures & diuerſas ueſtes ac arneſia fecit etiam eidem plura iocalia & diuerſa dedit & tradidit dicens teneas iſtud uerum eſt ꝙ dicta Anna uxor prædicta exiſtens in dicto matrimonio diuerſas pecunias acquiſiuit diuerſimode per bonam diligẽtiam de quibus aliquando dicto Pe. uiro ſuo tradidit quãdoq; pro fodrarijs mantellorum. ix florenos ſiue plus ſiue minus ſemel uel plures necnon plura iocalia daceas argenti & coclearia per compatres & alios amicos dicti ſui mariti ac pannos plures: tam pro mantellis quam alijs robis ad beneplacitum ſibi datos ex noticia eius uiri acquiſiuit. deinde dicto Pe. ueniente ad mortem ſuum condidit

Alc.in.l.in his §.ſeruus ſo.matri.ff. & in.l.ſi is qui quadringenta §. dos legata. nu. 7. ff. ad l.falcl. Iocalia ad quę ſpectent uide Bal.in.l.cũ te. c.de.dona.ante nupti.

teſtamentum in quo liberos eorum cõmunes hæredes in-
ſtituit conſtituens dictam Annam uxorem ſuam tutricem
gubernatricem & adminiſtratricem tam liberorum ꝙ bo-
norum tamen cum beneficio inuẽtarij.nunc quæritur an
dicta Anna uxore præfata teneatur ponere in inuentario
faciendo arneſia & iocalia ſua ſupra ſcripta nec non cum
dictus Pe.maritus ſuus nullam mentionem de hoc fecerit
in teſtamento ſuo nec ea ſibi legauerit. uel quid iuris quo
ad ueſtes & arneſia per uirum facta uel empta. uidetur di
cendum ꝙ ſi erãt talia ad quæ ſibi faciendum maritus ſe
cundum ſtatum mulieris & communem conſuetudinem
tenebatur & mulier indigebat ꝙ non uidebatur ſibi donaſ
ſe.quia neceſſitas habendi & ſibi talia adminiſtrandi in
cumbebant marito.& ideo iura fauent marito ut tantum
ratione præſentis uſus intelligatur potius ſibi tradidiſſe.ut
probatur.ff. de dona.inter ui. & uxo.in.l.ſed ſi uir lanam.
cum ibi no in prin.&.l.mortis cauſa in fi.eo.ti & facit
ff.ſolu.matri.l.in his §.i.& in hac ſententia eſt ibi Oldra.
& Cy.& hoc cõmuniter tenetur.d.l.ſed ſi uir lanam. quo
ad acquiſita per ſuam induſtriam & diligentiam. Videtur
3 dicendum ꝙ ſi ex operis ſuis fuerint acquiſita ꝙ debeant
pertinere ad maritum ſeu uirum & eius hæredes poſſeũ
quia uxor tenetur operari uiro.ut in.l.ſicut.ff.de ope.libe.
& no.C.de condi inſer.l.ſi uxor in fi.ij.gl.& facit ad hoc
d.l.ſed ſi uir.in prin.& pro hoc quod no. Innoc. de teſta.
cum in offic.circa fi.primæ columnæ. facit etiam ad hoc
quod dicitur de uxore cum ſubiungit paulo poſt. quia qc
4 quid acquirit uxor ea opera ſua uiro acquirit. ſi uero alia
aliter acquiſiuit & poteſt mõſtrare unde & a quo uel quo
modo tunc illa ad eam debet pertinere & non ad maritum
etiam ſi ea pecunia mariti quæſiuiſſet puta mercando uel
tenendo in cambijs.ar.ff de dona.inter ui. & uxo. ea an-
nuo §.i.quia mulier erat libera niſi quo ad debitum car-
nis & quo ad operandum.ut d.l ſi uxor cum ui.quo ad ua
ſa & iocalia & ueſtes & alia ornamenta ad quæ ſibi mini
ſtranda maritus neceſſario non tenebatur per maritum ſi-
bi tradita ſi conſtaret ꝙ animo donandi ſibi licet donatio
5 ſibi non ualuerit tunc tanquam facta inter uirum & uxo-
rem.quia maritus eam expreſſe non reuocauit dicerem ꝙ
eſſet morte uiri confirmata & quod deberent ad ea perti-
nere & non ad hæredes mariti.ut.l.cum hic ſtatus.§.l.ff.
de do.inter uirum & uxo.ſed in caſu præmiſſæ.q.facte ſu
pra in tradente non crederem ꝙ per illa uerba quæ mari-
tus dicebat uxori teneas iſtud uideretur donare ſed potius
eam cuſtodire & uſus promiſcui ſibi commendare.quia in
6 dubio quis non præſumitur donare nec ſuum iactare.arg.
ff de proba.l.cũ de indebito.&.l.filiusfa ff.de dona.præ-
ſertim ne ſic præſumendo mutuo amore ſe ſpolient & qa
donatio inter uirum & uxorem eſt prohibita de iure. & in
dubio non eſt præſumendum feciſſe contra iuris diſpoſi-
7 tionem & prohibitionem.quo ad alia donata uxori per ex
traneas contemplationes uiri crederem diſtinguẽdum an
illi intenderent principaliter donare uiro & uellent ꝙ ſibi
acquirerentur licet traderent uxori & tunc credo ꝙ talia
pertinere debeant ad uirum & eius hæredes & nõ ad uxo
8 rem quia quod uir per miniſterium uxoris acquirit ſibi ac
quirit etiam cum ratam habet talem donationem.ar.ff de
neg.geſ.l.ſi ego niſi uir eum credebatur uxori intenderet
ſibi donare.quia tunc licet illo tempore donationis inter
uirum & uxorem non ualeret tamen morte uiri confirma-
retur.ff.de dona.inter ui.& uxo.l.iij.§.fin.&.l.ſe.iuncta.l.
cum hic.ſtatus.§.l.eo.ti.ꝙ tamen in dubio non præſume-
rem.ſ.uirum uxori uoluiſſe donare.ar.eorum quæ dixi.§.
in præceden.per.l.cum de indebito.Si autem illi qui do-
nabat contẽplatione uiri intenderent principaliter dona-
re uxori:& uolebant res donatas ei quæri & non uiro licet
eis contemplatione hoc facerent & tunc crederem ꝙ talia
donata quærerentur uxori non uiro quia ipſa eſt perſona
libera quæ ſibi quærere poteſt nec ſibi quæſita quæruntur
quia non ſunt quæſita ex eius operis.ut no. per Cy. C.de
fur.l ſi.in ultima q.ibi uero tollitur hoc arg.nec talia tene
retur ponere in inuentario:in dubio crederem recurrẽdum
ad coniecturas & ad genus rerum donatarũ an potius con
gruerent uiro ꝙ uxori uel econtra ut tunc ſecundum hoc
præſumatur an uoluerint donatores acquiri uiro uel uxo
ri & pro hoc bene facit ꝙ notat Io.an.in nouel.de appel-
la.c.a collatione lib.vi.in gloc.ſuper uerbo ad eundem.&
ſi ex his aliquid præſumi nõ poteſt crederem in dubio do
natores uoluiſſe quæri marito ex quo eius contemplatio-
ne donabant.ar.ff.de uulga. & pubil.l. ſed ſi plures.§.ad
ſubſtitutos.cum ibi no.ff ſolu. matri.ſi uero negocium.§.
Item quicquid.cum concor. De donatione autem uxoris
contemplatione uxoris non uiri non eſt dubium quin ſine
dubio ad eam debeant pertinere.ar.iurium prædictorum.
9 In dubio autem ſi uxor probare non poſſet unde quomo
do & a quo acquiſiuit omnia præſumerentur eſſe de bo-
nis uiri.ut.l etiam C.de dona.inter ui.& uxo.&.l.quãuis.
ff.eo.ti.& ideo cautius eſſet uxori omnia ponere in inuen-
tario proteſtando tamen de iure ſuo & propter hoc non in
tendit confiteri illas res ad maritum uel eius hæredes per
tinuiſſe uel pertinere debere & proteſtando ꝙ res quas de
iure ad ſe apparebit pertinere tanquã ſuas proprias ualet
obtinere ne alias ſine proteſtatione ſimpliciter ponẽdo eas
in inuentario uideatur confiteri eas ad uirum uel eius hæ-
redes pertinuiſſe uel pertinere.ut C.arbi.tute.l.ſi.quod eõ
fiteri non uidebitur cum præmiſſa proteſtatione quæ ſibi
conſeruabit ius in futurum.ar.ff.qui mo pig.uel ipo.ſol.l.
ſi debitor.§.i. &.ff. de reli.l. at ſi quis.§. ſed interdum.&
ar.no.de materia proteſtationis per doct.in.c.cum.M.fer
ran.de conſti & per Io.mo.& In.an.in nouel.in regu.iu-
ris.in generali.

DE ACCVSATIONIBVS.

Summarium.

5 Priuatus eccleſia quæ eſt totum cenſetur priuatus prio
ratu qui eſt pars.

Deciſio. I.

QVIDAM prætendẽs
in quadam eccleſia fuiſ
ſe factum prioratum &
uicariam perpetuã quæ
haberet curam animarũ
com cauſæ cognitione
fuit priuatus illa eccle-
ſia per epiſcopum & or
dinariũ ammodo eſſe re-
gendam per unum recto
rem & dictam ordinatio
nem factam de prioratu
& uicaria non tenuiſſe.
ipſe dicebat ꝙ cũ ipſe eſſet prior & non eſſet priuatus prio
ratu ſed eccleſia priuatio non tenebat. quærebatur an be-
ne diceret? tenuerunt omnes ꝙ non. quia priuatus ab ec-
cleſia quæ eſt totum per conſequens cenſetur priuatus
prioratu qui eſt pars in eccleſia & qualibet etiam ſui par-
te etiam ſi illa ordinatio de prioratu & uicaria facta non
fuiſſet caſſata uel declarata nulla ergo multo fortius ex
quo declarata eſt ꝙ fuerat nulla ſeu non tenuiſſe &c.

DE HÆRETICIS.

Deciſio. I. ſimilis deci.nu. t.eo.ti.in antiq.

DE PRIVILEGIIS.

Summarium.

1 Exemptio an inducatur ubi papa conceſſit cœnobio
monachorum quod ipſi & eorum loca quieta libera & in
tegra cum ſuis priuilegijs permanerent?

Deciſio. I.

PAPA conceſſit cuidam cœno-
bio monachorum quod ipſi & eo
rum loca quieta libera & integra
cum ſuis priuilegijs permanerent.
Quæritur an ex illis uerbis indu-
catur exemptio? alleg.pro parte eo
rum quod ſic.c.ſi papa.§.& eſt idẽ
de priui.li.vi.& per no. per Inno.
de priuile.recepimus. & per text.
eodem titu.cum olim.

DE SENT.EN. EXCOMMVNI.

Summarium.

1 Excommunicatus per epiſcopum uiſitantem ea eo quod
ipſum ad uiſitationem non admiſit prætendens ſe exem-
ptum ante ſatiſfactionem non debet abſolui.

Deciſio. I.

VTRVM epiſcopo ex
communicāte aliquem
de iure communi ſubdi-
tum. quia non permittit
ſe uiſitare uel non ſoluit
procurationū ratione ui
ſitationis debitā ſed ille
prætendens ſe exemptū
a uiſitatione uel pſtatio
ne pcurationis appellet
& ſic ptendens excōmo
nicationem iniuſtam pē
dente lite appellationis
petat ſimpliciter ſe abſolui per.c.cum contingat de offic.
dele.ſit abſoluendus contradicente epiſcopo qui ſuper eo
pro quo eum eſt communicauit fundat intentionem
ſuam de iure communi.maior pars dominorum tenuit ꝙ
non quia quaſi debet reputari eacommunicatus pro mani
feſta offenſa.nec ſimplex aſſertio ſua qua prætendit ſe exē
ptum uel negatio qua negat ſe teneri reddit epiſcopi in-
tentionem fundatam de iure communi dubiam de quo
plenius per Innoc.de cenſibus uenerabili . niſi alias pro
parte eacommunicati probaretur aliquid ſaltem ſemiple
ne de intentione ſua propter quod redderetur intentio
epiſcopi dubia ut ibi no. Innoc.circa finem.

Summarium.

1 Canonice ſeculares non gaudent priuilegio. c. ſi quis
ſuadente .

Epithome.

2 Hæremita cenſetur perſona eccleſiaſtica . licet nullam
profeſſionem emittat.

Deciſio. II.

VTrum canonice ſeculares gaudeant priuilegio
ſeu immunitate ut eas uerberans ſit excommuni
catus? Quidam dicunt quod ſic quia quandiu
remanent in tali ſtatu etiam ſi non ſint religioſe ſunt tamē
perſone eccleſiaſtice uel deo deuote.igitur gaudeant arg.
xvij.q.iiij.quiſq;.& quod notatur de ſenten.ex. religioſo.
lib.vi.in ſi.pe.glo.pro quo bene facit.xuj.q.i.duo ſunt.cū
2 ibi no.pro quo quia etiam hæremita qui nullam facit pro
feſſionem & habet proprium cenſetur perſona eccleſia-
ſtica.ut no.Inno.in.c.cum monaſterium.de elec.Alij di-
cunt quod non.quia earum ſtatus non eſt approbatus ut
in.c.indēnitatibus in ſi.de elec.li.vi.& de ſtatu regu.c.ſi.
§.illas in cle.immo reprobatus.xviij.q.ij.pnicioſam igit
non merentur gaudere priuilegio immunitatis. arg.l.auai
lium §.in delictis.ff.de mino.&.ff. de colleg. illici. quaſi
per totum.& uide quod de hac materia notat Io.an in no
uella.de maio.& obe.dilecta ubi glo.de iſtis canonicis &
hanc opi.conſeruas ut dicitur cancellaria quæ non daret
eis literas contra tales immunitates. Alij diſtinguunt dicē
tes quod tempore quo portant habitum canonicatus pu-
ta ſuper pellicium & in diuinis ſeruiunt deo tunc repu-
tentur perſonæ eccleſiaſticæ & gaudeant priuilegio . ſed
quandiu exierunt & extra ſeruicium dei ſunt in domibus
proprijs ſecus.argum.l.Item apud labeo.§.ſi quis uirgi-
nem.ff de iniuri.& extra de ſenten.excom.ſi iudex lai-
cus.li.vi.ad idem.ff.de aqueductu.l.omnes.iuncta.l.ſem
per.ff.de iure immuni.& quod no.Io.an.de cleri.coniu-
ga.c.Iohannes.

Deciſio. III. ſimilis nu.23.eo.in antiq.

Summarium.

1 Eacōmunicatus an poſſit acceptare beneficium in uim
gratiæ ſuæ.

Epithome.

2 Excommunicatus æquiparatur deportato.
3 Deportatus licet amittat quæ iuris ciuilis ſunt non tamē
amittit ea quæ iuris naturalis ſunt.
4 Deportatus poteſt eligere. acceptare & uoluntatem ſuā
exprimere in executione alterius præcedentis legitimæ di
ſpoſitionis.
5 Acceptare eſt nuda expreſſio quæ in ſolo facto con-
ſiſtit.
6 Eacommunicato actus extraiudiciales non ſunt ita pro
hibiti ſicut iudiciales.
7 Excommunicatus non eſt capax beneficij eccleſiaſtici.
8 Prohibitum ubi aliquod perpetuo ſit. omne aliud cenſe-
tur prohiberi per quod peruenitur ad illud.

Adde Gigan. in trac. de penſio.q.74.Milis in repert.ſuo in uerſi.excōicatus maiori excōicatione.

Deciſio. IIII.

SCiendum eſt quod aliqui dicunt ꝙ excommunica-
tus poteſt acceptare beneficium eccleſiaſticum ca
dens ſub forma gratiæ ſibi factæ tempore quo erat
2 eacommunicatus æquiperantes eum deportato.iuxta gl.
Io.an.in.c.decernimus.de ſenten.excom.ubi dantur re-
miſſiones ad ſcripta aliorum doctorum.ſimilem æquipe-
3 rantiam facientium . deportatus autem licet amittat ea
quæ iuris ciuilis ſunt non tamen amittit ea quæ iuris
naturalis ſunt . ut.l.ex facto.§.ſi quis rogatus.ff. ad tre-
bel.nam ut ibi dicitur deportatus bene poteſt eligere ſeu
acceptare & uoluntatem ſuam exprimere in executione
alterius præcedentis legitime diſpoſitionis quia hoc cōn-
ſiſtit in ſolo facto & hoc de iure naturali competit.ut cla-
re no. Accur.in dicto.§.ſi quis rogatus.modo ad propoſitū
5 reducēdo dicunt quod acceptare eſt nuda expreſſio quæ
in ſolo facto conſiſtit.quare hoc permiſſum uidetur excō
municato ar.prædictorū.ad ꝙ etiam inducunt notata p
Inno.in.c.ueritatis.de dolo & con.& ibi ſatis inueniri poſ
6 ſunt argumenta pro & contra Domini etiā ꝙ iſte eſt actus
mere extraiudicialis & ideo non ita prohibitus excōmuni
cato ſicut ſi eſſet iudicialis.ut in.c ſolet.in fine de ſent.ex
com.li.vi.Nec obſtat ſecundum eos ſi dicatur ꝙ excōmu
7 nicatus non eſt capax beneficij eccleſiaſtici ſi ſibi confe-
ratur.per.c.poſtulaſti de cleri.excom.mini. & ideo uide-
tur ꝙ non poſſit facere aliquod præambulum per quod
8 perueniatur ad illud ut oratio ff.de ſponſa . quia dicunt
illud uerum in prohibitione perpetua ſecus in tempora li.
ut.l.ſi quis officium ff. de ritu nupt.& facit ad hanc ſolu
tionem quod notat Dy. in regula cum quid prohibetur
de regu.iu. lib.vi.Et ſic dicunt de eacōmunicatione quæ
proprie non poteſt nec debet dici perpetua ſed tempora-
lis cum excommunicatus abſoluendus ſit ceſſante contu-
macia.ad hoc de conſti. ea literis.cum ibi notatis.hoc ta
men aliquibus non placet

DECISIO. ANTIQVIO.

FINIS.

DECISIONES PER R. PATREM THOMAM FASTOLI AVDITOREM SACRI PALACII IN VNVM REDACTAE.

Cauſa. I.

ANNO domini.M.ccc xxxvi. pontificatus ſanctiſsimi in Chriſto patris & domini domini Benedicti pape.xii anno ſecũdo die.xi.mẽſis Decembris fuit in rota propoſitum quoddam negociũ ſpoliationis per dominũ durãdum in quo lectum fuit quoddam inſtrumẽtum productum ad ſpoliationem probandam in illo negocio.& oſtendebatur quidam libellus ſiue petitio quędam ſuper ſpoliatione quadam facta per ſpoliatum lite pendente.nec ibi exprimabatur quo tempore ſpoliaſſet utrum ante ſpoliationem factam de ipſo an poſt & petebat reus huiuſmodi ſe reſtitui & id quod actũ ſic fuerat retractari tanquam attentatum lite pendente. Circa præmiſſa autem mouebantur hæc dubia.

Epithome.

1 Spoliatio an poſsit probari per inſtrumentum?
2 Crimen an poſsit probari per inſtrumentum?

Dubium. I.

Spoliatio probatur eo ipſo ꝗ ſpoliatus probat de antiquiori poſſeſsione bal.in l.penul. col.ultu.C.ſi a nõ compe iud. Alex.i.l.ſi duo uti poſsi.

1 PRIMO an ſpoliatio poſſet probari per inſtrumentum & tenebatur ꝗ ſic:ar.extra de reſt.ſpol. cum ad ſedem.uer. Nos patoris.& de ma. & obe. cum in eccleſijs licet ibi uideatur notari contra-
2 riũ in periurio. Et de hoc notatur. ſ.an crimen per inſtrumetum poſsit probari per Io.an.de iureiu.ran.c.ſi li.vi.& de uer.ſign.cõſtitutionem e.li. Item in iure ciuili no.ff.ad turpil.in ſenatus & C.ad.l.acquil.contra negantem. prædictæ glo.omnes præter primam in decretali c.in eccleſijs probant ꝗ crimina poſſunt probari per inſtramẽtum. Gof.tamen probat contrarium in uiolentia & poſſeſsione in ſumma de clandeſ.de uer. Illud autem no & idem uidetur recitare Io.an.poſt Hoſti.de excep.c.pia.in glo.ſuper uerbo viij.dierum circa fi.ibi ſed de ſpoliatione no.&c.

Epithome.

1 Inſtrumentum in quo non apparet notarium eſſe rogatum an ualeat.

Dubium. II.

1 SEcundum dubium erat an inſtrumentorum ualeat ſi non appararet notarium eſſe rogatum. & tenebatur ꝗ in dubio præſumebatur ipſum eſſe rogatum & hoc no.glo.in autẽ.de tabel §.nos autem credimus. ſuper uerbo iniungitur.contrarium uidetur ſentire Inno. extra de fi inſtru.c.i.ibi non enim credimus.&c.& melius ibi Item no. utile.&c.licet ibi ſimul referat alios eſſe in opinione contraria ibi alij tamen.&c.

Epithome.

1 Inſtrumentum in quo non cauetur quod ſpoliatio ſit facta nomine illius cõtra quem datus fuit libellus an poſsit?

Dubium. III.

1 TErtium dubium erat an inſtrumentum probaret cum in eo non cauebatur ꝗ ſpoliatio eſſet facta nomine illius cõtra quem erat datus libellus nec ipſo mediante?& arguebatur ꝗ non cum ſecundum formam narratorum in libello non erat probatum arg.ff.de pe.hære.ſi quis libertatem.in fi.& de iureiurand.ſi duo §.idem iul.ar.C.de fideicom.li.i ſi.ff.con.di. ut fundus.de neg.geſ.l.põp.in negocijs.§.fi. uerum tamen tenebatur ꝗ licet non probaret inſtrumentũ quo ad illum contra quẽ de ſpoliatione principaliter agebatur uigore interdicti unde ui.uigore tamen canonis reintegranda.iij.q.i. dicebat ſatis inſtrumentum ſufficere.

Epithome.

1 Libellus ſuper attentatis in fine litis porrecta an admittendus eſt?
2 Spoliatus ultimo loco ſemper auditur.

Dubium IIII.

1 QVartum dubium erat utrum illa petitio erat admittenda ſuper reuocatione attentat. lite pendente & quaſi in fine litis fuiſſet porrecta? & tenebatur ꝗ admittenda eſſet ex eo ꝗ ultimus ſpoliatus ſemper auditur
2 quando non incontinenti ſpoliatio ſit ſecunda extra de ordi.cogn.c.fin.ff. de ui & ui.ar.l.iij § cum igitur &.l.qui poſſeſsionem.C.ad.l.iul.de ui.pu.le.l.ſi quis ad ſe fundũ.cum ſi.& conſulebatur.& pro conſilio tenebatur ꝗ daret terminus.a v.dierũ reo huiuſmodi qui minus determinate quo ad tempus locutus eſt ad probandum intentionem ſuam & ꝗ ante omnia obſcuritatem de tempore declararet ar.l.ſi quis intentione ambigua.ff.de iudicijs.& ar extra de reſti ſpol.frequens li.vi.

Cauſa. II.

ANno domini.M.ccccxxxvij. die lune.xiij. Ianuarij propoſitum fuit per Ranaldum in conſilio de quadam bulla qua continebatur.d. Io.papã.xxij. gratiam feciſſe epiſcopo Tarrecenen.ut poſsit unire menſe decanali quodcunq; beneficium ſpectans ad collationem præſentationem ſeu quamuis aliam diſpoſitionem cuiuſq; de ſua dioceſi pro eo ꝗ decanus & ipſe epiſcopus ſuggeſſerant papæ ꝗ redditus decanatus ita erant tenues & exiles ꝗ ex eis decima minime ſoluebatur.& hoc conceſsit papa ſub his quod uideberet beneficium ſi quod uacat uel uacare contingerit.item addidit ſi tibi uidebitur. ex his oriuntur hæc dubia uidelicet an unio facta ſine cõſilio & cõſenſu capituli ualeat an debeat retractari. Itẽ an idẽ ſit ſi non fuit uocatus patronus. Itẽ an unio facta de non uacante in hoc caſu teneat.& ſic tria ſunt dubia.

Epithome.

1 Vnio facta ſine conſenſu capituli an ualeat?

a Papa ſemper uidetur facere gratiam abſque præiudicio iuris alieni.

Dubium. V.

a PRimum dubium fuit ibi deciſum pro maiori parte auditorum quod uidelicet in unione huiuſmodi debebat requiri cõſilium capituli.arg.extra de his quæ fiunt a præla.ſine cõ.ca.c.i.&.c.noua. &.c.quanto. & eorum quæ notantur extra de elec.c. cum eccleſia & de arbit.cum olim. nec obſtat quod papa ipſe per ſe ſcripſit nõ facta de capitulo mẽtione quia papa uidetur ſemper intelligere facere gratiam abſque iuris præiudicio alieni.ut.ff.ne quid.in lo.pu.l ij.§. merito. &.§ ſi quis a principe.C.de metropolis uica.l.i.& extra.de reſcrip. mandatum. de offic.deleg.ſuper eo de offi.ordi.licet.&.ix.q.iij. nunc uero.

Requiritur cõſenſus capituli ubi epũs uult unire beneficia ut habet in.c. paſt.in fine de do. abb. in.c.ſi cu unire de excep.præla.

Epithome.

1 Patronus an debeat uocari in unione facienda?

Dubium. V I.

1 AD ſecundum dicebatur per maiorem partem ꝙ patronus debebat uocari quia potiſſime ſua intereſt.ar.l.nam ita.de adop.&.l.his. uerbis. & de bo.aut.iu.poſ.l.ſi.de mino.in cauſæ.§.cauſæ.& .C.ſi ut ſe ab here.abſtin.auten.ad hæc quæ trahitur de corpore in auten.ut ſpo.lar.§ ad hæc.& ff.de aqua plu.arcen.in concedendo cum ſi & bene.facit.ff.de na.reſti.l.iij. & ſi.ſed contra uidetur de offi.vi.ad hæc in gl.i.in ſi Sed ibi non eſt tantum præiudicium in ordinatione uicarij ſicut hic quidam tamen uolunt diſtinguere an ſit patronus laycus & tunc non teneat unio ipſo nõ uocato an clericus & tũc ſecus ut al.in ſimili diſtinguitur extra de off.le.dilectus. & de iurepat cum dilectus.Sed ibi loquitur in collatione ubi minus eſt præiudicium quam in unione.

Curtius in tra. iuriſpa.in uerſ. honorifice in 4.col.uerſic.in quantum cuĩ.

Epithome.

1 Vnio de non uacante an teneatur.

Dubium. V I I.

1 TErtium dubium uidelicet an unio teneat de non uacante decidebatur negatiue ꝙ nõ tenebat propter formam mandati cuius fines ſeruande ſunt ff.man.diligenter extra de reſcrip.cum dilecta.& in vi.de præben.cui de non.licet al.unio poſſit fieri de uacaturo.ut patet extra de in.c.de conſultationibus.ij.reſponſo.de reſt.ſpol cum ueniſſent.Et ad hoc quod uidetur præmiſſis deciſionibus obſtat quod in gratia ſubditur ſi tibi uidebitur uidetur propterea ampliare poteſtatẽ epiſcopi quin ad hoc quod unio fiat alijs non uocatis quorum graue præiudicium uertitur quia non ex his uerbis datur ſibi plenius arbitrium ſed reducitur ad arbitrium boni uiri ar.optimam.ff.de le iij.fideiuſſo.§.quanquam.& de ope.li.ſi libertus. de pen. hodie in fin.cum ſi.& facit bene extra de reſcrip.cum aliquibus.l.&.ij Reſpõ.& uide quod ibi no.Io.an.ſuper uer.ad eoſdem.ſed nũquid unio eſt irrita uel irritãda.& apparet caſus quodammodo extra de iurepa.illud in ſi.ſed ibi loquitur in collatione beneficij ut beneficij & ibi forte aliud quam hoc caſu.

Cauſa. I I I.

Die mercurij xv. eiuſdem menſis fuerunt acta quinque dubia.

Epithome.

1 Prior clauſtralis an poſſit ſuum monachum uagabundum uel alias criminoſum per uiam iuridicæ cognitionis punire?

a Conſuetudo poteſt tribuere iuriſdictionem.

Dubium. V I I I.

1 PRimum an prior clauſtralis poſſit ſuum monachum uagabundum: uel alias criminoſum per uiã iuridicæ cognitionis punire & excommunicare & in hoc uidetur diſtinguendum an prior habeat in loco ſuperiorem abbatem an non ut in primo caſu non poſſit ſecundo ſic iuxta ea quæ habentur & notantur extra de offic.ordin.c.quanto.per ber.& Innoc.alioſque doctores & de maio.& obe.c.cum in eccleſijs & de ſy. ſicut ſed quicquid ſit de iure ſtandum eſt in hoc conſuetudini cum &
a ipſa poſſit tribuere iuriſdictionem C.de eman.li.l.i & ulti.de diuer.offic.l.uniuerſorum &.ix.q.iij. conqueſtus cõſi.& attende diſtinguendo inter ea quæ reſpiciunt regulam & quæ non.ut bene no.per Innoc.in.c.quanto prædicto.

Epithome.

a Iudex an pronunciare debeat appellationem deſertam interpoſitam a grauamine extraiudiciali . non obſtante ꝙ pronunciatum fuerit eam eſſe ad curiam deuolutam?

Dubium. I X.

a SEcundum dubium erat an cum appellant a grauamine extraiudiciali ſi probetur appellatio eſſe deſerta puta quia appellans non fuerit proſecutus per annum & ultra. an iudex qui de appellatione cognoſcit debeat pronunciare deſertam non obſtan.ꝙ pronunciatũ fuerit eam eſſe ad curiam deuolutam? quidam dixerũt ut Fran.de ame.ꝙ ratione intereſſe debeat ſentẽtias ferri puta ſi multas expenſas feciſſet ar. C.de ſe. quæ pro eo ꝙ intereſt proferuntur.l i &.ff.de edẽ.l ubi cum ſi.& facit bene extra de reſcrip.ex parte in fine.alij ut Egid.de bene.dixerunt quod licet poſſit iudex cauſæ pronunciare deſertã tamen ſub dubio forte dicebat expedire ꝙ non pronunciaretur quia iam principale negocium fuerat introductum cui præiudicium fieri uidetur ſi pronunciaretur ſuper deſertione prædicta & ſic non uidetur tanquam præiudicialis quæſtio audienda.arg.in ſimili.ff.de peti.hære.diuus §.ſi.&.l.ſi quis libertatem.de exce.ſi poſt.Tertij & maior pars hoc tenebat ꝙ pronũciari debebat ſuper deſertione quia de qua recognouit' iudex &c.ff.de iudi.l.de qua re. & extra de cauſa poſſeſſ. & proprie.c.cum ſuper in fin.& allegabatur pro textu extra de ap.c.ſicut appellationem. in.cle.& hæc uidetur uerior opinio cum tamẽ doceretur de intereſſe appellati unde bonum eſſet ſuper hoc interrogationem fieri & ſic erat obtentum per maiorem partem ar.iurium prædictorum.

Epithome.

1 Ius reuocandi domum an habeant præſentes in romana curia.ſi agatur de cauſa quæ ſapit crimen.

Dubium. X.

1 TErtium dubium erat ex eo quod quidam frater de ord.ſeruorum ingreſſus fuerat ordinem ſancti benedicti Florentiæ idem uero frater incuſabatur ſuper eodem facto & reuocabatur ad certos fratres ordi.ſeruorum prædicti qui fratres obtinuerunt ſententiam in partibus contra fratrem huiuſmodi monachatum ipſe autem appellauit ad curiam romanam & cauſam huiuſmodi introduxit & citatis ac comparentibus fratribus ſupradictis dedit contra eos libellum in cauſa appellationis præfacta. uerum ipſi porrexerunt & dederunt quandam exceptionem ſuper iure reuocandi domum pro eo uidelicet quod alia de cauſa ad curiam romanam uenerant puta miſſi alijs arduis cauſis monaſterij : ſui & ordin.& dubitabatur an huiuſmodi exceptio deberet admitti & dicebatur quod non . quia non erat cauſa ſufficiens quare domum debuerant reuocare . nam licet pro cauſis arduis eſſent miſſi non tamen apparebat quod cauſæ eſſent tales ex quibus quis haberet ius reuocandi domum

per id

per id ꝙ habetur.ff.de iud.l.ij.§.lega.& in autē.de ſanctiſſ.epiſ.§.reuerendiſſimi uero apocriſarij.& §.ſi uero epiſcopi.ꝙ poſſent uenire ut agerent non ut conuentionem aliquam ſuſtinerent.& ſic ius reuocandi domum uendicare non poſſent ut in dicto.§ lega.& in.§.ſed ſi agant.& ar.eorum quæ notantur ſecundum Inno.extra de fo.cōpet.c.licet.in magna glo.& de hac materia uide in Spec.de reo.uer.Item legati.& in ſum.Hoſt.de excep.§.ſi.uer.Item effectus & uer.ſe.Item & alia ratio uidebatur mouere uidelicet ſapere crimen.& ſic etiam ſi eſſent in honore miniſterio ut publico conſtituti non uidetur ꝙ habeant ius reuocandi domum.ſaltem quando debeant ſatiſdare de iudicio ſiſti arg.ff.de apel.ſi aduerſ.ij §.ſi.licet ſi contra.ff.de accu.l.hos accuſare in princ.Sed Guil.durandi hos habet pro expedito ꝙ omnes qui alias habent ius reuocandi domum etiam accuſati ſi poſſint iurare & no.in Spec.de accu.uer.Item nec legatus & uer.Item non poſſunt in ſum.habes de accu.§.quis accuſari uer.primo excipiuntur &.uer.ꝙ ergo.ibi nec hi.&c.

Epithome.

1 Beneficia capellanorum papa morientium extra curiam an cenſeantur uacare in curia ubi in bullis ſuis ad ſit ut apoſtolici fauoris & gratiæ munere perfruaris ſtante reſeruatione ſubſecuta per alium pontificem?

2 Ratio debet uires. & ſignificatum uerbi propoſiti ampliare ubi ampliata fuerit.

Dubium. XI.

QVartum dubium erat tale papa Io.xxij.conceſſit cuidam capellaniam ſub bulla per huiuſmodi uerba te in capellanum noſtrum recipimus & in capellanorum noſtrorum conſortio aggregamus ut apoſtolici fauoris & gratiæ munere plenius perfruaris &c.quærebatur an huiuſmodi capellanus extra curiam mortuo cenſeantur beneficia ſua uacare in curia propter reſeruationem ꝙ fecit Clemens.v.de beneficijs capellanorum.& tenebatur per omnes ꝙ per mortem Io.papæ hic capellanus ſuperſtes eſſe non deſijt capellanus & hoc propter rationē adiectam illius.ſ.ut apoſtolici ſeu ſedis apoſtolicæ.&c.ratio

2 enim debet uires & ſignificatum uerbi propoſiti ampliare ſi ampliatiua ratio fuerit.ut.ff.de leg.ij.cum pater.§ dulciſſimus fratribus.& de leg.iij nomen debitoris.§.ſi.de ac.poſ.ſi is qui.C.quæ ſit lon.con.l.i.& ſi.Item facit lex iuriſperitos.ff de excuſatione tu.in prin.C.de prin.agen.in rebus.l.principes.nec ob.ff.loca.l.iiij.quia ibi ſunt uerba quo ad diſ.uellet &c.quæ uerba habēt reflexionem & reſpectum ad certam perſonam qua deficiente uoluntas declarari non poteſt.de ac.& ob.ſub ac.cum ſi.& eodem modo reſponde ad.l.de con.& de.ſi ita expreſſum & de le.i.ſi ita.§.illi ſi nollet cum ſi.ſic etiam reſpondetur ad.c.extra de reſcrip.ſi gratioſe.quia ibi eſt ſimile uerbum puta ad beneplacitum noſtrum.Item alio modo reſpondetur ꝙ ibi loquitur in materia odioſa & exorbitante a iure communi.ar.l.cum quid ff.de li.& poſt.& extra de re.iu.c.ea quæ a iure.nec ob.ff.de execu.l ſi.quia ibi ſi nō exercet officium ſtat per eum.& ideo ſibi præiudicat.ff.de cō.& de.inter.de cōtra.emp.l.labeo.Sed adhuc remanet dubium an beneficia morientis extra curiam uacent in curia per dictam reſeruationem & diſtinguē an Cle.reſeruauit beneficia omnium capellanorum an capellanorum ſimpliciter an capellanorum cōmenſalium.ſi omnium expeditum eſt.ar.illorum quæ no ff.de le.iij.l.quæſitum §.illud.& l.hæres meus § duo.Itē eius ꝙ no.e.t.l.iulianus in prin.Itē e.t.l.ſi cui.& de au.& ar.le.pdictis.§.labeo ſecundu caſu idē cū ſit rō eadem mouēdi principē ubiq; ad reſeruationem & hmōi faciendū ſi idē ius debet habere ad l.aequil.l.illud.In tertio caſu reſeruatio tantū ſtabit in terminis ſuis ad beneficia commenſalium reſtringatur.ff.de exercito.l.i.§.is qui nauē.uer.in re.igitur dubia.de le.iij.nō aliter.& de ſuppel.le.l.labeo cum ſi.

Epithome.

1 Appellatus in cauſa beneficiali an poſſit proſequi cauſam appellationis non obſtante quod ſibi infra menſem intimata non fuerit?

2 Certus certiorari non debet.

Dubium. XII.

QVintū dubiū erat duplex.uidelicet an appellatus in cauſa beneficiali poſſit proſequi cām ipſius appellationis in curia in pœnā contumaciæ appellantis nō obſtante ꝙ appellatio infra menſem intimata non fuerit appellatio & an talis appellatio poſſit deuoluere in fauore appellati & in odium appellātis.Itē dubitabatur ſub eodē proponente & ſcribente an libellans ſup inquietatione & ptrubatione & ſup eis concludens ſatis probet ſi cōſtet p producta reū appellaſſe a prouiſione appellati agentis & ab inductione poſſeſſionis qua appellatus eſt beneficij poſſeſſionē adeptus cū nulla alia ptrubatio ſit probata.Ad primū uidetur ꝙ talis appellatio nō poſſit deuoluere per decre cauſam electionis.de elec.in cle.ibi tunc demū ad ſedē eandē &c.& in eodē.c.ibi intimatio.non aliter facta omnīū.&c.ex quibus uidetur uelle ibi cōſtituens ꝙ nullo mō & nulli ualeat appellatio niſi ſeruetur forma dictæ decre.quia qui omne dicit nihil excipit ff.de penu.lega.l.non omne.& no.C.man.l.a procuratore in glo.& facit optime.ff.de poſtul.quos prohibet & inſti.qui ali.li.uel non ſecundo reſponſo eū ſi contrariū tamen inconſultum eſt.& hoc tenet.d.Egidi.de Beneuento.idē etiam uidetur tenere Io an.in d.c.cauſam electionis.in glo.ꝙ ergo no.Inno.&c.circa fi.ibi quære conſulo.&c & ita uidetur ſi ueniret & contra.& pro hac parte uidentur facere rationes primo.quia qui certus eſt certiorari nō debet ut ff.

2 de ac.emp l.i.§.uenditor.& §.ſi.de edi e.l.i.§ omē.& l.ſi tamen ſi qui ei.extra de re.iu.cum.qui.ſi ergo appellatus iā eſt certus de appellatione fruſtra de alia intimatione ꝙ uidetur.& ad optime.uenit tex.in decre.cauſam circa finem.ibi niſi ad appellatum.&c.ubi uidetur ſufficere qualitercunq; ueniat ad notitiam appellati.Sed iſtud argumētū poſſit faciliter reſpōderi & ēt ad dictum tex.c.quia in decre.cauſam non ſimplex certioratio requiritur ſed ꝙ infra certū tēpus ut patet in primo uſo eiuſdē.c.& in prædicto.uer.niſi.Si uero infra dictū tēpus fuiſſe certioratus & haberet certā plenā notitiā de appellatione uidet ſatis cōcludere.ar prædictū uerū alia ſecunda ratio uidetur quæ fortius urget quia ꝙ fauore alicuius introductum eſt.&c.& licitū eſt unicuiq; renunciare iuri pro ſe introducto.C.de leg.i ꝙ fauore.de pactis.ſi quis in cōſcribendo.&.ff.de pactis.l.pactum & de minoribus.l.ſi iudex.cū ſi.Sed dicta decre.prouidet appellato nō appellanti.ut patet in fi.dictæ glo.ibi ſolutio appoſita.&c.ubi hoc expreſſe dicit Io.an.ergo uidetur ꝙ liceat appellato uti appellatione & ſi non fuerit intimata.nec ob.l.quos prohibet.quia ibi prohibitio ſit propter honorem prætoris & propter improbitatem poſtulantium.ut ibi.no.Itē nec illā inſti.qui ali.licet.quia ibi expreſſe ponitur pro cauſa ſpecialiter fragilitas mulierum.quæ hic ceſſat ad tex.decre.cauſam ibi tunc demū.&c.& ibi intimatio non.&c.dico ꝙ ille tex.habet intelligi ſecundum intentionem diſponentis & cauſam diſponendi.de deci.ex multiplici.& c.ad audientiam & de præbēdis.c.ſi.& de reſcrip.mandatum & mentem legis potius quam uerba debemus attēdere.ff de legi.l.ſcire.& de adi.me.le.l.iij.§.conditio.& C.de.li.præ.& ex.l.iij.xxviij.diſ.c.omnes & c.ſedulo.cum igitur conden.intentio fuerit prouidere appellato uidetur ſufficere talis certificatio de qua ipſe reperitur.

Epithome.

1 Libellans ſuper perturbatione & inquietatione.an obtinerē poſſit probando reum appellaſſe in prouiſione appellati agentis & ab inductione poſſeſſionem?

Dubium. XIII.

SEcunda pars dubij erat an libellans.& cætera.ut ſupra patet.ad quam dicebatur conſulendo quod ſufficiens erat probatio inquietationis ſi

docerетur reum ut præmittitur appellaſſe. & pro hoc allegabatur glo. compoſtellani de elec. c. ſtatuimus. li. vi. ſuper uerbo impugnat. & de reſcrip. c. mandatum in iij. gl. 1 ſuper uer. proſequi uer. ſed nunquid habes. &c. & de hoc in Spe. ſub rubrica. de acti & peti. §. ſuper actionibus. uer. ſed quæritur. & uerſic. ſed quod ordo debet. & uerſi. ſed nunquid.

Epithome.

1 Iudex dicitur iniuriam inferre ſi iniuſte aliquẽ excõmunicat. & tenetur ei ad damna intereſſe. & expenſas.
2 Excommunicationis ſententia tribus modis dicitur iniuſte.
3 Iniuriæ extimatio debet per iuramentum taxari.
4 Iudex male iudicans tenetur ad damna expenſas & intereſſe.

Cauſa. IIII.

Dubium 14.

EOdem menſe die ueneris. xxiiij. poſitum eſt in conſ. tale factũ. quidã pro certa ſumma pecuniæ quam dicebatur ipſum debere ea cauſa emptionis cuiuſdam domus. prætendebat ſe eſſe excommunicatum iniuſte. immo prætendebat proceſſum pronunciari
1 nullum. & ipſum iudicem ratione iniuſte proceſſus nec non inique renunciationis & actionis ac etiam iniuriæ ſibi actionem præmiſſorum illatæ petijt condemnari in dãnis intereſſe & expenſis. & tenebatur per maiorem partẽ immo quaſi per omnes ꝙ iudea huiuſmodi debeat condẽnari parti quærelanti in damnis & intereſſe. & quod bona erat concluſio quo ad iniuriam. Item ꝙ nullus erat proceſſus & hoc ultimum ſi probatur. quia de proceſſu præcedente ſententiam diffinitiuam non apparebat. quæ ſententia prætendebatur ſuper debito eſſe lata. licet iudex proceſſum prætenderet de quo aliqualiter non conſtabat. & ſic ſententia procedere non potuit nec tenere cũ proceſſus præambulus non patebat. ar. extra de probatio, c. quoniam contra ſilium. in fine. & eorum quæ ibi no. per Ber. & Innoc. & uide quæ no. per eundem Inno. de offi. dele. c. cum in iure ſuper uerbo de mandato. & facit extra de fide inſtru. c. i. C. de man. prin. l. i. & de arbi. l. ne in arbitris §. ſin autem cum. & uide quod de huiuſmodi puncto tangitur in Spec. de ſententia & his quæ ipſam ſequũtur. §. ut autem. uerſi. & no ſecundum quoſdam. & de probatio §. ſi uerſi. ſed pone. & de inſtru. ed. § reſtat uerſic. in ſumma ſi recte. de ſententia excommunicationis. licet ſaltim dicebatur ꝙ cum ſentẽtia excommunicationis tribus
2 modis dicitur iniuſta eſſe. ex cauſa. ex animo & ex ordine. ut no. extra de ſen. excom. ſacro. ſuper uerbo iuſta. & per Hoſti. in ſumma. e. t. §. quæ ſi eius effectus. uer. ſi uero iniuſte. & . de his tribus modis habetur. xi. q. iij §. quod ergo &. §. cum ergo. &. c. ſi epiſcopus forte iracundus. per conſequen. ergo ſenten. cenſetur iniuſta. ut d. c. ſacro. & e. t. c. cũ medicinalis li. vi. ex his concludebatur ꝙ concluſio ſuper iniuria facta debebat procedere. quia uidebatur dolus præſumptus. ex hoc potiſſime. quia is ad cuius inſtantiã dicebatur excõicatus confeſſus fuit ad ſuam petitionem hoc factũ non eſſe. ſed ſic iudex facit ꝙ ſciuit ſe facere nõ debere. ar. ff. de operi. c. ſi procuratorem. §. fin & ad. l. fal. dolo. & C. de iniur. l. ſi nõ conuicij & ad. l. cor. l. i. §. diuus & ex re. nam ex re concernẽdum eſt quo quis animo fecerit. ut ibi & no. ff. de iniur. l. illud pri. reſ. Ita ergo excõicãs iniuriarum tenetur. ut no. xi. q. iij. c. illud. & debet extima
3 tis iniurie per iuramentum taxari iuxta ꝙ no. ff de iniu. l. iniuriarũ eſtimatio. & ar. cont ꝗ no. ff. ꝙ dei. aut clã. l. ſemper. § in hoc interdicto. & inſti. de uer. ob. §. ſi. & in Spe. de fruc. & intereſ. §. uiſo. uerſi i. & antepenult. & ex præmiſſis etiam patet multo fortius ꝙ iudex ſic male iudicans tenetur ad damna expenſas & intereſſe. ut patet de ſenten. excom. ſacro. §. cumque. & ad hoc. ff de uar. & extra. cog. l. ſi iudex. & de iud. l. ſi filius re. & inſti. de obl. ex quaſi delic. in prin. cum ſi.

Cauſa. V.

DIe lunæ. xxvij. eiuſdem menſis ianuarij. propoſitum eſt per dominum Durandum factũ tale petitionẽ quarundam religioſarũ quæ corã ordinario produxerant quoddã inſtrumentũ in quo prima facie continebatur de quadã ordinatione facta per fundatorẽ locis ſup multis quæ dictæ religioſæ debent percipere pro alimentis & ſuſtentatione ipſarũ a quodã qui erat deputatus præceptor ibidẽ præfatus ordinarius uiſo & intellecto hmoĩ inſtrumẽto motus ex informatione ipſius mandauit monendo preceptorẽ prædictũ quatenus ſub pœna excõicationis ꝙ extunc &c. ſatisfaceret religioſis præfatis infra certum terminũ ſuper illis quæ petebant uigore inſtrumẽti præfati. a qua monitione per partẽ aduerſam extitit appellatum ad archiepiſcopũ Bituricen. qui erat metropolitanus. ſeu ad papã demũ cauſa eſt introducta in curia romana & libellus duplex datus pro parte religioſarũ unus ſuper poſſeſſorio quo ſe tanquam ſpoliatas petebant reparationem ſuperflui numeri dominarum quas dicebant hæredem patroni contra ordinationem fundatoris ibi poſuiſſe. ſuper his igitur multa dubia uertuntur.

Epithome.

1 Monitio ſub pœna excõmunicationis an requirat prius uocationem partis?
2 Alimentorum cauſa dicitur ſummaria.

Dubium. 15.

1 PPrimũ an dicta monitio ualuerit & ſit iuſta & tenebatur per. a. ꝙ monitio de iure proceſſit maxime cũ de alimẽtis & de alimentatione dominarũ agebatur ubi ſuf
2 ficiebat proceſſus ſummarius. ar. ff de fer. l. eadẽ oratione & de his qui ſunt ſui. l. ali. iur l ſi index. & de li. ag. ſi quis ali. §. ſi uel pene & § meminiſſe &. C. de his qui a non domino. Manu. l. ſi. & ſic uidebatur eis ꝙ non oportebat partem aduerſam ante monitionem uocari. & pro eis bene facit. ff. de bo. po. ci. quando. l. iij §. ſi cauſa. in gl. magna. ibi ſed nunquid. &c. & cũ glo. ibidem uidetur tenere Dy. & Ray. & facit pro hoc. ff. quis ordo in bo. poſ. ſer. l. ij. §. dies in textu & in gloſ. Sed. xi. dicebat ſibi uideri ꝙ pars ante monitionẽ debebat uocari. arg. C. ſi ut ab hæredi. ſe ab. autẽ. ad hæc alias incipit. ſi omnes. & originaliter in aut. de ec ti. §. ad hæc. & de bo. aut iu. poſ. l. ſi. de mino. in cauſæ. §. cauſa & ſi cui plus ꝗ per. l fal. l. i. §. cum dicitur. & illæ te. optime facit quia licet carta uel tabule teſtim appareãt & de his iudex fuerit informatus tamen legatarij & creditores debent uocari. ut ibi patet. & pro hoc bene facit cle. de uerſi. ſi ſæpe. §. citationem. debet enim pars citari ne ueritas occultaretur & facit ꝙ no. in Spec. de ſententia. §. ut autem. & iij. q. ix. c. omnia.

Epithome.

1 Libellus alternatiuus an procedat?
2 Contrariorum eadem eſt diſciplina.
3 Dictio aut eſt ampliatiua.
4 Dictio ſeu ponitur correctiue.

Dubium. 16.

1 SEcundum dubium erat an appellatio prædicta alternatiua procederet Et per d. Egi. dicebatur legitima per præſuppoſita. quia ſi monitio legitima ergo appellatio
2 illegitima. quia contrariorum eadẽ eſt diſciplina. ar. ff. de ar. l. quia accuſare. & de his. qui ſunt. ſ. uel. ali. iu. l. i. in prin. cum. ſi. alij omnes. ix. idem tenebant ſed per aliã rationem uidelicet quia alternatiua & ſic incerta. unde appellãs uidetur uagari cũ diſcrimine alieno ꝙ nõ licet ar. ff. de iniurijs l. prætor edixit. § ꝙ aũt ait. & de ſti. ſer. l. ꝙ ſi ita. & de excuſa l. tutor. ita. & de cõfeſ. l. certũ. iij rubrica. & facit extra de elec. c. ij. li. vi. & eo. ti. c. quis duas. ubi hanc partem tenet Iohan. an. niſi appellans haberet cauſam probabilem dubitandi. iuxta. l. ff. quorum. le l. i § quia aut. & de hoc etiam plenius nota per Ioh. and. co. ti. de electio. ſi

is qui

is qui.e.li.& per has glo.hæc pars ab aliis tenebatur Sed
ut.I.arguebat quod appellatio teneret & primo quia di-
cto aut quæ in ea ponitur eſt ampliatiua.ut.ff.de.au.&
3 arg.l.ſi quis ita legauerit.&.l.quintus mutius.circa ſi.&
no.ibi glo ſuper uerbo ſententia.ſic etiã quod dictio.aut
ſtat ampliatiue no.per Archidia.extra.de li.conte.c.e ace
ptionis & quidam ut.p.fer.dicebant,hoc uerum cum po
nitur inter compaſſibilia.ut in.l.ſi quis ita. alias ſecus ut
hic.hæc uerum cum ponitur inter genus & ſpecies.& cõ
tinens & contentum & ſic proprie loquitur lex. ſi quis i-
ta & decre.prædicta exceptionis.circa prin. al.ſecus ut
in dicta.l.quintus.uidetur.ſentire glo.ſuper uerbo ſentẽ
tia.& pro hoc extra de ſta.re.c.i.§.porro.ubi ſeu ponitur
4 correctiue pro ut no.ibi per Archi.Secunda ratio huius
undecim erat.quia alternatiua. ſi alternatiua dici de-
bet hic ponebatur inter inferiorem & ſuperiorem & inter
perſonas.& ſic uidetur uerificanda appellatio pro maio
ri & ſuperiori.ar.ff.ſo.ma.Gaius ubi auus maternus ſti-
pulatus eſt ſeie nepti ſuę aut ſibi decem reddi & ſic ipſe
uidetur adiectorius & tamen ſibi obligatio & dire-
cta actio dabitur.& facit quod no.per.p. de bel.ff.de le.
ii.l.ſi ita relictum.§.ſi.& hanc partem tenet Spe.ſub ti.de
ap.§.nunc tractemus.uer.quid ſi dicat.Guil.na.tenet pri-
mam par.in appellatione iudiciali ſecundam in extraiu-
diciali.& ſic recitat Io.an.in dicta decre.ſi is qui. & pau
lus poſt eum & tenebant auditores prædicti quod ap-
pellatio de qua hic agitur eſt extra iudicialis.& ſic dicta
opinio Guil.na.faceret contra eos.

Epithome.

1 Interdictum unde ui non cõpetit directe niſi pro rebus
immobilibus & corporalibus ſed loco eius datur utile.

Dubium.XVII.

Tertium dubium an dictę domine debebant reſti-
tui in poſſeſſorio quo dicebant ſe ſpoliatas poſſeſ
ſione uel quaſi iure.præcipiendi illa quæ ſecun
dum ordinationem prædictam debeant præcipere a pa
trono ſingulis annis.& uidebatur prima facie quod non.
quia interdictum unde ui non competit directe niſi pro
1 rebus immobilibus & corporalibus.ut ff.de ui & ui ar. l.
i.§.dicimus in prin.cum aux.l. ff. de acquir rerum. do.
ſeruus.§.incorporalis.& de ſerui.l.quotiens cum ſi.& q-
prime facit.ff.de uſufruc.l.ſequitur.§.ſi man.tamen.te-
nebat quod debebant reſtitui.quia licet non habeat lo-
cum interdictum directum.utile tamen poteſt locum ha
bere & hoc denotat uerbum iure.quod eſt in ſi dicti.§.ſi
man.& dic ibi iur.i.proprie.& quod utile detur & iam
pro iure.puta pro uſufructu.ſeu pro quaſi poſſeſſione i-
pſius probatur ff.de ui & ui ar.l.iii.§.unde ui interdictũ
& extra de religi.do.conſtitutus de cauſa poſ.& pro.cũ.
occõ.cum ſi.

Epithome.

1 Patronus an poſſit augumentare numerum deputata-
rum ab initio limitatum a fundatore?

Dubium. XVIII.

Quartum dubium erat an ipſe patronus poterat
augumentaſſe numerum dominarum in loco.
& tenebatur quod non.quia ſecundum uires ea
rum quæ eis ab initio fuerant deputate erat nu
merus in fundatione limitatus.ad.l & ſupra uires prædi-
ctas non debebant alię ſuperaddi.ar.C. de ſa.ſ.ecc. non
plures.& in autem.ut detur.ſic nu.clauſuli.§. ſi quis au-
ten.uer.nam ſi non.& c.col.i.& extra de conſti. cum in.
ubi de hoc.& ad hoc bene facit quod alibi dicitur. quia
ultra uel contra.l.locationis frui deſiderans non auditur.
ff.de lo.pu.fru.l.i.in ſi.

Epithome.

1 Attentata per tertium niſi iuriſdictionẽ iudicis ad quẽ
impedirent nõ debent per uiam attentati reuocari.

2 Appellatio extraiudicialis non operatur fauorem.atten
tatorum.

Dubium. XIX.

Quintum dubium erat an proceſſus factus per e-
piſcopum.li.pendente in eu.contra aduerſarios
dominarum debeat reuocari per uiam atten-
tatorum. & dicebatur quod non.quia in libelo
attentatorum prætendebat ut huiuſmodi eſſe attenta
ta ad petitionem & contemplationem dominarum. Sed
non probatur.unde res inter alios.&c.ut.C.res inter alios
1 acta.in rubro & nigro extra de re.iudi.c.quamuis cum ſi
& ingum etiam. quia tertia perſona fuit quæ attenta
uit.unde non uidetur debere per auditorem appellatio-
nis reuocari per uiam attentatis.ut no. Io.an. extra de
ap.non ſolum ſuper uerbo reducendum.niſi iuriſdictio-
nem iudicis ad quem appellatum extitit impediret de of
fi.de le.c i.& hoc maxime corroboratur ea eo quod præ
dicti audit.dicebant ut præmittitur quod hæc appella-
tio erat extraiudicialis. & ſic talia attentata reuocari
non debent per modum attentati ſed pendent ea euen
tu futuro.ar.extra de elec.cum inter.R.&.c. conſidera-
mus.&.c.cum nobis olim.& no.in dicto uerbo. non ſolũ
per eundem.& idem tangit.Egi.& ad hoc ea quæ no.p
Inno.extra de except.dilectis.& p Io mo.extra de elec.
cupientes circa ſi.ſuper uerbo gratia ibi ſed pone.&c. &
facit bene pro prima ratione.ff.de liti.l.i.§.i.& de rei uen
di.is a quo cum.l.ſequenti.

Cauſa.VI.

Die mercurii.xxix.Ianuarii per.d.Odomarum &
eſt factum tale.dominus cardinale Auinionen.
tempore papæ Io.xxii.prouidebat cuidam do-
mino Gerardo de Archipræſbiteratu cuiuſdam eccleſiæ
ſpectante ad collationem ſuam ratione cuiuſdam priora
1 tus quem habebat in beneficium a papa Io. quidam mi
les præſentauit quendam clericum ad eundem Archi-
præſbiteratum & ad eandem præſentationem ipſe fue-
rat inſtitutus uerum cum dictus dominus cardinalis obii
nuit cauſam illam committit cuidam audit.curie & co
ram eo quidam procurator comparẽs nomine ipſius car
dinalis & etiam nomine dicti domini Gerardi petiit in li
bello pronuntiari per audit. ius competiiſſe & compete-
re dicto card.tanquam priori talis loci conferendi dictũ
archipræſbiteratum & de eo.&c.prouidendi & petiit ẽt
pronunciari pro iure Gerardi & pro non iure partis ad-
uerſe.demum lite conteſtata iurato de calumnia hinc et
inde & etiã poſitionibus & articulis datis per partes car.
moritur.& poſt tempus in prioratu prædicto alius in prio
rem perficitur & per illum alteri de archipræſbiteratu
prædicto prouidetur.Ex his dubitatur de duobus.

Epithome.

1 Succeſſor an debeat admitti ad cauſam inchoactam
per prædeceſſorem ſuum?

Dubium.XX.

Primo an iſte debet audiri & admitti.& dicebat
quod ſic per omnes quia iſte ſucceſſit in locum
cardinalis & ratione dignitatis ſeu officii in quo
ipſe prior ſuccedit cenſetur eadem perſona & ſic debet
ſuccedere in lite & admitti ad litem.ar.ff.de re.iu.l. qui
in ius alterius.& de eden.l.quidam §.i extra de fo.com-
pet.c.dilecti.& faciunt quæ no.extra de reſcrip. ſignifi-
cauit & de re iu.Si quis in ius.per Io.an.in vi. & diceba-
tur per quoſdam quod ſi nolebat proſequi pcurator hu-
iuſmodi ſucceſſore debet dari terminus ad concluden-
dum uel ad dicendum quare nõ debet concludi & hoc
uerius.quia per hoc nulli fiet iniuria.uera enim executio
non habet iniuriam.ff.de iniur. uel in ſur.§.i.&.ii.&.§.
quædam & ſi quis omiſ.cauſa te.quia.aut.§.ſi patronus.
in ſi.cum ſi.

Epithome.

1 Abſolui ab inſtantia defuncti reus petens non eſt audiendus.

2 Separatorum autem ſeparata ratio eſſe debet.

3 Inſtantia cum mortuo nulla eſſe debet.

Dubium. X X I.

SEcundum dubium an ex quo dictus dominus Gerardus iam erat mortuus ante creationem noui prioris nunquid ſaltem quo ad dictum Gerardum lite pendẽte quo ad priorem dictus inſtitutus per epiſcopum ad pſentationem militis poſſit petere ſe abſolui ab inſtan. iudicii & quidam ut bene. de no. & p. ſi dixerunt quod ſic quia cauſæ & capitula ac perſone cauſam ſeparatã habere uidentur ar. ff. de mino. l. etiam §. ex cauſa cum ibi no. & ff. fa her. in hoc mundo. ſeparatorum autem ſepa-
2 rata ratio eſſe debet ut. C. de do. inter. ui. & ua. ſi maritus. ff. da calum. l. fi. & pro emp. l. qui fundum. §. ſi fundum cornel. cum ſi. Sed alii tenebant contrarium tũ quia cauſæ erant connexe non ſeperate & ſub eodem libello contente. ar. dicto. l in hoc mundo cum ſua materia & ar. C. de ordi. iud. l. i. & de ordine cognitionum. l. ii. cũ ſua materia. tum quia non intererat petentis ut ſic abſolueretur & ſic non debet admitti. ar. ff. de ac. & ob. is qui manda. l. ſi procura. §. ſi mãdati. & ad exhi l. tigni. §. fi. ubi de hoc & de ſeruo. cor. l. doli. §. fi. Item quia ſententia fertur cõtra defunctum & ſic nulla eſſet. ff. de iudi. l. de qua re. §. fi. & qui ſen. ſine ap. reſcin. l. i. de re. iu. l. ueratius. ſecus forte ſi pro eo ſaltem ad effectum libertatis. ut ff de fi de com. li. cum quaſi in prin. & no. in dicta. l. p. & ff. de re. iudi. l. in ſumma. §. fi. & dicta. l. de qua re. Item inſtantia
3 nulla eſt cum mortuo nec poteſt eſſe ut patet dicta. l. in ſumma. §. fi. & de iud. l. tam ex contractibus. unde ab illa quæ non eſt abſolui non poteſt. ar. ff. de in iuſ. rup &. te. teſta. l. nam. & fi. §. poſt deſactum. & de uer. ob. l. decẽ. & de edi. edic. l. bouẽ. §. p cũ ſi de uſufruc. uel. l. Sempronius. i. Rubrica. & ideo. &c. & de condi. & demon. tunc. ii. in princ. Secundo loco propoſitionis mouebatur. a. d.

Epithome.

1 Permutatio facta in fraudẽ expectantes apoſtolici an cenſeatur ubi conſtitutus procurator ab aliquo octuagenario ad præſignandam in curia ex cauſa permutatus in manibus uicecancellarii reſignauit & permutauit cũ eius conſanguineo cuius beneficium non ualebat tertiã partem beneficii adepti.

2 Exempla conſiderare debemus quatenus lege firmentur.

Dubium. X X I I.

TErtium dubium eſt tale quidam impetrauerat a papa Io. xxii gratiam ad pros. uacaturum in certa eccleſia etiam ſi dignitas. &c. demum archipræſbiter. illius eccleſiæ maior octuagenarius graue infirmitate detentus ea qua mortuus eſt conſtituit procuratores ad reſignandum in curia ex cauſa permutationis & permotandum cum alio & de his eſt articulatum demum procurator prædictus in curia reſignauit in manibus uicecancellarii & cum quodam alio permutauit qui erat conſanguineus illius procuratoris cuius etiam beneficium non ualebat tertiam partem archipræſbiteratus dabantur etiam iſta per modum articuli quod dictus infirmus propterea dictum procuratorem conſtituit ad reſignandum quia de illo archipræſbiteratu uolebat ſuo prouideri nepoti. Ex his igitur quærebatur an articuli cõcepti ſuper dicta materia ad fi. probandi permutationem huiuſmodi fraudulentam fuiſſe ſint pertinentes & licet per aliquos fuiſſet dictum quod non. quia dolus perſpicuus. &c C. de dolo. l. dolum. & de re. uen. dolus. ff. de dolo. l. eleganter in fi & pro hac parte uidebatur facere a contrario ſenſu extra de rerum. ſi te præbendam cũ ibi loquatur in cauſa certo ab iſto diſſimili puta cum renuntians in fraudem non eſt infirmus ſed alius cuius forte præbendam tanquam pinguiorem captabat. unde cũ in ſuo caſu loquatur de alio non uidetur idem ſenſiſſe maxime dum decre. illa & eius deciſio exorbitant a iure communi. ff de le. non omnium de conſti. prin. l. i. in fi. & facit. xvi. q. i. hinc eſt & extra de priuile. c. ſanæ. & de fi pſ. c. is qui. in fi. lib. vi. uerum allegationibus huiuſmodi non obſtantibus contrarium tenebatur per omnes & hoc per dictum c. ſi te. quia conditor illius decre. non ſolum conſiderabat caſum prædictum ſed etiam regulam diſpoſitiuam iuridicam quam præmiſit Inno. diſpoſitio illa debet magis attendi & cauſa eiuſdem quaſi in tex. ponitur ibi dummodo de præmiſſa fraude. &c. unde illud quod exempli gratia poſtea ſequitur ibi ut quia dicto. &c. generalitatem canonis non immutat non enim exempla conſi-
2 derare debemus niſi quatenus. l firmantur ut patet. C. de. ſen. & interlo. l nemo. & ff. quod me. c. l. metis. §. ſed quod præter & ad ter. l. ticius. rogatus ibi quod mihi uidetur concludi quod dicta per mutatio erat facta in fraudem ſaltem præſumptam de qua poteſt coniecturari duplici ratione. aut quia non fit quod fieri debet. ut. ff. man. l. ſi procu. §. dolum. & l. dolus. ff. ad. l fal. dolo. aut quia fit quod fieri non debet. C. de muris. l. ſi non conuicti. & ad. l cor de ſic. l l. §. diuus uerſi. & ex re. concludebatur ergo ſic permutatio fuerat fraudulenta & ſic inualida. qa contra prohibitionem iuris extra de rerum permuta. c. i. uel. vi. ubi ſimpliciter uidetur prohiberi permutatio fraudulenta & ſi concluſio fiet nulla uidetur. quia legiſlator quod fieri non uult tantum probaſſe ſufficiat. C. de legibus. l non dubium & extra de reg. iu. c quæ contra. & facit inſti. de nupt. §. affinitatis. cum ſi. ſic ergo dicebatur permutationem non tenere & per conſequens beneficiũ non uacare in curia & ſic concorditer concludebant apoſtolicum admittendum.

Epithome.

1 Procurator generalis ordinis habens poteſtatẽ p ordine. & pro ſingulis perſonis de ordine &c. non admittiẽ pro uno conuentu.

Dubium. X X I I I.

ITem fuit conſultum per Egidium quod procurator generalis ord. cui data eſt poteſtas per ord. & pro ſingulis perſonis de ord. & cætera. non ſit ſufficiens ad comparendum pro uno conuentu & hoc dixit ſeruare. & facit quod dicitur quod fines mandati. & cætera. ff. man. l. diligenter & extra de præben. cui de non. in fine. uel. vi. & de reſcrip. cum dilec. in fi.

Fely. in. c. cum te col. x. uer. pro iſtam differenciam de reſcrip.

Epithome.

1 Appellans in appellatione ſua nullos obiectus deduxit au poſtea audietur articulando quod primus impetrans aliud beneficium uigore gratiæ ſuæ acceptauerat?

2 Appellans obiectus reſpicientes formam prouiſionis in ſua appellatione deducere tenetur.

3 c. ut circa habet locum quando aliquid in facto conſiſtens obicitur.

Cauſa. V I I.

Dubium. X X I I I I.

DIc ueneris. xxx. Ia. eiuſdem menſis per dominum Reg. proponebatur tale factum. Duo erãt impetrantes auctoritate. Io. ad uacans uel uacaturum in certa eccleſia quilibet fecit proceſſum ſuum & demum uacans unum & idem beneficium acceptauerunt & de eo fecit ſibi quilibet prouideri per ſuos executores & quilibet a proceſſu alterius & ſententia appellauit. Secundus autem ſuam appellationem proſequitur & licet in appellatione nullos obiectus expreſſiſſet tamẽ poſtea articulando dedit obiectus uidelicet. quod primus iam aliud beneficium acceptauerat uigore gratiæ

ſibi

ſibi factæ.& idem de duobus uel tribus dicebatur feciſ-
ſe.Dubitabatur nunquid modo debet ad hoc admitti p-
bandum.ſecundus ad finem quod iſte primus acceptis
uideatur ſuam gratiam conſumpſiſſe iuxta clemen. de
reſcrip.c.gratiæ. & ea quæ no.de præben.c.ſi pauper
clericus.& tenebatur per dominum Guil.& alios quaſi
omnes.quod primus non debebat repelli per iſtos obie-
ctus.quia in appellatione non erat ſeruata decre.ut circa
& dicebant quod huiuſmodi obiectus reſpiciebant for-
2 mam prouiſionis & ſic debebat appellans ſeruaſſe formã
decre.ut circa quam quia nõ ſeruauit poſtea uolens obi-
cere non auditur.ut in eadẽ carta.uer.alioquin. Sed hoc
non uidetur prima facie claræ ſonaræ in auribus audien
tis.quod uidelicet præfatus obiectus ipſam formam re-
ſpiciat proprie conſiderando obiectum nã illud de quo
præmittitur uidetur habere cauſam extrinſecam adeo ꝙ
non reſpiciat ipſam formam neq; ipſam perſonam dire
ctæ & propriæ intuendo tamen ſententia ſuperiorum au
ditorum poteſt forte eſſe uera & ſaluari alia ratione.nam
Io.mo.Car in prima ſua glo.ſuper dicta decre. ut circa
poſt diuiſionem textus no.& ſentit quod decreta.eadem
locum ſemper ſibi uendicat quandocunq; aliquid in fa-
3 cto conſiſtens obicitur Etiam ſi obiciens ius ſuum pratẽ
dat.& illud idem ius ſuum uelit augeri & declarari ſeu
uerificari ex eo quod aduerſario eſt obiectum. unde ſecũ
dum eum habet locum ubicunq; ius meum non proſe-
quor.ſed illud declaratur ex facto partis aduerſe. & hoc
idem no.Archi.in.e.c.ſuper uerbo apponunt & idem ui
detur ſentire nouus tex.in cle.e.c.de elec. c. conſtitutio-
nem. quod ergo obicit aduerſario.quod gratiam ſuam
conſumpſit aliud beneficium acceptando. non ſolum
ius ſuum opponit ſed aliud in facto conſiſtens quod di-
recte impugnat ius partis aduerſe.& ſic ipſa conſtitutio
ut circa debet habere locum per ſuperiora allegata & al
legatis Iu.mo.ff.de his qui ut in dig l.ſi teſtamentum.&
bene uidetur facere.l.ff.ad ſil.l.iii.§.ſi.cum ſua materia.

Epithome.

1 Impetranti ad beneficium ſine cura an poterit puideri
de beneficio quod licet tempore ſuæ gratiæ erat ſimplex.
effectum fuit poſtea curatum.
2 Vicarius curam habet animarum.

Cauſa V I I I.

Aliud factum per eundem.R.proponebatur de.iiii.im
petrantibus circa ꝙ factum certa dubia mouentur.

Dubium. X X V.

1 PRimum quia primus dederat certos articulos
inter quos unus erat. quod licet beneficium de
quo inter omnes agebatur antiquitus fuiſſet cura-
tum. epiſcopus tamen loci diuiſerat iam ante tempus
gratie dictum beneficium & duas perſonas ibi eſſe uo-
luit uidelicet unum uicarium & alium priorem.ita quod
ipſe uicarius curam ipſius eccleſiæ haberet & ita uole-
bat concludere quod prioratus ille qui tunc uacabat &
de quo litigabatur non erat curatus tempore gratiæ &ſic
ad eum pertinere debebat. quia impetrauit beneficium
ſine cura.& conſulebat.d.Egi.cum quo etiam alii cõcor
dabant quod licet uicarius curam habeat animarum ut
2 patet extra de of.vi.c.i.& ca ad hæc.& Ber.in. c.ſi. ta-
men non propterea tollitur quin rector eccleſiæ curam
habeat animarum ibidem ſaltem habitu & ſi non actu.
& facit.quod no.per Inno.extra de iurepa.paſtoralis.in.
i.glo ibi.Item ſi in colleg ata eccleſia.& in Spe. de lega.
§.uidendum.uer.ſed quæritur quod beneficium. & per
Archidia extra de elec.licet li.vi.& bene quod no. Ar-
chidiac.de ſi.præſby.c.i.circa ſi.glo.ſuper uerbo diſpen
ſari.

Epithome.

1 Vnio fieri non poteſt ab epiſcopo ſine conſenſu capi-
tuli.
Vnio quod ab epiſcopo ſine conſenſu capituli fieri poſ
ſit.conſuetudine uel præſcriptione an introduci poſſit.

Dubium.X X V I.

SEcundum dubium erat an epiſcopus poterat unire u-
nam eccleſiam alteri ſine conſenſu capituli.& an hoc
poſſit conſuetudine introduci ſiue præſcribi. & dice-
batur primum expeditum.ſ.ꝙ de iure unio fieri non de-
bebat ſine conſenſu capituli.ut c.paſtoralis.in ſi.de iure
2 pa.& de his quæ fiunt a præla.ſine.con ca.c.cum uos.&
c.tua cum ſi facit bene quod habetur de rebus eccle. nõ
al.dudum.&.e.t.c.i.li.vi. Ad alteram partem dubii.ſ.de
conſuetudine dicebatur arguendo ꝙ conſuetudo talis
3 non debebat obſtare capitulo.& adducebatur etea.per.d.
Egl.in cle.de re ec.non alle.c.ſi una.in ſi.ſed illud quod
ibi dicitur contraria quamuis &c.uidetur debere referri
tantum ad proximum ibi dictum.tamẽ Io.an.dicit quod
refertur ad totum &ad utrunq; dictum & uide quod no.
Inno.& Hoſti.ut ec.bene.c.i.in.ſi.unde ſanius eſt tenere
cum illo quod no. Io.and.in dicta decre.ſi una in ſi.glo.
ſuper uerbo conſentiente.

Epithome.

1 Obiectus formatus ſuper minoritate ætatis tempore gra
tiæ debet habere expreſſe declaratos annum & menſem
gratiæ.

Dubium.X X V I I.

1 TErtium dubium erat an obiectus datus contra
tertium per quartum quod.ſ.idem tertius erat
minoris ætatis tempore gratiæ ſic formando per
uerba prædicta erat ſufficiens con non ſpecifice & ex-
preſſe fuerit declaratum de anno & menſe gratiæ prædi
ctæ.& dicebatur quod conſueuit teneri quod in obiectu
huiuſmodi debebat declarari de menſe & anno propter
teſtes examinandos ſuper articulo ut melius poſſent de
ponere & examinari.

Epithome.

1 Remiſſoria ſemel utrique parti data ſi fuit impugnata
ab una parte non debet ei iterato dari.licet duret pro illo
cui de ſurreptitia impetratione falſo oppoſitum fuerat.

Cauſa.I X.

Dubium. X X V I I I.

DEmum per.d.Fran.proponebatur dubium tale. Fely.in.c.ſup
uidelicet an conceſſa ſemel remiſſione ad par- litteris col.9.
tes utriq; parti.ſi altera pars impugnauerat re- uer.ſi.de reſcr.
ſcriptum quo data erat poteſtas examinandi & ſuccum
berit an eidem parti poſtea remiſſionem petenti debeat
huiuſmodi remiſſio iterato concedi.& dicebatur per G.
&quoſdam alios quod non.& facit extra de priuile.cum
olim eſſemus & quæ no.per Archi.extra de teſti. præſen
tium ſuper uerbo productos circa prin glo. equalitas e-
nim in iudiciis eſt ſeruanda ut patet C.de fruc. & li. ea.
l.ſi.& proxi.ſa.ſacri.l.in ſacris ii circa ſi l.xii.&.ff.de ar-
bitr ſi cum dies §.p.cum ſi alii ut rege.dicebant quod ſi
cauſa rationabilis allegaretur quare deberet dari remiſſio
tunc eſſet concedenda petentis alias non in prima tamen
opinione fuit maior pars.

Cauſa.X.

DIe prima februarii eodem anno p.d.B.de nõd.
tale dubium tangebatur. lata ſententia ſuper
poſſeſſorio recuperendo pro ſpoliato qui poſſeſ
ſionem beneficii ſui perdiderat demum impetratis iudi-
cibus.ſuper executione ſententiæ comparuit pars aduer
ſa coram eiſdem nec in priuilegium exemptionis aliquid
allegauit & tamen ſuis ſeu ipſorum mandatis parere no
luit.poſtea uero coram ſecundis iudicibus ſuper hoc im
petratis prædictum priuilegium allegauit non tamen ſe
obtulit probaturum nec probauit licet terminum compe

tentem ſuper hoc habuiſſet finaliter illi iudices miſerũt
ad curiam conſulendum & impetrati ſunt tertii iudices
ſuper executione prædicta coram quibus ſpolians com
paruit & ſuper dictum priuilegium etiam allegauit & ſe
obtulit probaturum nõ tamen probauit. unde iudices cir
ca idem negotium dubitantes iterum cauſam non ſolum
pro conſilio ſed decidendam ad romanam curiam remi
ſerunt. & tunc eſt commiſſa auditori prædicto & proceſ
ſu debito per eum facto. Poſtremo dubitabatur. An præ
fatus ſpolians debebat admitti ad docendum modo de
priuilegio. & ſi non qualiter ſententia per auditorem hu
iuſmodi ſit ferenda

Epithome.

1 Priuilegiatus ſi in termino peremptorio ſibi aſsignato
de priuilegio ſuo non docuerit an audiatur poſtea ſi de il
lo coſtare petierit?

Dubium. XXIX.

a AD primam dicebatur per omnes quod non de-
beat admitti. quia ſibi debuit imputare cum in
termino peremptorio ſibi aſsignato nihil pro-
bauerit. & ſic ulterius nõ debet audiri ut. ff. de iudi. & l.
poſt edictum. extra de offi. dele. conſuluit. & . xxiiii. q. iii.
de illicita. ubi de hoc.

Epithome.

1 Sententia debet eſſe conformis libello.

Dubium. XXX.

a AD ſecundum dabatur pro conſil. d. Egi. quod p
nuntiaret ſententiam reſti exequendam et quod
mandaretur ſententias excomunicationis lata
per priores iudices inuiolabiliter obſeruari quia ſic erat
petitum unde ſecundum hoc debet ſententia moderari
ut. ff. neg. geſ. l. poſt. ii & communi di. ut fundus. C. de fi. l
li. l fi. extra de ſimo. licet heli & de accuſatio. qualiter. &
quando. ii uerſi. fine. & in cle. de uerbo. ſign. ſepe. §. ue-
rum. in prin.

Epithome.

1 Articuli de infirmitate in genere propoſita non con-
cludunt.
2 Verbum ita quod &c. modum & ſpeciem addere rei di
ſpoſitiue uidetur.

Cauſa. XI.

Dubium. XXXI.

EAdem die per eundem do. Be. pponebatur de q-
buſdam articulis datis p partẽ contra q̃ erat obie
ctum q erat priuatus ipſo iure beneficio curato de
quo agebat̃ & dabatur in articulis p dictã partẽ q ille in
cumbens erat per totũ annum a tẽpore quo beneficii exti
tit poſſeſsionem adeptus adeo graui infirmitate detentus
q nec ad epiſcopum nec ad loca ubi ordines fiebant ac-
cedere ualebat temporibus quibus epiſcopus ordines ce
lebrauit. Item dabatur q illo tempore erat ita infirmus
quod etiã de lecto ſurgere nõ ualebat niſi per alios porta
retur. Ex his igitur quærebatur nunqd ſufficeret ita in ge
nere de infirmitate exprimere cum de ſpecie infirmitatis
1 minime declaratur? & licet uideatur contra dicendum.
l. quæſitum. in prin. & in fi ff. de re iudi. & ſi quis emp. ii.
§ ſi pp̃ter. de edil. edic. l. i. § proinde tamen tenebat̃ con
trariũ. quia illa uerba ſecundi articuli. ibi ita iſirmus &c.
uidentur modum infirmitati apponere. & ſic ſpecificatio
nem demonſtrant. uerbũ enim ita q &c. uidet̃ modũ &
2 ſpeciẽ addere rei diſpoſitiue. ut. ff. de condi. & demon. l.
cũ tale. & l. ticio. in prin. & §. ticio. Itẽ ſatis ſpecificare ui
detur ex prædictis uerbis quia quicqd demõſtrate rei ſa
tis demonſtrate additur fruſtra eſt. ff de do. præle. l. i. in
fi. & in decre. diſt. xcvi. c. bene. circa prin.

Epithome.

1 Reſeruatio papæ an ſufficienter probetur ſi fuerit con
ſcripta per alterum duobus deputatis ad ſcribendum re
ſeruationes?
2 Papa non præſumitur eligere unam uiam. pro quam iu
dicium ipſius impugnetur?

Cauſa. XII.

Dubium. XXXII.

SEcundo dubitabat idem do. Ber. an reſeruatio factã
per papã Io. ſufficienter probetur cũ per unum tan-
tum clericũ de duobus ad hoc deputatis ſcribat̃ cũ
ordinaſſet q omnes reſeruationes q̃ fierent per illos duos
clericos ſcriberentur & forte q reſeruatio alias nõ ualet
& allegabatur p Pe. fran. q non uidetur fides adhibenda
reſeruationi niſi per duos ſcribat̃ qa ex quo cõtra ordina
tionẽ papæ eſt ſcripta uidet̃ qd̃ ſurrepticia ſit cenſenda
ar. extra de re iudi. cũ olim. ubi collatio facta per papã i
p̃iudicium uel eneruationẽ ordinationis prius factæ per
ipſum tanq̃ ſurrepticia reuocatur. Sed ibi ratio. q ibi or
dinatio & pnunciatio concernebat ius & cõmodũ alio-
rũ. hic ſecus non enim credendũ eſt papã illud ſolũ ge-
2 nus eligere uoluiſſe per quod ipſius impugnaretur iudi-
ciũ. ut alias dicitur de milite teſtatore. ff. de mili. teſta. l.
ſimiles. & eſt. l. iii. & facit qd̃ no. in ſpe. de arbi. §. ut autẽ
qd̃ ſit cõpromiſſum. p prima parte facit bene. ff. de lega.
i. ſi mihi & tibi. § penul. & fi. & de leg. iii. ſi quis in princi
pio teſtamenti. in prin. Sed tamen ſecunda pars uidetur
uerior. p caſum ualde in ſimili. ff. de condi. l. dimus. §. li-
cet. Et ad contraria dicas. q in illis agitur de clauſula de
rogatoria in prin. poſita quæ ipſam principalẽ reſpicit uo
luntatem & propriũ diſpoſitionis ſubiectũ. hic autẽ et in
§. licet derogatoria reſpicit ipſam fidẽ & hoc tenuit d. E-
gi. de ben. & alii concordabant cum eo.

Aeneas de ſal co. tracta. reſer ua. n. 4. q. prin. in. xxviii. effe ctu.

Epithome.

1 Obiectus an poſſint declarari.
2 Articuli dati in curia poterunt in partibus ſpecificari
quoad crimina & obiectus.

Cauſa. XIII.

Dubium. XXXIII.

b DIe ueneris. vii eiuſdẽ menſis primo dubitabatur
an articuli continentes obiectus poſſint declara
ri. uel an poſsit ad hoc terminus aſsignari? & qui
dã ut Egi. tenent. qd̃ ſic. adducunt p hoc de teſti. ad hoc.
alias incipit p̃ſentiũ li. vi. §. teſtes. ſed non uideo qd̃ bene
facit. unde alii ut Fran. de amel. dicunt contrariũ. & be-
ne facit. ff. de adul. accuſaturus. & de accuſa. l. libellorũ.
§. fi. & . c. e. l. ticia pars prima uidetur multũ fundari p di-
ctũ. c. p̃ſentiũ. § teſtes. & . §. ſi uero. In quibus patet qd̃ nõ
obſtante qd̃ articuli fuerunt aſsignati hic in curia tamen
mandatur iudici ſup examinatione deputato in parti-
bus quatenus ſup poſitionibus de curia ad eum tranſmiſ
ſis teſtes examinet & additur p hunc modum primo cũ
ſpecificatione facta ſigillatim criminum & aliorũ obie-
ctũ in eiſdẽ articulis cõtentorũ. Ex hoc ergo uidet̃ innue
re qd̃ non obſtante qd̃ in curia prius ſint dati articuli po
2 ſtea tamẽ i ptibus poterunt etiã quo ad obiectus & crimi
na declarari. & per illum tex. in hac opi. reſedit. d. Egi.

Epithome.

1 Irregularitas an contrahatur ad effectum ut ab officio a
eccleſiaſtico repellatur clericus ſi probet̃ illum cum ali
quibus uulneraſſe aliquem quamuis non conſtet de pro-
uiſione ab eo illata?

Cauſa. XIIII.

Dubium. XXXIIII.

1 SEcundo dubitabatur p dominũ Durã. ſuper articulo
ita concepto po. & pbare intẽdit qd̃. A. clericus in an-
no & menſe ac loco talibus cũ gladio extracto in manu i
ter fuit ſocietati multorũ q tunc ipſo. A. aſſociati aggreſ
ſi fuerunt. B. & ipſum grauiter uulnerauerũt uſq; ad ſan
guinis non modicam effuſionem & q̃rebat̃ nunqd ad ef
fectũ irregularitatis ſufficienter articulatũ fuiſſet. & tene 1
bat̃ p dominũ Egi. qd̃ ſic. & aliorũ maior pars concorda
bat. maxime quia dabat operã rei illicite & dubiũ eſt an
percuſſerit

percuſſerit dictum. nec de contrario conſtat. & ſic uidetur ab officio eccleſiaſtico repellēdus. ut no extra de cleri. percuſ. c. præſentium. in glo. ſecunda. ar. xxiii. q. ulti. c. ſi. l. di. ſi quis uidua & extra de cle. pug. in duel. c. fi. & illius quod no. de homici. ſignificaſti. ii. & uidetur bene hoc probari. C ad. l. cor. de. ſic. l. is qui cum telo & ff. e. t. l. i. circa princip. ſi. ibi qui hominis & cætera. & facit ad l. pompo. de parricidi l. i. in fine. & alias per beatum Gregorium ſcribitur ſic uoce & uoce homici. peragit iracundus etiam cum a leſione proximi manus ceſſent. ut hoc ſcribit. li. v. moral. xxx. c.

Epithome.

1 Appellationis intimatio adhoc ut habeat uim citationis peremptoriæ & arctet appellatum an ſufficiat pſam ſolam intimari abſque eo quod intimetur ipſum procuratorium.

2 Verificatio totius ſumitur ex particularium ueritate.

3 Significatio quoties ſumitur ex uniuerſo ſi aliud falſum eſt totam orationem falſam efficit.

Cauſa X V.

Dubium. X X X V.

1 TErtio dubitabatur per dominū Egidium an ad hoc quod intimatio appellationis habeat uim citationis perempt. & arctet appellatum ſufficiat appellationem ipſam ſolam intimari ſecundum formā clemen. cauſam. de elec. an uero oporteat etiam ipſum procuratorium intimare? & uidetur quod etiam intimari debet procuratorium ubi per procuratorem fit appellatio quia eadem ratio uidetur locum habere. nam ideo ſtatuitur ut fiat intimatio appellationis ut appellatus q per eam debet arctari poſſit certificari an appellatio ipſum arctet uel non. eadem ergo uidetur ratio in procuratorio cum cognito ꝓcuratorio poterit ſcire an is qui ſe dicit procuratorem fuerit procurator & an ſit talis qui potuerit appellare uel appellationem intimare. Eſt ergo idemptitati rationis iure ademptitas adaptanda. ar. ff. ad l. aquil. l. illud. & de fonte. l. i. §. hoc interdictum. de uerbu obli. a ticio cum ſimilibus. Item alia ratio uidetur. nā

2 uerificatio totius ſumitur ex particularium ueritate. ar. ff. de leg. ii. ſi chorus. in prin. & de here inſti. hoc articulo quiſquis. i. reſpon. quotiens enim ſignificatio ſumitur ex uniuerſo ſi aliud falſum eſt totam orationem falſam efficit. ut. ff. de reb. du. ſi is qui ducenta. §. utrum. ibi id accidit &c. ſed decre. cauſam. requirit appellationem intimari & infra tempus certum & ſub certa forma. ut patet ibidem. pars autem appellationis uidetur procuratorium appellantis. quia ſine eo eſſe non poteſt ex quo per procuratorem extitit appellatum. ergo per procuratorem debuit intimari infra idem tempus & ſub eadem forma. Ad hoc etiam facit illa ratio arguendi ubi duo propter unū utrobiq; tantum unum & neutrum ſine altero. ut. ff. de libe. & poſthu. ſi ita ſcriptum. §. regula. de adi. le. l. iii. §. ſi loci. & ſi uſufruc. per. l. i §. i. & no. in. d. §. regula. facit etiam illa argumentatio generalis idem eſt iudicium de uia ad terminum. ut ff. de procurator. ad rem. & . l. ad legatum & . ff. de aqua plu. ar. ſed interdum. & quod ui aut clanſula. l. nā & origo. Item pro iſta parte optime uidetur cōcludere. ff. de eden. l. i. §. edere. & . § diem. de tranſac. cum hi §. ſi prætor. C. ad ſill. l. ſi. & . ff. ad. l. falc. l. ſi is qui quadringenta. circa finem. Pro contraria parte uidetur textus decre. cauſam. ibi porrecto. &c. cum ibi loquatur de tenore appellationis intimando nec facit mentionem de procuratorio appellantis. ſi enim hoc uoluiſſet etiam de procuratore expreſſiſſet. argu. C. de cadu. tol. l. iſta. §. ſin tantem ad deficientis. extra de tranſla. epiſco. inter corporalia. circa finem & de deci. c. ad audientiam. Item q2 certa ſolennitas requiritur ut habeat uim citationis perēptorie. & io hoc exorbitat a iure communi & ſic non eſt ultra ſuos terminos extendenda. argu. ff. de libe. & poſthu. cum quidam. & de mili. teſta. l. eius militis. §. militia & de actio. & obli. in honorariis §. ſed cum reſciſſa. & facit extra de priuileg. porro. & de fil. præſby. c. i. li. vi. primetamen parti uidetur adherere dominus Egidius. Et forte poſſet diſtingui an appellatio fuerit interpoſita per ipſum procuratorem ut tunc dicebat etiam procuratorium intimari debere cum ſit eadem ratio. ut ſuperius tāgitur. an uero ſola intimatio fiat per procuratorem & tūc non tenetur procurator intimare procuratorium. & ſic poteſt intelligi ſecunda pars & id quod no. per Guil. de man. in ultima parte libelli. §. i.

Epithome.

1 Abſolutio ad cautelam non impertitur niſi ubi ſententia continet intollerabilem errorē in ea expreſſum. uel ubi eſt lata ſententia excōmunicationis poſt appellationem legitimā ex cauſa legitima interpoſitam & de hoc facta fuerit fides.

2 Proceſſus factus ad inſtantiam excomunicati an ſit nullus?

Cauſa. X V I.

Dubium. X X V I.

DIe lunæ. xi. eiuſdem menſis proponebatur per dominum Adem. tale dubiū. cuidam per ſuos executores extiterat uigore gratiæ ſibi factæ de beneficio uacante prouiſum alius qui prætendebat idem beneficium ad ſe ſpectare per aliam gratiam ſibi factam procurauit per executores ſuos fieri proceſſus contra alium primum & ſententias fulminari a quibus proceſſibus & ſententiis ille primus appellauit aſſerens eoſdem ꝓceſſus etiam nullos eſſe. & ſuper hoc impetrauit auditorem in curia coram quo libellauit & petiit etiam ſe abſolui & ad cautelam dicens ut præmittitur ſententiam excommunicationis quæ in eum dicebatur eſſe lata per dictos executores ſecundi: nullam eſſe pro eo quod ad inſtantiam & petitionem: dicti ſecundi qui excommunicatus fuerat dicta ſententia lata extitit ſi qua erat. itē ꝓ eo q poſt ſententiam latam & prouiſionem factam per primos & rite & iuſto ſecundi præſumpſerant ſuper eodē beneficio facere nouos proceſſus querebatur exinde an ex his cauſis debebat concedi abſolutio. Et reſpondebatur per dominum Egidium: quod ex cauſis præmiſſis non erat impēdenda abſolutio ad cautelam. quia illi non eſt locus niſi ubi ſententia continet intollerabilem errorem in ea expreſſum. uel ubi poſt appellationem legitimam ex cauſa legitima interpoſitam ſententiam excommunicationis eſt lata & de hoc illi a quo abſolutio huiuſmodi alias debet peti fuerit facta fides. ut hoc probatur extra de ſen. excom. c. uenerabilibus § penul. & ult. lib. vi. & de offi. delega. cum contingat. ſed hic de neutro eorum apparet ergo non eſt huiuſmodi abſolutio ei concedenda. quacunque enim prædictarum cauſarum reſpiciamus ſententia non eſt nulla Ex prima non quia non

2 ſequitur quod iudicis proceſſus ſit nullus licet excommunicatus ſit & fuerit ille ad cuius petitionem proceſſus eſt factus. ut patet ex illis quæ habentur & not. extra de iudi. intelleximus. & . li. vi. de excep. c. pia. Itē ex ſecūda cauſa non uidetur nulla ſententia multomagis quia ſtant ſimul quod primi executores primo fecerunt ſuum proceſſum pro primo & poſtea ſecundi fecerunt pro ſecundo & tamen uterq; proceſſus ualet. nec ſequitur propterea nullitas proceſſus habiti per ſecundos dixerunt tamen quod proceſſus ſecundus non ualet. quia poſt ſententiam quæ tranſiuit in rem iudicatam ſi ab eodem uel ab eius ſucceſſore contrarium iudicatum ſit non ualet. ut. ff. quæ ſenten. ſine appel reſcin. l. i. in prin. C. de execu. rei iudic. poſt ſententiam. & ſen. reſcin. non poſ. l. i. & quando prouo. non eſt neceſſe. l. i. Sed non obſtat. quia hic proceſſus fuerunt facti per ſecundos uigore ſeperate commiſſionis eiuſdem factæ & prætextu gratiæ alterius factæ & ſuper alio non ſuper eodem, unde non debent ꝓpterea dici nulli. argu. dictæ. l. poſt ſententiam. ii. reſpon. cum ibi no. & d. l. i. quando prouo. non eſt neceſ.

Epithome.

1 Appellans non dicitur proſequi appellationem ex impetratione ſola commiſſiones. ſed a tempore quo incipit in

cauſa procedere.

Appellans ſi ob paupertatem non proſequitur appellationem ſuam remanebit tutus a deſertione probata paupertate.

Cauſa. X VI I.

Dubium. X X X V I I.

EOdem die dubitatum fuit per dominum Fran. de amelia an is qui appellauerat a ſententia & ſtetit uſque ad nonum diem ante finem anni quod non fuerit proſecutus tunc autem non fecit aliud niſi ꝙ impetrauit commiſſionem & poſtea ſtetit per mēſem ꝙ nō introduxit cauſam an debeat repelli.& an contra eū ſit pronunciandum cauſam eſſe deſertam? & dicebatur per dominum Egi.& quaſi per omnes quod ſic .quia non uidetur proſequi cauſam ex impetratione cōmiſſionis ſed a tempore quo incipit in cauſa procedere.ar.extra de of. dele gratum.& c.relatum .& de foro compe.ſi diligenti. &.C.de iuriſdi.om.iudi.l in criminali.&.ff.e.t.l.& quia. C.ne filius pro pa.auten.habita.cum ſi.& facit.ff.ea quibus cau.ma.ab hoſtibus.§ ſed quod ſimpliciter.& de uer. obli.cum ſtipularus ſim.& dicebat dominus duran.ꝙ ex quo allegata erat paupertas ſi talis probaretur fuiſſe qđ eum a proſecutione poſſet rationabiliter impedire non ꝓ
2 nunciaretur appellatio deſerta.& idem tenebat ar°. arg. eorum quæ no.per Inno.extra de ap.c.ex ratione.

Epithome.

3 Abſolutio ab inſtātia iudicij an impartiatur reo mortuo actore.

Accuſare plures in ſimul reum de crimine non permittuntur.

Cauſa X V I I I.

Dubium. X X X V I I I.

DIe mercurii.xii. menſis eiuſdem per dominum Odomarum dubitatum fuit iterum ſuper eo de quo etiam queſitum eſt ſupra die.xxix. ianuarii uidelicet de.ultimo puncto an mortuo actore reus poſſit petere abſo ui ab inſtantia iudicii? Et arguebatur per informantem ꝙ ſic.cum nullus actor comparuerit & ſic uidebatur habere locum abſolutio prædicta. & dicebatur eſſe caſus.C.de iudic.l.properandum § & ſi quidem. Itē allegabatur.ff.de iudi.non iccirco.§.ſi.& e.t.l.& poſt edictum.§.circunductio.alias eſt ſub.§.quid ſi is. Item mouebat.quia cauſa non erat auditori commiſſa niſi quoad perſonam dicti mortui & illius qui modo incumbit & ſic licet alius prætendat ſibi ius collationis competere uidetur quod ipſum non concernat iſta commiſſio. Item nec per talem abſolutionem præiudicatur illi collatori per abſolutionem eandem.ar.extra.de cauſa poſſ.& proprie cum eccleſia.his tamen non obſtantibus dominus Egi.remanſit in ſua propria opinione ſcilicet quod non debeat dari abſolutio.quia ad hoc quod habeat locum abſolutio huiuſmodi oporteret quod citaretur is contra quem petitur abſolutio & forte requireretur trina citatio. ut patet in dicto.§.& ſi quidem.& notatur per Inno . extra de offi.dele.conſuluit.circa.prin.& idem tenuit Bene. de nouo & omnes præter duos concordabant cum eo uerū dominus Pe.fem.& Pe.de talliat. tenebant contrarium & Pe.fem.allegauit quaſi pro caſu.ff.de accuſa.l. libellorum §.ſi. ubi aboletur nomen accuſatoris ipſo mortuo reo hoc primitus poſtulare. Sed ibi exponit gloſator aboletur ideſt cancellatur.& ita dicit eum a iudicii obſeruatione abſolui. Tu autem attende quod dicitur in gl. ſequenti quod non abſolute aboletur.ſed cum modificatione textus ita uidelicet ut liceat alii ex integro repetere reum.& ſic ponderat cauſam finalem ſiue effectum per modum cauſæ. Cum igitur cauſa ſit illa.quia non debēt

a plures admitti ut ſimul de crimine reum accuſent.ut.ff. de actio.l.ſi plures.& de ſerui.l.iii.§.ſi plures. & de ꝑla. ac.l.ii.de libe.homi.exhiben.§.hoc interdictum.§. ſi tamen plures. Et uide ꝙ ibi notaſ ꝑ gl. ut ergo alius aliud admittatur nomē rei aboleſ. Illa autē cauſa ceſſat hic quia non ſolū duo.ſed tres & plures poſſent ſimul agere ſuper uno & eodem beneficio.ut de conceſ.præben.li. vi.unde ceſſante ratione ceſſat effectus & ceſſante effectu materiæ ceſſat iuris aratio ſuper ea fundati argumen.extra de ꝓben.ſi pauper li.vi.&.ff.de iurepa adigere.§ quamuis.& de iure deliberan.l.in rebus dotalibus.§.ſi.hæc autē pars ſcilicet domini.G.uidetur inconuincibiliter debere defendi.per hoc quod nota.Inno.extra de of.dele.C. conſuluit.circa prin.ibi cum credimus &c. nam ſecundum eum ad hoc quod habeat locum abſolutio prædicta neceſſe eſt accuſatorem citari.& hoc ſatis clare in.d.§.& ſi quidem.primo & ſecundo reſponſo.immo ibi uidetur requirere quod ter citaretur. ſed mortuus citari non poteſt immo etiam ſi ante mortem fuiſſet citatus peremptoriæ ipſam peremptorium interiret.ut patet expreſſe.ff. de re iudi.de qua re.§.ſi.ergo nec abſolutio poteſt locum habere Et quod ſupra in contrarium allegatur quod nullū præiudicium generaretur priori.dic immo . quia omnia acta iudicii retro habita ſcilicet quæ reſpiciunt ordinationem litis ex tali abſolutione ſunt irrita & pereunt. & ſic eſſet præiudicium priori cum libellus ſimul unus cōmuniter fuit datus tā pro priore ꝙ̄ pro mortuo tunc cum ſuperſtite.unum forte poſſet dici ad concordandum prædictos quod ſi pars rea omnino inſtaret ad hoc nomen ipſius mortui poſſet circumduci non per modum ſententiæ ſed per modum cancellationis auctoritate iudicis cū hac adiectione ꝙ acta iudicii non perirent quo ad priorē ſed remanerent ſalua eidem.& quod non fieret condemnatio expenſarum quæ alias locum habet ſi ſimpliciter fiet abſolutio ab inſtantia iudicii ut no.per Inno. in dicto.c.conſuluit.circa prin.de Fran.de amelia dixit imitans dictum ſuum ꝙ abſolutio debebat fieri non ut ab inſtantia mortui ſed ut abſentis.ſed non poteſt eſſe quia nō fuit uocatus.ut in dicto.§.& ſi quidem. &.l.& poſt peremptorium.

Epithome.

5 Reconuentus an ſit tutus excipiendo & litis pendentia ſuper eadem re coram maiori tribunali per alium.
2 Cautio de indemnitate locū habet in actione in rem.

Cauſa. X I X.

Dubium. X X X I X.

1 DIc ueneris.xiiii.eiuſdem mēſis proponebatur ꝑ dominum Duran.de quodam epiſcopo quod contra quendam mercatorem qui eum conuenerat libellum quem dederat ſuper certo debito alium libellum porrexit reconuentionalem dicendo ipſum mercatorem habere quædam bona quæ erant ſui prædeceſſoris & ad ipſum pertinebant ſuper quibus idem epiſcopus ipſum reteniebat.ſed excipiebatur contra epiſcopū quod dominus camerarius arreſtari fecerat illa bona ex ſuper hoc fiebat ſibi quæſtio in curia camerarii ex hoc querebatur an huiuſmodi exceptio litis pendentiæ fuiſſet ſufficiens ad repellendum reconuentionalem libellum? Et fuit conſultum per dominum Egi.de ben. quod hæc exceptio litis pendentiæ hic locum non habet. ſed ſi condemnaretur ad petita in eodem libello cauendum eſſet ſibi de ſaluando ipſum indemnem aduerſus came
2 rarium.quia hic agi uidetur in rem non in perſonam.& ſic hic habet locum dicta cautio.ut ar ff de rei uendi . is a quo cum l.ſequenti ſed allegabaſ ad hoc per Pe. ſen. extra de reſcrip.c.diſpendia.cum glo.ſua ſuper uerbo ꝑſonales Et in hoc concordabat maior pars maxime ea ratione.quia tunc temporis non apparebat ꝙ tunc procederetur per curiam camerariiuerum dominus alias allegabat quod excepti procedebat cum ille mercator eſſet præuentus apud maius tribunal quam audientia palacii· præterea illa lex contra priuilegium loquitur quando coram maiore lis iam fuerat inchoata. hic autem procurator

rator camerarij procedebat ex mero officio. quia bona in teſtati in curia mortui dicebantur pertinere ad papam.

Cauſa. XX.

EOdem die per dominum Fe. proponitur tale factū. petebatur enim poſſeſſionem reſtitui per uiam attentati lite pendente. ille autem qui ſic ſpoliauerat dicebat ſe prius ſpoliatum per partem aduerſam & extunc iudicem adiuiſſe. puta ſenaſcallum regis Franciæ per cuius curia fuerat receptus in ſalua guardia ſecundū conſuetudinem regni Francorum & cum officialibus eiuſdē ſenaſcal. reuerſus ſe dicebat poſſeſſionem recuperaſſe. Ex hoc oriebantur duo dubia.

Epithome.

1 Spoliatus petens ſe reſtitui per uiam attentati lite pendente exceptione prioris ſpolij pro ſe commiſſi an repellatur.

2 Spoliatus qui illico recuperat poſſeſſionem ſuam nō dicitur ſpolium committere.

3 Spoliatus quando dicatur incontinenti deiicere ſpoliatorem.

Dubium. XL.

1 PRimum an uideatur retinuiſſe poſſeſſionem adeo quod nec ſpoliaſſe dicatur. nec per conſequens ille actus reuocetur per uiam attentati? Et allegabatur ꝙ ſic. quia ſi in ipſo congreſſu: uel illico recuperat ſpoliatus non cenſebitur ſpoliaſſe ſed potius in priſtinam cau-
2 ſam reuerti. ut. ff. de ui & ui arma. l. qui poſſeſſionem. & l. iij. §. cum igitur. ſed iſta ſunt paria illico & incontinenti
3 deiicere ſpoliantem & infra biduum uel triduum quaerendo amicos hoc facere. ut no. in dicto. §. cum igitur. ſuper uerbo ex continēti. & bene notatur extra de homic. c. ſignificaſti. ij. circa finem ultime gloſ & facit extra de reſtitu. ſpol. c. olim. facit etiam ad hæc. ff. de duo. reis. l. duos. & de adul. quod ait lex §. fi. de teſta hæredes palam §. fi. & bene. C. de erro. aduo. l. fi. cum ſi. ſed quidam intendebant facere differentiam inter illum qui quærit amicos & illū qui uadit ad iudicem. quaſi primus uideatur habere magis animum retinendi poſſeſſionem. ſed contra eos bene facit. ff. de noui ope. nunc. l. de pupillo §. meminiſſe. cum ſimilibus.

Epithome.

1 Poſſeſſio an ſufficienter probetur pro inſtrumentum publicum in quo continetur partem eſſe inductam in poſſeſſionem?

Dubium. XLI.

1 SEcundum dubium erat an per publicum inſtrumētum quo continebatur partem eſſe inductam uideatur ſufficienter probari poſſeſſio? & dicebat Egi. quod non. cum nec poſſeſſio uideatur poſſe probari per publicam ſcripturam. argumen. eius quod no. Gof. in fine de clādeſti. deſpon § illud antē non omitto. ſed per dominum Ordinarium & per maiorem partem tenebatur contrarium. argum. extra de reſtitu. ſpoliat. cum ad ſedem. §. fi. Item non prohibetur expreſſe per informantem probari ergo uidetur permitti. argu. ff. de procura. mutus. § i. & ex quibus cau. maio. & non. §. quod eis, uerſi. quæ clam. & de iudicijs. cum prætor. in princ. extra deſpon. c. cum. apud & de hoc de tranſlat. epiſ. inter corporalia circa fi.

Epithome.

1 Decretum quod ponitur in fine literarum gratiæ in forma communi conceſſæ an arctet ordinarium ignorantem ut non poſſit interim antequam inſinuatio ſibi ſit facta conferre?

2 Gratiæ in forma communis limitatio menſis refertur ad omne beneficium quod ſit uſque ad taxationem incluſiue.

Cauſa. XXI.

Dubium. XLII.

1 EOdem die dubitabatur & taliter an decretū quod ponitur in fine literarum gratiæ in forma communi conceſſe arctet ordinarium ignorantem ſeu antequam inſinuatio fuerit ſibi facta adeo quod interim nō poſſit conferre Et dicebat dominus Egi. ꝙ nō arctat. Sed contra allegatur de præben. quod. circa. fi. li. vi. & c. i. c. dudum. uer. & ꝙ decretum. & cætera. ipſe uero reſpondebat quia illa iura loquuntur quando decretum apponitur in gratia ſpeciali ſecus in forma communi. quia tunc decretum ligat in euentum quo cōditiones fuerunt liquidate in patet in clem. de conceſ. præb c. cum ei quem. & hoc non ſolum quo ad conditiones de quibus ibi in textu ſit mentio ſed etiam quo ad alias quæ continentur in litteris formæ communis ut ibi not. per Io. an. ſuper uerbo ordinarunt. unde cum in fine huiuſmodi litterarū talis ſit clauſula cum dirigunturiam alij executori quā epiſcopo. præfato enim epiſcopo ne poſt inſinuationē huiuſmodi literarum noſtrarum & proceſſuum per eos habitorum et factam de huiuſmodi beneficio interim etiam ante acceptationem huiuſmodi diſponere quoquo modo præſumat diſtrictius inhibemus & poſtea ſequitur decretū. ad conditionem inſinuationis ſe uidetur referre ſicut & alias ut ſuperius eſt notatum & facit ad hæc. ff. de cōdi. inſti. cum ſeruus & de condi. & demon. l. ama. cum ſi. demum communiter omnes alij auditores primi gradus concordabunt quo ad illam partem ad quam in prædicta gratia menſis non opponitur puta quo ad beneficium quod ſe extendit ad taxatam in litteris quantitatem ſecus ſi intra quantitatem ſit & non ſe extendat quia quo ad hoc opponitur menſis in gratia ar. dictæ clem. cum ei quem. §. ſecus & licet tenet dominus duran. Sed certe uidetur ꝙ etiam in gratia formæ communi limitatio menſis
2 referatur ad omne beneficium quod ſit uſq; ad taxationē incluſiue cum ſic dicat noſtre tamen intentionis exiſtit ꝙ de huiuſmodi beneficio etiam ſi minoris quam prædicitur ualoris extiterit poſſit eidem clerico ſi illud infra unius menſis ſpatium poſtquam ſibi de ipſius beneficij uacatione conſtiterit acceptare uoluerit prouidere & ſic dictio etiam quæ ſupra ponitur uidetur implicare beneficiū quod non ſit minoris ualoris & ſic uidetur habere locū dictus. §. ſecus & facit ad id quod dictio implicet facit bene. ff. ad trebel. l. ſed cuā ſi, & ibi no. per gl. cum. ſi.

Epithome.

1 Appellans non proſequitur præter cauſas expreſſas in ſua appellatione etiam ſi ſe referat ad proceſſum.

2 Iudex non dicitur grauare partem ubi ordinat de termino aſſignando abſenti non audito quem forſam aſſignando diceretur grauamen inferre.

3 Intentio loquentis per certam demonſtrationem oſtenditur.

4 Heres poteſt inſtitui per relationem ad codicillos.

5 Codicilli ſunt pars teſtamenti.

Cauſa XXII.

Dubium. XLIII.

1 DIe lunæ a vi. eiuſdē menſis. ꝑpoſuit dn̄s Ray. de ma. dubiū tale. q̄dā rei debendi tres numero erāt obligati duobus creditoribus in certa quantitate pecuniæ ſinguli ſingulis inſolidū. dicti uero debitores ꝑ ꝓcuratorē ſuū ad hoc conſtitutū recognouerunt debitū corā auditore camere. & condemnationē ſubierunt recipientes terminū ad ſoluendū. demū unus creditorū nomine ſuo e nomine creditoris ſui ceſſit alteri actionē q̄ ipſis ad illā pecuniā cōpetebat. & hoc fecit ꝓ quadā q̄titate q̄ non attingebat ad dicti debiti quantā partē. Sed in termino non caetris ſatisfactā & ideo citati erant quare dicta condemnatio non debet executioni mandari illi aūt ſiccitati duas exceptiones dederunt. contra executionē unam de aequietatione. aliā dedit ſup ceſſione & contra cauſam dicens eam ſimulatā & fraudulenter factam. iudex uero ordinauit quod daretur copia parti abſenti & quod haberet terminum ad reſpondendum pars. uero abſens reputans ſe grauatam a præmiſſa admiſſionem

exceptionum & ordinatione ad ſedē apoſtolicā appellauit ſed in appellatione non expreſſit nominatim cauſas aliquas niſi unam tantum ſcilicet de ordinatione facta contra abſentem de aliis non niſi referendo ſe ad proceſſum. Quæritur ergo an huiuſmodi appellatio ſit legitima & ſufficies? Et dicebatur per dominum Egi. quod appellatio non erat ſufficiens. quia ex cauſa expreſſa appellatione non uidetur ſufficiens. nam aliud eſt ordinare de termino præfigendo abſenti. & aliud terminum ipſum ab
a ſenti præfigere unde licet uidetur grauare abſenti terminum aſſignando abſque certificatione ipſius ut. l. ab eo. & ff. quæ ſen. ſine ap. reſ. l. i. §. Item tamen licet tantum ordinet de termino aſſignando non tamen uidetur ipſum propter hoc aſſignare & pro hoc optime facit. ff. qui. mo. pi. uel ypo. ſol. ſicuti. §. ſi uoluntate. ubi non ſufficit creditorem noluiſſe ſeu etiam ordinaſſe. quod pignus uendetur ſed oporter ſequi uenditionis effectum & accedant ea quæ notant. C. de contra. emp. & uē. l. in ciuilis. & de le. i. l. ſecundum electionem. ſuper uerbo poſſumus circa ſi glo. & facit de op. le. l. apud auſidium cum ſi. licet uideatur obſtare. ff de le. iii. l. pamphilo §. propoſitum ſed ſibi foret ſpeciale in milite. Item alia ratione dicebatur appellationem non procedere propter. c. appellanti. in cle. de appellationibus ubi dicitur quod ubi ab interlocutoria appellatur. non licet alias cauſas proſequi niſi eas q̄ ſunt in appellatione nominatim expreſſæ. Cum ergo ex cauſa prædicta unica nominata non ſit ſufficiens nec aliæ ſint modo debito expreſſa te ſed per relationem ad proceſſum dumtaxat non uidet ſatisfactum dicto. c. appellanti. nec obſtant leges quæ dicunt nominatim aliquid exprimi cum per certam demonſtrationem intentio loquen-
3 tis oſtenditur. ut ff. ſi cer. p. certum. & de lib. & poſ. l. ii. de condi. & demon. l. nominatim. & de heredi. inſti. quæ eſt ſi quis nomen cum ſi. quia illi loquuntur de demonſtratione tali quæ rem in præſenti oſtendit ex ipſis uerbis prolatis uel ea facto ipſo habito de præſenti ſecus ſi per relationem ad futurum aliquid demonſtretur. nec obſtat. ff. de hered. inſti. aſſe. toto. & de condi. inſti. inſtitutio talis. de re. iudi. in ſumma in prin. cum ſi. quia ſecundum Egi. ſi in heredis inſtitutione iura requirerent. quod heres nominatim in teſtamento inſtitueretur. tunc non ſufficeret teſtatorem ſe ad codicillos referre & ita intellexit. l. aſſe. cum ſi. idem etiam dicit de ſententia quæ ad proceſſum refertur. ut. l. in ſumma cum ſi. Sed contra iſtā ſolutionem expreſſe uidetur. C. de teſta. l. iubemus. in prin. ubi per re-
4 lationem ad codicillos poteſt inſtitui. ut dicta. l. aſſe. unde ſic uidetur quod in appellatione ab interlocutoria uel grauamine ſufficeret cauſas exprimere ſub relatione habita ad proceſſum. ſed dictum Egi. poteſt ſaluari ſi bene attendantur uerba. l. iubemus. in prin. dicit enim quod ponere debet teſtator nomen heredis in ſua ſubſcriptione uel in quacunque parte teſtamenti quæ littera ſatis uerificare poteſt ſi ad codicillos in quibus nomen heredis ſcribitur in teſtamento fiat relatio. quia codicilli ſunt pars teſtamenti. ut. ff. de codi. l. quidam referunt. uer. numerum. quemad. teſta. ap. l. ſicut. cum ſi.

Cauſa XXIIII.

EOdem die dominus Ademan. propoſuit tale factum. Cuidam in forma gratiæ ſpeciali prouiderat papa Iohannes & contulit ſibi canonicatum in certa eccleſia reſeruans præbendam cum dignitate proxima uacan. in eadem eccleſia ſi tunc non uacarent eidem cum uacauerint conferend. demum uacauit dignitas ante mortem Iohannis & de ea fuit uigore dictæ gratiæ ſibi proſuum. uerum mortuo Iohanne ſucceſſit benedictus & reuocauit omnes gratias ea pectantium auctoritate Iohannis. Idem uero benedictus mandauit cuidā prouideri in forma pauperum de beneficio eccleſiaſtico in dicta eccleſia quæ erat collegiata cum clauſula anteferri ut moris eſt. & finaliter uacauit præbenda in ipſa eccleſia quam idem pauper clericus acceptauit. modo quæritur quis debet præferri an pauper benedictinus an uero Iohanninus.

Epithome.

1 Gratia facta in forma ſpeciali de canonicatu cum reſeruatione præbendæ cum dignitate proxima uacan. cuius uigore de dignitate uacanti alicui fuit prouiſum ſi ſuperueniat reuocatoria gratiarum. an dicatur ſublata quoad præbendam poſtea uacantem?

Dubium. XLIIII.

1 ET primo dubitabatur circa hoc an reuocatio ſe extendat ad iſtam præbendam? & dicebatur per dominum Egidium quod non extenderetur. argume. extra de præbend. c. ſi is cuis. §. non ſic autem & cætera. ubi uidetur caſus in reuocatoria beneficii tamen quidā ut dominus. Duran. diſtinguere uolebant an præbenda eſſet annexa dignitati an non? ut primo caſu reuocatoria locum non habeat. ſecundo ſic. ſecundum id quod habetur de præbend quia ſæpe. & eo. ti. ſuper eo. & pro hac diſtinctione facit primum reſponſum in dicto. c. ſi is cui. ubi in facto reſeruationis bonifaciane diſtinguitur inter annexam & non annexam. ibi cum dicit alicui non annexam. & cætera. Et ſic uidetur quod eadem diſtinctio debet ſeruari in ſecundo reſponſo. Sed ideo ibidem uidetur tāgere de non annexa dignitati præbendæ. quia ſi eſſet annexa non poſſit uacare ante dignitatis uacationem. Et eadem ratione ſecundum reſponſum habet intelligi in non annexa ut ſic etiam ſi non ſit annexa dignitati reſeruatoria locum non habeat. & ſecundum hoc nō procedit prædita diſtinctio in hoc caſu. unde maior pars adheſit opinioni Egidii.

Epithome.

2 Clauſula anteferri eſt exorbitans a iure communi. & propterea ultra terminos ſuos non debet extendi.

Dubium. XLV.

2 SEcundo ergo ſuppoſito quod reuocatoria locum nō haberet dubitabatur an pauper debeat præferri Iohannino. & per maiorem partem dicebatur quod ſic propter clauſulam anteferri omnibus qui alicuius auctoritate expectant. & ſic illi qui expectat præbendam auctoritate Iohannis. Sed dominus Egidius tenuit quod non debeat præferri. quia illa clauſula anteferri cum non obſtantia ſibi iuncta refert ſe tantum ad totaliter expectantes non autem ad illos expectantes quibus eſt a papa canonicatus collatus. nam ſi papa hoc uoluiſſet de eo mentionem feciſſe prout dicitur in decre. ad audientiam extra de decimis. & de tranſ. epi. inter corporalia. circa ſi. C. de cadu. tol. l. iſta. §. ſi autem ad deficientis. & facit pro hoc de præben. ſi clericus. §. uerum uel. vi. & huic adheſit fran. de amel. per iura prædicta. & quia clauſula anteferri uidetur exorbitare a iure communi. & ſic ultra terminos non debet extendi ut de regu. iu. in vi. c. quæ a iure. & de ſi. præſbite. qui & ad hæc. ff. de reg. iu. l. quædam contra. & de conſtitutio. l. i. circa ſi. cum. ſi. & facit quod no. per Archidiac. de præben. c. cui de non. ſuper uerbo prouideri.

Epithome.

3 Gratia facta de canonicatu cum reſeruatione præbendæ & præſtimonialium cedentium uel decedentium an extendatur ad præbendam & præſtimonia uacantia pro priuationem alicui ius canonici?

2 Mors ciuilis non æquiparatur morti naturali niſi in
caſibus an iure expreſsis.
3 Verba ad illum ſenſum debent reduci quē uerba rectæ
intelligentibus generarent.
4 Interpretatio in dubio eſt facienda ſecundum illud ꝙ
communiter conſueuit accidere.
5 Canonicus ſine præbenda eſſe non debet.
6 Conſuetum fieri tacite uidetur in diſpoſitionem uel cō
uentionem uenire.
7 Dictio repetitiua repetit modos & qualitates.
8 Monoſillaba repetit modos & qualitates.

Cauſa. XXIIII.

Dubium. XLVI.

Die mercurii. xviii. eiuſdem menſis propoſitum
fuit dubium tale per. B. de Non. quidam impe-
1 trauerat gratiam ſub hac forma in effectu. papa
enim ſic dixerat. canonicatum talis eccleſiæ tibi conferi-
mus. præbendam uero & præſtimonia ac præſtimoniales
portiones cedentium uel decedentium ſi quæ uacant ad
præſens eodem modo tibi conferimus alioquin reſerua-
mus tibi cum uacauerint conferend. poſtea contingit p̄-
bendam quandam & præſtimonia ac præſtimonialem
portionem per priuationem unius uacare. Ex iſtis termi-
nis reſultabat ardua quæſtio. an huiuſmodi præben. ſic
uacans ueniat ſub gratia ſupradicta? Et maior pars tenuit
quod non quia tantum prouiſum ſibi uidebatur in caſus
duos ſpecifice nec de aliis mentio habetur per conſe-
quens ad eos caſus de quibus nulla facta eſt mentio non
eſt gratia extendenda. ergo nec ad caſum priuationis ma
xime cum gratia ſit ambitioſa. ut ar. de præben. c. quam-
uis. & c. is cui. c. non poteſt. & de fi. præſ. c. i. & ii. lib. vi.
& arguebatur. ex. l. ff. ſol. ma. ſi cum dotem. in prin. & de
uer. obli. ex ea parte. §. inſula. & facit ad hoc. ff. de li. &
poſt. l. comodiſsime. ii reſponſo cum ſi. Item adducebatur
pro ratione ad quod per Ioh. in decre no ſ. quod in ſo
lis illis caſibus ciuilis mors æquiparatur morti naturali u-
2 bi hoc in iure cautum inuenitur. ut. no. xvi. q. i. c. placuit
in ul. glo. & idem no. per. Io. an. de reſcri. c. ſuſcep. in gl.
cum ergo in hoc caſu non reperiatur expreſſum in iure ꝙ
caſus priuationis æquiparatur morti. nec nos æquiparare
debemus. allegabatur. ff. ſo. ma. l. ſi uero. §. de uiro. de pu
bli. de præcio. cum ſi. Contra prædictam tamen opi. fa-
ciunt iura multa ut patet. ff. pro ſocio. l. actorem. §. publi
catione. de bo. poſſ. contra. tabu. l. i. in fine. de bo. liber. ſi
neceſſe. §. ſi deportatus. ad trebel. l. mulier. i. & ii. reſpon.
& de dona. inter uirum & uxo. l. ſed ſi mors. ii. reſpon. &
C. de inſti & ſob. ſub cō. fa. l. iii. q̄ incipit ſi mater. Sed ad
omnia iſta iura poteſt reſponderi per glo. prædictam in.
c. placuit. Et pro prima opinione bene facit quod no. Io.
an. de præben. c. quamuis. tibi. nuper in glo. ſuper uerbo
deducentium ibi ſed quid dices &c. & bene facit eo. li. de
reſcrip. c. ſuſceptum. i. & ii. reſpon. & quod ibi no. de hac
materia etiam ibi no per Arc. & per Io. mo. de ſup. neg.
prælatorum ſi quis epiſcopus. per Gof. & Hoſtien. de con
uerſio. coniugato. cum ſis. & ibidem poſt eos in nouella.
per. Io. an. Item per Dinum in prædicto. §. inſulam. & p
Cynum per Pet. C. de epiſ. & cle. deo nobis. uerum in ca
ſu propoſito dominus Egi. tenebat ꝙ illa limitatio ceden
tium uel decedentium non habebat ad præbendam re-
ferri. uidetur enim propter præſtimonia & præſtimonia-
les portiones tantum adhibita quia huiuſmodi clauſulā
conſueuit papa apponere ad præſtimonia &c. non autē
cum ſimpliciter prouidet de præbenda. ad communem
enim uerbi intelligentiam in dubio recurrendum eſt. &
uerba debent ad illum ſenſum reduci quem uerba rectæ
3 intelligentibus generarent. extra de ſpon. ex litteris in fi.
& in dubio interpretatio eſt facienda ſecundum illud qđ
4 communiter conſueuit accidere. xxviii. di. de ſiracuſanæ
& conſuetudo loquendi diſponentis debet attendi. ut.
ff. de lega. i. ſeruus prælium. §. ſi & de lega. iii. nummis. &
de ſuppel. lega. labeo. uer. non enim. &c. & ad hæc & an
dicebat dominus. Egi. ſe moueri ex eo potiſsime ꝙ huiuſ-
modi exceptanti prouiſum iam fuerat de canonicatu per
papam & ſimpliciter nulla modificatione adiecta. & ſic
5 cum ſine præbenda eſſe non debeat & præbenda ſit con
ſequens ad canonicatum dicebat quod etiam præbenda
ſub eadem ſimplicitate & puritate ſine alia modificatio
ne deberetur. argu. de præben. c. ſi clericus. §. uerum. &
de offi. delega. c. ſi ſuper. li. vi. hoc idem dicebat dominus
pe. fran. corroborauit per duas rationes. una erat quia id
6 tacite uidetur in diſpoſitionem uel conuentionem uenire
quod eſt fieri conſuetum. ut no. per glo. ff. de le. commiſ.
l. ſi fundus. ii. §. in commiſſoria. & uidetur ibi probare tex.
in fi. melius facit. ff. de edili. edi. quod ſi nolit. §. quia aſſi-
dua. ipſe uero allegauit de aqua plu. ar. ſi prius. §. placuit.
alias incipit rectæ. Alia ratio fuit quia ſalua ratione recti
ſermonis &c. ut. ff. de auro & ar. lega. l. plautius. in fi. ſed
modicum uidetur facere niſi attendatur conſuetudo ſcri
bendi in litteris gratioſis qua cōſuetudine ſuperius tangi
tur. unde ſuper addit hanc eandem partem firmando
primo regulam iuris. Quotiens enim idem ſermo duas ſi
gnificationes exprimit ea potiſsime accipienda eſt quæ
rei gerende aptior eſt ut habetur ad litteram. ff. de re. iu.
l. quot. idem ſermo & accedit. ff. de re. du. quot. ii. & l. u-
bi in fi. cum ergo per præſuppoſita illa adiectio cedentiū
uel deceden. aptius referatur ſecundum ſtilum ſcriben-
tis ad præſtimonia & præſtimoniales portiones duntax-
at per conſequens huiuſmodi ſignificationem præuale
re oportet ut ſic referri non habeat ad præbendam. Secū
7 do probatur per rationem excluſiuam obiectus pro par
te contraria facientis. licet enim dictio repetitiua ut & q̄
hic ponitur uel. Item uel hoc amplius ſeu alia ſimul re-
petat & modos ſeu etiam qualitates ut de monoſillaba &
8 patet ff. de fun. inſtruc. l. ſeie. §. Gaio. de in litem iurand.
l. in repetendum. de uel & de hoc amplius eo. ti. Si tibi
pure. de condi. & de. l. auia. & hoc ſiue a parte an-
te ſiue a parte poſt qualitas apponatur. ut patet in
dicta. l. ſi per in prin. & de re. du. l. ſi. cum ſi. tamen quod
ſupra dicitur de dictione repetitiua & de ipſius uirtute ha
bet locum quando alia ratio non poteſt aſsignari quare
duo iungantur eadem copula mediante. nam tunc copu
latiua coniunctio. & uel. cum inducit repetitionem con-
ditionis. ſecus ſi alia ratio coniunctionis ualeat aſſi-
gnari. puta ratio neceſsitudinis uel conſanguinita-
tis uel alia ſimilis. ut hæc quia præſtimonia & præſti
moniales portiones accedant quodammodo ad præben
dam & ſic copulatiua hæc uidetur appon. non ad coniū
gendam qualitatem ſed ad acceſsionis conſequentiam
demonſtrandam ut hæc uerba in ſimili habentur. ff. de
condi. & demon. iulius paulus. circa ſi. ibi & illam con
iunctionem &c. & no. per glo. ordinariam. ea. ſ. l. auia. in
glo. ſuper uerbo repetitam. hæc ſunt quæ tacta fuerunt
circa dubium proximum ſupratactum.

Epithome.

1 Inſtrumentum in quo non apparet de loco ubi fuit con
fectum an ualeat?

Cauſa XXV.

Dubium. LXVII.

Eodem die per. F. propoſitum eſt primo dubiū. an
ualeat inſtrumentum in quo non appareat de lo-
co inſtrumenti confecti? & per Egi. dicebatur qđ
archidi. no. xii. q. ii. cum redemptor circa fi. ſuper uerbo
romana. quod eo non obſtante ualet. ſed certe magis ui-
detur contrarium teneri & expreſsiſsimus textus uidetur
pro contrario extra de re iud. abbate §. pe. uer. ex. his ibi
propter. &c. & ibi. & ſine quibus. &c. col. vi. & ſatis tex.
extra de proba. quoniam contra falſam. & in auten. qui
mo na. ef. le. §. quantum col. vi. & no. glo. C. de contra. &
committe. l. optima ſuper uerbo in ipſo die. & de tabulis.
l. generali li. x. & per Io. an. in dicto. c. abbate. ſuper uer
bo cenſetur. Et hæc pars tenebatur per maiorem partem
immo per omnes præter dictum dominum Egidium. &
idem tenetur in Spe. de inſtru. exhi. §. porro alias incipit
inſtrumentum. uer. quod ſi locus.

Gomes ſuper rega. de impetrao bene et. c. q. 7. fol. 10. circa finem.

Epithome.

1 Concluſio in cauſa an excluſiuat recognitionem ſeu emendationem defectus inſtrumenti pro notarium faciendam?

Dubium. XLVIII.

1 SEcundum dubium erat an ſi poſt concluſionē in cauſa notarius cōpareat coram iudice & recognoſcat huiuſmodi inſtrumentum in quo eſt loci defectus & fateatur de loco ubi confectum eſt inſtrumentum & addat etiam locum emendatim dicens ſe omiſiſſe per errorem an reconualeſcat uigore inſtrumenti & iudex ſecundum ipſum poſſit procedere?& tenebat dominus Egi. quod ſic.aliqui tamen uolebant diſtinguere an eſſet pars aduerſa ad hoc uocata & tunc ſic.an non.ſed omnes concordabant quod niſi pars aduerſa renuntiauerat liti & actioni ſi quam haberet non oportebat eam uocari.

Epithome.

1 Libellans ſuper inquietatione an obtineat probando aduerſarium appellaſſe a collatione & ab inductione in poſſeſſionem?

Dubium. XLIX.

Vide ſub dubio xiii. ſupra.

1 TErtium dubium erat propoſitum per eūdem an is qui in libello deduxit aduerſarium ſe inquietaſſe circa poſſeſſionem certi beneficii ſatis fundet intentionem ſuam ſi probat aduerſarium appellaſſe a collatione & ab inductione & tenebat.d.Egi.quod ſic.per illa quæ no.per compoſtell.extra de electi.ſtatuimus ſuper uerbo impugnat.& eſt circa prin.ca.li.vi.& de reſcrip.mandatum per eundem in tertia glo. ſuper uerbo proſequi.uer.ſed nunquid.& de hoc ſupra in.ii.folio.i.collum.ibi ſecunda pars.&c.

Epithome.

1 Iuramentum de calumnia an poſſit iudex cogere reū ad ſubeundum antequam ſibi decernatur copia proceſſus?

Cauſa. XXVI.

Dubium. L.

1 EOdem die propoſitum fuit per dominum Egi.dubium tale.libello dato pro parte actoris in cauſa beneficiali iudex uult compellere alteram partem iurare de calumnia ad petitionem agētis qui eſt paratus iurare pars autem aduerſa ſe excuſat & petit primo ſibi diſcerni copiam proceſſus ut ſic poſſit uidere an defendere debeat an non quærebatur an iuſte allegabat. & uidebatur maiori parti quod iuſte.quia ſic ſciretur an ſecure poſſet iurare an non Et idem finaliter tenebat dominus Egi. ex equitate ar.ff.de eden.li.i.circa. prin. cum ſi dicebat tamen iudicem poſſe de rigore partem compellere ad iurandum.ſed alia pars magis eſt conſona equitati.

Epithome.

1 Diſpenſari cum aliquo ubi mandatur cum clau. cum nobis ipſum xx.annorum exiſtere aſſeratur. an ſufficiat quod executor in litteris ſuis appoſuerit ſe diſpenſaſſe in eo ſecundum omnem uim formam & effectum litterarū commiſſiones ſuæ?

Cauſa. XXVII.

Dubium. LI.

1 DIe ueneris.x.eiuſdem menſis propoſitum extitit per dominum alanum ut expoſitum factum tale.quidam impetrauerat gratiam ſuper primo beneficio uacaturo in certo loco.& ſecum obtinuit diſpenſari ſuper minoritate inſita clauſula cum nobis ipſum.xx.annorum exiſtere aſſeratur non tamen erat directe & immediate cum eo diſpenſatum per ipſum ſed mādabatur quibuſdam ut per duos uel unum eorum diſpenſaretur cum eo ſuper etate.ſed unus illorum diſpenſauit ſecundum omnem uim formam & effectum litterarum commiſſionis ſue.non tamen continebatur in litteris diſpenſationis quod inquiſitionem aliquam fecerit cōmiſſarius ſuper dicta etate.xx.annorum dubitabatur an eſſet ſecum legitime diſpenſatum.& tenebatur ꝙ ſic.per Egi.& omnes & hoc propter illam clauſulam ſecundū omnem uim &c.quia delegatus ſatis feciſſe uidetur formę ſibi mandate cum in illa nulla conditio ſit appoſita licet inſerta fuerit illa clauſula cum nobis &c.de qua ſupra eſt facta mentio cum ergo ſit ſatiſfactum intentionī mādatis ſecundum formam uerborum uidetur ſatiſfacere.ar.quia ultra uerba diſponentis non debemus intellectum extendere niſi aliud appareret de intentione loquētis.ff.de le.iii.non aliter de ſuppel.lega.l.labeo.de exerci.l.i.§.ſi is qui nauem.uer.in re igitur dubia.

Cauſa. XXVIII.

EOdem die propoſitum extitit per.d. Ray.de duobus impetrantibus quorum unus impetrauerat primam uacaturam alius impetrauit uacantē medio loco ſeu eandem eccleſiam & ſuper huiuſmodi cauſa erat introducta in curia.per partem autem impetrantis uacaturam dantur contra aduerſarium certi obiectus & e conuerſo per aduerſarium contra ipſum per primā enim datur quod appellatio impetrantis uacantem quā interpoſuit a prouiſione alterius non debeat procedere.quia in ea non erat ſeruata forma decretalis.ut circa.ex aduerſo obiiciebatur ꝙ impetrans uacaturam ad illam uacantem non debet admitti quia uacare uidebatur in curia pro eo ꝙ ille qui eam ultimo tenuit fuerat capellanus papæ.& ſic uidebatur cadere in reſeruationem Clementis.quia beneficia capellanorū fuerant reſeruata.ſed primus hoc uidebatur excludere dando quod dictus capellanus erat capellania priuatus ante mortem ipſius.Item ſecundus dedit obiectum ꝙ primus conſumpſerat gratiam ſuam pro eo quod ea pendente aliud beneficiū quod ſub gratia ſua cadebat acceptauerat ex his oriunē tres quæſtiones.

Epithome.

1 c.ut circa de electione non habet locum in appellatione iudiciali.

Dubium. LII.

1 PRimo an obiectus appellationis procedat?& dicebatur ꝙ obiectus non procedebat.quia a proceſſu conditionali fuerat appellatum & uocata parte exceptionibus datis per eam & non admiſſis & ſic appellatio erat iudicialis unde non habet locum conſtitutio ut circa.patet de elec.c.conſtitutio.li.vi.

Epithome.

Fely.in.c. in noſtra col. xv. uer. adde etiā de reſcrip.

1 Beneficia capellanorum ſi fuerint reſeruata an ſi contingat capellaniis ipſos priuari dicuntur perdurare reſeruata.

2 Reſeruatio beneficiorum an dicatur ceſſare ubi qualitas propter quam fuit facta deficiat?

Dubium. LIII.

1 SEcundo dubitabatur.an beneficium uacans de quo præmittitur uideatur uacare in curia?Et allegabatur quod uidetur uacare in curia.quia tempore reſeruationis capellanus erat & ſic illud tempus debebat attendi.ar.de Reſcrip.ſi eo tempore.li.vi.de præben.c. eum cui.eodem libro.maxime cum in reſeruatione dicatur capellanorum noſtrorum &c.& ſic illa uerba uidentur pſens tempus reſpicere.ut.ff. de.le.iii.uxorem.§.teſtō.& de

au.& ar

au. & ar. le. l. ſi ita eſſet. & eo. tit. l. modico in princ. cum ſi. ſed in contrarium allegabatur. quia mutata erat ante mortem ſuam cōditio & eſſe deſierit capellanus & ac deficiente qualitate uidebatur ꝙ deficere debebat reſeruationis effectus. ar ff. de le. iij l. Itē legato. §. ſi ux. & a de au. & ar. le. l. qui tibi & l uaor. & facit de fidei. li. l. ſtichus. §. ſtichus ſeruus meus. ubi adiectio qualitatis manifeſte conditionē facit & huic parti adhæſit dominus Eg. pro eo potiſſime ꝙ in reſeruatoria ſint reſeruata beneficia capellanorū decedentiū uel cedētiū. Cū igitur uerū ſit dictū capellanum ante mortē priuatū capellania fuiſſe per conſequens non poteſt dici ipſum capellanum deceſſiſſe, ſicq; beneficium uacaſſe in curia non uidetur. & facit bene. ff. de. le. ij peculium. ij. Reſpō. & de le. iij. l. ſeptoribus a contrario ſenſu. cum ſi.

Epithome.

a Gratia cenſetur conſumpta per acceptationem beneficij alterius cadentis ſub gratia.

Dubium. LIIII.

1 Tertio quærebatur an dictus obiectus de acceptatione alterius beneficij recipi debeat ad finem ꝙ uideatur gratia eſſe conſumpta? Et tenebatur per maiorē partem auditorum ꝙ talis acceptatio facta pēdente gratia ſit cōſumpta eſt beneficiū ſe non compatiatur eſt alio uigore gratiæ. ar. de reſcrip. c. gratiæ in cl. & de præbē. c. ſi. pauper. lib. vi. in glo. & uide quod ibi no. doc.

Cauſa. XXIX.

Eodem die per dominum Adomarum fuit propoſitum tale factum. quidam impetrauit proximam uacaturam ſpectantem ad collationē præſen. ſeu quāuis aliam diſpoſitionem certi abbatis. poſtea uacat unum beneficium ſpectans ad prouiſionem eiuſdem ſeu præſentationem de quo ſic uacante alteri prouiderunt de uoluntate abbatis uel per ipſum. ſed pro expectante a prouiſione huiuſmodi ad ſedem apoſtolicam appellatur. & cauſa cōmittitur auditori coram quo datur articulando contra expectantem quod ſolum illud beneficium ſpectat ad collationem præſentatio ſeu prouiſionem dicti abbatis pro parte uero dicti expectantis datur ꝙ eſt quædam alia eccleſia pertinens ad eundem abbatem ad cuius curam idē abbas conſueuit ſingulis annis præſentare quēdam capellanum epiſcopo. Item ꝙ epiſcopus ſingulis annis habuit capellanum unum uel alium ad dictam præſentationem recipere & ſibi curam committere in eadē eccleſia. Et his quærebatur de duobus effectum pertinentiæ articulorū.

Epithome.

1 Gratia de primo uacaturo ad collationem ſeu aliam prouiſionem certi abbatis an extendatur ad illum qui unicū beneficium habet conferre uel ad ipſum præſentare?

Dubium. LV.

Vide rot. deci. 13. de pb. in nu. 1 Primo an gratiā extendatur ad illum qui unicum beneficium habet conferre uel ad ipſum præſentare? Et tenebatur ꝙ non pro an. no. Archidi. extra de præbē. c. ſi pro clericis pauperibus. ſuper uerbo prouideat, & per Io. mo. de re. iu. in generali. Sed ille glo. loquitur lo qui in forma pauperum tu tamē dicas idem in forma gratiæ ſpecialis. ut no. Io an. in cle. de præben. c. i. ſuper uerbo incerta. & facit. ff. de offic. præſi. illicitas. §. &. ne tenuis.

Epithome.

1 Capellania an cenſeatur perpetuum beneficium. ubi annis ſingulis capellanus præſentari & recipi debet?

Dubium. LVI.

1 Secundo dubitatur an ſuppoſito ꝙ dictus articulus de capallania eſſet probatus releuaret. hoc eſt an talis capellania pro beneficio ꝑpetuo habeatur ut ſic faciat aliud beneficium de quo prætangitur ad gratiam pertinere. & tenebatur per dominum Egi. ꝙ debuit reputabat eſſe textum de capel. mo. c. i. li. vi. & incipit præſby. & facit ꝙ habetur. eo. ti. c. i. in antiquis. & adeo hoc tenebat ꝙ conſuetudo uel ſtatutum contrarium non obſtaret. ar. dicti. c. i. li. vi. & hoc tenebant oēs præter duos. dominus enim bene. dicebat ꝙ dicta decre. præſby. non uidebatur poſſe uendicare ſibi locum in caſu iſto cum hic capellanus annis ſingulis præſentetur & recipiatur & ſic non uidetur eſſe perpetuus. decreta. autem præſbyteri. loquitur in caſu cum debent eſſe perpetui ex intentione præſentantis & inſtituentis & hoc idem tenebat. F. ar. extra de præben. c. ſi. de decimis ex multiplici. & de Reſcrip. ſuſceptū li. vi. in quibus apparet ꝙ attēdi debet intentio diſponentis & facit. C. de. le. præ. & exhiben. l. iij. ff. de ad. le. l. iij §. conditio. & de ſuppellecti. le. labeo. maxime cum cura uideatur hic eſſe commiſſa tāq; miniſterium ſimplex. non autem cum iuriſdictione prout alias dicitur dari cura. ut patet extra de elec dudum Rothom uer. ſed tamen in iure. & ad hoc de offi ordi. cum ab eccleſiarum & li. vi. de præben. ſuper eo. in glo. ij. per Io. an.

Epithome.

1 Sententia an poſſit ferri contra illum qui tempore litis conteſtatæ non poſſidebat?

Cauſa. XXX.

Dubium LVII.

1 Eodem die per dominum Egi. propoſitum fuerat factum tale. Tribus contendentibus ſuper quodam beneficio. uno apoſtolico & alijs duobus apoſtolicus libellabat contra utrumq; ſed alter non poſſidebat tēpore litis conteſtate ſed poſtea in concluſione uel poſt eſt facta fides iudici ꝙ poſſidet an contra ipſum poſſit ferri ſententia poſito ꝙ litis conteſtatio tempore minime poſſediſſet? Et tenebatur per omnes ꝙ ſic. per. l. ff de rei. uē. ſin autem. §. i. & de præbē. l. quæſitum. & ad exhi. tign. §. ſi quis in prin.

Epithome.

1 Procurator effectus dominus litis licet ſe ſubtrahat continue citari debet. & in caſu abſentiæ. poteſt procedi pro contradictas.

Dubium. LVIII.

1 Deinde ſecundo quærebatur. an ſi procurator factus dominus litis compareat & ſuſcipiat cauſam & poſtea ſe retrahit & deſiſtit. an poſſit procedi facienda citationes per audientiam? & diſtinguebatur quia aut procurator non erat præſens in curia & tunc ſufficiebat citationem fieri per audientiam. aut erat præſens. & tunc non debet ſufficere immo ille procurator continue debet citari. & facit ꝙ no. Archi. de elec. i. ſuper uerbo ſicut de iure. lib. vi.

Cauſa. XXXI.

Die martis. xxv. dominus Durandus propoſuit factum tale. Quidam Martinus impetrauit gratiā ad beneficium proximum uacaturum in ciuitate uel dioceſi dauraceñ. poſtea quidam adulphus. qui rector fuerat cuiuſdam eccleſiæ ſancti Iacobi in eadem dioceſi. ualētis annuatim. cccc. libr. turoñ paruorum dum grauiter in infirmitate quæ idropiſis dicitur adeo fortiter laboraret ꝙ de uita deſperaretur ipſius eādem eccleſiam cum quodam alio beneficio in alia dioceſi quod beneficium ualebat ultra. xx. lib. turoneñ. permutauit. demum infra. x. uel. xij dies a tempore dictæ permutationis ea ipſa infirmitate prædicta mortuus eſt uigore autem permutationis eiuſdem ordinarius fecerat proceſſus monitiones & ſententias fulminauit contra huiuſmodi expectantem qui dictam eccleſiam ex cauſa permutationis uacauiſſe percepit & quoad eandem aliqualiter moleſtaret quibus pro

ceſſibus idem expectans ad ſe ap. appellauit tandem cau ſa introducta in curia. expectans dat obiectum contra ordinatum q permutatio fuit fraudulenta & in fraudem ipſius expectantis facta. & ad probandum fraudem dat ma teriam ſupradictã. Quærebatur igitur de duobus. an prædicta ſufficiant ad fraudem probandum & ad hoc q permutatio cenſeatur inualida. Secundo an appellãs admittatur ad dudum obiectum de permutatione fraudulenta cum illum non expreſſerit in appellatione & ſic non uidetur ſeruata forma decreta ut circa.

Epithome.

1 Expectãs qui a proceſſibus per ordinarium factis appellauit an admittatur ad dandum obiectus de permutatione in fraudem ipſius facta in appellatione ſua expreſſos?

2 Appellans poteſt deducere obiectus directe fundantes ius ſuum. licet illos non expreſſerit in appellatione ſua.

3 c. ut circa intellectus.

Dubium. LIX.

1 ET ante omnia dicebatur ad ſecũdum dubium per d. Egi. q non oportet ſeruari formã conſtitutionis ut circa. duplici ratione prima. quia nõ eſt appellatum a prouiſione ſeu a proceſſibus & ſic non habet locũ ut patet in. c. ut circa de. elec. & e. 1. c. conſtitutio. li. vi nec ob. q ſaltẽ occaſione prouiſionis extitit appellatum. quia hoc non ſufficit quo ad ſatisfaciendum uerbis conſtitutionis prædictæ immo ad hoc quod habeat locum oportet q directe appelletur a prouiſione electione uel poſtulatione. ut ibi patet nec obſtat decreta. cauſam electionis. in cle. quia illa loquitur in ſuo caſu quo ad materiam. c. ſtatuimus. de elec lib. vi. illa enim loquitur quo ad artationẽ ueniendi & proſequendi cauſam in curia illa uero ut circa quo ad formam appellandi. ut ibi patet. Secũda ratio. quia poſito q a prouiſione appellatum fuiſſet tamen iſte

2 obiectus eſt admittendus licet non ſit in appellatione expreſſus. quia iſte obiectus directe fundat ius obicientis. nã non poſſit ius ſuum fundari niſi dicta eccleſia uacaret p mortem Adulphi cum ipſam tanq̃ uacantẽ per eius mortem petebat. uacare autem per mortẽ illius non poterat niſi enumeraretur effectus permutationis & ſic ipſe obiectus ius obicientis uidetur reſpicere directæ quod ſatis ex hoc poteſt liquere. quia etiã ſi is qui ex permutatione obtinuit iam eſſet poſt litẽ conteſtatã mortuus tamen expectãs haberet probare eccleſiam uacuiſſe per mortẽ Adulphi q eſſe non poſſit niſi permutatio non teneret. Sed obſtare ui

3 detur q no. Arch. ſ q etiã ſi obiectus in formã uel in perſonam augeat ius opponentis pſone tamẽ locũ debet habere decre. ut circa prout no. per eundem Archi. de elect. ut circa. ſup uerbo opponunt. & Io. mo. io princ eiuſdem c. Sed reſponde q ibi loquitur de obiectu qui principaliter datur ad aduerſariũ excludendum puta quia dico aliquos electores non præſtare electo ſuffragium quia ſunt crimi noſi. licet enim ius opponentis aliqualiter augeatur. non tamen ex hoc ipſius opponentis ius in aliqua parte fundatur nec exinde probatur. Secus in iſto obiectu excluſiuo non fundatio iuris opponentis ut ibi inter quem magna eſt differentia & illum qui eſt excluſiuus iuris ptis cui obiicitur. &c. fundatiuus iuris opponentis perſonæ ut hic.

Epithome.

1 Permutatio in fraudem expectantis an facta cenſeatur ubi ab infirmo de cuius ſalute deſperabatur beneficium maioris ualoris permutatum fuit?

Dubium. LX.

SEcũdo dicebatur ad primum dubium uidelicet an propoſiti articuli ſuper permutatione fraudulenta concepti. ut ſuperius tangitur ſufficiant ad fraudẽ probandã? tenebatur enim per eundem dominum Egi. q ſic per decre. ſi te præbendam. de renunc. li. vi. & in præmiſſis omnes tam dominus. Oldr. q̃ alij concordabant.

Epithome.

1 Appellatus petens q tam ſuper articulo appellationis quam negocium principali procedatur inuito appellante an ſit audiendus?

Cauſa. XXXII.

Dubium. LXI.

1 EOdem die per dñm Pe. tal. erat propoſitum factũ tale. quidã ſeruientes & officiales cuiuſdam abbatis cœperunt quendam clericum trãſeuntẽ qui erat de uarijs criminalibus diffamatus & ipſum uigore tẽporalis iuriſdictionis q̃ idẽ abbas in eodem diſtrictu habebat carceri mancipatunt requiſiuerunt tamen officiales epiſcopi loci ut ipſum reciperent qui tamen eum recipere nõ curarunt. demum dictus clericus emancipatus de carcere finaliter orta contentione ſuper hoc inter epiſcopũ & abbatem epiſcopus monaſteriũ ſuppoſuit interdicto q uidens abbas miſit ad curiam & impetrauit certum executorẽ qui de iniuſticia interdicti cognoſceret. & ſi dictaret ratio reuocaret. qui executor ſm formam mandati interdictum ſuſpendit & ab huiuſmodi ſuſpenſione pro parte epiſcopi extitit appellatum. cauſa uero appellationis deducta in curia utraq; pars libellauit ſcilicet epiſcopus ſuper grauamine & appellatione. & pars abbatis. ſ. appellata ſuper principali & ſuper iuſticia ſuſpenſionis interdicti. eadem pars appellata uoluit q ſimul cognoſceretur ſup. ſuo libello & ſuper libello etiã appellantis pars autem appellans uoluit q primo de appellatione cognoſceretur & de grauamine ideſt de iniuſticia ſuſpenſionis interdicti. quærebatur igitur quis eorum eſſet potius audiendus? Et dicebat do. Eg. q epiſcopus erat potius audiendus. quia quandocunq; alias pars appellans poſſet petere q omiſſo appellationis articulo procedatur in negocio principali inuito etiã appellato. ut tenet Archi. de ap. cordi. nobis § poſt hæc. & Inno. de ap. ut debit in gl. plus dicimus. circa ſi & Hoſt. idẽ in gl. ſed contra tamen hoc dicebat idem. Eg. nõ debere appellato cõcedi niſi ubi non appareret grauamẽ aliquod reparandum unde ſi grauamen ſupereſſet q nondum eſſet ſeruatum primo debet de appellatione cognoſci ut in caſu propoſito. quia grauamina propter quæ fuerat appellatum reuocata nondũ fuerant & ſic epũs debebat audiri & pro ſe adducebatur. Inno. de elec. ſtatuimus. in gl. ſuper uerbo appellan. §. ſi autem cauſa appellans & ſi bi adhærebant oẽs præter Old. & F. dñs uero Old. dicebat q pro celeriori expeditione cauſæ appellatus erat potius audiendus. ſuper utroq; ſimul cognoſcatur. arg. de do. & cõt. finẽ. & C. de agri. & cenſi. l. iubus. de reſt. ſpo. frequẽs circa prin. li. vi. & hoc tenebat per id q no. Inno extra de ap. interpoſita. in gl. ſuper uerbo probatũ. circa princ. Sed F. diſtinxit utrũ eſſet tale grauamen reparandũ q eſſet ſeparandũ a negocio principali puta excõicato uel condẽnatio expen. uel ſimile & tunc poſſet procedere ratio dñi Egid. an eſſet idẽ cum negocio principali ut hoc. quia per appellationẽ petitur reuocari ſuſpenſio interdicti & per appellatũ petitur pronuntiari eam iuſtã fuiſſe. & tunc ut dixit. d. Ol. ſeruãda eſſet gl. Inno in. c. interpoſita. Et hãc diſtinctionem innuit expreſſe Cõpoſt. in dicta decre. ſtatuimus. in uer. ſi autem prædicto.

Epithome.

1 Terminus ad articulandum ubi aſſignatus nõ fuit ſeruatus an ſi pars iterato ſibi illum aſſignari petat. id fieri debeat per uiam reſtitutionis in integrum?

2 Terminum peremptorium non licet tranſgredi.

3 Peremptorium pluries emitti poteſt.

Cauſa. XXXIII.

Dubium. LXII.

1 DIe mercurij. 2 vi. propoſuit dñs Benedictus de Noñ. tale dubiũ. Iudex dederat terminũ ad ponendum & articulandum in quo termino nihil erat datum pro poſitionibus uel articulis. demũ etiam cui terminus erat datus pecijt de nouo ſe admitti ad ponendũ nõ obſtante lapſu termini. quærebatur an debeant admitti & qualiter an per uiã reſtitutionis in integrum a modo

iuris

iuris & dicebatur tucius eſſe per uiam reſtitutionis hoc fie
1 ri.quia terminus erat peremptorius quem non licet tranſ-
gredi de ordine iuris.ut.ff.de iud.l.in perẽptorio.l.& poſt
ædictum.& facit bene ad hanc partẽ quaſi in terminis ex
tra de re.integ.c.corã. & ad hoc bene facit ꝙ ſic oporteat
fieri id ꝙ no.in Spec de poſ §.quanto uer. Sed & ſi ante.&
de dilat.§.nunc uendendũ.uer.Itẽ ꝙ ſi datus libellus.&
de edi.inſtru.§.nunc dicamus.uer.licet autẽ. & facit bene
textus.C.de inge.& ma.diffamari qui ac.non poſ.ſi ea. ff.
de op.l.manciporum.Sed tamen uidetur ꝙ poſſit emitti
3 peremptorium pluries ut no.in Spe.de cita.§.uiſo uer. Itẽ
peremptorium.Sed tamen nõ cogitur ut ibi no nec etiã po
teſt in graue præiudicium partis ar.dicte.l.manciporũ.&
eius ꝙ no.per Io.an.extra de.uer.ſi ſæpe §.p. ſuper uerbo
obſtante.circa ſi gl in cle.& facit ad hoc id ꝙ habetur &
nota.per glo.& doc iuris ciuilis.ff.de mino.l.minori.xxv.
ann.conſtiam.

Epithome.

1 Spoliatus non obtinebit ſibi ſuſpenſo petitorio probauit
ſolum poſſeſſionem ſuam.quia.debebat etiam deiectio-
nem probare.

Cauſa. XXXIIII.

Dubium. LXIII.

1 EOdem die per eundem.d.Bene. proponebatur tale
dubium quidã appellans a ſpoliatione ad curiã co
ram auditore dato libellauit tã in petitorio ꝙ in poſ
ſeſſorio tandem ſuſpenſum eſt petitoriũ & proceſſum in
poſſeſſorio.probata eſt poſſeſſio ſed non deiectio mõ quæ
rebatur an pro libellante poſſet ferri ſententia quo ad reſti
tutionem poſſeſſionis?Et dicebatur per oẽs quaſi ꝙ nõ.qa
non erat probata deiectio.& ſic nec dici potuit ſpoliatus.
nec tamẽ ſpoliatus debet reſtitui . duo enim ad hoc ſunt
probãda.ſ.poſſeſſio & deiectũ poſſidentem fuiſſe.ff.de ui
& ui ar.l.i.§.interdictum & extra de reſti.ſpo.cum ad ſe-
dem.cum ſi ſed p Fr.allegabatur in contrarium canon re
integranda.iij q.i reintegranda.& ꝙ dicitur in d.c. de re-
ſti ſpol.ſæpe Sed per Egidiũ reſpondebatur ꝙ ille canon
hic locum habere nõ non potuit.quia cum petitorium ſu
ſpenditur hoc fit & permittitur in odiũ ſpoliantis. ut patet
in cle.de cauſa poſſ.& proprie.c.i.ibi & in ſpoliantis &c.
Ad illum ergo finem ſuſpenditur tantum ut contra ſpo-
liantem ſuccurratur in poſſeſſorio ſpoliato.Cũ igitur non
appareat ſpoliatus ceſſat intentio cauſam conſtitutionem
illam clementinã eueniis ꝙ etiam intentio petitoriũ ſuſpẽ
dentis & ſic ceſſante cauſa huiuſmodi ceſſabit effectus.iõ
pronunciari nõ poſſit de reſtitutione fienda.ar.de iurepa.
adigere.§.quis.& hanc rationem alij approbabant.

Epithome.

1 Commiſſio an cenſenda ſit ſurreptitia in qua non ſit mẽ
tio de litis pendentia inter alios ſuper eadem re?
2 Delegatum debet mouere eadem ratio quæ mouere po
terat delegantem.
3 Reſcriptum non ſemper redditur ſurreptitium ob taci-
turnitatẽ eorum quibus expreſſis conceſſum non fuiſſet.

Cauſa. XXXV.

Dubium. LXIIII.

1 EOdem die per eundem propoſitum extitit tale fa-
ctum quidã archidiaconus erat in curia interfectus
poſt cuius mortem quidã nepos dñi Cardi.de Hi-
ſpania erat ad dictum archidiaconatum promotus.procu
rator demũ fiſcalis cameræ dñi papæ uẽdicauit fructus ar
chidiaconatus eiuſdem a quodã Car.alio. qui cum dicto
mortuo ſuper archidiaconatu hmõi contẽdebat. & ſuper
hoc cauſa erat commiſſa dño. A.epiſcopo tuſculano de-
mum dictus nouus archidiaconus obtinuit cãm ſuper eiſ
dem fructibus cõmitti domino auditori prædicto uerum
contra cõmiſſionẽ opponitur ꝗ lis pendet corã dicto dño
tuſculano.& ad actus iudiciales aliquos eſt proceſſum.&
erat ante impetrationẽ cõmiſſionis prædictæ in qua nulla
de hmõi litis pẽdentia mentio facta fuit quæritur ergo an
cõmiſſio præfata ſurreptitia reputetur?Et dicebatur qua-
ſi per oẽs ꝙ debebat ſurreptitia reputari.quia tacitum eſt
de litis pendentia quod ſi fuiſſet expreſſum non fuiſſet fa-
cta cõmiſſio auditori & ſic ſurreptitia deberet cenſeri.ut
in dicto.c. ſuper literis.§.inter alios.ij.reſponſo. immo ꝙ
plus eſt etiã ſi papa conceſſiſſet ex quo uenire poteſt gra
ue præiudicium parti aduerſæ cũ ſuper eadẽ re agatur.idẽ
eſt iuris cenſendũ.ut extra de reſcrip.c. ſignificante.ar.ff.
de exce.rei iudica.l.de eadẽ re.& ar.quia eadem ratio de
2 bet mouere delegatum quæ & delegantẽ.ut d.c.ſuper li-
teris.in fi.ſed d.Egidius tenebat contrarium quia non om
3 nia tacita quibus expoſitis reſcriptũ non fuiſſet obtentum
reddunt reſcriptum ſurrepticium . ut patet in caſu de lit.
cont.c.i.li.vi.in fi.ſed ibi ideo.quia alias nullum haberet
effectum ꝙ alias eſt ſtatutũ de peremptorijs poſt litẽ con
teſtatã etiam uſ ad ſententiã proponendis.ut ibi no.per
Io.an.immo etiã ſi ibi de replicatione mentionem feciſſet
nihilominus literas habuiſſet pro parte tamen iſta facit.qa
in huiuſmodi commiſſione perſonæ contra ꝗ & pro qua
eſt cõmiſſio impetrata cõprehenſe ſunt in reſcripto.& ſic
uidetur ꝙ reſcriptũ debeat procedere.ut patet per ea quæ
no Cõpoſt.de reſcrip.ſuper literis.circa prin.& c.ſ.ſigni-
ficãte.in prin. Sed hoc nõ uidetur procedere qa nõ dero
gat ſm reſcriptũ primo niſi quo ad perſonas in ſecũdo ex
preſſis ergo nõ præiudicat quo ad aliã cum qua corã pri
mo delegato lis pendet ſm ea quæ no.per eundẽ Compo
ſtel.de reſcrip.paſtoralis.circa fi.ſuper uerbo quibuſdam
aliam.ibi ſi quæras &c.& etiã in prin.glo.a contrario ſen
ſu.& facit bene pro prima parte id quod not.eo.tit.de re-
ſcrip.c.mandatũ.in fi.ibi.ſed quod ſi plures de eadẽ &c.

Epithome.

1 Canonicus regularis remanens clauſtralis an poſſit aſſu
mi ad eccleſiam ſecularem cõſuetam regi pro ſeculares?
2 Clericus tenetur in beneficio ſuo reſidere.
3 Clericus ſecularis idem eſſe non poteſt . & remanere in
in clauſtro.
4 Regularis quando præficitur eccleſiæ ſeculari debet
præſentari ut clericus & inſtitui & in officio cum præſby
teris ſecularibus conformari.
5 Epiſcopus diſpenſare non poteſt ut regularis remanens
in clauſtro iura ſuæ clauſtralitatis percipiat.& eccleſiæ ſe
culari deſeruiat.
6 Diſpenſatio epiſcopi ſtatum eccleſiæ ſine conſenſu ca-
pituli & ſine cauſæ cognitione immutare non poteſt.
7 Seculares quandiu inueniri poſſunt . non ſunt ponendi
regulares in eccleſijs ſecularibus.
8 Literis epiſcopi non habentibus ſubſcriptionem teſtium
non creditur niſi ſuper excommunicatione maxime ubi
lederetur ius partis.
9 Diſpenſatio requirit cauſæ cognitionem.
10 Diſpenſatio eſt iuris communis relaxatio.
11 Epiſcopus diſpenſat in illis tantum quæ ſibi committun
tur a iure.
12 Epiſcopus quod diſpenſare poſſit ut regulares præfi-
ciantur eccleſiæ ſeculari quomodo intelligendum eſt?

Cauſa. XXXVI.

Dubium. LXV.

1 VAcante quadam eccleſia parochiali conſueta re
gi per ſeculares a tanto tempor cuius contrarij ho
minum memoria nõ exiſtit patronus laicus ipſius
eccleſiæ ad quẽ iuſpatrona. noſcitur pertinere præſentauit
ad dictã eccleſiã ſuo epiſcopo quendã canonicũ regularẽ
epũs ipſum admiſit & inſtituit in eccleſia ſupradicta. ipſo
ut prius remanente canonico & in ſuo clauſtro reſidente
diſtributiones quotidianas & partẽ prouentuũ ipſum con
tingentẽ ut unus ex alijs canonicis iure ſuæ religionis &
clauſtralitatis percipiens uenit impetrãs apoſtolicus & pe
tit dictã eccleſiã tanꝗ de iure uacantem . Ad oſtendendũ
ꝙ regularis ꝙ inquãtũ regulares remanens clauſtralis nõ
poſſit aſſumi ad eccleſiã ſecularẽ conſuetã regi per ſecu-
lares.no.per Io.an.in.c.quia regulares.de ſup.negl.præla.

Cæſar Lamb.
Ber.in tract.in
riſpa. fol. 114.
In.21.articulo
vij.q.princi.p.
partes, 2, libri.

in cle.ſup uerbo ſeculares.no. etiam ibidē per Pau.ſuper
eodē uerbo.Itē no per Pe.& Abb.in.c.ij.eo.t.in antiquis.
Item eſt tea.de religi.domi.c.inter quatuor.de regulari.ſu
per eo.in antiquis.Item notat Hoſt.in.c. poſſeſſioes.de re
bus eccl.non alie.Itē Vincen.in.c.monachi.de ſtatu.re-
gula. in antiquis Itē quia tunc ſequeretur ꝙ idē eſſet ſe-
cularis & regularis.quia ex quo remanet in clauſtro debet
uiuere ſm ritum regularium . & ex quo aſſumitur ad ec-
cleſiam ſecularem debet uiuere &oſtiiare ſm ritum ſecu
larium & non regularium.& quantum ad illa quæ notan
tur xvi.q.i.de monachis.& rō Inno.poſt Hoſt. in.c.ꝙ dei
timorem de ſtatu regu.& dicit ibi Hoſtien. ꝙ propter hoc
ut ſeruiat eccleſiæ extrahitur a clauſtro & abſoluitur ab
alijs quæ cōmode ſeruare nō poteſt.idē no Inno ad hoc
facit de elec.cōſtitutus.xvi.q.ij.ſi quis iam tranſlatus.cū
etiam quiſq; de iure cōi teneat in ſuo beneficio reſidere.&
2 ſic legi.& no.de cleri.non reſiden. conquerente.& no.de
reſcrip c.gratia.li.vi.per Guil.& Io.an.ꝙ idem non poſ-
3 ſit eſſe clericus ſecularis & remanere in clauſtro . eſt tex.
xvi.q.i.nemo. Itē quia utrunq; ſibi tenuit utroq; debet pri
uari. de præben. de multa.& eſt ipſo iure priuatus utroq;
per decre.extrauagan.execrabilis.& licet illa iura loquā
tur in curatis idem dico in beneficijs requirentibus reſidē
tiā.hæc no. Inno.de cleri.non reſiden.c.ſi. Item quia re-
gularis.nec regularis naturaliter requirit clauſtrū.ut.xvi.
q.i.ſi cupis.& ideo cum iſte de quo agitur uellet eſſe clau
ſtralis & remanere non poteſt eccleſiam ſecularem rege-
re cum officiū clerici ſecularis non aſſumat quod debuiſ
ſet aſſumere ſi uoluiſſet ſeculari eccleſia deſeruire . Item
4 regularis quando præficitur eccleſiæ ſeculari debet præ
ſentari ut clericus & inſtitui & in officio cum præſbyteris
ſecularibus conformari.xvi.q.i.ſi monachus &.c. cū pro
utilitate. Iſte tamen de quo agitur non aſſumpſit officium
clerici ſecularis immo fuit pſentatus & inſtitutus ut clau
5 ſtralis quod eſt contra iura prædicta.Itē diſpenſatio epi-
ſcopi operari non pōt ꝙ in clauſtro remaneat & iura ſuæ
clauſtralitatis ut ante percipiat & eccleſiæ ſeculari curate
deſeruiat.ut.c ne in agro.in.§ ſanc. de ſtatu. regu.in cle-
6 mē. Item diſpenſatio epiſcopi ſtatum eccleſiæ ſine cōſen
ſu capituli & ſine cauſæ cognitione immutare non poteſt
iuxta no.per Io.an de elec.c.ex eo.li.vi.ho.de ſtatu regu.
quod dni timorē.per Arch.de fil præſ.c.i.& de elec.in.c.
licet canon.li.vi.no & Inno.de fil.præſ.c.ueniens in an-
7 tiquis. Itē quandiu poſſunt inueniri ſeculares non ſunt po
nendi in eccleſijs ſecularibus regulares per.c. inter qua-
tuor ſupra alleg.& no per Hoſt in c.ꝙ dei timorem. Item
non ualet diſpenſatio exhibita per partem aduerſam.quia
8 literis epiſcopi cum ſint priuatæ ſcripturæ non eſt creden-
dū niſi ſuper excōicatione.maxime ubi lederetur ius par-
tis niſi habeant teſtium ſubſcriptionem ut no. Archi.vi.q.
ij c.placuit.& de elec.ut circa.ſuper uerbo publico inſtru
mento.li.vi.& Io.an.poſt eum. Item non ualet ex alia cā.
quia qui diſpenſat debet præmittere cognitionem & ex-
9 primere cauſam.per Inno.de fil.præſ.ueniens.per Arch.
in.c.cum de beneficio.de præben.li.vi.& de elec.licet ca
non. Item ex alio non ualet.quia.diſpenſatio eſt.iuris cō
10 munis relaxatio.ſed ſi epūs diſpenſaret ꝙ remaneret in
clauſtro & præficeretur eccleſiæ ſeculari conſuete regi p
ſeculares diſpenſaret contra omnia iura prædicta & ſic di
ſpenſaret ſuper duobus beneficijs incompatibilibus ſcili-
cet ꝙ retineret clauſtrum & exerceret officiū religioſi & of
ficium clerici ſecularis cum religioſus quando præficitur
eccleſiæ ſeculari debeat ſe conformare in officio ſm ritū
ſecularium & non regularium ꝙ tamen facere non poteſt.
quia tantū ſummo pontifici reſeruatur.quia epiſcopus ſo
lum in illis poteſt diſpenſare quæ ſibi permittuntur a iure
11 de iudi.in.c.decernimus.de tempo. ordi.c.cum dilectus.
Item ꝙ ab initio nullum eſt tractu temporis nō firmatur.
de reg iu.ſed præſentatio & inſtitutio factæ & de facto de
regulari ut clauſtrali ad eccleſiam ſecularem conſuetā re
gi per ſeculares cū de iure fieri non poſſent nec deberent.
ut patet per iura præallegata ſiunt & ſunt caſſa & inuali-
da tanq; de minus idoneo factæ & per ſubſequentem di-
ſpenſationem ualidari non poſſunt.no.iura quæ dicunt ſi
cut.c.ꝙ dei timorem.de ſtatu reg.&.c.preſſis lv di.allega
ta per partē aduerſam ꝙ ex diſpenſatione epiſcopi poſ-
12 ſunt præfici regulares eccleſiæ ſeculari loquuntur quando
primo abdicātur a clauſtro & præſentātur & inſtituuntur
ut clerici & in illis eccleſijs etiam in quibus non eſt com-
pleta præſcriptio ſecularium uel regularium. iſte autē de
quo agit fuit præſentatus ut clauſtralis . & in eccleſia ad
quam præſentatur eſt completa præſcriptio ſecularium.
Itē alia.c. per partē aduerſam allega.quæ ſunt.xvi.q.i.c.
doctos.&.c.cum pro utilitate.& c.in parrochia. in quibus
de iure communi ſeruiunt præfati regulares, eccleſijs ſe-
cularibus loquuntur etiam quando primo abdicantur a
clauſtro & præſentantur & inſtituuntur ut clerici & aſ-
ſumunt officium clerici ſecularis loquuntur etiam in illis
quæ quandoque conſueuerunt regi per ſeculares & non
in illis eccleſijs in quibus eſt completa præſcriptio ſecula-
rium uel regularium.eccleſia autem de qua agitur cōple-
ta eſt præſcriptio ſecularium a tanto tempore ꝙ in contra
rium hominum memoria non exiſtit quare cum ea præ-
miſſis appareat præſentationem & inſtitutionem præfa-
tas tanquam de minus idoneo factas non tenent quare ua
cat ipſa eccleſia.

Deciſion . per R. patrem Thomam Faſtoli auditorem
ſacri palacij in unum redactæ .

FINIS.

VENETIIS apud Michaelem Tramezinum.

M D LI.

INDEX IN ANTIQVAS BISIGNETI ET FASTOLI DECISIONES DOMINORVM ROTAE.

ABBAS ſi ſit Patronus unius eccleſiæ,& in ea nouæ capellaniæ ædificetur uidetur etiã illarũ eſſe patronus. deci. 15. nu. 1. fo. 76. de iur. patro. in anti.

ABBATISSA poteſt per quendam archidiaconũ inſtituere uicarium temporalem in eccleſia ſibi pleno iure ſpectante abbatiſſę & monialibus licet cura committi non poteſt quo ad exercitiũ actuale tamen ius poteſt competere ipſis ut exercitium faciant per uerum capacem illius poteſtatis.deci.21.nu.3.fol.103.de præben.Biſi.

ABSENS per audientiam contradictarum citari poteſt, ſed excommunicari non poteſt licet bene ſuus procurator.dec.28. nu.1.fo.47.de appella.in anti.

Abſens non punitur in expenſis.ibidem nu.3.

ABSOLVI poteſt quis ad cautelam licet cauſam excommunicationis non alleget.deci.6.nu.1.fo.80.de ſenten.excom. in anti.

Abſolui an debeat reus conuentus ratione beneficii contra quem actor opponit de incurſu in excommunicationem ab executoribus latam licet non probauerit ſententiam excommunicationis fuiſſe mullam?dec.12.n.1.fo.81.eo.

Abſolui poteſt excommunicatus in perſonam procuratoris habẽtis ſpeciale mandatum ad hoc.deci.25.nu.1.fo.82.eod.

Abſolui ab inſtantia defuncti reus petens non eſt audiendus.cauſa.6.dub.21.n.1.fo.112.Faſto.

ABSOLVTIO non impartitur niſi contrito & petenti, & propterea prior non poteſt petere abſolutionem pro monachis uel ſubditis ſuis abſentibus.deci. 13.nu.1. fo.8.de ſen. excom.in anti.

Abſolutio ab impetitione non conceditur ob ſolam contumaciã actoris,ſed requiritur quod iterato citetur ad uidendum abſolui reum ab impetitione.deci.7.n.1.fo.83.de uerb.ſigni.in anti.

Abſolutio ad cautelam non impertitur niſi ubi ſententia continet intollerabilem errorem in ea expreſſum, uel ubi eſt lata ſententia excommunicationis poſt appellationem legitimam ex cauſa legitima interpoſitam,& de hoc facta fuerit fides.cauſ. 16. dub.36.nu.1.fo.114.Faſto.

Abſolutio ab inſtantia iudicii an impartiatur reo mortuo actore. cauſa.18.dub.38.nu.1.fo.114.Faſto.

ABSOLVTVS ſimpliciter cum cautione ſi non paret an reincidat in excommunicationem ipſo iure.deci.21.num.1.fo. 82.de ſenten.excom.in anti.

ACCEPTANS beneficium ſi poſt acceptationem dicat quod non cadebat in ſua gratia non creditur ſibi.deci.7.nu.2. fo.26.de cau.poſſe.& propr.in anti.

Acceptans beneficium credens uacare per mortem cum re uera alias uacet,nõ præiudicat ſuæ gratiæ.deci.2.num.3.fo.57. de conce.præben.in ant.

Acceptans ubi notorie conſtat quod ius non habet in beneficio non debet expectare declaratoriam ſuper hoc ſed poteſt aliud beneficium acceptare.deci.5.nu.1.fo.57.eo.titu.

Acceptans beneficium ſi contra ipſum feratur ſentẽtia a qua nõ appellat poteſt beneficium ſecundum acceptare.dec.25.nu.1.& fo.58.eo.tit.

ACCEPTATIO beneficii facta per habentem minus decretum infra menſem infra quem habens maius decretum poterat acceptare eſt nulla.deci.45.nu.1.fo.5.de reſcr.in anti.

Acceptatio eſt ſubexecutio gratiæ.deci.2.nu.2.fo. 57. de conce. præben.in anti.

Acceptatio eſt quædam declaratio uoluntatis & tendit ad executionem gratiæ.deci.19.nu.3.fo.59.eo.ti.

Acceptatio facta eodem tẽpore per diuerſos procuratores unius nomine de diuerſis beneficiis debet ſortiri effectum in maiori beneficio.dec.11.nu.1.fo.19.de procur.in antiq.

Acceptatio nulla ex poſt facto non conualeſcit.deci.22.nu.1. fo. 59.de conce.præben.in anti.

Acceptatio non tribuit ius ut oporteat de ea fieri mẽtionem a tertio prouiſo a Papa.deci.27.nu.1.fo.60.eo.titu.

Acceptatio non uidetur actus ſpiritualis,ſed extraiudicialis.dec. 8.nu.3.fo.82.de ſenten.excom.in anti.

Acceptatio pauperis facta de beneficio uacante ante purificationem gratiæ factã infra menſem an ualeat?deci.16.nu.1.fo.60. de conce. præben.in anti.

Acceptatio præſumitur facta infra menſem ſi conſtet beneficium uacaſſe ante acceptationem.deci.24.num.1.fo.34. de probat. in anti.

Acceptatio primi in data licet reddatur inutilis attamen præſtat impedimentum ſecundo.deci.21.nu.1.fo.59.de con. præben. in anti.

Acceptatio tribuit ius ad rem.deci.26.nu.4.fo.60.eo.ti.

Acceptatio præſumitur facta infra menſem.deci.29.nu.1.eod.ti. & fo.

Acceptatio pauperis ante purificationem gratiæ quæ non purificatur infra menſem non ualet ſecus ſi gratia eſſet in forma dignum arbitramur.deci.30.nu.1.eo.

Acceptatio primi in data ſi propter reuocationem ſuperuenientẽ ante prouiſionem ſibi factam reddatur inefficax an conualidetur acceptatio & prouiſio ſecundi in data factæ ante reuocationem?deci.43.nu.1.fo.61.de con.præben.in anti.

Acceptatio & prouiſio factæ ante expeditionem literarũ ualẽt. deci.4.nu.1.fo.109.de conc.præb.Biſi.

Acceptatio facta ante purificationem gratiæ ualet ſi infra menſem poſtea purificetur, & uerbo uel facto reuocatur.deci.7.nu. 1.fo.104.eodem.

Acceptatio beneficii non eſt niſi quædam declaratio. eadẽ deciſ. nume.2.

Acceptatio ante euentum conditiones an ualeat in euentum conditionis.ea.deci.nu.3.

Acceptatio non debet eſſe fortioris efficaciæ quam prouiſio. ea. deciſ.nu. 8.

Acceptatio tribuit ius ad rem.ea.deci.nu. 10.

Acceptationem in dubio præſumitur infra menſem factam. dec. 13.nu.1.fo.58.de conce.præben.in anti.

Acceptare eſt nuda expreſſio quæ in ſolo facto conſiſtit. deci.4. n.5.fo.109.de ſenten.excom.Biſi.

ACCVSANDO uel denuntiando ſeu inquirendo obiicitur crimen.deci.5.nu.1.fo.78.de accuſa.in anti.

Accuſare plures in ſimul reum de crimine non permittuntur.cauſa.18.dub.38.nu.2.fo.114.Faſto.

Accuſari non debet ille qui ſuper eodem fuit inquiſitus. deci.4. nu.1.fo.80.de pœnis.in anti.

ACTIONES diuerſæ ubi aliquibus competunt alter agẽdo non præiudicat alteri niſi citato.deci.12. n. 1.fo.22.de iud. in anti.

ACTOR interrogando an conſiteri uideatur contra ſe.deci. 42.nu.1.fo.37.de teſti.& atteſta.in anti.

Actor ſi fuerit contumax condemnabitur in expenſis neque audietur niſi præſtita cautione.deci.7.nu.3.fo.83.de uerbo.ſign. in anti.

Actor qui obtinuit citari reum ad perſonaliter comparendum tenetur etiam ipſe perſonaliter comparere alioquin reus non cõparens non reputabitur contumax.deci.2.nu.1.fo.93. de dolo.& contu. Biſi.

ACTORE non probante reus etiam ſi nihil petat debet abſolui & perpetuum ſilentium ſuper moleſtatione actori imponi.deci.6.nu.1.fo.82.de uerbo.ſigni.in anti.

A C T V S ſimpliciter explicatus ualet in his ad quæ autoritate una bene alia autem male duci poſſumus. deciſ. 29. nu. 2. fo. 3. de reſcri. in anti.

Actus nullus in præiudicium facientis illum uel fieri procurantis tenet. deci. 8. nu. 10. fo. 70. de teſtamen. in anti.

Actus qui non ualet ut agitur interpretandus eſt ut ualeat ut ualere poteſt. deci. 3. nu. 2. fo. 94. de confe. Biſi.

A D D I T A M E N T V M eſt eiuſdē naturæ cuius eſt res cui adiicitur. deci. 33. nu. 2. fo. 55. de præben. in anti.

A D M I T T E N D V S non eſt ueniens contra illa quæ facere procurauit. deci. 8. nu. 9. fo. 70. de teſtamen. in anti.

A D V O C A T V S compellitur defendere clientulum. deci. 18. nu. 1. fo. 22. de iudi. in anti.

A L L E G A N S contraria non eſt audiendus. deci. 8. nu. 6. fo. 7. de teſtamen. in anti.

Allegans turpitudinem propriam non auditur niſi uertatur periculum animæ uel fauore libertatis. ea. deci. nu. 8.

A L I E N A T I O prohibita nō excuſet a pœna etiam ſi fiat cauſa recuperandæ pacis. deci. 3. nu. 1. fo. 17. de pact. in anti.

Alienatio rei eccleſiæ redditur nulla propter defectum cauſæ ſeu iuſtitiæ. deci. 2. nu. 5. fo. 106. de reb. eccl. non ali. Biſi.

Alienatio rei eccleſiæ non redditur nulla ipſo iure propter falſitatem cauſæ uel defectum iuſtitiæ dum tamē ſeruata ſit forma. eadem deci. nu. 11.

Alienatio facta præcedente tractatu a capitulo cui epiſcopus facultatem dederat deliberandi ſuper ea an teneat ſi non interueniat alius tractatus? deci. 5. nu. 2. fo. 107. de reb. eccl. non ali. Biſi.

Alienatio rei eccleſiaſticæ an requirat neceſſario ſcripturam? deci. 1. nume. 2. fo. 8. de conſuetud. in anti.

A L I M E N T A ſubminiſtrātur pēdēte lite accuſato de crimine uel ſi litigetur ſuper bonis. deci. 1. nu. 1. fo. 77. de accuſa. in anti.

Alimentorum cauſa dicitur ſummaria. cauſ. 4. dub. 15. nume. 2. fo. 111. Faſto.

A N I M A rationalis eſt forma hominis. deci. 11. nu. 5. fo. 76. de iur. patro. in anti.

A N N I domini diuerſimode computātur ſecundum conſuetudinem locorum. deci. 17. n. 1. fo. 22. de iudi. in anti.

Annum domini curia Romana computat in feſto eiuſdem. dec. 2. nu. 1. fo. 82. de uerbo. ſigni. in anti.

A N T O N I A N I poſſunt exigere quartā ab eccleſiis ſibi ſoluere conſuetis licet tales eccleſiæ erigantur in maiores dignitates. deci. 1. nu. 1. fo. 73. de ſepul. in anti.

A P P E L L A N D V M eſt ad delegatum a ſubdelegato ſuo ubi ſubdelegatio eſt clau. donec, & eos facta fuerit. dec. 21. nu. 3. fo. 99. de appellat. Biſi.

A P P E L L A N S ad Papam eo mortuo poteſt proſequi appellationem coram ſucceſſore. deci 31. nu. 1. fol. 47. de appellat. in anti.

Appellans licet corā iudice a quo petit recipi teſtes affuturos aut ualitudinarios non uidetur propterea renunciare appellationi. deci. 15. nu. 1. fo. 98. de appella. in anti Biſi.

Appellans inuito appellato non poteſt procedere in negotio principali ommiſſo articulo appellationis, cum ſua intereſt redire ad iudicem ad quem in euentum qua appellatio mala pronūtietur. deci. 19. nu. 4. fo. 99. eo.

Appellans uiua uoce non faciens diligentiā infra terminum præfixum non admittitur ad proſequendam ſecundam appellationem poſtea in ſcriptis infra idem decendium interpoſitam. deci. 23. nu. 1. fo. 100. eo.

Appellans renunciando appellationi tacite uidetur approbare grauamen a quo appellauerat. ea. deci. nu. 7.

Appellans die datæ ſententiæ cui iudex præfixit terminum ad dandum apoſtolos ad tertiam diem an elapſo dicto triduo aliter non petitis apoſtolis poſsit appellare. ea. deci. nu. 8.

Appellans a grauamine illato per delegatum eximitur ab eius iuriſdictione quo ad omnia ſecus ſi illatum eſſet grauamen ab ordinario. deci. 15. nu. 1. fo. 46. de appellatio. in anti.

Appellans a grauamine ante dationem apoſtolorum poteſt impetrare commiſſionem. ibidem. deci. 19. nu. 1.

Appellans ab aſsignatione loci non tuti ſufficit quod dicat ſe appellaſſe quia locus non eſt tutus. deci. 6. nu. 2. fo. 80. de ſen. excō. in anti.

Appelans ab aliquo grauamine ad Papam neceſſario non tenetur exprimere cauſam. ea. deci. nu. 3.

Appellans extraiudicialiter licet nullos obiectus deduxerit in appellatione ſua ſi tamen actor in curia admittatur ad probandū unam materiam quæ eſt de iure ſuo admittitur ad dādum de contraria materia alias obiectiua. & nu. 6. dec. 3. num. 1. fo. 95. de exceptio. Biſi.

Appellans licet concludi obtinuerit in cauſa ſi tamen labantur fatalia appellatio cenſetur deſerta. deci. 1. nu. 2. fo. 97. de appellat. Biſi.

Appellans procedēdo ommiſſo articulo grauaminis ſuper negotio principali parte aduerſa non uocata nec præſente nec per contumaciam abſente an dicatur facere proceſſum nullum? deci. 8. nu. 1. fo. 98. de appellat. in anti. Biſi.

Appellans ſi in termino ad recipiendum apoſtolos aſsignato non comparuit cenſetur ſententiam approbaſſe. deci. 23. num. 9. fo. 100. de appella. Biſi.

Appellans an poſsit impetrare iudicem ante dationem apoſtolorum. dec. 53. nu. 1. fo. 49. de appella. in anti.

Appellans non dicitur proſequi appellationem ex impetratione ſola commiſsionis ſed a tēpore quo incipit in cauſa procedere. cauſa. 17. dub. 37. n. 1. fo. 114. Faſto.

Appellans an poſsit cauſam deuoluere re integra abſente appellato? deci. 11. nu. 1. fo. 45. de appellatio. in anti.

Appellans in appellatione ſua nullos obiectus deduxit an poſtea audietur articulando quod primus impetrans aliud beneficium uigore gratiæ ſuæ acceptauerat. cauſa. 7. dub. 24. nu. 1. fo. 112. Faſto.

Appellans obiectus reſpicientes formam prouiſionis in ſua appellatione deducere tenetur. eo. nu. 2.

Appellans ſi ob paupertatem non proſequitur appellationem ſuā remanebit tutus a deſertione probata paupertate. cau. 17. dub. 37. nu. 2. fo. 114. Faſto.

Appellans non proſequitur præter cauſas expreſſas in ſua appellatione etiamſi ſe referat ad proceſſum. cauſa 22. dub. 43. n. 1. fo. 115. in anti. Faſto.

Appellans a diffinitiua poteſt pendente termino ad dādum apoſtolos aſsignato iudicem impetrare ſecus ſi appellaſſet ab interlocutoria. deci. 54. nu. 1. fo. 49. de appella. in anti.

Appellans poteſt deducere obiectus directe fundantes ius ſuum. licet illos nō expreſſerit in appellatione ſua. cauſa. 31. dub. 59. nu. 1. fo. 117. Faſto.

Appellans a ſententia lata ſuper nullitate duarum ſententiarum ſuper negotio principali ad fauorem ſuum latarum ſi obtineat ſententiam confir. materiam primarum ſentētiarum & infirmatoriam tertiæ ſententiæ latæ ſuper nullitate An poſsit impediri quominus executionem obtineat ſententiarum ad fauorem ſuum latarum? deci. 14. nu. 2. fo. 42. de ſenten. & re iudi. in anti.

Appellans cui aſsignatus fuit terminus ad proſequendum ac ſe ad apoſtolicum conſpectum præſentandum quam diligentiā facere debeat? deci. 48. nu. 2. fo. 49. de appella. in anti.

Appellans extraiudicialiter debet intimari facere app. iuxta. c. cauſam de elect. in clemen. alias non cenſebitur cauſa deuoluta niſi ad eius præiudiciū. dec. 58. n. 1. fo. 50. de appell. in anti.

Appellans impeditus in primo fatali habebit integrum ſecundū ſecus ſi fuerit impeditus in ſecundo quia nō habebit niſi illud tempus per quod impeditus fuit iuſte infra ſecundum. ibidem. deci. 60. nu. 1.

Appellans in abſentia iudicis non eſt exemptus ab eius iuriſdictione. deci. 13. nu. 1. fo. 46. de appella. in anti.

Appellans in curia an ſufficiat quod iter arripiat infra terminum ſibi aſsignatum ad proſequendum. deci. 50. nu. 1. fo. 49. de appella. in anti.

Appellans licet non ſeruauerit illa quæ ſeruare tenetur appellatus nihilominus debet introducere appella. eo. tit. & lib. deci. 59. nu. 1. fo. 50.

Appellans non poterit proſequi alia grauamina præterquam in appellatione expreſſa licet dixerit & ab, omnibus grauaminibus quæ ex proceſſu colligi poſſunt. deci. 44. nu. 1. fo. 48. de appella. in anti.

Appellans non poteſt renuntiare appellationi in præiudicium appellati. deci. 33. nu. 1. fo. 47. de appella. in anti.

Appellans petens coram ordinario iudice a quo teſtes affuturos recipi non cenſetur renunciaſſe appellationi ſuæ. ibidem. deci. 36. nu. 1.

Appellans non tenetur alibi quærere appellatum quam in eccleſia ſua parrochiali in qua tenetur reſidere. deci. 83. nu. 1. fo. 51. de appella. in anti.

Appellās ſi allegat appellationem præceſsiſſe excommunicationem debet hoc probare. deci. 29. nu. 1. fo. 47. de appella. in anti.

Appellans ſi producat appellationis cedulam quam alias produxerat in alio grauamine petens illam in proceſſu ad iſtum ſecundum effectum regiſtrari an dicatur uerbo iterata appellatio

tio.ibidem.deci.30.nu.1.

Appellans ſi facit committi cauſam in curia poteſt præuenire terminum quem ſibi præfixit ſecus ſi extra curiã.eo.tit.& lib.dec.64.nu.1.fo.50.

Appellans non poteſt inuito appellato procedere in negotio principali omiſſo articulo grauaminis.dec.67.nu.2.fo.50. de appella.in anti.

Appellans ſi infra decendium ad appellandum producat teſtes ſuos non uidetur appellationi ſuæ renuntiare.deci.7.nu.1. fo.35.de teſti.& atteſta.in anti.

Appellans ſi nõ obtulit ſe coram iudice a quo probaturum exceptiones per ſe propoſitas iudex ad quem antequam prõũciet bene appellatum habet cognoſcere de ueritate exceptionis & probationes admittere.deci.8.nume.1.fo.45. de appellatio.in anti.

APPELLANTI ſufficit iter arripere infra terminum datum ad proſequendum.eo.ti.& lib.deci.40.nu.1.fo.48.

Appellanti ſi præfigatur terminus ad proſequendum ſufficit iter arripere infra illum,ſed ſi aſsignetur ad præſentandum ſe apoſtolico conſpectui tunc nõ ſufficit arripere iter tantum.ſecus in curia Romana,ubi non ſufficit iter arripere ſed oportet commiſsionem præſentare uicecancellario.ibidem.deci.48.nu.1.fo.49.

Appellanti poſt decem dies a ſententia lata contra eum per audientiam contradictarum dari debent apoſtoli refutatorii & ſi iuret ad notitiam ſuam tunc perueniſſe.dec.74.nu.1.fo.51.de appella.in anti.

Appellantis iuramento an ſtatur ſupra proſecutione appellationis ſuæ?& quid de impedimento an illud per iuramẽtum probetur?deci.34.nu.1.fo.56.de præben.in anti.

Appellanti a die latæ ſententiæ currit tempus proſequendæ appellationis ſuæ.deci.6.nu.1.fo.84.de reſcrip.Biſi.

Appellanti cui præfixus fuit terminus ad proſequendum ſufficit iter arripere uel in curia proteſtari quod infra tempus comparuit,& quid de appellante in curia.deci.17.n.1.fo.98.de appellatio.Biſi.

Appellanti ſufficit iter arripere infra terminum datum ad proſequendũ ſecus ſi aſsignatus fuit terminus etiam ad ſe præſentandum apoſtolico conſpectui.deci.21.nu.1.fo.65.eod.

APPELLARE non licet tertio tã in cauſa prophana quã beneficiali.deci.19.nu.1.fo.42.de ſenten.re iudi.in anti.

Appellare non licet tertio licet duæ ſententiæ in partibus fuerint latæ.ibidem deci.20.nu.1.

Appellare poterit infra decendium a die ſcientiæ citatori ad domum ad audiendam ſententiam. deci.46.nu.1.fo.48.de appella.in anti.

APPELLATIO a grauamine uel interlocutoria uiua uoce interpoſita cui iudex a quo detulit & cauſam remiſit conſentiente appellato deuoluit cauſam. deci.51.nu.1. fo.49. de appella.in anti.

Appellatio cenſetur deſerta ſi infra fatalia cauſa nõ expediatur quamuis concluſum fuerit in ea.deci.38.nu.1.fo.48.de appellatio.in anti.

Appellatio extraiudicialis nõ inducit litis pendentiam.deci.69 nu.2.fo.50.de appella.in anti.

Appellatio deſeritur ſi ſententia non feratur infra fatalia licet cõcluſum ſit in cauſa.deci.25.nu.1.fo.46. de appellatio.in anti.

Appellatio extraiudicialis intimari debet per procuratorem appellato.deci.3.nu.1.fo.45.de appellatio.in anti.

Appellatio extraiudicialis nõ habet effectum niſi a die illati grauaminis & tunc incipit currere tempus.eo.tit.& lib.deci.32.nu.2.fo.47.

Appellatio ratione epiſcopatus uel abbatiæ intimari debet in ianuis palatii papæ,ſed in inferioribus ſufficit in audientia contradictarum.deci.81.nu.1.fo.51.de appella.in anti.

Appellatio generalis a futuro grauamine extraiudicium licet nõ nominentur perſonæ propter quas appellatur ualet.dec.31.nu.1.fo.47.de appella.in anti.

Appellatio interpoſita ab eo qui fuerat procurator conſtitutus in partibus eadem die qua appellauit an teneat.eo.ti.& lib.deci.56.nu.1.fo.49.

Appellatio interpoſita per ſpoliatum contra ſpoliantẽ habet uim citationis.deci.8.nu.1.fo.27.de reſti.ſpolia.in anti.

Appellatio intimata ſolum parti deuoluit quãtum ad ipſam partem tantum.deci.1.n.2.fo.45.de appellat.in anti.

Appellatio generalis a grauaminibus in iudicio eſt nulla,& ſimiliter generalis allegatio nullitatis niſi ſpecificentur grauamina,& nullitates.deci.70.nu.1.fo.50.de appella.in anti.

Appellatio licet propter eius defectum cauſam non deuoluat ad curiam attamẽ auditor poterit de appellatione interpoſita per intruſum ab executione duarum ſententiarũ contra reum mortuum cognoſcere.deci.23.nume.2.fo.43.de ſenten.& re iudi.in anti.

Appellatio licet ſit deſerta poteſt tamen iudex confirmare primã ſententiam.deci.41.nu.1 fo.48.de appella.in anti.

Appellatio ſi non proſequatur infra terminum datum ad proſequendum deſeritur,& ſententia ſuper deſertione lata eſt interlocutoria.deci.85.nu.1.fo.51.de appella.in anti.

Appellatio & eius perſecutio ſunt de actis cauſæ.decis.34.nu.1.fo.56.de præben.in anti.

Appellatio deſeritur per lapſum fatalium poſt concluſionem in cauſa.deci.1.nu.1.fo.97.de appella.Biſi.

Appellatio ab interlocutoria cui iudex detulit,& cauſam remiſit deuoluit cauſam ad curiam maxime conſentiente appellato.deci.18.nu.1.fo.99.de appella.Biſi.

Appellatio a ſubdelegato dato cum clau.donec ad ſe &c. approbata ab appellato & ab ipſo ſubdelegato deuoluit cauſam ad curiam.deci.21.nu.1.fo.99.eo.

Appellatio ab interlocutoria ſiue ſcripta in cauſa beneficiali interpoſita deuoluit cauſam ad curiam in odiũ appellantis alias ſecus.deci.18.nu.3.eod.

Appellatio eſt quædam ſpecies defenſionis.decis.23.nume.3.fo.100.eodem.

Appellatio male formata non excludit ius partis.deci.14.nu.1.fo.46.de appella.in anti.

Appellatio minus legitima an ſuſpendat iuriſdict.iudicis donec det apoſtolos.deci.51.nu.4.fo.49.de appella.in anti.

Appellatio extraiudicialis non operatur fauorem.attentatorum.cauſ.5.dub.19.n.2.fo.112.Faſto.

Appellatio nedum deuoluit inſtantiam cauſæ ſed etiam nullitatem ſententiæ.deci.29.nume.4.fol.43.de ſenten.& re iudi.in anti.

Appellatio non cenſetur deſerta licet appellans non certificauerit iudicem a quo de proſecutione iuxta commonitionem ſibi factam.deci.40.nu.2.fo.48.de appellatio.in anti.

Appellatio non legitima in præiudicium appellantis reputabitur legitima.eo.titu.& lib.deci.51.nu.2.fo.49.

Appellatio obiectiua non ualet in ſufficiẽter expreſsis ſi continet alia non ſufficienter expreſſa.deci.24.nu.2.fo.46.de appella.in anti.

Appellatum ſpoliari donec durat ſpolium.ualet.dec.4.n.1.fo.27.de reſti.ſpol.in anti.

APPELLATIONE deſerta ſi iudex proferat ſententiam ſuper principali negotio etiam appellato inſtãte talis ſententia erit nulla.deci.12.n.1.fo.41.de ſenten.& re iudi.in anti.

Appellationem ubi ſemel appellatus approbauerit non poterit illam amplius reprobare.deci.21.n.6.fo.99.de appellatio.Biſi.

APPELLATIONIS interpoſitæ ad Metropolitanũ ſi cauſa partibus præſentibus in curia committatur per appellatum tacito de Metropolitano,commiſsio eſt ſurreptitia.dec.19.nu.1.fo.99.de appellatio.Biſi.

Appellationis cauſa eſt alia a prima.deci.10.nu.1.fo.85.de reſcrip.Biſi.

Appellationis interponendæ decemdies dicuntur utiles ab initio ſed continui in proceſſu.deci.46.n.1.fo.48.de appella.in anti.

Appellationis articulo omiſſo de partium conſenſu poteſt in negotio principali procedi.deci.67.nu.1.fo.50.de appellat.in antiq.

Appellationis articulus poteſt obmitti de conſenſu partium uel ſolius appellantis.deci.71.nu.1.fo.50.de appella.in anti.

Appellationis in cauſa non oppoſitum opponi poteſt,& non propoſitum proponi,ſi tamen dependeat ea antiquis uel ea concernat & ea eis trahat originem.deci.10.num.3.fo.85.de reſcrip.Biſi.

Appellationis intimatio ad hoc ut habeat uim citationis peremptoriæ & arctet appellatum an ſufficiat ipſam ſolam intimari abſq; eo q intimetur ipſum procuratorium.cauſa.15.dub.35.num.1.fol.114.Faſto.

APPELLATOR in curia poteſt præuenire appellantẽ in impetratione reſcripti.deci.12.nu.1.fo.2.de reſcrip.in anti.

APPELLATVM ſi fuerit a ſententia lata ſuper poſſeſſorio ſuſpenſo petitorio nũquid poſsit iudex appellationis ſuper utroque pronunciare.decis.15.nu.1.fo.42.de ſenten.& re iudi.in anti.

APPELLATVR ad Papam omiſſo medio.decis.11.nu.5.fo.99.de appellatio.in anti.Biſi.

APPELLATVS poſt lapſa fatalia cauſam appellationis extraiudicialis in beneficiali in partibus interpoſitæ poterit committi facere, & an requiratur citatio de nouo. deci. 39. nu. 1. fol. 48. de appellatio. in anti.

Appellatus poteſt quandocunque proſequi appellationem interpoſitam in partibus licet ſibi non fuerit intimata. deci. 81. n. 1. fo. 51. de appella. in anti.

Appellatus ſi cõſtituat procuratorem in curia ſimpliciter poſt appellationem uidetur appellationem recepiſſe. deci. 21. nu. 2. fo. 46. de appella. in anti.

Appellatus ſi faciat committi cauſam appellationis infra terminum ad proſequendum poteſt eo proſequente appellans ſe defendere etiam poſt tempus datum ad proſequendum. eo. tit. & lib. deci. 47. nu. 1. fo. 48.

Appellatus in cauſa beneficiali an poſsit proſequi cauſam appellationis non obſtante φ ſibi infra menſem intimata non fuerit? cauſ. 3. dub. 12. fo. 111. Faſto.

Appellatus petens φ tam ſuper articulo appellationis quam ſuper negotio principali procedatur inuito appellante an ſit audiendus? cauſ. 32. dub. 61. no. 1. fo. 117. Faſt.

Appellatus uolens appellationem eſſe deuolutam ex eo φ appellans conſtituit procuratorem ad impetrandum uel contradicendum auditur. deci. 33. nu. 1. fo. 47. de appellat. in anti.

APPELLATI conſenſus operatur deuolutionem cauſæ ad curiam licet appellatio peccet in forma. deci. 18. n. 2. fo. 99. de appellatio. Biſi.

Appellati diligentia prodeſt appellanti. deci. 47. nu. 3. fo. 48. de appella. in anti.

APOSTOLI reuerentiales dantur lo appellatione a diffinitiua refutatorii autem ab interlocutoria. deci. 61. nu. 1. fo. 50. de appella. in anti.

APOSTOLORVM dandorum tempus currit a tempore appellationis emiſſæ, & non a tempore prolationis ſententiæ. deci. 80. nu. 1. fo. 51. de appella. in anti.

Apoſtolorum datio eſt actus extraiudicialis. deci. 82. nu. 1. fo. 51. de appella. in anti.

APPROBATVM per me non reprobo. deciſ. 8. nu. 5. fo. 70. de teſtamen. in anti.

ARCHIDIACONO de conſuetudine poteſt competere ius inſtituendi. deci. 21. no. 2. fo. 103. de præben. Biſi.

Archidiaconus agit contra ſubditos ſibi cauſa uiſitationis ſine licẽtia epiſcopi & quid de re diuiſa circa capitulum. deci. 1. nu. 1. fo. 14. de offic. archi. in anti.

Archidiaconus contra ſubditos poteſt agere poſſeſſorio pro iure uiſitandi ſine licentia epiſcopi. deci. 1. nu. 1. fo. 87. de offic. archi. Biſi.

Archidiaconus de iure communi habet curam. deci. 13. nu. 2. fo. 102. de præben. Biſi.

Archidiaconus poteſt præſcribere ius inſtituendi, & deſtituendi. deci. 3. nu. 1. fo. 40. de præſcriptio. in anti.

ARCHIPRÆSBITERATVS nõ cadit in gratia pauperum niſi exprimatur. deci. 1. nu. 1. fo. 14. de offi. archi preſ. in anti.

Archipreſbyteratus an ſit dignitas. ibidem. nu. 2.

ARGVMENTVM ſumi poteſt ab ordine ſcripturæ. deci. 33. nu. 14. fo. 56. de præben. in anti.

ARRESTARI poteſt quis ut reſpondeat interrogatoriis datis in iuditio ſecus ſi non dedit. deci. 3. nu. 1. fo. 29. de dolo, & contuma. in anti.

Arreſtari poteſt receſſurus de curia donec reſpondeat interrogationibus ſimiliter & literæ apoſtolicæ. deci. 16. nu. 1. fol. 36. de teſti. & arreſta. in anti.

ARRESTATVS qui receſſit non debet excommunicari niſi citetur per audientiam contradictarum ad hoc. deci. 31. nu. 1. fo. 81. de ſenten. excom. in anti.

ARTICVLI concluſorii dicuntur quia factum concludunt & per reſponſionem illis factam lis conteſtatur. deci. 29. nu. 1. fo. 34. de proba. in anti.

Articuli obiectiui debent actualiter in termino aſsignato produci nec ſofficit illos produxiſſe animo corrigendi. ibidem. deci. 32. nume. 1.

Articuli dantes non ueriſimilia non admittuntur. deciſ. 23. nu. 1. fo. 37. de teſti. & arreſt. in anti.

Articuli in dubio admitti conſueuerunt. ibidem. deci. 25. nu. 1.

Articuli calumnioſi admitti non debent niſi ſint de iure dantis. ibidem. deci. 26. nu. 1.

Articuli obiectiui poſt terminum dati non admittuntur in cauſa ſpirituali. ibidem. deci. 27. nu. 1.

Articuli obiectiui niſi ſint bene formati & ſpecificati non admittuntur. ibidem. deci. 28. nu. 1.

Articuli bene formati per reum non habentem ius in beneficio dati debent admitti. ibidem. deci. 30. nu. 1.

Articuli obiectiui debent dari bene diſpoſiti & ſpecificati in bona forma niſi dans illos eſſet in probatione. ibidem. dec. 31. n. 1.

Articuli obiectiui ſuper crimine homicidii non ſunt de bona materia quia talis oppoſitio nõ repellit promotum a beneficio. deci. 1. nu. 2. fo. 39. de excep. in anti.

Articuli obiectiui contra electum φ ſit intelligibilis ad quodcunque beneficium eccleſiaſticum ex eo quia non fecit ſe promoueri infra tempus debitum non ſunt admittendi. ibidem. deci. 3. nu. 2.

Articuli obiectiui dandi ſunt infra terminum facto & non uerbo tantum. eo. tit. & lib. deci. 17. nu. 1. fo. 40.

Articuli obiectiui quãdo ex eis dans nullum ius acquirit, an ſint admittendi? ibidem nu. 2.

Articuli in cauſa appellationis ſecundum aliquos non ueniunt declarandi. deci. 14. nu. 2. fo. 36. de teſti. & atteſta. in anti.

Articuli qui nõ ſunt dati in cauſa principali poſſunt dari in cauſa appellationis. ibidem nu. 4.

Articuli obiectiui qui alias eſſent repellendi admittuntur quãdo gratia ſi neutri eſt obtenta. ibidem nu. 5.

Articuli obiectiui ſi poſt terminum fuerint producti & in termino ad producendum omnia inſtrumenta per quæ probantur obiectus producantur ſi negentur ſigilla & notarius, an admittatur producens ad illa probandum per teſtes. ibidem. deci. 20. nu. 1.

Articuli pertinẽtes etiam in cauſa prophana de equitate ſunt admittendi uſque ad concluſionem in cauſa. ibidem. deciſ. 21. nume. 1.

Articuli poſt terminum dati in cauſa criminali etiam ciuiliter intentata non ſunt admittendi. ibidem. deci. 22. nu. 1.

Articuli concernentes petitorium producti ex parte rei per ordinariũ ſecundo loco pro uiſi an ſint admittendi contra apoſtolicum expectantem agentem ſuſpenſo petitorio reſtitutorio qui primus receptus fuit ſub cõditione ſi ſibi ad poſſeſsionem deberetur? deci. 9. nu. 1. fo. 104. de conc. præben. Biſi.

Articuli de infirmitate in genere propoſita non concludunt. cauſ. 11. dub. 31. no. 1. fo. 113. Faſto.

Articuli dati in curia poterunt in partibus ſpecificari quoad crimina & obiectus. cauſ. 13. dub. 33. nu. 2. fo. 113. in anti. Faſto.

Articuli quando petuntur admitti debet proteſtari pars aduerſa ſaluo iure impertinentium & non admittendorum. deci. 13. n. 2. fo. 36. de teſtib. in anti.

ARTICVLORVM admiſsio non eſt de ſubſtantia ordinis iudiciarii nec uiciat receptionem teſtium dũmodo ſint pertinentes. deci. 10. nu. 3. fo. 40. de exceptio. in anti.

ARTICVLVS non concludens debet repelli tanquam impertinens. deci. 19. nu. 1. fo. 36. de teſti. & atteſta. in anti.

Articulus ſuper ualore beneficii niſi dicat deductis oneribus non ualet. deci. 60. nu. 1. fo. 63. de conc. præben. in anti.

Articulus quod eccleſia a tanto tempore quod non extat memoria hominum in contrarium eſt hoſpitali annexa ualet. deci. 4. nu. 1. fo. 95. de teſtib. Biſi.

ATTENTANS lite pendente debet condemnari in fructibus percipiendis ſi petatur. deci. 34. n. 1. fo. 44. de ſenten. & re iudi. in anti.

ATTENTATA an petens reuocari poſt concluſum in cauſa audiatur. deci. 26. n. 1. fo. 46. de appella. in anti.

Attentatorum cauſa dicitur ſummaria in qua ex officio non ſeruato iuris ordine procedi poteſt. deci. 1. num. 2. fo. 17. de offi. iudi. in anti.

Attentata poſſunt peti reuocari uſque ad cõcluſionem cauſæ excluſiue. deci. 6. nu. 1. fo. 31. ut lit. pen. nihil innouc. in anti.

Attentata non reuocantur ad inſtantiam illius de cuius non iure clare conſtat. ibidem deci. 7. nu. 1.

Attentata non probantur per remiſsionem ad partes quia probari debent in curia. deci. 7. nu. 1. fo. 31. de probatio. in anti. Item eo. ti. & lib. deci. 35. nu. 1. fo. 34.

Attentata lit. pend. non reuocantur ubi conſtat de nullitate appellationis uel non intereſſe partis. deci. 75. nu. 1. fo. 51. de appella. in anti.

Attentata appellatione pendente poſt eius deſertionem non ſunt reuocanda. deci. 76. nu. 1. fo. 51. de appellat. in anti.

Attentata non ſunt reuocanda ad inſtantiã illius cuius non pure clare conſtat. ea. deci. nu. 2.

Attentatorum cauſa non requirit obſeruationem terminorum. deci.

deci.78.nu.1.fo.51.de appella.in anti.

Attentata poſt appellationem ubi petuntur reuocari non tenetur petitor probare ſe prius poſſediſſe niſi aduerſarius perſuaſeretur de iure communi & ex cauſa uériſimili poſſidere.deci.10.nu.1.fo.45.de appellatio.in anti.

Attentata pro actore poſt decretum citationis uigore reſcripti ad ſe impetranti non tamen executam an ſit per uiam attentatorum reuocanda. deci.2.nu.1.fo.97.de appellat.Biſi.

Attentata lite pendente reuocantur per officium iudicis & in eo procedatur iuris ordine non ſeruato.ea.dec.nu.2.

Attentatorum reuocatio ſine libello expeditur.eadem deci.nume.4.

ATTENTATA per tertium niſi iuriſdictionem iudicis ad quem impedientem non debent per uiam attentati reuocari.cauſ.5.dub.19.nu.1.fo.112.Faſto.

ATTESTATIONES quæ non ualent poſſunt ratificari per partes.deci.5.nu.1.fo.35.de teſti.& atteſta.in anti.

AVCTORITAS ubi requiritur ad ualiditaté alicuius actus neceſſario in ipſo actu interuenire debet.deci.17.n.3.fo.76.de iure patro.in anti.

Auctoritas interpoſita perperam habetur pro nõ interpoſita.dec.2.nu.7.fo.106.de reb.eccle.non alie.in anti.Biſi.

AVCTORITATIS quæ ſunt ſi fiant non ſuo tempore non ualent.deci.10.nu.6.fo.75.de iu.patro.in anti.

AVDITOR ante litem conteſtatam non uidetur habere iuriſdictionem.deci.16.nu.3.fo.36.de teſti.& atteſta.in anti.

Auditor cameræ non habet iuriſdictionem niſi inter curiales exiſtentes in curia Romana.deci.5.num.1.fo.17.de offic.ordin.in anti.

Auditor cui eſt commiſſum negotium principale ſiue principaliter ſiue in conſequentiam poteſt ſtatim inhibere etiam in partibus.deci.4.nu.1.fo.23.de foro compe.in anti.

Auditores ſacri palatii ommiſſo articulo grauaminis a quo in partibus extitit appellatum procedunt in negotio principali ſibi commiſſo.ibidem nu.2.

Auditores licet pronuntient bene proceſſum & male appellatum nihilominus negotium principale manebit in curia.ibidem.nume.3.

Auditor etiam in cauſa criminali non poteſt reum citare ut cõpareat perſonaliter niſi hoc habeat ſpecialiter commiſſum.deci.7.nu.1.fo.29.de dol.& contu.in anti.

Auditor debet uidere proceſſum iudicis a quo antequã inhibeat.deci.62.nu.1.fo.50.de appella.in anti.

Auditor in qualibet parte litis pronuntiare poteſt cauſam eſſe deuolutam.deci.27.nu.1.fo.3.de reſcrip.in anti.

Auditor non poterit ſine noua commiſſione de cauſa cognoſcere ubi remiſſoria bullata fuerit licet partes remiſſionæ renuntiare uelint.deci.33.nu.1.fo.37.de teſti.& atteſta.in anti.

Auditor poteſt compellere partes neſcientes quid cõtineatur ſub iuramento calumniæ ad iurandum quinque capitula, ſub eo contenta & actor iurare recuſans cadit a cauſa & reus habetur pro confeſſo.deci.3.nu.1.fo.25.de iura.calum.in anti.

Auditor partes diſcordantes remittit ad audientiam contradictarum ad conueniendum de iudicibus remiſſoriæ.deci.45.nu.1.fo.38.de teſti.& atteſt.in anti.

Auditor poteſt in cauſa in qua nullum dubium habet pronunciare de conſilio & conſenſu coauditorũ licet cauſam non poſuerit in conſiliis.deci.21.nu.1.fo.42.de ſenten.& re iu.in anti.

Auditor poteſt cognoſcere de appellatione intruſi in executione duarum ſententiarum conformium latarum contra reum mortuum.con.& lib.deci.23.nu.1.fo.43.

Auditor pendente appellatione cui dedit reuerentiales nõ poteſt taxare expenſas quarum taxationem ſibi in ſententia retinuit.ibidem.deci.43.nu.3.fo.45.

Auditor rotæ ſine ſpeciali mandato non poteſt admittere reſignationem beneficii ſed litis & cauſæ ſic.deci.15.nu.2.fo.13.de renun.in anti.

Auditor non poteſt pronunciare ſuper deſertione appellationis ſine ſpeciali commiſſione.deci.72.nu.1.fo.50.de appellatio.in anti.

Auditor poteſt pronunciare ſuper deſertione ſine noua commiſſione.deci.86.nu.1.fo.52.de appella.in anti.

Auditor non abſoluit ad cautelam ſine ſpeciali commiſſione.ſed iudex extra curiam ſic,ſi ſibi ſimpliciter abſolutio cõmittatur.deci.3.nu.2.fo.80.de ſenten.excommu.in anti.

Auditor ſacri palatii non remittit cauſam iudici a quo etiam ſi pronunciaret male appellatum.deci.63.nu.1.fo.50.de appella.in anti.

Auditor ſecundus cenſetur ſurrogatus quo ad omnia in locum primi.deci.9.nu.1.fo.1.de reſcrip.in anti.

Auditor ſecundæ inſtantiæ non abſoluit excommunicatum ab auditore primæ niſi uiſis actis primæ inſtãtiæ.deci.24.num.1.fo.82.de ſen.excom.in anti.

Auditor nõ dat literas abſolutiõis præceptorias ſed intimatorias.deci.26.nu.1.eod.

Auditor articuli grauaminis pronuncians bene appellatum non poteſt ſine noua commiſſione procedere in negotio principali.deci.11.nu.1.fo.98.de appellat.Biſi.

Auditor ſecũdus gratiæ an ſi neuiin directam primo auditori eius proprio nomine expreſſo an poſſit exequi.dec.10.n.1.fo.85.de reſcrip.Biſi.

Auditor ſi pronunciet appellationem deſertam non poteſt condemnare in expenſis neque imponere perpetuum ſilentium niſi ſit ſeruatus terminus.deci.35.num.1.fo.44.de ſenten.& re iud.in anti.

Auditor taxat expenſas factas in partibus lite coram eo pendente.deci.42.nu.1.fo.45.de ſenten.& re iudi.in anti.

Auditor taxat tantũ expen.factas coram eo,niſi habeat ex ſpeciali commiſſione.ibidem.deci.44.nu.1.

AVDITORES dubitantes ſuper admiſſione articulorum uel articulo appellationis ſuper illis dominos conſulere,& pronunciare debent.deci.34.nu.1.fol.34.de proba.in anti.

Auditores inhibent iudicibus extra rotam ſtatim poſt præſentatam commiſſionem ſecus in rota ubi debet conſtare de appellatione prius.deci.68.nu.1.fo.50.de appella.in anti.

Auditores palatii non poſſunt exequi ſententias ſuas ſed alii delegati ſic infra annum.deci.39.nu.1.fo.44.de ſenten.& re iud.in anti.

Auditores non cognoſcunt de iniuriis niſi de expreſſa commiſſione.deci.2.nu.2.fo.79.de iniu.& dam.dato.in anti.

Auditores nolentes habere conſilia in cauſis coram eis uertentibus debent bene uidere proceſſum & clare elicere dubia uera, ut ſui coauditores uera conſilia dare poſſint.decis.3.num.1.fo.1.de conſti.in anti.

BENEFICIA exempta non continentur ſub.c.ſi propter de reſcrip.in vi.deci.2.n.5.fo.79.de priuileg.in anti.

Beneficia permutanda non ueniunt ſub poteſtate expectantium.deci 16.nu.2.fo.68.de re.permu.in anti.

Beneficia permutata non ueniunt ſub poteſtate expectantiũ.dec.2.nu.2.fo.92.de reſti.ſpolia.Biſi.

Beneficia ſuorum familiarium conferendi ubi alicui poteſtas cõceſſa eſt.nõ poterit conferre beneficia illius qui deſierat eſſe familus ſuus ante mortem.deci.10.n.2.fo.101.de præben.Biſi.

Beneficia ubi ſemel in manibus Papæ fuerunt non ueniunt ad manus inferioris donec de ipſis Papa diſpoſuerit.ead.decis.nu.4.

Beneficia capellanorum Papæ moriẽtium extra curiam an cenſeantur uacare in curia ubi in bullis ſuis adſit ut apoſtolici fauoris & gratiæ munere perfruantur ſtante reſeruatione ſubſecuta per alium pontificem.cau.3.dub.11.nu.1.fo.111.Faſto.

Beneficia capellanorum ſi fuerint reſeruata an ſi contingat capellanis ipſos priuari dicatur perdurare reſeruata.cauſ.28.dub.58.nu.1.fo.116.Faſto.

Beneficia libere debent permutari.deci.8.nu.4.fo.18.de procurat.in anti.

Beneficia reſeruata ſedis apoſtolicæ habens auctoritatem conferẽdi poteſt generaliter & ſpecialiter reſeruata præterquam uacãtia in curia per obitum conferre.deci.9.nu.1.fo.57.de conce.præben.in anti.

Beneficia non taxata etiam cadunt ſub gratia in forma pauperum.deci.45.nu.1.fo.61.eodem.

Beneficia ſi cauſa permutationis reſignata in curia fuerint & unus uolentium permutare moriatur ſi conferatur beneficium mortui & in perſona ſuperuenientis perficitur permutatio bulla per cãcellariam expedietur.deci.4.nume.3.fol.67.de rer.permut.in anti.

Beneficia per reſignationem ex cauſa permutationis uere uacãt.deci.7.nu.1.eodem.

BENEFICIVM an dicatur uacare apud ſedem ſi ille cui de eo tanquam uacante apud ſedem papa prouidit ſub cõditione ſi idoneus repertus fuerit, extra curiam literis non expeditis mortuus ſit.deci.3.nu.1.fo.25.de feriis in anti.

Beneficium ad effectum ut cadat ſub gratia expectantis an ſufficiat quod ante gratiam fuerit fundatum licet cõſenſus & au-

Prioritas epiſcopi ſuperueniat poſt obtentam gratiam expectantis.deci.11.nu.1.fo.75.de iur.patro.in anti.

Beneficium ſemel affectum ſemper durat affectum, etiã ſi ceſſet cauſa propter quam fuit affectum.deci.20.n.1.fo.102.de præben.Biſi.

Beneficium cenſetur uacare per mortem illius qui ſignata ſupplicatione ante literarum expeditionem diſceſsit & non per obitum prædeceſſoris ſui?deciſ.87. nume. 4. fol.8. de reſcript.in antiq.

Beneficium curatum habet magnam præeminentiam & ideo de eo oportet ꝙ expreſſe fiat mentio ſicut de beneficio cum dignitate.deci.1.nu.3.fo.14.de offic.archipreſ.in anti.

Beneficium curatum per aſſecutionem ſimplicis requirentis continuam reſidentiam, non uacat ipſo iure.deciſ.37.nu.1.fo.56. de præben.in anti.

Beneficium dicitur effectum per appoſitionẽ manus Papæ. deci.25.nu.4 fo 60.de conce.præben.in anti.

Beneficium deuolutum an dicitur uacare in curia?deci.32.nu.2. fo.60.eodem.

Beneficium electiuum ꝙ dicatur?deci.1.nume.1. fo.11. de elect. in antiq.

Beneficium eccleſiaſticum dicitur plenum quando poſsidetur ab aliquo de iure.deci.18.nu.1.fo.53.de præben.in anti.

Beneficium ſemel affectum ſemper durat affectum.deci.31.nu. 1.fo 54.eod.

Beneficium uacat ubi priuatur beneficiatus.deci.35.nu.1 fo.56. eodem titu.

Beneficium unitum, uel commendatum non dicitur uacare per ceſſationem commendæ.deciſ.1.n.1.fo.57.de conce.præben. in antiq.

Beneficium uacans re integra etiam poſt menſem an poſsit acceptari?deci.34.nu.1.fo.60.eo.

Beneficium ſemel taxatum per habẽtem poteſtatem ſemper ſic durat taxatum.deci.43.nu.1.fo 61.eod.

Beneficium unitum perdit nomen beneficii.deci.11.nu.1.fo.65. de reb.eccle.non alie.in anti.

Beneficium unitum non poteſt permutari.deci.3.nu.1. fo. 67.de rer.permut.in anti.

Beneficium commendatum non cenſetur uacare. deciſ.1. nu.5. fo. 100. de præben in anti. Biſi.

Beneficium an præſumatur eſſe infra ſummam expreſſam?deci. 4.nu.5.fo.101.eod.

Beneficio quærendo facilius renunciatur ꝙ quæſito.dec.4.nu.4. fo.87.de renun.in anti. Biſi.

Beneficium non dicitur monoculare ſi collator habet beneficia cum aliis conferre communiter.deci.40.nu.1.fo.4. de reſcrip. in anti.

Beneficium poteſt conferri non clerico quando in habitu & tonſura incedebat.deci.13.nu.2.fo.33.de probatio.in anti.

Beneficium non uidetur uacare ex quo alteri permutantium eſt collatum.dec.5.nu.1.fo.67.de rer.permut.in antiq.

Beneficium principis in ſui præiudicium eſt latiſsime interpretãdum.deci.4.nu.4 fo 16.de offi.leg.in anti.

Beneficium quo caſu in duobus locis uacare cenſeatur?deciſ.2. nu.2.fo.79.de priuil.in anti.

Beneficium uiuentis unitum ut poſt ceſſum uel deceſſum ſortiatur effectum nõ poteſt cum altero permutari. deci.1.nu.1.fo. 107.de rer.perm. Biſi.

Beneficium reſeruatum ſi alicui conferatur qui poſtea extra curiam per duas dietas mortuus ſit licet literas deſuper expeditas non habuerit, non dicetur amplius reſeruatum. deciſ. 87. nu.5.fo.8.de reſcrip.in anti.

Beneficium requirens ſacerdotium tenens ad hoc ut priuari poſſit niſi ſe promoueri fecerit requiritur monitio.deci.3.n.1.fol. 80.de pœnis in anti.

Beneficia uacare dicitur ubi facta eſt reſignatio, ſeu ubi erat beneficiatus.deci.4.nu.1.fo.52.de præben.in anti.

Beneficia ſubcollectoris ſurrogati in locum primi cenſentur reſeruata.deci.13.nu.1.fo.52 eo.

Beneficia ſemel affecta ſemper durant affecta.ea.deci.nu.2.eo.

Beneficia ſemel affecta ſemper durant affecta etiam ſi deſinat officium propter quod beneficia fuerant affecta.dec.13.nu.1. fo.& ti.eo.

Beneficia collectorum uel ſubcollectorum ſemel reſeruata ſemper durãt reſeruata pro ea uice, & talis reſeruatio eſt ſpecialis. deci.14.nu.1.fo.& tit.eod.

Beneficia collectorum ſedis apoſtolice de ſtilo etiam ceſſante officio eorum remanent reſeruata.deci.15.nu.1.fo.& tit.eo.

Beneficia uacatura per aſſecutionem incõpatibilium ſunt reſeruata.deci.65.nu.1.fo.7.de reſcrip.in anti.

Beneficia uacantia in curia non continentur ſub.c.ſi propter de reſcrip.in vi.deci.2.nu.6.fo.79.de priuileg.in anti.

BENEFICIORVM ſectio eſt odioſa.deci.2.n.3.fo. 106.de reb.eccl.non ali.Biſi.

CAMERA Apoſtolica ſuccedens in ſpoliis defuncti an teneatur ſoluere creditoribus,& an creditores teneantur probare creditum conuerſum in utilitatem eccleſiæ.deci.41.nu.1.fo.35.de proba.in anti.

CANCELLARIA non dat auditorem ſuper appellatione ubi exprimitur pendere terminum dandorum apoſtolorum.deci.53.nu.3.fo.49.de appella.in anti.

Cancellaria non daret auditorem ubi exprimeretur pẽdere terminum ad dandum apoſtolos. deci.6.nu.3.fo.84. de reſcrip. Biſig.

Canceliaria non expedit literas permutationis uirtute procuratorii facti ad permutandum beneficia obtinenda.dec.4.nu.3.fo. 89.de procurato. Biſi.

CANCELLATVRA alicuius clauſulæ in ſupplicatione contentæ operatur conceſsionem aliorum quæ de ſtilo cancellariæ non cenſentur conceſſa.dec.50.n.1.fo.5. de reſcr. in anti.

CANONIA parit præbendam ſicut obligatio actionem. deci.11.nu.11.fo.105.de con.præben. Biſi.

CANONICATVS habet ſe ad præbẽdam ſicut mater ad filiam.deci.11.nu.9.fo.105.eo.ti.Biſi.

CANONICATVVM & præbendarum collatio in eccleſia collegiata de iure communi an ad propoſitum uel decanum & capitulum uel potius ad epiſcopum pertineat.deci. 8 nu.2.fo.101.de præben. Biſi.

CANONICÆ ſeculares non gaudet priuilegium.c.ſi quis ſuadente.deci.2.nu.1.fol.109.de ſenten.excom. Biſi.

CANONICO eccleſia tenetur reſpondere de diſtributionibus quotidianis.deci.11 nu.2.fo.105.de con.præben. Biſi.

Canonico regulari ſpoliato beneficio datur reſtitutio.deci.9.nu. 1.fo.27.de reſti.ſpolia.in anti.

CANONICORVM certus numerus non probatur ex eo quod ibi longo tempore non fuerunt niſi.X.canonici,ſed per confirmantem & iuramentum uel conſuetudinem probari debet.deci.9.nu.1.fo.32.de probatio.in anti.

CANONICVS ultra numerum ſtatutum poteſt de canonicorum conſenſu eligi licet non ſufficiant facultates eccleſiæ.deci.2.nu.1.fo.11.de elect.in anti.

Canonicus poſt receptionem ſuam in canonicum factam habet actionem ad præbendam poſtea uacantem, licet non dicatur habere ius in præbenda niſi ſibi aſsignetur.deci.3.nu.1. fo.52. de præben.in anti.

Canonicus regularis non poteſt habere præbendam diſtinctam. deci.2.nu.1.fo.74 de regu.& tran.ad reli.in anti.

Canonicus regularis commorans cum aliquo cardinali, an poſſit petere groſſos fructus de conſuetudine uel ſtatuto eccleſiæ debitos cuilibet canonico etiam in monaſterio nõ reſidenti.deci.1.nu.1.fo.100.de cler.non reſiden. Biſi.

Canonicus regularis habens beneficium adminiſtratione dicitur habere proprium eo.deci.nu.2.

Canonicus ſupernumerarius etiam de mandato Papæ receptus non habet diſtributiones quotidianas. deciſ 1.nu.16.fo.106. de conce.præben. Biſi.

Canonicus ſine præbenda eſſe non debet.cauſ.24.dub.46.nu.5. fo.116.Faſto.

Canonicus regularis remanẽs clauſtralis an poſsit aſſumi ad eccleſiam ſecularem cõſuetam regi per ſeculares. cauſ.36.dub. 65.nu.1.fo.118.Faſto.

CANONICI eccleſiæ collegiatæ ſi deſeruiant diuinis in aliqua eccleſia cathedrali & ob id recipiunt diſtributiones & inſtalantur non propterea uidentur eſſe canonici illius cathedralis eccleſiæ.dec.8.nu.2.fo.52.de præben.in anti.

Canonici ſingulares citati ſi fuerint contumaces non poſſunt excommunicari pro capitulo non comparente, ubi decreta fuit citatio contra decanum & capitulum.deci.1.num.1.fo.93. de dolo & contum. Biſi.

CAPELLANI Papæ ſunt exempti a iuriſdictione cuiuſcunque ordinarii.deci.14.nu.2.fo.13.de renun.in anti.

CAPELLANIA an cenſeatur perpetuum beneficium, ubi annis ſingulis capellanus præſentari & recipi debet. cauſ. 29.dub.56.nu.1.fo.117.Faſto.

CA-

CAPELLANIÆ quæ ædificantur in eccleſia ſpectante ad præſentationem abbatis ſpectant, etiam ad præſentationem euſdem.deci.7.nu.1.fo.65.de reb.eccle.non alien.

CAPELLANVS Papæ non probatur ille quem Papa in literis prouiſionis nominat fuiſſe capellanum.deciſ.12.nu.1.fo.53.de præben.in anti.

CAPELLÆ, fundatæ in eccleſia ſpectante ad præſentationem abbatis ſimiliter pertinent ad præſentationem eiuſdem.deci.16.nu.1.fo.76.de iur.patro.in antiq.

CAPITVLVM non poteſt ſe intromittere de fructibus ſpectantibus ad archidiaconum mortuo ſuo procuratore.dec.2.nu.1.fo.87.de ſuple.negl.præla.Biſi.

Capitulum ſede uacante non ſuccedit in iuriſdictione delegata epiſcopo.deci.6.nu.1.fo.16.de offi.delega.in anti.

c.Dudum el.ij. de electione habet locum in illo qui tenebat duo beneficia.deci.3.nu.3.fo.39.de exceptio.in anti.

c. Super literis de reſcrip.quæ loquitur in literis ad lites habet locum in beneficialibus.deci.3.nu 3.fo.1.de reſcrip.in anti.

c.Vt circa effectus.deci.3.nu.4.fo.96.de excep.Biſi.

c.Licet de præbend.in vi. loquitur quādo eſt dubium de iure deſinentia.deci.4.nu.8.fo.98.de appella.Biſi.

c.Vt circa habet locum quando aliquid in facto conſiſtes obiicitur.cauſa.7.dub.24.nu.3.fo.112.Faſto.

c.Circa de electione non habet locum in appellatione iudiciali.cauſa.18.dub.52.nu.1.fo.116.Faſto.

c.Vt circa intellectus.cauſa.31.dub.59.n.3.fo.117.Faſto.

c.Suſceptum de reſcrip.non habet locū in acceptatione.dec.19.nu.3.fo.59.de conce.præben.in anti.

c.Oblatæ de appella.non ſeruatur in romana curia.dec.12.nu.1.fo.1.de reſcri.in anti.

c.Statutum.§.in nullo quo ad executores gratiarum an ſeruetur.deci.50.nu.2.fo.63.de conc.præben.in anti.

c.Statutum de reſcrip.li.6.non habet locum in meris executionibus gratiarum.deci.31.nu.1.fo.3.de reſcrip.in anti.

c.Si hi contra quos impedit executionem gratiarum expectatiuarum.deciſ.18.nume.1.fo.60.de conce.præben.in antiq.

c.C.ſi gratioſe habet locum in factis quæ per papam non fuerit affecta.deci.31.nu.1.fo.47.de appellatio.in anti.

c.C.ſi hi contra quos & clem.1.ut lit.penden.non habent locū niſi quando litigat ſuper beneficio, & non ſuper pertinentia collationis iure collatoris.deci.4.n.1.fo.11.de elect.in anti.

c.Suſceptum de reſcrip.in vi. non habet locū in acceptationibus & prouiſionibus executorum.deci.19.num.3.fo.3.de reſcrip.in antiq.

c.Statutum an habeat locum in executoribus gratiarum.deci.7.nu.1.& nu.4.de reſcrip.Biſi.

c.C.ſtatuimus de electione lib.6.habet locum in prouiſione facta & fienda.deci.5.nu.1.fo.45.de appella.in anti.

c.Suſcitata de reſti.in integ.non habet locum in ſententia arbitri.deci.30.nu.4.fo.3.de reſcrip.in anti.

c.Vt circa de electione lib.6.non habet locum quando articuli ſunt probati uel habentur pro probatis nec quando appellatur ad inferiorem.deci.13.nu.1.fo.36.de teſti.in anti.

c.C.ut circa quando nō habet locum niſi quando appellatur ad papam.ibidem nu.3.

c.C.ut circa quando non opponuntur crimina uel defectus non habet locum.deci.16.nu.1.fo.40.de excep.in anti.

CARDINALIBVS ob reuerentiam non inhibetur.deci.25.nu.1.fo.30.de dolo.& contu.in anti.

CARDINALIS nō inhibet alteri cardinali.ibidem.deci.31.nu.1.fo.31.

Cardinalis uerbo creditur.deci.5.n.2.fo.32.de probatio.in anti.

Cardinalis aſſertioni non creditur uis quo ad iuriſdictionem ſuā.eo.ti.& lib.deci.33.nu.1.fo.34.

CAVSA ad curiam deuoluta qualiter cenſeatur.dec.39.n.3.fo.47.de appella.in anti.

Cauſa appellationis a iudice uel a parte approbata deuoluitur ad curiam Romanam.deci.26.nu.1.fo.3.de reſcrip.in anti.

Cauſa appellationis eſt diuerſa a cauſa principali.deci.25.nu.2.fo.19.de procur.in anti.

Cauſa appellationis uidetur diuerſa a cauſa principali.dec.4.n.1.fo.25.de cauſ poſſ.& proprie.in anti.

Cauſa beneficialis deuoluta per appellationem ad curiam quā formam requirit ſeruandam etiam reſpectu procuratoris.deci.28.nu.1.fo.31.de dolo & contu.in anti.

Cauſa cenſetur auocata ſi petatur ꝙ commiſſa uni alteri committatur, etiam ſi non ſit dictum. Ea cum oportuna auocatione.deci.7.nu.1.fo.2.de reſcrip.in anti.

Cauſa cēſetur deuoluta ad curiam in petitorio ex quo in ea ſunt latæ tres ſententiæ conformes in poſſeſſorio.deci.8.n.1.fo.41.de ſenten.& re iudi.in anti.

Cauſæ deuolutionem ad curiam operatur delatio iudicis cum termini præfixione.deci.49.nu.1.fo.49.de appellat.in anti.

Cauſa deuoluta ad ſedem apoſtolicam quando dicatur? dec.17.nu.2.fo.3.de reſcrip.in anti.

Cauſa diligenter eſt antequam in relationem ponatur inueſtiganda.deci.3.nu 1.fo.16.de offic.deleg.in anti.

Cauſa dicitur ciuilis ubi agitur de crimine ciuiliter.deci.19.nu.1.fo.22.de iudi.in anti.

Cauſa iuriſpatronatus eſt eccleſiaſtica nec ſtatuto aut conſuetudine poteſt induci ut a laico cognoſcatur.deci.3.nu.3.fo.8.de conſuetu.in anti.

Cauſam an inferior a principe de partiū conſenſu cum poteſtate ſummarie procedendi &c. committere poſſit.deci.16.nu.1.fo.de reſcri.in anti.

Cauſarum introductio in Ro.curia & eius ordo.de.21.nu.1.fo.23.de iudi.in anti.

Cauſa non dicitur agi criminaliter quando agitur ut quis ammoueatur ab adminiſtratione ſecus ſi ad depoſitionem ageretur.deci.7.nu.1.fo.19.de dolo & contum.in anti.

Cauſa ſi committatur duobus auditoribus ille cognoſcet cui primo eſt præſentata commiſſio.deciſ.6.num.1.fo.2.de reſcrip.in anti.

Cauſa ſi committitur contra reum citandum ut perſonaliter cōpareat non eſt citandus eius procurator præſens in curia.deci.13.nu.1.fo.30.de dolo & contum.in anti.

Cauſa ſemel deuoluta ad curiam non poteſt extrahi niſi de certa ſcientia Papæ.deci.13.nu.2.fo 85.de reſcrip.Biſi.

Cauſa poſſeſſoria in beneficialibus regulatur ſecūdum terminos clem.diſpendioſam.dec.1.nu.2.fo.91.de cau.poſſe.& propri.Biſi.

Cauſa ſi committitur ꝙ nullis terminis ſeruatis procedatur per auditorem termini abbreuiari ſed nō totaliter omitti poſſunt.deci.15.nu.1.fo.2.de reſcrip.in antiq.

Cauſam committere ſummarie ſine ſtrepitu &c.an poſſit de conſenſu partium inferior a papa? deci.6.nume.1.fol.91.de iudi.Biſi.

Cauſæ beneficiales debent eſſe breuiores quam prophanæ.deci.15.nu.3.fo.46.de appella.in anti.

Cauſæ commiſſæ per commiſſionem conſiſtorialem ſunt magis periculoſæ quam aliæ ſi in eis ordo iuris debite non ſeruetur.deci.83.nu.1.fo.8.de reſcrip.in anti.

Cauſæ meri & mixti imperii de iure cano.ſunt delegabiles.deciſ.5.nu.4.fo.107.de reb.eccle.non ali.Biſi.

Cauſæ debent committi auditoribus doctoribus in iure canonico uel ciuili ſecundum naturam cauſarum.deci.84.num.1.fo.8.de reſcrip.in anti.

CAVTIO de indemnitate locum habet in actione in rem cau.119.dub.39.nu.2.fo.114.Faſto.

CERTVS certiorari non debet.cauſ.3.dub.12.n.2.fo.111.in anti.Faſto.

CESSIONARIVS non tenetur cauere debitori de indēnitate.deci.3.nu.1.fo.11.de iudi.in anti.

Ceſſionarius habet actionem utilē iure ſuo & eſt procurator in rē ſuam.ibidem.nu.2.

CESSIONI bonorum an quis poſſit cum iuramento renunciare.deci.2.nu.2.fo.10.de arbitr.in anti.Item deci.31.n.1.fo.43.de ſenten.& re iud.in anti.

Ceſſionis bonorum beneficium doloſo non impartitur.deciſ.22.nu.1.fo.29.de reſti.ſpol.in anti.

Ceſſio bonorum debet fieri cum auctoritate ſuperioris cum ſua bona ſubiecta ſint ſuperiori.ibidem.nu.3.

Ceſſionis bonorum triplex eſt effectus.deci.31.n.5.fo.43.de ſenten.& re iudi.in anti.

CEDERE bonis non permittitur qui in fraudem alienauit bona ſua.ibidem.n.4.

CITATIO ad domum ad ſententiam diffinitiuam audiēdam ſi ab initio citatus fuerit perſonaliter an ualeat? & quid de citatione ad teſtes recipiendos.deci.8.nu.1.fol.29.de dolo & contum.in anti.

Citatio commiſſa per edictum exequenda in locis uicinis, ſi in uno loco tantum fuerit exequuta non ualet.deci.33.nu.1.fol.4.de reſcrip.in antiq.

Citationis uigore decretæ cōtra unum qui poſtea ante citationis executionem mortuus eſt non poteſt procedi contra ſurrogatū illi mortuo.deci.9.nu.1.fo.29.de dolo & contuma.in anti.

Citatio decreta licet non executa perpetuat iuriſdictionem quo ad iudicem ut poſtea per mortem delegantis non expiret eius iuriſdictio non tamen quo ad citandum.ibidem.nu.2.

Citatio executa operatur præuentionem iuriſdictionis etiam ſi alter.iudex primo fuiſſet impetratus.ibidem.nu.3.

Citatio poteſt exequi in ualuis eccleſiæ parrochialis contra beneficiatum.deci.83.nu.2.fo.51.de appella.in anti.

Citatio per edictum ob nõ tutũ acceſſum relaxatur ſi teſtes dixerint ſe credere impoſsibile uel non tutum citationes exequi poſſe perſonaliter uel ad domum citandi.deci.22.nu.2.fo.3.de reſcrip.in anti.

Citatio per edictum decernitur ſeruata forma cle. dudum de iudi.in caſibus ibi expreſsis.deci.17.nu.1.fo.30. de dolo & contu.in anti.

Citatio ad inſtantiam coniunctæ perſonæ etiam promittentis de rato non decernitur ſine mandato.ibidem.deci.18.nu.1.

Citatio debet legitime,& clare;peruenire ad ſcientiam illius contra quem agitur ad priuationem ob non promotionem intra annum nec ſufficerent præſumptiones ſeu cõiecturæ,ſecus ſi ageretur de deuolutione cauſæ.ibidem.deci.21.nu.1.

Citatione decreta ad partes poterit auditor ſi inuenerit aliquem in curia habere ſufficiens mandatum procedere in cauſa licet non fuerit certificatus de executione.d.citationis.deci.16.n.1.fo.21.de iudi.in anti.

Citationis tempus & datæ commiſsionis inſpici debet ut dicatur cauſa eſſe in curia Romana.ibidem.deci.6.nu.1.

Citatio ubi petitur in ſupplicatione per edictum iuxta.c.dudum.de iudi.ſi ſignatura habeat conceſſum ut petitur.neceſſario ſit per hoc non eſt fienda informatio ſecus ſi addatur conceſſum ut petitur in forma.ibi.dec.23.nu.1.

Citatione decreta licet non executa ſi aliquid mouet actor illud totum uia attentatorum reuocabitur.deci.4.nu.1.fo.31.ut lite.penden.nih.innoue.in anti.

Citatio decreta inducit litis pendentiam quo ad actorem impetrantem illam.ibidem.nu.2.

CITATVS debet in termino cadenti facere id aliquod terminus illum requirit etiã ꝙ pars aduerſa non compareat.dec.7.nu.2.fo.18.de procura.in anti.

Citatus per audientiam contradictarum ſi fuerit cõtumax an excommunicari poſsit.deci.2.num.1.fo.29. de dolo & contuma.in anti.

Citatus ad locum non tutum poteſt appellare tam a proceſſu ꝗ̃ a non admiſsione excuſationis propoſitæ per ſuum procuratorem.ibidem.deci.5.nu.1.

Citatus ad comparendum perſonaliter non ſufficit ꝙ mittat procuratorem ad allegandum cauſas impedimenti, quia niſi habeat ſufficiens mandatum ad cauſam poterit cõtra ipſum procedi per audientiam contradictarum.deci.20.nu.1.fo.30. de dolo.& contuma.in anti.

Citatus ut perſonaliter in cauſa criminali, criminaliter intentata compareat in cõtumaciam excõmunicatur: ſecus ſi ciuiliter.deci.29.nu.1.fo.82.de ſenten.excom.in anti.

Citatus ſi non compareat nec minus qui eum citari fecit.quid ſit agendum.deci.6.nu.1.fo.81.de uerbo.ſigni.in anti.

Citatus ad inſtantiam non procuratoris poteſt obtinere ſibi illũ condemnari in expenſis, & ſe abſolui ab obſeruatione iudicii, & condemnari de falſo.deci.12.nu.1.fo.89. de procura. Biſi.

Citatus ad reſpondendum libello ſi fuerit contumax an excommunicari poſsit.deci.2.nu.1.fo.91.de litis conteſta.Biſi.

Citatus quando quoad aduerſarium non intereſt ſuus aduentus dicitur potius iuri ſuo renunciare ꝗ̃ quod contumax uel inobediens reputari poſsit?deci.eadem nu.2.

Citatur a iure an excommunicari poſsit ſi cõtumax extiterit?ea.deci.nu.3.

CITANDVS eſt principalis non eius procurator ubi agitur de priuando ipſo ob non promotionem infra annũ de parrochiali per ſe obtenta.ibidem.deci.20.nu.1.

Citandus per edictum non eſt qui non latitat nec ſabeſt per hor reſcentia niſi conſtet per informationem faciendam iudici de ueritate cauſarum allegatarum in commiſsione per teſtes. ibidem.deci.22.nu.1.

CLAVSVLA anteferri non habet locum quando gratia obtenta fuit poſtquam alius prius acceptauerat beneficium iã uacans.deci.54.nu.1.fo.63.de conce.præben.in anti.

Clauſula anteferri eſt ualde odioſa & propterea reſtringibilis.deci.eo.nu.2.eo.

Clauſula amoto &c.tollit ſurreptionem taciturnitatis detentionis beneficii alterius.deci.28.nu.1.fo.4.de reſcrip.in anti.

Clauſula conſueta poni in confirmationibus dummodo ex ordine.debeatur beneficium non intelligitur tantum de ordine datæ ſed acceptationes.dec.23. num.1.fo.59.de con.præben.in antiq.

Clauſula derogatoria ad ſtatum non includit ſtatum iuratum.deci.18.n.1.fo.2.de reſcri.in anti.

Clauſula generales derogatoria quæ hodie apponitur in literis apoſtolicis derogat ſtatutis eccleſiarum requirentibus ſacerdotium.deci.41.nu.1.fo.61.de conce.præben.in anti.

Clauſula non obſtantiarum generalium in literis apoſtolicis non tollit ſtatutum priuilegium uel cõſuetudinem eccleſiæ niſi de ipſis expreſſa ſit facta mentio in clauſulis derogatoriis.deci.6.nu.2.fo.1.de conſtit.in anti.

Clauſula non obſtantibus reſeruationibus ſe extẽdit etiam ad reſeruationes ſubſecutas uſque ad tempus acceptationis. deci.33.nu.1.fo.55.de præben.in anti.

Clauſ.uel alias quouis modo latiſsime eſt interpretanda in præiudicium concedentis.deci.12.nu.6.fo.102. de præben. Biſi.

Clau.dummodo alteri ius nõ ſit quæſitum operatur ut licet non expreſſerit reſeruationem impetrans obtinere nihilominus poſſit.deci.11.nu.2.fo.103.eodem.

Clauſ.anteferri an ſit extendenda cõtra primos in data qui acceptauerunt ante conceſsionem gratiæ ſecundo impetranti factæ.deci.8.nu.2.fo.104.de conce.præben.Biſi.

Clauſ.anteferri eſt præſeruatiua gratiæ alterius concurrentis.deci.11.nu.1.fo.105.eod.

Clauſ.anteferri habet præſeruare gratiam concurrentem.ead.deci.nu.12.fo.106.

Clauſ.anteferri quomodo intelligitur effectus ſuos operari.deci.8.nu.5.fo.104.eodem.

Clauſ.anteferri eſt exorbitans a iure communi & propterea ultra terminos ſuos non debet extendi.cauſ.x3.dub.45.n.1.fo.115.Faſto.

Clauſulæ derogatoriæ non tollunt nec derogant ordinationi fundatoris quod beneficium non conferatur niſi ſacerdoti in actu.deci.41.nu.2.fo.61.de conce.præben.in anti.

Clauſulæ non obſtantiarum quando neceſſario ueniunt in literis ponendæ?deci.18.nu.3.fo.2.de reſcri.in anti.

Clauſulæ generales quid operantur?deci.33.nu.9.fo.55. de præben.in anti.

Clauſulæ inhibitoriæ, & non obſtantiarum opponuntur in literis apoſtolicis ad armandum, & exequendum gratiam impetrantis,& non ad tollendum ius alteri acquiſitum.eadem.dec.nume.10.

Clauſula quouis modo uacet non includit modum uacandi ex alterius perſona quam expreſsi.deci.43.nu.1.fo.4. de reſcrip.in antiq.

Clauſula quibuſcunque reſeruationibus noſtris ſpiritualibus nequaquam obſtantibus an tollat effectum reſeruationum factarum tunc & etiam poſt & ante tempus acceptationis & prouiſionis.deci.32.nume.2.fo.54.de præben.in anti.

Clauſula quouis alio modo in bullis appoſita comprehendit omnem modum uacandi.deci.52.nu.1.fol.62.de conce. præben.in anti.

Clauſula quouis alio modo reſpicit omnem modum uacãdi per eandem perſonam.deci.14.nu.1.fo.1.de reſcrip.in anti.

Clauſula uocatis uocandis operatur ut executores meri efficiantur ueri iudices cum cauſæ cognitione procedere tenentur. deci.32.nu.2.fo.4.de reſcrip.in anti.

Clauſula ſiue alias generaliter ueniunt omnes reſeruationes licet una tantum ſit expreſſa.deci.17.nume.1.fo.53. de præben.in antiq.

Clauſula ac ſi nulla reſeruatio facta foret includit omnem reſeruationem generalem. deci.25.nu.1.fo.53.de præben. in antiq.

Clauſula quam diuerit & cet. non apponitur ubi præbendæ nõ ſunt diſtinctæ.deci.2.fo.53.eodem titu.

CLEMENTINA.ij.ut lit.pen. fortius procedit in actore poſt decretam citationem licet nondum executam.deci.11.nu.1.fo.30. de dolo & contu.in anti.

Clem.ut calumniis an habeat locum in ſententiis interlocutoriis.deci.27.nu.2.fo.81.de ſen.excom.in anti.

Clem.ut calumniis in quibus ſententiis uendicet ſibi locum.deci.1.nu.3.fo.95.de exceptio.Biſi.

Clemen. cum ei quem in fine an habeat locum in patrono uel ordinario collatore?deci.7.nu.1.fo.101.de præben.Biſi.

Clem.ut calumniis de re iudi. non habet locum quando tertia ſententia eſt lata ſolum ſuper deſertione.deci.3.n.1.fo.41. de ſenten.& reiudi.in anti.

Cle.

Cle. ut calumniis an locum habeat. quando una ſententia ſuper nullitate duarum præcedentium diffinitiuarum intermedia- uit tertiam earum confirmatoriã. eo. ti. & lib. dec. 14. n. 1. fo. 42.

CLERICATVS an ſufficienter dicatur probari, per re putationem, habitum & tonſuram ab eo qui cõtra aliquem op ponit de canone ſi quis ſuadente. deci. 2 nu. 1. fo. 94. de proba tio. Biſi.

Clericatus poſſeſsio per aliqua tempora abſque alia probatione an ſufficiat? deci. 8. n. 1. fo. 26. de cauſ. poſſ. & propne. in anti.

Clericatus poſſeſsio licet inducat præſumptionem ſine alia pro batione tituli tamen non erit ſufficiens ad adiudicandum be- neficium. ibidem. nu. 2.

Clericus exiſtens in poſſeſsione clericatus non habet probare ti- tulum clericatus dummodo ſit poſſeſſor beneficii alias ſecus. deci. 13. nu. 1. fo. 33. de probatio. in anti.

Clericus quis reputatur ex habitu & tonſura. ibidem nu. 3.

Clericus rediens ad beneficium non dicitur ſpoliare in caſu. c. ſi beneficia de præben. lib 6. & in eodem caſu non licet propria auctoritate redire ad beneficium dimiſſum, & per alium occu- patum. deci. 7 nu. 1 fo. 27. de reſti. ſpo. in anti.

Clericus rediens ad ſuum beneficium quod dimiſerat ſi alium in poſſeſsione inuenerit nõ debebit propria auctoritate illum poſ ſeſsione ſua ſpoliare. ibidem. nu. 2.

Clericus in uita fructuario equiparatur ſed cum moritur uſurario aſsimilatur. deci. 41. nu. 2. fo. 35. de proba. in anti.

Clericus non habens adminiſtrationem poteſt de fructibus teſta- ri cui ab inteſtato eccleſia ſuccedit. ibidem. nu. 4.

Clericus obligans ſe ſimpliciter nõ obligat fructus beneficiorum ſuorum niſi in utilitatem eccleſiæ uerſum ſit debitum. deci. 1. nu. 1. fo. 68. de ſolutio. in anti.

Clericus habens adminiſtrationem poteſt fructus beneficiorum obligare. ea. deci. nu. 2.

Clerici ſimplicis fructus etiam poſt mortẽ poſſunt creditoribus applicari. eadem deciſ. nu. 3.

Clericus ſuccedens laico an ſit ſubiectus ſtatutis quibus erat ſub iectus laicus. deci. 5. nu. 1. fo. 24. de foro compe. in anti.

Clericus etiam in reali debet gaudere priuilegio clericali ut corã iudice eccleſiaſtico conueniatur. ibidem. nu. 2.

Clericus an quis probetur ex quaſi poſſeſsione clericatus. dec. 7. nu. 3. fo. 70. de teſtamen in antiq.

Clericus contrahens matrimonium cum impubere perdit benefi cium etiam non ſecuta copula. deci. 1. nu. 1. fo. 77. de ſponſa. in antiq.

Clericus ſi contrahat matrimoniũ cum minore. 12. an. ſtatim per dat beneficium uel ſubſecuta copula. deci. 1. nu. 1. eo.

Clericus contrahens matrimonium cum minore. 12. anno. an ſta tim amittat beneficium uel poſt copulam carnalem conſecu- tum? deci. 1. nu. 1. fo. 108. de ſpon. Biſi.

Clerici tenentur in beneficio ſuo reſidere. cauſa. 36. dub. 65. nu. 2. fo. 118. Faſto.

Clericus ſecularis idem eſſe non poteſt & remanere in clauſtro. ead. cauſ. nu. 3.

Clerici per legem diuinam ſunt exempti a iuriſdictione layci. de ci. 10 nu. 4. fo. 10. de conſuet. in anti.

CODICILLI ſunt pars teſtamenti. cauſ 22. dub. 43. n. 5. fo. 115. Faſto.

COGNATIO ſpiritualis propter miniſtrationem ſacra- mentorum non cõtrahitur proprie ſicut cum illa quam tenuiſ ſet in baptiſmo uel ei baptiſmum miniſtraſſet. deci. 4. nu. 4. fo. 14 de filiis presby. in anti.

COGNITIO incipienda eſt ab his de quibus facilior eſt probatio. deci. 29. nu. 5. fo. 43. de ſenten. & re iudi. in anti.

COLLATIO beneficii præfertur reſeruationi in concur- ſu. deci. 29. nu. 1. fo. 3. de reſcrip. in anti.

Collatio beneficii ubi debet fieri per epiſcopum cum conſilio ca pituli excludit expectantem ad beneficium communiter perti nens epiſcopo & capitulo. deci. 79 nu. 1. fo. 8. de reſcri. in anti.

Collatio beneficii uacaturi non poteſt committi ſingulari perſo- næ, ſed bene generali uicario ſecus ſi beneficium uacaſſet. dec. 4. nu. 1. fo. 15. de offic. uica. in anti.

Collatio beneficii probari poteſt per teſtes & inſtrumenta. deciſ. 38. nu. 1. fo. 34. de proba. in anti.

Collatio facta ab ordinario infra menſem datum impetranti ad acceptandum non ualet ſi tamen purificatio infra menſem fiat. deci. 23. nu. 1. fo. 53. de præben. in anti.

Collatio ſola in ſpiritualibus trãsfertur ius ſecus in contractibus. deci. 87. nu 2. fo. 8. de reſcrip. in anti.

Collatio uel præſentatio ubi communiter pertinet ad abbatem & conuentum tutius eſt quod abbas præſentet de conſenſu & uoluntate capituli. deci. 9. nu. 1. fo. 53. de præben. in antiq.

Collatio facta ab ordinario infra menſem datum expectanti bus ad acceptandum etiam ſi appareat expectantes non acceptaſſe infra menſem non ualet. deci. 27. nu. 1. fo. 54 eo. tit.

Collatio afficit perceptionem fructuum. deci. 2. n. 4. fo. 79. de pri uile. in antiq.

Collatio beneficii reſignati in manibus nõ habẽtis poteſtatem ad- mittendi reſignationem an ualeat? dec. 3. n. 1. fo. 86. de confirma- tu. Biſi.

Collatio facta ab eo qui eſt in quaſi poſſeſsione iuris conferendi ſicut & præſentatio ualet. deci. 14. num. 1. fo. 76. de iur. patro. in antiq.

Collatio facta ad mandatum papæ de beneficio reſeruato ualet etiam ſi de reſeruatione non ſit facta mentio in literis. deci. 59. nu. 1. fo. 63. de conce. præben. in anti.

Collatio facta per ordinarium infra menſem datum expectanti etiam ꝙ Papa mandauerit d. collationem confirmari ſi tamen alteri non fuiſſet ius quæſitum non ualet, nec tenet. deci. 25. n. 2. fo. 59. eod.

Collatio ordinarii facta infra mẽſem expectanti datum an ſit ua- lida ſi appareat expectantem non acceptaſſe infra mẽſem. de- ci. 21. nu. eod.

Collatio præſumitur fuiſſe facta infra tempus habile. deci. 12. n. 2. fo. 76. de iur. patro. in anti.

Collatio facta alteri per papam ad inſtantiam epiſcopi colitigan tis non reuocatur per uiam attentati. deci. 12. nu. 1. fo. 98. de ap pellatio. Biſi.

Collatio facta per intruſum in dignitates reſeruata an ualeat? de ci. 4. nu. 1, fo. 100. de præben. Biſi.

Collatio canonicatuum pertinet ad prælatum eccleſiæ de conſi- lio ſui capituli. deci. 8. nu. 2 fo. 101 eod.

Collatio facta ab ordinario de beneficio iam collato per Papam qui deceſsit antequam eius collatio ſortita fuit effectum an te- neat etiam ſi d. Papa ordinaſſet eo caſu in quem dicta eius collatio non ſortiretur effectum ꝙ dictum beneficium ſi cum erat antea remaneret reſeruatũ quæ ordinatio a ſucceſſore non fuit recepta? deci. 9. nu. 1. eo.

Collatio de beneficio reſeruato non expreſſa reſeruatione cũ clau ſula dummodo non ſit alteri ius quæſitum. ualet. deci. 22. nu. 1. fo 103. de præben. Biſi.

COLLATOR poteſt aſsiſtere in lite illi cui contulit bene ficium. deci. 4. n. 1. fo. 39. de exceptio. in anti.

Collator quando impeditur in ſuo turno habet ſequentem tur- num. deci. 21. nu. 1. fo. 53 de præben. in anti.

Collator habet prouidere de præbenda recepto in canon. dec. 11. nu. 3. fo. 105. de conce. præben. Biſi.

Collatori ad conferendum quando incipiat currere tempus. dec. 17. nu. 3. fo. 101. de præben. Biſi.

COLONVS uel inquilinus conuentus actione reali debet nominare dominum alias nõ præiudicaret domino ignoranti. deci. 4. nu. 1. fo. 21. de iudi. in anti.

Colonus non habet ius in re. deci. 2. nu. 4. fo. 66. de empti. & uen- di. in anti.

COMMENDA non dat ius. deci. 1. nu. 2. fo. 100. de præ- ben. Biſi.

Commendatarius non facit fructus ſuos nec eſt prælatus in bene ficio ſed ſimplex procurator habens cauſam legitimæ admini ſtrationis & habet ius temporale. ea. deci. nu. 3.

CONDEMNATVS ad perpetuum carcerem non cẽ ſetur priuatus ſuo beneficio. deci. 5. nu. 1. fo. 96. de ſenten. & re iudi. Biſi.

Condemnatus de crimine eſt infamis. ead. deci. nu. 2.

Condemnatus ad perpetuos carceres uidetur cõdemnatus in me- tallum. ead. deci. nu. 3.

COMMISSIO cauſæ facta ſecundo iudici in eodem ſta tu in quo reperiebatur ualet primo licet non ſpecificetur aliter ſtatus ipſe ualet. deci. 13. nu. 1. fo. 1. de reſcrip. in anti.

Commiſsio cauſæ iniuriarum criminaliter ad hoc ut cenſeatur conceſſa requiritur mentionem expreſſam de iniuriis in ſigna- tura fieri. deci. 2. nu. 1. fo. 79. de iniu. & dam. dat. in anti.

Commiſsio cauſæ pendentis extra curiam Ro. facta in curia ta- cita litis pendentia non ualet. deci. 20. nume. 1. fo. 3. de reſcrip. in anti.

Commiſsio ubi facta fuerit alicui de beneficiis cum uacauerint cõferendis an uigore ipſius poterit talis recipere reſignationem deci. 2. nu. 1. fo. 86. de renun. Biſi.

Commiſsio cauſæ facta ad inſtantiã. A. contra B. & C. ſi A. ſue-

cumbat remanet extincta. nec eius uigore auditor poterit procedere contra B. & C. deciſ.2.nu.1.de reſcrip.in anti.
Commiſsio continens plura capitula narrata quorũ aliqua ſunt falſa & aliqua uera, ſi ex ueris poteſt ſequi concluſio ualet. deci.3.n.1.fo.1.de reſcrip.in anti.
Commiſsio facta monacho habẽti adminiſtrationem uel officiũ in eccleſia cathedrali non facta mentione de monachatu, ualet maxime in literis gratiæ. deci.8.nume.1. fo.2. de reſcrip.in antiq.
Commiſsio habens clauſulam conſtito de aſſertis antequam cognoſcatur pars eſt uocanda. deci.11.nume.1. fo.3. de reſcrip. in antiq.
Commiſsio impetrata pendente termino ad dandum apoſtolos ualet licet uirtute eiuſdem non poſsit procedi niſi elapſo dicto termino. deci.52.nu.1.fo.6.de reſcrip.in anti.
Commiſsio impetrata in cauſa grauaminis pendente termino ad dandum apoſtolos non ualet. deci.54.nu.2.fo.49. de appella, in antiq.
Commiſsio impetrata cum facultate citandi ſua intereſſe putantes an extendatur ad multos, & an illos actor in decreto citationis debeat nominare. deci.2.nu.1.fo.84.de reſcrip.Biſi.
Commiſsio impetrata ante dationem apoſtolorum an ualeat. deci.6.nu.1.eod.
Commiſsio per præſentiam partium impetrata, & citatio executa in perſonã procuratoris cuius reuocatio ad ſui notitiam non dum deuenerat an deuoluat cauſam. deci.3.nu.1.fo. 84. de reſcrip. Biſi.
Commiſsio in qua quis tacet duas ſententias cõtra ſe latas & petit ſe admitti ad dandos obiectus, non ob. c. ut circa de elec. lib. vi. non cenſetur ſurreptitia. dec.4.nu.1.eod.
Commiſsio an cenſenda ſit ſurreptitia in qua non fit mentio de litis pendentia inter alios ſuper eadem re? cauſ.35. dub.64.n.1, fo.118. Faſto.
Commiſsio per quam petitur q in cauſa procedatur ſummariæ, ſi ſignetur ſic, audiat A. & iuſtitiam faciat, non cenſetur commiſſus proceſſus ſummarius præpetitus licet in corpore ſupplicationis nihil fuerit deletum. deci.10.num.3. fo.2. de reſcript, in antiq.
Commiſsio ſignata ut ſola facti ueritate inſpecta procedat facit ut poſsit iudex abbreuiari terminos de ſtilo ſeruari conſuetos. deci.25.nu.2.fo.3.de reſcrip.in antiq.
Commiſsio ſuper eadẽ cauſa ſi pluribus auditoribus ſignata fuerit ille ſolus audiet cui primo præſentata fuerit. dec.1.n.1.fo.1, de conſtitu.in anti.
Commiſsio ſi impetratur per partium præſentiam ſufficit eas eſſe præſentes tempore quo proceditur corã iudice & petens poſt concluſionem cauſæ attentata reuocari non auditur. deciſ.26. nu.1.fo.46.de appella.in anti.
COMMITTI an poſsint alteri committenda? deci.9.nu.2.fo.15.de offi.uica.in anti.
COMPENSATIO quãuis ipſo iure competat debet tamen peti ab homine. deci.15.nu.4.fo.46.de appella.in anti.
COMPROMISSVM ſi fit in tres uel in duos ſic q ipſi tres uel duo eorum cognoſcere & pronunciare poſsint ut arbitri ſeu arbitratores & amicabiles compoſitores, & non ſeruato iuris ordine. ſi omnes tres cognouerunt & tandem duo tantum pronunciauerunt non uocato tertio etiam præſente ualet eorũ duorum pronunciatio. dec.3.n.1.fo.11.de arbitr.in anti.
COMPROMITTI poteſt de ſpirituali in laicum cum clerico auctoritate ſuperioris. deci.46.nu.2.fo.61.de con. præben.in anti.
COMPVLSORIA debet decerni etiam poſt concluſionem cauſæ parte tamen uocata. deci.37.n.1.fo.34. de proba.in antiq.
Compulſoria conceditur etiam non citata parte. eo.tit. & lib. dec. 42.nu.1.fo.35.
CONCLVSIO in cauſa reuocatur per admiſsionem articulorum. deci.12.nu.1.fo.13.de renun.in anti.
Concluſio in cauſa debet fieri aliqua parte inſtante alias poteſt appellari. deci.5.nu.1.fo.21.de iudi.in anti.
Concluſio in cauſa etiam prophana poteſt reuocari ſi per producta iura de nouo uideatur auditori reuocanda. eo.ti. & fo. deci. 8.nu.1.
Concluſio ſi reuocetur ad inſtãtiam illius qui eam procurauit expenſæ per ipſum ueniunt reficiendæ. ibidem. deci.10. nu.1.
Concluſio in cauſa excludit etiam probationem per inſtrumẽta. Et hoc in prophanis ſecus in beneficialibus. deci.1.n.1. fo.32. de probatio.in anti.
Concluſio in cauſa an excludit recognitionem ſeu emendationẽ defectus inſtrumenti per notarium faciendam. cauſ.25. dub. 48.nu.1.fo.116. Faſto.
CONDEMNATVS actione iniuriarum criminaliter efficitur infamis. ſecus ſi ciuiliter actum fuerit contra ſe. deci.2. nu.3.fo.79.de iniu.& dam.dat.in anti.
CONDITIO turpis uel impoſsibilis, quando uiciat relictum? deci.10.nu.3.fo.7.de teſtam.in anti.
Conditio quæ apponitur in literis pauperum potius dirigitur ad prouiſionem & eius effectum q̃ ad acceptationem. deci.7. nu. 5.fo.104.de con.præben.Biſi.
Conditio quæ inhæret actui & eſt de ſubſtantia & natura eius nõ ſuſpendit acquiſitionem poſſeſsionis. deci.9.nu.3.eo.
CONFERENDI beneficia ſuorum familiarium ſi alicui concedatur facultas & unus deſierit eſſe familiaris an ueniente caſu poſsit conferre beneficia eius. deci.31.nu.5.fo.54. de præben.in anti.
CONFERENTI beneficium inhabili non currit tempus ut deuoluatur beneficium propter negligentiam. dec.9.n. 3.fo.17.de reſti.ſpolia.in anti.
CONFESSIO emiſſa in abſentia partis dumtamen cum cauſa an ſit ſufficiens ad probandum. deci.18.nu.3.fo.33. de probatio.in anti.
Confeſsio ſimplex quam fecit reus ad libellum actoris non dicẽdo animo litem conteſtandi &c. non inducit litis conteſtationẽ ſecus ſi haberet conditionem annexam. deci.1.nu.1. fo.91. de lit.cont.Biſi.
Confeſsio rei in cauſa matrimoniali conſanguinitatis uel affinitatis & beneficialis non prodeſt actori. deci.2.nu.4 eodem.
Confeſsio peccati eſt pars pœnitentiæ. deci.1.n.5. fo.78.de Hæret.in anti.
Confeſsio partis nõ ſufficit ad effectum adiudicandi beneficiũ. deci.44.num.1.fo.38.de teſti.& atteſta.in anti.
Confeſsio eſt una & prima pars ſatisfactionis poſt contritionem. deci.1.nu.16.fo.78.de hæret.in anti.
Confeſsio procuratoris facta domino ſciente præiudicat ipſi domino. deci.1.nu.1.fo.31.de confeſſ.in anti.
Confeſsio facta per aliquem tanquam teſtem in uno iudicio non præiudicat ſibi in alio iudicio tanquam parti. ibidem. deciſ.4. num.1.
Confeſsio facta in uno iudicio nocere debet in alio. ibidem nu.2.
Confeſsionem factam in uno iudicio tenetur confitens ſeruare illam in alio. deci.8.nu.11.fo.70.de teſtamen.in anti.
CONFIRMATIONEM electionis ubi probatur fuiſſe legitime factam præſumitur electionem legitime proceſſiſſe. deci.13.nu.2.fo.58.de conce.præben.in anti.
CONFIRMANS dicitur dare. deci.11.n.8.fo.76. de iur.patro.in anti.
CONIVNCTA perſona poteſt defendere cõiunctã perſonam in iudicio. licet procuratorem pro coniuncta perſona abſente etiam cum promiſsione de rato cõſtituere non poſsit. deci.34.nu.1.fo.10.de procurat.in anti.
Coniuncta perſona non poteſt acceptare beneficium. dec.68.nu. 1.fo.7.de reſcri.in anti.
CONSCIENTIÆ alicuius ubi aliquid relinquitur. Non admittitur alias contrarium probare uolens. deci.61.n.3. fo.6.de reſcrip.in anti.
CONSENSVS, & non concubitus facit matrimonium. deci.1.n.2.fo.77.de ſponſa.in anti.
CONSEQVENS ſi fundat in aliquo antecedẽti. ſublato antecedenti tollitur. deci.10.nu.3.fo.52.de præben. in anti.
CONSERVATOR ubi eſt datus ad certum tempus finito tempore finitur eius officium etiã quoad negotia cepta. deci.5.nu.1.fo. 16.de offi.deleg.in anti.
COSTITVTIO papæ poteſt probari per teſtes qui aſsiſtebant illi. deci.5.nu.1.fo.32.de probatio.in anti.
CONSVETVDO alterans formam iuris in alienatione bonorum eccleſiaſticorum ualet. deci.1.nu.5.fo.8. de conſuetud.in anti.
Conſuetudo Anglicana q rex habeat iuriſdictionem in clericos ſolutos in actionibus ciuilibus & perſonalibus mere uel criminaliter ubi agitur ciuiliter non ualet. deci.10.nu.1.fo.10.de cõſuetu.in anti.
Conſuetudo attenditur circa electiones beneficiorum & collationes. deci.11.nu.2.fo.10.de conſuetu.in anti.
Conſuetudo contra ſubſtantiam actus non ualet. deci.6.nu.3.fo. 9.de conſuetu.in anti.
Conſuetudo contra ius naturale non ualet. ibidem.nu.4.

Conſue-

Conſuetudo contra libertatem eccleſiæ non eſt ſequendo, nec te nenda.deci.3.nu.4.fo.8.de conſuetu.in anti.

Conſuetudo eccleſiæ in qua eſt certus numerus canonicorũ, uel præbendarum diſponens quod habens dignitatem ſine præbẽ da non poſsit acceptare primam præbendam uacaturam non ualet.deci.36.nu.1.fo.61.de conce.præben.in anti.

Conſuetudo non poteſt tollere ius naturale in totum ſed bene in parte. deci.7.nu.2.fo.9.de conſuetu.in anti.

Conſuetudo excludens ingreſſum religionem a ſucceſsione habet locum etiam ſi ingreſſus apoſtataret.deci.2.nu.2.fol.85. de conſuetu.Biſi.

Conſuetudo quamuis onercſa ſit tamen ſeruanda eſt.deci.22.nu. 4.fo 10.de conſuetu..in anti.

Conſuetudo quæ ſecundum ius cõmune dicitur de re præſcribẽ da decennio inducitur.deci.22.n.2. fo.33.de probatio. in anti.

Conſuetudo q̀ debeat renũtiare beneficiis ſuis antequam admittatur in canonicum præbendatum in aliqua eccleſia, non ualet.deci.4.nu.2.fo.9.de conſuetu.in anti.

Conſuetudo q̀ quis poſsit excommunicari ſine ſcriptis nõ ualet. deci.5.nu.1.fo.9.de conſuetu.in anti.

Conſuetudo q̀ in inſtrumento non ponatur locus nec dies nõ ualet.deci.6.nu.1.fo.9.de conſuetu.in anti.

Cõſuetudo q̀ inferior epiſcopo poſsit inſtituere uicarium ad tempus in eccleſia curata non ualet licet ex priuilegio poſſet.deci. 24.nu.2.fo.11.de conſuet.in anti.

Conſuetudo q̀ iudex laicus cognoſcat de iure patronatus nõ ualet.deci.3.nu.1.fo.8.de conſuetu.in anti.

Conſuetudo q̀ uxor ſuccedat uiro in omnibus bonis mobilibus etiam extantibus filiis &c.ualet.deci.7.nu.1.fo.9. de conſuet. in antiq.

Conſuetudo ubi eſt q̀ acquiſita per coniuges æqualiter diuidantur, poteſt alter eorum huic conſuetudini renunciare. deci. 12. nu.1.fo.10.de conſuetu.in anti.

Conſuetudo uel ſtatutum de optando non obſtat apoſtolicis impetrationibus.deci.2.nu.1.fo. 8. de conſuetu.in antiq.

Conſuetudo poteſt tribuere iuriſdictionem.cau.3.dub.8.num.2. fo.110.Faſto.

Conſuetum fieri tacite uidetur in diſpoſitionem uel conuentionẽ uenire.cau.24.dub.46.nu.6.fo.116.Faſto.

CONTENTVM ſequitur naturam continentis. deci. 7.nu.2.fo.65.de reb.eccle.non alien.& deci.15.nu.2.fo.76.de iur.patro.in anti.

CONTESTATIO litis nõ requiritur in poſſeſſorio cauſæ beneficialis.deci.4.nu.1.fo.24.de litis contre.in anti.

CONTRACTVS originalis inſpicitur ut ab eo totum denominetur.deci.1.nu.2.fo.66.de depoſi.

Contractus innominati re integra pœnitetia diſſoluuntur,& quo modo agi poſsit ad intereſſe.deci.8.num.3.fo.18.de procurat. in anti.

CONTRAHENTIBVS non licet circa quantitatem uel qualitatem ponderis uel menſuræ in mercibus ſe decipere.deci.2.nu.4 fo.17.de pact.in anti.

CONTRARIORVM eadem eſt diſciplina.cauſa. 5.dub.16.nu.2.fo.111.Faſto.

CONTVMAX ſolus citatur per audientiam contradictarum.deci.12.nu.1.fo.30.de dolo & contu.in anti.

Contumax uerus non appellat licet ſecus in ficto.deci.46.nu. 3. fo.48.de appella.in anti.

CORPVS mortui lite penden.per eccleſiam actricem exhumatum ab eccleſia rea non uenit per uiam attentati iterum exhumandum ut eccleſiæ reſtituatur.deci.8.nu.1.fo.31. ut lit. pend.in anti.

CREDITORES an teneſtur probare debita cõuerſa in utilitatem eccleſiæ.deci.41.nu.5.fo.35.de proba.in anti.

Creditores poſſunt continuare proceſſum & inſtantiam initam cum abbate qui tempore cepti iudicii poſsidebat licet ſuccubuerit.dum tamen.d.abbas cum altero abbate ſuper petitorio contendat.deci.21.nu.1.fo.12.de iudi.in anti.

Creditores habet electionem quem maluerint conuenire ex duobus contendentibus de hæreditate aut poſſeſſorem hæreditatis uel petitorem.ibidem.nu.3.

CRIMEN un poſsit probari per inſtrumentum? cauſa.1. dub.1.nu.2.fo.110.Faſto.

CRIMINOSVS condemnatus remittitur ad iudicem ad quem.deci.34.nu.1.fo.47.de appella.in antiq.

DATA in bullis apponitur ſub die datæ ſupplicationis non examinis.deci.3.nu.1.fo.82.de uerb.ſigu. in anti.

DATÆ tempus in beneficialibus reſcriptis eſt conſiderandũ. deci.28.nu.2.fo.3.de reſcrip.in antiq.

DATIO libertatis facta pendẽte optione eius cui legata erat ſeruorum optio ualet in euentum in quem ille non optetur. deci.26.n.2.fo.60.de con.præben.in anti.

DEBITOR uerus poteſt excludere creditorem deducendo alienum debitum ut excludat ius actoris & abſoluatur ab eius peti.deci.5.nu.2.fo 31.ut lit.penden.in anti.

Debitor debet portare debitum ad domum creditoris ſine petitione.deci.1.nu.2.fo.74.de decim.in anti.

Debitor poteſt deducere ius alienum ad effectum ut concludat de non iure actoris.deci.2.n.3.fo.94.ut lit.pen.nihil inno. Biſi.

DEBITVM nõ dicitur ante euentum conditionis ſed ſpes indebitum.deci.7.nu.7.fo.164.de con.præben.Biſi.

DECEPTIO quæ non tranſcendit dimidiam iuſti precii an ſit licita?deci.2.n.2.& 5.fo.17.de pact.in anti.

DECIMÆ prædiales temporis præteriti ſuo tempore nõ petitæ de cætero peti nõ poſſunt.deci.1.n.1.fo.74. de deci.i ant.

Decimæ ſunt res ſpirituales & fructus ipſarum ſunt depẽdentes ab ipſis.deci.2.nu.2.eod.

Decimæ poſſunt a laico præſcribi non tamen ius decimandi. ea. deci.nu.3.

DECLARATIO non habet locum in articulis obiectiuis.deci.8.nu.1.fo.32.de probatio.in anti.

DECLARATORIA uerba de non prouidendo niſi uni in dubio intelligenda ſunt cum effectu. 53. de prouiſione effectuali.deci.11.nu.15.fo.106.de con.præben.Biſi.

DEFENSIO ſua nemini eſt denegãda.dec.3.n.2. fo.96. de exceptio.Biſi.

DEFENSIONIBVS pluribus quilibet uti poteſt.deci.23.nu.4 fo.100.de appella.Biſi.

DECRETVM ex falſa cauſa emanatũ non afficit beneficium.deci.12.nu.1.fo.58.de con.præben.in anti.

Decretum omne habet tacitam cõditionem in ſe ſi in cuius fauorem eſt interpoſitum uti uoluerit.deci.22.nu.3.fo.59.eo.titu.

Decretum Papæ de non prouidendo niſi uni ſi reperiatur appoſitũ in gratiis æqualibus factis diuerſis an ad ſolã prouiſionem præbendarum reſtringatur,& non canonicatuũ?deci.21.n.13. fo.106.de con.præben.Biſi.

Decretũ quod ponitur i fine literarũ gratiæ in forma cõi cõceſſæ an arctet ordinarium ignorantẽ ut nõ poſsit interim anteq̃ inſinuatio ſibi ſit facta conferre?cauſ.21. dub.42.n.1.fo.115.Faſt.

DELATIO appellationis facta ab uno ex tribus delegatis un deuoluat cauſam.deci.20.nu.1.fo.46. de appellat.in anti.

Delatio appellationi ab interlocutoria unius iudicis ex tribus datis in cauſa per ſedem apoſtolicam an operetur deuolutionem cauſæ ad ro.curiam?eo.ti.& ſib.deci.55.nu.1.fo.49.

Delatio appellationi facta per unum ex pluribus delegatis cum remiſsione cauſæ ad ſedem apoſtolicam an deuoluat cauſam ad curiam.deci.9.nu.1.fo.98.de appellat.Biſi.

Delatio iudicis a quo cum præfixione termini deuoluit cauſam ad romanam curiam.deci. 16.nu.1.fo.98.de appella.Biſi.

DELEGATI unius ex condelegatis excuſatio in dubio præſumitur præceſsiſſe geſta per alios ſuos condelegatos.deci. 2.nu.1.fo.95.de præſum.Biſi.

DELEGATVM debet mouere eadem ratio quæ mouere poterat delegantem.cau.35.dub.64.nu.2.fo.218. Faſto.

DELEGATVS habet annum ad exequẽdam ſententiã. deci.39.nu.2.fo.44.de ſenten.& re iudi.in anti.

Delegatus qui uices ſuas alicui ſubdelegauit cũ clau. donec ad ſe duceret reuocandas.non poterit in cauſa procedere.ubi appellationi interpoſitæ ab aliquo grauamine ſubdelegatus ſuus detuliſſet.deci.21.nu.2 fo.59.de appellat.Biſi.

DELICTA manifeſta indigent correctione manifeſta.deci. 2.nu.9.fo.78.de hære.in anti.

DELINQERE plus dicitur obrepens,quam ſubrepens. deci.11.nu.2.fo.85.de reſcrip.Biſi.

DEMONSTRATIO falſa an gratias debeat uitiare? deci.3.nu.7.fo.1 de reſcrip.in antiq.

Demonſtratio falſa uel error qualitatis expreſſæ non uitiat litera cum de corpore conſtet.deci.54.nu.1.fo.6.de reſcrip.in antiq.

Demonſtratio falſa non uitiat reſeruationem papæ.dec.29.nu.2. fo.54.de præben.in anti.

Demonſtratio falſa non uitiat legatum.ea.dec.nu.2.fo.& tit.eo.

DENARIOS grauiores a leuioribus eligere & grauiores in maſſam conflare leuiores expendendo non licet etiam ſi campſor tales denarios mixtim ediderit.deci.2.nu.1.fo.27.de pact. in antiq.

DEPORTATVS poteſt optare & eligere .deciſ.8.n.8. fo.81.de ſenten.excommu.in anti.
Deportatus licet amittat quæ iuris ciuilis ſunt non tamen amittit ea q̃ iuris naturalis ſunt.dec.4.n.3.fo.109.de ſen.exco.Biſi.
Deportatus poteſt eligere acceptare & uolũtatem ſuam exprimere in executiõe alterius pcedētis legitimæ diſpoſitiõis.e.de.n 4.
DEPOSITVS retinet illa quæ ſunt iuris gentium.dec.8. nu.1.fo.81.de ſenten.excom.in anti.
DESERTIO an habeat locum in curia?deci.25.nu.2. fo. 46.de appellat.in anti.
DESERVIENTES duabus eccleſiis nomē aſſumit ex ea in qua magis moratur.dec.8.n.3.fo.52.de præben.in antiq.
DESTINATVM ſortitur naturam eius ad quod deſtinatur.deci.1.nu.3.fo.108.de teſtamen. Biſi.
DEVOLVTIO cauſæ per appellationem habet uim citationis & ideo citationes quæ fiunt per audientiam non ſunt de ſubſtantia cauſæ.deci.4.nu.1.ſo.29.de do.&contu.in anti.
DICTIO quis uel qui iuncta uerbo tertiæ perſonæ cum reſpicit aliquid taxatum in quantitate conſiſtens facit conditionem ſecus ſi iungeretur uerbo primæ perſonæ quia tunc faceret demonſtrationem.deci.9.nu.4 fo.72.de teſtamen. in antiq.
Dictio quis uel qui iuncte uerbo futuri temporis facit conditionē. eadem deci.nu.6.
Dictio & cætera non extenditur ad clauſulas ſubſtantiales. deci. 1.nu.1.fo.82.de uerbo.ſigni.in anti.
Dictio,aut,eſt amplatiua.cau.5.dub.16.nu.3. fo.112.Faſto.
Dictio ſeu,ponitur correctiue.ead.cau.dub.eo.nu.4.
Dictio repetitiua repetit modos & qualitates.cau.24.dub.46.nu. 7.fo.116.Faſto.
DIETA computatur a dioceſis domicilii. deci. 34.n. 1.fo.4. de reſcrip.in anti.
DILATIO ad partes ad dominũ conſulendum danda eſt pcuratori habēti generale mãdatũ.dec.1.n.1.f.91.de dilat.Bi.
Dilatione pendente data a iure uel ab homine conquieſcit officium iudicis.deci.37.nu.2.fo.48.de appellatio.in antiq.
DILIGENTIA in proceſſu ubi paritas in data gratiæ præualet.deci.58.nu.1.fo.6.de reſcrip.in anti.
DISPENSARI cum aliquo ubi mandatur cũ clau. cũ nobis ipſum xx.annorũ exiſtere aſſeratur.an ſufficiat ꝙ executor in literis ſuis appoſuerit ſe diſpenſaſſe in eo ſecundum omnem uim,formã,& effectum literarũ cõmiſsionis ſuæ? cauſ.27. du.51.n.1.fo.116.Faſto.
DISPENSATIO epiſcopi ſtatum eccleſiæ ſine conſenſu capituli & ſine cauſæ cognitione immutare non poteſt.cau. 36.dub.65.nu.6.fo.118.Faſto.
Diſpenſatio requirit cauſæ cognitionem.eod.nu.9.
Diſpenſatio eſt iuris communis relaxatio.eo.n.10.
Diſpenſatio facta ex falſa cauſa non ualet.deci.2. nu. 6.fol. 106. de reb.eccle.non ali.Biſi.
Diſpenſatio cum illegitimo facta ut poſsit tenere beneficia perſonatus & dignitates cum cura uel ſine cura etiã ſi ad ea quis per electionem aſſumatur non includit eccleſiã cathedralem. deci.1.nu.1.fo.74.de filiis præsby.in anti.
Diſpenſatio quo ad maiora extenditur ad minora.ibidem nu.2.
Diſpenſatio cum genito ex clerico & ſoluta ſi non ſit dictum in diſpenſatione ꝙ ſoluta erat filia ſpiritualis an ualeat?deci. 2.n. 2.fo.14.de filiis præsbit.in anti.
Diſpenſationem qualitates uitioſæ omiſſæ an uitient ut ex poſt facto poſsit quis contra eam obtinere.deci.4.nu. 2.fo.14.de filiis præsbyt.in anti.
Diſpenſatio an uitietur ſi conditiones in ea appoſitæ ueraciter nõ fuerint purificatæ.ibidem.nu.3.
Diſpenſationis tempus factæ per epiſcopum ad ſeptēnium cauſa ſtudii habenti parrochialem,an computetur in tempore prorogato prius per papam de nõ promouēdo.deci.2.n.1.ſo.100.de clericis.non reſiden.Biſi.
Diſpenſatus poteſt impetrare beneficia non facta mentione de diſpenſatione.ſecus ſi impetrat nouam diſpenſationem . deci.3. nu.1.fo.14.de filiis præsbit.in anti.
DISTRIBVTIONES quotidianæ non computantur in ualore beneficii impetrati ex communi extimatione.dec. 33.nu.2.fo.44.de ſenten.& re iudi.in anti.
Diſtributiones quotidianæ non computantur in ualore beneficiorum.deci.29.nu.1.fo.56.de præben.in anti.
DOLVS in dubio non præſumitur.deci.3.nu.5.fo.1. de reſcrip.in anti.
DOLVS dans cauſam contractui & ſi ſit ſtricti iuris non reddit contractum nullum ipſo iure.deci.2.nu.3.fo.64.de reb.eccleſi.non al.in anti.
Dolus tam in ſpolia rerum corporalium quam incorporalium requiritur.deci.3.nu.1.fo.26.de reſti.ſpolia.in anti.
DOMINII translatio ex quocunque contractu non impeditur propter falſitatem cauſæ.deci.2.n.9.fo.107. de re. eccle. non ali.Biſi.
Dominium trãsfertur ex falſa cauſa.deci.2.n. 10.fo. 107.de reb. eccle.non ali. Biſi.
DOMINVS faciendo actum neceſſarium & magis ſufficientem non uidetur reuocare procuratorē.deci.12. n.1.fo. 19. de procu.in anti.
Dominus poſt decēdies a tpe ſciētiæ qualiter intelligat̃ qđ appellare poſsit?deci.28.n.7.fo.47.de appellat.in anti.
Dominus punitur ex negligentia procuratoris.dec.28.n.6.fo.47. de appella.in anti.
DOMVS communis propter delictum unius duorum deſtrui non debet in totum. deci.4.nu.6.fo.97.de appellat. Biſi.
DONATIONEM facti mulieri ſi uir nõ reuocauit expreſſe uidetur cauſa mortis illi donaſſe.dec.1.nu.5. fo.108.de dona.inter ui.& uxo.Biſi.
DONARE in dubio qs nõ pſumit̃ nec iactare ſuũ.ea.dec.n.6.
DONATIO uxori cõtēplatiõe uiri cuius cēſeat̃ eſſe.e.d.n.7.
DOTIS conſtitutio nõ impeditur propter falſitatem cauſæ. deci.2.nu.15 fo.107.de reb.eccle.non ali.Biſi.
DVBIA in cauſa debent dari partibus præſentibus dec.5.n. 3.fo.82.de uerbo.ſigni.in anti.

ECCLESIA cathedralis ſuccedit loco domicilii. deci.83.fo.51.de appella.in anti.
Eccleſia habet fiſcum.dec.7.n.2.ſ.70.de teſtamen.in anti.
Eccleſia antequam conſtruatur debet dotari alioquin creatio ipſius non tenebitur.deci.1.nu.2.fo.77.de eccl.ædifi.in anti.
Eccleſia debet defendere ſuos pœnitentes.deci.1.n.15.fo.78 . de hære.in antiq.
Eccleſia parrochialis &hoſpitalarii poſſunt præſcribere iura aliarum eccleſiarum.deci.1.nu.1.fo.40.de præſcriptio.in anti.
Eccleſia parrochialis ex qua qs percipit ex priuilegio mediã partem funeralium.ſi erigatur in collegiatã an priuilegiatus habebit quartam debitã a collegiatis, uel potius ſicut antea erit ſoluenda media pars.deci.1.nu.2.fo.73.de ſepultu.in anti.
Eccleſias unitas ſi contingat dimēbrari quælibet ipſarum de per ſe tenebitur ad procurationem epiſcopi illas uiſitantis. deci.1. n.1.fo.76.de cenſi.in anti.
Eccleſia regularis & cathedralis ubi ſunt multi & dos fuit cõſtituta p multis in dubio pſumit̃ ꝙ ſit collegiata: licet ſecus ſit in aliis eccleſiis ſecularibus inferioribus.dec.13. nu.3.fo.102. de præben.Biſi.
Eccleſiæ nomine agere extraneus poteſt prælato negligente. dec. 13.nu.1.fo.21.de iudi.in anti.
ELECTIO facta per cõpromiſſarios noto electi capitularis non ſcrutato ualet licet dictum fuerit in cõpromiſſo, ꝙ perſcrutatis notis omnium & ſingulorum eligerent.deci.6.n.1.fo. 11.de elect.in anti.
Electio ſola imediate nõ tribuit ius in dignitatibus electiuis ſecus eſt i ſimplicibus beneficiis.deci.31.n.2.f.60.de cõ.præb. i ant.
ELECTVS confirmatus exequitur mandatum directum epiſcopo.deci.130.n.1.fo.3 .de reſcri.in anti.
Electus litigans ſuper electione ſi decedat nihilominus ſententia ſuper iure electionis ferēda eſt.deci.3.n.1.fo.11.de elec.in anti.
ELEMOSINARIÆ eccleſiæ gerunden. ac capellania ab ea dependens an cadunt in gratus expectatiu s?dec.50. nu.1.fo.62 de con.præben.in anti.
EPISCOPO qui habet ſuam dioceſim uiſitare currit tempus a die quo ſcire potuit uel debuit.dec.7.n.5.fo. 101.de præben.Biſi.
Epiſcopus an poſsit nominare contra minimum ſtatutum . deci. 1.nu.2.fo.52.de præben.in anti.
Epiſcopus an poſsit diſpenſare quod minor xxv. annis teneat beneficium curatum.deci.11.nume.2.fo.52.de præben. in anti.
Epiſcopus an poſsit ex cauſa dipenſare ut quis habeat duas dignitates uel perſonatus in eadem eccleſia .eadem deci.nu.1.
Epiſcopus eximēdo eccleſiam uidetur retinuiſſe procurationem. deci.2.nu.1.fo.77.de cen.in anti.
Epiſcopus diſpenſare non poteſt cum penitus illiterato.deci. 13. nu.5.fo.33 .de proba.in anti.
Epiſcopus non eſt prælatus.deci.8.nu.3 .fo. 101. de præben.Biſi.
Epiſcopus poteſt alteri committere ut faciat tractatus ſuper alienatione rei eccleſiaſticæ cum capitulo.dec.5. nu. 4.fol. 107.de

reb,

reb.eccle.non ali.Biſi.

Epiſcopus diſpenſare non pōt ut regularis remanens in clauſtro iura ſuæ clauſtralitatis percipiat.& eccleſiæ ſeculari deſeruiat. cauſ.36. dec.65.nu.5.fol.118.Faſto.

Epiſcopus diſpenſat in illis tantum quæ ſibi committuntur a iure.eod.nu.11.

Epiſcopus q diſpenſare poſſit ut regulares præficiantur eccleſiæ ſeculari quomodo intelligendum eſt?eod.nu.12.

Epiſcopus habet præſumptionem pro ſe quando agit cum inferiore prælato & hoc cæteris paribus.dec.11.nu.1. fol.27.de reſti.ſpol.in anti.

Epiſcopus habens ex priuilegio nominare unum canonicum in qualibet eccleſia ſi ſemel nominauerit aliquem licet poſſeſſionem non fuerit conſecutus non poterit alium nominare.deciſi. 31.fo.60.de con.præben.in anti.

Epiſcopus poſtquam cōmiſit alicui ut conferat certum beneficiū uacans non poteſt uariare.dec.33.nu.1.eod.

Epiſcopus infra tempus ſibi motu proprio ſe conſecrari faciendi prorogatum retinet priora beneficia ſecus ſi ad ſupplicationē ipſius fuiſſet dictum tempus prorogatum . dec.1.nu.1.fol.14. de tempo.ordinan.in anti.

Epiſcopi iuramento creditur dicenti ſe ignoraſſe tempus uacationis.dec.10.nu.1.fol.32.de probatio.in anti.

Epiſcopus iurans non tenetur tangere ſcripturas. dec.7.nu.1.fol. 39.de iureiurau.in anti.

Epiſcopus monachum ſimplicem poteſt auocare clauſtro propter negotia.maxime abbate ſciente.dec.3.nu.2. fol.15.de off.uicar.iu anti.

Epiſcopus poteſt diſpenſare in præbenda cathedrali licet ſecus in dignitate & pſonatu.dec.1.n.3. fo.14.de filiis presb.in ant.

Epiſcopus non poteſt committere uicario ſuo ea quæ poſtmodū ſunt ipſi epiſcopo deleganda.& an poſſit committere alteri diſpenſationē ſibi cōmiſſā?dec.9.n.1.fo.15.de offi.uicar. in ant.

Epiſcopus cui commiſſa eſt poteſtas diſpenſandi an poſſit eam alteri committere? Ibidem nu.7.

Epiſcopus poteſt transferre monachum ad beneficium ſeculare ita q beneficium tale monaſterio uniatur & regatur per monachum. Et quid ſi expreſſe non diſpenſauerit ſuper translatione monachorum?dec.2.nu.1.fol.16.de offic.ordin.in antiq.

Epiſcopus ſi ea conſuetudine debet habere certam menſuram de grano quod portatur ad urbem,debebit etiā habere de farina q portatur ſolum in fraudem.dec.8.n.1. fol.9. de cōſuet.in antī.

Epiſcopus tenetur ad reſtitutionem damnorū per officialem ſuū iniuſte datorum.dec.6.nu.1.fo.25.de offi.uicar.in anti.

Epiſcopus ſi confert capellaniam deuolutam propter negligentiam patroni non propterea eſt locus pœnæ adiectæ per teſtatorem fundatorem eius ſcilicet quod propter hoc deſinat eſſe beneficium.dec.10.nu.1.fo.71.de teſtam.in anti.

Epiſcopus ubi latæ ſunt tres ſententiæ conformes cōtra eius capitulum an poſſit executionem ipſarū impedire ex eo q nō fuerit citatus.dec.13.nu.1.fol.42.de ſent.& re iud.in anti.

EPISCOPI uel electi fructus extantes tempore translationis beneficiorum priorum debentur tranſlato ſeu aſſumpto in epiſcopū.ſecus ſi eſſet monachus. Et quod in mortuo?deci. 2.nu.1.fol.12.de tranſlat.in anti.

EPISTOLÆ tranſmiſſæ alicui continenti factum ſcribētis cum tertio an teſtetur contra ſcribentem . dec.18.nu.1.fol. 33.de probatio.in anti.

EPISTOLA ſi furto ſubtrahet cui actio ḋratur.Ibid.n.2.

EQVALITAS debet inter contrahentes obſeruari.dec. 2.num.6.fol.17.de pactis in anti.

ÆTATIS defectus ubi opponitur auditores ex aſpectu corporis ſolent iudicare.dec.14.nu.1.fol.40.de exceptio in antiq.

EMPHITHEOTICAM rem uenditur per ſecundū emphitheotam an poſſit primus dominus per eodem precio reſtituere.dec.1.nu.1.fol.66.de locat.& cond.in anti.

EMPTOR ſi emit rem quam credit liberam & eſt emphitheoticaria & per biennium non ſoluit cenſum non cadit in cōmiſſum.dec.1.nu.2.fol.66.de empti.& uendi.

EXCEPTIO criminis nō repellentis promotū a beneficio nō eſt admittendo.dec.1.nu.1.fol.39.de exceptioni. in antiq.

Exceptio manifeſtæ offenſæ generaliter oppoſita, abſolutionē petēti ſimpliciter uel ad cautelam ualet.dec.11.n.1.fo.40.de exceptio in antiq.

Exceptio peremptoria poteſt omnitti per prælatum.& prælatus agens nomine ſuo & conuentus præſumitur agere de conſenſu conuentus.dec.15.nu.1.fol.40.de exceptio.in antiq.

Exceptio reſpiciens negotium principale poſita niſi ſit rei iudicatæ tranſactæ ſeu finitæ non admittitur contra cōmiſſionē.dec. 61.nu.2.fol.6.de reſc.in anti.

Exceptio ſolutionis non impedit litis conteſtationem.deci.1.nu. 1.fol.24.de litis conteſt.in anti.

Exceptio ut ſit de regula limitare debet ipſam regulam . dec.18 nu.3.fol.101.de præben.Biſi.

EXCEPTIONES declinatoriæ non ſunt admittendæ poſt terminum ad dicendum contra commiſſionem niſi iuretur &c.dec.12.nu.1.fol.40.de exceptio.in anti.

Exceptiones quæ ſubintelliguntur in iuramento & quæ excipi poſſunt contra iuramentū.dec.1.n.1.fo.39.de iur.iuran.in ant.

Exceptiones tacite repelli uidentur ſi auditor procedat illis nō obſtan.dec.13.nu.1.fol.40.de exceptio.in anti.

EXCLVSVS ex uno capite admittitur ex alio.dec.3.nu. 5.fol.96.de exceptio Biſi.

EXCOMVNICARI non poſſunt ſingulæ perſonæ capituli licet ut capitulum facientes apprehenſæ fuerint ſi mādetur citari ſub pœna excomunicationis decanum & capitulum.dec.2.nu.2.fol.80.de ſenten.excomu.in anti.

Excomunicari non poteſt hæres uel ſucceſſor ex proceſſu habito contra defunctum.dec.15.nu.1.fol 81.eod.

EXCOMVNICATIO non infligitur regulariter niſi perſonaliter apprehenſo.dec.28.n.5.fol.47.de appella in anti.

Excomunicatio ſine monitione per ordinarium lata tenet ſecus ſi per delegatum.dec.10.nu.1.fol.81.de ſenten.exco.in anti.

Excomunicationem non probat abſolutio.dec.11.nu.1.eod.

Excomunicatio delegati non præmiſſa monitione canonica eſt nulla ipſo iure.dec.23.nu.1.eod.

Excomunicatio iniuſta eſt iuſtus.metus.dec.31.nu.1.fol.81.eod.

Excomunicatio iuris infertur ob crimen. dec.9.nu.2.fol.85.de re ſcr.in anti.Biſi.

Excomunicatio hominis infertur pro contumacia.ead.dec.nu.3.

Excomunicationis exceptio an poſt tres interlocutorias latas ſuper cauſæ deuolutione admitti debeat ? dec.1.nu.1.fol.95.de exceptio.Biſi.

Excomunicationis exceptio poſt finitum proceſſum & ſententiā latam proponi poteſt.ead.dec.nu.2.

Excomunicationis ſententia tribus modis dicitur iniuſta.cauſ.4. dub.14.nu.2.fol.111.Faſt.

Excomunicationis exceptio poteſt opponi petenti reſtitutionem & ſententiæ executioni quia etiam poſtquam concluſum eſt in cauſa poteſt in uim peremptorii & per modum obiectionis opponi.dec.26.nu.2.fol.43.de ſen.& re iud.in anti.

Excomunicationis exceptio an admittātur ad impediendas tres conformes interlocutorias? dec.17.nume.1.fol 81.de ſentent. excom.in anti.

Excomunicatio non probatur per inſtrumētum abſolutionis.dec. 5.nu.1.fol.39.de exceptio.in anti.

EXCOMVNICATO an beneficium conferri poſſit.dec.8.nu.11.fo.81.de ſenten.excom.in anti.

Excomunicato abſolutio ad cautelam difficilius cōceditur quā abſolutio ſimpliciter.dec.4.nu.1.fol.80.de ſent.exco.in anti.

Excomunicato non poteſt conferri beneficium.& ſuſpenſus a canone celebrans non fit irregularis , ſecus ſi ab homine. deci.5. nu.1.eod.

Excomunicato actus extraiudiciales non ſunt ita prohibiti ſicut iudiciales.dec.4.nu.6.fol.109.de ſent.excom.Biſi.

Excomunicato quomodo & qualiter ſubtrahantur fructus beneficiorum ſuorum.dec.5.nu.1.fol.80.de pœn.in anti.

EXCOMVNICATVM quem fuiſſe ante electionē ſufficit probare. licet non probetur tempore electionis.dec.12. nu.1.fol.33.de probat.in anti.

EXCOMVNICATVS ignorans ſe excomunicatū poteſt impetrare beneficia & literas apoſtolicas.dec.44.nu.1. fol.5.de reſc.in anti.

Excomunicatus an iterum excomunicari poſſit?dec.3x.nu.7.fol. 54.de præb.in anti.

Excomunicatus pōt in curia romana indifferēter cōmiſſionē impetrare ſed repellit ad agēdo.de.2.n.1.fo.80.de ſē.exc.in ant.

Excomunicatus non abſoluitur ad cautelā licet alleget ſe exemptum ſi excomunicator eſt in poſſeſſione excomunicandi licet ageretur ſecus ſuper poſſeſſione.dec.7.nu.1.fol.& tx.eod.

Excomunicatus poteſt beneficium acceptare.licet ſibi non poſſit prouideri.dec.8.nu.1.eod.

Excomunicatus æquiparatur deportato.ead.dec.nu.7.fol.81.

Excomunicatus priuatur fructibus præbendæ ead.dec.nu.10.

Excomunicatus antequam abſoluitur non tenetur reſpondere ſuper eo quod iniuſte fuerit excomunicatus.dec.14.nu.1.eod.

Excommunicatus, an dicatur pro manifeſta offenſa prælatus qui dixit ſe nolle parere literis contra ſe ad beneficium impetrantis. quamuis intimatis proceſsibus prius dixerit ſe uelle parere. dec. 16. nu. 1. eod.

Excommunicatus poteſt acceptare beneficium ſed non poteſt ſibi per executorem prouideri. dec. 28. nu. 1. eod.

Excommunicatus an poſsit abſolui tempore feriato pendente termino ad dicendum contra comiſsionem per ſe præſentatam? dec. 30. nu. 1. fol. 82. eod.

Excommunicatus an poſsit optare præbendam. dec. 8. nume. 4. fol. 81. eod.

Excommunicatus per epiſcopum uiſitantem ex eo quod ipſum ad uiſitationem non admiſit prætendens ſe exemptum ante ſatisfationem non debet abſolui. dec. 1. nu. 1. fol. 109. de ſentent. excommu. Biſi.

Excommunicatus an poſsit acceptare beneficium in uim gratiæ ſuæ. dec. 4. nu. 1. eod.

Excommunicatus æquiparatur deportato. eod. dec. nu. 2.

Excõmunicatus non eſt capax beneficii eccleſiaſtici. ea. dec. n. 7.

EXECVTIONI trium ſententiarum ſe opponens non auditur niſi ſe ante ſententias oppoſuiſſet ex intereſſe ſuum declaraſſet deciſi. 9. nu. 1. fol. 41. de ſenten. & re iudic. in antiq.

EXECVTIO ſi fiat ſuper re de qua cognitum & iudicatum eſt non requiritur ſummaria cognitio & an in executione uocanda ſit pars. dec. 24. nu. 1. fol. 43. de ſen. & re iud. in ant.

EXECVTOR apoſtolicus non poſſit ſubdelegare cauſæ cognitionem niſi qualificato iuxta. c. ſtatutum de reſcrip. in vi. meram autem executionem ſic. dec. 1. nu. 1. fol. 15. de offi. c. deleg. in anti.

Executor gratiarum apoſtolicarum ad executionem eorum quæ in commiſsione literarum continentur, procedere non poſſunt niſi prius literas prædictas receperint. dec. 4. num. 1. fol. 16. de offi. deleg. in anti.

Executor excommunicatus an poſsit prouidere expectanti beneficium. dec. 9. nu. 1. fo. 81. de ſent. excom. in anti.

Executor licet mandauerit ſubexecutori quod conferat impetranti primum beneficium quod duxerit acceptandum poterit nihilominus ante acceptationem gratiæ conferre. dec. 29. nu. 5. fol. 3. de reſcrip. in antiq.

Executor licet poſsit prouidere de beneficio ad papam deuoluto non tamen de reſeruato. dec. 4. nu. 2. fo. 16. de offi. leg. in antiq.

Executor datus in gratia uidetur habere iuriſdictionem antequã auditor inhibeat. dec. 16. nu. 1. fol. 36. de teſti. & atteſta. in ant.

Executor ante inhibitionem habet iuriſdictionem in negotiis ceptis. Ibidem. nu. 4.

Executori atteſtanti ſuo ſub ſigillo quod aliquis acceptauit certũ beneficium an credatur? dec. 1. nu. 1. fol. 95. de fide inſtr. Biſi.

Executoris literis quando credatur. ead. dec. nu. 1.

Executoris factum parti non citatæ non præiudicat. dec. 4. num. 1. fol. 41. de ſenten. & re iud. in anti.

Executor neceſſario non uocat aliquem ubi procedit ad examinationem an impetrans ſit idoneus. Ibidem nu. 3.

Executor poſt alteri committere, examinationem idoneitatis impetrantis. Ibid. nu. 4.

Executor neceſſaria non pronunciat ſuper idoneitate. dec. 7. nu. 6. fol. 84. de Reſcrip. Biſi.

Executor omnis datus ad prouidendum eſt collator. dec. 58. nu. 2. fol. 6. de reſcr. in antiq.

Executor teſtatoris datus pro monaſterio ædificando poteſt petere reſtitutionem aduerſus negligentiam proſequendæ appellationis per teſtatorem interpoſitæ. dec. 1. nu. 1. fol. 108. de teſtamen. Biſi.

Executor qui ut canonicus datus fuit licet deſinat eſſe canonicus ante executionem, remanet tamen executor. dec. 28. nu. 1. fo. 3. de reſcr. in anti.

Executor antequam quis datus fuerit ſi impetranti prouideat an teneat eius proceſſus. dec. 4. num. 2. fol. 103. de con. preb. Biſi.

Executor non dicitur habere iuriſdictionem niſi tempore præſentationis literarum. ead. dec. nu. 5.

EXECVTORES dantur a papa uel eius cancellaria quos impetrans nominauerit ſi modo idonei ſint. deci. 4. nu. 3. fol. 103. de con. præben. Biſi.

Executores dati cũ clauſula uocatis uocandis &c. debent ſeruare. c. ſtatutum de reſcr. lib. vi. in his de quibus hic. dec. 31. nu. 1. fo. 4. de reſcr. in anti.

Executores dati ad prouidendum de beneficio uacante non poſſunt admittere reſignationes. deci. 13. num. 1. fol. 13. de renun. in anti.

Executores gratiarum poſſunt ſibi aſſumere partes iudicis & procedere parte uocata uel non uocata & poſſunt ſententias fulminare. dec. 55. nu. 4. fol. 63. de con. præben. in anti.

Executores ſiue ſubexecutores gratiarum debent acceptantibus prouidere. dec. 65. nu. 1. fol. 64. eod.

Executores tres ubi deputati fuerint ſuper gratia. quod ſi nõ omnes duo ueſtrum ſi duo ex eis ſine tertio de cuius impedimento uel excuſatione non conſtabat eis proceſſerint. an ualeat eorũ proceſſus? dec. 1. nu. 1. fol. 94. de probatio. Biſi.

Executores gratiarum deputati ad prouidendum de beneficiis uacaturis an poſsint recipere reſignationem alicuius in manibus eorum faciendum. dec. 2. nu. 3. fo. 86. de renun. Biſi.

Executores gratiarum poſſunt ſibi aſſumere partes iudicis & procedere parte uocata & non uocata. & dicuntur habere iuriſdictionem. dec. 7. num. 3. fo. 84. de reſcrip. Biſi.

Executores gratiarũ pauperũ an ſimplices clericum deputati de facto procedendo dicantur nulliter procedere. dec. 7. nu. 2. fol. 84. de reſcrip. Biſi.

Executores gratiarum uel ſententiæ licet de ſtilo non dentur niſi ſint conſtituti in dignitate attamen talis ſtilus non obſeruatur in ſubdelegatis ab eis. dec. 31. nu. 2. fol. 3. de reſcr. in anti.

Executores gratiarum an poſsint dari ſimplices clerici? deciſi. 55. nu. 1. fo. 63. de con. præben. in antiq.

EXECVTORIA trium ſententiarum probat ſententias in ipſa inſertas. dec. 57. nu. 1. fol. 6. de reſcr. in antiq.

EXEMPTIO an inducatur ubi papa conceſsit cœnobio monachorum quod ipſi & eorum loca quieta libera & integra cũ ſuis priuilegiis p manerent. de. 1. n. 1. fol. 108. de priui. Biſi.

EXEMPLA conſiderare debemus quatenus lege firmentur. cauſ. 6. dub. 22. nu. 2. fol. 112. Faſto.

EXPECTANS ad collationem præſentationẽ ſeu quamuis aliam diſpoſitionem decani & capituli ſingulorumq́ canonicorum alicuius eccleſiam an poſſet acceptare rectoriam in dicta eccleſia ad quam ius præſentandi habet quidam canonicus uigore ſui certi beneficii quartaria nuncupat? deci. 49. nu. 2. fol. 62. de con. præben.

Expectans non compellitur acceptare beneficium qđ non uacat de facto licet uacet de iure. dec. 51. nu. 1. fo. 61. eod.

Expectans primus in data licet ſe ſtrinxerit ad probandum quod infra menſem acceptarit ſecundus beneficium ſi tamen non probauerit non cadit a iure ſuo. dec. 62. nu. 1. fol. 3. eod.

Expectans qui habet dimittere beneficium quod poſsidet ſi gratia habeat effectum non poteſt illud permutare. dec. 14. nu. 1. fol. 68. de reſc. permu. in anti.

Expectans ad collationem epiſcopi an poterit acceptare beneficium fundatum ante datam ſuæ expectatiuæ licet autoritas & conſenſus epiſcopi circa fundationẽ dicti beneficii interuenerit poſt obtentã ſuã gratiã. dec. 11. nu. 1. fol. 75. de iur. patr. in anti.

Expectãs an excludatur a prouiſo per ordinarium infra menſem ad acceptandum datum de beneficio cadenti ſub eius gratia? dec. 6. nu. 1. fol. 104. de con. præben. Biſi.

Expectãs qui a ꝓceſsibus p ordinariũ factis appellauit an admittatur ad dandũ obiectus de ꝑmutatione in fraudẽ ipſius facta in appellatione ſua expreſſos? cau. 31. dub. 59. n. 1. fo. 117. Faſto.

Expectans apoſtolicus præfertur nominato ab eo qui nominare poteſt ex conceſsione papæ uel priuilegio. dec. 6. num. 1. fol. 51. de præben. in anti.

Expectans ad collationẽ decani & capituli ad illa q̃ habent conferre in aliqua eccleſia ciuitatis poterit acceptare beneficium quod non eſt de principalioribus in eccleſia cathedrali. dec. 8. nu. 1. fol. 52. de præben. in anti.

Expectãs poteſt renunciare ius quod habet ad rem in manibus ſolius notarii. dec. 8. nu. 1. fol. 12. de renun. in anti.

Expectãs ad collationẽ capituli põt acceptare beneficiũ q ebdomadarius cõferre ſolet. dec. 16. n. 1. fo. 58. de con. præb. in anti.

Expectans in forma pauperum poteſt ante purificationem gratiæ acceptare ſi per eum non ſtetit quominus gratia purificaretur. dec. 17. nu. 1. fol. 59. eod. tit.

Expectans ad primũ uacaturũ in eccleſia põt acceptare beneficiũ ad cuiuſcunq; collationem, inſtitutionem, ſiue electionem pertinens in ipſa eccleſia. dec. 18. nu. 1. eo.

Expectans cui p papã fuit facta gratia de canonicatu alicuius eccleſiæ cum præbenda & præſtimoniis ſi qua uacabant uel cũ uacare contigerit. an poterit acceptare præbendã uacãtẽ & dimittere ꝓſtimonia. ut poſtmodum alterius canonici decedentis præſtimonia accipere poſsit? dec. 10. nu. 1. fo. 59. eod.

Expectans ad collationẽ decani & capituli eccleſiæ cathedralis poſſet acceptare beneficia uacãtia in ea. dec. 35. nu. 1. fo. 61. eo.

EXPECTANS primus in data ſi medio iuramento pactus ſint cum ſecundo quod nunquam beneficium cadens ſub gratia ſua acceptabit donec ſecũdus obtinuerit beneficium an ſecundus ſit potior in beneficio uacanti, quod uterque acceptabit infra menſem. deci.42.nu.1.fo.6.co.

EXPECTANTES plures ſub eadem data forma non habent niſi unum menſem & quid ſi ſunt ſub diuerſis datis? deci.63.n.5.fo.7.de reſcrip.in anti.

Expectantes poſt menſem a tempore uacationis non poſſunt beneficium acceptare, etiam ſi adhuc uacet. deci.14.nu.1.fo.58. de can.præben.in anti.

Expectantes an impediantur in executione gratiarũ ſuarum propter.c.ſi hi contra quos.deci.28.nu.2.co.

Expectantes in forma pauperum poſt purificationem ſuæ gratiæ non poſſunt impediri ab ordinariis.deci.47.nu.1.fol.61.co.

EXPECTANTI ad collationem epiſcopi ſimpliciter prouideri poteſt de beneficio & præbenda cathedrali.deci.6.n.1.fo.58.de conce.præben.in anti.

EXPECTANTIVM auctoritate apoſtolica ſub clauſula ad præbendam quam duxerit acceptandam ſi alter primus in data emittat acceptare primam præbendam uacaturam non ſibi præiudicat quin poſſit acceptare ſecundam.dec.5.nu.1.fo.52..de præben.in anti.

EXPENSARVM condemnatio pro executione ſententiæ latæ pro poſſeſſore non fit ſecus ſi fieret pro nõ poſsidente. deci.36.nu.1.fo.44.de ſenten.& re iudi.in anti.

Expenſarum condemnatio ſi omittatur in ſententia lata ſuper poſſeſſorio nõ poterit deduci in petitorio ſecus eſt de fructibus. ibidem deci.40.nu.1.

EXPENSAS ubi quis per ſe cauſam agitauit non habebit pro aduocatis & procuratoribus non conductis.deci.41.nu.1.fo.45.de ſenten.& re iudi.in anti.

Expenſas pro aduocatis & procuratoribus an habere debeat qui per ſeipſum ſupplendo uices ipſorum cauſam agitauit? dec.5.nu.1.fo.88.de procu.Biſi.

EXPENSÆ aduocatorum & procuratorum qui gratis ſeruierunt peti poſſunt ſi remittũtur animo remunerandi alias nõ. deci.38.nu.1.fo.44.de ſenten.& re iudi.in anti.

Expenſæ attentatorum antequam pronuncietur in principali & ſuper ſententia taxantur ad tantum quantum taxarentur in negotio principali.deci.37.nume.1.fo.44.de ſenten. & re iudi.in antiq.

EXPENSÆ an debeantur uictori pro aduocatis & procuratoribus qui illum gratis defenderunt? deci.5.nu.2.fo.88.de procu.Biſi.

Expenſæ non debent taxari niſi finitis tribus inſtantiis alias reuocatur taxatio per uiam attentati.deci.46.n.1.fo.45.de ſenten. & re iudi.in anti.

EXPRESSIO conditionis quæ tacite inerat in tradendo poſſeſsionem non facit poſſeſsionem conditionalem, nec præiudicat agenti poſſeſſorio nec ſuſpendenti petitorium aduerſarii.deci.19.nu.1.fo.28.de reſti.ſpolia.in anti.

Expreſsio eorum quæ tacita redderent gratiam ſubreptitiam nõ operantur diſpenſationem.deci.33.nu.6.fo.56.de præben. in antiq.

Expreſsio falſitatis etiam ſi non eſſet talis quæ mouiſſet principẽ ad concedendum, uitiat literas gratioſas. deci.3.nu.2.fo.1.de reſcript.in ant.

Expreſsio non ueri ualoris beneficii obtenti nocet acceptanti.dec.47.nu.1.fo.5.de reſcri.in anti.

Expreſsio uel omiſsio tacendæ uel exprimendæ qualitatis uel circunſtantiæ in impetrationibus præſumitur in dubio fieri doloſe.deci.3.nu.6.de reſcri.in antiq.

EXTENSIONE qualitatis maioris in gratia non uenit minor qualitas.deci.3.nu.4.fo.1 de reſcrip.in anti.

EXTIMATIO non cadit in beneficialibus.deci.35.n.2.fo.4.de reſcrip.in anti.

EXTRAVAGANS execrabilis non habet locum in patrono laico quoad pœnas.deci.3.nu.1.fo.74.de iur. patro.in anti.

FALSA cauſa non impedit dominii translationem.deci.2.nu.4.fo.64.de reb.eccle.non alien.in anti.

Falſa cauſa annullat gratiam ipſo iure.ead.deci.nume.5.eodem.

Falſa demonſtratio uacationis quando beneficium erat in manibus papæ & debebat per ipſum cõferri non uiciat gratiam. deci.11.nu.4.fo.102.de præben.in anti.Biſi.

Falſa demonſtratio quæ eſt circa uacationem impetrantis impedit gratiam, & ad uacationem duntaxat uacatam in gratia eſt reſtringenda.eadem deci.nu.5.

FALCIDIA detrahitur de legatis defalcabilibus pro non defalcandis ubi relinquuntur eidem perſonæ utraque legata. dec.12.n.5.fo.73.de teſtamen.in anti.

Falcidiæ an ſit locus quando portio uniuerſalis hæredis inſtituti non grauata accreuit portioni grauatæ.deci.5.nu.4.fo.69.de teſtamen.in anti.

FALSITAS expreſſa quæ non inducit citius ad concedẽdum non uitiat gratiam.deci.70.n.1.fo.7.de reſcri.in antiq.

Falſitas cauſæ uiciat actum ipſo iure, quando ueritas cauſæ erat de eſſentia actus.deci.2.num.18.fo.107.de reb.eccle.non ali. Biſi.

FATALIA non currunt agenti ſuper attentatis.deciſ.10.nu.3.fo.45.de appellat.in anti & deci.79.nu.1.fo.51.co.tem.

FIDEIVSSOR non liberatur per prorogationem factã depoſitario per deponentem.ſecus ſi prima obligatio fuiſſet nouata.deci.1.nu.1.fo.66.de depoſit.in anti.

FIDEICOMMISSO uniuerſali non ueniunt quæ pars capit extrinſecus.deci.9.num.6.fo.15.de offic.uicarii.in antiq.

FINIS ubi dat eſſe perfectum actui cui geritur & omnia antecedentia ordinantur ad finem tunc magis inſpicitur finis ꝙ initium.deci.10 nu.11.fo.58.de conce.præben.in anti.

FILIA dotata quæ per pactum iuratum promiſit nolle habere regreſſum ad bona paterna ſuccedit patri inteſtato cum aliis filiis licet aliqui contradicant.deci.4.nu.1.fo.18.de pact. in antiq.

FILIVSFAMILIAS optare non poteſt. deci.8.n.9.fo.81.de ſenten.excom.in anti.

FISCVS eccleſiaſticus capit bona clerici abſque hærede decedentis.deci.7.nu.1 fo 70.de teſtamen.in anti.

FORMA.c ij.de cõfeſ.lib.vj.eſt præciſe in omnibus ſeruanda propter eius rigorem.deci.3.nu.1.fo 32.de confeſ.in antiq.

Forma dignum arbitramur dicitur eſſe quando ſit gratia & committitur ſi inuentus fuerit idoneus conferatur.&c.deci.53.nu.1.fo.63.de conce.præben.in anti.

Forma eſt quæ dat eſſe rei. deci.21.nu.6.fo.75.de iur. patro. in antiq.

FRATER hæres inſtitutus ſi præmoritur ante teſtatorem filiæ eiſdem teſtatoris in certis tãtum rebus inſtitutæ capiunt totum per ius accreſcendi.deci.6.nume.1.fo.69.de teſtamen.in antiq.

Frater agens petitione hæreditatis cõtra fratrem debet habere alimenta & expenſas a fratre poſſeſſore hæreditatis lite pendente. deci.2.nu.1.fo.90.de iudi.Biſi.

FRVCTVS an lucretur inhabilis.deci.9.num.2 fo.27.de reſti.ſpol.in anti.

Fructus beneficiorum habentis licentiam teſtandi an tranſmittãtur in ſucceſſorem uel executorem teſtamenti.deci.3.nu.1.fo.69.de teſtamen.in anti.

Fructus beneficiorum uacantium in curia an debeantur fabricæ cui debebantur.deci.2.nu.1.fo.79.de priuile.in anti.

Fructus qui percipi potuerunt an ueniant ea canone re integranda.deci.11.num.fo.63.de reſtitu.ſpolia Biſi.

Fructus quæſiti per eum qui obtinuit in poſſeſſorio non reſtituentur poſtea obtinẽti in petitorio quãdo petitorium fuit poſt reſtitutionem intentatum, & acceptans beneficium dicens poſtea illud non cadere ſub gratia ſua non creditur.deci.7.nu.1.fo.26.de cau.poſſe.& proprie.in anti.

GENERALE procuratorium non ſufficit in ſpiritualibus ſecus in prophanis.deci.35.nume.1.fo.20.de procurat.in anti.

GRATIA facta in forma ſpeciali.de canonicatu cum reſeruatione præbendæ cum dignitate proxima uacan.cuius uigore de dignitate uacanti alicui fuit prouiſum ſi ſuperueniat reuocatoria gratiarum, an dicatur ſublata quoad præbẽdam poſtea uacantem? cau.23.dub.44 nu.1.fo.115.Faſto.

Gratia facta de canonicatu cum reſeruatione præbendæ & præſtimonialium cedentium uel decedentium an extendatur ad præbẽdam & præſtimoniam uacantia per priuationem alicuius canonici? cauſ.23.dub.46.nu.1.fo.116.Faſto.

Gratia cenſetur conſumpta per acceptationem beneficii alterius cadenti ſub gratia.cau.28.dub.54.n.1.fo.117.Faſto.

Gratia de primo uacaturo ad collationem ſeu aliam prouiſionẽ certi abbatis an extendatur ad illum qui unicum beneficium

habet conferre uel ad ipſum præſentare? cau.19.dub.55.nu.1. fo.117.Faſto.
Gratia ad beneficium uel officium non extenditur ad beneficiũ conſuetum teneri per laicos.deci.67. nume.1.fo.7.de reſcrip. in antiq.
Gratia ad beneficium uacaturum per promotionem alicuius non capitat per mortem Papæ licet ſucceſſor gratias per prædeceſſorem ad uacaturas conceſſas in genere reuocauerit. deci.9.n. 1.fo.112.de elect.in antiq.
Gratia ad prouiſionem capituli & canonicorum coniunctim uel diuiſim non extenditur ad beneficium pertinens ad diſpoſitionem unius ex canonicis ratione præbendæ, quod obtinet in ipſa eccleſia ſeu extra eam.deci.49.nu.1.fo.62.de con. præben. in anti.
Gratia ad collationem decani & capituli comprehendit beneficiũ ius collatio ex fundatione ſpectat ad ebdomadanos pro tẽpore.deci.4 nu.1.fo.1.de conſtit.in antiq.
Gratia ad collationem unius non extenditur ad collationem communem pluribus.deci.66.nu.1.fo.7.de reſcrip. in anti.
Gratia aduerſarii ſi nulla eſt non tenetur impetrans de ea facere mentionem in ſua.deci. 69.nu. 1.fo.7.de reſcrip.in anti.
Gratia ad collationem decani capituli communiter uel diuiſim habet locum ad collationem ſingulorum canonicorum ſecus de gratia ad collationem capituli communiter uel diuiſim. deci.3.nu.1.fo.57.de con.præben.in anti.
Gratia ad collationem decani & capituli cõmuniter uel diuiſim habet locum in beneficiis conſuetis cõferri per ebdomadarios. deci.4.nu.1.fo.57.eodem titu.
Gratia clerico facta non extenditur ad officia conſueta teneri per laicos.deci.67.nu.1.fo.7.de reſcri.in anti.
Gratia quamuis reperiatur fructuum excedere quantitatem in ea expreſſam per uerbum ut aſſeritur non cenſetur ſurreptitia.deci.6.nu.1.fo.101.de præben.Biſi.
Gratia ita redditur ſurreptitia per ſurreptionem alterius in tacendo ueritatem ſicut ſi ipſe idem per quo beneficium impetratur ueritatem taceret.eadem deci.nu.3.
Gratia uiciatur ipſo iure per obreptionem,& ſurreptionem. deciſ. 2.nu.4.fo.106.de reb.eccle.non ali.Biſi.
Gratia nouiter facta ſecundo expectanti de beneficio reſeruato in qua uacatur: q ſi ſibi non obſtitiſſet reſeruatio habebat bonum ius eſt ſurreptitia.deci.14.nu.1.fo.102.de præben.Biſi.
Gratia ad dignitatem non extenditur ad dignitatem curatam. deci.18.nu.1.eodem.
Gratia de beneficio ſpectante ad præſentationem abbatis an extendatur ad beneficium ſpectans ad abbatis præſentationem fiendam de conſenſu alterius? deci.2.nu.1.fo.109.de con. præben.Biſi.
Gratia ubi fit de incerto uacaturo, & additur decretum incertum illud demum ligat cum deductum fuerit ad certitudinem per acceptationem.deci.6.nu.7.fo.104.eo.
Gratia uiciatur ipſo iure per obreptionem, & ſurreptionem. deci. 2.nu.4.fo.106.de reb.eccle.non ali.Biſi.
Gratia de beneficio uacante per promotionem alicuius non extẽditur ad uacans per mortem eiuſdem.deci.53.nu.1.fo.6. de reſcrip.in antiq.
Gratia facta alicui in præiudicium concedentis non eſt ambitioſa ſed extendenda.deci.22.n.3.fol.60.de con. præben. in anti.
Gratia eſt quid principale executoris datio eſt quodam acceſſorium.deci.7.nu.5.fo.84.de reſcrip.Biſi.
Gratia ex certa ſcientia papæ facta eo mortuo ante ſcripturæ cõfectionem non expirat.deci.87.nu.1.fo. 8. de reſcrip. in antiq.
Gratia facta per principem quæ ipſi ſoli principi,& non alteri facit præiudicium large eſt interpretanda.deci.33.nu.12. fo.55. de præben.in anti.
Gratiã facere a principio gratia eſt ſed poſtquam facta eſt de iuſtitia eſt quod ſuum ſortitur effectum.ead.dec.num.16.fo. 56.
Gratia facta ad beneficia in curia uacantia extenditur ad deuoluta.deci 31.nu.1.fo.60.eodem.
Gratias habens generaliter in ciuitate uel dioceſi præfertur habẽti gratiam ſpecialem ad certam eccleſiam poſteriorem tamen in data.deci.68.nu.1.fo.7.de reſcrip.in anti.
Gratia ſi eſt data cum certa taxa non eſt opus probare beneficiũ eſſe ſub illa taxa.deci.12.nu.1.fo.33.de proba.in ann.
Gratias plures habens an una conſumpta poſſit uti alia? deci.59 nu.1.fo.6.de reſcript.in antiq.
Gratia ſecundi non redditur a ſurreptitia, ob non factam mentionem de litis pendẽtia ſuper ſurreptione gratiæ primi impetrantis. deci.75.nu.2.fo.52.de appella.in anti.
Gratiam habens quod poſſit acceptare præbendam eccleſiæ cũ præſtimonia unius cedentis uel decedentis poterit ſimul uel ſucceſſiue acceptare præbendam uel præſtimonia & ſeparatim.deci.5.nu.2.fo.52.de præben.in anti.
Gratia poteſt purificari in curia romana.deci.6.nu.1.eodem.
Gratia pauperis nolentibus executoribus eam purificare habetur pro purificata ſtante ueritate idoneitatis.deci.8.nu.1.fo.85.de reſcrip.Biſi.
Gratia ſignata per uerbum ut aſſerit niſi reperiatur ita eſſe erit ſurreptitia ſecus ſi ſit ſignata per uerbum ut aſſeritur.
Gratia ſi neutri operatur quod in ſtetia obiectũ ua quæ alias eſſet repellenda admittatur.deci.13.n.1.fo.40.de exceptio. in anti.
Gratiam ſuam quis diuidere non poteſt.deciſ.20.nu.2.fol.59.de con.præben.in antiq.
Gratiæ effectus cedit dies tempore acceptationis ſeu prouiſionis. deci.10.nu.3.fo 50.de conc.præben.in antiq.
Gratiæ in forma pauperum & in ſpeciali reputantur pares.deciſ. 40.nu.1.fo.61.eod.
Gratia in forma pauperum dicitur generalis de omni beneficio competenti,& ideo ſumma in ea expreſſa non dicitur pars ipſius.deci.6.nu.10.fo.101.de præben.Biſi.
Gratiæ in forma commu. limitat o menſis refertur ad omne beneficium quod ſit uſq; ad taxationem incluſiue.cauſ.21.dub.42. nu.2.fo.115.Faſto.

HÆREDITAS per procuratorem adiri non poteſt. deci.21.nu.2.fo.19.de procura.in anti.
HÆREMITA cenſetur perſona eccleſiaſtica . licet nullam profeſſionem emittat.deci.2.n,2. fo.109.de ſenten.ex commu.Biſi.
HÆRES poterit res hæreditarias propria auctoritate occupare niſi fuerint per alium occupatæ.deci.7.nu.3.fo.127. de reſti.ſpol.in anti.
HÆRES an liberetur cedendo legatario ius exigendi certas menſuras annonæ ab illis qui eas ſoluere obligantur legatas pro anniuerſario faciendo.deci.11.num.1.fo.72. de teſtamen. in antiq.
Hæres ſi legatum perierit ſine eius culpa quo caſu cenſetur liberatus.eadem deci.nu.9.
Hæres cedendo actionem legatario quando liberatur.eadem deci.nu.3.
Hæres non poteſt uenire contra perſonam defuncti.deci.17.n.5. fo.77.de iur.patro.in anti.
Hæres tenetur ex contractu defuncti. & pœna committitur in perſona ipſius.deci.15.nu 2.fo.81.de ſen.excommu.in anti.
Hæres poteſt inſtitui per relatiõnẽ ad codicillos.cau.72. dub.43. nu.4.fo.115.Faſto.
HÆRETICVS quis accuſatus ſi negat ſe talia hæreticalia dixiſſe uel crediſſe & aſſerit ſe credere & credidiſſe quod credit eccleſia & per teſtes uel aliter conuincitur illa hæreticalia dixiſſe predicaſſe, & ſe illis credere aſſeruiſſe ut hæreticus & impenitens condemnari,& brachio ſeculari tradi debet. deci.1.nu.1.fo.73.de Hære.in anti.
Hæretico redeunti ad eccleſiam curiæ ſeculari non eſt tradẽdus ſed ei imponenda eſt pœnitentia ſalutaris ſaltem perpetui carceris.eadem deci.nu.2.
Hæreticus ad hoc ut poſſit condemnari neceſſe eſt ut aut confeſſione,aut teſtibus conuincatur.eadem deci.nu.3.
Hæretico miſericordia non eſt habenda, nec uenia concedenda niſi ſatisfaciat ad arbitrium ſuperioris.eadem deci.nu.4.
Hæreticus qui recipitur ad miſericordiam habet, abiurare . eadẽ deci.nu.7.
Hæreſis ſola ſuſpitio notabilis requirit congruam purgationem, eadem deci.nu.8.
Hoſpitalarii ſpoliati ab ordinariis an poſſint petere ſe reſtitui? deci.3.nu.1.fo.91.de reſtitu.ſpolia.Biſi.
Hoſpitalariis uel leproſariam tenentibus an detur reſtitutio ſi ſpoliati fuerint.deci.6.nu.2.fo.27.de reſti.ſpolia.in anti

IDONEVM quem non eſſe dicenti probare incumbit. deci.6.nu. 9.fo.101.de præben.Biſi.
ILLEGITIME natus uel malus adminiſtrator quãdo quis dicitur cum incumbat probare.deci.4. nu.2. fo.45. de appella.in anti.
ILLITERATO penitus beneficium curatum conferri non poteſt.deci.13. nu 4 fo.33.de probatio.in anti.
IMPEDIMENTVM non præſtat quod de iure non ſortitur effectum.deci.8.nu.2.fo.70.de teſtamen.in antiq.

Impe-

Impedimentum probatur per iuramentum ubi adſit præſumptio ueriſimiles pro impedito. dec. 3. nu. 1. fo. 39. de iureiuran. in anti.

IMPEDITVS impedimento facti remanet illeſus. dec. 21. nu. 2. fol. 53. de præb. in anti.

Impeditus purificare gratiam ſuam per ordinarium, ſi poſt menſem purificat retrotrahitur purificatio. dec. 8. num. 1. fol. 57. de con. præben. in ant.

IMPERATOR dicitur authoritate apoſtolica habere ius primariarum precum. dec. 15. num. 2. fol. 102. de præbend. Biſi.

IMPETRANS an teneatur probare quod beneficium ſit infra ſummam uel ſaltem probare aſſertionem communẽ. dec. 6. nu. 4. fol. 101. de præben. Biſi.

Impetrans omne beneficium quod acceptat reputatur competẽs. & ideo aſſerenti contra reum incumbit onus probãdi. ead. dec. nu. 11.

Impetrans ad collationem allatis an poſſit obtinere etiam beneficium quod habet conferre cum conſenſu epiſcopi? dec. 10. nu. 1. fol. 101. de præben. Biſi.

Impetrans beneficium cum uacauerit per munus conſecrationis petri ne aliter præterquam per mortem ipſius. ſi uacare reperiatur ex perſona alterius an illud obtinere poterit? deci. 12. nu. 1. fol. 103. eod.

Impetrans in formam pauperum non tenetur facere mentionem de penſione annua ſuper certis bonis cuiuſdam laici ſibi aſſignata. dec. 11. nu. 1. fol. 101. eod.

Impetrans certum beneficium uacans tenetur facere mentionem de qualitate eius. & quid ſi expreſſerit æquipollentia ex quibus reſultant aliquæ qualitates. dec. 13. nume. 1. fol. 102. eod.

Impetrans ad colla. epiſcopi obtinebit contra impetrantem ad collationem prioris ſi epiſcopus eſt in quaſi poſſeſſionem conferendi beneficium impetratum licet offerat ſe probaturum proprietatem collationis pertinere ad priorem. dec. 49. nu. 1. fol. 5. de reſcr. in anti.

Impetrans ad beneficium curatum ſi beneficium non curatum tẽpore datæ efficiatur curatum tempore acceptationis uel fiendæ prouiſionis an poterit illud acceptare? dec. 10. nu. 5. fol. 58. de con. præben. in anti.

Impetrans licet acceptet beneficium uacans per obitum c. quod tamen uacauit per obitum b. nihilominus tenet acceptatio. dec. 19. nu. 1. fol. 59. eod.

Impetrans quandiu præcedit cum primus in data non poteſt facere ſibi prouideri. dec. 11. nu. 2. eod.

Impetrans qui acceptauit beneficium uacans per mortem ticii. an admitti debeat ad proſecutionem cauſæ. cum ſempronio colligante ſuperſtite? dec. 28. nu. 2. fol. 60. eo.

Impetrans debet facere mentionem de gratia priori ſibi facta in forma pauperum. alioquin ſecunda eius gratia reputabitur ſurreptitia. dec. 39. nu. 1. fol. 62. eo.

Impetrans tenetur mentionem facere de iuretiuran. dec. 4. num. 3. fol. 65. de reb. eccle. non alie. in anti.

Impetrans beneficium per reſignationem, permutationem, uel obitum non tenetur plene probare titulum prædeceſſoris ſed eius reputationem & poſſeſſionem. dec. 10. nu. 1. fol. 67. de rer. permut. in anti.

IMPETRANTI beneficium ſine cura an poterit prouideri de beneficio quod licet tempore ſuæ gratiæ erat ſimplex effectum ſuit poſtea curatum. cau. 8. dub. 25. nume. 1. fol. 113. Faſio.

Impetranti dignitatem eccleſiæ collegiatæ electiuam non ſufficit mentionem facere de collegio, niſi faciat mentionem quod ſit electiua, deciſ. 13. numero. 5. fol. 102. de præbend. Biſi.

Impetranti ſufficit exprimere præbendam tantum ſecus ſi canonicatum ſolum expreſſerit. dec. 2. num. 1. fol. 100. de præbend. Biſi.

Impetranti currit tempus ad acceptãdum a die notæ uacationis. dec. 7. nu. 4. fol. 101. eod.

Impetranti beneficia non admittitur exceptio generalis excommunicationis oppoſita & hoc ita excommunicatione lata ab homine. ſecus ſi a iure. dec. 21. nu. 2. fol. 81. de ſent. excom. in antiq.

Impetranti non nocebit executoris negligentia. dec. 35. nu. 2. fol. 4. de reſcr. in anti.

IMPETRANTIBVS ad collationem certi epiſcopi, & in eius dioceſi licet erigatur noua eccleſia cathedralis, & noua dioceſis nihilhominus ius ſuum ſaluum remanebit. dec. 2. nu. 4. fol. 73. de ſepultu. in anti.

IMPETRANS an teneatur facere mentionem de qualitate beneficii uacantis. dec. 37. nu. 1. fol. 4. de reſc. in anti.

Impetrans an teneatur facere mentionem de beneficio per ſe renuntiato in manibus non habentis facultatem ipſum iterum deſtituendi? dec. 4. nu. 2. fol. 87. de renun. Biſi.

Impetrans an teneatur mentionem facere de iure ad rem? ead. dec. nu. 3.

Impetrans apoſtolicus uel expectatiuus an primo debeat eſſe in inferiori gradu & poſtea ſecundum ordinem ſuum aſcendere ad alios gradus ſuis loco & tempore iuxta ſtatuta & conſuetudines eccleſiæ? dec. 9. nu. 1. fol. 9. de conſue. in anti.

Impetrans beneficium ex cauſa permutationis exprimere debet beneficium aliud quod habet. alias nulla eſt permutatio. deci. 5. nu. 1. fol. 2. de reſcr. in anti.

Impetrans beneficium tanquam curatum licet reperiatur quod illi cura non imminet non propterea fruſtrabitur gratia obtenta. dec. 73. nu. 1. fol. 7. de reſc. in anti.

Impetrans beneficium per contractum matrimonii debet probare contractum per uerba de præſenti. dec. 11. n. 1. fol. 33. de proba. in anti.

Impetrans dignitatem eccleſiæ collegiatæ electiuam licet faciat mentionem de collegio ſi tamen non facit mentionem quod ſit electiua non tenebit. dec. 67. numer. 1. fol. 64. de con. præbend. in antiq.

Impetrans debet exprimere qualitates quæ inſunt beneficio & ex ipſo naſcuntur. dec. 47. nu. 1. fol. 4. de reſcr. in anti.

Impetrans gratiam de alio beneficio ſufficit quod expreſſerit præbendam licet de canonicatu non dixerit. dec. 72. nu. 1. fol. 7. de reſcri. in anti.

Impetrans habens gratiam uſque ad certam ſummam ſi cõtingat beneficium non taxatum magni ualoris uacare ex quo taxatũ non eſt an poſſit illud acceptare. dec. 60. nu. 5. fol. 6. de reſcri. in anti.

Impetrans licet dixerit ſe eſſe clericum dioceſis beneficii cum ſit alterius dioceſis non tamen erit cenſenda eius gratia ſurreptitia. dec. 76. nu. 1. fol. 7. de reſcr. in anti.

Impetrans non tenetur facere mentionem de beneficio annexo impetrato quia ſufficit mentionem facere de principali. dec. 46. nu. 1. fol. 5. de reſcr. in ant.

Impetrans non tenetur mentionem facere de ualore beneficii obtenti. ſi tamen expreſſerit & falſum dixerit gratia cenſetur ſurreptitia. dec. 47. nu. 2. fol. 5. de reſcr. in anti.

Impetrans non tenetur facere mentionem in eius gratia de qualitatibus beneficio. a iure ſecus ſi inhererent de facto. dec. 75. nu. 1. fol. 7. de reſcr. in anti.

Impetrans præbendam an teneatur facere mentionem de qualitatibus eius ſcilicet ſi eſt ſacerdotalis uel electiua. dec. 41. num. 1. fol. 4. de reſcr. in anti.

Impetrans primus in forma communi præfertur ſecundo in forma ſpeciali. dec. 4. nu. 1. fol. 81. de uerbo. ſig. in anti.

Impetrans qui duas literas habet ſub eadem data diuerſas gratias continentes ſi una utatur nõ uidetur alteri renunciare. dec. 63. nu. 1. fol. 7. de reſcr. in anti.

IMPETRANTES apoſtolici præferantur habentibus primarias preces ab imperatore. dec. 15. n. 2. fol. 102. de præb. Biſi.

Impetrãtes apoſtolici an præferantur nominatis per archiepiſcopum in uim ſpecialis priuilegii a pontificibus defunctis ſibi conceſſi? dec. 16. nu. 1. eo.

Impetrantes in forma communi ſub eadem data licet unus fuerit prouiſum nihilominus poterit alter prouideri. dec. 36. num. 1. fol. 4. de reſcr. in anti.

Impetrantes beneficia debent omnia exprimere quæ mouere poſſunt ad denegandum. dec. 61. num. 1. fol. 63. de con. præben. in antiq.

Impetrantes non tenentur probare ualorem beneficii niſi ſibi opponatur. dec. 64. nu. 1. fol. 64. eod.

Impetrans primus in data an in optione profertur 2. in data prius recepto ubi de conſuetudine optio antiquiori canonico ſecundum ordinem recepto debetur. deci. 6. num. 1. fol. 86. de conſuetu. Biſi.

Impetrans ſecundus in data habens clauſ. anteferri an præferatur primo in data qui acceptauit prius. licet ſibi non fecerit prouideri. dec. 8. nu. 1. fol. 104. de con. præben. Biſi.

Impetrans non tenetur probare beneficium cadere ſub gratia ſua & taxa in ea appoſita. dec. 12. nu. 2. fol. 33. de probat. in antiq.

Impetrans ſi expreſſerit ſe magiſtrum ſufficit quod per famam habitum ſeu reputationem. d. qualitatem quamuis negatum fuerit

rit probet.dec.14.nu.1.fol.33.de probatio.in anti.

IMPETRANTI beneficium per aſſecutionem alterius an ſufficit probare aſſecutionem factam etiam de facto.deci.15.nu.1.fo.33.de probatio.in anti.

Impetranti ad formam.c.cum de beneficio.de præbend.libr.vi. ſufficit probare beneficium ultimo fuiſſe rectũ per clericos ſæculares per decem annos.ibid.dec.12.nu.1.

Impetrans ultra ſummam expreſſam in gratia acceptare non poteſt.dec.60.nu.1.fol.6.de reſcr.in anti.

IMPETRATIO beneficii ſpecialiter reſeruati per papam ab alio poſſeſſi tali poſſeſſione tacita eſt ſurreptitia & ſi dicat per annum & ultra poſſederit ſi per biennium poſſederit erit ſimiliter ſurreptitia quia oportet quod declaretur illud & ultra. dec.77.nu.1.fol.8.de reſcr.in anti.

Impetratio beneficii facta pro abſente non uitiatur ex eo qđ in ea non fuerunt expreſſa beneficia quæ obtinebat. dec.85.num.1.fol.8.de reſcr.in anti.

Impetratio beneficii cenſetur ſurreptitia ſi impetrans tacet ſe habuiſſe beneficium aliud reſeruatum & illud reſignaſſe in manibus eius qui non potuit reſignationem admittere.dec.14.nu.1.fol.13.de renun.in anti.

Impetratio beneficii in qua tacetur quod defunctus fuerit familiaris cardinalis eſt ſurreptitia.dec.16.n.1.fol.53.de p̃b.in ant.

Impetratio facta de beneficio tanquam curato & dignitatem habente ualet etiam ſi reperiatur quod non ſit dignitas uel curatum ſed ſimplex officium uel beneficium.dec.3.nu.1.fol.1.de reſcr.in anti.

Impetratio ruit quando non fit mentio de reſeruatione.dec.30.n.1.fol.54.de præb.in anti.

Impetratio iudicis ſuper conſecutione iudicii inchoacti de actis cauſe.dec.34.nu.3.fol.56.eod.tit.

Impetratio facta de beneficio permutato tanquam uacanti propter incompatibilitatem ex eo quod perfecta permutatione permutans redit ad ſuum primum beneficium quod permutarat. an ualeatur.dec.3.nu.3.fol.107.de re.permu.Biſi.

IMPETRANTIVM quorum unus ad præſentationem abbatiſſæ & alter ad præſentationem decani ex pectat utũtur præferendus ſit in beneficio uacanti ubi conuentum fuerit inter abbatiſſam & decanum de præſentando alternis uicibus prouiſo ut uacationes ad implecæ per apoſtolicos impetrãtes non computarẽtur in prædictis uiciſſitudinibus ſuis dec.3.nu.1.fol.103.de con.præb.Biſi.

Impetratio pro alieno in abſentia ſi ſurreptitia in aliqua parte reperiatur non nocebit abſenti. dec.74.num.1.fol.7.de reſcrip.in anti.

IMPVTANDVM eſt ei qui opere malorum hominũ utitur.dec.6.nu.1.fol.15.de off uicam in anti.

IN acceptationibus ex pectantium non uendicat ſibi locum c.ſuſceptum de reſcr.lib.vi.dec.2.num.1.fol.57.de con.præbe.in anti.

INCEPTVM non debet reputari factum.dec.11.nu.7.fol.86.de iur.patro.in anti.

INDVSTRIA perſonæ in quibus eligitur alteri demandari non poſſunt.dec.5.nu.3.fo.107.de reb.eccl.non ali. Biſi.

INFAMIA legitime per teſtes legitimos probari debebit quando committitur ad inſtitiam inuinati quod ſi inuenit diffamatos citet eos.dec.11.num.2.fol.3.de reſcr.in anti.

INGRESSVS monaſterium ſi infra annum probationis illud exeat non habebit annum integrum probationis iterato redeundo ad illud,ſed tantum temporis quod reſtabat de primo tempore.dec.5.nu.1.fol.74.de reg.& tran.ad reli.in anti.

INHIBENDVM eſt colli gãtibus non extraneis.dec.2.nu.1.fol.31.ut lite pen.nih.inno.in anti.

INHIBITIO in cauſa prophana poſt concluſionem in cauſa non poteſt fieri.deciſi.66.numero.1.fol.50.de appellat.in anti.

Inhibitio licet fieri poſſit parte non uocata in appellationem iudiciali ſecus ſi extra iudicialiter appellatum fuerit. dec.24.nu.1.fol.30.de dolo & contu.in anti.

Inhibitio poſt concluſionem in cauſa fieri non debet attamen ſi facta fuit ſententia per auditorem poſt ipſam latam erit nulla. dec.29.nu.1.fol.31.de dolo.& contu.in anti.

Inhibitio poſt concluſionem in cauſa poteſt fieri iudici in partibus ad inſtantiam appellantis.ſecus ſi cauſa ſit coram aliquo auditore ſacri palacii.Ibid.dec.30.nu.1.

Inhibitio ſiue iuſta ſiue iniuſta timenda eſt. dec.16.nu.3.fol.47.de appell.in anti.

INNOVATA per partem una cum tertio an ueniant p uiam attemptati reuocanda? dec.4.nu.1.fol.97.de appellatio.Biſi.

INITIVM & originalis cauſa attenditur.dec.11.num.6.fol.105.de con.præb.Biſi.

Initium ubi dat eſſe rei perfectum tunc inſpicitur magis quam finis.dec.10.nu.10.fol.58.de con.præb.in anti.

INQVIRERE an poſſit ordinarius contra certam perſonam ob ſuſpitionem ſolam? dec.2.num.1.fol.77.de accuſat.in anti.

INQVISITOR an poſſit eſſe teſtis uel appellare? dec.2.nu.2.fol.77.de accuſ.in anti.

Inquiſitor criminis appellare an poſſit.dec.3.nu.1.eod.

INQVISITORES ſub qua forma pronuntiet contra hæreticum.dec.1.num.17.fol.78.de Hæret.in anti.

INIVRIAM nemini facit qui utitur iure ſuo. dec.1.nu.3.fol.73.de ſepult.in anti.

INIVRIARVM uerbalium cauſæ non committũtur per uicecancellarium auditori ſacri palatii, ſecus per iniurias realibus dec.19.nu.1.fol.3.de reſcr.in anti.

Iniuriarum actione licet ciuiliter agatur requiritur tamen ſpecificatio talis in libello & articulis quod pars poſſit certificari & teſtes deponere.dec.1.nu.1.fol.79.de iniu.& dam.in anti.

INIVRIÆ extimatio debet per iuramentum taxari cau.4.dub.14.nu.3.fol.111. Faſto.

INSCRIBERE ad formam talionis quis, & quãdo debeat.dec.5.nu.2.fol.78.de accu.in anti.

INSCRIPTIO ad penam talionis an fieri debeat ante decretum citationis perſonalis uel poſt? dec.6.nu.1.fol.78.de accu.in anti.

INSTANTIA cum mortuo nulla eſſe debet.cau.6.du.11.nu.3.fol.112.Faſto.

INSTITVTIO facta de præſentato per patronum excomunicatum non ualet.dec.1.nu.1.fol.57.de inſtitu.in anti.

INSTITVTIS duobus hæredibus altero grauato fideicommiſſario & altero non & portio non grauata accreſcit grauatæ non propter hoc portio non grauata cenſebitur grauata.dec.6.nu.4.fol.69.de teſtam.in anti.

INSTRVMENTA inſertæ in aliis non probantur p inſertionem niſi ſint inſerta in actis iudicialibus.dec.2.n.1.fo.38.de fide inſtrum.in anti.

Inſtrumenta extracta in partibus etiam in uim compulſoriæ parte non uocata decretæ alium notarium quam per principaliter rogatum parte non uocata non faciunt fidem, ibidem.dec.4.nu.1.

Inſtrumenta ubi multa de unomet contractu conficiuntur,nõ minus unicus contractus reputatur.dec.31.nu.5.fol.54.de præb.in anti.

Inſtrumenta poſſunt produci poſt terminum ad producendum omnia.dec.1.nu.1.fol.31.de probatio.in anti.

Inſtrumenta extracta in partibus in uim compulſoriæ decretæ parte citata fidem faciunt in iudicio.eo.tit.& li.dec.43.num.1.fol.35.

INSTRVMENTORVM appellatione ea omnia ueniunt quibus cauſa inſtrui poſſet.dec.15.nume.2.fol.34.de proba.in anti.

Inſtrumentorum appellatione ea omnia ueniunt quibus cauſa inſtrui poteſt.dec.3.nu.2.fol.95.de teſti.Biſi.

INSTRVMENTVM alicuius capituli licet minus ſolemniter ſit factum probat capitulum & hoc reſpectu tertii quia ſecus eſſet ſi capitulum induceret per ſe ipſum.deciſi.39.nu.1.fol.35.de proba.in anti.

Inſtrumentum debet habere diem & locum inſcriptos. quamuis hoc pacto partium remitti poſſit.dec.6.nu.2.fol.9.de conſue.in anti.

Inſtrumentum in quo non apparet notarium eſſe rogatum an ualeat? cau.1.dub.1.nu.1.fol.110.Faſto.

Inſtrumentum in quo non cauetur quod ſpoliatio ſit facta nomine illius contra quem datus fuit libellus an probet? ead.cauſ.dub.3.nu.1.eod.fo.

Inſtrumentum in quo non apparet de loco ubi fuit confectum an ualeat? cau.25.dub.47.nu.1.fol.117.Faſto.

Inſtrumentum locationis quoad extraneos non probat poſſeſſionem ſed quo ad contrahentes ſic.dec.1.nu.1.fol.38.de fide inſtru.in anti.

Inſtrumentum uitio notarii ſi ſit in aliqua parte falſum totum reputatur falſum. ibid.dec.3.nu.1.

Inſtrumentum acceptationis de aliquo beneficio factæ neceſſario non requiritur quod habeat loca loci deſcripta. Ibidem.dec.

dec.6.nume.1.
INTENTIO loquẽtis per certam demonſtrationem oſtẽ ditam.cau.22.dub.43.nu.3.fol.115.in anti.
INTERPRETATIO ſeu ſignificatio quæ uitio caret ſumenda eſt.dec.10.nu.4.fol.71.de teſtam.in anti.
Interpretatio in dubio eſt facienda ſecundum illud quod communiter conſueuit accidere.cau.24.dub.46.nume.4.fol.116. Faſto.
INTERESSE non cadit in beneficialibus, dec.17.nu.2. fol.59.de con.præb.in anti.
INTERESSATVS ueniens ad cauſam antequam admittatur ad dicendum contra comiſsionem docere debet ſaltem ſumariæ de intereſſe ſuo.dec.1.num.1.fol.84.de reſcrip. Biſi.
Intereſſatus udmiſſus ad cauſam non poteſt impedire expeditionem cauſæ inter alios duos collitigantes inſtructam.dec.4.nu. 2.fol.90.de iudi.Biſi.
Intereſſe in ſpiritualibus non cadit & ideo agi non poteſt ad extimationem, deciſi.8. numero.2. fol.18. de procurato. in antiq.
Intereſſe ubi quis allegat ad effectum admittendi ad cauſam debet in primis illud probare, dec.11.numero.1.fol.22.de iudi. in anti.
INTERLOCVTORIA an ferri poſsit parte non citata? dec.52.nu.2.fol.49.de appell.in anti.
Interlocutoria non eſt ferẽda in ſcriptis de neceſsitate niſi ea uerteretur magna cauſæ cognitio.dec.5.num.1.fol.41.de ſenten. & re iudi.in anti.
Interlocutoria quo ad iudicem nõ tranſit in rem iudicatam.dec. 42.nu.4 fol.48.de appellatio.in anti.
INTERDICTO uti poſsidetis ab una & interdicto un de ui altera partium intentatis.ſi in utroq; ſufficienter ad uictoriam probatum fuerit.pro quo ſententia ferenda erit? dec.9.nu. 1.fol.93.de reſtitu.ſpolia.Biſi.
INTERDICTVM an relaxetur ad cautelam præſtita cautione ſicut relaxetur ſententia excomunicationis? deciſ. 18.nu.1.fol.81.de ſent.exco.in anti.
Interdictum præſtita cautione an relaxetur ſicut abſoluitur ſimpliciter excomunicatus? dec.19.nu.1.eod.
Interdictum non poteſt ſuſpendi niſi in totum relaxetur ſententia.ead.dec.nu.2.
Interdictum unde ui non competit directe niſi pro rebus immobilibus & corporalibus ſed loco eius datur utile. cau.5.dub.17. nu.1.fol.112.Faſto.
INTERPRETATIO fieri debet large in præiudicium concedentis etiam circa modum uacandi uel poteſtatẽ conferendi.dec.12.nu.7.fol.101.de præb.Biſi.
Interpretatio large in concedentis præiudicium fieri debet. deci. 22.nu.3.fol.103.eod.
INTERROGATIONI criminoſæ non tenetur quis reſpondere. deci.38.numero.1.fol.37.de teſti.& atteſta. in anti.
INTIMATIO litis pendentiæ non ligat manus alterius iudicis niſi intimetur per cardinalem. dec.25.nu.1.fol.30.de dolo & contum.in antiq.
INTRVSVS eſt tantum qui habet beneficium ab eo q dare non poteſt.dec.13.numero.1.fol.26.de cau. poſſe.a propri.in anti.
Intruſus in beneficio reſeruato propter decretum reſeruationis nulliter confert beneficia ad eius collationem ſpectantia ratione dicti beneficii reſeruati. dec.20.nu.1.fol.53. de præben. in anti.
Intruſus contra.c. ſi hi cõtra quos non admittitur ad dandos obiectus & talis intruſio eſt per uiam attemptati reuocanda.dec. 1.nu.1.fol.94.ut lite pen.Biſi.
INTRVSIO an per uiam attemptati ueniat reuocanda? ead.dec.num.6.
INVENTARIVM curatoris quod ſe refert ad inuẽtarium factum per illum qui fuit tutor ualet.dec.5.n.1.fol.69. de teſtam.in anti.
INVENTARIVM cõficiens etiam de bonis quæ ſua eſſe contendit qualem proteſtationem facere debet? deci.nu. 10.fol.108.de dona.inter ui.& uxo.Biſi.
IRREGVLARITAS an contrahatur ad effectum ut ab officio eccleſiaſtico repellatur clericus ſi probetur illum cum aliquibus uulneras ſe aliquem quamuis non conſtet de p̃cuſſione ab eo illata? cau.14.dub 34.nu.1.fol.114.Faſto.
IVDEX a quo minus legitime appellatum fuit ſi non datis apoſtolis petitis procedat in cauſa an proceſſus eius reputabitur ualidus.dec.51.nu.3.fol.49.de appell.in anti.
Iudex appellationis non poteſt inhibere iudici a quo ne ſententiam ſuam exequatur in caſibus in quibus appellatio prohibetur antequam cognoſcat an appellatio ſit recipienda.dec.68. nu.2.fol.50.de appella.in anti.
Iudex appellationis poteſt pronuntiare ſine alia comisſione ſup deſertione appellationis.dec.86.nu.2.fol.51.de appel.in anti.
Iudex a quo ante dationem apoſtolorum an poſsit teſtes affuturos recipere? dec.17.nu.1.fol.46.de appell.in anti.
Iudex a quo ſi præfigat terminũ appellanti ad proſequẽdam appellationem cenſetur cauſa deuoluta.ibid.dec.21.nu.1.
Iudex a quo poteſt prorogare terminum præfixum ad proſequendum.eo tit.& lib.dec.35.nu.1.fol.47.
Iudex a quo an ſi pendente termino dandorum apoſtolorum p̃cedat ualeat proceſſus ipſius.ibid.dec.37.nu.1.fol.48.
Iudex a quo ſi non fuerit certificatus ab appellante de proſecutione poterit procedere ad executionem quæ tamen tractabitur pronuntiato ad fauorem appellantis in negotio principali.ibid.dec.40.num.3.fol.3.
Iudex ad quem pendente termino ad proſequendum in partibus aſsignato non poteſt procedere ad inſtantiam appellati. deci. 18.nu.1.fol.46.de appellatio.in anti.
Iudex ad quem poteſt inhibere iudici a quo parte abſente non uocata ſecus ſi ſit preſens in curia.dec.26.n.1.fol.30. de dolo & contum.in anti.
Iudex ad quem poteſt facere gratiam parti in expectando eam. dec.4.nu.1.fol.45.de appell.in anti.
Iudex ad quem cognito bene appellatum debet & poteſt remittere cauſam iudici a quo qui pronuntiauit appellationem deſertam per errorem.eo.tit.& lib.dec.42 nu.3.
Iudex ad quem ſi reuocat abſolutionem excomunicationis factã per iudicem a quo non poteſt reintrudere ſed debet denouo excomunicare.ibid.dec.55.nu 1.fol.50.
Iudex a grauamine recepta appellatione poteſt inhibere & quid in auditoribus ſacri palatii. dec.6.nu.1.fol.45.de appellatio. in anti.
Iudex appellationis poteſt cognoſcere de nullitate & in euẽtum pronuntiare appellationem iniuſtam. dec.12.nu.1. fol.46.de appellatio.in anti.
Iudex appellationis infirmans ſententiam in uno articulo tantũ in aliis uidet confirmaret.ibid.dec.22.nu.1.
Iudex appellationis cui nõ eſt commiſſum negotium principale ſi pronuntiat bene appellatum non tamen põt admittere articulos,& ſi pronuntiat tãtum bene appellatum ab admisſione articulorum partis aduerſæ non propterea uidetur tacite confirmare aliam partem ſententiæ primi iudicis.dec.19.n.1.fol.33. de probat.in anti.
Iudex appellationis a ſententia lata in partibus ſuper poſſeſſorio petitorio ſuſpenſo an poſsit cognoſcere de poſſeſſorio & petitorio ſimul.dec.15.nu.2.fol.42.de ſenten.& re iudi.in anti.
Iudex appellationis in expen.factis in prima inſtantia a qua eſt appellatum poteſt condemnare ſicut in expenſis factis in cauſa appellationis.eo.ti.& lib.dec.25.nu.2.fol.43.
Iudex appellationis poſt appellationem deſertam debet pronuntiare ſe non iudicem.dec.2.nu.1.fol.45.de appellatio.in anti.
Iudex appellationis poteſt appellationem pronuntiare deſertã. ibid.dec.7.nu.1.
Iudex appellationis a grauamine ſi poſt appellationis lata fuerit ſententia ſuper negotio principali poterit in ſimul de utraq; ſententia cognoſcere etiam parte inuita.ibid.dec.9.nu.1.
Iudex appellationis abſq; alia commisſione poteſt pronuntiare ſuper deſertionem appellationis ſecus in auditore ſacri palatii.eo.ti & lib.dec.57.nu.1.fol.50.
Iudex datus ad cognoſcẽdum de compromiſſo emologato cum incidentibus &c.poteſt partẽ contrauenientem cõdemnare ad pœnam compromiſsi præſuppoſita clauſula rato manente cõtractu.dec.1.nu.2.fol.20.de arbitr.in anti.
Iudex datus ſuper mala adminiſtratione alicuius prælati.ſi pendente termino ad dandum apoſtolos ratione appellationis ab aliquo grauamine pro ſe illato interpoſitæ interdixerit adminiſtrationem prælato an dicatur nulliter proceſsiſſe. dec.77.nu. 2.fol.51.de appellat.in anti.
Iudex delegatus in cauſis criminalibus an poſsit cognoſcere de cauſa criminali ciuiliter intentata. dec.19.nu.2.fol.22.de iudi. in antiq.
Iudex delegatus non poteſt cognoſcere de nullitate niſi in uirtute ſuæ appellationis. deci.20.numero.2.fol.43.de ſentent.

& re iudic.in antiq.

Iudex de quo cognouit de eo iudicare tenetur. deci.1.nu.14.fol.78.de Hæret.in anti.

Iudex cui cõmiſſa eſt cauſa cum facultate abſoluendi impetrantem commiſſionem poterit illum ad cautelam abſoluere.dec.3.nu.1.fol.80.de ſen.exco.in anti.

Iudex datus in ſecunda inſtantia an abſoluat excomunicatum in prima inſtantia.dec.6.nu.4.eod.

Iudex ex officio ea cauſis animum ſuum mouentibus poteſt citare reum perſonaliter ad reſpondendum interrogationibus a ſe factis. Nec propter hoc diceretur grauatus reus.dec.29.nu.4.fol.3.de reſcr.in anti.

Iudex bonus debet lites abbreuiare.dec.4.nu.7.fol.97.de appel. Biſi.

Iudex appellationis a grauamine pronunciato bene proceſſum & male appellatum & remiſſa cauſa ad iudicem per primum non poteſt reponere partem ab huiuſmodi pronuncia appellātem.dec.7.nu.1.fol.98.de appell.Biſi.

Iudex appellationis in cauſis criminalibus non poteſt cognoſcere de cauſa criminali ciuiliter intentata etiam ad pœnam applicando fiſco.dec.10.nu.1.eod.

Iudex appellationis in cauſis criminalibus non poteſt cognoſcere de ſententia lata continẽte pœnam pecuniariam loco corporalis immutatam licet actam fuerit criminaliter. deciſ.ead.num.2.

Iudex cui tantum cauſa appellationis a grauamine fuit commiſſa an ſi pronuntiauerit male proceſſum.& bene appellatũ poſſit ſine noua comiſſione procedere in negotio principali.deciſ.21.nu.2.fol.98.de appel. Biſi.

Iudex firmiter animum ad inſtantiam faciendam habere debet. non obſtan.magnatorum precibus.dec.56.nu.1.fo.6. de reſcr. in antiq.

Iudex appellationis ubi extitit appellatum ab admiſſione articulorum aduerſam & reiectione appellantis ſi pronunciet bene appellatum & male proceſſum in ea parte qua admiſit articulos.an tacite uideatur ſententiam in alia parte confirmaſſe. dec.11.num.3.fol.98.de appel.Biſi.

Iudex impetratus uigore appellationis non procedit parte opponente donec apoſtoli ſint exhibiti.dec.19.num.2. fol.46.de appellat.in anti.

Iudex impetratus ab appellante ſi procedat antequam iudex a quo apoſtolos dederit an ualeat eius proceſſus.eo.tit.& li.dec.53.nu.1.fol.49.

Iudex illi pro quo tulit ſententiam poteſt dare licentiam proprio auctoritate rem recipiendi ſibi adiudicatam. dec.16.nu.7.fol.68.de rer.permu.in anti.

Iudex in actione iniuriarum non debet habere rationem damni quia illud uenit per actionem legis aquiliæ. dec.1.nu.2.fo.21.de iudic.in anti.

Iudex in curia datur ex officio, ſecus extra curiam quia niſi contradicatur in audientia habebit quem uoluerit impetrans.dec.12.nu.3.fol.2.de reſcr.in anti.

Iudex in poſſeſſorio poteſt imponere perpetuum ſilentium.deci.26.nu.1.fol.43.de ſent.& re iud.in anti.

Iudex laicus dat curatorem ad litem minori clerico agenti corā eo contra laicum.dec.14.nu.1.fol.22.de iudi.in anti.

Iudex licet millies pronũtiet cauſam deuolutam cum reuera nõ ſit non propterea erit iudex.dec.42.num.7.fol.48.de appella. in anti.

Iudex literarum in forma dignum arbitrantur poteſt alteri committere uices ſuas.deciſ.63. nume.1.fol.64.de con. præbend. in anti.

Iudex impetratus per falſum procuratorem habebit iuriſdictionem quo ad ipſum puniendum.dec.12.nu.3.fol.89. de proc. Biſi.

Iudex non debet diuinare nec de facto ſupplere.dec.3. nu.3.fol.90.de iudi.Biſi.

Iudex ſecularis poteſt dare curatorem clerico coram ſe litiganti. dec.5.nu.1.eod.

Iudex deferens appellationi poteſt ei terminum ad proſequendũ præfixum prorogare.ubi iudex proceſſit ex officio ſuo. deciſ.14.nu.1.fol.98.de appel. Biſi.

Iudex a quo licet requiſitus ſi nullos dedit apoſtolos, an poſſit ſine noua commiſſione in cauſa ſibi remiſſa per iudicem ad quẽ qui pronuntiauit pro appellato procedere. dec.22.nu.1.fo.99. de appell. Biſi.

Iudex deferẽdo appellationi dicitur penitus functus officio ſuo. dec.23.nu.5.fol.10.eod.

Iudex poteſt ſecundæ appellationi interpoſitæ infra decendium reſpondere apoſtolos dare licet primæ appellationi detulerit. ead.dec.nu.6.

Iudex nullitatis an poſſit inhibere ubi latæ fuerunt tres ſententiæ duæ conformes & tertia ſuper deſertione appellationis. deciſi.3.nu.2.fol.41.de ſent.& re iud.in anti.

Iudex ſi procedat in cauſa non datis apoſtolis ubi appellatio ſine ſcriptis interpoſita fuit a grauamine an teneatur proceſſus? dec.18.nu.4.fol.99.de appel.Biſi.

Iudex an pronuntiare debeat appellationem deſertam interpoſitam a grauamine extraiudiciali.non obſtante quod pronuntiatum fuerit eam eſſe ad curiam deuolutam?cau.3.dub.9.nu.1. fol.110. Faſto.

Iudex dicitur iniuriam inferre ſi iniuſte aliquem excomunicat. & tenetur ei ad damna, intereſſe, & expenſas.cau.4.dub.14.n.1.fol.111.

Iudex male iudicans tenetur ad damna, & expenſas, & intereſſe. eod.nu.4.

Iudex non dicitur grauare partem ubi ordinat de termino aſſignando abſenti non audito quem forſan aſſignando diceretur grauamen inferre.cau.11.dub.43.nu.1.fol.115. Faſto.

Iudex per pronuntiam factam ſuper deſertione appellationis an debeat eſſe iudex? deciſ.41.numero.5.fol.48. de appellatio. in anti.

Iudex pendente termino ad dandum apoſtolos an ſi procedat dicatur nulliter procedere.dec.77.numero.2.fol.51.de appel. in anti.

Iudex põt ſæpius deliberare & ex uariis opinionibus alterā præeligere.dec.55.nu.1.fol.6.de reſcr.in anti.

Iudex primus qui condemnauit in expenſis poteſt illas taxare non obſtante appellatione.dec.25.nu.1.fol.43.de ſentent.& re iud.in anti.

Iudex qui anempta reuocauit incidenter poſſunt poſtea condẽnare in expenſis.dec.1.nu.1.fol.17.de off.iudicis.in anti.

Iudex qui non detulit appellationi non poteſt præfigere terminum ad eam proſequendum.dec.16.nu.1.fol.46.de appellat. in antiq.

Iudex qui pronuntiauit appellationem deſertam poteſt appellantem reponere ad docendum de diligentia.eo.tit.& lib.deci.42. nu.1.fol.48.

Iudex qui pronuntiauit appellationem deſertam poteſt reponere appellantem ſi doceat de diligentia.ibid.dec.43.nu.1.

Iudex, recuſari poteſt ſi propalauit intentionem ſuam dicendo aliquem non habere ius.dec.38.num.1.fol.61.de con. præbẽ. in anti.

Iudex ſi pronuntiet ſe non iudicem cum re uera ſit an deſinat eſſe iudex? dec.42.nu.6.fol.48.de appel.in anti.

Iudex unius territorii an poſſit alteri concedere territorium ſiue iuriſdictionem contra ſubditos ſuos qui in dioceſi alterius delinquerunt.dec.13.nu.2.fol.11.de conſuet.in antiq.

IVDICES in partibus ſeruatis ſeruandis nunquam ſuper admiſſione uel repulſione interloquuntur.dec..10.nu.2.fo.40. de exceptio.in anti.

Iudices remiſſoriæ poſſunt etiam recipere confeſſiones partium. deciſ.25.numero.1.fol.34 de probat.in anti.

Iudices remiſſoriæ poſſum recipere partis confeſſionem. dec.3. nu.1.fol.95.de teſti.Biſi.

Iudices ordinarii plures habentes poteſtatem in ſolidum ſi omnes incipiunt procederent in ſimul unus ſine aliis procedere aut diffinire ceſſante impedimento non poſſe. dec.2.nu.2.fol. 90.de arbitr.Biſi.

IVDICIVM poſſeſſorium requirit poſſeſſionem.dec.1. nu.4.fol.92.de reſti.ſpol.Biſi.

IVDICANDVM nõ eſt bis de eodem crimine.dec.5. nu.4.fol.97.de ſent.& re iud.Biſi.

IVRA debent ante finem litis petenti reſtitui retenta copia ſi aduerſarius non contradicat & ille iuret reportare ea ad mādatum auditoris.deci.8.numero.1.fol.38.de fide inſtrument. in anti.

IVRAMENTO dicentis ſe in partibus iuſtitiæ complementum conſequi minime poſſe ſtatur. dec.23.nu.1.fo.34. de prob.in anti.

IVRAMENTVM appoſitum in contractu de iure reprobato non operatur contractus ualiditatem ſed ut iurans illud ſeruet ſic. deciſ.6.numero.1.fol.39.de iureiurand. in antiq.

Iuramentum ad effectum agendi poteſt relaxari parte non citata ſecus ſi ad probationem.ibi.dec.8.nu.1.

Iuramentum calumniæ ſi petitum fuerit & non præſtetur nullus eſt proceſſus ſecus ſi non fuerit petitum. dec.2.nu.1.fo.25. de iura.calum.in anti.

Iuramentum calumniæ ommiſſum ſi non fuerit petitum non uitiat ſententiam.ibid.dec.4.nu.1.

Iuramentum generale,& confuſum recipit interpretationem . & ſubauditionem iuris.deciſ.10.numero.5.fol.72.de teſtament. in anti.

Iuramentum de calumnia an poſſit iudex cogere reũ ad ſubeundum antequam ſibi decernatur copia proceſſus. cau.26.dub.50.nu.1.fol.116.Faſto.

IVRA ſunt potius concordanda quam quod unum aliud tollat uel corrigat.dec.11.nume.14.fol.106.de con.præbend. Biſi.

Iuramentum de non reuocando procuratore conſtituto ad permutandum & reſignandum beneficium cauſa permutationis obligat neceſſario.dec.8.nu.1.fol.18.de procu.in anti.

Iuramentum excludit iurantem a petitionem reductionis ad arbitrium boni uiri ubi non docetur de dolo arbitratoris . non ſic a ceſſione bonorum.dec.2.nu.1.fol.20.de arbitr.in anti.

Iuramentum nocet ſpoliato petenti ſe reſtitui.dec.11.nu.1.fo.12. de renun.in anti.

IVRANS non uendere ſi uendat efficitur periurus,attamẽ uenditio tenet.dec.31.numero.3.fol.43.de ſentent.& re iudi. in anti.

IVRANTI ſe iuſtitiæ complementum in partibus conſequi poſſe non ſperare creditur nec auditur uolens probare contrarium.dec.61.nu.1.fol.6.de reſcr.in anti.

IVRISDICTIO perpetuatur per ſolum decretum citationis quo ad iudicem ſecus quo ad partem. dec.1.nu.1.fol.88.de offi.delegat.in anti.Biſi.

Iuriſdictio cenſetur præuenta per executionem citationis etiam ſi alter iudex primo impetratus fuiſſet.ead.dec.nu.2.

Iuriſdictio delegati expirat per remiſſionem cauſæ ad ſeniorem. dec.8.nu.1.fol.16.de offic.deleg.in anti.

Iuriſdictio deuoluitur ad ſuperiorem per negligentiam prælati inferioris epiſcopo non autem ad conuentum uel capitulum. dec.1.nu.1.fo.13.de ſupplen.negl.prælat.in anti.

Iuriſdictio delegata non eſt extendenda extra perſonas inter quas cauſas commiſſa eſt.dec.4.numer.2.fol.97.de appellat. Biſi.

Iuriſdictio acquiritur ignoranti.dec.4.nu.4.fol.103.de cõ.præb. Biſi.

Iuriſdictio nondum competens committi non poteſt ut ualeat tempore quo competat.dec.9.numero.4.fol.15.de offic.uica. in anti.

IVRIS patronatus expreſſio non eſt neceſſaria in uenditione territorii & quid ſi exprimatur.dec.4.n.1.fol.74.de iurepat. in anti.

IVS patronatus acquiritur eo ipſo quod beneficium conſtruitur cum auctoritate epiſcopi.dec.5.num.1.eod.

Ius patronatus beguinarum cenſetur ius patronatus eccleſiaſticum.dec.8.nu.1.eod.

Iuris patronatus donatio facta ſine conſenſu epiſcopi ſui an ualeat.dec.17.nu.2.fol.76.eod.

Ius futurum per pactum remitti poteſt.dec.1.n.2.fol.17.de pact. in anti.

Ius ad rem tollitur quando de ipſo mentio ſit alias nõ.dec.8.nu. 4.fol.104.de con.præben.Biſi.

Ius patronatus eſt rei ſpirituali annexum.dec.3.nu.2.fol.8.de cõſuet.in anti.

Ius quæritur in iuribus in corporalibus non apprehenſa poſſeſſione corporali.dec.24.nu.2.fol.53.de præb.in anti.

Ius reuocandi domum legato uel alias ſi propterea non impeditur in ſua legatione non conceditur. dec.1.nu.1.fol.23.de foro compe.in anti.

Ius reuocandi domum non habent uenientes ad Ro.curiam ex cauſa uoluntaria ſecus ſi ex neceſſaria & ſit cauſa quæ de facili expediri non poſſit. ibidem deciſi. ſequenti. numero.1.

Ius reuocandi domum an habeant præſentes in Ro.curia.eo.tit. dec.6.nu.1.fol.24.in anti.

Ius reuocandi domum præſentes in curia Romana reipublicæ cauſa non habent.dec.27.num.1.fol.30.de dolo & contuma. in anti.

Ius reuocandi domum an habeant præſentes in Romana curia. ſi agatur de cauſa quæ ſapit crimen? cauſ.3.dub.10.nu.1.fol. 110.Faſto.

LAICI ſi ipſorum cauſæ per papam auditoribus ſacri palatii commiſſæ fuerint non habebunt ius reuocandi domum dec.17.nu.2.fol.2.de reſcri.in anti.

LAICVS poteſt eſſe procurator ad permutandum & ad reſignandum & acceptandum.dec.8.nume.5.fol.18.de procur. in anti.

LAVDVM non ualet ubi unus ex arbitris condemnat in plus quam alter.dec.1.nu.1.fol.90.de arbit.Biſi.

LEGATA non priuilegiata ſolummodo defalcantur.priuilegiata uero integraliter ſoluuntur.dec.12.nu.2.fo.73.de teſtam. in antiq.

Legata ubi nominatim ab hærede ueniunt præſtanda. onus ipſorum non pertinet ad fidei commiſſarium.ead.dec.nu.3.

Legata ubi pro parte filii grauati præſtari debent nullatenus præſtantur ſi ſunt indiuidua propter poſthumum agnatũ qui præſtare pro parte ſua non tenebatur.dec.4.n.4.fo.97.de app.Biſi.

LEGATORVM omnium onus ſpectat ad fideicommiſſarium uniuerſalem quãdo legata ſimpliciter relinquuntur. & fideicommiſſum ſimpliciter.dec.12.nu.4.fol.73. de teſtam. in antiq.

LEGATVS de latere poteſt unire eccleſiam parrochialẽ uni dignitati etiam epiſcopali ex cauſa rationabili.dec.3.nu. 1.fol.16.de offi.leg.in anti.

Legatus habet ordinariam in prouintia ſibi decreta,& ſtatuta perpetua facere poteſt & cõfirmare electos & exemptos.ibid.n.3.

Legatus de latere poteſt unire eccleſiam parrochialem dignitati. dec.4.nu.4.fol.65.de re.eccle.non alien.in anti.

Legatus habens poteſtatem conferendi beneficia certo modo reſeruata non poteſt aliter reſeruata conferre.dec.1.nu.1.fol.16. de offic.leg.in anti.

Legatus habens poteſtatem beneficia qualitercunque uacantia conferendi non poteſt conferre beneficia uacantia per conſtitutionem execrabilis uel aliter reſeruata generaliter. dec.4.nu.1. fol.16.de offi.legati.in anti.

Legatus habens poteſtatem reſignationem ex cauſa permutationis recipiendi & perſonas transferendi non poterit tamen ſe intromittere de beneficiis reſeruatis generaliter uel ſpecialiter.ibidem.nu.3.

LEGATIS quare prohibitum eſt commiſſiones facere poſſe aliis de beneficiis uacantibus per reſignationes? dec.5.nu.4. fol.103.de con.præb.Biſi.

Legatus non tenetur edere ſuam poteſtatem.dec.2.num.1.fo.16. de off.leg.in anti.

LEGARI an poſſit actio litigioſa. dec.9.num.2.fol. 90.de iudi.Biſi.

LEGATARIO tempore mortis acquiritur dominium rei legatæ.dec.10.nu.8.fol.58.de con.præb.in anti.

LEGATARIVS an poſſit cõtinuare proceſſum inchoatum per teſtatorem.dec.1.nu.1.fol.69.de teſtam.in anti.

Legatarius an poſſit cõtinuare proceſſum inchoatũ cũ teſtatore in actione ſibi legata in nu.4. dec.3.nu.1.fo.90.de iudi.Biſi.

LEGATVM uitiatur propter defectum ſeu falſitatem cõditionis.dec.9.nu.5.fol.72.de teſtamen.in anti.

Legatum uitiatur propter cauſalem falſitatem. deciſ.2.nu.8.fol. 106.de re.eccle.non ali.Biſi.

LEGITIMVS nõ p̃ſumitur quis ad effectũ adiudicãdi ſibi beneficiũ niſi probet ſed manutenẽdi in poſſeſſione ſic.dec. 1.nu.1.fol.38.de præſumptio.in antiq.

LIBELLANS cogitur edere iura nominata in ſuo libello ſuper quibus fundatur intentio ſua. dec.7.nu.1.fol 38.de fide inſtrum.in anti.

Libellans ſuper perturbatione & inquietatione.an obtinere poſſit probando reum appellaſſe in prouiſione appellari agentis . & ab inductione in poſſeſſionẽ. cauſ.3.dub.13.n.1.fo.111.Faſt.

Libellans ſuper inquietatione an obtineat probando aduerſarium appellaſſe a collatione & ab inductione in poſſeſſionem? cau.25.dub.49.nu.1.fol.116.Faſto.

LIBELLVS de dono non datur ubi lis fuit conteſtata cũ parte alias ſic.dec.1.nu.2.fol.31.ut lite pen nih.inno.in antiq.

Libellus ſuper attemptatis,in fine litis porrectus an admittẽdus eſt? cau.1.dub.4 nu.1.fol.110.Faſto.

Libellus alternatiuus an procedat. cau.5.dub.16.n.1.fo.111.eo.

LIBERTATIS datio facta pendente optione eius cui legata eſt ſeruorum optio ualet in euentum quod ille nõ optetur.dec.7.nu.4.fol.104.de con.præb.Biſi.

LICENTIA rectori data de non reſidẽdo p epiſcopũ nõ expirat p mortem epiſcopi.dec.86.nu.2.fo.8.de reſcri in anti.

Licentia facta in fine anni ab ordinario cauſa ſtudiorum tenente

eccleſiam curatam de non permouendo ualet.dec.38.n.1.fol.56.de præb.in anti.

LICENTIATVS per iudicem iniuſte an poſſit excommunicari tanquam contumax. dec.1.nu.1.fol.29. de dolo & contum.in anti.

LIS non conteſtatur in cauſa appellationis abſente parte ſecus ſi ſit præſens.dec.13.nu.1.fol.46.de appel.in anti.

LITIS conteſtatio in cauſa appellationis altera parte abſente non eſt neceſſaria.dec.45.numero.1.fol.48.de appellat. in anti.

LITE non conteſtata in abſentiam partis proceditur.dec.28. nu.1.fol.47.de appell.in anti.

LITERÆ ad beneficia tanquam ambitioſæ ſunt reſtringentibus.dec.60.nu.7.fol.6.de reſcr.in anti.

Literæ ad beneficia per quas rationes odioſe dicantur.dec.33.n. 3.fol.55.de præben.in anti.

Literæ impetratæ per ſurreptionem quando ualeant? dec.70.nu. 2.fol.7.de reſcri.in anti.

Literæ in forma pauperum non ſunt ambitioſæ imo potius de iuſtitia.dec.10.nu.11.fol.58.de con.præben.in anti.

Literæ in forma pauperum uidentur eſſe iuſtitiæ.dec.55.num.5. fol.63.eod.

Literæ impetratæ pro aliquo non habentes clauſ.non obſtante quod pro alio ſcripſerimus non præiudicant recepto nec canonicũ ſub expectatione præbendæ.dec.11. nume.4.fol.105.de con. præben.Biſi.

Literæ ſigillatæ ſigillo executoris cum iuramento partis creditur. dec.7.nu.1.fol.16.de off.deleg.in anti.

Literæ ſuper beneficio expeditæ ante cauſæ commiſſionem an poſſint arreſtari & quid de literis ad lites.dec.51.nu.1.fol.5.de reſcr.in anti.

Literæ uel ſupplicationes per conceſſum.quare nõ probent? dec. 87.nu.6.fol.8.de reſcri.in anti.

LITERIS epiſcopi cum ſolo ſigillo etiam plura aſſerentibus quæ fieri potuerant eodem tempore dummodo ſpectent ad ſuum officium creditur.dec.16.num.1.fol.33.de probatio. in anti.

Literis epiſcopi cum ſolo ſigillo in præiudicium expectantium non creditur.ibid.dec.17.nu.1.

Literis delegatorum executorum uel ſubexecutorũ ſigillatis creditur.ibid.nu.2.

Literis clauſis an credatur ſicut patentibus.ibidem. deciſ.20.numero.2.

Literis epiſcopi non habentibus ſubſcriptionem teſtium non creditur niſi ſuper excomunicatione maxime ubi lederetur ius partis.cau.36.du.65.nu.8.fol.118.Faſto.

Litis conteſtatio non fit in cauſa appellationis parte abſente.dec.3.nu.1.fol.24.de litis conteſt.in anti.

Lis ſi eſt conteſtata in prima inſtantia non eſt neceſſe illam conteſtari in cauſa appellationis de ſtilo rote.co.ti.& ſo.dec.5.n.6.

Litis conteſtatio an in cauſa appellationis ſit neceſſaria. ibidem. dec.9.nu.1.

Litis conteſtatio inducitur per negationem contentorum in libello etiam quod non dicatur animo litem conteſtandi. ibidem. dec.12.nu.1.

Litis conteſtatio fit per reſponſionem factum ad articulos concluſiuos.dec.18.nu.1.fol.36.de teſti.& atteſta.in anti.

Litis conteſtatio non requiritur ubi petitur declarari aliquid incidiſſe in canonem ſi quis ſuadente diabolo.dec.20.nu.1.fo.82. de ſent.excom.in anti.

Litis motio iniuſta ſi fiat malitioſe non inducit uitium litigioſi. dec.2.nu.2.fol.107.de rer.permut.in anti.

Lis non dicitur pendere propter extra iudicialem appella. deciſ. 69.nu.1.fol.59.de appel.in anti.

Litis proſecutio non transfertur de perſona ad perſonam niſi in hæredibus uel uniuerſalibus ſucceſſoribus uel in dominos qui per procuratorem agunt uel a filio in patrem. dec.3.nu.5.fol. 90.de iudic.Biſi.

LOCATIO ſi eſt ſucceſſiue facta duobus & ſecundo tradita eſt poſſeſſio præfertur ſecundus poſſeſſor alias nõ. dec.2. num.1.fol.66.de loca & condu.in anti.

Locatio & conductio proxima eſt emptioni, & uenditioni. ead. dec.nu.2.

LOCVS loci debet apponi in inſtrumento. deci.5.nu.2.fol. 38.de fide inſtru.in anti.

LVMINARII conſtituti ad quærendum pro luminaribus an poſſint agere pro his quæ debentur luminariæ. deciſ.1. nu.2.fol.90.de iudic.Biſi.

MALE factum uel male dictum male præſumitur.dec. 1.nu.11.fol.78.de Hæret.in anti.

MAIOR 14.poteſt obtinere officium ſimplex in eccleſia cathedrali.ſecus ſi haberet adminiſtrationem. dec.2.nu. 1.fol.14.de etate & qual.in anti.

Maior.14.habet legitimam perſonam ad petendas decimas ſibi ex priuilegio debitas.dec.2.nu.1.fol.74. de dec.in anti.

MAIOREM uel minorem aliquem eſſe aſſerenti incumbit onus probandi.dec.6.nu.8.fol.101.de præb.Biſi.

MANDATA ſub uniuerſitate an ueniant futura? dec.9.n. 5.fol.15.de off.uicarii in anti.

MANDATVM ad beneficium comprehendit præbendam etiam electiuam in eccleſia collegiata.dec.62.num.1.fo. 7. de reſcr.in anti.

Mandatum de prouidendo an liget manus habentis poteſtatem conferendi? deci.25.numero.3.fol.60.de con. præbend. in anti.

Mandatum morte mandantis ſoluitur. dec.9.num.3. fol.89.de procur. Biſi.

MARITVS non cenſetur donare res uxori quas ex neceſſitate illi exhibet.dec.1.nu.2.fol.108.de don.inter ui. & uxo. Biſi.

Maritus quod per miniſterium uxoris acquirit ſibi acquirit.ead. dec.nu.8.

MATRIMONIVM contrahi poteſt per procuratorem habentem ſpeciale mandatum. dec.8.nu.3.fol.89.de procur.Biſi.

MENSIS appoſitio ante acceptationem ligat manus inferiorum.dec.6.nu.8.fol.104.de con.præb.Biſi.

METROPOLITANVM omiſſo ſuffraganeo ordinario partes adire non poſſunt.dec.21.nu.4.fo.99.de appel. Biſi.

METROPOLITANVS an poſſit cognoſcere de cauſis ſubditorum ſuffraganeorum illis inuitis etiam ſi extaret ſtatutum uel conſtitutio edita in concilio prouinciali.deci.13. nu.1.fol.10.de conſuet.in anti.

Metropolitanus an poſſit committere poteſtatem confirmandi electionem fiendam? deciſ.9.numero.3. fol.15.de offic. uica. in anti.

Metropolitanus non cognoſcit de nullitate ſententiæ niſi in uim appellationis.deciſ.19.numer.3.fol.43.de ſenten.& re iudic. in antiq.

METVS excomunicationis iniuſtæ excuſat eum qui conteſtatur litem cum proteſtatione.dec.32.nu.1.fol.82.de ſentent. excomu.in anti.

MINOREM aliquem aſſerens debet cõputare annos ætatis.dec.2.nu.1.fol.39.de exceptio.in antiq.

MINORI impetranti ueniam ætatis incumbit docere de ueritate cauſarum coram ordinario allegatorum. dec.2.nu.5. fol.106.de re.eccle.non ali.Biſi.

Minori poſſunt cõpetere tã beneficiũ appellationis quã in integrũ reſtitutionis.dec.4.nu.1.fol.20.de reſti.in integer.in anti.

MINOR ualor unius ex beneficiis permutatis non arguit ſuſpitionem fraudis.dec.1.nu.1.fol.67.de re.permu.in anti.

Minor.14.annis præbendam in cathedrali de iure obtinere põt licet regula cancel.aliter diſponat.dec.1.nu.1.fol.14.de ætate & quali.in anti.

Minor.xxv.annis non poteſt eſſe procurator ad iudicia etiam cõſentiente.parte aduerſa alias facit proceſſum nullum.dec.37. nu.1.fol.20.de procur.in anti.

MONACHO cõmitti cauſæ niſi a ſolo papa poſſunt ſine licentia abbatis.dec.4.nu.3.fol.87.de off.archi.Biſi.

MONACHVS ſine licentia abbatis an poſſit eſſe officialis uel locum tenens? dec.4.nu.1.fol.87.de off.archi.Biſi.

Monachus non habet uelle uel nolle.ead.dec.nu.5.

Monachus effectus officialis alicuius epiſcopi procedẽdo an dicatur nulliter procedere ſi ſibi oppoſitum non fuerit. ead.dec. num.4.

Monachus ſimplex poteſt eſſe officialis epiſcopi & locumtenens officialis niſi opponatur.deci.3.num.1.fol.15.de offic.uicar. in antiq.

Monachus delegatus a papa niſi papa faceret mentionem de monachatu,procedendo an faciat proceſſum nullum? ibidẽ. num.3.

Monachus ſpoliatus beneficio ad nutum remouibili non reſtituitur contra abbatem ſuum niſi pendente inquiſitione quam cõtra abbatẽ proſequebatur uel ab extraneo ſit ſpoliatus.deci.1. nu.1.fo.26.de reſti.ſpol.in anti.

Monachus

Monachus ſpoliatus per abbatem non poteſt petere reſtitutionē niſi ſit ſpoliatus pendente accuſatione quam procurat contra abbatem.dec.23.nu.1.fol.19.de reſt.ſpol.in anti.
Monachus non habens proprium accuſans abbatem, debet habere expenſas de bonis monaſterii ſecus ſi proſequaretur cauſam propriam . deci.6.numer.1.fol.74.de reg.& tran.ad reli. in anti.
MONACHI & alii regulares poſſunt conſtituere procuratorem in cauſis in quibus poſſunt ſuo nomine agere uel conueniri.dec.1.nu.1.fol.18.de procur.in anti.
Monachus admiſſus ad accuſationem abbatis debet habere expen.neceſſarias a monaſterio . dec.4.nume.1.fol.77.de accu. in anti.
Monachus propter delictum poteſt a monachatu deponi.dec.1. nu.1.fol.80.de pœn.in anti.
Monachus depoſitus a monachatu cenſetur priuatus præbēda. & uoce capitulari.ead.dec.nu.1.
Monachus recipiens mutuum ſi non poteſt ſoluere non admittitur ad ceſſionem bonorum.immo poteſt priuari præbenda.& dabitur ei ut poſſit uiuere ad neceſſitatem extra monaſterium. ead.dec.nu.3.
MONASTERIVM profilio computatur.dec.10.nu. 10.fol.72.de teſtam.in anti.
Monaſterium exemptum ex eo quia erat monialium licet efficiatur monachorum uel canonicorum ſecularium uel regularium non deſinit eſſe exemptum.dec.10 nu.3.fo.102.de præb.Biſi.
MONETA tria neceſſario habere debet.dec.2.nu.3.fo.17. de pact.in anti.
MONITIO ſub pœna excommunicationis an reqrat prius uocationem partis?cau.5.dub.15.nu.1.fol.111.Faſto.
MONOSILLABA repetit modos & qualitates.cau. 14.dub.46.nu.8.fo.116.Faſto.
MORS ciuilis nō æquiparatur morti naturali niſi in caſibus in iure expreſſis.cau.14.dub.46.nu.1.fol.116.Faſto.
MOTVS proprius non tollit ius tertii nec gratiam ampliat. dec.71.nu.1.fol.7.de reſcr.in anti.
MOTVS proprius operatur ut non teneatur impetrans mentionem facere de aliqua qualitate intrinſeca beneficii.dec.37. nu.1.fol.4.de reſcr.in anti.
Motus proprius non probatur per teſtes.dec.6.nu.1.fol.38.de probat.in anti.
Motus proprius licet tollat qualitates extrinſecas tamen non tollit intrinſecas nec diſpenſationem inducit.ibidem.nu 2.
Motus proprius preſeruat a ſurreptione ſe non tollit ius alterius. dec.33.nu.5.fol.55.de præb.in anti.
MVLIERES intrantes monaſteria in quibus non ſit profeſſio an gaudeant priuilegio can.ſi quis ſuadente.dec.1.nu.1. fol.74.de regu.& tran.ad Reli.in anti.

NEGLIGENTIA uitabilis quæ dicatur erit arbitrium.dec.11.nu.4.fol.59.de con.præben.in antiq.
Negligentia inferioris ſuppletur per ſuperiorem non autem per parem uel inferiorem , dec.1.nu.2.fol.87.de ſupplen. negli.præla.Biſi.
NEGLIGENTIBVS inferioribus conferre ad ſuperiorem deuol.poteſtas conferendi non autem ad parem.dec. 1.nu.1.fol.87.de ſupplen.negli.præla.Biſi.
NEMO extimandus eſt dixiſſe quod mente nō agitauit.dec. 1.nu.12.fol.78.de Hære.in anti.
NON requirit ſummaria cognitio ubi principaliter petit in integrum reſtitutio.ſecus ſi incidenter.dec.1.nu.1.fo.30. de reſti. in integer.in anti.
NOMINATIO domini locum habet ubi agitur petitorio contra aliquem reali.dec.1.nu.3.fol.87.de off.archi.Biſi.
NOMINATVS ab illo in cuius priuilegio cauetur qđ nominati & nominandi ab ipſo cæteris nominatis . & nominandis ab aliis præferantur in beneficio uacante præferetur nominatis ab aliis priuilegium habentibus nominandi dec.5.nu. 1.fol.79.de priui.in anti.
NOTARII ſacri palatii quando pauperibus gratis ſcripturas facere debeant . dec.1.numero.1.fol.1.de conſtitutio. in antiq.
NOTORIVM nō ius agenti poſſeſſorio & reſeruatio obſtant eidem.dec.1.nu.1.fol.16.de reſti.ſpolia.in anti.
NVLLITAS debet ſpecificari in iudicio. dec.70.num.2. fol.50.de appella.in anti.
Nullitas ubi principaliter intentatur termini ſacri palatii ſunt ſeruandi.ſecus ſi incidenter intentaretur . deci.24.nu.1.fol.23.de Iudi.in anti.
NVLLITATEM intentans debet in libello cauſam exprimere in quo poteſt nullitatem & iniquitatem deducere.dec. 1.nu.1.fol.14.de libell.oblat.in anti.
NVLLITATIS exceptio impedit litis conteſtationem. dec.2.nu.1.fol.24.de litis conteſt.in anti.
Nullitatis & rei iudicatæ ſi queſtio proponatur utra ueniat primum diſcutiendæ.dec.19.nu.1.fol.43.de ſenten.& re iudic. in anti.
Nullitatis exceptio requirentis altiorem indaginem non obſtat iudicio adipiſcendæ . dec.1.numer.2.fol.78.de reſtitu.ſpolia. Biſi.

OBIECTVS qui riunt ex mala appellatione in ſecunda inſtantia non poſſunt reformari.deci.15.nu.1. fol.36.de teſti.& atteſt.in anti.
Obiectus ſi ommiſit reus & poſſeſſor dare in prima inſtantia an poterit dare in ſecunda.dec.8.nu.1.fol.40.de exceptio.in anti.
Obiectus ſi fuerint reiecti ex eo quod non fuerunt in termino ad ponendum dati licet bene in termino ad declarandum. an dati in ſecunda inſtantia debeant admitti.ibidem.dec.9.num.1.
Obiectus ſunt magis odioſi quam actio iniuriarum ciuiliter intentata.dec.1.nu.1.fol.79.de iniu.& dam.da.in anti.
Obiectus in criminalibus debent eſſe luce clariores . dec.2.nu.1. fol.94.de probatio.Biſi.
Obiectus ſi fuerunt repulſi in prima inſtantia ob id quod extra terminum fuerunt dati an poſſint in ſecunda inſtantia dari? dec.2.nu.6.fol.96.de exceptio.Biſi.
Obiectus formatus ſuper minoritate ætatis tempore gratiæ debet habere expreſſe declaratos annum & menſem gratiæ.cauſ.8. dub.17.nu.1.fol.113.Faſto.
Obiectus an poſſint declarari.cau.13.dub.33.nume.1.fol.113. Faſto.
OFFICIVM iudicis circa ea quæ incidunt uel emergunt non competit ante litem conteſtatam.dec.2.nu.3.fol.97. de appella.Biſi.
OPINIO ueritate probata debet cedere ueritati.dec.49.n. 3.fol.5.de reſcr.in anti.
Opinio Ioan.and.in.c.duobus de reſcri.li.vi.tanquam fauorabilis pauperibus ſeruatur in curia.dec.11.nu.1.fol.58.de con. præb.in anti.
OPTIO non ex nouo ſed antiquo titulo prouenit.dec.15.n. 1.fol.11.de conſuet.in anti.
Optio præbendarum ubi datur de minori ad mediam,& de media ad maiorem,quis optare non poterit maiorem ſi ius in minori non habet.dec.10.nu.1.fol.52.de præb.in antiq.
Optio non uidetur noua collatio.dec.8.nu.5.fol.81.de ſen.exc. in anti.
ORDINARII plures quorum quilibet habet poteſtatē inſolidum ſi ſimul incipiunt procedere in una cauſa poſtea nō poterit unus ſine altero ceſſante impedimento diffinire.dec.3. nu.1.fol.21.de arbitr.in anti.
Ordinarii conferre poſſunt beneficia uacantia ante purificationē gratiæ in communi forma pauperum . dec.37.nu.1.fol.61.de con.præb.in anti.
ORDINARIORVM eſt lata poteſtas ad omnia nō prohibita de iure communi & eſt amplianda . dec.5.nu.3.fol. 103.de con.præb.Biſi.
ORDINARIVS an alteri cōmittere poſſit ut recipiat reſignationem certi beneficii alicuius & illud conferat cuidam alteri.dec.5.num.1.fol.103.de con.præb.Biſi.
Ordinarius eſt minor legato.ead.dec.nu.2.
ORDO iuris ubi non requiritur ſed tamen partes ceperunt illud obſeruare an ſibi præiudicent?dec.10.nu.3.fol.41.de ſen. & re iudi.in anti.

PACTVM uel iuramentum primi expectantis qđ non acceptabit certum beneficium in præiudicium ſecundi ualet.dec.1.nu.2.fol.17.de pact.in anti.
Pactum iuratum de non acceptando uel uendo acceptatione p primum in data factum ſecundo an repellat primum acceptantem?dec.1.nu.1.fol.95.de iureiu.Biſi.
PAPA conferendo canonicatum in aliqua eccleſia in dubio uidetur conferre cum iuribus canonicalibus quæ competunt canonicis illius eccleſiæ ſecundum eius ſtatuta ac conſuetudines.dec.9.nu.1.fol.9.de conſuet.in anti.
Papa in beneficio reſeruato dicitur ſolus ius habere . dec.30.n.2. fo.54.de præb.in anti.

Papa ubi mandat aliqu id ſtudioſe tunc ordo literæ eſt ſeruandus.dec.26.nu.5.fol.60.de con.præben.in anti.

Papa quæ in facto conſiſtunt præſumitur ignorare.dec.13.nu.6.fol.101.de præb.Biſi.

Papa non poteſt ſucceſſoribus ſuis manum ſeu poteſtatem claudere.& limitare.dec.19.nu.2.fol.102.eod.

Papa ubi manum appoſuit uidetur totum negotium ad ſe aduocare & ſic manus cuiuſcunque inferioris ligare.ſi hoc expreſſerit.nu.3.dec.6.nu.2.fol.104.de con.præb.Biſi.

Papa an mandando ſimpliciter prouideri uel alias diſponi de certo beneficio uacanti uideatur manum apponere.ead.dec.num 4.

Papa per ſolum mandatum de beneficio uacaturo non præſumitur uelle incontinenti ligare manus inferioris neque beneficiũ aliquod afficere.ead.dec.nu.5.

Papa ubi ſtudioſe aliquid mandat tunc ordo literæ eſt ſeruãdus.dec.7.nu.12.fol.104.eod.

Papa non præſumitur de facili tollere ius ad rem alteri quæſitũ.dec.8.nu.3.fo.eod.

Papa nuda uoluntate recedere poteſt a ſtilo.dec.50.nu.2.fol.5.de reſcr.in anti.

Papa ſi reſeruauit ſuæ collationi beneficia alicuius eccleſiæ non uidentur includi ſub reſeruatione nondum creata tempore reſeruationis.dec.32.num.8.fol.54.de præb.in anti.

Papa nunquam tollit ius alterius.nec in re nec ad rem ubi hoc non exprimit.dec.39.nu.4.fol.55.eod.tit.

Papa licet concedat alicui poteſtatem beneficia conferendi tamen poterit conferre beneficium cadens ſub.prima conceſsione mentione non facta.ead.dec.nu.8.

Papa ubi non diſtinguit nec nos diſtinguere debemus.dec.4.nu.3.fol.57.de con.præb.in anti.

Papa ſemper uidetur facere gratiam abſque præiudicio iuris alieni.cau.2.dub.5.nu.2.fol.110.Faſto.

Papa non præſumitur eligere unam uiam per quam iudicium ipſius impugnetur.cau.12.dub.32.nu.2.fol.113.Faſto.

Papa ſi reſeruat beneficia quæ aliquis obtinet ſortitur effectum reſeruatio etiam in beneficio quod ille obtinebat ſolum de facto.dec.8.nu.1.fol.11.de elect.in anti.

Papa ſi committit in rota cauſam inter laicos illi non habent ius reuocandi domum.dec.17.nu.1.fol.2.de reſcr.in anti.

Papa ſi conſtituat uicarium in aliquo epiſcopatu quandiu ſuæ placuerit uoluntati & ille conceſsit alicui licentiam celebrandi in domo talis licentia non expirat mortem papæ.dec.86.n.1.fol.8.de reſc.in anti.

Papa ubi manum appoſuit inferior ſe intromittere non poterit.dec.33.nu.2.fol.37.de teſti.& atteſt.in anti.

PAR in parem non habet imperium.dec.3.nu.2.fol.23.de foro compe.in anti.

PAROCHIANA eſt filia ſpiritualis.dec.4.num.2.fo.14.de filiis præsb.in anti.

PATER poteſt dare licentiam filio ſuo diſponendi in pios uſus.dec.1.nu.1.fol.69.de donat.in anti.

Pater an in præiudicium hæredis legitimi poſsit transferre ius patronatus.dec.17.nu.4.fol.76.de iure patro.in anti.

PATIENTIA operatur conſenſum in eo qui actum cõtradicendo impedire poteſt.dec.16.numer.4.fol.13.de renun.in anti.

PATRONO uel collatori ubi quis renunciauit beneficio in manibus non habentes poteſtatem quando incipiat currere tempus præſentandi uel conferendi reſpectiue?dec.7.nume.6.fol.101.de præb.Biſi.

Patrono an currat tempus præſentandi a die uacationis beneficii uel potius a die notitiæ.dec.1.num.1.fol.74.de iurepatron.in anti.

Patrono tempus quadrimeſtre quomodo computari debeat an ſecundum numerum menſium literarum an ſecundũ dies anni.dec.10.nu.3.fol.75.eod.

Patrono tempus præſentandi an currat a die ſcientiæ uel uacationis & quid in collatore?dec.13.nu.1.fol.76.eod.

Patrono ad præſentandum quãdo incipiat currere tempus.dec.7.nu.2.fol.101.de præb.Biſi.

PATRONVM licet appareat non præſentaſſe aliquẽ, an collatio facta ab ordinario infra tempus præſentandi ualeat.dec.10.nu.1.fol.75.de iur.patro.in anti.

Patrono clerico non permittitur uariare.dec.16.num.2.fol.13.de renun.in anti.

PATRONI conſenſus ex poſt facto ſuperueniens ſufficit.dec.1.nu.3.fol.57.de conſtitu.in anti.

PATRONVS excommunicatus non poteſt præſentare & quid de laico patrono.dec.2.numer.1.fol.74.de iure patron.in anti.

Patronus poteſt præſentare ad beneficium uacans de iure.licet non uacet de facto.dec.9.nu.1.fol.75.eod.

Patronus laicus habet tempus quadrimeſtre ad præſentandum ſemeſtre autem ſi ſit clericus.dec.10.nu.2.fol.75.eod.

Patronus laicus parum uel nullum ius habet uel ſaltem debile in diſpoſitione beneficii.ead.dec.nu.4.

Patrono præſentandi tempus quando incipiat currere?dec.3.nu.1.fol.108.de deci.Biſi.

Patronus an debeat uocari in unione facienda.cau.2.dub.6.nu.1.fol.110.Faſto.

Patronus an poſsit augumentare numerum deputatorum ab initio limitatum a fundatore?cauſ.5.dub.18.numero.1.fol.112.Faſto.

PAVPERES Chriſti ultimo loco uocati ad fideicommiſſum præferuntur aliis uenientibus ab inteſtato in omnem euentum licet ſub certis modo & conditione uocati uideantur.dec.9.nu.1.fol.71.de teſtamen.in anti.

PAVPERTAS ſuperueniens excuſat a iuramento licito.dec.2.nu.3.fol.30.de arbi.in anti.

PARS ſeparata a toto non eſt ſub toto ſed eſt totum per ſe.dec.11.nu.2.fol.65.de re.eccle.non alie.in anti.

PARTVS conceptus in his quæ concernunt eius præſeruationem ut producatur in eſſe gaudet priuilegio iam natarum.dec.1.nu.4.fol.108.de teſtamen.Biſi.

PECCATI taciturnitas oritur ex ſuperbia cordis.dec.1.n.6.fol.78.de hære.in anti.

POENALIS clauſula quãtunque poſsibilis ſi diſpoſitioni impoſsibili adiungatur non tenet.dec.10.nu.2.fol.71.de teſtamen.in anti.

PENSIONEM ſoluens nomine alieno cenſetur ex mãdato domini ſoluiſſe maxime ſciente penſionario.dec.2.nu.2.fol.25.de cau.poſſeſſ.& proprie.in anti.

PENSIONIS taciturnitas an reddat gratiam pauperis ſurreptitiam.dec.39.nu.1.fol.4.de reſcr.in anti.

PERIVRVS poteſt priuari beneficio & quid de ueniente contra fidem datam?deci.1.numer.1.fol.39.de iureiurand.in anti.

Periurus an ſit infamis.ibid.nu.2.

Periurus poteſt priuari beneficio,non tamen ſi eſſet ſimplex uiolator fidei.dec.1.nu.1.fo.88.de poſt.Biſi.

PEREMPTORIVM pluries emitti poteſt.cauſ.33.dub.62.nu.3.fol.118.Faſto.

PERMVTATIO in fraudem expectantis facta an cẽſeatur ubi ab infirmo de cuius ſalute deſperabatur beneficium maioris ualoris permutatum fuit.cau.31.dub.60.nu.1.fo.127.Faſto.

Permutatio beneficii litigioſi facta lite pendente reuocatur per uiam attemptati ẽt mortuo permutante uocato tamen poſſeſſore.dec.3.nu.1 fol.31.ut lite pen.nih.innoue.in anti.

Permutatio beneficii ſi non ſortiatur effectum.& permutãtes moriantur beneficia extra curiam dicuntur uacare.dec.4.num.2.fol.67.de re.permu.in anti.

Permutatio de beneficio quod quis ſe obtulit dimiſſurum ſi aliud uirtute expectatiuæ aſſequatur tacita tali oblatione facta eſt ſurreptitia.dec.13.nu.1.fol.67.de rer.permu.in anti.

Permutatio eſt de numero contractuum innominatorum.dec.16.nu.5.fol.68.eod.

Permutatio ex quibus præſumitur facta in fraudem expectantiũ.dec.2.nu.1.fol.38.de præſumptio.in anti.

Permutatio facta per procuratorem conſtitutum tempore quo nõ habuit dictum beneficium dominus cõſtituens non ualet.dec.26.nu.3.fol.19.de procur.in anti.

Permutatio facta per procuratorem de beneficio cuius non erat dominus conſtituens tempore conſtitutionis ſed permutationis non ualet.dec.17.nu.1.fol.19.de proc.in antiq.

Permutatio facta per aſſertum procuratorem poteſt per dominũ ratificari. Et acceptatio beneficii poteſt fieri per procuratorem ſed non aditio hereditatis.dec.21.nume.1.fol.19.de procur.in anti.

Permutatio per procuratorem laicum facta ualet.deci.11.nu.1.fol.67.de re.permu.in anti.

Permutatio facta ſub conditione ſi placet patrono an ualet?dec.12.nu.1.fol.67.eod.

Permutatio facta de eccleſia minori cum eccleſia pinguiori nõn cenſetur facta in fraudem expectantis qui iniuſte litera moueat

ſuper minori eccleſia. deci.2.nume.1.fol.109. de rer.permut. Biſi.

Permutatio & eius expeditio depẽdet ex poteſtate ſuperioris.dec. 3.nu.2.eod.

Permutatio non ſufficienter præſumitur fraudulenter facta in præiudicium expectantium ex ſola diſparitate beneficii.dec.5. nu.1.eod.

Permutatio facta in fraudem expectantis apoſtolici an cenſeatur ubi conſtitutus procurator ab aliquo octuagenario ad reſignã- dam in curia ex cauſa permutationis in manibus uicecancel- larii reſignauit & permutauit cum eius conſanguineo cuius be neficium non ualebat tertiam partem beneficii adepti. cauſ.6. dub.22.nu.1.fo.112.Faſto.

PERMVTANS ſi obtineat beneficium habens ordines annexos ſi infra annum ſe promoueri non fecerit an priuetur ta li beneficio ſtante maxime ordinatione teſtatoris hoc diſponen te.dec.1.nu.1.fo.66.de re.permu.in anti.

Permutans non agit interdicto unde ui nec ex canone reintegran da.dec.8.nu.1.fo.67.eod.

Permutans beneficium pro pluribus ſi unam euincatur tanquam reſeruatum poteſt habere regreſſum ad ſuum primum benefi- cium,ſed opus erit noua collatione.dec.9.nu.1.fo.67.eod.

PERMVTANTES in ſimul expediunt literas ſeu bul las ſuas nec alter ſine altero poſſet illas expedire & hoc de ſty- lo cancellariæ apoſtolicæ. dec.17.nume.1.fol.11. de conſuet. in anti.

PERMVTARE poteſt eccleſiam curatam clericus etiã in fine anni licet ſe promoueri non fecerit.dec.38.num.2.fo.56. de præb.in anti.

Permutare ultimo die anni nõ poteſt non promotus.dec.6.nu.1. fol.67.de re.permut.in anti.

PERMVTANTES tenentur in impetratione exprime re alia beneficia quæ poſſederint. deciſ.15.numero.1.fol.68. eodem.

Permutantes non poſſunt propria auctoritate redire ad priora be- neficia licet non dicantur incurrere poenã.c.de multa.de præb. & c.eum qui ſi contra faciunt.dec.3.n.2.fo.107.de re.permut. Biſi.

PETENTI reſponderi libello ſi obiiciatur de compromiſſo uidendum eſt an ſit tale quod impediat litis conteſtationem quia ſecus ſi eſt ſimplex.dec.11.num.1.fol.24.de litis conteſt. in anti.

PETITIO poſſeſſionis bonorum ſecundum tabulas facta ante euentum conditionis ualet in euentum. dec.7.num.6.fol. 104.de con.præb.Biſi.

Petitio poſſeſſionis bonorum ſecundum tabulas facta ante euen tum conditionis ualet in euentum. dec.7.nu.6.fol.114.de con. præb.Biſi.

PETITORIVM & poſſeſſorium ubi intentatur pronũ tiatio in poſſeſſorio eſt præmittenda in executione tamen pro- prietas debet præualere.dec.14.numer.2.fo 27.de reſt.ſpol.in antiq.

Petitorium licet inter duos colligitantes fuerit ſuſpenſum coram ſuo iudice ſi contingat per terminum coram alio iudice agi ſup eodem petitorio.poterit ſuſpendens tale petitorium uenire & a- gere pro ſuo intereſſe ſuper petitorio coram ſecũdo iudice.deci. 6.nu.1.fo.26.de cau.poſſ.& proprie.in anti.

Petitorium nõ uenit ſub poſſeſſorio.dec.2.n.2.fo.91.de cau.poſſ. & proprie.Biſi.

Petitorium licet A.ſuſpenderit quod ad B.non obſtabit quo mi- nus ipſe B.admitti debeat ad petitorii cauſam ab A.contra ter tium colligantem reaſſumptum.dec.7.n.1.fo.93.de reſt.ſpol. Biſi.

Petitorium poteſt ſuſpendi in cauſa appellationis ſecus in cauſa principali quia non poſſet poſt concluſionem in cauſa.dec.4. nu.1.fol.25.de cau.poſſ.& proprie.in anti.

PETITORII ſuſpenſio quo ad unam partem operatur effectum etiam quo ad aliam etiam non petentem. dec.12.n.1. fo.26.de cau.poſſ.& proprie.in anti.

Petitorium tempore feriarum non poteſt ſuſpendi ut procedatur in poſſeſſorio.dec.1.nu.1.fo.25.de feriis in anti.

PLENITVDO non indiget adiectione. dec.32.nu.6.fo. 54.de præb.in anti.

POSSESSIO dicitur acquiri a tactum anuli porte clau- ſæ & ſi fuerit ſpoliatus erit reſtituendus. dec.8.nu.1.fol.93.de reſti.ſpol.Biſi.

Poſſeſſio & acceptatio poſſunt acquiri ſub conditione qua defi- ciente nihil acquiritur. dec.9.num.3.fo.104.de con.præbend. Biſi.

Poſſeſſio an ſufficienter probetur per inſtrumentum publicum in quo continetur partem eſſe inductum in poſſeſſionem.cau.20. dub.41.nu.1.fol.115.Faſto.

POSSESSORIVM iudicium non eſt arduum.dec.1. nu.2.fo.87.de off.archidia.Biſi.

POSITIONES in prima inſtantia per procuratorem etiã cum iuramento datæ poſſunt in ſecunda per principalem reuo cari ſine expreſſa reuocatione erroris.dec.32.nu.1.fol.37.de te- ſti.& atteſt.in anti.

POSITIONIBVS tam pertinen.quam impertinen.re ſponderi debet de ſtilo palatii.dec.24.nu.1.fol.37.de teſti.& at teſta.in anti.

Poſitionibus non bene ſpecificatis uel non diſpoſitiue datis non cogitur quis reſpondere.ibid.dec.29.nu.1.

Poſitionibus an renuntians liti & cauſæ tenetur reſpondere? deci. 40.nu.1.fo.37.de teſti.& atteſt.in anti.

Poſitionibus concernentibus petitorium non tenetur reſpondere pars ſi fuerit ſuſpenſum petitorium.ibid.dec.41.nu.1.

POSITIONEM ubi quis negauerit non poterit amplius contra ponentem ſe iuuare ex ea.ibidem.dec.42.nu.1.

POSITIONI obiectiuæ tenetur quis reſpondere.ibidem. dec.43.nu.1.

Poſitionibus ubi ſemel reſponſum eſt an iterato reſpũderi cogi poſ ſit pars.dec.1.nu.1.fo.32.de confeſſis.in anti.

Poſitioni concernenti excommunicationem,an reſpondere quis te- neatur? dec.9.nu.1.fo.85.de reſcri.Biſi.

POSSESSIO dicitur acquiri per tactũ anuli portæ clau- ſæ.& ſi fuerit ſpoliatus erit reſtituendus. deci.8.nu.1.fo.93.de reſti.ſpol.Biſi.

Poſſeſſio & acceptatio poſſunt acquiri ſub conditione qua defi- ciente nihil acquiritur.deci.9.nume.3.fol.104.de con.præben. in anti.

Poſſeſſio an ſufficienter probetur per inſtrumentum publicum in quo continetur partem fuiſſe inductam in poſſeſſionem? cauſ. 20.dub.41.nu.1.fol.115.Faſto.

Poſſeſſionis eſſentia non diuerſificatur per iuſtum uel iniuſtum. deciſ.1.numero.7.fol.92.de reſtitu.ſpolia.Biſi.

Poſſeſſio an transferatur ex contractu rei eccleſiæ in debitæ facto & ex cauſa ſufficienti? deciſ.1.numero.3.fol.8.de conſuet. in anti.

Poſſeſſio transfert onus probandi negatiuam in aduerſarius licet ſecus quo aduerſarium. deciſ.3.numero.1.fo.31.de probat. in anti.

Poſſeſſio diuina facit quem præſumi promotum. & ideo dicenti negatiuam incumbit onus probandi. dec.4.numero.1.eiſdem fo.et.tit.

Poſſeſſio acquiſita eſt quid iuris licet in acquirendo ſit facti.dec. 81.nu.2.fo.8.de reſc.in anti.

Poſſeſſionis acquiſitio & traditio poſſunt fieri ſub traditione. dec. 19.nu.2.fo.28.de reſti.ſpol.in anti.

Poſſeſſio beneficii an acquiratur per traditionem anuli.dec.1.nu. 1.fo.25.de cau.poſſ.& propr.in anti.

Poſſeſſio ſola dat titulum in beneficialibus.dec.10.nu.2.fo.52.de præb.in anti.

Poſſeſſio facilius perditur quam proprietas.deci.6.nu.4.fo.68.de re.permu.in anti.

Poſſeſſio transfertur ex inutili contractu ubi non poſſet tranſ- ferri dominium. deciſ.5.numero.8.fol.92.de reſtitu.ſpoliat. Biſi.

Poſſeſſio an dicatur acquiri per ſolum tactum anuli eccleſiæ clauſæ ſi fiat in præſentia habentia poteſtatum conferren- di? deciſ.5.numero.1.fol.25.de cauſ.poſſeſſo.& proprie. in anti.

Poſſeſſio uiolenta facit uacare priora beneficia. deci.15.nu.2.fol. 33.de probat.in anti.

POSSESSOR reus in cauſa beneficiali de cuius iure non conſtat an poſſit dare obiectus de non iure ſuo cõtra acto- rem de cuius iure conſtat niſi uincatur per obiectus iſtos.dec.2. nu.1.fo.96.de except.Biſi.

Poſſeſſor malefidei ſecus uiolentus condemnandus eſt in fructi- bus a tempore occupationis licet de tempore non conſtet.dec. 2.nu.1.fo.80.de poen.in anti.

Poſſeſſor de cuius non iure conſtat non eſt admouendus ut alter inducatur in poſſeſſionem loco ſui non habens ius in beneficio. dec.2.nu.3.fol.86.de excep.Biſi.

Poſſeſſor beneficii dicitur habere poſſeſsionem pacificam licet ſibi poſtea moueatur lis ſuper beneficio.dec.3.nu.1.fo.25. de cauſ. poſſ.& proprie.in anti.

Poſſeſſor beneficii etiam non probato titulo beneficii nec penſionis poterit agere nomine ſui beneficii.dec.9.nu.1.fo.26.de cau. poſſe.& proprie.in anti.

Poſſeſſor reus non eſt amouendus a poſſeſsione beneficii etiam ſi nullum ius habeat ubi conſtat de non iure actoris . dec.6.nu. 1.fo.41.de ſen.& re.iud.in anti.

Poſſeſſor etiam ſi nullum ius habeat in beneficio tamē dare poteſt obiectus.ibid.nu.2.

Poſſeſſor præbende reſtituendus eſt ad res ad præbendam ſpectantes quas poſsidebat defunctus ex cuius perſona uacauit aduerſus quoſcunque ſpoliatores ſed non contra ſpoliatorem colligantem ſuper præbenda licet dicat ſpoliatum nunquam eas poſſediſſe. deciſ.18.numero.1.fol.28.de reſtitu.ſpolia. in antiq.

Poſſeſſor etiam intruſus poteſt excludere actorem per obiectus. dec.7.nu.1.fo.39.de excep.in anti.

POSSESSORIVM reſtituēdæ eſt multum fauorabile pro ſpoliato & celeritatem deſiderat præſertim in odium ſpoliãtis.dec.1.nu.3.fol.91.de cau.poſſ.& propr.Biſi.

Poſſeſſoriū non trahit ad ſe petitorium licet ſecus e contra.deci. 2.nu.3.eiſdem.fol.& titu.

POSSESSORIVM non trahit ad ſe petitoriū.dec.15. nu.3.fo.41.de ſen.& re iud.in antiq.

POSSESSORIO per tres ſententias conformes deciſo ſuſpenſo prius petitorio non eſt amplius ſententia dicenda ſuper poſſeſſorio.dec.14.num.1.fol.26.de cau.poſſeſ.& proprie. in anti.

POSSIDENS auctoritate ſuperioris poteſt agere nomine beneficii uel dignitatis pro rebus & iuribus pertinentibus ad beneficium uel dignitatem.dec.18.n.1.fol.28.de reſtit.ſpol. in anti.

PRÆBENDA optata loco primæ habetur. deci.8.nu.6. fo.81.de ſen.excom.in ant.

Præbenda eſt acceſſio canonicatus & non e contra. dec.11.nu.8. fo.105.de con.præb.Biſi.

Præbenda oritur ex canonia ſicut ex matre filia . ead. dec.numero.10.

PRÆBENDÆ ubi non ſunt diſtinctæ terminus menſis non ſtatuitur.dec.16.n.1.fo.53.de præb.in anti.

PRÆCARIO in dubio transfertur poſſeſsio.dec.1.num. 2.fo.16.de reſti.ſpol.in anti.

PRÆCEPTVM de ſoluendo a quo non fuit appellatum impedit litis conteſtationem ſicut ſententia diffinitiua. dec.7.nu.1.fo.54.de litis conteſt.in anti.

Præceptum de ſoluendo habet uim diffinitiuæ . ibidem numero.2.

Præceptum de ſoluendo non eſt ferendum in ſcriptis.dec.1.n.1. fo.96.de ſent.& re iud.Biſi.

Præceptum de ſoluendo eſt eiuſdem effectus ſicut ſententia . & ex eo oritur actio in factum ſicut ex ſententia . eadem dec.numero.2 .

Præceptum ſine ſcriptis factum in fauorem eius cui pars detulit iuramentum deciſorium ualet.dec.4.nu.1.fo.39.de iureiuran. in anti.

PRÆCEPTA negatiua ſemper obligant ſecus de affirmatiuis quia licet obligent ſemper non tamen ad ſemper.deci. 10.nu.3.fo.20.de conſuet.in anti.

PRÆCEPTO prohibitiuo uel negatiuo renunciari expreſſe non poteſt.ibid.nu.2.

PRÆLATO agenti pro ſua eccleſia, exceptio oppoſita quod non ſit prælatus ſeu in poſſeſsione prælaturæ non eſt admittenda . deciſ.6. numero 1. fol. 39. de exceptio. in antiq.

PRÆLATVS agit interdicto unde ui pro rebus ablatis eccleſiæ antequam eſſet prælatus.dec.1.nu.1.fo.20.de his quæ ui metu.cau.fi.in anti.

Prælatus uel prælatiſſa poteſt creare uicarios temporales.deci.1. nu.1.fo.16.de off.ordin.in anti.

PRÆLATI electio in collegiatis eccleſiis pertinet ad collegium.dec.8.nu.4.fo.101.de præb.Biſi.

Prælatus non poteſt agere pro damno dato ſubdito niſi dicat ſua intereſſe.dec.1.nu.1.fo 21.de iudiciis.in anti.

PRÆSENTATI renunciatio in manibus patroni facta ante inſtitutionem an ualeat ? deciſ.7.numero.1.fo.75. de iure patro.in antiq.

PRÆSENTATIO dat ius ad rem. eadem. deciſ.numero.1.

Præſentatio.2.facta poſt renun.primi præſentati in manibus patroni ſubſequente etiam renun.in manibus epiſcopi ualet.deci. 16.nu.1.fo.13.de renun.in anti.

PRÆSENTATVS an poſſit in manibus ſolius proni. cler.renun.ibid.nu.3.

Præſentatio patroni clerici habet uim electionis. dec.1.num.2.fo. 57.de inſtitut.in anti.

Præſentatio abbatis per epiſcopum admiſſa præſumitur facta de conſenſu capituli.deciſ.1.numero.1.fol.64.de his quæ fi.a præla.in anti.

Præſentatus a pupillo maiore infante præfertur præſentato a tutore.dec.6.nu.1.fo.75.de iure patro.in ant.

Præſentatus a patrono tenetur probare ſe infra tempus iuris fuiſſe præſentatum ſi hoc negatur.dec.13.nu.1.eod.

Præſentatus a donatario præfertur præſentato ab hærede donatoris licet cōſenſus epiſcopi ſuperuenit poſt donationem & præſentationem.dec.17.nu.1.fo.76.eod.

Præſentatus primo a patrono laico debet admitti per epiſcopum alias tenebitur epiſcopus primo non admiſſo. dec.6.num.2.fo. 86.de conſue.Biſi.

PRÆSENTIA partium an faciat cauſam eſſe in curia. dec.19.nu.5.fo.99.de appe.Biſi.

PRÆSVMPTIO eſt ſemper pro poſſeſſore.deciſ.8.nu. 3.fo.26.de cau.poſſ.& propri.in anti.

PRINCEPS unus an poſſit ſocium ſibi æqualem in principatu delinquentem punire.dec.3.nu.1.fol.23.de foro compe. in anti.

Princeps ubicunque facit aliquem actum & ad ipſius effectualē ſupplementem remanet impedimenta quæ completioni actus obſtarent uniuerſaliter loquendo. tam præſentia quam futura impedimenta remouiſſe uidetur.dec.33.nu.15.fo.56.de præb. in anti.

PRINCIPIVM eſt potiſsima pars rei. dec.11.num.3. fo.75.de iure patro.in ant.

PRIOR prioratus ſæcularis in quo eſt uicarius uidetur habere curam in prioratu & non ipſe uicarius. dec.2.n.1.fo.15.de off.uic.in anti.

Prior eſt caput collegii & de iure communi per collegium uel conuentum eſt eligendus. deciſ.13.nu.4.fol.102.de præbend. Biſi.

Prior clauſtralis an poſſit ſuum monachum uagabūdū uel alias criminoſum per uiam iuridicæ cognitionis punire.cauſ.3.dub. 8.nu.1.fo.110.Faſto.

PRIVATIO præſupponit habitum. dec.15.nu.2.fo.89. de procu.Biſi.

PRIVATVS eccleſia quæ eſt totum cenſetur priuatus prioratu . qui eſt pars . deciſ.1.numero.1. fol.108. de accuſ. Biſi.

PRIVILEGIA apoſtolica debent habere ſubſcriptionem aliquorum cardinalium.& annum. dec.1.nu.1.fol.79.de priuil.in anti.

PRIVILEGIATVS ueniens contra ſuum priuilegiū in quo decretum irritans eſt appoſitum ſibi nō præiudicat.dec. 3.nu.1.fo.79.de priuileg.in ant.

Priuilegiatus ſi in termino peremptorio ſibi aſſignato de priuilegio ſuo non docuerit an audiatur poſtea ſi de illo conſtare peticrit.cau.10.dub.29.nu.1.fol.113.Faſto.

PRIVILEGIVM & conſuetudo parificantur.dec.1. nu.3.fol.10.de conſue.in anti.

Priuilegium principis latiſsime eſt contra ipſum interpretandum. dec.9.nu.1.fo.57.de con.præb.in anti.

Priuilegium reale de non ſoluendis decimis extenditur ad colonos.ſecus ſi ſit priuilegium perſonale.dec.4.num.1.fo.79.de priuileg.in anti.

Priuilegium perſonalæ nō egreditur perſonam eius uel eorum cui uel quibus conceditur.ead.dec.nu.5.

Priuilegium papæ non eſt interpretandum in præiudicium tertii. dec.2.nu.2.fo.86.de renun.Biſi.

PROBATIONES non ſunt augumentandæ.dec.3.n. 2.fo.94.de prob.Biſi.

PROBATIONVM materia eſt fauorabilis & ampliãda.dec.14.nu.5.fo.46.de appe.in anti.

PROCESSVS agitatus a procuratore reuocato cuius reuocatio non deuenerat ad notitiam ualet . deciſ.3.numero.2. fol.

fol.84.de reſcrip.Biſi.

Proceſſus factus coram ordinario publice excomunicato ualet & ſimiliter coram auditore rotæ.ſecus ſi coram delegato.dec. 2.nu.1.fo.21.de iudi.in anti.

Proceſſus factus per audientiam contradictarum pendente termino ad ueniendum ad cu.Ro.eſt nullus.dec.30.nu.1.fo.23.de iudi.in anti.

Proceſſus factus lite non conteſtata in cauſa prophana eſt nullus.ſecus in ſpirituali.dec.8.nu.1.fo.24.de litis conte.in antiq. & ibid.dec.10.nu.1.

Proceſſus factus cum actore excomunicato ualet ſi non opponatur. deciſ.27.numero.1.fol.82.de ſentent.excomunic.in antiq.

Proceſſus formatus in uim reſcripti impetrati ab appellato in quo non fuit facta mentio de dilatione appellationi & termini præfixione & ſic de cauſæ deuolutione ad curiam an teneat parte non opponente. deciſ.48.numero.1.fo.5.de reſcr. in antiq.

Proceſſus formatus in partibus coram uicario alicuius epiſcopi licet per literas patentes non probetur eius poteſtas dummodo a partibus non negetur faciet fidem. dec.4.nu.1.fo.17.de offi. ordinarii.in anti.

Proceſſus in uim literarum ſurreptitiarum parte non opponente ualet.dec.13.nu.1.fo.85.de reſcr.Biſi.

Proceſſus factus ad inſtantiam excomunicati an ſit nullus?cauſ. 16.dub.36.nu 1.fo.114 Faſto.

Proceſſus in cauſa grauaminis formatus parte abſente & non citata tenet.dec.52.nu.1.fo.49.de appel.in anti.

PROCVRATIO litis de perſona in perſonam non transfertur niſi in hæredibus & uniuerſalibus ſucceſſoribus uel in dominos uel a filio in patrem.dec.1.nu.2.fol.69.de teſt. in anti.

Procurator ad acceptandum beneficium poterit acceptare dignitatem.dec.68.nu.4.fo.7.de reſc.in anti.

Procurator ad agendum & defendendum qui pro ſe obtinuit ſententiam quæ tranſiuit in rem iudicatam cogitur defendere in cauſa reſtitutionis obtentæ contra ſententiam principalē ſuū. dec.30.nu.3.fo 3.de reſcr.in anti.

Procurator ad impetrandum & arreſtari faciendum &c.nō poteſt impedire quominus cauſa deuoluatur.dec.6.nu.1.fol.18. de proc.in anti.

Procurator ad iuditia non poteſt facere ea quæ ſunt gratioſa & uoluntaria.dec.24.nu.1.fo.19.de proc.in anti.

Procurator non poteſt renuntiare ut non noceetur uel ſaltem eius dominus ad uidendum iurare teſtes.ibid.nu.2.

Procurator ad audiendam ſententiam duntaxat non poteſt appellare.dec.5.nu.1.fo.18.de proc.in anti.

Procurator ad cauſas deuolutas tenetur defendere dominum in cauſa commiſſa in curia de ſpeciali mandato papæ.dec.33.n. 1.fo 20.de proc.in anti.

Procurator an poſſit conſtitui ad acceptandum & permutandū beneficia in poſterum obtinenda.dec.26.nu.1.fo.19. de proc. in anti.

Procurator habens generale mandatum an poſſit acceptare beneficia & illa permutare.ibid.nu.2.

Procurator an poſſit facere approbationem appellationis de qua in.c.cordi.ſine ſpeciali mandato.dec.5.nu.2.fo.9. de conſuet. in anti.

Procurator cum poteſtate iurandi de calum. & ſubſtituendi poteſt tranſigere & componere. dec.4.num.1.fo.18. de procura. in anti.

Procurator cum libera non tamen habens ſpeciale mandatum an poſſit acceptare beneficium.dec.27.nu.1.fo.19. de procur. in anti.

Procurator excomunicatus non poteſt impetrare reſcriptum ad agendum.dec.50.nu.fo.19.de proc.in anti.

Procurator faciens actum contrarium proteſtationi a proteſtatione uidetur recedere. deciſ.18. numero.1.fol.19. de procura. in anti.

Procurator habens minus ſufficiens mādatum ſi offerat ſe infra tempus debitum magis ſufficiens producturum poterit procedi contra citatum per audientiam contradictarum etiam procuratore monito.dec.19.nu.1. fol.30.de dolo. & contuma.in antiq.

Procurator datus ad litem pupilli non tenetur præſtare iuramentum.deciſ.5.numero.1.fol.29.de iureiur.in anti.

Procurator datus generaliter poteſt proteſtari quod non intendit acceptare niſi certas cauſas.dec.3.nu.1.fo.18.de proc.in anti.

Procurator datus ad allegandas cauſas abſentiæ debet ſe offerre illas probaturum coram iudice & iurare de calumnia.deciſ. 7.nu.1.fo.18.de proc.in anti.

PROCVRATORES conſtituti ad acceptandum beneficium cenſetur reuocari per conſtitutionem aliorum ultimo loco factam. deciſ.11.nu.1.fol.18. de procurato.in anti.

Procuratores plures dati cenſentur in ſolidum conſtituti etiam ſi non ſit dictum & quemlibet ipſo in ſolidum quia ſufficit quod conſtituens ſimpliciter dicat in ſolidum. deciſ.13.nu.1.fol.19. de procu.in anti.

Procuratores plures dati ad certum actum ſi illum diuerſimode explicauerint quid attendi debeat?dec.16.nu.1.fo.19.de procur.in anti.

Procurator capituli an appellat pro qualibet ſingulari perſona capituli.dec.1.nu.2.fo.80.de ſent.ex.com.in anti.

Procurator generalis non poteſt acceptare beneficium. dec.68. nu.3.fo.7.de reſcr.in anti.

PROCVRATORIS generalis dolus nocet domino. dec.6.nu.3.fo.15.de offi.uicar.in anti.

Procurator in Romana curia in animam conſtituentis & ſuam tenetur iurare. deciſ.1. nu.1.fol.24. de iuram. calum.in anti.

Procurator in prima inſtantia in ſecunda ſi nō ſit procurator poteſt produci in teſtem per partem aduerſam. dec.12.nu.1.fol. 36.de teſti.& atteſta.in anti.

Procurator datus ad audiendam ſententiam duntaxat poteſt appellare.dec.2.nu.1.fo.88.de procu.Biſi.

Procurator conſtitutus ad cauſam licet cenſeatur limitatus ad principalem tantum cauſam attamen poterit appellare. ead. dec.nu.2.

Procurator conſtitui poteſt ad acceptandum, & permutandum etiam beneficia in poſterum conferenda. deciſ.4.nu.1.eod.

Procurator generalis cum libera poterit permutare. ea.dec.nu.2.

Procurator ſubſtitutus de cuius ſubſtitutione non conſtat facit proceſſum nullum.nec ſufficit quod ratificentur acta per eum ab altero cum procuratore ſubſtituentis.dec.6.nu.1.eod.

Procurator perſonam domini repreſentat. eadem deciſ. num.2.

Procurator cum libera an poſſit acceptare beneficia.deciſ.8.nu. 1.fol.89.eod.

Procurator cū libera non poteſt adire hæreditatem. ead.dec.nume.5.

Procurator capituli an poſſit petere abſolutionem canonicorum ut ſingulorum excu.deci.1.num.2.fo.93.de dolo.& contuma. Biſi.

Procurator generalis ordinis habens poteſtatem per ordinem.& pro ſingulis perſonis de ordine.& non admittitur pro uno conuentu.cau.6.dub.53.nu.1 fo.112.Faſto.

PROCVRATOREM quis conſtituere poteſt pro ſe & pro alus præſentibus & non contradicentibus.dec.13.nu.1. fo.89.de procu.Biſi.

Procuratores in ſolidum conſtituere ſufficit abſque eo quod dicatur & quemlibet ipſorum in ſolidum. dec.7.nu.1. fol.89.de procu.Biſi.

Procuratores an intelligantur conſtituti in ſolidum ubi conſtituens dixerit & quemlibet ueſtrum conſtituo procuratorem abſque eo quod dictum eſt in ſolidum.ead.nu.2.

PROCVRATORIVM abbatis & conuentus per notarium ſine eorum ſigillo factum ualet.dec.32.nu.1. fol.20. de proc.in anti.

Procuratorium capituli in quo non ſunt ſpecificata nomina canonicorum niſi ſigillum ſit appoſitum non ualet. deci.9.nu.1. fo.18.de procu.in anti.

Procuratorium cum ſolo ſigillo in quo prælatus cum conuentu uel capitulo conſtituit procuratorem ualet. deci.36.nu.1.fol. 20.de proc.in anti.

Procuratorium generale an extendatur ad lites & cauſas de futuro?dec.30.nu.1.fol.20.eo.in anti.

Procuratorium factum ad cauſas deuolutas duntaxat poſt cauſam tamen commiſſam in curia de ſpeciali mandato papæ ualet.dec.13.nu.1.fo.2.de reſcr.in anti.

Procuratorium non habens nomina ſingulorum de capitulo deſcripta uel ſigillum ipſius capituli non ualet. dec.29.nu.1.fol. 20.de procu.in anti.

Procuratoriū ſolo ſigillo iudicis ſignatū ſine ſubſcriptione teſtiū facit fidem.dec.15 nu.1.fo.19.de procu.in anti.

Procuratorium generale an extendatur ad cauſas futuras?deciſ. 3.nu.1.fo.88.de off.deleg.Biſi.

Procuratoris negligentia nocet domino.dec.27.num.2.fo.47.de appe.in anti.

Procurator non cenſetur reuocatus ſi dominus explicet actum in iudicio neceſſario. deciſ.21.numero.2.fol.19. de procura. in anti.

PROCVRATORI non cenſetur data facultas ſubſtituendi licet in mãdato adſit clauſula reuelationis ſubſtituti uel ſubſtituendi ab onere ſatiſdandi. ibidem. deciſ.ſequenti. num.1.

Procurator non cenſetur reuocatus ubi dominus in iudicio ex neceſſitate comparet.dec.31.nu.1.fo.20.de proc.in anti.

Procurator ſubſtitutus effectus dominus litis poteſt alium ſubſtituere.& licet procurator ſubſtituens moriatur ante acceptationem ualet proceſſus cum eo agitatus.dec.9.n.1.fol.89.de procu.Biſi.

Procurator ſubſtitutus etiam re integra ſi decedat ſubſtituens potest procedere.ead.dec.nu.2.

Procurator primæ inſtantiæ cenſetur reuocatus per conſtitutionem alterius in ſecunda inſtantia factam.dec.25.nu.1.fol.19. de proc.in anti.

Procurator transferens in totum uices ſuas in ſubſtitutum & ſe.licet habeatur in procuratorio clau. procuratorio in ſuo robore nihilominus duraturo non poterit reaſſumere cauſam ſine ſpeciali mandato.dec 11.nu.1.fo.89.de procu.Biſi.

Procurator primo conſtitutus cenſetur reuocatus per conſtitutionem ſecundi.dec.14.nu.1.fo.19.de proc.in anti.

Procurator falſus condemnatur in expenſis ac puniri de falſo poteſt.dec.11.nu.1.fol.89.de procu.Biſi.

Procurator habens mandatum ad permutandum cum clau.quod a die conſtitutionis incluſiue ad unum annum eſſet ſublata poteſtas poterit tantum infra annum permutare. dec.15.numero.1.eod.

Procurator ſi non appellat infra decendium non auditur poſtea dominus etiam per uiam reſtitutionis.?dec.27.nu.1.fol.47.de appel.in anti.

Procurator generalis poterit petere reſtitutionem in integrũ quando incidenter peti poteſt.ſecus ſi principaliter. dec.1.nu.1.fol.90.de reſtit.in integ.Biſi.

Procurator ſubſtitutus a procuratore uirtute facultatis a domino principali habite de ſubſtituendo non poterit reuocari a ſubſtitutione expreſſe.dec.9.nu.4.fol.89.de procu.Biſi.

Procurator ubi aliquem actum facit.licet de eius mandato tunc non conſtaret non dicitur nulliter proceſſiſſe. dec.19.nu.1.fol.19.de proc.in anti.

Procurator uerificando procuratorium coram iudice a quo uidetur receſſiſſe ab appellatione. dec.28.num.4.fo.47.de appell. in anti.

Procurator effectus dominus litis licet ſe ſubtrahat continue citari debet.& in cauſa abſentiæ.poteſt procedi per cõtradictas. cau.30.dub.58.nu.1.fol.117.Faſto.

PROFESSIO poteſt fieri per monachum in manibus ſui abbatis uel alterius ab eo poteſtatem habentis. dec.4.nu.1.fol.74.de reg.& tran.ad reli.in anti.

PROHIBITIAM ubi aliquod ꝑpetuo ſit omne aliud cenſetur prohiberi per quod peruenitur ad illud.deciſ.4.nu.8.fol.109.de ſent.excom.Biſi.

PRONVNCIARI cauſam eſſe deuolutam in ſpiritualibus neceſſario non debet.ſecus in prophanis.dec.21.num.1.fol.42.de ſent.& re iud.in anti.

PROPRIETAS potior eſt poſſeſſionem. dec.49.nu.1.fo.5.de reſcr.in anti.

PROVISIO apoſtolica de beneficio iuriſpatro. clerici & laici communiter ualet.dec 46.nu.1.fol.61.de con. præbend. in anti.

Prouiſio non ualet ubi non ualet acceptatio. dec.45.nu.2.fol.5. de reſcri.in anti.

Prouiſio executoris de beneficio quod ignoratur uacare ualet ſecus ſi non uacaret. deciſ.36.numero.1.fol.56.de præbend. in anti.

Prouiſio in qua narratur canonice prius prouiſum fuiſſe eſt ſurreptitia.dec.24.nu.1.fol.59.de con.præbend.in anti.

Prouiſio facta poſtquam papa appoſuit manum ei qui acceptauerat prius uel poſtea acceptauit non ualet. deciſ.25.numero.1.eod.

Prouiſio tribuit ius in re.deciſ.26.numero.3.fol.60.eod.

Prouiſio facta per executorem gratiæ ante receptionem literarum ualet ſi non opponatur. deciſ.58. numero.1. fol.63. eodem.

Prouiſio facta ante purificationem gratiæ an teneat? dec.7.n.11. fol.104.de con.præb.Biſi.

Prouiſio tribuit ius in re eadem.dec.nu.9.

Purificatio gratiæ pauperis ſi ſit commiſſa epiſcopo. eo mortuo an poſſit capitulum eam purificare. dec.56.nu.1.fo.63.de cõ. præb.in anti.

QVÆSTORES pro luminaribus non poſſunt agere iudicialiter pro rebus quæ debentur luminaribus ꝑ dictis.dec.10.nu.1 fol.22.de iudi.in anti.

QVANDO beneficium quod eſt in clauſtro uel in continentibus edificiis cenſeatur eſſe in eccleſia. dec.9.nu.1.fol.52.de præb.in anti.

QVALITAS adiecta rei eius in mutat naturam.dec.32. nu.9.fol.54.eod.

QVARTA integra detrahi non poteſt de fideicommiſſo uniuerſali,niſi prius deductis legatis ad pias cauſas & ſic ſolũ de reſiduo.dec.12.nu.1.fo.73.de teſtam.in anti.

Quarta non detrahitur de fideicommiſſo uniuerſali pro legatis pijs pertinentibus,ad onus hæredis.ead.dec.nu.6.

QVÆLIBET res debet eſtimari ſecundum effectum productiuum.dec.33.n.13.fo.56.de præb.in anti.

QVOD fieri non poteſt per directum an fieri poſſit per obliquũ?dec.1.nu.4.fol.77.de eccle.ædif.in anti.

RATIFICARI non poſſunt geſta per non procuratorem poſt concluſum in cauſa niſi in præiudicium ratificantis. deciſ.10.numer.1.fol.18. de proc.in ant.

Ratificari non poteſt quod ab initio nullum eſt.dec.6.nu.4.fol.89.de procu.Biſi.

Ratificari poſſunt geſta per non procuratorem a domino ante ſententiam ſecus poſt quia ſolum in eius præiudicium id facere poſſet & quæ ſit cauſa differentiæ.dec.1.nu.1.fol.18.de procu.in anti.

RATIO debet uires.& ſignificatum uerbi propoſiti ampliare ubi ampliata fuerit cau.3.dub.11.nu.2.fol.111.Faſto.

RATVM habere non poſſum quod meo nomine nõ eſt factum.dec.10.nu.5.fo.75.de iure patr.in anti.

Ratum habere non poteſt quis quod ſuo nomine geſtum nõ eſt. dec.6.nu.3.fol.89.de proc.Biſi.

RECEPTIO ſola in canonicum quæ eſt poſſibilis ſortiri effectum eſt impeditiua ſecundarum literarum. deci.11.nu.5. fol.105.de con.præb.Biſi.

RECEPTVS primo a capitulo ex pluribus nominatis a rege & regina præfert alteri.dec.7.n.1.fo.57.de cõ.ꝑb.in anti.

Receptus ſub conditione ſi ſibi debeatur non alias cenſetur pure.dec.9.nu.1.fol.104 de con.præb.Biſi.

RECESSVRVS a curia non tenetur reſpondere interrogatoriis aduerſarii niſi debetur in modũ poſitionũ ſi hoc petat.dec.17.nu.1.fol.36.de teſti.& atteſt.in anti.

RECOGNITIO ſigillorum & notariorum inſtrumentorum poſt terminum ad producẽdum omnia productorũ p quod obiectus probantur an fieri poſſit?dec.3.n.1.fo.94.de ꝑb.Biſi.

RECONVENTIO non habet locum in cauſa appellationis.dec.1.nu.1.fo.14.de mutuis pet.in anti.

RECONVENIRE an poſſit reus actorẽ uirtute commiſſionis actoris.an opus ſit nullam commiſſionem impetrare. eo.tit.& fo.dec.1.nu.1.

Reconuenire poteſt reus actorem coram eodem auditore impetrato ſuper iniuriis.dec.3.nu.1.fol.79.de iniu.& dam.dat.in ant.

RECONVENTVS an ſit tutus excipiẽdo de litis pẽdentia ſuper eadem re coram maiori tribunali per aliquẽ.cau.19.dub.39.nu.1.fol.114.Faſto.

REIPVBLICÆ intereſt habere homines liberos.deciſ.31.nu.1.fo.43.de ſent.& re iud.in anti.

REGISTRVM quid dicatur?dec.28.nu.2.fo.34.de proba.in anti.

REGVLARIS quãdo ꝓficitur eccleſiæ ſeculari debet ꝓſentari ut clericus & inſtitui & in officio cum preſbiteris ſecularibus conformari.cau.36.dub.65.nu.4.fo.118.Faſto.

RELATIVVM aliud uel alia licet referunt diuerſum in ſuppoſito referunt tam idem uel conſimile in ſubſtantia uel qualitate.dec.54.nu.1.fo.6.de reſcr.in anti.

RELEVATIO ſubſtituti in fine procuratorii non inducit ſubſtituendi poteſtatem.dec.1.nu.1.fol.88.de procu.Biſi.

RELIGIO non impeditur propter falſam cauſam.dec.2. nu.14.fo.107.de re.eccle.non ali.Biſi.

RELIGIOSVS expectãs põt acceptare officia ſpectãtia ad collationem ſui abbatis.deci.3.nu.1.fo.74.de regu.& tran. ad reli.in antiq.

Religioſus depredatus cappa breuiario poteſt contra prædonem agere nomine ſuo. dec.6.num.1.fol.93.de reſtitu.ſpolia. Biſi.

Religioſus poteſt ſuo nomine agere contra prædones qui eũ ſpoliarunt.dec.15.nu.1.fo.22.de iudi.in anti.

Religioſus ſtatim quo conſenſit prouiſioni de ſe factæ eximitur a iuriſdictione ſui generalis & eſt extra regulas & conſtitutiones ordinis.dec.5.nu.1.fo.1.de conſti.in anti.

REMEDIVM legis diffamari quando intentatur ab reo quem reus aſſerit eſſe ſuum creditorem.quomodo procedatur dec.2.nu.1.fol.25.de dilationibus.in anti.

REMISSIO cauſæ ad cãcellariam præſente notario cauſæ & una partium ualet. deciſ.27.numero.1.fol.23.de iudi. in anti.

Remiſſio ad probandum in partibus datur ſub bulla niſi in commiſſione cõcedatur quod detur ſub ſigillo auditoris.ibid.dec. ſequenti.nu.1.

Remiſſio ad partes ſuper eiſdem articulis non datur niſi ſemel. eo.tit.& fo.dec.29.nu.1.

Remiſſio cauſæ ad cancellariam ſufficit ſi fiat notario cauſæ & una partium præſente.uel remittatur commiſſio ad cancellariam.dec.35.nu.1.fol.37.de teſti.& atteſta.in anti.

Remiſſio ad partes non conceditur pro probandis attẽtatis.dec. 10.nu.2.fol.45.de appel.in anti.

REMISSORIA ſemel utriq; parti data ſi fuit impugnata ab una parte non debet ei iterato dari.licet duret pro illo cui de ſurreptitia impetratione falſo oppoſitũ fuerat. cauſ. 9.dub. 28.nu.1.fol.113.Faſto.

Remiſſoria non datur ubi probatio debet fieri per inſtrumenta & ſcripturas. deciſ.46. numero.2. fol.38. de teſti. & atteſta. in anti.

Remiſſoria decernitur ad inſtantiam aſſerti procuratoris cauentis de rato ſub poena &c.ibi.dec.47.nu.1.

REMISSORIÆ forma qualis ſit.dec.2.nu.2.fol.95.de probat.Biſi.

Remiſſoriæ fiunt per bullam papæ niſi petatur quod decernatur ſub ſigillo auditoris. dec.36.num.1.fol.37.de teſti.& atteſta. in anti.

Remiſſoria non conceditur etiam ex cauſa ante litis conteſtationem.ibid.dec.37.nu.1.

REMISSORIAM de conſenſu partium auditor cauſæ poteſt ſine uicecancellario concedere.ibid. dec.39.nu.1.

REMISSIONEM reportatam de partibus auditor ſine ſpeciali commiſſione aperire non poteſt.ibid.nu.2.

RENVNTIANS non ſolum perdit ius in proprietate ſed etiam in poſſeſſione,imo facilius in poſſeſſione poſito q; renuntiatio non teneret.dec.5.nu.2.fol.92.de reſtitu.ſpol. Biſi.

Renuntians liti & cauſæ cenſetur etiam renunciare iuri quod habet tam in cauſa prophana quam ſpirituali.dec.32.num.1.fo. 44.de ſent.& re iud.in anti.

Renuntians in manibus non habentis poteſtatem recipiendi reſignationem licet perdat poſſeſſionem.non tamẽ perdit proprietatis ius reſpectu non habentium poteſtatem illum priuandi. dec.3.nu.2.fo.86.de renun.Biſi.

RENVNTIARI poteſt quilibet iuri pro ſe introducto.dec.1.nu.3.fo.95.de iureiur.Biſi.

RENVNTIARE quilibet poteſt iuri ſuo.deci.31.nu. 4.fol.43.de ſenten.& re iud.in anti.

Renuntiari poteſt iuri ad rem.dec.7.nu.3.fol.75. de iure patro. in anti.

Renuntiari poteſt per pactum iuri futuro.licet non per ſimplicẽ repudiationem.dec.1.nu.2.fol.95.de iureiu.Biſi.

RENVNTIATIO facta in manibus non habẽtis poteſtatem admittendi reſignationem an inducat uacationem beneficii?dec.1.nu.2.fol.86.de renun.Biſi.

Renuntiatio facta in manibus non habentis poteſtatem admittẽdi reſignationem non obſtat agenti contra intruſum in beneficio per ſe renuntiatu.dec.3.nu.1.fol.86.eod.

Renuntiatio beneficii reſeruati in manibus ordinarii per exemptum ab eius iuriſdictione non ualet.deciſ.4.nu.1.fol.87.eod.

Renuntiatio debet eſſe pura.dec.6.nu.2.eod.

Renuntiatio facta per permutantem ſub cõditione ſi patruo ſuo placuerit an in caſu nolũtatis dicti patrui,ualeat?ead.dec.n.1.

Renuntiatio ſimplicium beneficiorum. an poſſit fieri in manibus collatoris inferioris epiſcopo ut ipſe ſolus ſine epiſcopo poſſit admittere ad renuntiationem.dec.5.nu.1.eod.

Renuntiatio petitionis reſtitutionis facta per iam ſpoliatum ualet.dec.3.nu.1.fol.23.de renun.in anti.

Renuntiatio ab eo facta poſt ſpoliationem non ualet. ibidem num.3.

Renuntiatio beneficii non poteſt admitti per habentem poteſtatem conferendi tantum. deciſ.5.numero.1.fol.12.de renunc. in anti.

Renuntiatio facta per iuramentum ſuper re minus licita dummodo iuramẽtum ſit obſeruabile abſque metu æternæ ſalutis debet ſeruari.dec.1.nu.4.fol.95.de iureiu.Biſi.

Renuntiatio ceſſionis bonorum an teneat cum iuramento? deciſ. 4.nu.1.fol.11.de renun.in anti.

Renuntiatio permutantium facta in fraudem expectantium ipſis expectantibus non nocebunt.dec.16.nu.8.fol.68.de re.perm. in anti.

Renuntiatio petendæ reſtitutionis factæ poſt ſpoliationem an obſtet petenti ſe reſtitui.dec.1. nume.3.fol.92.de reſtitu.ſpoli. Biſi.

Renuntiatio ſimoniaca non nocet reſignanti. dec.7.nu.1.fol.12. de renun.in anti.

Renuntiatio ſpontanea beneficii nocet dicenti ſe ſpoliatum.dec. 6.nu.1.fol.12.de renun.in anti.

RENVNTIATVR facilius beneficio quærendo q; quæſito.dec.14.nu.3.fol.13.de renun.in anti.

REO ſufficit quod uincat per non ius actoris etiam ſi non conſtet de iure ſuo.dec.2.nu.2.fol.96.de exceptio.Biſi.

RESCRIPTVM dicitur eſſe commune. dec.47.num. 2.fol.48.de appel.in anti.

RESCRIPTA ubi multa eiuſdem tenoris impetrantur in una cauſa quoad effectum reputantur unum.deci.31.nu.4. fol.54.de præb.in anti.

Reſcriptum impetratum ab excomunicato pro non excomunicato ſi impetrando non fuit oppoſitum de excomunicatione ualet.dec.9.nu.4.fol.85.de reſcr.Biſi.

Reſcriptum ſecundum faciens mentionem de primo reuocat illud.dec.80.nu.1.fol.8.de reſcr.in anti.

Reſcriptum ſecundum non faciens mentionem de primo ſurreptitio an ualeat?dec.11.numero.1.fol.85.de reſcrip. Biſi.

Reſcriptum non redditur nullum ipſo iure per ſurreptionem, ſed ope.exceptionis.dec.2.nu.13.fol.107.de re.eccle.non ali. Biſi.

Reſcriptum non ſemper redditur ſurreptitium ob taciturnitatem eorum quibus expreſſis conceſſum non fuiſſet.cauſ.35.dub. 64.nu.3.fol.118.Faſto.

Reſcriptum ſurreptitium parte non opponente non uitiat proceſſum.dec.48.nu.2.fol.5.de reſc.in anti.

RESERVATIO beneficii per commendam non perpetuam ſubſequutam non expirat. dec.7.num.1.fol.21.de elect. in anti.

Reſeruatio papæ non impedit unionem faciendam per ordinarium ſed ſuſpendit eius effectum durante tempore collationis factæ uigore reſeruationis. dec.4.nu.1.fol.65.de re.eccle.non alien.

Reſeruatio papæ ſubſequens unionem factam ab ordinario impedit effectum unionis licet de ea non fuerit facta mentio.ead. dec.nu.2.

Reſeruatio facta ad inſtantiam partis tanquam ambitioſe debet reſtringi.ſecus ſi fieret motu proprio. dec.8.nume.3.fol.12.de elect.in anti.

Reſeruatio inficit poſſeſſionem.dec.1.nu.6.fol.92. de reſtit.ſpol. Biſi.

RESERVATIONIS exceptio eſt excluſoria poſſeſſorii ubi conſtaret de reſeruatione uel incontinenti poſſet probari de illa.dec.21.nu.2.fol.27.de reſti.ſpol.in anti.

Reſeruatio papæ obſtat agenti poſſeſſorio quia afficit titulum & poſſeſſionem.dec.10.numer.1.fol.16.de cau. poſſ.& proprie. in anti.

Reſeruatio beneficii obſtat agenti poſſeſſorio niſi ſit ſpoliatus lite pendente quia tunc officio iudicis ſibi ſubuenitur.ibidem.dec. ſequenti.nu.1.

Reſeruatio papæ expirat per ſolam collationem etiam poſſeſſione non ſubſecuta. deciſ.24.numero.1.fol.53. de præbend. in anti.

Reſeruatio ſpecialis per papam dicitur.quando reſeruat aliquod beneficium collationi ſuæ,ſeu collationi ſedis apoſtolicæ.dec. 28.nu.1.fol.54.eo.tit.

Reſeruatio beneficiorum non uitiatur ex falſa demonſtratione ſi nominatim beneficia fuerant reſeruata ſecus ſi generaliter quia non teneret niſi ille in cuius perſona fuiſſet facta reſeruatiõ beneficia teneret.deciſ.29.numero.3.fol.& tit.eod.

Reſeruatio geminata in fauorem uniuſmet operare poteſt multos effectus.dec.32.nu.1.fol.54.eod.tit.

Reſeruationis effectus eſt ligare inferiorum poteſtatem circa beneficium reſeruatum.ead.dec.nu.3.

Reſeruatio ſimplex ſequens gratiam ſecundam & procedens acceptationem & promiſſionem an impedire potuerit in acceptando ut ſibi prouidere facienda. deci.33.n.11. fol.et tit.eo.

Reſeruatio inficit titulum & poſſeſſionem.deci.1.nu.5.fol.94.ut lite pen.nih.inno.Biſi.

Reſeruatio non expirat per commendam factam per papã.dec.1.nu.1.fol.100.de præb.Biſi.

Reſeruatio an expirat per commendam factam ad incertum tempus.ead.dec.nu.4.

Reſeruatio etiam perſonalis facit beneficium remanere in manibus papæ & ſucceſſorum donec de illo diſponatur. deci.9.nu.2.fol.101.de præb.Biſi.

Reſeruatio papæ an ſufficienter probetur ſi fuerit conſcripta per alterum de duobus depitatis ad ſcribendũ reſeruationes?cau.12.dub.32.nu.1.fol.113.Faſto.

Reſeruatio beneficiorum an dicatur ceſſare ubi qualitas propter quam fuit facta deficiat. cauſ.28.dub.53.n.2.fol.117.Faſto.

R E S E R V A T I O N E S ſunt odioſæ & reſtringibilis dec.1.nu.6.fol.100.de præb.Biſi.

R E S I G N A N S beneficium etiam ex cauſa permutationis perdit poſſeſſionem beneficii reſignati.deciſ.2.nu.1.fol.12.de renuntiationibus.in anti.

Reſignans ea cauſa permutationis ſi expellatur a poſſeſſione nõ habebit interdictum reſtitutionis ſi permutatio ſequatur.dec.2.nu.2.fol.12 de renun.in anti.

R E S I G N A T I O beneficii facta ex cauſa permutationis non operatur ueram uacationem beneficii ſi permutatio nõ ſortiatur effectum.dec.9.nu.1.fol.12.de renun.in anti.

Reſignatio beneficii reſeruati etiam cauſa permutationis inducit ueram uacationem beneficii licet pro collatione ſit recurrendũ ad papam.dec.10.nu.1.fol.12.de renun.in anti.

Reſignatio ea cauſa permutationis facta in curia non inducit reſeruationem ſi permutatio non ſortiatur effectum. dec.4.num.1.fol.67.de rer.permu.in anti.

Reſignatio facta per habentem beneficium in manibus ſolius notarii non tenet.dec.8.nu.1.fol.12.de renun.in anti.

Reſignatio facta per metum eſt ipſo iure nulla.dec.1.nu.1.fo.20.de his quæ ui.metu.cau.fi.in anti.

Reſignatio ubi non tenet ſi ſuperior intra ſex menſes non conferat uel renuntiantes ad beneficium non compellat redire,poteſtas conferendi deuoluitur ad ſuperiorem. deci.8.nu.3.fol.12.de renun.in anti.

R E S I G N A T I O N E S admittere non poteſt qui inuitum deſtruere non poteſt.dec.13.nu.1.fol.13.de renun.in ant.

R E S I G N A N T E S ex cauſa permutationis ante ſecutam ſeu perfectam permutationem per ordinarium an perdant ipſorum poſſeſſionem.dec.16.nu.1.fol.68.de re.pmu.in anti.

Reſignantes ex cauſa permutationis opus habent noua collatione ſi non ſequatur permutatio.ead.dec.nu.6.

R E S T I T V I non debet qui in termino ad dandum obiectas nihil deduxit.dec.2.nu.4.fol.96.de exceptio.Biſi.

R E S T I T V I T V R quis contra ſententiam licet in cõmiſſione pro ſe impetrata plura narrata ſint falſa quia ſufficit unum ex ipſis eſſe uerum.dec.30.nu.1.fol.3.de reſcr.in antiq.

R E S T I T V T I O ad appellandum non requirit litis conteſtationem nec alium iuris ordinem. dec.6.nu.1.fo.24.de litis conteſt.in anti.

Reſtitutio ad appellãdum datur ex modica præſumptione.dec.30.nu.5.fol.3.de reſcr.in anti.

Reſtitutio aduerſus lapſus fatalium dicitur incidenter peti nec requirit litis conteſtatio.dec.2.n.1.fol 20.de reſti. in integr.in ant.

Reſtitutio aduerſus tres ſententias conformes non conceditur niſi conſtito prius de illarum iniuſtitia.dec.5.nu.1.fo.20.de reſt. in integr.in anti.

Reſtitutio ad gratiam extinctam non præiudicat ei qui interim aliam gratiã impetrauit.dec.48.n.1.fol.62.de cõ.præb.in anti.

Reſtitutio aduerſus lapſum fatalium an dicatur incidenter peti?dec.1.nu.1.fol.90.de reſtitu.in integ.Biſi.

Reſtitutio aduerſus lapſum fatalium obtenta ſufficit abſque reſtitutione aduerſus ſententiã latam ſuper deſertione.ead.dec.n.3.

Reſtitutio an poſſit agi pro cadauere a moto.deci.1.nu.1.fol.25.de cau.poſſ.& propr.in anti.

Reſtitutio hoſpitalario uel ſimilibus ſpoliatis non datur quando crimen tangit adminiſtrationem propter quod fuit a motus.dec.6.nu.1.fol.17.de reſti.ſpol.in anti.

Reſtitutio in integrum aduerſus lapſus fatalium dicitur incidenter peti & ppterea non requiritur in ea conteſtatio litis.dec.3.n.1.fol.26.de reſti.in integ.in anti.

Reſtitutio peti non poteſt pro monaſterio uel eccleſia quæ nondũ ſunt.dec.1.nu.2.fol.108.de teſtam.Biſi.

R E V O C A T I O gratiarum habet locum etiam in illis qui licet acceptauerint non tamen fecerunt ſibi prouideri.dec.66.nu.1.fol.64.de con.præb.in anti.

R E V S non abſoluitur ab inſtantia iudicii. niſi citato ad hoc actore.dec.7.nu.4.fol.83.de uerb.ſig.in anti.

Reus etiam in beneficialibus actore non probante abſoluitur ab eius impetitione.dec.1.num.2.fol.94.ut lite pen.nihil.innouet.Biſi.

R I G O R iuris non ſeruatur quando fit diſpoſitio circa pias cauſas ſecus ſi circa prophanas. deci.1.nu.1.fol.69.de donat. in anti.

R O M A communis patria eſt.dec.19.nu.3.fol.99.de appell.Biſi.

S C R I P T V R A non eſt de ſubſtantia gratiæ.deciſi.87.nu.3.fol.8.de reſcr.in anti.

S E C V L A R E S quãdiu inueniri poſſunt. non ſunt ponendi regulares in eccleſiis ſecularibus.cau.36.dub.65.nu.7.fol.118.Faſto.

S C I E N T I cauſam in qua prætendit ſe intereſſe habere inter aliquos agitari ſi ſe non opponat ſibi paratur præiudiciũ.dec.2.nu.2 fol.84.de reſcr.Biſi.

S E N T E N T I A abſolutoria tantum ab impetitione quæ tranſiuit in rem iudicatam non obſtat quin mortuo eo pro quo lata fuit debeat admitti ille contra quem lata fuit ad proſequẽdum ius ſuũ ſuper beneficio ſuper quo fuerat res iud.dec.17.n.1.fol.41.de ſent.& re iudi.in anti.

Sententia abſolutoria ab impetitione poteſt fieri ex diuerſis cauſis nec obſtabit ſi ea non fuerit impoſitum perpetuum ſilentium.ibid.nu.2.

Sententia abſolutoria nullum ius adiudicat actori.ibid.nu.3.

Sententia diffinitiua lata per falſas cauſas tranſit in rem iudicatam ſecus in interlocutoria. deciſ.16.nu.1.fol.42.de ſentent.& re iudi.in anti.

Sententia lata in confeſſum quæ non poteſt ualere, ut ſententia ualet ut præceptum.dec.3.num.1.fo.94.de confeſ.Biſi.

Sententia interlocutoria de neceſſitate non eſt ferenda in ſcriptis.ſed ſufficit quod ſcribatur in actis.dec.1.nu.3.fol.96.de ſent.& re iudi.Biſi.

Sententia ſuper deſertione appellationis.dicitur interlocutoria.& ideo appellans docto.de diligentia poterit reponi.dec.22.nu.2.fol.100.de appella.Biſi.

Sententia non redditur nulla propter falſitatem cauſæ.niſi per dolum eſſet lata. dec.2.nu.12.16.17.fol.107.de re.eccl. non ali.Biſi.

Sententia debet eſſe conformis libello. cauſ.10.dub.30.nu.1.fol.113.Faſto.

Sententia an poſſit ferri contra illum qui tempore litis conteſtatæ non poſſidebat?cau.30.dub.57.nu.1.fol.117.Faſto.

Sententia diffinitiua ubi concluſum eſt in cauſa poteſt ferri in uacationibus non autem interlocutoria.deci.2.nume.1.fol.25.de reſcr.in anti.

Sententia diffinitiua uel interlocutoria etiam lata ex falſa cauſa niſi habeat errorem iuris expreſſum ipſo iure tenet. licet ope exceptionis reuocari poſſit.dec.1.nu.2.fol.31.de ſequeſ.poſ.& fruc.in anti.

Sententia executioni intereſſatus opponere ſe poteſt.deciſ.2.nu.1.fol.41.de ſent.& re iud.in anti.

Sententia incerta in acceſſoriis fieri poteſt. deciſ.2.nu.2.fol.80.de pœnis.in anti.

Sententia inter alios lata inducit præſumptionem. dec.4.nu.2.fo.41.de ſent.& re iud.in anti.

Sententia iudicis ualet ubi factum erat notorium licet iudici nõ conſtaret.dec.11.nu.1.fo.38.de fide inſtrum.in anti.

Sententia lata per duos arbitros an ualeat.ubi compromiſſum factum fuit in tres uel in duos.& in procedendo omnes adhibiti fuerunt?dec.2.nu.1.fol.90.de arbit.Biſi.

Sententia lata non ſeruato termino ad producendum omnia eſt nulla.dec.31.nu.1.fol.23.de iudi.in anti.

Sententia lata non publicatis teſtibus non uitiatur niſi fuerit appellatum a non publicatione.dec.1.nu.1.fo.40.de ſen.& re iudi.in anti.

Sententia lata ſuper attemptatis an dicatur interlocutoria ſi feratur iuris ordine ſeruato.eo.tit.& lib.dec.10.nu.1.fol.41.

Sententia quæ feratur ſuper his quæ incidunt uel emergunt pendente lite dicitur interlocutoria.ibid.nu.2.

Sententia lata ſuper poſſeſſorio dicitur diffinitiua.ibid.nu.4.

Sententia lata contra pupillum nocet ſubſtituto eius uulgari uel coheredi ad quē pupillo abſtinente ab hereditate peruenit hereditas.dec.17.nu.1.fo.42.eo.tit.& lib.

Sententia lata in cauſa beneficiali tranſit in rem iudicatam inter eaſdem perſonas quo uero ad iudicem ſecus. ibidem.numer.5.&.6.

Sententia lata in confeſſum ante litem conteſtatam quæ non poteſt ualere ut ſententia ualet ut præceptum.ibid.dect.18.nu.1.

Sententia licet non poſſit ferri in abſentem non contumacem tamen præceptum ſeu decretum bene poteſt.dec.4.nu.2.fol.39.de iudicius.in anti.

Sententia lata ſuper petitorio per iudicem ad quem ſuper poſſeſſorio aditum . non ualet licet coram iudice a quo a principio actum fuiſſet ſuper utroq;.dec.2.nu.1.fol.91.de cau.poſſeſſ.& propr.Biſi.

Sententia nulla per ſecundam confirmata non poteſt ulterius allegari nulla.dec.7.nu.1.fol.41.de ſente.& re iudi.in anti.

Sententia per falſas allegationes & cauſas lata eſt nulla.eo.tit.& lib.dec.27.nu.1.fol.43.

Sententia ſuper attemptatis dicitur interlocutoria.dec.1.nu.3.fo.17.de off iudi.in anti.

Sententia ſuper deſertione appellationis eſt interlocutoria habens tamen uim diffinitiuæ.dec.42.nu.1.fol.48.de appell.in antiq.

Sententia lata ſuper attemptatis eſt interlocutoria.deciſ.85.nu.1.fol.51.de appe.in anti.

Sententia ſuper deſertione eſt interlocutoria.dec.87.nu.1.fol.51.de appel.in anti.

Sententia lata ex falſa cauſa niſi habeat errorem iuris expreſſum ipſo iure tenet. deci.2.numer.2.fol.94.de ſeque.poſſe.& fruct.Biſi.

SEQVESTRVM in uim ſententiæ nulle decretum an ſi quis uiolauerit,teneatur pœnis de quibus in clem.ad compeſcendas.dec.2.nu.1.fo.94.de ſequeſ.poſſeſſ.Biſi.

Sequeſtrum uiolans dicitur uiolare poſſeſſionem penes ſequeſtrū remanentem uel ſi per ſequeſtrum ſeruaretur. ead.dec.num.3.

SEQVESTER durante ſequeſtro poteſt eligere & præſentare.dec.5.nu.1.fol.11.de elect.in anti.

Sequeſtrum deſcriptū poſt ſententiam diffinitiuam inter alios collitigantes latam an impedire poſſit tertius intereſſe ſuum deducens.dec.11.nu.1.fol.41.de ſenten & re iud.in anti.

SI epiſcopus ſuo officiali committat cauſas præſentes & futuras & demum papa epiſcopo aliquam cauſam committat de illa officialis eius cognoſcere non poteſt. dec.2.nu.1.fol.16.de offic.deleg.in anti.

SEPARATORVM autem ſeparata ratio eſſe debet.cau.6.dub.21.nu.2.fol.112.Faſto.

SIGILLVM ſolum probat in his quibus non infertur perpetuum præiudicium.dec.15.nu.2.fol.19. de proc.in anti.

SIGNATVRA commiſſionis de ſummarie procedendo ſi dicat audiat ſummarie &c. Et nil ſit deletum,omnia petita in ea uidentur conceſſa.deciſ.1.numero.1.fol.1.de reſcrip.in anti.

Signatura commiſſionis ſi habet audiat ſummarie & cætera ſub illo &c. Alia uidentur conceſſa quæ petuntur quo ad ſummarium proceſſum.dec.23.nu.1.fol.3.de reſcr.in anti.

Signatura habens quod abſque obſeruatione terminorum ſacri palatii procedatur non operatur ut auditor aliquid quo ad probationem partium tangere poſſit, licet in totum non teneatur ſeruare requiſita ad ordinem iuris. dec.23.nu.2.fol.3. de reſcr.in anti.

Signatura q̄ habet Audiat & cætera & pcedat ſummarie &c.cēſetur conceſſus proceſſus ſummarius præpetitus. ſecus ſi habeat tantum. Audiat talis & iuſtitiam faciat.dec.10.nu.1.fo.2.de reſcr.in anti.

Signatura ſi habeat Audiat A.& ſummarie procedat &c.auditor poterit procedere ſummarie in cauſa ut petitum eſt extenſione illius &c.dec.10.num.2.fol.2.de reſcr.in anti.

Signatura ſi habeat cognoſcat ſummarie &c.cenſetur conceſſus proceſſus ſummarius ſimpliciter & de plano & ſine ſtrepitu & figura iudicii.dec.82.nu.1.fol.8.de reſcr.in anti.

SIGNIFICATIO quoties ſumit ex uniuerſo ſi aliud falſum eſt totam orationem falſam efficit. cauſ.15.dub.35.nu.3.fol.114.Faſto.

SINDICVS uniuerſitatis non poteſt agere uel conueniri pro iuribus ſingulorum de uniuerſitate. dec.1.nu.3.fol.93.de dolo.& contu.Biſi.

SOLVENDO aliquem non eſſe aſſerenti incumbit probatio.deciſ.6.nu.7.fol.101.de præb.Biſi.

SOLVENS nomine alieno præſumitur habere mandatum ad ſoluendum. dec.2.nu.1.fol.25.de cau.poſſeſſ.& proprie.in anti.

SOLVI an debeat curſoribus pro interrogatoriis inducis in remiſſoria ex parte rei. deciſ.34.nu.1.fol.37.de teſti.& atteſta.in anti.

SOLVTIO an finiat litem.dec.1.nu.2.fol.24.de litis conteſt.in anti.

SPECIFICARI debent crimina contra teſtes oppoſita.licet non ueniant pœna ordinaria puniendi.dec.1.nu.3.fo.79.de iniu.& dam.dat.in anti.

SPES attenditur quia quod eſt in ſpe quaſi indubitatum cenſetur in actu.dec.11.nu.4.fol.76.de iur.patro.in anti.

SPOLIANS licet conueniens cum ſpoliato ſuper dilatione ſoluendorum fructuum & expenſarum non impeditur propterea agere interim petitorio.dec.11.num.1.fol.93.de reſtitu.ſpoli.Biſi.

SPOLIATIO an poſſit probari per inſtrumentum?cau.1.dub.1.nu.1.fol 110.Faſto.

SPOLIATOR an admittatur ad cedendum bonis.dec.30.nu.1.fol.43.de ſent.& re iud.in anti.

SPOLIATO petenti reſtitutionem contra prouiſum a papa inductum per ſuum executorem in poſſeſſionem beneficii reſignati an obſtet quod ſibi fuerit prouiſum de dicto beneficio non uacante de facto.licet de iure.dec.5.nu.1.fol.92.de reſtit.ſpoli.Biſi.

SPOLIATVS ultimo loco ſemper auditur.cau.1.dub.4.nu.2.fol 110.Faſto.

Spoliatus non obtinebit ſi ſuſpenſo petitorio probaret ſolum poſſeſſionem ſuam.quia debebat etiam deiectionē probare.cauſ.34.dub.63.nu.1.fol.118.Faſto.

Spoliatus beneficio quod propter extrauagantem execrabilis retinere non poterat non reſtituitur.dec.13.num.1.fol.28.de reſti.ſpol.in anti.

Spoliatus qui fuerat lite pendente ſurrogatus non reſtituit?eo.tit.& fo.dec.17.nu.1.

Spoliatus nō reſtituitur ſi detinebat beneficium reſeruatum.ibid.numero.2.

Spoliato an obſtet renuntiatio petenti reſtitutionem? dec.16.n.3.fol.68.de re.permut.in anti.

Spoliato petenti ſe reſtitui an reſeruationis exceptio obſtet?dec.1.nu.5.fol.91.de reſtitu.ſpol.Biſi.

Spoliatus ante omnia eſt reſtituendus.ead.dec.nu.3.

Spoliato nocet renuntiatio facta cum iuramento de non petendo reintegra.dec.11.nu.2.fol.12.de renun.in anti.

Spoliato petenti reſtitutionem obſtat exceptio notorii non iuris & reſeruationis.dec.2.nu.2.fol.16.de reſti.ſpol.in anti.

Spoliator uiolentus & intruſus cum titulo reprobato condemnandus eſt etiam in fructibus qui percipi potuerant ſecus ſi ageretur contra alium poſſeſſorem ad quem peruenit res cum titulo colorato.dec.10.nu.1.fol.27.de reſt.ſpol.in anti.

Spoliato poſt renuntiationem agenti reſtitutorio nocet ſpontanea renuntiatio ſecus ſi ante renuntiationem fuiſſet ſpoliatus. dec.6.nu.2.fo.12.de renun.in anti.

Spoliatus eſt reſtituendus antequam de nullitate ſententiæ cognoſcat?& rei iudicatæ exceptio a qua non fuit appellatum impedit reſtitutionem.deciſ.1.numero.1.fol.25.de ord.cogni.in anti.

Spoliatus ubi notorium eſt eum non habere ius maxime in beneficialibus non eſt reſtituendus.ibid.nu.2.

Spoliatus penſionem ad hoc ut obtineat neceſſario docere debebit de iure ſuo.dec.3.nu.2.fol.27.de reſti.ſpol.in anti.

Spoliatus petens ſe reſtitui in cauſa beneficiali aliqualiter tenetur colorare titulum.dec.10.n.1.fol.29.de reſti.ſpol.in antiq.

Spoliatus poteſt per pactum renūtiare petitioni reſtitutionis.deci.3.nu.2.fol.12.de renun.in anti.

Spoliato ſufficit quod probet poſſeſſionem per traditionem clauium beneficii.dec.21.nu.1.fol.29.de reſti.ſpol.in anti.

Spoliator doloſus non auditur ſuper petitorio antequam ſpoliatus plene fuerit reſtitutus etiam ſi uellet bonis cedere. ibidem.dec.22.nu.1.

Spoliato petenti reſtitutionem obſtat defectus notorii non iuris.ibid.dec.24.nu.1.

Spoliatus debet reſtitui cum fructibus perceptis & qui percipi potuerunt niſi ſpoliator habuiſſet aliquam cauſam rationabilem. ibid.dec.25.nu.1.

Spoliatus qui obtinuit in poſſeſſorio & recuperata poſſeſſione eccleſiæ ſuper fructibus & expenſis dedit ſpoliatori dilationem qui dilatione pendente poteſt procedere in petitorio ſi propterea fuerit facta nouatio. dec.15.num.1.fol.26. de cau.poſſ.& prop.in anti.

Spoliatus an debeat audiri ſuper reſtitutione ubi latis duabus ſententiis contrariis ſuper beneficio ſpoliato petit ſe audiri ſuper deſertione appellationis interpoſitæ per ſpoliatum a ſententia ad fauorem ſui lata. deciſ.1.numero.1.fol.92.de reſtitu.ſpol. Biſi.

Spoliatus ſi appellauerit etiam poſt decem annos poterit proſequi appellationem ſuam ſi grauamen non habet uim diffinitiuæ ſententiæ uel interlocutoriæ.dec.4.nu.2.fol.27.de reſt.ſpol. in anti.

Spoliatus ſemper uidetur grauari.ibid.nu.3.

Spoliatus infra quod tempus uidetur poſſeſſionem perdere ſi petere negligat?ibid.nu.4.

Spoliatus debet probare ſe habuiſſe poſſeſſionem ab eo qui auctoritatem habebat inſtituendi.ibid.dec.5.nu.1.

Spoliatus etiam agendo uia attemptatorum excluditur per exceptionem notorii non iuris & hoc in beneficialibus. ibid.deciſ. 13.nu.1.

Spoliatus qui intentauit petitorium & poſſeſſorium ſimul ſi conſtet de non iure ſuo & aduerſarii in petitorio an ueniat reſtituendus.ibid.dec.14.nu.1.

Spoliatus uenit reſtituendus etiam ſi ſpoliator dicat beneficium referuatum niſi incontinenti paratus eſſet illud probare.deciſ. 11.nu.1.fol.17.de reſti ſpol.in anti.

Spoliatus apoſtolicus reſtituendus eſt contra permutantem ipſum ſpoliantem beneficio ea cauſa ficte permutationis renuntiato non obſtante renuntiatione iuri & poſſeſſioni & petitioni reſtitutionis iuramento per ſe facta.dec.2.nu.1.fol.92.de reſtit.ſpo. Biſi.

Spoliatus una perceptione & demum ad reliquas ſucceſſiuas admiſſus.an reſtitutionem petere poſſit. deciſ.13.numero.1. fol.93.eod.

Spoliatus petens ſe reſtitui per uiam attentati lite pendente exceptione prioris ſpolii per ſe commiſſi an repellatur.can.20.dub. 40.nu.1.fol.115.Faſto.

Spoliatus qui illico recuperat poſſeſſionem ſuam non dicitur ſpolium committere.eod.nu.2.

Spoliatus quando dicatur incontinenti deiicere ſpoliatorem. eod.nu.3.

STATVS cauſæ ita exacte non uenit ſpecificandus in commiſſione eidem iudici facienda.dec.4.nu.1.fol.84. de reſcrip. Biſi.

STATVTVM iuratum non tollitur per clau. derogatoriam ad ſtatutum ſimpliciter poſitam quia requiritur quod dicatur non obſtante ſtatuto iurato &c.dec.18.nu.1. fol.2.de reſcr.in anti.

Statutum priuilegium conſuetudo non tollitur per non obſtantias generales literarum apoſtolicarum. dec.6.num.1.fol.1.de conſtitu.in anti.

STILVS palatii apoſtolici eſt ius licet ex facto oriatur. dec. 16.nu.1.fol.11.de conſuet.in anti.

Stilus cancellariæ facit ius.dec.55.nu.3.fol.63.de con.præbend. in anti.

STIPVLATIO bis ſuper eodem concepta licet nõ obliget promiſſorem amplius quam ſemel.attamen ſi prima pacto uel præſcriptione ſit ſublata agi poterit ex ſecunda. dec.23.n. 2.fol.100.de appel.Biſi.

SVBDELEGATVS a pluribus delegatis uice omniũ fungitur.dec.31.nu.3.fo.3.de reſcr.in anti.

SVBEXECVTORES deputari poſſunt perſonæ in dignitate non conſtitutæ.dec.7.numero.7.fol.85. de reſcript. Biſi.

SVBSIDIVM caritatiuum debetur prælato de iure communi,& præſcribi non poteſt. deci.3.numer.1.fol.77.de cenſ. in anti.

SVBSTITVTIO breuiloqua continens duas uulgares & duas pupilares ad omnia extenditur.dec.6.nu.2.fol.69. de teſtam.in anti.

Subſtitutio facta inſtitutis particulariter in rebus certis an extendatur ad hæreditatem uniuerſalem eis accreſcentem. eadem dec.nu.3.

SVBSTITVTIONES regulantur potius mente teſtatoris quam a uerbis ipſis.dec.9.n.2.fol.71.de teſtam.in ant.

SVBSTITVTVS a procuratore facto domino litis põt alium ſubſtituere poſtquam factus eſt dominus litis. dec.28.n. 1.fo.10.de procu.in anti.

SVCCEDENS clerico habenti adminiſtrationem tenet ad debita cõuerſa in utilitatem eccleſiæ ad quæ tenetur eccleſia.quid autem ſi defunctus non habuiſſet adminiſtrationem? dec.41.nu.3.fol.35.de proba.in anti.

SVCCESSOR in beneficio conuenitur ad cauſam ſicut defunctus in eiſdem terminis in quibus cauſa reperiebat. deci. 1.nu.1.fol.31.ut lite.pen.nih.inno.in anti.

Succeſſor in re in qua debetur uſufructus tenetur pati uſufructuariũ rei frui dicta re.dec.2.n.2.fo.66.de empti.& uendi.in anti.

Succeſſor et ex titulo lucratiuo nõ tenet ſtare colono.ea.dec.n.3.

Succeſſor an debeat admitti ad cauſam inchoatam per prædeceſſorem ſuum?cauſ.6.dub.20.nu.1.fol.112.Faſto.

SVMA expreſſa dicitur eſſe pars gratiæ. dec.6.n.6.fo.101.de præbe.Biſi.

SVMPTVM de regiſtro bullarum fidem facit. de regiſtro ſupplicationum non.dec.28.nu.1.fo.34.de probat.in anti. Et dec.10.n.1.fo.38.de fide inſtr.in anti.

Sumptum de originali regulariter fidem non facit.deciſ.11.nu.1. fo.38.de fide inſtr.in anti.

Sumptum ſententiæ diffinitiuæ non probat in cauſa.dec.40.nu. 1.fol.35.de prob.in anti.

SVPERIOR ubi actum explicat cum cauſæ cognitione uidetur ſuper tali actu diſpenſare etiã ꝗ expreſſe nõ diſpenſet.dec.2.nu.1.fol.16.de offi.ord.in anti.

SVPER literis de reſc.intellectus.dec.3.nu.8.fol.1.de reſc. in anti.

SVRROGATVM loco alterius uice illius fungitur. dec.13.nu.2.fo.67.de re.perm.in anti.

Surrogatum in locum alterius eius naturam ſortitur.deciſ.11.nu. 7.fol.105.de con.præben.Biſi.

SVRROGATVS in iure defuncti ſi nõ ſurrogatur etiã in lite nõ admittitur ad indultũ.dec.24.n.1.fo.3.de reſc.in ant.

Surrogatus in iure defuncti & lite cenſetur etiam ſurrogatus ad poſſeſſionẽ ſi de poſſeſſione eſt facta mentio in aliqua parte literarum.dec.80.nu.1.fol.8.de reſcr.in anti.

Surrogatus per ordinariũ in beneficio litigioſo in curia nõ põt dare de iure tertii.dec.5.nu.1.fo.31.ut lite.pen.nih.inno. in anti.

Surrogatus lite pendente non habet fundamentum alicuius coloratæ poſſeſſionis uel detentationis.ibid.nu.3.

Surrogatus lite pendente eſt remouendus a ſua detentatione ante omnia & an poſſint reuocari talia attemptata ex officio nobili etiam parte non uocata.ibid.nu.4.

Surrogatus lite pendente an admittatur ad dandũ obiectus.deci. 1.nu.4.fol.94.ut lit.pen.nih.inno.Biſi.

SVSPENSVS a canone celebrans nõ incurrit irregularitatẽ ſecus ſi ab homine.dec.5.n.5.fo.80.de ſen.excom.in ant.

TAXA quæ erat tempore uacationis attenditur & non tempore datæ.dec.10.n.1.fo.58.de con.præb.in anti.

TAXATIO ponitur cauſa diminutionis non augmenti.dec.6n.nu.6.fo.6.de reſc.in anti.

TEMPVS datæ an acceptationis attendi debeat? dec.10. nu.2.fol.58.de con.præb.in anti.

Tempus futurum attenditur ubi uerba gratiæ diriguntur ad tempus prouiſionis.ead.dec.nu.4.

Tempus conditionis debet attendi in conditionibus.ea. dec.n.6.

Tẽpus uacationis uel ꝓuiſionis fiendæ attendi debet.ea.dec.n.7.

Tempus date non ſemper attenditur.ead.dec.nu.9.

Tempus ubi eſt de ſubſtantia alicuius actus oportet quod probetur.dec.13.nu.3.fo.58.eod.tit.

Tempus acceptandi non currit expectantibus ſi beneficium per alium poſſideatur etiam de facto,licet non de iure.dec.57.nu. 1.fol.63.eod.

Tempus conferendi currit epiſcopo a tempore renuntiationis & ratihabitionis.dec.1.nu.1.fo.86.de elect.Biſi.

Tempus de cuius contrario non extat memoria hominum inducit præſumptionem pro ſolennitate actus, ut cenſeatur interueniſſe.dec.4.nu.2.fol.95.de teſti.Biſi.

TERMINO aſſignato ad producendum aliqua iura ſi illa uerbo producantur erit ſatisfactum.dec.32.nu.1. fol.13.de iudi.in anti.

TERMINVM peremptorium non licet tranſgredi.cau. 33.dub.62.nu.2.fol.118.Faſto.

TERMINVS ad concludendum parte inſtante prorogādus eſt alias poteſt appellare.dec.9.n.1.fo.21. de iudi.in anti.

Terminus ad dicendum contra appellationē pōt circūduci non comparente appellato.eo.tit.& fo.dec.6.nu.1.

Terminus ad conſulendum dominum extra rotam conſueuit dari ſecus in rota.dec.13.nu.1.fol.23.de iudi.in anti.

Terminus ad articulādum non datur in ſimul utriq; parti in prophanis ſecus in beneficialibus in quibus ſummarie procedītur.eo.tit.& fol.dec.25.nu.1.

Terminus ad declarandum articulos obiectiuos non conceditur dec.14.nu.1.fol.36.de teſtib.in anti. Item.dec.9.nu.2.fol.40.de exceptio.in anti.

Terminus ad dicendum contra commisſionem ſeruari debet ubi agitur de deſertione alicuius appellationis.dec.73. num.2.fo.51.de appel.in anti.

Terminus datus actori ad articulandum nō uidetur datus etiam reo in cauſis prophanis ſecus in beneficialibus.dec.2.nu.1.fol.25.de dilatio.in anti.

Terminus ad dandum obiectus eſt peremptorius.dec.2.nu.5.fo.96.de exceptio.Biſi.

Terminus ad articulandum ubi aſſignatus nō fuit ſeruatus an ſi pars iterato ſibi illum aſſignari petat.id fieri debeat per uiā reſtitutionis in integrum.cau.33.dub.62.nu.1.fol.117.Faſto.

TERMINI male ſeruati corā auditore cameræ in prima inſtantia reaſſumuntur in ſecunda inſtantia coram auditore rotæ.dec.26.nu.1.fo.23.de iud.in anti.

Termini ſubſtantiales in totum omitti nō poſſunt licet bene abbreuiari poſſint quatenus committatur.quod nullis terminis ſeruatis in curia procedatur.dec.15.nu.2.fo.2.de reſc.in anti.

Termini ſeruati in petitorio ſi contingat illud ſuſpendi non ſunt reiterandi in poſſeſſorio.dec.1.n.1.fo.de cauſ.poſſ.ꝓprie.Biſi.

TERRAM alicuius ſi mandatus ſupponi interdicto illud mandatum extenditur ad terrā de facto detentam ab eo.deci.8.nu.2.fol.11.de elect.in anti.

TESTAMENTVM in quo ordinatur beneficium ſacerdotale.& teſtator diſponit quod talis.14.annorum illud habeat ēt anteq̄ ſit ſacerdos ualet.dec.4.n.1.fo.69.de teſt.in ant.

Teſtamentum factū per eum cui tanq̄ prodigo fuit ad iudicia litis datus curator & ꝓ tali habitus & reputatus.nō ualet nec admittitur ſubſtitutus ad probandum illum nō fuiſſe prodigum.dec.8.nu.fol.70.eod.

Teſtamentum ut ualeat,in dubio interpretari debemus. ead.dec.num.3.

TESTATOR ubi legat certam quātitatem quam tertius debet intelligitur eſſe in legato ſolum debitum a tertio.deciſ.9.nu.2.fo.72 de teſtam,in anti.

Teſtator quando ſub diuerſis conceptionibus legat, & declarat ex quo uel quando ſoluatur legatum.tunc talis declaratio uidetur potius fieri cauſa demōſtrationis quam taxationis ſecus ſi ſub una conceptione.nu.9.dec.9.nu.8.fol.72.eod.

TESTES affuturi recipi poſſunt per iudicē ēt non cognito de grauamine.dec.2.nu.1.fol.35.de teſti.& atteſta.in anti.

Teſtes de quorum morte uel impedimento dubitatur poſſunt examinari ad cautelam per ordinarium iudicem cauſa pendente in curia.ibid.dec.3.nu.1.

Teſtes affuturi ſi ſunt recepti ordine iudiciario & poſt litis conteſtationem pōt per eos ferri diffinitiua alias non.ibid.dec.9.n.1.

Teſtes iurati infra terminū probatorium poterunt examinari poſt dictum terminum.dec.3.nu.1.fol.25.de dilatio.in anti. Item.dec.26.nu.1.fo.34.de proba.in anti.

Teſtes iurati infra terminum remiſſoriæ poſſunt poſt elapſum dictū terminū examinari de æqtate.dec.1.n.1.fo.95.de teſt.Biſi.

Teſtes debent depone pro utraque parte.dec.3.num.3.fol.96.de exceptio.Biſi.

Teſtes nō debēt recipi ſuper eiſdē articulis in cauſa appellationis ēt ſi pars iuret ſe nō habuiſſe copiā q̄ reperitur decreta poſt publicationem ipſam.dec.30.nu.1.fol.34.de proba.in anti.

Teſtes ſuper declaratione atteſtationum publicatis atteſtationibus non ſunt admittendi ubi declaratio non releuaret.eo.tit.& lib.dec.44.nu.1.fol.35.

Teſtes ſi publicatæ fuerint & didicitæ depoſitiones eorum an iterato produci poſſint propter ſentētiæ nullitatem. dec.2.n.1.fo.35.de teſtib.& atteſta.in anti.

Teſtes per uiam reſtitutionis produci poſſunt publicatis atteſtationibus.ibid.dec.4.nu.1.

Teſtes ſuper habilitatibus impetrantis poſt concluſionem poſſunt recipi.ibid.dec.8.nu.1.

TESTIVM receptio eſt iuriſdictionis examinatio uero facti.quæ poteſt committi notario & extraiudicialiter expediri.dec.27.nu.1.fo.34.de prob.in anti.

Teſtium uerba dubia interpretantur contra producentem.dec.6.nu.1.fo.35.de teſtib.in anti.

TESTIMONIVM de auditu a poſſeſſore in poſſeſſorio iudicio ſuff cit.eo.tit.& lib.dec.10.nu.1.fol.36.

Teſtiū receptio ſine expreſſa admisſione articulorum ualet in beneficialibus & in materia attentatorum ibid.dec.11.num.1.

Teſtiū receptio facta admisſis articulis a qua admisſione fuit appellatum & pars appellans repoſita an ualeat ſi articuli iterū admittantur.dec.10.nu.1.fo.40.de excep.in anti.

TITVLVS minus iuſtus non tamen reprobus dat cauſam præſcribendi & ideo ex eo acquiritur mediante præſcriptione dominium.dec.2.nu.1.fo.40.de præſcrip.in anti.

Titulus nō allegatur in his quæ præſcribunt tanto tēpore de quo non extat memoria.dec.10.n.2.fo.65.de re.eccl.nō ali.in anti.

TRADITIO rei locatæ nullum ius reale iure conſtituit.dec.2.nu.3.fo.66.de loca.& condu.

TRANSGRESSOR canonis licet canon.de elect.li.vj.non redditur intelligibilis.dec.3.n.1.fo.39.de excep.in ant.

TRANSVMPTVM ſine compulſoria fidē non facit dec.36.nu.1.fo.34.de prob.in anti.

TRES ſententiæ conformes latæ ſuper attētatis ſunt ante omnia executioni demandandæ.dec.28.nu.1.fol.43.de ſenten.& re iud.in anti.

TVTOR uel curator cui interdicta eſt adminiſtratio bonorum agere nec conueniri poteſt.dec.21.n.1.fo.22.de iud.in ant.

Tutor licet non poſſit principaliter auctoritatē præſtare in re ſua bene tamē pōt cōſequēter.dec.2.n.3.fo.77.de ecc.edif.in ant.

Tutor & curator poteſtatē recipiunt a iure quam iudex nec augere nec minuere poteſt.dec.10.nu.2.fo.89.de proc.Biſi.

TVTORI uel curatori non poteſt iudex dare poteſtatē conſtituendi procuratorem ante litem conteſtatam.deciſ.10.nu.1.fo.89.de proc.Biſi.

VALOR monetæ intrinſecus inſpicitur & nō extrinſecus ubi nō eſt curſus monetæ expreſſæ in grat a.dec.64.nu.1.fo.7.de reſc.in anti.

VALORIS communis in eo ubi ſit inſpicitur taxa decimæ.ubi autem ſecundum taxam decimæ ualor exprimitur inſpicitur taxa beneficii.dec.42.nu.1.fo.4.de reſcr.in anti.

VARIARE non poteſt clericus habens facultatem nominandi.dec.1.nu.1.fo.52.de præb.in anti.

VARIATIO maxime in principe cuius actus debent eſſe ſtabiles damnantur.dec.33.nu.17.fo.56.eod.tit.deciſ.3.nu.1 fo.66.de empt.& uend.in ant.

VENDITIO facta publicæ uel per ſubhaſtationes præiudicat quo ad poſſeſſionem & proprietatem ei qui ſe non oppoſuit.dec.3.nu.1.fol.66.de empt.& uend.in anti.

VENIRE contra factum proprium nemo admittitur.dec.17.nu.6.fo.77.de iurepatr.in anti.& dec.8.nu.7.fo.70.de teſtam.in anti.

VERBA papæ prolata ſuper facto papæ habent uim diſpoſitionis.dec.60.nu.4.fo.6.de reſc.in anti.

Verba in diſpenſatione poſita,ſi paternæ incontinente nō ſit imitator potius ſonant in modum inſtructiuum commiſſarii quam quod inducant cōditionē.dec.4.n.5.fo.14.de filiis pſb.in ant.

Verba narratiua papæ quando dicantur probare? dec.22 n.2.fo.53.de præb.in anti.

Verba propter ſubiectam materiā ſunt aliter intelligenda quā ſecūdū eorū ꝓpriū ſignificatū.dec.10.n.6.fo.72.de teſta.in ant.

Verba indicant animū ille proferentis.niſi alias ex circunſtantiis contrarium apparet.dec.1.nu.10.fo.78.de Hæret.in anti.

Verba intentioni deſeruiunt.& nō intentio uerbis.ead.dec.n.13.

Verba uel alias quo uis modo an debeant reſtringi ad perſonam expreſſam.dec.12.nu.2.fo.102.de præb.Biſi.

VERBIS enuntiatiuis bullæ executore non creditur.dec.31.nu.1.fol.34.de proba.in anti.

Verbis enuntiationis notariorum non creditur licet faciant præſumptionem maxime inter præſentes. dec.9.nu.1.fo.38 de fide inſtr.in anti.

Verba prolata quæ ſupponunt aliud nil diſponunt ſuper eo qđ ſupponunt.dec.1.nu.2.fo.88.de proc.Biſi.

Verba ut aſſeritur ſunt impersonalia . dec.6.n.2.fo.101 .de præb.Biſi.

Verba ad illum ſenſum debent reduci quem uerba recte intelligentibus generarent.cauſ.24.dub.46.nu.3.fol.116.Faſto.

VERBVM dari ſumitur quandoq; pro uerbo tradi in con-

tractibus de quorum natura eſt ſola traditio. dec.10.nu.7.fol.72.de teſtam.in anti.

Verbum pertinere concernit proprietate quamuis latiſſime ſumptum poſſeſſionem comprehendat.dec.49.nu.4.fo.5.de reſcr.in anti.

Verbum infiniti eſt aptabile ad preſens & futurũ uel etiam præteritum quamuis ſit modus præſentis temporis. dec.9.nu.7.fo.72.de teſtam.in anti.

Verbum ſi tibi conſtiterit In commiſſione papali poſitum requirit uocationem partis ante proceſſum incohãdum ſuper informationem commiſſorum.dec.21.nu.2 fo.3.de reſcr.in antiq.

Verbum ſi ita repereris non arctat ad citãdas partes. ſecus ſi adſit ſi ita inueneritis.dec.14 nu.1.fo.30.de dolo.& contu.in ant.

Verbum ſi per informationem ſummariam inueneris in commiſſione appoſitum.non requirit citationem partis nec minus in tali caſu danda eſt copia teſtium.ſecus ſi ad ſit uerbum.ſi tibi cõſtiterit.ibid.dec.15.nu.1.

Verbum ſi inueneris in commiſſione poſitum non arctat ad citãdas partes ubi agitur de re modica.ibid.dec.16.nu.1.

Verbum ſtatim reuertitur ad terminum iuris.deci.2.nu.1.fol.69.de teſtam.in anti.

Verbum trado in ſe non importat dominium nec translationem dominii & tamen propter ſubiectam materiam ſumitur ꝑ dari.dec.10.nu.8.fo.72.de teſtam.in anti.

Verbum tutarum ſumitur pro tutore.ead.dec.nu.9.

Verbum condemno ut actus ſeruetur interpretandum eſt pro uerbo præcipio large accipiendo illud ſecũdum ſubiectum.deci.3.nu.3.fo.94.de confeſ.Biſi.

Verbum ut aſſeritur tanquam generale & impersonale non cenſetur prolatũ per impetrantem.dec.60.n.1 fo.6.de reſc.in ant.

Verbum ut aſſeritur & uerbum ut aſſeris differunt.ibid.nu.3.

Verbum ita quod &c.modum & ſpeciem addere rei diſpoſitiue uidetur.cau.11.dub.31.nu.2.fo.113.Faſto.

VERIFICATIO totius ſumitur ex particularium ueritate.cau.15.dub.35.nu.2.fo.114.Faſto.

VERITAS plus inſpicienda eſt quam falſitas uel opinio. dec.8.nu.4 fo.7.de teſtam.in anti.

VICARIA curam habens animarum eccleſiæ unitæ abbatiſſæ non eſt ad nutum amouibilis . dec.21.nu.1.fol.103.de præb.Biſi.

VICARIVS habens poteſtatem conferendi beneficia poteſt conferre & dignitates.dec.7.nu.1.fo.15.de off.uic.in anti.

Vicarius habens poteſtatem conferendi beneficia poteſt conferre dignitatem.dec.2.nu.1.fo.87.de off.arch.Biſi.

Vicarius epiſcopi an poſſit conferre beneficia extra dioceſim? dec.5.nu.1.fo.88.eod.

Vicarius curam habet animarũ. cau.7.dub.25.n.2.fo.113.Faſt.

Vicarius qui poteſt ex ſpeciali mandato recipere reſignationem beneficiorum non poteſt illa conferre licet præſentatos per patronum poſſit inſtituere ſine ſpeciali mandato.dec.1. nu.1.fol.22.de renuntiatione.in anti.

VICARIO ſeu officiali generali poteſt committi poteſtas conferendi beneficia uacatura & recipiendi reſignationes.ſingulari tamen perſonæ & de ſingulari beneficia committi nõ poteſt.dec.1.nu.1.fo.15.de off.uicar.in anti.

Vicarius perpetuus petendo decimas & iura parrochialia habet intentionem fundatam de iure communi . dec.5.nu.1.fol.15.de off.uicar.in anti.

VICARII poteſtas ubi a partibus negetur neceſſario uenit probanda per habilitatem nominationem & reputationem ad hoc ut acta per eum ualeant.dec.4.num.2.fol.27.de off.c.ordi.in anti.

VICECANCELLARIVS nõ dat executores ſententiæ niſi ſeruatis terminis palatii.dec.45.nu.1.fo.45.de ſent.& re iud.in anti.

VINO legato non intelligitur niſi de eo quod ex iure naturali naſcitur.dec.15.nu.2.fo.28.de reſti.ſpol.in anti.

VIOLANS ſequeſtrum appoſitum ſuper beneficio in uim ſententiæ nullæ incidit in pœnas clem. Ad cõpeſcendas.dec.1.nu.1.fo.31.de ſequeſt.poſſ.& fruc.in anti.

VIOLENTIA duobus in locis inferri uidetur. primo in loco ubi eſt pſona cui fit uiolentia ſecũda ubi eſt poſſeſſio pp q̃ pſonæ alibi eſt illata uiolẽtia.dec.2.n.3.fo.79.de priui.in anti.

Violentia facta domui uacuæ non ſufficit ad condemnationem fructuum percipiendorum. Et diſtributiones quotidianæ non computantur in ualore beneficii impetrati ſecundum communem extimationẽ.dec.33.nu.1.fo.44.de ſen.& re iud.in antiq.

Violentia probata per teſtes ſufficit probare res ablatas per iuramentum.dec.16.nu.1.fo.28.de reſti.ſpol.in anti.

VNIRE iuriſdictionis eſt & præſcriptibile . dec.3.nu.2.fol.16.de offi.leg.in anti.

VNIRI ex neceſſitate beneficium poteſt per ordinarium cadens ſub expectatiuis etiam poſt proceſſum factum per executorem.dec.5.nu.1.fol.65.de re.eccle.non alie.in anti.

Vniri põt beneficium reſeruatum.ſed unio habebit effectum ceſſante reſeruatione.dec.6.nu.1.eod.fo.& titu.

VNITVR.3.modis beneficiũ.dec.9.nu.2.eo.fo.& tit.

VNIO beneficiorum non requirit tractatum.dec.1.nu.1.fol.64.de re.eccle.non alie.

Vnio nõ redditur nulla propter falſam cauſam in unione expreſſam.licet annullari poſſit.& ideo expectantes nõ poſſunt beneficium unitam acceptare niſi unione annullata. dec.2.num.1.fol.64.eod.

Vnio uidetur donatio & eſt contractus ſtricti iuris.ead.dec.num.2.eod.

Vnio non eſt ambitioſa.ead.dec.nu.6.

Vnio facta præpoſituræ cum conſenſu capituli de eccleſia aliqua quamuis ex unione capitulum poſſet conſequi aliquod cõmodum an ualeat?dec.3.nu.1 fo.64.eod.

Vnio probata falſitate cauſæ põt annulari.dec.8.nu.1.fo.65.eo.

Vnio probatur ex præſcriptione tanti temporis de quo non extat memoria hominum.dec.9.nu.1.fo.65.eod.

Vnio probatur ex præſcriptione tanti temporis de quo in contractum non exſtat memoria hominũ nec requiritur quod allegatur titulus.dec.10.num.1.eod.

Vnio facta ex falſa cauſa ualet ſed anullatur probata falſitate ſed facta ſine cauſa non ualet.dec.12.nu.1.eod.

Vnio facta menſe epiſcopali non facta mentione de beneficiis prius eidem unitis ualet.dec.13.nu.1.eod.

Vnio eccleſiæ facta per epiſcopum monaſterio in recompenſationem damnorum per eum illatorum non ualet.dec.14.nu.1.eod.

Vnio facta capitulo de conſenſu epiſcopis & ipſius capituli an teneat?dec.1.nu.1.fo.77.de eccle.edifi.in anti.

Vnio an requirat tractatũ?dec.1.num.1.fo.106.de re. eccle.non ali.Biſi.

Vnio cenſetur alienatio.ead.dec.nu.1.& dec 2.nu.eod.

Vnio præſumitur recte facta maxime ſi ſit antiqua.ea. dec.nu.4.

Vnio probata falſa cauſa propter quam fuit facta infringitur.ead.dec.nu.5.

Vnio facta ex falſa cauſa an ſit nulla ipſo iure? dec.1.nu.1.eod.

Vnio facta ſine conſenſu capituli an ualeat? cauſ.2.dub.2.nu.2.fo.110.Faſto.

Vnio de non uacante an teneatur?ead.cau.dub.7.nu.1.eod.

Vnio fieri non poteſt ab epiſcopo ſine conſenſu capituli.cauſ.8.dub.26.nu.1.fo.113.eod.

Vnio quod ab epiſcopo ſine conſenſu capituli fieri poſſit conſuetudine uel præſcriptione an introduci poſſit.eod.nu.2.

VNIONIS effectus non tollitur per prouiſionem papæ ſubſequentem niſi de unione fiat mentio. dec.3.nu.2.fo.67.de re.permu.in anti.

VSVFRVCTVS poteſt uendi ad tempus. deci.1.nu.2.fo.66.de empt.& uendi.in anti.

VTILE per inutile uiciatur in materia indiuidua.dec.4.nu.3.fol.97.de appel. Biſi.

VXOR quæ fuit conſtituta a uiro ſuo tutrix & gubernatrix tam bonorum quam liberorum an teneatur ponere in inuentario iocalia ab eius uiro ac ceteras res ſibi traditas?& qd de aliis rebus contemplatione eius uiri ipſi ab aliis datis?dec.1.num.1.fo.108.de dona.int uir.& uxo.Biſi.

Vxor tenetur operari uiro.& ideo acquiſitis ex operis ſuis pertinent ad maritum & eius heredes.ead.dec.nu.3.

Vxor quicquid acquirit ex opera ſua uiro acquirit & quid ſi ex pecunia mariti quæſiuiſſet.ead.dec.nu.4.

Vxor ſi non probat a quo bona habuerit.habet in dubio præſumptionem contra ſe.illa eſſe uiri.ead.dec.nu.9.

FINIS.

AVREAE ANNOTATIONES ET ADDITIONES IN NOVAS ROTAE DECISIONES.

PER EXCELLENTISSIMVM IVR. VT. D.
Antonium Mariam Papazzonum in Rom. Cur. cauſarum
Patronum nunc, primum in lucem editæ:ſummariis
& indice locupletisſimo decoratæ.

Ne turbata uolent rapidis oracula uentis

Nunc folio uates commodiore ſonat.

Cum Priuilegio ſummi Pont. Iulii III. Cæſareæ atque Catholicæ Maieſtatis, Caroli V. Imperat. Illuſtrisſimiq; Senatus Veneti ad decennium.

IVLIVS PAPA III.

MOTV Proprio &c. Cum, ſicut accepimus, dilectus filius Michael Tramezinus bibliopola Venetus nobis nuper exponi fecerit, ad communem omnium ſtudioſorum utilitatem, ſua propria impenſa diuerſa opera Latina, & Italica: Ipſa Italica tam ex Latino, & Hiſpanico idiomate translata, quàm Italica, facere, minimeq; translata, hactenus non impreſſa imprimi facere intendat, dubitetq; ne huiuſmodi opera, poſtmodum ab alijs, ſine eius licentia imprimantur, quod in maximum ſuum præiudicium tenderet. Nos propterea eius indemnitati conſulere uolentes: Motu ſimili & certa ſcientia, eidem Michaeli, ne prædicta opera, hactenus non impreſſa, & per ipſum imprimenda, per decem annos poſt eorundem operum, uel cuiuslibet ipſorum impreſſionem, à quocunque ſine ipſius licentia imprimi, aut ab ipſis, uel ab alijs uendi, ſeu in eorum apothecas, uel aliàs uenalia, præterquam à dicto Michaele impreßa, uel imprimenda, teneri poſſint, concedimus, & indulgemus: Inhibentes omnibus & ſingulis Chriſti fidelibus, tã in Italia, quàm extra Italiam exiſtentibus, præſertim bibliopolis, & librorum impreſſoribus, ſub excommunicatione latæ ſententiæ: In terris uero Sanctæ Roma. Eccle. mediate, uel immediate ſubiectis, etiam ducentorum ducatorum auri, Cameræ Apoſtolicæ applicandorum, & inſuper amiſſionis, librorum pœnis, totiens ipſo facto, & abſque alia declaratione, incurrenda, quotiens contrauentum fuerit, ne intra decennium ab impreſſione dictorum operum, uel cuiuslibet ipſorum reſpectiue computandum, dicta opera, tam Latina, quàm Italica, hactenus non impreßa, & per ipſum Michaelem imprimenda, ſine eiuſdem Michaelis expreßa licentia, dicto decennio durante, imprimere, ſeu ab ipſis, uel alijs, præterquàm à dicto Michaele impreſſa, & imprimenda, uendere, ſeu uenalia habere, uel proponere, uel eas, ut ſupra, habere audeant. Mandantes uniuerſis Venerabilibus Fratribus noſtris Archiepiſcopis eorumq; Vicarijs in ſpiritualibus generalibus, & in ſtatu temporali Sanctæ Rom. Eccl. etiam Legatis, & Vicelegatis, ſedis Apoſtolicæ, ac ipſius ſtatus gubernatoribus, ut quotiens pro ipſius Michaelis parte fuerint requiſiti, uel eorum aliquis fuerit requiſitus eidem Michaeli efficacis defenſionis præſidio aßiſtentes, præmiſſa, ad omnem dicti Michaelis requiſitionem contra inobedientes, & rebelles per Cenſuras Eccleſiaſticas, etiam ſæpius aggrauando, & per alia iuris remedia auctoritate Apoſtolica exequantur: Inuocato etiã ad hoc (ſi opus fuerit) auxilio brachij ſecularis. Et inſuper, quia difficile admodum eßet præſentem Motum proprium, ad quælibet loca deferri: Volumus & Apoſtolica auctoritate Decernimus, ipſius tranſumptis, uel exemplis etiam in ipſius operibus impreßis, plenam, & eandem prorſus fidem, ubique tam in iudicio, quàm extra haberi, quæ præſenti originali haberetur. Et cum abſolutione à Cenſuris ad effectum præſentium, & quod ſola ſignatura ſufficiat. Et ne de præmißis, aliquis ignorantiam prætẽdere poßit. Quod præſens Motus proprius in Acie Campi Floris, & in Valuis Cancellariæ Apoſtolicæ huius Almæ Vrbis affigatur, & ibidem per affixionem publicetur, & quod ſic affixus, & in ipſis operibus per tempora impreſſus, per eundem omnes quos Tanget, ac ſi eiſdẽ perſonaliter intimatum foret, expreſſe uolumus, & mandamus irritum & inane quicquid ſecus attentare contigerit. Præmißis omnibus conſtitutionibus, & ordinationibus Apoſtolicis, Ceteriſq; in contrarium facientibus non obſtantibus quibuſcunque.

PLACET I.

A tergo.

Anno à Natiuitate Domini milleſimo quingenteſimo quinquageſimo, Indictione octaua, Die uero uigeſimatertia menſis Octob. Pontificatus Sanctißimi in Chriſto Patris & domini noſtri, domini Iulij diuina prouidentia Papæ tertii, Anno primo, Retroſcriptæ literæ affixæ & publicatæ fuerunt in locis retroſcriptis per me Iacobum Carratum Curſorem.

Mathurinus magiſter Curſorum.

CAROLVS Quintus Diuina fauente clementia Romanorum Imperator ſemper Auguſtus Rex Germaniæ &c. Ioan. mater & Idem Carolus eius filius reges Caſtellæ Aragoniæ, utriusque Siciliæ, Hieruſalem, Vngariæ, Dalmatiæ, Croatiæq; &c.

DON PETRVS, De Toledo Marchio Villæ Franchæ Caeſ. & Cath. Mandato in hoc Regno Vicerex, Locumtenens & Capitaneus generalis &c. Nobili uiro Michaeli Tramezino fideli R. dilecto gratiam R. & bonam uoluntatẽ: Nuper pro ueſtri parte fuit nobis ſupplicatum quatenus Caeſ. & Cath. Mandatum nomine uobis concederemus per aliquod temporis ſpatium uidelicet per ſex annos Deciſiones Rotæ cum nonnullis nouis additionibus Camilli Mele Veneti, & Antonij Mariæ Papazoni in preſenti Regno imprimi non poſſe, nec extra Regnũ impreſſa in Regnũ immitti, nec alio modo exẽplari, & quouis modo imprimi facere, & in Regno prefato uendi, uel quouismodo contractari in totum, uel in partem, directe, uel indirecte, coniunctim cum alijs operibus, uel diuiſim, niſi tantummodo per uos, uel ueſtros heredes, & ſucceſſores, aliosq; ueſtri, uel ueſtrorum heredum prædictorũ parte dicto tempore annorum ſex perdurante ueſtra impenſa imprimi, ac uendi, & contractari poſſe: eapropter ueſtris ſupplicationibus in hac parte inclinati tenore preſentium de certa noſtra ſcientia deliberate, et conſulto, ac ex gratia ſpetiali præfatorũ mãdantium, nomine cum deliberatione, & aſſiſtentia Regij collateralis conſilij ſtatuimus, & decernimus q. per annos ſex, à die datæ præſentium in antea numerandos nemini liceat in hoc Regno opera iam dicta imprimere, aut exemplari, & imprimi facere, nec alibi impreſſa in hoc Regno uendere, aut aliquo pacto contractare in totum, uel in partem directe, uel indirecte, coniunctim cum alijs operibus, uel diuiſim ut ſupra, abſque ſpetiali permiſſione ueſtri præfati Michaelis, uel dictorum ueſtrorum heredum & ſucceſſorum dicto tempore annorum ſex perdurante, uolentes, & decernentes expreſſe quòd ſi quis contra prædictam noſtram ordinationem facere attentaret ipſo facto libri operum prædictorum in hoc Regno, aut per exemplum in quouis alio loco impreſſi, & in Regnum immiſſi deuoluantur, & ſint ueſtri prædicti Michaelis, uel dictorum heredum, & ſucceſſorum, qui multos libros imprimere curetis taliter quòd Regnum prædictum libris ipſis multũ affluat: Mandantes propterea per has eaſdem omnibus, & ſingulis officialibus et ſubditis Regijs maioribus, et minoribus quocunq; nomine nuncupatis, titulo, officio, auctoritate, poteſtate, & iuriſditione fungentibus, præſentibus, & futuris, ad quos, ſeu quem ſpectabit, & præſentes peruenerint, ac fuerint quomodolibet præſentatæ unicuique in ſua iuriſdictione quatenus uobis, ſeu alteri legitimæ perſonæ pro ueſtri parte præſtent, & præſtari faciant omne auxilium, conſilium, & fauorem oppertunum, & neceſſarium ſuper conſequutione dictorum librorum in caſibus præmiſſis uobis deuolutorum, ac pœnam ducatorum Mille, adeo quod pro prædictis ad nos recurſum habere uobis neceſſe non ſit, & contrarium non faciant pro quanto gratiam præfatorum Mandantium charam habent, ac pœnam ducatorum Mille cupiunt euitare, præſentibus Regio ſigillo à tergo impreſſis præſentanti ſingulis uicibus remanſuris. Dat. in Caſtello nouo Neap. Die ultimo menſis Iunij Milleſimo quingenteſimo quinquageſimo primo.

Dominus Vicerex locumtenen. generalis
mand. mihi Coriolano Martirano.

1551 die. 2. Iunij in Rogatis.

Che per auttorità di queſto Conſilio ſia conceſſo à Michele Tramezzino libraro alla Sibilla, che niun altro che lui, ſenza ſua permiſſione non poſſi ſtampar, ne far ſtampar in queſta città & in tutto'l Dominio noſtro, ne ſtampate altroue uender' in quello l'annotationi, & additioni, di M. Antonio Maria Papazzone in le noue deciſioni di Rota per anni dieci ſotto pena à chi faceſſe il contrario di perder l'opere ſtampate, & duc. dieci per cadauna opera, un terzo della qual pena ſia di quello, che darà la denuntia, l'altro terzo dell'Arſenale, & l'altro della Pietà, Eſſendo obligato d'oſſeruar quello, che per le noſtre leggi è diſpoſto in materia di ſtampe.

Hieronymus Falacono Duc. Not.

MARCELLO CRESCENTIO SANCTAE RO. Eccle. Cardinali ac Sacroſan. Tridentini Concilii Bononienſiſq; ciuitatis Legato, Antonius Maria Papazonus. S. P. D.

CVM te ſacri Palatii cauſas audiente, poſt auditas clientum meorum cauſas, pro tua erga me humanitate, ſæpe colloqueremur, et in uarios ſermones, ut fieri ſolet, incideremus, ualde tibi graue, ac moleſtum eſſe cognouerim, quòd nonnulli tam temere, ſanctiſſimas antiquorum patrum deciſiones reprehendere, & ad prauum eorum ſenſum tam leuiter trahere conarentur, eaſq; inuicem diſcrepare aſſeuerarēt, teq; eaſdem etiam, qui deciſiones ipſas in caſibus occurrentibus facientes, allegare omitterent, quaſi quòd in cauſis ſacri palatii uerſantibus, Deciſiones ipſas ignorare nephas foret, ualde dānare cognouerim. Idcirco eius temporis, quod mihi ab agēdis cauſis uacuum daretur, partem aliquam in deciſionibus ipſis perlegendis ponendam decreui: cuius inſtituti mei, ea ratio fuit, ut deciſiones ipſas, quæ conueniunt ac idem reſpiciunt unà copularem, & coniungerem, quæ uero legum ignaris non conuenire, ſed diſcrepantes eſſe uidētur, ad proprios caſus, atque terminos ſuos applicarem: Hoc enim bono cauſarum patrono, cuius præcipue officio, mortuorum & indefenſorum cauſas ſuſcipere, atque defendere incumbit, conuenire quàm maxime putaui: Sic enim deciſiones ipſæ, ab improborum ac leuiorum hominum iniuria uindicantur: ac ſapientiſſimorum illorum patrum nomen, ac decus conſeruatur: ſuſcepi etiam hoc ipſe oneris, eo libentius quòd gratiſſimum tibi fore, ob tuam erga me humanitatem mihi perſuaſerim: Quamobrem primam hanc partem, ſi non plene abſolutam, incohatam tamen tibi dedicandam putaui, ut ui atque præſtantia tanti tui nominis munita, ſplendoreq; illuſtrata, inuidorum detractiones negligat, penituſq; contemnat, præſertim cum nec auaritiæ cauſa, nec inanis gloriæ cupiditate adductus, hoc fecerim. Et ſi utile, & non inane arbitratus fueris, quod reliquum eſt etiam muneris, atque laboris mei, quamprimum fieri poterit, abſoluam. Vale igitur, idq; non ab ipſius, ſed ab animi amiciſſimi tui, erga te magnitudine, ac uoluntate, metiare, atque benigne ſuſcipias: noſq; & ſanctam ſedem apoſtolicam, ab eorum qui male ſentientes eam lacerare conantur inſania, fortiſſime, ut facis, prudentiſſimeq; defende.

Romæ die. xx. Iulii. M D L I.

AD LECTORES.

MIraturos pleroſq́;, uel me potius forſan etiam accuſaturos arbitror:
ꝙ inter tot magnos præclariſſimoſq́; uiros, tenuis homo, ad ſan-
ctiſſima antiquorum illorum patrum dogmata, tam admirabili ſtu-
dio elaborata, manus imponere auſus fuerim: Enimuero, quia detra
ctoribus os claudere linguamq́; compeſcere, inter impoſſibilia re-
putatur: non totum opus & uolumen emittere, ſed hanc primam
tantummodo partem, lucubrationum mearum, quas pro mea tan-
tum comoditate contexeram, ſtudioſis & eruditis uiris comunicare & conferre decreui:
ut cum eam uiderint, ſi illam comprobandam duxerint, & me ad reliquum opus impule
rint, me etiam ab eiuſcemodi hominibus tueri, & defendere propemodum compellan-
tur: Nam ſola primum intentio mea fuit, ac inſtitutum, ad meam tantummodo utilitaté,
has in quibus continua exercitatione uerſamur materias, mihi præparare: ut cum caſus
incideret, quid pro amicis dici, quid per aduerſarios opponi poſſet, facilius diſcurere, atq;
inuenire, & eis abſque tot uoluminum reuolutione, temporibus præſertim, quibus ob au
dientiarum frequentiam, ac cauſarum cumulum, ſtudiis intendere non ualerem, conſul-
tius bonum, an malum ius haberent, indemnitati eorum, & conſcientiæ meæ conſulendo,
reſpondere poſſem: Cum autem plurimis intimis amicis meis horum exemplum, & co
piam nondum correctam, nec in ordinem quemadmodum uellem digeſtam, traddere co
actus fuerim, timeremq́;, ne me inſcio, ut ſæpe fit, & inuito, illa ſic rudis, & indigeſta ab alio
laborum meorum forſan uſurpatore, imprimeretur, & impulſus etiam ab aliis quamplu
rimis, qui ad hoc perficiendum ita me hortarentur, primam hanc laborum meorum par
tem, plurimum etiam inſtante Franciſco Tramegino, ſibi edendam traddidi. Sed quo-
niam plerique uoluiſſent, ꝙ dum modernas deciſiones, & caſus meo tempore deciſos re-
tuli, omnes etiam rationes, ac omnia iura, ex quibus, illi doctiſſimi patres, ut ita decide-
rent moti fuerint latius explicaſſem: ſcitote id me ea de cauſa omiſiſſe, quod deciſio-
nes eiuſmodi in lucem emittere tantummodo patribus ſacri palatii conuenire arbitra-
tus ſim: Cum præſertim clariſſimus uir Marcellus Cardinalis Creſcentius meus obſer-
uandiſſimus illius olim ordinis, pluresq́; alii auditores celeberimi infinitas ac præclariſ-
ſimas eorum tempore factas deciſiones collegerint, ſperandumq́; ſit, eos ad publicam uti
litatem illas edituros fore: polliceor tamen ſi cui priuatim neceſſe fuerit, omnium a me
relatarum deciſionum rationes & fundamenta libentiſſime daturum. Valete.

ANTONII MARIAE PAPAZZONI IVRISCONSVLTI AC IN RO. CV. CAVSARVM PATRONI, IN NOVAS ROTÆ DECISIONES NVNCVPATAS, ANNOTATIONES ET ADDITIONES.

DE CONSTITVTIONIBVS.

I.

Summarium.

Statutum capituli probatur per teſtes, quia ſcriptura non eſt de eſſe legis. h. d. 246.

Epitome.

1 Statutum probatur per teſtes.
2 Inſtrumenta etiam informiter & male extracta probant quando originalia ſunt penes aduerſarium.

1 ADditio † Cum iſta deciſione concordat deciſ. 5. & 6. de proba. in antiq. Et ad materiam faciunt quæ notaui infra ſuper deciſ. 27. de reſcriptis ubi quod gratia apoſtolica non poteſt probari per teſtes, & ibi habes multa ad hoc: Fel. in Rub. huius tituli late examinat hanc difficultatem, & nu. 7. dicit eſſe cõmunem opi. quod non requiratur ſcriptura, & deinde refert Sal. dicentem cõmunem eſſe in contrarium: Decius autem ibidem facit duodecim fundamenta pro iſta deciſione, & undecim pro parte contraria, & finaliter concludit ſecundum Fel. & clarius etiam exponit dicens quod ſcriptura non eſt de ſubſtantia legis, uel ſtatuti. & ſine ſcriptura uel publicatione probat, ſi conditor uult. Sed quando non conſtat de mente conditoris non poteſt dici lex, uel ſtatutum, donec fiat ſcriptura & publicetur. Et poteſt applicari hic id quod fuit deciſum * in cauſa Valentina non
D.2. admiſſionis in militem coram R. P. D. Peregrino Fabio Bononien. Epiſcopo Veſtan. & Domino meo præcipuo, ubi non
2 ſolũ ſenſerũt Domini, † ſtabilimenta religionis Hieroſolimitan. poſſe probari per teſtes. Sed ex quo originalia erant penes religionem, contra quam agebatur, dixerunt adhibendam eſſe fidẽ copiæ ipſorum ſtabilimentorum extractæ per publicum Notarium, facta tamen fide quod fuit facta diligentia pro illis formiter leuandis, iuxta doct. Bar. in l. publicati. C. de teſta. & Deciũ conſil. 36. colum. 2. Et de hac materia habes aliquid per Staphi. in. 5. parte. fol. 109. & in alia impreſſ. c. 84. & facit deciſ. Egid. 446. ubi quod ſufficit tranſumptum quando originale haberi non poteſt.

DE RESCRIPTIS.

I.

Summarium.

Clauſula quouis modo reſpicit perſonam duntaxat expreſſam. 28.

Epitome.

1 Clauſulæ quouis modo materia.
2 Clauſulæ quouis modo diſtinctio.
3 Clauſulæ ex cuiuſcunque perſona effectus.
4 Gratia dicitur ſubreptitia quando quis falſum expreſſit etiam ſi papa id conceſſiſſet ſine tali expreſſione ſi tamen facilius conceſſiſſe.
5 Gratia non dicitur ſubreptitia propter omiſſionem uel falſam expreſſionem quando conſtat papam uoluiſſe facere gratiam in potiori caſu.
6 Regreſſum habens debet docere quod tempore ſibi reſeruati regreſſus habebat aliquod ius, cum diſtinctione.
7 Regreſſum habens de conſenſu non tenetur aliter iuſtificare.
8 Poſſeſſio pacifica impeditur per ſolam moleſtiam facti & prætenſionem.
9 Clauſula ex cuiuſcunque perſona in noua prouiſione capit quamcunque uacationem etiam ſi, beneficium non uacaſſet tempore primæ prouiſionis.
10 Clauſula quouis modo poteſt apponi in prouiſione ordinarii.
11 Clauſula quouis modo non operatur in reſignatione facta in manibus nuntii non habentis facultatem ſi illud met beneficium impetretur a Papa.

1 ADditio. † Quattuor modis ſumatur hæc deciſ. ſed omnes ſumarii idem dicunt, & ideo unum tantum ſumarium hic poſui: Cum iſta deci. habes concordantes. dec. 14. 43. & . 53. hoc titulo in anti. Contra eam tamẽ facere uidetur dec. 53. de con. præb. in eiſdẽ, ubi dicitur quod iſta clauſula quouis modo capit beneficiũ etiã ſi uacaret ex perſona alterius: ſed iudicio meo, dec. illa procedit quando fuerant appoſita uerba, & ex cuiuſcunque perſona uel alias quando cõſtaret de intentione cõcedentis, ut dicit tex. in. c. ſuſceptum de reſcrip. lib. 6. quem ad hoc allegat Fel. in. c. in noſtra correla. 37. in. 2. Falen. licet litera Fel. ſit corrupta, dum dicit. de intentione impetrantis, prout eſt corrupta litera Io. Silue. in tract. de beneficio in. 12. q. 3. partis, qui ſequitur Fel. & eum recitat de uerbo ad uerbum. Intentio enim impetrantis nihil poteſt operari. In hoc propoſito, & tex. in d. c. ſuſceptum quem allegat Fel. non loquitur de intentione impetrantis, ſed mandantis, uidelicet Papæ, qui ibi mandauerat prouideri de uacaturo. Circa materiam iſtius clauſulæ habemus plures dec. applicabiles, uidelicet deciſionẽ. 17. infra eo. cũ qua concordat Egi. dec. 687. & infra de conceſſ. præb. 7. & dec. 20. 21. & . 22. infra de præb. & . 2. ac. 19. de conceſſ. præb. in antiq. ac. 29. de reſcrip. in eiſdem, & dec. Biſeg. 12. de præb. & . 12. infra de re iud. Et faciunt etiam deciſ. Egi. 251. 616. & . 430. & notata per Staphi. 5. parte principali fol. 107. & in alia impreſſ. c. 82. & per Caſſad. dec. 5. de præbend. & deci. 29. ſuper regulis, & per eundem Fel. in. d. c. in noſtra correla. 15. & bo. me. Ludouicum Gome. Epiſcopũ Sarn. in lib. ſuo regularũ ſuper. q. 3. Regulæ de ueri. non. & . q. 34. regulæ de infir. ubi dicit quod iſta clauſula non capit beneficium decedentis infra. 20. dies quod etiam repetit in. q. 16. regulæ de publican. Sed quia deciſiones de quibus
2 ſupra loquentes de iſta Clauſula † uidentur adeo inter ſe contraria, quod animus legentium de facili confunditur, ideo ſunt conſideran. tres caſus. Primus, uidelicet, quando iſta clauſula apponitur in uacantibus de præſenti, ut in iſta deci. & aliis concordantibus de quibus ſupra. Secundus caſus, eſt in gratia ad uacatura, puta cum quis impetrat uel obtinet ſibi prouideri de beneficio uacaturo, cum primum titius contraxerit matrimonium, uel aſſecutus fuerit aliud beneficium incompatibile, aut munus conſecrationis ſuſceperit, cum iſta clauſula, ſeu clauſula quouis modo uacauerit, & tunc procedunt deciſ. 17. infra eo. & dec. 21. infra de præb. ſuper qua dec. 21. decreui ponere omnes concordantes & diſcordantes loquentes in hoc ſecundo caſu. Tertius caſus procedit in acceptationibus, puta ſi ego habens gratiam expectatiuam acceptaui beneficium tanquam uacans in genere, non exprimendo modum uacationis ſed generaliter, quouis modo uacet, aut acceptaui beneficium tanquam uacans per obitum Titii, cum clauſula quouis modo, & tunc iſta clauſula comprehendit uacationem ex perſona alterius ut late de hoc tertio caſu, & quando nullus modus exprimitur dixi ſuper. d. dec. 22. infra de præben. & ſic ſuis locis habebis materias ſuas. Sat eſt, hic poſuiſſe hanc diſtinctionem, ne confundaris ex uiſione tot dec. in hac materia diuerſimode loquentiũ. Aduerte tamen dum ſupra allegaui dec. Caſſa. 5. de præbe. quia dicta per eum ſic de plano non procedunt per rationes prædicti Sarnen. in. d. 3. q. & per ea quæ dixi ſuper. d. dec. 22. de præbend. & 7. de con. præb. ubi uidebis. Et quia in additione ad hanc dec.
3 datur cautela quod opponatur clauſula † ſiue ex cuiuſcunque perſona uacet, per quam clauſulam, uenit etiam uacans ex alia perſona non expreſſa. Iſta enim uerba ſunt adeo lata & compre

benſiua quod ſi quis impetraret beneficium per obitum Titii, ob-
tineret illud, etiam ſi uacaret per obitum Sempronii, & non Titii,
ut ſentit hæc dec. & Staph. ubi ſupra & Pau. Hiero. in practica
Cancellariæ fol. 73. dum tractat de notabilibus ſuper non reſer-
4 uatis. Dubitant tamen aliqui an † dici poſſit talem impetratio-
nem narrantem beneficium uacare per obitum Titii eſſe ſurre-
ptitiam, cum aliter uacet, uidelicet per obitum Sempronii, nihil-
hominus ex quo conſtat, Papam ſignaſſe ſupplicationem, cum
iſta clauſula ex cuiuſcunque perſona uacet, conſtare uidetur
eius intentionem fuiſſe quod talis impetrans omnino haberet il-
lud beneficium, & ſic talis ſubreptio uel falſitas expreſſa non ui-
detur conſiderabilis, prout dicetur infra ſuper dec. 7. Sed una ra-
tio facit me dubitare. Nam ſi Papa ſciuiſſet quod beneficium
uacabat per obitum Sempronii qui habebat nepotes pauperes
aut qualificatos & ab ipſo Papa cognitos & dilectos eis potius
prouidere uoluiſſet quam illi impetranti falſitas enim commiſ-
ſa in exprimendo adeo inficit quòd etiam ſi ſine tali expreſſione
Papa conceſſiſſet gratiam ipſa gratia dicitur ſubreptitia & nul-
la ſi propter talem expreſſionem Papa facilius conceſſit quàm
ſine illa expreſſione conceſſiſſet, ut ſæpius tenuerunt Domini
mei per doct. Inno. in c. ſuper literis de reſcript. & collecta. in c.
☞1 ex tuarum de ſorti. & Egi. dec. 4. licet * in quadam cauſa Hiſpa-
len. portionis Domini uoluerint hoc locum non habere ex quo
5 conſtabat expreſſe papam † ex certa ſcientia noluiſſe facere gra-
☞2 tiã etiã in potiori caſu & quod * Papa nõ potuiſſet clarius derogaſſe
ſtatutis illius eccleſiæ, hic autem nedum peccauit in exprimen-
do uacationem per obitum Titii, ſed etiam in tacendo & obmit-
ten. uacationẽ per obitum Sempronii. Ergo &c. Ideo crederem
dicendum de hac clauſula prout dicitur de noua prouiſione quod
procedat & habeat locum dummodo Titius haberet aliquod
ius, ſiue bonũ ſiue malum in illo beneficio licet Sempronius illud
poſſideret, ut de noua prouiſione habetur in deci. 24. de præb. in
anti. & per dec. Egi. 116. & Biſeg. 4. de præben & late Samen. in
regula de annali. q. 25. num. 4. & 5. & notat Fel. in c. inter dile-
ctos de fide inſtru. ubi loquitur de confirmatione nu. 16. cum plu-
ribus ſequenti & in c. ex parte el. 1. de reſcript. nu. 52. & facit quod
☞3 nuper deciſum fuit in una * Lucen. decanatus ubi determinatũ
6 fuit quod habẽs † regreſſum deberet docere quòd tempore ſibi
reſeruati regreſſus habebat aliquod ius in illo beneficio. Quod
tamen ita de plano non procedit, ſed quando quis ceſſit reſerua-
to ſibi regreſſu per obitum ultimi poſſeſſoris tantum ſine conſen-
ſu ceſſionarii quo caſu non ſolet requiri conſenſus, ſed quando
7 † datur regreſſus de conſenſu ceſſionarii, quia ceſſionarius ita uo-
luit, tunc abſque alia probatione prioris tituli datur canonizatio
☞4 regreſſus ut fuit deciſum in una * Cæſarauguſtana Archipre-
ſbiteratus de darocha coram Reue. & Illuſt. Domino meo Col.
D. Marcello Cardinali Creſcentio tunc Rotæ auditore & epi-
ſcopo Marſicã. hodie uero Cõcilii Tridẽtini & Bononiæ legato
metuiſſimo erat tamen in illo caſu ẽt reſeruata penſio 80. duc.
ultra regreſſum, & ſic conſtabat quod ceſſionarius magnifecerat il-
lud ius, ideo etiam non habeo pro abſoluto quod ſufficiat ſolus con-
ſenſus quoad regreſſum, adeo ut quis exoneret a probando prio-
ri titulo. licet inueniam annotatũ quod in dicta cauſa plures ex Do-
minis hoc ſenſerunt. Nam poſſem ego hodie cedere amico uel
conſanguineo meo prætenſum ius ad ſuum beneficium, ut ipſe
conſentiret regreſſui, & tamen nullum ius habebam: tamen huic
8 fundamento poſſet reſponderi, quod ſicut † per moleſtationem
facti, & prætenſionem impeditur pacifica poſſeſſio, ut anno.
☞5 1546. dicebatur in cauſa * Salamãtin. portionis corã Reu. Do-
mino meo Fabio Accorambono hodie decano metuiſſimo ita per
iſtam prætenſionem iuris, poſſit concedi regreſſus, prout in alio
caſu daretur ſubrogatio, uel ſaltem debita eſſet iuxta cle. 2. ut li-
te pend. Sed quicquid ſit fuit in terminis huius clauſulæ reſo-
lutum, coram Bo. me. Io. Paulo Ptolomeo tunc Rotæ decano,
☞6 meo obſeruãdiſſimo Domino. in una * Abulen. beneficii de Vil-
9 ladiego. quod iſta clauſula † ex cuiuſcũque perſona, poſita in no-
ua prouiſione, capit beneficium, etiam ſi uacet ex perſona alte-
rius, ex cuius perſona narratur uacatio, & etiam capit beneficiũ,
ſi non uacaſſet tempore primæ prouiſionis, ſuper qua petitur no-
ua prouiſio, quia iam erat facta collatio ualida alteri: Nam in ca-
ſu illo quis impetrauerat a Papa per obitum Accoliti, per cuius
obitum fuerat prouiſum alteri, ab epiſcopo habente indultum,
quo indulto ſtante prouiſio apoſtolica non ualebat. Et prouiſus
a Papa impetrauerat nouam prouiſionem, tẽpore quo prouiſus
ab ordinario qui non expediuerat literas ſuper noua prouiſione
infra ſex menſes, ut tenebatur propter clauſulam indulti, amiſe-
rat ius ſuum, & ſic tunc temporis uacabat ex perſona illius pro-
uiſi ab ordinario, non ex perſona Accoliti ut narrabatur in ſup-
plicatione propterea cogita quia tantum intendo cumulare ma-
terias, & eas diſtinguere quantum uires ingenii mei patiuntur, ut
uiri magis ſubtiles practici & eruditi poſſint facilius diſcurrere &
10 deligere ueritatem. Aliqui etiam dubitant an iſta clauſula † ali-
quid operetur in collatione ordinariorum qui debẽt eſſe certi de
modo uacationis & quia collatio eſt actus legitimus, tamen idẽ
crederem eſſe in ordinario ut in ſpetie tenet gloſator prag. in titu-
lo de cauſis ſuper glo. incip. alias quouis modo. fol. 122. ſecun-
dũ paruã impreſ. & cõſuluit Gemi. per uarias rationes con. 119.
& Car. cõſi. 30. nu. 12. Habes multa de iſta clauſula in tract.
de ben. q. 12. tertiæ partis. 5. limit. ubi uidere poteris per te ipſum.
Si tamẽ fieret reſignatio in manibus nuntii nõ habentis facul-
tatem illam admittendi, uel in manibus Notarii publici clauſu-
11 la † iſta in impetratione poſtea facta a papa nihil operaretur ut
☞7 cõcluſum fuit in cauſa * Aſtoricen. integre portionis poſt plures
informationes de anno. 1540. ſecus ſi habuiſſet facultatem ad-
mittendi non tamen conferendi ut in decis. 10. & 14. de renun.
in anti.

II.

Summarium.

Vbi cauſa committitur quod terminis non ſeruatis ſed ſola fa-
cti ueritate inſpecta procedatur ſeruandi ſunt termini cle. ſæ-
pe. de uerb. ſign. 33.

Epitome.

1 Clauſula ſummariæ & terminis non ſeruatis quid operetur.
2 Termini quando in cauſis non ſunt ſeruandi.
3 Clauſula abſque tela iudiciaria & aliæ quæ important quod ter-
mini non ſeruentur.
4 Terminorum breue compendium.
5 Termini oẽs ſeruantur ſæpe in duabus audientiis & non in una.
6 Termini quatuor ſubſtantiales & principales.
7 Terminorum ultra quatuor prædictos omiſſio non uiciat.
8 Termini qui ſeruantur in omnibus cauſis communiter ſunt ſe-
ptem.
9 Termini alii qui receſſerunt ab aula.
10 Summariæ procedi poteſt in Rota. in cauſis infra. 500. duc.
11 Summariæ procedi poteſt etiam quod non prima ſed ſecunda co-
miſſio dicat ſummariæ.
1x Comiſſio prima habens quod ſummariæ etiam procedatur ſeruit
in qualibet inſtantia.
13 Pronuntiatio ſuper deuolutione non eſt neceſſaria.
14 Terminus reaſſumptionis cauſæ non eſt neceſſarius.
15 Citatio non circunducitur actore in termino non comparente.
16 Acta pendente termino ad ueniendum quando ualeant.
18 Teſtes affuturi examinati pendente termino ad ueniendum
probant.
19 Termini ſeruari poſſunt infra menſem datum penſionariis.
20 Sententia lata contra penſionarium infra. 30. dies datos ad ſol-
uen. eſt nulla.
21 Termini poſt executoriales intimatas infra. 30. dies poſſunt ſer-
uari, & declaratoria prẽmulgari reſpectu poſſeſſionis tantum
ſecus reſpectu fructuum.
22 Notitia per executionem compulſorialium non ſufficit ut proce-
di poſſit per audientiam contradictarum.
23 Acta ualent etiã non decreto proceſſu nec probata abſentia dum
modo poſtea uere conſtet illum fuiſſe abſentem.
24 Termini ad dicen. contra comiſſionem obſeruatio.
25 Proteſtatio quòd nihil fiat pendente termino ad dicendum con-
tra comiſſionem paruipenditur in Rota.
26 Inhibitioni parendum eſt in curia etiam ſi male ſit decreta.
27 Superſedendum non eſt in cauſa ciuili etiam ſi cauſa criminalis
præiudicaret ciuili niſi pars adhereat fiſcho.
28 Terminus ad libellandum quomodo ſeruetur.
29 Termini ad articulandum materia.
30 Dies termini computatur in termino in hoc caſu.
31 Terminus iſte reiterari debet die duodecima quando a princi-
pio fuit male ſeruatus.
31 Terminus ad dicendum contra articulos quomodo ſeruetur.
32 Termini ad producendum omnia materia.
34 Sententia poteſt confirmari quando in ea eſt defectus & non in
proceſſu.
35 Termini ad dicendum contra producta materia.
36 Terminorum ad declarandũ & iurandũ de calumnia materia,

37 Terminorum

37 Terminorum reuerationis materia.
38 Terminorum obſeruatio prodeſt etiam ſingulari ſucceſſori & ue. nienti pro intereſſe.
39 Succeſſor ſingulari potest agere ſpolio.
40 Succeſſor ſeu ſubrogatus in locum obtinentis executoriales po- teſt procedere ſine noua intimatione.
41 Termini quando quis uenit pro intereſſe.
42 Acta facta inter duos colitigantes præiudicant tertio uenienti ad cauſam.
43 Tertius ueniens non impedit executionem quãdo poſſeſſio tem pore petitæ executionis non erat uacua.
44 Tertius ueniens ad cauſam an poſſit procedere contra actorem abſentem.
45 Terminorum quatuor qui ſeruantur poſt intimationem execu torialium. & ſimilium materia.
46 Termini iſti etiam reiterantur in uim bullæ.
47 Termini iſti non ſeruantur pro obtinenda abſolutoria.
48 Excommunicari quis non poteſt niſi perſonaliter citetur.
49 Proceſſus quomodo fiẽdus poſt intimationem executorialium.
50 Sequeſtrum debet relaxari antequam procedatur ad executio- nem.
51 Executoriales ſi reproducãtur coram. A.C. non poteſt procedi ſine monitorio uel citatione procuratoris.
52 Proceſſus in Rota contra eum qui etiam monitus dederat man datum coram A.C. tenet illo non citato.
53 Proceſſus poſt brachium ſeculare quomodo fiat.
54 Repreſagliæ quando conceduntur.
55 Executoriales quomodo intimentur quando tutus non patet ac ceſſus.
56 Termini ſeruandi in cauſa nullitatis.
57 Termini ſeruandi in cauſis attentatorum.
58 Termini quando appellatur ab auditore cameræ uel extra pa- latium.
59 Termini in cauſis quæ committuntur ad refferendum.
60 Citatio non requiritur quando fit relatio de aliquo articulo cõ- miſſo ad refferendum.
61 Termini ſeruandi in cauſis commiſſis Cardinalibus.
62 Termini in cauſa priuationis & quando agitur ad regreſſum ob non ſolutionem.
63 Beneficium conferri non poteſt poſt priuationem niſi lapſis decem diebus.
64 Termini ſeruati ante obtentam ſecundam gratiam quæ uenit canonizanda non ſunt repetendi.
65 Sequeſtrum uiolans uel offendẽs aduerſarium licet amittat ius illud ius tamen non quæritur aduerſario.

ADditio, cum iſta dec. concordant deci. 15. & 23. hoc ti-
tulo in anti. & Eg. dec. 481. in principio. In contrarium
tamen uidentur facere. dec. 9. infra eod. & Egid. 338. &
2 394. ac dec. 1. eo. titu. in anti. ubi † ſi petatur committi q̃ ſumma
rie & terminis non ſeruatis, & nihil fuerit deletum omnia cenſen
tur conceſſa: ſentientes q̃ nulli termini ſint ſeruandi: Sed iſtud
contrarium tolli poteſt modificando, prout per. d. dec. 23. quæ
ſentit, q̃ licet dicta uerba terminis non ſeruatis, uideatur impor-
tare totalem omiſſionem omnium terminorum tamen dicit q̃
Auditor debet ex urbanitate ſaltem ſeruare aliquos terminos.
Et hæc deci. noſtra idem ſentit, ſed dicit fuiſſe ordinatum per
Vrbanum. Et deinde per Dominos, q̃ aliqui termini ſeruentur.
8 Contra hanc dec. tamen fuit * iudicatum Coram Bo. me. Car
dinali Simonetta dum eſſet Rotæ Auditor, in una Vicentina
2 plebis uidelicet quod nulli † termini erant ſeruandi: ſed ibi erat
oratio uniuerſalis, omnibus & quibuſcunq; terminis tam ſubſtã
tialibus quam non ſubſtantialibus de iure, & ſtilo ſeruari ſolitis
penitus omiſſis & minime ſeruatis. Et agebatur etiam de infirmã
da ſententia Rotali, & conſtabat de bono iure, mirum ſi ita
fuit obtentum ſtantibus illis uerbis aptis comprehendere caſus
etiam ſpecialiſſimos, ut late circa orationem uniuerſalem dedu-
cit Sar. in prohe. Regu. q. 4. Termini etiam non ſeruantur,
3 quando † in commiſſione dicitur abſq; aliqua tela iudiciaria, uel
q̃ procedatur uia executiua, aut quod præfixo termino loco ter-
minorum, & aliquando etiam dicitur q̃ terminis unica citatio-
ne ſeruatis. Et quòd quando fuit dictum procedas prout uo-
lueris uide infra ſuper dec. 28. & Fely. in. c. dilecti de iudi. ubi in
ſimilibus ponit plura exempla. Et quia hic etiam dicitur, q̃ cau
ſa erat ſumarie commiſſa, quo ad hoc concordant cum iſta, dec.
28. infra eo. & 10. ac. 25. eo. titu. in antiq. & Egi. 276. quæ tamen
loquuntur, quando fuit dictum ſumarie ſimpliciter & de plano.
Et non fuit dictum q̃ terminis non ſeruatis: ut hic. Et nihil-
ominus uolunt q̃ termini poſſint abbreuiari, ut etiam dicit dec.
unica infra de uerb. ſign. & ſic deciſio noſtra procedit in potiori
bus, terminis, & illa uerba, etiam terminis non ſeruatis, ſunt nul-
9 lius effectus. Et ſecundum iſtam dec. noſtram fuit * deciſum
coram domino meo Veſtan. in una Cæſaraugustan. Parrochia
lis de conſuenda die. 16. Nouembris. 1545. De iſta clauſula ſu
mariæ &c. uide etiam infra eo. ſuper. d. dec. 28. Et cum uario mo
do a diuerſis ſtilus iſte, tradatur, & continue mentes iuniorũ ma
gis inuoluantur & alios reprehendere non intendam: cogor hic
4 † breuem tractatum terminorum deſcribere, ordinem meum ali-
qualiter prætermittendo licet certus ordo in hac materia dari
non poſſit cum omnis ordo ſeruari ſolitos fuerit deſtructus, tũ in
Rota, propter bullam Inno. tum extra Rotam, propter commiſ
ſiones reiteratorias, quæ facillime conceduntur, cum clauſula &
ſi termini male & nulliter, ac inculcate tenti & ſeruati fuerint:
5 adeo ut ſepe termini † omnes obſeruantur in duabus audientiis
& etiam in una tantum ut permittit. d. Bulla, & atteſtatur Caſ-
ſad. dec. 8. de Reſcrip. in fine, licet iſtud ultimum diſpliceat Do
minis. Solum igitur ſuccurrendum eſt ignauiæ miſerorum qui
aliquos terminos obſeruare prætermiſerunt, quia ſi ſeruati non
ſunt, merito nec reiterari poſſunt &c. Et ideo ſententia poſtea
abſque talium terminorum obſeruatione lata remanet nulla. In
6 telligendo tamen de quatuor † terminis tantum. Videlicet ad ar
ticulandum, dicendum contra articulos, producendum omnia,
& dicendum contra producta, & qui ſunt adeo ſubſtantiales. q̃
illorum omiſſio uiciat ſententiam ut dicit Caſſad. d. dec. Et li-
cet Egi. dec. 27. uelit, q̃ tantum omiſſio terminorum, ad articulã
dum, producendum omnia, & ad ſententiam, uiciet ipſo iure
ſententiam, uult tamen q̃ licet alii non ſint ſubſtantiales & non
uicient ipſo iure, q̃ reddant proceſſum nullum parte opponen-
te, & appellante, ac cauſam committente, & ſententia tanquam
iniuſta ueniat infringenda. Sed hodie hoc ultimum de appella-
tione parum obſeruatur.
7 Vltra iſtos quatuor † terminos, ſeruantur tres alii termini, in om
nibus cauſis, uidelicet ad dicendum contra commiſſionem. Et
ad libellandum, ac declarandum & iurandum de calumnia, &
iſti duo ultimi reputantur pro uno & omnes ſeruantur ad primã
diem, & ſecundum Caſſad. d. dec. 8. omiſſio iſtorum trium ter-
minorum non uiciat proceſſum, intelligendo tamen ſecundum
8 Egi. d. dec. 27. Et etiam ultra iſtos ſeptem † terminos, qui ſunt
illi quos in ſingulis cauſis continue ſeruamus, Reperies in libri-
culo, ſtilus curiæ nũcupato & in alio nuper edito p eruditiſſimũ
9 collegam meum. D. Octauianum ueſtrum ponentem † etiam
multos, alios terminos, qui receſſerunt ab aula, & nũquam ſeruã
tur, prout eſt terminus ad reſpondendum libello, & litem conte
ſtandum, ad dicendum contra declarationes, & ad dicendum
contra appellationem, & alios plures.
Sed ut magis q̃ ſit poſſibile in hac materia ordinate procedam
primo præmittam aliqua euidentialia, antequam deueniam ad
10 examinationem ſingulorum terminorum: Igitur ſcias † q̃ Audi
tores Palatii in cauſis prophanis a 500. ducatorum infra, poſ-
ſunt ſummarie & prout in beneficialibus procedere, etiam quod
commiſſio, hoc non dicat, ut cautum eſt, in. d. Bulla Inno. 8.
11 Item ſcias q̃ quando prima commiſſio † non dat q̃ ſumarie pro
cedatur, dubitatur an in uim ſecundæ uel alterius commiſſionis
poſtmodum impetratæ, poſſit ſummarie procedi contra reum
contumacem, ipſo aliter in partibus non citato, cum uideatur ne
ceſſarium hanc nouam commiſſionem dantem nouam formã
procedendi, intimari ipſi reo, ut ſentit Egi. dec. 492. tamen in cõ
10 trarium eſt dec. 15. infra eo. & Egi. 525. & 662. & reperio * in
notis Ptolemei. nu. 29. Annotatum q̃ plures ex dominis dixe-
12 runt † quod ſi in prima commiſſione datur q̃ ſummarie, talis cõ
miſſio ſeruit cuilibet Inſtantiæ. Secus ſi talis clauſula non ſit in
prima, ſed in ſequentibus commiſſionibus. Caſſ. tamẽ in. d. dec.
8. in princ. & num. 5. tenet contrarium, & Egi. dec. 41. quos ſe-
quendos eſſe puto quia Ptolemæus etiam non firmat pro deci-
13 ſione. Eſt etiam ſciendum † quod licet in dec. 21. de re iud. in an
tiq. dicatur q̃ in cauſis prophanis ſemper ante omnia eſt pronũ
ciandum ſuper deuolutione, tamen dec. 27. de Reſcrip. in eiſ-
dem dicit q̃ poteſt pronunciari in quacunque parte litis tamen
nunquam in uiginti annis quibus curiam praticaui uidi ſuper
deuolutionem huiuſmodi pronunciari, & credo hoc introductũ
tum quia in palatio apoſtolico regulariter proceditur ſummarie,
tum quia in commiſſionibus ſemper apponitur in eis clauſula,
etiam quod cauſa huiuſmodi nõ eſſet legitime deuoluta. Tum
quia per proceſſum ad ulteriora ſicut iudex uidetur ſe compe-
tentem declarare ita declarare uidetur cauſam eſſe deuolutam.
14 Prout dicitur † q̃ terminus reaſſumptionis cauſæ non eſt ne-

ceſſarius quia iudex procedendo ad ulteriora uidetur reaſſume
re ut per Egi.dec.139. Immo quod eſt plus, idem Egi.dec.576.
dicit ꝙ per ſolam præſentationem commiſſionis cauſa cenſetur
deuoluta, abſq; aliqua citatione, ex quo Papa appoſuit manũ,
15 quando uero † cauſa eſt commiſſa, & pars eſt citata in partibus
ad comparendum infra certum terminum, licet ſi actor in termi
no non compareat, ſecundum dec.6.de iud.in anti. terminus cir
cunducatur: adeo quod actor non poteſt accuſare amplius con
tumaciam rei, prout etiam not. Sal.in.l.ij.ff.de in diem adiect.
Et ideo aliquando fuerit dubitatum, an ſi monitorium. A.Ca-
meræ non reproducatur in termino, poſſit reus excommunicari,
tamen ſemper uidi ſeruari ꝙ circunductio non habetur in conſi
deratione, & tanto magis quando proceditur in uim commiſſio
nis, in quibus commiſſionibus ſolet ſemper dici, quod Auditor
ſeruatis quatuor terminis declaret, ut uidebis infra dec.17.de do
lo.& contu.

16 Dubitatur tamen ſæpe † an pẽdente termino ad ueniendum,
ualeant interim geſta, & ſi quidem loquamur de terminis qui
poſſunt reiterari quæſtio eſſet leuis, Regulariter enim geſta iſto
tempore non ualent, ut in dec.30.de iud.in anti.licet. pendente
iſto termino ante reproductam citationem ſi reperiatur procura
tor ſpecialis in curia poſſet procedi eo citato, ut dicit Felyn.in
c.gratum de offic. del.col.ij.num.5.in fine uerſ.ij. præſens in iu
18 dicio. Alias tamen obtinui † examinari teſtes affuturos infra
tempus ad ueniendum. Et fuit poſtea ſatis reclamatum. Coram
11 Bo.me.d.Tho.de Tanis * in una Lucana parrochialis de be
uellio. Et Domini uoluerunt eſſe adhibendã fidẽ ipſis teſtibus.
Eramus tamen in probandu ſpolio attentato. Ideo crederem
hoc caſu dicendum prout de teſtibus examinatis ad perpetuam
rei memoriam. Ad iſta etiam incidenter applicari poteſt, quod
12 fuit deciſum in una * Mediolanen. claraualliſ penſionis in-
ter Reuerendiſſimum Cardinalem de Ceſis, & Epiſcopum
19 Tornabenum, in qua † fuerat proceſſum, ad obſeruationem qua
tuor terminorum, pendente termino de quo in literis penſionum
(quod ex nunc lapſis.30.diebus ſententiam excommunicatio-
nis incurrat) fuit enim dictum ꝙ infra menſem illi termini potue
20 runt ſeruari licet † ſententia declaratoria non fuiſſet bona, niſi la-
pſo menſe. Et ratio quæ mouit dominos fuit quia ſtatim lapſo
termino, penſio poterat peti, & erat debita, & potuiſſet conueni-
ri, omnia alia uia, ꝗ cenſurarum, ſatis eſt, enim ꝙ non cenſuretur
niſi poſt.30.dies. Et præſertim quia illi quatuor termini, ſeruan-
21 tur de urbanitate. Aduerte tamen, ꝙ † licet poſt intimationẽ exe-
cutorialium reus debeat expectari per.30.dies, ꝙ nihilominus
quatuor termini ſeruari, & etiam declaratoria promulgari, po-
teſt infra dictum tempus, quantum eſt reſpectu poſſeſſionis, uel
negotii principalis, non autem quo ad fructus & expenſas prout
13 iudicatum fuit, in una * Palentina Archidiaconatus per D.
Ptolemeum & ratio dec. colligitur ex lectura ipſarum executo-
rialium ubi ad dimittendã poſſeſſionem, aſſignantur tantum ſex
dies, & quo ad reliqua.30.dies. An autem ſufficiat & poſſit
22 procedi per audientiam contradictarum † ſi doceretur ꝙ reus ha
buerit notitiã citationis ex quo in partibus fuit proceſſum cõtra
ipſum, uirtute cõpulſorialiũ fuit reſolutũ ꝓcedi nõ poſſe in una
14 * Arboren. Canonicatus. Et beneficiorũ corã R.D.Veſtano.
Et in propoſito dicit Eg.dec.334. quod pẽdẽte termino præfixo
ad probandum diſpenſationem, poteſt procedi uirtute primæ cõ
miſſionis, nec erunt propter dilationis pendentiã termini reiteran
23 di. Et quia poſt terminum ad ueniendum. Auditor † ſolet decer
nere proceſſum per audientiam contradictarum, prout etiam de
cernit, ſi partes uel procuratores recedant de curia, dubitatum
15 fuit coram Ptolemeo * in una Bononiẽ. bonorum de platoſiis
& in una triuentina coram domino Rauellen. reſolutum, fuit ꝙ
ualent acta, per audientiam etiam non decreto proceſſu, nec pro
bata abſentia, dummodo conſtaret poſtea, illum uere fuiſſe ab-
ſentem, & aducebatur in exemplum id ꝙ dici ſolet de procura-
tore, qui poſt ſentẽtiam docuit ſe eſſe procuratorem tempore ſen
tiæ. Succeſſiue modo uidendum eſt ſingulariter, de ſingulis
24 terminis. Et primo de termino ad dicendum contra commiſſio-
nem, qui ſemper ſeruatur ad primam diem. Et quo ad hoc ſcias
unum in quo multi decipiuntur, uidelicet ꝙ ſi aduerſarius meus
impetrauit commiſſionẽ. Et ego reus uolo abſolui, & ſeruare ter
minos, non teneor obſeruare iſtum terminum, pro quo faciunt
not. per Abba.in.c.cum olim de cenſibus & Fely.in.c.cum ue-
nerabilis de excep.col.v. Aliquando tamen contingit citare
aliquem ad dicendum contra commiſſionem, & uidendum inhi
25 beri, uel aliquid fieri iuxta ipſius commiſſionis formam, † & cita
tus proteſtatur nil fieri pendente termino ad dicendum contra cõ
miſſionem, quæ proteſtatio extra Rotam, & coram inferioribus
iudicibus admittitur, tamen Rota paruipendet talem proteſta-
tionem, niſi allegaretur aliquid multum releuans. Et tunc etiam
domini ſolent remittere terminum ad domum, & ibi audire par
tes, alias paſſim inhibent, & procedunt, hac proteſtatione non ob
ſtante, quicquid dicat dec.31.de ſent.exco.& dec.21.de Reſcr.
16 in anti. Et ad hoc facit ꝙ fuit deciſum * in cauſa. Tolletana
matrimonii coram R.D.Veſtano. ubi auditor. Cameræ uirtute
commiſſionis mandãtis principaliter inhiberi Rotæ, conſtito ꝙ
cauſa criminalis præiudicaret ciuili inhibuerat Rotæ, dictum
26 enim fuit † ꝙ licet. A.C. non potuiſſet iſto caſu, inhibere ſine cau
ſæ cognitione, quia commiſſio principaliter emanata erat ad in-
hibendum, cum clauſula conſtito, & tamen parendum erat inhi
bitioni propter facilitatem reformandæ commiſſionem fuit poſtea
17 etiam reſolutum * in eadem cauſa ꝙ licet cauſa † criminalis
27 penderet ad inſtantiam fiſci non impediebatur proceſſus in cau
ſa ciuili, niſi aduerſarius adhereret fiſco, & allegabantur not.in
28 .l.rerum amotarum.ff.rerum amot. Similiter † terminus ad li-
bellandum, & libellari uidendum ſeruatur ſemper ad primam
prout omnes termini ad dicẽdũ cõtra iura uel articulos facto da
29 tos, & ſimilia. Terminus † uero ad articulandum in cauſis ſum-
mariis & beneficialibus ſemp ſeruatur, in prima inſtãtia ad duo
decimam diem, ad octauam in ſecunda & ad ſextam in tertia
prout in libro ſtili curiæ. & eodem modo iſtum terminum ſem-
per uidi ſeruari etiam in cauſis non ſummariis & prophanis ꝗc
30 quid dicatur in.d.libello ſtili curiæ. Et ſcias † ꝙ quo ad hoc,
dies termini computatur in termino ut ſi citatio ſit facta prima
die menſis, & dies.12. erit iuridica illa die terminus erit ſeruãdus,
alioquin prima die iuridica, quod eſt utile, propter dilationes ad
partes, quia quando iſte terminus eſt bene ſeruatus, non poteſt
18 etiam apprehenſus in curia petere dilationem, & * ita reperio
annotatum per Ptolemeum annotatione.8.& ſic ſemper prati-
cari, licet in dec.1.infra de dila. dicatur ꝙ ſi mandatur Auditori
ꝙ repetat terminos infra octo dies, ꝙ intelligitur de utilibus, &
non de continuis, quæ dec. non procedit in iſto termino, ſed bene
in aliis terminis, qui ſeruãtur ad ſecundam diem, & in dilationi
31 bus quæ regulariter dantur ad ſecundam diem. Nec uerum eſt
id quod aliqui dicunt ꝙ ſi reiteretur iſte terminus ꝙ cenſeatur
bene ſeruatus, nec amplius ſint concedendæ dilationes, niſi recte
ratio fiat in termino, ut faciunt cauti procuratores qui licet ſerua
uerint iſtum terminum in prima audientia. Illum de nouo ſer-
uant die.12. uide etiam ad hanc materiam Staphi.de literis iu-
ſti.fol.143.& in alia impreſſ.c.187. ubi ꝙ commiſſiones ſunt cõ
munes, & ꝙ reus poteſt ſeruare terminum, quo caſu non præiu-
dicaret actori. qui obtinuit commiſſionem literis non expeditis,
cum clauſula dummodo expediatur ante terminum ad articu-
landum. Et uide Samen. omnino in compendio ſignaturæ nu.
16.& 59. ubi ponit multa de iſto termino, quæ nolo tranſcribe
re. Circa autem admiſſionem articulorum uidebimus infra
32 de teſtibus ſuper dec.8. Terminus † autem ad dicendum contra
articulos ſeruatur ad ſecundam diem in prima inſtantia & in
33 aliis ad primam diem. Quo autem ad † terminum ad produ
cendum omnia, ut uidimus ſupra eſt ſubſtantialis, & eius omiſſio
etiam uiciat proceſſum, & ſententiam, ut habetur per Caſſa. ubi
ſupra, & Egi.dec.57.& 310.& 317.& de iudi.in anti.31. Ta
men reperio eundem. Egi.dec.481. tenentem ꝙ ſi auditor ſecũ-
dæ inſtantiæ cui fuit præſentata commiſſio, cum poteſtate pro-
cedendi terminis non ſeruatis, ac ſummarie & ſola facti ueritate
inſpecta, omiſſit terminum iſtum, & alios ſequentes et parte uo-
cata ſententiam tulit, Auditor † tertiæ inſtantiæ qui terminos om
nes bene ſeruauit, poſſet ſententiam dicti ſecundi. Auditoris con
firmare, ſi alias reperit eam iuſtam, fecit enim ꝙ facere debuit al
ter, & non grauatur pars quæ potuit producere coram eo, hæc
ſunt uerba Egi. ſi igitur teneamus dec. Caſſa. & Egi. de quibus
ſupra: ꝙ ſententia omiſſio iſto termino ſit nulla ipſo iure, nõ po
tuiſſet confirmari, & ſic iſta dec. Egi.481. non erit uera & tamen
uidetur multum æqua, & ſancta. Et ideo cogita cum caſus eue-
nerit ſi domini, qui ſolent ſemper habere equitatem præoculis
uellint iſtam dec.481. ſeruare. Et conſidera ſi dici poſſit ꝙ deci
ſiones contrarie procedant, quando in commiſſione, non fuiſſet
clauſula ꝙ omiſſa terminorum obſeruatione quæ non erat in ca
ſu dec. Caſſ. nec iſtis deciſionibus contrariis. Egi. Et licet in hac
dec. & aliis concordantibus. ſit hæc clauſula, & dicatur ꝙ Au-
ditor etiam ſtante hac clauſula poteſt abbreuiare, ſed non in to
tum omittere, non tamen deciſiones dicunt ꝙ propterea ſenten-
tia ſit nulla, ut dicit Egi.dec.27. Et Caſſa. ubi ſupra. Ideo nõ eſt
mirum, ſi ſententia poſſet confirmari. Melius tamen erit termi
34 num iſtum ſeruare, ad tollendum difficultates † ſi enim uitium
eſſet tantum in ſententia, & non in proceſſu ſententia etiam nul-

la

la poſſet confirmari,quando conſtaret de iuſtitia illius ut uolue
19 runt domini in *una uicentin.mammonatı prima iulii.1547.ſi
mil ter etiam ſenſerunt in una Vlixbonen. caſalis coram. R.
35 D.Io.Suauio Reomano. Terminus † uero ad dicedũ contra
producta in prima inſtantia ſeruatur ad ſecundã diem, in aliis
ad primam & productio iurium facta uerbo ſufficit ut dicit dec.
32.de iudi.in anti. Scias tamen quod omiſſo iſto termino pote
ris te iuuare ſi producendo aliqua iura facto,ſeruaſti terminũ ad
20 dicendũ contra illa,ut tenuerunt domini in dicta * cã Cæſae
36 auguſtan. parrochialis de conſuenda. Alii duo † termini ſub
ſequentes uidelicet ad declarandum & iurandum de calumnia
ut dixi ſemper ſimul ſeruantur & ad primã diem in qualibet in-
ſtãtia. Aduerte tamẽ ad dec.2.de iura calum.in anti. in qua dici
tur ꝙ nullus eſt proceſſus ſi parte petente tale iuramentũ nõ præ
ſtatur,ſecus ſi pars non petat, licet dec.4.eo.titu. dicat ꝙ poteſt
quandocunque etiam poſt ſententiam præſtari ſi ante non fuit
præſtitus & dicit dec.1.& 2.infra eo.ti.ꝙ procurator debet iura
37 re etiam in animam domini ut ibi uidebis. Reiterantur † autẽ
termini in ulitroa citatione quando fertur ſententia & eodem
die datur libellus,& concluditur in cauſa,& præſtatur iuramen
tum in ſupplementum ac abſoluitur pars per Auditorem a qui
buſcunque cenſuris,ad effectũ ualiditatis ſententiæ,aliquando ta
men ante ſententiam,per aliquos dies concluditur in cauſa, de
qua materia uidebis infra de iudic. Et quo ad reiterationem ui-
de etiam.Caſſa.dec.9.de Reſcrip.ubi docet quid narrandũ ſit
in commiſſione reiteratoria. An autem reus uel tertius ueniẽs
ad cauſam poſt terminos,nulliter ſeruatos.teneatur illos reitera-
re,cum iſta obſeruatio inducta eſſe uideatur in eorum fauorem:
ego pro nunc crederem,quod deberent reiterari. quia eſt datum
pro forma,& ſolemnitate ut in.c. dilecta de Reſcrip. An uero
38 terminorum † obſeruatio proſit ſingulari ſucceſſori, uel uenienti
ad cauſam pro intereſſe,dicendum eſt quod ſic, prout dictum
21 fuit in ſimili,in una * Placentina Caſtri Sarmatis,ubi domini
reſoluerunt ꝙ inſtãtia tranſit,ad ſingularem ſucceſſorem ut per
Bar.in.l. Lucius §.rogatus.ff.ad Trebel.ex. eſt.in.l.in iudicio.
22 ff.Fami.hercis. Et in eadem * cauſa etiam concluſerunt, ſin-
39 gularem † ſucceſſorem poſſe agere ſpolio. Et ꝙ eſt plus, in una
23 * Autiẽ. Monaſterii pro Reuerẽdiſſimo & Illuſtriſſimo Cae
dinali Farneſio,tẽtum fuit ꝙ poſtquam literæ executoriales fue
40 rant intimatæ,ſi quis ſurrogetur in locum illas obtinentis, poteſt
abſque noua intimatione executorialium procedere ad illarum
executionem,citato tamen procuratore rei ad dicendum contra
cui tamen dabitur dilatio ad partes ſi illam petient. Quo au-
41 tem † ad uenientes pro intereſſe,habes late per Felyn.in.c. ſuper
eo.de off. dele.in.c.ueniens.1.2.de teſti.& in.c. cum ſuper, de
re.iudi.& clarius per Caſſ.dec.1.de excep.& aliquid dicã infra
decl.ultima.Et facit quod deciſum fuit.28. Februarii.1538.in
24 cauſa * Valentina Sanct. Michaelis,coram bo.me.Raynal
do Petrutio contra colegam meum & amicum præcipuum &
honorandiſſimum dominum. Tho.fott.ubi uoluerunt. Domi-
42 ni † ꝙ ea quo ipſe uenerat ad cauſam,pro intereſſe,ſibi præiudica
ret proceſſus de partibus iam productus,inter primos colitigã-
tes,in quo erant etiam plures teſtes examinati pro quo facit dec.
Egi.258.Et ad iſtud propoſitum tertii uenientis pro intereſſe, fa
24 cit quod fuit deciſum.in una * Conchen. Parrochialis. della
43 Mongiia.ubi † ꝙ tertius non impedit executionem, quando poſ-
ſeſſio tempore per te executionis,non erat uacua, quia ſi uacua
fuiſſet ſua intererat ne daretur ſibi durior aduerſarius per Doc.
Inn.in.d.c.ueniẽs & ad hanc materiam facit dec.facta in cauſa
25 * Valentina de pego coram domino Puteo nuper Rotæ de
cano & hodie Archiepiſcopo Baren.meritiſſimo ubi ꝙ ueniens
44 † ad cauſam pro intereſſe poteſt procedere contra actorem ab-
ſentem,per audientiam contradictarum ut ſentit Egi.dec.156.
26 quam tamen deciſionem intellige ut dicam * infra de procu.
dec.40. Habes etiam aliam ſpetiem terminorum de quibus p
Fely.in c.ad probandum de re iudi.& Caſſad.dec.6.de cauſa
45 poſſeſſ. Sũt † enim quatuor termini qui ſeruantur, ad docendum
ſe paruiſſe literis executorialib. uel literis apoſtolicis ſibi intima
tis,puta ſuper reſeruatione penſionis,uel ad docendum ſe paruiſ
ſe Monitorio,aut docendum de appellatione, & eius legitima
proſecutione,ut ſentit Egi·dec.207.& dec.36.de re iud.in anti.
in fi. Quilibet enim terminus ſeruatur primo pro prima dila
tione,& ſic ſucceſſiue.2 3.& quarto pro quarta,ex ſuperabundã
46 ti. Et licet aliqui dubitent, an † iſti termini male ſeruati poſſint,
reiterari.Ego non credo heſitari poſſe,quia bulla Inno.indiffini-
te loquitur de omnibus terminis in palatio ſeruari ſolitis. Et ita
27 etiam quo ad hoc tentum,fuit in dicta * cauſa Palentina Ar
chidiaconatus. Et licet aliqui uelint pro obtinenda ſententia

abſolutoria eſſe ſeruandos iſtos quatuor terminos. Et Fely.in.c.
uenerabilis de iud.nu.14.loquẽs de remedio.l.diffamari dicat
etiam aſſignari debere terminum, tamen hoc alibi non reperio
& nunquam terminos iſtos,tali caſu, ſeruari uidi, ſed bene præfi
gi terminum ad docendum,de iuribus ſuis.in uim ſpetialis com
miſſionis.qui terminus etiam aſſignatur.potius, ex urbanitate
ꝙ ex neceſſitate ut ſæpe ſeruari uidi,ut latius dicam infra de do
lo.& contu.ſuper dec.17. Poſt iſtos quatuor terminos,in ma-
48 teria deſertionis & ſimilibus,dantur executoriales quæ † ſunt in
timandæ.perſonaliter,alias reus non poteſt excommunicari ut
28 decretum fuit in una * Cremonen.penſionis de qua etiam per
Sar.in.q.48.de annali. Et eadem ratione debent perſonaliter in
timari literæ apoſtolicæ & Monitoria iuxta deciſ.11.de dolo.&
contu &.21.eo.tit.in ann.& infra de feriis dec.unica in fine. Et
49 intimatis executorialibus reus non poteſt declarari pro fructibus
uel expenſis,ut ſupra fuit dictum niſi lapſis.30.diebus, qui dan
tur poſt rem iudicatã ut ẽt not.in.l.4. de re iudi. Et quia forma
executorialium hoc dictat, ꝙ reus moneatur ad ſoluendum in-
fra.30.dies.quibus elapſis procedatur. Quibus.30.diebus lap
ſis ſeruatis quatuor terminis prædictis procedatur ad declarato-
riam,quæ publicatur per curſores in eorum bancho, ubi dicitur
Acies campi Floræ,poſtquam publicationem expectantur decẽ
dies, & tunc datur aggrauatoria. Et poſt alios decem reaggraua
toria,& ſucceſſiue.de.a.in decem dies.datur interdictum,& bra
chium ſeculare,licet aliquando concedantur commiſſiones ꝙ
iſti duo & etiam tres termini ſeruentur unico contextu,& in cau
ſis prophanis,& aliquando etiam in beneficialibus, datur com-
miſſio ꝙ auditor loco executorialium decernat mandatum exe
cutiuum. Et rationem quare ſic paſſim & lento gradu proce
ditur,eſſe puto,quia regulariter dari conſueuerant quatuor mẽ-
ſes ad ſoluendum,ut per Fel.in.c.quærenti de officio dele.poſt
latam enim ſententiam.ſi bene conſiderabis nunquam perueni-
tur ad brachium ſeculare quòd non labantur iſti quatuor men
50 ſes,feſtiua quantum uelis. Et aduerte † quando beneficium eſt
ſequeſtratum quòd debet peti relaxatio ſequeſtri, alias uiolarent
ſequeſtrum,& poſſeſſio dici poſſet attentata,ut ſæpe tenuit Ro
ta præſertim quando aduerſarius prius poſſidebat, quia ſi tem-
pore decreti ſequeſtri actor fuiſſet poſſeſſor,cum ſequeſter poſſi
deat domino,& iſte ſit declaratus dominus, non uidetur com-
mittere uitium,prout non committitur ſi poſſeſſio uacua reperia
51 tur,ut per Caſſad.dec.6.de cau.poſſ. Et caue, † ne reprodu-
cas executoriales coram A.C.ut aliquando fieri uidi quia pro
52 ceſſus † erit nullus,niſi pars moneatur coram eo, uel citetur pro-
curator habens mandatum ſufficiens ut fuit tentum anno præ
terito in Rota & in propoſito etiam tentum fuit ꝙ ſi poſt factum
monitorium per A.C.de deſiſtẽdo a moleſtationibus committa
tur cauſa in Rota & procurator rei dederit mandatum coram
29 A.C.ꝙ potuit procedi in Rota, per contradictas in una * Cõ
chen.de uilar. Et in termino brachii ſecularis taxẽtur expẽſe
53 negotii executiui. Poſt brachium † uero ſeculare ſi conſtat de
diligentia,& quòd difficilis ſit executio.poſt ſex menſes uel an-
num arbitrio ſignaturæ,datur commiſſio,quòd auditor interdi-
cat ſpecialiter parrochia ſub qua reus degit,& poſt annum, fa-
cta intimatione primi interdicti,interdicitur alia parrochialis &
elapſo alio anno,interdicuntur duo monaſteria conuentualia,
poſtea ciuitas,uel ſi ſit inſignis:dioc.tantum: habes aliquid de
materia interdicti per Fely.in.c.ſane.el.2.de off.dele. & per Sta
ph.de literis iuſtitiæ fol.156.& in alia impreſſ.fol.115. Et poſt
hæc,etiam facta fide de diligentiis præteritis excommunicatur
54 Domini temporales ao † in camera apoſtolica conceduntur re-
preſaglie,& conceditur etiam monitorium contra aduerſarium
ad comparendum perſonaliter,& ſe excuſandum ab hereſi: Et
55 licet iſta,prout executio † executorialium,ſint perſonaliter intimã
da, ut ſupra,tamen ſi conſtat de non tuto acceſſu, datur commiſ
ſio quòd perinde arctent ac ſi perſonaliter intimatæ fuiſſent, ut
uidebis infra ſuper dec,5.&.22.ubi etiam de modo illas exequẽ
di uidebis. Reſtat nunc dicere quomodo procedendum ſit in
56 certis caſibus particularibus. Et primo † in cauſa nullitatis de
qua habes dec.24.de iudi.in anti.quæ diſtinguit, aut agitur prin
cipaliter de nullitate,& termini ſunt ſeruandi, aut incidenter, &
non ſunt ſeruandi. Egi.tamen in dec.317.dicit indiſtincte termi
nos in cauſa nullitatis,ſeruandos, etiam ſi nullitas colligatur ex
actis.ſed una dec.diſtinguitur per aliã,& poteſt intelligi, quòd
in caſu Egi.agebatur principaliter. Durum tamen eſt illud
quod dicit,id procedere quando etiam nullitas colligitur ex a-
ctis,cum in dec.5.infra de litis conte.dicatur,in tali caſu non eſ
ſe terminos ſeruandos. Igitur pro concordia & coroboratio-
ne dictæ dec.5.aduerte,quòd Egi.dicit quòd conſtabat de nul-

lis ate ex actis primæ inſtantiæ, in uim compulſorialium extra-
ctis,& quòd alia pars potuiſſet alia acta extrahere,ex quibus cō
ſtaret de ualiditate ſententiæ,& ſic uidetur ſentire contrarium ſi
conſtaſſet ex eiſdem actis corā illo iudice factis,& melius ſe de-
clarat in dec.319.Sed quicquid ſit,ſemper domini uoluit quòd
termini ſeruentur,ad tollendas difficultates, niſi habeatur com-
miſſio,quòd præfixo termino ad iuſtificandum ſententiam loco
terminorum ſubſtantialium, Arbitrio auditoris procedatur. Et
ſic in paucis diebus tres ſententiæ expediuntur. Et de hac mate
ria uide Felyn.in.c.fina.de offic.iudi.num.15. Eodem modo
57 proceditur in materia † attentatorum, quicquid dicat.dec.10.in
fra ut lite penden.&.78.de appell.in anti. Et Egi.dec.101.ut la
tius uidebis ſuper dictis dec. Immo dicit.expreſſe deci.28.de ap
pell.in anti.quòd ſi poſt inhibitionem proceſſum fuiſſet, etiam
tunc terminis non ſeruatis attentata huiuſmodi reuocantur.
58 Quando uero † appellatur ab Auditore cameræ, uel a ſententia
lata in partibus,aut alias extra palatium,uel auocatur cauſa,di
cit Egi.dec.74.quòd ſi appelletur etiam,a proceſſu uel grauta-
mine de partibus,& cauſa committatur in curia, ꝙ termini, iam
in partibus ſeruati non ſeruantur in curia, tamen in fine dicit ꝙ
ſemper incipi oportet de nouo,quia proceſſus de partibus modi
cum ualēt. Et in dec.78. dicit quòd quando appellatur ab Au
ditore cameræ ſeruantur termini prout in ſecunda inſtantia ha-
bes tamen clariſſimam dec.26.de iudi.in anti. quæ dicit in iſtis
caſibus ſeruandos eſſe terminos,prout in prima inſtantia niſi cō
ſtet eos ſeruatos in prima inſtātia iuxta morem curie. Et idem di
59 cit dec.4.infra de appel.ubi etiam aliquid dicam in cauſa † au-
tem quæ committitur ad referendum dicit Egi.dec.82 ꝙ ſi com
mittatur Auditori ꝙ uideat & referat Papæ, non ſunt ſeruan-
30 di termini. Et ita in ſimili in una * Bononien. Caſtiliani co-
60 ram † Accorambono,ubi papa commiſerat Cardinali Simone
te, ꝙ uideret an uerum eſſet,quòd antiquitus Gozadini fuiſſent
poſſeſſores, & domini.d.Caſtri,& Cardinalis prædictus parte
non citata,retulit Papæ,pro ipſis Gozadinis,& Papa cum nar-
ratiua dictæ relationis conceſſit eis.d.Caſtrum & mandauit eos
reſtitui,& reſolutum fuit in dicta relatione partem non debuiſſe
61 citari. Et ſcias etiam ꝙ † in cauſis commiſſis Cardinalibus ſu
praſcripti ſeptem termini etiam ſeruantur, & proceditur coram
Auditoribus ſuis,abſq; alia commiſſione. Egi.dec.43.quem re-
62 fert Sar.in compe.ſignaturæ num.48.in cauſa † uero priuationis
ob commiſſum delictum,termini ſunt ſeruandi,prout in propha
nis,ſecus quando agitur uigore regreſſus ob non ſolutionem, ita
31 fuit determinatum in una * Roma.parrochialis ſancti Valē
tini pro Reuerendiſſimo & Illuſtriſſimo Cardinali Creſcentio,
pro quo faciunt not.per Sar.q.vij. Regu.de ſubro. & facit dec.
63 4.infra de ſeq.poſ. Et aduerte quòd † poſt ſententiam priuatio
nis,non poteſt conferri beneficium priuati niſi lapſis decem die-
32 bus,datis ad appellandum, ut fuit tentum in una * Vero-
nen.coram Reuerēdiſſimo domino Antonio Auguſtino de an
64 no.1545. Quid † ſi ſeruatis terminis uirtute unius gratiæ,quis
obtinet nouam gratiam,puta ſi neutri,uel ceſſionem a tertio non
colligante,an primi termini,ſeruiant & Egid.dec.662.dicit ꝙ
ſeruiunt,& non ſunt repetendi. Et ita etiam reperio fuiſſe dictum
33 in una * Valentina de Pego coram Tolomeo & in una
34 * Conchen.ſancti Michaelis coram domino de Puteo,& in
35 una * Barchinonen. coram Rauellen.in quibus cauſis no-
luerunt domini quòd ſi impetratur ius nouum, in tertia inſtantia
debeat illud ius nouum canonizari. prout in prima & auditor
habet iuriſdictionem uirtute primæ commiſſionis, quæ deciſio-
nes tamen procedunt ſi commiſſio non ſit reſtricta ad certum ti
tulum ut uidebis infra ſuper deciſ. 15. licet Domini in una
36 * Ro.ſancti Nicolai de Ceſarinis coram domino Veſtano
uoluerint contrarium, quia in illa cauſa. Bart. Merlotus cum
iam habuiſſet duas ſententias ſuper regreſſu,ob non ſolutionem,
quas Rota habebat pro iniuſtis ex quo aduerſarius oſtendebat
65 feciſſe certum depoſitum, Bar. † impetrauit beneficium ob uiola
tionem ſequeſtri in odium enim uiolantis ſequeſtri Rota uoluit
confirmare primas ſententias quæ in ueritate non erant iniuſtæ
ſed rigoroſe, & ideo tunc notaui quòd licet uiolator ius ſuum
ammittat illud ius,tamen non quæritur aduerſario, prout etiam
dictum fuit de Bulla Alexandrina contra offendentes colliti-
37 gantes in una * Taruiſina feudi coram Tolomeo. Et ſic pri-
mæ duæ ſententiæ fuerunt confirmatæ. De terminis autem
qui coram Auditore cameræ ſeruātur habebis in quodam formu
lario ipſis dato.

III.

Summarium.

Statur ſoli iuramento cum quis allegat ſe non poſſe conſequi iuſti
tiam in partibus quo ad Reſcriptum obtinen. in curia. 42.

Epitome.

1 Iuramento de perhoreſcentiæ ſtandum eſt.
2 Iuramentum perhoreſcentiæ recipit probationem in contrarium.
3 Iuramentum prædictum poteſt præſtari per habentem man-
datum ad quodlibet alterius generis iuramentum præſtan-
dum.
4 Iuramentum perhoreſcentiæ non conualidat geſta in partibus.
5 Iuramentum prædictum non operatur quo ad iudices curiæ.
6 Cauſæ pendentes coram ordinariis non auocantur ſed dantur
adiuncti.

1 ADditio,cum iſta † dec.concordant dec.23.de proba.&.
2 61.de Reſcrip.in anti. Egi. † tamen dec.45.dicit ꝙ po-
teſt probari contrarium, & ſic ꝙ tale iuramentum non
operatur præſumptionem iuris & de iure, & dicit contrariū pro
bari,per inditia & præſumptiones,& cum Egi.tranſeunt omnes
in.c.ſtatutum de Reſcrip.cum diſtinctione tamen. Io. And.pro
quibus eſt uidendus Felyn.in.cap.accedens.el.2. ut lite non
3 conte.col.5.nu.17. Et facit dec.Caſſa.1.de iureiu.ubi † ꝙ tale iu
ramentum poteſt præſtari per habentem mandatum ad iuran-
dum de calumnia,& quodlibet alterius generis iuramentū præ-
ſtandum,licet ad id mandatum ſpetiale requiratur, & ſubiun-
git ꝙ poteſt præſtari in fine primæ aut ſecundæ inſtantiæ, refe-
ctis expenſis propter Bullam Inno. Aduerte tamen,quod de mē
38 ſe Maii.1546.coram * Tolomeo,fuit tentum ꝙ per iuramen
4 tū † præſtitum non conualidarentur geſta in partibus, non præ-
ſtito iuramento,ſed duntaxat in Rota, quia bulla Innocen.nō
habet locum extra curiam. Et pondera illa uerba dec.noſtræ. ꝙ
5 non poteſt conſequi iuſtitiam in partibus,quia ſi † iuraret,quis nō
poſſe conſequi iuſtitiam coram aliquo iudice in curia, non ſtare
tur ſoli iuramento,ut per Staphi. fol.172. & in alia impreſſ.fol.
226. Quinimmo ut dicit idem Staph.fol.177.& in alia.130.cau
6 ſæ. † in curia,uel in partibus coram ordinariis pendentes, nō auo
cantur,ſed dantur adiuncti,& non ſtatur ſimplici iuramento ni-
ſi coloretur cum aliquo grauamine parti illato,& non iuratur,ni
ſi quando ſignatura commiſſionis habet clauſulam, ꝙ recepto
iuramento,& ratio eſt quia quis non arctatur ad iuſtificandum
omnia narrata,ut dicetur infra dec.7. Et aduertas in pratica ꝙ
ſi in commiſſione non ſunt illa uerba, prout iurare paratus eſt:
tunc Dominus Regens non apponit in ſignatura illa uerba rece
pto iuramento prædicto.

IIII.

Summarium.

Opinio Io. And.in.c.duobus de Reſcrip.lib.vj.hodie ſeruatur in
Rota. 43.

Epitome.

1 Expectantibus habentibus pares gratias præfertur qui primo
preſentauit executori.

ADditio,iſta dec.non habet claram intelligentiam quia
in.c.duobus tractantur plures quæſtiones, tamen credo
quod intelligatur,circa ſecundum reſponſum, dicti.c.
1 ubi dicit, ꝙ † inter habentes gratias pares præfertur ille qui prius
præſentauit executori,prout dicitur in dec.5.infra de præben.&
58.hoc titulo in anti.& habetur idem in dec.20.infra de cōceſſ.
præben. Ideo de hac materia uide ſuper.d.dec.5. ubi multa di-
xi,quia magis aptatur ad illum titulum & ſecundum aliquos
intelligitur,iſta dec.de alio dicto Io. An.dum dicit quod ſi ſunt
duo prouiſi in forma communi ſub eadem data,licet uni ſit pro
uiſum poteſt alteri prouideri,propter clauſulam non obſtante ꝙ
pro alio ſcripſerimus,de qua in.d.c.ſi duobus, & infra deciſ.13.
Aliqui etiam nolunt ꝙ litera ſit corrupta, & quod uelit dicere

de opi. Io. And.in.c.cum in multis in fine,& ſic concordabitur
cum dec.5.de conſ.preben.& 8.de cau.poſſ.in anti.ubi ſi noto
rie conſtat ꝙ acceptans non habebat ius in beneficio acceptato,
non eſt opus expectare ſententiam ſuper declaratione ut aliud
acceptare poſſit,& facit dec.Caſſa.ultima de Reſcrip.nu.4.&
aliquid habes per Staph.dum tractat,de durabilitate,literarum
uerſ.ſed de iſtis in fine fol.121.& in alia impreſſ.fol.84.

V.

Summarium.

Non ſufficit per edictum citare in uno loco. 79.

Epitome.

1 Citatio per edictum debet exequi in pluribus locis.
2 Citationis per edictum breue compendium.
3 Teſtes quot requirantur & quomodo probari debeat non tutus acceſſus.
4 Teſtes ſingulares probant non tutum acceſſum.
5 Teſtes etiam dicentes ꝙ ipſi non auderent accedere ſufficiunt.
6 Teſtes quando non requirantur ad hoc.
7 Inferior a principe non mandat citari per edictum.
8 Citatio debet exequi in tali loco ꝙ ueriſimiliter poſſit ad notitiam deuenire.
9 Excommunicari poteſt citatus per edictum.
10 Executio poteſt fieri etiam in locis non ſpecificatis in citatione & illis omiſſis.
11 Rota ſequitur dec.Caſſ.5.de dolo & contu.
12 Citatio non eſt affigenda ad parrochiam quando citatio non eſt per edictum licet tutius ſit affigere.
13 Citationis per edictum executio ſufficit etiam ſi non dicatur ꝙ ibi erat multitudo.
14 Citatio originalis eſt affigenda & non ſufficit copiam affigere.
15 Citationis copia non eſt danda niſi petatur quando fuit lecta.
16 Citatio per edictum debet legi & uerbum publicaui infert lecturam.
17 Copia executorialium non datur niſi expenſis petentis.
18 Executoriales ſunt legende & perſonaliter intimande.
19 Citationes per edictum prius leguntur in curia.
20 Probatio non tuti acceſſus quo ad unum non ſufficit quo ad alios niſi &c.
21 Executio aliarum citationum quæ non ſunt per edictum & intimatio appellationis quomodo fiat remiſſiue.
22 Monitoria ſunt perſonaliter exequenda.
23 Nomina non ſunt exprimenda in executione contra uniuerſitatem.
24 Executio citationis per edictum non eſt neceſſario fienda diebus feſtiuis.
25 Copia executorialium per edictum decretarum non eſt dimittenda de neceſſitate ſed de equitate & ſtilo.

1 ADditio.principalis materia †iſtius dec.fundatur in conſti.Boni.8.incip.Rem non nouã.& in cle.1.de for.com
2 pe.Et cum hac noſtra dec.concordat †dec.33.hoc titu.
in anti.& dec.21.ibidem docet quomodo teſtes deponentes,de
non tuto acceſſu,debeant deponere,& licet non exprimatur hic
per quot teſtes id probari debet tamen dec.22.de dolo & contu.
3 in ant.dicit ꝙ non ſufficit iuramẽtum,ſed Auditor †debet cape
re informationem,cum tribus,& ſic uidetur innuere ꝙ duo non
ſufficiant,qđ nõ credo uerum,cum in qualibet ardua cauſa duo
ſufficiant,ſed iſtud intelligi poteſt prout in quadam cauſa Be
neuẽtana,coram Reuer.P.& domino meo plurimum obſeruã.
D.Achille de Graſſis,tertio illius nobiliſſime familie ſacre Ro
te Auditore,& alterius Achillis,meritiſſimi Cardinalis nepote
39 fuit.n.tentum *in illa cã qđ †ad probandũ nõ tutũ acceſſum
4 ſufficit unũ teſtẽ dicentẽ qđ citationes exequi nõ poſſunt niſi de
licentia pro regis,& alium dicẽtem qđ nullus auderet exequi,&
40 ſic ſufficiunt teſtes ſingulares & in alia * Corduben.coram eo
5 dem prout habui ex libro Annotationum ſuarum fuit dictũ †ſuf
ficere ꝙ teſtes dicant qđ ipſi nõ auderent exequi.Attende tamẽ
6 qđ in dec.23.de dolo & cõtu.in anti,dicitur ꝙ † ſi peteretur ali
quẽ citari per edictum,& cõmiſſio ſit ſignata,fiat ut petitur,qđ
tunc nõ requireretur informatio,uel probatio,de nõ tuto acceſſu
& ideo in commiſſionibus ſignatum hodie addit conſtito de nõ
tuto acceſſu,licet.d.dec.23.hodie nõ ſeruetur in atteſtatur Caſſ.
dec.2.de dolo in fine,pro quibus uide Staph.dũ tractat de literis
iuſtitie uerſ.ſi petit committi fol.168.& in alia.123.Et ad mate

riam huius dec.facit dec.8.infra de dolo & cõtu.in addi.ubi te
7 net qđ †inferior a principe non poſſit cõmittere quẽ citari p edi
ctum,licet doct.ſint uarii. Et dicit Fely.in.c.gratũ de officio de
le.col.ij.uerſ.adde.tamen ꝙ citatio per edictũ,debet apponi in
loco publico.& notorio & literis legibilib.& nõ ita in loco alto,
ꝙ nõ poſſit legi.& Egi.dec.188.ꝙ ad hoc ut taliter citatus poſ
8 ſit excõmunicari nõ ſufficit †probare,ꝙ in uicinis partibus fuit
affixũ edictũ,ſed oportet ẽt probare qđ ueriſimiliter ad eius no
titiam potuerit perueniſſe,ualde tamen dubito de hac dec.Egi.
quia tex.quẽ allegat non loquitur de citatione per edictum ſed
de ſimplici citatione,licet tex.ibi dicat poſt citationis edictum,q̃
uerba non important citationẽ per edictũ,de qua loquimur,ſed
citationẽ ſimplicem ẽt perſonalem,ut declarat gl.ibi,nec ẽt doc.
9 ibi dicunt ꝙ citatus †p edictũ nõ poſſit excõmunicari cũ immo
licet citatus ad domũ,& parrochiã,uel cathedralẽ,nõ poſſit ex
cõmunicari põt tamẽ excõmunicari citatus p edictũ,ex quia eſt
doloſus,nõ pmittendo ſe citari,& ideo Papa in.d.conſti.Rẽ nõ
nouã,decernit talem citationẽ afficere,ac ſi perſonaliter citatus
fuiſſet,& ita ẽt cantat forma citationũ,& glo.in.d.conſtitutione
in uerbo pſonaliter,hoc declarat in terminis,ꝙ in uim talis cita
tionis quis põt excõmunicari,p tex.11.q.3.c.nemo epiſcoporũ
Et propterea ſæpe uidi multos errare,ſeu non animaduertere ad
hoc,dũ in cõmiſſionibus,apponunt,clauſulas,ꝙ auditor man
det decerni citationem,cũ decreto ꝙ perinde arctet,ac ſi aduer
ſarius perſonaliter citatus fuiſſet,cum ẽt talis clauſula apponat,
in forma citationis per edictũ ẽt ſi non ſit dictũ in cõmiſſione,&
idẽ Egi.in dec.194.dicit qđ ſi Auditor mandat citationem per
edictũ affigi in tribus locis,& ſolum affigatur in duobus ſufficit
quia ſatis eſt ſeruare formam iuris,tamen nihil allegat & crede
re contrariũ eſſe de iure cum decretum iudicis ſit ſeruandum ta
mẽ uide cle.cauſam in.§.ultimato in fine ibi niſi ad appellatum
plena notitia aliter deueniſſet & uide Caſſa.etiã in dec.5.de do
lo & contu.ubi dicit ꝙ ſi iudex mandat citationem exequi tem
pore quo ſunt audientie,cum decreto ꝙ legatur in audientia cõ
tradictarum,ꝙ tẽpore uacantiarũ,quo audiẽtia cõtradictarũ eſt
clauſa,poterit exequi in aliis locis ſolitis in curia,ſed pp hoc
non tollitur dec.Egi.quia in caſu Caſſa.non,poterat alias fieri,
& unus locus erat ſubrogatus loco alterius,cum.n.iudex decre
uiſſet eſſe exequendã in tribus locis,fines mandati erant diligen
ter cuſtodiendi,ut in propoſito dicit.d.deciſ.33.Immo contra
Caſſa.in terminis facit dec.1.infra de feriis:licet ipſe alleget eã
pro ſe,cum pro eo faciat tantum opinio collectoris.qui tamen re
fert omnes alios,eo excepto tenuiſſe contrariũ,& in fine dicit ꝙ
ille fuit punitus in proceſſu,& dicitur ibi,ꝙ oportet expectare no
uas audientias,allegando ſatis urgentes rationes. Modernis
41 tamen tẽporibus domini in una * parrochialis de Eſſera corã
11 Reueren.d.Rauellen.†tenuere dec.Caſſ.nemine diſcrepante.
Ad tollendas igitur has difficultates ſemper apponas in cõmiſ
ſione clauſulam,cũ poteſtate citandi,ẽt per edictum publicũ,in
audientia publica,literarũ contradictarũ uel acie cãpi Flore,&
cancellaria apoſtolica ac locis propinquis in decreto nominan
dis affigendã,Caſſa.tamẽ in dec.1.de dolo dat unũ intellectũ,
ad dec.Egi.qui nõ reſoluit difficultatẽ,uide eũ & cogita in.pro
ratione dec.Egi.Nã ſi eſſet uera dec.Egi.licet in forma citatio
nũ detur ꝙ exequatur in tribus locis in curia,& duobus in par
tibus,tamen ſufficeret,in duobus exequi,ut dicit,& diſponit.d.
cle.1.de iudi.uel in uno publico,ut in.d.cle.cauſam.Et ad hãc
12 materiã faciũt not.per Caſſ.dec.1.de appel.dũ dicit qđ in †exe
cutione citationis per edictũ,eſt neceſſaria affixio,ſecus dicit in
executione quæ nõ ſit p edictũ,quãdo ſit ad domũ,& parrochiã,
42 ubi non requiritur affixio,ut ẽt fuit reſolutũ in una * Mediola
13 nẽ.parrochialis corã Tolomeo ubi etiam dictũ fuit ꝙ† in citatio
ne,per edictum non requirebat expreſſio,ꝙ ibi erat populi multi
tudo,& hoc propter uerba ipſarũ citationũ fuit tamen dictum in
43 una * Mindonien.corã domino.Veſtano.qđ †executio execu
14 torialiũ non erat bona quia nõ fuerãt affixæ literæ originales,ſed
copia,& quia nõ apparebat facta ibi exiſtente multitudine per
ſonarum,& ſic non erant decrete per edictum quia multitudo
nõ fuiſſet,requiſita,prout non requiritur ẽt in citationibus q̃ ſiũt
per edictum,licet in aliis requirat ſecũdũ.d.deciſiones,ſed iſta
ſunt modici momenti quia ſolent Notarii ſemp dicere in Inſtru
mẽtis executionũ & aliã ſ & alia feci,iuxta formã retroſcriptarũ
literarum,quæ uerba inferunt,Notarium ſeruaſſe omnes ſolem
nitates requiſitas ex forma citationis.Tamen ſemper tutius erit
exprimere in ſpetie,& ꝙ citatio affigatur,& dimittatur copia do
15 mi. Dicit tamen tex.in.d.cle.cauſam.non† debere dari copiã
niſi petatur,quod tamen intellige,ſi fuerit lecta citatio,quia
tex.ibi.declarando quomodo intimatio dicatur legitime facta,

dicit,illius porrecto ſibi ſub ſcriptura auctentica uel perlecto il
lius tenore, & copia modo conſimili, ſi petita fuerit, inde fa
cta,ex quibus uerbis,clare patet quod alterum fieri ſufficit ſi igitur
fuerit lecta citatio non eſt danda copia niſi petatur, ut dicit gloſ.
ibi in uerbo,ſi petita,de cuius tamen ueriori intellectu uidebis in
16 fra dec.22.ideo requiritur omnino in tali † executione per edictũ
uerbum, legi &c. ut dicit expreſſe deciſ.81.de dolo. licet
Caſſ.eo.titu.de dolo & contu.dec.4.dicat,quod uerbum publicaui
idem importat,dicens quod quando requiritur lectura citationis
ſufficit ſi dicatur affixi & publicaui,dum ibi multitudo gentiũ
ad diuina confluebat audiendum: ſentit tamen quod melius ſit dice
re eam legiſſe: ſed cum Notarii ſoleant dicere,citaui, monui,&
requiſiui,& alias,& alia feci iuxta retroſcriptarum literarum for
mam & tenorem ut ſupra,uidi tamen ſæpe admittere tales exe
cutiones pro benefactis etiam quòd non dicatur, de populi mul
titudine nec alta & intelligibili uoce quando forma citationis id
non dicit,& iſta uerba generalia ſufficiunt,pro quo facit Faſto.
dub.51.ubi data forma de diſpen. cũ minore ſufficit quod dicatur
diſpenſaui iuxta formam literarum: Concludo igitur,quod iſto ca
ſu quando citatio fuit lecta,non eſt danda copia, ſi non petatur,
& hoc etiam ita ſentit Caſſa.in.d.dec.1.de appel.& clarius Fe
lyn.in.c. cum m. de conſtitut. numero.71. col.21. ſuper.iiij.
conclu.ibi uerſ.ſed adde.dum loquitur de intimatione litis pro
euictione,& ita dicit eſſe intelligendum.tex.d.cle. Conſulerẽ
tamen ſemper quod daretur copia,ad conſtituendum aduerſarium
17 in maiori contumacia. Non tamẽ datur † copia executorialium,
propter earum formam,niſi ille cui intimatur eam uelit ſuis ex
penſis,& ratio differẽtiæ adducitur in.d.dec.facta in cauſa Me
diolanen.quia prima citatio eſt loco libelli,& citatus debet ſci
re ſup quo ſit litigaturus ut poſſit uenire inſtructus,quæ ratio nõ
procedit in executorialibus. Et ibi etiam dicitur de citationi
bus ſemper eſſe dandam copiam,nõ tamen facta mentione,quã
18 do eſſent lectæ,& ideo executoriales, † de quibus non datur co
pia,debent omnino legi,propter ſupradicta,& hoc quando per
ſonaliter intimantur,quia quando ad domum & parrochiam,
& non ſunt per edictum modicum ſuffragantur, quia non poteſt
procedi ad cenſuras.ut ſupra. Et quia idem Caſſad.d.dec.1.de
19 dolo.& contu.dicit quod,citatio † quæ fit per edictum debet fieri in
duobus locis in partibus,& in duobus locis in partibus,& in duo
bus in curia, & quod poſt ultimam publicationem incipit currere
terminus ad comparendum,propterea cauti procuratores & ſol
licitatores,antequã mittant citationem ad partes illam publicãt
in curia,& ſic non currentur tantum tẽpus,licet iſta pratica ſit cõ
tra cle.dudum,& d.conſtitutionem ubi dicitur citationem iuris
exequendã in partibus,& poſt modum,in curia,forma tamen ci
tationum eſt in contrarium,ideo melius eſt earum formam ſequi
& ſeruare.d.cautelam. Et ad hanc materiam facit quod dici
tur per eundem Caſſ.in dec.2.eo.tit.de dolo.& contu.quod proba
20 to † non tuto acceſſu contra unum talis probatio nõ ſufficit quo
ad alios citandos niſi generaliter,eſſet probatum de non tuto ac
ceſſu ad aliquam ciuitatem: Et quòd ſufficit teſtes dicere quod cre
dunt eſſe impoſſibile,uel non tutum citare eos, & in dec.3. ſub
ſequenti dicitur quòd probatio non tuti acceſſus.in prima com
miſſione,ſeruit etiam ad decretum executorialium,ut non ſit ne
ceſſe probare iterum, niſi conſtaret quod medio tempore ceſſaſſet
metus,& eſſet tutus acceſſus.Et idem Caſſad.in deci.6. ibidem
loquẽs de citatione per edictum,dicit quòd citatio talis exequi
debet in locis magis propinquis,quibus ſit poſſibile,& quòd ci
tatio cum termino nimis breui,non arctat citatum,etiam poſt ter
minum, ideo in pratica, ſi locus diſtat per decem dietas,dan
tur.xx.& ſi diſtat.per.xx.dietas,dantur.xl.dies ad comparendũ
& ſic ſemper duplicatur. Et de materia citationis per edictũ,
uide late per Fely.in.c.quoniam frequenter.§.porro. ut lite non
cõteſt.& per Staphi.fol.168.& alia impreſ.123.& Soci.in tract.
cita.fol.39.articulo.23.principali, & uidebis infra de dolo.&
21 contu.ſuper dec.8. De aliis autem citationibus † quæ non fiunt,
per edictum,habes infra eo.ſuper dec.22.& de modo intimandi
appellationem habes infra de appel.dec.10. Aduerte tamen quòd
de ſtilo Auditoris cameræ requiritur quòd monitoria perſonali
ter exequantur,alias ipſe non procedit,& ratio eſt, quia quis nõ
poteſt declarari excommunicatus,niſi fuerit perſonaliter citatus
ut dixi ſupra,& facit etiam dec.1.infra de feriis,& notat Sar.in
compen.ſignaturæ num.82.licet Fely.in.d.c. quoniam.§.porro
num.14.dicat quòd ſufficit ſi probetur,quod citatio potuerit ue
riſimiliter ad eius notitiam perueniſſe,& allegat.d.dec.Eg.188.
ſed in rei ueritate.Fely.non bene conſiderauit, nec examinauit
hanc materiã,ſed ſimpliciter retulit.d. dec.Egi. Et ad hanc ma
teriam etiam facit dec.Egi.185.ubi quando agere cõtra uniuer
23 ſitatẽ,nomina † nõ ſunt exprimẽda niſi in delictis officialiũ quæ
non tranſeunt ad ſucceſſores quia citatio p edictũ.non arctat nõ
expreſſos ad comparendum perſonaliter,quòd dictum tamen non
24 procedit ita abſolute: poſſet tamen dubitari,an executio † per edi
ctum eſſet fienda diebus feſtiuis,præſertim ſi uerum eſſet id quòd
fuit deciſum in dicta cauſa Mediolanen. quòd non requiritur
mẽtio quòd adeſſet populi multitudo. Et licet hoc dicens ui
deatur,quia ut dicit Caſſad.d.dec.4.de dolo. & contu.poſſet
exequi citatio tali hora.quod nullus ibi eſſet tamen nec in clem.
cauſam,nec in cle.1.de iudi.nec in forma ipſarum citationum,
aliquid dicitur de diebus feſtiuis. Immo dictæ clementinæ dicũt,
etiam quod non ſint de illis diebus ſolemnibus, & cle. cauſam,
in caſu iſto quando tutus non patet acceſſus,quaſi remittat ſe ar
bitrio iudicis,& dicit ſufficere exequi in aliquo loco publico,ta
liter quòd uereſimiliter poſſit ad notitiam illius deuenire,& gloſ.
ibi interpretatur in nundinis publicis,miſſa,uel alio loco.per po
pulum frequentato,adeo quod,ſi eſſet contra.d.dec. Egi.194.etiã
quòd mandetur exequi in locis pluribus,in ipſa forma citationũ
ſufficeret,uno loco ualde publico citari quod tibi ſeruiet ſæpe.
25 Sed an de executorialibus † ſit dimittenda copia, quando exe
quuntur per edictum,cum in earum forma dicatur eam tantum
dari expenſis rei,ſi fuerit petita,& hoc caſu non ſit qui illã petat
nec cle.cauſam arctet ad dimittendum copiam. Imo præſuppo
nit,illam non eſſe dandam, dum poſtquam dixit de execu
tione fienda domi & in eccleſia ſubiungit, & de ipſa quando
cõque petita fuerit,copiam fieri appellato. deberet enim ſatis eſ
ſe eam publicari. In tot locis,tamen pratica Inoleuit in contra
rium, & dimittitur ſemper copia affixa: Et de hac materia quã
do ſit danda copia & quid in curſoribus, & executoribus publi
cis,& quando pars eſt præſens,in loco iudicii, uide per Fely.in
c.cum in iure de offi.deleg.

VI.

Summarium.

Si cauſa uni commiſſa,alteri committatur,hoc expreſſo,eo ipſo ab alio,auocata cenſetur. 67.

Epitome.

1 Cauſa cenſetur auocata a primo ſi alteri ſcienter committatur.
2 Mentio an ſit fienda de lite & eius ſtatu in Reſcripto nullo.

1 ADditio. † Cum iſta dec.concordant dec.3.infra de ap
pel.col.iij.uerſ.ſed pone,& 20.hoc titulo in antiq.a cõ
trario ſenſu.& facit dec.Eg.46.& idem habetur in dub.
Faſtoli.64.& in deciſ.7.hoc titu.in antiq.quæ tamen non ha
bet illa uerba hoc expreſſo,quæ ſunt maximi momenti, quia ſi
ne illis commiſſio eſſet nulla cũ Reſcriptum auocatorium ſur
repticium ſit ipſo iure nullum,ut per Caſſa.dec.1. &.2.hoc titu.
& per Fely.in.c.ad audientiam.el.2.in.x.Falen.& in.c.ceterum
2 num.16.eo.tit.ubi ponit multos notabiles caſus. Et quando † ſit
fienda mentio de proceſſu,& an Reſcriptum poſt concluſionẽ
in cauſa impetratum ualeat, uide Fely.in.c.nonnulli,hoc titu.
nu.27.& uide eundem in.c.ex literis de offi.dele.& in.d.c.cete
rum,& in.c.ex tenore, de, Reſcript. ubi de iſtis & an ſit fienda
mentio de Reſcripto nullo uel elludibili. Et facit ad hoc infra
eo.dec.20.ubi uide omnino,quia dicit etiam eſſe faciendam mẽ
tionem,de ſtatu litis,ideo dic iſtam dec.procedere. quando corã
primo iudice non erat conteſtata,uel habita pro conteſtata, ut
ibi latius,& de hac materia uide etiam per Staph.fol.172.& in
alia impreſ.126.

VII.

Summarium.

Ex pluribus narratis in commiſſione,ſufficit unum eſſe uerum,ex quo ſequi poſſit effectus,licet alia ſint falſa. 68.

Epitome.

1 Commiſſio in qua plura exprimuntur non eſt ſubreptitia.ſi unũ iuſtificetur quod ſit releuans.
2 Commiſſio eſt ſubreptitia in qua dicitur non eſſe datam petitio nem ſi data fuit una quæ non erat bona.

Additio

1 ADditio. Licet infinite deciſiones faciant† ad hanc mate
riam,tamen quia pleniſſime tractatur,per Fely.in c.ij.
in uerbo copula,& in.c.ſup literis.& in.c.in noſtra & in
c.ſedes,in princ.& in.c.poſtulaſti de Reſcrip.ubi etiam late de
hac materia de quo,etiam uide per Staph.fol.266.& in alia im
preſſ.122.ideo hic ſolum applicabo aliqua quæ non adducun-
tur per eos non omittendo tamen quod cum iſta deciſ. concor-
dat.dec.3.&.30. hoc titu.in antiq.& Egid.280.& allega.lapi.
24.in fine.aliæ autem deciſiones quæ allegantur per Fel.contra
iſtant,ut ipſemet ſoluit loquuntur in gratioſis. Ad materiā tamen
præſentis dec.habes deci.16.infra eo.ubi quod error ſeu falſa ex
preſſio in nomine aduerſarii uel cognomine non uitiat reſcriptū
licet ſecus ſit ſi erretur in nomine impetrantis,uel in dioceſi , ut
per Fely.in.c.ſignificante de Reſc.col.ij. Et dicit Egi.dec.191.
2 quod ubi† narratur petitionem non datam (& ſit data una quæ
non ſit bona) commiſſio nō eſt ſubreptitia,prout in dec. 569.di
cit ꝙ Commiſſio narrans acta cauſæ & regeſtra ad cauſam fa-
cientia eſſe in curia Auinionen.non eſt ſubreptitia,ſi ibi eſt Nota-
rius habens prothocolum. Et dum in hac dec. dicitur. ꝙ deciſ.
procedit niſi.unum ueniat qualificatiue ad aliud adde. Sarn.ſu
per regula de ſureo.q.44.

VIII.

Summarium.

Per Reſcriptum impetratum per clericum , contra laicos,abſque
clauſula &.c.religioſus,a quo nominati cauſam habent conue-
niri non poteſt. 71.

Epitome.

1 Commiſſio contra laycum non comprehendit religioſum.
2 Clauſula omneſq; alios quos comprehendat.
3 Clauſula quacunq; dignitate præditos.
4 Clauſulæ omneſq; alios uigore quot citari poſſint.
5 Clauſula quidam alii.
6 Citatio contra intereſſe putantes dicitur nunciatoria.
7 Clauſula omneſq; alios ſine uerbis in decreto nominandos eſt
periculoſa.
8 Commiſſiones pro intereſſe ac ſuper nullitatibus & attentatis
non dantur in ultimis audientiis.
9 Veniens ad eam pro intereſſe non impedit expeditionem niſi do
ceat ſtatum de bono iure uel colorato.

ADditio. Iſtud ſummarium eſt deffectuoſum , quia poſt
illa uerba,abſque clauſula,debet ſequi , omneſq; alios
&c.& inſuper non habet perfectum ſenſum, igitur ſum
1 mabis ſic:per† Reſcriptum impetratum contra laicos nomina-
tim expreſſos ſi laici præditi denominent in dominum aliquem
religioſum in uim talis Reſcripti non põt procedi contra ipſum
religioſum,præſertim ipſo excipiente. Ad iſtam deciſ.facit qđ
not.Caſſ.dec.28.ſuper Regul.& plene. Sarnen.in prohe.regu.
2 q.4.dū dicit,ꝙ† ſub tali clauſula,non cōprehenduntur perſone
maiores,aduerſario ſpecialiter nominato.& docet nos ꝙ appo-
3 inamus† clauſulā omneſq; alios quacunque dignitate & excellē
tia præditos uel cuiuſcunque gradus, ſtatus. præheminentie uel
dignitatis exiſtant,de quo etiam habetur per Felyn.in.c.eam te
4 de Reſcrip. Et uirtus huius† clauſulæ, & quot perſonæ uir-
tute illius poſſint citari , late examinatur per doct.in.c.cum in
multis,hoc titu.lib.vj.& præſertim per Sat.ibi num.22.& ſequē
tibus,& num.57.ubi eſt concluſio ꝙ nō ueniunt ultra quatuor.
Immo ſecundum ipſum ibi,non ueniunt niſi tres,cum aduerſa-
rius in commiſſione nominatus inter illos quatuor comprehen-
datur,quamuis gl̃n.ibi teneat cōtrariū. Quod dictum Sat.mi
hi non placet.nam text.in.d.c.cum in multis dicit expreſſe ꝙ
5 uirtute† clauſulæ quidam alii,non poſſunt citari ultra tres uel
quatuor,ſed ſic eſt,quod ſi aduerſarius eſt ſpecialiter nomina
tur,non eſt comprehenſus,in clauſula,& quidam alii,ideo uirtu
te talis clauſulæ,non poteſt citari nec inter illos quatuor compu
tari.Sarnen.tamen ubi ſupra facit quatuor limitationes,ſequēdo
Socc.in tract.citationum in.5.articulo principali licet prima li
mitatio,ꝙ illa reſtrictio,ad quatuor perſonas non habeat locum
in ordinario,non teneatur per.Fely.in.d.c.ſedes in fine uerſi.&
not.ratione infinitatis euitande,quia quis uirtute nimus citationis
poſſet inillic perſonas citare,tamen iſta quæſtio raro contingit cū
iudices ordinarii procedant uia ordinaria,& non uirtute com-
miſſionum in quibus apponitur talis clauſula, & tunc non con
ſiderantur tanquam ordinarii,ſed tanquam delegati,quorum iu
riſditio excitatur,ut per Fely.in Rubric.de Reſcrip. niſi dicas
hoc procedere quando ordinarius mandaret nuncio uel curſo-
rum ut citaret Titium,& quoſdam alios nominandos, per Sem-
pronium,tamen de ualiditate talis decreti dubitant doc.in.d.c.
cum in multis. Secunda etiam limitatio.Sar.ꝙ talis clauſu-
la & quoſdam alios,non operetur.in Rota , quia non debet re-
ſtringi ad tres uel quatuor quamuis ipſe nō firmet non procedit.
Immo ſeruatur contrarium,& dec.2.Biſeg.de Reſcrip.id clare
dicit,in fine,quinimmo.d.deciſio.Biſeg.dicit, quod licet uirtute
talis clauſulæ,non poſſint citari ultra quatuor , tamen ſi plures
ueniant,ad cauſam auditor habet iuriſdictionem quo ad om-
nes. Sed aduerte ne confundaris quia iſta clauſula tripliciter
capitur & extenditur. Et primo contra omneſq; alios ſua cōmu-
niter uel diuiſim intereſſe putantes,& tunc procedit.d. deciſ.Bi
ſeg. Secunda capitur prout in tex.dec.noſtre,& in.d.c.cum in
multis. Videlicet contra titium & quoſdā alios,uel ut dicit g lo.
in.d.c.cum in multis,ibi papa mandat citari, Titium & quoſdā
alios,per Sempronium Iudici nominandos,& iſta clauſula equi
polet.3.capiti quod ſeruamus quotidie in palatio , uidelicet om
neſq; alios in decreto uel executione citationis præſentium uigo
re ad partes decernende nominandos,quia ſi alii non nominati
uolunt ad cauſam uenire,oportet eos nouam commiſſionem im
petrare,& ante omnia de eorum intereſſe docere,ut in dec.21.de
6 iudi in anti.ex qua notari poteſt† ꝙ illa uerba quæ adduntur in
commiſſionibus pro intereſſe,uidelicet,conſtito de illo , ſunt ſu-
perflua,quia omnino tenentur de illo docere. Quæ clauſula in
decreto uel executione nominandos , etiam apponitur propter
dec.18.infra de dolo.& contu.ubi dubitatur an iudex poſſit mā
dare quod citentur intereſſe putantes in genere , quæ citatio ta
men eos non arctaſſet ad comparendum ſed fuiſſet tantum nun
ciatoria,adeo ꝙ ſententia lata contra ſpecialiter nominatum eis
nō præiudicaſſet,niſi quod ſi uellent agere contra illū qui ſentē
tiā reportauit obſtaret ſibi exceptio. Pro quibus facit deci. Eg.
11.& faciunt not.per Fely,in.c.2.de conſtitu. ubi late de iſtis ci
tationibus generalibus. Et ad ſupra dicta adde. Caſſa.dec.2.de
dolo. Et circa hanc clauſulam.Sar.ubi ſupra ponit plures alias
falentias,quas uide per te,licet.in pratica dubitatum , prout ab
antiquis procuratoribus dubitari uidi,pro quibus omnibus uide
Socci.ubi ſupra & in.c.quoniam in fine de Reſcriptis,& quæ ip
ſe.Fely.not.ſuper clauſula rebuſq; aliis in Rubrica de Reſcri.
7 Et ſcias unum in pratica, † ꝙ generaliter.d.clauſula omneſq;
alios intereſſe putantes ſine aliis.uerbis.uidelicet in decreto no
minandos,eſt periculoſa,quia omnes uenientes ad cauſam , etiā
in ultimis audiētiis admitti debent cum abſq; alia commiſſione
poſſint uenire,ſi enim requireretur commiſſio prout requiritur
ſtantibus aliis uerbis,non daretur eis in ultimis audientiis . talis
8 cōmiſſio,prout nec etiam† dantur commiſſiones ſuper nullitati
bus,uel attentatis,licet aliquando quis de menſe Maii impetret
iſtas commiſſiones nec illis utitur niſi in fine audientiarum non
9 tamen eſt ſimpliciter uerum ꝙ† ueniens pro intereſſe impediat
44 executionē ut fuit tentum in una * Dertuſen.ſacriſtiæ coram
d. Veſtano.licet ibi non plene docuerit de intereſſe quia non eſt
dubium quòd ſi oſtendiſſet de aliquo bono iure domini ſuperſe
diſſent de quo uide quæ dicam ſuper dec.ultima infra de proc.

IX.

Summarium.

Si cōmiſſio ſignetur per uerbū audiat, & procedat ſummarie, &c.
omnia in commiſſione contenta commiſſa cenſentur , uel ſic
in cōmiſſione ſignata p uerbū audiat,& pcedat ſummarie &c.
omnia in ea petita conceduntur ſi cancellata non ſint. 77.

Epitome.

1 Commiſſio ſignata audiat & pcedat ſumarie &c. qđ operetur.
2 Cōmiſſio ſignata arbitrio iudicis & cū ſimilib.clauſis qđ operet.
3 Cā ſumarie cognoſcēda an cōmitti poſſit ab inferioribus a papa.
4 Cancelatura operatur ꝙ omnia alia cenſentur commiſſa.
5 Signatura reſtringit late petita niſi corrigatur per regentem.

ADditio. De hac dec.dictum eſt aliqualiter ſupra dec.2.
1 & ibi habes concordātes ad iſtam quibus adde.† Caſſ.
hoc titu.dec.7.&.8.&.14.ubi hēs multa de cauſa ſuma
rie cōmiſſa & de extenſione ſignaturæ.qđ ſub uerbo ſummarie,
& ſine uerbo &c.eſt ac ſi dictū fuiſſet ſimpliciter,& de plano ſi-
ne ſtrepitu & figura iuditii,pro quo facit dec.82,de Reſcriptis,

in anti.& adde.not.per Fely.in.c.1.de conſti.& in.c.dilecti de
iudi.& Card.ac uitalinum in cle.diſpendioſam de iud.& in cle.
ſæpe de re iudi.ubi concludunt poſt multa quod omnia illa uer
2 ba,†arbitrio tuo,& ſimilia important arbitrium boni uiri, & arbi
trium regulatum,a iure,& uide omnino Staph.dum tractat de li
teris Iuſtitiæ fol.141.uerſ.dicendum eſt modo. Et quia multi ꝑ
curant habere tales commiſsiones ſignatas arbitrio auditoris, &
neſciunt quid petant,ideo ſcias quod illa uerba important tantũ
circa ordinem procedendi,& circa ea quæ ſunt leuis præiudicii,
ut datio libelli,magis a principio,quam in medio, uel fine, litis
conteſtatio,dilationes,admiſsiones articulorum, ſaluis exceptio
nibus,iuramentum calumniæ a principio,ſatiſdationes, & ſimi-
lia,tamẽ in deciſione cauſæ & articulorum præiudicialium iſtæ
clauſulæ nihil faciunt ut per doc.in dictis locis. Et quia dubita-
3 tur ab aliquibus† an inferior a Papa poſsit cõmittere cauſam ſu
mariæ.ut hic habes.dec.6.de iudi.&.16.de reſcript.in anti.& al
leg.lapi.102.in fine, & alleg.228.ubi late examinatur materia,
quibus adde.Fely.late tenentem quod inferior non poſsit cum
duabus ampliationibus,& quinque declarationibus. in.c.1.de
reſcript.col.1.&.2.in.c.1.de conſti. Et dum hic dicitur quod ſi
4 aliquid non † cancellatur omnia cenſentur conceſſa,cũ iſta con
cordant dec.1.de reſcript.in anti.cum aliis ſecum concordanti
bus,de quibus dixi ſupra dec.2.quæ tamen dec.2. facit in con-
trarium,cum ibi nihil ſit cancellatum,& tamen non poteſt pro-
cedi omiſsis terminis,ſed reſponderi poteſt ꝙ hoc non poteſt dici
contrarium,quia licet termini in totum non omittantur, omittun
tur tamen aliqui,ſeu omitti poſſunt & ratio illius dec.eſt, quia
nõ creditur. Papam uoluiſſe quod omitterentur termini iuris,ſa
tis eſt.n.quod illa clauſula aliquem effectum operatur, ut fuit
ibi dictum & ad materiam iſtius dec.& contra eam facere uide-
tur dec.10.de reſcrip.in anti ubi ſi petatur committi quod proce
5 dat ſumariæ,ſimpliciter,& de plano,&† ſignatura dicat audiat
talis auditor,& iuſtitiam faciat,non poteſt ille auditor ſumarie
procedere prout fuit petitũ,quia hoc non uidetur commiſſum,imo
neglectum,ſi.n.papa hoc uoluiſſet id expreſsiſſet, igitur hæc
dec.erit limitanda ut infra ſuper dec.28. Melius igitur eſt quod
aliquid cancellaris,quia tunc omnia alia cenſetur conceſſa,etiã
de ſtilo non ſolita concedi.ut in dec.50.de reſcript.in anti &.5.
Biſeg.eo ti.& per Fel.in.c.ſuper literis de reſcript.nu.23.niſi in
caſu præmiſſo ſignatura extendatur per regentem ut facere po-
teſt ſecundum dec.7.Caſſa.hoc titu.

X.

Summarium.

Non redditur gratia ſubreptitia ſi impetrans non probat creatio
nem beneficii uel dotationem,in ea narratam,nec ad illam ꝓ
bandam tenetur,uel ſic,narrans in gratia ſe tenere beneficium
a ſe creatum uel dotatum creationem, probare non tene-
tur,h.d. 84.

Epitome.

1 Narrans tenere beneficium a ſe creatum non tenetur id pro-
bare.
2 Gratia dicitur ſubreptitia ſi quis falſo exprimat id quod etiam
non tenebatur exprimere.

1 ADditio.†Secunda pars ſumarii eſt bona,& prima nihil
ualet: Ad iſtam dec.facit dec.Egid.416.ubi ſi obtinens
capellam impetrat eccleſiam,non obſtante capella quã
dicit de bonis ſuis fundatam,non tenetur ꝓbare quod ſic fuerint
fundata,uel ſi habet probare,ſufficit eius iuramentum, uel alia
leuis probatio. Contra tamen hanc dec.facit.dec.47.de reſcrip.
in antiq.ubi licet quando quis impetrat non teneatur facere men
tionem,de ualore beneficii quod obtinet,tamen ſi exprimat fal
2 ſum ualorẽ,† gratia dicitur ſurreptitia tamen iſta contrarietas cõ
cordari poteſt,ut in dec.19.infra de præben.ubi quod ſi aduer-
ſarius non negat ualorem quõd tunc impetrans non teneatur ꝓ
bare,prout illum probare non tenetur ſi conſtaret Papam nõ fuiſ
ſe propter id motum ad concedendum, & ad hoc faciunt not.
per Fel.late in.c.cum ordinem de reſcript.ubi examinat,quãdo
expreſsio actus non neceſſarii uitiat,uel ne. Et ad prædictam
contrarietatem poteſt aliter reſponderi quod illa qualitas,quõd
beneficium obtentum eſſet fundatum uel non fundatum, nihil
mouebat concedentem,ſed qualitas expreſſa quod ego obtine-
bam beneficium modici ualoris,potuit bene mouere concedentem ad dandum aliud beneficium,quod non dediſſet ſi intelle-
xiſſet me habere beneficium pingue,& ad materiam iſtam uide
quæ late ſcribit Fely.in.c.ex parte il.1. & in.c.ad aures de re-
ſcrip.& in.c.auditis de præſcri.

XI.

Summarium.

Commiſsio releuans pro articulis admitten.ad ſecundam & ter
tiam inſtantiam minime,ſe extendit. Vel ſic commiſsio ꝙ
articuli obiectiui admittantur,poſt terminum, ſe non extendit
ad ſecundam,& tertiam inſtantiam,ſi in illa melius ſpecifica
ri poſſunt. 92.

Epitome.

1 Commiſsio pro articulis admittendis non ſe extendit ad ſecun-
dam & tertiam inſtantiam poſt terminum.
2 Surrogatus quando poſsit omnia quæ primus poterat.
3 Cauſa quando cenſeatur commiſſa ſub nomine dignitatis.
4 Surrogatus poteſt ſubſcribere ſententiam latam per illum in cu-
ius locum ſucceſsit.
5 Articulorum ſpecificatio quid importet.

1 ADditio,†Cũ iſta dec.concordat.Egi.dec.412.&.649.ta
men.contra conclu.facere uidentur.dec. Eg.41.& Caſ
ſa.8.hoc titu.ubi dicunt quod auditor ſecundæ. & ter-
tiæ inſtantiæ poteſt uti clauſula poſita in cõmiſsione auditoris
primæ inſtantiæ quod procedat ſumarie &c.pro quibus etiam fa
cit dec.longa euiſdem Egi.526. Et facit quod auditor ſurroga-
tus in locum primi,poteſt omnia quæ poterat primus etiam quo
ad ſurrogationem,& prouiſionem gratiæ ſi neutri, ut in decil.9.
hoc titulo in anti.& dec.Egi.39.40.328.329.&.340.cum pluri
bus aliis.& idem not.Biſeg.dec.10.hoc tit. Pro quibus uide Fe
ly.in.c.cæterum de reſcript. Sed pro ſolutione iſtius contrarii.cõ
ſidera rationem dictæ dec.Egi.412.dum dicit quod termini ſunt
inſtantiæ,& non cauſæ & idem dicit dicta dec.649.& ſic uule
inferre,quod commiſsio,quod auditor admittat articulos nõ ob
ſtante lapſu termini reſpicit cauſam, & non inſtantiam, termi-
ni aũt & dilationes reſpiciunt inſtantiam,& non cauſam ut dicit
Egi.ibi non tamen intelligendo de terminis qui uocant̃ ſubſtã-
tiales & ideo finita una inſtantia non habent locum in alia, &
hoc clarius dicitur in dicta.deci.41. Et ex iſtis not.quõd uerba q̃
2 apponuntur in commiſsionibus uel alteri † ſurrogato,ſeu ſurro-
gan.ſunt modici momenti. Et ad prædicta facit dec.Egid.353.
ubi dicit quod cautio data de repreſentando coram primo, du-
rat quo ad ſecundum,quod tamen dicit intelligi quando nomẽ
Auditoris primi non fuit expreſſum,licet in dicta dec.39.opti-
3 me examinetur, an quando cauſa † eſt comiſſa uni audito-
ri, cenſeatur cõmiſſa tanquam tali,uel tanquam auditori,& di
gnitati,etiã expreſſo nomine proprio & ſenet quod cenſeatur.
comiſſa tanquam auditori, adeo ut ſurrogatus,in locum ſuum
poſsit,cognoſcere de illa cauſa,& loquitur in terminis gratiæ ſi
neutri,quæ ſolet dirigi auditori cauſæ,& cum illa deci.concor-
45 dãt dictæ dec.329.422.&.526. Et annis elapſis ita fuit dictũ
& reſolutum in una.Segobien.in qua pronunciauerat.d.Tho.
4 de Thanis,& concluſum † quõd auditor in locum eius ſurroga
tus uirtute comiſsionis generalis poterat ſubſcribere ſententiam
per ipſum. D.Tho.latam item uide.d. deci.649.quæ declarat
5 importantiam ſpecificationis† articulorum,& quod uenuat in ip
ſa ſpecificatione & ad primo dicta adde Staph.fol.172.& in
alia.126.

XII.

Summarium.

Commiſsio contra duos impetrata,ſicto,uel mortuo,impetrante
finitur. Vel ſic. Noua commiſsio eſt neceſſaria inter duos
reos ſimul conuentos, uolentes inter ſe opponere, ſi ille qui
primo commiſsionem obtinuit ſuccubuit. 103.

Epitome.

1 Comiſsio contra duos non dat iuriſdictionem inter illos duos ſub
lato de medio ipſo comittente.

1 ADditio. †Cum iſta dec. concordat dec. 2. hoc tit. in anti. & Egi. 448. & faciunt not. per Staphi. fol. 174. & in alia impreſſ. 128. Contra tamen iſtam dec. facere uidetur dec. Egi. 96. in fine, ut ponderat Sarnen. in q. 12. regulæ de ſuro. ubi addit etiam tres caſus. Sed in ueritate dicta dec. Egi. 96. non eſt contraria iſti, quia Egi. in fine dec. dicit quòd fatetur, Auditorem ex hoc ſolo quòd actor ſit mortuus nõ debere abſoluere reũ ab inſtantia ſed magis debere attendere ad finem cauſæ propter alios qui uenire poſſent & iudicium reſtaurare & ſic non loquitur de colitigãtibus ſed de uenientibus de nouo, dubitat tamen iſta dec. an ueniens ad cauſam pro intereſſe dicatur colitigans quo ad reum, & dum anno elapſo allegaretur iſta dec. ad hoc
46 quod eſſet introducta lis etiã quo ad reum & intruſum, in * una Hiſpalen. cano. & præb. pro canonico Cauarien. intimo amico meo coram Domino Auguſtino, domini non habuerunt pro abſoluto, ꝗ eſſet lis licet ex alio capite obtinuerit canonicus uide licet quia actor ceſſerat in fauorem intruſi & ſic intruſus tanquã ſubrogatus ſuſtinebat partes actoris uide tamen quæ dicam infra de procu. dec. 13. & 40. & ſupra dec. 2. nu. 4.

XIII.

Summarium.

Gratia in forma pauperum concurrens cum ſpeciali continente etiam clauſulam, non obſtante ſi pro alio &c. & maiorẽ ſummam, prior in diligentia illi perfertur. 106.

Epitome.

1 Gratia in forma pauperum & in forma ſpeciali, etiam cum clauſula, non obſtante, iudicantur pares, & præfertur diligentior.
2 Clauſula non obſtante quòd pro alio ſcripſerimus non facit gratiam pinguiorem,

ADditio, iſtud ſummarium non bene aperit mentem dec. dicitur. n. hic quòd licet iſtæ duæ gratiæ uideantur & iudicentur pares etiam ꝗ ſecundus qui habet † in forma
1 ſpeciali habeat clauſulam nõ obſtante ꝗ pro alio ſcripſerimus, ꝗ nihilominus ſi primus qui habet gratiã in forma pauperũ ſit diligentior præfertur ſecundo & ratio deciſionis eſt, quia licet
2 ſecundã gratia uideatur pinguior. propter clauſulam † non obſtante, nihilominus illa clauſula eſt modici momenti, quia ſolum eſt appoſita ad tollendam ſubreptionem non ad augendũ gratiam illa enim clauſula, nõ obſtante & c. apponitur ut cõſtet quòd Papa recordatus etiam de prima uoluit grauare ordinariũ de alio expectante pro quo facit tex. rotundus in. c. non poteſt. §. cum uero de præben. lib. 6. cum iſta dec. concordat dec. 41. de conceſſ. præb. in anti. quaſi de uerbo ad uerbum. Et pro intelligentia deci. aduerte quòd gratia in forma ſpeciali dicitur illa quæ datur pauperibus graduatis, ut per Caſſad. qui allegat hanc dec. in deci. 8. de cõceſſ. præb. Et per Sarnen. & Staph. in. 10. forma gratiæ expect. Circa autem concurſum uidebis infra de præben. ſuper 5. dec. Et circa gratiam in forma ſpeciali uidebis ſupra dec. 8. de conceſſ. præb. ubi etiam magis declarabo iſtam dec. cum ibi ſit propria materia. & uide dec. Egi. 144. quæ dicit quod inter habentes gratias diuerſas præfertur qui habet pinguiores clauſulas non conſiderata diligentia de quo tamẽ uide ſuper. 4. dec. 5.

XIIII.

Summarium.

Narranti plures modos uacandi ſufficit unum modum probare. 83.

Epitome.

1 Narranti plures modos uacan. ſufficit unum probare.

1 ADditio. † Contra iſtam dec. facit dec. Egi. 335. ubi dicit debere probari utrunque modum expreſſum tamen aduerte quòd in fine uidetur ſentire cum iſta dec. prout etiam refert collector iſtius dec. facit ad hanc dec. quod not. Fely. in. c. 1. de reſcript. in uerbo copula. nu. 17. ubi dicit quod oportet omnino probare primum modum, & ad hæc faciunt dec. quæ notaui ſuper. dec. 22. de præben. & 7. de cõceſſ. præb. infra, & Fely. tractat plene hanc materiam, in. c. in noſtra, correla. 37. de reſcrip. de quo feci mentionem ſupra dec. 1. & uide. Sar. q. 4. de bene. ua. per. ob. famil. car.

XV.

Summarium.

Commiſſio acceſſoriæ impetrata, contra abſentem: non eſt ei, in partibus intimanda. Vel ſic, cõmiſſio ꝗ ſola ueritate inſpecta & c. ſi in uim illius emanaret citatio legitima, poteſt deinceps, per audientiam procedi. 115.

Epitome.

1 Comiſſio acceſſorie impetrata non eſt in partibus intimanda.
2 Mors procuratoris neceſſario non eſt intimanda.
3 Mors procuratoris debet in partibus intimari.

1 ADditio. Iſta ſecunda pars ſummarii intricat, & prima pars etiam non eſt clara: intendit dec. in ſumma, † quòd poſtquam cauſa eſt legitime deuoluta ſi fiat commiſſio, quòd procedatur ſumariæ, & terminis abbreuiatis, quòd non eſt talis commiſſio intimanda reo in partibus, cum ex quo fuit legitime citatus ad cauſam debuit uenire uel mittere procuratorem. Et iſtud clarius habetur per Egi. dec. 515. Contra hoc tamen uidetur dec. 13. infra de dolo & contu. quæ tamen loquitur in impetrante nouam gratiam, uidebis ibi, & uide dec. Egi. 492. ubi uidetur, dicere quòd noua commiſſio, eſt intimanda, licet uideatur ſentire, quòd de ſtilo ſeruetur contrarium: prout dicit non ſeruari,
2 quòd intimetur † mors procuratoris, quam intimandam eſſe dixit, dec. 495. quæ dec. in effectu non ſeruatur ut fuit ultimo loco
47 deciſum in una * Bononiẽ. bonorum de Plateſiis, corã bo. me.
48 Io. Pau. Tollomeo tũc Rotæ decano tamẽ in una * Fulginatẽ. hereditatis, coram Reu. D. meo. D. Antonio Auguſtino conſummatiſſimo ſua ætate uiro a quo ex eius benignitate, plures habui annotationes, & deciſiones in Rota factas, deciſum fuit, de
3 anno. 1549. quòd bene † mors curatoris eſt intimanda & ꝗ pars debet de nouo citari ad legitime comparendum.

XVI.

Summarium.

Error in nomine illius, contra quem, reſcriptũ impetratum non uiciat reſcriptum ſi per circumſtantias poteſt conſtare de corpore. 233.

Epitome.

1 Errore nominis impetrantis non uiciat.
2 Error quando conſtat de corpore non uiciat.
3 Nomen exprimi debet.
4 Error debet proponi & allegari & non ſufficit quòd conſtet in actis.

1 ADditio. † Cum iſta concordat Egi dec. 643. & induci poteſt ad hoc, quòd ſufficiat conſtare de corpore, deci. eiuſdem. Egi. 184. ubi quòd ualet proceſſus habitus cũ Albizo de Medicis cum procurator cõſtitutus ſub nomine Bartholomei, comparuiſſet in prima, & ſecunda inſtantia, quod præſertim dicit procedere, cum in tertia inſtantia principalis decla-
2 rauerit de eo ſenſiſſe. Et quando † ſufficiat cõſtare de corpore, in iſtis terminis uide Fely. in. c. ſignificante, de reſcript. ubi allegat hanc deci. & dicit ſecus eſſe ſi erretur in nomine impetrantis cõmiſſionem, uel in eius dioc. & late examinat materiam. Et
3 quòd † ſi non eſt expreſſum nomen ſed dictum ſit contra. N. & omnes alios uide per eum, quia eſt utile ſcire, & uide Sar. qui in materia nominis exprimendi multa congerit. q. 30. de annali & aduerte quòd in impreſſione iſtius dec. eſt una additio, quæ non cadit hic. ſed debet applicari ad dec. 11. infra de appel. ut legendo utranque uidere poteris, & ita reperies in aliis impreſſionibus & ad hanc materiam. uide aliquid per Staphi. fol. 185. & in alia impreſſ. fol. 135. uerſi. ſi petitur attende ꝗ non ſufficit conſtare de errore in actis, niſi proponat & allegetur, ut per Egi. dec. 490. & ideo ſufficit dare articulos correctionales, ante concluſionem, ut per Eg. 497. & quo modo reuocetur cõfeſſio docto de errore. Egi. 694. & infra de proc. 19. quòd procurator ubi reuocat confeſſionem etiam non docto de errore in beneficialibus dubicans

in proffanis ſuper quo uide Egidi.693.in fine & ſeq. & ſuper d.dec.19.

XVII.

Summarium.

Clauſula quouiſmodo,ſi expreſſus eſt in ea certus modus ſpecialiter,per aſſecutionem ſortitur effectum etiam ſi alio modo uacet. 143.

Epitome.

1 Clauſula quouis modo,expreſſo modo,per aſſecutionem.

1 ADditio.† ſupra ad deci.primam,ubi late dictum fuit ſuper hac clauſula,& uide Cardinalem conſi.30,nu.12.& in pratica cancell.fol.80.

XVIII.

Summarium.

Commiſſio ſuper cauſis motis & mouendis obtenta,extenditur ad cauſas duntaxat exortas,uel ſic,mandatum extenditur ad futuras lites.dummodo mandati uerba non repugnent. 148.

Epitome.

1 Commiſſio ſuper cauſis motis & mouendis comprehendit cauſas duntaxat exortas.
2 Commiſſio prima ſufficit etiam ſi impetretur nouum ius.
3 Commiſſio ſub uerbis generalibus concipienda.
4 Agens uirtute unius gratie obtentę de beneficio uno cum modo uacante poteſt obtinere uirtute alterius gratiæ obtentę ſub alio modo uacandi.
5 Sententia ualet ſuper iure ſuper uenienti.
6 Proceſſus in uim gratiæ ſi neutri ualet non obſtante nullitate primæ gratiæ.

1 ADditio.Concordat† cum iſta deci.31.infra de procur. in fin.ubi uide. Sed contra hanc dec.facit de directo,deci.ſequens infra eo.ubi quod ualet commiſſio etiam ſuper bonis,& rebus poſt commiſſionem acquiſitis. Secundo etiam
2 contra dec.facit.dec.13.infra de dolo & contu.ubi† ſi impetratur noua gratia,uidelicet ſi neutri,uel ſimilis poſt motam litem. Auditor poteſt in uim illius nouæ gratiæ adiudicare beneficiũ uirtute primæ commiſſionis. Pro quibus uide ſuper dictis deci. & Fely.in.c.relatum de officio dele. nu.3.& Staphi.fol.148.& in alia impreſſ.fol.111.num.52.Pro ſolutione tamen, conſiderabam quod hæc dec.in fine.ſentit,contraria,procedere, quando commiſſio habet clauſam,rebusque aliis in actis cauſæ deducendis,quia iſta clauſula eſt apta etiam futura comprehendere, & eo ipſo quod papam concedit commiſſionem cum iſta clauſula,ſic conſtat de intentione papæ,quæ ſufficit,ut dicit hæc dec.in finalibus uerb. uel ſecundo dici poteſt, & hanc credo eſſe ue-
3 ram intelligẽtiam,quod hæc dec.procedit,quando† exprimitur in commiſſione certa & ſpecialis cauſa , propter quam ius competit in beneficio,puta quod fuit dictum,ſuper beneficio mihi ſpectante uirtute præſentationis,ſeu electionis,quam peterem confirmari.in dec.uero ſequenti,impetrans , de aliqua certa uel ſpeciali cauſa non fecit mentionem,ſed generaliter propoſuit rem ad ſe ſpectare,uel reum ſibi obnoxium,& hoc caſu non eſt mirum , ſi liqueat poſtea,etiam ex cauſa de nouo ſuperuenienti,de bono iure.actoris quod auditor poteſt cauſam expedire,& hanc diſtinct. Iudicio meo optime probat tex.in.c.abbate ſane de re iudi.libr.vj. uerſ.ſed ad hoc pars ueſtra reſpondit pro quo uide omnino Socci.in regula ius ſuperueniens. Iſtis tamen obſtare uidetur dec.
4 Egi.662.ubi† ſi qui Egit uirtute gratiæ obtẽtę de beneficio uno certo modo uacante,poteſt obtinere uirtute alterius gratiæ obtẽtę ſub alio modo uacandi,ſed aduertendum eſt quod dec.Eg.procedit,quando commiſſio.eſt generalis ut ſupra, nam licet ſibi ius competeret.ex uno capite.tamen in commiſſione non reſtringit ſe ſuper illo capite tantum ſed commiſit cauſam. ſuper tali beneficio.ad eum ſpectan. Gomes tamen in compendio ſignatur nu.76.reſpondet ad hanc dec. Egi.quod aliud eſt in prophanis
5 in quibus† iudex non poteſt iudicare,ſuper iure ſuperuenienti,cõtra dec.ſequentem in terminis.& Staphi.dum tract.de literis iuſtitiæ uerſi.non datur commiſſio ſuper cauſas motis & mouendis fol.174.& ſequenti & in alia impreſſ.fol.128.allegat iſtas dec.& nihil.ſoluit,ſed tranſit ſicco pede,ut ibi per eum. Tamẽ
6 Caſſa.in dec.33.ſuper.regulis nu.6.dicit† iudicem poſſe procedere uirtute gratiæ ſi neutri,etiam ſi priores literæ paterentur mille deffectibus. Et ita etiam dicit Gomes.in.7.q.regulæ de idiomate&.7.q.regulæ de non iudicando iuxta for.ſupplicationis. Si tamen comiſſio eſſet ſpecialis,puta ſi quis diceret ſe præſentatum,& in commiſſione peteret committi Auditori ut uocatis uocandis,eum inſtitueret,uel beneficium ſibi conferet , iuxta clem. Auditor de Reſcriptis,& tunc crederem Auditorem non poſſe in uim gratiæ ſi neutri procedere,propter prædicta niſi dicatur ut alias dictum fuit in quadam cauſa quod per literas ſi neutri. ſatis dabatur iuriſdictio auditori quod credo uerisſimum , quia in illis committitur quod ſi per euentum litis ſibi conſtiterit neutri litigantium ius competere adiudicet beneficium impetranti . Et hinc eſt quod illa noua gratia,eſt intimanda , ut dicit dec.13.infra de dolo & contu.& ſic illa intimatio habet quodammodo uim citationis,licet forte intimãda non ſit,quando commiſſio cauſæ principalis fuiſſet generalis,ut uidetur innuere collector illius deciſ. Ideo commiſſiones ſemper latisſimis uerbis ſunt concipiẽde. Et ſcias quod domini ſecuti fuerunt.d.deci.Egid.662 de
49 qua ſupra nu.4.in una * Gualchẽ.corã R.D.Proſpero di ſancta Cruce nobili Romano, & Epiſcopo Chiſſamen. & nunc apud ſereniſſimum Regem Romanorum ſedis Apoſtolice Nuntio & domino meo colendisſimo qui ob eius optimas uirtutes & acutisſimũ ingenium in.22.ad aduocationis & in.27. ſuæ ætatis annis ad auditoratus officia promotus eſt.

XIX.

Summarium.

Valet commiſſio impetrata,ſuper bonis, poſt impetrationem , & forſan poſt litem conteſtatam,ceſſis,ſeu donatis.

Epitome.

1 Commiſſio impetrata ſuper bonis poſtea ceſſis uel donatis ualet.

1 ADditio,hæc dec.†contrariatur proxime præcedenti,ut eſt dictum ſuper ea. Aduerte tamen,quod in tex. præſentis,dec.deficit copula,&,poſt illa uerba contra literas, & ſic ſenſus dec.quæ bene non intelligitur,erit, quod licet nullũ ius competeret impetranti, commiſſionem generalem , Nihilominus ualet commiſſio alias ſi non ualeret commiſſio, propter non ius impetrantis poſſet reus,dando de non iure actoris impedire litis conteſtationem,dicendo domine Iudex non habetis iuriſdictionem,quia ante impetratam commiſſionem actor nullũ ius habebat,& ſic eſſet diſcutiendum de meritis cauſæ ante litẽ conteſtatam,& hoc noluit dicere Staphi.fol.174.&.128.in alia impreſſ.& licet ipſe non det exemplum:hoc poſſet procedere,ſi narrans in commiſſione ſe prouiſum ab ordinario,peteret committi cauſam ſuper beneficio uacante per obitum apud ſedem, quo caſu iuſtæ denegaretur cauſæ commiſſio ut ipſe dicit quod tamen raro euenit, quia commiſſiones artificioſe concipiuntur ſub uerbis generalibus.

XX.

Summarium.

Si committatur cauſa in eo ſtatu , in quo erat coram primo auditore,ualet commiſſio,de ſtatu cauſæ,aliter non expreſſo,quia de eo conſtabit,ex actis. 214.

Epitome.

1 Mentio debet fieri de ſtatu litis.
2 Clauſula cuius litis ſtatum &c.
3 Mentio de pluribus eſt fienda ut hic.

ADditio. Ante omnia aduerte,quod tex. eſt corruptus,dum allegat.l.nominatim.ff.de condi.& demo.uult dicere.
2 ff.de libe.& poſt. Intellige † tamen dec. hanc,quando cauſa committitur alteri,propter abſentiam primi, uel mortẽ ut quotidie euenit.in Rota,& idem eſſet,ſi cauſa,cõmitteretur

eidem,

eidem, uel iudici ordinario, ſecundum Fel. in. c. cæterum de Re
ſcrip. & in. c. ex literis de officio dele. facit dec. 4. Biſeg. hoc tit. in
fi. ubi uide late. Quando uero cauſa auocaẽ ab uno, & cõmit
2 titur alteri, tunc eſt fienda mentio de ſtatu litis, ſaltem per † clau
ſulam, cuius litis ſtatutum &c. ut dicit expreſſe deciſ. iſta. Cum
iſta dec. concordat. dec. 11. hoc tit. in anti. & Caſſ. dec. 2. hoc tit.
licet expreſſe non approbat eam ualere, ſed dicit q᷑ hæc ſurrep
tio non uitiat, ipſo iure, cum Reſcripti non ſit auocatorium, &
ſic ſentit q᷑ ope exceptionis inficeretur talis commiſſio, cauti ta-
men procuratores ſemper apponunt clauſulam cuius litis ſtatũ
&c. ad tollendum ſurreptionem. Contra hoc tamen facere
3 uidetur dec. 6. ſupra eo. ubi † ſufficit fieri mentionem, q᷑ cauſa
pẽdebat coram alio, & nihil dicitur de ſtatu cauſæ exprimẽdo,
quam dec. intelligo. procedere, quando coram primo lis, nõ erat
habita pro conteſtata, propter not. per Fel. in. c. cæterum de Re-
ſcri. col. iiij. ubi dicit q᷑ in datione adiuncti, eſt fienda mentio de
Reſcripto quando lis eſt conteſtata, coram primo & q᷑ quando
lis eſt conteſtata debet ẽt fieri mentio de proceſſu, dicens etiã qđ
non ſolum de Reſcripto debet fieri, mentio, ſed de omni notabili
clauſula, in eo appoſita, puta q᷑ cã erat commiſſa ſummarie pro
ut in beneficialibus, uel cũ clauſula appellatione remota. Quã-
do autem non ſit fienda mentio de proceſſu. in hoc caſu: habes
decem ſalen. per eum ibi in. ij. iij. & iiij. col. Et dicit dec. 20. hoc
titulo in anti. q᷑ etiã quando cã de partibus auocatur, de tali litis
pendentia, eſt fienda mentio, & idem dicit Egi. dec. 46. etiam ſi
cauſa penderet coram domino temporali. Et dum dicitur quã
do alius iudex ſurrogatur in locum alterius quod non eſt fienda
mentio de proceſſu primi, uide aliquid ſupra dec. 11. ubi notaui.
quando ſecundus intelligatus ſurrogatus in locũ primi, q᷑ proce
dit in iudicialibus non autem in gratioſis, ut per Egid. dec. 338.
Et ad hanc dec. facit, alleg Lap. 88. col. iiij. Et quando in impe
tratione literarum gratioſarum ſit fienda mentio, de lite, habes
longam dec. Egi. 102. 749. & 219. & 699. & facit dec. Biſeg. 4.
hoc titu. & dec. Caſſad. 18. de præb. Et faciunt not. per Fely.
in. c. nonnulli de Reſcrip. in. 2. Fal. & in. c. in noſtra eo. tit. 3. cor
rel. & in. c. accedentes de præſcri. Et de clauſula, pro expreſſis,
de qua hic, poſt Butri. conſi. ij. uide conſ. Socci. 262. 2. parte.

XXI.

Summarium.

Non ualet, tertia gratia, non faciens mentionem de prima, nondũ, extincta, licet in. 2. prima ſit oblata dimitti, et tertia gratia faciat mentionem de ſecunda. 220.

Epitome.

1 Mentio debet fieri in tertia gratia de prima licet in ſecunda ſit oblatum primam dimitti.

1 ADditio, hæc dec. † eſt clara, & cum ea concordat deciſ. 40. de con. præb. in anti. & Fel. in. c. in noſtra correl. 14. de Reſcrip. facit mentionem de iſta dec. allegando aliã dec. quam non reperio.

XXII.

Summarium.

Si cauſa committatur cum facultate citandi reum in partibus ſeruanda eſt forma cle. cauſam de elect. 243.

Epitome.

1 Citatio quomodo exequenda in partibus.
2 Citatio quomodo exequenda quando agitur de ſimplici beneficio & quando de curato.
3 Citatio quomodo exequenda quando quis habet parrochialem & habitat in alia domo ſeperata.
4 Reſidere debent clerici in beneficiis ſimplicibus remiſſine.
5 Citationis exequendæ forma in prophanis.
6 Citationis executio quando agitur de parrochiali.
7 Citationis executio quando agitur ſuper canonicatu uel alio beneficio ſimplici.
8 Diligentia fienda de reperiendo & q᷑ ſtatur iuramento.
9 Citari an debeat procurator extra curiam & quando.
10 Proteſtari debet aduerſario q᷑ ſeruiat quando, agitur, ſuper beneficio conſiſtenti in diſtributionibus & non ſufficit proteſtari procuratori.
21 Citatio originalis ſemper affigenda eccleſiæ.
22 Copia eſt ſemper danda expenſis citantis præter quam in executorialibus.
23 Copia concordans cum originali danda eſt.
14 Citationis executio cum uerbo publicaui eſt bona ac ſi dictum fuiſſet legi.
25 Copia non eſt danda expenſis citantis quando fuit dimiſſa copia in eccleſiis.
25 Citatio contra uniuerſitatem quomodo exequenda.

2 ADditio, hic habes † formam exequendi citationes, q̃ non
exequuntur per edictum: de quibus per edictum exequẽ
dis, fuit dictum ſupra dec. 5. De materia autem inti-
mationis appellationis dicã ſuper dec. x. de appe. Et quia Caſſ.
dec. 1. de appel. clare loquitur ſuper utraq; materia uide eum ibi
omnino. Cum hac dec. concordat. d. dec. x infra de appell. ubi
2 quando † ſumus in beneficio, reſidentiam non requirente tunc de
bet fieri diligentia in domo, ſecus tamen dicit quando agitur de
parrochiali ſeu alio beneficio reſidentiam requirente quia tunc
ſufficit intimare in tali beneficio & cathedrali illius loci. Et idẽ
dicit dec. 83. eo. tit. de appe. in anti. & clarius habetur per Egi.
dec. 414. & 369. Et facit etiã ad materiã iſtam Egi. dec. 576.
& ſequen. Quæ dec. procedunt iuditio meo, quando taliter cita
tus non probaret, q᷑ habebat aliud domicilium, ipſi citari facieñ
uel publice in loco illo notũ: quia ſi id probaretur non ſufficeret
executio citationis facta in parrochiali de qua tractatur, quia eſ
ſet de directo contra cle. cãm in qua habetur q᷑ debet fieri diligẽ
tia, ad domum, & ſi domus in remotis exiſtat, debet intimari in
cathedrali, loco domus, & utroq; caſu uidelicet quãdo ſit ad do
mũ, uel ad cathedralem, ut exponit glo. ibi debet exequi ẽt in be
neficio, uel eccleſia de qua agitur, licet ſecundũ formã ipſarũ ci-
tationũ debeant etiam exequi in parrochia ſub qua citandus de
3 git, & moraẽ, igitur † tutius eſt q᷑ ſi quis habet aliã domũ, q᷑ ad il-
li fiat diligẽtia & in parrochiali ſub qua domus exiſtit, ac bene
ficio de quo tractaret, uidemus. n. ſæpe unũ Bononien. ẽt nobilẽ
& bene cognitum, habere parrochialem Imole. q̃ ſecũdũ aliam
opinionem. eſſet citandus ad illã parrochialem & cathedralem:
Imolen. qđ tutũ eſſe non crederem, rõne de qua ſupra poſſet ta
4 men attẽtari, q᷑ † idem eſſet etiã in beneficiis ſimplicibus, in qbus
etiã clerici de iure cõmuni tenentur reſidere, ut late per Siluã in
tract. ſuo de beneficio quarta parte. q. 3. Et dum dixi ſufficere
re q᷑ eſſet publice notum domicilũ, id ſufficeret ad transferendũ
onus probandi cõtrarium in aduerſariũ, facit dec. ultima infra
de proba. Egi. tamen dec. 309. dicit q᷑ ſufficit executio facta in
parrochiali & illa de qua agitur, ac collegiata oppidi ubi eſt illa
eccleſia dũmodo pars iuret q᷑ non potuit aprehendere aduerſa-
riũ uel procuratorem licet ſeruata nõ ſit forma cle. cãm. Aduer-
5 te aũt in citationibus q̃ mittuntur ad partes q᷑ † ſecũdũ ſtilũ curie
datur forma diuerſa, nã in prophanis dicitur q᷑ reus citetur pſo-
naliter, ſi fieri poterit ſinautem ad domũ, & parrochiã ſuã, facta
diligentia. de reperiendo eũ perſonaliter, & ſi ad domũ nõ patet
tutus acceſſus, tunc in parrochiali ſub qua degit, & cathedrali.
6 Alia † eſt ẽt forma quando agitur de parrochiali, quia facta dili
gentia, de reperiendo perſonaliter, debent citari in domo, ſi pa-
teat tutus acceſſus ad eam, alioquin in parrochiali de qua agitur
& cathedrali & parrochiali ſub qua degit, & ſic patet eſſe exe-
quendam in domo, ſi habet domum, quam tamen in dubio ha-
bere non præſumitur, ex quo tenetur reſidere in parrochiali per
7 ſupradicta. Alia * eſt etiam forma, quando agit ſuper ſimplici be
neficio quia tunc non citatur ad illud beneficium ſed prout in
prophanis niſi ſit canonicus quia citatur etiam in eccleſia ubi
eſt ſitus canonicatus. Et dum dicitur ſi ad domũ non patet
tutus acceſſus, attende quod non loquitur in caſu clem. 1. de
iudi. ideſt non loquitur de domo tantum ſed de domicilio quod
comprehendit totam ciuitatem, Barto. in. l. domicilium. ff. ad
Muni. multi enim errant in hoc propter iſtam deciſ. dicentem
quod ſufficit ſeruare formam dictæ clem. Ideo aduerte quod
8 † ſemper in executione citationis debet dici quod fecit dili-
gentiam, de reperiendo, eum perſonaliter in ciuitate illa, in
qua citandus eſt, uel eius domo, & ſi non habeat ibi domum,
tunc cautius eſſet ſi diceretur feciſſe diligentiam de reperien-
do domum & propterea eum citaſſe in cathedrali, loco do-
mus, & in parrochiali, uel beneficio de quo agitur: ſi tamen
non ſint appoſita uerba prædicta de diligentia, ſtabitur iura-
mento partis quod ſit facta ut per Egid. d. deciſ. 309. in fine.
Cogita tamen, quia dicta deciſ. 83. de appell. in antiq. dicit,

quādā non debet hæc diligentia fieri ad domū, quando agitur de parrochiali, ex quo tenetur ibi reſidere, & credo illā dec. uerisſimā, niſi aliud ex aduerſo ꝓbet̃ licet melius ſit facere talē diligētiā, poſſet tamen ſaluari executio ſi facta nō ſit, talis diligentia, ut
50 tētū fuit de anno. 1546. in una * Feretrana parrochialis corā domino Raoellen. dixerunt. n. Domini ꝙ ſatis fuit illū fuiſſe citatū in Cathedrali, & parrochiali in qua tenebat̃ reſidere. Cau-
9 tius ēt foret, quādo † aliquis habet procuratorē in cā quæ auocatur de partibus, ſi nō reperto principali citetur procurator, uel diceretur factā diligentiā de reperiendo ēt procuratorem, ꝓp uerba. d. cle. ibi uel procuratorē talē non inueniri, & ꝓp d. dec. Eg. 576. ubi dicit ꝙ ſufficit citare procuratorē, tamen nunquā audiui hæc ſeruari in executione citationum, ſed bene in intimatione appellationū, de qua loquitur proprie. d. cle. ut ſentit Egi. deciſ. 581 crederem bene citandō eſſe procuratorē qui oī pꝛima inſtā‑tia dediſſet mandatū generale, præſertim ſi eēt cum clauſula ēt ad cōparendum in Ro. Cu. quia cle. dicit uel procuratore in. d. cā ſpecialiter conſtituto, licet alias non ſufficiat proteſtari procu‑
51 ratori, ut fuit dictū in una * Conchen. portionis corā. d. Veſta-
10 no. † ꝙ ad hoc ut quis poſſet cōdemnari in diſtributionibus quotidianis neceſſariū erat proteſtari aduerſario, & nō ſufficiebat proteſtari procuratori. Et licet ſecundū formā cle. cām & dec. Caſſ.
11 1. de appe. citatio † non ſit affigenda, quando non citatur quis p edictum tamen cautius eſt qđ ſemper originalis citatio ad eccle‑
12 ſiā affigatur, & † copia dimittatur ut dixi ſupra. d. dec. 5. Et licet Vitali, in. d. cle. cām, teneat quādo quis citatur ad domū, copiā tunc dandam expenſis petentis, tamen contrariō ſeruatur niſi in executorialibus, propter earum formam, in qua dicitur expreſſe ꝙ detur expenſis petentis, ut de hoc late dixi. d. dec. 5. Et aduer-
13 te ꝙ ſemper in executione apponas, illa uerba † copiam dedi, cō originali concordantem, & auſcultatā. ꝓp uerba tex. d. cle. requirentia ſcripturam auctenticā, ponderando tex. ibi copiam modo præmiſſo, fieri appellato, ſupra. n. loquens de copia, dixerat ſub ſcriptura auctentica, & pro hoc ēt facit deciſio. 16 infra de app. licet dicat, ꝙ quando legitur citatio ſufficit, copia ſimplex niſi petatur, ſub ſcriptura auctentica tamen ēt executio ſaluaretur ſi ne dictis uerbis cū originali concordanti quia eſt præſumendum pro notario. Et licet tex. d. cle. nō dicat dādā eſſe copiā, & ſit magna altercatio inter doc. qui arguunt, in materia libelli, tamen cōmunis opinio eſt ꝙ non detur expenſis actoris ſed rei, ut refert Fel. in. c. 1. de libelli. obl. & Bar. ibi relatus & alii plures dicunt attendi debere conſuetudinē quæ in effectu eſt talis in hac materia ꝙ detur copia expenſis citari facientis. Et in ueritate qui dicūt nō eſſe dandā copiā fundantur, quia poterit de facili illam habere a Notario cauſæ, uel uidere originale, q̃ ratio, nō militat in caſu iſto, quia poterit citari ruſticus uel mulier qui non intelligent qđ dicat citatio & deinde ꝙ Notarius qui citauit recedat de illa ciuitate, & iſti tales non poſſent amplius habere copiam, prout in caſu præcedenti, nec poſſent conſulere petitiones, & ſic nec mit-
14 tere procuratorē inſtructum. Et aduerte † pro ſaluandis executionibus factis, ꝙ etiam uerbū publicauit importare poteſt lecturam uel eundem effectum Nam tex. in. d. cle. in princi. dicit, ꝙ quando legitur citatio, non eſt danda copia, niſi petatur. & in §. ꝙ ſi forſan. ſimiliter dicit, ꝙ facta publicatione, non eſt danda copia niſi petatur, prout in caſu præcedenti, & ſic iſti duo caſus equiparentur, a lege, & hoc ēt patet ad ſenſum, quia non uideo quomodo fieri poſſit publicatio niſi legatur citatio, in præſentia plurium, & in loco publico, dicendo igitur ꝙ publicauit, ſatis uidetur dicere ꝙ legit, Nam publicatio proceſſus teſtiū & inſtrumentorū, nō niſi legēdo uel p Notariū, uel p partē, cui datur ipſa publicatio, ut habet̃, p Bal. in. l. ij. C. quēadmodū teſta. aper. & per ſpec. in titu. de inſtru. edic. § omnino in ultima carta. Cre-
15 derem bene. ꝙ † facta publicatione modo prædicto ſi reus uellet habere copiā, eēt danda ſumptibus ſuis quia ſatis eſt, ꝙ una uel duæ copiæ fuerint dimiſſæ cum tex. nō dicit ꝙ ſint duo de plures copiæ, ſed una, quandocunq; fuerit petita. De hac materia ēt uidebis infra de dolo & contu. ſuper deciſ. 8. & 11. habes ēt late de hac materia per Socci. in tract. citationū præſertim in. 17. articulo principali, ubi ponit multas pulcherrimas quæſtiones, ſup citatione ad domū facta, quas uide per te, & ponit late de citatione cōtra intereſſe putantes, in 52. articulo & ſequenti. Et ſup d. dec. 8. uidebis quid ſi reus male citatus compareat, & an ſufficiat probari ſcientiam, quando nullo modo citatus fuit. Et
16 quia quādo * citatur uniuerſitas, uel collegiū in forma citationis, eſt clauſula, ꝙ citentur cōmuniter uel diuiſim, propter q̃ clauſulam ſunt qui credunt ꝙ ſufficiat citare perſonas particulares uniuerſitatis etiam extra collegium, aduertendum eſt ꝙ illa uerba intelliguntur iuxta iuris diſpoſitionem, uidelicet ꝙ ſi facta in timatione capitibus Collegii & ipſi noluerint congregare collegium, ꝙ tunc poſſunt citari particulares ut ſupra, & ita ſeruatur in practica, pro quo uide Socc. ibi articulo. xx. q. xx. & ibi etiam q. 19. habes quomodo citetur pupillus, & minor, uideas eum quia non intendo traſplantare.

XXIII.

Summarium.

Auditor habens duntaxat articulum grauaminis: Vigore ſpecialis commiſſionis continentis alia q̃ grauamen, ad aliquem actū procedere non pōt, niſi prius articulo grauaminis expedito. 137.

Epitome.

1 Articulus grauaminis prius debet expediri.
2 Clauſula cū toto negotio principali quid operetur.
3 Clauſula quam ex quas comprehendit æque principaliter negotium principale.
4 Clauſula quam & quas operatur effectum ſuum etiam ſi commiſſio quoad partem principalem ſit ſubreptitia, & inhibitio afficit.
5 Cā ſemel in curia commiſſa nunquam reuertitur ad partes.
6 Clauſula quam et quas quando cauſa cōmittitur extra curiā.
7 Cā commiſſa Cardinalibus nunquā committitur Inferioribus.
8 Clauſula quam & quas introducit negotium principale æque principaliter.
9 Cauſa nullitatis & appellationis commiſſa utraq; uenit æqua principaliter adeo ꝙ deſerta appellatione ꝓcedi poteſt in cauſa nullitatis.
10 Proceſſus ſuper negotio principali parte non opponente quādo ualeat ommiſſo articulo appellationis.
11 Clauſula appellationis & totius negotii principalis ſine dictione cum, tunc negotium principale uenit æque principaliter.
12 Proceſſus ſuper negotio principali eſt bonus ſi partes conſentiant ommiſſo articulo appellationis & ſic nota ꝙ iudex habet iuriſdictionem.
13 Intellectus deci. Egi. loquentium de negotio principali.
14 Proceſſus ſuper negotio principali omiſſo articulo appellationis etiam de conſenſu partium extra curiā non ualet.
15 Deſerta cauſa appellationis in curia an cauſa reuertatur ad primum iudicem.

ADditio, Aduerte qđ in ſummario cadit pūctus ante uerba, uigore ſpecialis cōmiſſionis. Et ſic in effectu habetur
1 in hac dec. ꝙ † ſi cōmittatur primo articulus grauaminis, & deinde fiant mille cōmiſſiones, ꝙ ſubintelligitur clauſula, In euentū ꝙ primus iudex grauauerit, ꝙ prius & ante omnia co-
2 gnoſcatur, & idem eſt † ſi cōmittatur cā grauaminis una cū toto negotio principali, in eadē cōmiſſione, ut fieri ſolet, præſertim in cōmiſſionibus de partibus, & hoc dicit ad literā, hæc dec ſic male ſumata, & clarius dicit ēt dec. Egi. 419. q̃ cōcordat cū iſta, & quam ad hoc ēt pōderat Fel. in. c. cauſam q̃ de Reſcrip. nu. 36. ubi plura dicit in hac materia. & in. c. olim de excep. & Franc. in. c. ſæpe de appel. col. iiij. & v. Et ideo cauti procuratores, quādo cōmittunt cām grauaminis, in eadem cōmiſſione, apponūt
3 clauſulam: Necnon † q̃ & quas, habent & mouent. habereq́ & mouere intendunt, ſup tali eccleſia, uel prædio, & ſic æque principaliter, & uia indirecta cōmittunt negotium principale ſub inuolucro uerborum, & ita eſt ſtilus ut refert Gomeſ. in. q. 34. de inſir. reſi. nu. 4. inducendo tex. in. c. ſi eo tempore de Reſcri. lib. vj. & ſentit ēt Fel. in. c. perſonas de appe. Et mirū uidetur ꝙ hæc clauſula, quā & quas, ſic de facili cōcedatur cū ſapiat auocationē, poſſet. n. appellari ab aliquo grauamine & cōmitti cā cū iſta clauſula, poſtquā cā eſſet penè inſtructa, prout accidit in una
52 * Bononien. locationis, bonorū inter illos de Peregrinis & Illuſt. D. Hermetē de Bētiuolis de anno. 1547. corā Domino Baren. tunc Rotæ Decano in qua ego credens ſententiā diffinitiuā eſſe latā contra Peregrinos cōmiſi cām appellationis in curia,
4 cū iſta † clauſula, & obtinui inhiberi, & inhibitio fuit præſentata in partibus, & poſt illā iudex ille pronunciauit, & domini noluerint ꝙ inhibitio afficeret, ꝓp iſtā clauſulam, non obſtante ēt ꝙ opponerent inhibitionē non afficere poſt cōcluſionem, ſuper quo fuit facta alia dec. de qua ſuo loco faciā mentionē, ſed ratio quare cō-
5 ceditur iſta clauſula eſt quia, quando † cauſa cōmittitur in curia, ſuper aliquo grauamine, nunquā reuertitur ad partes ēt ſup negotio principali, ut refert Gomeſ. in. 2. q. prohemii poſtquā igitur

tur ſignatura deliberauit cōmittere cauſam grauaminis p quam
tota cauſa eſt deuoluta ad curiam, non inconueniens omnia cōmit
ti eidem iudici, & q ſibi æque principaliter cōmittatur negotiū
principale in quo tamen nolente appellante nunquā proceditur
niſi cognito ſup grauamine, ſi tamen appellatus uult procedere
in negotio principali ſolet dari cōmiſſio, q præfixo termino ad
docēdū de appellatiōe grauamine ac de pretēſis pceſſu & actis
6 quo nō docto, procedatur in negotio principali. Eſſet † bene ad
uertendū, ad cōmiſſiones cauſarū q̄ cōmittūtur ad partes, cū in
illis ceſſent prædicta quia ſi pronuncietur male appellatū ſuper
grauamine cā reuertitur ad primū iudicē ut patet infra. Et illud
q dicebā ſupra, cauſas ad curiā deuolutas ēt ſuper negotio prin
cipali, in curia cognoſcendas, habet locū, ne dū ſi cā de partibus
ſed ēt ſi ab auditore cameræ cōmittaẽ in Rota ut p Egi. dec. 37.
quinimo procedit ēt a quocūq; iudice fuerit appellatū, ſi cā com
mittatur in ipſa Rota, ut dicit dec. 3. infra de appel. in fine & d.
7 dec. Eg. 419. Eſt bene uerum, q † ut dicit d. dec. 3. cauſæ cōmiſſæ
Cardinalibus, nunquā cōmittuntur inferioribus iudicibus, ut di
cit ēt Sar. in cōpendio ſignaturæ nu. 48. Et p iſta ceſſat id de quo
dubitatū fuit, in dec. 11. Biſeg. de appe. ubi dubitabaẽ, an ſi audi
tor Rotæ pnunciauit, bene appellatū. poſſet procedere in nego
tio principali, abſq; noua cōmiſſione, & ſtante ſtilo de quo ſupra
q totū negotiū ſemp cenſetur deuolutum, fuit tentū q ſic. Sed
ſi dicat qs quid ergo operatur clauſula, quā & quas, ſi ſemp ne-
gotiū totū cenſetur deuolutū, reſpondeo, q quando nō eſt appo-
ſita iſta clauſula, omnino eſt pnunciandum ſuper appellatione,
nec pōt appellatus dicere procedatis ſup negotio principali ſed
oportet eū expectare ſententiā quia in negotio principali, non pōt
pcedi, niſi poſt latam ſententiā in cā appellationis, nec intelligi
tur cōmiſſum negotium principale, niſi poſt deciſum articulum
8 appellationis, quando uero † eſt appoſita iſta clauſula, tunc ne-
gotium principale uenit æque principaliter, & ita fuit alias reſo
☞ 53 lutū in una * Ferrarien. dotis, pro Paſqualetis, contra Hercu-
lē Saxonū. corā bo. me. domino Nicolao Aragonia. Et facit q
9 quādo † cōmittitur cā appellationis & nullitatis cā nullitatis ue
nit æque principaliter ut de anno. 1548. tentum fuit corā Reue.
domino Sebaſtiano Pighino tunc epiſcopo Ferentino & hodie
Archiepiſcopo Sipōtino & apud ſereniſſimum imperatorē pro
☞ 54 ſede apoſtolica nūtio in * una Bononien. credi. & ideo alias
reſolutū fuit q p empta inſtātia appellationis nō perimit cā nul
☞ 55 litatis in * cā Salamantina Abbate corā dom no Veſtano de
menſe ianuarii. 1546. niſi eēt præfixus terminus ad docendū de
10 nullitate. Aduerte tamen q Biſeg. dec. 8. de appe. dicit q † pceſ
ſus iudicis appellationis a grauamine ſup principali ommiſſo
articulo grauaminis, pte abſente factus, nō eſt nullus ipſo iure,
quando pars a principio fuit citata ad totā cām, licet ēt nō fuerit
in caſu illo præfixus terminus ad iuſtificandū appellationem &
ideo aduerte q ēt in caſu clauſulæ q̄ & quas licet non præfigaẽ
terminus, proceſſus nō erit nullus ipſo iure, ut optime probat iſta
dec. licet litera ſit corrupta aliqualiter ex ea. n. cōſtat q quando
qs eſt citatus ad totam cauſam, ut citaẽ uirtute d. clauſulæ, quā
11 & quas q procedi pōt ut ſupra. At † quando eſt commiſſa cauſa
appellationis, cū clauſula nec nō totius negotii priuilegiis intelli
gitur ēt cōmiſſum negotiū principale æque principaliter, ſecus ſi
apponatur dictio cū q̄ de ſui natura eſt coniungere acceſſione, di
cto uero, & cōiungit æque principaliter ut per Bart. in l. j. & ij.
ff. de fide inſtrue. & Fel. in c. quarto de iudi. col. iij. habes tamē
dec. Egi. 606. & 607. ubi dicit non uenire negotiū principale ēt
ſi ſit dictū nec non cām negotii principalis niſi partes inſtant
pro quo uide infra de cā poſſe. ſup dec. 1. Quando aūt cōmiſſio
non habet iſtam clauſulam q̄ & quas, Egi. in dec. ſuis ſatis uaria
uit, nam in dec. 347. dicit ſimpliciter q Auditor pōt omiſſo arti-
culo appellationis a grauamine procedere ſup negotio principa
li, & idē ſimpliciter dicitur in dec. 4. de foro cōpe. in ant. pro quo
ēt facit dec. 9. de appe. in eiſdem, ubi ſi poſt appellatione a gra-
uamine eſt lata diffinitiua, iudex ad quem, datus ſup utraq; ap
pellatione, non debet cognoſcere de grauamine tantū, ſed pce-
dere ſup utroq;, alibi dicit Eg. q pōt pcedere ſup negotio princi
pali, reſeruatis expenſis uel ſaluo iure expēſarum ut in dec. eiuſ
dem. 117. in fine & 129. ubi dicit hoc pcedere ſolū quādo cā cō
mittitur in Rota, ſecus ſi ab ordinario appelletur, ad metropo. ut
in. d. dec. 117. & d. dec. 3. de appel. quamuis dec. Egid. 419. di-
cat q etiam Auditores Rotæ iuriſdictionem ſuam multum re-
ſtringunt, ſentiens ibi q non poſſunt cognoſcere de principali,
12 contra prædicta. Dicit tamen q † iudex de partium conſenſu,
pcedere pōt in negotio principali, in. d. dec. 37. p quo facit deciſ.
Faſto. dub. 61. & d. dec. 3. de appel. & dec. 63. & 71. de appell.
in anti. Immo Egi. in. d. dec. 37. dicit q de conſenſu ſolius appel

lantis, iudex inuito appellato, poteſt procedere ſuper negotio
principali. Et hoc dicit Egi. 161. clariſſimum quia quis poteſt re
nunciare priuilegio. ſuo, qui in ſtante iſta clauſula potius operatur
pro appellato quam pro appellante. Ideo caue quando appella
tus eſt poſſeſſor, ne apponas iſtam clauſulam, ne appellatus poſ
13 ſit ex illa ſe iuuare, modo quo ſupra etiam † deciſ. Egid. & aliæ
de quibus ſupra dum dicunt q iudex procedere poteſt in nego-
tio principali ommiſſo articulo appellationis ſic indiſtincte, lo-
quendo intelligi debent inſtante appellante per ſupraſcripta, q a
iudex nūquam procedit niſi parte inſtante nec inſtante appella
to tantum procedere poſſet ut ſupra, licet Faſtol. ubi ſupra di-
cat, q appellatus poteſt inuito appellante inſtare q procedatur,
ſuper utroq;, quando non eſſet appellatum, a grauamine ſepara
to a negotio principali, ſed ibi uterq; appellauerat, & agebatur
14 de cenſuris. Nota † tamen q iſte conſenſus partium non ope-
ratur extra curiam, quia partes non poſſunt cōſentire quod cau
ſa non reuertatur ad ordinarium, ad euitandum colluſiones, ut
dicit. d. dec. 3. de appel. in. 3. addi. Et licet dicta dec. Egi. 117. di
cat contrariū uidelicet q ſi metropolitanus ad quē fuit appella-
tum pcedat ſup negotio principali parte non opponente tenet
pceſſus, illud forte eſt rōne taciti cōſenſus. Dicta uero dec. 3. p
cedit in cōſenſu expreſſo, multa. n. tacite fieri permittuntur q̄ ex
preſſe fieri phibentur, facit id q dicitur de procuratore q pōt ta-
cite pmittere ſniam tranſire in rē iudicatam, nō tamen pōt renū
ciare appellationē ut not. in l. cum quid. ff. ſi cert. pet. dicit tamē
d. dec. 3. q ſi eſt Papa uel talis iudex qui poſſit adiri p q̄relam
q tunc partes poſſunt conſentire. Et idem dicit Biſeg. dec. 6. de
appel. in anti. ubi etiam tractatur quando articulus grauaminis
non recipit diuiſionem, a negotio principali ut quando appellaẽ
a diffinitiua & an poſſit cognoſci de nullitate ommiſſo articu
lo appellationis pro quibus facit alleg. Lapi. 98. Et ad iſta facit
15 dec. Egi. 520. ubi loquitur † quando cauſa eſt deſerta in curia an
iudex debeat remittere iudici a quo, & an tunc requiratur noua
cōmiſſio: pro quo facit dec. prædicta. Biſeg. 11. de appe. q̄ etiam
notāda eſt in hac materia, ubi dicitur q poſtq̄ Auditor Rotæ p
nunciauit male appellatum ſuper grauamine, non poteſt proce-
dere in negotio principali, ſine noua commiſſione, propter faci-
lem additum ad Papam quod uerum credo, ſi prima commiſ-
ſio non haberet in corpore aliquid de negotio principali, pp hāc
dec. Et ad hāc materiā poſſent applicari dec. Egi. 23. 48. 349. &
684. & not. per Fely. in. c. G. perpetuus de officio dele. ubi habe-
tur quis teneatur iuſtificare appellationem, & exhibere acta & p
ceſſum de partibus. Et ad prædicta etiam faciunt not. per Fely.
in. c. olim de excep. & p Staph fol. 171. in tract. de literis iuſtitiæ
uer. quando appellaẽ ab interlocutoria & in aliis impre. fol. 125.
ſed melius facit bulla Innocētii ſuper facultate dominorum Au
ditorum ubi eis datur facultas pcedendi ſup negotio principali
ommiſſo articulo appellationis refectis expenſis, & faciunt nota
ta per Fran. in. c. ut debitus de appel. col. pen. & fina.

XXIIII.

Summarium.

Gratia ſi neutri, debet facere mentionem de qualitate beneficii, mo
do uacandi, & reſeruatione, alias eſt ſubreptitia, uel ſic, qui im-
petrat gratiam ſi neutri, omnia debet exprimere, ac ſi de nouo be
neficium impetraret. 238.

Epitome.

1 Gratia ſi neutri debet continere omnia ac ſi beneficium de nouo impetraretur.
2 Noua prouiſio debet continere omnes qualitates.
3 Beneficium debet uacare tempore gratiæ ſi neutri impetratæ.
4 Conſenſus Cardinalis non requiritur in gratia ſi neutri.

ADdition, contra iſtam dec. facere uidetur in terminis dec.
1 17. infra de præben. ubi dicitur q † in ſurrogatione ſeu
reformatione gratiæ non oportet exprimere ea q̄ in pri-
ma gratia fuerunt expreſſa ſed in ueritate hic non cadit contra-
rietas quia gratia ſi neutri non dependet a prima gratia. Immo
præſupponit primam nullius momenti in caſu autem. d. deciſ.
17. reformatio dependebat a prima gratia, & ideo cum in prima
eſſent expreſſe qualitates, in alia non erat opus alia expreſſione,
præſertim quia ſatis dicuntur expreſſe qualitates primæ, cum
2 ſemper prima gratia præinſeri ſoleat. † in noua autem prouiſione
debent narrari omnes qualitates ut in prima, quia fit ſeperatim,
& de per ſe, ut in dec. 24. infra de præben. pro quibus uide om-

nino deciſ.Egi.635.quæ ſatis declarat hanc contrarietatem,di-
ſtinguendo,quòd aliquando in ſecunda gratia nil de nouo con
ceditur,ſed uerba dubia declarantur prout in reformatione,quę
fit propter omiſſionem aliquam,comprehenſam tamen ſub uer-
bis generalibus,& tunc non eſt fienda mentio de qualitate bene
ficii,nec de aliis de quibus hic,aut prima gratia erat nulla, &
per nouam prouiſionem infunditur ei ſpiritus, & tunc debent
exprimi, ea de quibus in hac dec.& ita etiam habetur, per eun
dem Egid.in deciſ.746.ubi late de materia declarationis, ratio
primi dicti ſecundum eum eſt,quia ſufficit conſtare de mente
papæ ꝙ uoluit conferre,& quando de eius mente conſtat ne cõ-
tingat dubitari ſuper aliquibus non expreſſis fiunt tales reforma
tiones quæ non concernũt ſubſtantiam gratiæ merito non requi
ritur talis expreſſio. Et iſtis adde Felyn.in.c.in noſtra correla.
15.&.16.ubi facit tres caſus reſpondendo.ad gloſ.in.c.ſi apo-
ſtolice de præbend.lib.vj.quæ eſt ſatis dura ubi concludit,ipſe
Felyn. quòd ſi fiat noua gratia,quæ ſubintret in locum primæ,
in totum,&operetur eoſdem effectus quos operaſſet prima ſi fuiſ
ſet ualida,ꝙ tunc de omnibus eſt fienda mentio ut hic,conclu-
dens in ſumma,ꝙ quando aliquid additur primæ gratiæ, eſt fiē
da mentio de omnibus prædictis in ſecundo uero caſu ibi.uult
limitare dictam gloſ.ſed credo eius limitationem non procede-
re propter dictam.dec.Egi. quæ optime declarat dictam gloſ.
fœdere diſtinctionis:& iſtis adde Gomeſ.in regula de Annali.q.
28.& melius.q.7.regule de non iudi.iuxta for. ſupp.& ſuper.q.
16.de publicandis reſigna. In gratia uero ſi neutri non debet fie
ri mentio de modo uacandi ut ſentit Fel.in.d.corre.15.in fine.
licet ſe remittat ad dicta per eum in corre.37. ubi poſtea tranſit
cum hac deciſ.ſimpliciter. In gratia.n.ſi neutri narratur ꝙ li
te & cauſa uertente inter.A.&.B. & ꝙ papa uolens B.facere
gratiam mandat Auditori ut ſi per euentum litis conſtiterit neu-
tri ipſorum litigantium ius competere cõferat beneficium ipſi.b.
Eſt uerum ꝙ fit mentio ſi eſt parrochialis uel dignitas & de
3 habilitate.b.ac ualore cum clauſula quouis modo † oportet ta-
men ꝙ beneficium uacet tempore impetrationis talis gratiæ li-
cet gratia uideatur tempus futurũ reſpicere ut fuit tẽtum in una
56 * Aretina parrochialis de Pantano corã Tolomeo & in una
Conchen.ſancti Michaelis coram.d.de Puteo:& etiam oportet
ꝙ lis pendeat tempore impetrationis uel ꝙ dicatur ſi per euentũ
4 futuræ litis.& ſcias quòd etiam †ſi beneficium uacaſſet per obi-
tũ familiaris Cardinalis non requiritur conſenſus illius Cardi-
nalis in iſta impetratione ut refert Gom.fuiſſe deciſum per Ro
tam in.q.8.regul. de impetran.bene.per: Et ꝙ ſit fienda mentio
de lite uide in dec.ſequen.

XXV.

Summarium.

Gratia impetrata per appellantem.poſt inſinuationem appellatio-
nis factam aduerſario,cuius gratia erat inualida,de qua mentio
nem non fecit,ualet:nec poteſt propter taciturnitatẽ,eius de ſur-
reptione impugnari. 310.

Epitome.

a Lis non dicitur pendere per extraiudicialem appellationem an
tequam cauſa committatur.
a Intellectus dec.69.de appel.in anti.
3 Mentio quare non ſit fienda in caſu huius dec.
4 Lis dicitur pẽdere poſt deuolutam cauſam ad metropolitanũ.
5 Mentio de quibus non eſt facienda habes quinq; caſus.
6 Appellatio extraiudicialis intimata non inducit litem ad effe-
ctum regulæ de ſurrogandis.

ADditio,aduertendum eſt,pro intelligentia deciſ.ꝙ licet
appellatio extraiudicialis eſſet intimata aduerſario,ta-
men cauſa ad huc non erat cõmiſſa ut denotat illa uer
ba,in corpore dec.ante impetrationem commiſſionis, gratiã im
petrauit,quæ uerba ſunt magne conſiderationis,licet in.d.ſum-
a mario non fiat mentio de iſtis uerbis,nam † ante impetrationem
commiſſionis,lis non dicitur ſaltem uere pendere, nec tunc eſt
locus Regu.de ſurro.ut dicit Gomeſ.in.d. regula.q.11.uerſ.Itẽ
quo ad effectum:lis.n.conſtat ex iudice,actore, & reo, uulgato
c.forus de uerb.ſig.at hic deficiebat, principalis uidelicet iudex,
merito non uidetur fuiſſe dubitandum,ſecus eſſet ſi fuiſſet iudi
cialiter appellatũ,quia in prima inſtantia, coram primo iudice
erat lis,uera,de qua debuiſſet fieri mentio. Et ad iſta facit in ter-
a minis † dec.69.de appel.in anti.& dec.Caſſa.prima eo.tit.in fi
ne.ubi dicitur ꝙ lis non dicitur pendere per extraiudicialem ap
pellationem,contra quam tamen dec.69.Gomeſ.ponderat dec.
Egi.749.in regula de tri.q.54.reſpondendo tripliciter ad dictã
dec.69.Quibus tamen rationibus non obſtantibus,prout non ob
ſtant.cum ſint diuinatiue,credo omnino dictã dec.69.procede-
re quando quis poſt appellationem extraiudicialem cauſam nõ
commiſit.nec partem uirtute talis commiſſionis citauit per ſu-
perius dicta: Et ꝙ hoc uerum ſit probatur per text.apertum in
cle.1.ut lite penden.dum ibi requirit citationem a iudice compe
tenti emanatam,& reum illius uigore citatum fuiſſe,& hoc cla-
riſſime probatur per dec.38.de app.ubi dicitur ꝙ attentata poſt
appellationẽ,extraiudicialẽ,per iudicem,uel per partẽ,non ſunt
reuocanda per uiã attentati,antequã intimetur eidẽ,& dec.44.
ibidem in fin. uerbis dicit intellige,ſane dictã dec.309.de atten
tatis ante impetrationẽ cõmiſſionis ſuper dicta appellatione qa
ſi cauſa appellationis eſſet cõmiſſa alicui Auditori palatii uel
alibi,manus executoris eſſent ligate,per.c.ut noſtrum de appell.
&.c.quáuis de elect.& ſic apparet ex iſtis duabus dec.ꝙ ante cõ
miſſionẽ cauſæ huiuſmodi appellationis,non eſt uera lis,& pro
pterea non eſt mirũ.ſi in præſenti dec.dicitur ualere priuilegium
impetratum ante præſentationẽ cõmiſſionis,& in effectu.d.dec.
69.ſi bene conſideretur eſt clariſſima,& habet terminos ſuos cla
ros,nec opus eſt doc.declarationibus. ſed uolui iſta dixiſſe pro-
pter oppugnationes Samen. Dec.n.illa nil aliud dicit niſi ꝙ per
extraiudicialẽ appellationẽ lis non dicitur pendere quo ad effe
ctus cle.primæ & ſecundæ ut lite pendẽ.quia in cle.1. præſup-
ponitur litẽ iã introductã,in curia,& inter duos pendere, & ſic ꝙ
pars ſit citata,& cle.2.expreſſe loquitur quando pars fuit citata
de mandato iudicis,ut ſupra. Et ſi dicatur ꝙ Egi.in.d.dec.749.
dicit contrariũ ibi in princ. aduertatur ꝙ Egi.non intendit de-
cidere in illa deciſ.an ſit introducta uera lis, ſed an impetratio
iuris noui poſt intimationẽ appellationis & illius deuolutionẽ
ad curiã,ſit ſubreptitia,& concludit talẽ impetrationẽ ualere &
cõformat ſe,cũ hac dec.noſtra, latiſſime materiã examinando
ex cuius dictis cõſtat hanc dec.nullã habere difficultatẽ cũ iſte
3 eſſet reus & poſſeſſor,quia † ſi aduerſarius bonum ius habuiſſet
iſta ſua impetratio eius aduerſario nõ nocuiſſet,niſi iuri ſuo ex-
preſſe derogaſſet,ſi uero aduerſario ius nõ cõpetiiſſet preiudiciũ
eius nõ eſt cõſiderabile,cũ nõ poſſideret,& nullũ ius habeat pro
quo faciunt dec.Eg.102.&.219.& Gemi.cõſi.79.aduerte etiã ꝙ
4 † hæc dec.loquitur tantum & procedit quando eſſet appellatũ,
ad papã,quia forte ſecus eſſet quãdo ad metropolitanũ,qui cau
ſam haberet cognoſcere quia tũc cũ iudex datus reperiretur ſta
tim intimata appellatione,dicitur lis uere introducta, & tũc il-
la uerba,ante impetrationẽ cõmiſſionis, eſſent ſuperflua. Et
ſic habes,ꝙ cã appellationis non deuoluitur,niſi poſt intimatio-
nẽ eiuſdem,ut dicit.d.dec.38.& habes tex.clarũ in cle.cãm de
elect.quæ tamen intelligi debet quo ad præiudicium appellati
ut habes infra de appel.6.&.18.& p Egi.273.& quo ad effectũ
ſurrogationis non dicitur uera lis.per ſupradicta. Et an ante inti
mationem appellationis appellatus procedens dicatur attenta-
re,& an ſufficiat appellationẽ ex cã probabili eſſe interpoſitã. Et
an ueniant tantũ reuocãda attentata cõtra appellationẽ. Et qd
in cathedralibus eccleſiis de quibus loquitur.dec.44.de appell.
infra omnia examinantur late per Deciũ in.c.bone. de appell.
qui reprobat Frãch.in duabus quæſtionibus, & quia hæc dec.
multa dicit q̃ nõ ſunt in ſummario. Igitur primo noto ex hac
5 dec.ꝙ † de gratia nulla aduerſarii,non eſt fienda mentio in impe
tratione,puta ſi aduerſarius habebat prouiſionem ab ordinario
de beneficio generaliter reſeruato pro quo faciunt nota per Sar.
q.11.de ſur.& infra de ap.58. Secundo nota ꝙ nec etiã eſt fiẽ
da mentio de lite mota per poſſeſſorẽ cõtra illũ cui nullũ ius cõ
petit,ut ita etiã declarat Franch. in.c.oblate de appel.col.vj.
Tertio nota ꝙ appellatio extraiudicialis nõ eſt niſi quędã pro-
catio ad cãm. Quarto not.ꝙ edictũ ut lite pen.nõ habet locũ
niſi quando aliquid innouatur uel aliquid in præiudiciũ partis
petitur. Quinto nota ꝙ talia futura quæ ſe habent ad eſſe &
non eſſe mere contingentis,non ſunt põderanda,quia nõ habent
ſpem in aliquo actu fundato de præſenti,pro quo uide Fel.in.c.
in noſtra corre.7.& Sar.q.4.de iure q̃ſi.nõ tol.&.q.3.de bene.ua
cant. Et poſtq̃ elaboraui ut ſupra pro intellectu p̃ſentis deci.
57 fuit magna contentio in Rota ſup hoc,in una * Palentina ca
nonicatus & præben. coram Reuerẽdo domino Io. Romano,
Galice nationis Auditore de anno.1548.& finaliter fuit deci-
6 ſum ꝙ † appellatio extraiudicialis intimata non inducit litem ad
effectũ regulæ de ſurrogandis niſi cã fuerit cõmiſſa iuxta dictam
dec.69.& ad præmiſſa quando ſit fienda mentio de lite uide p
Fely.

Fel.in.c.ſuper literis de Reſcrip.nu.28.& in.c.1.& eo.titu. nu. 33.& Faſto.dub.64.

XXVI.

Summarium.

Idoneus ad canonicatũ eccleſiæ cathedralis reputatur qui quartũ decimũ annum compleuit hoc dicit,uel ſic,præbendæ eccleſiæ cathedralis non niſi exiſtentibus in.14.anno cõferuntur, & quartodecimus annus inceptus non habetur pro completo. 324.

Epitome.

1 Etas quæ requiratur ad canonicatum.

ADditio,cum iſta dec.concordat dec.1.&.2 de etate & quali.in anti.& Egi.727.& faciunt not.per Staph.in noua forma expecta.uerſ.eſt notandum circa præmiſſa in fine fol.24.&.48.& in alia impreſſ.22.&.43.ubi etiam dicit de etate promouendi ad beneficium ſimplex ſuper hoc tamen habes regulam cancellariæ.17.ubi etiam determinatur de canonicatibus in collegiatis q non dentur niſi maioribus decẽ annorũ.

XXVII.

Summarium.

Gratia apoſtolica nõ probatur niſi p literas ſed eius circũſtãtiæ bene poſſunt per teſtes probari.h.d.uel ſic,gratia apoſtolica licet non poſſit niſi p literas bullatas probari tamen eius qualitas & accidentia bene poſſunt p teſtes probari,& ideo certa ſcientia Papæ probari põt per teſtes quamuis proprius motus non hoc.d. 332.

Epitome.

1 Gratia apoſtolica non probatur niſi per literas ſed certa ſcientia bene poteſt probari per teſtes.
2 Gratia apoſtolica probatur per teſtes in certis caſibus.
3 Gratiæ qualitates & circumſtantiæ probantur per teſtes.
4 Gratia inferiorum poteſt probari per teſtes.

1 ADditio ſup† iſta dec.fuit aliqd dictũ ſup dec.unica de cõſt.cũ ultima parte huius dec.cõcor.dec.6.de prob.in anti.reperio tamẽ duas dec.q̃ cõtrariæ uident huic dec. uidelicet dec.5.&.39.de prob.in anti. Nam in deci.5.dicit qd cõſtitutio ſeu reſeruatio Papæ põt pbari p teſtes.& in deciſ.39. dicit q collatio beneficii probari põt p inſtrumẽta.uel teſtes.cũ parẽ uim obtineant prout ẽt cõtra dec.facere uidet dec.infra de cõceſſio.præb.ubi ad probandũ collationẽ ſufficit probare inductionẽ in poſſeſſionẽ & ſic nedũ probat poſſeſſio p teſtes ſed p argumẽta. Pro deciſione tamẽ facit dec.6.de prob.in anti. & dec.Eg.746.q̃ latiſſime examinat,& facit longã diſtinctionẽ, Et cũ hac noſtra dec.tranſit Caſſ.dec.20.de præb.& in dec.33. & melius dec.35.ſup regulis & ſup ſecunda de reſeruationibus licet in dec.ultima de teſti.ſpo.diſcurrendo dicat cõtrariũ nu.4. & ẽt faciunt not.p Fel.in Rubr.de cõſt.q tenet cũ iſta deciſione excipiendo tres caſus qui ẽt mutualiter hic cõprehendũtur & ex
2 cipiunt,uidelicet † quãdo agitur de pbanda qualitate.2.in caſu cõſcientiæ.3.quãdo literæ ſunt deperditæ,põt ẽt excipi ſeu cõſiderari.4.caſus de quo in dec.5.infra de off.uica.in.§.de.2.dub.ubi cõmiſſio data uerbo p epũm ſuo uicario de cõferẽdo põt pbari p teſtes,ſed Decius ſup eadẽ Rub.de conſt.col.vj.uerſ.ex prædictis & uerſ.ſed tamen.tenet q gratia poſſit probari p teſtes,& reſpõdet ad cõtraria,tamẽ Vitalinus in prohemio cle.in.§.nũc igit.col.iij.nu.17.uerſ.dicta tamẽ ſupp.melius iudicio meo concludit.dũ dicit q ſi reperiãtur,teſtes bone fame &c.qui fuerint præſentes tẽpore quo Papa cõtulit & acciderit q Papa deceſſerit,ita cito,q literæ uel ſupplicatio nõ potuerit expediri ante mortẽ ſufficit probatio p teſtes,ſecus ſi per impetrantẽ,ſteterit quia ex
3 pedirentur bene tamẽ uideas dictã dec.Egi.quia aliud eſt † quando agitur de probanda ipſa gratia,aliud quãdo de probanda aliqua qualitate,puta q Papa erat informatus & fecit gratiã ex certa ſcientia,ut puta q ſciebat illũ cui cõceſſit gratiã eſſe minorẽ ut dicunt doc.in.c.ſi eo tẽpore de Reſcrip.lib.vj. Prout accidit in una Imolen.caſtri Duciæ corã Bo.Me. In.clerici epiſcopo Macerat.Britono ubi domini admiſerũt Reuerẽdiſſ.& Illuſt. Cardinalẽ cãpegiũ ad probandũ q Clemens tempore ſibi factæ gratiæ de dicto Caſtro recordabatur q prius fecerat gratiã domini Maluenis de dicto Caſtro,& ſic q intentio Papæ fuit tali gratiæ derogare:Et ad ſuperius dicta facit dec. Caſſ.7.de dolo & cõtu.in fine ubi rõne difficilis probationis admittitur præſumpta pbatio & facit.d.dec.5.ubi in fine dicit q ſtaretur dicto alicuius Cardinalis & licet Egi.dec.595.uideatur innuere,q gratia poſſit probari p teſtes nihilominus in dec.613.cõcludit,quẽ nõ admitti ad probandũ gratiã p teſtes,niſi probata amiſſione literarũ,& idem ſequitur in duabus dec.ſequẽtibus,quas uide quæ faciũt ad diſtinctionem de qua ſupra,pro quibus faciũt optime not.per Gomeſ.in.q.7.de idiomat.&.q.1.&.13.de nõ iud,iux. for.ſupp.&.q.9.de impe.ben.uacan.per obi.famil. Car.faciunt ẽt not. p Staph.in.5.parte principali ſui tract.dũ tractat de.ui.& effectu.clau.uer.nõ obſtat pdictis fo.109.& in alia impre.fo.84. & uide aliquid p Fel.in.c.13.de prob.nu.25. Et aduerte dũ iſta dec.allegat tex.in.l.cũ proponebatur,cũ ſua gloſ.unde dicere.ff. de leg.2.præmiſſa tamen de plano procedũt quo ad gratias apo
4 ſtolicas,q non poſſint probari per teſtes ſed † gratiæ inferiorũ deberent poſſe probari per teſtes,per rõnes & iura q̃ adducũtur in hac dec &.d.dec.5 de off.uica.& in hoc caſu credo procedere d.dec.39.de prob.&.15.de cõ.præb.dec.uero.5.de prob.loquit in reſeruatione q̃ fit per regulã ſeu cõſtitutionem & dec.5.de off. uic.nõ loquit in gratia ſed in facultate conceſſa uicario & dicit ibi q facta fuit uerbo tenũ & ideo nõ eſt mirũ ſi pbari põt p teſtes quia ẽt p teſtes pbari põt gratia antecessoris ut p Egi.645. Pro quibus facit optime,dec.10.infra de off.del,ubi uidebis q̃ ibi notaui.

XXVIII.

Summarium.

Si in cõ prophana petatur procedi ſumariæ & prædicta uerba non ſint cancellata ſignetur q cõmiſſio Audiat talis Auditor & iuſtitiã faciat uirtute talis cõmiſſionis nõ poterit procedi ſummarie ut eſt petitũ.h.d.uel ſic,p ſimplicem ſignaturã audiat & procedat ſummarie &c. Auditor põt omnia q̃ in cõmiſſione cõtinentur;dummodo non ſint cancellata in eã,ſecus ſi ſolum dicat Audiat talis Auditor & iuſtitiam faciat. 357.

Epitome.

1 Summarie procedi non poteſt niſi in ſignatura ſpecialiter dicatur ſummariæ &c. procedat.
2 Signatura ſufficit ſi dicat ſummarie procedat ut poſſit etiã procedi ſimpliciter & de plano.
3 Cancellatura facit uideri omnia alia conceſſa.
4 Cõmiſſio debet remitti ad regentem quando aliquid fuit per eum omiſſum.
5 Signatura p fiat in genere præfert ſignaturæ p cõceſſũ,in ſpetie.

ADditio,aduertendum eſt q dictio &c.de qua in ſummario in corpore dec.eſt extenſa,uidelicet ſumarie de plano ſine ſtrepitu & figura iudicii:intentio.n. dec.nõ bene
2 ſummatur cũ aliud non intendat dec.niſi q † nõ ſufficit petere in cõmiſſione q cã cognoſcatur ſummarie.niſi in ſignatura commiſſionis dicatur ſummarie &c.procedat ſi.n.peteret q ſummarie ſimpliciter & de plano procederet,& ſignatura dicat audiat N.Auditor & iuſtitiã faciat,d.cũ q tunc nõ põt ſummarie procedere quia ex quo deuiatur a regulis iuris cõmunis,requiritur ſpecialis mentio. Et quia de iſtis dictum fuit ſupra, dec.1.&.9. & habes dec.Egi 276.338.&.394. Adde ſolũ dec.Caſſ.ulti-
2 mã hoc tit.ubi † ſi in ſignatura dicatur procedat ſummarie,etiã ſine dictione &c. Auditor põt,procedere ſimpliciter, & de plano
3 ut ſupra ad id tamẽ q dicit dec.iſta q † ſi ſignatura dicat audiat & procedat ſumarie &c.& illa uerba ſimpliciter & de plano,nõ ſunt cancellata,tũc põt iudex de plano procedere. Adde q quãdo aliqua uerba ſunt cancellata,alia q̃ etiã de ſtilo concedi nõ cõſueuerũt,cenſentur cõceſſa,ut dicit dec.50.de Reſcrip.in antiq.&.5.Biſe.eo.tit,& habes late,per Fel.in.c.ſuper literis nu.29 eo.tit.& per Staph.fo.142.& in alia impreſſ.105.& per Gomeſ. in regula de iure quæſi.q.1.nu.25.fol.16. Aduerte tamen ad
4 unũq dicit Caſſ.dec.7.eo.tit.q † ſi petatur q ſummarie,& regens omiſerit ponere in ſignatura uerbũ ſummario,iuxta proceſſus ſummarius,& auditores remittũt cõmiſſionem ad regentem reparandã,etiã in tertia inſtantia,puto tamen q ſi ſignatura diceret procedat,ut petitur,cũ in corpore cõmiſſionis fuerit petitũ q ſummarie procederetur,procedendũ erit ſummarie. Et ad hanc materiã facit q fuit reſolutũ in cauſa Tolletan.de Xe
5 caſſe,uidelicet q † ſignatura per fiat in genere nõ præfertur ſignaturæ,per conceſſum in ſpecie,ad certũ corpus,non obſtante regula. Quid autem operetur clauſula omni iuris ſolemnitate remiſſa uel iuris ſolemnitate omiſſa examinat Fely.late in.c.diſſi.de iudi.de quo uide ſupra dec.2.

XXIX.

Summarium.

Simplex clericus, in uim clauſulæ cæterum, poteſt pauperi clerico de beneficio, per eum acceptato prouidere, h.d. uel ſic, executores gratiarum, poſſunt nudum ſuum miniſterium committere, clericis & Notariis prout ſtilus curie ſeruat, & non tenentur ſeruare .c. ſtatutum de Reſcrip. lib. vj. niſi aſſumerent partes iudicis, quia tunc tenentur h.d. uel ſic. Executores literarum apoſtolicarum poſſunt ſubdelegare nudum miniſteriũ perſonis non in dignitate conſtitutis, de ſtilo Palatii, niſi aſſumerent partes iudiciales. h.d. uſq; ad. §. ex hoc. 369.

Epitome.

1 Executores poſſunt ſubdelegare nudum miniſterium.

1 ADditio, ultima pars iſtius ſummarii magis congruit literæ, cum hac † dec. concordat, de uerbo ad uerbum dec. 31. de Reſcrip. in anti. Et ad idem tendunt dec. 32. ibidem, & prima de off. dele. & 56. de conceſſ. præben. in eiſdem. & dec. 7. Biſeg. de Reſcrip. Et ad hãc materiam uide late dec. 17. 18. & 19. infra de conceſſ. præben. cum his quæ ibi notaui: faciunt not. per Fel. in c. fi. de præſump. & in c. de cetero de re iudi. & c. cam te. & c. quoniam de Reſcrip. & not. per Staph. in octaua forma mandati fo. 41. & 42. & in alia impreſſ. 37. & Sar. in ſuo tracta. expec. in octaua forma mandati.

XXX.

Summarium.

Executores dati cum clauſula uocatis & c. ſeruare debẽt .c. ſtatutũ uidelicet ꝙ non citent partes extra locum eis deputatum nec ultra unam dietam, quia non ſunt meri executores, ſed ueri iudices. 388.

Epitome.

1 Executores cum clauſula uocatis debent ſeruare .c. ſtatutum.

1 ADditio: iſta dec. eſt. §. ad dec. 13. infra de iudi. ut eſt uidere in deciſionibus per numerum. De † hac materia habes late infra in titulo de off. dele. & de conceſſ. præbẽ. ubi multa accumulaui, & facit in terminis dec. 31. hoc titulo in anti. Et uide omnino Egi. dec. 126. ubi optime declarat hãc materiam diſtinguendo, & inter alia dicit, ꝙ ſi agatur contra intereſſe putantes, tunc non eſt ſeruandum .c. ſtatutum, quo ad dietas, de qua dietarum materia uide per Felyn. late in c. nonnulli de Reſcri. Et de iſto executore dato cum clauſula uocatis &c. uide per eundem Fely. in c. ex ſtabra, de Iudi. & in c. fin. de præſumpt.

XXXI.

Summarium.

Subexecutor ſententiæ, non in dignitate cõſtitutus fructus, in quibus quis condemnatus fuit, taxare non poteſt, uel ſic, executor, ad taxationem fructuum, in uim diffinitiuæ, deputari non poteſt ille qui non eſt in dignitate conſtitutus. 403.

Epitome.

1 Subexecutor ad taxandum fructus debet eſſe in dignitate conſtitutus.

2 Fructus etiam a ſolo ſeparati comprehenduntur ſub mandato executiuo.

1 ADditio, † poſſet addi, ad hoc ſummarium, ꝙ licet executor merus ſentẽtiæ, poſſit aliquas probationes admittere, ad ſui inſtructionem, tamen debet negotium remittere, ad ſuperiorem, & in iſtis executoribus non requiritur dignitas. Et faciunt ad hanc dec. not. per Staph. dum tractat de literis iuſtitiæ fol. 175. uerſ. laus tribus ſententiis, ubi etiam allegat dec. 14. infra de re iud. ubi quando committitur taxatio fructuũ. Auditor tamen poteſt taxare fructus etiam poſt tres ſententias perceptos, cum diſtinctione tamen, de qua ibi pro quo facit illud ꝙ fuit deciſum in cã* Placẽtina caſtri Sarmatis ꝙ † fructus etiam a ſolo ſeparati qui tamen pendebant quando fuit decretum mandatum comprehendebant ſub mandato executiuo quia ſunt pars fundi per tex. in l. fructus. ff. de rei uen. quod tibi ſeruiet ſæpe præſertim in materia ſequeſtrationis. Et ad materiã præſentis dec. facit alle. Lapi ſecunda ubi late de executore ſententiæ, de qua materia habetur, etiam late per Fely. in c. de cætero, de re iudi. & in c. paſtoralis. §. quia uero, & in c. cum ordinem de Reſcrip. qui ad hoc allegat dec. 15. infra de dolo & contu. ubi uidebis.

☞ 59

2

XXXII.

Summarium.

Gratia nouæ prouiſionis, in qua eſt tacitus defectus, de quo papa potuit habere ſcientiam, ex diſpoſitione iuris, uel ex regulis cancellariæ, non eſt ſubreptitia, uel ſic omnis taciturnitas nõ uitiat, ſed illa tantum quam ſi papa ſciuiſſet, gratiã denegaſſet, uel ſic maius eſt uitium, ſubreptionis in exprimendo, quam in omittendo, hoc. d. 466. alias. 468.

Epitome.

1 Mentio eorum quæ ſunt publice nota non eſt neceſſaria.

2 Mentio an ſit fienda de reſeruatione generali & quid de ſpetiali.

3 Mentio ſemper fieri debet de qualitate perſonæ per cuius obitũ uacat beneficium.

ADditio, habes aliam ſimilem quaſi de uerbo ad uerbum per Egi. 698. Cum autem ſupra dec. 7. & 21. dictum ſit de ſurreptionis materia hic tantum dicam ſuper difficultate quæ habetur hic in ij. col. huius dec. in uerſi. Item facit

1 ꝙ no. Fede. ubi dicit ꝙ † impetratio beneficii ex cauſa permutationis obtenta, non ualet ſi beneficium erat reſeruatum, ſi non fuit facta mentio de ipſa reſeruatione niſi reſeruatio ſit generalis, & pluribus nota, & ſic præſupponit etiam de generali reſeruatione non eſſe fiendã mentionem, quando eſt nota, & uidetur inferre ꝙ ſecus ſit in ſpetiali reſeruatione, ſimiliter nota, & ꝙ minor ratio ſit in generali ꝗ in ſpetiali, quod uidetur contra dec. 21. infra de

2 præben. ubi licet † de ſpetiali mentio non requiratur, de generali tamen mentio, ſemper eſt facienda, prout etiam de qualibet reſeruatione mentio fieri debet aliàs collatio eſt nulla ut in deciſ. 33. de præben. in anti. Et quia Felyn. multum laborat ſuper hac contrarietate, in c. in noſtra de Reſcrip. corella. 5. qui contra ſolitum confuſe loquitur ſed in effectu ſentit ꝙ de ſpetiali non contenta, in regulis eſt fienda mentio, de generali uero ſemper debet fieri mentio, niſi ſit in corpore iuris, uel publice nota, & ratio eſt quia exiſtentia, in regulis præſumuntur nota, & de his quæ ſunt nota papæ mentio non requiritur, dicit tamen ipſe, ibi

3 in fine. ꝙ † ſemper debet exprimi qualitas perſonæ, propter quã uacat beneficium, puta an ſit cappellanus, uel collector &c. uel an beneficium uacat in curia, hoc. n. expreſſo, ſatis papa poteſt ſcire an beneficium ſit reſeruatum & uide eundẽ ibi corela. 6. & dec. Egi. 425. & 728. Ego autem crederem, quòd in hoc caſu nulla eſſet differentia inter ſpetialem, & generalem, dummodo conſtare poſſit ꝙ eſſet nota papæ, prout ſentit hæc deciſ. in d. ij. col. uerſ. ij. quia non ſit ſubreptitia: facit dec. 24. de rerum permutat. in anti. ubi ſi fiat permutatio coram ordinario tacito de aliis beneficiis, ualet quia præſumitur habere notitiam de eis, ſecus ſi ſit coram papa. Pro quibus faciunt not. per Felyn. d. c. in noſtra corell. 29. & in c. ueniens col. ij. de præſcri. Et facit cõferunt ad hoc dec. Caſſa. 1. 2. 5. & 7. de reſerua. ubi etiam habes an reſeruationes inductæ per regulas ſint generales, & uide eũd. in dec. 23. de præben. & melius in dec. 12. ibidem inuenis tamen poſt congeſtionem de qua ſupra. Eneam de Falco. in tract. reſeruat. ſuper. 4. effectu reſeruat. fol. 24. clariſſime declarantem hanc difficultatem, uide eum qui melius dicere non potuiſſet. Et quo ad ultimam partem ſummarii quòd maior ſit defectus falſitatis expreſſe quam taciturnitas facit id quod dixi ſupra dec. 7.

XXXIII.

Summarium.

Canonicus præbendatus in ſecunda gratia tenetur facere mentio-
nem de canonicatu ac præbenda huiuſmodi,ſi præbendæ ſunt
diſtinctæ,aliàs ſufficit ꝙ faciat mentionem de canonicatu,uel
ſic,canonicatus non debet eſſe ſine præbenda ſed ſine canonia
bene poteſt eſſe præben.h.d. 447.alias.449.

Epitome.

1 Mentio debet fieri de præben.quando ſunt diſtinctæ.
2 Præbendæ diſtinctæ quæ dicantur remiſſiue.

ADditio,cum iſta dec.concordat dec.2.Biſeg. in titu.de
præben.& dec.72.de Reſcriptis in anti.ſed iſtud ſum-
marium non eſt ſuper difficultate reſoluta per dec.que
1 aliud non intendit niſi decidere,an†gratia ſecũda in qua ſit mẽ
tio ꝙ quis erat canonicus,ſit ſubreptitia,ex quo nihil fuit dictum
ꝙ obtinebat præbendam,& diſtinguit,ꝙ aut præbende, ſunt di
ſtinctæ,& debet fieri mentio,de canonicatu & præbenda ſi uero
non ſunt diſtinctæ,tunc ſufficit fieri mentionem de canonicatu,
2 quia præbenda tũc in conſequentiã uenit,† quando autem præ
ben.dicantur diſtinctæ,habes ſatis clare.per Fely.in.c.cum.M.
de conſti.nu.28.Et de hac materia,per eundem in.c. poſtulaſti
nu.29.&.33.cum pluribus ſequentibus de Reſcrip. Et in ter
minis huius dec.ſatis clare loquitur in.c.cũ adeo de Reſc.& ui
de etiam aliquid per eũdẽ in.c.eũdẽ te,& in.c.in noſtra corel.3.
eo.tit.& aliquid habes in dec. Caſſa.17.de præben.Et de mate
ria canonicatus uide infra de præb.ſuper dec.25.& per Staphi.
fol.45.&.106.& in alia impreſſ.41.&.81.

XXXIIII.

Summarium.

Si cõmitatur cauſa,& cauſæ,cum poteſtate citandi poteſt Impe-
trans uigore dictæ commiſſionis proſequi appellationem aduer
ſarii. 491.

Epitome.

1 Commiſſio cauſæ quam habet quis contra.B. capit cauſam
appellationis interpoſitæ in partibus per B.
2 Proceſſus contra actorẽ q impetrauit ſolum commiſſionem nõ
tenet niſi citetur in partibus.
3 Impetrans commiſſionem pro alio ſine mandato condemna-
tur in expenſis & intereſſe.
4 Pena conuectionalis exigitur in materia euictionis.

ADditio,iſtud ſummarium non concludit, & in effectu
1 dec.hoc dicit ꝙ†ſi.A.cõmitat cauſam quam habet ſeu
habere intendit,ſuper tali re,abſq; eo ꝙ citet.B.eius ad-
uerſarium,qui in partibus appellauerat:uirtute talis commiſſio
nis,poteſt reperta appellatione pro parte.B.interpoſita,in cau-
ſa procedere:licet in commiſſione nihil dictum fuerit de huiuſ
modi appellatione:ratio eſt quia uerbum cauſam:poteſt optime
comprehendere,cauſam appellationis.Et cum iſta dec. concor
dat alia infra,de officio dele.11.& infra de appel.60. &.61.ubi
ꝙ ualet appellatio.Interpoſita per falſum procuratorem, & ꝙ
appellatus poteſt uti commiſſione nomine appellantis, etiam
ſine mandato impetrata,nec per ipſum ratificata, & procedere
in cauſa,ut ibi uidebis,& facit dec.6.infra de appel. & prima in
fra de elect.ubi ꝙ appellatus poteſt procedere contra appellan
tem uirtute appellationis,per ipſum interpoſitæ, & etiam ſibi nõ
intimatæ,& ibi uide quæ notaui. Contra dec.prædicti tamẽ
uidentur facere,duæ dec. Egi.uidelicet.456.&.462. ubi dicitur,
ꝙ ſi.P.contra Io.commiſſionem,& citationem obtinuit, & illa
non executa.Io.uelit procedere,opus eſt ꝙ ipſe obtineat nouam
citationẽ, in uim illius primæ commiſſionis, uel ſecũdũ dictam
dec.456,tam in uim illius primæ ꝙ̃ alterius commiſſionis quã
tenetur facere.Io.pro abſolutoria obtinenda:Ecce ergo ꝙ nõ po
teſt procedi niſi citato.P. Pro ſolutione tamen huius con-
trarii dicendum arbitror ꝙ licet iſtæ dec uideantur contrariæ ta-
men omnes tendunt ad unum finem,& ſi recte percipiatur ſen-
ſus huius dec,noſtræ,& aliarum dec.de quibus ſupra non dicitur
ꝙ uirtute talis commiſſionis,poſſit procedi, ſed uirtute appella
tionis,quæ deuoluerat negocium ad curiam, & habuerat uim ci
tationis,in caſu autem Egi.pars non erat citata,nec cauſa deuo
luta ideo non eſt mirum,ſi non poterat procedi,in cauſa niſi cita
to.P.contra quem puto procedi potuiſſe,etiam ſine noua com-
miſſione,cum commiſſiones in Rota ſint diſtributiones, & exci
tent tantum iuriſdictionem,ut dicit.d. dec,61.& ſunt commu-
nes,utriq; parti,ut dicitur in hac dec.& dicam latius ſuper dec.
6.de appel.& ad hoc facit dec.17.infra de dolo & contu.ubi
dicitur expreſſe quòd actor impetrauerat commiſſionem, & re-
ceſſerat de curia & Domini noluerunt quòd reus ueniens poſ-
ſet procedere contra actorem,eo non citato prout etiam idem di
cit dec.7.de uerb.ſig.in antiq.cum diſtinctione tamen, de qua
ibi.Ideo cogita,& uideas quæ ſcripſi ſuper.d.dec.6. & alias in-
fra de appel.&.d.dec.17. Rota enim approbauit.d.dec.17.
☞ 60 in una* Leodien.& in una Valentin.coram Domino Puteo
24.Ianuarii.1543.ut reperio Annotatum per Bo. Me.Tho.de
2 Thanis.Nos enim hodie ſeruamus quòd†ſi reperitur præſenta
ta commiſſio,contra me ad inſtantiã principalis,uel legitimi p-
curatoris,procedimus ipſo citato,uel eo abſente, per Audientiã
3 contradictarum†ſi uero impetrata ſit per aſſertum procuratorẽ
obtinemus commiſſionem in qua mandatur Auditori ut pre-
fixo termino tali aſſerto procuratori ad docendum de mandato
condemnet eũ in expenſis ac damnis & intereſſe ac declaret be
neficium propter talem commiſſionem non eſſe litigioſum,& ẽt
ꝙ talis aſſertus procurator promiſerit de rato ſub pena ducen
torum ducatorum Domini nolunt quòd talis pena exigatur in
hoc mundo,cum ſemper habeant equitatem præ oculis, omni ri-
4 gore prætermiſſo,†conſueuit tamen Rota condemnare in penis
☞ 61 conuentionalibus,in materia euictionis,ut in* una Bononiẽ.
bonorum de plateſiis,in qua eram procurator coram ſbonæ me.
Paulo de Capizuchis,olim Rotæ Decano, & poſtea Epiſco-
po Neocaſtren.patruo R.P.D.Io.Antonii nuper etiam in eo
dem ſacro Auditorio recepti ob cuius bonam indolem non mi-
nus de eo ꝙ̃ de patruo ſperandum eſt.

DE CONSVETVDINE.

I.

Summarium.

Valet conſuetudo,quòd uxor ſuccedat uiro in bonis mobilibus li
beris extantibus,uel ſic conſuetudo ualet quòd uxor ſuccedat
uiro in mobilibus iuribus.& actionibus.liberis extãtibus.h.d.18.

Epitome.

1 Conſuetudo quòd uxor ſuccedat uiro in mobilibus ualet.
2 Legitima debita iure naturæ minui ſed non in totum tolli po-
teſt.

1 ADditio,cum hac† dec.concordat dec.7.eo.titulo.in an
ti.non reperio tamen alias dec.concordãtes, neq; diſcor
dantes,& ſatis examinatur materia hic, de materia au-
tem conſuetudinis,& quomodo & per quantum tempus indu-
ducatur,uide per Fely.in.c.ſtatuimus de maio & obie.& in.c.
cum contingat de foro.comp.& late de materia conſuetudinis
uide per eundem in.c.cum cauſa de re iudi.& in.c.2.de proba.
& in.c.cum.m.de conſti.& aliquid in.c.ad noſtram de proba.&
in.c.cum dilectus de fide inſtru.& in.c. Iacobus & in.c.ne dei
de Simo.& in.c.Eccleſia ſanctæ Mariæ & in c. cum acceſſiſ-
ſent de conſti.& uide dec.Caſſa.unicam hoc titulo, & quando
requiratur obſeruantia quadragenaria,uide Egi.dec.1.&.63.&
64.& facit dec.6.infra. Et quomodo ſint formandi articuli,
in hac materia,uide eundem Egi.dec.63.&.461. Et de exten
ſione conſuetudinis Eg.626.&.627.&.589. Et nota ex dictis
2 in hac dec.ꝙ†legitima debita iure naturæ,& ipſum ius natura-
le minui poteſt,ſed nõ in totum tolli. Item ꝙ futuræ ſucceſſioni
renunciari poteſt per pactum iuramento ualatum & ꝙ legitima
tolli non poteſt per ſtatutum.in totum licet poſſit commutari,
ſicut ꝙ mulier dotata non ſuccedit.Et iſtis adde.Caſſad.deciſ.
8.hoc titul. ubi quòd ualet conſuetudo quòd ſacerdos habeat
lectum cuiuslibet capitis familiæ. Et quòd clerici poſſunt
exigere a laicis aliquod temporale,etiam pro repletione uentris,
& in britania tertiam partem mobilium. Et præſumitur, quòd
laici ad id ſe obligauerint ſoluendo longo tempore, & ſi detur

pro ſacramentis ſufficiunt decem anni. Et ad iſta facit dec. Egi. 465. ubi quòd conſuetudo, quòd fructus beneficiorum debeantur, ad uſum mortui, non intelligere de curatis, dicit tamen in dec. 229. quòd ualet conſuetudo, q cuis plures optet præbendas & 587. quòd ualet conſuetudo quòd capitulum eligat aliquos canonicos qui ſecundum ordinem ſuæ receptionis acceptare poſſint præbendas uacantes.

II.

Summarium.

Valet conſuetudo q receptus ultra numerum præbendarum minorem ualeat aptare h.d. 226.

Epitome.

1 Conſuetudo q receptus ultra numerum acceptet minores præben. ualet.

ADditio, ad hanc dec. facit dec. 9. eo. titu. in antiq. ubi q ipetrans apoſtolicus, uel expectatiuus, primo debet eſſe io inferiori gradus, & poſtea ſecũdum ordinem ſuum. aſcendere, ad alios gradus, ſuis loco & tempore, iuxta ſtatuta & conſuetudines eccleſiæ, & idem dicitur in dec. 4. Biſeg. eo. titulo
2 & ad hoc facit dec. Egi. 587. ubi etiam q ualet conſuetudo, q capitulum eligat canonicos & quòd ipſi ſecundum ordinẽ ſuæ receptioois acceptent minores præbendas & uide dec. ſequentẽ.
De materia autem canonici creati ultra numerum uidebis late infra ſuper dec. 25. de præben. ubi ſcripſi.

III.

Summarium.

Conſuetudo ualet q habens minorem præbendam poſſit optare maiorem ſed non e conuerſo. 227.

Epitome.

1 Conſuetudo ualet quòd habens minorem acceptet maiorem præbendam non e conuerſo.

1 HÆc deciſ. † non habet concordantes, neq; diſcordantes, præſertim quo ad ſecundam partem, quia iſte eſt de caſibus qui raro contingunt, nec eſt quæſtio de pane lucrando, quia ille qui habet minorem, nunquam contradicet pro quibus uide etiam dec. præcedentem, & ſequentem in fine, & ad de Staph. de ui & effectu clauſu. fo. 91. & in alia impreſſ. 72. ubi refert quòd minores canonici poſſunt optare infra tempora primi, & ualet optio ſequentium, in euentum quòd antiquior non optet & allegat dec. Egi. 468. facit etiam ad propoſitum illud quòd dicit. Eneas de Falco. effect. 47. ubi dicit quòd ille qui propter reſeruationem intrauit locum antiquioris canonici & habuit minorem præbendam ſedere debet in inferiori loco, & q ius optandi ſibi non competet niſi poſtquam fuerit antiquior, in receptione & ſic ſi interim uacarent, præben. maiores, ipſe nõ poſſet illas acceptare, & licet nihil alleget uidetur ad hæc facere dec. 4. hoc titulo in anti. circa finem. Et ad propoſitum uide aliã q. eiuſdem ſuper effectu. 37. uidelicet quando reſeruatur præben. alicuius, & ille optet aliam quæ conferebatur, reſeruata & uide eũdem. Eneam in 47. effectu. nu. 4. & 9. ubi quòd canonicus creatus auctoritate apoſtolica habet ius ad primã præbendã & quòd conſuetudo optandi, dat ius ad rem & dicit ſuper effectu 50. quòd optans uirtute conſuetudinis ſcienter beneficium reſeruatum, ipſo iure priuatur, nec poteſt redire ad primum, & ſuper quinto effectu dicit quòd excommunicatus non poteſt optare, de quo uide infra de conceſſ. præben. ſuper dec. 5. & 14. Et ad materiam, optionis uide late etiam per eundem Staph. dum tractat de ui & effectu clauſu. fol. 100. & in alia impreſſ. fol. 79.

IIII.

Summarium.

Præbenda uacans in curia non poteſt optari nec etiam groſſi fructus canonici in curia defuncti, etiam ſi dicti fructus redeant ad capitulum. h.d. uel ſic, præbenda uacans in curia prætextu conſuetudinis optari, non poteſt. h.d. 196.

Epitome.

1 Optari non poteſt præbenda uacans in curia.

ADditio, ad hanc dec. uide lapum alle. 48. uerſ. quid ergo ſi papa, & uerſ. ſed nunquid habeat, & uide Caſſad. dec. 4. de conce. præben. & quæ dicam ſuper dec. ſequẽti, & Staph. ac Eneam de Falco. & Gaſparem de Peruſio in locis ibi deſcriben. quia examinant late hanc materiam, & uide an ualeat conſuetudo, quòd poſſint optari præben. reſeruata, p calde. conſ. iij. in titulo de conſue. & ad hanc deci. uide Gigant. in tract. penſion. q. 63. Item uide an præbẽ. deuoluta poſſit optari & infra quantum tempus poſſit & debeat fieri optio uide ſuper. 1. addi. ad dec. 1. infra de rerum permut. ubi dicitur q habet tempus. 20. dierum tantum.

V.

Summarium.

Derogatur conſuetudini optandi maiorem præbendã ſi mandatur prouideri de tali præbenda. Non obſtantibus ſtatutis & conſuetudinibus h.d. uel ſic, per clauſulas derogatorias poſitas in literis apoſtolicis tollitur cõſuetudo optandi, in eccleſia in qua ſunt maiores, & minores præben. h.d. 222.

Epitome.

1 Conſuetudo optandi tollitur per clauſulam non obſtantibus.
2 Clauſula non obſtantibus his per quæ effectus gratiæ poſſet impediri quid operetur.
3 Optari quando poſſint præbendæ reſeruatæ remiſſiue.
4 Clauſula non obſtantibus tollit ſtatuta requirentia ſacerdotium dummodo &c.

1 ADditio. † Ad iſtam dec. facit dec. 2. & deciſ. 9. col. ij. eo. titulo in anti. & dec. 6. de conſti. in eiſdem, & facit dec. 1. infra de præben. fuit ſuper hac dec. late diſputatum 62 in una * Placentina portionis, coram Domino Veſtano. in qua fuit approbata hæc deci. cum diſtinctione. franchi. in. c. cũ io tua hoc titu. lib. vj. & Falco. 5. effectu fol. 26. Et circa clauſulam non obſtante. uide ſemper Fely. qui latiſſime examinat
2 in. c. nonnulli de Reſcrip. quo uero † ad clauſulam, de qua in hac dec. uidelicet Non obſtantibus his, per quæ effectus, gratiæ poſſet impediri, uel differri, uide per eundem Fel. ibi col. 13. nu. 37. uerſ. not. tertio, & uide ad materiam, huius deciſ. Gaſ. de Peruſio in tractat. reſeruat. fol. 14. & 15. dum tractat de effectu reſeruationum, & Eneam de Falco. fol. 21. & fol. 25. ſuper. 5. effectu reſeruat. ubi late examinant iſtam deciſ. & . c. final. de conſue. lib. vj. ubi per Rochum curtium habetur tota materia,
3 & † ponuntur quinque caſus in quibus poteſt optari præben. reſeruatam. & Staph. etiam late examinat materiam iſtam, dum tractat de ui & effectu clauſula. fol. 100. & ſequenti & in alia impreſſ. 77. uide eos, & facit ad hoc dec. 42. de conceſ. præbend.
4 in ann. ubi per † clauſulam, non obſtantibus derogatur ſtatutis eccleſiarum requirentibus ſacerdotium, dummodo tamen ſint in etate q poſſint proximis quatuor temporibus ad ſacerdotium promoueri: dicit tamen q per tales clauſulas non derogatur uoluntati teſtatoris, q huiuſmodi beneficium non conferatur niſi actu ſacerdoti, & cum iſta dec. etiam concordat dec. 4. eo. titulo in anti. quam uide ad longum.

VI.

Summarium.

Quanti temporis ſpatio poſſit introduci in eccleſia conſuetudo, de optando. 460.

Epitome.

1 Conſuetudo de optando quanto tempore præſcribatur.
2 Præbenda poteſt renunciari ſine auctoritate ſuperioris.
3 Conſuetudo optandi eſt contra ius.
4 Conſuetudo ſecundum uel præter ius præſcribitur. x. annis.

5 Conſuetudo

5 Conſuetudo optandi inducitur per.x.annos ubi præbenda ſunt diſtinctæ.
6 Conſuetudine unius loci non concluditur de alio loco.
7 Cōſuetudo interpretatiua inducitur minori ſpatio.x.annorum.

1 ADditio,† hæc dec.facit plures diſtinctiones & exami-
nat late materiam,uideat eam diligenter habes notare
2 in hac dec.quo'd † licet quis non poſſit renunciare bene
ficio niſi in manibus habentis facultatem deſtituendi, tamen nō
eſt ſic in præbenda,quæ poteſt mutari quia iudicatur tanquam
3 de re temporali: Item quo'd†conſuetudo optandi eſt contra ius
& contra conſilium Turonen. Et ideo requiruntur.xl. Anni, &
idem eſſet etiam ſi haberet iuris approbationem item quod quan
4 do†conſuetudo eſt ſecundum uel præter ius commune & non
præiudicatur iuri particulari alicuius, quo'd ſufficiunt.x.anni
alia's ſi derogatur alicui requiruntur.xl.& uide hic differentiam
inter conſuetudinem & præſcriptionem,habes ſimiles dec.Egi.
1.&.6.quæ clarius loquitur,& Caſſa.dec.17.de præbendis late
examinat materiam huius deciſ.& Gigan.in ſuo tractat.penſio-
num.q.63.Et quia hic deſcribuntur plures ſpecies canonicatuū
& præbendarum adde.Fely.in.c.poſtulaſti de Reſcrip.& in.c.
cum.M.de conſti.nu.28.& late in.c.ſtatuimus.de maio.& obe.
Et uide quæ dixi infra ſuper dec.25.de præbendis & ſupra de
Reſcrip.dec.33.Ad præmiſſa facit quod deciſum fuit coram
☞ 63 domino Rauellen.in*una Mediolanen. optionis, ubi quo'd
5 †conſuetudo optandi inducitur ſpatio.x. annorum in eccleſiis
ubi præbende ſunt diſtincte & non anneæ canonicatibus, & in
☞ 64 una*Cauarien.decimarum coram Tollomeo fuit tentum q
6 †ex conſuetudine unius loci non poteſt induci uel argui conſue
☞ 65 tudo in alio loco:fuit tamen dictum in una* Bononien.ſan-
7 cti Andreæ coram domino de ſancta cruce quo'd† per duos uel
tres actus inducitur conſuetudo interpretatiua etiam minori ſpa
tio decem annorum,& ideo quo'd legatus modernus Bononien.
qui uiderat facultates Cardinalis cibo per alios legatos, eidem
Cardinali cibo ſucceſſores,late interpretatus fuiſſe & eos,regu-
læ de.2x.diebus bis uel ter,derogaſſe,potuerat derogare, eidem
regulæ:non obſtante regula reductiua facultatum legatorum,fa
cta per Clementem & per Paulum Tertium innouata,& ad iſta
etiam facit dec.Caſſ.unica hoc titulo,quam uide per te,& uide
Belenci.in ſuo tract.de chari ſub.q.62.&.82.

DE ELECTIONE.

I.

Summarium.

Appellatus,ueniens ad curiam quandocunque proſequi poteſt appellationem,ſibi nullatenus intimatam.h.d.ſecundum opi.Io. Andr. poſitam in cle.cauſam.de elect. 38.

Epitome.

1 Appellatus poteſt perſequi appellationem ſibi non intimatam.
2 Cauſæ omnes non deuoluuntur ad curiam per appellationem.
3 Cauſa non deuoluitur niſi in præiuditium appellantis appellatione nulliter intimata.

1 ADditio,aduertendū eſt q†hæc dec.nō procedit in omni
bus cauſis ſed,tantū in beneficialibus.nā tex. in.c.ſtatui
mus ſolū loquitur in cauſis.in quibus proceditur,per ele
ctionē,poſtulationem & prouiſionē. In prima tamen additione
hic dicitur q procedit tantū in tribus caſibus de quibus in ea:
2 ſentit tamē q etiā† aliæ cauſæ poſſunt deuolui ad curiā p appel-
lationem,concurrente altero de duobus,uidelicet q fuerit delatū
appellationi p iudicem,uel p partem, pro quo ultimo habes 10
terminis,dec.Egi.729.q tamen uidetur omnino requirere admiſ
ſionē appellati,& facit ad idem dec.51.de appel.in ant.& Bi-
ſeg.dec.18.&.21.eo.tit.ubi late,& plene articulus diſcutitur.cū
iſta dec.concordant plures dec.uidelicet infra de appe.6.ubi ui
debis & dixi.ſ.de Reſcrip.dec.ultima & facit dec.81.de appe.
in anti.& Faſto.dub.12.& in materia.facit dec. Egi.718.col.pe
nul.&.723.&.236 &.273.&.560.ubi late examinat. Et etiam
ad materiam iſtam uidere poteris aliquid per Fely.in.c.ex par-
te el.2.& in.c.cum contingat de Reſc.nu.18.& ad propoſitū hu
☞ 66 ius dec.facit*reſolutio anno.1545. facta corā.D.Accoribo
3 no in una Salamantina portionis ubi quo'd† appellatio nulliter
intimata non deuoluit cauſam quo ad appellantem licet deuo-
luatur in eius præiudicium ita Egi.d.dec.273.& infra de appel.
54.Et aduerte quo'd tex.in iſtis deciſionibus per titulos eſt corru
ptus,dum dicit(ad curiam deuoluit,nec eam ibidem)& omnia
iſta uerba ſunt caſſanda.& addenda.alia prout in aliis impreſ-
ſionibus uidelicet(ſuam ad curiam nec deuolui nec ibidem eā)
uide infra ſuper.d.6.dec.omnino.

II.

Summarium.

Auditor cauſæ appellationis interpoſitæ a caſſatione electionis,uel denegatione confirmationis,confirmat electionem, & confert beneficium tanquam debitum.h.d. 159.

Epitome.

1 Auditor appellationis in cauſa electionis confirmare poteſt electionem.
2 Appellatio ab electione debet continere cauſas & iurandum eſt ut hic.
3 Sententia lata contra electores præiudicat electo.

1 ADditio,ad iſtam †dec.non reperio concordantes neq; di
ſcordantes,niſi deci.4.infra de iure pat.in fine,ubi dicit
quo'd licet poſt acceptationem non ſequatur collatio,q
Auditor poteſt conferre uirtute cle. Auditor de Reſcrip. uide
2 doc.in.d.cle.Auditor.hic allegata. Et ſcias quo'd† quādo ap
pellatur in materia electionis.debent exprimi cauſæ cur impu-
gnatur electio,& debet iurari quo'd creditur illas eſſe ueras, ita
3 Fely.in.c.10 cauſis de teſtib. Et aduerte quo'd† electus ſentit in
commodum ex ſententia lata contra electores,ſi habuerit notitiā
de ea Fely.in.c.ueniens el.2.de teſti.col.3. Ad præmiſſa facit
quo'd ſi Papa mandat conferri beneficium prout quotidie fit
quando literæ expediuntur per cancellariam,quia ſi non eſt ex-
peditus proceſſus per quem executores ſolent prouidere Audi-
tor prouidet,iu uim dicte clem.

III.

Summarium.

Capitulum q̄ ſit de electione libro.vj. locum habet dumtaxat in electionibus ad eccleſias cathedrales & regulares. 188.

Epitome.

1 Electio debet notificari electo.
2 Beneficium electiuum quod dicatur.
3 Electio ut ſit canonica quando ſeruanda ſit forma.c. quia propter & de aliis pluribus in materia electionis.

1 ADditio,hoc.c.q̄ ſit diſponit quo'd † electores notificent
electo ſuam electionem,quanto citius commode poſſunt
& quo'd electus poſtea infra tres menſes petat confirma
tionem. Hoc præmiſſo,dicitur in dec.quo'd hoc.c. habet lo-
cum tantum in eccleſiis cathedralibus, & regularibus. Ad
2 hanc materiam adde.dec.hoc titu.primam in anti.ubi† quo'd ta
tum electiuum dicitur illud beneficium in cuius collatione re-
quiritur confirmatio ſuperioris ſeu ſeruatur forma.c. quia pro-
pter de elec.ſeu per cuius uacationē eccleſia redditur uiduata pre
lato,& idem dicit Io.de Silua.in tract.de beneficio tertia parte
q.1.& Staph.in ſecunda parte titu.de modo & forma.fol.59.&
in alia impreſſ.fol.50.ubi etiam dicit quo'd appellatione benefi-
cii electiui non uenit cautoria ſecundum Egi.dec.69.pro quo fa
3 cit dec.3.hoc titulo in antiq.ubi tenet † q debeat ſeruari forma
c.quia propter in electione præpoſiti eccleſiæ collegiatæ, & an
ſufficiat facere mentionem de elect.per equipollens,habes deci.
68.de conceſſ.præbend.in anti.& Staph.ubi ſupra fol.61.& in
alia.52.Et ſcias q electus non conſecratus debet legere ſuā ſen-
tentiam.Fely.in.d.c.eam te de Reſcrip. ubi late de Epiſcopo,
non conſecrato,& uide eundem in Rubric.de re iudi.ubi q cō
firmatio electionis dicitur diffinitiua ſententia. Et an electio
poſſit fieri per procuratorem. Fely.in.c.cum omnes de conſti.&
idem Fely. in.c.1.de conſti.uerſ.fallit.B.dicit q licet in electio
ne non ſit ſeruata forma canonis, ualet dummodo alias conſen
ſus ſit purus. Et quæ differentia ſit inter eligere,& præſentare,

uide per Fely.in.d.c.in noſtra nu.78. Et de electione facta de nocte per eundem in.c.conſuluit de offi.dele.& an ualeat facta de criminoſo.uidebis infra de præbendis & habes per eundem in.c.ex parte de Reſcrip.& de criminibus oppoſitis contra electum ha bes per eundem in.c.ſuper his de accu. & in.c.licet de proba.

IIII.

Summarium.

Præpoſitura eſt dignitas principalior in eccleſia collegiata dummodo tria concurrant primo quòd ſit electiua, ſecundo quod habeat adminiſtrationem bonorum temporalium dictæ eccleſiæ, tertio quòd habeat prærogatiuam in choro & loco capitulari, quæ quidem tria ſunt ſigna maioritatis niſi conſuetudo aliter diſponat hoc dicit. 449.alias.451.

Epitome.

1 Præpoſitura eſt dignitas principalior in collegiata.

1 ADditio, ad hanc † dec.adde quæ notaui infra de præb. dec.8.& de conceſſ.præb dec.16.& quæ late dicit Fel. in Rub.de maio.& obe. Et quo ad.§.hic uide dec.præcedentem.

V.

Summarium.

Electo non competit ius in re ante confirmationem, ſed ad rem ius reuocabile. 489.alias.491.

Epitome.

1 Electo non competit ius in re.
2 Epiſcopi creati per Papam ſtatim poſſunt adminiſtrare.
3 Electus adminiſtrans in uim confirmationis nulle deffectu iuriſdictionis, uel noue prouiſionis non gratioſe aut ſurreptitie efficitur inhabilis.
4 Poſſeſſio capta ſine literis in conſiſtorialibus non eſt bona.
5 Eligens an ſufficiat ꝙ ſit in quaſi poſſeſſione, & ꝙ eligat alternatiue & ſine ſpecificatione certi modi uacationis.

1 ADditio, ad iſtam † dec.non reperio alias dec. concordantes neque diſcordantes, examinatur plene hæc materia per Sar.in.1.& 4.q. Regu.de non tollen.iur quæſ.& in q.14.regulæ de benefi.uacan.per obitum famí. Card. & aliquid dicit Caſſa.dec.18.de præben.& late per Æneam de Falco.in tract. reſeruationum, ſuper effectu.46.& 47.ubi deducit decem modos per quos acquiritur ius ad beneficium, quos tacito auctore repetit idem Sar.in.d.1.q. Et Io.de Silua.in tract.de bene. in.3.parte.q.1.late etiam examinat hanc materiam, dicens eſſe communem opinionem ꝙ quando electus acceptauit habet ius in re, & ꝙ confirmatio dat ſolum exercitium, uide tamen Felyn. in.c.eam te de Reſcrip.col.2.& 3.ubi facit regulam, cum quatuor extenſionibus, & quinque reſtrictionibus, nec decipias prout multi decipiuntur, ea quo epiſcopi noſtri temporis ante conſecrationem dicuntur electi licet non fuerint electi a capitulo ſed a Papa quia iſti habent maiorem auctoritatẽ ut per Felyn.ibi in
2 3.extenſione, ubi dicit † ꝙ iſti non confirmantur, aliter, & poſſunt ſtatim adminiſtrare, & ꝙ illa prouiſio apoſtolica habet uim confirmationis, uide ibi late, & etiam uide eundem in.c.ſuper his de accu.& in.c.cum Bertoldus de re iudi.& aliquid dicit in.c. in noſtra de Reſcrip.correl.37.nu.104.& uide in pragmatica Sanct.in titulo de elect.in princ.ubi habes multa in materia electionis & uide alleg.Lapi.8.& 78.& late per Petrum de ſancto Blaſio in tract.de elect.ubi ponit omnia, & per Mil.in uerbo electus, & quo ad illud ꝙ dicit Io.de Silua dum ſentit ꝙ electus a capitulo dicatur habere ius in re, neſcio quod ius habere poſſit, cum ante confirmationem, non poſſit exercere, & ſi exercet priuatur iure ſuo, ut dicunt doc.in.c.auaritiæ de elect.libro.vj.pro
67 quo facit * dec.facta in cauſa Calaguritana Abbatiſſatus,
3 coram D. Peregrino ubi tentum fuit quòd † electus adminiſtrans, in uim confirmationis nulle, deffectu iuriſdictionis, uel noue prouiſionis, non gratioſe aut ſurreptitie efficitur inhabilis, nõ obſtante dicto Millis in uerbo pena decretalis. Et an electus & etiam confirmatus ante inſtalationem poſſit adminiſtrare. Fel.
4 in.c.ne dei timorem de Simo. late examinat. Et † quando literæ non ſunt expedite ꝙ non poteſt capi poſſeſſio, in conſiſtorialibus habetur in extrauagant. iniunctæ, & per Sar.in regula de nõ iud. iuxta for.q.1.nu.3.& ad materiam uide Staphi.ſuper.3.forma fol.37.ubi loquitur de nominatis a Rege.quale ius eis compe-
5 tat. Et † an ſufficiat ꝙ eligens ſit in quaſi poſſeſſione eligendi tempore electionis Lapus alle.79.ubi etiam ꝙ electio non poteſt eſſe alternatiua, & in allega.6.dicit ꝙ exprimi debet certus modus uacationis, licet alias ſufficiat in genere ut per Fely.late in c.in noſtra de Reſcrip.d.correl.37.

DE RENVNCIATIONIB.

I.

Summarium.

Reus qui renunciat liti & cauſæ & beneficio, niſi de facto poſſeſſionem dimittat, tenetur ad fructus perceptos, uel ſic. Non ſufficit ꝙ quis renunciat liti & cauſæ ac beneficio quo ad euitandum, fructuum perceptorum condemnationem, niſi ſe de facto poſſeſſionem dimiſiſſe probet.h.d. 158.

Epitome.

1 Renuntians liti & cauſæ tenetur dimittere poſſeſſionem.
2 Spoliatus eſt, reſtituendus etiam poſt renuntiationem ſi probet quòd poſt illam remanſit in poſſeſſione & infra nu.8.
3 Ceſſionarius non poteſt ingredi poſſeſſionem niſi cum executore, uel cum literis gratioſis.
4 Fructus non habuiſſe excipere poteſt ille qui condemnatus fuit coram executore, cum diſtinctione.
5 Tertius cui ſunt fructus reſeruati debet citari ſi actor uult condẽnationem fructuum.
6 Proteſtandum eſt aduerſario ꝙ deſeruiat quando ſumus in canonicatibus.
7 Fructus debentur a die intruſionis ſpoliatores & intruſos in beneficiis uacantibus in curia qui ſemper condemnantur in fructibus a die occupationis niſi habeant titulum a Papa.
8 Spoliatus poſt reſignationem tenetur probare ꝙ poſt illam poſſidebat & ſupra nu.1.& infra num.11.
9 Reſignans qui poſſedit per triennium poſt reſignationem ſi ſpolietur, a reſignatario non iuuatur allegati Lapi.89.
10 Reſignans ſpoliatus reſtituitur ratione hic poſita.
11 Reſignans cum clauſula & non aliter nec alio modo uel in manibus non ualentis eam admittere retinet ius penes ſe.
12 Reſignatario quæritur ius ante acceptationem.
13 Reſignatio facta reſeruata penſione & non aliter ſi penſio a principio fuit nulla, non conualidatur etiam ſi reſignatarius poſtea penſionẽ ſoluat & extinguat.
14 Reſignatarii capacitas requiritur a principio.
15 Reſignanti reſeruatis fructibus datur mandatum de manutenendo.
16 Reſignans cum reſeruatione loci & ſtali mortuo reſignatario ſedebit in priori loco.

1 ADditio, ultra contenta in ſummario, † hæc deciſ.dicit unum ad ꝙ ſæpe allegatur, & iſta eſt materia ſpetialis
2 huius dec. uidelicet ꝙ † licet renuntians beneficio, amittat poſſeſſionem iuris, ſi tamen incumbat poſſeſſioni regulariter & de facto & ſpolietur a tertio non a reſignatario reſtituendus
3 eſt: Item ſecundo † dicit aliud ꝙ licet poſſeſſor renunciet liti & cauſæ ac poſſeſſioni, tamen actor non poteſt ingredi poſſeſſionẽ ſine auctoritate executoris, quod intellige niſi literæ expediantur in forma gratioſa, per cameram, in quibus Papa ex nunc ſurroget etiam quo ad poſſeſſionem, non autem mandet ſurrogari
4 ut per Caſſa.dec.1.ut lite pend. Item & tertio aliud etiam † dicit, hæc dec. uidelicet ꝙ expedit actori habere ſententiam pro ſe, cum condemnatione fructuum quos ſi prædictus renuncians non perceperit, non tenetur reſtituere ſed de hoc poteſt & debet excipere, coram executore, & percipientem nominare contra quem aget de nouo obtinẽs in cauſa prædicta: Quod ultimum intellige poſt ceſſionem alius habuerit fructus quia, ſi ante ceſſionem poſſeſſor permiſiſſet alium fructus percipere non eſſet opus de nouo agere contra illum, prout dicit hæc dec.ſed poſſet

ſet procedi ad executionem ſententiæ,contra talem ut etiam ha
bes infra de re iud.ſuper dec.4.14.&.25.& infra ut lite pendente
5 dec.8.niſi dicamus† ꝙ hic reus poſſidebat eccleſiam ſed alius
pcepit fructus ipſius eccleſiæ forte ſibi reſeruatos quo caſu ſen-
tentia nõ pjudicat illi tertio,niſi fuerit citatus,ut in dictis locis la
te dixi:& ad hanc materiam fructuum, adaptari poteſt quod di
cit Fel.in.c.de quarta de præſcri.ubi ꝙ bonæ fidei poſſeſſor fru-
ctus induſtriales facit ſuos,nec tenetur ad reſtitutionẽ: licet hoc
in Rota parũ operetur quia ſemper Domini cõdẽnant in fructi
bus conſtito etiam ſemiplene tantum: arbitrio ſuo de intruſione
6 Et† ſtud de fructibus induſtrialibus facit ad lites ſup canonica
tibus in quibus ut aduerſarii poſſint in diſtributionibus quoti-
dianis condemnari cauti ſolicitatores faciunt proteſtationem ꝙ
debeat deſeruire,alias de damnis &c.& ꝙ intendunt ſe reuale-
7 re &c. Et ſcias in propoſito† ꝙ ſpoliator, & intruſus in benefi-
cio reſeruato, per obitum in curia,niſi habeat titulum, a papa cõ
demnatur in fructibus,a die intruſionis,& ſpoliationis, ut fuit tẽ
68 tum in una * Neapolitan.beneficiorum coram Tollomeo.
Et circa materiam principalem dec.uidelicet quo ad reſtituen-
dum ſpoliatum, poſt reſignationem: Primo ponam deciſ.quæ
uidentur facere contra dec.nam habes dec.4.infra eo,ubi ꝙ re-
nunciatio ſpontanea licet non admiſſa obſtat beneficium repetẽ
ti: Et infra de rerum permu.dec.2.& eo.tit.in anti. dec.8. ubi ꝙ
reſignanti ex cauſa permutationis non competit interdictum un
de ui,nec conditio canonis reintegrandæ. Et ad propoſitum facit
dec.3.infra de reſti ſpo.in fina.uerbis,ubi ꝙ qui renunciat uide-
tur habere rem pro derelicta,& ſic poſſeſſionem amittit. Et fa-
ciunt ad hanc materiam dec.1.&.6.de renun.hoc tit.in antiq.
Nam in dec.2.dicitur quòd reſignans ex cauſa permutationis
perdit poſſeſſionem,omnimodam beneficii,ſi permutatio habet
effectum,ſubiungens ꝙ non poteſt dici eum poſſidere naturali-
ter,quia non tanquam uſuarius uel tanquam habens ius in re,
& quia reſignans uidetur perdere naturalem quæ erat coniun-
cta cum ciuili,quia in dubio uidetur totum ius deduxiſſe,quare
ſi ſpolietur,non datur ſibi interdictum reſtitutorium: Et in deci.
6.dicitur ꝙ renunciatio ſpontanea beneficii nocet ſpoliato ut
non poſſit agere ſpolio,ſubiungens tamen,ꝙ ſi renunciatio fuiſ-
ſet facta poſtquam ſpoliatus fuerat,talis renunciatio,non obſta-
ret quin,quis poſſit petere ſe reſtitui,licet iſtud ultimum limite-
tur per dec.3 &.12.eo.tit.nam in dec.3.dicitur ꝙ ſimplex renũ
ciatio facta poſt ſpoliationẽ,non obſtat quin agi poſſit ſpolio ni
ſi ſit facta per pactum,& in deciſ.11. dicitur ꝙ non obſtat niſi ſit
iuramento ualata,de quibus plene uidebis infra de reſti.ſpol.de
ci.18.quæ concordat cum prædictis & ſic prædicta omnia uidẽ
tur contra hanc dec. Sed realiter ea intelligendo, non con-
8 tradicunt in aliquo,quia† dec.noſtra non negat quin reſignans,
amittat omne ius,& non dubitat quòd ſi reſignans dimitteret
poſſeſſionem uacuam poſt reſignationem factã, ꝙ ipſe reſignãs,
poſtmodum non poſſet agere ad reſtitutionem, & ideo ſubiun-
git,illa uerba,& poſt reſignationem potuerit incumbere poſſeſ-
ſioni realiter & de facto, per quæ uerba, ſemper Rota uoluit
ꝙ talis reſignãs ſpoliatus poſt reſignationem non ſolum probet
de ſua poſſeſſione ante,ſed etiam poſt reſignationem,continuatã
alias non reſtituit ſpoliatos ſequendo conſilium Calde.4.hoc ti
tu.non tamen dat reſtitutionem contra reſignatarium, ſed con-
9 tra tertium ſpoliantem & etiam† ſi reſignans ſteuiſſet in poſſeſſio
ne per triennium,poſt reſignationem,& poſtea ſpoliaretur a reſi
gnatario licet alias ſecundum allega. Lapi.89. præſumatur re-
troceſſio non daretur reſtitutio,quia quo ad ipſum non habet lo
cum.d.alleg.Lapi.ut late dicit Sar.q.14.de trien. Et ad præ-
miſſa uide omnino Sar.in.d.quæſ.14.&. quæſt.57.de annali.&
Caſſ.dec.4.de reſti.ſpo ubi late examinant.& dec.1. hoc titulo
ubi aliquid etiam dicit in hac materia. Et ut ex eis colligitur
hæc obſeruantia Rotæ potius eſt fundata in odio ſpoliantium
quam in iure. Ad iſtam materiam uide aliqualiter lapum al-
10 le.52 † conſidera unam rationem in qua poſſet fundari iſte ſti-
11 lus. Nam cum† reſignationes ut plurimum fiant in fauorem cer
tæ perſonæ,cum clauſula,& non alias,nec alio modo, reſigna-
tio non ſortitur effectum donec acquiratur beneficium reſignata
rio. Et ſic interim titulus remanet penes reſignantem, ad not.
in.c.cum pridem de pactis,& facit.d.dec.2.de renun.in anti.ubi
ſi modus non ſequatur nihil dicitur factum, prout etiam dicitur
in dec.9.ibi.Ideo nimirum ſi iſte interim ſpolietur, habens titu-
lum etiam colloratum admittitur ad petendum reſtitutionem,
pro quo facit etiam dec. 14.hoc titulo in anti.in.ij.col. ubi quan
do eſt facta reſignatio in manibus non ualentis illam admittere
ius remanet penes reſignantem,donec recipiatur & admittatur,
per Papã uel priuetur beneficio:& iſte erit reſtituendus prout &

homicide & alii priuandi,ut per Biſeg.dec.3.&.4.hoc titulo,&
põt agere contra intruſum,ut dicit.d.dec.3. Sed non eſt mi-
rum in hoc caſu,quia reſignatio non eſt perfecta, ut etiam per
69 Caſſ.dec.8.de præb &.d.dec.4.aliàs tamẽ in una * Theann.
abbatie coram Bo.me.domino Petro Vorſio Epiſcopo Aquẽ.
in prima & per duas alias conformes,fuit data reſtitutio reſignã
ti,non probato ꝙ remanſerat in poſſeſſione poſt reſignationẽ,li-
cet cauſa non fuerit multum diſputata, ſed poſtmodum audiui
ꝙ Domini in aliis cauſis noluerint dare reſolutionem, niſi expreſ
ſe probetur,ꝙ poſt reſignationem reſignans remanſit in poſſeſſio
70 ne,ut mihi euenit etiam in una * Peruſina plebis de confinio,
cogita tamen ad rationem proxime dictam, quia forſan ſeruiet,
ad hoc ſed in una Salamantina,portionis coram.d. Accorambo
12 no,fuit tentum ꝙ† ſtatim ualet reſignatio & ius abdicatur,a reſi
gnante,antequam reſignatarius acceptet,quia non eſt credendũ
ꝙ reſignatarius nolit acceptare beneficium præſertim pingue,cũ
poteſt illud reſignare ad libitum ſuum tamen ibi concurrebant
71 nonnullæ coniecturæ,fuit tamen dictum in una * Tullen.par-
13 rochialis ſancti Pauli coram domino ueſtano ꝙ† reſignatio fa-
cta,reſeruata ſibi penſione & non alias,non ualidatur ſi penſio
reperiatur nulla,a principio licet poſtea reſignatarius illam ac-
72 ceptet & admittat & extinguat & in una * Glaſquen. pceptο
14 riæ coram domino de ſancta cruce, dictum fuit ꝙ† capacitas,reſi
gnatarii attenditur,a principio,& licet ex poſt facto efficeretur,
capax non reualidatur. Et ad iſtam dec.noſtrã adde Staphil.
in tertia parte de uariis mo.uaca.fol.65.& in alia impreſſ.55.
Ad præmiſſa etiam applicari poteſt ꝙ fuit reſolutum in una
73 * Paduana congregationis coram Domino Rauellen.ubi
14 † Daniel Bonfilius reſignauerat reſeruatis ſibi fructibus,& ſem-
per continuauerat poſſeſſionem ac dubitans ſpoliari petebat mã
datum de manutenendo,prout obtinuit quia ſtãte dicta reſerua
tione fructuum potuit continuare tum propter uerba reſeruatio-
nis tum propter clauſulam etiam propria auctoritate percipien-
da,ut ponderat Pariſ.conſi.39.&.93.in j.uol.nec requiritur alia
noua aprehenſio uel animi ſui declaratio,& ad hoc propoſitum
74 facit alia deci. * facta in cauſa Legionen.canonicatus coram
15 D. Maceraten.ubi† ille qui reſignauit canonicatum reſeruatis ſi
bi loco in choro & capitulo mortuo reſignatario debet ſedere in
priori loco licet multa colorata allegarentur in contrarium.

II.

Summarium.

Iuri futuro ſeu appellationi interponende ſimpliciter renunciari
non poteſt,ſed per pactum expreſſum ſic.h.d. uel ſic facilius re-
nunciatur iuri quærendo,quam quæſito,uel ſic, per pactum,ap-
pellationi futuræ renunciatur,tacite & expreſſe, interpoſitæ uero
per actum contrarium.hoc.d. 287.

Epitome.

1 Appellationi futuræ renuntiari poteſt per pactum,ſine pacto ta-
men ſimpliciter non ualeret.
2 Appellationi renuntiatur etiam per procuratorem.
3 Renuntiari an poſſit ſubſtantialibus iudicii & pluribus aliis.

ADditio,ultima pars ſummarii eſt melior,ad iſtam deci.
1 † facit dec.63.infra de appel.ubi uidebis materiam re-
nunciationis appellationis de qua p Fran.in.c.interpoſi
te.§.ille deniq; de apell.& faciunt dec.4 &.11.hoc titulo in ant.
2 & Egi.137.dicit ꝙ etiam † procurator per actum contrarium ui
detur renuntiare appellationi non tamen etiam principalis uide
tur renũtiare petẽdo copiam actorum ut per eundem dec.291.
&.707.facit ad materiam dec.2.infra de litis conteſt. ubi quòd
3 † litis cõteſtationi & ſubſtantialibus iudicii renuntiari non poteſt
& an poſſit renuntiari ceſſioni bonorum,facit dec.4. hoc titulo
in anti.& dec.2.de arbi.&.31.de re iudi.in ant.pro quo uide Fe
ly.in.c.ſi diligenti de foro compe. Et an renuntiari poſſit futuræ
ſucceſſioni cum iuramento habes ſupra de conſuetudine in.4.
additione ad primam dec.

III.

Summarium.

Renunciatio litis fieri debet coram proprio Auditore cauſæ,aliàs
non ualet,per rationes quas ponit glo.in.c.quanuis de elect.lib.

vj,ſuper uerbo uidetur. Renuntiatio etiam tituli non ualet niſi fiat in manibus ordinarii collatoris,aut Vicecancellarii,uel alterius: de ſpeciali mandato papæ, quamuis Inno.in.c.ueniens de Reſcrip.dicat ꝙ renunciatio facta abſente parte teneat.h.d. uel ſic,renuncians liti & cauſæ,iuri ſibi competenti renunciare non cenſetur.h.d.& uide hic differentiam, inter renunciationẽ liti,& cauſæ,& renunciare liti & iuri. 306.

Epitome.

1 Renuntians liti & cauſæ in cauſa beneficiali non intelligitur renunciare iuri.
2 Auditores Rotæ poſſunt recipere ceſſionem litis ſed non iuris.
3 Iudices delegati abſoluat ad cautelam licet hoc non faciant Rotæ auditores.
4 Reſignationem beneficiorum admittunt Vicecancellarius, & referendarii.
5 Procurator ad cauſam non renuntiat iuri.
6 Ceſsio liti & cauſæ obſtat agere uolenti ad beneficium non tamen quo ad fructus.
7 Renũtiare uidetur iuri ſuo habens regreſſum & permittens aliũ poſſidere.
8 Renuntians in partibus liti & cauſæ non eſt condemnandus in expenſis factis poſt intimationem renuntiationis in curia.
9 Reſignatio iuris ad rem ualet facta in manibus notarii & aliquando etiam ualet de iure in re.

ADditio,iſtud ſummarium multa dicit & parum cõclu-
1 dit,dic igitur ꝙ† Renuntiãs,liti & cauſæ,in cauſa bene
ficiali, non intelligitur renunciare iuri ſibi competenti,
& inſuper etiam ſummari poteſt ſecunda pars,hoc modo uide-
2 licet,ꝙ de ſtilo,† Auditores poſſunt recipere ceſſionem litis, ſed
non iuris, quia Auditores habent ſtrictiorem facultatem quam
3 alii delegati,† qui poſſunt abſoluere ad cautelam,ꝙ tamen Au-
ditores non faciunt, propter facilem aditum ad ſuperiorem. Et
4 notari poteſt ea iſta dec.uerſ.tum etiam,quia faciliſme,ꝙ† referẽ
darii & Vicecancellarius admittere poſſunt reſignationes bene
ficiorum de quo etiam per Sar.in compen.ſignaturæ num.38.
5 licet receſſerit ab aula. Item notari poteſt ſecundo ꝙ† procurato
res cauſarũ non poſſunt renunciare iuri. Tertio ꝙ per ceſsionem
liti & cauſæ non inducitur uacatio aliqua iuris ſeu tituli.
6 Quarto ꝙ† iſta ceſsio obſtat poſtea agere uolenti ſuper tali be-
neficio,prout pactum de non petendo. Nõ obſtat tamen quo
ad fructus ut per Millis in uerbo renuncians iuri liti & cauſæ.
Cum iſta dec.ꝙ Auditor non poſsit recipere ceſsionem iuris cũ
petentis in beneficio,ſed tantum litis & cauſæ, concordat deciſ.
15.hoc titulo in anti.uide aliquid per Caſſad.dec.1. de appe.&
Staph.de uariis modis uacationum tertia parte fol.68.& in alia
impreſſ.fol.57. Et in hac materia renunciationis ſcias ꝙ procu-
rator qui litigauit pro aliquo,ſibi non præiudicat reſpectu iuris
proprii ſibi competentis in re litigata cui non cenſetur renuncia
re ut in dec.34.infra de procu. Dicit tamen Fede.in tract.permut.
q.29.ꝙ qui conſentit ꝙ ſuum beneficium alteri conferatur,uide
74 tur illi renunciare,prout dictum fuit in una† Palentina dimi
7 dię portionis. Coram. D. Accorambono.de anno.1546.ꝙ† quis
patiendo alium etiam per biennium tantum poſſidere beneficiũ
ad qđ habebat regreſſum poſtquam,regreſſui locus fuit uidetur
iuri ſuo renunciare per doctri. Imole.in.c.ex ore de his quæ fiũt
a prælato & allegabatur in propoſito dec.6.infra de rerum per
mu.& conſ. Gemi.39.pro quo faciunt not. per Sar.q.49.de
trienna.in fine.intelligo tamen iſta.ut in caſu dictæ cauſæ relatæ
per Sar.quæ fuit coram Tolo.qui refert in ſuis notis.58.ꝙ ibi ha
bens regreſſum paſſus fuerat beneficium poſſideri per trienniũ
& ille poſſeſſor obierat & nouus poſſeſſor dabat de alleg.Lapi.
quđ facere non potuiſſet defunctus ut dixi ſupra eo.dec.prima
col.pen.num.9. Et ad materiam iſtius dec.uide Egi.dec.14.ubi
8 ꝙ† renuncians in partibus liti & cauſæ pendenti in curia non eſt
condemnandus in expenſis factis,poſt intimationẽ talis renũcia
tionis. Et ſcias ꝙ poſt ceſsionem non pronunciatur niſi alter
uelit habere ſententiam expenſis ſuis, quæ ſentẽtia prodeſt,quo
9 ad colligantes. Et ad hanc dec.facit ꝙ† habens ius ad rem
poteſt reſignare in manibus Notarii ut dicit.d.dec.14. in antiq.
in.ij. col.uerſ.ſecus tamen fuiſſet & dec.8.ibi immo etiam ſi ha
beret ius in re,in caſu huius dec.ualet ceſſio facta, corã Notario
& teſtibus ad hoc ut lis dicatur extincta ut fuit tentum in una
75 * Palentina coram Domino Tho.de Thanis dicit tamen
Sar.q.56.regulæ de triennali,nu.6.ꝙ lis non extinguitur per ceſ
ſionem coram notario & ideo hic requiritur quđ fiat coram
auditore.

IIII.

Summarium.

Renunciatio ſpontanea licet non admiſſa, obſtat beneficium repetenti.h.d.uel ſic,renunciatio beneficii reſeruati facta in manibus ordinarii obſtat agenti petitorio uel poſſeſſorio, quamuis Papa eandem renunciationem non admittendo poſſet renunciantem in petitorio annullare.h.d. 352.

Epitome.

1 Reſignatio etiam non admiſſa obſtat beneficium repetenti.
2 Reſignans in manibus habentis facultatem admiſſa uel non admiſſa reſignatione an amittat titulum & poſſeſſionem & de huiuſmodi reſignatione opponi poſſet per tertium.
3 Reſignationis admiſſio non confert ius licet admiſſio permutationis habeat uim collationis.
4 Reſignatio de beneficio reſeruato in manibus ordinarii tenet licet ipſe non poſſit conferre & ideo reſignans non repellitur ab agendo.
5 Reſignatio in manibus habentis facultatem admittendi ſed nõ conferendi an amittat ius.
6 Reſignatio in manibus habentis facultatem cõferendi ſed non admittendi reſignationes an ualeat.
7 Reſignatio beneficii reſeruati non poteſt admitti per ordinariũ quando reſignans eſt ab eo exemptus.
8 Permutantes quando poſſint redire propria auctoritate.
9 Regula de publicandis non habet locum in permutatione.
10 Renuntians liti & cauſæ poteſt cogi ad reſpondendum poſitionibus.
11 Mandatum ad reſignandum requirit illa uerba ſponte & libere.
12 Cedens liti non fatetur aduerſarium ius habere.
13 Regula de publicandis olim locum non habebat ſi conſenſus præſtabatur poſt mortem.
14 Conſenſus non poteſt præſtari poſt mortem quando procurator ante mortem nihil facit etiam ſi principalis porrexiſſet ſupplicationem.
15 Conſenſus qui præſtatur poſt mortem dicitur formalis non obſtante regula de extendendo conſenſu.
16 Conſenſus an poſſit præſtari ante datam ſupplicationis.
17 Simoniam opponere non poteſt notarius de inſtrumento Simoniaco rogatus.

1 ADditio iſtud ſummarium eſt corruptum : dicitur enim
hic,ꝙ† ſi quis reſignauit beneficium in manibus haben
tis facultatem admittendi reſignationem , & reſignatio
huiuſmodi non reperiatur admiſſa,& agat ſuper ſpolio, ꝙ non
poteſt obtinere: obſtante ſibi exceptione,iſtius reſignationis:ſicut
nec etiam poſſet obtinere in petitorio , quia reſignans quantum
in eo fuit amiſit poſſeſſionem:& proprietatem & ideo ſibi obſtat
ſua renunciatio,quæ tamen non præiudicat ſuo ſuperiori,quo-
minus poſſit illum reſignãtem retinere obnoxium,illi beneficio,
2 & ſic nota. Primo ex hac dec.ꝙ† reſignans admiſſa uel non ad
miſſa reſignatione ſtatim facta reſignatio in manibus, habẽtis fa
cultatem,amittit titulũ & poſſeſſionẽ beneficii uide tamẽ dec.3.
Biſeg.&.14.hoc tit.in anti.& p Sar.q.29.de infir.& Caſſ.dec.2.
hoc tit. Secũdo nota ꝙ de reſignatione huiuſmodi põt ẽt opponi
p tertium ſpoliatorem qui non ſit reſignatarius ut multi dicunt,
quia conſtat quđ in caſu iſto ille qui opponebat non erat reſi-
gnatarius ſed impetrauerat beneficium tanquam ſpecialiter re-
ſeruatum,& reſignatio erat facta in manibus ordinarii ut dicit
hæc dec.& erat facta ſponte & libere , & ſic ſine conditione.
3 Tertio nota hic ꝙ† admiſſio prælati,non confert ius ſed eſt quæ
dam abſolutio & dimiſſio,a ſua iuriſdictione. Quarto nota ꝙ
per reſignationem ea cauſa permutationis & admiſſionem ſupe
rioris cenſetur facta collatio compermutantibus ut hic , & in de
ci.1.infra de rerum permu.ideo quđ ſi ex aliqua cauſa permu
tantes uellent redire opus eſt noua collatione & ratio uidetur
in promptu quia in caſu permutationis narratur coram ordina-
rio quđ illi intendunt permutare & admiſſio iſto caſu non eſt
aliud quam cuilibet eorum conferre. Concordãtes habes ſupra
deciſ.1.& deciſ.6.hoc titulo in anti.ſentit idem,licet non tam
clare , quia nihil dicitur ibi an reſignatio fuerit admiſſa uel col-
latio,

latio alteri facta, ſi enim non eſſet admiſſa reſignatio hic, multũ dubitarem de ueritate primæ partis, huius dec. quia ut ſentit. d. dec. Biſeg. 3. hoc titulo, qui reſignat in manibus non habentis facultatem non repellitur poſtea ab agendo, ut late per Caſſa. d. dec. 2. hoc titu. & facit. d. dec. 14. hoc tit. in anti. col. 2. pro quo ẽt
4 uide Fely. in. c. in noſtra correl. 34. de Reſcrip. Et ꝙ† reſignatio de reſeruato, in manibus ordinarii teneat licet ipſe non poſſit cõferre, facit dec. Biſeg. 4. hoc tit. & Caſſa. 8. de præb. Et hoc caſu ſi reſignans agat non obſtat ſibi exceptio, ut dicit. d. dec. 3. Biſe. quia eſſet dare de iure tertii & cum iſtis concordat deci 6. infra
5 de rerum permu. ubi latius dicam. Quando † autem reſignatio fuit facta in manibus habentis tantum facultatem admittendi reſignationẽ non autem conferendi. An ualeat collatio, & an quis amittat ius ſuum facit dec. 1. hoc titulo in anti. & dec. 1. Biſeg. eo. titulo quæ in ſummario uidetur contraria ſed non reſoluit.
6 Quando † uero reſignatio facta fuit in manibus habentis facultatem conferendi tantum non tamen habentis facultatem admittendi reſignationes an ualeat, uide dec. 5. & 13. eod. titulo in anti. & 2. Biſeg. & facit dec. 6. infra eo. in ratione decidendi, ubi dicit ꝙ iſte reſignans non amittit titulum licet amittat poſſeſſionem, pro quibus uide Felyn. in. c. cum Dilecta de Reſcript. nu. 65. In priori uero caſu quando quis habebat facultatem admittendi reſignationem forte reſignans amitteret titulum & poſſeſſionem ea quo ille habebat facultatem deſtituendi, quam facultatem non habebat ille qui habebat facultatem conferendi tantum, & ſic ceſſaret contrarium propter. d. deciſ. 3. Biſeg. Et
7 † quia aliquæ dec. loquentes de reſignatione facta de beneficio reſeruato, in manibus ordinarii dicunt ꝙ talis reſignans amittit etiam titulum, aduerte ꝙ dec. 4. Biſeg. dicit ꝙ ordinarius poteſt admittere reſignationem beneficii reſeruati niſi reſignans eſſet exemptus, & eam ſequitur Caſſa. dec. 8. de præbend. Et ideo in illo caſu ex quo quando eſt exemptus ſi ille non potuit admittere reſignationẽ dicitur ꝙ reſignans non amiſit titulum: Sar. tamẽ q. 29. de infir. reſ. in fine. facit differentiam circa iſtam difficultatem, an reſignatio ſit facta in manibus non habentis facultatem admittendi, uel quando reſignatio fuit facta in manibus ſuperioris, & non fuit admiſſa uide ibi & hoc ſufficiunt quo ad ter-
8 tium notabile de quo ſupra. Quo † autem ad Quartum notabile uidebis infra de rerum permu. ſuper. d. deci. 1. quia ibi eſt materia ſua, Reperio enim plures dec. contrariantes, licet credã permutantes poſſet redire propria auctoritate ad eorum beneficia præſertim ſi ſint uacua, ſi autem plena ſunt, aut alter permutantium poſſidet, & poterit ſpoliari cum non poſſit dari de ſpolio, ſine titulo colorato, aut poſſeſſio eſt occupata, a tertio & nulli dubium ꝙ tunc tu non poteris ingredi propria auctoritate, illũ tertium ſpoliando, ut in terminis ſent. d. dec. 1. uide tamen ad hoc Sar. q. 24. de trienn. Et ad materiam uide eundem. q. 3. de publicandis ubi late examinat. q. an illa regula loquens de reſignatione habeat locum in illa quæ fit ex cã permutationis, licet
9 non ſoluat illã difficultatem prout ẽt non reſoluit an † regula illa procedat in permutatione, licet poſtea reſolutum fuerit eã non
☞ 76 procedere in una † Florẽtina parrochialis de Pidrolo coram domino de Thanis & prius corã domino Marſicano in una Segobien. prædicta. Tamen aduerte ꝙ hodie raro eueniet caſus de quo ſupra quia ſemper reſignationes fiunt cũ illa clauſula, & non aliter nec alio modo, & ſic non abdicatur ius a reſignante niſi perfecta reſignatione ut fuit dictum ſuper dec. 1. ſupra eo. pro quo facit dec. 3. Caſſ. hoc tit. ut ultima eiuſdem de cõceſ. præb.
10 Et adde ꝙ† renuncians liti & cauſæ tenetur ad inſtantiam partis poſitionibus & articulis reſpondere, ut in deci. 40. de teſtibus in
11 anti. Et aduerte ꝙ† in mandato ad reſignandum ſatis operantur illa uerba ſponte & libere, propter iſtam dec. quam quo ad hoc ſequitur Staph. fol. 66. & in alia impreſſ. 55. Et ad hanc materiam uide Fel. in. c. eccleſia ſanctæ Mariæ de conſt. q. 13. & in c. ſi uero de iureiu. & dicit Fely. in. c. olim de Reſcrip. num. 15.
12 ꝙ cedens liti licet non poſſit amplius agere tamen pp hoc nõ uidetur fateri aduerſariũ ius habere, & in. c. Capitulũ de Reſcri. nu. 39. dicit ꝙ renuntians inſtrumento debiti non uidetur renuntiare debito. Et an renuntians cũ pacto ꝙ ſibi reſeruetur penſio, cõmittat ſimoniã uide Fely. in. c. ad audientiã el. 2. de Reſ. & habes infra de ſimonia ubi de reſignatione facta in fauorem certæ pſonæ, & an poſſit renunciari ceſſioni bonorũ habes deci. 4. hoc titulo in anti. & Fel. in. c. ſi diligenti de fo. cõp. & infra de re iudi. dec. 32 & per Fel. in. c. ex parte de iure iur. Caſſa. in hoc tit. ponit ſatis notabiles dec. quas, per te uidere poteris, & præſertim dum loquitur de bulla Alexandrina, cuius occaſione per Paulum. III. edita fuit noua regula, ad tollendas excogitatas fraudes: quia multi porrigebant ſupplicationes ad ſignandum & ex preſtabant mortem reſignantium & tunc præſtabat conſenſum eo mortuo, etiam poſt longiſſimum tempus, & quia [illegible]
13 Rota reſolutum ꝙ† regula de publicandis non habebat locum
☞ 77 quando conſenſus præſtabatur poſt mortem, in una * Segobẽ. beneficii de Villa Caſtri corã Domino Remano, & multi etiam ad eludendum dictã regulam de publicandis reſignabãt ex cã permutationis, ideo per. d. regulã Papa uoluit ꝙ tẽpus publicãdi inciperet a die porrectæ & ſignatæ ſupplicationis put hodie uult regula. S. D. N. Iulii. iij. bullæ & in materia dictæ bul-
☞ 78 læ Alexãdrinæ fuit reſolutũ in una * Palentina ſcolaſtriæ, pri
14 mo corã D. de Puteo, & demũ corã Domino Veſtano ꝙ† licet ſufficiat ante mortẽ fuiſſe factũ aliquem actũ per procuratorẽ, ut res non ſit integra & poſſit proſequi poſt mortem, tamen non ſufficit ſupplicationem fuiſſe porrectam per principalem, & poſtea præſtitum fuiſſe conſenſum per procuratorẽ: quia quo ad
☞ 79 eum ẽt res dicitur integra. Et alias in * cauſa Toletan. parro-
15 chialis de Xetaffe coram domino Rauellen. tentum fuit ꝙ† cõſenſus qui præſtatur per porrectionẽ, dicitur formalis non obſtãte, regula de extendẽdo conſenſu infra. 15. dies quæ nõ intelligitur de iſto cõſenſu. Et aduerte dum Caſſa. ſuper. d. dec. 2. loquitur de duobus conſenſibus: ꝙ Sar. q. 29. de infir. dicit ꝙ tempus incipit a primo conſenſu, licet forte hodie eſſet ſecus propter regulam ꝙ illud uerbũ hodie operetur. Et dum Caſſa. dec. 3. hoc
16 titulo dicit ꝙ † conſenſus præſtatur etiam ante datam ſupplicationis aduerte quia notarii nolunt extendere conſenſum niſi ſit præſtitus poſt datam, uel eodem tempore, & interrogaui aliquos in quo ſit fundatus eorũ ſtilus, & neſciuerunt aliter reſpondere, niſi ꝙ uidemus regulam de infirmis & primã regulam de publicandis ubi tempus incipit a die præſtiti conſenſus, qui, ſi poſſet ante præſtari homines ſolicitarent nimis conſentire, & tandem firmant ſe in ſtilo prout etiam neſciunt de aliis multis: in caſu tamen Caſſad. erat ut opinor facta reſignatio penes aliquem Notarium coram teſtibus ante ſupplicationem ſed literæ in uim talis inſtrumenti non potuiſſent expediri: quia Abbreuiatores nec Sumiſta illas relaxarent niſi uiſo tali conſenſu a tergo manu Notarii cameræ uel Cancellariæ, ratio tamen quia conſenſus non capiuntur per Notarios ante datã eſt iudicio meo quia nunquam fiunt reſignationes libere, ſed in fauorem certæ pſonæ, & eſſent ſimoniacæ ante datã, & ideo Notarii ẽt puniri poſſent iuxta conſtitutionẽ extrauagantem cum deteſtande, præſertim ſi
17 non reuelarent, prout etiam † Notarius de tali inſtrumento rogatus non poſſet opponere de ſimonia ut reſolutum fuit in una
☞ 80 * Tolletan. parrochialis del pedreto coram Domino Veſtano & ad ſuperius dicta uide omnino Silua. in tract. de beneficio q. 32. tertiæ partis qui late examinat materiam iſtam.

V.

Summarium.

Reſignatio metu facta, uenit reſcindenda, quæ tunc eſt nulla quãdo per præſidentem iuriſdictioni eſt extorta, h. d. uel ſic, quæ metu fiunt ualent & tenent, donec per prætorem reſcindantur, præterquam matrimonium carnale, & ſpirituale, ac renunciatio per habentem iuriſdictionem ſecularem extorta, quæ ſunt nulla ipſo facto, uel ſic, renunciatio per metum facta de beneficio non eſt ipſo iure nulla, ſed officio iudicis uenit reſcindenda. h. d. 374.

Epitome.

1 Reſignatio metu facta tenet licet ueniat reſcindenda.
2 Reſignatio in articulo mortis uel ſi domino meo placuerit facta an ualeat.
3 Reſignatio facta metu Regis eſt nulla.

1 ADditio, teneas ultimum ſummarium † quia regulariter facta metu tenent, licet dentur plures Fallen. de quibus per doc. hic allegat. Ad iſtam dec. facit dec. 7. infra eo. & dec. 2. de his quæ ui & metu. in anti. & late per Sar. q. 10. de infir. ubi etiam de reſignatione facta per iram, & per Felyn. in. c. eccleſia ſanctæ Mariæ de conſti. nu. 127. & in. c. ſi uero de iure iuran. facit ad hoc dec. 1. Biſeg. hoc titulo circa finem. Et an ua-
2 leat † reſignatio facta in articulo mortis habes per Fely. in. c. paſtoralis. §. præterea. de officio ordi. in ſecunda declaratione. Et an ualeat reſignatio ſi domino meo placuerit, habes dec. ultimã Biſeg. hoc titulo & per Felyn. in. c. cum contingat de iureiur.
☞ 81 Et iſta dec. noſtra fuit canonizata in una * Cracouien. cano

nicatus & præbend. coram Domino Rauellen. ubi domini uo-
3 luerunt † ceſſionem factã metu Regis eſſe nullam per iura in fi
ne huius dec. allegata & probato metu admiſerunt partem, ad
proſecutionem executorialium. Quibus adde Staph. in. 3.
parte dum tractat de uarijs modis uacan. fol. 66. & alia im-
preſſ. 55.

VI.

Summarium.

Epiſcopus conferens beneficium in aliena dioceſi non poteſt illius permutationi auctorizare, nec alia facere niſi competat ex priui legio uel conſuetudine, h. d. uel ſic, permutatio beneficij, expediẽda eſt per epiſcopum, in cuius dioceſi ſitum eſt beneficium non illius ad cuius collationem pertinet. 408.

Epitome.

1 Reſignatio admitti non poteſt ab eo, qui habet tantum facultatem conferendi.
2 Collatio beneficij alterius dioceſis uniti beneficio meæ dioceſi ad me dicitur ſpectare.

1 ADditio, iſtud ſummarium nihil ualet: † dicitur enim hic quòd habens collationem ſeu ius conferendi iure ſpeciali, puta quia acquiſiuit ius conferendi, ex præſcriptione, uel conſuetudine aut priuilegio in aliena dioceſi, non poteſt admittere reſignationem, etiam ex cauſa permutationis, quia aliud eſt deſtruere aliud conferre: 1 nã ſunt penitus diuerſa, & tantum dicitur poſſeſſum quantum præſcriptum, pro iſta deci. facit deci. 13. & 15. hoc titulo in antiq. ubi dicitur quòd qui poteſt conferre nõ poteſt etiam reſignationem admittere: & plus dicit deci. Biſeg. eod. titulo ſecunda quòd etiam habens facultatem conferendi beneficia uacantia per reſignationem non poteſt ipſam reſignationem admittere, & omnes ferè deciſ. Biſeg. hoc titulo tendunt ad hoc & de illis fuit dictum ſupra deciſ. 1. uide ad hoc Felyn. in. c. cum audiuit de præſcrip. nume. 18. & in. c. cum dilecta de Reſcrip. num. 65. ubi ponit plura exempla, & uide Staph. dum tractat de uar. mod. uac. tertia parte fol. 69. ſecunda facie in fine. & in alia impr. fol. 57. Et hic applicari po
6x teſt quòd fuit deciſum in una † Vrbinatẽ. Foroſempronieñſis unio
2 nis, ubi quòd † collatio beneficij alterius dioceſi uniti ad beneficium meæ dioceſi ad me ſpectare debet, nec teneor requirere cõſenſum alterius Epiſcopi quando unum eſt unitum alteri tanquam capiti ſecus forte ſi eſſent inuicem unita, uel eque principaliter iuxta doctrina Zabarelle & Egi. in. c. ij. de relli. do. & nota. per Caccialup. in trac. penſionum. 8. arti. principali. uer. xvj. quæro quid dicat Petrus de Peruſio in tract. unionum cap. 10. in fine, qui poteſt ſaluari in unione non tranſfuſiua.

VII.

Summarium.

Non ualet reſignatio beneficii propter liberationem fratris de carceribus. 460. alias. 463.

Epitome.

1 Reſignatio facta propter liberationem fratris de carceribus uenit caſſanda.

1 ADditio hæc † deci. fundatur in iuſto metu. & dicit quòd ideo eſt quia contumelia illata fratri meo dicitur mihi illata, & ideo reſignatio iſta etiam iurata, uel propter timorem dimiſſionis patrimonij erit meticuloſa & ſic nulla nõ tamen ipſo iure ſed uenit caſſanda ut dicitur in deciſione ideo dñ in ſummario dicitur non ualet dicas, caſſanda uenit, pro clariori intelligentia pro quibus faciunt dicta ſuper deciſ. 5. ſupra eo. & not. per Felyn. in. c. eccleſia ſanctæ Mariæ de conſti. nume. 126. & ſequenti & in. c. cauſam matrimonij de officio dele.

VIII.

Summarium.

Si monaſterium ad quod parrochialis eccleſia pertinet in ſpiritualibus, & temporalibus, & etiam Monachi curam Animarum habentes, præſentant Epiſcopo clericum ſecularem, per ipſius mortem, poteſt dicta eccleſia tanquam uacans impetrari. 421. alias. 474.

Epitome.

1 Beneficium dicitur uacare per obitum Vicarij deputati ad ſeruiendum beneficio unito monaſterio.

1 ADditio hæc † dec. eſt reperita infra de iure pa. dec. 12. uide ibi quia per errorem fuit hic poſita, & ideo non habet ſummarium licet ibi ſumetur, ut ſupra, & ſatis intricate, ut uides, & uide ſimilem per Eg. dec. 706. & de materia uide infra de præben. ſuper dec. 23. quæ allegatur per iſtam deci. dum dicit, ut ſupra concluſione. 4. præcedenti.

DE SVP. NEGL. PRÆL.

I.

Summarium.

Si Archiepiſcopus legatus natus, fuerit negligens infra ſemeſtre tẽpus, conferre beneficia uacantia, non habebit aliud ſemeſtre tempus tanquam legatus, cum utraq; poteſtas in collatione concurrere poſſit, & inferior non ſuppleat defectum ſuperioris, licet capitulum negligentiam ſui epiſcopi ſuppleat, uel ſic, legatus natus non habet duo ſemeſtria quia tunc legatus concurrit cum ordinario. 313.

Epitome.

1 Deuolutio ſi fiat ad Archiepiſcopum, etiam legatum habet tantum ſex menſes ad conferendum.
2 Deuolotio uarijs modis fit ob negligentiam ut hic.
3 Deuolutio fit poſt famam uacationis ſi non ſit uaga.
4 Deuolutio fit ad Epiſcopum negligente capitulo deinde ad Archiepiſcopum & Papam.
5 Legati nati non habent niſi ſex menſes ad conferendum deuoluta.
6 Deuolutione facta de capitulo ad Epiſcopum Legatus non concurrit cum epiſcopo quia potuit conferre in ſex menſibus capituli.
7 Deuolutione facta de capitulo ad epiſcopum, & poſtea ad Papam Legatus concurrit cum Papa.
8 Legatus concurrit cum Papa etiam in deuolutis.
9 Legatus natus poteſt adiri per querellam.
10 Iudex qui cum pluribus alijs iudicauit poteſt cognoſcere in ſecunda inſtantia.

1 ADditio ſummarium iſtud parum ualet † dubitatur enim hic ex quo capitulum neglexit, per ſex menſes, conferre beneficium ſpectans ad eius collationem duntaxat adeo quòd collatio deuoluebatur ad Archiepiſcopum eiuſdem dioceſis eorum imediatum ſuperiorem qui ẽt erat legatus natus, an iſte debeat habere ſex menſes tanquam Archiepiſcopus, & ſex tanquã legatus, & deciditur quòd ſibi ſufficiunt ſex menſes ad ulã dec. uide omnino Ioan. de Silua in tract. de bene. ſecunda parte q. 3. ubi late de auctoritate legatorũ & in. q. 63. & 64. tertia parte, & pragmaticam Sanc. in titulo de collatione. in uerbo reſpectiue & in uerbo legatorũ fol. 86. facit ad hanc materiã dec. unica eo. tit. in ant. & 1. Biſe. ubi dicit quòd † negligente Abbate, uel inferiore prælato conferre, non deuoluit facultas conferendi, capitulo, uel alijs inferioribus, ſed epiſcopo ut dicit Eg. dec. 416. quòd p negligẽtiã epĩ in prouidendo, iure deuoluto, nõ ſuccedit capitulũ ſed ſuus ſuperior immediatus & idẽ in cõfirmatione & inſtitutione, de quo uide late p Fel. in. c. irrefragabili de officio ordi. & uide dec. Caſſ. 8. de præb. ubi late tractat hanc materiã & aliquid p Fel. in. c. edocen de Reſ. & in. c. uerũ de foro. cõpe. & facit. dec. 1. de elect. in ant. ubi dicit, quòd tẽpus cõferẽdi currit Epõ a tpe renũciationis, & ratihabitionis, & idẽ dicit Caſſ. dec. 2. de re
3 nũ. in fin. p quo facit dec. Eg. 660. ubi quòd † pbat ſatis deuolutio ſi

erat

erat publica fama, ꝙ impetrans contraxit matrimonium fama
tamen quælibet non ſufficit, ut dictum fuit in una eugubina co
ram domino de ſancta cruce ubi propter certam famam con-
ſanguinei aſſumpſerunt ueſtes lugubres poſtea audito quod ille
non obierat ceperant dubitare & miſerant ad partes germaniæ
pro habēda ueritate & ꝓpterea dictum fuit quod ordinarius nō
poterat de negligenda notari & de materia negligentiæ, uide
per Sar.q.18.de triennali ubi ponit infinitos caſus negligentiæ.
Eſſet hic latius tractanda materia deuolutionis collationis
uidelicet quando deuoluatur ad inferiores ob negligentiam epi
ſcopi, & quando de capitulo ad epiſcopum, & de epiſcopo ad
Archiepiſcopum, ſed non intendo amplius examinare materias
ut feci ſupra: ſed breuiter ponere concordantes & diſcordan-
tes ac applicare aliquas nouas deciſiones & colligere notabilia
aliqua pro clariori intelligentia quia tempus audientiarum ap-
propinquatur & iſtis tunc uacare non potero, uideas per te in lo
4 cis ordinariis. Nota primo ea iſta dec. ꝙ † in ſpectantibus ad
collationem ſolius capituli uel alicuius inferioris epiſcopo, ſi iſti
negligant per ſex menſes collatio deuoluitur ad epiſcopum,
qui habet alios ſex menſes infra quos ſi epiſcopus non confert
deuoluitur collatio ad Archiepiſcopum: & Archiepiſcopo in-
fra ſex menſes non conferente, deuoluitur ad Papam: in ſpectan
tibus uero ad collationem Epiſcopi tantum collatio deuoluitur
ad Archiepiſcopum deinde ad Papam, ut etiam habetur & no
tatur in.c.2.de conceſſ. præb. & ad hoc facit deci. Biſeg. 1. hoc
titulo ubi, ꝙ negligente Abbate, nō deuoluitur. Ad Monachos,
5 uel canonicos regulares. Secundo nota ꝙ licet † legati nati ut
iſte Eboracen. Cantuarien. Ramen. & Piſanus ſint legati nati
& poſſint ſuam iuriſdictionem exercere, in dioceſibus ſuffraga-
neorum ſuorum, & tota prouincia ut habetur in.c.1.de off. lega
ti.lib.vj. & in.c.j. extra de appell. tamen ipſi non poſſunt, confer
re beneficia, ad collationem inferiorum ſpectantia, niſi poſtquā
propter eorum negligentiā, ad eos deuoluatur collatio. Quo ca-
ſu etiam, ꝙ fungantur duplici officio uidelicet Archiepiſcopi
& legati, non tamen habent niſi unū ſemeſtre ut ſupra & in.d.c.
j. de officio lega. in.6. Tertio nota & aduerte, ꝙ iſta dec. In-
trat de una ſpecie legatorum ad aliam, & ſic confundit mentem
legentium, poſtquam enim dixit de legato nato incipit dicere
de legato de latere, in uerſ. nam legatus, ex quo uerſ. nota ꝙ licet
6 † legatus de latere concurrat cum quolibet ordinario, & poſſit
conferre eodem tempore, prout etiam Papa concurrit: adeo ꝙ
collatio illius qui primo contulit eſt præferenda: tamen dici-
tur hic ꝙ ſi legatus ſtetit in iſto concurſu cum inferiore, per ſex
menſes. puta cum Capitulo ad cuius collationem ſpectabat be
neficium, ꝙ huic legato pariter imputatur negligentia ſi non cō
tulit infra illos ſex menſes, adeo ꝙ cum poſt illos deuoluta ſit
collatio ad epiſcopū, ipſe non poterit tunc concurrere cum epi-
ſcopo, licet ſit eius ſuperior, per iura hic allegata, ſed dubitari poſ
7 ſet an † lapſis ſex menſibus competentibus epiſcopo, & facta de
uolutione, ad papam, legatus qui fuit negligens, poſſit concurre
re cum Papa, & credere ꝙ non, argumento prædictorū quia ſi
nō concurrit cum epiſcopo. ꝓ negligentiam ſuā præteritam, nō
debet concurrere cum Papa, tamen uide gl. in.c.j. de off. legati
lib.vj. quæ uidetur dicere contrariū & doc. in.c. uenerabilis de
præbend. & conſidera ſi eorum dicta poſſint intelligi non data
aliqua negligentia legati, prout in caſu.d.c. uenerabilis ubi inue
nit beneficium uacaſſe per tantum tempus tamen non dicitur ꝙ
primis ſex menſibus quibus uacauit ipſe fuerat præſens, & ſic ne
gligens, quia concurrebat cū epiſcopo, dicit tamē Io. de Silua in
8 d.q.64. tertiæ partis ꝙ licet † legato currat tempus Lateranen.
concilii, ſicut ordinariis tamen ꝙ poterit conferre, donec præla-
tus ſuæ legationis iure proprio, uel deuoluto, pōt cōferre, ſed poſt
quā deuoluta eſſet collatio ad prælatū, extra ſuam legationem
ex ſua & aliorū inferiorū negligentia, tunc conferre non poterit
niſi ultimate deuolueretur ad Papā, ꝙ tūc poterit, cogita de ueri
tate qa ualde dubito ꝓ rōnem de qua ſupra, & uide Fel. in.d.c.
Irrefragabili & infra de officio legati dec.3. ubi ꝙ legatus cōfert
deuoluta ſed non reſeruata. Nā legato ſicut ordinario, currunt tē
pora Lateranen. concilii ut not. in.d.c.ij. de conceſſ. præben.
Quarto nota in uerſ. præterea licet ꝙ dec. reuertitur ad materiā
9 legati nati, & dicit ꝙ licet iſte † legatus ſit ſuperior quo ad alios
ita ꝙ pōt adiri per querelā, & appellationē tamē nō eſt ſuperior
ſui ipſius. Quinto nota hic unum ꝙ facit ad dominos meos
10 ꝙ † licet unus cum pluribus iudicauerit, ad eū ēt appellari, & ip-
ſe ſolus cognoſcere poteſt, quod tamen ſecus eſt, quando ſolus
proceſſit, niſi de partium conſenſu ut ſæpe accidit in ſacro Ro
tæ Auditorio, ubi partes propter integritatem Dominorum con
ſentiunt ut idem ꝙ pronunciauit cognoſcat in prima ſecunda &
tertia inſtantia ſperantes talia de nouo probare ꝙ ſentētiam ſuā
reuocabit. Qui ſint legati nati qui miſſi, & qui de latere, ha-
bes in.d.c.j. de off. lega. lib.vj. & infra titulo ſuo latius dicam.

DE FILIIS PRÆSBIT.

I.

Summarium.

Diſpenſatio obtinendi beneficium extenditur ad primum & uni
cum beneficium, uel ſic diſpenſatus ſuper beneficio obtinendo,
non poteſt illud permutare, cum alio niſi hoc ſibi ſpecialiter con
cedatur. h.d. 339.

Epitome.

1 Diſpenſatus ut poſſit obtinere unum beneficium ſi dimittit illud non poteſt aliud loco illius obtinere.
2 Permutatione nulla exiſtente an partes poſſint propria auctoritate redire ad ſua beneficia.
3 Diſpenſationum plures caſus.

ADditio, in hac dec. dubitatur de duobus, licet in ſumma
1 rio, non fiat mentio niſi, de primo dubio. primum † enim
dubium eſt an illegitimus qui obtinuit ſecum diſpēſari
ut poſſit obtinere unum beneficiū, eo obtento, poſſit permutādo
cū alio, aliud obtinere dimiſſo primo, & deciditur ꝙ non, iuxta
tex. in.c.j eo tit. in.6. & in.c. non pōt. §. j. de præb. eo lib. Et cum
iſta concordat Egi.756. Et late materiam examinat Fely. in.c.
ſi. de tre. & pace. & Iaſ. in.l. diuortio. § ꝙ in anno. ff. ſolu. ma.
2 Secundum † dubiū eſt, an ſi nulla ſit prout eſt permutatio, par
tes poſſint redire ad ſua beneficia, propria auctoritate, & de hoc,
uide infra de rerum per. dec.1. & .3. Et ad materiam diſpenſa-
tionis de qua hic tractatur, principaliter uide an diſpenſatus ad
ſacros ordines, intelligatur etiam diſpenſatus ad beneficia cura-
ta. Et de materia extenſionis & connexitatis, uide Fely. in.c.
at ſi clerici de iudi. in.§. de adulteriis, & in.c. præterea de off. de
le. & in.c. fin. de treg. & pace. & ad materiam uide etiam Staph.
fol.44.47. & .70. & in alia impre. fol.34.44.58. & habes in prag.
ſanc. fol.105. in titulo de colla. ſuper gl. in uerbo conſecrati, ubi
3 † ꝙ non uacant beneficia, non promoti ſi obtinuit prorogationē
temporis, etiam non facta mentione de aliis beneficiis, & ꝙ di-
ſpenſatus ad duo intelligitur diſpenſatus de non reſidendo. Et
ꝙ minor diſpenſatus ad curata, intelligitur diſpenſatus ut nō te-
neatur promoueri infra annum, & an in diſpenſatione ſit facienda
mētio de qualitate, aggrauante, & an in impetratione beneficiorū
debeat fieri mētio, de diſpēſatione obtēta: uide dec.2. & .3. in ant.
hoc titulo, & uide dec.1. de præb. in anti. ubi habens facultatem
nominandi non poteſt niſi ſemel nominare etiam ſi nominatus
renunciaret.

II.

Summarium.

Diſpenſatus per epiſcopum ſuper illegitimitate non poteſt recipe-
re præbēdis eccleſiæ cathedrales uel ſic diſpenſatio epiſcopi cū
illegitimo, non extenditur ad cathedralem, & præben. h.d. 136.

Epitome.

1 Diſpenſatio epiſcopi cum illegitimo non extenditur ad cathedralem.
2 Diſpenſantur illegitimi ad unum curatum per penitentiariam.
3 Diſpenſatio ſecunda non debet facere mentionem de prima niſi tendunt ad diuerſum finem.
4 Diſpenſatus ſufficienter præſumitur qui fuit tolleratus longo tempore.
5 Clericatus anteceſſoris probatur ex reputatione per triennium.
6 Diſpenſatio anteceſſoris quæ allegatur ſubreptitia præſumitur bona ſi per triennium fuit tolleratus.
7 Diſpenſatio facta per illum qui communiter reputabatur habere facultatem ualet licet facultatem non haberet.
8 Mandatum de diſpenſando non habet uim diſpenſationis.
9 Diſpenſatio cum uerbis exuberantibus & oratione uniuerſali comprehendit præbenda cathedralis eccleſiæ.

10 Indultum conferendis quæcunque ẽt beneficia obtinentibus o-
peratur ꝙ poſſit conferri etiam habenti duas parrochiales &
etiam epiſcopatum.
11 Clericatus illegitimi etiam probatur per famam coadiuuatam
aliquibus coniecturis.
12 Clericatus illegitimi probatur per literas promotionis ad diaco-
natum etiam ſi detur ꝙ illi ordo non fuit collatus a proprio
epiſcopo.
13 Mandatum ſeu gratia ad beneficium an capiat canonicatum in
collegiata.

ADditio, ultra ſummarium de quo ſupra. Nota etiam ꝙ
hic dicitur † ꝙ in diſpenſationibus, & priuilegiis nõ pro-
2 cedit illa regula, de quo magis ergo de quo minus, niſi
minus ſub maiori neceſſario includeretur, ut in diſpenſatione, ꝙ
illegitimus promoueatur in epiſcopũ: quia neceſſario cenſetur ſi
bi conceſſum ut poſſit promoueri ad minores ſeu inferiores ordi
nes: De materia iſtius dec. fuit dict im in præcedenti, unde tamẽ
omnino Siluan. in tract. de benefi. q. 61. in tertia parte ubi con-
cludit epiſcopum poſſe diſpenſare cum illegitimo ad canonica
tum in cathedrali: ſed Fely. in. c. poſtulaſti de Reſcrip. conclu-
ſione ſecunda nu. 24. ponit regulam cum quattuor Fallen. & ibi
ſentit ꝙ epiſcopus non poſſit diſpenſare cum illegitimo ſuper
2 tali præbenda. ſed ſolum ſuper ſimplicibus beneficiis. Tamẽ † ſa
cra penitentiaria quotidie paſſim concedit illegitimis gratiam
quæ dicitur in prima forma, ut poſſint ad primum ordinem a
quocunq; catholico antiſtite promoueri, & unum beneficium ẽt
cui cura immineat animarum obtinere, ut ſuper dum eſſem ſa-
cræ poenitẽtiariæ procurator ſepe expediebam, & uide Latius per
eundem Fely. in. c. in noſtra correl. 39. ubi etiam ponit regulam
cum ſeptem falentiis & allegat dec. 35. de conceſ. præb. in anti.
& dec. 8. infra eo. titulo in fine, & Faſtoli. dubio. 44. quoẽ uideas
per te. Et in materia diſpenſationis facit ꝙ fuit reſolutum in
84 una* Leodien. Decanatus coram. d. Rauellen. ubi † ꝙ licet
3 regulariter in ſecunda diſpenſatione ſit fienda mentio de prima,
id procedit quando diſpenſationes tendunt ad diuerſum finem,
& fuerunt obtentæ propter diuerſa, ſecus ſi ad unum & eundem
finem tendant, quia cum una ſufficiat, non eſt neceſſe facere mẽ
tionem de alia, pro quo facit tex. in. c. ij. hoc titulo in. 6. & dec. 3.
hoc titulo in anti. Et facit ad materiam diſpenſationis alia dec.
85 *facta in cauſa Gadicen. penſionis, coram domino Veſtano,
4 ubi ꝙ † diſpenſatio præſumitur bona ſi quis fuit per xxx. annos
86 reputatus pro diſpenſato, immo ꝙ plus eſt in una* Placenti
5 na canonicatus & præbenda Domini tenuerunt etiam † in pro-
bando clericatu auctoris ꝙ ſufficiat probare ꝙ per trienniũ fuit
87 reputatus pro clerico, & fuit ẽt reſolutũ in eadẽ cauſa *ꝙ poſt
6 triennium, etiam † ſi daretur de ſurreptione diſpenſationis factæ,
cum anteceſſore illegitimo, non arctatur quis ad probãdum uel
uerificandũ diſpenſationẽ, & omnia fundabitur in allega. Lapi.
89. Et in materia diſpenſationis facit alia reſolutio facta in alia
88 cã * ꝙ † diſpenſatio facta per illum qui communiter reputa-
7 batur habere facultatẽ ſuper matrimonio: Valet licet facultatẽ
89 non haberet, per conſi. Ancha. 409. in fine: in qua cauſa* etiã
8 fuit tentum † mandatum de diſpenſando non habere uim diſpẽ
ſationis contra doc. Io. And. in. c. literas de reſti. ſpo. quæ ſolet
9 ad hoc allegari & quia etiam dicitur in hac dec. ꝙ † ſi Papa di-
ſpenſando dicat, ꝙ poſſit obtinere beneficia quæcunq; tunc, qa
huiuſmodi diſpenſatio eſt exuberans, ueniunt præbendæ in ca-
thedralibus. adde Sat. q. 3. regulæ de Annali. ubi ꝙ ſtante tali
uerbo uniuerſali, homicide, & alii poſſent obtinere. Pro quo fa-
90 cit reſolutio facta * in cauſa Salamantina de Azarem, corã
10 Tollomeo, ubi † ꝙ habens facultatẽ conferendi perſonis quæcun
que quotcunq; & qualiacunq; beneficia obtinentibus, poteſt
conferre etiam habenti duas parrochiales, non facta mentio-
ne de eis, quod facit pro indultis Cardinalium & ideo fuit dictũ
91 in una* Paduana beneficiorum coram. D. de Puteo inter Re
uerendiſſ. Cardinalem Piſanũ, & Epiſcopũ Foroſempronien-
ſis ꝙ ualebant collatio facta epiſcopo, per ipſum Cardinalem.
Et ad illud quod dixi ſupra, circa probationem clericatus facit,
92 alia dec. *facta in eadem cã Leodien. decanatus, ubi † licet ſe
11 cundum Biſe. dec. 1. de proba. præſumptio ſit contra illegitimũ,
& propterea teneatur regulariter oſtendere literas diſpenſationis
tamen concurrentibus aliquibus coniecturis cũ fama, ſufficit:
93 Immo fuit tẽtum in una* Aſtoricẽ, parrochialis ſancti Bria
12 ni ꝙ † habilitates illegitimi probantur per diaconatum, etiã ꝙ nõ
fuerit promotus a proprio epiſcopo, ſed per alium dicentẽ habe
re facultatẽ a proprio epiſcopo pro quo uide Egi. de. 76. in fine.
Et ad materiã huius dec. uide Staph. fol. 60. & in alia impreſſ.
fol. 51. ubi innuit præmiſſa non procedere in canonicatibus colle
giatarum ut in dec. 62. de Reſcrip. in anti. ubi id dicitur ad litte-
rã, licet poſtea ſequatur opi. Arch. cõtrariam. In materiis tum nõ
odioſis bene ueniunt ut habes in antiq. dec. 9. de off. Vica. & 2.
Biſeg. eo. titu. ubi ꝙ data Vicario facultate conferendi benefi-
cia, poteſt cõferre, dignitates pro quo, uide Fel. in. d. c. poſtulaſti
nu. 59. & in. c. cum cauſam de Reſcrip. nu. 52.

DE BIGAMIS.

I.

Summarium.

Bigamus ordinatus, caracterem recipit ſed executione caret, cum
quo Papa diſpenſare poteſt, de abſoluta poteſtate, & iuridica,
cum Papa maior ſit apoſtolo. h. d. 445. alias. 447.

Epitome.

1 Bigamus ordinatus caracterem recipit ſed non executionem.
2 Bigamia uera quæ dicatur.
3 Bigamia interpretatiua quæ ſit.
4 Bigamia ſimilitudinaria quæ ſit.
5 Bigamus ſiue uerus ſiue interpretatiuus non poteſt promoueri
ad ordines ſine diſpenſatione.
6 Bigamus diſpenſatur per papam ut hic.
7 Bigamia fuit inducta per apoſtolum.
8 Bigamus recipit caracterem & cũ eo aliquãdo diſpenſat Epus.
9 Papa eſt maior apoſtolo & poteſt derogare dicti apoſtolorum li
cet non debeat.
10 Epiſcoporum auctoritas remiſſiue.
11 Ignorantia excuſat ad obtinendum diſpenſationem.
12 Bigami intrantes religionem diſpenſantur.

1 ADditio, iſta † dec. non habet cõcordantes nec diſcordan
tes, ſed quia ſummariũ non cõprehendit omnia: de qui-
2 bus in corpore dec. ideo. Nota primo ꝙ † Bigamia con
trahitur triplici mõ & quq; modis ſecũdũ aliquos primo quãdo
quis cũ uidua, uel corrupta cõtraxit, & cõſumauit matrimoniũ,
ualide, uel diuerſis tẽporibus habuit duas uxores, ẽt ante nõ cor-
3 ruptas, & iſto dicitur uera bigamia. Secundo † dicitur bi-
gamia interpretatiua, ut cũ habens uxorẽ, cõtrahit cũ alia de fa-
4 cto, & ſic matrimoniũ ſcđum nõ tenet. Tertio † dicitur ſimilitudi-
naria, ut quando monachus, uel monialis profeſſa, matrimoniũ
cõtrahit de facto, & de hac ſpecie ſentit deciſ. noſtra, dũ allegat
glo. aurea in. c. ſup eo. de bigamis: licet litera ibi deficiat quia nõ
allegat titulũ, q̃ tamen glo. nõ ſufficit niſi iuncto tex. & glo. in. c.
nup. eodẽ titu. & uide dictã glo. quia ponuntur in ea quinq; modi
5 contrahendi bigamiã. Secundo nota ex iſta dec. ꝙ † ſiue quis ſit
uerus, ſiue interpretatiuus bigamus, non põt ſine diſpenſatione
6 ad ordines promoueri. Tertio nota, ꝙ † Papa de ordinaria pote-
ſtate, diſpenſat cũ. bigamo, interpretatiuo, ꝙ poſſit in ſuſceptis
ordinibus miniſtrare. In uero autem bigamo de abſoluta, &
plenaria poteſtate tantum diſpenſat, non tamen diſpenſat ad ſu
ſcipiendum ordines ſecundum opi. aliquorum in uera bigamia,
7 ſed in interpretatiua tantum. Quarto nota † bigamiam eſſe in
ductam per Apoſtolũ, nec eſt de eſſentialibus ordinis, quẽ non
8 debere eſſe bigamum, & propterea † bigamus, caracterem recipit
ſicut & infans, & ideo ſcđum aliquos, ẽt epiſcopus diſpenſat ꝙ
poſſit ordinari: & concedit ꝙ poſſit miniſtrare in minoribus.
9 Quinto nota ꝙ † Papa eſt maior Apoſtolo, & poteſt deroga-
re dictis Apoſtolorũ, tamẽ debet abſtinere, qa licet ſit ſolutus legi
bus, decet tamẽ cũ legibus uiuere, & ꝑpterea nũq̃ uel raro diſpẽ
ſat, ꝙ bigamus poſſit ordinari, cõcedit tamẽ ꝙ poſſit gaudere pri
uilegiis clericorũ nõ obſtãte bigamia, prout ẽt concedit ſacra poe
10 nitentiaria & crederem etiam id ordinarios facere poſſe, † de quo
rũ poteſtate uide Io. de Silua. in trac. de benefi. ubi ponit 170. ca
ſus in qbus ordinarius põt ꝓcedere, & uide Fely. late in. c. fi. de
maio. & obe. ubi late ponit multos caſus de iure diuino. in qbus
11 Papa diſpẽſat. Vltimo nota ꝙ † ignorãtia ſatis excuſat ſaltẽ ad
obtinẽdũ diſpẽſationẽ, & tũc datur ẽt de promouẽdo ſoluta,
12 tamen cõpoſitione, prout † datur uolẽtibus, ingredi religionẽ & ꝑ
ſacra penitẽtiariã cõceditur, ꝙ nõ obſtãte ꝙ qs fuerit homicida
uoluntarius poſſit (intrãdo religionẽ in altaris miniſterio.) cele-
brare, de quibus ẽt uide aliqoaliter, per Fely. in. c. cũ deputati de
iudi. in. j. col. & aliquid per Staph. fol. 75. & 196. in fi. & in alia
impreſſ. fol. 60. & 144. & de materia bigamia uide pulchre in
Summa angelica in uerbo Bigamia.

DE OFF. VICARII.

I.

Summarium.

Probatio facultatis & iuriſdictionis officialium ordinariorum ac etiam per eoſdem officiales actorum, & geſtorum non eſt neceſſaria, niſi per partem aduerſam negetur poteſtas quia tunc probatur per communem reputationem, 10 paribus. 47.

Epitome.

1 Vicarii ſeu officialis poteſtas præſumitur in hiis in quibus non requiritur facultas ſpecialis.
2 Vicarius habet ordinariam.
3 Vicarius ſubſtitutus a Vicario habente facultatem ſubſtituendi poteſt exequi commiſſa Vicario ſubſtituenti.
4 Vicarius mortuo epiſcopo poteſt ante notitiam conferre.
5 Vicarii facultas ac priuilegia plura uide hic.
6 Vicarii non recuſantur ſed dantur ei adiuncti.
7 Vicarii facultas præſumitur quando pronunciauit.

1 ADditio, cum iſta † dec. concordat deci. 5. de off. ordi. in anti. & Egi. 403. & in propoſito facit dec. Egi. 134. ubi ꝙ etiam habilitates impetrantium præſumuntur, ſi non ſint negatæ, præmiſſa intellige procedere in geſtis, per Vicarium quo ad ea, quæ ſolent concedi Vicariis, & quæ poſſunt ipſi ſua ordinaria facultate & in hiis in quibus non requiritur ſpecialis fa-
2 cultas: Nam † Vicarius habet ordinariam, ut per Fely. in Rub. de off. dele. & ad hoc facit quòd dicitur de delegato ꝙ ei ſtatur in concernentibus ordinariam iuriſdictionem, ut per Gaſ. de Peru. in trac. reſer. fol. 19. q. 10. uerſ quæ autem beneficia & facit
☞ 94 ad materiam iſtam, quod fuit * deciſum in cauſa. Conchen.
3 canonicatus & præbendæ, coram domino Veſtano ubi † ꝙ ſubſtitutus a Vicario epiſcopi habente facultatem ſubſtituendi poteſt exequi cõmiſſa Vicario ſubſtituenti. Et ꝙ incepta per ſubſtitutũ, poſſunt, pfici p ſubſtituẽtẽ ſed quia dubitabatur an ille qui deputauit Vicariũ eẽt epiſcopus, uel haberet tãtũ reſeruatos fructus, ſine adminiſtratione, & de hoc opponebatur, fuit reſolutũ ꝙ hoc debebat probari ſecus ſi negatũ non fuiſſet in termino ad di-
☞ 95 cendũ contra, & in eadẽ cauſa & poſtea ẽt in cauſa * Licien. Canonicatus & præbendi coram domino Antonio Auguſtino
4 fuit reſolutum ꝙ † Vicarius potuerit mortuo epiſcopo ante notitiam conferre, ut per Cal. in conſi. 4. de off dele. Et quid poſſit
5 † Vicarius datus a capitulo ſede uacante, uide Fely. in c. cam te de Reſc. Et de materia Vicarii perpetui, in aliqua eccleſia uide per Fel. in c. poſtulaſti de Reſcri. & in c. g. perpetuus de offi. dele. Et ꝙ Vicarius procedit archidiaconum habes per Fely. in Rub. de maio. & obe. & per Staph. in ſecunda parte de modo & forma impetrandi uerſ. ij. dubitatur fol. 58. & in alia impr. 47. Et an ſi ſic conſtitutus. Vicarius cum iuramento de non reuocando poſſit reuocari. Idem Fely. in c. ſi diligenti de foro. compe. nu. 44. Et nota ꝙ Vicarius poteſt eſſe iudex in cauſa ſui epiſcopi, ꝙ ſæpe accidit, ut per Fely. in c. cum ueniſſent de iudi. nu. 11. Et an ſucceſſor in officio poſſit cognoſcere cauſas ceptas, per prædeceſſorem, habes per Fely in c. quoniam abbas de off. dele. & quando allegatur Vicarius ſuſpectus non debent eligi Arbitri ut per ipſum Fely. in c. ſuper quæſtionem. §. quem uero, & in c. inſinuatur, de offi. dele. De ſtilo autem ſignatu-
6 ræ, † Vicarii non poſſunt recuſari, ſed dantur eis adiuncti, ut per Staph. fol. 185. & in alia impreſſ. 136. Et nota ꝙ dicitur in ul-
7 tima additione, ad hanc dec. ꝙ † ſi fuerit lata ſententia per Vicarium præſente uel abſ nte parte & nõ fuerit appellatum, ꝙ præſumitur pro fundamẽto iuriſdictionis iudicis, pro quo facit dec. Egi. 76. in fine.

II.

Summarium.

Officialis, epiſcopi de criminibus poteſt inquirere & cognoſcere, ſed non punire. 66.

Epitome.

1 Vicarius de criminibus poteſt inquirere ſed non punire.
2 Vicarius & officialis epiſcopi ſunt unum & idem.

1 ADditio iſt † dec. non habet concordantes nec diſcordantes quia eſt fundata in facultate conceſſa huic Vicario & ſcias ꝙ licet † hic dicatur officialis idem eſt ꝙ Vica-
2 rius quia ita appellantur Vicarii in hiſpania & aliis prouinciis pro quo facit dec. Egi. 444.

III.

Summarium.

A delegato officialis epiſcopi, ad certam cauſam, ad ipſum officialem uel ad ipſum epiſcopum appellatur, uel ſic a ſpeciali delegato epiſcopi, uel etiam Vicarii generalis, ad epiſcopum uel Vicarium poteſt appellari. 350.

Epitome.

1 Appellari poteſt ad epiſcopum uel Vicarium a ſententia lata p eorum delegatum.
2 Appellari poteſt a Vicario ad epiſcopum quando ſumus in interlocutoria.

1 ADditio, cum † iſta concordat dec. 7. infra ſecũdum unũ intellectum & de hac materia uidebis infra de appell.
2 Scias, tamen, ꝙ licet aliqui uelint † ꝙ non poſſit appellari ab officiali, ſeu Vicario ad epiſcopum, quando ſumus in diffinitiua, ſecus tamen eſt in interlocutoria, ut per Franchum in c. ii. de conſue. lib. vj. Et ratio eſt, quia etiam ipſemet officialis, poſſet illam reuocare, & ita tentum fuit in interlocutoria: coram
☞ 96 D. Puteo in una * Tolletan. fructuum.

IIII.

Summarium.

Vicarius generalis epiſcopi, Vicarium generalem conſtituere non poteſt niſi ab epiſcopo habeat ad hoc ſpeciale mandatum, uel ſic. Vicarius epiſcopi in ſpiritualibus & temporalibus non põt, ſi in ſua commiſſione ſpecialiter non habeat alium in ſpiritualibus facere Vicarium generalem. 378.

Epitome.

1 Vicarius epiſcopi quando alium poſſit loco ſui ſubſtituere.
2 Vicarius ſubſtituens iuriſdictionem a ſe non abdicat.
3 Vicarius poteſt ſubſtituere ad certam cauſam ſed non generaliter.
4 Epiſcopus non poteſt dare facultatem ſibimet epiſcopo conferendi.
5 Procuratorem ſubſtituere uidetur dominus qui dat facultatem ſubſtituendi.

1 ADditio, aduerte ꝙ dec. † iſta non procedit prout in ſummario, quia dicitur in fine dec. tenet igitur opi. hoſtien. in d. c. j. de off. Vica. lib. vj. quo ad q. noſtram, cuius opinio eſt (ut ibi refert collector) Vicarium poſſe in totum. & ad tẽpus ex cauſa de conſenſu epiſcopi, committere uices ſuas quas tamen a ſe nõ abdicat, ſed penes ſe retinet, & ſubiungit, ꝙ ex cauſa permitti poteſt, puta quia iminet neceſſaria protectio, & ſic de conſuetudine approbata, ſeruari dicit: unde hoſtien. quia dec. iſta eſt corrupta, & uidetur ſentire quòd etiam epiſcopus non poſſit expraſſe concedere, Vicario facultatem deputandi aliam, ut p
2 Miliis in uerbo Vicarius. Sumatur igitur ſic uidelicet † Vicarius epiſcopi non poteſt alteri uices ſuas committere, niſi ex cauſa, & de conſenſu epiſcopi & tunc iuriſdictionem a ſe non abdicat, ſed penes ſe retinet, ſed ſi eſt Vicarius in ſpiritualibus & temporalibus, non poteſt etiam de conſenſu, uel mandato epiſcopi alium Vicarium in ſpiritualibus conſtituere, niſi aliter ſe
3 habeat conſuetudo, & nota quòd ſic dec. ſentit quòd † Vicarius poſſit ſubſtituere ad certam cauſam, licet non in totum, & quo ad hoc, epiſcopus poteſt dare facultatem ſpecialem, licet de generali uideatur ſecus, & ad hoc faciunt nota per Fely. in c. ſa-
4 ne de officio dele. ubi quòd † epiſcopus non poteſt dare Vicario facultatem conferendi epiſcopo. Et de iſta materia uide aliquid per Fely. in c. G. perpetuus de fide inſtru. in princ. nu. 2. uerſ. in quantum hic. Et uide quæ dicit Bar. q. 10. regulæ de

Idiomate,ubi examinat an iſta regula procedat in Vicaria per
petua,& facit ad hoc quòd ſi Auditor ſubdelegat Vicarium
epiſcopi ad aliquid faciendũ,ipſe non poteſt ſubdelegare,ſecus
5 †ſi habens ad id facultatem alium loco ſui in omnibus cauſis
quia tunc ille poterit facere omnia quæ poterat primus, ut
ſentit Felyn.in.d.c.G.perpetuus de fide inſtru. quia dominus
qui dedit facultatem ſubſtituendi eum ſubſtituiſſe uidetur ut in
☞ 97 ſra de procu.dec.33.& ita*fuit tentum in quadam cauſa Ia
cen. coram domino Antonio Auguſtino.

V.

Summarium.

Non ualet.Commiſſio epiſcopi facta,ſuo Vicario q reſignationẽ certi beneficii recipiat & conferat & ſi ualeret, poſſet probari per teſtes, talis commiſſio, ſuper uno tantum articulo facta h.d. 397.

Epitome.

1 Vicario committi non poteſt per epiſcopum faculas conferendi certum beneficium &c.
2 Vicario generali poteſt dare facultas conferendi nõ autem particulari perſonæ.
Vicario non datur facultas in ſpetie ut ſupra.
3 Legatus non poteſt dare alteri facultatem conferendi.
4 Vicarius cui committitur facultas conferendi debet habere ge
5 neralem adminiſtrationẽ in ſpiritualibus & an ſufficiat habere adminiſtrationem temporalium dubitatur.
6 Inſtituendi facultas eſt neceſſarie iuriſditionis & in ea præmiſſa non procedunt.
7 Facultas conferendi certæ perſonæ dari poteſt poſt admiſſam reſignationem.
8 Facultas data Vicario ſuper collatione fienda probari poteſt per teſtes.

1 ADditio,aliter ſummatur hæc† deciſ.in impreſſione per
numerũ uide ibi. Ad iſtam dec. applicari poteſt dec.1.
&.4.hoc titulo in anti.ubi q † Vicario generali poteſt
2 dari facultas conferendi beneficia.particulari uero perſonæ nõ
contra tamen dec.noſtram in terminis facit dec.5.Biſeg.de con
ceſ.præb.quam ad hoc ponderat Staph.illam conferendo di-
uerſis rationibus in tertia parte dum tractat de uariis modis ua-
ca.fol.68.& in alia impreſſ.57.in qua dec.5.dicitur q ordina-
rius poteſt committere alicui ut conferat certum beneficium al
teri ſed reperio adnotatum in quodam libro dec. q domini te-
nuerunt cõtra.d.dec.5.& contra Staph.de anno.1544. ſed non
dicitur in qua cauſa nec coram quo,tu qui indiges quæras ma-
gis diligenter quia rationes Staph.ualde urgent præſertim dum
conſiderat q in hoc caſu ceſſat ratio captandæ mortis & in dicta
dec. Biſeg.ipſe fatetur alias iudicatum prout in dec. noſtra,ſed
poſtea q Domini uoluerunt contrarium in pluribus aliis cauſis,
pro quo conſidera q poſſet dari occaſio inferendi uim uel com-
mittendi Simoniam,quia reſignatarius qui ſit collationem om-
nino eſſe fiendam,in eius fauorem, poſſet concordare cum reſi-
gnante poſtquam ſciuit Notarium eſſe rogatum de tali cõmiſ-
3 ſione facta per epiſcopum. Nota primo ex iſta dec.q†epiſcopus
non poteſt committere collationem in ſpecie,ſed tantum in gene
re ſuo Vicario generali per text,in.c.conſtitutus de conceſ.præ
ben. & ſic quòd multa licet in genere, quæ non licet in ſpecie.
4 Secundo nota q†legatus non poteſt in genere nec in ſpecie
delegare,uel committere collationem beneficiorum ut in.c.deli
beratione de officio dele.in.vj.hic allegato & ideo ſolent habere
5 facultatem in ſpetie ſup hoc. Tertio nota q† ſi epiſcopus dat
poteſtatem conferendi beneficia requiritur,commiſſio ſpetialis
& q fiat Vicario qui habet generalem adminiſtrationem in ſpi
ritualibus,uel bonorum temporalium,de quo ultimo tamen du
6 bitandum eſt. Quarto nota †q iſta non requiruntur, in facul
tate inſtituenda quæ eſt neceſſariæ iuriſdictionis, & non uolunta
riæ,in qua uoluntaria,non ſuccedit capitulum ſede uacante,pro
quibus facit dec. Egi.93.& not.per Staphi.in loco ſupradicto.
7 fol.69.& in alia impreſſ.57. Quinto nota q†bene poteſt diuiſ
ſim cõcedi facultas admittendi reſignationem & illa poſtea ad
miſſa poteſt dari facultas conferendi certæ perſonæ. Vlti-
8 mo nota in.§.de ſecundo dubio q † licet commiſſio factam per
Papam uel Imperatorem,non poſſit probari per teſtes, probari
tamen poteſt per teſtes commiſſio conferendi de qua in hac
deciſ. Facta uerbo per epiſcopum uel Legatum, & ad hanc
materiam uide dec.Egi.443.ubi de facultate data per epiſcopũ
de conferendo decem beneficia pro quibus conferunt quæ nota
ui ſupra de Reſcrip.dec.17.ubi uideas.

VI.

Summarium.

Epiſcopus teneatur pro delicto Vicarii & officialis ſui, uel ſic ex delicto Vicarii,tenetur epiſcopus niſi poſtquam ſciuerit purgauerit illud.h.d. 378.

Epitome.

1 Delictum Vicarii nocet epiſcopo qui pro eo tenetur.

1 ADditio,habes duas alias dec. † concordantes cum iſta
uidelicet dec.6.in anti.& dec.7.Biſe.hoc titulo,& ali-
quid per Fely.in.c.cum ordinem de Reſcrip.nu.10.

VII.

Summarium.

A ſpetiali delegato Epiſcopi,uel eius Vicarii generalis, ad ipſum Epiſcopum poterit uel debebit,appellari, hinc eſt q a Vicario generali,ſuper collatione beneficii uel alio articulo, ſpetialiter ſibi ab epiſcopo commiſſo,poteſt ad eundem appellari, uel ſic,a collatione facta p Vicarium epiſcopi,de ſpetiali mandato,ad ipſum epiſcopum appellatur.h.d. 371.

Epitome.

1 Appellari poteſt a collatione facta per uicarium de ſpetiali mãdato ad ipſum epiſcopum.
2 Epiſcopus poteſt committere cauſam Vicario alterius epiſcopi concurrentibus tamen pluribus.
3 Conferre eſt uoluntariæ iuriſdictionis.
4 Epiſcopus & Vicarius habent eundem cõſiſtorium & tribunal.
5 Iudex ordinarius dicitur delegatus ſi aliquid ſibi ſpetialiter cõmittatur quod non comprehendatur ſub eius generali iuriſdictione.
6 Collatio beneficiorum an per epiſcopum poſſit committere Vicario alicuius epiſcopi.
7 Ratio deciſionis.
8 Appellari poteſt a Vicario foraneo ad epiſcopum.

ADditio,de hac materia fuit dictum ſupra deciſ.3.licet
1 hæc dec. †ſit magis clara & aperta & loquatur in diuer
ſis terminis quid quid dicatur in ſummario uideas per
te & ut uidebis dec.habet duas partes in prima enim dubitat an
a collatione facta per Vicarium de ſpetiali mandato potuerit
ad ipſum epiſcopum appellari & finaliter concludit q ſic,ratio-
nibus hic adductis quibus adde omnino Franchum qui ponit
plura alia exempla in propoſito in.c.dilecti el.1.de appel.hic al
legato col.vij.q.2.3.& ſequentibus.Et uide aliqua p Fel.in Ru
bric.de officio dele.Quo autem ad ſecundam partem iſtius de-
2 ci.dum reſoluitur q†epiſcopus poteſt committere cauſam Vi-
cario alterius epiſcopi de quo nihil fuit dictum in ſummario,ad
di poteſt dec.ult.Biſeg hoc ti.quæ facit differentiam inter con
3 tentioſam, & uoluntariam iuriſdictionem,& unde q † epiſcopus
poſſit conferre beneficia in aliena dioceſi, quia iſtud eſt uolun-
tariæ iuriſdictionis,de qua uoluntaria & contentioſa ſeu neceſſa
4 ria,dixi & ſupra dec.5.ſuper.4.notabili. Nota hic primo q†epi
ſcopus & Vicarius habent eundem conſiſtorium,& tribunal.
Et quid dicatur conſiſtorium in propoſito hic etiam habes.
5 Secundo nota quòd†quãdo aliquid ſpetialiter committitur quod
non comprehenditur ſub generali iuriſdictione quam habet iu-
dex ordinarius,quo ad id,dicitur delegatus,pro quo etiam ha-
bes not.per Fely.in.c.licet in corrigendis de off.ordin.col.j.
6 Tertio nota q†epiſcopus poteſt committere Vicario alterius epi
ſcopi in alia dioceſi reſidẽti collationem beneficiorum ut ſupra.
7 Aduerte tamen q iſtud ideo hic tentum fuit † quia ut dicitur in
fine dec.interueniente conſenſus epiſcopi committentis ac commiſ
ſarii,& partium alias partibus reclamantibus eſſet ſecus ut cla-
re hic dicitur per iura allegata in ipſa dec. Et dum dicitur hic
8 q†ab officiali uel Vicario appellatur ad ipſum epiſcopum li-
cet

cet ſit idem tribunal & conſiſtorium applicari poteſt dec. facta,
98 * in cauſa Abulē. matrimonii coram Samen. de anno. 1541.
ubi concluſum fuit appellari poſſe a Vicario Foraneo. ad epiſcopum & iſta non eſt in libro ſuo.

DE OFFIC. DELEGATI.

I.

Summarium.

In cauſa grauaminis poſtquam ſecundus Auditor pronunciauit male appellatum, & remiſit cauſam, quamuis ab hac pronunciatione fuerit appellatum primus Auditor ſtatim poteſt in principali procedere. h. d. 138.

Epitome.

1 Proceſſus in cauſa principali factus coram primo poſtquam ſecundus pronunciauit male appellatum & ſibi remiſit cauſam eſt ualidus, etiam ſi ab huiuſmodi ſententia fuerit appellatum niſi fuerit inhibitum.
2 Appellationis delatio & remiſſio cauſæ ad primū iudicem differunt ut hic.
3 Inhibitio cenſetur ſublata, quando pronuntiatur male appellatum.
4 Cauſa deuoluta ad curiam nunquam reuertitur ad partes.

1 ADditio, aduerte q † in textu, datur limitatio, uidelicet niſi fuerit commiſſa cauſa appellationis alteri, & fuerit inhibitum primo iudici, cui cauſa fuit remiſſa: quia ſtante
2 tali inhibitione, non poterit ille iudex procedere: Item nota † q
non ſine miſterio dicitur hic (& cauſam remiſit) quia ſi non remiſiſſet cauſam, ſed tantum detuliſſet appellationi, tunc primus iudex non poſſet cognoſcere. pro quo facit dec. 54. infra de appel. & Franchus in. c. ut debitus eo. titulo col. 10. uerſ. ultimo po
3 ne. nu. 28. Item nota quod quando † cauſa appellationis ab aliquo grauamine illato per aliquem Auditorem cōmittitur alteri Auditori, & ille ſecundus inhibet primo, & poſtea pronunciat in cauſa ſtatim facta pronuntiatione ſeu declaratione per Auditorem cauſæ appellationis q eſſet male appellatum, inhibitio cēſetur ſublata, & primus procedere poſſet in negotio principali, ut ſentit iſta dec. & dec. 58. de appel. in fine ſuper quo tamen eſt cogitandum, ut latius dicam ſuper. d. dec. 58. ubi eſt materia ſua: Item nota q iſta dec. non procedit quando appellatum fuit in
4 partibus, & † cauſa commiſſa in curia, quia nunquam reuertitur ad partes ut per Egi. dec. 37. in. fine &. 129. cum infinitis aliis q adduxi ſupra dec. 23. de Reſcrip.

II.

Summarium.

Citatus per unum ex tribus, coram collega comparere non tenetur. h. d. 110.

Epitome.

1 Citatus per unum ex tribus inſolidum datis coram collega cōparere non tenetur.
2 Proceſſus coram collega non ualet ut hic.

1 ADditio, iſta dec. † eſt clariſſima, nec habet diſcordantes, nec curaui quærere concordantes, quia iura in ea allega
2 ta, de plano procedunt † quando tamen ſunt dati inſolidum & adde ad ſummarium q non ualet proceſſus factus corā collega huiuſmodi, & in parua impreſſione allegatur etiam tex. in. c. audita de reſti. ſpo. uide tamen Egi. dec. 476. qui cōcordare uidetur licet non clare loquatur.

III.

Summarium.

Delegatus ordinarii ad certam cauſam deputatus, non poteſt articulum cauſæ cognitionem requirentem, ſed nudum miniſteriū committere. 164.

Epitome.

1 Delegatus ordinarii quando ſubdeleget.
2 Subdelegari quando poſſit nudum miniſterium.

1 ADditio, ad primam partē iſtius dec. † faciunt dec. 8. & 14. infra eo. ubi latius dicā, & faciunt not. per Franch. in. c. cum cauſam, de appel. col. j. iij. & v. & late habes per Fely. in. c. ſuper quæſtionum de officio dele. in principio, &
2 in. §. fin. Quo autem ad ſecundam partem q † nudum miniſterium poſſit ſubdelegari facit in contrarium dec. 17. infra de cōceſ. præb. col. iij. uerſ. hinc eſt, ubi expreſſe dicitur, q nudū miniſterium examinis teſtium non poteſt ſubdelegari, licet receptio teſtium in qua interuenit, cauſæ cognitio delegari poſſit, ſed in illa dec. allegātur certa iura, quæ non loquuntur in examine teſtium, ſed ſuper ſcientia: Ideo cum ſit electa induſtria perſonæ, in illo caſu non eſt mirum, pro quibus uide Fely. in. c. cum Bertoldus de re iudi. nu. 2. & in. c. de cauſis & in. c. ſuper quæſtionū col. iij. hoc titulo.

IIII.

Summarium.

Duo de executoribus gratiæ pauperis, dati cum clauſula, q ſi non omnes &c. quouſq; conſtet de impedimento tertii ad eius purificationem procedere non poſſunt. uel ſic, ualet purificatio gratiæ pauperis, per duos executores factam non conſtito de impedimē to tertii, executoris, dummodo poſtea conſtet. h. d. 166.

Epitome.

1 Executor datus cum clauſula (quod ſi non omnes &c.) procedere poteſt etiam non conſtito de impedimento aliorum coexecutorum dummodo poſtea conſtet.
2 Impedimentum collegæ, ſufficit uere fuiſſe licet, alii executores ignorauerint.
3 Clauſulæ, quod ſi non omnes tenor & ſubſtantia.

ADditio, iſta duo ſummaria ſunt de directo contraria, ut uides, nec poſſunt concordari tamē ſecundū ſummariū eſt uerius ut uidebis infra licet cum prima parte ſumma
1 rii concordet dec. 7. infra eo. ubi dicitur † q debet conſtare de impedimento, tertii, alias non ualet actus, & idem ſentit Egi. deciſ. 336. & faciunt quæ dicam infra ſuper dec. 19. de conce. præbē. ubi q executor non poteſt procedere ante præſentationem literarum, licet ſciat ſe habere facultatem, & de hoc etiam habes infra eo, 6. dec. Pro ſecundo autem ſummario, facit dec. 1. Biſe. in
2 titu. de proba. ubi q † ſufficit probare tertium iudicem fuiſſe impeditum tempore quo alii duo proceſſerunt, licet non cōſtet eos ſciuiſſe de tali impedimento. Et etiam facit dec. 17. infra de iudi. ubi dicitur q ualet proceſſus factus contra intruſum, licet de intruſione non conſtet, ſi uere eſt intruſus, quam deciſ. ponderat ad hoc Staph. dum tractat de literis iuſti. fol. 176. uerſ. utrum autem & in alia impreſſ. fol. 130. Et ad iſta facit etiam dec. Egid. 359. ubi dicit quod ſufficit conſtare de uoluntate collegæ licet non fuerit intimata, & ratio prædictorum redditur per unam additionem poſitam in fine huius noſtre dec. quæ diſtinguit, & firmat concluſionem, q in caſu deci. ualet proceſſus, quia omnes executores habebāt iuriſdictionem, & defectus tantum erat in exercitio, quod accreſcebat, & dicit q in iure accreſcendi in indiuiduis non requiritur ſcientia, & q ueritas & iuriſdictionis autoritas facit ualere actū & ad. d. dec. 7. & Eg. reſponderi pōt q ibi non dicitur q non poſſit cōſtare ex poſt facto nam etiam hic dicitur q debet conſtare ſed q ſufficit ſi poſtea conſtet reſponderi poteſt, q & alia deci. contraria, quod quis nihil poſſit ante receptas literas procedit, quia adhuc non erat acquiſita iuriſdictio habitu nec actu, ut infra dec. 6. Et ad iſta uide omnino Fely. in c. ſciſcitatus, de Reſcrip. in uerbo oportet num. 33. & in. c. cam te. in fine eo. tit. & in. c. prudentiam de off. dele. in uerbo adiicimus ubi ponit quando ſufficiat ſimpliciter uolle, etiam q poſſit & uide Fely. in. c. paſtoralis. hoc titulo nu. 3. ubi q ſtatur dicto ſubdelegantis de impedimento & uide tex. in. d. c. ſciſcitatus ubi habes uerba extenſa iſtius clauſulæ. Quod ſi non omnes &c. uidelicet in ipſis exequendis ſimul intereſſe nequiuerint unus uel plures exequantur & ſic ceſſat omnis difficultas propter uerba iſtius clauſulæ & neutrum ex ſummariis eſt bonum.

V.

Summarium.

Epiſcopus executor deputatus cum duobus aliis in gratia pauperis, cum clauſula, ꝙ ſi nollet uel non poſſet &c. committendo alteri uices ſuas mandatum adimplere uidetur. 192.

Epitome.

1 Clauſula quod ſi nollet uel non poſſet quid importat.
2 Clauſula quod ſi non omnes differt a præcedenti ut hic.
3 Executor quando dicatur non poſſe interuenire & quod ſi expectans fuit in mora.

1 ADditio, cum iſta dec. † concordat Egi. dec. 133. uide ta
men totam dec. ad longum, quia arguit ad partes, &
optime declarat omnia & præſertim † illam clauſulam
2 ſi nollet uel non poſſet, quæ differt ab alia, ꝙ ſi non omnes &c.
de qua in fine præcedentis dec. Et fundamentum principale eſt,
ꝙ licet dicat ſe impeditum alii procedere non poſſunt, quia non
dicitur fuere impeditus qui per alium poteſt actum expedire, ut
3 hic nam † illa uerba ſi nolit uel non poſſit alii faciant, intelligun
tur, ſi per ſe, uel alium, nollit, & ponitur in deciſ. ad longum ca
ſus in terminis uideas per te, & uide in ꝑpoſito, Eg. 663. ubi ſi ſtā
te hac clauſula expectans fuit per quatuor annos ꝙ non præ
ſentauit & tunc epiſcopus erat abſens, an tunc dicatur non poſ
ſe ad hoc ut alii poſſint conferre, & ſentit ꝙ ſic, & uide aliquid
per Fely. in. c. ſciſcitatus de Reſcrip. in fine.

VI.

Summarium.

Executor non committit executionem ad huc ſibi non commiſſam & idem in delegato. h. d. uel ſic, executor eſt delegatus & non recipit iuriſdictionem niſi a tempore præſentate & recepte commiſſionis, & ideo non poteſt ſubdelegare priuſquam iuriſdictionem habeat. 242.

Epitome.

1 Iudex uel executor non ſubdelegat cauſas ſibi committendas.
2 Executor non poteſt aliquid facere ante præſentatas literas.

ADditio, aliter, & clarius ſummari poteſt hæc dec. uide
1 licet ſi † executor gratiæ in forma pauperum, det pote
ſtatem alicui, omnes gratias auctoritate apoſtolica ſibi
commiſſas & committendas purificandi, ac prouidendi, & om
nia faciendi quæ ſibi incumbunt, licet talis ſubdelegatus pote
ſtatem habeat, quo ad cauſas ſeu gratias, tempore ſubdelegatio
nis ipſi executori commiſſas, tamen quo ad committendas po
ſtea, nullam habet poteſtatem, quia quod nondum habuit com
mittere non potuit. Cum iſta dec. concordat dec. ultima de off.
uica. in anti. & facit in ſimili dec. 3. Biſeg. eo. titu. ubi ſi epiſco
pus commiſit Vicario facultatem diſpenſandi, in omnibus cau
ſis, tam ordinaria auctoritate quam etiam apoſtolica ſibi com
miſſis, & committendis, Vicarius nihil poterit in poſtea commit
tendis, Et ad materiam iſtam uide Fely. in. c. quoniam col. ij. de
Reſcrip. & in. c. fin. §. cæterum de off. dele. Et dum dec. conſi
2 derat ꝙ † executor nihil facere poteſt, niſi poſt præſentatam ſibi
commiſſionem, uel gratiam, uide infra. 19. de conce. præb. & in
propoſito infra de procu. 7. ubi ꝙ procurator non poteſt exerce
re ante acceptationem mandati.

VII.

Summarium.

Proceſſus duorum executorum ex tribus datis cum clauſula, ꝙ ſi non omnes, &c. non ualet niſi conſtet de impedimento tertii. h. d. 243.

Epitome.

1 Proceſſus ualet factus ab uno etiam non conſtito de impedimē to ſi uere impedimentum probetur.

ADditio de materia iſtius fuit dictum ſupra deciſ. 4. ideo
1 ad ibi dicta me reffero, & dic † ꝙ ſufficit ꝙ ex poſtea cō
ſtet de impedimento quia hic non requiritur ꝙ conſtet
a principio, & ſic ceſſant contrarietates.
2

VIII.

Summarium.

Auditor extra Ro. Cu. non ſubdelegat, niſi certum articulum, puta receptionem & examinationem teſtium, & de conſenſu partium, & talis commiſſarius nequibit alteri committere uices ſuas etiam ſi ad id partium uoluntas acceſſerit, quia ſubdelegatus, a principe, & delegatus ordinarii non poſſunt aliis committere uices ſuas. h. d. uel ſic, delegatus ab Auditore in Curia Romana, etiam de partium uoluntate ad recipiendum & examinandum teſtes in partibus non poteſt alteri committere uices ſuas. 258.

Epitome.

1 Subdelegare non poteſt auditor in Ro. Cu. pro teſtibus examinandis ſi non eſſet bulla Inno.
2 Subdelegatus non ſubdelegat in hoc caſu.
3 Subdelegare & committere uices ſuas differunt.
4 Clauſula, per uos uel notarium ueſtrum.

ADditio, hæc dec. eſt ſatis clara, & ſecundum ſummariū
eſt ſatis bonum: primum autem ſummarium eſt intrica
1 tum. Nota igitur primo ꝙ † Auditor in curia non poteſt
ſubdelegare iudices ad recipiendum & examinandum teſtes in
partibus, niſi de conſenſu partium, rationem habes per Egi. dec.
657. & hodie idem eſſet quia eſſent decernende remiſſorie ſub
plumbo per Papam, niſi haberemus bullam innocentianam &
ſic iſta dec. hodie parum ualet. Nota ſecundo hic ꝙ delega
tus ordinarii non ſubdelegat ut ſupra dec. 4. Nota tertio ꝙđ
2 † ſubdelegatus delegati etiam a principe non ſubdelegat articu
lum cauſæ cognitionem requirentem. Nota quarto ꝙ, ex quo
hic nō erat clauſula, ꝙ ſi nō omnes, de qua ſupra dec. 4. ꝙ unus
ex ſubdelegatis, non potuit alteri committere uices ſuas, etiam
de conſenſu partium, ſi autem hic fuiſſet dicta clauſula tūc quiſ
libet procedere potuiſſet, cum tali caſu non requiratur ſubdele
gatio, quia ſatis eſt ꝙ unus ſit impeditus, uel aſſerat ſe impeditū
ut in. c. prudentium hoc titulo. Dum autem iſta dec. dicit quođ
3 ſubdelegatus ab ordinario, non poteſt alteri committere uices
ſuas, etiam circa receptionem & examinationem teſtium, uide
ſupra dec. tertia, ſcias tamen ꝙ licet delegati ordinarii non ſub
delegent nec committant alteri uices ſuas quia ordinarius non
poteſt hoc concedere, tum ſicut ſubdelegatus, a delegato princi
pis poteſt committere alteri uices ſuas, non tamen ſubdelegare,
ita iſte debet uices ſuas cōmittere poſſe, præſertim circa nudum
miniſterium, uel ſaltem tacite, dicendo ſe impeditum, quia tunc
non dicitur ſubdelegare, ut ſentit iſta dec. ſi enim hic fuiſſet clau
ſula, quod ſi non omnes &c. nullum fuiſſet dubium, & idem ſi
fuiſſet appoſita clauſula in remiſſoriis apponi ſolita, uidelicet ꝙ
4 † per uos uel notarium ueſtrum fidum ad hoc deputandū licet
ſi hoc caſu pars proteſtetur ꝙ uult teſtes examinari præſente ut
dicit ipſe debeat interuenire ut ſuo loco dicemus.

IX.

Summarium.

Collector eſt negotiorum geſtor cameræ Apoſtolicæ, & poteſt de iure plures ſimul in eadem ciuitate & dioceſi ſubſtituere ſubcollectores, ſed eius poteſtas eſt reſtricta ꝙ unum dumtaxat ſubcollectorem conſtituat, reuocando unum, & dādo alium ita ꝙ ſemper unus remaneat & non plures.

Epitome.

1 Collectores poſſunt unum tantum ſubcollectorem deputare in qualiter ciuitate & dioceſi.
2 Procurator uel collector habens facultatem deputandi unum loco ſui poteſt unum deputare & reuocato illo alium deputare & hoc eſt quod dicit tota hæc dec.
3 Subſtitutio ſecunda an operetur reuocationem primæ.

Additio,

1 ADditio, iſtud ſummarium ponit factum ſatis clarum,
nam † licet de iure negotiorū geſtor, uel procurator da-
tus ad negotia, poſſit ſubſtituere, etiam ſi non detur fa-
cultas in ſpecie, ut in c. 1. de procu. li. vj. & ſic cum iſte deputa-
tus fuiſſet collector ſtando in ſimplicibus terminis deputationis
ipſe potuiſſet plures ſubcollectores eodem tempore ſubſtituere,
tamen Papa uel camerarius in ipſa deputatione uel per regulā
cancellariæ ſecundum Fely. in. c. cum dilecta de Reſcrip. in. 3.
col. primæ amplia. nu. 56. reſtrinxit facultatem iuris cōmunis, ꝙ
nō poſſet niſi unum dūtaxat in ſingulis ciuitatibus & dioceſibus
2 conſtituere, ſtante hac limitatione modo dubitabatur, † an poſt-
quam ſemel unum deputauit, poſſet eum reuocare, & alium in
eadem ciuitate ſubſtituere, & determinatum fuit ꝙ ſic, ratio du
bitandi fuit, quia cum facultas eſſet tantum deputandi unum
in qualibet ciuitate hoc modo uidebatur duos uel plures depu-
tare in eodem loco, rationem uero decidendi uideas hic, per te le
gendo deciſionem: ſentit etiam dec. iſta, ꝙ ex quo limitatio & re
ſtrictio prædicta non habebat decretum irritans, ualuiſſet depu-
tatio plurium, ut etiam ſentit Fely. in loco ſupra allegato. Quo
3 autem ad ſecundam partem dec. ꝙ † per ſubſtitutionem unius
alter cenſeatur reuocatus non uidetur, heſitādum infra de proc.
ſuper dec. 2. & aduerte ad id quod dicit Fel. ꝙ facultas eſt reſtri
cta per regulam quia bene per regulam reſeruantur tantum be-
neficia unicorum ſubcollectorum ſed non dicitur in ea ꝙ non
poſſint plures deputari.

X.

Summarium.

Licet poteſtas collectorum principalium debeat probari per literas
poteſtas tamen ſubcollectorum poteſt probari per teſtes. 266.

Epitome.

1 Collectorum facultas debet probari per literas.
2 Subcollectorum deputatio poteſt per teſtes.
3 Remiſſoria non datur quando materia poteſt probari per ſcri-
pturas.
4 Priuilegium datur a principe ſine ſcriptura.

1 ADditio, dec. † iſta ceſpitat nec bene uidetur firmare pe
des, tamen pro dec. facere uidetur dec. 5. ſupra de offic.
Vica. ubi commiſſio admittendi reſignationem data p
Epiſcopum ſuo Vicario poteſt probari per teſtes, uide tamē Be
lenci. in tract. de charita. ſubſi. q. iij. ubi late examinat materiam
2 huius dec. & diſtinguit, † quando agitur de probanda facultate,
ad effectum ut ſoluere debentes cauſe ſoluant, & tunc requiri-
tur ſcriptura, quando autem agitur ad effectum probandi reſer-
3 uationem, tunc ſufficiunt teſtes, aduerte tamen ꝙ † hic petebatur
remiſſoria, ut in uerſ. (præterea) & dicit eam non eſſe dandam,
quia poterat haberi recurſus ad libros cameræ, quo caſu in ueri-
tate non datur remiſſoria, ut in dec. 46. de teſti. in anti. ſed etiam
non deberent admitti teſtes in curia propter not. in. c. cum in iu-
re hoc titulo & ſupra dec. 15. de offic. Vica. De materia autem
ſubcollectorum uidebis ſuper dec. 9. infra de præbend. Et nota
ex additione poſita in fine dec. ꝙ princeps ſine ſcriptura dat pri-
uilegium & delegat cauſam ſed non committit legationem ſine
ſcripto, iuxta gloſ. in. c. inſtitutionis. xxv. q. 1. ꝙ tamen non credo
ita ſimpliciter procedere, & uide Fely. qui ſimpliciter tranſit cū
iſta dec. in. c. in noſtra de Reſcrip. nu. 22. dec. uero. 5. de off. Vi-
ca. non obſtat per rationes quas poſui ſupra de Reſcrip. dec. 17.
in fine.

XI.

Summarium.

Si appellans facit committi cauſam & cauſas, quam & quas mo-
uit ſeu mouere intendit, contra appellantem, ſuper certo benefi-
cio cum poteſtate citandi in curia, & extra, & ad partes, docto
de appellatione, poteſt per audientiam procedere contra ip-
ſum. 343.

Epitome.

1 Appellatus committit cauſam quam habet contra appellantē,
docto de appellatione aduerſarii procedere poteſt.

1 ADditio iſta dec. † eſt reperita de uerbo ad uerbum ſupra
de Reſcrip. ultima uide ibi licet ſummaria ſint diuerſa,
& adde Franch. qui aliqua dicit ſuper hoc in. c. oblatæ
col. vj. de appel. & aduerte dum in ſummario dicitur, ſi appellās
uult dicere ſi appellatus facit committi cauſam.

XII.

Summarium.

Executoris poteſtas dati ad prouidendum, ſi ita inuenerit eſſe, &c.
non expirat morte papæ re integra. h. d. uel ſic poteſtas execu-
toris ad prouidendum, cum cauſæ cognitione, ſi eſt ita, non ex-
pirat per obitum mandatoris. h. d. 349.

Epitome.

1 Morte papæ an expiret facultas executorum & quando.
2 Executoris mixti poteſtas non expirat morte papæ.
3 Clauſula, ſi inueneris ſi reperens & ſi tibi conſtiterit.
4 Gratia quando expiret per mortem Pape remiſſiue.

2 ADditio tex. in iſtis deciſionibus † per titulos eſt incorre-
ctus in pluribus uerbis. Ideo uide alias dec. per nume-
ros, quæ ſunt melius correcte: fundamentum totius dec.
noſtræ eſt, ꝙ hic requiritur cauſæ cognitio, & iuris ordo, propter
illa uerba, ſi eſt ita uocato poſſeſſore, de quibus ultimis uerbis nō
fit mentio in ſummario, & ſunt maxime importantiæ, quia † clau-
ſula uocatis uocandis, ſemper facit executorem mixtum. Ita ꝙ
pars debet iudicialiter audiri, ut per Felyn. in. c. de cætero de re
iudi. nu. 10. & præſertim quia ultra illa uerba, uocato poſſeſſore
3 ſequuntur alia uerba, uidelicet, uel † ſi inueneris, quæ etiam im-
portant ſemper parte citata, quidquid dicatur de uerbo repere-
ris, ꝙ id non importet, ut dicunt dec. 14. & 15. de dolo & contu.
in anti. ubi ꝙ idem operantur uerba, ſi conſtiterit, ꝙ uerbum, in-
ueneris, licet in dec. 16. ibidem dicatur quòd in cauſis modicis
non importat partis citatio, circa quas clauſulas uide deciſiones
Egi. 68. 85. & 176. ubi modicam facit differentiam inter inue-
nire, & reperire, imo ponit unum pro alio in. d. dec. 176. & uide
de Reſcri. in anti. 21. & Lapum allega. 15. 61. 103. & 127. & Fe
ly. in. c. ij. de Reſcrip. in princ. nu. 5. qui dicit non eſſe differen-
tiam, inter inuenire & reperire & Seaph. dum tract. de literis iuſti
tiæ fol. 179. uerſ. ſecus forte & in alia impreſſ. 132. & facit deciſ.
26. infra de iudi. ubi etiam uide aliquid de hoc. De hac materia
4 autem † quando gratia expiret per mortem Papæ uideas infra
ſuper dec. 18. de præben.

XIII.

Summarium.

Auditores inter ſe cauſas ſibi ipſis remittunt, ubi eſt dubium de iu
riſdictione, & tenet proceſſus per illum cui remiſſio facta fuit,
h. d. uel ſic, ſi unus Auditor cauſam alteri remittat, ualet remiſ-
ſio, & ſi poſt remiſſionem huiuſmodi procedat, ualet proceſſus
h. d. 362.

Epitome.

1 Auditores ſibi ipſis cauſas remittunt & antequam alius acce-
ptet a remittente non abdicatur iuriſdictio.
2 Cauſæ quando remittuntur ad cancellariam.
3 Proceſſus factus coram duobus ualet parte non opponente.
4 Iudex ꝙ remittit cauſam ad ſuperiorem non poteſt poſtea pro-
cedere ſecus ſi remittat alteri iudici.

ADditio, iſtud ſummarium non comprehendit omnia,
2 quia dicitur etiam in deciſ. ꝙ † unus Auditor remiſerat
cauſam alteri Auditori qui noluit remiſſionem ex ali-
qua cauſa acceptare, & ideo cauſam eandem remiſit ad eundē
qui ſibi remiſerat, qui ſine alia commiſſione cepit procedere.
Quo ſtante dubitabatur an ualeret proceſſus, & ratio dubitandi
erat, quia uidebatur quod ille primus remittens, abdicauerit a ſe
iuriſdictionem, remittendo, ut dicitur in. c. cum appellationibus
& aliis concordantibus hic allegatis, tamen reſolutum fuit ꝙ p
iſtam remiſſionem non amittebatur iuriſdictio, per rationes de
quibus hic, intellige tamen iſta procedere, antequam ille cui re-
miſit acceptaſſet remiſſionem, & cepiſſet procedere ut dicit hæc

dec. Et Fely. in Rub. de Reſcrip. & in c. nonnulli. §. ſunt & alii
nu. 35. eo. ti. & Egi. dec. 730. qa licet commiſſiones in Rota ſint
diſtributiones, tamen illud habet locum a principio uel quando
ex poſt facto contingit dubitari ſuper mala uel in ordinata iuriſ
1 dictione, ut ſentit hæc dec. Tamen † poſtquam unus Auditor cœ
pit procedere, non poteſt non orta difficultate ſuper iuriſdictio-
ne, cauſam alteri Auditori remittere, ſed cauſam ad cancellariã
remittit, ut dicit hæc dec. in fine, cum iſta dec. quòd Auditores
ſe inuicem cauſas remittant concordant infra de iudi. dec. 6. &
in anti. 1. de conſti. & 6. de Reſcrip. ſed omnem difficultatem
tollit bulla innocentii octaui, quæ clariſſime loquitur, ſuper hoc
in primo capite. Nota etiam in iſta dec. illud. quòd Reſcriptũ
ſubreptitium dat iuriſdictionem & adde dec. 65. de Reſcrip. in
anti. & Fel. in c. ad audientiam el. 2. nu. 41. & in c. cæterum de
3 Reſcrip. uide tamen Egi. dec. 485. ubi † ſi cauſa ſit duobus com
miſſa, & ſecundus proceſſit, ad plures actus parte non opponen
te, non cogitur remittere ſed poteſt procedere ad ulteriora. Item
4 nota hic quòd licet † ſi Auditor remittit cauſam alteri, & alter
non acceptat ſed illam remittit eidem, poſſit procedere in cauſa,
& quòd per remiſſionem iudex non deſinat eſſe iudex, ut hic, ta
men bene deſinit ſi illam remittit ad ſuperiorem, & principis cõ
ſiſtorium de quo conſiſtorio uide per Sxt. in probe. in titulo de
epiſcoporum dignitate nu. 22. & in q. 7. regulæ de trie. nu. 2.

XIIII.

Summarium.

Archidiaconus cui commiſſa eſt ab epiſcopo inductio in poſſeſſio
nem beneficii poteſt eam alteri ſubdelegare. 368.

Epitome.

1 Subdelegare poteſt Archidiaconus miſſionem in poſſeſſ.
2 Ratio deci.

1 ADditio, † de hac materia dixi ſupra deci. 3. & 8. & ſup
dec. 4. ſupra de officio Vicarii, quæ uidetur facere con
tra iſtam, ſed in ueritate in hoc caſu, iſte potuit ſubdele-
2 gare † duplici ratione tum quia erat Archidiaconus, ad quem de
iure communi hoc officium inducendi in poſſeſſionem ſpectat,
ut in c. ad hæc & c. ut noſtram de officio Archi. & ſic excita-
batur tantum iuriſdictio, tum quia mittere in poſſeſſionẽ eſt nu-
dum miniſterium, non requirens cauſæ cognitionem, quo caſu,
ſemper poteſt ſubdelegari, ut in diſtinctione deciſ. uide ad mate
riam Franch. in c. cum cauſam de appel. & per Fely. in c. ſuper
quæſtionum. §. ſi uero col. ij. & in c. ſi. §. cæterum hoc tit.

XV.

Summarium.

Tacitus conſenſus partium non operatur ad hoc ut delegatus poſ
ſit procedere extra locum in quo deputatus eſt, h. d. uel ſic con-
ſenſus expreſſus partium requiritur, ut proceſſus factus per dele
gatum extra locum ſibi decretũ ualeat nec ſufficit tacitus. h. d.

Epitome.

1 Iudex delegatus non procedit extra locum niſi de conſenſu ex
preſſo partium.
2 Conſenſus expreſſus ambarum partium requiritur ut delegatus
procedere poſſit extra locum.

1 ADditio iſta † dec. eſt clariſſima quia non ſufficit conſen
ſus tacitus immo ut dicit deciſio non ſufficit conſenſus
unius partis quia tex. in quo fundatur deci. in c. ſtatutũ
§. in nullo quoque de Reſcrip. lib. vj. dicit niſi ad hoc acceſſe-
2 rit expreſſus conſenſus partium. Et ſic † cum expreſſus conſenſus
a iure requiratur non ſufficit tacitus, prout dicitur quando requi
ritur expreſſa mentio ut in iuribus hic allegatis. Quibus adde
Fel. in c. cum olim. el primo de off. dele. in princ. & Sar. q. 11. de
Impe. bene. uacan. per obitum fam. car.

XVI.

Summarium.

Si a duobus delegatis quibus tertius committit uices ſuas, donec
eas duxerit ad ſe reuocandas appelletur ad Papam, ualida eſt
appellatio. h. d. 386. & 387.

Epitome.

1 Appellatio interpoſita coram duobus quibus tertius commiſit
uices ſuas eſt bona præſertim ſi appelletur ad papam.

1 ADditio, dubium erat † an eſſet appellandum ad illum
qui commiſerat uices ſuas, propter c. ſi delegatus in fine
hoc titulo in 6. ſed ille tex. procedit quando erat unus
delegatus ſolus qui ſubdelegauit, & forte etiam ſi non appella-
retur ad Papam, ut ſentit hæc dec. uide ad hoc Fely. in c. ſuper
quæſtionum. §. porro. eod. tit. & omnino Franch. in c. dilecti el
3. de appel. col. iij. nu. 12.

XVII.

Summarium.

Mandatum apoſtolicum epiſcopo ſub nomine dignitatis directũ
eo mortuo, etiam re integra, ſucceſſor confirmatus exequitur, cũ
potius reſpiciat iuriſdictionem quam ordinem, h. d. uel ſic, ele-
ctus confirmatus exequitur mandata apoſtolica, epiſcopo com-
miſſa, ſub nomine dignitatis. 431. & 434.

Epitome.

1 Succeſſor in epiſcopatu exequitur commiſſa anteceſſori ſub no
mine dignitatis.
2 Epiſcopus ante confirmationem nihil poteſt.
3 Epiſcopus ante conſecrationem nõ poteſt exercere ea quæ ſunt
ordinis hic enumerata.
4 Epiſcopus amittit officia per ſolam electionem non tamen be-
neficia.

1 ADditio, cum † iſta dec. concordat deciſ. 30. de Reſcrip.
in anti. & Egi. 262. & uide late per Fely. in c. cam te de
Reſcrip. & in c. quoniam Abbas hoc titulo. Et ſcias
quòd etiam Epiſcopus tantum electus & pronunciatus per pa-
pam exequitur mandata apoſtolica prædicta, quia talis non in-
diget confirmatione & ſtatim poteſt adminiſtrare, ut notat Fel.
in d. c. cam te col. ij. ubi late examinat omnia, uide per eo. Et
2 nota ex hac dec. q † Epiſcopus electus a capitulo uel populo
nihil facere poteſt ante confirmationem Papæ, ut etiam per Fe-
3 ly. in d. c. cam te. Item quòd etiam † poſt confirmationem & an
te conſecrationem non poteſt exercere ea quæ ſunt ordinis Epi-
ſcopalis, ut interuenire conſecrationi alterius Epiſcopi, conficE-
4 re oleum ſanctum, conferre ordines & ſimilia, & ideo † non amit-
tit priora beneficia niſi poſt conſecrationem, licet per ſolam ele-
ctionem etiam uacant officia Auditorum Rotæ, qui ſtatim ap-
pellantur locumtenentes immo tempore Pauli ſecundi ſtatim
promoto Auditore ad epiſcopatum amouebatur a Rota ſed ip
ſe primus ob integritatem Didaci de ocha qui contra ipſum pro
nunciauerat in certa cauſa, ordinauit quòd amplius Auditores
promouendi non amouerentur ſed locumtenẽtes appellarentur.

DE OFFICIO LEGATI.

I.

Summarium.

Legatus de latere poteſt unire beneficium alicui dignitati. Epiſco-
pali h. d. 118.

Epitome.

1 Vnire poteſt legatus in certis caſibus.
2 Citandus non eſt ille qui præſens non poſſet contradicere.
3 Legatus uocato rectore poteſt diſmembrare &c.

1 ADditio iſtud ſummarium eſt defectuoſum in duobus,
uidelicet quia in tex. dicitur † quòd poteſt unire parro
chialem alicui epiſcopali, uel alteri dignitati, ex cauſa
rationabili, in ſummario autem deficiunt uerba illa ex cauſa ra
tionabili, & uerba uel alteri dignitati. Et hoc modo dec. nullam
uidetur

uidetur habere difficultatem,cum iſta deci.concordat ad literã dec.3.co.tit.in anti.& dec.Egi.403.&.513.& uide infra de præben.23.quòd Epiſcopus poteſt unire & ibi habes plures concordantes,ratio tamen dubitandi fuit in hac dec.propter text.in.c.fin.de confir.utili,ubi dicitur quòd legatus non poteſt unam eccleſiam alteri ſubijcere uel in perpetuum conferre monaſterio, ſed in hac dec.reſpondetur quòd procedit ille text.quando nimium præiudicaretur ordinario,& beneficium totaliter, a iuriſdictione,& obedientia ordinarii eximeretur & ſubtraheretur,qđ hic non cadit,quia ſibi remanet ſubiectio & obedientia ſeu correctio. Item in iſta impreſſione per titulos habes unam additionem quæ non eſt in alijs,& in alijs habes unam quæ non eſt in
2 iſtis ideo uideas illam per te,additio enim iſta dicit quòd † Rector eccleſiæ quæ unitur non eſt uocandus,quia ſi eſſet præſens non poſſet contradicere,& idem dicit de capitulo cuius conſenſus non eſt requirendus,ſecundum eum licet. litera ſit corrupta, ponitur enim uerbum, narrandus, pro uocandus. Et ad iſta uide dec.ſequentem quæ hoc dicit ad literam. Aduerte tamen
3 quòd Egi.d.dec.403.dicit † legatum poſſe unire diuidere & diſmembrare rectore tamen uocato & ſic uidetur in hoc contrarius ſed conſidera pro concordia,ſi dici poſſit,quòd dum dicit rectorem uocandum,loquitur quo ad dimembrationem & alienationem bonorum,uide etiam ad materiam quid quando beneficiũ eſſet reſeruatum per Petrum de Peruſio in tract. unionum.q.3. & p Ene.de Falco.in tract.reſer.q.4.principali, effectu.23.fol.44.& per Staphi.fol.81.& Silua.q.3. ſecunda partis & alia in materia uide infra de exceſſ. præla.dec.1.

II.

Summarium.

Legatus de latere poteſt unum beneficium alteri dignitati etiã epiſcopali,in ſua prouincia unire,cum etiam epiſcopi hoc poſſint & in facienda tali unione rector beneficii,uniri neceſſario uocandus non eſt nec in cauſa neceſſarius eſt conſenſus capituli. 58.

Epitome.

1 Conſenſus capituli non requiritur quando legatus unit ex cauſa.

1 ADditio † in præcedẽti fuit ſatis dictum, iſta etiam illam magis declarat,& uide ad materiam unionis etiam per Fel.in.c poſtulaſti,de Reſcrip.nu.22.

III.

Summarium.

Legatus uel nuncius Apoſtolicus,habẽs poteſtatem beneficia qualitercunque uacantia,& indebite occupata conferendi, confert deuoluta,ſed non reſeruata,h.d.uel ſic,reſeruata beneficia, non comprehendũtur,ſub nomine beneficiorum,qualitercunque uacantium. 119.

Epitome.

1 Legatus confert beneficia deuoluta ſed non reſeruata.
2 Reſeruatio ſpecialis aliquando eſt fortior generali ut hic.
3 Beneficium deuolutum non dicitur reſeruatum.
4 Papa confert deuoluta ut ordinarius.

1 ADdi.iſta † dec.eſt repetita de uerbo ad uerbum in anti.dec.ultima hoc titulo. Deciſio eſt clara quòd uirtute iſtius facultatis legatus non poteſt conferre generaliter reſeruata,per iura in deciſione allegata,& facit ad hoc deci.18. infra de præben.cum qua concordat Egi.dec.710.&.549.& licet dec.noſtra uideatur loqui de generaliter reſeruatis tantum, & ſic ꝙ uellit poſſe conferri ſpecialiter reſeruata licet in ſumma no deficiat uerbum generaliter,tamen idem magis eſt dicendũ
2 † in ſpecialiter reſeruatis, per ea quæ notat Æneas de Falco.in tract.reſerua.in.4.præludio.q.2.princ pali.fol.7.nu.4.& in.6.effectu.quartæ.q.principalis priuilegiis nu.11.fo.33.ubi in effectu concludit ꝙ reſeruata ſpecialiter,difficilius ueniũt facit ad hoc etiam dec.4.infra de præben.& dec.9.de conceſſ. præb.in anti. ubi ꝙ habens facultatem conferendi reſeruata, poteſt cõferre ẽt generaliter reſeruata uacantibus per obitum apud ſedem duntaxat exceptis. Dum autem in prima parte, ſummarii dicitur ꝙ legatus iſte poterit conferre deuoluta,iſto caſu,ſed non reſer-
3 uata,dec.noſtra in hoc non dubitauit,quia † beneficia deuoluta ad Papam ob negligentiam ordinariorum non dicũtur nec ſunt reſeruata,licet ordinarii illa conferre non poſſint ut in.c.licet de ſupplen.neg.præla.& habetur late in dicto tractatu, & eodem
4 effectu nu.7.& per Lapũ. alleg.84.nu.5. Nam † Papa,talia beneficia confert.ut ordinarius,ut per eundem Æneam in.d.tract. 2.q.principali nu.11.fol.9. Immo.Egi.dec.106.in terminis, dicit ꝙ legatus confert deuoluta ad Papam per tex.in.c.uenerabilis de præben.cum ibi not.& ad hoc & alia ſupradicta uide ſupra de ſup.neg.præ.dec.uni.nu.1.7.&.8.

IIII.

Summarium.

Legatus de latere ſuper pluralitate beneficiorum incompatibilium diſpenſare non poteſt. 286.

Epitome.

1 Legatus non diſpenſat ſuper pluralitate beneficiorum.

1 ADditio iſta † dec.eſt clara non curaui quærere, concordantes,uide in tract.de benefi.q.3.ſecundæ partis principalis,& Fel.in.c.nonnulli.de Reſcrip.in princ.& in c.At ſi clerici de iudi.

DE PROCV.

I.

Summarium.

Quod ſi poſt factum commiſſionem,de ſpetiali mandato Papæ, cum poteſtate citandi ad partes,reus cõſtituat procuratorem ad cauſas duntaxat legitimæ deuolutas,poteſt in cauſa,cum dicto procuratore procedi.h.d. 19.

Epitome.

1 Mandatum ad cauſas deuolutas comprehendit cauſas de ſpetiali mandato Papæ in curia commiſſas ſi fiat poſt talem commiſſionem.
2 Notitia commiſſionis præſumitur quando mandatum datur poſt cauſæ commiſſionem.
3 Clauſula quatenus cauſa ſit legitime deuoluta quando cauſa committitur de ſpetiali mandato papæ parum operatur.
4 Clauſula cum poteſtate citãdi extra Cu.parum operatur quia ſufficit conſtare de mente papæ ꝙ uoluit cauſam in curia cognoſci.
5 Clauſula quatenus cauſa ſit legitimæ deuoluta & clauſula etiam ſi non fuerit legitimæ deuoluta quid importent.
6 Mandatum ad cauſas deuolutas comprehendit cauſas etiam poſt mandatum commiſſas & deuolutas, præſertim ſi procurator det iura in cauſa.
7 Mandatum ad omnes cauſas comprehendit futuras.

1 ADditio,iſta † dec.plura continent,& quantum ad contenta in ſummario,uidelicet quando mandatum fit poſt commiſſam cauſam nulla uidetur difficultas,& cũ iſta dec.concordat infra.31.in ratione ſui,& deciſ.13.de Reſcri.& 33.hoc titulo in anti.& Caſſa.dec.2.co.tit.in fine.& ratio deciſionis eſt quia ex quo Papa committit cauſas in curia ſatis, cauſa dicitur deuoluta: facit in propoſito quòd licet cauſa, non deuoluatur quo ad reum,quando appellatio nulliter & non ſeruata forma cle.cauſam de electio. intimatur uel citatio fuit male
2 executa,tamen † ſi poſt talem executionem nulliter,factam reus conſtituat procuratorem præſumitur ꝙ habuerit notitiam citationis,& cum tali procuratore procedi poteſt,ut infra de dolo & contu.dec.11.&.17.in fine & per Egi.dec.364.&.539. Quo ca-
3 ſu,etiam ꝙ tale mandatum diceret † quatenus cauſa eſſet legitime deuoluta,illa clauſula ,nihil deberet importare per rationem dec.noſtræ de qua ſupra,quæ etiã uidetur millitare in hoc caſu immo dec.noſtra,id expreſſe dicit,in uerſ.fortius procedit hæc concluſio. Et aduerte ꝙ multum refert cauſam fuiſſe cõ

miſſam de ſpeciali mandato Papæ,ut dicam infra de appella.
deciſ.3.& hoc in ſpetie ponderat in hoc propoſito deciſ.18.de
dolo.in anti.dicens ꝙ ſi cauſa etiam eſſet ſimpliciter deuoluta,
per appellationem interpoſitam & intimationem ſufficeret & li
4 cet dicatur hic iſta procedere †ſi fuerit dictum cum poteſtate ci-
tandi extra curiam quaſi uellit dicere ꝙ requiritur clauſula cũ
poteſtate citandi in curia & extra Aduertendum eſt ꝙ Caſſ.de
ci.4.de Reſcrip.& Sat.q.1 prohe.dicunt ꝙ etiam ſi non dica-
tur cum poteſtate citandi extra curiam nihilominus poteſt de-
cerni citatio,tamen propter hoc,non euacuatur intentio ſeu ra-
tio dec.noſtræ quæ fundatur in certa,ſcientia papæ ult.n.dec.
ꝙ conſtet mentionem Papæ fuiſſe auocare cauſam de partibus
& ꝙ cognoſceretur in curia quod de facili deprehendi poteſt:
Immo non ſubuenit mihi pro nunc ꝙ poſſit dari cauſa quin
ſemper habeatur certitudo ꝙ Papa uoluit cauſam tractari in
curia,quando ſignat commiſſionem & cauſam in curia commit
5 tit†niſi ſignatura diceret prout hic præſupponitur in.iij.colum.
uidelicet audiat talis Auditor, ſi cauſa ſit legitimæ deuoluta,
quæ clauſula hodie non praticatur immo ſolet apponi paſſim
clauſula,ẽt ſi cauſa huiuſmodi,non fuerit, ad Romanã Curiã
legitime deuoluta,nec in ea de iuris neceſſitate tractanda, quæ
clauſula,ut plurimum eſt ſuperflua niſi in cauſis appellationum
in partibus intimatarum iuxta.d. Clem. licet multi in ſtalcan-
do apponant mille clauſulas ſuperfluas & uentoſas. Ponitur
tamen aliud dubium in.ij.col. huius dec. & col.fin.uerſ. ſed po-
6 ne,ubi concludit ꝙ etiam †ſi procurator conſtituatur ante cãm
commiſſam uel appellationem intimatam,ad omnes cauſas mo
tas & mouẽdas legitime tamen deuolutas & reſoluitur ꝙ uetuit
etiam cauſe poſtea deuoluende & quæ tempore mandati non
erant deuolute quia uerbum,deuolutas,refertur ẽt ad mouendas
licet poſtea deuolutas,& concluſionem tanto magis dicit proce
dere ſi procurator poſtea det iura , quia dominus mittendo in
formationem uidetur ratificaſſe,dubitãdum tamen eſſe dicit col
lector dec.ibi,ſi mandatum non eſſet ſpecialiter ad certam cãm
cũ certa perſona ſed generaliter tantum,contra tamen iſtã cõcluſ
ſionem habes in terminis dec. Egi.470.&.575. licet litera iſtius
ſub nu.575.ſit corrupta,& alia.470.fundet ſe in uerbo aſtringi-
tur quod eſt præſentis temporis ideo crederem,ꝙ mãdatum ex-
penderetur ad omnes cauſas deuoluendas quia uerbum, deuo-
lutas,poteſt applicari ad tẽpus futurũ ut hic,imputet.n. ſibi do-
minus q̃ potuit legem clarius dicere ſicut dicitur infra eo.ſuper
dec.32.ubi ꝙ mandatum comprehendit cauſas poſtea exortas,
uidebis ibi.habes etiam hic unam additionem in qua dicitur,ꝙ
7 †ſi conſtituo procuratorem ad meas cauſas ſi de præſenti nul-
las cauſas habeã mandatum extenditur ad futuras ſecus ſi de
præſenti aliquas cauſas habeam , licet dec.30.eo.tit.in anti.di-
cat,non uenire aliquo modo cauſas futuras,niſi dicatur:& idem
ſentit Bu.dec.3.eo.tit.licet non reſoluat.contra tamen prædicta
☞ 99 reſolutum fuit per Dominos in una * Placẽtina bonorum de
palla uicinis coram Reuerendo domino Iacobo Puteo Rotæ
decano ubi uoluerunt domini ꝙ mandatum ad oẽs,& ſingulas
cauſas,cõprehendere debeat ẽt cauſas futuras licet conſtituens
tempore conſtitutionis haberet alias cauſas,fundamentum fuit
in doctri. Alex.in Apoſtolis ad bar.in.l.damni infecti.§ ſi his q̃
in uerſ.futuras cauſas.ff.de dam.infec.& uide ad hoc Pariſiũ
conſ.41.col.ij.& facit in propoſito ad prædicta. Egid.dec.306.
ubi ꝙ ꝓcurator ad cauſas deuolutas põt dicere in curia de nul-
litate proceſſus agitati contra eũ,ſuper cã quæ uere non erat de
uoluta,quia quo ad hoc,cenſetur habere mandatum,& facit ẽt
ad hoc,ꝙ hic dicitur,ꝙ licet procurator qui habet in mandato
clauſulam ad proſequendũ appellationẽ,ꝙ ſi recipit mandatũ
ſine proteſtatione,tenetur proſequi uide Egid.dec.346.Et quid
importent illa uerba dec.de ſpeciali mandato uide Egid.deci.
747.&.556.

II.

Summarium.

Si dominus in ſecunda inſtantia,ſine proteſtatione, alium procurã
torem conſtituat,primum qui litem conteſtatus fuerat reuocaſſe
cenſetur.h.d. 21.

Epitome.

1 Procurator etiam dominus litis reuocatur ſi dominus eius in ſe-
cunda inſtantia alium conſtituat.
2 Reuocatio procuratoris quando intimanda & quomodo.
3 Procurator dominus litis debet citari & non principalis licet in
ſummariis poſſit uterq; citari.
4 Procurator datus poſt litem conteſtatam an poſſit ſubſtituere.

1 ADditio,deciſ.†iſta eſt ſatis clara,& habet plura capita
circa reuocationem procuratoris,quæ uideas per te.con
cordat cum ea dec.25.eo.tit.in anti.& Egi.dec.531.Et
facit ad materiam infra dec.4.&.14.hoc titulo in anti.& Caſſ.
qui multa dicit in propoſito in dec.2.de appel.& præſertim dũ
2 dicit,ꝙ licet † reuocatio debeat intimari iudici,uel parti,tamen
illud habet locum,quo ad præiudicãdum aduerſario, ſecus quo
ad præiudicium reuocantis,de qua materia reuocationis procu
ratorum,& quando,& quomodo debeat intimari, & in quibus
cauſis intimatio non ſit neceſſaria uide latiſſime,per Fely.in.c.
ex parte decani.col.iij. cum duabus ſequentibus de Reſcrip.
ſtilus tamen eſt ꝙ reuocationes procuratorum ad reſignandum
& ſimilium reuocantur penes cancellariæ & cameræ notarios &
huiuſmodi intimatio ſufficit quia uidetur facta principi, quod
tamen dixerunt domini in una Gerundẽ.corã domino de Graſ-
ſis in his quæ non poſſunt expediri niſi in manibus Papæ ſed in
extinctione penſionis & caſſatione regreſſus quæ poſſunt fie-
ri coram quocunque notario talis intimatio non ſufficiebat : ſed
ꝙ in illo caſu ex quo fuerat conſtitutus procurator ad caſſandũ
regreſſum non erat fienda ſibi aliqua intimatio cum licet ipſe ha
beret titulum beneficii illius ad quem erat reſeruatus regreſ-
ſus,tamen non agebatur de præiudicio ſeu incomodo pecunia-
rio,quod requirit ad hoc ut ſit neceſſaria intimatio ſecus ſi agit
tantum de præiudicio reuocantis allegabatur deci.11. hoc titu.in
anti.Fely.in.c.ex parte decani de Reſcrip.nu.17.Aymus cõſi.
76.qui ſatis clare loquitur & idem eſſet quando eſt conſtitutus
procurator ad reſignandũ niſi eſſet cle.1.de ren. quam crediderim
ſem etiam procedere in caſu iſto cum dicatur ibi id eſſe ne fiat
uariatio inter perſonas eccleſiaſticas . Et circa ultimam addi-
3 tionem † ꝙ debeat citari procurator dominus litis adeo qđ non
ſufficiat citare principalem,uide Decium.in.c.in nomine domi
ni.nu.36.de teſtib.ubi dicit hoc non procedere in cauſis ſumma
riis:ut etiam ſentit hæc deciſ.& Roman. ſingul.xx. Et ad pro-
poſitum etiam uide.Fely.in.c.cum.M.de conſti.nu.10.ubi di-
4 cit ꝙ†procurator datus poſt litem conteſtatam non poteſt ſub-
ſtituere pro quo uide,etiam dec.28.hoc titulo in anti.ubi procu
rator ſubſtitutus,a procuratore domino litis, poſtquam eſt effe-
ctus dominus litis poteſt etiam ipſe ſubſtituere.

III.

Summarium.

Proceſſus cum uno,uel pluribus procuratoribus,ſimul non inſoli-
dum conſtitutis factus,ualet & tenet,in cauſa beneficiali : quia
ille cũ quo eſt proceſſum uidetur,p iudicem eſſe electũ, uel ſic
procuratoribus ſimul,non inſolidum conſtitutis,ualet proceſſus
cum uno tantum,habitus aliis ſe non opponentibus quia ille ui-
detur electus. 107.

Epitome.

1 Procuratoribus pluribus ſimul & non inſolidum conſtitutis ua-
let proceſſus factus cum uno in cauſis beneficialibus.

1 ADditio,dec.†iſta de plano procedit in cauſis beneficia-
libus per tex.hic allegatum & notat Oldra. conſ.130.
in.2.dubio.

IIII.

Summarium.

Per ſecundam procuratoris ſubſtitutionem primus ſubſtitutus re-
uocatus eſſe cenſetur.h.d.uel ſic,procurator primo ſubſtitutus
intelligere reuocatus per ſecundum. 125.

Epitome.

1 Procurator ſubſtitutus etiam cum clauſula ꝙ per quamcunque
comparitionem non intendebat eum reuocare,cenſetur reuo
catus per ſecundam ſubſtitutionem.

2 Procu-

2 Procuratorum reuocatio non inducitur per plures comparitiones & ſubſtitutiones etiam ſi in aliqua non ſit clauſula ꝙ non intendit reuocare, ſi in ultima reperitur dicta clauſula.

3 Clauſula ꝙ per quemcumq; actum &c & ꝙ non intendit ſubſtitutum reuocare.

ADditio † addendum etiam eſt ad ſummarium clauſula, de qua in deci. uidelicet etiam ſi in ſecunda ſubſtitutione, proteſtatum ſit, quòd propter aliquam comparitionem, non intendebat eum reuocare, quia aliud eſt comparere aliud eſt ſubſtituere, uel reuocare & iſta ſola ratio tibi ſufficit ab intellectum dec. Cum iſta deciſ. concordat Egid. dec. 530. loquens tamen in conſtituente ubi ꝙ primus cenſetur reuocatus etiam ſi ſecũdus non acceperit, Ad iſtam dec. & illius materiam facere uidetur deciſ. Egid. 590. ubi ponitur caſus, ꝙ procurator primo ſubſtituit Albertum ſecundũ Bernardum, ſine proteſtatione. tertio comparuit, in cauſa cum proteſtatione: quòd non intendebat ſubſtitutos reuocare, & appellauit, ac ſtatim ſubſtituit, Goffredum, ſine proteſtatione, dubitatur, & demum deciditur, quòd primi procuratores, non cenſentur reuocati, & ſic nec per ſecundam ſubſtitutionem erat reuocatus primus, nec per tertiam erant reuocati alii, duo prædicti: ſed iſtud contrarium declaratur per deciſ. ſequentem eiuſdem 591. ubi uult, quòd illa proteſtatio facta, ultimo loco, nedum præſeruat ſecundum ſubſtitutum, ſed declarat etiam animum ſuum, ꝙ quando ſubſtituit ſecundum, non intellexit reuocare primum, quod uerum credo, quo ad futura & etiam quo ad præterita, ſi interim ille primus nullos actus feciſſet nomine illius, quia iſta declaratio non eſt proprie declaratio ſed eſt quædam ratificatio, quæ non poteſt, retrotrahi in præiudicium tertii, ad iura uulgaria ut etiã declarat Caſſad. deciſ. 4. de probat. nume. 7. Et ad hoc facit alia deciſ. Egid. 454. ubi licet per comparitionem domini in cauſa, quando non præceſſit proteſtatio de qua ſupra, ſubſtitutus cenſetur reuocatus, nihilominus ſi Dominus poſt cõſtitutionem procuratoris bis compareat, & litẽ cõteſtetur non cenſetur reuocare procuratorem, ſi poſt iſtas duas comparitiones & lite per eum conteſtata compareat, & proteſtatur tunc quòd non intendit reuocare &c. & dictus procurator primo conſtitutus cum parte aduerſa non contradicente poſtea procedat, ualebit proceſſus, per tres rationes de quibus ibi, quæ ſeruiunt ad corroborationem intentionis meæ, licet deci. ſit aliqualiter corrupta, & ad id ꝙ dicebam de ratificatione facit dec. 10. hoc titulo in antiq. & 13. infra de conceſſ. præben. Aduerte tamen in iſta materia, ꝙ clauſula de qua in deciſione, ꝙ per quancumque comparitionem uel quemcumque actum non intendit reuocare, hodie de ſtilo taliter concipitur ꝙ ceſſat omnis dubitatio, nam adducitur clauſula, ꝙ non intendit ſubſtitutum reuocare, niſi expreſſe duxerit reuocandum. unde ſic cedit illud ꝙ dictum fuit ſupra titu. præcedenti deciſ. 25. tamen Egid. uidetur tenere contra opinionem meam deciſ. 565. licet mihi non placeant eius dicta quia non reſpondet ad uerbum, (expreſſe) uideas per te, & ad iſtam materiam uide infra deciſ. 30. in fine & infra. 18. 20. & 12.

V.

Summarium.

Subſtitutus qui litem conteſtatus eſt alium ſubſtituere poteſt, quia dominus litis effectus eſt. 122.

Epitome.

1 Procurator ſubſtitutus dominus litis effectus poteſt alium ſubſtituere.

2 Procurator qui fuit ſubſtitutus poſt litem conteſtatam ſi aliquẽ actum fecit poteſt ſubſtituere.

1 ADditio, iſta † deciſ. eſt clariſſima in ſubſtituto qui litem conteſtatus eſt: ſed dubium eſt in additione hic poſita,
2 ubi dubitatur an † ille ſubſtitutus qui litem non eſt conteſtatus. Sed ea conteſtata fuit ſubſtituens, & aliquem actum fecit, & deci. Idem dicit eſſe in iſto, licet ſi nihil feciſſet nõ potuiſſet ſubſtituere ut dicitur doc. in l. nihil de procu. Et ad hoc fa-
100 cit dec. facta in cauſa *Salamãtina Abbatiæ ſancti Saturnini coram. D. Rauellẽ. ubi reſolutum eſt ꝙ ille qui obtinuit tres ſententias & reuocauit poſtea procuratorem ne contra eum procederetur in cauſa reſtitutionis quam aduerſarius commiſerat non potuit reuocare illum procuratorem ut per Egid. deci. 183. & ibi dictum fuit incidenter ꝙ dominus litis effectus reuocari non poteſt inuito aduerſario ut per Felyn. in. c. ex parte decani de Reſcriptis col. pen. uerſ. not. ea gloſ. quod tamen indiſtincte non procedit. Concordant cum iſta: dec. 8. infra eo. & 28. eo. tit. in antiq. & Biſrg. 9. Quando uero ſubſtituens moritur re integra, an ſubſtitutus cenſeatur reuocatus uidebimus infra ſuper dec. 33. & per Egi. dec. 6.

VI.

Summarium.

1 In cauſa beneficiali ad agendum non admittitur coniuncta perſona ſine mandato, licet in temporalibus admittatur cum cautione de rato. h. d. 142.

Epitome.

1 Coniuncta perſona non admittitur ſine mandato in cauſa beneficiali.

2 Coniunctus non admittitur pro coniuncto quando requiritur mandatum ſpeciale.

3 Coniuncti poſſunt prodeſſe ſed non obeſſe.

1 ADditio, cum iſta † deciſ. concordat Egid. 682. Et facit etiam deciſ. 34. hoc titulo in antiq. intelligendo eam in cauſa prophana, quia dicitur ibi ꝙ coniuncta perſona admittitur ad deffenſionem in tali cauſa, ſecus inferendo in cauſa beneficiali, licet non poſſit alium procuratorem conſtituere. Item etiam ad hanc deciſ. applicari poteſt deciſ. 35. infra eod.
2 titulo in fin. ubi ꝙ † in cauſis ſpiritualibus quæ æquiparantur beneficialibus ſicut dicitur de matrimonialibus requiritur mandatum ſpeciale: quo caſu coniunctus non admittitur ut per Felyn. in loco de quo infra, licet illa deci. non procedat in mandato, ad iudicia ut uidebimus infra deciſ. 17. Contra tamen hoc, & ꝙ immo coniuncta perſona poſſit procuratorem conſtituere, habes dec. 16. infra eo. ubi uidebis. Et uide de hac materia ad ſatietatem, per Felyn. in. c. nonnulli. §. ſunt & alii in. 8. & ult. Falen. col. xiiij. num. 41. de Reſcriptis & in. c. coram num. 6. de offic. dele. & in. c. cum. M. de conſti. nume. 25. & 27. & per Caſſa. dec. 6. ut lite penden. & deciſ. 40. ſuper regulis nume. 4. Et an in aliis materiis admittatur coniuncta perſona, uidebimus infra de conceſſ. præbend. deciſ. 9. Et conſidera ad ea quæ dicit, deci.
3 iſta in fine, ꝙ bene † coniunctus poteſt afferre utilitatem, ſed non incommodum quod uidetur durum tamen pro hoc uide deciſ. 13. infra de conceſſ. præbend. & deciſ. 1. hoc titulo in antiq. Et ad prædicta facit. d. deciſ. 35. infra eo. ubi ꝙ nedum coniuncti: ſed ſimplices deffenſores admittuntur in criminalibus, & in deciſ. 36. infra dicitur quòd canonici admittantur pro canonicis etiam ad petendum abſolutionem ſimplicem non tamen ad cautellam, de qua uide per Fely. ubi ſupra. Et an deffenſor iſte poſt litem conteſtatam poſſit reuocari uide per Fel. in. c. ex parte decani de Reſcrip. in fine infra.

VII.

Summarium.

Procurator non poteſt ante acceptationem mandati ſubſtituere. 145.

Epitome.

1 Procurator non poteſt ante acceptationem ſubſtituere quod intellige ut infra.

2 Procurator ſubſtituens in omnibus cauſis non uidetur ſubſtituere niſi in illis in quibus acceptauerat.

3 Proceſſus factus per procuratorem de cuius mandato non conſtat an ualeat.

4 Procurator tenetur acceptare mandatum & non ſufficit illud datum fuiſſe in actis per alium.

5 Mādatum etiam generaliter datum in alia cauſa inter eaſdem-met partes uertente non ſuffragatur.

1 ADditio, dec.† ſta in principio dicit multa quæ nō comprehenduntur in ſummario,& in finalibus uerbis dicit totum oppoſitum illius q dicitur in ſummario, uidelicet q immo ualent geſta per procuratorem antequam recipiat mandatum ſi poſtea illud ante ſententiam producatur, ſed aduerte, quia etiam ego non intelligebam, principium huius deci. antequam uiderem dec. Egid.272. quæ aperuit mihi oculos intellectus. Conſtructus enim uerborum huius deci. eſt inculcatus,& oportet facere punctum poſt uerbum ſubſtituendi: Et in
2 telligendo in caſu de quo loquitur Egid. crederem q† ſubſtitutio non tenuiſſet niſi ſubſtitutus docuiſſet. Subſtituentem acceptaſſe onus illius cauſæ. Nam ego certe ſcio me conſtitutum eſſe procuratorem, in pluribus cauſis quarum cauſarum onus nō recepi, nec recipere intendo,& ideo ſi ſubſtituerem procuratorē in omnibus cauſis, in quibus ego ſum conſtitutus procurator, ut ponitur hic caſus intelligendum eſſet de cauſis in quibus onus acceptaſſem, quia de aliis non cogitaui nec præſumendum eſt q cogitauerim uerba enim non extenduntur ad ea quæ quis mēte uerſimiliter non cogitauit, ad iura uulgaria. Summabis igitur iſtā dec. ſic, procurator conſtitutus ad certā cām cū poteſtate ſubſtituendi, ſi antequam acceptet onus cauſæ, ſubſtituat unum procuratorē in omnibus cauſis in quibus erat procurator non uidetur quo ad iſtam cauſam ſubſtituiſſe. Et pro uera intelligen-
3 tia iſtius dec. uide deciſ.19. hoc titulo in anti. ubi habes† an ualeant geſta per procuratorem de cuius mandato nō conſtat, dummodo poſtea appareat,& uide Curci. Iuniorem q multum laborat ſuper hac dec. conſ.63. Et ſcias unum in propoſito q dicit
4 Egid. dec. 681. uidelicet q licet Tertius det mandatum per cōpulſum uel alias, in quo dicatur te eſſe conſtitutum procuratorē niſi tu compareas & acceptes poteſt procedi per audientiam cōtradictarum te non citato, Pro quo facit illud q alias fuit reſo-
101 lutum, in una * Lucana canonicatus coram Bo. Me. d. Io.
5 Mohedano Epiſcopo Rauelen. ubi † fuerat datum mandatum generale, pro Laurentio de Medicis in una alia cauſa, contra Antonium Brachium, qui citari fecerat eundem Laurentium, etiam ſuper dicta cauſa Lucana & uidens mandatum non eſſe productum in cauſa Lucana, proceſſit per audientiam, non citato tali procuratore,& Domini uoluerunt proceſſum huiuſmodi ſuſtinere: Moti tamen etiam certis coniecturis q mandatum non eſſet bene clarum pro ambobus cauſis: Et ſimiliter facit reſolutio facta in cauſa Conchen. beneficii de Vilar de qua dixi ſupra de Reſcrip. dec. 2.& q ualeat ſubſtitutio in omnibus cauſis in quibus ego ſum procurator uide infra dec.33.

VIII.

Summarium.

Subſtitutus ab eo qui habuit mandatum a domino, cenſetur ab eodem domino conſtitutus & idem poſt litem conteſtatam poteſt alium ſubſtituere. 146.

Epitome.

1 Subſtitutus ab eo qui habuit mandatum a domino cenſetur conſtitutus ab ipſo domino.
2 Subſtitutus a procuratore domino litis non ui mandati non uidetur ſubſtitutus a domino.

1 ADditio, † de iſta materia ſatis dictum fuit ſupra, dec.5. uide ibi, aduerte tamen q† ſubſtitutus a procuratore domino litis effecto & non ui mandati non uideatur, a domino conſtitutus ut per Egid. dec.6.& infra dec.33.

IX.

Summarium.

Procurator conſtitutus ad agendum appellandū, & proſequendū compellitur proſequi, ſi appellet. h.d. uel ſic, procurator qui ſimpliciter mandatum acceptauit, ad agendum, deffendendum appellandum, & appellationem proſequendum, compellitur proſequi appellationem, per eum interpoſitam, ſi mādatum ad hoc extenditur. h.d. 147.

Epitome.

1 Procurator ad appellandum cogitur proſequi appellationem per eum interpoſitam.
2 Procurator tenetur proſequi in caſu præmiſſo etiam ſi quando appellauit ſit proteſtatus q non intendebat proſequi.
3 Procurator debet dare mandatum per compulſum ſi uult limitate acceptare alias tenetur facere omnia de quibus in mandato.
4 Procurator ſibi præiudicat recipiendo mandatum ſi non proteſtatur a principio.
5 Procurator ad audiendum ſententiam appellat ut infra.
6 Procurator cogitur etiam deffendere in cauſa reſtitutionis.
7 Procurator qui non habet mandatum ad proſequendum nō poteſt acceptare terminum, x. dierum qui datur cum reuerentialibus.

1 ADditio, † iſta ultima uerba ſummarii, ſi mandatum &c. ſunt ſuperflua, potuiſſet melius addi q † tenetur proſequi,
2 etiam ſi quando appellauit proteſtatus fuerit q non intendebat proſequi, quia illa proteſtatio nō ſuffragatur, potuiſſet bene a principio, quando acceptauit onus procurationis, limitate acce
3 ptare, ut dicit dec.3. hoc titu. in anti. Quod tamen intellige, † ſi dedit mandatum per compulſum, alias ſi ipſe ſimpliciter produxiſſet mandatum non potuiſſet limitate acceptare,& ita quotidie ſeruatur,& hoc etiam ſentit, d. dec. quæ dicit: poterit proteſtari q non intendit recipere mandatum,& ſic præſupponit mādatum non eſſe receptum tempore proteſtationis: quod † per rece-
4 ptionem mandati ſine proteſtatione ſibi præiudicat ſicut per receptionem literarum præiudicialium ut per doc. in l. quæ dotis ff. ſol. mat. Cum iſta dec. concor. dec. Biſeg. 2. hoc tit.& infra deci.26. in fine,& Egi. dec.346.& ſupra deci. 2. col. ij. Si autem
5 † mandatum tantum diceret ad audiendum ſententiam nō poſſet appellare, ut dicit dec.5. eo. tit. in antiq.& Biſe. 2. hoc titu. Dicit tamen Egi. dec. 283. quem ſequitur Caſſa. dec. 2. hoc titu.
6 q† Procurator ad agendum,& deffendendum, qui pro ſe ſententiam obtinuit, q̄ tranſiuit in rē iudicatā cogitur deffendere dominū in cauſa reſtitutionis, ex aduerſo obtente. Et ad præmiſſa omnia uide Fel. in c. cum olim el. 2. de offic. dele.& in c. cum cauſam, de re iudi. ubi late, q procurator poteſt facere quæ ſunt connexa,& ponderat dec. Biſeg. quæ dicit ad audiendum ſententiā duntaxat. Et nihilominus uult q poſſit appellare,& ideo cogitabam q quando diceret,& ad appellandum, q eadem ratione poſſet proſequi, ſed an in hoc caſu & præcedenti cogi poſſit ad proſequendum cogita quia licet poſſit ſi uult tamen nimis graue eſt q cogatur, regulariter enim procurator non cenſetur datus
102 ad ſecundam inſtantiam niſi dicatur & ideo cū in una * Bononien. parrochialis de monte maiori coram Bo. Me. Marcho
7 Antonio Marſchotto Bononienſi tunc Rotæ decano † procurator q non habebat mandatum ad ſecundam inſtātiam appellaſſet & Auditor dediſſet reuerentiales cum termino decem dierum fuit reſolutum q illa præfixio termini non potuit recipi per illum in præiudicium domini qui habebat annum.

X.

Summarium.

Si citatus perſonaliter, per procuratorem compareat,& procedat in cauſa, ualet proceſſus. h.d. uel ſic, geſta per procuratorem, domini in cauſa criminali perſonaliter citati ualent. 151.

Epitome.

1 Procurator ſi compareat pro citato ad perſonaliter comparendum ualet proceſſus parte non opponente ante concluſionem.

1 ADditio, iſtud ſummarium modicum ualet, quia in effectu † deciſ. dicit quòd ſi dominus citetur, ad comparendum perſonaliter,& mittat procuratorem q ualent geſta per eum parte non opponente, licet repelli poſſit quādocūq; ante concluſionem, in cauſa non autem poſt, uide ad iſtam dec. infra. dec.37. ad longum.

Summa-

XI.

Summarium.

Procurator in prima inſtantia ſubſtitutus, non poteſt per collegam procuratorem, in ſecunda inſtantia reuocari. h.d. 161.

Epitome.

1 Subſtitutus ab uno ex duobus procuratoribus non poteſt per alterum reuocari.

1 A Dditio, † iſta uerba, in ſecunda inſtantia, ſunt ſuperflua quia nullo modo, & nullo tempore collega poteſt reuocare, per rationem huius dec. uidelicet quia ſicut nõ poſſet reuocare collegam. Ita nec ſubſtitutum ab eo: facit io propoſito dec. 16. hoc titu. in anti. ubi dubitat ſed non reſoluit: & ſe remittit, quando duo ſunt procuratores & unus confitetur alter negat.

XII.

Summarium.

Valet procuratorium ad cauſas ſolo ſigillo autentico, ſine ſubſcriptione Notarii ſigillatum, uel ſic, procuratorium autentico ſigillo munitum, etiam abſque Notarii & teſtium ſubſcriptione, ualet ad cauſas. 162.

Epitome.

1 Procuratorium ſolo autentico ſigillo munitum ualet.

1 A Dditio, iſta † dec. habet multas concordantes. quas uide per te, ſed etiam omnes dec. allegandæ indigent declaratione quia, ſic de plano, non procedunt. Concordant enim dec. 9. 15. 29. 32. & 36. hoc titulo in anti. & faciunt ad materiam iſtam deciſ. 1. & 10. infra de proba. & Egid. 311. 313. & 327. ſed ſi bene uis materiam iſtam intelligere, uide Felyn. in c. 2. de fi. de inſtru. col. penul.

XIII.

Summarium.

A. Procurator conſtitutus contra B. mortuo. B. non eſt amplius procurator. Ita q tertius ueniens poſt ipſius mortem, pro ſuo nomino intereſſe cum eo procedere non poterit. 171.

Epitome.

1 Procurator conſtitutus contra. B. mortuo. B. non eſt amplius procurator etiam quo ad intereſſe putantes.

2 Succeſſor in beneficio dicitur habere titulum a Papa niſi ſurrogetur gratioſæ.

1 A Dditio, cum iſta † dec. concordat deciſ. 40. infra eod. & Egid. 314. quamuis dec. iſta mihi clariſſima uideatur, nec eſſet opus tot fundamentis factis hic, abſque neceſſitate, quis dubitat quòd ſi mandatum dicit ad cauſam contra B. quòd mortuo. B. finitur mandatum. Eſt bene uerum illud q dicit deciſ. quòd hoc non procederet in prophanis, ubi datur

2 ſucceſſio, & heres repreſentat, perſonam defuncti † in beneficialibus autem, quis dicitur habere titulum a Papa, & non dicitur ſuccedere in locum mortui, ut dicit hæc dec. in fine, & Sar. q. 1. regulæ de public. ſed bene dubitari poſſet quid ſi Papa gratioſæ ſurrogaſſet iſtum tertium loco. B. an mandatum eſſet extinctum, quia lis ſubſtinetur in perſonam gratioſæ ſubrogati, ut per Egid. dec. 545. & Caſſad. deciſ. 1. ut lite pendente & Sar. q. 70. regulæ de annali. præſertim quia papa ſolet ſubrogare, ad litis & cauſæ proſecutionem, & deffenſionem in eiuſdem ſtatu & terminis, ut dicit deci. 5. infra ut lite penden. in fin. & Sar. q. 12. de trien. & propterea iſto caſu, ſubrogatus dicitur repreſentare perſonam illius in cuius locum ſubrogatur, ſicut heres: putarem tamen quòd procurator tunc poſſet petere inducias, ad conſulendum dominum iuxta deciſ. infra. 31. & 11. ut lite penden. tamen mandata ſunt ſtricti iuris, & non extenduntur, ut hic & per Caſſad. deci. 1. eod. titulo ſi tamen. B. egiſſet nomine eccleſiæ forte ſecus eſſet quia quando prælatus agit nomine eccleſiæ tunc datur ſucceſſio ut infra dec. 29. uide tamen. d. deciſ. 11. ut lite penden. ubi mortuo. B. actore ille qui ſurrogatur in eius locum procedit contra procuratorem rei qui erat procurator contra. B. & non cõtra ſubrogatum ſed ibi erant uerba exuberantia de quibus ſupra in ſurrogatione uidelicet ad litis & cauſæ procurationem in ſtatu & terminis. conſidera bene tu prouiſte ſi ſcias aliam ſolutionem & uide etiam infra dec. ultima.

XIIII.

Summarium.

Procurator, cum poteſtate ſubſtituendi & reuocandi &c. ſubſtituens, & transferens totaliter ſuam poteſtatem in alium: proteſtanſq; quòd de cætero nollit ſe intromittere, Nihilominus, tamen, quando uoluerit, re integra, poteſt onus procurationis reaſſumere, h.d. uel ſic, procurator datus cum poteſtate ſubſtituendi, reuocandi, reaſſumendi, licet totalem poteſtatem in ſubſtitutum transferat, poteſt tamen quandocunq; reaſſumere procurationis onus. h.d. 184.

Epitome.

1 Procurator datus cum facultate ſubſtituendi reuocandi & reaſſumendi licet totaliter facultatem ſuam in alium transferrat poteſt tamen quandocunq; reaſſumere onus procurationis.

2 Procurator ſubſtitutus procedens in cauſa poſt reaſſumptionem cauſæ de qua ſupra facit actus nullos licet poſſint ratificari ſecus tamen eſt ſi eſſet expreſſe reuocatus quia ratificari non poſſent.

3 Acta non poſſunt ratificari ut ſupra quando.

4 Clauſula cum poteſtate reuocandi totiens quotiens.

5 Clauſula præſenti mandato in ſuo robore permanſuro.

6 Acta non poſſunt ratificari in præiudicium tertii.

1 A Dditio † io primo ſummario deſſicit uerbum, etiam, ante uerba reintegra. Et in ſecundo ſummario deſſiciunt uerba (etiã reintegra) ultra dicta in ſummariis duo alia

2 etiam dicit hæc deciſio, uidelicet quòd † per talem reaſſumptionem cauſæ tacite reuocatur ſubſtitutus, adeo quòd ſi procedat poſtea in cauſa requiritur ratificatio actorum, ſecus tamen ſi ex-

3 preſſe reuocaſſet & inhibuiſſet ne procederet quia † tunc nõ potuiſſent acta ratificari, ad iſtam dec. facit dec. Biſeg. 11. hoc titulo, ſed cogita quid uellit dicere illa uerba deciſionis etiam re integra, quia dictio etiam ſolet præſupponere fortiorem caſum, & leuior caſus uidetur ſi procurator ſubſtituens reaſſumat & procedat antequam ſubſtitutus ceperit procedere prout dicit expreſſe dec. 30. infra eo. & ideo cogimur dicere, quòd deficiat uerbum, non & q dec. dicere uellit, re etiam non integra propter

4 dictam dec. 30. & præſertim ſtantibus uerbis † totiens quotiens de quibus in dec. & aliis uerbis quæ ad præſens utuntur notarii

5 communiter uidelicet † præſenti mandato in ſuo robore permanſuro, quæ uerba etiam ponderat Biſeg. dicta deciſ. 11. per quæ uerba nulli dubium eſt quòd etiam re non integra ſubſtituens poteſt onus procurationis reaſſumere ſaltem bis, ut ſolent importare dicta uerba totiens quotiens. Et licet Biſignet. dicat quòd in illo caſu ſubſtituens non poterat reuocare, & ſic uideatur contrarias præſenti dec. tamen ibi non habebat facultatem

6 reuocandi ut hic. Et dum dicitur in fine huius dec. quòd † procurator poteſt acta ratificare intellige dummodo non agatur de præiudicio tertii uel aduerſarii ut in dec. 1. eo. titulo in anti. Dũ autem etiam dicitur quòd ſi expreſſe inhibuit non poteſt ratificare uide rationem per Fely. in. c. ex parte decani de Reſcript. & in. c. nonnulli. §. ſunt & alii eo. tit. dum loquitur de falſo procuratore & de procuratore reuocato.

X V.

Summarium.

Si reus principalis ob cauſam criminalem eſt captus poteſt in ea procuratorem conſtituere. 201.

Epitome.

1 Procurator conſtitui poteſt in cauſa criminali quando reus eſt captus.

1 ADditio, iſta † dec. eſt ſatis clara uide tamen dec. ſequentem & infra. 35.

X V I.

Summarium.

Vxor clerici detenti in carceribus poteſt pro marito procuratorem conſtituere. h. d. 203.

Epitome.

1 Procuratorem conſtituere poteſt uxor clerici pro marito detento.

1 ADditio, iſta † dec. dum dicit ꝙ uxor poteſt pro marito procuratorem conſtituere quia coniuncta perſona, non ſatisfacit, quia licet coniuncti admittantur pro coniuncto in iudicio & popularibus actionibus ac pro uniuerſitate, ac canonicus pro canonico ut ſupra dec. 6. & infra. 36. tamen, tales non poſſunt conſtituere procuratorem, ut in dec. 34. hoc titu. in anti. & infra. 35. & per Felyn. in c. nonnulli de Reſcrip. §. ſunt & alii nu. 42. ſed alia ratio in hac dec. allegata uidelicet ꝙ hic uxor uidetur ſuam proſequi iniuriam melior uidetur per iura hic allegata.

X V I I.

Summarium.

Procurator poteſt opponere crimina licet non exprimantur in mandato. h. d.

Epitome.

1 Procurator poteſt opponere crimina licet non exprimantur in mandato.

1 ADditio † ſummarium iſtud non comprehendit omnia nam dicitur hic ꝙ in mandato ad appellandum ab alicuius electione prouiſione uel poſtulatione facta uel ſienda debent exprimi crimina certa & deffectus opponendi in mandato autem ad iuditia ſufficit ꝙ dicatur ad agendum uel defendendum ac crimina & defectus in perſonam & formam opponendum tex. tamen iſtius dec. ſub tit. eſt corruptus in ſecunda linea dum dicit, ac etiam uel uult dicere ac crimina & defectus ut dicitur in alia impreſſ.

X V I I I.

Summarium.

Si conſtituens procuratores ad iuditia & negotia: alios ad iuditia tantum conſtituat, reuocando omnes alios conſtitutos ſolum ad iuditia intelligitur reuocare. 256.

Epitome.

1 Procuratorem conſtituens in eodem mandato ad lites & negotia ſi alios ad lites tantum conſtituat etiam cum reuocatione aliorum ſub quacunque forma conſtitutorum non uidetur reuocaſſe conſtitutos ad negotia.

2 Reuocatio non eſt intimanda quando agitur tantum de praeiudicio reuocantis.

1 ADditio, iſtud ſummarium potuiſſet melius colligi nam dicitur hic, quòd † ſi quis conſtituat plures procuratores inſolidum ad negotia, & lites, in eodem mandato & poſtea conſtituat alios ad iuditia tantum, cum reuocatione omnium procuratorum ſuorum alios ſub quacunq; forma uerborũ per ipſum conſtitutorum: procuratores ad iuditia, alias per eum cõſtitutos uidetur dũtaxat reuocaſſe, & non alios ad negotia, quia duo diuerſa uidentur eſſe mandata. Et ſic ut uides primi procuratores erant conſtituti in eodem mandato ſi enim fuiſſent cõſtituti in diuerſis mandatis & unus ad iuditia & alii ad negotia tũc materia erat clara maxime ſtantibus illis uerbis ſub quacunque uerborum forma de quibus uerbis uidelicet in eodem mandato & aliis uidelicet ſub quacunq; uerborum forma & non fit mentio in ſummario. De materia reuocationis procuratorum, habes etiam ſupra dec. 2. & 4. & infra. 10 & 22. & in antiq. 21. 14. 22. & 25. & in terminis huius dec. uide Fel. ponentem plura exẽpla. in c. ea parte de cõ. col. iij. in uerbo reuocatio. nu. 22. cum duabus col. ſeq. & in c. ſedes de Reſcrip. col. v. nu. 21. Et aduerte in hac impreſſ. dum allegatur. l. quia dulcia uult dicere. l. fina. §. cui dulcia, & uide dec. 11. hoc titulo in anti. ubi † ſi quis fecit procuratorem ad acceptandum ſi ſecundo facit alios procuratores uidetur primum reuocare, & etiam ꝙ non ſit certificatus non poteſt acceptare, quia agitur tantum de praeiuditio conſtituentis.

X I X.

Summarium.

Procurator articulos per eum datos etiam per iuramentum de ſtilo palatii reuocare poteſt, etiam non docto de errore. h. d. 260.

Epitome.

1 Confeſſio procuratoris reuocari poteſt per dominum etiam ſi facta ſit in articulis medio iuramento datis.

ADditio iſtud ſummarium procedit ſimpliciter in cauſis beneficialibus & matrimonialibus, in cauſis, uero prophanis dec. dubitatiue loquitur licet idem etiam in iſtis ſeruari uiderim, habes dec. 2. de confeſ. & 32. de teſt. in anti. quae

1 dicunt † dominum poſſe reuocare confeſſionem procuratoris, & in terminis huius dec. uide Egi. 695. & per Felyn. in c. 1. ut lite non conte. num. 28. ubi proſequitur materiam per tres col. Et aduerte ad text. hic in fine dum allegat. c. cum in poſitionibus de confeſſis, uult dicere de iureiuran. lib. vj.

X X.

Summarium.

Dominus appellãdo a diffinitiua reuocat procuratorem primae inſtantiae quãuis habeat mandatum ad appellandum, & appellationem proſequendum, uel ſic, procurator contra quem lata eſt ſententia cenſetur reuocatus, ſi non ipſe ſed dominus appellauit, ac alios ſine proteſtatione conſtituit.

Epitome.

1 Procurator cenſetur reuocatus ſi dominus appellet a ſententia & alios procuratores etiam non acceptantes conſtituit.

2 Procurator non cenſetur reuocatus per actũ domini neceſſariũ.

3 Procurator non efficitur dominus cauſe ſed inſtantie.

1 ADditio primum ſummarium nihil ualet, ſecundum † uero pũt ſtare, ſed aduertendum eſt, ꝙ uis non ſtat in eo ꝙ dominus appellauerit, ſed quia poſt appellationem plures actus ſubſtantiales fecit, ac alios procuratores conſtituit, & ꝙ ipſi non acceptauerint qđ non refert ut hic, & per Egi. dec. 530. Et dixi ſupra dec. 7. Dicitur. n. expreſſe in dec. iſta ꝙ appellatio & nõ acceptatio procuratorũ nihil operantur in propoſito, & ſic

2 dec. remanet clariſſima. Aduerte tamẽ ꝙ † ſi dominus faciat aliquẽ actũ neceſſariũ puta reſpondeat poſitionibus &c. non uidetur reuocare procuratorẽ, ut in dec. 22. & 31. in ant. hoc tit. & uidebimus aliquid infra. 25. ubi idẽ dicitur in procuratore faciẽte actũ neceſſariũ ꝙ non cenſetur reuocare ſubſtitutũ, & ẽt ſatis ad propoſitum faciunt quae dixi ſupra eo. dec. 4. nu. 4. Et nota hic in fi

3 ne ꝙ licet † procurator ꝑ litis cõteſtationem efficiatur dominus litis hoc eſt illius inſtantiae, non tamen efficitur dominus cauſae.

Summa-

XXI.

Summarium.

Ad recipiendum poſſeſſionem iuris canonicalis, uel præbendę requiritur ſpetiale mandatum h.d. uel ſic, poſſeſſio iuris canonicalis per ſpetialem procuratorem acquiritur, non per negotiorum geſtorem, niſi dominus ratum habuerit infra tempus infra qđ potuiſſet poſſeſſionem nanciſci. h.d. 390.

Epitome.

1 Procuratorium ſpetiale requiritur ad capiendum poſſeſſionem canonicatus & præbendę.

1 ADditio, iſta † dec. uario modo intelligitur per doc. ut refert Fel. quem uide in c. nonnulli de Reſcrip. §. ſunt & alii, nu. 48. & uide Dominicum in c. ſi tibi de præb. lib. vj. qui tenet contra iſtam dec. Et aduerte, dum hęc allegatur l. iij. de acquir. poſſ. uult dicere l. j. §. per procuratorem facit ad hanc materiam dec. Egi. 55. ubi etiam ſi ſit datus procurator ſpetialiter ad capiendum poſſeſſionem, ipſe non poteſt capere poſſeſſionem plenam, alium ſpoliando.

XXII.

Summarium.

Per generalem conſtitutionem procuratoris ad omnes cauſas, non reuocatur procurator prius ad certam cauſam ſpetialiter deputatus, h.d. uel ſic procurator ad unam cauſam ſpetialiter conſtitutus, per conſtitutionem generalem alterius ad omnes cauſas non cenſetur reuocatus.

Epitome.

1 Procurator conſtitutus ad certam cauſam non reuocatur per generalem conſtitutionem alterius ad omnes cauſas.

1 ADditio, iſta dec. † eſt ſatis clara, ideo non curaui perquirere concordantes faciunt dicta ſupra dec. 18.

XXIII.

Summarium.

Procurator qui ad ſubſtituendum dumtaxat onus recepit, & ſubſtituit, cum clauſula donec &c. mortuo uel recedente ſubſtituto, tenetur notario cauſę ſatisfacere, ſi principalis non ſit præſens in curia, h.d.

Epitome.

1 Procurator qui acceptauit ad effectum ſubſtituẽdi tãtum mortuo uel recedente ſubſtituto tenetur ſatisfacere notario.

1 ADditio, iſtam † dec. reffert & ſequitur Caſſa. dec. 3. hoc titulo ſed in caſu quando procurator acceptauit ſimpliciter alias ualde dubitarem de ueritate dec. & ideo ſemper ſeruabis cautelam de qua infra dec. 26.

XXIIII.

Summarium.

Ad allegandum cauſas abſentię, uel excuſationes pro perſonaliter citato, admittitur, etiam generalis procurator. h.d. uel ſic, procurator conſtitutus ad agendum & deffendendum pro citato perſonaliter, poteſt allegare iuſtas abſentię cauſas. h.d. 314.

Epitome.

1 Procurator generalis poteſt allegare iuſtas cauſas abſentię pro citato ad perſonaliter comparendum.

1 ADditio, iſta † dec. eſt ſatis clara, & cum ea concordat dec. 7. hoc titulo in anti. ubi etiam dicit ꝙ in mandato requiritur clauſula ad iurandum de calumnia in animam domini, & ꝙ talis procurator debet nedum allegare ſed etiam offerre in termino, ſe cauſas excuſationum probaturum, & facit in terminis dec. Egi. 213. ubi ꝙ ualet mandatum ad excuſandum non habens cauſas excuſationes expreſſas.

XXV.

Summarium.

Procurator qui compulſus in præſentia partis aduerſę, poſitionibus reſpondet, non cenſetur propterea huiuſmodi ſubſtitutum reuocaſſe, h.d. uel ſic, ſi procurator habens ad ſubſtituendum mãdatum ſufficiens ſubſtituat, & ſubſtitutus onus acceptando litem conteſtetur in cauſa & procedat, quamuis ſubſtituens ad compulſionem iudicis aliquid faciat, dummodo in cauſa ulterius non procedat, non uidetur ſubſtitutus propterea reuocatus h.d. 318.

Epitome.

1 Procurator ſubſtitutus non reuocatur per actus neceſſarius ſubſtituentis.

1 ADditio, aduerte † ꝙ hic in mandato iſtius procuratoris nõ aderat clauſula de qua dixi ſupra dec. 4. ubi uideas & infra dec. 30. ſi enim ibi fuiſſet illa clauſula, ſic de facili non reuocaretur ſubſtitutus ut dictum fuit ſupra dec. 2. & 4. & 10. & Nota hic in fine dec. ꝙ ea q̃ compulſi uel metu excommunicationis facimus nobis obeſſe non debent, tex. not. in c. dilecti qđ metus cauſa. Ad iſtã dec. applicari poſſunt dec. 22. & 31. hoc titulo in anti. uide eas quæ loquuntur de dominis qui conſtituerunt procuratorem & poſtea fecerint actus neceſſarios, & uide omnino Felyn. in c. ex parte Decani. col. penul. num. 54. de Reſcrip.

XXVI.

Summarium.

Subſtituens donec reuocauerit ſubſtituto eius deficiente cauſam reaſſumere, eius appellationem proſequi compellitur, ſi ad hoc mandatum habet. h.d. uel ſic, procurator qui poſt litem conteſtatam ab eo ſubſtituit, cum clauſula donec eas ad ſe &c. mortuo uel recedente ſubſtituto cauſam proſequi compellitur. 373.

Epitome.

1 Procurator ſubſtituens tenetur deffendere cauſam, ſi ſubſtitutus deficiat etiam in ſecunda inſtantia.
2 Mandatum debet produci per compulſum ſi procurator non uult obligari ad aliquod onus.
3 Procurator qui litem eſt cõteſtatus tenetur appellare non tamen proſequi.

1 ADditio, iſta † dec. parum ſeruit & uidetur extra propoſitum illud, qđ dicitur poſt litem ab eo conteſtatam, quia ſiue ante, ſiue poſt litem conteſtatam ſubſtituat ſiue cũ clauſula donec ſiue ſine ea ipſe remanet procurator, & tenetur deffendere dominum, ſi ſimpliciter onus acceptauit, ut dixi ſu-
2 pra. dec. 9. Et ideo inoleuit ſtilus, ꝙ † cauti procuratores dant mandatum per compulſum, & demum acceptant onus ad effectum ſubſtituendi tantum, ac ſubſtituunt, & tunc non poteſt habere locum hæc dec. quæ in effectu loquitur in caſu claro quando quis habebat mandatum ad cauſam, & ſimpliciter ſubſtituit quo caſu, ut in dies ſeruamus etiam ſubſtituto præſente citamus ſubſtituentem, qui re uera remanſit procurator, & qui non poteſt aliter diffugere ne citetur, niſi faciat ſe expreſſe reuocare, ꝑ Dominum: Vide tamen infra dec. 30. ex qua poteſt colligi quæ fue-
3 rit ratio dubitandi in præſenti dec. & dum dicitur hic ꝙ † procurator qui litem eſt conteſtatus tenetur appellare non tamen proſequi, adde Egi. 346. & ſupra d. dec. 9. nu. 4. & 5.

XXVII.

Summarium.

Quamuis in contrahendo matrimonium carnale, uel ſpirituale exigatur ſpetiale mandatũ, tamen ſufficit utrobiq; ad iudicia man

datum generale.h.d.uel ſic,ad agendum , & deffendendum in cauſa beneficiali non requiritur ſpetiale mandatum. 375.

Epitome.

1 Mandatum ſpetiale non requiritur in cauſis beneficialibus.
2 Mandatum ſpetiale an requiratur in cauſis matrimonialibus.
3 Mandatum ad cauſas motas & mouendas comprehendit etiã cauſas beneficiales.
4 Procurator ad cauſas beneficiales poteſt eſſe laycus non tamen ad eligendum.

1 ADditio,in quantum dec.† iſta loquitur de cauſis bene-
ficialibus,concordat notabilis,deciſ. Egid.5.& uidimus
aliquid ſupra dec.6.& habetur de hac materia per Fe-
ly.in.c.coram de off.dele.& in.c.ſedes de Reſcrip.num.31.ubi
ponderat.d.dec.Egi.dum dicit ꝙ mandatum ad omnes & ſin-
gulas cauſas comprehendit omnes cauſas,in quibus non requi-
ritur ſpetiale mandatum. Dum autem dec.iſta in fine conclu
2 dit ꝙ † in cauſis ſpiritualibus,ad agendum non requiritur ſpetia
le mandatum in contrarium facit dec.35.hoc titu.in antiq.ſed
ibi nihil allegatur uide Imolam in.c.accedens de procu.qui no
tabiliter loquitur ſuper hoc. Aduerte tamen ꝙ licet in cauſis be
neficialibus non requiratur ſpetiale mandatum uidetur tamen
ꝙ ſaltem requiratur mandatum in quo ſingulariter fiat mẽtio
ꝙ conſtituitur procurator ad cauſas beneficiales & ſpirituales
in genere,ut dicit Lapus allega.70.& propterea dicit ipſe ꝙ nõ
ſufficeret mandatum ad cauſas ciuiles, & criminales etiã cum
clauſula,& ad omnes alias cauſas,etiam quæ requirunt ſpetia-
102 le mandatum,tamen Domini in una* Gerundẽ. coram do
3 mino Accorambono tenuerunt † mandatum ad cauſas motas
& mouendas comprehendere etiam cauſas beneficiales. Et no-
4 ta hic ꝙ † laicus poteſt eſſe procurator in cauſa beneficiali non
tamen ad eligendum per iura hic allegata.

XXVIII.

Summarium.

Cle.fin. de procu.habet locum in procuratore Abbatis tranſlati ad aliud monaſterium & hic locum habet,non ſolum in morte naturali,ſed etiam in ciuili,ex identitate rationis, h.d.uſq; ad §.ex hoc inſurrexit qui eſt dec.ſequens. 376.

Epitome.

1 Procurator cenſetur reuocatus per mortem naturalem uel ciuilem domini.
2 Proceſſus factus contra procuratorem reuocatum ualet quo ad fructus & expenſas.
3 Procurator reuocatus ſuſtinendo litem poteſt condemnari in expenſis.
4 Fructus an debeantur ſucceſſori tranſlato ad aliquam eccleſiã ac ſi anteceſſor deceſſiſſet.

1 ADditio,dec.† iſta eſt ſatis clara & eam ſequitur & alle-
gat Caſſ.dec.2.&.3.de cauſa poſſeſſ.& in dec.2.de ap
pel.&.4.de locato &.6.ut lite pend.& Sar.q.10.regulæ
de publi.&.62.regulæ de Annali: facit dec.4. infra de rerum p
mu.& unica de tranſla. Epiſcopi in anti.& Felyn.in.c.licet de
off.dele.& poſſunt induci deciſiones Egi.112.548.564.&.645.
Et licet dec.parla.delphinalis.547.dicat contrarium tamen eã
reprobatam reffert Sar.d.q.62.regulæ de Annali. Et quauis de
2 ci.† iſta de plano procedat quo ad beneficium non tamen pro-
cedit quo ad fructus & expenſas,quia quo ad iſta procedi po-
teſt,citato procuratore illius qui ceſſit,ut fuit reſolutum in una
103 *Paleſtina canonicatus coram Bo.Me.Tho.de Thanis de
3 anno.1545.Immo † ꝑcurator generalis illius q ceſſit ſi ſuſtinuit
litem & non aduiſauit dominum ꝙ procedebatur poſt ceſſionẽ
104 forte ſecretam tenetur de ſuo ad expenſas ut in una* Gen-
chen.canonicatus inter.P.Maſchina & Io. Vergara nam pro
curator Petri ſuſtinuerat litem per plures annos & dicebat igno
raſſe ceſſionẽ & ideo domini uoluerunt eũ teneri. Et ad hoc ap
plicari poteſt id ꝙ fuit etiam diu diſceptatum in Rota in qua-
105 dam cũ * compromiſſaria corã Dominis meis de Puteo &
Accorambono inter olim Cardinalem Bembũ.& Epiſcopum
4 Veronen.nam dubitabatur † an idem ꝙ dicitur in morte natura
li per glo.in.c.præſenti de off.ordinarii lib.vj.habeat locum in
morte ciuili quando prælatus transfertur de eccleſia ad eccle-
ſiam fuerat enim prædictus Epiſcopus tranſlatus ad eccleſiam
Veronen.dimiſſa eccleſia Bergomen.in qua tẽpore tranſlatio-
nis reperiebantur plures fructus,quos Epiſcopus prædictus di-
cebat ad ſe pertinere,neſcio tamen quid fuerit reſolutum quia
cauſa fuit poſtea concordata ſed principaliter allegabatur cõſi.
Cardinalis.110.& Pauinus in tractu.in.2.parte.q.8.col.fin.ui-
deas per te,& ad propoſitum huius dec.multa adducit Caſſad.
dec.16.ſuper regulis ubi etiam,an ualeat ſententia lata contra
mortuum naturaliter uel ciuiliter,& uide dec.Egi.260. ubi di-
cit ꝙ poſt ceſſionem procuratoris poteſt procedi per audientiã
contra dominum,ad ſentẽtiam,& facit etiam dec.eiuſdem. Eg.
345.quam uideas per te licet ſit aliqualiter corrupta.

XXIX.

Summarium.

Proceſſus procuratoris Abbatis tranſlati & ſic reuocati ut in præcedenti dec.ualidatur per ratificationem noui Abbatis cum diſtinctione hic poſita. 377.

Epitome.

1 Proceſſus procuratoris abbatis tranſlati tenet ſi conſtitutus fuit procurator nomine eccleſiæ.

1 ADditio,iſta † dec.procedit quando primus Abbas con-
ſtituit nomine eccleſiæ procuratorem iſtum , ſecus ſi no
mine proprio,ut dicit diſtinctio de qua in deciſ.pro quo
facit dec.13.ſupra in ratione ſui prope finem , ſed uidetur ꝙ in
dubio præſumendum ſit ꝙ fecerit nomine eccleſiæ præſertim,ſi
ſit dictum,in mandato. N. Abbas &c.ut per Egi.dec.5.&.548.
quas uide per te,& uide late per Fel.in.c.nonnulli.§.ſunt & alii
col.iij.&.iiij. Et ſi procurator ignorabat tranſlationem uide-
tur ꝙ ualeant geſta per eum ut dicitur de Vicario Epiſcopi ſu
pra de off. Vica.dec.1.nu.4.

XXX.

Summarium.

Subſtituens cum clauſula donec uices ſuas ad ſe duxerit reuocandas,habens mandatũ reuocãdi,ſi poſt ſubſtitutionẽ procedat,ua lidus eſt proceſſus,h.d.uel ſic ſubſtituẽs cũ clauſula donec &c. non obſtante ꝙ ſubſtitutus acceptauerit procedere poteſt, & pro cedendo ipſum ſubſtitutum uidetur reuocare. 386.

Epitome.

1 Procurator ſubſtitutus cenſetur reuocatus ſi antequam aliquid faciat ſubſtituens ꝓcedat in cauſa intelligẽdo tamẽ ut infra.
2 Clauſula ꝙ per quemcunq; actum non intendit reuocare quid operetur.

1 ADditio † ſecundũ ſummariũ eſt uerius , ſed adde poſt
uerbũ acceptauerit(& nihil tamen in iudicio fecerit)qa
dec. ita dicit,& dũ dicit procedere põt(dic procedi põt
cõtra ipſum)quia ita dicit dec.licet etiam utriq; ſubſiſtere poſ
ſit ratio dubitandi fuit hic,quia uidebatur tranſtuliſſe in totum
uices ſuas,quo caſu ſubſtitutus non poteſt reuocari ut in iuribus
hic allegatis,ſed quia iſte non commiſit in totum uices ſuas,&
procedendo re integra uidebatur reuocaſſe ſubſtitutum. Ideo ua
lidus fuit proceſſus,& ad hoc faciunt quæ dixi ſupra deciſ.14.
ubi etiam ſi procedere cepiſſet,& litem conteſtatus fuiſſet potuiſ
ſet reuocari,Et † dum dicitur hic ꝙ procurator procedendo ui-
detur reuocare ſubſtitutum,hoc uerum eſt niſi ſit appoſita in mã
dato ſubſtitutionis alia clauſula, ꝙ per quemcunq; actum eũ
non intendit reuocare,ut ſupra dec.4.

XXXI.

Summarium.

Generalis procurator & non ſpetialis conſequitur inducias ad dominũ conſulendum,ſuper cauſa de qua non poteſt ueriſimiliter informari.h.d.uel ſic procurator generalis,ſi in aliqua cauſa de nouo citetur poteſt petere inducias ad dominum conſulendum.h.d. 395.

Epito-

Epitome.

1 Procurator generalis de nouo in aliqua cã citatus poteſt petere dilationem ad conſulendum principalem ſi non ſimiliter non erat informatus.

2 Procurator ad omnia negotia poteſt in iudicio comparere.

1 ADditio, iſta duo ſummaria uirtualiter refferunt ſubſtantiam dec. ſed in ueritate † dec. dicit ꝙ ſi aliquis cõſtituit procuratorem ad omnia eius tractanda negotia, antequã cauſa aliqua ſit contra eum commiſſa licet talis procurator ueniat ad curiam ſi citatur debet ſibi dari dilatio, ad conſulendum dominum, ſi uero tale mandatum factum fuit poſt cauſam commiſſam, & citationem decretam, tũc ſecus, quia præſumitur Dominum habuiſſe notitiam citationis, & ad illum effectum miſiſſe procuratorem informatum, prout tenebatur. Pro quibus faciunt quæ dixi ſupra dec. 1. intelligo tamen de citatione decreta & ſaltem habita. Notatio per ea quæ dicit Sat. in compen. ſignaturæ nu. 69. & in regula de Annali. q. 45. & Steph. dũ tractat de literis iuſt. fol. 145. uerſ. poſtremo & uerſ. & hoc quãdo, & in alia impreſſ. fol. 209. De iſta materia aliquid dixi ſupra, de Reſcrip. dec. 15. & 18. ubi habes unam dec. modernam & dicã latius ſuper dec. 13. infra de dolo. ubi eſt locus ſuus, & ibi etiam

2 uidebis tres dec. modernas. Nota tamen, ꝙ † in uim talis mandati ad omnia eius tractanda negotia, poteſt quis comparere in iudicio etiam ꝙ non dicatur ad lites & cauſas ut dicitur in dec.

XXXII.

Summarium.

Mandatum procuratoris & iudicis delegati, licet parificentur tamen mandatum procuratoris de ſui natura ad cauſas, nondum exortas extenditur, niſi uerba præſentis temporis dumtaxat ſpecifice apponantur. h. d. uel ſic procurator generaliter conſtitutus ad cauſas poſtea exortas poteſt & debet admitti, ſecus in iudice. h. d. 413.

Epitome.

1 Mandatũ ad cauſas ſimpliciter cõprehendit & poſtea exortas.

2 Mandatum generale capit bona etiam poſtea acquiſita.

3 Mandatum rei late interpretandum.

1 ADditio, cum iſta dec. ꝙ † mandatum procurationis extẽdatur ad cauſas futuras poſtea exortas concordat dec. 1. ſupra eo. tit. & 18. ſupra de Reſcr. licet in contrarium faciat dec. 30. hoc titulo in anti. ſed illa loquitur in mandato generali ad cauſas, & nõ dicitur ꝙ ibi eſſet clauſula ad cauſas motas, & mouendas ut hic quinimmo ſi bene aduertatur, illa deciſ. concordat cum iſta, quia in fine allegat. c. quia circa de priuile. qui optime probat iſtam intentionem, & dec. reſidet in ulti. opin.

2 & idem dicit dec. 3. Biſeg. eo. tit. licet † aliqui dubitent etiam ſtante clauſula admittendas an ueniant cauſæ ratione rerum & bonorum ac beneficiorum poſtea acquirendorum: puta ſi quis poſt conſtitutum illum generalem procuratorem acquirat alia bona, uel alia beneficia ſuper quibus ſibi moueatur lis: tamen etiã idẽ dicendum eſt in iſto caſu, quia etiam talia bona comprehenduntur in Reſcriptis antea impetratis ut ſupra de Reſ. dec. 19. ubi dixi. Pro quo induci poteſt dec. 26. in anti. & Biſeg. 4. hoc tit. ubi quod ualet mandatum ad acceptandum, & permutandum beneficia etiam conferenda, & licet dec. 17. eo. tit. in anti. uideatur contraria. d. dec. 26. tamen ſe remittit ad finem illius deciſ. quæ idem dicere uidetur immo etiam hæc dec. noſtra loquitur, & intelligi debet quo ad bona poſt mandatum acquiſita, dum allegat. l. fi. C. quæ res oblig. poſſ. & c. dilecto de accept. & uide per Fel. qui ſequitur iſtam concluſionem in. c. relatum de off. dele. col. iʃ. ubi ponit ſeptem differentias inter mandatum procuratoris & mandatum delgati. Et ad iſta uide Steph. dum tractat de literis iuſtitiæ fol. 174. uerſ. non datur commiſſio & in alia impreſſ. fol. 128. Et iſte caſus de obtinen. beneficium poſt mandatum ut audiui ab excellentiſſimo procuratore. D. Ioan. Enghiano fuit reſolutus pro affirmatiua ꝙ mandatum extendatur

109 in * una ſua cauſa propria calaguritana corã domino. Sar-

3 nen. & tanto magis hoc procedere debet † in mandato rei, ne remaneat indeffenſus ut dicit dec. iſta licet. Sat. in. q. 2. de Idioma. intelligat iſtam dec. in fine. & eam aducat ad probandum ꝙ mandatum actoris ſit fauorabile quod tamen non dicit dec. ſi bene perſcrutetis, licet dicat mandatum eſſe fauorabilius Reſcripto, ſed ꝙ mandatum rei non ſit magis fauorabile, mandato Actoris nõ negat præſertim cũ ſupra id affirmauerit, & uide infra de præbe. dec. 18. ubi dicitur quõd executor non poteſt ſubdelegare quo ad cauſas ſibi committendas.

XXXIII.

Summarium.

Morte procuratoris ſubſtitutio ex ſpetiali mandato ſubſtituentis (etiam re integra) non expirat, ſecus ſi ab eo ut a domino litis facta foret, h. d. uel ſic, ſi procurator cum poteſtate ſubſtituendi, in mortis articulo ſubſtituat generaliter, in omnibus &c. & moritur reintegra, antequam ſubſtitutus acceptet mandatum, dicti ſubſtituti poteſtas non expirat. 414.

Epitome.

1 Procurator poteſt ſubſtituere generaliter in omnibus cauſis in quibus acceptauit onus procurationis cum diſtinctione tamen de qua hic.

2 Subdelegatus poteſt ſubdelegare ponendo alium loco ſui in caſu iſto.

1 ADditio, iſta dec. ſatis clara uidetur, & declarat dec. Egi. 272. quæ reliquit dubitandum, an conſtitutus procurator in pluribus cauſis poſſit unum procuratorem in omnibus ſubſtituere & hic determinatur ꝙ ſic requiritur tamen ꝙ ſubſtituens prius acceptauerit ut ſupra dec. 7. & ratio huius dec. eſt illa de qua ſupra dec. 8. quia, quando ille qui habet facultatem ſubſtituendi in mandato ſubſtituit: ſubſtitutus dicitur habere mandatum a domino ꝙ ſuperuiuebat procuratore ſubſtituenti, ut etiam per Egi. dec. 6. & ſic licet ſubſtitutus uiuente ſubſtituente non acceptauerit mandatum remanebat radicatum in perſona Domini ſecus tamen eſt quãdo uti dominus litis ſubſtituit ut dixi ſuper. d. dec. 8. quia ſubſtitutus uidetur habere mandatum a ſubſtituente, non a Domino. Et ad præmiſſa applicari po-

107 teſt quod reſolutum fuit in una * cauſa coram Reuerendo

2 domino meo de ſancta Cruce ꝙ † licet Vicarius Epĩ qui erat ſubdelegatus per unum ex Auditoribus palatii non poſſet aliũ ſubdelegare, ſi tamen habebat facultatem ab Epiſcopo ſubſtituendi, alium loco ſui, potuit alium in locũ ſuum ponere, Et ad præmiſſa adde & uide omnino Fel. in. c. relatum de offi. dele. & aliquid in. c. ſane eo. tit. col. ij.

XXXIIII.

Summarium.

Procurator qui ſententiam obtinuit non poteſt prius per eum dicta etiam in ſui fauorem impugnare h. d. uel ſic qui ut procurator alicuius expectantis egit, poteſt ſuo nomine ſuo contra eum agere cuius fuit procurator. h. d. 415.

Epitome.

1 Procurator poteſt etiam poſt ſententiam uenire nomine proprio contra illud quod fecit uti procurator.

2 Sententia præiudicat tertio ſcienti & non appellanti.

3 Confeſſionis facte in una cauſa quis contrauenire poteſt etiam ſi ueniat ut ceſſionarius alterius in alia cauſa inter diuerſas perſonas.

4 Regreſſum habens ſi uti procurator alterius reſignat illud beneficium ad quod habet regreſſum ſibi non præiudicat.

1 ADditio, † primum ſummarium eſt contra deciſ. & nihil ualet ſecundũ uero ſummariũ eſt bonum, addito tamen ꝙ iſte procurator obtinuit ſententiam adiudicatoriam pro expectante, & poſtea cum cognouiſſet illum cuius nomine egerat nullum ius habuiſſe ut iuraſſet neciter nullitatem gratiæ ipſius pro quo egerat ad eius notitiam perueniſſe potuit nomine ſuo agere. Et ratio etiam eſt, quia ut dicitur hic, non conſtabat nec conſtare poterat, ꝙ iſte procurator quando procuratorio nomine agebat ſciuerit illum eius principalem ius non habere, & ius ſuum proprium cum eſſet ſecundus expectans bonum eſſe, & ſic iſtis præſuppoſitis materia uidetur clara. Contra tamen

hanc dec. uidetur dec. Egi. 712 & Biſſ. 4. de re iud. & 17. eo tit.
2 in antiq. ubi q † ſententia præiudicat tertio ſcienti & non appellanti: ſed iſte dec. non ita de plano procedunt, immo dicit Fel. in c. cum ſuper de re iud. in fine q Rota iudicauit contra. d. dec. Eg. per conſ. Oldradi. 155. & idem Fel. comprobat iſtam dec. in c. quamuis de re iud. col. fin. Ad iſtam dec. 4. de confeſ. in antiq. re petita de uerbo ad uerbum per Biſ. dec. 2. eo. tit. licet quatuor ul
3 tima uerba defficiunt tantum ubi dicitur q † confeſſio facta per aliquem ut teſtem non præiudicat ſibi conuento uti executorem teſtamentarii ſentit tamen q ſi conueniretur nomine proprio ſibi præiudicaret tamen hoc non dicitur ibi, licet ſummarium dicat q talis confeſſio præiudicat & ita tenet capitulus dec. 51. licet Purpu. in. l. ij. C. de eden. in fine teneat contrarium quod credo uerius per not. in c. per tuas de proba. & in ſimili facit illud de
108 quo reſolutū fuit in cā * Florentina pecuniaria Primo corā Domino Accorambono & ſecundo corā domino Antonio Auguſtino ubi domini uoluerunt q R. D. Franc. Soderinus q in alia diuerſa cauſa confeſſus fuerat ſe hederem Cardinalis Soderini ex teſtamento non poterat hodie ueniendo uti ceſſionarius fiſci dicere ſe non eſſe hederem teſtamentarium ſed ipſum ab inteſtato deceſſiſſe quis enim uenire non poteſt contra illud quod eſt propria uoce proteſtatus niſi confeſſionem ſuam aliter interpretatur ut in. d. c. per tuas, & licet dictus Dominus Franciſcus diceret ſe uenire hodie tanquam ceſſionarium fiſci & ſic eſſe perſonam diuerſam allegando. d. dec. 4. reſponſum fuit dictum idē eſſe quia ueniebat ad propriam utilitatem & q contraria allegans & ſapientia turpitudinem ſuam non eſt audiendus, & facit
109 ad hoc * quædam dec. facta coram. d. de Graſſis q † habens
4 regreſſum per ceſſum uel deceſſum ſi uti procurator reſignauit, ſibi non præiudicauit quin poſſet agere ad regreſſum per not. in c. ex literis de tranſ. & in. l. ſi. C. ne uxor pro mari.

XXXV.

Summarium.

Deffenſor ſine procuratore poteſt interuenire pro reo contra quem inquiritur de crimine ad effectum priuationis. h. d. uel ſic coniuncta perſona debet admitti ad deffenſionem abſentis citati per edictum, ut ſi per inquiſitionem &c. beneficio priuetur & talis coniuncta perſona ſic ut præfertur admiſſa etiam poſt litem conteſtatam ſubſtituere non potuit. h. d. 426.

Epitome.

1 Deffenſor admitti debet ſine mandato in cauſa ubi hoc crimen agitur ad priuationem beneficii.
2 Deffenſor admiſſus ut ſupra quando poſſit ſubſtituere.
3 Deffenſor non admittitur quando in eius bonis non poteſt fieri ſententiæ executio.
4 Intereſſe non conſideratur in beneficialibus.
5 Citari quis debet perſonaliter ubi agitur ad priuationem beneficii.
6 Citari debet perſonaliter quando agitur ſuper regreſſu ob non ſolutionem.

ADditio hæc duo ſummaria nihil ualent nam hic mandatum fuit aliquem priuari beneficio conſtito q aliquis
1 certum delictū commiſiſſet, & dubitabatur † an deffenſor ſine mandato eſſet admittendus, prout in cauſis criminalibus ut ſupra, dec. 6. Et fuit dictum q licet hæc eſſet cauſa criminalis ad directam pœnam pro crimine infligendam nihilominus q non agebatur de ſtatu perſonæ, & q nō eramus in caſu in quo impediretur ordinaria executio poſt peractam pœnitentiam. Et q propterea deffenſor admittendus erat cum cautione tamen de rato, ac de ſoluendis expenſis litis & damnis & intereſſe & nihilominus q procederetur etiam per audientiam contradictarū. Ponitur etiam aliud dubium in hac dec. ſed in. §. i. nam ponitur per. §. in alia impreſſione licet in illa impreſſ. deſſiciant tres ultimæ lineæ, quæ dicunt illū ſubſtitutum non fuiſſe admiſſum
2 ut dicitur in ſummario. Dubium eſt igitur in hoc. §. † an talis deffenſor poſt admiſſionem & litem conteſtatam poſſet alium ſubſtituere & deciditur in fine q non, ſecundum iſtam impreſſionem, ratio tamen qua mouetur dec. ad hoc dicendum deſtruit totam dec. in iſto & etiam in caſu præcedēti nam primo refert Spec. tenentem partem affirmatiuam q iſte poſſit ſubſtituere, licet dicat multos ſapientes tenuiſſe contrarium ut ibi, & deinde dicit q dictū ſpec. poſſet procedere in cauſis prophanis, & non in ciuilibus, ſecus in criminalibus mixtis & beneficialibus & aliis ſpiritualibus cauſis, quia cum in iſtis non habeat locum prædicta cautio non poteſt fieri in bonis deffenſoris ſententiæ executio, ergo ceſſat Spec. ratio, & propterea q fuit concluſum non admitti ſubſtitutum. Iſta ſunt uerba meæ dec. pondero igitur q hic non ſumus in cauſa mere ciuili, ſed aut beneficiali uel ſpirituali aut criminali uel mixta nec dici poteſt q ſumus in cauſa prophana ut dixi ſupra de Reſcrip. ſuper dec. 2. col. fin. quia hæc deci. dicit contrarium dum dicit q dictum Specu. procedit in cauſis prophanis, & non in iſtis. Sed dato etiam q eſſemus in materia prophana oritur alia contrarietas quia dec. dicit q † in cauſis
3 in quibus non poteſt fieri in bonis deffenſoris ſententiæ executio non cadit prædicta cautio, quia etiam non cadit quando petitur abſolutio ad cautelam, ut in dec. ſeq. in fine, & ſic deffenſor non admittitur, ergo fruſtra quæritur an poſſit ſubſtituere; ſed ſic eſt q in caſu iſto ubi agitur ad priuationem beneficii in euentum delicti non poteſt fieri executio in bonis deffenſoris, quia ipſe non habet beneficium ergo in hoc caſu non cadit cautio & conſequenter nec ſubſtitutio. Crederē igitur q aliquo modo iſte deffenſor poſſet ſubſtituere, prout dicitur de coniuncta perſona in dec. 34. hoc tit. in anti. & dixi ſupra dec. 6. & 19. quod facit ad dec. ſequentem. Non negarem tamen admittēdum deffenſorem, prout in cauſis criminalibus ex quib. agitur de cauſa ſtatus. Poſſet tamen à prædictis contrarietatibus deffendi hæc dec. ſi dicamus, q attento effectu, q Papa mandauit beneficium in euentum priuationis conferri cauſa non dicitur prophana. Item & q licet executio non poſſet fieri contra deffenſorem quantū eſt reſpectu beneficii poterat fieri tamē reſpectu expenſarum ac damnorū & intereſſe pro quibus erat præſtita cautio. Et ad illam rationem q hic non poterat fieri executio contra deffenſorem, quantum eſt reſpectu beneficii reſponderi poteſt, q nec etiam ad hoc ſe obligauerat deffenſor, & q ſatis eſt q fuit admiſſus in caſu, a iure permiſſo, in quo tales deffenſores ſubſtituit quia aut debuit admitti de iure & conſequenter debet poſſe ſubſtituere aut non debuit admitti & fruſtra quæritur de facultate ſubſtituendi. Ad iſta etiam faciunt notata per Fely. in c. ex parte decani in fine de Reſcrip. ubi quærit an deffenſor qui cauit iſto modo poſſit
4 poſt litem conteſtatam reuocari. Et nota hic unum q † in cauſis beneficialibus & ſpiritualibus non conſideratur intereſſe ut etiā
5 dicitur ſupra dec. 6. & in anti. hoc tit. dec. 8. Item nota q † licet agatur ad priuationē cauſa non dicitur criminalis ſed ciuilis ta
110 mē ſcias q pars in tali caſu debet perſonaliter citari ut * fuit dictum, in quadam cauſa pro affinæ Cardinalis Caurienſis de
111 menſe Octobr. 1549. ubi etiam fuit * reſolutum † idem eſſe
6 quando agitur ad regreſſum ob non ſolutionem.

XXXVI.

Summarium.

Abſolutio ab excommunicatione non poteſt peti per non habentē ſpeciale mandatum, quamuis generalis procurator uel coniuncta perſona poſſit petere excommunicatoriis ſententiam pronūciari nullam: uel ſic, procurator decani & capituli, pro ſe & omnibus clericis eccleſiæ, nō poteſt abſolutionem ſingulorum de eccleſia petere. h. d. cum. §. ſeq. 429.

Epitome.

1 Procurator capituli non poteſt pro ſingulis clericis eccleſiæ petere abſolutionem.
2 Abſolutio ad cautelam peti non poteſt per cōcanonicum etiam non excommunicatum & dicitur magis præiudicialis quā alia.

1 ADditio, primum ſummarium nihil ualet, ad † ſecundū uero adde ut in tex. q licet mandatum eſſet ſpeciale ad petēdum abſolutionem etiam ad cautelam quæ eſt ma
2 gis præiudicialis tamen illam petere non poteſt, † prout nec canonicus non excommunicatus pro concanonico ſuo abſolutionem ad cautelam petere poſſet, quia in ea petenda non requiritur iuramentum nec cautio præſtatur nec ſatisfactio impeditur quæ ſunt magnæ importantiæ in hoc propoſito, ut etiam in præcedenti dec. Sed dum deci. loquitur de clericis ſimplicibus reddit rationem quia non conſtabat eos comprehenſos in mandato, & quia non apparebat eos eſſe ſubditos dictorum canonicorum & capituli, uel eſſe de capitulo uel collegio, aut confratres & nullum dubium eſt q ſi cōſtaſſet eos tales, abſolutio pe-

ei potuiſſet pro quo facit deciſ.8.infra de iudi.& hoc non negat
dec.iſta quæ in effectu plus decidit factum quàm ius,niſi in quã
tum loquitur de canonico agente pro concanonico quinimmo
etiam prælatus ſolus non poſſet pro capitulo, pro qua materia
uide omnino Fel.latiſſime in.c.nonnulli de Reſcrip.§. ſunt &
alii col.xvj.nu.18.& in.c.cum.m.de conſti.nu.25. cum duobus
ſequentibus ubi examinat an illud q dicitur de coniunctis ha-
beat locum in coniunctis coniunctione ſpirituali, & notat etiam
aliquid in.c.cum deputati col.ij.de iudi. Aduerte tamen q in
aliis dec.per numerum ad iſtam dec.eſt appoſitus unus.§.inci-
piens ex eodem facto,qui eſt infra de appe.ad dec.59.& melius
ibi cadit: Aduerte etiam ad tex.dum dicit tum etiam, quia,uult
dicere,tamen quia,& ad iſtam dec.ſatis conferunt dec.Egi.10.
&.108.uide eas ubi quãdo procurator cenſeatur factus nominé
capituli canonicis interuenientibus,& an nomina ſint exprimen
da,uide in anti.dec.9.&.19.hoc tit.

XXXVII.

Summarium.

Si clericus contra laicum intentauit crimen ſacrilegii criminaliter
& admiſſus laicus per procuratorem uſq; ad concluſionem,non
poteſt opponi q non debet admitti procurator & ſecundum ul-
timam impreſſionem. 482.&.485.

Epitome.

1 Procurator admiſſus uſque ad concluſionem,in cauſa crimina-
li non poteſt repelli ſi ſententia ueniat ferenda pro reo.

2 Procurator admittitur in cauſis in quibus procedi poteſt contrà
abſentem.

3 Exceptio q procurator non ſit admittẽdus admittitur in quacũ
que parte litis niſi &c.

1 ADditio ſummarium † illud,non bene procedit,niſi addã
tur, ſi poſt concluſionem conſtabat ſententiam eſſe fe-
rendam pro reo: pro quo procurator comparuerat quia
ſi ſententia non ueniret ferenda pro reo contrariũ ſentit hæc dec.
p doct.Io.And.in.c.1.de iud.li.vj.in nouella.cum iſta dec.con
cordat dec.10.ſupra eo.& uide Fel.in.c.exceptionem de exce.
col.xij.nu.30.plura notari poſſunt ex hac deciſ. incidenter di-
2 cta,&. Primo q † in caſibus in quibus poteſt pronunciari contra
abſentem,poteſt etiam procurator admitti, ut etiam habes ſupra
dec.35.quia nunquam admittitur procurator quando ſenten-
tia eſſet deluſoria & non poſſet abſens puniri ut quando agitur
3 de pena corporis afflictiua. Secũdo q † exceptio q procurator nõ
ſit admittendus poteſt opponi in quacunq; parte litis licet nõ ob
ſtet in caſu iſto quando ſententia uenit ferenda pro reo ut ſupra
Tertio q antequam opponatur iſta exceptio tenet proceſſus,
pro quo etiam facit dec.10.ſupra. Item aduerte q test.meus eſt
corruptus dũ allegat Io.Anto.uult dicere Io.And.& dum alle
gat.l.fin.§.de iniuriis uult dicere.C.de iniu.& in alia impreſ.di
cit corrupte.C.de nuptiis. Itẽ dũ allegat.d.l.qui publice uult di
cere.§ q publice:& dum dicit tertius aũt caſus uult dicere certos
aũt caſus ſcdm impreſſione p numerũ dũ dicitur decimare dicas
diuinare & dum dicitur.ff.ſi quis.19.diſtin.dicas,ſi quis ſuis di
centi non obtem. & dum allegat.l.eos.C.de accu.dic.l.reos.

XXXVIII.

Summarium.

Dominus tacite uel expreſſe poteſt factum ſui procuratoris ratifi-
care,& idem poteſt procurator dominus litis effectus: procura-
tor tamen cum poteſtate ſubſtituendi conſtitutus ſubſtituendo
ſimpliciter,non ratificat niſi expreſſe:antea geſta. 452.&.454.

Epitome.

1 Ratificata non cenſentur antea geſta per ſubſtitutionem niſi ex
preſſe dicatur licet ſecus ſit ſi ille qui geſſit acta conſtituatur
a principali uel a domino litis.

1 ADditio,iſta dec.† eſt clara ſed facias punctum ut ego fe
ci ante uerba illa antea geſta,ut ſit ſenſus, q procurator
habens facultatem ſubſtituendi,ſimpliciter ſubſtituen-
do non uidetur ratificare antea geſta (niſi hoc expreſſe dicat)
q tamen eſt ſecus in domino conſtituẽte,uel in procuratore do-
mino litis effecto ſubſtituente,quia ipſi ut dicitur hic de facili
uidentur ratificare:quæ differentia eſt menti tenenda ad iſtam
dec.faciunt not.per Fely.in.c.ex parte decani col.iij.nu.8.& in
c.1.ut lite non conte.col.ix.nu.24.& in.c.nonnulli §.ſunt & alii
de Reſcrip.col.iij.&.iiij.ubi late quando poſſint ratificari geſta
per non procuratorem uel falſum procuratorem & uide dec.ſe-
quentem Aduerte in hac impreſſione linea.21. dum poſt dicit
in hoc uero conſtituto & uero domino loco,& pone a.

XXXIX.

Summarium.

Dominus ratificat geſta ſeu facta falſi procuratoris ſi eis utitur ſed
tutius eſt ſi expreſſe ratificet.h.d.453.litera eſt corrupta uult di-
cere. 455.

Epitome.

1 Ratificatio inducitur ſi dominus utitur geſta per aſſertum pro-
curatorem.

2 Ratificari an poſſint geſta per falſum procuratorem.

3 Mandatum cenſetur datũ ſi iura reperiantur penes ſolitum pro
curare uel ſi quis ſoluat nomine alterius.

1 ADditio,ſummarium ſubſtantialiter comprehendit om-
nia ſed † dec.in effectu dicit q iſte aſſertus procurator
appellauit,a ſententia in præſentia domini & iudex de-
tulit,& q appellatio ualuit quia dominus fuit præſens poſtea
cauſam appellationis commiſſu fecit. Ad iſtam dec.faciunt ea
quæ dixi ſuper præcedenti dec.& licet uideatur obſtare ea quæ
2 dicit Fel.in.c.nonnulli.§.ſunt & alii de Reſcrip.dum dicit † q
geſta per falſum procuratorem non poſſunt Ratificari pro quo
uide infra de appel.60.tamen Fely.ibi ſatis clare reſpondet,ui-
de notabilia uerba eiuſdem in.c.ex parte decani.de Reſcriptis
col.iij.nu.50.uerſ.fallit.3.ubi licet geſta per procuratorem reuo
catum non poſſint ratificari,tamen hoc fallit niſi ſimus in actu
qui a quibuſcunque etiam ſine mandato facto poſſet ratificari,
& uide eundem in.c.1.ut lite non conteſt.facit ad præmiſſa q
3 † dominus dando iura ſua in manibus alicuius ſolito procura-
re uidetur ipſum conſtituere procuratorem, ut per Fel.in.c.cau
ſam q; de Reſcrip.col.xij.nu.58 & in.c.ſicut de re iudi.nu.39.
&.40.& per Rebuffum fol.108.& facit deci.2.de cauſa.poſſ.&
propria in anti. Vbi q ſi de aliquis ſoluat nomine alicuius præ-
ſumitur habere mandatum , & idem dicit Sar.q.32.regulæ de
Annali &.6.regulæ de Tri.& uide Caſſ.dec.3.hoc titul.

LX.

Summarium.

Procuratorium concernens certas perſonas,ad alias non extendi-
tur,niſi clauſulæ generales ſubſiſtant. Et ideo ueniẽs ad cauſam
pro ſuo intereſſe,habet dominum principalem ad cauſam uo-
care , ſeu facere uocari 454. litera eſt corrupta uult dice-
re. 456.

Epitome.

1 Procurator rei & poſſeſſoris non dicitur habere mandatum quo
ad tertium poſtea comparentem.

2 Iudex datus contra.B.&.C.non poteſt procedere in cauſa quã
D.intentauit contra.C.

3 Proceſſus quomodo fiendus quando tertius uenit ad cauſam.

1 ADdditio,dec.† iſta tres decidit difficultates,Prima q ſi
A.committit cauſam cõtra.B.&.C.poſſeſſorem &.C.
conſtituat procuratorem contra.A.&.B.ſi.D. Veniat
ad cauſam debet citare.C.principalem nec ſufficeret citare pro
curatorem dimiſſum ab eo in dicta cauſa quia dictus procura
tor non habet mandatum contra.D.& iſte caſus eſt clarus & cõ
cordat dec.13.ſupra eo.& Egid.314. Secundus caſus eſt an
2 † iudex impetratus per.A.contra prædictos poſſit procedere in
cauſa quam.D. intentauit contra.C. & illud etiam non habet
dubium q non poteſt procedere,ut fuit dictum ſupra de Reſcr.
dec.7.poteſt tamen audiri.D.excipiendo cõtra.A.ut dicit hæc
3 dec. Tertium dubium eſt † de modo procedendi dato q Re-

ſcriptum impetratum per. A.dediſſet iuriſdictionē quo ad. D. an ſit inchoandum de nouo uel admittatur in terminis in quibus reperitur & dicit ꝙ domini uoluerunt ꝙ præfigerentur partibus terminus ad ponendum & articulandum,& dicendum contra producta ſed hæc dec.ſicco pede per tranſit, ideo uideas ſemꝑ in hac materia dec.primam Caſſ.de excep.ubi facit diſtinctionem quando quis uenit ad cauſam in uim clauſulæ omnesq́ alios intereſſe putantes appoſitæ in Reſcripto per Aduerſariū impetrato,& tunc tertius debet admitti in eiſdem ſtatu & terminis ut eſt tex.in.c fin.ut lite pendente lib.vj.& notat Fel.in.c.cū ſuper de re iudica.nu.13. Quando uero quis impetrat commiſſionem ꝙ mandetur Auditori ut conſtito de intereſſe ipſum admittat tunc non admittitur in eodem ſtatu ſed debet inchoare de nouo,ut dicit idem Caſſ.ibi & ſic iſto caſu uidetur dicendum ꝙ termini ſint de nouo ſeruandi,de quo tamen ualde dubito. In priori uero caſu quādo uenit uirtute clauſulæ prædictæ omnia acta facta ſibi proſunt & nocent in tantum ꝙ dicit Ioan. Mo.in.d.c.fin.ut lite pēdente ꝙ ſi tempore quo tertius uenit ad cauſam teſtes ſint publicati publicatio illa ſibi nocebit pro quo facit dec. Neap.35. Et ad iſtam materiā recure ſemper ad Fel. in.c.ueniens el.2.de teſtibus in.c.exceptionem de excep.&.c.cū ſuper de re iudi. Et uide ſupra de Reſcrip.dec.2.dū dixi de terminis qui ſeruantur,quando quis uenit pro intereſſe ubi habes dec.modernas & infra de reſti.ſpo.dec.pen.& infra de re iudic. 20.ubi uidebis melius eſſe ꝙ tertius non appellet a ſententia ne ſibi præiudicent acta,ſi tamen poteſt probabiliter ignorare ſententiam eſſe latam,de quo etiam dixi ſupra dec.2.de Reſcrip.nu. 41.& ad materiam iſtius dec.faciunt quæ dixi ſupra dec.13.

DE HIIS QVÆ VI METVS VE CAV. FIVNT.

I.

Summarium.

In libello in interdicto unde ui,non tenetur libellans ſtatim ſpecificare res uiolenter ablatas.h.d.uel ſic ſpoliatus nō expedit ꝙ ablata ſibi ſtatim in libello ſpecificet,quia probata uiolentia ſtabitur eius iuramento de rebus ablatis,& ualore earum.h.d.

Epitome.

1 Specificari debent bona ablata ante ſententiam,& ſtatur iuramē to probata uiolentia.

1 ADditio,iſta † dec.eſt ſatis clara,ſed in ſummario omittitur ꝙ iſte non tenetur ſic ſtatim & ante litem conteſtatā ſpecificare & ſic infertur ꝙ ante ſententiā debent ſpecificari bona Egid.dec.186.dicit ꝙ opportet in iſto libello exprimere res quas exprimere poteſt,ſed nihil dicit de iuramento & facit ad materiam dec.1.infra de libel. oblati ubi dicitur ꝙ libellus & articuli in actione iniuriarum debent taliter ſpecificari,ꝙ Aduerſarius per illa certificari poſſit,uide dec.ſequentē.

II.

Summarium.

In dilatione iuramenti ſecūdum formam.c. ſuper eo ꝙ metus cauſa,non eſt neceſſaria partis citatio. 299.

Epitome.

1 Taxatio rerum ablatarum debet fieri parte citata.
2 Valor & quantitas bonorum ablatorum probatur iuramento quando eſt probata uiolentia.
3 Citatio requiritur in iuramento in litem uel deciſorio.
4 Damna & intereſſe poſt litem conteſtatā dolo uel uiolentia illata probantur iuramento.

1 ADditio tria dicuntur hic Primo † ꝙ quo ad taxationem rerum ablatarum per iudicem faciendam, pars debet ci-
2 tari. Secundo † ad deferendum iuramentum in caſu.d.c.ſuper eo.& in caſu.l.ſi quando.C. unde ui non eſt opus
3 citare partem licet tutius ſit ꝙ citetur. Tertio † ꝙ in iuramento in litem uel deciſorio requiritur partis citatio. Et ſic iſta deciſio uidetur ſatis intricata, Tamen quia ſoluto ſecundo caſu prædicto,ſatis clara redditur ,ideo uide Egi.dec.580.qui illā declarat procedere quando conſtabat aduerſariū eſſe uiolentū & iuramentum defferebatur tantum ſuper ualore & uide infra dec.3.
4 de iniu.& dam.dato ubi ꝙ † quādo petuntur dāna & intereſſe illata poſt litē cōteſtatā dolo uel uiolentia,ſufficit illa probare per iuramentum,& ſic hoc habere poteſt locum in ſpolio mero ubi ſpoliator dicitur in dolo quia dec. Baſ. dicit ſi dolo uel uiolētia, & ita loquitur Egi.d.dec.580.& illā dec.3.ualde extollit Fely. in.c.ſacro de ſenten.excom.nu.11.licet nunquam hoc uiderim praticare ideo bene cogita:differentiam autem inter iſtum iuramentum & iuramentum in litem ac iuramentum affectionis & iuramentum uoluntarium & neceſſariū uide late per Iaſ.in Rubrica & in.l.in actionibus.ff.de iureiur.& ad prædicta uide Iaſ. in rep.l.admonendi de iureiu.nu.311.

DE RESTI. IN INTEG.

I.

Summarium.

Aduerſus tres ſententias conformes non eſt reſtitutio concedenda, niſi iudici prius conſtiterit de iniuſtitia earundem. 2.

Epitome.

1 Reſtitutio non eſt concedenda aduerſus tres ſententias niſi & cætera.
2 Reſtitutio etiam datur aduerſus tres ſentētias latas ſuper ſpolio conſtito de bono iure.
3 Reſtitutus aduerſus tres ſententias debet ante omnia ſoluere expenſas.
4 Reſtitutio datur etiam cedenti bonis reſeruata congrua portione etiam non reſfectis expenſis.

1 ADditio,cum iſta † dec.concordat dec.5.hoc titulo in antiq.& Egi.409.& deciſ.iſta procedit quando reſtitutio principaliter petitur,ſecus ſi incidenter , uel excipiendo ut in dec.1.eo.titu.in anti. Et quando incidenter peti dicatur uide dec.2.&.3.hoc titu.in anti. Et Egi.502.& per Biſeg.deciſ. uni.eo.tit.ubi ꝙ ſi principaliter petatur requiritur mandatū ſpeciale. Et ad iſta uide omnino Caſſ.dec.1.hoc tit. ubi habes ſi cōtrectatur cauſa reſtitutionis poſt tres ſententias an executio impediatur: Et uide ad materiam iſtam plene per Staph.fol.61.& in alia impr.fo.120. Et Aduerte dū allegatur.l.minor.& adde ꝙ eſt ſecūda & uide Eg.dec.354.ubi ꝙ in reſtitutione ad appellandum ſufficit præſumptiua probatio fuit tamen aliās data re-
112 ſtitutio etiam * aduerſus tres ſententias latas in ſpolio cum conſtaſſet de bono iure ex iuribus nouiter repertis , per ſucceſſo-
113 rem ꝙ iuſte ignorauerat ut in una * Tolletana parrochialis coram domino Verallo prout reffert Tolo.deciſ.89. Et ad hæc
114 facit alia dec. * euſdem Tolo.22. ꝙ † ille qui reſtituitur ad-
2 uerſus tres conformes debet ante omnia ſoluere expēſas ſecus ſi
115 aduerſus unam tantum. Et facit alia dec. * facta in cā Iſpa-
3 len.canonicatus † ubi ꝙ cedens bonis etiam poſt tres ſententias
4 † reſeruata ſibi congrua portione debebat reſtitui in integrum & non reſectis expenſis.

II.

Summarium.

Quo ad petendum reſtitutionem in integrum aduerſus tres ſententias,& probationes omiſſas quadriennū,a die ultimæ ſententiæ computatur. 65.

Epitome.

1 Quadriennium ad petendam reſtitutionem computatur a die ultimæ ſententiæ.
2 Quadriennium reſtitutionis aduerſus probationes omiſſas non currit a die præfixionis termini ſed a die ſententiæ uel ſententiarum poſtea latarum.
3 Produci poſſunt inſtrumenta poſt concluſionem.
4 Reſtitutio petēda eſt,nedum aduerſus probationes omiſſas ſed etiam aduerſus ſententias.

5 Reſti-

5 Reſtitutio non datur poſt quadriennium.
6 Reſtitutio datur etiam poſt quadriennium probato impedimento.
7 Reſtitutio aduerſus quadriennium datur propter ignorantiam etiam poſt.21.annos.

1 ADditio,ad iſtam dec.adde Caſſa.dec.2.eo.tit.Staph.in
loco allegato in precedenti dec.& dec.capel.Tolo.54.&
55.Et de quadriennio iſto poſt mortem Pupilli,quan-
do incipiat loquitur Egid.deci.653.& dec.ſeq. Nota tamen
2 hic quod † quando præfigitur terminus peremptorius ad producen-
dum omnia iura,ſi pars non producit: lapſo quadriennio nõ po
teſt producere,nec reſtitutionem proſequi aduerſus probationes
omiſſas licet ſi poſt præfixionem talis termini ſequatur ſententia
tempus reſtitutionis petende non currat niſi, a die ſententiæ
uel ſententiarum & ſic reſoluuntur contraria. Nota ſecundo
3 † quod poſt concluſionem in cauſa de equitate Rotæ poſſunt pro
duci inſtrumenta & literæ,non obſtante etiam lapſu termini ad
4 producendum omnia,præfixi. Nota tertio † conſilium quod
datur hic,in fine, & teneas menti quod tutius eſt nedum aduerſus
probationes omiſſas ſed etiam aduerſus ſententias petere reſtitu
tionem,& tunc ceſſat omnis dubitatio. Et ad iſtam dec.facit re-
116 ſolutio * facta in quadam cauſa coram Domino meo de
5 ſancta cruce, † quod poſt quadriennium non datur reſtitutio ne di-
ſpoſitio c.1.de in integ.reſti.ſit fruſtatoria ut per Fel.in.c.1.col.
fin.de præſcrip.& Caſſad.d.dec.2.præſertim quia leſio non po-
teſt prætendi in beneficialibus ut per Inno.in.c.querelam de
6 electione & dec.8.de proc.in anti. † fuit tamẽ data reſtitutio poſt
117 quadriennium probato impedimento,in cauſa † Aſtoricen.
portionis coram Manſueto ut refert Tolomæus deci.96.Et ad
118 iſta facit alia dec.* facta in cauſa mea Bononien.hæredi-
7 tatis.coram domino Accorambono. † quod etiam poſt.40.Annos
datur reſtitutio aduerſus quadriennium,ex capite ignorantiæ ut
per Affli.dec.32.379.& uide Staph.fo.162.& in alia impr.120.

III.

Summarium.

In petitione reſtitutionis in integrum propter lapſum fatalium nõ eſt neceſſaria litis conteſtatio.h.d. 9.

Epitome.

1 Litis conteſtatio non requiritur in cauſa reſtitutionis ob lapſum fatalium.
2 Reſtitutio quando incidenter uel principaliter dicatur petita & quæ ſit differentia.
3 Officium iudicis reſcindens & reſciſſorium quale ſit.

1 ADditio † Ratio iſtius dec.eſt quod iſta reſtitutio dicitur in
cidenter petita quia ſi principaliter diceretur petita tũc
eſſet neceſſaria litis conteſtatio cum iſta dec.concordãt
dec.1.&.3.hoc titu.in anti.& Biſeg.unica.eo.titu.ubi etiam di-
2 cit. † quod quando petitur principaliter requiretur mandatum ſpe-
tiale,& quod ſi ſit pronunciatum, ſuper reſtitutione quod reſtitutio quo
ad illam ſententiam non erat neceſſaria ſed tantum ad
appellandum. Contra dec.iſtam tamen facere uidetur deci.
prima hoc tit.in anti.ubi quãdo principaliter petitur reſtitutio eſt
concedenda,ſine aliqua ſummaria cognitione: ſecus ſi inciden-
ter peteretur,tamen pro reſolutione,conſidera uerba illius deciſ.
dum dicit,quod eſt concedenda ſine cauſæ cognitione, ad hoc ut
quis admittatur ad reſtitutionis petitionem, & uide. Inno.in lo-
co ibi allegato,& uide omnino Fely.in.c.fi.de off.iudi.qui late
examinat materiam iſtam:pro quibus etiam faciunt quæ dixi in
fra de litis conteſta.dec.5.col.2.facit deci.ſequens, uideas per te
iſtam dec.quæ ponit plures caſus,quia iſta materia parum prati
catur in curia,ubi ſemper ſummariæ proceditur ſine litis conte-
ſtatione,& libello & uide ad materiam ultimi dubii.Egid.502.
Vbi dicit quod quando reſtitutio in modum replicationis proponi
tur cenſetur incidenter intentata,& Egi.299.dum tractat de re-
3 ſciſſione laudi. Et Nota † hic differentiam inter officium iudicis
reſcindens & reſciſſorium & uide dec.ſequentem.

IIII.

Summarium.

In cauſa reſtitutionis ad appellandum, non eſt litis conteſtatio neceſſaria.h.d. 44.

Epitome.

1 Litis conteſtatio non eſt neceſſaria in cauſa reſtitutionis ad appellandum.

1 ADditio,iſta dec. † eſt ſatis clara: & ratio reditur in ea,quod
in hoc caſu proceditur, ſummariæ, prout in probanda
infamia,contra illum,contra quem eſt formanda inqui
ſitio,uel decernenda citatio ad perſonaliter comparendum,De
materia reſtitutionis ad appellandum. Vide deci.ſequentem ac
dec.ultimam infra quæ declaratur per iſtam,& uide deciſ.præ-
cedentem.

V.

Summarium.

Petenti ſe reſtitui ad appellandum niſi aliqualiter de ſuo intereſſe doceat non ſufficit impedimenta probare.h.d.uel ſic, petens ſe reſtitui ad appellandum,debet docere aliquid de ſuo iure ultra probationem impedimentorum.h.d. 87.

Epitome.

1 Reſtitutionem petens debet aliqualiter probare de bono iure.
2 Reſtitutio non datur pro eo quod allegat quod procurator ſubſtitutus monitus ad comparendum & acceptandum non comparuit.
3 Reſtitutio non datur ex eo quod procurator receſſerit non dimiſſo ſubſtituto acceptante.
4 Reſtitutio datur etiam non reffectis expenſis quando quis non fuit perſonaliter citatus ſecus tamen &c.

1 ADditio, † ſecundum ſummarium eſt tenendũ quia me-
lius,cum iſta dec.concordat dec.30.de Reſcri.in anti.
& Egi.334.&.418.ubi quod ſufficit quælibet modica præ
119 ſumptio,& faciunt dicta ſupra.dec.1.& facit* dec. facta in
cauſa Calagurritana Abbatiſſatus coram domino Veſtano ubi
2 reſolutum fuit † non ſufficere ad reſtitutionem allegare,quod pro-
curator ſubſtitutus monitus ad acceptandum uel reffutandum
120 non comparuit,& alia dec.* facta in eadem cauſa, † quod non
3 erat danda ex quo,procurator receſſit non dimiſſo,ſubſtituto ac
4 ceptante: † reſtitutio tamen datur quando reus non fuit perſona
liter citatus & auditur tunc, etiam non reffectis expenſis ut in
121 una * Zamoren.parrochialis ſi tamen ille fuiſſet perſonali-
ter citatus tunc etiam datur ſed reffectis expenſis ut in una
122 * Illerden.beneficii coram domino Aquen.de anno,1545.
per nota.per Staph.fol.162.& in alia impreſſ.120.

VI.

Summarium.

Petens reſtitutionem in integrum aduerſus tres ſententias,latas pro poſſeſſore,non tenetur cauere ſecũdum formam.c. ſuſcitata,de reſti.in integ.435.

Epitome.

1 Reſtitutionem petens quando teneatur cauere.
2 Reſtitutio quando petitur ab habente adminiſtrationem uel nõ differentia.

1 ADditio iſta † dec.eſt clariſſima, uideas eam per te quia
diſtinguit plures caſus. Et ad materiam reſtitutionis.
Aduerte ad nuũ,quod eſt magna differentia, quando ſim-
plex clericus uel prælatus qui habet tantum adminiſtrationem
petit reſtitutionem quia prælatus dicitur agere nomine eccle-
ſiæ,loquor,quando agitur ſuper fructibus ut in e tentam in una
123 * Tiburtina grani coram domino de Graſſis.

VII.

Summarium.

Per litis conteſtationem in cauſa reſtitutionis in integrum principaliter intentata,præcluſa eſt uia cognitionis præambulæ. 119.

Epitome.

1 Lite conteſtata in cauſa reſtitutionis non eſt cognoſcendum am plius de leſione uel iuſtitia illam petentis uel de aliis præam bulis.
2 Reſtitutio in integrum petitur diuerſis modis.
3 Reſtitutionem petens per litis conteſtationẽ uidetur habilitatus ad rem petendam.
4 Reſtitutus quis uidetur ſi poſt impetratam & præſentatam com miſſionem &c. iudex procedat ad ulteriora.
5 Reſtitutio non datur etiam ſi conſtet de iniuſtitia ſententiarum niſi quis iuſtificet titulum ſuum.

1 ADditio, † poſt uerba cognitionis præambulæ, de quibus in ſummario adde: de leſione ſeu iniuſtitia ſententiarum aduerſus quas petitur reſtitutio, intendit. n. dicere, iſta dec. ꝙ per litis conteſtationem, eſt aperta uia & inchoatum iudicium reſtitutionis & ideo non poteſt amplius opponi ꝙ debeat ante omnia conſtare de aliquo iure petẽtis reſtitutionem. Iſtud enim quod conſtet de bono iure petentis reſtitutionem eſt quodam præambulum quod requiritur, a principio antequã iudex incipiat cognoſcere de cauſa, ut dicit deciſ. 4. ſupra eo. uel dicas
2 ꝙ † reſtitutio tripliciter petitur: Nam Primo quis petit reſtitui aduerſus ſententiam uel contractum aut præſcriptionem. Secũdo ꝙ poſtquam declaratum fuerit eum reſtituendum res re-
3 ſtituatur. Tertio modo, † quis petit ſe admitti ad reſtitutionem in integrum & ſucceſſiue eodem contextu rem reſtitui & iſte eſt caſus noſter ꝙ p litis conteſtationẽ quis uidetur reſtitutus uidelicet habilitatus ad rem petendam ut dicit Inno. in locis in deciſ.
☞ 124 allegatis: Et ideo alias Rota in una * Cauarien. decimarum
4 coram Tollomeo noluit ꝙ † per proceſſum ad ulteriora in cauſa principali poſt præſentatam cõmiſſionem & repetitionem acto rum pro iuſtificatione reſtitutionis petite cenſeretur eccleſia reſtituta adeo ꝙ licet negotium principale non eſſet expeditum infra quadriennium, nihil erat. Et ad præmiſſa facit deci. facta in
☞ 125 cauſa * Calaguritana Archidiaconatus ubi † licet conſtaret ex actis de iniuſtitia ſententiarum & executionis facte contra Martinum Ximenez & propterea ꝙ Martino debebatur reſtitutio in integrum aduerſus illas, & propterea peteret ſe reſtitui ne dum aduerſus ſententias ſed ad beneficium, Domini reſolue runt ꝙ ipſi iuſtificaret titulum ſuum, ꝙ ſibi daretur reſtitutio, quo ad omnia, Rota enim quantum poteſt quærit euitare circuitus ſi enim pronunciaretur quem eſſe reſtituendum in integrum daretur materia appellandi & ſic tres ſententiæ darentur ſuper reſtitutione in integrum, & tres ſuper reſtitutione rei.

DE ALIE. IVD. MVT. CA. FAC.

I.

Summarium.

Ceſſio actionis motę, per patrem, in filium clericum emancipatum contra laicum, ualet. 177.

Epitome.

1 Ceſſio actionis motę poteſt cedi in clericum contra laicum.
2 Ceſſio debiti de quo non conſtat niſi per confeſſionem nõ ualet.
3 Ceſſionem iuſtificare tenetur creditor cui facta fuit ceſſio probãdo ꝙ erat creditor aliter quam per confeſſionem cedentis.
4 Ceſſio ex cauſa donationis pro meritis & ſeruitiis ualet etiam illis non probatis.

1 ADditio, iſta † dec. habet quatuor capita, nec fit mẽtio in ſummario niſi de uno, quod uide per te, quia deciſ. ſatis clare loquitur, & dum dicitur ꝙ laicus ſemper præſumatur potentior. Clerico. uide Sar. q. 1. regulæ de ſubrogan. num. 2. In ſecunda uero parte dec. examinatur quando ceſſio dicatur
2 ſimulata. In tertia autem parte dubitatur, An † ceſſio debiti de quo non conſtat niſi per confeſſionem debitoris ualeat Et iſta pars non bene percipitur niſi uideantur iura hic allegata, dubita
3 tur. n. in hac tertia parte, an † ſi ego cedo alicui creditori meo creditũ meum, nec conſtet aliter illum cui cedo eſſe meum creditorem ꝙ̃ per confeſſionem meam, an ualeat talis ceſſio, cum alias regulariter permittatur ceſſio in creditorem, & collector dicit eſſe communem ꝙ nõ ualet ceſſio, Et iſtam opinionem ſecuta eſt
☞ 156 Rota: in una * Florentina pecuniaria inter. R. D. Franciſcum Soderinum & Magnificum. D. Luyſium de Rodulphis fratrem Cla. Me. Nicolai Cardinalis Rodulphi quem ob eius optimas uirtutes cauſas & negotia ſua tractando pluribus annis
4 colui: In ultima uero parte dec. dubitat † an ualeat ceſſio facta ex cauſa donationis adiecta clauſula pro meritis & ſeruitiis, illis p ceſſionarium nõ probatis & tenet eam ualere licet Bar. teneat contrarium. Et aduerte ad text. dum allegat. l. 1. C. de actio. & & obli. quia uult dicere. l. per diuerſas. C. mandati.

II.

Summarium.

Actiones reales cedi poſſunt per non poſſidentem. h. d. Et quid tranſeat in ceſſionarium per talem ceſſionem & quomodo agere poteſt hic plene notatur. 179.

Epitome.

1 Actiones reales cedi poſſunt ut hic, &c.

1 ADditio, dec. † iſta non dubitat quin actiones reales cedi poſſint per non poſſidentem ſed tantum dubitat & nõ bene reſoluit an dominium per talem ceſſionem transferratur, & an ceſſionarius poſſit intentare rei uendicationem, & an agendo uideatur intentare directam uel utilem aut publicianam, & quid quando agitur omni meliori modo prout ſeruatur in curia uideas per te.

Expliciunt Annotationes & Additiones in nouas Rotæ deciſiones excellen. D. Antonii Mariæ Papazzoni Iur. Vt. Doct. in Ro. Cu. cauſarum Patroni ſumptibus D. Michaelis Tramezini mercatoris & Venetiarum ciuis impreſſe anno a partu Virginis. M D L I.

INDEX SEV TABVLA EORVM OMNIVM QVÆ IN ADDITIONIBVS ET ANNOTATIONIBVS AD NO. RO. DECI. EXCELLENTISS. D. ANTONII MARIÆ PAPAZZONI CONTINENTVR ORDINE ALPHABETI.

ABSOLVTIO ad cautelam peti non poteſt per cõcanonicum etiam non excõmunicatum.& dicitur magis præiudicialis alia dec.36.de proc. nume.1.car.22.

ACTA pendente termino ad ueniendum quando ualeant dec.2.de Reſcrip.nu.16.c.2.

15 Acta ualent etiam non decreto proceſſu nec probata abſentia dummodo poſtea uere conſtet illum fuiſſe abſentem dec. eadem nu.23.car.2.

24 Acta facta inter duos collitigantes præiudicant tertio uenienti dec.ea.nu.42.car.3.

Acta non poſſunt ratificari dec.14.de procu.nu.3.car.21.

Acta non poſſunt ratificari in præiudiciũ tertii dec.ea.n.6.ca.21.

ACTIONES reales cedi poſſunt dec.2.de alien.Iu.nu.1.car.24.

AGENS uirtute gratie obtẽte de benefi.uno certo mõ uacãte poteſt obtinere uirtute alterius gratie obtentæ ſub alio modo uacan.dec.19.de Reſcrip.nu.4.car.6.

APPELLATIO extraiudicialis intimata non inducit litem ad effectum regule de ſurrogan. dec.25.de Reſcri.nu.9.car.8.

APPELLATVS poteſt proſequi appellationẽ ſibi nõ intimatam dec.1.de elect.nu.1.car.11.

Appellatio ab electione debet continere cauſas & iurar. eſt ut hic dec.1.de elect.nu.2.car.ea.

APPELLATIONI future renuntiari poteſt p pactũ ſiue pacto licet ſimpliciter non ualeret dec.2.de renuntia.nu.1.car.12.

Appellationi renuntiatur etiam per procuratorem dec.ea.de renuntia.nu.2.car.12.

APPELLARI poteſt ad epiſcopum uel Vicariũ a ſententia lata per eorum delegatum dec.3.de officio Vicarii nu.1.car.15.

95 Appellari poteſt a Vicario ad epiſcopum quando ſumus in interlocutoria dec.ea.nu.2.car.ea.

Appellari poteſt a collatione facta per Vicariũ de ſpeciali mandato ad ipſum epiſcopum dec.7.de off. Vica.nu.1.car.ea.

98 Appellari poteſt a Vicario Foraneo ad epiſcopum dec.ea.nu.6.car.ea.

APPELLATIONIS delatio& remiſſio cauſe ad primum Iudicem differunt ut hic dec.1.de off.deleg.nu.2.car.16.

APPELLATVS ſi comiſerit cauſam quam habet cõtra appellantẽ docto de appellatione aduerſarii procedere poteſt dec.11.de officio deleg.nu.1.car.17.

APPELLATIO. interpoſita corã duobus quibus termis commiſit uices ſuas eſt bona præſertim ſi appelletur ad Papam dec.16.de off.deleg.nu.1.car.17.

ARTICVLORVM ſpecificatio quid importet dec.11.de Reſcrip.nu.5.car.11.

ARTICVLVS grauaminis prius debet expediri dec.23.eo.titulo.nu.1.car.7.

AVDITOR appellationis in cauſa electionis confirmare poteſt electionem dec.2.de electio.nu.1.car.11.

AVDITORES Rotæ poſſunt recipere ceſſionem litis ſed non iuris dec.3.de renunt.nu.2.car.12.

Auditores ſibi inuicem cauſas remittunt & antequã alius acceptet a remittente non abdicatur iuriſdictio dec.13. de off.dele.nu.1.car.12.

BENEFICIVM conferri nõ poteſt poſt priuationẽ niſi lapſis decem diebus dec.2.de Reſcrip.nu.63.car.3.

Beneficiũ uacare debet tempore gratie ſi neutri impetrate dec.24.eo.tit.nu.3.car.8.

Beneficium electiuum quod dicatur dec.2.de elect.nu.2.c.11.

Beneficium dicitur uacare per obitum Vicarii deputati ad ſeruiẽdum beneficio unico monaſterio decif.6.de renuntia.nu.1.car.11.

Beneficium deuolutum non dicitur reſeruatum dec.3.de off.legati.nu.3.car.18.

BIGAMVS ordinatus caracterum recipit ſed non executionem dec.uni.de bigamis nu.1.car.14.

BIGAMIA uera quæ dicatur.dec.ea.nu.2.car.ea.

Bigamia interpretatiua quæ ſit dec.ea.nu.3.car.ea.

Bigamia ſimilitudinaria quæ ſit dec.ea.nu.4 car.ea.

Bigamus ſiue uerus ſiue interpretatiuus non poteſt promoueri ſine diſpen.dec.ea.nu.5.ca.ea.

Bigamus diſpenſatur per papam ut hic ibidem nu.6.car.ea.

Bigamia fuit inducta per apoſtolum nu.7.car.ea.

Bigamus recipit caracterem & cum eo aliquando diſpenſat epiſcopus ibi nu.8.car.ea.

BIGAMI intrantes religionem diſpenſantur dec. ea.nu.11.car.ea.

CANCELATVRA operatur quod omnia alia cenſeantur commiſſa dec.9.de Reſc.nu.4.car.5.

Cãcelatura facit uideri omnia alia conceſſa dec.28. de Reſc.nu.3.car.9.

CAVSA cenſetur auocata a primo ſi alteri ſcienter comittatur dec.vj.de Reſcrip.nu.1.car.4.

Cauſa ſummarie cognoſcenda an comitti poſſit ab inferioribus a Papa dec.9.de Reſcrip.nu.3.car.5.

Cauſa quando cenſeatur commiſſa ſub nomine dignitatis dec.11.de Reſcrip.nu.3.car.5.

Cauſa ſemel in curia cõmiſſa nũquam reuertitur ad partes dec.23.de Reſcrip.nu.5.car.8.&c.1.de offi.deleg.nu.4.car.16.

Cauſa comiſſa cardinalibus nũquam committitur inferioribus iudicibus dec.23.de Reſcrip.nu.7.car.8.

54 Cauſa nullitatis & appellationis commiſſa utraq; uenit æque principaliter ad eo q̃ deſerta appellatione poteſt procedi in cauſa nullitatis dec.23.de Reſcrip.nu.9.car.8.

Cauſe pendentes coram ordinariis non aduocantur ſed dantur adiuncti dec.3.de Reſcrip.nu.6.car.5.

Cauſe omnes non deuoluuntur ad curiam per appellationem dec.1.de elec.nu.1.car.11.

69 Cauſe non deuoluuntur niſi in præiudicium appellantis appellatione nulliter intimata dec.ea.nu.3.car.11.

Cauſe quando remittũtur ad cancelariam dec.13.de Reſc.nu.2.car.9.

CEDENS liti non fatetur aduerſarium ius habere dec.4.de Renun.nu.11.car.13.

CESSIO litis& cauſe obſtat agere uolenti ad beneficium non tamen quo ad fructus dec.5.de Renun.nu.6.car.12.

Ceſſio actionis more põt cedi in clericum contra laycum dec.1.de aliena.iudi.nu.1.car.24.

Ceſſio debiti de quo non conſtat niſi per confeſſionem non ualet dec.ea.nu.2.car.24.

126 CESSIONEM iuſtificare tenetur creditur cui facta fuit dec.ea.num.3.car.14.

CESSIONARIVS non poteſt ingredi poſſeſſionẽ niſi cum executore uel cum literis gratioſis dec.1.de Renunc.nu.3.car.11.

CIRCONDVTIO non eſt in conſideratione dec.2.de Reſcrip.nu.16.car.2.

CITATIO non circonducitur actore in termino nõ comparente dec.ea.nu.15.car.2.

170 Citatio non requiritur quando fit relatio de aliquo articulo commiſſo ad referrendum dec.ea.nu.60.car.3.

Citatio per edictum debet exequi in pluribus locis dec.5.de Reſcrip.nu.1.car.4.

Citatio per edictum debet legi:& uerbum publicaui infert lecturam dec.ea.nu.16.car.4.

Citatio debet exequi in tali loco q̃ uerſimiliter poſſit ad noti-

tiam deuenire dec.ea.nu.8.car.4.
Citatio non eſt affigenda ad parrochiā quando non eſt per edi-ctum licet tutius ſit affigere.dec.ea.nu.12.car.4.
43 Citatio originalis eſt affigenda & non ſufficit copiam affi-gere dec.ea.nu.14.car.4.
Citatio contra intereſſe putantes dicitur nuntiatoria dec.8.de Reſcrip.nu.6.car.5.
Citatio quomodo exequenda in partibus dec.22.de Reſc.nu.1.car.7.
Citatio quomodo exequenda quando agitur de ſimplici benefi-cio & quando de curato dec.ea.nu.2.car.7.
Citatio quomodo exequenda quando quis habet parrochialem & habitat in alia domo ſeparata dec.ea.nu 3.car.7.
Citatio originalis ſemper affigenda eccleſiæ dec.ea.nu.22.c.7.
Citatio contra uniuerſitatem quomodo exequenda dec.ea.nu.26.car.7.
Citatio requiritur in iuramento in litem uel deciſorio.deciſ.2.de his quæ ui & metu nu.3.car.23.
CITANDVS nō eſt ille qui præſens non poſſet contra-dicere dec.1.de off.leg.nu.2.car.18.
50 CITARI an debeat procurator extra curiam & quan-do dec.21.de Reſcrip nu.9.car.7.
110 Citari quis debet perſonaliter ubi agitur ad priuationem be-neficii dec.35.de procu.nu.5.car.21.
211 Citari debet perſonaliter quando agitur ſuper regreſſu ob non ſolutionem dec.ea.nu.6.car.21.
CITATIONIS per edictum breue compendium dec.5.de Reſcrip.nu.2.car.4.
42 Citationis per edictum executio ſufficit etiam ſi non dicatur quòd ibi erat multitudo dec.ea.nu.13.car.ea.
Citationis copia non eſt danda niſi petatur quando fuit lecta dec.ea.nu.15.car.ea.
Citationis exequendæ forma in prophanis dec.22.de Reſc.nu.5.car.7.
Citationis executio quando agitur de parrocchiali deci.ea.nu.6.car.7.
Citationis executio quando agitur ſuper canonicatu uel alio beneficio ſimplici dec.ea.nu.7.car.7.
CITATIONES per edictū prius leguntur in curia dec.5.de Reſcrip.nu.19.car.4.
CITATVS per unum ex tribus inſolidum datis corā col lega comparere non tenetur dec.2.de off.dele.nu.1.car.26.
6 CLAVSVLA ex cuiuſcunque perſona in noua proui ſione capit quamcunq; uacationem etiam ſi non uacaſſet be neficium tempore primæ prouiſionis dec.2.de Reſ.num.29.car.2.
Clauſula quouis modo poteſt apponi in prouiſione ordinarii dec.ea.nu.10.car.ea.
7 Clauſula quouis modo non operatur in reſignatione facta in manibus Nūtii non habentis facultatē ſi illud met beneficiū impetratur,a Papa dec.ea.nu.11.car.ea.
Clauſula ſumarie & terminis non ſeruatis quid operetur dec.2.de Reſcrip.nu.1.car.2.
Clauſula abſque tela iudiciaria quem operetur effectum deciſ.ea.nu.3.car.2.
Clauſula,omnesq; alios quos comprehendat dec.8.de Reſc.nu.2.car.5.
Clauſula,omnesq; alios ſine uerbis in decreto nominandos,eſt periculoſa dec.ea.nu.7.car.5.
Clauſula quacunq; dignitate præditos quid operetur dec.ea.nu.3.car.5.
Clauſula quidam alii quid operetur dec.ea.nu.5.car.5.
Clauſula non obſtante quòd pro alio ſcripſerimus non facit gratiam pinguiorem dec.13.de Reſcrip.nu.2.car.6.
Clauſula,quouis modo,expreſſo modo per aſſecutionem quid operetur.dec.17.de Reſcrip.nu.1.car.6.
Clauſula cuius litis ſtatus &c.quid operetur dec.20.de Reſcr.nu.2.car.7.
Clauſula cum toto negotio principali quid operetur deciſ.23.de Reſcrip.nu.2.car.7.
52 Clauſula quam et quas comprehendit æque principaliter ne gotium principale dec.ea.nu.3.car.7.
Clauſula eadem operatur effectū ſuum etiam ſi cōmiſſio quæ ad partem principalem ſit ſurreptitia & inhibitio afficit dec.ea.nu.4.car.7.
Clauſula eadem quando cauſa committitur extra curiā quid operetur dec.ea.nu.6.car.8.
53 Clauſula eadem introducit negotium principale æque principaliter dec.ea.nu.8.car.8.
Clauſula appellationis & totius negotii principalis ſine dictio-ne,cum,trahit negocium principale æque principaliter deciſ.ea.nu.11.car.8.
Clauſula non obſtantibus his per quæ effectus gratiæ poſſet im pediri quid operetur dec.5.de conſue nu.2.car.10.
Clauſula non obſtantibus tollit ſtatuta requirentia ſacerdotium dec.ea.nu.4.car.10.
Clauſula q; ſi nollet uel non poſſet quid importet dec.5.de of-fic.deleg.nu.1.car.16.
Clauſula q; ſi non omnes differt a præcedenti dec.ea.nume.2.car.16.
Clauſula per uos uel notarium ueſtrum quid operetur dec.8.de off.dele.nu.4.car.26.
Clauſula ſi inueneris ſi repereris etſi tibi conſtiterit quid impor tet.dec.12.eo.tit.nu.3.car.17.
Clauſula quatenus cauſa ſit legitime deuoluta & clauſula etiā ſi non fuerit legitime deuoluta quid importet dec.ea.nu.5.car.18.
Clauſula cum poteſtate citādi extra curiā parum operatur quia ſufficit.conſtare de mente Papæ dec.ea.nu.4.car.18.
Clauſula q; per quemcunq; actum &c. non intendit ſubſtitutū reuocare dec.4.eo.tit.nu.3.car.19.
Clauſula eadem quid operetur dec.30.eo.tit.nu.2.car.21.
Clauſula cum poteſtate reuocandi totiens quotiens quid opere-tur dec.14 eo.tit.nu.4.car.20.
Clauſula preſenti mādato in ſuo robore permanſuro quid ope retur dec.ea.nu.5.car.20.
CLAVSVLÆ omnesq; alios uigore quos citari poſ-ſint dec.8.de Reſcrip.nu.4.car.5.
Clauſulæ quouis modo materia dec.2.de Reſcript.numero.1.car.1.
Clauſule quouis modo diſtinctio ea.dec.nu.2.car.1.
Clauſulæ ex cuiuſcunque perſona effectus deci.ea. num.3.car.1.
Clauſula q; ſi non omnes tenor & ſubſtantia dec.4.de off.dele.nu.3.car.16.
86 CLERICATVS anteceſſoris probatur ex reputa-tione per triennium dec.2.de filis præsbi.nu.5.car.14.
92 Clericatus illegitimi etiam probatur per famam coadiuuatā aliquibus coniecturis dec.ea.nu.11.car.14.
93 Clericatus illegitimi probatur per literas promotionis ad dia conatum etiam ſi detur q; ille ordo non fuit collatus a pro-prio epiſcopo dec.ea.nu.12.car.14.
82 COLATIO beneficii alterius dioceſi uniti beneficio meæ dioceſi ad me dicitur ſpectare dec.6.de renuntia.nu.2.car.13.
COLLECTORES poſſunt unū tantum ſubcollecto rē deputare in qualibet ciuitate & dioceſi dec.9.de off.del.nu.2.car.17.
COLLECTORVM facultas debet probari per lite ras dec.10.eo.titu.nu.1.car.17.
10 COMMISSIO prima habens q; ſummarie &c. pro cedatur ſeruit in quacunque inſtantia dec.2.de Reſc.nu.12.car.2.
Cōmiſſio in qua plura exprimuntur non eſt ſurreptitia ſi unum iuſtificetur quod ſit releuans dec.7.eo.tit.nu.1.car.5.
Commiſſio eſt ſubreptitia in qua dicitur nō datam petitionem ſi data fuit una quæ non erat bona deci.7.de Reſcrip.nu.2.car.5.
Cōmiſſio contra laycum non comprehendit religioſum dec.8.eo.tit.nu.1.car.5.
Cōmiſſio ſignata audiat & procedat ſummarie quid operetur,dec.9.eo.tit.nu.1.car.5.
Cōmiſſio ſignata arbitrio iudicis et cū ſimilibus clauſulis quid operetur.dec.ea.nu.2.car.5.
Cōmiſſio pro articulis admittendis poſt terminum non ſe exten dit ad ſecundam & tertiam inſtantiam deciſ.11.eo.tit.nu.1.car.5.
Cōmiſſio contra duos nō dat iuriſdictionem inter illos duos ſub lato de medio ipſo committente dec.13.eo.tit.nu.1.car.6.
Cōmiſſio acceſſorie impetrata nō eſt in partibus intimanda de ciſ.15.eo.tit.nu.1.car.6.
Cōmiſſio ſuper cauſis motis & mouendis comprehendit cau ſas duntaxat exortas dec.18.eo.tit.nu.1.car.6.
Cōmiſſio prima ſufficit etiam ſi impetretur nomen iur.dec.ea.nu.2.car.6.
Cōmiſſio ſub uerbis generalibus concipienda dec.ea nume.3.car.6.

car.6.
Cõmiſſio impetrata ſuper bonis poſtea erſis uel donatis ualet dec.19.nu.3.car.6.
Cõmiſſio debet remitti ad regentem quãdo aliquid fuit per eũ omiſſum dec.18.eo.tit.nu.4.car.9.
Cõmiſſio cauſe quam habet quis cõtra.B.capit cauſam appellationis interpoſitæ in partibus per.B.dec.34.de Reſc.nu.1.car.10.
COMMISSIONES pro intereſſe ac pro nullitatibus & attentatis non dantur in ultimis audientiis dec.8.eo.tit.nu.9.car.5.
COMMISSIONEM impetrans pro alio ſine mãdato condemnatur in expenſis & intereſſe dec.34.eo.tit.nu.3.car.10.
CONFERRE eſt uoluntarie iuriſdictionis dec.7.de off.Vica.nu.3.car.15.
CONFESSIO procuratoris reuocari poteſt per dominũ etiam ſi facta ſit in articulis medio iuramento datis. dec.19.de procu.nu.1.car.10.
108 CONFESSIONI factæ in una cauſa quis contra uenire poteſt etiã ſi uenit ut ceſſionarius alterius in alia cauſa inter diuerſas perſonas dec.34.eo.tit.nu.3.car.12.
CONIVNCTA perſona non admittitur ſine mandato in cauſa beneficiali dec.6.eo.tit.nu.1.car.19.
CONIVNCTVS non admittitur pro cõiuncto quãdo requiritur mandatum ſpetiale dec.ea.nu.2.car.19.
CONIVNCTI poſſunt prodeſſe ſed non obeſſe deciſ.ea.nu.3.car.19.
CONSENSVS Cardinalis non requiritur in gratia ſi neum dec.24.de Reſcrip.nu.4.car.8.
78 Conſenſus non poteſt præſtari poſt mortem quando procurator ante mortem nihil fecit etiam ſi principalis porrexiſſet ſupplicationem deci.4.de Renunt.nu.14.car.13.
79 Conſenſus qui præſtatur poſt mortem dicitur formalis non obſtante regula de extendendo conſenſu.dec.ea nu.15 ca.13.
Conſenſus an poſſit præſtari ante datam ſupplicationis deciſ.ea.nu.16.car.13.
Conſenſus expreſſus ambarum partium requiritur ut delegatus procedere poſſit extra locum.dec.15.de offi. deleg. nume.1.car.17.
Conſenſus capituli non requiritur quando legatus unit ex cauſa dec.1.de off.legati.car.18.
CONSVETVDO ꝙ uxor ſuccedat uiro in mobilibus ualet dec.1.de conſuetudine nu.1.car.10.
Conſuetudo ꝙ receptus ultra numerum acceptet maiorem præbendam ualet dec.1.nu.1.car.10.
Conſuetudo ualet quod habens minorem acceptet maiorem præbend.& e conuerſo dec.3.eo.tit.nu.1.car.10.
61 Conſuetudo optandi tollitur per clauſulam nõ obſtante dec.5.eo.tit.nu.1.car.10.
Conſuetudo de optando quanto tempore præſcribatur deciſ.6.eo.tit.nu.1.car.10.
Conſuetudo optandi eſt contra ius dec.ea.nu.3.car.10.
Conſuetudo ſecũdum uel præter ius præſcribitur.x. annis.dec.ea.nu.4.car.10.
63 Conſuetudo optandi inducitur per.x.annos ubi præbende ſunt diſtinctæ dec.ea.nu.5.car.10.
64 Conſuetudo unius loci non concludit de alio loco.dec.ead.nu.6.car.10.
65 Conſuetudo interpretatiua inducitur minori ſpatio.x.annorum dec.ea.nu.7.car.10.
COPIA executorialium non datur niſi expenſis petentis dec.5.de Reſcrip.nu.17.car.4.
Copia executorialium per edictum decretarum non eſt dimittẽda de neceſſitate ſed de equitate & ſtilo dec.5.eo. tit.num.2.car.4.
Copia eſt danda expenſis citantis præterquam in executorialibus dec.12.eo.tit.nu.12.car.7.
Copia concordans cum originali danda eſt deciſ.ea.nume.13.car.7.
Copia non eſt danda expenſis citantis quando fuit dimiſſa copia in eccleſiis deci.ea.nu.15.car.7.

DAMNA & intereſſe poſt litem conteſtatam dolo uel uiolentia illata probantur iuramento dec.2.de his quæ ui.nu.4.
DELEGATVS ordinarii quando ſubdeleget dec.3.de offi.deleg.nu.1.car.16.
DELICTVM uicarii nocet Epiſcopo qui pro eo tenetur dec.6.de off. Vica.nu.1.car.15.
DEFENSOR admitti debet ſine mandato in cauſa ubi agitur de priuatione beneficii fienda ob crimẽ.dec.37.de procu.nu.1.car.23.
Defenſor admiſſus ut ſupra quando poſſit ſubſtituere decl.ea.nu.2.car.23.
Defenſor non admittitur quando in eius bonis non poteſt fieri ſententiæ executio dec.ea.nu.3.car.23.
DESERTA cauſa appellationis in curia an cauſa reuertatur ad primum iudicem deci.23.de Reſcrip.nu.16.car.8.
DEVOLVTIO ſi fiat ad archiepiſcopũ etiam legatũ habet tamen ſex menſes ad conferendum dec.1.de ſupplen.negli.prælat.nu.1.car.13.
Deuolutio uariis modis fit ob negligẽtiam ut hic dec.ea.num.2.car.13.
Deuolutio fit poſt famam uacationis ſi non ſit uaga. dec.ea.nu.3.car.14.
Deuolutio fit ad epiſcopum negligente capitulo deinde ad archiepiſcopum & Papam dec.ea.nu.4.car.14.
DEVOLVTIONE facta de capitulo ad epiſcopum legatus non concurrit cum Epiſcopo quia potuit conferre in ſex menſibus capituli dec.ea.nu.6.car.14.
Deuolutione facta de capitulo ad Epiſcopum & poſtea ad Papam legatus concurrit cum Papa deciſ. eadem nume.7.car.14.
DIES termini computatur in termino in hoc caſu dec.2.de Reſcrip.nu.30.car.2.
DIGNITAS dicitur præpoſitura in collegiata dec.3.de electione.nu.4.car.11.
DILIGENTIA eſt fienda de reperiendo & ſtatur iuramento dec.22.de Reſcrip.nu.8.car.7.
DISPENSATVS ut poſſit obtinere unum beneficiũ ſi dimittit illud non poteſt aliud loco illius obtinere dec.1.de filiis præsb.nu.1.car.14.
DISPENSATIONVM plures caſus. dec.ea.nu.3.car.14.
DISPENSATIO epiſcopi cum illegitimo non extenditur ad cathedralem dec.1.eo.tit nu.1.car.14.
DISPENSANTVR illegitimi ad unum curatum per pœnitentiariam dec.ea.nu.2.car.14.
84 Diſpenſatio ſecunda non debet facere mentionem de prima niſi tendat ad diuerſum finem dec.ea.nu.3.car.14.
87 Diſpenſatio anteceſſoris q̃ allegatur ſubreptitia præſumitur bona ſi per triennium fuit tolleratus dec.2.de fil.præsb.num.6.car.14.
88 Diſpenſatio facta per illum qui communiter reputabatur habere facultatem ualet licet facultatem non haberet deciſ.ea.nu.7.car.14.
Diſpenſatio cum uerbis exuberantibus & oratione uniuerſali comprehendit præbend. cathed. deciſ. eadem nume.9.car.14.

ELECTIO debet notificari electo dec.3.de elect.nu.1.car.11.
Electio ut ſit canonica quando ſeruãda ſit forma.c.quia propter & de aliis pluribus in materia electionis dec.ea.nu.3.car.11.
ELECTO non competit ius in re.dec.4.eo.titul.nume.1.car.11.
ELECTVS adminiſtrans in uim confirmationis nulle defectu iuriſdictionis uel ratione prouiſionis non gratioſe aut ſurrepticie efficitur inhabilis dec.ea.nu.3.car.11.
ELIGENS an ſufficiat ꝙ ſit in quaſi poſſeſſione & ꝙ eligat alternatiue & ſine ſpecificatione certi modi uacationis deci.ea.nu.5.car.11.
EPISCOPI creati per Papam ſtatim poſſunt adminiſtrare dec.4.de elect.nu.3.car.11.
EPISCOPORVM auctoritas remiſſiue dec.1.de bigam.nu.10.car.14.
EPISCOPVS non poteſt dare facultatem ſibimet epiſcopo conferendi dec.4.de off. Vicarii nu.4.car.15.
Epiſcopus poteſt committere cauſam Vicario alterius epiſcopi concurrentibus tamen pluribus dec.7.eo.tit.nu.2 car.15.
Epiſcopus & Vicarius habent eundem conſiſtorium & tribunal.dec.ea.nu.4.car.15.
Epiſcopus ante confirmationem nihil poteſt dec.17.de offi.deleg.nu.3.car.17.

Epiſcopus ante conſecrationem non poteſt exercere ea q̄ ſunt ordinis hic enumerata dec.ea.nu.3.car.17.
Epiſcopus amittit officia per ſolam electionem non tamen beneficia dec.ea.nu.4.car.17.
ERROR nominis impetrantis non uiciat dec.16.de Reſcrip.nu.1.car.6.
Error non uiciat quando conſtat de corpore deciſ.ea.nume.1.car.6.
Error debet proponi & allegari & non ſufficit ꝙ conſtet in actis dec.ea.nu.4.car.6.
ETAS quæ requiratur ad canonicatum dec.26.de Reſcri.nu.1.car.9.
EXCEPTIO ꝙ procurator non ſit admittendus poteſt opponi in quacunque parte litis niſi &c.dec.37.de procurat.nu.3.car.13.
19 EXCOMVNICARI quis non poteſt niſi perſonaliter fuerit citatus dec.2.de Reſcrip.nu 48.car.3.
EXCOMVNICARI poteſt citatus per edictum deci.5.de Reſcrip.nu.9.car.4.
EXECVTIO poteſt fieri etiam in locis non ſpecificatis in citatione & illis omiſſis dec.ea.nu.10.car 4.
Executio aliarum citationum quæ non fiunt per edictum & intimatio appellationis quomodo fiat remiſſiue dec.5. de Reſcrip.nu.21.car.4.
Executio citationis per edictum non eſt neceſſario facienda diebus feſtiuis dec.ea.nu.24.car.4.
EXECVTORIALES ſunt legendæ & perſonaliter intimandæ dec.ea.nu.18.car.4.
Executoriales ſi reproducuntur coram.A.C.non poteſt procedi ſine monitorio uel citatione procuratoris dec.2.de Reſcri.nu.52.car.5.
Executoriales quomodo intimentur, quando tutus non patet acceſſus dec.ea.nu.55.car.3.
EXECVTOR quando dicatur non poſſe interuenire & quid ſi expectans fuit in mora dec.5.de offi.deleg.nume.3.car.16.
Executor non poteſt aliquid facere ante præſentatas literas dec.6.eod.tit.num.2.car.16.
EXECVTORES mixti poteſtas non expirat morte papæ dec.12.eod.titu.nu.2.car.17.
EXECVTORES poſſunt ſubdelegare nudum miniſterium dec.29.de Reſcri.nu.1.car.9.
Executores cũ clauſula uocatis debet ſeruare c. ſtatutum deciſ.30.eo.tit.nu.1.car.9.
EXPECTANTIBVS habentibus pares gratias præfertur ille qui prius præſentauit dec.4.de Reſc.nu.1.c.3.

FACVLTAS conferendi data per epiſcopum poteſt probari per teſtes dec.4.de off. Vica.nu.2.car.15.
Facultas cõferẽdi certæ perſonæ dari poteſt poſt admiſſam reſignationem dec.5.eo.tit.nu.7.car.15.
Facultas data Vicario ſuper collatione fienda probari poteſt per teſtes dec.ea.nu.8.car.15.
59 FRVCTVS etiam a ſolo ſeparati comprehenduntur ſub mandato executiuo dec.31.de Reſcrip.nu.2.car.9.
Fructus non habuiſſe excipere poteſt ille qui condemnatus fuit coram executore cum diſtinctione deci.1.de renuntia.nu.4.car.11.
68 Fructus debentur a die intruſionis per ſpoliatores & intruſos in beneficiis uacantibus in curia qui ſemper condemnantur in fructibus a die occupationis niſi habeant titulum a Papa dec.1.de renunt nu.7.car.13.
105 Fructus an debeantur ſucceſſori translato ad aliquam eccleſiam ac ſi anteceſſor deceſſiſſet dec.18.de procurat.nu.4.car.21.

5 GRATIA dicitur ſubreptitia & nulla quando quis falſum expreſſit etiam ſi Papa idem conceſſiſſet ſine tali expreſſione ſi tamen facilius conceſſit deciſ.1.de Reſcr.nu.1.car.1.
Gratia non dicitur ſubreptitia propter omiſſionem uel falſam expreſſionem quando conſtat Papam uoluiſſe facere gratiã in potiori caſu.dec.ea.nu.5.car.1.
Gratia dicitur ſubreptitia ſi quis falſo exprimat id quod etiam non tenebatur exprimere.dec.10.eo tit.nu.2.car.5.
Gratia in forma pauperum & in forma ſpeciali & cum clauſula non obſtante iudicantur pares & præfertur diligentior dec.13.eo.tit.nu.2.car.6.
Gratia ſi neutri debet continere omnia ac ſi beneficium de nouo impetraretur dec.24.de Reſcrip.nu.1.car.8.
Gratia apoſtolica non probatur niſi per literas ſed certa ſcientia bene poteſt probari per teſtes dec.27.eo.tit.nu.1.car.9.
Gratia apoſtolica probatur per teſtes in certis caſibus . dec.ead.nu.2.car.9.
Gratia inferiorum poteſt probari per teſtes . deciſ.ead.nume.4.car.9.
GRATIAE qualitates & circumſtantiæ probantur per teſtes dec.ea.nu.3.car.9.
Gratia quando expiret per mortem Papæ remiſſiue dec.12.de off.dele.nu.4.car.17.

IMPETRANS commiſſionem per alio ſine mandato condemnatur in expenſis & intereſſe dec.34 de Reſc.nu.3.car.10.
IMPEDIMENTVM collegæ ſufficit uere fuiſſe licet,alii executores ignorauerint. dec.4.de off. deleg.num.2.car.16.
INDVLTVM conferendi perſonis q̄cunq; &c.beneficia obtinentibus operatur ꝙ poſſit conferri etiam habẽti duas parrochiales & etiam Epiſcopatum dec.2.de filiis præsbit.nu.10.car.14.
INHIBITIONI parendum eſt in curia etiam ſi male ſit decreta propter facilitatem reformandi commiſſiones.dec.2.de Reſcrip.nu. 26.car.2.
INHIBITIO cenſetur ſublata quando pronunciatur male appellatum dec.1.de.off.deleg.nu.3.car.16.
INSTITVENDI facultas eſt neceſſariæ iuriſdictionis & in ea præmiſſa non procedunt.dec.5.de off. Vica.nu.7.car.15.
INFERIOR a principe non mandat citari per edictum dec.5.de Reſcrip.nu.7.car.4.
IGNORANTIA excuſat ad obtinendam diſpenſationem dec.1.de bigamis nu.11.car.14.
1 INSTRVMENTA etiam informiter & male extracta probant quando originalia ſunt deperdita dec.3.de cõſtitut.nu.1.car.1.
INTELLECTVS dec.Egi.quando Iudex ommiſſo articulo appellationis poteſt procedere in nego.principali deci.23.de Reſcrip.nu.19.car.8.
Intellectus dec.69.de appel.in anti.dec.25.eo.tit.nu.2.car.8.
Intereſſe non conſideratur in beneficialibus dec.35.de procu.nu.4.car.21.
IVDICIS delegati abſoluunt ad cautelam licet hoc nõ faciant Rotæ auditores dec.3.de renuntia.nu.3.ca.11.
IVDEX qui compluribus aliis iudicauit poteſt cognoſcere in ſecunda inſtantia dec.1.de ſupple.negli. prælat.num.10.car.14.
Iudex ordinarius dicitur delegatus ſi aliquid ſibi ſpecialiter cõmittatur quod non comprehendatur ſub eius generali iuriſdictione dec.7.de off. Vica.nu.5.car.15.
Iudex uel executor non ſubdelegat cauſas ſibi committendas dec.6.de off.deleg.nu.1.car.16.
Iudex qui remittit cauſam ad ſuperiorem non poteſt poſtea procedere ſecus ſi remittat alteri iudici . dec.13.eo.tit.nu.4.c.17.
Iudex delegatus non procedit extra locum niſi de conſenſu expreſſo partium.dec.15.eo.tit.nu.1.car.17.
Iudex datus contra.B.&.C.non poteſt procedere in cauſa quã D.intentauit contra.C.dec.40.nume.1.de procu.car.23.
IVRAMENTO de perhoreſcentia ſtandum eſt dec.1.de Reſcr.nu.1.car.3.
Iuramentum perhoreſcentiæ recipit probationem in contrarium dec.ea.nu.2.car.3.
Iuramentum prædictum poteſt præſtari per habentem mandatum ad quodlibet iuramentum præſtandum dec.ea. num.3.car.3.
38 Iuramentum perhoreſcentiæ non conualidat geſta in partibus illo non præſtito.dec.ea.nu.4.car.3.

LEGATI nati non habent niſi ſex menſes ad conferẽdum deuoluta deciſ.1.de ſupplen.neg.prælat.num.5.car.14.
LEGATVS concurrit cum Papa etiam in deuolutis deci.ea.nu.8.car.14.
Legatus natus poteſt adiri per querelam deciſ.eadem.nume.9.car.14.
Legatus non poteſt dare alteri facultatem conferendi dec.5.de offic.

off. Vica.nu.5.car.15.

Legatus uocato rectore poteſt diſmembrare deciſ.1.de offic. legat.nu.3.car.18.

Legatus confert beneficia deuoluta ſed non reſeruata dec.3.eo.tit.nu.2.car.18.

Legatus non diſpenſa ſuper pluralitate beneficiorũ de.4.eo.titu.nu.3.car.18.

LEGITIMA debita iure nature minui ſed non in totum tolli poteſt dec.1.de conſuetu.nu.2.car.10.

LIS non dicitur pendere p extraiudicialem appellationem antequam committatur dec.25.de Reſcr.nu.1.car.8.

Lis dicitur pendere poſt deuolutam cauſam ad metropolitanum dec.ea.nu.4.car.8.

LITIS conteſtatio nõ requiritur in cauſa reſtitu. ob lapſum fatalium dec.3.de reſtitu.in integrum.nu.1.car.24.

Litis conteſtatio nõ eſt neceſſaria in cauſa reſtitutionis ad appellationem dec 4.eo.tit.nu.1.car 24.

LITE conteſtata in cauſa reſtitu.non eſt cognoſcendũ amplius de leſione uel iuſtitia illam petentis, uel de alus præambulis dec.7.eo.tit.nu.2.car.24.

MANDATVM ad reſignandum requiritur.illa uerba ſponte & libere.deciſ.4.de renuntia.nume.11.car.13.

89 Mandatum de diſpenſandu non habet uim diſpenſationis dec.2.de filiis præsb.nu.8.car.14.

Mandatum ſeu gratia ad beneficium an capiat canonicatum in collegiata dec.ea.nu.13.car.14.

Mandatum ad cauſas deuolutas comprehendit cauſas de ſpetiali mandato papæ in curia commiſſas ſi fiat poſt talem cõmiſſionem dec.1.de procu.nu.1.car.18.

Mandatum ad cauſas deuolutas comprehendit cauſas etiam poſt mandatũ commiſſas & deuolutas præſertim ſi procurator det iura in cauſa dec.ea.nu.6.car.18.

99 Mandatum ad omnes cauſas comprehendit etiam futuras dec.ea.nu.7.car.18.

Mandatum etiam generale datum in alia cauſa inter eaſdem met perſonas & partes uertente non ſuffragatur dec.7.eo.tit.nu.5.car.19.

Mandatum debet produci per compulſum ſi procurator non uult obligari ad aliquid onus dec.26.eo.tit.nu.2.car.21.

Mãdatum ſpeciale non requiritur in cauſis beneficialibus dec.27.eo.tit.nu.1.car.21.

Mandatum ſpeciale an requiratur in cauſis matrimonialibus deci.ea.nu.1.car.21.

102 Mandatum ad cauſas motas & mouendas comprehendit etiam cauſas beneficiales dec.ea.nu.3.car.21.

Mandatum ad cauſas ſimpliciter comprehendit etiam poſtea exortas dec.31.eo.tit.nu.1.car.22.

Mandatum generale capit bona etiam poſtea acquiſita dec.ea.nu.2.car.22.

106 MANDATVM rei eſt late interpretandum dec.ea.nu.3.car.22.

Mandatũ cenſetur datum ſi iura reperiantur penes eſſe ſolitum procurare uel ſi quis ſoluat nomine alterius dec.39.eo.tit.nu 2.car.23.

MENTIO an ſit fienda de lite & eius ſtatu ac de reſcripto nullo dec.6.de Reſcrip.nu.2.car.4.

Mentio debet fieri de ſtatu litis dec.10.eo.tit.nu.2.car.6.

Mentio de pluribus eſt fienda ut hic deciſ.eadem numero.3.car.7.

Mentio debet fieri de alio modo uacandi dec.21.eo.tit.num.1.car.7.

Mentio debet fieri in tertia gratia de prima licet, in ſecunda ſit oblatum primam dimitti deci 21.eod.tit.nu.1.car.7.

Mentio quare non ſit fienda in caſu huius deciſionis.dec.25.eo.tit nu.3.car.8.

Mentio de quibus non eſt fienda habes quinq; caſus dec.ea.nu.5.car.8.

Mentio eorum quæ ſunt publice nota non eſt neceſſaria deciſ.32.eo.tit.nu.1.car.9.

Mentio an ſit fienda de reſeruatione generali & quid de ſpetiali dec.ea.nu.2.car.9.

Mentio ſemper fieri debet de qualitate perſonæ per cuius obitum uacat beneficium dec.ea.nu.3.car.9.

Mentio debet fieri de præben.quando ſunt diſtinctæ dec.33.eo.ti.nu.1.car.10.

MONITORIA ſunt perſonaliter exequenda deciſ.5.de Reſcrip.nu.22.car.2.

47 MORS procuratoris neceſſario non eſt intimanda deci.15.eo.tit.nu.2.car.6.

48 Mors curatoris debet in partibus intimari dec.ea.numero.3.car.6.

MORTE Papæ an expirat facultas executoris & quando dec.12.de off.deleg.nu.1.car.17.

NARRANS tenere beneficium a ſe creatum non tenetur id probare deciſ.10.de Reſcript.numero.1.car.5.

NARRANTI plures modos uacandi ſufficit unum probare dec.14.eo.tit.nu.1.car.6.

NOMEN exprimi debet deciſ.16.eodem.titu.numero.3.car.6.

NOMINA non ſunt exprimenda in executione contra uniuerſitatem dec.5.eo.tit.nu.23.car.4.

14 NOTITIA per executionem compulſorialium non ſufficit ut procedi poſſit per audientiã cauſarũ contradictarũ dec.2.eo.tit.nu.22.car.2.

Notitia commiſſionis præſumitur quando mandatum datur poſt cauſæ commiſſionem deciſ.2.de procurato.numero.2.car.18.

NOVA prouiſio debet continere omnes qualitates dec.24.de Reſcr.nu.2.car.8.

OFFICIVM iudicis reſcindens & reſciſoriũ quale ſit dec.3.de in integ.reſti.nu.3.car.24.

37 OFFENDENS aduerſarium licet amittat ius illud non quærentur aduerſario deciſ.2.de Reſcrip.nume.66.car.3.

OPTARI non poteſt præbenda uacans in curia deciſ.4.de conſuetu.nu.1.car.10.

Optari quando poſſit præbenda reſeruata remiſſiue dec.5.eod.tit.nu.3.car.10.

PAPA eſt maior apoſtolo & poteſt derogare dictis apoſtolorum licet non debeat.dec.1.de bigamis num.9.car.14.

Papa confert deuoluta ut ordinarius dec.3.de off. legati.num.4.car.18.

PENA conuentionalis exigitur in materia euictionis deciſ.34.de Reſcrip.nu.4.car.10.

PERMVTANTES quando poſſint redire propria auctoritate dec.4.de Renunt.nu.8.car.13.

PERMVTATIONE nulla exiſtente an partes poſſint propria auctoritate redire ad ſua beneficia deciſ.1.de filii.præsb.nu.2.car.14.

5 POSSESSIO pacifica impeditur etiam per ſolam moleſtiam facti & prætenſionem.dec.1.de Reſcrip.nu.8.car.1.

Poſſeſſio capta ſine literis in conſiſtorialibus non eſt bona deci.4.de elect.nu.4.car.11.

PRÆBENDA poteſt renuntiari ſine auctoritate ſuperioris dec.6.de conſuetu.nu.1.car.11.

PRAEBENDE diſtinctæ quæ dicantur remiſſiue.deci.33.de Reſcri.nu.2.car.10.

PRAEPOSITVRA eſt dignitas principalis in collegiata dec.3.de election.nu.1.car.11.

PRIVILEGIVM datur a principe ſine ſcriptura.deci.10.de off.deleg.nu.4.car.17.

PROBATIO non tuti acceſſus quo ad unum non ſufficit quo ad alios niſi &c. dec.5.de Reſc.nu.20.car.4.

PROCESSVS quomodo fiendus poſt intimationẽ executorialium dec.2.eo.tit.nu.49.car.3.

29 Proceſſus in Rota contra eum qui etiam monitus dederat mandatum coram. A.C.tenet illo non citato deciſ.ea.nu.52.car.3.

Proceſſus poſt brachium ſeculare quomodo fiat dec.ea.nu.53.car.3.

Proceſſus in uim gratie ſi neutri ualet non obſtante nullitate primæ gratiæ dec.18.de Reſcrip.nu.6.car.6.

103 Proceſſus factus contra procuratorem reuocatũ ualet quo ad fructus & expenſas dec.28.de proc.nu.2.car.21.

Proceſſus ſuper negotio principali parte non opponente quando ualeat omiſſo articulo appellationis dec.13.eo.tit. nu.12.car.8.

Proceſſus ſuper negotio principali eſt bonus ſi partes conſentiãt omiſſo articulo appellationis dec.ea.nu.12.car.8.

Proceſſus ſuper negotio principali omiſſo articulo appellationis etiam de cõſenſu partium extra curiam non ualet deciſ. ea.nu.14.car.8.

60 Proceſſus contra actorem qui impetrauit ſolum commiſſionem non tenet niſi citetur in partibus dec.34.eo.tit. de reſcri. nu.2.car.10.

Proceſſus in cauſa principali factus coram primo poſtquam ſecundus pronunciauit male appellatum & ſibi remiſit cauſam eſt ualidus etiam ſi ab huiuſmodi ſententia fuerit appellatum niſi fuerit inhibitum dec.1.de off.deleg nu.1.car 6.

Proceſſus coram collega non ualet ut hic dec.2.eo.titu.num.1. car.36.

Proceſſus ualet factus ab uno etiam non conſtito de impedimento ſi uere impedimentum probatur.dec.7. eo.tit. num.1. car.16.

Proceſſus factus coram duobus ualet parte non opponẽte deci. 13.eo.tit.nu.3.car.17.& facit dec.Egi.585.

Proceſſus factus per procuratorem de cuius mandato non conſtat an ualeat dec.7.de procu.nu.3.car.19.

100 PROCVRATOR tenetur acceptare mandatũ & non ſufficit illud datum fuiſſe in actis per alium.dec.ead. nu.4.car.19.

104 Procurator reuocatus ſuſtinendo litem poteſt condemnari in expenſis dec.28.de procu.nu.3.car.21.

Proceſſus quomodo fiendus quando tertius uenit ad cauſam dec.40.eo.tit.nu.3.car.23.

Procurator ad cauſam non renunciat iuri dec.3.de renun.nu.5. car.12.

PROCVRATOREM ſubſtituere uidetur dominus qui dat facultatem ſubſtituendi dec.4.de off. Vicar.num.5. car.15.

Procurator uel collector habens facultatem deputandi unum loco ſui poteſt unum,& reuocato illo alium deputare.dec.9. de off.deleg.nu.2.car.17.

Procurator & dominus litis reuocatur ſi dominus etiam in ſecũda inſtantia alium conſtituat.dec.2.de procu.nu.1.ca.18.

Procurator dominus litis debet citari & non principalis licet in ſummariis poſſit uterque citari deciſ. eadem numero.3. car.18.

PROCVRATORIBVS pluribus ſimul & non inſolidum conſtitutis ualet proceſſus factus cum uno in cauſis beneficialibus dec.3.eo.tit.nu.1.car.18.

Procurator ſubſtitutus etiam cum clauſula ꝙ per quamcunque comparitionem non intendebat eum reuocare cenſetur reuocatus per ſecundam ſubſtitutionem deciſ.4.eo.titul.nume.1. car.19.

PROCVRATORIS reuocatio non inducitur per plures comparitiones & ſubſtitutiones,etiam ſi in aliqua non ſit clauſula,ꝙ non intendit reuocare.ſi in ultima reperitur dicta clauſula.dec.ea.nu.2.car.19.

Procurator nõ poteſt ante acceptationem ſubſtituere dec.7.eo. tit.nu.1.car.19.

Procurator ſubſtituens in omnibus cauſis non dicitur ſubſtituere niſi in illis in quibus acceptauerat deciſ.ead.numero.2. car.19.

Procurator ad appellandum cogitur proſequi appellationem per eum interpoſitam dec.9.eo.titul.de procu.nume.1. car.19.

Procurator tenetur proſequi in caſu præmiſſo etiam ſi quando appellauit ſit proteſtatus ꝙ non intendebat proſequi dec.ea. nu.2.car.19.

Procurator debet dare mandatum per compulſum ſi uult limitate acceptare alis tenetur facere omnia de quibus in mandato.dec.ea.nu.3.car.19.

Procurator ſibi præiudicat recipiendo mandatum ſi non proteſtatur a principio dec.ea.nu.4.car.19.

Procurator ad audiendam ſententiam appellat.dec.ea.num.5. car.9.

Procurator cogitur etiam deffendere in cauſa reſtitutionis dec. ea.nu.6.car.19.

101 Procurator qui non habet mandatum ad proſequendum appellationem non poteſt acceptare terminum.x.dierum qui datur cum apoſtolis reuerentialibus. dec.eadem.numero.7. car.19.

Procurator etiam ſi compareat pro citato ad perſonaliter comparendũ ualet proceſſus parte non opponente ante concluſionem dec.10.eo.tit.nu.1.car.19.

PROCVRATORIVM ſolo autentico ſigillo munitum ualet dec.11.eo.tit.nu.1.car.20.

Procurator conſtitutus contra.B. mortuo.B.non eſt amplius procurator etiam quo ad intereſſe putantes dec.13.eo.tit.nu. 1.car.20.

Procurator datus cum facultate ſubſtituendi reuocandi & reaſſumendi licet totaliter facultatem ſuam in alium transferat poteſt tamen quandocunque reaſſumere onus procurationis. dec.14.eo.tit.nu.1.car.20.

Procurator ſubſtitutus procedens in cauſa poſt reaſſumptionem cauſæ facit actus nullos licet poſſint ratificari, ſecus tamen eſt ſi eſſet expreſſe reuocatus quia ratificari non poſſent dec.ea.nu.2.car.10.

Procurator conſtitui poteſt in cauſa criminali quando reus eſt captus dec.15.eo.tit.nu.1.car.10.

Procuratorem conſtituere poteſt uxor pro marito detento.deciſ. 16.eo.tit.nu.1.car.20.

Procurator poteſt opponere crimina licet non exprimantur in mandato.dec.17.eo.tit.nu.1.car.20.

Procuratorẽ conſtituẽs in eodem mandato ad lites & negotia ſi alios ad lites tantum conſtituat etiam cum reuocatione aliorum ſub quacunque forma conſtitutorum non uidetur reuocaſſe conſtitutos ad negotia.dec.18 eo.tit.nu.1.car.20.

Procurator cenſetur reuocatus ſi dominus appellet a ſententia & alios procuratores etiã non acceptantes conſtituat dec.20. eo.tit.nu.1.car.20.

Procurator non cenſetur reuocatus per actum domini neceſſarium.dec.ea.nu.2.car.20.

Procurator non efficitur dominus cauſæ ſed inſtantiæ . dec.ea. nu.3.car.20.

Procurator conſtitutus ad certam cauſam non reuocatur per generalem conſtitutionem alterius ad omnes cauſas.dec.22.eo. tit.de proc.nu.1.car.21.

Procurator qui acceptauit ad effectum ſubſtituendi tantum eo mortuo uel recedente ſubſtitutus tenetur ſatisfacere notario. dec.23.eo.tit.nu.1.car.21.

Procurator generalis poteſt allegare iuſtas cauſas abſentiæ pro citato ad perſonaliter comparendum dec.24.eo.tit.nume.1. car.21.

Procurator ſubſtitutus non reuocatur per actus neceſſarios ſubſtituentis.dec.25.eo.tit.nu.1.car.21.

Procurator ſubſtituens tenetur deffendere cauſam ſi ſubſtitutus defficiat etiam in ſecunda inſtantia . dec.26.eo.titu.nume.1. car.21.

Procurator qui litem eſt conteſtatus tenetur appellare non tamen proſequi dec.ea.nu.3.car.11.

Procurator ad cauſas beneficiales poteſt eſſe laycus non tamen ad eligendum.dec.27.eo.tit.nu.5.car.21.

Procurator cenſetur reuocatus per mortem naturalem uel ciuilem domini dec.28.eo.tit.nu.1.car.22.

104 Procurator reuocatus ſuſtinendo litem poteſt condemnari in expenſis dec.ea.nu.3.car.21.

Procurator ſubſtitutus cenſetur reuocatus ſi antequam aliquid faciat ſubſtituens procedat in cauſa dec.30.eo.tit. de procur. nu.1.car.22.

Procurator generalis de nouo in aliqua cauſa citatus poteſt petere dilationem ad conſulendum principalem ſi uerſimiliter non erat informatus dec.31.eo.tit.nu.1.car.21.

Procurator ad omnia negotia poteſt in iudicio comparere deciſ. ea.nu.2.car.12.

Procurator poteſt ſubſtituere generaliter in omnibus cauſis in quibus acceptauit onus procurationis cum diſtinctione tamẽ de qua hic dec.33.eo.tit.nu.1.car.11.

Procurator poteſt poſt ſententiam uenire nomine proprio contra illud quod fecit ut procurator dec.34. eodem tit.num.1. car.22.

Procurator capituli non poteſt pro ſingulis clericis eccleſiæ petere abſolutionem dec.36.eo.tit.nu.1.car 11.

Procurator admiſſus uſque ad concluſionem in cauſa criminali non poteſt repelli ſi ſententia ueniat ferenda pro reo.deci. 37.eo.tit.nu.1.car.23.

Procurator admittitur in cauſis in quibus procedi poteſt contra abſentem dec.ea.nu.2.car.23.

Procurator rei & poſſeſſoris non dicitur habere mandatum quo ad tertium poſtea uenientem dec.40.eo.tit.nu.1.car.23.

Procuratorium ſpetiale requiritur ad capiendã poſſeſſionem canonicatus & præbende dec.21.eo.tit.de procu. numero.1. car.11.

Produci poſſunt inſtrumenta poſt concluſionem.dec.2.de teſti, in integ.

in integ.nu.5.car.24.
PRONVNTIATIO ſuper deuolutione non eſt neceſſaria dec.1.de reſcrip.nu.11.car.1.
PROTESTATIO φ nihil fiat pendente termino ad dicendum contra commiſſionem paruipenditur in Rota.de ci.ea.nu.15.car.2.
PROTESTARI debet aduerſario φ ſeruiat quando agitur ſuper beneficio conſiſtenti in diſtributionibus & ſufficit proteſtari procuratori dec.32.eo.tit.nu.10.car.7.
PROTESTANDVM eſt aduerſario φ deſeruiat quando ſumus in canonicatibus dec.1.de renun.nu.6.ca.12.

QVADRIENNIVM ad petendum reſtitutionẽ computatur a die ultimo ſententie dec.2.de reſtit.in integ.nu.1.car.24.
Quadriennium reſtitutionis aduerſus probationes omiſſas non currit a die praefixionis termini ſed a die ſententie uel ſententiarum poſtea latarum deciſ.eadem numero.1.car.24.

RATIFICATA non cenſentur antea geſta p ſubſtitutionem niſi dicatur expreſſe,licet ſecus ſit ſi ille qui geſſit acta conſtituatur procurator,a principali uel domino litis.dec.38.de procu.nu.1.ca.13.
RATIFICATIO inducitur ſi dominus utitur g.ſta per aſſertum procuratorem dec.39.eo.tit.nu.1.car.23.
RATIFICARI an poſſit geſta per falſum procuratorem dec.ea.nu.2.car.13.
☞ 3 REGRESSVM habens debet docere φ tempore ſibi reſeruati regreſſus habebat aliquod ius cum diſtinctione tamen dec.1.de reſcrip.nu.6.car.1.
☞ 4 Regreſſum habens de conſenſu non tenetur aliter iuſtificare dec.ea.nu.7.car.1.
☞ 109 Regreſſum habens ſi uti procurator alterius reſignat illud beneficium ad quod habet regreſſum ſibi nõ praeiudicat dec.54.de procu.nu.1.car.21.
☞ 76 REGVLA de publicandis non habet locum in permutatione dec.4.de renun.nu.9.car.13.
☞ 77 Regula de publicandis olim locum non habebat ſi conſenſus praeſtabatur poſt mortem dec.ea.nu.13.car.23.
REMISSORIA non datur quando materia poteſt probari per ſcripturas dec.10.de off.deleg.nu.3.car.17.
RENVNTIANS liti & cauſe tenetur dimittere poſſeſſionem dec.1.de renun.nu.2.car.12.
RENVNTIARI an poſſit ſubſtantialibus iuditii & pluribus aliis dec.2.de renun.nu.3.car.12.
Renuntians liti & cauſe in cauſa beneficiali non intelligitur renuntiare iuri dec.3.eo.tit.nu.1.car.12.
Renuntians in partibus liti & cauſe non eſt condemnandus in expenſis factis poſt intimationem renuntiationis in curia deci.ea.nu.7.car.12.
Renuntians liti & cauſe poteſt cogi ad reſpondendum poſitionibus dec.4.eo.tit.nu.10.car.11.
☞ 74 RENVNTIARE uidetur iuri ſuo habens regreſſum & permittens alium poſſidere deci.3.eo.tit nu.6.car.12.
REPRESAGLIE quando cõcedantur dec.1.de reſc.nu.car.3.
RESERVATIO ſpecialis aliquando eſt fortior generali ut hic dec.3.de procu.nu.2.car.18.
RESIGNANS qui poſſedit per triennium poſt reſignationem ſi ſpolietur a reſignatario non iuuatur alleg.Lapi.89.dec.1.de renun.nu.9.car.12.
Reſignans ſpoliatus reſtituitur ratione hic poſita dec.ea.nu.10.car.12.
Reſignans cum clauſula & non aliter nec alio modo uel in manibus non ualentis eam admittere retinet ius penes ſe dec.ea.nu.15.car.12.
Reſignans cum reſeruatione loci & ſtali mortuo reſignatario ſedebit in priori loco dec.ea.nu.16.car.12.
Reſignans in manibus habentis facultatem admiſſa uel non admiſſa reſignatione an amittat titulum & poſſeſſionem & de huiuſmodi reſignatione opponi per tertium dec.4.eo.titu.nu.2.car.15.
☞ 70 RESIGNATARIO quaeritur ius ante acceptationem dec.1.eo.tit.nu.12.car.12.
☞ 71 Reſignatio facta reſeruata penſione & non aliter ſi penſio a principio fuit nulla non conualidatur etiam ſi reſignatarius poſtea pẽſionem ſoluat & extinguat deci.1.eo.tit.nu.13.c.12.
☞ 75 Reſignatio iuris ad rem ualet facta in manibus notarii & alii quando etiam ualet de iure in re.dec.3.eo.tit. nu.8.car.11.
Reſignatio etiam non admiſſa obſtat beneficium repetenti dec.4.eo.tit.nu.1.car.12.
Reſignatio de beneficio reſeruato in manibus ordinarii tenet licet ipſe non poſſit conferre & ideo reſignans non repellitur ab agendo dec.ea.nu.4.car.13.
RESIGNANS in manibus habentis facultatem admittendi ſed non conferendi an amittat ius dec.ea.nume.5.car.13.
Reſignatio in manibus habentis facultatem conferendi & nõ admittendi reſignationem an ualeat dec.eadem numero.6.car.13.
Reſignatio beneficii reſeruati non poteſt admitti per ordinariũ quando reſignans eſt ab eo exemptus dec.eadem numero.7.car.13.
Reſignatio metu facta tenet licet ueniat reſcindenda dec.5.eo.tit.nu.1.car.13.
Reſignatio in articulo mortis uel ſi Domino meo placuerit facta an ualeat dec.ea.nu.1.ca.13.
☞ 83 Reſignatio facta metu Regis eſt nulla deciſ.ead.numero.3.car.13.
Reſignatio admitti non poteſt ad eo qui habet tantum facultatem conferendi dec.6.eo.tit nu.1.car.13.
Reſignatio facta propter liberationem fratris de carceribus uenit caſſanda dec.7.eo.tit.nu.1.car.13.
Reſignationem beneficiorum admittunt Vicecancellarius & refferendarii dec 3.eo.tit.nu.4.car.12.
RESIGNATIONIS admiſſio non confert ius licet admiſſio permutationis habeat uim collationis deci.4.eo.tit.nu.3.car.15.
☞ 7 RESIGNATARIO quaeritur ius ante acceptationem ded.1.eo.tit.nu.15.car.12.
☞ 72 RESIGNATARII capacitas requiritur a principio dec.ea.nu 14 car.12.
☞ 73 RESIGNANTI reſeruatis fructibus datur mandatum de manutenendo dec.ea.nu.25.car.12.
RESIDERE debent clerici in beneficiis ſimplicibus remiſſiue dec.21.de reſcri.nu.4 car.7.
☞ 111 RESTITVTIO non eſt concedenda aduerſus tres ſententias niſi &c.dec.1.de reſti.in integ.nu.1.car.23.
☞ 113 Reſtitutio etiam datur aduerſus tres ſententias latas ſup ſpolio conſtito de bono iure dec.ea.nu.2.car.23.
☞ 115 Reſtitutio datur etiam cedente bonis reſeruata congrua ſuſtentatione etiam non refectis expenſis dec.eadem nume.4.car.23.
Reſtitutio petenda eſt nedum aduerſus probationes omiſſas ſed etiam aduerſus ſententias dec.2.eo.tit.nu.4.car.24.
☞ 116 Reſtitutio non datur poſt quadriennium dec.eadem nu.5.car.24.
☞ 117 Reſtitutio datur etiam poſt quadriennium probato impedimento dec.ea.nu.6.car.24.
☞ 118 Reſtitutio aduerſus quadriennium datur propter ignorãtiam & poſt quadraginta annos dec.ea.nu.7.car.24.
☞ 119 Reſtitutio quando incidenter uel principaliter dicatur peti & quae ſit differentia dec.3.eo.tit.nu.1.car.24.
☞ 120 Reſtitutio non datur pro eo qui allegat φ procurator ſubſtitutus monitus ad acceptandum uel reffutandum non comparuit dec.5.eo.tit.nu.1.car.24.
Reſtitutio in integrum petitur diuerſis modis dec.7.eo.tit.num.1.car.24.
☞ 121 Reſtitutio non datur ex eo quòd procurator receſſerit non dimiſſo ſubſtitutio acceptante deciſ.5.eod.titu.numero.3.car.24.
☞ 122 Reſtitutio datur etiam non refectis expenſis quando quis non fuit perſonaliter citatus ſecus tamen & c.dec.ea.num.4.car.24.
☞ 123 Reſtitutio quando petitur ab habente adminiſtrationem uel non differentia dec.ea.nu.2.car.24.
☞ 125 Reſtitutio non datur etiam ſi conſtet de iniuſtitia ſententiarum niſi quis iuſtificet titulum ſuum deciſ.7.eo.titul.num.5.car.5.
Reſtitutionem petens debet aliqualiter probare de bono iure deci.5.eo.tit.nu.1.car.24.
Reſtitutionem petens per litis conteſtationem uidetur habilitatus ad rem petendam dec.7.eo.tit.nu.3.ca.24.
Reſtitutionem petens quando teneatur cauere deci.6.eo.tit.nu.1.car.24.

RESTITVTVS aderſus nos ſententias debet ante om nia ſoluere expenſas dec.1.eo.tit.nu.3.car.23.
☞ 124 Reſtitutus quis uidetur ſi poſt impetratam & preſentatam commiſſionem iudex procedat ad ulteriora dec.7.eo.tit.nu. 4.car.14.
REVOCATIO procuratoris quãdo intimanda & quo modo dec.2.de procu.nu.2.car.18.
Reuocatio non eſt intimanda quando agitur tantum de præiu ditio reuocantis.dec.18.eo.tit.nu.2.car.20.
ROTA ſequitur dec.Caſſ.5.de dolo & cõt.dec.5.de Reſcrip.nu.11.car.4.

SEQVESTRVM debet relaxari antequam procedatur ad executionem dec.2.de Reſcrip.numer.50. car.3.
☞ 33 34 36 Sequeſtrum uiolans licet amittat ius ſuũ illud ius non quæritur aduerſario dec.ea.nu.65.car.4.
SENTENTIA lata contra penſionarium infra triginta dies poſt lapſum terminum eſt nulla dec. eadem.num.20. car.2.
☞ 19 Sententia poteſt confirmari quando in ea eſt deffectus & nõ in proceſſu dec.ea.nu.24.car.2.
Sententia ualet ſuper iure ſuperuenienti dec.18.de reſcri.nu.5. car.6.
Sententia lata contra electores præiudicat electo dec.3.de elect. nu.3.car.11.
Sententia præiudicat tertio ſcienti & non appellanti dec.34.de proc.nu.2.car.13.
SIGNATVRA ſuffit ſi dicat ſummarie procedat ut poſſit etiam procedi ſimpliciter & de plano dec.28.de reſcri. nu.2.car.9.
☞ 58 Signatura per fiat in genere præfertur ſignaturæ per conceſſum in ſpetie dec.ea.nu.5.car.9.
Signatura reſtringit late petita niſi corrigatur per regentem dec. 9.de reſcrip.nu.5.car.5.
SIMONIAM opponere non poteſt notarius de inſtrumento ſimoniaco rogatus dec.4.de renun.nu.17.car.12.
SPECIFICATIO articulorum quid importet deciſ. 11.de reſcrip.nu.5.car.5.
SPECIFICARI debent bona ablata ante ſententiam & ſtatur iuramento probata uiolentia deci.1.de his quæ ui nu.1.car.24.
Spoliatus eſt reſtituendus etiam poſt renuntiationem ſi probet q poſt illam remanſit in poſſeſſione dec.1.de renuntia.num. 2.car.11.
☞ 69 Spoliatus poſt reſignationem tenetur probare q poſt illam poſſidebat ea.dec.nu.11.car.12.
STATVTVM probatur per teſtes dec.unica de conſti. nu.1.car.1.
SVBDELEGARI quando poſſit nudum miniſteriũ dec.3.de off.dele.nu.2.car.16.
SVBDELEGARE non poteſt auditor in Ro.Cu.pro teſtibus excomunicatis ſi non eſſet bulla inno. deci.8.eo.titu. nu.1.car.16.
Subdelegare & committere uices ſuas differunt dec.ea.num.3. car.16.
Subdelegare poteſt archidiaconus miſſionem in poſſeſſionem dec.13.de.off.leg.nu.1.car.17.
☞ 35 SVBDELEGATVS poteſt ſubſcribere ſententiam latam per alium in cuius locum ſucceſſit dec.11.de reſ. nu.4.car.5.
Subdelegatus poteſt ſubdelegare ponendo alium loco ſui in caſu iſto dec.33.de procu.nu.2.car.21.
SVBEXECTOR ad taxandum fructus debet eſſe in dignitate conſtitutus dec.31.de Reſcrip.nu.1.car.9.
SVBSTITVTIO ſecunda an operetur reuocationem primæ dec.9.de off.deleg.nu.3.car.17.
SVBSTITVTVS ab eo qui habuit mandatum a domino cenſetur conſtitutus ab ipſo domino Fely.in.c.poſt ceſſionem.col. fina. de proba. deciſ.8.de procurato.numero.1. car.19.
Subſtitutus a procuratore domino litis non ui mandati non uidetur ſubſtitutus a domino dec.ea.nu.2.car.19.
SVBCOLLECTORVM deputatio poteſt probari per teſtes dec.10.de off.dele.nu.2.car.16.
☞ 22 SVCCESSOR ſingularis poteſt agere ſpolio deci.2. de Reſcrip.nu.39.car.3.
☞ 23 Succeſſor ſeu ſurrogatus in locum obtinẽtis executoriales poteſt procedere ſine noua intimatione dec.ea.nu.4.car.3.
Succeſſor in epiſcopatu exequitur commiſſa anteceſſori ſub nomine dignitatis. dec.17.de off.dele.nu.1.car.17.
Succeſſor in beneficio dicitur habere titulum a Papa niſi ſurrogetur gratioſe.dec.13.de proc.nu.2.car.20.
☞ 17 SVPERSEDENDVM non eſt in cauſa ciuili etiam ſi cauſa criminalis præiudicaret ciuili niſi pars adhereat fiſcho dec.2.de Reſcrip.nu.27.car.2.
SVRROGATVS quando poſſit omnia quæ primus poterat dec.21.de Reſcrip:nu.2.car.5.
☞ 45 Surrogatus poteſt ſubſcribere ſententiam latam per illum in cuius locum ſucceſſit dec.ea.nu.4.car.5.
SVMMARIÆ procedi poteſt in Rota in cauſis infra quingentos ducatos dec.2.eo.tit.nu.20.car.2.
Summarie procedi poteſt etiam q non prima ſed ſecunda commiſſio dicat ſummarie dec.ea.nu.11.car.2.
Summarie procedi non poteſt niſi in ſignatura ſpetialiter dicatur ſummarie &c. procedat dec.28.de Reſcri.nu.1.car.9.

TAXATIO rerum ablatarũ debet fieri parte citata dec.2 de de his quæ ui nu.1.car.24.
☞ 9 TERMINORVM breue compendium pro iunionibus dec.3.de reſcrip.nu.4.car.2.
TERMINI omnes ſeruantur ſæpe in duabus audientiis & etiam in una.dec.ea.nu.5.car.2.
Termini omnes ſeruantur ſæpe in duabus audiendis & etiam in una.dec.ea.nu.5.car.2.
Termini quatuor ſubſtantiales,& principales dec.ea. nume.8. car.2.
Terminorum ultra quatuor prædictos omiſſio non uitiat deciſ. ea.nu.67.car.3.
Termini qui ſeruantur in omnibus cauſis communiter ſunt ſeptem.dec.ea.nu.8.car.2.
Termini alii qui receſſerent ab aula dec.ea.nu.8.car.2.
TERMINVS reaſſumptionis cauſæ non eſt neceſſarius dec.ea.nu.14.car.2.
☞ 12 Termini ſeruari poſſunt infra menſem datum penſionariis dec.ea.nu.19.car.2.
☞ 13 Termini poſt executoriales intimatas ifra.30.dies poſſunt ſeruari & declaratoria promulgari reſpectu poſſeſſionis tamen ſecus reſpectu fructuum & c.dec.ea.nu.21.car.2.
Termini ad dicendum cõtra commiſſionem obſeruatio dec.ea. nu.24.car.2.
Terminus ad libellandum quomodo ſeruetur dec.ea.nume.28. car.2.
Termini ad articulandum materia.dec.ea.nu.29.car.2.
☞ 18 Termini dies computatur in termino in hoc caſu dec.ea.nu. 30.car.2.
Terminus iſte reiterari debet die.12.quando prima uice fuit male ſeruatus dec.ea.nu.31.car.2.
Terminus ad dicendũ contra articulos quomodo ſeruetur dec. ea.nu.32.car.2.
Termini ad producendum omnia materia,& q eius omiſſio uitiat proceſſum licet ſit ſecus ſecundum Egi.dec.ea.num.33. car.2.
☞ 20 Termini ad dicendum contra producta materia dec.ea.num. 35.car.3.
Terminorum ad declarandum & iurandum de calumnia materia.dec.ea.nu.36.car.3.
Terminorum reiteratio materia dec.ea.nu.37.car.3.
☞ 21 Terminorum obſeruatio prodeſt ſucceſſori ſingulari & uenienti ad cauſam pro intereſſe dec.ea.nu.38.car.3.
☞ 8 Termini quando non ſint aliquo modo ſeruandi dec.2.de reſcrip.nu.2.car.2.
Termini quando quis uenit pro intereſſe dec.2.de reſcri.nume. 41.car.3.
Terminorum quatuor qui ſeruãtur poſt intimationem executorialium monitoriorum uel ſimilium materia dec.ea.num.45. car.3.
Termini iſti etiam reiterãtur in uim bulle deciſ.ea.nu.46.car.3.
☞ 27 Termini quatuor non ſeruãtur pro obtinenda abſolutoria deci.ea.nu.47.car.3.
Termini ſeruandi in cauſa nullitatis deciſ.eadem numero.56. car.3.
Termini ſeruandi in cauſis attentatorum dec.eadem nume.57. car.3.
Termini ſeruandi quando appellatur ab auditore cameræ uel extra palatium dec.ea.nu.58.car.3.

Termini ſeruandi in cauſis quæ committuntur ad referendum deciſ.ea.nu.59.car.3.
Termini ſeruandi in cauſis commiſsis cardinali.dec.ea. nu.61. car.3.
☞ 31 Termini ſeruandi in cauſis priuationum & quando agitur ad canonizationem regreſſus ob non ſolutionem dec.ea.nu. 62.car.3.
☞ 33 Termini ſeruati ante obtentam ſecundam gratiam quæ uenit canonicanda non ſunt repetendi dec.ea. nu.64.car.3.
☞ 34 TERTIVS non impedit executionem quando poſſeſſio tempore petite executionis non erat uacua, deciſ.ead. nu.43.car.3.
☞ 35 Tertius ueniens poteſt procedere per audientiã contra actorem abſentem dec.ea.nu.44.car.3.
☞ 36 Tertius cui ſunt fructus reſeruati debet citari ſi actor uult condemnationem fructuum dec.1.de renuntia.nu.5.car.11.
☞ 11 TESTES aſſumi examinati pendẽte termino ad ueniẽdum probant dec.2.de Reſcrip.nu.18.car.2.
Teſtes quot requirantur & quomodo probari debeat non tutus acceſſus dec.5.eo.tit.nu.3.car.4.
Teſtes ſingulares probant non tutum acceſſum dec.ea.num.4. car.4.
Teſtes etiam dicentes q ipſi non auderent accedere ſufficiant dec.ea.nu.5.car.7.
Teſtes quando non requirantur ad hoc dec.ea.nu.6.car.4.

VALOR & quantitas bonorum ablatorum probatur iuramento quando eſt probata uiolentia deciſ. 2.de his qui ui.nu.2.car.24.
☞ 44 VENIENS ad cauſam pro intereſſe non impedit expeditionem niſi doceat ſtatim de bono iure uel colorato titulo dec.8.de Reſcrip.nu.9.car.5.
VICARII uel officialis poteſtas præſumitur in his in quibus non requiritur facultas ſpecialis dec.1.de off. Vicar. nu.1.car.15.
VICARIVS habet ordinariam . deciſ.eadem nume.2. car.45.
☞ 94 Vicarius ſubſtitutus a Vicario habente facultatem ſubſtituẽdi poteſt exequi commiſſa Vicario ſubſtituenti.dec.ea.num. 3.car.15.
☞ 95 Vicarius mortuo Epiſcopo poteſt ante notitiam conferre dec.ea.nu.4.car.15.
Vicarii facultas ac priuilegia plura uide hic dec.ea. nume.5. car.15.
Vicarii non recuſantur ſed dantur ei adiuncti deci.ea. num.6. car.15.
Vicarii facultas præſumitur quando pronuntiauit dec.ea.nu. 7.car.15.
Vicarius de criminibus poteſt inquirere ſed non punire dec.2. eo.tit.nu.1.car.15.
Vicarius & officialibus Epiſcopi ſunt unum & idem dec.ead. nu.2.car.15.
Vicarius epiſcopi quando alium poſſit loco ſui ſubſtituere dec. 4.eo.tit.nu.1.car.15.
Vicarius ſubſtituere iuriſdictionem a ſe non abdicat dec.ea.nu. 2.car.15.
Vicarius poteſt ſubſtituens ad certam cauſam ſed non generaliter dec.ea.nu.3.car.15.
VICARIO committi non poteſt per epiſcopum facultas conferendi certum beneficium deciſ.5.eo.titu.nume.2. car.15.
Vicario generali poteſt dari facultas conferendi non autem particulari perſonæ dec.ea.nu.3.car.15.
Vicario non datur facultas in ſpetie dec.ea.nu.4.car.15.
Vicarius cui committitur facultas conferendi debet habere generalem adminiſtrationem in ſpiritualibus & an ſufficiat habere adminiſtrationem temporalium dubitatur dec.ea.nu.6. car.15.
VNIRE poteſt legatus in certis caſibus dec.1.de off.lega. nu.1.car.17.

FINIS.

ERRATA SIC EMENDENTVR.

Folio.2.col.1.nu.3.linea.4.lege quid loco quod fol.2.col.2.nume.4.lin.3.ſolutus, fol.2.col.2.nume.6.lin.3.deleg.&, fol.2.col.3.nu.10.lin.2.ducatis, fol.1.col.1.nume.13.lin.6.deuolutione, fol.2.col.2.nume.13.lin.8.deleg.in eis, fol.3.col.3.nume.30.lin.4.omni, fol.3.col.1.nume.36.lin.8.præſtitus, fol.3.col.3.nume.37.lin.2.fol.3.col.2.nume.37.lin.12.nunc, fo.3.col.3.nu.45.lin.7.&, fol.3.col.2.n.50.lin.2.uiolaretur, fol.3.col.2.nu.52.lin.7.taxantur, fol.3.col.2.nu.53.lin.4.parrochiam, fo.3.col.2.nu.53.li.10.præfatis, fol.3.col.2.nu.54.lin.1.ac, fol.3.col.3.nu.60.lin.1.adde domino, fol.3.col.3.num.63.lin.4.Reuerenti. fol.3.col.3.nu.65.lin.2.ſequeſtrum.fol.4.col.3.nu.17.lin.2.intimaretur, fo.4.col.3.nu.21.lin.15.agitur, fol.4.col.4.nu.24.lin.4.decens.fol.4.col.4.nu.2.Epitome.ac de.fol.4.co.4.Epitome.ſit.fol.5.col.2.nu.1.lin.2.prædicti, fol.5.col.3.nu.5.lin.6.cãcellerui, fol.5.col 4.nu.1.Epitome.dele.poſt terminũ.fol.6.col.1.nu.3.lin.2.quid, fol.6.col.2.nu.3.lin.10.adde, dicit & dele.ubi, fol.6.col.3.nu.1.lin.1.adde uerbum adde, fol.6.col.3.nu.2.lin.10.Papa, fol.6.col.4.nu.6.lin.3.deffectus, fol.7.col.1.nu.2.lin.2.ſtatum, fol.7.col.1.nu.2.lin.4.approbet.fol.7.col.2.nu.3.lin.28.intelligatur.fol.7.col.2.nu.7.lin.1.agitur, fol.7.col.3.nu.14.lin.11.adde ſit, fol.8.col.1.nu.7.lin.7.totum, fol.8.col.1.num.9.lin.7.abbate.fol.8.col.1.nu.11.lin.8.inſtent, fol.8.col.2.nu.15.lin.1.dele.etiam, & pone &, fol.8.col.2.nu.15.lin.14.alta, fol.8.col.2.nu.2.lin.1.ſoleat, fol.8.col.3.nu.1.lin.34.conſtiterit, fol.8.col.4.nu.1.lin.24.dele.doc.& pone tot, fol.8.col.4.num.6.lin.5.dele.fiunt & pone fuerit, fol.9.col.1.nu.1.lin.3.contrarie, fol.10.col.1.nu.2.lin.6.dele.eundem & pone eam.fol.10.col.1.nu.1.lin.25.tendunt, fol.10.col.3.nu.2.lin.13.intelligitur, fol.10.col.3.nu.2.lin.3.gradu.fol.10.col.4.nu.3.lin.2.reſeruata, fol.11.co.1.nu.5.lin.3.Cauarien.fol.11.col.2.nu.2.lin.4.uiduata, fol.11.col.1.nu.3.lin.10.ſexto, fol.11.col.3.nu.1.lin.16.iſti.fol.11.col.4.Epitome.7.adde.Per.fol.11.col.4.nu.2.lin.1.beneficium, fol.11.col.4.nu.2.lin.1.Realiter, fol.11.col.4.nu.4.lin.4.perceperit.fol.11.col.4.nu.4.lin.7.adde ſi, fol.11.col.4.nu.3.lin.8.ceſſionem.fol.12.col.1.nu.8.lin.8.continuata, fol.12.col.1.nu.10.lin.1.adde &.fol.12.col.2.nu.11.lin.21.Reſtitutionẽ fol.11.col.2.nu.14.lin.5.Percipiendorum, fol.11.col.2.nu.14.lin.6.primo uolumine, fol.12.col.3.Epitome.3.abſoluunt.fol.12.col.4.Epitome.4.&.5.Reſignans, fol.12.col.4.nu.2.lin.1.Reſignatione fol.14.col.1.nu.10.lin.5.dele.q.& pone qui, fol.14.col.2.Epitome.3.tendant, fol.14.co.3.n.2.lin.5.ſæpe, fo.14.col.3.nu.10.lin.7.ualebat, fol.14.col.4.nu.12.lin.7.tamen, fol.14.col.4.Epitome.9.dictis, fol 14.col.4.nu.12.lin.2.ſacram, fol.14.col.4.nu.22.lin.6.bigamie, fol.15.col.1.nu.2.lin.2.delegato, fol.15.col.1.nu.5.lin.4.procedit, fol.15.col.2.num.1.lin.2.tene, fol.25.col.3.nu.5.lin.1.adde ſubſtituat, fol.15.co.3.nu.2.lin.3.confouendo, fol.15.col.3.nu.2.lin.15.ſcit, fol.25.co.3.nu.3.lin.4.adde licẽt, fol.15.col.3.nu.6.lin.2.inſtituendi, fol.15.col.3.nu.8.lin.1.facta.fol.15.col.4.Epitome.6.comiti, fo.16.col.2.in ſummario.1.duo.fol.16.col.2.in ſummario.4.facta, fo.16.col.3.Epitome.3.quid.fol.16.col.4.nu.1.lin.2.poſt, fol.16.co.4.nu.3.lin.5.tamẽ, fol.16.col.4.nu.4.lin.1.nos, fol.16.col.4.Epitome.1.quabbet fol.17.col.1.Epitome.2.probari.fol.17.col.1.Epitome.1.ſi.fol.17.col.3.nu.1.lin.1.partium, fol.17.col.4.num.4.lin.3.iacent.fo.18.col.1.n.2.lin.3.del.priuilegijs, fol.18.col.2.n.1.lin.6.cauſam, fol.18.col.3.nu.4.lin.10.caſus, fol.18.col.3.nu.6.lin.4.extenderetur, fol.18.col.3.nu.7.lin.ult.de, fol.18.col.4.in ſummario.3.electus, fol.19.col.1.nu.1.lin.6.dele.ab.& lege ad.fol.19.col.1.nu.2.lin.ult.dele.infra, fo.19.co.3.nu.2.lin.11.ſubſtituat, fol.20.col.1.nu.1.lin.6.ſecundo, fol.20.col.1.nu.1.lin.ulti.adde & in.c.poſt ceſſionem de proba.fol.20 col.2.nu.2.lin.penultima proſecutione, fol.20.col.2.nu.4.lin.2.quibus, fol.20.col.2.nu.5.lin.7.contrarius.fol.20.col.4.nu.1.lin.13.& cætera & dele.&.fol.21.col.2.num.1.lin.ultima.executionis, fol.21.col.2.in ſummario.lin.2.ex gatur, fol.21.col.3.in ſummario.lin.2.ſic & dele.hic fol.21.col.4.in ſummario.lin.3.generalis, fol.22.col.1.nu.1.lin.8.habuiſſe, fol.22.col.2.nu.1.lin.8.qui, fol.22.col.2.nu.2.lin.8.procuratori, fol.22.col.2.nu.1.lin.5.&, fol.22.col.3.nu.3.lin.8.quod.fol.22.col.3.nu.3.lin.18.dele.dictum, fol.22.col.3.Epitome.1.ob, fol.23.col.1.in ſummario.4.lin.4.dele.ſecũdũ ultimam impreſſionem, fol.23.co.2.nu.1.lin.12.adde medium.fol.23.col.2.n.3.lin.5.dele.de, fol.23.co.2.ante ſummarium dele.60.& lege.40.fol.23.col.4.nu.4.lin.7.iſtud.fol.23.col.4.nu.4.lin.15.qui, fol.24.col.3.nu.4.lin.11.ipſe, fol.24.col.4.num.2.lin.2.ſatis.

FINIS.

258390

IN ROMA